

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
2009

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

			Σελίδα
ΜΕΡΟΣ	1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΜΕΡΟΣ	2	ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ	3
	2.1	Ανεξάρτητες Υπηρεσίες	3
	2.2	Υπουργεία και Τμήματα	3
	2.3	Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης	20
	2.4	Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και Άλλοι Οργανισμοί	24
ΜΕΡΟΣ	3	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ/ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ	35
ΜΕΡΟΣ	4	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ- ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ	37
	4.1	Γενικές Παρατηρήσεις	37
	4.2	Ανεξάρτητες Υπηρεσίες	105
	4.3	Δικαστική Υπηρεσία	41
	4.4	Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου	45
	4.5	Γενικό Λογιστήριο	47
	4.6	Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών	50
	4.7	Υπουργεία και Τμήματα	51
	4.8	Υπουργείο Άμυνας	51
	4.9	Εθνική Φρουρά	51
	4.10	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	56
	4.11	Τμήμα Περιβάλλοντος	57
	4.12	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	66
	4.13	Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	78
	4.14	Τμήμα Δασών	79
	4.15	Τμήμα Γεωργίας	85
	4.16	Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	96
	4.17	Τμήμα Αναδασμού	102
	4.18	Υπηρεσία Μεταλλείων	103
	4.19	Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	103
	4.20	Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	105
	4.21	Κρατικό Αρχείο	106
	4.22	Αστυνομία	107
	4.23	Πυροσβεστική Υπηρεσία	117
	4.24	Φυλακές	120
	4.25	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	122
	4.26	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	135
	4.27	Τμήμα Εργασίας	135
	4.28	Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	136

	Σελίδα
4.29 Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	139
4.30 Κεντρικό Ταμείο Αδειών	150
4.31 Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό	151
4.32 Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη	152
4.33 Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	152
4.34 Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	154
4.35 Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	158
4.36 Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες	158
4.37 Υπουργείο Εσωτερικών	160
4.38 Επαρχιακές Διοικήσεις	165
4.39 Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	167
4.40 Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	193
4.41 Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	200
4.42 Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων	201
4.43 Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	202
4.44 Πολιτική Άμυνα	204
4.45 Υπηρεσία Ασύλου	205
4.46 Υπουργείο Εξωτερικών	206
4.47 Υπουργείο Οικονομικών	218
4.48 Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	224
4.49 Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	226
4.50 Τμήμα Τελωνείων	242
4.51 Τμήμα Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού	249
4.52 Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	250
4.53 Ειδικό Ταμείο Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως σε Αναπήρους	259
4.54 Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων	259
4.55 Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	259
4.56 Ταμείο “Α”	273
4.57 Σχολικές Εφορείες	274
4.58 Λευκωσίας	276
4.59 Λάρνακας	276
4.60 Σχολικές Εφορείες Υπαίθρου	276
4.61 Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων	279
4.62 Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	281
4.63 Τμήμα Δημοσίων Έργων	282
4.64 Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	293
4.65 Τμήμα Οδικών Μεταφορών	297
4.66 Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	299
4.67 Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	303
4.68 Υπουργείο Υγείας	305
4.69 Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	322
4.70 Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	341
4.71 Γενικό Χημείο του Κράτους	345

		Σελίδα
ΜΕΡΟΣ	5	ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
	5.1	Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις
	5.2	Δήμος Λευκωσίας
	5.3	Δήμος Λεμεσού
	5.4	Δήμος Λάρνακας
	5.5	Δήμος Πάφου
	5.6	Δήμος Στροβόλου
	5.7	Δήμος Αγίου Δομετίου
	5.8	Δήμος Αθηνών
	5.9	Δήμος Αραδίππου
	5.10	Δήμος Πόλης Χρυσοχούς
	5.11	Δήμος Παραλμνίου
	5.12	Δήμος Αγίας Νάπας
	5.13	Δήμος Δερύνειας
	5.14	Δήμος Λευκάρων
	5.15	Δήμος Γεροσκήπου
	5.16	Δήμος Πέγειας
	5.17	Δήμος Μέσα Γειτονιάς
	5.18	Δήμος Γερμασόγειας
	5.19	Δήμος Κάτω Πολεμιδιών
	5.20	Δήμος Αγίου Αθανασίου
	5.21	Δήμος Αγλαντζιάς
	5.22	Δήμος Έγκωμης
	5.23	Δήμος Λατσιών
	5.24	Δήμος Ιδαλίου
	5.25	Δήμος Λακατάμιας
	5.26	Δήμος Κερύνειας
	5.27	Δήμος Λύσης
	5.28	Κοινοτικά Συμβούλια – Γενικές Παρατηρήσεις
	5.29	Πρώην Χωρικές Αρχές
	5.30	Πρώην Συμβούλια Βελτιώσεως
	5.31	Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων
ΜΕΡΟΣ	6	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ
	6.1	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
	6.2	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
	6.3	Αρχή Κρατικών Εκθέσεων
	6.4	Αρχή Λιμένων Κύπρου
	6.5	Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου
	6.6	Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου
	6.7	Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου
	6.8	Οργανισμός Νεολαίας
	6.9	Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων
	6.10	Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού
	6.11	Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης
	6.12	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

	Σελίδα
6.13 Οργανισμός Γεωργικής Ασφαλίσεως	537
6.14 Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας	538
6.15 Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	543
6.16 Πανεπιστήμιο Κύπρου	544
6.17 Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	546
6.18 Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων	570
6.19 Συμβούλια Αποχετεύσεων - Γενικά	570
6.20 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	571
6.21 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας	579
6.22 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου	581
6.23 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	581
6.24 Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου	584
6.25 Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων	589
6.26 Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων	589
6.27 Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών	592
6.28 Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου	597
6.29 Συμβούλια Υδατοπρομήθειας - Γενικά	601
6.30 Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας	603
6.31 Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού	606
6.32 Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Αμμοχώστου	610
6.33 Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας	610
6.34 Ταμείο για την Ανέγερση Κυπριακού Μουσείου	613
6.35 Ταμείο Δημόσιων Δανείων	613
6.36 Ταμείο Επιτροπής Βοήθειας Παιδιών της Κύπρου	616
6.37 Ταμείο Θήρας	616
6.38 Ταμείο Λαχείου Προνοίας	618
6.39 Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων	618
6.40 Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου	619
6.41 Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	620
6.42 Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία	623
6.43 Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	625
6.44 Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου	627
6.45 Ίδρυμα Τεχνολογίας	629
6.46 Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου	630
6.47 Καραϊσκάκειο Ίδρυμα	632
6.48 Εφοριακό Συμβούλιο	633
6.49 Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου	633
6.50 Ταμείο Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού	636
6.51 Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	637
6.52 Αντιναρκωτικό Συμβούλιο	640
6.53 Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	641
6.54 Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών	643
6.55 Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας	657
6.56 Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου	665
6.57 Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	667
6.58 Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς	678

		Σελίδα
6.59	Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων	681
6.60	Ειδικό Ταμείο Διατήρησης	682
6.61	Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών	683
6.62	Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού	687
6.63	Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου	688
ΜΕΡΟΣ 7	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Ε.Ε.) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	689
ΜΕΡΟΣ 8	ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	713
8.1	Έγκριση Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2009	713
8.2	Πάγιο Ταμείο	713
8.3	Αποτελέσματα έτους	713
8.4	Εισπράξεις	713
8.5	Πληρωμές	717
8.6	Γενικά	719
8.7	Τελικός Απολογισμός	720
8.8	Ενεργητικό	721
8.9	Παθητικό	725
ΜΕΡΟΣ 9	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	733
ΜΕΡΟΣ 10	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Αποτελέσματα Προϋπολογισμού	737
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Υπόλοιπα Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2009	742
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ Πίνακας Οργανικών Θέσεων Προϋπολογισμού	744
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV Αποτελέσματα Έτους Δήμων	747
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V Δάνεια Δήμων	749
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI Προσωπικό Δήμων	751
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII Πίνακας Αποτελεσμάτων Πρώην Συμβουλίων Βελτιώσεως που ελέγχθηκαν το 2009	753

ΜΕΡΟΣ 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Η Έκθεση αυτή υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 116(4) του Συντάγματος.

1.2 Ο Γενικός Ελεγκτής είναι ο προϊστάμενος της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, η οποία, σύμφωνα με το Σύνταγμα, είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία της Δημοκρατίας και δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο.

1.3 Σύμφωνα με το άρθρο 116 του Συντάγματος, ο Γενικός Ελεγκτής, βοηθούμενος από τον Βοηθό Γενικό Ελεγκτή, ελέγχει, εν ονόματι της Δημοκρατίας, κάθε πληρωμή ή είσπραξη και κάθε λογαριασμό χρηματικών διαθεσίμων ή λοιπού ενεργητικού ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί από τη Δημοκρατία ή για λογαριασμό της, του οποίου η διαχείριση γίνεται από τη Δημοκρατία ή εν ονόματι αυτής, θεωρώντας και ελέγχοντας συνάμα κάθε τέτοιο λογαριασμό.

1.4 Εκτός από τον έλεγχο των Κρατικών Λογαριασμών, ο Γενικός Ελεγκτής έχει την ευθύνη, σύμφωνα με τις διατάξεις ειδικών Νόμων ή διοικητικές διευθετήσεις, για τον έλεγχο των λογαριασμών των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή άλλων Οργανισμών, Ειδικών Ταμείων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

1.5 Οι εξουσίες και τα καθήκοντα του Γενικού Ελεγκτή ασκούνται είτε από τον ίδιο προσωπικά είτε από υπαλλήλους που ενεργούν σύμφωνα με τις οδηγίες του.

1.6 Με βάση συνταγματικές και νομικές διατάξεις, ο Γενικός Ελεγκτής οφείλει να εξετάζει τις οικονομικές και άλλες δραστηριότητες των Κυβερνητικών Υπηρεσιών, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για να ικανοποιείται ότι:

- Λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση της είσπραξης του δημόσιου χρήματος και ότι όλα τα έσοδα εισπράττονται σύμφωνα με τους Νόμους, Κανονισμούς ή άλλες οδηγίες.
- Τα έξοδα διενεργούνται κατά τον πιο οικονομικό και αποτελεσματικό τρόπο.
- Όλα τα ποσά δαπανώνται για τις υπηρεσίες και σκοπούς για τους οποίους παραχωρήθηκαν και ότι η δαπάνη είναι σύμφωνη με τη σχετική εξουσιοδότηση.
- Όλα τα περιουσιακά στοιχεία φυλάγονται κατάλληλα, καταμετρούνται και επαληθεύεται η ύπαρξή τους.

1.7 Για σκοπούς καλύτερης παρουσίασης της Έκθεσης, τα θέματα που αφορούν στο υπό επισκόπηση έτος αναφέρονται στο Μέρος Α κάθε Υπηρεσίας, ενώ τα θέματα που περιλήφθηκαν σε προηγούμενες Εκθέσεις, τα οποία δεν έχουν ακόμη διευθετηθεί, αναφέρονται στο Μέρος Β.

ΜΕΡΟΣ 2 - ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

2.1 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

(α) Δικαστική Υπηρεσία - Επαρχιακά Δικαστήρια

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2009 τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Δικαστηρίων ανέρχονταν σε €25.659.779, σε σύγκριση με €23.990.694 του προηγούμενου έτους. Επισημάνουμε ότι το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από ανεκτέλεστα εντάλματα ποινικών υποθέσεων τετραπλασιάστηκε κατά τα τελευταία δώδεκα χρόνια.

Άμεση είσπραξη χρηματικής ποινής. Εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αύξησης του ποσού της χρηματικής ποινής που καθίσταται πληρωτέα αμέσως, από €170 σε €350, με τροποποίηση του σχετικού άρθρου του Νόμου, ώστε να μειωθεί ο αριθμός των ενταλμάτων που εκδίδεται από τα Δικαστήρια, γεγονός που θα συντείνει στη μείωση των ανεκτέλεστων ενταλμάτων, καθώς και στη μείωση του κόστους έκδοσης και εκτέλεσης ενταλμάτων.

(β) Κεντρική Τράπεζα Κύπρου

Από το λεκτικό των προνοιών της συμφωνίας παράδοσης των Μητρώων Αξιογράφων από την Κεντρική Τράπεζα προς το Υπουργείο Οικονομικών στο πλαίσιο μεταβίβασης της διαχείρισης του δημόσιου χρέους, δημιουργούνταν αμφιβολίες ως προς την ανάληψη ευθύνης από την Τράπεζα σχετικά με την ορθότητα των Μητρώων. Ο Διοικητής μάς διαβεβαίωσε ότι η αποφυγή της Τράπεζας να δηλώσει ευθύνη ή εγγύηση για την ορθότητα των μητρώων αφορά μόνο στα μητρώα σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία παραδόθηκαν ανεπίσημα στο Υπουργείο Οικονομικών και δεν ισχύει σε ότι αφορά στα επίσημα μητρώα της Κεντρικής Τράπεζας, τα οποία παραδόθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών σε έντυπη μορφή.

2.2 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

2.2.1 Υπουργείο Άμυνας – Εθνική Φρουρά

Σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα δελτία μεταφοράς εθνοφρουρών διαπιστώθηκαν παρατυπίες ενώ, κατόπιν ελέγχου από το Υπουργείο, διαπιστώθηκαν υπερτιμολογήσεις, για την περίοδο Ιανουαρίου – Νοεμβρίου 2008, σε συγκεκριμένη διαδρομή.

Προσφορά για την αναβάθμιση των Αυτόματων Τηλεφωνικών Κέντρων της Εθνικής Φρουράς. Η ανάθεση της πιο πάνω προσφοράς έγινε απ' ευθείας έναντι €2.284.258 + ΦΠΑ, χωρίς να τηρηθούν οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία διατάξεις και χωρίς να αξιολογηθεί/αναλυθεί σε βάθος το ύψος του ποσού της προσφοράς και να συγκριθεί με το ποσό του υφιστάμενου συμβολαίου.

2.2.2 Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

(α) Τμήμα Περιβάλλοντος

Επίτευξη στόχων ανάκτησης αποβλήτων συσκευασίας και αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού. Σύμφωνα με σχετικές εκθέσεις που υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι στόχοι που θέτει η σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία αναφορικά με το ποσοστό ανάκτησης αποβλήτων συσκευασίας και συλλογής αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού δεν επιτεύχθηκαν.

Διαχείριση αμιαντούχων αποβλήτων. Τα απόβλητα αμιάντου από δημόσια κτίρια μεταφέρονταν, μέχρι το 2003, στο μεταλλείο Αμιάντου, ενώ από το 2004 αποθηκεύονταν προσωρινά σε εμπορευματοκιβώτια. Σχετική μελέτη κατέδειξε τη χρήση των ΧΥΤΥ ως την ορθολογικότερη λύση για την απόρριψη αμιαντούχων αποβλήτων, ωστόσο για αποφυγή αντιδράσεων των επηρεαζόμενων Κοινοτήτων, το Υπουργικό Συμβούλιο, ως λύση ανάγκης, ενέκρινε τον ενταφιασμό αμιαντούχων υλικών στο μεταλλείο αμιάντου για την περίοδο 2009-2019.

Κλιματολογικές αλλαγές. Με την επικύρωση της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματολογικές αλλαγές, η Κύπρος δεσμεύτηκε, μεταξύ άλλων, να εφαρμόσει πρόγραμμα μέτρων για

μετριασμό των κλιματικών αλλαγών, χωρίς να αναλάβει ποσοτικές δεσμεύσεις. Η ευθύνη για υλοποίηση των μέτρων αυτών είναι διάσπαρτη σε διάφορους φορείς, χωρίς να υπάρχει συγκεκριμένη εποπτική αρχή, γεγονός που, σε συνάρτηση με τη μη ύπαρξη ποσοτικών δεσμεύσεων, συντέινει στο να παρουσιαστεί σημαντική αύξηση στην εκπομπή αερίων θερμοκηπίων, αντί μείωση.

Δίκτυο Natura 2000. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταχώρισε στις 29.6.2010 προσφυγή κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, λόγω της παράλειψης συμπερίληψης ολόκληρης της λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων Τόπων Κοινοτικής Σημασίας και των επακόλουθων απειλών που δέχεται το Κυπριακό ενδημικό νερόφιδο *natrix natrix cypriaca*. Η Επιτροπή απέστειλε επίσης προειδοποιητική επιστολή στις 5.5.2010, αναφορικά με την έλλειψη της δέουσας εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την υποβάθμιση μέρους του υδροβιότοπου στη λίμνη Ορόκλινης.

(β) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Υδατική κατάσταση. Κατά την 1.1.2009 τα αποθέματα νερού στα φράγματα ανέρχονταν σε μόλις 15,9 εκ. κ.μ., με αποτέλεσμα να καταστεί αναγκαία η συνέχιση της εφαρμογής περιοριστικών μέτρων στην παροχή νερού. Λόγω της συνέχισης των περιοριστικών μέτρων, καθώς και της ικανοποιητικής βροχόπτωσης κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2009, τα αποθέματα νερού στα φράγματα κατά την 31.12.2009 ανήλθαν σε 95,4 εκ. κμ.

Ανορύξεις ιδιωτικών γεωτρήσεων. Λόγω του ανεπαρκούς ελέγχου που ασκείται σήμερα σε ιδιωτικές γεωτρήσεις, όσον αφορά στη συμμόρφωση με τους όρους αδειοδότησής τους και κυρίως σε σχέση με τις ποσότητες νερού που αντλούνται από αυτές και της ανόρυξης, ετησίως, μεγάλου αριθμού παράνομων γεωτρήσεων, το Τμήμα εφάρμοσε πιλοτικό σχέδιο για την καταγραφή παράνομων και αδειοδοτημένων γεωτρήσεων, τη διαπίστωση των ποσοτήτων νερού που αντλούνται από αυτές και του είδους των καλλιεργειών που αρδεύονται.

Αξιοποίηση όμβριων υδάτων. Στα πλαίσια της διερεύνησης τρόπων αξιοποίησης των όμβριων υδάτων, το ΤΑΥ ανέθεσε το 2009, μετά από προκήρυξη διαγωνισμού, σε κοινοπραξία συμβούλων, την εκπόνηση σχετικής μελέτης, κυριότερη διαπίστωση της οποίας είναι ο κατατεμαχισμός αρμοδιοτήτων για τη συλλογή και απορροή των όμβριων υδάτων.

Ενιαία Διαχείριση Υδάτων (Δ.Ε.Δ.Υ.). Με βάση το νομικό πλαίσιο που ίσχυε μέχρι πρόσφατα, οι αρμοδιότητες που αφορούν ή σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Κύπρου ασκούνταν από διάφορους φορείς και ρυθμιζόνταν από πέραν των 14 διαφορετικών Νόμων, γεγονός που δυσχέραινε την παρακολούθηση και έλεγχο των υδάτινων πόρων. Για επίλυση του προβλήματος, που απασχόλησε το Υπουργικό Συμβούλιο για πρώτη φορά πριν από 13 περίπου χρόνια, ψηφίστηκε Νόμος με τον τίτλο «Ο περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμος του 2010», ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 15.11.2010, βάσει του οποίου η ενιαία διαχείριση των υδάτων ανατίθεται στο ΤΑΥ.

Κατασκευή ιδιωτικού φράγματος στο Χα-ποτάμι. Το Υπουργικό Συμβούλιο απέρριψε σχετική αίτηση εταιρείας, για παραχώρηση άδειας χρήσης τμήματος της κοίτης ποταμού στο οποίο η εταιρεία κατασκεύασε παράνομο φράγμα και ο Έπαρχος κάλεσε την εταιρεία όπως κατεδαφίσει και απομακρύνει τις κατασκευές της. Μέχρι σήμερα το παράνομο φράγμα δεν έχει κατεδαφιστεί.

Οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων παραμένουν σε εκκρεμότητα σημαντικές οικονομικές διαφορές, οι οποίες αφορούν σε κατασκευαστικές, καθώς και δαπάνες συντήρησης και λειτουργίας των σταθμών παραγωγής νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας.

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Στις 31.12.2009 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων, από διάφορα σχέδια ύδρευσης και άρδευσης, ήταν €116,5 εκ., σε σύγκριση με €160,4 εκ. το 2008. Το 81,5% (€94,9 εκ.) του ποσού αυτού αφορά σε οφειλές, προς το Τμήμα, των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λάρνακας και Λεμεσού.

Ποιότητα πόσιμου νερού στις Κοινότητες. Παρατηρήθηκε έλλειψη συντονισμού μεταξύ του ΤΑΥ και του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης (ΤΓΕ), όσον αφορά στην κοινοποίηση των αποτελεσμάτων για τις

δειγματοληψίες νερού από τα δίκτυα παρακολούθησης που διενήργησε το ΤΠΕ. Επίσης, σύμφωνα με σχετική μελέτη που ολοκληρώθηκε το 2010, σε αρκετές Κοινότητες τόσο οι πηγές, όσο και οι γεωτρήσεις που χρησιμοποιούνται για ύδρευση υποβαθμίζονται διαχρονικά και επισημάναμε ότι το Τμήμα θα πρέπει να λάβει έγκαιρα μέτρα, ώστε να διασφαλιστεί η επαρκής υδροδότηση των επηρεαζόμενων Κοινοτήτων.

(γ) Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως

Εξακολουθεί να παρατηρείται σημαντική αδράνεια (50,7%) των υφιστάμενων γεωτρυπάνων του Τμήματος και εκκρεμεί ακόμα η τελική τακτοποίηση 25 γεωτρήσεων, οι οποίες ανορύχθηκαν διαχρονικά σε διάφορες Κοινότητες.

(δ) Τμήμα Δασών

Μακροχρόνια σύμβαση δασικής γης στη Λευκωσία. Εταιρεία, στην οποία το Τμήμα εξέδωσε ετήσια άδεια χρήσης κρατικής δασικής γης στη Λευκωσία, εξακολουθεί να μην καταβάλλει το αναθεωρημένο ετήσιο μίσθωμα, λόγω διαφωνίας σε σχέση με το ύψος του, με αποτέλεσμα οι οφειλές της προς το Τμήμα να ανέρχονται στις 31.12.2009 σε €860.280, πλέον τόκους. Το Τμήμα προώθησε την υπόθεση στον Γενικό Εισαγγελέα.

(ε) Τμήμα Γεωργίας

Καταβολή αποζημιώσεων σε διάφορους γεωργοκτηνοτροφικούς κλάδους για επιπτώσεις από την ανομβρία. Κατά την καταβολή των πιο πάνω αποζημιώσεων παρατηρήθηκαν αδυναμίες, οι οποίες αφορούν, κυρίως, στο μη καθορισμό σαφών ή/και ορθολογικών/δίκαιων κριτηρίων και στη διαδικασία εξέτασης και αποδοχής ενστάσεων.

Κλάδος Εργαστηριακών Αναλύσεων - Τομέας Ελέγχου Ζωοτροφών. Η διαδικασία ελέγχου ζωοτροφών που εισάγονται από τρίτες χώρες δεν διασφαλίζει τη μη διοχέτευση στην αγορά, ζωοτροφών που δεν πληρούν τις ποιοτικές προϋποθέσεις για εισαγωγή στην Κοινότητα, με αντίστοιχες συνέπειες στη δημόσια υγεία, αφού σε αρκετές περιπτώσεις, φορτία σιτηρών που προορίζονται για ζωοτροφές πωλούνται απευθείας από το πλοίο στους καταναλωτές, πριν την ολοκλήρωση των εργαστηριακών αναλύσεων επί των δειγμάτων του φορτίου. Εισηγήσεις για ενδυνάμωση του συστήματος δεν υλοποιήθηκαν, λόγω, όπως μας αναφέρθηκε, της μη επαρκούς στελέχωσης του τομέα.

Κτηνοτροφικές περιοχές. Εντοπίστηκαν τρεις περιπτώσεις όπου έχουν ανεγερθεί σε κτηνοτροφικά οικόπεδα κατοικίες.

Σχέδιο Ρυθμίσεως Αγροτικών Χρεών. Οι τρεχούμενοι λογαριασμοί που ρυθμίστηκαν στα πλαίσια του πιο πάνω Σχεδίου δεν συνοδεύονταν, στην συντριπτική τους πλειοψηφία, από αποδεικτικά στοιχεία που να καταδεικνύουν με βεβαιότητα ότι τα υπόλοιπα τους προήλθαν από τη διενέργεια επιλέξιμων, βάσει των κριτηρίων του Σχεδίου, δαπανών. Επίσης διαπιστώθηκε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, οι οφειλέτες γεωργοί ήταν λήπτες σημαντικών ποσών ενίσχυσης από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, τα οποία υπερέβαιναν το ποσό του δανείου για το οποίο υπέβαλαν αίτηση για ρύθμιση, αφού αυτοί διαχειρίζονται ή/και κατέχουν μεγάλες εκτάσεις γης, ενώ έχουν εγγεγραμμένα στο όνομά τους πολυτελή οχήματα. Εκφράσαμε την άποψη ότι, κατά την εξέταση παρόμοιων αιτημάτων στο μέλλον, θα πρέπει να καθορίζονται και εισοδηματικά κριτήρια.

(στ) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Σήμανση αιγοπροβάτων. Παρατηρήθηκαν και πάλι αδυναμίες στη σήμανση αιγοπροβάτων και μη τήρηση των διατάξεων της σχετικής νομοθεσίας. Επίσης, από αντιπαραβολή του αριθμού των ζώων που καταμετρήθηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους, που διενεργήθηκαν στα πλαίσια των κεφαλικών επιδοτήσεων αιγοπροβάτων, και του αριθμού των ζώων που παρουσιάζουν οι αντίστοιχες εκμεταλλεύσεις στη βάση δεδομένων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών κατά τις συγκεκριμένες ημερομηνίες, διαπιστώθηκαν αρκετές διαφορές, γεγονός που, κατά την άποψή μας, καταδεικνύει ότι η βάση εξακολουθεί να μην είναι επικαιροποιημένη και εξακολουθεί να μην έχει τον απαιτούμενο βαθμό αξιοπιστίας.

Αποζημιώσεις/ενίσχυση κτηνοτρόφων λόγω αφθώδους πυρετού. Από το σύνολο των €1,4 εκ. που καταβλήθηκαν ως αποζημιώσεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ως επιλέξιμες μόνο τις περίπου €627.000, κυρίως λόγω του ότι θεωρήθηκε ότι η αγοραία αξία των ζώων, στην οποία βασίστηκε η αποζημίωση, ήταν σημαντικά αυξημένη σε σχέση με τις τρέχουσες τιμές στην αγορά.

(ζ) Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών

Δημιουργία ιχθυόσκαλας. Παρόλο που έχουν παρέλθει εννέα χρόνια από τη λήψη της αρχικής απόφασης για δημιουργία της ιχθυόσκαλας, αυτή δεν έχει ακόμη κατασκευαστεί, με αποτέλεσμα να μην εφαρμόζεται η κοινοτική νομοθεσία αναφορικά με την υγιεινή εκφόρτωση, μεταφορά και συντήρηση νωπών αλιευτικών προϊόντων.

Αλιευτικό καταφύγιο στο Λατσί. Το κράτος δαπάνησε σχεδόν €6 εκ. (£3,5 εκ.) για την επέκταση του λιμανιού στο Λατσί, το οποίο ανήκει στην Αρχή Λιμένων Κύπρου, η οποία καρπύεται τα οφέλη που προέκυψαν από την επένδυση αυτή. Επίσης, η μη κήρυξη του λιμανιού στο Λατσί ως αλιευτικού καταφυγίου, έχει ως αποτέλεσμα να μην μπορούν να εφαρμοστούν από το Τμήμα οι διατάξεις των περί Αλιευτικών Καταφυγίων Νόμων του 1990 και 2003 και των σχετικών Κανονισμών, αναφορικά με την ορθολογιστική διαχείριση του χώρου.

2.2.3 Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

(α) Κρατικό Αρχείο

Ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο. Παρόλο που έχουν παρέλθει περίπου 17 χρόνια από την αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ανέγερση νέου κτιρίου, εντούτοις δεν έχουν γίνει ουσιώδεις εργασίες για έναρξη των εργασιών ανέγερσής του. Λόγω της καθυστέρησης στην έναρξη των εργασιών εκτέλεσης του έργου, ο ιδιώτης πρώην ιδιοκτήτης τεμαχίου γης που απαλλοτριώθηκε για τον σκοπό ανέγερσης του Κρατικού Αρχείου προσέφυγε στο δικαστήριο, διεκδικώντας την επιστροφή του τεμαχίου του. Για διευθέτηση του θέματος, το κράτος προέβη στην αγορά του τεμαχίου καταβάλλοντας, πέραν της αποζημίωσης που δόθηκε για την απαλλοτρίωση της γης, ύψους € 856.009 (£501.000), επιπλέον ποσό ύψους €598.011 (£350.000).

(β) Αστυνομία

Προαφηρητική άδεια. Λόγω συσσώρευσης άδειας, μέλη της Αστυνομίας αποχωρούν από την Υπηρεσία ένα μέχρι και δύο χρόνια πριν από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους. Η μεγάλη συσσώρευση άδειας κατά την αφυπηρέτηση κάποιου μέλους της Αστυνομίας, η οποία κερδήθηκε όταν το μέλος υπηρετούσε σε χαμηλότερες βαθμίδες, οδηγεί σε αύξηση των δαπανών, επειδή η πληρωμή της γίνεται με βάση τον τελευταίο μισθό. Κατά το 2009, η δαπάνη για αποζημίωση μελών που βρίσκονταν με προαφηρητική άδεια ανήλθε στα €3,42 εκ.

Απαλλοτριώσεις. Οι εργασίες κατασκευής ορισμένων έργων, για την ανέγερση των οποίων απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης, δεν άρχισαν ακόμα ή άρχισαν με μεγάλη καθυστέρηση, παρόλο που έχει παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα χρονική προθεσμία των τριών ετών από την έκδοση των σχετικών διαταγμάτων απαλλοτρίωσης, με αποτέλεσμα οι πρώην ιδιοκτήτες των τεμαχίων να αξιώνουν την καταβολή επιπρόσθετων αποζημιώσεων από το κράτος.

Εκτέλεση ποινικών ενταλμάτων. Τα ανεκτέλεστα εντάλματα κατά τις 31.12.2009 ήταν 161.852, σε σύγκριση με 148.297 το 2008. Από τα ανεκτέλεστα εντάλματα, 16.229 επιστράφηκαν κατά το 2009 στους Πρωτοκολλητές, λόγω μη εντοπισμού των εξ αποφάσεως οφειλετών, αριθμός που θεωρείται υπερβολικά υψηλός.

Σύμφωνα με στοιχεία της Αστυνομίας, η συνολική αξία των ανεκτέλεστων ενταλμάτων ανέρχεται στα περίπου €117 εκ., από τα οποία τα περίπου €75 εκ. αποτελούν έσοδα του Δημοσίου.

Εξώδικες καταγγελίες Τροχαίας που δεν εισπράχθηκαν. Σύμφωνα με στοιχεία που εξάχθηκαν από το Ηλεκτρονικό Σύστημα Έκδοσης και Διαχείρισης Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας, στις 31.12.2009 υπήρχαν συνολικά 201.272 καταγγελίες, για τις οποίες δεν εισπράχθηκε το αντίστοιχο ποσό για τροχαίες παραβάσεις, συνολικού ύψους €7.650.236.

Φυλακιστήρια εντάλματα διατροφής. Η εκτέλεση των φυλακιστηρίων ενταλμάτων διατροφής διενεργείται με σημαντική καθυστέρηση, σε σχέση με τον στόχο των 20 ημερών. Η μεγαλύτερη καθυστέρηση στην όλη διαδικασία παρουσιάζεται στην περίοδο από την παραλαβή των ενταλμάτων από την Αστυνομία μέχρι την εκτέλεσή τους.

(γ) Πυροσβεστική Υπηρεσία

Απαλλοτριώσεις για ανέγερση πυροσβεστικών σταθμών. Δεν έχουν αρχίσει ακόμα οι εργασίες κατασκευής ορισμένων έργων, για την ανέγερση των οποίων απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης, παρόλο που έχει παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα χρονική προθεσμία των τριών ετών από την έκδοση των σχετικών διαταγμάτων απαλλοτρίωσης.

2.2.4 Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2009 τα καθυστερημένα έσοδα, που αφορούν κυρίως σε ενοίκια βιομηχανικών περιοχών, ανέρχονταν σε €1.300.045.

Χορηγίες – Βαθμός υλοποίησης. Τα Σχέδια χορηγιών που προγραμματίζονται (€16,8 εκ. για το 2009) δεν φαίνεται να υλοποιούνται όλα στον αναμενόμενο βαθμό (δαπάνες 2009: €8,2 εκ.).

Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών. Η αναγκαία υποδομή της Υπηρεσίας εξακολουθεί να είναι ελλιπής, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να εκπληρώσει ένα σημαντικό μέρος του έργου της. Εκκρεμεί η ανέγερση του νέου εργαστηρίου Μετρολογίας, ενώ εξοπλισμός που παραλήφθηκε κόστους περίπου €1 εκ. παραμένει αναξιοποίητος.

Χρησιμοποίηση Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών. Αρκετές Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης.

Ανάπτυξη ναυτικού τουρισμού και κατασκευή μαρίνων. Για την κατασκευή και διαχείριση των μαρίνων, τον Ιούνιο 2003 υποβλήθηκαν μόνο τρεις προσφορές, ανά μία για τις μαρίνες Λεμεσού, Λάρνακας και Αγίας Νάπας. Τον Νοέμβριο 2004, οι προσφορές ακυρώθηκαν επειδή κρίθηκαν ασύμφορες, λόγω του ότι το μίσθωμα που προέκυπτε ήταν αρνητικό. Μέσα στο 2005, μετά από νομική συμβουλή, άρχισαν διαπραγματεύσεις για τη σύναψη σύμβασης για τις μαρίνες Λεμεσού και Αγίας Νάπας με τους μοναδικούς προσφοροδότες, ενώ για τις μαρίνες Λάρνακας και Πάφου προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός. Τον Ιανουάριο 2008 υπογράφηκε η σύμβαση για τη μαρίνα Λεμεσού, ενώ οι διαπραγματεύσεις για τη μαρίνα Αγίας Νάπας συνεχίζονται.

Δημιουργία και λειτουργία Εκκολαπτηρίων Επιχειρήσεων και Νέων Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας. Δεν υπήρξαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα από τη λειτουργία του εν λόγω προγράμματος. Με βάση την έκθεση αξιολόγησης του προγράμματος, η οποία κατέδειξε προβλήματα και αδυναμίες, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 9.7.2008 τη συνέχιση του θεσμού και τη μεταβίβαση οποιουδήποτε νέου προγράμματος στο Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας και Καινοτομίας.

2.2.5 Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

(α) Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Συμπλήρωμα κατώτατης σύνταξης. Με τον τροποποιητικό Νόμο 164(Ι)/2007, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2008, καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του ποσοστού που θα καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της αύξησης του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης, χωρίς ωστόσο να έχει ληφθεί πρόνοια για κάλυψη των πραγματικών δαπανών για τα έτη 2003 – 2007.

(β) Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2009 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού περίπου €47,1 εκ. (€41,7 εκ. στις 31.12.2008) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου. Επιπρόσθετα, εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού περίπου €20,5 εκ. (€18,9 εκ. στις 31.12.2008) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος των άλλων Ταμείων.

Αποθεματικό Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας. Στις 31.12.2009 το αποθεματικό του πιο πάνω Λογαριασμού παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €15,8 εκ. (€7,1 εκ. στις 31.12.2008), χωρίς να καλυφθεί από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή από ειδική εισφορά, όπως προνοείται στον Νόμο.

Επενδυτική πολιτική. Τα πλεονάσματα του Ταμείου, τα οποία στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €6,5 δις (€6,2 δις στις 31.12.2008), ήταν επενδυμένα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, τα οποία φέρουν το χαμηλότερο επιτόκιο από τα υπόλοιπα κρατικά χρεόγραφα μεγαλύτερης διάρκειας, στα οποία θα μπορούσε να επενδυθούν τα πλεονάσματα, με αποτέλεσμα το Κράτος να δανείζεται τα χρήματα με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του Ταμείου. Η Κυβέρνηση αποφάσισε το 2009 τη δημιουργία “πραγματικού” αποθεματικού ενός δισεκατομμυρίου ευρώ σε διάστημα 5 ετών. Μέχρι 2.2.2010 τα €200 εκ. που καταβλήθηκαν στο Ταμείο μέσα στο 2009 επενδύθηκαν και πάλι σε Γραμμάτιο του Δημοσίου, με επιτόκιο όμως 3,5% (το οποίο αυξήθηκε στο 3,75% στα μέσα του 2009), που είναι, βέβαια, ψηλότερο από το επιτόκιο των υπολοίπων Γραμματίων του Δημοσίου, εν αναμονή της ετοιμασίας πλαισίου νέας επενδυτικής πολιτικής. Στις 3.2.2010 το Γραμμάτιο των €200 εκ. επενδύθηκε σε Ευρωομόλογα δεκαετούς διάρκειας, με ετήσια απόδοση 4,625%, διαπραγματεύσιμα στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου. Η δεύτερη δόση των €200 εκ. καταβλήθηκε την 1.11.2010, εκ των οποίων €137,5 εκ. επενδύθηκαν σε ευρωομόλογα πενταετούς διάρκειας με απόδοση 3,842% και €62,5 εκ. κατατέθηκαν σε εμπορικές τράπεζες.

Διάκριση λόγω φύλου στην παροχή σύνταξης χηρείας. Σύμφωνα με το άρθρο 39 (νέο άρθρο 41) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, οι περισσότεροι άντρες αποκλείονται από το δικαίωμα στη λήψη σύνταξης χηρείας, γεγονός που κρίθηκε ως διάκριση μεταξύ των δύο φύλων.

Λήπτες σύνταξης ανικανότητας που κατέχουν επαγγελματικές άδειες οδήγησης. Ύστερα από έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας τον Δεκέμβριο 2008, διαπιστώθηκε ότι 533 από τους 7.040 λήπτες σύνταξης ανικανότητας (ποσοστό 7,6%) κατείχαν 1.066 επαγγελματικές άδειες οδήγησης (ταξί, λεωφορείου, φορτηγού).

(γ) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο

Απασχόληση διδακτικού προσωπικού. Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2008-2009 και 2009-2010, το διδακτικό προσωπικό του ΑΤΙ δεν απασχολείται πλήρως.

(δ) Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

Δημόσια βοηθήματα. Ορισμένα από τα προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν στο παρελθόν, όσον αφορά στα θέματα της τήρησης επαρκών στοιχείων στους φακέλους, της διερεύνησης της κινητής ή ακίνητης περιουσίας των αιτητών, της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας και των διαδικασιών και της πρόληψης υπερπληρωμών, εξακολουθούν να υφίστανται.

Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε αλλοδαπούς. Ο μέσος όρος αιτητών πολιτικού ασύλου που λάμβαναν δημόσιο βοήθημα, ανήλθε το 2009 σε 1.122 και καταβλήθηκε συνολικά ποσό ύψους €14,2 εκ.

Κόστος λειτουργίας Ιδρυμάτων. Υπάρχει μεγάλη διακύμανση στο μηνιαίο κατά κεφαλή κόστος από Ίδρυμα σε Ίδρυμα με τις ίδιες δραστηριότητες και το κόστος σε ορισμένες περιπτώσεις είναι υπερβολικά ψηλό.

(ε) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Επιθεωρήσεις μηχανημάτων σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο. Κατά το 2009 έγιναν 1.157 επιθεωρήσεις μηχανημάτων, σε σύγκριση με 13.045 που θα έπρεπε να γίνουν σύμφωνα με τη νομοθεσία.

2.2.6 Υπουργείο Εσωτερικών

(α) Υπουργείο

Μελέτη, κατασκευή και λειτουργία διαμετακομιστικών σταθμών Επαρχιών Λάρνακας - Αμμοχώστου στις θέσεις Ξυλοφάγου και Σκαρίνου. Έχουν δημιουργηθεί σοβαρά προβλήματα στη διαχείριση της σύμβασης με σημαντικές οικονομικές και χρονικές επιπτώσεις για το δημόσιο. Σύμφωνα με τον Τεχνικό

Σύμβουλο του Έργου, κινδυνεύει και η χρηματοδότηση του έργου από την Ευρωπαϊκή Ένωση αν αυτό δεν συμπληρωθεί μέχρι τον Δεκέμβριο 2010, που είναι το χρονικό όριο για χρηματοδότηση του έργου.

(β) Επαρχιακές Διοικήσεις

Πιστοποιητικά έγκρισης. Δεν εξασκείται έλεγχος ως προς το κατά πόσο για τις οικοδομές που έχουν αποπερατωθεί έχουν εκδοθεί πιστοποιητικά έγκρισης, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων για το Κράτος και άλλους Οργανισμούς και Αρχές.

Μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας. Σε όλες τις Επαρχίες λειτουργούν διάφορα κέντρα ψυχαγωγίας, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, ούτε και έχουν προβεί στην εγγραφή των μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, βάσει του Νόμου 32(Ι)/96.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών και άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Μεγάλος αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών και υποστατικών αποθήκευσης πετρελαιοειδών λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την άδεια που προνοείται στη σχετική νομοθεσία.

Άδειες οικοδομών/διαίρεσης γης. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η εξέταση μεγάλου αριθμού αιτήσεων για έκδοση αδειών οικοδομής και διαίρεσης γης, παρά τις προσπάθειες προώθησης της μηχανογράφησης των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης και έκδοσης των αδειών, η οποία θα συμβάλει στην επίτευξη της εξέτασης των αιτήσεων και στη μείωση των καθυστερήσεων.

Άδειες πώλησης οινοπνευματωδών ποτών. Αριθμός υποστατικών, στα οποία πωλούνται οινοπνευματώδη ποτά, δεν ανανεώνουν την άδεια πώλησης που προνοείται στη σχετική νομοθεσία.

(γ) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

Εισπράξεις. Το σύνολο των εισπράξεων του 2009 ήταν €144,6 εκ., σε σύγκριση με €293,3 εκ. το 2008 δηλαδή σημειώθηκε μείωση €148,7 εκ. ή 50,7%, κυρίως λόγω του μειωμένου αριθμού των μεταβιβάσεων ακίνητης ιδιοκτησίας.

Καθυστέρηση στην είσπραξη μισθωμάτων κρατικής γης. Καθυστερεί η είσπραξη ετήσιων μισθωμάτων κρατικής γης, τα οποία στις 31.12.2009 ανέρχονταν στα €4.494.491.

Ανάθεση εργασίας εκτός ωρών Γραφείου. Συνεχίζεται το πρόβλημα της συσσωρευμένης καθυστερημένης εργασίας, παρά το γεγονός ότι κατά το 2009 δαπανήθηκε ποσό ύψους €3.905.829 για υπερωρίες.

Απώλεια εσόδων

- (i) Μη αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων.** Τα τέλη και δικαιώματα που εισπράττονται από το Τμήμα δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό κόστος παροχής των υπηρεσιών. Από υπολογισμούς του Τμήματος, η ετήσια απώλεια εσόδων από τη μη αναθεώρηση υπολογίζεται σε πέραν των €6,8 εκ. ετησίως.
- (ii) Κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο.** Μέχρι σήμερα δεν εισπράττονται τα αναθεωρημένα ενοίκια αλλά τα παλιά, με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων να ανέρχεται σε €304.000 περίπου, ετησίως.
- (iii) Μη αναθεώρηση ενοικίων σε αγοραία αξία.** Σημαντική απώλεια εσόδων προέρχεται και από μη αναθεώρηση των μισθωμάτων κρατικής γης στο επίπεδο του αγοραίου ενοικίου.
- (iv) Μη επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας.** Η γενική επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην ελεγχόμενη από το Κράτος περιοχή, σε τιμές 1.1.1980, ολοκληρώθηκε το 1992. Έκτοτε δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία για επανεκτίμηση των ακινήτων, σε περίπτωση ανέγερσης νέων κτιρίων, αλλαγής πολεοδομικών ζωνών κ.λπ.. Ως αποτέλεσμα, υπάρχει απώλεια σημαντικού ποσού εσόδων τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις Τοπικές Αρχές, αφού η αγοραία αξία την 1.1.1980 λαμβάνεται ως βάση για υπολογισμό διαφόρων φόρων και τελών. Η μη επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας, δημιουργεί άνιση μεταχείριση των πολιτών. Επίσης, λόγω της μη εκτίμησης από

το Τμήμα της αξίας των βιομηχανικών περιοχών και των ξενοδοχείων που έχουν ανεγερθεί σε κρατική γη, παρατηρείται σημαντική απώλεια εσόδων, όσον αφορά στον φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας.

Απαλλοτριώσεις

- (i) **Έλεγχος του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Απαλλοτριώσεων.** Από αξιολόγηση του πιο πάνω συστήματος, διαπιστώθηκαν αδυναμίες που αφορούν κυρίως στη διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και στον καθορισμό της αποζημίωσης, καθώς επίσης στην καταβολή ψηλών ποσών τόκων (σε ορισμένες περιπτώσεις ανέρχονται σε εκατομμύρια ευρώ), λόγω χρονοβόρων διαδικασιών και στη μη υλοποίηση των έργων απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας των τριών ετών, με όλα τα συνεπακόλουθα, περιλαμβανομένης της αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις.
- (ii) **Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων λόγω απαλλοτριώσεων.** Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των αποζημιώσεων για τις απαλλοτριώσεις. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τον Απρίλιο 2010 εκκρεμούσαν πέραν των €200 εκ. προς ιδιοκτήτες όπου υπήρξε αποδοχή του ποσού αποζημίωσης ή εκδόθηκε σχετική απόφαση του Δικαστηρίου. Η καθυστέρηση οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη χρονοβόρα διαδικασία μέχρι τον καθορισμό του τελικού ποσού της αποζημίωσης και στα περιορισμένα Κονδύλια του Προϋπολογισμού, σε σχέση με τις καταβλητέες αποζημιώσεις. Κατ' επέκταση το κράτος θα επιβαρυνθεί με ψηλά ποσά τόκων.
- (iii) **Προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο για έργα απαλλοτρίωσης.** Λόγω της μη χρησιμοποίησης της απαλλοτριωθείσας ακίνητης ιδιοκτησίας για τον σκοπό της απαλλοτρίωσης ή επειδή ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν κατέστη εφικτός ή εγκαταλείφθηκε από τις Απαλλοτριούσες Αρχές, ορισμένοι ιδιοκτήτες προσφεύγουν στο Ανώτατο Δικαστήριο διεκδικώντας την επιστροφή της περιουσίας τους. Ως αποτέλεσμα εξώδικου συμβιβασμού που ακολουθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η επιστροφή της ακίνητης ιδιοκτησίας και η επανααπαλλοτρίωσή της με σημερινές τιμές, το Κράτος επιβαρύνεται με πρόσθετα ποσά αποζημίωσης, διοικητικό και άλλο κόστος.
- (iv) **Υποθέσεις απαλλοτριώσεων για τις οποίες καταβλήθηκε/κατατέθηκε η αποζημίωση και εκκρεμούν για εγγραφή.** Αρκετά τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από απαλλοτριώσεις, για τα οποία καταβλήθηκε/κατατέθηκε ήδη η αποζημίωση στους δικαιούχους, εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένα στους πρώην ιδιοκτήτες και δεν έχουν εγγραφεί στο όνομα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα, εκκρεμεί παγκύπρια η εγγραφή 10.846 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, για τα οποία η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης χρονολογείται από το 1975 και μεταγενέστερα.

Κρατική γη

- (i) **Παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη.** Το Τμήμα καθυστερεί να προβεί σε διερεύνηση των περιπτώσεων παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη.
- (ii) **Συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης σε σχέση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.** Ορισμένες άδειες χρήσης κρατικής γης που υπογράφηκαν πριν από αρκετά χρόνια (ακόμα και πριν από το 1960) εξακολουθούν να ανανεώνονται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο με ονομαστικό μίσθωμα, σε αντίθεση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.

Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 2004/Οικοδομική Αμνηστία. Οι βασικοί σκοποί του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμου (Ν.229(I)/2004) που ήταν, αφενός η έκδοση τίτλων για οικίες και διαμερίσματα που παρουσίαζαν προβλήματα για την τιτλοποίησή τους και αφετέρου η είσπραξη σημαντικών εσόδων που θα προέκυπταν από τις μεταβιβάσεις της ακίνητης ιδιοκτησίας, δεν έχουν επιτευχθεί. Η Κυβέρνηση ετοίμασε 5 σχετικά νομοσχέδια, με σκοπό την επίλυση του προβλήματος, τα οποία κατατέθηκαν τον Απρίλιο 2010 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

(δ) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως

Διαδικασία παραλαβής, εξέτασης και έκδοσης πολεοδομικών αδειών. Παρά την προσπάθεια που καταβλήθηκε για διεκπεραίωση των εκκρεμών πολεοδομικών αιτήσεων και τη βελτίωση που παρατηρήθηκε, εξακολουθεί να εκκρεμεί η εξέταση αρκετών, με τις συνεπακόλουθες αρνητικές συνέπειες στην οικοδομική ανάπτυξη και γενικότερα την οικονομία. Καθυστερήση παρατηρείται και στην ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των ιεραρχικών προσφυγών κατά των πολεοδομικών αποφάσεων.

Αδυναμίες στον προγραμματισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των κατασκευαστικών συμβολαίων. Σε διάφορα έργα, η μελέτη των οποίων ετοιμάζεται από το Τμήμα, όπως οι πεζογέφυρες και ο πεζόδρομος/ποδηλατόδρομος κατά μήκος της όχθης του Πεδιαίου στη Λακατάμια, η ανάπλαση της Κεντρικής Πλατείας του Δήμου Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό και η ανάπλαση/διαμόρφωση Πλατείας στο Τρόοδος, παρατηρήθηκαν αδυναμίες, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους των έργων και τη δημιουργία καθυστερήσεων. Παρατηρήθηκαν επίσης αδυναμίες στο συντονισμό, διαχείριση, επίβλεψη και έλεγχο των συμβολαίων, με αποτέλεσμα να προκαλούνται παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις. Διαπιστώθηκε επίσης καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

(ε) Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων

Εξέταση αιτήσεων για παροχή στεγαστικής βοήθειας σε εκτοπισθέντες. Παραχωρήθηκε στεγαστική βοήθεια σε πρόσφυγες που διαμένουν μόνιμα στο εξωτερικό, χωρίς να υπάρχει ένδειξη ότι εξασκήθηκε έλεγχος ή προσκομίστηκαν από τους αιτητές αποδεικτικά στοιχεία ή έγγραφα που να πιστοποιούν τη μόνιμη διαμονή τους στην Κύπρο.

(στ) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως

Έκδοση διαβατηρίων και ταξιδιωτικών εγγράφων με βιομετρικά στοιχεία. Η Κύπρος δεν είχε συμμορφωθεί έγκαιρα με τις διατάξεις σχετικού Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την έκδοση διαβατηρίων και ταξιδιωτικών εγγράφων με βιομετρικά στοιχεία, με ενδεχόμενο την επιβολή κυρώσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την καθυστέρηση που σημειώθηκε.

Επιβολή προστίμων στους μεταφορείς σε σχέση με παραβάσεις των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005 και του Νόμου 146(I)/2007. Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση και/ή επιβολή προστίμων στους μεταφορείς, σε σχέση με παραβάσεις των διατάξεων των πιο πάνω Νόμων, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων για το Κράτος, ενώ για ορισμένες παραβάσεις για τις οποίες επιβλήθηκαν πρόστιμα εκκρεμεί η είσπραξή τους.

(ζ) Υπηρεσία Ασύλου

Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Κύπρος δεν απορρόφησε ολόκληρο το ποσό της Ευρωπαϊκής συνεισφοράς την οποία δικαιούτο για την προγραμματική περίοδο 2008.

2.2.7 Υπουργείο Εξωτερικών

Χορηγία στο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο. Για την αποκατάσταση της εύρυθμης και νόμιμης λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Κύπρου, το Υπουργικό Συμβούλιο διόρισε στις 18.2.2009, επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου Καταστατικού του Ινστιτούτου. Δεν φαίνεται να έχει υποβληθεί εισήγηση στο Υπουργικό Συμβούλιο, ως η σχετική απόφασή του, για το μέλλον του Ιδρύματος, λαμβάνοντας υπόψη και τον βαθμό στον οποίο αυτό αξιοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους που το Κράτος δαπανά για τη λειτουργία του.

Χορηγία στην Πρεσβεία του Βατικανού. Το κόστος λειτουργίας του Γραφείου Πρεσβείας στο Βατικανό, συγκριτικά με άλλες Διπλωματικές Αποστολές, παρουσιάζεται ιδιαίτερα ψηλό.

Χορηγία στο Γεωπολιτικό Ινστιτούτο Κύπρου. Στις σχετικές προτάσεις προς το Υπουργικό, κατά την Ίδρυση του Ινστιτούτου, αναφέρονται και άλλες πηγές χρηματοδότησής του, καθώς και η προοπτική ότι το

Ινστιτούτο θα καταστεί, με την πρώτη τριετία, αυτοχρηματοδοτούμενο, ωστόσο από εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις των ετών 2006, 2007 και 2008 που ετοιμάστηκαν από ιδιώτες ελεγκτές, παρατηρείται ότι η μοναδική πηγή εσόδου του είναι η κρατική χορηγία και ως εκ τούτου η βιωσιμότητά του εξαρτάται αποκλειστικά από αυτήν.

Μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου στην Αθήνα. Ενώ το νέο κτίριο της Πρεσβείας - στο οποίο προβλέφθηκε εμβαδόν 620 τ.μ. για το Σπίτι της Κύπρου - συμπληρώθηκε και παραδόθηκε στη Δημοκρατία τον Απρίλιο 2009, τον Νοέμβριο 2009 το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, αποφάσισε όπως εγκρίνει καταρχήν την αξιοποίηση των ιδιόκτητων κτιρίων της Πρεσβείας στην οδό Ηροδότου 16 για μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου.

Παρατηρήσαμε ότι ενώ σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού όλες οι κρατικές υπηρεσίες προβλέφθηκε να συστεγαστούν στο νέο οίκημα της Πρεσβείας, η προαναφερθείσα πρόταση και απόφαση δεν συνάδουν με την πολιτική αυτή.

2.2.8 Υπουργείο Οικονομικών

(α) Υπουργείο

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (ΣΣΑ). Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι για την επιτυχή εφαρμογή του ΣΣΑ θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί, μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών συνδέονται άμεσα με το ΣΣΑ και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις.

Δημόσιο Χρέος. Σημαντικές υποχρεώσεις του Κράτους δεν περιλαμβάνονται στις καταστάσεις του Δημόσιου Χρέους, με αποτέλεσμα ενδεχομένως να μην λαμβάνονται υπόψη στη διαχείριση του Δημόσιου Χρέους.

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την μεταφορά των αρμοδιοτήτων διαχειριστή του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στο Υπουργείο Οικονομικών, με ημερομηνία υλοποίησης της απόφασης την 1.8.2010.

Παρατηρήθηκε ότι υπήρξε καθυστέρηση στη λήψη ενεργειών για επιτυχή υλοποίηση της απόφασης, καθώς επίσης ότι η μεταφορά συνεπάγετο επιπρόσθετο κόστος και αναβάθμιση της υποδομής.

Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης. Το κόστος των μέτρων που έλαβε η Κυβέρνηση, με στόχο να μειώσει τις διαφαινόμενες επιπτώσεις από την οικονομική κρίση, ανέρχεται, σύμφωνα με εκτίμηση του Υπουργείου Οικονομικών, σε €492,3 εκ. Ως επακόλουθο της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής που υιοθετήθηκε, αλλά και της μείωσης των εσόδων, αυξήθηκε το δημοσιονομικό έλλειμμα (από πλεόνασμα 0,9% στις 31.12.2008 σε έλλειμμα ύψους 6,1% του ΑΕΠ στις 31.12.2009, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας).

Πρόγραμμα Σταθερότητας- Υπερβολικό Έλλειμμα. Το Συμβούλιο Υπουργών, σε συνεδρία του που πραγματοποιήθηκε στις 13.7.2010 στις Βρυξέλλες, έθεσε υπό επιτήρηση, λόγω υπερβολικού ελλείμματος, την Κύπρο και έκανε εισηγήσεις σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, για μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ μέχρι το 2012.

(β) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

Εισπράξεις φόρου εισοδήματος. Το σύνολο των εισπράξεων το 2009 ήταν €1.310,90 εκ., σε σύγκριση με €1.348,76 εκ. το 2008.

Φορολογίες υπό ένσταση. Στις 31.12.2009 υπήρχαν 20.195 φορολογίες φόρου εισοδήματος, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και έκτακτης αμυντικής εισφοράς, για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση για συνολικό ποσό φόρου €330,82 εκ.

Ενστάσεις φόρου εισοδήματος. Στις 31.12.2009 εκκρεμούσαν 12.635 ενστάσεις με ολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου €247,26 εκ.

Καθυστερημένοι φόροι. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από το Τμήμα, το σύνολο των καθυστερημένων φόρων στις 31.12.2009 ήταν €625,76 εκ., σε σύγκριση με €579,58 εκ. στις 31.12.2008 (αύξηση 7,97%). Στις πιο πάνω καθυστερήσεις συμπεριλαμβάνεται ποσό €74,3 εκ., το οποίο, σύμφωνα με το Τμήμα, οφείλεται από διάφορα εκκλησιαστικά ιδρύματα. Έχει διαφανεί ότι το ποσό αυτό δεν είναι ορθό και ζητήθηκε η διαφοροποίηση του από το Τμήμα.

Καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών εκκλησιαστικών ιδρυμάτων. Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν απαλλάσσει την Εκκλησία της Κύπρου από την καταβολή οποιασδήποτε φορολογίας. Η Εκκλησία υπόκειται, δυνάμει σχετικών Νόμων, στην καταβολή φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, τελών χαρτοσήμων, έκτακτης εισφοράς για την άμυνα της Δημοκρατίας, και φόρου προστιθέμενης αξίας, ενώ τα εισοδήματά της εξαιρούνται από την επιβολή φόρου εισοδήματος. Σύμφωνα με τις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων που τηρούνται από το Τμήμα, το συνολικό ποσό των οφειλών φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, ανερχόταν κατά τις 31.12.2009 σε €178.956.565 (€169.022.025 κατά τις 31.12.2008).

Σε έκθεσή της, η Εκκλησία αμφισβήτησε την ορθότητα των ποσών που οφείλονται και αναφέρθηκε σε τέσσερα συγκεκριμένα παραδείγματα υπερβολικής φορολόγησης για φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας, για τα οποία προκαταρκτική έρευνα της Υπηρεσίας μας κατέδειξε ότι οι φορολογήσεις τους βασίζονται σε αδικαιολόγητα ψηλές φορολογικές βάσεις, οι οποίες δεν μπορούν να τεκμηριωθούν και ζητήσαμε από το Τμήμα να προβεί σε εκ νέου υπολογισμό των οφειλόμενων ποσών, ο οποίος να βασίζεται πάνω σε αποδεκτή φορολογική βάση, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας.

Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 16.9.2010, μας πληροφόρησε ότι αδυνατεί να υπολογίσει τη συνολική αξία της περιουσίας των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων και ανέφερε ότι λόγω μη συμμόρφωσης εκκλησιαστικών ιδρυμάτων με την υποχρέωσή τους για υποβολή Δήλωσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας, οι «φορολογίες» γίνονται με εικονική αξία περιουσίας για τεχνικούς λόγους. Επισήμανε επίσης ότι οι εν λόγω «φορολογίες» δεν αντιπροσωπεύουν πραγματικές οφειλές αλλά αποτελούν υπολογισμούς για καθαρά εσωτερικούς τεχνικούς λόγους και ουδέποτε κοινοποιήθηκαν στους ενδιαφερόμενους. Ήταν η πρώτη φορά που το Τμήμα έθεσε υπόψη μας τα πιο πάνω, τα οποία βρίσκονται σε διάσταση τόσο με προηγούμενα στοιχεία που μας υπέβαλλε, όσο και με τις αναφορές του Διευθυντή κατά την αυτεπάγγελτη εξέταση του θέματος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών στις 13.4.2010 και στις 11.5.2010.

Σημειώνεται επίσης ότι το Τμήμα συμπεριλάμβανε στο παρελθόν αλλά εξακολουθεί και σήμερα (2010) να συμπεριλαμβάνει τα εν λόγω ποσά στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων, τις οποίες, με βάση σχετική Δημοσιονομική Οδηγία, αποστέλλει στον Γενικό Λογιστή με κοινοποίηση στον Γενικό Ελεγκτή για συμπερίληψή τους στη Δημοσιονομική Έκθεση που ετοιμάζει ο Γενικός Λογιστής και η οποία αποτελεί απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης του Κράτους.

Οι καθυστερημένες οφειλές των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων, το πραγματικό ποσό των οποίων δεν έχει ακόμη προσδιοριστεί, τυγχάνει χειρισμού από το Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο ανέλαβε να διεξάγει διαπραγματεύσεις/συζητήσεις με την Εκκλησία για εξεύρεση λύσης.

Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών. Σε αρκετές περιπτώσεις αγοραπωλησίας ακινήτων, οι συμβαλλόμενοι δηλώνουν χαμηλότερες τιμές πώλησης των ακινήτων από τις πραγματικές, με σκοπό την αποφυγή καταβολής του ορθού φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, με βάση τις διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας, μπορεί να αμφισβητήσει τα ποσά που δηλώνονται, μόνο σε περίπτωση που αποδεδειγμένα η δήλωση ήταν ψευδής. Για την περίοδο 2000-2009, η απώλεια, όπως υπολογίζεται από το Τμήμα, με βάση τις εκτιμήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ανέρχεται στα €361,48 εκ. περίπου ή €36,15 εκ. το χρόνο.

Έκτακτη εισφορά για την Άμυνα της Δημοκρατίας. Παρόλο που στον εν ισχύ Νόμο αρ. 117(I)/02 αναφέρεται ότι κάθε πρόσωπο υποχρεούται να καταβάλλει έκτακτη εισφορά για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας, εντούτοις από το 2004 όλες οι εισπράξεις που πηγάζουν από την πιο πάνω νομοθεσία πιστώνονται στο Κονδύλι εσόδων «Άμεσες Φορολογίες» του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

Συνεπώς, ενώ οι πολίτες έχουν την εντύπωση ότι καταβάλλουν εισφορά που προορίζεται αποκλειστικά για την ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης, τα έσοδα από την εν λόγω νομοθεσία καταλήγουν στο Πάγιο Ταμείο του Κράτους και ενδεχομένως να χρησιμοποιούνται και για άλλους σκοπούς που δεν σχετίζονται με την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας.

Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ανέφερε ότι η φορολογική διερεύνηση ατόμων και η πρόσβαση σε σχετικά στοιχεία που τηρούνται στα αρχεία άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών, προσκρούει στη νομοθεσία για επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται το έργο του Τμήματός του, ιδιαίτερα όσον αφορά στην αξιοποίηση δεδομένων για τον εντοπισμό άγνωστων φορολογούμενων, αφού, σύμφωνα με την Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, δεν επιτρέπεται η χρήση στοιχείων που τηρούνται σε άλλες Κυβερνητικές Υπηρεσίες για τη διερεύνηση των προσώπων που είναι τελείως άγνωστα στο ΤΕΠ.

Σημειώνεται ότι ενώ η Επίτροπος, με επιστολή της, ημερ. 19.1.2010, προς τον Διευθυντή του ΤΕΠ, ανέφερε ότι θα μπορούσε να δοθεί πρόσβαση στο ΤΕΠ και στο αρχείο του ΦΠΑ, εντούτοις η διασύνδεση των αρχείων ΤΕΠ και ΦΠΑ εκκρεμεί, αφού μέχρι και τον Αύγουστο 2010 δεν είχε υπογραφεί η σχετική αίτηση διασύνδεσης από την Υπηρεσία ΦΠΑ.

Εισοδήματα από επιδοτήσεις που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών. Λήπτες εκταρικών επιδοτήσεων που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, οι οποίες από το 2004 μέχρι 31.12.2008 ανήλθαν σε €226,30 εκ. και οι οποίες, βάσει εγκυκλίου του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, θεωρούνται εισοδηματικής φύσεως και υπόκεινται σε φορολογία, είτε είναι άγνωστοι στο Τμήμα, είτε δεν έχουν φάκελο στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, είτε παραλείπουν συστηματικά να δηλώνουν τα εισοδήματα που είχαν από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, με αποτέλεσμα την ετήσια απώλεια σημαντικών εσόδων.

Κλάδος Επιτόπιων Ερευνών. Κατά την επιβολή τελικής φορολογίας, λήφθηκαν αποφάσεις χωρίς την ύπαρξη υποστηρικτικών στοιχείων που να αιτιολογούν τις εν λόγω αποφάσεις και παραχωρήθηκαν φορολογικές αφαιρέσεις με τρόπο που δεν είναι ομοιόμορφος προς όλους τους φορολογούμενους, ούτε συνάδει πάντα με τις εγκυκλίους του Τμήματος.

Φορολογία επαγγελματιών/καλλιτεχνών. Το Τμήμα δεν είναι ενημερωμένο για όλες τις παραστάσεις/εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται από καλλιτέχνες, μη κάτοικους της Δημοκρατίας, η αμοιβή των οποίων υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή 10%, με αποτέλεσμα την σημαντική απώλεια εσόδων του Κράτους.

Απόσυρση ποινικών υποθέσεων. Αριθμός φορολογούμενων, φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, δεν ανταποκρίνονται στο αίτημα του Τμήματος για υποβολή στοιχείων που θα βοηθήσουν την εξέταση των φορολογικών τους υποθέσεων, με αποτέλεσμα το Τμήμα να παραπέμπει τις περιπτώσεις αυτές στον Κλάδο Δικαστηρίων, ώστε να κινηθεί η διαδικασία της ποινικής δίωξής τους. Ωστόσο, σε αρκετές περιπτώσεις η διαδικασία διακόπτεται και η ποινική δίωξη αποσύρεται, λόγω αδυναμίας στην επίδοση της κλήσης, με αποτέλεσμα η διευθέτηση των φορολογικών υποθέσεων να παραμένει σε εκκρεμότητα.

(γ) Τμήμα Τελωνείων

Υπερωριακή απασχόληση Η υπερωριακή αποζημίωση κατά το 2009 ανήλθε σε €4,8 εκ., σε σύγκριση με €4,7 εκ. το 2008.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2009 ήταν €11 εκ., σε σύγκριση με €5,7 εκ. στις 31.12.2008.

Αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης. Κατά τους επιτόπιους ελέγχους που γίνονται από το Τμήμα σε Αποθήκες Τελωνειακής Αποταμίευσης, παρατηρούνται διάφορες παρανομίες, ειδικά όσον αφορά σε αυτοκίνητα, για τις οποίες επιβάλλονται συμβιβαστικά ποσά, το ύψος των οποίων είναι μικρό και δεν λειτουργεί αποτρεπτικά.

Ελεύθερη Ζώνη Εμπορίου. Πολλές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελεύθερη Ζώνη διεξάγουν εμπόριο στην Κυπριακή αγορά και λειτουργούν ως αποθήκες αποταμίευσης.

(δ) Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων στις 31.12.2009 ήταν €200,2 εκ., σε σύγκριση με €186,8 εκ. το 2008.

Οφειλές ποδοσφαιρικών σωματείων. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του το 1998 ενέκρινε την παραχώρηση, κατά χάρη, χορηγίας προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία, για κάλυψη των συσσωρευμένων οφειλών τους προς την Υπηρεσία ΦΠΑ, το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπό την προϋπόθεση ότι θα ανταποκρίνονταν έγκαιρα στις μελλοντικές φορολογικές τους υποχρεώσεις. Τα πλείστα σωματεία δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους και οι οφειλές τους παγοποιήθηκαν. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με νέα απόφαση του το 2007, ενέκρινε Σχέδιο με σκοπό την αποπληρωμή των οφειλών των σωματείων στη βάση συμψηφισμού με τις εκάστοτε κρατικές χορηγίες και τη δημιουργία προϋποθέσεων μόνιμης και συνεχούς ανταπόκρισης των σωματείων στις φορολογικές τους υποχρεώσεις.

Τον Ιούλιο 2008 παραχωρήθηκε, βάσει του Σχεδίου χορηγία ύψους €1.044.354, η οποία κατανεμήθηκε έναντι των οφειλών 12 σωματείων, παρόλο ότι τα περισσότερα από αυτά δεν είχαν ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις τους. Οι οφειλές των σωματείων στις 10.4.2010 ανέρχονταν σε €7,81 εκ.

Επιστροφές φόρου. Οι επιστροφές φόρου το 2009 ανήλθαν σε €170 εκ. σε σύγκριση με €138,9 εκ. το 2008. Σύμφωνα με διαδικαστική εγκύκλιο, σε περίπτωση που έχει επιστραφεί σε οποιοδήποτε πρόσωπο ποσό πέραν των €50.000 από την ημερομηνία εγγραφής του στο μητρώο ΦΠΑ, δεν θα εγκρίνεται η επιστροφή πιστωτικού υπολοίπου, χωρίς να διεξαχθεί επιτόπου φορολογικός έλεγχος.

(δ) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού

Έχουν παρέλθει δέκα σχεδόν χρόνια από τη λήψη της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για προώθηση νέου συστήματος αξιολόγησης προσωπικού και μέχρι σήμερα τούτο δεν έγινε κατορθωτό. Σημειώνεται ότι στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013 περιλαμβάνεται η ανάπτυξη νέου συστήματος αξιολόγησης, στα πλαίσια της προσπάθειας για την αύξηση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα.

2.2.9 Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

(α) Υπουργείο

Προϋπολογισμός για έργα. Αριθμός έργων και μελετών, που αφορούν στην ανέγερση, βελτίωση και επέκταση σχολείων ή έργα υποδομής σε σχολεία για τον σχολικό αθλητισμό, παρόλο που συμπεριλήφθηκαν στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού του 2009, δεν εκτελέστηκαν το 2009.

Διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις Αποφάσεις του ημερ. 10.1.2007 και 28.2.2007, ενέκρινε σχετική μελέτη για αναδόμηση του Υπουργείου, ωστόσο η υλοποίηση καθυστερεί. Το θέμα έχει συνδεθεί με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη.

Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του αρ. 61.602, ημερ. 16.2.2005, καθόρισε το πλαίσιο διεξαγωγής του διαλόγου για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, αφού προηγουμένως ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε σχετική μελέτη της Επιτροπής Ειδικών και υποβλήθηκαν απόψεις/παρατηρήσεις από τους πολιτικούς και συνδικαλιστικούς φορείς. Για τον σκοπό αυτό έγινε στρατηγικός σχεδιασμός και ετοιμάστηκε πίνακας της προτεραιότητας των θεμάτων της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, ωστόσο, παρατηρήθηκε ότι για κάποια από αυτά έχουν ετοιμαστεί χρονοδιαγράμματα υλοποίησης, για άλλα αναφέρονται μόνο οι ενέργειες που θα πρέπει να ληφθούν, χωρίς να καθορίζεται χρονοδιάγραμμα και για μερικά δεν αναφέρεται κάτι σχετικό.

Εσωτερικός έλεγχος. Συνεχίζουν να μην υπάρχουν τα κατάλληλα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων των Υπηρεσιών του Υπουργείου, με αποτέλεσμα να εντοπίζονται

ελλείψεις και αδυναμίες σε ότι αφορά στην πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών, καθώς και στην εποπτεία και παρακολούθηση των εργασιών του Υπουργείου.

Αποσπάσεις/παραχωρήσεις εκπαιδευτικών λειτουργιών. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις Αποφάσεις του αρ. 56.221 και 58.879, ημερ. 31.7.2002 και 5.11.2003, αντίστοιχα, έδωσε οδηγίες για τερματισμό όλων των αποσπάσεων, μέχρι την 1.9.2004. Το Υπουργείο άρχισε να εφαρμόζει τις οδηγίες σταδιακά, ωστόσο ο στόχος που τέθηκε δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθεί πλήρως.

Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από τον διδακτικό τους χρόνο. Μερικές από τις διευθετήσεις, με τις οποίες καθηγητές απαλλάσσονται από διδακτικό χρόνο, σε αντιστάθμισμα άλλων καθηκόντων που αναλαμβάνουν, δεν στηρίζονται σε συγκεκριμένες γραπτές αποφάσεις ή συμφωνίες με τις Συντεχνίες, ούτε και έτυχαν της έγκρισης του Υπουργείου. Το κόστος του εν λόγω διδακτικού χρόνου υπολογίστηκε το 2004 σε περίπου €18,2 εκ.

Απαλλοτρίωση ακίνητης ιδιοκτησίας για ανέγερση σχολείων. Διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα και αδυναμίες σχετικά με τις απαλλοτριώσεις, τα οποία παρά τις κοινές προσπάθειες που γίνονται μέσω συσκέψεων των συναρμόδιων Τμημάτων, καθώς και της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής, εξακολουθούν να υφίστανται.

Ιδιωτικά σχολεία και φροντιστήρια. Ενώ για την έκδοση του πιστοποιητικού λειτουργίας γίνεται επιθεώρηση του χώρου από λειτουργούς του Υπουργείου, στη συνέχεια δεν γίνονται άλλες επιθεωρήσεις. Επίσης, δεν έχουν εκδοθεί Κανονισμοί, οι οποίοι να καθορίζουν ειδικότερους όρους που πρέπει να πληρεί κάθε είδος ιδιωτικού σχολείου ή φροντιστηρίου.

(β) Πολιτιστικές Υπηρεσίες

Μέγαρο Πολιτισμού. Προϋπολογίστηκε ποσό ύψους €25 εκ., που αφορούσε στο κτιριολογικό πρόγραμμα και στον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό για το Μέγαρο Πολιτισμού που θα ανεγερθεί από το Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου. Το ποσό που τελικά παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα Πολιτισμού ανήλθε στα €11,5 εκ. και περιλαμβάνει και λειτουργικά έξοδα.

Η παραχώρηση της χορηγίας στο Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου γίνεται χωρίς να παρακολουθείται η οικονομική διαχείριση του Ιδρύματος.

Χορηγήσεις σε πολιτιστικούς φορείς και άτομα για πολιτιστικές δραστηριότητες. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις φορέων των οποίων οι επιχορηγήσεις που εισέπραξαν ξεπέρασαν το ανώτατο όριο των €200.000 για 3 χρόνια, το οποίο έχει τεθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τις κρατικές ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Επίσης έγιναν αποδεκτές εκπρόθεσμες αιτήσεις ή σε κάποιες περιπτώσεις, παραχωρήθηκαν επιχορηγήσεις, παρόλο ότι δεν είχαν υποβληθεί αιτήσεις. Επιπλέον, ενώ καθορίστηκαν συγκεκριμένα κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους του ποσού των επιχορηγήσεων, καθώς επίσης και για το σύστημα/τρόπο αξιολόγησης, εντούτοις αυτά δεν τηρήθηκαν σε όλες τις περιπτώσεις.

(γ) Κρατική Πινακοθήκη.

Αποθήκη Πινακοθήκης. Η μετατροπή του κτιρίου ΣΠΕΛ, ώστε να αποτελέσει επέκταση της Κρατικής Πινακοθήκης, εκκρεμεί από το 2001.

Διαδικασία δανεισμού έργων. Σύμφωνα με εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, η πολιτική δανεισμού έργων της κρατικής συλλογής σύγχρονης Κυπριακής τέχνης αναθεωρήθηκε και, βάσει της νέας πολιτικής, καθορίζονται οι δικαιούχοι για παραχώρηση έργων τέχνης επί δανείω, ωστόσο εξακολουθεί να γίνεται δανεισμός έργων σε μη δικαιούχους.

Αγορά έργων τέχνης. Κατά το 2009, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, αγοράστηκε αριθμός έργων τέχνης, από τα οποία τα περισσότερα τοποθετήθηκαν στην αποθήκη (κτίριο ΣΠΕΛ), με ακατάλληλο τρόπο, λόγω έλλειψης χώρου και σε ακατάλληλες συνθήκες.

Συντήρηση έργων τέχνης. Η συντήρηση 105 ζωγραφικών έργων, η οποία άρχισε το 2007, μετά την κατακύρωση σχετικής προσφοράς, η οποία έπρεπε να ολοκληρωθεί πριν τις 27.12.2008, δεν ολοκληρωθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Αύγουστος 2010). Επίσης, όσον αφορά στα υπόλοιπα έργα, τα οποία

ανέρχονται σε περίπου 3.000, δεν έχουν γίνει οποιεσδήποτε διαδικασίες για εξακρίβωση των αναγκών συντήρησής τους.

Φυσική καταμέτρηση. Δεν γίνεται φυσική καταμέτρηση, που να συμπεριλαμβάνει και τα έργα επί δανείω στην Κύπρο, τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο και δεν διερευνώνται έγκαιρα όλες οι περιπτώσεις απώλειας έργων και ούτε λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, τα οποία θα πρέπει να προαποφασιστούν και προκαθοριστούν.

Ίδρυμα Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου. Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες δεν φαίνεται να ασκούν ικανοποιητικό έλεγχο επί των οικονομικών καταστάσεων που στέλλονται από το Ίδρυμα, για σκοπούς ορθού και αντικειμενικού ύψους επιχορήγησης προς αυτό.

(δ) Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών

Καθυστερήσεις στη συμπλήρωση ερευνητικών προγραμμάτων. Παρατηρούνται καθυστερήσεις στη συμπλήρωση ερευνητικών προγραμμάτων, τα συμβόλαια κάποιων εκ των οποίων έληξαν αρκετά χρόνια πριν.

(ε) Κυπριακή Βιβλιοθήκη.

Στέγαση. Εξακολουθεί να υπάρχει πρόβλημα στεγαστικού χώρου για τη Βιβλιοθήκη. Εξαιτίας της στέγασης της Βιβλιοθήκης σε διαφορετικούς χώρους, οι χρήστες αναγκάζονται να προστρέχουν σε δύο χώρους της Βιβλιοθήκης για ένα θέμα που τους ενδιαφέρει, δεν υπάρχει αναγνωστήριο στη δανειστική βιβλιοθήκη, λόγω έλλειψης χώρου και δεν υπάρχει χώρος για εγκατάσταση του αναγκαίου εξοπλισμού για αξιοποίηση των εποπτικών μέσων που διαθέτει η Βιβλιοθήκη.

Μηχανογράφηση μητρώου βιβλιοθήκης. Η μηχανογράφηση, η οποία άρχισε το 1996, συνεχίζεται μέχρι σήμερα και δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί στο εγγύς μέλλον. Λόγω της συνεχιζόμενης μηχανογράφησης, εκκρεμεί η βελτίωση του συστήματος δανεισμού βιβλίων και η διενέργεια φυσικής καταμέτρησης.

Ασφάλεια κτιρίων. Θέμα πυρασφάλειας φαίνεται να προκύπτει στο κεντρικό κτίριο της Βιβλιοθήκης και στο κτίριο Φανερωμένης, αφού δεν υπάρχει σύστημα πυρόσβεσης και κατάλληλοι έξοδοι κινδύνου.

Συντήρηση. Εκκρεμεί η συντήρηση και ανάρτηση των βιβλίων που μεταφέρθηκαν στην αποθήκη που βρίσκεται στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου, με κίνδυνο την οριστική καταστροφή τους. Επίσης, στην αποθήκη υπάρχουν παλαιά βιβλία ιστορικής αξίας, τα οποία χρειάζονται συντήρηση ή/και δεν έχουν καταγραφεί και παραμένουν σε κιβώτια λόγω έλλειψης χώρου.

(στ) Σχολικές Εφορείες

Κυλικεία. Από εκθέσεις των Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων διαπιστώθηκαν συστηματικές παραβιάσεις εκ μέρους των κυλικειάρχων των όρων των συμφωνιών τους. Επίσης, από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας των προσφορών και της διαχείρισης των συμφωνιών παραχώρησης και εκμετάλλευσης των κυλικείων, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις μη πλήρους εφαρμογής των όρων των προσφορών και των συμφωνιών.

Ακίνητη περιουσία. Εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια ο εντοπισμός της ακίνητης περιουσίας που ανήκει στις Σχολικές Εφορείες, με σκοπό την εγγραφή της στο όνομα του Προέδρου τους, σύμφωνα με το Άρθρο 10 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου του 1997.

2.2.10 Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων

(α) Τμήμα Δημοσίων Έργων

Απαλλοτριώσεις. Αρκετοί ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας προσφεύγουν στο Δικαστήριο διεκδικώντας την επιστροφή της περιουσίας τους που δεν χρησιμοποιήθηκε για τον σκοπό της απαλλοτρίωσης, με αποτέλεσμα το Τμήμα, για διευθέτηση του θέματος, να προβαίνει ανάλογα είτε σε έκδοση διατάγματος ανάκλησης της

απαλλοτριώσης, είτε σε εκ νέου δημοσίευση απαλλοτριώσης με όλα τα επακόλουθα, περιλαμβανομένης και αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις και τόκους.

Αδυναμίες στον προγραμματισμό της μελέτης και εκτέλεσης έργων. Διαπιστώνονται αδυναμίες στον προγραμματισμό της μελέτης και εκτέλεσης έργων, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται καθυστερήσεις και αυξήσεις κόστους, όπως στη μελέτη και κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς, στο νέο Κτίριο της Βουλής των Αντιπροσώπων, στον Περιμετρικό Αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας, στην επέκταση/αναβάθμιση σε έξι λωρίδες κυκλοφορίας του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Λεμεσού από τον κόμβο Λατσιών μέχρι την Αλάμπρα, στην Ανέγερση Κέντρου Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας και στην κατασκευή δρόμου από βιομηχανική Περιοχή Ιδαίου προς Βαθειά Γωνιά.

Λάθη και παραλείψεις σε μελέτες. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης έργων διαπιστώθηκαν λάθη και παραλείψεις σε μελέτες, τα οποία προκάλεσαν καθυστερήσεις στην πρόοδο των εργασιών και τροποποιήσεις των σχεδίων, με ανάλογες οικονομικές επιπτώσεις, όπως στην κατασκευή του παραλιακού δρόμου Λάρνακας – Δεκέλειας φάση Α και στην κατασκευή της Λεωφόρου Αρχαγγέλου.

Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων. Σε διάφορα έργα έχουν παρατηρηθεί αδυναμίες στη διαχείριση των συμβολαίων από τους Επιβλέποντες Μηχανικούς, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα παρεκκλίσεις από τις πρόνοιες των συμβολαίων, καθυστερήσεις και οικονομικές επιβαρύνσεις. Οι σημαντικότερες περιπτώσεις διαπιστώθηκαν στην κατασκευή σύνδεσης Κυκλικού Κόμβου Αγίου Αθανασίου με τη Λεωφόρο Ανοικοδομήσεως και στο συμβόλαιο Περιοδικής Συντήρησης δρόμων εντός Λευκωσίας.

(β) Τμήμα Οδικών Μεταφορών

Πινακίδες δοκιμής μηχανοκίνητων οχημάτων. Δεν τηρούνται οι διατάξεις του περί Εμπόρων Μηχανοκίνητων Οχημάτων (Επίδειξη και Δοκιμή) Νόμου, σχετικά με τη χρήση και τον έλεγχο των πινακίδων δοκιμής και γίνεται παράνομη χρήση πινακίδων δοκιμής από τους εμπόρους οχημάτων, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Ανανέωση αδειών κυκλοφορίας. Κατά το 2009 εκδόθηκαν 652.405 άδειες κυκλοφορίας και εισπράχθηκαν τέλη € 91,32 εκ., σε σύγκριση με 676.718 άδειες και τέλη € 88,9 εκ. το 2008.

Αναθεώρηση τελών. Τα τέλη που επιβάλλονται για διάφορες υπηρεσίες που προσφέρει το Τμήμα είναι πολύ χαμηλά και δεν καλύπτουν το διοικητικό κόστος. Επίσης υπηρεσίες, όπως η αντικατάσταση τίτλου ιδιοκτησίας και η διεξαγωγή τεχνικού ελέγχου στα οχήματα δημόσιας χρήσης, παρέχονται δωρεάν.

(γ) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Το Τμήμα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει δυσκολίες στην είσπραξη των οφειλών. Στις 31.12.2009 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων ανερχόταν σε €28.014.303.

Καθυστέρηση στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού για το Νέο Κέντρο Ελέγχου Πτήσεων Περιοχής Λευκωσίας (έργο LEFCO). Το έργο παρουσιάζει σημαντικές καθυστερήσεις. Κατά τους εργοστασιακούς ελέγχους αποδοχής που έγιναν το 2005, 2006 και 2007 παρουσιάστηκαν διάφορα τεχνικά προβλήματα, με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η παράδοση του εξοπλισμού. Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν προβλήματα και στον προκαταρκτικό έλεγχο αποδοχής, που άρχισε τον Οκτώβριο 2008 και ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2009, με αποτέλεσμα να μην παραληφθεί το σύστημα.

Συμφωνία Παραχώρησης της Ανάπτυξης και Διαχείρισης των Αερολιμένων. Η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ στις 12.5.2006. Στην έκθεση της Ομάδας Παραχώρησης Έργου, που διενήργησε έλεγχο των εσόδων της περιόδου 12.5.2006 μέχρι 31.12.2008, αναφέρεται ότι σε διάφορες περιπτώσεις έγιναν αποκοπές σημαντικών ποσών από τον Επενδυτή, χωρίς αυτό να συμφωνηθεί με τον αντιπρόσωπο της Κυβέρνησης και ότι υπάρχει διαφωνία ως προς το ύψος των αποκοπών, η οποία θα μελετηθεί από το Εκτελεστικό Συμβούλιο Έργου Παραχώρησης.

Συμφωνία με ξένο οίκο εμπειρογνομόνων για αξιολόγηση του Τμήματος. Υπάρχει σοβαρή καθυστέρηση στην υλοποίηση της συμφωνίας, η οποία αφορά στη διεξαγωγή μελέτης στους τομείς ασφάλειας πτήσεων, ασφάλειας πολιτικής αεροπορίας και ρύθμισης της λειτουργίας των αεροδρομίων.

(δ) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών

Μη συμμόρφωση του Τμήματος προς τις απαιτούμενες ποιοτικές προδιαγραφές. Από την έρευνα που έγινε από ιδιωτική εταιρεία για τη μέτρηση της ποιότητας της υπηρεσίας εσωτερικού ταχυδρομείου και τη μέτρηση του χρόνου διακίνησης της διασυνοριακής αλληλογραφίας, φαίνεται ότι δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί τα προβλεπόμενα από τους Κανονισμούς ποσοστά επίδοσης της αλληλογραφίας.

2.2.11 Υπουργείο Υγείας

(α) Υπουργείο

Λειτουργικά προβλήματα. Παρατηρούνται λειτουργικά προβλήματα, καθώς και αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του.

Αναδιοργάνωση του Υπουργείου Υγείας. Το θέμα εκκρεμεί για αρκετά χρόνια. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του, ημερ. 27.6.2007, ενέκρινε την αναδιοργάνωση του Υπουργείου.

Καθυστερημένα έσοδα. Η παρακολούθηση των καθυστερημένων εσόδων από επιδοτούμενους ασθενείς παρουσιάζει αδυναμίες.

Μηχανογράφηση Υπουργείου Υγείας. Λόγω της καθυστέρησης στην προώθηση των έργων που αφορούν στη μηχανογράφηση των νοσοκομείων, παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση και στην υλοποίηση των υπόλοιπων έργων που περιλαμβάνονται στη στρατηγική μελέτη για τη μηχανογράφηση του Υπουργείου.

Γενικό Σχέδιο Υγείας. Τον Φεβρουάριο 2008 υπογράφηκε σύμβαση για αγορά υπηρεσιών Συμβούλων για την αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Ωστόσο, διαπιστώνεται καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου.

Παροχή ποιοτικών ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς. Το σύστημα ελέγχου της προσφοράς υπηρεσιών σε ασθενείς παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες. Το Υπουργικό Συμβούλιο τον Φεβρουάριο 2008 ενέκρινε σειρά μέτρων για τη βελτίωσή του.

Σχέδιο Αποστολής Ασθενών στο εξωτερικό. Ο τρόπος παρακολούθησης τόσο της παραμονής των ασθενών στο εξωτερικό, όσο και των εξόδων θεραπείας δεν είναι ικανοποιητικός, ώστε να διασφαλίζονται επαρκώς τα συμφέροντα της Δημοκρατίας. Εκκρεμεί η σύναψη συμφωνιών με αρκετά νοσοκομεία στο εξωτερικό, ενώ σε ορισμένα άλλα νοσοκομεία εξακολουθεί να αποστέλλονται ασθενείς μέσω αντιπροσώπων.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη Τουρκοκυπρίων. Στους Τουρκοκύπριους που διαμένουν στα κατεχόμενα παρέχεται ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, χωρίς να εφαρμόζονται τα εισοδηματικά κριτήρια, που καθορίζονται για όλους τους πολίτες στους περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικού Κανονισμού του 2000 - 2007.

(β) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας

Λειτουργικά προβλήματα. Παρατηρούνται λειτουργικά προβλήματα, καθώς και αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις δραστηριότητες των Ιατρικών Υπηρεσιών.

Προμήθεια αναλωσίμων. Λόγω έλλειψης επαρκών αποθηκευτικών χώρων συνεχίζεται η απευθείας παράδοση και αποθήκευση αναλωσίμων ειδών στους θαλάμους των νοσοκομείων, χωρίς να ακολουθούνται οι ενδεδειγμένες διαδικασίες που προνοούνται στους Κανονισμούς. Επίσης, λόγω απουσίας μηχανογραφημένων συστημάτων δυσχεραίνεται η άσκηση αποτελεσματικού προγραμματισμού και παρατηρούνται αδυναμίες διαχείρισης αποθεμάτων και συμβάσεων.

Νοσήλια εσωτερικών ασθενών. Ασθενείς τυγχάνουν θεραπείας και απολύονται, χωρίς να εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα, με αποτέλεσμα η απώλεια εσόδων να συνεχίζεται. Στις 31.12.2009 τα καθυστερημένα έσοδα από νοσήλια ανέρχονταν σε €9.781.112 (μη συμπεριλαμβανομένων των καθυστερημένων εσόδων του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας).

Υπερωριακή απασχόληση Ιατρικού προσωπικού. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες στα

συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε ότι αφορά στην ορθότητα της υπερωριακής απασχόλησης.

Αγορά ιατρικών υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα. Το σύστημα παρακολούθησης των σχετικών συμβάσεων και το σύστημα παρακολούθησης της αποστολής ασθενών σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια παρουσιάζει αδυναμίες.

Ιατρικός εξοπλισμός. Λόγω καθυστερήσεων στην προκήρυξη προσφορών αγοράς ιατρικού εξοπλισμού δεν ικανοποιούνται έγκαιρα οι ανάγκες των κρατικών νοσηλευτηρίων.

Αδρανής εξοπλισμός. Αδρανής εξοπλισμός εντοπίζεται στα νοσοκομεία, κυρίως στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

(γ) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες

Προμήθεια φαρμάκων με συνοπτικές διαδικασίες. Έχει ολοκληρωθεί η αστυνομική έρευνα για διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων για αγορές φαρμάκων με συνοπτικές διαδικασίες που έγιναν το 2004 και το θέμα έχει παραπεμφθεί στον Γενικό Εισαγγελέα.

Εκδόσεις από κρατικά φαρμακεία. Εξακολουθεί να μην παρακολουθείται η έκδοση φαρμάκων και το απόθεμά τους.

(δ) Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ). Προβλήματα που αντιμετωπίζει το ΓΧΚ τόσο σε επάρκεια και λειτουργικότητα των στεγαστικών του χώρων, όσο και στη στελέχωσή του με μεγάλο αριθμό έκτακτων υπαλλήλων, εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία του.

Διαγωνισμός για τη δημιουργία Ακτινοθεραπευτικού/Ογκολογικού Κέντρου στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Ιανουάριο 2009 και ακυρώθηκε τον Ιούλιο 2010 από το Συμβούλιο Προσφορών, αφού διαπιστώθηκε ότι η εκτίμηση δαπάνης που δημοσιεύθηκε ήταν υπερβολικά ψηλή, με κίνδυνο διασπάθισης δημοσίου χρήματος.

2.3 ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

2.3.1 Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις

Οικονομική κατάσταση. Όλοι σχεδόν οι Δήμοι αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν όλες τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Οι Δήμοι Γεροσκήπου, Πέγειας, Αθηνών, Αγίας Νάπας, Λάρνακας, Πόλης Χρυσοχούς και Λευκάρων δεν είχαν υποβάλει, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις του 2009, όπως είχαν υποχρέωση.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τις βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν, στους περισσότερους Δήμους εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν διάφορες δραστηριότητες των Δήμων, ιδιαίτερα των οικονομικών υπηρεσιών.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Σε ορισμένους Δήμους, η συμπλήρωση της μηχανογράφησης υπηρεσιών καθυστερεί ή παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες τους.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Αρκετοί Δήμοι δεν λαμβάνουν τα επιβαλλόμενα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων.

Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Μετά από εισήγησή μας, σε 19 Δήμους διενεργήθηκε κατά την περίοδο 2002-2008 αναλογιστική μελέτη, από την οποία διαφάνηκε ότι, λόγω ελλειμματικών εισφορών, οι Δήμοι αυτοί όφειλαν στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, στις 31.12.2008, συνολικό ποσό ύψους €172,9 εκ. Στους υπόλοιπους 5 Δήμους, παρά τις εισηγήσεις μας, δεν διενεργήθηκε μέχρι σήμερα αναλογιστική μελέτη.

Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, στα όρια 22 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 876 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις

οποίες οι 697 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, ενώ για 50 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, στα όρια 24 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 183 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία τα 88 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, ενώ για 66 πρατήρια εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Στροβόλου λειτουργούν ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας και χωρίς να καταβάλουν στους Δήμους τα τέλη που προνοούν οι περί Τροχαίας Δημοτικοί Κανονισμοί.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, γεγονός που θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδα των Δήμων.

Πολεοδομικές άδειες και άδειες οικοδομής. Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας, που ενεργούν ως Πολεοδομικές Αρχές, παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην έκδοση πολεοδομικών αδειών. Επίσης, στους περισσότερους Δήμους, παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των αιτήσεων για έκδοση άδειας οικοδομής.

(α) Δήμος Λευκωσίας

Υπόγειοι χώροι στάθμευσης νέου Δημοτικού Μεγάρου. Συγκεκριμένη εταιρεία, στην οποία ανατέθηκε η ανέγερση υπόγειου χώρου στάθμευσης στο νέο Δημοτικό Μέγαρο, έναντι ποσού ύψους £2,1 εκ. (€3,7 εκ.), πλέον ΦΠΑ, καταχώρισε αγωγή εναντίον του Δήμου, αξιώνοντας αποζημιώσεις πέραν του £1,7 εκ. (€2,9 εκ.), όταν ο Δήμος ζήτησε τη λύση της μεταξύ τους συμφωνίας, λόγω της ανεύρεσης αρχαιοτήτων στο χώρο κατασκευής του έργου.

(β) Δήμος Λάρνακας

Προαγωγές υπαλλήλων αναδρομικά, σε μη εγκριμένες θέσεις. Με αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου προήχθηκαν τρεις υπάλληλοι σε μη εγκριμένες θέσεις (οι δύο από αυτούς με αναδρομική ισχύ από 1.1.2008).

Συμβόλαιο 1/2008 για την "Παροχή Υπηρεσιών Επιθεωρητή Εργοταξίου" για το έργο Ανάπλαση Τριών Πλατειών στο Αστικό Κέντρο της Λάρνακας. Ο Δήμαρχος με επιστολή του ζήτησε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως αποδέσμευση ποσού €76.903 για πληρωμή του Επιθεωρητή Εργοταξίου για την περίοδο 1.1.2009 - 30.6.2010 και €12.733 για υπερωρίες, παρόλο ότι ο Επιθεωρητής Εργοταξίου υπέγραψε για τελευταία φορά το ημερολόγιο του εργοταξίου στις 7.4.2009 και παρόλο ότι το συμβόλαιό του δεν προνοούσε την καταβολή υπερωριών.

Καθορισμός ενοικίου για τη δημιουργία εστιατορίου στο κτίριο που στεγάζονται τα γραφεία του Δήμου. Συγκεκριμένη εργοληπτική εταιρεία, η οποία είχε το δικαίωμα οικονομικής εκμετάλλευσης του ισογείου και του μεσοπατώματος του πιο πάνω κτιρίου, το οποίο η ίδια ανέγειρε, επέκτεινε και μετέτρεψε αντικανονικά ολόκληρο το μεσοπάτωμα σε εστιατόριο και το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 31.7.2007 την επιβολή και είσπραξη ενοικίου για το εν λόγω εστιατόριο συνολικού ύψους £15.000 για την περίοδο 1.1.2007 – 31.10.2013. Με βάση σχετική έκθεση του Λογιστή του Δήμου, το ελάχιστο αποδεκτό ποσό ενοικίου που ο Δήμος έπρεπε να εισπράξει ήταν £82.000.

Εξαγορά ανοικτών δημόσιων χώρων. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου εισπράχθηκε από συγκεκριμένη εταιρεία ποσό ύψους £130.000 για εξαγορά ανοικτού δημόσιου χώρου, αντί £320.000 που ήταν η αγοραία αξία του χώρου πρασίνου, σύμφωνα με εκτίμηση που διενήργησε ιδιώτης εκτιμητής για λογαριασμό του Δήμου.

(γ) Δήμος Πάφου

Πληρωμή αποζημιώσεων. Μετά από συμβιβασμό, ο Δήμος πλήρωσε σε συγκεκριμένη εταιρεία κατά το 2009, ποσό ύψους €184.298 για αθέτηση της μεταξύ τους συμφωνίας. Επίσης, δημότης καταχώρισε στις 3.7.2008 αγωγή εναντίον του Δήμου, απαιτώντας γενικές και ειδικές αποζημιώσεις, λόγω παράβασης της μεταξύ τους συμφωνίας.

(δ) Δήμος Αγίου Δομετίου

Πρόωρη αφυπηρέτηση υπαλλήλου μετά από συμφωνία. Το Δημοτικό Συμβούλιο σύναψε συμφωνία με υπάλληλο του Δήμου για πρόωρη αφυπηρέτηση, καταβάλλοντάς του αποζημίωση ύψους €106.000, πέραν των συνταξιοδοτικών του ωφελημάτων, χωρίς να έχει προς τούτο σχετική εξουσία.

Διαγραφή οφειλής προς τον Δήμο. Χωρίς να του παρέχεται τέτοια εξουσία, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 31.1.2006 τη διαγραφή ποσού ύψους €6.850, που οφειλόταν από πρώην Δήμαρχο, για οικονομικούς και ανθρωπιστικούς λόγους.

(ε) Δήμος Αραδίππου

Προσφυγές εναντίον του Δήμου. Το Ανώτατο Δικαστήριο έκανε αποδεκτές τις τρεις προσφυγές εναντίον του Δήμου από έξι δημότες, με τις οποίες αιτούντο την επιστροφή σ' αυτούς των τεμαχίων γης που απαλλοτριώθηκαν από τον Δήμο το 1991, επειδή η απαλλοτριούσα Αρχή δεν τα χρησιμοποίησε για τον σκοπό που απαλλοτριώθηκαν και ο Δήμος καταχώρισε έφεση.

Θέματα προσωπικού. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου υπάλληλος τοποθετήθηκε αντικανονικά στην ανώτατη βαθμίδα της κλίμακας Α12, αντί στην αρχική, ενώ σε δύο γραφείς παραχωρήθηκαν αντικανονικά δύο πρόσθετες προσαυξήσεις. Επίσης, με απόφαση της Επιτροπής Προσωπικού, κλητήρας του Δήμου διορίστηκε σε θέση γραφέα, χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένη κενή θέση.

Βιοτεχνική περιοχή. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την επέκταση της βιοτεχνικής περιοχής σε κρατική γη, χωρίς τη συγκατάθεση του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

(στ) Δήμος Αγίας Νάπας

Έκθεση Γνώμης με Επιφύλαξη. Λόγω του μη υπολογισμού και της μη συμπερίληψης στις οικονομικές καταστάσεις του κόστους και των αποσβέσεων, κατά την 1.1.2008, αρκετών στοιχείων του πάγιου ενεργητικού σημαντικής αξίας, καθώς επίσης και της μη αναγνώρισης στον Λογαριασμό Αποτελεσμάτων των ελλειμματικών εισφορών ύψους €2,7 εκ. προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, η Έκθεση Γνώμης δόθηκε με επιφύλαξη.

Συμβόλαιο για την προμήθεια και τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος σε δρόμους του Δήμου. Με προφορικές οδηγίες της τέως Δημάρχου και μετέπειτα επιβεβαίωση των οδηγιών αυτών από τον Δημοτικό Μηχανικό, διεξήχθη μεγάλος αριθμός ασφαλοστρώσεων σε ιδιωτικές διαβάσεις, ιδιωτικούς δρόμους και ιδιωτικές αυλές, που στοίχισε στον Δήμο £120.000.

(ζ) Δήμος Πέγειας

Αποφάσεις Δημοτικού Συμβουλίου. Με επιστολή του προς τον Δήμαρχο Πέγειας, σχετικά με θέματα που ήγειρε η Υπηρεσία μας και αφορούσαν σε αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου για θέματα προσωπικού, ο Γενικός Εισαγγελέας τον πληροφορεί ότι προτίθεται να διερευνήσει το ενδεχόμενο διάπραξης ποινικού αδικήματος και να καταχωρίσει ποινική δίωξη εναντίον όσων ενέχονται, καθώς και ότι θα καταχωρίσει αγωγές για ανάκτηση των όσων παρανόμως και αχρεωστήτως καταβλήθηκαν.

(η) Δήμος Γερμασόγειας

Έκθεση με Δυσμενή Γνώμη. Λόγω μη αναγνώρισης από τον Δήμο του κόστους αγοράς νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και της μη παρουσίας στις οικονομικές καταστάσεις (πιστωτές) για τα έτη 2008 και 2009, της συνολικής οφειλής προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για την αγορά νερού, η Έκθεσή μας δόθηκε με Δυσμενή Γνώμη.

2.3.2 Κοινοτικά Συμβούλια

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η διεξαγωγή του ελέγχου. Επίσης, αρκετά Συμβούλια καθυστερούν την ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

Προϋπολογισμοί. Οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται έγκαιρα, δηλαδή πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών, χωρίς να ακολουθηθεί η υπό του Νόμου προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων από τον Έπαρχο. Επίσης, ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν ελλειμματικούς Προϋπολογισμούς, σε αντίθεση με τον σχετικό Νόμο, ενώ κάποια Συμβούλια δεν έχουν ετοιμάσει Προϋπολογισμούς για το έτος 2009.

Πρακτικά συνεδριάσεων. Ορισμένα Συμβούλια δεν τηρούν πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου, κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου.

Αγορά μετοχών σε ιδιωτικές εταιρείες. Αρκετά Συμβούλια αγόρασαν μετοχές σε εταιρείες ανάπτυξης, παρόλο που η επένδυση σε ιδιωτικές εταιρείες δεν καλύπτεται από τις διατάξεις του Νόμου.

Κυβερνητικές επιχορηγήσεις. Παρατηρούνται περιπτώσεις όπου, για τις κυβερνητικές επιχορηγήσεις που αποστέλλονται στα Συμβούλια, δεν εκδίδονται αντίστοιχες αποδείξεις είσπραξης για καταχώριση στο Βιβλίο Ταμείου των Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις όπου οι εν λόγω κυβερνητικές επιταγές είτε εξαργυρώνονται από τους Κοινοτάρχες, είτε κατατίθενται σε προσωπικούς τους λογαριασμούς, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ταμειακά ελλείμματα.

Μη τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών. Σε αντίθεση με τις διατάξεις της νομοθεσίας, ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό με επιταγές.

Έκδοση επιταγών. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι επιταγές που εκδίδονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη, ενώ σύμφωνα με τον Νόμο πρέπει να προσυπογράφονται και από δεύτερο μέλος του Συμβουλίου.

Διαπίστωση χρηματικών ελλειμμάτων. Σε μερικά Συμβούλια διαπιστώθηκε ταμειακό έλλειμμα.

Διαπίστωση χρηματικών πλεονασμάτων. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις πλεονασμάτων στα ταμεία ορισμένων Συμβουλίων.

Μη επιβολή της πρόσθετης επιβάρυνσης του 25%. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 25% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων.

Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Σε πολλά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να υπάρχουν καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας αρκετών χιλιάδων ευρώ.

Προσφορές. Σε ορισμένα Συμβούλια δεν ακολουθείται πάντα η ενδεδειγμένη διαδικασία προσφορών για την αγορά υπηρεσιών ή αγαθών.

Περιουσιακά στοιχεία. Τα περιουσιακά στοιχεία, κινητά και ακίνητα, των πλείστων Κοινοτικών Συμβουλίων δεν καταχωρίζονται σε κατάλληλα μητρώα.

Ακίνητη περιουσία των Συμβουλίων. Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομά τους.

Σχέδια υπηρεσίας και Κανονισμοί προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων. Σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να τοποθετούνται υπάλληλοι σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές απ' ό,τι θα έπρεπε ή να τους παραχωρούνται επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις αντικανονικά.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό ατιμολόγητου νερού σε ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια είναι υπερβολικά ψηλό και υπερβαίνει κατά πολύ το λογικά επιτρεπτό όριο, ενώ σε αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούνται στοιχεία σχετικά με το ποσοστό ατιμολόγητου νερού.

Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, όπως έχουν εξουσία σύμφωνα με το άρθρο 74 του Νόμου.

Διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων σε σχέση με την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Στους περί Κοινοτήτων Νόμους του 1999 μέχρι 2010, δεν υπάρχει διάταξη, ώστε, για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας, όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Ως αποτέλεσμα, τα Κοινοτικά Συμβούλια έχουν σημαντική απώλεια δημοσίων εσόδων, καθότι οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση την 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε.

2.4 ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΆΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

(α) Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι εφαρμογής προγραμμάτων. Κατά το έτος 2009 διενεργήθηκαν 352 αιφνιδιαστικές επισκέψεις τόσο από λειτουργούς της Αρχής, όσο και από τον Ανάδοχο, για έλεγχο της εφαρμογής 347 προγραμμάτων, που αντιστοιχεί σε ποσοστό μόνο 5,4% των εγκριθέντων προγραμμάτων.

Καταβολή ενισχύσεων για προγράμματα που οργανώνονται από Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις. Οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στις Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις, οι οποίες εκπροσωπούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, ανέρχονται, για τα τελευταία 11 χρόνια, στο ποσό των €10,8 εκ., το οποίο αποτελεί ποσοστό 23% του συνολικού ποσού που καταβλήθηκε στα Ιδρύματα Κατάρτισης.

Μηχανισμός εξέτασης ενστάσεων/παραπόνων από ενδιαφερόμενους/συνεργάτες της Αρχής, για αποφάσεις σχετικά με προγράμματα/δράσεις κατάρτισης. Το Διοικητικό Συμβούλιο παραχώρησε τη δυνατότητα στον Γενικό Διευθυντή να αποφασίζει ο ίδιος τελεσίδικα σχετικά με την απόρριψη ή την αποδοχή κάθε ένστασης/παραπόνου.

(β) Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου

Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού (Φάση III)

- (i) **Ανάθεση Σύμβασης.** Για την κατασκευή της Φάσης III του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού, προκηρύχθηκε δύο φορές σχετικός διαγωνισμός, ο οποίος ακυρώθηκε, με αποτέλεσμα να επηρεαστεί η υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής και να υποστεί πρόσθετα έξοδα (πληρωμές Συμβούλων και έξοδα διοίκησης). Σχετικά με τον νέο διαγωνισμό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε στις 26.6.2008 αιτιολογημένη γνώμη, η οποία είναι καταδικαστική για τη διαδικασία που ακολούθησε η Αρχή στην ανάθεση της Σύμβασης.
- (ii) **Πρόοδος εργασιών.** Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εργασιών για λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Ανοικτού Κύκλου, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που συμφωνήθηκε μεταξύ της Αρχής και του εργολάβου για επίσπευση της παράδοσης και λειτουργίας της μέχρι την 1.5.2008. Παρατηρήθηκε επίσης καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών που αφορούν στη λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Συνδυασμένου Κύκλου.

Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού (Φάση II). Παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην πρόοδο των εργασιών στα επιμέρους τμήματα, οι οποίες όμως δεν επηρέασαν την τελική ολοκλήρωση του έργου με βάση το χρονοδιάγραμμα του έργου, ενώ ο εργολάβος υπέβαλε το Σεπτέμβριο 2004 απαιτήσεις για παράταση χρόνου 60 εβδομάδων με συνεπαγόμενη αποζημίωση £1,23 εκ. Τον Φεβρουάριο 2009 εκπρόσωποι της Αρχής και του Εργολάβου συμφώνησαν τα κύρια θέματα για μια τελική διευθέτηση των εκκρεμοτήτων και κλείσιμο του συμβολαίου.

Προβλήματα στη διαδικασία προσφορών. Διαπιστώθηκαν διάφορα προβλήματα που σχετίζονται με την προκήρυξη, αξιολόγηση, κατακύρωση ή/και ακύρωση των προσφορών, τις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους των προσφορών και την ευρύτητα συμμετοχής προσφοροδοτών.

Στρατηγική για αντιμετώπιση του ανταγωνισμού. Παρά το γεγονός ότι εντοπίστηκε από τις αρχές του 2007 η αναγκαιότητα για μείωση των λειτουργικών δαπανών της Αρχής και παρόλο που, η ΡΑΕΚ έθεσε από τον Οκτώβριο 2008 ως βασική προϋπόθεση την ουσιαστική μείωση των εξόδων της ΑΗΚ, προκειμένου να εγκρίνει τις αιτούμενες από την Αρχή αυξήσεις στις διατιμήσεις, εντούτοις η Αρχή, εξαιρουμένων κάποιων αποσπασματικών ενεργειών, δεν έχει προχωρήσει στη λήψη ουσιαστικών αποφάσεων, οι οποίες θα επιδρούσαν άμεσα, θετικά και αποτελεσματικά στην οικονομική και ταμειακή κατάστασή της, ενώ φαίνεται να συνεχίζει να επικεντρώνει τις ενέργειές της στην αύξηση των εσόδων μέσω της αύξησης των διατιμήσεων.

Απώλεια εσόδων.

- (i) **Υποκλοπή ρεύματος.** Από έλεγχο που έγινε το 2009 εντοπίστηκαν 243 νέες περιπτώσεις υποκλοπής ρεύματος. Κατά το 2009 χρεώθηκε και εισπράχθηκε σχετικά με τις παράνομες επεμβάσεις συνολικό ποσό €983.813.
- (ii) **Αλλαγή παλαιών μετρητών.** Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας για το 2007, υπήρχαν περίπου 56.000 μετρητές ηλικίας πέραν των 30 ετών, με πιθανότητα να μην καταγράφεται σωστά η σχετική κατανάλωση. Κατά τη διάρκεια του 2009 συνεχίστηκε η αναστολή των εργασιών αντικατάστασης των μετρητών ρεύματος, η οποία άρχισε το 2008, επειδή τα αποθέματα μετρητών που ήταν διαθέσιμα κρατήθηκαν για κάλυψη των τρεχουσών αναγκών. Επίσης εντοπίστηκε πρόβλημα στο 7% περίπου από τους 27.000 νέους ηλεκτρονικούς τριφασικούς μετρητές που εγκαταστάθηκαν.

Πρόωρη αφυπηρέτηση βάσει του Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986-1996. Ο πιο πάνω Κανονισμός, ο οποίος θεσπίστηκε το 1996, αρχικά για περίοδο 2 ετών και έκτοτε συνεχίζει να εφαρμόζεται μέσω της ψήφισης σχετικής πρόνοιας στους ετήσιους Προϋπολογισμούς της ΑΗΚ, έχει καταστεί μόνιμος θεσμός και ως εκ τούτου συνιστά στην ουσία πρόσθετο συνταξιοδοτικό ωφέλημα.

Από την έναρξη του σχεδίου το 1996 μέχρι και το 2009 (13 χρόνια) έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα συνολικά 313 υπάλληλοι και το συνολικό επιπρόσθετο φιλοδώρημα που τους καταβλήθηκε ανέρχεται στα €10,6 εκ., ενώ βασικό κριτήριο για τον αριθμό των αιτητών που εγκρίνονται για πρόωρη αφυπηρέτηση φαίνεται να είναι η ύπαρξη διαθέσιμων πιστώσεων στον Προϋπολογισμό.

Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων (ΕΣΚΔ) εκπομπής θερμοκηπιακών αερίων για το 2008 – 2012. Για την πενταετία 2008-2012, η εγκριθείσα από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων ήταν κατά 23% χαμηλότερη από εκείνη που πρότεινε η Κύπρος και το σύνολο των δικαιωμάτων που αναλογούν στην ΑΗΚ μειώθηκε επίσης κατά 23%.

Σημειώνεται ότι, ενώ η ΑΗΚ στην οποία κατανεμήθηκε το 66% περίπου των συνολικών δικαιωμάτων, παρουσίασε για τα έτη 2008 και 2009 έλλειμμα 1.530.349 δικαιωμάτων που υπολογίζεται σε €17,8 εκ. περίπου, όλες οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις, στις οποίες κατανεμήθηκαν τα υπόλοιπα δικαιώματα, πραγματοποίησαν περισσεύματα δικαιωμάτων, τα οποία συνολικά ανέρχονται περίπου σε 617.900 και υπολογίζονται σε €7,2 εκ.

Ανάκτηση του κόστους του ελλείμματος δικαιωμάτων της ΑΗΚ. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ), στις 15.5.2009 ενέκρινε όπως το κόστος ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, το οποίο θεώρησε ότι αποτελεί μέρος των λειτουργικών δαπανών της Αρχής, είναι ανακτήσιμο μέσω των τιμολογίων της ΑΗΚ προς τους πελάτες της από 1.6.2009, στη βάση ότι μη ανάκτησή του, θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της ΑΗΚ. Παρατηρήσαμε ότι η ΡΑΕΚ δεν έθεσε τέτοιο θέμα στο παρελθόν, παρόλο που επί σειρά ετών και μέχρι το 2007 η ΑΗΚ εκταμίευσε υπό μορφή μερισμάτων προς το κράτος πέραν των €128 εκ.

Η ανάκτηση των ελλειμματικών δικαιωμάτων εφαρμόστηκε τελικά την 1.3.2010, μετά από σχετική απόφαση της ΠΑΕΚ στις 18.2.2010.

Παράβαση των όρων λειτουργίας των Ηλεκτροπαραγωγών Σταθμών (Η/Σ).

(i) **Μετρήσεις ποιότητας αέρα γύρω από τους Η/Σ.** Σύμφωνα με τις ετήσιες σχετικές εκθέσεις της ΑΗΚ προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για τα έτη 2008 και 2009, διαπιστώνονται σημαντικές υπερβάσεις των οριακών τιμών των ρύπων στον αέρα γύρω από όλους τους σταθμούς, όπως αυτές έχουν καθοριστεί από τους περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 574/2002).

(ii) **Υπερβάσεις εκπομπών ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων.** Στοιχεία της Αρχής για τα έτη 2006, 2007, 2008 και 2009 καταδεικνύουν ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα σε όλους τους σταθμούς, αναφορικά με την εκπομπή ρύπων (κυρίως οξειδίων του αζώτου και σκόνης), πέραν των επιτρεπόμενων ορίων από τις σχετικές άδειες. Ως αποτέλεσμα, το 2008 επιβλήθηκε στην ΑΗΚ από το Δικαστήριο πρόστιμο ύψους €2.500, ενώ εκκρεμούν δύο νέες ποινικές υποθέσεις.

Πρόταση Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Βιομηχανικές Εκπομπές και επιπτώσεις στην ΑΗΚ. Με βάση πρόταση Οδηγίας, που αναμένεται να τεθεί σε ισχύ το 2016, η ΑΗΚ δεν θα είναι σε θέση να ικανοποιήσει πλήρως τις απαιτήσεις, όσον αφορά στα όρια εκπομπής ρύπων, με κίνδυνο να της επιβληθούν σημαντικά χρηματικά πρόστιμα, να τεθεί σε κίνδυνο η επάρκεια παραγωγής από πιθανό κλείσιμο κάποιων μονάδων και να είναι αναγκασμένη να προβεί σε εγκατάσταση δαπανηρών τεχνολογιών, με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις.

Εγκατάσταση Μηχανών Εσωτερικής Καύσης (ΜΕΚ) για αύξηση της παραγωγής με σκοπό την επάρκεια του ηλεκτρικού ρεύματος. Με σκοπό την κάλυψη της απαιτούμενης εφεδρείας ηλεκτρικού ρεύματος, η ΑΗΚ προχώρησε σε προκήρυξη διαγωνισμών κατά το 2007 και 2008 για εγκατάσταση μηχανών εσωτερικής καύσης, ΜΕΚ 1 κόστους €63 εκ. περίπου και ΜΕΚ 2 κόστους €53 εκ. περίπου, αντίστοιχα.

Πέραν από τα προβλήματα και αδυναμίες στους σχετικούς διαγωνισμούς, όσον αφορά στις ΜΕΚ1 εξακολουθεί να εκκρεμεί η χορήγηση Άδειας Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων (Ν. 187(Ι)/2002) από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας και Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων (Ν.106(Ι)/2002 και Ν.56(Ι)/2003) από το Τμήμα Περιβάλλοντος. Υπάρχει επίσης κίνδυνος μέρος της επικείμενης εγκατεστημένης ισχύς της ΑΗΚ, που αφορά στις μονάδες αυτές, να μην αξιοποιηθεί στον επιθυμητό βαθμό, λόγω των περιοριστικών ορίων εκπομπής ρύπων που τίθενται στη σχετική νομοθεσία.

(γ) Αρχή Κρατικών Εκθέσεων

Ταμειακή ρευστότητα. Σύμφωνα με κατάσταση ταμειακών ροών, που ετοίμασε η Αρχή, το ταμειακό έλλειμμα υπολογίστηκε ότι θα ανερχόταν στο τέλος του 2009 σε €818.068, χωρίς την καταβολή των οφειλών της προς το Ταμείο Συντάξεων, το Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και τον Φόρο Εισοδήματος και των αποχετευτικών τελών και φόρου θεάματος. Σημειώνεται ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται στην αποπληρωμή των δανείων της και των πιστωτών, καταδεικνύουν ότι η Αρχή αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας.

Στρατηγικός Σχεδιασμός. Η υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού Ανάπτυξης (Master Plan) που το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε σε συνεδρία τον Φεβρουάριο 2006, δεν προχώρησε. Μετά από διαβουλεύσεις της Αρχής με τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες/τμήματα, το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο 2009, αποφάσισε να εγκρίνει, μεταξύ άλλων, την ακύρωση της σύμβασης μίσθωσης για τη χρήση της γης συνολικής έκτασης 264.000 τ.μ., την παραχώρηση στην Αρχή τμήματος της έκτασης 48.000 τμ και την εκμίσθωση προς την Αρχή άλλου τμήματος της έκτασης 60.000 τ.μ., έναντι ετήσιου αγοραίου ενοικίου. Έχοντας υπόψη τη δεινή οικονομική κατάσταση της Αρχής, παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων από τα εμπλεκόμενα μέρη, αναφορικά με το κατά πόσον τα πιο πάνω θα γίνουν αποδεκτά, καθώς και ποια μέτρα πρέπει να ληφθούν, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος οικονομικής κατάρρευσης της Αρχής.

(δ) Αρχή Λιμένων Κύπρου

Δαπάνες υπερωριακής απασχόλησης. Οι δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης, οι οποίες το 2009 ανήλθαν σε €2,38 εκ., εξακολουθούν να είναι ψηλές και θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για περαιτέρω μείωσή τους.

Κατασκευή νέας αίθουσας επιβατών. Λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που υπήρξε στην υλοποίηση του έργου, το οποίο σύμφωνα με τα αρχικά χρονοδιαγράμματα θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί το 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μετά και την τριετή παράταση που ενέκρινε για την ολοκλήρωση του έργου, δηλαδή μέχρι τις 31.3.2010, απέσυρε τη μερική χρηματοδότηση του έργου με ποσό €1,6 εκ.

Δεξαμενισμός ρυμουλκών. Η Αρχή ζήτησε προσφορές απευθείας από δύο εταιρείες για το δεξαμενισμό τριών ρυμουλκών. Παρατηρήθηκε ότι δεν ετοιμάστηκαν όροι και προδιαγραφές πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού και δεν ετοιμάστηκε εκτίμηση δαπάνης για σκοπούς ελέγχου των προσφορών. Επίσης, στο συμβόλαιο που υπογράφηκε δεν περιλήφθηκε πρόνοια για παροχή εγγύησης πιστής εκτέλεσης της προσφοράς.

Άδειες χρήσης θαλάσσιων και χερσαίων χώρων. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρείται μη τήρηση σημαντικών όρων των συμβολαίων από πρόσωπα ή εταιρείες στις οποίες, παραχωρήθηκε άδεια χρήσης θαλάσσιων ή χερσαίων χώρων, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα για συμμόρφωση τους από την Αρχή.

(ε) Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου

Μετρητά και κυβερνητικά χρεόγραφα. Στις 31.12.2009 υπήρχαν μετρητά €256,2 εκ., το μεγαλύτερο μέρος των οποίων ήταν κατατεθειμένα σε εμπορικές τράπεζες. Σύμφωνα με οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών, που εκδόθηκαν τον Απρίλιο 1992 δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Επενδύσεις) Νόμου του 1991, τα ταμειακά διαθέσιμα θα έπρεπε σταδιακά εντός 10 ετών να επενδυθούν σε κυβερνητικά χρεόγραφα.

Αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Προσωπικού, μπορεί να δοθεί ως αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση το σύνολο των μισθών που θα λάμβανε ο υπάλληλος μέχρι να αφυπηρετήσει. Επίσης δεν υπάρχουν οποιαδήποτε κριτήρια, με βάση τα οποία να εγκρίνονται ή να απορρίπτονται οι αιτήσεις υπαλλήλων για πρόωρη αφυπηρέτηση. Με βάση απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του 2002, εφαρμόζονται κάποιοι περιορισμοί στον υπολογισμό της αποζημίωσης των υπαλλήλων που αφυπηρετούν πρόωρα, όμως οι πιο πάνω Κανονισμοί παραμένουν σε ισχύ.

Έργο σύγκλισης σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε το 2005 όπως προχωρήσει στην αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών από συγκεκριμένο οίκο, με συνοπτικές διαδικασίες, για την προώθηση ευρυζωνικών υπηρεσιών και τη σύγκλιση σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Το έργο παρουσιάζει καθυστέρηση και τα προϊόντα δεν προωθήθηκαν στην αγορά, όπως αναμενόταν. Στους Συμβούλους καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό της συμφωνίας ύψους €9,2 εκ.

Θυγατρικές εταιρείες

(i) CYTA Ελλάς ΑΕ. Η εταιρεία άρχισε την εμπορική της δραστηριότητα στην Ελλάδα τον Οκτώβριο 2008. Η επένδυση της Αρχής στην εταιρεία μέχρι τις 31.12.2009 ήταν €53,9 εκ.

(ii) Enternet Invest. Η εταιρεία Actel Telecommunication δραστηριοποιήθηκε στην Ουγγαρία το 2005. Το 2008 συγχωνεύτηκε με την εταιρεία Enternet Invest. Το αποτέλεσμα της επένδυσης στην Actel και της μετέπειτα συγχώνευσής της ήταν η Αρχή να υποστεί οικονομική απώλεια ύψους €5,29 εκ.

(στ) Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, η Επιτροπή είχε υποβάλει στην Υπηρεσία μας για έλεγχο, πρόχειρες μη υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο από 1.5.2004 - 31.12.2004 και για τα έτη 2005 μέχρι 2008 και ως εκ τούτου οι εκθέσεις ελέγχου δεν έχουν ακόμη εκδοθεί, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2009 δεν έχουν υποβληθεί.

(ζ) Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου

Κτίριο θεάτρου ΘΟΚ στη Λευκωσία. Διαπιστώθηκε σοβαρή καθυστέρηση στον διορισμό των υπεργολάβων μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εργασιών με ενδεχόμενες χρονικές και οικονομικές επιπτώσεις στο έργο. Το ποσό του συμβολαίου της υπεργολαβίας ηλεκτρολογικών εργασιών ήταν κατά 33,7% ψηλότερο της εκτίμησης δαπάνης, ενώ εξαιτίας των πολύ μεγάλων αποκλίσεων των τιμών των προσφορών που υποβλήθηκαν για τον διαγωνισμό της υπεργολαβίας μηχανολογικών εργασιών, η Υπηρεσία μας εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις για το κατά πόσο είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός, καθώς και για τη λογικότητα της τιμής κατακύρωσης του διαγωνισμού.

(η) Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

Πρόβλημα ρευστότητας. Ο Οργανισμός συνεχίζει να αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα, πέραν της αδυναμίας να αποπληρώσει τα δάνειά του, να αδυνατεί να τακτοποιήσει όλες τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2009 ανήλθαν σε €34,2 εκ. (2008: €34,2 εκ.), ενώ το τρεχούμενο ενεργητικό ήταν €11,5 εκ. (2008: €12,5 εκ.), δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €22,7 εκ. (2008: €21,7 εκ.).

Στρατηγικό σχέδιο. Δεν ετοιμάστηκε μακροχρόνιο στρατηγικό σχέδιο, όσον αφορά στον αγωνιστικό και μαζικό αθλητισμό και στη δημιουργία αθλητικών χώρων, το οποίο θεωρείται ως επείγουσα και επιτακτική ανάγκη δεδομένου του κεντρικού ρόλου του Οργανισμού στον αθλητισμό και του μεγάλου Προϋπολογισμού που ο Οργανισμός καλείται να διαχειριστεί.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Έχουν ληφθεί ή/και τροχοδρομηθεί μέτρα βελτίωσης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ωστόσο υπάρχουν ακόμα αδυναμίες σε ορισμένους τομείς και κυρίως σε ό,τι αφορά στην εποπτεία των διαφόρων εργασιών του Οργανισμού τόσο στον οικονομικό και τεχνικό τομέα, όσο και στον αθλητικό τομέα.

Επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων. Κατά το 2009 παραχωρήθηκαν σε ομοσπονδίες και σωματεία επιχορηγήσεις ύψους €14,5 εκ., σε σύγκριση με €13,9 εκ., για το 2008. Ο έλεγχος των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών, για εξακρίβωση κατά πόσο αυτές αξιοποιούνται για τον σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν, μέχρι και το 2009, δεν ήταν ικανοποιητικός, ωστόσο αναμένεται βελτίωση από το 2010 με την έναρξη του ελέγχου των ομοσπονδιών από ιδιώτες ελεγκτές με τους οποίους συμβλήθηκε ο Οργανισμός.

Άδειες οικοδομής αθλητικών χώρων. Εξακολουθεί να μην έχουν εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής για όλους τους αθλητικούς χώρους.

Ιδιωτικές Σχολές Γυμναστικής. Λειτουργούν συνολικά 307 γυμναστήρια, από τα οποία μόνο τα 29 διαθέτουν άδεια λειτουργίας.

Αδυναμίες στις διαδικασίες προσφορών. Εντοπίστηκαν λάθη, αδυναμίες ή/και παραλείψεις, κυρίως σε ό,τι αφορά στην τήρηση των διατάξεων του σχετικού Νόμου και των Κανονισμών Προσφορών, κυρίως στην ετοιμασία των όρων/προδιαγραφών των διαγωνισμών, καθώς και των εκθέσεων αξιολόγησης.

Αθλητικές Εστίες ΓΣΠ. Υπήρξαν σημαντικές καθυστερήσεις στην αποπεράτωση του έργου και το κόστος υπερέβη σημαντικά το προϋπολογισθέν, ενώ εκκρεμούν σημαντικές απαιτήσεις του εργολάβου για αποζημιώσεις. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Ιούλιο 2007 να εγκρίνει, χωρίς επιπλέον κόστος για το Δημόσιο, την ανάθεση της διαχείρισης του έργου στο ΓΣΠ. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ζήτησε από τον Οργανισμό πληροφόρηση για τυχόν ευθύνες για το πιο πάνω θέμα. Το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα.

Νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο στη Λεμεσό. Λόγω σοβαρής υπέρβασης στον Προϋπολογισμό του έργου και αδυναμίας του Οργανισμού να πληρώσει έγκαιρα στον εργολάβο τα ποσά των πιστοποιητικών πληρωμής, προκλήθηκε σοβαρή καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών, για την οποία ο εργολάβος υπέβαλε οικονομικές απαιτήσεις. Ύστερα από έγκριση της συμφωνίας που έγινε με τον εργολάβο από το Υπουργικό Συμβούλιο, καταβλήθηκε στον εργολάβο αποζημίωση ύψους €1,5 εκ. Ο τελικός λογαριασμός

του έργου εξετάζεται από τους Ιδιώτες Μελετητές, οι οποίοι υπέβαλαν και δικές τους απαιτήσεις, τις οποίες δεν αποδέχτηκε ο Οργανισμός και το θέμα παραπέμφθηκε σε διαιτησία.

(θ) Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

Διαγωνισμός για παροχή υπηρεσιών για τον σχεδιασμό και την αγορά χώρου/χρόνου στα διαφημιστικά μέσα για την υλοποίηση 8 διαφημιστικών εκστρατειών του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού κατά το 2010. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Νοέμβριο 2009, με εκτιμώμενη δαπάνη €9 εκ. + ΦΠΑ και αφορούσε στην υλοποίηση διαφημιστικών εκστρατειών σε επτά Ευρωπαϊκές χώρες και τις Αραβικές χώρες, κυρίως μέσω διαφήμισης στον τύπο και στην τηλεόραση. Μεταξύ άλλων παρατηρήθηκε ότι η έλλειψη προγραμματισμού και οι συνεπαγόμενες καθυστερήσεις, είχαν ως αποτέλεσμα τη μη διεξαγωγή της διαφημιστικής εκστρατείας σε σημαντικές αγορές, όπως Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Σουηδία και Νορβηγία για την καλοκαιρινή περίοδο του 2010. Παρατηρήθηκε επίσης ότι στην προκήρυξη της προσφοράς καθορίζεται, εκ των προτέρων, το ανώτατο διαθέσιμο ποσό κατά διαφημιστική εκστρατεία για κάθε χώρα, με αποτέλεσμα όλοι οι προσφοροδότες να ετοιμάζουν και υποβάλλουν τις προτάσεις τους με βάση το ανώτατο αυτό ποσό, το οποίο όπως τελικά προκύπτει δεν είναι προϊόν ανταγωνισμού. Επίσης δεν καθορίζεται από τον Οργανισμό το ελάχιστο επιθυμητό επίπεδο αποδοτικότητας της διαφήμισης, με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος υποβολής πρότασης εκστρατείας χαμηλής αποτελεσματικότητας, με προκαθορισμένο ωστόσο κόστος για τον Οργανισμό.

Διαγωνισμός για την πρόσληψη διαφημιστικού οίκου για την περίοδο 2009 – 2012. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε αρχικά τον Ιούλιο 2008 με κλειστή διαδικασία και εκτίμηση δαπάνης €8,5 εκ. + ΦΠΑ, αλλά επειδή όλοι οι προσφοροδότες που είχαν υποβάλει αίτηση συμμετοχής δεν πληρούσαν τα απαιτούμενα κριτήρια, προκηρύχθηκε νέα προσφορά το Δεκέμβριο 2008 με εκτίμηση δαπάνης €8,75 εκ. + ΦΠΑ. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε τελικά το Φεβρουάριο 2010 στη συνολική τιμή των €2.698.600, έναντι €6.570.950 του δεύτερου οικονομικού φορέα. Παρατηρήθηκε δηλαδή σημαντική απόκλιση ύψους περίπου 69% από την εκτίμηση δαπάνης του διαγωνισμού. Επισημάνθηκε ότι, λόγω μη έγκαιρου προγραμματισμού και σχεδιασμού, για ένα τόσο νευραλγικό για τον Οργανισμό θέμα, γύρω από το οποίο περιστρέφεται και βασίζεται το όλο πνεύμα της τουριστικής διαφημιστικής εκστρατείας χρειάστηκε να παρέλθουν σχεδόν δύο χρόνια από την πρώτη προκήρυξη του διαγωνισμού τον Ιούλιο 2008, μέχρι να υπογραφεί η σχετική συμφωνία τον Ιούλιο 2010.

Χορηγίες/συνεργασίες υπό μορφή ενισχύσεων τουριστικών δραστηριοτήτων. Δεν κατέστη δυνατή η εξακρίβωση της ορθότητας των σχετικών ποσών που οφείλονται προς τους οργανωτές ταξιδιών. Επιπρόσθετα, τα στοιχεία που υποστηρίζουν τις σχετικές πληρωμές που διενεργήθηκαν δεν επιβεβαιώνουν ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από τη διενέργεια των συγκεκριμένων διαφημιστικών εκστρατειών συγκρίνονται θετικά, σε σχέση με τα ποσά που καταβλήθηκαν.

(ι) Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης

Οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού. Η μη αντασφάλιση του Οργανισμού περιορίζει τις δυνατότητες επέκτασης του ασφαλιστικού του σχεδίου, προκειμένου να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητά του, με αποτέλεσμα πολλά γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα να παραμένουν χωρίς ασφαλιστική κάλυψη. Για αντιμετώπιση του θέματος ετοιμάστηκε σχετική έκθεση με εισηγήσεις για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Οργανισμού, η οποία, αφού επικαιροποιηθεί, θα υποβληθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού για λήψη αποφάσεων.

(ια) Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας

Παραχώρηση ενισχύσεων στους τομείς της χοιροτροφίας, που πλήγηκαν λόγω των περιοριστικών μέτρων για αντιμετώπιση του αφθώδους πυρετού. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την παραχώρηση διαφόρων ενισχύσεων στους τομείς που πλήγηκαν λόγω των περιοριστικών μέτρων, τα οποία περιλάμβαναν και την παραχώρηση ποσού μέχρι περίπου €6,3 εκ. στον Οργανισμό, για εφαρμογή Σχεδίου εξαγωγών του κρέατος των υπέρβαρων χοίρων. Από τον έλεγχο του Σχεδίου, παρατηρήθηκαν διάφορες αδυναμίες, παραλείψεις και προβλήματα, τα οποία αφορούσαν στη σφαγή ζώων με βάρος μικρότερο του

επιτρεπόμενου, στη σφαγή χοίρων που βρίσκονταν εντός της ζώνης επιτήρησης, στην καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του Σχεδίου και στις εντολές του Οργανισμού για σφαγή χοίρων.

(ιβ) Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου

Πρόβλημα ρευστότητας. Η χρόνια πληγή του Ιδρύματος εξακολουθεί να παραμένει το σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας.

Ταμείο Συντάξεων. Η μη καταβολή των ελλειμματικών εισφορών επί σειρά ετών, καθιστά άμεση την ανάγκη υιοθέτησης σταθερής και εφικτής μεθόδου χρηματοδότησης του Ταμείου, για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του Ιδρύματος.

Προσωπικό - Απασχόληση συνεργατών. Ο αριθμός των μονίμων υπαλλήλων μειώθηκε από 231 το 2000 σε 153 το 2009. Κατά την ίδια όμως περίοδο, ο αριθμός των συνεργατών αυξήθηκε από 122 σε 278, από τους οποίους οι 21 ήταν συνεργάτες με ειδικό συμβόλαιο. Η λειτουργία του Ιδρύματος βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στους συνεργάτες, ορισμένοι από τους οποίους υπηρετούν έναντι οργανικών θέσεων. Το ποσοστό συνεργατών επί των μονίμων υπαλλήλων από 53% το 2000 αυξήθηκε σε 182% το 2009.

Σύμφωνα με πόρισμα του Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων που διόρισε η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για μελέτη του καθεστώτος απασχόλησης εκτάκτων συνεργατών στο Ίδρυμα παραχωρήθηκαν σε συνεργάτες ωφελήματα πέραν των όσων προνοούνται στη νομοθεσία, ενώ υπάρχουν και συνεργάτες που εργοδοτούνται τόσο στο Ίδρυμα, όσο και στην Κυβέρνηση και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς επίσης και στον ιδιωτικό τομέα, χωρίς την εκ των πρότερων γραπτή έγκριση του Ιδρύματος.

Με την εφαρμογή των πιο πάνω ρυθμίσεων, σύμφωνα με υπολογισμούς του Ιδρύματος, θα προκύψει επιπρόσθετη δαπάνη τουλάχιστον €1 εκ. ετησίως και αυτά μεσούσης της οικονομικής κρίσης.

(ιγ) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας

Ασφαλτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος και δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας. Το Συμβούλιο συνέχισε την τακτική της πλήρους ασφαλτόστρωσης των δρόμων στις περιοχές όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, χωρίς τούτο να καλύπτεται από τις διατάξεις του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου. Επίσης, κατά το 2009, το Συμβούλιο προέβη στην ασφαλτόστρωση δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας, όπου δεν φέρει νομική ευθύνη για συντήρησή τους.

Έργα που εκτελέστηκαν και δεν τέθηκαν σε λειτουργία. Έργα αποχετευτικών συστημάτων αξίας περίπου €60 εκ., τα οποία έχουν συμπληρωθεί και παραληφθεί, δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία, ούτε μπορεί να αρχίσει η χρήση τους, κυρίως λόγω της μη ολοκλήρωσης της κατασκευής των εργοστασίων επεξεργασίας λυμάτων στη Βαθιά Γωνιά και στη Μια Μηλιά.

Αναπαλαίωση και πώληση συντελεστών δόμησης της διατηρητέας οικοδομής για στέγαση των νέων γραφείων του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο δεν έχει προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για διεκδίκηση επιχορηγήσεων συνολικού ύψους περίπου €524.440 που δικαιούται, με αποτέλεσμα μέρος του χαρισμένου συντελεστή ύψους €209.792 να μην μπορεί πλέον να διεκδικηθεί, ενώ ενδεχομένως να μην είναι δυνατή πλέον η διεκδίκηση και άλλων ποσών επιχορηγήσεων.

Προγραμματισμός και εκτέλεση των αποχετευτικών έργων. Παρατηρήθηκαν κακοτεχνίες στη κατασκευή των αποχετευτικών έργων και σε ορισμένες περιπτώσεις αδυναμίες στον ορθό προγραμματισμό και συντονισμό του Συμβουλίου με το Τμήμα Δημοσίων Έργων, με δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις.

Επιπρόσθετα, σε ορισμένες περιπτώσεις το Συμβούλιο επιβαρύνεται με αδικαιολόγητη δαπάνη για την εκτέλεση πρόσθετων εργασιών, λόγω ψηλών τιμών μονάδος που οι εργολάβοι υποβάλλουν με την προσφορά τους, χωρίς αυτές οι τιμολογήσεις να εντοπιστούν κατά την αξιολόγηση των προσφορών.

(ιδ) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου

Επιστροφές αποχετευτικών τελών σε ξενοδοχειακές μονάδες. Το Συμβούλιο δεν έχει επανακαθορίσει και επανεπιβάλει τα τέλη επί των εκτιμημένων αξιών της γενικής εκτίμησης της 1.1.1980 της ακίνητης

ιδιοκτησίας ξενοδοχειακών μονάδων για τα έτη 1999 μέχρι 2003, οι φορολογίες των οποίων ακυρώθηκαν μετά από σχετική απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου κατά το 2004.

Διεύθυνση των αποχετευτικών έργων. Διαπιστώθηκαν ελλείψεις/αδυναμίες στη διαχείριση των έργων της Β' φάσης, συνολικού κόστους €78 εκ., που άρχισε το 2007 και αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2012. Για την αντιμετώπιση των αδυναμιών, μετά από υπόδειξη της Υπηρεσίας μας, το Συμβούλιο προχώρησε στο διορισμό διευθυντή έργου με αρμοδιότητα τον συντονισμό και διαχείριση των έργων του Συμβουλίου.

(ιε) Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων

Τερματισμός της λειτουργίας του ΣΕΠ. Το Υπουργικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη την αδυναμία του Συμβουλίου να λειτουργήσει πάνω σε οικονομικά βιώσιμη βάση, ενέκρινε, με την απόφαση του αρ. 65.110, ημερ. 28.2.2007, τον τερματισμό της λειτουργίας του, το συντομότερο δυνατό. Κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου και των ομάδων ελαιοπαραγωγών, ετοιμάστηκε από συμβούλους μελέτη βιωσιμότητας, με βάση τα αποτελέσματα της οποίας εκφράσαμε την άποψη ότι οι λόγοι που οδήγησαν στη λήψη της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ δεν έχουν εκλείψει ή διαφοροποιηθεί και τυχόν ανατροπή της απόφασης αυτής δεν δικαιολογείται με βάση τα οικονομικά στοιχεία της μελέτης.

(ιστ) Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου

Πρόβλημα ρευστότητας. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €19,4 εκ., ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν €1,8 εκ., δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €17,6 εκ. Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 5.11.2008, ενέκρινε την ετοιμασία και υποβολή, στην αρμόδια Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Συμβουλίου.

Καθυστέρηση στην πληρωμή των εισφορών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Φόρου Εισοδήματος. Στις 31.12.2009 το Συμβούλιο χρωστούσε στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ποσά ύψους €4.642.891 και €2.186.384, αντίστοιχα. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνουν και επιβαρύνσεις μέχρι 31.12.2009, ύψους €553.210 και €1.161.774, αντίστοιχα.

Δάνειο από Δανειστικούς Επιτρόπους. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να μην καταβάλλει τις οφειλόμενες δόσεις και τους τόκους του πιο πάνω δανείου, οι οποίες, για την περίοδο 2002- 2009, ανέρχονται σε €6,5 εκ. (£3,8 εκ.).

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων υπέδειξε ότι η ανοχή των Δανειστικών Επιτρόπων ως προς τη μη καταβολή καμίας δόσης έναντι των δανειακών οφειλών τους συνιστά κρατική ενίσχυση.

(ιζ) Συμβούλια Υδατοπρομήθειας- Γενικές Παρατηρήσεις

Προϋπολογισμός. Η ετοιμασία και έγκριση των ετήσιων Προϋπολογισμών των Συμβουλίων δεν ρυθμίζεται νομοθετικά αλλά μόνο με εσωτερικές Δημοσιονομικές Διατάξεις. Κατόπιν εισήγησής μας για νομοθετική ρύθμιση του θέματος, υποβλήθηκε στις 27.8.2010 νομοσχέδιο στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση και ψήφιση, σύμφωνα με το οποίο η εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού ανατίθεται στα Συμβούλια.

(ιη) Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού

Οφειλές προς ΤΑΥ. Παρόλο που, με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, οι οφειλές του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ μέχρι τις 30.6.2009 διαγράφηκαν, οι οφειλές του Συμβουλίου προς το ΤΑΥ άρχισαν και πάλι να συσσωρεύονται εκ νέου και στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €4,7 εκ., εφόσον οι αυξήσεις που επέβαλε το Συμβούλιο στα τέλη του δεν αρκούν για κάλυψη του κόστους αγοράς νερού από το ΤΑΥ.

(ιθ) Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας

Ύδρευση νέου αεροδρομίου Λάρνακας. Το Συμβούλιο διεκδικεί την καταβολή δικαιωμάτων ύψους περίπου €4,8 εκ. από την εταιρεία η οποία ανέπτυξε και διαχειρίζεται τα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου,

σε σχέση με την υδροδότηση του αεροδρομίου Λάρνακος. Η εταιρεία δεν αποδέχθηκε τους υπολογισμούς του Συμβουλίου και κατέθεσε προσφυγή, η εξέταση της οποίας εκκρεμεί.

(κ) Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών

Εξέταση αιτήσεων. Η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια εξακολουθεί να παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση (περίπου 3 χρόνων από την υποβολή τους), με κυριότερους λόγους καθυστέρησης τα περιορισμένα διαθέσιμα κεφάλαια στον Προϋπολογισμό του Φορέα, τον μεγάλο αριθμό αιτήσεων που συσσωρεύθηκαν μετά την τροποποίηση των Κανονισμών του 1999 και την αύξηση του αριθμού των αιτήσεων που υποβάλλονται από έτος σε έτος.

Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων από δανειοδοτούμενους. Οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων αυξήθηκαν και ενδέχεται να προκύψει υποχρέωση του Φορέα για καταβολή των καθυστερήσεων δανείων προς τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Επίτευξη στόχων της ίδρυσης του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Όπως προέκυψε από τη μελέτη που εκπονήθηκε το 2000 από το Πανεπιστήμιο Κύπρου – Τμήμα Οικονομικών, για λογαριασμό του Φορέα, από τη σύγκριση της συσσωρευμένης οικονομικής βοήθειας προς τους πληγέντες με το συσσωρευμένο ιδιωτικό κόστος (οριστικές απώλειες και απώλειες πρόσβασης), για να επιτευχθεί ισότιμη κατανομή βαρών χρειάζεται όχι μόνο μεγαλύτερη αλλά και διαφορετικής μορφής κρατική αρωγή προς τους εκτοπισμένους και παθόντες από την Τουρκική εισβολή και κατοχή.

Σύμφωνα με τη μελέτη, για εξεύρεση των οικονομικών πόρων για παραχώρηση της πιο πάνω οικονομικής βοήθειας, θα έπρεπε κυρίως να επιβληθεί φορολογία στην ακίνητη περιουσία στις ελεύθερες περιοχές, διότι η αύξηση στην αξία της οφείλεται κατά ένα πολύ ψηλό ποσοστό στην εισβολή και κατ'επέκταση στη μείωση της διαθέσιμης γης.

(κα) Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία. Δεν ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν στην πλήρη ή μερική απασχόληση του ανώτερου επιστημονικού προσωπικού, σε σχέση με την ιδιωτική τους απασχόληση.

(κβ) Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών

Εξαίρεση ποσών από κοινοτική χρηματοδότηση. Πέραν της εξαίρεσης, από κοινοτική χρηματοδότηση, ποσού ύψους €792.000, σε σχέση με το καθεστώς ενιαίας στρεμματικής ενίσχυσης για το 2004, λόγω ελλειπών συμμόρφωσης του Οργανισμού με τις κοινοτικές διατάξεις, η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης ενημέρωσε τις Κυπριακές Αρχές ότι προτείνει, για τον ίδιο λόγο, τον αποκλεισμό από την κοινοτική χρηματοδότηση ποσού ύψους €9.038.688. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει περίπου το 12% της κοινοτικής χρηματοδότησης που λήφθηκε κατά τα εν λόγω έτη.

Επιπρόσθετα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέληξε στην επιβολή δημοσιονομικής διόρθωσης ύψους 5% (€341.450), σε σχέση με την εφαρμογή των γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων και των μέτρων για τις μειονεκτικές περιοχές του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 – 2006.

Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου. Το ποσοστό της μη ευρεθείσας έκτασης κατά τους επιτόπιους ελέγχους ανήλθε στο 8%, ποσοστό που θεωρείται αρκετά ψηλό. Το γεγονός αυτό, σε συνάρτηση με την αύξηση που παρατηρήθηκε στο ποσοστό αποκλίσεων, μεταξύ της πραγματικής και δηλωθείσας έκτασης, από το 32,9% στο 51,0%, καταδεικνύει ότι, παρόλες τις προσπάθειες που καταβάλλονται για επίλυση των προβλημάτων του ΟΣΔΕ, η κατάσταση παραμένει ανησυχητική και θα πρέπει να καταβληθούν ακόμα πιο εντατικές προσπάθειες για οριστική και αποτελεσματική διευθέτηση.

Σύμβαση για την Ανάπτυξη, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013. Η καθυστέρηση στην υλοποίηση του πιο πάνω έργου εκ μέρους του ανάδοχου, παρά την προκήρυξη μεγάλου αριθμού μέτρων του ΠΑΑ 2007-2013, έχει ως αποτέλεσμα μεγάλη καθυστέρηση στην επεξεργασία αιτήσεων που ήδη υποβλήθηκαν, λόγω έλλειψης λογισμικού.

(κγ) Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας

Τον Φεβρουάριο 2008 κατακυρώθηκε η προσφορά για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Ασφάλισης Υγείας και την αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων στην Κύπρο. Παρατηρήθηκε ότι ενώ η εκτίμηση της δαπάνης για την προσφορά ήταν της τάξεως των €8,54 εκ., η τιμή της μοναδικής προσφοράς ήταν €12,23 εκ.

(κδ) Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005, 2006 και 2007 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας καθυστερημένα στις 30.1.2009, ενώ στον έλεγχο προέκυψαν προβλήματα λόγω έλλειψης οργάνωσης στο Λογιστήριο.

Στέγαση Πανεπιστημίου. Η στέγαση του Πανεπιστημίου σε 56 διαφορετικά κτίρια δημιουργεί σε αρκετές περιπτώσεις προβλήματα συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων διοικητικών τμημάτων του Πανεπιστημίου, καθώς επίσης και άλλα πρακτικά προβλήματα. Οι διασκορπισμένοι χώροι στέγασης των υπηρεσιών του Πανεπιστημίου φαίνεται να είναι το αποτέλεσμα της έλλειψης έγκαιρου προγραμματισμού. Υπήρξε καθυστέρηση στην απαλλοτρίωση αρκετών περιουσιών που έχουν επιλεγεί για χρήση από το Πανεπιστήμιο, κυρίως λόγω της υποβολής ενστάσεων από τους ιδιοκτήτες.

Ενοικίαση κτιρίων με απευθείας ανάθεση χωρίς προκήρυξη προσφορών. Η Υπηρεσία μας εξέτασε τους όρους ενοικίασης από το Πανεπιστήμιο διαφόρων περιπτώσεων ενοικίασης κτιρίων. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις που ενοικιάστηκαν κτίρια χωρίς προσφορές, οι όροι ενοικίασης και τα ενοίκια ήταν ετεροβαρή εις βάρος του Πανεπιστημίου. Για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων, εισηγηθήκαμε όπως στο μέλλον οι ενοικιάσεις γίνονται μετά από προκήρυξη προσφορών, αφού προηγουμένως ετοιμαστούν σχετικοί όροι εκδήλωσης ενδιαφέροντος και αξιόπιστη εκτίμηση του μισθώματος για σκοπούς αξιολόγησης της λογικότητας των τιμών.

Θέματα προσωπικού. Διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες κατά τον έλεγχο που διενεργήθηκε στις δαπάνες προσωπικού για τα έτη 2005, 2006 και 2007, πολλές από τις οποίες αποδίδονται στη μη νομοθετική ρύθμιση διαφόρων θεμάτων μισθοδοσίας Διοικητικού και Ακαδημαϊκού Προσωπικού, στη λανθασμένη εφαρμογή ή στη μη συμμόρφωση με σχετικές νομοθετικές διατάξεις και στην απουσία καθοδηγητικών εγκυκλίων.

Κανονισμοί και Κανόνες. Κανονισμοί έχουν εκδοθεί μόνο για τη δημιουργία και ίδρυση Σχολών και Τμημάτων (προωθούνται για έγκριση άλλοι πέντε Κανονισμοί), ενώ για τα υπόλοιπα θέματα τα οποία προνοούνται στο Νόμο, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχαν εκδοθεί σχετικοί Κανονισμοί. Επίσης, οι Κανόνες που έχουν εκδοθεί δεν είναι όλοι νομοθετικά καλυμμένοι.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν αρκετές ελλείψεις και αδυναμίες τόσο στην οικονομική διαχείριση, όσο και στην πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών και Κανόνων.

Θέματα προσφορών. Από τον έλεγχο της διαδικασίας προσφορών, παρατηρήθηκαν αδυναμίες ή/και παραλείψεις, κυρίως σε ότι αφορά στην τήρηση των διατάξεων του σχετικού Νόμου και Κανονισμών.

Ερευνητικά προγράμματα. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις στους Κανόνες έρευνας και στους Κανόνες για εναρκτήρια χρηματοδότηση και στην αρχειοθέτηση των εγγράφων στους φακέλους των προγραμμάτων.

(κε) Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς

Μεταξύ ΔΣΜ και ΑΗΚ υπάρχει διαφωνία ως προς τις νομικές σχέσεις μεταξύ των δύο, δηλαδή κατά πόσο ο ΔΣΜ είναι ξεχωριστή από την ΑΗΚ νομική οντότητα και ανάλογα με τη νομική συμβουλή εκάστου, διαμορφώνεται και η συμπεριφορά του. Το θέμα αυτό θα μπορούσε να εκλείψει, αν ο Νόμος ρητά και σαφώς καθόριζε τη νομική υπόσταση του ΔΣΜ ώστε να μη χωρούν διαφορετικές νομικές ερμηνείες. Νομοσχέδιο που είχε κατατεθεί τον Μάρτιο 2007 στη Βουλή των Αντιπροσώπων, με σκοπό την άρση της ασάφειας, αποσύρθηκε τελικά και το θέμα/διαφορά παραμένει.

(κστ) Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών

Απαλλοτριώσεις Τ/Κ περιουσιών. Εξακολουθούν να εκκρεμούν σημαντικά ποσά προς το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, που αφορούν σε αποζημιώσεις, συμπεριλαμβανομένων και τόκων για απαλλοτριώσεις Τ/Κ περιουσιών.

Ομοιόμορφη πολιτική καταρτισμού συμφωνιών μίσθωσης, αναθεώρησης και καθορισμού ενοικίων. Τα πληρωτέα ενοίκια για Τ/Κ περιουσίες στις περιπτώσεις μη προσφύγων ενοικιαστών (θέσμιων ενοικιαστών) εξακολουθούν να παραμένουν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα στα ίδια χαμηλά επίπεδα και να μη συνάδουν με τα αγοραία ενοίκια, όπως ορίζει ο Νόμος. Επίσης, ορισμένοι όροι των συμφωνιών μίσθωσης Τ/Κ περιουσιών δεν είναι ομοιόμορφοι, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η παρακολούθησή τους και η επιβολή αυξήσεων.

Παράνομη κατοχή και χρήση Τ/Κ περιουσιών. Χωρίς την έγκριση του Κηδεμόνα, μη δικαιούχοι εξακολουθούν να χρησιμοποιούν παράνομα Τ/Κ περιουσίες ή προβαίνουν σε παράνομες μετατροπές και προσθήκες.

Παραχώρηση Τ/Κ κατοικιών σε μη δικαιούχους. Με έγκριση της Συμβουλευτικής Επιτροπής και του Κηδεμόνα, Τ/Κ κατοικίες παραχωρούνται σε μη εκτοπισθέντες, οι οποίοι δεν είναι δικαιούχοι, ενώ υπάρχει πληθώρα αιτήσεων από δικαιούχους πρόσφυγες, που παραμένουν ανικανοποίητες για πολλά χρόνια.

Καταχώριση Τ/Κ περιουσιών. Το θέμα της ορθής καταχώρισης των Τ/Κ περιουσιών σε ενιαία παγκύπρια βάση και σύγκρισής τους τόσο με τα μητρώα του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, όσο και με τα συμβόλαια/συμφωνίες μίσθωσης, παραμένει σε εκκρεμότητα.

ΜΕΡΟΣ 3 - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ/ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

Αστικοί χώροι πρασίνου. Τον Φεβρουάριο 2007 η Υπηρεσία μας ανέλαβε τον εν λόγω έλεγχο, με σκοπό να αξιολογηθεί η διαχείριση, η επάρκεια και η αξιοποίηση των χώρων πρασίνου, οι οποίοι βρίσκονται σε αστικούς Δήμους. Για το σκοπό αυτό, τον Ιούνιο 2008 ετοιμάστηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο αποστάληκε σε 18 αστικούς Δήμους.

Υπήρξε καθυστέρηση στη λήψη απαντήσεων και τον Απρίλιο 2009 στάληκε δεύτερη επιστολή προς 8 Δήμους που δεν είχαν ανταποκριθεί. Μέχρι τον Δεκέμβριο 2009 λήφθηκαν απαντήσεις από 14 συνολικά Δήμους.

Από προκαταρκτική αξιολόγηση των 19 από τις 64 απαντήσεις που δόθηκαν στις ερωτήσεις που περιλάμβανε το ερωτηματολόγιο, προέκυψε ότι οι απαντήσεις ήταν σε πολλές περιπτώσεις ασαφείς, ελλιπείς και αντικρουόμενες. Επίσης, ένας σημαντικός αριθμός Δήμων δεν απάντησε σε αριθμό ερωτήσεων ή οι απαντήσεις ήταν εκτός θέματος. Το γενικό συμπέρασμα από την προκαταρκτική αξιολόγηση είναι ότι από τον αριθμό και την ποιότητα των απαντήσεων δεν είναι δυνατόν να εξαχθούν σοβαρά και αξιόπιστα στοιχεία για ανάλυση και εξαγωγή βάσιμων συμπερασμάτων και εισηγήσεων. Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα κρίθηκε ότι ο έλεγχος δεν μπορεί δυστυχώς να ολοκληρωθεί.

ΜΕΡΟΣ 4 – ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

4.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εσωτερικός έλεγχος. Σε αρκετά Τμήματα/Υπηρεσίες εξακολουθεί να παρατηρούνται ελλείψεις και αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, στόχος των οποίων είναι η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των Τμημάτων/Υπηρεσιών, με την πιστή εφαρμογή των Νόμων, Κανονισμών και Οδηγιών της Διεύθυνσης, η διαφύλαξη και αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων, η πρόληψη και εντοπισμός λαθών και παρατυπιών, η ορθότητα της τήρησης των λογιστικών βιβλίων και η έγκαιρη έκδοση αξιόπιστων οικονομικών εκθέσεων και άλλης πληροφόρησης αναγκαίας για τη λήψη αποφάσεων. Ως αποτέλεσμα, δεν παρακολουθείται ορθολογιστικά σε όλες τις περιπτώσεις η είσπραξη καθυστερημένων εσόδων, η διαχείριση αποθηκών παρουσιάζει αδυναμίες, γίνονται δαπάνες χωρίς πλήρη συμμόρφωση με τους σχετικούς Νόμους, Κανονισμούς και Οδηγίες, δεν τηρούνται πάντοτε τα απαραίτητα μητρώα για παρακολούθηση των δαπανών, καθυστερημένων εσόδων, προσφορών και περιουσιακών στοιχείων και δεν επιτυγχάνεται πλήρως η υλοποίηση του Προϋπολογισμού.

Την ευθύνη για την ύπαρξη ικανοποιητικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου έχει η Διεύθυνση κάθε Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας, η οποία πρέπει να βεβαιώνεται για την καταλληλότητα και επάρκεια τους πάνω σε συνεχή βάση. Συνεπώς οι Διευθύνσεις θα πρέπει να κατανοήσουν την αναγκαιότητα ανάπτυξης και διατήρησης αποτελεσματικών συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, ως ένα αναπόσπαστο μέρος του όλου συστήματος που οφείλει να εφαρμόζει κάθε Διεύθυνση, προκειμένου να ελέγχει και να καθοδηγεί τη λειτουργία της Υπηρεσίας της οποίας προΐσταται και να έχει λογική διαβεβαίωση ότι οι στόχοι της επιτυγχάνονται. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι απαιτείται προσωπική δέσμευση κάθε Διεύθυνσης ως προς την καταλληλότητα και αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του αντίστοιχου Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας.

Εισαγωγή μηχανογραφημένων συστημάτων. Υπήρξε μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη και υλοποίηση των στρατηγικών έργων του Γενικού Σχεδίου Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, με ανάλογο αντίκτυπο στην οικονομική και αποδοτική λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας και στο επίπεδο των παρεχόμενων προς το κοινό υπηρεσιών. Διαπιστώθηκαν επίσης αδυναμίες στην υποστήριξη του Σχεδίου από τις υπό μηχανογράφηση Υπηρεσίες, στην εκπαίδευση των χρηστών, στη λειτουργική υποστήριξη των συστημάτων από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, στην έγκαιρη και αποδοτική λειτουργία τους, καθώς επίσης και στην αξιολόγηση των έργων.

Ανεπαρκής συντονισμός μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων. Ως αποτέλεσμα της έλλειψης επαρκούς συντονισμού μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων, παρατηρείται καθυστέρηση στην προώθηση έργων ή άλλων θεμάτων, με συνεπαγόμενη αύξηση του σχετικού κόστους.

Μητρώα κινητής περιουσίας. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών, τα Κυβερνητικά Τμήματα πρέπει να τηρούν μητρώα για όλα τα στοιχεία κινητής περιουσίας που κατέχουν και να υποβάλλουν προς το Γενικό Λογιστή και το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησής τους κατά το τέλος του έτους. Μερικά Τμήματα δεν συμμορφώθηκαν με τους Κανονισμούς.

Αποθήκες. Σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 60, ο Γενικός Λογιστής έχει την ευθύνη για την επαλήθευση όλων των αποθεμάτων των κύριων αποθηκών και 10% των δευτερευουσών αποθηκών. Ο Γενικός Λογιστής με πληροφόρηση ότι κατά το 2009 ελέγχθηκαν 13 κύριες αποθήκες, από το σύνολο των 133, δηλαδή το 9,77% και 1 δευτερεύουσα αποθήκη από σύνολο 192, δηλαδή το 0,5%. Επίσης ελέγχθηκαν 2 αποθήκες από το σύνολο των 20 αποθηκών της Εθνικής Φρουράς, δηλαδή 10%. Οι υπόλοιπες 120 κύριες αποθήκες, οι 191 δευτερεύουσες αποθήκες, καθώς και οι 18 αποθήκες της Εθνικής Φρουράς, δεν έχουν ελεγχθεί. Σε μερικές κύριες αποθήκες δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος για σειρά ετών.

Ο Γενικός Λογιστής αποδίδει την αδυναμία ελέγχου των αποθηκών κυρίως στην έλλειψη προσωπικού και στο μέγεθός τους.

Τα διάφορα Τμήματα πρέπει, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, να διενεργούν φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων και επιθεώρηση των αποθηκών τους τουλάχιστον μια φορά το χρόνο. Παρατηρήθηκε ότι μερικά Τμήματα δεν συμμορφώθηκαν με τους πιο πάνω Κανονισμούς.

Εκτός των πιο πάνω επιθεωρήσεων, διενεργούνται δειγματοληπτικά από την Υπηρεσία μας αιφνιδιαστικές επιθεωρήσεις αποθηκών και άλλοι έλεγχοι για να εξακριβωθεί κατά πόσο τηρούνται οι Κανονισμοί Αποθηκών. Σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώνονται αδυναμίες στη χρήση των κατάλληλων εντύπων που αφορούν στη διακίνηση των αποθεμάτων, στην καταχώρισή τους στα κατάλληλα βιβλία, στην αποθήκευσή τους σε μη κατάλληλους χώρους και γενικά στην παρακολούθηση της ορθότητας των ποσοτήτων αποθεμάτων.

Έλλειψη προσωπικού. Σημαντικές ελλείψεις/αδυναμίες/παρατυπίες που εγείρονται από την Υπηρεσία μας αποδίδονται από τους ελεγχόμενους πολλές φορές στην έλλειψη προσωπικού. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν φαίνεται ότι το θέμα αυτό μελετάται μεταξύ των εμπλεκόμενων Τμημάτων/Υπηρεσιών, για σκοπούς επίλυσής του ή εξεύρεσης υπαλλακτικών λύσεων.

Έκτακτο προσωπικό. Πολλές κυβερνητικές εργασίες εκτελούνται από προσωπικό που προσλαμβάνεται πάνω σε δεκαπενθήμερη ή έκτακτη βάση, η συχνή αλλαγή του οποίου δεν συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία των Τμημάτων/Υπηρεσιών.

Μίσθωση υπηρεσιών. Η διαδικασία μίσθωσης υπηρεσιών διέπεται από τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου αρ. 12(Ι)/2006, ενώ τα χαρακτηριστικά των συμβάσεων για μίσθωση υπηρεσιών εκτίθενται στην νέα αναθεωρημένη Εγκύκλιο αρ. 1372, ημερ. 17.9.2008 του Υπουργείου Οικονομικών, στην οποία επεξηγούνται οι περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται η σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών σύμφωνα με το Νόμο 12(Ι)/2006 και αναφέρονται τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει μια σύμβαση για να θεωρείται μίσθωση υπηρεσιών. Με βάση τόσο το Νόμο, όσο και την Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, επαναβεβαιώνεται ουσιαστικά ότι δεν επιτρέπεται η μίσθωση υπηρεσιών στο Δημόσιο, εάν μεταξύ άλλων:

- Η φύση και όροι της εργασίας του φυσικού προσώπου έχουν σχέση με οποιαδήποτε συγκεκριμένη θέση στη δημόσια υπηρεσία.
- Το πρόσωπο έχει ωφελήματα (π.χ. άδεια ανάπαυσης, άδεια ασθένειας, 13^{ος} μισθός) και καθήκοντα υπαλλήλου/δημοσίου υπαλλήλου.
- Το πρόσωπο υπάγεται σε οποιονδήποτε όρους υπηρεσίας δημόσιων υπαλλήλων και
- οι υποχρεώσεις του προσώπου δεν αφορούν συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι ορισμένοι Οργανισμοί και Υπηρεσίες προβαίνουν στη μίσθωση υπηρεσιών ατόμων χωρίς να τηρούνται οι προϋποθέσεις της Εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών ούτε των διατάξεων του Νόμου 12(Ι)/2006, με βάση τις οποίες οι συμβάσεις για προμήθειες, έργα και υπηρεσίες γίνονται με την προκήρυξη διαγωνισμού για συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα και όχι για μόνιμες ανάγκες.

Αδαπάνητα ποσά Αναπτυξιακών Δαπανών. Σε ορισμένα Τμήματα/Υπηρεσίες/Υπουργεία δεν επιτυγχάνεται ικανοποιητική υλοποίηση του Προϋπολογισμού, με αποτέλεσμα να παραμένουν σημαντικά ποσά αδαπάνητα.

Δαπάνες - Υπερβάσεις δαπανών. Κατά το 2009 συνεχίστηκε, σε μερικές περιπτώσεις, η τακτική της διενέργειας δαπανών καθ' υπέρβαση των εγκεκριμένων Κονδυλίων του Κρατικού Προϋπολογισμού, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση της αναγκαίας έγκρισης. Παρόλο που το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου διαθέτει ασφαλιστικές δικλίδες που δεν επιτρέπουν τη διενέργεια υπερβάσεων επί του Προϋπολογισμού, ωστόσο υπερβάσεις προκύπτουν από δαπάνες που διενεργούνται μέσω περιφερειακών μηχανογραφημένων συστημάτων και σε περιπτώσεις συναλλαγών μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων. Τέτοιες υπερβάσεις καλύφθηκαν εκ των υστέρων με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό.

Εκκρεμείς οφειλές. Μέχρι 28.2.2010 αναγνωρίστηκαν εκκρεμείς οφειλές για το έτος 2009 συνολικού ποσού €10,1 εκ. Οι Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες προνοούν ότι οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και κατάλογοι εκκρεμών υποχρεώσεων κατά την 31^η Δεκεμβρίου να υποβάλλονται στο Γενικό Λογιστή μέχρι την 31^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από τα διάφορα Υπουργεία, Τμήματα και Υπηρεσίες, στις 31 Δεκεμβρίου 2009 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων ήταν €1.123 εκ., σε σύγκριση με €1.029 εκ. το προηγούμενο έτος. Από το ποσό αυτό, €625,8 εκ. (συμπεριλαμβάνει ποσό €74,30 εκ. το οποίο σύμφωνα με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων οφείλεται από διάφορα εκκλησιαστικά ιδρύματα ως φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας - η ορθότητα του ποσού αυτού αμφισβητείται και ζητήσαμε όπως το Τμήμα

προβεί σε εκ νέου υπολογισμό του οφειλόμενου ποσού), €200,1 εκ. και €116,5 εκ. αντιπροσωπεύουν καθυστερήσεις φόρου εισοδήματος και άλλων φόρων του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, φόρου προστιθέμενης αξίας και τελών επί των πωλήσεων νερού για άρδευση/ύδρευση, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €579,6 εκ., €186,8 εκ. και €160,4 εκ. το 2008.

Το σύστημα παρακολούθησης της είσπραξης καθυστερημένων εσόδων παρουσιάζει σε πολλά Τμήματα/Υπηρεσίες αδυναμίες, με αποτέλεσμα τα μέτρα που λαμβάνονται για την είσπραξή τους να μην είναι αποτελεσματικά και τα καθυστερημένα έσοδα να μην εισπράττονται για χρόνια, με συνέπεια να στερείται το Δημόσιο από τα έσοδα που τόσο χρειάζεται ιδιαίτερα υπό τις παρούσες δύσκολες οικονομικές συνθήκες αλλά και ορισμένα έσοδα να καθίστανται ανεπίδεκτα είσπραξης και να διαγράφονται.

Ο περί Παραγραφής Νόμος (Κεφ. 15). Για αποφυγή απώλειας εσόδων, ενημερώσαμε στις 15.9.2008, όλους τους ελεγχόμενους της Υπηρεσίας μας σε σχέση με τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου, και εισηγηθήκαμε όπως δώσουν οδηγίες, όπου κρίνουν αναγκαίο, για καταχώριση αγωγών, το συντομότερο, σε σχέση με τα οφειλόμενα ποσά, τα οποία δεν έχουν διεκδικηθεί δικαστικώς, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος παραγραφής του δικαιώματος έγερσης αγωγής, οπότε η είσπραξή τους θα επαφίεται απλώς στην καλή διάθεση των οφειλετών.

Εισηγηθήκαμε επίσης όπως δοθούν οδηγίες για τακτική επισκόπηση των καθυστερημένων εσόδων στο μέλλον, ώστε αυτές να προωθούνται έγκαιρα και οπωσδήποτε πριν την ημερομηνία παραγραφής του δικαιώματος έγερσης αγωγής, στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας ή στους νομικούς τους συμβούλους, για λήψη νομικών μέτρων είσπραξής τους.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τροποποίηση του Νόμου, δόθηκε αναστολή της εφαρμογής των διατάξεών του μέχρι 30.11.2010.

Αναθεώρηση του ύψους τελών και δικαιωμάτων. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται ότι το ύψος των τελών και δικαιωμάτων που εισπράττονται δεν αναθεωρούνται έγκαιρα και σε ύψος που να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα, με αποτέλεσμα την απώλεια δημόσιων εσόδων, που σε ορισμένες περιπτώσεις είναι σημαντική.

Καθυστερήσεις και επιβαρύνσεις στην εκτέλεση έργων. Λόγω σημαντικών αλλαγών στις μελέτες που αποφασίζονται μετά την ανάθεση αρκετών έργων, δημιουργούνται καθυστερήσεις και απαιτήσεις των εργολάβων για αποζημιώσεις και χρονικές παρατάσεις. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι μελέτες που εκτελούνται από δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει να ελέγχονται από ανεξάρτητο έμπειρο λειτουργό πριν την έγκρισή τους, ενώ στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται λάθη στις μελέτες ιδιωτών θα πρέπει να λαμβάνονται εναντίον τους τα νενομισμένα μέτρα. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε επίσης ότι ορισμένες αλλαγές στις μελέτες οφείλονται σε διαφοροποίηση των απαιτήσεων της Διοίκησης, οι οποίες θα μπορούσαν να αποφευχθούν με καλύτερο προγραμματισμό στο στάδιο της μελέτης και ετοιμασίας των εγγράφων του διαγωνισμού.

Απαλλοτριώσεις ακίνητης ιδιοκτησίας από το Κράτος.

Παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις όπου η Δημοκρατία προβαίνει σε απαλλοτριώσεις ακίνητης ιδιοκτησίας για εξυπηρέτηση σκοπού δημόσιας ωφέλειας, καθυστερεί σημαντικά η έναρξη των εργασιών, με αποτέλεσμα οι ιδιώτες πρώην ιδιοκτήτες της περιουσίας να προσφεύγουν στα Δικαστήρια επικαλούμενοι σχετική πρόνοια του Συντάγματος (άρθρο 33.5) σύμφωνα με την οποία αν εντός τριών ετών δεν επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, τότε η απαλλοτριούσα αρχή υποχρεούται να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό της ιδιοκτήτη στην τιμή που την απέκτησε. Ως αποτέλεσμα, σε ορισμένες περιπτώσεις η Δημοκρατία αναγκάζεται να προβαίνει στην αγορά ή στην εκ νέου απαλλοτρίωση της ιδιωτικής περιουσίας σε αυξημένη τιμή.

Απόκτηση ιδιοκτησίας από δημόσιο υπάλληλο.

(α) Δήλωση περιουσιακών στοιχείων. Σύμφωνα με το άρθρο 66 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου 1/90, δεν επιτρέπεται σε δημόσιο υπάλληλο να αποκτήσει άμεσα ή έμμεσα οποιαδήποτε κινητή ή ακίνητη ιδιοκτησία, εκμεταλλευόμενος προς τούτο τη θέση του ή να κατέχει τέτοια ιδιοκτησία, όταν το συμφέρον του σ' αυτήν συγκρούεται με τα δημόσια καθήκοντά του.

Επίσης, το άρθρο αυτό προβλέπει ότι ο δημόσιος υπάλληλος υποχρεούται να υποβάλλει, το Μάρτιο κάθε τρίτου έτους, δήλωση για τυχόν μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων του ιδίου ή της συζύγου και των τέκνων του, τα οποία προστατεύονται και συντηρούνται από αυτόν. Η πρώτη δήλωση θα έπρεπε να

υποβληθεί το Μάρτιο του έτους που ακολουθεί το έτος έναρξης της ισχύος του Νόμου, δηλαδή το Μάρτιο 1991. Αν δεν υπάρχουν μεταβολές, υποβάλλεται αρνητική δήλωση. Η αρμόδια αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να ζητήσει την ενδιάμεση υποβολή δήλωσης, παρέχοντας εύλογη προθεσμία υποβολής της. Μπορεί επίσης να ζητεί διευκρινίσεις για τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί και να ελέγχει την ακρίβεια της δήλωσης του υπαλλήλου. Η διαπίστωση ανακρίβειας στη δήλωση περιουσιακών στοιχείων συνεπάγεται την πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου.

Μέχρι σήμερα δεν έχουν εκδοθεί οδηγίες, ούτε και έχουν ετοιμαστεί σχετικά έντυπα για εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων του Νόμου.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, το 1994 και το 2004 είχαν κατατεθεί τροποποιητικά νομοσχέδια με σκοπό τη ρύθμιση του θέματος και την ενεργοποίηση των σχετικών διατάξεων του Νόμου, χωρίς να υπάρξει κατάληξη.

Το 2006 κατατέθηκε νομοσχέδιο για κατάργηση του εδαφίου 2 του άρθρου 66, όμως η Βουλή κατέληξε ότι η διάταξη έπρεπε να παραμείνει έστω και ανενεργή.

Τον Οκτώβριο 2008, κατά τη συζήτηση σχετικής Πρότασης Νόμου από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αποφασίστηκε όπως η Νομική Υπηρεσία μελετήσει τη συνταγματική ορθότητα του θέματος, ενώ το Υπουργείο Οικονομικών εξετάσει ξανά το θέμα και εξασφαλίσει την πολιτική θέση της Κυβέρνησης.

(β) Διεξαγωγή έρευνας. Το ίδιο άρθρο του Νόμου προβλέπει ότι, αν εγερθεί εύλογη υποψία για δημόσιο υπάλληλο, ως προς την πηγή των οικονομικών του πόρων, μπορεί να διεξαχθεί έρευνα κατά τον καθορισμένο τρόπο, για εξακρίβωση της προέλευσης των πόρων αυτών. Αν από την έρευνα εξακριβωθεί ότι ο δημόσιος υπάλληλος απέκτησε τους πόρους αυτούς κάτω από συνθήκες που συνιστούν ποινικό ή πειθαρχικό αδίκημα, η αρμόδια αρχή προβαίνει στη λήψη των κατάλληλων μέτρων.

Στις 6 Δεκεμβρίου 2007 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων τροποποιητικό νομοσχέδιο, με το οποίο ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται η διεξαγωγή έρευνας, σε περίπτωση εύλογης υποψίας για δημόσιο υπάλληλο ως προς την προέλευση των οικονομικών του πόρων.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, τον Οκτώβριο 2008 κατά τη συζήτηση του θέματος ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, προέκυψε ξανά συζήτηση του γενικότερου θέματος της δήλωσης των περιουσιακών στοιχείων των δημόσιων υπαλλήλων και έκτοτε το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα ενώπιον της Επιτροπής. Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού μάς ανέφερε ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε περαιτέρω εξέλιξη.

Απαντήσεις από ελεγχόμενες Υπηρεσίες σε παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Σε μεμονωμένες περιπτώσεις, ελεγχόμενοι καθυστέρησαν να απαντήσουν στις επιστολές ή παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας. Αν δεν ληφθεί απάντηση μέσα σε έξι μήνες από μέρους των ελεγχόμενων Υπηρεσιών, τότε ετοιμάζεται κατάσταση των αναπάντητων επιστολών που αφορούν σε σημαντικά θέματα, η οποία αποστέλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για ενημέρωση και κατάλληλη ενέργεια.

Υποβολή στοιχείων και πληροφοριών για υποβοήθηση του ελέγχου. Μετά την ψήφιση του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001 (Ν. 138(I)/2001), παρουσιάστηκαν πολύ περιορισμένες περιπτώσεις Υπηρεσιών, οι οποίες επικαλούμενες τις διατάξεις της πιο πάνω Νομοθεσίας, αρνούνταν ή παρουσιάζονταν διστακτικές στην υποβολή στοιχείων και πληροφοριών για σκοπούς ελέγχου.

Το θέμα ξεκαθάρισε ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, σε σχετική γνωμάτευσή του όπου ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η διάθεση στο Γενικό Ελεγκτή των πληροφοριών και στοιχείων που κατά την κρίση του Γενικού Ελεγκτή απαιτούνται για σκοπούς άσκησης των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του, είναι νόμιμη σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 5 του περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου 113(I)/2002 και του άρθρου 5(2)(α) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου 138(I)/2001.

Ο περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος 113(I)/2002 προβλέπει ότι Υπουργοί, δημόσιοι υπάλληλοι, Πρόεδροι, μέλη Συμβουλίων και υπάλληλοι Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, δήμαρχοι, κοινοτάρχες, μέλη δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων και υπάλληλοι τους και γενικά κάθε πρόσωπο το οποίο κατέχει στοιχεία, επεξηγήσεις ή πληροφορίες και το οποίο αποκρύπτει ή αμελεί, παραλείπει ή αρνείται την προσκόμιση πληροφοριών ή στοιχείων στο Γενικό Ελεγκτή το ταχύτερο δυνατό, είναι ένοχο ποινικού αδικήματος.

4.2 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

4.3 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Ανώτατο Δικαστήριο

Μέρος Α

Μηχανογράφηση των Δικαστηρίων. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η μηχανογράφηση των Δικαστηρίων, η οποία περιλαμβάνει την εγκατάσταση δύο ανεξάρτητων συστημάτων (αυτοματοποίησης εργασιών γραφείου και σύστημα διοίκησης Δικαστηρίου) τα οποία θα λειτουργούν παράλληλα, παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση.

Όπως μας πληροφόρησε η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, μετά τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5.2.2009 με την οποία εγκρίθηκε η εγκατάσταση των πιο πάνω συστημάτων, το θέμα διαβιβάστηκε στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ). Ο Διευθυντής του ΤΥΠ, διαβίβασε επιστολές στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, καθώς και στο Ανώτατο Δικαστήριο, για να αναληφθεί η Προεδρία του Συμβουλίου του έργου, θέτοντας τον εαυτό του εκτός τέτοιου ενδεχομένου, παρά το γεγονός ότι για όλα τα σχετικά κονδύλια υλοποίησης και διαχείρισης του έργου γίνεται πρόνοια στον Προϋπολογισμό του ΤΥΠ. Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν αποδέχθηκε την προεδρία του Συμβουλίου του έργου για νομικούς, διαδικαστικούς και αντικειμενικούς λόγους, ενώ ούτε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως έχει αποδεκτεί την προεδρία του έργου, με αποτέλεσμα το θέμα να παραμένει εκκρεμές στο ΤΥΠ, το οποίο δεν ανταποκρίθηκε ακόμη στο αίτημα του Ανωτάτου Δικαστηρίου για ενημέρωση επί του όλου θέματος.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μας πληροφόρησε επίσης ότι, στα πλαίσια της ευρύτερης μηχανογράφησης των Δικαστηρίων, εντάσσονται ακόμα δύο έργα, το σύστημα νομικής πληροφόρησης (Legal Information System) και η στενοτύπηση των πρακτικών των Δικαστηρίων. Όσον αφορά το σύστημα νομικής πληροφόρησης, το οποίο ανατέθηκε σε εταιρεία και θα έπρεπε να παραδοθεί μέχρι τις 13.8.2008, μας πληροφόρησε ότι, μετά την ολοκλήρωση των άτυπων ελέγχων και αξιολόγηση όλων των δεδομένων, όλες οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες έκριναν ότι η ανάδοχος εταιρεία απέτυχε να παραδώσει ολοκληρωμένο σύστημα και μετά από τη λήψη σχετικών αποφάσεων από τον διαχειριστή του συμβολαίου, δηλαδή το ΤΥΠ, το θέμα θα ακολουθήσει το δρόμο της δικαιοσύνης ή της διαπραγμάτευσης.

Όσον αφορά στη στενοτύπηση των πρακτικών των Δικαστηρίων, μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Οικονομικών προώθησε προς το Υπουργικό Συμβούλιο πρόταση για αγορά υπηρεσιών στενοτύπησης με δικαίωμα προαίρεσης την αγορά του συστήματος. Η εν λόγω πρόταση εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και ήδη εκκρεμεί ενώπιον της συσταθείσας επιτροπής ποιοτικού ελέγχου, στην οποία συμμετέχει και το Ανώτατο Δικαστήριο, για αξιολόγηση των εγγράφων του διαγωνισμού και των προδιαγραφών. Αναμένεται ότι η διαδικασία θα ολοκληρωθεί εντός του 2010.

Εκτύπωση των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρόλο που έχει σημειωθεί βελτίωση, εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στην εκτύπωση των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου (για το Μέρος 4 (προσφυγές) η καθυστέρηση χρονολογείται από το 2002), με αποτέλεσμα, όταν υπάρχει ανάγκη μελέτης απόφασης προηγούμενων ετών, ο ενδιαφερόμενος να ανατρέχει στις άδετες αποφάσεις που βρίσκονται στο Τμήμα Εκδόσεων.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μας πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην εκτύπωση του Μέρους 4 των αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου, για τα έτη 2002 μέχρι 2009, οφείλεται είτε στη μη ολοκλήρωση των διορθώσεων και των ευρετηρίων από το Ανώτατο Δικαστήριο, είτε στη μη ολοκλήρωση της συντακτικής επιμέλειας από την εκδότρια, είτε στη μη ολοκλήρωση της επιλογής των αποφάσεων από τους Δικαστές.

Ασφάλεια βιβλιοθήκης. Στη βιβλιοθήκη του Ανωτάτου Δικαστηρίου υπηρετεί μόνο μία Βιβλιοθηκονόμος, η οποία, σύμφωνα με τον Αρχιπρωτοκολλητή, είναι αδύνατο να έχει επαρκή εποπτεία και επίβλεψη ολόκληρου του χώρου, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος κλοπής ή απώλειας βιβλίων ενώ σε

δειγματοληπτική καταμέτρηση της Υπηρεσίας μας, ορισμένα βιβλία δεν ανευρέθηκαν. Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μας πληροφόρησε ότι, παρόλο που στους Προϋπολογισμούς για το 2009 και το 2010 έχει περιληφθεί πρόνοια για εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης στα κτίρια των Δικαστηρίων Λευκωσίας, συμπεριλαμβανομένης και της βιβλιοθήκης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η διαδικασία των προσφορών, από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2010. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το αίτημά της για τοποθέτηση Βοηθού Βιβλιοθηκονόμου στο Ανώτατο Δικαστήριο δεν έχει ικανοποιηθεί.

Μέρος Β

Χαρτοσήμανση δικαστικών αιτήσεων, βιβλίων και άλλων εγγράφων. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η διαδικασία χαρτοσήμανσης των διαφόρων δικαστικών αιτήσεων και εγγράφων, καθώς και των βιβλίων διαταγμάτων και αποφάσεων, είναι δαπανηρή, λόγω του χρόνου που αφιερώνεται από το δικαστικό προσωπικό για παρακολούθηση της εφαρμογής της. Επιπρόσθετα, με βάση την ακολουθούμενη διαδικασία, δεν μπορεί να αποκλειστεί ο κίνδυνος αφαίρεσης και οικειοποίησης επικολλημένων χαρτοσήμων, όπως έχει ήδη συμβεί στο παρελθόν.

Εισηγηθήκαμε την εξέταση του ενδεχομένου κατάργησης της υφιστάμενης διαδικασίας και την υιοθέτηση της τακτικής είσπραξης ενός συνολικού ποσού κατά την πρώτη καταχώριση της αίτησης, με την κατάλληλη τροποποίηση των Διαδικαστικών και άλλων σχετικών Κανονισμών. Το 2006 ετοιμάστηκε σχετική μελέτη στην οποία υποβάλλονται εισηγήσεις προς το Ανώτατο Δικαστήριο για κατάργηση του εντύπου τελών (Γ.Λ.168) και επικόλληση του ανάλογου χαρτοσήμου κατά την έναρξη οποιασδήποτε διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μας πληροφόρησε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία εκσυγχρονισμού των Διαδικαστικών Κανονισμών, στα πλαίσια της οποίας αναμένεται να επιλυθεί και το θέμα της χαρτοσήμανσης.

Επαρχιακά Δικαστήρια

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2009 τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Δικαστηρίων, τα οποία αφορούν σε πρόστιμα που επιβάλλονται από τα Δικαστήρια και σε έσοδα από επιδικασθέντα έξοδα, για τα οποία εκδόθηκαν εντάλματα ποινικών υποθέσεων, τα οποία παραμένουν ανεκτέλεστα, ανέρχονταν σε €25.659.779, σε σύγκριση με €23.990.694 του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €1.669.085 ή ποσοστό 6,96%. Επισημάναμε ότι το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από ανεκτέλεστα εντάλματα ποινικών υποθέσεων αυξήθηκε τα τελευταία 12 χρόνια από €4,8 (£2,8) εκ. σε €25,7 εκ., δηλαδή κατά €20,9 εκ. ή ποσοστό 435,4% και εισηγηθήκαμε όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για είσπραξή τους και διαγραφούν όσα είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, όπως προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί.

Παρατηρήθηκαν επίσης και πάλι λάθη και παραλείψεις στην ετοιμασία των καταστάσεων καθυστερημένων εσόδων, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή η επιβεβαίωση του ακριβούς ποσού των καθυστερημένων εσόδων.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα ανεκτέλεστα εντάλματα που διαγράφηκαν από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, κατά τη διάρκεια του 2009, κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών, διαπιστώθηκε ότι για ορισμένα θα μπορούσαν, κατά την άποψή μας, να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για εκτέλεσή τους, αφού ως κύριος λόγος διαγραφής στις περιπτώσεις αυτές αναφέρεται η άγνωστη διαμονή και θεωρούμε πως, εφόσον βάσει των στοιχείων που υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών, ο αριθμός ταυτότητας είναι γνωστός, θα μπορούσαν να καταβληθούν προσπάθειες, μέσω των δυνατοτήτων που προσφέρει η τεχνολογία (π.χ. αρχεία άλλων Υπηρεσιών) για εξακρίβωση της διεύθυνσης των οφειλετών.

Σημειώνεται ότι υπεύθυνη για την εκτέλεση των ενταλμάτων ποινικών υποθέσεων είναι η Αστυνομία.

Μη κατάλληλη ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων. Συνεχίστηκε η μη ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων, από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, τα οποία έχουν μεταφραστεί πρόσφατα από την αγγλική στην ελληνική γλώσσα (Δ. 104), με τον αντίστοιχο αριθμό του εντάλματος είσπραξης προστίμου, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξακριβωθεί κατά πόσο έχουν εκδοθεί τα σχετικά ποινικά εντάλματα για όλες τις αποφάσεις του Δικαστηρίου, παρόλο που στα μεταφρασμένα μητρώα προβλέπεται πλέον η καταχώριση του αριθμού εντάλματος.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού για ενημέρωση των μητρώων υποθέσεων με τον αντίστοιχο αριθμό του εντάλματος είσπραξης προστίμου.

Ανεκτέλεστα εντάλματα σύλληψης. Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε αριθμό ενταλμάτων σύλληψης, τα οποία παρουσιάζονται ως ανεκτέλεστα στα μητρώα ενταλμάτων σύλληψης των Επαρχιακών Δικαστηρίων Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, διαπιστώθηκε και πάλι ότι πολλά από αυτά είχαν εκτελεστεί ενώ άλλα είχαν επιστραφεί ως ανεκτέλεστα, είτε λόγω του ότι οι υποθέσεις που αφορούσαν αποσύρθηκαν ή αναστάληκαν, είτε λόγω ελλিপών στοιχείων και εισηγηθήκαμε όπως οριστεί λειτουργός, ο οποίος θα είναι υπεύθυνος για την ενημέρωση του μητρώου ενταλμάτων σύλληψης με όλα τα εντάλματα που παραλαμβάνονται από την Αστυνομία, εκτελεσθέντα και μη, ώστε αυτό να παρουσιάζει τον πραγματικό αριθμό των ενταλμάτων που εκκρεμούν.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μας πληροφόρησε ότι, έχουν οριστεί λειτουργοί για την ενημέρωση των μητρώων ενταλμάτων σύλληψης, ωστόσο αντιμετωπίζονται προβλήματα συντονισμού με την Αστυνομία, για τα οποία καταβάλλεται προσπάθεια επίλυσής τους.

Άμεση είσπραξη χρηματικής ποινής. Σύμφωνα με το άρθρο 118(2) του Μέρους IV του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ.155, όπως τροποποιήθηκε στις 19.12.2003, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μας, χρηματική ποινή μέχρι ποσού €170 (£100) καθίσταται πληρωτέα αμέσως.

Από έλεγχο που διενεργήθηκε σε 1.500 ποινικές υποθέσεις των Επαρχιακών Δικαστηρίων, εκ των οποίων οι 1.120 εκδικάστηκαν εντός του 2009, διαπιστώθηκε ότι από τις 643 περιπτώσεις στις οποίες επιβλήθηκαν χρηματικές ποινές, οι 432 (ποσοστό 67%) αφορούσαν σε ποσά μικρότερα των €350 (£205).

Βάσει των πιο πάνω εισηγηθήκαμε και πάλι όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αύξησης του ποσού της χρηματικής ποινής που καθίσταται πληρωτέα αμέσως, από €170 σε €350, με τροποποίηση του σχετικού άρθρου του Νόμου, ώστε να μειωθεί ο αριθμός των ενταλμάτων που εκδίδεται από τα Δικαστήρια, γεγονός που θα συντείνει στη μείωση των ανεκτέλεστων ενταλμάτων καθώς και στη μείωση του κόστους έκδοσης και εκτέλεσης ενταλμάτων.

Απαντώντας η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου ανέφερε ότι η εισήγησή μας μπορεί να υλοποιηθεί με τροποποίηση του σχετικού Νόμου.

Επίδοση/εκτέλεση ενταλμάτων J58, J59, J71 και ενταλμάτων κυβερνητικών υποθέσεων. Με τον περί Πολιτικής Δικονομίας (Τροποποιητικό) (Αρ.2) Διαδικαστικό Κανονισμό του 1996, που εκδόθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο στις 8.2.1996, θεσμοθετήθηκε η ιδιωτική επίδοση δικαστικών εγγράφων.

Από τις διατάξεις του Διαδικαστικού Κανονισμού εξαιρείται η επίδοση δικαστικών εγγράφων που προέρχονται από τα Κυβερνητικά Τμήματα/ Υπηρεσίες, η επίδοση των οποίων εξακολουθεί να διενεργείται από τους δικαστικούς επιδότες που υπηρετούν στα Δικαστήρια. Οι δικαστικοί επιδότες των Δικαστηρίων έχουν επίσης την ευθύνη για την εκτέλεση ενταλμάτων κατάσχεσης και εκποίησης κινητής περιουσίας (J71), ενταλμάτων παράδοσης (J59) και ενταλμάτων ανάκτησης κατοχής (J58).

Σύμφωνα με στοιχεία των Επαρχιακών Δικαστηρίων τα εντάλματα που εκτελέστηκαν από τους δικαστικούς επιδότες είχαν ως ακολούθως:

	<u>Λευκωσία</u>	<u>Λεμεσός</u>	<u>Λάρνακα</u>	<u>Πάφος</u>	<u>Σύνολο</u>
Αριθμός ενταλμάτων που εκτελέστηκαν	6.239	3.172	3.128	3.561	16.100
Αριθμός επιδοτών	20	10	9	8	47
Αριθμός Ενταλμάτων που εκτελέστηκαν ανά επιδότη	312	317	348	445	343
Ημερήσιος μέσος όρος εκτέλεσης ενταλμάτων ανά επιδότη στη βάση 240 εργάσιμων ημερών.	1,3	1,3	1,5	1,9	1,4

Από τους 47 επιδότες, οι δυο είναι Ανώτεροι Πρώτοι Δικαστικοί Επιδότες με μισθοδοτική κλίμακα Α10(i), οι εννέα είναι Ανώτεροι Δικαστικοί Επιδότες με μισθοδοτική κλίμακα Α8-Α9(i) και οι 36 είναι Δικαστικοί Επιδότες με μισθοδοτική κλίμακα Α2-Α5-Α7(ii).

Σε προηγούμενη Έκθεσή μας αναφέραμε ως παράδειγμα συστήματα επίδοσης άλλων χωρών όπου η επίδοση έχει ανατεθεί σε ιδιωτικές εταιρείες, και εισηγηθήκαμε όπως, για βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης και εκτέλεσης των ενταλμάτων με τον πιο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο, εξεταστεί το ενδεχόμενο προώθησης ανάλογων ρυθμίσεων και στην Κύπρο.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μας πληροφόρησε ότι το θέμα χρήζει μελέτης και συναρτάται με τον ήδη προωθούμενο εκσυγχρονισμό των θεσμών.

Αποστολή γραπτής ειδοποίησης για πληρωμή επιδικασθέντων ποσών. Με στόχο τη βελτίωση της διαδικασίας έκδοσης και εκτέλεσης ενταλμάτων, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε παλαιότερα στον Αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε τα Πρωτοκολλητεία των Επαρχιακών Δικαστηρίων, με την παραλαβή των αποφάσεων των Δικαστηρίων, και πριν από την έκδοση των σχετικών ενταλμάτων, να αποστέλλουν γραπτή ειδοποίηση στους καταδικασθέντες για καταβολή του οφειλόμενου ποσού μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι, σε περίπτωση παράλειψης πληρωμής, θα εκδίδεται αμέσως το σχετικό ένταλμα, τα έξοδα έκδοσης και εκτέλεσης του οποίου θα βαρύνουν αποκλειστικά τον καταδικασθέντα.

Παρόλο που δεν έγινε τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, η εισήγηση της Υπηρεσίας μας εφαρμόστηκε από τα Επαρχιακά Δικαστήρια Λευκωσίας, Λεμεσού και Πάφου και για την περίοδο 1.10.2009 – 31.12.2009 παρατηρήθηκαν πολύ θετικά αποτελέσματα αφού η ανταπόκριση των οφειλετών ξεπέρασε το 30%.

Ενόψει των πιο πάνω εισηγηθήκαμε όπως η διαδικασία αυτή υιοθετηθεί και από τα Επαρχιακά Δικαστήρια Λάρνακας και Αμμοχώστου.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μας πληροφόρησε ότι έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της πρακτικής αυτής, στα Επαρχιακά Δικαστήρια Λάρνακας και Αμμοχώστου, από 15.6.2010.

Νομικές Αρωγές. Οι νομικές αρωγές καταβάλλονται σε δικηγόρους οι οποίοι διορίζονται από το Δικαστήριο για την υπεράσπιση άπορων κατηγορουμένων. Το ύψος της αμοιβής καθορίζεται από τον βασικό Διαδικαστικό Κανονισμό ο οποίος εκδόθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο στις 19.11.2007 και τέθηκε σε ισχύ την 1.1.2008. Η κατάσταση εξόδων υποβάλλεται από το δικηγόρο στο Δικαστήριο για πληρωμή, ελέγχεται από τον Πρωτοκολλητή και ακολούθως εγκρίνεται για πληρωμή από τον δικαστή.

Όπως παρατηρήθηκε μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε, στις πλείστες περιπτώσεις οι δικηγόροι, στους οποίους καταβλήθηκαν έξοδα για νομικές αρωγές εντός του 2009 από τα Επαρχιακά Δικαστήρια, δεν υπέβαλαν τιμολόγια για την πληρωμή των εξόδων τους και συνεπώς δεν κατέβαλαν Φ.Π.Α., παρόλο που ορισμένοι ήταν εγγεγραμμένοι στο μητρώο Φ.Π.Α., ή θα έπρεπε να είχαν εγγραφεί, εφόσον τα

ποσά που έλαβαν από το Δικαστήριο για νομικές αρωγές υπερέβαιναν τον ετήσιο κύκλο εργασιών των €15.600 που καθιστά την εγγραφή στο Φ.Π.Α. υποχρεωτική.

Μέρος Β

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας προέβη, εντός του 2009, στη φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων, με στόχο τη δημιουργία νέων μητρώων βάσει έγκρισης που δόθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στις 18.11.2008. Η διαδικασία καταχώρισης των περιουσιακών στοιχείων δεν έχει ολοκληρωθεί.

Στρατιωτικό Δικαστήριο

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2009 τα καθυστερημένα έσοδα του Στρατιωτικού Δικαστηρίου ανέρχονταν στις €300.656 και αφορούσαν στα έτη 1987-2009. Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για είσπραξή τους και διαγραφούν αυτά που είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, όπως προβλέπουν οι σχετικοί Κανονισμοί.

Η Αρχιπρωτοκολλητής του Ανωτάτου Δικαστηρίου μας πληροφόρησε ότι, όλα τα ανεκτέλεστα εντάλματα διαβιβάστηκαν στην Αστυνομία, από το Φεβρουάριο 2009, για εκτέλεση και όσα εντάλματα διαπιστώνονται ως ανεπίδεκτα είσπραξης, διαγράφονται κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών.

4.4 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Το άρθρο 60(1)(α) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων 2002 μέχρι 2007 προνοεί ότι οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ελέγχονται σύμφωνα με το άρθρο 27 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Οι οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Τράπεζας ελέγχονται από το 2008 από ιδιώτες ελεγκτές.

Το άρθρο 60(1)(β) των πιο πάνω Νόμων προνοεί ότι ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας δύναται να ασκεί οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο των δραστηριοτήτων της Τράπεζας που δεν σχετίζονται με τα απορρέοντα από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών καθήκοντα και αρμοδιότητες της υπό την προϋπόθεση ότι οι εκθέσεις και οι ελεγκτικές του δραστηριότητες δεν θίγουν την ανεξαρτησία της Τράπεζας. Με βάση τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου, η Υπηρεσία μας διεξήγαγε έλεγχο για το 2009 σε θέματα που αφορούν στη μεταφορά των αρμοδιοτήτων διαχειριστή του Δημοσίου Χρέους από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών, στον ετήσιο Προϋπολογισμό της Τράπεζας για συστήματα πληροφορικής (σύστημα, διαδικασίες ετοιμασίας, διαχείρισης, παρακολούθησης και αποτελεσματικότητας) και στον έλεγχο της ασφάλειας των μηχανογραφικών συστημάτων.

Σημειώνεται ότι το άρθρο 59(β) των πιο πάνω Νόμων προνοεί όπως μεταφέρεται στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Κυβέρνησης το καθαρό κέρδος της Τράπεζας αφού αφαιρεθεί από αυτό η μεταφορά στο Γενικό της Αποθεματικό που αναφέρεται στο άρθρο 59(α) των πιο πάνω Νόμων (20% των καθαρών κερδών ή μέχρι 50% εάν το Γενικό Αποθεματικό μειωθεί κάτω από το Κεφάλαιο της Τράπεζας). Με βάση την πιο πάνω πρόνοια, μέσα στο 2009 μεταφέρθηκε σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας το ποσό των €7,3 εκ., που αντιπροσωπεύει το 80% των καθαρών κερδών της Κεντρικής Τράπεζας για το έτος 2008, όπως προκύπτουν από τις οικονομικές της καταστάσεις που ελέγχθηκαν από ιδιώτες ελεγκτές. Για το έτος 2009 το αντίστοιχο ποσό ήταν €92,4 εκ. και μεταφέρθηκε στις 23.3.2010.

Από τον έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας προέκυψαν τα πιο κάτω θέματα:

Μεταφορά Δημόσιου Χρέους. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 9.7.2008, (αρ. απόφασης 67.443), που λήφθηκε με βάση το άρθρο 51(γ) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων 2002 μέχρι 2007 το οποίο προνοεί ότι η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου είναι ο διαχειριστής του δημόσιου χρέους εκτός εάν το Υπουργικό Συμβούλιο αποφασίσει άλλως πως, οι αρμοδιότητες διαχειριστή του δημόσιου

χρέους μεταφέρθηκαν από την 1^η Αυγούστου 2010 από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στο Υπουργείο Οικονομικών.

Η Κεντρική Τράπεζα, υπό την ιδιότητα της ως τραπεζίτη της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και αντιπροσώπου της σε χρηματοοικονομικά θέματα, ήταν ο διαχειριστής του δημόσιου χρέους και η διαχείριση του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εδραζόταν σε νομικό πλαίσιο, διατάξεις του οποίου έκαναν σαφείς αναφορές στην Τράπεζα ως την αρμόδια αρχή για τη διεκπεραίωση συγκεκριμένων ενεργειών. Η διαχείριση του δημόσιου χρέους πραγματοποιείτο μέσα στα πλαίσια γενικών διευθετήσεων που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ της Τράπεζας και του Υπουργείου Οικονομικών. Η άποψη του Υπουργείου Οικονομικών ήταν ότι οι μεταφερόμενες αρμοδιότητες αφορούσαν στη λήψη αποφάσεων πολιτικής και όχι στην ανάληψη εργασιών (κυρίως τραπεζικής φύσης). Όμως, η Κεντρική Τράπεζα, βάσει γνωμάτευσης του νομικού της συμβούλου, θεώρησε ότι δεν νομιμοποιείται να εκτελεί εργασίες που της ανατίθενται με βάση τους περί Δανείου (Ανάπτυξης) Νόμους και Κανονισμούς, τούς περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμους, και τους περί Δανείου Αποταμιεύσεων Νόμους και Κανονισμούς, μετά την 1^η Αυγούστου 2010, από τη στιγμή που της αφαιρείται η αρμοδιότητα διαχείρισης του δημόσιου χρέους.

Όπως ανέφερε ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, δεδομένης της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, όλες οι αρμοδιότητες της Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με το θέμα αυτό μεταβιβάζονταν στο Υπουργείο Οικονομικών.

Βάσει της συμφωνίας για την παράδοση των μητρώων από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών, ως επίσημο μητρώο θεωρείται το έντυπο μητρώο του οποίου όλες οι σελίδες θα φέρουν τη μονογραφή εξουσιοδοτημένου από την Τράπεζα προσώπου. Όπως αναφέρεται όμως στη σχετική συμφωνία παράδοσης, η Τράπεζα δεν εγγυάται για τη μη ύπαρξη διαφορών μεταξύ των στοιχείων και πληροφοριών που περιλαμβάνονται στα εν λόγω μητρώα. Επίσης δεν εγγυάται τη μη ύπαρξη διαφορών ή/και την πληρότητα μεταξύ των στοιχείων και πληροφοριών που περιλαμβάνονται στα μητρώα σε ηλεκτρονική μορφή (pdf) και ηλεκτρονική μορφή spreadsheets και των στοιχείων και πληροφοριών που περιλαμβάνονται στα μητρώα σε έντυπη μορφή. Επίσης σε άλλη πρόνοια της συμφωνίας γίνεται αναφορά ότι η Τράπεζα δεν φέρει οποιαδήποτε ευθύνη για τις οποιεσδήποτε ελλείψεις/διαφορές μεταξύ των στοιχείων που θα παραδώσει σε ηλεκτρονική μορφή και των στοιχείων που θα παραδοθούν σε έντυπη μορφή καθώς και την πληρότητα των στοιχείων και πληροφοριών των μητρώων σε ηλεκτρονική μορφή (pdf) και ηλεκτρονική μορφή (spreadsheets).

Επειδή από το λεκτικό των πιο πάνω προνοιών της συμφωνίας δημιουργούνταν αμφιβολίες ως προς την ανάληψη ευθύνης από την Τράπεζα σχετικά με την ορθότητα των Μητρώων Αξιογράφων, ζητήσαμε τα σχόλια του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας. Σε απάντηση του ο Διοικητής διαβεβαίωσε ότι η αποφυγή της Τράπεζας να δηλώσει ευθύνη ή εγγύηση για την ορθότητα των μητρώων αφορά μόνο τα μητρώα σε ηλεκτρονική μορφή τα οποία παραδόθηκαν ανεπίσημα στο Υπουργείο Οικονομικών και δεν ισχύει σε ότι αφορά τα επίσημα μητρώα της Κεντρικής Τράπεζας τα οποία παραδόθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών σε έντυπη μορφή.

Προϋπολογισμός για συστήματα πληροφορικής. Όπως διαπιστώσαμε για προηγούμενα χρόνια, υπάρχουν αποκλίσεις μεταξύ προϋπολογισθέντων και δαπανηθέντων ποσών που φαίνεται να οφείλονται στο γεγονός ότι όταν τροchioδρομείται κάποιο έργο περιλαμβανόταν στον προϋπολογισμό ολόκληρο το ποσό του έργου, έστω και αν ήταν γνωστό ότι δεν θα ολοκληρωνόταν εντός του έτους. Όπως πληροφορηθήκαμε, από το 2010 θα περιλαμβάνεται πλέον στον προϋπολογισμό το ποσό που αναμένεται να δαπανηθεί εντός του έτους, ώστε να μην παρουσιάζονται αποκλίσεις μεταξύ προϋπολογισθέντων και δαπανηθέντων ποσών. Εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το θέμα της ετοιμασίας πέραν του ετήσιου προϋπολογισμού και προϋπολογισμών για περίοδο 3 έως 5 ετών ώστε να δίνεται πιο ολοκληρωμένη εικόνα αναφορικά με τα έργα που προγραμματίζονται και την κατανομή των σχετικών δαπανών.

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας ανέφερε ότι ο προϋπολογισμός για έργα πληροφορικής που αφορούν μόνο την Τράπεζα ετοιμάζεται στη βάση διετούς εγκριμένου προγράμματος προτεραιοτήτων, για δε τα έργα πληροφορικής του Ευρωσυστήματος στη βάση του προγράμματος ανάπτυξης έργων πληροφορικής του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο σχετικά με την ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, έτυχαν χειρισμού ως απόρρητα.

4.5 ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Μέρος Α

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων για το έτος 2009, ήταν €3,5 εκ., σε σύγκριση με €3,4 εκ. το 2008 συμπεριλαμβανομένου ποσού ύψους €2,0 εκ. το οποίο αποτελεί καθυστερήσεις δανείων από λογαριασμούς του Δημοσίου (€2,0 εκ. για το 2008).

Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Το άρθρο 59(β) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων 2002 μέχρι 2007 προνοεί όπως μεταφέρεται στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Κυβέρνησης το καθαρό κέρδος της Τράπεζας αφού αφαιρεθεί από αυτό η μεταφορά στο Γενικό της Αποθεματικό που αναφέρεται στο άρθρο 59(α) των πιο πάνω Νόμων (20% των καθαρών κερδών ή μέχρι 50% εάν το Γενικό Αποθεματικό μειωθεί κάτω από το Κεφάλαιο της Τράπεζας). Με βάση την πιο πάνω πρόνοια, μέσα στο 2009 μεταφέρθηκε σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας το ποσό των €7,3 εκ., που αντιπροσωπεύει το 80% των καθαρών κερδών της Κεντρικής Τράπεζας για το έτος 2008, όπως προκύπτουν από τις οικονομικές της καταστάσεις που ελέγχθηκαν από ιδιώτες ελεγκτές. Για το έτος 2009 το αντίστοιχο ποσό ήταν €92,4 εκ. και μεταφέρθηκε στις 23.3.2010.

Κρατικό Λαχείο. Οι καθαρές ταμειακές ροές του Κρατικού Λαχείου για το 2009 ανήλθαν σε €37,2 εκ., σε σύγκριση με €37,5 εκ. το 2008, σημειώθηκε δηλαδή μείωση κατά €0,3 εκ.

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα. Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων Νόμους, στους κρατικούς υπαλλήλους και Αξιωματούχους παραχωρούνται, από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους, συνταξιοδοτικά ωφελήματα (σύνταξη και εφάπαξ ποσό ή φιλοδώρημα). Τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα που δικαιούται ο κάθε υπάλληλος υπολογίζονται από τον Τομέα Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου και η ορθότητα τους ελέγχεται δειγματοληπτικά από την Υπηρεσία μας, πριν αυτά πληρωθούν από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Μέσα στο 2009 ελέγχθηκαν από την Υπηρεσία μας 90 περίπου περιπτώσεις χορήγησης συνταξιοδοτικών ωφελημάτων.

Το 2009 καταβλήθηκε για συνταξιοδοτικά ωφελήματα το ποσό των €413,77 εκ., σε σύγκριση με €347,07 εκ. κατά το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €66,7 εκ. ή 19,22%, που οφείλεται στο μειωμένο αριθμό αφυπηρετησάντων κατά το 2008 λόγω της επέκτασης του ορίου αφυπηρέτησης.

Κατά το 2009 έγιναν υπολογισμοί για 1116 περιπτώσεις αφυπηρετήσεων κρατικών υπαλλήλων και για 217 περιπτώσεις χορήγησης σύνταξης σε χήρες/χήρους και τέκνα.

Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS).

Λειτουργία του συστήματος.

(α) Πάγιο ενεργητικό και διαχείριση ειδών αποθήκης. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες εκθέσεις μας δεν έχουν εφαρμοστεί τα υποσύστημα πάγιου ενεργητικού και διαχείρισης ειδών αποθήκης, παρόλο που η ανάπτυξη τους πραγματοποιήθηκε κατά την πρώτη φάση του έργου.

Η ανάγκη για βελτίωση των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου αναφορικά με το πάγιο ενεργητικό και τα είδη αποθήκης αναφέρεται και σε έκθεση της Διεύθυνσης Λογιστικών & Δημοσιονομικών Υπηρεσιών του Γενικού Λογιστηρίου, η οποία ετοιμάστηκε σε σχέση με την πρόοδο του συστήματος Δημόσιου Εσωτερικού Χρηματοοικονομικού Ελέγχου. Τις διαπιστώσεις της πιο πάνω Διεύθυνσης συμμερίζεται μέσα από έκθεσή του και ο Οργανισμός SIGMA (Support for Improvement in Government and Management) ο οποίος κατά το 2006 αξιολόγησε το Δημόσιο Εσωτερικό Χρηματοοικονομικό Έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, στα πλαίσια βοήθειας “Peer Assistance” κατόπιν αιτήματος του Γενικού Λογιστηρίου και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το υποσύστημα ειδών αποθήκης δε θα εφαρμοστεί επειδή το αρμόδιο Τμήμα (Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών) θα χρησιμοποιεί ξεχωριστό σύστημα για το σκοπό αυτό, ενώ

για το υποσύστημα παγίου ενεργητικού ετοιμάζεται από το Γενικό Λογιστήριο προσχέδιο αρχών (policy paper) που διέπει τη λογιστική διαχείριση του πάγιου ενεργητικού. Σημειώνεται ότι το υποσύστημα ειδών αποθήκης δεν έχει αξιοποιηθεί από κανένα άλλο κυβερνητικό Τμήμα.

(β) Εφαρμογή των υποσυστημάτων της δεύτερης φάσης του έργου. Από τα υποσυστήματα της δεύτερης φάσης του έργου, είχε εφαρμοστεί μέχρι το τέλος 2008 μόνο το υποσύστημα Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης (fund management), παρόλο που η αποδοχή του έργου για τη φάση αυτή έγινε τον Απρίλιο του 2005. Κατά το 2009 τέθηκαν σε εφαρμογή τα υποσυστήματα Κοστολόγησης και Συμβολαίων, ενώ, κατά το 2010 το υποσύστημα Δανείων.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Γενικό Λογιστήριο, το υποσύστημα Διαχείρισης Έργων παρόλο που υλοποιήθηκε, δεν τέθηκε τελικά σε εφαρμογή λόγω διαφορετικής πολιτικής που αποφασίστηκε στη διαχείριση του αναπτυξιακού μέρους του προϋπολογισμού.

(γ) Πρόσθετη λειτουργία συστήματος. Εξακολουθεί να υπάρχει έλλειψη πληροφόρησης στο FIMAS που να παρέχει τη βάση για πρόβλεψη της ρευστότητας του Κράτους, η οποία είναι αναγκαία για την αποτελεσματική διαχείριση του δημόσιου χρέους, όπως σημειώνεται και σε Έκθεση του Οργανισμού SIGMA για το Δημόσιο Εσωτερικό Χρηματοοικονομικό Έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η δυνατότητα αυτή, αναφέρεται ότι θα πρέπει να συνδυαστεί και με τις λειτουργίες των υποσυστημάτων «Διαχείριση Δανείων και Χρηματοοικονομική Διαχείριση», καθώς και με άλλες πιο διαδικαστικές αλλαγές, όπως την καταγραφή στο FIMAS των δεσμεύσεων για δαπάνες, τις οποίες τα διάφορα Τμήματα αναμένουν να έχουν κατά τη διάρκεια του έτους.

Το Γενικό Λογιστήριο ανέφερε ότι, επιπλέον των όσων αναφέρονται πιο πάνω, για να καταστεί δυνατή μια αξιόπιστη πρόβλεψη της ρευστότητας του Κράτους, θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή, μέσω του συστήματος, μια διαδικασία καταχώρισης σε ξεχωριστό καθολικό όλων των προβλεπόμενων εσόδων και δαπανών (εκτός αυτών οι οποίες έχουν ήδη δεσμευθεί μέσω παραγγελιών).

Όπως μας πληροφόρησε το Γενικό Λογιστήριο, η διαδικασία πρόβλεψης της ρευστότητας του Κράτους τέθηκε σε εφαρμογή σε ημερήσια βάση, αλλά εκτός του συστήματος, καθώς ορισμένα από τα στοιχεία που απαιτούνται δεν μπορούν να εξαχθούν από το σύστημα. Επίσης μας πληροφόρησε ότι το όλο θέμα θα αντιμετωπιστεί επιτυχώς με την εισαγωγή του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων του Δημοσίου (ERP System).

(δ) Ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων του Δημοσίου (Enterprise Resource Planning, (ERP)). Μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το Μάιο 2006 για την εισαγωγή του θεσμού του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΜΔΠ), κρίθηκε από το Γενικό Λογιστήριο και το Υπουργείο Οικονομικών ότι τα υφιστάμενα μηχανογραφικά συστήματα του Γενικού Λογιστηρίου, μεταξύ των οποίων και το FIMAS, δεν εξυπηρετούν επαρκώς και αποτελεσματικά την υλοποίηση του θεσμού αυτού. Συγκεκριμένα, ανάμεσα σε άλλα, αναφέρθηκε ότι τα εν λόγω συστήματα μεταξύ των οποίων και το FIMAS, δεν μπορούν να ικανοποιήσουν την άμεση απαίτηση του ΜΔΠ για ταξινόμηση του προϋπολογισμού ανά πρόγραμμα. Για το λόγο αυτό, στις 6.2.2008 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την προώθηση της προτεινόμενης λύσης για την ανάπτυξη του ERP με επαναφορά του θέματος στο Συμβούλιο για λήψη οριστικής απόφασης, μετά την ολοκλήρωση του έργου των εμπειρογνομόνων, και την αγορά υπηρεσιών εμπειρογνομόνων για την ετοιμασία προδιαγραφών του σχετικού διαγωνισμού για την εφαρμογή του ERP. Το ERP εκτιμάται ότι θα κοστίσει συνολικά γύρω στα €14,4 εκ.

Ο διαγωνισμός για την εξασφάλιση υπηρεσιών εμπειρογνομόνων κατακυρώθηκε τελικά τον Ιούνιο 2009 αντί το Δεκέμβριο 2008 όπως αρχικά αναμενόταν και η σχετική σύμβαση διάρκειας έξι μηνών υπογράφηκε τον Αύγουστο 2009.

Στη μελέτη που ετοιμάστηκε από τους εμπειρογνώμονες τον Φεβρουάριο 2010 γίνεται εισήγηση για προμήθεια "σύγχρονου" ERP αντί της αναβάθμισης υπάρχοντος συστήματος. Το κόστος της εν λόγω εισήγησης εκτιμάται σε €12 εκ. χωρίς να περιλαμβάνεται το κόστος συντήρησης/ υποστήριξης.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, έχει ήδη υποβληθεί στο εκτελεστικό Συμβούλιο Προγράμματος Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, πρόταση για την εξασφάλιση και εφαρμογή Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (Enterprise Resource Planning System – ERP System).

(ε) Σχέδιο έκτακτης ανάγκης. Σχετικά με τη διαχείριση/παρακολούθηση του συστήματος, όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, δεν έχει καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης. Ο καταρτισμός σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας και ανάκαμψης από καταστροφή είναι απαραίτητος και πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες για συνέχιση και ανάκαμψη από καταστροφή. Η απουσία του Σχεδίου αυτού εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους διακοπής των εργασιών ολόκληρου του Συστήματος σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Στο σχεδιασμό του ERP έχει γίνει πρόνοια για συμπερίληψη Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής έχει συμβληθεί με εξωτερικό σύμβουλο για την ετοιμασία της πολιτικής ασφάλειας των κυβερνητικών μηχανογραφικών συστημάτων.

(στ) Έλεγχος ασφάλειας του δικτύου. Το Γενικό Λογιστήριο, στην Έκθεσή του «Εσωτερικός Χρηματοοικονομικός Έλεγχος του Κράτους» για το έτος 2004 αναφέρει ότι, κατά το 2005 θα ετοιμάζονταν από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) έγγραφα προσφοράς για την ανάθεση σε εξωτερικό οργανισμό του ελέγχου της ασφάλειας του δικτύου του FIMAS.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, την αξιολόγηση των δικλίδων ασφαλείας του περιβάλλοντος FIMAS (Penetration Test), διεκπεραίωσε τελικά η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ) τον Απρίλιο 2008 με αρκετά ευρήματα αναφορικά με αδυναμίες ασφάλειας του συστήματος.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, ο εξοπλισμός φιλτραρίσματος ανεπιθύμητων πακέτων (firewall) εγκαταστάθηκε το Νοέμβριο 2009. Επιπλέον υποβλήθηκε πρόταση από το ΤΥΠ προς το Υπουργείο Οικονομικών, για ριζική αναβάθμιση του συστήματος.

Αποπληρωμή προκαταβολών - Αποκοπή κρατικής χορηγίας. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 5 των περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Κανονισμών του 1985, η χρονική διάρκεια αποπληρωμής κάθε προκαταβολής δεν θα υπερβαίνει τα δύο χρόνια από την έκδοσή της. Στις 31.12.2009, το σύνολο των προκαταβολών ήταν €42.725.274. Επειδή υπάρχουν προκαταβολές, οι οποίες παραμένουν για πολλά χρόνια ανείσπρακτες, ενώ το συνολικό ύψος τους αυξάνεται κάθε χρόνο, εισηγηθήκαμε και έγινε αποδεκτό όπως, στις περιπτώσεις όπου παραχωρείται κρατική χορηγία και ταυτόχρονα υπάρχουν ληξιπρόθεσμες προκαταβολές (2 χρόνια μετά την έκδοσή τους), αποκόπτεται από την κρατική χορηγία το οφειλόμενο ποσό της προκαταβολής. Μέχρι σήμερα δεν εφαρμόστηκε το μέτρο αυτό.

Σύμφωνα με το Γενικό Λογιστήριο, μεγάλο μέρος των προκαταβολών προς τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας (€30,1 εκ.) εξοφλήθηκαν μέσα στο 2010 μέσω δανείων που σύναψαν με τράπεζα του εξωτερικού.

Πληρωμές λόγω εγγυήσεων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις μας το Κράτος πλήρωσε διάφορα ποσά λόγω εγγυήσεων για δάνεια που σύναψαν Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου, εταιρείες και ιδιώτες, η είσπραξη των οποίων εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας των χρημάτων αυτών. Το Γενικό Λογιστήριο, αμέσως μετά την πληρωμή των εγγυήσεων, έχει προβεί σε ενημέρωση του αρμόδιου, κατά περίπτωση, Υπουργείου, το οποίο έχει την ευθύνη για τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον των οφειλετών.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια, μέσα στο 2010 στάλθηκαν υπενθυμητικές επιστολές και πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με τους εμπλεκόμενους φορείς στην οποία καθορίστηκε ο τρόπος διευθέτησης τους.

Έσοδα από συλλογικά στοιχεία. Ο Νόμος 75(Ι)/1997 προνοούσε φορολογία ύψους 25% επί των εσόδων των εταιρειών συλλογικών στοιχείων. Σύμφωνα με τον τροποποιητικό Νόμο Ν.161(Ι)/2007 που τέθηκε σε ισχύ το Δεκέμβριο 2007 ο φόρος στοιχείου για κάθε λογιστική περίοδο ανέρχεται στο 10% των καθαρών αποδοχών από στοιχεία του αποδέκτη συλλογικών στοιχείων για την αντίστοιχη περίοδο.

Με την εφαρμογή της Νομοθεσίας διαφάνηκε ότι, ενώ τα ποσά που καταβλήθηκαν από τους παίκτες στους αποδέκτες συλλογικών στοιχημάτων αυξήθηκαν σε πολύ σημαντικό βαθμό, ο φόρος που εισπράχθηκε από το κράτος μειώθηκε. Συγκεκριμένα, ενώ τα ποσά που παίχθηκαν το 2009 αυξήθηκαν κατά €55.932.964 ή 191,32% σε σύγκριση με το 2006, ο φόρος που εισπράχθηκε από το κράτος μειώθηκε κατά €4.252.204 ή 58,18%. Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, η απώλεια εσόδων από το κράτος οφείλεται στη μη τήρηση ελεγμένου μηχανογραφικού συστήματος, στη λειτουργία παράνομων πρακτορείων στοιχημάτων, και στον ηλεκτρονικό τζόγο, δηλαδή τυχερά παιχνίδια διαδικτυακού καζίνο, όπου δε μπορεί να επιβληθεί φορολογία.

Ενόψει των πιο πάνω, ο έλεγχος που ασκείται από το Γενικό Λογιστήριο δεν είναι αποτελεσματικός. Το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο προωθεί νομοσχέδιο (Νόμος που προνοεί για τη ρύθμιση των στοιχημάτων), σύμφωνα με το οποίο, οι εταιρείες στοιχημάτων θα υποχρεώνονται να διεξάγουν όλα τα στοιχήματα ηλεκτρονικά. Σκοπός του προωθούμενου νομοσχεδίου σύμφωνα με το Γενικό Λογιστήριο είναι η άρση των αδυναμιών που παρουσιάζονται από την εφαρμογή του Νόμου 161(Ι)/2007 και η άσκηση αποτελεσματικότερης εποπτείας και ελέγχου στη διεξαγωγή συλλογικών στοιχημάτων και η διασφάλιση της ορθότητας και πληρότητας των εσόδων που εισπράττει το κράτος από τη φορολόγηση τους.

Στο νομοσχέδιο προνοείται η τήρηση από τους αποδέκτες ή βοηθούς αποδέκτες εγκεκριμένων, από την Αρμόδια Αρχή, συστημάτων μηχανογράφησης, με τα οποία θα διασφαλίζεται τόσο η ορθότητα των ποσών που έχουν εισπραχθεί για στοιχήματα, όσο και των ποσών που έχουν καταβληθεί για βραβεία και κατά συνέπεια η ορθότητα της φορολογίας. Επίσης προνοείται η αδειοδότηση των αποδεκτών στοιχημάτων για να ελέγχεται κατά πόσο λειτουργούν όλοι νόμιμα, κατά πόσο υποβάλλουν όλοι τα σχετικά στοιχεία για φορολογία και για να παρέχεται στο Κράτος η δυνατότητα για εξάσκηση της κατάλληλης εποπτείας.

4.6 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Παραχώρηση στο προσωπικό του Τμήματος ελεύθερου χρόνου που προκύπτει από υπερωριακή απασχόληση. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι, παρά τις επανειλημμένες εσωτερικές εγκύκλιες επιστολές που κατά καιρούς εκδόθηκαν προς τους λειτουργούς από την Υπηρεσία, εξακολουθεί να μη γίνονται οι ανάλογες διευθετήσεις για χρήση του ελεύθερου τους χρόνου που προκύπτει από υπερωριακή απασχόληση για την παρουσία τους στις γενικές συνελεύσεις των Συνεργατικών Εταιρειών, οι οποίες συνήθως διεξάγονται σε μη εργάσιμες ώρες. Σύμφωνα με αυτές, η αποζημίωση για το 50% της υπερωριακής απασχόλησης θα καταβάλλεται νοουμένου ότι ο λειτουργός θα έχει κάνει χρήση του ελεύθερου του χρόνου που αφορά στο άλλο 50%. Επίσης, οι λειτουργοί, ταυτόχρονα με την υποβολή της αίτησής τους για την υπερωριακή τους αποζημίωση, θα πρέπει να υποβάλλουν και αίτηση για παραχώρηση ελεύθερου χρόνου, με συγκεκριμένες ημερομηνίες. Ωστόσο, οι εν λόγω διαδικασίες εξακολουθεί να μην τυγχάνουν εφαρμογής, και η υπερωριακή αποζημίωση εξουσιοδοτείται και καταβάλλεται σε αντίθεση και με τη σχετική έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 20.4.1995 που διαλαμβάνει την καταβολή της υπερωριακής αποζημίωσης στη βάση των πιο πάνω διαδικασιών.

Ως αποτέλεσμα, οι συσσωρευμένες ώρες ελεύθερου χρόνου από υπερωριακή απασχόληση συνεχίζουν να αυξάνονται και το πρόβλημα με την πάροδο του χρόνου παρουσιάζεται οξύτερο. Σχετικά αναφέρεται ότι το σύνολο των συσσωρευθεισών ωρών ελεύθερου χρόνου στις 31.12.2009, 31.12.2008 και 31.12.2007 ανέρχεται σε 9628, και 9.265 ώρες, αντίστοιχα.

Η μη έγκαιρη και σταδιακή χρήση του ελεύθερου χρόνου, που είχε ως αποτέλεσμα λειτουργοί να συσσωρεύουν σε πίστη τους μεγάλο αριθμό ωρών, ενδέχεται μελλοντικά να δημιουργήσει προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία της Υπηρεσίας σε περίπτωση καθολικής χρήσης του.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε και πάλι όπως η Υπηρεσία αφενός προβεί τάχιστα σε ενέργειες προς εξάλειψη των συσσωρευθεισών ωρών ελεύθερου χρόνου και αφετέρου επανεξετάσει το όλο θέμα σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων. Έχει σταματήσει οποιαδήποτε ενημέρωση των μητρώων περιουσιακών στοιχείων, και ως εκ τούτου και η διενέργεια της φυσικής καταμέτρησης και η υποβολή του πιστοποιητικού που προνοείται στους σχετικούς Κανονισμούς στο Γενικό Λογιστή και στην Υπηρεσία μας.

4.7 ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

4.8 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

4.9 ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ

Μέρος Α

Διαγραφές κοστολογίων. Κατά το 2009 εκδόθηκαν κοστολόγια ύψους €258.934 (2008: €243.240) και στις 31.12.2009 εκκρεμούσε η τακτοποίηση κοστολογίων ύψους €149.761 (2008: €52.858), από τα οποία οι €113.416 αφορούσαν στο έτος 2009. Κατά τη διάρκεια του έτους τακτοποιήθηκαν κοστολόγια ύψους €162.031 (2008: €213.870) με οικονομικό ή άλλο διακανονισμό. Ποσό ύψους €39.879 εισπράχθηκε σε σχέση με τα κοστολόγια αυτά.

Επισημάνσαμε την ανάγκη για μηχανογράφηση του μητρώου κοστολογίων και εισηγηθήκαμε και πάλι την ανάγκη μελέτης των αιτίων που δημιουργούν τις πιο πάνω ζημιές, με σκοπό τη λήψη πρόσθετων μέτρων για περιορισμό τους στο ελάχιστο δυνατόν.

Όπλα και πυρομαχικά. Τα αποθέματα όπλων και πυρομαχικών που υπήρχαν στις 31.12.2009 δεν καταμετρήθηκαν από την Υπηρεσία μας, ούτε από τον Κλάδο Ελέγχου Αποθηκών του Γενικού Λογιστηρίου. Το Υπουργείο Άμυνας απέστειλε στην Υπηρεσία μας πιστοποιητικό, στο οποίο αναφέρεται ότι έγινε από την Εθνική Φρουρά η καταμέτρησή τους και ότι αυτά συμφωνούσαν με τα λογιστικά υπόλοιπα των καρτελών αποθήκης.

Καταβολή αποζημιώσεων από τη Δημοκρατία για διάφορους λόγους. Οι εν λόγω αποζημιώσεις καταβάλλονται κατόπιν εξώδικου συμβιβασμού, αποφάσεων του Δικαστηρίου ή αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου. Κατά το 2009 καταβλήθηκε ποσό €2.284.228, σε σύγκριση με €976.921 το 2008, για αγωγές €1.456.316, για αποζημιώσεις σε ιδιώτες λόγω ζημιών που προκλήθηκαν από την Εθνική Φρουρά €675.033, για αποζημιώσεις για τραυματισμούς μελών της Εθνικής Φρουράς €122.260 και για πρόκληση τροχαίων ατυχημάτων €30.619.

Μισθοδοσία κληρωτών αξιωματικών και οπλιτών.

(α) Λογαριασμός καταθέσεων της Εθνικής Φρουράς. Στις 31.12.2009 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων της Εθνικής Φρουράς για τη μισθοδοσία των κληρωτών αξιωματικών και οπλιτών ήταν €65.354 (31.12.2008: €76.786) και αφορούσε σε χορηγήματα (απολαβές), πλείστα από τα οποία δεν έγινε κατορθωτό να καταβληθούν στους δικαιούχους, λόγω μη έγκαιρης ενημέρωσης του Λογιστηρίου του Υπουργείου από τη Μονάδα και το αρμόδιο Γραφείο του ΓΕΕΦ, σε περιπτώσεις αναστολής της θητείας ή απόλυσής τους. Το πρόβλημα αναμένεται να έχει επιλυθεί από το 2010, αφού η πληρωμή των χορηγημάτων των εθνοφρουρών διενεργείται πλέον με απευθείας έμβασμα στους τραπεζικούς λογαριασμούς τους.

(β) Νέο σύστημα μισθοδοσίας εθνοφρουρών. Ενόψει του ότι το προηγούμενο μηχανογραφημένο σύστημα μισθοδοσίας των εθνοφρουρών έρχριζε βελτίωσης, αναπτύχθηκε από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, νέο σύστημα, το οποίο τέθηκε σε πλήρη λειτουργία την 1.1.2008.

Όπως αναφέραμε και στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, δεν έχει ετοιμαστεί από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ, η οποία ανέπτυξε το σύστημα, εγχειρίδιο χρήστη, στο οποίο να περιγράφονται οι λειτουργίες του συστήματος.

Διαπιστώσαμε επίσης ότι οι χρήστες του συστήματος εξακολουθούν να έχουν πρόσβαση σε λειτουργίες του συστήματος που αφορούν στην καταχώριση αλλαγών σε βασικές πληροφορίες της βάσης δεδομένων όπως η αλλαγή χορηγημάτων και εισηγηθήκαμε όπως, για καλύτερο έλεγχο, οι αλλαγές στα δεδομένα αυτά γίνονται από άλλο, κατάλληλα εξουσιοδοτημένο, άτομο (διαχειριστή του συστήματος).

Προσφορές

(α) Οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Προμήθειες Απόρρητης Φύσης) Κανονισμοί (ΚΔΠ 152/2001). Οι εν λόγω Κανονισμοί ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκαν στην

Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 6.4.2001, με βάση το άρθρο 31(1) του περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμου του 1997 (Ν.102(Ι)/1997).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 2(1) των πιο πάνω Κανονισμών, η έννοια «Νόμος», όπου αναφέρεται στους Κανονισμούς, σημαίνει τους περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμους, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται από οποιοδήποτε άλλο νόμο. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι σε ορισμένες παραγράφους των εν λόγω Κανονισμών, γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένα Άρθρα του Νόμου (Ν.102(Ι)/1997) και σε παραγράφους των περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικών) Κανονισμών του 1999 (ΚΔΠ 104/99), οι οποίοι καταργήθηκαν στις 31.3.2004.

Επιπρόσθετα, επισημάναμε ότι στις 20.8.2009, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Οδηγία αρ.2009/81/ΕΚ, ημερ. 13.7.2009, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, η οποία θα πρέπει να ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο της Κύπρου.

(β) Προσφορά ΥΠΑΜ/303/2010 «Αναβάθμιση των Αυτόματων Τηλεφωνικών Κέντρων που υλοποιούν το Ενιαίο Ψηφιακό Δίκτυο της Εθνικής Φρουράς σε νέο δίκτυο φωνής και μεταφοράς δεδομένων τεχνολογίας Internet Protocol VoIP». Τον Μάρτιο 2010, το Υπουργείο ζήτησε προσφορά από έναν οικονομικό φορέα με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, για την αναβάθμιση των Αυτόματων Τηλεφωνικών Κέντρων που υλοποιούν το Ενιαίο Ψηφιακό Δίκτυο της Εθνικής Φρουράς, σε νέο δίκτυο φωνής και μεταφοράς δεδομένων τεχνολογίας Internet Protocol VoIP. Η εκτίμηση δαπάνης ήταν €610.000.

Επειδή ωστόσο στην επιστολή ανάθεσης της σύμβασης, η οποία κοινοποιήθηκε στην Υπηρεσία μας, το συνολικό ποσό κατακύρωσης ήταν €2.626.896,70 περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α. (προμήθεια €690.000, συντήρηση €1.936.896,70), ζητήσαμε από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας όπως αποστείλει στην Υπηρεσία μας όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούσαν την εν λόγω σύμβαση (έγγραφα του διαγωνισμού, εκτίμηση κόστους, αίτημα και έγκριση που δόθηκε για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης), για περαιτέρω διερεύνηση.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε τον Απρίλιο 2010, ότι δεν είχαν ετοιμαστεί έγγραφα για τον εν λόγω διαγωνισμό, καθώς η τελική τιμή της σύμβασης διαμορφώθηκε κατά τη διαπραγμάτευση. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η εκτιμώμενη αξία είχε υπολογιστεί σε €610.000, και μας απέστειλε αντίγραφο του αιτήματος του Προϊσταμένου του Τομέα Έργων καθώς και των σημειωμάτων με τα οποία είχε δοθεί η δική του έγκριση καθώς και η έγκριση του Υπουργού.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Απρίλιο 2010 ζητήσαμε από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου όπως πληροφορήσει την Υπηρεσία μας τα ακόλουθα, αποστέλλοντας ταυτόχρονα και όλα τα σχετικά έγγραφα:

- (i) Το όργανο που χειρίστηκε την προσφορά (εξετάζοντας και δίδοντας την έγκριση για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, καθώς και τους λόγους προσφυγής στη διαδικασία αυτή), επισημαίνοντας ότι για το ύψος του ποσού της σύμβασης, αρμόδιο όργανο χειρισμού/έγκρισης ήταν το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της παρ.27(1)(γ) της Κ.Δ.Π.201/2007.
- (ii) Κατά πόσον πριν την κατακύρωση του διαγωνισμού, που είχε γίνει από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας, για το συνολικό ποσό των €2.626.896,70 περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α., είχε αξιολογηθεί η λογικότητα του ποσού κατακύρωσης και ποιο ήταν το ύψος του ποσού της εκτίμησης δαπάνης με το οποίο έγινε η σύγκριση. Σημειώνεται ότι το ποσόν που προβλεπόταν στον προϋπολογισμό του 2009 ήταν €500.000 για την αναβάθμιση του Δικτύου, ενώ για το ποσόν της συντήρησης δεν γινόταν οποιοδήποτε σχόλιο/σύγκριση στην έκθεση αξιολόγησης, εφ' όσον δεν φαίνεται να είχε ετοιμαστεί – πριν την έναρξη της διαδικασίας – οποιαδήποτε εκτίμηση για το κόστος συντήρησης.

- (iii) Κατά πόσον τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες από τον Νόμο και τους Κανονισμούς διαδικασίες, για ένα τέτοιο διαγωνισμό, συνολικής αξίας €2.626.896,70 περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α. (ετοιμασία εγγράφων διαγωνισμού, ετοιμασία αναλυτικής εκτίμησης δαπάνης, κοινοποίηση τους στην Υπηρεσία μας, έγκριση της διαδικασίας από το Συμβούλιο Προσφορών).

Ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής, μας πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2010 ότι σύμφωνα με το πόρισμα επιτροπής – που διόρισε τον Ιούλιο 2010 – και τα στοιχεία των σχετικών φακέλων, διαπίστωσε ότι δεν είχαν ακολουθηθεί όλες οι προβλεπόμενες από το Νόμο διαδικασίες και ειδικότερα η πρόνοια για έγκριση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης από το Συμβούλιο Προσφορών. Στην έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης δεν περιλαμβάνεται σε βάθος αξιολόγηση για το ύψος της προσφοράς και τους όρους της, ούτε και ανάλυση/σύγκριση του νέου συμβολαίου συντήρησης με το υφιστάμενο. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η Νομική Υπηρεσία, της οποίας είχε ζητηθεί η άποψη, προκειμένου το Υπουργείο να μην προχωρήσει σε υπογραφή της σύμβασης, εξέφρασε την άποψη ότι με την κατακύρωση της προσφοράς, τη γνωστοποίηση του αποτελέσματος προς τον προσφοροδότη και την αποδοχή του τελευταίου, επήλθε συμφωνία, η οποία δημιούργησε δεσμεύσεις για το Υπουργείο Άμυνας και σε περίπτωση μη υπογραφής της, καθίστατο υπεύθυνο για αθέτηση της συμφωνίας και συνεπακόλουθα υπόχρεο να καταβάλει αποζημιώσεις.

- (γ) **Προσφορά 8/09 «Μίσθωση μηχανημάτων – οχημάτων για περίοδο δυο χρόνων».** Σύμφωνα με το Μέρος II του Ν.12(Ι)/2006 το οποίο εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις των οποίων η εκτιμώμενη αξία ισούται ή υπερβαίνει τα κατώτατα όρια (τα οποία για το 2009 ήταν €133.000), οι προκηρύξεις πρέπει να δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και η ελάχιστη προθεσμία υποβολής των προσφορών να ανέρχεται στις 52 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού.

Διαπιστώσαμε ότι, παρόλο που η εκτιμώμενη αξία της πιο πάνω προσφοράς ανερχόταν στα €250.000 και συνεπώς υπερέβαινε τα κατώτατα όρια που καθορίζει ο Νόμος, δεν δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενώ δόθηκε προθεσμία υποβολής προσφορών 43 ημερών αντί 52.

- (δ) **Προσφορά 41/09 «Προμήθεια ελαστικών επισώτρων 1400 R20 18 PR (164/160G) Tubeless off road use».** Το Υπουργείο Άμυνας στις 28.9.2009 προκήρυξε με ανοικτή διαδικασία και κριτήριο επιλογής τη χαμηλότερη τιμή, την πιο πάνω προσφορά, συνολικής εκτιμώμενης αξίας €200.000.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης διαπίστωσε κατά τη μελέτη των προσφορών, ότι ενώ οι τεχνικές προδιαγραφές για τον τύπο του ελαστικού που απαιτείτο, αναφερόταν γενικά σε «off road use», στις προσφορές που υποβλήθηκαν περιλαμβάνονταν τιμές για κατηγορίες χρήσης ελαστικού «normal», «special» και «snow».

Ενόψει των πιο πάνω ζητήθηκαν διευκρινίσεις από το ΓΕΕΦ. Το ΓΕΕΦ με επιστολή του στις 14.1.2010 ανέφερε ότι σύμφωνα με σχετική Ευρωπαϊκή οδηγία η κατηγορία όπως καθορίστηκε στα έγγραφα του διαγωνισμού είναι η «special» καθώς αναφέρεται σε ελαστικά τόσο «on road use» όσο και «off road use».

Μετά τη διευκρίνιση που δόθηκε από το ΓΕΕΦ, η Επιτροπή Αξιολόγησης αποφάσισε, σε συνεδρία της στις 25.1.2010, όπως εισηγηθεί την κατακύρωση της προσφοράς στον ακριβότερο προσφοροδότη, ο οποίος ήταν ο μόνος που είχε προσφέρει ελαστικά κατηγορίας «special». Η εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης προωθήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών για εξέταση και λήψη απόφασης.

Το Συμβούλιο Προσφορών, μετά από σχετική έρευνα του θέματος, διαπίστωσε ότι όλες οι κατηγορίες χρήσης που προσφέρθηκαν (“normal”, “special” και “show”) αφορούσαν σε «off road use» και επισήμανε ότι στους όρους του διαγωνισμού δεν απαιτείτο ο τύπος του ελαστικού να είναι και «on road use». Ως αποτέλεσμα, σε συνεδρία του στις 29.3.2010, δεν αποδέχτηκε την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης και κατακύρωσε την προσφορά στο φθηνότερο προσφοροδότη, ο οποίος προσέφερε ελαστικά κατηγορίας «snow».

Μετά τη γνωστοποίηση της απόφασης, στις 12.4.2010, ο ακριβότερος προσφοροδότης καταχώρισε, στις 23.4.2010, ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η οποία με απόφασή της στις 22.7.2010 απέρριψε την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, λόγω παράλειψης προσκόμισης εξουσιοδότησης του προσώπου το οποίο υπέβαλε και υπέγραψε την προσφορά.

Όπως διαπιστώνεται από τα πιο πάνω, στα έγγραφα του διαγωνισμού δεν είχαν καθοριστεί με σαφήνεια οι απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές σε σχέση με την κατηγορία χρήσης των ελαστικών, με αποτέλεσμα να σημειωθεί καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της όλης διαδικασίας.

Φύλαξη κατασχεθέντος φορτίου από το πλοίο «Monchegorsk». Στις 13 Φεβρουαρίου 2009, οι Τελωνειακές Αρχές της Δημοκρατίας, ενεργώντας σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Τελωνειακού Κώδικα Νόμου (Ν.94(Ι)/2004) κατάσχσαν στρατιωτικό υλικό το οποίο μεταφερόταν από το πλοίο «Monchegorsk». Στις 13 Μαρτίου 2009, μετά από τη δήμευση του, το στρατιωτικό υλικό περιήλθε στην κυριότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας και αποθηκεύτηκε σε μονάδα της Εθνικής Φρουράς. Τα έξοδα για την εκφόρτωση, μεταφορά και φύλαξη του φορτίου, κατά το 2009, ανήλθαν στις €139.983.

Το ΓΕΕΦ σε επιστολές του προς το Υπουργείο Άμυνας αναφέρει τις ανησυχίες του ως προς τη διάθεση, επί καθημερινής βάσης, αριθμού στελεχών και οπλιτών για τη φύλαξη του φορτίου, οι οποίοι απαλλάσσονται από τα λοιπά τους καθήκοντα, την αποθήκευση του φορτίου σε υπαίθρια στοιβάδα, όπου εγκυμονούν κίνδυνοι πλήρους αλλοίωσης και καταστροφής του καθώς και ως προς το γεγονός ότι ένα μεγάλο μέρος του φορτίου αποτελείται από πυρίτιδα διαφόρων ειδών των οποίων η σύνθεση και η αντίδραση τους σε ψηλές θερμοκρασίες είναι άγνωστη.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τις ενέργειες στις οποίες το Υπουργείο προτίθεται να προβεί για επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων.

Υγειονομικοί Έλεγχοι στα μαγειρεία της Εθνικής Φρουράς.

(α) Σύμφωνα με εκθέσεις των Υγειονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, κατόπιν επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2009 και 2010, στα υποστατικά όπου στεγάζονται τα μαγειρεία της Εθνικής Φρουράς της Επαρχίας Λευκωσίας, διαπιστώθηκαν αρκετές αδυναμίες όπως, μεταξύ άλλων, η μη τήρηση αρχείου απολύμανσης του ντεπόζιτου του νερού, η φύλαξη πρώτων υλών σε δοχεία που δεν είναι κατάλληλα για τρόφιμα, η μη ύπαρξη θερμομέτρων στα ψυγεία για καταγραφή των θερμοκρασιών, η κατασκευή της εξωτερικής επιφάνειας της οροφής των εστιατορίων από τσίγκους αμιάντου, η μη ικανοποιητική εφαρμογή των καλυμμάτων των λάκκων και των παραδεξαμενών και η αποθήκευση προϊόντων καθαρισμού και απολύμανσης σε χώρους όπου γίνεται χειρισμός τροφίμων.

Σημειώνεται ότι, οι Υγειονομικές Υπηρεσίες διενεργούν τακτικούς επαναληπτικούς ελέγχους συμμόρφωσης για εξακρίβωση της αποκατάστασης των παρατηρήσεών τους, κατά τους οποίους, στις πλείστες περιπτώσεις, παρατηρείται σημαντική βελτίωση.

(β) Εκτός από τις επιθεωρήσεις που διενεργούνται από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες, τα μαγειρεία επιθεωρούνται επίσης από τη Διεύθυνση Υγειονομικού, τη Διεύθυνση Εφοδιασμού του ΓΕΕΦ, καθώς και από τον κτηνίατρο της Διεύθυνσης Υγειονομικού του ΓΕΕΦ, οι οποίοι ετοιμάζουν εκθέσεις με τα αποτελέσματα των ελέγχων τους και παρακολουθούν την αποκατάσταση των παρατηρήσεών τους. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στις εκθέσεις επιθεωρήσεων που ετοιμάστηκαν για το 2009 διαπιστώθηκαν παρατηρήσεις παρόμοιες με αυτές που αναφέρονται πιο πάνω.

Σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών.

(α) Η δαπάνη κατά το 2009 για τη διακίνηση εθνοφρουρών στα πλαίσια του πιο πάνω Σχεδίου ανήλθε στα €2.737.569, σε σύγκριση με €2.902.093 το 2008. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, στη δαπάνη για το 2008 δεν περιλαμβάνονται τα τιμολόγια για τις διαδρομές Πάφος - Πόλις Χρυσοχούς - Πύργος για την περίοδο Ιανουαρίου – Νοεμβρίου 2008, αφού, κατόπιν ελέγχου από το Υπουργείο, διαπιστώθηκαν υπερτιμολογήσεις.

Το Υπουργείο αποφάσισε και προέβη στην αποκοπή του ενός τρίτου του συνόλου των τιμολογήσεων της πιο πάνω περιόδου για τις εν λόγω διαδρομές. Λόγω της πιο πάνω ενέργειας του Υπουργείου, οι επηρεαζόμενες εταιρείες λεωφορειούχων καταχώρισαν αγωγές, η εκδίκαση των οποίων ακόμη εκκρεμεί.

Το ΓΕΕΦ, με έγγραφό του ημερ. 11.3.2009, καθόρισε το τρόπο ελέγχου του Σχεδίου, συμπεριλαμβανομένου της τήρησης των σχετικών καταστάσεων και υποβολής τους στο Λογιστήριο του Υπουργείου.

(β) Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα δελτία μεταφοράς εθνοφρουρών τα οποία υποβάλλονται συγκεντρωτικά από τη συντονιστική επιτροπή των εταιρειών λεωφορειούχων, στο τέλος κάθε μήνα, μαζί με συγκεντρωτικό τιμολόγιο για όλες τις διακινήσεις που διενεργήθηκαν παγκύπρια κατά τον μήνα, παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις τα δελτία διακίνησης φέρουν την υπογραφή του ίδιου αξιωματικού για όλες τις ημερομηνίες κατά τις οποίες υπήρξε διακίνηση εθνοφρουρών αντί την υπογραφή του εκάστοτε αξιωματικού υπηρεσίας. Υποδείξαμε ότι το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι τα δελτία μεταφοράς εθνοφρουρών ενδεχομένως να υπογράφονται συγκεντρωτικά στο τέλος του μήνα και πιθανόν χωρίς έλεγχο, ενώ, σε μια περίπτωση, τα δελτία δεν έφεραν υπογραφή του Διοικητή της Μονάδας, αλλά μόνο τη σφραγίδα της Μονάδας και του Διοικητή. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις τα δελτία φέρουν τις υπογραφές των αξιωματικών υπηρεσίας, χωρίς σφραγίδα ή άλλη ένδειξη για το ονοματεπώνυμο και την ιδιότητα των υπογραφόντων. Επισημάναμε ακόμη ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα λεωφορεία μετέφεραν μεγαλύτερο αριθμό εθνοφρουρών από αυτόν για τον οποίο είναι αδειοδοτημένα, ενώ οι αξιωματικοί υπηρεσίας δεν συμπλήρωναν πάντοτε στα δελτία διακίνησης την ώρα έναρξης και ολοκλήρωσης κάθε δρομολογίου. Τέλος, παρατηρήσαμε ότι δεν υποβάλλεται στο λογιστήριο του Υπουργείου από τις Μονάδες η κατάσταση λεωφορείων κατά δρομολόγιο, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα “Α” του εγγράφου του ΓΕΕΦ με ημερ. 11.3.2009.

Όπως αναφέραμε και στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, από τον Ιανουάριο 2008 μέχρι σήμερα δεν καταχωρίστηκαν οποιαδήποτε στοιχεία στο μηχανογραφημένο σύστημα για το σχέδιο διακίνησης εθνοφρουρών από το Λογιστήριο του Υπουργείου. Παρόλο που, όπως μας ενημέρωσε το Υπουργείο, αναμενόταν να τεθεί σε λειτουργία την 1.1.2010 νέο μηχανογραφημένο σύστημα, αυτό βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα.

Κατανάλωση καυσίμων από Μονάδες της Εθνικής Φρουράς.

(α) Έλεγχος καυσίμων. Σύμφωνα με στοιχεία της Διεύθυνσης Εφοδιασμού Μεταφορών (ΔΕΜ) του ΓΕΕΦ, κατά το 2009 διενεργήθηκε έλεγχος σε 97 διαχειρίσεις καυσίμων (93 το 2008).

Από τους πιο πάνω ελέγχους προέκυψε, μεταξύ άλλων, ότι ορισμένες Μονάδες δεν είχαν διενεργήσει την ενδεδειγμένη περιστροφή των καυσίμων που τηρούνται ως βασικοί φόρτοι, δεν τηρούσαν τα προβλεπόμενα βιβλία παρακολούθησης πυκνότητας αντιπηκτικής διάλυσης και τους πίνακες στοιχείων καυσίμων και λίπανσης, δεν τηρούσαν ορθά το Μητρώο Οχημάτων, την Κατάσταση Καταναλωθέντων Καυσίμων και τα δελτία κίνησης ενώ, στα πλαίσια καταμετρήσεων που διενεργήθηκαν στα καύσιμα και στα ελαιολιπαντικά που τηρούνται στις πιο πάνω διαχειρίσεις, προέκυψαν πλεονάσματα ή ελλείμματα. Επίσης σε ορισμένες Μονάδες απαιτείται, για λόγους ασφάλειας, η περίφραξη των δεξαμενών πετρελαίου θέρμανσης των λουτρών και η τοποθέτηση των ανάλογων πινακίδων ασφαλείας καθώς και πινακίδων με οδηγίες χειρισμού καυσίμων.

(β) Υπερκατανάλωση καυσίμων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε σημειώματα επεξεργασίας καυσίμων της Διεύθυνσης Εφοδιασμού Μεταφορών της Εθνικής Φρουράς διαπιστώσαμε και πάλι ότι σε αρκετές περιπτώσεις προκύπτει υπερκατανάλωση καυσίμων, σε σύγκριση με τις προβλεπόμενες κλίμακες κατανάλωσης καυσίμων και λιπαντικών και εισηγηθήκαμε και πάλι όπως μελετηθούν τα αίτια και διερευνηθεί κατά πόσο οι κλίμακες κατανάλωσης καυσίμων, οι οποίες αναγράφονται στις σχετικές Πάγιες Διαταγές, χρήζουν αναθεώρησης ώστε να λαμβάνεται υπόψη η ηλικία των οχημάτων και αρμάτων της Εθνικής Φρουράς καθώς και το είδος της εργασίας που εκτελείται.

Συλλογή Σκυβάλων. Η δαπάνη για τη συλλογή σκυβάλων από τις εγκαταστάσεις της Εθνικής Φρουράς για το έτος 2009 ανήλθε στα €453.702, σε σύγκριση με €404.497 που καταβλήθηκε το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €49.205 ή ποσοστό 12%.

Κατόπιν εισήγησής μας, η Επιτροπή Περιβάλλοντος του Υπουργείου Άμυνας, σε συνεργασία με τους Δήμους και εταιρεία συλλογικής διαχείρισης συσκευασιών, τοποθέτησαν σε περίπου επτά στρατόπεδα της επαρχίας Λευκωσίας, ειδικούς κάδους ανακύκλωσης. Η ένταξη κι άλλων στρατοπέδων της Εθνικής Φρουράς στο συλλογικό σύστημα συλλογής αποβλήτων για ανακύκλωση αναμένεται, πέραν της προστασίας του περιβάλλοντος, να μειώσει και τον όγκο των σκυβάλων, με αντίστοιχη μείωση και στο κόστος απομάκρυνσής τους.

Τέλη ύδατος. Με αφορμή περίπτωση όπου εντοπίστηκε ότι η τιμή χρέωσης του νερού ανά κυβικό μέτρο σε Μονάδα της Εθνικής Φρουράς από Κοινοτικό Συμβούλιο της Επαρχίας Αμμοχώστου, ήταν κατά πολύ ψηλότερη από την τιμή χρέωσής του στα υπόλοιπα υποστατικά της Κοινότητας, ενώ υπερέβαινε το κόστος αγοράς νερού έως και έξι φορές, εισηγηθήκαμε όπως γίνουν διευθετήσεις για ρύθμιση του θέματος, υποδεικνύοντας παράλληλα την ανάγκη διερεύνησης του ενδεχόμενου υπερχρέωσης και από άλλα Κοινοτικά Συμβούλια, εισηγήση που δεν έχει υλοποιηθεί ακόμα.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις όπου παρέχεται η δυνατότητα, δεν έχει γίνει η επιλογή της πιο οικονομικά συμφέρουσας διατίμησης και εισηγηθήκαμε και πάλι όπως το Υπουργείο προβεί σε εξέταση όλων των εγκαταστάσεων της Εθνικής Φρουράς με ψηλή κατανάλωση νερού και, όπου κριθεί οικονομικά συμφέρον, προβεί σε ανάλογες ενέργειες για αλλαγή της διατίμησης.

Τέλος, επαναλάβαμε την εισηγήσή μας όπως διερευνηθεί η πιθανότητα επέκτασης της λειτουργίας των συστημάτων ανακύκλωσης ημιακάθαρτου νερού, το οποίο εφαρμόζεται με επιτυχία σε ορισμένα στρατόπεδα της Εθνικής Φρουράς, σε περισσότερα στρατόπεδα, με στόχο την εξοικονόμηση νερού και μείωση της σχετικής δαπάνης.

Μονάδες Εθνικής Φρουράς. Κατά τον έλεγχο των Μονάδων Εθνικής Φρουράς παρατηρήθηκαν οι ακόλουθες αδυναμίες και ελλείψεις:

(α) Τάγμα Εθνοφυλάκων στην περιοχή Λευκωσίας. Παρατηρήσαμε ότι, για ορισμένες κατηγορίες αποθεμάτων της αποθήκης γενικού υλικού, τα υπόλοιπα που παρουσιάζονταν στις 31.12.2004 δεν μεταφέρθηκαν ως αρχικά υπόλοιπα την 1.1.2005, με αποτέλεσμα τα υπό αναφορά είδη να παρουσιάζουν μηδενικό υπόλοιπο την 1.1.2005, χωρίς να έχει γίνει οποιαδήποτε χορήγηση ή να μας δοθεί οποιαδήποτε άλλη εξήγηση για τη διάθεση του αποθέματος που υπήρχε στις 31.12.2004.

Επισημάναμε επίσης ότι, οι παραλαβές ορισμένων ειδών δεν ήταν καταχωρισμένες στις σχετικές καρτέλες αποθήκης ενώ, όπως προέκυψε από την καταμέτρηση, δεν υπήρχε καθόλου απόθεμα των ειδών αυτών.

(β) Στρατιωτικό Νοσοκομείο. Παρατηρήσαμε ότι, τόσο τα μητρώα της Αποθήκης Φαρμακευτικού Υλικού, όσο και το λογιστικό σύστημα των δοσοληψιών του Φαρμακείου με τις υπηρεσίες του νοσοκομείου και τα Τάγματα Υγειονομικού της Εθνικής Φρουράς των Επαρχιών Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου τηρούνται χειρόγραφα. Εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο εφαρμογής ενός μηχανογραφημένου προγράμματος για τις πιο πάνω εργασίες. Όπως μας πληροφόρησε η Διεύθυνση Υγειονομικού του ΓΕΕΦ, άρχισαν ενέργειες για τη σύνταξη μελέτης μηχανογράφησης σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πληροφορικής του ΓΕΕΦ.

4.10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Μέρος Α

Παραχώρηση οικονομικής βοήθειας σε Κοινότητες/Δήμους και οργανωμένα σύνολα. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου περιλαμβάνεται Άρθρο με τίτλο «Άλλα αναπτυξιακά έργα και προγράμματα» του οποίου η πρόνοια, για το 2009, ανερχόταν σε €345.000. Σύμφωνα με το επεξηγηματικό μνημόνιο του Προϋπολογισμού, η πρόνοια προορίζεται να καλύψει την αντιμετώπιση προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά καιρούς σε διάφορες Κοινότητες/Δήμους ή σε άλλα οργανωμένα σύνολα οι οποίες θα καλούνται, όπου είναι δυνατό, να συνεισφέρουν ανάλογα με τη δυνατότητά τους. Αναφέρεται επίσης ότι, για δαπάνες μέχρι €8.543, αποφασίζει το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ενώ για μεγαλύτερα ποσά χρειάζεται η σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών. Κατά το 2009 δαπανήθηκε ολόκληρο το ποσό των €345.000 που προνοούσε ο Προϋπολογισμός, και οι χορηγίες κυμάνθηκαν από €2.000 έως €8.000.

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το 2008, στις περισσότερες περιπτώσεις δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε πληροφορίες ή στοιχεία αναφορικά με τα έργα τα οποία χρηματοδοτήθηκαν, ούτε υποβάλλεται οποιοδήποτε δικαιολογητικό για την εκτέλεσή τους ή για τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιήθηκε η χορηγία, ενώ δεν φαίνεται να ζητήθηκε σε καμία περίπτωση η οικονομική συνδρομή των ληπτών της χορηγίας, όπως αναφέρεται στο επεξηγηματικό μνημόνιο του Προϋπολογισμού.

Για τις χορηγίες που καταβλήθηκαν κατά το 2009, εξασφαλίστηκε η εκ των προτέρων συγκατάθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού, βάσει σχετικής πρόνοιας του επεξηγηματικού μνημονίου του Προϋπολογισμού. Σημειώνεται ότι στον Προϋπολογισμό του 2010 δεν περιλήφθηκε αντίστοιχη πρόνοια.

Εισηγηθήκαμε όπως, για ενδυνάμωση του συστήματος ελέγχου σε σχέση με το υπό αναφορά Κονδύλι, καθοριστεί διαδικασία βάσει της οποίας θα ελέγχεται ότι τα αιτήματα Δήμων/Κοινοτήτων ή άλλων οργανωμένων συνόλων για επιδότηση, θα αφορούν την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων/δράσεων που έχουν σχέση με τη γεωργία ή/και την αγροτική ανάπτυξη, και τήρηση αποδεικτικών στοιχείων για τη διάθεση της χορηγίας για τον σκοπό για τον οποίο καταβλήθηκε.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος μας πληροφόρησε ότι ζητήθηκε από τους λήπτες των χορηγιών η τήρηση στοιχείων μέσα από τα οποία να μπορεί να τεκμηριωθεί ότι οι χορηγίες που λαμβάνονται χρησιμοποιούνται σε έργα που έχουν σχέση με τη γεωργία.

4.11 ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Μέρος Α

Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων Συσκευασίας.

(α) Επίτευξη στόχων ανάκτησης και ανακύκλωσης. Το άρθρο 6 των περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμων του 2002 μέχρι 2006 καθορίζει ότι μέχρι τις 31.12.2005 θα έπρεπε να ανακτάται το 50%, τουλάχιστον, του βάρους των αποβλήτων συσκευασίας, σύμφωνα με την Οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με σχετική έκθεση που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Περιβάλλοντος για το 2008, το συνολικό ποσοστό ανάκτησης αποβλήτων συσκευασίας ανήλθε σε 34,3% σε σύγκριση με 25,9% το 2007. Σημειώνεται ότι η ανάκτηση και ανακύκλωση χαρτιού, μετάλλου και ξύλου βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα, ενώ αιτία της μη επίτευξης του συνολικού στόχου αποτελεί ο συνεχιζόμενος χαμηλός ρυθμός ανάκτησης και ανακύκλωσης των συσκευασιών από πλαστικό και γυαλί.

Θεωρώντας ότι το κράτος οφείλει να αποτελεί παράδειγμα, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προβεί σε ενέργειες για τοποθέτηση κάδων ανακύκλωσης σε μεγάλα κυβερνητικά κτίρια και όπως με εγκύκλιο προς τις κυβερνητικές υπηρεσίες δοθούν κατευθυντήριες οδηγίες για το θέμα αυτό.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει συγκεντρώσει 183 κάδους οι οποίοι χρησιμοποιήθηκαν στο κυβερνητικό πρόγραμμα ανακύκλωσης που εφαρμόστηκε κατά την περίοδο 2006-2008 και έχει ετοιμάσει προσχέδιο πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για την τοποθέτησή τους σε κρατικές υπηρεσίες, σχολεία, στρατόπεδα κ.λπ.

(β) Μεταφορά των προνοιών της Οδηγίας 2004/12/ΕΚ και των Αποφάσεων 2005/20/ΕΚ και 2005/270/ΕΚ στο Εθνικό Δίκαιο. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η προβλεπόμενη από το άρθρο 16(1) της Οδηγίας 94/62 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διαδικασία τεχνικής πληροφόρησης, δεν ακολουθήθηκε σε σχέση με τον περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών (Τροποποιητικό) Νόμο του 2006 (Ν.48(Ι)/2006), ο οποίος ψηφίστηκε για σκοπούς εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία και τις Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αναφέρονται πιο πάνω.

Η διαβίβαση, από τον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Ποιότητας, ως αρμόδιο όργανο, στην Επιτροπή, του προσχεδίου νομοθεσίας που ετοίμασε το Τμήμα για αντικατάσταση του Ν.48(Ι)/2006, σύμφωνα με το σχετικό Νόμο, παρουσίασε καθυστέρηση πέραν του ενός έτους. Λόγω της καθυστέρησης, κρίθηκε αναγκαία η ετοιμασία νέου νομοσχεδίου, το οποίο, μετά από διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης στάληκε στο Γενικό Εισαγγελέα για νομοτεχνικό έλεγχο, ο οποίος βρίσκεται σε εξέλιξη. Συνεπώς, η υποχρέωση της Δημοκρατίας να μεταφέρει τις διατάξεις της προαναφερθείσας κοινοτικής νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο ακόμα εκκρεμεί.

Επικίνδυνα Απόβλητα. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας 2006/12 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να δημιουργηθεί ολοκληρωμένο και κατάλληλο δίκτυο

εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων περιλαμβανομένων και των επικίνδυνων, και να συνταχθεί σχέδιο διαχείρισής τους.

Το 2007 ετοιμάστηκε μελέτη για το σχεδιασμό ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων στην Κύπρο για τα είδη για τα οποία οι καταγεγραμμένες ποσότητες είναι μικρές για να ελκύσουν επενδυτικό ενδιαφέρον από τον ιδιωτικό τομέα. Η Τεχνική Επιτροπή η οποία ορίστηκε από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή, υπέβαλε, τον Αύγουστο του 2009, δύο προτάσεις για την προώθηση της κατασκευής και λειτουργίας Κέντρου Διαχείρισης Ειδικών Αποβλήτων, οι οποίες προκάλεσαν τις έντονες αντιδράσεις των επηρεαζόμενων τοπικών αρχών.

Η Υπουργική Επιτροπή, σε συνεδρία της ημερ. 7.4.2010, λαμβάνοντας υπόψη και το ενδιαφέρον που εξέφρασε πρόσφατα ο ιδιωτικός τομέας για εμπλοκή του σε θέματα διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων, αποφάσισε όπως δοθεί εξάμηνη παράταση κατά την οποία το Τμήμα Περιβάλλοντος να εξετάσει τις προτάσεις του ιδιωτικού τομέα, να ανανεώσει τα στοιχεία σχετικά με την τάση παραγωγής επικίνδυνων αποβλήτων και να υποβάλει εισήγηση στην Υπουργική Επιτροπή, η οποία θα λάβει απόφαση εντός δύο μηνών. Βάσει της πιο πάνω απόφασης, εντός του Ιουνίου 2010 ανατέθηκε, μετά από διαδικασία προσφορών, σε ιδιωτική εταιρεία, η συλλογή στοιχείων σχετικά με τις ποσότητες των παραγόμενων επικίνδυνων αποβλήτων στην Κύπρο.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι οι εργασίες ολοκληρώθηκαν και η έκθεση υποβλήθηκε στο Τμήμα τον Οκτώβριο του 2010.

Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού. Σύμφωνα με την Οδηγία 2002/96/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), η οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με την ΚΔΠ 668/2004, τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν κατάλληλα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της διάθεσης των ΑΗΗΕ ως αδιαχώριστων αστικών αποβλήτων και το αργότερο έως τις 31.12.2008, θα πρέπει να έχει επιτευχθεί χωριστή συλλογή τουλάχιστον τεσσάρων χιλιογράμμων ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης κατά μέσο όρο, ανά κάτοικο και ανά έτος.

Το πρώτο συλλογικό σύστημα διαχείρισης ΑΗΗΕ το οποίο αδειοδοτήθηκε τον Ιούνιο του 2008, τέθηκε σε λειτουργία το Σεπτέμβριο του 2009. Παράλληλα, αδειοδοτήθηκαν πέντε εγκαταστάσεις για ανακύκλωση συγκεκριμένων τύπων ΑΗΗΕ, ενώ εξετάζεται άλλη μία αίτηση.

Σύμφωνα με έκθεση του Τμήματος, η οποία υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 9.8.2010, βάσει του άρθρου 12 της Οδηγίας, η κατά κεφαλή ποσότητα συλλογής ΑΗΗΕ στην Κύπρο ανήλθε σε 2,84 χιλιόγραμμα ανά κάτοικο, σε σύγκριση με 3,05 χιλιόγραμμα για το 2007. Συνεπώς, οι ποσοτικοί στόχοι της Οδηγίας δεν έχουν επιτευχθεί. Όπως αναφέρεται στην έκθεση, το Τμήμα αναμένει ότι, μετά την πρόσφατη λειτουργία συλλογικού συστήματος διαχείρισης ΑΗΗΕ, οι στόχοι για την περίοδο 2009-2010 θα επιτευχθούν.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, με τη δραστηριοποίηση του συλλογικού συστήματος δημιουργήθηκαν πέραν των χιλίων σημείων συλλογής παλαιών συσκευών παγκύπρια, γεγονός που αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου χωριστής συλλογής.

Διαχείριση αμιαντούχων αποβλήτων. Στο πλαίσιο δράσης για την εγκατάσταση ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των αποβλήτων αμιάντου, μετά από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 6.4.2005, συστάθηκε Υπουργική Επιτροπή, υπό την προεδρία του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΓΦΠΠ) για την προώθηση των διαδικασιών απαλλαγής των δημοσίων κτιρίων από αμιάντο, και ταυτόχρονα ορίστηκε Τεχνική Επιτροπή για προσδιορισμό του προβλήματος που δημιουργείται από τις δημόσιες εγκαταστάσεις με αμιάντο και καθορισμό χρονοδιαγράμματος των απαιτούμενων ενεργειών για επίλυσή του.

Σύμφωνα με σχετικό σημείωμα ημερ. 1.6.2005 του Υπουργείου ΓΦΠΠ, η υλοποίηση προγράμματος αφαίρεσης αμιάντων από δημόσια κτίρια, από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, ξεκίνησε το 2002, με στόχο ολοκλήρωσης μέχρι το 2007. Τα απόβλητα αμιάντου που προέκυψαν από την υλοποίηση του πιο

πάνω προγράμματος μεταφέρονταν μέχρι το 2003, στο μεταλλείο Αμιάντου, ενώ από το 2004 μεταφέρονταν και αποθηκεύονταν προσωρινά, σε εμπορευματοκιβώτια, σε χώρο που διαχειρίζεται το Τμήμα Δημοσίων Έργων στην Επαρχία Λευκωσίας. Το Υπουργικό Συμβούλιο, στα πλαίσια της πιο πάνω ενημέρωσης, αποφάσισε, μεταξύ άλλων, την άμεση προκήρυξη προσφορών για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εγκαθίδρυση ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης αμιαντούχων αποβλήτων στην Κύπρο και την υποβολή, από το Υπουργείο ΓΦΠΠ, πρότασης για έγκριση των δράσεων που προβλέπονται, αφού αξιολογηθούν τα πορίσματα των μελετών, ώστε να αρχίσει η σταδιακή υλοποίησή του.

Το Τμήμα κατακύρωσε, στις 23.12.2005, σε κοινοπραξία εταιρειών, προσφορά για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ετοιμασία μελέτης σκοπιμότητας και περιβαλλοντικής, χωροθετικής και τεχνοοικονομικής μελέτης, καθώς και εγγράφων προσφοράς για την κατασκευή και λειτουργία χώρου/ων ταφής αμιαντούχων αποβλήτων.

Η μελέτη εξέτασε τρία σενάρια σύμφωνα με τα οποία τα αμιαντούχα απόβλητα θα θάβονταν στους χώρους υγειονομικής ταφής υπολειμμάτων (XYTY) ή στους χώρους διάθεσης οικοδομικών αποβλήτων ή σε ανεξάρτητους χώρους.

Σύμφωνα με τη μελέτη, από τη συγκριτική αξιολόγηση των πιο πάνω επιλογών, προέκυπτε ότι, η ορθολογικότερη λύση είναι η χρήση των XYTY, θέση με την οποία συμφώνησε το Τμήμα Περιβάλλοντος. Ωστόσο, το Υπουργείο Εσωτερικών, στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται οι XYTY, με επιστολή ημερ. 21.7.2008, εξέφρασε τη διαφωνία του, επικαλούμενο την δεδομένη αντίδραση των επηρεαζόμενων Κοινοτήτων.

Στη συνέχεια, το Υπουργικό Συμβούλιο, ενέκρινε, μεταξύ άλλων, στις 26.11.2009, το σταδιακό ενταφιασμό των αμιαντούχων υλικών που θα προκύψουν κατά την επόμενη δεκαετία, 2009-2019, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο στο μεταλλείο Αμιάντου.

Όπως μας πληροφόρησε το Τμήμα, τα αμιαντούχα απόβλητα που βρίσκονταν αποθηκευμένα σε εμπορευματοκιβώτια σε χώρο του Τμήματος Δημοσίων Έργων, έχουν ήδη μεταφερθεί στο μεταλλείο Αμιάντου, ενώ το Υπουργείο ΓΦΠΠ, ως αρμόδια Αρχή, βρίσκεται στο τελικό στάδιο έκδοσης πέντε αδειών διαχείρισης (συλλογής και μεταφοράς) αμιαντούχων αποβλήτων, στα πλαίσια των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων Νόμων του 2002 έως 2009.

Σε σχέση με τα πιο πάνω, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Η απόρριψη των αμιαντούχων αποβλήτων στο μεταλλείο Αμιάντου έγινε χωρίς να προηγηθεί μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 4(2) του Νόμου 102(I)/2005, πρέπει να εκπονείται για κάθε σχέδιο και/ή πρόγραμμα που αφορά στη διαχείριση αποβλήτων.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι οι ενταφιασμοί που έγιναν το 2010 καθώς και οι ενταφιασμοί που προγραμματίζονται να γίνουν τα επόμενα χρόνια καλύπτονται από έκθεση προκαταρκτικών επιπτώσεων στο περιβάλλον η οποία υποβλήθηκε από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης στο Τμήμα Περιβάλλοντος το 2003.

(β) Με βάση τη μελέτη των συμβούλων, ο χώρος του μεταλλείου Αμιάντου παρουσιάζει τεχνοοικονομικά μειονεκτήματα (πχ κόστος μεταφοράς αποβλήτων στο μεταλλείο) και χαμηλή βαθμολογία στα περιβαλλοντικά κριτήρια και θεωρείται καλή λύση μόνο για προσωρινή αποθήκευση αποβλήτων αμιάντου μέχρι την ολοκλήρωση των απαραίτητων έργων.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, καθώς οι λοιπές εναλλακτικές λύσεις που εξέτασε η υπό αναφορά μελέτη δεν κατέστη δυνατόν να υλοποιηθούν, η χρήση του χώρου του μεταλλείου Αμιάντου ήταν η επόμενη επιλογή.

(γ) Δεν εξασφαλίστηκε άδεια διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων, η οποία απαιτείται πριν την έναρξη των δραστηριοτήτων κάθε εγκατάστασης που διεξάγει εργασίες διάθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Νόμου 215(I)/2002.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου παρόλο που δεν έχει εκδοθεί η υπό αναφορά άδεια, το Τμήμα έχει απαιτήσει να ακολουθηθούν όλα τα κριτήρια και οι προδιαγραφές που θεώρησε απαραίτητες για να διασφαλιστεί η προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας. Επισήμανε επίσης ότι με τη χρήση του εν λόγω χώρου υιοθετήθηκε η αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με την οποία τα απόβλητα πρέπει να επιστρέφουν, όπου είναι περιβαλλοντικά δυνατό, στο χώρο προέλευσής τους και ότι τυχόν αδειοδότηση του χώρου θα θεωρείτο ως ένα στοιχείο που θα μονιμοποιούσε την όλη κατάσταση, κάτι που δεν ήταν αποδεκτό από την κοινότητα Αμιάντου.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε αναφορικά με τους χώρους στους οποίους θα γίνονται στο μέλλον απορρίψεις αμιαντούχων υλικών, ιδιαίτερα ενόψει της επικείμενης επιστροφής του οικισμού «Βερεγγάρια», ο οποίος βρίσκεται στο Δήμο Κάτω Πολεμιδιών, όπου διέμεναν οι οικογένειες των Βρετανών στρατιωτικών των Βάσεων Επισκοπής και Ακρωτηρίου, στην Κυπριακή Δημοκρατία, και του οποίου τα περισσότερα κτίρια είναι κατασκευασμένα με αμιαντούχα υλικά, τα οποία θα πρέπει να απορριφθούν.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι το θέμα βρίσκεται ακόμη υπό διαπραγμάτευση με τις Βρετανικές Αρχές και ως εκ τούτου δεν υπάρχει τελεσίδικη απόφαση για το κατά πόσο τα απόβλητα αυτά θα τύχουν διαχείρισης στην Κύπρο.

Κλιματολογικές Αλλαγές.

(α) Νέο νομοθετικό πακέτο Κλίμα-Ενέργεια. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε, στις 17.12.2008, το νέο Κοινοτικό νομοθετικό πακέτο για τις κλιματολογικές αλλαγές και την ενέργεια, για σκοπούς υλοποίησης της δέσμευσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της Κοινότητας τουλάχιστον κατά 20% έως το 2020, σε σχέση με τα επίπεδα του 1990. Το πακέτο περιλαμβάνει έξι Κανονισμούς/Οδηγίες και Αποφάσεις σε σχέση με τους περιβαλλοντικούς στόχους που τέθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, όπως η αύξηση κατά 20% της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η αύξηση κατά 10% της χρήσης των βιοκαυσίμων, οι οποίες θα πρέπει να μεταφερθούν σταδιακά, μέσα σε καθοριζόμενα χρονοδιαγράμματα, στο εθνικό δίκαιο. Τα δύο από τα έξι νομοθετήματα αφορούν στην Υπηρεσία Ενέργειας του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, και τα άλλα τέσσερα στο Τμήμα Περιβάλλοντος. Από τα τέσσερα νομοθετήματα, τα οποία εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του, το Τμήμα χειρίζεται ήδη τη μεταφορά των δύο στο εθνικό δίκαιο, ενώ για τα άλλα δύο ο Γενικός Εισαγγελέας αποδέχτηκε την εισήγηση του Τμήματος για ανάθεση της εργασίας σε εξωτερικούς νομικούς συμβούλους μετά από διαδικασία προσφορών και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών παρείχε την έγκρισή του για αγορά των υπό αναφορά υπηρεσιών, έναντι εκτιμωμένης δαπάνης ύψους €250.000. Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, η προκήρυξη του διαγωνισμού έγινε το Σεπτέμβριο του 2010, ενώ η μεταφορά ολόκληρου του πακέτου στο εθνικό δίκαιο αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το 2012.

Όσον αφορά στα νομοθετήματα που τυγχάνουν χειρισμού από το Τμήμα, οι πρόνοιες του άρθρου 1(10) και (13) της Οδηγίας 2009/29, που αφορούν στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου, έπρεπε να είχαν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο μέχρι τις 31.12.2009. Επίσης, οι πρόνοιες της Οδηγίας 2008/101 για την ένταξη των αεροπορικών δραστηριοτήτων στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου, έπρεπε να είχαν μεταφερθεί το αργότερο μέχρι τις 2.2.2010. Λόγω καθυστέρησης υλοποίησης των πιο πάνω, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε προειδοποιητικές επιστολές, στις 27.1.2010 και 25.3.2010, αντίστοιχα.

Προσχέδιο τροποποιητικού νομοσχεδίου για ικανοποίηση των πιο πάνω υποχρεώσεων ετοιμάστηκε και στάλθηκε στη Νομική Υπηρεσία στις 20.5.2010 για νομοτεχνικό έλεγχο.

(β) Πολιτικές και μέτρα για τον περιορισμό των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου. Η Κύπρος έχει επικυρώσει τη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματολογικές αλλαγές, καθώς και το Πρωτόκολλο του Κιότο και έχει, συνεπώς, δεσμευτεί, μεταξύ άλλων, να συντάξει, εφαρμόσει, δημοσιεύσει και επικαιροποιεί πρόγραμμα μέτρων για μετριασμό των κλιματολογικών αλλαγών. Σημειώνεται ότι η

Κύπρος δεν είναι ενταγμένη στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης ούτε στο Παράρτημα Β του Πρωτοκόλλου και άρα δεν έχει ποσοτικές δεσμεύσεις όσον αφορά στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Βάσει των πιο πάνω δεσμεύσεων, ετοιμάστηκε Στρατηγικό Σχέδιο για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.9.2003. Το Σχέδιο, το οποίο προνοεί τη λήψη σειράς συναφών μέτρων στους τομείς της ηλεκτροπαραγωγής, βιομηχανίας, μεταφορών, απορριμμάτων και στον οικιακό/τριτογενή τομέα, αναμένεται να επικαιροποιηθεί παράλληλα με τη μεταφορά, στο εθνικό δίκαιο, του νέου κοινοτικού νομοθετικού πακέτου για το κλίμα και την ενέργεια.

Ο Επίτροπος Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με επιστολή του ημερ. 18.9.2009, εισηγήθηκε όπως κινηθούν οι διαδικασίες για την ένταξη της Κύπρου στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης Πλαίσιο και στις 21.10.2009 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε σχετική πρόταση με την προϋπόθεση ότι θα ικανοποιηθούν συγκεκριμένοι όροι οι οποίοι προτάθηκαν από το Τμήμα Περιβάλλοντος και τους εμπλεκόμενους φορείς και αφορούν κυρίως στη μειωμένη συμμετοχή της Κύπρου στη χρηματοδότηση αναπτυσσόμενων χωρών και την απρόσκοπτη συνέχιση της λειτουργίας των έργων που αναπτύσσονται στην Κύπρο στα πλαίσια του Καθαρού Μηχανισμού Ανάπτυξης του Πρωτοκόλλου του Κιότο. Με επιστολή της ημερ. 27.5.2010, η Γενική Διεύθυνση Κλιματικής Δράσης επισημαίνει ότι μετά από την ένταξη της Μάλτας στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης, η Κύπρος είναι το μόνο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης Πλαίσιο, γεγονός που χαρακτηρίζεται ανεπιθύμητο από την Επιτροπή. Το θέμα εξακολουθεί να βρίσκεται υπό εξέταση, και συνεχίζονται οι διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς με στόχο την υποβολή πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τη λήψη τελικής απόφασης.

(γ) Υλοποίηση πολιτικών και μέτρων με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, η σημαντικότερη αδυναμία που επισημάνθηκε σε σχέση με την υλοποίηση των πολιτικών και μέτρων για περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου προκύπτει από το γεγονός ότι η ευθύνη για υλοποίησή τους είναι διάσπαρτη σε διάφορα Υπουργεία/Τμήματα, χωρίς να υπάρχει μία συγκεκριμένη εποπτική αρχή η οποία να έχει την αρμοδιότητα/εξουσία για παρακολούθηση και έλεγχο της υλοποίησης των μέτρων στο σύνολό τους. Το γεγονός αυτό, σε συνάρτηση με τη μη ύπαρξη ποσοτικών δεσμεύσεων για μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, δυσχεραίνει την παρακολούθηση της υλοποίησης των υπό αναφορά πολιτικών και μέτρων, ενώ καθιστά αμφίβολη την ικανότητα της Κύπρου για επίτευξη των συνολικών και επί μέρους ετήσιων στόχων μείωσης στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου όπως αυτές καθορίζονται μέσα από το νέο νομοθετικό πακέτο για την περίοδο 2013-2020. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι, σύμφωνα με την έκθεση καταγραφής εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που υποβλήθηκε από το Τμήμα Περιβάλλοντος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 15.3.2010, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά το 2008, όχι μόνο δεν σημείωσαν μείωση, αλλά αντιθέτως, σημείωσαν σημαντική αύξηση ύψους 93,6% σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.

Όπως μας πληροφόρησε το Τμήμα, ο καθορισμός εποπτικής αρχής αναμένεται να γίνει εντός του 2010 με τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο του ευρωπαϊκού πακέτου για το κλίμα και την ενέργεια.

(δ) Αναφορές και υποβολή στοιχείων σε σχέση με τις κλιματολογικές αλλαγές. Εξακολουθεί να παρατηρείται διχογνωμία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Κυπριακής Δημοκρατίας, αναφορικά με την υποχρέωση υποβολής στοιχείων για τις κλιματολογικές αλλαγές, για τους λόγους που περιγράφονται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας. Η εισήγησή μας για διευκρίνιση του όλου θέματος, με την οποία το Τμήμα είχε συμφωνήσει, παραμένει σε εκκρεμότητα ενώ το ζήτημα αναμένεται να επιλυθεί αν αποφασιστεί η ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Παράρτημα Ι της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών.

Προσαρμογή στις κλιματολογικές αλλαγές.

(α) Εθνικό Πρόγραμμα Μέτρων Προσαρμογής στις Κλιματολογικές Αλλαγές. Σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματολογικές αλλαγές, τα συμβαλλόμενα μέρη

ετοιμάζουν εθνικά προγράμματα μέτρων για διευκόλυνση της προσαρμογής τους στις κλιματολογικές αλλαγές. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, το πλαίσιο για περιορισμό της έκθεσης στις επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος, θεσπίζεται με τη Λευκή Βίβλο "Η προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος: προς ένα Ευρωπαϊκό πλαίσιο δράσης". Όπως μας πληροφόρησε το Τμήμα, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος έχει προτείνει ως ένα από τους στόχους της Κυπριακής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ανάπτυξη μιας συνολικής στρατηγικής προσαρμογής στις κλιματολογικές αλλαγές.

Παρόλο που η Κύπρος βιώνει ήδη τις συνέπειες των κλιματολογικών αλλαγών, δεν έχει ετοιμαστεί ακόμα σε εθνικό επίπεδο ενιαίο σχέδιο δράσης για την προσαρμογή στις κλιματολογικές αλλαγές, με εξαίρεση επιμέρους προγράμματα τα οποία εφαρμόζονται σε συγκεκριμένους τομείς, όπως το νερό και τα δάση.

(β) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Καταπολέμηση της Απερήμωσης. Η Κυπριακή Δημοκρατία επικύρωσε τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της απερίμωσης στις 23.12.1999, με το Νόμο 23(III)/1999. Στόχος της Σύμβασης είναι η καταπολέμηση της απερίμωσης και ο μετριασμός των επιπτώσεων της ξηρασίας στις επηρεαζόμενες χώρες. Σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης, τα συμβαλλόμενα μέρη θα πρέπει να ετοιμάσουν και να εφαρμόσουν Εθνικά Προγράμματα Δράσης, στα οποία να εξετάζεται η κατάσταση του περιβάλλοντος στις πληγείσες ή απειλούμενες περιοχές, να εξακριβώσουν τα αίτια και τις συνέπειες της απερίμωσης και να προχωρήσουν σε συγκεκριμένες δράσεις για ανάσχεση του φαινομένου.

Με στόχο την υλοποίηση των πιο πάνω δεσμεύσεων, το Τμήμα Περιβάλλοντος ανέθεσε σε ιδιώτες μελετητές την ετοιμασία προσχεδίου Εθνικού Σχεδίου Δράσης (ΕΣΔ) για την καταπολέμηση της απερίμωσης, το οποίο ολοκληρώθηκε στις 13.3.2008. Σύμφωνα με το προσχέδιο, το 57% των εδαφών της Κύπρου βρίσκονται σε κρίσιμη κατάσταση ως προς τον κίνδυνο απερίμωσης, ενώ στην περίπτωση που επιβεβαιωθούν τα διάφορα σενάρια των κλιματολογικών αλλαγών, το ποσοστό αυτό θα ανέλθει στο 70,5%. Με την ολοκλήρωση του προσχεδίου, το Τμήμα Περιβάλλοντος προχώρησε, το Δεκέμβριο του 2008, σε Δημόσια Διαβούλευση και σε επαφές με τους εμπλεκόμενους φορείς με σκοπό την ετοιμασία Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο όπου να καθορίζονται τα συγκεκριμένα μέτρα που θα προταθούν για συμπερίληψη στο ΕΣΔ. Παρά την πάροδο πέραν των 10 ετών από την επικύρωση της Σύμβασης και πέραν των δύο ετών από την ετοιμασία του Προσχεδίου, δεν έχει ληφθεί τελική απόφαση ως προς το Εθνικό Σχέδιο Δράσης. Όπως μας πληροφόρησε το Τμήμα, στο προσχέδιο ΕΣΔ προτείνεται η λήψη περίπου 200 μέτρων που αφορούν σε διάφορα Τμήματα/Υπηρεσίες, η υλοποίηση των οποίων είναι δύσκολο να προωθηθεί αν δεν προηγηθεί η κοστολόγησή τους.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι η κοστολόγηση των μέτρων αναμένεται να γίνει μέσω ειδικής μελέτης που θα εκπονηθεί το 2011, για την οποία έχει περιληφθεί πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Τμήματος.

Δίκτυο Φύση 2000 (Natura 2000)

(α) Σύσταση Δικτύου. Με βάση το άρθρο 3 της Οδηγίας 92/43 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συστάθηκε ένα συνεκτικό Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Ειδικών Ζωνών, επονομαζόμενο Φύση 2000 (Natura 2000) στο οποίο οφείλουν να συμβάλουν όλα τα κράτη μέλη με τον ορισμό ειδικών ζωνών διατήρησης και την υποβολή καταλόγου με προτεινόμενους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για ένταξη στο Δίκτυο.

Κατά την αξιολόγηση του υπό αναφορά καταλόγου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) διαπίστωσε ελλείψεις ως προς την επάρκειά του για διασφάλιση της επαρκούς αντιπροσώπευσης των σχετικών τύπων οικοτόπων και ειδών, οι οποίες καθιστούσαν αναγκαία την τροποποίηση και επέκταση των ορίων των προτεινόμενων περιοχών, καθώς και την προσθήκη νέων περιοχών. Οι κυριότερες αδυναμίες προέκυψαν από τη μη ένταξη, στο Δίκτυο, των περιοχών της χερσονήσου του Ακάμα, της λίμνης Παραλιμνίου, της λίμνης Ορόκλινης και του Φάρου Κάτω Πάφου.

Βάσει των πιο πάνω, ο Υπουργός ΓΦΠΠ, με γνωστοποιήσεις του που δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 16.1.2009, 6.3.2009 και 30.4.2009, κατάρτισε το μεγαλύτερο μέρος της λίμνης Παραλιμνίου και τις περιοχές του Φάρου Κάτω Πάφου και της λίμνης της Ορόκλινης, αντίστοιχα, ως

ΤΚΣ. Τα όρια των υπό αναφορά περιοχών οριστικοποιήθηκαν από την αρμόδια επιστημονική επιτροπή και προτάθηκαν στην ΕΕ για ένταξή τους στο Δίκτυο στις 23.12.2009. Όσον αφορά στη χερσόνησο Ακάμα, ο Υπουργός ΓΦΠΠ, με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 17.7.2009, γνωστοποίησε την κατάρτιση τμήματός της ως ΤΚΣ και μετά την εξέταση των ενστάσεων που υποβλήθηκαν, η περιοχή προτάθηκε στην ΕΕ για συμπερίληψη στο Δίκτυο. Ο Υπουργός Εσωτερικών με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, στις 10.12.2009, καθόρισε μέρος της περιοχής του Ακάμα ως ΖΕΠ. Ακολούθως, ο Υπουργός ΓΦΠΠ με γνωστοποίηση του, ημερ. 30.3.2010, δημοσίευσε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας τη θέση και την έκταση του μέρους της προτεινόμενης περιοχής ως ΤΚΣ και, όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, τα όρια της περιοχής της χερσονήσου του Ακάμα, τα οποία πρότεινε η Κυπριακή Δημοκρατία για ένταξη στο Δίκτυο, στάληκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 26.3.2010.

(β) Προστασία κυπριακού νερόφιδου στην περιοχή λίμνης Παραλιμνίου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με επιστολή της ημερ. 18.12.2009, εξέφρασε βαθειά ανησυχία για τις απειλές που δέχεται το Κυπριακό ενδημικό νερόφιδο *natrix natrix cypriaca* στη λίμνη Παραλιμνίου και στις 29.6.2010, καταχώρισε στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσφυγή κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας, σύμφωνα με την οποία προβάλλει τις ακόλουθες αιτιάσεις:

- (i) Η παράλειψη συμπερίληψης ολόκληρης της λίμνης Παραλιμνίου στον εθνικό κατάλογο προτεινόμενων ΤΚΣ αποτελεί παραβίαση του άρθρου 4(I) της Οδηγίας 92/43.
- (ii) Η Κυπριακή Δημοκρατία παραβιάζει τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει της υπό αναφορά Οδηγίας αφού ανέχεται δραστηριότητες (οικιστική ανάπτυξη, διαχωρισμός 304 οικοπέδων, διεξαγωγή αγώνων μοτοσικλέτας) που θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τα οικολογικά χαρακτηριστικά της λίμνης Παραλιμνίου και δεν λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προστασίας για να διαφυλαχθεί ο πληθυσμός του είδους *natrix natrix cypriaca*.
- (iii) Η έλλειψη αναγκαίων μέτρων ώστε να θεσπιστεί και να εφαρμοστεί ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας του υπό αναφορά είδους, επίσης παραβιάζει τις υποχρεώσεις της Δημοκρατίας δυνάμει του άρθρου 12(I) της εν λόγω Οδηγίας.

Το Τμήμα ετοίμασε σχετικό υπόμνημα αντίκρουσης των πιο πάνω αιτιάσεων, το οποίο στάληκε, στις 17.8.2010, στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για τα περαιτέρω.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι η Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου, σε συνεργασία με το Τμήμα Περιβάλλοντος, προχώρησε στη μετακίνηση των σκουπιδιών από τη λίμνη ενώ αναμένεται να κατεδαφιστούν οι παράνομες εγκαταστάσεις και να κλείσουν οι τρεις από τις τέσσερις εισόδους της λίμνης έτσι ώστε να περιοριστεί η ενόχληση του νερόφιδου.

(γ) Λίμνη Ορόκλινης. Προειδοποιητική επιστολή/Παράβαση αρ. 2008/4971. Η ΕΕ με προειδοποιητική επιστολή της ημερ. 5.5.2010 επέστησε την προσοχή στην εφαρμογή της Οδηγίας 92/43, σε σχέση με τον υδροβιότοπο της Ορόκλινης, κάνοντας αναφορά σε παράβαση που αφορά στην έλλειψη δέουσας εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και στην υποβάθμιση και καταστροφή μέρους του υδροβιότοπου, καθώς και την παρενόχληση των προστατευόμενων ειδών, από την κατασκευή και λειτουργία διαφόρων δραστηριοτήτων (λειτουργία πρατηρίου βενζίνης, υπαίθριου παζαριού και παρακείμενων χώρων στάθμευσης και επιχωματώσεις και κατασκευή δρόμου στα βορειοανατολικά του υδροβιότοπου). Ζητήσαμε από το Τμήμα όπως μας ενημερώσει για τις τυχόν ενέργειες στις οποίες έχει προβεί για αποκατάσταση των πιο πάνω.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι έχουν ληφθεί νομικά μέτρα με σκοπό τη μετακίνηση του παζαριού, ενώ τη μετακίνηση θα ακολουθήσει η αποκατάσταση του χώρου και η λήψη μέτρων προστασίας από το Ταμείο Θήρας. Επισήμανε επίσης ότι η Κυπριακή Δημοκρατία διαφωνεί με την άποψη της ΕΕ ότι το πρατήριο καυσίμων προκαλεί προβλήματα στον υδροβιότοπο και σημειώνει ότι οι επιπτώσεις από την προγραμματιζόμενη αναβάθμιση του δρόμου θα εξεταστούν στα πλαίσια της νομοθεσίας.

(δ) Διαχείριση Δικτύου. Σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία, το Τμήμα Περιβάλλοντος έχει την ευθύνη για τη διαχείριση των ΤΚΣ ενώ όσον αφορά τις ΖΕΠ, την ευθύνη έχει το Ταμείο Θήρας. Για την εφαρμογή των προνοιών των σχετικών Κοινοτικών Οδηγιών σε σχέση με τους ΤΚΣ και τις ΖΕΠ, το Τμήμα Περιβάλλοντος έχει ολοκληρώσει την ετοιμασία διαχειριστικών σχεδίων για 25 περιοχές του Δικτύου. Ζητήσαμε από το Τμήμα όπως μας ενημερώσει αν τα διαχειριστικά σχέδια που έχουν ολοκληρωθεί τέθηκαν σε εφαρμογή.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι τα διαχειριστικά σχέδια και οι εισηγήσεις των μελετητών που τα ετοίμασαν θα αποτελέσουν τη βάση για την έκδοση, από τον Υπουργό ΓΦΠΠ, σχετικών διαταγμάτων διαχείρισης και προστασίας της φύσης. Με βάση τα σχετικά διατάγματα θα ιδρυθούν Φορείς Διαχείρισης για κάθε περιοχή και θα ζητηθεί η έγκριση σχετικών κονδυλίων στον προϋπολογισμό του Τμήματος για την πραγματοποίηση των δράσεων με στόχο την προστασία των ειδών και οικοτόπων της κάθε περιοχής.

(ε) Χρηματοδότηση Δικτύου. Η Κύπρος εξασφάλισε έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για χρηματοδότηση ύψους €900.000, από το Κονδύλι της Μεταβατικής Διευκόλυνσης για το 2004, για την ετοιμασία διαχειριστικών σχεδίων οκτώ περιοχών του Δικτύου και €600.000 για την ετοιμασία διαχειριστικών σχεδίων για άλλες 13 περιοχές από το Κονδύλι της Μεταβατικής Διευκόλυνσης για το 2006. Τόσο τα διαχειριστικά σχέδια που συγχρηματοδοτήθηκαν από το Κονδύλι της Μεταβατικής Διευκόλυνσης του 2004, όσο και εκείνα που συγχρηματοδοτήθηκαν από το Κονδύλι της Μεταβατικής Διευκόλυνσης του 2006, ολοκληρώθηκαν. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε, στις 30.7.2004, τη συγχρηματοδότηση, με ποσό ύψους €2.615.470 που αντιπροσωπεύει περίπου το 60% της συνολικής δαπάνης ύψους περίπου €4,5 εκ. (£2,6 εκ.), μέσω του Ευρωπαϊκού προγράμματος LIFE, της εκπόνησης πιλοτικών διαχειριστικών πρακτικών σε πέντε περιοχές του Δικτύου, τα οποία ολοκληρώθηκαν εντός του 2010. Επίσης, εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για συγχρηματοδότηση, η εγκατάσταση μικρο-αποθεμάτων φυτών στην Κύπρο για τη διατήρηση ειδών και οικοτόπων προτεραιότητας, και η βελτίωση της διατήρησης των ειδών πανίδας στην Κύπρο, στα πλαίσια του προγράμματος LIFE+. Έχει επίσης εγκριθεί από την ΕΕ και τέθηκε σε εφαρμογή το συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα LIFE για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των ειδών πανίδας στην Κύπρο, με συνολικό προϋπολογισμό €1.241.007.

(στ) Αιτήσεις για ανάπτυξη γηπέδων γκολφ. Όπως αναφέρεται στην Έκθεσή μας για το 2008, το Τμήμα Περιβάλλοντος, κατά την προκαταρκτική εξέταση των Μελετών Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον που αφορούν αιτήσεις για παραχώρηση άδειας ανάπτυξης γηπέδων γκολφ, διαπίστωσε τρεις περιπτώσεις όπου μέρος των προτεινόμενων αναπτύξεων ήταν εντός καθορισμένης περιοχής προστασίας του Δικτύου Natura 2000 και εφόσον αυτό απαγορεύεται ρητά από την εξαγγελθείσα πολιτική για ανάπτυξη γηπέδων γκολφ, ζήτησε από τους αιτητές όπως αφαιρέσουν τις εν λόγω περιοχές από τις αιτήσεις τους. Στη μια από αυτές τις περιπτώσεις, ο αιτητής αφαίρεσε από τα σχέδιά του την έκταση που εμπίπτει στην περιοχή του Δικτύου και το Τμήμα Περιβάλλοντος προχώρησε στην εξέταση της Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, εκδίδοντας στις 5.3.2010, θετική γνωμάτευση για το έργο. Στη δεύτερη περίπτωση ο αιτητής κατέθεσε αναθεωρημένο σχέδιο στο οποίο διαφαίνεται ότι η μόνη αιτούμενη επέμβαση μέσα στην περιοχή Natura 2000 είναι οι αγωγοί μεταφοράς νερού προς και από την αιτούμενη μονάδα αφαλάτωσης και για το θέμα αναμένεται να αποφασίσει η αρμόδια Υπουργική Επιτροπή. Για την τρίτη περίπτωση, η οποία εμπίπτει εξ'ολοκλήρου μέσα σε περιοχή Natura 2000, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, βάσει σχετικής γνωμάτευσης της Νομικής Υπηρεσίας, το Τμήμα, ως Περιβαλλοντική Αρχή, οφείλει να εξετάσει την αίτηση και να εκδώσει γνωμάτευση.

(ζ) Απόρριψη αποβλήτων στις αλυκές Λάρνακας από χημικό καθαρισμό των σωληνώσεων του συστήματος κλιματισμού του νέου αεροδρομίου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το 2008, κατά παράβαση των διατάξεων του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου του 2002 μέχρι το 2008, εταιρεία η οποία ανέλαβε το χημικό καθαρισμό του συστήματος κλιματισμού του αεροδρομίου, απέρριψε απόβλητα που παρουσίασαν τοξικότητα στο χώρο της Αλυκής, ο οποίος λόγω της σημαντικότητας του ως υδροβιότοπος, περιλήφθηκε στο Δίκτυο Natura 2000. Η υπόθεση τέθηκε ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα στις 17.6.2009, με εισήγηση για λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του φορέα εκμετάλλευσης

του νέου αεροδρομίου Λάρνακας και της εταιρείας που ανέλαβε το χημικό καθαρισμό του συστήματος κλιματισμού. Στις 14.10.2009 καταχωρίστηκε ποινική υπόθεση στο Δικαστήριο, η οποία δεν έχει ακόμη εκδικαστεί.

(η) Παράνομος κατασκηνωτικός χώρος στις νότιες αλυκές Λάρνακας. Το Τμήμα έχει θέσει επανειλημμένα προς τον Έπαρχο Λάρνακας και το Δήμο Λάρνακας, την ανάγκη για άμεσο τερματισμό της παρανομίας που υφίσταται σε σχέση με την ανέγερση υποστατικών και άλλων παραπηγμάτων στις νότιες αλυκές της Λάρνακας, χωρίς ωστόσο, να έχουν ληφθεί ακόμα οποιαδήποτε μέτρα από τις πιο πάνω αρμόδιες Αρχές. Επισημάναμε ότι η περιοχή είναι ενταγμένη στο Δίκτυο Natura 2000 και η λήψη μέτρων για προστασία της αποτελεί δέσμευση της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι στην τελευταία συνεδρίαση της Επιτροπής Προστασίας και Διαχείρισης των αλυκών Λάρνακας, εκπρόσωπος του Δήμου Λάρνακας ανέφερε ότι έχει γίνει καταγραφή των παράνομων καταλυμάτων και τροχόσπιτων και ότι προωθείται σχέδιο για διαχείριση του χώρου. Επισήμανε επίσης ότι με Υπουργική Απόφαση, ο χώρος παραχωρήθηκε για τη δημιουργία κατασκηνωτικού χώρου.

(θ) Έκθεση προς Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την κατάσταση διατήρησης των ειδών και οικοτόπων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ), με επιστολή της ημερ. 16.4.2010, επιστά την προσοχή στην εφαρμογή, από την Κυπριακή Δημοκρατία, του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43, όσον αφορά στη σύνταξη έκθεσης η οποία να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα διατήρησης, και την εκτίμηση των επιπτώσεων τους στην κατάσταση διατήρησης των οικοτόπων και των ειδών που αναφέρονται στην Οδηγία. Όπως προκύπτει από προηγούμενη έκθεση που υποβλήθηκε στις 20.12.2007, για ένα μεγάλο ποσοστό (47%) των ειδών και οικοτόπων, δεν υπήρχαν διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση διατήρησής τους. Έχοντας υπόψη ότι έχει πρόσφατα ετοιμαστεί οδηγός χαρτογράφησης, ζητήσαμε από το Τμήμα Περιβάλλοντος όπως μας πληροφορήσει αν έχει προχωρήσει στη χαρτογράφηση των τύπων φυσικών οικοτόπων με βάση την πιο πάνω Οδηγία, ώστε να υπάρξει συμμόρφωση με τις πρόνοιές της.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα Περιβάλλοντος, σε συνεργασία με άλλα αρμόδια Τμήματα, έχει εντατικοποιήσει τις προσπάθειές του προκειμένου να συμπληρωθούν τα κενά, συμπεριλαμβανομένης της ετοιμασίας Οδηγού Αναγνώρισης και Χαρτογράφησης των Οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ο οποίος βρίσκεται στο τελικό στάδιο οριστικοποίησης.

Ελλιπής εφαρμογή της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων. Η πιο πάνω Οδηγία, μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο με τον Νόμο 102(Ι)/2005 και έχει ως στόχο την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών ζητημάτων στην προετοιμασία και θέσπιση σχεδίων και προγραμμάτων με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, διασφαλίζοντας ότι θα γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για ορισμένα σχέδια και προγράμματα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας καλύπτει σχέδια και προγράμματα τα οποία εκπονούνται σε διάφορους τομείς όπως τη διαχείριση των υδάτινων πόρων, την ενέργεια, τις μεταφορές, τον τουρισμό, τη χωροταξία ή χρήση του εδάφους, κ.ά.. Παρατηρήσαμε ότι μέχρι σήμερα δεν έχουν ετοιμαστεί από τις αρμόδιες κρατικές αρχές, και συνεπώς δεν υποβλήθηκαν στο Τμήμα, ως Περιβαλλοντική Αρχή, μελέτες εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για οποιαδήποτε σχέδια ή προγράμματα.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε σχετική επιστολή της ημερ. 15.12.2009, αναφέρει ότι έγινε αποδέκτης διαφόρων καταγγελιών σχετικά με πιθανή παραβίαση της κοινοτικής νομοθεσίας λόγω ελλιπούς εφαρμογής των διατάξεων της πιο πάνω Οδηγίας από την Κυπριακή Δημοκρατία, αφού δεν φαίνεται να εκτιμήθηκαν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον από το νέο χωροταξικό πλαίσιο που αναθεωρήθηκε το 2009, από την πολιτική για δημιουργία γηπέδων γκολφ, από το επιχειρησιακό πρόγραμμα για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την κατασκευή των μονάδων αφαλάτωσης και την κατασκευή των μαρίνων και των συναφών οικιστικών αναπτύξεων.

Σύμφωνα με επιστολή της Κυπριακής Δημοκρατίας ημερ. 31.3.2010 προς την Επιτροπή, δεν ετοιμάστηκαν μελέτες για τα πιο πάνω έργα αφού δεν θεωρούνται ότι αποτελούν σχέδια ή προγράμματα σύμφωνα με το άρθρο 2 της Οδηγίας 2001/42. Όσον αφορά την αναθεώρηση του χωροταξικού πλαισίου, αναφέρεται ότι δεν κρίθηκε απαραίτητη η υποβολή στρατηγικής εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον διότι οι τροποποιήσεις που έγιναν δεν αλλάζουν την ουσία της αντίστοιχης πολιτικής ούτε ήταν σημαντικές. Όπως μας πληροφόρησε το Τμήμα Περιβάλλοντος, για σχέδια και προγράμματα τα οποία δεν άρχισαν ακόμα να υλοποιούνται, θα ζητηθεί, έστω και εκ των υστέρων, η εκπόνηση μελέτης εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι έχουν ετοιμαστεί από αρμόδιες κρατικές αρχές μελέτες για την αλιεία, τη λατομική ζώνη Πάφου, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα, το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Σχέδιο Αφαλατώσεων.

Σχέδιο Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις. Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προώθηση των Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων (ΠΔΣ) επιδιώκει όπως, κατά την αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, οι Αναθέτουσες Αρχές του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα λαμβάνουν υπόψη και τις περιβαλλοντικές τους διαστάσεις. Οι ΠΔΣ θεωρούνται λιγότερο επιβλαβείς στη δημόσια υγεία, τους φυσικούς πόρους και το περιβάλλον, αφού αφορούν ενεργειακά πιο αποδοτικά και λιγότερο ή καθόλου ρυπογόνα προϊόντα.

Στη βάση Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ετοιμάστηκε το Σχέδιο Δράσης για ΠΔΣ, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 21.3.2007 και καλύπτει τους τομείς εξοπλισμού γραφείου, ηλεκτρικών συσκευών, καθαριστικών/ειδών υγιεινής, εξοικονόμησης νερού, καινούργιων/αναπαλαιωμένων κτιρίων, τροφίμων, οχημάτων/μηχανών εσωτερικής καύσης και εκπαίδευσης. Το κόστος εφαρμογής του για τα έτη 2007-2009 υπολογίστηκε σε €2,22 εκ.

Στην ίδια απόφαση προβλέπεται μεταξύ άλλων, η υποβολή από το Τμήμα Περιβάλλοντος, το αργότερο μέχρι την 31.1.2009, κριτικής έκθεσης για την επιτυχία του Σχεδίου με εισηγήσεις για τη βελτίωσή του.

Όσον αφορά στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου, κρίθηκε ότι δεν μπορούν να καλυφθούν από το Σχέδιο, και έτσι με βάση την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου κλήθηκαν να ετοιμάσουν και να εφαρμόσουν, εντός του 2007, δικό τους Σχέδιο Δράσης για την περίοδο 2008-2009, το οποίο να αποστέλλουν στο Τμήμα Περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με την έκθεση προόδου του Σχεδίου Δράσης για τα έτη 2007-2009, η ανταπόκριση των εμπλεκόμενων Υπουργείων/Τμημάτων στην παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών προς το Τμήμα Περιβάλλοντος περιορίστηκε στο 70% του συνόλου. Όσον αφορά στην υποβολή Σχεδίων Δράσης, η ανταπόκριση από τους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου ανήλθε στο 50% και από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο 33,3%, ενώ το αναθεωρημένο Σχέδιο Δράσης για την τριετία 2010-2012, βρίσκεται ακόμα στο στάδιο της δημόσιας διαβούλευσης.

Η έλλειψη συστηματικής παρακολούθησης του Σχεδίου από την αρμόδια Επιτροπή, η περιορισμένη ανταπόκριση από τους εμπλεκόμενους, και η καθυστέρηση στη βελτίωσή του, δεν συμβάλλουν κατά την άποψή μας, αποτελεσματικά στην προώθηση της υιοθέτησης των ΠΔΣ στην Κύπρο με ενδεχόμενη την αποτυχία του Σχεδίου. Επισημαίνεται ότι, βάσει της Ανακοίνωσης της ΕΕ COM(2008)400, ημερ. 16.7.2008, προτείνεται ως ενδεικτικός στόχος, η σύναψη ΠΔΣ για το 50% του συνόλου των προσφορών του Δημοσίου μέχρι το 2010.

4.12 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

Μέρος Α

Διαχείριση Υδάτινων Πόρων.

(α) Υδατική κατάσταση. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω της μη εφαρμογής των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου για επιβολή περιοριστικών μέτρων στην

κατανάλωση νερού για σκοπούς άρδευσης και ύδρευσης κατά το 2007 και της καθυστέρησης εφαρμογής της αντίστοιχης απόφασης για το 2008, καθώς και της μη έγκαιρης προώθησης της κατασκευής της τρίτης μονάδας αφαλάτωσης στη Λεμεσό, η υδατική κατάσταση στην Κύπρο επιδεινώθηκε σημαντικά. Κατά την 1.1.2009 τα αποθέματα νερού στα φράγματα ανέρχονταν σε μόλις 15,9 εκ. κ.μ., με αποτέλεσμα να καταστεί αναγκαία η συνέχιση της εφαρμογής περιοριστικών μέτρων στην παροχή νερού. Λόγω της συνέχισης των περιοριστικών μέτρων καθώς και της ικανοποιητικής βροχόπτωσης κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2009, τα αποθέματα νερού στα φράγματα κατά την 31.12.2009 ανήλθαν σε 95,4 εκ. κ.μ.

(β) Διάθεση νερού για σκοπούς ύδρευσης. Οι ετήσιες ανάγκες ύδρευσης ανέρχονται σε περίπου 86 εκ. κ.μ. νερού. Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2009 συνεχίστηκε η επιβολή περικοπών ύψους 30% στην ύδρευση που εφαρμόστηκε κατόπιν σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 26.3.2008. Λόγω της ικανοποιητικής βροχόπτωσης κατά τους πρώτους μήνες του 2009, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 14.4.2009, ενέκρινε τη μείωση των περικοπών στην ύδρευση στο 15% των κανονικών αναγκών κατά τους μήνες Απρίλιο έως Δεκέμβριο 2009. Ως αποτέλεσμα παραχωρήθηκαν, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, για σκοπούς ύδρευσης, 70,3 εκ. κ.μ. νερού, από τα οποία τα περίπου 49,4 εκ. κ.μ. (περίπου 70%) προήλθαν από τις μονάδες αφαλάτωσης, 10,3 εκ. κ.μ. από άντληση νερού από Κυβερνητικές γεωτρήσεις (περίπου 15%), 7,6 εκ. κ.μ. από τα αποθέματα νερού σε φράγματα (περίπου 11%) και 3,0 εκ. κ.μ. από τη μεταφορά νερού με δεξαμενόπλοια από την Ελλάδα (περίπου 4%).

(γ) Διάθεση νερού για σκοπούς άρδευσης. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του ημερ. 14.4.2009, ενέκρινε την παραχώρηση 19,65 εκ. κ.μ. νερού για σκοπούς άρδευσης από το Ενιαίο Σχέδιο Νοτίου Αγωγού. Παράλληλα, παραχωρήθηκαν ποσότητες νερού για άρδευση από τα υδατικά έργα Πάφου, Πόλης Χρυσοχούς και Λευκωσίας σύμφωνα με τις διαθέσιμες ποσότητες νερού. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, κατά το 2009, παραχωρήθηκαν συνολικά, για σκοπούς άρδευσης, 30,4 εκ. κ.μ. νερού, από τα οποία 21,8 εκ. κ.μ. προέρχονταν από φράγματα, 5,6 εκ. κ.μ. από γεωτρήσεις και 3,0 εκ. κ.μ. από ανακυκλωμένο νερό.

(δ) Ανορύξεις ιδιωτικών γεωτρήσεων. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία, η άδεια για ανόρυξη γεωτρήσεων δίδεται, με τη συγκατάθεση του Διευθυντή του ΤΑΥ, από τον αρμόδιο Έπαρχο, ο οποίος φέρει την αρμοδιότητα για τη διεξαγωγή ελέγχων αναφορικά με την άντληση νερού από τις υπό αναφορά γεωτρήσεις.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, κατά τη διάρκεια του έτους εκδόθηκαν 690 άδειες που αφορούσαν ανόρυξη γεωτρήσεων για σκοπούς άρδευσης (1.016 το 2008) και 1.140 άδειες που αφορούσαν στην ανόρυξη γεωτρήσεων για οικιακούς σκοπούς (2.174 το 2008). Σύμφωνα με υπολογισμούς του Τμήματος, βρίσκονται σε λειτουργία περίπου 40.000-50.000 γεωτρήσεις για τις οποίες έχουν χορηγηθεί σχετικές άδειες, ενώ ανορύσσεται ετησίως και μεγάλος αριθμός παράνομων γεωτρήσεων. Το 2010 το ΤΑΥ προχώρησε στη μίσθωση υπηρεσιών για την καταγραφή, σε πιλοτική βάση, των παράνομων και αδειοδοτημένων γεωτρήσεων στην περιοχή της Κεντρικής Μεσαορίας, τη διαπίστωση των ποσοτήτων νερού που αντλούνται από αυτές και του είδους των καλλιεργειών που αρδεύονται. Οι εργασίες άρχισαν τον Ιανουάριο του 2010 και όπως μας ενημέρωσε ο Διευθυντής του Τμήματος, αναμένεται να ολοκληρωθούν πριν το τέλος του 2010.

Λόγω του ότι η εποπτεία που ασκείται από τους Επάρχους είναι περιορισμένη, το Τμήμα, έχοντας την ευθύνη για τη διαχείριση και τη διατήρηση της ποιότητας και ποσότητας των υδάτινων πόρων, προβαίνει, σε συνεργασία με τους Επάρχους, στη διεξαγωγή μικρού αριθμού ελέγχων σε αδειοδοτημένες γεωτρήσεις.

Όπως μας αναφέρθηκε, το ΤΑΥ δεν τηρεί στοιχεία αναφορικά με τα ευρήματα των ελέγχων που διεξάγονται, το χρόνο διεξαγωγής επαναληπτικού ελέγχου και τις περιπτώσεις που παραπέμφθηκαν για λήψη νομικών μέτρων στις Επαρχιακές Διοικήσεις. Εισηγηθήκαμε όπως, για σκοπούς αποτελεσματικότερου ελέγχου, τηρείται συγκεντρωτικό μητρώο όπου να καταγράφονται τα πιο πάνω στοιχεία και όπως, στη βάση δεδομένων των αδειοδοτημένων γεωτρήσεων που άρχισε να δημιουργείται από το ΤΑΥ, περιληφθεί πεδίο που να αναφέρεται στο υδάτινο σώμα στο οποίο κατατάσσεται η γεώτρηση, έτσι ώστε να παρακολουθείται και να περιορίζεται η έκδοση αδειών σε περιοχές που απειλούνται από υπεράντληση.

(ε) Αξιοποίηση όμβριων υδάτων. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το 2008, στα πλαίσια της διερεύνησης τρόπων αξιοποίησης των όμβριων υδάτων, το ΤΑΥ ανέθεσε το 2009, μετά από προκήρυξη διαγωνισμού, σε κοινοπραξία συμβούλων, την εκπόνηση σχετικής μελέτης.

Η τελική έκθεση υποβλήθηκε στο ΤΑΥ στις 30.12.2009. Ανάμεσα στις κυριότερες διαπιστώσεις της μελέτης είναι ο κατατεμαχισμός αρμοδιοτήτων για τη συλλογή και απορροή των όμβριων υδάτων και γίνονται εισηγήσεις, μεταξύ άλλων, για παροχή κινήτρων για τη συγκομιδή όμβριων υδάτων σε επίπεδο οικοδομής και επιβολή προστίμων για τη ρύπανση των υδάτων μέσω μολυσμένων απορροών.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τις ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προβεί το Τμήμα με βάση τα συμπεράσματα και εισηγήσεις της μελέτης. Ο Διευθυντής του Τμήματος μας ενημέρωσε ότι το ΤΑΥ έχει προβεί σε διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς και προωθεί την ετοιμασία εισηγήσεων για υποβολή στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι, σύμφωνα με συμπληρωματική έκθεση που υποβλήθηκε το Σεπτέμβριο του 2010, το κόστος αξιοποίησης των όμβριων υδάτων εκτιμάται στα €2,2 εκ. ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Βάσει των εκτιμήσεων των μέσων αξιοποιήσιμων ποσοτήτων νερού, οι οποίες ανέρχονται από 129.600 μέχρι 193.600 κ.μ. ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο για τις έξι περιοχές που περιλαμβάνονται στη μελέτη, η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το εξεταζόμενο μέτρο διαφοροποίησης της υφιστάμενης πρακτικής απορροής των όμβριων υδάτων δεν κρίνεται οικονομικά αποδοτικό, και ότι η αξιοποίηση των όμβριων υδάτων σε αστικές περιοχές θα πρέπει να γίνεται σε επίπεδο οικίας.

Μονάδες Αφαλάτωσης. Μετά την πρόσφατη αναβάθμισή τους, η δυναμικότητα παραγωγής των μονάδων αφαλάτωσης Δεκέλειας και Λάρνακας ανέρχεται σήμερα στα 60.000 και 62.000 κ.μ. νερού την ημέρα, αντίστοιχα. Κατά τη διάρκεια του έτους βρισκόταν σε λειτουργία η κινητή μονάδα αφαλάτωσης στη Μονή, με δυναμικότητα παραγωγής 20.000 κ.μ. νερού την ημέρα και η μονάδα αφαλάτωσης των γεωτρήσεων Γαρούλη, με ημερήσια δυναμικότητα παραγωγής 9.000 κ.μ. νερού, ενώ εντός του 2010 αναμένεται να τεθεί σε κανονική λειτουργία η κινητή μονάδα αφαλάτωσης της Πάφου, δυναμικότητας 30.000 κ.μ. νερού την ημέρα. Στις 7.8.2009, υπογράφηκε, κατόπιν διαγωνισμού, σύμβαση για την κατασκευή και λειτουργία μονάδας αφαλάτωσης στη Λεμεσό η οποία αναμένεται να λειτουργήσει τέλος του 2011 και θα παράγει 40.000 κ.μ. νερού την ημέρα, με δυνατότητα επέκτασης στα 60.000 κ.μ. νερού. Η τιμή αγοράς νερού καθορίστηκε στα €0,8725 ανά κ.μ. και το συμβόλαιο έχει διάρκεια 20 χρόνια. Το Φεβρουάριο 2012 αναμένεται να λειτουργήσει η μονάδα αφαλάτωσης της ΑΗΚ, δυναμικότητας 60.000 κ.μ. νερού την ημέρα. Σημειώνεται ότι οι συμβάσεις για τις δύο κινητές μονάδες (της Μονής και της Πάφου) έχουν διάρκεια τρία χρόνια.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, το συνολικό κόστος για την αγορά νερού από τις μονάδες αφαλάτωσης ανήλθε, κατά το 2009, σε €49,4 εκ. και αντιπροσωπεύει την αξία 49,7 εκ. κ.μ. αφαλατωμένου νερού, σε σύγκριση με €36,3 εκ. για 33,2 εκ. κ.μ. το 2008.

Σταθμός Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων Βαθιάς Γωνιάς.

(α) Επιβολή τελών απόρριψης λυμάτων από τους χρήστες. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος το συνολικό κόστος λειτουργίας του σταθμού κατά το 2009 ανήλθε στα €1.712.523 (2008 - €1.608.721), ενώ τα αντίστοιχα έσοδα από είσπραξη τελών ανήλθαν σε €378.488 (2008 - €363.615).

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, η αρμόδια Αρχή, δηλαδή το ΤΑΥ, οφείλει να επιβάλλει τέλη απόρριψης προς τις επιχειρήσεις που απορρίπτουν οικιακά λύματα και προς τις βιομηχανίες που απορρίπτουν βιομηχανικά απόβλητα στο σταθμό Βαθιάς Γωνιάς, ούτως ώστε να καλύπτεται το κόστος επεξεργασίας των αποβλήτων.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της εταιρείας, η οποία διαχειρίζεται το σταθμό, τα τέλη απόρριψης που εισπράχθηκαν κατά το 2009, καλύπτουν το 88,4 % (2008 - 90,4%) του κόστους λειτουργίας που αντιστοιχεί στην επεξεργασία βιομηχανικών αποβλήτων, αφού σύμφωνα με τους υπολογισμούς της, τα έξοδα για επεξεργασία των βιομηχανικών αποβλήτων, αντιπροσωπεύουν το 25% των συνολικών εξόδων λειτουργίας του σταθμού.

(β) Παραγωγή ανακυκλωμένου νερού. Κατά τη διάρκεια του έτους παράχθηκαν από το σταθμό 314.958 κ.μ. (310.874 κ.μ. το 2008) ανακυκλωμένου νερού από το οποίο 177.217 κ.μ. (148.250 κ.μ. το 2008) διατέθηκαν για σκοπούς άρδευσης 160 δεκαρίων. Οι πιο πάνω ποσότητες τιμολογήθηκαν στην προβλεπόμενη από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, τιμή των €0,07 ανά κ.μ. Σύμφωνα με την κατάσταση καθυστερημένων εσόδων που ετοιμάστηκε από το Λογιστήριο του Τμήματος, το ποσό που εισπράχθηκε από τους καταναλωτές κατά το 2009 ανήλθε σε €70.021 και το σύνολο των οφειλόμενων εσόδων από πώληση του ανακυκλωμένου νερού στις 31.12.2009 στις €46.370. Τα πιο πάνω ποσά δεν συνάδουν με τα στοιχεία του Κλάδου Λειτουργίας και Συντήρησης Έργων του Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας, σύμφωνα με τα οποία κατά το 2009 εισπράχθηκαν €81.572 πλέον τόκοι και το υπόλοιπο στις 31.12.2009 ανερχόταν στις €43.217. Ζητήσαμε όπως οι πιο πάνω διαφορές διερευνηθούν και τηρηθούν ενημέρωσι.

Κατά τη διάρκεια του έτους η δεξαμενή αποθήκευσης του ανακυκλωμένου νερού, άδειασε, για σκοπούς καθαρισμού και συντήρησης, ενώ περιείχε 85.000 κ.μ. νερού. Αφαιρώντας την ποσότητα αυτή από την ολική παραγωγή ανακυκλωμένου νερού του σταθμού, προκύπτει ποσοστό απώλειας και εξάτμισης γύρω στο 12%, το οποίο είναι αρκετά χαμηλότερο από το ποσοστό που υπολογίστηκε για το προηγούμενο έτος (64%). Η μείωση, σύμφωνα με το Τμήμα, οφείλεται στα μέτρα που πάρθηκαν, σύμφωνα και με εισήγησή μας, για περιορισμό των διαρροών και απωλειών νερού στο ελάχιστο.

Άρδευση Γηπέδων Γκολφ. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 16.2.2005, ενέκρινε πολιτική ενθάρρυνσης επενδύσεων σε γήπεδα γκολφ, με στόχο να καταστεί η Κύπρος τουριστικός προορισμός υψηλής ποιότητας.

Η απόφαση αναφέρει ρητά ότι δεν θα εγκρίνονται αιτήσεις για άρδευση των γηπέδων γκολφ με νερό από γεωτρήσεις ή κυβερνητικά φράγματα, και καθορίζει, κατά σειρά προτεραιότητας, τους τρόπους με τους οποίους πρέπει να καλύπτονται οι ανάγκες της ανάπτυξης σε νερό (ανακυκλωμένο νερό, νερό από αφαλάτωση, κ.λπ.). Επισημάναμε ότι με βάση σχετικές συμφωνίες που συνομολογήθηκαν αναφορικά με τις προϋπάρχουσες αναπτύξεις γκολφ στην Επαρχία Πάφου, καθώς και με εταιρεία η οποία είχε τύχει της καταρχήν έγκρισης Διυπουργικής Επιτροπής, η Κυβέρνηση θα παρείχε σε δύο από αυτές καθορισμένες ποσότητες νερού από το φράγμα Ασπρόκρεμμου, ενώ οι ανάγκες άλλων δύο αναπτύξεων θα καλύπτονταν με άντληση νερού από ιδιωτικές γεωτρήσεις και τον υδροφορέα Έζουσας, αντίστοιχα.

Με μεταγενέστερη απόφασή του, ημερ. 5.2.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο, ενέκρινε, μεταξύ άλλων, όπως μην παραχωρείται καμία ποσότητα νερού από κυβερνητικά υδατικά έργα/αποχετευτικά συστήματα κ.λπ. για αναπτύξεις γηπέδων γκολφ, περιλαμβανομένων και των υφιστάμενων/αδειοδοτημένων γηπέδων γκολφ και όπως η άρδευση των γηπέδων γίνεται από νερό που θα παράγεται από μονάδα αφαλάτωσης, η οποία θα λειτουργεί με ηλεκτρική ενέργεια που θα παράγεται με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Όπως πληροφορηθήκαμε, λόγω της πιο πάνω απόφασης, δύο από τους επενδυτές των υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων οι οποίοι είχαν συνάψει συμφωνίες για παραχώρηση νερού από κυβερνητικά υδατικά έργα, έχουν προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο για διαφύλαξη των συμφερόντων τους. Δεδομένων των πιο πάνω εξελίξεων, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 3.6.2009, αναδιατύπωσε την απόφασή του ημερ. 5.2.2009, έτσι ώστε να συνεχίζεται, για διάστημα ενός έτους, η παροχή νερού στα ήδη υφιστάμενα αδειοδοτημένα γήπεδα γκολφ, ώστε να δοθεί το χρονικό περιθώριο συμμόρφωσής τους με τις πρόνοιες της απόφασης. Ως αποτέλεσμα, κατά το 2009 παραχωρήθηκαν για το σκοπό αυτό 447.200 κ.μ. νερού από το αρδευτικό έργο Πάφου και 348.040 κ.μ. νερού από τον υδροφορέα Έζουσας, ο οποίος εμπλουτίζεται με ανακυκλωμένο νερό.

Στις 15.6.2009 το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ενημέρωσε τους ιδιοκτήτες των υφιστάμενων εκμεταλλεύσεων ότι θα πρέπει να υποβάλουν στο ΤΑΥ τις προτάσεις τους σχετικά με την ύδρευση και άρδευση των αναπτύξεών τους σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 5.2.2009. Μέχρι την ημερομηνία διεξαγωγής του ελέγχου, δύο από τους υφιστάμενους επενδυτές είχαν προχωρήσει σε αιτήσεις για την ανέγερση και λειτουργία ιδιωτικών μονάδων αφαλάτωσης, ένας είχε υποβάλει σχετική μελέτη, χωρίς ωστόσο να παρέχει τα στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ενώ ο τέταρτος επενδυτής δεν είχε ανταποκριθεί.

Βάσει υπολογισμών του Τμήματος, κατά τους χειμερινούς, κυρίως, μήνες, αρκετές ποσότητες ανακυκλωμένου νερού από το σταθμό επεξεργασίας λυμάτων στη Λεμεσό, θα παραμένουν αδιάθετες αφού δεν αναμένεται να απορροφούνται από τις ανάγκες της γεωργίας και, με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα, θα απορρίπτονται στη θάλασσα. Εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο παραχώρησης των πλεονάζουσων ποσοτήτων νερού στις αναπτύξεις γηπέδων γκολφ, στην τιμή του αφαλατωμένου νερού. Με τον τρόπο αυτό θεωρούμε ότι θα γίνεται, από τη μια, καλύτερη αξιοποίηση του ανακυκλωμένου νερού, και από την άλλη ενδεχομένως να περιοριστεί ο αριθμός μονάδων αφαλατώσεων στην περιοχή, οι οποίες επιβαρύνουν το περιβάλλον. Η λύση αυτή θα αποφέρει επίσης έσοδα στο κράτος από την πώληση του ανακυκλωμένου νερού.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας επισημάναμε ότι, σύμφωνα με τους όρους των συμφωνιών που υπογράφηκαν, στα υφιστάμενα γήπεδα γκολφ θα έπρεπε να κατασκευαστούν σταθμοί βιολογικής επεξεργασίας λυμάτων, ώστε μέρος των αρδευτικών αναγκών τους να καλύπτεται από την παραγωγή ανακυκλωμένου νερού και εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα διερευνήσει με την Πολεοδομική Αρχή, αν υπήρξε συμμόρφωση με τα πιο πάνω. Το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι δεν έκρινε σκόπιμη την ενημέρωσή του για τις ποσότητες νερού που παρήχθησαν κατά το 2009, καθώς με βάση τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, η παροχή νερού από φράγματα προς τις υφιστάμενες αναπτύξεις γκολφ θα τερματιστεί το 2010.

Ποιότητα πόσιμου νερού στις κοινότητες.

(α) Ο έλεγχος του πόσιμου νερού ρυθμίζεται από τις διατάξεις του περί της Ποιότητας του Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης (Παρακολούθηση και Έλεγχος) Νόμου (Ν.87(Ι)/2001). Σύμφωνα με τον υπό αναφορά Νόμο, ο Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας καθορίζεται ως η αρμόδια αρχή για την παρακολούθηση της ποιότητας του πόσιμου νερού και ως φορείς ύδρευσης ορίζονται πρόσωπα, οργανισμοί ή αρχές που προμηθεύουν νερό για ανθρώπινη κατανάλωση. Ο ορισμός αυτός περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το Διευθυντή του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων και Κοινοτικά ή Δημοτικά Συμβούλια. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου, «κάθε φορέας ύδρευσης οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης που προμηθεύει στο κοινό να διατηρείται πάντοτε υγιεινό και καθαρό».

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος εκχώρησε, με την ΚΔΠ 707/2004 την αρμοδιότητα για την παρακολούθηση της ποιότητας των υπόγειων νερών από κοινού στο ΤΑΥ και το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (ΤΓΕ). Τα υπό αναφορά Τμήματα συνεργάζονται για σκοπούς δειγματοληψίας από τις γεωτρήσεις του δικτύου παρακολούθησης των υπόγειων υδάτινων σωμάτων που καθορίστηκε για σκοπούς εφαρμογής των προνοιών του άρθρου 8 της Οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά 2000/60, ωστόσο επισημάναμε ότι δεν έχει υπογραφεί επίσημο πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ του ΤΑΥ και του ΤΓΕ έτσι ώστε να καθορίζονται οι υποχρεώσεις του ΤΓΕ για ενημέρωση του ΤΑΥ σε σχέση με τα αποτελέσματα των αναλύσεων για τις γεωτρήσεις όπου το ΤΓΕ διενεργεί τη δειγματοληψία. Ως αποτέλεσμα, παρατηρήθηκε έλλειψη συντονισμού μεταξύ του ΤΑΥ και του ΤΓΕ όσον αφορά στην κοινοποίηση των αποτελεσμάτων για τις δειγματοληψίες νερού από τα δίκτυα παρακολούθησης που διενήργησε το ΤΓΕ.

Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελεί το περιστατικό ανίχνευσης αρσενικού, σε επίπεδα πέραν του επιτρεπόμενου ορίου, σε γεώτρηση ύδρευσης στην περιοχή Μάμμαρι-Κοκκινотριμιθιάς τον Οκτώβριο του 2008, όπου διενεργήθηκαν τρεις δειγματοληψίες στη μολυσμένη γεώτρηση από το ΤΓΕ. Όπως πληροφορηθήκαμε, μετά την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων στο ΤΑΥ για τα δύο πρώτα δείγματα, θεωρήθηκε σκόπιμο, όπως πριν τη λήψη οποιωνδήποτε μέτρων, διενεργηθεί και η επόμενη προγραμματισμένη δειγματοληψία, την άνοιξη του 2009, για να επιβεβαιωθεί η υψηλή τιμή του αρσενικού, καθώς τα αποτελέσματα της δεύτερης δειγματοληψίας θεωρήθηκαν οριακά και η χρήση της επηρεαζόμενης γεώτρησης για ύδρευση δεν ήταν σε γνώση του Τμήματος. Ως εκ τούτου δεν έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες εκ μέρους του ΤΑΥ για αντιμετώπιση της κατάστασης παρά μόνο μετά από την επίσημη ενημέρωση που λήφθηκε από τον Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας στις 30.7.2009 και το ΤΓΕ την 1.7.2009, αφού εξασφαλίστηκαν και τα αποτελέσματα της τρίτης δειγματοληψίας, με βάση τα οποία αποφασίστηκε ο τερματισμός άντλησης νερού από την υπό αναφορά γεώτρηση.

Με αφορμή το πιο πάνω περιστατικό, συστάθηκε Συντονιστική Επιτροπή Ποιοτικού Ελέγχου Νερού, την οποία συντονίζει το ΤΑΥ και στην οποία συμμετέχουν το Υπουργείο Εσωτερικών, το Γενικό Χημείο του Κράτους, το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, οι Υγειονομικές Υπηρεσίες, το Τμήμα Γεωργίας, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και το Τμήμα Περιβάλλοντος. Στόχοι της Επιτροπής είναι η αποτελεσματική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των δειγματοληψιών και η εμπλοκή των επηρεαζόμενων Κοινοτήτων στη διαδικασία. Στα πλαίσια αυτά, προωθείται από την Επιτροπή η ετοιμασία πρωτοκόλλου διαδικασιών, που αναμένεται να επιλύσει το πρόβλημα έλλειψης συντονισμού των εμπλεκόμενων φορέων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε ότι η Επιτροπή έχει ολοκληρώσει την ετοιμασία πρωτοκόλλων άμεσης ενημέρωσης και λήψης μέτρων τα οποία έχουν τεθεί σε εφαρμογή, ενώ έχει ετοιμαστεί κατάλογος όλων των κοινοτικών γεωτρήσεων που χρησιμοποιούνται για υδατοπρομήθεια. Παράλληλα, αναθεωρείται το δίκτυο παρακολούθησης που συστάθηκε βάσει της Οδηγίας Πλαίσιο και θα γίνει προσπάθεια για ένταξη, σε αυτό, γεωτρήσεων που χρησιμοποιούνται για ύδρευση, ώστε να γίνεται παράλληλα έλεγχος και του πόσιμου νερού των Κοινοτήτων.

(β) Υποβάθμιση γεωτρήσεων. Το Τμήμα ανέθεσε, κατόπιν διαγωνισμού, την διεξαγωγή μελέτης διερεύνησης της κατάστασης των δικτύων υδατοπρομήθειας σε Δήμους και Κοινότητες που βρίσκονται εκτός των περιοχών υδροδότησης των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας. Η μελέτη ολοκληρώθηκε το Μάιο του 2010 και αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (i) Περίπου 112 Δήμοι/Κοινότητες χρησιμοποιούν και φυσικές πηγές για την ύδρευση των κατοίκων τους. Σύμφωνα με τα στοιχεία που αναφέρονται στη μελέτη, ποσοστό 96,8% των πηγών, παγκύπρια, παρουσιάζουν μείωση στην απόδοσή τους.
- (ii) Περίπου 41 Δήμοι/Κοινότητες χρησιμοποιούν και γεωτρήσεις για την ύδρευση των κατοίκων τους, ενώ 264 Δήμοι/Κοινότητες χρησιμοποιούν εφεδρικές γεωτρήσεις για ενίσχυση της υδατοπρομήθειάς τους, ως αποτέλεσμα εποχικότητας των σταθερών πηγών ύδρευσης. Σύμφωνα με στοιχεία της μελέτης, το 69,7% των γεωτρήσεων, παγκύπρια, παρουσιάζει εποχικότητα στην απόδοση με σταθμισμένο μέσο όρο μείωσης ύψους 6,6%, ενώ ποσοστό ύψους 14,5% των γεωτρήσεων παρουσιάζει μείωση της απόδοσης ύψους 23,1%.

Τα πιο πάνω καταδεικνύουν ότι σε αρκετές Κοινότητες, ιδιαίτερα στην Επαρχία Λευκωσίας, τόσο οι πηγές όσο και οι γεωτρήσεις που χρησιμοποιούνται για σκοπούς υδροδότησης υποβαθμίζονται διαχρονικά λόγω, αφ' ενός, της αυξημένης ζήτησης νερού και αφ' ετέρου των μακροχρόνιων επιπτώσεων της υπεράντλησής τους, σε συνδυασμό με τη μη ικανοποιητική αναπλήρωσή τους, ως αποτέλεσμα των κλιματολογικών αλλαγών.

Το πρόβλημα της διασφάλισης της επαρκούς υδροδότησης των επηρεαζόμενων Κοινοτήτων θα πρέπει να απασχολήσει το Τμήμα ώστε να ληφθούν έγκαιρα τα απαραίτητα μέτρα για αντιμετώπισή τους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα προχωρά στην εκπόνηση μελετών για την κάλυψη των υδρευτικών αναγκών των περιφερειακών κοινοτήτων, ιδιαίτερα της Λευκωσίας, από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα, για να λυθεί οριστικά το πρόβλημα υποβάθμισης της ποιότητας και της μείωσης των ποσοτήτων νερού που μπορούν να αντληθούν από τις κατά τόπους γεωτρήσεις.

Καθορισμός ζωνών προστασίας γεωτρήσεων ύδρευσης. Σύμφωνα με την ΚΔΠ 707/2004 (Εκχώρηση Εξουσιών/Αρμοδιοτήτων που Αφορούν τον περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους Νόμο), το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων καθορίζεται ως η αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του άρθρου 10 του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Μέτρα Προστασίας Υπόγειων Νερών) Διατάγματος (ΚΔΠ 45/96). Το εν λόγω άρθρο ορίζει τον καθορισμό τριών ζωνών προστασίας γύρω από κάθε γεώτρηση ύδρευσης με στόχο τον περιορισμό της ρύπανσης ή μόλυνσης του υπόγειου νερού.

Το ΤΑΥ καθόρισε, διαχρονικά, ζώνες προστασίας για 130 από τις περίπου 350-400 γεωτρήσεις ύδρευσης που, σύμφωνα με υπολογισμούς του Τμήματος, υπάρχουν σε λειτουργία σήμερα. Όπως μας αναφέρθηκε, ο ακριβής αριθμός των γεωτρήσεων δεν μπορεί να καθορισθεί, λόγω της ελλιπούς ενημέρωσής του Τμήματος από τις κοινοτικές αρχές σε περίπτωση αντικατάστασης υφιστάμενων γεωτρήσεων ύδρευσης με άλλες, ή

ανόρυξης νέων γεωτρήσεων, με αποτέλεσμα τον μη έγκαιρο καθορισμό ζωνών προστασίας και ενδεχόμενο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.

Διαπιστώθηκε ότι το ΤΑΥ δεν ετοιμάζει ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων τήρησης των προνοιών του Διατάγματος ως προς την επιτρεπόμενη δραστηριότητα στα πλαίσια των καθορισμένων ζωνών προστασίας. Όπως μας αναφέρθηκε, έλεγχοι γίνονται μόνο στις περιπτώσεις όπου είναι γνωστό στο Τμήμα ότι υπάρχει πρόβλημα ή παράβαση. Εισηγηθήκαμε όπως για σκοπούς πληρέστερης παρακολούθησης, ετοιμάζεται ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η εφαρμογή του Διατάγματος σε όλες τις περιπτώσεις γεωτρήσεων για τις οποίες έχουν καθοριστεί ζώνες προστασίας. Ο Διευθυντής του Τμήματος μας ενημέρωσε ότι θα γίνει προσπάθεια για υιοθέτηση της εισήγησής μας.

Απαλλοτριώσεις γης για την κατασκευή Υδατικών Έργων.

(α) Έναρξη κατασκευαστικών εργασιών πριν από τη δημοσίευση διατάγματος απαλλοτρίωσης – κατασκευή φράγματος Σολέας. Όπως πληροφορηθήκαμε, οι εργασίες κατασκευής του φράγματος Σολέας άρχισαν πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας απαλλοτρίωσης των επηρεαζόμενων τεμαχίων γης.

(β) Επαναχωρομέτρηση μετά την ολοκλήρωση κατασκευής του έργου. Διαπιστώθηκε ότι η αρμόδια Υπηρεσία Κατασκευών (η οποία χειρίζεται τη διαδικασία απαλλοτρίωσης) δεν ενημερώνεται γραπτώς για την ολοκλήρωση των κατασκευαστικών έργων, από τους αρμόδιους μηχανικούς, και ως εκ τούτου δεν προωθείται πάντοτε έγκαιρα η επαναχωρομέτρηση του έργου. Ως αποτέλεσμα, παρατηρούνται περιπτώσεις όπου εκτάσεις γης, οι οποίες δεν είχαν περιληφθεί στο διάταγμα απαλλοτρίωσης, να περιλαμβάνονται στα όρια του έργου, ενώ εκτάσεις οι οποίες είχαν απαλλοτριωθεί και τελικά δεν χρησιμοποιήθηκαν, να μην επιστρέφονται στους νόμιμους ιδιοκτήτες τους, με επακόλουθο την έγερση νομικών διαδικασιών εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας από ιδιώτες ή και την ανάγκη διεξαγωγής επιπρόσθετων εργασιών από το ΤΑΥ.

Θεωρούμε ότι ο καθορισμός επίσημης διαδικασίας ενημέρωσης της Υπηρεσίας Κατασκευών για την ολοκλήρωση της κατασκευής έργων με σκοπό την άμεση προώθηση της διαδικασίας επαναχωρομέτρησης, θα αποτρέψει παρόμοια προβλήματα στο μέλλον.

(γ) Κατασκευή κοινοτικών έργων σε μη απαλλοτριωμένη ιδιωτική ιδιοκτησία. Κατά τον έλεγχο που διενεργήθηκε στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού για το έτος 2008, διαπιστώσαμε δύο περιπτώσεις στις οποίες το ΤΑΥ προέβη στην κατασκευή υδατοδεξαμενής σε γη η οποία δεν είχε προηγουμένως αγοραστεί ή απαλλοτριωθεί. Όπως πληροφορηθήκαμε, πρόκειται για περιπτώσεις έργων κοινοτικής υδατοπρομήθειας, στις οποίες την ευθύνη για την ολοκλήρωση της διαδικασίας απαλλοτρίωσης φέρει η οικεία Επαρχιακή Διοίκηση. Εντούτοις, θεωρούμε ότι το Τμήμα θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι τα επηρεαζόμενα τεμάχια γης ανήκουν στη Κοινότητα και, όπου απαιτείται, η διαδικασία απαλλοτρίωσης έχει ολοκληρωθεί πριν από την έναρξη κατασκευαστικών εργασιών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των προβλημάτων που προέκυψαν κατά καιρούς, έχει εκδώσει σχετική εγκύκλιο με λεπτομερείς οδηγίες προς όλους τους Επαρχιακούς Μηχανικούς.

Κατασκευή ιδιωτικού φράγματος στο Χα-ποτάμι. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, γύρω στο 1973, ανεγέρθηκε παράνομα, κοντά στην εκβολή του πιο πάνω ποταμού, μικρό εκτροπικό φράγμα, το οποίο επεκτάθηκε κατά την περίοδο 2002-2003, με σκοπό την εξασφάλιση μεγαλύτερων ποσοτήτων νερού για άρδευση παρακείμενου γηπέδου γκολφ. Έκτοτε το νερό που αποθηκεύεται στο υπό αναφορά φράγμα, χρησιμοποιείται για την άρδευση του γηπέδου γκολφ.

Στις 29.12.2006, μετά από υποβολή από την εταιρεία τεχνικής και υδρολογικής μελέτης και μελέτης επιπτώσεων στο περιβάλλον, εκδόθηκε πολεοδομική άδεια, στην οποία ενσωματώθηκε όρος για εξασφάλιση, από τον αιτητή, άδειας για επέμβαση σε κυβερνητική γη. Το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 21.5.2008 απέρριψε αίτηση της εταιρείας για παραχώρηση της υπό αναφορά άδειας, με αποτέλεσμα η πολεοδομική άδεια να θεωρείται ως μη χορηγηθείσα. Η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου, κάλεσε την εταιρεία όπως κατεδαφίσει το φράγμα μέχρι την 31.5.2009.

Όπως πληροφορηθήκαμε προφορικά από τον υπεύθυνο Επόπτη της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου, το φράγμα έχει υπερχειλίσει και το θέμα της κατεδάφισής του θα συζητηθεί μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών, της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου και της ενδιαφερόμενης εταιρείας, με σκοπό την όσον το δυνατό καλύτερη αξιοποίηση του νερού που συσσωρεύτηκε. Επισημάναμε ότι, με βάση την υφιστάμενη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η εταιρεία θα πρέπει να ετοιμάσει την απαιτούμενη μελέτη, έτσι ώστε, με την κένωση του φράγματος, να καταστεί δυνατή η κατεδάφισή του. Επίσης, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα ζητήσει την άποψη του Γενικού Εισαγγελέα αναφορικά με τη δυνατότητα τοποθέτησης μετρητών, ώστε στο μεταξύ η εταιρεία να χρεώνεται για το νερό που χρησιμοποιεί από το φράγμα.

Παραγωγή και διαχείριση νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων.

(α) Τιμολόγηση ανακυκλωμένου νερού αποχετευτικού συστήματος Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, το 1991, τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας, συνήψαν δάνεια με τη Διεθνή Τράπεζα, με κυβερνητική εγγύηση, τα οποία έληξαν το Νοέμβριο του 2006. Σύμφωνα με τους όρους των εγγυητικών συμφωνιών, τα Συμβούλια είχαν υποχρέωση, μεταξύ άλλων, όπως έρθουν σε συμφωνία με την Κυβέρνηση για τα θέματα της διάθεσης νερού της τριτοβάθμιας επεξεργασίας, της τιμολόγησης και είσπραξης των σχετικών τελών και στη συνέχεια, αφού αφαιρεθούν τα έξοδα είσπραξης, να εμβάζουν το υπόλοιπο ποσό στο κράτος (ΤΑΥ). Σημειώνεται ότι, μετά τη λήξη των υπό αναφορά συμφωνιών, η τιμολόγηση και είσπραξη του ανακυκλωμένου νερού θα αναλαμβανόταν από το ΤΑΥ.

Το εργοστάσιο επεξεργασίας λυμάτων άρχισε τη λειτουργία του τον Αύγουστο του 2002 και παρόλο που το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 8.5.2003, ζήτησε από τα Συμβούλια όπως εκπληρώσουν τις πιο πάνω συμβατικές τους υποχρεώσεις αυτά εξέφρασαν αδυναμία τιμολόγησης του νερού και είσπραξης των σχετικών τελών.

Σε συσκέψεις μεταξύ των δύο μερών, στις 10.6.2008 και 5.12.2008, συμφωνήθηκε όπως τα Συμβούλια ετοιμάσουν καταστάσεις με τις ποσότητες ανακυκλωμένου νερού που είχαν καταναλωθεί από τους διάφορους χρήστες και όπως το ΤΑΥ αναλάβει την ετοιμασία, αποστολή και είσπραξη των σχετικών τιμολογίων. Το ΤΑΥ διευκρίνισε ότι, σε περίπτωση που αποτύχει να εισπράξει τα καθυστερημένα τέλη, λόγω άρνησης των καταναλωτών να ανταποκριθούν, θα απαιτήσει τα αντίστοιχα ποσά από τα Συμβούλια τα οποία όφειλαν βάσει των συμβατικών τους υποχρεώσεων, να χρεώνουν και να εισπράττουν το νερό, για λογαριασμό του κράτους, από τον Αύγουστο του 2002 μέχρι το Νοέμβριο του 2006.

Το Επαρχιακό Γραφείο Λάρνακας – Αμμοχώστου άρχισε την τιμολόγηση, αποστολή και είσπραξη λογαριασμών από την 1.1.2009. Στην Αγία Νάπα έχουν ήδη αποσταλεί 216 τιμολόγια, έχουν υπογραφεί 263 συμβόλαια με καταναλωτές και έχουν εισπραχθεί €241.769 (συνολική αξία τιμολογίων €651.677). Στο Παραλίμνι έχουν αποσταλεί 288 τιμολόγια, έχουν υπογραφεί 685 συμβόλαια με καταναλωτές ενώ εκκρεμούν για υπογραφή ακόμα 223 και έχουν εισπραχθεί €144.466 (συνολική αξία τιμολογίων €401.417). Η σύναψη συμβολαίων με τους καταναλωτές και η αποστολή σε αυτούς τιμολογίων για την κατανάλωση νερού από το 2002, συνεχίζεται.

(β) Οικονομικές Εκκρεμότητες μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Παρατηρήθηκε ότι παραμένει σε εκκρεμότητα ο έλεγχος και διακανονισμός σημαντικών οικονομικών οφειλών μεταξύ του Τμήματος και των Συμβουλίων Αποχετεύσεων, οι οποίες αφορούν κατασκευαστικές καθώς και δαπάνες συντήρησης και λειτουργίας των σταθμών τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, μερικές από τις εκκρεμότητες έχουν ως ακολούθως:

(i) Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας. Κατόπιν συμφωνίας στις 10.6.2009, μεταξύ του Κράτους (ΤΑΥ) και των Συμβουλίων, το Τμήμα κατέβαλε €2 εκ. στα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου-Αγίας Νάπας έναντι του οφειλόμενου ποσού των €2.122.830, μέχρι τις 31.12.2005, για το κόστος, κυρίως, της εγκατάστασης των δικτύων διανομής ανακυκλωμένου νερού και των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης του συστήματος άρδευσης. Οι οφειλές που αφορούν στα έξοδα αυτά για τα έτη 2006, 2007 και 2008, εξετάζονται από το Τμήμα με βάση την επιτευχθείσα συμφωνία και θα προωθηθούν για διακανονισμό.

- (ii) **Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας.** Μετά από τις διαβουλεύσεις που έγιναν, επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ του ΤΑΥ και του Συμβουλίου σε σχέση με το οφειλόμενο ποσό του ΤΑΥ στο Συμβούλιο, έναντι του κόστους κατασκευής της υποδομής για την τριτοβάθμια επεξεργασία του νερού και στη συνέχεια το θέμα παραπέμφθηκε για έγκριση στην αρμόδια Διυπουργική Επιτροπή, η οποία αποφάσισε, στις 28.7.2009, την καταβολή του ποσού των €5.954.441. Το ΤΑΥ κατέβαλε το πιο πάνω ποσό, ωστόσο εξακολουθούν να υπάρχουν εκκρεμότητες σε σχέση με τους διεκδικούμενους, από το Συμβούλιο τόκους για καθυστερημένη εξόφληση του πιο πάνω ποσού. Επίσης προωθείται η έγκριση της συμφωνίας προς τη Διυπουργική Επιτροπή για το κόστος λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού τριτοβάθμιας επεξεργασίας του νερού.
- (iii) **Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας.** Κατόπιν συμφωνίας στις 12.3.2007, μεταξύ του Τμήματος και του ΣΑΛ, διευθετήθηκαν οι εκκρεμότητες μέχρι τις 31.12.2006. Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι στις 26.4.2010, επιτεύχθηκε δεύτερη συμφωνία για τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού τριτοβάθμιας επεξεργασίας, για την περίοδο 1.1.2007 – 31.12.2009, η οποία αναμένεται να υποβληθεί στην αρμόδια Τεχνική Διυπουργική Επιτροπή για τελική έγκριση. Με βάση τη συμφωνία αυτή, το οφειλόμενο ποσό ανέρχεται στα €2.939.000. Μέχρι σήμερα το Τμήμα έχει καταβάλει στο Συμβούλιο ποσό ύψους €2,5 εκ., αλλά η τελική διευθέτηση των οικονομικών διαφορών βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.
- (iv) **Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου (ΣΑΠΑ).** Το Τμήμα έχει συμφωνήσει με το Συμβούλιο τα θέματα αρχής υπολογισμού του κεφαλαιουχικού κόστους της υποδομής για την τριτοβάθμια επεξεργασία (α' φάση) και αναμένεται ότι, σύντομα θα καθοριστούν τα ποσά, που θα πρέπει να καταβληθούν στο ΣΑΠΑ. Επίσης επήλθε συμφωνία για το κόστος λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού για την περίοδο 2002-3/2008 και αναμένεται σύντομα να προωθηθεί στην αρμόδια Τεχνική Διυπουργική Επιτροπή για τελική έγκριση.
- (v) **Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας.** Το Τμήμα βρίσκεται σε διαβούλευση με το Συμβούλιο για επίτευξη συμφωνίας για το οφειλόμενο ποσό που αφορά στο κεφαλαιουχικό κόστος της υποδομής της τριτοβάθμιας επεξεργασίας του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων Ανθούπολης καθώς και στο κόστος λειτουργίας και συντήρησης της τριτοβάθμιας επεξεργασίας.

Για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον, ως προς τις δαπάνες παραγωγής του νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας, οι οποίες διενεργούνται από τα Συμβούλια αλλά βαρύνουν το Τμήμα, εισηγηθήκαμε όπως γίνουν ενέργειες για εφαρμογή της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 30.9.2004, η οποία προβλέπει όπως η ιδιοκτησία των μονάδων τριτοβάθμιας επεξεργασίας των λυμάτων των αποχετευτικών συστημάτων περιέλθει στην ιδιοκτησία των Συμβουλίων Αποχετεύσεων Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, τα οποία να είναι υπεύθυνα για τη λειτουργία και συντήρηση των σταθμών από κάθε άποψη, σε όλα τα στάδια επεξεργασίας του νερού και το νερό της τριτοβάθμιας επεξεργασίας να αγοράζεται από το ΤΑΥ σε συγκεκριμένη/συμφωνημένη τιμή, νοουμένου ότι ικανοποιεί τις καθοριζόμενες ποιοτικές προδιαγραφές. Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι έχουν ήδη ολοκληρωθεί διαβουλεύσεις με τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Λάρνακας και Λεμεσού-Αμαθούντας, και Παραλινίου – Αγίας Νάπας για καθορισμό του κόστους παραγωγής νερού της τριτοβάθμιας επεξεργασίας και της τιμής πώλησης του ανακυκλωμένου νερού.

Καθυστερημένα έσοδα.

(α) **Γενικά.** Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τα καθυστερημένα έσοδα του από διάφορα σχέδια ύδρευσης και άρδευσης, ανήλθαν στις 31.12.2009 σε €116,5 εκ. σε σύγκριση με €160,4 εκ. το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €43,57 εκ. ή ποσοστό 27,12% η οποία μείωση οφείλεται κυρίως στη διαγραφή της οφειλής του Σ.Υ.Λεμεσού. Ποσό €108.831.422 (2008 €152.402.716) αφορά σε οφειλές σε σχέση με την κατανάλωση νερού για σκοπούς ύδρευσης (€94.876.530 από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας και €13.954.892 από Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια), ενώ ποσό €7.693.715 (2008 €8.003.780) αφορά σε οφειλές από καταναλωτές στους οποίους παραχωρήθηκε νερό για σκοπούς άρδευσης.

(β) Μέτρα για είσπραξη οφειλών. Το Τμήμα είχε αποστείλει, μέχρι το τέλος του 2009, στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας 1.614 υποθέσεις που αφορούσαν σε οφειλές συνολικού ύψους €6.147.578 καταναλωτών άρδευσης, οι οποίες δημιουργήθηκαν μέχρι τον Ιούνιο του 2007. Ο Γενικός Εισαγγελέας προώθησε στο Δικαστήριο αρκετές περιπτώσεις, μέσω ιδιωτών δικηγόρων, ενώ για αριθμό περιπτώσεων απέστειλε προειδοποιητικές επιστολές. Επίσης, λήφθηκαν δικαστικά μέτρα εναντίον 45 αρχών υδατοπρομήθειας (Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια) για συνολικά ποσά ύψους €111.097.364. Πέραν της λήψης νομικών μέτρων, το Τμήμα εφάρμοσε τις εισηγήσεις μας για άσκηση του δικαιώματος που του παρέχει ο Νόμος αρ. 57(Ι)/99, για διακοπή της παροχής νερού σε καταναλωτές άρδευσης, οι οποίοι δεν τακτοποιούν τις οφειλές τους έγκαιρα, που είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του οφειλόμενου ποσού από αρδευτές, από €8 εκ. το 2008, σε €7,6 εκ το 2009.

Όσον αφορά στους Δήμους και τα Κοινοτικά Συμβούλια, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών και τη Νομική Υπηρεσία, μελετήσει κατά πόσο είναι εφικτό και νομικά επιτρεπτό, να αποκόπτεται μέρος της χορηγίας που παραχωρείται στους Δήμους και στα Κοινοτικά Συμβούλια έναντι των οφειλών τους προς το Τμήμα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας ενημέρωσε ότι κατόπιν παρότρυνσης και της Νομικής Υπηρεσίας, το Τμήμα εισηγήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών την αποκοπή μέρους ή του συνόλου της κρατικής χορηγίας που παραχωρείται σε συγκεκριμένο Κοινοτικό Συμβούλιο το οποίο παράλειψε να συμμορφωθεί με δικαστική απόφαση για εξόφληση των οφειλών του και ότι το Τμήμα έχει προειδοποιήσει τους οφειλέτες για τους οποίους έχουν εκδοθεί δικαστικές αποφάσεις, ότι θα διακόπτει και θα σφραγίζει τις παροχές νερού στα τεμάχιά τους.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι, με την έναρξη καταχώρισης αγωγών η μεγάλη πλειοψηφία των οφειλετών ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και ότι μέχρι τα μέσα Αυγούστου του 2010 οι εισπράξεις έφτασαν γύρω στο €1.786.628 πλέον οι τόκοι. Επιπρόσθετα συνάφθηκαν σε αρκετές περιπτώσεις συμφωνίες με δικαστικό διακανονισμό που επιτρέπουν την αποπληρωμή των οφειλών και των τόκων με μηνιαίες δόσεις, σε χρονικό διάστημα τριών με πέντε χρόνων.

(δ) Οφειλές Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας. Σε σύσκεψη της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 8.1.2010 για το πιο πάνω θέμα, η Επιτροπή αποφάσισε, μεταξύ άλλων, όπως υποβληθεί Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο με εισήγηση για διαγραφή των καθυστερημένων οφειλών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας προς το ΤΑΥ, για την περίοδο μέχρι τις 31.12.2008, οι οποίες σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, ανέρχονται στην περίπτωση της Λευκωσίας στα €21.679.998 (£12.688.739) και της Λάρνακας στα €15.009.011 (£ 8.784.384), χωρίς τόκους.

Οδηγία Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη θέσπιση πλαισίου Κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων.

(α) Πολιτικές τιμολόγησης νερού. Σύμφωνα με τις πρόνοιες της πιο πάνω Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα, οι οποίες ενσωματώθηκαν στον περί Προστασίας και Διαχείρισης Νερών Νόμο του 2004, τα κράτη-μέλη θα πρέπει, μέχρι το 2010, να διασφαλίσουν ότι οι πολιτικές τιμολόγησης νερού θα παρέχουν κατάλληλα κίνητρα στους χρήστες, για να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους υδάτινους πόρους και, κατά συνέπεια, θα συμβάλλουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας, ενώ οι πολιτικές τιμολόγησης νερού θα είναι τέτοιες ώστε να ανακτάται το κόστος των υπηρεσιών ύδατος. Βάσει του άρθρου 9 της Οδηγίας Πλαισίου, η τιμολογιακή πολιτική θα πρέπει να εφαρμοστεί μέχρι τέλος του 2010 και οι σχετικές αναφορές θα έπρεπε να είχαν υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μαζί με τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού, μέχρι το Μάρτιο του 2010.

(β) Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για την εφαρμογή των άρθρων 11, 13 και 15 της Οδηγίας Πλαίσιο περί υδάτων 2000/60/ΕΚ. Για υλοποίηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τα άρθρα 11, 13 και 15 της Οδηγίας Πλαίσιο, το Τμήμα προκήρυξε, στις 9.11.2007, διαγωνισμό για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών οι οποίες θα διαλάμβαναν (α) αναθεώρηση υδατικής πολιτικής, (β) ετοιμασία προγράμματος μέτρων για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας, (γ) ετοιμασία σχεδίων διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού και (δ) ετοιμασία σχεδίου διαχείρισης της ξηρασίας. Λόγω

προβλημάτων που προέκυψαν στην κατακύρωση της προσφοράς η σχετική σύμβαση υπογράφηκε με καθυστέρηση στις 8.12.2008. Σύμφωνα με το άρθρο 13(6) της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/EK, τα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, δημοσιεύονται το αργότερο εννέα έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Οδηγίας, δηλαδή μέχρι τις 22.12.2009. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε, στις 3.6.2010, προειδοποιητική επιστολή, σύμφωνα με την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 13 της Οδηγίας για την κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού μέχρι τις 22.12.2009. Επίσης κρίνει ότι η Κυπριακή Δημοκρατία παρέβη και τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 14 της Οδηγίας, σύμφωνα με το οποίο η διαδικασία πληροφόρησης του κοινού και οι σχετικές διαβουλεύσεις πάνω στο προσχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού έπρεπε να είχαν ξεκινήσει έως τις 22.12.2008. Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι, η διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης θα ολοκληρωθεί πριν το τέλος του 2010 και αναμένεται ότι το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού καθώς και το Σχέδιο Διαχείρισης της Ξηρασίας, το οποίο συμπληρώνει και υποστηρίζει το εν λόγω Σχέδιο, θα υποβληθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον Απρίλιο του 2011, αφού πρώτα εγκριθούν από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Παράνομη εκτροπή νερού από τον ποταμό Καρκώτη από κατοίκους της Κακοπετριάς. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κάτοικοι της κοινότητας Κακοπετριάς τοποθέτησαν λάστιχα στον ποταμό Καρκώτη, με τα οποία μεταφέρουν νερό παράνομα για άρδευση των καλλιεργειών τους, στερώντας το από τους άλλους δικαιούχους, που είναι μέλη των Αρδευτικών Τμημάτων των κοινοτήτων κατάντι του ποταμού Καρκώτη.

Κατόπιν καταγγελίας που υποβλήθηκε στις 7.11.2007, η Επίτροπος Διοικήσεως εξέτασε το θέμα και ετοίμασε σχετική Έκθεση, βάσει της οποίας το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 6.10.2008, όπως εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος να μεριμνήσει για την άμεση αφαίρεση των παράνομων λαστίχων και οποιονδήποτε άλλων μηχανημάτων που υποβοηθούν στην εκτροπή του νερού από τον ποταμό Καρκώτη και τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον των παρανομοούντων.

Η πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου δεν έχει υλοποιηθεί ακόμα, ενώ όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, το Τμήμα βρίσκεται στο στάδιο αξιοποίησης των δύο γεωτρήσεων στην περιοχή Κακοπετριάς και εγκατάστασης δικτύου για παροχή νερού στους αρδευτές που εκτρέπουν παράνομα νερό από τον ποταμό. Παρόλο που το έργο εκτελέστηκε από το ΤΑΥ μέσα στο 2009, και έχει δοκιμαστεί πλήρως, η Κοινότητα αρνείται να το παραλάβει, διότι οι επηρεαζόμενοι γεωργοί δεν αποδέχονται την προμήθεια νερού, έναντι χρέωσης, από τις γεωτρήσεις του ΤΑΥ. Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα εξακολουθεί να καλεί την Κοινότητα και την Αρδευτική Επιτροπή να παραλάβει το έργο και να άρει την παράνομη υδροληψία και ότι καταβάλλονται προσπάθειες, σε όλα τα επίπεδα, για να μεταπειστούν οι επηρεαζόμενοι γεωργοί. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης θα ληφθούν νομικά μέτρα εναντίον των παρανομοούντων.

Ωρομίσθιο προσωπικό.

(α) Κόστος απασχόλησης. Στις 31.12.2009 το Τμήμα εργοδοτούσε 722 άτομα (738 το 2008) και οι δαπάνες απασχόλησής τους ανήλθαν σε €25.590.991.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας εισηγηθήκαμε τη λήψη μέτρων για μείωση του ωρομίσθιου προσωπικού του Τμήματος και όπως μας πληροφόρησε το Τμήμα έχει αναλάβει δέσμευση να προχωρήσει σταδιακά στη μείωση του εργατικού προσωπικού του. Ενόψει του γεγονότος ότι η μείωση του εργατικού προσωπικού του Τμήματος τα τελευταία χρόνια είναι ανεπαίσθητη, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τις ενέργειες στις οποίες το Τμήμα προτίθεται να προβεί για υλοποίηση της πιο πάνω δέσμευσης.

(β) Επίδομα περιοδείας. Επισημάναμε και πάλι ότι το 55% του ωρομίσθιου προσωπικού του Τμήματος λαμβάνει επίδομα περιοδείας το οποίο αναλογεί με μέσο ετήσιο επίδομα περίπου €2.300 κατά ωρομίσθιο εργάτη. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, αντιλαμβανόμαστε πως η καταβολή επιδόματος περιοδείας στην πλειοψηφία του τακτικού ωρομίσθιου προσωπικού, που ασχολείται στον τομέα αυτό προβληματίζει το Τμήμα και παρόλο που το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, τοποθετήθηκε θετικά στο αίτημα του Τμήματος για την ανάγκη επανεξέτασης και διευκρίνισης ορισμένων

προνοιών του Κανονισμού 51, ο οποίος διέπει την καταβολή του πιο πάνω επιδόματος, η καθυστέρηση λήψης οριστικής απόφασης αναφορικά με το θέμα παρατείνει το πρόβλημα ενώ συνεχώς υποβάλλονται νέα αιτήματα για παραχώρηση επιδόματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει προβεί επανειλημμένα σε ενέργειες προς το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για αναθεώρηση του Κανονισμού, αλλά χωρίς αποτέλεσμα.

Ενιαία Διαχείριση Υδάτων (Δ.Ε.Δ.Υ.). Με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, οι αρμοδιότητες που αφορούν ή σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Κύπρου ασκούνται από διάφορους φορείς όπως το ΤΑΥ, τους Επάρχους και το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και ρυθμίζονται από πέραν των 14 διαφορετικών Νόμων. Το γεγονός αυτό δυσχεραίνει την παρακολούθηση και τον έλεγχο των υδάτινων πόρων.

Το θέμα απασχόλησε το Υπουργικό Συμβούλιο ήδη από το 1997 το οποίο, για ρύθμιση του θέματος είχε αποφασίσει, στις 10.9.1997, την ίδρυση και λειτουργία του Ενιαίου Φορέα Διαχείρισης Υδάτων. Για το σκοπό αυτό, το 2001, ετοιμάστηκε σχετικό νομοσχέδιο με τίτλο «ο περί Ενιαίου Φορέα Υδάτων Νόμος του 2001», το οποίο αντικαταστάθηκε με νέο νομοσχέδιο, με τίτλο «ο περί Αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμος του 2008» και το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6.2.2008. Λόγω αντιδράσεων από τις αγροτικές οργανώσεις και άλλους φορείς, οι οποίοι ευνοούσαν τη δημιουργία ανεξάρτητου φορέα υδάτων, στις 12.6.2008, ζητήθηκε γνωμάτευση από το Γενικό Εισαγγελέα κατά πόσο η θεσμοθέτηση ανεξάρτητου οργανισμού για τη διαχείριση των υδάτων προσκρούει σε συνταγματικό κώλυμα. Ο Γενικός Εισαγγελέας, με επιστολή του ημερ. 24.6.2008, επισήμανε ότι η θεσμοθέτηση ανεξάρτητου οργανισμού για τη διαχείριση των υδάτων προσκρούει μεν στο Σύνταγμα αλλά εφόσον η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 6.2.2008 αναφέρεται σε Κυβερνητικό Τμήμα (δηλαδή το ΤΑΥ), μια τέτοια νομοθετική ρύθμιση δεν προσκρούει στο Σύνταγμα.

Ο Νόμος με τον τίτλο «Ο περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμος του 2010» έχει ήδη ψηφιστεί και όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, θα τεθεί σε εφαρμογή με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τους αμέσως προσεχείς μήνες. Βάσει του υπό αναφορά Νόμου, η ενιαία διαχείριση των υδάτων ανατίθεται στο ΤΑΥ.

Έλεγχος έργων που εκτελούνται από τον Επαρχιακό Μηχανικό Λεμεσού. Από επιτόπια επιθεώρηση που έγινε στις 19.5.2010 σε έργα που εκτελούνται με αυτεπιστασία από συνεργεία του Επαρχιακού Μηχανικού Λεμεσού, και έλεγχο των εκθέσεων προόδου για την περίοδο 1.1.2010-31.3.2010 παρατηρήθηκε ότι:

(α) Σε αρκετά έργα που εκτελούνται σε κοινότητες παρουσιάζονται σημαντικές υπερβάσεις, τόσο σε σχέση με την εκτιμηθείσα ποσότητα όσο και σε σχέση με την εκτιμηθείσα δαπάνη. Οι περισσότερες υπερβάσεις αφορούν σωλήνες, εξαρτήματα και αυξήσεις στα εργατικά.

(β) Από τα στοιχεία του Επαρχιακού Γραφείου του Τμήματος, προκύπτει ότι έργα αξίας €1.040.830 από τον προϋπολογισμό συνολικής δαπάνης €3.087.380 για το 2010, δεν θα υλοποιηθούν κυρίως επειδή αυτά ήταν προγραμματισμένα να εκτελεστούν σε συνδυασμό με αποχετευτικά συστήματα για τα οποία όμως δεν εγκρίθηκαν τα σχετικά κονδύλια. Σημειώνεται ότι η υλοποίηση του προϋπολογισμού είναι σημαντική για την απασχόληση των συνεργείων του Τμήματος για τα οποία τα συνολικά έξοδα εργοδότησης ανέρχονται, περίπου στα €2 εκ. ετησίως.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, ανέφερε ότι οι υπερβάσεις σε ποσότητα και δαπάνη οφείλονται σε αλλαγές οι οποίες δεν είχαν προβλεφθεί κατά το στάδιο της μελέτης ή αλλαγές που προέκυψαν από επιπρόσθετες ανάγκες. Τις αυξήσεις στα εργατικά τις απέδωσε στον λανθασμένο τρόπο ετοιμασίας της εκτίμησης ο οποίος έχει πρόσφατα αναθεωρηθεί.

Όσον αφορά τα έργα του Προϋπολογισμού που δεν θα υλοποιηθούν ανέφερε ότι αυτό δεν δημιουργεί σημαντικό πρόβλημα επειδή συνήθως τα συνεργεία απασχολούνται και με εργασίες άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων.

Κατασκευή ιδιωτικού φράγματος στην περιοχή «Ανατολικό» της Επαρχίας Πάφου. Από έλεγχο που έγινε σε συνεργείο του Επαρχιακού Γραφείου Πάφου στην Αγία Βαρβάρα στις 3.3.2010, παρατηρήσαμε την ύπαρξη μικρού φράγματος στην περιοχή "Ανατολικό". Ο Αναπληρωτής Επαρχιακός Διευθυντής Πάφου μας

πληροφόρησε ότι το φράγμα, έχει κατασκευαστεί παράνομα από την Ιερά Μονή Αγίου Νεοφύτου, εδώ και πολλά χρόνια και χρησιμοποιείται στο παρελθόν, από το παρακείμενο εργοστάσιο κατασκευής χάρτου του Συνεργατισμού, το οποίο έχει τερματίσει τη λειτουργία του. Με το κλείσιμο των βιομηχανιών Ανατολικού χρησιμοποιείται και πάλι από την Ιερά Μονή Αγίου Νεοφύτου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα του δεν έχει καμία ανάμειξη στη λειτουργία και παρακολούθηση του φράγματος αφού μέχρι τώρα οι αδειοδοτήσεις τέτοιων κατασκευών ήταν αποκλειστική αρμοδιότητα του Επάρχου Πάφου. Το θέμα θα τύχει χειρισμού από το Τμήμα στα πλαίσια των προνοιών του Περί Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμου του 2010 για την ασφάλεια ταμιευτήρων και έκδοση αδειών υδροληψίας.

Ορθότητα δεδομένων συστήματος τιμολόγησης. Από δειγματοληπτικό διασταυρούμενο έλεγχο των στοιχείων του συστήματος τιμολόγησης και της βάσης δεδομένων του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ), διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου οι εκτάσεις και το είδος καλλιέργειας όπως έχει καταχωριστεί στο σύστημα τιμολόγησης δεν συνάδουν με τη βάση δεδομένων του ΟΑΠ, με ενδεχόμενο αποτέλεσμα την κατανομή μεγαλύτερων από των δικαιούμενων ποσοτήτων νερού στους συγκεκριμένους γεωργούς.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το ΤΑΥ θα συνεργαστεί με τον ΟΑΠ έτσι ώστε να αξιοποιηθούν τα στοιχεία που κατέχει ο Οργανισμός.

4.13 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ

Ανόρυξη γεωτρήσεων. Κατά τη διάρκεια του 2009 ανορύχθηκαν 75 γεωτρήσεις (40 από το Τμήμα και 35 από ιδιώτη διατηρητή) συνολικού κόστους €2.121.459. Για τον υπολογισμό του κόστους λήφθηκαν υπόψη τα εργατικά και οι υπερωρίες του ωρομίσθιου και του μόνιμου προσωπικού που ασχολείται αποκλειστικά με την ανόρυξη γεωτρήσεων, η αξία υλικών και εξαρτημάτων που χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό αυτό, και το ποσό των €908.553, το οποίο αντιπροσωπεύει την αξία του συμβολαίου που καταβλήθηκε στον ιδιώτη διατηρητή.

Παραγωγικότητα γεωτρυπάνων του Τμήματος. Στο Τμήμα τηρούνται αναλυτικά στοιχεία σε σχέση με τις ώρες παραγωγικής εργασίας και τις ώρες αδράνειας ανά γεωτρυπάνο. Η παραγωγική εργασία αναλύεται σε ώρες τρυπήματος και άλλες εργασίες, όπως μετακομίσεις και φορτοεκφορτώσεις υλικών, ενώ οι ώρες αδράνειας χωρίζονται σε βλάβες/επιδιορθώσεις, αναμονές για οδηγίες, καιρικές συνθήκες και άδειες προσωπικού.

Κατά το 2009, σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος, ο μέσος όρος παραγωγικότητας των γεωτρυπάνων ήταν 49,3% και αντιπροσωπεύει 5.277 ώρες εργασίας και ανόρυξη 11.575 μέτρων. Το υπόλοιπο 50,7% αντιπροσωπεύει αδράνεια, από την οποία το 22% οφείλεται σε βλάβες.

Την ευθύνη συντήρησης των 7 γεωτρυπάνων του Τμήματος, προληπτική και διορθωτική, είχε το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών. Το συνολικό κόστος της για το 2009 ανήλθε σε €124.481.

Το 2009 προκηρύχθηκε προσφορά για την αγορά δύο γεωτρυπάνων, αλλά η μοναδική προσφορά που υποβλήθηκε ακυρώθηκε, με απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, διότι κρίθηκε ότι ήταν εκτός προδιαγραφών.

Γεωτρήσεις του Τμήματος που παραμένουν σε εκκρεμότητα. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, εκκρεμεί η τελική τακτοποίηση (είσπραξη κόστους ανόρυξης, ενοικίαση ή σφράγιση γεώτρησης) συνολικά 25 γεωτρήσεων οι οποίες ανορύχθηκαν σε διάφορες Κοινότητες κατά την περίοδο 1980-2001, με συνολικό κόστος €442.026.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει προβεί στο μεταξύ σε συστηματική υπαίθρια διερεύνηση για να διευκρινιστεί πλήρως το καθεστώς των υπό αναφορά γεωτρήσεων και από τις 25 οι επτά διευκρινίστηκαν πλήρως και διαγράφηκαν από τον σχετικό κατάλογο, ενώ παραμένουν σε εκκρεμότητα οι υπόλοιπες 18, για τις οποίες το Τμήμα προτίθεται να αποταθεί στο Γενικό Εισαγγελέα. Μας ανέφερε επίσης ότι, λόγω του ότι, οι εκκρεμότητες που παρατηρούνται έχουν ως αποτέλεσμα, στις πλείστες

περιπτώσεις, την απώλεια δημοσίων εσόδων, θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια έτσι ώστε το θέμα να διευθετηθεί σύντομα.

4.14 ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

Μέρος Α

Έκταση κρατικής δασικής γης. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρεί το Τμήμα, η συνολική έκταση της κρατικής δασικής γης ανέρχεται στα 163.818 εκτάρια. Επειδή δεν κατέστη δυνατή η αντιπαράβολή της έκτασης αυτής με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ), κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, το Τμήμα αποτάθηκε, με επιστολή του ημερ. 9.11.2009, στο ΤΚΧ και ζήτησε ενημέρωση σε σχέση με τη συνολική έκταση της δασικής γης σε παγκύπρια κλίμακα, η οποία είναι εγγεγραμμένη στο όνομα της Δημοκρατίας, με στόχο τον εντοπισμό και διόρθωση τυχόν διαφορών που θα προκύψουν. Το θέμα εκκρεμεί.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €1.805.539 σε σύγκριση με €1.527.104 το 2008. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στη συμπερίληψη, στα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2009, του οφειλόμενου χρέους ύψους €860.281 από ξενοδοχειακή μονάδα στη Λευκωσία, της οποίας οι καθυστερήσεις δεν περιλήφθηκαν στο αντίστοιχο ποσό στις 31.12.2008. Ποσό ύψους €639.581 οφείλεται από δύο ξενοδοχειακές μονάδες στην Αγία Νάπα, ενώ ποσό ύψους €58.434, οφείλεται από ξενοδοχειακή μονάδα για μίσθωση δασικής γης στο Τρόδος και αντιπροσωπεύει τη διαφορά που προέκυψε από την αναθεώρηση του ενοικίου από 1.9.2007, η οποία δεν έγινε αποδεκτή από την εταιρεία.

Ερμηνεία των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Γης) Κανονισμών του 2006. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, ορισμένες πρόνοιες των πιο πάνω Κανονισμών, οι οποίες αφορούν σε ανταλλαγή δασικής γης με ιδιωτική, τυγχάνουν διαφορετικής ερμηνείας από το Τμήμα σε διαφορετικές περιπτώσεις και εισηγηθήκαμε όπως αυτές διευκρινιστούν με τη Νομική Υπηρεσία. Το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο τροποποιητικών Κανονισμών οι οποίοι επλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και των πιο πάνω ασαφειών.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι το προσχέδιο των Κανονισμών έτυχε νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία με την οποία θα γίνει συνάντηση για συζήτηση επί μέρους λεπτομεριών.

Ανταλλαγές δασικής γης με ιδιωτική.

(α) Μητρώο αιτήσεων. Για καλύτερη παρακολούθηση των αιτήσεων που υποβάλλονται για ανταλλαγές κρατικής δασικής γης με ιδιωτική, το Τμήμα, προέβηκε στη δημιουργία και τήρηση κατάλληλου μητρώου στο οποίο καταγράφονται όλα τα σχετικά στοιχεία που αφορούν στην πορεία της αίτησης, από την υποβολή της μέχρι και τη διεκπεραίωση της εξέτασής της. Οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν πριν το 2009, αλλά βρίσκονται ακόμα σε εκκρεμότητα, δεν έχουν καταχωριστεί ακόμα στο μητρώο.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου η εργασία καταχώρισης συνεχίζεται και μέσα στους επόμενους μήνες αναμένεται να καλύψει και τις παλαιότερες αιτήσεις.

(β) Τίτλοι ιδιοκτησίας. Όπως αναφέρεται και στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, το Τμήμα δεν εφαρμόζει επαρκείς μηχανισμούς παρακολούθησης της έκδοσης, επ' ονόματι της Κυπριακής Δημοκρατίας, των τίτλων ιδιοκτησίας της ιδιωτικής δασικής γης που αποκτήθηκε κατόπιν ανταλλαγής με κρατική δασική γη. Για διευθέτηση του θέματος, το Τμήμα ζήτησε από το ΤΚΧ, με επιστολή του ημερ. 9.11.2009, όπως ετοιμάσει και αποστείλει κατάσταση με τις δασικές εκτάσεις, μαζί με τίτλους ιδιοκτησίας σε παγκύπρια κλίμακα, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η αντιπαράθεση των στοιχείων του Κτηματολογίου με τα στοιχεία του Τμήματος. Το θέμα εκκρεμεί.

Μακροχρόνιες συμβάσεις ενοικίασης δασικής γης.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα από τη μίσθωση δασικής γης, έκτασης περίπου 646 εκταρίων, ανήλθαν κατά τη διάρκεια του έτους σε €1.979.405, σε σύγκριση με €1.334.910 το 2008 για έκταση 630 εκταρίων, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €644.495. Η αύξηση οφείλεται, κυρίως, στην είσπραξη περίπου €150.000 από

την σύναψη νέας σύμβασης μίσθωσης κρατικής δασικής γης στους Ορείτες, καθώς και στην είσπραξη καθυστερημένων εσόδων ύψους περίπου €265.000.

(β) Νομιμότητα συμβάσεων που συνάφθηκαν πριν την έκδοση των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Γης) Κανονισμών του 2006. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Δασών Νόμου, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με τέτοιους όρους, περιορισμούς και κριτήρια που θα καθοριστούν με Κανονισμούς, να προβαίνει, μεταξύ άλλων, σε μίσθωση κρατικής γης. Κατά τη νομοτεχνική επεξεργασία προσχεδίου μακροχρόνιας σύμβασης ενοικίασης δασικής γης, η Νομική Υπηρεσία, με επιστολή της ημερ. 31.1.2006 επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι:

- (i) Σύμφωνα με τους περί Δασών Κανονισμούς του 1967 μέχρι 1995, παρέχεται η εξουσία στο Διευθυντή του Τμήματος Δασών να εκμισθώσει, προς το δημόσιο συμφέρον, οποιοδήποτε μέρος μόνιμης δασικής περιοχής, μεταξύ άλλων, υπό την προϋπόθεση ότι «η τοιαύτη μίσθωση ουδόλως αντίκειται εις την πολιτική της Κυβερνήσεως προς επαύξησιν της παραγωγής δασικών προϊόντων». Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι ακόμα και αυτός ο Κανονισμός δυνατό να είναι εκτός της εξουσιοδότησης του εξουσιοδοτικού Νόμου (*ultra vires*).
- (ii) Οι πιο πάνω Κανονισμοί αντικαταστάθηκαν στις 16.12.2005 από την Κ.Δ.Π. 569/2005. Ωστόσο, σύμφωνα με τις διατάξεις των υπό αναφορά Κανονισμών δεν προβλεπόταν η εκμίσθωση δασικής γης σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.
- (iii) Με τον τρόπο που είναι διατυπωμένο το άρθρο 7 του περί Δασών Νόμου, ελλείπει Κανονισμών, δεν παρέχεται η δυνατότητα στο Υπουργικό Συμβούλιο να ασκήσει εξουσία δυνάμει του εν λόγω άρθρου, εφόσον είναι άγνωστες οι προϋποθέσεις με βάση τις οποίες δύναται να ασκήσει την εξουσία του αυτή.
- (iv) Το Υπουργικό Συμβούλιο δεν μπορεί να ασκήσει εξουσία κατευθείαν δυνάμει του Άρθρου 54(ε) του Συντάγματος, διότι η εν λόγω εξουσία υπόκειται σε ρύθμιση από το Νόμο, και εφόσον έχει ρυθμιστεί από τον περί Δασών Νόμο, το Υπουργικό Συμβούλιο δεσμεύεται από το Νόμο αυτό.

Οι πιο πάνω θέσεις επιβεβαιώθηκαν και σε επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 13.4.2007, όπου αναφέρεται, περαιτέρω, ότι βάσει των πιο πάνω οποιαδήποτε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για εκμίσθωση κρατικής γης, που εκδόθηκε πριν την έναρξη ισχύος της Κ.Δ.Π. 170/2006, εκδόθηκε πριν ολοκληρωθεί η νόμιμη εξουσιοδότηση προς το Υπουργικό Συμβούλιο και ως εκ τούτου σε χρόνο που το Υπουργικό Συμβούλιο δεν μπορούσε να ασκήσει εξουσία σε σχέση με τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα.

Ενόψει των πιο πάνω σοβαρών θεμάτων που εγείρονται, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα εξετάσει, με τη Νομική Υπηρεσία, τις επιπτώσεις των πιο πάνω σε σχέση με μακροχρόνιες συμβάσεις μίσθωσης δασικής γης, που συνήφθησαν με νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου πριν την έναρξη ισχύος της Κ.Δ.Π. 170/2006.

Βάσει της εισήγησής μας, το Τμήμα αποτάθηκε στη Νομική Υπηρεσία με επιστολή του ημερ. 17.12.2009, παραλείποντας, ωστόσο, να ενημερώσει τη Νομική Υπηρεσία σε σχέση με τις γνωματεύσεις που είχαν δοθεί παλαιότερα για το θέμα και μη δίνοντας οποιαδήποτε άλλη πληροφόρηση που θα υποβοηθούσε στη διαμόρφωση γνωμάτευσης. Η Νομική Υπηρεσία, σε απάντησή της ημερ. 25.1.2010, αναφέρει ότι δεν φαίνεται να εγείρεται οποιοδήποτε νομικό κώλυμα σε σχέση με την εγκυρότητα των συμβάσεων, επισημαίνοντας παράλληλα ότι, σε κάθε περίπτωση, εάν υπάρχει συγκεκριμένο νομικό ερώτημα, αυτό επιβάλλεται όπως εξειδικευτεί. Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να επανέλθει επί του θέματος, αποστέλλοντας στη Νομική Υπηρεσία αντίγραφο των σχετικών γνωματεύσεων που δόθηκαν προγενέστερα.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι η εισήγησή μας θα υιοθετηθεί.

(γ) Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης δασικής γης σε εταιρεία στην περιοχή Αγίας Νάπας. Η εταιρεία με την οποία συνάφθηκε η πιο πάνω σύμβαση εξακολουθεί να αμφισβητεί την ερμηνεία ορισμένων όρων της

σύμβασης σύμφωνα με τους οποίους, όπως επεξηγείται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, θα έπρεπε να καταβάλει πρόσθετο μίσθωμα για την περίοδο 11.3 – 31.12.2003 ύψους €233.438.

Ενόψει της συνεχιζόμενης άρνησης της εταιρείας να καταβάλει το οφειλόμενο ποσό το Τμήμα απέστειλε στις 13.8.2009, επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα με την οποία ζητά όπως καταχωριστεί αγωγή για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου θα σταλεί άμεσα υπενθύμιση στο Γενικό Εισαγγελέα για το θέμα.

(δ) Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης δασικής γης σε εταιρεία στην Αγία Νάπα. Το 1982 υπογράφηκε σύμβαση εκμίσθωσης κρατικής δασικής έκτασης 10.981 τ.μ. με εταιρεία, η οποία ανήγειρε σε αυτή ξενοδοχειακή μονάδα. Στα πλαίσια αναβάθμισης των υπηρεσιών της, η εταιρεία εγκατέστησε ηλεκτρογεννήτρια σε παρακείμενη κρατική δασική γη εκτός της εκμισθωμένης δασικής γης και προέβη σε ανακαινίσεις και μετατροπές στο ξενοδοχείο, υπερβαίνοντας τους ισχύοντες στην περιοχή συντελεστές δόμησης και κάλυψης. Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσεως απέστειλε, στις 7.6.2007, στην εταιρεία ειδοποίηση με την οποία την κάλεσε όπως τερματίσει κάθε εργασία αμέσως, κατεδαφίσει όλες τις παράνομες οικοδομές και επαναφέρει το επηρεαζόμενο τεμάχιο στη φυσική του κατάσταση. Επίσης στην ειδοποίηση υποδεικνύεται ότι άρχισαν εργασίες για προσθήκες και μετατροπές στο υφιστάμενο ξενοδοχείο και επεμβάσεις στην παρακείμενη δασική γη, η οποία εμπίπτει σε ζώνη προστασίας, καθώς και ότι αποψιλώθηκε λωρίδα πυκνής και αξιόλογης βλάστησης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6.2.2008, ενέκρινε, σύμφωνα με τον Κανονισμό 8 των περί Δασών Κανονισμών του 2006, την εκμίσθωση στην πιο πάνω εταιρεία, δασικής γης έκτασης 1.910 τ.μ., στην οποία είχαν γίνει ήδη οι παράνομες επεμβάσεις, για εγκατάσταση ηλεκτρογεννήτριας και χρήση της ως χώρου πρασίνου και εξουσιοδότησε το Τμήμα Δασών να υπογράψει τη σχετική σύμβαση. Σε προηγούμενη Έκθεσή μας παρατηρήσαμε ότι:

- (i)** Η πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου νομιμοποιεί, ουσιαστικά εκ των υστέρων, παράνομες ενέργειες της εταιρείας.
- (ii)** Ο Κανονισμός 8 αφορά στη διάθεση κρατικής δασικής γης σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και επομένως δεν καλύπτει περιπτώσεις μίσθωσης σε πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στα οποία εμπίπτει η υπό αναφορά εταιρεία. Η απόφαση για διάθεση γης δεν μπορούσε να ληφθεί με βάση τον Κανονισμό 8 (για τουριστικούς σκοπούς) αλλά με βάση τον Κανονισμό 10 των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμών του 2006. Επομένως η απόφαση πιθανόν να μην είναι νομότυπη και το θέμα θα πρέπει να επαναφερθεί ενώπιον του ΥΣ για διορθωτική απόφαση.
- (iii)** Βάσει εκτίμησης του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ημερ. 23.9.2008, η αξία της πιο πάνω έκτασης ανέρχεται στα €765.000 και το ετήσιο μίσθωμα στα €45.900. Η εταιρεία ζήτησε όπως το ύψος του ενοικίου επανεξεταστεί και δεν υπέγραψε τη σχετική συμφωνία.

Παρόλο ότι το Τμήμα μας πληροφόρησε πως ετοιμαζόταν νέα πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης στη βάση του Κανονισμού 10, όπου θα αναφέρονται και οι επισημάνσεις μας, εντούτοις δεν φαίνεται να έγινε οποιαδήποτε σχετική ενέργεια.

(ε) Σύμβαση μίσθωσης δασικής γης στο Τρόδος. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην προηγούμενη Έκθεσή μας, η πιο πάνω σύμβαση συνολογλήθηκε στις 14.10.1977, με διάρκεια 99 χρόνων, για σκοπούς ανέγερσης ξενοδοχείου. Η μίσθωση ενεγράφη στα μητρώα του ΤΚΧ, και αργότερα επιβαρύνθηκε με υποθήκες προς όφελος τραπεζικού ιδρύματος και των Δανειστικών Επιτρόπων. Από το 2000 το ξενοδοχείο παραμένει κλειστό, έχοντας όψη εγκατάλειψης. Λόγω των οφειλών της εταιρείας, οι διάφοροι ενυπόθηκοι πιστωτές διόρισαν παραλήπτες και διαχειριστές, με σκοπό την άμεση εξεύρεση αγοραστή για το ξενοδοχείο. Οι προσπάθειες για εξεύρεση ενδιαφερόμενου επενδυτή, ο οποίος θα αναλάβει τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση μίσθωσης δεν καρποφόρησαν και οι παραλήπτες και διαχειριστές της εταιρείας ανακοίνωσαν, μέσω του τύπου, ότι δέχονται προσφορές για πώληση του ξενοδοχείου.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι οι εκ κοινού Παραλήπτες και Διαχειριστές της εταιρείας, με επιστολή τους ημερ. 20.9.2010, ενημέρωσαν το Τμήμα ότι έχει ληφθεί έγκριση από τους ενυπόθηκους δανειστές της εταιρείας για εκποίηση της σύμβασης μίσθωσης της δασικής γης στην οποία είναι κτισμένο το ξενοδοχείο. Το Τμήμα έχει ζητήσει από το ΤΚΧ εκτίμηση του μισθώματος, ενώ ετοιμάζεται πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση της εκποίησης και της νέας τροποποιημένης σύμβασης που θα υπογραφεί.

(στ) Τερματισμός σύμβασης μίσθωσης δασικής γης στο Τρόδος. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 1.6.2005 αποφάσισε όπως, για λόγους δημοσίου συμφέροντος και στα πλαίσια της πολιτικής της Κυβέρνησης για μη ανανέωση των συμβάσεων εκμίσθωσης δασικής γης στο Τρόδος και για ανάκτηση των μισθίων όπου αυτό είναι νομικά εφικτό, μην εγκρίνει την ανανέωση σύμβασης εκμίσθωσης δασικής γης στο Τρόδος σε ιδιώτη. Εξουσιοδότησε επίσης τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος όπως δώσει οδηγίες στο Διευθυντή του Τμήματος Δασών να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για άμεση ανάκτηση του μισθίου.

Εξαιτίας της άρνησης του ιδιώτη να παραδώσει το μίσθιο, το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 26.9.2005, παρέπεμψε το θέμα στο Γενικό Εισαγγελέα για εξασφάλιση διατάγματος Δικαστηρίου για έξωση του μισθωτή και ανάκτηση του μισθίου από το κράτος, η οποία ακόμα εκκρεμεί. Το Τμήμα, επανέφερε το θέμα στον Γενικό Εισαγγελέα στις 8.6.2006 ζητώντας να ενημερωθεί πού βρισκόταν το θέμα. Όπως πληροφορηθήκαμε, ο ιδιώτης εξακολουθεί να κατέχει παράνομα και να λειτουργεί τα υποστατικά τα οποία βρίσκονται στη δασική γη, για πέμπτη συνεχή χρονιά από την ημερομηνία της απόφασης του ΥΣ για μη ανανέωση της σχετικής σύμβασης εκμίσθωσης.

(ζ) Σύμβαση μίσθωσης κρατικής δασικής γης στον κατασκηνωτικό χώρο Λίμνης Πόλεως Χρυσοχούς. Το Τμήμα προέβη, την 1.3.1980, στη μίσθωση κρατικής δασικής γης στο δάσος Λίμνης στην Πόλη Χρυσοχούς, στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού (ΚΟΤ). Η σύμβαση είχε διάρκεια 10 χρόνια και θα ανανεωνόταν για άλλες 10ετείς περιόδους, εκτός εάν ένα από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη ειδοποιούσε γραπτώς, έξι μήνες πριν τη λήξη της 10ετούς περιόδου, ότι δεν επιθυμεί την ανανέωσή της.

Ο ΚΟΤ σύναψε κατόπιν έγκρισης του Τμήματος Δασών, την 1.3.2000, συμφωνία/άδεια χρήσης της υπό αναφορά δασικής γης, με ιδιώτη, διάρκειας δέκα χρόνων. Στο χώρο αυτό ο ιδιώτης λειτουργούσε κατασκηνωτικό χώρο.

Στις 10.7.2009, το Τμήμα ενημέρωσε το ΚΟΤ ότι δεν επιθυμεί την ανανέωση της σύμβασης μετά τη λήξη της στις 28.2.2010 και ο ΚΟΤ ενημέρωσε σχετικά τον ιδιώτη αδειούχο.

Κατόπιν σχετικής αίτησης του Δήμου Πόλεως Χρυσοχούς, το Υπουργικό Συμβούλιο, αποφάσισε στις 27.10.2009, την εκμίσθωση του κρατικού δάσους Λίμνης στο Δήμο για την ανακαίνιση και λειτουργία του κατασκηνωτικού χώρου. Η ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης καθορίστηκε η 1.3.2010.

Το Τμήμα Δασών, με επιστολή του ημερ. 2.3.2010, ενημέρωσε το Γενικό Εισαγγελέα και τη Γενική Διευθύντρια του ΚΟΤ ότι ο ιδιώτης πρώην αδειούχος δήλωσε ότι δεν πρόκειται να παραδώσει το χώρο αλλά προτίθεται να συνεχίσει να λειτουργεί τον κατασκηνωτικό του χώρο. Παρά τις ενέργειες που έγιναν έκτοτε, ο χώρος δεν έχει ακόμα παραδοθεί στο Τμήμα.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι ο ΚΟΤ ενημέρωσε το Τμήμα ότι προβαίνει σε ενέργειες για παράδοση του μισθίου ελεύθερου κατοχής. Στα πλαίσια αυτά, έχει καταχωρίσει δύο αγωγές εναντίον του ιδιώτη για λειτουργία χώρου αναψυχής χωρίς άδεια και για τη μη τήρηση των όρων της συμφωνίας, ενώ έχει προβεί σε κατάπτωση της εγγύησης που είχε καταθέσει ο ιδιώτης.

(η) Μακροχρόνια σύμβαση δασικής γης στη Λευκωσία. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 1978 το Τμήμα εξέδωσε ετήσια άδεια χρήσης δασικής γης στη Λευκωσία, σε εταιρεία η οποία είχε ανεγείρει, στην παρακείμενη γη, ξενοδοχειακή μονάδα, έναντι ενοικίου το οποίο καθορίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Τόσο ο Έφορος Κρατικών Ενισχύσεων, όσο και ο Γενικός Εισαγγελέας, επισήμαναν την ανάγκη τροποποίησης των όρων της σύμβασης μίσθωσης για αναπροσαρμογή

του ετήσιου μισθώματος με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε αυτό να συνάδει με το κοινοτικό κεκτημένο, δηλαδή να αντανακλά το αγοραίο ενοίκιο στη βάση της εκτίμησης της αξίας της γης.

Κατόπιν εκτίμησης του ΤΚΧ, το ετήσιο μίσθωμα υπολογίστηκε στις £81.600, το οποίο δεν έγινε αποδεκτό από την εταιρεία, με αποτέλεσμα να μην καταστεί δυνατή η υπογραφή της σχετικής συμπληρωματικής σύμβασης μίσθωσης.

Λόγω της πιο πάνω εκκρεμότητας, οι οφειλές της πιο πάνω εταιρείας μέχρι τις 31.12.2009, όπως υπολογίστηκαν από το Τμήμα, βάσει του ετήσιου μισθώματος των £81.600, ανέρχονταν σε €860.280, πλέον τόκους.

Το Τμήμα προώθησε την υπόθεση στο Γενικό Εισαγγελέα.

(θ) Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης δασικής γης, μέρος του Δάσους Παμπούλας, στον Όμιλο Αντισφαίρισης Λάρνακας. Η σχετική σύμβαση συνομολογήθηκε στις 27.3.1972 και έληξε στις 31.3.2005. Παρόλο που η σύμβαση δεν ανανεώθηκε, λόγω εντοπισμού αρχαιολογικών ευρημάτων στο χώρο από το Τμήμα Αρχαιοτήτων, οι εγκαταστάσεις του Ομίλου Αντισφαίρισης που βρίσκονται στην εκμισθωμένη γη, εξακολουθούν να λειτουργούν κανονικά.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 6.6.2007, ενέκρινε την εκμίσθωση, στον ΚΟΑ, άλλης δασικής γης, που αποτελεί μέρος του δάσους «Άγιος Λάζαρος», συνολικής έκτασης 12.347 τ.μ., με δικαίωμα υπεκμίσθωσής της στον Όμιλο Αντισφαίρισης Λάρνακας για σκοπούς δημιουργίας γηπέδων και εγκαταστάσεων για τις ανάγκες του Ομίλου Αντισφαίρισης, στα πλαίσια του προγράμματος για δημιουργία Αθλητικού Πάρκου – Πολυκέντρου Νεολαίας. Εκφράσαμε την άποψη ότι, η συνεχιζόμενη χρήση της δασικής γης στο δάσος Παμπούλας, από τον Όμιλο Αντισφαίρισης, μέχρι τη δημιουργία των νέων εγκαταστάσεων του Ομίλου στο δάσος «Άγιος Λάζαρος», δεν είναι νομικά κατοχυρωμένη, αφού η σχετική σύμβαση έχει ήδη λήξει χωρίς περαιτέρω ανανέωσή της.

Το Τμήμα, σε απάντηση σχετικής επιστολής μας, μας ενημέρωσε ότι θα διαβουλευόταν με τον Όμιλο Αντισφαίρισης και το Τμήμα Αρχαιοτήτων για νομιμοποίηση της χρήσης της γης από τον Όμιλο μέχρι την έναρξη των ανασκαφών και τη διαμόρφωση γηπέδων αντισφαίρισης από τον ΚΟΑ στο Δάσος Αγίου Λαζάρου, ωστόσο δεν έχει γίνει ακόμα οποιαδήποτε σχετική ενέργεια.

(ι) Σύμβαση μίσθωσης δασικής γης, μέρος του κρατικού δάσους Ορείτες. Στα πλαίσια ικανοποίησης των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας για αύξηση της συνεισφοράς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ολική κατανάλωση ενέργειας στο 6% μέχρι το 2010, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 5.12.2007, ενέκρινε την εκμίσθωση δασικής γης, συνολικής έκτασης 39.025 τ.μ., η οποία αποτελεί μέρος του κρατικού δάσους Ορείτες, το οποίο έχει ενταχθεί στο Δίκτυο «Φύση 2000», για σκοπούς δημιουργίας αιολικού πάρκου. Σύμφωνα με τη σχετική Πρόταση, θα απαιτείτο η εκμίσθωση 625 τ.μ. για τις θέσεις των ανεμογεννητριών. Της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου προηγήθηκε γνωμοδότηση της Περιβαλλοντικής Αρχής, ημερ. 19.3.2007, σύμφωνα με την οποία η τεχνολογία που θα χρησιμοποιηθεί επιτρέπει την εγκατάσταση και λειτουργία του αιολικού πάρκου με περιβαλλοντικά αποδεκτό τρόπο.

Κατόπιν καθορισμού της έκτασης της γης που θα απαιτηθεί να εκμισθωθεί ώστε οι εγκαταστάσεις του αιολικού πάρκου να ικανοποιούν τον επιτρεπόμενο συντελεστή δόμησης, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την εκμίσθωση επιπρόσθετης κρατικής δασικής γης έκτασης 113.383 τ.μ. στην ίδια εταιρεία, για σκοπούς δημιουργίας του αιολικού πάρκου. Σύμφωνα με τον όρο (517) της πολεοδομικής άδειας για την ανέγερση του πάρκου, η γη που θα χρησιμοποιηθεί για τις ανεμογεννήτριες θα είναι η απόλυτα απαραίτητη, ενώ η υπόλοιπη γη που θα εκμισθωθεί δεν θα περιφραχθεί και θα παραμείνει στη φυσική της κατάσταση. Όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως ημερ. 4.2.2009, το συνολικό εμβαδό της δασικής γης που θα περιφραχθεί υπολογίστηκε σε 26.698 τ.μ., τα οποία αντιστοιχούν σε ποσοστό 2,1% της συνολικής έκτασης του δάσους Ορείτες, που ανέρχεται σε 1.268.400 τ.μ. Η σχετική συμφωνία εκμίσθωσης, η οποία έτυχε νομοτεχνικής επεξεργασίας από τη Νομική Υπηρεσία, υπογράφηκε στις 29.7.2009 και σε αυτή περιλαμβάνεται ρήτρα η οποία παρέχει στο μισθωτή το δικαίωμα να υποθηκεύει τη σύμβαση.

Πριν την έναρξη των εργασιών κατασκευής του πάρκου, το Τμήμα Δασών, με επιστολή του ημερ. 7.8.2009, παραχώρησε άδεια στο μισθωτή όπως κόβει, εκριζώνει και μετακινεί δέντρα και βλάστηση, νοουμένου ότι θα καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ελαχιστοποίησης των δυσμενών επιπτώσεων στη βλάστηση και στο περιβάλλον και ότι πριν την έναρξη οποιωνδήποτε εργασιών θα ενημερώνεται ο Περιφερειακός Δασικός Λειτουργός Πάφου, στην παρουσία του οποίου θα διεξάγονται οι εργασίες.

Ζητήσαμε από το Τμήμα όπως μας ενημερώσει για τα ακόλουθα:

- Κατά πόσον έχει εξασφαλιστεί, βάσει των διατάξεων της νομοθεσίας, παρέκκλιση που να επιτρέπει χωροθέτηση του πάρκου, εφόσον, σύμφωνα με την Εντολή αρ. 2 του 2006, η οποία εκδόθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών δυνάμει του Άρθρου 6 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, δεν επιτρέπεται η χωροθέτηση ανεμογεννήτριας ή/και αιολικού πάρκου, μεταξύ άλλων, σε Κρατικό Δάσος, στις περιοχές προστασίας του Δικτύου «Φύση 2000», σε καθορισμένες Ζώνες Ειδικής Προστασίας άγριων πτηνών και σε απόσταση μέχρι και 500μ. από διάδρομο και πέρασμα διέλευσης αποδημητικών πτηνών.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με ενημέρωση που έλαβε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, η παρέκκλιση έχει δοθεί.

- Το κόστος των αναδασώσεων οι οποίες επηρεάστηκαν από τη δημιουργία του αιολικού πάρκου.
- Εάν ο μισθωτής έχει προβεί, κατόπιν συνεννόησης με το Τμήμα στην περίφραξη του ελάχιστου απαιτούμενου χώρου γύρω από τις ανεμογεννήτριες και αν όντως η υπόλοιπη εκμισθωμένη έκταση παραμένει στη φυσική της κατάσταση.

Σύμφωνα με ενημέρωση που είχαμε από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου η περίφραξη έγινε μόνο για τρεις ανεμογεννήτριες που βρίσκονται μέσα στο κρατικό δάσος που παραχωρήθηκε στο Τμήμα Γεωργίας για κτηνοτροφικούς σκοπούς, όπως προνοείται στους όρους. Η υπόλοιπη έκταση παραμένει σε φυσική κατάσταση, ενώ κάποια μικρή διατάραξη που έγινε σε ορισμένα σημεία θα αποκατασταθεί αμέσως.

- Τα μέτρα που το Τμήμα προτίθεται να απαιτήσει από το μισθωτή να λάβει για αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι κάποιες βασικές διαμορφώσεις που αποτελούν μέρος των εργασιών αποκατάστασης έχουν ήδη γίνει, ενώ θα σταλεί στο μισθωτή μνημόνιο με λεπτομέρειες, όρους και χρονοδιαγράμματα για την ικανοποιητική αποκατάσταση της κρατικής δασικής γης.

Άδειες χρήσης δασικής γης.

(α) Τέλη χρήσης. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 32 των περί Δασών Κανονισμών του 1967 μέχρι 1993, ο Διευθυντής του Τμήματος Δασών δύναται να εκμισθώνει δασική γη και να καθορίζει τα τέλη για οποιαδήποτε άδεια χρήσης που εκδίδεται με βάση τους αναφερόμενους Κανονισμούς, αφού λάβει υπόψη τις τιμές που ισχύουν στην αγορά.

Βάσει γνωμάτευσης του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σύμφωνα με την οποία τα τέλη χρήσης δασικής γης πρέπει να συνάδουν με το αγοραίο ενοίκιο και να ανανεώνονται κάθε πενταετία, το Τμήμα απέστειλε στις 21.9.2009, επιστολή στο ΤΚΧ για καθορισμό, κατά περιοχή, των τελών που θα πρέπει να καταβάλλονται ώστε να μη θεωρείται ότι παραχωρείται στους χρήστες κρατική ενίσχυση. Τα αναθεωρημένα τέλη θα ισχύουν αναδρομικά για την πενταετία 2009 – 2013. Ενόψει της επικείμενης αναθεώρησης, το Τμήμα δεν προέβη στην είσπραξη τελών κατά το 2009, εκτός στις περιπτώσεις όπου οι ίδιοι οι χρήστες εξέφρασαν επιθυμία να καταβάλουν τα οφειλόμενα τέλη, με βάση τα ισχύοντα. Το Τμήμα εισέπραξε τα τέλη στις περιπτώσεις αυτές διευκρινίζοντας ότι μετά την αναθεώρηση των τελών θα ζητηθεί από τους ενοικιαστές να καταβάλουν τη διαφορά που θα προκύψει.

Ως εκ τούτου, το συνολικό ποσό που εισπράχθηκε από τις άδειες χρήσης δασικής γης για γεωργικούς σκοπούς, έκτασης 909,42 εκταρίων, ανήλθε σε €120.396, σε σύγκριση με €359.557 για έκταση 868 εκταρίων το 2008, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €239.161.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου το Τμήμα έχει λάβει από το ΤΚΧ τα αναθεωρημένα τέλη για την Επαρχία Αμμοχώστου ενώ προσεχώς αναμένονται και τα αναθεωρημένα τέλη για την Επαρχία Λάρνακας. Μας πληροφόρησε επίσης ότι ήδη έχουν δοθεί οδηγίες στον οικείο Περιφερειακό Δασικό Λειτουργό για είσπραξη των τελών στην Επαρχία Αμμοχώστου.

(β) Καθυστερημένα τέλη. Τα καθυστερημένα τέλη από τη χρήση δασικής γης για γεωργικούς σκοπούς, δεν περιλήφθηκαν στην κατάσταση καθυστερημένων εσόδων 31.12.2009, διότι δεν ετοιμάστηκε κατάσταση με το ακριβές ποσό των ενοικίων που παρέμεναν σε εκκρεμότητα στις 31.12.2009.

Χαρτογράφηση και ετοιμασία Δασικού Κτηματολογίου. Όπως μας πληροφόρησε, το Τμήμα, η χαρτογράφηση και ετοιμασία Δασικού Κτηματολογίου για τα δάση Άχνας και Ξυλοτύμπου βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη του 2010.

Σύμφωνα με ενημέρωση που είχαμε από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου η εργασία συνεχίζεται με κάποια καθυστέρηση, λόγω έλλειψης προσωπικού, αλλά θα καταβληθεί προσπάθεια για επίτευξη με την αξιοποίηση δασικού προσωπικού από άλλες περιφέρειες όταν λήξει η περίοδος πυρκαγιών.

Διερεύνηση πιθανής διασύνδεσης της γραμμής μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας Καρβουνά – Τριμίκλινης με την πυρκαγιά της 29^{ης} Ιουνίου 2007 στις περιοχές Σαϊττά – Αμιάντου – Πελενδρίου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κατόπιν εισήγησής μας, το Τμήμα ζήτησε στις 19.12.2008 από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας όπως διερευνήσει την πιθανότητα στοιχειοθέτησης αστικών ευθυνών εκ μέρους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και τη διεκδίκηση σχετικών αποζημιώσεων σε σχέση με την πιο πάνω πυρκαγιά. Σε απάντηση του στις 12.6.2009, ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε ότι λόγω παντελούς έλλειψης οποιασδήποτε τεκμηρίωσης στοιχείων και μαρτυρίας δεν ήταν δυνατόν να διατυπώσει οποιαδήποτε θέση για το θέμα. Το Τμήμα στις 30.6.2009, αποτάθηκε στον Αρχηγό της Αστυνομίας και εξασφάλισε την έκθεση που ετοίμασε η τετραμελής ομάδα διερεύνησης και στις 9.10.2009 η έκθεση αυτή αποστάλθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα για υποβολή της αξιολόγησης ύπαρξης τυχόν αστικών ευθυνών. Μέχρι σήμερα δεν υπήρξαν εξελίξεις.

4.15 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Μέρος Α

Καταβολή αποζημιώσεων σε διάφορους γεωργοκτηνοτροφικούς κλάδους για επιπτώσεις από την ανομβρία.

(α) Νομικό πλαίσιο και διαδικασίες εκτίμησης ζημιών. Το Υπουργικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη την πολύ χαμηλή βροχόπτωση της περιόδου Οκτωβρίου 2007 – Αυγούστου 2008, αποφάσισε να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΓΦΠΠ) να απευθυνθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) για εκταμίευση από τα ταμεία του Κράτους του ποσού των €67,5 εκ. και διάθεσή του στους πληγέντες γεωργοκτηνοτρόφους και να εξουσιοδοτήσει τους Υπουργούς ΓΦΠΠ και Οικονομικών όπως, σε συνεργασία με τις αγροτικές οργανώσεις και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, καθορίσουν αυστηρά, ορθολογικά, δίκαια και συγκεκριμένα κριτήρια για την κατανομή ενισχύσεων στο μέλλον. Το ποσό των €67,5 εκ. που εγκρίθηκε αντιπροσωπεύει το 50% των ζημιών που υπολογίστηκαν, ανά κλάδο, από το Υπουργείο ΓΦΠΠ.

Το Συμβούλιο της ΕΕ ενέκρινε στις 29.9.2008, τη χορήγηση της πιο πάνω κρατικής ενίσχυσης και η Βουλή των Αντιπροσώπων, με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό για το 2008, ενέκρινε τη διάθεση των αναγκαίων πιστώσεων. Η διενέργεια των πληρωμών ανατέθηκε στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ).

(β) Καθορισμός κριτηρίων. Κατόπιν συσκέψεων με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, διαμορφώθηκαν τα κριτήρια του Σχεδίου, τα οποία εγκρίθηκαν από τον Υπουργό ΓΦΠΠ στις 13.1.2009, και αποφασίστηκε όπως μη ζητηθεί η υποβολή αιτήσεων από τους δικαιούχους αλλά όπως για τον υπολογισμό και την

καταβολή της αποζημίωσης χρησιμοποιηθούν τα στοιχεία βάσει των οποίων καταβλήθηκαν οι εκταρικές και κεφαλικές επιδοτήσεις του 2008 (όπως επιλέξιμη έκταση, είδος καλλιέργειας, αριθμός ζώων, κ.λπ), καθώς και στοιχεία του Τμήματος Γεωργίας (για θερμοκηπιακές καλλιέργειες κ.λπ.). Η αποζημίωση ανά εκτάριο/κεφαλή υπολογίστηκε ανά κλάδο, με τη διαίρεση του 50% της συνολικής ζημιάς του κάθε κλάδου με την επιλέξιμη έκταση/πληθυσμό ζώων ανά είδος καλλιέργειας/κλάδο και αποφασίστηκε όπως στους επαγγελματίες γεωργούς καταβληθεί το 100% της αποζημίωσης που τους αναλογούσε ενώ στους μη επαγγελματίες γεωργούς καταβληθεί το 70% με μέγιστο ποσό αποζημίωσης ανά αιτητή τις €90.000.

(γ) Υπέρβαση πληρωμών ανά κατηγορία καλλιέργειας. Παρατηρήθηκε ότι, για ορισμένους κλάδους παραγωγής, η συνολική αποζημίωση που καταβλήθηκε υπερέβηκε το 50% των ζημιών. Οι υπερβάσεις αφορούν στους κλάδους αιγοπροβατοτροφίας (€200.771) και λαχανοκομίας (€80.144).

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι αρκετοί γεωργοί, υπέβαλαν παράπονα/ενστάσεις προς το Υπουργείο, μετά την εξέταση των οποίων διαφάνηκε ότι, τα αδιάθετα χρηματικά διαθέσιμα ανά κλάδο δεν αρκούσαν για ικανοποίησή τους. Για το λόγο αυτό το Τμήμα εξασφάλισε την έγκριση του Υπουργού ΓΦΠΠ για ενοποίηση όλου του αδιάθετου ποσού για ικανοποίηση των αιτημάτων αυτών.

(δ) Υπολογισμός αποζημιώσεων ανά μονάδα. Παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες κατηγορίες η αποζημίωση που δόθηκε ανά μονάδα/κεφαλή υπερέβαινε σημαντικά τις επιδοτήσεις που δόθηκαν στα πλαίσια άλλων ενισχύσεων. Συγκεκριμένα, η αποζημίωση που καταβλήθηκε ανά κεφαλή αιγοπροβάτων ανήλθε σε €44 ενώ η μέγιστη ενίσχυση που δόθηκε για κεφαλικές επιδοτήσεις αιγοπροβάτων ήταν €31. Επίσης, η αποζημίωση που δόθηκε ανά δεκάριο για ορισμένες κατηγορίες καλλιεργειών, υπερβαίνει κατά πολύ τη συνήθη ενίσχυση που παραχωρείται υπό το καθεστώς ενιαίας εκταρικής επιδότησης, η οποία ανερχόταν στα €21,06 ανά δεκάριο. (π.χ. λαχανικά €172, πατάτες €129,68, άνθη εκτός θερμοκηπίου €1.278,03, άνθη εντός θερμοκηπίου €1.852,08).

Αντιλαμβανόμαστε ότι τα δύο Σχέδια εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς. Ωστόσο, λόγω του ύψους της αποζημίωσης ανά δεκάριο που αφορούν, ζητήσαμε να ενημερωθούμε αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους προκύπτουν τόσο σημαντικές διαφορές.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι οι αρνητικές επιπτώσεις της ανομβρίας ήταν πιο έντονες για τις αρδευόμενες φυτείες με αποτέλεσμα οι γεωργοί να υποστούν μεγαλύτερες απώλειες εισοδήματος.

(ε) Κριτήρια Εκταρικής Επιδότησης. Σύμφωνα με τα κριτήρια της κατανομής της οικονομικής βοήθειας, φυσικά πρόσωπα που καλλιεργούν έστω και ένα τεμάχιο στις μειονεκτικές περιοχές Α του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης θα επιδοτούνταν με το 100% της αποζημίωσης για όλα τους τα τεμάχια, ανεξάρτητα του αν ήταν επαγγελματίες γεωργοί ή όχι. Εκφράσαμε την άποψη ότι το κριτήριο αυτό δεν είναι, ούτε ορθολογικό, ούτε δίκαιο όπως προνοούσε η σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και αναφέραμε ενδεικτικά περίπτωση που επιδοτήθηκε με ποσοστό 100% για συνολική έκταση 104,8 δεκαρίων, παρόλο που μόνο ένα από τα 28 αιτούμενα τεμάχια, με επιλέξιμη έκταση 3 δεκαρίων, βρισκόταν στις μειονεκτικές περιοχές Α.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το κριτήριο αυτό περιλήφθηκε λόγω, αφενός του χρόνου που θα χρειαζόταν για να γίνει διαχωρισμός των τεμαχίων που εμπίπτουν σε μειονεκτικές και μη μειονεκτικές περιοχές και της επιθυμίας για καταβολή της αποζημίωσης το συντομότερο δυνατό.

(στ) Εξέταση ενστάσεων. Παρόλο που αρχικά δεν εκδόθηκε ανακοίνωση σχετικά με δικαίωμα ένστασης, αφού δεν προβλεπόταν στα κριτήρια του Σχεδίου, εντούτοις λήφθηκαν αιτήματα ενστάσεων τα οποία, κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου, εξετάστηκαν από τριμελή τεχνική επιτροπή, απαρτιζόμενη από εκπροσώπους του Τμήματος Γεωργίας, του ΟΑΠ και του ΟΓΑ.

Ακολούθησαν συνεδριάσεις της τεχνικής επιτροπής με τη συμμετοχή των αγροτικών οργανώσεων οι οποίες, όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος, συγκαλέστηκαν βάσει προφορικών οδηγιών του Υπουργού ΓΦΠΠ, για εξέταση των απορριφθεισών ενστάσεων. Η επιτροπή εισηγήθηκε στο Υπουργείο ΓΦΠΠ όπως εγκριθούν ακόμη 36 ενστάσεις, οι οποίες αρχικά είχαν απορριφθεί, συνολικού ποσού €290.988.

Από την εξέταση των ενστάσεων που εγκρίθηκαν, προέκυψε ότι δεν τηρήθηκε σε όλες τις περιπτώσεις το κριτήριο του Σχεδίου σύμφωνα με το οποίο ως βάση για καταβολή της ενίσχυσης θα χρησιμοποιούνται τα δεδομένα των εκταρικών επιδοτήσεων του 2008. Συγκεκριμένα, έγιναν δεκτές βεβαιώσεις που εκδόθηκαν από το Τμήμα και που αφορούσαν στην καλλιέργεια λαχανικών, που επιδοτούνταν με ψηλό συντελεστή αποζημίωσης, από άτομα τα οποία βάσει των δηλώσεών τους, έλαβαν εκταρικές επιδοτήσεις κατά το 2008 ως σιτηροκαλλιεργητές.

Επίσης, μετά την προσκόμιση βεβαιώσεων καλλιέργειας από το Τμήμα, έγινε αποδεκτή η συμπερίληψη τεμαχίων που δεν είχαν δηλωθεί για σκοπούς εκταρικών επιδοτήσεων κατά το 2008, ή δηλώθηκαν για αγρανάπαυση ενώ κατά την επανεξέταση των απορριφθεισών ενστάσεων αποφασίστηκε όπως, για σκοπούς αποζημίωσης, ληφθούν υπόψη και οι μόνιμες καλλιέργειες που υπήρχαν από προηγούμενως και επιβεβαιώνονταν με στοιχεία από το Τμήμα Γεωργίας ή το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων, γεγονός που ευνοούσε μόνο όσα άτομα υπέβαλαν ένσταση και αδικούσε τα άτομα που είχαν μεν μόνιμες καλλιέργειες αλλά δεν υπέβαλαν ένσταση.

(ζ) Ενστάσεις συνταξιούχων γεωργών που συνεχίζουν τις γεωργικές τους δραστηριότητες. Η εξέταση των ενστάσεων συνταξιούχων γεωργών, οι οποίοι για σκοπούς καταβολής αποζημίωσης δεν θεωρήθηκαν επαγγελματίες γεωργοί και συνεπώς τους καταβλήθηκε το 70% της δικαιούμενης αποζημίωσης βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι πολύ σύντομα αναμένεται να υποβληθεί στο Υπουργείο εισήγηση της επιτροπής, για έγκριση και καταβολή της διαφοράς του 30% της αποζημίωσης.

Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2004-2006. Η τελευταία ημερομηνία ανάληψης πληρωμών από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) – Τμήμα Εγγυήσεων σε σχέση με το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 – 2006, το οποίο αφορούσε σε συνολικές δαπάνες υλοποίησης ύψους €158,3 εκ., με ανώτατο όριο επιχορήγησης από το ΕΓΤΠΕ –Τμήμα Εγγυήσεων τα €74,8 εκ. ήταν η 31.12.2008.

Σύμφωνα με την πιστοποιημένη δήλωση που υπέβαλε ο ΟΑΠ στην ΕΕ στις 8.12.2009, στα πλαίσια του άρθρου 32 του Κανονισμού Ε.Κ. αρ. 1260/1999, οι συνολικές δαπάνες που καταβλήθηκαν στα πλαίσια του Σχεδίου ανήλθαν σε €143.811.621 εκ των οποίων τα €74.751.757 αφορούσαν συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ποσό ύψους €71.060.000 έχει ήδη εκταμιευθεί. Όπως προκύπτει, το ποσοστό εκταμίευσης των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων στα πλαίσια του Σχεδίου ανήλθε περίπου στο 95%. Το αίτημα εκταμίευσης του τελικού υπολοίπου υποβλήθηκε με την πιστοποιημένη δήλωση που αναφέρεται πιο πάνω και η διαδικασία κλεισίματος του Σχεδίου αναμένεται να ολοκληρωθεί μετά την εκκαθάριση των λογαριασμών για το οικονομικό έτος 2009. Το τελικό ποσό εκταμίευσης αναμένεται να προσεγγίσει το 100%.

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007 – 2013. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με απόφασή της ημερ. 23.11.2007, όπως τροποποιήθηκε στα πλαίσια του Σχεδίου Οικονομικής Ανασυγκρότησης στις 15.12.2009, ενέκρινε το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης για την περίοδο από 1.1.2007 έως 31.12.2013, με σύνολο δαπανών εφαρμογής του, περιλαμβανομένων των εγκεκριμένων κρατικών ενισχύσεων, ύψους €384,4 εκ. Η μέγιστη συνεισφορά του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) καθορίζεται στα €164,5 εκ., και η τελευταία ημερομηνία καταβολής πληρωμών ορίζεται η 31.12.2015. Μέχρι τον Απρίλιο του 2010 είχαν προκηρυχθεί τα περισσότερα Μέτρα/Καθεστώτα του Προγράμματος.

Το σύνολο των πληρωμών που διενεργήθηκαν στα πλαίσια του Προγράμματος μέχρι τις 31.12.2009 ανήλθαν σε €64.915.599 (€33.388.833 κατά το 2009) από τις οποίες ποσό ύψους €32.458.622 (€16.693.960 για το 2009) αφορούσε συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ. Στις συνολικές πληρωμές περιλαμβάνεται ποσό ύψους €26.669.764 που αφορούσε πληρωμές υπό μορφή ανειλημμένων πιστώσεων του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 -2006.

Ποσό ύψους €43.835.057 έχει ήδη εκταμιευθεί. Όπως προκύπτει, το ποσοστό εκταμίευσης των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων στα πλαίσια του Σχεδίου ανήλθε, μέχρι τις 31.12.2009, περίπου στο 26,6%,

ποσοστό που βρίσκεται στα επίπεδα του μέσου Κοινοτικού όρου απορρόφησης (27,3%).

Σύμβαση για την Ανάπτυξη, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστήματος για την διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007 – 2013.

(α) Μετά από προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού, ο ΟΑΠ κατακύρωσε, στις 16.11.2007, σύμβαση παροχής υπηρεσιών για την ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013, σε κοινοπραξία εταιρειών. Η σχετική σύμβαση υπογράφηκε στις 22.11.2007 για ποσό ύψους €534.468, περιλαμβανομένης της λειτουργικής υποστήριξης και εξαιρουμένου του κόστους συντήρησης και ΦΠΑ. Η ανάδοχη κοινοπραξία ανέλαβε να ολοκληρώσει το έργο σε 18 μήνες με αναμενόμενη ημερομηνία τελικής παράδοσης τις 15.5.2009.

Το έργο αφορά στη μηχανογράφηση 18 Μέτρων, ορισμένα από τα οποία αποτελούνται από επιμέρους καθεστώτα, για τα οποία απαιτείται η κατασκευή 22 συνολικά υποσυστημάτων. Σύμφωνα με σχετική έκθεση προόδου που ετοιμάστηκε στις 30.4.2010 από το διευθυντή του έργου, το συνολικό ποσοστό υλοποίησης του έργου ανέρχεται στο 55%, παρουσιάζεται δηλαδή μεγάλη καθυστέρηση στην υλοποίηση του.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τους λόγους που οδήγησαν στην συνεχιζόμενη καθυστέρηση του έργου, στο μέρος που αφορά στο Τμήμα, καθώς και για τα μέτρα που λαμβάνει το Τμήμα για την έγκαιρη διεκπεραίωση των υποχρεώσεων του σε σχέση με το έργο, δεδομένου του γεγονότος ότι, όπως διαφαίνεται από σχετική αλληλογραφία, η ανάδοχος εταιρεία επιρρίπτει ευθύνες για την καθυστέρηση τόσο στον ΟΑΠ όσο και στους αναδόχους του, λόγω κυρίως της έλλειψης αποτελεσματικού συντονισμού, της ύπαρξης πολλών αποκλίσεων από τις αρχικές απαιτήσεις, και την μη ικανοποιητική διαθεσιμότητα των υπευθύνων λειτουργιών.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις βαρύνουν αποκλειστικά την ανάδοχο εταιρεία η οποία αδυνατεί να ολοκληρώσει το έργο σύμφωνα με τα εκάστοτε χρονοδιαγράμματα, επισημαίνοντας ότι οι λειτουργοί του Τμήματος ανταποκρίνονται αμέσως στις υποχρεώσεις τους παρόλο ότι η πρακτική της μη έγκαιρης πρόσκλησης τους, από την ανάδοχο εταιρεία, σε συσκέψεις, καθιστά ορισμένες φορές αδύνατο να ανταποκριθούν άμεσα. Εξέφρασε επίσης την άποψη ότι ο ισχυρισμός της αναδόχου εταιρείας για ύπαρξη πολλών νέων απαιτήσεων είναι αβάσιμος, αφού στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι απαιτήσεις αυτές αποτελούν λογικές προεκτάσεις των όσων έχουν καταγραφεί στο έγγραφο απαιτήσεων.

(β) Ως αποτέλεσμα της καθυστέρησης υλοποίησης του πιο πάνω έργου, από το σύνολο των 3.372 αιτήσεων που παραλήφθηκαν σε σχέση με τα Μέτρα που συμπεριλαμβάνονται στο έργο, διενεργήθηκαν μέχρι τον Απρίλιο του 2010 πληρωμές για μόνο 40 αιτήσεις. Δεδομένης της ήδη υπάρχουσας καθυστέρησης, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τις ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προβεί το Τμήμα, ως Αρμόδια Αρχή για το ΠΑΑ 2007 – 2013, για την έγκαιρη εξέταση των αιτήσεων και την απρόσκοπτη διενέργεια των πληρωμών προς τους αιτητές.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι για συγκράτηση των καθυστερήσεων προέβη σε ανακατανομή του ανθρώπινου δυναμικού, δίνοντας έμφαση σε Μέτρα που ήταν άμεσης προτεραιότητας, στη χρήση λογισμικών που χρησιμοποιήθηκαν κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και στη χρήση νέων βοηθητικών εφαρμογών όπου ήταν εφικτό.

Εισηγηθήκαμε όπως, στην περίπτωση Μέτρων όπου ο αριθμός αιτήσεων το επιτρέπει (πχ Μέτρο 1.5.2 - 10 αιτήσεις, Μέτρο 1.7 – 11 αιτήσεις, Μέτρο 1.9 – 13 αιτήσεις), εξεταστεί το ενδεχόμενο αξιολόγησης των αιτήσεων και προώθησής τους για πληρωμή εξωλογισμικά, επισημαίνοντας ότι, σε επιστολή της Διαχειριστικής Αρχής ημερ. 13.5.2010 προς τον Τομέα Εξουσιοδότησης Πληρωμών, αναφέρεται ότι παρόλο που αρκετές αιτήσεις έχουν ολοκληρωθεί, παραμένουν στον Τομέα χωρίς προώθηση στον ΟΑΠ για πληρωμή, λόγω της μη ύπαρξης λογισμικού.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι, έχοντας υπόψη τους ελέγχους και τις διαδικασίες που προβλέπονται από την ΕΕ η ύπαρξη λογισμικού θεωρείται απαραίτητη, ενώ η Διαχειριστική Αρχή έδωσε οδηγίες για πραγματοποίηση πληρωμών, εξωλογισμικά, για το Μέτρο 4.3, κατ' εξαίρεση, ως προσωρινή

διευθέτηση.

Αναφέραμε επίσης ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως το Μέτρο 1.3 «Πρώρη συνταξιοδότηση αγροτών» το οποίο προκηρύχθηκε κατά το 2008, η μη έγκαιρη εξέταση και έγκριση των αιτήσεων επιφέρει απώλεια εισοδήματος στους αιτητές, αφού ως ημερομηνία έναρξης καταβολής της αποζημίωσης λογίζεται η ημερομηνία έγκρισης της αίτησης.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι από τον Ιούνιο του 2009 μέχρι το τέλος Μαΐου 2010 σχεδόν όλο το προσωπικό του Τομέα Εξουσιοδότησης Πληρωμών έχει ασχοληθεί με την εξέταση των αιτήσεων του Καθεστώτος 1.5.1 για το οποίο υποβλήθηκε μεγάλος αριθμός αιτήσεων και τέθηκε από το Υπουργείο ως πρώτη προτεραιότητα.

Τομέας Εξουσιοδότησης Πληρωμών - Καθεστώς 1.1.1. ΣΑΑ 2004 - 2006. Ο Τομέας Εξουσιοδότησης Πληρωμών του Τμήματος έχει συσταθεί στα πλαίσια οργάνωσης των εργασιών διαχείρισης Μέτρων του ΣΑΑ 2004-2006, του ΠΑΑ 2007-2013 καθώς και Μέτρων των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς, για τα οποία, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, το Τμήμα έχει οριστεί ως ανάδοχος του ΟΑΠ.

Σε σχέση με αιτήσεις του Καθεστώτος 1.1.1 του ΣΑΑ 2004 - 2006, διενεργήθηκαν, κατά το 2009, πληρωμές ύψους €19.473.624 (2008 - €7.608.219) οι οποίες συγχρηματοδοτήθηκαν κατά €9.736.812 ή ποσοστό 50% από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληρωμές αφορούν αιτήσεις της δεύτερης Προκήρυξης του Καθεστώτος 1.1.1 του ΣΑΑ 2004 - 2006, οι οποίες μεταφέρθηκαν στο ΠΑΑ 2007 - 2013 ως ανειλημμένες υποχρεώσεις.

Διαπιστώθηκε ότι κατά το 2009 διενεργήθηκαν πληρωμές σε μεγάλο αριθμό αιτητών, κυρίως σιτηροκαλλιεργητών, οι οποίες αρχικά απορρίφθηκαν, αφού κρίθηκε ότι οι εκμεταλλεύσεις τους δεν πληρούσαν το κριτήριο της βιωσιμότητας, αλλά υπέβαλαν στη συνέχεια ένσταση, η οποία έγινε αποδεκτή. Η επαναξιολόγηση των ενστάσεων έγινε με βάση τα κοστολόγια του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών (ΙΓΕ) για το 2007, παρόλο που για τις υπόλοιπες καλλιέργειες χρησιμοποιήθηκαν κοστολόγια του ΙΓΕ του 2002. Επίσης, στην επαναξιολόγηση λήφθηκαν υπόψη και πρόσθετα στοιχεία που επισύναψαν οι αιτητές, μεταξύ των οποίων και το εξωγεωργικό εισόδημα των αιτητών.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο οκτώ ενστάσεων, οι οποίες έγιναν αποδεκτές στη βάση του εξωγεωργικού εισοδήματος που δηλώθηκε, διαπιστώθηκε ότι για πέντε από αυτές δεν υποβλήθηκαν αποδεικτικά στοιχεία για τεκμηρίωση του εισοδήματος αυτού. Επίσης, θεωρούμε ότι οι αξιολογήσεις μεταξύ των αιτητών θα πρέπει να γίνονται στην ίδια βάση, δηλαδή να χρησιμοποιούνται τα κοστολόγια του ΙΓΕ της ίδιας χρονιάς για όλους τους αιτητές, ώστε να μην εννοούνται ορισμένες κατηγορίες καλλιεργητών.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι, μετά από μελέτη των κοστολογίων του ΙΓΕ για το 2002 διαφάνηκε ότι στον τομέα της σιτοκαλλιέργειας καθορίστηκαν δυσανάλογα ψηλές μεταβλητές δαπάνες, γεγονός που οδήγησε στη απόρριψη των αιτήσεων των σιτοπαραγωγών γι' αυτό δόθηκαν οδηγίες στο ΙΓΕ για επανεξέταση του ύψους των μεταβλητών δαπανών.

Κλάδος Εργαστηριακών Αναλύσεων - Τομέας Ελέγχου Ζωοτροφών.

(α) Διαπίστευση Εργαστηρίου Ελέγχου Ποιότητας Ζωοτροφών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Εργαστήριο Ελέγχου Ποιότητας Ζωοτροφών του Τμήματος δεν έχει ακόμα διαπιστευθεί παρόλο ότι βάσει του Κανονισμού 2076/2005, η προθεσμία για διαπίστευσή του έληξε στις 31.12.2009.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Εργαστήριο δεν έχει ακόμα διαπιστευθεί λόγω υποστελέχωσης, γεγονός που προκαλεί προβλήματα στην αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας για τις ζωοτροφές, και επισήμανε την ανάγκη για επίσπευση της διαδικασίας πρόσληψης προσοντούχου προσωπικού για στελέχωσή του.

(β) Διενέργεια Ελέγχων. Όπως αναφέρεται και σε σχετική επιστολή του τέως Διευθυντή του Τμήματος ημερ. 23.6.2009, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, λόγω των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στο παρελθόν με τον εντοπισμό αφλατοξινών στο γάλα, που οδήγησαν στον αυξημένο έλεγχό τους, σε συνάρτηση με το μικρό διαθέσιμο αριθμό επιθεωρητών ζωοτροφών και την περιορισμένη δυνατότητα του

χημείου, το ετήσιο πρόγραμμα ποιοτικού ελέγχου ζωοτροφών που έχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το οποίο προνοεί τον έλεγχο πολλών άλλων παραμέτρων, πέραν των αφλατοξινών, έχει σχεδόν εγκαταλειφθεί, με αποτέλεσμα να ελλοχεύει ο κίνδυνος μη έγκαιρου εντοπισμού άλλων μυκοτοξινών ή ανεπιθύμητων ουσιών και διοχέτευσης, στην αγορά, ακατάλληλων ζωοτροφών, με όλα τα συνεπακόλουθα για τη δημόσια υγεία.

Πέραν των πιο πάνω, οι εισηγήσεις για ενδυνάμωση του συστήματος, που αναφέρονται στη σχετική διοικητική έρευνα η οποία διενεργήθηκε στο πρόσφατο παρελθόν σε σχέση με τη διοχέτευση ζωοτροφών με αφλατοξίνες στην αγορά, που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το συχνότερο έλεγχο του γάλακτος για αφλατοξίνη, τη βελτίωση του συστήματος ιχνηλασιμότητας των ζωοτροφών, την επιθεώρηση και δειγματοληψία από επιθεωρητή στο λιμάνι πριν την έναρξη της εκφόρτωσης του υλικού, τη μη διάθεση υλικών που προέρχονται από τρίτες χώρες στην αγορά πριν την έκδοση των αποτελεσμάτων των χημικών αναλύσεων και τη συχνότερη δειγματοληψία από αποθήκες ζωοτροφών, δεν εφαρμόστηκαν ακόμα πλήρως.

Το Υπουργείο θεωρεί ότι ο λόγος μη υλοποίησης των εισηγήσεων για βελτίωση του συστήματος ελέγχου ζωοτροφών και η μη τήρηση του προγράμματος ελέγχου οφείλεται στη μη επαρκή στελέχωση του Τομέα και για το λόγο αυτό ζήτησε την ενίσχυση του Τμήματος με επιπρόσθετο προσωπικό. Μέσω του συμπληρωματικού Προϋπολογισμού για το 2009, εγκρίθηκε η δημιουργία 14 πρόσθετων θέσεων και το Υπουργείο, ζήτησε την έγκριση του Τμήματος Διοίκησης και Προσωπικού για πρόσληψη εκτάκτων έναντι των μονίμων αυτών θέσεων, ώστε να καλυφθούν άμεσα οι ανάγκες για αποτελεσματικό έλεγχο των ζωοτροφών. Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ανέφερε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερ.11.9.2009 στην οποία συζητήθηκε ο Ετήσιος Προϋπολογισμός του 2010, αποφάσισε μεταξύ άλλων την παγοποίηση της πρόσληψης πρόσθετου έκτακτου προσωπικού για τους επόμενους 18 μήνες, λαμβάνοντας υπόψη τις δύσκολες δημοσιονομικές συνθήκες, γεγονός που, σύμφωνα με το Τμήμα Γεωργίας, προκαλεί σημαντικά προβλήματα στη διεκπεραίωση των εργασιών του Κλάδου, αφού οι πέντε λειτουργοί που εργάζονται σήμερα στον τομέα ζωοτροφών του Κλάδου εργαστηριακών αναλύσεων δεν αρκούν για την αποτελεσματική επιθεώρηση ζωοτροφών στα σημεία εισόδου (λιμάνια) ούτε και όλων των αποθηκών, μύλων, εγκαταστάσεων παρασκευής ζωοτροφών κλπ.

(γ) Γνωμάτευση για πιθανές ευθύνες της αρμόδιας αρχής όσον αφορά τον έλεγχο των εισαγομένων και διακινουμένων ζωοτροφών στην Κύπρο. Κατόπιν αιτήματος του Τμήματος, ημερ. 30.12.2008, η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας διαβίβασε, με επιστολή της στις 15.9.2009, γνωμάτευση αναφορικά με τις πιθανές ευθύνες της αρμόδιας αρχής για τον έλεγχο των εισαγομένων και διακινουμένων ζωοτροφών. Σύμφωνα με τη γνωμάτευση, οι οποιεσδήποτε ευθύνες της αρμόδιας αρχής προκύπτουν από την αξιολόγηση γεγονότων, τα οποία πρέπει να καταδεικνύουν ότι η αρμόδια αρχή δεν διενέργησε τους επίσημους ελέγχους ούτε εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις ελέγχου κατά τρόπο αποτελεσματικό και ουσιαστικό. Επέσυρε επίσης την προσοχή σε πρόσφατη απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σύμφωνα με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι η Ελληνική Δημοκρατία, μη λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για να θεραπευτεί η ανεπάρκεια προσωπικού των υπηρεσιών που είναι επιφορτισμένες με τη διεξαγωγή των κτηνιατρικών ελέγχων στην Ελλάδα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του σχετικού κοινοτικού Κανονισμού. Θεωρούμε ότι τα πιο πάνω θα πρέπει να προβληματίσουν σοβαρά το Τμήμα ως προς τις ευθύνες του για τον αποτελεσματικό έλεγχο των ζωοτροφών.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι, η υιοθέτηση του Κανονισμού 178/2002 ο οποίος καθιερώνει κοινούς ορισμούς και καθορίζει γενικές κατευθυντήριες αρχές και θεμιτούς στόχους για τη νομοθεσία των τροφίμων και ζωοτροφών, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία της υγείας σε ψηλά επίπεδα, θα πρέπει να οδηγεί στην ενίσχυση της κοινής ευθύνης κατά μήκος της τροφικής αλυσίδας και όχι στη διασπορά των επιμέρους ευθυνών, επισημαίνοντας ότι ο κάθε κρίκος οφείλει να λαμβάνει τα μέτρα που απαιτούνται για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας τροφίμων, στο πλαίσιο των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων που αναλαμβάνει.

Αποζημιώσεις Κτηνοτρόφων. Στο πιο πάνω Κονδύλι του Προϋπολογισμού του Τμήματος για το 2009 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €1.876.780 για καταβολή αποζημιώσεων για εθελοντική κατεδάφιση, με ή χωρίς μετεγκατάσταση, κτηνοτροφικών υποστατικών τα οποία λόγω της θέσης τους έχουν καταστεί οχληρά

σε μεγάλο βαθμό ή και πηγή ρύπανσης του περιβάλλοντος ή των υπόγειων υδροφορέων.

Οι πραγματικές δαπάνες από το πιο πάνω Κονδύλι κατά το 2009 ανήλθαν σε μόνο €178.075, δηλαδή το ποσοστό υλοποίησης ανήλθε στο 9,5%, αφού στα πλαίσια του Σχεδίου για κατεδάφιση με σκοπό τη μετεγκατάσταση καταβλήθηκαν αποζημιώσεις μόνο σε τρεις δικαιούχους κτηνοτρόφους, ενώ η εξέταση άλλων 12 αιτήσεων αναστάληκε μέχρι την προσκόμιση, από τους αιτητές, των απαραίτητων αδειών (πολεοδομικών και οικοδομής), και όσον αφορά στο Σχέδιο για την κατεδάφιση οχληρών κτηνοτροφικών υποστατικών χωρίς μετεγκατάσταση, το οποίο τέθηκε σε ισχύ στις 5.8.2009, δεν διενεργήθηκε καμία δαπάνη κατά το 2009. Επίσης, όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, παρουσιάζεται καθυστέρηση στη διαδικασία απαλλοτρίωσης της απαιτούμενης έκτασης γης για μετεγκατάσταση της κτηνοτροφικής περιοχής Κάτω Πολεμιδιών, με συνεπαγόμενη καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου και παράταση της οχληρίας από την υφιστάμενη κτηνοτροφική περιοχή, η οποία γειτνιάζει με το νέο γενικό νοσοκομείο Λεμεσού.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι εντός του 2010 υπολογίζεται η πλήρης αξιοποίηση του πιο πάνω Κονδυλίου.

Κτηνοτροφικές Περιοχές.

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 30.7.2008, επανακαθόρισε το ύψος του ενοικίου των κτηνοτροφικών οικοπέδων ώστε αυτό να βασίζεται στο αγοραίο ετήσιο ενοίκιο και να μην εμπεριέχει κρατική ενίσχυση. Σε σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 29.9.2008 αποφασίστηκε όπως οι εκτοπισθέντες κτηνοτρόφοι καταβάλλουν συμβολικό ετήσιο ενοίκιο ύψους €1- €2 ανά οικοπέδο, για την περίοδο 2.5.2007-31.12.2008, και όπως η διαφορά που προκύπτει σε σχέση με το αγοραίο ενοίκιο καλυφθεί από τις σχετικές ρυθμίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis). Το Τμήμα Γεωργίας, με επιστολή του ημερ. 12.1.2009, πληροφόρησε τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ότι προβαίνει σε λεπτομερή καταγραφή των συμβάσεων μίσθωσης για κτηνοτροφικές περιοχές, με σκοπό την ετοιμασία μίας ενιαίας πρότασης για διερεύνηση της δυνατότητας παραχώρησης έκπτωσης στο ύψος του αγοραίου ενοικίου που πρέπει να καταβάλλουν οι κτηνοτρόφοι, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα αναμένει από το Υπουργείο Εσωτερικών την υποβολή διαφόρων στοιχείων σε σχέση με τις κτηνοτροφικές περιοχές που βρίσκονται σε τουρκοκυπριακά τεμάχια. Ανέφερε επίσης ότι, σε περίπτωση όπου διαφανεί ότι δεν είναι δυνατή η παραχώρηση ενίσχυσης από το διαθέσιμο ποσό που αφορά τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, τότε οι κτηνοτρόφοι θα κληθούν να καταβάλουν ολόκληρο το αγοραίο ενοίκιο.

(β) Μη έγκαιρη λήψη μέτρων στις περιπτώσεις αθέτησης των συμφωνιών μίσθωσης οικοπέδων. Σε έλεγχο της Υπηρεσίας μας στο Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Πάφου διαπιστώθηκε ότι σε τρεις περιπτώσεις έχουν ανεγερθεί σε κτηνοτροφικά οικόπεδα κατοικίες. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε με τους λόγους για τους οποίους το Τμήμα δεν έλαβε ακόμη οποιαδήποτε νομικά μέτρα εναντίον των παρανομούντων και επισημάναμε την ανάγκη διενέργειας επιτόπιων ελέγχων σε συστηματική βάση ώστε τυχόν παρανομίες να εντοπίζονται έγκαιρα και να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την κατάλληλη χρήση και αξιοποίηση των κτηνοτροφικών οικοπέδων.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία όπως, σε περιπτώσεις όπου παραβιάζεται σημαντικός όρος της σύμβασης μίσθωσης, να αποστέλλεται διπλοσυστημένη επιστολή προς τον ενοικιαστή παρέχοντας του προθεσμία για συμμόρφωση. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης θα προωθείται διαδικασία για έκδοση διατάγματος έξωσής του. Όσον αφορά στις περιπτώσεις όπου έχει ανεγερθεί οικία, χωρίς την έγκριση του Διευθυντή του Τμήματος, μας ανέφερε ότι εκ παραδρομής δεν κινήθηκε διαδικασία ανάκτησης, και ότι το Τμήμα θα τροχοδρομήσει διαδικασία ανάκτησης όλων των κτηνοτροφικών οικοπέδων στα οποία παραβιάζονται οι όροι της σύμβασης μίσθωσης.

Επιδότηση αγροτικού ρεύματος. Η εφαρμογή του Σχεδίου Ηλεκτροδότησης Εγκαταστάσεων με βάση την Αγροτική Πολιτική της ΑΗΚ εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 9.7.2008, μετά από την έγκριση του Σχεδίου από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ημερ. 7.9.2007. Παράλληλα με το νέο Σχέδιο,

ετοιμάστηκαν οι περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2008 (Κ.Δ.Π. 286/2008), οι οποίοι παρέχουν το κατάλληλο νομικό υπόβαθρο για την εφαρμογή του Σχεδίου, και τέθηκαν σε ισχύ στις 18.7.2008.

Κατά το 2009 υποβλήθηκαν συνολικά 250 αιτήσεις για έκδοση βεβαίωσης δικαιούχου για συμμετοχή στο Σχέδιο, από τις οποίες 11 απορρίφθηκαν. Από τον έλεγχο της διαδικασίας αξιολόγησης των αιτήσεων διαπιστώθηκαν, μεταξύ άλλων, τα πιο κάτω:

(α) Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις αιτήσεων οι οποίες εγκρίθηκαν χωρίς να προσκομιστεί άδεια απόρριψης λυμάτων, παρόλο που αυτό προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία όπως αποτείνονται στο Τμήμα Περιβάλλοντος, που είναι η αρμόδια Αρχή, ώστε να ελέγχεται αν έχει εκδοθεί η σχετική άδεια.

(β) Δεν φαίνεται να διενεργήθηκαν από τα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία, εκτός της Πάφου, επιτόπιοι έλεγχοι, ώστε να διασφαλίζεται ότι, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου, οι δικαιούχοι θα ασχολούνται για πρωτογενή ή/και δευτερογενή παραγωγή γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων τουλάχιστον πέντε χρόνια μετά την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και ότι οι εγκαταστάσεις που θα ηλεκτροδοτηθούν θα συνεχίσουν να αξιοποιούνται, κατά την περίοδο αυτή, για το σκοπό αυτό.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι στο μεταξύ διενεργήθηκαν επιτόπιοι έλεγχοι και από τα υπόλοιπα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία.

(γ) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου εκδόθηκε από το Τμήμα βεβαίωση δικαιούχου, χωρίς, κατά την άποψή μας να πληρούνται τα κριτήρια του Σχεδίου, γεγονός που ενδεχομένως να υποδηλώνει ότι οι έλεγχοι που διενεργούνται από τα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία δεν είναι επαρκείς.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι θα διερευνηθεί η δυνατότητα μέσω της ΑΗΚ για απόσυρση των σχετικών βεβαιώσεων.

Σχέδιο Ρύθμισης Αγροτικών Χρεών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενη Έκθεσή μας, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 21.10.2005, ενέκρινε Σχέδιο για τη Ρύθμιση Αγροτικών Χρεών. Η απόφαση αυτή αποτελούσε την υλοποίηση παλαιότερης πολιτικής δέσμευσης για αντιμετώπιση του συσσωρευμένου γεωργικού χρέους το οποίο προέκυψε, αφενός, λόγω δανεισμού εκτοπισθέντων γεωργών, για επαναδραστηριοποίησή τους μετά την τουρκική εισβολή, και αφετέρου λόγω της ξηρασίας που έπληξε την Κύπρο κατά τη δεκαετία του 1990 και των συνεπειών της στη γεωργική παραγωγή.

Κατόπιν εξέτασης των αιτήσεων που υποβλήθηκαν, από το Τμήμα Γεωργίας, το Υπουργείο ΓΦΠΠ ετοίμασε Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τη ρύθμιση δανείων συνολικού ύψους €63 εκ., με τη διαγραφή ποσού ύψους περίπου €34 εκ. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 5.8.2009, την κατ' αρχή ρύθμιση των δανείων αυτών, με διαγραφή ποσού ύψους €8 εκ. το Δεκέμβριο του 2009 και ίσου ποσού τον Ιανουάριο του 2010, και όπως το υπόλοιπο ποσό παραμένει σε εκκρεμότητα. Εξουσιοδότησε, επίσης, τον Υπουργό ΓΦΠΠ να ζητήσει από το Γενικό Ελεγκτή να προβεί σε δειγματοληπτικό έλεγχο για επιβεβαίωση των τρεχούμενων λογαριασμών που έχουν δηλωθεί ως αγροτικά χρέη, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο τα υπόλοιπα τους έχουν προέλθει αποκλειστικά από τη διενέργεια δαπανών για αγροτικούς σκοπούς, σύμφωνα με το Σχέδιο.

Η Υπηρεσία μας διεξήγαγε δειγματοληπτικό έλεγχο σε 23 τρεχούμενους λογαριασμούς που εγκρίθηκαν για ρύθμιση από την Επιτροπή εξέτασης των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στα πλαίσια του πιο πάνω Σχεδίου. Όπως διαπιστώσαμε, οι τρεχούμενοι λογαριασμοί που δηλώθηκαν ως αγροτικά χρέη δεν συνοδεύονταν, στη συντριπτική πλειοψηφία τους, από οποιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία που να βεβαιώνουν ότι τα υπόλοιπα τους προήλθαν από τη διενέργεια επιλέξιμων, βάσει των κριτηρίων του Σχεδίου, δαπανών. Βάσει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι, ενόψει των ανυπέρβλητων πρακτικών δυσκολιών για επιβεβαίωση της χρήσης των τρεχούμενων λογαριασμών αποκλειστικά και μόνο για αγροτικούς σκοπούς, η απόφαση για ρύθμιση τους θα ήταν καθαρά πολιτική απόφαση, έξω από τους όρους και τα κριτήρια του Σχεδίου Ρύθμισης Αγροτικών Χρεών. Τελικά το Υπουργείο ΓΦΠΠ προχώρησε, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών

στη συμπερίληψη των πιο πάνω τρεχούμενων λογαριασμών στα δάνεια που περιλήφθηκαν για ρύθμιση στα πλαίσια του Σχεδίου.

Επίσης από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήσαμε σε δάνεια τα οποία έτυχαν ρύθμισης στη βάση του Σχεδίου, διαπιστώσαμε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, οι οφειλέτες γεωργοί ήταν λήπτες σημαντικών ποσών ενίσχυσης από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών. Σε ορισμένες, μάλιστα περιπτώσεις, τα ποσά που έλαβαν υπερέβαιναν κατά πολύ το συνολικό ποσό των δανείων τους για τα οποία αιτήθηκαν όπως ρυθμίζονται στα πλαίσια του Σχεδίου. Επισημαίνεται επίσης ότι, στις περισσότερες περιπτώσεις, οι χορηγίες αφορούσαν ενισχύσεις που λήφθηκαν με βάση την έκταση, δηλαδή οι εν λόγω γεωργοί διαχειρίζονται ή/και κατέχουν μεγάλες εκτάσεις γης. Επιπρόσθετα, διαπιστώσαμε ότι αρκετοί από τους υπό αναφορά γεωργούς έχουν εγγεγραμμένα στο όνομα τους πολυτελή οχήματα, ορισμένοι μάλιστα πέραν του ενός.

Αναγνωρίζουμε ότι η ρύθμιση των αγροτικών χρεών αποτελούσε πολιτική δέσμευση των εκάστοτε κυβερνήσεων, εκφράσαμε ωστόσο, την άποψη ότι, κατά την εξέταση παρόμοιων αιτημάτων στο μέλλον, θα πρέπει να καθορίζονται και εισοδηματικά κριτήρια, ώστε τα μέτρα να είναι στοχοθετημένα και να συμβάλλουν το μέγιστο στην ενίσχυση των ομάδων των γεωργών οι οποίοι έχουν πραγματική ανάγκη για στήριξη.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι, κατόπιν εισήγησής μας, το Τμήμα ζήτησε γραπτώς ενημέρωση από το Υπουργείο Οικονομικών κατά πόσο τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στα οποία έγιναν τα σχετικά εμβάσματα, απέστειλαν οποιαδήποτε δικαιολογητικά ώστε να επιβεβαιωθεί η πίστωση όλων των εγκριθέντων για διαγραφή χρεωστικών λογαριασμών, αν έγινε σχετικός έλεγχος που να διασφαλίζει τη διαγραφή των συγκεκριμένων χρεών και κατά πόσο πραγματοποιήθηκε η σύσκεψη του Υπουργού Οικονομικών με τα τραπεζικά ιδρύματα, με τη συμμετοχή αγροτικών οργανώσεων, για την επίτευξη ευνοϊκών ρυθμίσεων για την αποπληρωμή του υπόλοιπου ποσού των αγροτικών χρεών από τους αιτητές.

Προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις γεωργικών προϊόντων και τροφίμων. Παρόλο που, όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, υποβλήθηκε, από το 2004, αίτηση από το Σύνδεσμο Τυροκόμων Κύπρου για κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι», η αίτηση προωθήθηκε στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, από την αρμόδια Αρχή, μόλις στις 29.7.2009, ενώ εκκρεμεί η εξέταση σχετικής προσφυγής που υπέβαλαν το «Τουρκικό Βιομηχανικό Επιμελητήριο Κύπρου» μαζί με Τουρκοκυπριακή εταιρεία στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Πέραν της αίτησης του Συνδέσμου Τυροκόμων Κύπρου για κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι», έχουν υποβληθεί ακόμη 21 αιτήσεις για άλλες ονομασίες. Επτά από τις αιτήσεις απορρίφθηκαν και δώδεκα βρίσκονται ακόμα υπό εξέταση. Η μοναδική ονομασία που έχει κατοχυρωθεί μέχρι σήμερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο ως Προστατευμένη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) είναι η ονομασία «Λουκούμι Γεροσκήπου». Επίσης, κατόπιν απόφασης του Υπουργού ΓΦΠΠ η οποία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15.1.2010, η αίτηση του Συνδέσμου Παραγωγών Παραδοσιακών Εδεσμάτων Γεροσκήπου για κατοχύρωση της ονομασίας «Κουφέτα Αμυγδάλου Γεροσκήπου/ Koufeta Amygdalou Geroskipou» ως Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) προωθήθηκε στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο διεξήγαγε σχετικό έλεγχο για το πιο πάνω θέμα περί τα μέσα Ιουνίου, στον οποίο συμμετείχε και η Υπηρεσία μας. Στη δήλωση προκαταρκτικών πορισμάτων του ελέγχου επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, η έλλειψη γραπτής τεκμηρίωσης διενέργειας των ελέγχων που καθορίζονται στο άρθρο 6 του Κανονισμού 1898/2006 σε σχέση με προϊόντα ΠΓΕ. Στη δήλωση γίνεται επίσης αναφορά στο γεγονός ότι οι προδιαγραφές της αίτησης που διαβιβάστηκε στην Επιτροπή για το χαλλούμι βασίστηκε σε υποχρεωτικό πρότυπο του 1985 και ο τρόπος διατύπωσής του αφήνει πολύ ευρύ φάσμα δυνατοτήτων όσον αφορά στο τελικό προϊόν.

Σχέδια παροχής οικονομικής βοήθειας, ενίσχυσης και αποζημιώσεων στους εγκλωβισμένους.

(α) Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας στους εγκλωβισμένους γεωργοκτηνοτρόφους λόγω ειδικών δυσκολιών κατά την άσκηση της γεωργικής τους απασχόλησης. Στις 9.3.2009, η Υπουργική Επιτροπή καθόρισε λεπτομερή διαδικασία καταρτισμού τελικού καταλόγου καταβολής της χορηγίας στους

εγκλωβισμένους γεωργοκτηνοτρόφους, ώστε η βοήθεια η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 14.4.2009 να παραχωρείται στους πραγματικούς δικαιούχους. Οι πληρωμές για το 2009, ύψους €1.134.178, καταβλήθηκαν στους δικαιούχους περί τα τέλη Δεκεμβρίου 2009.

Από τον έλεγχο τόσο των πληρωμών για το 2008, όσο και των πληρωμών για το 2009, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Λόγω, κυρίως, της άρσης, των ανωτάτων ορίων, και κατά δευτερεύοντα λόγο, της αύξησης των ποσών επιδότησης βάσει του αναθεωρημένου Σχεδίου, η σχετική δαπάνη υπερδιπλασιάστηκε κατά τα τελευταία χρόνια.
- (ii) Μετά την άρση των ανωτάτων ορίων, οι εκτάσεις και ο αριθμός ζώων που δηλώθηκαν από τους αιτητές για ενίσχυση, παρουσίασαν σημαντική αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, η οποία δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί, αφού δεν μπορούν να διεξαχθούν επί τόπου έλεγχοι.
- (iii) Παρόλο που, σύμφωνα με σχετική πρόνοια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 15.1.2009, η οικονομική βοήθεια για το 2008 υπολογίστηκε στη βάση των εκτάσεων και του αριθμού ζώων που υποβλήθηκαν με βάση τον τελικό κατάλογο του 2007, στον τελικό κατάλογο που καταρτίστηκε για το 2008, συμπεριλήφθηκαν πρόσθετα 17 άτομα τα οποία το 2007 δεν είχαν γεωργική δραστηριότητα.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι έχει ετοιμαστεί αναθεωρημένο Σχέδιο για επαναφορά των ανώτατων ορίων ανά κατηγορία το οποίο προωθείται για έγκριση.

(β) Σχέδιο παροχής αποζημιώσεων για ζημιές που έχουν υποστεί οι εγκλωβισμένοι κατά τη γεωργική τους δραστηριότητα από την ανομβρία. Στα πλαίσια της παραχώρησης κρατικής ενίσχυσης στους γεωργοκτηνοτρόφους που επηρεάστηκαν από την ανομβρία, το Τμήμα Γεωργίας κατέβαλε σε εγκλωβισμένους ποσό ύψους €517.838.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

- (i) Τα ποσά που αναφέρονται στη σχετική επιστολή, με την οποία ζητήθηκε η αποδέσμευση του σχετικού Κονδυλίου δεν συνάδουν με τα ποσά της ενίσχυσης που δόθηκαν για την ανομβρία στις ελεύθερες περιοχές, ενώ οι συνολικές εκτάσεις που αναφέρονται στην ίδια επιστολή δεν συμφωνούν με τις εκτάσεις στη βάση των οποίων δόθηκε ενίσχυση στους εγκλωβισμένους γεωργοκτηνοτρόφους κατά το 2007 και το 2008. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε για τη μέθοδο υπολογισμού του ποσού για το οποίο ζητήθηκε έγκριση.
- (ii) Όπως διαφάνηκε στη συνέχεια, το ποσό των €520.000 που αποδεσμεύτηκε από τη Βουλή δεν αρκούσε για την καταβολή αποζημιώσεων σε όλους τους δικαιούχους αφού, σύμφωνα με τον ονομαστικό κατάλογο δικαιούχων που καταρτίστηκε, το ποσό που απαιτείτο ανερχόταν στις €625.229. Για να μην υπάρξει υπέρβαση σε σχέση με το ποσό που αποδεσμεύτηκε από την Βουλή, το Τμήμα αποφάσισε μείωση ύψους περίπου 18%, επί των αποζημιώσεων και κατάρτισε νέο κατάλογο με βάση τα στοιχεία των πληρωμών που διενεργήθηκαν στα πλαίσια του Σχεδίου οικονομικής βοήθειας προς τους εγκλωβισμένους για το 2008. Η μείωση που επιβλήθηκε αποτελεί, κατά την άποψή μας, άνιση κατανομή της ενίσχυσης μεταξύ δικαιούχων των ελεύθερων και των κατεχόμενων περιοχών.
- (iii) Από δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας στον ονομαστικό κατάλογο πληρωμής των δικαιούχων διαπιστώθηκαν λάθη, εκ των οποίων τα περισσότερα, όπως διαφάνηκε, αφορούσαν λανθασμένη στοίχιση των ονομάτων με τα ποσά, με αποτέλεσμα να εκδοθούν επιταγές με λανθασμένα ποσά. Επισημάνσαμε ότι οι ονομαστικοί κατάλογοι με τα αντίστοιχα ποσά θα πρέπει να ελέγχονται προτού προωθηθούν για πληρωμή για διασφάλιση της ορθότητάς τους.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι, λόγω της ιδιαιτερότητας της κατάστασης των εγκλωβισμένων και επειδή επρόκειτο για εφ' άπαξ ενίσχυση, δεν κρίθηκε ούτε σκόπιμο ούτε και εφικτό να γίνουν εκ των υστέρων διορθώσεις.

(γ) Παροχή οικονομικής ενίσχυσης για επενδύσεις στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις λόγω ειδικών δυσκολιών κατά την άσκηση της γεωργικής τους απασχόλησης. Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 20.5.2009 ενέκρινε το πιο πάνω Σχέδιο και για το σκοπό αυτό περιλήφθηκε στον Προϋπολογισμό για το 2010, πρόνοια ύψους €1 εκ.

Το Σχέδιο χρηματοδοτείται αποκλειστικά από εθνικούς πόρους και οι επιλέξιμες δαπάνες θα καλύπτουν την κατασκευή κτιρίων και υποστατικών, την αγορά νέων μηχανημάτων και εξαρτημάτων. Λόγω της αδυναμίας των Αρχών της Δημοκρατίας να ασκήσουν έλεγχο στις κατεχόμενες περιοχές, οι αιτήσεις θα πρέπει, σύμφωνα με το Σχέδιο, να βεβαιώνονται για την ορθότητα των πληροφοριών τους, από τον πρόεδρο και τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου της Κοινότητας όπου βρίσκεται η εκμετάλλευση. Η καταβολή της ενίσχυσης θα γίνεται με την προσκόμιση τιμολογίων και αποδείξεων.

Παρατηρήθηκε ότι στο Σχέδιο δεν διευκρινίζεται κατά πόσο οι αγορές τόσο εξοπλισμού/μηχανημάτων όσο και υπηρεσιών (π.χ. οικοδομικές εργασίες) θα πρέπει, όπου είναι εφικτό, να εξασφαλίζονται από τις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές, ούτως ώστε να διασφαλίζεται και η νομιμότητα των αποδείξεων που θα προσκομίζονται. Επίσης δεν καθορίζεται το περιεχόμενο του «απλοποιημένου σχεδίου βελτίωσης της επένδυσης» που πρέπει να υποβάλλεται μαζί με την αίτηση συμμετοχής στο Σχέδιο, αλλά ούτε και από ποιους φορείς θα ετοιμάζεται ώστε να διασφαλίζεται η εγκυρότητα του περιεχομένου του. Επιπρόσθετα, δεν γίνεται αναφορά για έλεγχο που να εξασφαλίζει ότι η εκμετάλλευση θα συνεχίσει να λειτουργεί για τα επόμενα χρόνια και ότι τα μηχανήματα/εξοπλισμός είναι σε χρήση και δεν έχουν εγκαταλειφθεί ή εκποιηθεί. Ενόψει των πιο πάνω, τόσο ο έλεγχος των αιτήσεων σε σχέση με την επαρκή τεκμηρίωση των σχετικών στοιχείων και αποδείξεων που θα υποβάλλονται, όσο και επιβεβαίωση της λειτουργίας και βιωσιμότητας των εκμεταλλεύσεων, είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι οι αγορές εξοπλισμού/μηχανημάτων πρέπει να πραγματοποιούνται από τις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές, ενώ όσον αφορά τις υπηρεσίες (π.χ. οικοδομικές εργασίες, υλικά κλπ) μπορούν να εξασφαλιστούν από την τουρκοκρατούμενη περιοχή. Η νομιμότητα, τόσο των πληροφοριών που υποβάλλονται με την αίτηση, όσο και των τιμολογίων/αποδείξεων που θα προσκομίζονται από τους αιτητές, θα διασφαλίζεται μέσω του προέδρου και των μελών του Κοινοτικού Συμβουλίου οι οποίοι θα υπογράφουν και θα πιστοποιούν όλα τα δικαιολογητικά. Επίσης, όσον αφορά τον έλεγχο που να διασφαλίζει ότι η εκμετάλλευση θα συνεχίσει να λειτουργεί για τα επόμενα χρόνια, την ευθύνη την έχουν οι αιτητές, οι οποίοι έχουν υπογράψει υπεύθυνη δήλωση και δεσμεύονται ότι αναλαμβάνουν να διασφαλίσουν ότι οι μόνιμες κατασκευές θα αξιοποιηθούν για τουλάχιστον δέκα χρόνια και τα μηχανήματα για πέντε.

Γεωργικά Φάρμακα.

(α) Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχου. Διαπιστώσαμε ότι, παρά την ανίχνευση ουσιών σε επίπεδα ψηλότερα των καθορισμένων Ανώτατων Ορίων Καταλοίπων (ΑΟΚ) σε σταφύλια, τόσο κατά το 2007 όσο και κατά το 2008, σε ποσοστό 19% και 30%, αντίστοιχα, των δειγμάτων που εξετάστηκαν, τα δείγματα του συγκεκριμένου προϊόντος αντί να αυξηθούν, μειώθηκαν από 42 το 2007 σε 30 το 2008 και σε 27 το 2009. Για σκοπούς βελτίωσης της διαδικασίας, εισηγηθήκαμε όπως τα αποτελέσματα του ετήσιου προγράμματος αξιολογούνται και λαμβάνονται υπόψη κατά την ετοιμασία του προγράμματος για τον επόμενο χρόνο. Στο ετήσιο πρόγραμμα ελέγχου θα πρέπει επίσης να γίνει πρόνοια για επαναληπτικούς ελέγχους σε παραγωγούς ή/και συσκευαστήρια στα οποία έχει αποσταλεί «τελευταία προειδοποίηση» λόγω της ανίχνευσης υπολειμμάτων σε επίπεδα ψηλότερα των ΑΟΚ κατά το προηγούμενο έτος.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι οι εισηγήσεις μας λήφθηκαν υπόψη κατά την ετοιμασία του ετήσιου προγράμματος για το 2010.

(β) Υπερβάσεις Ανώτατων Ορίων Καταλοίπων. Σύμφωνα με το άρθρο 21(1)(στ) του περί Γεωργικών Φαρμάκων Νόμου (Ν.1(Ι)/93), κάθε πρόσωπο το οποίο παραβαίνει ή παραλείπει να συμμορφωθεί με τη σχετική νομοθεσία είναι ένοχο ποινικού αδικήματος. Όπως αναφέρεται και στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, παρά τον εντοπισμό παραβάσεων κατά τις αναλύσεις δειγμάτων, μέχρι σήμερα το Τμήμα δεν έχει προχωρήσει σε καταγγελίες παραγωγών ή συσκευαστών. Σε πρόσφατη αποστολή του στην Κύπρο,

το Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξέφρασε την άποψη ότι η αρμόδια Αρχή θα πρέπει να προχωρήσει σε τροποποίηση της νομοθεσίας ώστε να περιληφθούν διατάξεις για δυνατότητα επιβολής διοικητικών προστίμων.

Η Διευθύντρια μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα, προωθεί τη διαδικασία για τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

(γ) Ποντικοκτόνο-Δόλωμα για την Καταπολέμηση της Ποντίκας. Κατόπιν επισήμανσης της Υπηρεσίας μας, το Τμήμα προέβη στην εγγραφή του ποντικοκτόνου δολώματος που κατασκευάζει για καταπολέμηση της ποντίκας στο Συμβούλιο Γεωργικών Φαρμάκων, το οποίο ενέκρινε τη σχετική ετικέτα στις 8.2.2010.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2009, ανέρχονταν σε €710.540, σε σύγκριση με €538.778 στις 31.12.2008. Σε αυτά περιλαμβάνεται η αξία των σπόρων που πωλούνται στους γεωργούς μέσω της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας, η οποία εισπράττεται, με τόκο, στις 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, με βάση σχετική συμφωνία, με επιτόκιο κατά 2% χαμηλότερο από το εκάστοτε βασικό επιτόκιο της τράπεζας που ισχύει από 1η Ιανουαρίου μέχρι 30 Ιουνίου, όταν θα γίνει η πληρωμή. Για το 2009 η εν λόγω αξία ανερχόταν σε €604.068.

Τα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνουν επίσης ποσό €66.126 το οποίο οφείλεται από το 1994 και 1995 από δυο προσφοροδότες, σχετικά με πώληση γεωργικών προϊόντων. Όπως πληροφορηθήκαμε, η μία περίπτωση εκδικάστηκε και η Νομική Υπηρεσία μελετά τρόπους για την είσπραξη του οφειλόμενου ποσού, ενώ η άλλη, βρίσκεται ενώπιον της ίδιας Υπηρεσίας για τα περαιτέρω.

4.16 ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Σύστημα Αναγνώρισης και Καταγραφής Αιγοπροβάτων.

(α) Σήμανση αιγοπροβάτων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 21/2004 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε κράτος μέλος δημιουργεί σύστημα για την αναγνώριση και την καταγραφή των αιγοπροβάτων. Σύμφωνα με τον υπό αναφορά Κανονισμό, το σύστημα πρέπει να περιλαμβάνει μέσα αναγνώρισης για κάθε ζώο, ενημερωμένα μητρώα που να τηρούνται σε κάθε εκμετάλλευση, έγγραφα κυκλοφορίας και κεντρικό μητρώο ή ηλεκτρονική βάση δεδομένων.

Τα ορατά μέσα που χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση των ζώων είναι τα ενώτια, τα οποία τοποθετούνται στα ζώα από προσωπικό των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, είναι αριθμημένα και αποτελούν, ουσιαστικά, την ταυτότητα του ζώου και διασφαλίζουν την αποτελεσματική ιχνηλασιμότητά τους. Σύμφωνα με τους περί της εφαρμογής του Κανονισμού 21/2004, Κανονισμούς του 2004 (Κ.Δ.Π. 507/2004), τα ενώτια πρέπει να τοποθετούνται σε νεογέννητα ζώα το αργότερο 30 ημέρες μετά την ημερομηνία γέννησης κάθε ζώου και οπωσδήποτε πριν την μετακίνηση του ζώου σε άλλη εκμετάλλευση. Παρατηρήσαμε ότι, βάσει στοιχείων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, η πλειοψηφία των αιγοπροβάτων εξακολουθεί να σημαίνεται μετά την ηλικία των τριών μηνών, λόγω, όπως μας αναφέρθηκε, του μεγάλου όγκου εργασίας. Για επίλυση του προβλήματος αυτού, έγινε τροποποίηση της Κ.Δ.Π. 507/2004, με αύξηση της προθεσμίας από 30 σε 90 μέρες. Οι σχετικοί Κανονισμοί εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύθηκαν στις 23.7.2010 (Κ.Δ.Π. 341/2010). Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Κανονισμό 21/2004, η προθεσμία για αναγνώριση των ζώων καθορίζεται από το κράτος μέλος και δεν πρέπει να υπερβαίνει τους έξι μήνες.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι σε συγκεκριμένη αναπαραγωγική εκμετάλλευση, έγινε σήμανση στις 25.6.2010 σε ζώα που γεννήθηκαν μεταξύ Ιανουαρίου και Απριλίου 2010. Στην ίδια εκμετάλλευση, προηγήθηκε σήμανση στις 21.4.2010 σε ζώα που γεννήθηκαν την ίδια μέρα και σε ζώα που γεννήθηκαν στις 21.1.2010. Όπως προκύπτει, τα ζώα που σημάνθηκαν στις 25.6.2010, θα έπρεπε, βάσει της ημερομηνίας γέννησής τους, να υπήρχαν στην εκμετάλλευση στις 21.4.2010, όταν διενεργήθηκε επίσης σήμανση και μάλιστα σε νεότερα ζώα. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους για τους οποίους τα ζώα που γεννήθηκαν μεταξύ Ιανουαρίου και Απριλίου 2010 δεν σημάνθηκαν στην επίσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 21.4.2010. Εκφράσαμε την άποψη ότι το γεγονός καταδεικνύει είτε αμέλεια, τόσο από πλευράς του κτηνοτρόφου, όσο και από πλευράς των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, αν τα ζώα αυτά υπήρχαν στην εκμετάλλευση και δεν σημάνθηκαν, είτε ότι

τα ζώα δεν υπήρχαν στην εκμετάλλευση στις 21.4.2010, γεγονός που δημιουργεί ερωτηματικά αναφορικά με την προέλευσή τους, και που θα έπρεπε και πάλι να είχε διερευνηθεί από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, εφόσον δεν προσκομίστηκαν οποιαδήποτε στοιχεία από τον κτηνοτρόφο που να καταδεικνύουν την αγορά τους.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μετά από έρευνα της πιο πάνω περίπτωσης διαπιστώθηκε ότι, από λανθασμένη χρήση σαρωτή, η ημερομηνία σήμανσης καταχωρίστηκε στο σύστημα ως ημερομηνία γέννησης. Μετά τον εντοπισμό του λάθους έγινε διόρθωση στην ημερομηνία γέννησης των ζώων βάσει διασταύρωσης των στοιχείων με αυτά του κτηνοτρόφου.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι μεγάλος αριθμός ζώων παρέμενε στη ζωεμπορική εκμετάλλευση που ανήκει στον ίδιο κτηνοτρόφο της υπό αναφορά αναπαραγωγικής εκμετάλλευσης, μέχρι και 61 ημέρες, παρόλο που, σύμφωνα με το περί Υγείας των Ζώων (Υγειονομικός έλεγχος στο Ενδοκοινοτικό Εμπόριο Αιγοπροβάτων) Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π. 56/2005) τα ζώα δεν μπορούν να παραμένουν σε ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις πέραν των 29 ημερών, πριν την πάροδο των οποίων θα πρέπει είτε να μεταπωλούνται είτε να σφάζονται. Διαπιστώσαμε επίσης ότι η αναφερόμενη ζωεμπορική εκμετάλλευση συνέχιζε να αγοράζει ζώα από μονάδες μολυσμένες με τρομώδη νόσο μέσα στο 2010, παρόλο που σύμφωνα με εγκύκλιο επιστολή των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών ημερ. 24.7.2009, η μεταφορά ζώων από μολυσμένες με τρομώδη νόσο εκμεταλλεύσεις, θα έπρεπε να είχε τερματιστεί μέχρι τις 31.12.2009.

Σύμφωνα με ενημέρωση που είχαμε από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, στάληκε επιστολή στα Επαρχιακά Γραφεία για διενέργεια επιτόπιων ελέγχων σ' όλες τις ζωεμπορικές και γίνονται διαβουλεύσεις με τους ζωέμπορους για συζήτηση και επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν σε σχέση με τις ζωεμπορικές εκμεταλλεύσεις.

(β) Αξιοπιστία της βάσης δεδομένων του συστήματος καταγραφής και αναγνώρισης αιγοπροβάτων και καθολική απογραφή εκμεταλλεύσεων. Από αντιπαραβολή του αριθμού των ζώων που καταμετρήθηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους, που διενεργήθηκαν τόσο κατά το 2009, όσο και κατά το 2010, στα πλαίσια των κεφαλικών επιδοτήσεων αιγοπροβάτων από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, και του αριθμού των ζώων που παρουσιάζουν οι αντίστοιχες εκμεταλλεύσεις στη βάση δεδομένων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών κατά τις συγκεκριμένες ημερομηνίες, διαπιστώθηκαν και πάλι αρκετές διαφορές. Εκφράσαμε την άποψη ότι το γεγονός αυτό καταδεικνύει, ότι η βάση εξακολουθεί να μην είναι επικαιροποιημένη σχετικά με τον αριθμό των ζώων που βρίσκονται στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, και κατά συνέπεια εξακολουθεί να μην έχει τον απαιτούμενο βαθμό αξιοπιστίας.

Όπως μας πληροφόρησαν οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, με σκοπό τη διόρθωση του αριθμού του ζωικού πληθυσμού των εκμεταλλεύσεων στη βάση δεδομένων του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων, ξεκίνησαν, στις 17.3.2010, τη διεξαγωγή απογραφών σε όλες τις εκμεταλλεύσεις αιγοπροβάτων παγκύπρια, οι οποίες αναμένεται να ολοκληρωθούν σύντομα. Επίσης, παράλληλα, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες έθεσαν νέους μηχανισμούς και διαδικασίες σε ισχύ, σε σχέση με τις σφαγές και τους θανάτους των ζώων, ώστε όλα τα ζώα που σφάζονται ή θανατώνονται να αφαιρούνται αυθημερόν από τη βάση δεδομένων, και να μην παραμένουν σε εκκρεμότητα. Ζητήσαμε όπως τηρηθούμε ενήμεροι για τα αποτελέσματα των πιο πάνω απογραφών.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι ολοκληρώθηκαν οι απογραφές και γίνεται επεξεργασία των στοιχείων από τον αρμόδιο τομέα, ούτως ώστε να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις.

(γ) Απογραφή ζωικού πληθυσμού εκμεταλλεύσεων μολυσμένων με τρομώδη νόσο. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το 2008, κατά την απογραφή του ζωικού πληθυσμού εκμεταλλεύσεων αιγοπροβάτων μολυσμένων με τρομώδη νόσο, που διενεργήθηκε κατά τα τέλη του 2008 και αρχές του 2009, είχαν εντοπιστεί πολύ σημαντικές διαφορές όσον αφορά στον αριθμό των αιγοπροβάτων που βρέθηκαν στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις (73.477 ζώα) σε σχέση με τον αριθμό των ζώων που ήταν καταχωρισμένα στη βάση δεδομένων (116.932 ζώα), οι οποίες δεν έτυχαν της απαιτούμενης διερεύνησης από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες.

Επίσης, από δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας, είχαν διαπιστωθεί μεταξύ άλλων, ορισμένες περιπτώσεις όπου ζώα τα οποία ανευρέθηκαν ζωντανά κατά την απογραφή, αποτέλεσαν αντικείμενο αποζημίωσης λόγω κατάσχεσης και θανάτωσης για τρομώδη νόσο. Σύμφωνα με τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, οι

περιπτώσεις αυτές στάληκαν στα Επαρχιακά Γραφεία για διερεύνηση. Ζητήσαμε όπως τηρηθούμε ενήμεροι με τα σχετικά αποτελέσματα.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι οι διαφορές που έχουν εντοπιστεί μετά την ολική καταμέτρηση σε όλες τις εκμεταλλεύσεις, μολυσμένες και μη, βρίσκονται υπό διερεύνηση. Από τα αποτελέσματα της διερεύνησης ορισμένων περιπτώσεων διεφάνη ότι ορισμένα ζώα, τα οποία είχαν απωλέσει τα ενώτιά τους, είχαν στη συνέχεια θανατωθεί και αποζημιωθεί στα πλαίσια του προγράμματος για την τρομόδη νόσο. Για τα ζώα αυτά έγινε παραγγελία ενωτίων από τους κτηνοτρόφους με τους αριθμούς των ενωτίων που χάθηκαν, όμως κατά τη διαδικασία επανατοποθέτησης των νέων ενωτίων, η τοποθέτηση έγινε σε διαφορετικά ζώα από αυτά που τα έχασαν, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί το πρόβλημα. Ο Διευθυντής μας πληροφόρησε επίσης ότι, στην πρόσφατη απογραφή έχουν εντοπιστεί 146 τέτοιες περιπτώσεις, από το 2003 μέχρι σήμερα, και ότι μετά τη διερεύνησή τους οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες θα προχωρήσουν σε διόρθωση του πληθυσμού των ζώων και καταγγελία του κτηνοτρόφου στις περιπτώσεις που εντοπίζονται ευθύνες.

(δ) Εκκρεμότητες ζωικού πληθυσμού εκμεταλλεύσεων πάχυνσης εισαγόμενων αιγοπροβάτων. Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το 2008, στα πλαίσια ελέγχου που διενεργήθηκε από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες κατά το 2008, ένας σημαντικός αριθμός ζώων (2.866) σε εννέα εκμεταλλεύσεις πάχυνσης εισαγόμενων αιγοπροβάτων, παρουσιαζόταν σε εκκρεμότητα στη βάση δεδομένων του Σχεδίου αναγνώρισης και καταγραφής ζώων και δεν μπορούσαν να διαγραφούν, αφού τα ζώα αυτά δεν εντοπίστηκαν στην απογραφή χωρίς, ωστόσο, να υπάρχει επιβεβαίωση της σφαγής τους. Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας για το 2009, παρατηρήθηκε ότι έγινε διαγραφή/τακτοποίηση από τη βάση δεδομένων 1.963 από το σύνολο των 2.866 ζώων, ενώ τα υπόλοιπα 903 εξακολουθούν να παραμένουν σε εκκρεμότητα. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε αναφορικά με τα δικαιολογητικά στα οποία οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες βασίστηκαν για τη διαγραφή του πιο πάνω αριθμού ζώων.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, η διαγραφή έγινε μετά από έλεγχο που διενήργησαν τα Επαρχιακά Γραφεία στις δηλώσεις σφαγών, όπου διαπιστώθηκε ότι τα ζώα αυτά είχαν δηλωθεί από τους κτηνοτρόφους με λανθασμένο κωδικό ενωτίου και ως εκ τούτου δεν μπορούσαν να αφαιρεθούν από τη βάση δεδομένων.

Καταπολέμηση ζωικών ασθενειών.

(α) Πρόγραμμα πρόληψης, επιτήρησης και εκρίζωσης της Τρομόδους Νόσου και ορισμένων Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών στα αιγοπρόβατα.

(i) Έλεγχος δαπανών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του προγράμματος επιτήρησης και εξάλειψης των Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών για το 2004 και 2005. Η Γενική Διεύθυνση Υγείας και Καταναλωτών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ύστερα από έλεγχο που διεξήγαγε στις 22-24.5.2007, με επιστολή της ημερ. 3.10.2008, πρότεινε την εξαίρεση ποσού ύψους €890.425 από το σύνολο της κοινοτικής χρηματοδότησης που λήφθηκε, ύψους €3.608.235, λόγω, κυρίως, αμφισβήτησης του ποσού της αποζημίωσης που καταβλήθηκε σε σχέση με την αγοραία τιμή των ζώων και κάλεσε τις Κυπριακές αρχές να υποβάλουν τεκμηριωμένα στοιχεία που να υποστηρίζουν την τιμή αυτή. Μετά την υποβολή πρόσθετων στοιχείων και πληροφοριών από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, η Γενική Διεύθυνση Υγείας και Καταναλωτών ζήτησε την ανάκτηση ποσού ύψους €178.459, το οποίο καταβλήθηκε από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες στις 5.5.2010.

(ii) Θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων Μεταδοτικών Σπογγωδών Εγκεφαλοπαθειών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ψήφισε τον Κανονισμό 103/2009, βάσει του οποίου παρέχεται χρονικό περιθώριο 18 μηνών για τη θανάτωση όλων των ευαίσθητων ζώων (όσο αφορά τα πρόβατα) και όλων των αιγών στις μολυσμένες από την τρομόδη νόσο εκμεταλλεύσεις, δηλαδή μέχρι το τέλος του Αυγούστου 2010.

Για αντιμετώπιση του πιο πάνω προβλήματος και αποφυγή μαζικής θανάτωσης ζώων σε μολυσμένες εκμεταλλεύσεις, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες εντόπισαν συγκεκριμένους γονότυπους στις αίγες που φαίνεται να παρέχουν ανθεκτικότητα στην τρομόδη νόσο. Τα σχετικά στοιχεία των ερευνών

προωθήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλείας Τροφίμων (ΕΑΑΤ) για αξιολόγηση και παρόλο που θεωρήθηκαν ενθαρρυντικά, η ΕΑΑΤ επισήμανε ότι δεν αποτελούν ικανοποιητική βάση για να αξιολογηθούν με ακρίβεια και αξιοπιστία η αποτελεσματικότητα και οι παρενέργειες που τυχόν να προκύπτουν και προτείνονται νέες εξειδικευμένες έρευνες. Στο μεταξύ, κατόπιν διαβουλεύσεων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών με τη Γενική Διεύθυνση Υγείας τον Απρίλιο του 2009, δόθηκε έγκριση για συγχρηματοδότηση της δαπάνης για διενέργεια γονοτυπικών αναλύσεων σε ολόκληρο τον πληθυσμό των αιγών ώστε να εντοπισθούν οι ανθεκτικοί γονότυποι και να αποφευχθούν οι μαζικές θανατώσεις ζώων. Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κονδύλι ύψους €8,2 εκ. για το σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση της τρομώδους νόσου, το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, το κόστος γονοτυπικών αναλύσεων για τα πρόβατα και τις αίγες, καθώς και αποζημιώσεις για τα ζώα που κατάσχονται. Το πιο πάνω ποσό μειώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα €4 εκ. στις 20.10.2010.

Το Σεπτέμβριο του 2009 συμφωνήθηκε στις Βρυξέλλες με την Επιτροπή το ερευνητικό πρωτόκολλο, σχετικά με τα επιπρόσθετα πειράματα που θα πρέπει να διενεργηθούν, ώστε να μπορέσουν να αξιολογηθούν τα στοιχεία των ερευνών των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών σχετικά με τη γενετική ανθεκτικότητα των αιγών στην τρομώδη νόσο. Το πρωτόκολλο περιλαμβάνει τόσο βραχυπρόθεσμους όσο και μακροπρόθεσμους πειραματισμούς. Η συνάντηση έγινε με τη συμμετοχή Εκπροσώπων της ΕΑΑΤ και του Κοινοτικού Εργαστηρίου Αναφοράς για τις ΜΣΕ. Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου τα πειράματα του ερευνητικού πρωτοκόλλου βρίσκονται σε εξέλιξη. Με βάση το πρωτόκολλο, τα αποτελέσματα των μακροπρόθεσμων πειραματισμών αναμένεται ότι θα αξιολογηθούν εκ νέου από την ΕΑΑΤ μετά τον Μάρτιο του 2012. Με αυτό το δεδομένο οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, τον Ιούλιο του 2010 παρουσίασαν στις αρμόδιες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικό φάκελο με τα αποτελέσματα των γενετικών ερευνών που έγιναν στις αίγες της Κύπρου, καθώς και την εξέλιξη των πειραμάτων του ερευνητικού πρωτοκόλλου και έθεσαν αίτημα παράτασης της προθεσμίας του Κανονισμού 103/2009 για σφαγή των αιγών των μολυσμένων εκμεταλλεύσεων. Σύμφωνα με ενημέρωση που είχαμε από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου το θέμα συζητήθηκε στις 20.10.2010 σε συνάντηση της Μόνιμης Επιτροπής για την Τροφική Αλυσίδα και Υγεία των Ζώων, όπου ψηφίστηκε παράταση 28 μηνών, δηλαδή μέχρι τις 31.12.2012.

Διαγωνισμοί με αρ. 33/2009 και 52/2009 για την παροχή υπηρεσιών με σκοπό «τη συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση βάρους 5.500 τόνων ($\pm 30\%$) περίπου των ζώων τα οποία θα θανατωθούν στο πλαίσιο εξάλειψης της τρομώδους νόσου». Τον Ιούνιο 2009, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες προκήρυξαν ανοικτό διαγωνισμό για την αγορά υπηρεσιών συλλογής, μεταφοράς, επεξεργασίας και τελικής διάθεσης βάρους 5.500 τόνων ($\pm 30\%$) περίπου των ζώων τα οποία θα θανατώνονταν στο πλαίσιο εξάλειψης της τρομώδους νόσου, με εκτίμηση δαπάνης €1.870.000 $\pm 30\%$. Τον Αύγουστο 2009, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, υιοθετώντας την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, ακύρωσε το διαγωνισμό, επειδή η τιμή της μοναδικής προσφοράς που είχε υποβληθεί, κρίθηκε εξωπραγματική, αφού ήταν €2.722.500 (45% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης). Ο μοναδικός προσφοροδότης καταχώρησε προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών, η οποία απορρίφθηκε τον Απρίλιο 2010.

Τον Οκτώβριο 2009 οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, κατόπιν έγκρισης του Συμβουλίου Προσφορών, προκήρυξαν νέο διαγωνισμό (αρ. 52/2009) με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, με δικαίωμα συμμετοχής μόνο των τεσσάρων οικονομικών φορέων που είχαν προμηθευτεί τα έγγραφα του προηγούμενου διαγωνισμού, που είχε ακυρωθεί. Τελικά, υποβλήθηκε μια προσφορά, από τον ίδιο προσφοροδότη που είχε υποβάλει προσφορά στον προηγούμενο διαγωνισμό. Κατόπιν διαπραγμάτευσης, η αρχική τιμή των €2.094.840 που υπέβαλε για τους 5.500 τόνους, μειώθηκε σε €1.639.000, και η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού. Ωστόσο, το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε το Φεβρουάριο 2010 την ακύρωση του, επειδή:

(α) Στη διαμόρφωση της τελικής τιμής, είχε περιληφθεί και το ποσόν των €760.000 περίπου, που αντιπροσώπευε τους τόκους δανείων και τις αποσβέσεις του εργοστασίου και του βιολογικού σταθμού του

προσφοροδότη, παρά την αντίθετη υπόδειξη του Γενικού Λογιστή, καθιστώντας έτσι την τιμή που συμφωνήθηκε εξωπραγματική.

(β) Όπως διαπιστώθηκε από τη διερεύνηση παραπόνων που είχαν υποβάλει – πριν την ημερομηνία υποβολής των προσφορών – οι 2 από τους 4 προσφοροδότες που επιλέγηκαν να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό, είχε εμποδιστεί ο υγιής ανταγωνισμός, εφ' όσον η μοναδική εγκεκριμένη εταιρεία στην Κύπρο, που έχει τη δυνατότητα καύσης του παραγομένου από την επεξεργασία κρεαταλεύρου, είχε αρνηθεί να συνάψει συμφωνία υπεργολαβίας μαζί τους ή/και με οποιονδήποτε άλλο, εκτός από τον μοναδικό προσφοροδότη. Η πρόνοια για καύση του κρεαταλεύρου περιλαμβανόταν στους όρους του διαγωνισμού, και για διασφάλιση της, απαιτείτο η υποβολή – με την προσφορά – γραπτής συμφωνίας με εγκεκριμένη εταιρεία.

(γ) Η πιο πάνω μοναδική εταιρεία είχε ιδιάζουσα σχέση με το μοναδικό προσφοροδότη.

Ο προσφοροδότης καταχώρισε προσφυγή στην ΑΑΠ εναντίον της πιο πάνω απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών, η οποία πέτυχε, και ως εκ τούτου η απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών ακυρώθηκε τον Ιούλιο 2010.

Ενόψει των πιο πάνω, το θέμα επαναφέρθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών για εξέταση και λήψη απόφασης, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση της ΑΑΠ.

Κατά την εξέταση του θέματος, ο εκπρόσωπος των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών δήλωσε στο Συμβούλιο Προσφορών, ότι οι ανάγκες τους έχουν διαφοροποιηθεί λόγω άλλων εξελίξεων που καθιστούν πλέον το αντικείμενο του διαγωνισμού μη αναγκαίο. Ενόψει των πιο πάνω, το Συμβούλιο Προσφορών ανέβαλε τη λήψη απόφασης για να ζητηθούν οι απόψεις της Νομικής Υπηρεσίας για το χειρισμό του θέματος.

Αποζημιώσεις/ενίσχυση κτηνοτρόφων λόγω αφθώδους πυρετού. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την Απόφασή της 2008/414/EK, ημερ. 26.5.2008, ενέκρινε τη χρηματοδοτική συνδρομή της Κοινότητας σε ποσοστό 60% των επιλέξιμων δαπανών, σε σχέση με τις αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν σε κτηνοτρόφους λόγω αφθώδους πυρετού.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών ανήλθαν στο €1.387.147.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβη σε επιτόπιο έλεγχο το Σεπτέμβριο του 2009, για να διαπιστώσει την υλοποίηση των προβλεπόμενων ενεργειών. Σύμφωνα με τη σχετική έκθεση που υποβλήθηκε μετά τον έλεγχο, οι διατάξεις του Κανονισμού 349/2005 δεν εφαρμόστηκαν με αυστηρότητα και ως εκ τούτου υποβλήθηκαν για συγχρηματοδότηση μη επιλέξιμες δαπάνες. Συνολικά, από το ποσό ύψους €1.387.147, μόνο €627.759 θεωρήθηκαν επιλέξιμες για κοινοτική χρηματοδότηση κυρίως λόγω του ότι θεωρήθηκε πως η αγοράία αξία των ζώων η οποία δηλώθηκε και στην οποία βασίστηκε η αποζημίωση που καταβλήθηκε, ήταν σημαντικά αυξημένη σε σχέση με τις τρέχουσες τιμές στην αγορά, αφού υπερέβαινε το μέγιστο όριο αποζημίωσης ανά ζώο, το οποίο καθορίζεται στο άρθρο 4(Ι) του Κανονισμού 349/2005.

Επίσημοι έλεγχοι στα αλιευτικά προϊόντα. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, δεν έχουν δημιουργηθεί ακόμη κατάλληλες χερσαίες και θαλάσσιες εγκαταστάσεις για την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση αλιευμάτων, γεγονός που δυσχεραίνει τη διενέργεια των απαιτούμενων από τις σχετικές Κοινοτικές Οδηγίες ελέγχων. Οι έλεγχοι που διεξάγονται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες εξακολουθούν να είναι περιστασιακοί και ανεπαρκείς, αφού δεν είναι συνήθως γνωστά εκ των προτέρων τα σημεία και οι ώρες ελλιμενισμού των αλιευτικών σκαφών, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος για διοχέτευση στην αγορά αλιευτικών προϊόντων υποβαθμισμένης ποιότητας ή ακόμα και ακατάλληλων για ανθρώπινη κατανάλωση.

Εκφόρτωση ψαριών ιχθυοτροφείων στην περιοχή Βασιλικού. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, μετά από επιτόπιες επισκέψεις λειτουργών των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών στην περιοχή του λιμανιού του Βασιλικού, διαπιστώθηκε ότι ο χώρος των σημείων εκφόρτωσης αλιευμάτων από ιχθυοτροφεία της περιοχής είναι ακατάλληλος λόγω, κυρίως, της ρύπανσης που προκαλείται τόσο από τα τσιμεντοποιεία Βασιλικού, όσο και κατά τη φόρτωση πλοίων με τσιμέντο και κάρβουνο, καθώς και από την απελευθέρωση ρύπων από τις εξατμίσεις των βαρέων οχημάτων που διακινούνται στην περιοχή.

Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, με επιστολή τους ημερ. 21.3.2008, ενημέρωσαν το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών (ΤΑΘΕ) σχετικά με το πιο πάνω θέμα, το οποίο συμφώνησε για την ανάγκη δημιουργίας κατάλληλης υποδομής στην περιοχή.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το ΤΑΘΕ μελετά το ενδεχόμενο κατασκευής χώρου εκφόρτωσης αλειυμάτων εντός του νέου αλιευτικού καταφυγίου στο Ζύγι.

Ζητήσαμε από το Τμήμα όπως ενημερώσει την Υπηρεσία μας για τυχόν εξελίξεις καθώς και τη θέση του αναφορικά με την επιλογή της τοποθεσίας.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες δεν έχουν οποιαδήποτε ένσταση για το χώρο που έχει επιλεγεί για τη δημιουργία της ιχθυόσκαλας και ότι αυτό έγινε κατόπιν συνεννόησης με το ΤΑΘΕ. Το έργο προβλέπεται να περατωθεί περί τα τέλη του 2013.

Κλίβανος αποτέφρωσης. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες αποφάσισαν, το 2003, την αντικατάσταση του κλιβάνου αποτέφρωσης που λειτουργούσε στο χώρο των εργαστηρίων τους, ο οποίος κρίθηκε ότι δεν πληρούσε τις απαιτούμενες προδιαγραφές αναφορικά με τη ρύπανση του περιβάλλοντος, με νέο σύγχρονο κλίβανο. Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε για την αγορά και εγκατάσταση του κλιβάνου ανήλθε στις €458.440 και η λειτουργία του ξεκίνησε στις αρχές του 2006.

Όπως πληροφορηθήκαμε, ο κλίβανος λειτούργησε κατά τους μήνες Ιανουάριο του 2006 με Απρίλιο του 2007 και λόγω αντιδράσεων από διάφορους επηρεαζόμενους φορείς, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες αποφάσισαν, στις 13.4.2007, τον τερματισμό της λειτουργίας του και αποστολή των υλικών για αποτέφρωση στις εγκαταστάσεις εταιρείας, η οποία έχει σχετική άδεια για επεξεργασία ζωικών αποβλήτων.

Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, με επιστολή τους ημερ. 24.4.2007, ζήτησαν από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών έγκριση για πώληση του υπό αναφορά κλιβάνου, η οποία δόθηκε στις 10.10.2007. Παρόλο που η προσφορά για πώληση του κλιβάνου κατακυρώθηκε στις 2.3.2009, εντούτοις ο προσφοροδότης δεν προσήλθε για υπογραφή της συμφωνίας μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, λόγω αδιευκρίνιστων θεμάτων προδιαγραφών, λειτουργίας και αδειοδότησης του κλιβάνου και ως αποτέλεσμα στις 7.7.2009 κηρύχθηκε έκπτωτος από την ανάθεση που έγινε στο όνομά του και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτή.

Η προκήρυξη νέας διαδικασίας προσφοράς βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα, αφού αναμένεται ακόμα η απάντηση της κατασκευάστριας εταιρείας σε διευκρινίσεις που οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες με τη σύμφωνη γνώμη εκπροσώπων των Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών θεώρησαν αναγκαίο να ζητήσουν.

Ιδιωτικός ζωολογικός κήπος στην περιοχή Αγίων Τριμιθιάς Λευκωσίας. Στην περιοχή Αγίων Τριμιθιάς λειτουργεί ιδιωτικός ζωολογικός κήπος, ανοικτός στο κοινό, στον οποίο φιλοξενείται σημαντικός αριθμός ζώων, περιλαμβανομένων και άγριων, για τον οποίο δεν έχει ακόμη εξασφαλιστεί άδεια λειτουργίας ως ζωολογικός κήπος από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Όπως μας πληροφόρησε το Τμήμα, έχει εκδοθεί πρόσφατα πολεοδομική άδεια και αναμένεται η εξέταση της μελέτης επιπτώσεων στο περιβάλλον πριν να εξεταστεί το θέμα αδειοδότησής του ως ζωολογικού κήπου. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τους περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων (Διατήρηση Άγριων Ζώων σε Ζωολογικούς Κήπους) Κανονισμούς του 2002(Κ.Δ.Π 81/2002), οποιοδήποτε είδος ζώου το οποίο δεν αποτελεί ζώο συντροφιάς, μπορεί να διατηρείται μόνο σε εγκεκριμένες και αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις.

Το θέμα της ανεξέλεγκτης εισαγωγής ζώων και λειτουργίας ζωολογικών κήπων πρέπει να απασχολήσει τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, εφόσον, πέραν των θεμάτων ευημερίας των ζώων, τίθεται και θέμα ασφάλειας των επισκεπτών.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι αναμένεται η προσκόμιση ορισμένων πληροφοριακών στοιχείων από τον ιδιοκτήτη, και μετά την αξιολόγησή τους, ο ιδιοκτήτης θα πρέπει να προχωρήσει σε ανακατασκευή του χώρου. Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες θα προχωρήσουν σε έκδοση της άδειας λειτουργίας,

εφόσον ικανοποιηθούν ότι υπάρχει πλήρης συμμόρφωση με τις πρόνοιες των Κανονισμών για τη διατήρηση ζώων σε ζωολογικούς κήπους και πάρκα.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών τα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος ανέρχονταν στις 31.12.2009 σε €1.039.537, σε σύγκριση με €703.833 στις 31.12.2008.

Το μεγαλύτερο ποσό, ύψους €677.959 οφείλεται από το Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου και αφορά σε τέλη σφαγής και ζωικά απόβλητα, τα οποία εισπράττει το Σφαγείο για λογαριασμό των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών και τα οποία, από το 2008, κατακρατεί.

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, οι Υπουργοί Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και Εσωτερικών, συμφώνησαν όπως μη ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου από τη Δημοκρατία, εφόσον βρίσκεται σε εξέλιξη η ετοιμασία και έγκριση του Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Σφαγείου.

4.17 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ

Σχέδια Αναδασμού. Μέχρι τις 31.12.2009 συμπληρώθηκαν 61 αρδευόμενα σχέδια, οκτώ σχέδια ξηρικής καλλιέργειας και τρία μικτά σχέδια, συνολικής έκτασης 17.487 εκταρίων. Παράλληλα βρίσκονται σε εξέλιξη 14 σχέδια αναδασμού συνολικής έκτασης 3.265 εκταρίων και υπό μελέτη άλλα 36, συνολικής υπολογιζόμενης έκτασης 5.126 εκταρίων. Κατά τη διάρκεια του έτους άρχισε η εκτέλεση δύο νέων σχεδίων αναδασμού, ενώ κανένα σχέδιο δεν συμπληρώθηκε μέσα στο έτος.

Εφαρμογή Σχεδίων Αναδασμού. Από τις συνολικές πιστώσεις ύψους €3.125.000, κάτω από το Άρθρο 08591 «Κατασκευή Δρόμων Αναδασμού» του Κεφ. 12.09 «Τμήμα Αναδασμού», δαπανήθηκε κατά το 2009 συνολικό ποσό ύψους €1.282.039 ή ποσοστό 41,02%. Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι, το ποσοστό υλοποίησης παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα αφενός λόγω του ότι δεν κατέστη δυνατή η καταβολή αποζημιώσεων σε ιδιοκτήτες γης για τεμάχια τα οποία απαλλοτριώθηκαν για κατασκευή δρόμων εκτός περιοχών αναδασμού, επειδή δεν είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία εκτίμησης των αποζημιώσεων από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, και αφετέρου λόγω της ανταπόκρισης του Τμήματος στις υποδείξεις του Υπουργείου Οικονομικών για επίτευξη εξοικονομήσεων.

Χρηματοδότηση Σχεδίων Αναδασμού. Από την 1.1.2007, το ποσό της συνεισφοράς των Επιτροπών Αναδασμού (ιδιοκτητών), καταβάλλεται αρχικά από κρατικούς πόρους μέσω του ετήσιου Προϋπολογισμού και στη συνέχεια ανακτάται από τους ιδιοκτήτες, με την ολοκλήρωση της εφαρμογής των μέτρων ενοποίησης και αναδιανομής.

Η ανάκτηση της συνεισφοράς των Επιτροπών Αναδασμού, περιλαμβανομένων και των τόκων, από τους ιδιοκτήτες, διασφαλίζεται με την εφαρμογή των διατάξεων του περί Ενοποίησης και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμου (Ν.22(1)/1997) αφού σύμφωνα με το άρθρο 34(10) του Νόμου, ο Διευθυντής του Τμήματος, κοινοποιεί τον τελικό κατάλογο δαπανών των έργων αναδασμού στο Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, και τα τεμάχια των ιδιοκτητών επιβαρύνονται προς όφελος του Τμήματος Αναδασμού, και αποδεσμεύονται μόνο μετά την πλήρη εξόφληση των υποχρεώσεων των ιδιοκτητών προς το Τμήμα.

Αστικός Αναδασμός. Κατά τη διάρκεια του έτους συνεχίστηκαν οι διεργασίες για την τελική επεξεργασία του νομοσχεδίου για τον αστικό αναδασμό, ο οποίος αποτελεί, σύμφωνα με το Τμήμα, ένα βασικό εργαλείο για την επίτευξη της ορθής διαχείρισης και αξιοποίησης της γης σε περιοχές ανάπτυξης. Το προσχέδιο του νομοσχεδίου ετοιμάστηκε από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και αφού έτυχε της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου στις 16.12.2009, κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Το σύνολο των οφειλόμενων δόσεων από τους ιδιοκτήτες γης, ανερχόταν στις 31.12.2009 σε €712.875 (€976.098 το 2008), και αντιπροσωπεύουν κεφάλαιο €486.196 και τόκους €226.679. Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε ότι, το Τμήμα έχει δραστηριοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό με σκοπό την είσπραξη των οφειλομένων, με αποτέλεσμα την αύξηση των εισπράξεων του.

4.18 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Στις 31.12.2009 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν €105.084 και αντιπροσωπεύουν κυρίως οφειλές δικαιωμάτων και προστίμων από εταιρείες, για τις οποίες έχουν κινηθεί διαδικασίες ποινικών διώξεων και πολιτικών αγωγών. Τα τέλη και μισθώματα από λατομικά προνόμια που δεν έχουν ανανεωθεί, δεν περιλαμβάνονται στα καθυστερημένα έσοδα της Υπηρεσίας.

Δικαιώματα για την εξόρυξη λατομικών υλικών. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Υπηρεσία, από 1.8.1990 μέχρι 31.12.2009 εισπράχθηκε συνολικό ποσό €55.493.147, από το οποίο €41.619.673, που αποτελεί το 75% των εισπράξεων, καταβλήθηκε στις Κοινότητες που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα, ως αποζημίωση για την οχληρία που προκαλείται από τη λειτουργία των λατομείων. Το υπόλοιπο ποσό των €13.873.275, κατατέθηκε στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Μέχρι 31.12.2009 διατέθηκαν, από διάφορα Τμήματα του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, συνολικά €11.901.251 για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Λατομικά προνόμια. Σύμφωνα με το άρθρο 9Α (1) του περί Ρύθμισης Μεταλλείων και Λατομείων Νόμου, απαραίτητη προϋπόθεση για παραχώρηση μεταλλευτικής μίσθωσης ή λατομικού προνομίου είναι η κατοχή ισχύουσας πολεοδομικής άδειας. Λόγω της καθυστέρησης που παρατηρείται στην εξέταση και ανανέωση των πολεοδομικών αδειών των υφιστάμενων λατομείων η Υπηρεσία Μεταλλείων δεν είναι σε θέση να ανανεώνει έγκαιρα τα λατομικά προνόμια και συνεπώς παρατηρείται καθυστέρηση στην είσπραξη των σχετικών τελών και μισθωμάτων με κίνδυνο, σε περίπτωση εγκατάλειψης του λατομείου πριν την ανανέωση της σχετικής πολεοδομικής άδειας, αυτά να μην εισπραχθούν.

Επισημάνουμε ότι, στις 31.12.2009 λειτουργούσαν 125 λατομεία από τα οποία 62 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει εκ των προτέρων την ανανέωση των λατομικών τους προνομίων και να έχουν καταβάλει τα σχετικά τέλη και μισθώματα.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι επιχειρήθηκε επίλυση του πιο πάνω προβλήματος καθυστέρησης στην ανανέωση των πολεοδομικών αδειών με την έκδοση, από τον Υπουργό Εσωτερικών, εγκυκλίου προς τις Πολεοδομικές Αρχές αλλά από τη μέχρι σήμερα εμπειρία, το πρόβλημα δε φαίνεται να έχει επιλυθεί πλήρως.

Παράνομη λατόμευση. Κατά τη διάρκεια του 2009, η Υπηρεσία προέβηκε σε 30 καταγγελίες σε σχέση με παράνομες λατομέυσεις. Οι ποινές οι οποίες προβλέπονται σήμερα από τη νομοθεσία δεν θεωρούνται αποτρεπτικές, ενώ τα προβλεπόμενα διοικητικά μέτρα, που αφορούν στην κατάσχεση μηχανημάτων, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμα. Για το λόγο αυτό, η Υπηρεσία Μεταλλείων προώθησε την ψήφιση σχετικού τροποποιητικού Νόμου ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 19.2.2010. Ο υπό αναφορά Νόμος προνοεί, μεταξύ άλλων, την αύξηση των μέγιστων ποινών για παράνομη λατόμευση από €1.708 σε €40.000 και φυλάκιση από ένα σε δύο χρόνια ή και τις δύο αυτές ποινές. Επίσης αναδιαμορφώθηκε το άρθρο του Νόμου που προνοεί στην κατάσχεση μηχανημάτων, έτσι ώστε να περιλαμβάνει και τη σφράγιση μηχανημάτων, η οποία θεωρείται πρακτικά πιο εφαρμόσιμη τακτική.

4.19 ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (Ε.Π.ΑΛ.) 2007- 2013. Στα πλαίσια της προγραμματικής περιόδου 2007-2013, το Τμήμα ετοίμασε το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αλιείας, στο οποίο καθορίζονται οι προτεραιότητες και οι γενικοί στόχοι της Κυπριακής Δημοκρατίας σε σχέση με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, καθώς και η στρατηγική επίτευξής τους. Για την υλοποίηση του Σχεδίου έχει ετοιμαστεί, με τη βοήθεια των αρμόδιων φορέων, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (Ε.Π.ΑΛ.) που προβλέπει συνολικές δαπάνες ύψους περίπου €39,5 εκ., οι οποίες συγχρηματοδοτούνται με ποσοστό 50% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας. Μέχρι τις 31.12.2009 είχε δαπανηθεί ποσό ύψους €12.474.600.

Επισημάνουμε ότι, σύμφωνα με τη σχετική ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2008, ημερ. 25.2.2010, η Κύπρος δεν

περιέλαβε στην έκθεσή της εκτίμηση της ισορροπίας μεταξύ αλιευτικών ικανοτήτων και αλιευτικών δυνατοτήτων, ούτε εφάρμοσε τις προτεινόμενες κατευθυντήριες γραμμές. Στην έκθεση αναφέρεται επίσης ότι κατά το 2008 δεν σημειώθηκαν έξοδοι αλιευτικών σκαφών από τον Κυπριακό στόλο ενώ δεν εφαρμόστηκε κανένα πρόγραμμα μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας ενημέρωσε ότι η Κύπρος έχει αποστείλει στο μεταξύ τη σχετική έκθεση εκτίμησης ισορροπίας μεταξύ αλιευτικών ικανοτήτων και αλιευτικών δυνατοτήτων. Επίσης, μας ανέφερε ότι στα πλαίσια του Ε.Π.ΑΛ 2004 – 2006 δαπανήθηκαν περίπου €2,6 εκ. για την απόσυρση τεσσάρων τρατών βυθού και πέντε πολυδύναμων σκαφών και συνεπώς οι στόχοι που τέθηκαν στο πρόγραμμα σχετικά με την μείωση της αλιευτικής ικανότητας επιτεύχθηκαν επιτυχώς. Η μείωση της αλιευτικής προσπάθειας είναι ένα θέμα που συνεχίζει να απασχολεί το Τμήμα γι αυτό συνεχίζεται η απόσυρση αλιευτικών σκαφών και μέσω του Ε.Π.ΑΛ 2007-2013.

Σύστημα Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών. Βάσει του Άρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΟΚ) 2847/93, επιβάλλεται στα Κράτη Μέλη η υποχρέωση δημιουργίας ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων και η θέσπιση συστήματος επικύρωσης, το οποίο θα παρέχει τη δυνατότητα αντιπαραβολής και εξακρίβωσης των δεδομένων που παρέχονται από το Σύστημα Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών (ΣΠΑΣ), το Μητρώο Αλιευτικών Σκαφών και των δεδομένων που παρέχονται από το Ηλεκτρονικό Σύστημα Καταχώρισης και Αναφοράς Αλιευτικών Δραστηριοτήτων.

Για την εφαρμογή των πιο πάνω, και με σκοπό την παρακολούθηση όλων των επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών, το Τμήμα προέβη στη σύσταση και λειτουργία Κέντρου Παρακολούθησης Αλιευτικών Δραστηριοτήτων και στην προμήθεια 549 συσκευών δορυφορικού εντοπισμού έναντι ποσού ύψους €1,9 εκ., 49 από τις οποίες τοποθετήθηκαν σε κυπριακά αλιευτικά σκάφη μεγαλύτερα των 15 μέτρων και 500 σε μικρότερα σκάφη μέσω των οποίων παρέχεται η δυνατότητα παρακολούθησης των σκαφών τόσο από τα Κεντρικά Γραφεία όσο και από τα Επαρχιακά Γραφεία.

Η Γενική Διεύθυνση Αλιείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επισήμανε αδυναμίες στη λειτουργία του ΣΠΑΣ, οι οποίες αφορούν στη σωστή αντιπαραβολή των στοιχείων και στον έλεγχο, και οι οποίες θα έπρεπε να επιλυθούν εντός του 2008. Θέση του Τμήματος είναι ότι δεν υπάρχει χρόνος για επαρκή παρακολούθηση και αξιοποίηση των δεδομένων του συστήματος αφού οι λειτουργοί που το χειρίζονται είναι επιφορτισμένοι και με άλλα καθήκοντα. Σε σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ημερ.10.3.2009, επισημαίνεται και πάλιν ότι λόγω των προβλημάτων αυτών δεν διενεργείται συστηματική αντιπαραβολή στοιχείων του ΣΠΑΣ με άλλα δεδομένα. Επισημάναμε ότι, παρόλο ότι δαπανήθηκε σημαντικό ποσό για το πιο πάνω σύστημα, αυτό δεν αξιοποιείται πλήρως ενώ κατά συνέπεια δεν έχει επιτευχθεί ακόμα πλήρης συμμόρφωση με τις σχετικές Κοινοτικές Οδηγίες και Κανονισμούς. Παράλληλα, δεν επιτυγχάνεται ο στόχος εφαρμογής του συστήματος, δηλαδή η προστασία του θαλάσσιου πλούτου από την υπεραλίευση και άλλες παράνομες δραστηριότητες. Η αποτελεσματική εφαρμογή και λειτουργία του συστήματος καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική από το γεγονός ότι αυτό αναμένεται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Επιτήρησης των Συνόρων, που αποσκοπεί στη μείωση των λαθρομεταναστών, την ενίσχυση της εσωτερικής ασφάλειας και την ενίσχυση της έρευνας και διάσωσης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας ενημέρωσε ότι από την εφαρμογή του ΣΠΑΣ σε σκάφη κάτω των 15 μέτρων, από το Νοέμβριο του 2009, έχουν εντοπιστεί ορισμένα λειτουργικά προβλήματα τα οποία θα πρέπει να επιλυθούν ώστε να διασφαλίζεται η σωστή εφαρμογή του. Επίσης ορισμένες λειτουργίες του συστήματος αναμένεται να αυτοματοποιηθούν ώστε να εξοικονομηθεί σημαντικός χρόνος από τους χρήστες. Μας πληροφόρησε επίσης ότι έχει ξεκινήσει η διαδικασία αντιπαραβολής στοιχείων του Κέντρου Παρακολούθησης Αλιευτικών Δραστηριοτήτων με τα ημερολόγια αλιευτικών σκαφών.

Δημιουργία Ιχθυόσκαλας. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με τους σχετικούς Κοινοτικούς Κανονισμούς τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων που εισάγονται στην ή που εξάγονται από την Κοινότητα, και για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητη η δημιουργία ιχθυόσκαλας, δηλαδή κατάλληλων χερσαίων και θαλάσσιων εγκαταστάσεων για την υγιεινή εκφόρτωση και συντήρηση των αλιευμάτων.

Παρόλο που το Υπουργικό Συμβούλιο, ενέκρινε τη δημιουργία ιχθυόσκαλας από το 2001, η υλοποίηση του έργου παραμένει σε εκκρεμότητα, κυρίως λόγω προβλημάτων που προέκυψαν σε σχέση με την εξεύρεση κατάλληλου χώρου, τα οποία αναλύονται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με αποτέλεσμα η κοινοτική νομοθεσία σε σχέση με την υγιεινή εκφόρτωση, μεταφορά και συντήρηση νωπών αλιευτικών προϊόντων να εξακολουθεί να μην τυγχάνει εφαρμογής.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα μελετά νέο χώρο για τη δημιουργία ιχθυόσκαλας, η οποία θα τηρεί όλες τις πρόνοιες των σχετικών Κοινοτικών Κανονισμών, εντός του νέου αλιευτικού καταφυγίου στο Ζύγι, χρησιμοποιώντας τις υφιστάμενες υποδομές, μειώνοντας με αυτό τον τρόπο το κόστος κατασκευής της.

Αλιευτικό καταφύγιο στο Λατσί. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Αρχή Λιμένων Κύπρου παραχώρησε στο Τμήμα άδεια χρήσης διάφορων λιμενικών χώρων, στους οποίους περιλαμβάνεται και το λιμάνι στο Λατσί, έναντι ενοικίου. Στη βάση σχετικής μελέτης που εκπονήθηκε, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 24.11.1999 όπως, μεταξύ άλλων, το λιμάνι στο Λατσί παραχωρηθεί, έναντι χρηματικής αποζημίωσης προς την Αρχή Λιμένων Κύπρου, στη Δημοκρατία για σκοπούς ανάπτυξης της αλιείας. Ωστόσο, το θέμα της ανάκτησης της κυριότητας του λιμανιού στο Λατσί δεν εξετάστηκε περαιτέρω γιατί κρίθηκε ότι θα έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα στην ανάκτηση του χώρου για κατασκευή του αλιευτικού καταφυγίου στο Ζύγι, αλλά αποφασίστηκε η επέκτασή του και παρόλο που η Αρχή Λιμένων Κύπρου θα διατηρούσε την ιδιοκτησία του, τη διαχείρισή του για σκοπούς ανάπτυξης της αλιείας, θα είχε το Τμήμα.

Όπως προκύπτει, το κράτος δαπάνησε ένα πολύ σημαντικό κονδύλι ύψους σχεδόν €6 εκ. για την επέκταση του λιμανιού στο Λατσί, ενώ τα οφέλη που προέκυψαν από την επένδυση αυτή τα καρπούται η Αρχή Λιμένων. Επίσης, η μη κήρυξή του ως αλιευτικού καταφυγίου έχει ως αποτέλεσμα τη συνεχιζόμενη αδυναμία εφαρμογής των διατάξεων των περί Αλιευτικών Καταφυγίων Νόμων και Κανονισμών.

Κατόπιν συσκέψεων ετοιμάστηκε, από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, προσχέδιο Πρότασης, το οποίο στάλθηκε στις 17.2.2010 στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, για υποβολή στο Υπουργικό Συμβούλιο, σύμφωνα με την οποία προτείνεται όπως η λιμενολεκάνη «Α» του λιμανιού κηρυχθεί ως αλιευτικό καταφύγιο. Το θέμα παραμένει ακόμα σε εκκρεμότητα.

Σχέδιο Ασφάλισης Αλιευτικών Σκαφών. Η ανάγκη δημιουργίας προϋποθέσεων φερεγγυότητας των επαγγελματιών ψαράδων και η επιβαλλόμενη ασφαλιστική κάλυψη έναντι των θαλάσσιων κινδύνων επέβαλαν την εισαγωγή του πιο πάνω Σχεδίου, το οποίο λειτουργεί από τον Απρίλιο του 1976, υπό την ευθύνη του Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών. Το Σχέδιο καλύπτει τους επαγγελματίες ψαράδες οι οποίοι επιλέγουν εθελοντικά να ασφαλίσουν τα σκάφη τους. Όσοι όμως από τους επαγγελματίες ψαράδες έχουν συνάψει δάνεια από τους Δανειστικούς Επιτρόπους με εγγύηση των δανείων την υποθήκευση των σκαφών τους, υποχρεούνται, με βάση τους όρους του συμβολαίου του δανείου, να ασφαλίζουν το σκάφος τους στο πιο πάνω Σχέδιο.

Σε σχέση με το πιο πάνω Σχέδιο επισημάναμε, αφ' ενός, το περιορισμένο αποθεματικό που διαθέτει για καταβολή αποζημιώσεων και που στις 31.12.2009 ανερχόταν σε €114.202, και αφ' ετέρου τη μειωμένη ανταπόκριση των ψαράδων για συμμετοχή στο Σχέδιο, αφού παρά το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια του έτους εκδόθηκαν 543 επαγγελματικές άδειες αλιείας, μόνο 47 ψαράδες συμμετείχαν στο Σχέδιο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, σημειώνοντας την αύξηση του αποθεματικού του Σχεδίου κατά τα τελευταία τέσσερα χρόνια, εξέφρασε την πεποίθηση ότι αυτή θα συνεχιστεί, στοχεύοντας στην ύπαρξη στο εγγύς μέλλον ικανοποιητικού αποθεματικού για την κάλυψη απαιτήσεων που ενδεχομένως να προκύψουν από ατυχήματα ή απώλειες που καλύπτονται από αυτό.

4.20 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Ισότητα Ανδρών και Γυναικών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Κυπριακή Δημοκρατία/Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της

Γυναίκα, συνήψε τρεις συμβάσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναφορικά με τη διεκπεραίωση τριών προγραμμάτων σε σχέση με την ισότητα των δύο φύλων.

Το πρώτο πρόγραμμα/σύμβαση εξετάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και προέκυψαν σοβαρές αδυναμίες σε σχέση με την οικονομική διαχείρισή του. Κατόπιν παράκλησης του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου, η Υπηρεσία μας εξέτασε τις άλλες δύο συμβάσεις. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο αναφέρονται λεπτομερώς στην προηγούμενη Έκθεσή μας, ενώ λόγω των παρατυπιών που εντοπίστηκαν, αντίγραφο της σχετικής έκθεσής μας υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).

Κατά τη συμμετοχή εκπροσώπου της Υπηρεσίας μας σε συνάντηση των Συντονιστικών Φορέων για την Καταπολέμηση της Απάτης (AFCOS) που διεξήχθη στη Μάλτα το Νοέμβριο 2008, η υπόθεση χρησιμοποιήθηκε στις παρουσιάσεις ως παράδειγμα καλής συνεργασίας μεταξύ κράτους μέλους και OLAF. Από τη συζήτηση προέκυψε ότι το Υπουργείο θα μπορούσε ενδεχομένως να διεκδικήσει τη συγχρηματοδότηση, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών που διενεργήθηκαν για υλοποίηση των πιο πάνω συμβάσεων και οι οποίες μπορούν να τεκμηριωθούν. Κατόπιν εισήγησής μας στη βάση των πιο πάνω, το Υπουργείο προχώρησε στην καταγραφή των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών που διενεργήθηκαν στα πλαίσια των δύο συμβάσεων που ελέγξαμε, τις οποίες κοινοποίησε πρόσφατα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για συγχρηματοδότησή τους.

Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας.

(α) Η Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας δημιουργήθηκε με τον περί Αστυνομίας (Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων) Νόμο του 2006 (Ν.9(Ι)/2006), ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 17.2.2006. Σύμφωνα με το Νόμο, η Αρχή είναι ανεξάρτητη και υπάγεται απευθείας στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο διορίζει τα πέντε Μέλη της.

Ο Προϋπολογισμός της Αρχής περιλαμβάνεται στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως ως ξεχωριστό Κονδύλι. Συνεπώς, για τη διενέργεια των δαπανών της Αρχής απαιτείται η συγκατάθεση του Υπουργείου. Το σύνολο των δαπανών της Αρχής για το 2009 ανήλθε στις €302.512 σε σχέση με €309.736 το 2008. Σημειώνεται, ότι κατά το υπό αναφορά έτος εξετάστηκαν από την Αρχή τέσσερεις υποθέσεις που εκκρεμούσαν από το 2008, καθώς και 23 υποθέσεις που υποβλήθηκαν εντός του έτους. Σε εκκρεμότητα παραμένουν 13 υποθέσεις για τις οποίες αναμένονται περισσότερα στοιχεία καθώς και 16 υποθέσεις οι οποίες είναι υπό διερεύνηση.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, σε επιστολή του ημερ. 27.11.2008, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, υπέδειξε ότι η σχέση του, ως προϊστάμενος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, στο οποίο υπάγεται διοικητικά η Αστυνομία, από τη μία, και ως ελέγχοντος λειτουργού για το Κονδύλι που αφορά στις δαπάνες της Αρχής, από την άλλη, δημιουργεί αντικειμενικά αδυναμία ή τουλάχιστον, σοβαρή δυσχέρεια στην άσκηση διοικητικού ή/και οικονομικού ελέγχου στην Αρχή. Ανέφερε επίσης ότι, στα πλαίσια ενδεχόμενης προσπάθειάς του να περιορίσει τις σχετικές δαπάνες της Αρχής και να ασκήσει ουσιαστικό έλεγχο, θα ερμηνευτεί μετά βεβαιότητας ως προσπάθειά του να εμποδίσει το έργο της Αρχής. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, και σύμφωνα με σχετική πρόνοια που περιλήφθηκε στον Προϋπολογισμό της Αρχής για το 2010, ο Υπουργός Οικονομικών καθόρισε, στις 11.3.2010, το Διοικητικό Λειτουργό της Αρχής ως ελέγχοντα Λειτουργό.

4.21 ΚΡΑΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

Ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρόλο που έχουν παρέλθει 17 χρόνια από την αρχική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ανέγερση νέου κτιρίου για το Κρατικό Αρχείο και το δημόσιο κατέβαλε διαχρονικά συνολικό ποσό ύψους €1.509.910 (£883.711), εντούτοις δεν έχουν γίνει ουσιαστικές εργασίες για έναρξη των εργασιών ανέγερσής του. Η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην εκτέλεση του έργου είχε ως αποτέλεσμα, πέραν της σημαντικής αύξησης της υπολογιζόμενης δαπάνης του έργου, στη βάση εκτιμήσεων του

Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας τάξεως, από €9,2 εκ. σε €16,2 εκ. να προκύψει ανάγκη εξώδικου συμβιβασμού με την καταβολή επιπρόσθετου ποσού ύψους €598.011 στον πρώην ιδιοκτήτη ιδιωτικής γης η οποία απαλλοτριώθηκε για το σκοπό αυτό, ενώ τα συνολικά ενοίκια που καταβλήθηκαν για την κάλυψη των αναγκών του Κρατικού Αρχείου κατά τα τελευταία έξι έτη ανήλθαν σε €724.964. Πέραν των πιο πάνω ποσών, θα πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη και το σημαντικό διοικητικό κόστος απασχόλησης αριθμού λειτουργών της Δημόσιας Υπηρεσίας, κατά τα έτη 1996 – 2009, σε σχέση με το υπό αναφορά έργο.

Συνθήκες φύλαξης αρχειακού υλικού. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το αρχειακό υλικό εξακολουθεί να βρίσκεται διάσπαρτο σε έξι αποθηκευτικούς χώρους, σε διαφορετικά σημεία της Λευκωσίας, γεγονός που, όπως μας πληροφόρησε η Έφορος Κρατικού Αρχείου, δυσχεραίνει την όλη διεκπεραίωση των εργασιών του και τη διακίνηση αρχειακού υλικού, ενώ οι υπό αναφορά αποθηκευτικοί χώροι δεν έχουν κτιστεί με κατάλληλες προδιαγραφές για φύλαξη ευαίσθητων εγγράφων.

4.22 ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Μέρος Α

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Η υπερωριακή αποζημίωση καταβάλλεται κυρίως υπό τη μορφή χρηματικής αποζημίωσης, η οποία υπολογίζεται με βάση την κλίμακα στην οποία υπηρετεί το μέλος κατά την ημερομηνία πραγματοποίησης της υπερωρίας, ενώ στις υπόλοιπες περιπτώσεις παραχωρείται στα μέλη ελεύθερος χρόνος σε διάστημα μέχρι έξι μηνών από την ημερομηνία διενέργειας της υπερωρίας.

Το 2009 καταβλήθηκε σε μέλη της Αστυνομίας για υπερωριακή απασχόληση ποσό ύψους €5.058.946, σε σύγκριση με €6.818.276 το 2008 (μείωση 25,8%). Η μείωση οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι το ποσό που πληρώθηκε κατά το 2009 για συσσωρευμένες υπερωρίες προηγούμενων χρόνων ανήλθε σε μόνο €34.846 σε σύγκριση με €2.067.274 το 2008. Το σημαντικότερο ποσό (€2,4 εκ. ή 47%) αφορά σε υπερωρίες που καταβλήθηκαν για αστυνόμευση αθλητικών αγώνων, το οποίο παρουσιάζει αύξηση ύψους 23% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (€1,9 εκ.) Λόγω της σημαντικότητας των ποσών που δαπανούνται για την αστυνόμευση αθλητικών αγώνων, καθώς και το σχετιζόμενο πρόβλημα που προκύπτει από τις δυσκολίες στην εφαρμογή της απόφασης για παραχώρηση ελεύθερου χρόνου στα μέλη της Αστυνομίας που εργάζονται υπερωριακά, εισηγηθήκαμε όπως, σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, εξεταστεί το ενδεχόμενο μικρής αύξησης του εισιτηρίου εισόδου στα γήπεδα και όπως τα επιπρόσθετα έσοδα που θα προκύψουν χρησιμοποιηθούν για τη μερική, τουλάχιστον, κάλυψη του κόστους υπερωριακής απασχόλησης. Κατά το 2009 εργάστηκαν υπερωριακά συνολικά 29.391 μέλη, σε σύγκριση με 37.873 μέλη το 2008.

(β) Με εγκύκλιο επιστολή του Αρχηγού Αστυνομίας ημερ. 4.7.2003, δημιουργήθηκαν νέα δελτία υπερωριών, όπου καταχωρίζονται μόνο οι υπερωρίες που τυγχάνουν της έγκρισης του Αρχηγού. Όπως διαπιστώσαμε από τα στοιχεία που προσκομίστηκαν από Αστυνομικές Διευθύνσεις και Τμήματα της Αστυνομίας, για την περίοδο 1.1.2009 – 31.12.2009 υπήρχαν υπόλοιπα υπερωριών για σύνολο 4.720 ωρών, σε σχέση με 1.170,5 ώρες την 31.12.2008. Παρατηρήθηκε ότι για τις περισσότερες περιπτώσεις έχει παρέλθει η περίοδος των έξι μηνών από την ημερομηνία διενέργειας των υπερωριών χωρίς να παραχωρηθεί ο ανάλογος χρόνος ανάπαυσης ενώ ορισμένα Τμήματα δεν ενημέρωσαν το Αρχηγείο σχετικά με το υπόλοιπο των υπερωριών που εκκρεμούσαν για την πιο πάνω περίοδο. Δεδομένης της σημαντικής αύξησης που παρατηρείται στα υπόλοιπα των συσσωρευμένων ωρών, εκφράσαμε την άποψη ότι το θέμα θα πρέπει να απασχολήσει σοβαρά την Αστυνομία, πριν την περαιτέρω συσσώρευση ωρών υπερωριακής απασχόλησης, που θα καθιστά την παραχώρησή τους σε ελεύθερο χρόνο ανέφικτη.

Προαφηρητική άδεια μελών Αστυνομίας. Το ανώτατο όριο συσσώρευσης αδειών από τα μέλη της Δύναμης καθορίστηκε από τους περί Αστυνομίας (Γενικούς) Κανονισμούς του 2004 (Κ.Δ.Π. 213/2004) σε 100 και 83 ημέρες, σε περίπτωση εξαήμερης και πενήνήμερης εβδομάδας εργασίας, αντίστοιχα. Λόγω συσσώρευσης άδειας πριν την έναρξη ισχύος των πιο πάνω Κανονισμών, εξακολουθεί να παρατηρείται το φαινόμενο μέλη της Αστυνομίας να αποχωρούν από την υπηρεσία ένα μέχρι δύο χρόνια πριν από την ημερομηνία αφυπηρέτησής τους. Όπως επισημάναμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η μεγάλη

συσσωρευση άδειας κατά την αφυπηρέτηση κάποιου μέλους, η οποία κερδήθηκε όταν το μέλος υπηρετούσε σε χαμηλότερες βαθμίδες, οδηγεί στην αύξηση των δαπανών, επειδή η πληρωμή της γίνεται με βάση τον τελευταίο μισθό.

Κατά τα τελευταία πέντε έτη καταβλήθηκε συνολική αποζημίωση ύψους €18,75 εκ. σε μέλη που βρίσκονταν με προαφυπηρετική άδεια, από τα οποία τα €3,42 εκ. αφορούσαν στο 2009.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 14.10.1998, αποφάσισε όπως παραχωρηθούν σταδιακά, με βάση σχετικό χρονοδιάγραμμα, οι άδειες απουσίας που βρίσκονται σε πίστη μελών της Αστυνομίας, ωστόσο όπως μας πληροφόρησε η Αστυνομία, η υλοποίηση της υπό αναφορά απόφασης καθίσταται σχεδόν ανέφικτη λόγω έλλειψης προσωπικού, σε συνδυασμό με την αύξηση του όγκου της εργασίας της Αστυνομίας.

Ανέγερση κτιρίου για τη Μονάδα Αεροπορικών Επιχειρήσεων στο αεροδρόμιο Λάρνακας. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρόλο ότι η ανάγκη για στέγαση της Μονάδας Αεροπορικών Επιχειρήσεων στο αεροδρόμιο Λάρνακας παρουσιάστηκε πριν σχεδόν 20 χρόνια, πριν την παραλαβή των πρώτων πτητικών μέσων της Αστυνομίας, η υλοποίηση του έργου, που τώρα βρίσκεται σε εξέλιξη, άρχισε με καθυστέρηση, το Νοέμβριο του 2009 με την αποπεράτωση του υπόστεγου να τοποθετείται τον Ιανουάριο του 2011 και των γραφείων με τους αποθηκευτικούς χώρους το Μάιο του 2011.

Επισημάναμε και πάλι ότι η μη ολοκλήρωση του έργου προκάλεσε σοβαρά προβλήματα στα πτητικά μέσα τα οποία βρίσκονται εκτεθειμένα στην αλμύρα και την υγρασία της θάλασσας.

Οπλαποθήκες Αρχηγείου Αστυνομίας. Όπως διαπιστώθηκε από επιτόπιο έλεγχο της Υπηρεσίας μας, η καταχώριση του οπλισμού στα μητρώα και στο μηχανογραφικό σύστημα έχει ολοκληρωθεί, καθώς και η διαδικασία συντήρησης του. Παραμένει ακόμα σε εκκρεμότητα η προώθηση, προς καταστροφή, του οπλισμού που βρίσκεται σε αχρηστία. Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός Αστυνομίας, βρίσκεται σε εξέλιξη η συμπλήρωση των σχετικών πιστοποιητικών για τον οπλισμό που θα καταστραφεί, ενώ αναμένεται έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών και το Γενικό Λογιστή για διενέργεια πλειστηριασμού.

Αποθήκη οπλισμού και πυρομαχικών της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω έλλειψης επαρκούς αποθηκευτικού χώρου, ο οπλισμός και τα πυρομαχικά δεν είναι κατάλληλα τακτοποιημένα, ούτε και υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε αυτά. Όπως πληροφορηθήκαμε, το θέμα αναμένεται να ρυθμιστεί με την ανέγερση των νέων κτιρίων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας.

Αποθήκη Τηλεπικοινωνιών Αρχηγείου Αστυνομίας. Παρατηρήσαμε ότι το μέλος της Αστυνομίας που ήταν υπεύθυνο για την πιο πάνω αποθήκη αποχώρησε με προαφυπηρετική άδεια από τις 23.5.2007, με αποτέλεσμα η διαχείρισή της να ανατεθεί σε άλλο μέλος της Αστυνομίας, χωρίς να διενεργηθεί η προνοούμενη από τους Κανονισμούς Αποθηκών φυσική απογραφή των αποθεμάτων και τακτοποίηση τυχόν ελλειμμάτων και πλεονασμάτων ούτε η ετοιμασία του σχετικού πιστοποιητικού παράδοσης και παραλαβής της αποθήκης. Εκφράσαμε και πάλι την άποψη ότι η διενέργεια φυσικής απογραφής και τακτοποίηση τυχόν ελλειμμάτων και πλεονασμάτων, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, επιβάλλεται ώστε το απόθεμα της αποθήκης που θα καταχωριστεί στο νέο μηχανογραφημένο σύστημα διαχείρισης να αντιπροσωπεύει το πραγματικό.

Επιπρόσθετα, παρατηρήσαμε ότι ο εξοπλισμός στην αποθήκη δεν είναι τακτοποιημένος, με αποτέλεσμα η ανεύρεσή του να είναι δύσκολη.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως έχει διενεργηθεί φυσικός έλεγχος και απογραφή των αποθεμάτων της αποθήκης, τόσο του τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού όσο και των εξαρτημάτων, και έχουν εντοπιστεί και καταγραφεί οι ελλείψεις και τα πλεονάσματα. Πέραν τούτου έχει τροχοδρομηθεί η διαδικασία διαμόρφωσης νέου χώρου αποθηκών με την τοποθέτηση νέων ραφιών. Αναμένεται μέχρι το τέλος του έτους 2010 να μεταφερθούν και να τοποθετηθούν στο χώρο αυτό τα ανταλλακτικά που διατηρούνται σε αποθέματα. Μετά την τακτοποίηση των πιο πάνω,

αναμένεται να γίνει εντός του 2010 και η ετοιμασία του σχετικού πιστοποιητικού παράδοσης-παραλαβής της αποθήκης.

Απαλλοτριώσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 23.5 του Συντάγματος, εάν εντός τριών ετών από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης δεν επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, τότε η απαλλοτριούσα αρχή είναι υποχρεωμένη να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό της ιδιοκτήτη, στην τιμή που την απέκτησε.

Παρατηρήθηκε ότι οι εργασίες κατασκευής των πιο κάτω έργων, για την ανέγερση των οποίων απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης είτε δεν έχουν αρχίσει ακόμα, είτε άρχισαν με μεγάλη καθυστέρηση.

(α) Ακύρωση απαλλοτρίωσης γης στη Λάρνακα. Με Διάταγμα που δημοσιεύτηκε στις 20.6.1957 απαλλοτριώθηκε τεμάχιο γης, για σκοπούς ανέγερσης αστυνομικών κατοικιών. Το 1963, μέρος της απαλλοτριωθείσας περιουσίας επιστράφηκε στους πρώην ιδιοκτήτες, ενώ η υπόλοιπη παρέμεινε εγγεγραμμένη ως ιδιοκτησία της Δημοκρατίας, όπου και ανεγέρθηκαν κατοικίες για τα μέλη της Αστυνομικής Δύναμης. Μέρος του τεμαχίου παρέμεινε ανεκμετάλλευτο. Σε κατοπινό στάδιο, η πρώην ιδιοκτήτρια διεκδίκησε δικαστικώς την επιστροφή του τεμαχίου ισχυριζόμενη ότι, μετά το 1974, αυτό δεν χρησιμοποιείται για τους σκοπούς της απαλλοτρίωσης. Σύμφωνα με την απόφαση της Ολομέλειας του Ανώτατου Δικαστηρίου στη σχετική Αναθεωρητική Έφεση, η παράλειψη της Δημοκρατίας να επιστρέψει το αξιούμενο από την εφεσείουσα μέρος της απαλλοτριωθείσας περιουσίας κηρύχθηκε ως άκυρη. Βάσει γνωμάτευσης της Νομικής Υπηρεσίας, ημερ. 14.10.2005, επιστράφηκε στην εφεσείουσα το μέρος του τεμαχίου που παρέμενε ανεκμετάλλευτο.

Στις 14.4.2006 η πρώην ιδιοκτήτρια κατέθεσε νέα προσφυγή, με την οποία ζητούσε την επιστροφή και του υπόλοιπου μέρους του τεμαχίου που δεν χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς της απαλλοτρίωσης, στο οποίο βρίσκεται οικοδομημένο το κτίριο όπου στεγάζονται σήμερα το Τμήμα Τηλεπικοινωνιών Λάρνακας-Αμμοχώστου, το κλιμάκιο της Υ.ΚΑ.Ν. και αστυνομικά κρατητήρια. Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφασή του ημερ. 15.4.2008, απέρριψε την υπό αναφορά προσφυγή λόγω δεδικασμένου, εφόσον η αξίωση της αιτήτριας έχει ήδη ικανοποιηθεί με την απόφαση σε σχέση με την Αναθεωρητική Έφεση, αναφέροντας ότι «αν η διοίκηση παραλείπει να συμμορφωθεί με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου η καταχώριση νέας προσφυγής δεν είναι ο κατάλληλος τρόπος αντίδρασης». Η Αστυνομία, με επιστολές της προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, επισήμανε ότι τυχόν επιστροφή του υπόλοιπου μέρους του τεμαχίου στην πρώην ιδιοκτήτρια θα επιφέρει σοβαρά λειτουργικά προβλήματα στην Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας και στις ζωτικής σημασίας υπηρεσίες που στεγάζονται στο κτίριο που βρίσκεται εντός του τεμαχίου. Βάσει τούτου, ζητήθηκε επανειλημμένα η επίσχεση ή επαναπόκτηση του τεμαχίου στη βάση της σημερινής του χρήσης και το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 29.8.2007, ενέκρινε την έκδοση σχετικού διατάγματος επίσχεσης, το οποίο δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.8.2007. Μετά την έκδοση του διατάγματος επίσχεσης η πρώην ιδιοκτήτρια κατέθεσε άλλες τρεις προσφυγές με τις οποίες αξιώνει ότι το διάταγμα επίσχεσης είναι άκυρο και παράνομο και στερούμενο έννομου αποτελέσματος, ενώ παράλληλα διεκδικεί αποζημιώσεις σε σχέση με τα ακίνητά της, η εκδίκαση των οποίων ακόμα εκκρεμεί.

(β) Ανέγερση νέας Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ιδιοκτήτης τεμαχίου, το οποίο απαλλοτριώθηκε το 1993 με σκοπό την ανέγερση νέων Κυβερνητικών επαρχιακών γραφείων της Λάρνακας, αξίωσε την επιστροφή του αφού είχε παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία περίοδος των τριών ετών χωρίς να επιτευχθεί ο στόχος της απαλλοτρίωσης.

Κατόπιν άρνησης της απαλλοτριούσας Αρχής για ικανοποίηση του πιο πάνω αιτήματος, και αφού στο μεταξύ είχε αποφασιστεί η αλλαγή χρήσης των απαλλοτριωθέντων τεμαχίων, ο ιδιώτης καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο το οποίο, με απόφασή του ημερ. 7.9.2006 ακύρωσε την απόφαση της απαλλοτριούσας Αρχής για μη επιστροφή, σε αυτόν, της περιουσίας του, αφού, αφενός, ο αρχικός σκοπός

της απαλλοτρίωσης είχε εγκαταλειφθεί και αφετέρου, παρήλθε η περίοδος των τριών ετών από την απαλλοτρίωση χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της.

Ενόψει των πιο πάνω εξελίξεων, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, στις 29.8.2007, όπως εκχωρήσει την εξουσία, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, να προχωρήσει στην έκδοση διατάγματος επίσχεσης για τα τεμάχια στα οποία θα ανεγερθεί, μεταξύ άλλων, η νέα Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας. Το εν λόγω διάταγμα επίσχεσης δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 11.4.2008, εναντίον του οποίου έχουν κατατεθεί τρεις προσφυγές από πρώην ιδιοκτήτες των τεμαχίων.

Παράλληλα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως εντόπισε νέα τεμάχια στην Επαρχία Λάρνακας, για την ανέγερση, μεταξύ άλλων, και της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας, τα οποία έχουν επιθεωρηθεί και κριθεί κατάλληλα από εκπροσώπους της Αστυνομίας, της Πυροσβεστικής και του Τμήματος Δημοσίων Έργων, και ο Αρχηγός της Αστυνομίας, με επιστολή του ημερ. 13.4.2010, ζήτησε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως όπως προβεί στις κατάλληλες ενέργειες για εξασφάλιση τους.

(γ) Ανέγερση Αστυνομικού Σταθμού Πόλης Χρυσοχούς. Στις 24.5.2002 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας διάταγμα απαλλοτρίωσης και διάταγμα επίταξης επτά συνολικά τεμαχίων με σκοπό την ανέγερση Αστυνομικού και Πυροσβεστικού Σταθμού στην Πόλη Χρυσοχούς, καθώς και υποσταθμού της ΑΗΚ για τους σκοπούς λειτουργίας του έργου. Λόγω προβλημάτων στην επίτευξη συμφωνίας με τους αρχικούς ιδιοκτήτες για το ύψος της αποζημίωσης, η μεταβίβαση των τεμαχίων στην Κυπριακή Δημοκρατία έχει καθυστερήσει σημαντικά με αποτέλεσμα να βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα η μεταβίβαση τριών από τα επτά τεμάχια, ενώ η εκτέλεση του έργου έχει ήδη αρχίσει από τον Απρίλιο του 2008.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, η αποζημίωση για τα δύο τεμάχια, έχει διευθετηθεί και έχει προωθηθεί η διαδικασία εγγραφής τους στην Κυπριακή Δημοκρατία. Αναφορικά με το τρίτο τεμάχιο γίνεται προσπάθεια για εξώδικη διευθέτηση της αποζημίωσης που θα καταβληθεί και επίσπευση της διαδικασίας μεταβίβασής του.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως η απαλλοτρίωση όλων των τεμαχίων έχει ολοκληρωθεί και αυτά έχουν ήδη εγγραφεί επ' ονόματι της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Προμήθεια μηχανογραφικών και λογισμικών συστημάτων και σχετικού εξοπλισμού. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, διαπιστώθηκε ότι διαχρονικά, ανατίθεται με τη μέθοδο της διαπραγμάτευσης, σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ο οποίος είχε προμηθεύσει στο παρελθόν την Αστυνομία με το σύστημα μηχανογράφησης της, η προμήθεια μηχανογραφικών συστημάτων, εξοπλισμού και παροχής εκπαίδευσης. Σύμφωνα με στοιχεία του FIMAS, από το 2004 μέχρι σήμερα η Αστυνομία κατέβαλε στον υπό αναφορά οικονομικό φορέα, το συνολικό ποσό των €4,6 εκ.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι από το 2008 μέχρι σήμερα, του ανατέθηκαν συμβάσεις ή/και εγκρίθηκε η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης μαζί του, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Σύμβαση με αρ. Δ'5/2008, για την προμήθεια και εγκατάσταση λογισμικών προγραμμάτων προσαυξήσεων, υπερωριών και άλλων πέντε επιδομάτων της Αστυνομίας, αξίας €383.741+Φ.Π.Α.
- Σύμβαση με αρ. Δ'91/2008, για την προμήθεια και επέκταση των λογισμικών προγραμμάτων στο μηχανογραφικό σύστημα της Αστυνομίας για τη διαδραστική βάση δεδομένων, αξίας €271.996+Φ.Π.Α.
- Σύμβαση με αρ. Δ.Ο.11/2009, για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ενός συστήματος CRE-NET και την εκπαίδευση των χειριστών του, αξίας €475.000+Φ.Π.Α.
- Σύμβαση με αρ. Δ.Ο.82/2009, για την προμήθεια και επέκταση λογισμικών προγραμμάτων στο μηχανογραφημένο σύστημα της Αστυνομίας για τη δημιουργία λειτουργίας για τη διαχείριση της παράνομης μετανάστευσης, αξίας €65.500+Φ.Π.Α.

- Προσφορά με αρ. Δ.Ο.48/2010, για την παροχή υπηρεσιών συντήρησης στο Κεντρικό Σύστημα Μηχανογράφησης της Αστυνομίας. Τον Απρίλιο 2010, δόθηκε η έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, με εκτίμηση δαπάνης €1.423.940+Φ.Π.Α.
- Προσφορά με αρ. Δ.Ο.83/2010, για προμήθεια, επέκταση και συντήρηση των λογισμικών προγραμμάτων στο ηλεκτρονικό σύστημα εξώδικων κλήσεων τροχαίας της Αστυνομίας. Τον Ιούλιο 2010, δόθηκε η έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, με εκτίμηση δαπάνης €202.884+Φ.Π.Α.

Κατόπιν υπόδειξης της Υπηρεσίας μας, ότι με την έγκριση της ανεξαρτητοποίησης του τομέα μηχανογράφησης της Αστυνομίας, που δόθηκε από το Εκτελεστικό Συμβούλιο του Προγράμματος Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, η Αστυνομία είχε δεσμευτεί να ζητά συμβουλευτική βοήθεια από το αρμόδιο Τμήμα του δημοσίου (Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής – ΤΥΠ) στις περιπτώσεις εκτέλεσης μεγάλων έργων μηχανογράφησης, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ζήτησε από την Αστυνομία όπως κατά την εξέταση θεμάτων μηχανογράφησης από το Συμβούλιο Προσφορών, υποβάλλεται σχετικό σημείωμα με τις απόψεις του ΤΥΠ.

Τον Απρίλιο 2010, κατά την εξέταση του διαγωνισμού με αρ. Δ.Ο. 48/2010 από το Συμβούλιο Προσφορών, κατατέθηκε σημείωμα του ΤΥΠ, με το οποίο εισηγείτο όπως διερευνηθεί η δυνατότητα ανάθεσης της συντήρησης σε διαφορετικούς οικονομικούς φορείς. Η Αστυνομία ωστόσο, αν και συμφωνούσε ότι η εισήγηση του ΤΥΠ ήταν εφαρμόσιμη, επικαλέστηκε ενδεχόμενα προβλήματα όσον αφορά την απόδοση ευθυνών μεταξύ των αναδόχων ή/και της χρήσης και αποτελεσματικότητας του συστήματος, στην περίπτωση που διαχωριζόταν η συντήρηση ή/και ανατίθετο σε άλλον οικονομικό φορέα, και ζήτησε την έγκριση της προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με το συγκεκριμένο οικονομικό φορέα. Τελικά, το Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε το αίτημα της Αστυνομίας, χωρίς να καλέσει εκπρόσωπο του ΤΥΠ για διευκρίνιση των απόψεων του.

Κατόπιν νέας εισήγησης της Υπηρεσίας μας, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ζήτησε από το ΤΥΠ όπως εκπρόσωπος του παρίσταται στις συνεδρίες του Συμβουλίου Προσφορών για παροχή διευκρινίσεων, όταν θα εξετάζεται θέμα για το οποίο είχε υποβληθεί σημείωμα του.

Όσον αφορά την εκτέλεση των πιο κάτω συμβάσεων που ανατέθηκαν στον εν λόγω οικονομικό φορέα, διαπιστώθηκαν μεγάλες καθυστερήσεις στη συμπλήρωσή τους, που οφείλονταν κυρίως στην Αστυνομία.

- Για τη σύμβαση με αρ. Δ'5/2008, εγκρίθηκε από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) – κατόπιν εισήγησης της Αστυνομίας – παράταση 62 ημερών στο χρόνο εκτέλεσης του έργου (που ήταν 8 μήνες), εξ αιτίας καθυστέρησης που προκλήθηκε από την Αστυνομία στην οριστικοποίηση των προδιαγραφών.
- Για τη σύμβαση με αρ. Δ.Ο.82/2009, εγκρίθηκε από την ΚΕΑΑ – κατόπιν εισήγησης της Αστυνομίας – παράταση του χρόνου παράδοσης των λογισμικών προγραμμάτων (που καθοριζόταν στους 4 μήνες), κατά 2,5 μήνες, λόγω καθυστερήσεων – εξ υπαιτιότητας της Αστυνομίας – που αποσκοπούσαν στη βελτίωση της λειτουργικότητας του έργου και της πλήρους ικανοποίησης των αναγκών της.
- Για τη σύμβαση με αρ. Δ'91/2008, ζητήθηκε τον Αύγουστο 2010, η έγκριση της ΚΕΑΑ, για παράταση του χρόνου παράδοσης (που καθοριζόταν σε 7 μήνες) κατά 205 ημέρες, λόγω καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του έργου – εξ υπαιτιότητας της Αστυνομίας – η οποία προκλήθηκε εξ αιτίας της προσπάθειας για διασφάλιση της λειτουργικότητας του έργου και της πλήρους ικανοποίησης των αναγκών της.

Προσφορές

(α) **Προσφορά αρ. Δ.Ο.08/2009 για την προμήθεια χίλιων (1000) ηλεκτρονικών υπολογιστών γραφείου.** Τον Μάρτιο 2009 η Αστυνομία προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια 1.000 ηλεκτρονικών υπολογιστών γραφείου, με εκτίμηση δαπάνης €500.000+Φ.Π.Α. Το Μάιο 2009, πριν την ημερομηνία λήξης υποβολής των προσφορών, η Αστυνομία τροποποίησε την εκτίμηση δαπάνης σε

€800.000+Φ.Π.Α. Προσφορά υπέβαλαν έξι οικονομικοί φορείς, και η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως την κατακύρωση του διαγωνισμού στο χαμηλότερο προσφοροδότη, του οποίου η προσφορά ικανοποιούσε τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού, έναντι €777,35+Φ.Π.Α. ανά ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Κατά την εξέταση του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας ανέφερε ότι κατά την άποψη μας η αύξηση του ποσού της εκτίμησης δαπάνης ήταν δυσανάλογη με τις τροποποιήσεις οι οποίες είχαν γίνει στα έγγραφα του διαγωνισμού, και ενισχυτικό της πιο πάνω άποψης ήταν και το γεγονός ότι πρόσφατα είχε κατακυρωθεί από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού προσφορά για την αγορά 4.000 υπολογιστών, ισοδύναμων τεχνικών προδιαγραφών – εκτός του μεγέθους της μνήμης όπου υπερτερούσαν – με αυτών του υπό αναφορά διαγωνισμού, σε τιμή η οποία ήταν περίπου €100 ανά υπολογιστή χαμηλότερη από την τιμή στην οποία γινόταν εισήγηση να αγοραστούν οι υπολογιστές της Αστυνομίας. Επιπρόσθετα, υπέδειξε ότι ήταν σε εξέλιξη διαγωνισμός του Γενικού Λογιστηρίου για Συμφωνία-Πλαίσιο για την αγορά προϊόντων πληροφορικής, μεταξύ των οποίων και ηλεκτρονικοί υπολογιστές γραφείου, και εισηγήθηκε όπως διερευνηθεί από την Αστυνομία η δυνατότητα αγοράς των υπολογιστών σε μεταγενέστερο στάδιο από τη Συμφωνία-Πλαίσιο, της οποίας αναμενόταν ότι οι τιμές θα ήταν ακόμα πιο συμφέρουσες.

Ο εκπρόσωπος της Αστυνομίας ανέφερε ότι η τροποποίηση της εκτίμησης δαπάνης έγινε διότι εκ παραδρομής δεν είχε συμπεριληφθεί στην αρχική εκτίμηση το κόστος για την αγορά του λογισμικού. Όσον αφορά τη διαφορά της τιμής αγοράς των ηλεκτρονικών υπολογιστών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ο πρόεδρος του Συμβουλίου Προσφορών, μετά από πληροφορίες τις οποίες πήρε κατά τη διάρκεια της συνεδρίας, ανέφερε ότι κατά την εκτίμηση του, η πραγματική διαφορά είναι €18,90, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τιμές αγοράς του λογισμικού που προμηθεύεται το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού είναι χαμηλότερες. Τελικά, το Συμβούλιο Προσφορών, αποφάσισε τον Ιούλιο 2009 την ανάθεση του διαγωνισμού σύμφωνα με την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, έναντι του συνολικού ποσού των €777.350+Φ.Π.Α. (€777,35+Φ.Π.Α. ανά ηλεκτρονικό υπολογιστή).

Σημειώνεται ότι στη Συμφωνία-Πλαίσιο του Γενικού Λογιστηρίου, η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο 2010, περιλαμβάνονται ηλεκτρονικοί υπολογιστές γραφείου με καλύτερα τεχνικά χαρακτηριστικά από αυτούς οι οποίοι αγοράστηκαν από την Αστυνομία, και η τιμή του καθενός είναι €716,45+Φ.Π.Α., δηλαδή ο κάθε υπολογιστής είναι κατά €60,90+Φ.Π.Α. φθηνότερος (€60.900+Φ.Π.Α. στο σύνολο των 1.000 υπολογιστών).

(β) Προσφορά αρ.Δ.Ο.48/2009 για την προμήθεια αλεξίσφαιρων υλικών για τις ανάγκες της Αστυνομίας. Το Δεκέμβριο 2009 το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κατακύρωσε το διαγωνισμό για την προμήθεια διάφορων αλεξίσφαιρων υλικών για τις ανάγκες της Αστυνομίας, υιοθετώντας την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης.

Στα πλαίσια της εξέτασης γραπτού παραπόνου που είχε υποβληθεί στην Υπηρεσία μας από ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, ότι ένα από τα είδη του διαγωνισμού που κατακυρώθηκαν – τα αλεξίσφαιρα γιλέκα με σωσίβιο – δεν πληρούσαν τις συγκεκριμένες απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών, εκπρόσωποι της Υπηρεσίας μας επιθεώρησαν το Μάρτιο 2010 επιτόπου το δείγμα που είχε υποβληθεί από τον ανάδοχο με την προσφορά του και διαπίστωσαν ότι δεν ήταν σύμφωνο με την περιγραφή που περιλαμβανόταν στην επίσημη ιστοσελίδα του κατασκευαστή, για το εν λόγω είδος. Διαπιστώθηκε επίσης ότι τα τεχνικά χαρακτηριστικά των γιλέκων που παρατίθεντο στην ιστοσελίδα του κατασκευαστή, διέφεραν από τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά του αντιγράφου των τεχνικών φυλλαδίων που είχε υποβάλει ο ανάδοχος με την προσφορά του. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ζητηθεί από τον ανάδοχο να προσκομίσει πριν την παράδοση των γιλέκων, πρωτότυπα τεχνικά φυλλάδια του κατασκευαστή.

Τον Ιούλιο 2010, η επιτροπή παραλαβής αποφάσισε να απορρίψει τα εν λόγω γιλέκα που παραδόθηκαν από τον ανάδοχο, επειδή κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι δεν ικανοποιούσαν τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού, και ως εκ τούτου η Αστυνομία προχώρησε στην κατάσχεση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου, ύψους €880.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας ζήτησε τον Αύγουστο 2010 να πληροφορηθεί από τον Αρχηγό Αστυνομίας τους λόγους για τους οποίους κατά την αξιολόγηση των προσφορών, η επιτροπή αξιολόγησης δεν είχε εντοπίσει και υποδείξει στην έκθεση της ότι το υποβληθέν δείγμα ήταν εκτός προδιαγραφών, με αποτέλεσμα τα γιλέκα που παραγγέλθηκαν να απορριφθούν αργότερα από την επιτροπή παραλαβής και να καθυστερήσει η ικανοποίηση των αναγκών της Αστυνομίας σε τέτοιου είδους εξοπλισμό.

(γ) Προσφορά αρ.Δ.Ο.62/2010 για την προμήθεια καταδυτικού εξοπλισμού. Τον Ιούλιο 2010, η Αστυνομία προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια καταδυτικού εξοπλισμού για κάλυψη των αναγκών της Λιμενικής και Ναυτικής Αστυνομίας. Πριν την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, η οποία είχε καθοριστεί στις 6.8.2010, τρεις ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς υπέβαλαν γραπτά παράπονα, με τα οποία διαμαρτύρονταν ότι οι προδιαγραφές του διαγωνισμού, όπως είχαν καθοριστεί, μπορούσαν να ικανοποιηθούν από περιορισμένο μόνο αριθμό κατασκευαστών.

Ενόψει των πιο πάνω, ο Αρχηγός Αστυνομίας ενέκρινε τον Ιούλιο 2010 την ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή οι τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές δεν επέτρεπαν την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

Συνοπτικές διαδικασίες προσφορών. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου δεν ακολουθήθηκαν οι διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και για Συναφή Θέματα Νόμου αρ. 12(Ι)/2006 και των σχετικών Κανονισμών αναφορικά με τη συνομολόγηση συμβάσεων με συνοπτικές διαδικασίες προσφορών.

Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με σκοπό τη μείωση των δικαστικών υποθέσεων και, κατ' επέκταση, των δικαστικών ενταλμάτων, εισηγηθήκαμε προ πολλών ετών την εξώδικη ρύθμιση μεγάλου αριθμού τροχαίων αδικημάτων. Για το σκοπό αυτό ψηφίστηκε ο Νόμος 47(Ι)/97, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή από 1.7.1997. Λαμβάνοντας υπόψη την εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται με την εξώδικη ρύθμιση τροχαίων αδικημάτων, η εξώδικη ρύθμιση, κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, επεκτάθηκε, με την έκδοση Διαταγμάτων από το Υπουργικό Συμβούλιο, και σε άλλες παραβάσεις. Με βάση τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου εκδόθηκαν κατά το 2009 από την Αστυνομία 153.716 εξώδικα εντάλματα, σε σύγκριση με 211.321 το 2008 και επιβλήθηκε συνολικό ποσό προστίμων ύψους περίπου €9,24 εκ. (€12,37 το 2008). Η μείωση κατά 57.605 (ποσοστό 27,3%) στα εκδοθέντα εντάλματα οφείλεται κυρίως στην αύξηση των Γραπτών Προειδοποιήσεων που δόθηκαν (έντυπο Αστ.186Α), σύμφωνα με την Αστυνομική Διάταξη αρ. 2/19, οι οποίες ανήλθαν στις 60.302, σε σύγκριση με 18.885 το 2008. Το συνολικό ποσό των προστίμων που επιβλήθηκε μειώθηκε κατά €3,1 εκ., ή ποσοστό 25,06%.

Από τα εντάλματα αυτά, κατά το 2009 τακτοποιήθηκαν 130.418 και εισπράχθηκε το συνολικό ποσό των €7.841.016. Για τα υπόλοιπα εντάλματα ασκήθηκε ποινική δίωξη.

Διαχείριση Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας.

(α) Μηχανογράφηση εξώδικων καταγγελιών. Από τις 22.1.2004 εγκαταστάθηκε στην Αστυνομία το αυτόματο Ηλεκτρονικό Σύστημα Έκδοσης και Διαχείρισης Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας το οποίο τέθηκε σε δοκιμαστική λειτουργία στις 22.3.2004 και σε πλήρη λειτουργία από τις 14.4.2004. Το σύστημα αυτό παρέχει τη δυνατότητα διενέργειας εξώδικης καταγγελίας μέσω ατομικών φορητών μικροϋπολογιστών και, σύμφωνα με την Αστυνομική Διάταξη 2/28, ημερ. 7.11.2005, το έντυπο Γ.Λ. 276 μπορεί να εκδίδεται με τη χρήση διπλοτύπου ή ηλεκτρονικά.

Παρατηρήσαμε ότι η πιο πάνω Αστυνομική Διάταξη προβλέπει την επίδοση ηλεκτρονικού εντύπου καταγγελίας μέσω μικροϋπολογιστή μόνο για τροχαίες παραβάσεις και εισηγηθήκαμε όπως αξιολογηθεί το ενδεχόμενο επέκτασης της ηλεκτρονικής έκδοσης καταγγελιών και για άλλες παραβάσεις οι οποίες ρυθμίζονται εξώδικα. Όπως ενημερωθήκαμε, το θέμα της έκδοσης από το σύστημα καταγγελιών για ποινικά αδικήματα που τυγχάνουν εξώδικης ρύθμισης βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη.

(β) Πληρωμή εξώδικων καταγγελιών μέσω Διαδικτύου. Όπως πληροφορηθήκαμε έχουν γίνει όλες οι απαραίτητες ενέργειες, από τεχνικής πλευράς, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα εξόφλησης των εξώδικων

καταγγελιών μέσω του διαδικτύου, ενώ εκκρεμεί η ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου που θα επιτρέπει την εφαρμογή αυτή.

(γ) Εξώδικες καταγγελίες που δεν εισπράχθηκαν. Σύμφωνα με στοιχεία που εξάχθηκαν από το Ηλεκτρονικό Σύστημα Έκδοσης και Διαχείρισης Εξώδικων Καταγγελιών Τροχαίας, στις 31.12.2009 υπήρχαν 201.272 ανείσπρακτες καταγγελίες για τροχαίες παραβάσεις, συνολικού ποσού ύψους €7.650.236.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως οι υποθέσεις εξώδικων καταγγελιών που δεν εισπράχθηκαν καταχωρίζονται στο Δικαστήριο για εκδίκαση.

Ποινικά Εντάλματα

(α) Εκτέλεση ποινικών ενταλμάτων. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Αρχηγείο Αστυνομίας, ο συνολικός αριθμός των ενταλμάτων που εκκρεμούν για εκτέλεση παρουσιάζει συνεχή αύξηση κατά τα τρία τελευταία έτη, με αποτέλεσμα να ανέλθει, στις 31.12.2009, στις 145.623.

(β) Σύμφωνα με στοιχεία που εξάχθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα διαχείρισης ενταλμάτων στις 12.4.2010, η συνολική αξία των ενταλμάτων που εκκρεμούσαν για εκτέλεση στην Αστυνομία, ανερχόταν στα €117.445.169, από τα οποία ποσό ύψους €75.295.834 ή ποσοστό 64,11% αφορούν σε εντάλματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διαφόρων ποινικών υποθέσεων και τροχαίων παραβάσεων και αποτελούν, στην ουσία, έσοδα του Δημοσίου. Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Μελετών και Ανάπτυξης της Αστυνομίας, στις 21.1.2010 εξακολουθούσαν να εκκρεμούν 6.459 ανεκτέλεστα εντάλματα που εκδόθηκαν κατά τα έτη 1980 – 1999, συνολικής αξίας €6.573.405. Για τα εντάλματα αυτά, σύμφωνα με τα πρακτικά σύσκεψης στο Αρχηγείο Αστυνομίας στις 10.11.2009, είχαν δοθεί οδηγίες όπως καταγραφούν οι ενέργειες που έχουν γίνει από πλευράς Αστυνομίας για την εκτέλεση του κάθε εντάλματος ξεχωριστά, και για όσα είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για διαγραφή τους.

(γ) Στα πλαίσια του στρατηγικού σχεδιασμού για αντιμετώπιση των προβλημάτων των ανεκτέλεστων ενταλμάτων, εξετάζονται νέα μέτρα όπως η αύξηση του ποσού που προβλέπεται για άμεση επι τόπου καταβολή του, η δυνατότητα πληρωμής των ενταλμάτων μέσω εμπορικών τραπεζών και διαδικτύου, καθώς και η εφαρμογή παλαιότερης εισήγησης της Υπηρεσίας μας για αποστολή ειδοποίησης για πληρωμή επιδικασθέντων ποσών από τα Πρωτοκολλητέα των Επαρχιακών Δικαστηρίων, η οποία εφαρμόστηκε δοκιμαστικά εντός του 2009 με πολύ θετικά αποτελέσματα.

(δ) Ουλαμοί Εκτέλεσης Ενταλμάτων στις Αστυνομικές Διευθύνσεις. Από έλεγχο που διεξήχθη στη διαδικασία εκτέλεσης των ενταλμάτων φυλάκισης για είσπραξη χρηματικής ποινής (Εντυπο Δ.24) και των ενταλμάτων εκτέλεσης κινητής περιουσίας (Εντυπο Δ.23), καθώς και δειγματοληπτικό έλεγχο στα εντάλματα που βρίσκονταν στην κατοχή των ουλαμών εκτέλεσης των Αστυνομικών Διευθύνσεων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(i) Εντοπίστηκαν οφειλέτες εναντίον των οποίων εκκρεμεί μεγάλος αριθμός ενταλμάτων, για συνολικά ποσά που σε πολλές περιπτώσεις, υπερβαίνουν τις €50.000. Επίσης εντοπίστηκαν περιπτώσεις εταιρειών για τις οποίες εκκρεμούν εντάλματα συνολικού ύψους άνω των €100.000 τα οποία αφορούν κυρίως σε ποσά οφειλόμενα στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις, στο Φόρο Εισοδήματος και στον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Όπως μας πληροφόρησαν οι Αστυνομικές Διευθύνσεις, για τις πλείστες των περιπτώσεων που αναφέραμε, οι οφειλέτες έχουν εξασφαλίσει αναστολή της εκτέλεσης των ενταλμάτων που εκκρεμούν εις βάρος τους, ενώ αρκετοί από αυτούς έχουν κηρυχθεί πτωχεύσαντες. Σε αρκετές περιπτώσεις μας αναφέρθηκε ότι, στο μεταξύ, ορισμένα εντάλματα εισπράχθηκαν ή οι οφειλέτες προέβηκαν στην καταβολή δόσεων έναντι των οφειλών τους, βάσει των όρων της απόφασης αναστολής εκτέλεσης των ενταλμάτων τους.

(ii) Εντοπίστηκαν λάθη στις καταχωρίσεις των δεδομένων των ενταλμάτων στο σύστημα, τα οποία διορθώθηκαν κατόπιν υπόδειξης της Υπηρεσίας μας. Ενδεικτικά, αναφέρεται ένταλμα για ποσό €16.698,32, το οποίο είχε καταχωριστεί στο σύστημα ως €1.669.832,00. Το γεγονός αυτό δημιουργεί αμφιβολίες ως προς την ορθότητα των πληροφοριών που βρίσκονται καταχωρισμένες στο σύστημα.

(iii) Στην Αστυνομική Διεύθυνση Λευκωσίας η καταχώριση των ενταλμάτων στο σύστημα είχε γίνει βάσει των ενταλμάτων που βρίσκονταν στην κατοχή των αστυνομικών του Ουλαμού και όχι βάσει του Μητρώου Ενταλμάτων (Αστ.124). Μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μας, έγινε αντιπαραβολή του συστήματος με το εν λόγω Μητρώο και διαπιστώθηκε ότι 603 εντάλματα συνολικού ποσού €478.962 δεν είχαν καταχωριστεί στο σύστημα και συνεπώς δεν βρίσκονταν στην κατοχή του Ουλαμού. Το θέμα διερευνάται έκτοτε, και, όπως πληροφορηθήκαμε, έχουν ανευρεθεί μέχρι στιγμής 272 από τα υπό αναφορά εντάλματα, ενώ 331 εντάλματα, συνολικού ποσού €247.683, εξακολουθούν να ελλείπουν.

(iv) Δεν υπάρχουν στοιχεία ότι, για τα εντάλματα που παραμένουν ανεκτέλεστα στους Ουλαμούς, έχουν γίνει όλες οι απαραίτητες προσπάθειες για εκτέλεσή τους, εφόσον δεν καταγράφονται πουθενά οι ενέργειες των αστυνομικών για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Σύμφωνα με την Αστυνομική Διαταγή 5/9, Ημερολόγια Ενεργείας (Εντυπο Αστ. 24), στα οποία καταγράφονται οι λόγοι μη εκτέλεσης ενός εντάλματος, συμπληρώνονται μόνο στις περιπτώσεις όπου τα εντάλματα επιστρέφονται ως ανεκτέλεστα στο Δικαστήριο.

(ε) **Ανάθεση Ενταλμάτων σε Αστυνομικούς.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, με αφορμή τις περιπτώσεις οικειοποίησης εισπράξεων από την εκτέλεση ενταλμάτων, από μέλη της Δύναμης, που παρατηρήθηκαν στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου, εισηγηθήκαμε όπως, σε τακτά χρονικά διαστήματα, γίνεται ανακατανομή των ενταλμάτων που ανατίθενται στα μέλη των Ουλαμών Εκτέλεσης Ενταλμάτων, έτσι ώστε να υπάρχει δυνατότητα έγκαιρου εντοπισμού τυχόν ενταλμάτων που έχουν εκτελεστεί και εισπραχθεί και παρουσιάζονται ως ανεκτέλεστα. Εναλλακτικά, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο είσπραξης των ενταλμάτων με τη χρήση φορητών μικροϋπολογιστών όπως γίνεται για τις εξώδικες καταγγελίες τροχαίας.

(στ) **Φυλακιστήρια εντάλματα διατροφής.** Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 13.6.2005 στο γραφείο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, με συμμετοχή εκπροσώπων όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών, εξετάστηκε το θέμα εκτέλεσης των φυλακιστηρίων ενταλμάτων διατροφής και καθορίστηκαν διάφορες διαδικασίες, οι οποίες, όπως υπολογίστηκε, θα επέφεραν μείωση στο χρόνο καταβολής του επιδόματος διατροφής στους δικαιούχους, από δύο μέχρι τρεις μήνες, σε περίπου 20 μέρες.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας, αναφορικά με το χρόνο εκτέλεσης των ενταλμάτων διατροφής κατά το 2009, διαπιστώθηκε ότι ο μέσος όρος ημερών που απαιτείτο, από την ημερομηνία των ένορκων δηλώσεων των συζύγων στα Οικογενειακά Δικαστήρια Λευκωσίας, Λεμεσού, Πάφου, Λάρνακας και Αμμοχώστου μέχρι την ημερομηνία πληρωμής του επιδόματος διατροφής από το λογιστήριο των αντίστοιχων Επαρχιακών Δικαστηρίων στους δικαιούχους, ανερχόταν σε περίπου 74, 47, 58, 71 και 77 ημέρες, αντίστοιχα. Κατά το 2008, οι αντίστοιχες μέρες ανέρχονταν σε 69, 57, 53, 53 και 67.

Η μεγαλύτερη καθυστέρηση στην όλη διαδικασία παρουσιάζεται στην περίοδο από την παραλαβή των ενταλμάτων από την Αστυνομία μέχρι την εκτέλεσή τους, η οποία ήταν κατά μέσο όρο 44, 27, 26, 49 και 49, για τα Οικογενειακά Δικαστήρια Λευκωσίας, Λεμεσού, Πάφου, Λάρνακας και Αμμοχώστου, αντίστοιχα. Κατά το 2008 οι αντίστοιχες μέρες ανέρχονταν σε 36, 33, 21, 37 και 51. Όπως προκύπτει, όχι μόνο δεν επιτεύχθηκε ο στόχος για μείωση των ημερών που απαιτούνται για την εκτέλεση των πιο πάνω ενταλμάτων αλλά αντιθέτως, με εξαίρεση την Επαρχία Λεμεσού, αυτός παρουσιάζει σημαντική αύξηση. Επίσης κατά τον έλεγχό μας στα Οικογενειακά Δικαστήρια Λευκωσίας, Λεμεσού και Πάφου, εντοπίσαμε εντάλματα τα οποία είχαν εκδοθεί μέχρι και ενάμιση μήνα προηγουμένως και τα οποία δεν είχαν ακόμη καν παραληφθεί από τους υπεύθυνους Αστυνομικούς Σταθμούς για εκτέλεση.

(ζ) **Εκτέλεση Ενταλμάτων κινητής περιουσίας ποινικών υποθέσεων νομικών προσώπων (Δ23).** Όπως αναφέρθηκε εκτεταμένα και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Αστυνομία έχει τερματίσει από το 2001 την εκτέλεση των ενταλμάτων, για την εκτέλεση των οποίων απαιτείται η κατάσχεση και πώληση κινητής περιουσίας, πλείστα από τα οποία αφορούσαν σε οφειλές Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Φόρου Εισοδήματος και πρόστιμα Δικαστηρίων, αφού αντιμετώπιζε σοβαρές δυσκολίες στην εκτέλεσή τους, με αποτέλεσμα αυτά να συνεχίζουν να συσσωρεύονται.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αρχηγός της Αστυνομίας, τα εντάλματα εξακολουθούν να εκτελούνται από την Αστυνομία μόνο με είσπραξη και όχι με κατάσχεση περιουσίας, αφού η Αστυνομία αδυνατεί να προβεί σε κατασχέσεις λόγω έλλειψης μηχανισμού/υποδομής και έτσι, στις περιπτώσεις όπου ο οφειλέτης αρνείται να καταβάλει το σχετικό ποσό, το ένταλμα επιστρέφεται στο Δικαστήριο ως ανεκτέλεστο. Συναφώς αναφέρεται ότι σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως στις 9.2.2010, με συμμετοχή εκπροσώπων του πιο πάνω Υπουργείου, του Υπουργείου Οικονομικών και της Αστυνομίας, εξετάστηκε, μεταξύ άλλων, το πρόβλημα εκτέλεσης των πιο πάνω ενταλμάτων, και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως εισηγήθηκε όπως αρχίσουν δοκιμαστικά οι κατασχέσεις περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών, ωστόσο η θέση της Αστυνομίας ήταν αρνητική.

(η) Μηχανογράφηση ενταλμάτων. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη μας Έκθεση, από εξέταση αναφοράς του μηχανογραφημένου συστήματος διαχείρισης ενταλμάτων για τα εκκρεμή εντάλματα που αφορούν σε νομικά πρόσωπα (Δ23), ανά κατηγορία εντάλματος, προέκυψε ότι αριθμός ενταλμάτων Δ23 είχαν καταχωριστεί κάτω από τις κατηγορίες “Τροχαίο”, “Διατροφές” και “Στρατιωτικό Δικαστήριο”, γεγονός που δεν συνάδει με τον τύπο των ενταλμάτων, αφού οι εν λόγω κατηγορίες αναφέρονται αποκλειστικά σε φυσικά πρόσωπα. Ως αποτέλεσμα δεν ήταν δυνατή η εξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων σε σχέση με τον αριθμό και την αξία των ανεκτέλεστων ενταλμάτων Δ23. Όπως ενημερωθήκαμε, έχει ήδη ξεκινήσει διαδικασία διόρθωσης των λανθασμένων καταχωρίσεων και, παρόλο ότι το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται έχει περιοριστεί στο ελάχιστο και παρακολουθείται από το Τμήμα Μελετών και Ανάπτυξης, της Αστυνομίας.

Αντικατάσταση μελών της Αστυνομίας, τα οποία ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό. Η εφαρμογή της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 30.309, ημερ. 16.6.1988, με την οποία το Συμβούλιο ενέκρινε την αντικατάσταση 122 μελών της Αστυνομίας, τα οποία ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα, με πολιτικό προσωπικό, σε τομείς όπου δεν αναμένεται να προκύψουν προβλήματα ασφάλειας, βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα.

Σύμφωνα με τη μελέτη οργάνωσης και στελέχωσης της Αστυνομίας, η οποία ετοιμάστηκε εντός του 2008, 799 μέλη και 22 άτομα που ανήκουν στο πολιτικό προσωπικό, ασχολούνται με γραφειακά και λογιστικά καθήκοντα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως διενεργείται μελέτη επισκόπησης προσωπικού από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού η οποία καλύπτει και το θέμα αυτό.

Μητρώα Περιουσιακών Στοιχείων. Τα Μητρώα Περιουσιακών Στοιχείων του Τμήματος Δ' του Αρχηγείου Αστυνομίας και της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού δεν ήταν ενημερωμένα με τις παραλαβές περιουσιακών στοιχείων που διενεργήθηκαν κατά το 2009 και 2010. Επίσης, στο Μητρώο Βιβλιοθήκης της Αστυνομικής Ακαδημίας δεν ήταν καταχωρισμένο το οπτικοακουστικό υλικό.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως το αναφερόμενο μητρώο του Τμήματος Δ' έχει αντικατασταθεί με καινούργιο και σ' αυτό έχουν καταχωριστεί όλες οι παραλαβές που έγιναν κατά τα έτη 2009-2010. Επίσης η Βιβλιοθηκονόμος της Αστυνομικής Ακαδημίας έχει αρχίσει την καταχώριση του οπτικοακουστικού υλικού της Βιβλιοθήκης στο σχετικό μητρώο.

Φωτισμός, Θέρμανση και Καύσιμα. Σε αρκετές περιπτώσεις οι μηνιαίοι λογαριασμοί της ΑΗΚ για τις Αστυνομικές Διευθύνσεις Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου συμπεριλαμβάνουν, πέραν της κανονικής χρέωσης για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, επιπλέον χρέωση μέγιστης ζήτησης KVA (Κιλοβολταμπέρ Μέγιστης Ζήτησης), η οποία κατά μέσο όρο κυμαίνεται στο 29,1%, 26,2% και 26,2%, αντίστοιχα, της συνολικής χρέωσης και εισηγηθήκαμε και πάλι όπως ληφθούν κατάλληλα μέτρα για καλύτερη διαχείριση του φορτίου ηλεκτρικού ρεύματος των Αστυνομικών Διευθύνσεων, ώστε οι χρεώσεις για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος για μέγιστη ζήτηση να περιοριστούν στο ελάχιστο.

Εφαρμογή του περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Τροποποιητικού Νόμου του 2009. Σύμφωνα με τον περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Νόμο του 2002, όπως

αυτός τροποποιήθηκε με το Νόμο του 2009 (Ν.89(Ι)/2009), από την 1.1.2010, απαγορεύεται το κάπνισμα από οποιοδήποτε πρόσωπο σε χώρο απαγόρευσης του καπνίσματος, όπως καθορίζεται στη νομοθεσία, εξαιρουμένων των ανοιχτών εξωτερικών ή εσωτερικών του χώρων. Η ευθύνη βαρύνει, εκτός από τον καπνιστή, και το άτομο το οποίο έχει την ευθύνη του χώρου απαγόρευσης του καπνίσματος στον οποίο διαπιστώνεται η παράβαση, εκτός εάν αποδείξει ότι έλαβε όλα τα λογικά μέτρα που απαιτούνται για την αποτροπή του καπνίσματος στο χώρο.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Τμήμα Μελετών και Ανάπτυξης του Αρχηγείου Αστυνομίας, κατά την περίοδο 1.1 – 31.5.2010, διεξάχθηκαν από τα μέλη του Ουλαμού Πρόληψης Εγκλημάτων (ΟΠΕ) της Αστυνομίας συνολικά 17.809 έλεγχοι, από τους οποίους προέκυψαν συνολικά 2.513 καταγγελίες. Από τους πιο πάνω ελέγχους, οι 14.246 έλεγχοι αφορούν σε κέντρα/υποστατικά αναψυχής από τους οποίους προέκυψαν 1.736 καταγγελίες, διενεργήθηκαν δηλαδή κατά μέσο όρο περίπου 2.849 έλεγχοι κάθε μήνα. Λαμβάνοντας υπόψη ότι λειτουργούν παγκύπρια περίπου 2.500 κέντρα/υποστατικά αναψυχής, προκύπτει ότι κατά μέσο όρο γίνεται ένας έλεγχος σε κάθε κέντρο/υποστατικό το μήνα.

4.23 ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Μέρος Α

Συμμετοχή στο πρόγραμμα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας “INTERREG III”. Στα πλαίσια του πιο πάνω Προγράμματος, για την περίοδο 2004-2006, η Υπηρεσία υπέβαλε κοινή πρόταση με το Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδας για την αγορά ενός τηλεσκοπικού βραχιονοφόρου πυροσβεστικού οχήματος με προϋπολογιζόμενο κόστος €597.133 και 10 αερομεταφερόμενων οχημάτων ταχείας επέμβασης με αυτόνομο σύστημα πυρόσβεσης με προϋπολογιζόμενο κόστος €302.867. Επιπρόσθετα, στις 8.10.2008, η Πυροσβεστική Υπηρεσία υπέβαλε νέα πρόταση για διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των Πυροσβεστικών σωμάτων Ελλάδος και Κύπρου, που αφορά στην αγορά τεσσάρων αντλιοφόρων πυροσβεστικών οχημάτων 4X4 για μεταφορά 4.000 λίτρων νερού συνολικής αξίας ύψους €674.906.

Το Πρόγραμμα έχει ολοκληρωθεί, και τα ποσά της Κοινοτικής συνεισφοράς, σε σχέση με την αγορά του εξοπλισμού που αναφέρεται πιο πάνω, έχουν ανακτηθεί.

Στα πλαίσια του ίδιου Προγράμματος για την περίοδο 2007-2013, η Πυροσβεστική Υπηρεσία υπέβαλε, στις 7.12.2009, από κοινού με το Πυροσβεστικό Σώμα Ελλάδας, δύο προτάσεις που αφορούν μεταξύ άλλων, στην αγορά εξοπλισμού, για την Κύπρο, συνολικής αξίας €1.361.757, οι οποίες εκκρεμούν για έγκριση ενώπιον της αρμόδιας Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Συμφωνία παραχώρησης για την ανάπτυξη και διαχείριση των αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου. Μετά την υπογραφή της πιο πάνω συμφωνίας, η διαχείριση των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου ανατέθηκε, από τις 12.5.2006, σε στρατηγικό επενδυτή. Σύμφωνα με την παρ. 2 του Παραρτήματος 21 της συμφωνίας, η Κυπριακή Δημοκρατία θα παρέχει υπηρεσίες διάσωσης και πυρόσβεσης στα αεροδρόμια σύμφωνα με τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO), υπό τον όρο ότι ο στρατηγικός επενδυτής θα προμηθεύσει τον απαραίτητο εξοπλισμό, σύμφωνα με την παρ. 10 του Παραρτήματος 3 της συμφωνίας. Η παράγραφος αυτή αναφέρει ότι ο στρατηγικός επενδυτής θα αναλάβει την παροχή καινούργιων οχημάτων έκτακτης ανάγκης και τη συντήρηση όλων των οχημάτων (παλιών και καινούργιων), σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα του ICAO.

Στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου στελεχώνονται και λειτουργούν δύο πυροσβεστικοί σταθμοί υπό την ευθύνη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας η οποία είναι η κατά νόμο σωστική Υπηρεσία του Κράτους στο χώρο των αεροδρομίων. Σε σχέση με την τήρηση των πιο πάνω προνοιών της συμφωνίας διαχείρισης, παραμένουν σε εκκρεμότητα τα πιο κάτω θέματα που αφορούν στην Πυροσβεστική Υπηρεσία.

(α) Εκκρεμεί η αγορά από το στρατηγικό επενδυτή ενός πυροσβεστικού οχήματος 12.000 λίτρων το οποίο, σύμφωνα με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, είναι απαραίτητο για κάλυψη των αναγκών του αεροδρομίου Πάφου και το οποίο, σύμφωνα με επιστολή του στρατηγικού επενδυτή προς το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (ΥΣΕ), θα αγοράζόταν το Δεκέμβριο του 2009.

(β) Εκκρεμεί η αγορά δύο πυροσβεστικών οχημάτων για πυροσβεστική κάλυψη των κτιριακών εγκαταστάσεων των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου. Ο στρατηγικός επενδυτής εμμένει στην άποψη ότι η ευθύνη για την πυροσβεστική κάλυψη των κτιριακών εγκαταστάσεων των δύο αεροδρομίων βαρύνει τους πλησιέστερους πυροσβεστικούς σταθμούς και ως εκ τούτου η παροχή του απαιτούμενου για το σκοπό αυτό εξοπλισμού δεν αποτελεί υποχρέωσή του με βάση τη συμφωνία διαχείρισης των αεροδρομίων, αλλά θα πρέπει να εξασφαλιστεί από το κράτος. Θέση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, είναι ότι την ευθύνη για την πυροσβεστική κάλυψη των κτιριακών εγκαταστάσεων των αεροδρομίων, φέρουν οι πυροσβεστικοί σταθμοί των αεροδρομίων μέχρι να αφιχθεί βοήθεια από τον πλησιέστερο τοπικό πυροσβεστικό σταθμό.

Επίσης, σύμφωνα με την Πυροσβεστική Υπηρεσία, για παροχή υπηρεσιών διάσωσης, σε περίπτωση ατυχήματος στις περιοχές των αλυκών που βρίσκονται πέριξ του αεροδρομίου Λάρνακας, απαιτείται ειδικός εξοπλισμός. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία θεωρεί ότι ο στρατηγικός επενδυτής έχει την υποχρέωση, βάσει της συμφωνίας διαχείρισης του αεροδρομίου, να παρέχει ο ίδιος τον εξοπλισμό αυτό, αφού, σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης του αεροδρομίου, η Πυροσβεστική Υπηρεσία έχει την ευθύνη για παροχή υπηρεσιών διάσωσης σε ακτίνα 10 χιλιομέτρων. Ο στρατηγικός επενδυτής δεν αποδέχεται τη θέση αυτή, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει σήμερα ο απαιτούμενος εξοπλισμός για αντιμετώπιση ενός τέτοιου ενδεχομένου. Επισημάναμε ότι, σύμφωνα με τα πρότυπα του ICAO, σε αεροδρόμια που περικλείονται από θάλασσα, βάλτους ή περιοχές στις οποίες δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα συνηθισμένα πυροσβεστικά οχήματα, οι αρχές του αεροδρομίου θα πρέπει να διασφαλίζουν την ύπαρξη ειδικών διαδικασιών και εξοπλισμού αντιμετώπισης ατυχημάτων στις περιοχές αυτές.

Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας σε επιστολές του ημερ. 5.3.2009 προς το στρατηγικό επενδυτή και προς το Γενικό Διευθυντή του ΥΣΕ, ζήτησε όπως η εταιρεία αναθεωρήσει τη θέση της και όπως το θέμα τεθεί ξανά και από το ΥΣΕ.

Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων, και το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας, με επιστολές τους ημερ. 21.7.2009 και 23.2.2010, αντίστοιχα, συμφώνησαν με τις θέσεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, και με επιστολή του ημερ. 17.5.2010 προς το Γενικό Διευθυντή του ΥΣΕ, ζήτησε όπως συγκληθεί σύσκεψη όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών για συζήτηση του θέματος.

(γ) Η Πυροσβεστική Υπηρεσία ζήτησε από το στρατηγικό επενδυτή την αναβάθμιση των πεδίων ασκήσεων του προσωπικού της στο χώρο του αεροδρομίου, την οποία θεωρεί απαραίτητη. Ο στρατηγικός επενδυτής ανέφερε ότι δεν υποστηρίζει τη συνέχιση της τακτικής των ασκήσεων με πραγματική φωτιά (live burns) και θεωρεί ότι η Υπηρεσία θα πρέπει να διασφαλίσει εναλλακτικούς τρόπους εκπαίδευσης του προσωπικού της, όπως τη μετάβαση σε εξειδικευμένες εγκαταστάσεις του εξωτερικού, θέση που δεν αποδέχεται η Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια επίσκεψης επιθεωρητών του ICAO στο Αεροδρόμιο Λάρνακας, διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει κατάλληλο πεδίο ασκήσεων ώστε να προσφέρεται αποτελεσματική εκπαίδευση σε επεισόδια στα οποία πιθανόν να υπάρχουν εύφλεκτα υγρά υπό πίεση.

Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας σε επιστολή του ημερ. 5.3.2009 προς την εταιρεία, ζήτησε και πάλι την κατασκευή κατάλληλων πεδίων ασκήσεων στα δύο Αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου.

(δ) Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, με επιστολή του ημερ. 10.8.2009, ζήτησε την παροχή δύο αεροσυμπιεστών, η συντήρηση των οποίων θα πρέπει να γίνεται από εξειδικευμένο προσωπικό, καθώς και τη βελτίωση των δωματίων αποθήκευσης όλων των αεροσυμπιεστών των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου. Ο στρατηγικός επενδυτής δεν έχει ανταποκριθεί ακόμα σε σχέση με το πιο πάνω αίτημα της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Απαλλοτριώσεις για ανέγερση πυροσβεστικών σταθμών. Σύμφωνα με το άρθρο 23.5 του Συντάγματος, εάν εντός τριών ετών από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης δεν επιτευχθεί ο σκοπός της, τότε η απαλλοτριούσα αρχή υποχρεούται να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό της ιδιοκτήτη, στην τιμή που την απέκτησε. Επισημάναμε ότι, η χρονική προθεσμία των τριών ετών έχει

παρέλθει σε ορισμένες περιπτώσεις, παραδείγματα των οποίων παρατίθενται πιο κάτω, χωρίς να τηρηθεί η υπό αναφορά πρόνοια του Συντάγματος.

(α) Ανέγερση εγκαταστάσεων της Ειδικής Μονάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών (ΕΜΑΚ) και Σχολής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στην Κοφίνου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 1998 απαλλοτριώθηκαν τεμάχια στο χωριό Κοφίνου, με σκοπό την ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού. Το 2001 απαλλοτριώθηκαν και τα παραπλήσια τεμάχια με σκοπό την ανέγερση Σχολής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και Εγκαταστάσεων της Ειδικής Μονάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών. Όπως μας αναφέρθηκε από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, η ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού στην περιοχή δεν θα υλοποιηθεί αφού οι ανάγκες πυρόσβεσης και διάσωσης της περιοχής θα καλύπτονται από την ΕΜΑΚ, και τα τεμάχια που απαλλοτριώθηκαν το 1998 για το σκοπό αυτό θα χρησιμοποιηθούν, μαζί με τα τεμάχια που απαλλοτριώθηκαν το 2001, για την ανέγερση των εγκαταστάσεων της ΕΜΑΚ και της Σχολής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Επισημάναμε ότι, σύμφωνα με το Σύνταγμα ακίνητη ιδιοκτησία η οποία απαλλοτριώνεται για συγκεκριμένο σκοπό δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί παρά μόνο για το σκοπό για τον οποίο έχει απαλλοτριωθεί.

Σε επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερ.29.9.2009, αναφέρεται ότι η Πυροσβεστική Υπηρεσία είτε θα πρέπει να προχωρήσει σε νέα απαλλοτρίωση με την καταβολή αποζημιώσεων με βάση τη σημερινή αξία των τεμαχίων, αφού προηγουμένως αυτά επιστραφούν στους αρχικούς ιδιοκτήτες, έναντι καταβολής της τιμής κτήσης, είτε θα πρέπει να ενσωματωθεί στα κτίρια της Σχολής πυροσβεστικός σταθμός, ο οποίος θα ανεγερθεί με βάση το αρχικό διάταγμα.

Επισημάναμε ότι, πέραν της πρόσθετης αποζημίωσης που ενδεχομένως θα καταβληθεί, η καθυστέρηση στην εκτέλεση του έργου οδήγησε και στην αύξηση της εκτιμημένης δαπάνης του, από €5,5εκ (£3,2 εκ.), πλέον ΦΠΑ το 2004, σε €12,5εκ (£7,3 εκ) πλέον ΦΠΑ το 2008.

Ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μας πληροφόρησε ότι, λόγω της τρέχουσας οικονομικής κρίσης, η ανέγερση των εν λόγω εγκαταστάσεων δεν προβλέπεται να υλοποιηθεί την προσεχή τριετία 2010 – 2012.

(β) Ανέγερση νέου πυροσβεστικού σταθμού Λάρνακας. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, απαλλοτριώθηκαν τεμάχια ιδιωτικής γης με σκοπό την ανέγερση νέων Κυβερνητικών επαρχιακών γραφείων της Λάρνακας. Στη συνέχεια αποφασίστηκε όπως στα απαλλοτριωθέντα τεμάχια ανεγερθεί, μεταξύ άλλων, πυροσβεστικός σταθμός.

Ένας από τους πρώην ιδιοκτήτες των επηρεαζομένων τεμαχίων διεκδίκησε δικαστικώς και πέτυχε την έκδοση απόφασης για επιστροφή, σε αυτόν, της περιουσίας του, αφού, αφενός, ο αρχικός σκοπός της απαλλοτρίωσης είχε εγκαταλειφθεί και αφετέρου, παρήλθε η περίοδος των τριών ετών από την ημερομηνία απαλλοτρίωσης χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, εξέδωσε διάταγμα επίσχεσης για τα υπό αναφορά τεμάχια το οποίο δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 11.4.2008.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, λόγω της εκκρεμότητας εκδίκασης προσφυγών για ακύρωση των διαταγμάτων απαλλοτρίωσης και επίσχεσης, καταβάλλονται προσπάθειες για ανεύρεση νέου χώρου για ανέγερση του πυροσβεστικού σταθμού.

(γ) Ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού στην ενορία Μούτταλος της πόλης Πάφου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 1997 απαλλοτριώθηκε τεμάχιο τουρκοκυπριακής ιδιοκτησίας στην ενορία Μούτταλος της Πάφου, με σκοπό την ανέγερση νέου πυροσβεστικού σταθμού, η μεταβίβαση του οποίου, στην Κυπριακή Δημοκρατία, δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί αφού εκκρεμεί ακόμα η πληρωμή, από τον Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών περιουσιών, των σχετικών φόρων.

Σύμφωνα με αλληλογραφία που ανταλλάχτηκε μεταξύ των εμπλεκόμενων Τμημάτων/Υπηρεσιών, οι οφειλές του ιδιοκτήτη του τεμαχίου θα αφαιρεθούν από το ποσό αποζημίωσης που καθορίστηκε.

Στο μεταξύ ο Δήμος Πέγειας ζήτησε όπως ανεγερθεί στην περιοχή περιφερειακός πυροσβεστικός σταθμός και για το σκοπό αυτό υπέδειξε τεμάχιο ιδιοκτησίας του Δήμου, το οποίο μπορεί να παραχωρηθεί για τη δημιουργία του περιφερειακού πυροσβεστικού σταθμού και το οποίο κρίνεται από την Πυροσβεστική Υπηρεσία ως κατάλληλο για τις ανάγκες της. Όπως μας πληροφόρησε η Πυροσβεστική Υπηρεσία, σε περίπτωση ανέγερσης πυροσβεστικού σταθμού στην Πέγεια δεν θα είναι αναγκαία η ανέγερση σταθμού στο Μούτταλο.

Σύμφωνα με τον Διευθυντή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, σε σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως στις 12.5.2010, ο Δήμαρχος Πέγειας εισηγήθηκε την ανέγερση των κτιριακών εγκαταστάσεων του περιφερειακού πυροσβεστικού σταθμού σε κυβερνητική γη, γιατί το τεμάχιο που είχε προταθεί, προορίζεται για άλλη χρήση. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, εξήγησε ότι δεν μπορεί να ανεγερθεί ο πυροσβεστικός σταθμός από το Δήμο Πέγειας σε κυβερνητική γη, και αν θα γίνει κάτι τέτοιο, θα πρέπει να γίνει από το κράτος. Λόγω του ότι στην περιοχή δεν υπάρχει κατάλληλο τεμάχιο, έγινε εισήγηση όπως ο χώρος των αποθηκών της ΣΠΕ Πέγειας διαμορφωθεί με δικά της έξοδα και στη συνέχεια ενοικιαστεί από την Πυροσβεστική Υπηρεσία για τη στέγαση και λειτουργία του περιφερειακού πυροσβεστικού σταθμού. Το θέμα αναμένεται να εξεταστεί σε συνδυασμό με επιτόπια επιθεώρηση, όπου θα ληφθούν οι σχετικές αποφάσεις.

(δ) Αναβάθμιση του πυροσβεστικού σταθμού Λάρνακας αρ. 2 (Ορόκλινη). Στις 12.9.2003 εκδόθηκε διάταγμα απαλλοτριώσης ιδιωτικής γης με σκοπό την αναβάθμιση του πυροσβεστικού σταθμού και την εξυπηρέτηση των αναγκών του αστυνομικού σταθμού Ορόκλινης.

Στις 11.2.2009 ο πρώην ιδιοκτήτης των απαλλοτριωθέντων τεμαχίων καταχώρισε προσφυγή και σύμφωνα με απόφαση του Δικαστηρίου, το διάταγμα απαλλοτριώσης ακυρώθηκε εφόσον είχε παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα προθεσμία, χωρίς να έχει επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης. Επειδή στα εν λόγω τεμάχια έχουν, στο μεταξύ, ολοκληρωθεί οι εργασίες για τις οποίες είχαν απαλλοτριωθεί και δεν τίθεται θέμα επιστροφής τους στον προηγούμενο ιδιοκτήτη, το Υπουργείο Οικονομικών εξουσιοδότησε το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας να διαπραγματευτεί με τον πρώην ιδιοκτήτη των τεμαχίων ώστε να επιτευχθεί φιλικός διακανονισμός βάσει της σημερινής αγοραίας αξίας των τεμαχίων. Όπως προκύπτει, η καθυστέρηση στην έναρξη και ολοκλήρωση των εργασιών είχε ως αποτέλεσμα να καταστεί αναγκαία η καταβολή πρόσθετης αποζημίωσης στον πρώην ιδιοκτήτη των τεμαχίων.

4.24 ΦΥΛΑΚΕΣ

Μέρος Α

Κατάδικοι-Υπόδικοι. Την 1.1.2009 υπήρχαν στις Φυλακές 645 κατάδικοι και υπόδικοι, σε σύγκριση με 544 την 1.1.2008. Κατά το 2009 εισήλθαν στις Φυλακές 2.041 άτομα και απολύθηκαν 2.112, με αποτέλεσμα στις 31.12.2009 να υπάρχουν εντός των Φυλακών 574 κατάδικοι και υπόδικοι.

Οι κρατούμενοι εντός των Φυλακών ασχολούνται με την εκτέλεση διαφόρων κατασκευαστικών έργων, τα οποία αφορούν στη βελτίωση των συνθηκών ασφαλείας και διαβίωσης των κρατουμένων. Με την καθοδήγηση των Τεχνικών Υπηρεσιών του Τμήματος Φυλακών και των εκπαιδευτών τους, οι κρατούμενοι ανέλαβαν, κατά το 2009, την εκτέλεση έργων συνολικής δαπάνης €480.000.

Επιπρόσθετα, 152 κατάδικοι, ανάλογα με τις ειδικότητες και τα ενδιαφέροντά τους, απασχολήθηκαν στα διάφορα εργαστήρια που λειτουργούν εντός των Φυλακών για σκοπούς επαγγελματικής κατάρτισης.

Κόστος διατροφής. Το συνολικό κόστος αγοράς των τροφίμων για τους κατάδικους, καθώς και για τους κρατούμενους της Αστυνομίας, οι οποίοι κρατούνται σε χώρους των Φυλακών που έχουν παραχωρηθεί στην Αστυνομία, ανήλθε στο ποσό των €904.761, σε σύγκριση με €809.157 κατά το 2008.

Ο ημερήσιος μέσος όρος καταδικών και κρατουμένων της Αστυνομίας που σιτίζονταν ήταν 759, με ημερήσιο κατά κεφαλή κόστος €3,26, σε σύγκριση με 652 και €3,40 αντίστοιχα, το 2008.

Υπερωρίες. Η δαπάνη για το έτος 2009 ανήλθε στις €524.234, σε σύγκριση με €752.160 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €227.926 ή 30,3%. Παρόλο που παρουσιάζεται αισθητή μείωση στη δαπάνη σε σχέση με το 2008, εντούτοις εξακολουθεί να βρίσκεται σε ψηλά επίπεδα σε σχέση με προηγούμενα χρόνια. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με μηνιαίες καταστάσεις που αποστέλλονται στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το μεγαλύτερο ποσοστό των υπερωριών οφείλεται σε ώρες που κλήθηκε το προσωπικό να εργαστεί δεύτερη βάρδια υπερωριακά, για αναπλήρωση δεσμοφυλάκων που βρίσκονταν με άδεια ασθένειας. Συγκεκριμένα, οι εν λόγω ώρες ανήλθαν σε 26.830 και το ύψος της δαπάνης σε €249.155, σε σύγκριση με 35.184 και 18.972 ώρες και δαπάνη ύψους €314.849 και €158.129 για το 2008 και 2007, αντίστοιχα.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος Φυλακών μας πληροφόρησε ότι έχουν ληφθεί διάφορα μέτρα που είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση της δαπάνης για υπερωριακή απασχόληση, η οποία αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω κατά το 2010.

Ταμείο Περιουσίας Καταδίκων-Υποδίκων. Επισημάναμε και πάλι ότι δεν εκδίδεται απόδειξη είσπραξης Γ.Α. 18 για χρήματα που εισπράσσονται από υποδίκους και τα σχετικά χρηματικά υπόλοιπα δεν κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό, γεγονός που δεν συνάδει με τις πρόνοιες του Κανονισμού 17 της ΚΔΠ 121/97, οι οποίες εφαρμόζονται μόνο στις περιπτώσεις των καταδίκων.

Ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Φυλακών μας πληροφόρησε ότι έχουν γίνει διευθετήσεις και ο πιο πάνω Κανονισμός εφαρμόζεται πλέον και για τους υποδίκους.

Αποθέματα στην αποθήκη των Φυλακών. Κατόπιν εισήγησής μας, διενεργήθηκε φυσική καταμέτρηση όλων των αποθεμάτων που βρίσκονται στις αποθήκες των Φυλακών και ετοιμάστηκαν τα σχετικά δελτία ελλειμμάτων και πλεονασμάτων, τα οποία, όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Φυλακών, κατόπιν σχετικής έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 11.6.2010, καταχωρίστηκαν στα Καθολικά Αποθήκης.

Αποθήκη Οπλισμού και Πυρομαχικών. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η αποθήκη Οπλισμού και Πυρομαχικών βρίσκεται εντός του χώρου των Φυλακών γεγονός που ενδεχομένως να ελλοχεύει κινδύνους και εισηγηθήκαμε και πάλι όπως το θέμα μελετηθεί και αξιολογηθεί από το Τμήμα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Φυλακών, το Τμήμα συμφωνεί με την επισήμανσή μας και για το σκοπό αυτό εισηγήθηκε την περίληψη πρόνοιας στον Προϋπολογισμό του 2010 για ανέγερση νέας αποθήκης εκτός των τειχών των φυλακών, η οποία, ωστόσο δεν εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

Δημιουργία Κυβερνητικής Πύλης Διαδικτύου. Με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 22.6.2005 με την οποία εγκρίθηκε η δημιουργία κυβερνητικής πύλης διαδικτύου από τα Υπουργεία/Τμήματα, το Τμήμα Φυλακών ζήτησε από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Τ.Υ.Π.) την ανάπτυξη ιστοσελίδας, η οποία σύμφωνα με επιστολή του Τ.Υ.Π. προς το Διευθυντή Φυλακών, ολοκληρώθηκε στις 8.12.2005. Στην ίδια επιστολή, το Τ.Υ.Π. ζητούσε από το Τμήμα Φυλακών ενημέρωση, έτσι ώστε η ιστοσελίδα να δημοσιευθεί στο διαδίκτυο το συντομότερο δυνατό. Το Τ.Υ.Π. σε νέα επιστολή του προς το Διευθυντή Φυλακών, ημερ. 19.5.2008, αναφέρει ότι δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα η ενημέρωση του διαδικτυακού τόπου, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κίνδυνος ανάγκης επανασχεδιασμού του, προτού καν δημοσιοποιηθεί. Επισημαίνει επίσης ότι για την ανάπτυξη του διαδικτυακού τόπου των Φυλακών δεσμεύτηκαν πόροι του δημοσίου. Όπως ενημερωθήκαμε από το συντονιστή του έργου στις Φυλακές, ο λόγος για τη μη ενημέρωση του διαδικτυακού τόπου είναι η έλλειψη κατάλληλης γραμμής διαδικτύου και το πρόβλημα αναμένεται να επιλυθεί με την εφαρμογή του ενοποιημένου Συστήματος Διοίκησης Φυλακών, το οποίο συζητείται ενώπιον του Εκτελεστικού Συμβουλίου Προγράμματος Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Αδαπάνητα ποσά Προϋπολογισμού. Τα πιο κάτω Άρθρα του Κεφαλαίου 13.02 «Φυλακές» του Προϋπολογισμού για το 2009 παρουσίασαν χαμηλά ποσοστά υλοποίησης, και ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τους λόγους:

Άρθρο	Λεπτομέρειες δαπάνης	Εγκεκριμένη δαπάνη	Πραγματική δαπάνη	Αδαπάνητο ποσό	Ποσοστό υλοποίησης
		€	€	€	%
07661	Αγορά Ηλεκτρικών Συστημάτων Ασφαλείας	1.005.200	55.218	949.982	5,5
08121	+Ανέγερση Κτιρίων Φυλακών	3.356.000	979.593	2.376.407	29,2

Ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Φυλακών μας πληροφόρησε ότι για το άρθρο 07.661 το ποσό που παρέμεινε αδαπάνητο αφορούσε στην αγορά ανίδας εισόδου και συστήματος απενεργοποίησης κινητών τηλεφώνων τα οποία δεν κατέστη δυνατό να αγοραστούν λόγω του ότι το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών δεν ολοκλήρωσε τις μελέτες και συνεπώς δεν προέβη στην προκήρυξη των σχετικών διαγωνισμών εντός του 2009. Μας ενημέρωσε επίσης ότι οι διαγωνισμοί για τις υπό αναφορά αγορές έχουν προκηρυχθεί εντός του 2010 και βρίσκονται σε εξέλιξη. Όσον αφορά το άρθρο 08.121, μας πληροφόρησε ότι η πρόνοια αφορούσε, κυρίως, σε πέντε έργα, για δύο από τα οποία η κατακύρωση της προσφοράς έγινε εντός του 2010, για άλλα δύο οι εργασίες άρχισαν το Νοέμβριο 2009 και συνεπώς δεν διενεργήθηκαν σημαντικές δαπάνες εντός του 2009, ενώ για ένα ακυρώθηκε ο διαγωνισμός από το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

4.25 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Μέρος Α

Προϋπολογισμός αναπτυξιακών δαπανών. Από τις εγκεκριμένες πιστώσεις, ύψους €43,8 εκ., δαπανήθηκε ποσό €19,3 εκ., δηλαδή παρέμεινε αδαπάνητο ποσό €24,5 εκ. ή 55,9% (€49,7 εκ., €21,1 εκ., €27,6 εκ. και 55,5% αντίστοιχα, για το έτος 2008).

Οι σημαντικότερες αδαπάνητες πιστώσεις αφορούσαν στα δικαιώματα εμπειρογνομόνων για ετοιμασία μελετών (€5,7 εκ.) και στην αγορά άλλου εξοπλισμού (€5,0 εκ.).

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται, λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα υλοποίησης του, ώστε να μην δεσμεύονται κονδύλια τα οποία, όπως διαπιστώνεται, παραμένουν αναξιοποίητα. Το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού αποδίδει τη μη υλοποίηση του προϋπολογισμού σε προβλήματα που προέκυψαν στην προώθηση των έργων της ανέγερσης και λειτουργίας του Ενεργειακού Κέντρου στο Βασιλικό σε σχέση με το διαγωνισμό για την πρόσληψη Συμβούλου-Διευθυντή Έργου, και προβλήματα που προέκυψαν σε ότι αφορά στις συμβάσεις που προωθήθηκαν για τα έργα της Μαρίνας Λεμεσού, Πάφου και Αγίας Νάπας. Καθόσον αφορά στην αγορά άλλου εξοπλισμού για υλοποίηση των έργων εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων σε 65 δημόσια κτίρια, σχολεία και στρατόπεδα, η μη υλοποίηση οφείλεται στην καθυστέρηση της υπογραφής της σχετικής σύμβασης, ενώ για την εγκατάσταση ηλιακών συστημάτων ψύξης και θέρμανσης χώρου σε δημόσια κτίρια, τα κτίρια που αρχικά επιλέγηκαν αποδείχθηκαν ακατάλληλα και έγιναν προσπάθειες για εξεύρεση άλλων κατάλληλων κυβερνητικών κτιρίων για την εγκατάστασή τους.

Σχέδια παροχής χορηγιών και επιδοτήσεων.

(α) Το ποσοστό υλοποίησης του Προϋπολογισμού για το 2009 μειώθηκε στο χαμηλότερο ποσοστό των τελευταίων έξι χρόνων όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα.

Έτος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Ποσοστό υλοποίησης
	€ εκ.	€ εκ.	%
2004	12,3	10,2	83,9
2005	13,8	9,2	67,1
2006	19,6	16,0	81,8
2007	21,0	13,3	63,1
2008	18,8	10,3	54,8
2009	16,8	8,2	48,9

(β) Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε επανειλημμένα όπως κατά την εξαγγελία και προκήρυξη των διαφόρων Σχεδίων λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες του Υπουργείου για την εκτέλεσή τους εντός των τακτών χρονικών πλαισίων.

Το Υπουργείο θεωρεί ότι ο βαθμός υλοποίησης εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν οι επιχειρήσεις για συμμετοχή στα Σχέδια του Υπουργείου, καθώς και στην έγκαιρη εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τις πρόνοιες των Σχεδίων.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Υπουργείο έχει σκοπό να αφιερώσει περισσότερους ανθρώπινους πόρους για την εξέταση αιτήσεων των Σχεδίων που εκκρεμούν, ενέργεια που αναμένεται να οδηγήσει στην αύξηση του ποσοστού υλοποίησης των Σχεδίων.

Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών για το Σύστημα HACCP για τρόφιμα και ποτά.

(α) Το υφιστάμενο Σχέδιο, σκοπός του οποίου ήταν η παροχή κινήτρων και βοήθειας υπό μορφή κυβερνητικών χορηγιών σε υφιστάμενες ή νέες επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα τροφίμων και ποτών, με σκοπό την προώθηση της εφαρμογής του συστήματος προληπτικής υγιεινής ασφάλειας των τροφίμων (HACCP), εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.11.2009. Το Σχέδιο έχει αναδρομική ισχύ από 1.1.2009 μέχρι 31.12.2010 και προβλέπει περίοδο υλοποίησης της επένδυσης ενός έτους. Τα προηγούμενα σχετικά Σχέδια είχαν ισχύ κατά τα έτη 2004, 2007 και 2008.

Κατά το 2009, για τα εν λόγω Σχέδια καταβλήθηκε χορηγία ύψους €310.622.

(β) Διαπιστώθηκε καθυστέρηση στην εξέταση και έγκριση των αιτήσεων με αποτέλεσμα αρκετές αιτήσεις να εγκρίνονται μετά τη λήξη των Σχεδίων.

Από τις 198 αιτήσεις που υποβλήθηκαν κατά τα έτη 2007 και 2008 μόνο οι 104 είχαν εξεταστεί μέχρι τις 31.12.2009 (εγκρίθηκαν οι 99 και απορρίφθηκαν οι 5).

Οι αιτήσεις που εκκρεμούσαν για αξιολόγηση στις 31.12.2009, σύμφωνα με τους ρυθμούς που ακολουθούνται, θα εξεταστούν σε περίπου δύο χρόνια.

Προγράμματα Ενίσχυσης της Επιχειρηματικότητας.

(α) Τα Προγράμματα Ενθάρρυνσης της Νεανικής Επιχειρηματικότητας και Ενίσχυσης της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας έχουν ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2007 – 2013 «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και θα συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για τις ανάγκες των πιο πάνω δύο Προγραμμάτων για την περίοδο 2008 – 2013, το Υπουργείο υπολογίζει να διαθέσει συνολικά περίπου €11 εκ.

(β) Τον Φεβρουάριο 2008 προκηρύχθηκαν τα νέα πιο πάνω Σχέδια για τα οποία υποβλήθηκαν 184 και 149 αιτήσεις, αντίστοιχα. Από αυτές εγκρίθηκαν για ένταξη στα Σχέδια 121 και 89 επιχειρήσεις, αντίστοιχα, στις οποίες αναμένεται να παραχωρηθεί ως χορηγία το ποσό των €4.325.548 και €3.127.414, αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι από τον Προϋπολογισμό του 2009 πληρώθηκε μόνο το ποσό των €118.594 σε 7 επιχειρήσεις από το Σχέδιο της Ενίσχυσης της Γυναικείας Επιχειρηματικότητας, ενώ για το Σχέδιο Ενίσχυσης της Νεανικής Επιχειρηματικότητας δεν διενεργήθηκε καμιά πληρωμή (για το καθένα από τα πιο πάνω Σχέδια είχε συμπεριληφθεί πρόνοια ύψους €1.500.000 και €1.000.000, αντίστοιχα).

(γ) Από τις 99 αιτήσεις που εγκρίθηκαν και εντάχθηκαν στα δύο Προγράμματα τα οποία έληξαν το 2006, μέχρι τον Απρίλιο 2010, μόνο για τις 79 αιτήσεις έχει καταβληθεί το ποσό της χορηγίας, ενώ για τις υπόλοιπες 20 δεν έχει καταβληθεί κανένα ποσό χορηγίας λόγω όπως πληροφορούμαστε, του όγκου εργασίας που απαιτείται για τη διεκπεραίωση των διαδικασιών εξέτασης, έγκρισης και παρακολούθησης των πιο πάνω Σχεδίων, αλλά και της μη έγκαιρης ανταπόκρισης των αιτητών στις υποχρεώσεις τους για υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων.

Δεδομένων των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας ανέφερε όπως, για το χειρισμό των νέων προγραμμάτων που έχουν προκηρυχθεί στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2007 – 2013 «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» που θα συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με στόχο την μεγαλύτερη δυνατή απορροφητικότητα και αξιοποίηση των κονδυλίων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, προωθηθούν μέτρα για επίτευξη των διαδικασιών αξιολόγησης/έγκρισης των αιτήσεων και καταβολή της σχετικής χορηγίας. Στα πλαίσια των μέτρων, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ανέφερε ότι διατέθηκαν πρόσθετοι ανθρώπινοι πόροι.

Υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου για την Ανάπτυξη του Ηλεκτρονικού Εμπορίου στην Κύπρο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, ενέκρινε την υλοποίηση του πιο πάνω Σχεδίου με την Απόφαση του με ημερ. 12.12.2006.

Το Σχέδιο με προκαταρκτικό προϋπολογισμό ύψους €4,6 εκ. για τα έτη 2007 – 2009, προβλέπει την επιχορήγηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων με de minimis χορηγίες για ανάπτυξη και προώθηση της χρήσης του ηλεκτρονικού εμπορίου και για αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των ευκαιριών που προσφέρει το διαδίκτυο.

Παρόλο ότι το Υπουργείο, σύμφωνα με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, προγραμμάτιζε την εφαρμογή του Σχεδίου από τον Απρίλιο 2009, εντούτοις το Σχέδιο προκηρύχθηκε μόλις την 1.12.2009 με ισχύ μέχρι την 1.2.2010. Ως αποτέλεσμα, κατά το 2009 δαπανήθηκε μόνο ποσό ύψους €96.306 ενώ η πρόνοια στον Προϋπολογισμό ήταν €1,7 εκ.

Για το πιο πάνω Σχέδιο υποβλήθηκαν 260 αιτήσεις και αξιολογήθηκαν και εγκρίθηκαν 113 μέχρι την ημέρα του ελέγχου (Ιούνιος 2010) για συνολική χορηγία €1.039.100.

Το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι υπήρξε καθυστέρηση στην έναρξη εφαρμογής του Σχεδίου λόγω καθυστέρησης στη στελέχωση του Γραφείου eΔράση.

Σχέδια δανειοδότησης με Κυβερνητική εγγύηση. Σύμφωνα με τις καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας, το σύνολο των δανείων που παραχωρήθηκαν με Κυβερνητική εγγύηση, σε 154 εταιρείες, ανήλθε σε €12.259.637.

Στις 31.12.2009 το υπόλοιπο των δανείων ήταν €3.793.700 για τα οποία η υποχρέωση τις Κυβέρνησης, ως εγγυήτριας, ήταν €3.231.908. Οι καθυστερημένες δόσεις των δανείων στις 31.12.2009, που αφορούν σε 12 εταιρείες/οργανισμούς, ήταν €3.440.664 (31.12.2008: €3.401.685). Μέχρι τις 31.12.2009 η Κυβέρνηση πλήρωσε, ως εγγυήτρια, ποσό ύψους €721.696, το οποίο αφορά σε 23 εταιρείες.

Οι περισσότερες υποθέσεις των Σχεδίων αποτελούν προβληματικές περιπτώσεις.

Παρά τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί εντούτοις δεν υπήρξε σημαντική βελτίωση της κατάστασης τα τελευταία χρόνια, ενώ τα δάνεια επιβαρύνονται με επιπρόσθετους τόκους τους οποίους ενδεχομένως να κληθεί η Κυβέρνηση να καταβάλει στις τράπεζες, γι' αυτό και όπως ανέφερε η Υπηρεσία μας θα πρέπει να καταβληθούν επιπρόσθετες προσπάθειες για σύντομη διευθέτησή τους (χαρακτηριστικά αναφέρονται δάνεια, τα αρχικά ποσά των οποίων ήταν €213.194 και €275.085, και για τα οποία στις 31.12.2009 τα ποσά ανήλθαν με τους τόκους σε €1.028.675 και €648.805, αντίστοιχα – εγγυημένα από την Κυβέρνηση κατά 75% και 90%, αντίστοιχα).

Σχέδια Ασφαλίσεως Εξαγωγών με Κυβερνητική Εγγύηση.

Χρέη Λιβύης. Μετά από σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2004 μεταξύ της Τεχνικής Επιτροπής Κύπρου – Λιβύης και αντιπροσωπείας από τη Λιβύη, το 2005 ετοιμάστηκαν και υποβλήθηκαν μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών νέες καταστάσεις χρεών της Λιβύης προς την Κύπρο, με όλα τα στοιχεία που ζήτησε η αντιπροσωπεία της Λιβύης. Έκτοτε, παρόλες τις υπενθυμίσεις, καθώς και τις συζητήσεις του θέματος στη Μικτή Διακυβερνητική

Επιτροπή Κύπρου-Λιβύης στις 25.6.2009 και στη συνάντηση του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού με τον Υπουργό Δικαιοσύνης της Λιβύης κατά το 2009, δεν υπήρξαν οποιεσδήποτε εξελίξεις. Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μάς πληροφόρησε ότι εντός του 2010 επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ των δύο χωρών και καθορίστηκε συνολικό ποσό διευθέτησης όλων των απαιτήσεων των κυπριακών εταιρειών και ότι αναμένεται να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την τελική υπογραφή και υλοποίηση της συμφωνίας.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2009, τα οποία αφορούν κυρίως σε ενοίκια βιομηχανικών περιοχών (€1.220.261 σε σύγκριση με €1.297.064 στις 31.12.2008) ανήλθαν σε €1.300.045 σε σύγκριση με €1.425.825 στις 31.12.2008. Ποσό ύψους €732.105 ή 56% αφορά σε καθυστερήσεις προηγούμενων ετών, ενώ ποσό €567.940 ή ποσοστό 44% αφορά σε καθυστερήσεις του 2009.

Παρά τη σημαντική βελτίωση στην είσπραξη καθυστερημένων ενοικίων, εξακολουθεί αρκετές περιπτώσεις καθυστερήσεων να αφορούν σε μισθωτές, οι οποίοι καθυστερούν την πληρωμή των ετήσιων ενοικίων τους για περίοδο πέραν των πέντε ετών για τους οποίους έχει κινηθεί η διαδικασία τερματισμού των συμβάσεων τους. Ωστόσο, αρκετές από τις περιπτώσεις αυτές εξακολουθούν να εκκρεμούν στη Νομική Υπηρεσία εδώ και αρκετά χρόνια.

Επιπλέον, στις αρχές του 2010, το Υπουργείο παρέπεμψε τις περιπτώσεις των μισθωτών που καθυστερούν πέραν των έξι μηνών ή αρνούνται να καταβάλουν τα ενοίκια τους σύμφωνα με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις στη Νομική Υπηρεσία.

Σημειώνεται ότι από το 2003, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, στις περιπτώσεις βιομηχανιών που εγκρίνονται για επιχορήγηση, και οι οποίες οφείλουν προς την Κυβέρνηση ενοίκια, αποχετευτικά τέλη και άλλα, πριν από την παραχώρηση της εν λόγω επιχορήγησης, απαιτείται η εξόφληση της οφειλής ή αποκόπτεται το σχετικό ποσό από το ποσό της επιχορήγησης, απόφαση η οποία εφαρμόζεται.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την ανησυχία της ότι, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στην είσπραξη των οφειλομένων, οι κίνδυνοι απώλειας ή ζημιάς σε βάρος του Δημοσίου είναι υπαρκτοί.

Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές.

(α) Υπενουκίαση Βιομηχανικών Τεμαχίων. Ο θεσμός των Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών άρχισε το 1966 με στόχο την επιτάχυνση του ρυθμού βιομηχανικής ανάπτυξης. Με την ίδρυση των Βιομηχανικών Περιοχών δημιουργήθηκε η αναγκαία βιομηχανική υποδομή και οι κατάλληλες συνθήκες ώστε να παρέχεται στην ιδιωτική πρωτοβουλία η δυνατότητα για γρήγορη εγκαθίδρυση βιομηχανικών μονάδων με το χαμηλότερο δυνατό κεφαλαιουχικό κόστος.

Με την πάροδο του χρόνου ορισμένοι βιομήχανοι έπαυσαν να λειτουργούν τις βιομηχανικές τους μονάδες στις Βιομηχανικές Περιοχές και αντ' αυτού υπενοικιάζουν τα βιομηχανικά τεμάχια (μαζί με τα ανεγερθέντα κτίρια) σε τρίτα άτομα ή πωλούν/εκχωρούν τα δικαιώματα που απορρέουν από τις συμβάσεις μίσθωσης.

Σχετικά, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε τα εξής:

- (i)** Τα ενοίκια που καταβάλλουν οι ενοικιαστές προς το Υπουργείο για τα βιομηχανικά τεμάχια είναι μηδαμινά σε σχέση με τα ενοίκια που εισπράττουν οι ίδιοι από την υπενοικίαση σε τρίτα άτομα των υποστατικών που ανεγείρουν σ' αυτά.
- (ii)** Σε περίπτωση εκχώρησης των δικαιωμάτων που απορρέουν από τις συμβάσεις μίσθωσης, οι ενοικιαστές εισπράττουν μεγάλα χρηματικά ποσά, που σε ορισμένες περιπτώσεις ανέρχονταν σε εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ (Η παρ. (β) πιο κάτω είναι σχετική).
- (iii)** Το Υπουργείο παραχώρησε εγκρίσεις για τις υπενοικιάσεις σε ιδιώτες παρόλο ότι υπήρξαν παραβιάσεις των συμβάσεων μίσθωσης (όπως παράνομες επεκτάσεις, οφειλόμενα ενοίκια, παράνομη χρήση).

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις συμβάσεις μίσθωσης, σε περίπτωση υπερημερίας πληρωμής του μισθώματος ή σε περίπτωση κατά την οποία ο μισθωτής δεν εκπληρώνει οποιαδήποτε από τις

υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση, το Υπουργείο έχει το δικαίωμα όπως ανακτήσει την κυριότητα του τεμαχίου, χωρίς υποχρέωση για οποιαδήποτε αποζημίωση.

- (iv) Αρκετές βιομηχανίες υπενοίκιασαν βιομηχανικά τεμάχια, χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη έγκριση από το Υπουργείο, σύμφωνα με τη σύμβαση μίσθωσης, την οποία σε ορισμένες περιπτώσεις ζήτησαν και πήραν καλυπτικά εκ των υστέρων.
- (v) Σε αρκετές περιπτώσεις κατά τις οποίες το Υπουργείο παραχωρεί έγκριση για υπενοίκιαση των τεμαχίων δεν εξασφαλίζεται αντίγραφο του συμβολαίου υπενοίκιασης, όπως προβλέπεται στις συμβάσεις μίσθωσης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερόμενα, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το Υπουργείο πρέπει να μελετήσει το θέμα, συμπεριλαμβανομένου και της τροποποίησης των μελλοντικών ή υπό ανανέωση συμβάσεων ή/και νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία των Βιομηχανικών Περιοχών, ώστε να αποφεύγεται η ευχέρεια για κερδοσκοπική εκμετάλλευση των Βιομηχανικών Περιοχών, οι οποίες θα πρέπει να εξυπηρετούν αποκλειστικά τους αρχικούς σκοπούς λειτουργίας τους.

(β) Εκχώρηση δικαιωμάτων σύμβασης μίσθωσης. Συγκεκριμένη εταιρεία αγόρασε στις 22.6.2007 τα δικαιώματα της σύμβασης μίσθωσης από άλλη εταιρεία για το ½ μερίδιο βιομηχανικού τεμαχίου στην Βιομηχανική Περιοχή Αγ. Αθανασίου έναντι €440.819 (£258.000).

Στην συνέχεια η ίδια εταιρεία αγόρασε στις 25.2.2008 όλες τις μετοχές τρίτης εταιρείας, η οποία ενοικίαζε το άλλο ½ μερίδιο του βιομηχανικού τεμαχίου έναντι €444.236.

Σημειώνεται ότι οι δύο αρχικοί ενοικιαστές πλήρωναν στο Υπουργείο συνολικό ετήσιο ενοίκιο ύψους €2.980, για το βιομηχανικό τους τεμάχιο.

(γ) Χρησιμοποίηση Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών για σκοπούς άλλους από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης. Από έρευνα που διενεργήθηκε από το Υπουργείο το 2007, διαπιστώθηκε ότι αρκετές Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές χρησιμοποιούνται για σκοπούς άλλους από αυτούς που καθορίζονται στις συμβάσεις μίσθωσης.

Στις 24.10.2007, το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετική Απόφαση του ενέκρινε τη λήψη δικαστικών μέτρων, αφού προηγουμένως ληφθούν και οι απόψεις του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, οι οποίες υποβλήθηκαν στο Υπουργείο στις 18.3.2008.

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 19.5.2009 στο γραφείο του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού σε σχέση με την παράνομη χρήση και επέκταση των υποστατικών στις βιομηχανικές περιοχές αποφασίστηκε:

- (i) Σε ότι αφορά στην αυθαίρετη αλλαγή χρήσης να ληφθούν δικαστικά μέτρα.
- (ii) Στις περιπτώσεις όπου οι μισθωτές υποχρεώθηκαν λόγω της φιλελευθεροποίησης του εμπορίου και των νέων οικονομικών δεδομένων να διεξάγουν μεικτές χρήσεις για επιβίωση των επιχειρήσεών τους, να επιδειχθεί κατανόηση.
- (iii) Σε ότι αφορά στις πολεοδομικές υπερβάσεις το Υπουργείο να αναμένει τη λήψη απόφασης από το Υπουργείο Εσωτερικών επί των εισηγήσεων που υπέβαλε το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσσεως για τροποποίηση του πολεοδομικού καθεστώτος που διέπει τις Βιομηχανικές Περιοχές. Σχετικά αναφέρεται ότι ο Υπουργός Εσωτερικών, εξέδωσε στις 25.9.2009 ειδικό διάταγμα (Κ.Δ.Π. 334/09) με το οποίο δίνεται η διακριτική ευχέρεια στις πολεοδομικές αρχές να χορηγούν την έγκριση τους για αύξηση του συντελεστή κάλυψης μέχρι 70% και αύξηση των ορόφων κατά ένα.

Το Υπουργείο έχει ενημερώσει, μέσω του ΚΕΒΕ, τους μισθωτές των Βιομηχανικών Περιοχών για να υποβάλουν σχετική αίτηση, μαζί με τα αρχιτεκτονικά σχέδια των κτιριακών επεκτάσεων που έχουν πραγματοποιήσει, για χορήγηση καλυπτικής άδειας οικοδομής.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η διαφορετική από την αρχικά προορισθείσα χρήση των υποστατικών αυτών δεν συμβάλλει στον υγιή ανταγωνισμό με τις επιχειρήσεις παρόμοιων εργασιών που

είναι εγκατεστημένες σε εμπορικές περιοχές και καταβάλλουν πολλαπλάσια ενοίκια, σύμφωνα με τις συνθήκες της ελεύθερης αγοράς.

Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2010) δεν είχαν ληφθεί δικαστικά μέτρα εναντίον των μισθωτών που έχουν προβεί σε αυθαίρετη αλλαγή χρήσης των βιομηχανικών τεμαχίων.

(δ) Επιθεώρηση Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών. Ο αριθμός των επισκέψεων που πραγματοποιούνται στις Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές για να εντοπίζονται έγκαιρα τα διάφορα προβλήματα, όπως είναι η αυθαίρετη επέμβαση σε κυβερνητική γη, υπενοικίαση μέρους των υποστατικών χωρίς την έγκριση του Υπουργείου και άλλα, τα οποία δεν συνάδουν με τους όρους των συμβάσεων μίσθωσης, ενώ το 2007 είχε αυξηθεί σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, το 2008 και 2009 κυμάνθηκε στα ίδια περίπου επίπεδα, παρόλο ότι η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου έχει ενισχυθεί με επιπλέον προσωπικό από το 2008.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι υπάρχει περιθώριο περαιτέρω αύξησης των επισκέψεων και εάν πραγματοποιείτο τουλάχιστο μια επίσκεψη τον μήνα σε κάθε Βιομηχανική Περιοχή, από τον καθένα από τους 6 λειτουργούς που διενεργούν τις επιθεωρήσεις, τα περισσότερα από τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί όπως η υπενοικίαση των εργοστασιακών χώρων σε άλλες επιχειρήσεις χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου, η παράνομη κτιριακή επέκταση κ.ά. θα εντοπίζονταν και θα επιλύονταν έγκαιρα.

(ε) Έγκριση για υποθήκευση εμπράγματος δικαιώματος επί βιομηχανικών τεμαχίων. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες βιομηχανίες οι οποίες είχαν αναστείλει ή τερματίσει της εργασίες τους, παραχωρήθηκε από το Υπουργείο έγκριση για υποθήκευση του εμπράγματος δικαιώματος που κατέχουν στα βιομηχανικά τεμάχια για εξασφάλιση δανείου που δεν αφορούσε στις εργασίες των βιομηχανιών.

(στ) Ανανέωση σύμβασης μίσθωσης. Διαπιστώθηκε ότι κατά τη λήψη απόφασης για ανανέωση σύμβασης μίσθωσης λαμβάνεται υπόψη μόνο η τακτοποίηση των οικονομικών υποχρεώσεων του μισθωτή χωρίς να εξετάζεται εάν ο μισθωτής έχει προβεί σε οποιεσδήποτε παράνομες επεμβάσεις ή παραβιάσεις του μισθώματος.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι διεξάγεται συγκεκριμένη μελέτη με σκοπό την καλύτερη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος αλλά και την επίλυση των θεμάτων που προαναφέρονται και ότι μέχρι το τέλος του 2010 θα υπάρξουν αρκετές βελτιώσεις στη λειτουργία του θεσμού.

Δημιουργία και Λειτουργία Εκκολαπτηρίων Επιχειρήσεων/Δημιουργία Νέων Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας μέσω των Εκκολαπτηρίων Επιχειρήσεων. Με στόχο την παροχή κινήτρων υπό μορφή επιχορήγησης σε ιδιωτικές εταιρείες/οργανισμούς, για τη δημιουργία και λειτουργία Εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων προς στέγαση νέων επιχειρήσεων, οι οποίες «προτείνουν την ανάπτυξη ιδεών που εκ πρώτης όψεως παρουσιάζουν καλές προοπτικές για την παραγωγή νέων προϊόντων υψηλής τεχνολογίας», το Υπουργείο υπέγραψε συμβόλαια διαρκείας τεσσάρων ετών, τα οποία έληξαν το Φεβρουάριο 2007, με τέσσερις ιδιωτικές εταιρείες/οργανισμούς για τη δημιουργία και λειτουργία τεσσάρων Εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων, τρία εκ των οποίων θα έπρεπε να ήταν σε θέση να φιλοξενούν 8 μέχρι 15 και ένα 10 μέχρι 15 Νέες Επιχειρήσεις Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας (Ν.Ε.Υ.Τ.Κ.).

(α) Μέχρι τις 31.10.2007, τελευταία ημερομηνία υποβολής αιτήσεων, υποβλήθηκαν αιτήσεις από 51 Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. από τις οποίες, 35 έχουν εγκριθεί (22 έχουν ολοκληρώσει την έρευνα τους), 14 έχουν απορριφθεί ενώ 2 έχουν αποσυρθεί.

(β) Από τις 22 νέες επιχειρήσεις που έχουν ολοκληρώσει την έρευνα τους, μία έχει εξαγορασθεί από εταιρεία του εξωτερικού, μία έχει εξασφαλίσει χρηματοδότηση από Ευρωπαϊκά προγράμματα για τελειοποίηση και προώθηση του προϊόντος στην αγορά, μία έχει προχωρήσει στην παραγωγή και διάθεση του προϊόντος τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στην αγορά του εξωτερικού, μία άλλη βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με εταιρεία του εξωτερικού για συνεργασία, ενώ οι υπόλοιπες βρίσκονται σε αναζήτηση επενδυτή για προώθηση των προϊόντων στην αγορά.

(γ) Μέχρι τις 31.12.2009, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου, έχουν παραχωρηθεί συνολικά επιχορηγήσεις ύψους €712.055 στα τέσσερα Εκκολαπτήρια και €5.925.270 στις 35 Ν.Ε.Υ.Τ.Κ..

(δ)(i) Παρόλο ότι το πρόγραμμα δημιουργίας και λειτουργίας Εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων, όπως εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, έληξε στις 30.6.2006, ωστόσο το Υπουργείο προχώρησε στις 16.2.2007 στην υπογραφή νέου συμβολαίου με ένα από τα τέσσερα Εκκολαπτήρια με ισχύ από 19.2.2007 μέχρι 31.12.2007.

(ii) Λόγω διοικητικών και άλλων προβλημάτων που προέκυψαν μεταξύ του εν λόγω Εκκολαπτηρίου και τεσσάρων Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. το Υπουργείο αποφάσισε στις 30.10.2007 τη διακοπή οποιωνδήποτε πληρωμών στις πιο πάνω υπό εκκώλυση εταιρείες.

Στις 4.12.2008 το Υπουργείο διαβίβασε στο Γενικό Εισαγγελέα εκθέσεις γεγονότων για τις τέσσερις εν λόγω Ν.Ε.Υ.Τ.Κ., ζητώντας να καταχωρισθούν αγωγές εναντίον του Διευθυντή του Εκκολαπτηρίου, για τη διεκδίκηση ποσού ύψους €546.415 από τις χορηγίες που παραχωρήθηκαν στις τέσσερις εν λόγω Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. και οι οποίες ανέρχονταν σε €728.571.

Παρατηρήθηκε ότι μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2010) δεν είχαν καταχωρισθεί οι εν λόγω αγωγές.

(ε) Αξιολόγηση του προγράμματος δημιουργίας και λειτουργίας Εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων και δημιουργίας Ν.Ε.Υ.Τ.Κ.. Με βάση την πιο πάνω αξιολόγηση που ολοκληρώθηκε στις 10.1.2008, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 9.7.2008 τη συνέχιση του θεσμού και τη μεταβίβαση οποιουδήποτε νέου προγράμματος στο Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας και Καινοτομίας.

Σημειώνεται ότι το Υπουργείο θα συνεχίσει να παρακολουθεί και να στηρίζει τα διάφορα σχέδια τα οποία ευρίσκονται σε εξέλιξη.

(στ) Καθυστέρηση στην υποβολή των ετήσιων εκθέσεων από τις Ν.Ε.Υ.Τ.Κ.. Παρόλο ότι, σύμφωνα με τα συμβόλαια που υπογράφονται μεταξύ του Υπουργείου και των Εκκολαπτηρίων, τα οποία προσυπογράφονται από τις Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. (άρθρο 7(i)), οι Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. θα πρέπει, εντός του πρώτου μηνός που ακολουθεί το τέλος του πρώτου έτους δραστηριοποίησης, να υποβάλουν στο Υπουργείο κατάσταση των πραγματικών τους εξόδων για το πρώτο έτος καθώς και τον αναθεωρημένο προϋπολογισμό για το δεύτερο έτος, για σκοπούς υπολογισμού του ποσού της χορηγίας που θα καταβάλλεται για το δεύτερο έτος, εντούτοις εξακολουθεί να παρατηρείται ότι αρκετές Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. δεν συμμορφώνονται με την πιο πάνω υποχρέωση ενώ δεν φαίνεται να εξασκείται η κατάλληλη εποπτεία από το Υπουργείο σε ότι αφορά στη συμμόρφωση των Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. με τα συμβόλαιά τους.

Επιπλέον, στα συμβόλαια μεταξύ του Υπουργείου και των Εκκολαπτηρίων υπάρχει σχετική πρόνοια (άρθρο 2.6.4.) σύμφωνα με την οποία «το Εκκολαπτήριο οφείλει να υποβάλει στο Υπουργείο ετήσιους λογαριασμούς ελεγχμένους τόσο για την εταιρεία Εκκολαπτηρίου όσο και για τις Ν.Ε.Υ.Τ.Κ., εντός τριών μηνών από τη λήξη του οικονομικού έτους της κάθε εταιρείας», η οποία δεν έχει τηρηθεί.

Η Υπηρεσία μας είχε εντοπίσει και αναφέρει από το 2006 τις πιο πάνω αδυναμίες, χωρίς να ληφθούν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Παραχώρηση Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (de minimis). Το Υπουργείο, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, χορηγεί σε αρκετές επιχειρήσεις ενισχύσεις de minimis. Ωστόσο, για να διασφαλιστεί ότι η δικαιούχος επιχείρηση δεν είναι προβληματική, ζητείται από τους ενδιαφερόμενους προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης από ανεξάρτητους εγκεκριμένους ελεγκτές, το λεκτικό της οποίας έχει συμφωνηθεί μεταξύ του Υπουργείου και του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου.

Επιπρόσθετα, για σκοπούς διασφάλισης του δημοσίου, έγινε και πάλι εισήγηση όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο στην προκήρυξη των Σχεδίων Χορηγιών de minimis περιληφθεί απαίτηση για προσκόμιση βεβαιώσεων από το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, ως προς την τακτοποίηση των υποχρεώσεών τους.

Προώθηση του εμπορίου και των εξαγωγών. Κάθε χρόνο δαπανώνται σημαντικά ποσά για την προαγωγή του εμπορίου και των εξαγωγών, με διαφημίσεις προϊόντων στο εξωτερικό και άλλες δραστηριότητες, τα οποία κατά το 2009 ανήλθαν σε €5,6 εκ., σε σύγκριση με €5,3 εκ. το 2008.

Οι διαθέσιμες πιστώσεις σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2009 ήταν €7,1 εκ., σε σύγκριση με €6,9 εκ. το 2008.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι οι σχετικές εκθέσεις οι οποίες ετοιμάζονται για τις διάφορες εκδηλώσεις που διεξάγονται για τους σκοπούς της προαγωγής του εμπορίου και των εξαγωγών, όπως συμμετοχές του Υπουργείου σε εκθέσεις του εξωτερικού, διαφημιστικές εκστρατείες στο εξωτερικό και επιδοτήσεις εταιρειών για συμμετοχή σε εκθέσεις του εξωτερικού, πρέπει να τυγχάνουν αξιολόγησης/αξιοποίησης σε σχέση με τη διάθεση κάθε προϊόντος/υπηρεσίας σε κάθε χώρα και τις μελλοντικές προοπτικές, και να καθορίζονται οι μελλοντικοί στόχοι και οι τομείς/χώρες που θα πρέπει να εντατικοποιηθούν/μειωθούν/ανασταλούν οι προσπάθειες για επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής απόδοσης και οφέλους για το δημόσιο. Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ανέφερε ότι οι στόχοι, τομείς και χώρες προτεραιότητας σε ότι αφορά την προαγωγή εμπορίου καθορίζονται μέσω των Προγραμμάτων Δράσης για τον σχεδιασμό των οποίων λαμβάνονται υπόψη όλα τα δεδομένα όπως αυτά διαμορφώνονται από τις διάφορες εκθέσεις και εμπειρίες καθώς και τις ευκαιρίες που προκύπτουν.

Υπηρεσία Μέτρων και Σταθμών (ΥΜΣ).

(α) Η μετρολογική υποδομή της Υπηρεσίας, όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, εξακολουθεί να παρουσιάζει ελλείψεις. Παρόλο ότι, σύμφωνα με τους περί Μέτρων και Σταθμών Νόμους του 1974 έως 2002, Άρθρα 17-18, η Υπηρεσία πρέπει να διαθέτει εθνικά πρωτότυπα και πρότυπα προς εξασφάλιση της ακρίβειας των μετρήσεων που διεξάγονται, εντούτοις διαπιστώθηκε ότι η Υπηρεσία δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει ένα σημαντικό μέρος της αποστολής της, λόγω έλλειψης κατάλληλης υποδομής.

Σημειώνεται ότι τα πρότυπα αναφοράς που χρησιμοποιούνται για την βαθμονόμηση των κατώτερης ακρίβειας προτύπων, τα οποία χρησιμοποιούνται για τους ελέγχους, δεν έχουν πιστοποιηθεί μέχρι σήμερα και αυτό αναμένεται να γίνει όταν θα ανεγερθεί το νέο εργαστήριο Μετρολογίας στο οποίο θα επικρατούν οι κατάλληλες συνθήκες για τον σκοπό αυτό.

Λόγω της πιο πάνω παράλειψης, υπάρχει ο κίνδυνος να θεωρηθεί ότι οι έλεγχοι, στους οποίους προβαίνει η Υπηρεσία, στερούνται νομικής εγκυρότητας.

Η Υπηρεσία μας, λαμβάνοντας υπόψη ότι η λειτουργία της Υπηρεσίας αυτής έχει άμεση σχέση με την προστασία του καταναλωτή, εισηγήθηκε όπως ληφθούν το συντομότερο τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

Το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αναμένει ότι οι υπάρχουσες αδυναμίες θα αντιμετωπιστούν με την αξιοποίηση του προγράμματος «Ενίσχυση της Υποδομής στον Τομέα της Μετρολογίας στην Κύπρο» (βλέπε αναφορά πιο κάτω), την ανέγερση του νέου εργαστηρίου Μετρολογίας, το οποίο θα διαθέτει χώρους με τις κατάλληλες συνθήκες (θερμοκρασίας, υγρασίας, κ.λπ.) και τον αναγκαίο εξοπλισμό, καθώς και την τοποθέτηση κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού.

(β) Ενίσχυση της υποδομής στον τομέα της Μετρολογίας. Επειδή η ανέγερση του νέου εργαστηρίου Μετρολογίας δεν ολοκληρώθηκε και το εργαστήριο δεν στελεχώθηκε πριν τη λήξη του προγράμματος «Ενίσχυση της Υποδομής στον Τομέα της Μετρολογίας στην Κύπρο» (30.9.2007), υπάρχει η πιθανότητα οικονομικών κυρώσεων λόγω καθυστέρησης στην εφαρμογή της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας για μέτρα και σταθμά και ο κίνδυνος επιστροφής του ποσού της συγχρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η οποία ανέρχεται σε €1.066.760. Αναφέρεται σχετικά ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε ήδη στην ανάκτηση ποσού €59.653 για μη πλήρη αξιοποίηση συγκεκριμένου εξοπλισμού. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, σε περίπτωση μη συμπλήρωσης του έργου, η Κυπριακή Δημοκρατία θα υποχρεωθεί να προχωρήσει από μόνη της στην ενδυνάμωση της μετρολογικής υποδομής της χώρας. Σημειώνεται ότι, καθόσον αφορά στον εξοπλισμό που παραλήφθηκε με βάση το πρόγραμμα, αυτός ευρίσκεται προσωρινά στο παλαιό εργαστήριο Μετρολογίας.

(γ) Νέο εργαστήριο Μετρολογίας. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων κατά το 2007 αναμένεται ότι η ανέγερση του εργαστηρίου (με την διαδικασία «Design and Build») θα ολοκληρωθεί πριν τις 30.6.2011. Εντούτοις, ενώ σύμφωνα με το ίδιο χρονοδιάγραμμα, αναμενόταν ότι θα είχε προκηρυχθεί προσφορά για την ανέγερση του κτιρίου το Μάιο 2008, αυτή προκηρύχθηκε το Νοέμβριο 2009 και κατακυρώθηκε τον Απρίλιο 2010 έναντι €4.060.000, χωρίς ωστόσο να υπογραφεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2010) το σχετικό συμβόλαιο επειδή εκκρεμούσε ιεραρχική προσφυγή στη Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Όπως μας έχει αναφερθεί, αναμένεται ότι η ανέγερση του νέου εργαστηρίου Μετρολογίας θα ολοκληρωθεί το 2012.

(δ) Αξιοποίηση κινητών μονάδων. Οι κινητές μονάδες ελέγχου ροομετρητών και γεφυροπλαστίγγων εξακολουθεί να παραμένουν σταθμευμένες στον χώρο του υφιστάμενου εργαστηρίου χωρίς να αξιοποιούνται (η μονάδα ελέγχου ροομετρητών από το Μάιο 2009 και η μονάδα ελέγχου γεφυροπλαστίγγων από τον Ιανουάριο 2009) λόγω του ότι δεν υπάρχει, όπως πληροφορούμαστε, διαθέσιμος οδηγός.

Ως εκ τούτου, υπάρχει κίνδυνος:

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβεί σε διαδικασίες ανάκτησης του ποσού της συγχρηματοδότησης που αφορά στο κόστος αγοράς των δύο μονάδων και το οποίο ανέρχεται σε €338.985 (€451.980 x 75%).
- Να υποστούν φθορές τόσο ο εξοπλισμός όσο και τα οχήματα λόγω της ακινητοποίησης.
- Να βρεθεί το Υπουργείο εκτεθειμένο, αφού, σύμφωνα με τις πρόνοιες της ισχύουσας νομοθεσίας, οι γεφυροπλάστιγγες θα πρέπει να ελέγχονται μια φορά τον χρόνο.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ανέφερε ότι συμφωνεί σε ότι αφορά στους κινδύνους που επισημαίνονται και ότι με σκοπό την εξάλειψή τους θα συνεχιστούν οι προσπάθειες για οριστική επίλυση του προβλήματος οδήγησης των δύο κινητών μονάδων.

(ε) Διεξαχθέντες έλεγχοι. Παρόλο ότι το 2009 η Υπηρεσία διεξήγαγε επιθεωρήσεις ροομετρητών σε πρατήρια καυσίμων, εντούτοις δεν προέβη σε ελέγχους άλλων μέτρων, π.χ. ζυγιστικών, εκτός εάν υπήρχε συγκεκριμένη καταγγελία.

Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Ποιότητας (Κ.Ο.Π.Π.).

(α) Αρμοδιότητες του Οργανισμού. Οι αρμοδιότητες του Οργανισμού περιλαμβάνουν τεχνική πληροφόρηση που αφορά στους τεχνικούς κανόνες ποιότητας, διαπίστευση, ορθή εργαστηριακή πρακτική, και προώθηση της ποιότητας.

(β) Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού για τη Διαπίστευση (765/2008). Κατά το στάδιο της προ-αξιολόγησης του Κ.Ο.Π.Π. που έγινε το Μάρτιο 2009 από ομάδα αξιολόγησης της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για την Διαπίστευση, για προσχώρηση στην πολυμερή συμφωνία (Multilateral Agreement), εντοπίστηκαν κενά και αδυναμίες σε θέματα νομοθεσίας, στελέχωσης, ασφάλειας και άλλων, για τα οποία χρειαζότο ο άμεσος χειρισμός ώστε η Κύπρος να συμμορφωνόταν πλήρως με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Διαπίστευσης. Η τελική αξιολόγηση η οποία αναμένετο να γίνει πριν το τέλος του 2009, λαμβανομένου υπόψη ότι ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός για τη Διαπίστευση τέθηκε σε εφαρμογή την 1.1.2010, λόγω των προαναφερθέντων προβλημάτων, αναβλήθηκε αφού τα κενά και αδυναμίες που εντοπίστηκαν το Μάρτιο 2009 εξακολουθεί να υπάρχουν. Η πλήρης αξιολόγηση του Κ.Ο.Π.Π. τοποθετείται, όπως ανέφερε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού περί τα μέσα του 2011 ενώ η προσχώρηση στην Πολυμερή Συμφωνία δεν αναμένεται πριν το 2012.

Φορέας Προώθησης Ξένων Επενδύσεων (Cyprus Investment Promotion Agency). Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του ημερ. 5.9.2005, ενέκρινε τη σύσταση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση, η οποία θα λειτουργεί ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός με μόνο μέλος την Κυπριακή Δημοκρατία, για την προσέλκυση και εξυπηρέτηση ξένων επενδυτών.

Οι κυριότεροι σκοποί της εταιρείας είναι η προώθηση της Κύπρου ως επενδυτικού κέντρου, η υποστήριξη στους ξένους επενδυτές, η επικοινωνία με επενδυτές, η προώθηση και διευκόλυνση εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών, η συλλογή πληροφοριών και η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών πάνω σε θέματα ξένων επενδύσεων, επενδυτικών ευκαιριών και νομοθεσίας, τις οποίες να καθιστά διαθέσιμες προς τους ενδιαφερόμενους επενδυτές.

Τα έξοδα της εταιρείας καλύπτονται από κρατική χορηγία, η οποία για το 2009 ανήλθε σε €840.000 σε σύγκριση με €836.000 το 2008.

Διαπιστώνεται ότι στο Υπουργείο δεν υπάρχει σύστημα παρακολούθησης των δραστηριοτήτων της εταιρείας σε ότι αφορά στην υλοποίηση των σκοπών και στόχων της.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ως το αρμόδιο Υπουργείο για την εποπτεία της εταιρείας, οφείλει να παρακολουθεί τις δραστηριότητες της και να ελέγχει κατά πόσο οι χρηματικοί της πόροι χρησιμοποιούνται με τρόπο οικονομικό και αποτελεσματικό για επίτευξη των σκοπών της. Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ανέφερε ότι η δημιουργία συστήματος παρακολούθησης των δραστηριοτήτων του Φορέα θα εξετασθεί.

Σημειώνεται ότι αρκετές δραστηριότητες της εταιρείας καλύπτονται ήδη εν μέρει από συγκεκριμένα σχέδια και δράσεις του Υπουργείου.

Επιπλέον, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι για οικονομικά ζητήματα, όπως τον καθορισμό του ύψους των μισθών πρόσληψης του προσωπικού, τον καθορισμό αριθμού θέσεων κ.λπ., θα πρέπει να ζητείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου, αφού οι δαπάνες αυτές βαρύνουν τους μελλοντικούς Προϋπολογισμούς. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες μισθοδοσίας ανήλθαν κατά το 2009 σε €345.124, σε σύγκριση με €256.236 το 2008. Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ανέφερε ότι στη βάση των παρατηρήσεων της Υπηρεσίας μας, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών προβαίνει σε σχετικούς ελέγχους του Προϋπολογισμού πριν την υποβολή του, υποβάλλει τις δικές της παρατηρήσεις και εξηγήσεις και ενημερώνει σχετικά το Φορέα.

Συμφωνία μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και του Harvard School of Public Health.

(α) Στις 2.6.2004, υπογράφηκε συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Harvard School of Public Health (HSPH) η οποία περιλαμβάνει τη δημιουργία του Διεθνούς Ινστιτούτου Κύπρου για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία (CII) και τη λειτουργία του Κυπριακού Προγράμματος για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία στο HSPH (HCP).

(β) Στις 30.12.2004 εγγράφηκε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση με το όνομα «Cyprus International Institute for the Environment and Public Health in Association with the Harvard School of Public Health», μοναδικό μέλος της οποίας είναι η Κυπριακή Κυβέρνηση.

(γ) Σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής συμφωνίας, κύριος σκοπός του CII είναι η διεξαγωγή ερευνών και η εκπαίδευση, και του HCP η παροχή πτυχιακής και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης σε Κύπριους φοιτητές.

(δ) **Υλοποίηση της συμφωνίας.** Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας η Κυπριακή Δημοκρατία θα καταβάλει, κατά τη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας που είναι δέκα χρόνια, στο HSPH και CII συνολικά \$34.096.717. Η Κυπριακή Δημοκρατία κατέβαλε \$22.189.264 εκπληρώνοντας τις οικονομικές υποχρεώσεις της που απορρέουν από τη συμφωνία μέχρι το Δεκέμβριο 2009.

(ε) **Αξιολόγηση της συμφωνίας και της λειτουργίας του CII.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του ημερ. 2.4.2008 εξουσιοδότησε τους Υπουργούς Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Παιδείας και Πολιτισμού να μελετήσουν το ενδεχόμενο ένταξης του CII στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου και να υποβάλουν σχετική Πρόταση στο Συμβούλιο.

Με σχετική επιστολή τους προς το Υπουργικό Συμβούλιο, ημερ. 8.5.2008, οι δύο Υπουργοί έκριναν ότι η συμφωνία περιλάμβανε πρόνοιες οι οποίες καθιστούσαν τη συμφωνία ετεροβαρή σε βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Τα σημεία της συμφωνίας που δικαιολογούν την πιο πάνω θέση, σύμφωνα με τους πιο δύο Υπουργούς, είναι:

- Το ποσό της χρηματοδότησης είναι πολύ μεγάλο σε σύγκριση με τα οφέλη που θα λάβει η Κυπριακή Δημοκρατία.
- Το ποσό που δαπανάται για τις δραστηριότητες του CII τυγχάνει διαχείρισης από το Πανεπιστήμιο Harvard με ελάχιστη εμπλοκή της δικής μας πλευράς.
- Η επιλογή και ο διορισμός του Διευθυντή του CII, έγινε κατά τρόπο που αποκλίνει πολύ από τις συνήθεις διεθνείς ακαδημαϊκές πρακτικές για παρόμοιες περιπτώσεις, αφού η θέση δεν προκηρύχθηκε διεθνώς ώστε η επιλογή να γίνει με τις πάγιες διεθνώς αποδεκτές διαφανείς ακαδημαϊκές διαδικασίες.

(στ) Νέα συμφωνία. Εν τω μεταξύ, με νέα Απόφασή του ημερ. 10.9.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, μεταξύ άλλων:

- (i) Τη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας, του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) και του HSPH, η οποία έχει ισχύ από την 1 Σεπτεμβρίου 2009 μέχρι 31 Αυγούστου 2014 και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού να υπογράψει τη συμφωνία εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας.
- (ii) Τον τερματισμό της λειτουργίας της εταιρείας CII από την ημερομηνία υπογραφής της πιο πάνω συμφωνίας, καθώς και τη διάλυση/εκκαθάρισή της. Επίσης τη δημιουργία νέου CII κάτω από τη Σχολή Δημόσιας Υγείας του ΤΕΠΑΚ.
- (iii) Την ανάληψη ευθύνης αποπληρωμής των οικονομικών υποχρεώσεων του CII από την Κυβέρνηση, το μοναδικό μέτοχό του, περιλαμβανομένης της διευθέτησης των απαιτήσεων που ενδεχομένως να προκύψουν από την τελική έκβαση των αγωγών που έχουν καταχωριστεί εναντίον του.
- (iv) Την έγκριση για τη μεταφορά του αποθεματικού του CII στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τη νέα συμφωνία, από τον Ιανουάριο 2010 η υπόλοιπη χρηματοδότηση που προβλέπεται στη νέα συμφωνία (\$12.567.434) θα γίνει, από το Κράτος, μέσω του Προϋπολογισμού του ΤΕΠΑΚ. Τα συνολικά ποσά θα ανέλθουν σε \$34.756.698, δηλαδή \$659.981 περισσότερα απ' ό τι προέβλεπε η προηγούμενη συμφωνία (\$34.096.717).

Αναφέρεται σχετικά ότι οι Υπουργοί Οικονομικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού έδωσαν τη συγκατάθεσή τους για τη σύναψη της νέας συμφωνίας, αλλά παράλληλα εξέφρασαν την άποψη ότι εξακολουθεί να παραμένει ετεροβαρής σε βάρος της Κυβέρνησης (Υπουργός Οικονομικών) και ότι εξακολουθεί να μην υπάρχει ικανοποιητική εμπλοκή στη διαχείριση των χορηγιών (Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού), αδυναμίες που υπήρχαν και μεταφέρθηκαν από την προηγούμενη συμφωνία.

(ζ) Μεταστέγαση του CII. Όπως πληροφορηθήκαμε, καταχωρίστηκε αγωγή εναντίον του CII για ποσό ύψους €1.654.460 για αποζημιώσεις αναφορικά με το κτίριο που το CII προτίθετο να ενοικιάσει.

Επιστημονικό/Τεχνολογικό Πάρκο.

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, στα πλαίσια της πολιτικής της Κυβέρνησης για την ανάπτυξη της έρευνας και της βιομηχανίας υψηλής τεχνολογίας, με την Απόφαση του ημερ. 29.4.2004, ενέκρινε τη δημιουργία Επιστημονικού και Τεχνολογικού Πάρκου στην Κύπρο, το οποίο θα τεθεί υπό την ευθύνη του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Το Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο θα έχει έκταση περίπου 1.500 σκάλες και αναμένεται να στεγάσει ερευνητικούς οργανισμούς, ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης και επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας. Πρόθεση της Κυβέρνησης ήταν, προτού ληφθούν οι πιο πάνω αποφάσεις αναφορικά με το CII, να στεγαστεί και το CII στο χώρο αυτό.

(β) Το 2008 δαπανήθηκε το ποσό των €1.419.626 για την κατασκευή δρόμου προς την περιοχή του Επιστημονικού και Τεχνολογικού Πάρκου, ο οποίος ωστόσο, μέχρι σήμερα, δεν έχει ολοκληρωθεί.

(γ) Προσφορά για διεξαγωγή μελέτης βιωσιμότητας και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών. Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 21.4.2005, εγκρίθηκε η διεξαγωγή μελέτης βιωσιμότητας του Πάρκου και η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς την Κυβέρνηση για τη δημιουργία του Πάρκου με ανοικτή διαδικασία προσφορών.

Σύμφωνα με τη μελέτη βιωσιμότητας, η οποία ολοκληρώθηκε με μεγάλη καθυστέρηση και έγινε αποδεκτή από το Υπουργείο στις 14.4.2009, το κόστος του έργου για τη δημιουργία του Πάρκου εκτιμάται στα €82 εκ.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση ημερ. 5.8.2009 ενέκρινε τη μείωση του χώρου του Πάρκου από 1.500 σε 750 σκάλες, καθώς και του κτιριολογικού προγράμματος, με αποτέλεσμα το εκτιμώμενο κόστος να περιοριστεί στα €10,5 εκ. και εξουσιοδότησε τον Υπουργό να εκδώσει σχετικά διατάγματα άρσης των απαλλοτριώσεων για τα επηρεαζόμενα τεμάχια.

(δ) Προώθηση του έργου. Για την περαιτέρω προώθηση του έργου, η αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για το Επιστημονικό Τεχνολογικό Πάρκο, αποτελούμενη από τους Υπουργούς, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Οικονομικών και Εσωτερικών, αποφάσισε στις 23.12.2009 μεταξύ άλλων, όπως:

- (i)** Εγκριθεί η μελέτη για τη δημιουργία του Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου.
- (ii)** Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως να προχωρήσει στον χαρακτηρισμό της περιοχής ως χώρου Τεχνολογικού Πάρκου και να μελετήσει την αύξηση του συντελεστή δόμησης σε 30%, ως η εισήγηση των συμβούλων.
Η όλη διαδικασία για την οποία απαιτείται έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου ευρίσκεται σε εξέλιξη.
- (iii)** Διοριστεί Διαχειριστική Επιτροπή (Δ.Ε.) σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 15(1) των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Γενικών) Κανονισμών του 2007 (Κ.Δ.Π. 201/2007) με στόχο την επιτάχυνση της υλοποίησης του έργου. Η Δ.Ε. θα εισηγηθεί το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου και τη σύσταση του φορέα διοίκησης του.

Διαπιστώθηκε ότι, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2010):

- Δεν είχαν ετοιμασθεί οι όροι εντολής της Δ.Ε..
- Δεν είχε ετοιμασθεί πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για το διορισμό του προέδρου και των μελών της Δ.Ε. και του Διευθυντή του Έργου.

Νέα Πολιτική για την ανάπτυξη γηπέδων γκολφ στην Κύπρο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του ημερ. 16.2.2005, ενέκρινε πολιτική ενθάρρυνσης επενδύσεων σε γήπεδα γκολφ, με στόχο να καταστεί η Κύπρος τουριστικός προορισμός υψηλής ποιότητας. Η Απόφαση αφορούσε στη δημιουργία μέχρι 14 συνολικά γηπέδων γκολφ, περιλαμβανομένων των υφισταμένων και καθορίζει τα κριτήρια αξιολόγησης των αιτήσεων που θα υποβάλλονται.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά τη συνεδρία του ημερ. 26.3.2008 με θέμα την υδατική κατάσταση της Κύπρου για το έτος 2008, αποφάσισε όπως επαναπροσδιοριστεί η πολιτική που αφορά στα γήπεδα γκολφ, και υποβληθεί σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Με βάση την υποβληθείσα Πρόταση, το Υπουργικό Συμβούλιο, αποφάσισε στις 3.6.2009 ότι καμιά ποσότητα νερού δεν θα παραχωρείται από κυβερνητικό υδατικό έργο και ότι αυτή θα εξασφαλίζεται από μονάδες αφαλάτωσης που θα λειτουργούν με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα δεν έχει διεξαχθεί μελέτη που να τεκμηριώνει τον επιθυμητό αριθμό γηπέδων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, για την απόφαση του επαναπροσδιορισμού της πολιτικής χωρίς την εκπόνηση μελέτης, λήφθηκαν υπόψη:

- οι χρονοβόρες διαδικασίες που απαιτούνται για τη διεξαγωγή μελέτης κόστους/οφέλους και μελέτης για τον επιθυμητό αριθμό γηπέδων γκολφ,
- το γεγονός ότι η πολιτική για τα γήπεδα γκολφ υιοθετήθηκε για να εμπλουτιστεί το τουριστικό προϊόν της Κύπρου,
- ότι η τουριστική κίνηση προς την Κύπρο έχει συνεχή φθίνουσα πορεία,
- ότι ήταν επιβεβλημένη η άμεση προώθηση μεγάλων έργων για αντιμετώπιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, και
- ότι με βάση την απόφαση πολιτικής του 2005 είχαν ήδη υποβληθεί και αξιολογηθεί οι δηλώσεις ενδιαφέροντος και είχαν υποβληθεί στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως αιτήσεις από τους επενδυτές.

Επίσης δεν έχει ετοιμαστεί στρατηγική περιβαλλοντική μελέτη αφού το Υπουργείο θεωρεί ότι η πολιτική για τα γήπεδα γκολφ δεν καλύπτεται από τον περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Σχέδια και/ή Προγράμματα Νόμο του 2005 (Ν.102(Ι)/2005). Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι για κάθε ανάπτυξη, για τη δημιουργία γκολφ ξεχωριστά, εκπονείται μελέτη επιπτώσεων στο περιβάλλον που αξιολογείται από την αρμόδια Περιβαλλοντική Αρχή.

Έκτακτο προσωπικό. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου στις 31.12.2009 εργοδοτούνταν 140 έκτακτοι Λειτουργοί εκ των οποίων 49 έναντι 88 κενών μόνιμων θέσεων και 91 για κάλυψη πρόσθετων αναγκών, από τους οποίους οι 62 είναι τοποθετημένοι στην Υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών.

Ανάπτυξη ναυτικού τουρισμού και κατασκευή μαρίνων. Το Μάρτιο 1994 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη στρατηγική για την ανάπτυξη του ναυτικού τουρισμού και, μεταξύ άλλων, αποφάσισε την ανάθεση στον ιδιωτικό τομέα της μελέτης, κατασκευής και διαχείρισης μαρίνων σε διάφορους παράλιους χώρους. Μέσα στο 1996 ετοιμάστηκαν τα έγγραφα προσφορών από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, όμως η προώθηση της διαδικασίας προσφορών καθυστέρησε σημαντικά λόγω προβλημάτων που ανεφύησαν, κυρίως αναφορικά με τη χωροθέτηση και εκμίσθωση των αναγκαίων χώρων στους ιδιώτες. Το Υπουργικό Συμβούλιο όρισε, τον Αύγουστο 2000, το ΥΕΒΤ ως «Ενδιαφερόμενη Υπηρεσία» για τη διενέργεια των διαγωνισμών.

Μετά από περαιτέρω καθυστερήσεις, ζητήθηκαν προσφορές για την κατασκευή των μαρίνων τον Ιούλιο 2002. Επίσης, τον Αύγουστο 2002, μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μου, ζητήθηκαν προσφορές και διορίστηκε Επόπτης για τις μαρίνες, ο οποίος θα έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και ελέγχου των συμβολαίων των έργων.

Τον Ιούνιο 2003 υποβλήθηκαν τρεις προσφορές, για τις μαρίνες ανά μία για Λεμεσό, Λάρνακα και Αγία Νάπα. Το Νοέμβριο 2004, οι προσφορές ακυρώθηκαν, επειδή κρίθηκαν ασύμφορες, λόγω του ότι το μίσθωμα που προέκυπτε από αυτές ήταν αρνητικό.

Ακολούθως, για τις μαρίνες Λεμεσού και Αγίας Νάπας, μετά από νομική συμβουλή, άρχισαν διαβουλεύσεις με τους μοναδικούς προσφοροδότες, για τη σύναψη συμβάσεων με τη διαδικασία της διαπραγματεύσεως, με στόχο την εξασφάλιση μη αρνητικού μισθώματος.

Οι διαπραγματεύσεις για την μαρίνα Λεμεσού ολοκληρώθηκαν και τον Ιανουάριο 2008 υπογράφηκε η σύμβαση. Λόγω δυσκολιών που προέκυψαν στην χρηματοδότηση του έργου, η κατασκευή του έργου άρχισε με καθυστέρηση στις 25.1.2010.

Αναφορικά με τη μαρίνα Αγίας Νάπας οι διαπραγματεύσεις με τον μοναδικό προσφοροδότη καθυστέρησαν ενόψει της αναμονής έγκρισης και δημοσίευσης του Τοπικού Σχεδίου η οποία έγινε τον Απρίλιο 2008. Μετά από Απόφαση του Υπουργικού Συμβούλιο στις 22.1.2009 άρχισαν οι διαπραγματεύσεις για την ανάθεση του έργου η οποία εκτιμάται να γίνει περί τα τέλη του 2010.

Για τη μαρίνα της Λάρνακας προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός, στον οποίο προωθείται η ανάπτυξη του λιμανιού και της μαρίνας μέσα από μία σύμβαση τύπου Β.Ο.Τ.(Built, Operate, Transfer). Η διαδικασία σύναψης της σύμβασης καθυστέρησε σημαντικά λόγω διαδοχικών προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών και στο Ανώτατο Δικαστήριο που υπέβαλε ο δεύτερος στη σειρά προσφοροδότης.

Για τη μαρίνα της Πάφου ετοιμάστηκαν νέα έγγραφα προσφορών με διαφοροποίηση των παρεχόμενων κινήτρων στον επενδυτή και προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός. Τον Ιούλιο 2007 υποβλήθηκαν τρεις προσφορές και τον Ιούνιο 2008 το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε το έργο στη μια κοινοπραξία. Η περαιτέρω προώθηση του έργου σημειώνει καθυστέρηση λόγω προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών των δύο αποτυχόντων Προσφοροδοτών, των αποφάσεων της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, και της Προφυγής των προσφερόντων στο Ανώτατο Δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί το θέμα.

4.26 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

4.27 ΤΜΗΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέρος Α

Σχέδιο Αυτοεργοδότησης Αποφοίτων Πανεπιστημίων και Ανώτερων Σχολών - Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλε το Γενικό Λογιστήριο στο Τμήμα Εργασίας, το υπόλοιπο των καθυστερήσεων στην αποπληρωμή των δανείων για το πιο πάνω Σχέδιο ανερχόταν στις 31.12.2009 σε €1.775.987, σε σύγκριση με € 1.108.129 στις 31.12.2008.

Ενοίκια. Στα πλαίσια του Έργου «Ανάπτυξη Δικτύου Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης», της προγραμματικής περιόδου 2004-2006, ετοιμάστηκαν σχετικές μελέτες, οι οποίες ανέδειξαν την αναγκαιότητα δημιουργίας Τοπικών Γραφείων Εργασίας, καθώς επίσης και την επέκταση ορισμένων από τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας, τα ενοίκια των οποίων, μέχρι τη λήξη του Έργου στις 31.12.2008, συγχρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο κατά 50%.

Από 1.1.2009, όταν έληξε το Έργο, το σύνολο των λειτουργικών εξόδων των Επαρχιακών και Τοπικών Γραφείων Εργασίας, που περιλαμβάνει ενοίκιο, ηλεκτρισμό, τηλέφωνα, αγορά εξοπλισμού, δαπάνες προσωπικού κ.ά., επιβάρυνε εξ' ολοκλήρου τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Μετά από έλεγχο των ενοικιαστηρίων συμβολαίων, καθώς επίσης και από στοιχεία που λήφθηκαν από το μηχανογραφημένο σύστημα του Τμήματος Εργασίας, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Το συνολικό κόστος των ενοικίων για το 2009, συμπεριλαμβανομένων των Κεντρικών Γραφείων, το οποίο ανήλθε σε €681.218, επιβάρυνε εξ' ολοκλήρου τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

(β) Στα υποστατικά που στεγάζουν τα Τοπικά Γραφεία Εργασίας Πόλης Χρυσοχούς, Κακοπετριάς και Ύψωνα, με εμβαδό 200 τ.μ., 239 τ.μ. και 302 τ.μ., αντίστοιχα, υπάρχουν μεγάλοι ανεκμετάλλετοι χώροι, καθότι στο καθένα από αυτά εργάζεται μόνο ένας υπάλληλος και το ενοίκιο που καταβλήθηκε το 2009 για τα υποστατικά αυτά κυμάνθηκε από €5.997 μέχρι €25.709.

(γ) Το ενοίκιο ανά τετραγωνικό μέτρο για το 2009 κυμάνθηκε από €2,1 μέχρι €18 και το κόστος ενοικίου ανά υπάλληλο για το 2009 κυμάνθηκε από €1.085 μέχρι €25.709.

(δ) Ορισμένα Τοπικά Γραφεία Εργασίας φαίνεται να υπολειτουργούν, καθότι οι εργασίες που διεκπεραιώθηκαν ανά ημέρα ανά υπάλληλο κατά το 2009 ήταν πολύ λίγες, αφού σε δύο από αυτά δεν ξεπέρασαν τις 2,2 και 3,7.

Έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως διερευνηθούν οι λόγοι υπολειτουργίας των Τοπικών Γραφείων Εργασίας και όπου χρειάζεται επανεξεταστεί η αναγκαιότητα συνέχισης της λειτουργίας τους, καθώς επίσης και όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο συστέγασης ορισμένων Τοπικών Γραφείων Εργασίας με άλλα Κυβερνητικά Τμήματα.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας πληροφόρησε ότι στις 15.4.2010 εγκρίθηκε η συνέχιση της συγχρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο των ενοικίων των Επαρχιακών και Τοπικών Γραφείων Εργασίας για την περίοδο 2009-2015 και ότι το ποσοστό συγχρηματοδότησης στην περίοδο αυτή είναι 75%.

Έργα συγχρηματοδοτούμενα από Κοινοτικούς Πόρους. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, τα έργα «Προγράμματα Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρίες» και «Κίνητρα για την Εργοδότηση Ατόμων με Αναπηρίες» αφορούσαν στην προγραμματική περίοδο 2004 – 2006 και συγχρηματοδοτήθηκαν κατά 50% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και κατά 50% από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

(α) **Προγράμματα Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρίες.** Στόχος του έργου, το οποίο ολοκληρώθηκε στις 31.12.2008, ήταν η ενίσχυση των δεξιοτήτων ανέργων ατόμων με αναπηρίες, προκειμένου να διευκολυνθεί βραχυπρόθεσμα η κοινωνική ενσωμάτωση και ένταξη ή επανένταξη των ατόμων αυτών στην αγορά εργασίας. Σύμφωνα με το έργο, ο αρχικός Προϋπολογισμός του οποίου ανερχόταν στις £375.000

(€640.726), θα καταρτίζονταν 200 άτομα και αναμενόταν ότι 140 από αυτά (ποσοστό 70%) θα εντάσσονταν στην αγορά εργασίας.

Παρατηρήθηκε ότι καταρτίστηκαν τελικά 186 άτομα, ενώ στην αγορά εργασίας εντάχθηκαν μόνο 22 άτομα και δαπανήθηκε, μετά από έγκριση Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού, συνολικά ποσό ύψους €922.985 (£540.099).

(β) Κίνητρα για την Εργοδότηση Ατόμων με Αναπηρίες. Σκοπός του έργου, το οποίο ολοκληρώθηκε στις 30.6.2009, ήταν η διευκόλυνση της επαγγελματικής αποκατάστασης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό. Σύμφωνα με το έργο, ο αρχικός Προϋπολογισμός του οποίου ανερχόταν στις £900.000 (€1.537.741), 750 άτομα με αναπηρία θα τοποθετούνταν σε επιχορηγούμενες θέσεις εργασίας και αναμενόταν ότι 525 από αυτά (ποσοστό 70%) θα εντάσσονταν στην αγορά εργασίας.

Παρατηρήθηκε ότι τελικά μόνο 77 άτομα τοποθετήθηκαν σε επιχορηγούμενες θέσεις εργασίας, εκ των οποίων 53 εντάχθηκαν στην αγορά εργασίας και δαπανήθηκε συνολικά ποσό ύψους €493.287 (£288.708).

4.28 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Μέρος Α

Συντήρηση μηχανογραφικού εξοπλισμού και λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος. Στις Εκθέσεις μας για τα προηγούμενα έτη, αναφέρθηκε ότι για τον πιο πάνω σκοπό το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 59.613, ημερ. 10.3.2004, ενέκρινε Πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών για τη μίσθωση υπηρεσιών πέντε ατόμων, για περίοδο τεσσάρων χρόνων, με δαπάνη £60.000 (€102.516) για τον πρώτο χρόνο, σε σύγκριση με ποσό πέραν των £250.000 (€427.150) (χωρίς ΦΠΑ) που καταβαλλόταν μέχρι τότε σε συγκεκριμένη εταιρεία για τον ίδιο σκοπό, με αύξηση 5% για κάθε επόμενο χρόνο. Παρόλο που η πρόσληψη των πιο πάνω ατόμων θα γινόταν ένα χρόνο πριν από τη λήξη του υφιστάμενου συμβολαίου και η εκπαίδευσή τους θα παρέχονταν από την πιο πάνω εταιρεία, ώστε να είναι δυνατή η συνέχιση της λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά τις 13.4.2005, ημερομηνία κατά την οποία έληγε το συμβόλαιο, εντούτοις το συμβόλαιο έληξε, χωρίς να γίνει οποιαδήποτε μίσθωση υπηρεσιών.

Το μηχανογραφημένο σύστημα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων συνέχισε να συντηρείται από τη συγκεκριμένη εταιρεία μέχρι και τις 17.6.2005, οπότε και υπογράφηκε νέο συμβόλαιο με την ίδια εταιρεία για ακόμη ένα χρόνο, με δικαίωμα, από μέρους των Υπηρεσιών, για ετήσια ανανέωση για περαιτέρω τρία χρόνια, κάτι το οποίο έγινε, χωρίς να γίνει η μίσθωση υπηρεσιών, που προνοούσε η πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η διαδικασία προσφορών για μίσθωση υπηρεσιών συνεργατών για την παροχή λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος ακυρώθηκε μετά από απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών στη συνεδρία του ημερ. 28.9.2005, λόγω της μεγάλης απόκλισης που παρουσίαζαν τα ποσά των προσφορών, σε σχέση με την προϋπολογιζόμενη δαπάνη.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), με επιστολή του ημερ. 2.6.2006, πληροφόρησε τον Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι το Τμήμα του θα είναι σε θέση να αναλάβει την πλήρη υποστήριξη, συντήρηση και βελτίωση του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με ομάδα λειτουργικής υποστήριξης που θα απαρτιζόταν από 8 λειτουργούς, αμέσως μετά την υλοποίηση της στελέχωσης του Τμήματός του.

Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, το ΤΥΠ είχε τοποθετήσει στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ένα Λειτουργό Πληροφορικής Α', πέντε Λειτουργούς Πληροφορικής και τρεις Βοηθούς Λειτουργούς Διεκπεραίωσης.

Το συμβόλαιο με τη συγκεκριμένη εταιρεία έληξε στις 16.6.2009 και υπογράφηκε νέο συμβόλαιο με την ίδια εταιρεία στις 5.11.2009, για ένα χρόνο, για συντήρηση του λογισμικού, υλοποίηση έκτακτων επειγουσών

αναγκών και εκπαίδευση λειτουργών του ΤΥΠ για το ολοκληρωμένο σύστημα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με δικαίωμα ετήσιας ανανέωσης για ακόμα τέσσερα χρόνια.

Από 19.1.1998 μέχρι 31.12.2009 καταβλήθηκε στην εν λόγω εταιρεία συνολικό ποσό ύψους €4.508.902.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε πότε αναμένεται η πλήρης ανάληψη, από την ομάδα του ΤΥΠ, της λειτουργικής υποστήριξης, συντήρησης και βελτίωσης του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας πληροφόρησε ότι, μέσα στα πλαίσια της ανανέωσης του συμβολαίου με τη συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία για την περίοδο 5.11.2010-5.11.2011, το ΤΥΠ θα αναλάβει τη συντήρηση 2 υποσυστημάτων και ότι η πλήρης ανάληψη από την ομάδα του ΤΥΠ της λειτουργικής υποστήριξης, συντήρησης και βελτίωσης του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι θέμα που εμπίπτει στις αρμοδιότητες του ΤΥΠ, σε συνεννόηση με τη Μονάδα Πληροφορικής του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τη στενή συνεργασία των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η Υπουργός αναφέρθηκε επίσης στην επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς την Υπηρεσία μας, ημερ. 10.11.2010, σύμφωνα με την οποία στόχος του Υπουργείου είναι να αναληφθεί η συντήρηση του συστήματος σταδιακά και τελικά εξολοκλήρου από την Ομάδα Πληροφορικής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων περί το τέλος του 2012, νοουμένου ότι θα τηρηθούν ορισμένες προϋποθέσεις.

Συμπλήρωμα κατώτατης σύνταξης. Το ποσό που μεταφέρθηκε το 2009 από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λόγω της αύξησης του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης και αφορά στο συμπλήρωμα της κατώτατης σύνταξης, ανήλθε σε €18.686.574, σε σύγκριση με €17.582.239 το 2008 και αποτελεί ποσοστό 3,4% πάνω στο ποσό που πληρώθηκε το 2009 για τις βασικές συντάξεις γήρατος, χρειάς και ανικανότητας.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον Τροποποιητικό Νόμο 164(Ι)/2007, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2008, το ποσό που καταβάλλεται θα ισούται με ποσοστό επί της ετήσιας δαπάνης για τις βασικές συντάξεις γήρατος, χρειάς και ανικανότητας, το οποίο θα καθορίζεται από τον αναλογιστή του Ταμείου ανά τριετία, με βάση την τελευταία αναλογιστική ανασκόπηση του Ταμείου.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι η ανάγκη για τροποποίηση του Νόμου προέκυψε μετά από μελέτη που έγινε για λήψη μέτρων για τη βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και την αναδόμηση των συντάξεων, σύμφωνα με την οποία το ποσοστό που απαιτείτο να καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων έπρεπε να αυξηθεί, λόγω του ότι η πραγματική δαπάνη που καταβαλλόταν ως συμπλήρωμα της κατώτατης σύνταξης από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ήταν πολύ μεγαλύτερη από το ποσό που μεταφερόταν από το Πάγιο Ταμείο.

Στη μελέτη του για την περίοδο 1.1.2008 – 31.12.2010, ο αναλογιστής του Ταμείου καθόρισε ως ποσοστό το 4,3% από 3,4% που υπολόγισε ότι ήταν το κανονικό ποσοστό για τα έτη 2008, 2009 και 2010, για να καλύψει και τα επιπρόσθετα ποσά μέχρι το ύψος των πραγματικών δαπανών της προηγούμενης τριετίας (2005-2007), που, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του, ανερχόταν στα €15,5 εκ. Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, ημερ. 4.9.2008, προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, συμφώνησε με το ποσοστό του 3,4%, διαφώνησε ωστόσο με την κατανομή των €15,5 εκ. της τριετίας 2005-2007, εφόσον, όπως αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή, ο Τροποποιητικός Νόμος τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2008.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το γεγονός ότι ο Τροποποιητικός Νόμος 164(Ι)/2007 ψηφίστηκε χωρίς αναδρομική ισχύ, δεν σημαίνει ότι το έλλειμμα που προέκυψε λόγω της ανεπάρκειας του ποσοστού του 2,3% να καλύψει την πραγματική δαπάνη για τα έτη 2003 -2007 θα πρέπει να παραγραφεί. Το έλλειμμα των €15,5 εκ., καθώς επίσης και το έλλειμμα των ετών 2003 και 2004, που προέκυψαν μετά από την απόφαση της Κυβέρνησης για αύξηση του ποσοστού της κατώτατης σύνταξης από 70% σε 85% του ανώτατου ύψους της βασικής σύνταξης, με βάση τους Τροποποιητικούς Νόμους 55(Ι)/1999 και 99(Ι)/2000, αποτελεί υποχρέωση του Κράτους προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και θα πρέπει να καλυφθεί από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Οικονομικών εμμένει στην αρχική του άποψη ότι το κράτος δεν έχει καμιά νομική υποχρέωση να καταβάλει προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ποσά δαπανών για τα έτη 2003-2007, εφόσον ο σχετικός Τροποποιητικός Νόμος δεν έχει αναδρομική ισχύ. Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις που εκτίθενται πιο πάνω.

Δωρεάν διακίνηση ηλικιωμένων κατόχων κοινωνικής κάρτας με λεωφορεία των αστικών και αγροτικών περιοχών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δωρεάν διακίνηση των κατόχων κοινωνικής κάρτας με λεωφορεία των αστικών και αγροτικών περιοχών, έναντι δαπάνης ύψους £750.000 (€1.281.451), για περίοδο ενός χρόνου, από 1.10.2001, ποσό το οποίο θα αναπροσαρμοζόταν ανάλογα με το πραγματικό κόστος των λεωφορειούχων, που θα υπολογιζόταν από 1.10.2002, μετά την εγκατάσταση και λειτουργία ακυρωτικών μηχανών στα λεωφορεία από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, για έλεγχο των διακινουμένων. Το ποσό αυτό χορηγείται στις Οργανώσεις των λεωφορειούχων ανά τρίμηνο, οι οποίες, με τη σειρά τους, αναλαμβάνουν την κατανομή του στους λεωφορειούχους. Ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων ενέκρινε από 1.3.2003 αύξηση κατά 50% του ποσού που καταβάλλεται στους λεωφορειούχους, χωρίς όμως να έχει γίνει οποιαδήποτε πληρωμή με βάση την αύξηση αυτή. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το πραγματικό κόστος των λεωφορειούχων ήταν αδύνατο να υπολογιστεί, καθότι δεν είχαν μέχρι τότε εγκατασταθεί στα λεωφορεία οι ακυρωτικές μηχανές.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας είχε εκφράσει την άποψη ότι δεν θα έπρεπε να δοθεί οποιαδήποτε αύξηση στο ποσό που παραχωρείται, χωρίς τον εκ των προτέρων έλεγχο και επιβεβαίωση της ορθής κατανομής των ποσών που παραχωρήθηκαν και χωρίς τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους των λεωφορειούχων.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά από συνεννόηση με τους Υπουργούς Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων, ικανοποίησε από 1.10.2006 μερικώς τα αιτήματα που είχαν υποβληθεί από τους λεωφορειούχους, με κυριότερο την αύξηση του επιχορηγούμενου ποσού, με την προϋπόθεση ότι εντός 6 μηνών από την 1.10.2006 το Τμήμα Οδικών Μεταφορών θα λειτουργούσε τις ακυρωτικές μηχανές και συμφωνήθηκε, για την περίοδο από 1.10.2006 μέχρι 31.3.2007, η άμεση καταβολή ποσού ίσου με την πρόσθετη δαπάνη που επωμίστηκαν οι λεωφορειούχοι για καταβολή ΦΠΑ την περίοδο από τον Μάιο 2004 μέχρι τον Σεπτέμβριο 2006, ύψους £90.625 (€154.842) και αύξηση του ποσού που καταβάλλεται στους λεωφορειούχους ως κόμιστρο σε £1.100.000 (€1.879.462) το χρόνο, περιλαμβανομένου και του ΦΠΑ.

Παρόλο ότι η περίοδος ισχύος της συμφωνίας παρήλθε, η καταβολή του αναθεωρημένου κομίστρου συνεχίστηκε μέχρι τις 30.9.2008, χωρίς να είχε γίνει η εγκατάσταση και λειτουργία των ακυρωτικών μηχανών στα λεωφορεία από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών. Κατόπιν νέου αιτήματος των λεωφορειούχων, αποφασίστηκε νέα αύξηση του επιχορηγούμενου ποσού κατά €273.376 (£160.000) ετησίως, με ισχύ από 1.10.2008 μέχρι 31.12.2009, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στις 3.12.2008.

Στις 22.4.2010 εξασφαλίστηκε η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για συνέχιση της καταβολής του πιο πάνω ποσού και κατά το 2010, χωρίς, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, να είχαν εγκατασταθεί οι ακυρωτικές μηχανές.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας πληροφόρησε ότι στις 5.7.2010 τέθηκαν σε ισχύ οι συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσίας εσωτερικών οδικών επιβατικών μεταφορών σε τακτικές γραμμές που έχει συνάψει το κράτος με τους ενιαίους φορείς λεωφορειούχων και ότι με την έναρξη των συμβάσεων δεν απαιτείται η ξεχωριστή αποζημίωση των λεωφορειούχων για τη μεταφορά των κατόχων κοινωνικής κάρτας, οι οποίοι θα συνεχίσουν να εξυπηρετούνται δωρεάν όπως πριν, εφόσον θα αποζημιώνονται συνολικά με χιλιομετρικό κόστος, σύμφωνα με τις διαδρομές που πραγματοποιούν. Μας πληροφόρησε επίσης ότι στις 4.8.2010 οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ζήτησαν από το Υπουργείο Οικονομικών όπως προβεί στις κατάλληλες ενέργειες, ώστε η πρόνοια του Κονδυλίου «Κοινωνική Κάρτα Ηλικιωμένων» ύψους €1.076.418, που αντιστοιχεί στο κόμιστρο που θα καταβαλλόταν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων στους λεωφορειούχους για το δεύτερο εξάμηνο του 2010, να μεταφερθεί στον Προϋπολογισμό του Τμήματος Οδικών Μεταφορών.

4.29 ΤΑΜΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**Μέρος Α**

Αποτελέσματα έτους. Κατά τα έτη 2009 και 2008 το Ταμείο παρουσίασε τα πιο κάτω αποτελέσματα:

	2009		2008	
	€εκ.	€εκ.	€εκ.	€εκ.
Υπόλοιπο 1^{ης} Ιανουαρίου				
Γενικές Παροχές		1.042,1		915,9
Συμπληρωματικές Παροχές		5.201,8		4.818,4
Ανεργίας		(7,1)		(13,9)
		6.236,8		5.720,4
Εισπράξεις				
Γενικές Παροχές	774,3		736,2	
Συμπληρωματικές Παροχές	552,8		628,7	
Ανεργίας	70,7	1.397,8	63,4	1.428,3
		7.634,6		7.148,7
Πληρωμές				
Γενικές Παροχές	645,7		610,1	
Συμπληρωματικές Παροχές	279,2		245,2	
Ανεργίας	79,4	1.004,3	56,6	911,9
Υπόλοιπο 31^{ης} Δεκεμβρίου		6.630,3		6.236,8

Νομοθεσία. Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμοι του 1980 μέχρι 2009 καταργήθηκαν στις 9.7.2010, ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 2010 (Ν.59(Ι)/2010).

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2009 εκκρεμούσε η εισπραξη ποσού €47.061.527 (€41.659.926 στις 31.12.2008) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

Επιπρόσθετα, εκκρεμούσε η εισπραξη των πιο κάτω ποσών από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος των άλλων Ταμείων, τη φροντίδα της παρακολούθησης των οποίων έχει το προσωπικό των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων που ασχολείται και με τις οφειλές προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

	2009	2008
	€	€
Κεντρικό Ταμείο Αδειών	8.178.685	7.194.190
Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού	2.775.288	2.564.978
Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	1.351.543	1.263.956
Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης	4.672.538	4.932.188
Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής	3.525.113	2.980.070
	20.503.167	18.935.382

Μέσα στο 2009 εκδικάστηκαν 6.025 νέες υποθέσεις, σε σύγκριση με 5.858 το 2008, για ολικό ποσό περίπου €14,5 εκ. (€14 εκ. το 2008) και εισπράχθηκε ποσό περίπου €5,8 εκ. (€9,0 εκ. το 2008). Επίσης διαγράφηκαν ποσά ύψους €1,8 εκ. (€3,1 εκ. το 2008), λόγω διάλυσης εταιρειών και πτώχευσης οφειλετών.

Σημειώνεται ότι, με την επιδίκαση των σχετικών ποσών, το Ταμείο πιστώνει αμέσως τους εργοδοτούμενους με τις ανάλογες εισφορές και αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις προς όφελός τους, είτε εισπράξει τις εισφορές είτε όχι, αφού η ευθύνη για την πληρωμή εισφορών βαρύνει εξ ολοκλήρου τον εργοδότη. Τα ποσά

που διαγράφονται περιλαμβάνουν και τις εισφορές των εργοδοτούμενων, τις οποίες οι εργοδότες ήδη έχουν κατακρατήσει.

Για επίλυση του θέματος της είσπραξης των ποσών που οφείλονται στα πιο πάνω Ταμεία από επιδικασθείσες υποθέσεις, προσλήφθηκαν από την Αστυνομία στις 16.10.2007 οκτώ Ειδικοί Αστυνομικοί, οι οποίοι ασχολούνται αποκλειστικά με την εκτέλεση ενταλμάτων που αφορούν σε οφειλόμενες εισφορές προς τα διάφορα Ταμεία.

Αποθεματικό Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας. Κατά τις 31.12.2009 το αποθεματικό του πιο πάνω Λογαριασμού παρουσίαζε χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €15,8 εκ., σε σύγκριση με €7,1 εκ. κατά τις 31.12.2008. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το ποσό των πληρωμών που έγιναν ξεπερνούσε το σύνολο των εισπράξεων.

Στο άρθρο 69(6) (νέο άρθρο 73(2)) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου προνοείται όπως, σε περίπτωση που το αποθεματικό και τα έσοδα του Λογαριασμού δεν επαρκούν για κάλυψη των υποχρεώσεών του, η διαφορά καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή καλύπτεται από ειδική εισφορά που καθορίζεται με Κανονισμούς.

Σε προηγούμενές μας Εκθέσεις έγινε εισήγηση για αναζήτηση οριστικής λύσης για την ισοσκέλιση των δαπανών και εσόδων του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, επειδή εξακολουθεί να παρατηρείται ανισοσκέλεια μεταξύ των εισπράξεων και πληρωμών, με αποτέλεσμα τη συνεχή δημιουργία ελλείμματος.

Στην Αναλογιστική Ανασκόπηση που διεξήχθη το 2008, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2006, γίνεται εισήγηση από τον Αναλογιστή του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων για αύξηση του ποσού που διατίθεται στον Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας κατά 15%, η οποία και υιοθετήθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, με την έγκριση των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Λογαριασμοί του Ταμείου) Κανονισμών (ΚΔΠ 290/2010, ημερ. 9.7.2010). Στους εν λόγω Κανονισμούς προβλέπεται επίσης ότι ο Λογαριασμός Παροχών Ανεργίας πιστώνεται με ποσό €25 εκ. και €15 εκ. από τους Λογαριασμούς Γενικών Παροχών και Συμπληρωματικών Παροχών, αντίστοιχα, με την επιφύλαξη ότι το αποθεματικό του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τη δαπάνη ενός έτους, γεγονός το οποίο αναμένεται να συμβάλει στην ισοσκέλιση των δαπανών και εσόδων του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξεταστεί κατά πόσο η πιο πάνω πρόνοια, σχετικά με την πίστωση των €40 εκ. (€25 εκ. + €15 εκ.) στους εν λόγω Κανονισμούς, συνάδει με το προαναφερόμενο άρθρο του Νόμου.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας πληροφόρησε ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων θεωρούν ότι η πίστωση των €40 εκ. δεν προσκρούει στο άρθρο 73(2) του Νόμου.

Εσωτερικός έλεγχος. Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τις μακροπρόθεσμες παροχές.

Επιπρόσθετα θέματα, που αφορούν σε αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, αναφέρονται στις παραγράφους για το μηχανογραφημένο σύστημα παροχών, τα πιστοποιητικά ζωής συνταξιούχων, τον έλεγχο των μηνιαίων καταστάσεων οικονομικών αλλαγών και το βιβλίο ταμείου του τρεχούμενου λογαριασμού.

Επενδυτική πολιτική.

(α) Σύμφωνα με «Διευθέτηση» μεταξύ της Κυβέρνησης και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.1970, η Κεντρική Τράπεζα θα επενδύει τα πλεονάσματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε οποιαδήποτε από τα ακόλουθα αξιόγραφα:

- Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως.
- Χρεόγραφα εγγυημένα από την Κυβέρνηση.
- Γραμμάτια του Δημοσίου.

Η ίδια «Διευθέτηση» ίσχυσε μεταγενέστερα και για τα υπόλοιπα Ταμεία (Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό, Κεντρικό Ταμείο Αδειών και Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη).

Η Κεντρική Τράπεζα, καθ' υπόδειξη του εκάστοτε Υπουργού Οικονομικών, επένδυε τα πλεονάσματα των Ταμείων, τα οποία κατατίθεντο (μέχρι 31.7.2010) στην Κεντρική Τράπεζα, μόνο σε Γραμμάτια του Δημοσίου, τα οποία είναι μικρής διάρκειας και φέρουν το χαμηλότερο επιτόκιο από τα υπόλοιπα κρατικά αξιόγραφα. Ως αποτέλεσμα, τα Ταμεία εισπράττουν για δεκαετίες (με εξαίρεση μια μικρή σχετικά περίοδο που δεν διαφοροποιεί το συνολικό αποτέλεσμα) χαμηλότερο επιτόκιο απ' ότι θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν, αν τα πλεονάσματά τους επενδύονταν σε εξίσου ασφαλή, κρατικά επίσης χρεόγραφα, μεγαλύτερης όμως διάρκειας και ψηλότερης απόδοσης.

Με την πολιτική αυτή, το Κράτος δανείζεται για σειρά ετών με διοικητικές διευθετήσεις τα πλεονάσματα των Ταμείων με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και των άλλων Ταμείων.

Σημειώνεται ότι τα πλεονάσματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων που ήταν επενδυμένα σε Γραμμάτια του Δημοσίου στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €6,5 δις (€6,2 δις στις 31.12.2008).

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα των Ταμείων επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με τον συμφερότερο για τα Ταμεία τρόπο.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, συμφωνία που επιτεύχθηκε με το Υπουργείο Οικονομικών, η οποία ίσχυσε και συνεχίζει να ισχύει μόνο για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και όχι και για τα υπόλοιπα Ταμεία, προβλέπει ότι η απόδοση του αποθεματικού του Ταμείου θα είναι ίση με το εκάστοτε επιτόκιο διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας μείον 0,25%, το οποίο το 2009 μειώθηκε σταδιακά από 3% που ίσχυε την 1.1.2009 στο 1,75% στις 13.5.2009, δηλαδή η απόδοση του Ταμείου μειώθηκε από 2,75% στο 1,5%.

Με επιστολή του, ημερ. 17.1.2008, το Υπουργείο Οικονομικών είχε ενημερώσει τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας για την πιο πάνω διευθέτηση και ζήτησε όπως γίνουν οι δέουσες ενέργειες για αναδρομική ισχύ της απόφασης αυτής από 1.6.2007. Παρόλο ότι πρόσθετοι τόκοι που προέκυψαν για το Ταμείο αποδόθηκαν στις 2.7.2008, εντούτοις δεν αποδόθηκαν οι τόκοι που αφορούσαν στο αποθεματικό του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, το οποίο αποτελεί μέρος του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για τους οποίους εισηγηθήκαμε όπως συνεχίσει η προσπάθεια για είσπραξή τους.

Με τη μεταφορά της διαχείρισης του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών από 1.8.2010, η διαχείριση του αποθεματικού των Ταμείων περιήλθε στο Υπουργείο Οικονομικών. Από 1.8.2010, η «Διευθέτηση» του 1970, μεταξύ της Κυβέρνησης και της Κεντρικής Τράπεζας, αντικαταστάθηκε και η νέα «Διευθέτηση» προνοεί την κατάθεση των αποθεματικών των Ταμείων, συμπεριλαμβανομένων και των Γραμματίων του Δημοσίου που λήγουν, στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό με την ίδια απόδοση, όπως αναφέρεται πιο πάνω.

Η Υπουργός μας πληροφόρησε ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων διεκδικούν, εκεί όπου είναι δυνατό, το καλύτερο δυνατόν επιτόκιο για τις καταθέσεις, διασφαλίζοντας στον μέγιστο δυνατό βαθμό τα συμφέροντα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και των άλλων Ταμείων. Αναφορικά με το επιτόκιο που λαμβάνει ο λογαριασμός για το ανεργιακό επίδομα, μας πληροφόρησε ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων απευθύνθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών, με τελευταία υπενθύμιση στις 29.6.2010, διεκδικώντας αυτά που δικαιούνται.

(β) Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 65.533, ημερ. 16.5.2007, εκπονήθηκε μελέτη για τη νέα επενδυτική πολιτική του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων από τη Διεθνή Τράπεζα και για την επεξεργασία της μελέτης, συστάθηκε Διυπουργική Τεχνική Επιτροπή.

Οι κυριότερες εισηγήσεις που αναφέρονταν στη μελέτη, αναφορικά με τις επενδύσεις του αποθεματικού του Ταμείου, αφορούσαν:

- (i) Στη σταδιακή δημιουργία ενός Εθνικού Ταμείου με «πραγματικό» αποθεματικό, το οποίο θα επενδύεται σε τύπους επενδύσεων με ψηλότερες αποδόσεις από τις σημερινές, στα πλαίσια όμως χαμηλού επενδυτικού κινδύνου.
- (ii) Στη σύσταση ενός ανεξάρτητου Δημόσιου Οργανισμού, με κύρια αρμοδιότητα την εφαρμογή και παρακολούθηση της επενδυτικής πολιτικής του Εθνικού Ταμείου.

Σε συνάντηση που είχαν οι Υπουργοί Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών με τους κοινωνικούς εταίρους, που πραγματοποιήθηκε στις 13.1.2009, ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος ανέφερε ότι το πραγματικό, όπως το χαρακτηρίζει ο ίδιος, αποθεματικό του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι μόνο €80 εκ., τα οποία είναι επενδυμένα σε τραπεζικούς οργανισμούς και ότι ποσό ύψους €6 δις οφείλεται από την Κυβέρνηση, ανακοίνωσε ότι η Κυβέρνηση δεσμεύεται να καταβάλει στο Ταμείο €1 δις, σε 5 ίσες ετήσιες δόσεις των €200 εκ.

Στην πιο πάνω συνάντηση, η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανακοίνωσε ότι αρχίζει αμέσως η ετοιμασία νομοσχεδίου για τη δημιουργία του νέου Οργανισμού, το οποίο, όπως πληροφορηθήκαμε, βρίσκεται υπό μελέτη.

Με την απόφαση αρ. 68.643, ημερ. 14.4.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διάθεση €200 εκ. για τη δημιουργία πραγματικού αποθεματικού στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Για τη δημιουργία του πιο πάνω πραγματικού αποθεματικού, οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ζήτησαν στις 8.5.2009 από την Κεντρική Τράπεζα όπως ποσό ύψους €200.000.000, που αφορούσε σε 5 Γραμμάτια του Δημοσίου συνολικού ύψους €215.296.083, που θα έληγαν από 19.5.2009 μέχρι 23.5.2009, μην επανεπενδυθεί. Ταυτόχρονα, το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σε διαβούλευση με τους Κοινωνικούς Εταίρους (Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων), άρχισε την ετοιμασία ενός πλαισίου επενδυτικής πολιτικής για τις επενδύσεις των κεφαλαίων του πραγματικού αποθεματικού.

Στο διάστημα που μεσολάβησε από την αρχή του χρόνου μέχρι τη δημιουργία του πραγματικού αποθεματικού και την οριστικοποίηση του εν λόγω πλαισίου επενδυτικής πολιτικής, η Κυβέρνηση είχε προχωρήσει με τις αναγκαίες εκδόσεις χρεογράφων για κάλυψη των χρηματοδοτικών της αναγκών, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, άλλες διαθέσιμες επενδυτικές ευκαιρίες σε χρεόγραφα της Κυπριακής Δημοκρατίας εντός του 2009. Για τον λόγο αυτό, το διαθέσιμο ποσό του πραγματικού αποθεματικού που αποδεσμεύθηκε από τα προαναφερόμενα 5 Γραμμάτια του Δημοσίου, επανεπενδύθηκε στις 29.5.2009 και πάλι σε νέο Γραμμάτιο του Δημοσίου διάρκειας 4 εβδομάδων, με ψηλότερο όμως ετήσιο επιτόκιο (3,5%).

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι θα μπορούσε να αξιολογηθούν άλλες επενδυτικές ευκαιρίες που προβλέπονται στο πλαίσιο επενδυτικής πολιτικής, όπως, για παράδειγμα, καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα μέχρι ενός ποσοστού και σε κρατικά χρεόγραφα κρατών-μελών της ευρωζώνης.

Από την μη άμεση επανεπένδυση του ποσού των 5 Γραμματίων του Δημοσίου, το Ταμείο απώλεσε τον Μάιο 2009 τόκους €226.356, λαμβάνοντας υπόψη και τους τόκους που κερδήθηκαν από την επένδυση των €200 εκ. από 29.5.2009 – 31.5.2009. Το Υπουργείο Οικονομικών κατέβαλε τον Μάρτιο 2010 στο Ταμείο τόκους ύψους €67.863, ενώ οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ζήτησαν επανηλειμμένα από το Υπουργείο Οικονομικών την καταβολή και του υπόλοιπου ποσού ύψους €158.493.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το ποσό των €200 εκ. του πιο πάνω Γραμματίου, για το οποίο ο τόκος υπολογίζεται και κεφαλαιοποιείται ξεχωριστά από τις άλλες επενδύσεις, παρουσιαζόταν μέχρι τη λήξη του στις 2.2.2010 και στον τοκοφόρο λογαριασμό που τηρεί το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με την Κεντρική Τράπεζα, με αποτέλεσμα εκτός από τους τόκους που λαμβάνονταν με βάση τη σχετική συμφωνία, να υπολογίζονται και να λαμβάνονται και τόκοι (1,5%) πάνω στο ποσό αυτό.

Μετά από απόφαση του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Γραμμάτιο των €200 εκ. επενδύθηκε στις 3.2.2010, σε Ευρωομόλογα δεκαετούς διάρκειας, με ετήσια απόδοση 4,625%, διαπραγματεύσιμα στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου. Παρόλο ότι στη λήξη του το Γραμμάτιο, συμπεριλαμβανομένων των καθαρών τόκων, ανερχόταν στα €205.031.834, εντούτοις η επένδυση σε Ευρωομόλογα ήταν για ποσό €204.100.100 μόνο και η διαφορά ύψους €931.734 παρέμεινε στον τοκοφόρο λογαριασμό του Ταμείου με την Κεντρική Τράπεζα για επένδυση σε Γραμμάτια του Δημοσίου. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες, ούτως ώστε το ποσό αυτό να επενδυθεί με τρόπο που να αποτελεί μέρος του πραγματικού αποθεματικού του Ταμείου.

Σημειώνεται ότι η δεύτερη δόση των €200 εκ. για το 2010, τα οποία η Κυβέρνηση δεσμεύτηκε να καταβάλει στο Ταμείο, δεν είχε καταβληθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου (Σεπτέμβριος 2010).

Η Υπουργός μας πληροφόρησε ότι η δεύτερη δόση των €200 εκ. για το 2010 καταβλήθηκε την 1.11.2010 και ότι €137,5 εκ. επενδύθηκαν σε ευρωομόλογα πενταετούς διάρκειας με απόδοση 3,842% και €62,5 εκ. κατατέθηκαν σε εμπορικές τράπεζες.

(γ) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων καταθέτει διάφορα ποσά σε τραπεζικούς οργανισμούς, ύστερα από αίτηση που υποβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι. Εισηγηθήκαμε όπως η πιο πάνω διαδικασία αναθεωρηθεί και ακολουθείται η διαδικασία προσφορών, έτσι που να παρέχεται στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων η δυνατότητα εξασφάλισης ψηλότερων επιτοκίων, σε συνδυασμό βέβαια πάντα με το κριτήριο της ασφάλειας και της διασποράς, λαμβάνοντας υπόψη το ύψος των κεφαλαίων που διατίθενται για τον σκοπό αυτό. Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, ημερ. 14.2.2008, προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αναφέρει ότι η άποψη του Υπουργείου Οικονομικών είναι πως η διαδικασία πρέπει να τυποποιηθεί και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων να ζητά, μέσω μιας συγκεκριμένης διαδικασίας, προσφορές από τα διάφορα χρηματοδοτικά ιδρύματα, τα οποία ενδιαφέρονται να προσελκύσουν καταθέσεις από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με βάση συγκεκριμένους όρους που θα υποβάλλει το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σύμφωνα με την πιο πάνω επιστολή, η διευθέτηση αυτή θα αποτελεί μια μεταβατική διευθέτηση μέχρι την ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης της επενδυτικής πολιτικής του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και θα ισχύσει για το ποσό που είναι ήδη κατατεθειμένο στο τραπεζικό σύστημα.

Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών, ημερ. 2.7.2008, συστάθηκε ειδική επιτροπή από Λειτουργούς των δύο Υπουργείων, για μελέτη του όλου θέματος και υποβολή εισηγήσεων για την εφαρμογή νέας, ορθολογιστικής διαδικασίας επένδυσης του αποθεματικού του Ταμείου στο τραπεζικό σύστημα, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πιο προσοδοφόρα διαδικασία θα ήταν αυτή της προκήρυξης διαγωνισμού.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του, ημερ. 9.4.2009, προς τον Διευθυντή των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εισηγήθηκε τη διενέργεια δημοπρασίας για την επιλογή των πιστωτικών ιδρυμάτων στα οποία θα κατατίθεντο οι καταθέσεις που θα έληγαν, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ολοκλήρωση και του φετινού ελέγχου (Σεπτέμβριος 2010), να είχε γίνει κάτι τέτοιο.

Η Υπουργός μας πληροφόρησε ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ζήτησαν όπως το Υπουργείο Οικονομικών αναλάβει τη διενέργεια της δημοπρασίας, λόγω της εμπειρίας που διαθέτουν οι Λειτουργοί του και ότι το Υπουργείο Οικονομικών διενήργησε δημοπρασία για το ποσό ύψους €62,5 εκ. που κατατέθηκε στις εμπορικές τράπεζες την 1.11.2010.

Μηχανογραφημένο σύστημα “Παροχών”.

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με την εφαρμογή του νέου συστήματος μηχανογράφησης από τον Ιανουάριο 2000, εντοπίστηκαν λάθη και αδυναμίες στα διάφορα προγράμματα. Παρατηρήθηκε ότι αρκετά από τα λάθη έχουν διορθωθεί αλλά λόγω του ότι κατά καιρούς παρουσιάζονται νέα, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου εξακολουθούσε να εκκρεμεί η διόρθωση περίπου 28 λαθών (incident reports) και περίπου 157 αλλαγών (change control notes), γεγονός που δυσχεραίνει την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του συστήματος.

Η Υπουργός μας πληροφόρησε ότι στο συμβόλαιο που υπογράφηκε μεταξύ των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και της ιδιωτικής εταιρείας, το οποίο ισχύει από 5.11.2009, υπάρχει πρόνοια για επίλυση όλων των λαθών.

(β) Η συντήρηση και λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος συνεχίζει να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία, χωρίς οι λειτουργοί του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής που είναι τοποθετημένοι στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων να γνωρίζουν επαρκώς το σύστημα, εκτός μικρού μέρους που έχει παραληφθεί, ώστε να είναι σε θέση να το επιβλέπουν ή/και να το υποστηρίζουν. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι τη γνώμη ότι το γεγονός αυτό πρέπει να προβληματίσει σοβαρά τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και να εξευρεθούν τρόποι παρακολούθησης και ελέγχου του συστήματος από τις ίδιες τις Υπηρεσίες.

Πληρωμές προς το Υπουργείο Υγείας για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των δικαιούχων σύνταξης ανικανότητας. Σύμφωνα με το άρθρο 56 (νέο άρθρο 59) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, οι δικαιούχοι σύνταξης ανικανότητας δικαιούνται δωρεάν ιατρικής περίθαλψης, με την καταβολή από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς το Υπουργείο Υγείας ετήσιου τέλους. Για το 2009 καταβλήθηκε στο Υπουργείο Υγείας ποσό ύψους €6.800.430 για 6.890 δικαιούχους, σε σύγκριση με €6.097.806 για 6.798 δικαιούχους το 2008.

Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες μας Εκθέσεις, στον αριθμό των δικαιούχων που λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς πληρωμής, περιλαμβάνονται και οι πιο κάτω κατηγορίες συνταξιούχων, για τις οποίες εκφράσαμε την άποψη ότι δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:

- Οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι έχουν ήδη το δικαίωμα της δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα Κυβερνητικά Ιατρικά Ιδρύματα.
- Οι Κυβερνητικοί εργάτες, οι οποίοι καλύπτονται για δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας Κυβερνητικών Εργατών.

Έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, καθώς επίσης και το γεγονός ότι η δαπάνη έχει αυξηθεί από €2,2 εκ. το 2000 στα €6,8 εκ. το 2009, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί και επανεξεταστεί σε βάθος η όλη διαδικασία που ακολουθείται για τον υπολογισμό του αριθμού των δικαιούχων και την καταβολή των τελών, κατά τρόπο που αφενός θα διασφαλίζει το δικαίωμα της παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους πραγματικά δικαιούχους και αφετέρου δεν θα επιβαρύνει το Ταμείο με δαπάνες που δεν του αναλογούν.

Η Υπουργός μας πληροφόρησε ότι πραγματοποιούνται συναντήσεις μεταξύ λειτουργών των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Υπουργείου Υγείας, με σκοπό την αναθεώρηση της βάσης με την οποία γίνεται η χρέωση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων από το Υπουργείο Υγείας για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των δικαιούχων σύνταξης ανικανότητας, ώστε να εξαιρούνται οι ομάδες που έχουν κάλυψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης από άλλες πηγές.

Διάκριση λόγω φύλου στην παροχή σύνταξης χηρείας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, σύμφωνα με το άρθρο 39 (νέο άρθρο 41) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, δικαιούχοι στην παροχή σύνταξης χηρείας είναι οι χήρες ασφαλισμένων ανδρών, οι οποίες συζούσαν με τον σύζυγό τους πριν αυτός πεθάνει ή συντηρούντο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από αυτόν και χήροι ασφαλισμένων γυναικών, νοουμένου ότι αυτοί είναι μόνιμα ανίκανοι και συντηρούντο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από τις συζύγους τους πριν αυτές πεθάνουν.

Η εφαρμογή του πιο πάνω άρθρου στην πράξη έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό του μεγαλύτερου αριθμού ανδρών (αυτών που συζούσαν με τη σύζυγό τους πριν αυτή πεθάνει, κατ' αναλογία του τι ισχύει για τις χήρες) από το δικαίωμα στη λήψη σύνταξης χηρείας.

Το πιο πάνω θέμα εξέτασε η Επίτροπος Διοικήσεως, η οποία, υπό το φως της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της ισότητας των δύο φύλων, καθώς επίσης και των αποφάσεων του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι με την πιο πάνω ρύθμιση εισάγεται αδικαιολόγητη διάκριση μεταξύ των δύο φύλων και εισηγήθηκε όπως το δικαίωμα στην παροχή σύνταξης χηρείας επεκταθεί και στους χήρους άνδρες.

Ενόψει των πιο πάνω, καθώς επίσης και των μέτρων που λαμβάνονται για τη βιωσιμότητα του Ταμείου, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε για τις ενέργειες που γίνονται σχετικά με το θέμα.

Η Υπουργός μας πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει αρχίσει την εξέταση της επέκτασης του δικαιώματος σύνταξης χηρείας στους άντρες, κατά αντίστοιχο τρόπο που παρέχεται στις γυναίκες, στα πλαίσια κοινωνικού διαλόγου που αφορά σε όλες τις πτυχές της παροχής σύνταξης χηρείας.

Πιστοποιητικά ζωής συνταξιούχων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενές μας Εκθέσεις, ο έλεγχος των πιστοποιητικών ζωής που παραλαμβάνονται από τους συνταξιούχους και η καταχώρισή τους στο μηχανογραφημένο σύστημα γίνεται με πολύ μεγάλη καθυστέρηση. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η υποβολή πιστοποιητικών ζωής δεν ζητείται κάθε χρόνο από όλους τους δικαιούχους σύνταξης.

Με στόχο τη μείωση των υπερπληρωμών και την έγκαιρη λήψη μέτρων για την ανάκτησή τους, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί σοβαρά τόσο το θέμα της ζήτησης των πιστοποιητικών ζωής, όσο και το θέμα του ελέγχου και της έγκαιρης καταχώρισής τους στο μηχανογραφημένο σύστημα.

Στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 6.9.2010, ο Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας πληροφόρησε ότι από τον Ιανουάριο 2010 υιοθετήθηκε νέα διαδικασία και τα πιστοποιητικά ζωής που αφορούν σε συντάξεις τυπώνονται και αποστέλλονται στους δικαιούχους κάθε χρόνο (στην περίπτωση των Τουρκοκυπρίων τυπώνονται δύο φορές το χρόνο). Μας ανέφερε, ωστόσο, ότι οι δυνατότητες ελέγχου και καταχώρισης των πιστοποιητικών ζωής είναι περιορισμένες, λόγω της υποστελέχωσης του αρμόδιου κλάδου και του αυξημένου φόρτου εργασίας και ότι μέχρι τον Σεπτέμβριο 2010 είχε ολοκληρωθεί ο έλεγχος των πιστοποιητικών ζωής που αφορούσαν στις συντάξεις για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2010 μόνο.

Επίδομα ανεργίας εποχιακών εργατών. Στις προηγούμενές μας Εκθέσεις αναφέρθηκε ότι παρατηρήθηκαν περιπτώσεις εργατών, οι οποίοι εργάζονται εποχιακά, για αρκετά χρόνια, στον ίδιο εργοδότη, η περίοδος απασχόλησης των οποίων κυμαίνεται συνήθως γύρω στους 5-7 μήνες ετησίως και οι οποίοι για τους υπόλοιπους μήνες λαμβάνουν επίδομα ανεργίας. Η τακτική αυτή, η οποία ακολουθείται από χρόνια, αποτελεί, κατά τη γνώμη μας, αδικαιολόγητη επιβάρυνση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο καταβάλλει μεγάλα ποσά σε εργοδοτούμενους εταιρειών ή ιδιωτών, οι οποίοι διατηρούν το ίδιο εποχιακό προσωπικό για χρόνια, χωρίς να είναι υποχρεωμένοι να πληρώνουν γι' αυτό εισφορές στα διάφορα Ταμεία για την περίοδο που δεν απασχολείται.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι το θέμα αυτό θα πρέπει να εξεταστεί σε βάθος, ώστε να εξευρεθούν τρόποι αντιμετώπισής του.

Ο Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μας πληροφόρησε ότι με την εφαρμογή του νέου Νόμου (Ν.59(Ι)/2010), θεωρεί ότι το πιο πάνω πρόβλημα θα μειωθεί σε μεγάλο βαθμό, αφού σύμφωνα με το άρθρο 32 απαγορεύεται η ανάκτηση δικαιώματος σε ανεργιακό επίδομα εάν ο αιτητής δεν έχει συμπληρώσει 26 εβδομάδες απασχόλησης.

Ωστόσο, διατηρούμε τις επιφυλάξεις μας κατά πόσο το πρόβλημα θα μειωθεί σημαντικά, για τις περιπτώσεις εργατών που απασχολούνται γύρω στους 6-7 μήνες, εφόσον θα συνεχίζουν να δικαιούνται ανεργιακό επίδομα.

Εκθέσεις Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

(α) Τίτλος «Αξιολόγηση της Διαδικασίας Υποβολής Αίτησης, Εξέτασης και Παρακολούθησης Δικαιούχων Σύνταξης από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων». Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, σύμφωνα με την πιο πάνω έκθεση, η οποία υποβλήθηκε στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων τον Απρίλιο 2009 και αφορούσε στον έλεγχο που διενεργήθηκε το β' εξάμηνο 2008, διαπιστώθηκαν διάφορες ελλείψεις και αδυναμίες που αφορούσαν:

- (i) Στην ασφάλεια δεδομένων και παρακολούθηση αλλαγών στο μηχανογραφημένο σύστημα.
- (ii) Στον μηχανισμό καταγραφής, ελέγχου και παρακολούθησης των εργασιών των διαφόρων λειτουργιών.

(iii) Στην εσωτερική οργάνωση του Κλάδου Σύνταξης Γήρατος και άλλων Κλάδων.

Στην έκθεση αναφέρονται τα ευρήματα και οι επιπτώσεις και γίνονται συγκεκριμένες συστάσεις για βελτίωση της κατάστασης. Η σημαντικότερη αδυναμία αφορούσε στην καταχώριση των στοιχείων των δικαιούχων στο μηχανογραφημένο σύστημα. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι παρόλο που υπάρχουν αρκετοί έλεγχοι κατά την αρχική καταχώριση των στοιχείων των δικαιούχων, εντούτοις δεν υπάρχουν ικανοποιητικοί έλεγχοι για την ορθότητα αλλά και τη νομιμότητα οποιωνδήποτε μεταγενέστερων αλλαγών στα στοιχεία των δικαιούχων που καταχωρίζονται. Επίσης, τα έντυπα που συμπληρώνονται από τους δικαιούχους για οποιεσδήποτε αλλαγές στα στοιχεία τους δεν πιστοποιούνται από τις αρμόδιες Αρχές.

Αυτό, όπως αναφέρεται στην έκθεση, συνεπάγεται ότι τυχόν λάθη είναι πολύ δύσκολο να εντοπιστούν και ο κίνδυνος κακόβουλης αλλαγής των στοιχείων των δικαιούχων είναι σημαντικά αυξημένος.

Σύμφωνα με τον Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έχουν ήδη τροποποιηθεί οι μηχανογραφημένες διαδικασίες για να περιοριστεί σε μικρό αριθμό λειτουργών η δυνατότητα αλλαγών, όπως η ημερομηνία γέννησης, οι οποίες επηρεάζουν τα δικαιώματα των ασφαλισμένων, καθώς και η δυνατότητα καταχώρισης/αλλαγής τραπεζικού λογαριασμού, έχουν κυκλοφορήσει εγκύκλιοι προς το προσωπικό για έλεγχο των διαφόρων καταστάσεων και παρακολούθηση των εργασιών που διεκπεραιώνονται και έχει συμφωνηθεί η ετοιμασία εγχειριδίου διαδικασιών για τον Κλάδο Συντάξεων Γήρατος.

Σύμφωνα με επιστολή του Εφόρου Εσωτερικού Ελέγχου προς τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ημερ. 19.2.2010, υλοποιήθηκαν ορισμένες συστάσεις αλλά άλλες παραμένουν σε εκκρεμότητα, με προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους μέχρι τις 31.12.2010.

(β) Τίτλος «Αξιολόγηση των Δικλίδων Ασφαλείας της Εφαρμογής Ιστού του Συστήματος Πληρωμής Εισφορών». Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, από έλεγχο που διενεργήθηκε τον Δεκέμβριο 2008 στο σύστημα πληρωμής εισφορών, μέσω διαδικτύου, από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, διαπιστώθηκε ότι οι δικλίδες ασφαλείας της εφαρμογής ιστού του συστήματος πληρωμής εισφορών παρουσίαζαν σημαντικές αδυναμίες, αναφορικά με τον έλεγχο της πρόσβασης μέσω του διαδικτύου (web access), με αποτέλεσμα το σύστημα να είναι ευάλωτο σε επιθέσεις εισβολέων (hackers), με τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται. Η έκθεση που ετοιμάστηκε, υποβλήθηκε στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων τον Ιανουάριο 2009, μαζί με προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των συστάσεων της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου μέχρι τις 31.12.2009. Σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα του ελέγχου περιελάμβαναν ευρήματα που αφορούσαν τόσο στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όσο και στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής.

Ο Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας πληροφόρησε ότι έχουν διορθωθεί τα ευρήματα της έκθεσης που αφορούσαν στον διακομιστή διαμεσολάβησης (proxy server) του Κυβερνητικού Κόμβου, ο οποίος διαχειρίζεται τις επικοινωνίες με το λογισμικό του Συστήματος Πληρωμής Εισφορών των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και όσον αφορά στην ενίσχυση του δικτύου, ότι έχει ήδη ετοιμαστεί μελέτη και θα ζητηθούν προσφορές για τον απαραίτητο επιπρόσθετο μηχανογραφικό εξοπλισμό και τις υπηρεσίες που πρέπει να εξασφαλιστούν.

Σύμφωνα με επιστολή του Εφόρου Εσωτερικού Ελέγχου προς τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ημερ. 22.2.2010, υλοποιήθηκαν ορισμένες συστάσεις αλλά παραμένουν σε εκκρεμότητα ορισμένες άλλες, με προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους μέχρι τις 31.12.2010.

Έλεγχος μηνιαίων καταστάσεων οικονομικών αλλαγών (financial changes report). Παρατηρήθηκε ότι δεν πραγματοποιείται έλεγχος, από όλους τους Κλάδους των διαφόρων παροχών, στις μηνιαίες καταστάσεις οικονομικών αλλαγών και δεν γίνεται συμφιλίωση του ποσού που καταβάλλεται στον κάθε δικαιούχο που παρουσιάζεται στις μηνιαίες καταστάσεις πληρωμών με αυτό του προηγούμενου μήνα.

Η Υπουργός μας πληροφόρησε ότι ο Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει ήδη κυκλοφορήσει εγκύκλιο προς το προσωπικό, στην οποία επισημαίνεται η σοβαρότητα του θέματος.

Τρεχούμενοι Λογαριασμοί - Πληρωμές με τραπεζικές επιταγές. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, κατόπιν απόφασης των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, από 1.1.2008 όλες οι πληρωμές του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και των άλλων Ταμείων, γίνονται με την έκδοση τραπεζικών επιταγών, αντί ταχυδρομικών επιταγών, όπως ήταν η πρακτική μέχρι 31.12.2007. Για τον λόγο αυτό οι πληρωμές από 1.1.2008 γίνονται μέσω τρεχούμενων λογαριασμών, οι οποίοι τηρούνται στην Κεντρική Τράπεζα.

Παρατηρήθηκε ότι στους λογαριασμούς αυτούς, επιπρόσθετα από τις απαραίτητες εγγραφές για την πίστωση των χρημάτων που κατατίθενται για τη διενέργεια των πληρωμών και τις χρεώσεις για τις εξαργυρωθείσες επιταγές, η Κεντρική Τράπεζα καταχωρίζει και τα πιο κάτω, για τα οποία εκφράσαμε την άποψη ότι θα έπρεπε να φαίνονται σε ξεχωριστό λογαριασμό:

(α) Τις λογιστικές εγγραφές που η ίδια διενεργεί κατά τη λήξη και κατά την ανανέωση των Γραμματίων του Δημοσίου για την επένδυση των πλεονασμάτων των διαφόρων Ταμείων που είναι κατατεθειμένα σε λογαριασμούς καταθέσεων σε Γραμμάτια του Δημοσίου στην Κεντρική Τράπεζα.

(β) Τα ποσά εκείνα για τα οποία δόθηκε εξουσιοδότηση από τον Γενικό Λογιστή και τον Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων για να μεταφερθούν από τον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό στον λογαριασμό καταθέσεων των διαφόρων Ταμείων, τα οποία μεταφέρονται στον λογαριασμό καταθέσεων αργότερα και μάλιστα με διαφορετικό ποσό από αυτό της εξουσιοδότησης (μικρότερο ή μεγαλύτερο).

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, παρατηρήθηκε ότι προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Στην περίπτωση που μεταφέρονται από τον τρεχούμενο λογαριασμό στον λογαριασμό καταθέσεων (Γραμμάτια του Δημοσίου) μεγαλύτερα ποσά απ' ό,τι η εξουσιοδότηση, τότε υπάρχει ο κίνδυνος ποσά που προορίζονται για την κάλυψη των πληρωμών των συντάξεων, επιδομάτων κ.λπ. να μην αρκούν.
- Στην περίπτωση που μεταφέρονται από τον τρεχούμενο λογαριασμό στον λογαριασμό καταθέσεων (Γραμμάτια του Δημοσίου) μικρότερα ποσά απ' ό,τι η εξουσιοδότηση, τότε προκύπτει απώλεια τόκων, καθότι η διαφορά παραμένει στον τρεχούμενο λογαριασμό, ο οποίος δεν αποφέρει τόκους.
- Δυσχεραίνεται σε μεγάλο βαθμό η συμφιλίωση του τρεχούμενου λογαριασμού με το Βιβλίο Ταμείου.
- Δημιουργείται επιπρόσθετο και αχρείαστο διοικητικό κόστος για την παρακολούθηση των Γραμματίων του Δημοσίου μέσα από τον τρεχούμενο λογαριασμό.
- Δυσχεραίνεται σε μεγάλο βαθμό ο υπολογισμός και ο έλεγχος της ορθότητας των τόκων, οι οποίοι δεν πιστώνονται απευθείας στον επενδυτικό λογαριασμό του Ταμείου αλλά πρώτα στον τρεχούμενο και στη συνέχεια μεταφέρονται στον επενδυτικό λογαριασμό.

Η Υπηρεσία μας είχε εισηγηθεί όπως το θέμα εξεταστεί με τους αρμόδιους λειτουργούς της Κεντρικής Τράπεζας, ώστε να ληφθούν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα. Σημειώνεται ότι κατά το 2009, η κατάσταση παρέμεινε η ίδια όπως περιγράφεται πιο πάνω.

Ο Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μας πληροφόρησε ότι με τη νέα διευθέτηση για την επένδυση του αποθεματικού του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η οποία τέθηκε σε ισχύ από την 1.8.2010 και με βάση την οποία η επένδυση σε Γραμμάτια του Δημοσίου τερματίστηκε και τη διαχείριση του αποθεματικού την ανέλαβε το Υπουργείο Οικονομικών, αναμένεται ότι τα υπό αναφορά προβλήματα θα εκλείψουν.

Συντάξεις αναπηρίας. Σύνταξη αναπηρίας πληρώνεται σε μισθωτούς που ο βαθμός αναπηρίας τους που προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια είναι πάνω από 20% και πληρώνεται εφ' όρου ζωής, εκτός αν ο δικαιούχος αποθεραπευτεί. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, σε περιπτώσεις ληπτών σύνταξης αναπηρίας σε ποσοστό 75%, διαπιστώθηκε ότι κατά την εξέταση ή επανεξέταση περιπτώσεων σύνταξης αναπηρίας από τον Κλάδο Σύνταξης Αναπηρίας, εγκρίνεται αύξηση της παροχής σε βαθμό αναπηρίας 75%, επικαλούμενοι το άρθρο 47(3) (νέο άρθρο 50(3)) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, παρόλο ότι ο βαθμός αναπηρίας που υπολογίστηκε από το Ιατρικό Συμβούλιο, με βάση σχετικό Πίνακα στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο, ήταν πολύ χαμηλός και

ανερχόταν σε 20%, 22%, 23% κ.λπ., μόνο, χωρίς να αιτιολογείται η απόφαση αυτή, ως προς την ανικανότητα για εργασία κατά την έννοια του άρθρου 38(5) (νέο άρθρο 40(5)). Στο εν λόγω άρθρο προβλέπεται ότι ανίκανος για εργασία θεωρείται ο ασφαλισμένος όταν λόγω ειδικής ασθένειας ή σωματικής ή πνευματικής αναπηρίας δεν μπορεί να κερδίζει από εργασία, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνάμεις, τις δεξιότητες, τη μόρφωση και τη συνήθη επαγγελματική απασχόλησή του, πέραν του ενός τρίτου (ή αν πρόκειται για ασφαλισμένο ηλικίας μεταξύ εξήντα και εξήντα τριών ετών πέραν του ενός δευτέρου) του ποσού το οποίο συνήθως κερδίζει στην ίδια περιφέρεια και επαγγελματική κατηγορία ένας σωματικά και πνευματικά υγιής άνθρωπος της ίδιας μόρφωσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 47(3) (νέο άρθρο 50(3)), βάσει του οποίου αυξήθηκε η παροχή, όταν δικαιούχος σύνταξης αναπηρίας που οφείλεται σε σωματική βλάβη σε ποσοστό μικρότερο του 100% είναι ανίκανος και προβλέπεται να παραμείνει ανίκανος προς εργασία, σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 38(5) (νέο άρθρο 40(5)), η αναπηρία του, εάν τούτο είναι ευεργετικότερο, λογίζεται ως αναπηρία βαθμού ίσου προς το ποσοστό το οποίο θα υπολογιζόταν σύνταξη ανικανότητας στην περίπτωση του, εφόσον η ανικανότητα αυτή οφείλεται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στην εν λόγω σωματική βλάβη, το οποίο ανέρχεται σε 60%, 75%, 85% ή 100%.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι:

- (α) Δεν υπάρχει πάντοτε στον φάκελο της κάθε περίπτωσης γνωμοδότηση του Ιατρικού Συμβουλίου ότι ο αιτητής προβλέπεται να παραμείνει μόνιμα ανίκανος για εργασία.
- (β) Δεν υπάρχει οποιοδήποτε δικαιολογητικό σχετικό με την απόφαση για αύξηση του ποσοστού στο 75%.
- (γ) Δεν διεξάγεται πάντοτε διερεύνηση για την απασχόληση του αιτητή και του ύψους των αποδοχών του.
- (δ) Δεν γίνεται πάντοτε επανεξέταση της κατάστασης της υγείας του λήπτη για καθορισμό οριστικού βαθμού αναπηρίας, μετά τη λήξη του προσωρινού πιστοποιητικού αναπηρίας που εκδίδεται από το Ιατρικό Συμβούλιο.
- (ε) Δεν υποβλήθηκαν για χρόνια πιστοποιητικά ζωής από συνταξιούχους αναπηρίας, χωρίς να ληφθούν οποιαδήποτε μέτρα.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι η χρήση του άρθρου 47(3) (νέο άρθρο 50(3)) πρέπει να γίνεται με πολλή φειδώ και αφού εξακριβωθεί ότι προβλέπεται μόνιμη ανικανότητα για εργασία κατά την έννοια του άρθρου 38(5) (νέο άρθρο 40(5)). Σημειώνεται ότι παρατηρήθηκαν περιπτώσεις ληπτών σύνταξης αναπηρίας, οι οποίοι εργάζονταν και λάμβαναν ψηλές αποδοχές μέχρι και στο ύψος του μισθού που λάμβαναν πριν το ατύχημά τους.

Η Υπουργός μας πληροφόρησε ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων εντόπισαν τις περιπτώσεις που λαμβάνουν σύνταξη αναπηρίας με βάση το άρθρο 50(3) και ότι άρχισαν ήδη οι επανεξετάσεις των περιπτώσεων αυτών.

Ειδική χορηγία. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, στους συνταξιούχους του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στους συνταξιούχους κοινωνικής σύνταξης και στους συνταξιούχους των άλλων επαγγελματικών σχεδίων συντάξεων καταβάλλεται ειδική χορηγία, με βάση κριτήρια που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Ειδικής Χορηγίας σε Συνταξιούχους, το οποίο εγκρίθηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 56.029, ημερ. 3.7.2002, στα πλαίσια της παραχώρησης αντισταθμιστικών μέτρων, λόγω της τότε φορολογικής μεταρρύθμισης. Το Σχέδιο, το οποίο τροποποιήθηκε με διάφορες αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, προνοεί για την καταβολή ειδικής χορηγίας σε δικαιούχους που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο, των οποίων το ποσό της σύνταξής τους ή το συνολικό ποσό των συντάξεών τους δεν υπερβαίνει τα €854,30 (£500) μηνιαίως.

Σύμφωνα με τροποποίηση του Σχεδίου που έγινε στις 20.12.2006, με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 64.784, οι συνταξιούχοι που ήταν δικαιούχοι ειδικής χορηγίας κατά την 31.12.2005 και μετά, και των οποίων η σύνταξη κατά την 1.1.2007 δεν υπερέβαινε τα €854,30 (£500) μηνιαίως, θα

συνεχίσουν να είναι δικαιούχοι της ειδικής χορηγίας και όταν η σύνταξή τους υπερβεί τα €854,30 (£500) μηνιαίως, λόγω των διαδοχικών αυξήσεων που παραχωρούνται κατά διαστήματα.

Όπως προκύπτει, η πιο πάνω τροποποίηση αδικεί όλους τους νέους συνταξιούχους, οι οποίοι δεν αποκτούν δικαίωμα για ειδική χορηγία, επειδή το συνολικό ύψος της σύνταξής τους μηνιαίως υπερβαίνει, έστω και κατ' ελάχιστον, τα €854,30 (£500), ενώ οι συνταξιούχοι που έπαιρναν σύνταξη από την 31.12.2005 και ήταν δικαιούχοι ειδικής χορηγίας, συνεχίζουν να παίρνουν ειδική χορηγία, παρόλο που η σύνταξή τους σήμερα υπερβαίνει τα €854,30 (£500). Αυτό δημιουργεί δυσμενή διάκριση μεταξύ των συνταξιούχων, η οποία με την πάροδο του χρόνου θα μεγαλώνει. Ενδεικτικά, αναφέραμε ότι ένας συνταξιούχος, ο οποίος στις 31.12.2005 λάμβανε μηνιαία σύνταξη ύψους €854,30 (£500), με τις διαδοχικές αυξήσεις που παραχωρήθηκαν λαμβάνει την 1.1.2009 σύνταξη ύψους €974,24 (£570,20) και συνεχίζει να λαμβάνει ειδική χορηγία.

Πληροφοριακά αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από τον Κλάδο Μηχανογράφησης, στις 31.12.2009 υπήρχαν 2.467 συνταξιούχοι, σε σύγκριση με 1.375 στις 31.12.2008, οι οποίοι λάμβαναν ποσό σύνταξης μεγαλύτερο από €854,30 και συνέχιζαν να λαμβάνουν και ειδική χορηγία.

Ο Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μας πληροφόρησε ότι από 1.12.2009 ισχύει νέο επίδομα για νοικοκυριά συνταξιούχων με χαμηλά εισοδήματα, την ευθύνη πληρωμής του οποίου έχει η Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων του Υπουργείου Οικονομικών και επομένως ότι δεν θα υπάρχουν νέοι δικαιούχοι που θα λαμβάνουν την υφιστάμενη ειδική χορηγία.

Λήπτες σύνταξης ανικανότητας που κατέχουν επαγγελματικές άδειες οδήγησης. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη μας Έκθεση, ύστερα από έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας τον Δεκέμβριο 2008 στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ), σχετικά με τα άτομα που λάμβαναν σύνταξη ανικανότητας, καθώς και στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ), σχετικά με τα άτομα που κατείχαν επαγγελματική άδεια οδήγησης (ταξί, λεωφορείου, φορτηγού), διαπιστώθηκε ότι 533 από τους 7.040 λήπτες σύνταξης ανικανότητας (ποσοστό 7,6%) κατείχαν 1.066 επαγγελματικές άδειες οδήγησης.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι υπήρχαν περιπτώσεις συνταξιούχων με ποσοστό ανικανότητας 100% που κατείχαν και τις τέσσερις κατηγορίες επαγγελματικής άδειας οδήγησης.

Αρχικά το θέμα τέθηκε προφορικά στον Διευθυντή των ΥΚΑ και στον Διευθυντή του ΤΟΜ, οι οποίοι, σε συνάντηση που είχαν με λειτουργούς της Υπηρεσίας μας για συζήτηση των ευρημάτων μας, ανέφεραν ότι είναι «δέσμιου» της υφιστάμενης νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών, οι διατάξεις των οποίων δεν είναι επαρκείς για αποτροπή των πιο πάνω φαινομένων.

Συγκεκριμένα, ο Διευθυντής των ΥΚΑ ανέφερε ότι εφόσον ο ασφαλισμένος πληροί τις προϋποθέσεις που τίθενται στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο και αποδείξει, μετά από εξέτάσή του από ιατροσυμβούλιο, ότι είναι ανίκανος για εργασία, τότε του καταβάλλεται σύνταξη ανικανότητας.

Ο δε Διευθυντής του ΤΟΜ ανέφερε ότι, αν μαζί με την αίτησή του ο αιτητής προσκομίσει όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά και στοιχεία που αναφέρονται στον περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού Νόμο και στους σχετικούς Κανονισμούς, στα οποία περιλαμβάνεται και ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας, τότε η Αρχή Αδειών δεν μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει ή να ανανεώσει την επαγγελματική άδεια οδήγησης.

Είναι φανερό όμως ότι δεν είναι δυνατό να ισχύουν και τα δύο ταυτόχρονα. Στην περίπτωση που η απόφαση του ιατροσυμβουλίου των ΥΚΑ είναι ορθή, τότε προφανώς δεν μπορεί να είναι επίσης ορθό το ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας που επισυνάπτεται, μεταξύ άλλων, στην αίτηση για χορήγηση/ανανέωση επαγγελματικής άδειας οδήγησης που υποβάλλεται στην Αρχή Αδειών, οπότε σε τέτοια περίπτωση ο κάτοχος της χορηγούμενης επαγγελματικής άδειας οδήγησης αποτελεί κίνδυνο για την οδική ασφάλεια. Στην αντίθετη περίπτωση που το ιατρικό πιστοποιητικό φυσικής ικανότητας που υποβάλλεται για σκοπούς εξασφάλισης επαγγελματικής άδειας οδήγησης είναι ορθό, τότε προφανώς η απόφαση του ιατροσυμβουλίου των ΥΚΑ δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και, με βάση την απόφαση, καθίσταται δικαιούχος για σύνταξη ανικανότητας πρόσωπο/ασφαλισμένος χωρίς στην πραγματικότητα να

είναι δικαιούχος, με αποτέλεσμα να διενεργείται πληρωμή στη βάση εσφαλμένων στοιχείων. Σημειώνεται ότι ο κατάλογος των ασθενειών, βάσει του οποίου δεν είναι δυνατή η χορήγηση/ανανέωση επαγγελματικής άδειας οδήγησης, είναι παρόμοιος με αυτόν, βάσει του οποίου το ιατροσυμβούλιο αποφασίζει ως προς την ανικανότητα για εργασία, καθιστώντας το συγκεκριμένο άτομο δικαιούχο σύνταξης ανικανότητας.

Το πρόβλημα εκτιμάται ότι πιθανόν να είναι ευρύτερο, καθότι δεν φαίνεται να περιορίζεται μόνο στους κατόχους επαγγελματικής άδειας οδήγησης αλλά επεκτείνεται και στους κατόχους κανονικής άδειας οδηγού. Με κάθε επιφύλαξη, εφόσον δεν είχε διενεργηθεί έλεγχος για το συγκεκριμένο θέμα, διατυπώθηκε ο φόβος να υπάρχουν και άτομα που εγκρίνονται για σύνταξη ανικανότητας λόγω οφθαλμολογικών, καρδιολογικών και ψυχιατρικών προβλημάτων υγείας, τα οποία συνεχίζουν να κατέχουν κανονική άδεια οδηγού, αποτελώντας κίνδυνο για την οδική ασφάλεια.

Σε επιστολή του, ημερ. 20.2.2007, προς τον Διευθυντή των ΥΚΑ, ο Γενικός Εισαγγελέας είχε αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι δεν είναι νομικά επιτρεπτό να γνωστοποιούνται από τις ΥΚΑ ιατρικά προσωπικά δεδομένα στο ΤΟΜ ή σε άλλες Υπηρεσίες, καθότι αυτά κατατάσσονται στην κατηγορία των ευαίσθητων δεδομένων.

Το θέμα κρίθηκε από την Υπηρεσία μας ως πολύ σοβαρό, εφόσον άπτεται της ασφάλειας του ευρύτερου κοινού ή/και της πιθανότητας εξασφάλισης χρημάτων από το δημόσιο με ψευδείς παραστάσεις και για τον λόγο αυτό τέθηκε γραπτώς με επιστολή, ημερ. 27.2.2009, στην Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, ως πολιτικών προϊσταμένων των δύο εμπλεκόμενων Τμημάτων (ΥΚΑ και ΤΟΜ), για προβληματισμό και για συντονισμό των ενεργειών τους, ώστε, σε συνεργασία ενδεχομένως και με τον Γενικό Εισαγγελέα και την Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, να βρεθεί λύση στο πρόβλημα.

Στις 5.2.2010 ο Γενικός Εισαγγελέας ζήτησε από τον Αρχηγό Αστυνομίας τη διενέργεια έρευνας, με σκοπό τη διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων και των προσώπων που ενέχονται σε αυτά. Στις 31.8.2010 ο Αρχηγός Αστυνομίας ενημέρωσε τον Διευθυντή των ΥΚΑ και τον Διευθυντή του ΤΟΜ ότι, μετά από εξετάσεις που έγιναν και αφού ο φάκελος προωθήθηκε στο γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, διαπιστώθηκε ότι δεν προκύπτουν ποινικά αδικήματα εναντίον οποιουδήποτε προσώπου, ότι, δηλαδή, ενώ ήταν λήπτης σύνταξης ανικανότητας οποιασδήποτε κατηγορίας, ήταν ταυτόχρονα κάτοχος επαγγελματικής άδειας οδηγού, λόγω του ότι η κατοχή επαγγελματικής άδειας από μόνη της δεν δημιουργεί τεκμήριο απασχόλησης.

Σε συνάντηση με τον Γενικό Εισαγγελέα διατυπώσαμε την άποψη ότι το πόρισμα της Αστυνομίας δεν έχει σχέση με τα θέματα που εγείραμε, τα οποία αφορούν στα πιστοποιητικά φυσικής ικανότητας που εκδίδονται για εξασφάλιση επαγγελματικής άδειας οδήγησης, σε συνάρτηση με τις σχετικές αποφάσεις του ιατροσυμβουλίου για ανικανότητα για εργασία και όχι σε αυτήν ταύτην την απασχόληση. Ο Γενικός Εισαγγελέας συμφώνησε κατ' αρχάς με την άποψή μας και ανέλαβε να μελετήσει ο ίδιος το θέμα.

4.30 ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΔΕΙΩΝ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2009 παρουσίασαν πλεόνασμα €0,4 εκ., σε σύγκριση με €14,7 εκ. το 2008, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €14,3 εκ. που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών.

Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2009 ήταν €101.309.514, σε σύγκριση με €102.148.174 για το 2008, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €838.660 ή ποσοστό 0,8%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση των προσόδων από τόκους (€2.624.434), ενώ παράλληλα σημειώθηκε αύξηση των εισπράξεων από εισφορές (€1.832.768).

Οι πληρωμές του Ταμείου για το 2009 ήταν €100.891.497, σε σύγκριση με €87.417.963 για το 2008, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €13.473.534 ή ποσοστό 15,4%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πληρωμών για καταβληθείσες άδειες (€12.574.618) και για επιχορήγηση της άδειας των εργοδοτούμενων

(€1.397.390), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση σε ορισμένα άλλα Κονδύλια εξόδων.

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2009 ήταν €103,0 εκ., σε σύγκριση με €102,6 εκ. στις 31.12.2008.

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2009 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού ύψους €8.178.685 (€7.194.190 στις 31.12.2008) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

Επενδυτική πολιτική. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα του Ταμείου, τα οποία στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €79,8 εκ. (€88,6 εκ. το 2008) και ήταν κατατεθειμένα στην Κεντρική Τράπεζα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με τον συμφερότερο για το Ταμείο τρόπο. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

Σχέδιο Επιχορήγησης της Άδειας των Εργοδοτούμενων. Σύμφωνα με το Σχέδιο, οι εργοδοτούμενοι, οι οποίοι πληρούν ορισμένους όρους, δικαιούνται, μαζί με τους εξαρτώμενούς τους, επιχορήγηση για άδεια επτά ημερών σε ξενοδοχεία. Το ποσό που δαπανήθηκε για το σκοπό αυτό κατά το 2009 ήταν €3.317.158, σε σύγκριση με €1.919.768 κατά το προηγούμενο έτος.

Σχέδιο Επιχορήγησης Λειτουργίας και Σχέδιο Επιχορήγησης Ανέγερσης Κατασκηνώσεων. Το 2009, όπως και το 2008, καταβλήθηκε επιχορήγηση €1.034.387 για τη λειτουργία κατασκηνώσεων Συντεχνιών, καθώς επίσης και ποσό €469.865 για ανέγερση κατασκηνώσεων των Συντεχνιών.

4.31 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΠΛΕΟΝΑΖΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2009 παρουσίασαν πλεόνασμα €48,2 εκ., σε σύγκριση με €50,2 εκ. το 2008.

Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2009 ήταν €82.570.822, σε σύγκριση με €83.043.712 για το 2008, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €472.890 ή ποσοστό 0,6%. Από το σύνολο των εισπράξεων, ποσό €13,4 εκ. μεταφέρθηκε το 2009 στο Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη, σε σύγκριση με €12,6 εκ. κατά το προηγούμενο έτος.

Οι πληρωμές του Ταμείου για το 2009 ήταν €21.022.354, σε σύγκριση με €20.215.667 το 2008, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €806.687 ή ποσοστό 4%, η οποία οφείλεται στην αύξηση των πληρωμών για αποζημιώσεις λόγω πλεονασμού (€820.871) και στην αύξηση των λειτουργικών εξόδων για το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών (€46.556), ενώ παράλληλα σημειώθηκε μείωση στα διαχειριστικά και διοικητικά έξοδα (€5.535) και στους τόκους (€55.205).

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2009 ήταν €300,6 εκ., σε σύγκριση με €252,4 εκ. στις 31.12.2008.

Εκκρεμείς οφειλές. Στις 31.12.2009 εκκρεμούσε η είσπραξη ποσού ύψους €2.775.288 (€2.564.978 στις 31.12.2008) από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του Ταμείου.

Αιτήσεις και πληρωμές. Ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων υπό εξέταση το 2009 για πληρωμή λόγω πλεονασμού ήταν 6.576 (5.161 νέες αιτήσεις, σε σύγκριση με 2.577 το 2008 και 1.415 εκκρεμείς αιτήσεις την 1.1.2009), από τις οποίες εξετάστηκαν 2.713, εγκρίθηκαν 2.129 (ποσοστό 78%) και απορρίφθηκαν 584 (ποσοστό 22%). Το συνολικό ποσό που δαπανήθηκε το 2009 για πληρωμές λόγω πλεονασμού ανήλθε σε περίπου €18,6 εκ., σε σύγκριση με €17,8 εκ. το 2008.

Στις 31.12.2009 εκκρεμούσαν 3.863 αιτήσεις για καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων από το Ταμείο, σε σύγκριση με 1.415 στις 31.12.2008, από τις οποίες αναμένεται να εγκριθούν γύρω στις 3.013 (ποσοστό 78%), για ποσό ύψους περίπου €27 εκ.

Από το 2003 μέχρι το 2006 παρατηρήθηκε αυξητική τάση στον αριθμό των αιτήσεων που υποβλήθηκαν, το 2007 και 2008 σημειώθηκε σημαντική μείωση, ενώ το 2009 οι αιτήσεις υπερδιπλασιάστηκαν, σε σύγκριση με το 2008.

Επενδυτική πολιτική. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα του Ταμείου, τα οποία στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €286,4 εκ. (€246,8 εκ. το 2008) και ήταν κατατεθειμένα στην Κεντρική Τράπεζα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με τον συμφερότερο για το Ταμείο τρόπο. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

4.32 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΦΕΡΕΙΤΥΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2009 παρουσίασαν πλεόνασμα €13,8 εκ., σε σύγκριση με €14,9 εκ. το 2008. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2009 ήταν €14.001.564, σε σύγκριση με €14.925.436 για το 2008, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €923.872 ή ποσοστό 6,2%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση στους εισπραχθέντες τόκους (€1.694.993), ενώ παράλληλα σημειώθηκε αύξηση στις εισφορές (€771.010). Οι πληρωμές για το 2009 ήταν €191.838 (συμπεριλαμβανομένων διαχειριστικών και διοικητικών εξόδων €46.296), σε σύγκριση με €37.908 το 2008.

Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2009 ήταν €97,9 εκ., σε σύγκριση με €84,1 εκ. στις 31.12.2008.

Επενδυτική πολιτική. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα του Ταμείου, τα οποία στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €93,4 εκ. (€80,6 εκ. το 2008) και ήταν κατατεθειμένα στην Κεντρική Τράπεζα σε Γραμμάτια του Δημοσίου, επιβάλλεται όπως μελετηθεί σε βάθος και επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με τον συμφερότερο για το Ταμείο τρόπο. Η αντίστοιχη παράγραφος για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι σχετική.

4.33 ΑΝΩΤΕΡΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Μέρος Α

Παραχώρηση κτιριακών εγκαταστάσεων του ΑΤΙ. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 23.2.2006 την εγγραφή φοιτητών στο ΑΤΙ για τελευταία φορά τον Σεπτέμβριο 2006 και τον τερματισμό της λειτουργίας του ΑΤΙ το 2010. Με την απόφασή του αρ. 63.924, ημερ. 22.6.2006, ενέκρινε επίσης την άμεση παραχώρηση στο Ινστιτούτο Κύπρου (εταιρεία με μοναδικό μέτοχο την Κυβέρνηση) μέρους των εγκαταστάσεων του ΑΤΙ και σταδιακά, με την ένταξη του ΑΤΙ στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) και τη μεταφορά του στη Λεμεσό, των υπολοίπων εγκαταστάσεών του.

Παρόλο ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3(2) του περί του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμου (Ν115(Ι)/99), το ΑΤΙ αποτελεί δημόσια σχολή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της οποίας την ευθύνη διοίκησης, λειτουργίας και συντήρησης έχει η Δημοκρατία, εντούτοις για την πιο πάνω απόφαση θα έπρεπε, κατά τη γνώμη μας, να εξασφαλιστούν εκ των προτέρων οι απόψεις/έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΤΙ, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 9 του Νόμου, αποτελεί το ανώτατο διοικητικό όργανο του ΑΤΙ και έχει, μεταξύ άλλων, την ευθύνη της διαχείρισης και του ελέγχου των διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων και της περιουσίας και των πόρων που διατίθενται για τους σκοπούς του ΑΤΙ.

Σε γνωμάτευσή του, ημερ. 23.9.2009, στο ερώτημα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά πόσο υπάρχει νομικό κενό/αδυναμία, σε σχέση με τις πιο πάνω αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε νομοθετική διάταξη είτε στον περί ΑΤΙ Νόμο, είτε στον περί ΤΕΠΑΚ Νόμο, που να ρυθμίζει τη σταδιακή υπαγωγή του ΑΤΙ στο ΤΕΠΑΚ, είτε τη σταδιακή κατάργηση του ΑΤΙ, ότι το νομικό καθεστώς και η λειτουργία του ΑΤΙ, οι σκοποί, η διοίκηση, τα όργανα του ΑΤΙ, περιλαμβανομένου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου και οι αρμοδιότητές τους εξακολουθούν να ισχύουν, όπως αυτά έχουν ρυθμιστεί από τον περί ΑΤΙ Νόμο και ότι το Υπουργικό

Συμβούλιο ενήργησε έξω από τα πλαίσια του Νόμου αυτού, καθώς επίσης και ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του ΑΤΙ εξακολουθεί να έχει αρμοδιότητα στη διαχείριση της κρατικής γης και των εγκαταστάσεων που κτίστηκαν σ' αυτήν για τους σκοπούς του ΑΤΙ.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ετοίμασε νομοσχέδιο για κατάργηση του περί Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου Κύπρου Νόμου του 1999 και τερματισμό της λειτουργίας του ΑΤΙ, με την αποφοίτηση και του τελευταίου φοιτητή, καθώς επίσης και μεταβίβαση στο Υπουργικό Συμβούλιο της αρμοδιότητας της διαχείρισης, εποπτείας και διάθεσης της κινητής και ακίνητης περιουσίας του ΑΤΙ, το οποίο έτυχε της δέουσας νομοτεχνικής επεξεργασίας από τον Γενικό Εισαγγελέα, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 27.5.2010 και προωθήθηκε στις 4.6.2010 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Πληρωμή άδειας απουσίας και παραχώρηση ελεύθερου χρόνου (time off) στο διδακτικό προσωπικό.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, με βάση σχετική διάταξη του Νόμου 198(Ι)/2003, ο οποίος προνοεί για την ίδρυση και λειτουργία του ΤΕΠΑΚ, 42 άτομα του ακαδημαϊκού προσωπικού του ΑΤΙ διαφόρων βαθμίδων, εντάχθηκαν από 1.1.2008 στο ΤΕΠΑΚ, ως διδακτικό ερευνητικό προσωπικό, ενώ 34 άτομα παρέμειναν στο ΑΤΙ.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο φακέλων αδειών ανάπαυσης τόσο του διδακτικού προσωπικού που παρέμεινε στο ΑΤΙ, όσο και αυτού που εντάχθηκε στο ΤΕΠΑΚ, παρατηρήθηκε ότι υπήρχε συσσωρευμένη άδεια σημαντικού αριθμού ημερών, παρά τις εκάστοτε εγκυκλίους του Διευθυντή για παραχώρηση του συνόλου της ετήσιας άδειας ανάπαυσης κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, περίοδο κατά την οποία δεν υπήρχαν φοιτητές, με αποτέλεσμα για 37 μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού, που εντάχθηκαν στο ΤΕΠΑΚ την 1.1.2008, να καταβληθεί από το ΑΤΙ ποσό ύψους €295.765 (£173.104) για συσσωρευμένη άδεια που είχαν σε πίστη τους κατά την 31.12.2007. Παρατηρήθηκε επίσης ότι για τις περιόδους των διακοπών των Χριστουγέννων και του Πάσχα δεν αφαιρείται καμιά άδεια απουσίας από το ακαδημαϊκό προσωπικό, καθώς επίσης και ότι στο διδακτικό προσωπικό παραχωρείται ελεύθερος χρόνος (time off), χωρίς ωστόσο να τηρούνται οποιαδήποτε ικανοποιητικά αποδεικτικά στοιχεία, για να μπορεί να ελεγχθεί η ορθότητά του.

Στην απαντητική επιστολή της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ημερ. 4.12.2009, για τα θέματα της Ετήσιας Έκθεσής μας για το 2008, καθώς και στην απαντητική επιστολή της Συντονίστριας του ΑΤΙ, ημερ. 11.1.2010, αναφέρεται ότι η συσσώρευση άδειας και η παραχώρηση ελεύθερου χρόνου (time off) στο ακαδημαϊκό προσωπικό είναι δικαιολογημένη, εφόσον κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών κλήθηκε από τη Διεύθυνση του ΑΤΙ να παρουσιαστεί στον τόπο εργασίας του για εκτέλεση συγκεκριμένων καθηκόντων, όπως αντικατάσταση Διευθυντή, αξιολόγηση προσφορών άλλων Κρατικών Υπηρεσιών, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στη Βιομηχανία, συμμετοχή στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών, επίβλεψη φοιτητών κατά τη θερινή βιομηχανική τους κατάρτιση και άλλα, χωρίς ωστόσο να παρουσιαστούν αποδεικτικά στοιχεία που να επιβεβαιώνουν τα πιο πάνω.

Απασχόληση διδακτικού προσωπικού. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, από έλεγχο που έγινε αναφορικά με τις διδακτικές περιόδους και τα επιπρόσθετα καθήκοντα που ανατέθηκαν στο διδακτικό προσωπικό που παρέμεινε στο ΑΤΙ, παρατηρήθηκε ότι κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009, το διδακτικό προσωπικό δεν φαίνεται να απασχολείται πλήρως. Σύμφωνα με το «μέγιστο φορτίο» (διδακτικές περίοδοι κάθε σχεδίου υπηρεσίας), το σύνολο του διδακτικού προσωπικού θα έπρεπε να απασχολείται 355 διδακτικές περιόδους την εβδομάδα, ενώ απασχολείται μόνο 142 ή ποσοστό 40%. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του ΑΤΙ, στο διδακτικό προσωπικό ανατέθηκαν επίσης επιπρόσθετα καθήκοντα συνολικής διάρκειας 120 περιόδων. Επίσης, ενόψει του γεγονότος ότι κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 φοιτούσαν ελάχιστοι φοιτητές και η λειτουργία του ΑΤΙ θα τερματιζόταν, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε πόσο και ποιο διδακτικό προσωπικό θα απασχοληθεί με την εκπαίδευση των φοιτητών, πού θα απασχοληθεί το υπόλοιπο προσωπικό και τι θα απογίνει το σύνολο του προσωπικού μετά τον τερματισμό της λειτουργίας του ΑΤΙ.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας ανέφερε ότι το 2009-2010 είναι η τελευταία χρονιά λειτουργίας του ΑΤΙ με τη σημερινή μορφή και ότι σύντομα αναμένεται να ληφθεί απόφαση σε σχέση με το

θέμα των μεταλυκειακών σπουδών, στο πλαίσιο της οποίας θα ληφθούν και αποφάσεις όσον αφορά στο μέλλον και στην πλήρη αξιοποίηση του προσωπικού του ΑΤΙ που επέλεξε να μην ενταχθεί στο ΤΕΠΑΚ, ενώ στην απαντητική της επιστολή, ημερ. 11.1.2010, η Συντονίστρια του ΑΤΙ μας ανέφερε ότι η υποαπασχόληση του ακαδημαϊκού προσωπικού επήλθε ως αποτέλεσμα της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για εγγραφή φοιτητών στο ΑΤΙ για τελευταία φορά τον Σεπτέμβριο 2006.

Σε σχετικές γνωματεύσεις του, ημερ. 23.9.2009 και 24.6.2010, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε ότι την αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίζει για θέματα που αφορούν στο ΑΤΙ έχει το Διοικητικό του Συμβούλιο, αρμοδιότητα η οποία παρακάμφθηκε παράνομα από το Υπουργικό Συμβούλιο και ότι με τροποποίηση του περί ΑΤΙ Νόμου, θα πρέπει να ρυθμιστεί, μέσα σε συνταγματικά πλαίσια, η περαιτέρω πορεία του διδακτικού προσωπικού του ΑΤΙ που δεν θα ενταχθεί στο ΤΕΠΑΚ.

Με βάση τα πιο πάνω, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με επιστολή του, ημερ. 8.7.2010, προς το ακαδημαϊκό προσωπικό που υπηρετούσε στο ΑΤΙ, ζήτησε να πληροφορηθεί κατά πόσο αυτό επιθυμεί να ενταχθεί στο ΤΕΠΑΚ.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το μεγαλύτερο μέρος του ακαδημαϊκού προσωπικού εκδήλωσε ενδιαφέρον για ένταξη του στο ΤΕΠΑΚ, το οποίο όμως τελικά αποδέχθηκε μόνο 20 άτομα, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, να τους είχε εντάξει, λόγω μη ύπαρξης ικανοποιητικών Κονδυλίων στον Προϋπολογισμό του. Όσον αφορά στο υπόλοιπο προσωπικό, δεν έχει ακόμη ληφθεί οποιαδήποτε σχετική απόφαση για το μέλλον του.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω, η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας πληροφόρησε ότι προωθείται η κατάθεση Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού για ρύθμιση της ένταξης στο ΤΕΠΑΚ, όσων από τους υπηρετούντες στο ΑΤΙ επιθυμούν να ενταχθούν και ότι για αυτούς που δεν επιθυμούν να ενταχθούν, έχουν προωθηθεί προτάσεις στην ΕΔΥ για απόσπαση σε άλλες Υπηρεσίες.

4.34 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

Μέρος Α

Δημόσια βοηθήματα. Το ύψος των βοηθημάτων που πληρώθηκαν από τις Υπηρεσίες κατά το 2009 ανήλθε σε €219,7 εκ., σε σύγκριση με €174,7 εκ. το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €45 εκ. ή ποσοστό 25,8%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση στο ύψος των δημόσιων βοηθημάτων και στην αύξηση της ανεργίας που οδήγησε στην αύξηση του αριθμού των ληπτών. Ο αριθμός των ατόμων και των εξαρτωμένων τους που έπαιρναν δημόσιο βοήθημα στο τέλος του 2009 ήταν 39.209, σε σύγκριση με 33.430 το 2008. Επιπρόσθετα, το ύψος των βοηθημάτων που πληρώθηκαν σε εγκλωβισμένους κατά το 2009 ανήλθε σε €1.902.259, σε σύγκριση με €1.766.889 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €135.370 ή ποσοστό 7,7%, η οποία οφείλεται κυρίως στην παραχώρηση, από 1.7.2008, με βάση απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 9.7.2008, πλήρους επιδόματος σε όλους τους εγκλωβισμένους, ανεξαρτήτως εισοδημάτων, σε σύγκριση με το 50% του επιδόματος που καταβαλλόταν στους εγκλωβισμένους που είχαν εισόδημα από σύνταξη ή εργασία και στην αύξηση του αριθμού των ηλικιωμένων ατόμων που ζουν στα κατεχόμενα και χρειάζονται φροντίδα.

Για τα δημόσια βοηθήματα διεξήχθη το 1997 διαχειριστικός έλεγχος από την Υπηρεσία μας. Για συμμόρφωση με τις εισηγήσεις μας, στάλθηκαν σχετικές εγκύκλιοι στους Επαρχιακούς Λειτουργούς Ευημερίας και λήφθηκαν αρκετά διορθωτικά μέτρα. Ωστόσο, από τον έλεγχο των δημόσιων βοηθημάτων κατά το 2009, διαπιστώθηκε ότι ορισμένα από τα προβλήματα, ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν κατά το διαχειριστικό έλεγχο, όσον αφορά στα θέματα της τήρησης επαρκών στοιχείων στους φακέλους, της διερεύνησης της κινητής ή ακίνητης περιουσίας των αιτητών, της ορθής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας και των διαδικασιών και της πρόληψης υπερπληρωμών, εξακολουθούν να υφίστανται.

Όπως πληροφορηθήκαμε, βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο η επικαιροποίηση του σχετικού εγχειριδίου της Υπηρεσίας Δημόσιων Βοηθημάτων, το οποίο θα βοηθήσει σημαντικά τους Λειτουργούς στη σωστή και ομοιόμορφη διεκπεραίωση και χειρισμό των περιπτώσεων, η ολοκλήρωση του οποίου ακόμη εκκρεμεί.

Πληροφορηθήκαμε επίσης ότι βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο η διαδικασία διασύνδεσης του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών με το μηχανογραφημένο σύστημα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ότι αναμένεται ότι εντός του 2010 θα επιτευχθεί η διασύνδεση με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για διαπίστωση τυχόν κατοχής ακίνητης περιουσίας από τους λήπτες ή/και τους εξαρτώμενους τους σε παγκύπρια βάση.

Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε αλλοδαπούς. Με βάση τους περί Προσφύγων Νόμους και Κανονισμούς και τον περί του Δικαιώματος των Πολιτών της Ένωσης και των Μελών των Οικογενειών τους να Κυκλοφορούν και να Διαμένουν Ελεύθερα στην Επικράτεια της Δημοκρατίας Νόμο, οι αλλοδαποί, για σκοπούς δημόσιου βοηθήματος, διαχωρίζονται στις δύο πιο κάτω γενικές κατηγορίες:

(α) Πρόσφυγες, αιτητές ασύλου και άτομα με καθεστώς συμπληρωματικής προστασίας.

(β) Πολίτες χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και από τρίτες χώρες.

Για την πρώτη κατηγορία, η άδεια παραμονής παραχωρείται από την Υπηρεσία Ασύλου, ενώ για τη δεύτερη κατηγορία παραχωρείται από το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών. Για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος, η άδεια παραμονής αποτελεί πρόκριμα.

Οι αιτητές ασύλου, αμέσως μετά την άφιξη ή τον εντοπισμό τους, παραπέμπονται στο Κέντρο Υποδοχής Κοφίνου ή μελετάται αίτηση για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος, το οποίο καλύπτει μόνο στέγη, τροφή και ρουχισμό. Σύμφωνα με απόφαση διυπουργικής επιτροπής, όλοι οι αιτητές ασύλου δεν έχουν πρόσβαση σε εργασία κατά τους πρώτους 6 μήνες.

Στις περιπτώσεις των αναγνωρισμένων προσφύγων, των αλλοδαπών που τυγχάνουν διεθνούς προστασίας και των αλλοδαπών των οποίων η άδεια παραμονής παραχωρείται για ανθρωπιστικούς λόγους, παρέχεται κανονικά δημόσιο βοήθημα, για κάλυψη των βασικών και ειδικών αναγκών τους.

Όσον αφορά στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, τίθενται όροι και προϋποθέσεις για την παραχώρηση δικαιώματος παραμονής στη Δημοκρατία πέραν των τριών μηνών. Θα πρέπει να αποδείξουν ότι είναι μισθωτοί εργαζόμενοι ή αυτοτελώς εργοδοτούμενοι ή φοιτητές ή διαθέτουν επαρκείς πόρους για τη συντήρηση των ιδίων και των μελών των οικογενειών τους, καθώς και ασφάλιση υγείας. Ως εκ τούτου και σύμφωνα με τον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο, παρέχεται δημόσιο βοήθημα μόνο κάτω από κάποιες προϋποθέσεις, όπου ο αλλοδαπός παρέμεινε χωρίς εργασία για λόγους υπέρνω της δικής του θέλησης και εφόσον δεν εξελίσσεται σε υπέρμετρο βάρος για τα ταμεία πρόνοιας της Δημοκρατίας.

Από στοιχεία που λήφθηκαν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, ο μέσος όρος αιτητών πολιτικού ασύλου που λάμβαναν μηνιαίο δημόσιο βοήθημα και δημόσιο βοήθημα με έκτακτα χορηγήματα, ανήλθε το 2009 στους 1.122 και καταβλήθηκε συνολικά ποσό ύψους €14.216.127. Σημειώνεται ότι ο αριθμός ληπτών που λάμβαναν δημόσιο βοήθημα μηνιαία αυξήθηκε από 476 τον Ιανουάριο στους 953 τον Δεκέμβριο, με κόστος €510.058 και €1.009.262, αντίστοιχα, ενώ ο αριθμός ληπτών που λάμβαναν έκτακτα δημόσια βοηθήματα μειώθηκαν από 488 τον Ιανουάριο στους 419 τον Δεκέμβριο, με κόστος €513.398 και €481.014, αντίστοιχα.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, παρόλο ότι παρόμοια στοιχεία ζητήθηκαν επανειλημμένα από τις Υπηρεσίες και για το 2008, εντούτοις τα στοιχεία που μας δόθηκαν δεν θεωρήθηκαν ακριβή και αξιόπιστα και δεν αναφέρονται.

Δημόσιο βοήθημα εξακολουθεί να παρέχεται και σε αλλοδαπούς αιτητές πολιτικού ασύλου, των οποίων ως τόπος άφιξής τους στην Κύπρο, σύμφωνα με την επιστολή που προσκομίζουν από την Αστυνομία (Confirmation of Submission of Application for Refugee Status), αναφέρονται είτε τα κατεχόμενα, είτε τόπος άγνωστος. Συμπεραίνεται, δηλαδή, ότι δεν αρίχθησαν μέσω των νόμιμων λιμένων ή αερολιμένων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 3(7) του περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου, για να παραχωρηθεί δημόσιο βοήθημα σε υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος κατέχει το νομικό καθεστώς του αιτητή ασύλου ή καθεστώς προσωρινής διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, δυνάμει του περί Προσφύγων Νόμου, τίθεται ως προϋπόθεση μόνο η παραμονή του στις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές, χωρίς ωστόσο να προϋποθέτει και τη νόμιμη είσοδό του στις περιοχές αυτές, μέσω των ελεγχόμενων από τη Δημοκρατία αερολιμένων και λιμανιών.

Το θέμα αυτό, όπως αναφέρθηκε με επιστολή μας, ημερ. 18.12.2007, στον Υπουργό Εσωτερικών, έχει ως αποτέλεσμα να καθίστανται δικαιούχοι δημόσιου βοηθήματος πρόσωπα που εισέρχονται παράνομα στο έδαφος της Δημοκρατίας και τα οποία, στη συνέχεια, καταστρέφουν ή εξαφανίζουν τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα, για να μη μπορεί να εξακριβωθεί η ταυτότητά τους.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7(1) του περί Προσφύγων Νόμου, αιτητής, ο οποίος εισέρχεται ή εισήλθε στη Δημοκρατία παράνομα, δεν υπόκειται σε τιμωρία λόγω μόνο της παράνομης εισόδου ή διαμονής του, νοουμένου ότι παρουσιάζεται, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στις Αρχές και εκθέτει τους λόγους της παράνομης εισόδου ή διαμονής του.

Ο Υπουργός Εσωτερικών με απαντητική επιστολή του, ημερ. 30.7.2008, διατύπωσε την άποψη ότι τυχόν αποκλεισμός των αιτητών ασύλου από πρόσβαση σε δημόσιο βοήθημα θα ερχόταν σε αντίθεση με το γράμμα και πνεύμα του εν λόγω άρθρου, αφού τέτοιος αποκλεισμός συνιστούσε ένα είδος τιμωρίας.

Ωστόσο, κατά τη γνώμη της Υπηρεσίας μας, το πρόβλημα δεν είναι μόνο η παράνομη είσοδός τους αλλά το γεγονός ότι καταστρέφουν τα ταξιδιωτικά τους έγγραφα ή/και δεν παρουσιάζονται αμέσως και οικειοθελώς στις Αρχές της Δημοκρατίας, όπως προϋποθέτει ο Νόμος.

Στον Υπουργό Εσωτερικών τέθηκε επίσης και το θέμα της καθυστέρησης που παρατηρείται στην εξέταση των αιτήσεων για αναγνώριση ή μη αναγνώριση ενός αιτητή ως πρόσφυγα. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι σύμφωνα με τα άρθρα 13, 14(3) και 18 του περί Προσφύγων Νόμου, η διαδικασία εξέτασης και λήψης απόφασης θα πρέπει να ολοκληρώνεται σε περίπου έξι μήνες.

Στην απαντητική του επιστολή, ο Υπουργός Εσωτερικών μας πληροφόρησε, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, ότι ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου στην Κύπρο παρουσίασε ανοδική τάση κατά τα έτη 2003 και 2004 και πτωτική τάση τα επόμενα χρόνια, ότι οι αριθμοί εξακολουθούν να είναι ιδιαίτερα ψηλοί για τα δεδομένα της Κύπρου και ότι ο μεγάλος αριθμός αιτήσεων ασύλου στην Κύπρο, οφείλεται στο ότι η πλειοψηφία των λαθρομεταναστών και των αιτητών ασύλου, χρησιμοποιούν το έδαφος της Τουρκίας και, στη συνέχεια, το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου για να εισέλθουν στις ελεύθερες περιοχές.

Σε σχέση με την καθυστέρηση που παρατηρείται στην εξέταση αιτημάτων ασύλου, το Υπουργείο Εσωτερικών θεωρεί πως μέσα στη γενική επιδίωξη για αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργεί η μεγάλη πίεση που δέχεται το σύστημα ασύλου στην Κύπρο και την παροχή στους αιτητές ασύλου των κατάλληλων υλικοτεχνικών συνθηκών υποδοχής, επιβάλλεται η περαιτέρω στελέχωση της Υπηρεσίας Ασύλου ή η υπερωριακή απασχόληση του υφιστάμενου προσωπικού.

Πληρωμές δημόσιου βοηθήματος σε Τουρκοκυπρίους. Από στοιχεία που λήφθηκαν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, ο μέσος όρος Τουρκοκυπρίων ληπτών δημόσιου βοηθήματος ανήλθε το 2009 στους 143 και το ύψος του δημόσιου βοηθήματος που καταβλήθηκε σ' αυτούς ανήλθε στα €1.485.956. Για το 2008 μας δόθηκαν στοιχεία για τους πιο πάνω τρεις φορές, τα οποία όμως ήταν διαφορετικά κάθε φορά, γι' αυτό και δεν θεωρήθηκαν αξιόπιστα και δεν αναφέρονται στην Έκθεσή μας.

Στέγη «Νέα Ελεούσα». Διαπιστώθηκε και πάλι ότι στα προγράμματα εργασίας του προσωπικού της Στέγης γίνονται, μετά την ετοιμασία τους, πολλές τροποποιήσεις, λόγω αυξημένων αδειών ασθενείας και απουσίας που υποβάλλονται εκ των υστέρων ή λόγω επιθυμίας ορισμένων λειτουργών να εργάζονται μόνο σε πρωινή ή μόνο σε απογευματινή βάρδια.

Κατά το 2009 παρατηρήθηκε ότι οι άδειες απουσίας και ασθενείας του προσωπικού έχουν μειωθεί στις 4.281 μέρες για 93 λειτουργούς, σε σύγκριση με 5.072 μέρες για 94 λειτουργούς το 2008, που αναλογούν σε

46 μέρες για κάθε λειτουργό (54 μέρες το 2008) και η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως διερευνηθούν οι περιπτώσεις ορισμένων λειτουργών που έκαναν υπερβολική χρήση άδειας ανάπαυσης/ασθενείας (πέραν των 70 ημερών) κατά τη διάρκεια του 2009. Όπως πληροφορηθήκαμε, τα άτομα που είχαν αυξημένες άδειες ασθενείας, παραπέμφθηκαν στο ιατροσυμβούλιο, το οποίο δικαιολόγησε τις απουσίες τους και γνωμάτευσε ότι είναι ικανά να ασκήσουν την εργασία τους. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τον τρόπο με τον οποίο οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας προτίθενται να χειριστούν το θέμα, αφού το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι γίνεται προσπάθεια συστηματικής παρακολούθησης και ελέγχου των αδειών ασθενείας του προσωπικού της Στέγης, που αποβλέπει κυρίως στη μείωση χρήσης τέτοιας άδειας από τους υπαλλήλους.

Κόστος λειτουργίας Ιδρυμάτων και αναγκαιότητα ή μη συνέχισης της λειτουργίας τους. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, υπάρχει μεγάλη διακύμανση στο μηνιαίο κατά κεφαλή κόστος από Ίδρυμα σε Ίδρυμα με τις ίδιες δραστηριότητες, όπως, παιδικές στέγες, στέγες ηλικιωμένων κ.ά. και το μηνιαίο κόστος λειτουργίας ορισμένων από αυτά είναι υπερβολικά ψηλό.

Όπως πληροφορηθήκαμε, οι διακυμάνσεις στο ύψος του μηνιαίου κατά κεφαλή κόστους ίδιου τύπου Ιδρυμάτων, καθώς και το ψηλό μηνιαίο κόστος λειτουργίας κάποιων από αυτά, αποδίδονται σε ένα συνδυασμό παραγόντων, όπως οι εξειδικευμένες ανάγκες κάποιων ενοίκων, τα διαφορετικού τύπου ή παλαιά κτίρια με διαφορετικό λειτουργικό κόστος και η εξατομικευμένη κάλυψη αναγκών των ενοίκων. Όσον αφορά στη συνέχιση ή όχι της λειτουργίας των Ιδρυμάτων, οι Υπηρεσίες μάς ανέφεραν στις 20.5.2009 ότι στο πλαίσιο των επιδιώξεων ανάπτυξης στενότερης συνεργασίας με τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλους φορείς, που δρουν σε τοπικό επίπεδο στον τομέα αυτό, εκπονήθηκε σχετική μελέτη, τα αποτελέσματα της οποίας αναμένεται να αξιοποιηθούν κατά την επόμενη πενταετία. Όπως πληροφορηθήκαμε, έχει ήδη αρχίσει συνεργασία στον τομέα προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας.

Κληροδόστημα Νεφέλης Σ. Ταλιώτου. Η Νεφέλη Ταλιώτου από την Πάφο, η οποία απεβίωσε το 1982, κληροδότησε μέρος της περιουσίας της, ύψους €152.939, στην Κρατική Στέγη Ηλικιωμένων και Αναπήρων που βρίσκεται στο Χλώρακα, ποσό το οποίο και κατατέθηκε τον Δεκέμβριο 1986 σε λογαριασμό καταθέσεων των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Μέρος του ποσού αυτού επενδύθηκε σε κυβερνητικά χρεόγραφα και το υπόλοιπο παρέμεινε στον τοκοφόρο λογαριασμό καταθέσεων. Το συνολικό ύψος του κληροδοτήματος στις 31.12.2009 ανερχόταν στις €773.693, σε σύγκριση με €767.715 στις 31.12.2008.

Για αξιοποίηση του κληροδοτήματος προγραμματιζόταν εδώ και αρκετά χρόνια η ανέγερση συγκροτήματος μικρών οικιστικών μονάδων, πάνω σε κρατική γη που παραχωρήθηκε με έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου το 1996, για τη διαμονή ηλικιωμένων ατόμων που μπορούν, σε κάποιο βαθμό, να αυτοεξυπηρετούνται.

Για διάφορους λόγους, η εφαρμογή της πιο πάνω απόφασης δεν προχώρησε και η αξιοποίηση του κληροδοτήματος εξακολουθεί να εκκρεμεί μέχρι σήμερα.

Έκθεση Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου για την αξιολόγηση της διαδικασίας εξέτασης και έγκρισης νέων ληπτών δημόσιου βοηθήματος και ετοιμασία σχεδίου δράσης. Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, η οποία υποβλήθηκε στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας τον Ιανουάριο 2009 και αφορούσε σε έλεγχο που διενεργήθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2008, το μηχανογραφικό σύστημα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις που δυσχεραίνουν την αποτελεσματική καταγραφή, παρακολούθηση και διεκπεραίωση των αιτημάτων που υποβάλλονται προς τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας αλλά και τη διαχείριση του φόρτου εργασίας των λειτουργών.

Τα ευρήματα αφορούσαν, μεταξύ άλλων, σε αδυναμίες του μηχανισμού καταγραφής, ελέγχου και παρακολούθησης εργασιών, στην απουσία ασφαλιστικών δικλίδων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται υπερπληρωμές και σε αδυναμίες του μηχανισμού παρακολούθησης των υπερπληρωμών, στην ανάγκη

περαιτέρω διασύνδεσης του μηχανογραφικού συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας με αυτό άλλων Υπηρεσιών κ.ά.. Τα πιο πάνω συμπίπτουν με τα ευρήματα που είχαν εντοπιστεί κατά καιρούς από τους ελέγχους που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας και είχαν αναφερθεί σε προηγούμενες Εκθέσεις μας.

Με βάση το συμφωνημένο σχέδιο δράσης, οι συστάσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου για κάθε ένα από τα πιο πάνω ευρήματα, έπρεπε να υλοποιηθούν μέχρι 31.12.2009, ενώ από έλεγχο που διενεργήθηκε από τις 19.1.2010-5.2.2010 για παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής του πιο πάνω σχεδίου από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, διαφάνηκε ότι υλοποιήθηκαν μόνο 3 από τις 11 συστάσεις (οι υπόλοιπες 8 ήταν ακόμη σε εξέλιξη), με αποτέλεσμα να δοθεί παράταση στην υλοποίησή τους μέχρι και την 31.12.2011.

Έργα συγχρηματοδοτούμενα από Κοινοτικούς Πόρους.

Έργο «Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση Ληπτών Δημόσιου Βοηθήματος στην Απασχόληση». Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, στόχος του έργου ήταν να συμβάλει στην αύξηση της απασχολησιμότητας των ληπτών δημόσιου βοηθήματος, με τη συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης και την ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Σύμφωνα με το έργο, ο αρχικός Προϋπολογισμός του οποίου ανερχόταν σε £1.043.000 (€1.799.175), θα καταρτίζονταν 400 λήπτες δημόσιου βοηθήματος, εκ των οποίων 260 (ποσοστό 65%) θα εντάσσονταν στο εργατικό δυναμικό. Τελικά δαπανήθηκε συνολικό ποσό ύψους €1.014.207. Όσον αφορά στους συμμετέχοντες στο έργο, παρατηρήθηκε ότι καταρτίστηκαν 387 λήπτες δημόσιου βοηθήματος, εκ των οποίων μόνο οι 121 εντάχθηκαν στο εργατικό δυναμικό (55 είχαν τοποθετηθεί σε επιδοτούμενες θέσεις εργασίας).

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι για 17 από τους 121 λήπτες υπήρξε διακοπή του δημόσιου βοηθήματος, ενώ για αρκετούς από τους υπόλοιπους, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε γίνει αναπροσαρμογή του δημόσιου βοηθήματός τους, με βάση τα εισοδήματά τους.

Η Υπουργός μας πληροφόρησε ότι θα γίνει ενδελεχής έλεγχος των 104 περιπτώσεων, για να εξακριβωθεί κατά πόσο έχει γίνει η απαιτούμενη αναπροσαρμογή του δημόσιου βοηθήματος και ότι ακολούθως θα ζητηθούν εξηγήσεις από τα Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας.

4.35 ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέρος Α

Επιθεωρήσεις μηχανημάτων σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο. Συνεχίζουν να μη διεξάγονται στον απαιτούμενο βαθμό επιθεωρήσεις μηχανημάτων, σύμφωνα με τη συχνότητα που καθορίζεται στα άρθρα 33-35 και 40-42 του πιο πάνω Νόμου (π.χ. αεροθαλάμων, γερανών, ανυψωτικών μηχανισμών, υδραυλικών ανυψωτήρων, κινητών αναβατορίων, ηλεκτρικών ανελκυστήρων κ.λπ.).

Συγκεκριμένα, κατά το 2009 έγιναν 1.157 επιθεωρήσεις μηχανημάτων (1.221 το 2008), σε σύγκριση με 13.045 (12.885 το 2008) που έπρεπε να γίνουν.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας πληροφόρησε ότι οι λόγοι για την αδυναμία του Τμήματος να διεξάγει τον οριζόμενο από τον Νόμο αριθμό επιθεωρήσεων μηχανημάτων οφείλονται στην υποστελέχωση του Τμήματος και ότι για απάμβλυνση του προβλήματος το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ετοίμασε προσχέδιο Κανονισμών για ανάληψη της επιθεώρησης των ανελκυστήρων από τον ιδιωτικό τομέα, κάτω από την επίβλεψη του Τμήματος, ενώ το Υπουργείο θα εξακολουθήσει να έχει την ευθύνη για τις επιθεωρήσεις των υπόλοιπων επιθεωρητέων μηχανημάτων.

4.36 ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Μέρος Α

Αιτήσεις για παραχώρηση υλικής ή άλλης βοήθειας σε ανάπηρους και δεινοπαθούντες. Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 66.763, ημερ. 6.2.2008, δημιουργήθηκε από 1.1.2009 νέο Τμήμα

στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με την ονομασία Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, το οποίο στελεχώθηκε με αποσπάσεις και μετακινήσεις υφιστάμενου προσωπικού Τμημάτων και Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, περιλαμβανομένης και της Υπηρεσίας Μέριμνας Αναπήρων του Τμήματος Εργασίας. Σύμφωνα με τους περί Λαχείου Πρόνοιας (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2010, η ευθύνη για την εξέταση των αιτήσεων για παραχώρηση υλικής ή άλλης βοήθειας σε ανάπηρους και δεινοπαθούντες μεταφέρθηκε από την Υπηρεσία Μέριμνας Αναπήρων, η οποία καταργήθηκε, στο Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, το οποίο, αφού λάβει τις απόψεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής, που ορίστηκε με βάση τον περί Λαχείου Πρόνοιας Νόμο, υποβάλλει σχετική έκθεση προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για έγκριση.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο φακέλων του Ταμείου Λαχείου Πρόνοιας, παρατηρήθηκε ότι δεν διεξάγεται οποιαδήποτε έρευνα από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, για να διαπιστωθεί κατά πόσο η οικονομική βοήθεια που παραχωρείται από το Ταμείο, συμπεριλαμβανομένης και της βοήθειας που παραχωρείται για εξόφληση χρεών σε τραπεζικούς οργανισμούς, αξιοποιείται για τους σκοπούς για τους οποίους δόθηκε. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 6(3) των περί Λαχείου Πρόνοιας Κανονισμών, ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δύναται να απαιτεί από τους αιτητές όπως, μετά τη λήψη της βοήθειας, παρουσιάσουν αποδεικτικά στοιχεία αναφορικά με τον τρόπο διάθεσής της και σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι τα παραχωρηθέντα ποσά δεν χρησιμοποιήθηκαν για τον σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν, δύναται να αξιώσει την επιστροφή τους.

Επίσης, ενώ σύμφωνα με τον Κανονισμό 6(2)(β)(i), κατά την εξέταση των αιτήσεων θα λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, και το ύψος των εισοδημάτων του αιτητή ή της συζύγου και των τέκνων του, διαπιστώθηκε ότι δεν ζητείται από τον αιτητή η υποβολή αποδεικτικών στοιχείων για τα εισοδήματα της οικογένειας, τα οποία να διερευνώνται και επιβεβαιώνονται.

Επίδομα βαριάς μορφής κινητικής αναπηρίας - Πιστοποιητικά αναπηρίας/θανάτου. Η αποστολή πιστοποιητικών αναπηρίας, στα οποία δηλώνεται κατά πόσο η κατάσταση της αναπηρίας του λήπτη του πιο πάνω επιδόματος εξακολουθεί να είναι η ίδια, όπως ήταν κατά την ημέρα υποβολής της αίτησής του ή κατά πόσο παρουσιάζει βελτίωση ή επιδείνωση, τερματίστηκε από το 2008, λόγω αντιδράσεων από τις διάφορες Οργανώσεις ατόμων με αναπηρίες. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξευρεθούν τρόποι επανελέγχου της κατάστασης της υγείας τους, κατά διαστήματα, όπου κρίνεται αναγκαίο, λαμβανομένου υπόψη της σημαντικότητας του ποσού που διατίθεται κάθε χρόνο για το εν λόγω επίδομα (€5,6 εκ. το 2009) και στην περίπτωση θανάτου των ληπτών, όπως εξασφαλίζεται έγκαιρα το πιστοποιητικό θανάτου από τους οικείους τους, για αποφυγή του κινδύνου δημιουργίας υπερπληρωμών. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση 6 ληπτών που διέμεναν σε συγκεκριμένη Στέγη, για τους οποίους συνεχίστηκε η καταβολή του επιδόματος για περίπου 2 χρόνια μετά τον θάνατό τους, με αποτέλεσμα τη δημιουργία υπερπληρωμής συνολικού ύψους €25.297 κατά τη διάρκεια των ετών 2006-2008.

Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, από έρευνα σχετικά με την επαγγελματική αποκατάσταση αναπήρων, παρατηρήθηκε ότι ο βαθμός αποκατάστασης στην αγορά εργασίας των εκπαιδευόμενων στο Κέντρο μειώθηκε δραστικά. Συγκεκριμένα, από το 1969 μέχρι το 1984 αποκαταστάθηκαν 430 άτομα και από το 1985 μέχρι σήμερα μόνο 32.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις κατά τις οποίες άτομα που εκπαιδεύτηκαν στο Κέντρο συνεχίζουν να απασχολούνται στο Κέντρο για πολλά χρόνια, είτε διαμένοντας στο οικοτροφείο, είτε πηγαينوερχόμενα καθημερινά από και προς το σπίτι τους, επωφελούμενα όλων των δικαιωμάτων των εκπαιδευόμενων. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί σήμερα το Κέντρο δεν φαίνεται να εξυπηρετεί πλέον τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκε.

Παρόλο ότι για την αναβάθμιση και το μέλλον του Κέντρου, διενεργήθηκε το 2006 από συγκεκριμένη εταιρεία σχετική μελέτη και έγιναν εισηγήσεις, ενώ το 2007 υποβλήθηκαν και από το Τμήμα Εργασίας προτάσεις πολιτικής, δεν φαίνεται να προωθήθηκαν οι εισηγήσεις και προτάσεις.

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 66.763, ημερ. 6.2.2008, το Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων βρίσκεται κάτω από την εποπτεία του νέου Τμήματος. Επιπρόσθετα, με την απόφασή του αρ. 68.425, ημερ. 18.2.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό του τομέα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρίες, με βάση ένα νέο θεσμικό πλαίσιο στη σφαίρα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εξουσιοδότησε την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να διαβουλευτεί, με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, την πρακτική μετάβαση από το υφιστάμενο στο νέο θεσμικό πλαίσιο και να προωθήσει την ετοιμασία νομοσχεδίου για τη σύσταση και λειτουργία, ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, του Οργανισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρίες, στον οποίο θα ενταχθούν το Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου και το Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων. Όπως πληροφορηθήκαμε, για την υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης έχει ήδη ξεκινήσει η επεξεργασία των επί μέρους τεχνικών πτυχών του θέματος, ώστε να τύχουν διαβούλευσης σε Τεχνική Επιτροπή, στην οποία θα συμμετέχουν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

4.37 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Μέρος Α

Διαχείριση Έργων που συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Κονδύλια. Στον Προϋπολογισμό για το 2009 συμπεριλήφθηκαν πιστώσεις που αφορούν σε έργα που συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Ταμεία, ύψους €55,9 εκ. από το οποίο δαπανήθηκε ποσό €35,4 εκ. ή ποσοστό 63% του προϋπολογισμού. Από τις πιστώσεις αυτές, ποσό ύψους €18 εκ. αφορά στα έργα κατασκευής των μονάδων και διαμετακομιστικών σταθμών ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών οικιακών απορριμμάτων στις επαρχίες Λευκωσίας, Λεμεσού και Πάφου για τα οποία δεν έγινε καμία δαπάνη κατά το 2009.

Το συνολικό κόστος των πιο πάνω έργων υπολογίστηκε σε €218,5 εκ. πλέον Φ.Π.Α. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των έργων, η έναρξη των συμβάσεων κατασκευής για τις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού αναμένεται τον Ιούνιο του 2012 και τα έργα θα πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι το Δεκέμβριο του 2014 ενώ για την επαρχία Πάφου η έναρξη αναμένεται τον Οκτώβριο του 2012 και θα πρέπει να ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο του 2014.

Υποδείξαμε ότι, λόγω του μεγέθους των έργων και των χρονικών περιθωρίων που τέθηκαν, ο προγραμματισμός και η διενέργεια των δαπανών για τα επόμενα έτη θα πρέπει να παρακολουθούνται στενά, ώστε τα έργα να υλοποιηθούν έγκαιρα, με σκοπό η Δημοκρατία να αξιοποιήσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους ευρωπαϊκούς πόρους που δικαιούται.

Μελέτη, Κατασκευή και Λειτουργία Διαμετακομιστικών Σταθμών Επαρχιών Λάρνακας – Αμμόχωστο στις θέσεις Ξυλοφάγου και Σκαρίνου. Η σύμβαση για τα πιο πάνω έργα άρχισε το Νοέμβριο 2006 και έπρεπε να συμπληρωθεί το Νοέμβριο 2008. Ωστόσο μετά από διαμαρτυρίες της κοινότητας Ξυλοφάγου, το Υπουργείο Εσωτερικών αποφάσισε τον Ιούλιο του 2007 τη μετακίνηση του Σταθμού Απορριμμάτων στη βιομηχανική περιοχή Παραλιμνίου. Ενώ έγιναν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για έναρξη των εργασιών, το Σεπτέμβριο του 2008 ο Δήμος Παραλιμνίου υπαναχώρησε και μετά από απόφαση της πλειοψηφίας των κοινοτήτων η σύμβαση υπογράφηκε, με το Σταθμό σε νέα θέση στην Κοινότητα Ορμήδειας. Ωστόσο λόγω αντιδράσεων μερίδας της Κοινότητας τα έργα δεν άρχισαν. Επισήμανα ότι, έχουν δημιουργηθεί σοβαρά προβλήματα στη διαχείριση της σύμβασης με σημαντικές οικονομικές και χρονικές επιπτώσεις για το δημόσιο. Τον Νοέμβριο 2010, το Υπουργείο Εσωτερικών μας πληροφόρησε ότι λόγω των αντιδράσεων, το Υπουργείο εξετάζει το ενδεχόμενο να κατασκευαστούν δύο Σταθμοί στην περιοχή, ένας στην Ορμήδεια για εξυπηρέτηση των αναγκών των Κοινοτήτων της περιοχής και ένα στην περιοχή Παραλιμνίου για εξυπηρέτηση των αναγκών των Δήμων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Υπουργείο έχει προχωρήσει στην κατασκευή 3 προσωρινών Σταθμών (Φρέναρος, Παραλίμνι, Αγία Νάπα) για να διευκολύνει τη μεταφορά των αποβλήτων, μέχρι την τελική διευθέτηση του θέματος.

Καθυστερημένα Έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2009 ανερχόταν σε €1.241.890, σε σύγκριση με €1.411.238 στις 31.12.2008. Τα καθυστερημένα έσοδα αφορούν σε αποχετευτικά τέλη, τα οποία επιβάλλονται από τα

Συμβούλια Αποχετεύσεων επί της ακίνητης ιδιοκτησίας που ανήκει στη Δημοκρατία και οφείλονται στην Κυβέρνηση από τους μισθωτές των κρατικών τεμαχίων καθώς και σε τόκους επί των αποχετευτικών τελών, που επιβάλλονται από το Υπουργείο Εσωτερικών. Ποσό €1.039.798 αφορά σε τόκους επί αποχετευτικών τελών, οι οποίοι οφείλονται από την Αρχή Λιμένων Κύπρου και έχουν ληφθεί νομικά μέτρα για την είσπραξή του.

Συμβούλιο Μελέτης Παρεκκλίσεων.

Το Συμβούλιο Μελέτης Παρεκκλίσεων καθιδρύθηκε με βάση τους περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμούς του 1999, με κύρια αρμοδιότητα την υποβολή εισηγήσεων προς το Υπουργικό Συμβούλιο, αναφορικά με την άσκηση, από το τελευταίο, της εξουσίας που του παρέχει το άρθρο 26(2) του περί Πολεοδομίας και Χωρομετρίας Νόμου, για χορήγηση πολεοδομικής άδειας κατά παρέκκλιση των προνοιών των Σχεδίων Ανάπτυξης.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Συμβούλιο στις 31.12.2009 εκκρεμούσαν συνολικά 344 αιτήσεις, από τις οποίες 161 αφορούσαν στα έτη 2000-2006. Η καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων οφείλεται κυρίως στη μη υποβολή των εκθέσεων/απόψεων από τις εμπλεκόμενες Πολεοδομικές ή άλλες Αρχές ή Υπηρεσίες και σε ελλιπή στοιχεία ή μελέτες που αναμένονται από τους αιτητές.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, στην απάντησή του που μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην εξέταση των αιτήσεων, ιδιαίτερα αυτών που αφορούν στα έτη 2000-2006, οι οποίες έχουν μειωθεί στις 66.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών, μελετηθεί κατά πόσο ενδείκνυται να προωθηθεί σχετική ρύθμιση για καθορισμό συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων για την εξέταση των αιτήσεων από το Συμβούλιο.

Χορηγία προς τις Κοινότητες έναντι του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας που καταβάλλουν για αναπτυξιακά έργα. Η πιο πάνω χορηγία παραχωρείται στις Κοινότητες σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ως ειδική χορηγία για το Φ.Π.Α. που καταβάλλουν για δαπάνες για τα αναπτυξιακά έργα. Η χορηγία παραχωρείται στις Κοινότητες μέσω της Ένωσης Κοινοτήτων και καθορίστηκε ότι μέρος της, ύψους περίπου 50%, θα παραχωρείται ως προκαταβολή στο τέλος του πρώτου εξαμήνου κάθε χρόνου και θα γίνεται εκκαθάριση της προκαταβολής στην αρχή του επόμενου χρόνου, μετά την υποβολή εξελεγχμένων λογαριασμών.

Για την περίοδο 2002-2009, καταβλήθηκε προς την Ένωση Κοινοτήτων χορηγία συνολικού ύψους €1.932.972, χωρίς να υποβληθούν εξελεγχμένοι λογαριασμοί και η καταβολή της δεν έγινε σύμφωνα με τον τρόπο που καθορίστηκε στις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ο περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμος του 1972.

(α) Στις 31.12.2009 υπήρχαν εγγεγραμμένα 3.351 Σωματεία, 298 Ιδρύματα και 88 Φιλανθρωπικά Ιδρύματα. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του πιο πάνω Νόμου, όλα τα Ιδρύματα πρέπει να τηρούν λογιστικά βιβλία και να ετοιμάζουν ετήσιους λογαριασμούς οι οποίοι, αφού ελεγχθούν από εγκεκριμένο Ελεγκτή, να υποβάλλονται στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων. Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αρ. 12.310 ημερ. 3.5.1973, ως Έφορος Σωματείων διορίστηκε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών. Διαπιστώθηκε ότι δεν τηρούνται στοιχεία για τα Ιδρύματα που δεν υποβάλλουν ετήσιους λογαριασμούς και ότι τα σχετικά Μητρώα δεν ενημερώνονται με όλα τα στοιχεία που απαιτούνται με βάση τους περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Κανονισμούς του 1973.

Ο Υπουργός Εσωτερικών, σε απάντησή του στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2008, σχετικά με εισήγηση της Υπηρεσίας μας για την τήρηση μηχανογραφημένων μητρώων, μας πληροφόρησε ότι η μηχανογράφηση ολόκληρου του αρχείου Σωματείων και Ιδρυμάτων βρισκόταν σε τελικό στάδιο και σύντομα θα τίθετο σε εφαρμογή.

Όπως πληροφορηθήκαμε το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

(β) Σύμφωνα με επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας προς το Υπουργείο Εσωτερικών, κατά το 2005, για να μπορεί ο Έφορος Σωματείων και Ιδρυμάτων να διεξάγει επαρκή έρευνα πριν δώσει την έγκρισή του για εγγραφή ενός Σωματείου ή Ιδρύματος, θα πρέπει να ζητά την προσκόμιση πιστοποιητικού ποινικού μητρώου από τα ίδια τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματείου ή Ιδρύματος, τα οποία μπορούν να το εξασφαλίζουν από το Αρχηγείο Αστυνομίας. Για το σκοπό αυτό, η Νομική Υπηρεσία υπέδειξε ότι απαιτείται σχετική τροποποίηση του Νόμου.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τις εξελίξεις επί του θέματος.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων. Δεν τηρούνται μητρώα περιουσιακών στοιχείων και μητρώο μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεν έχει υποβληθεί στο Γενικό Λογιστή με αντίγραφο στην Υπηρεσία μας, το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων που προβλέπεται στο σχετικό Κανονισμό Αποθηκών.

Υποδείξαμε ότι η συνεχιζόμενη καθυστέρηση που παρατηρείται στη δημιουργία και ενημέρωση των μητρώων περιουσιακών στοιχείων εγκυμονεί κινδύνους ως προς τη διαφύλαξη της περιουσίας του Κράτους.

Ο Υπουργός Εσωτερικών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι λόγω δραστηκής μείωσης του Γραμματειακού Προσωπικού του Υπουργείου, στο παρόν στάδιο δεν μπορεί να εκτελεστεί η εν λόγω εργασία, ωστόσο θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για δημιουργία των πιο πάνω Μητρώων.

Συμμετοχή Δήμων και Κοινοτικών Συμβουλίων σε ιδιωτικούς οργανισμούς. Το Υπουργείο Εσωτερικών ετοίμασε νομοσχέδια για τροποποίηση του περί Δήμων και του περί Κοινοτήτων Νόμου, ώστε να επιτραπεί στους Δήμους και στα Κοινοτικά Συμβούλια, ύστερα από έγκριση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών (στην περίπτωση των Κοινοτικών Συμβουλίων του Υπουργού Εσωτερικών μόνο), να ιδρύουν ή να συμμετέχουν σε εταιρείες, συνεταιρισμούς, σωματεία ή ιδρύματα, για σκοπούς αξιοποίησης Κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την εκτέλεση έργων κοινής ωφέλειας και για άλλες δραστηριότητες που θα έχουν ως στόχο την ανάπτυξη των Δήμων και των Κοινοτήτων. Για το θέμα αυτό το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 9.3.2010, ζήτησε τις απόψεις της Υπηρεσίας μας, η οποία σε απαντητική επιστολή της, ημερ. 5.5.2010, εξέφρασε μεν τις επιφυλάξεις της, αφού τέτοιες εταιρείες, ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, θα ασχολούνται με θέματα που αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα των Δήμων και των Κοινοτικών Συμβουλίων, χωρίς να διέπονται από τις γενικά αποδεκτές αρχές του διοικητικού δικαίου, καθώς και από τις διάφορες νομοθεσίες του δημοσίου σε τομείς όπως οι προσλήψεις και η ανέλιξη προσωπικού, εισηγήθηκε ωστόσο όπως τουλάχιστον οι δραστηριότητες των πιο πάνω ιδιωτικών οργανισμών περιοριστούν μόνο στην εφαρμογή προγραμμάτων για αξιοποίηση Κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με επιστολές του ημερ. 27.8.2010 και 21.9.2010, το Υπουργείο Εσωτερικών διαφώνησε με την εισήγησή μας να μην επιτρέπεται, πέραν της αξιοποίησης Ευρωπαϊκών Κονδυλίων, η ανάθεση οποιωνδήποτε άλλων δραστηριοτήτων στους πιο πάνω οργανισμούς, αναφέροντας, μεταξύ άλλων, ότι οι εν λόγω οργανισμοί σε καμιά περίπτωση θα μπορούσαν να υποκαταστήσουν το ρόλο και τις αρμοδιότητες των Τοπικών Αρχών.

Ο Υπουργός Εσωτερικών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι τα τροποποιητικά νομοσχέδια είναι ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών όπου θα κληθούν όλοι οι αρμόδιοι για τις απόψεις τους.

Διαχείριση προσφορών και συμβολαίων.

(α) Γενικά. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις στη διαχείριση των προσφορών και συμβολαίων και στην τήρηση των απαραίτητων στοιχείων όπως:

- Δεν τηρείται μητρώο καταχώρισης των εγγυητικών πιστής εκτέλεσης των συμβολαίων, με αποτέλεσμα να μην εξασκεύεται ικανοποιητική παρακολούθηση τους και κάποιες εγγυητικές είχαν λήξει, χωρίς να ζητηθεί η ανανέωσή τους.
- Δεν τηρούνται φάκελοι προσφορών στους οποίους να καταχωρίζεται η αλληλογραφία σχετικά με τις προσφορές και την εκτέλεση των συμβάσεων.

- Το Μητρώο Συμβολαίων δεν ήταν ενημερωμένο με όλες τις συμβάσεις και δεν καταχωρίζονται όλα τα στοιχεία των συμβάσεων.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν ζητήθηκε έγκριση για παράταση των συμβάσεων από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων και δεν απαιτήθηκαν οι ρήτρες καθυστέρησης.

(β) Προσφορές με αρ.12/2009 και 9/2010 για την παροχή υπηρεσιών για την κατάσβεση πυρκαγιών την καλοκαιρινή περίοδο 2010 με τη χρήση τριών ελικοπτέρων. Το Υπουργείο Εσωτερικών προκήρυξε τον Οκτώβριο 2009 ανοικτό διαγωνισμό (αρ.12/2009) για την παροχή υπηρεσιών κατάσβεσης πυρκαγιών για τη θερινή περίοδο του 2010, με τη χρήση τριών ελικοπτέρων, και με εκτίμηση δαπάνης €2.800.000. Λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα προαίρεσης που περιλαμβάνονταν στις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού και συγκεκριμένα τη δυνατότητα αύξησης του αριθμού των ελικοπτέρων σε τέσσερα και επέκτασης της σύμβασης για την επόμενη θερινή περίοδο του 2011, η συνολική εκτίμηση δαπάνης, ανέρχεται σε €7.466.666. Ενώ τα έγγραφα του διαγωνισμού είχαν προμηθευτεί 6 οικονομικοί φορείς, προσφορά υπέβαλε μόνο ο ένας. Τον Μάρτιο 2010, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Εσωτερικών, υιοθέτησε την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης και απέρριψε τη μοναδική προσφορά που υποβλήθηκε, επειδή ο προσφοροδότης είχε παραλείψει να υποβάλει με την προσφορά του τα απαιτούμενα έγγραφα/πληρεξούσιο της εταιρείας, για το άτομο που την υπέγραψε και την κατέθεσε. Ο οικονομικός φάκελος της προσφοράς δεν ανοίχθηκε.

Ενόψει των πιο πάνω, το Υπουργείο Εσωτερικών ζήτησε την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών για εξασφάλιση των εν λόγω υπηρεσιών, με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, με τον μοναδικό προσφοροδότη ο οποίος είχε υποβάλει προσφορά στον προηγούμενο διαγωνισμό που ακυρώθηκε. Κατά την εξέταση του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας εισηγήθηκε όπως για τη διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου ζητηθεί προσφορά και από άλλους προσφοροδότες, για σκοπούς ανάπτυξης ανταγωνισμού και υποβολής ανταγωνιστικών τιμών. Το Συμβούλιο Προσφορών, ενόψει του επείγοντος του θέματος, ενέκρινε το αίτημα του Υπουργείου Εσωτερικών, θέτοντας τις ακόλουθες προϋποθέσεις: Το ποσόν της σύμβασης που θα υπογραφεί να μην υπερβαίνει το αντίστοιχο της εκτίμησης δαπάνης, και η Αναθέτουσα Αρχή να εξασφαλίσει τη συναίνεση του προσφοροδότη για το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου της προσφοράς του που είχε απορριφθεί, και στην περίπτωση που η τιμή της ήταν χαμηλότερη της εκτίμησης δαπάνης, τότε το ποσόν της σύμβασης που θα συμφωνηθεί κατά τη διαπραγμάτευση να μην υπερβαίνει το εν λόγω ποσό. Τελικά, όπως διαπιστώθηκε από το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου της προσφοράς που είχε απορριφθεί, ο προσφοροδότης είχε υποβάλει την ίδια ακριβώς τιμή με τη νέα του προσφορά.

Τον Μάιο 2010 υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών η έκθεση αξιολόγησης/διαπραγμάτευσης του νέου διαγωνισμού (με αρ.9/2010), με εισήγηση για κατακύρωση του διαγωνισμού έναντι €3.222.720 (χωρίς τις προαιρέσεις). Κατά την εξέταση του θέματος ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

- (i) Τα ελικόπτερα που προσφέρθηκαν ήταν εκτός προδιαγραφών, εφ' όσον ήταν πιστοποιημένα να επιχειρούν σε θερμοκρασίες περιβάλλοντος έως και +40°C με άνεμο έως και 38,9 κόμβους, ενώ οι προδιαγραφές απαιτούσαν να είναι ικανά να επιχειρούν έως και +42°C με άνεμο έως και 40 κόμβους. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πιο πάνω όρος είχε περιληφθεί στην προκήρυξη του διαγωνισμού, η οποία είχε δημοσιευθεί στην εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τις ψηλές θερμοκρασίες της Κύπρου κατά τη θερινή περίοδο, η απόκλιση κρίνεται ως ουσιώδης.
- (ii) Η τιμή των €3.222.720 ήταν κατά 15,1% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης για το βασικό πακέτο (€2.800.000), ενώ η τιμή μονάδας για επιπρόσθετες ώρες παροχής υπηρεσιών πυρόσβεσης ήταν υπερβολικά ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης (138,4%) και η τιμή μονάδας για τις επιπλέον μέρες μεταστάθμευσης πολύ ψηλότερη (66,7%).
- (iii) Δεν τηρούνταν οι προϋποθέσεις που έθεσε το Συμβούλιο Προσφορών κατά την έγκριση του αιτήματος για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, εφ' όσον η τιμή που συμφωνήθηκε ήταν ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης.

Ο εκπρόσωπος της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων ανέφερε ότι οι πιο πάνω αποκλίσεις της υποβληθείσας προσφοράς, όπως αυτές είχαν επισημανθεί από την Υπηρεσία μας, ήταν ουσιώδεις, και ως εκ τούτου εισηγήθηκε ακύρωση του διαγωνισμού.

Τελικά, το Συμβούλιο Προσφορών, λαμβάνοντας υπόψη του – μεταξύ άλλων - τις διευκρινίσεις οι οποίες δόθηκαν από την επιτροπή αξιολόγησης και το επείγον του θέματος, αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού έναντι €3.222.720 (για τρία ελικόπτερα για την περίοδο 2010), νοουμένου ότι η Αναθέτουσα Αρχή θα εξασφάλιζε έγκαιρα όλα τα απαιτούμενα έγγραφα/πιστοποιητικά που κρίνονταν ουσιώδη σε σχέση με την προσφορά του επιτυχόντα προσφοροδότη και δεν είχαν υποβληθεί με την προσφορά του.

(γ) Διαγωνισμοί για την προμήθεια και τοποθέτηση προανάμεικτου ασφαλικού σκυροδέματος (πρέμιξ) σε οδικά έργα. Με επιστολή μας τον Ιανουάριο 2010, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών αναφέραμε ότι η Υπηρεσία μας μετά από μελέτη των στοιχείων που μας κοινοποιούνται (έγγραφα διαγωνισμών, εκτιμήσεις δαπάνης, αξιολογήσεις και κατακυρώσεις προσφορών) έχει παρατηρήσει ότι:

Κατά το έτος 2008 και μέχρι τον Ιούνιο του 2009, τόσο οι τιμές προσφορών όσο και οι εκτιμήσεις δαπάνης για τη προμήθεια και τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος συνήθως κυμαίνονταν από €60 έως €70/τόνο. Από τον Ιούνιο του 2009 και μετά, σημειώθηκε σημαντική μείωση στις τιμές μέχρι και €40/τόνο. Δεδομένου ότι η μείωση της τιμής του ασφαλικού σκυροδέματος που μπορεί να δικαιολογηθεί λόγω της διαφοροποίησης των τιμών, στα εργατικά και τα υλικά σύμφωνα με τον τύπο αναπροσαρμογής των τιμών που εφαρμόζεται στα έργα του Δημοσίου δεν ξεπερνά το 12,7%, εγείρεται το ερώτημα πού οφείλεται η μεγάλη μείωση των τιμών και κατά την άποψή μας, τα στοιχεία δημιουργούν, εύλογες ενδείξεις ότι κατά την περίοδο πριν τον Ιούνιο του 2009 δεν λειτουργούσε υγιής ανταγωνισμός.

Τον Ιούνιο του 2010, ο Γενικός Διευθυντής μας πληροφόρησε τα ακόλουθα αναφορικά με τις παρατηρήσεις μας.

- (i) Οι επιπτώσεις που παρουσιάζονται στην κυπριακή οικονομία εξαιτίας της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης πιθανόν να οδήγησαν ορισμένες εταιρείες σε σημαντική πτώση των τιμών και κατά συνέπεια την κατακόρυφη μείωση των υπερκερδών, για να επιτύχουν σε διαγωνισμούς του δημοσίου ώστε να εξασφαλίσουν περισσότερα έσοδα για να διατηρήσουν τη συνέχιση της λειτουργίας των εταιρειών τους.
- (ii) Η δημιουργία ενός ακόμη εργοστασίου παραγωγής ασφαλικού σκυροδέματος, πιθανόν να έχει αυξήσει τον ανταγωνισμό, ιδιαίτερα κατά την αρχική περίοδο της λειτουργίας του, η οποία υπολογίζεται περί τα μέσα του προηγούμενου έτους.
- (iii) Για να διερευνηθεί το θέμα της λογικότητας των τιμών χρειάζεται να γίνει μια διαχρονική και λεπτομερής ανάλυση της μεταβολής των τιμών του ασφαλικού σκυροδέματος σε συνάρτηση με το κόστος (εργατικά και υλικά) και τα κέρδη.

Τέλος εισηγείται ότι, το ενδεχόμενο ύπαρξης προσυνεννοήσεων σε ότι αφορά τον καθορισμό των τιμών πρέπει να εξεταστεί από την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού που είναι η καθ' ύλην αρμόδια Υπηρεσία.

Μέρος Β

Κατ' αποκοπή υπερωριακή αμοιβή στους Διοικητικούς Λειτουργούς. Δεδομένης της σημαντικής δαπάνης που απαιτείται για την καταβολή μηνιαίας κατ' αποκοπή υπερωριακής αμοιβής στους Διοικητικούς Λειτουργούς, οι οποίοι υπηρετούν στις Επαρχιακές Διοικήσεις, η Υπηρεσία μας σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της εισηγήθηκε όπως το όλο θέμα επανεξεταστεί από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών ώστε, σε συνεργασία με τις Επαρχιακές Διοικήσεις, να προσδιοριστούν οι πραγματικές ανάγκες και να επανακαθοριστούν οι όροι και οι προϋποθέσεις για την καταβολή της πιο πάνω αμοιβής. Για το σκοπό αυτό, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ανέλαβε τη διεξαγωγή σχετικής μελέτης. Πληροφορηθήκαμε ότι δύο Επαρχιακές Διοικήσεις δεν υπέβαλαν τα στοιχεία που ζητήθηκαν και το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Οικονομική βοήθεια σε κατοίκους ορεινών περιοχών με υψόμετρο 600 μέτρων και άνω. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την κατανομή του ποσού που εγκρίνεται κάθε χρόνο από το Υπουργικό Συμβούλιο, για οικονομική βοήθεια στους κατοίκους ορεινών περιοχών, εμπεριέχουν κινδύνους καταβολής χορηγιών σε μη δικαιούχους ή και οικειοποίησης δημόσιου χρήματος. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι θα πρέπει να εισαχθούν τέτοιες διαδικασίες ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι όσοι τυγχάνουν επιχορήγησης είναι δικαιούχοι.

Το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του προς το Υπουργείο Οικονομικών, εξέφρασε την άποψη ότι τέτοιες διαδικασίες θα μπορούσαν να τηρηθούν μόνο από την Υπηρεσία Χορηγιών του Υπουργείου Οικονομικών, στο οποίο ανήκει και το σχετικό κονδύλι. Το Υπουργείο Οικονομικών δεν συμφώνησε με την εισήγηση του Υπουργείου Εσωτερικών, λόγω, όπως αναφέρθηκε, του ψηλού διοικητικού κόστους και του μεγάλου όγκου εργασίας στην εν λόγω Υπηρεσία.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών για τα μέτρα που προτίθεται να πάρει ώστε να διασφαλιστεί ότι όσοι τυγχάνουν επιχορήγησης είναι δικαιούχοι.

Ο Υπουργός Εσωτερικών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να ασκείται ο απαραίτητος έλεγχος και να τυγχάνουν της βοήθειας οι πραγματικά δικαιούχοι. Επίσης το Υπουργείο Εσωτερικών εμμένει στην άποψη ότι η όλη διαδικασία θα πρέπει να αναληφθεί από την Υπηρεσία Χορηγιών του Υπουργείου Οικονομικών, γι' αυτό το θέμα θα επανασυζητηθεί.

Αναθεώρηση του Νόμου περί Ρύθμισης της Κατασκευής, Καθιδρύσεως και Λειτουργίας Πρατηρίων Πετρελαιοειδών. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, με στόχο τη ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν στο σχεδιασμό, κατασκευή και επιθεώρηση των εγκαταστάσεων των πετρελαιοειδών, το Υπουργείο Εσωτερικών ανέλαβε να ετοιμάσει προσχέδιο νομοσχεδίου με εισηγήσεις ως προς τον τρόπο που μπορεί να τροποποιηθούν οι περί Ρύθμισης της Κατασκευής, Καθιδρύσεως και Λειτουργίας Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμοι, με σκοπό την απόδοση αρμοδιότητας στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική λειτουργία και εποπτεία των πρατηρίων πετρελαιοειδών από εξειδικευμένους αναφορικά με το θέμα λειτουργούς.

Λόγω της λειτουργίας πολλών πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς να έχει εκδοθεί γι' αυτά άδεια λειτουργίας, έχουμε επισημάνει ότι η αναθεώρηση της πιο πάνω νομοθεσίας πρέπει να επισπευθεί.

Ο Υπουργός Εσωτερικών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι η τροποποίηση της νομοθεσίας για τα πρατήρια πετρελαιοειδών προωθείται από την Υπηρεσία Ενέργειας του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, σε συνεννόηση και συντονισμό με το Υπουργείο Εσωτερικών και τους Επάρχους και το τροποποιητικό νομοσχέδιο αναμένεται ότι θα υποβληθεί στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο μέχρι τέλος του 2010.

4.38 ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

Μέρος Α

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στις Επαρχιακές Διοικήσεις, τα καθυστερημένα έσοδά τους, τα οποία αφορούν κυρίως σε δόσεις ενοικιαγοράς οικοπέδων, ενοίκια καταστημάτων σε συνοικισμούς αυτοστεγάσεων και έξοδα κατεδαφίσεων, ανέρχονταν στις 31.12.2009 σε €1.006.541 σε σύγκριση με €758.290 στις 31.12.2008.

Ο Έπαρχος Πάφου, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι η αύξηση που παρουσιάζεται στα καθυστερημένα έσοδα της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου αφορά στα νέα συμβόλαια που έχουν προστεθεί κατά το 2009 ενώ για τις καθυστερήσεις προηγούμενων ετών ενεργοποιούνται οι απαιτούμενες διαδικασίες εξόφλησης.

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο των λογαριασμών καταθέσεων στις 31.12.2009 ανερχόταν σε €18.939.779. Σε πολλές περιπτώσεις τα υπόλοιπα αφορούν κρατήσεις εργολάβων, καταθέσεις Κοινοτικών Συμβουλίων για αναπτυξιακά έργα ή αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων που εκκρεμούν για πολλά χρόνια. Υποδείξαμε ότι οι καταθέσεις δεν πρέπει να παραμένουν πέραν από την περίοδο για την οποία απαιτούνται

και οποιαδήποτε ποσά παραμένουν αζήτητα για περίοδο πέραν των πέντε χρονών πρέπει να μεταφέρονται στα έσοδα του Κράτους.

Ο Έπαρχος Πάφου, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι κατά το 2010 έχει μεταφερθεί στα έσοδα του Κράτους ποσό ύψους €72.941, το οποίο αφορούσε σε αζήτητες καταθέσεις πέραν των πέντε χρονών ενώ μεγάλα ποσά κρατήσεων που αφορούν σε προσωπικούς λογαριασμούς θα επιστραφούν στους δικαιούχους.

Άδειες Οικοδομών/διαίρεσης γης.

(α) Καθυστερημένες αιτήσεις. Στις 31.12.2009 εκκρεμούσε στις Επαρχιακές Διοικήσεις η εξέταση μεγάλου αριθμού αιτήσεων για έκδοση αδειών οικοδομής και διαίρεσης γης. Προς απάμβλυνση των προβλημάτων και των καθυστερήσεων που παρατηρούνται κατά την εξέταση των πιο πάνω αιτήσεων εισηγηθήκαμε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τη μηχανογράφηση των διαδικασιών παραλαβής, εξέτασης, παρακολούθησης και έκδοσης των αδειών, με την εφαρμογή ολοκληρωμένου μηχανογραφικού προγράμματος.

Ο Έπαρχος Πάφου, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, μας ενημέρωσε ότι η προσπάθεια μηχανογράφησης των αιτήσεων που άρχισε στην Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου κατά το 2008 συνεχίζεται και αναμένεται ότι με την απασχόληση του ειδικευμένου προσωπικού της Μονάδας Πληροφορικής η όλη προσπάθεια θα έχει καλύτερα αποτελέσματα. Ο Έπαρχος Λευκωσίας, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι στην Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας έχει δημιουργηθεί μία μηχανογραφημένη βάση δεδομένων η οποία έχει τη δυνατότητα να ενσωματωθεί σε ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα. Επίσης ο Έπαρχος Λάρνακας ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το Σεπτέμβριο του 2009 αποφασίστηκε η συγκρότηση ομάδας λειτουργών από τις Επαρχιακές Διοικήσεις για αξιολόγηση και καταγραφή των αναγκών ώστε να προωθηθεί η προκήρυξη προσφορών για ετοιμασία ενός ολοκληρωμένου λογισμικού.

(β) Αιτήσεις αδειών οικοδομής που έχουν εξεταστεί χωρίς την καταβολή των σχετικών τελών. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε από την Υπηρεσία μας διαπιστώθηκε ότι σημαντικός αριθμός αιτητών για έκδοση άδειας οικοδομής δεν είχαν καταβάλει τα σχετικά τέλη για να εξασφαλίσουν την άδεια οικοδομής, παρόλο που οι αιτήσεις τους είχαν εξεταστεί και διεκπεραιωθεί. Εισηγηθήκαμε όπως γίνουν επιτόπιοι έλεγχοι για να εξακριβωθεί κατά πόσο οι αιτητές αυτοί έχουν προχωρήσει παράνομα στην ανέγερση των οικοδομών ώστε να ληφθούν εναντίον τους τα κατάλληλα μέτρα όπως προνοείται στη σχετική νομοθεσία.

Επειδή για την εξέταση των αιτήσεων απαιτείται αρκετός χρόνος και το διοικητικό κόστος που το Δημόσιο επωμίζεται είναι σημαντικό, εισηγηθήκαμε επίσης, όπως, επιπρόσθετα από τα τέλη έκδοσης άδειας οικοδομής, εξεταστεί το ενδεχόμενο θεσμοθέτησης ενός σταθερού ποσού ως τέλους εξέτασης αιτήσεων για άδειες οικοδομής /διαίρεσης γης, που θα εισπράττεται κατά την υποβολή των αιτήσεων.

Μέρος Β

Άδειες πώλησης οινοπνευματωδών ποτών. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας αριθμός υποστατικών, στα οποία πωλούνται οινοπνευματώδη ποτά, δεν ανανεώνουν την άδεια πώλησης σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Πώλησης Οινοπνευματωδών Ποτών Νόμου.

Για σκοπούς αποκέντρωσης, μείωσης των διοικητικών εξόδων, αλλά και για πιο αποτελεσματικό έλεγχο και παρακολούθηση της έκδοσης αδειών, εισηγηθήκαμε όπως, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών, μελετηθεί το ενδεχόμενο ανάθεσης της έκδοσης των πιο πάνω αδειών στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών και άδειες αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Μεγάλος αριθμός πρατηρίων πετρελαιοειδών και υποστατικών αποθήκευσης πετρελαιοειδών λειτουργούν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την άδεια που προνοείται στη σχετική νομοθεσία. Σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, η μη εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας αποτελεί ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με το άρθρο 11 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου.

Ο Έπαρχος Λεμεσού, τον Δεκέμβριο του 2008, ενημέρωσε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών ότι σύμφωνα με το σκεπτικό απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, δημιουργείται θέμα αρμοδιότητας για την έκδοση αδειών λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών επειδή άδειες εκδίδονται και από τα Κοινοτικά Συμβούλια σύμφωνα με τον Περί Κοινοτήτων Νόμο. Ο Έπαρχος εισηγήθηκε όπως το θέμα τεθεί ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα για νομοθετική ρύθμιση ή να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης για διαμόρφωση ενιαίας και αποτελεσματικής πολιτικής χειρισμού του. Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε ως προς την έκβαση του θέματος.

Πιστοποιητικά έγκρισης. Δεν εξασκείται έλεγχος ως προς το κατά πόσο έχουν εκδοθεί πιστοποιητικά έγκρισης για όλες τις οικοδομές που έχουν αποπερατωθεί, με αποτέλεσμα να μη λαμβάνονται τα μέτρα που προνοούνται στη σχετική νομοθεσία και να μην εισπράττονται τα τέλη που προβλέπονται στους σχετικούς Κανονισμούς. Υποδείξαμε ότι η μη έκδοση πιστοποιητικού έγκρισης έχει ως επακόλουθο και την απώλεια σημαντικών άλλων εσόδων που προβλέπονται σε άλλες νομοθεσίες, όπως στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο, τον περί Δήμων Νόμο και τον περί Κοινοτήτων Νόμο.

Ο Έπαρχος Αμμοχώστου, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι τώρα είναι διαθέσιμο το απαραίτητο προσωπικό για την έγκαιρη έκδοση των πιστοποιητικών τελικής έγκρισης και αναμένεται ότι οι καθυστερήσεις που παρατηρήθηκαν δεν θα επαναληφθούν.

Ο Έπαρχος Πάφου, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για βελτίωση των διαδικασιών και σημείωσε ότι η καθυστέρηση στις πλείστες περιπτώσεις οφείλεται στους ενδιαφερόμενους οι οποίοι δεν ακολουθούν ακριβώς τα εγκρινόμενα σχέδια και δεν τηρούν τους σχετικούς όρους.

Μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας. Στις επαρχίες λειτουργούν διάφορα κέντρα ψυχαγωγίας, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, και πιθανό να μην έχουν προβεί στην εγγραφή όλων των μηχανών παιγνιδιού και ψυχαγωγίας, βάσει του Νόμου 32(Ι)/96.

Για σκοπούς αποκέντρωσης, μείωσης των διοικητικών εξόδων αλλά και για πιο αποτελεσματικό έλεγχο και παρακολούθηση της έκδοσης των αδειών και της είσπραξης των τελών εγγραφής εισηγηθήκαμε όπως σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών μελετηθεί το ενδεχόμενο ανάθεσης της διαδικασίας που αφορά στις μηχανές παιγνιδιού και ψυχαγωγίας στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας περί διενέργειας εράνων. Στα πλαίσια αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας που διέπει τη διενέργεια εράνων, η Υπηρεσία μας υπέβαλε εισηγήσεις και υπέδειξε μέτρα που χρειάζεται να ληφθούν για περιορισμό των ανεξέλεγκτων εράνων και έλεγχου του τρόπου διάθεσης του προϊόντος από τους εράνους. Το Υπουργείο Εσωτερικών ετοίμασε προσχέδιο νομοσχεδίου το οποίο στάληκε από το 2007 στα εμπλεκόμενα μέρη για απόψεις, το Υπουργείο Οικονομικών όμως δεν έχει υποβάλει ακόμα τις απόψεις του, και το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Εκτέλεση έργων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, ο προϋπολογισμός κάθε χρόνου προβλέπει την εκτέλεση μεγάλου αριθμού πολύ μικρών έργων σε όλες σχεδόν τις Κοινότητες. Ως αποτέλεσμα, προκύπτουν σημαντικά έξοδα για μετακινήσεις των συνεργείων και δυσχεραίνεται ο ορθολογιστικός προγραμματισμός, η αποτελεσματική επίβλεψη και ο έλεγχος των δαπανών τόσων πολλών μικρών έργων. Επίσης όπως διαπιστώθηκε λόγω μειωμένων πιστώσεων, τα έργα αναγκαστικά εκτελούνται τμηματικά, με αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις να παραμένουν ημιτελή για πολλά χρόνια.

Εισηγηθήκαμε όπως το όλο θέμα μελετηθεί ώστε να μειωθεί ο πολυτεμαχισμός των έργων.

4.39 ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Τμήματος για το έτος 2009 προνοούσε έσοδα €365,8 εκ. (€347,3 εκ. το 2008) και δαπάνες €166 εκ. (€119,8 εκ. το 2008). Τα πραγματικά έσοδα για το έτος ανήλθαν στα €144,6 εκ. σε σύγκριση με €293,3 εκ. το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €148,7 εκ. ή 50,7% και οι δαπάνες στα €160,9 εκ. σε σύγκριση με €114,4 εκ. το 2008 σημειώνοντας αύξηση 40,6%. Η μείωση των εσόδων του Τμήματος κατά το 2009, οφείλεται στα μειωμένα έσοδα από τέλη και δικαιώματα τα οποία ανήλθαν σε

€135,8 εκ. σε σύγκριση με €285,2 εκ. το 2008, λόγω κυρίως του μειωμένου αριθμού των μεταβιβάσεων ακίνητης ιδιοκτησίας, καθώς και των υποθηκεύσεων. Η αύξηση των δαπανών κατά €46,5 εκ. οφείλεται κυρίως σε αύξηση των εξόδων που αφορούν σε αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις γης και σε υπερωρίες υπαλλήλων.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, τα καθυστερημένα έσοδα, που αφορούν κυρίως σε μισθώματα κρατικής γης και στη συνεισφορά Δήμων και Κοινοτήτων για πολεοδομικά έργα, ανήλθαν στις 31.12.2009 σε €8.780.414 σε σύγκριση με €7.563.344 το 2008.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι αναφορικά με τα καθυστερημένα μισθώματα, το Τμήμα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για είσπραξή τους και στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των μισθωτών αυτές παραπέμπονται στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων. Σ' ότι αφορά τα καθυστερημένα έσοδα των Κλάδων Αιτήσεων, Επιτόπιων Ερευνών και Δηλώσεων τίθεται σημείωση στις σχετικές εγγραφές, ώστε να μην επιτρέπεται καμιά δικαιοπραξία προτού καταβληθούν τα σχετικά δικαιώματα. Επίσης το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο νομοσχεδίου με το οποίο θα ρυθμίζεται η επιβολή τόκου υπερημερίας στα οφειλόμενα δικαιώματα ή τέλη, σύμφωνα με τον περί του Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμο αρ. 167(I)/2006 και ο τρόπος είσπραξης του ποσού με την πώληση του ακινήτου σε δημόσιο πλειστηριασμό. Το σχετικό προσχέδιο νομοσχεδίου υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 24.4.2008 και όπως πληροφορηθήκαμε έτυχε νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία και αναμένεται να προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Απώλεια εσόδων. Όπως προκύπτει από διάφορες περιπτώσεις, οι οποίες αναφέρονται σε επόμενες παραγράφους της παρούσας Έκθεσης, η ετήσια απώλεια εσόδων του Τμήματος ανέρχεται σε σημαντικά ποσά. Συγκεκριμένα, από τη μη αναθεώρηση των τελών και δικαιωμάτων, το ύψος των οποίων καθορίστηκε το 1979, η απώλεια όπως υπολογίστηκε τότε (2005) από το Τμήμα ανέρχεται σε πέραν των €6,8 εκ. το χρόνο. Από τα κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο η απώλεια υπολογίζεται σε €304.000 περίπου, ετήσια. Πολύ σημαντική απώλεια εσόδων προέρχεται επίσης και από τη μη αναθεώρηση των μισθωμάτων κρατικής γης στο επίπεδο του αγοραίου ενοικίου, όπως προνοείται στους περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.

Επιπρόσθετα, λόγω της μη εκτίμησης από το Τμήμα της αξίας των βιομηχανικών περιοχών και των ξενοδοχείων που έχουν ανεγερθεί σε κρατική γη, προκύπτει σημαντική απώλεια εσόδων όσον αφορά στο φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας. Η εκτίμηση έχει γίνει μόνο στην Επαρχία Λεμεσού, όπου τα ανάλογα έσοδα ανέρχονται γύρω στα €68.000 – €85.000 ετησίως.

Καθυστέρηση στην είσπραξη μισθωμάτων κρατικής γης. Σε αρκετές περιπτώσεις η είσπραξη των ετήσιων μισθωμάτων καθυστερεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, χωρίς να κινείται η διαδικασία λήψης δικαστικών μέτρων ή ακύρωσης των μισθώσεων, ενώ αρκετές περιπτώσεις παραπέμφθηκαν στον Γενικό Εισαγγελέα. Στις 31.12.2009 εκκρεμούσαν καθυστερημένα μισθώματα ύψους €4.494.491 για περίοδο μέχρι και 10 ετών. Σε προηγούμενες μας Εκθέσεις αναφέρονται ορισμένα παραδείγματα, τα οποία επαναλαμβάνονται και στην παρούσα Έκθεση ως ενδεικτικά της κατάστασης.

(α) Συγκεκριμένη εταιρεία στην Πάφο οφείλει καθυστερημένα ενοίκια από εκμίσθωση κρατικής γης, ύψους €270.959, για την περίοδο 1993-2009. Σημειώνεται ότι η εταιρεία προβαίνει σε παράνομη χρήση άλλης κρατικής γης. Ζητήσαμε από το Διευθυντή του Τμήματος όπως λάβει τα αναγκαία μέτρα για άρση της παράνομης επέμβασης και είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία επιδιαιτησίας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης Μίσθωσης.

(β) Σε συγκεκριμένη εταιρεία εκμισθώθηκε στις 5.2.1987 κρατική γη στο Παραλίμνι συνολικής έκτασης 20.736 τ.μ., για την ανέγερση ξενοδοχείου δυναμικότητας 300 κλινών, με ετήσιο μίσθωμα €15.377 (£9.000) και αναπροσαρμογή του κάθε 5 χρόνια μετά την πάροδο της πρώτης δεκαετίας. Η μισθώτρια εταιρεία με την δικαιολογία ότι παρουσιάζεται κρίση στην τουριστική βιομηχανία δεν έχει καταβάλει τα οφειλόμενα ενοίκια ύψους €156.085 πλέον τόκους, που αφορούν στην περίοδο 2003-2009, ενώ έχει καταστεί πληρωτέο, στις 5.2.2010, το ενοίκιο για το 2010 ύψους €54.322. Η υπόθεση παραπέμφθηκε στη Νομική Υπηρεσία τον Απρίλιο του 2005 και όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής εκκρεμεί.

(γ) Σε συγκεκριμένη εταιρεία στη Λεμεσό εκμισθώθηκε το Φεβρουάριο 1993 κρατική γη έκτασης 3.880 τμ., για τουριστικούς σκοπούς με ετήσιο μίσθωμα €7.962 (£4.660) και αναθεώρησή του κάθε πέντε χρόνια. Η μισθώτρια εταιρεία αρνείται να καταβάλει τα οφειλόμενα ενοίκια ύψους €128.145 πλέον τόκους, που αφορούν στην περίοδο 2005-2009, ενώ στις 19.2.2010, έχει καταστεί πληρωτέο το ενοίκιο για το 2010 ύψους €25.629. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, η υπόθεση παραπέμφθηκε στη Νομική Υπηρεσία στις 2.12.2008 για λήψη δικαστικών μέτρων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι στην είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων θα συμβάλει η μηχανογράφηση του αρχείου συμβάσεων μίσθωσης/αδειών χρήσης της κρατικής γης, που ήδη, έχει αρχίσει. Όσοι μισθωτές δεν καταβάλλουν έγκαιρα τα σχετικά μισθώματα, παραπέμπονται στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για λήψη μέτρων.

Καθυστέρηση στην είσπραξη της συνεισφοράς των Δήμων/Κοινοτήτων για Πολεοδομικά έργα. Σε αρκετές περιπτώσεις το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας καταβάλλει τις σχετικές αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις γης, που αφορούν σε πολεοδομικά έργα περιλαμβανομένης της συνεισφοράς των Δήμων/Κοινοτήτων που τους αναλογεί, χωρίς την εκ των προτέρων είσπραξη από αυτούς του ανάλογου ποσού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο Δήμος Λεμεσού οφείλει στο Τμήμα, ως συνεισφορά του για απαλλοτριώσεις για πολεοδομικά έργα, ποσό ύψους €622.903 για την περίοδο 2005-2009, ενώ ο Δήμος Στροβόλου οφείλει για τον ίδιο σκοπό το ποσό των €420.936 για την περίοδο 2004-2009 και το Κοινοτικό Συμβούλιο Περβολιών το ποσό των €642.669 για την περίοδο 2007-2009.

Η άποψη του Τμήματος είναι ότι το θέμα της συνεισφοράς, αφορά αποκλειστικά στις απαλλοτριούσες Αρχές, οι οποίες πρέπει να φροντίζουν να εισπράττουν έγκαιρα τη συνεισφορά των Δήμων/Κοινοτήτων και να τη διαβιβάζουν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για να προβαίνει στην πληρωμή των αποζημιώσεων. Επιπρόσθετα ο Διευθυντής εισηγείται και συμφωνούμε με την εισήγησή του, όπως τα ποσά που χρωστούν οι Δήμοι/Κοινοότητες αφαιρούνται από την ετήσια χορηγία που τους παραχωρείται για κάθε επόμενο έτος.

Αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων. Παρατηρήθηκε ότι τα τέλη και δικαιώματα που εισπράττονται από το Τμήμα με βάση το Νόμο δεν ανταποκρίνονται στο πραγματικό κόστος για την παροχή των υπηρεσιών, λαμβανομένων υπόψη των μισθών, επιδομάτων και άλλων σχετικών δαπανών. Η τελευταία αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων έγινε με το Νόμο 66/79. Προσχέδιο νομοσχεδίου για αναθεώρηση των τελών και δικαιωμάτων, το οποίο ετοίμασε το Τμήμα (2001), εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και κατατέθηκε στη Βουλή το 2005, ακολούθως αποσύρθηκε από την Κυβέρνηση, αφού, όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, κατά τη συζήτηση του στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, έγιναν τέτοιες διαφοροποιήσεις από πλευράς Βουλής που, αν το νομοσχέδιο προχωρούσε για ψήφιση, θα υπήρχε όχι αύξηση, αλλά σημαντική μείωση των εσόδων του Κράτους. Η αύξηση των εσόδων του Τμήματος από την προτεινόμενη αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων υπολογιζόταν να είναι πέραν των €6,8 εκ. ετησίως.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι δεν έχει ετοιμαστεί νέο νομοσχέδιο για την αναθεώρηση τελών και δικαιωμάτων λόγω προώθησης άλλων νομοσχεδίων στα οποία δόθηκε προτεραιότητα. Όσον αφορά, όμως, τα χωρομετρικά τέλη και δικαιώματα, υποβλήθηκε στις 21.1.2010 πρόταση στο Υπουργείο Εσωτερικών για έγκριση και προώθησή της στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε επίσης ότι η ακριβής απώλεια κρατικών εσόδων λόγω της μη αναθεώρησης των τελών και δικαιωμάτων, δεν είναι δυνατόν να υπολογισθεί προτού οριστικοποιηθεί το ύψος των νέων τελών και δικαιωμάτων.

Συσσωρευμένη εργασία στο Τμήμα - Ανάθεση εργασίας εκτός ωρών Γραφείου. Παρόλο που η διεκπεραίωση εργασίας εκτός του κανονικού ωραρίου, έναντι αμοιβής με το τεμάχιο και υπερωριακά, συνεχίστηκε και κατά το έτος 2009, εξακολουθεί να παρατηρείται αύξηση της συσσωρευμένης εργασίας στο Τμήμα. Συγκεκριμένα, στις 31.12.2009 εκκρεμούσαν συνολικά 44.326 υποθέσεις στους Κλάδους Επιτόπιων Ερευνών, Χωρομετρίας, Χαρτογραφίας και Ελεγκτών του Τμήματος, σε σύγκριση με 45.999 το 2008, 40.878 το 2007, 34.738 το 2006 και 29.310 το 2005, δηλαδή κατά τα τελευταία πέντε έτη σημειώθηκε αύξηση 51% περίπου της συσσωρευμένης εργασίας, ενώ κατά την ίδια περίοδο δαπανήθηκε συνολικό ποσό €16.967.191 για υπερωρίες. Συγκεκριμένα, το σύνολο των επιδομάτων για υπηρεσία πέραν από τις συνήθειες

ώρες εργασίας ανήλθε κατά το 2009 σε €3.905.829, σε σύγκριση με €2.513.177 το 2008, €3.436.165 το 2007, €3.437.563 το 2006 και €3.674.457 το 2005.

Εκφράσαμε την άποψη ότι το θέμα των υπερωριών στο Τμήμα θα πρέπει να επανεξεταστεί, εφόσον η συσσωρευμένη εργασία στους διάφορους Κλάδους όχι μόνο δεν μειώνεται αλλά, αντίθετα, αυξάνεται, με συνεπακόλουθο το Δημόσιο να επιβαρύνεται με εκατομμύρια ευρώ για υπερωρίες, σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης του όγκου εργασίας, χωρίς στην πράξη να διαφαίνονται προοπτικές επίλυσης του προβλήματος.

Για απάμβλυνση του προβλήματος, εισηγηθήκαμε, μεταξύ άλλων, όπως ληφθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες περιλαμβανομένης της απλοποίησης των διαδικασιών εκεί όπου δικαιολογείται και όπως, μεταξύ άλλων, εξεταστεί το ενδεχόμενο να προωθηθεί περαιτέρω η ανάθεση χωρομετρικών εργασιών στον ιδιωτικό τομέα, στα πλαίσια του περί Χωρομετρίας Νόμου του 2005, Ν.67(Ι)/2005, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2006. Επιπρόσθετα, και δεδομένου ότι οι πλείστες από τις εκκρεμούσες υποθέσεις αφορούν στον Κλάδο Χωρομετρίας, εισηγηθήκαμε όπως προωθηθεί με ταχύτερους ρυθμούς το έργο της επαναχωρομέτρησης, το οποίο θα συμβάλει σημαντικά στην αύξηση της παραγωγικότητας των χωρομετρικών συνεργείων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι το Τμήμα λαμβάνει μέτρα για απλοποίηση των διαδικασιών και αναμένει από άλλα κυβερνητικά Τμήματα και τις Επαρχιακές Διοικήσεις, να ανταποκριθούν στην έκκληση του και να αναθέτουν σε ιδιώτες τις χωρομετρικές εργασίες κυρίως, για μεγάλα έργα. Ανέφερε επίσης ότι οι λόγοι για τους οποίους υπάρχει συσσωρευμένη εργασία η οποία κατ' επέκταση πρέπει να εκτελεστεί υπερωριακά, είναι η συνεχής αύξηση της εισερχόμενης εργασίας, η απασχόληση αριθμού μόνιμου προσωπικού για τη μηχανογράφηση και το έργο της επαναχωρομέτρησης, η συνεχής ανάθεση εργασιών προτεραιότητας από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα, η μη πλήρωση αριθμού κενών θέσεων και η έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας οικιστικών μονάδων κυβερνητικών οικισμών και συνοικισμών αυτοστέγασης, σε δικαιούχους εκτοπισθέντες.

Καταγγελίες για παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη. Παρά το ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, Επαρχιακές Διοικήσεις πληροφόρησαν τα αρμόδια Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία για παράνομες επεμβάσεις σε κρατική γη, οι οποίες διαπιστώθηκαν κατόπιν επιτόπιας εξέτασης από λειτουργούς τους ή/και από καταγγελίες που έγιναν προς τον Έπαρχο από ιδιώτες, ωστόσο το Τμήμα καθυστερεί να προβεί σε διερεύνηση των περιπτώσεων αυτών, ώστε να ληφθούν μέτρα για άρση των επεμβάσεων αυτών, με αποτέλεσμα το πρόβλημα των παράνομων επεμβάσεων να προσλαμβάνει συνεχώς μεγαλύτερες διαστάσεις.

Επίσης σε περιπτώσεις παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη, για τις οποίες υπάρχει σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το Τμήμα καθυστερεί να εξακριβώσει κατά πόσο υπήρξε συμμόρφωση ή όχι με τις σχετικές αποφάσεις, ή/και τη λήψη μέτρων για άρση των επεμβάσεων.

Επισημάνσαμε ότι η ανοχή έναντι οποιωνδήποτε παράνομων επεμβάσεων σε κρατική γη, εκτός του ότι συντελεί στην παγίωση τους, δυνατόν να εκληφθεί και ως αδυναμία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση τους και ενθαρρύνει, αντί να αποτρέπει, την επανάληψή τους.

Υποδείξαμε ότι θα πρέπει να υιοθετηθούν το συντομότερο μηχανισμοί για προστασία της κρατικής γης και να ληφθούν άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα εναντίον αυτών που παρανομούν και όπως μελετηθούν τρόποι ώστε να καταστεί ασφαλές το σύστημα παρακολούθησης και υλοποίησης των σχετικών αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου. Για το σκοπό αυτό εισηγηθήκαμε όπως, συσταθεί ομάδα από λειτουργούς του Τμήματος οι οποίοι να μελετήσουν το όλο θέμα και παράλληλα σε κάθε Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο, ορισθεί συγκεκριμένος λειτουργός ο οποίος να χειρίζεται, κατά προτεραιότητα, θέματα επεμβάσεων σε κρατική γη. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως, σε περιπτώσεις αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου όπου επηρεάζονται άμεσα τα έσοδα του Κράτους, να ενημερώνεται, μεταξύ άλλων, το Λογιστήριο του Τμήματος το οποίο να παρακολουθεί την είσπραξη των οφειλών.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω:

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 30.7.2008 αποφάσισε, μεταξύ άλλων, την καταβολή ενδιάμεσων οφελών από συγκεκριμένους ιδιώτες για παράνομη κατοχή και χρήση κρατικής γης και άρση

της επέμβασης. Μέχρι σήμερα το Τμήμα δεν έχει προβεί σε επιτόπια εξέταση για εξακρίβωση του τερματισμού της παράνομης κατοχής και χρήσης της κρατικής γης, ενώ παρατηρήθηκε ότι, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις υπολογίστηκαν και καταβλήθηκαν τα ενδιάμεσα οφέλη, σε άλλες το θέμα των ενδιάμεσων οφελών εκκρεμεί, ενώ σε δύο συγκεκριμένες περιπτώσεις ο φάκελος αδικαιολόγητα παραμερίστηκε στην αποθήκη, χωρίς να υπολογιστούν και εισπραχθούν ενδιάμεσα οφέλη, για την παράνομη κατοχή και χρήση της κρατικής γης, για την περίοδο 1990-2008 και 2000-2008, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

(β) Πρόσωπο επενέβη από το 1988 σε κρατική γη στην Αραδίππου και ανέγειρε δύο κτηνοτροφικά υπόστεγα. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του ημερ. 10.1.2001 απέρριψε σχετικό αίτημά του για εκμίσθωση του μέρους της κρατικής γης στο οποίο ήδη παρενέβη, δεδομένου ότι η ζητούμενη κρατική γη βρίσκεται σε περιοχή όπου δεν επιτρέπεται η ανέγερση κτηνοτροφικών υποστατικών. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας προέβηκε στην αναγκαία χωρομετρική εργασία το Μάρτιο του 2009 (είκοσι και πλέον έτη από την επέμβαση και οκτώ και πλέον έτη από τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου), με την οποία εξακριβώθηκε ότι ο αιτητής/επεμβασίας δεν συμμορφώθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Εκκρεμεί η λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του, όπως προέβλεπε η εν λόγω απόφαση.

(γ) Οικογένεια επενέβη παράνομα σε τεμάχιο κρατικής γης στο χωριό Πάνω Κυβίδες Λεμεσού χρησιμοποιώντας το για κτηνοτροφικούς σκοπούς, από το 1976. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 15.9.2004, απέρριψε σχετική αίτηση μέλους της πιο πάνω οικογένειας για εκμίσθωση κρατικής γης, περιλαμβανομένου του συγκεκριμένου τεμαχίου γης.

Παρά το γεγονός ότι εξακριβώθηκε από το Τμήμα η πιο πάνω επέμβαση η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα, δεν λήφθηκαν δικαστικά μέτρα εναντίον του, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με σκοπό την άρση της επέμβασης. Σημειώνεται ότι υποβλήθηκε σχετική αίτηση το 2006 για ανταλλαγή της κρατικής γης στην οποία επεμβαίνει, με άλλο ιδιόκτητο τεμάχιο γης στην ίδια περιοχή, η οποία εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι το Τμήμα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για διερεύνηση των περιπτώσεων επεμβάσεων, ούτως ώστε να παραπέμπονται έγκαιρα στο Γενικό Εισαγγελέα, για λήψη μέτρων.

Μισθώσεις κρατικών γαιών. Αρκετές περιπτώσεις μισθώσεων κρατικής γης εξακολουθούν να παρουσιάζουν διάφορα προβλήματα, όπως καθυστέρηση στην πληρωμή των ενοικίων, μη συμμόρφωση των μισθωτών με τους σχετικούς όρους των συμβάσεων, μη υπογραφή συμβάσεων, κ.ά. Ζητήσαμε όπως υπάρξει στενότερη παρακολούθηση των μισθώσεων και ληφθούν τα αναγκαία μέτρα, περιλαμβανομένης της μηχανογράφησης του αρχείου των μισθώσεων, για διευθέτηση των πιο πάνω προβλημάτων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι η μηχανογράφηση των συμβάσεων μίσθωσης/ αδειών χρήσης κρατικής γης, έχει ολοκληρωθεί και υπάρχει δυνατότητα παρακολούθησης των διαφόρων όρων που επιβάλλονται στις συμβάσεις/άδειες χρήσης. Επιπρόσθετα, έχει οριστεί υπεύθυνος Λειτουργός για τις συμβάσεις μίσθωσης/άδειες χρήσης κρατικής γης, σε κάθε Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο.

Έλεγχος του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Απαλλοτριώσεων. Από αξιολόγηση που έγινε από την Υπηρεσία μας στο πιο πάνω σύστημα, ετοιμάστηκε σχετική έκθεση η οποία στάλθηκε στις 7.2.2006 στο Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, όπου διαπιστώνονται αδυναμίες που αφορούν κυρίως στη διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και στον καθορισμό της αποζημίωσης, οι οποίες αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω. Για το θέμα έγιναν δύο συσκέψεις, στις 23.3.2006 και στις 15.5.2006, στο Γραφείο του τότε Υπουργού Εσωτερικών παρουσία του τότε Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, της Γενικού Ελεγκτή, Βοηθού Γενικού Ελεγκτή, Διευθυντών και Υπηρεσιακών Λειτουργών από διάφορα Τμήματα, και εκπροσώπου του Γενικού Εισαγγελέα, με σκοπό τη βελτίωση του συστήματος. Στα πλαίσια αυτών των συναντήσεων, έχουν ετοιμαστεί από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τροποποιήσεις του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου, αρ. Ν15/62. Προσχέδιο νομοσχεδίου υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας και δόθηκαν

σχετικές απόψεις και εισηγήσεις. Σκοπός των τροποποιήσεων είναι η αντιμετώπιση αρκετών από τα προβλήματα που εντόπισε η Υπηρεσία μας όπως: η καταβολή σημαντικών ποσών αποζημιώσεων υπό μορφή τόκων λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών, το γεγονός ότι αρκετές απαλλοτριώσεις ατονούν και απαιτείται η εκ νέου δημοσίευση απαλλοτρίωσης (το θέμα αφορά κυρίως στις απαλλοτριούσες Αρχές), μη υλοποίηση των έργων απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας των τριών ετών που προβλέπεται στο Σύνταγμα και τη σχετική νομοθεσία (που επίσης αφορά στις απαλλοτριούσες Αρχές), με αποτέλεσμα είτε να απαιτείται νέα απαλλοτρίωση με όλα τα επακόλουθα περιλαμβανομένης της αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις, είτε να γίνεται εξώδικος συμβιβασμός με την καταβολή πρόσθετης αποζημίωσης στους αιτητές ή ακόμη να εκδίδεται Διάταγμα Επίσχεσης προκειμένου να χρησιμοποιηθεί η απαλλοτριωθείσα γη για σκοπό άλλο από εκείνον για τον οποίον έγινε η απαλλοτρίωση, με αβέβαιο όμως το αποτέλεσμα για το Κράτος, αφού σε μερικές περιπτώσεις το Διάταγμα Επίσχεσης ακυρώνεται από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Εκφράσαμε την άποψη ότι λόγω του σημαντικού ύψους της ετήσιας δαπάνης για απαλλοτριώσεις το οποίο συνεχώς αυξάνεται, για τα έτη 2001-2007 ανήλθε στα €41,8 εκ. κατά μέσο όρο, ενώ το 2009 ανήλθε στα €113,1 εκ. (€71,2 εκ. το 2008), σε συσχετισμό με τα κενά και τις αδυναμίες που υπάρχουν στη νομοθεσία, τη μη θέσπιση σχετικών Κανονισμών, τις αδυναμίες που εξακολουθούν να υπάρχουν στο σύστημα των απαλλοτριώσεων, τη μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων στους δικαιούχους (σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος τον Απρίλιο 2010 εκκρεμούσαν αποζημιώσεις πέραν των €200 εκ.), αλλά και των νέων προβλημάτων που προκύπτουν ένεκα των χειρισμών των εκάστοτε απαλλοτριουσών Αρχών, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το Τμήμα με επιπλέον εργασία, αλλά και το Κράτος με πρόσθετο διοικητικό και άλλο κόστος, το θέμα των απαλλοτριώσεων θα πρέπει να αντιμετωπιστεί σφαιρικά και θα πρέπει να επισπευσθεί η λήψη των απαραίτητων μέτρων προς άρση των αδυναμιών.

(α) Διαδικασία εκτίμησης, διαπραγμάτευσης και καθορισμός της αποζημίωσης. Το Τμήμα καθυστερεί την έναρξη της διαδικασίας εκτίμησης και διαπραγμάτευσης για τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης. Σε αρκετές περιπτώσεις οι διαπραγματεύσεις αρχίζουν μετά τη δημοσίευση του διατάγματος απαλλοτρίωσης και συνεχίζονται, σε αντίθεση με τις διατάξεις της νομοθεσίας, και μετά την παρέλευση των 14 μηνών από τη γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η διαδικασία πρέπει να αρχίζει πριν από την έκδοση του διατάγματος απαλλοτρίωσης, γεγονός που δεν απαγορεύεται από την υφιστάμενη νομοθεσία. Η θέση του Τμήματος, την οποία και υιοθετούμε, είναι όπως ο χρόνος των 14 μηνών να κατανέμεται μεταξύ της απαλλοτριούσας Αρχής και του Τμήματος Κτηματολογίου, με τρόπο που το Τμήμα να έχει περισσότερο χρόνο στη διάθεση του από την ημέρα δημοσίευσης του διατάγματος απαλλοτρίωσης, το οποίο θα μπορούσε να δημοσιεύεται π.χ. σε 7 μήνες από την ημέρα γνωστοποίησης της απαλλοτρίωσης (αντί σε 12 μήνες, όπως προβλέπει σήμερα η νομοθεσία), για το λόγο ότι το Τμήμα συνήθως αρχίζει την προεργασία σχετικά με την εκτίμηση για την καταβλητέα αποζημίωση από την ημερομηνία δημοσίευσης του διατάγματος απαλλοτρίωσης. Παράλληλα θα μπορούσε ο χρόνος κοινοποίησης της προσφερόμενης τιμής απαλλοτρίωσης να παραταθεί από 14 σε 15 ή 16 μήνες με σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε να υπάρχει περισσότερος χρόνος για διαπραγματεύσεις.

(β) Αναθεωρημένη εκτίμηση. Σε πολλές περιπτώσεις το Τμήμα προβαίνει, κατόπιν εκτίμησης, στον καθορισμό του ποσού της αποζημίωσης (προσφερόμενη αποζημίωση) και ακολούθως, ανάλογα με τις διαπραγματεύσεις που γίνονται με τους ενδιαφερόμενους (περιπτώσεις μη αποδοχής της προσφοράς), προβαίνει σε αναθεωρημένη εκτίμηση, με ποσό αποζημίωσης πολύ ψηλότερο από την αρχική προσφερόμενη αποζημίωση, η οποία δυνατόν να μη βασίζεται πάντοτε σε αντικειμενικά/επιστημονικά κριτήρια ή/και δεν αιτιολογείται η απόκλιση από την αρχική προσφορά.

Για αποφυγή των κινδύνων που υπάρχουν σήμερα με την ισχύουσα διαδικασία, η οποία είναι χρονοβόρα, και τον περιορισμό των υποθέσεων που καταλήγουν στο δικαστήριο, εισηγηθήκαμε όπως:

(i) Μελετηθεί το ενδεχόμενο θεσμοθέτησης, με σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας, αναθεωρητικής αρχής /επιτροπής (απαρτιζόμενης από υπηρεσιακούς, προς αποφυγή πρόσθετου κόστους, κατά το

πρότυπο της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων), η οποία θα εξετάζει τις περιπτώσεις μη επίτευξης συμφωνίας ως προς την αποζημίωση, εντός του καθορισμένου χρόνου (14 μήνες).

Η άποψη του Διευθυντή με την οποία συμφωνούμε, είναι ότι το θέμα θα πρέπει να συζητηθεί πολύ σοβαρά μεταξύ του Γενικού Εισαγγελέα, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος και της Υπηρεσίας μας, προτού ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση.

- (ii) Οι εκτιμήσεις του Τμήματος να είναι κατά το δυνατόν πιο αντικειμενικές και αξιόπιστες και να μπορούν να τεκμηριωθούν με επιστημονικά κριτήρια στο δικαστήριο, αν χρειαστεί.
- (iii) Αναθεωρημένες εκτιμήσεις να γίνονται όταν και εφόσον δικαιολογούνται και τεκμηριώνονται με βάση στοιχεία πραγματικά/ επιστημονικά, τα οποία δεν είχαν, για οποιοδήποτε λόγο, ληφθεί υπόψη στην αρχική εκτίμηση.

Σε απάντησή του ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι οι εκτιμητές του Τμήματος καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για αντικειμενικές και αξιόπιστες εκτιμήσεις, που να μπορούν να τεκμηριωθούν με επιστημονικά κριτήρια στο δικαστήριο και ότι επιμορφώνονται σε τακτικά διαστήματα και ενημερώνονται με όλες τις τελευταίες εξελίξεις στον τομέα τους. Ανέφερε επίσης ότι όσον αφορά στην δημιουργία αναθεωρητικής αρχής/επιτροπής, έγινε μελέτη από τη Νομική Υπηρεσία και διαπιστώθηκε ότι αυτή δεν μπορεί να λειτουργήσει.

(γ) Εκδίκαση υποθέσεων απαλλοτριώσεων για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης. Λόγω της συσσώρευσης πολλών υποθέσεων στα Επαρχιακά Δικαστήρια, για σκοπούς καθορισμού δίκαιης και εύλογης αποζημίωσης στις περιπτώσεις απαλλοτρίωσης, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο καθίδρυσης Δικαστηρίου, στο πρότυπο του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων που προβλέπεται στον περί Ενοικιοστασίου Νόμο, η σύσταση του οποίου δεν συγκρούεται, σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 3.6.1999, με οποιαδήποτε συνταγματική διάταξη.

Ο Διευθυντής του Τμήματος συμφώνησε με την εισήγησή μας και όπως μας πληροφόρησε το 1999 απέστειλε επιστολή με σχετική εισήγηση προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως ο οποίος παρέπεμψε τότε το θέμα στο Ανώτατο Δικαστήριο για απόψεις. Στη συνέχεια το 2001 το Τμήμα έδωσε περαιτέρω πληροφόρηση/στοιχεία προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και έκτοτε το θέμα εκκρεμεί.

(δ) Παραπομπές στο δικαστήριο. Σχεδόν για όλες τις παραπομπές στο δικαστήριο για σκοπούς καθορισμού της αποζημίωσης, εκδίδεται εκ συμφώνου απόφαση του δικαστηρίου, με ποσά αποζημίωσης πάντοτε μεγαλύτερα από τα προσφερόμενα από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ενώ αυτές για τις οποίες εκδίδεται απόφαση δικαστηρίου είναι ελάχιστες, από τις οποίες μόνο περίπου το 1/3 είναι υπέρ του Τμήματος. Νοούμενου ότι θα γίνονται αντικειμενικές εκτιμήσεις, οι οποίες θα μπορούν να τεκμηριωθούν στο δικαστήριο από τους εμπειρογνώμονες-εκτιμητές του Τμήματος, με παράθεση επιστημονικών κριτηρίων, εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να επιδιώκει την εκδίκαση των υποθέσεων και μόνο σε περιπτώσεις, όπου οι συνθήκες το απαιτούν, να γίνεται συμβιβασμός, όπως π.χ. σε περιπτώσεις όπου η διαφορά στην εκτίμηση δεν είναι σημαντική και ο χρόνος που θα αναλωθεί είναι δυσανάλογος, σύμφωνα και με τη διαδικασία που αναφέρεται στις σχετικές εγκυκλίους του Γενικού Εισαγγελέα, ημερ. 2.5.2000 και 6.6.2005. Αυτό θα ενίσχυε την εμπιστοσύνη του κοινού προς τις εκτιμήσεις του Τμήματος.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι θα γίνει προσπάθεια, σε συνεργασία πάντα με το Γενικό Εισαγγελέα, να εκδικαστούν οι υποθέσεις, ειδικά στις περιπτώσεις όπου αυτές είναι εμπειριστατωμένες και επιπρόσθετα ανέφερε ότι η ισχυροποίηση της θέσης του Τμήματος με πλέον αντικειμενικές και αξιόπιστες εκτιμήσεις, μπορεί να επιτευχθεί με την πρόσληψη ικανοποιητικού αριθμού πτυχιούχων εκτιμητών.

(ε) Κανονισμοί. Για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων των περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμων, εισηγηθήκαμε τη θέσπιση σχετικών Κανονισμών, όπως προνοείται στο άρθρο 21 του βασικού Νόμου.

Η θέση του Τμήματος είναι ότι η σύνταξη των Κανονισμών θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο της υπό μελέτη τροποποίησης του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου του 1962 (Ν15/62).

Απαλλοτριώσεις για τις οποίες οι αρχικές εκτιμήσεις των αποζημιώσεων του Τμήματος είναι ιδιαίτερα χαμηλές και δεν στοιχειοθετούνται επαρκώς. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι αρχικές εκτιμήσεις του Τμήματος είναι ιδιαίτερα χαμηλές, καθότι δεν λαμβάνονται υπόψη ή δεν αξιολογούνται ορθά βασικά στοιχεία τα οποία είναι σε γνώση του Τμήματος κατά την ετοιμασία της αρχικής εκτίμησης. Ως αποτέλεσμα, οι ιδιοκτήτες διεκδικούν ψηλότερα ποσά αποζημιώσεων και αναγκάζονται πολλές φορές να προσφύγουν στη δικαιοσύνη (καταχώριση σχετικών παραπομπών), με όλα τα επακόλουθα όπως καθυστέρηση στη καταβολή των αποζημιώσεων, καταβολή ψηλών ποσών τόκων, αμφισβήτηση από τους πολίτες της αξιοπιστίας των εκτιμήσεων του Τμήματος και ειδικά των αρχικών εκτιμήσεων, ενώ τίθεται και θέμα χρηστής διοίκησης.

Προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο για έργα Απαλλοτρίωσης. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας που απαλλοτριώθηκε, οι οποίοι προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο διεκδικώντας να τους επιστραφεί η περιουσία τους, επειδή η απαλλοτριωθείσα ακίνητη ιδιοκτησία δεν χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό της απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας των τριών ετών από της απαλλοτρίωσης που προνοεί το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας (άρθρο 23) και ο περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμος και/ή ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν κατέστη εφικτός και /ή εγκαταλείφθηκε. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αιτητές διεκδικούν την επιστροφή της απαλλοτριωθείσας ακίνητης ιδιοκτησίας έναντι της τιμής κτήσης της όπως προβλέπει το Σύνταγμα και το άρθρο 15(1) του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου, ενώ σε περίπτωση που το Κράτος εξακολουθεί να χρειάζεται τη συγκεκριμένη ακίνητη ιδιοκτησία την απαλλοτριώνει εκ νέου. Σε ορισμένες περιπτώσεις, προκειμένου να αποφευχθεί η επιστροφή και η επαναπαλλοτρίωση της συγκεκριμένης ακίνητης ιδιοκτησίας με σημερινές τιμές, το Κράτος, μέσω του Γενικού Εισαγγελέα, επιδιώκει εξώδικη διευθέτηση με την καταβολή εύλογης αποζημίωσης στους αιτητές.

Επισημάναμε το γεγονός ότι ως αποτέλεσμα, το Κράτος επιβαρύνεται με πρόσθετα ποσά αποζημίωσης προς τους ιδιοκτήτες, με διοικητικό και άλλο κόστος, ενώ τα πιο πάνω θα μπορούσαν να αποφευχθούν με καλύτερο προγραμματισμό των κυβερνητικών έργων, του χρόνου δημοσίευσης της Γνωστοποίησης Απαλλοτρίωσης και του σχετικού Διατάγματος ή/και την έγκαιρη έναρξη εκτέλεσης των έργων από τις απαλλοτριούσες Αρχές. Επιπρόσθετα αναφέραμε το γεγονός ότι το θέμα της μη επίτευξης του σκοπού της απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα και ο περί Απαλλοτρίωσης Νόμος, δημιουργεί πολύπλοκα προβλήματα και επισημάναμε ότι θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες και να ληφθούν σχετικές αποφάσεις, σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα και όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η άποψη του Τμήματος είναι ότι το σημαντικό αυτό θέμα αφορά στις απαλλοτριούσες Αρχές, οι οποίες είναι υπεύθυνες για τον όλο συντονισμό και διεκπεραίωση του έργου που αναλαμβάνουν να επιτελέσουν. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, λόγω των παραλείψεων οργάνωσης εκ μέρους των απαλλοτριουσών Αρχών, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας επιβαρύνεται με επιπρόσθετη εργασία.

Ενδεικτικά παραδείγματα για τα οποία γίνεται εκτενέστερη αναφορά σε επόμενες παραγράφους της Έκθεσής μας, αναφέρονται (α) η περίπτωση της απαλλοτρίωσης για δημιουργία Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου στο χωριό Πεντάκωμο στη Λεμεσό, για την οποία υπήρξε ήδη ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου και δημοσιεύτηκε εκ νέου απαλλοτρίωση για τα επηρεαζόμενα τεμάχια γης και (β) η περίπτωση της απαλλοτρίωσης για την ανέγερση νέων κυβερνητικών Επαρχιακών Γραφείων Λευκωσίας για την οποία, μετά από σχετική ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 3.11.2009, γίνονται διαπραγματεύσεις με επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες για φιλικό διακανονισμό.

Απαλλοτρίωση για δημιουργία Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου στο χωριό Πεντάκωμο στη Λεμεσό. Η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για δημιουργία Επιστημονικού Τεχνολογικού Πάρκου (ΕΤΠ) στο Πεντάκωμο, δημοσιεύτηκε στις 15.9.2006, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 7.9.2007 και επηρεάστηκαν 255 ιδιωτικά τεμάχια γης, συνολικής έκτασης 1.565.679 τ.μ. Η παρακολούθηση της

υλοποίησης του Σχεδίου για την Ανάπτυξη του ΕΤΠ ανατέθηκε σε υπουργική επιτροπή, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 21.4.2005.

Οι ιδιοκτήτες 16 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο (υπόθεση αρ. 1635/2007), το οποίο με απόφαση του ημερ. 11.9.2009, ακύρωσε το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης όσον αφορά στα υπό απαλλοτρίωση ακίνητά τους. Στην απόφαση αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι η διοίκηση προχώρησε στην απαλλοτρίωση μιας τεράστιας έκτασης την οποία έκρινε αναγκαία για κάλυψη των διαχρονικών αναγκών ενός ευέλικτου και πολλαπλής φύσης έργου, η συγκεκριμένη έκταση και μορφή του οποίου θα καθοριζέτο αναλόγως της εξέλιξης του, σε μεγάλο βάθος χρόνου. Αναφέρεται επίσης ότι, πέραν της απαλλοτριωθείσας έκτασης, σκοπεύεται να χρησιμοποιηθεί και κρατική έκταση 421.975 τ.μ. ενώ κανένα συγκεκριμένο έργο δεν προγραμματίστηκε πλην του Διεθνούς Ινστιτούτου Κύπρου για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία, και δεν υπήρξε οποιαδήποτε, αρχιτεκτονική και χωροταξική μελέτη των συγκεκριμένων εγκαταστάσεων, αλλά ούτε και περιβαλλοντική μελέτη και τεchnοοικονομική μελέτη βιωσιμότητας, ενώ και η ίδια η Πολεοδομική Ζώνη δεν επέτρεπε τη σκοπούμενη ανάπτυξη.

Μετά την ακυρωτική απόφαση του Δικαστηρίου, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ως απαλλοτριούσα Αρχή, προέβηκε στις 5.3.2010 σε νέα δημοσίευση απαλλοτρίωσης για τα τεμάχια που επηρεάστηκαν από την εν λόγω απόφαση και αναμένεται το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας να προβεί σε νέα εκτίμηση των σχετικών αποζημιώσεων. Επίσης, μετά από σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5.8.2009, δημοσιεύτηκε στις 29.1.2010 Διάταγμα ανάκλησης για 137 επηρεαζόμενα τεμάχια συνολικής έκτασης 1.129.691 τ.μ., ως μη αναγκαία για τους σκοπούς του εν λόγω έργου.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, ενώ το 2006 έγινε απαλλοτρίωση ιδιωτικής γης έκτασης 1.565.679 τ.μ., τελικά η έκταση περιορίστηκε σε 435.988 τ.μ., γεγονός που κατά την άποψή μας, δεικνύει αδυναμία στο σχεδιασμό ή/και προγραμματισμό του έργου, ενώ παράλληλα επιβάρυνε το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας με αχρείαστη εργασία και σημαντικό διοικητικό κόστος. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο η απαλλοτριούσα Αρχή (Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού), έχει προβεί ή/και προβαίνει στις ενέργειες που είναι ευλόγως αναγκαίες για υλοποίηση του σκοπού της απαλλοτρίωσης, στα πλαίσια του Συντάγματος και του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου Ν.15/962 (προθεσμία 3 ετών για υλοποίηση του σκοπού της απαλλοτρίωσης).

Απαλλοτρίωση για την ανέγερση νέων κυβερνητικών Επαρχιακών Γραφείων Λευκωσίας. Στις 27.4.1990 δημοσιεύτηκε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για την ανέγερση νέων κυβερνητικών Επαρχιακών Γραφείων Λευκωσίας, στην περιοχή Αγ. Ανδρέα Λευκωσίας, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 15.2.1991 και επηρεάστηκαν συνολικά 10 τεμάχια γης, μεταξύ των οποίων και το τεμάχιο αρ. 255. Στη σχετική Γνωστοποίηση, δεν γίνεται αναφορά στις συγκεκριμένες Κυβερνητικές Υπηρεσίες ή Κυβερνητικά Επαρχιακά Γραφεία Λευκωσίας για τα οποία ήταν αναγκαία η απαλλοτρίωση. Σημειώνεται ότι το 1993 είχαν δημοσιευθεί προσφορές για τα γραφεία του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λευκωσίας και του Επαρχιακού Γραφείου Γεωργίας, οι οποίες τελικά ακυρώθηκαν.

Η στέγαση των γραφείων του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λευκωσίας και του Επαρχιακού Γραφείου Γεωργίας Λευκωσίας, στο χώρο που απαλλοτριώθηκε, ουδέποτε υλοποιήθηκε, ενώ ορισμένοι ιδιοκτήτες αξίωσαν ήδη, με σχετική επιστολή τους ημερ. 6.10.2006, επιστροφή της περιουσίας τους, καθότι έχει παρέλθει η προβλεπόμενη από το Σύνταγμα και το Νόμο χρονική περίοδος χωρίς να έχει γίνει καμιά ανάπτυξη στα τεμάχια αυτά.

Για 6 επηρεαζόμενα τεμάχια, περιλαμβανομένου του τεμαχίου αρ. 255, εκκρεμεί ο καθορισμός του ύψους της αποζημίωσης από το δικαστήριο, με αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες να στερούνται του δικαιώματος της ιδιοκτησίας τους για 19 και πλέον έτη χωρίς, μεταξύ άλλων, να τους καταβληθεί η σχετική αποζημίωση, ενώ ζήτησαν κατ' επανάληψη ανάκληση του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης, αφού μεταξύ άλλων, ο σκοπός της απαλλοτρίωσης «προφανώς εγκαταλείφθηκε ή δεν πραγματοποιήθηκε». Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερ. 8.6.2001, 11 και πλέον έτη από τη Γνωστοποίηση της Απαλλοτρίωσης, ενέκρινε την αξιοποίηση μέρους της απαλλοτριωθείσας ακίνητης ιδιοκτησίας, για την ανέγερση των Κεντρικών Γραφείων του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως. Στις 2.10.2008 και ενώ εκκρεμούσε αίτημα των επηρεαζόμενων

ιδιοκτητών για επιστροφή της περιουσίας τους, έγινε σχετική κατακύρωση σε εργοληπτική εταιρεία για το σχεδιασμό και ανέγερση των Κεντρικών Γραφείων του Τμήματος Πολεοδομίας για το ποσό των €22,8 εκ. Στις 26.11.2008 άρχισαν τα κατασκευαστικά σχέδια και το έργο, σύμφωνα με το συμβόλαιο, αναμένεται να συμπληρωθεί εντός 30 μηνών δηλαδή το Μάιο 2011.

Αναφέρεται επίσης ότι στις 5.10.2007 η ιδιοκτήτρια του τεμαχίου αρ. 255 καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο το οποίο, με απόφασή του ημερ. 7.8.2009, ακύρωσε σχετικό Διάταγμα Επίταξης. Επιπρόσθετα, καταχωρίστηκαν στο Ανώτατο δύο προσφυγές (αρ. 710/2007 και αρ. 91/2008), από επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες ζητώντας επιστροφή της περιουσίας τους και ακύρωση του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης επειδή, μετά την πάροδο αρκετών χρόνων (μέχρι σήμερα 19 και πλέον έτη) δεν επιτεύχθηκε ο σκοπός της απαλλοτρίωσης. Σύμφωνα με πρακτικό του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 3.11.2009 και απόφασης ημερ. 14.1.2010, η απαλλοτρίωση ακυρώθηκε και το Κράτος υποχρεούται να επιστρέψει την απαλλοτριωθείσα γη στους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες της. Όπως πληροφορηθήκαμε, για όλα τα υπόλοιπα απαλλοτριωθέντα τεμάχια εκκρεμούν σχετικές προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι, η απαλλοτριούσα Αρχή όφειλε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Συντάγματος και της σχετικής νομοθεσίας, (α) στις περιπτώσεις που καταβλήθηκε η σχετική αποζημίωση, να επιστρέψει την απαλλοτριωθείσα γη στους ιδιοκτήτες της και (β) στις περιπτώσεις επηρεαζόμενων κτημάτων για τα οποία δεν καταβλήθηκε η σχετική αποζημίωση στους ιδιοκτήτες γης, να προβεί σε ανάκληση της απαλλοτρίωσης για τα κτήματα που επηρεάζονται. Σημειώνεται ότι, η πρόσφατη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, που ακυρώνει την απαλλοτρίωση, αναμένεται να επηρεάσει σοβαρά, τόσο το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του έργου όσο και το τελικό του κόστος. Επιπρόσθετα επισημάναμε ότι, ο μη ορθός προγραμματισμός του συγκεκριμένου έργου, οι αλλαγές στους αρχικούς σχεδιασμούς και η μη επίτευξη του σκοπού της απαλλοτρίωσης, εντός των χρονικών πλαισίων που προνοεί το Σύνταγμα και η σχετική νομοθεσία, θα έχει ως αποτέλεσμα, το Κράτος να επιβαρυνθεί με πρόσθετα ποσά αποζημίωσης. Αναφέρεται σχετικά ότι, το σύνολο της αποζημίωσης όπως υπολογίστηκε μετά την δημοσίευση της απαλλοτρίωσης (το 1990) ανερχόταν σε €1,3 εκ. (£770.000), ενώ σε σημερινές τιμές η αξία των επηρεαζόμενων τεμαχίων όπως υπολογίστηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας είναι γύρω στα €17 εκ.

Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων λόγω απαλλοτριώσεων. Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των πιο πάνω αποζημιώσεων, η οποία οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη χρονοβόρα διαδικασία μέχρι τον καθορισμό του τελικού ποσού της αποζημίωσης και στα περιορισμένα κονδύλια του Προϋπολογισμού σε σχέση με τις καταβλητέες αποζημιώσεις. Ως αποτέλεσμα, στο τέλος κάθε χρόνου εκκρεμούν σημαντικά ποσά αποζημιώσεων, περιλαμβανομένων και οφειλών προς το Ταμείο Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, ενώ το Κράτος επιβαρύνεται με πολύ ψηλά ποσά τόκων. Σχετικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τον Απρίλιο 2010 εκκρεμούσε η καταβολή ποσού €206 εκ. περίπου, για αποζημιώσεις προς επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες οι οποίοι αποδέχθηκαν το ποσό της αποζημίωσης, ή εκδόθηκε σχετική απόφαση του Δικαστηρίου, ενώ σε αρκετές άλλες περιπτώσεις εκκρεμεί ακόμα η διαδικασία για καθορισμό του τελικού ποσού τα αποζημίωσης.

Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

- (i) Για την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης δημοσιεύτηκε την 1.9.2006 (το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 3.8.2007) και επηρεάστηκαν συνολικά 1.347 τεμάχια γης. Το συνολικό ποσό της εκτίμησης, όπως εγκρίθηκε από το Διευθυντή, ανήλθε στο ποσό των €85.365.580 περίπου. Μέχρι τον Ιούνιο 2010 καταβλήθηκε ποσό ύψους €22.844.515 και επί πλέον τόκοι ύψους €5.795.444 (ποσοστό 25,4 % επί του ποσού της αποζημίωσης). Επισημάναμε ότι λόγω του ψηλού ποσού της καταβλητέας αποζημίωσης για το συγκεκριμένο έργο, η καθυστέρηση στην καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους θα έχει ως αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί το Κράτος με υπέρογκα ποσά υπό μορφή τόκων. Όπως αναφέραμε, μέχρι τον Ιούνιο 2010 το ολικό οφειλόμενο ποσό των τόκων στο ποσό των αποζημιώσεων που δεν καταβλήθηκαν, υπολογίζεται σε €22,6 εκ. περίπου.

- (ii) Για την κατασκευή και λειτουργία του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, δημοσιεύτηκε στις 3.11.2006 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης για την πρώτη φάση (το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 19.10.2007) και επηρεάστηκαν 23 ακίνητα. Το συνολικό ποσό της εκτίμησης ανήλθε για τις περιπτώσεις αυτές σε €21.528.036 για τους ιδιοκτήτες και σε €2.207.260 για τους ενοικιαστές.

Μέχρι το Μάιο 2010 καταβλήθηκαν οι σχετικές αποζημιώσεις στους ιδιοκτήτες 4 τεμαχίων, συνολικού ύψους €5.010.149 πλέον τόκοι ύψους €861.724 ή ποσοστό 17,2% καθώς επίσης ποσό €120.000 σε ενοικιαστή συγκεκριμένου τεμαχίου. Μέχρι την ίδια ημερομηνία, το οφειλόμενο ποσό των τόκων στο ποσό των αποζημιώσεων που δεν καταβλήθηκαν, για την πρώτη Φάση, υπολογίζεται σε €4,7 εκ. περίπου. Στις 4.5.2007 δημοσιεύτηκε Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης (το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 19.10.2007) για ένα επιπρόσθετο ακίνητο, για το οποίο καταβλήθηκε αποζημίωση ύψους €1.838.019 και τόκοι ύψους €369.594 ή ποσοστό 20% περίπου, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία εκτίμησης/διαπραγμάτευσης για τη τρίτη φάση η οποία αφορά 31 ακίνητα για την οποία η σχετική Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης δημοσιεύτηκε στις 22.5.2009.

- (iii) Για το «Πρόγραμμα Προστασίας και Διαχείρισης των Αλυκών», δημοσιεύτηκε στις 15.2.2002 Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης, καταβλήθηκαν αποζημιώσεις μέχρι τον Ιούνιο 2010 €8.513.650 και επιπρόσθετα τόκοι ύψους €2.470.017, ενώ μέχρι σήμερα εκκρεμεί σχετική πληρωμή σε ιδιοκτήτη συγκεκριμένου επηρεαζόμενου τεμαχίου ύψους €3,0 εκ. περίπου, ο οποίος καταχώρισε παραπομπή στο Δικαστήριο για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης στις 5.2.2009 δηλαδή μετά από επτά χρόνια από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης. Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα όφειλε, να προβεί το ίδιο σε έγκαιρη καταχώριση παραπομπής για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης και όχι να αναμένει τις ενέργειες του ιδιοκτήτη. Αναφέρεται σχετικά ότι μέχρι τον Ιούνιο 2010 το οφειλόμενο ποσό των τόκων στο πιο πάνω ποσό των αποζημιώσεων που δεν καταβλήθηκαν υπολογίζεται σε €2,3 εκ. περίπου.

Επισημάναμε ότι η χρονοβόρα διαδικασία καθορισμού του τελικού ποσού της αποζημίωσης έχει ως αποτέλεσμα να εκκρεμεί η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους οι οποίες αναμένεται να ανέλθουν σημαντικά μέχρι την διευθέτησή τους, αφού το Κράτος θα επιβαρυνθεί, μεταξύ άλλων, με εκατομμύρια ευρώ υπό μορφή τόκων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην καταβολή των αποζημιώσεων οφείλεται κυρίως στην αδυναμία του Γραφείου Προγραμματισμού να παραχωρεί έγκαιρα τα απαιτούμενα κονδύλια αλλά και στις διαδικασίες που προβλέπει ο σχετικός Νόμος των απαλλοτριώσεων.

Τόκοι πάνω στα ποσά των αποζημιώσεων για σκοπούς απαλλοτρίωσης. Με αφορμή την καταβολή ψηλών ποσών τόκων πάνω στα ποσά των απαλλοτριώσεων, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας, ώστε, στους ενδιαφερόμενους που προσφεύγουν στο δικαστήριο για καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης, να καταβάλλεται ή να κατατίθεται σε πίστη τους, ευθύς μετά την καταχώριση της αίτησης στο Δικαστήριο, το ποσό της προσφερόμενης αποζημίωσης συν τόκους από την ημερομηνία Γνωστοποίησης της Απαλλοτρίωσης, και ακολούθως να καταβάλλεται τόκος, μόνο στο ποσό της διαφοράς μεταξύ της αρχικής προσφοράς και του τελικού ποσού αποζημίωσης που συμφωνείται/καθορίζεται στο δικαστήριο. Επίσης σε περιπτώσεις που ο επηρεαζόμενος δεν ανταποκρίνεται στην προσφορά του Τμήματος για σκοπούς αποζημίωσης και καθυστερεί να καταχωρίσει παραπομπή στο Δικαστήριο, το Τμήμα να προχωρεί το ίδιο σε καταχώριση σχετικής παραπομπής στο Δικαστήριο.

Με αυτό τον τρόπο όχι μόνο θα περιοριστεί το ποσό που καταβάλλει το Κράτος για τόκους, αλλά θα περιοριστεί και το ύψος του ποσού που καταβάλλεται κυρίως για δικηγορικά έξοδα, αφού αυτά θα υπολογίζονται πλέον με βάση το επί πλέον ποσό που κερδήθηκε και όχι το συνολικό ποσό της αποζημίωσης.

Εισηγηθήκαμε επίσης να μελετηθεί το ενδεχόμενο εισαγωγής στον σχετικό Νόμο περιοριστικής πρόνοιας, για το χρόνο εντός του οποίου η απαλλοτριούσα Αρχή ή κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, μπορεί με αίτηση να ζητήσει από το Δικαστήριο να προβεί στον καθορισμό της καταβλητέας αποζημίωσης.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι τα θέματα αυτά μελετούνται και θα περιληφθούν στις αναθεωρήσεις του Νόμου.

Μητρώο Αποζημιώσεων για τουρκοκυπριακές περιουσίες που απαλλοτριώθηκαν. Εισηγηθήκαμε όπως δημιουργηθεί ειδικό Μητρώο Αποζημιώσεων στο οποίο να καταχωριστούν όλα τα στοιχεία για αποζημιώσεις που αφορούν σε απαλλοτριώσεις Τουρκοκυπριακών περιουσιών, συμπεριλαμβανομένων των αποζημιώσεων που ήδη καταβλήθηκαν προς όφελος των ιδιοκτητών καθώς και τα οφειλόμενα ποσά.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι έχει δημιουργηθεί ειδική ηλεκτρονική κατάσταση, η οποία εκτυπώνεται από το υφιστάμενο Σύστημα Πληροφοριών Γης, ενώ για τις παλαιές περιπτώσεις που η καταβολή των αποζημιώσεων έγινε εκτός του Συστήματος Πληροφοριών Γης, τα στοιχεία φαίνονται στους επιμέρους φακέλους.

Απαλλοτριώσεις γης οι οποίες ατόνησαν. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις Γνωστοποίησης Απαλλοτριώσεων για τις οποίες δεν εκδόθηκε το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης εντός της προθεσμίας των δώδεκα μηνών που προβλέπει ο Νόμος και ως εκ τούτου οι απαλλοτριώσεις ατόνησαν. Ως αποτέλεσμα, απαιτείται εκ νέου δημοσίευση της απαλλοτρίωσης, ενώ το Κράτος θα επιβαρυνθεί με πρόσθετα διοικητικά και άλλα έξοδα, μεταξύ των οποίων και αυξημένες αποζημιώσεις, λόγω αυξήσεων στην αξία της γης. Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση της απαλλοτρίωσης για τη διαπλάτυνση δρόμου που ενώνει την Κοινότητα Αγρού με τον κύριο δρόμο Παπούτσας – Παλαιχωρίου, η οποία ατόνησε για δεύτερη φορά (η πρώτη Γνωστοποίηση έγινε στις 13.9.2002, και η δεύτερη στις 26.9.2008), ενώ εκκρεμεί διαδικασία νέας απαλλοτρίωσης.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας συνεργάζεται στενά με όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα, τα οποία και ενεργούν ως αρμόδια Αρχή, ώστε τόσο η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης όσο και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης να δημοσιεύονται έγκαιρα, για αποφυγή πρόσθετων επιβαρύνσεων για το Κράτος.

Σε απάντηση του ο Διευθυντής ανέφερε ότι οι απαλλοτριούσες Αρχές είναι καθ' όλα υπεύθυνες, τόσο για τη διεκπεραίωση των έργων, όσο και για την έγκαιρη δημοσίευση των Διαταγμάτων Απαλλοτρίωσης και πρόσθεσε ότι ένεκα των παραλείψεων των απαλλοτριουσών Αρχών το Τμήμα επιβαρύνεται με πρόσθετη εργασία.

Απαλλοτρίωση για ανέγερση νέων Κυβερνητικών γραφείων στη Λάρνακα. Για την ανέγερση νέων κυβερνητικών γραφείων στη Λάρνακα, δημοσιεύτηκε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης στις 20.8.1993 και το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 29.10.1993. Ένας από τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες ζήτησε την επιστροφή της περιουσίας του, αφού είχε παρέλθει η προνοούμενη από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία περίοδος των τριών ετών, χωρίς να επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης. Μετά την άρνηση της απαλλοτριούσας Αρχής (Υπουργείο Εσωτερικών) με επιστολή ημερ. 26.8.2004 να επιστρέψει/προσφέρει το απαλλοτριωθέν τμήμα, ο συγκεκριμένος ιδιώτης καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο, επικαλούμενος τις πρόνοιες του Συντάγματος και του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου. Στο μεταξύ, σε σύσκεψη στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 4.7.2002, αποφασίστηκε ότι στην απαλλοτριωθείσα έκταση δεν θα ανεγείρονταν επαρχιακά κυβερνητικά γραφεία, αλλά ότι θα χρησιμοποιείτο για ανέγερση κτιρίων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Κεντρικού Ταχυδρομείου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο με απόφασή του ημερ. 7.9.2006, στην προσφυγή του πιο πάνω ιδιοκτήτη, ακύρωσε την απόφαση της απαλλοτριούσας Αρχής να αρνηθεί συμμόρφωση με τις πρόνοιες του άρθρου 23(5) του Συντάγματος και του άρθρου 15 του σχετικού Νόμου, με αποτέλεσμα να του επιστραφεί η περιουσία του. Το Υπουργείο Εσωτερικών αρνήθηκε την επιστροφή της γης σε άλλους 4 ιδιοκτήτες καθότι, όπως αναφέρθηκε, η προσφυγή που επικαλέστηκαν και συναφώς η σχετική απόφαση του Ανωτάτου, δεν αφορά ή/και επηρεάζει και τη δική τους ιδιοκτησία.

Εκφράσαμε την άποψη, μεταξύ άλλων, ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση η απαλλοτριωθείσα γη έπρεπε να επιστραφεί στους πρώην ιδιοκτήτες της, όπως προνοείται στο Σύνταγμα και τη σχετική νομοθεσία. Τελικά, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης προχώρησε στις 11.4.2008 στην έκδοση Διατάγματος Επίσχεσης για μέρος της συγκεκριμένης έκτασης και παράλληλα ο Διευθυντής Τμήματος Ταχυδρομικών

Υπηρεσιών, προχώρησε στην έκδοση Διατάγματος Επίσχεσης στις 30.4.2008, για το υπόλοιπο μέρος των απαλλοτριωθέντων κτημάτων, με σκοπό την ανέγερση κτιρίων της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λάρνακας, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και του Κεντρικού Ταχυδρομείου.

Επισημαίνεται ότι μετά την έκδοση του Διατάγματος Επίσχεσης ημερ. 3.4.2008 και ενώ εκκρεμούσαν ήδη δύο προσφυγές (αρ. 2358/2006 και αρ. 453/2007) στο Ανώτατο για επιστροφή της περιουσίας συγκεκριμένων πρώην ιδιοκτητών, κατατέθηκαν άλλες τρεις προσφυγές από επηρεαζόμενους πρώην ιδιοκτήτες με τις οποίες αξιώνουν ακύρωση του Διατάγματος Επίσχεσης (προσφυγές αρ. 705/2008 και αρ. 835/2008) και επιστροφή της περιουσίας τους (προσφυγή αρ. 759/2008). Όπως πληροφορηθήκαμε, οι προσφυγές αρ. 2358/2006, αρ. 453/2007 και αρ. 759/2008 που αφορούν παράλειψη επιστροφής απαλλοτριωθέντων τεμαχίων, έχουν ήδη εκδικασθεί και η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου έχει επιφυλαχθεί.

Λόγω των πιο πάνω προσφυγών, για ακύρωση του Διατάγματος Απαλλοτρίωσης και επιστροφή της ιδιοκτησίας στους πρώην ιδιοκτήτες καθώς και για ακύρωση του Διατάγματος Επίσχεσης, οι οποίες εκκρεμούν για εκδίκαση ή/και έκδοση απόφασης, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης μελετά εναλλακτικές λύσεις συμπεριλαμβανομένης της εξεύρεσης νέου χώρου για την ανέγερση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι το πρόβλημα πηγάζει από το γεγονός ότι η απαλλοτριούσα Αρχή, αρνήθηκε την επιστροφή της απαλλοτριωθείσας έκτασης στους ιδιοκτήτες της, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 15(1) του Νόμου 15/62, αφού δεν είχε επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, ενώ δημοσιεύτηκε διάταγμα επίσχεσης για αλλαγή του σκοπού της απαλλοτρίωσης, χωρίς να ακολουθηθεί η διαδικασία σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 15(2) και 15(3) του Νόμου.

Προβλήματα για Απαλλοτριώσεις Υπουργείου Παιδείας. Από τον έλεγχο στα διάφορα Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία διαπιστώθηκαν αδυναμίες και προβλήματα σε αρκετά έργα απαλλοτριώσεων του Υπουργείου Παιδείας τα οποία αφορούν κυρίως στον προγραμματισμό/σχεδιασμό που γίνεται για σκοπούς απαλλοτρίωσης και ανέγερσης σχολείων/νηπιαγωγείων, σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες, καθώς και τη μη υλοποίηση των έργων εντός της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα και η σχετική νομοθεσία. Ως αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες διεκδικούν την επιστροφή της περιουσίας τους, όπως προβλέπει το άρθρο 15(1) του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου, ενώ το Κράτος αναγκάζεται σε αρκετές περιπτώσεις να προβαίνει σε νέα απαλλοτρίωση ή μέσω του Γενικού Εισαγγελέα, να επιδιώκει εξώδικη διευθέτηση με την καταβολή εύλογης αποζημίωσης στους αιτητές.

Αναφέρεται ότι το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ενεργεί εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας, τόσο αναφορικά με τη διαδικασία δημοσίευσης της απαλλοτρίωσης, όσο και με την ετοιμασία εκτίμησης, προσφοράς αποζημιώσεων, τις σχετικές διαπραγματεύσεις, την καταβολή αποζημιώσεων, την ετοιμασία σχετικών εκθέσεων, την εκπροσώπηση στα Δικαστήρια αν απαιτηθεί κ.λπ. Η ακύρωση απαλλοτριώσεων, η δημοσίευση νέων ή η διαπραγμάτευση για φιλικό διακανονισμό επιφορτίζει, μεταξύ άλλων, σημαντικά με πρόσθετη εργασία το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Εκφράσαμε την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθούν σχετικές αποφάσεις από τη Διοίκηση, σε συνεργασία τον Γενικό Εισαγγελέα και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για τον τρόπο χειρισμού των περιπτώσεων αυτών.

Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Ανέγερση νέου δημοτικού σχολείου στο Δήμο Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό. Η σχετική απαλλοτρίωση δημοσιεύτηκε στις 3.3.2000 και επηρεάστηκαν συνολικά 5 τεμάχια. Για τα 4 τεμάχια, μετά από άρνηση της απαλλοτριούσας Αρχής να επιστρέψει την ακίνητη περιουσία στους ιδιοκτήτες της όταν παρήλθε η προθεσμία των τριών ετών που θέτει το Άρθρο 23(5) του Συντάγματος και δεν επιτεύχθηκε ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, ακολούθησε κατάθεση προσφυγών (αρ. 780/05, 1509/07 και αρ. 526/08) των ιδιοκτητών, στο Ανώτατο Δικαστήριο για επιστροφή των κτημάτων. Μετά την έκδοση σχετικών αποφάσεων του Ανωτάτου στις πιο πάνω προσφυγές, επιστράφηκαν τα κτήματα στους πρώην ιδιοκτήτες τους. Σημειώνεται ότι, στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή 780/05 αναφέρεται ότι,

«ουδεμία μελέτη οποιασδήποτε φύσης έγινε είτε πριν είτε μετά από την απαλλοτρίωση και οι δηλώσεις προθέσεων δεν αρκούν».

Σύμφωνα με σχετική αλληλογραφία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία νέας απαλλοτρίωσης, που αφορά τα 2 από τα 4 πιο πάνω τεμάχια, αφού τα άλλα 2 τεμάχια γης κρίθηκαν εκ των υστέρων ως μη αναγκαία για το σκοπό ανέγερσης σχολείου στο Δήμο Αγίου Αθανασίου.

(β) Απαλλοτρίωση για ανέγερση Νηπιαγωγείου δίπλα από το ΚΒ΄ Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού. Για τη συγκεκριμένη απαλλοτρίωση εκδόθηκε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης και το Διάταγμα Επίταξης στις 20.10.2006, ενώ το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 19.10.2007. Οι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες προσέβαλαν το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης με τις Προσφυγές αρ. 1771/07 και 1772/07 και στις 19.5.2009 εκδόθηκε ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Σύμφωνα με την απόφαση, «η διοίκηση παρέλειψε να προβεί στη διεξαγωγή επιμελούς και εμπεριστατωμένης έρευνας προτού προχωρήσει στο επαχθές μέτρο της απαλλοτρίωσης» και «δεν εξετάστηκαν με τη δέουσα προσοχή οι προσφερόμενες υπαλλακτικές λύσεις, πριν τη λήψη της απόφασης για πραγμάτωση του σκοπού του Δημοσίου με την απαλλοτρίωση της γης των αιτητών».

Ενόψει της πιο πάνω απόφασης και του αιτήματος των ιδιοκτητών να εκκενωθούν τα επηρεαζόμενα ακίνητα τους, στα οποία έχει ήδη ανεγερθεί και λειτουργεί το Νηπιαγωγείο, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στις 20.10.2009 στην οποία παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, της Νομικής Υπηρεσίας, του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, καθώς και ο Προϊστάμενος Τεχνικών Υπηρεσιών. Στη σύσκεψη αποφασίστηκε όπως, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, καλέσει τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες σε φιλικό διακανονισμό, με συμφωνητικό έγγραφο και να ακολουθήσει νέα απαλλοτρίωση. Σημειώνεται ότι η επίταξη των επηρεαζόμενων τεμαχίων έληξε στις 18.10.2009, χωρίς δικαίωμα περαιτέρω ανανέωσης.

(γ) Απαλλοτρίωση για την ανέγερση του Περιφερειακού Λυκείου στη περιοχή Λειβαδιών Λάρνακας και τη διαμόρφωση του οδικού δικτύου της περιοχής. Για το συγκεκριμένο έργο δημοσιεύτηκε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης στις 15.4.2005, το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης στις 12.4.2006 και επηρεάστηκαν συνολικά 8 τεμάχια γης. Το συνολικό ποσό της αποζημίωσης, όπως υπολογίστηκε από το Τμήμα ανέρχεται σε €2.800.398. Το έργο για το οποίο έγινε η απαλλοτρίωση έχει ήδη ολοκληρωθεί και μέχρι τέλος του 2009 δεν έγινε καμιά πληρωμή προς τους ιδιοκτήτες, ενώ με σχετική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερ. 30.1.2008, η απαλλοτρίωση ακυρώθηκε.

Αναφέρεται σχετικά ότι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες τριών τεμαχίων γης προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο (προσφυγές αρ. 1125/2006, 1126/2006, 1127/2006), το οποίο με σχετική απόφασή του ημερ. 30.1.2008, ακύρωσε το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης, λόγω παράλειψης της απαλλοτριούσας Αρχής να διεξάγει τη δέουσα έρευνα πριν την λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης. Στην απόφαση του Ανωτάτου αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι είναι αδύνατο να διαπιστωθούν οι λόγοι για τους οποίους προκρίθηκε τελικά η απαλλοτρίωση των συγκεκριμένων ακινήτων έναντι άλλων εναλλακτικών σχεδίων, και δεν εξετάστηκε κατά πόσο μπορούσε να εξυπηρετηθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης με άλλους λιγότερο επαχθείς τρόπους. Αναφέρεται επίσης ότι, η Διοίκηση όφειλε να επιβεβαιώσει την καταλληλότητα των ακινήτων που χωροθετήθηκαν στο Τοπικό Σχέδιο και να προβεί σε εκτεταμένη έρευνα και μελέτη πριν προωθήσει την απαλλοτρίωσή τους.

Μετά την ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η Δημοκρατία καταχώρισε Αναθεωρητική Έφεση αρ. 30/2008 στο Ανώτατο Δικαστήριο, εναντίον της πρωτόδικης απόφασης του Ανωτάτου, η οποία και εκκρεμεί.

Επισημαίνεται ότι, μετά από σχετικές επιστολές του Γενικού Εισαγγελέα, το Τμήμα Κτηματολογίου προέβηκε σε εκτίμηση όλων των επηρεαζόμενων από την απαλλοτρίωση κτημάτων σε σημερινές αξίες, δεδομένου του αμφιβόλου αποτελέσματος της έφεσης. Σύμφωνα με το Γενικό Εισαγγελέα, ενδείκνυται να εξετασθεί από τη Διοίκηση, τόσο το ενδεχόμενο νέας απαλλοτρίωσης όσο και η αγορά των επίδικων ιδιοκτησιών. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος, η συνολική αγοραία αξία των εν λόγω

ακινήτων ανέρχεται σε €9.555.000, σε σύγκριση με €2.800.398 κατά την ημέρα Γνωστοποίησης της Απαλλοτρίωσης (15.4.2005).

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι εξετάζει τις πιο πάνω υποθέσεις και αναμένεται να δοθούν οι απαραίτητες διευκρινίσεις.

Καταγγελία αναφορικά με την εκτίμηση του Τμήματος για συγκεκριμένο τεμάχιο γης για σκοπούς μεταβίβασης και για σκοπούς αποζημίωσης λόγω απαλλοτρίωσης. Μετά από καταγγελία, η Υπηρεσία μας διενήργησε σχετικό έλεγχο όσον αφορά στην εκτίμηση του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, του ½ συγκεκριμένου τεμαχίου γης στα Κ. Πολεμίδια, κατά την μεταβίβαση ημερ. 2.10.2006, καθώς και στην εκτίμηση της αξίας μέρους του ιδίου τεμαχίου, 15 μήνες αργότερα, για σκοπούς αποζημίωσης των νέων ιδιοκτητών λόγω απαλλοτρίωσης. Ειδικότερα, στις 2.10.2006 έγινε μεταβίβαση του ½ μεριδίου συγκεκριμένου τεμαχίου, ολικού εμβαδού 5.017 τ.μ., με δηλωθείσα τιμή πώλησης €85.430 (£50.000), ενώ εκτιμήθηκε από το Τμήμα σε €111.059 (£65.000). Μέρος του τεμαχίου αυτού (1.529 τ.μ.), επηρεάστηκε από απαλλοτρίωση που δημοσιεύτηκε στις 29.2.2008. Για την απαλλοτριωθείσα έκταση έγινε εκτίμηση από το Τμήμα και προσφορά για αποζημίωση προς τους ιδιοκτήτες του τεμαχίου συνολικού ύψους €442.000, δηλαδή στο νέο ιδιοκτήτη αναλογούσε ποσό ύψους €221.000.

Για το θέμα, η Υπηρεσία μας υπέβαλε απόψεις και σχόλια προς τον Διευθυντή του Τμήματος και παράλληλα επισημάναμε ότι από μόνη της η μεγάλη διαφορά μεταξύ της εκτίμησης του Τμήματος για το συγκεκριμένο τεμάχιο, ύψους €111.059 για 5.017 τ.μ., κατά την μεταβίβαση του στις 2.10.2006 και της εκτίμησης 15 μήνες αργότερα, ύψους €442.000 για 1.529 τ.μ., δημιουργεί ερωτηματικά αναφορικά με την αντικειμενικότητα και την αξιοπιστία των συγκεκριμένων εκτιμήσεων του Τμήματος. Λόγω της σοβαρότητας της περίπτωσης, εισηγηθήκαμε όπως το θέμα διερευνηθεί από το Τμήμα και ενημερωθούμε σχετικά.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, υπέβαλε τον Ιούλιο 2010 στην Υπηρεσία μας σχετική έκθεση σύμφωνα με την οποία το συγκεκριμένο τεμάχιο το οποίο μεταβιβάστηκε στις 2.10.2006, έχει εκ παραδρομής υποεκτιμηθεί για σκοπούς εφαρμογής του περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος Τέλη και Δικαιώματα Νόμου, προσθέτοντας ότι, για σκοπούς υπολογισμού των μεταβιβαστικών τελών, η εργασία όπως διεκπεραιώνεται από τον Κλάδο θεωρείται γενικά πολύ ικανοποιητική. Αναφορικά με την εκτίμηση του Τμήματος για σκοπούς καταβολής αποζημίωσης λόγω απαλλοτρίωσης, η έκθεση καταλήγει ότι με βάση τη νέα εκτίμηση που διενεργήθηκε, προκύπτει αποζημίωση σημαντικά χαμηλότερη από την προσφερθείσα αποζημίωση και δίδονται σχετικές εξηγήσεις.

Ενόψει των πιο πάνω και του γεγονότος ότι σε όλους στους ιδιοκτήτες των επηρεαζόμενων από την απαλλοτρίωση κτημάτων, στάληκαν οι σχετικές προσφορές για σκοπούς αποζημίωσης, με βάση την αρχική εκτίμηση του Τμήματος η οποία ενδεχομένως βασίστηκε σε ελλιπή ή/και μη αξιόπιστα στοιχεία, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα, για σκοπούς μελλοντικού χειρισμού της απαλλοτρίωσης, αποταθεί στο Γενικό Εισαγγελέα για καθοδήγηση.

Επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας. Η γενική επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στην ελεγχόμενη από το Κράτος περιοχή άρχισε το 1982 και συμπληρώθηκε το 1992. Έκτοτε δεν υιοθετήθηκε σταθερή διαδικασία για επανεκτίμηση των ακινήτων, στις περιπτώσεις ανέγερσης νέων κτιρίων, προσθηκών, αλλαγής πολεοδομικών ζωνών κ.λπ. Ως αποτέλεσμα τούτου, όπως υποδείξαμε με επιστολές μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος, υπάρχει απώλεια σημαντικών εσόδων, τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις Τοπικές Αρχές, αφού για τον υπολογισμό του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, του δημοτικού τέλους, του τέλους βελτιώσεως και των αποχετευτικών τελών λαμβάνεται υπόψη η αγοραία αξία κατά την 1.1.1980.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, στις περιπτώσεις ανάπτυξης ακινήτων, αυτά επανεκτιμώνται μόνο όταν το ζητούν οι αρμόδιες Δημοτικές Αρχές.

Επισημάναμε το γεγονός ότι σε επιστολές του Προέδρου του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλινίου προς τον Υπουργό Εσωτερικών και προς τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, εγέρθηκε έντονα το θέμα των επανεκτιμήσεων των ακινήτων στα όρια του Συμβουλίου Αποχετεύσεων

Παραλιμνίου. Συγκεκριμένα, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου σε επιστολή του ημερ. 3.12.2008, ανέφερε ότι λόγω της μη επανεκτίμησης των νέων αναπτύξεων στην περιοχή του Συμβουλίου, δημιουργείται τεράστιο οικονομικό πρόβλημα αφού μέχρι τη συγκεκριμένη ημερομηνία η συνολική απώλεια των εσόδων υπολογίστηκε ότι ξεπερνά τα 6 εκατομμύρια ευρώ. Συναφώς αναφέρεται ότι σε 236 περιπτώσεις επανεκτιμήσεων που διεκπεραιώθηκαν, η αξία των ακινήτων αυξήθηκε από €4,6 εκ. σε €38,3 εκ., με αποτέλεσμα την αύξηση των αποχετευτικών τελών κατά €148.485 ετησίως.

Επιπρόσθετα επισημάναμε το γεγονός ότι, η μη επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας, δημιουργεί άνιση μεταχείριση των πολιτών. Ενδεικτικά αναφέραμε ότι πολλοί, ενώ είναι ιδιοκτήτες επαύλεων ή/και κτιρίων σημαντικής αξίας, καλούνται να καταβάλουν φόρους με βάση τη γενική εκτίμηση 1.1.1980, όταν στη θέση των επαύλεων/κτιρίων υπήρχαν χωράφια/οικόπεδα και φορολογούνται ως τέτοια, ενώ την ίδια στιγμή κάποιοι άλλοι ιδιοκτήτες μικρών οικιών, καλούνται να πληρώσουν ψηλότερα ποσά φόρων επειδή είχαν ήδη κτισμένα τα σπίτια τους κατά την 1.1.1980 και φορολογούνται επί της αξίας της γης και των κτιρίων, σύμφωνα με την τελευταία γενική εκτίμηση.

Ενώνει των πιο πάνω και δεδομένου ότι η ακίνητη ιδιοκτησία σε τιμές 1.1.1980, αποτελεί βάση για διάφορες φορολογίες, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι κάποιες από τις σχετικές νομοθεσίες δυνατό να χρήζουν σχετικής τροποποίησης, αλλά και για λόγους ενημέρωσης και εκσυγχρονισμού των κτηματολογικών μητρώων του Τμήματος, εισηγηθήκαμε την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας με προτεραιότητα τις περιοχές όπου παρατηρείται σημαντική ανάπτυξη δηλαδή στους Δήμους και στις παράλιες/τουριστικές περιοχές, για τις οποίες η απώλεια εσόδων τόσο για την Κυβέρνηση, όσο και για τις τοπικές Αρχές είναι σημαντική. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα συνεργαστεί στενά με άλλα αρμόδια Τμήματα και Αρχές, ώστε να του κοινοποιούνται έγκαιρα στοιχεία που αφορούν στην ανάπτυξη γης, ενώ θα πρέπει, σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, να θεσμοθετηθεί διαδικασία επανεκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας κατά τρόπο οικονομικό και αποτελεσματικό.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, το Τμήμα ετοίμασε τρεις μελέτες οι οποίες αναμένεται να συζητηθούν στο Υπουργείο Εσωτερικών και οι οποίες αφορούν στον υπολογισμό του αναγκαίου προσωπικού που χρειάζεται για την διευθέτηση των σχετικών εκκρεμοτήτων που υπάρχουν από το 1990 μέχρι σήμερα, στην εκτίμηση των ακινήτων για τα οποία εκδόθηκαν άδειες οικοδομής και έχει συμπληρωθεί η ανέγερση τους, που υπολογίζονται στα 20.000 ακίνητα το χρόνο, καθώς επίσης σε θέματα που αφορούν σε ενδεχόμενη διενέργεια νέας Γενικής Εκτίμησης (δημιουργία νέου ξεχωριστού Κλάδου Γενικής Εκτίμησης και Φορολογίας). Επίσης ανέφερε ότι, το Τμήμα προχωρεί σε επανεκτίμηση ακίνητης ιδιοκτησίας δίνοντας προτεραιότητες σε περιοχές που παρατηρείται μεγάλη ανάπτυξη.

Μέτρα για ανάμειξη του προβλήματος έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας – «Οικοδομική Αμνηστία». Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος 229(Ι)/2004, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 30.7.2004 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, προνοούσε προσωρινές διατάξεις για την εγκαθίδρυση μηχανισμού εξασφάλισης ειδικού πιστοποιητικού έγκρισης για ορισμένες υφιστάμενες οικοδομές και οικόπεδα που δεν είχαν εξασφαλίσει πιστοποιητικό έγκρισης. Ο Νόμος έθετε χρονικό όριο για υποβολή των σχετικών αιτήσεων μέχρι την 31.12.2006, ενώ η αρμόδια Αρχή όφειλε να εκδώσει τις αποφάσεις της μέχρι την 31.12.2008.

Βασικοί σκοποί του Νόμου ήταν, η έκδοση τίτλων για οικίες και διαμερίσματα που παρουσίαζαν προβλήματα για την τιτλοποίησή τους και ως επακόλουθο η είσπραξη σημαντικών εσόδων που θα προέκυπταν από τις μεταβιβάσεις της ακίνητης ιδιοκτησίας.

Μετά τη λήξη της περιόδου υποβολής αιτήσεων για έκδοση του ειδικού πιστοποιητικού, φάνηκε ότι η ανταπόκριση του κοινού ήταν πολύ περιορισμένη, αφού ο αριθμός των σχετικών αιτήσεων που υποβλήθηκαν κυμαινόταν παγκύπρια στις 309, από τις οποίες 153 έχουν απορριφθεί. Ως εκ τούτου φαίνεται ότι οι σκοποί του πιο πάνω Νόμου δεν έχουν επιτευχθεί και εισηγηθήκαμε όπως εξεταστούν οι λόγοι που οδήγησαν στην αποτυχία υλοποίησης των επιδιώξεων του Νόμου, σε συνεργασία με όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα και φορείς.

Όπως πληροφορηθήκαμε, μετά από συσκέψεις που έγιναν, τόσο στο Γραφείο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών όσο και στο Γραφείο του Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, παρουσία υπηρεσιακών λειτουργών εμπλεκόμενων Τμημάτων, περιλαμβανομένου του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ετοιμάστηκαν 5 σχετικά νομοσχέδια για τα οποία έγινε ήδη ο νομοτεχνικός έλεγχος από τη Νομική Υπηρεσία και τα οποία κατατέθηκαν τον Απρίλιο 2010 στην Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση. Σκοπός των νομοσχεδίων είναι η διευκόλυνση έκδοσης πιστοποιητικού έγκρισης για οικιστικές μονάδες και διαμερίσματα και στη συνέχεια έκδοση των σχετικών τίτλων ιδιοκτησίας, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου υπάρχουν παρανομίες, παρατυπίες ή/και υπερβάσεις όρων της χορηγηθείσας άδειας. Σημειώνεται επίσης ότι με την προωθούμενη νομοθεσία οι αγοραστές μονάδων σε μεγάλες αναπτύξεις θα μπορούν να πάρουν τίτλους ιδιοκτησίας, ανεξάρτητα από τυχόν επιμέρους παρατυπίες σε μέρος των μονάδων ή των κοινόχρηστων χώρων.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, τον Μάιο του 2009 υπήρχαν κατατεθειμένα στο Τμήμα 120.000 πωλητήρια έγγραφα από τα οποία για 23.000 μόνο έχει ζητηθεί η έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας. Επισημάναμε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των περιπτώσεων για τις οποίες, για διάφορους λόγους, εκκρεμεί η έκδοση τίτλων, είναι φανερό ότι αν τελικά διευθετηθούν, τα έσοδα του δημοσίου θα ανέλθουν σε εκατομμύρια ευρώ από μεταβιβαστικά τέλη. Χωρίς να σχολιάζουμε, εφόσον πρόκειται για κυβερνητική πολιτική, το θέμα ότι με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις δυνατό να δημιουργείται θέμα άνισης μεταχείρισης των πολιτών που συμμορφώνονται πλήρως με τις νομικές τους υποχρεώσεις και όσων όχι, έστω και χωρίς δική τους ευθύνη αλλά με υπαιτιότητα τρίτων, επισημάναμε ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση του θέματος, θα συμβάλει στην απάμβλυνση ή/και επίλυση του χρόνιου προβλήματος έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας και ταυτόχρονα και στην ενίσχυση των δημοσίων εσόδων του Κράτους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε τους λόγους που οδήγησαν στην αποτυχία υλοποίησης των στόχων του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμου του 2004, αναφέροντας, μεταξύ άλλων, ότι τα ειδικά πιστοποιητικά είναι ελλιπή και ότι ο Νόμος άφησε εκτός πεδίου εφαρμογής ένα μεγάλο αριθμό οικοδομών. Επίσης ανέφερε ότι όλες αυτές οι αδυναμίες θα διευθετηθούν με τη ψήφιση των πιο πάνω 5 νομοσχεδίων.

Σχέδιο επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 13.10.1999, ενέκρινε την υλοποίηση του σχεδίου επαναχωρομέτρησης της ελεύθερης περιοχής Κύπρου και την αντικατάσταση όλων των υφιστάμενων γραφικών κτηματικών σχεδίων με νέα ψηφιακά, ψηλής ακρίβειας και πιστότητας. Η επαναχωρομέτρηση υπολογίστηκε ότι θα περατωθεί σε διάστημα επτά χρόνων (2000-2006), με συνολικό κόστος περίπου €47 εκ.

Για την περίοδο 2000-2003 η δαπάνη που πραγματοποιήθηκε περιορίστηκε στο ποσό των €2.008.190. Η δαπάνη για την περίοδο 2004-2009 σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, ανήλθε σε περίπου €7.436.970. Επισημάναμε ότι δεν έχει επιτευχθεί η υλοποίηση του σχεδίου επαναχωρομέτρησης μέσα στο χρονοδιάγραμμα που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τους λόγους για τους οποίους εξακολουθεί να καθυστερεί η υλοποίηση του σημαντικού αυτού έργου και τα μέτρα που προτίθεται να πάρει το Τμήμα για προώθησή του. Συναφώς αναφέρεται ότι τα δεδομένα της επαναχωρομέτρησης εντάσσονται και καταχωρίζονται στο Σύστημα Πληροφοριών Γης (ΣΠΓ), στη χωρομετρική βάση δεδομένων. Παρατηρήσαμε ότι μέχρι τις 31.12.2009 έχουν εισαχθεί στο ΣΠΓ από σύνολο περίπου 1.100.000 μόνο 141.440 τεμάχια γης ή ποσοστό 13% (11% μέχρι τις 31.12.2008).

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι, οι πρόνοιες του προηγούμενου στρατηγικού σχεδίου, όπως έγκαιρη εξασφάλιση του αναγκαίου εξοπλισμού και κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού και ανάθεση εργασιών στον ιδιωτικό τομέα, δεν έχουν υλοποιηθεί. Ως αποτέλεσμα οι εργασίες που έχουν συμπληρωθεί μέχρι σήμερα καλύπτουν ένα μικρό ποσοστό του όλου έργου. Ο Διευθυντής ανέφερε επίσης ότι στις περιοχές που έχει ολοκληρωθεί η επαναχωρομέτρηση, μειώθηκε ουσιαστικά ο χρόνος διεκπεραίωσης των υποθέσεων και αναβαθμίστηκε η αξιοπιστία του κτηματικού σχεδίου. Επιπρόσθετα ανέφερε ότι το Τμήμα, έχει ετοιμάσει νέο αναθεωρημένο στρατηγικό σχέδιο, με βάση τις μέχρι σήμερα εμπειρίες, το οποίο αναμένεται να προωθηθεί σύντομα προς το Υπουργείο Εσωτερικών.

Αιτήσεις που εκκρεμούν στο Τμήμα για οριζόντιο/κάθετο διαχωρισμό. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, εκκρεμούσαν στις 31.12.2009 στα διάφορα Επαρχιακά Κτηματολογικά Γραφεία συνολικά 1.856 υποθέσεις για έκδοση 23.634 τίτλων ιδιοκτησίας για διαμερίσματα, συγκροτήματα κατοικιών και οικοπέδα, μετά από αιτήσεις για κάθετο ή οριζόντιο διαχωρισμό, που υποβλήθηκαν στο Τμήμα μέχρι το Δεκέμβριο του 2009. Οι υποθέσεις αυτές αφορούν σε αιτήσεις για διαχωρισμό 5 και άνω διαμερισμάτων ή κατοικιών ή οικοπέδων για τις οποίες κρίθηκε αναγκαίο να δοθεί προτεραιότητα.

Επειδή η προώθηση των πιο πάνω υποθέσεων, με τη διεξαγωγή των αναγκαίων χωρομετρικών και άλλων εργασιών από το Τμήμα, θα έχει ως αποτέλεσμα την έκδοση των σχετικών τίτλων στους δικαιούχους και, κατ' επέκταση, την είσπραξη μεταβιβαστικών τελών από το Κράτος, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα ενεργήσει με ταχύτερο ρυθμό προς την κατεύθυνση αυτή.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι η μη έγκαιρη προώθηση των υποθέσεων δεν οφείλεται κατά κύριο λόγο στο Τμήμα, αλλά στη μη προσκόμιση από τους ενδιαφερόμενους των απαραίτητων εγγράφων.

Μη εφαρμογή των όρων αδειών χρήσης. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις αδειών χρήσης στις οποίες οι όροι του συμβολαίου δεν έχουν τηρηθεί και εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα καθορίσει μηχανισμούς ελέγχου των όρων των συμβολαίων αναφορικά με τις μισθώσεις/άδειες χρήσης κρατικής γης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι το Τμήμα έχει προχωρήσει στη μηχανογράφηση των συμβάσεων/αδειών χρήσης κρατικής γης, με σκοπό τον αποτελεσματικότερο έλεγχο των διαφόρων όρων των συμβολαίων.

Καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων για μίσθωση/άδεια χρήσης κρατικής γης. Η εξέταση των αιτήσεων για μίσθωση/άδεια χρήσης κρατικής γης καθυστερεί σημαντικά από το Τμήμα (μέχρι και 10 χρόνια σε μερικές περιπτώσεις), με αποτέλεσμα οι αιτητές σε ορισμένες περιπτώσεις να παύουν να ενδιαφέρονται, ενώ το Τμήμα συνεχίζει την διαδικασία εξέτασης της αίτησης δαπανώντας πολύτιμο χρόνο. Επίσης παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην υπογραφή των σχετικών συμβολαίων μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο. Αναφέρεται σχετικά ότι, αρκετά συμβόλαια υπογράφηκαν εντός του 2009 με καθυστέρηση 2 μέχρι και 3 έτη.

Εισηγηθήκαμε όπως προτού ετοιμαστεί η σχετική έκθεση του Τμήματος προς την Υπουργική Επιτροπή, ειδικά στις περιπτώσεις που είχε καθυστερήσει η εξέταση της αίτησης, το Τμήμα να επιβεβαιώνει κατά πόσο ο αιτητής εξακολουθεί να ενδιαφέρεται ώστε να αποφεύγεται αχρείαστη εργασία. Επίσης το Τμήμα να επιβεβαιώνει κατά πόσο κατά την περίοδο εξέτασης των αιτήσεων, οι ενδιαφερόμενοι κάνουν ήδη χρήση της κρατικής γης, ώστε να υπολογίζονται και απαιτούνται ενδιάμεσα οφέλη.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι οι εισηγήσεις μας εφαρμόζονται, ήδη, από το Τμήμα.

Καθυστερήσεις στην εκτέλεση ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας. Εξακολουθεί να παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εκτέλεση ενταλμάτων πώλησης ακίνητης ιδιοκτησίας, τα οποία εκδίδονται από τα Επαρχιακά Δικαστήρια κατόπιν αίτησης του Διευθυντή Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων για την είσπραξη καθυστερημένων φόρων. Ένας από τους παράγοντες που το Τμήμα λαμβάνει υπόψη προτού προβεί στην προώθηση των ενταλμάτων καταναγκαστικής πώλησης, είναι η ύπαρξη εμπράγματων βαρών στα ακίνητα, όπως υποθήκες από εμπορικές τράπεζες, που προηγούνται των απαιτήσεων του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Σε τέτοια περίπτωση το προϊόν της εκποίησης θα κατέληγε ολόκληρο ή μέρος του στις τράπεζες και όχι στο Δημόσιο.

Εκφράσαμε την άποψη ότι οι περιπτώσεις εκείνες, όπου η δεσμευθείσα ακίνητη περιουσία δεν βαρύνεται με εμπράγματα δικαιώματα, θα πρέπει να τυγχάνουν άμεσης προτεραιότητας από το Τμήμα, ενώ θα πρέπει να αξιολογούνται όλες οι υπόλοιπες περιπτώσεις και να προωθούνται ανάλογα, προκειμένου να εισπράττει η Κυβέρνηση το λαβείν της.

Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση συγκεκριμένου ιδιώτη, που χρωστά καθυστερημένους φόρους εισοδήματος ύψους €431.055 για την περίοδο 1988-1999 και είναι κάτοχος ακινήτων στη Λάρνακα, εντός των οποίων βρίσκεται τριώροφο κτίριο και στο ισόγειο δύο καταστήματα. Τα εν λόγω ακίνητα υποθηκεύτηκαν στις 30.5.1994 προς όφελος συγκεκριμένων εμπορικών τραπεζών για κάλυψη χρέους

συνολικού ύψους €700.526. Τα ακίνητα, βαρύνονται επιπρόσθετα με 6 εμπράγματα βάρη (memo), 3 σε εμπορικές τράπεζες και 3 προς όφελος του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

Την 1.11.2000 και 18.2.2002 εκδόθηκαν από το Δικαστήριο σχετικές αποφάσεις για εξασφάλιση του ενυπόθηκου χρέους προς όφελος εμπορικής τράπεζας, και άρχισε η διαδικασία πώλησης των πιο πάνω ακινήτων. Η πώληση τους με δημοπρασία ορίστηκε στις 13.1.2008 και το ποσό του συνολικού χρέους μέχρι την ημερομηνία αυτή, ανερχόταν περίπου στα €1,9 εκ. συμπεριλαμβανομένων των οφειλών προς το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Η δημοπρασία μέχρι σήμερα δεν πραγματοποιήθηκε παρά το γεγονός ότι ορίστηκε τρεις φορές (τη δεύτερη φορά στις 30.3.2008 και την τρίτη φορά στις 6.4.2008).

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι, μετά την σχετική απόφαση του Δικαστηρίου, παρατηρήθηκε αδικαιολόγητη καθυστέρηση, 6 και πλέον έτη, στον ορισμό της ημερομηνίας πώλησης των ενυπόθηκων ακινήτων, και επιπλέον ενώ η πώληση αναβλήθηκε 3 φορές, μέχρι σήμερα, 8 χρόνια μετά, δεν έχει καταστεί δυνατή η πώληση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το Τμήμα καθόρισε ως επιφυλαχθείσα τιμή πώλησης το ποσό των €2,7 εκ., και ως εκ τούτου, από τη δημοπρασία των εν λόγω ακινήτων αναμένεται ότι το προϊόν πώλησης θα υπερκαλύψει, τόσο τις οφειλές προς τις εμπορικές τράπεζες όσο και τις οφειλές προς το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι οι περιπτώσεις όπου η δεσμευθείσα ακίνητη περιουσία δεν βαρύνεται με άλλα εμπράγματα δικαιώματα, τυγχάνουν άμεσης προτεραιότητας από το Τμήμα και πρόσθεσε ότι όσον αφορά στη πιο πάνω συγκεκριμένη περίπτωση, υπάρχει όντως καθυστέρηση στην εκτέλεση των ενταλμάτων πώλησης.

Ενοικίαση και αγορά κτιρίων για στέγαση των Επαρχιακών Κτηματολογικών Γραφείων Λάρνακας.

Μετά από πολύχρονες προσπάθειες του Τμήματος για μεταστέγαση του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λάρνακας, σε νέα ιδιότητα και κατάλληλα κτίρια, και ύστερα από δημοσίευση πρόσκλησης για υποβολή δήλωσης ενδιαφέροντος από ιδιοκτήτες κατάλληλων κτιρίων και αξιολόγηση των προσφορών που υποβλήθηκαν, το Υπουργικό Συμβούλιο στις 29.11.2006, ενέκρινε ύστερα από Πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, την ενοικίαση του κτιρίου που εισηγείτο, για περίοδο 6 χρόνων και με δικαίωμα ενοικιαγοράς του, μετά από συμφωνία με τον ιδιοκτήτη.

Στις 8.12.2009 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε Πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών για την αγορά του κτιρίου. Στο μεταξύ το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας είχε προχωρήσει στην εκτίμηση του κτιρίου, καταλήγοντας στο ποσό των €13,7 εκ. Η εκτίμηση του Τμήματος Δημοσίων Έργων για το κατασκευαστικό κόστος ανερχόταν σε €8,5 εκ. μη συμπεριλαμβανομένων της αξίας της γης, ΦΠΑ κ.ά. Η απαίτηση της ιδιοκτήτριας εταιρείας ανερχόταν σε €15,8 εκ. Στις 16.12.2009, συμφωνήθηκε από την τριμελή Επιτροπή που είχε διοριστεί για σκοπούς διαπραγμάτευσης και τους ιδιοκτήτες, η απαλλοτρίωση του κτιρίου έναντι ποσού €14,2 εκ.

Σε Έκθεση της Υπηρεσίας μας, που ετοιμάστηκε ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών και υποβλήθηκε στις 22.4.2010, είχαμε προβεί σε διαπιστώσεις και σχόλια, τα κυριότερα από τα οποία αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Η μεταστέγαση του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λάρνακας, ήταν επιβεβλημένη. Αποφάσεις και ενέργειες του Κράτους κατά την περίοδο 1988-2005 για απόκτηση ιδιοκτητών επαρχιακών κυβερνητικών γραφείων στη Λάρνακα, συμπεριλαμβανομένων και του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου, δεν είχαν αποτέλεσμα.

(β) Παρόλο που η περίπτωση της ενοικίασης γραφείων εξαιρείται από τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου Ν.12(Ι)/2006, η Διοίκηση ορθά κατά τη γνώμη μας, για σκοπούς διαφάνειας και ανταγωνισμού, προέβη σε δημοσίευση προσφορών.

(γ) Παρόλον ότι εφαρμόστηκαν διαδικασίες δημοσίευσης, αξιολόγησης, καθορισμού ενοικίου και επιλογής καταλληλότερου με βάση κριτήρια που τέθηκαν, εντούτοις θα έπρεπε όλα τα κριτήρια αξιολόγησης να είχαν ετοιμαστεί πριν ανοιχθούν οι προσφορές και ακόμη καλύτερα θα ήταν να αποτελούσαν όλα μέρος των

εγγράφων ζήτησης των προσφορών ώστε οι προσφοροδότες να ήταν ενήμεροι, μεταξύ άλλων, για την πρόθεση/πιθανότητα για μελλοντική αγορά να γνωστοποιηθεί κατά την προκήρυξη.

(δ) Η Διοίκηση ορθά συνυπολόγισε πέραν από το ενοίκιο και όλα τα δεδομένα της κάθε προσφοράς προκειμένου να επιλεγεί ο καταλληλότερος προσφοροδότης, (με βάση τους όρους του διαγωνισμού καθοριζόταν ότι το Κράτος θα επέλεγε την πιο συμφέρουσα προσφορά και όχι τη χαμηλότερη προσφορά).

(ε) Το ενοικιαστήριο έγγραφο που υπογράφηκε περιείχε πρόνοια που αφορούσε στο "δικαίωμα" του μισθωτή να προβεί σε ενοικιαγορά του κτιρίου μετά από συμφωνία με τον ιδιοκτήτη, η οποία, κατά τη γνώμη μας, θα έπρεπε να συμπεριληφθεί στους όρους προκήρυξης. Ωστόσο επειδή δεν ήταν δεσμευτική για τον ιδιοκτήτη, ούτε και υπήρχε προκαθορισμένη τιμή δεν πρόσφερε οποιοδήποτε πλεονέκτημα στο μισθωτή ούτε συνιστούσε στην πραγματικότητα δικαίωμα (option). Για να είχε ουσιαστική αξία μια τέτοια πρόνοια/δικαίωμα για ενοικιαγορά θα έπρεπε να είναι τέτοια, ώστε όλα τα ενοίκια να θεωρούνται προκαταβολή έναντι του ποσού ενοικιαγοράς από την ημερομηνία της ενοικίασης του κτιρίου.

(στ) Αντί το κτίριο να αποκτηθεί με αγορά, συμφωνήθηκε με τον ιδιοκτήτη να ακολουθηθεί η διαδικασία της απαλλοτρίωσης προφανώς για την απαλλαγή του ιδιοκτήτη από την πιθανή υποχρέωση καταβολής φόρων. Όπως αναφέραμε, αν το Κράτος αποκτούσε το ακίνητο με αγορά στην τιμή που σύμφωνα με στοιχεία, διεκδικούσε η εταιρεία δηλ. €15,5 εκ. περίπου και όχι με απαλλοτρίωση έναντι €14,2 εκ., η διαφορά του €1,3 εκ. που θα κατέβαλλε το Κράτος, υπερβαίνει τα ποσά που θα εισέπραττε το Κράτος υπό μορφή φόρου εισοδήματος και έκτακτης εισφοράς για την άμυνα. Εν πάση περιπτώσει, ως θέμα αρχής, δεν θεωρούμε δεοντολογικά ορθό να χρησιμοποιείται η απαλλοτρίωση ως τρόπος για την αποφυγή καταβολής φόρων.

Όσον αφορά στο ποσό που καταβλήθηκε για αγορά του ακινήτου, (γη και κτίρια), διατυπώσαμε την άποψη ότι βρίσκεται σε λογικά πλαίσια, παρόλο που η διαδικασία που ακολουθήθηκε δεν εξασφάλισε διαφάνεια, ίση μεταχείριση των πολιτών, ούτε η τιμή ήταν προϊόν ανταγωνισμού.

Μεταστέγαση του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Αμμοχώστου. Μετά από διαπιστώσεις του Τμήματος ότι το κτίριο στο οποίο στεγάζεται το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Αμμοχώστου δεν ικανοποιεί τις υφιστάμενες στεγαστικές και λειτουργικές ανάγκες του, δόθηκε στις 5.6.2007 σχετική έγκριση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών για μεταστέγαση σε νέο κτίριο. Στις 7.4.2008 συγκεκριμένη εταιρεία, με επιστολή της προς το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας υπέβαλε γραπτώς πρόταση της για ενοικίαση του κτιρίου που ανεγείρει σε δικά της τεμάχια, τα οποία συνορεύουν με τα τεμάχια εντός των οποίων έχει ανεγερθεί, από την ίδια εταιρεία, το κτίριο που στεγάζεται το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λάρνακας. Μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, το Υπουργικό Συμβούλιο στις 24.9.2008 ενέκρινε την ενοικίαση του συγκεκριμένου υπό ανέγερση κτιρίου και στις 11.12.2008 υπογράφηκε το σχετικό συμβόλαιο, το οποίο, μεταξύ άλλων, προνοούσε την ενοικίαση του κτιρίου για 6 χρόνια με δικαίωμα ενοικιαγοράς του μετά από συμφωνία με τον ιδιοκτήτη. Εγκρίθηκε επίσης το ίδιο ποσό ενοικίου με εκείνο που είχε εγκριθεί για το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λάρνακας.

Σύμφωνα με τον Διευθυντή του Τμήματος, οι κυριότεροι λόγοι που οδήγησαν στην επιλογή του εν λόγω κτιρίου είναι α) η γειτνίαση των δύο Γραφείων, πέραν της δυνατότητας που παρέχει για μετακίνηση προσωπικού από το ένα Γραφείο στο άλλο, θα επιλύσει και το πρόβλημα που παρατηρείται στη λειτουργία των κλάδων Χωρομετρίας και Χαρτογραφίας, β) το Γραφείο θα στεγαστεί σε ανεξάρτητο, λειτουργικό και αυτοτελές κτίριο και γ) επειδή το κτίριο βρίσκεται υπό ανέγερση θα διαμορφωθούν οι εσωτερικοί χώροι, οι θέσεις εργασίας, η κατασκευή του πυρασφαλούς δωματίου (strong room), η αποθήκη, οι άγκοι αποδοχής κ.ά., σύμφωνα με τις υποδείξεις/απαιτήσεις του Τμήματος.

Στην Έκθεση της Υπηρεσίας μας, που ετοιμάστηκε ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, και υποβλήθηκε στις 22.4.2010, είχαμε προβεί σε διαπιστώσεις και σχόλια, τα κυριότερα από τα οποία αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Όσον αφορά στην επιλογή για στέγαση του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Αμμοχώστου στην πόλη της Λάρνακας, αναφέρεται ότι το θέμα αφορά κυβερνητική πολιτική η οποία δεν σχολιάζεται από την Υπηρεσία μας.

(β) Ενώ το Τμήμα για σκοπούς ενοικίασης για τα Επαρχιακά Γραφεία Λάρνακας ζήτησε την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών και καθοδήγηση ως προς τη διαδικασία, στην προκειμένη περίπτωση δεν έπραξε το ίδιο. Επίσης, ακολουθήθηκε η διαδικασία μίσθωσης ακινήτου με διαπραγμάτευση, χωρίς ωστόσο να παραπεμφθεί στην Επιτροπή Καθορισμού Ενοικίων και χωρίς να υποβληθούν και τεκμηριωθούν εκ των προτέρων οι λόγοι που δικαιολογούσαν την ενοικίαση του συγκεκριμένου ακινήτου (για εξασφάλιση της έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών), παρόλο που κατά την ετοιμασία της σχετικής έκθεσης ο Διευθυντής του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ύστερα από παράκλησή μας για ενημέρωση, ανέφερε τους συγκεκριμένους λόγους.

(γ) Ενώ στη περίπτωση του Επαρχιακού Κτηματολογικού Λάρνακας κρίθηκε ότι είναι πιο συμφέρουσα η αγορά του κτιρίου, στην προκειμένη περίπτωση για το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Αμμοχώστου, επελέγη η ενοικίαση.

(δ) Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 24.9.2008, σε περίπτωση κατά την οποία αποφασιστεί η μετακίνηση του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Αμμοχώστου στην πόλη της Αμμοχώστου ή και οπουδήποτε αλλού, ο Μισθωτής, θα έχει το δικαίωμα να τερματίσει τη σύμβαση μίσθωσης, μετά από τρίμηνη γραπτή προειδοποίηση προς τον ιδιοκτήτη, επιφύλαξη ωστόσο που δεν συμπεριλήφθηκε στο συμβόλαιο που υπογράφηκε με την ιδιοκτήτρια εταιρεία.

(ε) Το ενοικιαστήριο έγγραφο που υπογράφηκε περιείχε πρόνοια που αφορούσε στο "δικαίωμα" του μισθωτή να προβεί σε ενοικιαγορά του κτιρίου μετά από συμφωνία με τον ιδιοκτήτη, η οποία, κατά τη γνώμη μας, εφόσον δεν ήταν δεσμευτική για τον ιδιοκτήτη, ούτε και υπήρχε προκαθορισμένη τιμή δεν πρόσφερε οποιοδήποτε πλεονέκτημα στο μισθωτή, ούτε συνιστούσε στην πραγματικότητα δικαίωμα (option).

Κλάδος Χωρομετρίας.

(α) Στατιστικά στοιχεία/Εκκρεμείς υποθέσεις του Κλάδου Χωρομετρίας. Το 2009, μετά την ενοποίηση των εργασιών που αφορούν τις κτηματικές χωρομετρήσεις και κτηματικές χαρτογραφήσεις, εφαρμόστηκε νέο μηχανογραφικό πρόγραμμα στον Κλάδο Χωρομετρίας των Επαρχιακών Κτηματολογικών Γραφείων. Μέσω του προγράμματος αυτού εξήχθησαν καταστάσεις για τις εκκρεμείς υποθέσεις του Κλάδου στις 31.12.2009, ο συνολικός αριθμός των οποίων ωστόσο, αμφισβητήθηκε από το ίδιο το Τμήμα.

Εισηγηθήκαμε όπως το θέμα διερευνηθεί και επιλυθεί, ώστε το Τμήμα να μπορεί να εξάγει ασφαλή στοιχεία για ορθό προγραμματισμό των εργασιών του Κλάδου Χωρομετρίας. Για το σκοπό αυτό εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αναβάθμισης του Συστήματος Πληροφοριών Γης (ΣΠΓ) ώστε η καταχώριση, διακίνηση και εξαγωγή σχετικών στοιχείων να γίνονται αποκλειστικά και μόνο από το ΣΠΓ και όχι μέσω ξεχωριστού προγράμματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι για την οριστική επίλυση του προβλήματος γίνονται προσπάθειες για αναβάθμιση του σχετικού προγράμματος, σε συνεργασία με την ομάδα τεχνικής υποστήριξης του Συστήματος Πληροφοριών Γης.

(β) Κριτήρια και προγραμματισμός εξέτασης αιτήσεων/Υποθέσεις με επίσπευση. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες στον προγραμματισμό και την διεκπεραίωση των διαφόρων αιτήσεων του Κλάδου Χωρομετρίας στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος, με αποτέλεσμα πολλές αιτήσεις να καθυστερούν για σειρά ετών, αρκετές εκκρεμούν μέχρι 10 και πλέον έτη. Διαπιστώθηκαν επίσης, αρκετές υποθέσεις οι οποίες αφορούσαν αιτήσεις με επίσπευση, και υποβλήθηκαν πριν αρκετά χρόνια, π.χ. για την Λάρνακα την περίοδο 1997-2009, για τις οποίες ενώ καταβλήθηκαν επί πλέον δικαιώματα για επίσπευση, εξακολουθούν να εκκρεμούν, σε αντίθεση με τις σχετικές εγκυκλίους του Διευθυντή του Τμήματος, που προνοούν, μεταξύ άλλων, την εξέτασή τους σε λογικά χρονικά πλαίσια, όχι πέραν των έξι μηνών.

Από έλεγχο στον Κλάδο Κτηματολογικού Γραφείου Λάρνακας, φαίνεται να μην υπάρχει ορθολογιστικός προγραμματισμός και σαφή κριτήρια ως προς την εξέταση των διαφόρων αιτήσεων στον Κλάδο Χωρομετρίας, με αποτέλεσμα αρκετές αιτήσεις να εκκρεμούν για σειρά ετών, ενώ άλλες αιτήσεις πολύ πιο πρόσφατες προωθούνται και διεκπεραιώνονται, χωρίς αυτό να αιτιολογείται από το Τμήμα. Εισηγηθήκαμε

όπως τεθούν από το Τμήμα σαφή κριτήρια που να διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση και εξυπηρέτηση του κοινού και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του Κράτους. Ειδικότερα εισηγηθήκαμε όπως τεθούν κριτήρια που να καθορίζουν την ιεράρχηση των αιτήσεων κατά κατηγορία και να οριστεί υπεύθυνος Ανώτερος Λειτουργός στο κάθε Επαρχιακό Γραφείο, ο οποίος να παρακολουθεί την ροή των αιτήσεων, να καταρτίζει πρόγραμμα προώθησής τους και να παρακολουθεί την υλοποίηση του προγράμματος. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως γίνεται προγραμματισμένη εξέταση των αιτήσεων με βάση την ιεράρχησή τους, με έμφαση στον προγραμματισμό των επιτόπιων επισκέψεων, ώστε να εξυπηρετούνται όλες οι περιοχές/χωριά, εντός λογικών χρονικών πλαισίων και των δυνατοτήτων του Τμήματος, να γίνει προσπάθεια ώστε να ξεκαθαρίσουν όλες οι παλαιές υποθέσεις τουλάχιστον, βάσει καθορισμένου χρονοδιαγράμματος, ενώ θα πρέπει να μελετηθεί το ενδεχόμενο ανάθεσης υποθέσεων στον ιδιωτικό τομέα π.χ. υποθέσεις συγκεκριμένης κατηγορίας ή/και συγκεκριμένης περιοχής.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι το Τμήμα λαμβάνει μέτρα για την επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων και ότι δίνεται προτεραιότητα σε μεγάλα κρατικά έργα ανάπτυξης, έργα των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου καθώς και σε υποθέσεις δικαστηρίου, πολυκατοικιών, διαχωρισμού οικοπέδων, στη χωρομέτρηση και ετοιμασία κυβερνητικών οικισμών και συνοικισμών αυτοστέγασης.

Μέρος Β

Υποθέσεις απαλλοτριώσεων όπου καταβλήθηκε/κατατέθηκε η αποζημίωση, ενώ η εγγραφή τους εκκρεμεί ακόμη. Αρκετά τεμάχια γης που επηρεάστηκαν από απαλλοτριώσεις, για τα οποία καταβλήθηκε/κατατέθηκε ήδη η αποζημίωση στους δικαιούχους, εξακολουθούν να είναι εγγεγραμμένα στους πρώην ιδιοκτήτες, χωρίς να έχουν εγγραφεί στο όνομα της Δημοκρατίας. Για τις περιπτώσεις όπου οι απαλλοτριώσεις αφορούν στη δημιουργία ή/και διαπλάτυνση δρόμων, οι οποίοι δεν τιτλοποιούνται στο όνομα της Δημοκρατίας, δεν εκδόθηκαν αναθεωρημένοι τίτλοι στους ιδιοκτήτες. Συγκεκριμένα εκκρεμεί η εγγραφή 10.846 επηρεαζόμενων τεμαχίων γης, παγκύπρια, για τα οποία η γνωστοποίηση της απαλλοτρίωσης χρονολογείται από το 1975.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το πρόβλημα οφείλεται κυρίως στην σοβαρή έλλειψη προσωπικού που υπάρχει στο Τμήμα και σε άλλες πειστικές προτεραιότητες και ότι έχει δημιουργηθεί υποτομέας εγγραφής σε κάποια επαρχιακά γραφεία και αναμένεται ότι σταδιακά το πρόβλημα θα εκλείψει.

Μίσθωση κρατικής παραλιακής γης στο Νέο Χωρίο Πάφου. Για τη μίσθωση κρατικής παραλιακής γης, έκτασης 670 τ.μ., υπογράφηκε συμβόλαιο με ιδιώτη για την περίοδο 15.3.1978 μέχρι 14.3.2011, έναντι μισθώματος €38,44 (£22,50) ετησίως. Το εκμισθωθέν τεμάχιο, σύμφωνα με το συμβόλαιο, θα χρησιμοποιόταν ως «πλαζ» και ως χώρος προσπέλασης προς τη θάλασσα, για εξυπηρέτηση των πελατών τουριστικών καταλυμάτων που θα ανεγείρονταν σε γειτονικό τεμάχιο, ιδιοκτησίας του μισθωτή. Με επιστολή μας προς το Διευθυντή του Τμήματος αναφέραμε ότι δεν έγινε αναθεώρηση του μισθώματος στις 15.3.1988, σύμφωνα με την πρόνοια του συμβολαίου, και, μεταγενέστερα, κάθε πέντε χρόνια, αλλά ούτε και έγινε οποιαδήποτε πληρωμή μισθώματος μέχρι σήμερα. Ενόψει των πιο πάνω και επειδή, σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου, βασική υποχρέωση του μισθωτή ήταν η ανέγερση τουριστικών καταλυμάτων εντός 5 ετών, η οποία δεν εκπληρώθηκε, υποδείξαμε στο Διευθυντή του Τμήματος ότι έπρεπε να εφαρμοστούν οι όροι του συμβολαίου, οι οποίοι προνοούν άμεση ανάκτηση του τεμαχίου και αυτόματη λύση της σύμβασης.

Το θέμα παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη των απαραίτητων δικαστικών μέτρων προς ανάκτηση της κατοχής της κρατικής γης από την Κυβέρνηση, και σύμφωνα με τον Διευθυντή του Τμήματος δεν υπάρχει πληροφόρηση κατά πόσο έχουν καταχωρισθεί οι σχετικές αγωγές.

Παράνομη επέμβαση ιδιώτη πάνω σε κρατική παραλιακή γη στη Λάρνακα. Ιδιώτης στη Λάρνακα, του οποίου η σύμβαση έληξε από το 1987 και έκτοτε δεν ανανεώθηκε, εξακολουθεί να κάνει χρήση/επέμβαση σε κρατική γη, ενώ πρόσφατα έχει προβεί και σε άλλες παράνομες επεμβάσεις, χωρίς να εξασφαλίσει τις σχετικές άδειες. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετικές αποφάσεις του ημερ. 18.2.1993 και 24.1.1999, απέρριψε αίτημά του για ανανέωση της σύμβασης και, παράλληλα, αποφάσισε όπως αυτός καταβάλει δικαιώματα για τον κατασκευαστικό χώρο (παράνομη κατοχή και χρήση παραλιακής γης) από το 1986 μέχρι

την άρση της επέμβασης, καθώς και τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του, τόσο από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για την παράνομη επέμβαση σε κρατική γη, όσο και από τον Έπαρχο Λάρνακας, για ανέγερση οικοδομής χωρίς άδεια από την αρμόδια Αρχή.

Το θέμα παραπέμφθηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας το Σεπτέμβριο του 2002, για να καταχωρίσει αγωγή στο δικαστήριο, για είσπραξη των ενδιάμεσων οφελών και για άρση της επέμβασης. Συναφώς αναφέρεται ότι ο συγκεκριμένος ιδιώτης έχει προσφύγει, εναντίον της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου του 1993, στο Ανώτατο Δικαστήριο (Υπόθεση αρ. 529/93), το οποίο με απόφασή του ημερ. 14.4.1994 (αναθεωρητική δικαιοδοσία) απέρριψε την πιο πάνω προσφυγή. Επίσης, σχετικό αίτημα του ιδιώτη όπως η συγκεκριμένη κρατική γη, στην οποία βρίσκεται η μόνιμη κατοικία του, εγγραφεί στο όνομα του και στα τρία παιδιά του, με βάση σχετικούς Κανονισμούς για παραχώρηση τίτλων ιδιοκτησίας σε εκτοπισθέντες (ΚΔΠ 163/06), απορρίφθηκε. Εναντίον της εν λόγω απόφασης, ο συγκεκριμένος ιδιώτης έχει προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο το οποίο με απόφασή του ημερ. 22.10.2008 (αναθεωρητική δικαιοδοσία) απέρριψε την προσφυγή του, επειδή δεν κρίθηκε δικαιούχος εγγραφής της συγκεκριμένης κρατικής γης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Τμήματος, το θέμα της είσπραξης των ενδιάμεσων οφελών και άρσης της επέμβασης εκκρεμεί στο Γενικό Εισαγγελέα.

Επεμβάσεις σε κρατική γη στην οικιστική περιοχή της Αγίας Νάπας. Από επιτόπιο έλεγχο του Τμήματος το 1989 στην Αγία Νάπα, διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν 92 περιπτώσεις επεμβάσεων ιδιωτών σε κρατική γη. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετική απόφαση του, έδωσε οδηγίες όπως, στις περισσότερες περιπτώσεις, πωληθεί η γη σ' αυτούς που προέβησαν στην επέμβαση, οι οποίοι έχουν διευθετήσει τα ενδιάμεσα οφέλη που προέκυψαν από την παράνομη κατοχή και χρήση της κρατικής γης, ενώ για τις υπόλοιπες περιπτώσεις να ληφθούν μέτρα για άρση της επέμβασης.

Το ολικό εισπρακτέο ποσό από την πώληση, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ήταν €1.847.852 (£1.081.500), το οποίο, με έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών το Φεβρουάριο του 1997, αποφασίστηκε να εισπραχθεί σε 4 ίσες άτοκες ετήσιες δόσεις.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με νέα απόφαση του αρ. 61.451 και ημερ. 12.1.2005, έδωσε μια τελευταία ευκαιρία στους πιο πάνω να καταβάλουν τα οφειλόμενα ποσά μέσα σε ένα χρόνο από την ημερομηνία κοινοποίησης προς αυτούς της απόφασης και σε περίπτωση που και πάλι δεν συμμορφωθούν, τότε να ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους. Αναφέρεται ότι, το Τμήμα τον Ιανουάριο του 2009, παρέπεμψε 25 περιπτώσεις επεμβάσεων σε κρατική γη για τις οποίες οι ιδιώτες/επεμβασίες δεν ανταποκρίθηκαν στις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, στο Γενικό Εισαγγελέα, με σκοπό την προώθηση της διαδικασίας καταχώρισης αγωγών για άρση της επέμβασης και είσπραξη ενδιάμεσων οφελών από την παράνομη κατοχή και χρήση της κρατικής γης από το 1996. Το θέμα εκκρεμεί.

Κυβερνητικά αγροκτήματα στην Πάφο. Στην Επαρχία Πάφου υπάρχουν κυβερνητικά αγροκτήματα σε πέντε περιοχές, η διαχείριση των οποίων ανατέθηκε αρχικά στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ενώ από το 1993, με βάση το άρθρο 18(1) του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, αρμόδιος για τη διαχείριση είναι ο Υπουργός Εσωτερικών και, κατ' επέκταση, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Από σχετικό έλεγχο η Υπηρεσία μας διαπίστωσε τα πιο κάτω προβλήματα, τα οποία χρήζουν άμεσης επίλυσης.

(α) Τα συμβόλαια για την ενοικίαση των κλήρων των κυβερνητικών αγροκτημάτων στην Πάφο υπογράφηκαν το 1980, με τον όρο όπως αναθεωρούνται τα ενοίκια κάθε 8 χρόνια, δηλαδή η πρώτη αναθεώρηση έπρεπε να γίνει το 1988 και η επόμενη το 1996. Δεν έγινε αναθεώρηση των ενοικίων ούτε το 1988 ούτε το 1996, ούτε και έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα εναντίον εκείνων που παραβαίνουν ουσιώδεις όρους των συμβολαίων, με αποτέλεσμα το Δημόσιο να είχε απώλεια εσόδων της τάξης των €341.720 ετησίως μέχρι και το 2004.

Σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, επειδή τα ενοικιαστήρια έγγραφα προνοούν ρητά για αναθεώρηση του ύψους του ενοικίου κάθε οκτώ χρόνια, κατά συγκεκριμένες ημερομηνίες, δηλαδή το 1988,

1996 και 2004, και η Δημοκρατία δεν άσκησε το δικαίωμα της αυτό το 1988 και 1996, η επόμενη αναθεώρηση θα μπορούσε να γίνει το 2004. Το Τμήμα, παρά το γεγονός ότι έχει προβεί σε αναθεώρηση των ενοικίων για το 2004 (εισπρακτέα από 2.1.2005), εντούτοις, με σχετικές οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών, αναστάλθηκε προσωρινά η είσπραξη των αναθεωρημένων ενοικίων για τα έτη 2004 και 2005.

Συναφώς αναφέρεται ότι το Τμήμα εξακολουθεί να εισπράττει τα παλιά ενοίκια, ενώ η συνολική διαφορά μεταξύ των αναθεωρημένων και των υφιστάμενων ενοικίων ανέρχεται σε περίπου €304.130 ετησίως και αφορά 411 κλήρους.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το θέμα συζητήθηκε πολλές φορές και αναμένεται να επιλυθεί οριστικά με την τροποποίηση των υφιστάμενων Κανονισμών.

Επιπρόσθετα, σε αρκετές περιπτώσεις, όπου ο Γενικός Εισαγγελέας έκρινε ότι οι συμβάσεις δεν είναι σε ισχύ και έγινε αναθεώρηση των σχετικών μισθωμάτων, οι μισθωτές δεν καταβάλλουν το αναθεωρημένο μίσθωμα, με αποτέλεσμα να παρατηρείται σημαντική απώλεια δημόσιων εσόδων, η οποία για την περίοδο 1999-2004 ανέρχεται σε περίπου €734.700. Η ετήσια απώλεια εσόδων για τις περιπτώσεις αυτές, μετά το 2004, περιλαμβάνεται στο ποσό των €304.130 που αναφέρεται πιο πάνω .

(β) Οι συμβάσεις μίσθωσης μεταξύ της Δημοκρατίας και τεσσάρων Συνεργατικών Εταιρειών, οι οποίες με τη σειρά τους μίσθωναν τη γη σε γεωργούς, ακυρώθηκαν από τις 31.12.1997 και έκτοτε οι υπομισθωτές καταβάλλουν απευθείας στο Τμήμα Κτηματολογίου τα μισθώματα, χωρίς να υπάρχει μέχρι σήμερα σύμβαση μεταξύ του Τμήματος και των δικαιούχων γεωργών.

Με βάση γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 26.11.2002, για όλους τους επηρεαζόμενους κλήρους θα έπρεπε να ακολουθηθεί εξαρχής η διαδικασία που προβλέπεται από τους σχετικούς Κανονισμούς, καθότι η σύμβαση υπομίσθωσης μεταξύ Συνεργατικής Εταιρείας και καλλιεργητή δεν ισχύει πλέον, κάτι που δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα, για τις περισσότερες περιπτώσεις. Αναφέρεται σχετικά ότι, για 23 μόνο περιπτώσεις ακολουθήθηκε η σχετική διαδικασία και εκδόθηκε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 27.10.2009.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, για τις περιπτώσεις κλήρων που παραχωρήθηκαν χωρίς απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με βάση την ίδια γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, έχει ολοκληρωθεί για 57 περιπτώσεις η διαδικασία εξέτασης νέων αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους και προωθείται σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο με σκοπό την υπογραφή συμβάσεων.

(γ) Σε μερικές περιπτώσεις, όπου κάτοχοι κλήρων είχαν αποβιώσει, οι κλήροι περιήλθαν στην κατοχή των κληρονόμων, χωρίς να διερευνηθεί κατά πόσο ικανοποιούνταν οι όροι των σχετικών συμβολαίων.

Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης κρατικής γης μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (ΣΜ αρ. 464). Μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού υπογράφηκε στις 31.8.1988 σύμβαση μίσθωσης κρατικής γης στην περιοχή Αγλαντζιάς, έκτασης 4.014 τ.μ., με ετήσιο μίσθωμα €7.688. Η σύμβαση έχει ισχύ 33 χρόνια, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλες 2 περιόδους (33 χρόνια η καθεμιά), με τους ίδιους όρους, και περιλαμβάνει δικαίωμα αναθεώρησης του ετήσιου μισθώματος κάθε 5 χρόνια.

Παρατηρήθηκε ότι η Δημοκρατία δεν άσκησε το δικαίωμα της για αναθεώρηση του ενοικίου το 1993. Η μοναδική αναθεώρηση που έγινε ήταν το 1998 όπου το ετήσιο ενοίκιο καθορίστηκε στα €27.377. Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού δεν καταβάλλει, μέχρι σήμερα, το αναθεωρημένο ενοίκιο, ενώ για τα έτη 2005, 2006, 2007 δεν κατέβαλε κανένα ενοίκιο, με αποτέλεσμα στις 31.12.2009 να οφείλει ποσό €274.230 πλέον τόκους.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 39.012 ημερ. 14.4.2004, κατόπιν αίτησης του Οργανισμού, ενέκρινε την παραχώρηση του πιο πάνω τεμαχίου γης με την καταβολή ποσού €2.306.611 (£1.350.000) εντός 60 ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης. Ο Οργανισμός παρέλειψε να καταβάλει το πιο πάνω ποσό και η απόφαση ακυρώθηκε με τη νέα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 61.451, ημερ. 12.1.2005. Ακολούθησε νέα αίτηση του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού στις

31.10.2005 για παραχώρηση κρατικής γης για την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 14.11.2007, ανέβαλε την απόφασή του προκειμένου να διερευνηθεί κατά πόσο ο Οργανισμός είναι διατεθειμένος να καταβάλει, μεταξύ άλλων, την αγοραία αξία της αιτούμενης κρατικής γης. Μέχρι τον Ιούνιο 2010 ο Οργανισμός δεν ανταποκρίθηκε. Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα το Φεβρουάριο 2009, για λήψη δικαστικών μέτρων προς είσπραξη των οφειλόμενων ενοικίων. Ο Οργανισμός κατέβαλε στις 9.7.2010 τα οφειλόμενα ενοίκια συν τόκους ύψους €405.297.

Άδειες χρήσης κρατικής γης που ανανεώνονται από χρόνο σε χρόνο. Διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις αδειών χρήσης κρατικής γης που υπογράφηκαν πριν από αρκετά χρόνια (μερικές χρονολογούνται πριν από το 1960), οι οποίες αφορούν σε οικονομική/εμπορική χρήση και συνεχίζουν να ανανεώνονται αυτόματα από χρόνο σε χρόνο και μετά την έναρξη ισχύος του περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμου, χωρίς να γίνει επανεξέτασή τους, ειδικά στις περιπτώσεις όπου το μίσθωμα είναι ονομαστικό (σε αρκετές περιπτώσεις ανέρχεται στα 5 σεντ το χρόνο). Ως παράδειγμα αναφέρεται η άδεια χρήσης κρατικής γης Οργανισμού Δημοσίου Δικαίου, ο οποίος καταβάλλει από το 1957 μέχρι σήμερα ετήσιο ενοίκιο ύψους €0,43 (£0,25), ενώ το ετήσιο αγοραίο ενοίκιο, σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος στις 31.12.2000, υπολογίστηκε σε περίπου €20.503 (£12.000).

Εισηγηθήκαμε όπως όλες οι πιο πάνω περιπτώσεις επανεξεταστούν το συντομότερο δυνατόν, μέσα στα πλαίσια των περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι 2007 και συγκεκριμένα να τερματιστούν και να υπογραφούν νέες, με ετήσιο αγοραίο ενοίκιο που να αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια με βάση την αγοραία αξία της κρατικής γης, νοουμένου ότι η άδεια χρήσης θα βρίσκεται σε ισχύ.

Επειδή η διαδικασία τροποποίησης/τερματισμού των συμβάσεων μίσθωσης και αδειών χρήσης είναι χρονοβόρα, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του αρ. 59.775, ημερ. 7.4.2004, εξουσιοδότησε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών όπως, σε συνεννόηση με το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, προβαίνουν σε τροποποίηση ή/και τερματισμό των συμβάσεων μίσθωσης και των αδειών χρήσης κρατικής γης που συνιστούν κρατική ενίσχυση και στη συνομολόγηση νέων συμβάσεων μίσθωσης και στη χορήγηση νέων αδειών χρήσης, χωρίς την παραπομπή τους στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Ο Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες προς όλους τους Επαρχιακούς Κτηματολογικούς Λειτουργούς, για άμεση υλοποίηση των εισηγήσεων μας και ήδη προωθήθηκε η διαδικασία και αναμένεται σύντομα να υπογραφούν αρκετές νέες άδειες χρήσης, όπου θα προβλέπεται αναθεώρηση του τέλους χρήσης κάθε πέντε χρόνια ενώ για αρκετές άλλες άδειες χρήσης έχει εξασφαλιστεί σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ακύρωσή τους.

Ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική γη. Διαπιστώθηκε ότι δεν ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική από το Τμήμα αναφορικά με αιτήσεις ανταλλαγής κρατικής γης με ιδιωτική και συγκεκριμένα παρατηρήσαμε ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις αίτησης για ανταλλαγή κρατικής γης με ιδιωτική γη, ο χειρισμός εκ μέρους του Τμήματος, όσον αφορά στη σύσταση του προς την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για λήψη σχετικής απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο, ήταν διαφορετική.

Εισηγηθήκαμε όπως, για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης της κρατικής γης, μελετηθεί η τροποποίηση του Κανονισμού 11, των Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμών, του 1989-99, ο οποίος προβλέπει ότι «ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική ακίνητη ιδιοκτησία μπορεί να γίνεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εκτός εάν γίνεται για σκοπούς ευθυγράμμισης και αναπροσαρμογής συνόρων ενός ή περισσότερων όμορων τεμαχίων γης ή για βελτίωση του οδικού δικτύου», ώστε να καθοριστούν σαφή κριτήρια που να εξειδικεύουν τις «εξαιρετικές περιπτώσεις» αναφορικά με την ανταλλαγή ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας με ιδιωτική γη, κατά τρόπο ανάλογο όπως έγινε με τη χορήγηση πολεοδομικής άδειας κατά παρέκκλιση.

Όπως πληροφορηθήκαμε το Τμήμα, μέσα στα πλαίσια της ετοιμασίας νέων Κανονισμών που αφορούν στην διάθεση κρατικής γης, εισηγήθηκε την τροποποίηση του σχετικού Κανονισμού.

Έργο Συλλογής Επεξεργασίας και Ταξινόμησης Δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Γης (ΣΠΓ). Η καταχώριση των στοιχείων στο Σύστημα άρχισε το 2000 που τέθηκε σε λειτουργία το ΣΠΓ και έκτοτε συνεχίζεται η συλλογή, επεξεργασία και καταχώριση των στοιχείων η οποία όμως φαίνεται να παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση ιδιαίτερα στις Επαρχίες Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου. Αναφέρεται ότι, όπως υπολογίστηκε αρχικά, το κτηματολογικό και το γεωγραφικό μέρος του ΣΠΓ θα ολοκληρώνονταν μέχρι το 2003 και το εκτιμητικό μέρος μέχρι το 2005. Μέχρι τις 31.12.2009, έχουν καταχωριστεί στην κτηματολογική βάση δεδομένων 1.163.419 εγγραφές που αφορούν σε περιοχές (Δήμους/Κοινότητες) της ελεύθερης Κύπρου από τις συνολικά 1.340.000 εγγραφές/ιδιοκτησίες περίπου που υπολογίζονται ότι θα καταχωριστούν (ποσοστό 91,6%) και επιπρόσθετα 63.400 ιδιοκτησίες κατεχομένων περιοχών (επαρχίας Λευκωσίας). Αναφορικά με το εκτιμητικό μέρος του Συστήματος Πληροφοριών Γης του Τμήματος το οποίο διεξάγεται για σκοπούς επανεκτίμησης, έχει ολοκληρωθεί σε ποσοστό μόνο 14,3%, ενώ για το γεωγραφικό μέρος έχει ολοκληρωθεί η όλη εργασία, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι οι λόγοι για την καθυστέρηση στη συμπλήρωση του έργου της συλλογής δεδομένων, είναι κυρίως το ψηλό ποσοστό λαθών ή παραλείψεων που προκύπτουν κατά τη διαδικασία της συλλογής κτηματολογικών και γεωγραφικών δεδομένων, το καθεστώς απασχόλησης του έκτακτου προσωπικού με τα γνωστά προβλήματα που παρουσιάζει, η μειωμένη ανταπόκριση του προσωπικού για υπερωριακή εργασία κατά τα έτη 2001-2009 και η καθυστέρηση στην παραλαβή του απαιτούμενου εξοπλισμού. Ανέφερε επίσης ότι η συλλογή των δεδομένων και των τριών βάσεων (Κτηματολογική, Εκτιμητική και Γεωγραφική) συνεχίζεται με εντατικούς ρυθμούς και υπολογίζεται ότι η Κτηματολογική βάση δεδομένων, η οποία επηρεάζει άμεσα τη διεξαγωγή των περισσότερων κτηματικών συναλλαγών, θα ολοκληρωθεί το 2012.

Μεταβιβάσεις κτημάτων χωρίς τη σύναψη/παρουσίαση συμφωνητικών εγγράφων. Κατά τη μεταβίβαση κτημάτων στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, κυρίως από μία εταιρεία σε άλλη, σε αρκετές περιπτώσεις δεν παρουσιάζονται έγγραφες συμφωνίες πώλησης, αλλά μόνο αποσπάσματα των πρακτικών συνεδρίας των μετόχων που αναφέρονται στις συμφωνίες πώλησης. Επειδή όμως, με τον τρόπο αυτό, πιθανόν να γίνονται έγγραφες συμφωνίες και να μην παρουσιάζονται, με επακόλουθο να μη χαρτοσημαίνονται, εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της νομοθεσίας, έτσι που σε περιπτώσεις μεταβίβασης κτημάτων πέραν συγκεκριμένης αξίας (π.χ. €170.000) να απαιτείται η σύναψη και παρουσίαση έγγραφης συμφωνίας κατά τη μεταβίβαση. Τούτο θα αποτελούσε δίκαιη μεταχείριση για όλους, επειδή οι νομοταγείς εταιρείες ή πολίτες παρουσιάζουν και χαρτοσημαίνουν τις έγγραφες συμφωνίες τους.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι το Τμήμα προχώρησε σε ετοιμασία νομοσχεδίων για τροποποίηση του περί Συμβάσεων Νόμου και του περί Πώλησης Γης Νόμου, κατά τρόπο που να καθίσταται υποχρεωτική η παρουσίαση συμφωνητικού εγγράφου αγοραπωλησίας στο αρμόδιο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο, προτού γίνει αποδεκτή δήλωση μεταβίβασης δυνάμει πώλησης. Επίσης όλες οι συμβάσεις πώλησης να κατατίθενται στο Κτηματολόγιο για σκοπούς ειδικής εκτέλεσης.

Όπως πληροφορηθήκαμε, τα νομοσχέδια που τροποποιούν τον περί Πώλησης Γης Νόμο και τον περί Συμβάσεων Νόμο κατατέθηκαν τον Απρίλιο 2010 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Αντίθεση των περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας Κανονισμών με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Κανονισμούς. Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας τους Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμοί (ΚΔΠ 173/89), όπως τροποποιήθηκαν, οι οποίοι εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 18 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, βάσει των οποίων εξετάζονται και εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο οι συμβάσεις μίσθωσης κρατικής γης, περιέχουν διατάξεις/όρους που βρίσκονται σε αντίθεση με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους του 2001 μέχρι 2007. Συγκεκριμένα, στις περιπτώσεις εκμίσθωσης κρατικής γης για βιομηχανικούς σκοπούς, το μίσθωμα καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και η αναθεώρηση του γίνεται, μετά τα πρώτα επτά χρόνια και στη συνέχεια κάθε πενταετία, με βάση την αυξομείωση του τιμαριθμικού δείκτη. Αντίθετα, βάσει των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων και Κανονισμών, το μίσθωμα έπρεπε να υπολογίζεται πάνω στην αγοραία αξία του ακινήτου και η εκμισθωμένη γη να επανεκτιμάται με βάση τη νέα εκτίμηση τους αγοραίας αξίας

ανά πενταετία. Όπως πληροφορηθήκαμε, το Τμήμα έχει ετοιμάσει, μετά από υπόδειξη του Γενικού Εισαγγελέα, νέο προσχέδιο αναθεωρημένων Κανονισμών, ώστε αυτοί να συνάδουν με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους, το οποίο μετά από τον νομοτεχνικό έλεγχο υποβλήθηκε στις 6.10.2010 στο Υπουργείο Εσωτερικών για προώθηση και έγκριση από την Βουλή των Αντιπροσώπων. Ο Διευθυντής μάς ανέφερε επίσης ότι, το Τμήμα αναθεωρεί τα μισθώματα κάθε πέντε χρόνια, έτσι ώστε να εισπράττεται το αγοραίο ενοίκιο σύμφωνα με τον περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμο.

4.40 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ

Μέρος Α

Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως προϋπολογίστηκε κατά το 2009 ποσό €98.568.884 (€58.347.902 κατά το 2008) το οποίο αφορά κυρίως σε Πολεοδομικά Σχέδια Ανάπτυξης. Από το ποσό αυτό δαπανήθηκαν €58.983.028 ή ποσοστό 60% (€46.903.145 κατά το 2008 ή ποσοστό 80%). Σε ορισμένες περιπτώσεις το ποσοστό απόκλισης των πραγματικών δαπανών και αυτών που προϋπολογίστηκαν ήταν σημαντικό, ενώ σε άλλες δεν διενεργήθηκαν καθόλου δαπάνες.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι οι λόγοι για τους οποίους παρατηρήθηκε χαμηλότερο ποσοστό υλοποίησης οφείλονται σε παράγοντες που δεν μπορούσαν να σταθμιστούν κατά την ετοιμασία των προτάσεων του Τμήματος για τον Προϋπολογισμό του 2009.

Συγχρηματοδότηση αναπτυξιακών έργων Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Με βάση τη νέα πολιτική συγχρηματοδότησης των αναπτυξιακών έργων των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Α.Τ.Α.), που καθορίστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών κατά το 2009, ολόκληρο το κόστος του έργου θα χρεώνεται στον Προϋπολογισμό του Κράτους και οι δόσεις για τη συνεισφορά των Α.Τ.Α. θα καταβάλλονται στα έσοδα του Κράτους, σύμφωνα με την πρόοδο των εργασιών. Σε περίπτωση όπου έξι μήνες μετά την έκδοση διατακτικού, η Α.Τ.Α. δεν καταθέσει τη συνεισφορά της λόγω υπαιτιότητάς της, το αντίστοιχο ποσό θα αποκόπτεται από την κρατική χορηγία που δικαιούται.

Η παρακολούθηση των εισπράξεων από τις Α.Τ.Α. παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για δύο έργα για τα οποία έγιναν δαπάνες συνολικού ύψους €1.011.625 κατά το 2009, παρατηρήθηκε ότι η συνεισφορά των Α.Τ.Α. που ανέρχεται σε €59.520 δεν είχε εισπραχθεί μέχρι τον Αύγουστο του 2010, αλλά το Τμήμα δεν ενημέρωσε σχετικά το Υπουργείο Εσωτερικών ώστε να αποφασιστεί κατά πόσο θα αποκοπεί από την κρατική χορηγία που οι αντίστοιχες Α.Τ.Α. δικαιούνται.

Για καλύτερη και πιο αποτελεσματική παρακολούθηση, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τηρείται στο Λογιστήριο του Τμήματος ειδικό μητρώο στο οποίο, για κάθε έργο που συγχρηματοδοτείται, να καταχωρίζονται οι δαπάνες που γίνονται, το ανάλογο ποσό της συνεισφοράς από τις Α.Τ.Α. και οι λεπτομέρειες των εισπράξεων που διενεργούνται από τις Α.Τ.Α. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως οι εκκρεμείς συνεισφορές παρουσιάζονται στα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος.

Ανάλογη εισήγηση έγινε από την Υπηρεσία μας και κατά τα προηγούμενα χρόνια, όταν η τακτική χρηματοδότησης των έργων ήταν διαφορετική, χωρίς το Τμήμα να την έχει υιοθετήσει. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί ότι για όλες τις περιπτώσεις που χρεώθηκαν τα αντίστοιχα κονδύλια των έργων (για πληρωμές εργολάβων στις περιπτώσεις που δεν είχαν εξασφαλιστεί και κατατεθεί έγκαιρα στο Τμήμα τα αναγκαία ποσά ή όταν οι καταθέσεις που έγιναν είχαν εξαντληθεί), οι Τοπικές Αρχές έχουν εμβάσει το αντίστοιχο ποσό και ότι αυτό έχει κατατεθεί στα έσοδα του Κράτους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι το Τμήμα έχει υιοθετήσει τις εισηγήσεις μας και από το 2010 τηρείται ειδικό μητρώο, στο οποίο έχουν καταχωριστεί και τα δεδομένα του 2009.

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο του Γενικού Λογαριασμού Καταθέσεων στις 31.12.2009, ανέρχεται σε €5.478.510 (€4.848.352 κατά το 2008) και το σύνολο του λογαριασμού Αποσύρσεις Εγγυημένων Δανείων σε €16.074.720 (€19.886.197 κατά το 2008). Σε πολλές περιπτώσεις τα υπόλοιπα αφορούν

κρατήσεις εργολάβων, καταθέσεις Δήμων ή Συμβουλίων Βελτιώσεως για αναπτυξιακά έργα ή αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων, που εκκρεμούν για πολλά χρόνια. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, οι καταθέσεις δεν πρέπει να παραμένουν πέραν από την περίοδο για την οποία απαιτούνται και οποιαδήποτε ποσά παραμένουν αζήτητα για περίοδο πέραν των πέντε χρόνων πρέπει να μεταφέρονται στα έσοδα του Κράτους.

Ο λογαριασμός Αποσύρσεις Εγγυημένων Δανείων περιλαμβάνει ποσό ύψους €3.857.854 (€4.092.363 κατά το 2008), το οποίο αφορά σε λογαριασμούς με χρεωστικά υπόλοιπα, τα περισσότερα από τα οποία εκκρεμούν πριν από το 1998, χωρίς να φαίνονται οι λόγοι για τους οποίους δεν εισπράχθηκαν μέχρι τώρα, ενώ δεν φαίνεται να γίνονται αποτελεσματικές προσπάθειες είσπραξής τους. Για ορισμένες περιπτώσεις, τα χρεωστικά υπόλοιπα αφορούν στην πληρωμή εργολάβων πριν εξασφαλιστούν και κατατεθούν στο Τμήμα τα αναγκαία ποσά. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, θα πρέπει να γίνουν ενέργειες, ώστε τα οφειλόμενα ποσά να κατατεθούν στο Τμήμα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι ήδη άρχισε η τροchioδρόμηση διεργασίας για την αποπληρωμή λογαριασμών με χρεωστικά υπόλοιπα, η οποία όμως είναι επίπονη και χρονοβόρα και συνεπώς δεν μπορεί να αποπερατωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα. Επίσης ποσά σε συγκεκριμένους λογαριασμούς κατακρατούνται σε ορισμένες περιπτώσεις μέχρι δέκα χρόνια (λόγω συμβατικών υποχρεώσεων), πράγμα που συμβάλλει στην καθυστέρηση της αποπληρωμής.

Υπερωρίες. Οι δαπάνες για την υπερωριακή απασχόληση για το έτος 2009 ανήλθαν σε €516.587, σε σύγκριση με €467.137 το 2008. Όπως και τα προηγούμενα έτη, διαπιστώθηκε κάποια καθυστέρηση στην υποβολή των αιτήσεων για εξασφάλιση των εγκρίσεων για υπερωριακή εργασία από την Τριμελή Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου Εσωτερικών, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διαδικασία εξασφάλισης των αναγκαίων πιστώσεων ενώ, η υπερωριακή εργασία εκτελείται χωρίς εκ των προτέρων έγκριση.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι ο λόγος της καθυστέρησης οφείλεται στον όγκο των στοιχείων τα οποία πρέπει να εξασφαλιστούν για υποβολή των αιτήσεων και στο γεγονός ότι οι προτάσεις στοιχειοθετούνται με τα αποτελέσματα του προηγούμενου εξαμήνου.

Διαδικασία παραλαβής, εξέτασης και έκδοσης πολεοδομικών αδειών.

(α) Γενικά. Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το έτος 2008, παρατηρείται καθυστέρηση στη διεκπεραίωση της εξέτασης των αιτήσεων, και δεν τηρούνται σε όλες τις περιπτώσεις οι διατάξεις του Κανονισμού 5(2) των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Αιτήσεις και Ιεραρχικές Προσφυγές) Κανονισμών του 1990 (Κ.Δ.Π. αρ.55/90) σύμφωνα με τις οποίες η Πολεοδομική Αρχή πρέπει να δίδει γραπτή ειδοποίηση στον αιτητή για την απόφαση της σε 3 μήνες, διαφορετικά να ζητείται η γραπτή συναίνεση του αιτητή.

(β) Εκκρεμείς πολεοδομικές αιτήσεις. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2009 εκκρεμούσαν συνολικά 5.958 αιτήσεις σε σύγκριση με 6.207 που εκκρεμούσαν στις 31.12.2008.

Η καθυστέρηση στην έκδοση πολεοδομικών αδειών επηρεάζει αρνητικά την οικονομία και στερεί το δημόσιο και συνακόλουθα και άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου (Δήμους, Συμβούλια Αποχετεύσεων) από σημαντικά έσοδα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 2005 σε σημείωμα του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο με αρ. 220/2005, με το οποίο προτείνονταν διάφορα μέτρα για την αντιμετώπιση των καθυστερήσεων που παρατηρούνταν στις διαδικασίες αδειοδότησης των αναπτύξεων και υποβάλλετο εισήγηση για σημαντική υπερωριακή απασχόληση, καθ' όσον αφορά ειδικά τις αιτήσεις πολεοδομικών αδειών που εκκρεμούσαν το 2005 στις Πολεοδομικές Αρχές, υπολογίζετο ότι τα τέλη εγγραφής που θα μπορούσαν να εισπραχθούν μακροπρόθεσμα (εντός 6-8 ετών) με τη διεκπεραίωσή τους ανέρχονταν σε περίπου €231 εκ. (£135 εκ., 9.000 αιτήσεις με 5 αναπτυξιακές μονάδες προς £3.000 τέλος εγγραφής). Κατ' αναλογία για τις εκκρεμείς αιτήσεις στις 31.12.2009, τα τέλη εγγραφής υπολογίζονται αντίστοιχα σε περίπου €153 εκ.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται αναλυτικά, από στοιχεία του Τμήματος, η κατάσταση σε ότι αφορά στις αιτήσεις πολεοδομικών αδειών και στη διεκπεραίωσή τους για τα έτη 2003 – 2009.

Έτος	Αριθμός αιτήσεων που υποβλήθηκαν	Αριθμός αιτήσεων που διεκπεραιώθηκαν	Εκκρεμείς αιτήσεις
2003	11.667	10.075	5.064
2004	12.800	10.100	8.100
2005	11.785	10.900	9.150
2006	11.918	11.434	10.634
2007	12.725	14.386	8.289
2008	9.748	11.740	6.207
2009	9.405	9.832	5.958

Σημ. Όπως πληροφορηθήκαμε η μη συμφιλίωση των αριθμών στον πιο πάνω πίνακα οφείλεται στο γεγονός ότι παρουσιάζονται κάποιες αδυναμίες στο λογισμικό σύστημα κατά τον υπολογισμό των αιτήσεων που διεκπεραιώνονται. Οι διαφορές ωστόσο δεν θεωρούνται τόσο σημαντικές για εξαγωγή συμπερασμάτων από τον πίνακα, για τον οποίο λεπτομερείς παρατηρήσεις έχουν αναφερθεί στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το έτος 2008.

Όπως φαίνεται στον πίνακα, κατά το 2009 διεκπεραιώθηκαν 9.832 αιτήσεις, σε σύγκριση με 11.740 το 2008, δηλαδή 1.908 λιγότερες. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από το Τμήμα οι αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν κατά τις εργάσιμες ώρες το 2009, ήταν κατά 2.393 λιγότερες από αυτές που διεκπεραιώθηκαν το 2008, (8.926 το 2009-11.319 το 2008).

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι το είδος/περιεχόμενο των πολεοδομικών αιτήσεων σταδιακά και ίσως λόγω της οικονομικής κρίσης, έχει διαφοροποιηθεί και στραφεί σε νέα είδη αναπτύξεων με πιο σύνθετο και πολύπλοκο περιεχόμενο όπου ο χρόνος μελέτης που απαιτείται είναι πολύ μεγαλύτερος.

(γ) Υπερωρίες για έκδοση πολεοδομικών αδειών. Οι δαπάνες για την υπερωριακή απασχόληση για έκδοση πολεοδομικών αδειών για το έτος 2009 ανήλθαν σε €286.403, εκ των οποίων €13.711 αφορούσαν σε υπερωριακή εργασία κατά το 2008. Από το σύνολο των δαπανών κατά το έτος 2009 ποσό €208.234 αφορούσε υπερωριακή αμοιβή με την «ώρα» και €78.169 με το «τεμάχιο».

(δ) Ιεραρχικές προσφυγές. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, υπάρχει δυνατότητα υποβολής ιεραρχικής προσφυγής κατά των πολεοδομικών αποφάσεων, μέσα σε περίοδο 30 ημερών (Κ.Δ.Π. 55/90, άρθρο 7), ώστε να διασφαλίζεται το δικαίωμα του πολίτη για επανεξέταση της αίτησής του ή της ειδοποίησης επιβολής που του επιδόθηκε, από όργανο διαφορετικό από εκείνο που πήρε την αρχική απόφαση.

Στις 31.12.2009, εκκρεμούσε η ετοιμασία έκθεσης για 122 ιεραρχικές προσφυγές (292 στις 31.12.2008) προς υποβολή στην εξ Υπουργών Επιτροπή για λήψη απόφασης. Σε αρκετές περιπτώσεις η διεκπεραίωση των εκθέσεων από το Τμήμα, γίνεται με σημαντική καθυστέρηση.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών, μελετηθεί κατά πόσο ενδείκνυται νομοθετική ρύθμιση για καθορισμό της χρονικής περιόδου εντός της οποίας θα πρέπει να ολοκληρώνεται η διαδικασία εξέτασης κάθε ιεραρχικής προσφυγής.

Αδυναμίες στη Διαχείριση Συμβάσεων – Τελικών Λογαριασμών Έργων.

(α) Διαχείριση Συμβάσεων Πολεοδομικών Έργων. Λόγω των συνεχιζόμενων προβλημάτων που παρατηρήθηκαν στη διαχείριση συμβάσεων Πολεοδομικών Έργων από το Τμήμα και Τοπικές Αρχές, τον Αύγουστο 2008 υποβάλαμε γραπτώς τις θέσεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με τις υποχρεώσεις των μερών που εμπλέκονται στη διαχείριση συμβάσεων Πολεοδομικών Έργων. Υποδείξαμε ότι ο Εργοδότης αναθέτει και υπογράφει τις συμβάσεις και διορίζει Συντονιστή Έργου (Σ.Ε.), Διαχειριστική Επιτροπή Έργου (Δ.Ε.Ε.) και Επιθεωρητή Εργοταξίου (Ε.Ε.) και τονίσαμε ότι εκεί που το Τμήμα εξετάζει την ανάθεση της διαχείρισης των συμβάσεων με τους συμβούλους και τους κατασκευαστές σε Τοπική Αρχή (ως Αναθέτουσα Αρχή), θα πρέπει να εξετάζει κατάλληλα και να ικανοποιείται πλήρως ότι η εν λόγω Τοπική Αρχή έχει την πιο πάνω δυνατότητα, και αφού λάβει γραπτές δεσμεύσεις να παραχωρεί την ευθύνη της διαχείρισης του Έργου σε αυτή.

Σε σχέση με την ορθότητα των πιστοποιητικών πληρωμής παρατηρήσαμε ότι η ευθύνη βαρύνει τους συμβούλους ενώ ο Σ.Ε. έχει ευθύνη άσκησης γενικού ελέγχου των πιστοποιητικών αναφορικά με το είδος των εργασιών και τις τιμές με τις οποίες πληρώνονται οι εργασίες. Παρατηρήσαμε επίσης ότι σε περίπτωση που επιπλέον εργασίες δεν έχουν εγκριθεί, δεν πρέπει να καθυστερεί την έγκριση του πιστοποιητικού, αφού ο Εργολάβος συμβατικά δικαιούται να πληρωθεί τις εργασίες που εκτέλεσε με οδηγίες του Αρχιτέκτονα, εφόσον όμως το Τμήμα διαπιστώνει παράβαση νενομισμένων διαδικασιών ή συμβατικών υποχρεώσεων από τα μέρη που διαχειρίζονται τη σύμβαση, θα πρέπει να προωθεί τη λήψη μέτρων εναντίον του παραβάτη και ενημερώνει το Υπουργείο Οικονομικών.

Το Υπουργείο Εσωτερικών μας πληροφόρησε ότι ήδη το Τμήμα έλαβε σοβαρά υπόψη τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή.

(β) Πεζογέφυρες (2) και πεζόδρομος/ποδηλατόδρομος κατά μήκος της όχθης του Πεδιαίου στη Λακατάμια. Η κατασκευή του έργου άρχισε τον Ιούνιο 2004 έναντι ποσού £318.697 (€544.526). Το Νοέμβριο 2005 με επιστολή μας προς το Διευθυντή του Τμήματος, παρατηρήσαμε ότι κατά την εκτέλεση των εργασιών έγιναν πολλές αλλαγές και επιπρόσθετες εργασίες, με αποτέλεσμα την υποβολή από τον Εργολάβο απαίτησης – με βάση τον προκαταρκτικό τελικό λογαριασμό που υπέβαλε το Μάιο 2006 – της τάξης των £200.000 (€341.720) για τις αλλαγές και £120.000 (€205.000) για την καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στο έργο και για άλλα θέματα. Οι απαιτήσεις του Εργολάβου εξετάστηκαν από το Τμήμα και στάληκαν το Δεκέμβριο 2006 στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.). Η Επιτροπή αποφάσισε όπως αναβάλει τη συζήτηση του θέματος ώστε να ετοιμαστεί ολοκληρωμένη έκθεση από το Τμήμα με όλα τα εκκρεμή θέματα του έργου. Κατά τη συζήτηση του θέματος στην Επιτροπή διαφάνηκαν ευθύνες του Σύμβουλου Μελετητή για ελλιπή μελέτη και του Δήμου Λακατάμιας ο οποίος όρισε τον Μελετητή και σε συνεργασία μαζί του έγινε αποδεκτή η έναρξη εργασιών χωρίς τη διεξαγωγή εδαφολογικής μελέτης, η οποία έγινε εκ των υστέρων.

Το Μάρτιο 2009 η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων απέστειλε στην Κ.Ε.Α.Α. σημείωμα για έγκριση επιπλέον εργασιών ύψους €212.669, πέραν του ποσού €54.207 που ενέκρινε η ίδια. Η Κ.Ε.Α.Α. αποφάσισε τον Απρίλιο 2009 όπως εγκρίνει την πληρωμή ποσοστού 90% του πιο πάνω ποσού και την καταβολή του υπόλοιπου 10% μετά τον έλεγχο του τελικού λογαριασμού του έργου από την Υπηρεσία μας.

Μετά την αποστολή του λογαριασμού από το Τμήμα, η Υπηρεσία μας διεξήγαγε δειγματοληπτικό επιτόπιο έλεγχο, ο οποίος και ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 2010. Με βάση τα ευρήματα του ελέγχου, το Τμήμα καθόρισε ως τελικό ποσό του λογαριασμού τα €762.199 (£446.095). Αυτός περιλαμβάνει μεταξύ άλλων επιπλέον εργασίες €179.413 (£105.006), χρηματοδοτικά έξοδα τόκων €22.483 (£13.159) και αποζημιώσεις €3.118 (£1.825). Στις 18.3.2010 ο Εργολάβος απέστειλε επιστολή στο Τμήμα μέσω του δικηγόρου του, με την οποία γνωστοποιεί ότι διαφωνεί με το ποσό του λογαριασμού όπως διαμορφώθηκε και παραπέμπει τη διαφορά που προκύπτει από την εν λόγω διαφωνία στη δικαιοσύνη. Το Τμήμα μας πληροφόρησε ότι ο τελικός λογαριασμός πληρώθηκε στις 28.9.2010. Ο Εργολάβος διαφώνησε με το ποσό του λογαριασμού αλλά δεν υπήρξε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια από μέρους του.

(γ) Ανάπλαση Κεντρικής Πλατείας Δήμου Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό. Με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος, ημερ. 19.12.2008, παρατηρήσαμε ότι η Φάση Α' του έργου παρουσιάζει μεγάλη

καθυστερήσει, που ανέρχεται στους 9,5 μήνες και οφείλεται κυρίως στον Εργολάβο. Το Τμήμα προχώρησε με την αποκοπή ποινικής ρήτρας, η οποία μέχρι τις 30.6.2010 ανήλθε στα €139.068.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι το Τμήμα θα πρέπει να ενημερώσει την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.) για τον τρόπο χειρισμού της πιο πάνω αδικαιολόγητης καθυστέρησης, αφού ο Εργολάβος γνωστοποίησε γραπτώς στον Αρχιτέκτονα ότι επιφυλάσσει το δικαίωμά του για παράταση χρόνου και οικονομικές αποζημιώσεις τόσο για την καθυστέρηση όσο και για τις αλλαγές/επιπλέον εργασίες. Μέχρι τις 15.7.2010, για τις επιπλέον εργασίες εγκρίθηκε συνολικό ποσό €486.917, όπως επίσης και η αφαίρεση τμήματος του νέου κυκλικού κόμβου του έργου, ύψους €17.359. Αυτό κατέστη αναγκαίο λόγω λανθασμένου αρχικού σχεδιασμού με αποτέλεσμα να επιβάλλεται επανασχεδιασμός, ο οποίος θα επιβαρύνει το Δημόσιο.

Πέραν των πιο πάνω, ο Εργολάβος υπέβαλε στις 19.3.2010 αίτημα και για άλλες επιπλέον εργασίες, ύψους €220.776, που ήδη εκτελέστηκαν. Όλες οι πιο πάνω επιπλέον εργασίες αποφασίστηκαν λόγω ασυμφωνίας σχεδίων – δελτίου ποσοτήτων – προδιαγραφών του συμβολαίου, ελλείψεων της μελέτης που έγινε από Σύμβουλους Μελετητές, αλλαγών που αποφασίστηκαν από το Δήμο Αγίου Αθανασίου για θέματα ασφάλειας (που θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη στη μελέτη) και παραλείψεων από τον Σύμβουλο Επιμετρητή Ποσοτήτων.

Τέλος διαπιστώθηκε πρόβλημα στην επαγγελματική σχέση μεταξύ των Μελετητών και του Εργοδότη τους (Δήμος Αγίου Αθανασίου), δημιουργώντας έτσι προβλήματα στην όλη διαχείριση του έργου. Παρατηρήσαμε ότι οι αδυναμίες αυτές οφείλονται κυρίως στο ότι Εργοδότης στη σύμβαση με τους Μελετητές είναι ο Δήμος Αγίου Αθανασίου, ενώ Εργοδότης στη σύμβαση με τον Εργολάβο είναι το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Σύμφωνα με την ορθή πρακτική ο Εργοδότης ενδείκνυται να είναι ο ίδιος και στις δύο συμβάσεις ώστε να καθίσταται αποτελεσματική η διαχείριση της σύμβασης με τον Εργολάβο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε τον Απρίλιο 2009 μεταξύ άλλων ότι η μεγάλη καθυστέρηση οφείλεται κυρίως στον Εργολάβο και ότι το Τμήμα αντιμετωπίζει προβλήματα με τη μη έγκαιρη υποβολή στοιχείων από τον Εργολάβο για τις επιπλέον εργασίες και την έλλειψη σωστής συνεργασίας εκ μέρους των Μελετητών και του Επιμετρητή Ποσοτήτων, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το έργο. Όσον αφορά τα λάθη της μελέτης, το Τμήμα θα εξετάσει τις όποιες ζημιές τυχόν υπέστη, μετά την αποπεράτωση του έργου. Τέλος μας πληροφόρησε ότι σε νέα έργα το Τμήμα προτίθεται να είναι Εργοδότης τόσο του Εργολάβου όσο και των Μελετητών.

Για τη Φάση Β' του έργου, η οποία έπρεπε να ξεκινήσει στις 13.11.2008 (προσωρινή παραλαβή Φάσης Α' η 12.11.2008), δόθηκε έγκριση από τους Μελετητές όπως αυτή μετατεθεί στις 7.1.2009, χωρίς απαιτήσεις από τον Εργολάβο. Παρατηρήσαμε όμως ότι μέχρι τον Ιούνιο 2010 το Τμήμα δεν έλαβε οποιαδήποτε έγκριση από τις αρμόδιες Επιτροπές για την αλλαγή αυτή.

Με βάση το συμβατικό χρόνο αποπεράτωσης της Φάσης Β' (12 μήνες), αυτή παραλήφθηκε στις 18.6.2010 με συνολική καθυστέρηση περίπου 5,5 μηνών. Σύμφωνα με τη θέση του Τμήματος υπήρξαν λόγοι δικαιολογημένης αλλά και αδικαιολόγητης καθυστέρησης, καθώς επίσης αρκετές επιπλέον εργασίες, τις οποίες ο Εργολάβος κοστολόγησε προκαταρκτικά, χωρίς οποιεσδήποτε αναλύσεις, γύρω στα €213.000. Για τη φάση αυτή, το Τμήμα προχώρησε με την αποκοπή ποινικής ρήτρας, η οποία μέχρι τις 30.6.2010 ανήλθε στα €105.189.

(δ) Συμβόλαιο για τη μελέτη, κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση της Βιολογικής Μονάδας Επεξεργασίας Λυμάτων στο χωριό Λυθροδόνας. Η διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης για τη μελέτη, κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση της Βιολογικής Μονάδας Επεξεργασίας Λυμάτων στο χωριό Λυθροδόνας, ύψους £545.006+ΦΠΑ καθορίστηκε στους 12 μήνες (26/8/2007-26/8/2008).

Το Φεβρουάριο 2010, ο συντονιστής του έργου εισηγήθηκε στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΤΕΑΑ), έγκριση του αιτήματος του αναδόχου για παράταση του χρόνου αποπεράτωσης του έργου κατά 400 ημέρες (μέχρι τις 30/9/2009) χωρίς εκατέρωθεν απαιτήσεις, εκτιμώντας ότι το ποσόν των απαιτήσεων του αναδόχου για επιπλέον έξοδα και καθυστερήσεις, εξ αιτίας κυρίως της εξαιρετικής

σκληρότητας του υπεδάφους, ήταν περίπου το ίδιο με το ποσόν των αποζημιώσεων που έπρεπε να καταβάλει λόγω της αδικαιολόγητης καθυστέρησης στη συμπλήρωση του έργου.

Από τη μελέτη των προνοιών του συμβολαίου, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι οι απαιτήσεις του αναδόχου, για επιπλέον έξοδα και δικαιολογημένη παράταση στο χρόνο αποπεράτωσης του έργου, λόγω της σκληρότητας του υπεδάφους, δεν ήταν δικαιολογημένες, εφ' όσον στη σύμβαση καθοριζόταν ότι ο όρος εκσκαφή περιλαμβάνει όλα τα είδη εκσκαφής ανεξάρτητα από τη σκληρότητα του εδάφους, ενώ με τονισμένα γράμματα είχε επισημανθεί ότι μεγάλο μέρος των εκσκαφών θα γινόταν σε περιοχές όπου το υπέδαφος ήταν βραχώδες, ειδικά στο χώρο του βιολογικού σταθμού. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εφαρμοστούν οι πρόνοιες του συμβολαίου για αποκοπή αποζημιώσεων ύψους £400/ημέρα, εξ αιτίας της αδικαιολόγητης καθυστέρησης στην αποπεράτωση του έργου.

Η TEAA συμφώνησε με τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας και το Φεβρουάριο 2010 εισηγήθηκε στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) - ως το αρμόδιο όργανο χειρισμού του θέματος - την απόρριψη του αιτήματος του αναδόχου, εισηγήσει η οποία εγκρίθηκε από την ΚΕΑΑ. Το Μάιο 2010, κατόπιν εισηγήσης του συντονιστή του έργου, ο οποίος είχε επαναξιολογήσει τις απαιτήσεις του αναδόχου, η TEAA ενέκρινε ως δικαιολογημένη παράταση του χρόνου αποπεράτωσης του έργου, 16 συνολικά ημερολογιακές ημέρες, λόγω δυσκολιών στη σύνδεση των αντλιοστασίων και καθυστέρησης στην ηλεκτροδότηση του έργου. Για τις υπόλοιπες 384 ημέρες, που αποτελούν αδικαιολόγητη καθυστέρηση, οι όροι της σύμβασης προβλέπουν την αποκοπή £400/ημέρα, ως αποζημίωση για την καθυστέρηση (σύνολο £153.600 για τις 384 ημέρες).

Ο ανάδοχος, αφού ενημερώθηκε από το Τμήμα για τις πιο πάνω αποφάσεις, εξέφρασε τον Αύγουστο 2010 τη διαφωνία του και υπέβαλε εκ νέου την αρχική του πρόταση για φιλικό διακανονισμό, με απόσυρση των εκατέρωθεν απαιτήσεων.

Το Τμήμα απέρριψε την πρόταση του αναδόχου και εισηγήθηκε – εάν ήταν αποδεκτό και από τον ανάδοχο – το διορισμό επιδιαιτητή, με βάση τους όρους του συμβολαίου, για επίλυση της μεταξύ τους διαφοράς.

(ε) Ανάπλαση/Διαμόρφωση Πλατείας στο Τρόοδος. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρατηρήθηκε ότι οι επιβλέποντες δεν εφαρμόσαν τις νενομισμένες διαδικασίες διαχείρισης του συμβολαίου, σχετικά με την έγκαιρη αξιολόγηση των καθυστερήσεων και την έγκριση τυχόν δικαιολογημένης χρονικής παράτασης, προτού λήξει η συμβατική περίοδος εκτέλεσης του έργου και ότι στο έργο εκτελέστηκαν επιπρόσθετες εργασίες, οι οποίες αναμενόταν να ανεβάσουν το σύνολο των επιπρόσθετων εργασιών/αλλαγών στο ποσό των £129.000 (€220.410) περίπου. Για τις εργασίες αυτές και πάλι δεν λήφθηκε οποιαδήποτε έγκριση, ενώ η Υπηρεσία μας διαφώνησε με τον υπολογισμό της δικαιολογημένης παράτασης χρόνου (αποζημιώσιμης και μη) που εισηγήθηκε το Τμήμα, όπως επίσης και με τον τρόπο και το ποσό που υπολογίστηκε. Σε απαντητική επιστολή του, ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι τα σχόλια της Υπηρεσίας μας μελετούνται και θα αποσταλεί σχετική απαντητική επιστολή.

Εν τω μεταξύ το έργο παραλήφθηκε προσωρινά στις 28.7.2006 ενώ το Τμήμα, χωρίς να απαντήσει στην επιστολή της Υπηρεσίας μας, επανέφερε τα θέματα των καθυστερήσεων και της παράτασης χρόνου στην Κ.Ε.Α.Α.. Το Φεβρουάριο 2007 η Επιτροπή επανεξέτασε το θέμα, και λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια του Τμήματος προς την Υπηρεσία μας, αποφάσισε να αναβάλει τη συζήτησή του για να υποβληθεί στην Επιτροπή ολοκληρωμένη έκθεση αφού αξιολογηθούν συνολικά οι καθυστερήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις. Παρόλο που η Κ.Ε.Α.Α. ζήτησε όπως το θέμα επανυποβληθεί για έγκριση μέχρι τέλος Μαρτίου 2007, μέχρι το Νοέμβριο του 2008 δεν υπήρξε οποιαδήποτε ανταπόκριση από το Τμήμα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, στην απάντησή του που μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, μας πληροφόρησε το Νοέμβριο 2008 ότι η εξέταση του τελικού λογαριασμού από το Τμήμα έχει σχεδόν ολοκληρωθεί, ενώ παράλληλα εξετάζεται το θέμα της δικαιολογημένης παράτασης χρόνου. Μας πληροφόρησε επίσης ότι τα πιο πάνω θέματα αναμένεται να σταλούν στις αρμόδιες Επιτροπές για έγκριση μέχρι το τέλος του 2008.

Το Μάιο 2009 η Κ.Ε.Α.Α. πληροφόρησε το Διευθυντή του Τμήματος ότι τα πιο πάνω θέματα εκκρεμούν ενώπιον της και ζήτησε όπως ενημερωθεί για το πού βρίσκονται και πότε θα υποβληθούν στην Επιτροπή. Μέχρι τον Ιούνιο 2010 τα θέματα αυτά βρίσκονταν ακόμα σε εκκρεμότητα, κάτι που σίγουρα δεν είναι προς το συμφέρον του Δημοσίου. Ήδη ο Εργολάβος, με επιστολή του στις 31.5.2010, αναφέρει στο Διευθυντή του Τμήματος ότι η μη διευθέτηση του τελικού λογαριασμού του έργου επιβαρύνει οικονομικά την εταιρεία του και για το λόγο αυτό επιφυλάσσει τα δικαιώματά του για περαιτέρω αποζημιώσεις από όσες έχει ζητήσει στην ήδη υποβληθείσα έκθεση απαιτήσεων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το θέμα εξετάστηκε στο σύνολο του από την ΚΕΑΑ στις 4.11.2010 όπου αποφασίστηκε όπως για τις επιπλέον εργασίες ακολουθηθεί η διαδικασία έγκρισής τους από το Διευθυντή του Τμήματος. Όσον αφορά το θέμα της διαφωνίας σε σχέση με τις οικονομικές αποζημιώσεις, αποφασίστηκε όπως οριστεί ad hoc επιτροπή από την ΚΕΑΑ για χειρισμό του θέματος.

(στ) Διαμόρφωση Πάρκου δίπλα από το Ταχυδρομείο Αγίας Νάπας. Στις 15.10.2009 υπογράφηκε η σύμβαση μεταξύ του Τμήματος και του επιτυχόντα προσφοροδότη για εκτέλεση του πιο πάνω έργου, με δαπάνη €431.250 περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α. και ημερομηνίες έναρξης και λήξης 26.10.2009 και 26.4.2011 αντίστοιχα. Σε επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος προς το Δήμαρχο Αγίας Νάπας, ημερ. 5.11.2009, ζητείται από το Δήμο να καταβάλει το ποσό της προκαταβολής προς τον Εργολάβο, που ανέρχεται στα €37.000, ως μέρος της οικονομικής συνεισφοράς του για την υλοποίηση του έργου και αναφέρεται ότι για το έργο δεν υπάρχει εγκριμένη πρόνοια στον προϋπολογισμό του Τμήματος για το 2009. Με επιστολή μας προς το Διευθυντή του Τμήματος, ημερ. 17.11.2009, παρατηρήσαμε ότι με βάση τους Κανονισμούς των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Γενικών) Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 201/2007), το Τμήμα προχώρησε σε προκήρυξη διαγωνισμού και υπόγραψε τη σύμβαση με τον Εργολάβο, χωρίς να βεβαιωθεί ότι έχουν διασφαλιστεί οι αναγκαίες πιστώσεις. Παρατηρήσαμε επίσης ότι η πρακτική που ακολουθήθηκε από το Τμήμα έθεσε σε κίνδυνο τα συμφέροντα του δημοσίου, αφού σε περίπτωση που ο Δήμος δεν ανταποκριθεί άμεσα τότε η χρηματοδότηση του έργου καθίσταται προβληματική με πιθανή καταβολή αποζημιώσεων στον Εργολάβο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε στις 15.12.2009 ότι το Τμήμα ενήργησε προληπτικά εξασφαλίζοντας έγκαιρα από άλλα διαθέσιμα κονδύλια, απόρροια εξοικονομήσεων, όλες τις απαραίτητες πιστώσεις για το 2009, περιλαμβανομένου ποσού €700.000 για το συγκεκριμένο έργο και ότι ο Δήμος Αγίας Νάπας ενήργησε έγκαιρα με τις υποχρεώσεις του, ενισχύοντας την απρόσκοπτη υλοποίηση του χρονοδιαγράμματος των εργασιών του έργου. Τέλος μας ενημέρωσε ότι το Τμήμα σέβεται τις αρχές που επιβάλλει η νομοθεσία περί Δημοσίων Συμβάσεων, όμως στην προκειμένη περίπτωση θεωρήθηκε ότι η προώθηση του συγκεκριμένου έργου θα επιδράσει θετικά στην αναθέρμανση της οικονομικής ανάπτυξης.

(ζ) Τελικοί Λογαριασμοί συμβολαίων για οικοδομικά και τεχνικά έργα - Καθυστέρηση στην ετοιμασία τους. Όπως παρατηρήσαμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, μετά από έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας σε συμβόλαια έργων του Τμήματος, εξακολουθεί να παρατηρείται καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών, σε σχέση με τις προθεσμίες των σχετικών συμβολαίων. Ζητήσαμε όπως το Τμήμα προχωρήσει στη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών, ώστε να καταστεί δυνατός ο έλεγχός τους από την Υπηρεσία μας. Διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που κατά τα τελευταία έτη υπήρξε σημαντική βελτίωση από μέρους του Τμήματος, εντούτοις το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται.

Η Κ.Ε.Α.Α. σε παρέμβασή της ζήτησε και στάληκε επιστολή τον Απρίλιο 2007 στο Διευθυντή του Τμήματος για να υποβάλει ενώπιον της κατάλογο με τα έργα για τα οποία εκκρεμεί η διευθέτηση του τελικού λογαριασμού, ενώ παράλληλα το Μάιο 2007 ζήτησε όπως πληροφορηθεί τους τρόπους με τους οποίους το Τμήμα προτίθεται να χειριστεί το θέμα επίσπευσης εξέτασής τους.

Τον Ιούνιο 2007 ο Διευθυντής του Τμήματος μας απέστειλε αναλυτικό κατάλογο με όλες τις συμβάσεις που χειρίζεται το Τμήμα και οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο του τελικού λογαριασμού, δίνοντας προτεραιότητα στην υποβολή αυτών που είναι εκπρόθεσμες. Στην επιστολή, η οποία κοινοποιήθηκε στην Κ.Ε.Α.Α., αναφέρεται ότι οι κύριοι λόγοι στους οποίους οφείλεται η συσσώρευση των τελικών λογαριασμών είναι η υποβολή αυξημένων ή/και παράλογων απαιτήσεων εκ μέρους των Εργολάβων, οι χρονοβόρες διαδικασίες

των δικαστηρίων/διαιτησιών που εκκρεμούν για αριθμό συμβάσεων, η καθυστέρηση στην εξασφάλιση εγκρίσεων για αλλαγές που γίνονται ή παρατάσεις που ζητούνται, και η μεγάλη αύξηση του αριθμού των πολεοδομικών έργων και ο φόρτος εργασίας χωρίς αύξηση στο υφιστάμενο προσωπικό του Τμήματος. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Τμήμα λαμβάνει διάφορα μέτρα, όπως η υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού και η πλήρης μηχανογράφηση του κλάδου, ώστε να επισπευσθεί η ολοκλήρωση της διαδικασίας προώθησης των τελικών λογαριασμών.

Παράλληλα ο Υπουργός Εσωτερικών μας πληροφόρησε το Νοέμβριο 2008 ότι το Τμήμα καταβάλλει προσπάθεια για επίσπευση της διαδικασίας προώθησης των τελικών λογαριασμών ώστε να μειωθεί αισθητά το πρόβλημα εντός του 2009. Μας πληροφόρησε επίσης ότι εντός του 2009 θα ολοκληρωθεί η στελέχωση του Τμήματος του και πιστεύεται ότι σταδιακά το πρόβλημα θα επιλυθεί.

Μέχρι τον Ιούνιο του 2010 διαπιστώθηκε σημαντική βελτίωση καθώς οι τελικοί λογαριασμοί που εκκρεμούν έχουν διευθετηθεί κατά το 70% - 80%.

Έλεγχος του Τμήματος Πολεοδομίας από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοκρατίας, σε σχέση με τις διαδικασίες προσφορών για τη συντήρηση και αναδόμηση Κυβερνητικών Οικισμών. Στόχος του ελέγχου ήταν η αξιολόγηση της συμμόρφωσης του Τμήματος Πολεοδομίας σε σχέση με τις διαδικασίες προσφορών για τη συντήρηση και αναδόμηση Κυβερνητικών Οικισμών. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου που διεξήγαγε τον έλεγχο προέβη σε αριθμό συστάσεων προς το Τμήμα και για την υλοποίησή τους καθορίστηκε Συμφωνημένο Σχέδιο Δράσης. Τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν είναι:

- σε συμβόλαια γενικής συντήρησης εκτελέστηκαν εργασίες που δεν περιλήφθηκαν στους όρους προκήρυξης των διαγωνισμών, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί υπέρβαση πέραν του μέγιστου επιτρεπόμενου ποσοστού (30%) του ποσού συμβολαίου,
- παρατηρήθηκαν αδυναμίες στην εφαρμογή ή συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία και κανονισμούς για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων,
- σε αρκετές περιπτώσεις πραγματοποιήθηκαν αλλαγές σε συμβόλαια με κόστος πέραν των επιτρεπτών ορίων του Υπεύθυνου Συντονιστή, και η διαδικασία υποβολής των απαραίτητων στοιχείων για την εξασφάλιση εγκρίσεων από την Τμηματική ή την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων διεκπεραιώθηκε μετά την υλοποίηση των αλλαγών από τον ανάδοχο,
- παρατηρήθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις κατά τη διαδικασία υποβολής και έγκρισης των τελικών λογαριασμών των έργων.

Τα ευρήματα της πιο πάνω έρευνας επιβεβαιώνουν τα ευρήματα των ελέγχων της Υπηρεσίας μας που έγιναν τα τελευταία χρόνια για το Τμήμα Πολεοδομίας, και τα οποία παρουσιάζονται στις αντίστοιχες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει τροχιοδρομήσει την επίλυση όλων των προβλημάτων που εντοπίστηκαν και ενημέρωσε λεπτομερώς την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου.

4.41 ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Μέρος Α

Υπερωρίες. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας αναφέρεται ότι σε αριθμό υπαλλήλων του Γραφείου οφείλεται, έναντι των υπερωριών που εργάστηκαν, μεγάλος αριθμός ωρών ελεύθερου χρόνου, που συσσωρεύτηκαν ένεκα της εφαρμοζόμενης τακτικής της πληρωμής του 50% των υπερωριών και της παραχώρησης ελεύθερου χρόνου για το υπόλοιπο 50%. Σημειώνεται ότι στις 31.12.2009 το σύνολο των οφειλόμενων ωρών ήταν 6.241 (9.695 στις 31.12.2008), με ένα υπάλληλο να έχει συσσωρεύσει 1716, ενώ άλλοι 11 υπάλληλοι είχαν συσσωρεύσει μεταξύ 100 και 494 ωρών. Σημειώνεται επίσης ότι η συνολική δαπάνη για υπερωρίες κατά το 2009 ανήλθε σε €179.516 σε σύγκριση με €81.210 κατά το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €98.306 ή 121,05%.

Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως ενταθούν οι προσπάθειες τόσο για περιορισμό των υπερωριών, όσο και για τη διευθέτηση του μεγάλου αριθμού των οφειλόμενων ωρών ελεύθερου χρόνου, με ορθολογιστική κατανομή των εργασιών μεταξύ των υπαλλήλων που εργάζονται με το σύστημα βάρδιας.

Εισηγηθήκαμε επίσης όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο επέκτασης του συστήματος βάρδιας στον Κλάδο Δημοσίων Σχέσεων και στο Φωτογραφικό Τμήμα, όπου τα τελευταία τρία χρόνια παρουσιάζεται αυξητική τάση του χρόνου υπερωριακής απασχόλησης των λειτουργών, και όπως στα πλαίσια της αναγκαίας οικονομικής περισυλλογής επαναξιολογηθούν οι διάφορες δραστηριότητες για τις οποίες προκύπτει ανάγκη υπερωριακής απασχόλησης, ώστε η σχετική δαπάνη να περιοριστεί.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Γραφείου, για τα έτη 2009 και 2010 έχουν εγκριθεί πρόσθετες πιστώσεις και έχουν πληρωθεί όλες οι συσσωρευμένες υπερωρίες μέχρι και το 2009. Έχει επίσης αποφασισθεί όπως το προσωπικό που εργάζεται υπερωριακά αποζημιώνεται κατά 75% και του παραχωρείται το 25% ως ελεύθερος χρόνος. Αναφορικά με την εισήγηση μας για επέκταση του συστήματος βάρδιας στον Κλάδο Δημοσίων Σχέσεων και στο Φωτογραφικό Τμήμα, μας πληροφόρησε ότι αυτό δεν είναι δυνατό να εφαρμοστεί λόγω υποστελέχωσης τους.

Μεταφράσεις. Οι συνολικές δαπάνες για μεταφράσεις, κατά το 2009 ανήλθαν σε €699.996 (653.895 το 2008), ενώ τα συνολικά έσοδα από μεταφράσεις κατά το 2009 ανήλθαν σε €875.754 (€968.607 το 2008).

Σύμφωνα με τη Διευθύντρια του Γραφείου η μείωση των εσόδων οφείλεται στη μειωμένη ζήτηση μεταφράσεων από το κοινό, ενώ οι δαπάνες αυξήθηκαν λόγω αύξησης των μεταφράσεων Κυβερνητικών εγγράφων.

Μέρος Β

Αρχείο Τύπου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, εκκρεμεί η πλήρης καταγραφή των τόμων των εφημερίδων, η φύλαξη των μικροταινιών σε ξεχωριστό χώρο από τις εφημερίδες για λόγους ασφαλείας.

Η Διευθύντρια του Γραφείου μας πληροφόρησε ότι, λόγω του αυξημένου όγκου εργασίας, η πλήρης καταγραφή των δεμένων τόμων των εφημερίδων γίνεται σταδιακά.

4.42 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ

Μέρος Α

Διαδικασία παραχώρησης στεγαστικής βοήθειας σε εκτοπισθέντες. Οι εγκρίσεις για παραχώρηση στεγαστικής βοήθειας εκδίδονται από την Επιτροπή Στεγαστικής Βοήθειας και στη συνέχεια διαβιβάζονται στις Επαρχιακές Διοικήσεις και στο Τμήμα Δημοσίων Έργων για υλοποίηση. Με στόχο την αποφυγή των καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση της διαδικασίας για την παραχώρηση της οικονομικής βοήθειας στους δικαιούχους, η Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκατάστασης Εκτοπισθέντων, υπέβαλε εισήγηση στο Υπουργείο Εσωτερικών για απεμπλοκή από την όλη διαδικασία των Επαρχιακών Διοικήσεων και του Τμήματος Δημοσίων Έργων και την ολοκληρωτική ανάληψη της ευθύνης υλοποίησης των αποφάσεων της Επιτροπής από την ίδια.

Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας, μας ενημέρωσε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών εισηγήθηκε την παγοποίηση του θέματος λόγω της οικονομικής κρίσης και εξέτασή του σε ευθετότερο χρόνο και ότι θα διερευνηθεί κατά πόσο υπάρχει η δυνατότητα να αξιολογηθεί εκ νέου η εν λόγω εισήγηση από το Υπουργείο Εσωτερικών. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι η οικονομική κρίση δεν σχετίζεται με το εν λόγω θέμα.

Εξέταση αιτήσεων για παροχή στεγαστικής βοήθειας σε εκτοπισθέντες. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε σε φακέλους αυτοστεγάσεων, διαπιστώθηκε ότι έχει παραχωρηθεί στεγαστική βοήθεια σε πρόσφυγες που διαμένουν μόνιμα στο εξωτερικό, χωρίς να υπάρχει ένδειξη ότι εξασκήθηκε οποιοσδήποτε έλεγχος ή να προσκομίστηκαν από τους αιτητές αποδεικτικά στοιχεία ή έγγραφα που να πιστοποιούν τη μόνιμη διαμονή τους στην Κύπρο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου αρ.46(Ι)2005, και των κριτηρίων που καθορίστηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 60.945 ημερ. 19.10.2004.

Μέρος Β

Αρχείο – Μηχανογράφηση καρτών. Όλα τα αναγκαία στοιχεία και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία για σκοπούς παραχώρησης της σχετικής χορηγίας, καταχωρίζονται σε κάρτες οι οποίες αποτελούν το μοναδικό αρχείο από το οποίο δύναται να γίνει οποιαδήποτε αναφορά. Τα στοιχεία που καταχωρίζονται στις κάρτες δεν υπάρχουν σε φακέλους, δεν είναι μηχανογραφημένα, ούτε και υπάρχουν αντίγραφα για σκοπούς ασφάλειας.

Ενόψει τούτου, εισηγηθήκαμε επανειλημμένα τη μηχανογράφηση των καρτών το συντομότερο δυνατόν χωρίς αυτό να έχει προωθηθεί λόγω, όπως μας πληροφόρησε η Υπηρεσία, των δεσμεύσεων/προτεραιοτήτων που έχει το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής. Εισηγηθήκαμε όπως σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής μελετηθεί το ενδεχόμενο αγοράς σχετικών υπηρεσιών.

Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι το θέμα έχει τεθεί ήδη για επίλυση σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής και ότι μελετάται και το ενδεχόμενο αγοράς υπηρεσιών.

4.43 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ

Μέρος Α

Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2009. Τα θέματα που ακολουθούν περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση μας για το έτος 2008 και εξακολουθούν να εκκρεμούν.

Έκδοση διαβατηρίων και ταξιδιωτικών εγγράφων με βιομετρικά στοιχεία. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού Ε.Κ. αρ. 2252/2004 του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθιερώθηκαν πρότυπα για εφαρμογή από τα κράτη μέλη, όσον αφορά στα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τα βιομετρικά στοιχεία που πρέπει να περιέχουν τα διαβατήρια και τα ταξιδιωτικά έγγραφα των οποίων η διάρκεια ισχύος είναι άνω των 12 μηνών.

Η Κύπρος δεν συμμορφώθηκε με τις διατάξεις του Κανονισμού εμπρόθεσμα (Αύγουστος 2006) και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με επιστολή της ημερ. 17.10.2007, κάλεσε την Κυπριακή Κυβέρνηση να υποβάλει τις παρατηρήσεις της σχετικά με τα πιο πάνω, ενώ στις 22.3.2010 εκδόθηκε αιτιολογημένη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πιο πάνω παράβαση. Στις 10.5.2010 υποβλήθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία αίτηση παράτασης τριών μηνών προς συμμόρφωση με την αιτιολογημένη γνώμη, δηλαδή μέχρι τις 22.8.2010 και αναμένεται η απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η Διευθύντρια του Τμήματος, στην απάντησή της την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι δόθηκε παράταση τριών εβδομάδων. Οι εργασίες για έκδοση των βιομετρικών διαβατηρίων έχουν ολοκληρωθεί και τα δείγματα έχουν σταλεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στα άλλα Κράτη Μέλη. Η έκδοση των διαβατηρίων αναμένεται να αρχίσει στα τέλη Νοεμβρίου, 2010.

Όπως διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία μας, καθυστερήσεις σημειώθηκαν τόσο κατά τη διαδικασία του πρώτου διαγωνισμού, που προκηρύχθηκε το Μάρτιο 2006 για την προμήθεια των νέων διαβατηρίων (η οποία τελικά ακυρώθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Εσωτερικών τον Μάιο 2007 κατόπιν απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών), όσο και κατά τη διαδικασία του νέου διαγωνισμού, από την προκήρυξη του μέχρι και την τελική υπογραφή της σύμβασης, που έγινε στις 30.11.2009. Σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης που υπογράφηκε, η παράδοση του έργου θα ολοκληρωνόταν σε έξι μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της, δηλαδή στις 30.5.2010. Το έργο ξεκίνησε με καθυστέρηση δυο περίπου μηνών μεταθέτοντας την ημερομηνία ολοκλήρωσης στις 25.7.2010, ενώ στις 19.5.2010 ο ανάδοχος ζήτησε περαιτέρω παράταση της ημερομηνίας παράδοσης της Α΄ φάσης του έργου μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 2010. Η έγκριση της παράτασης δόθηκε από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) χωρίς να προωθηθεί στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.), που ήταν το αρμόδιο όργανο για την τελική έγκριση. Σημειώνεται ότι, η αναθέτουσα αρχή παρέλειψε να ζητήσει ταυτόχρονα από τον ανάδοχο όπως αναθεωρήσει ανάλογα και το χρόνο λήξης της εγγύησης πιστής εκτέλεσης της σύμβασης.

Με βάση τα πιο πάνω δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προς την Κυπριακή Δημοκρατία, για την καθυστέρηση που σημειώνεται στη συμμόρφωση με το σχετικό Κανονισμό.

Η Διευθύντρια του Τμήματος, στην απάντησή της την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι η εγγύηση πιστής εκτέλεσης της σύμβασης έχει ανανεωθεί μέχρι 30.5.2011. Επίσης το θέμα παράτασης του χρόνου παράδοσης της Α΄φάσης του έργου παραπέμφθηκε στην Κ.Ε.Α.Α., η οποία το εξέτασε στις 23.9.2010 και το ενέκρινε.

Επιβολή προστίμων στους μεταφορείς σε σχέση με παραβάσεις των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμων του 2000 και 2005 και του Νόμου 146(I)/2007. Σύμφωνα με τους περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμους του 2000 και 2005 (Ν.36(I)/2000 και Ν.38(I)/2005), οι οποίοι ίσχυαν μέχρι τις 2.11.2007, οι μεταφορείς όφειλαν να λάμβαναν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να διαπίστωναν ότι υπήκοος τρίτης χώρας που επρόκειτο να μεταφερθεί ή διέλθει από την Κυπριακή Δημοκρατία, ήταν κάτοχος των προβλεπόμενων ταξιδιωτικών εγγράφων και θεωρήσεων που απαιτούνται δυνάμει του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου (Κεφ. 105), όταν επιβιβάζεται στο πλοίο ή στο αεροσκάφος για το ταξίδι ή την πτήση προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Στις περιπτώσεις παραβίασης των προνοιών των υπό αναφορά Νόμων, η Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας ενημέρωνε τη Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως και υπέβαλλε εισηγήσεις για την επιβολή διοικητικού προστίμου από την ίδια.

Με τη ψήφιση του Νόμου 146(I)/2007 από 2.11.2007, καταργήθηκαν οι περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Ευθύνη Μεταφορέων) Νόμοι του 2000 και 2005. Η ευθύνη των μεταφορέων καθορίζεται στο άρθρο 4 του πιο πάνω Νόμου και ουσιαστικά παραμένει η ίδια ως και προηγουμένως. Βάσει όμως του άρθρου 5 του νέου Νόμου, η ευθύνη επιβολής του διοικητικού προστίμου στους μεταφορείς στα σημεία εισόδου ανήκει πλέον στο λειτουργό μετανάστευσης της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας.

Με βάση τους Νόμους του 2000 και 2005, από το Μάιο του 2004 μέχρι τις 2 Νοεμβρίου του 2007, υποβλήθηκαν από την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως της Αστυνομίας, προς τη Διευθύντρια του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως 2.533 εισηγήσεις για επιβολή προστίμων, συνολικού ύψους €4.678.920 που αφορούν 90 αεροπορικές εταιρείες. Μέχρι τις 31.12.2007, είχαν εξεταστεί και εγκριθεί 376 περιπτώσεις και επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους €571.741 (12,2%) από τα οποία εισπράχθηκαν μόνο €14.737 (2,6%). Κατά τη διάρκεια των ετών 2008 και 2009, δεν επιβλήθηκε ούτε εισπράχθηκε κανένα πρόστιμο, με κίνδυνο την απώλεια σημαντικών εσόδων του Κράτους. Για τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στις Κυπριακές Αερογραμμές για 280 παραβάσεις κατά την περίοδο 28 Μαΐου 2004 μέχρι 9 Σεπτεμβρίου 2005, συνολικού ύψους €390.287, στάληκε στις 8.12.2005 επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τυχόν εξελίξεις.

Η Διευθύντρια του Τμήματος, στην απάντησή της την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι για τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στις Κυπριακές Αερογραμμές αναμένεται να καταχωριστούν αγωγές.

Πέραν των πιο πάνω, με βάση τις διατάξεις του Νόμου 146(I)/2007, κατά την 31.12.2009 εκκρεμούσε προς είσπραξη ποσό €3.032.463 (2008-€1.785.882) που αφορά πρόστιμα που επιβλήθηκαν σε αεροπορικές εταιρείες από το λειτουργό μετανάστευσης στα σημεία εισόδου, αναφορικά με τη μεταφορά προσώπων χωρίς ταξιδιωτικά έγγραφα/θεωρήσεις. Για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, το Τμήμα υπέβαλε προς το Γενικό Εισαγγελέα, 543 περιπτώσεις επιβολής διοικητικών προστίμων συνολικού ύψους €1.600.221 και ζήτησε τη λήψη των αναγκαίων ενεργειών, σύμφωνα με το άρθρο 8 του εν λόγω Νόμου.

Επίσης, βάσει του Ν146(I)/2007, για την περίοδο από 1.1.2009 μέχρι 18.3.2009, επιβλήθηκαν 2.036 πρόστιμα ύψους €10.125.028 σε αερομεταφορείς για τη μη διαβίβαση δεδομένων ή διαβίβαση ελλειπών ή αναληθών δεδομένων, η είσπραξη των οποίων εκκρεμούσε κατά την 31.12.2009. Ωστόσο, από τα πιο πάνω πρόστιμα, ποσό €8.210.423 αναμένεται να ακυρωθεί, μετά από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 28.4.2009, αφού αυτά αφορούσαν πρόστιμα που επιβλήθηκαν σε αεροπορικές εταιρείες για πτήσεις τους προς την Κύπρο από κράτη

μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι από τρίτες χώρες. Σημειώνεται ότι, δεν επιβλήθηκαν οποιαδήποτε πρόστιμα για την περίοδο από 3.11.2007 μέχρι 31.12.2008 και από τις 19.3.2009 και μετά με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων για το Κράτος.

Ασφάλεια Μηχανογραφικού εξοπλισμού και δεδομένων. Από τον έλεγχο της ασφάλειας του μηχανογραφημένου συστήματος, το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την έκδοση Πιστοποιητικών Γέννησης, Θανάτου, Διαβατηρίων, Ταυτοτήτων, Προσφυγικών Ταυτοτήτων και Εκλογικών Βιβλιαρίων ο οποίος διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν καθοριστεί γραπτώς οι διαδικασίες αναφορικά με την πολιτική ασφάλειας του συστήματος, την πολιτική αλλαγών στο λογισμικό, την καταγραφή και επίλυση προβλημάτων στη λειτουργία του συστήματος τα οποία εντοπίζονται από τους χρήστες, την δημιουργία εφεδρικών αντιγράφων, την ενημέρωση προγραμμάτων κατά των ιών, καθώς επίσης και την πολιτική παραχώρησης δικαιωμάτων και διαχείρισης κωδικών πρόσβασης.

Η Διευθύντρια του Αρχείου Πληθυσμού, σε απάντησή της μας ενημέρωσε για τα μέτρα τα οποία πρόκειται να ληφθούν για τακτοποίηση και βελτίωση των πιο πάνω θεμάτων.

Μέρος Β

Κλάδος Ασύλου. Ο κάθε αλλοδαπός που αιτείται πολιτικού ασύλου, απευθύνεται στην Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών όπου δημιουργείται σχετικός φάκελος. Ταυτόχρονα δημιουργείται φάκελος και στον Κλάδο Ασύλου του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης. Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου για την περίοδο 2002-2009 υποβλήθηκαν 38.847 αιτήσεις ενώ για την ίδια περίοδο στον Κλάδο Ασύλου έχουν δημιουργηθεί μόνο 26.233 φάκελοι δηλαδή για 12.614 αιτήσεις δεν έχουν ακόμη δημιουργηθεί φακέλοι. Παρόλο που σημειώθηκε σημαντική βελτίωση στην καταχώριση των φακέλων στο σύστημα του Κλάδου Ασύλου, θα πρέπει να καταβληθεί περαιτέρω προσπάθεια για καταχώριση όλων των σχετικών εγγράφων και πληροφοριών τόσο στους φακέλους όσο και στο μηχανογραφημένο σύστημα, τα οποία όπως παρατηρήθηκε παραμένουν σε ράφια με αποτέλεσμα να μην ενημερώνεται έγκαιρα η Αστυνομία ποιοι είναι παράνομοι και ποιοι όχι. Σημειώνεται ότι η Αστυνομία είναι συνδεδεμένη με το σύστημα του Κλάδου και θα μπορούσε να είχε άμεση πληροφόρηση για όλες τις περιπτώσεις εάν αυτές καταχωρούνταν έγκαιρα.

4.44 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

Μέρος Α

Υπηρεσία Αποκατάστασης Ζημιών. Μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το 1999 ξεκίνησε η δημιουργία/βελτίωση 3.000 καταφυγίων για σκοπούς πολιτικής άμυνας, με αναμενόμενο κόστος €5,1εκ. Μέχρι την 31.12.2009 ολοκληρώθηκαν 2.400 καταφύγια με συνολικό κόστος €4,1 εκ. Η διαδικασία εξεύρεσης νέων υπόγειων χώρων συνεχίζεται αναμένοντας ότι μέχρι το 2012 θα συμπληρωθούν 3.750 καταφύγια, τα οποία θα καλύπτουν τις αστικές και ευαίσθητες αγροτικές περιοχές. Η ετοιμασία και συντήρηση των καταφυγίων καθώς και η καταγραφή, εκτίμηση και παροχή οικονομικής βοήθειας σε περιπτώσεις θεομηνιών ανατέθηκε στην Υπηρεσία Αποκατάστασης Ζημιών. Για το σκοπό αυτό κατά το 2009, διατέθηκε ποσό €240.000.

Τον Οκτώβριο του 2009, υποβλήθηκε από την Πολιτική Άμυνα στο Υπουργείο Εσωτερικών αναθεωρημένο πρόγραμμα διαμόρφωσης και συντήρησης καταφυγίων, με σκοπό την κάλυψη του 70% του πληθυσμού, όπως είχε ζητήσει το Υπουργείο. Το αναθεωρημένο πρόγραμμα αποτελούσε μέρος προσχεδίου Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τροποποίηση του προγράμματος που αφορά τη δημιουργία και συντήρηση καταφυγίων.

Από έλεγχο του προγράμματος από την Υπηρεσία μας παρατηρήθηκε ότι δεν λήφθηκαν υπόψη ορισμένοι παράγοντες και στοιχεία που επηρεάζουν τη διαμόρφωση του προγράμματος, όπως η μελλοντική αύξηση/μείωση του πληθυσμού, και η συμπερίληψη στις υπολογισθείσες δαπάνες βελτίωσης των καταφυγίων των διοικητικών εξόδων και του κόστους του προσωπικού. Η Υπηρεσία μας, με επιστολή προς το Υπουργείο Εσωτερικών ημερ. 14.1.2010, εισηγήθηκε όπως προτού προωθηθεί η Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο, ληφθούν υπόψη οι παρατηρήσεις αυτές και επαναξιολογηθεί το πρόγραμμα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 30.6.2010, ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι η πιο πάνω επιστολή μας παραλήφθηκε στο Υπουργείο μετά από την αποστολή στις 20.1.2010 της σχετικής Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο με αποτέλεσμα να μη ληφθούν υπόψη οι πιο πάνω εισηγήσεις μας στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία λήφθηκε στις 4.2.2010.

Ο Αν. Διοικητής Πολιτικής Άμυνας, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι τα δεδομένα για τα οποία έγινε εισήγηση να περιληφθούν, δεν επηρεάζουν άμεσα την πρόοδο του προγράμματος και ότι οι παρατηρήσεις μας θα ληφθούν σοβαρά υπόψη για την παραπέρα συνέχιση του προγράμματος.

Αποζημιώσεις από πυρκαγιές. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του Αρ. 65.808, ημερ. 4.7.2007, ενέκρινε μεταξύ άλλων την παροχή οικονομικής βοήθειας στους ιδιοκτήτες των κατοικιών οι οποίες υπέστησαν ζημιές από την πυρκαγιά στις 29.6.2007 στις περιοχές Πελενδρίου – Σαϊτά καθώς και στις Τοπικές Αρχές της περιοχής για την αποκατάσταση των ζημιών που υπέστησαν έργα υποδομής, έναντι συνολικής δαπάνης που να μην υπερβαίνει το ποσό των €1.025.160 (£600.000).

Δεν ετοιμάστηκε σχέδιο/κριτήρια για υπολογισμό των αποζημιώσεων που αφορούσαν τις αποζημιώσεις για τα ιδιωτικά υποστατικά. Για το σκοπό αυτό έγινε χρήση του σχεδίου που ακολουθείται για παραχώρηση οικονομικής βοήθειας για αποκατάσταση ζημιών από σεισμούς και δόθηκαν οδηγίες από το Υπουργείο Εσωτερικών προς τον τότε Διοικητή της Πολιτικής Άμυνας ως προς το ύψος των αποζημιώσεων που αποφασίστηκε να παραχωρηθούν για συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Από τον έλεγχο, παρατηρήθηκαν σε ορισμένες περιπτώσεις, σημαντικές διαφορές στις αρχικές εκτιμήσεις των ζημιών σε υποστατικά σε σύγκριση με τις τελικές, ανομοιομορφία στον τρόπο υπολογισμού των ζημιών και του κόστους αποκατάστασης τους, ενώ δεν φαίνεται να έχουν επιβεβαιωθεί οι δηλώσεις ορισμένων αιτητών ότι η κατοικία που υπέστη ζημιές αποτελούσε τη μόνιμη κατοικία τους, κάτι που επηρεάζει το ύψος της αποζημίωσης. Επίσης δεν ετοιμάζονταν πιστοποιητικά εκτελεσθείσας εργασίας για επιβεβαίωση της ολοκλήρωσης των εργασιών αποκατάστασης, αλλά παραχωρείτο ένα ποσό ως αποζημίωση.

Ο Αν. Διοικητής Πολιτικής Άμυνας, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι οι διαφορές στις αρχικές εκτιμήσεις των ζημιών σε σύγκριση με τις τελικές οφείλονται στο ότι ορισμένες ζημιές διαπιστώνονταν με την πάροδο του χρόνου, με αποτέλεσμα να γίνονται νέες εκτιμήσεις και ότι η εξακρίβωση αν τα υποστατικά ήταν η μόνιμη ή όχι κατοικία των πληγέντων, δεν είναι αρμοδιότητα της Πολιτικής Άμυνας.

Εσωτερικός Έλεγχος. Παρατηρήθηκαν κενά και αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου όπως μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, μη συμφιλίωση των μισθών, μη επιβεβαίωση των αποθεμάτων αποθήκης, και μη κατάλληλη συμπλήρωση των ενταλμάτων πληρωμής βάσει των σχετικών εγκυκλίων/οδηγιών.

4.45 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΣΥΛΟΥ

Μέρος Α

Κέντρο Υποδοχής Αιτητών Ασύλου στην Κοφίνου. Βάσει στοιχείων που τηρούνται στην Υπηρεσία, κατά την 30.6.2010 οι αιτητές ασύλου, για τους οποίους εκκρεμεί η εξέταση της αίτησής τους, υπολογίζονται περίπου στους 1.500, οι οποίοι στην πλειονότητα τους διαμένουν στα αστικά κέντρα.

Στο Κέντρο Υποδοχής Αιτητών Ασύλου στην Κοφίνου, το οποίο λειτουργεί από το 2004 φιλοξενούνται αιτητές ασύλου, οι οποίοι κατά την υποβολή της αίτησής τους για πολιτικό άσυλο, δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν κατάλληλη στέγη αμέσως και, βάσει των σχετικών Κανονισμών, τους παραχωρείται διαμονή στο Κέντρο Υποδοχής μέχρι να καταστεί δυνατή η απεξάρτησή τους από το Κέντρο. Σε αρκετές περιπτώσεις η παραμονή των ατόμων στο Κέντρο είναι πολύμηνη ή ακόμα και πολύχρονη.

Εισηγηθήκαμε όπως μελετηθούν εναλλακτικές λύσεις για τη λειτουργία του Κέντρου, πάντα βέβαια στα πλαίσια της νομοθεσίας και των σκοπών του, κάτι που αναμένεται ότι θα συμβάλει επίσης στη διαχρονική μείωση του κόστους λειτουργίας του Κέντρου το οποίο, όπως παρατηρήθηκε κατά τον έλεγχο της

Υπηρεσίας για το έτος 2008, ήταν αρκετά ψηλό συγκριτικά με τον αριθμό των ατόμων που φιλοξενούνται στο Κέντρο.

Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι η Υπηρεσία Ασύλου έχει ήδη αναζητήσει σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας τρόπους για αύξηση του αριθμού των αιτητών ασύλου που παραπέμπονται στο Κέντρο Υποδοχής, ώστε να μειωθεί το κόστος ανά άτομο και ότι κατά τους τελευταίους μήνες έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση.

Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για την προγραμματική περίοδο 2008 η συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (η περίοδος για την επιλεξιμότητα των δαπανών έληξε στις 30.6.2010), είχε καθοριστεί σε €1.447.289, (μη συμπεριλαμβανομένης τεχνικής βοήθειας ύψους €141.194, η περίοδος για την οποία λήγει στις 31.3.2011), δηλαδή συνολικά €1.588.483.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Υπηρεσία Ασύλου, για το ετήσιο πρόγραμμα 2008, εγκρίθηκαν κατά το 2010, 13 δράσεις συνολικού ύψους €1.255.935. Η Ευρωπαϊκή συνεισφορά για τις δράσεις αυτές ήταν ύψους €941.951 και οι δαπάνες που έγιναν μέχρι την τελική ημερομηνία για την επιλεξιμότητά τους στις 30.6.2010, ανήλθαν σε περίπου €835.000.

Όπως προκύπτει με βάση τα πιο πάνω στοιχεία η Κύπρος δεν απορρόφησε ολόκληρο το ποσό της Ευρωπαϊκής συνεισφοράς για τις δράσεις, την οποία δικαιούτο για το έτος 2008.

Σημειώνεται ότι για την προγραμματική περίοδο 2009, η συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθορίστηκε σε €1.764.695, και η περίοδος για την επιλεξιμότητα των δαπανών λήγει στις 30.6.2011, εκτός της τεχνικής βοήθειας, η περίοδος για την οποία λήγει στις 31.3.2012.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι, ο προγραμματισμός των δράσεων και η διενέργεια των δαπανών θα πρέπει να παρακολουθούνται στενά, ώστε οι δράσεις που προγραμματίζονται να υλοποιούνται έγκαιρα, με σκοπό η Δημοκρατία να αξιοποιεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους ευρωπαϊκούς πόρους που δικαιούται.

Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας, στην απάντησή του την οποία μας διαβίβασε ο Υπουργός Εσωτερικών, ανέφερε ότι η Υπηρεσία Ασύλου έχει ήδη λάβει μέτρα και η παρακολούθηση των δράσεων και των δαπανών γίνεται σύμφωνα με τις υποδείξεις του Κλάδου Ταμείων Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εσωτερικών και του Γενικού Λογιστηρίου.

4.46 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Μέρος Α

Έλεγχος Λογαριασμών Διπλωματικών Αποστολών. Μέσα στο 2009 διενεργήθηκε, στο Κέντρο, έλεγχος των λογαριασμών για το έτος 2008, των Διπλωματικών Αποστολών της Βαρσοβίας, της Βιέννης, του Δουβλίνου, του Ελσίνκι, της Στοκχόλμης και της Μόνιμης Αντιπροσωπείας Στρασβούργου. Επίσης διενεργήθηκε επιτόπια επιθεώρηση στη Διπλωματική Αποστολή του Βελιγραδίου. Από τον έλεγχο των πιο πάνω Αποστολών παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) **Φιλοξενία.** Σύμφωνα με τις οδηγίες του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών προς τους Αρχηγούς των Διπλωματικών Αποστολών, πρέπει να αποφεύγεται η παροχή φιλοξενίας σε ένα μόνο άτομο, εκτός σε πολύ εξαιρετικές και σπάνιες περιπτώσεις, όπου υπάρχουν ειδικοί λόγοι. Ωστόσο, παρατηρήθηκε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις έχει παρασχεθεί φιλοξενία σε ένα μόνο άτομο. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου με εγκύκλιο επιστολή του ημερ. 3.5.2010, έδωσε οδηγίες προς τους Αρχηγούς Διπλωματικών Αποστολών όπως στις περιπτώσεις που απαιτείται η παροχή φιλοξενίας μόνο προς ένα άτομο, να υποβάλλεται μαζί με το ένταλμα πληρωμής εμπεριστατωμένη αιτιολόγηση.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, οι σχετικές αιτιολογήσεις υποβάλλονται από το Λογιστήριο στο Γενικό Διευθυντή για ενημέρωση και σχετική απόφαση.

- (ii) **Επιτόπιο προσωπικό.** Δεν είχαν συναφθεί σε όλες τις περιπτώσεις συμβάσεις για την απασχόληση του επιτόπιου προσωπικού, ενώ κάποιες είχαν λήξει και δεν είχαν ανανεωθεί. Επίσης τα δελτία

υπηρεσίας, που τηρούνται στο Κέντρο, δεν ήταν πλήρως ενημερωμένα με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η βεβαίωση της ορθότητας του μισθολογίου του επιτόπιου προσωπικού.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, γίνονται οι απαιτούμενες σχετικές διορθωτικές ενέργειες. Επίσης για την παρακολούθηση θεμάτων που αφορούν το επιτόπιο προσωπικό, αποφασίστηκε ο καταρτισμός μητρώου το οποίο θα περιέχει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες.

(iii) Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ). Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας δεν υπάρχει σε όλες τις περιπτώσεις, καταγραμμένη η προβλεπόμενη διαδικασία που προκύπτει από τις τοπικές νομοθεσίες, αναφορικά με την επιστροφή/ανάκτηση ή και μη καταβολή των ποσών που αφορούν στο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας στις Διπλωματικές Αποστολές, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολο να ασκηθεί ουσιαστικός και αποτελεσματικός έλεγχος στο Κέντρο, σ' ότι αφορά στην επιστροφή/ανάκτησή του.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, μετά την αποστολή εγκυκλίου προς όλες τις Διπλωματικές Αποστολές στις 19.3.2009, λήφθηκαν οι πληροφορίες για την ισχύουσα νομοθεσία/διαδικασία που αφορά στην επιστροφή/ανάκτηση ή και μη καταβολή του ΦΠΑ στην κάθε χώρα.

Καταβολή αποζημιώσεων σε αγωγές εντόπιου γραφειακού προσωπικού της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΜΑΕΕ). Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, τον Μάρτιο του 2007 καταχωρίστηκαν στο Εργατικό Δικαστήριο Βρυξελλών αγωγές από 5 μέλη του επιτόπιου προσωπικού της ΜΑΕΕ, επειδή η Αντιπροσωπεία σε τέσσερις περιπτώσεις τερμάτισε το συμβόλαιο εργασίας των ενδιαφερομένων, ενώ στην πέμπτη περίπτωση η ενάγουσα είχε παραιτηθεί τον Οκτώβριο του 2006. Βάσει προκαταρκτικής απόφασης του Εργατικού Δικαστηρίου Βρυξελλών που εκδόθηκε στις 8.4.2008, καταβλήθηκε συνολικό ποσό ύψους €52.992. Στις 11.1.2010 εκδόθηκε τελική απόφαση του Δικαστηρίου για τα τρία από τα πέντε μέλη του προσωπικού και καταβλήθηκε αποζημίωση συνολικού ύψους €84.417. Εκκρεμεί η εκδίκαση της υπόθεσης για τα άλλα δύο μέλη.

Ίδρυση νέων Διπλωματικών Αποστολών της Δημοκρατίας στο εξωτερικό. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67.462 ημερ. 9.7.2008, αποφασίστηκε η ίδρυση αριθμού νέων Διπλωματικών Αποστολών της Κυπριακής Δημοκρατίας στο εξωτερικό, μεταξύ των οποίων, στην Ιορδανία, στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, στην Ινδονησία, στην Κούβα, στη Βραζιλία με τη δημιουργία, κατά το 2009 Πρεσβειών, καθώς επίσης και η ίδρυση το 2008 Γενικού Προξενείου στο Κίεβο (Ουκρανία). Με άλλη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67.326 ημερ. 11.6.2008 αποφασίστηκε η δημιουργία Γραφείου εκπροσώπησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στη Ραμάλα της Παλαιστίνης που πραγματοποιήθηκε επίσης κατά το 2009.

Παρατηρήθηκε ότι τα εντάλματα δαπανών που αφορούσαν στην Πρεσβεία της Μπραζιλίας στη Βραζιλία από την λειτουργία της τον Αύγουστο μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2009, αν και υποβλήθηκαν στο Λογιστήριο του Υπουργείου δεν έτυχαν κατάλληλης επεξεργασίας ελέγχου, ενώ δεν είχαν υποβληθεί τα εντάλματα δαπανών για την περίοδο Ιανουαρίου μέχρι και τον Ιούνιο του 2010. Επίσης δεν είχαν υποβληθεί μηνιαίες καταστάσεις τραπεζικών υπολοίπων σχεδόν ένα χρόνο μετά από τη λειτουργία της Πρεσβείας και ως εκ τούτου προκύπτει το ερώτημα, βάσει ποιων δεδομένων γίνονταν οι αναπληρώσεις του ταμείου πάγιας προκαταβολής του οποίου το υπόλοιπο στις 9.7.2010 φαίνεται να ανερχόταν στις €363.000, σε σύγκριση με €100.000 που είχε καθοριστεί. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, το σύνολο των δαπανών του 2009 θα ενσωματωθούν στους λογαριασμούς του 2010 και λανθασμένα θα βαρύνουν τον Προϋπολογισμό του 2010.

Εγχειρίδιο οδηγιών για τη λειτουργία των Διπλωματικών Αποστολών. Το τελευταίο εγχειρίδιο το οποίο χρονολογείται από το 1997, θεωρείται σε αρκετά σημεία πεπαλαιωμένο και χρήζει αναθεώρησης.

Σύμφωνα με την Αν. Γενική Διευθύντρια στόχος του Υπουργείου είναι η έκδοση νέου εγχειριδίου εντός του πρώτου εξαμήνου του 2011.

Στέγαση των Διπλωματικών Αποστολών και των άλλων Δημόσιων Υπηρεσιών της Δημοκρατίας που εδρεύουν στο εξωτερικό και διαχείριση και συντήρηση των οικημάτων αυτών. Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Υπουργείο Εξωτερικών, μέχρι τις 31.12.2009 λειτουργούσαν 48 Διπλωματικές

Αποστολές και συγκεκριμένα 38 Πρεσβείες, 5 Ύπατες Αρμοστείες, 2 Μόνιμες Αντιπροσωπείες, 2 Αντιπροσωπείες και 1 ανεξάρτητο Γενικό Προξενείο (λειτουργούν ακόμη 4 Γενικά Προξενεία κάτω από Διπλωματικές Αποστολές). Τα πλείστα οικήματα όπου στεγάζονται οι Διπλωματικές Αποστολές, καθώς και οι πρεσβευτικές κατοικίες ενοικιάζονται από τη Δημοκρατία, ενώ είναι περιορισμένες οι περιπτώσεις όπου η στέγαση γίνεται σε ιδιόκτητα οικήματα/κατοικίες που είχαν αποκτηθεί κατά καιρούς. Σημειώνεται ότι πέραν των Διπλωματικών Αποστολών λειτουργούν και άλλες Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό, όπως Εμπορικά Κέντρα, Πολιτιστικά Κέντρα, Γραφεία Ναυτιλίας, Γραφεία Τουρισμού κ.λπ. που σε μερικές περιπτώσεις συστεγάζονται στα οικήματα των Πρεσβειών. Συναφώς αναφέρεται ότι από την Ίδρυση της Δημοκρατίας μέχρι τον Ιούλιο του 2010 η Δημοκρατία απέκτησε μόλις 9 οικήματα για Πρεσβείες και 8 πρεσβευτικές κατοικίες.

Κατά τα έτη 2004 – 2009 προϋπολογίστηκαν δαπάνες ύψους €41.857.139 (για το 2010 €3.150.000) για την ανέγερση κτιρίων στο εξωτερικό, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν στα €21.862.820. Επίσης καταβλήθηκαν ενοίκια για τα οικήματα των Πρεσβειών και των πρεσβευτικών κατοικιών, καθώς και έξοδα συντήρησης ύψους €5.060.008 και €369.840 για το 2009 και €4.555.568 και €471.494 για το 2008 αντίστοιχα. Όσον αφορά στις δαπάνες των ενοικίων παρατηρήθηκε ότι κατά την ανανέωση και υπογραφή νέων συμβολαίων ενοικίασης οικημάτων σημειώνονται σε μερικές περιπτώσεις μεγάλες αυξήσεις και αναμένεται ότι οι δαπάνες αυτές θα αυξάνονται συνεχώς.

Αναφορικά με το θέμα της διαχείρισης και συντήρησης των κυβερνητικών κτιρίων στο εξωτερικό, τον Δεκέμβριο του 2006 το Υπουργείο Οικονομικών ετοίμασε προσχέδιο Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο όπου προβλεπόταν ο διορισμός Υπεύθυνου Διαχειριστή κτιρίων σε κάθε Διπλωματική Αποστολή, η ετοιμασία πρότυπου συμβολαίου συντήρησης καθώς και οι διαδικασίες και ενέργειες για τη διαχείριση/συντήρηση ιδιόκτητων κτιρίων στο εξωτερικό, την οποία διαβίβασε στους Γενικούς Διευθυντές του Υπουργείου Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων, καθώς και στο Γενικό Διευθυντή του Γραφείου Προγραμματισμού για απόψεις. Τέσσερα σχεδόν χρόνια μετά, η πιο πάνω Πρόταση δεν προωθήθηκε για ρύθμιση του θέματος της διαχείρισης και συντήρησης των κτιρίων της Δημοκρατίας στο εξωτερικό, με όλες τις συνεπαγόμενες αρνητικές, οικονομικές κυρίως συνέπειες. Σε ορισμένες περιπτώσεις λόγω της απουσίας προληπτικής συντήρησης, τα κτίρια καθίστανται ακατάλληλα για στέγαση, όπως συνέβη με τις πρεσβευτικές κατοικίες της Αθήνας και της Ουάσιγκτον.

Έχουμε επανηλειμμένα εισηγηθεί ότι η πιο ενδεδειγμένη και κατάλληλη επιλογή για στέγαση είναι η απόκτηση ιδιόκτητων κτιρίων, ειδικά λαμβανομένου υπόψη ότι η ανάγκη είναι μόνιμη, αλλά και ως επένδυση αποδεικνύεται μακροχρόνια πλέον οικονομική και συμφέρουσα για τη Δημοκρατία. Εισηγηθήκαμε όπως σε πρώτο στάδιο γίνει ιεράρχηση των αναγκών για απόκτηση ιδιόκτητων οικημάτων στις χώρες του εξωτερικού όπου εδρεύουν Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας και στη συνέχεια καταρτιστεί πρόγραμμα και σχεδιασμός, τόσο με βραχυπρόθεσμους όσο και μακροπρόθεσμους στόχους, πάντοτε μέσα στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων του Κράτους. Να γίνεται επίσης διερεύνηση των στοχευμένων αγορών και να αξιοποιούνται όπου προκύπτει καλές, από οικονομική άποψη, ευκαιρίες για απόκτηση οικήματος, είτε γραφείου Πρεσβείας είτε πρεσβευτικής κατοικίας.

Σημειώνεται ότι η αγορά οικημάτων διέπεται από τον κώδικα διαδικασίας αγοράς και πώλησης ακινήτων για διπλωματικές αποστολές, πρεσβευτικές κατοικίες και κυβερνητικές υπηρεσίες στο εξωτερικό που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Γίνεται εισήγηση όπως ανάλογος κώδικας ετοιμαστεί αναφορικά και με την ενοικίαση οικημάτων. Και στους δυο ωστόσο κώδικες θα πρέπει να καθοριστούν πλαίσια βασικών ελάχιστων και μέγιστων απαιτήσεων, καθώς και άλλες βασικές αρχές, όπως επιλογή τοποθεσίας, συνολικό εμβαδόν οικημάτων, εσωτερικός χαρακτήρας, διάκοσμος και εξοπλισμός αυτών που θα αποτελούν γνώμονα για την απόκτηση/ενοικίαση οικημάτων.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, το Υπουργείο Εξωτερικών ξεκίνησε ήδη την αναθεώρηση της διαδικασίας ενοικίασης οικημάτων με στόχο την εισαγωγή κώδικα κατ' αναλογία του υφιστάμενου για αγορά και πώληση κτιρίων και έχει ετοιμασθεί σχετικό προσχέδιο, το οποίο έχει ως στόχο τη συστηματική καταγραφή των ελάχιστων ποσοτικών και ποιοτικών προδιαγραφών που απαιτούνται για την εκμίσθωση οικημάτων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Υπουργείο θα προωθήσει σε δεύτερο στάδιο

σε συνεργασία με συναρμόδιες υπηρεσίες και την υιοθέτηση, στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό, συγκεκριμένου χαρακτήρα που θα πρέπει να διαθέτει η επίπλωση των οικημάτων που διαθέτει η Δημοκρατία, ώστε να έχουν τη μεγαλύτερη δυνατή ομοιομορφία.

Διάθεση δικαιωμάτων μίσθωσης του παλαιού κτιρίου της Υπάτης Αρμοστείας στο Λονδίνο. Με τη λήξη του μακράς διάρκειας συμβολαίου ενοικίασης του παλαιού κτιρίου στο Λονδίνο στις 25.3.2010 θα προέκυπτε απώλεια εξάσκησης του δικαιώματος πώλησης των δικαιωμάτων μίσθωσης. Επίσης θα έπρεπε να καταβληθεί στην ιδιοκτήτρια εταιρεία το κόστος επαναφοράς του κτιρίου στην αρχική του κατάσταση που εκτιμήθηκε περί τις 500.000 στερλίνες. Οι ενέργειες για το τι δέον γενέσθαι αναφορικά με το συμβόλαιο άρχισαν περί το Δεκέμβριο του 2004. Μετά από γνωστοποίηση/δημοσίευση για την πώληση των δικαιωμάτων μίσθωσης του παλαιού κτιρίου, υποβλήθηκαν τρεις προσφορές και από τις 23 μέχρι τις 26 Ιουνίου 2009, πραγματοποιήθηκαν διαπραγματεύσεις στο Λονδίνο, με τους οικονομικούς φορείς που υπέβαλαν προσφορά, καθώς και με την ιδιοκτήτρια εταιρεία του κτιρίου.

Τον Ιούλιο 2009 το Υπουργικό Συμβούλιο, ενέκρινε εισήγηση της Ειδικής Καθοδηγητικής Επιτροπής για πώληση των δικαιωμάτων μίσθωσης του παλαιού κτιρίου της Υπάτης Αρμοστείας στο Λονδίνο, για ποσό ύψους 200.000 στερλινών, συν 10% επί των κερδών από την πώληση του κτιρίου, με ελάχιστο εγγυημένο ποσό ύψους 300.000 στερλινών. Σύμφωνα με την εισήγηση, μεταξύ άλλων, οι αγοραστές αποδέχτηκαν να συμπεριληφθεί στο έγγραφο συμφωνίας, όπως για το ελάχιστο εγγυημένο ποσό παραχωρήσουν εγγυήσεις οι οποίες θα τύγχαναν σχετικής έγκρισης από τους νομικούς συμβούλους των δύο μερών. Μετά από διαπραγμάτευση η Ειδική Καθοδηγητική Επιτροπή αποδέχτηκε διαφοροποιημένη πρόταση των αγοραστών αναφορικά με τις εγγυητικές η οποία σύμφωνα με την Επιτροπή, παρουσιάζει απομακρυσμένο κίνδυνο η εταιρεία να μη μπορέσει να διαθέσει τα αναγκαία κεφάλαια για πληρωμή της Δημοκρατίας μετά την αποπληρωμή του δανείου που συνήψε για τη συγκεκριμένη αγορά.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, το Δεκέμβριο του 2009 ενέκρινε την εισήγηση της Καθοδηγητικής Επιτροπής και τον Ιανουάριο 2010, υπογράφηκε το συμβόλαιο και το ποσό των 196.186 στερλινών (αφαιρουμένων δικηγορικών εξόδων από τις 200.000 στερλίνες), καταβλήθηκαν από το Νομικό Σύμβουλο της Υπάτης Αρμοστείας στις 31.3.2010 στο Λογιστήριο.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι:

- Όπως προκύπτει οι διαδικασίες επισπεύσθηκαν περί το τέλος του 2009, ενώ είχαν αρχίσει από το 2004, ενόψει περιορισμένων χρονικών περιθωρίων υπό την πίεση πιθανής καταβολής του κόστους επαναφοράς του κτιρίου στην αρχική του κατάσταση ύψους 500.000 στερλινών και απώλειας εξάσκησης του δικαιώματος πώλησης των δικαιωμάτων μίσθωσης. Φαίνεται ότι η διαφοροποίηση ως προς την καταβολή των εγγυήσεων ήταν ύστατη λύση ανάγκης, χωρίς να διασφαλίζονται τα συμφέροντα της Δημοκρατίας.
- Από τη σχετική αλληλογραφία για το πιο πάνω θέμα που υπήρχε στο σύστημα αυτοματοποίησης γραφείου του Υπουργείου, δεν κατέστη δυνατό να διαπιστωθεί κατά πόσον εξασφαλίστηκε η ελάχιστη εγγύηση του ποσού των 300.000 στερλινών, όπως καθορίστηκε στις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.
- Το σχήμα της εταιρείας των αγοραστών με την οποία υπογράφηκε το συμβόλαιο αφορά νέα εταιρεία, η οποία στην ουσία δεν είχε υποβάλει γραπτή προσφορά κατά την γνωστοποίηση για την πώληση των δικαιωμάτων μίσθωσης του κτιρίου.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, για σκοπούς εξασφάλισης της ελάχιστης εγγύησης του ποσού των 300.000 στερλινών, υπογράφηκε με την εταιρεία, συμφωνία, η οποία διασφαλίζει ότι μετά την αποπληρωμή από την εταιρεία του 1^{ου} δανείου στην Τράπεζα (το ύψος του οποίου δεν ξεπερνά το 70% της αξίας του ακινήτου), ο επόμενος οφειλέτης στον οποίο θα καταβληθεί το ποσό που του αναλογεί είναι η Δημοκρατία. Με τον τρόπο αυτό μόνο σε περίπτωση που θα πτωχεύσει η εταιρεία δεν θα λάβει η Δημοκρατία το πιο πάνω ποσό.

Ανακαίνιση πρεσβευτικής κατοικίας στην Ουάσιγκτον. Το Νοέμβριο του 2008 λειτουργοί του Τμήματος Δημοσίων Έργων και του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών διενήργησαν εκτενή επιθεώρηση

στην ιδιόκτητη πρεσβευτική κατοικία στην Ουάσιγκτον για σκοπούς διαπίστωσης των προβλημάτων που παρουσίαζε η κατοικία. Στην έκθεση αξιολόγησης της κατάστασης της κατοικίας περιγράφονται τα προβλήματα που παρουσίαζε και κατέληγε στο συμπέρασμα ότι, το θέμα της ανακαίνισης της θα πρέπει να θεωρηθεί επείγον, αφού τίθενται σοβαρά θέματα ασφάλειας και υγείας. Συναφώς αναφέρεται ότι, με έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών ενοικιάστηκε πρεσβευτική κατοικία με μηνιαίο ενοίκιο ύψους \$25.000 από τον Απρίλιο του 2009, για συνολικό χρονικό διάστημα 30 μηνών, δηλαδή μέχρι το Σεπτέμβριο 2011.

Τον Ιούλιο του 2009 το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από σχετική Πρόταση, αποφάσισε να εξαιρέσει από την εφαρμογή του Νόμου (12(1)/2006) τις συμβάσεις που θα συναφθούν με Σύμβουλο/Μελετητή και Εργοληπτικό Οίκο για την ανακαίνιση της πρεσβευτικής κατοικίας στην Ουάσιγκτον και όπως για τη σύναψη των συμβάσεων ακολουθηθούν υπαλλακτικές διαδικασίες με σκοπό την επίσπευση των εργασιών ανακαίνισης.

Μέχρι τον Ιούλιο του 2010, εννέα μήνες μετά την απόφαση του Υπουργικού, παρατηρήσαμε ότι δεν είχαν αρχίσει οι εργασίες ανακαίνισης, η εκτιμηθείσα δαπάνη των οποίων ανήρχετο σε \$2,5 - \$3 εκ. Επισημάνθηκε από την Υπηρεσία μας ότι λόγω των καθυστερήσεων που παρατηρούνται στην έναρξη των εργασιών ανακαίνισης αυξάνονται περαιτέρω οι φθορές, με συνεπακόλουθο να αυξάνεται το κόστος της ανακαίνισης.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, λόγω και της παρούσας οικονομικής κατάστασης κρίθηκε ότι το κόστος μιας ριζικής ανακαίνισης θα ήταν οικονομικά ασύμφορο γι' αυτό και αποφασίστηκε να υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο πρόταση για αναθεώρηση της σχετικής απόφασης, με εισήγηση όπως η ανακαίνιση περιορισθεί στις προτεραιότητες που έχουν ήδη υποδειχθεί.

Περίθαλψη Κυβερνητικών Υπαλλήλων στο Εξωτερικό. Κατά το 2009 από τα άρθρα τακτικών δαπανών 04.384 «Περίθαλψη Κυβερνητικών Υπαλλήλων στο Εξωτερικό» του Κεφ. 22.01 «Υπουργείο Υγείας - Διοίκηση» και 04.384 «Περίθαλψη Κυβερνητικών Υπαλλήλων στο Εξωτερικό» του Κεφ. 22.04 «Υπουργείο Υγείας - Οδοντιατρικές Υπηρεσίες» καταβλήθηκαν συνολικά €929.145 (€716.396 το 2008) και €94.614 (€111.395 το 2008) αντίστοιχα. Οι δαπάνες αυτές αφορούσαν στην περίθαλψη κυβερνητικών υπαλλήλων, περιλαμβανομένων των μελών των οικογενειών τους, καθώς και σε επιτόπιο προσωπικό, που υπηρετούν κυρίως σε Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό. Από τα πιο πάνω ποσά, για δαπάνες ύψους €537.049 (€412.605 για το 2008) και €54.735 (€72.775 για το 2008) αντίστοιχα, η περίθαλψη είχε παρασχεθεί σε υπαλλήλους Διπλωματικών Αποστολών που εδρεύουν σε χώρες κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εισηγηθήκαμε όπως μελετηθεί/διερευνηθεί το ενδεχόμενο η παροχή ιατρικής περίθαλψης να γίνεται από τα κρατικά νοσηλευτήρια των χωρών αυτών, με την έκδοση από το Υπουργείο Υγείας της ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης ασθένειας.

Χορηγία στο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, για την αποκατάσταση της εύρυθμης και νομότυπης λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Κύπρου, αφού αυτό από το 2003 λειτουργούσε παράτυπα, κυρίως λόγω της σύνθεσης του Συμβουλίου Κυβερνητών και της Διαχειριστικής Επιτροπής και της μη σύγκλησης του Συμβουλίου Κυβερνητών (ως ανώτατης αρχής), το Υπουργικό Συμβούλιο στις 11.6.2008 αποφάσισε όπως ο Υπουργός Εξωτερικών σε συνεργασία με το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, μεριμνήσει όπως καταχωρισθεί αίτηση στο δικαστήριο για διορισμό προσωρινής διοίκησης του Ινστιτούτου. Στις 6.10.2008 εκδόθηκε Δικαστικό Διάταγμα σύμφωνα με το οποίο διορίστηκε, ως προσωρινή διοίκηση του Ινστιτούτου, Επιτροπή αποτελούμενη από τον Υπουργό Εξωτερικών, τον Υφυπουργό παρά τω Προέδρω και το Γενικό Διευθυντή του Γραφείου Προγραμματισμού, για να προβούν στις όποιες ενέργειες είναι αναγκαίες περιλαμβανομένων τροποποιήσεων του Καταστατικού, έτσι ώστε το Ινστιτούτο να μπορεί να λειτουργεί νομότυπα. Το νέο Καταστατικό εγκρίθηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.255 ημερ. 15.1.2009 και στη συνέχεια από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας στις 6.2.2009. Συναφώς αναφέρεται ότι, με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.440 ημερ. 18.2.2009, διορίστηκε επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 9(2) του Καταστατικού του Ινστιτούτου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνήλθε για πρώτη φορά στις 6.3.2009 και τροχοδρόμησε τη διαδικασία πλήρωσης της θέσης του Διευθυντή του Ινστιτούτου, ο οποίος ανέλαβε καθήκοντα στις 5.10.2009 για περίοδο τριών ετών και τοποθετήθηκε στην τρίτη βαθμίδα της κλίμακας Α15 ενώ όπως είχε καθοριστεί στην προκήρυξη η θέση αφορούσε στην κλίμακα Α15-Α16. Το Διοικητικό Συμβούλιο προχώρησε επίσης στο διορισμό Ελεγκτικού Οίκου κατόπιν προκήρυξης σχετικού διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι μέχρι τον Ιούλιο 2010 εκκρεμούσε η υποβολή και έγκριση των εξελεγεμένων λογαριασμών του Ινστιτούτου για τα έτη 2007, 2008 και 2009.

Παρατηρήθηκε ωστόσο ότι, παρά το γεγονός ότι οι προηγούμενες Εκθέσεις μας, όσον αφορά στο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Κύπρου, αποτέλεσαν θέμα που απασχόλησε ιδιαίτερα το Διοικητικό Συμβούλιο, ερωτήματα που εγείρονται σε αυτές, ως προς τη νομιμότητα των αποφάσεων του Ινστιτούτου που πραγματοποιήθηκαν μετά τις 6.6.2003, μέχρι και το διορισμό του Διοικητικού Συμβουλίου, δεν έχουν ακόμη διερευνηθεί και διευκρινιστεί.

Σημειώνεται ότι η πρόβλεψη για χορηγία στον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2009 ύψους €500.000 που ήταν δεσμευμένη αναθεωρήθηκε στις €577.810, με την πραγματική δαπάνη να ανέρχεται στο ποσό αυτό. Συναφώς αναφέρεται ότι η σχετική πρόνοια στον ετήσιο Προϋπολογισμό του 2010 ανέρχεται στις €400.000.

Σημειώνεται επίσης ότι δυνάμει της παραγράφου 11(ι) του Καταστατικού η λειτουργία του Συμβουλίου θα διέπεται από Κανονισμούς που, όπως φαίνεται, δεν έχουν ακόμη καταρτιστεί. Εκκρεμεί επίσης η κατάρτιση Οικονομικών Κανονισμών σύμφωνα με την παράγραφο 17 του Καταστατικού.

Όσον αφορά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67.333 ημερ. 11.6.2008 αναφορικά με το μέλλον του Ιδρύματος, δεν φαίνεται να έχει υποβληθεί οποιαδήποτε εισήγηση στο Υπουργικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη και το βαθμό στον οποίο αυτό αξιοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους που το Κράτος δαπανά για τη λειτουργία του.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, επίκειται η υποβολή Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για το μέλλον του Ινστιτούτου, στη βάση εισηγήσεων που έλαβε το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρίαση του στις 22.9.2010.

Χορηγία στην Πρεσβεία του Βατικανού και Μόνιμης Αντιπροσωπείας στους Διεθνείς Οργανισμούς για τη Γεωργία και τα Τρόφιμα (FAO). Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 57.090 ημερ. 16.1.2003, εγκρίθηκε η διαπίστευση του μόνιμου αντιπροσώπου της Κύπρου στον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, που εδρεύει στη Ρώμη, ως Πρέσβη της Δημοκρατίας στην Αγία Έδρα. Όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή του τότε Υπουργού Εξωτερικών ο Πρέσβης προσφέρθηκε να εργασθεί αμισθί και χωρίς επιβάρυνση της Δημοκρατίας για τα έξοδα της Πρεσβείας. Έκτοτε η Πρεσβεία λειτουργεί κατά ένα τρόπο αυτόνομο και λαμβάνει ετήσια χορηγία ως αποζημίωση για τα έξοδα λειτουργίας της. Η Υπηρεσία μας, σε Ετήσιες Εκθέσεις προηγούμενων ετών, επισήμανε την ανάγκη ετοιμασίας Προϋπολογισμού εξόδων για την Πρεσβεία στην Αγία Έδρα (Βατικανού), καθώς επίσης και την υποβολή μηνιαίου οικονομικού απολογισμού, όπως γίνεται για όλες τις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας.

Για τα έτη 2005, 2006, 2007, 2008 και 2009 η χορηγία που καταβλήθηκε ανήλθε στις €341.720, €307.548, €341.720, €391.720 (€50.000 αφορούσαν κάλυψη επιπλέον εξόδων για την περίοδο 2003 - 2007) και €785.000 (€445.000 αφορούσαν την διευθέτηση για κάλυψη επιπλέον εξόδων για την περίοδο 2003 - 2007) αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών του 2010 περιλαμβάνεται υποδιαίρεση για την Πρεσβεία της Αγίας Έδρας με συνολική πρόνοια ύψους €436.230, και αναμένεται ότι η οικονομική διαχείριση και έλεγχος της Πρεσβείας θα διενεργείται πλέον κατά τον ίδιο τρόπο που γίνεται και στις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές.

Ο Πρέσβης με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ημερ. 1.8.2008 (πέντε έτη μετά την ανάληψη καθηκόντων), ζήτησε την καταβολή επιπρόσθετου ποσού ύψους €576.000, ως οφειλόμενου υπολοίπου για κάλυψη των εξόδων λειτουργίας της Πρεσβείας από το 2003.

Στις 12.11.2008, το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 67.946, και κατόπιν αιτήματος του Πρέσβη, ενέκρινε την καταβολή ποσού ύψους €50.000, έναντι του ποσού που θα αποφασιζόταν τελικά να του καταβληθεί για την περίοδο 2003 -2007 και τον Μάρτιο του 2009, καταβλήθηκε ποσό ύψους €445.000 για κάλυψη των εξόδων λειτουργίας της Πρεσβείας για την περίοδο 2003 -2007.

Τον Οκτώβριο του 2009 ο Πρέσβης επανήλθε με νέο αίτημα που αφορούσε στην καταβολή πρόσθετης χορηγίας ύψους €107.572 για κοινωνικές ασφαλίσσεις του επιτόπιου προσωπικού και αναδρομικά ύψους €81.107 για την περίοδο 2003 μέχρι 2007, αίτημα που απορρίφθηκε. Αιτήθηκε επίσης πρόσθετο ποσό ύψους €120.000 για το έτος 2009. Αξιολογώντας το αίτημα, το Υπουργείο Εξωτερικών ετοίμασε προσχέδιο Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Οικονομικών, για την καταβολή πρόσθετης χορηγίας ύψους €159.000.

Λαμβάνοντας υπόψη και τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα είχε εισηγηθεί την ενσωμάτωση στον Προϋπολογισμό ξεχωριστής υποδιαίρεσης για την Πρεσβεία της Αγίας Έδρας, όπως γίνεται για τις άλλες Διπλωματικές Αποστολές, στα πλαίσια προηγούμενων ελέγχων και συγκεκριμένα από το 2006. Η εισήγηση υλοποιήθηκε τέσσερα χρόνια μετά, με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2010.
- Δεν είχαν κοινοποιηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων, έκθεση δράσης και εξελεγμένοι λογαριασμοί των προηγούμενων ετών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 28 του περί Προϋπολογισμού Νόμου που θέτει προϋποθέσεις για την παραχώρηση χορηγιών πέραν των €170.000.
- Το κόστος λειτουργίας της Πρεσβείας στην Αγία Έδρα, συγκριτικά με άλλες Διπλωματικές Αποστολές παρουσιάζεται ιδιαίτερα ψηλό και με αυξητικές τάσεις. Για την περίοδο 2005 – 2009 η χορηγία προς την υπό αναφορά Πρεσβεία ανήλθε σε €1.672.708 σε σύγκριση με €2.596.522 για την Πρεσβεία της Ρώμης.
- Δεν φαίνεται να είχε ανοιχθεί τραπεζικός λογαριασμός της Πρεσβείας στην Αγία Έδρα από το 2006 μέχρι το Δεκέμβριο 2009, στο όνομα του Γενικού Λογιστή της Δημοκρατίας.
- Εξασφαλίστηκε η εκ των υστέρων έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για το ύψος των ενουκίων της Πρεσβείας καθώς και της πρεσβευτικής κατοικίας.
- Όσον αφορά στο επιτόπιο προσωπικό παρουσιάζεται υψηλά αμειβόμενο σε σχέση με το αντίστοιχο της Πρεσβείας της Ρώμης και με συμβόλαια που ανάγονται στο παρελθόν (σε μια περίπτωση χρονολογείται από το 1986). Για σκοπούς παροχής εργοδοτικών ωφελημάτων στο μέλλον, θα πρέπει να διευκρινιστεί κατά πόσο και από πότε το προσωπικό εργοδοτείται από τη Δημοκρατία, αφού όπως αναφέρεται σε σχετική αλληλογραφία μέρος του προσωπικού μεταφέρθηκε από την Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου στους Οργανισμούς των Η.Ε. για τα Τρόφιμα και τη Γεωργία, χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται ποιος είναι ο εργοδότης και το καθεστώς εργοδότησής τους.

Εν κατακλείδι επισημαίνεται ότι εφόσον η Πρεσβεία στην Αγία Έδρα, δεν λειτουργούσε σύμφωνα με τα ισχύοντα στο Δημόσιο και τις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές στο Εξωτερικό, η Υπηρεσία μας δεν είναι σε θέση να επιβεβαιώσει την ορθότητα της οικονομικής διαχείρισης της κατά την περίοδο 2003 μέχρι 2009. Όσον αφορά στις, εκ των υστέρων, εγκρίσεις που δόθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών για ανειλημμένες δεσμεύσεις του Πρέσβη, κατά την άποψή μας, θα έπρεπε να προηγηθεί πιο ενδεδεγμένη εξέταση.

Σύμφωνα με την Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, έχει ανοιχθεί ξεχωριστός τραπεζικός λογαριασμός με την έγκριση του Γενικού Λογιστή, περί τα τέλη του έτους 2009, επ' ονόματι της Πρεσβείας Αγίας Έδρας. Επίσης έχει τεθεί σε εφαρμογή από τον Ιανουάριο του 2010 η διευθέτηση των σχετικών πληρωμών της Πρεσβείας με τη μέθοδο των μηνιαίων αναπληρώσεων του Ταμείου Πάγιας Προκαταβολής, όπως γίνεται και με τις υπόλοιπες Διπλωματικές Αποστολές.

Χορηγία στο Γεωπολιτικό Ινστιτούτο Κύπρου. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 62.753 ημερ. 21.10.2005 εγκρίθηκε η δημιουργία του Γεωπολιτικού Ινστιτούτου Κύπρου. Αποφασίστηκε περαιτέρω όπως το θέμα της συνέχισης της οικονομικής ενίσχυσης του Ινστιτούτου επανεξεταστεί εντός τριών χρόνων,

αξιολογώντας τη πρόοδο στην υλοποίηση του προγράμματος και των δραστηριοτήτων του και τη δυνατότητα του να καταστεί, στο τέλος των τριών χρόνων λειτουργίας του, αυτοχρηματοδοτούμενο. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.050 ημερ. 21.12.2005, εγκρίθηκε η διάθεση ποσού ύψους €348.332 (£203.870) από το άρθρο 04.236 «Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας – Υπηρεσίες Βιομηχανίας – Νέα Βιομηχανική Πολιτική» του Κεφ. 14 «Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού» και στις 22.6.2006 καταβλήθηκε το πιο πάνω ποσό ως κρατική χορηγία.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του αρ. 64.881 ημερ. 17.1.2007, ενέκρινε τη μεταφορά της αρμοδιότητας για την εποπτεία του Ινστιτούτου από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στο Υπουργείο Εξωτερικών καθώς και του σχετικού κονδυλίου στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών. Συναφώς αναφέρεται ότι σε σχετική επί του θέματος επιστολή του Υπουργού Εξωτερικών ημερ. 20.12.2008 προς τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, μεταξύ άλλων σημειώνεται ότι το Υπουργείο Εξωτερικών θα διασφαλίσει μηχανισμούς ελέγχου, παρακολούθησης και αξιολόγησης του Ινστιτούτου. Σημειώνεται ότι στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου συμμετέχει ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών, έχοντας την αρμοδιότητα για την εποπτεία του.

Κατά το 2007 δεν καταβλήθηκε οποιαδήποτε χορηγία στο Ινστιτούτο λόγω εσωτερικών προβλημάτων, που συνέτειναν στην αδρανοποίηση του, ενώ κατά τα έτη 2009 και 2008 καταβλήθηκε κρατική χορηγία ύψους €65.000 και €185.993 αντίστοιχα. Για την καταβολή και αποδέσμευση των πιο πάνω ποσών υποβλήθηκαν από το Υπουργείο Εξωτερικών στο Υπουργείο Οικονομικών, ελεγμένοι λογαριασμοί για τα έτη 2006, 2007 και 2008, οι οποίοι εκ πρώτης όψεως δεν παρέχουν επαρκή πληροφόρηση. Συναφώς αναφέρεται ότι στον Προϋπολογισμό του 2010, περιλήφθηκε συμβολική πρόνοια χορηγίας ύψους €10.

Τον Ιούλιο του 2009 υποβλήθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο αναφορικά με την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων του Ινστιτούτου, σύμφωνα με την οποία το μεγαλύτερο μέρος του έργου του ήταν η διοργάνωση συνεδρίων, ενώ το επιστημονικό εκδοτικό του έργο παρέμεινε χωρίς οποιαδήποτε υλοποίηση. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 69.223, ημερ. 5.8.2009 αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να διορίσει Επιτροπή αποτελούμενη από τους Υπουργούς Εξωτερικών και Παιδείας και Πολιτισμού, καθώς και τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο με σκοπό την περαιτέρω μελέτη του θέματος και υποβολή προς το Υπουργικό, μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2009, Πρότασης με αναθεωρημένη και πιο στοχευμένη εισήγηση για το μέλλον του Ινστιτούτου.

Παρά το γεγονός ότι στις Προτάσεις προς το Υπουργικό κατά την ίδρυση του Ινστιτούτου αναφέρονται και άλλες πηγές χρηματοδότησης του, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ευρώ-Μεσογειακό Ίδρυμα, καθώς και η προοπτική ότι το Ινστιτούτο θα καταστεί, μετά την πρώτη τριετία, αυτοχρηματοδοτούμενο, από εξελεγχμένες οικονομικές καταστάσεις των ετών 2006, 2007 και 2008 που ετοιμάστηκαν από ιδιώτες ελεγκτές, παρατηρείται ότι μοναδική πηγή εσόδου του αποτελεί η κρατική χορηγία και ως εκ τούτου η βιωσιμότητα του εξαρτάται αποκλειστικά από αυτήν.

Τηλέφωνα. Στον Προϋπολογισμό για το έτος 2009 περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €643.362 για τα τηλεφωνικά τέλη των Διπλωματικών Αποστολών, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €448.480 (€479.704 το 2008).

Σημαντική απόκλιση/αύξηση των πραγματικών δαπανών από τις εγκεκριμένες πιστώσεις παρατηρήθηκε στην Πρεσβεία της Μόσχας (αύξηση 41% το 2009, 70% το 2008) όπως και στη Πρεσβεία της Δαμασκού, ενώ εξοικονομήσεις παρατηρήθηκαν για τρίτη συνεχή χρονιά σε έξι Διπλωματικές Αποστολές.

Επίτιμα Προξενία.

(α) Λογαριασμοί Εσόδων. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι μέχρι και τον Ιούλιο του 2010 εκκρεμούσε η επεξεργασία των καταστάσεων εσόδων που είχαν υποβληθεί από μεγάλο αριθμό Επίτιμων Προξενείων για τα έτη 2009, 2008 και 2007 (εκτός μεμονωμένων περιπτώσεων), καθώς και η ενσωμάτωση των εσόδων αυτών στους λογαριασμούς του Κράτους. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 61.426 ημερ 29.12.2004, ο Υπουργός Εξωτερικών έχει την εξουσία να ανακαλεί διορισμό

Επίτιμων Προξένων που, κατ' επανάληψη, δεν συμμορφώνονται με τις Δημοσιονομικές Οδηγίες του Κράτους και παραλείπουν επί σειρά ετών να υποβάλουν λογαριασμούς εσόδων χωρίς επαρκή δικαιολογία. Στις 31.12.2009 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων που τηρείται στο Γενικό Λογιστήριο ανήλθε στις €242.477 (€132.537 στις 31.12.2008). Η τελευταία συμφιλίωση του λογαριασμού αυτού με το συγκεντρωτικό μητρώο εσόδων των Επίτιμων Προξενείων που τηρείται στο Λογιστήριο του Υπουργείου έγινε στις 31.12.2005.

(β) Αντιμισθία Επίτιμων Προξένων. Εξακολουθούν να παρατηρούνται, όπως και σε προηγούμενα έτη, ανομοιομορφίες τόσο όσον αφορά στον τρόπο υπολογισμού, όσο και στο ύψος της αντιμισθίας των Επίτιμων Προξένων. Σημειώνεται ότι η αντιμισθία των Επίτιμων Προξένων καθορίστηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αρ. 42.421, ημερ. 19.4.1995, σε ποσοστό 50% των εισπραττόμενων τελών μέχρι του ποσού των £500 (€854) το χρόνο και με εξουσιοδότηση του Υπουργείου Εξωτερικών, η κάλυψη των λογικών και απαραίτητων εξόδων τους. Κατά το 2009 μεταξύ άλλων καταβλήθηκε σε Επίτιμο Πρόξενο αντιμισθία ύψους €11.691 αναφορικά με εισπράξεις τελών του 2008 και τον Μάρτιο του 2010 αντιμισθία ύψους €10.807 για εισπράξεις τελών του 2009. Και στις δυο περιπτώσεις η αντιμισθία υπολογίστηκε σε ποσοστό ύψους 33% επί των εισπραχθέντων τελών, υπερβαίνοντας κατά πολύ το ανώτατο όριο των £500 ή €854 το χρόνο που το Υπουργικό Συμβούλιο καθόρισε. Λαμβάνοντας υπόψη την παρέλευση 15 και πλέον ετών από τη λήψη της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, η Υπηρεσία μας εισηγείται και πάλι όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αναθεώρησής της.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Παρατηρήθηκαν παραλείψεις που οφείλονται σε αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, όπως η μη έγκαιρη κατάθεση και ενσωμάτωση των εισπράξεων στους λογαριασμούς εσόδων, καθώς και καθυστέρηση στην ενσωμάτωση των εξόδων μερικών Διπλωματικών Αποστολών στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου. Επίσης δεν τηρείται μητρώο συμβολαίων σύμφωνα με τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 46, έτσι ώστε να σημειώνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες από την προκήρυξη μέχρι και την επιτυχή υλοποίηση μιας σύμβασης. Κατά το 2009 δεν γινόταν αρχειοθέτηση όλων των δελτίων πληρωμής καθώς και των διορθωτικών δελτίων κατά κονδύλι, ούτε και συμφιλίωση τους με τις προβλεπόμενες μηνιαίες καταστάσεις που παράγονται από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, γίνονται σταδιακά προσπάθειες για βελτίωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου που διαλαμβάνει όλο το φάσμα εργασιών, αλλά ουσιαστική ενδυνάμωση του συστήματος μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την αναγκαία στελέχωση του Λογιστηρίου που αναμένεται να γίνει περί τα τέλη του τρέχοντος έτους.

Σύστημα Αυτοματοποίησης Γραφείου.

(α) Παρατηρήθηκε ότι τρία χρόνια μετά την εφαρμογή του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) που τέθηκε σε λειτουργία στις 2.10.2007, εξακολουθούν να υφίστανται προβλήματα όπως, παράλειψη ενημέρωσης για εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα, μη καταχώριση οδηγιών και σημειώσεων στα ειδικά πεδία που παρέχει το σύστημα, καθυστέρηση στην διαβίβαση εγγράφων στους αρμόδιους λειτουργούς, πολλαπλή καταχώριση ίδιων εγγράφων στους ηλεκτρονικούς φακέλους που τυγχάνουν χειρισμού από διαφορετικούς λειτουργούς και μη ικανοποιητική σύνδεση σχετικών μεταξύ τους εγγράφων.

(β) Λόγω του ότι το σύστημα δεν έχει ακόμη διαπιστευτεί, όπως προβλέπεται, για να υποστηρίξει τη διαχείριση διαβαθμισμένων εγγράφων, σταμάτησε η εισαγωγή εγγράφων με βαθμό διαβάθμισης ψηλότερου του περιορισμένης χρήσης.

Λογαριασμοί Προκαταβολών και Καταθέσεων. Παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις επί σειρά ετών σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, αναφορικά με την ανάγκη τακτοποίησης των λογαριασμών προκαταβολών και καταθέσεων, το όλο θέμα εξακολουθεί να παραμένει σε εκκρεμότητα (υπάρχουν και ποσά που χρονολογούνται από το 1976). Επισημαίνεται ότι η μη έγκαιρη τακτοποίηση των εκκρεμών προκαταβολών αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάκτησή τους.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι κατά το 2009 καθώς και κατά το 2008, τόσο τα συγκεντρωτικά όσο και τα αναλυτικά καθολικά, δεν είχαν πλήρως ενημερωθεί και ως εκ τούτου η επιβεβαίωση της ορθότητας των υπολοίπων τους δεν ήταν δυνατή. Δεν είχαν επίσης υποβληθεί οι προβλεπόμενες συνοπτικές και αναλυτικές καταστάσεις και εξηγήσεις, στο Γενικό Λογιστή και το Γενικό Ελεγκτή σύμφωνα με την Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία 153.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, καταβάλλεται προσπάθεια, σε συνεννόηση και με τα λογιστήρια των Διπλωματικών Αποστολών, για ετοιμασία κατάστασης των περιπτώσεων που χρονολογούνται με σκοπό την υποβολή τους στο Υπουργείο Οικονομικών για διακανονισμό.

Μητρώα περιουσιακών στοιχείων και πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης περιουσιακών στοιχείων των Διπλωματικών Αποστολών. Παρά τις οδηγίες του Υπουργείου όπως στα πιστοποιητικά που υποβάλλονται αναφέρεται κατά πόσο αυτά αφορούν στα περιουσιακά στοιχεία των Γραφείων των Αποστολών ή της πρεσβευτικής κατοικίας ή στα μητρώα βιβλιοθήκης, δεν υπήρξε πλήρης συμμόρφωση. Παρατηρήθηκε επίσης ότι σχετική συμμόρφωση δεν υπήρξε από τις περισσότερες νεοϊδρυθέσες Διπλωματικές Αποστολές.

Μια συγκεκριμένη Διπλωματική Αποστολή, δεν υπέβαλε πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών της στοιχείων για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, χωρίς να φαίνεται να έχει διερευνηθεί περαιτέρω το θέμα αυτό από το Υπουργείο. Επίσης όσον αφορά άλλη Διπλωματική Αποστολή αδυνατεί, όπως δηλώνει ο Πρέσβης, να υποβάλει πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης περιουσιακών στοιχείων για την πρεσβευτική κατοικία και τη βιβλιοθήκη, καθώς όπως φαίνεται δεν υφίστανται τέτοια μητρώα και κατά την ανάληψη καθηκόντων του δεν έγινε δήλωση παράδοσης και παραλαβής.

Αρχαιότητες και έργα τέχνης που κατέχονται επί δανείω από το Υπουργείο Εξωτερικών και από τις Πρεσβείες της Δημοκρατίας.

(α) Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα Αρχαιοτήτων μόλις έξι Διπλωματικές Αποστολές είχαν υποβάλει για το 2009 την καθιερωμένη ετήσια υπεύθυνη δήλωση επιβεβαίωσης κατοχής των αρχαιοτήτων και έργων τέχνης που τους παραχωρήθηκε επί δανείω, καθώς και δήλωση επιβεβαίωσης της καλής κατάστασής τους. Εισηγηθήκαμε όπως βεβαιώνεται η συμπερίληψη των αρχαιοτήτων και έργων τέχνης κατά την ασφάλιση, τόσο της Πρεσβείας όσο και της κατοικίας.

(β) Κατά το 2006 το Υπουργείο προέβη στη δημιουργία ηλεκτρονικού αρχείου όπου και καταχωρίστηκαν οι αρχαιότητες, καθώς και έργα τέχνης που παραχωρήθηκαν επί δανείω από το Τμήμα Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αντίστοιχα. Σε προηγούμενες μας Εκθέσεις εισηγηθήκαμε όπως, για σκοπούς ολοκληρωμένου ελέγχου και επιβεβαίωσης των στοιχείων που καταγράφηκαν, αντιπαραβληθούν με αυτά των πιο πάνω Τμημάτων, χωρίς ωστόσο να έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες. Στα πλαίσια του ελέγχου παρατηρήθηκε επίσης ότι το πιο πάνω ηλεκτρονικό αρχείο δεν ήταν πλήρως ενημερωμένο με όλες τις Διπλωματικές Αποστολές που έχουν στην κατοχή τους αρχαιότητες ή έργα τέχνης.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, η αντιπαραβολή των στοιχείων που διαθέτει το Υπουργείο Εξωτερικών με εκείνα των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού δεν κατέστη δυνατή μέχρι σήμερα λόγω τεχνικών δυσκολιών που αντιμετώπιζαν οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες.

Μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου στην Αθήνα. Ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το Μαΐο 1999, όπως προωθείται η συστέγαση όλων των κρατικών υπηρεσιών στο εξωτερικό, για λόγους όπως τη δραστική μείωση των δημόσιων δαπανών, τη συνεργασία και ευχερέστερη αλληλοενημέρωση και συντονισμό δραστηριοτήτων, την αποτελεσματικότερη προώθηση των συμφερόντων της Κύπρου στο εξωτερικό, οι Υπουργοί Εξωτερικών και Οικονομικών συμφώνησαν ότι όλες οι κρατικές υπηρεσίες που εδρεύουν στην Αθήνα, πλην του Ναυτιλιακού Γραφείου που στεγάζεται στον Πειραιά, θα στεγαστούν στο νέο οίκημα της Πρεσβείας.

Με βάση την πιο πάνω απόφαση τον Ιούνιο 2001 εγκρίθηκε το κτιριολογικό πρόγραμμα της νέας Πρεσβείας της Κύπρου στην Αθήνα το οποίο ετοίμασε το Τμήμα Δημοσίων Έργων και το οποίο, όσον αφορά στο Σπίτι της Κύπρου προέβλεπε συνολικό εμβαδόν 620 τ.μ. για τους απαιτούμενους χώρους. Ακολούθησε διαγωνισμός και η εκτέλεση του έργου κατακυρώθηκε και υλοποιήθηκε έναντι δαπάνης περίπου €20 εκ.

Ενώ το νέο κτίριο της Πρεσβείας συμπληρώθηκε και παραδόθηκε στη Δημοκρατία τον Απρίλιο 2009, τον Οκτώβριο 2009 ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο με θέμα την Μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου στην Αθήνα. Στην Πρόταση αναφέρεται ότι ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού και ο Υπουργός Εξωτερικών συμφώνησαν, έπειτα από σχετικές εισηγήσεις του Πρέσβη της Κύπρου στην Αθήνα, ότι το Σπίτι της Κύπρου θα πρέπει να παραμείνει κτιριακά ανεξάρτητο και να μεταφερθεί στο κτίριο όπου στεγάζεται τώρα η Πρεσβεία, όταν αυτό εκκενωθεί.

Το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του στις 5.11.2009, αποφάσισε ως ακολούθως:

(α) Ενέκρινε καταρχήν την αξιοποίηση των ιδιόκτητων κτιρίων της Πρεσβείας στην οδό Ηροδότου 16 για μεταστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου.

(β) Εξουσιοδότησε τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού να υποβάλει μελέτη για τις δαπάνες που θα απαιτηθούν για το σκοπό αυτό και να υποβάλει νέα Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη τελικής απόφασης και

(γ) Ενέκρινε την παραμονή του Σπιτιού της Κύπρου στο υφιστάμενο κτίριο της οδού Ηρακλείου 10 μέχρι τη λήψη της τελικής απόφασης.

Με επιστολή μας, το Δεκέμβριο 2009 στους Υπουργούς Εξωτερικών, Οικονομικών και Παιδείας και Πολιτισμού παρατηρήσαμε ότι ενώ το οίκημα της Πρεσβείας στην Αθήνα, με βάση την πολιτική του Κράτους για συστέγαση όλων των κρατικών υπηρεσιών της Δημοκρατίας που εδρεύουν στο εξωτερικό, για λόγους δραστικής μείωσης των δημοσίων δαπανών και καλύτερης συνεργασίας και αποτελεσματικότερης προώθησης των συμφερόντων της Κύπρου στο εξωτερικό, ανεγέρθηκε με προδιαγραφές, χώρους και προοπτική να στεγάζει και το Σπίτι της Κύπρου, η προαναφερθείσα Πρόταση και Απόφαση δεν συνάδουν με την πολιτική αυτή.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, δεν λήφθηκε υπόψη ο προγραμματισμός που έγινε και γεννάται ερώτημα ως προς την αξιοποίηση του χώρου που προβλέφθηκε και κατασκευάστηκε με σκοπό τη στέγαση του Σπιτιού της Κύπρου.

Με βάση τα πιο πάνω εισηγηθήκαμε όπως, για λόγους αρχής και ουσίας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερωθεί για τον προγραμματισμό που έγινε στο παρελθόν καθώς και για το γεγονός ότι όλα τα θέματα/επιχειρήματα που εγείρονται σήμερα για κτιριακή ανεξαρτησία ίσχυαν προφανώς και κατά τον χρόνο που λαμβάνετο η απόφαση για συστέγαση του Σπιτιού της Κύπρου με τη Πρεσβεία τα οποία αφού εξετάστηκαν, αποφασίστηκε ο σχεδιασμός και ανέγερση της Πρεσβείας με βάση αυτό το δεδομένο.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με επιστολή του στις 29.6.2010 αναφέρει στον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εξωτερικών ότι το Υπουργείο του συμφωνεί με τις παρατηρήσεις και εισηγήσεις της Γενικής Ελεγκτή και εισηγείται όπως συγκληθεί η Υπουργική Επιτροπή, με τη συμμετοχή και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, για μελέτη και λήψη απόφασης επί του θέματος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών απαντώντας στις 6.9.2010 στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών υποστηρίζει ότι λόγω διαφοροποίησης των δεδομένων από το 1999 (πρώτη Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου) σήμερα επιβάλλεται όπως το Σπίτι της Κύπρου παραμείνει κτιριακά ανεξάρτητο και μεταφερθεί στο κτίριο επί της οδού Ηροδότου. Αναφέρει επίσης ότι τα πιο πάνω τέθηκαν ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου κατά τη συνεδρία του στις 5.11.2009, οπότε αυτό διαφοροποίησε την προηγούμενη απόφαση της κυβέρνησης.

Παρατηρούμε πάντως ότι στη σχετική Πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού που τέθηκε ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου στις 5.11.2009, ούτε το ιστορικό και ο προηγούμενος

προγραμματισμός αναφέρεται ούτε και οποιαδήποτε δεδομένα που να διαφοροποιούν αυτά με βάση τα οποία λήφθηκε η πρώτη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Μέρος Β

Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση της ιδιόκτητης πρεσβευτικής κατοικίας στην Αθήνα. Αφού παρήλθαν επτά και πλέον χρόνια από τότε που τέθηκε υπόψη του Υπουργείου Εξωτερικών η κακή κατάσταση της πρεσβευτικής κατοικίας, οι εργασίες αποκατάστασής της άρχισαν μόλις τον Ιούνιο του 2007. Σημειώνεται ότι ο Πρέσβης και η οικογένειά του, μετακινήθηκαν σε ενοικιαζόμενο οίκημα από 1.1.2004, για το οποίο καταβάλλετο μηνιαίο ενοίκιο €6.000 (£3.480) (πλέον €216 μηνιαίως για χαρτόσημα).

Μετά την ακύρωση του διαγωνισμού για την πρόσληψη μελετητή/αρχιτέκτονα με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, λόγω έλλειψης συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού, το Φεβρουάριο του 2005 προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός. Στη συνέχεια το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων κατακύρωσε την προσφορά σε συγκεκριμένο σύμβουλο/μελετητή στις 27.6.2005, ο οποίος ενημερώθηκε για την κατακύρωση με μεγάλη καθυστέρηση, στις 19.10.2005, ημερομηνία κατά την οποία είχε ήδη εκπνεύσει η περίοδος ισχύος των προσφορών. Τελικά υπογράφηκε συμφωνία στις 29.12.2005, με συνολική αμοιβή του συμβούλου/μελετητή 11,5% επί του κόστους του έργου, του οποίου το ολικό καθαρό προκαταρκτικό πρόγραμμα δαπανών ανέρχεται σε €2.529.000 (£1.466.820).

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με βάση το άρθρο 4 του περί Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμου, αποφάσισε στις 30.3.2005 να εξαιρέσει τη σύμβαση για την κατασκευή του έργου από την εφαρμογή των προνοούμενων από τον πιο πάνω Νόμο διαδικασιών και να ακολουθηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης με μικρό αριθμό προσφοροδοτών, για την ανάθεση του έργου σε έναν από αυτούς, ενώ σε μεταγενέστερη συνεδρία του, ημερομηνίας 12.12.2006, αποφάσισε όπως, για να υπάρχουν καλύτερες συνθήκες ανταγωνισμού, ακολουθηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης με μεγαλύτερο αριθμό προσφοροδοτών. Στη συνέχεια το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του, ημερομηνίας 7.2.2007, καθόρισε το χρονοδιάγραμμα προώθησης του έργου σε 10 εβδομάδες για τη διαδικασία προσφοροδότησης και υπογραφής οικοδομικού συμβολαίου και 38 εβδομάδες για κατασκευή του. Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου κατακύρωσε το έργο στο χαμηλότερο προσφοροδότη στην τιμή των €2.401.846 (£1.405.738) στις 5.9.2007 (30 εβδομάδες μετά την προαναφερθείσα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου).

Από το πιο πάνω προκύπτει ότι δεν υπήρξε ικανοποιητική διαχείριση του όλου θέματος της πρεσβευτικής κατοικίας στην Αθήνα από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς που είχε ως αποτέλεσμα να σημειωθεί μεγάλη καθυστέρηση στο έργο της ανακαίνισης της, το οποίο, μετά την παρέλευση επτά και πλέον ετών, παραδόθηκε την 1.9.2009, ενώ το κόστος ανήλθε σύμφωνα με το πιστοποιητικό εκτελεσθείσας εργασίας αρ.12 σε €1.966.092. Επισημαίνεται ότι από τον Ιανουάριο του 2004 και μέχρι τον Αύγουστο του 2009 το Δημόσιο κατέβαλε ενοίκια για την ενοικιαζόμενη πρεσβευτική κατοικία ύψους περίπου €408.000, πλέον €20.688 για χαρτόσημα και μεσιτικά.

Πρεσβεία Μόσχας. Ενώ το υπόλοιπο του ταμείου της Πρεσβείας στις 31.7.2006, σύμφωνα με την αναλυτική μηνιαία κατάσταση του Ιουλίου που υποβάλλεται από την Πρεσβεία, ανέρχεται στις \$18.802,76, στη σχετική μηνιαία κατάσταση του μηνός Αυγούστου, το αρχικό υπόλοιπο του πιο πάνω ταμείου παρουσιάστηκε ως \$14.371,11 (σύμφωνα με το λογιστικό υπόλοιπο του Κέντρου στις 31.7.2006), χωρίς ωστόσο να αναφέρονται οι οποιεσδήποτε λογιστικές διορθωτικές εγγραφές με τα δικαιολογητικά τους, με αποτέλεσμα η διαφορά/πλεονάσμα ύψους \$4.431,65 που παρουσιάζόταν στις 31.7.2006 να διαγραφεί. Όπως προέκυψε η «τακτοποίηση» της πιο πάνω διαφοράς/πλεονάσματος έγινε από τον τότε προϊστάμενο του Λογιστηρίου του Υπουργείου που μετέβηκε στη Μόσχα τον Αύγουστο και τον Οκτώβριο του 2006 για υπηρεσιακούς λόγους. Εισηγηθήκαμε όπως διερευνηθεί και δικαιολογηθεί η πιο πάνω διόρθωση/τακτοποίηση της διαφοράς.

Σε σχετική αλληλογραφία που λήφθηκε από την Πρεσβεία της Μόσχας τον Νοέμβριο του 2009 διαφάνηκε η ύπαρξη ελλείμματος 1700 αυτοκόλλητων θεωρήσεων διαβατηρίου. Κατά την άποψη του Πρέσβη το

έλλειμμα οφείλεται στη μη διενέργεια φυσικής καταμέτρησης των θεωρήσεων, καθώς και στην αδυναμία άσκησης αποτελεσματικού ελέγχου.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, για το θέμα που αφορά στο έλλειμμα 1700 αυτοκόλλητων θεωρήσεων διαβατηρίου, έχουν μεταβεί για επιτόπου έρευνα στην Πρεσβεία Μόσχας τον Ιούλιο του 2010, λειτουργοί της Διεύθυνσης Προξενικών Υποθέσεων και του Λογιστηρίου του Υπουργείου και αναμένεται η ετοιμασία σχετικής έκθεσης.

Ταχυδρομικά τέλη της Πρεσβείας του Βερολίνου. Κατά το 2007 ποσό ύψους €10.619,08 (£6.215,07) που αφορούσε σε χρηματική διαφορά (έλλειμμα) στα ταχυδρομικά τέλη της Πρεσβείας του Βερολίνου, χρεώθηκε στον λογαριασμό προκαταβολών του Υπουργείου μετά από υπόδειξη του Γενικού Λογιστή. Τον Απρίλιο του 2007 μετέβησαν στο Βερολίνο η προϊσταμένη και μια λειτουργός του Λογιστηρίου του Υπουργείου, για διερεύνηση του θέματος. Τρία χρόνια μετά τη διερεύνηση του θέματος και παρά τις σχετικές οδηγίες του Γενικού Διευθυντή, εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να μην έχει ετοιμαστεί οποιαδήποτε σχετική έκθεση και ως εκ τούτου δεν έχει ληφθεί απόφαση για την τακτοποίηση της χρηματικής διαφοράς.

Πρεσβεία Στοκχόλμης. Όπως καταγράφεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας ύστερα από έλεγχο που διενήργησε το Λογιστήριο του Υπουργείου Εξωτερικών το Μάρτιο του 2006, διαπιστώθηκαν οικονομικές ατασθαλίες και κακοδιαχείριση στο Λογιστήριο της Πρεσβείας. Το ύψος της κατάχρησης, σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία, ανερχόταν περίπου σε €382.224 (£223.706 ή SEK 3.593.340), και αφορά σε ποσά που έχουν αναληφθεί από τους τραπεζικούς λογαριασμούς της Πρεσβείας.

Ο εμπλεκόμενος υπάλληλος (επιτόπιο προσωπικό) εκδόθηκε στην Κύπρο και παρουσιάστηκε ενώπιον του δικαστηρίου όπου του απαγγέλθηκαν κατηγορίες, ενώ στη συνέχεια ο Γενικός Εισαγγελέας αφού αξιολόγησε τα σοβαρά προβλήματα για επιτυχή έκβαση της υπόθεσης ανέστειλε την ποινική του δίωξη, μετά την κατάθεση στις 8.9.2009 από τον κατηγορούμενο, εγγύησης υπέρ της Κυπριακής Δημοκρατίας για ποσό €180.000, με ισχύ ενός έτους μέχρι τις 10.9.2010.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, το ποσό της εγγύησης ύψους €180.000 έχει εισπραχθεί στις 26.8.2010.

Σύστημα θεώρησης διαβατηρίων. Παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχονται από το νέο λογισμικό σύστημα για την αυτόματη έκδοση θεωρήσεων εισόδου (Visa Information System), που τέθηκε σε εφαρμογή από τον Ιούλιο του 2006, σε πρώτη φάση στο Κέντρο (Υπουργείο Εξωτερικών), και σε κατοπινό στάδιο σε 12 Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό, όσον αφορά στην ετοιμασία των κατάλληλων οικονομικών καταστάσεων, τόσο για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου όσο και για στατιστικούς σκοπούς σύμφωνα και με τις υποδείξεις του Γενικού Λογιστή, δεν υπήρξε πλήρης συμμόρφωση.

Υπάτη Αρμοστεία Ναϊρόμπης. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας διαχρονικά στην Υπάτη Αρμοστεία της Ναϊρόμπης, σε πέντε λογαριασμούς τηλεφώνων συγκεκριμένης εταιρείας τηλεπικοινωνιών δημιουργήθηκαν διαφορές συνολικού ύψους €14.769 (£8.644) ή KSH1.374.326, μεταξύ των εκάστοτε οφειλόμενων υπολοίπων που παρουσιάζονται στις μηνιαίες καταστάσεις της εταιρείας σε σχέση με τις αντίστοιχες μηνιαίες πληρωμές που διενεργούνται. Η διαφορά που έχει προκύψει, φαίνεται να οφείλεται στο γεγονός ότι η Υπάτη Αρμοστεία στη Ναϊρόμπη είχε, κατά το 2005, αμφισβητήσει κάποιες υπέρογκες χρεώσεις στους τηλεφωνικούς λογαριασμούς (προφανώς λόγω υποκλοπών) και αρνήθηκε να τους πληρώσει. Παρά τις προσπάθειες που γίνονται από τον Έπατο Αρμολή για διευθέτηση του θέματος, η υπόθεση ακόμη εκκρεμεί.

4.47 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Μέρος Α

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης. Όπως έχει αναφερθεί και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (Σ.Σ.Α.) 2007-2013 στο οποίο περιγράφεται το όραμα της αναπτυξιακής πολιτικής της Κυβέρνησης, καθώς και οι στρατηγικοί στόχοι και άξονες ανάπτυξης μέσω των οποίων αναμένεται να

επιτευχθεί το όραμα αυτό, βασίστηκε σε Περίγραμμα Στρατηγικής που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.9.2005.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι για την επιτυχή εφαρμογή του Σ.Σ.Α. θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί, μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών, συνδέονται άμεσα με το Σ.Σ.Α. και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις. Η απουσία μηχανισμού παρακολούθησης αυξάνει τους κινδύνους μη επιτυχίας του Σ.Σ.Α., γεγονός το οποίο έχει επισημανθεί και από ομάδα συμβούλων που εξέτασε τη διαδικασία προγραμματισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού μάς πληροφόρησε ότι η υλοποίηση του Σ.Σ.Α. θα πραγματοποιείται μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου (Μ.Δ.Π.). Επειδή όμως η πλήρης εφαρμογή του Μ.Δ.Π. δεν ολοκληρώθηκε ακόμα, η παρακολούθηση της εφαρμογής του Σ.Σ.Α. θα γίνεται στην ενδιάμεση φάση μέσα από τους μηχανισμούς παρακολούθησης της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, καθώς και μέσα από την παρακολούθηση των άλλων προγραμμάτων που το συνθέτουν, όπως π.χ. των Προγραμματικών Εγγράφων για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. έργα.

Δημόσιο Χρέος

(α) Διαχείριση Δημόσιου Χρέους

- (i) **Γενικά.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, τον Ιούλιο του 2008, με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 51(γ) των περί Κεντρικής Τράπεζας Νόμων 2002-2007, αποφάσισε τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων διαχειριστή του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στο Υπουργείο Οικονομικών από 1^η Αυγούστου 2010.

Σε σχετική γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προς το Υπουργείο Οικονομικών ημερομηνίας 14 Μαΐου 2010, που δόθηκε στα πλαίσια της υποχρέωσης των εθνικών αρχών να διαβουλεύονται με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα επί σχεδίων νόμου που αφορούν στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, αναφέρεται αφενός ότι είναι σύνηθες η αρμοδιότητα διαχείρισης του δημόσιου χρέους να μην ανήκει στις κεντρικές τράπεζες αλλά σε ανεξάρτητους οργανισμούς διαχείρισης χρέους, υπογραμμίζεται όμως αφετέρου ότι υπάρχει ανάγκη διασφάλισης στην Κύπρο του ιδίου επιπέδου διαφάνειας και λογοδοσίας στη διαχείριση του δημόσιου χρέους της με εκείνο που είχε επιτύχει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, μεταξύ άλλων χάριν της διαχείρισης της ρευστότητας του Ευρωσυστήματος. Αναφέρεται επίσης ότι σε περίπτωση που το Υπουργείο Οικονομικών πρόκειται να είναι άμεσα υπεύθυνο για τη διαχείριση του χρέους, η εν λόγω διαχείριση θα πρέπει να διαχωρίζεται από τις εργασίες του προϋπολογισμού και δημοσιονομικού ελέγχου. Επίσης σημειώνεται στην πιο πάνω γνώμη ότι θα πρέπει να διασφαλιστούν επαρκείς υλικοί πόροι και η απαιτούμενη πείρα προς όφελος της Υπηρεσίας διαχείρισης του δημόσιου χρέους που θα υποκαταστήσει την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στα καθήκοντα της τα σχετικά με τη διαχείριση του δημόσιου χρέους.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, μας ανέφερε ότι για το σκοπό μεταφοράς των αρμοδιοτήτων από την 1.8.2010 έχουν ληφθεί τα πιο κάτω μέτρα από το Υπουργείο Οικονομικών:

- Έχει ετοιμαστεί νομοθεσία η οποία ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων, εργασιών, υποχρεώσεων και δικαιωμάτων σε σχέση με νέα αλλά και με υφιστάμενα κυβερνητικά αξιόγραφα, από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών
- Έχουν επικαιροποιηθεί τα νομικά έγγραφα και τα προγράμματα έκδοσης Ευρωπαϊκών Εμπορικών Χρεογράφων και Ευρωπαϊκών Μεσοπρόθεσμων Γραμματίων του Δημοσίου
- Έχουν ετοιμαστεί σε συνεργασία με την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους στο Υπουργείο Οικονομικών
- Προωθείται η ετοιμασία νέας σύγχρονης νομοθεσίας και υποδομής
- Προωθείται με συγκεκριμένους χρονικούς στόχους η περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς ομολόγων της Κυπριακής Δημοκρατίας

- Έχει υιοθετηθεί και ήδη εφαρμόζεται η πλήρης διαφάνεια όσον αφορά στις πράξεις δανεισμού της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Για το σκοπό αυτό (α) έχει αναπτυχθεί κατάλληλη ιστοσελίδα με όλα τα δεδομένα δανεισμού της κυβέρνησης και (β) θα ετοιμάζεται ετήσια έκθεση διαχείρισης του δημόσιου χρέους η οποία θα υποβάλλεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων και θα δημοσιοποιείται για ενημέρωση των ντόπιων και ξένων επενδυτών.
- (ii) **Επισημάνσεις από τον έλεγχο υλοποίησης της απόφασης.** Η Υπηρεσία μας επεσήμανε τα ακόλουθα αναφορικά με την υλοποίηση της απόφασης για τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων διαχειριστή του δημόσιου χρέους:
 - **Καθυστέρηση στη λήψη ενεργειών για την επιτυχή υλοποίηση.** Αν και υπήρχε ειλημμένη απόφαση για τη μεταφορά του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών από τις 9 Ιουλίου 2008 με χρονικό περιθώριο υλοποίησης την 1^η Αυγούστου 2010, το Υπουργείο Οικονομικών όπως προκύπτει και από υπηρεσιακά σημειώματα λειτουργιών του Υπουργείου φαίνεται να καθυστέρησε στην έγκαιρη λήψη όλων των απαραίτητων ενεργειών για την ομαλή μετάβαση στη νέα κατάσταση. Ανησυχίες για τις αντικειμενικές δυσκολίες που προέκυψαν από τα ασφυκτικά στενά περιθώρια για την επιτυχή υλοποίηση των εργασιών που ανατέθηκαν στο Γενικό Λογιστήριο με σοβαρό κίνδυνο να πληγεί η αξιοπιστία του Κράτους εξέφρασε και ο Γενικός Λογιστής σε σχετικά σημειώματα του προς το Υπουργείο Οικονομικών. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας ανέφερε ότι, από τη λήψη της απόφασης μέχρι τις αρχές του 2010 καταβάλλονταν προσπάθειες για εξεύρεση κοινής λύσης όσον αφορά στις συγκεκριμένες εργασίες οι οποίες επρόκειτο να μεταφερθούν από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών. Τούτο ήταν αποτέλεσμα του γεγονότος ότι στις σχετικές νομοθεσίες δεν αναφέρονται με σαφήνεια οι εργασίες της Κεντρικής Τράπεζας οι οποίες αφορούσαν ειδικά στο θέμα της διαχείρισης του δημόσιου χρέους.
 - **Στελέχωση.** Το προσωπικό που θα απασχολείται στο Γενικό Λογιστήριο και στο Υπουργείο Οικονομικών (Γραφείο Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους) για την αποτελεσματική εκτέλεση των δραστηριοτήτων που προκύπτουν από την μεταφορά των αρμοδιοτήτων διαχειριστή του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα, πρέπει να διαθέτει την απαραίτητη επάρκεια, λόγω της σημαντικότητας και του κόστους των αποφάσεων που θα λαμβάνονται. Όπως μας ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργείο διαθέτει στελέχη με επάρκεια προσόντων, γνώσεων και εμπειριών.
 - Διαχωρισμός της διαχείρισης του δημόσιου χρέους από τις εργασίες του προϋπολογισμού και δημοσιονομικού ελέγχου.

Αναφορικά με τη διασφάλιση του διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων διαχείρισης του δημόσιου χρέους από τις εργασίες του προϋπολογισμού και δημοσιονομικού ελέγχου, χρειάζεται να προωθηθεί το συντομότερο δυνατό, (θα μπορούσαν να μελετηθούν παρόμοιες σύγχρονες νομοθεσίες άλλων ανεπτυγμένων χωρών), εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας που να διασφαλίζει τη διαφάνεια και λογοδοσία, με την υποβολή στη Βουλή των Αντιπροσώπων ετήσιας έκθεσης για ενημέρωση και συζήτηση. Αντιλαμβανόμαστε ότι το Υπουργείο Οικονομικών μελετά το ενδεχόμενο προώθησης σχετικής νομοθεσίας με σκοπό τη ρύθμιση του θέματος. Επίσης, όπως μας πληροφόρησε το Υπουργείο πρόκειται σύντομα να εκδώσει σχετικό εγχειρίδιο διαδικασιών για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους. Σύμφωνα με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, το Γραφείο Διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους έχει οργανωθεί ως αναπόσπαστο μέρος της Διοίκησης του Υπουργείου Οικονομικών και εντελώς ανεξάρτητα από τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου.

- **Συστήματα/διαδικασίες.** Σε έκθεση του οργανισμού «Support for Improvement in Governance and Management» SIGMA (Οργανισμός Κοινής Πρωτοβουλίας Ευρωπαϊκής Ένωσης και Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης), που κάλυπτε μεταξύ άλλων θέματα για τον εσωτερικό οικονομικό έλεγχο του δημόσιου τομέα στην Κύπρο επισημαίνεται:
 - η ανάγκη εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης της υποδομής για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους,

- η ανάγκη εισαγωγής κατάλληλων διαδικασιών/συστημάτων για την αξιόπιστη παροχή προβλέψεων και πληροφοριών και τη συνεχή ροή τους,
- η ανάγκη παροχής καθημερινά καταστάσεων από το Γενικό Λογιστήριο για την Ταμειακή Ρευστότητα και για τα Ταμειακά Διαθέσιμα, αλλά και η ετοιμασία σε ημερήσια και εβδομαδιαία βάση (για ορίζοντα ενός και τριών μηνών, αντίστοιχα) πρόβλεψης ροής μετρητών από το Υπουργείο Οικονομικών,
- η κατάλληλη επένδυση των πλεονασμάτων που προκύπτουν,
- η δυνατότητα γρήγορης αντίδρασης στις συνθήκες της αγοράς και η δημιουργία κατάλληλου μηχανισμού λήψης των σχετικών αποφάσεων,
- η ανάγκη κωδικοποίησης των στόχων και της πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών.

Οι ανάγκες αυτές επισημάνθηκαν και σε Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας και αναμένεται όπως το συντομότερο δυνατό προωθηθεί υλοποίηση τους σύμφωνα με την καλύτερη σύγχρονη διεθνή πρακτική για την όσο το δυνατό πιο αποτελεσματική διαχείριση του δημόσιου χρέους. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι το θέμα εμπίπτει στα ευρύτερα πλαίσια αναβάθμισης της υποδομής, η οποία έχει ήδη τροχοδρομηθεί.

- **Παραλαβή και φύλαξη των Μητρώων.** Με βάση τη συμφωνία για την παράδοση των Μητρώων Κυβερνητικών Αξιογράφων από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στο Υπουργείο Οικονομικών, θα παραδίδονταν τα Μητρώα Αξιογράφων, σε έντυπη μορφή, με μονογραφή όλων των σελίδων από εξουσιοδοτημένο από την Τράπεζα πρόσωπο, καθώς και ψηφιακός δίσκος με τα μητρώα σε ηλεκτρονική μορφή. Ωστόσο στη συμφωνία, γίνεται αναφορά ότι η Τράπεζα δεν φέρει ευθύνη για τις ελλείψεις/διαφορές στα στοιχεία που θα παραδώσει σε ηλεκτρονική μορφή, με τα στοιχεία που θα παραδοθούν σε έντυπη μορφή καθώς και για την πληρότητα όλων των στοιχείων και πληροφοριών ηλεκτρονικών ή μη. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι η μεταφορά των δεδομένων από το λογισμικό της Τράπεζας στο λογισμικό του Υπουργείου Οικονομικών δεν μπορούσε να επιβεβαιωθεί ένεκα των κινδύνων που υπάρχουν από τη μεταφορά δεδομένων από ένα ηλεκτρονικό πρόγραμμα σε άλλο. Επίσης μας ανέφερε ότι για την αποπληρωμή οποιωνδήποτε χρεογράφων ή πιστοποιητικών ακολουθείται διαδικασία ελέγχου των εντύπων μητρώων και ότι το θέμα θα εκλείψει σταδιακά με την αποπληρωμή των παλαιών εξωχρηματιστηριακών προϊόντων.
- **Κόστος.** Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, για τη μεταφορά όλων των σχετικών αρμοδιοτήτων διαχειριστή του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα, το Δημόσιο θα επωμιστεί σημαντικό επιπρόσθετο κόστος για επαρκή στελέχωση και εκπαίδευση του προσωπικού στο Υπουργείο Οικονομικών και στο Γενικό Λογιστήριο, την ανάπτυξη συστημάτων, τις υπηρεσίες που θα προσφέρονται από το ΧΑΚ, καθώς και την τήρηση και φύλαξη των σχετικών Μητρώων.

Όπως μας ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, η αναγκαιότητα αναβάθμισης της υποδομής και το κόστος που προκύπτει ήταν απαραίτητα ακόμη και χωρίς τη μεταφορά των σχετικών εργασιών, εφόσον το Υπουργείο Οικονομικών ήταν πάντοτε αρμόδιο για τη διαμόρφωση/ έγκριση πολιτικής διαχείρισης του δημόσιου χρέους, καθώς και εξ αιτίας των ραγδαίων εξελίξεων στις αγορές των κυβερνητικών ομολόγων διεθνώς. Όσον αφορά στο ΧΑΚ, ανέφερε ότι ως ο κατά νόμο υπεύθυνος Οργανισμός για τήρηση και λειτουργία του Κεντρικού Αποθετηρίου αξιών, ήταν υποχρεωμένο να αναλάβει την εκτέλεση των σχετικών εργασιών ανεξάρτητα από τον Οργανισμό που διαχειρίζεται το δημόσιο χρέος. Το επιπλέον συνολικό κόστος όπως ανέφερε, μεσοπρόθεσμα θα αντισταθμιστεί από ανάλογη μείωση του κόστους λειτουργίας της Κεντρικής Τράπεζας από την οποία έχουν αφαιρεθεί οι σχετικές εργασίες.

(β) Ύψος Δημόσιου Χρέους. Το Δημόσιο Χρέος, σύμφωνα με τις καταστάσεις του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας στις 31.12.2009, συμπεριλαμβανομένου και του ενδοκυβερνητικού δανεισμού ύψους €7.380,2 εκ., αλλά εξαιρουμένων των εκκρεμών εγγυήσεων ύψους €1.188 εκ. και άλλων σημαντικών ποσών, όπως αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο, ανήλθε σε €16.564,9 εκ., σε σύγκριση με €14.616,8 εκ. το 2008,

παρουσίασε δηλαδή αύξηση ύψους €1.948,1 εκ. ή ποσοστό 13,33%. Τα σχετικά στοιχεία στην κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού της Δημοσιονομικής Έκθεσης, συνάδουν με τους υπολογισμούς του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, και έχουν αναλυτικά ως ακολούθως:

	31.12.2009	31.12.2008
	€	€
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εσωτερικού	7.380.217.080	6.602.455.350
Δάνεια Εσωτερικού	5.200.253.038	5.660.160.674
	<u>12.580.470.118</u>	<u>12.262.616.024</u>
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ		
Γραμμάτια Δημοσίου Εξωτερικού	3.175.590.087	1.526.431.936
Δάνεια Εξωτερικού	808.880.790	827.739.291
	<u>3.984.470.877</u>	<u>2.354.171.227</u>
ΣΥΝΟΛΟ	<u>16.564.940.995</u>	<u>14.616.787.251</u>

Σύμφωνα με τα πιο πάνω στοιχεία, στις 31.12.2009, ο εσωτερικός δανεισμός, ανερχόταν σε €12.580,5 εκ., σε σύγκριση με €12.262,6 εκ. το 2008, παρουσίασε δηλαδή αύξηση €317,9 εκ. ή ποσοστό 2,59%.

Ο εξωτερικός δανεισμός ανερχόταν στις 31.12.2009 σε €3.984,5 εκ., σε σύγκριση με €2.354,2 εκ. το 2008, παρουσίασε δηλαδή αύξηση €1.630,3 εκ. ή ποσοστό 69,25%. Τα Ευρωπαϊκά Μεσοπρόθεσμα Χρεόγραφα ύψους €3.175,6 εκ. με ποσοστό 79,70% επί του συνόλου του εξωτερικού δανεισμού στις 31.12.2009, ήταν η κυριότερη πηγή εξωτερικής χρηματοδότησης, ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με ποσό €505 εκ. και ποσοστό 12,67% και η Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης με ποσό €299,1 εκ. και ποσοστό 7,51% και €4,8 εκ. από άλλους με ποσοστό 0,12%. Σημειώνεται ότι, όπως προκύπτει από τη Δημοσιονομική Έκθεση, το ευρώ είναι το κύριο νόμισμα του εξωτερικού δανεισμού.

Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, υπάρχουν σημαντικές υποχρεώσεις του Κράτους που δεν περιλαμβάνονται στις καταστάσεις του δημόσιου χρέους, με αποτέλεσμα να μη φαίνεται ότι λαμβάνονται υπόψη στη διαχείριση του δημόσιου χρέους ως ακολούθως:

	31.12.2009	31.12.2008
	€ εκ.	€ εκ.
Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια του Δημοσίου (Promissory Notes)	88,6	105,3
Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα	348,0	353,9
Εκκρεμείς Εγγυήσεις	1.188,0	1.112,0
ΣΥΝΟΛΟ	<u>1.624,6</u>	<u>1.571,2</u>

Όπως μας πληροφόρησε ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας το θέμα αυτό το είχε εντοπίσει και επισημάνει η Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο και την πληροφόρησε ότι ο χειρισμός, εκ μέρους του, των εν λόγω υποχρεώσεων γίνεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ESA95).

Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης. Όπως έχει αναφερθεί στην προηγούμενη Έκθεσή μας, η Κυβέρνηση, έλαβε μια σειρά από μέτρα, με στόχο να μειώσει τις διαφαινόμενες επιπτώσεις από την οικονομική κρίση. Τα μέτρα αυτά στόχευαν στη διατήρηση της αναπτυξιακής πορείας της οικονομίας και αφορούσαν δύο σημαντικούς τομείς την οικονομίας, τον κατασκευαστικό και τον τομέα του τουρισμού, που αναμενόταν να επηρεαστούν περισσότερο, ενώ παράλληλα προώθησε και μια σειρά άλλων μέτρων για στήριξη του χρηματοοικονομικού τομέα.

Συγκεκριμένα, στις 19 Δεκεμβρίου 2008, σε έκτακτη συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου αποφασίστηκε η επίσπευση υλοποίησης μεγάλων αναπτυξιακών έργων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, με την

παραχώρηση πρόσθετων πιστώσεων ύψους €40 εκ. Όσον αφορά στον τουρισμό, ο Προϋπολογισμός του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού ενισχύθηκε με το ποσό των €6 εκ., για ενδυνάμωση της διαφημιστικής εκστρατείας του και για μια σειρά από άλλα μέτρα που στοχεύουν στη διευκόλυνση προσέλευσης τουριστών από μη παραδοσιακούς προορισμούς.

Σε νέα συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου στις 30 Ιανουαρίου 2009, αξιολογήθηκε η πορεία της κυπριακής οικονομίας και αποφασίστηκε η λήψη περαιτέρω μέτρων, λόγω της πρωτοφανούς έντασης της παγκόσμιας κρίσης και της συνεχιζόμενης οικονομικής επιδείνωσης του διεθνούς περιβάλλοντος. Το Υπουργείο Οικονομικών ετοίμασε Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης που περιλάμβανε μέτρα στα πλαίσια του Προϋπολογισμού 2009, όσο και νέα μέτρα που θα ενίσχυναν την ανάπτυξη της οικονομίας, όπως για παράδειγμα την προώθηση της επίσπευσης της διαδικασίας υλοποίησης έργων, την υιοθέτηση πρόσθετων μέτρων για τον τομέα του τουρισμού για το 2009 και 2010, την εφαρμογή μέτρων στον τομέα της απασχόλησης, τη λήψη μέτρων στο χρηματοοικονομικό τομέα για αύξηση της ρευστότητας και την εφαρμογή μέτρων κοινωνικής πολιτικής.

Η υιοθέτηση των μέτρων αυτών, το κόστος των οποίων σύμφωνα με εκτίμηση του Υπουργείου Οικονομικών ανέρχεται σε €492,3 εκ., είχε στόχο τον περιορισμό των επιπτώσεων στην κυπριακή οικονομία από την παγκόσμια οικονομική κρίση και τη βελτίωση του ρυθμού ανάπτυξης. Ως επακόλουθο της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής που υιοθετήθηκε, αλλά και της μείωσης των εσόδων κυρίως από τον τομέα των κατασκευών και της ακίνητης ιδιοκτησίας (Φ.Π.Α, μεταβιβαστικά τέλη), αυξήθηκε το δημοσιονομικό έλλειμμα (από πλεόνασμα 0,9% στις 31.12.2008 σε έλλειμμα ύψους 6,1% του Α.Ε.Π. στις 31.12.2009 σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας για την περίοδο 2009-2013, το οποίο εκδόθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών τον Μάρτιο 2010).

Πρόγραμμα Σταθερότητας- Υπερβολικό Έλλειμμα. Η Κύπρος, ως χώρα μέλος της Ευρωζώνης και σύμφωνα με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, που υιοθετήθηκε στις 17 Ιουνίου 1997 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ, υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο τέλος κάθε χρόνου, Πρόγραμμα Σταθερότητας. Το Πρόγραμμα Σταθερότητας αποτελεί μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική έκθεση και περιέχει μια προβολή των μακροοικονομικών της χώρας, καθώς και όλα τα προγραμματισμένα δημοσιονομικά μέτρα για τα επόμενα τρία χρόνια. Στη συνέχεια, τα Προγράμματα αξιολογούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Με βάση αυτές τις αξιολογήσεις, το Συμβούλιο Υπουργών (ECOFIN) εκφέρει γνώμη σχετικά με τη δυνατότητα του Προγράμματος να αποφύγει τα υπερβολικά ελλείμματα και να επιτύχει μεσοπρόθεσμα μια ισοσκελισμένη ή πλεονασματική δημοσιονομική θέση.

Μετά την αξιολόγηση του Προγράμματος Σταθερότητας που υποβλήθηκε το Δεκέμβριο 2009, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε στις 15 Ιουνίου 2010 την απόφασή της για ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος για την Κυπριακή Δημοκρατία και ταυτόχρονα κατέθεσε την εισήγησή της προς το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ECOFIN), όπως ως χρονική προθεσμία για διόρθωση του ελλείμματος οριστεί το έτος 2012.

Παράλληλα, η Επιτροπή εισηγήθηκε στο Συμβούλιο Υπουργών όπως υιοθετήσει τις ακόλουθες Συστάσεις προς την Κυπριακή Κυβέρνηση, ώστε να επιτευχθεί η δημοσιονομική εξυγίανση μέχρι το 2012:

- Υλοποίηση των μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης έτσι ώστε να μειωθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα κάτω από το 6% το 2010 και να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη συγκράτηση των δημοσίων δαπανών.
- Μέση ετήσια δημοσιονομική διόρθωση περίπου 1,75% του ΑΕΠ σε διαρθρωτικούς όρους κατά την περίοδο 2010-2012, γεγονός που ταυτόχρονα θα συμβάλει στη μείωση του δημόσιου χρέους.
- Βελτίωση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, μέσω της εφαρμογής διαρθρωτικών μέτρων δεδομένου του σημαντικού κόστους που αναμένεται να επιφέρει το φαινόμενο της γήρανσης του πληθυσμού.

Το Συμβούλιο Υπουργών σε συνάντησή του που πραγματοποιήθηκε στις 13 Ιουλίου 2010 στις Βρυξέλλες, έθεσε υπό επιτήρηση, λόγω υπερβολικού ελλείμματος την Κύπρο και έκανε εισηγήσεις σχετικά με τα μέτρα

που πρέπει να ληφθούν για μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος μέχρι το 2012.

Όπως πληροφορηθήκαμε από το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο θα ετοιμάσει έκθεση, στην οποία θα αναφέρονται τα μέτρα που θα ληφθούν για περιορισμό του ελλείμματος και θα την καταθέσει στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

Είναι φανερό ότι ενδείκνυται να ληφθούν επείγοντως ουσιαστικά μέτρα για δημοσιονομική εξυγίανση μέσα στα χρονικά πλαίσια που όρισε το Συμβούλιο Υπουργών.

Δαπάνες - Υπερβάσεις δαπανών. Κατά το 2009 συνεχίστηκε, σε μερικές περιπτώσεις, η τακτική της διενέργειας δαπανών καθ' υπέρβαση των εγκεκριμένων Κονδυλίων του Κρατικού Προϋπολογισμού, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση της αναγκαίας έγκρισης. Παρόλο που το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS) διαθέτει ασφαλιστικές δικλίδες που δεν επιτρέπουν τη διενέργεια υπερβάσεων επί του Προϋπολογισμού, υπερβάσεις προκύπτουν από δαπάνες που διενεργούνται μέσω περιφερειακών μηχανογραφημένων συστημάτων και σε περιπτώσεις συναλλαγών μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων. Τέτοιες υπερβάσεις καλύφθηκαν εκ των υστέρων με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό.

4.48 ΤΜΗΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Μέρος Α

Επαναξιολόγηση του ρόλου. Το θέμα της διασαφήνισης του ρόλου του Τμήματος, εκκρεμεί και θα πρέπει να ληφθούν αποφάσεις από το Υπουργείο Οικονομικών, ώστε να αξιοποιηθούν αποτελεσματικότερα οι δυνατότητες του Τμήματος, στο πλαίσιο της ευρύτερης πολιτικής για τον αποδοτικότερο χειρισμό των προσφορών στο δημόσιο τομέα και την εξασφάλιση καλύτερων τιμών αγοράς για τα διάφορα είδη.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας ανέφερε ότι, με πρόσφατη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 8.10.2010, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας ορίστηκε ως η Αρμόδια Υπηρεσία για την εφαρμογή της πολιτικής για προώθηση των συνεταιριστικών αγορών. Με βάση τη σχετική Απόφαση, οι συμφωνίες πλαίσιο και οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι θα αποτελέσουν τα εργαλεία για την υλοποίηση των συνεταιριστικών αγορών και έχουν ως πεδίο εφαρμογής προϊόντα κοινής χρήσης (π.χ. εξοπλισμός πληροφορικής, γραφική ύλη, τρόφιμα, οικοδομικά υλικά κ.λπ.) Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου επείγει ο επανακαθορισμός του ρόλου και του τομέα ευθύνης του Τμήματος και για το σκοπό αυτό θα γίνει συνάντηση όλων των εμπλεκόμενων για λήψη αποφάσεων.

Πρόσθετα, ο στρατηγικός προγραμματισμός του Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών επηρεάζει άμεσα και το θέμα των κτιριακών εγκαταστάσεων του Τμήματος, το οποίο εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια, όπως αναφέρεται πιο κάτω.

Κτιριακά προβλήματα. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, επιθεώρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων διενεργήθηκε εδώ και αρκετά χρόνια από λειτουργούς του Τμήματος Δημοσίων Έργων καθώς και από επιθεωρητές του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Οι επιθεωρητές του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας διαπίστωσαν ότι οι κτιριακές εγκαταστάσεις παρουσιάζουν σοβαρά κατασκευαστικά προβλήματα και εντόπισαν παραβάσεις του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου και των σχετικών Κανονισμών (περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφαλείας και Υγείας στην Εργασία και περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφαλείας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας). Με βάση τις διαπιστώσεις αυτές το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ζήτησε όπως γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες ώστε να διασφαλιστεί η υγεία και η ασφάλεια του προσωπικού. Επίσης, οι λειτουργοί του Τμήματος Δημοσίων Έργων αφού έκριναν τα κτίρια ακατάλληλα συνέστησαν όπως αυτά κατεδαφιστούν και αντικατασταθούν. Οι συστάσεις αυτές έχουν ακολουθηθεί όσον αφορά τα γραφεία τα οποία κατεδαφίστηκαν και το προσωπικό στεγάστηκε σε ενοικιασθέντα γραφεία, οι αποθήκες όμως, στις οποίες εργάζονται 40 άτομα εξακολουθούν να λειτουργούν.

Το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του προς το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών με ημερ. 16.7.2008 έδωσε κατ' αρχή έγκριση για ενοικίαση κατάλληλων αποθηκών μέχρι να ληφθούν οριστικές αποφάσεις για το ρόλο του Τμήματος, κάτι που δεν έγινε κατορθωτό μέχρι στιγμής λόγω του ότι μετά από έρευνα που διεξήχθη από το Τμήμα διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει εντός της Λευκωσίας ενιαίος χώρος κατάλληλου μεγέθους και προδιαγραφών που να εξυπηρετεί τις ανάγκες του.

Το Τμήμα με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών με ημερ. 14.10.2008, συγκρίνοντας το κόστος ενοικίασης κατάλληλων υποστατικών με το κόστος κατασκευής νέων αποθηκών, καθώς και το κόστος ενοικίασης των Γραφείων με το κόστος κατασκευής νέων ιδιόκτητων Γραφείων, εισηγήθηκε την οικοδόμηση νέων Κεντρικών Αποθηκών και Κεντρικών Γραφείων στη Λευκωσία.

Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως το Υπουργείο Οικονομικών, σε συνεννόηση με το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών, επιληφθούν το συντομότερο του θέματος της μεταστέγασης των αποθηκών για προστασία τόσο των εργαζομένων όσο και των επισκεπτών.

Όπως μας ανέφερε ο Διευθυντής του Τμήματος σε επιστολή του ημερ. 19.1.2010, για να ληφθούν οποιαδήποτε κατάλληλα μέτρα για επίτευξη του πιο πάνω στόχου, θα πρέπει να διεξαχθεί ειδική μελέτη από όλους τους καθ' ύλην υπεύθυνους φορείς με αντικείμενο την επαναξιολόγηση και τον επαναπροσδιορισμό της κυβερνητικής πολιτικής για τις κρατικές προμήθειες, την αξιολόγηση του εφαρμοζόμενου σήμερα συστήματος των κρατικών προμηθειών και την επανεξέταση της καταλληλότητας των ακολουθούμενων διαδικασιών παραλαβής, αποθήκευσης και χορήγησης υλικών με βάση τους ισχύοντες σχετικούς Κανονισμούς.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας ανέφερε ότι, με την υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 8.10.2010, αναμένεται ότι θα μειωθούν στο ελάχιστο οι ανάγκες για αποθηκευτικούς χώρους καθώς η διανομή των προϊόντων, η διαχείριση των αποθεμάτων και η αποθήκευση τους μεταφέρεται πλήρως ή μερικώς στους προμηθευτές. Ανέφερε επίσης ότι, το θέμα θα εξεταστεί και κατά τη συζήτηση του θέματος του ρόλου και του τομέα ευθύνης του Τμήματος.

Αποθέματα υλικών. Στις 31.12.2009 η ολική αξία των αποθεμάτων που βρίσκονταν στο Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Τ.Κ.Α.Π.) ήταν €5,7 εκ., σε σύγκριση με €5,9 εκ. το 2008.

Λογαριασμός προκαταβολών. Στις 31.12.2009 το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών ήταν €5,7 εκ. Κατά τα τελευταία τέσσερα χρόνια ο λογαριασμός προκαταβολών παρουσίασε την πιο κάτω κίνηση.

Έτος	Αγορές	Εκδόσεις	Αποθέματα	Αποθέματα επί αγορών	Αποθέματα επί εκδόσεων	Κυκλοφοριακή
						ταχύτητα αποθεμάτων
	€000	€000	€000	%	%	
2006	15.982	15.646	8.437	53	54	1,89
2007	14.605	15.417	7.648	52	52	1,91
2008	11.011	12.778	5.881	53	46	1,87
2009	15.163	15.313	5.731	38	37	2,65

Βραδυκίνητα αποθέματα. Εξακολουθούν να υπάρχουν βραδυκίνητα αποθέματα κυρίως του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (ηλεκτροτουρπίνες, εκκινητές και εξαρτήματα τους), του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (εξαρτήματα οχημάτων/μηχανημάτων) και του Τμήματος Δημοσίων Έργων (αποθέματα για μονάδες φωτών τροχαίας και διαβάσεων).

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα σε συνεργασία με τα Τμήματα/Υπηρεσίες εντοπίσει ποια από αυτά είναι άχρηστα λόγω παλαιότητας και προωθήσει την διαδικασία εκποίησης τους. Όπως πληροφορηθήκαμε από τον Διευθυντή του Τ.Κ.Α.Π. κατά το 2009 το Τ.Κ.Α.Π. σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, έχουν εντοπίσει υλικά τα οποία είναι άχρηστα και αναμένεται να ακολουθήσει η εκποίηση τους με δημόσιο πλειστηριασμό στο άμεσο μέλλον.

4.49 ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ**Μέρος Α**

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων κατά το 2009 ήταν €1.862,13 εκ., σε σύγκριση με €2.180,4 εκ. το 2008 δηλαδή σημειώθηκε μείωση €318,27 εκ. ή 14,60%. Το ποσό της μείωσης οφείλεται κυρίως στην μείωση του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, του εταιρικού φόρου, της έκτακτης εισφοράς για την άμυνα και των τελών χαρτοσήμων κατά €357,62 εκ. Σημειώθηκε ταυτόχρονα αύξηση στο φόρο εισοδήματος υπαλλήλων που παρακρατήθηκε στη πηγή (PAYE) κατά €47,46 εκ. Αναλυτικά οι εισπράξεις του Τμήματος, κατά κατηγορία φόρου, έχουν ως εξής:

Κατηγορία φόρου	2009 €εκ.	Ποσοστό %	2008 €εκ.	Αύξηση/ (Μείωση) €εκ.	Ποσοστό %
Φόρος Εισοδήματος	1.310,90	70,40	1.348,76	(37,86)	(2,81)
Φόρος Κληρονομιών	1,50	0,08	1,14	0,36	31,58
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	10,82	0,58	11,76	(0,94)	(8,0)
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών	75,31	4,04	305,13	(229,82)	(75,32)
Τέλη Χαρτοσήμων	46,11	2,48	68,13	(22,02)	(32,32)
Επιβαρύνσεις/Πρόστιμα	49,78	2,67	50,21	(0,45)	(0,90)
Άμεσες Φορολογίες*	367,71	19,75	395,30	(27,59)	(6,98)
Σύνολο	1.862,13	100,00	2.180,43	(318,32)	(14,60)

*Το ποσό των €367,71 εκ. (€395,30 εκ. για το 2008) που φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα αποτελεί τις εισπράξεις του Τμήματος για Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα.

Φόρος εισοδήματος. Το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος των €1.310,90 εκ., που εισπράχθηκε κατά κατηγορία φορολογουμένων, έχει ταξινομηθεί από το Τμήμα ως ακολούθως:

	2009		2008	
	€εκ.	%	€εκ.	%
Δημόσιοι Υπάλληλοι	200,77	15,31	176,19	13,06
Ιδιωτικοί Υπάλληλοι	303,57	23,16	279,04	20,69
Αποκοπές για τόκους εξωτερικού	2,42	0,19	4,28	0,32
Φόρος επί μερισμάτων	0,03	-	0,05	-
Νομικά πρόσωπα και Εταιρείες Διεθνών Δραστηριοτήτων	739,52	56,41	823,00	61,02
Αυτοεργοδοτούμενοι	61,72	4,71	63,26	4,69
Φορολογία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, μισθώματα ταινιών και κέρδη καλλιτεχνών.	2,87	0,22	2,93	0,22
	1.310,90	100,00	1.348,75	100,00

Επιστροφές φόρων. Οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε €41,32 εκ., σε σύγκριση με €24,68 εκ. το 2008.

Φορολογίες υπό ένσταση. Στις 31.12.2009 υπήρχαν 20.195 φορολογίες φόρου εισοδήματος, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και έκτακτης αμυντικής εισφοράς, για τις οποίες

υποβλήθηκε ένσταση, για συνολικό ποσό φόρου €330,82 εκ. Σημειώνεται ότι φορολογίες υπό ένσταση δεν συμπεριλαμβάνονται στις καταστάσεις των καθυστερημένων εσόδων, εκτός των ενστάσεων του Φόρου Κεφαλαιουχικών Κερδών αφού σύμφωνα με το άρθρο 17(2) του σχετικού Νόμου ο οφειλόμενος φόρος πρέπει να καταβάλλεται ανεξάρτητα οποιασδήποτε ένστασης ή προσφυγής.

Οι ενστάσεις του φόρου εισοδήματος αυξήθηκαν από 11.841 σε 12.635 ή ποσοστό 6,70%, και το αντίστοιχο ποσό του αμφισβητούμενου φόρου αυξήθηκε από €211.346.409 σε €247.260.868 ή ποσοστό 17%. Σύμφωνα με το Διευθυντή του Τμήματος, η παράμετρος του φόρου υπό ένσταση δεν αποτελεί πάντοτε αξιόπιστο μέτρο ή διοικητικό δείκτη απόδοσης του Τμήματος, καθότι πολλές φορολογίες που είναι υπό ένσταση έγιναν καθ' υπολογισμό με πολύ μεγαλύτερα ποσά, έτσι ώστε να προκαλέσουν ένσταση, με αποτέλεσμα να διενεργηθεί εξέταση.

Σημειώνεται ότι οι ενστάσεις φόρου εισοδήματος, που αφορούν στα φορολογικά έτη μέχρι το 1991, μειώθηκαν από 1.762 σε 1.382 ή 21,57% και σε αξία από €10.866.379 σε €9.114.386 ή 16,12%.

Από σχετική ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ενστάσεων υποβάλλεται από τους αυτοεργοδοτούμενους και τους διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών. Κατά τις 31.12.2009 εκκρεμούσαν 5.802 τέτοιες ενστάσεις (2.555 από αυτοεργοδοτούμενους και 3.247 από διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών) ή ποσοστό 45,92% του συνόλου, ενώ το ποσό του αμφισβητούμενου φόρου ήταν €58.062.983 ή 23,48% του συνόλου. Οι ιδιωτικές εταιρείες υπέβαλαν 2.182 ενστάσεις ή 17,27 % του συνόλου, που αντιπροσωπεύουν ποσό αμφισβητούμενου φόρου €70.146.903 ή 28,37% του συνολικού ποσού.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι το ΤΕΠ προβαίνει σε όσο το δυνατό καλύτερη παρακολούθηση της εφαρμογής των χρονικών ορίων των ενστάσεων που απορρέουν από το Νόμο.

Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, όπως έχουν δηλωθεί από το Τμήμα, ήταν €625,76εκ. σε σύγκριση με €579,58εκ. του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €46,18εκ. ή 7,97%.

Κατά κατηγορία οι καθυστερήσεις φόρου, χωρίς τους τόκους, έχουν ως εξής:

	2009	Ποσοστό	2008	Αύξηση/ (Μείωση)
	€εκ.	%	€εκ.	%
Φόρος εισοδήματος	357,73	57,17	340,93	4,93
Φόρος εισοδήματος παρακρατηθείς από εργοδότες (Π.Α.Υ.Ε.)	33,45	5,35	28,55	17,16
Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας (Νόμος 24/80)	84,89	13,57	79,87	6,29
Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών	65,21	10,42	65,40	0,29
Φόρος κληρονομιάς	4,51	0,72	6,07	25,70
Άλλοι φόροι	3,36	0,53	3,39	0,89
Έκτακτη εισφορά	6,66	1,06	6,74	1,19
Έκτακτη εισφορά για την Άμυνα	69,95	11,18	48,63	43,84
	<u>625,76</u>	<u>100,00</u>	<u>579,58</u>	<u>7,97</u>

(α) Από τα €357,73 εκ. καθυστερήσεων φόρου εισοδήματος, ποσό ύψους €263,23 εκ. ή ποσοστό 73,59% οφείλεται από εταιρείες. Σημειώνεται ότι από τα €357,73 εκ. ποσό ύψους €134,32 εκ. ή 37,55% αφορά σε φορολογίες που έχουν επιβληθεί κατά το 2009 και ποσό ύψους €102,02 εκ. (28,52%) αφορά σε φορολογίες που έχουν επιβληθεί μέχρι και το έτος 2003. Κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση έτους το Τμήμα επέβαλε, ανεξαρτήτως φορολογικού έτους, 303.185 φορολογίες φόρου εισοδήματος, για συνολικό ποσό φόρου ύψους €1.298.579.633.

(β) Στο συνολικό ποσό των €391,18 εκ. που οφειλόταν κατά τις 31.12.2009 για φόρο εισοδήματος και για φόρο εισοδήματος παρακρατηθέντα από τους εργοδότες (P.A.Y.E.), περιλαμβάνεται ποσό €103,06 εκ. ή 26,34%, το οποίο αντιπροσωπεύει οφειλόμενα ποσά για τα οποία λήφθηκαν δικαστικά μέτρα και ποσό €35,09 εκ. ή 8,97% το οποίο οφείλεται από πτωχεύσαντες, αποβιώσαντες και αγνώστους.

(γ) Στις καθυστερήσεις φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας ύψους €84,89 εκ. συμπεριλαμβάνεται ποσό €74,30 εκ. το οποίο σύμφωνα με το Τμήμα οφείλεται από διάφορα εκκλησιαστικά ιδρύματα. Η ορθότητα του ποσού αμφισβητείται και ζητήσαμε όπως το Τμήμα προβεί σε εκ νέου υπολογισμό του οφειλόμενου ποσού. Εκτενέστερη αναφορά για τις καθυστερημένες οφειλές των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων γίνεται σε άλλη παράγραφο.

(δ) Στο ποσό των €65,21 εκ. που οφειλόταν κατά τις 31.12.2009 για φόρο κεφαλαιουχικών κερδών το Τμήμα συμπεριλαμβάνει ποσό €12,04 εκ. ή 18,46% που οφείλεται από εκκλησίες και μοναστήρια και ποσό €3,83 εκ. για το οποίο λήφθηκαν δικαστικά μέτρα.

(ε) Στο ποσό των €4,51 εκ. που οφειλόταν κατά τις 31.12.2009 για φόρο κληρονομιών περιλαμβάνεται ποσό ύψους €0,42 εκ. το οποίο αφορά σε φορολογίες πριν από το 1974 για περιουσίες που βρίσκονται στην κατεχόμενη περιοχή της Κύπρου, καθώς και υποθέσεις Τουρκοκυπρίων.

Ο φόρος κληρονομιών καταργήθηκε σε σχέση με πρόσωπα που απεβίωσαν κατά ή μετά την 1.1.2000. Οποιοδήποτε προς είσπραξη ποσό αφορά σε φορολογίες αποθανόντων πριν από την 1.1.2000.

(στ) Στις καθυστερήσεις έκτακτης εισφοράς για την άμυνα συμπεριλαμβάνεται ποσό €51,53 εκ. το οποίο οφείλεται από νομικά πρόσωπα.

(ζ) Στους «Άλλους Φόρους» περιλαμβάνεται ποσό €948.769 που οφείλεται από Τουρκοκύπριους.

(η) Στο ποσό των €6,66 εκ. που οφειλόταν για έκτακτη εισφορά για τους πρόσφυγες συμπεριλαμβάνεται ποσό ύψους €4,21 εκ. ή 63,21% που οφείλεται από πτωχεύσαντες, αποβιώσαντες, αγνώστους κ.λπ.

(θ) Στις πιο πάνω καθυστερήσεις δεν περιλαμβάνονται οι νενομισμένοι τόκοι. Το ποσό των καθυστερημένων τόκων στις 31.12.2009 ήταν €405,07 εκ. από το οποίο €190,27 εκ. ή 46,97% αφορούν σε φορολογίες φόρου εισοδήματος. Στο ποσό των €405,07 εκ. περιλαμβάνονται €92,61 εκ. που αφορούν σε τόκους καθυστερημένων φόρων ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών εκκλησιαστικών ιδρυμάτων.

Φόρος Κληρονομιών.

(α) Εκκρεμείς υποθέσεις. Κατά το 2009 εξετάστηκαν από το Τμήμα 1.226 υποθέσεις και επιβλήθηκε συνολικό ποσό φόρου ύψους €1.469.022. Στις 31.12.2009 εκκρεμούσε στο Τμήμα η εξέταση 2.507 υποθέσεων, οι οποίες αφορούν σε θανάτους που επήλθαν πριν από την 1.1.2000, ημερομηνία κατά την οποία ο φόρος κληρονομιών καταργήθηκε με τον περί Φορολογίας Κληρονομιών (Τροποποιητικό) Νόμο αρ.74(I) του 2000.

(β) Ενστάσεις. Κατά τις 31.12.2009 εκκρεμούσαν για διευθέτηση 28 ενστάσεις και 5 προσφυγές, για συνολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου €2.161.570 από τις οποίες οι 16 υποβλήθηκαν πριν από τις 2.1.2000. Από αυτές, οι 8 ενστάσεις αφορούν σε υποθέσεις Τουρκοκυπρίων και υποβλήθηκαν στο Τμήμα πριν από το 1974.

Εισοδήματα από επιδοτήσεις που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών. Από έλεγχο που έγινε στα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ) διαπιστώθηκε ότι λήπτες εκταρικών επιδοτήσεων που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, οι οποίες από το έτος ιδρύσεως του Οργανισμού (2004) μέχρι 31.12.2008, ανήλθαν σε €226,30 εκ. και οι οποίες με βάση σχετική εγκύκλιο του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων θεωρούνται εισοδηματικής φύσεως και υπόκεινται σε φορολογία, είτε είναι άγνωστοι στο Τμήμα, είτε δεν έχουν φάκελο στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, είτε παραλείπουν συστηματικά να δηλώνουν τα εισοδήματα που είχαν από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Συγκεκριμένος φορολογούμενος έλαβε για τα έτη 2007 και 2008 εκταρική επιδότηση ύψους €103.857 και €74.676 αντίστοιχα. Σύμφωνα όμως με τις δηλώσεις εισοδήματος που υπέβαλε στο Τμήμα, τα εισοδήματα του για τα υπό αναφορά έτη ανέρχονταν σε €17.086 και €19.500 αντίστοιχα.

(β) Λήπτης εκταρικών επιδοτήσεων που κατά τα έτη 2007 και 2008 έλαβε το ποσό των €44.516 και €42.074 αντίστοιχα είναι άγνωστος στο Τμήμα και συνεπώς δεν του επιβάλλεται οποιοδήποτε ποσό φόρου.

(γ) Συγκεκριμένος φορολογούμενος ο οποίος δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2006 – 2008, έλαβε από το Οργανισμό εκταρική επιδότηση για τα έτη 2007 και 2008 ύψους €65.720 και €48.548 αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 259/2008 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για σκοπούς διαφάνειας αναφορικά με τη χρήση των κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης, δημοσιοποιούνται τα ονόματα των δικαιούχων των πιο πάνω κονδυλίων. Ορισμένα άτομα που εντοπίστηκαν στην ιστοσελίδα του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών και έχουν επιχορηγηθεί από τα πιο πάνω ταμεία, συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο των ατόμων που έτυχαν εκταρικής επιδότησης και είτε είναι άγνωστα στο Τμήμα, είτε δεν έχουν φάκελο στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, είτε παραλείπουν συστηματικά να δηλώνουν τα πραγματικά τους εισοδήματα. Εισηγηθήκαμε την διερεύνηση των στοιχείων που είναι δημοσιευμένα στο διαδίκτυο με έμφαση στα άτομα που έτυχαν τόσο εκταρικής επιχορήγησης, όσο και επιχορήγησης από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία, αφού στις περιπτώσεις όπου τα εισοδήματα από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία φορολογούνται, τότε αυξάνεται το μέγεθος της ενδεχόμενης φοροδιαφυγής που διαπράττεται.

Επίσης από την εξέταση του δείγματος των ατόμων που έλαβαν εκταρικές επιδοτήσεις διαπιστώθηκε ότι από μερικούς φορολογούμενους ουδέποτε ζητήθηκαν κεφαλαιουχικές καταστάσεις, ενώ στις περιπτώσεις όπου ζητήθηκαν, αυτές που υποβλήθηκαν καλύπτουν πολύ παλιά χρόνια. Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα ζητήσει την άμεση υποβολή δηλώσεων εισοδήματος και κεφαλαιουχικών καταστάσεων.

Επισημάναμε ότι πληθώρα πληροφοριών σε διάφορους Οργανισμούς, θα μπορούσαν με κατάλληλη αξιοποίηση να περιορίσουν τη φοροδιαφυγή και να αποφέρουν σημαντικά έσοδα στο Κράτος. Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προωθήσει τη διαδικασία τροποποίησης της νομοθεσίας, ώστε να μπορεί να εξασφαλίζει στοιχεία και από υπαλλήλους Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Αντιλαμβανόμαστε ότι σχετική τροποποίηση έχει ήδη προωθηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων (τον Αύγουστο 2010).

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι οι σχετικές αναφορές μας εξετάζονται από το ΤΕΠ.

Κλάδος Επιτόπιων Ερευνών. Από τον έλεγχο που διεξήχθη στον Κλάδο Επιτόπιων Ερευνών του Επαρχιακού Γραφείου Φόρου Εισοδήματος Λευκωσίας διαπιστώθηκε ότι κατά την επιβολή τελικής φορολογίας, λήφθηκαν αποφάσεις χωρίς την ύπαρξη υποστηρικτικών στοιχείων που να αιτιολογούν τις εν λόγω αποφάσεις και παραχωρήθηκαν φορολογικές αφαιρέσεις με τρόπο που δεν είναι ομοιόμορφος προς όλους τους φορολογούμενους, ούτε συνάδει πάντα με τις εγκυκλίους του Τμήματος. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Από τη διεξαγωγή έρευνας σε συγκεκριμένη εταιρεία για τα φορολογικά έτη 2002 – 2006 προέκυψε επιπρόσθετος φόρος ύψους €136.688. Ο Διευθυντής της εταιρείας αποδέχθηκε γραπτώς την καταβολή του επιπρόσθετου ποσού και παρέδωσε στο Τμήμα επιταγή ύψους €30.000 με άμεση ημερομηνία εξαργύρωσης, ενώ για το υπόλοιπο ποσό παρέδωσε μεταχρονολογημένες επιταγές. Στη συνέχεια μετά από οδηγίες του Διευθυντή, το Τμήμα προχώρησε στην επιβολή τελικής φορολογίας χαμηλότερης κατά €25.629. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τους λόγους επιβολής χαμηλότερης φορολογίας. Ο Διευθυντής ανέφερε ότι έκρινε δίκαιο και λογικό, μετά από παραστάσεις του φορολογούμενου, όπως τροποποιήσει την επιβληθείσα φορολογία.

(β) Κατά την εξέταση των λογαριασμών συγκεκριμένης εταιρείας για τα έτη 2000 – 2005, μετά από οδηγίες του Διευθυντή του Τμήματος έγιναν αποδεκτά ως έξοδα στην εταιρεία ποσά συνολικού ύψους €214.427 τα

οποία αφορούν σε προμήθειες σε μη εγκεκριμένους κτηματομεσίτες, καθώς και ποσό €48.493 το οποίο πληρώθηκε από την εταιρεία και αφορούσε σε έξοδα συγκεκριμένου ποδοσφαιρικού σωματείου με συνεπακόλουθο να μην φορολογηθούν.

Υποδείξαμε ότι η παραχώρηση προμηθειών σε μη εγκεκριμένους κτηματομεσίτες αντίκειται στις πρόνοιες της εγκυκλίου του Τμήματος αρ. 29/1993, καθώς και στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου αρ. 685/96 με την οποία απορρίφθηκε σχετική προσφυγή. Σε απάντηση του ημερ. 28.9.2010 ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το έξοδο έγινε αποδεκτό επειδή θεωρήθηκε ότι έγινε από την εταιρεία αποκλειστικά προς κτήση του εισοδήματος της. Όσον αφορά στην πληρωμή εξόδων ποδοσφαιρικού σωματείου ο Διευθυντής ανέφερε ότι το ποσό θεωρήθηκε ως διαφημιστική δαπάνη της εταιρείας και παραχωρήθηκε ως έξοδο.

Φορολογία επαγγελματιών/καλλιτεχνών. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του περί Φορολογίας Εισοδήματος Νόμου, το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτά οποιοδήποτε άτομο το οποίο δεν είναι κάτοικος στη Δημοκρατία, από την άσκηση στη Δημοκρατία οποιουδήποτε επαγγέλματος ή επιτηδεύματος ή αμοιβή προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες ψυχαγωγίας στο κοινό, υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή 10%.

Από έρευνα διαφάνηκε ότι δηλώθηκαν στο ΤΕΠ μόνο 69 από τις 263 παραστάσεις/εκδηλώσεις που εντόπισε η Υπηρεσία μας ότι πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2008-2009, με αποτέλεσμα τη σημαντική απώλεια εσόδων του Κράτους, αφού μετά τη ψήφιση του περί της Διακίνησης Κεφαλαίων Νόμου (Ν115(Ι)/2003), τα εισοδήματα των καλλιτεχνών μπορούν να εξαχθούν ελεύθερα. Επίσης παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα δεν είναι ενήμερο για όλες τις παραστάσεις που πραγματοποιούνται, με συνεπακόλουθο να μην επιβάλλεται φορολογία στους καλλιτεχνικούς πράκτορες, που αναλαμβάνουν την έλευση καλλιτεχνών στη Δημοκρατία, σύμφωνα με τη κρίση του, όπως προνοείται στις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα σε συνεργασία με άλλους φορείς, προβαίνει στον έγκαιρο εντοπισμό των καλλιτεχνών για καταβολή του σχετικού φόρου και στην περίπτωση όπου δεν υπάρχουν τα διαθέσιμα στοιχεία να επιβάλλει φορολογία στους καλλιτεχνικούς πράκτορες με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση που κατέχει για κάθε περίπτωση.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι το Τμήμα συμφωνεί με τις εισηγήσεις μας και εξετάζει τρόπους επίλυσης τους προβλήματος.

Κλάδος Δικαστηρίων.

(α) Απόσυρση ποινικών υποθέσεων λόγω μη επίδοσης κλήσης. Κατά τον έλεγχο του Κλάδου Δικαστηρίων του Τμήματος διαπιστώθηκε ότι αριθμός φορολογουμένων, φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, μεταξύ αυτών και γνωστοί επαγγελματίες δεν ανταποκρίνονται στο αίτημα του Τμήματος για υποβολή στοιχείων που θα βοηθήσουν την εξέταση των φορολογικών τους υποθέσεων, με αποτέλεσμα το Τμήμα να παραπέμπει περιπτώσεις στο Κλάδο Δικαστηρίων, για ποινική δίωξη των φορολογουμένων. Ωστόσο σε αρκετές περιπτώσεις η διαδικασία διακόπτεται και η ποινική δίωξη αποσύρεται λόγω αδυναμίας στην επίδοση της κλήσης, με αποτέλεσμα η διευθέτηση των φορολογικών υποθέσεων να παραμένει σε εκκρεμότητα. Κατά το 2009 κινήθηκε η διαδικασία της ποινικής δίωξης για 666 υποθέσεις από τις οποίες οι 74 αποσύρθηκαν επειδή όπως σημειώνεται σε σχετικό μητρώο που τηρείται από το Κλάδο Δικαστηρίων, η κλήση δεν κατέστη δυνατό να επιδοθεί. Χαρακτηριστικά παραδείγματα από δειγματοληπτικό έλεγχο περιπτώσεων των ετών 2008 και 2009, αναφέρονται πιο κάτω:

- (i)** Από συγκεκριμένο φορολογούμενο της επαρχίας Λευκωσίας, το Τμήμα ζήτησε με συστημένη επιστολή στις 30.11.2007, την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου για τα έτη 2000 – 2006 και δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2004 – 2005. Ο φορολογούμενος δεν συμμορφώθηκε με αποτέλεσμα η υπόθεση να σταλεί στον Κλάδο Δικαστηρίων τον Αύγουστο του 2008 και να καταχωριστεί η ποινική δίωξη αρ. 19327/08.

Σημειώνεται ότι από συγκεκριμένη εταιρεία της οποίας διευθυντής είναι ο πιο πάνω φορολογούμενος ζητήθηκε η υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για τα έτη 1994 – 2002 και ελεγμένων λογαριασμών και προσδιορισμό φορολογητέου εισοδήματος για τα έτη 1994 – 2002. Η εταιρεία δεν συμμορφώθηκε με

αποτέλεσμα να καταχωριστεί η ποινική δίωξη αρ. 7530/08. Στο φάκελο της εταιρείας υπάρχουν οδηγίες για μη επίδοση των κλήσεων, ενώ σε σχετικό έντυπο γίνεται αναφορά ότι η κλήση δεν κατέστη δυνατό να επιδοθεί και η υπόθεση αποσύρθηκε στις 19.4.2009.

- (ii) Από συγκεκριμένο φορολογούμενο της Επαρχίας Λευκωσίας το Τμήμα ζήτησε στις 31.8.2006 την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου για τα έτη 2000 – 2005 και δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2000 – 2004. Ο φορολογούμενος δεν συμμορφώθηκε με αποτέλεσμα να καταχωριστεί η ποινική δίωξη αρ. 1933/08. Όπως αναφέρεται στην ένορκη δήλωση του επιδότη καθώς και σε σχετικό έντυπο του Κλάδου Δικαστηρίων, η κλήση δεν κατέστη δυνατό να επιδοθεί στη διεύθυνση που δόθηκε από το Τμήμα και η υπόθεση αποσύρθηκε το Μάιο του 2009.
- (iii) Από άλλο φορολογούμενο της Επαρχίας Λευκωσίας το Τμήμα ζήτησε στις 20.2.2007 την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου για τα έτη 1997 – 2005. Ο φορολογούμενος δεν συμμορφώθηκε με αποτέλεσμα το Τμήμα να προχωρήσει στην καταχώριση της ποινικής υπόθεσης αρ. 1988/09. Όπως αναφέρεται στην ένορκη δήλωση του επιδότη καθώς και σε σχετικό έντυπο του Κλάδου Δικαστηρίων, η επίδοση της κλήσης δεν κατέστη δυνατή στη διεύθυνση που δόθηκε από το Τμήμα και η υπόθεση αποσύρθηκε.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προβαίνει σε καλύτερη διερεύνηση για εντοπισμό των ορθών διευθύνσεων των προσώπων (νομικών και φυσικών) για τα οποία κινείται διαδικασία ποινικής δίωξης, αξιοποιώντας όλες τις πηγές πληροφόρησης που έχει στη διάθεση του.

(β) Απόσυρση ποινικών υποθέσεων κατόπιν οδηγιών του Διευθυντή του ΤΕΠ. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις στις οποίες οι ποινικές υποθέσεις που είχαν καταχωριστεί στα Επαρχιακά Δικαστήρια αποσύρθηκαν μετά από οδηγίες του Διευθυντή του ΤΕΠ, χωρίς να υπάρχει αιτιολόγηση της απόφασης για απόσυρση. Εισηγηθήκαμε όπως ετοιμαστεί σχετικό έντυπο στο οποίο να καταγράφονται τόσο οι οδηγίες για απόσυρση τέτοιων υποθέσεων, όσο και η σχετική αιτιολόγηση της απόφασης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι οι σχετικές αναφορές της Υπηρεσίας μας εξετάζονται από το Τμήμα.

Εκκρεμείς ενστάσεις φόρου εισοδήματος. Από τον έλεγχο των ενστάσεων που διεξήχθη στο Επαρχιακό Γραφείο Λευκωσίας προέκυψαν, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

- (α) Αρκετές ενστάσεις υπό εκκρεμότητα αφορούν φορολογίες που σχετίζονται με κέρδη από χρηματιστηριακές πράξεις του 1999. Το Τμήμα δεν προχωρεί στη λήψη αποφάσεων αναφορικά με τον τρόπο χειρισμού τους.
- (β) Το Τμήμα δεν τηρεί συγκεντρωτική κατάσταση των περιπτώσεων για τις οποίες ζητήθηκαν επιπρόσθετα στοιχεία για διευθέτηση των ενστάσεων, καθώς και κατάσταση φορολογουμένων οι οποίοι ανταποκρίθηκαν και υπέβαλαν τα ζητηθέντα στοιχεία, ενώ εναπόκειται στον κάθε φοροθέτη να παρακολουθεί τις υποθέσεις που χειρίζεται αναφορικά με την τήρηση των χρονικών περιθωρίων που καθορίζονται στο Νόμο 80(I)/1999.

Σχετική αναφορά στο θέμα της μη συστηματικής παρακολούθησης της εφαρμογής χρονικών περιθωρίων που προνοούνται από το Νόμο, έγινε και σε προηγούμενες εκθέσεις της Υπηρεσίας μας.

(γ) Σημειώθηκαν περιπτώσεις όπου καθυστερεί η υποβολή, ή εξέταση στοιχείων και η λήψη μέτρων, ενώ διαπιστώθηκαν και περιπτώσεις όπου το Τμήμα ζητά την υποβολή στοιχείων τα οποία έχουν ήδη υποβληθεί.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα ενστάσεων που εκκρεμούν αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Για το φορολογικό έτος 2000, το Τμήμα επέβαλε φορολογία με βάση τη κρίση του Εφόρου με αποτέλεσμα να προκύψει οφειλόμενος φόρος ύψους €983.180. Για την εν λόγω φορολογία υποβλήθηκε ένσταση και το Τμήμα ζήτησε στις 27.9.2002 την προσκόμιση επιπρόσθετων στοιχείων. Μέχρι τον Αύγουστο του 2010 δεν υπάρχουν στοιχεία στο φάκελο για οποιαδήποτε εξέλιξη και οι ενστάσεις εκκρεμούσαν.

(β) Συγκεκριμένος φορολογούμενος υπέβαλε ένσταση αναφορικά με 5 φορολογίες που του επιβλήθηκαν από τις οποίες προέκυψε οφειλόμενος φόρος ύψους €566.781. Στις 28.9.2001 το Τμήμα ζήτησε από το φορολογούμενο να υποβάλει δηλώσεις εισοδήματος και κατάσταση κεφαλαίου για τα έτη 1995 – 2000. Τα ζητηθέντα στοιχεία υποβλήθηκαν στις 19.3.2003 και το Τμήμα επέβαλε στο φορολογούμενο συμβιβαστικό πρόστιμο ύψους €171. Έκτοτε δεν φαίνεται να ζητήθηκαν από το φορολογούμενο οποιαδήποτε επιπρόσθετα στοιχεία, η εξέταση της υπόθεσης δεν ολοκληρώθηκε και οι ενστάσεις παραμένουν υπό εκκρεμότητα, παρόλο που φαίνεται να έχει παρέλθει και η προθεσμία των τριών χρόνων για έκδοση της απόφασης του Διευθυντή για υποβληθείσα ένσταση.

(γ) Συγκεκριμένος φορολογούμενος είχε, κατά τις 30.6.2010, ενστάσεις για 8 φορολογίες, μεταξύ των οποίων και για τη φορολογία του έτους 1999 ύψους €463.557 που αφορούσε κέρδη χρηματιστηριακών πράξεων. Στις 18.2.2004 το Τμήμα ζήτησε την υποβολή επιπρόσθετων στοιχείων, τα οποία ουδέποτε υποβλήθηκαν, και στις 19.9.2008 ζήτησε την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου για την περίοδο 1999 – 2006. Μέχρι τον Αύγουστο του 2010 η κατάσταση κεφαλαίου δεν είχε υποβληθεί και οι ενστάσεις εκκρεμούν.

(δ) Οι φορολογίες φόρου εισοδήματος συγκεκριμένου φορολογούμενου που αφορούν σε διάφορα φορολογικά έτη της περιόδου 1995 – 2002 εκκρεμούν υπό ένσταση για συνολικό ποσό αμφισβητούμενου φόρου €171.591. Το Τμήμα αρχικά ζήτησε στις 23.1.2002 την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου για την περίοδο 1995 – 1999 ενώ στις 15.12.2004 ζήτησε την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου για την περίοδο 1995 – 2003. Η ζητηθείσα κατάσταση υποβλήθηκε στο Τμήμα τέσσερα χρόνια αργότερα, και συγκεκριμένα στις 10.1.2006, και επιβλήθηκε στο φορολογούμενο πρόστιμο ύψους €51. Μέχρι τον Ιούνιο του 2010 οι υπό αναφορά ενστάσεις παραμένουν υπό εκκρεμότητα, παρόλο που φαίνεται να έχει παρέλθει και η προθεσμία των τριών χρόνων για έκδοση της απόφασης του Διευθυντή για υποβληθείσα ένσταση.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι το Τμήμα καταβάλλει προσπάθειες λήψης επιπρόσθετων μέτρων για την παρακολούθηση της εφαρμογής των χρονικών περιθωρίων καθώς και της μηχανογραφικής τήρησης των στοιχείων αναφορικά με τις ενστάσεις φόρου εισοδήματος.

Ενδεχόμενο φοροδιαφυγής φόρου κεφαλαιουχικών κερδών. Από προκαταρκτική διερεύνηση καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας διαφάνηκε ότι μεγάλος αριθμός ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας σε χωριά της Επαρχίας Λεμεσού, πώλησαν την περιουσία τους σε εταιρείες του ίδιου ομίλου. Σε αρκετές περιπτώσεις αγοραπωλησιών φαίνεται να υπογράφηκαν μεταξύ των δύο ενδιαφερομένων μερών συμφωνητικά (αγοραπωλητήρια) έγγραφα, τα οποία όμως δεν φαίνεται να παρουσιάστηκαν ούτε στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, ούτε και στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας κατά τη μεταβίβαση. Συνεπώς, η επιβολή φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών έγινε με βάση το προϊόν διάθεσης που δηλώθηκε από τους συμβαλλόμενους, κατά την ετοιμασία/συμπλήρωση των εντύπων «Μεταβιβάσεις/ Μεταβολές Ακίνητης Ιδιοκτησίας» και «Δήλωση Διάθεσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας» και όχι το ποσό διάθεσης που αναγράφεται στο πωλητήριο έγγραφο, το οποίο είναι κατά πολύ μεγαλύτερο, με συνέπεια να καταβληθεί στο Κράτος σημαντικά μικρότερο ποσό φόρου.

Από διερεύνηση αριθμού υποθέσεων, που αποτελεί μόνο μέρος αυτών που καταγγέλλθηκαν στην Υπηρεσία μας, προκύπτει ότι ενώ το ποσό διάθεσης σύμφωνα με τα αντίγραφα των πωλητηρίων εγγράφων ανέρχεται σε €12.794.862 (£7.488.500), το ποσό που δηλώθηκε και φορολογήθηκε ανέρχεται σε μόλις €8.520.049 (£4.986.563) είναι δηλαδή υποτιμημένο κατά €4.274.813 (£2.501.937) (33,41%). Αν τα πιο πάνω επιβεβαιωθούν το Δημόσιο φαίνεται να απώλεσε φόρο κεφαλαιουχικών κερδών ύψους €854.577 (£500.162), προς όφελος των πωλητών της ακίνητης ιδιοκτησίας, οι οποίοι, ενδέχεται να έχουν διαπράξει φοροδιαφυγή.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα διερευνήσει αμέσως και ενδελεχώς την υπόθεση η οποία κρίνεται πολύ σοβαρή και ενημερώσει την Υπηρεσία μας για τα αποτελέσματα της διερεύνησης. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως η υπόθεση παραπεμφθεί στο Γενικό Εισαγγελέα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι το ΤΕΠ πραγματοποιεί επιτόπιους ελέγχους των προσώπων που εμπλέκονται στην υπόθεση.

Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Από διάφορα θέματα που διερευνήθηκαν από την Υπηρεσία μας σε συνεργασία με άλλα Κυβερνητικά Τμήματα προέκυψε ότι μεγάλος αριθμός προσώπων

προβαίνουν σε φοροδιαφυγή, είτε δηλώνοντας χαμηλά εισοδήματα, είτε μη υποβάλλοντας δηλώσεις, με αποτέλεσμα να παραμένουν τελείως άγνωστοι στο ΤΕΠ. Ο Διευθυντής του Τμήματος επισήμανε το γεγονός ότι η πρόσβαση σε σχετικά στοιχεία που τηρούνται στα αρχεία άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών προσκρούει στη νομοθεσία για επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η φορολογική διερεύνηση, ιδιαίτερα όσον αφορά στην αξιοποίηση δεδομένων για τον εντοπισμό αγνώστων φορολογούμενων.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η αναγκαιότητα επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων από το ΤΕΠ προκύπτει από την υποχρέωση του Τμήματος για εφαρμογή των διατάξεων των φορολογικών νομοθεσιών για την εξακρίβωση των πραγματικών εισοδημάτων των ατόμων, για επιβολή της ανάλογης φορολογίας. Το άρθρο 5(2)(α) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου Ν138(Ι)/2001, όπως τροποποιήθηκε, προνοεί ότι η επεξεργασία δεδομένων επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκείμενου των δεδομένων όταν είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από Νόμο. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 5(2)(δ) του πιο πάνω Νόμου, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται χωρίς την συγκατάθεση του υποκείμενου των δεδομένων, όπου αυτή είναι αναγκαία για εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και έχει ανατεθεί είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο ανακοινώνονται τα δεδομένα.

Με επιστολή μας προς τον Υπουργό Οικονομικών ημερ. 9.2.2009, σημειώσαμε ότι η νομοθετική υποχρέωση του ΤΕΠ να εντοπίζει και να επιβάλλει τον ανάλογο φόρο σε κάθε άτομο που υπόκειται σε φορολογία προσκρούει στην ερμηνεία που δίδει στην σχετική νομοθεσία η Επίτροπος Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, σύμφωνα με την οποία δεν επιτρέπεται η χρήση στοιχείων που τηρούνται σε άλλες Κυβερνητικές Υπηρεσίες για τη διερεύνηση των προσώπων που είναι τελείως άγνωστα στο ΤΕΠ, το οποίο θεωρούμε ότι συνιστά άνιση μεταχείριση μεταξύ των πολιτών.

Στις 10.4.2009 έγινε συνάντηση στο γραφείο του Υπουργού Οικονομικών με τη συμμετοχή του ιδίου, της Γενικού Ελεγκτή, του Διευθυντή του ΤΕΠ και εκπροσώπου της Επιτρόπου. Κατά τη συνάντηση, ο Διευθυντής του ΤΕΠ ανέφερε ότι παρέπεμψε στις 6.4.2009 την προαναφερθείσα επιστολή που απέστειλα στον Υπουργό Οικονομικών στις 9.2.2009, στο Γενικό Εισαγγελέα για σχετική γνωμοδότηση. Σύμφωνα με γνωμοδότηση ημερ. 10.3.2010, με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία δεν είναι δυνατή η πρόσβαση του ΤΕΠ σε άλλο αρχείο, για να λάβει πληροφορίες για πρόσωπα που είναι καταχωρισμένα στο αρχείο αυτό, χωρίς να γνωρίζει αν πράγματι τα πρόσωπα αυτά υπέχουν φορολογικής υποχρέωσης.

Με πρωτοβουλία της Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα πραγματοποιήθηκε στις 18.12.2009 συνάντηση μεταξύ της ίδιας και της Γενικού Ελεγκτή και ακολούθως με επιστολή της ημερ. 19.1.2010, η Επίτροπος ενημέρωσε το Διευθυντή του ΤΕΠ αναφορικά με την εν λόγω συνάντηση και τον πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι θα μπορούσε να δοθεί πρόσβαση στο ΤΕΠ και στα αρχεία άλλων Υπηρεσιών και συγκεκριμένα του ΦΠΑ, αφού οι σκοποί της συλλογής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων από το ΤΕΠ και την Υπηρεσία ΦΠΑ δεν είναι ασυμβίβαστοι. Η διασύνδεση των Αρχείων ΤΕΠ και ΦΠΑ εκκρεμεί, αφού μέχρι και τον Αύγουστο του 2010 δεν είχε υπογραφεί η σχετική αίτηση διασύνδεσης από την Υπηρεσία ΦΠΑ.

Με επιστολή του προς την Επίτροπο ημερ. 16.7.2010, ο Διευθυντής του ΤΕΠ σημειώνει ότι σύμφωνα με την ερμηνεία που αποδίδει το Τμήμα στη σχετική νομοθεσία σε συνάρτηση με τη νομοθεσία που διέπει τις εργασίες του Τμήματος, το ΤΕΠ καλύπτεται από τα άρθρα 5(2)(α),(δ) και (ε) του Ν138(Ι)/2001 και συνεπώς μπορεί να ζητήσει/αξιοποιήσει κάθε πληροφόρηση για την ορθότερη και αποτελεσματικότερη επιβολή φορολογίας, χωρίς τη συγκατάθεση του υποκείμενου των δεδομένων. Στην απάντηση της ημερ. 28.7.2010, η Επίτροπος ανέφερε ότι η ερμηνεία των διατάξεων του Νόμου γίνεται από το Γραφείο της κατά την εξέταση κάθε περίπτωσης ξεχωριστά. Σε επιστολή του προς τον Υπουργό Οικονομικών ημερ. 17.8.2010, ο Διευθυντής του ΤΕΠ ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι το Τμήμα δεν έχει άλλη επιλογή παρά να προχωρήσει στην εφαρμογή του άρθρου 5(2) του Ν138(Ι)/2001 με βάση την ερμηνεία του Εφόρου του ΤΕΠ.

Σε παρέμβαση του ημερ. 20.8.2010 ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας αναφέρει ότι η επίλυση του προβλήματος αναφορικά με τον εντοπισμό νέων φορολογούμενων μπορεί να επιτευχθεί με διασύνδεση των διαφόρων Αρχείων και σχολιάζει δυσμενώς την καθυστέρηση της διασύνδεσης των Αρχείων ΤΕΠ και ΦΠΑ που οφείλεται στη μη υπογραφή του εντύπου αίτησης από την Υπηρεσία ΦΠΑ.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι η διασύνδεση των αρχείων ΤΕΠ και ΦΠΑ βρίσκεται στο τεχνικό στάδιο εφαρμογής και ότι η εν λόγω διασύνδεση αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία εντός του 2011.

Αποκοπές Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα. Σύμφωνα με το άρθρο 3(2) του περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμου, τόκοι που αποκτά Ταμείο Προνοίας υπόκεινται σε έκτακτη εισφορά με ποσοστό ύψους 3%. Οποιοδήποτε άλλοι τόκοι συμπεριλαμβανομένων τόκων που αποκτά Ταμείο Συντάξεως, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, υπόκεινται σε έκτακτη εισφορά με ποσοστό 10%.

Για να θεωρείται ένα Ταμείο ως εγκεκριμένο για σκοπούς επιβολής των διατάξεων των νομοθεσιών του ΤΕΠ μέχρι και το φορολογικό έτος 2002, έπρεπε, σύμφωνα με το άρθρο 19(1)(ε) του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου (Ν. 58/61 όπως τροποποιήθηκε), να εγκριθεί από το Έφορο Φόρου Εισοδήματος, βάσει προϋποθέσεων που ο ίδιος θέτει. Από το φορολογικό έτος 2003 που τέθηκε σε ισχύ ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος (Ν118(Ι)/02, όπως τροποποιήθηκε), δεν προσδιορίζεται ποιος εγκρίνει το Ταμείο, αν δηλαδή την έγκριση την παραχωρεί ο Έφορος Ταμείων Προνοίας ή ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος.

Σε σχετική γνωμάτευση του, ο Γενικός Εισαγγελέας αναφέρει ότι η ερμηνεία όπως διατυπώνεται στον Νόμο 118(Ι)/2002 είναι ασαφής και εισηγείται την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

Από έρευνα που έγινε, διαφάνηκε ότι δεν διενεργείται οποιοσδήποτε σχετικός έλεγχος από το Τμήμα με αποτέλεσμα ορισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στα οποία τα Ταμεία διατηρούν λογαριασμούς καταθέσεων, να προβαίνουν σε λανθασμένη παρακράτηση ποσοστού έκτακτης εισφοράς για την άμυνα επί του ποσού των τόκων που καταβλήθηκε στα Ταμεία.

Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα (α) προχωρήσει τάχιστα στη προώθηση των απαραίτητων ενεργειών για άμεση τροποποίηση της νομοθεσίας, (β) προχωρήσει σε έλεγχο των Ταμείων, όπου προκύπτουν τόκοι από καταθέσεις και (γ) προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για ανάκτηση του οφειλόμενου προς το Κράτος ποσού.

Ο Διευθυντής με πληροφόρησε ότι το Σεπτέμβριο του 2008, απέστειλε επιστολή στον Υπουργό Οικονομικών με εισήγηση για άμεση τροποποίηση της νομοθεσίας. Επίσης ανέφερε ότι ο προγραμματισμένος επιτόπιος έλεγχος των τραπεζών περιλαμβάνει και το έλεγχο της άμυνας που παρακρατείται στην πηγή, τα αποτελέσματα του οποίου θα αξιολογηθούν. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για οποιεσδήποτε εξελίξεις επί του θέματος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει ολοκληρώσει τον επιτόπιο έλεγχο των Τραπεζών αναφορικά με φόρο εισοδήματος και σύντομα αναμένεται έλεγχος και για σκοπούς έκτακτης εισφοράς για την άμυνα.

Διατάξεις των περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμων σε σχέση με την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με το άρθρο 6 των περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμων, κατά τον υπολογισμό του κέρδους αφαιρείται από το προϊόν διάθεσης η αξία της ιδιοκτησίας κατά την 1^η Ιανουαρίου 1980, όπως έχει καθοριστεί με τη γενική εκτίμηση που διενεργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησης) Νόμου, καθώς επίσης η μετέπειτα αύξηση της αξίας της ιδιοκτησίας λόγω πληθωρισμού.

Σύμφωνα με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ημερομηνίας 27 Μαρτίου 1998 (υπόθεση αρ. 926/96), η πιο πάνω διάταξη δεν μπορεί να εφαρμοστεί στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει γενική εκτίμηση για τα ακίνητα που πωλούνται ή η ιδιοκτησία καλύφθηκε μεν από τη γενική εκτίμηση, όχι όμως στη μορφή που διατίθεται και επομένως δεν υπάρχει το υπόβαθρο για τον υπολογισμό του κέρδους που πραγματοποιήθηκε.

Μετά την έκδοση της πιο πάνω απόφασης από το Δικαστήριο, διάφοροι φορολογούμενοι την επικαλούνται με αποτέλεσμα να διαγράφονται φορολογίες κεφαλαιουχικών κερδών που τους επιβλήθηκαν ή να μην τους επιβάλλεται καθόλου φορολογία.

Παρόλο που έγιναν κάποιες προσπάθειες για τροποποίηση του εν λόγω άρθρου σε συνδυασμό με άλλες αλλαγές στο Νόμο, μέχρι σήμερα εκκρεμεί η σχετική τροποποίηση, με αποτέλεσμα την απώλεια δημοσίων εσόδων και την επί σειρά ετών άνιση μεταχείριση των φορολογουμένων.

Με επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών επισημάναμε τη σοβαρότητα του θέματος και εισηγηθήκαμε όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για τροποποίηση του συγκεκριμένου άρθρου, ώστε, για σκοπούς υπολογισμού του κέρδους για επιβολή φορολογίας κεφαλαιουχικών κερδών, να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία μετά την τελευταία γενική εκτίμηση, σύμφωνα και με το άρθρο 66 του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου και όχι μόνο με βάση το άρθρο 69 όπως προνοείται στο άρθρο 6(α) του περί Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου.

Ο Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι το θέμα μελετάται από το Τμήμα και όταν γίνουν οποιεσδήποτε ενέργειες θα κοινοποιηθούν στην Υπηρεσία μας. Μέχρι σήμερα, το θέμα εκκρεμεί.

Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο αρ. 13/84, κάθε πρόσωπο το οποίο είχε εισόδημα κατέβαλλε ως έκτακτη εισφορά ποσοστό επί των εισοδημάτων του, για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με το Νόμο αυτό όλα τα ποσά καταθέτονταν στο Ταμείο για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας.

Στις 25.1.1985 δημοσιεύτηκε ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος αρ. 5/85 στον οποίο, όπως και στο Νόμο αρ. 13/84, γίνεται ρητή αναφορά τόσο για την ίδρυση, όσο και για τη λειτουργία του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης. Επίσης με βάση τους δύο πιο πάνω αναφερόμενους Νόμους οποιοδήποτε ποσό εισπράττεται κατατίθεται στο Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης και όχι σε οποιοδήποτε άλλο ταμείο ή λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Με τον τροποποιητικό Νόμο αρ. 9(I)/2000 η λέξη «Ταμείο» που αναφερόταν στους Νόμους 13/84 και 5/85 και ερμηνευόταν ως «το Ταμείο για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας» διαγράφηκε, ενώ τα άρθρα του βασικού Νόμου που περιείχαν την λέξη «ταμείο» αντικαταστάθηκαν με τις λέξεις «Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας». Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω τροποποίησης, από το 2000, όλα τα χρήματα που εισπράττονταν ως έκτακτη εισφορά καταθέτονταν στο πάγιο ταμείο της Δημοκρατίας και πιστώνονταν στο κονδύλι εσόδων 11.04.00.1701 με την περιγραφή «Εσοδα Αμυντικής Θωράκισης» του Υπουργείου Άμυνας.

Στις 15.7.2002 δημοσιεύτηκε ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος αρ. 117(I)/02, ο οποίος από 1.1.2003 κατάργησε το Νόμο αρ. 5/85 όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα (Νόμοι του 1985 μέχρι 2002). Σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία επιβάλλεται εισφορά με συντελεστές που καθορίζονται για εισοδήματα από μερίσματα (15%), τόκους (10%), ενοίκια (3%), ενώ αρμόδιο Τμήμα για την είσπραξη της εισφοράς είναι το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Παρόλο που όπως αναφέρεται στον εν ισχύ Νόμο αρ. 117(I)/02 κάθε πρόσωπο υποχρεούται να καταβάλλει έκτακτη εισφορά για την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας, εντούτοις από το 2004 όλες οι εισπράξεις που προκύπτουν από την εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας πιστώνονται στο κονδύλι εσόδων «Άμεσες Φορολογίες» (18.04.01.082) του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

Εκφράσαμε την άποψη ότι ισχύουσας της παρούσας νομοθεσίας, οι εισφορές θα έπρεπε να διατίθενται αποκλειστικά για ενίσχυση της άμυνας, ενώ σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να τροποποιηθεί η νομοθεσία έτσι που να φαίνεται καθαρά και οι πολίτες να γνωρίζουν ότι πρόκειται περί φορολογίας τα έσοδα από την οποία, μέσω του Πάγιου Ταμείου, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν και για άλλους σκοπούς που δεν σχετίζονται με την ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας.

Καθυστερημένοι φόροι ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων. Το θέμα της φορολόγησης της Εκκλησίας της Κύπρου συζητήθηκε ύστερα από αυτεπάγγελτη εξέταση της Επιτροπής σε δύο συνεδρίες στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών αλλά και γενικότερα από το ευρύ κοινό και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και επειδή από διάφορες δημόσιες αναφορές φαίνεται ότι υπάρχει σύγχυση ως προς νομικό καθεστώς που διέπει τη φορολόγηση της Εκκλησίας παραθέτουμε τα πιο κάτω:

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, δεν απαλλάσσει την Εκκλησία της Κύπρου από την καταβολή οποιασδήποτε φορολογίας. Το Άρθρο 24.1 αναφέρει ότι «έκαστος υποχρεούται να συνεισφέρει εις τα δημόσια βάρη αναλόγως των δυνάμεων αυτού».

Η Εκκλησία, υπόκειται σήμερα, δυνάμει σχετικών Νόμων, στην καταβολή φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, τελών χαρτοσήμων, έκτακτης εισφοράς για την άμυνα της Δημοκρατίας, φόρου προστιθέμενης αξίας (ως αγοραστής αγαθών και υπηρεσιών), ενώ τα εισοδήματά της εξαιρούνται από την επιβολή φόρου εισοδήματος, με βάση ειδική πρόνοια στον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο.

Όμως το Άρθρο 23.9 του Συντάγματος δεν επιτρέπει την επιβολή αποστέρησης, όρου, περιορισμού ή δέσμευσης επί κινητής ή ακίνητης ιδιοκτησίας που ανήκει στην Εκκλησία χωρίς την έγγραφο συναίνεση της αρμόδιας Εκκλησιαστικής Αρχής.

Σχετική με τα πιο πάνω είναι η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην αναθεωρητική έφεση αρ. 10144, ημερ. 22.3.1999, (Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας Vs Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου) η οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρει χαρακτηριστικά «Η υποχρέωση για την καταβολή οφειλόμενου φόρου στοιχειοθετείται από το νόμο και όχι από τα μέσα, τα οποία παρέχει, για την αναγκαστική είσπραξή του. Η εκπλήρωσή της βαρύνει τον κάθε φορολογούμενο, στον ίδιο βαθμό και έκταση. Και αν υποθέσουμε ότι το Άρθρο 23.9 του Συντάγματος αποκλείει καταναγκαστικά μέτρα είσπραξης φόρων, που οφείλονται από τις Εκκλησιαστικές Αρχές, θέμα επί του οποίου δεν εκφέρουμε άποψη, η αδυναμία αυτή δε μεταβάλλει, ούτε αλλοιώνει τη φύση των υποχρεώσεων. Αν τούτο γινόταν δεκτό, θα είχαμε, ουσιαστικά, δύο μέτρα για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων των Εκκλησιαστικών Αρχών και κάθε άλλου διοικουμένου, θέση αντινομική προς την αρχή της ισότητας».

Σύμφωνα δηλαδή με την πιο πάνω απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου υπάρχει φορολογική υποχρέωση της Εκκλησίας ανεξάρτητα από τα μέσα που προσφέρονται για αναγκαστική είσπραξη.

Το γεγονός αυτό υπέδειξε και ο Γενικός Εισαγγελέας κατά τη συζήτηση του θέματος των φορολογικών υποχρεώσεων της Εκκλησίας στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου στις 11.5.2010.

Το θέμα των σημαντικών οφειλών των Εκκλησιαστικών Αρχών προς το Κράτος ανάγεται στα πρώτα χρόνια μετά το 1980, έτος κατά το οποίο ψηφίστηκαν και τέθηκαν σε ισχύ οι δύο νομοθεσίες που διέπουν τον φόρο επί των κεφαλαιουχικών κερδών αφενός, και το φόρο επί της ακίνητης ιδιοκτησίας, αφετέρου. Για σειρά ετών το πιο πάνω θέμα τύγχανε σχολιασμού στις εκάστοτε ετήσιες εκθέσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει διευθετηθεί, παρά τις κατά καιρούς σχετικές διαβουλεύσεις της Κυβέρνησης με την Ιεραρχία της Εκκλησίας της Κύπρου.

Το νομοθετικό πλαίσιο στο οποίο εμπίπτει η φορολόγηση της Εκκλησίας της Κύπρου είναι το ακόλουθο:

(α) Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας. Με βάση τις πρόνοιες του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου αρ. 24/80, όπως τροποποιήθηκε, οι ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας αξίας (κατά την 1.1.1980) πέραν των £100.000 υπόκεινται σε φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβάλλεται ετήσια με συντελεστές που κυμαίνονται από 2,5- 4%, ανάλογα με την αξία της περιουσίας τους.

Βάσει του άρθρου 18 του Νόμου 24/80, οι εκκλησιαστικοί χώροι απαλλάσσονται από τη φορολογία και επιβάλλεται φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας στην υπόλοιπη περιουσία των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων. Στην πράξη τα εν λόγω Ιδρύματα δεν καταβάλλουν ετησίως, ως η υποχρέωση σύμφωνα με το Νόμο, το φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας που επιβάλλεται στο σύνολο της περιουσίας τους. Στην περίπτωση όμως μεταβίβασης ακινήτου κατ' ανάγκη καταβάλλουν για όλα τα χρόνια, ως οφείλουν, τον φόρο που αναλογεί στο μεταβιβαζόμενο ακίνητο, ώστε να γίνει η μεταβίβαση, αφού, βάσει του άρθρου 15(5) του Νόμου 24/80, καμιά μεταβίβαση ή υποθήκευση ακινήτου

δε διενεργείται πριν από την καταβολή του οφειλόμενου φόρου. Σημειώνεται ότι και αρκετά πρόσωπα που υπέχουν φορολογική υποχρέωση δεν καταβάλλουν το σχετικό φόρο σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, παρά μόνο καταβάλλουν το φόρο που αναλογεί σε κάθε ακίνητο ξεχωριστά κατά τη μεταβίβαση του, ή σε περίπτωση θανάτου φυσικού προσώπου κατ' ανάγκη καταβάλλεται από τους κληρονόμους προκειμένου να γίνει μεταβίβαση επ' ονόματί τους.

(β) Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών. Σύμφωνα με τον περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμο αρ. 52/80, όπως τροποποιήθηκε, οποιοδήποτε κέρδος προκύπτει από τη διάθεση ακίνητης περιουσίας ή διάθεση μετοχών εταιρείας, η οποία είναι κάτοχος ακίνητης περιουσίας, υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή 20%.

Παρόλο που με βάση τον αρχικό περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμο του 1980 η Εκκλησία δεν απαλλασσόταν από την υποχρέωση καταβολής του φόρου τούτου, εντούτοις δεν τον κατέβαλλε, αφού, με βάση την τότε ισχύουσα νομοθεσία, δεν εμποδιζόταν η μεταβίβαση και η συναλλαγή οποιουδήποτε ιδιώτη με την Εκκλησία και ολοκληρωνόταν χωρίς η Εκκλησία να εκπληρώνει την φορολογική της υποχρέωση. Ωστόσο μετά την ψήφιση του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων (Τροποποιητικού) Νόμου αρ. 181(Ι)/2002 στον οποίο προνοείται ρητά ότι δεν διενεργείται οποιαδήποτε μεταβίβαση ακίνητης ιδιοκτησίας αν δεν παρουσιαστεί στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας βεβαίωση από το Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ότι ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών έχει καταβληθεί ή ότι δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής τέτοιου φόρου, όλες οι Εκκλησιαστικές Αρχές ή Μονές κατ' ανάγκη καταβάλλουν τους οφειλόμενους φόρους (ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών) που αναλογούν στο μεταβιβαζόμενο ακίνητο, πριν από τη μεταβίβασή του, προκειμένου να γίνει η μεταβίβαση.

(γ) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος του 2002 Ν118(Ι)/2002. Σύμφωνα με το άρθρο 8(13) του πιο πάνω Νόμου απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος, το εισόδημα θρησκευτικού Ιδρύματος. Σημειώνεται ότι η ίδια πρόνοια ίσχυε και στους περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμους (Ν58/61 όπως τροποποιήθηκε) οι οποίοι εφαρμόζονται σε εισοδήματα μέχρι και το έτος 2002.

(δ) Ο περί Έκτακτης Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος Ν117(Ι)/2002. Σύμφωνα με το άρθρο 3(2)(α) του πιο πάνω Νόμου, εταιρεία (η ερμηνεία του όρου «εταιρεία» που αναφέρεται στη σχετική νομοθεσία περιλαμβάνει και την Εκκλησία), η οποία είναι κάτοικος στη Δημοκρατία απαλλάσσεται από την καταβολή έκτακτης εισφοράς αναφορικά με μερίσματα τα οποία λαμβάνει από εταιρεία που είναι κάτοικος στη Δημοκρατία. Παρόλο που τα μερίσματα απαλλάσσονται της φορολογίας οι εισπρακτέοι τόκοι υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή 10% αφού σύμφωνα με το άρθρο 3(2)(β) του πιο πάνω Νόμου κάθε πρόσωπο που είναι κάτοικος στη Δημοκρατία και το οποίο λαμβάνει ή πιστώνεται με ποσό τόκου υποχρεούται στην καταβολή φόρου με ποσοστό 10%, επί του ποσού των τόκων που λαμβάνονται ή πιστώνονται. Σε φορολογία υπόκεινται επίσης το εισόδημα από ενοίκια με συντελεστή 3% επί του ποσού των ακαθάριστων ενοικίων μειωμένο κατά ποσοστό 25%. Τα πιο πάνω ισχύουν και για όλα τα Εκκλησιαστικά Ιδρύματα.

(ε) Οι περί Χαρτοσήμων Νόμοι (Ν19/63 όπως τροποποιήθηκε). Σύμφωνα με το άρθρο 4 του πιο πάνω Νόμου, όλα τα έγγραφα τα οποία αναφέρονται στο πρώτο Παράρτημα της νομοθεσίας (όπως συμβάσεις, γραμμάτια, συναλλαγματικές κ.λπ.) υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου σύμφωνα με το ποσοστό που καθορίζεται στη σχετική νομοθεσία εάν αφορούν σε οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο που βρίσκεται στη Δημοκρατία ή αναφέρονται σε ζητήματα ή πράγματα τα οποία θα εκτελεστούν ή θα γίνουν στη Δημοκρατία. Όλα τα Εκκλησιαστικά Ιδρύματα καταβάλλουν κανονικά τα τέλη χαρτοσήμων.

(στ) Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμοι του 2000 – 2007 (Ν95(Ι)/2000). Η περί ΦΠΑ νομοθεσία δεν παρέχει τη δυνατότητα απαλλαγής οποιουδήποτε αγοραστή αγαθών ή υπηρεσιών από ΦΠΑ. Η Εκκλησία, όπως κάθε αγοραστής αγαθών ή υπηρεσιών, επιβαρύνεται με το ΦΠΑ που του μετακυλύει ο πωλητής και καμιά δυνατότητα υπάρχει για εξαίρεση συγκεκριμένης αγοράς παρά μόνο με την παραχώρηση εκ των υστέρων χορηγίας.

Σύμφωνα με τις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων που τηρούνται από το Τμήμα, το συνολικό ποσό των οφειλών φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, ανερχόταν κατά τις 31.12.2008 σε €169.022.025 (€178.956.565 κατά τις 31.12.2009). Αναλυτικά αναφέρονται ως οφειλόμενα ποσά €138.456.792

(€147.522.283 το 2009) για φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας και €30.565.233 (€31.434.282 το 2009) για φόρο κεφαλαιουχικών κερδών. Επισημαίνεται ωστόσο ότι, όπως αναφέρεται πιο κάτω, έχει διαφανεί ότι το ποσό αυτό δεν είναι ορθό και ζητήθηκε να υπολογιστεί εκ νέου από το Τμήμα.

Οι καθυστερημένες οφειλές των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων, συζητήθηκαν, ύστερα από αυτεπάγγελτη εξέταση της Επιτροπής, στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών της Βουλής στις συνεδρίες της ημερ. 13.4.2010 και 11.5.2010. Στη συνεδρία της ημερ. 13.4.2010 ο Διευθυντής του Τμήματος χαρακτήρισε τα ποσά αυτά ως καθυστερημένους φόρους και στη συνέχεια σχολίασε την εισπραξιμότητά τους. Επίσης κατά τη συζήτηση του θέματος στη συνεδρία της ημερ. 11.5.2010 στην παρουσία και του Μακαριωτάτου κ.κ. Χρυσοστόμου, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων αναφέρθηκε στην ορθότητα των στοιχείων που καταγράφονται στην Έκθεση μας για το 2008 όπως αυτά λήφθηκαν από το Τμήμα και σημείωσε ότι τα οφειλόμενα ποσά προήλθαν από κατ' εκτίμηση φορολόγηση, ότι όντως είναι αυτά που δείχνουν τα αρχεία του Τμήματος και ότι οι φορολογίες είχαν εκδοθεί. Επισημαίνεται ότι, ερωτηθείς από Βουλευτές αναφορικά με το θέμα της ακρίβειας των εκτιμήσεων που έγιναν, ο Διευθυντής του ΤΕΠ διευκρίνισε ότι με εξαίρεση μια διαφορά της τάξης του συν πλην 20%, ο μέσος όρος θα πρέπει να είναι εντάξει.

Στη συνέχεια, στις 23.6.2010 το Ελεγκτικό Τμήμα της Εκκλησίας, απέστειλε έκθεση στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στον Πρόεδρο της Βουλής, στον Υπουργό Οικονομικών, στον Υπουργό Εσωτερικών, στους Αρχηγούς των Κοινοβουλευτικών Κομμάτων, στον Πρόεδρο της Επιτροπής Ελέγχου της Βουλής, στον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής, στο Γενικό Εισαγγελέα, στο Γενικό Λογιστή του Κράτους, στη Γενική Ελέγκτρια και στο Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, με την οποία αμφισβητήθηκε η ορθότητα των ποσών που οφείλονται και έγινε αναφορά σε τέσσερα παραδείγματα υπερβολικής φορολόγησης.

Για τις περιπτώσεις αυτές, η Υπηρεσία μας διενήργησε προκαταρκτική έρευνα, η οποία κατέδειξε ότι οι φορολογήσεις των εν λόγω Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων βασίζονται σε αδικαιολόγητα ψηλές φορολογικές βάσεις οι οποίες δεν μπορούν να τεκμηριωθούν, ούτε να θεωρηθούν ότι συνιστούν φορολογήσεις κατόπιν εκτίμησης στην οποία έχει προβεί ο Έφορος, όπως προνοείται στη σχετική νομοθεσία, εφόσον δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα. Σε επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων ημερ. 20.8.2010 εκφράσαμε την άποψη ότι εγείρεται σοβαρό θέμα αμφισβήτησης της ορθότητας των ποσών που περιλαμβάνονται στις καταστάσεις καθυστερημένων φόρων των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων στο σύνολο τους, και ζητήσαμε όπως το Τμήμα προβεί σε εκ νέου υπολογισμό των οφειλόμενων ποσών ο οποίος να βασίζεται πάνω σε αποδεκτή φορολογική βάση.

Στην απαντητική επιστολή του ημερ. 16.9.2010, ο Διευθυντής του ΤΕΠ ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι λόγω μη συμμόρφωσης Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων μέχρι σήμερα με την υποχρέωση τους για υποβολή Δήλωσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας, με την εφαρμογή του νέου μηχανογραφικού συστήματος φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και κεφαλαιουχικών κερδών το 2000, οι «φορολογίες» γίνονται με εικονική αξία περιουσίας £50.000.000 (€85.430.000) για λόγους (βασικά τεχνικούς) που επεξηγούνται στην ίδια επιστολή. Το Τμήμα επισημαίνει επίσης ότι οι εν λόγω «φορολογίες» δεν αντιπροσωπεύουν πραγματικές οφειλές, αλλά αποτελούν υπολογισμούς για καθαρά εσωτερικούς τεχνικούς λόγους, και ότι ουδέποτε κοινοποιήθηκαν στους ενδιαφερόμενους.

Επισημαίνουμε ωστόσο ότι τα όσα αναφέρονται πιο πάνω βρίσκονται σε διάσταση με τις ενέργειες/αναφορές του Τμήματος διαχρονικά όπως αναφέρεται ακολούθως:

- (i) Από το 2003 τα εν λόγω ποσά αναφέρονταν από το Τμήμα ως «καθυστερημένα έσοδα» και ως τέτοια αποστέλλονταν επίσημα στο Γενικό Λογιστήριο σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Οδηγία αρ. 42, καθώς επίσης και στην Υπηρεσία μας. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την εν λόγω Δημοσιονομική Οδηγία οι Διευθυντές Τμημάτων που είναι υπεύθυνοι για την είσπραξη των εσόδων πρέπει να υποβάλλουν στο Γενικό Λογιστή με κοινοποίηση στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, κατάλογο καθυστερημένων εσόδων για συμπερίληψη τους στη Δημοσιονομική Έκθεση που ετοιμάζει ο Γενικός Λογιστής και η οποία αποτελεί αιχμή της οικονομικής κατάστασης του Κράτους.

- (ii) Τις δηλώσεις του Διευθυντή κατά τις συνεδρίες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησας Σχεδίων, Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών της Βουλής, όπως αναφέρονται πιο πάνω.
- (iii) Σημειώνεται ότι στην επί σειρά ετών αλληλογραφία της Υπηρεσίας μας με το Τμήμα και το Υπουργείο Οικονομικών ουδέποτε έγινε οποιαδήποτε επισήμανση/αναφορά ότι τα εν λόγω ποσά δεν αποτελούσαν ανείσπρακτες φορολογίες και κατ'έκταση ούτε και καθυστερημένα έσοδα. Σχετική αναφορά του Διευθυντή του ΤΕΠ για συμπερίληψη στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2003, όπως μας στάλθηκε μέσω του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι «τα ποσά είναι κατ' εκτίμηση του ΤΕΠ.....», ουδόλως μπορεί να ερμηνευθεί ότι χρησιμοποιήθηκε «εικονική αξία περιουσίας £50.000.000» (€85.430.000) για μερικά Εκκλησιαστικά Ιδρύματα· τουναντίον η φράση «κατ' εκτίμηση του ΤΕΠ» συνάδει με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας σύμφωνα με τις οποίες ο Διευθυντής προβαίνει σε εκτίμηση και επιβάλλει φορολογία στις περιπτώσεις όπου φορολογούμενος δεν υποβάλλει δηλώσεις της ακίνητης ιδιοκτησίας του.

Ο Διευθυντής του Τμήματος στην επιστολή του ημερ. 16.9.2010 μάς ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι το Τμήμα μέχρι σήμερα αδυνατεί να υπολογίσει τη συνολική αξία της περιουσίας των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων λόγω της μη ύπαρξης ολοκληρωμένης μηχανογραφημένης πληροφόρησης.

Στις περιπτώσεις όπου τέτοια πληροφόρηση δεν υπάρχει στο Τμήμα, η λήψη πληροφοριών σχετικά με την εκκλησιαστική περιουσία από άλλες πηγές, και η εκτίμηση της αξίας της, όπως προνοείται στο άρθρο 13(2) του περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμου σύμφωνα με το οποίο «ο Διευθυντής δύναται, καθ' οιονδήποτε χρόνον, να προβή εις εκτίμησης της αξίας της ακινήτου ιδιοκτησίας του προσώπου τούτου και να κοινοποιήση την απόφασίν του δια σχετικής ειδοποίησας προς το ενδιαφερόμενον πρόσωπον» είναι ευθύνη του Διευθυντή του Τμήματος η οποία πηγάζει από τη νομοθεσία, την οποία ο Διευθυντής έχει υποχρέωση να εφαρμόζει.

Κατά τη συζήτηση του θέματος των καθυστερημένων οφειλών των Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησας Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών της Βουλής, ο Υπουργός Οικονομικών δεσμεύτηκε ότι το Υπουργείο θα προχωρήσει σε διαπραγματεύσεις/ συζητήσεις με την Εκκλησία της Κύπρου με σκοπό την εξεύρεση μιας κοινά αποδεκτής λύσης.

Ποινική ευθύνη αναφορικά με παράλειψη καταβολής του φόρου εταιρειών. Παρατηρήθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσό καθυστερήσεων φόρου εισοδήματος οφείλεται από εταιρείες και οι καθυστερήσεις αυτές χρόνο με χρόνο αυξάνονται χωρίς το Τμήμα να είναι σε θέση να λάβει δραστικά μέτρα για είσπραξή τους, κυρίως όταν οι εταιρείες αυτές δεν διαθέτουν ακίνητη περιουσία. Η σοβαρότητα και η έκταση του προβλήματος εντοπίστηκε και από το Τμήμα το οποίο ετοίμασε Τροποποιητικό Νομοσχέδιο το οποίο ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν214(Ι)/04), με ισχύ από 1.1.2005. Βάσει του πιο πάνω Νόμου ποινικοποιείται αφενός η μη καταβολή των φόρων, γεγονός που επισύρει χρηματική ποινή, και αφετέρου η παράλειψη των Διευθυντών για καταβολή των οφειλόμενων φόρων εταιρείας συνιστά ποινικό αδίκημα με προϋπόθεση την απόδειξη δόλιας παράλειψης ή καθυστέρησης στην καταβολή των οφειλόμενων ποσών. Λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Τμήμα στην απόδειξη δόλου εκ μέρους των αξιωματούχων των εταιρειών, αναφορικά με οποιαδήποτε καθυστέρηση ή άρνηση ή παράλειψη στην καταβολή των οφειλόμενων φόρων εταιρειών, εκφράσαμε την άποψη ότι η συγκεκριμένη αναφορά του Νόμου έχει μόνο θεωρητική αξία χωρίς να έχει αποτέλεσμα αφού η απόδειξη δόλου πρακτικά δύσκολα τεκμηριώνεται. Εισηγηθήκαμε όπως το όλο θέμα μελετηθεί ώστε να γίνουν οι δέουσες τροποποιήσεις, έτσι που να διευκολύνεται το Τμήμα στην είσπραξη των καθυστερημένων φόρων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών με πληροφόρησε ότι η εισήγηση μου βρίσκει σύμφωνους τόσο το Υπουργείο του, όσο και το ΤΕΠ και θα καταβληθούν εκ νέου προσπάθειες ώστε να γίνουν οι δέουσες τροποποιήσεις.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί συγκεκριμένη εταιρεία στην Επαρχία Λευκωσίας, η οποία στις 29.3.2006 πλήρωσε με ακάλυπτη επιταγή φορολογία κεφαλαιουχικών κερδών ύψους €208.092 που της επιβλήθηκε, λόγω πώλησης των τριών τελευταίων ακινήτων που κατείχε.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Γενικός Εισαγγελέας με επιστολή του ημερ. 18.12.2008, προέτρεψε το Τμήμα όπως του κοινοποιεί τέτοιες πιθανές περιπτώσεις, εκφράσαμε την άποψη όπως η πιο πάνω υπόθεση αποσταλεί στη Νομική Υπηρεσία, για γνωμοδότηση κατά πόσο εμπίπτει στις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας ή και λήψη των αναγκαίων νομικών μέτρων.

Ο Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι κατόπιν γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα, το Τμήμα προτίθεται να προχωρήσει στη λήψη ποινικών και άλλων μέτρων.

Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών. Από έλεγχο που διενεργήθηκε στον Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας και Κεφαλαιουχικών Κερδών του Τμήματος, αναφορικά με τα έντυπα μεταβίβασης/μεταβολής ακίνητης περιουσίας Ν313, διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι τιμές πώλησης δηλώνονται μειωμένες από τους συμβαλλόμενους, προφανώς για αποφυγή καταβολής αυξημένων φόρων (κεφαλαιουχικών κερδών ή εισοδήματος) ή και μεταβιβαστικών τελών.

Σύμφωνα με το άρθρο 9(1) του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμου, ο Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, για να αμφισβητήσει τα ποσά πώλησης που δηλώνονται για σκοπούς προσδιορισμού των κεφαλαιουχικών κερδών, πρέπει να αποδείξει ότι η δήλωση του φορολογούμενου ήταν ψευδής, πράγμα που πρακτικά δύσκολα τεκμηριώνεται.

Εάν οι εκτιμήσεις του Τμήματος Κτηματολογίου για την αξία των ακινήτων που πωλούνται, οι οποίες χρησιμοποιούνται ως βάση για σκοπούς υπολογισμού των μεταβιβαστικών τελών, υιοθετούνταν για σκοπούς υπολογισμού του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, τότε για την περίοδο 1995-2009 η φορολογία θα απέφερε σημαντικά επιπλέον έσοδα. Σύμφωνα με υπολογισμούς του Τμήματος, η υπολογιζόμενη απώλεια επί των πραγματικών εισπράξεων για την πιο πάνω περίοδο ανέρχεται στα €377,88 εκ. Αν, αντί των αξιών που δηλώνονται στο Τμήμα, ληφθεί υπόψη το ποσό των αναθεωρημένων εκτιμήσεων του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, τότε το ύψος της απώλειας αυξάνεται περαιτέρω. Σημειώνεται μάλιστα ότι από το 2000 (μετά τον τροποποιητικό Νόμο 48(Ι)/99, σύμφωνα με τον οποίο φόρος πρέπει να καταβάλλεται πριν από τη μεταβίβαση), και συγκεκριμένα για τα έτη 2000-2009, η απώλεια ανέρχεται, σύμφωνα πάντοτε με το Τμήμα, σε €361,48 εκ. ή περίπου €36,15 εκ. κατά μέσο όρο το χρόνο, γεγονός ενδεικτικό και για τις μελλοντικές απώλειες.

Εισηγηθήκαμε όπως γίνει τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, έτσι που να παρέχεται η δυνατότητα στο Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων να χρησιμοποιεί την εκτίμηση του Τμήματος Κτηματολογίου, εκεί που η δηλωθείσα αξία της ιδιοκτησίας είναι χαμηλότερη, ώστε οι φορολογούμενοι να μην έχουν τη δυνατότητα αποφυγής καταβολής φόρου, δηλώνοντας ποσά χαμηλότερα από εκείνα που εκτιμά το Τμήμα Κτηματολογίου.

Εισηγηθήκαμε, επίσης, όπως σε περιπτώσεις πώλησης ακινήτου με σημαντική αξία και όπου η εκτίμηση του Κτηματολογίου είναι κατά πολύ ψηλότερη από τη δηλωθείσα αξία, το Τμήμα να προβαίνει σε έρευνα κατά πόσο αιτιολογείται η διαφορά καθώς και σε φορολογική διερεύνηση των συμβαλλομένων.

Ο Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι το θέμα έχει επανειλημμένα απασχολήσει το Τμήμα και για την αντιμετώπιση του προωθεί νομοθετική ρύθμιση. Ανέφερε επίσης ότι με βάση τη σπουδαιότητα των θεμάτων που τίγοντο σε σχετικό Νομοσχέδιο το οποίο είχε ετοιμασθεί καθώς και την ανάγκη νομοθετικής αντιμετώπισης και άλλων σχετικών σοβαρών θεμάτων αποφασίστηκε όπως το Νομοσχέδιο αποσυρθεί ούτως ώστε να γίνει μια νέα νομοθετική επεξεργασία από το Τμήμα, σε συνεργασία πάντα με το Υπουργείο Οικονομικών και τη Γενική Εισαγγελία.

Μέρος Β

Κλάδος Εργοδοτών (IR7).

(α) Εργοδότες που δεν υποβάλλουν δηλώσεις. Παρατηρήθηκε ότι αρκετοί εργοδότες δεν υποβάλλουν δήλωση εργοδότη στην οποία επιβάλλεται να δηλώσουν μεταξύ άλλων, όλα τα άτομα που απασχόλησαν κατά την διάρκεια του προηγούμενου φορολογικού έτους, τις απολαβές και συνεισφορές τους, τον φόρο που παρακρατήθηκε από τις απολαβές τους και τα εμβάσματα του φόρου που παρακρατήθηκε.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε από την Υπηρεσία μας προέκυψε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις:

- Εργοδότες δεν υποβάλλουν δηλώσεις για σειρά ετών, χωρίς να διερευνηθεί κατά πόσο έχουν υποχρέωση ή πρέπει να απενεργοποιηθούν από τον κατάλογο των εργοδοτών.
- Εργοδότες παρουσιάζονται ότι δεν υπέβαλαν δηλώσεις, ενώ ήταν ανενεργοί ως εργοδότες για τα συγκεκριμένα έτη.
- Παρουσιάζεται να εκκρεμεί η υποβολή δηλώσεων φυσικών προσώπων που απεβίωσαν, για έτη μεταγενέστερα του θανάτου τους.
- Παρουσιάζεται να εκκρεμεί η υποβολή δηλώσεων εργοδότη (Ε.Πρ.7) φυσικών προσώπων που είναι ενεργά ως φορολογούμενοι, αλλά ανενεργά ως εργοδότες.

Εισηγηθήκαμε όπως, μετά από σχετική έρευνα, όσα πρόσωπα, τόσο φυσικά όσο και νομικά, δεν έχουν υποχρέωση υποβολής δηλώσεων εργοδότη, απενεργοποιηθούν από το σύστημα και μην εμφανίζονται στις καταστάσεις των ενεργών εργοδοτών, έτσι ώστε τόσο ο αριθμός των εργοδοτών, όσο και ο αριθμός των δηλώσεων που δεν υποβλήθηκαν να αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα.

Ο Διευθυντής ανέφερε ότι ο εντοπισμός και απενεργοποίηση από το σύστημα όλων των ανενεργών εργοδοτών γίνεται σταδιακά και επιλεκτικά.

(β) Αυτόματη αντιπαραβολή των στοιχείων της δήλωσης εισοδήματος των υπαλλήλων με τα στοιχεία των δηλώσεων των εργοδοτών (Ε.Πρ.7). Παρόλο που στο μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος υπάρχουν τα σχετικά στοιχεία, τόσο για τις δηλώσεις εργοδότη (Ε.Πρ.7), όσο και για τα πιστοποιητικά αποδοχών/μισθών υπαλλήλων, εντούτοις δεν γίνεται μηχανογραφικά έλεγχος κατά πόσο οι μισθοί που δηλώνουν οι εργοδότες ότι πληρώνουν στους υπαλλήλους τους, συμφωνούν με εκείνους που δηλώνουν οι υπάλληλοι, ή κατά πόσο ο εργοδότης που δηλώνεται από τον υπάλληλο είναι πράγματι εγγεγραμμένος στον Κλάδο Εργοδοτών ως εργοδότης.

Ο Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι το σύστημα διαχείρισης φόρων έχει τη δυνατότητα αυτόματης αντιπαραβολής των στοιχείων της δήλωσης εισοδήματος των υπαλλήλων με τα στοιχεία των δηλώσεων των εργοδοτών. Ανέφερε επίσης ότι η εν λόγω πρόνοια απενεργοποιήθηκε λόγω τροφοδότησης του συστήματος με λανθασμένα στοιχεία και θα επαναφερθεί. Μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει η επαναφορά της.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι τα σχετικά μηχανογραφικά προγράμματα αντιπαραβολής στοιχείων βρίσκονται στο στάδιο του ελέγχου και ότι αυτά αναμένεται να τεθούν σε εφαρμογή εντός του 2011.

Εξυπηρέτηση του πολίτη. Κατά το 2004 το Τμήμα έθεσε σε λειτουργία το λογισμικό σύστημα TAXISnet που παρέχει τη δυνατότητα στον πολίτη να υποβάλλει τη δήλωση εισοδήματος μέσω του Διαδικτύου. Μέσω του συστήματος TAXISnet, ο φορολογούμενος πολίτης έχει τη δυνατότητα να παίρνει πληροφορίες για όλα τα στάδια εκκαθάρισης της δήλωσης μέχρι και το τελικό αποτέλεσμα που είναι η επιβεβαίωση φορολογίας για το τελευταίο φορολογικό έτος.

Κατά το 2005 η υπηρεσία ηλεκτρονικής υποβολής δήλωσης εισοδήματος επεκτάθηκε και στα νομικά πρόσωπα. Ταυτόχρονα το 2005 δόθηκε και η δυνατότητα μαζικής ηλεκτρονικής υποβολής δηλώσεων εισοδήματος με XML Αρχεία.

Επίσης κατά το 2005 τέθηκε σε λειτουργία η ιστοσελίδα του Τμήματος μέσω της οποίας ο πολίτης μπορεί να παίρνει χρήσιμες πληροφορίες για φορολογικά θέματα και ταυτόχρονα έχει τη δυνατότητα εκτύπωσης των διαφόρων φορολογικών εντύπων. Σημειώνεται ότι μέχρι τις 22.6.2010, από τις 294.035 δηλώσεις φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων που στάλθηκαν παγκύπρια κατά το 2010, και αφορούν το φορολογικό έτος 2009, υποβλήθηκαν στο Τμήμα μέσω του συστήματος TAXISnet μόνο οι 7.066 (ποσοστό 2,40%).

Σε προηγούμενη επιστολή μας παρατηρήσαμε ότι η χρήση της εν λόγω υπηρεσίας από το κοινό δεν ήταν ικανοποιητική και ζητήσαμε όπως διερευνηθούν οι λόγοι.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα αφού έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας, μελετά συγκεκριμένους τρόπους αποτελεσματικότερης αξιοποίησης της υπηρεσίας TAXISnet.

4.50 ΤΜΗΜΑ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Μέρος Α

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Το ύψος της υπερωριακής αποζημίωσης ανήλθε κατά το 2009 σε €4.753.914, σε σύγκριση με €4.696.773 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €57.141 ή ποσοστό 1,2%. Το σύνολο των ωρών υπερωριακής απασχόλησης ήταν 216.613, από τις οποίες οι 80.279 ώρες ήταν χρεώσιμες, σε σύγκριση με 275.931 και 109.799 ώρες το 2008, αντίστοιχα. Η αύξηση στην υπερωριακή αποζημίωση παρά τη μείωση στο σύνολο των ωρών υπερωριακής απασχόλησης οφείλεται στην υπερωριακή απασχόληση υψηλόμισθου προσωπικού το 2009 λόγω του ότι εξαντλήθηκε το κονδύλι για την υπερωριακή αποζημίωση ωρομίσθιου προσωπικού. Τα έσοδα από τις χρεώσιμες ώρες ήταν €2.175.599 και το αντίστοιχο κόστος €2.029.979. Η μη χρεώσιμη υπερωριακή εργασία, αφορά κυρίως σε εργασία στα αεροδρόμια και στα σημεία ελέγχου των οδοφραγμάτων. Το κόστος των μη χρεώσιμων ωρών το 2009 ήταν €2.723.935 σε σύγκριση με €2.541.701 το 2008.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών το όλο θέμα της υπερωριακής απασχόλησης βρίσκεται κάτω από στενή και συνεχή παρακολούθηση σε παγκύπρια βάση, στα πλαίσια υλοποίησης του Συμφωνημένου Σχεδίου Δράσης για έλεγχο των υπερωριών.

(β) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, πολλοί υπάλληλοι του Τμήματος εργάζονται πέραν των 48 ωρών την εβδομάδα, περιλαμβανομένων των υπερωριών, που είναι το ανώτατο όριο εργάσιμων ωρών που προβλέπεται στον περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο του 2002.

Το Τμήμα ζήτησε από τη Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξαίρεση από τις πρόνοιες του Νόμου, και η Επιτροπή συμφώνησε όπως δοθεί εξαίρεση για το προσωπικό το οποίο ασχολείται με θέματα διερεύνησης, πρόληψης και καταστολής τελωνειακών αδικημάτων. Το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο τροποποιητικού νομοσχεδίου, το οποίο απέστειλε στην Νομική Υπηρεσία για επεξεργασία στις 28.04.2004. Μέχρι σήμερα δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαβουλεύσεις με τα αρμόδια Τμήματα (Τμήμα Εργασίας, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού) και με την συνδικαλιστική πλευρά για προώθηση του νομοσχεδίου και τελική διευθέτηση του θέματος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι το θέμα τυγχάνει χειρισμού από τα αρμόδια Τμήματα (Τμήμα Εργασίας, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού) με τη συνδικαλιστική πλευρά και αναμένονται εξελίξεις για διευθέτησή του.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2009 ήταν €11.001.083 σε σύγκριση με €5.689.553 το 2008. Ποσό €5.961.179 αφορά οφειλές που προέκυψαν από βεβαιώσεις τελωνειακής οφειλής του 2009 και το υπόλοιπο ποσό ύψους €5.039.912 αφορά οφειλές προηγούμενων χρόνων. Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου το οφειλόμενο ποσό αναφορικά με τις βεβαιώσεις του 2009 ανερχόταν στις 22.10.2010 σε €4.038.903.

Παρατηρήθηκε ότι ποσό πέραν των €1,09 εκ. αφορά διάφορες υποθέσεις της περιόδου 1979-2007 για τις οποίες υπάρχει δικαστική απόφαση για είσπραξη της οφειλής από το Τμήμα. Αναφέρεται χαρακτηριστική περίπτωση που παραμένει σε εκκρεμότητα για την οποία υπάρχει απόφαση του δικαστηρίου από το 2005 για είσπραξη ποσού ύψους €682.554 πλέον τόκους από το 1993. Από τα πιο πάνω φαίνεται ότι υπάρχουν δυσκολίες στην είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών ακόμα και όταν υπάρχουν δικαστικές αποφάσεις υπέρ του Τμήματος. Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας θα πρέπει να αξιολογηθεί η όλη κατάσταση και να επικεντρωθεί η προσπάθεια στον προληπτικό έλεγχο αντί να διατίθενται πόροι και χρόνος εκ των υστέρων για είσπραξη των οφειλών χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Όσον αφορά την πιο πάνω συγκεκριμένη υπόθεση ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα απαίτησε από τον εκ δικαστικής αποφάσεως οφειλέτη την καταβολή του οφειλόμενου ποσού. Στη συνέχεια και ένεκα της παράλειψης του οφειλέτη να συμμορφωθεί, προχώρησε σε σχετική ενημέρωση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ο οποίος και εξασφάλισε την εγγραφή εμπράγματος βάρους (MEMO) επί της ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη.

Σύμφωνα με σχετική πληροφόρηση του Τμήματος από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, η ακίνητη περιουσία του οφειλέτη πωλήθηκε σε δημόσιο πλειστηριασμό σε ενυπόθηκο δανειστή του οφειλέτη αλλά το ποσό του εκπλειστηριάσματος δεν ήταν αρκετό για ικανοποίηση οποιουδήποτε εμπράγματος βάρους μεταγενέστερου της υποθήκης επί της υπό αναφορά περιουσίας του οφειλέτη. Η υπόθεση εξακολουθεί να παρακολουθείται και να τυγχάνει χειρισμού από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Ανέφερε επίσης ότι το θέμα των καθυστερημένων εσόδων απασχόλησε το Τμήμα στα πλαίσια διαχειριστικού ελέγχου και έκτοτε τυγχάνει συνεχούς παρακολούθησης και ελέγχου.

Προσωρινές Εισαγωγές. Παρατηρήθηκε ότι μεγάλος αριθμός αυτοκινήτων για τα οποία παραχωρήθηκε άδεια προσωρινής εισαγωγής, και των οποίων η περίοδος παραμονής έχει λήξει δεν έχουν τύχει τελωνειακής διευθέτησης. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, στις 31.12.2009 υπήρχε εκκρεμότητα για 1.715 αυτοκίνητα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι το θέμα της παρακολούθησης και του ελέγχου των οχημάτων που εισήχθηκαν/μεταφέρθηκαν ή παραχωρήθηκαν με το καθεστώς προσωρινής εισαγωγής/εισόδου και ειδικότερα αυτών των οποίων η περίοδος παραμονής έληξε και εξακολουθούν να παραμένουν σε εκκρεμότητα, αποτέλεσε αντικείμενο μελέτης από το Τμήμα και έχουν εντατικοποιηθεί οι προσπάθειες για εντοπισμό και κατάσχεση των εν λόγω οχημάτων.

Επιτόπιοι Έλεγχοι Αποθηκών Τελωνειακής Αποταμίευσης. Κατά τους επιτόπιους ελέγχους που γίνονται από το Τμήμα σε Αποθήκες Τελωνειακής Αποταμίευσης παρατηρούνται διάφορες παρανομίες, ειδικά όσον αφορά σε αυτοκίνητα (παράνομη χρήση, επέμβαση στο χιλιομετρητή, μετακίνηση των αυτοκινήτων σε άλλους χώρους κ.λπ.) για τις οποίες επιβάλλονται συμβιβαστικά ποσά. Τα ποσά αυτά είναι, κατά την γνώμη μας, πολύ μικρά και δεν λειτουργούν αποτρεπτικά. Θα πρέπει να επιβάλλονται πιο αυστηρές ποινές, ενδεχομένως και κατάσχεση των αυτοκινήτων που χρησιμοποιούνται παράνομα, ώστε να υπάρχει συμμόρφωση με τη νομοθεσία.

Σε μια περίπτωση επιτόπιου ελέγχου σε Αποθήκη Αποταμίευσης διαπιστώθηκε παράνομη κατοχή, χρήση και μετακίνηση 14 αυτοκινήτων από Αποθήκη, τα οποία κατασχέθηκαν. Το Τμήμα ζήτησε την καταβολή των νομιμομένων δασμών και φόρων καθώς και συμβιβαστικού ποσού για εξώδικο διακατονισμό. Ο ιδιοκτήτης της Αποθήκης δεν συμμορφώθηκε και ζήτησε όπως του επιτραπεί να εκτελωνίσει σταδιακά τα αυτοκίνητα εντός 6 μηνών, αίτημα το οποίο έγινε αποδεκτό. Στη συνέχεια ζήτησε όπως επιτραπεί η τοποθέτηση 4 αυτοκινήτων που δεν είχαν εκτελωνιστεί σε Αποθήκη Αποταμίευσης το οποίο επίσης έγινε αποδεκτό, με τον όρο όπως καταβάλει 10% χρηματική επιβάρυνση επί των αναλογούντων δασμών και φόρων πλέον τόκους από την ημερομηνία κατάσχεσης. Ο ιδιοκτήτης των οχημάτων και πάλι δεν ανταποκρίθηκε στις υποχρεώσεις του ενώ δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε μέτρα από το Τμήμα εναντίον του.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, η διαφοροποίηση της αρχικής απόφασης του Τμήματος και η τοποθέτηση σε αποθήκη αποταμίευσης των τεσσάρων υπολειπόμενων κατασχθέντων οχημάτων, οφείλεται στις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπιζε ο ιδιοκτήτης των εν λόγω μεταχειρισμένων οχημάτων και ως εκ τούτου την αδυναμία του για τελωνισμό. Ακολούθως αφού απεσύρθη η αμφισβήτηση της κατάσχεσης των οχημάτων, αυτά θεωρήθηκαν ως δεόντως δημευθέντα και μεταφέρθηκαν στην αποθήκη του Δημοσίου για πώληση σε δημόσιο πλειστηριασμό και η υπόθεση έχει διευθετηθεί.

Ελεύθερη Ζώνη Εμπορίου Λάρνακας (α) Παρατηρήθηκε ότι πολλές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελεύθερη Ζώνη διεξάγουν εμπόριο στην Κυπριακή αγορά και λειτουργούν ως Αποθήκες Αποταμίευσης κατά παράβαση της άδειας λειτουργίας τους χωρίς να λαμβάνονται μέτρα από το Τμήμα. Λόγω του ότι βρίσκονται στην Ελεύθερη Ζώνη δεν επιβαρύνονται με τέλη Άδειας Λειτουργίας (ετήσια τέλη και τέλη έγκρισης Άδειας Λειτουργίας) τα οποία καταβάλλονται από τις Αποθήκες Αποταμίευσης. Επίσης,

τα δικαιώματα μίσθωσης της γης στην Ελεύθερη Ζώνη είναι πολύ χαμηλά (δωρεάν τα πρώτα 5 χρόνια της μίσθωσης). Επομένως οι εταιρείες αυτές έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των Αποθηκών Αποταμίευσης που δραστηριοποιούνται εκτός της Ελεύθερης Ζώνης.

Οι σκοποί ίδρυσης της Ελεύθερης Ζώνης, σύμφωνα με την νομοθεσία, είναι η προσέλκυση ξένων επενδύσεων σε τομείς προηγμένης τεχνολογίας (εισαγωγή τεχνογνωσίας), η δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης σε τομείς που παρατηρείται ανεργία, η εξαγωγή βιομηχανικών προϊόντων και η εισαγωγή ξένου συναλλάγματος. Οι πιο πάνω εταιρείες κρίνεται ότι δεν πληρούν τα κριτήρια αυτά.

Επίσης, σύμφωνα με τον Τελωνειακό Κώδικα, οι δραστηριότητες μέσα στην Ελεύθερη Ζώνη περιορίζονται στην εισαγωγή μη κοινοτικών εμπορευμάτων ή κοινοτικών εμπορευμάτων που συνδέονται κατά κανόνα με την εξαγωγή. Παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα παραχωρεί άδειες λειτουργίας για την άσκηση δραστηριοτήτων που δεν συνάδουν με τον Τελωνειακό Κώδικα.

(β) Σε μία περίπτωση εταιρεία στην Ελεύθερη Ζώνη εκχώρησε το εμπράγματο δικαίωμα του βιομηχανικού οικοπέδου που κατείχε σε ξένη εταιρεία. Ταυτόχρονα συγγενική της εταιρεία (ιδίων συμφερόντων) αιτήθηκε στο αρμόδιο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας την παραχώρηση χώρου για δραστηριότητες ίδιες όπως της πρώτης εταιρείας (παραγωγή και εξαγωγή καπνικών προϊόντων) η οποία σταμάτησε τη λειτουργία της.

Το Υπουργείο Εμπορίου εκχώρησε στη δεύτερη εταιρεία το δικαίωμα άλλου μισθωτή της Ελεύθερης Ζώνης και επίσης της παραχώρησε τρία οικοπέδα (9.276 τ.μ.) για το σκοπό αυτό. Τα δικαιώματα αυτά εκχωρήθηκαν σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα (λιγότερο από ένα χρόνο) σε τρίτη εταιρεία του ιδίου συγκροτήματος η οποία ακολούθως πωλήθηκε σε τρίτο πρόσωπο το οποίο έχει άλλες δραστηριότητες (λιανικό εμπόριο). Ως αποτέλεσμα ο χώρος ο οποίος παραχωρήθηκε από το Τμήμα δεν θα χρησιμοποιηθεί για το συγκεκριμένο σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκε.

Τα πιο πάνω, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, δε συνάδουν με το πνεύμα και τους σκοπούς της λειτουργίας της Ελεύθερης Ζώνης. Επιπρόσθετα ενδεχομένως να προέκυψε σημαντικό οικονομικό όφελος για τον μισθωτή από την κατ' επανάληψη εκχώρηση των δικαιωμάτων του σε τρίτους, και την παραχώρηση σε αυτόν νέων δικαιωμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα Τελωνείων ενεργεί σύμφωνα με την ισχύουσα τελωνειακή νομοθεσία και όπου υπάρχουν αιτήσεις για χορήγηση άδειας και οι προτεινόμενες δραστηριότητες δεν συνάδουν με το πνεύμα και το γράμμα του ισχύοντος νομικού πλαισίου που διέπει την Ελεύθερη Ζώνη, το Τμήμα δεν ικανοποιεί τέτοια αιτήματα και ούτε χορηγεί τη σχετική προς τούτο άδεια. Επίσης, ενόψει των διαφόρων προβλημάτων λειτουργίας και ελέγχου που αντιμετωπίζονται γενικά στην Ελεύθερη Ζώνη, έχει εισηγηθεί στο αρμόδιο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, όπως προωθηθεί η διαδικασία κατάργησης της Ελεύθερης Ζώνης Λάρνακας πριν το 2013.

Υπόθεση δόλιας αποφυγής καταβολής φόρων κατανάλωσης. Το Τμήμα μετά από καταγγελία διαπίστωσε ότι για σειρά ετών γίνονταν εικονικές και/ή πλασματικές εξαγωγές μεγάλων ποσοτήτων αφορολόγητων τσιγάρων τα οποία κατέληγαν στην εγχώρια αγορά. Στην υπόθεση εμπλέκεται τελωνειακός λειτουργός ο οποίος πιστοποιούσε την εξαγωγή των τσιγάρων (φόρτωση στο πλοίο). Το σύνολο των αποφευχθέντων φόρων (φόρος κατανάλωσης και φόρος προστιθέμενης αξίας) υπολογίζεται από τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα του Τμήματος σε €5,77 εκ. και αφορά τα έτη 2004-2008.

Τα πιο πάνω δείχνουν ότι υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες και κενά στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Το Τμήμα θα πρέπει να πάρει τα απαραίτητα μέτρα για ενίσχυση του ελέγχου της διακίνησης των καπνικών προϊόντων τα οποία έχουν υψηλή δασμοφορολογική αξία και επιφέρουν υψηλό κίνδυνο απώλειας εσόδων όταν δεν τυγχάνουν σωστής μεταχείρισης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε σχετικά ότι από τη διερεύνηση της συγκεκριμένης υπόθεσης στοιχειοθετήθηκε η δόλια αποφυγή της καταβολής ειδικών φόρων κατανάλωσης και Φ.Π.Α., για τα έτη 2007-2008. Έχουν αποσταλεί στους οφειλέτες εκ των υστέρων βεβαιώσεις άλλης τελωνειακής οφειλής για το ποσό των €2.459.997 πλέον 10% χρηματική επιβάρυνση.

Οι πιο πάνω βεβαιώσεις αποτέλεσαν αντικείμενο προσφυγών και στα πλαίσια εκδίκασης τους ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας αποφάσισε την αποδοχή της πρότασης των οφειλετών για εξώδικη διευθέτηση της υπόθεσης.

Ανεξαρτήτως της υπό αναφορά υπόθεσης και των ιδιαιζόντων περιστατικών της, το θέμα της τροφοδοσίας πλοίων και εφοδιασμού των καταστημάτων με αφορολόγητα καπνικά όπως και αλκοολούχα προϊόντα, διέπεται από συγκεκριμένο νομικό πλαίσιο, βάσει του οποίου, σε τέτοιες περιπτώσεις, οι αιτούμενες ποσότητες εφοδίων πρέπει να είναι αναλόγως του προορισμού, της διάρκειας του ταξιδιού, του αριθμού του πληρώματος και των επιβατών.

Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

Μέρος Α

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) κατά το 2009 ανήλθαν σε €1.747 εκ., σε σύγκριση με €1.943,7 εκ. το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €196,7 εκ. ή 10,1%. Αναφέρεται ότι από 1.5.2009 μειώθηκε ο συντελεστής Φ.Π.Α. για διαμονή σε ξενοδοχεία και για υπηρεσίες εστιατορίου από 8% σε 5%.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου η μείωση των εσόδων οφείλεται, μεταξύ άλλων, και στη συνεχιζόμενη οικονομική ύφεση, ειδικά στον τομέα του χονδρικού και λιανικού εμπορίου.

Καθυστερημένοι φόροι. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Υπηρεσία Φ.Π.Α., στις 31.12.2009 το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων και τόκων, ήταν €200,2 εκ., σε σύγκριση με €186,8 εκ. το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €13,4 εκ. ή 7,2%. Το ποσό αυτό αποτελεί ποσοστό 1,35% των συνολικών εισπράξεων Φ.Π.Α. από την έναρξη εφαρμογής του μέχρι τις 31.12.2009, που ανέρχονται σε €14.842 εκ. Καθυστερημένες οφειλές παρουσιάζουν 16.090 υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα (υφπ). Αναφέρεται ότι ποσό €49,7 εκ. αφορά φόρο που δηλώθηκε και δεν καταβλήθηκε και ποσό €38,7 εκ. αφορά φόρο που βεβαιώθηκε και δεν καταβλήθηκε, παρόλο που αυτό σύμφωνα με το Νόμο είναι ποινικό αδίκημα. Ποσό €40,6 εκ. οφείλεται από πρόσωπα για τα οποία έχει εκδοθεί διάταγμα παραλαβής/εκκαθάρισης, €70,6 εκ. από πρόσωπα των οποίων η εγγραφή στο μητρώο έχει ακυρωθεί και €11,5 εκ. από πρόσωπα που έχουν προσφύγει στο δικαστήριο. Ποσό €111,7 εκ. (55,8% των οφειλών) αποτελεί επιβαρύνσεις και τόκους ενώ 7.717 υφπ οφείλουν μόνο επιβαρύνσεις και τόκους που συμποσούνται σε €30,5 εκ. Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω στοιχεία της Υπηρεσίας ένα μεγάλο ποσοστό των καθυστερήσεων (πέραν του 60%) είναι δύσκολο αν όχι αδύνατο να εισπραχθεί. Καθόσον αφορά στις οφειλές επιβαρύνσεων και τόκων που επιβλήθηκαν πριν την 1.2.2002 βάσει του προηγούμενου περί Φ.Π.Α. Νόμου (Ν.24(Ι)1990), αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τον περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικό) Νόμο του 2010 (Ν.68(Ι)/2010) ο Υπουργός Οικονομικών, μετά από πρόταση του Εφόρου και Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, δύναται να αποδεχθεί την πληρωμή του οφειλόμενου φόρου με την αποδοχή ταυτόχρονα μείωσης ή/και διαγραφής οποιουδήποτε ποσού επιβληθείσας πρόσθετης επιβάρυνσης ή τόκου. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Υπηρεσίας Φ.Π.Α. οι οφειλές επιβαρύνσεων και τόκων μέχρι την 1.2.2002 ανέρχονταν σε €80,5 εκ.

Σημειώνεται ότι στο ποσό των καθυστερήσεων δεν περιλαμβάνεται ποσό €5,5 εκ. που προέκυψε από βεβαιώσεις φόρου σε 185 υφπ που δεν υπέβαλαν τις φορολογικές τους δηλώσεις καθώς επίσης και ποσό €40,4 εκ. που αφορά πρόστιμο που επιβλήθηκε σε 7.922 υφπ για τον ίδιο λόγο. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται στις κατ' εκτίμηση φορολογίες λόγω του ότι δεν έχουν υποβληθεί οι φορολογικές δηλώσεις αλλά αποτελούν πραγματική οφειλή.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου τα μέτρα είσπραξης που εφαρμόζονται από την Υπηρεσία Φ.Π.Α. επικεντρώνονται στην είσπραξη του αμέσως απαιτητού ποσού που ανέρχεται σε €77,5 εκ., δηλαδή το ποσό που οφείλεται από πρόσωπα που δεν τελούν υπό εκκαθάριση/πτωχευτική διαδικασία, δεν έχει ακυρωθεί η εγγραφή τους στο Μητρώο Φ.Π.Α. και δεν έχουν προσφύγει στο Δικαστήριο εναντίον αποφάσεων του Εφόρου Φ.Π.Α. Κατά το 2009 συνεχίστηκε το Πρόγραμμα Είσπραξης Χρεών με απειλή κατάσχεσης, εναντίον υποκειμένων στο φόρο προσώπων που δεν συμμορφώνονται ως προς τις υποχρεώσεις τους στην υποβολή φορολογικών δηλώσεων και καταβολής των οφειλόμενων ποσών φόρου.

Όσον αφορά στην εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 59(7) του αναφερόμενου τροποποιητικού Νόμου, στο παρόν στάδιο καθορίζονται οι διαδικασίες και το γενικό πλαίσιο ρύθμισης των οφειλών ώστε να υποβληθεί στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων για αξιολόγηση.

Μη υποβολή φορολογικών δηλώσεων και κατ' εκτίμηση φορολογίες. Στις περιπτώσεις όπου υπφ δεν υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις, η Υπηρεσία προχωρεί στην επιβολή κατ' εκτίμηση φορολογίας με βάση τα στοιχεία που έχει από προηγούμενες φορολογικές περιόδους, βάσει του άρθρου 49(1) του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου. Οι κατ' εκτίμηση φορολογίες διαγράφονται όταν υποβληθούν οι φορολογικές δηλώσεις. Στις 31.12.2009, 7.922 υπφ παρουσίαζαν οφειλές από κατ' εκτίμηση φορολογίες. Από τα πρόσωπα αυτά 1.080 πρόσωπα είναι ενεργά και οι κατ' εκτίμηση φορολογίες αφορούν ορισμένες μόνο φορολογικές δηλώσεις που δεν υπέβαλαν. Οι περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να διερευνηθούν και να ληφθούν μέτρα για τακτοποίηση των οφειλών. Για τον εντοπισμό των οφειλετών μπορούν να ζητηθούν, βάσει του Νόμου, πληροφορίες και στοιχεία από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι καταβάλλεται προσπάθεια για αξιοποίηση των στοιχείων που τηρούνται από άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες.

Επιστροφές φόρου. Οι επιστροφές φόρου το 2009 ανήλθαν σε €170 εκ., σε σύγκριση με €138,9 εκ το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €31,1 εκ. ή 22,4%. Κατά το 2009 υποβλήθηκαν 21.375 αιτήσεις από 7.237 υπφ για επιστροφή φόρου. Σύμφωνα με Διαδικαστική Εγκύκλιο της Εφόρου, ημερομηνίας 16.9.2009, σε περίπτωση που έχει επιστραφεί σε οποιοδήποτε υπφ ποσό πέραν των €50.000 από την ημερομηνία εγγραφής του στο Μητρώο Φ.Π.Α. δεν θα εγκρίνεται η επιστροφή πιστωτικού υπολοίπου, χωρίς να διεξαχθεί επιτόπου φορολογικός έλεγχος. Η Υπηρεσία διεξήγαγε έλεγχο σε 541 υπφ και σε 262 περιπτώσεις βεβαιώθηκε φόρος ύψους €5,1 εκ. Το συνολικό ποσό που παραμένει σε πίστη των υπφ στις 31.12.2009 ήταν €277 εκ., σε σύγκριση με €229,4 εκ. το 2008.

Εκφράσαμε την άποψη ότι οι επισκέψεις ελέγχου για σκοπούς επιστροφής φόρου θα πρέπει να αυξηθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι η Υπηρεσία Φ.Π.Α. στα πλαίσια των δυνατοτήτων της καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες για αύξηση των επισκέψεων ελέγχου που περιλαμβάνουν και επισκέψεις που σχετίζονται με τις εξετάσεις αιτήσεων για σκοπούς επιστροφής φόρου.

Εισπρακτικά μέτρα.

(α) Κατάσχεση αγαθών. Κατά το 2009 τέθηκαν υπό απειλή κατάσχεσης από την Υπηρεσία 2.370 Υ.Φ.Π. (2008 1.409 Υ.Φ.Π.) και ως αποτέλεσμα, εισπράχθηκε ποσό €16,6 εκ. σε σύγκριση με €14,4 εκ. το 2008.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, για σκοπούς αύξησης της αποτελεσματικότητας της είσπραξης των οφειλόμενων ποσών με την εφαρμογή του μέτρου της απειλής κατάσχεσης αγαθών, συνεχίζεται η εφαρμογή του νέου μηχανογραφημένου συστήματος – Πρόγραμμα Είσπραξης Χρεών – αποτέλεσμα του οποίου ήταν να οχληθούν περισσότερα πρόσωπα το 2009 και να ανακτηθεί μεγαλύτερο ποσό.

(β) Ποινικές διώξεις. Κατά το 2009 ασκήθηκαν 808 ποινικές διώξεις (426 το 2008) και διεκπεραιώθηκαν 452 υποθέσεις από τις οποίες εισπράχθηκε ποσό €5.287.676. Στις 31.12.2009 εκκρεμούσαν 757 υποθέσεις ενώπιον του δικαστηρίου.

(γ) Πολιτικές αγωγές. Κατά τη διάρκεια του 2009 διεκπεραιώθηκαν δύο υποθέσεις πολιτικής αγωγής εναντίον οφειλετών. Στις 31.12.2009 βρίσκονταν σε εξέλιξη 157 υποθέσεις (29 υποθέσεις καταχωρίστηκαν το 2009 και 128 εκκρεμούν από προηγούμενα χρόνια).

Όπως φαίνεται από τα πιο πάνω στοιχεία της Υπηρεσίας η κατάσχεση αγαθών και οι ποινικές διώξεις είναι αποτελεσματικά μέτρα για είσπραξη των οφειλών, ενώ αντίθετα οι πολιτικές αγωγές είναι χρονοβόρες και λιγότερο αποτελεσματικές.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου η πολιτική διαδικασία (πολιτικές αγωγές) είναι εξίσου αναγκαία με την ποινική διαδικασία (ποινική δίωξη) και το ένα μέτρο συμπληρώνει το άλλο.

Επισκέψεις ελέγχου.

(α) Η Υπηρεσία κατά το 2009 πραγματοποίησε 3.986 επισκέψεις ελέγχου σε υπφ κατά τις οποίες βεβαιώθηκε φόρος ύψους €12,3 εκ. Το 2008 έγιναν 450 επισκέψεις και βεβαιώθηκε φόρος ύψους €11,6 εκ. Το σύνολο των επισκέψεων ελέγχου από την 1.7.1992 μέχρι 31.12.2009 ανήλθε σε 12.855 (9,8% του συνόλου των εγγραφέντων στο μητρώο Φ.Π.Α. προσώπων), με συνολικές βεβαιώσεις φόρου ύψους €138,1 εκ. Αναφέρεται ότι στο 64,9% των επισκέψεων ελέγχου προέκυψε βεβαίωση φόρου.

Η σημαντική αύξηση στον αριθμό των επισκέψεων ελέγχου το 2009 οφείλεται στην πολιτική της Υπηρεσίας, βάσει της διαδικαστικής εγκυκλίου αρ. 53 ημερ. 28.1.2009, όπως πραγματοποιηθεί έλεγχος στα υπφ με ετήσιο δηλωθέντα κύκλο εργασιών κάτω του €1 εκ. ο οποίος να καλύπτει μόνο τις τελευταίες τρεις υποβληθείσες φορολογικές δηλώσεις που παρουσιάζουν μείωση πέραν του 10% σε σχέση με τις αντίστοιχες φορολογικές περιόδους του προηγούμενου έτους. Έγινε δηλαδή περιορισμένος έλεγχος σε περισσότερα υπφ γι' αυτό και η αύξηση στο φόρο που βεβαιώθηκε δεν είναι ανάλογη της αύξησης των επισκέψεων ελέγχου.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου στις αρχές του 2009 και σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, η Υπηρεσία Φ.Π.Α. τροποποίησε την πολιτική ελέγχου της δίδοντας έμφαση στην αύξηση του αριθμού των επισκέψεων ελέγχου στα πλαίσια μιας προσπάθειας, αφενός, πρόληψης της πιθανής φοροδιαφυγής κι αφετέρου, αύξησης της ταχύτητας εισροής εσόδων από Φ.Π.Α. στα ταμεία του Κράτους. Στο τέλος του 2009, η Υπηρεσία Φ.Π.Α. έκρινε με αντικειμενικά κριτήρια ότι το όλο μέτρο ήταν αποτελεσματικό κι ως εκ τούτου συνέχισε την εφαρμογή του.

(β) Στις επισκέψεις ελέγχου του 2009 περιλήφθηκαν 138 εταιρείες ανάπτυξης γης και βεβαιώθηκε φόρος ύψους €1.539.046. Στις εταιρείες που ελέγχθηκαν περιλαμβάνονται 9 εταιρείες για τις οποίες υπήρχε καταγγελία για ενδεχόμενο παράτυπο χειρισμό αιτήσεων για έκδοση πολεοδομικής άδειας πριν την 1.5.2004 (οι αιτήσεις για έκδοση πολεοδομικής άδειας δεν ήταν δεόντως συμπληρωμένες). Για μια από τις εταιρείες αυτές, για την οποία ο έλεγχος έγινε το 2009, εκδόθηκε στις 5.5.2010 βεβαίωση φόρου ύψους €2.378.400. Ορισμένες εταιρείες έχουν καταχωρίσει προσφυγή στο Δικαστήριο αμφισβητώντας την αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Φ.Π.Α. να αποφανθεί κατά πόσο οι αιτήσεις για έκδοση πολεοδομικής άδειας ήταν δεόντως συμπληρωμένες προβάλλοντας τη θέση ότι εξουσία επί του θέματος έχει το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως.

Υπενθυμίζεται ότι η Υπηρεσία μας ήγειρε στο παρελθόν τόσο προς το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως όσο και προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α. το θέμα της εσπευσμένης υποβολής μεγάλου αριθμού αιτήσεων για έκδοση πολεοδομικών αδειών από εταιρείες ανάπτυξης γης λίγο πριν την 1.5.2004, ημερομηνία κατά την οποία θα άρχιζε η εφαρμογή του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου του 2004 (Ν.95(Ι)/2004), σύμφωνα με τον οποίο η παράδοση ακίνητης ιδιοκτησίας υπόκειται σε φόρο προστιθέμενης αξίας. Σε σχετική επιστολή προς τον Έφορο Φόρου Προστιθέμενης Αξίας είχαμε αναφέρει ότι, ανεξάρτητα από το χειρισμό του θέματος από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και την ορθή εφαρμογή της δικής του νομοθεσίας, η ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου αποτελούν ευθύνη του Εφόρου Φ.Π.Α. Συνεπώς σε κάθε περίπτωση υποβολής αίτησης για έκδοση πολεοδομικής άδειας πριν από την 1.5.2004 ο Έφορος Φ.Π.Α. θα πρέπει να αποφαίνεται με αιτιολογημένη απόφαση του κατά πόσο η παράδοση του κτιρίου υπόκειται ή όχι σε φόρο προστιθέμενης αξίας. Το ερώτημα που πρέπει να απαντάται σε κάθε περίπτωση είναι αν το κτίριο συνάδει με την αίτηση για πολεοδομική άδεια που υποβλήθηκε πριν από την 1.5.2004. Επισημαίνεται ότι σε πολλές περιπτώσεις αιτήσεων που αφορούν σε χιλιάδες μονάδες, οι αιτητές έχουν ζητήσει μετά την 1.5.2004 ουσιαστικές αλλαγές στα σχέδια.

Οφειλές ποδοσφαιρικών σωματείων. Όπως αναφέρθηκε στις προηγούμενες μας Εκθέσεις, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 48.920 ημερ. 30.12.1998 ενέκρινε την παραχώρηση κατά χάρη χορηγίας προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία για κάλυψη των συσσωρευμένων οφειλών τους προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α., το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέχρι τις 31.12.1998, υπό την προϋπόθεση ότι θα ανταποκρίνονταν έγκαιρα στις μελλοντικές φορολογικές τους υποχρεώσεις. Τα πλείστα σωματεία δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους. Οι ανείσπρακτες οφειλές μαζί με τους συσσωρευμένους τόκους ανέρχονταν στις 10.4.2010, σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας, σε €2,58 εκ.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα απόφαση του αρ. 65.946 ημερ. 29.8.2007 ενέκρινε «Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών Ποδοσφαιρικών Σωματείων προς το Κράτος», το οποίο ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών με σκοπό την αποπληρωμή των οφειλών των σωματείων στη βάση του συμψηφισμού με τις εκάστοτε κρατικές χορηγίες και τη δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων μόνιμης και συνεχούς ανταπόκρισης των σωματείων στις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α. για την περίοδο 1.1.1999-21.12.2004 υπολογίστηκαν σε €3,79 εκ ενώ οι οφειλές για το 2005, 2006 και 2007 θα υπολογίζονταν αργότερα με τη συνεργασία των σωματείων. Η εργασία αυτή δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα.

Βασική προϋπόθεση για την παραχώρηση της κρατικής χορηγίας σύμφωνα με το Σχέδιο, είναι η πλήρης και άμεση ανταπόκριση των σωματείων στις τρέχουσες υποχρεώσεις τους, δηλαδή η έγκαιρη υποβολή των αναγκαίων εντύπων και η καταβολή των οφειλών στα πλαίσια που προβλέπουν οι σχετικές νομοθεσίες.

Το Υπουργείο Οικονομικών παραχώρησε τον Ιούλιο του 2008 για σκοπούς Φ.Π.Α. χορηγία ύψους €1.044.354 η οποία κατανεμήθηκε έναντι των οφειλών 12 σωματείων, παρόλο ότι τα περισσότερα από αυτά δεν ανταποκρίθηκαν πλήρως στις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το Σχέδιο.

Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Φ.Π.Α. οι οφειλές των σωματείων στις 10.4.2010 ανέρχονταν σε €7,81 εκ (€2,58 εκ. για την περίοδο 1.7.1992 μέχρι 31.12.1998, €4,37 εκ. για την περίοδο 1.1.1999 μέχρι 31.5.2007 και €0,86 εκ. για την περίοδο 1.6.2007 μέχρι 10.4.2010) και επίσης την ίδια ημερομηνία οφείλονταν από εταιρείες ποδοσφαιρικών σωματείων €0,56 εκ. και από άλλα μη ποδοσφαιρικά αθλητικά σωματεία €1,08 εκ.

Εισηγηθήκαμε όπως η Υπηρεσία Φ.Π.Α., μαζί με τα άλλα εμπλεκόμενα Τμήματα, διεξάγει διαβουλεύσεις-μέσω της Επιτροπής Παρακολούθησης που έχει συσταθεί βάσει του Σχεδίου-με τα σωματεία που δεν έχουν ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις τους παρά το μεγάλο χρονικό περιθώριο που τους έχει δοθεί, έτσι ώστε να υπάρξει πρόοδος στο όλο θέμα. Αναφέρεται ότι σύμφωνα με τον περί Παραγραφής (Τροποποιητικό) Νόμο του 2010 (20(Ι)/2010) ο χρόνος αναστολής της παραγραφής για διεκδίκηση ληξιπρόθεσμων χρεών έχει παραταθεί μέχρι τις 30.11.2010. Επομένως θα πρέπει να γίνουν έγκαιρα ενέργειες για έγερση αγωγών εναντίον των σωματείων τα οποία δεν έχουν συμμορφωθεί με το Σχέδιο.

Εναρμόνιση με το Κοινό Σύστημα Φ.Π.Α. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, δεν έχουν γίνει ενέργειες για πλήρη εναρμόνιση της νομοθεσίας και εφαρμογή των προνοιών της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το Κοινό Σύστημα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Σύμφωνα με την πιο πάνω Οδηγία, η Κύπρος είχε το δικαίωμα να απαλλάσσει τις παραδόσεις γηπέδων προς οικοδόμηση από την επιβολή Φ.Π.Α. μέχρι τις 31.12.2007.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε σχετική έκθεση της ημερομηνίας 3.8.2009, για τον έλεγχο των ιδίων πόρων, αναφέρει ότι η παράδοση οικοδομήσιμων οικοπέδων συνεχίζει μετά τις 31.12.2007 να αποτελεί απαλλασσόμενη από το φόρο παράδοση για την οποία κατά συνέπεια γίνεται ένας κατά προσέγγιση υπολογισμός για να αντισταθμίσει την ανεπαρκή βάση Φ.Π.Α.

Φοροδιαφυγή.

(α) Εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας η Υπηρεσία θα πρέπει να εντατικοποιήσει τις ενέργειες για εντοπισμό προσώπων που δεν έχουν εγγραφεί στο μητρώο Φ.Π.Α. Σύμφωνα με τη νομοθεσία η εγγραφή στο μητρώο Φ.Π.Α. είναι υποχρεωτική όταν ο κύκλος εργασιών υπερβαίνει τις €15.600.

Σημειώνεται ότι εντοπίστηκαν από την Υπηρεσία μας περιπτώσεις όπου δικηγόροι οι οποίοι διορίστηκαν από το Δικαστήριο για την υπεράσπιση άπορων εναγομένων και μόνο η αμοιβή τους από το Δικαστήριο το 2009 ξεπέρασε τις €15.600, δεν είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο Φ.Π.Α.

Για ενίσχυση των ενεργειών της Υπηρεσίας Φ.Π.Α. για εντοπισμό ατόμων ή εταιρειών όπως πιο πάνω, μπορούν σύμφωνα με το Νόμο, να ζητούνται στοιχεία από άλλα κυβερνητικά τμήματα όπως οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες εγγραφής υπη στο Μητρώο Φ.Π.Α.

(β) Νομική ευθύνη καταναλωτή. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας για καταπολέμηση της φοροδιαφυγής που προκύπτει από τη μη έκδοση φορολογικού τιμολογίου, η Υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη και τις εμπειρίες άλλων χωρών, ετοίμασε Κανονισμούς σύμφωνα με τους οποίους οι καταναλωτές θα έχουν την ευθύνη εξασφάλισης φορολογικού τιμολογίου κατά τις συναλλαγές τους. Με βάση τους Κανονισμούς, τα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα υποχρεούνται να εκδίδουν νόμιμες αποδείξεις για τις λιανικές πωλήσεις και ο καταναλωτής υποχρεούται να απαιτεί νόμιμη απόδειξη. Οι Κανονισμοί κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων αφού εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο, αλλά αποσύρθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών πριν συζητηθούν στην αρμόδια Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

(γ) Υπολογισμός φοροδιαφυγής. Σύμφωνα με την Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 98/527/EC ημερομηνίας 24.7.1998, τα κράτη μέλη πρέπει να υπολογίζουν το ποσό της διαφυγής της πληρωμής Φ.Π.Α. χωρίς τη συνεισφορά των αγοραστών.

Η Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ανέθεσε σε συμβουλευτικό οίκο τη διεξαγωγή σε βάθος μελέτης με σκοπό να αναλυθεί και προσδιοριστεί το μέγεθος της φοροδιαφυγής σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παρατηρήθηκε ότι στη μελέτη που ετοιμάστηκε από τους συμβούλους δεν περιλήφθηκε η Κύπρος επειδή, όπως αναφέρεται στην έκθεση, δεν υπήρχαν τα απαιτούμενα στοιχεία στους πίνακες χρήσης των εθνικών λογαριασμών της υπηρεσίας Eurostat για τα έτη 2000 μέχρι 2006 και το Υπουργείο Οικονομικών τους πληροφόρησε ότι τα στοιχεία αυτά δεν είναι δημοσίως διαθέσιμα. Η Έφορος Φ.Π.Α. σε επιστολή της προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερομηνίας 12.1.2009 ανέφερε ότι η Κύπρος είναι η μόνη χώρα κράτος μέλος της Ε.Ε. χωρίς υπολογισμό του μεγέθους της διεξαγόμενης φοροδιαφυγής και θα πρέπει να εφαρμοστεί η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.548 ημερομηνίας 21.3.2006, σύμφωνα με την οποία, το Υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για τη διεξαγωγή μελέτης, η οποία θα συμβάλει στον κατάλληλο προγραμματισμό και συντονισμό των προσπάθειών για πάταξη της φοροδιαφυγής.

Σύμφωνα με επιστολή της Υπηρεσίας Φ.Π.Α. ημερ. 6.11.2009, όταν κι εφόσον, μετά και τη διεξαγωγή της μελέτης που διενεργήθηκε κατ' εντολή της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης, κοινοποιηθούν τα όποια μέτρα για περιορισμό του χάσματος Φ.Π.Α. (VAT Gap), η Υπηρεσία Φ.Π.Α. είναι έτοιμη αφού τα μελετήσει να τα εφαρμόσει, στο μέτρο των δυνατοτήτων της. Δεν φαίνεται να υπήρξε οποιαδήποτε εξέλιξη μέχρι σήμερα.

Αναφέρεται ότι σύμφωνα με τη μελέτη των συμβούλων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ύψος της διαφοράς Φ.Π.Α. (VAT gap) στα κράτη μέλη, δηλαδή της διαφοράς μεταξύ του ποσού που έπρεπε να είχε εισπραχθεί βάσει των μακροοικονομικών δεδομένων και των στοιχείων που αφορούν την κατανάλωση στο κάθε κράτος και του ποσού που εισπράχθηκε, ανέρχεται κατά μέσο όρο, περίπου στο 14%.

4.51 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος του Τμήματος για το 2009. Το θέμα που ακολουθεί περιλαμβάνεται στην Ετήσια Έκθεση μας για το 2008 και εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Νέο σύστημα αξιολόγησης προσωπικού στην Κυπριακή Δημόσια Υπηρεσία. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 53.669 ημερ. 16 Μαΐου 2001 αποφάσισε την ανάθεση υπηρεσιών για το σχεδιασμό, εφαρμογή, παρακολούθηση και εποπτεία του συστήματος αξιολόγησης προσωπικού στη δημόσια υπηρεσία, σε ιδιωτικό οίκο με επιτροπή καθοδήγησης. Η κατακύρωση της σχετικής προσφοράς έγινε στις 15.11.2001 και προνοούσε ότι το σύστημα θα ολοκληρωνόταν μέχρι τις 30.11.2002, με σκοπό να τεθεί σε εφαρμογή από την 1.1.2003. Το όλο έργο περιελάμβανε τρεις φάσεις από τις οποίες μόνο η πρώτη ολοκληρώθηκε η οποία αφορούσε στο σχεδιασμό, ανάπτυξη και υποβολή συγκεκριμένου νέου συστήματος αξιολόγησης. Η δεύτερη και τρίτη φάση αφορούσαν στην εκπαίδευση και τη δοκιμαστική εφαρμογή του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, μας πληροφόρησε κατά το 2007 ότι το αρχικό προσχέδιο του νέου συστήματος αξιολόγησης το οποίο υπέβαλε ο ιδιωτικός οίκος με την ολοκλήρωση της

πρώτης φάσης, έτυχε επεξεργασίας από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Με βάση τις συστάσεις που έγιναν προς τον ιδιωτικό οίκο, ετοιμάστηκε νέο προσχέδιο, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο (αρ. απόφασης 60.520) στις 7.7.2004.

Επίσης, είχε συσταθεί μικτό κλιμάκιο, για το σχετικό διάλογο με την ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. το οποίο συμφώνησε αρχικά σε συγκεκριμένες βασικές αρχές και στόχους του συστήματος ώστε μέχρι το τέλος του 2008 να υπάρξει κατάληξη σε ένα συμφωνημένο σχέδιο αξιολόγησης. Στα πλαίσια των εν λόγω διαδικασιών εντάσσεται και η καταγραφή των προνοιών του συστήματος σε μορφή κανονισμών, οι οποίοι αφού συμφωνηθούν θα υποβληθούν για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη συνέχεια για ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ο Υπουργός Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι σε συνάντηση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών και της ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. κατά το 2009, συμφωνήθηκε όπως προωθηθούν αμέσως οι διεργασίες για αξιολόγηση/ αναθεώρηση του συστήματος αξιολόγησης της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Εν τω μεταξύ, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού προχώρησε μονομερώς στην επεξεργασία/αναθεώρηση των προνοιών του συστήματος αξιολόγησης, λαμβανομένων υπόψη των όσων συμφωνήθηκαν με την ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ., με στόχο να επαναρχίσει ο διάλογος μεταξύ τους, στη βάση του διαφοροποιημένου συστήματος αξιολόγησης που θα τεθεί ενώπιον της, ώστε να υπάρξει συναίνεση στον καταρτισμό ενός αποδεκτού μεν, αλλά αποτελεσματικού, παράλληλα, νέου συστήματος.

Επισημάνουμε ότι έχουν παρέλθει δέκα σχεδόν χρόνια από τη λήψη της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για προώθηση νέου συστήματος αξιολόγησης προσωπικού και μέχρι σήμερα τούτο δεν έγινε κατορθωτό. Σημειώνεται ότι στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013 περιλαμβάνεται η ανάπτυξη νέου συστήματος αξιολόγησης στα πλαίσια της προσπάθειας για την αύξηση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα.

4.52 ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Μέρος Α

Μηχανογράφηση Κρατικών Υπηρεσιών. Από ελέγχους σε έργα μηχανογράφησης κρατικών υπηρεσιών παρατηρήθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση των διαγωνισμών και συμβάσεων και αδυναμίες στη διαχείριση των συμβάσεων με επακόλουθο την αύξηση του κόστους και τη δημιουργία προβλημάτων στην λειτουργία των συστημάτων μηχανογράφησης. Οι σημαντικότερες παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας αφορούν τα ακόλουθα.

(α) Διαδικασία Παραλαβής των Έργων. Από τον έλεγχο των συμβάσεων έργων μηχανογράφησης διαπιστώθηκαν οι ακόλουθες αδυναμίες αναφορικά με το σύστημα παραλαβής Έργου:

- (i)** Η διαδικασία διορισμού και η σύσταση της Ομάδας Παραλαβής Έργου διαφέρει από έργο σε έργο. Λόγω της κρίσιμης σημασίας που έχει το επίπεδο και η κατάρτιση των ατόμων της Ομάδας στην παραλαβή ενός Έργου και ιδιαίτερα στην επινόηση, κατάρτιση και εφαρμογή καταλλήλων σεναρίων ελέγχου της λειτουργίας και αποδοχής μηχανογραφημένου συστήματος, έχουμε την άποψη ότι η σύσταση της Ομάδας πρέπει να εγκρίνεται από το Συμβούλιο Έργου.
- (ii)** Η καταγραφή των σεναρίων ελέγχου της αποδοχής Έργου, σε ορισμένες περιπτώσεις γίνεται πρόχειρα και συνοπτικά χωρίς αναλυτική περιγραφή των διεργασιών/διαδικασιών/ στόχων του Έργου. Η πρακτική αυτή εκτός του ότι προκαλεί προβλήματα και καθυστερήσεις στην αποδοχή του Έργου δεν συμβάλλει στην παραλαβή του επιθυμητού συστήματος, με δυσμενείς επιπτώσεις στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά του.
- (iii)** Η διαδικασία Παραλαβής Έργου δεν είναι διασφαλισμένη στους Όρους Συμβολαίου. Εισηγηθήκαμε όπως ετοιμαστεί Έντυπο Παραλαβής Έργου το οποίο να συμπληρώνεται και υπογράφεται από την Ομάδα και όπως η διαδικασία τελικής παραλαβής του Έργου ενσωματωθεί στους Όρους Συμβολαίου και στις διαδικασίες του Τμήματος και τελική παραλαβή του Έργου να γίνεται μόνο αν έχουν επιλυθεί τα προβλήματα που έχουν καταγραφεί κατά την προσωρινή παραλαβή ή και άλλα που έχουν προκύψει κατά την περίοδο εγγύησης.

- (iv) Δεν υπάρχει καθορισμένη διαδικασία για τη φύλαξη των αποτελεσμάτων των δοκιμών ελέγχου αποδοχής των Έργων. Εισηγηθήκαμε όπως καθοριστεί ο τρόπος και η διάρκεια φύλαξης των στοιχείων που αφορούν τα σενάρια και αποτελέσματα των δοκιμών ελέγχου.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι για αντιμετώπιση των παρατηρήσεων της Υπηρεσίας μας έδωσε οδηγίες όπως:

- (i) Ο διορισμός/σύσταση της Ομάδας Παραλαβής Έργου τεκμηριώνεται με πρακτικά Συμβουλίου Έργου.
- (ii) Ετοιμάζεται προϊόν «Σενάρια Ελέγχου», το οποίο θα τυγχάνει ελέγχου ποιότητας και θα προωθείται στο Συμβούλιο Έργου σύμφωνα με τη μεθοδολογία PRINCE που ακολουθείται από το Τμήμα του.
- (iii) Συμπληρώνεται έντυπο Παραλαβής Έργου σύμφωνα με πρότυπο έγγραφο που ετοίμασε το Τμήμα.
- (iv) Τα τελικά αποτελέσματα των δοκιμών ελέγχου, να παραδίδονται στην ομάδα συντήρησης του συστήματος, για να χρησιμοποιούνται ως αναφορά σε μετέπειτα ελέγχους.

(β) Λανθασμένη εκτιμώμενη αξία σύμβασης (αντικειμενική εκτίμηση δαπάνης) στη διενέργεια διαγωνισμών. Η ορθή εκτίμηση της αναμενόμενης αξίας ενός διαγωνισμού ο οποίος οδηγεί σε σύναψη σύμβασης με τον επιτυχόντα προσφοροδότη, είναι πολύ σημαντική καθώς είναι η βάση για την ορθολογιστική αξιολόγηση του διαγωνισμού.

Διαπιστώθηκαν από την Υπηρεσία μας, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα παραδείγματα λανθασμένων εκτιμήσεων (είτε υπερβολικά χαμηλών, είτε υπερβολικά υψηλών σε σχέση με την εισήγηση για κατακύρωση του διαγωνισμού):

Διαγωνισμός	Εκτίμηση αξίας σύμβασης	Εισήγηση για υπογραφή σύμβασης	Απόκλιση από Εκτίμηση (%)
	€	€	
2009/019/A/A	250.000	101.013	- 60
2009/033/Δ/A	1.562.978	2.127.368	+ 36
2009/054/A/A	680.000	127.983	- 81
2009/074/A/A	537.000	33.265	- 94

Το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη θέση ότι η ορθή εκτίμηση της αναμενόμενης αξίας ενός διαγωνισμού είναι πολύ σημαντική και γίνονται προσπάθειες για καλύτερο υπολογισμό της. Μας πληροφόρησε επίσης ότι μελετούνται τρόποι, μεθοδολογίες και εργαλεία τα οποία πιθανόν να βοηθήσουν στην καλύτερη ετοιμασία της αντικειμενικής αξίας και του προϋπολογισμού ενός έργου.

(γ) Καθυστερήσεις στην Αξιολόγηση Διαγωνισμών. Παρόλο που η αξιολόγηση των διαγωνισμών θεωρείται ως υψίστης προτεραιότητας εργασία και πρέπει να ολοκληρώνεται το συντομότερο δυνατόν διαπιστώθηκαν από την Υπηρεσία μας, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα παραδείγματα σημαντικών καθυστερήσεων:

- (i) **Αξιολόγηση Διαγωνισμού 2009/019/A/A. Ετοιμασία στρατηγικής μελέτης και απαιτήσεων για την ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών.** Η Επιτροπή Αξιολόγησης συνήλθε για πρώτη φορά στις 25.6.2009 δηλαδή 2 μήνες μετά την υποβολή των προσφορών στις 10.4.2009. Η αξιολόγηση ολοκληρώθηκε στις 13.11.2009, δηλαδή 7 περίπου μήνες μετά την υποβολή των προσφορών.
- (ii) **Αξιολόγηση Διαγωνισμού 2009/006/A/A. Προμήθεια, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση ολοκληρωμένου κεντρικού συστήματος διαχείρισης και υποστήριξης δικτύων και συστημάτων.** Η αξιολόγηση των προσφορών ολοκληρώθηκε στις 24.9.2009, δηλαδή 6 περίπου μήνες μετά την υποβολή τους που ήταν στις 27.3.2009.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι έδωσε τις ακόλουθες οδηγίες για αποφυγή τέτοιων φαινομένων στο μέλλον:

(i) Υπενθυμίστηκε και τονίστηκε ξανά σε όλους τους διευθυντές έργων και υπεύθυνους μονάδων πληροφορικής ότι φέρουν ευθύνη να παρακολουθούν τις αξιολογήσεις ως μέρος αναπόσπαστο των έργων που προωθούν.

(ii) Τόσο οι συντονιστές επιτροπών αξιολόγησης, όσο και οι υπεύθυνοι έργων να αποστέλλουν κάθε μήνα σημείωμα προόδου στον υπεύθυνο Κλάδου Προσφορών για να χειρίζεται τυχόν θέματα παρατάσεων.

(δ) Πρόταση για έγκριση ζήτησης προσφοράς με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάπτυξη και εγκατάσταση Εθνικού Συστήματος Εξαγωγών για το Τμήμα Τελωνείων. Το κυρίως Σύστημα μηχανογράφησης του Τμήματος Τελωνείων (ΤΤ) αποτελείται από διάφορα επιμέρους συστήματα τα οποία επικοινωνούν μεταξύ τους. Στα συστήματα αυτά δεν υπάρχει Εθνικό Σύστημα Εξαγωγών το οποίο, με βάση τον Κανονισμό 648/05 της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα έπρεπε να έχει τεθεί σε εφαρμογή από την 1.7.2009 με μεταβατική περίοδο μέχρι τις 31.12.2010. Τον Απρίλιο 2010 το ΤΥΠ ζήτησε από το Υπουργείο Οικονομικών έγκριση ποσού €300.000 για ανάπτυξη και εγκατάσταση Εθνικού Συστήματος Εξαγωγών από την Ανάδοχο εταιρεία της σύμβασης του κυρίως Συστήματος του ΤΤ.

Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΠΥΟ) στη συνεδρία του 15.7.2010 εξέτασε πρόταση του ΤΥΠ ημερ. 25.6.2010 για έγκριση ζήτησης προσφοράς με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 33(α)(ii) του Περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή θέματα Νόμου του 2006 [Ν.12(Ι) /2006] -που αναφέρει ότι για λόγους τεχνικούς η σύμβαση δύναται να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα-, για την ανάπτυξη και εγκατάσταση Εθνικού Συστήματος Εξαγωγών από την Ανάδοχο εταιρεία. Κατά τη συνεδρία η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις ώστε να δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση σύμφωνα με το άρθρο 33(α)(ii) του Ν.12(Ι) /2006, λόγω των πιο κάτω:

- Με τη σύγχρονη τεχνολογία τα συστήματα των Τελωνείων λειτουργούν ανεξάρτητα και απλώς ανταλλάσσουν δεδομένα. Η ανοικτή αρχιτεκτονική με βάση την οποία αναπτύσσονται τα σύγχρονα συστήματα επιτρέπει την ανεξαρτητοποίηση των συστημάτων.
- Υπάρχουν και άλλες εταιρείες οι οποίες είναι σε θέση να παραδώσουν έγκαιρα το απαιτούμενο σύστημα, ενδεχομένως πιο οικονομικά και έτοιμο να προσαρμοστεί στις ανάγκες του εκσυγχρονισμού του τελωνειακού κώδικα (όπως είχε αναφερθεί σε επιστολή μας προς το Διευθυντή του ΤΥΠ, ημερ. 30.6.2010, από διερεύνηση της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι τουλάχιστον δύο άλλες εταιρείες ήταν επίσης σε θέση να αναπτύξουν το εν λόγω σύστημα, με χαμηλότερες τιμές από αυτές της Ανάδοχου εταιρείας).

Ενόψει των πιο πάνω, που υιοθετήθηκαν από το ΣΠΥΟ, αποφασίστηκε η απόρριψη της πρότασης του ΤΥΠ.

Στις 28.7.2010 το ΣΠΥΟ ενέκρινε την αναθεωρημένη πρόταση του ΤΥΠ για ζήτηση προσφοράς με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάπτυξη και εγκατάσταση Εθνικού Συστήματος Εξαγωγών από δύο εταιρείες, μεταξύ των οποίων η Ανάδοχος εταιρεία, με βάση το άρθρο 33(δ)(i)(ββ) του Ν12(Ι)/2006 που αναφέρει ότι επιτρέπεται προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση για συμπληρωματικά έργα που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση, εφόσον τα έργα αυτά είναι απολύτως αναγκαία για την ολοκλήρωσή της.

Στη συνεδρία του ΣΠΥΟ την 1.11.2010, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι ο διαγωνισμός θα πρέπει να ακυρωθεί με βάση τον Κανονισμό 34(5)(γ) των Κ.Δ.Π. 201/2007 εφόσον, ενώ είχε εγκριθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης με δύο οικονομικούς φορείς για να υπάρχει ανταγωνισμός, οι δύο φορείς συνεργάστηκαν και υπέβαλαν μια προσφορά (μαζί) η οποία ήταν προϊόν συνεργασίας τους και όχι υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ τους. Το ΣΠΥΟ ενόψει και της θέσης αυτής αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού.

(ε) Συμβόλαιο για την Επέκταση του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ) στην Α' Ομάδα Επέκτασης. Η πιλοτική εφαρμογή του ΣΑΓ υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1997 – 1998 και κάλυπτε το Υπουργείο Οικονομικών και το ΤΥΠ, ενώ η μετά-πιλοτική εφαρμογή του ΣΑΓ υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1999 – 2000 σε άλλες Υπηρεσίες. Το Εκτελεστικό Συμβούλιο ενέκρινε το Νοέμβριο 2002 την επέκταση του ΣΑΓ σε 5 πρόσθετες Υπηρεσίες και η σύμβαση που υπογράφηκε το Μάρτιο 2004

προνοούσε τη συμπλήρωση του έργου το Μάιο 2005. Από τον έλεγχο του συμβολαίου παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Σε ορισμένες Υπηρεσίες παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις και αδυναμίες στο Σύστημα και στην εφαρμογή του λόγω κυρίως της αρνητικής νοοτροπίας των χρηστών σχετικά με την αναγκαιότητα του Συστήματος.
- (ii) Η εισαγωγή των φακέλων στην Προεδρία και στο Υπουργείο Εξωτερικών ολοκληρώθηκε τελικά περί τα τέλη Ιουνίου 2007. Η Προεδρία αποφάσισε την αναστολή της λειτουργίας του συστήματος στην Προεδρία. Για το λόγο αυτό, το ΤΥΠ αποφάσισε τη χρήση του εξοπλισμού της Προεδρίας από το ίδιο το ΤΥΠ.
- (iii) Η λειτουργία του συστήματος στο Υπουργείο Εξωτερικών προγραμματίστηκε να αρχίσει, με καθυστέρηση, τον Οκτώβριο 2007. Με την έναρξη της λειτουργίας διεφάνηκαν προβλήματα (αρνητική διάθεση/αντιμετώπιση χρηστών, έλλειψη συντονιστή, ανεπαρκής προετοιμασία εκ μέρους του Υπουργείου Εξωτερικών, κτλ.) τα οποία επηρέαζαν την ομαλή λειτουργία του Συστήματος. Με στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προέκυψαν, το ΤΥΠ σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού είχαν πολλές επαφές με υπηρεσιακούς παράγοντες στο Υπουργείο Εξωτερικών, με στόχο τη βελτίωση της κατάστασης χωρίς όμως σημαντικά αποτελέσματα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι αναφορικά με τις αδυναμίες στην εφαρμογή του ΣΑΓ, το Τμήμα προχώρησε με εισήγηση προς το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης για λήψη μέτρων για την επιτυχή εφαρμογή του Συστήματος στις επόμενες φάσεις επέκτασής του και ότι θα μελετήσει την τροποποίηση των προτύπων του ώστε να συνάδουν με τις νεομισμένες διαδικασίες για την έγκριση των αλλαγών στις συμβάσεις και τον έλεγχο των χρονοδιαγραμμάτων.

(στ) Προμήθεια και Εγκατάσταση ολοκληρωμένης λύσης για Νέο Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας - Προμήθεια του λογισμικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού.

Αρχική Σύμβαση. Οι προσφορές για την προμήθεια του λογισμικού και την εξασφάλιση μηχανογραφικού εξοπλισμού υποβλήθηκαν τον Δεκέμβριο 2004 και μετά από σοβαρή καθυστέρηση στην αξιολόγηση και κατακύρωση της προσφοράς υπογράφηκε συμβόλαιο με τον Ανάδοχο με έναρξη τις 3.1.2007, διάρκεια υλοποίησης 12 μήνες και κόστος £11.324.930 περιλαμβανομένου του κόστους της λειτουργικής υποστήριξης και ετήσιας συντήρησης για 4 έτη.

Παρατηρήσαμε ότι η διαδικασία λήψης των αναγκών αποφάσεων και ανάθεσης του έργου διήρκεσε πέραν των 5 ετών, περίοδος που κρίνεται εξαιρετικά μεγάλη, ενώ η λειτουργία των πρώτων υπηρεσιών των Νέων Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αμμοχώστου άρχισε το Φεβρουάριο 2006 χωρίς τη χρησιμοποίηση σύγχρονου πληροφοριακού συστήματος.

Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μας πληροφόρησε ότι οι λόγοι της καθυστέρησης οφείλονται κυρίως στις χρονοβόρες διαδικασίες που επιβάλλονται από την νομοθεσία και τις ιδιάζουσες συνθήκες του θέματος αυτού.

Συμπληρωματική σύμβαση. Το ΤΥΠ, το Δεκέμβριο 2007, με προτάσεις τόσο προς την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) όσο και προς το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΠΥΟ) ζήτησε έγκριση για διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον Ανάδοχο της σύμβασης για σύναψη συμπληρωματικής συμφωνίας η οποία να περιλαμβάνει, κυρίως, τα ακόλουθα:

- (i) Πρόσθετες Υπηρεσίες:
 - Δημιουργία Κέντρου Υποστήριξης Χρηστών το οποίο να στελεχωθεί με συμβούλους υποστήριξης από τον προμηθευτή.
 - Υποστήριξη χρηστών εκτός των κανονικών ωρών εργασίας.
 - Προχωρημένη υποστήριξη λειτουργίας και μικροαλλαγών του συστήματος.

- Σύνδεση των κέντρων υγείας Λευκωσίας και Αμμοχώστου στο σύστημα.
- Διαχείριση παραπομπής εργαστηριακών εξετάσεων, διαδικτυακές υπηρεσίες προς το κοινό.
- Πλήρης αυτοματοποίηση της διαχείρισης των ιατρικών αναλωσίμων.

Ως λόγους για τις πρόσθετες υπηρεσίες το ΤΥΠ μεταξύ άλλων επικαλείται:

- Την αδυναμία υποστήριξης των χρηστών από το ΤΥΠ.
 - Τη μη συμπερίληψη στη σύμβαση ενεργού εξοπλισμού και καλωδίων δικτύου για τη σύνδεση των κέντρων υγείας με τα αντίστοιχα νοσοκομεία.
 - Την παροχή υπηρεσιών προς το κοινό μέσω διαδικτυακής πύλης.
- (ii) Επέκταση της διάρκειας υλοποίησης της σύμβασης κατά 12 μήνες (στην υφιστάμενη σύμβαση προβλέπεται υλοποίηση του συστήματος σε 12 μήνες). Ως λόγους για την επέκταση της σύμβασης το ΤΥΠ μεταξύ άλλων επικαλείται:
- Οργανωτικές παρεμβάσεις και προσαρμογές σε Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και των Νοσοκομείων για να αποκτήσουν τη δυναμική που θα τους επιτρέπει να συνεργάζονται αποδοτικά.
 - Αδυναμίες στην ανάπτυξη και εφαρμογή της λύσης που αποφασίστηκε πριν από την έναρξη της λειτουργίας των Νοσοκομείων.
 - Αδυναμία άμεσης αποδοχής από τους χρήστες του συστήματος των οργανωτικών αλλαγών που απαιτούνται από την εισαγωγή του συστήματος.
 - Έλλειψη προσωπικού – απουσία ειδικοτήτων για τη λειτουργία των επιμέρους τμημάτων του συστήματος, και
 - Τις καθημερινές επαγγελματικές υποχρεώσεις του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.
- (iii) Επιπλέον δαπάνη για τις πρόσθετες υπηρεσίες που αναφέρονται στο (i) πιο πάνω, με κόστος αγοράς €2.720.199 και κόστος συντήρησης για 4 έτη €795.896.

Η ΚΕΑΑ ενέκρινε την επέκταση της διάρκειας υλοποίησης της σύμβασης κατά 12 μήνες (μέχρι τις 21.1.2009) και το ΣΠΥΟ τις πρόσθετες υπηρεσίες και την επιπλέον δαπάνη όπως περιγράφονται πιο πάνω.

Το Δεκέμβριο 2008 η ΚΕΑΑ ενέκρινε περαιτέρω παράταση της εκτέλεσης του Έργου κατά ακόμη 6 μήνες (μέχρι τον Ιούλιο 2009) με επιπλέον δαπάνη ύψους €738.085 για υποστηρικτικές υπηρεσίες. Ως συνεπακόλουθο της παράτασης υλοποίησης του Έργου προέκυψε και ανάγκη ανανέωσης των συμβουλευτικών υπηρεσιών Διεύθυνσης του Έργου για 6 μήνες με κόστος €90.000.

Νέα Σύμβαση. Τον Ιούλιο 2009, το ΤΥΠ, με νέα πρόταση του προς το ΣΠΥΟ ζήτησε την απευθείας ανάθεση στον Ανάδοχο με νέα σύμβαση των ακόλουθων πρόσθετων υπηρεσιών/προμηθειών:

- Υπηρεσίες Διαχείρισης/Στελέχωσης Κέντρου Υποστήριξης Χρηστών (2 έτη).
- Υπηρεσίες αναβάθμισης/τροποποίησης υφιστάμενων εφαρμογών του συστήματος.
- Υλισμικό και λογισμικά πακέτα.

Το εκτιμώμενο κόστος των πιο πάνω είναι €7,6 εκ. (στο οποίο περιλαμβάνεται ποσό €4,03 εκ. για προαιρετικές υπηρεσίες/αγαθά, το οποίο θα δαπανηθεί ανάλογα με τις εγκεκριμένες πιστώσεις).

Το ΣΠΥΟ ενέκρινε την πρόταση του ΤΥΠ με την αιτιολογία ότι, η μη εξοικείωση του προσωπικού των δύο νοσοκομείων καθιστά απαραίτητες τις πρόσθετες υπηρεσίες ενώ το ΤΥΠ λόγω υποστελέχωσης δεν είναι σε θέση να τις παράσχει.

Κατά την εξέταση του θέματος στο ΣΠΥΟ, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι προτεινόμενες υπηρεσίες/προμήθειες μπορούσαν και έπρεπε να προβλεφθούν στον αρχικό διαγωνισμό και ότι η προμήθεια τέτοιου μεγέθους υπηρεσιών/προμηθειών με απ' ευθείας ανάθεση, παραβιάζει τις αρχές της χρηστής διοίκησης και δεν διασφαλίζει την εξασφάλιση συμφέροντων τιμών μέσω υγιούς ανταγωνισμού.

Το ΤΥΠ μας πληροφόρησε το Νοέμβριο 2009 ότι άρχισε τη στελέχωση της ομάδας υποστήριξης χρηστών από τον Αύγουστο 2009 με προοπτική να απεξαρτηθεί από τις υπηρεσίες που προσφέρει η ανάδοχος εταιρεία μέσα στα επόμενα τρία χρόνια.

Παρά την αποδοχή του Έργου τον Ιούλιο 2009 παρατηρούμε ότι αρκετά υποσυστήματα του Έργου είτε δεν αξιοποιούνται ικανοποιητικά είτε εμφανίζουν προβλήματα. Το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στην υποστελέχωση και τον ορισμό των κατάλληλων λειτουργών από πλευράς Νοσοκομείων για τη σωστή διαχείριση των διαδικασιών που ακολουθούνται στο Νοσοκομείο και την προσαρμογή τους στην τεχνολογία και το μηχανογραφημένο σύστημα.

(ζ) Σύστημα Νομικής Πληροφόρησης. Το Έργο άρχισε στις 14.2.2006 με διάρκεια 24 μήνες και κόστος \$1.993.178. Η Φάση 1 (Ανάλυση και Σχεδιασμός) δεν υλοποιήθηκε σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα. Συγκεκριμένα, ενώ έπρεπε να ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο 2006, ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 2007 λόγω κυρίως της μη ικανοποιητικής ποιότητας των παραδοτέων προϊόντων του προμηθευτή τα οποία χρειάζονταν αναθεώρηση. Παρατηρήσαμε επίσης ότι η διαδικασία συλλογής στοιχείων από τον προμηθευτή προχωρεί με αργούς ρυθμούς και ότι μέχρι τον Ιούνιο 2007 δεν συμπληρώθηκε η καταχώριση του 50% των δεδομένων, εργασία που, σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, θα έπρεπε να γίνει μέχρι το Φεβρουάριο 2007. Ενόψει των πιο πάνω, τον Ιούνιο 2007 εκφράσαμε επιφυλάξεις κατά πόσο θα επιτευχθεί η υλοποίηση του Συστήματος εντός του χρονοδιαγράμματος και με την απαιτούμενη ποιότητα και λειτουργικότητα. Ο Διευθυντής του ΤΥΠ μας πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στο έργο οφείλονται εξολοκλήρου στην εταιρεία και ότι σε περίπτωση που δεν τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα τότε θα ζητηθούν αποζημιώσεις από την εταιρεία σύμφωνα με το συμβόλαιο.

Τον Ιούλιο 2008 το ΤΥΠ ζήτησε γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία για:

- (i) Το ενδεχόμενο διακοπής της σύμβασης πριν τη λήξη της (13.8.2008) λόγω των πιο πάνω σοβαρών παραβάσεων του προμηθευτή.
- (ii) Την αποκοπή πληρωμών από τον προμηθευτή λόγω των καθυστερήσεων για τις οποίες ευθύνεται αυτός.

Η Νομική Υπηρεσία απάντησε ότι το ΤΥΠ δεν ακολούθησε την ενδεδειγμένη διαδικασία για έγκαιρη προειδοποίηση του προμηθευτή αναφορικά με τις παραβάσεις του και την πρόθεση διακοπής της σύμβασης. Σχετικά με τις αποκοπές αναφέρει ότι με βάση τη σύμβαση μπορεί να αποκοπεί λόγω καθυστερήσεων μέχρι 10% της αξίας της σύμβασης.

Με νέα επιστολή μας προς το Τμήμα τον Ιανουάριο 2009 επισημάναμε τα πιο κάτω:

- (i) Στις 13.8.2008 έληξε η διάρκεια της σύμβασης με δεδομένη τη μη εγκατάσταση του συστήματος σε πραγματική λειτουργία καθώς και τη μη καταχώριση του υπολοίπου 75% των δεδομένων.

Μετά την αποδοχή υπό όρους του λογισμικού εφαρμογής του Συστήματος από το Συμβούλιο Επισκόπησης Ποιότητας στις 13.8.2008, δεν συγκλήθηκε αμέσως το Συμβούλιο Έργου (ΣΕ) για να αποφασίσει για την πορεία του Έργου εφόσον είχε παρέλθει η διάρκεια της σύμβασης.

Παρόλο που στους όρους αποδοχής της ανάπτυξης της εφαρμογής ήταν η διόρθωση των αδυναμιών του λογισμικού εφαρμογής εντός δύο μηνών, αυτό δεν έχει επιτευχθεί μέχρι το Δεκέμβριο 2008 δηλαδή 4 μήνες μετά την αποδοχή.

- (ii) Έχει προκύψει θέμα με αλλαγή στον όγκο των δεδομένων (351.000 αντί 600.000 σελίδες) που επισύρει αλλαγή στα οικονομικά δεδομένα της σύμβασης χωρίς να έχει ληφθεί απόφαση από το ΣΕ για το θέμα, επειδή αυτό είχε υποβληθεί στη Νομική Υπηρεσία για γνωμάτευση. Παρά την απάντηση της Νομικής Υπηρεσίας με ημερ. 6.8.2008 δεν συζητήθηκε το θέμα στο ΣΕ για λήψη σχετικής απόφασης.
- (iii) Όπως είχαμε επισημάνει και σε προηγούμενη μας επιστολή για το ίδιο θέμα, δεν ετοιμαζόνταν σε τακτική βάση οι μηνιαίες εκθέσεις προόδου από τον Υπεύθυνο Συντονιστή (ΥΣ). Για παράδειγμα, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 2008, η τελευταία έκθεση προόδου του ΥΣ ήταν για το μήνα Ιούνιο 2008.

Όπως αναφέρεται σε προηγούμενη παράγραφο της παρούσας Έκθεσης, σύμφωνα και με τη διαδικασία που η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε προς το ΤΥΠ το Δεκέμβριο 2004, την οποία το Τμήμα υιοθέτησε, ο ΥΣ θα πρέπει να καταγράφει κάθε μήνα στην έκθεση προόδου που ετοιμάζει:

- Την ανάλυση των αιτίων και το υπαίτιο μέρος για τις καθυστερήσεις,
- Τυχόν εισηγήσεις για αντιμετώπιση προβλημάτων ή καθυστερήσεων.

Επίσης ο ΥΣ πρέπει να προβαίνει σε γνωστοποίηση των καθυστερήσεων στον Προμηθευτή και επιφύλαξη του δικαιώματος της Δημοκρατίας για εφαρμογή της ποινικής ρήτρας με βάση το σχετικό όρο του συμβολαίου για την καθυστέρηση για την οποία ευθύνεται αυτός.

- (iv) Σχετικά με την αποτυχία του Προμηθευτή να ικανοποιήσει τους όρους που του τέθηκαν στις 13.8.2008, θα έπρεπε, για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση εκ μέρους του Προμηθευτή να εφαρμοστεί ο όρος για αποκοπή αποζημιώσεων.
- (v) Υπήρξε καθυστέρηση από μέρους της κυβερνητικής πλευράς στην εξασφάλιση της απαιτούμενης υποδομής η οποία όμως δεν επηρέασε την πρόοδο του Έργου.

Τελικά το ΣΕ στη συνεδρία του ημερ. 10.12.2009 αποφάσισε τον τερματισμό της σύμβασης, θεωρώντας ότι ο Προμηθευτής δεν ανταποκρίθηκε με επάρκεια στην τελευταία ευκαιρία που του είχε δοθεί.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι σε συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία αποφασίστηκε όπως κληθεί η εταιρεία για φιλικό διακανονισμό. Η εταιρεία ανταποκρίθηκε και μετά από συνάντηση στις 6.9.2010 απέστειλε γραπτή πρότασή της. Ετοιμάζεται πρόταση προς την ΚΕΑΑ με εισήγηση για διορισμό ad hoc επιτροπής για ετοιμασία έκθεσης μετά από διαβουλεύσεις με την εταιρεία.

(η) Σύστημα Διοίκησης Δικαστηρίων. Το Έργο αποτελείται από τα υποέργα Διοίκησης Δικαστηρίων, Στενοτύπησης Πρακτικών και το σύστημα Νομικής Πληροφόρησης.

Με επιστολή που απέστειλε το ΤΥΠ προς το Υπουργείο Οικονομικών τον Ιούλιο 2001 εισηγήθηκε την επιλογή λύσης που να βασίζεται στο Σύστημα Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ). Το Υπουργείο, τον Ιούνιο 2002 αποφάσισε όπως το θέμα εξεταστεί από το Συντονιστικό Συμβούλιο για την επέκταση του ΣΑΓ. Η σχετική μελέτη από τον Προμηθευτή του ΣΑΓ έγινε αποδεκτή τον Ιανουάριο 2004. Τον Μάιο 2005 το ΤΥΠ υπέβαλε πρόταση προς το ΕΣΜ όπως εγκατασταθεί το ΣΑΓ στα Δικαστήρια και οι επιπλέον ανάγκες ικανοποιηθούν μέσω ανοικτών προσφορών. Το ΕΣΜ αποφάσισε τον Οκτώβριο 2005 όπως υποβληθεί πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τη λήψη απόφασης, όμως το Μάιο 2006 το ΕΣΜ αποφάσισε όπως τα υποέργα Διοίκησης Δικαστηρίων και Στενοτύπησης Πρακτικών εξεταστούν ξεχωριστά. Για το σκοπό αυτό το ΤΥΠ ετοίμασε πρόταση μόνο για το σύστημα Διοίκησης Δικαστηρίων την οποία υπέβαλε στο ΕΣΜ. Το ΕΣΜ το Νοέμβριο 2006 ζήτησε όπως ετοιμαστεί νέα πρόταση.

Τελικά η σχετική πρόταση υποβλήθηκε το Σεπτέμβριο 2008 και το Υπουργικό Συμβούλιο, τον Φεβρουάριο 2009, ενέκρινε την πρόταση για την υλοποίηση του έργου.

Το ΤΥΠ μας πληροφόρησε ότι στις 21.7.2009 απέστειλε επιστολή προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (ΥΔΔΤ), αναφέροντας ότι η προεδρία του Συμβουλίου Έργου (ΣΕ) πρέπει να αναληφθεί από το ΥΔΔΤ. Το ΥΔΔΤ απάντησε στις 28.8.2009 ότι η εισήγηση για να αναλάβει το ΥΔΔΤ την προεδρία του ΣΕ δεν συνάδει με την πάγια τακτική που ακολουθείται, ούτε εξυπηρετεί τους λόγους για τον καθορισμό της προεδρίας του ΣΕ. Ακολούθως, το ΤΥΠ απέστειλε επιστολή στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών πληροφορώντας τον ότι δεν προτίθεται να συνεχίσει με την υλοποίηση του έργου και εισηγήθηκε την αφαίρεση του από τους προϋπολογισμούς 2009-2013.

(θ) Λειτουργική υποστήριξη έργων μηχανογράφησης.

Γενικά. Από το Διαχειριστικό Έλεγχο της Υπηρεσίας μας, για τη Μηχανογράφηση της Δημόσιας Υπηρεσίας ο οποίος πραγματοποιήθηκε το 2002 επισημάνθηκε η ανάγκη για απεξάρτηση από τις αναδόχους εταιρείες όσον αφορά τη λειτουργική υποστήριξη. Σύμφωνα με την εισήγηση μας το ΕΣΜ το Μάιο 2006

ζήτησε από το ΤΥΠ να ετοιμάσει προσχέδιο Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο στο οποίο να δίνονται συγκριτικά στοιχεία για τις δύο πιο κάτω επιλογές:

- παροχή λειτουργικής υποστήριξης από το ΤΥΠ.
- παροχή λειτουργικής υποστήριξης από τον ιδιωτικό τομέα.

Κατόπιν αυτού το ΤΥΠ εισηγήθηκε όπως η παροχή υπηρεσιών λειτουργικής υποστήριξης στα έργα πληροφορικής γίνεται από μόνιμο προσωπικό του Τμήματος, ωστόσο λόγω έλλειψης προσωπικού, εξακολουθεί η αγορά υπηρεσιών από τις αναδόχους εταιρείες με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, κατόπιν έγκρισης από το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργικό Συμβούλιο.

Από το 1996 μέχρι και το 2009 είχαν δαπανηθεί συνολικά για την υλοποίηση των έργων μηχανογράφησης €174.742.603 εκ των οποίων τα €13.319.898 αφορούν στην παροχή λειτουργικής υποστήριξης.

Συντήρηση και λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η συντήρηση/υποστήριξη και λειτουργική υποστήριξη του μηχανογραφημένου συστήματος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) από το 1998 μέχρι σήμερα εξαρτάται σχεδόν αποκλειστικά από συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία. Για τη λειτουργική υποστήριξη και συντήρηση/υποστήριξη, καταβλήθηκε στην εταιρεία αυτή, μέχρι το Δεκέμβριο 2009, ποσό ύψους €4.508.902.

Στις 17.6.2005 υπογράφηκε συμβόλαιο συντήρησης/υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων με την ίδια πιο πάνω εταιρεία, η οποία ανέλαβε και την αναβάθμιση του συστήματος που ολοκληρώθηκε μέσα στον Ιούλιο 2005. Η ισχύς της συμφωνίας, βάσει της οποίας η εταιρεία δεσμεύτηκε και για την ομαλή λειτουργία του συστήματος, καθώς επίσης και να διατηρεί στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ομάδα υπαλλήλων μέχρι πέντε άτομα για πιο άμεση και καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών, ήταν για 12 μήνες, με κόστος Stg£255.757 και €31.915 (ΛΚ £18.679), με δικαίωμα, από πλευράς της Κυβέρνησης, για ετήσια ανανέωσή της για περαιτέρω τρία χρόνια, με αύξηση 5% κατ' έτος και με τους ίδιους υπόλοιπους όρους, η οποία και ανανεώθηκε για ακόμη τρία χρόνια μέχρι τις 16.6.2009. Η εταιρεία συνέχισε να παρέχει τις υπηρεσίες της μέχρι τις 5.11.2009, όταν υπογράφηκε μαζί της νέο συμβόλαιο, με μειωμένο προσωπικό, για ένα χρόνο, για συντήρηση του λογισμικού, υλοποίηση έκτακτων επειγουσών αναγκών και εκπαίδευση λειτουργών του ΤΥΠ για το ολοκληρωμένο σύστημα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με δικαίωμα ετήσιας ανανέωσης για ακόμα τέσσερα χρόνια. Το κόστος του πιο πάνω συμβολαίου για τον πρώτο χρόνο ανέρχεται σε €385.000, με αύξηση 5% κατ' έτος για τα επόμενα 4 χρόνια, δηλαδή το συνολικό κόστος θα ανέλθει στα περίπου €2.127.000.

Σημειώνεται ότι με επιστολή του, ημερ. 2.6.2006, ο Διευθυντής του ΤΥΠ είχε πληροφορήσει το Διευθυντή των ΥΚΑ ότι το Τμήμα του θα ήταν σε θέση να αναλάβει την πλήρη υποστήριξη, συντήρηση και βελτίωση του μηχανογραφημένου συστήματος, με ομάδα οκτώ λειτουργών, αμέσως μετά την υλοποίηση της στελέχωσης του Τμήματός του.

Παρόμοια θέση εξέφρασε στην Υπηρεσία μας και ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος με επιστολή του, ημερ. 17.11.2009, μας πληροφόρησε ότι στόχος είναι να αναληφθεί το μηχανογραφημένο σύστημα των ΥΚΑ σταδιακά και τελικά εξ' ολοκλήρου από το ΤΥΠ και ότι γι' αυτό στο νέο συμβόλαιο που υπογράφηκε στις 5.11.2009 με την εταιρεία που ανέπτυξε το σύστημα, περιλαμβάνεται και η εκπαίδευση των λειτουργών του ΤΥΠ που θα αναλάβουν το σύστημα, στους οποίους θα μεταφερθεί από την εταιρεία η απαραίτητη τεχνογνωσία, ώστε να διασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία του συστήματος.

Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, το ΤΥΠ είχε τοποθετήσει στις ΥΚΑ ένα Λειτουργό Πληροφορικής Α', πέντε Λειτουργούς Πληροφορικής, εκ των οποίων οι τρεις ήταν έκτακτοι και τρεις Βοηθούς Λειτουργούς Διεκπεραίωσης. Ενόψει του γεγονότος ότι φαίνεται να έχει ολοκληρωθεί η στελέχωση της ομάδας του ΤΥΠ, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε πότε αναμένεται η πλήρης ανάληψη της λειτουργικής υποστήριξης, συντήρησης και βελτίωσης του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ και τους λόγους που ώθησαν το

ΤΥΠ να υπογράψει νέο συμβόλαιο με την εταιρεία που ανέπτυξε το σύστημα, μέχρι και 5 χρόνια, με προβλεπόμενο συνολικό κόστος πέραν των €2,1 εκ.

Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενές μας Εκθέσεις, σημειώθηκαν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις και δεν έγιναν οι ενδεδειγμένες ενέργειες, όσον αφορά στο θέμα της συντήρησης και λειτουργικής υποστήριξης του μηχανογραφημένου συστήματος των ΥΚΑ, με αποτέλεσμα να συνεχίζει να επιβαρύνεται το Δημόσιο για σειρά ετών με υπέρογκα ποσά.

Τον Οκτώβριο 2010, το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι λαμβάνοντας υπόψη το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό και το μεγάλο φόρτο εργασίας, καταβάλλεται προσπάθεια όπως η εκπαίδευση, η παράλληλη εργασία με την εταιρεία και η σταδιακή παραλαβή των υπολοίπων υποσυστημάτων ολοκληρωθεί στα επόμενα δύο χρόνια.

Διαγωνισμός ΤΥΠ2009/040/Α/Α για την προμήθεια και εγκατάσταση υπολογιστών γραφείου για διάφορα Τμήματα και Υπηρεσίες της Κυβέρνησης. Το ΤΥΠ προκήρυξε το Μάιο 2009 ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και εγκατάσταση υπολογιστών γραφείου για διάφορα Τμήματα και Υπηρεσίες της Κυβέρνησης, με εκτίμηση κόστους €4.950.000+Φ.Π.Α.

Τον Οκτώβριο 2009 έγινε από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, η ανάθεση των συμβάσεων με βάση συμφωνία-πλαίσιο (ο διαγωνισμός για την οποία είχε προκηρυχθεί τον Ιούνιο 2009), στις οποίες περιλαμβάνονται – μεταξύ άλλων – και υπολογιστές γραφείου, παρόμοιων τεχνικών χαρακτηριστικών με τους υπολογιστές που περιλαμβάνονται στον πιο πάνω διαγωνισμό. Η τιμή μονάδος με την οποία εξασφαλίστηκαν οι υπολογιστές γραφείου στα πλαίσια της συμφωνίας-πλαίσιο, ανέρχεται σε €370+Φ.Π.Α. ο καθένας, ενώ η αντίστοιχη τιμή των υπολογιστών στο διαγωνισμό του ΤΥΠ ανέρχεται σε €472,83+Φ.Π.Α.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε – κατά την εξέταση του θέματος στο ΣΠΥΟ το Δεκέμβριο 2009 – όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο ακύρωσης του διαγωνισμού του ΤΥΠ και προμήθειας των εν λόγω υπολογιστών με βάση την πιο πάνω συμφωνία-πλαίσιο του Γενικού Λογιστηρίου, εφόσον αυτή είναι πιο συμφέρουσα.

Τον Απρίλιο 2010 το Συμβούλιο Προσφορών, αφού έλαβε υπόψη τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας καθώς και τα λεπτομερή στοιχεία που κατατέθηκαν από το Γενικό Λογιστήριο σχετικά με τη συμφωνία-πλαίσιο, αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού, εφ' όσον οι ανάγκες μπορούσαν να καλυφθούν με οικονομικά συμφερότερους όρους. Συγκεκριμένα, η συνολική τιμή του χαμηλότερου προσφοροδότη (που ήταν και ο μοναδικός εντός προδιαγραφών) για τους 3.300 υπολογιστές γραφείου του διαγωνισμού του ΤΥΠ, ήταν κατά €339.339+ΦΠΑ ψηλότερη της τιμής που εξασφαλίστηκε με τη συμφωνία-πλαίσιο. Σημειώνεται ότι, πέραν της χαμηλότερης τιμής τους, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των υπολογιστών γραφείου που περιλαμβάνονται στη συμφωνία-πλαίσιο, είναι τα ίδια ή/και καλύτερα από τα αντίστοιχα που καθορίζονταν στον πιο πάνω διαγωνισμό του ΤΥΠ. Σημειώνεται επίσης ότι ο μοναδικός εντός προδιαγραφών προσφοροδότης στο διαγωνισμό του ΤΥΠ είναι και ο επιτυχών προσφοροδότης για την κατηγορία των υπολογιστών γραφείου της συμφωνίας-πλαίσιο του Γενικού Λογιστηρίου. Μετά τη γνωστοποίηση της απόφασης για ακύρωση του διαγωνισμού του ΤΥΠ, ο μοναδικός εντός προδιαγραφών προσφοροδότης καθώς και ένας ακόμα προσφοροδότης, του οποίου η προσφορά-όπως διαπιστώθηκε κατά την αξιολόγηση-παρουσίαζε ουσιώδεις αποκλίσεις, καταχώρησαν ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών για ακύρωση του διαγωνισμού. Οι προσφυγές επέτυχαν, επειδή η ΑΑΠ έκρινε την απόφαση ακύρωσης εσφαλμένη και χωρίς οποιoδήποτε νομικό υπόβαθρο, θεωρώντας ότι η παράλληλη προσπάθεια της αναθέτουσας αρχής για εξασφάλιση χαμηλότερων τιμών συνιστά κατάχρηση εξουσίας, αδιάφορο αν η ταυτόχρονη σχεδόν προκήρυξη των 2 διαγωνισμών οφειλόταν σε έλλειψη καλής πίστης ή απλώς έλλειψη συνεννόησης ανάμεσα στις 2 αναθέτουσες αρχές.

Ενόψει των πιο πάνω, το θέμα παραπέμφθηκε στο ΣΠΥΟ για εξέταση με βάση την πιο πάνω απόφαση της ΑΑΠ. Το ΣΠΥΟ στη συνεδρία του 22.10.2010 αποφάσισε όπως υποβληθεί νέα έκθεση αξιολόγησης από την Αναθέτουσα Αρχή λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση της ΑΑΠ.

4.53 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΣΕ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία. Σύμφωνα με προσχέδιο οικονομικών καταστάσεων κατά το 2009 ανήλθαν σε €310.000 (€213.575 το 2008) και οι πληρωμές σε €313.245, σε σύγκριση με €220.790 το 2008. Στις 31.12.2009 το πιο πάνω Ταμείο παρουσίαζε υπόλοιπο €1.042 (€4.287 το 2008).

4.54 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ

Μέρος Α

Γενικά. Σύμφωνα με τον περί Ανακουφίσεως Παθόντων Νόμο (Ν114/88) σκοπός του Ταμείου είναι η παροχή ωφελημάτων στους αναπήρους και στους εξαρτωμένους πεσόντων των ετών 1955, 1963 και 1974, καθώς και στους αναπήρους ή τους εξαρτωμένους φονευθέντων/αποβιωσάντων/εξαφανισθέντων κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους στην Εθνική Φρουρά.

Οι πόροι του Ταμείου προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία, ενώ το ύψος των παρεχόμενων ωφελημάτων καθορίζεται με Κανονισμούς. Το Ταμείο διαχειρίζεται πενταμελής επιτροπή, η οποία διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου ήταν €18.120.000 και οι πληρωμές €18.000.965, σε σύγκριση με €16.658.864 και €18.536.490 το 2008, αντίστοιχα. Στις 31.12.2009 το Ταμείο παρουσίαζε υπόλοιπο €1.800.266 (€1.681.231 στις 31.12.2008).

Αποθεματικό. Για σκοπούς εξάλειψης του φαινομένου συσσώρευσης αποθεματικού που στις 31.12.2009 ανερχόταν, όπως αναφέρεται πιο πάνω, σε €1.800.266 (€1.681.231 στις 31.12.2008), εισηγήθηκαν όπως το Γενικό Λογιστήριο, το οποίο από τον Οκτώβριο του 2006 εκδίδει όλες τις επιταγές που αφορούν σε πληρωμές του Ταμείου μέσω του ολοκληρωμένου Συστήματος Οικονομικής και Διοικητικής Πληροφόρησης (FIMAS), χρησιμοποιήσει το συσσωρευθέν αποθεματικό για κάλυψη των πληρωμών του Ταμείου και ακολούθως να μεταφέρει από το κονδύλι της κρατικής χορηγίας στα έσοδα του Ταμείου, ποσό που να αντιστοιχεί στις πραγματικές πληρωμές του μήνα.

4.55 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως του Υπουργείου ήταν €293.243.218 και οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €235.890.345.

(α) Ο αριθμός έργων και μελετών που περιλήφθηκε στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού του 2009 ήταν τέτοιος που κατέστησε τον Προϋπολογισμό για έργα το 2009 πιο ρεαλιστικό σε σύγκριση με προηγούμενα έτη, με αποτέλεσμα η εκτέλεση του να παρουσιάζει καλύτερη εικόνα. Ωστόσο, διαπιστώθηκε και πάλι ότι αριθμός έργων και μελετών που αφορούν στην ανέγερση, βελτίωση και επέκταση σχολείων ή έργα υποδομής σε σχολεία για το σχολικό αθλητισμό, παρόλο που συμπεριλήφθηκαν στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού του 2009, δεν εκτελέστηκαν το 2009. Αυτό οφείλεται, σε διάφορους λόγους όπως, (α) στη διαφοροποίηση αποφάσεων που αφορούν στην υλοποίηση των έργων με βάση νέα στοιχεία που προκύπτουν μετά την έγκρισή τους στον Προϋπολογισμό (β) στις καθυστερήσεις που σημειώθηκαν λόγω ακύρωσης των προσφορών, (γ) στις πίεςεις και αντιδράσεις διαφόρων κοινωνικών ομάδων με σκοπό τη μη υλοποίηση ενός έργου για διάφορους λόγους, (δ) στη μη εξεύρεση χώρου για την ανέγερση νέων σχολείων λόγω προβλημάτων που σχετίζονται με την απαλλοτρίωση του χώρου κ.ά..

Επιπλέον, εκτελέστηκαν 15 έργα, για τα οποία δεν υπήρχε σχετική πρόνοια στο Επεξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού του 2009. Όπως διαπιστώθηκε, η μελέτη για κάποια από αυτά τα έργα είχε περιληφθεί στους Προϋπολογισμούς του 2008, αλλά η υλοποίησή τους δεν συμπεριλήφθηκε στους Προϋπολογισμούς του 2009, λόγω περιορισμών που τέθηκαν στο συνολικό ποσό του Προϋπολογισμού από το Υπουργείο Οικονομικών. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνουν ενέργειες για βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων του Προϋπολογισμού κάθε έτους. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, το Υπουργείο ετοιμάζει προδιαγραφές

για προκήρυξη προσφορών για προμήθεια προγράμματος παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων.

(β) Σε ορισμένες περιπτώσεις η περιγραφή του έργου στα παραρτήματα του Επεξηγηματικού Υπομνήματος δεν είναι σαφής, με αποτέλεσμα να μην είναι ξεκάθαρο αν θα γίνει η μελέτη ή η εκτέλεση του έργου ή και τα δύο.

Διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου.

(α) Ιστορικό. Στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2004-2006, είχε τεθεί ως στόχος, μεταξύ άλλων, η αντιμετώπιση των οργανωτικών, διοικητικών και λειτουργικών αδυναμιών και γενικά η βελτίωση της δομής και της διαδικασίας συντονισμού στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Κατόπιν, το θέμα συνδέθηκε με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη. Για προώθηση της διοικητικής αναδόμησης, το Υπουργείο ετοίμασε μελέτη η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις Αποφάσεις αρ. 64.858 και 65.120, ημερ.10.1.2007 και 28.2.2007, αντίστοιχα.

Στη συνέχεια, κάποια από τα μέτρα της διοικητικής αναδόμησης συμπεριλήφθηκαν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» της περιόδου 2007-2013.

(β) Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Όπως διαπιστώθηκε από εξέταση του βαθμού υλοποίησης των συγκεκριμένων ενεργειών οι οποίες περιγράφονται στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης που περιλαμβάνεται στην πιο πάνω μελέτη, κάποιες ενέργειες έγιναν έγκαιρα, ενώ κάποιες άλλες υλοποιήθηκαν με καθυστέρηση. Όσον αφορά στην επεξεργασία των σχεδίων υπηρεσίας των νέων θέσεων, πληροφορηθήκαμε ότι επήλθε συμφωνία με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών, εγκρίθηκαν τα σχέδια υπηρεσίας από το Υπουργικό Συμβούλιο και στη συνέχεια στις 14.10.2009 κατατέθηκαν στη Βουλή για έγκριση, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

Όπως μας πληροφορήσε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού τα σχέδια υπηρεσίας δεν έχουν προωθηθεί για ψήφιση από τη Βουλή, λόγω αντιδράσεων μιας πολύ μικρής μερίδας υπαλλήλων, ενώ κατατέθηκε πρόταση Νόμου για κατάργηση των νέων θέσεων, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να προωθηθεί η αναβάθμιση των δομών του Υπουργείου.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, οι νέες θέσεις θα έπρεπε να είχαν προκηρυχθεί μέχρι τον Απρίλιο του 2008.

(γ) Συγχρηματοδότηση έργων διοικητικής αναδόμησης από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Αρκετά από τα μέτρα της διοικητικής αναδόμησης περιλήφθηκαν στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή», το οποίο θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΚΤ. Τα σχετικά έντυπα (τεχνικά δελτία) υποβλήθηκαν στη Μονάδα ΕΚΤ του Υπουργείου τον Φεβρουάριο του 2009 και μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούλιος 2010) αυτά βρίσκονταν στο στάδιο της αξιολόγησης από τη Μονάδα.

Όπως πληροφορούμαστε, το έργο που αφορά στην αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των διοικητικών διαδικασιών του Υπουργείου σχετίζεται άμεσα με τη στρατηγική για την εισαγωγή των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας στην εκπαίδευση, η οποία, εκκρεμεί ενώπιον του Υπουργείου Οικονομικών. Για το λόγο αυτό δεν έχουν οριστικοποιηθεί ακόμα τα τεχνικά δελτία.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι ο χειρισμός του όλου θέματος θα πρέπει να επισπευσθεί ώστε να καταστεί δυνατή η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση πιστώσεων από το ΕΚΤ.

Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.

(α) Ιστορικό. Έχοντας ως στρατηγικό στόχο τον εκσυγχρονισμό και την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του αρ. 61.602, ημερ. 16.2.2005, καθόρισε το πλαίσιο διεξαγωγής του διαλόγου για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, αφού προηγουμένως ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε (31.8.2004) η μελέτη της Επιτροπής Ειδικών για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και υποβλήθηκαν απόψεις/παρατηρήσεις από τους πολιτικούς και συνδικαλιστικούς φορείς.

Για σκοπούς παρακολούθησης και συντονισμού του διαλόγου για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση συστάθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, το Συμβούλιο Παιδείας στο οποίο συμμετέχουν, μεταξύ άλλων, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας της Βουλής των Αντιπροσώπων και εκπρόσωποι των Κοινοβουλευτικών Κομμάτων, με κύριο στόχο την αξιολόγηση των εκθέσεων/προτάσεων που θα τους υποβάλλονται από διάφορες Θεματικές Επιτροπές και την υποβολή τελικών εισηγήσεων προς την Κυβέρνηση.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έκρινε ότι πολλά από τα ζητήματα που αποτελούν αντικείμενο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης είναι αλληλένδετα και ο χειρισμός και η προώθησή τους θα πρέπει να γίνονται παράλληλα. Επιπλέον, το Υπουργείο θεώρησε σκόπιμο όπως τα επόμενα βήματα για τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος ενταχθούν σε ένα ενιαίο στρατηγικό σχεδιασμό. Για το σκοπό αυτό έγινε στρατηγικός σχεδιασμός ο οποίος, σύμφωνα με το Υπουργείο, αποτελεί «τον οδικό χάρτη για την υλοποίηση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και των στόχων της, όπως αποτυπώθηκαν στην έκθεση της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης». Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση προχωρούσε, χωρίς να είχε καταρτιστεί σχέδιο δράσης για την υλοποίησή της για την περίοδο 2008 – 2013. Τον Μάιο του 2009 ετοιμάστηκε πίνακας της προτεραιότητας των θεμάτων της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.

Παρατηρήθηκε ότι για κάποια από αυτά έχουν ετοιμαστεί χρονοδιαγράμματα υλοποίησης, για άλλα αναφέρονται μόνο οι ενέργειες που θα πρέπει να ληφθούν, χωρίς να καθορίζεται χρονοδιάγραμμα, και για μερικά δεν αναφέρεται κάτι σχετικό. Το Υπουργείο φαίνεται να παρακολουθεί τα θέματα, ωστόσο η τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων, όπου τέθηκαν, δεν επιτυγχάνεται πάντα, επειδή σύμφωνα με το Υπουργείο η υλοποίηση των μέτρων της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης δεν εξαρτάται μόνο από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αλλά και από το Υπουργείο Οικονομικών, τη Νομική Υπηρεσία, τις εμπλεκόμενες Συνδικαλιστικές Οργανώσεις κ.ά..

(β) Υλοποίηση Προϋπολογισμού. Η σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2009 ήταν €14.000.000 και μειώθηκε μετά από μεταφορές σε €13.970.496, σε σύγκριση με €9.044.288 το 2008. Δαπανήθηκε ποσό ύψους €5.691.248 ή 41%, σε σύγκριση με €7.586.231 ή 84% το 2008, το οποίο αφορά κυρίως στην εφαρμογή του θεσμού του ενιαίου ολοήμερου σχολείου στη Δημοτική Εκπαίδευση, του θεσμού του ανοικτού σχολείου στη Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση, του θεσμού του μουσικού σχολείου στη Μέση Εκπαίδευση, στην αναθεώρηση των αναλυτικών προγραμμάτων, στις δικτυώσεις των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, στην εφαρμογή του Διαδικτυακού Σχολείου, στην καταγραφή της Κυπριακής Νοηματικής Γλώσσας, καθώς και στην επιχορήγηση των μαθητών της Β΄ Γυμνασίου των δημόσιων σχολείων για απόκτηση φορητού υπολογιστή.

Ο θεσμός του ενιαίου ολοήμερου, του ανοικτού, του αθλητικού και του μουσικού σχολείου, λειτουργούν πιλοτικά.

Εσωτερικός Έλεγχος. Συνεχίζουν να μην υπάρχουν τα κατάλληλα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων των Υπηρεσιών του Υπουργείου, με αποτέλεσμα να εντοπίζονται ελλείψεις και αδυναμίες σε ότι αφορά στην πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών, καθώς και στην εποπτεία και παρακολούθηση των εργασιών του Υπουργείου.

Η συνεχής στελέχωση του Υπουργείου με έκτακτο προσωπικό και αποσπασμένους εκπαιδευτικούς δεν επιτρέπει σημαντική βελτίωση, λόγω της προσωρινότητας της απασχόλησής τους. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργείο αναμένει ότι με τη διοικητική αναδόμηση θα επέλθει βελτίωση, ωστόσο, διαπιστώνονται καθυστερήσεις στην υλοποίησή της.

Θέματα Προσωπικού.

(α) Αποσπάσεις/παραχωρήσεις εκπαιδευτικών λειτουργών. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις Αποφάσεις του αρ. 56.221 και 58.879 και ημερ. 31.7.2002 και 5.11.2003, αντίστοιχα, έδωσε οδηγίες για τερματισμό όλων των αποσπάσεων, μέχρι την 1.9.2004. Το Υπουργείο άρχισε να τις εφαρμόζει τις οδηγίες σταδιακά, ωστόσο ο στόχος που τέθηκε δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθεί πλήρως. Όπως έχουμε

πληροφορηθεί, το θέμα των αποσπάσεων αναμένεται να διευθετηθεί οριστικά με την υλοποίηση της μελέτης για τη διοικητική αναδόμηση του Υπουργείου.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο Υπουργείο, για το σχολικό έτος 2008-09 απασχολήθηκαν με απόσπαση αριθμός εκπαιδευτικών που αντιστοιχούσαν με 181,8 εκπαιδευτικούς σε πλήρη απασχόληση (160,2 το 2007-08). Συνεχίζεται η παραχώρηση επιπλέον 52,2 εκπαιδευτικών με πλήρη απασχόληση σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες, Ιδρύματα καθώς και σε εκκλησιαστικά ιδρύματα (Μητροπόλεις) (52,2 το 2007-08).

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, υπήρξε αύξηση στον αριθμό των αποσπάσεων, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

(β) Απαλλαγή εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό τους χρόνο. Όπως αναφέρθηκε επανειλημμένα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, από σχετική μελέτη που διεξήγαγε το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με στόχο την επανεξέταση των διευθετήσεων που εφαρμόζονται, σύμφωνα με τις οποίες καθηγητές απαλλάσσονται από διδακτικό χρόνο, σε αντιστάθμισμα άλλων καθηκόντων που αναλαμβάνουν, όπως υπεύθυνοι τμήματος, τήρηση πρακτικών του Καθηγητικού Συλλόγου, υπεύθυνοι Βιβλιοθήκης ή διαφόρων Μαθητικών Ομίλων κ.λπ., διαπιστώθηκε ότι μερικές από τις διευθετήσεις αυτές δεν στηρίζονται σε συγκεκριμένες γραπτές αποφάσεις ή συμφωνίες με τις Συντεχνίες, ούτε και έτυχαν της έγκρισης του Υπουργείου. Σύμφωνα με τη μελέτη, οι εν λόγω απαλλαγές κατά το σχολικό έτος 2003-04 ισοδυναμούσαν με ώρες υπηρεσίας 554 εκπαιδευτικών, που αντιστοιχούσαν σε ετήσια δαπάνη ύψους περίπου €10,9 εκ. και, λαμβάνοντας υπόψη το έμμεσο κόστος εργοδότησης, η πραγματική ετήσια δαπάνη ανερχόταν σε περίπου €18,2 εκ. Το πόρισμα της έρευνας μελετήθηκε από τους Υπουργούς Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών και ο Υπουργός Οικονομικών στις 2.9.2004 εισηγήθηκε τη διεξαγωγή μελέτης για να διαπιστωθεί κατά πόσο δικαιολογείται η συνέχιση των απαλλαγών ή όχι. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η μελέτη έχει ολοκληρωθεί και το θέμα θα προχωρήσει αφού διαμορφωθούν οι τελικές εισηγήσεις για τις αλλαγές που θα γίνουν στα πλαίσια της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.

Σημειώνεται ότι το θέμα αυτό υφίσταται εδώ και πολλά χρόνια, χωρίς όμως μέχρι σήμερα να έχει προσδιοριστεί το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου αναμένεται να ολοκληρωθεί.

Απαλλοτρίωση ακίνητης ιδιοκτησίας για ανέγερση σχολείων. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προχωρεί σε απαλλοτρίωση ακίνητης ιδιοκτησίας για εξυπηρέτηση των αναγκών του σε σχολεία, σε συνεργασία με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Η εν λόγω διαδικασία είναι χρονοβόρα και δύσκολη και υπάρχουν χρονικοί και οικονομικοί περιορισμοί. Πολλές φορές καταβάλλονται προσπάθειες για εξασφάλιση της γης με φιλικό διακανονισμό (αγορά), χωρίς ωστόσο αυτό να επιτυγχάνεται είτε διότι δεν συγκατατίθενται στην πώληση των τεμαχίων τους οι ιδιοκτήτες είτε διότι το αντίτιμο της πώλησης που ζητείται από τους ιδιοκτήτες υπερβαίνει κατά πολύ την εκτιμημένη αξία.

Διαπιστώθηκαν και πάλι διάφορα προβλήματα και αδυναμίες σχετικά με τις απαλλοτριώσεις, τα οποία παρά τις κοινές προσπάθειες που γίνονται μέσω συσκέψεων των συναρμόδιων Τμημάτων, καθώς και της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής, εξακολουθεί να υφίστανται.

(α) Δεδομένης της προθεσμίας των 3 ετών που προβλέπει το άρθρο 23(5) του Συντάγματος και το άρθρο 15(1) του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου για επίτευξη του σκοπού της απαλλοτρίωσης, το Υπουργείο, σε αρκετές περιπτώσεις όπου έχει γίνει απαλλοτρίωση αλλά δεν έχουν γίνει με συνεχή και συντονισμένο τρόπο ενέργειες για επίτευξη του σκοπού εντός της πιο πάνω προθεσμίας, αναγκάζεται να επιστρέψει την απαλλοτριωθείσα γη πίσω στον ιδιοκτήτη και αν κριθεί αναγκαίο την απαλλοτριώνει εκ νέου, πράγμα που συνεπάγεται επιπρόσθετες οικονομικές αποζημιώσεις.

Επισημάνθηκε ότι η επιστροφή των τεμαχίων στους ιδιοκτήτες, μετά τη λήξη των τριών ετών, σύμφωνα με το άρθρο 23 του Συντάγματος, αποτελεί υποχρέωση της Αρχής που προέβη στην απαλλοτρίωση, χωρίς να χρειάζεται να υποβάλει τέτοια απαίτηση ο ιδιοκτήτης της περιουσίας. Όπως διαπιστώθηκε το Υπουργείο δεν επιστρέφει την απαλλοτριωθείσα περιουσία, εκτός εάν ζητηθεί από τους πρώην ιδιοκτήτες. Αυτό γίνεται και στις περιπτώσεις που το σχολείο ανεγέρθηκε και παρέμειναν τεμάχια που δεν χρειάστηκαν.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη δημιουργία μητρώου απαλλοτριώσεων στο οποίο να καταχωρίζονται οι υποθέσεις ώστε να παρακολουθείται η κάθε υπόθεση και να εντοπίζονται τα τεμάχια για τα οποία πρέπει να γίνει προσφορά για επιστροφή στους πρώην ιδιοκτήτες, στην περίπτωση που παρέλθουν τα τρία χρόνια και δεν επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, τηρείται ανεπίσημο μητρώο το οποίο περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της κάθε απαλλοτρίωσης που προωθείται από το Υπουργείο, το οποίο θα καθιερωθεί ως επίσημο και θα διαμορφωθεί σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.

(β) Όπως προνοείται στον περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο, στα πλαίσια των διαδικασιών εκπόνησης των Τοπικών Σχεδίων, καθορίζονται από το Πολεοδομικό Συμβούλιο χώροι που περιλαμβάνουν συγκεκριμένα τεμάχια γης στα Τοπικά Σχέδια για ανέγερση σχολικών κτιρίων. Ακόμα και μετά την έκδοση Πολεοδομικής Άδειας στους ιδιοκτήτες, εξακολουθεί η δέσμευση της γης στο Τοπικό Σχέδιο.

Όπως αναφέρεται ωστόσο σε γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 29.6.2010, στην οποία γίνεται παραπομπή σε αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η παραμονή χώρου ως δεσμευμένου στα Τοπικά Σχέδια για τη δημιουργία σχολείου χωρίς να δημοσιευθεί απαλλοτρίωση, συνιστά ολοκληρωτικό περιορισμό, ο οποίος προσκρούει στις πρόνοιες του άρθρου 23(3) του Συντάγματος.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω το θέμα της διασφάλισης χώρων για κάλυψη μελλοντικών εκπαιδευτικών αναγκών είναι δύσκολο να επιλυθεί έχοντας υπόψη τις πρόνοιες του Συντάγματος και των χρονικών περιορισμών που τίθενται και θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια σε ανώτατο επίπεδο να εξευρεθούν συνταγματικά επιτρεπτές λύσεις.

Ιδιωτικά σχολεία και φροντιστήρια. Τα ιδιωτικά σχολεία και φροντιστήρια ιδρύονται με βάση τους περί Ιδιωτικών Σχολείων και Φροντιστηρίων Νόμους του 1971 έως 2008, σύμφωνα με τους οποίους, ένα ιδιωτικό σχολείο και φροντιστήριο για να λειτουργήσει πρέπει, αφού εγκριθεί από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, να εκδοθεί πιστοποιητικό ίδρυσης και πιστοποιητικό λειτουργίας. Με την έκδοση των συγκεκριμένων πιστοποιητικών γίνεται ταυτόχρονη καταχώριση στο μητρώο Ιδιωτικών Σχολείων ή Φροντιστηρίων καθώς επίσης και στο Βιβλίο Λειτουργίας Ιδιωτικού Σχολείου ή Φροντιστηρίου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Για να εκδοθεί το πιστοποιητικό λειτουργίας, ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να υποβάλει στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, κατάλληλα συμπληρωμένες αιτήσεις (αίτηση ίδρυσης και αίτηση λειτουργίας), επισυνάπτοντας τα απαιτούμενα έγγραφα, βεβαιώσεις, πιστοποιητικά ή/και έντυπα τα οποία περιγράφονται σε σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

(β) Ενώ, γίνεται επιθεώρηση του υπό έγκριση σχολείου και φροντιστηρίου για διαπίστωση της εγκυρότητας των υποβληθέντων εγγράφων/στοιχείων και εξακρίβωση της τήρησης των όρων για ίδρυση και λειτουργία του πριν την έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών, στη συνέχεια δεν γίνονται άλλες επιθεωρήσεις, σύμφωνα με τη δυνατότητα που παρέχει στο Υπουργείο το άρθρο 14(1) των πιο πάνω Νόμων.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια από το Υπουργείο για επιθεώρηση των σχολείων και φροντιστηρίων ετησίως σύμφωνα με τη δυνατότητα που παρέχει στο Υπουργείο το εν λόγω άρθρο των πιο πάνω Νόμων.

(γ) Δεν έχουν εκδοθεί Κανονισμοί οι οποίοι να καθορίζουν ειδικότερους όρους που πρέπει να πληρούν κάθε είδος ιδιωτικού σχολείου ή φροντιστηρίου, με βάση το άρθρο 11(2) των πιο πάνω Νόμων.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού οι όροι οι οποίοι πρέπει να πληροί ένα ιδιωτικό σχολείο και φροντιστήριο καθορίζονται από εγκυκλίους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών (ΚΥΣΑΤΣ). Σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 7 των περί Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης και Παροχής Σχετικών Πληροφοριών Κανονισμών, «η απάντηση του Συμβουλίου, θετική ή αρνητική, δίνεται γραπτώς στον αιτητή, το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της διαδικασίας συγκέντρωσης των απαραίτητων στοιχείων και εν πάση περιπτώσει όχι αργότερα από τρεις μήνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης».

Όπως διαπιστώθηκε από δειγματοληπτικό έλεγχο, τα πιο πάνω χρονικά περιθώρια στις περιπτώσεις που ελέγχθηκαν δεν τηρήθηκαν. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις αιτήσεων που λήφθηκαν το Δεκέμβριο του 2009 και δεν είχαν εξεταστεί από το Συμβούλιο μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούλιος 2010).

A. Αδυναμίες σε μελέτες και διαγωνισμούς για την ανέγερση σχολικών κτιρίων.

(α) Ανέγερση Δημοτικού Σχολείου Κωνσταντινουπόλεως στο Στρόβολο. Λόγω της μη συμπερίληψης των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας (Α.Η.Κ., Α.Τ.Η.Κ., Σ.Υ.Λ., Σ.Α.Λ.) στα σχέδια της προσφοράς για την κατασκευή του οδικού δικτύου του έργου, προέκυψαν επιπλέον εργασίες αξίας €70.000 (£41.000) και απαίτηση από τον Εργολάβο για παράταση χρόνου 4 μηνών. Το Υπουργείο, μάς πληροφόρησε ότι, παρόλο ότι οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου (ΤΥΥ) δεν είχαν έγκαιρα μελέτη από την Α.Η.Κ. και το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας, προχώρησαν στη ζήτηση προσφορών λόγω της ανάγκης λειτουργίας του σχολείου. Ο τελικός λογαριασμός του έργου οριστικοποιήθηκε τον Αύγουστο του 2009 από τις ΤΥΥ, αλλά ο Εργολάβος διαφώνησε με αυτόν και προσέφυγε στη δικαιοσύνη. Όσον αφορά την απαίτηση του Εργολάβου για παράταση χρόνου 4 μηνών, αυτή απορρίφθηκε από τον σύμβουλο επιβλέποντα Μηχανικό. Μέχρι τον Ιούνιο 2010 το θέμα εκκρεμούσε.

(β) Ανέγερση Λυκείου Αραδίππου. Με επιστολή μας τον Οκτώβριο 2008 παρατηρήσαμε ότι το έργο παρουσιάζει καθυστέρηση περίπου 5 μηνών για τη Φάση Γ' (συμβατική λήξη 7.7.2008), ενώ οι Φάσεις Α' και Β' παραδόθηκαν έγκαιρα από τον Εργολάβο. Η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) παραχώρησε παράταση χρόνου στον Εργολάβο μέχρι τις 30.11.2008, με αποζημίωση ένα κατ' αποκοπή ποσό €102.516 (£60.000), για μερική αναστολή εργασιών που δόθηκε κατά την εκτέλεση του έργου λόγω του ότι τμήμα του οδικού δικτύου που θα κατασκευαζόταν βρισκόταν εντός της περιβαλλοντικά προστατευόμενης ζώνης Φύση 2000. Παρατηρήσαμε ότι το θέμα αυτό θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη στην αρχική μελέτη από τα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα.

Σύμφωνα με τη θέση της Συντονίστριας του έργου, το Τμήμα Δασών που λάμβανε μέρος στις συσκέψεις που γίνονταν για το οδικό δίκτυο, δεν ανέφερε κάτι σχετικό για το πιο πάνω πρόβλημα, παρά μόνο 1,5 μήνα μετά την έναρξη του έργου. Παρατηρήσαμε όμως ότι, εφόσον το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος γνωστοποίησε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού από το Νοέμβριο του 2004 ότι ολοκλήρη η έκταση του Εθνικού Δασικού Πάρκου Ριζοελιάς εντάχθηκε στο Πρόγραμμα Φύση 2000, θα έπρεπε το γεγονός αυτό να ληφθεί υπόψη και στο σχεδιασμό του οδικού δικτύου.

Πέραν των πιο πάνω, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν μερίμνησε ώστε να προχωρήσει έγκαιρα με την απαλλοτριώση όσων ιδιωτικών τεμαχίων επηρεάζονταν από τη χάραξη του οδικού δικτύου, με αποτέλεσμα συγκεκριμένο τεμάχιο να επηρεάζει τη συμπλήρωσή του. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ορισμένα τεμάχια γης που βρίσκονται μέσα στα όρια του χώρου του σχολείου απαλλοτριώθηκαν παλαιότερα από το Δήμο Αραδίππου με σκοπό την κατασκευή δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων/γηπέδων. Αργότερα, ο Δήμος Αραδίππου συγκατατέθηκε για χρήση της γης από το Υπουργείο Παιδείας, παρόλο που δεν είχε τέτοιο δικαίωμα, αφού θέματα παραχώρησης, ανταλλαγής, κ.τ.λ. κρατικής γης χειρίζεται αποκλειστικά και μόνο το Υπουργικό Συμβούλιο. Τον Οκτώβριο 2009, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι η απόφαση χωροθέτησης στο συγκεκριμένο χώρο πάρθηκε μετά από απαίτηση των Τοπικών Αρχών και το οδικό δίκτυο αρχικά συμφωνήθηκε στην Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας Μαθητών. Επίσης μας ενημέρωσε ότι αποφασίστηκε η άμεση προώθηση του Έργου και παράλληλα προωθείται η διαδικασία επιστροφής των τεμαχίων που είχαν απαλλοτριωθεί από το Δήμο Αραδίππου και η εκ νέου απαλλοτριώσή τους από το Υπουργείο.

Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι το Μάιο 2010 οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου υπέβαλαν για έγκριση στην Τ.Ε.Α.Α. τον τελικό λογαριασμό του έργου ο οποίος περιλαμβάνει μεταξύ άλλων επιπλέον εργασίες αξίας €349.941 (£204.811), και αποζημίωση €102.516 (£60.000) λόγω δικαιολογημένης παράτασης χρόνου.

(γ) Αγορά Υπηρεσιών Συμβούλου Μελετητή για αναδιαμόρφωση του κτιρίου ΣΠΕΛ. Σε συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου (ΣΠΥ), που έγινε στις 27.2.2008, εξετάστηκε εισήγηση των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου (ΠΥΥ) για απευθείας ανάθεση της Μελέτης του έργου σε συγκεκριμένο Αρχιτέκτονα, έναντι ποσού €171.000. Στην εν λόγω συνεδρία, η Υπηρεσία μας διαφώνησε με την εισήγηση αυτή καθώς και με το αιτιολογικό των ΠΥΥ ότι δεν υπάρχουν άλλοι οικονομικοί φορείς στην Κύπρο ή τον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο που να μπορούν να διεκπεραιώσουν το συγκεκριμένο έργο. Αναφέρθηκε ότι η διαδικασία που ακολουθείτο για απευθείας ανάθεση σε συγκεκριμένο άτομο, παραβίαζε τις βασικές αρχές της νομοθεσίας Περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Ν12(Ι)/2006, σύμφωνα με τις οποίες οι Αναθέτουσες Αρχές οφείλουν να αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα, χωρίς διακρίσεις και να ενεργούν με διαφάνεια. Ενόψει των παρατηρήσεων της Υπηρεσίας μας, δόθηκαν οδηγίες από το ΣΠΥ στις ΠΥΥ όπως μελετηθεί το θέμα περαιτέρω και επανέλθουν τεκμηριωμένα για λήψη απόφασης.

Τον Απρίλιο 2009 το Υπουργείο μάς ενημέρωσε ότι λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας, οι ΠΥΥ και οι Τεχνικές Υπηρεσίες του επεξεργάζονται το έγγραφο με τους όρους προσφορών, ώστε να προκηρυχθεί ανοικτός διαγωνισμός. Τελικά ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε το Νοέμβριο 2009 και στις 12.4.2010 κατακυρώθηκε από το ΣΠΥ στο χαμηλότερο έγκυρο προσφοροδότη.

(δ) Ανέγερση νέου Διανέλλειου Γυμνασίου Λάρνακας – αρ. Προσφοράς Τ.Υ. 08/2009. Με επιστολή μας τον Ιούλιο 2009 εισηγηθήκαμε στον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου (ΣΠΥ) τη μη κατακύρωση της προσφοράς μέχρι να διευθετηθεί το πρόβλημα παραχώρησης ολόκληρου του οικοπέδου με την απομάκρυνση της εταιρείας που χρησιμοποιεί μέρος του, και εξηγήσαμε τα προβλήματα καθυστερήσεων και πιθανών αποζημιώσεων που ενδέχεται να προκύψουν, σε περίπτωση άρνησης ή καθυστέρησης στη μετακίνησή του. Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι δεν ικανοποιήθηκαν ούτε οι όροι που έθεσε το ΣΠΥ για κατακύρωση της προσφοράς, τελικά το Υπουργείο προχώρησε με την ανάθεση της σύμβασης. Παρατηρήσαμε ότι οι ΤΥΥ θα έπρεπε έγκαιρα, μέσα στην περίοδο των 3 ετών που είχαν στη διάθεσή τους, από την ημερομηνία έκδοσης τόσο του διατάγματος επίταξης όσο και της ημερομηνίας γνωστοποίησης της απαλλοτρίωσης που εκδόθηκαν την ίδια ημέρα, να επιλύσουν το πρόβλημα παραχώρησης ολόκληρου του οικοπέδου.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας ενημέρωσε το Δεκέμβριο 2009 ότι βρέθηκε λύση για τη μεταστέγαση της εταιρείας, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη, και ότι αν αυτή καθυστερήσει ο χώρος θα εκκενωθεί με νόμιμους τρόπους. Επίσης, συμφωνήθηκε με τον Εργολάβο η εκτέλεση του έργου σε φάσεις, η οποία ξεκίνησε στο χώρο που είναι ελεύθερος, ενώ οι εργασίες που αφορούν το χώρο που καταλαμβάνει ο ένοικος θα γίνουν σε μεταγενέστερη φάση. Παράλληλα μας ενημέρωσε ότι η απόφαση του ΣΠΥ λήφθηκε με βάση το γεγονός ότι, κατά την ημερομηνία λήψης της απόφασης, το οικόπεδο με βάση τη νομοθεσία ήταν «ελεύθερο», αφού το Υπουργείο είχε το νόμιμο δικαίωμα να απομακρύνει, ανά πάσα στιγμή, την εταιρεία από αυτό.

Εν τω μεταξύ στις 10.11.2009 η Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων του Υπουργείου ενέκρινε σημείωμα των ΤΥΥ για αλλαγή της ημερομηνίας έναρξης του έργου από 24.7.2009 σε 26.10.2009, την κατάργηση των 3 φάσεων του έργου και την ολοκλήρωσή του σε μία φάση διάρκειας 20 μηνών και την αποδοχή από τον Εργολάβο της μη διεκδίκησης οποιωνδήποτε οικονομικών απαιτήσεων για τα πιο πάνω.

Μέχρι τον Ιούνιο 2010 το θέμα απομάκρυνσης της εταιρείας βρισκόταν σε εξέλιξη, χωρίς όμως να διευθετηθεί.

B. Αδυναμίες στη διαχείριση συμβολαίων.

(α) Ανέγερση Β' Δημοτικού Σχολείου Ακρόπολης – τελικός λογαριασμός. Τον Φεβρουάριο του 2008, παρατηρήσαμε ότι με βάση το ποσό του τελικού λογαριασμού του έργου και των ενδιάμεσων πληρωμών

που ήδη πιστοποιήθηκαν, διαπιστώνετο υπερπληρωμή ύψους £43.450,97. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται πληρωμή ποσού £33.000 έναντι οικονομικής απαίτησης του Εργολάβου σε σχέση με παράταση χρόνου – αίτημα το οποίο τελικά απορρίφθηκε από την Κ.Ε.Α.Α. το Νοέμβριο 2008. Με βάση την τελευταία ημερομηνία προσωρινής παραλαβής του έργου διαπιστώθηκε επίσης ότι οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου απέστειλαν στην Κ.Ε.Α.Α. σχετικό σημείωμα για την πιο πάνω αιτούμενη παράταση χρόνου, 3 χρόνια και 8 μήνες μετά την ολοκλήρωσή του. Για το ίδιο θέμα οι σύμβουλοι μελετητές του έργου χορήγησαν χωρίς έγκριση στον Εργολάβο κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, παράταση χρόνου 296 ημερών, και μετά τη λήξη του συμβολαίου πρόσθετη παράταση 102 ημερών. Περαιτέρω ο Εργολάβος απαίτησε αποζημίωση ύψους £513.155,94, ενώ οι μελετητές ενέκριναν ποσό £175.515 και αποκοπή ποινικής ρήτρας £3.896 για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Η Τ.Ε.Α.Α. και οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου διαφώνησαν με τα πιο πάνω και παρατήρησαν ότι ο συνολικός χρόνος παράτασης που δόθηκε από τους συμβούλους ήταν αδικαιολόγητα μεγάλος ενώ εισηγήθηκαν στην Κ.Ε.Α.Α. την έγκριση αποζημίωσης ύψους £103.885,46 και αποκοπής £23.248,75 ως ποινική ρήτρα για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Ενόψει των πιο πάνω παρατηρήσαμε ότι οι σύμβουλοι ενέκριναν στον Εργολάβο αδικαιολόγητα μεγάλο χρόνο παράτασης χωρίς να ακολουθηθούν οι νενομισμένες διαδικασίες με εκ των προτέρων έγκριση των αρμοδίων οργάνων (Τ.Ε.Α.Α/Κ.Ε.Α.Α.), ενώ ο συντονισμός από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου δεν ήταν ο ενδεδειγμένος και συνέτεινε στο να αφεθούν ο Εργολάβος και οι σύμβουλοι να παρακάμπτουν τις πρόνοιες της νομοθεσίας για την ορθή διαχείριση του έργου. Λόγω των πιο πάνω αδυναμιών υπάρχει κίνδυνος τελικά το Δημόσιο να κληθεί να καταβάλει στον Εργολάβο ποσό πολύ μεγαλύτερο από αυτό που εισηγείται η Τ.Ε.Α.Α. (£103.885,46). Σημειώνεται ότι ο Εργολάβος δεν συμφώνησε ούτε με το ποσό αυτό, αλλά ούτε και με την αποκοπή της ποινικής ρήτρας (£23.248,75), και σύμφωνα με τις ενδείξεις αναμένεται ότι θα προσφύγει στη δικαιοσύνη.

(β) Παγκύπριο Λύκειο Λάρνακας. Ενίσχυση – αναβάθμιση στατικού φορέα και γενική συντήρηση. Συμβόλαιο αρ. 28/04/13 (30), ημερ. 26.7.2004. Σχετικά με έκθεση που απέστειλαν οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου στο Γενικό Λογιστή για τη μη εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων του Εργολάβου του πιο πάνω έργου και την κατάσχεση του συμβολαίου του, η Υπηρεσία μας διερεύνησε το θέμα και απέστειλε σχετική επιστολή στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου στις 7.3.2006. Από τον έλεγχο αυτό διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο αποδέκτηκε την τραπεζική εγγύηση πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου που υπέβαλε ο Εργολάβος και η οποία είχε διάρκεια 18 μήνες και έληγε με την ημερομηνία συμπλήρωσης του συμβολαίου αντί ένα μήνα μετά την τελική παραλαβή του έργου, όπως καθορίζεται στους όρους του συμβολαίου (δηλαδή διάρκεια 31 μήνες).

Επιπλέον διαπιστώθηκε ότι τόσο η τραπεζική εγγύηση πιστής εκτέλεσης όσο και η εγγύηση για την εξασφάλιση της προκαταβολής αφέθηκαν να εκπνεύσουν προτού το Υπουργείο προχωρήσει με την κατάσχεση του συμβολαίου, αφήνοντας το Δημόσιο οικονομικά εκτεθειμένο. Ως αποτέλεσμα, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που προκλήθηκε στο έργο και του μικρού όγκου εργασίας που εκτελέστηκε από τον Εργολάβο, μέχρι την ημερομηνία κατάσχεσης του συμβολαίου έγινε αποπληρωμή δύο μόνο μηνιαίων δόσεων της προκαταβολής, ενώ υπολείπεται ακόμη η αποπληρωμή ποσού περίπου £50.500 (€86.284).

Εν τω μεταξύ, τον Μάρτιο 2006 το Υπουργείο προχώρησε με την προκήρυξη νέας προσφοράς για την υπολειπόμενη εργασία του έργου, με τροποποιημένα σχέδια και προσθαφαιρέσεις κάποιων εργασιών. Τον Ιούνιο 2006 την κατακύρωσε στο χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη με τιμή £1.148.000 (€1.961.474), που είναι κατά £400.000 (€683.440) περίπου ψηλότερη από την υπολειπόμενη εργασία της κατασχεθείσας προσφοράς.

Τον Ιούνιο του 2006 ο Εργολάβος κατέθεσε αγωγή στο Δικαστήριο απαιτώντας από το Υπουργείο αποζημιώσεις ύψους £805.242 (€1.375.838) για ισχυριζόμενη μη πληρωθείσα εκτελεσθείσα εργασία και συνεπαγόμενα έξοδα τόκων και χρηματοδότησης, καθώς και γενικές αποζημιώσεις για την κατάσχεση του έργου και νόμιμο τόκο. Το Υπουργείο με επιστολή του στις 6.12.2006 κάλεσε τον Εργολάβο, σύμφωνα με τον Κανονισμό 26(3) της ΚΔΠ 115/2004, να καλύψει εντός έξι ημερών τη ζημία που υπέστη το δημόσιο,

που εκτιμήθηκε στις £199.466,59 (€340.809). Ο Εργολάβος, με επιστολή του δικηγόρου του στις 20.12.2006, απέρριψε την απαίτηση του Υπουργείου, και ως εκ τούτου το θέμα παραπέμφθηκε τον Απρίλιο του 2007, στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για λήψη δικαστικών ή άλλων μέτρων εναντίον της εταιρείας. Ο Γενικός Εισαγγελέας προχώρησε με την καταχώριση αγωγής στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας για επιστροφή του πιο πάνω ποσού των £199.466,59 (€340.809) από τον Εργολάβο στο Υπουργείο Παιδείας. Στη συνέχεια, το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας επικύρωσε το Φεβρουάριο του 2008 την παραπομπή της επίλυσης των διαφορών σε Διαιτησία.

Στις 23.2.2010 εκδόθηκε η απόφαση της Διαιτησίας σύμφωνα με την οποία θα πρέπει το Υπουργείο να πληρώσει στον Εργολάβο το ποσό των £955.251 (€1.632.144), που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων επιπλέον εργασίες £567.557 (€969.728), αποζημιώσεις λόγω τερματισμού και κατάσχεσης του έργου £25.789 (€44.064) και έξοδα τόκων και χρηματοδότησης £207.946 (€355.296). Επιπλέον θα πρέπει το Υπουργείο να καταβάλει δικηγορικά έξοδα και μέρος της αμοιβής του Διαιτητή. Σύμφωνα με το σκεπτικό της απόφασης του Διαιτητή, η κυβερνητική πλευρά δεν του υπέβαλε οποιαδήποτε εμπεριστατωμένη ανάλυση, όπως επίσης υπήρχαν αντιφάσεις στα έγγραφα που υπέβαλε σ' αυτόν. Περαιτέρω ο Διαιτητής θεώρησε ότι όλες οι καθυστερήσεις αποτελούν ευθύνη του Υπουργείου, ως Εργοδότη του έργου. Στην απόφαση του Διαιτητή δεν αναφέρεται οτιδήποτε σχετικά με την αποπληρωμή του υπόλοιπου ποσού της προκαταβολής των £50.500 (€86.284) από τον Εργολάβο. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ανησυχητικό το γεγονός ότι ο Διαιτητής στην απόφαση του φαίνεται να έλαβε υπόψη του μόνο τις απαιτήσεις του Εργολάβου.

Όπως πληροφορηθήκαμε μετά από αίτημα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ο Γενικός Εισαγγελέας προτίθεται να υποβάλει αίτηση παραμερισμού της απόφασης του Διαιτητή.

(γ) Τελικοί Λογαριασμοί Συμβολαίων Σχολικών Κτιρίων. Από έλεγχο που διενεργήθηκε το 2005 σε συμβόλαια έργων των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου (ΤΥΥ) που ολοκληρώθηκαν και παραλήφθηκαν, διαπιστώθηκε σοβαρή καθυστέρηση στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι η καθυστέρηση οφείλεται κυρίως στους αποσπασμένους εκπαιδευτικούς που αποχώρησαν από την Υπηρεσία και στους οποίους είχαν ανατεθεί τα έργα αυτά, και της καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην υποβολή τους από τους Εργολάβους και την εξέτασή τους από τους συμβούλους επιμετρητές ποσοτήτων.

Μέχρι τον Ιούνιο 2008, παρόλο που υποβλήθηκαν για έλεγχο αρκετοί λογαριασμοί, εξακολουθούσε να εκκρεμεί η διευθέτηση αρκετών άλλων, μερικοί από τους οποίους για έργα που συμπληρώθηκαν αρκετά χρόνια προηγουμένως. Τον Απρίλιο 2009, το Υπουργείο μάς πληροφόρησε ότι τελικά υποβλήθηκαν όλοι οι καθυστερημένοι λογαριασμοί και προωθούνται οι ανάλογες ενέργειες στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Τ.Ε.Α.Α.) για έγκριση.

Παρά ταύτα μέχρι τον Ιούνιο 2010, εξακολουθούσαν να παρατηρούνται αρκετές καθυστερήσεις στην ετοιμασία και το κλείσιμο των λογαριασμών, κάτι που αποτελεί παρατήρηση και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου. Σύμφωνα με τις ΤΥΥ, το πρόβλημα προέρχεται κυρίως από την καθυστέρηση στην ετοιμασία τους από τους ιδιώτες συμβούλους, την ελλιπή στελέχωση των Τεχνικών Υπηρεσιών και τις διαδικασίες της Τ.Ε.Α.Α.. Θέση της Υπηρεσίας μας είναι ότι θα πρέπει οι λογαριασμοί να διευθετούνται έγκαιρα, σύμφωνα με τις πρόνοιες των συμβολαίων, ώστε να αποφεύγεται ο κίνδυνος οι Εργολάβοι να απαιτούν αποζημιώσεις για την καθυστέρηση στη διευθέτησή τους και τις οφειλόμενες πληρωμές σε αυτούς.

Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου (Μ.Ε.Ε.). Ενώ η Μ.Ε.Ε. συστάθηκε στο τέλος του 2001 για τη διεξαγωγή ελέγχων των τεχνικών έργων, μέχρι σήμερα δεν υπάρχει οργανωτική διάρθρωση, οργανικές θέσεις και σχέδια υπηρεσίας. Τον Ιούνιο 2010 ο Κλάδος Υπαλλήλων των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου (Κ.Υ.Τ.Υ.Υ.) με επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου (Γ.Δ.) αμφισβήτησε το ρόλο της Μ.Ε.Ε. όπως ασκείται σήμερα και υποστήριξε ότι ο έλεγχος γίνεται από ακατάλληλα άτομα κατά τρόπο που καταδεικνύει έλλειψη εμπιστοσύνης στις Τεχνικές Υπηρεσίες (Τ.Υ.). Μετά από παράκληση της Γ.Δ., στις 14.7.2010 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη, όπου η Υπηρεσία μας εξέφρασε τις απόψεις και εισηγήσεις της για

τον τρόπο διευθέτησης των προβλημάτων. Μεταξύ άλλων η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι υπό τις περιστάσεις το παρόν καθεστώς λειτουργίας της Μ.Ε.Ε. είναι αποδεκτό και ότι κατά την άποψή μας τα άτομα που εργάζονται στη Μ.Ε.Ε. κατέχουν τα απαιτούμενα προσόντα.

Τόσο η Γ.Δ. του Υπουργείου όσο και ο Κ.Υ.Τ.Υ.Υ. αποδέχτηκαν τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, με σκοπό την πιο εύρυθμη λειτουργία της Μ.Ε.Ε. και των Τ.Υ. του Υπουργείου.

Έλεγχος των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Δημοκρατίας. Στόχος του ελέγχου ήταν η αξιολόγηση της συμμόρφωσης των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου (ΤΥΥ) με τους σχετικούς νόμους, κανονισμούς, εγκυκλίους και εσωτερικές διαδικασίες καθώς και ο εντοπισμός αδυναμιών και η διατύπωση εισηγήσεων για βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Από τον έλεγχο, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των ΤΥΥ παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες και δεν διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, τους κανονισμούς καθώς και τις διαδικασίες και δεν βοηθά στην ομαλή, αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία των Τεχνικών Υπηρεσιών. Επιπλέον προέβη σε αριθμό συστάσεων για κάθε τομέα εργασίας των Τεχνικών Υπηρεσιών, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και η αξιοπιστία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, και τόνισε τη σημασία λήψης άμεσων μέτρων για αντιμετώπιση των κινδύνων που υπάρχουν. Προς το σκοπό αυτό καθορίστηκε Συμφωνημένο Σχέδιο Δράσης για υλοποίηση των συγκεκριμένων συστάσεων, το οποίο παρακολουθείται από την ΥΕΕ. Από νέο έλεγχο της ΥΕΕ που διεξήχθη στις 12 και 13.1.2010, διαπιστώθηκε ότι παρόλο που μέρος του Σχεδίου Δράσης υλοποιήθηκε, εν τούτοις μεγάλος αριθμός συστάσεων παραμένει σε εκκρεμότητα.

Τα ευρήματα της πιο πάνω έρευνας που έγινε από την ΥΕΕ επιβεβαιώνουν τα ευρήματα των ελέγχων της Υπηρεσίας μας που έγιναν τα τελευταία χρόνια για τις ΤΥΥ, και τα οποία παρουσιάζονται στις αντίστοιχες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας.

Δημιουργία Φορέα Σχολικών Κτιρίων. Σε σχέση με το θέμα αυτό και για την αντιμετώπιση των σοβαρών χρόνιων αδυναμιών που παρατηρούνται στις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου (ΤΥΥ), το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε σε συνεδρία του στις 27.2.2008 τα ακόλουθα:

- (i) Να εγκρίνει την ενίσχυση των ΤΥΥ με την άμεση δημιουργία αριθμού μόνιμων θέσεων, σε ειδικότητες και επίπεδα που θα χρειαστούν ούτως ή άλλως, είτε αυτές παραμείνουν στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού είτε ενταχθούν στο Τμήμα Δημοσίων Έργων ή σε νέο Τμήμα Δημοσίων Κτιρίων.
- (ii) Να εγκρίνει την άμεση ενίσχυση των ΤΥΥ με πρόσθετο έκτακτο προσωπικό.
- (iii) Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να δώσει οδηγίες στο Διευθυντή Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού να εκπονήσει, εντός έξι μηνών, μελέτη σε συνεργασία με όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, με την οποία να καταγράφονται όλες οι νομοθετικές και θεσμικές αλλαγές και άλλες ενέργειες που απαιτούνται για μεταφορά μεσοπρόθεσμα του προσωπικού των ΤΥΥ στο Τμήμα Δημοσίων Έργων ή σε νέο Τμήμα Δημοσίων Κτιρίων. Στη συνέχεια η μελέτη να εξεταστεί από την αρμόδια υπουργική επιτροπή που συστάθηκε για το θέμα αυτό και μετά ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού να υποβάλει νέα Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη τελικών αποφάσεων.
- (iv) Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να εξεύρει και διαθέσει τις απαιτούμενες πιστώσεις για τα (i) και (ii) πιο πάνω.

Από έλεγχο που έγινε τον Ιούνιο 2010 διαπιστώθηκε ότι το θέμα δημιουργίας και πλήρωσης αριθμού μόνιμων θέσεων προχωρεί με γρήγορο ρυθμό. Αναφορικά με τη μεταφορά του προσωπικού των ΤΥΥ είτε στο Τμήμα Δημοσίων Έργων είτε σε νέο Τμήμα Δημοσίων Κτιρίων, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 23.3.2009, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού έχει την άποψη ότι, η καλύτερη λύση, υπό τις περιστάσεις, είναι η παραμονή των ΤΥΥ στο Υπουργείο Παιδείας και η ενίσχυσή τους, με καλύτερη οργάνωση και αξιοποίηση του υφιστάμενου προσωπικού και εισαγωγή κοινών κριτηρίων απόδοσης, ώστε να διασφαλιστεί η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών από όλες τις ξεχωριστές δομές.

Πολιτιστικές Υπηρεσίες

Εκτέλεση Προϋπολογισμού.

Ο Προϋπολογισμός αυξήθηκε από €23,8 εκ. το 2008 σε €46,7 εκ. το 2009, δηλαδή το ποσό σχεδόν διπλασιάστηκε, από το οποίο όμως έμεινε αδαπάνητο ποσοστό 34%, σε σχέση με 15% το προηγούμενο έτος. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ο Προϋπολογισμός ετοιμάζεται με τρόπο που να συνάδει με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Σημειώνεται ότι από τον Προϋπολογισμό των €46,7 εκ. το 2009, ποσό ύψους €25 εκ. αφορούσε στο Μέγαρο Πολιτισμού, προς το οποίο παραχωρήθηκε ποσό ύψους €11,5 εκ. (βλέπε παράγραφο «Πολιτιστική υποδομή» πιο κάτω).

Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτιστικής Ανάπτυξης (€1,9 εκ.). Ενώ το Μνημόνιο του Προϋπολογισμού, που αφορά στο «Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτιστικής Ανάπτυξης», αναφέρεται σε συγκεκριμένα έργα, εντούτοις, δεν καθορίζεται σ' αυτό το προϋπολογιζόμενο κόστος για το καθένα και δεν υπάρχει περιγραφή του είδους των δαπανών για κάθε έργο ξεχωριστά, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού για κάθε έργο. Σημειώνεται ότι, από τον έλεγχο του Κονδυλίου, για κάποια από αυτά τα έργα καλύπτονται κτιριακές δαπάνες ενώ για άλλα καλύπτονται λειτουργικά έξοδα.

Πολιτιστική υποδομή. Για το Κονδύλι αυτό, που προοριζόταν να καλύψει δαπάνες για την υλοποίηση έργων που έχουν ως στόχο τη δημιουργία πολιτιστικής υποδομής, είχε γίνει αρχική πρόνοια ύψους €27,0 εκ. και δαπανήθηκαν €11,8 εκ. ή ποσοστό 44%.

Το μεγαλύτερο ποσό της πρόνοιας ύψους €25 εκ. αφορούσε στο κτιριολογικό πρόγραμμα και στον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό για το Μέγαρο Πολιτισμού που θα ανεγερθεί από το Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου. Το ποσό που τελικά παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα Πολιτισμού ανήλθε στα €11,5 εκ. και περιλαμβάνει και λειτουργικά έξοδα.

Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι η παραχώρηση της χορηγίας στο Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου γίνεται χωρίς να παρακολουθείται η οικονομική διαχείριση του Ιδρύματος (π.χ. δεν υποβλήθηκαν οικονομικές καταστάσεις από το 2005 που ιδρύθηκε) ούτε και η πρόοδος σε ότι αφορά στην ανέγερση του Μεγάλου Πολιτισμού.

Χορηγήσεις σε Πολιτιστικούς Φορείς και Άτομα για Πολιτιστικές Δραστηριότητες.

Το ποσό που αρχικά εγκρίθηκε στον Προϋπολογισμό ήταν €5,2 εκ. και αυξήθηκε σε €6,2 εκ. με Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό, όσο δηλαδή και η συνολική δαπάνη (€6,2 εκ.).

(α) Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεση μας για το 2008, η περίοδος εφαρμογής του υπό αναφορά προγράμματος, που είχε εγκριθεί από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, έληξε στις 31.12.2007, χωρίς να έχει εγκριθεί νέο μέχρι σήμερα. Σημειώνεται ότι για κρατικές ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ο κανόνας μπορεί να εφαρμοστεί μόνο για 3 χρόνια και ήδη το 2010 είναι το τελευταίο έτος εφαρμογής του.

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις φορέων των οποίων οι επιχορηγήσεις που εισέπραξαν ξεπέρασαν το ανώτατο όριο των €200.000 για 3 χρόνια, το οποίο έχει τεθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τις κρατικές ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

(β) Για το 2009 εφαρμόστηκαν τέσσερα προγράμματα επιχορηγήσεων για δραστηριότητες/προγράμματα/εκδηλώσεις στον τομέα του πολιτισμού για ορισμένα από τα οποία διαπιστώθηκε ότι έγιναν αποδεκτές εκπρόθεσμες αιτήσεις ή σε κάποιες περιπτώσεις, παρόλο ότι δεν είχαν υποβληθεί αιτήσεις, οι ενδιαφερόμενοι επιχορηγήθηκαν.

(γ) Ενώ καθορίστηκαν συγκεκριμένα κριτήρια για τον καθορισμό του ύψους του ποσού των επιχορηγήσεων καθώς επίσης και για το σύστημα/τρόπο αξιολόγησης, εντούτοις αυτά δεν τηρήθηκαν σε όλες τις περιπτώσεις.

(δ) **Εκ των υστέρων έλεγχος.** Μετά από σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες έθεσαν από το 2008 ως προϋπόθεση για καταβολή χορηγίας, την προσκόμιση από τους αιτητές

εξελεγμένου οικονομικού απολογισμού κάθε δραστηριότητας και κατάσταση με τα ποσά που εισπράχθηκαν από άλλους χορηγούς και από εισιτήρια.

Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, σε ορισμένες περιπτώσεις η πιο πάνω προϋπόθεση είτε δεν τηρήθηκε ή τα στοιχεία που υποβλήθηκαν δεν λήφθηκαν υπόψη στον καθορισμό του ύψους της επιχορήγησης.

Οικονομική ενίσχυση “Εργατών του Πνεύματος και της Τέχνης που δυσπραγούν”– Παραχώρηση μηνιαίου κατά χάριν χορηγήματος. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει καθιερώσει εδώ και αρκετά χρόνια το πιο πάνω σχέδιο, το οποίο αποσκοπεί στην οικονομική ενίσχυση «Εργατών του Πνεύματος και της Τέχνης που δυσπραγούν» μέσω της παραχώρησης μηνιαίου χορηγήματος που ανέρχεται στα €515. Για το 2009 παραχωρήθηκε συνολικά ποσό €667.440 σε 108 άτομα.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα κριτήρια διευρυνθούν, έτσι ώστε να τεκμηριώνεται ότι τα άτομα που επιλέγονται είναι άτομα που αφενός δυσπραγούν και αφετέρου έχουν αποδεδειγμένα προσφέρει στα πολιτιστικά δρώμενα. Εισηγήθηκε επίσης όπως η απόφαση για συμπερίληψη στον κατάλογο δικαιούχων γίνεται από επιτροπή και όχι μόνο ένα λειτουργό των Πολιτιστικών Υπηρεσιών.

Κρατική Πινακοθήκη.

(α) Αποθήκη Πινακοθήκης. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η μετατροπή του κτιρίου ΣΠΕΛ ώστε να αποτελέσει επέκταση της Κρατικής Πινακοθήκης εκκρεμεί από το 2001, και, ενόσω παραμένει άλυτο το θέμα του κλιματισμού και της υγρασίας, τα έργα τέχνης κινδυνεύουν να υποστούν ζημιές.

Στις 17 Νοεμβρίου 2009 προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για την παροχή υπηρεσιών συμβούλων αρχιτέκτονα, πολιτικού μηχανικού, ηλεκτρολόγου, μηχανολόγου μηχανικού και επιμετρητή ποσοτήτων (αρ. ΤΥ163/2009), με σκοπό την επιλογή της ομάδας συμβούλων μελετητών για τη μελέτη και επίβλεψη της αναδιαμόρφωσης του κτιρίου ΣΠΕΛ, ούτως ώστε αυτό να αποτελέσει δεύτερο παράρτημα της Κρατικής Πινακοθήκης. Η κατακύρωση έγινε στις 27.4.2010, εντούτοις μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Αύγουστος 2010) οι εργασίες δεν είχαν αρχίσει και ζητήσαμε ενημέρωση για τους λόγους που καθυστερεί η έναρξη των εργασιών.

(β) Διαδικασία δανεισμού έργων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ημερ. 14.3.2007, η πολιτική δανεισμού έργων της κρατικής συλλογής σύγχρονης Κυπριακής τέχνης αναθεωρήθηκε και, βάσει της νέας πολιτικής, (α) οι δικαιούχοι για παραχώρηση έργων τέχνης επί δανείω καθορίζονται ως εξής: Προεδρικό Μέγαρο, Γραφεία Υπουργών και Γενικών Διευθυντών, Πρεσβείες της Κύπρου και Πρεσβευτικές κατοικίες στο εξωτερικό και Γραφεία Επιτρόπου και Μόνιμου Αντιπροσώπου της Κύπρου στις Βρυξέλλες και (β) θα ζητηθεί η επιστροφή των έργων που βρίσκονται επί δανείω σε μη δικαιούχα Τμήματα.

Παρόλο που η εγκύκλιος αναφέρει ότι η νέα πολιτική θα είχε άμεση εφαρμογή και η διαδικασία δανεισμού έργων σε Τμήματα και Υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονται στον πιο πάνω κατάλογο θα τερματιζόταν άμεσα, και παρόλο που το Υπουργείο μάς πληροφόρησε ότι η πολιτική δανεισμού ακολουθείται πιστά σε ότι αφορά στα δικαιούχα Τμήματα, με εξαίρεση κάποιες περιπτώσεις που χρήζουν ειδικής αντιμετώπισης (π.χ. τα νέα γραφεία της Κυπριακής Προεδρίας της Ε.Ε.), διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να γίνεται δανεισμός έργων σε μη δικαιούχους.

Όσον αφορά στο σκέλος της νέας πολιτικής που αφορά στην επιστροφή των έργων που βρίσκονται επί δανείω σε μη δικαιούχα Τμήματα, διαπιστώνεται ότι αυτή ακόμη να εφαρμοστεί, λόγω, όπως πληροφορηθήκαμε, έλλειψης χώρου στέγασης των έργων που αναμένεται να επιστραφούν, πρόβλημα το οποίο το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αναμένει ότι θα εκλείψει με την μετατροπή του κτιρίου ΣΠΕΛ.

(γ) Αγορά έργων τέχνης.

(i) Διαπιστώθηκε ότι κατά το 2009, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, αγοράστηκε αριθμός έργων τέχνης, από τα οποία τα περισσότερα τοποθετήθηκαν στην αποθήκη (κτίριο ΣΠΕΛ), με ακατάλληλο τρόπο, λόγω έλλειψης χώρου, και σε ακατάλληλες συνθήκες.

Κατά τη διάρκεια του έτους αγοράστηκαν, σύμφωνα με το κονδύλι δαπανών και την Ετήσια Έκθεση 2009 του

Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, 50 έργα τέχνης, αξίας €249.821, ενώ σύμφωνα με το μηχανογραφημένο μητρώο έργων τέχνης, 62 έργα τέχνης αξίας €228.797. Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως εντοπιστούν οι διαφορές και ενημερωθεί το μητρώο, εάν αυτό χρήζει ενημέρωσης.

(δ) Συντήρηση έργων τέχνης. Η συντήρηση των έργων, η οποία άρχισε το 2007, μετά την κατακύρωση σχετικής προσφοράς, η οποία έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί πριν τις 27.12.2008, δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Αύγουστος 2010). Το σχετικό συμβόλαιο αφορά σε 105 ζωγραφικά έργα που βρίσκονται στην Κρατική Πινακοθήκη και την αποθήκη (κτίριο ΣΠΕΛ). Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου είχαν παραδοθεί συντηρημένα 78 έργα και εκκρεμούσαν άλλα 27.

Όσον αφορά στα υπόλοιπα έργα, τα οποία ανέρχονται σε περίπου 3.000, δεν έχουν γίνει οποιεσδήποτε διαδικασίες για εξακρίβωση των αναγκών συντήρησής τους. Όπως αναφέρεται στην απαντητική επιστολή του Υπουργείου προς την Υπηρεσία μας, ημερ. 14.5.2010, αναμένονται απόψεις από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου όσον αφορά στον μηχανισμό αξιολόγησης των εργασιών συντήρησης.

(ε) Φυσική καταμέτρηση. Σύμφωνα με την απαντητική επιστολή του Υπουργείου, ημερ. 14.5.2010, η φυσική καταμέτρηση των έργων της Κρατικής Πινακοθήκης και της αποθήκης στο κτίριο ΣΠΕΛ διενεργήθηκε το Μάρτιο του 2009 και το Μάιο 2010.

Από το 2009, τέθηκαν σε ισχύ δύο τύποι εγγράφων, ένα για Κυβερνητικά Τμήματα στην Κύπρο και ένα για τις Πρεσβείες της χώρας μας στο εξωτερικό, με τα οποία ζητείται επιβεβαίωση της κατοχής και της καλής φυσικής κατάστασης των έργων που βρίσκονται υπό δανεισμό, και, σε περίπτωση μη ανταπόκρισης, μέσα σε έξι μήνες θα λαμβάνονται μέτρα απόσυρσης των έργων. Όπως πληροφορηθήκαμε, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Αύγουστος 2010), από τις 42 Διπλωματικές Υπηρεσίες στο εξωτερικό απάντησαν οι 33 (η προθεσμία έληξε στις 9.11.2009), ενώ τα περισσότερα Κυβερνητικά Τμήματα εντός Κύπρου έχουν ανταποκριθεί. Ωστόσο δεν έχει ετοιμαστεί σχετική κατάσταση για σκοπούς παρακολούθησης της ανταπόκρισης από τους δανειζόμενους.

Όπως μας ανέφερε επίσης το Υπουργείο, για όσα Κυβερνητικά Τμήματα δεν ανταποκρίθηκαν, θα διεξαγόταν επιτόπιος αιφνιδιαστικός έλεγχος εντός του 2010 πράγμα που δεν είχε γίνει μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου.

Επισημάνσαμε ότι πρέπει να γίνεται φυσική καταμέτρηση, η οποία να συμπεριλαμβάνει και τα έργα επί δανείω στην Κύπρο, τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, έστω και δειγματοληπτικά (αλλά με τρόπο που να καλύπτονται όλα τα έργα σε περίοδο δύο-τριών ετών). Σημειώνεται ότι η πιο πάνω διαδικασία εξασφάλισης βεβαιώσεων από τα Κυβερνητικά Τμήματα στην Κύπρο δεν μπορεί να αντικαταστήσει τη φυσική καταμέτρηση, η οποία θεωρείται αναγκαίο να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι αναμένεται μετά τη φυσική καταμέτρηση, να διερευνώνται έγκαιρα όλες οι περιπτώσεις απώλειας έργων και να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, τα οποία θα πρέπει να προαποφασιστούν και προκαθοριστούν.

Ίδρυμα Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου. Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες δεν φαίνεται να ασκούν ικανοποιητικό έλεγχο επί των οικονομικών καταστάσεων που στέλλονται από το Ίδρυμα, για σκοπούς ορθού και αντικειμενικού ύψους επιχορήγησης προς αυτό. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, ενώ για το 2009 το Ίδρυμα εισέπραξε συνολικά €3.409.468 από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες, εντούτοις οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος παρουσιάζουν έσοδα €3.154.495.

Επίσης, παρόλο που το 2009, το Ίδρυμα επιχορηγήθηκε με διάφορα ποσά π.χ. για το Φεστιβάλ Κύπρια (€62.200) και για τη λειτουργία θερινής σχολής (€32.000), εντούτοις στις οικονομικές καταστάσεις του δεν συμπεριλήφθηκαν οποιαδήποτε σχετικά έσοδα.

Κυπριακή Βιβλιοθήκη.

Στέγαση.

Μέχρι τη μεταστέγαση της Βιβλιοθήκης σε νέο κτίριο, έχει ενοικιαστεί αποθηκευτικός χώρος στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου για περίοδο επτά χρόνων από 1.11.2006, όπου μεταφέρθηκαν όλα τα βιβλία από το κτίριο της ΣΠΕΛ καθώς και από τα πρώην γραφεία του Συμβουλίου Ιστορικής Μνήμης

Αγώνα ΕΟΚΑ 1955-59. Στον ίδιο χώρο έχει δημιουργηθεί και εργαστήριο για συντήρηση βιβλίων και περιοδικών.

Επίσης, έχει ενοικιαστεί το κτίριο της Βιβλιοθήκης Φανερωμένης για περίοδο 15 χρόνων από 1.5.2006, χώρος ο οποίος άρχισε να χρησιμοποιείται ως αναγνωστήριο από τον Απρίλη του 2009, ενώ αναμένεται να ενοικιαστεί χώρος απέναντι από την εκκλησία της Φανερωμένης, όπου θα μεταφερθεί προσωπικό από τη Βιβλιοθήκη Φανερωμένης και συλλογές δωρεών βιβλίων που τώρα βρίσκονται στην αποθήκη, με επακόλουθο η Βιβλιοθήκη να στεγάζεται πλέον σε τέσσερεις χώρους.

(α) Παρά τις πιο πάνω διευθετήσεις, εξακολουθεί να υπάρχει πρόβλημα στεγαστικού χώρου για τη Βιβλιοθήκη.

(β) Παρουσιάζονται προβλήματα εξαιτίας της στέγασης της Βιβλιοθήκης σε διαφορετικούς χώρους (η δανειστική βιβλιοθήκη στεγάζεται στην Πλατεία Ελευθερίας, η βιβλιοθήκη αναφοράς στο κτίριο της Βιβλιοθήκης Φανερωμένης και το εργαστήριο συντήρησης στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου) και οι χρήστες αναγκάζονται να προστρέχουν σε δύο χώρους της Βιβλιοθήκης για ένα θέμα που τους ενδιαφέρει.

(γ) Δεν υπάρχει αναγνωστήριο στη δανειστική βιβλιοθήκη, λόγω έλλειψης χώρου.

(δ) Δεν υπάρχει χώρος για εγκατάσταση του αναγκαίου εξοπλισμού για αξιοποίηση των εποπτικών μέσων που διαθέτει η Βιβλιοθήκη τα οποία δεν έχουν καταγραφεί σε κατάλογο ακόμα.

Μηχανογράφηση μητρώου βιβλιοθήκης. Η μηχανογράφηση, η οποία άρχισε το 1996, συνεχίζεται μέχρι σήμερα και δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί στο εγγύς μέλλον. Λόγω της συνεχιζόμενης μηχανογράφησης, εκκρεμεί η βελτίωση του συστήματος δανεισμού βιβλίων και η διενέργεια φυσικής καταμέτρησης. Σημειώνεται ότι δεν έχει μηχανογραφηθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2010) κανένα περιοδικό με αποτέλεσμα αυτά να μην είναι προσβάσιμα στους χρήστες.

Ασφάλεια κτιρίων. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου σε έκθεσή της ημερ. 16.2.2010, σημειώνει αδυναμίες στην ασφάλεια του κεντρικού κτιρίου της Βιβλιοθήκης (δεν υπάρχει σύστημα πυρόσβεσης ούτε κατάλληλοι έξοδοι ασφαλείας).

Επίσης, θέμα πυρασφάλειας φαίνεται να προκύπτει και στο κτίριο της Βιβλιοθήκης Φανερωμένης, αφού δεν υπάρχει σύστημα πυρόσβεσης ούτε και έξοδος κινδύνου για άτομα με αναπηρίες.

Συντήρηση. Όπως επισημαίνει η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου σε έκθεσή της, ημερ. 15.12.2009, εκκρεμεί η συντήρηση και ανάρτηση των βιβλίων που μεταφέρθηκαν στην αποθήκη που βρίσκεται στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου, με κίνδυνο την οριστική καταστροφή τους.

Επίσης, στην αποθήκη υπάρχουν παλαιά βιβλία ιστορικής αξίας τα οποία χρειάζονται συντήρηση ή/και δεν έχουν καταγραφεί και παραμένουν σε κιβώτια λόγω ανυπαρξίας χώρου.

Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών

Ερευνητικά προγράμματα.

Καθυστερήσεις στη συμπλήρωση ερευνητικών προγραμμάτων. Παρατηρήθηκαν και πάλι καθυστερήσεις στη συμπλήρωση ερευνητικών προγραμμάτων, για κάποια των οποίων τα συμβόλαια έληξαν αρκετά χρόνια πριν. Συγκεκριμένα, κατά το 2009 προγραμματίστηκαν 15 εκδόσεις (2008:11) από τις οποίες εκδόθηκαν οι 5 (2008:2) ενώ εκδόθηκε και μία (2008:μία) που δεν είχε προγραμματισθεί.

Ένας από τους λόγους για τους οποίους παρατηρούνται οι καθυστερήσεις αυτές είναι ότι ο χρόνος καταβολής των αμοιβών των εξωτερικών ερευνητών προκαθορίζεται στα συμβόλαια, αντί αυτός να συνάδει απαραίτητως με την πρόοδο της έρευνας, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν οικονομικά κίνητρα για έγκαιρη παράδοση των προγραμμάτων τους.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού μας πληροφόρησε ότι, τουλάχιστον για την περίοδο από τις 15 Νοεμβρίου 2008 και μετά που διορίστηκε Διευθυντής στο Κέντρο, καμιά αμοιβή δεν έχει καταβληθεί σε εξωτερικούς συνεργάτες και καμιά άλλη δαπάνη δεν έγινε για τα ερευνητικά τους προγράμματα στις περιπτώσεις που παρατηρήθηκε ότι δεν υπήρξε η αναμενόμενη πρόοδος.

Αντισταθμιζόμαστε ότι είναι δύσκολο να επιβληθούν πλέον κυρώσεις και να ασκηθούν πιέσεις για συμβόλαια που έληξαν αρκετά χρόνια πριν, κυρίως λόγω των αδυναμιών που είχαν τα παλαιά συμβόλαια. Το Κέντρο μας ανέφερε ότι με τα νέα συμβόλαια που εφαρμόστηκαν στα ερευνητικά προγράμματα που υπογράφηκαν μετά το 2010 αναμένεται ότι θα εξαλειφθούν οι όποιες αδυναμίες εντοπίστηκαν προηγουμένως και θα υπάρξει βελτίωση.

Βιβλιοθήκη.

(α) Μητρώα βιβλιοθήκης. Στις προηγούμενες εκθέσεις μας αναφέραμε ότι, λόγω αδυναμιών που υπήρχαν στην τήρηση του μητρώου βιβλιοθήκης και στο σύστημα δανεισμού πριν από το 1996, πολλά βιβλία πιθανόν να μην καταχωρίστηκαν, ή να δανείστηκαν και να μην επιστράφηκαν. Μερικά βιβλία ενδεχομένως να είναι ανεκτίμητης ιστορικής αξίας.

Κατά το 2001 άρχισε συστηματική φυσική καταμέτρηση, η οποία σταμάτησε τον Ιούνιο του 2003 χωρίς να ολοκληρωθεί, κατά την οποία δεν εντοπίστηκε αριθμός βιβλίων, ενώ διαπιστώθηκαν διπλές καταχωρίσεις, λανθασμένες καταχωρίσεις περιοδικών ως βιβλίων, καθώς και μη καταχώριση των βιβλίων/περιοδικών που δωρήθηκαν στο Πανεπιστήμιο Κύπρου το 1989.

Όπως πληροφορηθήκαμε από λειτουργούς του Κέντρου, ασφαλή συμπεράσματα για τα βιβλία που δεν εντοπίστηκαν θα εξαχθούν μετά την πλήρη μηχανογράφηση-ταξινόμηση-ταξιθέτηση της βιβλιοθήκης με βάση το νέο αναβαθμισμένο βιβλιοθηκονομικό σύστημα, η οποία δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2010).

(β) Μητρώο δανεισμού. Σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανονισμούς λειτουργίας του Κέντρου, η διάρκεια δανεισμού ενός βιβλίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 40 μέρες εκτός εάν ο χρόνος ανανεωθεί και επίσης κανένας ερευνητής δεν μπορεί να δανειστεί πάνω από 30 βιβλία. Διαπιστώθηκε ότι οι πιο πάνω κανονισμοί σε αρκετές περιπτώσεις δεν τηρήθηκαν.

4.56 ΤΑΜΕΙΟ "Α"

Λειτουργία του Ταμείου. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού με επιστολή του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 26.9.2008, εισηγήθηκε όπως το Ταμείο Α' καταστεί ανενεργό και ισχύσει ο ίδιος τρόπος τήρησης στοιχείων και πληρωμών όπως και για τις άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης από Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ώστε να μειωθεί το διοικητικό κόστος για την ετοιμασία οικονομικών καταστάσεων και τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών του Ταμείου. Το Υπουργείο Οικονομικών με την απαντητική επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 22.12.2008, συμφώνησε με την εισήγηση με την προϋπόθεση ότι, πριν τις οποιοσδήποτε ενέργειες για κατάργηση του Ταμείου Α', διευθετηθεί σύσκεψη μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

Εν τω μεταξύ, μετά από συνεννόηση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού με το Υπουργείο Οικονομικών, το Ταμείο έχει στην πράξη καταστεί ανενεργό αφού στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για το 2010 περιλήφθηκαν κονδύλια για κάλυψη των πληρωμών του Ταμείου, οι οποίες προηγουμένως γίνονταν απευθείας από αυτό.

Ενοικίαση κτιρίου Δημοτικού Σχολείου Ποταμού Γερμασόγειας. Παρόλο που η σύμβαση ενοικίασης έληξε στις 30.9.1988, οι ενοικιαστές συνεχίζουν να κατέχουν το κτίριο, χωρίς να υπογράψουν νέα σύμβαση και χωρίς μέχρι σήμερα να γίνει αναθεώρηση του ενοικίου.

Στις 12.1.2000 ο τότε Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αποτάθηκε στη Νομική Υπηρεσία, ζητώντας να του υποδειχθούν περαιτέρω ενέργειες και νομικά μέτρα που θα μπορούσε να ληφθούν για συμμόρφωση των ενοικιαστών. Στις 28.7.2004 η Νομική Υπηρεσία πληροφόρησε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ότι θα πρέπει να ληφθούν τα αναγκαία δικαστικά μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και την έξωση των ενοικιαστών.

Τον Ιούλιο του 2006 η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού κάλεσε τη Σχολική Εφορεία Ποταμού Γερμασόγειας να εξαντλήσει όλα τα μέσα που έχει στη διάθεση της για εξωδικαστική

διευθέτηση διαφορετικά να προχωρήσει σε έξωση των ενοικιαστών σύμφωνα με τον Περί Ενοικιοστασίου Νόμο.

Το 2008 η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου με πληροφόρησε ότι προωθούνται ενέργειες από τη Σχολική Εφορεία Γερμασόγειας για εγγραφή της εν λόγω περιουσίας στη Σχολική Εφορεία, η οποία είναι εγγεγραμμένη στον Κοινοτάρχη, ώστε να είναι σε θέση να προχωρήσει σε δικαστική διαδικασία ως ενδιαφερόμενο μέρος.

Όπως πληροφορούμαστε, το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λεμεσού διενήργησε την εγγραφή της εν λόγω περιουσίας στο όνομα του Προέδρου της Σχολικής Εφορείας Γερμασόγειας στις 10.6.2010 και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, στη συνέχεια, ζήτησε από την Εφορεία να προωθήσει τις αναγκαίες νομικές διαδικασίες για την κατάλληλη αξιοποίηση της.

4.57 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ

Οικονομική κατάσταση. Η οικονομική κατάσταση των Σχολικών Εφορειών εξαρτάται κυρίως από τις επιχορηγήσεις που τους παραχωρούνται από την Κυβέρνηση για κάλυψη των λειτουργικών τους εξόδων και για εξειδικευμένους σκοπούς, όπως για επεκτάσεις υποστατικών, βελτιώσεις αθλητικών χώρων, αγορά ειδικού εξοπλισμού και οργάνων, διενέργεια αθλητικών εκδηλώσεων και εμπλουτισμό βιβλιοθηκών. Η εκτέλεση μεγάλων έργων, όπως η ανέγερση σχολικών κτιρίων, ειδικών αιθουσών και άλλων εγκαταστάσεων, χρηματοδοτείται από τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Κανονισμοί.

(α) Δημοσιονομικοί Κανονισμοί. Το άρθρο 13 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου του 1997, προνοεί ότι οι λογαριασμοί θα πρέπει να ετοιμάζονται σύμφωνα με τους Δημοσιονομικούς Κανονισμούς που εφαρμόζονται για τις Σχολικές Εφορείες. Το Υπουργείο προχώρησε στην ετοιμασία σχετικού τροποποιητικού νομοσχεδίου, το οποίο ψηφίστηκε σε Νόμο τον Ιούλιο 2007 σύμφωνα με τον οποίο εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι πρόνοιες των Δημοσιονομικών και Λογιστικών Οδηγιών και Κανονισμών Αποθηκών που ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία. Η Υπηρεσία μας, ωστόσο, έχει την άποψη ότι οι Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες και οι Κανονισμοί Αποθηκών που ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία δεν μπορούν να υιοθετηθούν κατ' αναλογία από τις Σχολικές Εφορείες, χωρίς επιπρόσθετες διευκρινίσεις και προσθήκες, άποψη με την οποία διαφωνεί η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου.

(β) Κανονισμοί για θέματα προσωπικού. Μέχρι σήμερα δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες για έγκριση των Κανονισμών που να προνοούν και να ρυθμίζουν θέματα προσωπικού, όπως σχέδια υπηρεσίας, μισθοδοτικές κλίμακες, προσλήψεις, προαγωγές, αφυπηρετήσεις κ.λπ., με αποτέλεσμα να υπάρχει ανομοιομορφία στους όρους απασχόλησης και, με το αιτιολογικό την αρχή της ίσης μεταχείρισης, να υποβάλλονται αιτήματα αναθεώρησης και αναβάθμισης μισθολογικών κλιμάκων. Σχετικό προσχέδιο Κανονισμών τυγχάνει μελέτης και επεξεργασίας σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού. Όπως όμως πληροφορήθηκε η Υπηρεσία μας από το Υπουργείο, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού δεν μπορεί να προχωρήσει περαιτέρω τη μελέτη των Κανονισμών αφού στο παρόν στάδιο βρίσκεται σε εξέλιξη η κωδικοποίηση των Όρων Απασχόλησης του Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού, με αποτέλεσμα η έγκριση τους να συνεχίζει να καθυστερεί.

Προσωπικό Σχολικών Εφορειών - Συλλογικές συμβάσεις - Ταμείο Προνοίας των Σχολικών Βοηθών.

Όπως αναφέρθηκε και στη Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2008, από τις επισκέψεις μας στις Σχολικές Εφορείες που έχουν ελεγχθεί, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Οι συμβάσεις που υπογράφηκαν μεταξύ των Εφορειών και των Συντεχνιών διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τους όρους των Ταμείων Προνοίας των Σχολικών Βοηθών.
- Οι Σχολικές Εφορείες δεν χειρίστηκαν ομοιόμορφα το Ταμείο Προνοίας των Σχολικών Βοηθών οι οποίες εντάχθηκαν στο προσωπικό των Σχολικών Εφορειών και το μετέφεραν μαζί τους. Συγκεκριμένα, κάποιες Εφορείες παρέλαβαν τα χρήματα, ενώ κάποιες άλλες αρνήθηκαν να τα παραλάβουν και καταβλήθηκαν στους δικαιούχους.

- Κάποιες Σχολικές Εφορείες που παρέλαβαν τα χρήματα, δεν τήρησαν ξεχωριστούς λογαριασμούς γι' αυτά με αποτέλεσμα να γίνουν λανθασμένοι υπολογισμοί της κατοχύρωσης της αγοραστικής αξίας των χρημάτων του Ταμείου Προνοίας.

Ύστερα από υπόδειξή μας ότι τα προβλήματα που προέκυψαν με το χειρισμό του Ταμείου Προνοίας των Σχολικών Βοηθών οι οποίες εντάχθηκαν στο προσωπικό των Σχολικών Εφορειών οφείλονται στην ελλιπή καθοδήγηση των Σχολικών Εφορειών κατά την ένταξη της Προδημοτικής Εκπαίδευσης στην υποχρεωτική εκπαίδευση, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έστειλε σχετική εγκύκλιο στις Σχολικές Εφορείες στις 16.12.2008, στην οποία όμως δεν διευκρινίζεται τι πρέπει να ακολουθήσουν οι Σχολικές Εφορείες αναφορικά με το δεύτερο και τρίτο σημείο πιο πάνω.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε περαιτέρω όπως δοθούν συγκεκριμένες οδηγίες σε όλες τις Σχολικές Εφορείες ώστε να συγκεντρώσουν όλα τα αναγκαία στοιχεία τα οποία κρίνονται απαραίτητα για σκοπούς υπολογισμού του Κατοχυρωμένου Ταμείου Προνοίας, όπως π.χ. αυτά που αφορούν στη χρονική περίοδο που οι Σχολικές Βοηθοί διετέλεσαν μέλη του Ταμείου Προνοίας πριν την ένταξη της Προδημοτικής Εκπαίδευσης στην υποχρεωτική εκπαίδευση.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού μας πληροφόρησε ότι έχουν γίνει όλες οι απαραίτητες ενέργειες για να ενημερωθούν οι Σχολικές Εφορείες αναφορικά με το Ταμείο Προνοίας των Σχολικών Βοηθών, τόσο με βάση τις οδηγίες του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού όσο και με βάση τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας κατά τα προηγούμενα χρόνια, ότι στάληκε νέα εγκύκλιος προς όλες τις Σχολικές Εφορείες στις 4.6.2010 με τις αναγκαίες διευκρινίσεις και ότι αναμένεται ότι θα υπάρξει πλήρης συμμόρφωση των Σχολικών Εφορειών.

Κυλικεία.

(α) Νομοθεσία. Ο περί Σχολικών Κυλικείων Νόμος του 2000 (Ν.60(Ι)/2000) προνοεί για τη σύσταση και λειτουργία Κεντρικής Επιτροπής Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων (ΚΕΕΣΚ), καθώς και Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου, οι αρμοδιότητες των οποίων καθορίζονται στο Νόμο.

(β) Κανονισμοί. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας αναφέραμε ότι το άρθρο 22 του πιο πάνω Νόμου προνοεί την έκδοση Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο, για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του, η ετοιμασία των οποίων παρουσιάζει καθυστέρηση.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση του θεσμού των σχολικών κυλικείων και με βάση τις εισηγήσεις της εν λόγω αξιολόγησης, το Υπουργείο προχωρεί σύντομα στην αλλαγή και απλοποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας που αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στη μείωση του αριθμού των μελών της ΚΕΕΣΚ, στη διεξαγωγή αιφνιδιαστικών ελέγχων σε σχολικά κυλικεία και στην επιβολή κλιμακωτών κυρώσεων σε παρανομούντες διαχειριστές κυλικείων, καθώς και στη διασαφήνιση των αρμοδιοτήτων των Υπουργείων Παιδείας και Πολιτισμού και Υγείας.

(γ) Έλεγχος σχολικών κυλικείων και συμφωνίες άδειας παραχώρησης και εκμετάλλευσης. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, από εκθέσεις των Τοπικών Επιτροπών Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων διαπιστώθηκαν συστηματικές παραβιάσεις εκ μέρους των κυλικειάρχων των όρων των συμφωνιών τους. Επίσης, από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας των προσφορών και της διαχείρισης των συμφωνιών παραχώρησης και εκμετάλλευσης των κυλικείων, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις μη πλήρους εφαρμογής των όρων των προσφορών και των συμφωνιών, όπως π.χ. η μη προσκόμιση διαφόρων πιστοποιητικών κατά την υποβολή της προσφοράς, καθώς και αντιφατικές πρόνοιες στους όρους των εγγράφων προσφοράς σχετικά με την περίοδο της εγγύησης πιστής εκτέλεσης.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού μελετά το θέμα των εγγράφων των προσφορών σ' ότι αφορά στους όρους και τα κριτήρια ποιότητας, σε συνεργασία με τις Σχολικές Εφορείες και την αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων

Ένα από τα προβλήματα που συνήθως παρατηρείται κατά την επιθεώρηση των κυλικείων είναι η πώληση ειδών εκτός καταλόγου.

Ακίνητη περιουσία. Αναφορικά με τον εντοπισμό της ακίνητης περιουσίας που ανήκει στις Σχολικές Εφορείες, με σκοπό την εγγραφή τους στο όνομα του Προέδρου τους, σύμφωνα με το Άρθρο 10 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου του 1997, όπως πληροφορηθήκαμε, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και στη συνέχεια στάληκαν σχετικές οδηγίες και το κατάλληλο έντυπο στις Σχολικές Εφορείες.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού πρέπει να παρακολουθεί το βαθμό ανταπόκρισης των Σχολικών Εφορειών και να επιβεβαιώνει ότι δεν υπάρχει άλλη καθυστέρηση στη διενθέρηση του θέματος αυτού το οποίο εκκρεμεί εδώ και αρκετά χρόνια.

4.58 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Οικονομικές καταστάσεις – Διορθώσεις και εκκρεμότητες. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα σχολικά έτη 2002/03 – 2005/06 δεν κατέστη δυνατό να ολοκληρωθεί λόγω εκκρεμοτήτων σε ότι αφορά στην ετοιμασία των σχετικών οικονομικών καταστάσεων. Τα θέματα που προέκυψαν από έλεγχο που διενεργήθηκε στη Εφορεία για τα εν λόγω έτη παρουσιάζονται στην Έκθεση μας για το 2008. Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, μας πληροφόρησε ότι οι Οικονομικοί Συμβούλοι της Εφορείας που ετοίμασαν τις οικονομικές καταστάσεις έκαναν σχετικές διορθώσεις, ωστόσο δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι αναθεωρημένες οικονομικές καταστάσεις για το 2005/2006.

4.59 ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΟΡΕΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Κληροδοτήματα. Το μητρώο κληροδοτημάτων η τήρηση του οποίου είναι απαραίτητη, ώστε να καθίσταται δυνατή η παρακολούθηση των κληροδοτημάτων δεν ενημερώνεται από το σχολικό έτος 2001 – 2002. Επίσης, σε αρκετούς φακέλους εξακολουθεί να μην υπάρχουν στοιχεία που να αναφέρουν τους σκοπούς και όρους των κληροδοτημάτων.

Μετοχές τράπεζας. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας αναφέραμε ότι η Εφορεία είναι εγγεγραμμένη ιδιοκτήτρια μετοχών τράπεζας, ονομαστικής αξίας 50 σεντ η καθεμία που προέρχονται από αρχική δωρεά 45 μετοχών το 1948, οι οποίες, μαζί με τις δωρεάν εκδόσεις και νέες αγορές που ακολούθησαν κατά καιρούς, ανήλθαν σε 19.559. Επειδή ο σκοπός της αρχικής δωρεάς δεν είναι γνωστός, οι μετοχές αυτές δεν θεωρούνται ότι αποτελούν κληροδοτήματα για ειδικούς σκοπούς. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αποφασιστεί η περαιτέρω διαχείριση των μετοχών. Η Σχολική Εφορεία σε συνεδρία της στις 3.10.2007 αποφάσισε ότι η πώληση των μετοχών θα προωθηθεί μόλις οι τιμές των μετοχών κριθούν συμφέρουσες.

4.60 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Από τον έλεγχο των Σχολικών Εφορειών (Υπαίθρου) διαπιστώθηκαν και τα ακόλουθα.

Συγκρότηση σε σώμα και λειτουργία Σχολικών Εφορειών. Με βάση το άρθρο 8(1) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, οι Εφορείες έχουν την ευθύνη της γενικής διαχείρισης των Δημοτικών Σχολείων και των Δημόσιων Νηπιαγωγείων. Με βάση το άρθρο 6 του ιδίου Νόμου το αργότερο μέσα σε 10 ημέρες από τον ορισμό των μελών τους, οι Εφορείες θα πρέπει να καταρτιστούν σε σώμα και να γνωστοποιηθούν τα ονόματα τους στον Υπουργό Παιδείας. Διαπιστώθηκε ότι οι πλείστες Εφορείες επιλαμβάνονται των διαφόρων θεμάτων, χωρίς προηγουμένως να καταρτισθούν σε σώμα.

Σύσταση Σχολικών Εφορειών μετά την ανακήρυξη νέων Κοινοτικών Συμβουλίων. Η θητεία της Σχολικής Εφορείας, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου, είναι πενταετής και αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου που ακολουθεί την ημερομηνία ορισμού της και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του πέμπτου έτους από την έναρξη της θητείας της. Με την ανακήρυξη των νέων Κοινοτικών Συμβουλίων που προέκυψαν από τις κοινοτικές εκλογές που έγιναν στις 17.12.2006, έχουν συσταθεί ταυτόχρονα και νέες Σχολικές Εφορείες.

Με την ανάληψη καθηκόντων από τις νέες Σχολικές Εφορείες παρατηρήθηκε ότι υπήρξαν περιπτώσεις όπου η απερχόμενη Σχολική Εφορεία δεν παρέδωσε στη νέα Σχολική Εφορεία τα σχετικά βιβλία, έγγραφα

και μητρώα και ούτε ετοίμασε λογαριασμούς για όλα τα σχολικά έτη της θητείας της. Επίσης δεν είχαν υπογραφεί πιστοποιητικά παραλαβής και παράδοσης σε όλες τις περιπτώσεις αλλαγής Σχολικών Εφορειών. Εισηγηθήκαμε όπως το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού συνδράμει για την ομαλή μεταβίβαση στις νέες Σχολικές Εφορείες των ταμειακών διαθεσίμων, λογιστικών βιβλίων, εγγράφων και λοιπής περιουσίας.

Συνεδριάσεις Σχολικής Εφορείας – Τήρηση πρακτικών. Όπως αναφέραμε και στην προηγούμενη Έκθεση της Υπηρεσίας μας, οι Σχολικές Εφορείες ως συλλογικά όργανα θα πρέπει να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με τον περί Σχολικών Εφορειών Νόμο και να εφαρμόζουν τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου όπως αυτές κωδικοποιήθηκαν με το Νόμο 158(1) του 1999. Διαπιστώθηκε ότι οι πλείστες Σχολικές Εφορείες δεν συνεδριάζουν ή δεν τηρούν πρακτικά σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, ενώ σε ορισμένες κοινότητες οι αποφάσεις που αφορούν θέματα των σχολείων λαμβάνονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια.

Προϋπολογισμοί - Υποβολή και έγκριση. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16(1) του Νόμου, οι προϋπολογισμοί των Σχολικών Εφορειών πρέπει να υποβάλλονται για έγκριση πριν την 1^η Μαΐου κάθε χρόνου, για το επόμενο σχολικό έτος. Ορισμένες Εφορείες δεν έχουν υποβάλει προϋπολογισμούς για όλα τα σχολικά έτη, ενώ άλλες υπέβαλαν τους προϋπολογισμούς με καθυστέρηση.

Τήρηση λογαριασμών. Όπως αναφέραμε και στην προηγούμενη Έκθεση της Υπηρεσίας μας, αρκετές από τις Σχολικές Εφορείες δεν εκδίδουν επίσημες αποδείξεις για την είσπραξη των εσόδων τους ούτε και εκδίδουν εντάλματα πληρωμής πλήρως συμπληρωμένα για την διενέργεια των δαπανών τους. Δεν τηρούν επίσης κατάλληλους λογαριασμούς για την ετοιμασία των οικονομικών τους καταστάσεων, ούτε ετοιμάζουν συμφιλωτικές καταστάσεις στο τέλος κάθε μήνα για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης της ορθότητας των τραπεζικών τους υπολοίπων.

Τελικοί λογαριασμοί. Αρκετές Σχολικές Εφορείες δεν έχουν ετοιμάσει τελικούς λογαριασμούς για υποβολή στην Υπηρεσία μας για έλεγχο όπως προβλέπεται στο άρθρο 13 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου.

Επειδή ο περί Σχολικών Εφορειών Νόμος αναφέρεται σε υποχρέωση υποβολής των λογαριασμών στο Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο, χωρίς ωστόσο να αναφέρεται σε συνέπειες σε περίπτωση μη υποβολής τους, ο Γενικός Εισαγγελέας εισηγήθηκε τροποποίηση της νομοθεσίας ώστε η παράλειψη υποβολής τελικών λογαριασμών, να συνιστά ποινικό αδίκημα αυστηρής τυπικής ευθύνης, με συγκεκριμένες συνέπειες, ώστε να μην τίθεται ζήτημα απόδειξης υποκειμενικής ευθύνης.

Ορισμός μελών για εξουσιοδότηση πληρωμών και υπογραφής επιταγών. Στις περισσότερες Σχολικές Εφορείες εξακολουθεί να μην υπάρχουν αποφάσεις καταγραμμένες σε πρακτικά, για ορισμό μελών της Εφορείας τα οποία μπορούν να εξουσιοδοτούν τα εντάλματα πληρωμής, και να υπογράφουν τις επιταγές. Δεν υπάρχουν επίσης αποφάσεις για το άνοιγμα ή κλείσιμο τραπεζικών λογαριασμών.

Κανονισμοί. Πέραν των Κανονισμών που αφορούν στη συντήρηση και βελτίωση των σχολικών κτιρίων, δεν έχουν ακόμη εκδοθεί άλλοι Κανονισμοί όπως προβλέπεται στο άρθρο 17 του Νόμου, για εύρυθμη λειτουργία των Σχολικών Εφορειών. Διαπιστώθηκε επίσης ότι δεν εφαρμόζονται οι Δημοσιονομικές οδηγίες όπως προνοείται στο άρθρο 8 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου.

Ίδρυση Ταμείων Προνοίας από Σχολικές Εφορείες. Διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις όπου Σχολικές Εφορείες στην προσπάθεια εφαρμογής των προνοιών των συλλογικών συμβάσεων ή εφαρμογής οδηγιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για ίδρυση Ταμείων Προνοίας για το προσωπικό τους έχουν ανοίξει τραπεζικούς λογαριασμούς στο όνομα της Εφορείας ή και του/της υπαλλήλου της Εφορείας στους οποίους κατατίθενται οι εισφορές υπό μορφή αποταμίευσης, χωρίς να εφαρμόσουν τις διατάξεις του άρθρου 8-2(ιγ) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, σύμφωνα με το οποίο προβλέπεται η έγκριση σχετικών Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Προσφορές. Διαπιστώθηκαν και πάλι ελλείψεις και αδυναμίες στα θέματα που αφορούν τις διαδικασίες προσφορών. Οι Εφορείες οφείλουν να συμμορφώνονται με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, καθώς

και με τις εγκύκλιες επιστολές της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας).

Μητρώο κεντρικής θέρμανσης. Όπως αναφέραμε και στην προηγούμενη Έκθεση της Υπηρεσίας μας, διαπιστώθηκε ότι δεν τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία, για την παρακολούθηση των ωρών λειτουργίας των κεντρικών θερμάνσεων, των καυσίμων που καταναλώνονται, καθώς και των εξόδων συντήρησης και επιδιόρθωσής τους σύμφωνα με εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η εξαγωγή του κόστους ανά ώρα λειτουργίας και ο έλεγχος της σχετικής δαπάνης.

Ακίνητη Περιουσία. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Περί Σχολικών Εφορειών Νόμου η ακίνητη περιουσία που ανήκει σε οποιοδήποτε σχολείο και οποιοδήποτε άλλο συναφές δικαίωμα ή συμφέρον περιέρχεται στην κατοχή και εξουσία της οικείας Σχολικής Εφορείας και εγγράφεται στο όνομα του Προέδρου της για λογαριασμό του σχολείου.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε προς τις Εφορείες όπως προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για εντοπισμό της ακίνητης τους ιδιοκτησίας, την εξασφάλιση εκσυγχρονισμένων τίτλων ιδιοκτησίας και εγγραφή τους στο όνομα του Προέδρου όπως προνοεί ο Νόμος.

Κινητή περιουσία – Πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν διεξάγεται η νενομισμένη φυσική καταμέτρηση της κινητής περιουσίας για εντοπισμό τυχόν ελλειμμάτων/πλεονασμάτων για διερεύνηση και λογιστική τακτοποίηση. Κατ' επέκταση δεν υποβλήθηκαν τα σχετικά πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης, όπως προνοούν οι Δημοσιονομικές Οδηγίες και Κανονισμοί Αποθηκών.

Διατάγματα Υπουργικού Συμβουλίου για τον ορισμό συμπλεγμάτων κοινοτήτων. Η σύνθεση της Σχολικής Εφορείας, αναφορικά με κοινότητα, καθορίζεται στο άρθρο 4(2)(β) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, και αποτελείται από τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου, με πρόεδρο τον πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου. Στις περιπτώσεις που το Υπουργικό Συμβούλιο ορίζει σύμπλεγμα κοινοτήτων, βάσει του άρθρου 3, η σύνθεση της Σχολικής Εφορείας καθορίζεται στα άρθρα 4(2)(γ-ε).

Καθόσον αφορά στα διατάγματα ορισμού συμπλέγματος κοινοτήτων τα οποία εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

- Στα διατάγματα δεν καθορίζεται η ημερομηνία έναρξης δημιουργίας των συμπλεγμάτων.
- Δεν διευκρινίζεται κατά πόσο με τη δημιουργία Σχολικών Εφορειών για τα συμπλέγματα καταργούνται οι υφιστάμενες Σχολικές Εφορείες που ενώθηκαν σε σύμπλεγμα, ούτε αν οι τραπεζικοί λογαριασμοί και η λοιπή κινητή περιουσία τους θα μεταφερθούν στις Σχολικές Εφορείες των συμπλεγμάτων που τις αφορούν.
- Όταν Σχολικές Εφορείες που απασχολούν προσωπικό ενώνονται σε σύμπλεγμα, δεν καθορίζεται το μέλλον του προσωπικού καθώς και του Ταμείου Προνοίας που λειτουργεί για το προσωπικό αυτό.
- Δεν γίνεται αναφορά στον τρόπο χειρισμού τυχόν κληροδοτημάτων που υπάρχουν στις επηρεαζόμενες Εφορείες.
- Δεν καθορίζεται ο τρόπος διάθεσης των αδιάθετων ποσών στο Ταμείο Διευθυντή των Σχολικών Εφορειών που ενώνονται σε συμπλέγματα.

Διαπιστώθηκε ότι μετά την δημοσίευση των διαταγμάτων ορισμού συμπλεγμάτων κοινοτήτων δεν δόθηκε καθοδήγηση ή οδηγία από πλευράς του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού προς τις επηρεαζόμενες Σχολικές Εφορείες.

Όπως με πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού τον Ιούνιο του 2010, μετά από σοβαρό προβληματισμό στα θέματα που έχουν εγερθεί από την Υπηρεσία μας σχετικά με τα θέματα των συμπλεγμάτων Σχολικών Εφορειών, γίνονται διορθωτικές ενέργειες όπως ο καθορισμός της ημερομηνίας έναρξης δημιουργίας των συμπλεγμάτων, και η έκδοση οδηγιών στις επηρεαζόμενες Σχολικές

Εφορείες. Επιπρόσθετα το Υπουργείο μελετά και το ενδεχόμενο νομοθετικής ρύθμισης των θεμάτων που αφορούν τα συμπλέγματα.

Δίδακτρα Προδημοτικής Εκπαίδευσης. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου τα εισπραχθέντα δίδακτρα της Προδημοτικής Εκπαίδευσης δεν εμβάζονται από τις Σχολικές Εφορείες στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό για ενσωμάτωσή τους στα κυβερνητικά έσοδα. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν διαθέτει μηχανισμούς παρακολούθησης των εισπράξεων και των καθυστερήσεων. Σε εκθέσεις μας προς τις Σχολικές Εφορείες, οι οποίες κοινοποιήθηκαν και στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αναφέρονται περιπτώσεις που τα εισπραχθέντα δίδακτρα κατατέθηκαν σε τραπεζικούς λογαριασμούς των Εφορειών και χρησιμοποιήθηκαν για τα λειτουργικά τους έξοδα χωρίς την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού καθώς και περιπτώσεις όπου τα εισπραχθέντα δίδακτρα παραμένουν στην κατοχή των Προέδρων των Σχολικών Εφορειών.

Λειτουργία Ολοήμερου Σχολείου. Οι χορηγίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για τη λειτουργία του Ολοήμερου Σχολείου αποστέλλονταν είτε στους Διευθυντές των Σχολείων είτε στους Συνδέσμους Γονέων για την διενέργεια των δαπανών. Ως εκ τούτου δεν παρουσιάζονταν στους λογαριασμούς των Σχολικών Εφορειών.

Ύστερα από εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, από τη σχολική χρονιά 2009/10, οι χορηγίες για το σκοπό αυτό αποστέλλονται στις Σχολικές Εφορείες.

4.61 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

Κατασκευή παραλιακού δρόμου πρόσβασης από την Κάτω Πάφο προς το Αεροδρόμιο Πάφου. Μετά από αίτημα των τοπικών αρχών, το 2005 ετοιμάστηκε από συμβούλους περιβαλλοντική μελέτη για τον πιο πάνω δρόμο, η οποία στάλθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων για γνωμάτευση στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος. Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος απέρριψε την προτεινόμενη οδευση (λύση Α) λόγω σημαντικών περιβαλλοντικών προβλημάτων που θα δημιουργούντο στο παραλιακό μέτωπο και εισηγήθηκε ως καλύτερη λύση την αναβάθμιση του υφιστάμενου παλαιού δρόμου Λεμεσού – Πάφου (λύση Β). Λόγω αντιδράσεων των τοπικών αρχών στη λύση Β, το 2007 ανατέθηκε σε συμβούλους νέα μελέτη με βάση την οποία αυτοί εισηγήθηκαν δύο άλλες υπαλλακτικές προτάσεις για υλοποίηση της λύσης Α. Η μία από τις εν λόγω προτάσεις απορρίφθηκε από τη Διαχειρίστρια Εταιρεία του αεροδρομίου για λόγους ασφαλείας, ενώ και οι δύο προτάσεις απορρίφθηκαν από την Περιβαλλοντική Αρχή η οποία επέμεινε στην υιοθέτηση της λύσης Β.

Τον Ιανουάριο 2010 η Υπουργική Επιτροπή αποφάσισε όπως γίνει συμπληρωματική μελέτη για να καταδειχθεί κατά πόσο μπορεί να εξευρεθεί τρόπος αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών θεμάτων σε περίπτωση υλοποίησης της λύσης Α. Σημειώνεται ότι η δαπάνη της λύσης Α προκαταρκτικά εκτιμάται σε €28 εκ. ενώ της λύσης Β σε €14 εκ.

Με επιστολή μας στους αρμόδιους για το θέμα Υπουργούς, παρατηρήσαμε ότι η προώθηση της λύσης Α έναντι της λύσης Β δεν συνάδει με τις θέσεις της Περιβαλλοντικής Αρχής καθώς επίσης με τη σύγκριση κόστους των δύο λύσεων που είναι συντριπτική υπέρ της λύσης Β.

Τον Ιούνιο 2010 η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι παρόλο που η τελική λύση θα εξαρτηθεί από τις αποφάσεις της Περιβαλλοντικής Αρχής και από τα οικονομικά δεδομένα της λύσης, εντούτοις είναι ορθότερο να εξαντληθεί η διερεύνηση του θέματος και ιδιαίτερα της λύσης που ζητείται από τις τοπικές αρχές ώστε να θωρακιστεί η όποια απόφαση της Κυβέρνησης.

Μελέτη και κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης Χρυσοχούς.

Βαθμός Απόδοσης του Έργου. Το 1998 διεξήχθη τεχνοοικονομική και περιβαλλοντική μελέτη με βάση την οποία η Επιτροπή Αξιολόγησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον σύστησε, αντί την κατασκευή νέου δρόμου, τη βελτίωση/αναβάθμιση του υφιστάμενου δρόμου. Ωστόσο, μετά από αντιδράσεις των εμπλεκόμενων φορέων,

αποφασίστηκε τον Ιούνιο 2000 η κατασκευή νέου αυτοκινητόδρομου με τέσσερεις λωρίδες κυκλοφορίας, υπηρεσιακούς δρόμους, ανισόπεδους κόμβους, σήραγγες, κοιλαδογέφυρες και λοιπές συναφείς εργασίες.

Ενώ σύμφωνα με τα αποτελέσματα τεchnοοικονομικής μελέτης, η δαπάνη του έργου με τιμές 1999 θα ήταν περίπου £73 εκ., σύμφωνα με την προμελέτη του έργου που έγινε από Κύπριους συμβούλους, λόγω των πολλών δαπανηρών κατασκευών (κόμβοι, κοιλαδογέφυρες, σήραγγες) και την προσθήκη μετά από πολιτικές αποφάσεις πρόσθετων έργων, το κόστος κατασκευής αυξήθηκε και εκτιμήθηκε με τιμές 2005 σε £150 εκ.

Με επιστολή μας, τον Οκτώβριο 2005 προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων παρατηρήσαμε ότι η Κυβέρνηση έχει αποφασίσει την προώθηση εκτέλεσης του πιο πάνω έργου, παρόλο που η τεchnοοικονομική μελέτη έδειξε ότι η εκτέλεση με τον τρόπο που σχεδιάστηκε δεν δικαιολογείται αφού ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης (IRR) είναι μικρότερος από 4%, ενώ η Διεθνής Τράπεζα απαιτούσε όπως τα οδικά έργα που χρηματοδοτούσε έχουν συντελεστή (IRR) μεγαλύτερο από 12%. Ενόψει αυτού εισηγηθήκαμε όπως, εξεταστεί η μείωση του κόστους σε λογικά επίπεδα, πράγμα που μπορεί να επιτευχθεί μόνο με διαφοροποίηση της φιλοσοφίας σχεδιασμού του έργου, με στόχο ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης να ανέλθει τουλάχιστον σε 10%.

Στο μεταξύ σε έκθεση αποστολής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η οποία, το Μάρτιο 2006, μετά από πρόσκληση της Κυπριακής Κυβέρνησης, ερεύνησε τους δημοσιονομικούς κινδύνους που συνεπάγεται η εκτέλεση έργων με τη μέθοδο PPP, αναφέρεται ότι η απόφαση για την εκτέλεση του αυτοκινητόδρομου Πάφου – Πόλης, έχει κυρίως ληφθεί “in an ad – hoc fashion” χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η απόδοση (value for money) του έργου. Η έκθεση παρατηρεί επίσης ότι η απουσία καθορισμού από κυβερνητικής πλευράς σαφών προδιαγραφών για το έργο, επέτρεψε στους συμβούλους να προδιαγράψουν ένα δαπανηρό (over – designed) έργο.

Διαδικασία Ανάθεσης του Έργου. Τον Μάιο 2006, το Τμήμα Δημοσίων Έργων προκήρυξε εκδήλωση ενδιαφέροντος για προεπιλογή κοινοπραξιών για την κατασκευή του έργου, με τη μέθοδο μελέτη – κατασκευή – χρηματοδότηση – συντήρηση, η οποία τον Ιούλιο 2006 ακυρώθηκε επειδή ορισμένες πρόνοιες του διαγωνισμού δεν ήταν σύμφωνες με πρόνοιες σχετικής Ευρωπαϊκής Οδηγίας. Ύστερα από επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού και αξιολόγηση των προτάσεων τον Σεπτέμβριο 2008 άρχισαν οι διαπραγματεύσεις με την επιλεγείσα κοινοπραξία για ανάθεση της σύμβασης. Λόγω της προτασόμενης από την κοινοπραξία αύξησης στο κόστος δανεισμού που επέφερε η διεθνής οικονομική κρίση, σημειώθηκε επιβράδυνση στη διαδικασία διαπραγμάτευσης. Η Διαχειριστική Επιτροπή του Έργου σε συνεδρία της στις 23.12.2009, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα δεδομένα αποφάσισε να τερματίσει τη διαπραγμάτευση με την επιλεγείσα κοινοπραξία αφού έκρινε ότι δεν υπήρχαν περιθώρια για περαιτέρω διαπραγμάτευση και να προχωρήσει σε έναρξη διαπραγμάτευσης με τον επιλαχόντα Προσφοροδότη. Στο μεταξύ η πρώτη κοινοπραξία προσέφυγε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών η οποία έχει εγκρίνει την παράταση της ισχύος του Προσωρινού Μέτρου για αναστολή της διαδικασίας μέχρι την έκδοση τελικής απόφασης και ως εκ τούτου η διαπραγμάτευση με τον επιλαχόντα προσφοροδότη αναστάληκε.

Κατασκευή Δρόμου Σύνδεσης του Παραλιακού Μετώπου Λάρνακας από την περιοχή «Μακένζυ» μέχρι την περιοχή «Spyros Beach» μέσω του Αεροδρομίου Λάρνακας. Το Μάρτιο 2007 σε συνεδρία της Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων της Βουλής ζητήθηκε όπως προωθηθεί η υλοποίηση του εν λόγω έργου το οποίο παρουσιάστηκε ως αίτημα του Δήμου Λάρνακας. Σε συνεδρία των εμπλεκομένων κυβερνητικών υπηρεσιών τον Απρίλιο 2007, όλες οι υπηρεσίες (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, Τμήμα Δημοσίων Έργων, Υπηρεσία Περιβάλλοντος, Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών, Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας) αμφισβήτησαν την αναγκαιότητα εκτέλεσης του έργου κυρίως επειδή δεν υπάρχει ανάγκη για πρόσθετο οδικό δίκτυο στην περιοχή και επειδή η περιοχή περιλαμβάνεται σε ζώνη προστασίας που δεν μπορεί να αναπτυχθεί. Ωστόσο μετά από οδηγίες του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων το Τμήμα Δημοσίων Έργων τον Ιούλιο 2008 ετοίμασε έγγραφο για την προκήρυξη διαγωνισμού για μελέτη σκοπιμότητας του έργου το κόστος της οποίας υπολογίστηκε σε €340.000 και παράλληλα προεκτίμησε τις δύο πιθανές λύσεις ως ακολούθως:

- (α) Λύση με ισόπεδη κατασκευή δρόμου. Κόστος απαλλοτριώσεων γης και κατασκευής: €190 εκ± 20%.
- (β) Λύση με βύθιση/υπογειοποίηση του δρόμου κάτω από το δίαυλο. Κόστος €50 εκ ± 20% και προϋπόθεση το κλείσιμο του Αεροδρομίου Λάρνακας για σημαντικό χρονικό διάστημα με ανυπολόγιστες επιπτώσεις.

Τον Μάιο 2010, με επιστολή μας στην Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων ζητήσαμε να πληροφορηθούμε όπως έχοντας υπόψη τα πιο πάνω απαγορευτικά δεδομένα που έθεσαν οι κυβερνητικές υπηρεσίες, με βάση ποιά κριτήρια προωθείται η εκτέλεση του έργου.

Τον Σεπτέμβριο 2010 η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι η όποια απόφαση εκ μέρους της Κυβέρνησης για κατασκευή ή μη του δρόμου, τον οποίο επίμονα ζητούν οι Τοπικές Αρχές, θα ληφθεί κατόπιν εξαντλητικής διερεύνησης του θέματος τόσο σε τεchnοοικονομικό όσο και σε περιβαλλοντικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό αποφασίστηκε όπως το Τμήμα Δημοσίων Έργων προκηρύξει προσφορά ετοιμασίας τεchnοοικονομικής μελέτης με την οποία θα εξετασθούν οι εναλλακτικές πορείες του δρόμου συγκριτικά με την επιλογή της διατήρησης του υφιστάμενου οδικού δικτύου.

4.62 ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

(α) Σύμβαση Αρ. 05/01/02/DEC για την προμήθεια Εθνικού Συστήματος Διαχείρισης και Εποπτείας του Φάσματος Ραδιοσυχνότητων (ΕΣΔΕΦ). Όπως αναφέραμε στην Έκθεση μας για το 2008, η σύμβαση αξίας €6.449.976+ΦΠΑ, υπεγράφη το Σεπτέμβριο 2006, με διάρκεια 18 μήνες, δηλαδή με ημερομηνία ολοκλήρωσης της στις 28.3.2008. Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), ενέκρινε τον Απρίλιο 2008 παράταση του χρόνου αποπεράτωσης κατά 2,5 μήνες, δηλαδή μέχρι τις 13.6.2008, χωρίς οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη επιβάρυνση, ενώ ένα χρόνο αργότερα, ενέκρινε προσχέδιο συμπληρωματικής συμφωνίας, που ετοιμάστηκε από το Τμήμα κατόπιν εισήγησης της, στην οποία περιλήφθηκαν όλες οι τροποποιήσεις της σύμβασης. Με βάση την πιο πάνω συμπληρωματική συμφωνία, ως ημερομηνία παράδοσης του Συστήματος πλην των Κινητών Σταθμών Εποπτείας (ΚΣΕ) ορίστηκε η 15.5.2009, ενώ η παράδοση των δύο οχημάτων των Κινητών Σταθμών Εποπτείας καθορίστηκε να γίνει μέχρι τις 30.10.2009.

Ωστόσο, λόγω ζημιών οι οποίες προκλήθηκαν σε δύο από τους τέσσερις Σταθερούς Σταθμούς Εποπτείας (ΣΣΕ) από πτώση κεραυνών, καθυστέρησε η παραλαβή των εν λόγω συστημάτων, η οποία έγινε τελικά το Σεπτέμβριο 2009, αφού ο ανάδοχος συμπλήρωσε – με δικά του έξοδα – την προμήθεια και εγκατάσταση επαρκούς αντικεραυνικής προστασίας, όπως του είχε ζητηθεί από το Τμήμα, το οποίο θεωρούσε ότι κάτι τέτοιο δεν περιλαμβανόταν στις συμβατικές του υποχρεώσεις. Ο Διευθυντής του Τμήματος απέστειλε ακολούθως στον ανάδοχο το πιστοποιητικό παραλαβής, με το οποίο τον πληροφορούσε – μεταξύ άλλων – ότι δεν θα γινόταν παραλαβή των ΣΣΕ μέχρι την οριστική επίλυση των προβλημάτων που παρατηρούνταν, και ότι του δινόταν περιθώριο μέχρι τις 30.10.2009 για να εγκαταστήσει τον κατάλληλο εξοπλισμό, χωρίς να εφαρμοστεί η πρόνοια για ρήτρα λόγω της καθυστέρησης μέχρι την πιο πάνω ημερομηνία.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων διαφώνησε με τις ενέργειες του Διευθυντή του Τμήματος, επειδή κατά την άποψη του, δεν ήταν σύμφωνες με τη σχετική νομοθεσία και δεν διασφαλίζονταν τα συμφέροντα του δημόσιου, αφού με τη γνωστοποίηση της απόφασης του Τμήματος προς τον ανάδοχο είχε δεσμεύσει το δημόσιο, χωρίς να έχει προηγουμένως εξασφαλίσει την έγκριση του αρμοδίου οργάνου (ΚΕΑΑ), όπως καθορίζεται στη σχετική νομοθεσία.

Ενόψει των πιο πάνω, το θέμα παραπέμφθηκε στην ΤΕΑΑ για καλυπτική έγκριση των ενεργειών του Τμήματος. Κατά την εξέταση του θέματος στην ΤΕΑΑ, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας εξέφρασε την άποψη ότι με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου, η εγκατάσταση επαρκούς αντικεραυνικής προστασίας ήταν ευθύνη του ανάδοχου και η καθυστέρηση στην παραλαβή των ΣΣΕ συνιστούσε λόγο για επιβολή της προβλεπόμενης από τη σύμβαση ρήτρας για καθυστέρηση.

Τελικά, τον Οκτώβριο 2009 η ΚΕΑΑ ενημερώθηκε για το θέμα και αποφάσισε όπως εγκρίνει την εκπρόθεσμη παραλαβή των τεσσάρων ΣΣΕ, σύμφωνα με τις εισηγήσεις της ΤΕΕΑ, χωρίς οποιοδήποτε οικονομικό κόστος.

(β) Σύστημα Μικροκυματικής Διανομής Πολλαπλών Σημείων (M.M.D.S. Microwave Multipoint Distribution System). Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε το Σεπτέμβριο 2006, κατόπιν Πρότασης του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, όπως:

- (i) Το Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών προχωρήσει σε δημόσια εκδήλωση ενδιαφέροντος για την πώληση του συστήματος MMDS.
- (ii) Εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, σε περίπτωση που δεν εξευρεθεί αγοραστής, να διαθέσει το πιο πάνω σύστημα σε ερευνητικό Οργανισμό ή σε περίπτωση που δεν υπάρξει τέτοιο ενδιαφέρον να κινηθεί η διαδικασία αποσυναρμολόγησης και αχρήστευσης του.

Τον Απρίλιο 2010 ο Διευθυντής του Τμήματος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ζήτησε την έγκριση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών για εκποίηση του εν λόγω συστήματος, αφού δεν υπήρξε κανένα ενδιαφέρον για την πώληση του ή τη διάθεσή του σε ερευνητικό Οργανισμό, πάρα τις σχετικές ενέργειες που είχαν γίνει από το Τμήμα του. Ωστόσο, ο Γενικός Λογιστής εισηγήθηκε την αχρήστευση του, επειδή επρόκειτο περί εξειδικευμένου εξοπλισμού που μπορούσε – με κακή χρήση του – να προκαλέσει προβλήματα στις τηλεπικοινωνίες ή/και στις εκπομπές τηλεοπτικού σήματος. Σημειώνεται ότι το εν λόγω σύστημα είχε αγοραστεί το Μάιο 1998 – κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου – έναντι 475.000 Αμερικανικών δολαρίων, και εγκαταστάθηκε σε πύργο εκπομπής ιδιωτικού τηλεοπτικού σταθμού. Το κόστος του ρεύματος καθώς και το ενοίκιο (€3.588 το χρόνο) είχε αναληφθεί από το δημόσιο. Όταν αγοράστηκε το σύστημα, η πρόθεση ήταν να χρησιμοποιηθεί η τεχνολογία MMDS για τηλεοπτική κάλυψη ολόκληρης της Κύπρου, με τη λειτουργία άλλων 8 παρόμοιων κόμβων εκπομπής, σύμφωνα με τις τάσεις που επικρατούσαν τότε για αντικατάσταση των παραδοσιακών αναλογικών δικτύων μετάδοσης τηλεοπτικών προγραμμάτων με δίκτυα MMDS.

Τελικά τα συστήματα MMDS δεν επικράτησαν σε διεθνές επίπεδο και η εν λόγω τεχνολογία εγκαταλείφθηκε, αφού στο μεταξύ αποφασίστηκε διεθνώς όπως η αναλογική τηλεόραση αντικατασταθεί με την ψηφιακή.

4.63 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

Λογαριασμός καταθέσεων. Στις 31.12.2009 το υπόλοιπο του λογαριασμού ήταν €20.568.861. Σ' αυτό περιλαμβάνεται ποσό €16.687.265, το οποίο αφορά σε κρατήσεις και εγγυήσεις για συμβόλαια που εκτελέστηκαν ή εκτελούνται, καθώς και αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων από τρίτους, για εκτέλεση διαφόρων εργασιών. Εισηγήθηκαν όπως τα υπόλοιπα που εκκρεμούν για μεγάλο χρονικό διάστημα (πέραν των δύο ετών) διερευνηθούν και διευθετηθούν ανάλογα.

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, στις 31.12.2009 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν €1.016.952 σε σύγκριση με €1.495.705 το προηγούμενο έτος. Οι σημαντικότερες οφειλές αφορούν στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας (€382.207), την ΑΗΚ (€57.298) και στην ΑΤΗΚ (€278.630).

Προσφορές. Στα γραφεία των Επαρχιακών Μηχανικών παρατηρήθηκαν αδυναμίες όσον αφορά στις διαδικασίες προκήρυξης και αξιολόγησης των προσφορών όπως:

- (i) Επαναλαμβανόμενες αγορές αγαθών ή υπηρεσιών με συνοπτικές διαδικασίες γεγονός το οποίο ισοδυναμεί με κατάτμηση προσφορών, με αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζονται ενδεχομένως οι καλύτερες δυνατές τιμές.
- (ii) Μη πλήρης συμμόρφωση με τους Κανονισμούς που αφορούν τις διαδικασίες παραλαβής, ανοίγματος και αξιολόγησης των προσφορών.
- (iii) Μη σωστή αρχειοθέτηση και τήρηση των εγγράφων των προσφορών και των πρακτικών των επιτροπών αξιολόγησης των προσφορών.

Διαχείριση των κυβερνητικών οχημάτων. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες και ελλείψεις όσον αφορά στη διαχείριση των οχημάτων όπως:

- Στάθμευση/διανυκτέρευση οχημάτων στην οικία λειτουργών χωρίς τη γραπτή εξουσιοδότηση από το Διευθυντή του Τμήματος όπως προβλέπεται στους Κανονισμούς.
- Χρήση ιδιωτικών οχημάτων και καταβολή οδοιπορικών παρόλο ότι υπάρχουν διαθέσιμα κυβερνητικά οχήματα.
- Μη σωστή τήρηση των βιβλίων κίνησης των οχημάτων.

Υπερωριακή απασχόληση. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες όσον αφορά στον έλεγχο της υπερωριακής απασχόλησης όπως:

- Διενέργεια υπερωριακής απασχόλησης χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση από την Ειδική Επιτροπή Υπερωριών του Υπουργείου, όπως προβλέπεται στην σχετική Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών αρ.950 και στις οδηγίες του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.
- Στα Μητρώα Καταγραφής Υπερωριών δεν γίνεται σωστή περιγραφή της εργασίας που εκτελέστηκε για σκοπούς ελέγχου.

Απαλλοτριώσεις – Υλοποίηση/Παρακολούθηση. Διαπιστώθηκαν ελλείψεις που αφορούν κυρίως στη μη τήρηση μητρώου καταχώρισης των στοιχείων για κάθε υπόθεση απαλλοτρίωσης και στη μη κατάλληλη αρχειοθέτηση των σχετικών εγγράφων, σε συνδυασμό με τη μη τήρηση μητρώου παρακολούθησης των αγωγών και προσφυγών.

Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι αρκετοί ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας προσφεύγουν στο δικαστήριο, αρκετά χρόνια μετά την απαλλοτρίωση, διεκδικώντας επιστροφή μέρους της ιδιοκτησίας τους που δεν χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό της απαλλοτρίωσης ή μέρους στο οποίο έγινε παράνομη επέμβαση, με αποτέλεσμα το Τμήμα για διευθέτηση του θέματος να προβαίνει ανάλογα είτε σε έκδοση διατάγματος ανάκλησης της απαλλοτρίωσης είτε σε εκ νέου δημοσίευση απαλλοτρίωσης, με όλα τα επακόλουθα περιλαμβανομένης και αυξημένης δαπάνης για αποζημιώσεις και τόκους.

Σε μερικές περιπτώσεις, προκειμένου να αποφευχθεί η καταβολή σημαντικών ποσών αποζημιώσεων, το Τμήμα, μέσω του Γενικού Εισαγγελέα, προχωρεί σε εξώδικο συμβιβασμό με την καταβολή πρόσθετης αποζημίωσης.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να πληροφορηθεί τα μέτρα που το Τμήμα προτίθεται να λάβει για αποφυγή τέτοιων περιπτώσεων στο μέλλον.

A. Αδυναμίες στον Προγραμματισμό Μελέτης και Εκτέλεσης Έργων

(α) Νέο Κτίριο Βουλής των Αντιπροσώπων.

- (i) Υπηρεσίες Συμβούλου Αρχιτέκτονα.** Το Μάιο 1995, υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και του ιδιώτη Συμβούλου Αρχιτέκτονα που είχε κερδίσει τον διαγωνισμό που προηγήθηκε για τη μελέτη και επίβλεψη του νέου κτιρίου της Βουλής των Αντιπροσώπων. Τον Ιούλιο 1997, ολοκληρώθηκε η μελέτη του έργου, η προώθηση όμως της κατασκευής του κτιρίου αναστάληκε λόγω ανεύρεσης αρχαιοτήτων στο χώρο που προβλεπόταν να γίνει η ανέγερσή του.

Τον Απρίλιο 2001, μετά την υποβολή από τον Αρχιτέκτονα οικονομικών απαιτήσεων λόγω των καθυστερήσεων στην προώθηση του έργου, της αναστολής των εργασιών και την τροποποίηση των σχεδίων, το θέμα κατέληξε σε διαιτησία καθώς και σε αγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου. Για διευθέτηση του θέματος ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εισηγήθηκε και καταβλήθηκε στον Αρχιτέκτονα ποσό £315.000 για πλήρη και τελική διευθέτηση της πιο πάνω διαιτησίας και ποσό £66.000 για πλήρη διευθέτηση της αγωγής. Παρά τη διευθέτηση αυτή, το Φεβρουάριο 2006, ο Αρχιτέκτονας υπέβαλε νέα απαίτηση για ποσό £303.254 την οποία το Υπουργείο απέρριψε και ο Αρχιτέκτονας προσέφυγε στο Δικαστήριο. Το Νοέμβριο 2007, σε σύσκεψη που έγινε με αντικείμενο

την επίσπευση της έναρξης και ανέγερσης του έργου, ο Αρχιτέκτονας επανέφερε την πιο πάνω απαίτηση του και ζήτησε όπως η αμοιβή του βασιστεί στην εκτίμηση κόστους του έργου £25,8 εκ. η οποία έγινε με βάση τα σχέδια που ετοίμασε αντί σε κόστος £19,8 εκ. που αποδέκτηκε η Κυβέρνηση. Ο εκπρόσωπός της Υπηρεσίας μας εξέφρασε την άποψη ότι ο Αρχιτέκτονας πληρώθηκε για τη μελέτη επί του εγκεκριμένου κόστους του έργου όπως προνοείται στο συμβόλαιο. Με τη θέση της Υπηρεσίας μας συμφώνησε και το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

Τον Ιανουάριο 2009, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για έναρξη και επίσπευση της εκτέλεσης του έργου, ακολούθησε διαπραγμάτευση μεταξύ της κυβερνητικής πλευράς και του Αρχιτέκτονα για την ανάθεση σε αυτόν της επίβλεψης του έργου και παράλληλα της διευθέτησης των απαιτήσεών του. Ως αποτέλεσμα επιτεύχθηκε συμφωνία η οποία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου στις 25.2.2009. Παρατηρήσαμε ότι η συμφωνία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τις ακόλουθες πρόνοιες:

- Ποσοστό 2,2% επί του ποσού του οικοδομικού συμβολαίου για την αμοιβή της επίβλεψης, αντί 1,768% που προνοούσε το αρχικό συμβόλαιο (η διαφορά +0,432% εφαρμοζόμενη επί εκτιμημένης αξίας εργασιών €80 εκ. ισοδυναμεί με αυξημένη αμοιβή επίβλεψης €345.000). Στο ποσοστό 2,2% θα περιλαμβάνονται και υπηρεσίες αναφορικά με τροποποιήσεις στη μελέτη που δυνατό να απαιτηθούν.
 - Πληρωμή ποσού €50.000 στον Αρχιτέκτονα, ώστε να αποσυρθεί η απαίτηση του για ποσό €338.000 που εκκρεμεί ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου, με δέσμευση της κυβερνητικής πλευράς το ποσό αυτό να αυξηθεί σε €100.000 αν οι υπόγειοι χώροι στάθμευσης δεν υλοποιηθούν.
- (ii) **Ανέγερση του Νέου Κτιρίου.** Τον Οκτώβριο 2008, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων εξέτασε αίτημα της Βουλής των Αντιπροσώπων για προώθηση της ανέγερσης του Νέου Κτιρίου στο οποίο θα εντάσσονται και οι αρχαιότητες με την ανάδειξη τους μέσω ειδικών κατασκευών. Στη συνέχεια, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τον Ιανουάριο 2009, σχετική Πρόταση του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων για υλοποίηση του έργου με στόχο τη συμπλήρωση του μέχρι τέλους του 2011 ώστε το κτίριο να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη των αναγκών που θα προκύψουν με την ανάληψη από την Κύπρο της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

Παρατηρήσαμε ότι ο εν λόγω χρονικός στόχος προϋποθέτει όπως η ανέγερση του κτιρίου γίνει με επιταχυνόμενες διαδικασίες και υποδείξαμε ότι η πρόνοια στους όρους του διαγωνισμού/σύμβασης για περιορισμένη περίοδο εκτέλεσης (2,5 χρόνια):

- Θα αυξήσει αδικαιολόγητα το κόστος του έργου λόγω του επιταχυνόμενου τρόπου εκτέλεσης (η δαπάνη του έργου προϋπολογίστηκε σε €100 εκ)
- Θα αυξήσει την πιθανότητα για προβλήματα/δυσκολίες στην διαχείριση/ επίβλεψη του έργου και την υποβολή απαιτήσεων για χρηματικές αποζημιώσεις από τον Εργολάβο του έργου.

Ενόψει των πιο πάνω και προς το σκοπό όπως μειωθεί το κόστος εκτέλεσης του έργου, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί σοβαρά η διαφοροποίηση της περιόδου της σύμβασης για τη μελέτη-κατασκευή του έργου και παράλληλα αποφασισθούν από τώρα υπαλλακτικές διευθετήσεις για την κάλυψη των αναγκών που θα προκύψουν με την ανάληψη από την Κύπρο της προεδρίας της Ε.Ε. Τέλος παρατηρήσαμε ότι η ανάληψη της προεδρίας της Ε.Ε. κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2012, ήταν γνωστή από το Δεκέμβριο του 2005 και συνεπώς ο προγραμματισμός υλοποίησης του έργου μπορούσε να γίνει έγκαιρα.

Παρόλο που μέχρι τον Οκτώβριο 2009, η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για υλοποίηση του έργου δεν άλλαξε, στον Προϋπολογισμό για το 2010, δεν υπάρχει πρόνοια για το έργο ενώ παράλληλα αποφασίστηκε η προώθηση υπαλλακτικών διευθετήσεων για τις ανάγκες της προεδρίας της Ε.Ε.

Εν τω μεταξύ περί το Μάρτιο 2009, προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για προεπιλογή οικονομικών φορέων, οι οποίοι θα λάμβαναν μέρος στο διαγωνισμό για εκτέλεση του έργου με τη μέθοδο μελέτη – κατασκευή. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε περί το Σεπτέμβριο του 2009 και επιλέχθηκαν οκτώ οικονομικοί φορείς. Επειδή έχει παρέλθει ένα έτος από την ημερομηνία προκήρυξης του διαγωνισμού, αλλά και λόγω της διαφοροποίησης ουσιαστών όρων στα έγγραφα προκήρυξης, όπως είναι ο χρόνος εκτέλεσης του έργου και η

εκτέλεση του έργου κατά φάσεις, σε περίπτωση που αποφασισθεί να κατασκευαστεί το έργο, η διαδικασία προεπιλογής θα πρέπει να επαναληφθεί.

(β) Περιμετρικός Αυτοκινητόδρομος Λευκωσίας. Τον Ιούνιο 2000, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διενέργεια περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής μελέτης για τον περιμετρικό αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας με βάση προτεινόμενη όδευση. Τον Ιούλιο 2002, λόγω ενστάσεων του Δήμου Λατσιών και των Κοινοτικών Συμβουλίων Τσερίου και Δευτεράς, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διενέργεια δεύτερης περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής μελέτης υιοθετώντας νέα όδευση (νότια). Τον Φεβρουάριο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την υιοθέτηση τρίτης όδευσης (βόρεια) η οποία να μελετηθεί από περιβαλλοντικής και τεχνοοικονομικής πλευράς συγκριτικά με τη νότια όδευση.

Οι πιο πάνω μελέτες καθώς και η συγκριτική έκθεση στάλθηκαν στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος για μελέτη και αξιολόγηση. Τον Ιούνιο 2005, δόθηκε η Γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής, σύμφωνα με την οποία, η βόρεια όδευση είχε συγκριτικά λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον από την νότια όδευση και πρόσφερε πιο αξιόλογα οφέλη σε πολλούς κοινωνικοοικονομικούς τομείς.

Τον Σεπτέμβριο 2005, το Υπουργικό Συμβούλιο ακύρωσε τη νότια όδευση και ενέκρινε την υιοθέτηση της βόρειας όδευσης ως καταλληλότερης. Περαιτέρω αποφάσισε όπως προκηρυχθούν προσφορές για την ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων του περιμετρικού αυτοκινητόδρομου καθώς και της μελέτης εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον. Μέχρι τον Ιούνιο 2006, είχε δαπανηθεί από το Τμήμα ποσό περίπου £200.000 για τη διενέργεια των περιβαλλοντικών και τεχνοοικονομικών μελετών.

Αναφορικά με την πρόοδο της μελέτης παρατηρήσαμε ότι έχει προκύψει σημαντική καθυστέρηση λόγω προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στον καθορισμό της τελικής χάραξης του αυτοκινητόδρομου και του δευτερεύοντος οδικού δικτύου. Το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση αυτή κρίνεται δικαιολογημένη δεδομένης της πολυπλοκότητας του έργου, της φύσης της μελέτης, των πολλών αλληλένδετων τεχνικών προβλημάτων και περιορισμών καθώς και των ενστάσεων/αιτημάτων των επηρεαζόμενων Δήμων και Κοινοτήτων.

Τον Φεβρουάριο 2010, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε παράταση χρόνου 132 εβδομάδων στη συμπλήρωση της μελέτης αναθεωρώντας τους χρόνους υποβολής των Ενδιάμεσων Εκθέσεων. Η προώθηση των διαδικασιών έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών για τις πρώτες φάσεις του έργου αναμένεται να γίνει εντός του 2012 - 2013 νοουμένου ότι δεν θα παρατηρηθεί περαιτέρω καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της μελέτης και στη διαδικασία των απαλλοτριώσεων και εφόσον θα έχουν εξασφαλιστεί οι αναγκαίες πιστώσεις.

(γ) Επέκταση/Αναβάθμιση σε έξι λωρίδες κυκλοφορίας του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Λεμεσού από τον κόμβο Λατσιών μέχρι την Αλάμπρα. Καθυστέρηση στην προώθηση του έργου. Το 1993, ανατέθηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων σε Συμβούλους Μηχανικούς, έναντι ποσού £118.900, η μελέτη και ο σχεδιασμός της κατασκευής δύο πρόσθετων λωρίδων κυκλοφορίας στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας – Λεμεσού, από τον Κόμβο της Βιομηχανικής Περιοχής Στροβόλου μέχρι την Αλάμπρα. Η ολοκλήρωση της μελέτης του έργου καθυστέρησε σημαντικά και η εκτέλεση του έργου δεν προωθήθηκε.

Το 2003, το Τμήμα ανέθεσε σε Συμβούλους την ετοιμασία μελέτης για Εκτίμηση των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από την μελλοντική αναβάθμιση του αυτοκινητόδρομου έναντι ποσού £17.700. Στη συνέχεια, το 2004 και 2005, το Τμήμα ανέθεσε σε άλλους Συμβούλους την εκπόνηση τεχνοοικονομικής και κυκλοφοριακής μελέτης για το έργο έναντι των ποσών των £23.000 και £44.600 αντίστοιχα.

Τελικά το 2009, μετά από 16 χρόνια από την αρχική ανάθεση της σχεδιαστικής μελέτης, το Τμήμα προχώρησε με την προκήρυξη προσφορών για την κατασκευή του έργου με την μέθοδο Μελέτη – Κατασκευή.

Η έναρξη των εργασιών επέκτασης/αναβάθμισης σε έξι λωρίδες κυκλοφορίας του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Λεμεσού από τον κόμβο Λατσιών μέχρι την Αλάμπρα έγινε τον Ιανουάριο 2010 με χρόνο ολοκλήρωσης τον Οκτώβριο 2012 έναντι ποσού συμβολαίου €32.393.000.

(δ) Ανέγερση Κέντρου Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας. Η έναρξη των εργασιών καθορίστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου στις 3.8.2006 με ημερομηνία λήξης για το κτίριο (φάση Α) στις 3.2.2008 και για τις εξωτερικές εργασίες (φάση Β) στις 3.6.2008.

Κατά την διάρκεια κατασκευής του έργου παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στη πρόοδο των εργασιών με αποτέλεσμα η προσωρινή παραλαβή ολόκληρου του έργου να γίνει στις 10.11.2008 με καθυστέρηση 228 ημερολογιακών ημερών για την οποία το Τμήμα απέκοψε από τις πληρωμές του Εργολάβου το συνολικό ποσό των €662.254 ως ποινική ρήτρα.

Από τον Αύγουστο μέχρι τον Νοέμβριο 2008, ο Εργολάβος υπέβαλε σειρά απαιτήσεων για νέες παρατάσεις χρόνου. Τον Ιούλιο 2009, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α. για διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του Εργολάβου με φιλικό διακανονισμό, σύμφωνα με τον οποίο εγκρίθηκε παράταση χρόνου χωρίς αποζημιώσεις μέχρι τις 30.9.2008, με ταυτόχρονη επιστροφή του ποσού των €546.068 από το ποσό που παρακρατήθηκε ως αποζημίωση για αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

(ε) Ανέγερση Νέου Κυβερνητικού Τυπογραφείου. Οι μελέτες για ανέγερση του νέου Κυβερνητικού Τυπογραφείου άρχισαν το 1992. Η αρχική μελέτη του έργου διαφοροποιήθηκε αρκετές φορές σε σχέση με το μέγεθος/εμβαδόν των κτιριακών εγκαταστάσεων και σε σχέση με το χώρο στο οποίο θα εκτελείτο το έργο λόγω προβλημάτων με τα απαλλοτριωμένα τεμάχια.

Μετά την ολοκλήρωση της τελευταίας μελέτης το Τμήμα Δημοσίων Έργων προχώρησε στην προκήρυξη διαγωνισμού για την ανέγερση των κτιριακών εγκαταστάσεων και μέρους των εξωτερικών χώρων του Κυβερνητικού Τυπογραφείου.

Η προκήρυξη του πιο πάνω διαγωνισμού έγινε στις 21 Δεκεμβρίου 2007 και οι προσφορές υποβλήθηκαν στο Συμβούλιο Προσφορών του Υ.Σ.Ε. στις 8 Φεβρουαρίου 2008.

Στις 4 Ιουλίου 2008, Ο Διευθυντής του Κυβερνητικού Τυπογραφείου πληροφόρησε το Τμήμα ότι το Ανώτατο Δικαστήριο, μετά από αίτηση των πρώην ιδιοκτητών ενός από τα τεμάχια, το οποίο είχε απαλλοτριωθεί το 1990 για σκοπούς ανέγερσης του Κυβερνητικού Τυπογραφείου, αποφάσισε την ανάκληση της απαλλοτρίωσης δεδομένου ότι ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν κατέστη εφικτός εντός των τριών ετών όπως ορίζει το Σύνταγμα (άρθρο 23.5) και ζήτησε όπως η Κυπριακή Δημοκρατία το επιστρέψει στους πρώην ιδιοκτήτες του.

Μετά την απόφαση αυτή άρχισαν διαπραγματεύσεις μεταξύ της Δημοκρατίας και των πρώην ιδιοκτητών του τεμαχίου με σκοπό την διευθέτηση του θέματος. Στις 17 Δεκεμβρίου 2008, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ενημέρωσε τον Διευθυντή του Τμήματος ότι οι διαπραγματεύσεις με τους ιδιοκτήτες του πιο πάνω τεμαχίου απέτυχαν με αποτέλεσμα την οριστική απώλεια του τεμαχίου.

Στις 29 Δεκεμβρίου 2008, με βάση τα νέα δεδομένα, ο Διευθυντής του Τμήματος με επιστολή του προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών εισήχθητε όπως ακυρωθεί ο διαγωνισμός, που έληγε στις 8 Ιανουαρίου 2009, και όπως το έργο προωθηθεί με τη μέθοδο «Μελέτη-Κατασκευή-Συντήρηση».

Στις 14 Ιανουαρίου 2009, το Συμβούλιο Προσφορών, μετά από εκτενή συζήτηση, αποφάσισε ομόφωνα να υιοθετήσει την εισήγηση της Αναθέτουσας Αρχής για ακύρωση του διαγωνισμού, μετά και από την υπόδειξη του Υπουργείου Οικονομικών, και τη διαπίστωση ότι το έργο δεν μπορεί να υλοποιηθεί όπως σχεδιάστηκε και προσφοροδοτήθηκε.

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι παρά την παρέλευση 17 χρόνων από την έναρξη των μελετών, το έργο δεν υλοποιήθηκε λόγω αδυναμίας στο προγραμματισμό/ συντονισμό, με αποτέλεσμα να ανακληθεί με απόφαση Δικαστηρίου η απαλλοτρίωση του τεμαχίου στο οποίο θα ανεγείρετο μέρος των εγκαταστάσεων του Τυπογραφείου και να αυξηθεί η αναμενόμενη δαπάνη εκτέλεσης του έργου.

Το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου προέκυψε λόγω της υποχρέωσης για τροποποίηση τρεις φορές των αρχιτεκτονικών σχεδίων με βάση τις κατά καιρούς κτιριολογίες ανάγκες του χρήστη. Μας πληροφόρησε επίσης ότι μεγάλο μέρος της καθυστέρησης οφείλεται και στην διαδικασία έκδοσης Πολεοδομικής Συναίνεσης από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως καθώς και στην μη έγκαιρη έγκριση των σχετικών πιστώσεων του έργου από το Υπουργείο Οικονομικών.

Τον Ιούνιο 2010, το Τμήμα προκήρυξε προσφορές για τη ανέγερση του έργου με την μέθοδο «Μελέτη – Κατασκευή – Συντήρηση» για τη ανέγερση του έργου.

(στ) Περιοδική Συντήρηση Δρόμων Επαρχίας Λευκωσίας. Αριθμός Συμβολαίου PS/C/592. Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο, τον Ιανουάριο 2010, παρατηρήσαμε ότι πριν την έναρξη των εργασιών, το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ζήτησαν από το Τμήμα Δημοσίων Έργων όπως αφαιρέσει από το συμβόλαιο συγκεκριμένους δρόμους, στους οποίους προβλέπετο να γίνουν εργασίες συντήρησης, που αντιστοιχούσαν στο 31% του ποσού του συμβολαίου, λόγω αναμενόμενης εκτέλεσης εργασιών εγκατάστασης αποχετευτικού συστήματος. Τον Δεκέμβριο 2009, με έγκριση της Κ.Ε.Α.Α. έγινε αντικατάσταση των πιο πάνω δρόμων με άλλους δρόμους οι οποίοι κρίθηκε ότι χρειαζόνταν άμεση συντήρηση.

Τον Φεβρουάριο 2010, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι παρά τις προσπάθειες του Τμήματος, εξακολουθεί να υπάρχει αδυναμία, κατά το στάδιο της μελέτης και ετοιμασίας συμβολαίων περιοδικής συντήρησης δρόμων, στον συντονισμό με τις αρμόδιες Υπηρεσίες που έχουν την ευθύνη για την εγκατάσταση αποχετευτικών συστημάτων. Παρατηρήσαμε επίσης ότι ενώ σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου ο Μηχανικός του έργου θα πρέπει εντός 30 ημερών από την ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας να εκδώσει εντολή έναρξης των εργασιών, στη συγκεκριμένη περίπτωση ο Μηχανικός του έργου εξέδωσε την εντολή με καθυστέρηση ενός μηνός με αποτέλεσμα η εκτέλεση μέρους των εργασιών να μετατοπιστεί στη χειμερινή περίοδο.

Τον Αύγουστο 2010, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, όσον αφορά το θέμα της αφαίρεσης από το συμβόλαιο δρόμων, το Τμήμα του είχε ενημερώσει έγκαιρα όλες τις Υπηρεσίες για το πρόγραμμα περιοδικής συντήρησης των δρόμων και ότι καταβάλλεται προσπάθεια για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον. Όσον αφορά το θέμα του χρόνου έναρξης των εργασιών ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για πιστή εφαρμογή των όρων του συμβολαίου σε όλες τις μελλοντικές εργασίες.

(ζ) Συμβόλαιο για την κατασκευή του δρόμου Βιομηχανικής Περιοχής Ιδαίου προς Βαθειά Γωνιά. Αρ. Συμβ. PS/C/546. Η κατασκευή του έργου άρχισε στις 6.7.2009 με ημερομηνία αποπεράτωσης τις 5.7.2010 έναντι ποσού συμβολαίου €2.713.000. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Απρίλιο 2010, παρατηρήσαμε ότι σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, για σκοπούς κυκλοφοριακής διαχείρισης, το έργο χωρίστηκε γεωγραφικά σε 4 τμήματα. Οι εργασίες στα τμήματα 1 μέχρι 3 προβλέπετο να εκτελούνται διαδοχικά ενώ οι εργασίες στο τμήμα 4 παράλληλα με τις εργασίες στα τμήματα 1 μέχρι 3. Με την αποπεράτωση του κάθε τμήματος θα γίνεται τμηματική παραλαβή.

Τον Μάιο 2010, με επιστολή μας στον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι, ενώ οι εργασίες που άρχισαν από το τμήμα 1, με βάση το πρόγραμμα του Εργολάβου, δεν είχαν ακόμα αποπερατωθεί – υπολείπετο η τοποθέτηση της συνδετικής στρώσης ασφάλτου και της επιφανειακής στρώσης, καθώς και η κατασκευή των πεζοδρομίων περιλαμβανομένων των υπηρεσιών εντός των πεζοδρομίων – άρχισαν από τις 16.4.2010 οι εργασίες στο τμήμα 2 κατά παράβαση των προνοιών του συμβολαίου.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση (4 – 5 μήνες) μέρος της οποίας οφείλετο στην ανάγκη για τροποποίηση των σχεδίων και στην εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών όπως η κατασκευή του συστήματος αποχέτευσης των ομβρίων υδάτων και η μετακίνηση του υφιστάμενου δικτύου/καλωδίων της ΑΗΚ.

Περαιτέρω με την επιστολή μας παρατηρήσαμε ότι, όσον αφορά τον ρυθμό εκτέλεσης των εργασιών, μετά την αποδοχή από το Τμήμα πρότασης του Εργολάβου για χρήση εναλλακτικής μεθόδου για σταθεροποίηση του εδάφους θα έπρεπε να εξεταστεί το ενδεχόμενο της εξοικονόμησης χρόνου εκτέλεσης του έργου, τον οποίο με την πιο πάνω πρόταση επωφελήθηκε ο Εργολάβος, και να λαμβάνετο υπόψη κατά την εξέταση των παρατάσεων που έχουν παραχωρηθεί ή πρόκειται να παραχωρηθούν στον Εργολάβο.

Β. Λάθη και Παραλείψεις σε Μελέτες Έργων.

(α) Κατασκευή της Λεωφόρου Αρχαγγέλου. Αρ. Σύμβ. PS/C/455. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 17.10.2008 με ημερομηνία αποπεράτωσης τις 14.10.2010 έναντι ποσού συμβολαίου €18.399.000.

Τον Νοέμβριο 2009, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση (5-6 μήνες), μέρος της οποίας οφείλετο στην ανάγκη για τροποποίηση των σχεδίων λόγω αδυναμιών/ παραλείψεων της μελέτης του έργου που έγινε από το Τμήμα, παρόλο που στα πλαίσια των διαδικασιών συγχρηματοδότησης του έργου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα έγγραφα προσφορών ελέγχθηκαν από το Τμήμα Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων υπό την ιδιότητά του ως Ενδιάμεσου Φορέα για το συγκεκριμένο έργο.

Περαιτέρω με την επιστολή μας παρατηρήσαμε ότι μέχρι τον συγκεκριμένο χρόνο είχαν προωθηθεί από το Μηχανικό του έργου και εγκριθεί από την Τ.Ε.Α.Α. και Κ.Ε.Α.Α., 39 αλλαγές. Η αξία των εργασιών που επηρεάζονται από τις αλλαγές αυτές, ανέρχεται στο ποσό των €1.990.111. Λόγω των πιο πάνω αλλαγών αναμένεται αύξηση της δαπάνης του έργου κατά περίπου €800.000. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω ο Εργολάβος απέστειλε στο Μηχανικό του έργου αριθμό ειδοποιήσεων για πρόθεση υποβολής απαιτήσεων για παράταση χρόνου και οικονομικές αποζημιώσεις.

Τον Μάιο 2010, η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε ότι η μελέτη του έργου βασίστηκε σε ρυθμιστικό σχέδιο που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Χωροταξίας το 1992. Για πολλά χρόνια η υλοποίηση του έργου προσέκρουε σε προβλήματα απαλλοτριώσεων και άλλες αντιδράσεις ενώ κατά την μακρά περίοδο της εκπόνησης της μελέτης, αυτή δέχθηκε πολλές και σημαντικές αλλαγές. Η Υπουργός μας πληροφόρησε επίσης ότι με βάση τις διαδικασίες που ακολουθούνται στα συγχρηματοδοτούμενα έργα, το Τμήμα Ελέγχου εξέτασε πριν την προκήρυξη των προσφορών την πληρότητα, ορθότητα και επάρκεια των σχεδίων, των τεχνικών προδιαγραφών και των δελτίων ποσοτήτων καθώς και την ορθότητα των παραδοχών της μελέτης και των κωδικών/κανονισμών/προτύπων που έχουν χρησιμοποιηθεί. Κατά την εξέταση αυτή υποδείχθηκε στο μελετητή πολύ μεγάλος αριθμός παρατηρήσεων οι οποίες ενσωματώθηκαν στην τελική μελέτη και απάμβλυναν σημαντικά το πρόβλημα που εκ των υστέρων διαφάνηκε.

Η Υπουργός μας πληροφόρησε περαιτέρω ότι το έργο παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση, που υπολογίζεται σε 7 μήνες, η οποία αναμένεται να αυξηθεί σε 13 μήνες αν ληφθούν υπόψη λόγοι καθυστέρησης που έχουν προκληθεί αλλά ακόμη δεν έχουν επηρεάσει το έργο γιατί αφορούν μελλοντικές εργασίες. Η καθυστέρηση οφείλεται στον Εργολάβο, στην ανάγκη για τροποποίηση των σχεδίων λόγω αδυναμιών/παραλείψεων της μελέτης του έργου, σε νέες απαιτήσεις της μελέτης, στις εγκαταστάσεις δικτύων των Υπηρεσιών Κοινής Ωφελείας και σε άλλους λόγους.

Η Υπουργός μας πληροφόρησε τέλος ότι μετά από διαβουλεύσεις του Τμήματος με τον Εργολάβο συμφωνήθηκε προκαταρκτικά νέο χρονοδιάγραμμα για σταδιακή συμπλήρωση του έργου μέχρι το τέλος Μαρτίου 2011 και ότι, δεν αναμένονται νέες σημαντικές τροποποιήσεις των σχεδίων, τονίζοντας ότι έχει ζητήσει από το Τμήμα να λάβει πρόσθετα μέτρα θέτοντας τις αναγκαίες ασφαλιστικές δικλείδες ώστε τα προβλήματα από λάθη και παραλείψεις των μελετών να ελαχιστοποιηθούν.

(β) Κατασκευή του Παραλιακού Δρόμου Λάρνακας – Δεκέλειας. Φάση Α. Αριθμός Προκήρυξης PS/C/501. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Μάιο 2009, παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος των εργασιών, η έναρξη των οποίων έγινε στις 19.5.2008 με ημερομηνία αποπεράτωσης την 2.11.2009 και ποσό συμβολαίου €4.891.725, παρουσιάζει καθυστέρηση (3-4 μήνες), μεγάλο μέρος της οποίας οφείλεται στην ανάγκη για σταθεροποίηση του υπεδάφους – που κρίθηκε ακατάλληλο – με στρώση στέψης και λιθοριπής. Για το θέμα αυτό, παρόλο που στο συμβόλαιο προβλεπόταν ότι σε περιπτώσεις όπου το υπέδαφος είναι άργιλος ή όταν ο υδροφόρος ορίζοντας ευρίσκεται κοντά στο επίπεδο εκσκαφής τοποθετείται με οδηγίες του Μηχανικού, στρώση στέψης ή λιθοριπής πάχους 200 χιλ., με την έναρξη των εργασιών εκσκαφής διαπιστώθηκε ότι η πρόνοια του συμβολαίου δεν ήταν επαρκής για σταθεροποίηση του υπεδάφους.

Ο Μηχανικός του έργου με επιστολή του προς την Τ.Ε.Α.Α. την πληροφόρησε ότι, ως αποτέλεσμα του πιο πάνω θέματος, προέκυψε αύξηση των ποσοτήτων που περιλήφθηκαν στο Δελτίο Ποσοτήτων του συμβολαίου (στρώση στέψης από 3840m³ σε περίπου 9000m³ και λιθοριπή από 1950m³ σε περίπου 18000m³).

Αντίστοιχα αυξήθηκαν και οι ποσότητες των εργασιών της γενικής εκσκαφής, της απομάκρυνσης εκσκαφέντος υλικού και της κατασκευής επιχωμάτων. Το ποσό που απαιτείται για την εκτέλεση των πιο πάνω επιπλέον εργασιών υπολογίζεται από τον Μηχανικό σε περίπου €444.000.

Τον Ιούνιο 2009, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Οι σχετικές εργασίες εκτελούνται χωρίς ακόμα να έχει ληφθεί η επίσημη θέση του Μελετητή, καθώς και οι απαραίτητες εγκρίσεις με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες και σύμφωνα με την απόφαση της Τ.Ε.Α.Α. ημερομηνίας 13.11.2008.
- (ii) Δεν λήφθηκαν υπόψη από τον Μελετητή, αλλά ούτε και από το Τμήμα κατά το στάδιο ετοιμασίας της μελέτης, οι εμπειρίες από το προηγούμενο συμβόλαιο στον ίδιο δρόμο, Δρόμος Λάρνακας – Δεκέλειας Φάση Β, στον οποίο παρουσιάστηκε παρόμοιο πρόβλημα, δηλαδή ανάγκη για σταθεροποίηση του υπεδάφους.

Τον Ιούλιο 2009, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε την πιο πάνω αλλαγή έναντι του ποσού των €443.975. Ο Εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για χρονικές και οικονομικές αποζημιώσεις λόγω της αύξησης των ποσοτήτων.

Τον Οκτώβριο 2009, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι ο Μηχανικός του έργου μετά την διαπίστωση του προβλήματος ενημέρωσε σχετικά τον Μελετητή του έργου, ο οποίος δεν έκρινε αναγκαίο να τοποθετηθεί γραπτώς επί του θέματος με βάση την πληροφόρηση που είχε από τον Μηχανικό. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η μελέτη του έργου καθώς και ο έλεγχος της έγινε από ομάδα μελέτης του Δήμου Λάρνακας χωρίς την ανάμιξη του Τμήματος.

Τον Δεκέμβριο 2009, η Κ.Ε.Α.Α. ενέκρινε για το πιο πάνω θέμα την παραχώρηση στον Εργολάβο παράτασης χρόνου 67 εργάσιμων ημερών με αποζημίωση. Τον Απρίλιο 2010, ο Εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για οικονομικές αποζημιώσεις ύψους €861.000 η οποία εξετάζεται από τον Μηχανικό του έργου.

Γ. Αδυναμίες στη Διαχείριση Συμβολαίων.

(α) Συμβόλαιο Περιοδικής Συντήρησης δρόμων εντός Λευκωσίας.

Αρ. Σύμβασης PS/C/593. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 13.6.2009 με ημερομηνία αποπεράτωσης τις 27.7.2009 έναντι ποσού συμβολαίου €1.829.000. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, ο οποίος έγινε τον Σεπτέμβριο 2009, παρατηρήσαμε ότι μετά την ολοκλήρωση των εργασιών του συμβολαίου αποφασίστηκε από το Τμήμα όπως εκτελεστούν εργασίες συντήρησης και στη Λεωφόρο Δημοσθένη Σεβέρη, η οποία δεν συμπεριλαμβάνετο στις υποχρεώσεις του Εργολάβου, και χωρίς προηγουμένως να ληφθούν οι σχετικές εγκρίσεις σύμφωνα με τις νενομισμένες διαδικασίες. Παρατηρήσαμε επίσης ότι σε όλους σχεδόν τους δρόμους που είχαν επιστρωθεί στα πλαίσια του συμβολαίου, παρουσιάστηκε κάθετη μετακίνηση της ασφάλτου μέσα στο ασφαλτόμειγμα και εμφάνιση της στην επιφάνεια του οδοστρώματος και ότι ο Μηχανικός του έργου, ζήτησε όπως έχει τις εισηγήσεις του Εργολάβου για τρόπους αποκατάστασης της εργασίας. Τέλος παρατηρήσαμε ότι από το ενδιάμεσο πιστοποιητικό πληρωμής αρ. 2, ημερ. 29.6.2009, δεν έγινε αφαίρεση του ποσού των €153.731 που αναλογεί για αποπληρωμή της προκαταβολής σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου. Με επιστολή μας στον Διευθυντή του Τμήματος ζητήσαμε όπως ερευνηθούν τα πιο πάνω θέματα και ενημερωθούμε σχετικά.

Τον Ιούνιο 2010, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η επίστρωση της Λεωφόρου Δημοσθένη Σεβέρη αποφασίστηκε μετά από εισήγηση του Μελετητή του έργου και της Αστυνομίας λόγω του ότι η κατάσταση του οδοστρώματος της Λεωφόρου, η οποία είναι σημαντική οδική αρτηρία της Λευκωσίας, έχρηζε άμεσης συντήρησης. Μας πληροφόρησε επίσης ότι όσον αφορά τις συμβατικές υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν, η Τ.Ε.Α.Α. εισηγήθηκε, τον Μάρτιο 2010, στον Διευθυντή του Τμήματος την εκ των υστέρων έγκριση της αλλαγής και την παράταση της περιόδου εκτέλεσης των εργασιών χωρίς οποιαδήποτε οικονομική αποζημίωση πέραν της πληρωμής με βάση τις τιμές μονάδας του συμβολαίου των εργασιών που προέκυψαν από την επίστρωση της πιο πάνω λεωφόρου. Η εισήγηση της Τ.Ε.Α.Α. εγκρίθηκε από τον Διευθυντή.

Σχετικά με την ελαττωματική εργασία ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι ο Μηχανικός του έργου ζήτησε από τον Εργολάβο όπως έχει τις εισηγήσεις του για τους τρόπους επίλυσης του πιο πάνω προβλήματος χωρίς

μέχρι στιγμής ο Εργολάβος να έχει ανταποκριθεί. Τον Απρίλιο 2010, ο Μηχανικός του έργου παρέπεμψε το θέμα στην Επιτροπή Προδιαγραφών του Τμήματος με εισήγηση για έκδοση του Πιστοποιητικού Προσωρινής Παραλαβής του έργου και ταυτόχρονα την αύξηση της περιόδου συντήρησης κατά δεκαοχτώ μήνες.

Όσον αφορά το θέμα της αφαίρεσης του ποσού των €153.731 για αποπληρωμή της προκαταβολής στο Πιστοποιητικό αρ. 2, ο Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι η σχετική αφαίρεση δεν έγινε εκ παραδρομής.

(β) Κατασκευή Σύνδεσης Κυκλικού Κόμβου Αγίου Αθανασίου με την Λεωφόρο Ανοικοδομήσεως. Αρ. Σύμβ. PS/C/561. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 6.7.2009 με ημερομηνία αποπεράτωσης την 11.4.2010 έναντι ποσού συμβολαίου €1.099.000. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, τον Ιούνιο 2010, παρατηρήσαμε ότι οι εργασίες συμπληρώθηκαν με καθυστέρηση 6 εβδομάδων. Η Τ.Ε.Α.Α., ενέκρινε την παραχώρηση στον Εργολάβο δικαιολογημένης παράτασης χρόνου 32 εργάσιμων ημερών. Παρατηρήσαμε επίσης ότι, ενώ το έργο είχε ολοκληρωθεί, ο Μηχανικός του έργου δεν είχε ακόμα ενημερώσει γραπτώς τον Εργολάβο για την εγκριθείσα παράταση χρόνου.

Περαιτέρω παρατηρήσαμε ότι τεμάχιο γης το οποίο βρισκόταν εντός του ορίου κατάληψης του έργου δεν απαλλοτριώθηκε με αποτέλεσμα την αναστολή των εργασιών σε τμήμα του δρόμου. Η πιο πάνω παράλειψη προκάλεσε καθυστέρηση στη πρόοδο των εργασιών 16 εργάσιμων ημερών. Για το θέμα αυτό ο Εργολάβος υπέβαλε πρόθεση για οικονομικές αποζημιώσεις.

Δ. Αδυναμίες στα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου.

(α) Εκτίμηση δαπάνης κατασκευής οδικών έργων. Από τους ελέγχους της Υπηρεσίας μας κατά τα τελευταία 15 χρόνια προέκυψαν σε ορισμένες περιπτώσεις προσφορών έργων, σοβαρές ενδείξεις για έλλειψη υγιούς ανταγωνισμού. Προέκυψε επίσης ότι σε αρκετές από τις πιο πάνω περιπτώσεις οι προσφορές κατακυρώθηκαν σε ψηλές τιμές επειδή οι εκτιμήσεις του αναμενόμενου ποσού προσφορών που ετοιμάζονται από το Τμήμα δεν ήταν αξιόπιστες ώστε με βάση αυτές να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα όσον αφορά τη λογικότητα των τιμών των προσφορών. Για τούτο η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε, και το Τμήμα υιοθέτησε το 1997, μεθοδολογία ετοιμασίας των εκτιμήσεων, με βάση τράπεζα τιμών μονάδων των εργασιών οδικών έργων από προσφορές στις οποίες διαπιστώνεται ότι υπάρχει υγιής ανταγωνισμός. Με τις τιμές αυτές βοηθούνται οι μελετητές στη λογική κοστολόγηση νέων έργων και την ετοιμασία αντικειμενικών εκτιμήσεων δαπάνης πριν από την προκήρυξη των προσφορών.

Παρατηρήσαμε ότι ενώ η διαδικασία για την ετοιμασία των εκτιμήσεων βοήθησε στην αποτροπή περιπτώσεων προσυνεννοημένων προσφορών, που είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών από πλευράς των εργοληπτικών εταιρειών, από δειγματοληπτικό έλεγχο εκτιμήσεων δαπάνης οδικών έργων, που διεξήχθη από την Υπηρεσία μας τον Μάιο 2009, διαπιστώθηκε ότι η πιο πάνω διαδικασία δεν ακολουθείτο πλήρως από το Τμήμα. Παρατηρήσαμε επίσης ότι καταργήθηκε η Τράπεζα Τιμών και η χρήση των στοιχείων της για την ετοιμασία των εκτιμήσεων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι λόγω πρακτικών προβλημάτων για την τήρηση Τράπεζας Τιμών, το Τμήμα υιοθέτησε υπαλλακτική διαδικασία σύμφωνα με την οποία οι εκτιμήσεις δαπάνης ετοιμάζονται με βάση τις τιμές προσφορών που περιλαμβάνονται σε επιλεγμένες εκθέσεις αξιολογήσεις οδικών έργων στις οποίες οι τιμές κρίθηκαν ανταγωνιστικές. Διατύπωσε επίσης την άποψη ότι η διαδικασία που ακολουθείται είναι μέσα στα πλαίσια της συμφωνίας του Τμήματος με την Υπηρεσία μας.

Η Υπηρεσία μας έχει επιφυλάξεις αναφορικά με το κατά πόσο η διαφοροποιημένη διαδικασία ετοιμασίας των εκτιμήσεων που υιοθέτησε το Τμήμα, του επιτρέπει να εξαγάγει ασφαλή συμπεράσματα και να εντοπίζει περιπτώσεις που δεν λειτουργεί υγιής ανταγωνισμός όπως προκύπτει και από τις επόμενες παραγράφους της Έκθεσής μας.

Τον Ιούλιο 2010, σε συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων εξετάστηκε το θέμα της τιμολόγησης των προσφορών έργων Περιοδικής Συντήρησης Δρόμων για τα έτη 2007-2009. Κατά την συνεδρία ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας διατύπωσε τις επιφυλάξεις μας για την ορθότητα εφαρμογής της διαδικασίας ετοιμασίας των εκτιμήσεων από τον Κλάδο Προσφορών και Συμβολαίων του Τμήματος αναφέροντας ενδεικτικά ότι οι τιμές των περισσότερων προσφορών που

κατακυρώθηκαν τα έτη 2007-2009 ήταν ψηλότερες από τις τιμές των εκτιμήσεων με αποτέλεσμα να παρατηρείται δυσκολία στην αξιολόγηση και διερεύνηση της λογικότητας των τιμών των προσφορών.

(β) Διαγωνισμοί για την προμήθεια και τοποθέτηση προανάμεικτου ασφαλικού σκυροδέματος σε οδικά έργα. Τον Ιούλιο 2009, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων με επιστολή του προς τον Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων, τον πληροφόρησε ότι το θέμα της τιμολόγησης των έργων Περιοδικής Συντήρησης για τα έτη 2007-2009 εξετάστηκε σε συνεδρία του Συμβουλίου που έγινε στις 3.7.2009. Το Συμβούλιο αφού έλαβε υπόψη του σχετικά στοιχεία που του υπέβαλε το Τμήμα, δικές του αναλύσεις αναφορικά με την σειρά κατανομής των έργων Περιοδικής Συντήρησης για την πιο πάνω περίοδο, τον αριθμό των έργων και το συνολικό κόστος των έργων που ανέλαβε ο κάθε προσφοροδότης που διαθέτει εργοστάσιο παραγωγής ασφαλικού σκυροδέματος, διαπίστωσε ότι η όλη εικόνα δίνει την εντύπωση πως υπάρχει προσυνεννόηση μεταξύ των προσφερόντων, με αποτέλεσμα να καταστρατηγείται η έννοια του υγιούς ανταγωνισμού. Το Συμβούλιο προβληματίστηκε επίσης από το γεγονός ότι συχνά προσφοροδότες συμπράττουν μεταξύ τους και υποβάλλουν προσφορές ως κοινοπραξίες περιορίζοντας ακόμα περαιτέρω τον ήδη μικρό ανταγωνισμό. Τέλος το Συμβούλιο κάλεσε τον Διευθυντή του Τμήματος όπως λάβει μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ο υγιής ανταγωνισμός και το δημόσιο συμφέρον προτρέποντας τον να αναζητήσει νομική καθοδήγηση από τον Γενικό Εισαγγελέα για το ενδεχόμενο να παραπεμφθεί το θέμα για εξέταση στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού.

Μετά από μελέτη του πιο πάνω θέματος παρατηρήσαμε ότι κατά το έτος 2008 και μέχρι τον Ιούνιο του 2009, τόσο οι τιμές προσφορών όσο και οι εκτιμήσεις δαπάνης για τη προμήθεια και τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος συνήθως κυμαίνονταν από €60 έως €70/τόνο. Από τον Ιούνιο του 2009 και μετά, οι τιμές μειώθηκαν σημαντικά μέχρι και €40/τόνο. Με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι η μείωση της τιμής του ασφαλικού σκυροδέματος που μπορούσε να δικαιολογηθεί λόγω της διαφοροποίησης των τιμών στα εργατικά και τα υλικά, δεν ξεπερνούσε το 12,7%.

Εκφράσαμε επίσης την άποψη ότι από τα πιο πάνω δεδομένα, δημιουργούνται εύλογες ενδείξεις ότι πριν τον Ιούνιο του 2009 δεν λειτουργούσε υγιής ανταγωνισμός, μη αποκλειόμενου του ενδεχόμενου οι τιμολογήσεις των διαγωνιζόμενων να ήταν προϊόν μεταξύ τους προσυνεννόησης.

Τον Ιούνιο 2010, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα του συµμερίζεται τις επιφυλάξεις της Υπηρεσίας μας περί της σωστής λειτουργίας του ανταγωνισμού και καταβάλλει κάθε προσπάθεια, μέσα στα πλαίσια των δικών του δυνατοτήτων για εξασφάλιση ανταγωνιστικών προσφορών. Μας πληροφόρησε περαιτέρω ότι η όλη υπόθεση παρακολουθείται και αξιολογείται.

Τον Σεπτέμβριο 2010, η Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων με επιστολή της προς την Υπηρεσία μας εξέφρασε την έντονη ανησυχία του Υπουργείου της σε ενδεχόμενο προσυνεννόησης μεταξύ των διαγωνιζομένων και μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα Δημοσίων Έργων παρακολουθεί το θέμα για λήψη των κατάλληλων μέτρων για αντιμετώπιση του προβλήματος.

(γ) Νέο Κτίριο Υπουργείου Εσωτερικών σε χώρο που θα διατεθεί από τον Ανάδοχο με τη μέθοδο Μελέτη/Κατασκευή/Συντήρηση/Ενοικιαγορά. Προϋπολογισμός Δαπάνης. Μετά από έλεγχο της Υπηρεσίας μας της προκαταρκτικής εκτίμησης δαπάνης για το έργο και λαμβάνοντας υπόψη τις τιμές των συμβάσεων για άλλα κτίρια που έγιναν με τη μέθοδο μελέτη-κατασκευή-χρηματοδότηση-συντήρηση, καταλήξαμε ότι οι τιμές της προκαταρκτικής εκτίμησης είναι πολύ ψηλές. Τον Ιανουάριο 2010, με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος παρατηρήσαμε ότι από υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας προέκυπτε, για τη μελέτη-κατασκευή του έργου, τιμή εκτίμησης €36,6 εκ. σε σύγκριση με €48,5 εκ. που ήταν η μέση τιμή δαπάνης όπως υπολογίστηκε από το Τμήμα. Λαμβάνοντας υπόψη και τους υπόλοιπους συντελεστές της εκτίμησης καταλήξαμε σε ολική εκτιμημένη δαπάνη της τάξεως των €140 εκ., σε σύγκριση με €194 εκ. που ήταν η μέση δαπάνη με βάση την εκτίμηση του Τμήματος.

Με την επιστολή μας εισηγηθήκαμε όπως το θέμα της εκτιμημένης δαπάνης τύχει από το Τμήμα μεγαλύτερης προσοχής και έρευνας, εν όψει των υπολογισμών της Υπηρεσίας μας και έχοντας υπόψη ότι το μοναδικό μέσον ελέγχου της λογικότητας των τιμών των προσφορών θα είναι η εκτιμημένη δαπάνη καθώς

και το ενδεχόμενο να μη λειτουργήσει επαρκής ανταγωνισμός αν οι κατάλληλες προσφορές περιοριστούν σε μια ή δύο.

Τον Φεβρουάριο 2010, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η ετοιμασία της εκτιμημένης δαπάνης έγινε μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας/μεθοδολογίας που επιλέχθηκε για την υλοποίησή του έργου λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα του χαρακτηριστικά και δεδομένα και ότι η εν λόγω διαδικασία, περιορίζει τον ανταγωνισμό εφόσον περιλαμβάνει τη γη με τις πολεοδομικές προϋποθέσεις και τα άλλα κριτήρια που έχουν τεθεί στα έγγραφα.

Τον ίδιο μήνα, πραγματοποιήθηκε συνεδρία εκπροσώπων όλων των εμπλεκόμενων Τμημάτων κατά την οποία, αφού λήφθηκαν υπόψη, μεταξύ άλλων, οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας για μείωση της εκτιμημένης δαπάνης του έργου, αποφασίστηκε μεταξύ άλλων όπως, το Υπουργείο Εσωτερικών επανεξετάσει τις απαιτήσεις του σχετικά με το κτιριολογικό πρόγραμμα σε ότι αφορά τον αριθμό των υπαλλήλων, τον αριθμό των χώρων στάθμευσης, τις αίθουσες συνεδριάσεων/πολλαπλών χρήσεων κ.λ.π. και τα Τμήματα Δημοσίων Έργων και Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών επανεξετάσουν τις εκτιμήσεις τους σε συνάρτηση με άλλα έργα του Δημοσίου συνυπολογίζοντας τις ιδιαιτερότητες του έργου.

(δ) Ανεξάρτητοι εργαστηριακοί έλεγχοι των έργων από το Κεντρικό Εργαστήριο. Διαπίστευση Κεντρικού Εργαστηρίου. Από δειγματοληπτικό έλεγχο των φακέλων του Κεντρικού Εργαστηρίου του Τμήματος Δημοσίων Έργων για τα συμβόλαια οδικών έργων για την περίοδο 2000 – 2007, προέκυψε ότι οι έλεγχοι του Κεντρικού Εργαστηρίου δεν ήταν επαρκείς και συστηματικοί, λόγω σταδιακής μείωσης του προσωπικού του Εργαστηρίου. Ως αποτέλεσμα της υφιστάμενης κατάστασης, παρατηρήσαμε ότι το σύστημα ελέγχου της ποιότητας των έργων είναι ανεπαρκές για να διασφαλίσει ότι τα έργα πληρούν τις προδιαγραφές, ενώ οι κτιριακές εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός του νέου Εργαστηρίου δεν αξιοποιούνται πλήρως. Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι γίνονται όλες οι αναγκαίες ενέργειες για κατάλληλη στελέχωση του Εργαστηρίου με προσοντούχο προσωπικό, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητές του.

Από νέο έλεγχο της Υπηρεσίας μας εντός του 2008, διαπιστώθηκε ότι το Εργαστήριο έχει μερικώς στελεχωθεί με αριθμό υπαλλήλων για την επιτόπου διεξαγωγή εργαστηριακών ελέγχων των οδικών έργων, με περιθώρια όμως περαιτέρω βελτίωσης. Παρατηρήθηκε επίσης ότι καθυστέρησε σημαντικά η διαπίστευση του Εργαστηρίου, η οποία θα διασφαλίσει την αξιοπιστία των δοκιμών και ερευνών του Εργαστηρίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, το Φεβρουάριο 2004, στα πλαίσια της προσπάθειας διαπίστευσης του Κεντρικού Εργαστηρίου με βάση τα Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανατέθηκε σε ξένους συμβούλους η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης του προσωπικού του Κεντρικού Εργαστηρίου. Η εκπαίδευση του προσωπικού συμπληρώθηκε τον Ιούνιο 2005, λόγω όμως της εφαρμογής των νέων Ευρωπαϊκών Προτύπων κρίθηκε αναγκαίο όπως η εκπαίδευση του προσωπικού του Εργαστηρίου συνεχιστεί και συμπληρωθεί πάνω στη βάση των νέων Ευρωπαϊκών Προτύπων.

Τον Ιούλιο 2009, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, σε σχετική συζήτηση του θέματος ζήτησε από το Τμήμα όπως ετοιμάσει και υποβάλει μέχρι το Σεπτέμβριο 2009, αναλυτική έκθεση γεγονότων σχετικά με τη διαπίστευση του Κεντρικού Εργαστηρίου, στην οποία να περιλαμβάνονται και οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας.

Τον Σεπτέμβριο 2009, το Τμήμα υπέβαλε την πιο πάνω έκθεση στην οποία αφού γίνεται μια ιστορική αναδρομή της προσπάθειας για διαπίστευση, αναφέρεται ότι με βάση τη στελέχωση και τα δεδομένα του εργαστηρίου η ολοκλήρωση της διαπίστευσης αναμένεται να επιτευχθεί σε περίπου 18 μήνες.

Τον Νοέμβριο 2009, με νέα έκθεση του ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων ότι για να ενισχυθεί η δυνατότητα διαπίστευσης εντός των χρονικών πλαισίων που τέθηκαν πιο πάνω χρειάζεται όπως το Τμήμα στελεχωθεί με επιπλέον προσοντούχο τεχνικό προσωπικό το οποίο λόγω των πολλών δραστηριοτήτων και δεσμεύσεων του Τμήματος δεν μπορεί να διατεθεί από το υφιστάμενο προσωπικό του Τμήματος.

4.64 ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μέρος Α

Λογαριασμός καταθέσεων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, στις 31.12.2009 το υπόλοιπο του λογαριασμού καταθέσεων το οποίο αφορά σε κρατήσεις και εγγυήσεις για συμβόλαια που εκτελέστηκαν ή εκτελούνται ήταν €824.855. Ορισμένα ποσά εκκρεμούν για πολλά χρόνια και θα πρέπει να διερευνηθούν και διευθετηθούν ανάλογα.

Παροχή Υπηρεσιών προς την Hermes Airports Ltd. Το Τμήμα παρείχε, μέχρι το Μάιο 2008, στην Hermes Airports Ltd υπηρεσίες συντήρησης των μηχανημάτων των αεροδρομίων. Δεν υπάρχει γραπτή συμφωνία για την αποζημίωση του κράτους από την Εταιρεία για τις εν λόγω υπηρεσίες και η Εταιρεία δεν αποδέχεται την επιβολή διοικητικού κόστους (ύψους 25%) σύμφωνα με την πάγια τακτική της κυβέρνησης. Με βάση τους υπολογισμούς του Τμήματος η εταιρεία οφείλει ποσό ύψους €573.378.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το Τμήμα, η Εταιρεία οφείλει ποσό €414.557 που αφορά στην αξία του εξοπλισμού, εργαλείων και υλικών των εργαστηρίων που παρέλαβε στους Αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου. Η Εταιρεία αποδέχεται την καταβολή μόνο μέρους του πιο πάνω ποσού, ύψους €203.260. Σε σχετική επιστολή της αναφέρει ότι πολλά υλικά/εξοπλισμός είναι πεπαλαιωμένα και δεν θα τα παραλάμβανε αν γνώριζε ότι θα καλείτο να καταβάλει την αξία τους στο Τμήμα. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου δεν έγινε διακανονισμός και δεν καταβλήθηκε κανένα ποσό στο Τμήμα.

Αγορά υλικών/υπηρεσιών χωρίς προσφορές. Παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα προβαίνει στην αγορά υλικών για την εκτέλεση ηλεκτρολογικών εργασιών για άλλα Τμήματα χωρίς να ακολουθείται η διαδικασία προσφορών. Τα υλικά αγοράζονται απευθείας από ορισμένους προμηθευτές με πολλές αγορές μικρής αξίας, η συνολική όμως αξία των αγορών σε πολλές περιπτώσεις είναι σημαντική (πέραν των €50.000 και σε μια περίπτωση πέραν των €100.000). Σε διάφορους εργολάβους ανατίθεται επίσης χωρίς προσφορές η εκτέλεση των εργασιών. Με την πρακτική αυτή και με το διαχωρισμό των εργασιών σε υλικά (που προμηθεύει το Τμήμα) και εργατικά (που εκτελούνται από ιδιώτες εργολάβους), δεν είναι εφικτό να επιμετρηθούν τα υλικά επακριβώς και ενδεχομένως να υπάρχουν σπατάλες.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκα όπως για τις εν λόγω εργασίες ζητούνται προσφορές για το σύνολο τους (υλικά και εργατικά) έτσι ώστε να εκτελούνται με ανταγωνιστικές τιμές προς όφελος του δημοσίου.

Αδυναμίες/παραλείψεις στα έγγραφα προσφορών και στο χειρισμό/ παρακολούθηση συμβολαίων. Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας σε προσφορές και συμβόλαια που χειρίζεται το Τμήμα ως Αναθέτουσα Αρχή, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Νέα Κυβερνητικά Γραφεία Λευκωσίας - Συμβόλαιο πενταετούς συντήρησης μηχανολογικών εγκαταστάσεων. Όπως αναφέραμε στην Έκθεση μας για το 2008 το πενταετές συμβόλαιο συντήρησης των μηχανολογικών εγκαταστάσεων των νέων Κυβερνητικών Γραφείων (Φάση Α) στη Λευκωσία είχε λήξει στις 6.6.2008, χωρίς το Τμήμα να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για τη σύναψη νέας σύμβασης. Οι εργασίες συντήρησης ωστόσο συνέχισαν να εκτελούνται από τον εργολάβο της σύμβασης που είχε λήξει, κατόπιν προφορικής διευθέτησης που έγινε από τον Επαρχιακό Μηχανικό του Τμήματος. Η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), ενώπιον της οποίας είχε τεθεί το αίτημα για καλυπτική έγκριση πληρωμής στον ανάδοχο ποσού €118.653+Φ.Π.Α. για την εκτέλεση των εργασιών συντήρησης το απέρριψε και ζήτησε από τον Διευθυντή του Τμήματος να λάβει τέτοια μέτρα ώστε να μην επαναληφθούν παρόμοια φαινόμενα. Ως εκ τούτου, η πληρωμή του πιο πάνω ποσού έγινε με εξουσιοδότηση του Διευθυντή του Τμήματος το Νοέμβριο 2009.

Προηγουμένως, τον Αύγουστο 2009, το Τμήμα είχε προκηρύξει ανοικτό διαγωνισμό για τη συντήρηση των μηχανολογικών εγκαταστάσεων, τόσο της Φάσης Α - το συμβόλαιο της οποίας είχε λήξει - όσο και της Φάσης Β (κτίριο Γραφείου Προγραμματισμού) - το συμβόλαιο της οποίας θα έληγε το Σεπτέμβριο 2010. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε το Νοέμβριο 2009, και με βάση το συμβόλαιο που έχει υπογραφεί, το κόστος της συντήρησης του πρώτου χρόνου για τη Φάση Α, ανέρχεται σε €102.118+Φ.Π.Α., ποσό το οποίο είναι κατά 16% χαμηλότερο από αυτό το οποίο είχε πληρωθεί τον προηγούμενο χρόνο στον ανάδοχο που

εκτελούσε τις εργασίες συντήρησης, χωρίς να του ανατεθούν με τις προβλεπόμενες διαδικασίες. Σημειώνεται ότι, στον πιο πάνω ανοικτό διαγωνισμό, είχε λάβει μέρος και ο προηγούμενος ανάδοχος, με προσφορά η οποία ήταν ακόμα πιο χαμηλή από τον επιτυγχόντα προσφοροδότη, αλλά ακυρώθηκε επειδή η εγγύηση συμμετοχής που είχε υποβάλει, δεν ήταν σύμφωνη με τους όρους του διαγωνισμού.

(β) Συμβάσεις αρ.03/36/01/HMY για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση δύο κλιβάνων αποτέφρωσης στους Αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου, και αρ.04/087/01/HMY για τις κτιριακές εγκαταστάσεις. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τον Φεβρουάριο 2004 υπογράφηκε το συμβόλαιο προμήθειας και εγκατάστασης του εξοπλισμού ύψους €1.616.303, ενώ τον Ιούλιο 2004 ανατέθηκαν στον ίδιο εργολάβο οι οικοδομικές εργασίες έναντι €332.323. Η συμπλήρωση των εργασιών που περιλαμβάνονταν στα πιο πάνω συμβόλαια προβλεπόταν να γίνει τον Οκτώβριο 2004.

Εξαιτίας της μη έγκαιρης εξασφάλισης από το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (ΤΠΑ), το οποίο θα διαχειριζόταν τα συστήματα αποτέφρωσης, των αναγκαίων αδειών/εγκρίσεων από τις αρμόδιες Αρχές, καθώς και ενστάσεων της Περιβαλλοντικής Αρχής για τον αποτεφρωτήρα της Λάρνακας, καθυστέρησε η πρόοδος των εργασιών και εγκρίθηκε τον Οκτώβριο 2008 από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), η πληρωμή επιπλέον ποσού €224.170 (£131.201) στον ανάδοχο, ως αποζημίωση. Αποφασίστηκε επίσης όπως ενδεχόμενα επιπλέον έξοδα του αναδόχου, πληρωθούν με βάση το πραγματικό κόστος και οι τόκοι για τις καθυστερήσεις που σημειώθηκαν στις πληρωμές να υπολογιστούν με βάση το εγκεκριμένο επιτόκιο, αυξημένο κατά 1% για διοικητικά έξοδα.

Με τη σύναψη της συμφωνίας διαχείρισης των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου, ο διαχειριστής των αεροδρομίων πληροφόρησε το Τμήμα Δημοσίων Έργων ότι δεν χρειάζεται τους εν λόγω αποτεφρωτήρες, αφού για τη διαχείριση των απορριμμάτων των αεροσκαφών θα χρησιμοποιεί ιδιωτικό αποτεφρωτήρα στην περιοχή Μενόγιας.

Τον Φεβρουάριο 2009 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εισηγήθηκε όπως οι αποτεφρωτήρες που αγοράστηκαν για τα αεροδρόμια διατεθούν για πώληση στο εξωτερικό, ενόψει μάλιστα και του σχεδιασμού για τη δημιουργία ενός Κέντρου Διαχείρισης Ειδικών Αποβλήτων καθώς και της τάσης για κατάργηση των τοπικών μικρών αποτεφρωτήρων.

Ενόψει των πιο πάνω, αποφασίστηκε το Σεπτέμβριο 2009 όπως το ΤΠΑ προχωρήσει στη διαδικασία πώλησης των αποτεφρωτήρων. Το Υπουργείο Οικονομικών έδωσε τον Ιανουάριο 2010 την έγκριση του για πώληση των αποτεφρωτήρων και των υποστέγων τους, στην κατάσταση που βρίσκονταν στους αερολιμένες, μέσω πλειοδοτικού διαγωνισμού από το ΤΠΑ, ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχει προκηρυχθεί ο διαγωνισμός.

Τον Μάρτιο 2010 υποβλήθηκαν στην ΚΕΑΑ, με εισήγηση της Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων για έγκριση, οι επιπρόσθετες οικονομικές απαιτήσεις του αναδόχου, εξαιτίας του τερματισμού των συμβάσεων.

Κατά την εξέταση του θέματος στην ΚΕΑΑ, έγινε αποδεκτή, με υπόδειξη του εκπροσώπου της Υπηρεσίας μας, η μείωση των απαιτήσεων του αναδόχου κατά €10.931. Ως αποτέλεσμα, εγκρίθηκε η πληρωμή στον ανάδοχο του συνολικού ποσού των €126.477, ως αποζημίωση για τον τερματισμό των συμβάσεων.

(γ) Προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ψηφιακών φωτοτυπικών μηχανών. Όπως αναφέραμε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η πρακτική που ακολουθούσε το Τμήμα για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ψηφιακών φωτοτυπικών μηχανών, ήταν να προκηρύσσει ανοικτούς διαγωνισμούς για την προμήθεια/εγκατάσταση τους καθώς και τη συντήρηση των μηχανών μεγάλης δυναμικότητας, ενώ τη συντήρηση των μηχανών μικρής και μεσαίας δυναμικότητας αναλάμβανε το Τμήμα. Αυτή η πρακτική συνεχιζόταν μέχρι το 2008, παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με τα αποτελέσματα διαχειριστικού ελέγχου που είχε διεξαχθεί από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι η ανάθεση της συντήρησης των φωτοτυπικών μηχανών στον ιδιωτικό τομέα ήταν πιο συμφέρουσα για το δημόσιο. Το 2007, ο Διευθυντής του Τμήματος πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι από τα στοιχεία που τηρούνται από το Τμήμα, προέκυπτε ότι το κόστος λειτουργίας του εργαστηρίου του Τμήματος εξακολουθούσε να είναι ψηλότερο από το αντίστοιχο κόστος του ιδιωτικού τομέα, παρά τη μείωση του προσωπικού που είχε επιτευχθεί, ωστόσο η πολιτική του

Υπουργείου ήταν η διατήρηση του εργαστηρίου συντήρησης, γι' αυτό και το Τμήμα εξακολουθούσε να αναλαμβάνει τη συντήρηση μέρους των φωτοτυπικών μηχανών που αγοράζονταν.

Τον Μάιο 2010, το Τμήμα προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την υπογραφή Συμφωνίας-Πλαίσιο για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση περιφερειακού εξοπλισμού γραφείου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ψηφιακές φωτοτυπικές μηχανές μικρής και μεσαίας δυναμικότητας. Από τα αποτελέσματα του διαγωνισμού, διαπιστώθηκε ότι οι τιμές των ψηφιακών φωτοτυπικών μηχανών μικρής και μεσαίας δυναμικότητας παρουσιάζουν μείωση περίπου 52% και 37% αντίστοιχα, σε σύγκριση με την εκτίμηση δαπάνης, η οποία ετοιμάστηκε από το Τμήμα με βάση τις τιμές στις οποίες αγοράζονταν και συντηρούνταν οι εν λόγω μηχανές τα προηγούμενα χρόνια.

(δ) Σύμβαση αρ.08.063.01 για την προμήθεια και συντήρηση κινητού ακτινοδιαγνωστικού εξοπλισμού για εμπορευματοκιβώτια. Η σύμβαση για την προμήθεια και συντήρηση κινητού ακτινοδιαγνωστικού εξοπλισμού για εμπορευματοκιβώτια υπεγράφη τον Ιούνιο 2009 για το ποσό των US\$1.900.000+Φ.Π.Α. (US\$1.530.000+Φ.Π.Α. για την προμήθεια και US\$370.000+Φ.Π.Α. για την οκταετή συντήρηση του εξοπλισμού), και συμβατική ημερομηνία παράδοσης τον Απρίλιο 2010. Κατά την παραλαβή του εξοπλισμού, ο οποίος είχε παραδοθεί στο λιμάνι Λεμεσού τον Μάρτιο 2010, η επιτροπή παραλαβής διαπίστωσε ότι δεν είχαν εγκατασταθεί στις κτιριακές εγκαταστάσεις του λιμανιού Λεμεσού και στα γραφεία του Αρχιτελωνείου στη Λευκωσία, οθόνες οι οποίες να δείχνουν παράλληλα (on line) ότι δείχνουν οι οθόνες των χειριστών, όπως ήταν και η απαίτηση των τεχνικών προδιαγραφών του διαγωνισμού. Η επιτροπή παραλαβής κατέγραψε τα πιο πάνω ευρήματα της και αποφάσισε – αφού προηγουμένως εξασφάλισε τη διαβεβαίωση της Αναπληρώτριας Διευθύντριας του Τμήματος Τελωνείων, ότι το Τμήμα της ικανοποιείται με τις δυνατότητες λειτουργίας του συστήματος όπως παραδόθηκε – να παραπέμψει το θέμα στην Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (TEAA), με εισήγηση για αποδοχή του εξοπλισμού με αποκοπή ποσού ύψους €10.000.

Η TEAA, αφού πήρε τις απόψεις του αναδόχου, ο οποίος θεωρούσε ότι το σύστημα εγκαταστάθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τα συμφωνηθέντα – κατά τη φάση της εγκατάστασης του – με το Τμήμα Τελωνείων και το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, αποφάσισε να παραπέμψει το θέμα στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (KEAA), που είναι το αρμόδιο όργανο για την τελική έγκριση, με εισήγηση όπως παραληφθεί το σύστημα με αποκοπή ύψους €10.000.

Κατά την εξέταση του θέματος από την KEAA τον Ιούλιο 2010, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας, επανέλαβε την άποψη που είχε εκφράσει και κατά την εξέταση του θέματος από την TEAA, ότι η πρόνοια της σύμβασης για λειτουργία του συστήματος με τις οθόνες του λιμανιού Λεμεσού και των γραφείων του Αρχιτελωνείου να έχουν ταυτόχρονη εικόνα με αυτήν των χειριστών, ήταν ουσιώδης. Αυτό επιβεβαιωνόταν και από την απάντηση που δόθηκε από τον ανάδοχο σε σχετική με την πιο πάνω πρόνοια διευκρίνιση που του ζητήθηκε κατά την αξιολόγηση της προσφοράς του. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη όπως μη παραληφθεί το σύστημα, μέχρι τη συμπλήρωση του σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου.

Η KEAA αποφάσισε τελικά – κατά πλειοψηφία – όπως απορρίψει την εισήγηση της TEAA, για αποδοχή του συστήματος με μειωμένη τιμή, χωρίς να εγκατασταθούν στο λιμάνι Λεμεσού και στα γραφεία του Αρχιτελωνείου στη Λευκωσία οι οθόνες, οι οποίες θα προβάλλουν ταυτόχρονα (on line) την εικόνα που προβάλλεται και στις οθόνες των χειριστών.

(ε) Σύμβαση αρ.09.37.01.Ε για την αντικατάσταση κεντρικών μονάδων επεξεργασίας αέρα του συστήματος κλιματισμού στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού. Η σύμβαση ανατέθηκε τον Σεπτέμβριο 2009, κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού, για το ποσό των €176.165+Φ.Π.Α. Με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου, οι εργασίες θα έπρεπε να ολοκληρωθούν τον Ιανουάριο 2010.

Κατά την επί τόπου συνάντηση που έγινε στα πλαίσια της εκτέλεσης της σύμβασης, διαπιστώθηκε από τον Επαρχιακό Μηχανικό του Τμήματος, ότι οι μονάδες που προδιαγράφηκαν και προορίζονταν για τον κλιματισμό των χειρουργείων, δεν θα ικανοποιούσαν με τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν τα χειρουργεία

(ανεξάρτητα από τους άλλους χώρους του Νοσοκομείου). Ενόψει των πιο πάνω, το Τμήμα προχώρησε σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον ανάδοχο της σύμβασης, και του ανέθεσε την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση του απαιτούμενου επιπλέον εξοπλισμού, έναντι €39.490+Φ.Π.Α.

Εξ αιτίας της καθυστέρησης που προκλήθηκε από την πιο πάνω παράλειψη του Τμήματος, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) ενέκρινε παράταση του χρόνου συμπλήρωσης των εργασιών κατά 12 εβδομάδες, χωρίς οποιεσδήποτε οικονομικές απαιτήσεις, επισημαίνοντας ωστόσο ότι ο επιπλέον εξοπλισμός που χρειάστηκε θα έπρεπε να είχε προβλεφθεί στην αρχική σύμβαση, και ότι ο προγραμματισμός/χειρισμός που έγινε από το Τμήμα δεν ήταν ο ενδεδειγμένος.

(στ) Διαγωνισμοί με αρ.09.164 για Διορισμένη Υπεργολαβία για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ηλεκτροκίνητου ανελκυστήρα και αρ. 09.143 για Διορισμένη Υπεργολαβία για τις Μηχανολογικές Εγκαταστάσεις για το κτίριο διακίνησης λαθρομεταναστών στη Μενόγεια – Φάση Α. Τον Ιούλιο 2010, η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΑΔΣ), απαντώντας σε αίτημα του Τμήματος, το πληροφόρησε ότι δεν μπορούσε να εκδώσει Πιστοποιητικό Συμβατότητας των εγγράφων των πιο πάνω διαγωνισμών, επειδή δεν είχαν ακολουθηθεί οι αρχές και οι πρόνοιες της νομοθεσίας η οποία διέπει τις Δημόσιες Συμβάσεις. Συγκεκριμένα, οι ουσιώδεις αλλαγές που είχαν γίνει στα πρότυπα έγγραφα διαγωνισμού της ΑΑΔΣ, τα οποία είχαν χρησιμοποιηθεί ως οδηγός, ήταν τέτοιες, που δεν επέτρεπαν την έκδοση του Πιστοποιητικού.

Η ΑΑΔΣ επεσήμανε ότι πολλά λάθη και παρατυπίες των εγγράφων των δύο διαγωνισμών θα μπορούσαν να αποφευχθούν, εάν είχαν σταλεί στην ΑΑΔΣ εκ των προτέρων (πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού). Ενόψει των πιο πάνω, δεν εξετάστηκε από την ΑΑΔΣ το ενδεχόμενο έκδοσης του Πιστοποιητικού Συμβατότητας για Ανάθεση της Σύμβασης, εφόσον προϋπόθεση για την έκδοση του εν λόγω Πιστοποιητικού, αποτελεί η έκδοση Πιστοποιητικού Συμβατότητας των εγγράφων του διαγωνισμού.

Οι πιο πάνω ενέργειες/παραλείψεις του Τμήματος, ενδεχομένως να δημιουργήσουν προβλήματα στη χρηματοδότηση του όλου έργου από το Ταμείο Εξωτερικών Συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από το οποίο συγχρηματοδοτείται.

(ζ) Διαγωνισμός αρ.09.072.ΠΣ.ΗΜΥ για τη συντήρηση φωτοτυπικών μηχανών σε διάφορα Κυβερνητικά Κτίρια. Το Τμήμα προκήρυξε τον Αύγουστο 2009 ανοικτό διαγωνισμό για τη συντήρηση φωτοτυπικών μηχανών σε διάφορα κυβερνητικά κτίρια, με εκτίμηση κόστους €2.270.060. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης, διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία μας ότι σε αρκετά είδη του διαγωνισμού, οι προσφοροδότες των οποίων οι προσφορές συστήνονταν για κατακύρωση, δεν είχαν κατανείμει ομοιόμορφα το κόστος συντήρησης για όλα τα χρόνια. Συγκεκριμένα, το κόστος συντήρησης του πρώτου χρόνου ήταν τετραπλάσιο του κόστους συντήρησης του 8^{ου} χρόνου, ενώ λογικά το κόστος θα έπρεπε να αυξάνεται με την πάροδο των χρόνων. Ενόψει των πιο πάνω, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, εξέφρασε – κατά την εξέταση του θέματος – την άποψη ότι με τον τρόπο που κοστολογήθηκαν οι εργασίες συντήρησης από τους προσφοροδότες, δεν διασφαλιζόνταν τα συμφέροντα του δημοσίου.

Το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού σύμφωνα με τις εισηγήσεις της επιτροπής αξιολόγησης, και εισηγήθηκε όπως σε μελλοντικούς διαγωνισμούς, το Τμήμα περιλάβει τις αναγκαίες πρόνοιες στα έγγραφα των προσφορών, ώστε να αποφευχθούν παρόμοια προβλήματα.

(η) Διαγωνισμός αρ.10.019.ΣΣ.ΗΜΥ για τη συντήρηση ακτινολογικού μηχανήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας. Το Τμήμα προκήρυξε το Φεβρουάριο 2010 ανοικτό διαγωνισμό για τη συντήρηση ακτινολογικού μηχανήματος στο Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας, με εκτίμηση δαπάνης €216.000. Προσφορά υπέβαλε ένας μόνο προσφοροδότης για το ποσό των €210.600, στον οποίο η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού.

Τον Απρίλιο 2010, το Συμβούλιο Προσφορών υιοθέτησε την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, επισημαίνοντας παράλληλα ότι η προτεινόμενη σύμβαση είναι αρκετά δαπανηρή σε σύγκριση με τις συμβάσεις για τα καινούργια ακτινολογικά μηχανήματα που είχαν αγοραστεί πρόσφατα από τις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγήθηκε

όπως το Τμήμα εξετάσει κατά πόσον η αντικατάσταση του μηχανήματος θα ήταν οικονομικά πιο συμφέρουσα από τη διατήρηση του – με το αρκετά ψηλό κόστος συντήρησης – και σε τέτοια περίπτωση, να διακόψει το συμβόλαιο συντήρησης (οι όροι προνοούσαν για διακοπή του κατόπιν εξάμηνης προειδοποίησης).

(θ) Σύμβαση αρ. 13.25.20.08.109.Ε.ΗΜΥ για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση συστημάτων αδιάλειπτης παροχής ενέργειας για το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας στην Κοκκινότριμιθιά. Η σύμβαση αξίας €71.390+Φ.Π.Α., για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση συστημάτων αδιάλειπτης παροχής ενέργειας που προορίζονταν για το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας στην Κοκκινότριμιθιά, προέβλεπε παράδοση τους τον Ιούνιο 2009. Ενώ τα συστήματα παραδόθηκαν έγκαιρα, η εγκατάσταση και λειτουργία τους καθυστέρησε, επειδή χρειάστηκε να εξευρεθεί άλλος χώρος εγκατάστασης τους, εφ' όσον ο αρχικά προβλεφθείς ήταν ανεπαρκής. Στη συνέχεια, προκλήθηκε περαιτέρω καθυστέρηση, λόγω της μη έγκαιρης ολοκλήρωσης της υποδομής για την ηλεκτρική σύνδεση τους, που ήταν ευθύνη άλλου εργολάβου.

Ως αποτέλεσμα, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων ενέκρινε τον Ιούνιο 2010 εισήγηση της Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων για συνολική παράταση ενός χρόνου στη συμβατική ημερομηνία παράδοσης του έργου – το οποίο λειτουργούσε με προσωρινή παροχή ρεύματος – επισημαίνοντας ότι υπήρξε κακός συντονισμός, προγραμματισμός και καθυστέρηση από μέρους των αρμοδίων υπηρεσιών.

4.65 ΤΜΗΜΑ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Μέρος Α

Υλοποίηση Προϋπολογισμού. Σε ορισμένες περιπτώσεις το ποσοστό απόκλισης των πραγματικών δαπανών και αυτών που προϋπολογίστηκαν ήταν σημαντικό, ενώ σε άλλες δεν διενεργήθηκαν καθόλου δαπάνες. Ως παραδείγματα αναφέρονται τα Κονδύλια: Αγορά Υπηρεσιών (€2.870.000), Έκδοση Περιοδικών, Λευκωμάτων και Οδηγών (€550.000), Αγορά Άλλου Εξοπλισμού (€245.000) και Κατασκευή Πινακίδων και Στεγάστρων σε Στάσεις Επιβατικών Λεωφορείων (€500.000) για τα οποία το ποσοστό υλοποίησης ήταν 1,75% (2008: 1,50%), 10,14% (2008: 0,64%), 9,68% (2008: 0%) και 0% (2008: 49,91%), αντίστοιχα. Επιπρόσθετα οι δαπάνες για το κονδύλι Αναβάθμιση Δημόσιων Μεταφορών ανήλθαν σε €1.543.933 δηλαδή ποσοστό 23,75% μόνο του προϋπολογισθέντος ποσού (€6.500.000).

Εισηγηθήκαμε όπως ο Προϋπολογισμός ετοιμάζεται πάνω σε ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατό, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Ανανέωση αδειών κυκλοφορίας μηχανοκίνητων οχημάτων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, κατά το 2009 εκδόθηκαν συνολικά 652.405 άδειες κυκλοφορίας και εισπράχθηκαν τέλη €91,32 εκ., σε σύγκριση με 676.718 άδειες και τέλη €88,9 εκ. το 2008. Ο αριθμός των μηχανοκίνητων οχημάτων για τα οποία δεν ανανεώθηκαν οι άδειες κυκλοφορίας ήταν 94.085 σε σύγκριση με 80.978 το 2008 (12,6% των εγγεγραμμένων οχημάτων). Αυτό ισοδυναμεί με έσοδα περίπου €11,5 εκ. τα οποία θα έπρεπε να είχαν εισπραχθεί αν τα οχήματα βρίσκονταν όλα σε κυκλοφορία. Διαγράφηκαν από το μητρώο 34.931 οχήματα, σε σύγκριση με 38.092 το 2008. Από αυτά 23.643 διαγράφηκαν λόγω μη ανανέωσης της άδειας τους για τρία συνεχή έτη.

Έκδοση άδειας κυκλοφορίας δωρεάν. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, η άδεια κυκλοφορίας των οχημάτων που ανήκουν σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες, Δήμους, Κοινότητες, Ημικρατικούς Οργανισμούς και σε άλλους δημόσιους οργανισμούς εκδίδεται δωρεάν. Στις περιπτώσεις αυτές εκδίδεται άδεια κυκλοφορίας με ημερομηνία λήξης το έτος 2049. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας η πρακτική αυτή εμπεριέχει κινδύνους, εφόσον η άδεια κυκλοφορίας παραμένει σε ισχύ ακόμα και εάν τα οχήματα δεν εξασφαλίσουν το πιστοποιητικό καταλληλότητας ή/και όταν πωληθούν σε μη δικαιούχα πρόσωπα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η άδεια δεν επιστρέφεται στο Τμήμα. Επανέλαβα την εισήγηση όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο η άδεια κυκλοφορίας για τα εν λόγω οχήματα να εκδίδεται ετήσια, νοουμένου ότι υπάρχει σε ισχύ πιστοποιητικό καταλληλότητας.

Ακινητοποίηση οχημάτων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, στις 31.12.2009 βρίσκονταν ακινητοποιημένα, κατόπιν δήλωσης των ιδιοκτητών τους, 10.608 οχήματα. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι δεν ασκείται ικανοποιητικός έλεγχος από το Τμήμα για να διαπιστωθεί ότι τα οχήματα αυτά είναι ακινητοποιημένα και δεν κυκλοφορούν παράνομα. Επίσης στην αίτηση για ακινητοποίηση οχήματος δεν καταγράφονται τα διανυθέντα χιλιόμετρα του οχήματος κατά την ημερομηνία της ακινητοποίησης του για σκοπούς ελέγχου. Σχετικό προσχέδιο νομοσχεδίου για τροποποίηση του Νόμου, το οποίο περιλάμβανε διάταξη για είσπραξη τέλους €17,10 για έκδοση πιστοποιητικού παραλαβής και βεβαίωσης ότι το όχημα είναι ακινητοποιημένο, καθώς και διάταξη για επιβολή προστίμου στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι οχήματα που έχουν δηλωθεί ως ακινητοποιημένα εξακολουθούν να κυκλοφορούν, και το οποίο είχε τύχει νομοτεχνικής επεξεργασίας και είχε εγκριθεί από το οικείο Υπουργείο, έχει τελικά αποσυρθεί από το Τμήμα και η διαδικασία για προώθηση και ψήφιση του σε Νόμο έχει σταματήσει.

Αλλαγή ιδιοκτήτη οχήματος. Στους περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμούς προβλέπεται ότι, σε περίπτωση αλλαγής του ιδιοκτήτη οχήματος, ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης έχει υποχρέωση όπως εντός 30 ημερών γνωστοποιήσει στον Έφορο το όνομα και τη διεύθυνση του νέου ιδιοκτήτη καθώς και την ημερομηνία κατά την οποία έγινε η αλλαγή ιδιοκτησίας. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι σε πολλές περιπτώσεις αυτό δεν γίνεται, με αποτέλεσμα τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο μητρώο οχημάτων να μην είναι ορθά.

Αναθεώρηση τελών. Παρατηρήθηκε ότι τα τέλη που επιβάλλονται για διάφορες υπηρεσίες που προσφέρει το Τμήμα είναι πολύ χαμηλά και δεν καλύπτουν το διοικητικό κόστος. Επίσης υπηρεσίες, όπως η αντικατάσταση τίτλου ιδιοκτησίας οχήματος στις περιπτώσεις αλλαγής της κυριότητας οχημάτων από μερική σε απόλυτη (περίπου 10.000 περιπτώσεις το χρόνο) και η διεξαγωγή τεχνικού ελέγχου στα οχήματα δημόσιας χρήσης από τα Κέντρα Επιθεώρησης Μηχανοκινήτων Οχημάτων (περίπου 23.000 οχήματα το 2009) παρέχονται δωρεάν.

Το Τμήμα το 2004 διεξήγαγε σχετική μελέτη, η οποία κατέδειξε την αναγκαιότητα αναθεώρησης των τελών, χωρίς ωστόσο η όλη προσπάθεια να έχει συνέχεια.

Με επιστολή του τον Ιούνιο 2007, το Τμήμα πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι θα γινόταν νέα μελέτη και ετοιμασία αναθεωρημένης εισήγησης προς το Υπουργείο Οικονομικών, για αναθεώρηση των τελών στις περιπτώσεις όπου το διοικητικό κόστος δεν καλύπτεται από το επιβαλλόμενο τέλος, ενώ θα γινόταν και εισήγηση για επιβολή τέλους στις περιπτώσεις εκείνες που θα διαπιστωνόταν ότι η παρεχόμενη υπηρεσία εμπεριέχει διοικητικό κόστος αλλά δεν προβλέπεται τέλος.

Παρατηρήθηκε ότι, μέχρι σήμερα, δεν έχει επιτευχθεί πρόοδος αναφορικά με το θέμα.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα που προέκυψαν από την μελέτη του 2004 αναφορικά με το κόστος αλλά και τις χρεώσεις για τις παρεχόμενες υπηρεσίες αναφέρονται πιο κάτω:

A/A	Περιγραφή τέλους	Χρόνος που χρειάζεται για διεκπεραίωση	Πραγματικό κόστος Τμήματος (τιμές 2004)	Ποσό που χρεώνεται (τιμές 2004)	Ποσοστό κάλυψης
			€	€	%
1	Αίτηση για ανανέωση έγκρισης αλλαγής μηχανής	60'	19,48	-	0
2	Έκδοση διατακτικού αλλαγών (διόρθωση τίτλου ιδιοκτησίας)	30'	11,96	1,70	14,29
3	Επιθεώρηση για αλλαγή-έκδοση διατακτικού	60'	19,48	-	0
4	Αντίγραφο άδειας οδικής χρήσης	15'	10,25	0,17	1,6

Πινακίδες Δοκιμής μηχανοκίνητων οχημάτων. Παρατηρήθηκε ότι εξακολουθεί να γίνεται παράνομη χρήση πινακίδων δοκιμής και να μην τηρούνται οι διατάξεις του περί Εμπόρων Μηχανοκίνητων Οχημάτων (Επίδειξη και Δοκιμή) Νόμου σχετικά με τη χρήση και τον έλεγχο των πινακίδων από το Τμήμα με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων. Σε πολλές περιπτώσεις πινακίδες είναι μόνιμα τοποθετημένες σε οχήματα που χρησιμοποιούνται από τους εμπόρους των οχημάτων, παραχωρούνται σε αγοραστές οχημάτων για περίοδο πέραν των δεκαπέντε ημερών που είναι η μέγιστη χρονική περίοδος που προβλέπει ο Νόμος ή παραμένουν τοποθετημένες σε οχήματα μετά την πώληση και εγγραφή τους κατά παράβαση του άρθρου 6(2) του Νόμου. Επίσης δεν τηρείται αναλυτική κατάσταση των οχημάτων που κυκλοφορούν με πινακίδες δοκιμής όπως προβλέπεται στο άρθρο 10(1) του Νόμου με αποτέλεσμα να είναι δύσκολος ο έλεγχος.

Μητρώο Περιουσιακών Στοιχείων. Δεν τηρείται μητρώο κινητής περιουσίας σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών. Θα πρέπει να γίνουν ενέργειες για καταγραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων του Τμήματος και στο τέλος του έτους να γίνεται καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων και συμφιλίωση με το μητρώο.

Μηχανογραφικό Σύστημα. Από τον έλεγχο του μηχανογραφικού συστήματος που έγινε το 2008 παρατηρήθηκαν διάφορες αδυναμίες οι οποίες εξακολουθούν να υφίστανται.

- **Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης (Disaster Recovery Plan).** Δεν υπάρχει σχέδιο έκτακτης ανάγκης για την επαναλειτουργία του συστήματος σε περίπτωση καταστροφής, ατυχήματος ή άλλων παρόμοιων προβλημάτων.
- **Πρόσβαση στην αίθουσα που βρίσκονται οι εξυπηρετητές δικτύου.** Δεν υπάρχει ικανοποιητική ασφάλεια όσον αφορά στην πρόσβαση στην αίθουσα όπου βρίσκεται ο μηχανογραφικός εξοπλισμός.

4.66 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Μέρος Α

Αλλαγή θεσμικού πλαισίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 64.773 ημερομηνίας 20.12.2006 ενέκρινε την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας του Τμήματος και μετατροπή του σε Ανεξάρτητη Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων για περαιτέρω μελέτη του θέματος και ετοιμασία σχετικού Νομοσχεδίου σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου επιδιώκεται ευελιξία στη λήψη αποφάσεων, οικονομική ανεξαρτησία, μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, αναβάθμιση των υπηρεσιών και αναβάθμιση του επιπέδου ασφάλειας των πτήσεων. Η αυτονομία και απεξάρτηση του Τμήματος από το κράτος είναι το πρότυπο που εισηγείται ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (EUROCONTROL).

Για το σκοπό αυτό ετοιμάστηκε από το Υπουργείο, στις αρχές του 2008, προσχέδιο Νομοσχεδίου και άρχισαν διαβουλεύσεις με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για την ολοκλήρωση του Νομοσχεδίου οι οποίες όμως δεν είχαν θετική κατάληξη και δεν έχει επιτευχθεί ουσιαστική πρόοδος μέχρι σήμερα.

Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, στα πλαίσια της πιο πάνω Απόφασης, ανέθεσε επίσης στο EUROCONTROL τη μελέτη του θέματος. Το EUROCONTROL πρότεινε ένα μοντέλο παρόμοιο με αυτό των πλείστων κρατών μελών της ΕΕ το οποίο καθορίζει τη δομή και τις δραστηριότητες της Ανεξάρτητης Αρχής Πολιτικής Αεροπορίας και το οποίο δόθηκε προς συζήτηση στους διάφορους κοινωνικούς εταίρους. Οι διεργασίες και ο διάλογος μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων αναμενόταν, σύμφωνα με το Υπουργείο, να ολοκληρωθούν εντός του πρώτου εξαμήνου του 2009, το θέμα όμως παραμένει ανοικτό μέχρι σήμερα.

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, στις 31.12.2009 τα καθυστερημένα έσοδα ήταν €28.014.303, σε σύγκριση με €22.160.126 το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €5.854.178 ή 26,42%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των οφειλών του στρατηγικού επενδυτή (Κοινοπραξία Hermes) όπως αναφέρεται στον πίνακα πιο κάτω.

	31.12.2009	31.12.2008
	€	€
Ενοίκια	6.075.449	5.774.954
Επιβατικά τέλη	3.752.469	3.548.457
Τέλη αεροδρομίου	4.887.488	5.054.240
Παροχές υπηρεσιών στον επενδυτή	11.692.591	6.617.133
Διάφορα	1.606.306	1.165.342
	28.014.303	22.160.126

Το Τμήμα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες στην είσπραξη των οφειλών. Στην πλειοψηφία τους οι οφειλές εκκρεμούν από το 2006, πριν την ανάληψη της διαχείρισης των αερολιμένων από τον στρατηγικό επενδυτή. Από την ημερομηνία αυτή (12.5.2006) και εντεύθεν τα τέλη αεροδρομίου, επιβατικά τέλη και ενοίκια εισπράσσονται από τον επενδυτή. Τα τέλη αεροδρομίου και τα επιβατικά τέλη στην πλειοψηφία τους οφείλονται από τις Κυπριακές Αερογραμμές και την εταιρεία Ajjet Aviation Ltd (€3,4 εκ. και €3,9 εκ. αντίστοιχα). Η εταιρεία Ajjet Aviation Ltd τερμάτισε τις εργασίες της την 1.11.2006. Η Κυπριακή Δημοκρατία καταχώρισε αγωγή εναντίον της για οφειλές ύψους €3.463.202 πλέον τόκους και έξοδα.

Στα οφειλόμενα ενοίκια περιλαμβάνεται ποσό €5.124.614, το οποίο οφείλεται από τις Κυπριακές Αερογραμμές από το οποίο ποσό €504.727 αφορά σε τόκους για διάφορα συμβόλαια για την περίοδο 1989-1999, το οποίο αμφισβητείται από την εταιρεία και εκκρεμεί για πολλά χρόνια. Επίσης η εταιρεία δεν αποδέχεται τις αυξήσεις που επιβλήθηκαν κατά την ανανέωση των συμβολαίων για τη διετία 2005-2006.

Στα οφειλόμενα ενοίκια περιλαμβάνεται επίσης ποσό €724.129, το οποίο οφείλεται από τη διαχειρίστρια των καταστημάτων δώρων στους αερολιμένες το 1994 και 1995, εναντίον της οποίας κινήθηκε αγωγή το 1995. Στις 20.3.2002 εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου υπέρ της Δημοκρατίας για ποσό €536.593, που αφορά σε τέλη άδειας χρήσης, ποσό €49.635 για τόκους μέχρι 23.10.1995, καθώς και τόκο προς 9% μέχρι την αποπληρωμή των ποσών αυτών. Μέχρι σήμερα δεν έχει εισπραχθεί οποιοδήποτε ποσό. Επίσης, περιλαμβάνεται ποσό €252.386 που οφείλεται από διαφημιστική εταιρεία από το 1998 και παραμένει ανείσπρακτο, παρόλο που το θέμα έχει διευθετηθεί με διακανονισμό από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας από τον Απρίλιο του 2005 σύμφωνα με τον οποίο ο οφειλέτης υποχρεωνόταν να καταβάλει ολόκληρο το ποσό.

Οφειλές από την Κοινοπραξία Hermes. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, στις 31.12.2009 οφειλόταν από την Κοινοπραξία Hermes, η οποία ανέλαβε την ανάπτυξη και διαχείριση των αερολιμένων, ποσό €11.692.591 για τις υπηρεσίες του προσωπικού της Αερολιμενικής Υπηρεσίας, των Γραφείων Κινήσεως των αερολιμένων και του ωρομίσθιου προσωπικού (€6.617.133 το 2008). Από το ποσό αυτό ποσό €5.780.036 αφορά οφειλές από τις τρεις εταιρείες επίγειας εξυπηρέτησης (υπεργολάβοι της Κοινοπραξίας) οι οποίες αρνούνται να τις καταβάλουν επειδή αμφισβητούν την υποχρέωση για καταβολή διαφόρων ποσών σε σχέση με υπερωρίες, άδειες ασθένειας, άδειες απουσίας καθώς και αποζημιώσεις για τη συσσωρευμένη άδεια των εργατών που αποχώρησαν στις 30.4.2009 ύψους €1,7 εκ. που περιλαμβάνεται στις οφειλές.

Το υπόλοιπο ποσό οφείλεται από την Κοινοπραξία και αφορά χρεώσεις για παροχή υπηρεσιών μέχρι το 2008. Ποσό €1,7 εκ., περίπου, καταβλήθηκε το 2010. Το υπόλοιπο ποσό εκκρεμεί λόγω του ότι αμφισβητείται από την Κοινοπραξία (αφορά χρεώσεις για συσσωρευμένη άδεια του ωρομίσθιου προσωπικού και άλλες χρεώσεις που αφορούν την αερολιμενική υπηρεσία).

Υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας.

- (i) Η δαπάνη για υπερωρίες για το 2009 ανήλθε σε €3.396.348, σε σύγκριση με €3.280.857 το 2008. Το ποσό που προϋπολογίστηκε ήταν €1.537.741 δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €1.858.607. Η δαπάνη για επιδόματα κατά τις Κυριακές και αργίες ανήλθε σε €1.392.678 σε σύγκριση με €1.150.906 το 2008. Το ποσό που προϋπολογίστηκε ήταν €1.289.175 δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €103.503. Οι υπερβάσεις καλύφθηκαν με κατανομή και από εξοικονομήσεις του άρθρου «Επίδομα βάρδιας» ύστερα από έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών.

Οι υπερωρίες και τα επιδόματα που καταβλήθηκαν κατά άτομο το 2009 κυμαίνονται από €5.138 μέχρι €100.994. Οι περισσότερες υπερωρίες και επιδόματα καταβλήθηκαν στους Ελεγκτές Εναέριας Κυκλοφορίας του Κέντρου Ελέγχου Λευκωσίας. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη μας Έκθεση το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.418, ημερ. 23.2.2006 για την υιοθέτηση και εφαρμογή ενός σχεδίου δράσης για μείωση της δαπάνης, ζήτησε από το Διευθυντή του Τμήματος να υποβάλει τις απόψεις/εισηγήσεις του για τους τρόπους υλοποίησης της Απόφασης, δεδομένου του σημαντικού ποσοστού των υπερωριών του Τμήματος στο σύνολο της υπερωριακής απασχόλησης ολόκληρου του Υπουργείου. Ο Διευθυντής του Τμήματος υπέβαλε τις απόψεις του για μείωση των υπερωριών και πληροφόρησε το Υπουργείο ότι η εισήγηση για αποζημίωση μέρους της υπερωριακής απασχόλησης του προσωπικού βάρδιας με ελεύθερο χρόνο δεν γίνεται αποδεκτή από τη συνδικαλιστική πλευρά και ότι το θέμα αυτό αποτελεί αντικείμενο συζήτησης/διαβούλευσης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος στις 28.11.2008 ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών όπως εγγραφεί στην Μικτή Επιτροπή Προσωπικού για συζήτηση θέμα για την αναθεώρηση του ωραρίου βάρδιας και του Τομέα Εναέριας Κυκλοφορίας για μείωση των υπερωριών με ταυτόχρονη εξασφάλιση ανθρωπίνων πόρων. Μέχρι σήμερα δεν έχει συζητηθεί το θέμα στη ΜΕΠ.

- (ii) Όπως αναφέρθηκε στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, δεν έχουν κωδικοποιηθεί οι Κανονισμοί και οι συμφωνίες που αφορούν στους όρους υπηρεσίας και στις ρυθμίσεις των διαφόρων θεμάτων του προσωπικού που εργάζεται με το σύστημα βάρδιας, με αποτέλεσμα τα θέματα αυτά να τυγχάνουν διαφορετικού χειρισμού από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (Αερολιμενική Υπηρεσία, Κέντρο Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας, Πύργος Ελέγχου, Γραφείο Κίνησης). Όσον αφορά στις άδειες απουσίας και άδειες ασθενείας και τον τρόπο χειρισμού τους, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού έδωσε διευκρινιστικές απαντήσεις σε διάφορα θέματα που εγέρθηκαν από το Τμήμα σε επιστολή του προς το Διευθυντή του Τμήματος, ημερομηνίας 16.5.2008 και συγκεκριμένες εισηγήσεις για τη χρέωση των αδειών οι οποίες όμως δεν έχουν εφαρμοστεί πλήρως από το Τμήμα. Σύμφωνα με τον Διευθυντή του Τμήματος αυτό οφείλεται στο ότι στις εισηγήσεις του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού αντέδρασε η συνδικαλιστική πλευρά με αποτέλεσμα να διεξάγεται μέχρι σήμερα διάλογος επί του θέματος.

Συμφωνία Παραχώρησης της Ανάπτυξης και Διαχείρισης των Αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου.

Με βάση τη Συμφωνία, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 12.5.2006, η Κυπριακή Δημοκρατία λαμβάνει από την Κοινοπραξία Hermes ως δικαιώματα, σταθερό ποσό €3,5 εκ. το χρόνο και 33% των ακαθάριστων εσόδων της. Οι πληρωμές προς τη Δημοκρατία γίνονται τριμηνιαία, 30 εργάσιμες ημέρες μετά το τέλος της τριμηνίας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του ημερομηνίας 19.12.2007, ενέκρινε τη σύσταση Εκτελεστικού Συμβουλίου Έργου Παραχώρησης (ΕΣΕΠ) με όρους εντολής την εποπτεία και διαχείριση θεμάτων για την προώθηση, παρακολούθηση και διεκπεραίωση της Συμφωνίας Παραχώρησης. Επίσης ενέκρινε τη διαδικασία διορισμού και τους όρους εντολής του Διευθυντή Διαχείρισης Έργου Παραχώρησης και της Ομάδας Παραχώρησης Έργου.

Η Ομάδα Παραχώρησης Έργου διενήργησε το 2009 τον πρώτο έλεγχο των εσόδων της περιόδου 12.5.2006 μέχρι 31.12.2008 για να διαπιστωθεί κατά πόσο αυτά καταβλήθηκαν σωστά όπως προβλέπεται στη Συμφωνία Παραχώρησης. Ο έλεγχος έγινε δειγματοληπτικά και κάλυψε το σύστημα τιμολόγησης, καταγραφής στα βιβλία, και είσπραξης όλων των κατηγοριών εσόδων του Επενδυτή (τέλη αεροδρομίου, επιβατικά τέλη, εμπορικά έσοδα) στη βάση των οποίων γίνονται οι πληρωμές στο κράτος. Για σκοπούς επιβεβαίωσης των εσόδων εξασφαλίστηκαν στοιχεία από τρίτα μέρη (όπως καταστάσεις τραπεζικών λογαριασμών του Επενδυτή, καταστάσεις αεροπορικής κίνησης από το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας). Σύμφωνα με την έκθεση που υποβλήθηκε στις 18.11.2009 οι λογιστικές διαδικασίες του Επενδυτή και η καταγραφή των εσόδων στα βιβλία του είναι οι ενδεδειγμένες και η λογιστική μερίδα της Κυβέρνησης στα βιβλία πιστώνεται με το μερίδιο που της αναλογεί βάσει των προνοιών της Συμφωνίας. Στην έκθεση αναφέρεται ότι σε διάφορες περιπτώσεις έγιναν αποκοπές σημαντικών ποσών από τον Επενδυτή, χωρίς αυτό

να συμφωνηθεί με τον Αντιπρόσωπο της Κυβέρνησης. Επίσης σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει διαφωνία ως προς το ύψος των αποκοπών και θα πρέπει να παραπεμφθούν και να μελετηθούν σε πρώτο στάδιο από τη Διαμεσολαβητική Επιτροπή η οποία συστάθηκε βάσει των προνοιών της Συμφωνίας και στη συνέχεια από το ΕΣΕΠ.

Το ΕΣΕΠ σε συνεδρία του στις 4.3.2010 αποφάσισε όπως γίνουν συναντήσεις μεταξύ του Διευθυντή Διαχείρισης Έργου Παραχώρησης και της Hermes για ταξινόμηση και καταγραφή των διαφορών και υποβολή προτάσεων προς το ΕΣΕΠ προς συζήτηση και καταβολή προσπάθειας διευθέτησης των διαφορών προτού προωθηθούν σε διαιτησία. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής Διαχείρισης Έργου Παραχώρησης, από τις μέχρι σήμερα συναντήσεις με την Κοινοπραξία, έχει επιτευχθεί συμφωνία μόνο για ορισμένα θέματα και οι διαβουλεύσεις συνεχίζονται.

Συμφωνία με ξένο οίκο εμπειρογνομόνων για αξιολόγηση του Τμήματος. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου υπογράφηκε στις 30.9.2005 συμβόλαιο (απευθείας ανάθεση), με ξένο οίκο εμπειρογνομόνων, για αξιολόγηση του Τμήματος και ετοιμασία διαγνωστικής έκθεσης για τις τυχόν ελλείψεις στην οργάνωση και στελέχωση της Μονάδας Ασφάλειας Πτήσεων, έναντι του ποσού των \$125.000.

Με βάση την απόρρητη διαγνωστική έκθεση που υποβλήθηκε και βάσει νέας απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, ανατέθηκε απευθείας στον ίδιο οίκο συμβούλων η διεξαγωγή λεπτομερούς μελέτης για στήριξη του Τμήματος στους τομείς ασφάλειας πτήσεων, ασφάλειας πολιτικής αεροπορίας και ρύθμισης της λειτουργίας των αεροδρομίων, έναντι συνολικής αμοιβής \$567.800.

Η συμφωνία διαλάμβανε, μεταξύ άλλων, την ετοιμασία και υποβολή εγχειριδίων για τη Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων, σύμφωνα με τα απαιτούμενα πρότυπα και Κανονισμούς των διεθνών οργανισμών ICAO και EASA, την αναδιοργάνωση του Τομέα Αδειοδότησης για να συνάδει με τις απαιτήσεις της JAA, την αξιολόγηση της λειτουργικής δομής της Μονάδας Ασφάλειας Πτήσεων Πολιτικής Αεροπορίας, τη βασική εκπαίδευση προσωπικού στους Τομείς Αεροπλοΐμότητας και Πτητικών Επιχειρήσεων και τη μελέτη και υποβολή εισηγήσεων για την ορθολογιστική δομή του Τμήματος.

Το έργο μέχρι σήμερα δεν έχει ολοκληρωθεί και δεν υποβλήθηκαν όλα τα παραδοτέα σύμφωνα με το συμβόλαιο. Σύμφωνα με τους συμβούλους αυτό οφείλεται στην καθυστέρηση από μέρους του Τμήματος στη διεκπεραίωση των εργασιών που περιλαμβάνονται στη διαγνωστική έκθεση του 2005, όπως πρόσληψη του απαιτούμενου προσωπικού, εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας και αναδιοργάνωση του Τμήματος. Στους συμβούλους καταβλήθηκε συνολικά ποσό \$297.740 για την εργασία που έχουν εκτελέσει. Οι σύμβουλοι διεκδικούν ολόκληρο το ποσό του συμβολαίου αφού θεωρούν ότι η μη διεκπεραίωση μέρους της εργασίας οφείλεται στην έλλειψη ανταπόκρισης από το Τμήμα.

Καθυστέρηση στην προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού για το Νέο Κέντρο Ελέγχου Πτήσεων Περιοχής Λευκωσίας (έργο LEFCO). Το συμβόλαιο για την προμήθεια και εγκατάσταση του πιο πάνω εξοπλισμού υπογράφηκε το 2003 και σύμφωνα με αυτό ο εξοπλισμός θα έπρεπε να εγκατασταθεί μέχρι τον Αύγουστο 2005.

Με βάση το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα, η παράδοση του έργου μετατέθηκε στον Αύγουστο του 2006 και η τελική αποδοχή του τον Αύγουστο του 2007. Κατά τους εργοστασιακούς ελέγχους αποδοχής που έγιναν το 2005, 2006 και 2007 παρουσιάστηκαν πολλά τεχνικά προβλήματα. Η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, ενεργώντας εκ μέρους του Τμήματος, προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής τον Φεβρουάριο 2007, αφού επιλύθηκαν τα κύρια τεχνικά προβλήματα. Κατά τον προκαταρκτικό έλεγχο αποδοχής που άρχισε με καθυστέρηση, τον Οκτώβριο του 2008 και ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2009 προέκυψαν σωρεία προβλημάτων με αποτέλεσμα να μην παραληφθεί το σύστημα.

Ζητήθηκε από τον Εργολάβο να επιλύσει τα προβλήματα που εντοπίστηκαν και να παραδώσει το έργο μέχρι το τέλος του 2009 για να καταστεί δυνατή η μετακίνηση του συστήματος στο νέο κτίριο στην Κοκκινοτριμιθιά. Λόγω του ότι ο Εργολάβος δήλωσε αδυναμία να επιλύσει σημαντικά προβλήματα και να ανταποκριθεί στα χρονικά πλαίσια που του δόθηκαν, τον Μάρτιο 2010 υπογράφηκε νέα τροποποίηση του

συμβολαίου (αρ.5), η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: τη μη εκτέλεση της αναβάθμισης του υποσυστήματος FDP (Flight Data Processor) αξίας €500.000 που περιλαμβάνεται στην τροποποίηση αρ. 4, τη μείωση του συνολικού ποσού του συμβολαίου στο ποσό των €18.940.515, καθώς και την επανάληψη του Προκαταρκτικού Ελέγχου Αποδοχής και ολοκλήρωσή του το συντομότερο.

Μέχρι τις 7.4.2010 καταβλήθηκε στον προμηθευτή το ποσό των €16.449.317 για το οποίο κατατέθηκε τραπεζική εγγύηση με ημερομηνία λήξης 31.12.2010.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας ανέφερε ότι η μετακίνηση του συστήματος στο νέο κτίριο στην Κοκκινοτριμιθιά έγινε με επιτυχία το πρώτο εξάμηνο του 2010.

Αγορά νέου συστήματος Ραντάρ. Το Συμβόλαιο για την προμήθεια και εγκατάσταση του νέου Συστήματος Ραντάρ στα Κιόνια υπογράφηκε στις 26.7.2005, έναντι του ποσού των €6.743.578 και €550.000 για πενταετή συντήρησή του.

Με βάση το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου ο εργοστασιακός έλεγχος θα διενεργείτο στις 26.6.2006, η διαδικασία εγκατάστασης του εξοπλισμού θα άρχιζε την 1.9.2006 και ο προκαταρκτικός έλεγχος αποδοχής στις 25.1.2007. Κατά τον εργοστασιακό έλεγχο που έγινε με καθυστέρηση τον Σεπτέμβριο και Οκτώβριο 2006, προέκυψαν σημαντικά τεχνικά προβλήματα και σοβαρές αποκλίσεις από τις προδιαγραφές, τα οποία ανέλαβε να επιλύσει ο προμηθευτής. Ο επαναληπτικός εργοστασιακός έλεγχος έγινε τον Μάρτιο 2007 και η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, ενεργώντας εκ μέρους του Τμήματος, προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής.

Η εγκατάσταση του συστήματος για λειτουργικό έλεγχο έγινε στις 30.4.2007. Κατά τον Προκαταρκτικό Έλεγχο Αποδοχής που έγινε τον Σεπτέμβριο και Οκτώβριο 2008 διαπιστώθηκαν σοβαρές αδυναμίες και ελλείψεις με αποτέλεσμα το σύστημα να απορριφθεί.

Συμφωνήθηκε με τον εργολάβο να υποβάλει σχέδιο διόρθωσης όλων των αδυναμιών και ακολούθως να επαναληφθεί ο προκαταρκτικός έλεγχος αποδοχής σε δύο φάσεις. Κατά τον έλεγχο της Φάσης Α' που έγινε τον Ιούνιο 2009, προέκυψε ότι το Πρωτεύον Ραντάρ δεν ικανοποιούσε αρκετές απαιτήσεις του Συμβολαίου και αναμένεται να γίνουν οι απαιτούμενες διορθώσεις για να επιτευχθεί πλήρης ικανοποίηση των προδιαγραφών πριν τη διεξαγωγή του ελέγχου της Φάσης Β' ο οποίος δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μας ανέφερε ότι συμφωνήθηκε με τον εργολάβο η δωρεάν αναβάθμιση του Ραντάρ για πλήρη ικανοποίηση των προδιαγραφών και ότι κρίθηκε τεχνικά αξιοποιήσιμο και τέθηκε σε επιχειρησιακή λειτουργία.

Μέχρι την 31.12.2009 καταβλήθηκε συνολικά ποσό €5.509.813, έναντι του ποσού του συμβολαίου.

4.67 ΤΜΗΜΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μέρος Α

Προσχέδιο νομοσχεδίου για την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών. Προσχέδιο νομοσχεδίου με τίτλο «Νόμος που προνοεί για την Ίδρυση και Λειτουργία των Κυπριακών Ταχυδρομείων και για τη Μεταβίβαση της Επιχείρησης και Περιουσίας του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών στα Κυπριακά Ταχυδρομεία» που ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων δεν έχει προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση λόγω του ότι δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί οι διαβουλεύσεις με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις για τα θέματα του προσωπικού.

Νέο λογιστικό σύστημα. Σύμφωνα με σχετικούς Κανονισμούς που εκδόθηκαν από τον Επίτροπο Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων, (EPHET) για σκοπούς εναρμόνισης με την Οδηγία 97/67/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Τμήμα είχε υποχρέωση να εφαρμόσει, μέχρι τον Ιούλιο 2005, νέο λογιστικό σύστημα Οικονομικής και Διοικητικής Πληροφόρησης και Κοστολόγησης των Προϊόντων και Υπηρεσιών του, το οποίο να είναι βασισμένο στα διεθνή λογιστικά πρότυπα.

Το σύστημα τέθηκε σε εφαρμογή με καθυστέρηση στις 2.1.2007. Ο EPHET, σύμφωνα με το Νόμο και τους Κανονισμούς επέβαλε χρηματικές κυρώσεις ύψους €3.417 (£2.000) για την καθυστέρηση, λόγω μη τήρησης

χωριστών λογαριασμών για κάθε υπηρεσία. Τον Οκτώβριο 2008, με άλλη απόφαση του, επέβαλε χρηματικό πρόστιμο ύψους €100.000 επειδή το Τμήμα δεν υπέβαλε τα ελεγμένα οικονομικά του αποτελέσματα για το έτος 2007, εξαγόμενα από την πλήρως κατανεμημένη κοστολόγηση, εντός πέντε μηνών μετά το κλείσιμο της οικονομικής περιόδου. Τα ελεγμένα οικονομικά αποτελέσματα για το 2007 υποβλήθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση στις 28.1.2010 και δεν έγιναν αποδεκτά από τον ΕΡΗΕΤ λόγω του ότι η Έκθεση των ανεξάρτητων ιδιωτών ελεγκτών περιέχει γνώμη με επιφύλαξη και οι χωριστοί λογαριασμοί που υποβλήθηκαν δεν πληρούν τις πρόνοιες του σχετικού Διατάγματος (Κ.Δ.Π.434/2005) και δεν παρουσιάζουν τεκμηριωμένη, αληθινή, δίκαιη και ολοκληρωμένη εικόνα.

Ο κοστολογικός έλεγχος για το 2008 είναι υπό εξέλιξη και σύμφωνα με το Τμήμα αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2010. Ο Επίτροπος στις 9.6.2010 επέβαλε χρηματικό πρόστιμο ύψους €40.000 λόγω του ότι τα ελεγμένα οικονομικά αποτελέσματα για το 2008, δεν υποβλήθηκαν μέχρι την 31η Μαΐου 2009. Καθόρισε επίσης ποσό ύψους €60.000 το οποίο θα καταβληθεί σε περίπτωση που το Τμήμα παραλείψει να κοινοποιήσει τα ελεγμένα οικονομικά αποτελέσματα μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2010.

Αναφέρεται ότι εξακολουθεί μέχρι σήμερα να τηρείται παράλληλα με το νέο μηχανογραφημένο σύστημα και το χειρόγραφο λογιστικό σύστημα λόγω του ότι δεν έχει τεκμηριωθεί η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων του νέου συστήματος και δεν έχει επιτευχθεί συμφιλίωση των αποτελεσμάτων σε όλους τους τομείς.

Μη συμμόρφωση του Τμήματος προς τις ποιοτικές προδιαγραφές που προσδιορίζουν οι περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Κανονισμοί. Από την έρευνα που έγινε από ιδιωτική εταιρεία για τη μέτρηση της ποιότητας της υπηρεσίας εσωτερικού ταχυδρομείου, και τη μέτρηση του χρόνου διακίνησης της διασυννοριακής αλληλογραφίας (εισερχόμενης και εξερχόμενης) που έγινε από διεθνή εταιρεία μέσω του Διεθνούς Ταχυδρομικού Οργανισμού (IPC), φαίνεται ότι, παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στην παράδοση της πιο πάνω αλληλογραφίας, δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί τα προβλεπόμενα στο περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π 435/2005) ποσοστά επίδοσης δηλαδή επίδοση του 90% της αλληλογραφίας εσωτερικού Α΄ Προτεραιότητας στον παραλήπτη μετά από μία εργάσιμη μέρα και επίδοση του 85% της διασυννοριακής αλληλογραφίας εντός τριών ημερών και του 97% εντός πέντε ημερών.

Ο ΕΡΗΕΤ με βάση τα αποτελέσματα των ερευνών για τα έτη 2007, 2008 και 2009, επέβαλε, με τις Αποφάσεις του αρ. 2/2010, 3/2010 και 4/2010 ημερομηνίας 9.6.2010, διοικητικό πρόστιμο ύψους €130.000 για κάθε έτος αφού το Τμήμα δεν παρείχε την Καθολική Ταχυδρομική Υπηρεσία σύμφωνα με τις ποιοτικές προδιαγραφές που προσδιορίζουν οι περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Κανονισμοί.

Υπερωριακή απασχόληση. Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση το 2009 ανήλθε σε €719.532 για το μηνιαίο προσωπικό και €402.659 για το ωρομίσθιο προσωπικό, σε σύγκριση με €704.335 και €345.911, αντίστοιχα για το 2008 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €15.197 ή ποσοστό 2,16% και €56.748 ή ποσοστό 16,41% αντίστοιχα.

Διαπιστώθηκαν και πάλι αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου της υπερωριακής απασχόλησης στο Τμήμα όπως:

- Το μητρώο καταγραφής υπερωριών δεν τηρείται κατά τον ενδεδειγμένο τρόπο.
- Σε αρκετές περιπτώσεις η υπερωριακή απασχόληση δεν εγκρίνεται εκ των προτέρων από τον αρμόδιο λειτουργό.
- Ο έλεγχος της ορθότητας των ωρών που δηλώνονται στα έντυπα του Τμήματος ο οποίος ασκείται από το Λογιστήριο του Τμήματος δεν είναι ικανοποιητικός.

Ανέγερση κτιρίου για στέγαση των Κεντρικών Γραφείων και Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας του Τμήματος. Το υφιστάμενο κτίριο είναι στον κατάλογο με τα επικίνδυνα δημόσια κτίρια και παρουσιάζει πρόβλημα στατικότητας και λειτουργικότητας. Το Υπουργικό Συμβούλιο τον Μάιο 2008, ενέκρινε την κατασκευή νέου κτιρίου για το Τμήμα. Τον Δεκέμβριο 2008 προκηρύχθηκε διαγωνισμός που αφορούσε στο Α΄ στάδιο προεπιλογής εργολάβων για υλοποίηση του έργου, ο οποίος ολοκληρώθηκε μέσα στο 2010. Το

Τμήμα Δημοσίων Έργων αναμένεται να προχωρήσει στο Β' στάδιο που αφορά στην πρόσκληση υποβολής προσφορών από τους προεπιλεγέντες εργολάβους, εφόσον εξασφαλιστεί σχετική απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο και έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για την εκτέλεση του έργου.

Μητρώα Διπλοτύπων. Παρατηρήθηκε ότι δεν έχει ενημερωθεί το μητρώο διπλοτύπων με τις αποδείξεις εισπραξης που επιστράφηκαν στο Τμήμα μετά τη χρήση τους από τα Ταχυδρομικά Γραφεία κατά το 2009, με αποτέλεσμα να μην ασκηθεί ο απαραίτητος έλεγχος, σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες. Επίσης 13 διπλότυπα εισπραξης τα οποία περιείχαν λάθη δεν επιστράφηκαν στο Γενικό Λογιστήριο και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε να ελεγχθεί κατά πόσον έχουν χρησιμοποιηθεί.

4.68 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Προϋπολογισμός αναπτυξιακών δαπανών. Από τις εγκεκριμένες πιστώσεις ύψους €10,0 εκ. δαπανήθηκε ποσό €7,2 εκ., δηλαδή παρέμεινε αδαπάνητο ποσό €2,8 εκ. ή 28,3% (28,4% για το έτος 2008).

Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθεί να υφίστανται σοβαρά λειτουργικά προβλήματα, τα οποία χρήζουν επείγουσας αντιμετώπισης, αφού επηρεάζουν τόσο την εύρυθμη λειτουργία του Υπουργείου όσο και την ποιότητα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που προσφέρεται στους πολίτες και οδηγούν σε αυξημένα κόστη.

Τα προβλήματα αυτά είναι κυρίως:

(α) Αδυναμίες της υφιστάμενης οργανωτικής δομής στο Υπουργείο, η οποία δεν διευκολύνει την αποδοτική και ευέλικτη λειτουργία του.

(β) Απουσία μηχανισμού παρακολούθησης της εφαρμογής των στόχων του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2007-2013, όπως η αναδιοργάνωση του Υπουργείου, η εφαρμογή του ΓΕΣΥ, η αναβάθμιση της υποδομής των νοσοκομείων, η ενίσχυση της υποδομής εργαστηρίων, η εισαγωγή ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων στα νοσοκομεία και Αγροτικά Υγειονομικά Κέντρα, η προώθηση της Κύπρου ως κέντρου παροχής ιατρικών υπηρεσιών καθώς και της τήρησης των χρονοδιαγραμμάτων που τίθενται, αυξάνει τους κινδύνους μη υλοποίησης του στρατηγικού σχεδιασμού, γι' αυτό θα πρέπει να τροχοδρομηθούν κατάλληλες ενέργειες.

(γ) Απουσία ενός σύγχρονου και ολοκληρωμένου συστήματος διασφάλισης της ποιότητας στα κρατικά νοσηλευτήρια.

(δ) Αδυναμίες και προβλήματα στην οργάνωση και λειτουργία του Αρχείου, τα οποία δυσχεραίνουν την ομαλή λειτουργία του Υπουργείου και τη συλλογή των αναγκαίων πληροφοριών και δεν διασφαλίζουν την πληρότητά τους για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων.

(ε) Καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των εργασιών του λογιστηρίου, με επακόλουθο να παρεμποδίζεται η εύρυθμη λειτουργία του Υπουργείου και να παρουσιάζονται αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα ελέγχου.

Αναδιοργάνωση του Υπουργείου Υγείας. Παρά τις μελέτες που διεξήχθησαν στο παρελθόν από ξένους συμβούλους, όπου υποδεικνυόταν η ανάγκη αναμόρφωσης της οργανωτικής δομής του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του για να καταστεί δυνατόν να ανταποκριθεί στις νέες απαιτήσεις, πράγμα για το οποίο η Υπηρεσία μας αναφέρθηκε επανειλημμένα σε προηγούμενες Εκθέσεις της, εντούτοις το θέμα δεν έχει αντιμετωπιστεί μέχρι σήμερα.

Τον Ιούνιο 2007, το Υπουργείο κατέθεσε Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για την αναδιοργάνωση του Υπουργείου και των Υπηρεσιών του, την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε με την Απόφασή του αρ. 65.758 και ημερ. 27.6.2007. Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ανέλαβε τον Ιούλιο 2008 τη διεξαγωγή μελέτης οργάνωσης και στελέχωσης του Υπουργείου Υγείας, των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας και των νοσοκομειακών εργαστηρίων, με τη συνεργασία λειτουργών του Υπουργείου, σύμφωνα με την πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Οι μελέτες έχουν

ολοκληρωθεί και αντίγραφα των εκθέσεων τους υποβλήθηκαν στις 20.01.2010 στο Υπουργείο για υποβολή απόψεων/εισηγήσεων, ώστε να διαμορφωθούν οι τελικές θέσεις του Τμήματος. Σημειώνεται ότι η εισήγηση του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού με την οποία είχε συμφωνήσει το Υπουργείο για ενίσχυση της διοίκησης του Υπουργείου μέχρι την ολοκλήρωση της μελέτης, υλοποιήθηκε με Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό κατά το 2009 και όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ήδη έχουν προσληφθεί 14 Λειτουργοί Υπηρεσιών Υγείας.

Στο μεταξύ, ιατρικό, νοσηλευτικό και παραϊατρικό προσωπικό συνεχίζει να είναι αποσπασμένο στο Υπουργείο Υγείας και στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας για την εκτέλεση καθηκόντων που αφορούν σε θέματα προσωπικού και άλλων διοικητικών καθηκόντων.

Σχέδιο αποστολής ασθενών στο εξωτερικό.

(α) Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα. Οι αποστολές ασθενών στο εξωτερικό εγκρίνονται με βάση το εν λόγω Σχέδιο το οποίο τροποποιήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του αρ. 68.449 και ημερ. 26.2.2009, και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15.5.2009, καταργώντας το προηγούμενο Σχέδιο το οποίο είχε τεθεί σε ισχύ το Δεκέμβριο 2007.

Οι κυριότερες τροποποιήσεις σε σύγκριση με το προηγούμενο Σχέδιο αφορούν στα ακόλουθα:

- (i)** Απάλειψη της πρόνοιας, σύμφωνα με την οποία ο ασθενής θα έπρεπε να αποστέλλεται κατά προτεραιότητα στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο.
- (ii)** Η γνωμοδότηση των Επιτροπών Ειδικών Ιατρών θα συμπεριλαμβάνει και αριθμό ιατρικών κέντρων στην Κύπρο ή το εξωτερικό, όπου μπορεί να αντιμετωπιστεί η περίπτωση του κάθε ασθενή, και η τελική επιλογή θα γίνεται από τον Υπουργό Υγείας αφού ακούσει και την προτίμηση του ασθενούς.
- (iii)** Αναθεώρηση των εισοδηματικών κριτηρίων βάσει των οποίων καθορίζεται η οικονομική επιβάρυνση του ασθενούς.
- (iv)** Προσθήκη πρόνοιας με την οποία δίδεται εξουσία στους Υπουργούς Υγείας και Οικονομικών, να εγκρίνουν κατ' εξαίρεση την αποστολή ασθενούς εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων και την ανάληψη από το κράτος μέρους ή του συνόλου των εξόδων διάγνωσης ή θεραπείας.
- (v)** Μεταφορά της αρμοδιότητας για έγκριση αποστολής ασθενών στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο και στο εξωτερικό, από το Διευθυντή των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας και το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, αντίστοιχα, στον Υπουργό Υγείας.
- (β) Δαπάνες σχεδίου.** Οι δαπάνες για το σχέδιο αυτό κατά τα έτη 2006 – 2009 είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Αποστολές ασθενών	Ποσό που δαπανήθηκε €
2009	2.051	35.631.231
2008	1.942	34.807.090
2007	1.844	35.641.158
2006	1.034	25.453.077

Αξίζει να σημειωθεί ότι, πέραν των πιο πάνω δαπανών κατά το 2009, στο Υπουργείο υπήρχαν εκκρεμείς υποχρεώσεις στις 31.12.2009 ύψους €1.944.435, λόγω του ότι καθυστέρησε η εξασφάλιση των σχετικών εγκρίσεων για διενέργεια των πληρωμών, κυρίως για ιατρικές υπηρεσίες και προμήθειες σε αντιπροσώπους νοσοκομείων του Ισραήλ. Στις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων οι οποίες ετοιμάζονται από το Υπουργείο, δεν περιλαμβάνονται οι εκκρεμείς υποχρεώσεις που πιθανόν να υπάρχουν στις Πρεσβείες, για τις οποίες, άποψη της Υπηρεσίας μας, είναι όπως ζητείται από το Υπουργείο σχετική πληροφόρηση για συμπερίληψή τους στις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων ώστε αυτές να είναι πλήρεις.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω στοιχεία, τόσο ο αριθμός των ασθενών που στάλθηκαν στο εξωτερικό όσο και η αντίστοιχη δαπάνη, παρουσιάζουν σημαντική αύξηση τα τελευταία χρόνια, σε σύγκριση με το 2006. Όπως η Υπηρεσία μας έχει επανειλημμένα εισηγηθεί σε προηγούμενες Εκθέσεις της, με τη συνομολόγηση συμφωνιών με τα νοσοκομεία του εξωτερικού, την απεμπλοκή αντιπροσώπων, την καλύτερη παρακολούθηση των ασθενών, καθώς και τον καλύτερο έλεγχο των τιμολογίων, θα μπορούσε να αποστέλλεται στο εξωτερικό για θεραπεία αριθμός ασθενών δικαιούχων, με πολύ χαμηλότερο κόστος.

Υποστηρικτικό στοιχείο της πιο πάνω άποψης αποτελεί το γεγονός ότι το Λογιστήριο του Υπουργείου Υγείας εντοπίζει κατά καιρούς λάθη όπως διπλές πληρωμές.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι ο Γενικός Διευθυντής, που διορίστηκε πρόσφατα στο Υπουργείο, άρχισε να λαμβάνει μέτρα για υλοποίηση των εισηγήσεών της.

(γ) Παρακολούθηση ασθενών. Η Υπηρεσία μας έχει παρατηρήσει ότι εξακολουθεί να μην υπάρχουν καθορισμένες διαδικασίες και ευθύνες όσον αφορά στην παρακολούθηση της πορείας θεραπείας του ασθενούς, μετά την έγκριση για αποστολή στο εξωτερικό όπως π.χ. ο καθορισμός συγκεκριμένων ατόμων που θα αποφασίζουν για τα διοικητικά και ιατρικά θέματα καθώς και αυτών που θα ελέγχουν και εγκρίνουν τα τιμολόγια, και είχε εισηγηθεί την ενσωμάτωσή τους στο Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα, χωρίς ωστόσο να έχει περιληφθεί οποιαδήποτε σχετική πρόνοια.

Η Υπηρεσία μας έχει παρατηρήσει επίσης ότι η παρακολούθηση της θεραπείας και η έγκριση των τιμολογίων εξακολουθεί να γίνεται, ως επί το πλείστον, μόνο από Λειτουργούς Ευημερίας, αποσπασμένους στις διάφορες Πρεσβείες, ενώ δεν υπάρχουν καθορισμένοι Ιατρικοί Λειτουργοί στους οποίους τα νοσοκομεία/οι Πρεσβείες να μπορούν να απευθυνθούν για ιατρικής φύσεως συμβουλές/αποφάσεις. Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του αρ. 68.941 και ημερ. 11.6.2009, ενέκρινε την πρόσληψη τριών Λειτουργών Υγείας, για την εξυπηρέτηση των ασθενών που αποστέλλονται μέσω των Διπλωματικών Αποστολών της Δημοκρατίας στην Αγγλία, την Ελλάδα και το Ισραήλ προς αντικατάσταση των αντίστοιχων Λειτουργών Ευημερίας, οι οποίοι θα επιστρέψουν στο Τμήμα τους. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Μάρτιος 2010) η διαδικασία πρόσληψης των τριών Λειτουργών Υγείας δεν είχε ολοκληρωθεί. Σχετικά αναφέρεται ότι η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, για να μπορέσουν να επιτελέσουν ικανοποιητικά τα καθήκοντά τους για παρακολούθηση των ασθενών και έλεγχο των δαπανών, οι εν λόγω Λειτουργοί Υγείας θα πρέπει να κατέχουν ιατρικές γνώσεις.

Τα πιο πάνω σχετικά με την αποστολή ασθενών για θεραπεία στο εξωτερικό, καθώς και τα σοβαρά προβλήματα διαχείρισης των ασθενών, επιβεβαιώνονται και με την έκθεση Λειτουργού Ευημερίας της Κύπρου στο εξωτερικό, ημερομηνίας 15.1.2007, σύμφωνα με την οποία, ο τρόπος παρακολούθησης, τόσο της παραμονής των ασθενών όσο και των εξόδων θεραπείας που διενεργούνται από τις Πρεσβείες, δεν είναι ικανοποιητικός και δεν διασφαλίζονται επαρκώς τα συμφέροντα της Δημοκρατίας. Επιπρόσθετα, αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι σε ορισμένα τιμολόγια των διαφόρων νοσοκομείων είχαν επισημανθεί υπερχρεώσεις των υπηρεσιών τους, αυξήσεις τιμών πακέτων θεραπείας και παρατεταμένη νοσηλεία ασθενών σε νοσοκομεία, για τις οποίες ζητήθηκε και έγινε σχετική μείωση των χρεώσεων.

Δεδομένων των πιο πάνω σοβαρών αδυναμιών καθώς και των σημαντικών σχετικών δαπανών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι την εξέταση του θέματος και τη λήψη άμεσων μέτρων από το Υπουργείο, σε συνεργασία με τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς.

(δ) Διευθετήσεις συνεργασίας με διάφορα νοσοκομεία και εταιρείες του εξωτερικού. Σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, αναφέρθηκε ότι, τόσο η Υπηρεσία μας όσο και ο Γενικός Λογιστής, υπέδειξαν την ανάγκη υιοθέτησης της διαδικασίας προσφορών με διαπραγμάτευση, με σκοπό τη σύναψη συμφωνιών πλαίσιο με νοσοκομεία του εξωτερικού, σύμφωνα με τον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο αρ. 12(I)/2006, στον οποίο γίνεται ξεχωριστή πρόνοια για συμβάσεις που αφορούν σε θέματα υπηρεσιών υγείας. Σχετική πρόνοια περιλήφθηκε στους Κανονισμούς του νέου Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα, σύμφωνα με τους οποίους «η αγορά υπηρεσιών υγείας εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων γίνεται με τη σύναψη συμφωνιών του Υπουργείου Υγείας με τα Ιατρικά Κέντρα,

σύμφωνα με διαφανείς διαδικασίες που συνάδουν με το Νόμο που προνοεί για το Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα», και «μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να αποσταλεί ασθενής σε Ιατρικό Κέντρο με το οποίο δεν έχει συναφθεί συμφωνία, νοούμενου ότι ακολουθούνται οι διαδικασίες που προβλέπονται από την πιο πάνω νομοθεσία ύστερα από σύσταση της Επιτροπής και έγκριση του Υπουργού».

Λαμβάνοντας υπόψη το ανταγωνιστικό περιβάλλον στην προσφορά ιατρικών υπηρεσιών, αναμένεται ότι η σύναψη συμφωνιών, για τις οποίες, στις περιπτώσεις τουλάχιστον που ο αριθμός των ασθενών που αποστέλλονται είναι σημαντικός, πρέπει να υπάρξει διαπραγμάτευση, θα οδηγήσει σε εξασφάλιση χαμηλότερων τιμών.

Οι εν λόγω συμφωνίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν και τις υποχρεώσεις των νοσοκομείων όσον αφορά στη συχνότητα των ενημερωτικών εκθέσεων και των τιμολογίων, θέματα τα οποία, εν τω μεταξύ, πρέπει να διευκρινίζονται με τα νοσοκομεία κατά την αποστολή ασθενών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο δρομολογεί την απευθείας επαφή με όλα τα νοσοκομεία.

(ε) Συμφωνίες μέσω αντιπροσώπων. Για δύο συγκεκριμένα νοσοκομεία του Ισραήλ, το Υπουργείο εξακολουθεί να προβαίνει σε διευθετήσεις αποστολής ασθενών όχι απευθείας, αλλά μέσω αντιπροσώπων, οι οποίοι εισπράττουν για τη μεσολάβησή τους σχετικές προμήθειες. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, για το έτος 2008, καταβλήθηκε σε μία εταιρεία - αντιπρόσωπο συνολικό ποσό ύψους €2.051.740, εκ των οποίων περίπου €319.000 αφορούν σε προμήθειες, ενώ σε δεύτερη εταιρεία – αντιπρόσωπο, στην οποία καταβλήθηκε συνολικά €1.558.545, το ύψος των προμηθειών δεν μπορεί να υπολογιστεί, αφού το ποσό της προμήθειας δεν αναγράφεται ξεχωριστά στα τιμολόγια της εταιρείας. Παρά τις επανειλημμένες εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας όπως το Υπουργείο επιδιώξει αμέσως την απευθείας συνεργασία με τα νοσοκομεία, χωρίς την εμπλοκή αντιπροσώπων, με σκοπό τη μείωση των σχετικών δαπανών, διαπιστώθηκε ότι το Υπουργείο εξακολουθεί να συνεργάζεται με τις συγκεκριμένες εταιρείες. Σύμφωνα με πρόσφατο σχετικό σημείωμα του Προϊσταμένου του υπεύθυνου τμήματος του Υπουργείου τέτοια απεμπλοκή είναι δυνατόν να γίνει αμέσως.

Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι, η πρώτη εταιρεία για την οποία γίνεται αναφορά πιο πάνω, προχώρησε από το 2009, μετά από εισήγηση λειτουργού του Υπουργείου, σε αλλαγή της μορφής των τιμολογίων της υιοθετώντας τη μορφή των τιμολογίων της δεύτερης εταιρείας με αποτέλεσμα να είναι αδύνατο να υπολογίζεται πλέον το ύψος των προμηθειών που καταβάλλονται. Επειδή η Υπηρεσία μας δεν κατανοεί τη σκοπιμότητα της πιο πάνω εισήγησης, ζήτησε το Δεκέμβριο 2009 να ενημερωθεί κατά πόσο αυτή έγινε με εξουσιοδότηση του Υπουργού ή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου. Μέχρι σήμερα, δεν έχει ληφθεί σχετική απάντηση.

Για το έτος 2009 καταβλήθηκαν στις δυο εταιρείες συνολικά ποσά για θεραπείες και προμήθειες ύψους €2.083.630 και €1.437.639, αντίστοιχα. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ανέφερε ότι δρομολογούνται επαφές με τα εν λόγω νοσοκομεία για την απευθείας συνεργασία χωρίς τη μεσολάβηση ενδιάμεσων εταιρειών.

(στ) Μητρώο επιδοτούμενων ασθενών. Για ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, έχει ετοιμαστεί, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, και τεθεί σε εφαρμογή από το 2007, μητρώο επιδοτούμενων ασθενών στο οποίο καταχωρίζονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τη νοσηλεία του ασθενή, όπως όνομα, νοσοκομείο, θεραπεία, ημερομηνία εισαγωγής, ημερομηνία εξιτηρίου, ποσό οικονομικής επιβάρυνσης, ημερομηνία και απόδειξη είσπραξης, ημερομηνία και ποσό τιμολογίου και παρατηρήσεις.

Ωστόσο, η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην ενημέρωσή του με τις δαπάνες που διενεργήθηκαν για κάθε επιδοτούμενο ασθενή (μέχρι τον Απρίλιο 2010 το μητρώο δεν είχε ενημερωθεί με καμία δαπάνη καθώς αφορά στο 2009), με την οικονομική επιβάρυνση τους και τις σχετικές εισπράξεις, καθώς επίσης η μη συμφιλίωσή του με τους αντίστοιχους λογαριασμούς εσόδων και δαπανών, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι στους φακέλους των επιδοτούμενων ασθενών σταμάτησαν να καταχωρίζονται αντίγραφα των δελτίων

πληρωμής, έχουν ως αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η παρακολούθηση και η άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου τόσο των υποθέσεων των επιδοτούμενων ασθενών του Σχεδίου όσο και της σχετικής δαπάνης.

(ζ) Επιτροπές Ειδικών Ιατρών.

(i) Ορισμένες Επιτροπές διορίστηκαν και παραμένουν διμελείς παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα, οι Επιτροπές θα πρέπει να είναι τριμελείς, απαρτιζόμενες από δύο ιατρικούς λειτουργούς και από ένα ιδιώτη ιατρό.

(ii) Παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία των σχετικών εκθέσεων από ορισμένες Επιτροπές.

(iii) Υπήρξαν περιπτώσεις κατά τις οποίες, στις διάφορες Επιτροπές Ειδικών Ιατρών, συμμετείχαν και ιατροί οι οποίοι υπήρξαν θεράποντες ιατροί των ασθενών που αιτήθηκαν επιδότηση για θεραπεία εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων. Παρόλο ότι δεν υπάρχει σχετική πρόνοια στο Σχέδιο, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, για τήρηση της αρχής της χρηστής διοίκησης και για σκοπούς πλήρους διαφάνειας, θα ήταν ορθότερο να μη συμμετέχουν στις Επιτροπές ιατροί οι οποίοι είχαν ή έχουν άμεση σχέση με τον ασθενή. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ανέφερε ότι έχει ήδη ζητηθεί από τις Επιτροπές όπως αποφεύγεται η συμμετοχή αυτών των ιατρών.

(η) **Αποστολή καρδιοχειρουργικών περιστατικών εκτός δημόσιων νοσηλευτηρίων.** Αναφορικά με την εφαρμογή του Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα, το οποίο ίσχυε από το Δεκέμβριο 2007, μέχρι την αναθεώρηση του το Μάιο 2009, καθώς και με τις σχετικές διαδικασίες που ακολουθούνταν, εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο για την εν λόγω περίοδο διάφορες αδυναμίες όπως ότι οι συστάσεις που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις της Επιτροπής Ειδικών Ιατρών δεν ήταν πάντοτε δεόντως αιτιολογημένες ως προς το συγκεκριμένο ιατρικό κέντρο στο οποίο θα πρέπει να αποσταλεί ο ασθενής για διάγνωση ή θεραπεία (η αδυναμία αυτή παρατηρήθηκε και σε περιπτώσεις ασθενών που εγκρίθηκαν με βάση το υφιστάμενο Σχέδιο) και ότι στις περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή συστήνει την αποστολή του ασθενή στο εξωτερικό, δεν υπήρχαν πάντοτε τα απαραίτητα στοιχεία που να τεκμηριώνουν τη σύσταση και να εξηγούν τη μη τήρηση του άρθρου 2 του Σχεδίου σύμφωνα με τις πρόνοιες του οποίου ο ασθενής αποστέλλετο κατά προτεραιότητα στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο.

(θ) **Εξουσιοδότηση δαπανών για το σχέδιο αποστολής ασθενών στο εξωτερικό.** Η δαπάνη ύψους €35,6 εκ. για το έτος 2009, σε σύγκριση με €34,8 εκ. για το έτος 2008, αφορά κυρίως σε πληρωμές οι οποίες διενεργήθηκαν από τις Πρεσβείες της Κύπρου στο εξωτερικό (€28,8 εκ. ή ποσοστό 80,84% της συνολικής δαπάνης για το 2009 σε σύγκριση με €29,2 εκ. ή ποσοστό 84% της συνολικής δαπάνης για το 2008).

Οι πληρωμές που διενεργούνται από τις Πρεσβείες, χρεώνονται στο σχετικό κονδύλι του Υπουργείου Υγείας με διορθωτικό ένταλμα το οποίο ετοιμάζεται από το Υπουργείο Εξωτερικών, αφού αποσταλούν από τις Πρεσβείες τα διάφορα έγγραφα των πληρωμών.

Ωστόσο, ενώ ο «Ελέγχων Λειτουργός» του κονδυλίου είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, οι πληρωμές εξουσιοδοτούνται από λειτουργούς του Υπουργείου Εξωτερικών.

Καθυστερημένα έσοδα από επιδοτούμενους ασθενείς. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς του σχεδίου αποστολής στο εξωτερικό για θεραπεία με φροντίδα της Κυβέρνησης, οι εν λόγω ασθενείς, ανάλογα με την οικονομική κατάσταση αυτών ή των οικογενειών τους, μπορεί να επιβαρυνθούν με μέρος των εξόδων θεραπείας ή να απαλλαχθούν πλήρως.

(α) Τα καθυστερημένα έσοδα από επιδοτούμενους ασθενείς που στάλθηκαν για θεραπεία στο εξωτερικό, σύμφωνα με την κατάσταση καθυστερημένων εσόδων του Υπουργείου στις 31.12.2009, ανέρχονταν σε €1.010.013, σε σύγκριση με €972.074, στις 31.12.2008.

(β) Η ετοιμασία της κατάστασης καθυστερημένων εσόδων βασίστηκε στο μητρώο επιδοτούμενων ασθενών το οποίο, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, παρουσιάζει αδυναμίες στην τήρηση και ενημέρωσή του, με αποτέλεσμα η κατάσταση που ετοιμάστηκε να μην παρέχει ολοκληρωμένη και έγκυρη πληροφόρηση αναφορικά με το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από επιδοτούμενους ασθενείς στις 31.12.2009.

(γ) Στην κατάσταση καθυστερημένων εσόδων εξακολουθεί να μην περιλαμβάνονται οφειλές από ασθενείς που έτυχαν θεραπείας από τον Ιούνιο του 2001 μέχρι το Μάιο του 2003, για τους οποίους εκκρεμεί ο υπολογισμός της οικονομικής επιβάρυνσης τους.

(δ) Στην πιο πάνω κατάσταση περιλαμβάνονται περιπτώσεις καθυστερήσεων που αφορούν σε ασθενείς που έτυχαν θεραπείας τα έτη 1998-2001 και η οικονομική επιβάρυνσή τους έχει υπολογιστεί, αλλά εξακολουθεί να μην έχουν ακόμα ειδοποιηθεί για τις σχετικές οφειλές τους ούτε έχει ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση όσον αφορά στο ενδεχόμενο διαγραφής τους.

(ε) Δεν φαίνεται ότι λαμβάνονται αποτελεσματικά μέτρα για την παρακολούθηση των καθυστερήσεων και την είσπραξή τους.

(στ) Δεν υπάρχει σύστημα παρακολούθησης των περιπτώσεων ασθενών που παραπέμπονται στη Νομική Υπηρεσία για λήψη νομικών μέτρων με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο εντοπισμός και ο έλεγχος τους.

(ζ) Δεν φαίνεται να ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική αναφορικά με την προώθηση στη Νομική Υπηρεσία για λήψη δικαστικών μέτρων των περιπτώσεων για τις οποίες εξαντλήθηκαν οι προσπάθειες του Υπουργείου για την είσπραξή τους.

(η) Δεν έχει καθοριστεί πολιτική για τη διαγραφή καθυστερημένων οφειλών.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την ανησυχία της ότι, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στον υπολογισμό των οφειλών, στην ειδοποίηση των ασθενών για τις οφειλές τους και στη λήψη μέτρων για είσπραξή τους, μεγάλο μέρος των οφειλόμενων ποσών δεν θα καταστεί δυνατό να εισπραχθεί.

Σημειώνεται επίσης ότι, αν δεν κατατεθούν έγκαιρα σχετικές αγωγές, τότε τα ποσά αυτά δεν θα μπορούν να διεκδικηθούν δικαστικώς βάσει των προθεσμιών που καθορίζονται στον περί Παραγραφής Νόμο (Κεφ. 15), όπως τροποποιήθηκε.

Με στόχο την σταδιακή αντιμετώπιση των αναφερόμενων αδυναμιών, τον Ιούνιο 2010 συστάθηκε επιτροπή εργασίας με όρους εντολής τον προγραμματισμό, συντονισμό και έλεγχο της προόδου των εργασιών για την επίλυση τους.

Γενικό Σχέδιο Υγείας (ΓΕΣΥ).

(α) Με το Νόμο αρ. 89(Ι)/2001 εγκρίθηκε η εισαγωγή Γενικού Σχεδίου Υγείας, για την εφαρμογή του οποίου απαιτούνται σημαντικές αλλαγές και βελτιώσεις σε διάφορους τομείς και η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, την αρμοδιότητα της εφαρμογής του ΓΕΣΥ έχει ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας, ο οποίος λειτουργεί με δικό του, εγκεκριμένο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, Προϋπολογισμό.

Τον Ιούλιο 2006, το Υπουργείο ζήτησε από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας τη διεξαγωγή συζητήσεων για τις προτεινόμενες αλλαγές της νομοθεσίας με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, ο οποίος υπέβαλε σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο, στο Υπουργείο στις 26.4.2007 για προώθηση στη Βουλή. Το νομοσχέδιο υποβλήθηκε στη Βουλή, στις 28.11.2007, αλλά μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Απρίλιος 2010) δεν είχε ψηφιστεί σε νόμο.

Σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση του ΓΕΣΥ, το οποίο είχε ετοιμαστεί τον Ιανουάριο του 2005, η εφαρμογή του αναμενόταν περί τα τέλη του 2008. Ωστόσο, σύμφωνα με έκθεση επαναξιολόγησης της πορείας του ΓΕΣΥ, η οποία ετοιμάστηκε από κοινού από το Υπουργείο Υγείας και το Υπουργείο Οικονομικών και υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.2.2009, η εισαγωγή του ΓΕΣΥ μετατέθηκε για το δεύτερο εξάμηνο του 2011, αρχικά με την παροχή των υπηρεσιών υγείας σε εξωτερικούς ασθενείς, ενώ η έναρξη της παροχής ενδονοσοκομειακής περίθαλψης προγραμματίζεται να γίνει 6-12 μήνες μετά.

Όπως αναφέρεται στην εν λόγω έκθεση, με βάση τη μελέτη που έχει διεξαχθεί από ιδιωτικό οίκο στον οποίο ανατέθηκε από τον Οργανισμό ο υπολογισμός των εθνικών δαπανών υγείας και των δαπανών του ΓΕΣΥ, οι προβλεπόμενες δαπάνες του ΓΕΣΥ δεν θα μπορούν να καλυφθούν από τα έσοδα (με βάση τις εισφορές που προνοούνται στη νομοθεσία) με αποτέλεσμα να προκύπτει ανάγκη αύξησης των εισφορών του ενεργού πληθυσμού από 8,1%-9,1% που προβλέπεται στο άρθρο 19 του Νόμου αρ.89 του 2001, σε 12%-13% επί των ακαθάριστων απολαβών.

Αναφέρεται σχετικά ότι, σύμφωνα με την έκθεση, οι εθνικές δαπάνες υγείας προβλέπεται να είναι της τάξης των €1.141 εκ. ετήσια μετά την εισαγωγή του ΓΕΣΥ, φτάνοντας τα €2.005 εκ. σε 10 χρόνια, ενώ αυτές για το ΓΕΣΥ θα ανέλθουν σε €911εκ. και €1.602 εκ., αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι στις εθνικές δαπάνες υγείας περιλαμβάνονται δαπάνες οι οποίες δεν θα καλύπτονται από το ΓΕΣΥ.

Όπως επίσης αναφέρεται στην έκθεση, η εφαρμογή του ΓΕΣΥ ενέχει σειρά ορατών κινδύνων, που αν δεν επιλυθούν αποτελεσματικά, το κόστος υλοποίησης θα αυξηθεί πολύ, και έγινε εισήγηση όπως δημιουργηθεί Ομάδα Διαχείρισης του Έργου, σκοπός της οποίας θα είναι να αντιμετωπίζει έγκαιρα και αποτελεσματικά τους πιθανούς κινδύνους, έτσι ώστε να μην υπάρξει οποιαδήποτε παρέκκλιση από τους στόχους και χρονοδιαγράμματα που τέθηκαν.

Στα πλαίσια εφαρμογής του ΓΕΣΥ, τα πιο σημαντικά έργα που θα πρέπει να επιτελεστούν από πλευράς του Υπουργείου Υγείας θεωρούνται η αναδιοργάνωση και αυτονομία των κρατικών νοσηλευτηρίων, καθώς επίσης η εκπαίδευση των γενικών και ειδικών ιατρών.

(β) Συμβόλαιο αναδιοργάνωσης κρατικών νοσηλευτηρίων. Όσον αφορά στην αναδιοργάνωση των κρατικών νοσηλευτηρίων, το Υπουργείο έχει προβεί σε προκήρυξη προσφοράς, από κοινού με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, για αγορά υπηρεσιών Συμβούλων.

Η προσφορά κατακυρώθηκε από το Συμβούλιο του Οργανισμού στις 29.10.2007 στο μοναδικό έγκυρο προσφοροδότη, έναντι €12.230.700, που κατανέμετο σε €6.145.500 για το έργο εφαρμογής του ΓΕΣΥ από τον Οργανισμό, σε €5.365.200 για το έργο της αναδιοργάνωσης των δημόσιων νοσηλευτηρίων και €720.000 για υποστήριξη διάρκειας 6 μηνών, μετά την εφαρμογή και των δύο μερών του όλου έργου.

(i) Διαδικασία κατακύρωσης. Η εκτιμημένη αξία της προσφοράς και για τα δύο έργα, η οποία δημοσιεύτηκε στην προκήρυξη της προσφοράς ήταν £2,75 εκ. έως £3,75 εκ. (€4,70 εκ. - €6,41 εκ.) ενώ το ποσό της μοναδικής έγκυρης προσφοράς ήταν €12,23 εκ.

Εξετάζοντας τη λογικότητα της τιμής της προσφοράς, η Υπηρεσία μας ζήτησε με επιστολή της ημερ. 15.2.2008, όπως υποβληθούν στοιχεία σχετικά με την αναλυτική εκτίμηση της αξίας της προσφοράς που αφορά στην αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων την οποία το Υπουργείο ετοίμασε πριν την προκήρυξη της προσφοράς, καθώς επίσης σχετικά με τη μέθοδο με την οποία το Υπουργείο εξέτασε και σύγκρινε τη λογικότητα της τιμής της μοναδικής προσφοράς. Το Υπουργείο με επιστολή του ημερ. 9.10.2008, ανέφερε ότι η εκτίμηση της δαπάνης για το όλο έργο, έγινε από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, ο οποίος ως αναθέτουσα αρχή, είχε και την ευθύνη υπολογισμού της εκτίμησης δαπάνης. Σύμφωνα ωστόσο με επιστολή του Οργανισμού με ημερομηνία 31.7.2009, την ευθύνη για τη διεξαγωγή εκτίμησης και ανάλυσης του κόστους για τη διάσταση II του έργου που αφορά στην αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων είχε το Υπουργείο Υγείας, ως η αρμόδια αρχή η οποία θα υπέγραφε τη σύμβαση με τον επιτυχόντα προσφέροντα για τη παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών και επειδή το Υπουργείο δεν ήταν σε θέση να ετοιμάσει λεπτομερή ανάλυση της εκτιμώμενης δαπάνης, υιοθετήθηκε η γενική εκτίμηση του Οργανισμού ότι το έργο που αφορά στο Υπουργείο Υγείας απαιτούσε το 1/3 των ανθρωποημερών που υπολογίστηκαν για τη διάσταση I του έργου που αφορά στην εφαρμογή του ΓΕΣΥ. Ωστόσο, δεν τεκμηριώνεται με οποιαδήποτε στοιχεία η πιο πάνω πρακτική που ακολουθήθηκε, για την εκτίμηση των ανθρωποημερών που απαιτούνταν για τη διάσταση II του έργου που αφορά στο Υπουργείο Υγείας.

(ii) Παραδοτέα σύμβασης. Οι συμβάσεις για τα δύο μέρη του έργου υπογράφηκαν στις 12.2.2008 με ημερ. έναρξης τη 15.1.2008. Μετά από αφαίρεση ορισμένων παραδοτέων από το μέρος που αφορά στον Οργανισμό, το συνολικό ποσό των δύο συμβολαίων ανήλθε σε €10,4εκ.

Σημειώνεται ωστόσο ότι, ενώ σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 66.673 και ημερ. 3.1.2008, το Υπουργείο Υγείας θα έπρεπε επίσης να μειώσει τα παραδοτέα ώστε το συνολικό ύψος της αμοιβής του Συμβούλου να μειωθεί στα €9,5 εκ., ωστόσο δεν έχει προβεί σε οποιαδήποτε σχετική ενέργεια. Αντ' αυτού το Υπουργείο προέβη σε επέκταση της αξίας της σύμβασης μέχρι 50% του αρχικού συμβολαίου. Σχετική είναι η παράγραφος πιο κάτω.

- (iii) **Συμπληρωματική συμφωνία.** Στις 30.10.2009 το Υπουργείο και οι Σύμβουλοι υπέγραψαν συμπληρωματική συμφωνία η οποία διαλαμβάνει την επέκταση της διάρκειας της σύμβασης (αρχικά για 6 μήνες από 1.11.2009 μέχρι 30.4.2010, με δικαίωμα ανανέωσης για 6 επιπλέον μήνες) και της αξίας της σύμβασης μέχρι 50% του αρχικού συμβολαίου. Όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή της τότε Αν. Γενικής Διευθύντριας με ημερομηνία 30.10.2009 προς τον Υπουργό Υγείας, για εξασφάλιση της έγκρισης του προτού υπογραφεί η νέα συμφωνία, το κείμενο το οποίο επρόκειτο να υπογραφεί από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη διαμορφώθηκε στη βάση των σχετικών προνοιών του αρχικού συμβολαίου, της γνωμάτευσης της Νομικής Υπηρεσίας, των διαβουλεύσεων με το Γενικό Λογιστήριο και της τελικής έγκρισης του Υπουργείου Οικονομικών. Η Υπηρεσία μας εξετάζοντας τη νομιμότητα της εν λόγω συμφωνίας παρατήρησε τα ακόλουθα:

Παρόλο ότι πουθενά δεν αναφέρεται με βάση ποια νομοθετική πρόνοια έγινε η συμπληρωματική συμφωνία, προφανώς αυτή έγινε με βάση την παράγραφο (δ)(i) του άρθρου 33 του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12(Ι)/2006), η οποία επιτρέπει την ανάθεση συμπληρωματικών υπηρεσιών μέχρι 50% της αρχικής σύμβασης με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης.

Σχετικά αναφέρεται ότι δεν τηρήθηκε η νενομισμένη διαδικασία έγκρισης για τη σύναψη της συμπληρωματικής σύμβασης με διαπραγμάτευση όπως καθορίζεται στον Κανονισμό 27 της Κ.Δ.Π. 201/2007.

Σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό θα έπρεπε: (α) να εξασφαλιστεί η εκ των προτέρων γραπτή έγκριση του αρμόδιου Συμβουλίου Προσφορών, (β) να προσδιοριστούν γραπτώς οι λόγοι προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με ειδική αναφορά στις διατάξεις του Νόμου και (γ) να προσδιοριστεί η διαδικασία ανάθεσης που να περιλαμβάνει τους όρους της διαπραγμάτευσης κατάλληλα αιτιολογημένους, την εκτιμημένη δαπάνη και τη διαπραγματευτική διαδικασία.

Επί της ουσίας του θέματος, η απ' ευθείας ανάθεση συμπληρωματικών υπηρεσιών, σύμφωνα με το άρθρο 33(δ)(i) του Ν.12(Ι)/2006, επιτρέπεται μόνο εάν αυτή κατέστη αναγκαία λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων. Στη συμπληρωματική συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ του Υπουργείου και του συμβουλευτικού οίκου, αναφέρεται ότι η ανάγκη για παράταση της διάρκειας της σύμβασης προέκυψε λόγω απρόβλεπτων διαγνωστικών ευρημάτων. Ωστόσο, στα πλαίσια της υλοποίησης του αρχικού συμβολαίου, οι Σύμβουλοι διενήργησαν, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, διαγνωστική εργασία, από τον Ιανουάριο μέχρι τον Απρίλιο του 2008, τα αποτελέσματα της οποίας, θα έπρεπε να είχαν καταδείξει τις ανάγκες των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως απρόβλεπτες οι ανάγκες για συμπληρωματικές υπηρεσίες για τα παραδοτέα που αναφέρονται στη νέα συμφωνία κατά την έννοια του άρθρου 33(δ)(i) του Ν.12(Ι)/2006, αφού θα έπρεπε, με βάση τα πορίσματα της διαγνωστικής φάσης να είχαν περιληφθεί στην αρχική σύμβαση με στόχο την ολοκλήρωση του έργου της αναδιοργάνωσης των κρατικών νοσηλευτηρίων. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι, ένα από τα βασικά παραδοτέα με βάση τη συμφωνία παράτασης, και συγκεκριμένα η εφαρμογή των κλινικών πρωτοκόλλων, ενώ διαλαμβάνετο ως παραδοτέο στα αρχικά έγγραφα προσφορών, αφαιρέθηκε στις 3.7.2008 με τη διαφοροποίηση των παραδοτέων βάσει της διαγνωστικής εργασίας και κατόπιν συμπεριλήφθηκε στη συμπληρωματική συμφωνία και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απρόβλεπτο διαγνωστικό εύρημα.

- (iv) **Αρμόδιος Λειτουργός ή Υπεύθυνος Συντονιστής.** Σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας (Κ.Δ.Π. 115/2004), ο Γενικός Διευθυντής του ενδιαφερόμενου Υπουργείου διορίζει κατάλληλο λειτουργό ως Αρμόδιο Λειτουργό ή Υπεύθυνο Συντονιστή, με ευθύνη την παρακολούθηση και το χειρισμό της σύμβασης στα πλαίσια των προνοιών της. Ο διορισμός

τριμελούς ομάδας Συντονιστών της αρχικής σύμβασης, έγινε με μεγάλη καθυστέρηση στις 25.9.2008. Καθήκοντα για το χειρισμό και παρακολούθηση της συμπληρωματικής συμφωνίας, ανατέθηκαν στις 18.11.2009 στην τότε Εκτελεστική Διευθύντρια του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, η οποία ωστόσο έχει αφυπηρετήσει από τις 2.3.2010, χωρίς μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Απρίλιος 2010) να είχαν ανατεθεί καθήκοντα συντονιστή σε άλλο άτομο.

- (v) **Διάρκεια συμβολαίου.** Η διάρκεια του συμβολαίου, καθώς και η ημερομηνία λήξης του, δεν διευκρινίζονταν σαφώς στο συμβόλαιο. Ωστόσο, σύμφωνα με την προαναφερόμενη επιστολή των Συμβούλων με ημερ. 3.7.2008, η οποία έγινε αποδεκτή από το Υπουργείο, λήφθηκε υπόψη το συνολικό ποσό του συμβολαίου και η καθορισμένη αμοιβή των Συμβούλων ανά ανθρωπομήνα και υπολογίστηκε ότι η απασχόληση τους αφορά σε 52,6 ανθρωπομήνες. Λαμβάνοντας υπόψη τους ανθρωπομήνες που αναλώθηκαν μέχρι τον Ιούνιο 2008, καθώς επίσης τη μετέπειτα απασχόληση τριών Συμβούλων, υπολογίστηκε ότι το έργο θα αποπερατώνετο τον Ιούνιο 2009, μετά από ανάλωση 47,9 ανθρωπομηνών, αφήνοντας το υπόλοιπο 4,7 ανθρωπομηνών για υποστήριξη των ομάδων όταν ζητηθεί. Η αρχική σύμβαση υλοποιήθηκε πλήρως στις 31.10.2009 με ανάλωση 52,6 ανθρωπομηνών. Ακολουθώντας, με βάση τη συμπληρωματική συμφωνία, οι Σύμβουλοι συνέχισαν να απασχολούνται από 1.11.2009 μέχρι 30.4.2010 αναλώνοντας 12,5 ανθρωπομήνες.
- (vi) **Σύσταση ομάδων εργασίας.** Οι Σύμβουλοι διενήργησαν, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, διαγνωστική εργασία η οποία διήρκεσε από τον Ιανουάριο μέχρι τον Απρίλιο του 2008. Με βάση τα αποτελέσματα της διαγνωστικής φάσης, τα οποία κατέδειξαν τις ανάγκες των δημόσιων νοσηλευτηρίων, καθορίστηκαν οι ομάδες εργασίας που θα έπρεπε να δημιουργηθούν, ορισμένες από τις οποίες θα υποστηρίζονταν από τους Συμβούλους σε ολική βάση, άλλες σε μερική βάση ενώ σε κάποιες δεν θα παρεχόταν υποστήριξη από τους Συμβούλους, εκτός και αν τους ζητείτο. Ορισμένες από τις ομάδες εργασίας θα δραστηριοποιούντο το 2^ο εξάμηνο του 2008 και οι υπόλοιπες το 1^ο εξάμηνο του 2009.

Αναφέρεται σχετικά ότι η Ομάδα Οικονομικής Διαχείρισης, όπως αναφέρεται στα πρακτικά συνεδρίασης που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Υγείας στις 11.3.2009 για την πρόοδο των ομάδων εργασίας, δεν είχε στελεχωθεί μέχρι τότε με το αναγκαίο προσωπικό, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του έργου που καλείτο να επιτελέσει. Όπως επίσης αναφέρεται σε επιστολή της επικεφαλής της Ομάδας Οικονομικής Διαχείρισης με ημερ. 14.7.2009 προς τον τότε Γενικό Διευθυντή για την Υποομάδα Κοστολόγησης, δεν είχε γίνει οποιαδήποτε ενέργεια για τη στελέχωση της με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε εργασία.

Σημειώνεται ότι στα πλαίσια των προσπαθειών του Υπουργείου για εξασφάλιση του αναγκαίου προσωπικού για σύσταση και υποστήριξη των ομάδων εργασίας, είχε ετοιμαστεί προσχέδιο Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο υποβλήθηκε στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) για σχόλια στις 7.7.2008. Το ΤΔΔΠ διαφώνησε με το μέρος που αφορούσε στις αποσπάσεις λειτουργιών στο Υπουργείο Υγείας, ενώ παράλληλα ζήτησε την τεκμηρίωση του αιτήματος για τη μίσθωση υπηρεσιών συμβούλων σε συγκεκριμένα θέματα. Ακολούθησαν διαβουλεύσεις με το ΤΔΔΠ οι οποίες κατέληξαν στην ετοιμασία και υποβολή Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για μίσθωση υπηρεσιών, με καθυστέρηση, στις 20.10.2008. Η σχετική έγκριση λήφθηκε με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67.609 και ημερ. 5.11.2008.

Σημειώνεται ότι, ενώ στην Πρόταση που είχε υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, επισημαίνετο πόσο άμεση και επιτακτική ήταν η ανάγκη για έγκαιρη εξασφάλιση των συμβούλων, έτσι ώστε το Υπουργείο να εκμεταλλευτεί την παρουσία τους, ωστόσο το Υπουργείο προέβη στη μίσθωση υπηρεσιών, ενός μόνο ατόμου με γνώσεις στη Διοίκηση Νοσοκομείων, το Φεβρουάριο 2009.

- (vii) **Πληρωμές στους Συμβούλους.** Ο τρόπος επιμέτρησης των παραδοτέων και η συσχέτιση τους με την αμοιβή των Συμβούλων δεν διασαφηνίζονται ρητά στα συμβόλαια, με αποτέλεσμα να είναι πολύ δύσκολο να διασφαλιστεί ότι οι πληρωμές στους Συμβούλους ανταποκρίνονται στις υπηρεσίες που έχουν προσφέρει με βάση την προσφορά τους. Σημειώνεται ότι για την περίοδο από 15.1.2008 μέχρι τις 31.10.2009 (ημερομηνία λήξης της διάρκειας της αρχικής σύμβασης) διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους

€5.359.066 και με βάση τη συμπληρωματική συμφωνία διενεργήθηκαν μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Μάρτιος 2010) πληρωμές ύψους €1.009.296 για την περίοδο 1.11.2009 - 28.2.2010.

- (viii) **Παρακολούθηση/συντονισμός του έργου.** Στις σχετικές επιστολές που υπέβαλλαν στο Γενικό Διευθυντή, οι επικεφαλής των ομάδων εργασίας επιβεβαίωναν την εκτέλεση των εργασιών που αναφέρονταν στις εκθέσεις των Συμβούλων, με την παρατήρηση όμως ότι, δεν μπορούσαν να επιβεβαιώσουν με ακρίβεια το χρόνο που οι Σύμβουλοι ανέφεραν ότι αναλώθηκε για την υλοποίηση κάθε εργασίας.

Οι επικεφαλής των ομάδων εργασίας θα έπρεπε να ετοιμάζουν λεπτομερείς εκθέσεις προόδου των εργασιών της κάθε ομάδας στις οποίες να καταγράφεται και να αξιολογείται η πρόοδος όλων των δραστηριοτήτων και να αναφέρονται τυχόν προβλήματα που εντοπίζονται. Ωστόσο, ο τότε Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, ως συντονιστής της σύμβασης, ζήτησε την υποβολή λεπτομερών εκθέσεων προόδου από τους επικεφαλής των ομάδων εργασίας με μεγάλη καθυστέρηση στις 12.2.2009. Σημειώνεται ότι, μέχρι το Μάρτιο 2009, μόνο η Ομάδα Υπηρεσιών Φαρμακευτικής είχε ανταποκριθεί. Τον Ιούλιο 2009 ο τότε Γενικός Διευθυντής ζήτησε εκ νέου από τους επικεφαλής των ομάδων εργασίας την υποβολή ολοκληρωμένης έκθεσης προόδου για κάθε ομάδα. Παρά το γεγονός ότι υποβλήθηκαν οι σχετικές εκθέσεις δεν φαίνεται να έχει γίνει οποιαδήποτε μελέτη και αξιολόγηση τους στα πλαίσια της υλοποίησης του έργου της αναδιοργάνωσης των κρατικών νοσηλευτηρίων.

Επίσης, προσχέδιο ενιαίου ενημερωτικού σημειώματος για την πρόοδο όλων των ομάδων εργασίας το οποίο ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε το Νοέμβριο 2009 στην τότε Αν. Διευθύντρια του Υπουργείου, με βάση τις επιμέρους εκθέσεις προόδου των ομάδων, με στόχο την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Απρίλιος 2010), δεν είχε οριστικοποιηθεί και υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο.

- (ix) **Εκθέσεις προόδου.** Σύμφωνα με σχετικό όρο του συμβολαίου, το έργο θα έπρεπε να αξιολογείται από τα συμβαλλόμενα μέρη κάθε τρεις μήνες, το οποίο δεν εγίνετο. Για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με πρόνοιες του ίδιου όρου, οι Σύμβουλοι θα έπρεπε να ετοιμάζουν μηνιαίες εκθέσεις προόδου στις οποίες να αξιολογείται η πρόοδος του έργου καθώς και τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζονται. Αναφέρεται σχετικά ότι οι Σύμβουλοι σε συνεργασία με τους επικεφαλής των ομάδων εργασίας ετοίμαζαν εκθέσεις προόδου του έργου οι οποίες παρουσιάζονταν σε συναντήσεις αξιολόγησης του έργου κάθε τρεις εβδομάδες οι οποίες ωστόσο δεν είχαν τη μορφή γραπτού κειμένου αλλά τη μορφή παρουσιάσεων. Το Υπουργείο, αφού εξασφάλισε την άποψη της Αρμοδίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων αναφορικά με τη μορφή των εκθέσεων προόδου του έργου, ζήτησε από τους Συμβούλους την υποβολή των εκθέσεων υπό μορφή κειμένου. Όπως έχουμε παρατηρήσει, εκθέσεις υπό μορφή κειμένου άρχισαν να υποβάλλονται από το Μάιο 2009.

Στο μεταξύ, με τη λήξη τόσο της αρχικής σύμβασης όσο και της συμπληρωματικής συμφωνίας, οι Σύμβουλοι υπέβαλαν τελικές εκθέσεις οι οποίες θα πρέπει να αξιολογηθούν και αξιοποιηθούν.

- (x) **Παρουσιολόγιο Συμβούλων.** Η υιοθέτηση συστήματος παρακολούθησης της φυσικής παρουσίας των Συμβούλων στα πλαίσια της υλοποίησης της αρχικής σύμβασης έγινε με καθυστέρηση το Νοέμβριο 2008. Καθόσον αφορά στη συμπληρωματική συμφωνία δεν υπάρχει ένδειξη για τήρηση παρουσιολογίου για τους μήνες Νοέμβριο 2009-Φεβρουάριο 2010.
- (xi) **Απασχόληση Συμβούλων.** Σύμφωνα με σχετικό όρο του συμβολαίου οι Σύμβουλοι θα έπρεπε να προσφέρουν υπηρεσίες μέσω των ατόμων τα οποία αναφέρονταν στα έγγραφα της προσφοράς και δεν δικαιούνται να αλλάζουν τα άτομα αυτά χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του Υπουργείου. Διαπιστώθηκε ότι σε μία περίπτωση στα πλαίσια της αρχικής σύμβασης, καθώς επίσης σε μία περίπτωση στα πλαίσια της συμπληρωματικής συμφωνίας αντικαταστάθηκε Σύμβουλος χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργείου.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, όπως προκύπτει από τα πιο πάνω θέματα, υπήρχαν περιθώρια για καλύτερο σχεδιασμό και προγραμματισμό του όλου έργου.

(γ) Αυτονόμηση κρατικών νοσηλευτηρίων. Τον Ιούνιο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο, με κύρια επιδίωξη την αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία των κρατικών νοσηλευτηρίων, με Απόφασή του ενέκρινε την προώθηση της αυτονόμησης τους και τη μετατροπή τους σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου.

Τον Ιούνιο 2007, μετά από διαβουλεύσεις του Υπουργού Υγείας με τους εμπλεκόμενους φορείς, κατατέθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο Πρόταση για την υιοθέτηση πολιτικής για την αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων, την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 11.7.2007. Σύμφωνα με τη σχετική Απόφαση, εγκρίθηκαν κατευθυντήριες γραμμές για τη σύνταξη νομοσχεδίου, με βάση το οποίο θα αυτονομηθούν τα κρατικά νοσηλευτήρια, και θα ιδρυθεί ένας οργανισμός στον οποίο θα υπαχθούν.

Το Νοέμβριο 2008, το Υπουργείο Υγείας, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, ξεκίνησε τη νομοπαρασκευαστική επεξεργασία του προσχεδίου νομοσχεδίου που προνοεί για την ίδρυση Οργανισμού Δημοσίων Νοσηλευτηρίων στα πλαίσια της αυτονόμησης τους. Ωστόσο, παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του εν λόγω νομοσχεδίου και συγκεκριμένα εκκρεμούν τα άρθρα που αφορούν στη μεταφορά του προσωπικού από τη Δημόσια Υπηρεσία στο νέο οργανισμό δημόσιου δικαίου που θα δημιουργηθεί, θέμα το οποίο θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό.

Καθυστέρηση παρατηρείται επίσης, στην έγκριση και υποβολή στις συντεχνίες, των οικονομικών προτάσεων σχετικά με τη μετάβαση του προσωπικού στο νέο οργανισμό, που ετοιμάστηκαν τον Ιούλιο του 2009 από λειτουργούς του Υπουργείου, σε συνεργασία με τον οίκο Συμβούλων με τον οποίο το Υπουργείο είχε συμβληθεί για την αναδιοργάνωση των κρατικών νοσηλευτηρίων.

Σημειώνεται ότι εκκρεμούν επίσης, τροποποιήσεις σε ορισμένα άρθρα του προσχεδίου νομοσχεδίου, τις οποίες ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων έχει εισηγηθεί.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με σχετική επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας προς το Υπουργείο, ημερ. 19.2.2009, εκφράζονται επιφυλάξεις κατά πόσον, εάν το ζητούμενο ήταν η δημιουργία ενός ευέλικτου συστήματος λειτουργίας δημόσιων νοσηλευτηρίων στα πλαίσια του ελεύθερου ανταγωνισμού, έτσι ώστε τούτο να συνάδει με τις απαιτήσεις λειτουργίας του Γενικού Σχεδίου Υγείας, αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της σύστασης ενός νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου το οποίο θα διέπεται από το δημόσιο δίκαιο με αποτέλεσμα να περιορίζεται εκ των πραγμάτων η ευελιξία του.

(δ) Εκπαίδευση γενικών και ειδικών ιατρών. Όσον αφορά στην εκπαίδευση των γενικών και ειδικών ιατρών, τον Ιούλιο 2007 προκηρύχθηκε διαγωνισμός ο οποίος, με απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου, ακυρώθηκε το Νοέμβριο 2007 επειδή, μεταξύ άλλων, ενώ η εκτίμηση της δαπάνης ανερχόταν σε €4 εκ., στα έγγραφα προκήρυξης του διαγωνισμού αναφερόταν το ποσό των £4 εκ.

Το Νοέμβριο 2008 επαναπροκηρύχθηκε διαγωνισμός, ο οποίος επίσης ακυρώθηκε με απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου, λόγω απόρριψης και των τριών προσφορών που είχαν υποβληθεί, επειδή δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις συμμετοχής.

Τον Απρίλιο 2009, επαναπροκηρύχθηκε και πάλι διαγωνισμός, ωστόσο, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου, σε συνεδρία του στις 9.6.2010, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφοροποίηση που έχει επέλθει στις περιστάσεις υπό τις οποίες προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός, καθώς επίσης τις εκτιμήσεις για το χρόνο εφαρμογής του ΓΕΣΥ, ενέκρινε το αίτημα που υποβλήθηκε από την αναθέτουσα αρχή στις 4.6.2010 για ακύρωση του διαγωνισμού σύμφωνα με τον Κανονισμό 34(5)(δ) των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (Γενικών) Κανονισμών του 2007 (Κ.Δ.Π. 201/2007).

Μισθοί.

(α) Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Διαπιστώθηκαν αδυναμίες όσον αφορά στην ενημέρωση του Λογιστηρίου του Υπουργείου από τα κρατικά νοσηλευτήρια, για θέματα τα οποία επηρεάζουν το μισθολόγιο των υπαλλήλων, π.χ. για τερματισμό υπηρεσιών και άδεια άνευ απολαβών, κυρίως όσον αφορά στη διασφάλιση ότι λαμβάνεται ολοκληρωμένη και έγκαιρη πληροφόρηση από τα νοσηλευτήρια. Επιπλέον, οι έλεγχοι διενεργούνται με καθυστέρηση, με αποτέλεσμα τυχόν λάθη ή παραλείψεις να μην εντοπίζονται έγκαιρα.

(β) Μη έγκαιρη υποβολή εντύπων αλλαγών. Διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις τερματισμού υπηρεσιών, καθώς και απουσίας εκτάκτων υπαλλήλων για λόγους ασθένειας πέραν των 28 ημερών, για τις οποίες δεν υποβλήθηκαν έγκαιρα τα σχετικά έντυπα αλλαγών μισθοδοσίας στο Γενικό Λογιστήριο, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν υπερπληρωμές μισθών, η ανάκτηση των οποίων είναι δύσκολη, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις των εκτάκτων υπαλλήλων. Η μη έγκαιρη υποβολή των εντύπων αλλαγών από το Υπουργείο, οφείλεται κυρίως στη μη έγκαιρη γνωστοποίηση από τα κρατικά νοσηλευτήρια των καταστάσεων απασχόλησης των εκτάκτων και των επιστολών για τις περιπτώσεις που θα πρέπει να υπάρξει τροποποίηση μισθοδοσίας τους. Σημειώνεται ότι οι υπερπληρωμές που δημιουργούνται, εντοπίζονται μόνο στις περιπτώσεις που υποβάλλονται τα σχετικά έντυπα αλλαγών από τα κρατικά νοσηλευτήρια. Ως εκ τούτου, το ενδεχόμενο ύπαρξης υπερπληρωμών οι οποίες να μην έγιναν αντιληπτές, δεν μπορεί να αποκλειστεί.

Υπερπληρωμές που δημιουργούνται στις περιπτώσεις τερματισμού απασχόλησης εκτάκτων υπαλλήλων χρεώνονται από το Γενικό Λογιστήριο σε λογαριασμό προκαταβολών του Υπουργείου. Εξακολουθεί να μην τηρούνται αναλυτικοί λογαριασμοί στους οποίους να παρουσιάζεται το υπόλοιπο για την κάθε περίπτωση, ούτε και φαίνεται να λαμβάνονται οποιαδήποτε ικανοποιητικά μέτρα για ανάκτησή τους.

Με στόχο την επίλυση των προβλημάτων μισθολογίου, σε σχετική προς τα νοσηλευτήρια εγκύκλιο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου, επισημαίνεται η ανάγκη για έγκαιρη και ορθολογιστική τήρηση των διαδικασιών που αφορούν στα πιο πάνω προβλήματα.

(γ) Προσωπικοί φάκελοι έκτακτου προσωπικού. Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στους προσωπικούς φακέλους εκτάκτων υπαλλήλων που τηρούνται στο Αρχείο, δεν αριθμούνται και δεν ετοιμάζονται σημειώματα στα οποία να υπάρχει ένδειξη για τη λήψη των αναγκαίων για την κάθε περίπτωση ενεργειών, λόγω, όπως μας έχει αναφερθεί, έλλειψης προσωπικού για διεκπεραίωση της σχετικής εργασίας. Επειδή αρκετά έγγραφα έχουν άμεση σχέση με τη δαπάνη μισθοδοσίας θα πρέπει να ληφθούν ενέργειες για διευθέτηση του θέματος.

Εφαρμογή Ευρωπαϊκών Κανονισμών για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας. Με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς, τα έξοδα νοσηλείας υπηκόων χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι νοσηλεύονται σε κρατικά νοσηλευτήρια άλλης χώρας μέλους και είναι δικαιούχοι δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στη χώρα τους, θα ανακτώνται από τις χώρες από τις οποίες προέρχονται οι ασθενείς. Η εφαρμογή των πιο πάνω Κανονισμών άρχισε από την 1.5.2004.

(α) Ευρωπαίοι πολίτες στην Κύπρο.

(i) Προσωρινά διαμένοντες Ευρωπαίοι πολίτες. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, μέχρι στιγμής, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στη Μονάδα Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Διακινούμενων Πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν αποσταλεί τιμολόγια στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν προσωρινά στην Κύπρο για την περίοδο μέχρι το 2008 συνολικού ύψους €7.559.459 που αφορούσαν σε 9.816 τουρίστες.

(ii) Μόνιμα διαμένοντες Ευρωπαίοι πολίτες. Όσον αφορά στο μέσο κόστος περίθαλψης κατά κεφαλή, με βάση το οποίο θα γίνεται η χρέωση για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο, ο υπολογισμός του έχει εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τα έτη 2004, 2005 και 2006, ενώ εκκρεμεί η εκπόνηση μελέτης για τον υπολογισμό του για τα έτη 2007, 2008 και 2009.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Υπουργείου Υγείας, τα εισπρακτέα νοσήλια από τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο μέχρι τις 31.12.2008 ανέρχονται σε περίπου €22,2 εκ. (με την έγκριση του μέσου κόστους για τα έτη 2007 και 2008 το εν λόγω ποσό θα αναθεωρηθεί).

(iii) Εισπράξεις. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Μάρτιος 2010), οι συνολικές εισπράξεις για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν τόσο προσωρινά όσο και μόνιμα στην Κύπρο ανήλθαν, σύμφωνα με το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS) του Γενικού Λογιστηρίου, σε €23.334.062. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται, όπως πληροφορηθήκαμε, προκαταβολή ύψους €21,9 εκ. η οποία καταβλήθηκε από την Αρμόδια Αρχή

του Ηνωμένου Βασιλείου για υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε συνταξιούχους πολίτες του κατά τα έτη 2004, 2005, 2006, 2007 και 2008.

Διαπιστώθηκε ότι τα στοιχεία που τηρούνται στη Μονάδα Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Διακινούμενων Πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τις εισπράξεις από χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε Ευρωπαίους πολίτες που διαμένουν είτε προσωρινά είτε μόνιμα στην Κύπρο, δεν συμφιλιώνονται με το λογιστικό σύστημα FIMAS με αποτέλεσμα να παρατηρείται διαφορά, το ύψους της οποίας ανέρχεται σε περίπου €1,2 εκ.

(β) Κύπριοι πολίτες σε άλλα κράτη μέλη. Καθόσον αφορά στις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε Κύπριους πολίτες από άλλα κράτη - μέλη, επισημαίνεται ότι μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου, δεν είχε διενεργηθεί καμία πληρωμή, καθώς δεν είχαν εξεταστεί οι απαιτήσεις τους.

(γ) Εκκρεμότητες. Στα πλαίσια της εφαρμογής του Κανονισμού 883/04, ο οποίος αντικατέστησε τον Κανονισμό 1408/71 την 1.5.2010, και του Κανονισμού 987/09, ο οποίος αντικατέστησε τον Κανονισμό 574/72 την ίδια ημερομηνία, το Υπουργείο Υγείας δεσμεύτηκε να διευθετήσει συγκεκριμένες εκκρεμότητες εντός προκαθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων, με πιθανό, όπως πληροφορούμαστε, το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων και απώλεια εσόδων σε περίπτωση μη διευθέτησής τους.

Μια από αυτές τις εκκρεμότητες αφορά στην ετοιμασία και υποβολή των σημειωμάτων ετήσιου μέσου κόστους για τα έτη 2007 – 2009 μέχρι το τέλος του 2011. Το Υπουργείο προχώρησε σε σύναψη συμφωνίας με εμπειρογνώμονες του εξωτερικού οι οποίοι ανέλαβαν, μεταξύ άλλων, τη διεκπεραίωση της συγκεκριμένης εργασίας. Το συνολικό κόστος του συμβολαίου ανέρχεται σε €219.960 πλέον Φ.Π.Α..

Σημειώνεται επίσης ότι το Υπουργείο Υγείας ενημέρωσε όλους τους διευθυντές των κρατικών νοσηλευτηρίων ότι οι ιατρικές υπηρεσίες που θα παρέχονται σε Ευρωπαίους μόνιμους κατοίκους Κύπρου κατά την περίοδο 1.5.2010 – 31.12.2010, θα τιμολογούνται με το πραγματικό κόστος των υπηρεσιών και όχι με βάση το ετήσιο μέσο κόστος όπως γινόταν προηγουμένως, αφού το Υπουργείο δεν είχε ζητήσει έγκαιρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση τη σχετική παρέκκλιση/παράταση μέχρι την υποβολή των σημειωμάτων ετήσιου μέσου κόστους για τα έτη 2007-2009.

Συνεργασία μεταξύ Υπουργείου Υγείας και Κυπριακού Ιδρύματος Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία.

(α) Κρατική επιχορήγηση. Η συνολική κρατική επιχορήγηση προς το Ίδρυμα κατά το έτος 2009 ανήλθε σε €6.315.500 σε σύγκριση με €5.936.460 το 2008 και αναλύεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2009	2008
	€	€
Χορηγία έναντι παροχής ιατρικών και εργαστηριακών υπηρεσιών σε ασθενείς	3.300.000	4.100.641
Χορηγία για υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής	2.853.309	1.708.602
Χορηγία για ερευνητικά προγράμματα του Ιδρύματος	162.191	127.217
Σύνολο	6.315.500	5.936.460

Όπως αναφέρεται πιο πάνω, μέρος της κρατικής χορηγίας που λαμβάνει το Ίδρυμα από το Υπουργείο Υγείας, προορίζεται συγκεκριμένα για την υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής του Ιδρύματος. Όπως διαπιστώθηκε, δεν υπάρχει μηχανισμός παρακολούθησης που να επιβεβαιώνει ότι το ποσό αυτό δαπανάται για το σκοπό για τον οποίο προορίζεται.

Επιπρόσθετα, παραχωρήθηκαν από το κράτος στο Ίδρυμα φάρμακα και αναλώσιμα υλικά, η αξία των οποίων ανήλθε σε €5.656.558 το 2009, σε σύγκριση με €3.051.289 το 2008.

(β) Συμφωνία συνεργασίας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, στη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Ιδρύματος και του Υπουργείου για την προσφορά υπηρεσιών προς την Κυβέρνηση, η οποία υπογράφηκε στις 26.10.1999, προβλέπεται η καταβολή ετήσιας κρατικής επιχορήγησης,

έναντι παροχής ιατρικών και εργαστηριακών υπηρεσιών σε ασθενείς, δικαιούχους δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, που παραπέμπονται από Κυβερνητικούς Λειτουργούς, καθώς επίσης και η μερική χρηματοδότηση ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, χωρίς ωστόσο να καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού των πιο πάνω ποσών.

(γ) Έκταση υπηρεσιών που παρέχονται από το Ίδρυμα. Ο μη καθορισμός κριτηρίων από το Υπουργείο για τα περιστατικά που πρέπει να παραπέμπονται στο Ίδρυμα από τον κυβερνητικό τομέα, κυρίως όσον αφορά στις εργαστηριακές αναλύσεις, καθώς και η μη διεξαγωγή ελέγχου στον αριθμό των περιστατικών που παραπέμπονται, έχουν ως αποτέλεσμα το Υπουργείο να μην ελέγχει την έκταση των υπηρεσιών που παρέχει το Ίδρυμα προς την Κυβέρνηση, έναντι της σχετικής επιχορήγησης.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως η πιο πάνω συνεργασία ρυθμιστεί με σχετική συμφωνία στα πλαίσια του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006.

Μετά από διαβουλεύσεις του Υπουργείου με το Ίδρυμα, ετοιμάστηκε προσχέδιο νέας συμφωνίας το οποίο αφού έτυχε της ανάλογης επεξεργασίας και από το Υπουργείο Οικονομικών, κατατέθηκε κατά το 2010 στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

(δ) Εφαρμογή από το Ίδρυμα νέων κλιμάκων μισθοδοσίας. Τον Οκτώβριο 2007, το Ίδρυμα προχώρησε σε εφαρμογή νέων κλιμάκων μισθοδοσίας, που είχε ως αποτέλεσμα την αναβάθμιση θέσεων, αναδρομικά από την 1.10.2006. Αναφέρεται ωστόσο ότι, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, δεν συμφώνησε με την αναθεώρηση των μισθολογικών κλιμάκων και ενώ το Υπουργείο Υγείας θα έπρεπε κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας να εξετάσει το θέμα και να καθορίσει τη θέση του, ωστόσο, δεν το έχει πράξει.

Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου.

(α) Κρατική επιχορήγηση. Η Κυβέρνηση, με βάση τη Δήλωση Καταπιστεύματος και τη συμφωνία που υπέγραψε με το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, ανέλαβε να καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα του Κέντρου στο διηνεκές. Η χορηγία που καταβλήθηκε στο Κέντρο κατά το 2009 με βάση τα προϋπολογισθέντα λειτουργικά έξοδα, ανήλθε σε €12.100.720 σε σύγκριση με €10.172.006 κατά το 2008. Καταβλήθηκε επίσης ποσό ύψους €1.399.280 για πληρωμή της δόσης του δανείου, ύψους €14,18 εκ., το οποίο συνήφθηκε από το Κέντρο για την κάλυψη των οφειλών της Κυβέρνησης προς το Κέντρο στις 31.12.2005.

Επιπρόσθετα, παραχωρήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες στο Κέντρο φάρμακα, η αξία των οποίων ανήλθε σε €10.634.448 κατά το 2009, σε σύγκριση με €10.902.366 κατά το 2008. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών (Γενικούς) Κανονισμούς, όλοι οι καρκινοπαθείς δικαιούνται δωρεάν όλα τα φάρμακα για τη θεραπεία του καρκίνου.

(β) Συμφωνία συνεργασίας. Στα πλαίσια της συζήτησης τα τελευταία χρόνια για επαναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας, τροχοδρομήθηκαν από το 2003 ενέργειες για συνομολόγηση σύμβασης στη βάση της αγοράς υπηρεσιών και, μετά από διαβουλεύσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, αναμενόταν η τροποποίηση του σχετικού Καταπιστεύματος, έτσι που να επιτρέπει τη διαφοροποίηση της υφιστάμενης συμφωνίας ώστε να δίνεται η ευχέρεια στο Κέντρο και στο Υπουργείο να συνάψουν συμφωνία αγοράς υπηρεσιών, καθώς και η ετοιμασία του τελικού προσχεδίου σύμβασης. Ωστόσο, το Κέντρο, κατόπιν δεύτερων σκέψεων, αποφάσισε τη διατήρηση της υφιστάμενης συμφωνίας. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στις 28.11.2005, το Υπουργείο αποφάσισε όπως αξιολογήσει το θέμα και ετοιμάσει σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τον περαιτέρω χειρισμό του. Τον Ιούνιο 2007, το Υπουργείο ετοίμασε και κατέθεσε Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο, η οποία εγκρίθηκε, σχετικά με την επέκταση του Κέντρου και τις συνεπαγόμενες κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες, χωρίς όμως να γίνεται αναφορά στη συμφωνία συνεργασίας. Έκτοτε το θέμα εκκρεμεί.

(γ) Διενέργεια εργαστηριακών αναλύσεων του Κέντρου. Οι δαπάνες του Κέντρου για αγορά των εν

λόγω υπηρεσιών από ιδιωτικό κλινικό εργαστήριο κατά τα έτη 2005-2009 είχαν ως ακολούθως:

2005	2006	2007	2008	2009
€	€	€	€	€
766.436	959.860	1.086.153	1.404.862	1.660.376

Επειδή, οι δαπάνες αυτές, βάσει της σχετικής συμφωνίας, βαρύνουν την Κυβέρνηση, το Υπουργείο Υγείας μελετούσε το ενδεχόμενο παροχής των υπηρεσιών αυτών από το Νοσοκομείο Αρχ. Μακάριος Γ΄ ή το Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Ωστόσο, λόγω μη λήψης απόφασης από το Υπουργείο, το Κέντρο, συνεχίζει την αγορά τέτοιων υπηρεσιών από ιδιώτες. Από το Μάιο 2008, το Κέντρο έχει συμβληθεί με ιδιωτικό εργαστήριο, μετά από διαγωνισμό, για κάλυψη των αναγκών του για την περίοδο Μάιος 2008 – Μάιος 2011.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη Τουρκοκυπρίων.

(α) Για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στους Τουρκοκύπριους που κατοικούν στις ελεύθερες περιοχές της Δημοκρατίας, εφαρμόζονται οι περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών Γενικοί Κανονισμοί του 2000-2007, σύμφωνα με τους οποίους το δικαίωμα σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη αποφασίζεται στη βάση εισοδηματικών κριτηρίων.

(β) Στις περιπτώσεις ωστόσο Τουρκοκυπρίων που διαμένουν στα κατεχόμενα και αποτείνονται στα κρατικά νοσηλευτήρια για να τύχουν περίθαλψης, το Υπουργείο Υγείας, παρέχει σ' αυτούς ιατρική περίθαλψη χωρίς να εξετάζονται τα εισοδήματά τους, εφόσον πεισθεί ότι πρόκειται πράγματι για Τουρκοκύπριους με βάση ταυτότητα ή διαβατήριο της Δημοκρατίας, τακτική για την οποία είχε ενημερωθεί το Υπουργικό Συμβούλιο, με σχετικό Σημείωμα του Υπουργείου Υγείας με αρ.293/2003 και ημερ. 16.9.2003. Η τακτική αυτή καλύφθηκε στη συνέχεια με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 62.148 και ημερ. 9.6.2005 με βάση την οποία, με τα ίδια αποδεικτικά στοιχεία, χορηγείται ταυτότητα νοσηλείας κατηγορίας «Α» (δωρεάν περίθαλψης).

Επιπρόσθετα σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 63.719 και ημερ. 3.5.2006, εκδίδεται Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθενείας σε Τουρκοκύπριους που διαμένουν στα κατεχόμενα και είναι κάτοχοι ταυτότητας νοσηλείας, χωρίς να εξετάζονται τα εισοδήματά τους.

Προσφορές και διαχείριση συμβολαίων. Διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες που αφορούν στην αρίθμηση των προσφορών, στην τήρηση ξεχωριστών φακέλων για κάθε προσφορά, καθώς επίσης στην τήρηση μητρώων προσφορών και συμβολαίων.

Μεταστέγαση Υπουργείου Υγείας.

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του αρ. 64.952 και ημερ. 31.1.2007, ενέκρινε, υπό τις προϋποθέσεις που παρατίθενται στην Πρόταση, την προώθηση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης για την ενοικίαση/ενοικιαγορά/αγορά του κτιριακού συγκροτήματος «Γιώρκειο» για τη στέγαση του Υπουργείου Υγείας και των Υπηρεσιών του. Στις 12.4.2007 το Υπουργείο Υγείας προχώρησε σε σύναψη προσυμφωνίας (ανάληψη υποχρέωσης) με τους ιδιοκτήτες του κτιρίου οι οποίοι δεσμεύτηκαν ότι θα προχωρήσουν στη διαμόρφωση και ετοιμασία του κτιρίου μέχρι τις 31.12.2007.

Σε σχετική συνεδρία που πραγματοποιήθηκε στις 7.1.2008 υπό την προεδρία του Υπουργού Υγείας, συζητήθηκε η πρόοδος των εργασιών προετοιμασίας του κτιρίου, τα χρονοδιαγράμματα συμπλήρωσής τους και οι εκκρεμότητες που έπρεπε να εκλείψουν πριν τη μεταστέγαση όπως η επιδιόρθωση των τεσσάρων ανελκυστήρων, του αλεξικέραυνου, των παραθύρων, του συστήματος θέρμανσης, και της παροχής πόσιμου νερού στην καντίνα.

Η συμφωνία ενοικίασης υπογράφηκε στις 6.2.2008 σύμφωνα με την οποία ο ιδιοκτήτης έπρεπε να παραδώσει τα υποστατικά σε καλή και στερεή κατάσταση και να συμπληρώσει τις προβλεπόμενες εργασίες.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι, το ετήσιο ενοίκιο ανέρχεται σε €652.617 για περίοδο τουλάχιστον 5 χρόνων.

(β) Συμμόρφωση του ιδιοκτήτη με τους όρους της σύμβασης ενοικίασης. Από σχετικές εκθέσεις προκύπτει ότι ο ιδιοκτήτης παρέλειψε να εκπληρώσει ορισμένες υποχρεώσεις του και εξακολουθεί να μη συμμορφώνεται με όλους τους όρους της σύμβασης. Συγκεκριμένα, παρά το γεγονός ότι έχουν παρέλθει περισσότερο από δύο χρόνια από τη μεταστέγαση του Υπουργείου, δεν έχει πραγματοποιηθεί η συντήρηση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, δεν έχει υποβληθεί πρόγραμμα συντήρησης ούτε διατηρείται μητρώο συντήρησης και διακόπτες και ανενεργά καλώδια παροχής ηλεκτρικής ενέργειας παραμένουν εκτεθειμένα.

(γ) Προβλήματα κτιρίου. Επίσης, υπάρχουν αρκετά προβλήματα τα οποία εξακολουθεί να παρουσιάζονται, ορισμένα από τα οποία αφορούν και στην ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων, ενώ προβλήματα εντοπίστηκαν επίσης από επιθεώρηση του κτιρίου που διενεργήθηκε από την Πυροσβεστική Υπηρεσία και από την Εθνική Αρχή Ασφάλειας στις 28.1.2009 και 27.1.2009, αντίστοιχα.

Δεδομένων των πιο πάνω και ενόψει του γεγονότος ότι έχει παρέλθει αρκετός χρόνος από τη μεταστέγαση του Υπουργείου η Υπηρεσία μας ανέφερε και πάλι ότι πρέπει αμέσως να ληφθούν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για επίλυση των σχετικών θεμάτων και διεκδίκηση των ανάλογων απαιτήσεων.

Τερματισμός ενοικίασης υποστατικών.

Το Υπουργείο κατείχε τρία υποστατικά μέχρι τη μεταστέγασή του στα νέα υποστατικά στο «Γιώρκειο» στις 29.2.2008, τα οποία παρέλειψε να παραδώσει έγκαιρα (τα κλειδιά παραδόθηκαν στις 5 και 7 Μαΐου και 5 Ιουνίου 2008).

Μετά από αξίωση των ιδιοκτητών, το Υπουργείο προχώρησε στην καταβολή ποσού €48.925, το οποίο αφορά σε ενοίκια από το Φεβρουάριο 2008 μέχρι τις πιο πάνω ημερομηνίες παράδοσης των υποστατικών.

Η Νομική Υπηρεσία με επιστολές της ημερ. 15 και 31 Ιουλίου 2008, εισηγήθηκε τη διεξαγωγή έρευνας για να διαπιστωθούν οι λόγοι της όλης καθυστέρησης και κατά πόσο είχαν διαπραχθεί οποιαδήποτε πειθαρχικά αδικήματα από λειτουργούς του Υπουργείου.

Με βάση το συμπέρασμα της διοικητικής έρευνας της ερευνώντος λειτουργού που διορίστηκε στις 19.9.2008 και υπέβαλε την έκθεση της τον Ιούλιο 2009, υπήρχαν ελλείψεις και αδυναμίες που οδήγησαν στην καθυστέρηση της παράδοσης των κτιρίων, αλλά δεν στοιχειοθετείται η διάπραξη πειθαρχικών αδικημάτων από συγκεκριμένους λειτουργούς.

Ως Υπηρεσία σημειώσαμε ότι εν πάση περιπτώσει υπεύθυνοι για την οργάνωση, τη σύνταξη του συμβολαίου και όλες τις άλλες αδυναμίες που αναφέρονται στην έκθεση, είναι η διεύθυνση και οι αρμόδιοι λειτουργοί του Υπουργείου.

Παροχή ποιοτικών ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς.

(α) Η απουσία συστήματος ελέγχου της προσφοράς υπηρεσιών σε ασθενείς (medical audit) δεν επιτρέπει την ομοιόμορφη και σε αποδεκτά επίπεδα προσφορά υπηρεσιών από όλους τους ιατρούς κάθε ειδικότητας. Η εφαρμογή τέτοιου συστήματος θεωρείται απαραίτητη για την εισαγωγή του Γενικού Συστήματος Υγείας.

(β) Έχει δημιουργηθεί στο επίπεδο του Υπουργείου ομάδα εργασίας για τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων ιατρικών υπηρεσιών (quality assurance) στα πλαίσια του έργου της αναδιοργάνωσης των δημόσιων νοσηλευτηρίων.

Η εισαγωγή του πιο πάνω συστήματος σε όλα τα κρατικά νοσηλευτήρια και η διαπίστευσή τους σε ένα από τα διεθνή αναγνωρισμένα Σώματα, είναι απαραίτητο συστατικό του Γενικού Συστήματος Υγείας.

(γ) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του αρ. 66.816 και ημερ. 6.2.2008, ενέκρινε:

(i) Την προώθηση της διαπίστευσης των δημοσίων νοσηλευτηρίων, συμπεριλαμβανομένων και των κέντρων πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας.

(ii) Την ετοιμασία σχεδίου διαπίστευσης των ιδιωτικών κλινικών/νοσοκομείων, με την προσφορά σημαντικών οικονομικών κινήτρων προς όσους θελήσουν να συμμετάσχουν στο έργο.

(iii) Την πρόσληψη συμβούλων, μέσα από τις ισχύουσες διαδικασίες, για να ηγηθούν του έργου.

- (iv) Την ετοιμασία νομοθεσίας που θα καθορίζει τα επίπεδα ποιότητας και τρόπους ελέγχου στον τομέα της Υγείας (medical audit).

Σημειώνεται ότι το ύψος της δαπάνης υπολογίζεται από το Υπουργείο να ανέλθει στα €5,1 εκ. για την περίοδο μέχρι και το 2011.

Παρατηρείται ότι το έργο της διαπίστευσης των νοσηλευτηρίων έχει καθυστερήσει σημαντικά, και δεν υπάρχει ουσιαστικό αποτέλεσμα μέχρι σήμερα.

Όσον αφορά στην πρόσληψη συμβούλων, έχουν ετοιμαστεί τα σχετικά έγγραφα προσφοράς, χωρίς ωστόσο τη μέχρι σήμερα προκήρυξη του διαγωνισμού.

Η λήψη ενεργειών αναφορικά με την ετοιμασία νομοθεσίας που θα καθορίζει τα επίπεδα ποιότητας και τρόπου ελέγχου στον τομέα της Υγείας (medical audit) εκκρεμεί.

Προστασία των δικαιωμάτων των ασθενών.

(α) Με στόχο τη νομική κατοχύρωση των δικαιωμάτων των ασθενών, όπως της καλής ποιότητας φροντίδας υγείας, της αλλαγής ιατρού, της αξιοπρεπούς μεταχείρισης, της εμπιστευτικότητας και της πληροφόρησης, ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ο περί της Κατοχύρωσης της Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ασθενών Νόμος του 2004 ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από τις 7.4.2005.

(β) Στα πλαίσια της υιοθέτησης μηχανισμού παρακολούθησης και ελέγχου των δικαιωμάτων των ασθενών, ορίστηκαν Λειτουργικοί Δικαιωμάτων των Ασθενών στα πέντε μεγάλα νοσοκομεία. Συστάθηκαν επίσης Επιτροπές Εξέτασης Παραπόνων σε κάθε Επαρχία, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου, οι οποίες θα εξετάζουν παράπονα που αφορούν στα κρατικά νοσοκομεία καθώς και στον ιδιωτικό τομέα.

(γ) Για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι την έκδοση Κανονισμών σύμφωνα με το άρθρο 26 του Νόμου.

(δ) Στα πλαίσια των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στους Λειτουργούς Δικαιωμάτων Ασθενών, ετοιμάζονται και υποβάλλονται στο Υπουργείο Υγείας αναλυτικές μηνιαίες καταστάσεις παραπόνων, οι οποίες διαβιβάζονται στο Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας για ενημέρωση και λήψη κατάλληλων ενεργειών, αφού τα περισσότερα παράπονα αφορούν στα νοσοκομεία. Τα μέτρα που έλαβε το Υπουργείο, για μείωση του χρόνου αναμονής ασθενών για χειρουργικές επεμβάσεις και άλλες ιατρικές εξετάσεις, αναφέρονται πιο κάτω στα Γενικά θέματα των νοσοκομείων.

Στρατηγική για την αντιμετώπιση του καρκίνου στην Κύπρο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 18.11.2009, ενέκρινε τη στρατηγική για την αντιμετώπιση του καρκίνου στην Κύπρο, και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Υγείας να προχωρήσει στην υλοποίησή της μέσω της σύστασης της Εθνικής Επιτροπής για τον Καρκίνο. Όπως μας έχει πληροφορήσει ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου η Επιτροπή έχει ήδη συσταθεί. Η εφαρμογή της στρατηγικής θα παρακολουθείται μέσα από την ετοιμασία εξαετών σχεδίων δράσης από την Εθνική Επιτροπή, με πρώτο χρονικό ορίζοντα την περίοδο 2010-2015.

Διεξαγωγή ιατρικών ερευνών.

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του αρ. 64.414, ημερ. 4.10.2006, υιοθέτησε το Πρωτόκολλο διαχείρισης περιστατικών συγκεντρώσεων καρκίνου και ταυτόχρονα ενέκρινε τη σύσταση Επιτροπής για διερεύνηση αιτημάτων για διεξαγωγή έρευνας, η οποία συστάθηκε στις 29.3.2007, χωρίς ωστόσο την πλήρη δραστηριοποίησή της. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, από την ημερομηνία σύστασής της, η Επιτροπή συνεδρίασε συνολικά οκτώ φορές και μόνο μια φορά κατά το 2009.

(β) Στο Πρωτόκολλο καθορίζονται τέσσερα στάδια διερεύνησης των αιτημάτων (προκαταρκτικό στάδιο, στατιστική ανάλυση, αιτιολογικός συσχετισμός και επιδημιολογική έρευνα). Με την ολοκλήρωση του κάθε σταδίου, θα εκδίδεται σχετικό πόρισμα για το οποίο η ενδιαφερόμενη κοινότητα θα πρέπει να ενημερώνεται ανάλογα από κατάλληλα εκπαιδευμένο επικοινωνιολόγο (ο οποίος, όπως πληροφορούμαστε, δεν έχει ακόμα οριστεί από το Υπουργείο), και με βάση το οποίο θα αποφασίζεται εάν θα προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου ανέφερε ότι όπου κρίνεται χρήσιμο γίνονται επί τόπου

επισκέψεις στις κοινότητες από λειτουργούς της Μονάδας Παρακολούθησης Υγείας, για εξέταση και συζήτηση των προβλημάτων με τους ενδιαφερόμενους φορείς.

(γ) Εκκρεμεί η διεξαγωγή της προκαταρκτικής διερεύνησης και η έκδοση του σχετικού πορίσματος για 13 αιτήματα που υποβλήθηκαν τα έτη 1998-2009 για τη διεξαγωγή ερευνών, από Δήμους, Κοινότητες, συνδέσμους, ομάδες ατόμων και άτομα.

Για επιπλέον 17 αιτήματα, για διερεύνηση για πιθανές επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων από ηλεκτρομαγνητικά πεδία (σταθμοί/κεραίες κινητής τηλεφωνίας), η Επιτροπή αποφάσισε να μην προχωρήσει σε προκαταρκτική διερεύνηση υποστηρίζοντας ότι δεν είναι δυνατόν να διεξαχθούν ικανοποιητικές επιδημιολογικές μελέτες στην Κύπρο που να μπορούν να αποτελέσουν βάση για διαμόρφωση πολιτικής, χωρίς ωστόσο να ενημερωθούν σχετικά οι Δήμοι/Κοινότητες/ομάδες ατόμων που υπέβαλαν τα αιτήματα.

Επιπλέον, για 3 αιτήματα τα οποία αφορούν σε διεξαγωγή έρευνας για ανέγερση πρατηρίων πετρελαιοειδών σε οικιστικές περιοχές, το Υπουργείο Υγείας, μετά από εισήγηση της Επιτροπής, ζήτησε από το Υπουργείο Εσωτερικών τη διαμόρφωση μιας ευρύτερης πολιτικής για το θέμα.

Επίσης για 12 αιτήματα για τα οποία έγινε η σχετική διερεύνηση από το Υπουργείο, έχει αποφασιστεί ότι, σύμφωνα με τα ευρήματα του δευτέρου σταδίου, δεν ενδείκνυται να διεξαχθεί περαιτέρω έρευνα.

Σημειώνεται ότι για επιπλέον 17 αιτήματα έχουν διεξαχθεί πλήρεις ιατρικές έρευνες για τις οποίες ενημερώθηκαν σχετικά οι αιτητές.

4.69 ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Λειτουργικά προβλήματα. Προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Ιατρικές Υπηρεσίες, τα οποία κατ'επανάληψη έχουν αναφερθεί στις Ετήσιες Εκθέσεις μας, έχουν ως αποτέλεσμα αδυναμίες και ελλείψεις, με επακόλουθο τη δημιουργία λαθών, παραλείψεων, καθώς επίσης και καθυστερήσεων όσον αφορά στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, και γενικά στη διεκπεραίωση των εργασιών τους.

Ως αιτία της ύπαρξής τους, όπως μας ανέφερε η πρώην Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας σε απάντησή της για τα θέματα της Ετήσιας Έκθεσης της Υπηρεσίας μας για το 2008, κρίνεται κατά κύριο λόγο η έλλειψη προσωπικού, η απουσία μηχανογράφησης, η μη προώθηση της αναδιοργάνωσης του Τομέα Έργων, Ανάπτυξης, Προμηθειών και Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού, η μη τήρηση κατάλληλων στοιχείων για ορθή πληροφόρηση της διεύθυνσης καθώς επίσης και η συνέχιση της απόσπασης ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού για εργασίες που θα έπρεπε να εκτελούνται από διοικητικό ή/και άλλο εναλλάξιμο προσωπικό.

Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, με στόχο την αξιολόγηση και τη βελτίωση των διαδικασιών και συστημάτων εσωτερικού ελέγχου των Ιατρικών Υπηρεσιών διενήργησε κατά το 2007 έλεγχο στις διαδικασίες αγοράς αναλωσίμων και εξοπλισμού, στις διαδικασίες αγοράς ιατρικών υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα, καθώς επίσης στις διαδικασίες του μισθολογίου. Για όλα τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο, έγιναν συγκεκριμένες συστάσεις.

Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Οι προϋπολογισθείσες και πραγματικές αναπτυξιακές δαπάνες των Ιατρικών Υπηρεσιών κατά τα έτη 2007- 2009 είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Πραγματική δαπάνη	Αδαπάνητο ποσό/ποσοστό	
	€ εκ.	€ εκ.	€ εκ.	%
2009	25,3	9,0	16,3	64,4
2008	18,8	7,2	11,6	61,7
2007	17,1	13,7	3,4	19,9

Όπως προκύπτει από τον πιο πάνω πίνακα, τα έτη 2009 και 2008 παρατηρήθηκε σημαντική μείωση στην αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων των αναπτυξιακών δαπανών, σε σύγκριση με το έτος 2007.

Προσφορές.

(α) Λειτουργία Τομέα Έργων, Ανάπτυξης, Προμηθειών και Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού. Ο Τομέας έχει την ευθύνη της ετοιμασίας και προκήρυξης διαγωνισμών για την αγορά εξοπλισμού, υπηρεσιών, αναλωσίμων και την εκτέλεση έργων, της αξιολόγησης των προσφορών, της παρακολούθησης των συμβολαίων και της πιστοποίησης των πληρωμών προς τους προμηθευτές και εργολάβους. Όπως αναφέρθηκε στην Ετήσια Έκθεση μας για το 2008, ο Τομέας αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα και αδυναμίες, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται ελλείψεις αναλωσίμων, καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των τιμολογίων και διεκδίκηση αποζημιώσεων/ τόκων από προμηθευτές, καθώς επίσης και μη ικανοποιητική παρακολούθηση/καθυστερήσεις στην εκτέλεση των συμβάσεων. Παρόμοια προβλήματα/διαπιστώσεις καταγράφονται και σε έκθεση της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, που υποβλήθηκε το Φεβρουάριο 2009 στον Υπουργό Υγείας.

(β) Διαγωνισμός για τη δημιουργία Ακτινοθεραπευτικού/Ογκολογικού Κέντρου στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού με τη μέθοδο «Μελέτη, Κατασκευή, Συντήρηση» περιλαμβανομένης της προμήθειας, εγκατάστασης και συντήρησης του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού. Τον Ιανουάριο 2009, οι Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ) προκήρυξαν ανοικτό διαγωνισμό για τη δημιουργία Ακτινοθεραπευτικού/Ογκολογικού Κέντρου στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, με τη μέθοδο «Μελέτη, Κατασκευή, Συντήρηση», περιλαμβανομένης της προμήθειας, εγκατάστασης και συντήρησης του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, με συνολική εκτίμηση δαπάνης €22.788.000+Φ.Π.Α.

Τον Ιούλιο 2009, ο Υπουργός Υγείας ζήτησε από την Υπηρεσία μας τη διερεύνηση των ισχυρισμών συγκεκριμένου Βουλευτή, για παρατυπίες στη διαδικασία προκήρυξης του διαγωνισμού. Η Υπηρεσία μας διερεύνησε το θέμα και ετοίμασε τον Οκτώβριο 2009 έκθεση στην οποία επεσήμανε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

(i) Η εκτίμηση δαπάνης που είχε δημοσιευθεί στην προκήρυξη του διαγωνισμού ήταν κατά €4,5εκ. περίπου ψηλότερη του πραγματικού κόστους, και η διαφορά αυτή αφορούσε τον ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό και ιδιαίτερα τους 2 Γραμμικούς Επιταχυντές. Το συμπέρασμα αυτό βασίστηκε σε έρευνα στο διαδίκτυο για πωλήσεις παρόμοιου εξοπλισμού σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο κόστος αγοράς παρόμοιου εξοπλισμού από το Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου καθώς και στη μελέτη/εκτίμηση ειδικού συμβούλου στον οποίο είχε ανατεθεί από την Υπηρεσία μας ο υπολογισμός της εκτίμησης δαπάνης του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού.

(ii) Η ετοιμασία της εκτίμησης δαπάνης για τον ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό είχε γίνει από τις ΙΥΥΔΥ, χωρίς ουσιαστική διερεύνηση/επιβεβαίωση των στοιχείων που τους είχαν δοθεί από τους κατασκευαστές/αντιπροσώπους του εξοπλισμού.

(iii) Επειδή οι κυριότεροι ισχυρισμοί που είχαν δει το φως της δημοσιότητας αφορούσαν είτε σε ενδεχόμενη «φωτογράφιση» του εξοπλισμού ενός κατασκευαστή (μόνο τρεις κατασκευαστές υπάρχουν παγκοσμίως για τους Γραμμικούς Επιταχυντές), είτε σε προσυνεννόηση των 3 Κυπρίων αντιπροσώπων του εν λόγω εξοπλισμού, ώστε να υποβάλουν προσφορά με ψηλότερες τιμές εφ' όσον θα ήσαν οι μόνοι που θα είχαν δυνατότητα να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό, η λογικότητα/ορθότητα του ύψους της εκτίμησης δαπάνης αποκτούσε ακόμα μεγαλύτερη σημασία για διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου.

(iv) Με βάση τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού για κατακύρωση του στην πλέον οικονομικά συμφέρουσα προσφορά στη βάση κριτηρίων με συγκεκριμένη βαρύτητα (τεχνική πρόταση = 75% και τιμή = 25%), η τιμή θα είχε περιορισμένη συμβολή στο τελικό αποτέλεσμα του, αφήνοντας το δημόσιο ανεπανόρθωτα εκτεθειμένο στον κίνδυνο να κληθεί να καταβάλει μέχρι και €7,0 εκ. πέραν της πραγματικής αξίας του έργου, λαμβάνοντας υπόψη ότι η μετέπειτα ακύρωση του δεν θα ήταν επιτρεπτή ακόμα και στην περίπτωση που η τιμή του επικρατέστερου προσφοροδότη ήταν μέχρι και 10% ψηλότερη της λανθασμένης εκτίμησης δαπάνης.

Οι ΙΥΥΔΥ επανεξέτασαν την εκτίμηση δαπάνης που είχε δημοσιευθεί και κατέληξαν ότι πράγματι ήταν αδικαιολόγητα ψηλότερη της πραγματικής αξίας του έργου κατά €4,5εκ., όπως είχε υποδειχθεί από την Υπηρεσία μας. Επειδή ο οικονομικός φάκελος των προσφοροδοτών δεν είχε μέχρι τότε ανοιχθεί,

αποφασίστηκε το Δεκέμβριο 2009 από τις ΙΥΥΔΥ (σε συνεννόηση και με τη Νομική Υπηρεσία), η μείωση του ποσού της εκτίμησης δαπάνης κατά €4,5εκ.

Ένας από τους προσφοροδότες καταχώρισε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) εναντίον της απόφασης για μείωση του ποσού της εκτίμησης δαπάνης, η οποία πέτυχε, και ως εκ τούτου η πιο πάνω απόφαση των ΙΥΥΔΥ ακυρώθηκε το Μάιο 2010.

Σημειώνεται ότι η Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, είχε ζητήσει τον Ιανουάριο 2010 από το Γενικό Λογιστή να διορίσει ερευνώντα λειτουργό για διεξαγωγή διοικητικής έρευνας, σχετικά με την ετοιμασία της εκτίμησης δαπάνης. Η έρευνα ολοκληρώθηκε τον Μάιο 2010, και το πόρισμα της συνέπιπτε με τις διαπιστώσεις (τον Οκτώβριο 2009) της Υπηρεσίας μας, ότι δηλαδή το ποσό της εκτίμησης δαπάνης ήταν ψηλότερο της πραγματικής αξίας του αντικειμένου του διαγωνισμού, κατά €4,5 εκ. περίπου.

Τον Ιούλιο 2010, η 11-μελής επιτροπή αξιολόγησης των προσφορών, προτού προχωρήσει σε αξιολόγηση/βαθμολογία του τεχνικού φακέλου των 3 προτάσεων που είχαν υποβληθεί, αποφάσισε κατά πλειοψηφία να παραπέμψει το θέμα στο Συμβούλιο Προσφορών, για λήψη απόφασης κατά πόσο συντρέχει λόγος ακύρωσης του διαγωνισμού.

Το Συμβούλιο Προσφορών, εξέτασε τον Ιούλιο 2010 το θέμα και λαμβάνοντας υπόψη όλα τα δεδομένα/έγγραφα που είχε ενώπιον του καθώς και τις απόψεις της Νομικής Υπηρεσίας, της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων καθώς και της Υπηρεσίας μας, αποφάσισε ομόφωνα την ακύρωση του διαγωνισμού, με βάση τις πρόνοιες του Κανονισμού 34(5)(ε) της ΚΔΠ 201/2007.

(γ) Αγορά υπηρεσιών ιατρικού, νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού στις ειδικότητες όπου υπάρχουν ελλείψεις. Μετά από προκαταρκτική διερεύνηση από την Υπηρεσία μας της διαδικασίας αγοράς υπηρεσιών ιατρικού, νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τρεις Αποφάσεις του μεταξύ Μαρτίου 2007 και Ιουλίου 2008, είχε αποφασίσει την έγκριση των προτάσεων του Υπουργείου Υγείας για τη σύναψη συμβάσεων αγοράς υπηρεσιών από επαγγελματίες υγείας, για περίοδο δύο ετών, με τη διαδικασία της απευθείας διαπραγμάτευσης με τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα – στις δύο τελευταίες από τις τρεις πιο πάνω Αποφάσεις του – όπως η πιο πάνω διαδικασία εφαρμοστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας. Στις συμβάσεις που υπογράφηκαν από τις ΙΥΥΔΥ ωστόσο, είχαν περιληφθεί τέτοιες πρόνοιες (καθορισμένο ωράριο εργασίας, άδειες ασθένειας, αποζημίωση για καθήκοντα αναμονής, υπερωριακή αποζημίωση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, δικαίωμα πληρωμής των δημοσίων αργιών), οι οποίες δημιουργούσαν κατά την άποψη μας υπαλληλική σχέση, καθιστώντας τις στην ουσία συμβάσεις απασχόλησης.

Η εκτίμηση δαπάνης για την ετήσια αμοιβή των ιατρών για τις υπηρεσίες διάφορων ειδικοτήτων, όπως ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Υγείας, ανερχόταν σε €71.761 - €93.974 το χρόνο για τον καθένα, και σ' αυτήν περιλαμβανόταν – για τους προερχομένους από το εξωτερικό ιατρούς – επιπρόσθετο ποσό για ενοίκιο, αεροπορικά εισιτήρια και άλλα έξοδα εξ αιτίας της μετακίνησής τους.

Ως ουσιώδεις προϋποθέσεις/απαιτήσεις για τη σύναψη των συμβάσεων τέθηκαν μεταξύ άλλων και οι ακόλουθες:

(i) Εγγραφή στο Μητρώο Ιατρών Κύπρου.

(ii) Κατοχή αναγνωρισμένης ειδικότητας από το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου.

Κατά τον επιτόπου έλεγχο που διεξήχθη τον Ιανουάριο 2010 από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ωστόσο ότι οι σχετικές βεβαιώσεις δεν υπήρχαν στους σχετικούς φακέλους, γεγονός που δημιουργούσε επιφυλάξεις κατά πόσον γινόταν ο απαραίτητος έλεγχος ως προς την τήρηση των ουσιαστών πιο πάνω προϋποθέσεων. Διαπιστώθηκε επίσης ότι, ενώ με τις πιο πάνω Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, η χρονική διάρκεια των συμβάσεων καθοριζόταν στα δύο χρόνια, αριθμός συμβάσεων είχε επεκταθεί για ένα επιπλέον χρόνο, με αύξηση παράλληλα του ετήσιου ποσού της σύμβασης.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσα από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, όπως μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

(i) Κατά πόσο γίνεται αξιολόγηση της απόδοσης κάθε συμβασιούχου, εφ' όσον στις συμβάσεις δεν είχαν περιληφθεί συγκεκριμένα παραδοτέα (αριθμός εξετάσεων, αριθμός περιστατικών) που θα πρέπει να διεκπεραιώνει ο συμβασιούχος κατά το χρονικό διάστημα της σύμβασης, έναντι της συμφωνηθείσας αμοιβής.

(ii) Τα στοιχεία τα οποία τηρούνται, ώστε ο Διευθυντής του Νοσοκομείου να είναι σε θέση να ελέγχει και να βεβαιώνει κάθε μήνα ότι ο συμβασιούχος έχει διεκπεραιώσει ικανοποιητικά τα καθήκοντα του, για να του καταβληθεί η προβλεπόμενη αμοιβή.

(iii) Κατά πόσο έχουν αξιολογηθεί τα αποτελέσματα της πιο πάνω μεθόδου (μίσθωσης υπηρεσιών), παραθέτοντας στοιχεία, όπως ο αριθμός των ιατρών και των εξετάσεων/περιστατικών/επεμβάσεων που διεκπεραιώθηκαν από κάθε συγκεκριμένο Τμήμα/Κλινική νοσοκομείου ένα χρόνο πριν και ένα χρόνο μετά τη μίσθωση, ώστε να διαπιστωθεί εάν σημειώθηκε – και σε ποιο βαθμό – βελτίωση, στην παροχή των εν λόγω υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι οι δαπάνες για τις μισθώσεις των πιο πάνω υπηρεσιών, είχαν ανέλθει το 2007 σε €1.565.824 και το 2008 σε €2.935.503 περίπου.

Τον Ιούλιο 2010, ο Αναπληρωτής Διευθυντής των ΙΥΥΔΥ με πληροφόρησε τα ακόλουθα:

(i) Στις πιο πάνω συμβάσεις είχαν πράγματι περιληφθεί πρόνοιες οι οποίες δημιουργούσαν κατά κάποιο τρόπο υπαλληλικές σχέσεις, ωστόσο μερικές από τις πρόνοιες αυτές είχαν περιληφθεί εξ αιτίας των αναγκών της Υπηρεσίας, ενώ η συμπερίληψη κάποιων άλλων είχε γίνει ώστε οι ενδιαφερόμενοι ιατροί να αποδεχτούν να τις υπογράψουν.

(ii) Είχε ήδη ετοιμαστεί και υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο Πρόταση για ανανέωση των συμβάσεων για ακόμα ένα χρόνο.

(iii) Μέχρι σήμερα δεν καταγραφόταν η απόδοση του κάθε συμβασιούχου ιατρού, ωστόσο, το αποτέλεσμα της εργασίας τους φαίνεται μέσα από την ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών των νοσοκομείων και την εξυπηρέτηση των ασθενών τους. Κατόπιν της επισήμανσης της Υπηρεσίας μας, θα απέστειλε επιστολή προς τους Διευθυντές των Νοσοκομείων, υποδεικνύοντας τους να ασκούν στο εξής ποιοτικό και ποσοτικό έλεγχο της εργασίας των πιο πάνω ιατρών και να ενημερώνουν ανάλογα τις ΙΥΥΔΥ, επιπρόσθετα με την ευθύνη που είχαν να υποβάλλουν βεβαίωση κάθε μήνα, κατά πόσον οι εν λόγω ιατροί είχαν εκτελέσει τα καθήκοντα τους (προϋπόθεση για να προωθηθεί η πληρωμή τους στο τέλος κάθε μήνα).

(iv) Στο παρόν στάδιο δεν υπήρχαν στοιχεία με αριθμούς εξετάσεων/ περιστατικών/επεμβάσεων που είχαν διεκπεραιωθεί από τους εν λόγω ιατρούς, ωστόσο, πολλές κλινικές των νοσοκομείων, οι οποίες είναι ακόμη υποστελεχωμένες, δεν θα μπορούσαν να λειτουργήσουν χωρίς αυτούς.

(δ) **Επιστροφή 59 επικαλυμμένων στεντ.** Από τη μελέτη της αλληλογραφίας που περιλαμβανόταν στο σχετικό φάκελο των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ), διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Στις 10.3.2009, ιδιώτης βεβαίωνε με επιστολή του ότι σε 3 συγκεκριμένες ημερομηνίες στην περίοδο 10.4.2008 έως 12.2.2009 είχε παραλάβει από λειτουργό του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού – για λογαριασμό συγκεκριμένης εταιρείας – 59 στεντ που ανήκαν στις ΙΥΥΔΥ, των οποίων η ημερομηνία λήξης είχε παρέλθει (41) ή πλησίαζε (18), προκειμένου να σταλούν στο εξωτερικό για να αποστειρωθούν και να επιστραφούν στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Επειδή είχε παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα, χωρίς τα στεντς να επιστραφούν, ο τότε Βοηθός Διευθυντής της Καρδιολογικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού, ειδοποίησε με επιστολή του ημερ. 10.9.2009, τον ιδιώτη που υπέγραψε τη βεβαίωση παραλαβής των στεντ, όπως τα επιστρέψει εντός 5 ημερών. Με επιστολή του ημερ. 18.9.2009, ο εν λόγω ιδιώτης κατονόμασε άλλη εταιρεία στην οποία – όπως ανέφερε – βρίσκονταν τα ληγμένα στεντ.

Οι ΙΥΥΔΥ απευθύνθηκαν το Νοέμβριο 2009 στην πιο πάνω εταιρεία, ζητώντας της να επιστρέψει τα 59 στεντς που είχε παραλάβει ο ιδιώτης από το Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού. Η εν λόγω εταιρεία ωστόσο απάντησε ότι δεν εργοδοτούσε οποιοδήποτε άτομο με το όνομα που αναφερόταν στην επιστολή των

ΙΥΥΔΥ, ούτε είχε εξουσιοδοτήσει το πιο πάνω άτομο να παραλάβει για λογαριασμό της τα στεντς, και επομένως το θέμα δεν την αφορούσε.

Με βάση τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας ζήτησε από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονταν και να μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- (i) Κατά πόσον είχαν τελικά επιστραφεί τα 59 στεντς στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού.
- (ii) Σε περίπτωση που δεν είχαν επιστραφεί, τους λόγους για τους οποίους δεν κατέστη δυνατό.
- (iii) Τα μέτρα που πήρε το Υπουργείο – πέραν της αλληλογραφίας που είχε ανταλλάξει – για να επιστραφούν τα στεντς, η αξία των οποίων είναι σημαντική.
- (iv) Τους λόγους για τους οποίους δεν είχε κινηθεί μέχρι τότε οποιαδήποτε διαδικασία - σε συνεννόηση με την Νομική Υπηρεσία - ώστε να ανακτηθεί η περιουσία του δημοσίου, εφ' όσον από την παραλαβή των πρώτων στεντς είχε παρέλθει χρονικό διάστημα πέραν των 2 χρόνων. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, παρακάλεσα όπως τύχει χειρισμού το συντομότερο.

Τον Ιούνιο 2010, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, στον οποίον είχαν κοινοποιηθεί οι πιο πάνω διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας, εξέφρασε προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου την έκπληξη του για την αδράνεια που είχε επιδειχθεί για το θέμα. Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησε να ενημερωθεί αμέσως για τα γεγονότα της όλης υπόθεσης, για να αποφασίσει κατά πόσον τα γεγονότα δικαιολογούσαν τη διενέργεια ποινικής ανάκρισης.

Τον Αύγουστο 2010, ο Αν. Διευθυντής των ΙΥΥΔΥ, ζήτησε από το Διευθυντή του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού να ετοιμάσει έκθεση γεγονότων, για να διαβιβαστεί στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Η έκθεση γεγονότων που στάληκε στο Γενικό Εισαγγελέα επιβεβαιώνει τις διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας, για ένα συνολικό αριθμό 62 στεντς, που είχαν παραδοθεί σε συγκεκριμένο άτομο χωρίς να έχουν επιστραφεί στις ΙΥΥΔΥ.

(ε) Προμήθεια αναλωσίμων υλικών για εμβολισμό ανευρύσματος εγκεφάλου για τις ανάγκες της Νευροχειρουργικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Τον Ιούνιο 2010 οι Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ), ζήτησαν την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Υγείας, για την προμήθεια αναλωσίμων υλικών (κόστους μέχρι €170.000) για εμβολισμό ανευρύσματος εγκεφάλου, με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη προσφορών, με τον ανάδοχο της προηγούμενης σύμβασης για συμπλήρωση της υφιστάμενης σειράς αναλωσίμων που υπήρχε σε απόθεμα. Με τον τρόπο αυτό, θα ήταν δυνατή η συνέχιση των πιο πάνω επεμβάσεων, μέχρι να ετοιμαστούν έγγραφα και να προκηρυχθεί/κατακυρωθεί ανοικτός διαγωνισμός για ανάθεση νέου – μεγάλης χρονικής διάρκειας – συμβολαίου προμήθειας των εν λόγω αναλωσίμων. Κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας ζήτησε όπως υποβληθεί από τις ΙΥΥΔΥ κατάλογος με το απόθεμα των αναλωσίμων, ώστε να υπολογιστεί ο ακριβής αριθμός και τα είδη των αναλωσίμων που υπολείπονταν για να συμπληρωθούν δύο πλήρεις σειρές που ήταν ικανοποιητικές για τη συνέχιση των επεμβάσεων. Από τον κατάλογο που υποβλήθηκε ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι για μια σημαντική ποσότητα αναλωσίμων είχε περάσει η ημερομηνία λήξης τους και ως εκ τούτου ήσαν άχρηστα.

Τα αναλώσιμα αυτά είχαν αγοραστεί με την προηγούμενη σύμβαση, στα πλαίσια της οποίας – όπως ανέφερα στην Έκθεσή μου για το 2008 – και λίγες ημέρες προτού λήξει, είχαν παραδοθεί σε 5 τμηματικές παραδόσεις στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, μεγάλες ποσότητες αναλωσίμων, συνολικής αξίας 480.841 Αμερικανικών δολαρίων. Από τη διερεύνηση του θέματος, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Η εν λόγω σύμβαση προνοούσε ότι η προμήθεια των αναλωσίμων (52 συνολικά είδη) θα γινόταν σταδιακά, με την αναπλήρωση ενός ελαχίστου αποθέματος για το κάθε είδος, το οποίο θα διατηρείτο υπό την ευθύνη του Διευθυντή της Νευροχειρουργικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, που ήταν και ο μοναδικός χρήστης. Η παραγγελία των αναλωσίμων θα γινόταν κατόπιν γραπτού αιτήματος του Διευθυντή της εν λόγω Κλινικής προς το Διευθυντή των ΙΥΥΔΥ, στο οποίο θα επισυναπτόταν κατάλογος

(ποσότητες και είδη) των αναλωσίμων που είχαν χρησιμοποιηθεί κατά τις τελευταίες επεμβάσεις, ώστε να αναπληρωθούν από τον προμηθευτή.

(ii) Στους Φακέλους των ΙΥΥΔΥ δεν είχε εντοπιστεί οποιοδήποτε γραπτό αίτημα του Διευθυντή της Νευροχειρουργικής Κλινικής για αναπλήρωση του αποθέματος ή/και οποιοσδήποτε κατάλογος με τα είδη και τις ποσότητες που είχαν χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενες επεμβάσεις, τα οποία να δικαιολογούσαν την αγορά της πιο πάνω μεγάλης ποσότητας αναλωσίμων.

(iii) Ο ίδιος ο Διευθυντής της Νευροχειρουργικής Κλινικής επιβεβαίωσε ότι δεν είχε υποβάλει τέτοιο αίτημα.

(iv) Τα αναλώσιμα είχαν παραληφθεί από 3-μελείς επιτροπές των ΙΥΥΔΥ.

(v) Τα τιμολόγια του προμηθευτή είχαν εξοφληθεί, παρ' όλον ότι δεν είχαν πιστοποιηθεί από τον αρμόδιο/συντονιστή του συμβολαίου και δεν συνοδεύονταν από την αντίστοιχη γραπτή παραγγελία.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας το Μάιο 2008, όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονται και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας για τυχόν ευθύνες σχετικά με το χειρισμό του όλου θέματος καθώς και τα μέτρα που προτίθετο να πάρει ώστε να αξιοποιηθεί – πριν την ημερομηνία λήξης των αναλωσίμων – το μεγάλο απόθεμα που είχε δημιουργηθεί.

Τον Οκτώβριο 2009, η Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας με πληροφόρησε ότι, αφενός λόγω της σοβαρότητας των επισημάνσεων της Υπηρεσίας μας και αφετέρου λόγω του γεγονότος ότι οι μέχρι τότε απαντήσεις που είχαν δοθεί από τις ΙΥΥΔΥ δεν είχαν κριθεί ικανοποιητικές, ο Υπουργός Υγείας προτίθετο να προχωρήσει άμεσα στο διορισμό ερευνώντος λειτουργού για τη διεξαγωγή σχετικής έρευνας, το πόρισμα της οποίας θα μας γνωστοποιείτο αμέσως μετά το πέρας της.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της έρευνας, αντίγραφο της οποίας στάλθηκε στην Υπηρεσία μας το Σεπτέμβριο 2010, για την παραγγελία των αναλωσίμων είχε ενεργήσει – χωρίς να έχει αρμοδιότητα – Νοσηλευτική λειτουργός του Υπουργείου Υγείας που έχει ήδη συνταξιοδοτηθεί, ενώ ευθύνη φέρει το λογιστήριο των ΙΥΥΔΥ που διεκπεραίωσε την πληρωμή. Η πιο πάνω διοικητική έρευνα καταλήγει με εισήγηση για διορισμό ερευνώντος λειτουργού, ο οποίος να ερευνήσει το ενδεχόμενο διάπραξης πειθαρχικού παραπτώματος. Στην έρευνα επισημαίνεται επίσης ότι τα τιμολόγια που αφορούν την πληρωμή των αναλωσίμων δεν είχαν εντοπιστεί στους Φακέλους των ΙΥΥΔΥ και χρησιμοποιήθηκε αντίγραφο που δόθηκε από την Υπηρεσία μας.

(στ) Προσφορά Αρ. Σ.Υ. 57/08 για την Προμήθεια, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστημάτων για τη διεκπεραίωση Βιοχημικών Αναλύσεων στα Κρατικά Νοσοκομειακά Εργαστήρια και στο Στρατιωτικό Νοσοκομειακό Εργαστήριο με τη μέθοδο του δανεισμού. Τον Ιανουάριο 2009 το Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ) προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση Συστημάτων για τη διεκπεραίωση Βιοχημικών Αναλύσεων στα Κρατικά Νοσοκομειακά Εργαστήρια και στο Στρατιωτικό Νοσοκομειακό Εργαστήριο με τη μέθοδο του δανεισμού για περίοδο 7 χρόνων, με εκτίμηση δαπάνης €15.000.000. Για το διαγωνισμό υποβλήθηκαν τρεις προσφορές.

Κατά την εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Υγείας, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας εξέφρασε την άποψη ότι οι αναλυτές που είχε προσφέρει ο οικονομικός φορέας στον οποίο η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο κατακύρωση της προσφοράς, ήταν εκτός προδιαγραφών αφού δεν ικανοποιούσαν τον απαιτούμενο ελάχιστο αριθμό αναλύσεων για τα νοσοκομειακά εργαστήρια Λευκωσίας και Λεμεσού (με τον μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό των δύο κυρίως αναλυτών ανά εργαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη και την απαίτηση για πρόσθετη δυναμικότητα – ως εφεδρική – ίση με 50% του ημερήσιου αριθμού αναλύσεων). Επίσης, τα δύο από τα τρία μοντέλα που είχε προσφέρει δεν ικανοποιούσαν την απαίτηση των προδιαγραφών του διαγωνισμού για προσφορά τελευταίων μοντέλων αναλυτών, αφού υπήρχαν διαθέσιμα νεότερα μοντέλα, με καλύτερα τεχνικά χαρακτηριστικά και μεγαλύτερη αξιοπιστία.

Σημειώνεται ότι η απαίτηση για μέγιστο αριθμό δύο αναλυτών ανά εργαστήριο σε συνδυασμό με την ελάχιστη απόδοση τους, είχε αποτελέσει αντικείμενο προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών

(ΑΑΠ) ή/και εισηγήσεων προς τις ΙΥΥΔΥ, από ενδιαφερόμενους προσφοροδότες κατά το στάδιο ετοιμασίας των προσφορών, για τροποποίηση της, επειδή οι αναλυτές που διέθεταν δεν την ικανοποιούσαν. Οι προσφυγές/εισηγήσεις των προσφοροδοτών απορρίφθηκαν από τις ΙΥΥΔΥ και την ΑΑΠ. Σημειώνεται επίσης ότι ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας είχε καταθέσει στο Συμβούλιο Προσφορών συγκεκριμένα στοιχεία (από έρευνα στο διαδίκτυο) ότι τα μοντέλα που προσφέρθηκαν είχαν ήδη αντικατασταθεί από νεότερα μοντέλα.

Το Συμβούλιο Προσφορών ωστόσο, αποφάσισε το Νοέμβριο 2009 την κατακύρωση του διαγωνισμού, σύμφωνα με την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, βασιζόμενο στις διευκρινίσεις που δόθηκαν από τα μέλη της πάνω στα θέματα που είχαν εγερθεί, χωρίς προηγουμένως να προβεί το ίδιο σε εξέταση/διερεύνηση όλων των στοιχείων που είχε ενώπιον του. Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα το Μάιο 2010 από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονται και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας κατά πόσον ο χειρισμός που έγινε από το Συμβούλιο Προσφορών ήταν ο ενδεδειγμένος, καθώς επίσης κατά πόσον οι αναλυτές του επιτυχόντα προσφοροδότη πληρούν την απαίτηση για προσφορά των τελευταίων μοντέλων του κατασκευαστή και έχουν τη δυνατότητα διεκπεραίωσης του απαιτούμενου αριθμού αναλύσεων, με μέγιστο αριθμό δύο αναλυτών ανά εργαστήριο.

Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν είχε ληφθεί απάντηση.

Σημειώνεται ότι το Δεκέμβριο 2009, ο δεύτερος χαμηλότερος προσφοροδότης καταχώρισε ιεραρχική προσφυγή στην ΑΑΠ εναντίον της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής, η οποία απορρίφθηκε τον Ιούλιο 2010.

Η οριστική ανάθεση της σύμβασης έγινε τον Ιούλιο 2010, και ο ανάδοχος δεσμεύτηκε να προμηθεύσει τα τελευταία μοντέλα των αναλυτών (αυτά που είχε υποδείξει η Υπηρεσία μας) χωρίς επιπλέον κόστος.

(ζ) Συμβόλαιο αγοράς υπηρεσιών για τη λειτουργία του Μαγνητικού Τομογράφου του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεση μας για το 2008, από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης του συμβασιούχου που υποβλήθηκε το Μάρτιο 2009 από τη Διευθύντρια των ΙΥΥΔΥ, διαπιστώθηκε ότι σε αυτήν δεν γινόταν οποιαδήποτε αναφορά/αξιολόγηση όσον αφορά στη σημαντική υποχρέωση του συμβασιούχου για εκπαίδευση των ακτινολόγων ιατρών και ακτινογράφων του δημοσίου. Σημειώνεται ότι η απαίτηση αυτή, με τον τρόπο που είχε διατυπωθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού, καθώς και το ψηλό επίπεδο που καθοριζόταν, τόσο όσον αφορά το περιεχόμενο της όσο και των προσόντων/πείρας των ατόμων που θα την παρείχαν, ενδεχομένως να είχε οδηγήσει στην πολύ περιορισμένη συμμετοχή που παρατηρήθηκε στο διαγωνισμό για την ανάθεση της σύμβασης, αφού είχε υποβληθεί μόνο μια έγκυρη προσφορά. Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα το Μάιο 2009 από τη Διευθύντρια των ΙΥΥΔΥ όπως πληροφορήσει, μεταξύ άλλων, την Υπηρεσία μας για το θέμα της εκπαίδευσης, καθώς επίσης κατά πόσον είχε διασφαλιστεί ότι – μετά το πέρας της – θα απονέμονταν στους ακτινολόγους ιατρούς και ακτινογράφους, από Πανεπιστημιακό Κέντρο του εξωτερικού, τα απαιτούμενα πιστοποιητικά εκπαίδευσης στη Μαγνητική Τομογραφία, όπως ρητά καθοριζόταν στο συμβόλαιο.

Τον Σεπτέμβριο 2009, η Διευθύντρια των ΙΥΥΔΥ μας πληροφόρησε ότι η εκπαίδευση των ακτινολόγων ιατρών και ακτινογράφων του δημοσίου συνεχιζόταν κανονικά σύμφωνα με το πρόγραμμα, και η απονομή πιστοποιητικού εκπαίδευσης στη Μαγνητική Τομογραφία, μετά το πέρας της εκπαίδευσης, αποτελεί υποχρέωση του αναδόχου, ο οποίος δηλώνει ότι θα εκπληρώσει πλήρως τις συμβατικές του υποχρεώσεις. Σε αντίθετη περίπτωση, θα ακολουθηθούν οι προβλεπόμενες διαδικασίες (κατάσχεση της εγγύησης πιστής εκτέλεσης και καταγγελία της παραβίασης της σύμβασης στην Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων). Όσον αφορά τον τρόπο λειτουργίας του Κέντρου Μαγνητικής Τομογραφίας μετά τη λήξη της σύμβασης (το Νοέμβριο 2009), μας πληροφόρησε ότι αυτό θα λειτουργήσει με το προσωπικό του δημοσίου, και προς τούτο είχε ειδοποιηθεί γραπτώς ο ανάδοχος.

Τον Οκτώβριο 2009, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ανάδοχος – ένα μήνα πριν τη λήξη της σύμβασης – δεν είχε ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την εκπαίδευση και την απονομή του πιστοποιητικού εκπαίδευσης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στη Διευθύντρια των ΙΥΥΔΥ όπως μεριμνήσει ώστε η εγγυητική

του αναδόχου για την πιστή εκτέλεση της σύμβασης διατηρείται σε ισχύ, μέχρι τη λήψη απόφασης για την τύχη της, σε περίπτωση που ο ανάδοχος δεν εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Τον Δεκέμβριο 2009, ζήτησα από τη Διευθύντρια των ΙΥΥΔΥ όπως μας πληροφορήσει κατά πόσον είχαν απονεμηθεί στους ακτινολόγους ιατρούς και ακτινογράφους του δημοσίου τα πιστοποιητικά εκπαίδευσης στη Μαγνητική Τομογραφία, όπως προβλεπόταν στη σύμβαση, και σε αντίθετη περίπτωση, τις ενέργειες που είχε προβεί για διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου, όπως για παράδειγμα την κατάσχεση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου.

Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν είχε ληφθεί απάντηση.

(η) Προσφορά αρ.Γ.Τ.18/10 για την προμήθεια αναλωσίμων για το μηχάνημα Radionics. Οι ΙΥΥΔΥ προκήρυξαν τον Ιανουάριο 2010 ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια αναλωσίμων για υφιστάμενο μηχάνημα (Radionics) που χρησιμοποιείται για την αντιμετώπιση του καρκίνου του ήπατος και των μεταστάσεων του, με εκτίμηση δαπάνης €125.000. Υποβλήθηκαν δύο προσφορές, εκ των οποίων η χαμηλότερη (€66.000) κρίθηκε από την επιτροπή αξιολόγησης ως εκτός προδιαγραφών. Επειδή ο προϋπολογισμός της Αναθέτουσας Αρχής διαφώνησε με την απόφαση της επιτροπής για κατακύρωση του διαγωνισμού στον ακριβότερο προσφοροδότη (€122.500), το θέμα παραπέμφθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Υγείας για λήψη απόφασης.

Κατά την εξέταση του θέματος στο Συμβούλιο Προσφορών το Μάιο 2010, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας εξέφρασε την άποψη ότι η έκθεση αξιολόγησης της προσφοράς δεν έδιδε την πραγματική εικόνα του διαγωνισμού και των προσφορών που υποβλήθηκαν, εφ' όσον η αξιολόγηση δεν είχε γίνει σύμφωνα με τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, που επέτρεπαν είτε την υποβολή προσφοράς αναλωσίμων για το υφιστάμενο μηχάνημα, είτε την υποβολή προσφοράς ισοδύναμου με το υφιστάμενο μηχανήματος μαζί με τα αναλώσιμα του. Ο χαμηλότερος προσφοροδότης, ο οποίος είχε προσφέρει μηχάνημα και αναλώσιμα, αξιολογήθηκε μόνο για τα αναλώσιμα που είχε προσφέρει, τα οποία ήταν διαφορετικά από αυτά που ζητούνταν για το μηχάνημα Radionics, και ως εκ τούτου η προσφορά του κρίθηκε από την επιτροπή αξιολόγησης ως άκυρη, χωρίς να αξιολογηθεί στο σύνολο της, δηλαδή κατά πόσον το μηχάνημα, μαζί με τα αναλώσιμα του, είναι ισοδύναμο (έχει τα ίδια αποτελέσματα) με το υφιστάμενο.

Ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, που αφορούσαν τον εν λόγω διαγωνισμό, ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας επεσήμανε τα ακόλουθα:

(i) Το μηχάνημα Radionics είχε αγοραστεί το έτος 2004 έναντι €60.000.

(ii) Το κόστος των αναλωσίμων που αγοράστηκαν από την αρχή μέχρι σήμερα (με βάση τα στοιχεία που δόθηκαν στην Υπηρεσία μας από τις ΙΥΥΔΥ), ανέρχεται σε €931.850.

(iii) Ενδεχομένως να υπάρχουν και άλλοι κατασκευαστές ή/και να εφαρμόζονται ισοδύναμες μέθοδοι, με αυτήν που εφαρμόζεται με το μηχάνημα Radionics.

Υπό το φώς των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επανεξέταση της όλης διαδικασίας, με σκοπό την ταυτόχρονη αγορά του κατάλληλου εξοπλισμού και των αναλωσίμων, με ανοικτό διαγωνισμό. Οι ποσότητες των αναλωσίμων που θα αγοράζονται με τον εξοπλισμό να είναι αρκετές για περισσότερα χρόνια (3-5). Με τη διαδικασία αυτή θα δημιουργηθούν αφενός προϋποθέσεις για εξασφάλιση καλύτερων τιμών – εξ αιτίας του ανταγωνισμού – χωρίς να παραβλέπεται η αποτελεσματικότητα του εξοπλισμού, και αφετέρου το δημόσιο θα προμηθεύεται σύγχρονο εξοπλισμό ή/και θα εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους, (αφού ο εξοπλισμός θα αντικαθίσταται κάθε 3-5 χρόνια), και ενδεχομένως να προκύψει και οικονομικό όφελος, αφού το κόστος των αναλωσίμων για 3-5 χρόνια, είναι πολλαπλάσιο του κόστους του μηχανήματος.

Το Συμβούλιο Προσφορών ζήτησε την υποβολή συμπληρωματικής έκθεσης αξιολόγησης, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω δεδομένα.

Τελικά, το Συμβούλιο Προσφορών, έχοντας ενώπιον του τη συμπληρωματική έκθεση αξιολόγησης καθώς και τις απόψεις του εκπροσώπου της Αναθέτουσας Αρχής, αποφάσισε τον Ιούλιο 2010 την ανάθεση της σύμβασης στο χαμηλότερο προσφοροδότη για το ποσό των €66.000.

(θ) Προσφορά αρ.Σ.Υ.37/09 για την προμήθεια 8 προκατασκευασμένων δωματίων. Τον Οκτώβριο 2009 οι ΙΥΥΔΥ ζήτησαν την έγκριση του Προέδρου του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Υγείας για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την προμήθεια 8 προκατασκευασμένων δωματίων, με θερμομόνωση, αποχωρητήριο, ντους, νιπτήρα, πάγκο με γούρνα και όλες τις απαραίτητες πρόνοιες, με εκτίμηση δαπάνης €150.000. Η έγκριση για προσφυγή στην πιο πάνω διαδικασία ζητήθηκε, λόγω της κατεπείγουσας ανάγκης προμήθειας των πιο πάνω δωματίων, τα οποία προορίζονταν να χρησιμοποιηθούν κυρίως στα πλαίσια των μέτρων αντιμετώπισης πιθανών περιστατικών της γρίπης Α (H1N1). Η έγκριση δόθηκε και προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός με αρ. Σ.Υ.37/09.

Από τη διερεύνηση του θέματος από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι προηγούμενος ανοικτός διαγωνισμός για την προμήθεια δύο προκατασκευασμένων δωματίων (αρ. Γ.Τ.81/09), είχε ακυρωθεί τον Ιούνιο 2009, επειδή ο ένας από τους δύο προσφοροδότες είχε προσφέρει δωμάτια με θερμομονωτικά τοιχώματα και οροφή πάχους 50 χιλ. αντί 40 χιλ. και ο δεύτερος δεν είχε υποβάλει όλα τα απαραίτητα έγγραφα. Κατά την άποψη μας, τα θερμομονωτικά τοιχώματα/οροφή που προσέφερε ο πρώτος προσφοροδότης υπερείχαν των απαιτήσεων/προδιαγραφών του διαγωνισμού και η προσφορά του ήταν έγκυρη. Σημειώνεται ότι στους επόμενους δύο διαγωνισμούς για την προμήθεια παρόμοιου εξοπλισμού, η συγκεκριμένη προδιαγραφή τροποποιήθηκε με την προσθήκη της λέξης «τουλάχιστον» (40 χιλ. τουλάχιστον), γεγονός που επιβεβαιώνει ότι πάχος πέραν των 40 χιλ. ήταν κατάλληλο και αποδεκτό για τα θερμομονωτικά τοιχώματα και την οροφή των προκατασκευασμένων δωματίων.

Δεύτερος διαγωνισμός (αρ. Γ.Τ. 106/09), για την αγορά 2 προκατασκευασμένων δωματίων, για τον οποίο ακολουθήθηκε η διαδικασία διαπραγμάτευσης με 2 προσφοροδότες, κατακυρώθηκε τον Ιούλιο 2009, έναντι €18.600 + ΦΠΑ το καθένα.

Η Διευθύντρια των ΙΥΥΔΥ πληροφόρησε τον Δεκέμβριο 2009 την Υπηρεσία μας, ότι ο διαγωνισμός αρ. Γ.Τ. 81/09 είχε προκηρυχθεί απ' ευθείας από το Διευθυντή του Νοσοκομείου για το οποίο προορίζονταν τα δωμάτια, χωρίς την προηγούμενη έγκριση των ΙΥΥΔΥ, με αποτέλεσμα τα έγγραφα του να παρουσιάζουν ελλείψεις. Όσον αφορά τη μη τήρηση των διαδικασιών κατά τη διεξαγωγή των πιο πάνω διαγωνισμών, με πληροφόρησε ότι ο Τομέας Προσφορών των ΙΥΥΔΥ δεν έχει το απαιτούμενο προσωπικό για να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του.

Τελικά, ο διαγωνισμός με αρ. Σ.Υ.37/09 κατακυρώθηκε το Νοέμβριο 2009 στους δύο προσφοροδότες (4 προκατασκευασμένα δωμάτια στον καθένα) από τους οποίους είχε ζητηθεί η υποβολή προσφοράς, έναντι €19.500 + ΦΠΑ το κάθε δωμάτιο, εφ' όσον είχαν υποβάλει και οι δύο την ίδια ακριβώς τιμή.

(ι) Αρχείο προσφορών. Κλειστοί φάκελοι προσφορών εξακολουθούν να βρίσκονται σε αποθήκη στον πρώτο όροφο, χωρίς να είναι ταξινομημένοι κατ' αύξοντα αριθμό, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στον εντοπισμό τους.

Διαχείριση συμβολαίων. Από τον έλεγχο, διαπιστώθηκαν επίσης και οι ακόλουθες αδυναμίες/παραλείψεις που αφορούν κυρίως στη διαχείριση των συμβάσεων:

(α) Μητρώα συμβολαίων ιατρικού εξοπλισμού και αναλώσιμων ειδών. Για τον ιατρικό εξοπλισμό δεν τηρείται μητρώο συμβολαίων, ενώ για τα αναλώσιμα, το χειρόγραφο μητρώο συμβολαίων που τηρείτο μέχρι το Φεβρουάριο 2009, ήταν σε τέτοιο βαθμό ελλειπές, που καθιστούσε αδύνατη την ικανοποιητική παρακολούθηση της προόδου και τήρησης των όρων των συμβάσεων καθώς και της ορθότητας των πληρωμών.

Από το Μάρτιο 2009, άρχισε να τηρείται μηχανογραφημένο μητρώο αναλωσίμων, το οποίο ωστόσο δεν παρέχει ολοκληρωμένη πληροφόρηση. Συγκεκριμένα, η ενημέρωση του εν λόγω μητρώου γίνεται με βάση τα στοιχεία των τιμολογίων που υποβάλλονται στον Τομέα στο στάδιο της παράδοσης, αντί να ενημερώνεται εξ αρχής με τα απαραίτητα στοιχεία της σύμβασης στο στάδιο της ανάθεσης της, ώστε το μητρώο να μπορεί να χρησιμοποιείται ως εργαλείο για την παρακολούθηση και διαχείριση των συμβάσεων και να συμβάλλει στην αποφυγή προβλημάτων και καθυστερήσεων.

(β) Χαρτοσήμανση των συμβάσεων και εγγυήσεις για την πιστή εκτέλεση των συμβάσεων. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις συμβάσεων οι οποίες δεν είχαν χαρτοσημανθεί-σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Χαρτοσήμων Νόμου-ενώ απαιτείτο στα έγγραφα των διαγωνισμών που είχαν προκηρυχθεί για την ανάθεση τους, καθώς επίσης και περιπτώσεις μη κατάθεσης από τους αναδόχους των συμβάσεων της εγγυητικής πιστής εκτέλεσής τους, όπως απαιτούσαν οι όροι των διαγωνισμών ανάθεσης των συμβάσεων. Για διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου έδωσε οδηγίες όπως ζητηθεί από τους αναδόχους των συμβάσεων που δεν είχαν μέχρι τότε ολοκληρωθεί, να προβούν στη χαρτοσήμανση τους, με αποτέλεσμα, όπως έχουμε πληροφορηθεί, το Δημόσιο να εισπράξει ένα σημαντικό ποσό.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε ότι στις επιστολές πρόθεσης που αποστέλλονταν στους επιτυχόντες προσφοροδότες, δεν περιλαμβανόταν ως προϋπόθεση για την υπογραφή των συμβάσεων, η προσκόμιση της προβλεπόμενης από τα έγγραφα των διαγωνισμών εγγυητικής πιστής εκτέλεσης, καθώς επίσης και των πιστοποιητικών από την Υπηρεσία Φ.Π.Α., το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σε μερικές περιπτώσεις, περιλαμβανόταν μόνο η απαίτηση για προσκόμιση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης, ενώ σε αρκετές από τις επιστολές πρόθεσης δεν περιλαμβανόταν η απαίτηση για χαρτοσήμανση των συμβάσεων.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, μετά την επισήμανση αυτή από την Υπηρεσία μας, όλες οι επιστολές προς τους επιτυχόντες προσφοροδότες περιλαμβάνουν τους πιο πάνω όρους/προϋποθέσεις.

(γ) Καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων. Σε αρκετές περιπτώσεις, διαπιστώθηκε και πάλι σημαντική καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων για προμήθειες αναλωσίμων ειδών και εξοπλισμού, που μερικές φορές ξεπερνούσε τους 8 μήνες, από την προβλεπόμενη στη σύμβαση ημερομηνία πληρωμής, που οφειλόταν κυρίως, στη μη έγκαιρη υποβολή στο Λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών, όλων των απαιτούμενων για την πληρωμή εγγράφων/στοιχείων από τα διάφορα νοσοκομεία/τμήματα.

Επιπρόσθετα, κατά την ημερομηνία του ελέγχου (Μάιος 2010), εκκρεμούσε για έλεγχο/εξόφληση στον Τομέα, μεγάλος αριθμός τιμολογίων.

Η Υπηρεσία μας τόνισε ότι οι Προϊστάμενοι Τμημάτων πρέπει να φροντίζουν για την έγκαιρη διευθέτηση της πληρωμής όλων των συμβατικών υποχρεώσεων, τόσο γιατί το κράτος οφείλει να είναι συνεπές με τις υποχρεώσεις του αλλά και για αποφυγή διεκδίκησης τόκων/αποζημιώσεων. Σημειώνεται ότι, συγκεκριμένη εταιρεία έχει καταχωρίσει 35 αγωγές στο Δικαστήριο και διεκδικεί από τις Ιατρικές Υπηρεσίες ποσό πέραν του €0,5 εκ. για τόκους λόγω καθυστέρησης στην εξόφληση τιμολογίων.

(δ) Διορισμός συντονιστή της σύμβασης και τριμελών επιτροπών παραλαβής. Σε αρκετές περιπτώσεις, διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχε έγγραφος διορισμός αρμόδιου λειτουργού, υπεύθυνου για την παρακολούθηση και χειρισμό της σύμβασης, καθώς και τριμελών επιτροπών για την παραλαβή των ειδών της σύμβασης, όπως προνοείται στους Κανονισμούς αρ. 6 και 22(1), αντίστοιχα, της Κ.Δ.Π. 115/2004.

(ε) Διεκδίκηση αποζημιώσεων από οικονομικό φορέα για απώλεια κέρδους. Αποζημιώσεις συνολικού ποσού €1,2 εκ. διεκδικεί με καταχώριση αγωγών συγκεκριμένος οικονομικός φορέας, μετά από Αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε επιτυχείς προσφυγές του. Αναφέρεται σχετικά ότι, ο εν λόγω οικονομικός φορέας, με τις πιο πάνω προσφυγές, ζητούσε όπως οι αποφάσεις του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Υγείας, για ανάθεση της σύμβασης των 6 πακέτων του διαγωνισμού για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση ακτινολογικού εξοπλισμού για τα νέα Γενικά Νοσοκομεία Λευκωσίας και Αμμοχώστου σε άλλο οικονομικό φορέα, κηρυχθούν άκυρες.

Ιατρική περίθαλψη στην Κύπρο από μη κυβερνητικές ιατρικές υπηρεσίες.

(α) Ύψος δαπάνης. Το πιο πάνω κονδύλι περιλαμβάνει πληρωμές για αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα για θεραπείες που δεν προσφέρονται από τα κρατικά νοσηλευτήρια. Οι δαπάνες κατά τα έτη 2006-2009 είχαν ως ακολούθως:

Έτος	€
2009	14.096.873
2008	13.848.455
2007	12.518.521
2006	9.898.036

Η δαπάνη για το 2009 αφορά κυρίως σε:

- (i) καρδιολογικές και καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις, ύψους €2.970.292,
- (ii) παραπομπή επειγόντων περιστατικών στον ιδιωτικό τομέα λόγω έλλειψης κλινών στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, ύψους €1.924.687,
- (iii) επιδοτήσεις σε νεφροπαθείς για μεταμόσχευση νεφρών από το Παρασκευαΐδείο Χειρουργικό και Μεταμοσχευτικό Κέντρο, ύψους €1.011.862,
- (iv) εκ των υστέρων κάλυψη των εξόδων θεραπείας ασθενών που είχαν τύχει θεραπείας στον ιδιωτικό τομέα, ύψους €1.697.741,
- (v) παροχή οικονομικής βοήθειας μετά από απόφαση των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών, ύψους €1.072.097,
- (vi) αγορά υπηρεσιών παιδοκαρδιολογίας, ύψους €1.005.299.

Πέραν των πιο πάνω πληρωμών που διενεργήθηκαν κατά το 2009, οι Ιατρικές Υπηρεσίες είχαν στο τέλος του έτους εκκρεμότητες ποσού περίπου €0,6 εκ., το οποίο τακτοποιήθηκε εντός του 2010, για υπηρεσίες για τις οποίες είτε καθυστέρησε η παράδοση των τιμολογίων στο Λογιστήριο, είτε καθυστέρησε η εξασφάλιση των σχετικών εγκρίσεων για διενέργεια των πληρωμών. Επιπρόσθετα, στις 31.12.2009 εκκρεμούσε για εξόφληση αριθμός τιμολογίων, των οποίων τα οφειλόμενα ποσά δεν μπορούσε να υπολογιστούν επακριβώς λόγω της απουσίας κατάλληλου συστήματος καταχώρισης και παρακολούθησης της εξόφλησής τους.

(β) Συμβάσεις με τον ιδιωτικό τομέα για παροχή ιατρικών υπηρεσιών. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι τη δημιουργία μητρώου στο οποίο να καταχωρίζονται τα σχετικά στοιχεία των συμβάσεων που συνάπτονται με τον ιδιωτικό τομέα για παροχή ιατρικών υπηρεσιών, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την παρακολούθηση της ημερομηνίας λήξης τους και, λαμβάνοντας υπόψη το χρονικό διάστημα που απαιτείται από την έναρξη της διαδικασίας προκήρυξης της προσφοράς μέχρι την υπογραφή της σύμβασης, την έγκαιρη τροχοδρόμηση ενεργειών ούτως ώστε να υπογράφεται νέα σύμβαση πριν από τη λήξη της προηγούμενης.

Συναφώς αναφέρεται ότι:

- (i) Από τις 10.8.2008, όταν έληξε η ισχύς των συμβάσεων με τέσσερεις ιδιώτες ορθοπεδικούς ιατρούς για διενέργεια μικροχειρουργικών ορθοπεδικών επεμβάσεων, μέχρι τις 6.4.2009 και 6.10.2009, ημερομηνίες υπογραφής των νέων συμβάσεων, εξακολουθούσε να παραπέμπονται ασθενείς από τις Ιατρικές Υπηρεσίες, χωρίς να υπάρχουν συμβάσεις σε ισχύ και, στις περιπτώσεις των τριών ιατρών, οι χρεώσεις διενεργούνταν κανονικά με βάση τις τιμές που προβλέπονταν στις προηγούμενες συμβάσεις, ωστόσο, η τακτική αυτή δεν έγινε αποδεκτή από τον τέταρτο ιατρό, ο οποίος για την περίοδο 6.4.2009 – 6.10.2009 εξέδωσε τιμολόγια με βάση τον τιμοκατάλογό του. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2010) τα τιμολόγια από τον τέταρτο ιατρό παρέμεναν απλήρωτα. Σημειώνεται επίσης ότι, ενώ η ισχύς των νέων συμβάσεων έχει λήξει τον Απρίλιο 2010, εντούτοις, μέχρι την ημερομηνία ελέγχου δεν είχαν τροχοδρομηθεί διαδικασίες για τη συνομολόγηση νέων.
- (ii) Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου εκκρεμούσε η υπογραφή σύμβασης για αγορά υπηρεσιών διενέργειας καρδιοχειρουργικών επεμβάσεων, η οποία είχε λήξει στις 31.3.2007 και οι ασθενείς εξακολουθούσε να παραπέμπονται και οι πληρωμές να διενεργούνται κανονικά με βάση τις τιμές που διαλαμβάνονταν στην προηγούμενη συμφωνία.

(iii) Το 2009 πληρώθηκε ποσό ύψους €1.924.687 για παραπομπή επειγόντων περιστατικών στον ιδιωτικό τομέα, λόγω έλλειψης κλινών στα κρατικά νοσηλευτήρια, χωρίς να υπάρχουν σε ισχύ οποιεσδήποτε συμφωνίες με τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια.

(γ) **Οικονομική επιβάρυνση.** Δεν υπάρχει παρακολούθηση του υπολογισμού της οικονομικής επιβάρυνσης, των μη δικαιούχων ασθενών, στις περιπτώσεις αποστολής τους εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων, καθώς και της ανάκτησης των σχετικών ποσών. Η Υπηρεσία μας επαναλαμβάνει εισήγησή της για τη δημιουργία μητρώου επιδοτούμενων ασθενών για σκοπούς ενδυνάμωσης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, στο οποίο να καταχωρίζονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τη νοσηλεία του κάθε ασθενή. Το εν λόγω μητρώο, θα μπορεί να χρησιμοποιείται και ως βάση για την ετοιμασία της κατάστασης καθυστερημένων εσόδων η οποία για το 2009 δεν έχει ετοιμαστεί.

(δ) **Παραπομπή ασθενών σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια.** Σε περιπτώσεις αποστολής ασθενών από τα κρατικά νοσοκομεία σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια για θεραπεία, διαπιστώθηκαν τα εξής:

- (i) Εκτός από τις περιπτώσεις καρδιοχειρουργικής και μεταμόσχευσης νεφρού, δεν τηρούνται προσωπικοί φάκελοι για κάθε ασθενή και κατ'επέκταση, όπως αναφέρεται πιο πάνω, δεν υπολογίζεται η οικονομική επιβάρυνση των μη δικαιούχων ασθενών.
- (ii) Οι επιμέρους συμφωνίες που γίνονται με τους παροχείς υπηρεσιών υγείας και οι οποίες ακολουθούνται στις περιπτώσεις αποστολής ασθενών σ' αυτούς, δεν συνάδουν σε όλες τις περιπτώσεις με τις πρόνοιες του ισχύοντος Σχεδίου Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα.
- (iii) Δεν γίνεται πάντοτε χρήση του ενιαίου παραπεμπτικού, συμπληρωμένου με όλα τα απαραίτητα στοιχεία του ασθενούς και υπογραμμένου από τον παραπέμποντα ιατρικό λειτουργό.
- (iv) Δεν υπάρχουν σχετικά μητρώα ούτε καταγεγραμμένα στοιχεία αναφορικά με τους ασθενείς που παραπέμπονται σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια για να είναι δυνατή η παρακολούθηση της εξέλιξης της νοσηλείας τους, καθώς και η επαναφορά τους στα κρατικά νοσοκομεία σε περίπτωση που είχαν παραπεμφθεί λόγω έλλειψης κλινών.

(ε) **Αδυναμίες στο σύστημα πληρωμής τιμολογίων και παρακολούθησης του σχετικού Κονδυλίου.** Η έλλειψη κατάλληλου συστήματος στο Λογιστήριο για σκοπούς παρακολούθησης των τιμολογίων για τα οποία εκκρεμεί η πληρωμή, έχει ως αποτέλεσμα τη δυσχέρεια του ελέγχου και της παρακολούθησης των δαπανών καθώς και την αδυναμία έγκαιρης διασφάλισης ύπαρξης των απαιτούμενων πιστώσεων.

Ετοιμασία σχεδίου δράσης για αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών. Με στόχο την έγκαιρη αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών που ενδεχομένως να προκύψουν στις Ιατρικές Υπηρεσίες, όπως απεργία ιατρικού και άλλου προσωπικού των νοσοκομείων, σεισμοί, απότομη και μεγάλη αύξηση αναγκών για κλίνες, κ.λπ., η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι την ετοιμασία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης, το οποίο θα πρέπει να κοινοποιηθεί σε όλα τα κρατικά νοσοκομεία.

Παρόλο ότι δεν έχει ετοιμαστεί ακόμα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης, οι Ιατρικές Υπηρεσίες είχαν αποφασίσει, ως μέρος της εφαρμογής ενός σχεδίου δράσης έκτακτων αναγκών, την ετοιμασία μιας συμφωνίας πλαίσιο για παροχή ιατρικών υπηρεσιών από ιδιωτικά ιατρικά κέντρα, και ενώ η σχετική προκήρυξη προσφορών έγινε εντός του 2007, η διαδικασία υποβολής των προσφορών μετά από εξέταση των προσφερθεισών τιμών ακυρώθηκε και όπως διαπιστώνεται, έκτοτε δεν υπήρξαν οποιεσδήποτε άλλες εξελίξεις.

Δεδομένης της σημαντικότητας του θέματος, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα πρέπει να μελετηθεί διεξοδικά και να ληφθούν αμέσως κατάλληλες ενέργειες και μέτρα.

Ιατρικός εξοπλισμός.

(α) **Δαπάνες.** Οι δαπάνες για αγορά ιατρικού εξοπλισμού κατά τα έτη 2007-2009, σε σύγκριση με τα εγκεκριμένα ποσά στους αντίστοιχους Προϋπολογισμούς, ήταν ως ακολούθως:

Έτος	Προϋπολογισμός	Δαπάνες	Αδαπάνητο	
			ποσό/ποσοστό	
	€	€	€	%
2009	11.938.516	3.050.518	8.887.998	74,4
2008	5.125.804	3.246.703	1.879.101	36,7
2007	8.713.867	8.374.631	339.236	3,9

Οι διαθέσιμες πιστώσεις για τα έτη 2007 - 2009 περιλάμβαναν ποσά για αγορά εξοπλισμού κυρίως για τα νέα Γενικά Νοσοκομεία Λευκωσίας και Αμμοχώστου.

Παρόλο ότι υπήρχαν οι διαθέσιμες πιστώσεις, δημιουργήθηκαν, σύμφωνα με τις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων στις 31.12.2009, υποχρεώσεις ύψους €526.084 οι οποίες πληρώθηκαν από τον Προϋπολογισμό του 2010, λόγω καθυστερήσεων στην υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων στο Λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών.

(β) Αξιολόγηση και προγραμματισμός αναγκών. Ο τομέας του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού των νοσοκομείων είναι σημαντικός, τόσο για τον εκσυγχρονισμό των λειτουργιών τους, όσο και για την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας προς τους πολίτες. Η αξιολόγηση και καταγραφή των αναγκών των κρατικών νοσηλευτηρίων σε ιατρικό εξοπλισμό και η ιεράρχησή τους αποτελούν προϋποθέσεις για την ορθολογιστική αξιοποίηση των διαθέσιμων πιστώσεων.

Για το έτος 2009, οι Ιατρικές Υπηρεσίες ζήτησαν από τους Διευθυντές των νοσοκομείων όπως υποβάλουν τις άμεσες ανάγκες τους σε ιατρικό εξοπλισμό, με ιεράρχησή τους κατά προτεραιότητα. Με βάση τις υποβληθείσες ανάγκες, ετοιμάστηκε κατάλογος ο οποίος υποβλήθηκε στον Τομέα Έργων, Ανάπτυξης, Προμηθειών και Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού, για τροχοδρόμηση διαδικασιών για την εξασφάλισή του. Λόγω ωστόσο των σοβαρών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Τομέας όσον αφορά στη λειτουργία του (που αναφέρονται σε προηγούμενη παράγραφο), παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην προκήρυξη προσφορών για εξασφάλιση του εξοπλισμού που συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο.

(γ) Σύστημα παρακολούθησης της διάρκειας ωφέλιμης ζωής του εξοπλισμού. Η Υπηρεσία μας, με στόχο την έγκαιρη αντικατάσταση του αναγκαίου ιατρικού εξοπλισμού σε όλα τα νοσοκομεία, εισηγήθηκε τον καθορισμό ενός συστήματος παρακολούθησης της ωφέλιμης διάρκειας ζωής του, στο οποίο να λαμβάνεται πρόνοια και για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την προώθηση και ολοκλήρωση των αγορών.

Σύμφωνα με επιστολή του αναδόχου της σύμβασης για την προμήθεια και εγκατάσταση ολοκληρωμένης λύσης για νέο πληροφοριακό σύστημα υγείας με ημερ. 5.3.2009, το σύστημα διαχείρισης και συντήρησης παγίων είναι έτοιμο να τεθεί σε λειτουργία από τους χρήστες, δεδομένου ότι έχει ολοκληρωθεί η δικτυακή σύνδεση των περισσότερων νοσοκομείων. Ωστόσο, δεν έχει αποσταλεί η σχετική εγκύκλιος στα κρατικά νοσηλευτήρια σχετικά με τις διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθούνται από αυτά, για την αξιοποίηση του συστήματος.

(δ) Αδρανής εξοπλισμός. Σύμφωνα με επιστολή των Ιατρικών Υπηρεσιών το Νοέμβριο 2007, ζητήθηκε από τους Διευθυντές όλων των νοσοκομείων όπως υποβάλουν καταστάσεις για τον αδρανή εξοπλισμό, ο οποίος θα μπορούσε να αξιοποιηθεί σε άλλα νοσηλευτήρια. Παρόλο που έχουν παρέλθει πέραν των 2 χρόνων από τότε που τα νοσοκομεία ανταποκρίθηκαν, δεν σημειώθηκε ουσιαστική πρόοδος στη μελέτη και αξιολόγηση των καταστάσεων αυτών καθώς και στην προώθηση ενεργειών για αξιοποίηση του εξοπλισμού.

Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος του αδρανούς εξοπλισμού εντοπίζεται στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, και-όπως αναφέρεται στη σχετική κατάσταση-αρκετός παραμένει αδρανής, είτε λόγω έλλειψης προσωπικού είτε λόγω μη λειτουργίας συγκεκριμένων εξειδικευμένων θαλάμων.

Προμήθεια αναλώσιμων ειδών.

(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Η σχετική δαπάνη κατά τα έτη 2005 - 2009, σε σύγκριση με τα εγκεκριμένα ποσά

στους αντίστοιχους Προϋπολογισμούς, ήταν ως ακολούθως:

Έτος	Προϋπολογισμός	Δαπάνες
	€	€
2009	45.621.400	31.645.599
2008	29.203.416	16.976.241
2007	26.488.961	25.447.585
2006	29.352.717	28.431.916
2005	14.864.833	14.857.433

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω στοιχεία, η δαπάνη για προμήθεια αναλωσίμων, παρουσιάζει σημαντική αύξηση τα τελευταία χρόνια σε σύγκριση με το 2005. Οι λόγοι ωστόσο της αύξησης δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν, αφού η τήρηση μηχανογραφημένων συστημάτων στις αποθήκες δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, πέραν της πραγματοποιηθείσας δαπάνης κατά το 2009, και παρόλο ότι υπήρχαν οι διαθέσιμες πιστώσεις, δημιουργήθηκαν, σύμφωνα με τις καταστάσεις εκκρεμών υποχρεώσεων στις 31.12.2009 υποχρεώσεις ύψους €3.036.442 οι οποίες πληρώθηκαν από τον Προϋπολογισμό του 2010 λόγω καθυστερήσεων στην υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων στο Λογιστήριο.

Η Υπηρεσία μας τόνισε την ανάγκη για έγκαιρη εξόφληση των οφειλών του Δημοσίου τόσο για λόγους αρχής αφού το Δημόσιο οφείλει να ανταποκρίνεται έγκαιρα στις υποχρεώσεις του όσο και για αποφυγή οποιωνδήποτε περαιτέρω επιβαρύνσεων. Σχετική είναι και η εγκύκλιος του Γενικού Λογιστηρίου αρ. 1649 και ημερ. 28.9.2009.

(β) Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθεί να υφίστανται λειτουργικά προβλήματα αναφορικά με τη διαχείριση αναλωσίμων τα οποία προέκυψαν μετά τη μεταφορά από 1.1.2003 των κονδυλίων για τα αναλώσιμα από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, χωρίς να προηγηθεί η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής, τα οποία έχουν κατ' επανάληψη αναφερθεί στις εκθέσεις μας.

- (i)** Αρκετά είδη, τα οποία είναι και σημαντικής αξίας, παραδίδονται και αποθηκεύονται απευθείας στους διάφορους θαλάμους των νοσοκομείων, χωρίς να καταχωρίζονται στα μηχανογραφημένα μητρώα, με τους συνεπακόλουθους κινδύνους απώλειας και ζημιάς για το Δημόσιο, θέμα που θεωρείται σοβαρό και πρέπει να επιλυθεί το συντομότερο δυνατόν.
- (ii)** Η έλλειψη ολοκληρωμένης πληροφόρησης αναφορικά με το ύψος των αποθεμάτων στην αποθήκη των Ιατρικών Υπηρεσιών και στα νοσοκομεία, την εξέλιξη της κατανάλωσής τους και πληροφορίες για τις συμβάσεις που βρίσκονται σε ισχύ, αφενός λόγω απουσίας μηχανογραφημένου συστήματος παρακολούθησης των αποθεμάτων σε ορισμένα κρατικά νοσηλευτήρια, και αφετέρου λόγω της μη αξιοποίησης όλων των δυνατοτήτων του μηχανογραφικού συστήματος, όπου λειτουργεί, έχει ως αποτέλεσμα τη μη παρακολούθηση του ύψους των συνολικών αποθεμάτων, τη μη άσκηση αποτελεσματικού προγραμματισμού κατά το στάδιο προκήρυξης των προσφορών και την ύπαρξη αδυναμιών στη διαχείριση των συμβάσεων. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την πλήρη αξιοποίηση του μηχανογραφημένου συστήματος το συντομότερο δυνατόν καθώς οι δαπάνες για αναλώσιμα αφορούν σε σημαντικά ποσά και επιβάλλεται όπως ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος.
- (iii)** Σε ορισμένες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε ότι συμβάσεις αναλωσίμων έχουν λήξει χωρίς να τροχοδρομηθούν διαδικασίες για προκήρυξη νέων διαγωνισμών, ενώ σε άλλες περιπτώσεις οι νέοι διαγωνισμοί προκηρύσσονται με καθυστέρηση με αποτέλεσμα να δημιουργούνται ελλείψεις αναλωσίμων αφού το χρονικό διάστημα που συνήθως απαιτείται από την προκήρυξη μέχρι την κατακύρωση μιας προσφοράς υπερβαίνει το χρονικό διάστημα μέχρι τη λήξη της ισχύουσας προσφοράς.

Μισθοί.

(α) Έλεγχος μισθών. Το σύστημα ελέγχου μισθών εξακολουθεί να είναι ανεπαρκές, και ειδικά όσον αφορά στην επιβεβαίωση της ετοιμασίας, λήψης, επεξεργασίας και προώθησης όλων των δελτίων αλλαγών.

Επιπλέον, οι έλεγχοι που διενεργούνται, γίνονται με καθυστέρηση, με αποτέλεσμα τυχόν λάθη ή παραλείψεις να μην εντοπίζονται έγκαιρα.

Με στόχο τη βελτίωση του συστήματος ελέγχου των μισθών, η Υπηρεσία μας επανειλημμένα είχε εισηγηθεί την επανεξέτασή του σε όλα τα στάδια υπολογισμού της μισθοδοσίας, στα νοσοκομεία και στη Διοίκηση, και την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου και ορθολογιστικού συστήματος που να διασφαλίζει ικανοποιητικά ότι οι πληρωμές των μισθών είναι ορθές και ότι δεν διενεργούνται υπερπληρωμές.

Σημειώνεται ότι, παρόλο ότι έχει σημειωθεί βελτίωση αναφορικά με την ενημέρωση του λογιστηρίου από τα νοσοκομεία, εντούτοις το πρόβλημα δεν έχει ακόμα επιλυθεί, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να παρατηρούνται καθυστερήσεις και υπερπληρωμές.

(β) Υπερπληρωμές. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, που αφορούν κυρίως σε παραχώρηση άδειας απουσίας χωρίς απολαβές και σε τερματισμό υπηρεσιών, δεν υποβλήθηκαν έγκαιρα τα σχετικά έντυπα αλλαγών μισθοδοσίας στο Γενικό Λογιστήριο, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν υπερπληρωμές μισθών, η ανάκτηση των οποίων, αν και επιτεύχθηκε για τις πλείστες περιπτώσεις, αποτελεί δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία.

Όλες οι υπερπληρωμές χρεώνονται από το Γενικό Λογιστήριο σε λογαριασμό προκαταβολών των Ιατρικών Υπηρεσιών. Παρά το γεγονός ότι, για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης των υπερπληρωμών και κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου για καταχώριση των υπερπληρωμών σε μητρώο, ολοκληρώθηκε η καταχώριση των υπερπληρωμών που δημιουργήθηκαν από το 2007, και άρχισαν να λαμβάνονται μέτρα για ανάκτηση των σχετικών ποσών, ωστόσο εξακολουθεί να μην τηρούνται αναλυτικά στοιχεία ούτε και φαίνεται να λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα για ανάκτηση των υπερπληρωμών πριν το 2007.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι, μέχρι την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου, το Λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών θα μπορούσε να αντιπαραβάλλει τα συμβόλαια απασχόλησης του έκτακτου προσωπικού με τις επιβεβαιώσεις απασχόλησης που στέλλονται από τα κρατικά νοσηλευτήρια, ως προσωρινό μέσο ελέγχου, με στόχο τον εντοπισμό των περιπτώσεων τερματισμού απασχόλησης έκτακτου προσωπικού, πρακτική η οποία δεν έχει υιοθετηθεί.

Αγορά υπηρεσιών.

(α) Ύψος δαπάνης. Το πιο πάνω κονδύλι περιλαμβάνει πληρωμές για αγορά υπηρεσιών, που αφορά κυρίως σε αγορά υπηρεσιών ιατρικού προσωπικού στις ειδικότητες όπου υπάρχουν ελλείψεις, για τη διαχείριση κλινικών αποβλήτων και για τη διαχείριση επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων.

Οι δαπάνες για αγορά υπηρεσιών ανήλθαν σε €4.576.537 κατά το 2009 σε σύγκριση με €2.935.503 κατά το 2008, σημειώνοντας αύξηση ύψους €1.641.034 ή 56%. Οι δαπάνες για αγορά υπηρεσιών ιατρικού προσωπικού στις ειδικότητες όπου υπάρχουν ελλείψεις ανήλθαν σε περίπου €1,9 εκ., σε σύγκριση με περίπου €1,1 εκ. κατά το 2008 σημειώνοντας αύξηση ύψους περίπου €0,8 εκ., ή 73%.

Οι περί Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων (Έλεγχος Ίδρυσης και Λειτουργίας) Νόμοι του 2001 μέχρι 2009. Για την καλύτερη εφαρμογή του Νόμου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως εκδοθούν Κανονισμοί σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 28 των πιο πάνω Νόμων.

Μητρώο μηχανογραφικού εξοπλισμού. Η Υπηρεσία μας επανέλαβε προηγούμενη εισήγησή της όπως τεθεί σε εφαρμογή κατάλληλο μητρώο για την καταγραφή του μηχανογραφικού εξοπλισμού, στο οποίο να αναφέρονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για σκοπούς ελέγχου και επιβεβαίωσης της φυσικής ύπαρξής του.

Κεντρική Αποθήκη.

(α) Λειτουργικά προβλήματα. Κατά την επταετή λειτουργία της αποθήκης δεν έχουν γίνει οποιεσδήποτε ενέργειες για εκτίμηση της λειτουργικότητάς της και για διαπίστωση των συνθηκών λειτουργίας της.

Σημειώνεται επίσης ότι δεν έχει διεξαχθεί επιθεώρηση από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, για να διαπιστωθεί ότι πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις ασφαλείας, ενώ πυροσβεστήρες που υπάρχουν στο χώρο της

αποθήκης για σκοπούς πυρόσβεσης, είναι αρκετών χρόνων και δεν φαίνεται να έχουν ελεγχθεί ότι είναι σε χρησιμοποιήσιμη κατάσταση.

(β) Έλεγχος αποθεμάτων. Για αντιμετώπιση των αναγκών που προέκυψαν, το 2004 ενοικιάστηκε αποθηκευτικός χώρος για την αποθήκευση αναλώσιμων ειδών και ιατρικών προμηθειών ο οποίος χρησιμοποιείται ως η κεντρική αποθήκη των Ιατρικών Υπηρεσιών χωρίς ωστόσο μέχρι το Μάρτιο 2006 να ακολουθούνταν οι οποιεσδήποτε διαδικασίες για την ορθή παραλαβή/καταχώριση/φύλαξη και έκδοση των υλικών, αφού έως τότε η αποθήκη λειτουργούσε χωρίς αποθηκάριο.

Με την τοποθέτηση αποθηκαρίου, το Μάρτιο 2006, διενεργήθηκε φυσική καταμέτρηση των υλικών/προμηθειών που υπήρχαν στην αποθήκη, με βάση τα αποτελέσματα της οποίας δημιουργήθηκαν καθολικά αποθήκης και ενημερώθηκαν οι πινακίδες αποθεμάτων (Tally Cards).

Φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων της αποθήκης, διενεργήθηκε και τον Ιούνιο 2009, τα αποτελέσματα της οποίας χρησιμοποιήθηκαν για να ενημερωθεί η κατάσταση αποθεμάτων (στο μηχανογραφικό σύστημα το οποίο άρχισε να λειτουργεί την ίδια ημέρα), χωρίς ωστόσο να είχε γίνει σύγκριση των αποτελεσμάτων της φυσικής καταμέτρησης με τα υπόλοιπα των καθολικών αποθήκης, με αποτέλεσμα τυχόν πλεονάσματα ή ελλείμματα να μην έχουν εντοπιστεί ώστε να γίνει η ανάλογη διερεύνηση και να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες σύμφωνα με τους Κανονισμούς Αποθηκών.

(γ) Μηχανογραφικό σύστημα.

(i) Διαχείριση συστήματος. Δεν έχει οριστεί εξουσιοδοτημένος αρμόδιος λειτουργός για τη διαχείριση του συστήματος.

(ii) Πρόσβαση στο σύστημα. Το σύστημα συνδέεται με το μηχανογραφικό σύστημα των αποθηκών των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών και παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασης σ' αυτό. Έγινε εισήγηση όπως μελετηθεί εάν υπάρχει χρησιμότητα στη διευθέτηση αυτή, και εάν υπάρχει, να τεθούν, για σκοπούς ασφαλείας, οι απαραίτητοι περιορισμοί στην προσβασιμότητα που έχουν οι διάφοροι λειτουργοί που χρησιμοποιούν το μηχανογραφημένο πρόγραμμα.

(iii) Απόθεμα ασφαλείας. Αφού ληφθεί υπόψη η ετήσια κατανάλωση καθώς και ο χρόνος που απαιτείται για την προκήρυξη προσφορών μέχρι και την παραλαβή των αναλωσίμων, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε να τεθούν αποθέματα ασφαλείας για όλα τα αναλώσιμα έτσι ώστε να γίνονται έγκαιρα οι παραγγελίες για αποφυγή των ελλείψεων που παρατηρούνται σήμερα.

(δ) Ασφάλεια αποθήκης. Ο αποθηκευτικός χώρος που ενοικιάστηκε εντός του 2004 όπως πληροφορηθήκαμε, εξακολουθεί να μη διαθέτει συστήματα συναγερμού και πυρασφάλειας.

(ε) Επιτροπές παραλαβής. Συνήθως, κατά τη παραλαβή των αναλωσίμων και άλλων προμηθειών, παρευρίσκεται μόνον ο αποθηκάριος, ο οποίος αποτελεί το ένα μέλος της επιτροπής παραλαβής, ενώ τα άλλα δύο μέλη της επιτροπής υπογράφουν τα σχετικά έντυπα μεταγενέστερα.

(στ) Αργοκίνητα αποθέματα. Σύμφωνα με κατάσταση για αργοκίνητα αποθέματα στις 29.1.2010, υπήρχαν 286 είδη τα οποία δεν είχαν κίνηση από το 2007. Στα εν λόγω αποθέματα περιλαμβάνονται 395 δωδεκάδες ραφές η αξία των οποίων ανέρχεται σε €42.632. Μέχρι τον Ιούνιο του 2010 είχαν λήξει ραφές η αξία των οποίων υπολογίζεται σε €6.476, ενώ επίκειται η λήξη και άλλων η αξία των οποίων είναι σημαντική. Με αφορμή τα πιο πάνω θα πρέπει να διερευνηθούν οι λόγοι για τους οποίους έχουν συσσωρευτεί μεγάλα αποθέματα και, εάν είναι χρησιμοποιήσιμα είδη, να προωθηθούν ενέργειες για σκοπούς έγκαιρης αξιοποίησής τους στα νοσοκομεία.

Είδη ένδυσης και υπόδησης. Σημαντικά αποθέματα ειδών ένδυσης και υπόδησης, τα οποία προέκυψαν από παραγγελίες πριν το 2007 και οι οποίες εκτελέστηκαν από το Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών για λογαριασμό των Ιατρικών Υπηρεσιών και παρέμεναν αδιάθετα στις αποθήκες του εν λόγω Τμήματος, μεταφέρθηκαν για φύλαξη στις αποθήκες των Ιατρικών Υπηρεσιών.

Καθόσον αφορά στα είδη ένδυσης ακολουθήθηκαν διαδικασίες εκποίησης, ενώ τα είδη υπόδησης εξακολουθεί έκτοτε να παραμένουν αζήτητα και αναξιόποιeta και να καταλαμβάνουν σημαντικό

αποθηκευτικό χώρο χωρίς, όπως φαίνεται, καμιά προοπτική χρησιμοποίησής τους. Η αξία τους ανέρχεται σε περίπου €136.036 και αφορά σε 2.935 ζεύγη υποδημάτων και 805 ζεύγη τσόκαρα. Έγινε εισήγηση όπως προωθηθούν αμέσως ενέργειες είτε για την αξιοποίηση είτε για την εκποίησή τους.

Γενικά θέματα νοσοκομείων.

Εσωτερικός έλεγχος. Εξακολουθούν να παρουσιάζονται αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν τις δραστηριότητες των νοσοκομείων, κυρίως όσον αφορά στην είσπραξη νοσηλίων και τελών, στη στοιχειοθέτηση της υπερωριακής αποζημίωσης, στη διαχείριση αναλωσίμων και στην τήρηση των κατάλληλων μητρώων.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα των νοσοκομείων ανήλθαν σε €9.781.112 στις 31.12.2009 χωρίς σε αυτά να περιλαμβάνονται τα καθυστερημένα έσοδα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας τα οποία δεν ήταν διαθέσιμα κατά την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούνιος 2010), σε σύγκριση με €10.147.030 στις 31.12.2008. Το σύστημα παρακολούθησης των εσόδων παρουσιάζει αδυναμίες με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απώλειας εσόδων.

Γενικά, η είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων είναι προβληματική γιατί αυτά οφείλονται κυρίως είτε από αλλοδαπούς που έχουν εγκαταλείψει την Κύπρο, χωρίς να καταβάλουν τα δικαιώματα νοσηλείας, είτε από αλλοδαπούς που εργοδοτούνται στην Κύπρο και αδυνατούν να πληρώσουν.

Σημειώνεται ότι αρκετοί ασθενείς που δεν παρουσιάζουν κάρτα νοσηλείας παίρνουν εξιτήριο εκτός ωρών λειτουργίας των γραφείων, ιδιαίτερα κατά τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες, χωρίς να καταβάλλουν τα σχετικά δικαιώματα και όπως είχαμε εισηγηθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, θα πρέπει να εξευρεθούν τρόποι επίλυσης του προβλήματος αυτού. Επίσης, αρκετοί ασθενείς, ιδίως αλλοδαποί, επιδιώκουν να τυγχάνουν δωρεάν θεραπείας με την εισαγωγή τους στο νοσοκομείο μέσω των Πρώτων Βοηθειών, οι οποίοι στη συνέχεια απολύονται, χωρίς να καταβάλουν τα σχετικά δικαιώματα.

Με σκοπό την ενημέρωση του Υπουργικού Συμβουλίου σχετικά με τις οφειλές προς την Κυβέρνηση και με αφορμή τις αναφορές στις Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας σχετικά με το πιο πάνω θέμα, το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του προς τις Ιατρικές Υπηρεσίες ημερ. 11.6.2008, ζήτησε όπως υποβληθούν συγκεκριμένα στοιχεία για τα ποσά που οφείλονται και τους λόγους για τους οποίους δεν εισπράχθηκαν, με εισηγήσεις για τους τρόπους είσπραξης των εν λόγω οφειλών με σχετικό χρονοδιάγραμμα. Το ίδιο Υπουργείο, με σχετική επιστολή του ημερ. 18.2.2010, ζήτησε εκ νέου όπως του διαβιβαστεί αναλυτική κατάσταση με τις καθυστερημένες οφειλές από κάθε νοσοκομείο, τους λόγους που δεν εισπράχθηκαν τα ποσά αυτά και σε ποιο στάδιο βρίσκεται η οποιαδήποτε διαδικασία είσπραξής τους. Επιπλέον, ζήτησε όπως πληροφορηθεί για τα μέτρα που πρόκειται να ληφθούν από τις Ιατρικές Υπηρεσίες ώστε να εξαλειφθούν τα καθυστερημένα έσοδα στο μέλλον. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου, οι Ιατρικές Υπηρεσίες δεν είχαν απαντήσει στο Υπουργείο Οικονομικών.

Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες είσπραξής τους, για αποφυγή απώλειας δημόσιων εσόδων, επισημαίνοντας επίσης ότι, αν δεν καταχωριστούν έγκαιρα σχετικές αγωγές, τότε τα ποσά αυτά δεν θα μπορούν να διεκδικηθούν δικαστικώς βάσει των προθεσμιών που καθορίζονται στον περί Παραγραφής Νόμο (Κεφ.15), όπως τροποποιήθηκε, και ληφθούν κατάλληλα μέτρα προς μείωση στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό των καθυστερημένων εσόδων στο μέλλον.

Προμήθεια αναλώσιμων ειδών. Η έλλειψη επαρκών αποθηκευτικών χώρων έχει ως αποτέλεσμα την παραλαβή και αποθήκευση αναλώσιμων ειδών απευθείας στα τμήματα και τους θαλάμους του νοσοκομείου, χωρίς στις περισσότερες περιπτώσεις να καταχωρίζονται σε μητρώα, με επακόλουθο να μην είναι δυνατή η παρακολούθηση της χρήσης τους και να μην υπάρχει η δυνατότητα για προγραμματισμό των αναγκών τους. Σημειώνεται ότι παρατηρήθηκαν περιπτώσεις αχρήστευσης αναλώσιμων επειδή δεν είχαν χρησιμοποιηθεί ή/και ανταλλάγεί πριν την ημερομηνία λήξης τους. Ως εκ τούτου, η πλήρης αξιοποίηση καθώς και η απρόσκοπτη διαθεσιμότητα αναλώσιμων ειδών δεν είναι διασφαλισμένη.

Κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας οι Ιατρικές Υπηρεσίες καθόρισαν διαδικασίες ελέγχου που θα πρέπει να ακολουθούνται τόσο όσον αφορά στα εξειδικευμένα αναλώσιμα είδη όσο και στα είδη κοινής χρήσης, οι οποίες

κοινοποιήθηκαν στα κρατικά νοσηλευτήρια το Φεβρουάριο 2009, ωστόσο, δεν υπάρχει ένδειξη για παρακολούθηση της εφαρμογής τους.

Έξοδα νοσηλείας προσώπων στα νοσοκομεία ύστερα από τραυματισμό σε τροχαία ατυχήματα. Με βάση τις διατάξεις του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης Έναντι Τρίτου) Νόμου, απαιτούνται από τις ασφαλιστικές εταιρείες από τις οποίες έγιναν πληρωμές σχετικά με σωματική βλάβη, ύστερα από τραυματισμό σε τροχαία ατυχήματα, τα σχετικά νοσήλια για τα άτομα που τυγχάνουν θεραπείας στα νοσοκομεία. Εντούτοις φαίνεται ότι εξακολουθεί να υπάρχουν πρακτικά προβλήματα, τόσο στη συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών, με αποτέλεσμα να υπάρχουν δεκάδες φάκελοι υποθέσεων που, λόγω έλλειψης ικανοποιητικών στοιχείων, δεν είναι δυνατόν να στοιχειοθετηθούν, ώστε να κινηθεί η διαδικασία για διεκδίκηση από τις ασφαλιστικές εταιρείες των εξόδων νοσηλείας, όσο και στην ανταπόκριση των ασφαλιστικών εταιρειών. Ενόψει των πιο πάνω εισηγηθήκαμε επανειλημμένα όπως επανεξεταστεί το όλο θέμα, ώστε να εξευρεθούν τρόποι για εφαρμογή των διατάξεων του σχετικού Νόμου.

Υπερωριακή απασχόληση ιατρικού προσωπικού. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου σε ότι αφορά στην ορθότητα της υπερωριακής απασχόλησης.

(α) Δεν υπάρχει πάντοτε το όνομα και η υπογραφή του καλούντος ιατρού, σύμφωνα με οδηγίες που εκδόθηκαν κατά καιρούς από το Υπουργείο Υγείας, σχετικά με την ετοιμασία και υποβολή των δελτίων κλήσεων, με στόχο τη διακρίβωση της ορθότητας της υπερωριακής αποζημίωσης.

(β) Ο έλεγχος της ορθότητας των καταχωρίσεων στα δελτία κλήσεων, ο οποίος ασκείται από το Λογιστήριο του Νοσοκομείου με βάση τα μητρώα που τηρούνται στα διάφορα Τμήματα, όπως τα μητρώα εγχειρήσεων, είναι μηδαμινός και περιορίζεται σχεδόν μόνο σε αριθμητικό έλεγχο.

(γ) Παρατηρούνται περιπτώσεις όπου ιατροί υποβάλλουν αίτημα (Med 4) για υπερωριακή αποζημίωση για μεγάλο αριθμό ωρών, που σε ορισμένες περιπτώσεις φθάνει μέχρι και τις 11 ώρες πραγματικής εργασίας πέραν του κανονικού ωραρίου.

Νοσοκομείο Πάφου

Αναξιοποίητος εξοπλισμός

(α) **Επωαστήρας.** Ο επωαστήρας (incubator), ο οποίος παραλήφθηκε στις 17.12.2004, εξακολουθεί να παραμένει αναξιοποίητος. Σύμφωνα με σχετικές επιστολές του Νοσοκομείου προς την τότε Διευθύντρια Ιατρικών Υπηρεσιών, ο εν λόγω εξοπλισμός είναι ακατάλληλος ενώ αναφέρεται ότι, σε επωαστήρα του ίδιου τύπου (στο Νοσοκομείο Λεμεσού) στον οποίο εφαρμόστηκαν οι τροποποιήσεις που υποδείχθηκαν από την κατασκευάστρια εταιρεία, τα αποτελέσματα δεν ήταν ικανοποιητικά.

Σημειώνεται ότι αναξιοποίητοι παραμένουν επωαστήρες του ίδιου τύπου και σε άλλα νοσοκομεία.

Ενόψει της διαπίστωσης της ακαταλληλότητας των συγκεκριμένων επωαστήρων η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί εάν έχουν εξεταστεί οι λόγοι που παραγγέλθηκαν και παραλήφθηκαν οι ακατάλληλοι επωαστήρες, τυχόν ενέργειες προς την προμηθεύτρια εταιρεία, μετά και την αποτυχία των τροποποιήσεων που υποδείχθηκαν από την εταιρεία καθώς και για πιθανούς τρόπους αξιοποίησής τους.

(β) **Πλυντήριο.** Ενόψει τερματισμού της λειτουργίας του πλυντηρίου κατά το 2007 θα πρέπει να ακολουθηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες αξιοποίησης ή/και διάθεσης του εξοπλισμού ο οποίος ευρίσκεται σε λειτουργήσιμη κατάσταση.

Σημειώνεται ότι το σιδερωτήριο αξίας περίπου €89.430 και η διπλωτική μηχανή πιθανόν να μπορούσε να αξιοποιηθούν στο πλυντήριο του Νοσοκομείου Λεμεσού.

(γ) **Συσκευές Λείζερ.** Με σχετική σύμβαση, ανατέθηκε η προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση τεσσάρων επιπλέον συσκευών λείζερ τύπου Nd:Yag συνολικής αξίας €200.729 (€105.529 αφορά σε προμήθεια, εγκατάσταση,

εκπαίδευση χειριστή και 1^ο χρόνο συντήρησης, ενώ το υπόλοιπο ποσό των €95.200 αφορά στη συντήρηση του 2^{ου} μέχρι του 8^{ου} χρόνου) για χρήση από τα νοσοκομεία Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου.

Το ένα λείζερ παραλήφθηκε στο Νοσοκομείο Πάφου στις 27.2.2006. Ωστόσο, όπως μας πληροφόρησε ο τότε αναπληρωτής Διευθυντής του Νοσοκομείου, το εν λόγω λείζερ ουδέποτε παραγγέλθηκε ούτε και είχε εκπαιδευτεί οποιοσδήποτε στο χειρισμό του. Σημειώνεται ότι από την ημερομηνία της παράδοσης του στις 27.2.2006, δεν έχει εγκατασταθεί ακόμη, ούτε και έχει τεθεί σε λειτουργία, οπότε δεν κατέστη δυνατό μέχρι σήμερα να διαπιστωθεί η λειτουργική του κατάσταση. Παρά ταύτα η περίοδος συντήρησης συντρέχει σύμφωνα με το συμβόλαιο από 8.3.2007 για την οποία καταβάλλεται ποσό €3.400 ετησίως.

Με αφορμή τα πιο πάνω η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως διερευνηθεί η αξιοποίηση και των άλλων 3 συσκευών καθώς και η εκπλήρωση των προνοιών της σύμβασης που αφορά στην εκπαίδευση χειριστών, το κόστος της οποίας συμπεριλαμβάνεται στην τιμή αγοράς, και πληροφορηθεί για τα αποτελέσματα της έρευνας και τυχόν μέτρα/ενέργειες των Ιατρικών Υπηρεσιών.

Αποθέματα ολικής αρθροπλαστικής γονάτου κινητής πλατφόρμας. Στην Ορθοπαιδική Κλινική του Νοσοκομείου υπάρχουν αποθέματα εμφυτευμάτων ολικής αρθροπλαστικής γονάτου κινητής πλατφόρμας τα οποία παραλήφθηκαν με βάση προηγούμενες προσφορές και οι σειρές των οποίων, όπως πληροφορούμαστε, είναι ελλιπείς και δεν μπορούν να αξιοποιηθούν από το Νοσοκομείο, ενώ για τις επεμβάσεις χρησιμοποιούνται πλέον εμφυτεύματα που παραγγέλλονται με βάση την νέα προσφορά.

Προκειμένου να αποφευχθεί η αχρήστευσή τους, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξεταστούν έγκαιρα τρόποι/δυνατότητες αξιοποίησής τους πριν την ημερομηνία λήξης τους.

Αντικατάσταση εξοπλισμού. Σύμφωνα με εκθέσεις του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, στο Νοσοκομείο υπάρχει αρκετός εξοπλισμός ο οποίος ευρίσκεται προς το τέλος της ωφέλιμης ζωής του ή για τον οποίο έχουν εκδοθεί πιστοποιητικά ακατολληλότητας, σε ορισμένες περιπτώσεις από το 2000 ή και προγενέστερα, και χωρίς μέχρι σήμερα να έχει αντικατασταθεί.

Μερικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

Επίσης από το 2007, όταν το μηχάνημα πανοραμικών ακτινογραφιών χάλασε χωρίς τη δυνατότητα επιδιόρθωσής του, το Νοσοκομείο παραμένει χωρίς τον εν λόγω εξοπλισμό, με αποτέλεσμα την ταλαιπωρία των ασθενών οι οποίοι είτε παραπέμπονται στο Νοσοκομείο Λεμεσού είτε καταφεύγουν στον ιδιωτικό τομέα για να εξυπηρετηθούν.

Καθυστερημένα έσοδα.

(α) Νομικά μέτρα εναντίον οφειλετών. Εκατόν πενήντα τέσσερις περιπτώσεις οφειλετών της περιόδου 1.1.2003 – 31.12.2007, συνολικού ποσού €79.850, που παραπέμφθηκαν για λήψη νομικών μέτρων, δεν κατέστη δυνατό να προωθηθούν από τη Νομική Υπηρεσία λόγω έλλειψης αναγκαίων στοιχείων.

(β) Καθυστερημένα ενοίκια καντίνας. Στις 31.12.2009, τα καθυστερημένα ενοίκια για τα δικαιώματα χρήσης της καντίνας του Νοσοκομείου ανέρχονταν σε €54.677.

Υπερωριακή απασχόληση οδηγών ασθενοφόρων. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Νοσοκομείο, οι οδηγοί ασθενοφόρου εργάζονται υπερωριακά για κάλυψη των αυξημένων αναγκών του Νοσοκομείου καθημερινά.

Σημειώνεται ότι, συνεχώς προκύπτουν ανάγκες αποστολής ασθενών με ασθενοφόρο τόσο για κάλυψη έκτακτων περιστατικών όσο και για μεταφορά ασθενών για εξέταση ή θεραπεία σε άλλα νοσοκομεία λόγω έλλειψης ιατρών (ογκολόγου, νευροχειρουργού) ή εξοπλισμού (μαγνητικού τομογράφου). Για κάλυψη των αναγκών αυτών η απασχόληση των οδηγών σε ορισμένες περιπτώσεις έφτασε μέχρι και 21 πραγματικές ώρες το 24ωρο.

Σημειώνεται ότι το σύνολο των δεδουλευμένων υπερωριών για το 2009, ανήλθαν σε 6068 ώρες και αφορά σε 10 οδηγούς ασθενοφόρων (οι 3724 ώρες αφορούν σε 3 οδηγούς).

Ανεξάρτητα από την οικονομική πτυχή του θέματος, σύμφωνα με τον περί Οργάνωσης του χρόνου εργασίας Νόμο του 2002, ο οποίος ψηφίστηκε με βάση σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία, έχει καθοριστεί ως ελάχιστος χρόνος ημερήσιας ανάπαυσης 11 συνεχόμενες ώρες από περίοδο 24 ωρών.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το θέμα εξεταστεί και ρυθμιστεί έχοντας υπόψη αφενός την ποιοτική προσφορά ιατρικών υπηρεσιών στους ασθενείς και αφετέρου το ύψος των σχετικών δαπανών.

Υπηρεσίες φρουρήσης. Ποσά ύψους €16.254 και €1.790 καταβλήθηκαν ως αποζημίωση και δικηγορικά έξοδα, αντίστοιχα, μετά από εξώδικη διευθέτηση σε υπόθεση αγωγής που αφορούσε στην αξίωση των εναγόντων για πληρωμή τιμολογίων υπηρεσιών φρουρήσης του Νοσοκομείου Πάφου κατά την περίοδο 13.7.2005 – 12.1.2006.

Κατά την υπό αναφορά περίοδο, σε σχετικές επιστολές του Νοσοκομείου Πάφου προς τις Ιατρικές Υπηρεσίες, αναφέρθηκαν προβλήματα μη συμμόρφωσης με τις πρόνοιες του συμβολαίου και ζητείτο η ενεργοποίηση των όρων της συμφωνίας ανάθεσης για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί για τις τυχόν τότε ενέργειες των Ιατρικών Υπηρεσιών.

4.70 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Μέρος Α

Δαπάνες για αγορά και κατανάλωση φαρμάκων. Οι δαπάνες για αγορά φαρμάκων για τα τελευταία τρία χρόνια παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2009	2008	2007
	€εκ.	€εκ.	€εκ.
Δαπάνες	102,2	98,5	84,4

(α) Το σύνολο των αγορών για το 2009 έγινε από 75 προμηθευτές οι 23 από τους οποίους έχουν προμηθεύσει φάρμακα αξίας €86.722.853 ή το 84,8% του συνόλου. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρουσίας ελλείψεων φαρμάκων λόγω π.χ. ακύρωσης διαγωνισμού, καθυστέρησης στην κατακύρωση διαγωνισμού και καθυστέρησης στην παράδοση από τον επιτυχόντα προσφοροδότη, οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες ακολουθούν συνοπτικές διαδικασίες για προμήθεια φαρμάκων προς αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών που προκύπτουν. Η αξία των φαρμάκων και άλλων φαρμακευτικών ειδών που αγοράστηκαν το 2009 με συνοπτικές διαδικασίες ανήλθε σε €1.910.628 εκ.

(β) **Λήψη μέτρων για αναχαίτιση της αύξησης στις δαπάνες για αγορά φαρμάκων.** Με στόχο τη λήψη διάφορων βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων μέτρων για συγκράτηση των δαπανών για φάρμακα, οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες σε συνεργασία με τις Ιατρικές και τις Ψυχιατρικές Υπηρεσίες, ετοίμασαν μελέτη με βάση την οποία υποβλήθηκε σχετική Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του με αρ. 65.053 και ημερ. 14.2.2007, αποφάσισε να εγκρίνει την πρακτική θεραπευτικά ισοδύναμα φάρμακα να ανταγωνίζονται μεταξύ τους σε προσφορές, τη δυνατότητα πρόσβασης δικαιούχων ασθενών σε φαρμακευτικά σκευάσματα του ιδιωτικού τομέα, μέσω του Σχεδίου Επιδότησης – Συμπληρωμής (co-payment), το οποίο αφορά στη συνεργασία του δημόσιου τομέα με τα ιδιωτικά φαρμακεία, καθώς επίσης τη νέα σύσταση, τους όρους εντολής και τον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής Φαρμάκων. Οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες έχουν ήδη προχωρήσει σε εφαρμογή των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, ωστόσο, όπως προκύπτει από τον πιο πάνω πίνακα, οι δαπάνες για αγορά φαρμάκων το 2009 και 2008 σημείωσαν σημαντική αύξηση σε σχέση με το 2007.

(γ) **Φάρμακα με υψηλό κόστος αγοράς.** Αρκετά από τα φάρμακα τα οποία εξασφαλίζονται αφορούν βασικά σε πρωτότυπα φάρμακα τα περισσότερα από τα οποία κατέχουν άδεια κεντρικής διαδικασίας από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Αξιολόγησης Φαρμάκων, για τα οποία όπως έχουμε πληροφορηθεί από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, δεν έχουν ακόμα εισαχθεί στην αγορά γενόσημα (generic) φάρμακα. Σημειώνεται ότι, τα πρωτότυπα φάρμακα προστατεύονται από δεκαετή περίοδο αποκλειστικότητας δεδομένων η οποία δυνατόν να παραταθεί από διπλώματα

ευρεσιτεχνίας, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η είσοδος γενόσημων φαρμάκων, και ως εκ τούτου να δημιουργούνται αναπόφευκτα συνθήκες μονοπωλίου.

Το θέμα της απουσίας ανταγωνισμού καθόσον αφορά στα πρωτότυπα κυρίως φάρμακα, απασχολεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επειδή, σύμφωνα με στοιχεία που αφορούσαν στα καινοτόμα και τα γενόσημα σκευάσματα, συνάγεται ότι ενδέχεται να υπάρχει περιορισμός ή στρέβλωση του ανταγωνισμού, λόγω της καθυστέρησης εισόδου γενόσημων φαρμάκων στην αγορά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διεξήγαγε έρευνα στις αγορές των φαρμάκων στις χώρες-μέλη βάσει των κανόνων ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η οποία εκδόθηκε τον Ιούλιο 2009, επιβεβαιώνεται η καθυστέρηση στην είσοδο γενόσημων φαρμάκων στην αγορά, επισημαίνονται οι λόγοι για τους οποίους σύμφωνα με τα πορίσματα της έρευνας παρατηρείται η καθυστέρηση, και αναφέρονται μέτρα που προτίθεται να λάβει η Επιτροπή για αντιμετώπιση του προβλήματος, έτσι ώστε οι ασθενείς να τυγχάνουν πρόσβασης σε καινοτόμα φάρμακα, σε προσιτές τιμές και χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις. Όπως αναφέρεται σχετικά στην έκθεση, ο ανταγωνισμός, ειδικά ο προερχόμενος από γενόσημα φάρμακα, θεωρείται ουσιαστικής σημασίας για να διατηρηθούν υπό έλεγχο οι δημόσιοι προϋπολογισμοί και να υπάρχει ευρεία πρόσβαση στα φάρμακα, προς όφελος των καταναλωτών/ασθενών.

(δ) Επιτροπή Ελέγχου και Ενημέρωσης. Σημαντικές πτυχές της προαναφερθείσας Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.053 του Φεβρουάριου 2007 που αφορούν στο έργο της Επιτροπής Φαρμάκων δεν έχουν τύχει εφαρμογής μέχρι σήμερα, όπως η δημιουργία Επιτροπής Ελέγχου και Ενημέρωσης.

Ο βασικός ρόλος της Επιτροπής θα είναι ο έλεγχος κατά πόσον η συνταγογράφηση συνάδει με τους περιορισμούς και τα πρωτόκολλα θεραπείας που καθορίζονται στο συνταγολόγιο των κρατικών νοσηλευτηρίων και στις αποφάσεις της Επιτροπής Φαρμάκων και θα αναλαμβάνει τη διεξαγωγή ειδικών σεμιναρίων για την ενημέρωση και προώθηση της κλινικής πρακτικής για τα φάρμακα, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Επιτροπής Φαρμάκων.

Ενόψει του γεγονότος ότι, όπως έχει παρατηρηθεί, στις αποφάσεις της Επιτροπής Φαρμάκων για εισαγωγή νέων φαρμάκων, τίθενται αρκετοί περιορισμοί για τη χορήγησή τους, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, η ανάγκη για σύσταση και λειτουργία της Επιτροπής Ελέγχου και Ενημέρωσης κρίνεται επιτακτική.

(ε) Κρατικό συνταγολόγιο. Το τελευταίο κρατικό συνταγολόγιο, ο κατάλογος δηλαδή των φαρμακευτικών σκευασμάτων που χορηγούνται από τα κρατικά νοσηλευτήρια, εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2003. Ενόψει του μεγάλου χρονικού διαστήματος που έχει μεσολαβήσει από το 2003 μέχρι σήμερα, κατά το οποίο έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Φαρμάκων η εισαγωγή στα κρατικά νοσηλευτήρια αρκετών φαρμακευτικών σκευασμάτων, η Υπηρεσία μας επανέλαβε την άποψη ότι θα πρέπει να μελετηθεί από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες η αναθεώρησή του.

Προμήθειες φαρμάκων με συνοπτικές διαδικασίες. Από έλεγχο που διεξήχθη το 2005 όσον αφορά στη διαχείριση των πιο πάνω προμηθειών για την περίοδο 1.4.2004 – 31.12.2004 διαπιστώθηκε, μεταξύ άλλων, ότι υπήρξαν περιπτώσεις κατάπτωσης των αναγκαίων ποσοτήτων, με αποτέλεσμα να μειώνεται η αξία των συμβάσεων και να αγοράζονται φάρμακα με συνοπτικές διαδικασίες, κατά προτίμηση από δύο συγκεκριμένες εταιρείες, οι οποίες προμήθευσαν το 45,7% του συνολικού ποσού αγορών με συνοπτικές διαδικασίες ύψους £1,8 εκ.

Όπως πληροφορηθήκαμε έχει διεξαχθεί αστυνομική έρευνα για διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων και το θέμα έχει παραπεμφθεί στο Γενικό Εισαγγελέα.

Μηχανογράφηση.

(α) Τα μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης Αποθήκης, Διαχείρισης και Τιμολόγησης Συνταγών και Εγγραφής και Τιμολόγησης Φαρμάκων, τα οποία είχαν εγκατασταθεί στην κεντρική αποθήκη τον Ιούλιο 2009, άρχισαν, σύμφωνα με τη σχετική αλληλογραφία του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής και των μηνιαίων εκθέσεων προόδου του έργου, να λειτουργούν πλήρως, από τις 16.12.2009, ημερομηνία κατά την οποία έγινε και η αποδοχή των συστημάτων, μετά από εξάμηνη πιλοτική λειτουργία. Ωστόσο, η επέκταση και εγκατάσταση της λειτουργίας των συστημάτων σε όλα τα φαρμακεία των νοσοκομείων και ιατρικών κέντρων εξακολουθεί να εκκρεμεί με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η συνολική παρακολούθηση των

εκδόσεων φαρμάκων και των αποθεμάτων τους.

(β) Αποθέματα ασφαλείας. Αφού ληφθεί υπόψη η ετήσια κατανάλωση καθώς και ο χρόνος που απαιτείται για την προκήρυξη προσφορών μέχρι και την παραλαβή των φαρμάκων, θα πρέπει να τεθούν αποθέματα ασφαλείας για όλα τα φάρμακα έτσι ώστε το σύστημα μηχανογράφησης να παρέχει ειδοποιήσεις για τους χρόνους παραγγελίας έτσι ώστε αυτές να γίνονται έγκαιρα για αποφυγή των ελλείψεων που παρατηρούνται σήμερα.

Αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού. Οι δαπάνες για αγορά εξοπλισμού κατά τα έτη 2006 - 2009, σε σύγκριση με τα εγκεκριμένα αντίστοιχα ποσά στον Προϋπολογισμό, ήταν ως ακολούθως:

	Προϋπολογισμός	Δαπάνες	Αδαπάνητο	
			Ποσό	Ποσοστό
	€	€	€	%
2009	479.340	383.737	95.603	19,9
2008	712.650	269.963	442.687	62,1
2007	1.427.877	114.888	1.312.988	92,0
2006	1.196.021	4.723	1.191.298	99,6

Όπως φαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, οι διαθέσιμες πιστώσεις για τα έτη 2006 - 2009, οι οποίες αφορούσαν κυρίως στην προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση δύο άσηπτων σουίτων στο Νοσοκομείο Αρχ. Μακαρίου ΙΙΙ και στο Νοσοκομείο Λεμεσού, παρέμειναν αναξιοποίητες σε μεγάλο βαθμό. Το έργο της προμήθειας, εγκατάστασης και συντήρησης των δύο μονάδων ανατέθηκε από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών σε ιδιωτική εταιρεία, μετά από προκήρυξη διαγωνισμού, έναντι του ποσού των £675.990 πλέον Φ.Π.Α.. Το έργο έπρεπε να είχε αποπερατωθεί μέχρι τις 9.5.2007. Ωστόσο, η ολοκλήρωση του έργου έγινε με αρκετή καθυστέρηση, τον Ιούλιο 2009 για το Νοσοκομείο Λεμεσού και τον Ιούλιο 2010 για το Νοσοκομείο Αρχ. Μακαρίου ΙΙΙ.

Κονδύλι "Ανέγερση Νοσοκομείων και Ιατρικών Κέντρων". Πιστώσεις οι οποίες εγκρίθηκαν για το κονδύλι "Ανέγερση Νοσοκομείων και Ιατρικών Κέντρων" οι οποίες προορίζονταν για κάλυψη δαπανών για την ανέγερση, επέκταση και βελτίωση του κτιρίου του Φαρμακευτικού εργαστηρίου που προορίζεται για τη μεταστέγαση των κεντρικών γραφείων των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών παρέμειναν αναξιοποίητες σε μεγάλο βαθμό. Συγκεκριμένα το 2009 ενώ ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός ήταν €500.000 (το 2008: €170.860) η πραγματική δαπάνη ήταν μόλις €6.761 (το 2008: €297).

Σημειώνεται ότι το 2009 καταβλήθηκαν ενοίκια συνολικού ύψους €122.744 για στέγαση των κεντρικών γραφείων και ποσό ύψους €261.244 για τους αποθηκευτικούς χώρους των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών.

Εμβόλιο για αντιμετώπιση της πανδημίας γρίπης (H1N1). Μετά την κήρυξη πανδημίας γρίπης από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το Υπουργικό Συμβούλιο, ενεργοποιώντας το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για αντιμετώπιση Επιδημίας ή Πανδημίας Γρίπης (το οποίο είχε εγκρίνει στις 21.10.2005 με την Απόφασή του αρ. 62.759), προχώρησε στις 10.7.2009 στην έγκριση της Πρότασης του Υπουργείου Υγείας για αγορά 800.000 δόσεων εμβολίου πανδημίας γρίπης και 15.000 αντικών φαρμάκων συνολικής αξίας €8.218.000.

Κατά τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης στην οποία προχώρησαν οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, ως αναθέτουσα αρχή, με τις παρασκευάστριες εταιρείες, κατόπιν έγκρισης του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Υγείας, διαφάνηκε η πολυπλοκότητα και οι ιδιαιτερότητες της διαδικασίας καθώς οι παρασκευάστριες εταιρείες είχαν η καθεμιά τους δικούς της όρους, τους οποίους δεν διαπραγματεύονταν με τα κράτη και αρκετοί από τους οποίους βρίσκονταν σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Νόμου αρ.Ν.12 (Ι)/2006. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση του αρ. 69.207, ημερ. 31.7.2009, ενέκρινε το αίτημα του Υπουργείου Υγείας, για εξαίρεση της σύμβασης για την εξασφάλιση 800.000 δόσεων εμβολίου πανδημίας γρίπης από τις πρόνοιες του πιο πάνω Νόμου, με αιτιολογικό την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της Δημοκρατίας.

Στις 10.8.2009 οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες υπέγραψαν σύμβαση με συγκεκριμένη κατασκευάστρια εταιρεία για την προμήθεια 400.000 δόσεων εμβολίου με συνολικό κόστος €3.191.450.

Μέχρι τις 17.2.2010 οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες παρέλαβαν συνολικά 200.000 δόσεις εμβολίου, για τα οποία καταβλήθηκε ποσό ύψους €1.750.150. Δεδομένου ότι, εκ των υστέρων διαφάνηκε ότι το κράτος δεν θα χρειαστεί επιπλέον ποσότητες, το Υπουργείο Υγείας προχώρησε σε διαπραγματεύσεις με την κατασκευάστρια εταιρεία για ακύρωση ή/και αντικατάσταση της μη παραληφθείσας ποσότητας εμβολίων. Η κατασκευάστρια εταιρεία υπέβαλε πρόταση για ακύρωση του 32% του συμβολαίου που αφορά στα εμβόλια και αντικατάσταση του υπόλοιπου 18% με άλλα φάρμακα. Εκκρεμεί η λήψη τελικής απόφασης για αποδοχή ή μη της πρότασης.

Σημειώνεται ότι από τις 200.000 δόσεις που έχουν παραληφθεί, έχουν χορηγηθεί στα νοσοκομεία και ιατρικά κέντρα μόνο 39.970 δόσεις ενώ οι υπόλοιπες 160.030 δόσεις, παραμένουν στις αποθήκες. Αναφέρεται σχετικά ότι έχουν χρησιμοποιηθεί 23.500 δόσεις για τη διενέργεια 17.982 εμβολιασμών.

Τα αντικατάστατα φάρμακα αξίας €1.253.832, τα οποία αγοράστηκαν για αντιμετώπιση των περιστατικών γρίπης, παραμένουν στις αποθήκες.

Φαρμακευτικές αποθήκες.

(α) Κεντρική αποθήκη.

- (i) Παρόλο ότι, για απάμβλυνση του προβλήματος της στενότητας χώρου στην κεντρική αποθήκη, από το Σεπτέμβριο του 2009, έχει ενοικιαστεί πρόσθετος αποθηκευτικός χώρος στην βιοτεχνική περιοχή Λατσίων με μηνιαίο ενοίκιο €14.812 και επιπρόσθετο κόστος €368.719 για εγκατάσταση εξειδικευμένων συστημάτων, στον οποίο μεταφέρθηκαν τα αναλώσιμα υλικά, εντούτοις, λόγω του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού των φαρμάκων καθώς και της αλλαγής του τρόπου συσκευασίας τους, εξακολουθεί να παρατηρείται στενότητα χώρου στην κεντρική αποθήκη και να προκύπτουν λειτουργικά προβλήματα στη διαδικασία τοποθέτησης των αποθεμάτων. Ενόψει των πιο πάνω, έγινε εισήγηση από την Υπηρεσία μας όπως αξιολογηθεί το μέγεθος των αποθηκευτικών χώρων σε σχέση με τις μελλοντικές ανάγκες των Υπηρεσιών, ώστε να ληφθούν έγκαιρα μέτρα.
- (ii) Λόγω του ενιαίου χώρου φύλαξης των αποθεμάτων στην κεντρική αποθήκη δεν μπορεί κάθε ομάδα Φαρμακοποιών που είναι υπεύθυνη για ορισμένες κατηγορίες φαρμάκων να χρεωθεί τα δικά της αποθέματα και να είναι υπεύθυνη σε περιπτώσεις απώλειας ή κλοπής.

(β) Ετήσιο πιστοποιητικό επιθεώρησης. Κατά τα τελευταία χρόνια, δεν διεξάγεται φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων στο τέλος του έτους.

(γ) Αργοκίνητα αποθέματα.

- (i) **Φάρμακα.** Διαπιστώθηκε ότι στις αποθήκες υπήρχαν 70 είδη φαρμάκων συνολικής αξίας €1.394.768, τα περισσότερα από τα οποία, κατά την ημερομηνία του ελέγχου (3.8.2010), δεν παρουσίαζαν κίνηση για περίοδο πέραν των 200 ημερών.

Τα περισσότερα αγοράστηκαν για τους σκοπούς της αντιμετώπισης της γρίπης H1N1 έναντι ποσού €1.253.832 και, όπως διαπιστώνεται, παραμένουν αχρησιμοποίητα. Σημειώνεται ότι απ' αυτά, μια σημαντική ποσότητα αξίας €646.331 θα λήξει τον Οκτώβριο 2011 και η υπόλοιπη ποσότητα θα λήξει το Νοέμβριο 2013 και το Μάιο 2014.

- (ii) **Αναλώσιμα.** Στις αποθήκες των αναλωσίμων υπήρχαν, κατά την ημερομηνία του ελέγχου (23.7.2010), 240 είδη αναλωσίμων τα οποία δεν παρουσίαζαν κίνηση για περίοδο από 197 μέχρι 478 ημέρες.

Με αφορμή τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι θα πρέπει να διερευνηθούν οι λόγοι για τους οποίους παραμένουν αχρησιμοποίητα τα εν λόγω αποθέματα και να τεθούν κατάλληλοι μηχανισμοί προς ελαχιστοποίηση του εν λόγω φαινομένου στο μέλλον.

(δ) Αποθέματα με μηδενικό υπόλοιπο. Αναφέρεται ότι, τόσο στην αποθήκη φαρμάκων όσο και στην αποθήκη αναλωσίμων, υπήρχαν κατά την ημερομηνία ελέγχου (31.8.2010), 278 είδη φαρμάκων και 664 είδη αναλωσίμων τα οποία παρουσιάζονταν με μηδενικό υπόλοιπο στις σχετικές καταστάσεις.

(ε) Πυρασφάλεια. Παρατηρήθηκε ότι, μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (23.9.2010) δεν είχαν εφαρμοστεί αρκετά από τα μέτρα πυροπροστασίας που είχε εισηγηθεί η Πυροσβεστική Υπηρεσία με την επιστολή της ημερ. 1.3.2005, όπως η τοποθέτηση πυρίμαχων διαχωριστικών (fire shutters), μεταξύ των αποθηκών, τα οποία να έχουν αντοχή στην πυρκαγιά για περίοδο τουλάχιστον μίας ώρας και να κλείνουν τόσο αυτόματα όσο και χειροκίνητα με την ενεργοποίηση του συστήματος συναγερμού, η εγκατάσταση τυλικτήρων νερού, η δημιουργία εξόδων κινδύνου στα γραφεία που ευρίσκονται στο μεσοπάτωμα και η δημιουργία αποθήκης φύλαξης εύφλεκτων υλικών.

Εσωτερικός έλεγχος. Εκκρεμεί απόφαση για επανασύσταση του Κλάδου Εσωτερικού Ελέγχου με διευρυμένες αρμοδιότητες, πέραν του ελέγχου των αποθεμάτων, εισήγηση η οποία συμπεριλαμβάνεται στην έκθεση εσωτερικού ελέγχου που ετοιμάστηκε από το Γενικό Λογιστήριο τον Αύγουστο 2006.

Καταστροφή μη χρησιμοποιήσιμων φαρμάκων. Στις 6.4.2009 ανατέθηκε σε ιδιωτική εταιρεία, μετά από διαγωνισμό η καταστροφή των ληγμένων φαρμάκων με ειδική επεξεργασία, σύμφωνα με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Οδηγίες 75/442/ΕΟΚ και 91/156/ΕΟΚ). Σημειώνεται ότι, η ίδια διαδικασία πρέπει να ακολουθείται και για την καταστροφή των ληγμένων φαρμάκων των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων, των φαρμακευτικών εταιρειών εισαγωγής και κατασκευής φαρμάκων και των ιδιωτικών φαρμακείων. Ωστόσο, όσον αφορά στην περίπτωση των ιδιωτικών φαρμακείων, δεν είχαν εντοπιστεί σχετικά πιστοποιητικά καταστροφής ληγμένων φαρμάκων.

4.71 ΓΕΝΙΚΟ ΧΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Λειτουργικά προβλήματα. Προβλήματα που αντιμετωπίζει το Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ) τόσο σε επάρκεια και λειτουργικότητα των στεγαστικών χώρων, τα οποία επισημαίνονται και από το Φορέα Διαπίστευσης, όσο και στη στελέχωση του με μεγάλο αριθμό έκτακτων υπαλλήλων οι οποίοι, όπως αναφέρεται σε σχετικό σημείωμα της Διευθύντριας του ΓΧΚ, μέχρι να εκπαιδευτούν αποχωρούν, εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία του.

Διαχείριση συμβολαίων. Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι για κάθε σύμβαση θα πρέπει να διορίζεται Αρμόδιος Λειτουργός (ή Υπεύθυνος Συντονιστής) της σύμβασης σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας (Κ.Δ.Π. 115/2004) με αρμοδιότητα την παρακολούθηση υλοποίησης της σύμβασης και τον έλεγχο και έγκριση των τιμολογίων ώστε να διασφαλίζεται ότι οι πληρωμές είναι σύμφωνες με τους όρους του συμβολαίου. Η Διευθύντρια του ΓΧΚ ανέφερε ότι ήδη προωθήθηκε ο διορισμός Υπεύθυνου Συντονιστή για κάθε σύμβαση.

Αγορά υπηρεσιών.

(α) Δαπάνες. Οι δαπάνες για αγορά υπηρεσιών ανήλθαν σε €274.724 κατά το 2009, σε σύγκριση με €34.543 κατά το 2008.

(β) Μίσθωση υπηρεσιών οκτώ Χημικών και δύο Βιολόγων. Ποσό ύψους €213.565 ή 77,7% της συνολικής δαπάνης για το 2009 αφορά στη μίσθωση υπηρεσιών οκτώ Χημικών και δύο Βιολόγων, με στόχο την προσωρινή διασφάλιση της βιωσιμότητας του Προγράμματος για την ασφάλεια των τροφίμων, το οποίο ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο 2007 με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σημειώνεται ότι το Γραφείο Προγραμματισμού επισήμανε επανειλημμένα την αναγκαιότητα στελέχωσης του Γενικού Χημείου με το απαραίτητο προσωπικό για διασφάλιση της βιωσιμότητας του πιο πάνω Προγράμματος, εκφράζοντας την ανησυχία ότι, σε περίπτωση που δεν ληφθούν οι απαιτούμενες ενέργειες, ενδεχομένως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ζητήσει επιστροφή του ποσού των €1,03 εκ. που παραχωρήθηκε για τη χρηματοδότηση του έργου. Το Υπουργείο Οικονομικών, λαμβάνοντας υπόψη την δημοσιονομική πολιτική για μη δημιουργία μόνιμων θέσεων, εξέφρασε την άποψη ότι η μόνη ενδεδειγμένη λύση για διασφάλιση προσωρινά της βιωσιμότητας του έργου ήταν η απασχόληση 10 ατόμων με μίσθωση υπηρεσιών. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του αρ. 66.743 και ημερ. 6.2.2008, ενέκρινε την μίσθωση των εν λόγω ατόμων για περίοδο ενός έτους με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα ένα έτος, σύμφωνα με τις πρόνοιες

του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006 και των σχετικών Κανονισμών.

Οι περιπτώσεις αυτές, αφορούν, κατά την άποψή μας, σε συμβάσεις εργασίας, οι οποίες, όπως αναφέρεται στην εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών με αρ.1372 και ημερ.17.9.2008, εξαιρούνται ρητά από τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών. Αναφέρεται σχετικά ότι, τα άτομα αυτά ακολουθούν το ωράριο των υπαλλήλων, η αμοιβή τους καθορίζεται στα συμβόλαια σε ωριαία βάση, οι υποχρεώσεις τους δεν αφορούν συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα, χαρακτηριστικά τα οποία σύμφωνα με γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα, υποδηλώνουν ότι υπάρχει σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου.

Συντήρηση μηχανημάτων και εξοπλισμού εργαστηρίων.

(α) Δαπάνες. Οι δαπάνες για συντήρηση μηχανημάτων και εξοπλισμού εργαστηρίων ανήλθαν σε €400.419 κατά το 2009, σε σύγκριση με €298.247 κατά το 2008, σημειώνοντας αύξηση ύψους €102.172 ή 34,3%. Η Διευθύντρια του ΓΧΚ ανέφερε ότι η αύξηση οφείλεται στην αύξηση των μηχανημάτων αλλά κυρίως στην παλαιώση μεγάλου αριθμού από αυτά.

(β) Αρμόδιος Λειτουργός ή Υπεύθυνος Συντονιστής. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως για κάθε σύμβαση συντήρησης εξοπλισμού, ζητείται όπως διορίζεται από την Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία, Αρμόδιος Λειτουργός (ή Υπεύθυνος Συντονιστής) της σύμβασης σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας (Κ.Δ.Π. 115/2004). Η Διευθύντρια του ΓΧΚ ανέφερε ότι ήδη προωθήθηκε ο διορισμός Υπεύθυνου Συντονιστή για κάθε σύμβαση συντήρησης.

(γ) Υπογραφή συμβολαίων συντήρησης. Παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις ότι εκκρεμεί η υπογραφή των συμβολαίων συντήρησης μηχανημάτων τα οποία εξασφαλίστηκαν κατόπιν προκήρυξης διαγωνισμού που συμπεριλαμβάνει τόσο την αγορά τους όσο και τη συντήρησή τους. Σύμφωνα με επιστολές των εταιρειών στις οποίες ανατέθηκαν οι εν λόγω συμβάσεις αγοράς και συντήρησης εξοπλισμού, δεν έχουν ακόμα υπογραφεί συμβόλαια συντήρησης, ενώ η εγκατάσταση ορισμένων μηχανημάτων χρονολογείται από το 2006. Στο μεταξύ, όπως επίσης αναφέρεται στις επιστολές τους, διεξάγουν κανονικά τη συντήρηση των μηχανημάτων, χωρίς ωστόσο να έχουν ακόμα εκδώσει τιμολόγια, με αποτέλεσμα να τους οφείλονται ποσά για δεδουλευμένη εργασία.

Παρατηρήθηκε επίσης η μη έγκαιρη ανανέωση των συμβολαίων συντήρησης μετά τη λήξη της αρχικής περιόδου συντήρησης. Η Διευθύντρια του ΓΧΚ ανέφερε ότι πραγματοποιήθηκαν όλες οι απαραίτητες ενέργειες εκ μέρους του ΓΧΚ για τακτοποίηση των προαναφερόμενων εκκρεμοτήτων.

Λογαριασμός καταθέσεων. Το υπόλοιπο στις 31.12.2009 του λογαριασμού καταθέσεων για την αγορά του κτιρίου του ΓΧΚ, σύμφωνα με κατάσταση που υποβλήθηκε στις 14.1.2010 στο Γενικό Λογιστή, ανέρχεται σε €275.489 και εκκρεμεί από τις 31.12.2006. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, σε συνεννόηση με το Τμήμα Δημοσίων Έργων και με βάση τον τελικό λογαριασμό του έργου, το ΓΧΚ προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για τακτοποίηση του πιο πάνω υπολοίπου. Η Διευθύντρια του ΓΧΚ ανέφερε ότι προωθείται η τακτοποίηση του.

Αποθήκη.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας επιστολές, λόγω έλλειψης κατάλληλων αποθηκευτικών χώρων, αντιδραστήρια και άλλα υλικά που αγοράζονται για τη διεξαγωγή των αναλύσεων εκδίδονται απ' ευθείας με δελτία έκδοσης υλικών στα διάφορα εργαστήρια, χωρίς να καταχωρίζονται σε Καθολικά Αποθήκης.

Κτιριακά προβλήματα.

(i) Κυρίως κτίριο. Το Τμήμα Δημοσίων Έργων είχε επισημάνει από το 2002, σύμφωνα με σχετικές επιστολές του, την επικινδυνότητα του κυρίως κτιρίου καθόσον αφορά στην αντισεισμική του επάρκεια και είχε τονίσει την αναγκαιότητα για ανέγερση νέου κτιρίου. Το θέμα εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Αναφέρεται ωστόσο ότι, πιστώσεις ύψους €500.000 που διαλαμβάνονταν στον Προϋπολογισμό του 2009 για την ετοιμασία αρχιτεκτονικής μελέτης και προώθησης του έργου ανέγερσης νέου κτιρίου, δεν αξιοποιήθηκαν από το Τμήμα Δημοσίων Έργων για το λόγο ότι το Υπουργείο Οικονομικών δεν είχε εγκρίνει τη σκοπούμενη ανάπτυξη του όλου έργου, συνολικής εκτιμημένης δαπάνης ύψους €44.045.000. Όπως έχει παρατηρηθεί, δεν έχουν περιληφθεί οποιεσδήποτε πιστώσεις στον Προϋπολογισμό για το 2010.

- (ii) **Ενοικίαση κτιρίου για μεταστέγαση ορισμένων εργαστηρίων του ΓΧΚ.** Το ΓΧΚ, για αντιμετώπιση των προβλημάτων ανεπάρκειας εργασιακού χώρου, προέβηκε στις 29.12.2009 σε ενοικίαση παρακείμενου κτιρίου για μεταστέγαση ορισμένων εργαστηρίων για περίοδο 7 ετών. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, το ενοίκιο ανέρχεται σε €8.543 το μήνα και το μηνιαίο ποσό απόσβεσης της δαπάνης που θα επωμιστούν οι ιδιοκτήτες για απαιτήσεις του Τμήματος που δεν αφορούν στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τους όρους ανάληψης, σε €1.987 για 5 χρόνια.

Αναφέρθηκε σχετικά ότι, σύμφωνα με το έγγραφο ανάληψης υποχρέωσης (προσυμφωνία) που είχε υπογραφεί στις 27.6.2008, η χρήση της οικοδομής και κατά συνέπεια η έναρξη καταβολής του ενοικίου θα άρχιζε μετά την αποπεράτωση των εργασιών οι οποίες θα έπρεπε να συνάδουν με τους τεχνικούς όρους που είχαν τεθεί από τα εμπλεκόμενα τμήματα (Δημόσια Έργα, Πυροσβεστική Υπηρεσία, Ηλεκτρομηχανολογικές Υπηρεσίες, Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, Εθνική Αρχή Ασφάλειας και Αστυνομία). Όπως έχει παρατηρηθεί, παρόλο ότι στη συμφωνία ενοικίασης που υπογράφηκε στις 29.12.2009 αναφέρεται ότι το υποστατικό είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις και όρους των εμπλεκόμενων τμημάτων, ωστόσο σύμφωνα με σχετική αλληλογραφία του Τμήματος Δημοσίων Έργων ημερ. 8.1.2010 διαπιστώνεται ότι υπήρχαν αρκετές ανεκτέλεστες εργασίες, ενώ τα άλλα εμπλεκόμενα τμήματα, δεν είχαν προβεί στις αναγκαίες επιθεωρήσεις για διαπίστωση της εκπλήρωσης των όρων/υποχρεώσεων που τέθηκαν ως προϋπόθεση για παράδοση ολοκληρωμένου έργου πριν την ενοικίαση.

ΜΕΡΟΣ 5 - ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

5.1 ΔΗΜΟΙ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Μέρος Α

Σήμερα λειτουργούν 33 Δήμοι, από τους οποίους οι 9 είναι εκτοπισμένοι, μετά την κατάληψη των περιοχών τους από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής. Το προσωπικό των εκτοπισμένων Δήμων είναι αποσπασμένο προσωρινά σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες και Ημικρατικούς Οργανισμούς και τα έσοδά τους προέρχονται κυρίως από μισθούς που καταβάλλονται από τις διάφορες Υπηρεσίες στις οποίες απασχολούνται οι δημοτικοί υπάλληλοι, καθώς επίσης και από κρατική χορηγία. Οι Δήμοι αυτοί συνεχίζουν να καταβάλλουν στους υπαλλήλους όλες τις απολαβές τους από τα έσοδα αυτά.

Εκτός από τα θέματα γενικής φύσεως που εκτίθενται πιο κάτω, που αφορούν μόνο στους Δήμους που βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές, σημειώνεται ότι όσον αφορά σε στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση εκάστου Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), αυτά παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, ώστε να παρέχεται μια ολοκληρωμένη εικόνα όλων των Δήμων και να υπάρχει η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο.

(α) Οι οικονομικές καταστάσεις των Δήμων ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και υποβάλλονται, μαζί με τις σχετικές εκθέσεις, στο Δημοτικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους.

Οι Δήμοι Λάρνακας, Πόλης Χρυσοχούς, Λευκάρων, Γεροσκήπου, Πέγειας, Αθένου και Αγίας Νάπας δεν είχαν υποβάλει μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2009, όπως είχαν υποχρέωση, ενώ οι Δήμοι Λεμεσού, Κάτω Πολεμιδιών, Λατσιών, Αγλαντζιάς και Αραδίππου τις υπέβαλαν καθυστερημένα.

(β) **Τελικοί λογαριασμοί.** Ενώ, σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, οι Δήμοι Πόλης Χρυσοχούς, Αθένου και Πέγειας συνεχίζουν να ετοιμάζουν τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Οικονομική κατάσταση. Οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα και πρόβλημα ρευστότητας, το οποίο θα ήταν οξύτερο εάν η κρατική χορηγία δεν έφθανε πολλές φορές μέχρι και σε ποσοστό 40% των εσόδων των Δήμων, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Για αποτροπή οικονομικής κατάρρευσης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι Δήμοι ετοιμάσουν πρόγραμμα μέτρων οικονομικής περισυλλογής, με στόχο την εξάλειψη ή τουλάχιστον τη μείωση των ελλειμμάτων τους. Αναφέραμε επίσης ότι οι Δήμοι θα μπορούσαν να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που τους παρέχει η σχετική νομοθεσία για την είσπραξη καθυστερημένων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων και την επιβολή και είσπραξη όλων των τελών και δικαιωμάτων που προβλέπονται στη νομοθεσία και τους σχετικούς Κανονισμούς.

Σημειώνεται ότι το πρόβλημα ρευστότητας επιδεινώνεται περαιτέρω με τη δημιουργία νέων θέσεων και την αναβάθμιση κλιμάκων, χωρίς την έγκριση των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών και την παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων και παρεμφερών ωφελημάτων στους υπαλλήλους.

Αποτελέσματα έτους. Στο Παράρτημα IV παρουσιάζονται τα αποτελέσματα έτους, τα έσοδα και έξοδα, καθώς επίσης οι βραχυπρόθεσμες και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις των Δήμων, για τα έτη για τα οποία έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος των οικονομικών τους καταστάσεων.

Αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων 23 Δήμων. Λόγω της αδυναμίας των Δήμων να αποπληρώσουν τις τοκοχρεωλυτικές τους δόσεις, το Υπουργικό Συμβούλιο με τις αποφάσεις του αρ. 62.597, ημερ. 5.9.2005 και αρ. 63.749, ημερ. 10.5.2006, ενέκρινε τη σύναψη νέων δανείων, συνολικού ύψους £205 εκ., από 23 Δήμους, με σκοπό τη χρησιμοποίηση των προσόδων των δανείων αποκλειστικά και μόνο για την αποπληρωμή των υφιστάμενων δανείων τους, τα οποία φέρουν κυβερνητική εγγύηση. Με τις ίδιες αποφάσεις εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Οικονομικών όπως αναθέσει τη διαχείριση των δανείων στην Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ και όπως υπογράψει, εκ μέρους της Κυβέρνησης, τις σχετικές Συμφωνίες Εγγύησης.

Η αναχρηματοδότηση των υφιστάμενων δανείων των 23 Δήμων, έγινε με την ψήφιση στις 26.1.2007, των περί Εγγυήσεως Χρηματοδοτήσεως των Δήμων (Κυρωτικών) Νόμων 1(ΙΙΙ)/2007, 2(ΙΙΙ)/2007 και 3(ΙΙΙ)/2007, για σύναψη δανείων ύψους £48.238.000, £126.515.000 και £80.230.000, από την Τράπεζα Κύπρου Λτδ, τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ και την Kommunalkredit International Bank Ltd, αντίστοιχα. Το Παράρτημα V είναι σχετικό.

Προϋπολογισμοί.

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, ο Τακτικός Προϋπολογισμός ήταν, σε όλους τους Δήμους, ελλειμματικός.

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2008				
A/A	Δήμος	Προϋπολογισθέντα έσοδα €	Προϋπολογισθέντα έξοδα €	Έλλειμμα €
1	Λευκωσίας	18.395.230	31.135.060	12.739.830
2	Λεμεσού	23.022.038	38.645.460	15.623.422
3	Λάρνακας	12.126.795	20.138.583	8.011.788
4	Πάφου	15.876.802	20.168.629	4.291.827
5	Πόλης Χρυσοχούς	2.109.645	3.851.091	1.741.446
6	Λευκάρων	236.119	1.096.022	859.903
7	Αθηνών	1.114.629	2.356.927	1.242.298
8	Αραδίππου	4.852.769	6.925.645	2.072.876
9	Παραλιμνίου	15.755.869	16.027.850	271.981
10	Μέσα Γειτονιάς	2.423.880	4.996.117	2.572.237
11	Αγίου Αθανασίου	2.243.288	4.427.717	2.184.429
12	Λατσιών	3.820.696	5.541.591	1.720.895
13	Λακατάμιας	6.658.163	10.916.083	4.257.920
14	Έγκωμης	3.220.795	7.010.280	3.789.485
15	Αγλαντζιάς	2.778.134	6.050.182	3.272.048
16	Αγίου Δομετίου	2.531.986	5.484.600	2.952.614
17	Στροβόλου	9.222.898	21.316.878	12.093.980
18	Κάτω Πολεμιδιών	3.335.715	6.167.616	2.831.901
19	Γερμασόγειας	4.877.117	6.981.262	2.104.145
20	Δερύνειας	1.274.531	1.985.996	711.465
21	Αγίας Νάπας	9.198.768	10.158.575	959.807
22	Γεροσκήπου	4.440.185	5.499.230	1.059.045
23	Πέγειας	2.744.250	2.983.400	239.150
24	Ιδαλίου	3.199.014	3.501.500	302.486

Σημ.: Στα προϋπολογισθέντα έσοδα δεν περιλαμβάνονται εισπράξεις από δάνεια, κρατικές χορηγίες και μεταφορές καταθέσεων.

Σύμφωνα με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού από τον Υπουργό Εσωτερικών, ο Τακτικός

Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

Σημειώνεται ότι η μεταβατική περίοδος για ισοσκέλιση του Προϋπολογισμού, που παραχωρήθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών το 1996, ανανεώνεται συνεχώς, με αποτέλεσμα να μην ασκεί, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, το δικαίωμα της μη αποδέσμευσης του ποσού της γενικής χορηγίας που αναλογεί σε κάθε Δήμο, σε περίπτωση που δεν υπάρξει συμμόρφωση με τους όρους έγκρισης των Προϋπολογισμών.

Με επιστολή μας στις 5.6.2007, προς τον Υπουργό Εσωτερικών, τον πληροφορήσαμε ότι ο όρος για ισοσκέλιση του Τακτικού Προϋπολογισμού που τίθεται κατά την έγκριση των Προϋπολογισμών των Δήμων και για τον οποίο η Υπηρεσία μας κάθε χρόνο κάνει αναφορά, θεωρείται από τους Δήμους πρακτικά ανεφάρμοστος, ιδιαίτερα όσον αφορά στη μη συμπερίληψη της κρατικής χορηγίας στα έσοδα των Δήμων, για σκοπούς ισοσκέλισης του Τακτικού Προϋπολογισμού, θέση με την οποία τείνουμε να συμφωνήσουμε, ειδικά λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρατική χορηγία φθάνει πολλές φορές μέχρι και σε ποσοστό 40% των εσόδων των Δήμων. Εισηγήθηκαμε στον Υπουργό Εσωτερικών όπως υποδείξει στους Δήμους τον τρόπο με τον οποίο πιστεύει ότι ο όρος που θέτει περί ισοσκέλισης του Προϋπολογισμού θα μπορούσε να καταστεί πρακτικά εφαρμόσιμος.

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, στους περισσότερους Δήμους ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως δεν ετοιμάζεται πάνω σε ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ούτε και συμβαδίζει με τη δυνατότητα εκτέλεσής του, με αποτέλεσμα το ποσοστό απόκλισης των προϋπολογισθεισών δαπανών από τις πραγματικές να είναι πολύ ψηλό.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2008					
A/A	Δήμος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Αδαπάνητα ποσά	Ποσοστό απόκλισης
		€	€	€	%
1	Λευκωσίας	19.859.715	6.810.988	13.048.727	66
2	Λεμεσού	17.921.350	3.716.828	14.204.522	79
3	Λάρνακας	22.792.734	7.880.124	14.912.610	65
4	Πάφου	44.472.769	7.032.622	37.440.147	84
5	Πόλης Χρυσοχούς	6.287.653	802.583	5.485.070	87
6	Λευκάρων	965.360	38.639	926.721	96
7	Αθηνών*	6.817.318	1.209.690	5.607.628	82
8	Αραδίππου	4.166.911	849.003	3.317.908	80
9	Παραλιμνίου	28.436.003	6.004.169	22.431.834	79
10	Μέσα Γειτονιάς	6.846.460	1.227.116	5.619.344	82
11	Αγίου Αθανασίου	6.951.000	3.604.110	3.346.890	48
12	Λατσιών	9.388.080	4.262.509	5.125.571	55
13	Λακατάμιας	5.464.107	962.987	4.501.120	82
14	Έγκωμης	28.519.857	2.401.153	26.118.704	92
15	Αγλαντζιάς	5.019.539	1.709.966	3.309.573	66
16	Αγίου Δομετίου	4.437.400	1.268.618	3.168.782	71
17	Στροβόλου	11.871.798	7.537.559	4.334.239	37
18	Κάτω Πολεμιδιών	3.120.931	196.856	2.924.075	94
19	Γερμασόγειας	10.354.124	1.391.542	8.962.582	87
20	Δερύνειας	8.971.866	412.943	8.558.923	95
21	Αγίας Νάπας	6.868.578	1.366.179	5.502.399	80
22	Γεροσκήπου*	19.522.974	3.297.692	16.225.282	83
23	Πέγειας*	5.250.000	2.224.000	3.026.000	58
24	Ιδαλίου	3.212.169	1.338.208	1.873.961	58

*Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων των Δήμων Γεροσκήπου, Πέγειας και Αθηνών για το έτος 2008 δεν διενεργήθηκε και τα στοιχεία που παρουσιάζονται δόθηκαν από τους τρεις Δήμους.

Αδυναμίες στη λειτουργία των υπηρεσιών των Δήμων. Σε αρκετούς Δήμους εξακολουθεί να παρατηρούνται σοβαρές αδυναμίες στην ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών τους και ιδιαίτερα των Οικονομικών, οι οποίες οφείλονται κυρίως στη μη ορθή οργανωτική δομή, τη μη πιστή εφαρμογή Νόμων, Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, στις αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, στη μη ολοκλήρωση της μηχανογράφησης, στα προβλήματα που παρουσιάζουν λογισμικά προγράμματα που εφαρμόστηκαν και στην ελλιπή οργάνωση/διαχείριση του Αρχείου.

Εσωτερικός έλεγχος.

(α) Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου καλείται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση των υπηρεσιών σε κάθε Δήμο και ο σύγχρονος έλεγχος απαιτεί όπως ο εσωτερικός ελεγκτής ετοιμάζει πρόγραμμα εργασίας, διεξάγει μελέτες και έρευνες για να διαπιστώνει την ορθή εφαρμογή των Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, καθοδηγεί και συμβουλεύει το προσωπικό σχετικά με τον τρόπο επίλυσης προβλημάτων που προκύπτουν, προωθεί, όπου χρειάζεται, την εφαρμογή νέων συστημάτων και διαδικασιών για βελτίωση της λειτουργικότητας και κατ' επέκταση της παραγωγικότητας του Δήμου και ετοιμάζει περιεκτικές εκθέσεις για τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξάγει, για υποβολή στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα Δημοτικά Συμβούλια λάβουν μέτρα για οργάνωση και ενδυνάμωση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

(β) Παρά τις βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν, εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου στους περισσότερους Δήμους, που καλύπτουν διάφορες δραστηριότητές τους, όπως:

- (i) Αδυναμία παρακολούθησης και έγκαιρης είσπραξης καθυστερημένων φορολογιών.
- (ii) Μη ετοιμασία συμφιλιωτικών καταστάσεων για τις φορολογίες.
- (iii) Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση ενδεδειγμένων μητρώων.
- (iv) Μη συμφιλίωση και ανεπαρκής έλεγχος των μισθών.
- (v) Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.
- (vi) Μη κατάλληλη συμπλήρωση πάντοτε των ενταλμάτων πληρωμής και μη επισύναψη σ' αυτά των απαραίτητων δικαιολογητικών.
- (vii) Έλλειψη επαρκών μέτρων ασφαλείας στα μηχανογραφημένα συστήματα.

Προσωπικό

(α) **Δαπάνες προσωπικού.** Σε αρκετούς Δήμους, το ποσοστό δαπανών προς έξοδα του μόνιμου και εργατικού προσωπικού, περιλαμβανομένων των υπερωριών, του 13ου μισθού και των εισφορών στα διάφορα Ταμεία, είναι πολύ ψηλό.

Στο Παράρτημα VI παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσαν οι Δήμοι, μαζί με το ανάλογο κόστος.

(β) **Έγκριση σχεδίων υπηρεσίας δημοτικών υπαλλήλων.** Στις 5.11.2004 τροποποιήθηκε το σχετικό άρθρο του περί Δήμων Νόμου και οι Δήμοι καταρτίζουν και εφαρμόζουν πλέον οι ίδιοι τα σχέδια υπηρεσίας τους, με την επιφύλαξη ότι το δικαίωμα καταρτισμού ασκείται λαμβάνοντας υπόψη τα καθήκοντα και τις ευθύνες και τα προσόντα που απαιτούνται στα σχέδια υπηρεσίας για παρόμοιες θέσεις στον δημόσιο τομέα και με αντίστοιχες μισθοδοτικές κλίμακες.

Για τη δημιουργία μιας βάσης δεδομένων, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η μελέτη της δομής των Δήμων από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών, το Υπουργείο Εσωτερικών, με σχετικές επιστολές του, ζήτησε κατά τη διάρκεια των ετών 2003 και 2004, σχεδόν από όλους τους Δήμους, όπως του υποβάλουν πλήρη στοιχεία με τις εγκεκριμένες και μη εγκεκριμένες θέσεις, τους κατόχους των θέσεων και τις

μισθολογικές τους κλίμακες, τις δημιουργηθείσες νέες θέσεις, τις μετονομασίες ή/και αναβαθμίσεις θέσεων κ.λπ..

Όπως διαπιστώθηκε, οι περισσότεροι Δήμοι ανταποκρίθηκαν και τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών μελέτησαν και ενέκριναν τη δομή αρκετών Δήμων (θέσεις και μισθολογικές κλίμακες), ενώ για ορισμένους Δήμους το θέμα της δομής βρίσκεται υπό μελέτη στα δύο Υπουργεία.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Όλοι οι Δήμοι έχουν εφαρμόσει μηχανογραφημένα συστήματα, τα οποία σε αρκετούς Δήμους υποστηρίζουν όλο το φάσμα των υπηρεσιών τους, ενώ σε μερικούς υποστηρίζουν μόνο μέρος αυτών. Σε ορισμένους Δήμους, η συμπλήρωση της μηχανογράφησης υπηρεσιών καθυστερεί ή παρουσιάζει αδυναμίες, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες τους.

Καθυστερήσεις φορολογιών. Παρατηρούνται καθυστερήσεις στην είσπραξη φορολογιών προηγούμενων ετών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενές μας Εκθέσεις, οι κατάλογοι καθυστερήσεων πρέπει να τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα ήταν δυνατόν να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε επίσης ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των φορολογιών και των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται.

Διαγραφές καθυστερήσεων. Σε αρκετούς Δήμους δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου και διαγράφονται οφειλόμενα ποσά πέραν των €256 (£150), χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία που εκχωρήθηκε στον Έπαρχο.

Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμούς, για την ίδρυση των πιο πάνω Ταμείων μεταφέρεται κάθε έτος από το Δημοτικό Ταμείο ποσοστό, το οποίο καθορίζεται από τους Κανονισμούς, επί του μισθού κάθε υπαλλήλου, για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων. Το ποσό που προκύπτει κατατίθεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και χρεώνεται στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων του Δήμου.

Με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στον Λογαριασμό Αποτελεσμάτων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Παρατηρήθηκε ότι, παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης οι Δήμοι Μέσα Γειτονιάς, Παραλιμνίου, Πέγειας, Δερύνειας και Λευκάρων δεν προχώρησαν στη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζουν επακριβώς τις υποχρεώσεις τους προς το πιο πάνω Ταμείο.

(β) Λόγω οικονομικών δυσκολιών, οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να μην εισφέρουν στα πιο πάνω Ταμεία ή εισφέρουν μικρότερα ποσά από ό,τι θα έπρεπε. Μετά από υπόδειξή μας, σε 19 Δήμους διενεργήθηκε κατά τα έτη 2002 μέχρι 2009 αναλογιστική μελέτη, από την οποία διαφάνηκε ότι, λόγω ελλειμματικών εισφορών, όλοι οι Δήμοι οφείλουν μεγάλα ποσά στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Συγκεκριμένα, στους 19 Δήμους που έγινε αναλογιστική μελέτη, οι ελλειμματικές υποχρεώσεις τους προς τα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ανέρχονταν σε €177,5 εκ., ενώ οι οφειλές τους για τις συγκεκριμένες ελλειμματικές υποχρεώσεις στα Ταμεία αυτά στις 31.12.2008, ανέρχονταν σε €172,9 εκ., όπως φαίνεται στην πιο κάτω κατάσταση.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΔΗΜΩΝ ΣΤΑ ΤΑΜΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ				
Α/Α	Δήμος	Αναλογιστική μελέτη		Οφειλή Δήμου στις 31.12.2008
		Ημερομηνία αναφοράς	Ελλειμματικές υποχρεώσεις	
			€	€
1	Αγλαντζιάς	31.12.2002	1.388.238	790.461
2	Πόλης Χρυσοχούς	31.12.2004	623.640	446.421
3	Αθηνένου	31.12.2004	287.045	287.045
4	Αγίου Δομετίου	31.12.2004	1.525.780	474.317
5	Αραδίππου	31.12.2005	1.659.052	1.659.052
6	Λεμεσού	31.12.2006	73.441.921	73.195.446
7	Λακατάμιας	31.12.2006	2.506.518	2.355.389
8	Στροβόλου	31.12.2006	4.207.420	3.421.464
9	Γερμασόγειας	31.12.2006	1.961.473	1.797.025
10	Αγίου Αθανασίου	31.12.2006	2.280.982	2.089.159
11	Γεροσκήπου	31.12.2006	891.890	813.189
12	Αγίας Νάπας	31.12.2006	2.684.212	2.684.212
13	Λευκωσίας	31.12.2007	35.341.000	34.691.116
14	Έγκωμης	31.12.2007	2.525.312	2.525.312
15	Λατσιών	31.12.2007	2.096.453	1.933.285
16	Λάρνακας	31.12.2008	30.761.000	30.761.000
17	Κάτω Πολεμιδιών	31.12.2008	1.802.574	1.640.258
18	Πάφου	31.12.2008	11.116.000	11.116.000
19	Ιδαλίου	31.12.2008	384.000	244.330
	Σύνολο		177.484.510	172.924.481

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με το άρθρο 74 του περί Δήμων Νόμου, κάθε Δημοτικό Συμβούλιο επιβάλλει ετήσιο φόρο πάνω στην αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, η οποία προέκυψε από τη γενική εκτίμηση που έγινε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Στον σχετικό Νόμο δεν υπάρχει διάταξη, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας, όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με βάση τις αγοραίες αξίες των ακινήτων που ίσχυαν την 1.1.1980, σύμφωνα με τις επιφυλάξεις του άρθρου 66 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Ως αποτέλεσμα, οι Δήμοι έχουν απώλεια εσόδων, καθώς οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, τα οποία εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικόπεδα, ενώ έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως οι Δήμοι προβούν σε καταγραφή της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται στα όριά τους, ώστε αμέσως με την ψήφιση του Νόμου να προβούν σε ενέργειες προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για επανεκτίμησή της, διαδικασία που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει αύξηση στα έσοδά τους από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμους του 1992 και 1996 και τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας από την αρμόδια Αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Από στοιχεία που τηρούν οι Δήμοι, φαίνεται ότι στα όρια 22 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 876 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις οποίες οι 697 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στους σχετικούς Νόμους και Κανονισμούς. Σημειώνεται ότι για 50 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ					
A/A	Δήμος	Συνολικός αριθμός δεξαμενών	Δεξαμενές με άδεια λειτουργίας	Δεξαμενές με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Δεξαμενές χωρίς άδεια λειτουργίας
1	Λευκωσίας	12	0	0	12
2	Λεμεσού	13	6	0	7
3	Λάρνακας	23	1	0	22
4	Πάφου	219	54	0	165
5	Πόλης Χρυσοχούς	26	10	0	16
6	Αθηνών	1	1	0	0
7	Αραδίππου	1	0	0	1
8	Παραλμνίου	133	3	0	130
9	Μέσα Γειτονιάς	2	0	0	2
10	Αγίου Αθανασίου	14	1	0	13
11	Λατσιών*	5	0	3	2
12	Λακατάμιας	1	0	0	1
13	Έγκωμης	3	0	0	3
14	Αγλαντζιάς	2	0	0	2
15	Στροβόλου	4	1	0	3
16	Κάτω Πολεμιδιών	2	0	0	2
17	Γερμασόγειας	132	19	0	113
18	Δερύνειας	1	0	0	1
19	Αγίας Νάπας*	176	0	45	131
20	Γεροσκήπου	55	26	0	29
21	Πέγειας	49	7	0	42
22	Ιδαλίου*	2	0	2	0
	Σύνολο	876	129	50	697

*Οι άδειες λειτουργίας στους εν λόγω Δήμους εκδόθηκαν αντικανονικά, καθότι οι δεξαμενές δεν πληρούσαν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.

Συγκεκριμένα, για παραχώρηση άδειας λειτουργίας θα πρέπει να εξασφαλιστεί πιστοποιητικό έγκρισης, σύμφωνα με τον εκάστοτε σε ισχύ Νόμο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών, αναφορικά με τη δεξαμενή και όλες τις άλλες κατασκευές και εγκαταστάσεις, οι οποίες σχετίζονται με τη λειτουργία της, βεβαίωση της Υγειονομικής Υπηρεσίας, καθώς και πιστοποιητικό καταλληλότητας που εκδίδεται από το Τμήμα

Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, αναφορικά με τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, που άπτεται της ασφάλειας και της υγείας των πολιτών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για συμμόρφωση των ιδιοκτητών των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών με τις διατάξεις των σχετικών Νόμων και Κανονισμών και την εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας λειτουργίας, υποδεικνύοντας ότι, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, η λειτουργία κολυμβητικής δεξαμενής, χωρίς την απαιτούμενη άδεια, συνιστά ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως οι δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές που λειτουργούν χωρίς άδεια, εντοπισθούν και καταγγελλθούν στην Αστυνομία.

Σε επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 22.9.2009, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με αφορμή σημείωμα της Υπηρεσίας μας, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, αναφέρεται ότι, μετά από οδηγίες που δόθηκαν στον Αρχηγό της Αστυνομίας για διεξαγωγή ανακρίσεων για τη διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων, διαπιστώθηκε ότι το 2007 λειτουργούσαν και ενδεχομένως να εξακολουθούν να λειτουργούν πέραν των 700 δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών, χωρίς άδεια. Με την επιστολή του αυτή ο Γενικός Εισαγγελέας ζητά από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών να ενημερώσει σχετικά τους Δήμους και τις Κοινοτικές Αρχές και να τους καλέσει να συνεργαστούν με την Αστυνομία, ώστε να εντοπιστούν τα παράνομα υποστατικά και χώροι και να καταγγελλθούν.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία των Δήμων, στα όρια 24 Δήμων λειτουργούσαν, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, συνολικά 183 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία τα 88 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, όπως προνοείται στο άρθρο 4(1) του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία. Σημειώνεται ότι για 66 πρατήρια εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της σχετικής νομοθεσίας.

ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ					
A/A	Δήμος	Αριθμός πρατηρίων	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Πρατήρια χωρίς άδεια λειτουργίας
1	Λευκωσίας	36	5	0	31
2	Λεμεσού*	34	1	33	0
3	Λάρνακας*	19	0	18	1
4	Πάφου	9	7	0	2
5	Πόλης Χρυσοχούς*	4	0	4	0
6	Λευκάρων*	1	0	1	0
7	Αθηνών	2	2	0	0
8	Αραδίππου	6	2	0	4
9	Παραλιμνίου	6	0	0	6
10	Μέσα Γειτονιάς	2	1	0	1
11	Αγίου Αθανασίου*	4	0	3	1
12	Λατσιών*	5	0	4	1
13	Λακατάμιας	1	0	0	1
14	Έγκωμης	3	0	0	3
15	Αγλαντζιάς	6	1	0	5
16	Αγίου Δομετίου	4	1	0	3
17	Στροβόλου	26	3	0	23
18	Κάτω Πολεμιδιών	4	2	0	2
19	Γερμασόγειας	1	1	0	0

ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ					
A/A	Δήμος	Αριθμός πρατηρίων	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Πρατήρια χωρίς άδεια λειτουργίας
20	Δερύνειας*	2	0	1	1
21	Αγίας Νάπας*	2	0	2	0
22	Γεροσκήπου	3	3	0	0
23	Πέγειας	2	0	0	2
24	Ιδαλίου	1	0	0	1
	Σύνολο	183	29	66	88

*Οι άδειες λειτουργίας στους εν λόγω Δήμους εκδόθηκαν, χωρίς τα πρατήρια να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας.

Παρατηρήθηκε ότι εναντίον των ιδιοκτητών των πρατηρίων πετρελαιοειδών δεν λαμβάνονται πάντοτε μέτρα, ενώ σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, η λειτουργία πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς την εξασφάλιση άδειας λειτουργίας, συνιστά, με βάση το άρθρο 11 των περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμων του 1968 μέχρι 1999, ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως αυτά καταγγελθούν στην Αστυνομία.

Σε νέα επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 22.9.2009, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με αφορμή σημείωμα της Υπηρεσίας μας, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, αναφέρεται ότι μετά από οδηγίες που δόθηκαν στον Αρχηγό της Αστυνομίας για διεξαγωγή ανακρίσεων για τη διαπίστωση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων, διαπιστώθηκε ότι το 2007 λειτουργούσαν και ενδεχομένως να εξακολουθούν να λειτουργούν πέραν των 100 πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς άδεια. Με την επιστολή του αυτή ο Γενικός Εισαγγελέας ζητά από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών να ενημερώσει σχετικά τους Δήμους και τις Κοινοτικές Αρχές και να τους καλέσει να συνεργαστούν με την Αστυνομία, ώστε να εντοπιστούν τα παράνομα υποστατικά και χώροι και να καταγγελθούν.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Στροβόλου λειτουργούν ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας, χωρίς να καταβάλουν στους Δήμους τα τέλη που προνοούν οι περί Τροχαίας Δημοτικοί Κανονισμοί και χωρίς να εξασφαλίσουν την έγκριση των Δήμων για το ύψος των δικαιωμάτων στάθμευσης που εισπράττουν.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η Ένωση Δήμων έχει ετοιμάσει, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88 (1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμιση τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, οι πιο πάνω Δήμοι εφαρμόζουν τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό που προνοεί ότι τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

5.2 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2010. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008.

Ρευστότητα και κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2008, στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους €12.730.980 περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, που προορίζεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, ύψους €7.613.290, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους €16.896.939, αντί €9.283.649, όπως θα έπρεπε.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €8.271.346 και επιβάλλοντας δικαιώματα για διαφημιστικές πινακίδες και για ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, για την κατασκευή και λειτουργία των οποίων απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας.

Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης θα βοηθούσε επίσης ο περιορισμός της αύξησης των εξόδων, καθώς και η μείωση των υπερωριών, οι οποίες κατά το 2009 σημείωσαν αύξηση 46%, σε σύγκριση με το 2006.

Η Δήμαρχος μας ανέφερε ότι καταβάλλεται τεράστια προσπάθεια για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών και ότι το 2010 παρουσιάζεται αισθητή βελτίωση όσον αφορά στις εισπράξεις καθυστερήσεων.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Μη συμπλήρωση των μηχανογραφημένων ενταλμάτων πληρωμής με την ορθή περιγραφή των αγαθών που αγοράζονται και με τις ορθές ποσότητες.
- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, όπως μητρώο προσφορών, μητρώο εγγυητικών επιστολών, μητρώο σχισμάτων και παλινορθώσεων δρόμων, μητρώο εκδηλώσεων, μητρώο αγωγών, μητρώο πολεοδομικών αδειών, μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, μητρώο οχημάτων και μηχανημάτων, μητρώο εμβασμάτων και μητρώο συντελεστή δόμησης από διατηρητέες οικοδομές.
- Αδυναμίες στη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου.
- Μη καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και μη επιβεβαίωση της ορθότητας των δικαιωμάτων που εισπράττονται.
- Μη ενημέρωση του μητρώου εξωδίκων με τις εισπράξεις μέσω δικαστηρίου και μη συμφιλίωσή του

με τον αντίστοιχο λογαριασμό χρεωστών του Γενικού Καθολικού.

- Μη καταμέτρηση των βιβλίων της Δημοτικής Βιβλιοθήκης και μη υποβολή στην Υπηρεσία μας πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης.

Η Δήμαρχος μας ανέφερε ότι η συμπλήρωση των ενταλμάτων πληρωμής γίνεται σήμερα σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, ενώ για τα σχετικά μητρώα, για τα οποία γίνεται αναφορά, μας πληροφόρησε ότι αρκετά από αυτά άρχισαν ήδη να τηρούνται και ότι αναμένεται από την 1.1.2011 να αρχίσει και η εφαρμογή των υπολοίπων. Όσον αφορά στην καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων και στην επιβεβαίωση της ορθότητας των δικαιωμάτων που εισπράττονται, μας ανέφερε ότι διενεργείται τακτικά έλεγχος και ανάλογα λαμβάνονται τα ενδεικνύόμενα μέτρα.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφημένων προγραμμάτων, όπως μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή (server), ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή ακόμη να χαθούν δεδομένα. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ο Δήμος δεν διαθέτει σχέδιο έκτακτης ανάγκης, το οποίο να παρέχει εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά του συστήματα, σε σχέση με τη συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή.

Εισηγηθήκαμε τη λήψη προστατευτικών μέτρων για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Η Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι η επικείμενη ανέγερση του νέου Δημοτικού Μεγάρου αναμένεται να επιλύσει αρκετές από τις αδυναμίες που έχουν εντοπιστεί.

(β) Αναβάθμιση μηχανογραφημένου μητρώου τροχαίων προστίμων (εξωδίκων) και μητρώου αποθήκης. Εντοπίστηκαν αδυναμίες στο μηχανογραφημένο μητρώο τροχαίων προστίμων και στο μηχανογραφημένο μητρώο αποθήκης και για καλύτερη αξιοποίηση των εν λόγω μητρώων η Υπηρεσία μας υπέβαλε συγκεκριμένες εισηγήσεις για την αναβάθμισή τους.

Η Δήμαρχος μας ανέφερε ότι το μητρώο τροχαίων προστίμων έχει αναβαθμιστεί από 1.1.2010 και ότι παράλληλα με τις τρέχουσες καταχωρίσεις των εισπράξεων από το δικαστήριο, γίνεται σταδιακά ενημέρωση του μητρώου και με τις εισπράξεις προηγούμενων χρόνων.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Ο Δήμος δεν αποφάσισε ακόμη τον τρόπο κάλυψης των ελλειμματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, οι οποίες, σύμφωνα με νέα αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2008, ανέρχονταν στις 31.12.2007 σε €35.341.000.

Ο Δήμος, λόγω των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει, κατέβαλε έναντι της πιο πάνω οφειλής ποσό ύψους €649.853, ποσό κατά πολύ χαμηλότερο από την ελάχιστη ετήσια εισφορά ύψους €3.290.000, που εισηγήθηκε ο αναλογιστής.

Υπερωρίες. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το κόστος για υπερωρίες των υπαλλήλων και των εργατών για τα έτη 2006-2009:

	2009	2008	2007	2006
	€	€	€	€
Υπάλληλοι	193.082	191.843	159.409	121.034
Εργάτες	530.094	466.617	395.659	375.079
Σύνολο	723.176	658.461	555.068	496.113
Ετήσιο ποσοστό αύξησης	9,8%	18,6%	11,9%	

Όπως φαίνεται πιο πάνω, οι δαπάνες για υπερωρίες αυξήθηκαν σημαντικά, αφού η αύξηση το 2009, σε σύγκριση με το 2006, ανήλθε στο 46%. Εισηγηθήκαμε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο ασχοληθεί σοβαρά με

το θέμα των υπερωριών και λάβει αποτελεσματικά μέτρα για μείωσή τους, ενόψει και των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει.

Η Δήμαρχος μας ανέφερε ότι το θέμα των υπερωριών απασχολεί σοβαρά τον Δήμο και ότι γίνονται συνεχείς προσπάθειες για καλύτερο έλεγχο και περιορισμό των υπερωριών στις απολύτως αναγκαίες.

Υπόγειοι χώροι στάθμευσης νέου Δημοτικού Μεγάρου. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μας για το 2008, τον Οκτώβριο 2001 ο Δήμος προκήρυξε προσφορές για την ανέγερση υπόγειου χώρου στάθμευσης 403 θέσεων στο νέο Δημοτικό Μέγαρο, με τη μέθοδο Build, Operate, Transfer (BOT), η οποία κατακυρώθηκε στις 19.2.2002 σε συγκεκριμένη εταιρεία, έναντι ποσού ύψους £2.139.000 (€3.654.698), πλέον ΦΠΑ και στις 10.6.2002 υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο μεταξύ του Δήμου και της εν λόγω εταιρείας.

Λόγω της ανεύρεσης αρχαιοτήτων στον χώρο ανέγερσης των υπόγειων χώρων στάθμευσης, ο Δήμος με επιστολή του, ημερ. 17.12.2003, ζήτησε από την πιο πάνω εταιρεία όπως η μεταξύ τους συμφωνία λυθεί, επεξηγώντας και τους λόγους.

Μετά την πιο πάνω εξέλιξη, το 2004 η εταιρεία κίνησε αγωγή εναντίον του Δήμου, η εκδίκαση της οποίας δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, αξιώνοντας:

- (α) £1.711.889 (€2.924.936) για ζημιές και/ή απώλειες και/ή έξοδα με τον νόμιμο τόκο.
- (β) Αποζημιώσεις ίσες προς τόκο 8% ετησίως επί ποσού ύψους £40.835 (€69.771) από τον Ιούνιο 2002.
- (γ) Έξοδα και ΦΠΑ.

Ειδικό Ταμείο Εξαγοράς Χώρων Στάθμευσης. Το υπόλοιπο του εν λόγω Ταμείου στις 31.12.2008 ανερχόταν σε €4.424.088 και αφορά σε εισπράξεις από το 1997 που διενεργούνται σύμφωνα με την Εντολή 1/1996 του Υπουργού Εσωτερικών.

Το Δημοτικό Συμβούλιο δεν αξιοποίησε τους πόρους του πιο πάνω Ταμείου, με βάση τις διατάξεις των παρ. 4.1 και 6.3 της Εντολής, σύμφωνα με τις οποίες οι πόροι του Ειδικού Ταμείου δεν θα κατακρατούνται σε ανενεργή κατάσταση αλλά θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση της δημιουργίας χώρων στάθμευσης οχημάτων, με αποτέλεσμα η αγοραστική δυνατότητα του Ειδικού Ταμείου για απόκτηση γης να περιοριστεί σημαντικά, λόγω της αύξησης στην αξία της γης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια.

Δεδομένου και του σοβαρού προβλήματος στάθμευσης που υπάρχει στην περιοχή του Δήμου, έγινε και πάλι εισήγηση όπως, βάσει χρονοδιαγράμματος, ο Δήμος εκπονήσει, το συντομότερο, μελέτη για αξιοποίηση του Ειδικού Ταμείου και εκπλήρωση του στόχου του.

Η Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι η μη εξεύρεση κατάλληλων χώρων αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην επένδυση των πόρων του πιο πάνω Ταμείου.

Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Ο Δήμος δεν λαμβάνει δικαστικά μέτρα εναντίον όλων των επαγγελματικών υποστατικών, που λειτουργούν στην περιοχή του χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας επειδή δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχει επιβάλει το Δημοτικό Συμβούλιο, με βάση το άρθρο 103 του περί Δήμων Νόμου. Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι η τακτική αυτή εμπερικλείει κινδύνους και ότι πρέπει να τερματιστεί, αφού αρκετοί όροι που διέπουν την παραχώρηση άδειας λειτουργίας σε υποστατικά αφορούν σε θέματα δημόσιας ασφάλειας και υγείας.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις παράνομων υποστατικών, λόγω αυθαίρετων ανεγέρσεων, μη εξασφάλισης άδειας οικοδομής ή πολεοδομικής άδειας, παράνομων προσθηκομετατροπών κ.λπ., για τα οποία όμως ο Δήμος έχει εκδόσει άδεια λειτουργίας. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε τα πιο πάνω υποστατικά αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Η Δήμαρχος μας ανέφερε ότι η έκδοση άδειας λειτουργίας επαγγελματικού υποστατικού, σύμφωνα με το άρθρο 103 του περί Δήμων Νόμου, είναι καθαρά φοροθετική ενέργεια και ότι δεν συνεπάγεται τη νομιμοποίηση τυχόν παρανομιών, άποψη την οποία δεν συμφωνεί η Υπηρεσία μας.

Διαγραφή καθυστερήσεων. Για τη διαγραφή το 2008 καθυστερήσεων εσόδων πέραν των €256 δεν ζητήθηκε η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ιε) του Νόμου, εξουσία που εκχωρήθηκε στον Έπαρχο. Αναφέρεται σχετικά ότι το συνολικό ποσό χρεώσεων που διαγράφηκε το 2008 (συμπεριλαμβανομένων και χρεώσεων κάτω των €256) ανήλθε σε €199.350, σε σύγκριση με €201.463 το 2007.

Η Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι για τις διαγραφές που έγιναν το 2009 ζητήθηκε η εκ των προτέρων έγκριση του Επαρχου Λευκωσίας.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο για καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα. Για τις καθυστερήσεις φορολογιών των ετών 1998-2006 καταχωρίστηκαν και εκδικάστηκαν συνολικά 8.900 υποθέσεις, εκ των οποίων τα εντάλματα για 2.119 από αυτές ή ποσοστό 24% παρέμειναν ανεκτέλεστα.

Η Δήμαρχος μας ανέφερε ότι 3 Ειδικοί Αστυνομικοί, οι οποίοι προσλήφθηκαν την 1.10.2009 από την Αστυνομία, απασχολούνται αποκλειστικά με την εκτέλεση ενταλμάτων του Δήμου.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης.

(α) Το Δημοτικό Συμβούλιο στις 2.4.1998 αποφάσισε την αναστολή της εφαρμογής των περί Τροχαίας Δημοτικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών Λευκωσίας του 1997, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, προέβλεπαν ότι δεν επιτρέπεται η κατασκευή και λειτουργία χώρων στάθμευσης, χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο και η είσπραξη δικαιωμάτων στους χώρους στάθμευσης, χωρίς αυτά να έχουν εκ των προτέρων καθοριστεί από το Δημοτικό Συμβούλιο. Λόγω νομικού κωλύματος στον καθορισμό των δικαιωμάτων από το Δημοτικό Συμβούλιο, η αναστολή της εφαρμογής των Κανονισμών συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

(β) Σύμφωνα με στοιχεία της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, στα δημοτικά όρια Λευκωσίας λειτουργούν 14 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Ωστόσο, από τη μελέτη «Στάθμευση αστικού κέντρου Λευκωσίας», που διενεργήθηκε για λογαριασμό του Δήμου από ιδιωτική εταιρεία, διαφάνηκε ότι στην περιοχή του Δήμου Λευκωσίας λειτουργούν 102 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, εκ των οποίων οι 97 επί πληρωμή (4.354 θέσεις), χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας και χωρίς να καταβάλλουν στον Δήμο τα τέλη που προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί.

(γ) Όπως πληροφορηθήκαμε, ετοιμάστηκε τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμισις τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, ο Δήμος εφαρμόζει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό, βάσει του οποίου τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Η Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι ο Δήμος προβαίνει στη συλλογή όλων των στοιχείων που απαιτούνται, ώστε το θέμα να τεθεί ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου, με σκοπό τη λήψη απόφασης ως η εισήγηση της Υπηρεσίας μας.

Προσφορά αρ. 191/2004 για γενική επιδιόρθωση και συντήρηση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του Δημοτικού και Ολυμπιακού Κολυμβητηρίου. Επειδή η σύμβαση συντήρησης των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων του Δημοτικού και Ολυμπιακού Κολυμβητηρίου είχε λήξει τον Μάιο 2010, χωρίς να ληφθεί έγκαιρα πρόνοια για σύναψη νέας σύμβασης, η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου ζήτησε την έγκριση της Επιτροπής Προσφορών για παράταση της προηγούμενης σύμβασης, για ένα επιπλέον χρόνο, έναντι €44.837, πλέον ΦΠΑ, με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς

δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, με βάση το άρθρο 33(δ)(i) του Νόμου (Ν.12(Ι)/2006), που προνοεί για ανάθεση συμπληρωματικών υπηρεσιών που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση, οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, με βάση τις διατάξεις του πιο πάνω άρθρου, δεν ήταν δικαιολογημένη, εφόσον δεν επρόκειτο για συμπληρωματικές εργασίες που είχαν καταστεί αναγκαίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, αλλά για παράταση της αρχικής σύμβασης.

Ο Δημοτικός Γραμματέας μας πληροφόρησε τον Ιούλιο 2010, ότι με βάση τα δεδομένα που τέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής Προσφορών, δεν υπήρχε άλλη δυνατότητα ή πρακτικά εφαρμόσιμη επιλογή και ότι θα δοθούν αυστηρές οδηγίες στην αρμόδια υπηρεσία για διασφάλιση κατά το δυνατόν του αδιάβλητου των διαδικασιών.

Τον Οκτώβριο 2010, υποβλήθηκε από την αρμόδια υπηρεσία διορθωτικό σημείωμα προς την Επιτροπή Προσφορών, με την εισήγηση όπως η περίοδος παράτασης των υπηρεσιών που θα παρείχε ο ανάδοχος μειωθεί στους 7 μήνες από τους 12 που είχαν εγκριθεί, επειδή εκ παραδρομής είχε ζητηθεί/δοθεί η έγκριση του ποσού των €44.837, ενώ το ποσό της υφιστάμενης σύμβασης για την παροχή των υπηρεσιών (στο οποίο βασίστηκε το αίτημα) κατά τον τελευταίο χρόνο ήταν £44.837 (=€76.608,56) και ως εκ τούτου το εγκριθέν ποσό θα αρκούσε για 7 μήνες.

5.3 ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Ο Δήμος υπέβαλε στις 21.6.2010 τις οικονομικές καταστάσεις του 2009 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2010 και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει γίνει ακόμη. Οι οικονομικές καταστάσεις του 2008 υποβλήθηκαν στις 13.10.2009, αντί μέχρι 30.4.2009, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας για τα προηγούμενα έτη, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €13.690.468 (€13.073.978 (£7.651.859) το 2007), καθώς επίσης και αν δεν επιστρεφόταν το 11% του τέλους θεάματος που εισπράττεται από κινηματογραφικές παραστάσεις.

Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για μείωση των δαπανών για υπερωρίες και επιδόματα, καθώς επίσης και για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προέκυψαν από τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου (€519.128 το 2008 και €557.417 το 2009) και από τη γιορτή του κρασιού (€175.480 το 2008 και €138.319 το 2009).

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι για την είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών αποστέλλεται 2^η ειδοποίηση προς τους οφειλότες και μετά την εκπνοή της προθεσμίας που τους παραχωρείται λαμβάνονται

νομικά μέτρα, τακτική που επέφερε αύξηση του ποσοστού των εισπράξεων καθυστερημένων φορολογιών. Μας ανέφερε επίσης ότι το θέμα της μείωσης των υπερωριών και των ελλειμμάτων σε διάφορες δραστηριότητες του Δήμου εξετάζονται από ειδική Επιτροπή. Όσον αφορά στο ζωολογικό κήπο, μας πληροφόρησε ότι λόγω έργων ανακαίνισης η λειτουργία του έχει ανασταλεί και ότι με την επαναλειτουργία του θα τεθεί σε νέα βάση η διαχείριση του χώρου.

Αποπληρωμή δανείων. Λόγω της οικονομικής του κατάστασης, ο Δήμος συνεχίζει να μην καταβάλλει τις δόσεις των δανείων, τα οποία δεν περιλήφθηκαν στην ενοποίηση, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται με τόκους υπερημερίας. Το σύνολο των καθυστερημένων τοκοχρεωλυτικών δόσεων στις 31.12.2008 ανήλθε σε €6.550.733 (€6.117.794 (£3.580.586) το 2007).

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο η διαδικασία για ενοποίηση των δανείων που δεν καλύπτονται με κυβερνητική εγγύηση, ώστε να ρυθμιστεί το θέμα.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, εντούτοις εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση όλων των απαραίτητων μητρώων, όπως μητρώο προσφορών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο διαφημιστικών πινακίδων και μητρώο πολεοδομικών αδειών.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι άρχισε η τήρηση των μητρώων, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας.

- Μη επιβεβαίωση της ορθότητας των ποσών που πληρώνονται σε συγκεκριμένη εταιρεία για συλλογή και διαλογή των αποβλήτων συσκευασίας.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι η Ένωση Δήμων αξιολογεί με τους νομικούς της συμβούλους τη συνεργασία με την εν λόγω εταιρεία και ότι θα συμβουλευθούν τους Δήμους για τον περαιτέρω χειρισμό.

- Μη αναφορά της απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου, βάσει της οποίας γίνονται πληρωμές, καθώς επίσης και της προσφοράς, όπου υπάρχει.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες για την ορθή συμπλήρωση των ενταλμάτων πληρωμής.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων. Επισημάνθηκαν ορισμένες αδυναμίες, όσον αφορά στην ασφάλεια των μηχανογραφικών συστημάτων, όπως μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή, με πιθανό τον κίνδυνο να καταστραφεί εξοπλισμός ή να χαθούν δεδομένα, καθώς επίσης ανυπαρξία σχεδίου έκτακτης ανάγκης, το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής και εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά συστήματα του Δήμου για συνέχιση των εργασιών του.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή των κινδύνων που ελλοχεύουν.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι η πιθανότητα πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή μη εξουσιοδοτημένων ατόμων είναι απομακρυσμένη και ότι στο νέο κτίριο που θα στεγαστεί το Οικονομικό Τμήμα έχει ληφθεί πρόνοια για ξεχωριστό δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή, το οποίο θα πληροί τις προϋποθέσεις ασφαλείας.

(β) Αριθμοί λογαριασμών φορολογουμένων. Στο μηχανογραφημένο σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Επισημάνθηκε ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, καθιστά δύσκολη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι γίνεται συνεχής προσπάθεια για καταχώριση όλων των φορολογούμενων με τον αριθμό ταυτότητάς τους ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας.

Υπερωρίες. Οι δαπάνες για υπερωρίες τα έτη 2008 και 2009 ανήλθαν σε €868.205 και €758.720, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €779.185 (£456.037) το 2007. Στα ποσά αυτά περιλαμβάνονται οι δαπάνες για υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας, οι οποίες ανήλθαν σε €446.791 και €378.541 τα έτη 2008 και 2009, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €387.096 (£226.557) το 2007.

Στα πλαίσια της προσπάθειας για μείωση των υπερωριών στο Τμήμα Καθαριότητας, απασχολείται αριθμός έκτακτων εργατών, το συνολικό κόστος των οποίων ανήλθε το 2008 σε €343.685, σε σύγκριση με €425.438 (£248.998) το 2007, συμπεριλαμβανομένου ποσού ύψους €21.763 για υπερωρίες (€36.858 (£21.572) το 2007).

Όπως φαίνεται πιο πάνω, το κόστος για υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας για το 2008 παρέμεινε σε ψηλά επίπεδα και αν στο ποσό αυτό προστεθεί και το κόστος των έκτακτων εργατών, το συνολικό κόστος για υπερωρίες στο Τμήμα Καθαριότητας θα ανερχόταν σε €768.713, σε σύγκριση με €775.676 (£453.983) το 2007.

Η Υπηρεσία μας επανέλαβε την εισήγηση όπως το Δημοτικό Συμβούλιο ασχοληθεί σοβαρά με το θέμα των υπερωριών και λάβει αποτελεσματικά μέτρα για πραγματική μείωσή τους.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι το θέμα των υπερωριών μελετάται από ειδική Επιτροπή.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με την πρώτη αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2008, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές ανερχόταν μέχρι 31.12.2006 σε €73.441.921, οι οποίες και θα πρέπει να αποπληρωθούν, σύμφωνα με τους αναλογιστές, με πρόσθετη συνεισφορά ύψους 43,8% επί των συντάξιμων απολαβών των υπαλλήλων του ή με την καταβολή πρόσθετων συνεισφορών με ισόποσες δόσεις για διάρκεια 5, 10 ή 15 ετών, με ποσό που θα συμφωνηθεί μετά από συζήτηση με το Δήμο.

Σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ. 19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων», στην περίπτωση διενέργειας αναλογιστικής μελέτης για πρώτη φορά, το ποσό των ελλειμματικών εισφορών αναγνωρίζεται στο σύνολό του στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων είτε αμέσως, είτε σε περίοδο πέντε χρόνων. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε να αναγνωρίσει το πιο πάνω έλλειμμα σε περίοδο πέντε χρόνων, αρχής γενομένης από το 2008.

Παρατηρήθηκε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο δεν αποφάσισε ακόμη τον τρόπο κάλυψης των πιο πάνω υποχρεώσεων του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και το 2008 κατέβαλε, έναντι της οφειλής του, €246.475, ποσό κατά πολύ χαμηλότερο από την ετήσια εισφορά ύψους €4.914.925 (43,8% των συντάξιμων απολαβών) που εισηγήθηκε ο αναλογιστής.

Ελλείμματα από τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου και από τη γιορτή του κρασιού. Το ύψος του ελλείμματος που προέκυψε το 2009 από τη διοργάνωση της γιορτής του κρασιού, όπως φαίνεται στην πιο κάτω κατάσταση, παραμένει ψηλό. Παράλληλα, το έλλειμμα που προκύπτει από τη λειτουργία του ζωολογικού κήπου συνεχίζει να αυξάνεται και εισηγούμαστε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο συνεχίσει τις προσπάθειες για εξάλειψη ή περαιτέρω μείωση και των δύο ελλειμμάτων.

Υπηρεσία/εκδήλωση	Έλλειμμα		
	2009	2008	2007
	€	€	€
Ζωολογικός κήπος	555.417	519.128	495.628
Γιορτή του κρασιού	138.318	175.480	124.856
Συνολικό έλλειμμα	693.735	694.608	620.484

Ο Δήμαρχος, όσον αφορά στη γιορτή του κρασιού, μας ανέφερε ότι αποτελεί πολιτιστική προσφορά του Δήμου προς τους δημότες και τον τόπο γενικότερα.

Τέλος θεάματος. Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας για τα προηγούμενα έτη, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 8.11.1999, από το ποσοστό 24% του τέλους θεάματος που εισπράττεται από κινηματογραφικές παραστάσεις, επιστρέφεται, αντικανονικά (εφόσον δεν προνοείται τέτοια δυνατότητα στο Νόμο), το 11%, το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 46% των εισπραχθέντων ποσών. Συγκεκριμένα, κατά το 2008 εισπράχθηκε τέλος θεάματος από κινηματογραφικές παραστάσεις ύψους €120.930 και επιστράφηκαν οι €55.426, σε σύγκριση με €126.288 και €57.882 το 2007, αντίστοιχα. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ι)(iv) του περί Δήμων Νόμου, επιστροφή τέλους θεάματος επιτρέπεται μόνο για παραστάσεις/εκδηλώσεις που γίνονται για φιλανθρωπικούς, εκπαιδευτικούς ή αγαθοεργούς σκοπούς ή για την προώθηση του αθλητισμού.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανήλθαν στις 31.12.2008 σε €7.979.464, σε σύγκριση με €7.588.298 (£4.441.233) το 2007.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται οφειλές της περιόδου 1995-2002, ύψους €2.802.544, το ποσοστό είσπραξης των οποίων το 2008 ήταν χαμηλό και κυμαινόταν μεταξύ 0,4%-5,1%.

Αναφορικά με τις καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1995 – 1999, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν δεν κατέστη δυνατό να εισπραχθούν και ότι έχουν τεθεί ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου για διαγραφή τους, σύμφωνα με το άρθρο 85 (2) (ιε) του περί Δήμων Νόμου.

Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Μεγάλος αριθμός υποθέσεων που καταχωρίζονται στο δικαστήριο από το Τμήμα Φόρων, σχετικά με καθυστερημένες φορολογίες και ανείσπρακτα εξώδικα, παραμένουν ανεπίδοτες, λόγω ελλিপών στοιχείων των εναγομένων και τελικά αποσύρονται. Συγκεκριμένα, για τις καθυστερημένες φορολογίες των ετών 2000-2008 καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο συνολικά 17.419 υποθέσεις, από τις οποίες οι 3.157 ή ποσοστό 18% παρέμειναν ανεπίδοτες.

Ο Δήμος πληρώνει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά και για τις ανεπίδοτες υποθέσεις, γι' αυτό και εισηγηθήκαμε όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους, παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων για τόσο μεγάλο αριθμό οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι ο Δήμος, σε συνεννόηση με τους δικηγόρους του, έχει εντείνει την προσπάθεια για εξασφάλιση των στοιχείων των οφειλετών.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τον Ιούνιο 2010, 34 πρατήρια πετρελαιοειδών, για το σύνολο των οποίων εξασφαλίστηκε άδεια λειτουργίας για το 2009, όπως προνοείται στο άρθρο 4(1) των περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμων του 1968 μέχρι 1999, παρόλο ότι μόνο για το 1 πρατήριο έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω πρατήρια άλλα μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τον Ιούνιο 2010, 41 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να έχει εξασφαλιστεί άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο και χωρίς να καταβληθούν στον Δήμο οποιαδήποτε δικαιώματα.

Μετά τη θέσπιση, στις 19.5.2006, των περί Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικών) Κανονισμών (ΚΔΠ 220/2006), ο Δήμος απέστειλε ειδοποιήσεις στους ιδιοκτήτες/κατόχους των ιδιωτικών χώρων στάθμευσης για συμμόρφωση με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας και των Κανονισμών.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η Ένωση Δήμων έχει ετοιμάσει, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμιση τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, ο Δήμος εφαρμόζει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό, βάσει του οποίου τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι 17 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, σε 8 έχει παραχωρηθεί προσωρινή άδεια λειτουργίας, ενώ για τους υπόλοιπους έχουν δοθεί οδηγίες στους δικηγόρους για λήψη μέτρων.

5.4 ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τις οικονομικές καταστάσεις του 2009 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2010, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2008 υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008.

Αναγνώριση των ελλειμματικών υποχρεώσεων προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2009, η υποχρέωση του Δήμου έναντι του πιο πάνω Ταμείου, για ελλειμματικές εισφορές, ανερχόταν μέχρι 31.12.2008 σε €30.761.000. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 22.3.2010 την αναγνώριση των ελλειμματικών εισφορών του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων σε πέντε χρόνια, αρχής γενομένης το 2008, με συμπερίληψη στις οικονομικές καταστάσεις ποσού ύψους €6.152.200.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και άλλων δικαιωμάτων, τα οποία στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €7.291.659. Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα συνέβαλλε και η επιβολή και είσπραξη δικαιωμάτων για διαφημιστικές πινακίδες και για ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, για την κατασκευή και λειτουργία των οποίων απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας, τα οποία τώρα δεν επιβάλλονται. Ταυτόχρονα θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για μείωση του ελλείμματος που προκύπτει από το Φεστιβάλ Λάρνακας (€2.135.027 τα έτη 1996-2008) και από τη λειτουργία του Μεγάλου Ευγηρίας (€1.232.181 τα έτη 2001-2008) και για περιορισμό του ρυθμού αύξησης των εξόδων, τα οποία το 2008 αυξήθηκαν κατά €666.812 (3,9%), σε σύγκριση με το 2007, μη λαμβανομένης υπόψη της χρηματοδοτηθείσας εισφοράς, ύψους €6.152.200, προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, η οποία αναγνωρίστηκε το 2008.

Προαγωγές υπαλλήλων αναδρομικά, σε μη εγκριμένες θέσεις. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 26.3.2008 τη δημιουργία μιας νέας θέσης Ανώτερου Λειτουργού Δημοτικής Υπηρεσίας (Κλίμακα Α13) και την πλήρωσή της με την προαγωγή συγκεκριμένου υπαλλήλου. Αποφάσισε επίσης την προαγωγή, με αναδρομική ισχύ από 1.1.2008, στη θέση Υγειονομικού Επιθεωρητή Α΄ Τάξης (Κλίμακα Α8-Α9+1), δύο υπαλλήλων, παρόλο ότι η εγκριμένη κενή θέση ήταν μόνο μία. Επιπρόσθετα, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 9.7.2008 τη δημιουργία μιας θέσης Ανώτερου Γραμματειακού Λειτουργού (Κλίμακα Α10+1) και την πλήρωσή της με προαγωγή συγκεκριμένου υπαλλήλου αναδρομικά από 1.1.2008.

Το Δημοτικό Συμβούλιο, παρόλο ότι γνώριζε, όπως αναφέρεται και στα πρακτικά των σχετικών συνεδριάσεων, ότι οι πιο πάνω δημιουργηθείσες θέσεις δεν έτυχαν της έγκρισης των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών, προχώρησε αντικανονικά και παράτυπα στην πλήρωσή τους, με προαγωγή, σε ορισμένες μάλιστα απ' αυτές, με αναδρομική ισχύ.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Αριθμοί λογαριασμών φορολογουμένων. Στο φορολογικό σύστημα καταχωρίζονται αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, με αριθμό λογαριασμού την κωδικοποίηση της διεύθυνσης του φορολογητέου υποστατικού, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Επισημάνθηκε ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, δυσκολεύει τον εντοπισμό τους και καθιστά δύσκολη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

(β) Για εξοικονόμηση χρόνου και αύξηση της αποδοτικότητας, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το μηχανογραφημένο σύστημα αναβαθμιστεί, έτσι ώστε να ενημερώνονται αυτόματα οι σχετικοί λογαριασμοί χρεωστών και οι σχετικοί λογαριασμοί του Γενικού Καθολικού με τις εισπράξεις τελών, αδειών και δικαιωμάτων από τράπεζες, δεδομένου ότι οι καταστάσεις των εισπράξεων λαμβάνονται από τις τράπεζες σε ηλεκτρονική μορφή.

Προσφορές.

Για τις πιο κάτω προσφορές αναφορά έγινε και στην προηγούμενή μας Έκθεση, χωρίς ωστόσο να μας δοθεί απάντηση μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

(α) Προμήθεια πλακών πεζοδρομίων και κρασπεδόλιθων (λίνιων πεζοδρομίων). Μετά από προκήρυξη διαγωνισμού, η προσφορά για την προμήθεια πλακών πεζοδρομίων κατακυρώθηκε, για περίοδο 2 χρόνων, σε συγκεκριμένη εταιρεία και υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο με ημερομηνία λήξης στις 28.1.2007, με τιμές £3,10/m² και £2,27/m² για πλάκες πεζοδρομίων 40×40×5 εκ. και 40×40×3,5 εκ., αντίστοιχα.

Στην ίδια εταιρεία κατακυρώθηκε για περίοδο 2 χρόνων και η προσφορά για την προμήθεια κρασπεδόλιθων 50×30×15 εκ., έναντι £1,87 ανά μέτρο και υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο με ημερομηνία λήξης στις 13.7.2006.

Παρόλο που τα πιο πάνω συμβόλαια είχαν λήξει από καιρού, ο Δήμος συνέχισε, μέχρι και τον Δεκέμβριο 2009, να προμηθεύεται από την ίδια εταιρεία πλάκες πεζοδρομίων και κρασπεδόλιθους και μάλιστα σε τιμές πολύ ψηλότερες από τις κατακυρωθείσες προσφορές, τις οποίες ενέκρινε το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου στις 8.9.2008, αναδρομικά από 26.4.2008, ως ακολούθως:

<u>Υλικά</u>	<u>Τιμές συμβολαίου</u>	<u>Νέες τιμές</u>
Πλάκες πεζοδρομίων 40×40×5εκ.	£3,10 (€5,30)	£4,68 (€8)
Πλάκες πεζοδρομίων 40×40×3,5εκ.	£2,27 (€3,88)	£3,51 (€6)
Κρασπεδόλιθοι 50×30×15εκ.	£1,87 (€3,20)	£3,51 (€6)

Σύμφωνα με το άρθρο 33(δ)(i) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν12(Ι)/2006), για συμπληρωματικά έργα που δεν περιλαμβάνονται στην αρχική συμφωνία και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων,

κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών, η ανάθεση γίνεται στον επιτυχόντα προσφοροδότη, νοούμενου ότι το κόστος για συμπληρωματικά έργα δεν υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης.

Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια ισχύος των συμβολαίων καταβλήθηκε στην πιο πάνω εταιρεία για την αγορά υλικών ποσό ύψους £14.569 (€24.893), συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ενώ από τη λήξη των συμβολαίων μέχρι τον Δεκέμβριο 2009, καταβλήθηκε ποσό ύψους €210.165, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, που αντιστοιχούσε σε ποσοστό 844% του ποσού της αρχικής δαπάνης. Σημειώνεται ότι, για την προμήθεια των πιο πάνω υλικών, ο Δήμος προκήρυξε στις 15.5.2009 νέο διαγωνισμό και η προσφορά κατακυρώθηκε σε άλλη εταιρεία, με την οποία υπογράφηκε συμφωνία στις 2.11.2009.

Αναφορικά με τις πιο πάνω προσφορές, η Αρμόδια Αρχή Δημόσιων Συμβάσεων σε επιστολή της, ημερ. 16.2.2009, προς τον Δήμαρχο, επισημαίνει ότι σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται η παράταση της προμήθειας υλικών από εταιρεία που κέρδισε το διαγωνισμό για συγκεκριμένη περίοδο, μετά τη λήξη του συμβολαίου, εάν δεν προνοείται στο έγγραφο του διαγωνισμού και πόσο μάλλον η αύξηση της τιμής των υλικών αυτών. Θεωρεί δε ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι ανεπίτρεπτη και παράνομη.

(β) Προμήθεια προανάμεικτου ασφαλτικού σκυροδέματος (πρέμιξ). Η εν λόγω προσφορά κατακυρώθηκε για περίοδο 2 χρόνων σε συγκεκριμένη εταιρεία και υπογράφηκε σχετικό συμβόλαιο με ημερομηνία λήξης στις 16.7.2006, με τις ακόλουθες τιμές:

- Base course/t £12,80
- Wearing course(πρέμιξ)/t £13,36
- Tack coat/βαρέλι £18,00

Μετά τη λήξη του συμβολαίου, ο Δήμος ζήτησε προφορικές προσφορές για την προμήθεια wearing course (πρέμιξ) από δύο άλλες εταιρείες και προχώρησε σε συνεργασία με την εταιρεία που πρόσφερε την πιο χαμηλή τιμή (£21,00/τόνο), χωρίς να υπογραφεί συμβόλαιο και χωρίς να κατατεθεί εγγυητική επιστολή για πιστή εκτέλεση της εργασίας.

Στη συνεδρία του ημερ. 8.9.2008, το Συμβούλιο Προσφορών ενέκρινε αύξηση στην τιμή του πρέμιξ σε €39,00 (£22,83)/τόνο για την περίοδο 15.12.2007-31.5.2008 και σε €43,23 (£25,30)/τόνο για την περίοδο 1.6.2008-31.12.2008 και αποφάσισε όπως δοθούν οδηγίες για επίσπευση της ετοιμασίας όρων για ζήτηση προσφορών, ώστε να καταστεί δυνατή η υπογραφή συμβολαίου με τον νέο προσφοροδότη από 1.1.2009.

Συνολικά πληρώθηκε στην εν λόγω εταιρεία για την προμήθεια πρέμιξ, κατά την περίοδο από 17.7.2006 μέχρι τον Φεβρουάριο 2010, ποσό ύψους €452.186.

Σημειώνεται ότι για την προμήθεια του πιο πάνω υλικού ο Δήμος προκήρυξε στις 19.2.2010 νέες προσφορές, οι οποίες όμως δεν είχαν κατακυρωθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου.

Καθορισμός ενοικίου για τη δημιουργία εστιατορίου στο κτίριο που στεγάζονται τα γραφεία του Δήμου. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μας για το 2008, για τη στέγαση υπηρεσιών του Δήμου, συγκεκριμένη εταιρεία ανέπτυξε, με το σύστημα BOT (Build Operate Transfer), τεμάχιο γης του Δήμου, ανεγείροντας ισόγειο, μεσοπάτωμα και πρώτο όροφο. Μεταξύ Δήμου και της πιο πάνω εταιρείας υπογράφηκε στις 16.10.1998 συμφωνία, η οποία, μεταξύ άλλων, παρείχε στην εν λόγω εταιρεία το δικαίωμα οικονομικής εκμετάλλευσης του ισογείου και του μεσοπατώματος για περίοδο 13½ χρόνων, ενώ στον πρώτο όροφο θα στεγάζονταν οι τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου.

Με δική της πρωτοβουλία, η εν λόγω εταιρεία προέβη σε προσθήκες/μετατροπές στο ισόγειο και στο μεσοπάτωμα, επεκτείνοντας την αποθήκη στο μεσοπάτωμα από 123 τ.μ. σε 224 τ.μ., χωρίς αυτό να προβλέπεται στην υπογραφείσα συμφωνία και ακολούθως μετέτρεψε ολόκληρο το μεσοπάτωμα σε εστιατόριο. Ενόψει αυτού, το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 31.7.2007, μετά από εκτίμηση του Δημοτικού Γραμματέα, την επιβολή και είσπραξη ενοικίου ύψους £15.000 (€25.629) για την υπολειπόμενη

περίοδο εκμετάλλευσης του χώρου από την εταιρεία (1.1.2007 – 31.10.2013), ποσό το οποίο εισπράχθηκε αμέσως.

Σύμφωνα με σχετική έκθεση του Λογιστή του Δήμου προς τον Δήμαρχο, ημερ. 6.9.2007, το ενοίκιο που θα έπρεπε να απαιτηθεί είτε με βάση τις τιμές του 1998-2000, είτε με βάση εκτίμηση του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λάρνακας με τιμές του 2007, είτε με βάση το ποσό ενοικίου που πληρώνει ο Δήμος για ενοικίαση παραπλήσιας οικοδομής, ήταν £38.000 (€64.927), £131.200 (€224.169) ή £82.000 (€140.105), αντίστοιχα.

Με βάση όλα τα πιο πάνω, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

(α) Το ελάχιστο αποδεκτό ποσό ενοικίου που ο Δήμος έπρεπε να εισπράξει ήταν £82.000 (με βάση αυτό της παραπλήσιας οικοδομής).

(β) Σε σχέση με το συντελεστή δόμησης και το συνολικό εμβαδόν της οικοδομής, σε μελλοντική ανάπτυξη ο Δήμος δεν θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει τα 224 τ.μ., τα οποία προηγουμένως δεν λήφθηκαν υπόψη στον συντελεστή δόμησης, αφού είχαν καθοριστεί ως αποθήκη.

(γ) Λόγω της μετατροπής των αποθηκευτικών χώρων σε χώρο εστιατορίου (αλλαγή χρήσης), απαιτούνται 11 επιπρόσθετοι χώροι στάθμευσης ($224 \text{ τ.μ.} \div 20 \text{ τ.μ. για εστιατόρια}$), γεγονός το οποίο δεν λήφθηκε υπόψη.

Επέκταση υφιστάμενης υπεραγοράς. Κατά τις αρχές του 2007 άρχισαν οι οικοδομικές εργασίες για επέκταση υφιστάμενης υπεραγοράς, χωρίς οι ιδιοκτήτες να εξασφαλίσουν προηγουμένως πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής. Η αίτηση στον Δήμο για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας υποβλήθηκε στις 18.4.2007, μετά την έναρξη των εργασιών.

Ο Δήμος, ενεργώντας στα πλαίσια του άρθρου 46 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, επέδωσε στις 12.7.2007 στους ιδιοκτήτες και κατόχους της υπεραγοράς ειδοποίηση, με την οποία τους καλούσε να επαναφέρουν το τεμάχιο στην προηγούμενη νόμιμη κατάσταση εντός 15 ημερών.

Λόγω μη συμμόρφωσης, ο Δήμος καταχώρισε στις 27.7.2007 και 18.10.2007 ποινικές αγωγές εναντίον των ιδιοκτητών και κατόχων της υπεραγοράς, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα προσωρινό διάταγμα αναστολής των εργασιών, τις οποίες όμως μετά απέσυρε, με αποτέλεσμα να συμπληρωθούν οι παράνομες οικοδομικές εργασίες και η υπεραγορά να λειτουργεί μέχρι σήμερα με τις προσθήκες και επεκτάσεις που έγιναν, χωρίς την εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, με επιστολή του, ημερ. 26.5.2008, πληροφόρησε το Δημοτικό Συμβούλιο ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει το εδάφιο (2) του άρθρου 22 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, εξέδωσε στις 2.5.2008 διάταγμα, σύμφωνα με το οποίο το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει εντός 30 ημερών να λάβει μέτρα εναντίον των κατόχων της υπεραγοράς και να αποφασίσει το συντομότερο για την εκκρεμούσα αίτηση για πολεοδομική άδεια.

Ο Δήμος καταχώρισε στις 24.6.2008 προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, υποστηρίζοντας ότι αυτή λήφθηκε καθ' υπέρβαση ή/και κατάχρηση ή/και λανθασμένη άσκηση εξουσίας ή/και αναρμοδιότητα. Η προσφυγή δεν είχε εκδικασθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου.

Αναφορικά με την εκκρεμούσα αίτηση για την παραχώρηση πολεοδομικής άδειας, το Δημοτικό Συμβούλιο ζήτησε γνώματευση από τον νομικό του σύμβουλο, ο οποίος στις 27.11.2008 αποφάνθηκε ότι δεν είναι νομικά ορθό να επεκταθεί η οικοδομή μέχρι τα σύνορα γειτονικού οικοπέδου, το οποίο ανήκει σε άλλο πρόσωπο.

Παραχώρηση δημόσιων χώρων πρασίνου σε ιδιώτες. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(στ) του περί Δήμων Νόμου, ο Δήμος έχει εξουσία, μεταξύ άλλων, να σχεδιάζει, συντηρεί και διατηρεί δημόσιους χώρους πρασίνου (πάρκα, κήπους κ.λπ.) για δημόσια χρήση. Σύμφωνα και με σχετική έκθεση της Επιτρόπου Διοικήσεως, ημερ. 25.8.2008, οι χώροι αυτοί ανήκουν στο Κράτος και προορίζονται, όπως και οι δημόσιοι πεζόδρομοι, για χρήση από το κοινό.

Σχετική είναι και η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με αρ. Γ.Ε. 11(Α)/1944/8, ημερ. 11.11.1992, σύμφωνα με την οποία οι δημόσιοι χώροι πρασίνου, που παραχωρούνται από τους ιδιοκτήτες ακινήτων κατά τον διαχωρισμό οικοπέδων, μόνο ως δημόσιοι χώροι πρασίνου μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις, στις οποίες μάλιστα ιδιοκτήτης είναι η Κυπριακή Δημοκρατία, ο Δήμος παραχώρησε δημόσιους χώρους πρασίνου σε ιδιώτες για ανέγερση περιπτέρων, εκδίδοντας μάλιστα, για ορισμένες από αυτές, πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής, τις οποίες αιτήθηκε ο ίδιος ο Δήμος.

Επέμβαση σε Δημοτική περιουσία. Παρόλο ότι συγκεκριμένο πρόσωπο ανέγειρε κατάστημα σε εμπορικό δρόμο, χωρίς την εξασφάλιση προηγουμένως άδειας οικοδομής και μάλιστα με επέμβαση της εν λόγω οικοδομής σε δημοτική περιουσία, εντούτοις κανένα μέτρο δεν λήφθηκε εναντίον του. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως ζητηθεί από τον ιδιοκτήτη η κατεδάφιση της παράνομης οικοδομής, καθώς επίσης και όπως διερευνηθούν οι λόγοι για τους οποίους δεν λήφθηκαν έγκαιρα δικαστικά μέτρα, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, να είχε γίνει οποιαδήποτε ενέργεια. Σύμφωνα δε με στοιχεία του Λογιστηρίου, για το συγκεκριμένο υποστατικό εξασφαλίστηκε άδεια λειτουργίας για τα έτη 2007, 2008 και 2009.

Εξαγορά ανοικτών δημόσιων χώρων. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου στις 30.5.2003, εισπράχθηκε από συγκεκριμένη εταιρεία ποσό ύψους £130.000 για εξαγορά ανοικτού δημόσιου χώρου, αντί £320.000 που ήταν η αγοραία αξία του χώρου πρασίνου, σύμφωνα με εκτίμηση που διενήργησε ιδιώτης εκτιμητής για λογαριασμό του Δήμου, χωρίς στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου να αναφέρονται οι λόγοι για είσπραξη μικρότερου ποσού κατά £190.000.

Σημειώνεται ότι η εκτίμηση του ιδιώτη εκτιμητή δεν στάλθηκε για έλεγχο στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, όπως προνοείται στην παράγραφο 5.1 της Εντολής του Υπουργού Εσωτερικών 1/97.

Εισπράξεις από ιδιώτες για χαλαρώσεις πολεοδομικών αδειών. Το Δημοτικό Συμβούλιο, ενεργώντας ως Πολεοδομική Αρχή και ασκώντας την ειδική διακριτική ευχέρεια που του παρέχει το Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας, εγκρίνει χαλαρώσεις για ανέγερση ενός και δύο επιπλέον ορόφων σε οικοδομές, εισπράττοντας δικαιώματα ύψους €3.417 (£2.000) και €8.542 (£5.000), αντίστοιχα, χωρίς αυτά να καλύπτονται από τον περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο ή τους σχετικούς Κανονισμούς.

Συγκεκριμένα, για την περίοδο 1.1.2008 - 31.12.2008 εισπράχθηκε ποσό ύψους €300.994 για παραχωρηθείσες χαλαρώσεις. Για νομιμοποίηση των εισπράξεων αυτών και για σκοπούς ίσης μεταχείρισης των δημοτών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη θέσπιση Κανονισμών, στους οποίους να καθορίζονται τα δικαιώματα που θα εισπράττονται, καθώς και κριτήρια, όπως μέγεθος της οικοδομής (εμβαδόν ή και αριθμός διαμερισμάτων), το είδος των χαλαρώσεων πέραν των επιπλέον ορόφων (απόσταση από τα σύνορα, ύψος της οικοδομής) κ.λπ..

Παρατηρήθηκε επίσης ότι από τις πιο πάνω εισπράξεις, ποσό ύψους €211.000 πιστώθηκε σε Κονδύλια εξόδων για πολιτιστικές εκδηλώσεις για να αποφευχθούν υπερβάσεις, αντί να πιστωθεί, όπως θα έπρεπε, σε Κονδύλια εσόδων.

Επίσπευση εξέτασης αιτήσεων πολεοδομικών και οικοδομικών αδειών. Με αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 7.12.1995 και 11.11.2002, υιοθετήθηκε από τον Δήμο η πολιτική είσπραξης δικαιωμάτων επίσπευσης εξέτασης αιτήσεων για πολεοδομικές και οικοδομικές άδειες, οι οποίες μελετώνται εκτός κανονικού ωραρίου εργασίας με την καταβολή υπερωριών, ώστε να μην παρεμποδίζεται η σειρά των κανονικών αιτήσεων.

Σε επιστολή, ημερ. 19.3.2007, προς τον Δήμαρχο Λάρνακας, αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών επισήμανε ότι οι πιο πάνω αποφάσεις και η πρακτική που ακολουθείται βρίσκονται εκτός των διατάξεων της σχετικής νομοθεσίας και Κανονισμών και ότι εφαρμόζονται καθ' υπερβάση εξουσίας, προσθέτοντας επίσης ότι δημιουργεί κινδύνους κακής χρήσης της

απόφασης και ζητά την ανάκλησή της. Εισηγείται ωστόσο όπως, σε περίπτωση που η εν λόγω ρύθμιση παρέχει πλεονεκτήματα και συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων, ο Δήμος υποβάλει σχετική έκθεση, ώστε να μελετηθεί από το Υπουργείο του το ενδεχόμενο υποβολής πρότασης για τροποποίηση των υφιστάμενων Κανονισμών, εισηγηση την οποία ο Δήμος δεν είχε υιοθετήσει μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, παρόλο ότι συνεχίζει την είσπραξη δικαιωμάτων επίσπευσης εξέτασης αιτήσεων.

Τέλη σκυβάλων. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου 4.053 υποστατικά κατηγοριοποιήθηκαν ως θερινά διαμερίσματα, με αποτέλεσμα να τους επιβάλλεται χαμηλότερο τέλος σκυβάλων (€77 αντί €112 που επιβάλλεται στα συνήθη διαμερίσματα και οικίες), χωρίς ωστόσο να μας παρουσιαστούν οποιαδήποτε στοιχεία που να δικαιολογούν την πιο πάνω απόφαση.

Τέλος θεάματος.

(α) Σύμφωνα με τα άρθρα 85(2)(ι)(ii) και (iii) του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι, για κάθε πρόσωπο που πληρώνει για να παρακολουθήσει δημόσιο θέαμα, το εισιτήριο εισόδου είναι χαρτοσημασμένο ή σημειωμένο κατά τρόπο που να φαίνεται ότι το τέλος πληρώθηκε και να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο το τέλος εισπράττεται και πληρώνεται.

Παρατηρήθηκε και πάλι ότι για τις παραστάσεις συγκεκριμένου κινηματογράφου δεν ακολουθείται η διαδικασία υποβολής των εισιτηρίων στον Δήμο πριν από τις παραστάσεις και το τέλος θεάματος υπολογίζεται και καταβάλλεται στον Δήμο, βάσει μηχανογραφημένων καταστάσεων πώλησης εισιτηρίων που ετοιμάζει ο ιδιοκτήτης του κινηματογράφου, την ορθότητα των οποίων, λόγω έλλειψης των απαραίτητων στοιχείων, ο Δήμος αδυνατεί να επιβεβαιώσει. Από τον Αύγουστο 2001, όταν άρχισε η λειτουργία του εν λόγω κινηματογράφου, μέχρι τις 31.12.2009, καταβλήθηκε στον Δήμο τέλος θεάματος ύψους €213.784. Σύμφωνα με τα στοιχεία του κινηματογράφου, το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε 212.054 εισιτήρια αξίας €1.468.795. Με βάση τον αριθμό των πιο πάνω εισιτηρίων και λαμβανομένων υπόψη των αιθουσών προβολής (6) του εν λόγω κινηματογράφου και των ημερήσιων προβολών (3 ανά αίθουσα), προκύπτει ότι ο μέσος όρος εισιτηρίων ανά αίθουσα ανέρχεται στα περίπου 11 εισιτήρια την ημέρα και ο μέσος όρος εισιτηρίων ανά προβολή στα περίπου 4 εισιτήρια, αριθμός ο οποίος, κατά τη γνώμη μας, είναι υπερβολικά μικρός και δημιουργεί εύλογη υποψία ως προς την ορθότητά του.

(β) Μείωση τέλους θεάματος. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 149 των Δημοτικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών του Δήμου Λάρνακας του 2002 (ΚΔΠ 252/2002), το ποσοστό τέλους θεάματος επί της τιμής κάθε εισιτηρίου καθορίζεται σε 20%. Με απόφασή του, ημερ. 26.2.2009, το Δημοτικό Συμβούλιο καθόρισε ως ποσοστό τέλους θεάματος επί της τιμής κάθε εισιτηρίου, στις περιπτώσεις καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, το 5%.

Με την πιο πάνω απόφαση το Δημοτικό Συμβούλιο καταστρατηγεί τους δικούς του Κανονισμούς και αποστερεί από τον Δήμο έσοδα.

Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Ο Δήμος αδυνατεί να εκδώσει άδεια λειτουργίας σε πολλά επαγγελματικά υποστατικά που λειτουργούν στην περιοχή του, επειδή δεν τηρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχει επιβάλει το Δημοτικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 103 του περί Δήμων Νόμου. Συγκεκριμένα, οι ιδιοκτήτες των υποστατικών προέβηκαν σε αυθαίρετες ανεγέρσεις, καθώς επίσης και σε αλλαγή χρήσης και προσθήκες/μετατροπές, χωρίς την εξασφάλιση της απαιτούμενης έγκρισης. Διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν ληφθεί δικαστικά μέτρα για όλα τα επαγγελματικά υποστατικά που λειτουργούν παράνομα. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι η λειτουργία υποστατικών άνευ αδειάς εμπερικλείει κινδύνους, αφού αρκετοί όροι που διέπουν την παραχώρηση άδειας λειτουργίας σε υποστατικά αφορούν σε θέματα δημόσιας ασφάλειας και υγείας.

Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις παράνομων υποστατικών, για τα οποία όμως ο Δήμος εξέδωσε άδεια λειτουργίας με όρους και αναφέραμε ότι με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε τα πιο πάνω υποστατικά αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Καθυστερήσεις φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες ανέρχονταν στις 31.12.2008 σε €8.479.528, σε σύγκριση με €7.599.774 (£4.447.950) στις 31.12.2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €879.754 ή ποσοστό 11,6%.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1982-2002, οι οποίες αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, ύψους €1.072.740, το ποσοστό είσπραξης των οποίων κατά το 2008, κυμάνθηκε μεταξύ 2,2%-4,7%, εκτός από τις καθυστερήσεις της περιόδου 1982 – 1991, ύψους €171.027, για τις οποίες δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό το 2008.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με τους περί Τροχαίας Δημοτικούς Κανονισμούς Λάρνακας του 2001, κανένα πρόσωπο δεν δύναται να διαμορφώνει, ανεγείρει ή επιτρέπει την κατασκευή και λειτουργία υπαίθριου ή καλυμμένου χώρου στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσει εκ των προτέρων άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον Δήμο, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι 31.12.2009, 20 ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, από τους οποίους μόνο για τρεις εξασφαλίστηκε άδεια οικοδομής, ενώ και οι 20 χώροι λειτουργούν χωρίς να έχει εξασφαλιστεί άδεια λειτουργίας. Σημειώνεται ότι στους πιο πάνω χώρους δεν συμπεριλαμβάνεται ο χώρος στάθμευσης του Διεθνούς Αερολιμένα Λάρνακας, τη διαχείριση του οποίου ανέλαβε ιδιώτης και λειτουργεί χωρίς να εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια.

Η Ένωση Δήμων έχει ετοιμάσει, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμιση τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, ο Δήμος εφαρμόζει τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό που προνοεί ότι τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία λήφθηκε από τις 7.12.1999 και συνεχίζει να εφαρμόζεται μέχρι σήμερα, κατά το 2009 εκδόθηκαν άδειες λειτουργίας σε 18 από τα 19 πρατήρια πετρελαιοειδών, που βρίσκονται στην περιοχή του Δήμου και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς για τα πρατήρια αυτά να έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Επιστημάνθηκε ότι με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω πρατήρια αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Έλλειμμα από τη λειτουργία του Μελάθρου Ευγηρίας. Από τη λειτουργία του Μελάθρου Ευγηρίας προέκυψε κατά το 2008 έλλειμμα ύψους €237.137, χωρίς στα έξοδα να συμπεριλαμβάνονται οι αποσβέσεις του κτιρίου και διοικητικά έξοδα. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2001-2008 προέκυψε συνολικό έλλειμμα ύψους €1.232.181.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως το Δημοτικό Συμβούλιο εξεύρει τρόπους για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση του πιο πάνω ελλείμματος.

Συμβόλαιο 1/2008 για την «Παροχή Υπηρεσιών Επιθεωρητή Εργοταξίου» για το έργο Ανάπλαση Τριών Πλατειών στο Αστικό Κέντρο της Λάρνακας. Το εν λόγω συμβόλαιο υπογράφηκε με συγκεκριμένο πρόσωπο στις 28.2.2008, με αμοιβή €3.100, πλέον ΦΠΑ, μηνιαία και λήγει στις 3.3.2011, με συνολική αμοιβή €128.340. Σύμφωνα με την έκθεση/αξιολόγηση του Δημοτικού Μηχανικού, ημερ. 11.2.2008, λαμβάνοντας υπόψη τα καθήκοντα του Επιθεωρητή Εργοταξίου – ο οποίος θεωρείται ως βοηθός

των επιβλεπόντων μελετητών – το ποσό θεωρείται υπερβολικό. Σημειώνεται ότι η αμοιβή της ομάδας των μελετητών για την επίβλεψη του έργου, σύμφωνα με το συμβόλαιο, είναι €52.594, πλέον ΦΠΑ.

Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας, προέκυψε ότι ο Επιθεωρητής Εργοταξίου υπέγραψε για τελευταία φορά το ημερολόγιο εργοταξίου στις 7.4.2009, ενώ το έργο είχε ουσιαστικά συμπληρωθεί (substantially completed) και παραλήφθηκε προσωρινά στις 16.12.2009.

Διαπιστώσαμε ότι ο Δήμαρχος Λάρνακας με επιστολή του, ημερ. 5.7.2010, ζήτησε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσεως αποδέσμευση ποσού €76.903 για πληρωμή του Επιθεωρητή Εργοταξίου για περίοδο 18 μηνών (1.1.2009 – 30.6.2010) και €12.733 για υπερωρίες για την επίσπευση των εργασιών του έργου.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι:

(α) στο συμβόλαιο πουθενά δεν αναφέρεται ότι ο Επιθεωρητής Εργοταξίου δικαιούται υπερωρίες αλλά αυτός οφείλει να παρέχει τις Υπηρεσίες του κατά τη διάρκεια ωραρίου και χρόνου εργασίας που θα υποδείξει ο Υπεύθυνος Συντονιστής του έργου και που μπορεί να περιλαμβάνει εργασία και κατά το Σάββατο και

(β) το γεγονός ότι το κατασκευαστικό συμβόλαιο είχε ουσιαστικά συμπληρωθεί στις 16.12.2009,

υποδείξαμε ότι οι υπηρεσίες του Επιθεωρητή Εργοταξίου μετά την ημερομηνία αυτή, ήταν αχρείαστες. Από τον έλεγχο προέκυψε ότι το εν λόγω πρόσωπο από την 1.1.2010 δεν έχει προσφέρει οποιαδήποτε υπηρεσία, όπως εκθέσεις προόδου, ημερολόγιο εργοταξίου, τήρηση στοιχείων για τις πληρωμές κ.λπ.) και ως εκ τούτου θα έπρεπε να τερματιστεί το Συμβόλαιό του.

Προσφορά αρ.12/2008 για τη διορισμένη υπεργολαβία προμήθειας φωτιστικών σωμάτων για την ανάπλαση τριών πλατειών στο Αστικό Κέντρο της Λάρνακας. Τον Νοέμβριο 2008 ο Δήμος προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για τη διορισμένη υπεργολαβία προμήθειας φωτιστικών σωμάτων για την ανάπλαση τριών πλατειών στο Αστικό Κέντρο της Λάρνακας, με εκτίμηση δαπάνης €385.000+ΦΠΑ. Τον Ιανουάριο 2009 υποβλήθηκαν τέσσερεις προσφορές, εκ των οποίων οι δύο κρίθηκαν άκυρες, και το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου αποφάσισε τον Μάιο 2009 την κατακύρωση του διαγωνισμού στη χαμηλότερη έγκυρη προσφορά, έναντι €188.000+ΦΠΑ.

Ο δεύτερος χαμηλότερος προσφοροδότης καταχώρισε τον Ιούνιο 2009 ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ) κατά της πιο πάνω απόφασης, η οποία – με βάση τα ενώπιόν της στοιχεία – απορρίφθηκε τον Σεπτέμβριο 2009.

Τον Οκτώβριο 2009, ο αποτυχών προσφοροδότης υπέβαλε γραπτώς στον Δήμο στοιχεία/καταγγελία, με τον ισχυρισμό ότι κάποια από τα έγγραφα τα οποία είχαν υποβληθεί με την προσφορά του επιτυχόντα προσφοροδότη ήταν πλαστά.

Ενόψει των πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη ότι το έργο ενδεχομένως να συγχρηματοδοτείτο από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως – εάν υπήρχε δυνατότητα – επανεξεταστούν/ επαναξιολογηθούν οι προσφορές, σε συνεργασία με τους συμβούλους μελετητές του έργου και σε περίπτωση που ο Δήμος είχε ήδη προχωρήσει στην υπογραφή του συμβολαίου, να μας πληροφορήσει για τα μέτρα που προτίθετο να λάβει, ώστε να διασφαλιστεί η ποιότητα και η συμμόρφωση των φωτιστικών με τις τεχνικές προδιαγραφές.

Το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου αποφάσισε να αναβάλει την υπογραφή της σύμβασης και παρέδωσε τις προσφορές στην επιτροπή αξιολόγησης για επανεξέταση.

Τον Φεβρουάριο 2010 το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου αποφάσισε να κατακυρώσει τον διαγωνισμό στον ίδιο προσφοροδότη στον οποίο είχε γίνει αρχικά η κατακύρωση, σύμφωνα με τις εισηγήσεις της επιτροπής αξιολόγησης και της επιτροπής προσφορών, κατόπιν σχετικής γνωμάτευσης του νομικού του συμβούλου, ότι η διαδικασία ανάθεσης του διαγωνισμού είχε ολοκληρωθεί με την αρχική απόφαση

κατακύρωσης – η οποία είχε ληφθεί εντός της περιόδου ισχύος των προσφορών – εφόσον στη συνέχεια η ισχύς τους δεν ανανεώθηκε.

Επειδή στη συνεδρία που ορίστηκε για εξέταση του θέματος από το Συμβούλιο Προσφορών, ο Δήμος παρέλειψε να μας ενημερώσει – όπως είχε υποχρέωση με βάση τη σχετική νομοθεσία – η Υπηρεσία μας υπέβαλε τον Φεβρουάριο 2010 τις απόψεις της για τον χειρισμό του όλου θέματος από τον Δήμο, επισημαίνοντας τα ακόλουθα:

(α) Ο διαγωνισμός τελικά κατακυρώθηκε σε προσφορά η οποία ήταν άκυρη, με βάση τη συμπληρωματική έκθεση των συμβούλων του Δήμου.

(β) Καθοριστικό ρόλο στην τελική απόφαση, φαίνεται να διαδραμάτισε το γεγονός ότι ο Δήμος είχε παραλείψει να ζητήσει έγκαιρα την ανανέωση της ισχύος των προσφορών.

(γ) Ο Δήμος θα πρέπει να μελετήσει τρόπους ώστε να τεθούν ικανοποιητικές διαδικασίες ελέγχου/παρακολούθησης των προσφορών και των συμβολαίων του Δήμου, για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον.

5.5 ΔΗΜΟΣ ΠΑΦΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2010. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτουν ορισμένες δραστηριότητες και τομείς του Δήμου, όπως:

- Αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερήσεων φορολογιών και άλλων εσόδων, με αποτέλεσμα την ύπαρξη μεγάλου αριθμού ανεπίδοτων κλήσεων και τη μη λήψη μέτρων για την είσπραξή τους.
- Μη ύπαρξη συστήματος ασφάλειας στις εισπράξεις που πραγματοποιούνται μέσω του μηχανογραφημένου συστήματος.
- Μη επιβεβαίωση της ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Μη διενέργεια ελέγχου στη Δημοτική Αποθήκη.
- Μη κατάλληλη οργάνωση και στελέχωση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου. Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία τους. Από τον έλεγχο προέκυψαν τα πιο κάτω θέματα:

(α) Μεταφορά δεδομένων. Λόγω της αδυναμίας του Δήμου να ταυτίσει τα στοιχεία του παλαιού και του νέου μηχανογραφημένου προγράμματος, δεν κατέστη δυνατή η ομαδοποίηση των φορολογιών κάθε δημότη σε ένα μοναδικό λογαριασμό στο νέο λογισμικό.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι κατά τη μεταφορά των δεδομένων, που έγινε προς το τέλος του 2007, από το παλαιό στο νέο μηχανογραφημένο πρόγραμμα, καθυστερημένες φορολογίες επαγγελματικού φόρου, άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών και τελών αποκομιδής σκυβάλων προηγούμενων ετών, οι οποίες οφείλονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που άλλαξαν διεύθυνση, στο νέο λογισμικό παρουσιάζονται στον λογαριασμό «Χρεωστών» του 2008, ως οφειλές του τελευταίου ιδιοκτήτη ή κατόχου της οικίας/υποστατικού.

(β) Δέσμες εισπρακτόρων. Το σύστημα επιτρέπει τη διαγραφή εισπράξεων από τους εισπράκτορες, χωρίς να ακολουθείται η ενδεδειγμένη διαδικασία ακύρωσης της απόδειξης είσπραξης, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο της είσπραξης που διενεργήθηκε και η οποία στη συνέχεια διαγράφηκε.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το πρόγραμμα τροποποιηθεί κατάλληλα, για αποφυγή του πιο πάνω κινδύνου.

(γ) Προσωρινοί αριθμοί φορολογούμενων. Στο φορολογικό σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Επισημάνθηκε ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, καθιστά δύσκολη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

(δ) Εφαρμογή προγραμμάτων. Παρόλο ότι αρκετά προγράμματα του μηχανογραφημένου συστήματος έχουν εγκατασταθεί από την προμηθεύτρια εταιρεία, εντούτοις δεν έτυχαν εφαρμογής από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου.

Για σκοπούς βελτιστοποίησης της λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου αλλά και την πλήρη αξιοποίηση της επένδυσης του Δήμου για τη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα πιο πάνω προγράμματα εφαρμοστούν τάχιστα.

Ανάπλαση του δημόσιου κήπου (Β' Φάση). Ο Δήμος, με τη σύμφωνη γνώμη των νομικών του συμβούλων, κατέληξε σε συμβιβασμό και πλήρωσε κατά το 2009 ποσό ύψους €184.298 σε συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία στις 27.9.2007 κίνησε αγωγή εναντίον του Δήμου, αξιώνοντας αποζημιώσεις πέραν των £156.739, πλέον τόκο 8% ετήσια από 16.3.2007, για αθέτηση της συμφωνίας για ανάπλαση του δημόσιου κήπου (Β' Φάση), έναντι ποσού £508.250, πλέον ΦΠΑ. Πέραν του πιο πάνω ποσού, ο Δήμος πλήρωσε και δικηγορικά έξοδα ύψους €6.900.

Αγωγή εναντίον του Δήμου κίνησε επίσης στις 3.7.2008 και δημότης, απαιτώντας γενικές και ειδικές αποζημιώσεις για παράβαση της συμφωνίας που υπογράφηκε στις 19.5.2006, μεταξύ του και του Δήμου, η οποία προνοούσε την ενοικίαση του αναψυκτηρίου που θα ανεγειρόταν στον δημόσιο κήπο για περίοδο 20 ετών και η οποία τερματίστηκε από τον Δήμο στις 14.3.2007.

Σημειώνεται ότι οι πιο πάνω συμφωνίες τερματίστηκαν, λόγω της άρνησης της Ιεράς Μητρόπολης Πάφου να αποδεχθεί ανανέωση της συμφωνίας ενοικίασης του δημόσιου κήπου που είχε με τον Δήμο, η οποία έληξε στις 12.10.2005.

Pafos Aphrodite Festival Cyprus Ltd. Οι δαπάνες της πιο πάνω εταιρείας που συστάθηκε στις 2.9.1998 από τους Δήμους Πάφου, Γεροσκήπου, Πέγειας, το Εμπορικό Επιμελητήριο Πάφου και ένα επιχειρηματία, με κύριο σκοπό την οργάνωση και τη διαχείριση μιας διεθνούς εμβέλειας καλλιτεχνικής εκδήλωσης, εξακολουθεί να καλύπτονται με δανειοδότηση από τον Δήμο, με επιβάρυνση του λογαριασμού της με τόκο 8%. Οι δραστηριότητες της εταιρείας άρχισαν το 1999 και από τις διάφορες εκδηλώσεις που έγιναν μέχρι 31.12.2009 προέκυψε συνολικό έλλειμμα ύψους €785.563, το οποίο καλύφθηκε από το Δημοτικό Ταμείο και περιλαμβάνεται στους «Χρεώστες» του Δήμου.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί για τις ενέργειες στις οποίες ο Δήμος προτίθεται να προβεί για μείωση του ελλείμματος και είσπραξη του οφειλόμενου ποσού από την εταιρεία.

Πολεοδομικές άδειες. Σύμφωνα με το μητρώο πολεοδομικών αδειών του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 359, 336, 344 και 237 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση πολεοδομικής άδειας, από τις οποίες οι 31, 61, 90 και 110, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι την ημερομηνία διεξαγωγής του ελέγχου (18.2.2010) και όπως διαπιστώνεται παρατηρείται καθυστέρηση στην έγκριση και έκδοση των πολεοδομικών αδειών.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά στις 114 εκδοθείσες άδειες του 2008, ο μέσος όρος διεκπεραίωσής τους ήταν 269 μέρες, από τις οποίες οι 102 χρειάστηκαν πέραν των τριών μηνών για να εκδοθούν, ενώ μόνο 12 εγκρίθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

Άδειες οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 373, 337, 329 και 253 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής ή άδειας διαχωρισμού οικοπέδων, από τις οποίες οι 15, 15, 22 και 27, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 9.2.2010 και όπως διαπιστώνεται παρατηρείται καθυστέρηση στην έγκριση και έκδοση των αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά στις 194 εκδοθείσες άδειες του 2008, ο μέσος όρος διεκπεραίωσής τους ήταν 210 μέρες, από τις οποίες οι 172 χρειάστηκαν πέραν των τριών μηνών για να εκδοθούν, ενώ μόνο 22 εγκρίθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

Άδειες και δικαιώματα διαφημιστικών πινακίδων. Τα έσοδα του Δήμου κατά το 2008 από διαφημιστικές πινακίδες ήταν €16.294, σε σύγκριση με €25.863 το 2007.

Όπως προκύπτει και από στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, συνεχίζεται η μη είσπραξη δικαιωμάτων για όλες τις διαφημιστικές πινακίδες που είναι αναρτημένες στην περιοχή του, όπως προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως γίνει καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων που βρίσκονται εντός των δημοτικών ορίων, εκδοθούν άδειες για τις νόμιμες πινακίδες και εισπραχθούν τα σχετικά δικαιώματα και ληφθούν δικαστικά μέτρα για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

Συμφωνία για την εγκατάσταση στεγάστρων. Λόγω της μη τήρησης στοιχείων, της μη εφαρμογής των ενδεδειγμένων διαδικασιών, καθώς και την ανυπαρξία συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ο Δήμος αδυνατεί να υπολογίσει τα ποσά που πρέπει να καταβάλλει συγκεκριμένη εταιρεία, με βάση τη μεταξύ τους συμφωνία που προνοεί την εγκατάσταση στεγάστρων και αποδέχεται τα ποσά που καταβάλλονται από την εν λόγω εταιρεία, χωρίς να είναι σε θέση να επιβεβαιώνει την ορθότητά τους.

Κατά τα έτη 2007 και 2008 δεν εισπράχθηκε κανένα ποσό από την πιο πάνω εταιρεία, σε σύγκριση με ποσά ύψους £15.206 και £23.350 που εισπράχθηκαν το 2006 και 2005, αντίστοιχα. Ένεκα των παραλείψεων που αναφέρονται πιο πάνω, στις τελικές οικονομικές καταστάσεις του Δήμου δεν παρουσιάζονται στα έσοδα το ολικό ποσό των δικαιωμάτων/μισθωμάτων που έπρεπε να εισπραχθούν, ούτε τηρείται λογαριασμός χρεώστη για την πιο πάνω εταιρεία, σε αντίθεση με τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, με βάση την οποία ετοιμάστηκαν οι οικονομικές καταστάσεις του Δήμου.

Χρεώστες.

(α) Χρεώστες φορολογιών. Οι χρεώστες του Δήμου στις 31.12.2008, μετά την πρόβλεψη για επισφαλείς χρεώστες, ανέρχονταν, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, σε €10.456.573, σε σύγκριση με €8.157.055 (£4.774.112) στις 31.12.2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €2.299.518 ή ποσοστό 28%.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται οι χρεώστες επαγγελματικών αδειών και τελών σκυβάλων, που στις 31.12.2008 ανέρχονταν στα €4.225.552, σε σύγκριση με €2.710.497 στις 31.12.2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €1.515.058 ή ποσοστό 56%.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται επίσης καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1988-1991, που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες και τέλη σκυβάλων συνολικού ύψους €15.393, οι οποίες κατά το 2008 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις. Επιπλέον, για τις καθυστερήσεις της περιόδου 1992-1999 και 2000-2005, συνολικού ύψους €628.529 και €821.434, αντίστοιχα, παρατηρήθηκε ότι το ποσοστό των εισπράξεων κατά το 2008 ήταν αρκετά χαμηλό και κυμάνθηκε μεταξύ 2,6% και 6,8%.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε και πάλι ότι είναι αναγκαίο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, δεδομένου ότι ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

(β) Χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €1.730.102, σε σύγκριση με €1.470.501 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €259.601 ή ποσοστό 17,7%, η οποία αποδίδεται κυρίως στο γεγονός ότι δεν αποστέλλονται ειδοποιήσεις σε όλους τους φορολογούμενους, επειδή ο Δήμος δεν γνωρίζει τις διευθύνσεις πολλών από αυτούς. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι υπηρεσίες του Δήμου εντοπίσουν τις διευθύνσεις όλων των φορολογουμένων και πάρουν όλα τα ενδεικνύμενα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων.

(γ) Χρεώστες υδατοπρομήθειας. Οι χρεώστες υδατοπρομήθειας στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €1.226.256, σε σύγκριση με €395.384 το 2007, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €830.872 ή ποσοστό 210%, η οποία οφείλεται κυρίως στη σημαντική αύξηση των τελών υδατοπρομήθειας το 2008, σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια και στη μη λήψη δικαστικών μέτρων το 2008, εναντίον των καταναλωτών που παρέλειψαν να τακτοποιήσουν τις οφειλές τους.

(δ) Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, μεγάλος αριθμός υποθέσεων που καταχωρίζονται στο δικαστήριο από το Τμήμα Φόρων, σχετικά με καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεπίδοτες, λόγω ελλিপών στοιχείων των εναγομένων και τελικά αποσύρονται. Κατά τα έτη 2001 – 2008 καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο συνολικά 13.705 υποθέσεις καθυστερημένων φορολογιών, από τις οποίες οι 6.064 ή ποσοστό 44,2% παρέμειναν ανεπίδοτες.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι μεγάλος αριθμός υποθέσεων, που αφορούν σε παραβάσεις τροχαίας και οι οποίες καταχωρίζονται στο δικαστήριο, αποσύρονται λόγω μη επίδοσης της κλήσης στον εναγόμενο, για τους ίδιους λόγους που αναφέρονται πιο πάνω. Συγκεκριμένα, κατά τα έτη 2001 – 2008 καταχωρίστηκαν συνολικά 3.795 υποθέσεις στο δικαστήριο, από τις οποίες οι 1.681 ή ποσοστό 44,3% παρέμειναν ανεπίδοτες.

Ο Δήμος πληρώνει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά και για τις ανεπίδοτες υποθέσεις (€38 - €50 για κάθε υπόθεση), γι' αυτό και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους, παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Έγινε εισήγηση επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων για τόσο μεγάλο αριθμό οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με το άρθρο 4(1) του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, για τη λειτουργία των πρατηρίων πετρελαιοειδών απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας από τον Δήμο.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στον Δήμο, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι την ημέρα του ελέγχου, 9 πρατήρια πετρελαιοειδών, για 7 από τα οποία εξασφαλίστηκε άδεια λειτουργίας.

Για τρία από τα 7 πρατήρια που εκδόθηκε άδεια λειτουργίας δεν έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, ενώ για άλλα τρία εκκρεμεί το πιστοποιητικό καταλληλότητας από το Τμήμα Δημοσίων Έργων. Σύμφωνα με τον περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμο, κανένας δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών, μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Με την έκδοση της άδειας λειτουργίας, ο Δήμος κάλυψε τα πιο πάνω πρατήρια πετρελαιοειδών αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως ο Δήμος εξετάζει τουλάχιστον ότι οι λόγοι για μη έκδοση πιστοποιητικού τελικής έγκρισης δεν σχετίζονται με θέματα ασφάλειας ή οποιοδήποτε άλλο κίνδυνο χρήσης από το κοινό.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Σύμφωνα με το άρθρο 88(1) του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο, με τη συναίνεση του Αρχηγού της Αστυνομίας, έχει εξουσία, μεταξύ άλλων, να εγκρίνει τον καθορισμό δικαιωμάτων για τη στάθμευση οχημάτων σε ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης και γενικά να ρυθμίζει οποιοδήποτε θέμα σχετικά με τους χώρους αυτούς, με βάση Δημοτικούς Κανονισμούς που θα τύχουν της έγκρισης του Υπουργού Εσωτερικών.

Λόγω της μη θέσπισης των περί Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμών, οι οποίοι ρυθμίζουν τα πιο πάνω, ο Δήμος δεν ασκεί τον απαιτούμενο από τη σχετική νομοθεσία έλεγχο. Από στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τις 31.1.2010, οκτώ ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη άδεια λειτουργίας.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η Ένωση Δήμων έχει ετοιμάσει, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών, στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμιση τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ανάπλαση – Διαμόρφωση Παραλιακού Μετώπου Πάφου. Το συμβόλαιο ανατέθηκε έναντι ποσού £4.369.800, με έναρξη του έργου τον Ιανουάριο 2007 και συμπλήρωσή του στις 31.5.2009. Η χρηματοδότηση του πολεοδομικού αυτού έργου, γίνεται σε αναλογία 80% από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και 20% από τον Δήμο Πάφου, ο οποίος είναι και η Αναθέτουσα Αρχή του συμβολαίου.

Τον Απρίλιο 2008, μετά από έλεγχο, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα, σχετικά με τη διαχείριση του συμβολαίου από την Αναθέτουσα Αρχή:

(α) Για την υλοποίηση μεγάλων και πολύπλοκων έργων, όπως το παρόν έργο, διορίζεται Συντονιστής του έργου (Διευθυντής του έργου) με πλήρη απασχόληση και συστήνεται Διαχειριστική Επιτροπή (ή άλλως Καθοδηγητική Επιτροπή), ώστε να λαμβάνονται γρήγορες και δεσμευτικές αποφάσεις. Παρατηρήσαμε ότι στην προκειμένη περίπτωση ορίστηκε ως Συντονιστής ο Δημοτικός Μηχανικός, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με πολλά άλλα καθήκοντα και δεν διαθέτει τον αναγκαίο χρόνο. Ως αποτέλεσμα, ο συντονισμός και η διαχείριση των συμβολαίων είναι ανεπαρκής και δημιουργούνται προβλήματα, όπως καθυστέρηση στις πληρωμές του Εργολήπτη και στην προώθηση των αναγκαίων διαδικασιών για την εύρυθμη πρόοδο του έργου.

(β) Έγιναν πολλές αλλαγές και εκτελέστηκαν επιπλέον εργασίες αξίας περίπου €158.900 (£93.000). Παρατηρήσαμε ότι υπό τις περιστάσεις, όλες οι αλλαγές θα πρέπει να υποβληθούν προς έγκριση στα αρμόδια όργανα και να συνοδεύονται από έκθεση, στην οποία να καταγράφονται οι λόγοι και η εκτιμημένη δαπάνη για κάθε αλλαγή.

(γ) Διαπιστώθηκε ότι για έλεγχο της ποιότητας των εργασιών δεν ακολουθείται η ορθή διαδικασία και πρακτική.

Σε απάντησή του, ο Δήμαρχος Πάφου μας πληροφόρησε ότι αποφασίστηκε η δημιουργία Καθοδηγητικής Τεχνικής Επιτροπής του Έργου. Για τα υπόλοιπα θέματα που εγείρονται στην επιστολή μας, ο Δήμαρχος συμφώνησε με τις παρατηρήσεις μας και ανέφερε ότι δόθηκαν σχετικές οδηγίες για συμμόρφωση.

Με νέα επιστολή μας στον Δήμαρχο Πάφου, αναφερθήκαμε σε επιστολές του Εργολήπτη, σύμφωνα με τις οποίες οφείλεται σ' αυτόν ποσό €3,3 εκ., περιλαμβανομένου και ποσού €1,5εκ., το οποίο είναι πιστοποιημένο από τον Επιβλέποντα Μηχανικό.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι καταβλήθηκαν στον Εργολήπτη τα ποσά που αφορούν σε εργασίες που περιλαμβάνονται στο συμβόλαιο, ενώ οι επιπλέον εργασίες δεν έχουν πληρωθεί, μέχρις ότου αυτές υποβληθούν και εγκριθούν από την Καθοδηγητική Τεχνική Επιτροπή.

Το έργο παραδόθηκε τον Ιούλιο 2009, ενώ ακόμη εκκρεμούσε η πληρωμή περίπου €3,7 εκ. στον εργολάβο για έξτρα εργασίες.

Τον Οκτώβριο 2009, σε συνάντηση όπου παρευρέθηκαν αντιπρόσωποι του Δήμου Πάφου, του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, του Γραφείου Προγραμματισμού, του ενδιαμέσου Φορέα για Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε. και της Υπηρεσίας μας, καθορίστηκε πρόγραμμα για διευθέτηση και προώθηση των οφειλών προς τον εργολάβο, μέσω του Μελετητή και του Επιμετρητή Ποσοτήτων του Έργου. Τελικά, πληρώθηκαν περίπου €2,7 εκ., ενώ για το υπόλοιπο ποσό εκκρεμεί η παρουσίασή του ενώπιον της Καθοδηγητικής Τεχνικής Επιτροπής.

Προσφορά αρ. 12/2009 για την προμήθεια και εγκατάσταση αυτόνομων φωτιστικών σωμάτων με φωτοβολταϊκά πλαίσια στον παραλιακό πεζόδρομο στην περιοχή Φάρου στην Πάφο. Τον Ιούλιο 2009 ο Δήμος προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και εγκατάσταση αυτόνομων φωτιστικών σωμάτων με φωτοβολταϊκά πλαίσια, με εκτίμηση δαπάνης €350.000+ΦΠΑ.

Από τη μελέτη της έκθεση αξιολόγησης, η οποία υποβλήθηκε τον Οκτώβριο 2009 στο Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου για εξέταση και λήψη απόφασης, καθώς και των εγγράφων του διαγωνισμού, διαπιστώθηκε ότι στα εν λόγω έγγραφα είχε περιληφθεί ο όρος όπως οι προσφοροδότες υποβάλουν προσφορά για το 1/3 περίπου των φωτιστικών, ενώ για τα υπόλοιπα 2/3 να υποβάλουν δεσμευτικές τιμές για 4 χρόνια. Η αξιολόγηση των προσφορών θα γινόταν με βάση την τιμή που θα υπεβάλλαν οι προσφοροδότες για το 1/3 της ποσότητας των φωτιστικών, ενώ το αναμενόμενο κόστος για το σύνολο των φωτιστικών ήταν €1,0 εκ.

Η Υπηρεσία μας υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στον Δήμαρχο Πάφου, επισημαίνοντας ότι δεν είχαν τηρηθεί οι διατάξεις του άρθρου 21(1) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006, οι οποίες προνοούν ότι στο εκτιμώμενο συνολικό κόστος μιας σύμβασης θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται τυχόν δικαιώματα προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεις της σύμβασης, με ενδεχόμενο η πιο πάνω παράλειψη να επηρέασε τη συμμετοχή στον διαγωνισμό.

Τον Νοέμβριο 2009 το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου, αφού έλαβε υπόψη και την άποψη του νομικού του συμβούλου, αποφάσισε την ακύρωση της προσφοράς και την επαναπροκήρυξή της με νέους όρους.

Τον Μάιο 2010 ο Δήμος προκήρυξε νέο διαγωνισμό με αρ.8/2010 και εκτίμηση κόστους €1,0 εκ., στον οποίο περιλήφθηκε ολόκληρη η ποσότητα των απαιτούμενων φωτιστικών.

Τον Σεπτέμβριο 2010 το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στη χαμηλότερη έγκυρη προσφορά, έναντι €864.000+ΦΠΑ.

Ο χαμηλότερος προσφοροδότης (€596.800+ΦΠΑ), η προσφορά του οποίου είχε κριθεί ως εκτός προδιαγραφών και αισθητικών κριτηρίων του διαγωνισμού, διαφώνησε με την πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών και καταχώρισε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών.

5.6 ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2010.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2008.

5.7 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΟΜΕΤΙΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2010. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, όπως:

- Αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων για έγκαιρη είσπραξή τους.
- Έλλειψη ασφαλιστικών δικλίδων, όσον αφορά στην πρόσβαση των χρηστών στο μηχανογραφημένο σύστημα.
- Έλλειψη περιβαλλοντικών ελέγχων και ελέγχου πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού ηλεκτρονικού υπολογιστή (server).

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Πολιτική ασφάλειας. Δεν έχουν καθοριστεί ευθύνες και δικαιώματα πρόσβασης των χρηστών στο μηχανογραφημένο σύστημα και οι χρήστες έχουν απεριόριστη πρόσβαση σ' αυτό, ενώ κάθε χρήστης θα έπρεπε να έχει περιορισμένη πρόσβαση, ανάλογα με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές του.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι υπάρχει σύστημα ασφάλειας, του οποίου η μη εφαρμογή οφείλεται σε φόρτο εργασίας, καθότι θα πρέπει να γίνουν επιμέρους ρυθμίσεις για τον καθένα από τους 20 χρήστες.

(β) Αριθμοί λογαριασμών φορολογουμένων. Στο μηχανογραφημένο σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Επισημάνθηκε ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, καθιστά δύσκολη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι γίνεται προσπάθεια να περιοριστεί ο αριθμός των προσωρινών κωδικών αριθμών φορολογουμένων.

(γ) Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και φυσική πρόσβαση. Ο κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (server) είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο όχι μόνο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα ασφάλειας (ανιχνευτές υγρασίας, πόρτα πυρασφάλειας κ.ά.), αλλά επιτρέπεται και η πρόσβαση σε όλο το προσωπικό του Δήμου, καθότι χρησιμοποιείται και ως αποθηκευτικός χώρος διαφόρων φακέλων.

Επισημάνσαμε ότι, λόγω των πιο πάνω, ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταστραφεί εξοπλισμός και να χαθούν/διαγραφούν δεδομένα είτε λόγω των ακατάλληλων συνθηκών φύλαξης, είτε λόγω κακόβουλων ενεργειών.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι δεν έχει εκπονηθεί σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών/καταστροφής (Disaster Recovery Plan), το οποίο να διασφαλίζει τη γρήγορη επανέναρξη των εργασιών μετά από κάποια φυσική καταστροφή του μηχανογραφικού εξοπλισμού ή οποιαδήποτε διακοπή των εργασιών για άλλους λόγους.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι στο δωμάτιο του κεντρικού ηλεκτρονικού υπολογιστή (server) έγιναν βελτιώσεις, που αφορούσαν στην ασφάλεια και πυρασφάλεια και ότι θα γίνουν ρυθμίσεις, ώστε η πρόσβαση στο εν λόγω δωμάτιο να επιτρέπεται σε ένα μόνο άτομο. Όσον αφορά στην εφαρμογή σχεδίου αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών/καταστροφής, μας ανέφερε ότι υπάρχει πρακτική δυσκολία και μελετάται ο τρόπος επίλυσής της.

Πρώωρη αφυπηρέτηση υπαλλήλου μετά από συμφωνία. Το Δημοτικό Συμβούλιο σύναψε συμφωνία με υπάλληλο του Δήμου για πρώωρη αφυπηρέτηση, καταβάλλοντάς του αποζημίωση ύψους €106.000, πέραν των συνταξιοδοτικών του ωφελημάτων, χωρίς να έχει προς τούτο σχετική εξουσία από τον περί Δήμων Νόμο και τους περί Συντάξεων και Φιλοδορημάτων Κανονισμούς του Δήμου Αγίου Δομετίου.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι η αφυπηρέτηση του εν λόγω υπαλλήλου έγινε προς το καλώς νοούμενο συμφέρον του Δήμου, χωρίς ωστόσο αυτό να τεκμηριώνεται.

Διαγραφή οφειλής προς τον Δήμο. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, χωρίς να του παρέχεται τέτοια εξουσία, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 31.1.2006 τη διαγραφή ποσού ύψους £6.850, που οφειλόταν από πρώην Δήμαρχο, για οικονομικούς και ανθρωπιστικούς λόγους και για λόγους υγείας. Το πιο πάνω ποσό αποτελεί υπόλοιπο ποσού ύψους £10.104, που δαπανήθηκε αντικανονικά κατά τα έτη 1995 και 1996 από τον πρώην Δήμαρχο, κατά παράβαση του άρθρου 69 του περί Δήμων Νόμου, για την αποπληρωμή του οποίου υπογράφηκε συμφωνία, η οποία προνοούσε την καταβολή δόσεων ύψους £300 το μήνα. Στον πρώην Δήμαρχο καταβάλλεται επίσης από τον Δήμο μηνιαία σύνταξη. Για τη διαγραφή του πιο πάνω ποσού ζητήθηκε η εκ των υστέρων έγκριση του Επάρχου Λευκωσίας, ο οποίος ζήτησε αποδεικτικά στοιχεία που να δικαιολογούν τη διαγραφή του οφειλόμενου ποσού, τα οποία, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, δεν είχαν δοθεί.

Όπως υποδείξαμε κατ' επανάληψη, το αντικανονικά διαγραφέν οφειλόμενο ποσό θα πρέπει να επαναφερθεί στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου και το Δημοτικό Συμβούλιο να εφαρμόσει την υπογραφείσα συμφωνία με τον πρώην Δήμαρχο για την αποπληρωμή του οφειλόμενου ποσού.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι συμφωνεί με το περιεχόμενο της πιο πάνω παραγράφου, ωστόσο δεν απάντησε κατά πόσο θα εφαρμοστεί η εισήγηση της Υπηρεσίας μας για τακτοποίηση του θέματος.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 99, 88, 118 και 81 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 5, 4, 7 και 15, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 7.12.2009.

Από διερεύνηση του θέματος, όσον αφορά στις 64 εκδοθείσες άδειες οικοδομής του 2008, διαπιστώθηκε ότι ο μέσος όρος διεκπεραίωσής τους ήταν 174 μέρες, από τις οποίες οι 48 άδειες χρειάστηκαν πέραν των τριών μηνών για να εκδοθούν, ενώ μόνο 16 εγκρίθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών και όπως προκύπτει υπάρχει καθυστέρηση στην έγκριση και έκδοση των αδειών οικοδομής.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται στην έκδοση αδειών οικοδομής δεν οφείλεται αποκλειστικά στο Δήμο αλλά προκύπτει κυρίως από παραλείψεις των αιτητών/ αρχιτεκτόνων, καθώς και από το χρόνο εξέτασης των αιτήσεων από διάφορες Υπηρεσίες.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών στις 31.12.2008 ανήλθαν σε €858.299, σε σύγκριση με €778.449 (£455.606) το 2007, δηλαδή

παρουσίασαν αύξηση €79.850 ή ποσοστό 10,3%.

Επισημάναμε και πάλι ότι ποσά συνολικού ύψους €194.598, που αφορούν σε χρεώστες τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας της περιόδου 1990-1999 για ποσά ύψους €113.484 και €49.695, αντίστοιχα, και χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας της περιόδου 1985-2000 ύψους €31.419, δεν περιλαμβάνονται στους χρεώστες, λόγω ελλειπών στοιχείων των οφειλετών, όπως, πλήρες όνομα, διεύθυνση και αριθμό ταυτότητας.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα οφειλόμενα ποσά συμπεριληφθούν στις οικονομικές καταστάσεις στους χρεώστες και για όλες τις πιο πάνω καθυστερήσεις γίνει περαιτέρω διερεύνηση, ώστε να βρεθούν όλα τα στοιχεία των φορολογουμένων.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι ο Δήμος δεν έχει λάβει δικαστικά μέτρα για καθυστερήσεις τελών σκυβάλων (€116.706) και επαγγελματικής άδειας (€19.149) των ετών 2005, 2006 και 2007.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι για τις καθυστερημένες φορολογίες για τις οποίες ελλείπουν βασικά στοιχεία των οφειλετών ασχολείται η Επιτροπή Οικονομικού Ελέγχου, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο μπορούν να εντοπιστούν ή να διαγραφούν, βάσει των διατάξεων του περί Δήμων Νόμου. Όσον αφορά ειδικά στους χρεώστες δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, μας ανέφερε ότι αυτοί θα παραμείνουν στα βιβλία του Δήμου, μέχρι εξεύρεσης των κληρονόμων τους. Μας ανέφερε επίσης ότι για τις καθυστερημένες φορολογίες των ετών 2005 – 2007 θα κινηθούν σύντομα πολιτικές αγωγές.

5.8 ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις του 2009 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2010, ενώ αυτές του 2008 υποβλήθηκαν στις 3.10.2009, αντί μέχρι 30.4.2009, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου. Ο έλεγχος του 2008 θα γίνει μετά την υποβολή των οικονομικών καταστάσεων για το 2009.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2007 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2008.

5.9 ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 και 2009 για έλεγχο, στις 25.8.2009 και 25.8.2010, αντίστοιχα, αντί μέχρι 30.4.2009 και 30.4.2010, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Όπως παρατηρήσαμε και τα προηγούμενα χρόνια, ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο

τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και άλλων δικαιωμάτων, που στις 31.12.2008 και 31.12.2009 ανέρχονταν σε €1.567.202 και €1.862.661, αντίστοιχα.

Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα βοηθούσε και η είσπραξη δικαιωμάτων εκμίσθωσης από αυτούς στους οποίους παραχωρήθηκαν οικοπέδα στη βιοτεχνική περιοχή και η καταγραφή όλων των διαφημιστικών πινακίδων και η είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων, καθώς επίσης και η εξάλειψη ή μείωση των ελλειμμάτων που προκύπτουν από την υδατοπρομήθεια (€116.948 το 2009) και την αποκομιδή σκυβάλων (€245.228 το 2008 και €362.244 το 2009).

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι ετοιμάζεται τελική μελέτη για καθορισμό του καταβλητέου ποσού από τον κάθε βιοτέχνη και ότι αναμένεται εντός του 2011 να αρχίσει η είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων. Όσον αφορά στα ελλείμματα που προκύπτουν από την υδατοπρομήθεια και την αποκομιδή σκυβάλων, μας ανέφερε ότι θα ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για μείωση ή εξάλειψή τους μέσα στο 2011.

Υπερβάσεις. Στο Κονδύλι δαπανών «Εξοδα ειδικά εγκρινόμενα» του Τακτικού Προϋπολογισμού των ετών 2008 και 2009 σημειώθηκαν υπερβάσεις, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του Νόμου. Συγκεκριμένα, σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €93.215 ή ποσοστό 73% το 2008 και €64.828 ή ποσοστό 50% το 2009, χωρίς την εξασφάλιση των απαιτούμενων εγκρίσεων.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Μη παρακολούθηση των υποθέσεων που στάληκαν σε δικηγόρους.
- Μη διενέργεια ελέγχου στην αποθήκη και βιβλιοθήκη.
- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως μητρώο αγωγών, μητρώο διαφημιστικών πινακίδων, μητρώο εγγυητικών επιστολών και μητρώο πάγιου ενεργητικού.
- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων.
- Μη συμφιλίωση του μητρώου αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων και του μητρώου παλινорθώσεων οδών και πεζοδρομίων με τους αντίστοιχους λογαριασμούς εσόδων του Γενικού Καθολικού.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι γίνεται συνεχής προσπάθεια για βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου, σύμφωνα με τις συστάσεις της Υπηρεσίας μας, δίνοντας έμφαση στην αναβάθμιση της μηχανογράφησης των μητρώων που αναφέρονται πιο πάνω.

Αποθήκη.

(α) Τα διάφορα είδη αποθήκης που αγοράζονται, όπως εργαλεία, εξαρτήματα υδατοπρομήθειας και άλλα είδη σημαντικής αξίας, δεν καταχωρίζονται όλα σε μητρώο και σε καρτέλες αποθήκης, με αποτέλεσμα να μην ασκείται ικανοποιητικός έλεγχος στη διάθεση και χρήση τους.

(β) Τα διάφορα είδη αποθήκης, καινούργια, χρησιμοποιημένα ή/και άχρηστα, είναι ατάκτως τοποθετημένα, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η φυσική καταμέτρησή τους και με εμφανή τον κίνδυνο καταστροφής ή/και κλοπής τους.

(γ) Δεν υπάρχουν επαρκή μέτρα ασφάλειας, όσον αφορά στην πρόσβαση στις αποθήκες, καθότι κλειδιά των αποθηκών κατέχουν διάφοροι εργατοϋπάλληλοι του Δήμου.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι η όλη κατάσταση, η οποία παρατηρείται εδώ και αρκετά χρόνια, εγκυμονεί κινδύνους και ότι το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να μελετήσει το όλο θέμα και να αναθέσει σε λειτουργό του Δήμου την ευθύνη της αποθήκης. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως τα διάφορα είδη αποθήκης

καταμετρηθούν και καταχωριστούν σε Καθολικά Αποθήκης και εφαρμοστούν οι Κανονισμοί Αποθηκών και η αξία των αποθεμάτων παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι το κτίριο της νέας δημοτικής αποθήκης έχει αποπερατωθεί και ότι το 2011 θα λειτουργήσει με υπεύθυνο αποθηκάριο.

Τοποθέτηση νεοπροσληφθέντα υπαλλήλου. Το Δημοτικό Συμβούλιο διόρισε στις 30.6.2010 συγκεκριμένο υπάλληλο σε θέση με κλίμακα Α12-Α13-Α14 και λαμβάνοντας υπόψη την πείρα και τα επιπρόσθετα ακαδημαϊκά και άλλα προσόντα του, τον τοποθέτησε στην ανώτατη βαθμίδα της κλίμακας Α12 (βασικός μισθός €43.727), αντί στην αρχική βαθμίδα (βασικός μισθός €32.949), χωρίς αυτό να προνοείται στο εγκριμένο σχέδιο υπηρεσίας και σε αντίθεση με τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμούς (ΚΔΠ 175/95), τους οποίους ο Δήμος εφαρμόζει.

Παραχώρηση πρόσθετων προσauξήσεων. Σε 2 γραφείς, οι οποίοι ήταν εργάτες αλλά τοποθετήθηκαν από 1.11.2002 σε μόνιμες συντάξιμες θέσεις Γραφέα (κλίμακα Α2-Α5-Α7), χωρίς να υπάρχουν αντίστοιχες εγκριμένες κενές θέσεις και χωρίς να προκηρυχθούν οι θέσεις και να ακολουθηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες πλήρωσης κενών θέσεων, παραχωρήθηκαν, επίσης αντικανονικά, από 1.7.2008, δύο πρόσθετες προσauξήσεις στην κλίμακα Α2 και μάλιστα χωρίς απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Τοποθέτηση κλητήρα στη θέση Γραφέα. Η Επιτροπή Προσωπικού αποφάσισε στις 26.1.2009 την τοποθέτηση συγκεκριμένου κλητήρα του Δήμου σε θέση Γραφέα (κλίμακα Α2-Α5-Α7+2), χωρίς να υπάρχει στον Προϋπολογισμό του Δήμου αντίστοιχη εγκεκριμένη κενή θέση, χωρίς να τηρηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες πρόσληψης υπαλλήλων (δημοσίευση θέσεων, υποβολή αιτήσεων από ενδιαφερόμενους κ.λπ.) και χωρίς την έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2006, η υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές υποχρεώσεις προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ανερχόταν μέχρι 31.12.2005 σε €2.665.160 (£1.554.000), με ηλικία αφυπηρέτησης το 60ο έτος και σε €1.659.050 (£971.000), με ηλικία αφυπηρέτησης το 63ο έτος. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως οι ελλειμματικές υποχρεώσεις αναγνωριστούν στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων σε περίοδο πέντε ετών, αρχής γενομένης το 2006, χωρίς ωστόσο να έχει ακόμη αποφασιστεί ο τρόπος αποπληρωμής τους, με βάση τις εισηγήσεις του αναλογιστή.

(β) Παρόλο ότι η τρέχουσα υποχρέωση του Δήμου στο πιο πάνω Ταμείο, σύμφωνα με την εισήγηση του αναλογιστή, υπολογίστηκε σε 29,6% πάνω στις ετήσιες απολαβές των μόνιμων υπαλλήλων, εντούτοις ο Δήμος συνεχίζει να συνεισφέρει ποσοστό ύψους 21% μόνο.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου. Ο Δήμος κατακύρωσε στις 19.9.2007 τις προσφορές για την προμήθεια λογιστικού συστήματος και την προμήθεια φορολογικού συστήματος σε δύο εταιρείες, έναντι ποσού ύψους £4.920 (€8.406) και £13.500 (€23.066), αντίστοιχα, πλέον ΦΠΑ. Παρόλο ότι στις πιο πάνω εταιρείες πληρώθηκε μέχρι τον Οκτώβριο 2010, ποσό ύψους €7.890 και €20.746, αντίστοιχα, πλέον ΦΠΑ, εντούτοις το λογιστικό σύστημα δεν είχε εγκατασταθεί μέχρι τότε, ενώ το φορολογικό σύστημα, το οποίο εγκαταστάθηκε, δεν είχε εφαρμοστεί, με αποτέλεσμα ο Δήμος να εξακολουθεί να χρησιμοποιεί τα παλαιά μηχανογραφημένα συστήματα, για την υποστήριξη και συντήρηση των οποίων πλήρωσε σε συγκεκριμένη εταιρεία, κατά τα έτη 2008 και 2009, συνολικό ποσό ύψους €47.863.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι αρχές του 2011 αναμένεται να λειτουργήσουν τα νέα λογισμικά.

Προσφορά για την κατασκευή πλακόστρωτου κυκλικού κόμβου βιομηχανικής περιοχής. Χωρίς να προβεί στην αναγκαία εκτίμηση κόστους, η οποία να υποστηρίζεται από αναλυτικά δελτία ποσοτήτων και χωρίς την ετοιμασία των αναγκαίων εγγράφων/κατασκευαστικών σχεδίων του διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο (Ν.12(Ι)/2006) και στους περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες (Δημοτικούς) Κανονισμούς του 2004, ο Δήμος προκήρυξε

την πιο πάνω προσφορά με συνοπτικές διαδικασίες. Η εν λόγω προσφορά κατακυρώθηκε στις 18.6.2009 σε κοινοπραξία εταιρειών, έναντι ποσού €55.700, πλέον ΦΠΑ, ενώ το τελικό κόστος ανήλθε σε €72.007, πλέον ΦΠΑ, λόγω επιπρόσθετων εργασιών.

Σημειώνεται ότι ο Δήμος ζήτησε προσφορές μόνο από δύο οικονομικούς φορείς, αντί από τέσσερεις, χωρίς τούτο να αιτιολογείται επαρκώς, όπως προνοείται στο άρθρο 84(1)(γ)(i) του Νόμου.

Προσφυγές εναντίον του Δήμου. Οι τρεις προσφυγές που κατατέθηκαν στις 19.4.2006 και 16.5.2007 στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον του Δήμου από έξι δημότες, των οποίων τεμάχια γης απαλλοτριώθηκαν από τον Δήμο το 1991, με σκοπό την ανέγερση Δημοτικού Μεγάρου, με τις οποίες αιτούντο την ανάκληση της απαλλοτριώσεως και την επιστροφή των τεμαχίων γης, καθότι, παρόλο ότι πέρασαν 15 χρόνια από την απαλλοτριώση, η απαλλοτριούσα Αρχή δεν τα χρησιμοποίησε για τον σκοπό που απαλλοτριώθηκαν, έγιναν αποδεκτές από το Ανώτατο Δικαστήριο. Ο Δήμος καταχώρισε στις 24.10.2008 έφεση για τη μια προσφυγή και στις 27.4.2009 καταχώρισε έφεση για τις άλλες δύο προσφυγές, οι οποίες δεν είχαν εκδικαστεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου (Οκτώβριο 2010).

Βιοτεχνική περιοχή.

(α) Πριν από την αγορά του κρατικού τεμαχίου γης, για τη δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής, το Δημοτικό Συμβούλιο από το 1995 είχε παραχωρήσει οικοπέδα σε 43 βιοτέχνες ή είχε επιτρέψει σε βιοτέχνες να κατέχουν τα πιο πάνω οικοπέδα, χωρίς να είχε υπογράψει οποιαδήποτε συμφωνία εκμίσθωσης ή αγοράς τους και χωρίς να καθορίσει δικαιώματα εκμίσθωσης και προτού ακόμα καθορίσει τον τρόπο κατανομής των οικοπέδων. Επίσης, στον χώρο της βιοτεχνικής περιοχής επιτράπηκε η ανέγερση υποστατικών, χωρίς την υποβολή σχεδίων για έγκριση και έκδοση άδειας οικοδομής.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 28.2.2008 την κατανομή του ποσού των €905.500 (£530.000), πλέον τους τόκους των δόσεων που καταβλήθηκαν από τον Δήμο στην Κυπριακή Δημοκρατία για την αγορά του πιο πάνω τεμαχίου γης, στους βιοτέχνες που κατέχουν και αξιοποιούν τα τεμάχια της βιοτεχνικής περιοχής, απόφαση η οποία όμως δεν είχε υλοποιηθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, με αποτέλεσμα οι βιοτέχνες να συνεχίζουν να μην καταβάλλουν οποιοδήποτε ποσό ως ενοίκιο.

(β) Μεταξύ του Δήμου και δέκα βιοτεχνών υπογράφηκε κατ' αρχήν συμφωνία, με την οποία ο μεν Δήμος δεσμεύεται να παραχωρήσει συγκεκριμένο οικόπεδο για χρονική περίοδο 33 ετών, ο δε βιοτέχνης να καταβάλει στον Δήμο το ποσό που θα του χρωθεί από τον Δήμο.

(γ) Εκτός από το πιο πάνω κρατικό τεμάχιο, το Δημοτικό Συμβούλιο στις 29.8.2002 είχε αποφασίσει την επέκταση της βιοτεχνικής περιοχής (Β' φάση) σε άλλα τεμάχια κρατικής γης, χωρίς να ζητήσει την εκμίσθωση ή αγορά τους από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και χωρίς να είχε τη συγκατάθεση του εν λόγω Τμήματος.

Ο Δήμος υπέβαλε στις 11.9.2007 αίτημα προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για διάθεση της πιο πάνω κρατικής γης. Μέχρι την ημέρα ολοκλήρωσης του ελέγχου δεν έτυχε απάντησης.

Όπως πληροφορηθήκαμε, από τα 28 οικοπέδα της Β' φάσης, τα δύο χρησιμοποιήθηκαν από τον Δήμο για ανέγερση αποθηκών και σε άλλα τρία ανεγέρθηκαν υποστατικά από βιοτέχνες, ενώ ένα οικόπεδο παραχωρήθηκε σε βιοτέχνη, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 7.6.2006. Για τα υπόλοιπα 22 οικοπέδα, ο Δήμος ετοίμασε κατάσταση βιοτεχνών που ζήτησαν την παραχώρηση κρατικής γης, η οποία διαφοροποιείται από χρόνο σε χρόνο, όσον αφορά στους βιοτέχνες που θα τους παραχωρηθεί βιοτεχνικό οικόπεδο.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε εκ νέου ότι η διάθεση κρατικής γης διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 18 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224 και από τους περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμούς του 1989-1999, σύμφωνα με τους οποίους μόνο το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να διαθέσει, δηλαδή να εγκρίνει την παραχώρηση, εκμίσθωση, ανταλλαγή ή αποξένωση οποιασδήποτε ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας ή ακίνητης ιδιοκτησίας περιελθούσας

στη Δημοκρατία σε δικαιούχα άτομα, οργανισμούς ή αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης μετά από αίτησή τους σε ειδικό έντυπο.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι ετοιμάζεται τελική μελέτη για τον καθορισμό των οφειλών των βιοτεχνών της Α' φάσης και ότι παγοποιήθηκε η περαιτέρω παραχώρηση τεμαχίων της Β' φάσης, μέχρι ο Δήμος να ετοιμάσει νέα ολοκληρωμένη χωροταξική μελέτη, καθώς και τελικό κατάλογο αιτητών/δικαιούχων.

Ελλείμματα από την υδατοπρομήθεια και από την υπηρεσία σκυβάλων. Από την υδατοπρομήθεια και από την υπηρεσία σκυβάλων προέκυψαν το 2009 ελλείμματα ύψους €116.948 και €362.244, αντίστοιχα. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα και εξεύρει τρόπους εξάλειψης ή τουλάχιστον μείωσης των ελλειμμάτων.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια και αναμένεται σημαντική μείωση του ελλείμματος από την υδατοπρομήθεια, ενώ από την αποκομιδή σκυβάλων δεν αναμένεται μείωση, λόγω των τελών που πληρώνει ο Δήμος (πέραν των €600.000 τον χρόνο) για τον Χώρο Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ).

Άδειες οικοδομής.

(α) Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά τα έτη 2008 και 2009 υποβλήθηκαν στον Δήμο 185 και 196 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 34 και 51, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 30.9.2010.

Από τον έλεγχο που έγινε από την Υπηρεσία μας σε δείγμα 107 από τις 296 εκδοθείσες άδειες οικοδομής, διαπιστώθηκε ότι ο μέσος όρος διεκπεραίωσής τους ήταν 157 μέρες. Σημειώνεται ότι ο χρόνος διεκπεραίωσης 66 από τις πιο πάνω άδειες ήταν πέραν των τριών μηνών, ενώ μόνο οι 41 εκδόθηκαν σε χρόνο λιγότερο από τρεις μήνες.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι η καθυστέρηση που παρατηρείται στην έκδοση αδειών οικοδομής οφείλεται στο γεγονός ότι πολλές αιτήσεις είναι ελλιπείς και ότι ορισμένα Κυβερνητικά Τμήματα καθυστερούν να υποβάλουν τις απόψεις τους.

(β) Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε δείγμα 17 από τις 85 αιτήσεις που παρουσιάζονταν στο μητρώο αδειών οικοδομής ως εκκρεμούσες, καθώς επίσης και από επιτόπια έρευνα, διαπιστώθηκε ότι η ανέγερση 4 οικοδομών είχε αποπερατωθεί, χωρίς οι ιδιοκτήτες να παραλάβουν τις εγκριθείσες άδειες οικοδομής και να καταβάλουν στον Δήμο δικαιώματα ύψους €32.094, παρόλο που ειδοποιήθηκαν από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε όπως οι Υπηρεσίες του Δήμου πραγματοποιούν κατά καιρούς επιτόπιους ελέγχους και επιβεβαιώνουν ότι οι ιδιοκτήτες όλων των υποστατικών που ανεγείρονται στην περιοχή του Δήμου κατέχουν άδεια οικοδομής και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν έχει εξασφαλιστεί άδεια οικοδομής, όπως λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα.

Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών.

(α) Τα δικαιώματα από τις πιο πάνω άδειες εισπράττονται στο τέλος της περιόδου για την οποία χορηγήθηκε άδεια, αντί να εισπράττονται με την έκδοση της σχετικής άδειας.

(β) Επιβάλλονται και εισπράττονται μεγαλύτερα δικαιώματα για άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, από αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 103 (Εβδομος Πίνακας) του περί Δήμων Νόμου.

(γ) Εκδίδονται άδειες λειτουργίας για υποστατικά που δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχει επιβάλει το Δημοτικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 103(2) του περί Δήμων Νόμου, όπως, για παράδειγμα, αυθαίρετες ανεγέρσεις, αλλαγή χρήσης, προσθήκες/μετατροπές και χωρίς να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη άδεια οικοδομής. Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι με την έκδοση της άδειας, ο Δήμος καλύπτει ουσιαστικά τα πιο πάνω υποστατικά αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Άδειες διαφημιστικών πινακίδων.

(α) Ο Δήμος εισπράττει δικαιώματα διαφημιστικών πινακίδων, χωρίς την έγκριση και δημοσίευση των Κανονισμών που ετοίμασε το Δημοτικό Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 87 του περί Δήμων Νόμου και του άρθρου 7 του περί Εκθέσεως Διαφημίσεων Νόμου.

(β) Η τελευταία καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου έγινε το 2003. Λόγω της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από τότε, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνει νέα καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων και με τη δημοσίευση των σχετικών Κανονισμών, γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για έκδοση της σχετικής άδειας, για όσες πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις και είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων και λήψη μέτρων για τις παράνομες.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι εντός του 2011 θα διενεργηθεί πλήρης καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων και ότι θα απαιτηθεί από τους κατόχους τους η εξασφάλιση άδειας. Μας πληροφόρησε επίσης ότι τροχοδομείται η δημοσίευση Κανονισμών.

Δικαιώματα υδροδότησης για διαχωρισμό οικοπέδων. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου εισπράττονται δικαιώματα υδροδότησης για διαχωρισμό οικοπέδων από €171 (£100) - €854 (£500), χωρίς αυτά να καλύπτονται από σχετικούς Κανονισμούς.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι εντός του 2011 θα ετοιμαστούν Κανονισμοί.

Καθυστερήσεις φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι καθυστερήσεις φορολογιών επαγγελματικής άδειας, σκυβάλων και αδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανέρχονταν στις 31.12.2008 και 31.12.2009 σε €288.257 και €364.186, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €310.515 στις 31.12.2007.

Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνονται οφειλές της περιόδου 1992-2000, ύψους €44.886, από τις οποίες το 2009 εισπράχθηκαν μόνο €162 ή ποσοστό 0,36%. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα ποσά που θεωρούνται ανεπίδεκτα είσπραξης διαγραφούν, σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου και για τα υπόλοιπα ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για την είσπραξή τους.

Καθυστερήσεις φορολογιών πριν από το 1992. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω της μη ορθής τήρησης των ενδεδειγμένων μητρώων, ο Δήμος δεν γνωρίζει τις εισπράξεις καθυστερημένων φορολογιών πριν από το 1992 και κατ' επέκταση, τα πραγματικά οφειλόμενα ποσά. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, υποδείχθηκε στο Δημοτικό Συμβούλιο ότι πρέπει να δώσει οδηγίες στην Οικονομική Υπηρεσία και στην Υπηρεσία Εισπράξεως Φόρων όπως προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για εξακρίβωση των οφειλόμενων ποσών και την είσπραξή τους.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο θα προχωρήσει στη διαγραφή όλων των ανεπίδεκτων είσπραξης οφειλών και για τις υπόλοιπες καθυστερημένες φορολογίες ότι θα ληφθούν περαιτέρω μέτρα για την είσπραξή τους.

Υδατοπρομήθεια. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες υδατοπρομήθειας ανέρχονταν στις 31.12.2008 και 31.12.2009 σε €627.375 και €725.586, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €558.634 το 2007. Στις καθυστερήσεις περιλαμβάνονται περιπτώσεις καταναλωτών που οφείλουν σημαντικά ποσά, χωρίς ο Δήμος να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξή τους, μη εξαιρουμένης και της διακοπής της παροχής νερού, όπως προνοείται στον Κανονισμό 117(3) των περί Χωρίων (Διοίκησης και Βελτίωσης) Κανονισμών του Συμβουλίου Βελτιώσεως Αραδίππου, οι οποίοι συνεχίζουν να εφαρμόζονται.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι εκτός από την αποκοπή παροχής νερού, για την είσπραξη των καθυστερήσεων θα ληφθούν και νομικά μέτρα.

Δικαιώματα από πολιτικούς γάμους. Σύμφωνα με το μηχανογραφημένο μητρώο πολιτικών γάμων, μέχρι 31.12.2009 καθυστέρουσε η είσπραξη δικαιωμάτων από πολιτικούς γάμους που τελέστηκαν την περίοδο

1.1.2005 μέχρι 31.12.2009, ύψους €314.315, χωρίς ο Δήμος να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον των οφειλετών. Διαπιστώθηκε ότι από τις πιο πάνω καθυστερήσεις οι €279.383 οφείλονται από τουριστικούς πράκτορες. Για την αποφυγή απώλειας δικαιωμάτων από την τέλεση πολιτικών γάμων, εισηγηθήκαμε όπως τα δικαιώματα προεισπράττονται, τακτική που ακολουθείται σε αρκετούς Δήμους με πολύ καλά αποτελέσματα.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι έχουν ενταθεί οι προσπάθειες για ανάκτηση των οφειλών από τους τουριστικούς πράκτορες και ότι το 2011 θα ληφθούν νομικά μέτρα εναντίον όσων δεν ανταποκρίθουν.

5.10 ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 – Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι την έναρξη της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης τις οικονομικές καταστάσεις του 2009 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2010, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2007 και 2008 υποβλήθηκαν στις 3.11.2008 και 28.8.2009, αντί μέχρι 30.4.2008 και 30.4.2009, αντίστοιχα. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2007 και 2008.

Τελικοί λογαριασμοί. Ενώ, σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο, οι τελικοί λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος συνεχίζει να ετοιμάζει τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών που απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και άλλων δικαιωμάτων, οι οποίες στις 31.12.2007 και 31.12.2008 ανέρχονταν σε €1.306.189 (£764.479) και €1.279.944, αντίστοιχα, εισπράττοντας δικαιώματα διαφημιστικών πινακίδων και τελών διανυκτερεύσεων από όλα τα ξενοδοχεία και αυξάνοντας τα τέλη αποκομιδής σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας που επιβάλλονται, τα οποία είναι πολύ χαμηλά, σε σύγκριση με τα ανώτατα επιτρεπόμενα τέλη που καθορίζονται στον περί Δήμων Νόμο.

Ενοποίηση δανείων. Με βάση τους περί Εγγυήσεως Χρηματοδοτήσεως των Δήμων (Κυρωτικούς) Νόμους 1(III)/2007, 2(III)/2007 και 3(III)/2007, ο Δήμος προχώρησε στις 30.3.2007 στη σύναψη δανείων ύψους £2.615.909 από την Τράπεζα Κύπρου, £2.367.503 από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα και £806.032 από την Kommunalkredit International Bank Ltd, αντίστοιχα, για εξόφληση υφιστάμενων δανείων ύψους £3.102.881 που είχε συνάψει με κυβερνητική εγγύηση, ενώ το υπόλοιπο των συναφθέντων δανείων θα διατεθεί για την εκτέλεση έργων που προγραμματίστηκαν. Το συνολικό ποσό των νέων δανείων ανήλθε σε £5.789.444 και η υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι αυτών ήταν £2.915.442.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη μέτρων για είσπραξή τους.
- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως το μητρώο προσφορών, μητρώο περιουσιακών στοιχείων, μητρώο βιβλιοθήκης, μητρώο αγωγών και μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων.
- Μη βεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Μη ενημέρωση του μητρώου διπλοτύπων με τις επιστροφές των χρησιμοποιημένων διπλοτύπων.
- Μη άσκηση ελέγχου στις αγορές καυσίμων και στη διακίνηση των οχημάτων του Δήμου.
- Έλλειψη επαρκών μέτρων ασφάλειας στο μηχανογραφημένο σύστημα.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου. Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου συνεχίζει να παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες στους πιο κάτω τομείς, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των οικονομικών και άλλων υπηρεσιών του Δήμου:

(α) Αναξιοποίητα προγράμματα. Ένα σημαντικό μέρος του συστήματος συνεχίζει να παραμένει αναξιοποίητο, λόγω της μη τήρησης συγκεκριμένων μηχανογραφημένων μητρώων, με αποτέλεσμα να δημιουργείται επιπρόσθετη γραφειακή εργασία.

(β) Μηχανογραφημένο μητρώο πάγιου ενεργητικού. Ο Δήμος δεν έχει προμηθευτεί λογισμικό για τη δημιουργία μηχανογραφημένου μητρώου πάγιου ενεργητικού αλλά ούτε και χειρόγραφο μητρώο τηρεί.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ο Δήμος προμηθευτεί σχετικό λογισμικό, το οποίο, όμως, να επικοινωνεί αυτόματα (interface) με το λογισμικό του Γενικού Καθολικού, για άμεση ενημέρωση των σχετικών λογαριασμών.

(γ) Πολιτική ασφάλειας.

- (i) Επειδή το σύστημα επιτρέπει στον εισπράκτορα να εισπράττει μέρος των οφειλόμενων ποσών του φορολογούμενου και όχι τις συνολικές οφειλές, το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να αποφασίσει κατά πόσο, για να γίνεται κάτι τέτοιο, χρειάζεται να τεθούν επιπρόσθετες ασφαλιστικές δικλίδες, όπως η εκ των προτέρων εξουσιοδότηση του εισπράκτορα, ώστε να αποφευχθεί τυχόν επέκταση της τακτικής αυτής.
- (ii) Δεν έχουν καθοριστεί ευθύνες και δικαιώματα πρόσβασης των χρηστών στο μηχανογραφημένο σύστημα, παρόλο ότι το σύστημα παρέχει τέτοια δυνατότητα, με αποτέλεσμα να έχουν απεριόριστη πρόσβαση σ' αυτό, ενώ κάθε χρήστης θα έπρεπε να έχει περιορισμένη πρόσβαση, ανάλογα με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές του.

Περιβαλλοντικοί έλεγχοι και φυσική πρόσβαση. Ο κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (server) είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο όχι μόνο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα ασφάλειας (ανιχνευτές υγρασίας, πόρτα πυρασφάλειας κ.ά.), αλλά επιτρέπεται και η πρόσβαση σε όλο το προσωπικό του Δήμου.

Επισημάνθηκε ότι, λόγω των πιο πάνω, ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταστραφεί εξοπλισμός και να χαθούν/διαγραφούν δεδομένα είτε λόγω των ακατάλληλων συνθηκών φύλαξης, είτε λόγω κακόβουλων ενεργειών.

Επαγγελματική άδεια. Τα δικαιώματα που επιβάλλονται για επαγγελματική άδεια, σε σύγκριση με τα ανώτατα τέλη που προβλέπονται στο άρθρο 105 (Τρίτος Πίνακας) του περί Δήμων Νόμου, είναι πολύ χαμηλά.

Δεδομένου του οικονομικού προβλήματος που αντιμετωπίζει ο Δήμος, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το ενδεχόμενο αύξησης των τελών επαγγελματικής άδειας, στη βάση του άρθρου 105 του Νόμου, το οποίο επιτρέπει ετήσια αύξηση μέχρι ποσοστού ύψους 14% επί των τελών του

προηγούμενου χρόνου. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2007 και 2008 δεν επιβλήθηκε καμιά αύξηση στα τέλη επαγγελματικής άδειας.

Τέλη διανυκτερεύσεων. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις ξενοδοχείων, συγκροτημάτων διαμερισμάτων και τουριστικών επαύλεων που αναφέρονται στον ξενοδοχειακό οδηγό του ΚΟΤ του 2009, για τις οποίες δεν υποβάλλονται καταστάσεις διανυκτερεύσεων και δεν εισπράττονται τα σχετικά τέλη, παρά τις διατάξεις του άρθρου 85(2)(ια)(ii) του περί Δήμων Νόμου.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι συνεχίζει να μην επιβάλλεται προσεπιβάρυνση, ίση με 10%, στις περιπτώσεις καθυστέρησης στην καταβολή των τελών διανυκτερεύσεων, όπως προνοεί το άρθρο 85(2)(ια)(ii) του περί Δήμων Νόμου.

Άδειες διαφημιστικών πινακίδων. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μας για το 2007, οι περί Εκθέσεως Διαφημίσεων Κανονισμοί συνεχίζουν να μην εφαρμόζονται, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου καταγράψει όλες τις διαφημιστικές πινακίδες και προχωρήσει στην είσπραξη δικαιωμάτων στις περιπτώσεις για τις οποίες μπορούν να εκδοθούν άδειες και στη λήψη δικαστικών μέτρων για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

Άδειες λειτουργίας/παράνομα υποστατικά. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι εκδίδονται άδειες λειτουργίας για υποστατικά που δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που έχει επιβάλει το Δημοτικό Συμβούλιο.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι δεν λαμβάνονται δικαστικά μέτρα για όλα τα επαγγελματικά υποστατικά που λειτουργούν παράνομα, χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, ενώ, για όσα κινήθηκαν αγωγές τα προηγούμενα χρόνια, μέχρι και την ημέρα του ελέγχου δεν είχαν εκτελεστεί οι σχετικές αποφάσεις του δικαστηρίου.

Άδειες λειτουργίας πρατηρίων πετρελαιοειδών. Ο Δήμος εκδίδει άδεια λειτουργίας στα τέσσερα πρατήρια που λειτουργούν στην περιοχή του, η οποία όμως αφορά στον προηγούμενο χρόνο, χωρίς να έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης των οικοδομών στις οποίες βρίσκονται τα πρατήρια, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 των περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμων του 1968 μέχρι 1999. Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι με την έκδοση της άδειας, ο Δήμος ουσιαστικά καλύπτει αναδρομικά τα πιο πάνω πρατήρια και μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων ανέρχονταν στις 31.12.2007 και 31.12.2008 σε €1.306.189 (£764.478) και €1.279.944, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £689.317 το 2006.

Σημειώνεται και πάλι ότι ο Δήμος δεν λαμβάνει δικαστικά μέτρα εναντίον των δημοτών που καθυστερούν να εξοφλήσουν τις φορολογίες τους, παρόλο ότι υπάρχουν φορολογούμενοι που οφείλουν σημαντικά ποσά.

Καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας. Οι καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας στις 31.12.2007 και 31.12.2008 ανέρχονταν σε €274.384 (£160.590) και €250.047, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £202.759 το 2006. Παρά τη μείωση των καθυστερήσεων κατά το 2007 και 2008, οι καθυστερήσεις εξακολουθούν να βρίσκονται σε ψηλά επίπεδα και αυτό οφείλεται στη μη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων, συμπεριλαμβανομένης και της διακοπής της παροχής νερού και της επιβολής προσεπιβάρυνσης ίσης με το 10%, όπως προνοείται στους σχετικούς Κανονισμούς και στον περί Δήμων Νόμο, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι μεταξύ των οφειλετών περιλαμβάνονται καταναλωτές, οι οποίοι οφείλουν σημαντικά ποσά, για τους οποίους η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων, δικαστικών και άλλων, για είσπραξη των καθυστερήσεων.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν στο Δήμο συνολικά 67, 31, 42 και 44 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 1, 3, 10 και 30, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 20.11.2009 και όπως διαπιστώνεται παρατηρείται καθυστέρηση στην έγκριση και έκδοση αδειών οικοδομής. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στις 32 και 14 εκδοθείσες άδειες οικοδομής των ετών 2007 και 2008, ο μέσος όρος διεκπεραίωσής τους

ήταν 384 και 356 μέρες, αντίστοιχα, από τις οποίες οι 29 και 14 χρειάστηκαν πέραν των τριών μηνών για να εκδοθούν, ενώ μόνο τρεις του 2007 εγκρίθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

Δημοσιονομικές Οδηγίες και Κανονισμοί Αποθηκών. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι την υιοθέτηση των Δημοσιονομικών Οδηγιών και Κανονισμών Αποθηκών που ετοίμασε η Ένωση Δήμων, όπου καθορίζονται, μεταξύ άλλων, οι λογιστικές διαδικασίες και οι ευθύνες και τα καθήκοντα των δημοτικών υπαλλήλων.

5.11 ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2010.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2008.

5.12 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τις οικονομικές καταστάσεις του 2009 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2010, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2008 υποβλήθηκαν στις 25.1.2010, αντί μέχρι 30.4.2009, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

Σημειώνεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008 ετοιμάστηκαν για πρώτη φορά με βάση τη λογιστική αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων και του ιστορικού κόστους, όπως προνοείται στο άρθρο 80 του περί Δήμων Νόμου.

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008.

Έκθεση Γνώμης με Επιφύλαξη. Λόγω του μη υπολογισμού και της μη συμπερίληψης στις οικονομικές καταστάσεις του κόστους και των αποσβέσεων, κατά την 1.1.2008, αρκετών στοιχείων του πάγιου ενεργητικού σημαντικής αξίας, καθώς επίσης και της μη εφαρμογής του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ.19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων» και της μη αναγνώρισης στον Λογαριασμό Αποτελεσμάτων των ελλειμματικών εισφορών ύψους €2.684.213 προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, η Έκθεση Γνώμης δόθηκε με επιφύλαξη.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €2.106.682. Ταυτόχρονα θα μπορούσε να λάβει

μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων από τη λειτουργία του παιδοκομικού σταθμού και του αθλητικού κέντρου, που ανήλθαν σε €176.402 και €224.567, αντίστοιχα.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι δόθηκαν οδηγίες για είσπραξη των παλαιών καθυστερήσεων μέχρι 31.12.2010 και λήψη δικαστικών μέτρων για τις οφειλές του 2009 τον Φεβρουάριο 2011. Μας ανέφερε επίσης ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την αύξηση των διδάκτρων του παιδοκομικού σταθμού.

Ταμειακά διαθέσιμα. Στα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2008, περιλαμβάνονται ποσά ύψους €227.877 και €55.305, τα οποία αφορούν σε καταθέσεις για εξαγορά χώρων στάθμευσης και σε καταθέσεις για εξαγορά ανοιχτών δημόσιων χώρων, αντίστοιχα, τα οποία θα έπρεπε να είχαν κατατεθεί σε ξεχωριστούς τραπεζικούς λογαριασμούς. Δηλαδή, το πραγματικό υπόλοιπο του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2008 θα έπρεπε να ήταν €136.280 και όχι €419.462, όπως παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις.

Πάγιο ενεργητικό. Για σκοπούς ετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων του 2008, με βάση την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, ο Δήμος προχώρησε στην εκτίμηση της αξίας της γης και υπολογίστηκε το κόστος και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των κτιρίων την 1.1.2008, τα οποία συμπεριλήφθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις. Σημειώνεται ότι στις οικονομικές καταστάσεις του 2008 δεν παρουσιάζεται το κόστος και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των υπόλοιπων στοιχείων του πάγιου ενεργητικού την 1.1.2008, όπως, για παράδειγμα, κυρίων έργων υποδομής, οχημάτων, μηχανημάτων κ.ά., καθώς επίσης και έργων υπό εκτέλεση, η αξία των οποίων είναι σημαντική.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Αδυναμία παρακολούθησης και έγκαιρης είσπραξης των καθυστερημένων φορολογιών.
- Μη παρακολούθηση της παραχώρησης του αθλητικού κέντρου σε τρίτους και της είσπραξης των σχετικών δικαιωμάτων.
- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Μη ορθή τήρηση του μητρώου αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι αναμένεται η ετοιμασία προγράμματος για καλύτερη παρακολούθηση των καθυστερημένων φορολογιών και ότι δόθηκαν οδηγίες για ετοιμασία νέου μητρώου αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, καθώς και για απογραφή των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Για την είσπραξη διαφόρων τελών/αδειών/δικαιωμάτων, δεν εκδίδονται μηχανογραφημένες αποδείξεις, με αποτέλεσμα να είναι αναγκαία η έκδοση χειρόγραφων αποδείξεων είσπραξης και χειρόγραφων ταμειακών αποδείξεων, οι οποίες στη συνέχεια χρησιμοποιούνται για ενημέρωση του μηχανογραφημένου Γενικού Καθολικού και των σχετικών λογαριασμών.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την αναβάθμιση του μηχανογραφημένου προγράμματος, ώστε να εκδίδονται μηχανογραφημένες αποδείξεις είσπραξης και να ενημερώνεται αυτόματα με διεπαφή (interface) το Γενικό Καθολικό και οι σχετικοί λογαριασμοί.

(β) Προσωρινοί αριθμοί φορολογουμένων. Στο φορολογικό σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα, τακτική η οποία, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, δυσχεραίνει τον εντοπισμό τους και τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

(γ) Μητρώα. Η τήρηση αρκετών μητρώων δεν γίνεται στη βάση ορθά δομημένου και εξειδικευμένου λογισμικού, ανεπτυγμένου σύμφωνα με τις ανάγκες του Δήμου, που να παρέχει και επαρκή ασφάλεια αλλά

και τη δυνατότητα είσπραξης των ανάλογων τελών/αδειών/δικαιωμάτων, μέσω του μηχανογραφικού συστήματος και η Υπηρεσία μας συνέστησε την ετοιμασία κατάλληλου λογισμικού για την τήρηση των μητρώων αυτών.

(δ) Πολιτική ασφάλειας. Η πολιτική ασφάλειας πρόσβασης στο πληροφοριακό σύστημα του Δήμου δεν είναι επαρκής και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τρόπους ενίσχυσής της.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στον προγραμματιστή του Δήμου για ετοιμασία πολιτικής ασφαλείας, σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Το Δημοτικό Συμβούλιο δεν αποφάσισε τον τρόπο αναγνώρισης των ελλειμματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων στις οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ. 19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων», ούτε τον τρόπο αποπληρωμής τους, οι οποίες, σύμφωνα με την πρώτη αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2007, ανέρχονταν μέχρι την 31.12.2006 σε £1.571.000 (€2.684.213). Σύμφωνα με τους αναλογιστές, οι υποχρεώσεις του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων θα πρέπει να αποπληρωθούν με πρόσθετες συνεισφορές ύψους £346.000 τον χρόνο για 5 χρόνια ή £194.000 τον χρόνο για 10 χρόνια ή £144.000 τον χρόνο για 15 χρόνια.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι έχει ανατεθεί σε συγκεκριμένη εταιρεία η διενέργεια νέας αναλογιστικής μελέτης και ότι από το 2010 έχει αρχίσει η καταβολή ποσών στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για κάλυψη του ελλείμματος που παρουσίασε η πρώτη αναλογιστική μελέτη.

Οφειλή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

(α) Η οφειλή του Δήμου προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για την αγορά νερού ανήλθε στις 31.12.2008 σε €6.302.548, σε σύγκριση με €9.485.806 (£5.551.796 το 2007). Σύμφωνα με την τελευταία κατάσταση λογαριασμού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, το ποσό που οφειλόταν από τον Δήμο στις 31.10.2009 ανήλθε σε €7.704.790.

(β) Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων καταχώρισε στις 2.11.2007 αγωγή κατά του Δήμου Αγίας Νάπας για λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας, απαιτώντας από τον Δήμο ποσό ύψους £3.843.073 (€6.566.280), που ήταν το υπόλοιπο λογαριασμού για πώληση ύδατος στον Δήμο κατά τον ουσιώδη χρόνο της αγωγής, πλέον τόκο 9% ετησίως στο εκάστοτε οφειλόμενο υπόλοιπο και/ή αποζημιώσεις για παράβαση συμφωνίας, καθώς και έξοδα αγωγής. Η εκδίκαση της πιο πάνω υπόθεσης ολοκληρώθηκε στις 12.3.2010 και το δικαστήριο, μετά από συμφωνία των δύο αντιδίκων, αποφάσισε όπως ο εναγόμενος (Δήμος) πληρώσει στον ενάγοντα ποσό ύψους €6.112.879, πλέον τόκους ύψους €1.538.365.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι ο Δήμος αποπληρώνει όλα τα νέα τιμολόγια του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων και ότι γίνονται προσπάθειες για σύναψη δανείου για εκτέλεση της απόφασης του δικαστηρίου.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 29, 36, 24 και 38 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση αδειών οικοδομής, από τις οποίες οι 3, 4, 1 και 8, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 26.1.2010 και όπως διαπιστώνεται παρατηρείται καθυστέρηση στην έγκριση και έκδοση αδειών οικοδομής.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά στις 23 και 30 εκδοθείσες άδειες οικοδομής των ετών 2007 και 2008, ο μέσος όρος διεκπεραίωσής τους ήταν 257 και 225 μέρες, αντίστοιχα, από τις οποίες οι 19 το 2007 και οι 28 το 2008 χρειάστηκαν πέραν των τριών μηνών για να εκδοθούν, ενώ μόνο 4 και 2, αντίστοιχα, εγκρίθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι η μη έκδοση των αδειών οικοδομής οφείλεται κυρίως σε παράλειψη των αιτητών να συμμορφωθούν με συγκεκριμένους όρους. Μας ανέφερε επίσης ότι ο χρόνος εξέτασης κάθε αίτησης διαφέρει, ανάλογα με την πολυπλοκότητά της.

Χρεώστες τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και αδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών.

(α) Κατά τη διάρκεια του 2008, δεν έγιναν καθόλου εισπράξεις για καθυστερήσεις τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και αδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών των ετών 1997-1998, συνολικού ύψους €86.103, ενώ το ποσοστό είσπραξης των εν λόγω καθυστερημένων φορολογιών των ετών 1999-2004, συνολικού ύψους €579.227, κυμάνθηκε μεταξύ 0,2% - 7,7%.

Υπογραμμίσθηκε ότι είναι αναγκαίο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, δεδομένου ότι ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

(β) Παρατηρήθηκε επίσης ότι δεν έχουν ακόμη καταχωριστεί αγωγές για τις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας συνολικού ύψους €280.312, των ετών 2007 και 2008.

(γ) Για μεγάλο αριθμό υποθέσεων καθυστερημένων φορολογιών δεν κινούνται αγωγές, λόγω ελλিপών στοιχείων των οφειλετών. Συγκεκριμένα, από το σύνολο των 2.588 καθυστερημένων φορολογιών των ετών 1997-2004, καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο μόνο 332 υποθέσεις ή ποσοστό 12,8%.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων για τόσο μεγάλο αριθμό οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας. Οι καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €199.142, σε σύγκριση με €239.530 (£140.190) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €40.388 ή ποσοστό 17%. Παρά τη μείωση που σημειώθηκε το 2008, παρατηρήθηκε ότι στις καθυστερήσεις εξακολουθούν να περιλαμβάνονται καταναλωτές που οφείλουν σημαντικά ποσά, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα εναντίον τους, παρά την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 31.7.2006, για διακοπή της παροχής νερού στους καταναλωτές που οφείλουν ποσά πέραν των £50 (€85,40).

Ελλείμματα από τη λειτουργία υπηρεσιών του Δήμου. Από τη λειτουργία του Δημοτικού παιδοκομικού σταθμού και του αθλητικού κέντρου κατά το 2008, προέκυψαν ελλείμματα ύψους €176.402 (€161.752 το 2007) και €224.567 (€189.993 το 2007), αντίστοιχα. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει και εξεύρει τρόπους εξάλειψης ή τουλάχιστον μείωσης των πιο πάνω ελλειμμάτων.

Άδειες πρατηρίων πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούν δύο πρατήρια πετρελαιοειδών. Κατά το 2009 εκδόθηκε άδεια λειτουργίας για τα δύο πρατήρια και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς ωστόσο να έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών, μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι, με την έκδοση της άδειας, ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω πρατήρια αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Συμβόλαιο για την προμήθεια και τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος σε δρόμους του Δήμου. Όπως αναφέρθηκε στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, τον Νοέμβριο 2006, με προφορικές οδηγίες της τέως Δημάρχου και μετέπειτα επιβεβαίωση των οδηγιών αυτών από τον Δημοτικό Μηχανικό, διεξήχθη μεγάλος αριθμός ασφαλτοστρώσεων σε ιδιωτικές διαβάσεις, ιδιωτικούς δρόμους και ιδιωτικές αυλές. Η αξία των εργασιών αυτών ανέρχεται περίπου στις £120.000. Τον Δεκέμβριο 2006 πληροφορήσαμε τη Δήμαρχο ότι η εκτέλεση και πληρωμή εργασιών ασφαλτόστρωσης σε ιδιωτικές περιουσίες αποτελεί ευθύνη των ιδιωτών και όχι του Δήμου και ως εκ τούτου η εν λόγω δαπάνη έγινε παράνομα και καθ' υπέρβαση εξουσίας. Επισημαίνεται επίσης ότι οι πιο πάνω εργασίες έγιναν χωρίς την τοποθέτηση κατάλληλου υποστρώματος και, σε αντίθεση με την ορθή πρακτική, η ασφαλική στρώση τοποθετήθηκε απευθείας πάνω στο υφιστάμενο έδαφος. Επιπρόσθετα, σε ορισμένες περιπτώσεις και χωρίς την έγκριση του Τμήματος Δασών, έγινε ασφαλτόστρωση σε τμήματα δασικών δρόμων, αξίας περίπου £10.000, η οποία τελικά αφαιρέθηκε από το Τμήμα Δασών.

Παρόλο ότι η Υπηρεσία μας ζήτησε να πληροφορηθεί για τις απόψεις του Δημοτικού Συμβουλίου και τις σχετικές του ενέργειες για διασφάλιση των συμφερόντων του Δήμου, εντούτοις, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, το Δημοτικό Συμβούλιο δεν φαίνεται να είχε ασχοληθεί με το πιο πάνω θέμα και στις απαντητικές επιστολές του Δήμου δεν γίνεται αναφορά στο θέμα αυτό, παρά το γεγονός ότι εγείρεται επανειλημμένα από την Υπηρεσία μας.

5.13 ΔΗΜΟΣ ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2010.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2007 και 2008 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2008.

5.14 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις του 2009 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2010, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει γίνει ακόμη.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2007 και 2008 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2008.

5.15 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005, 2006, 2007, 2008 και 2009 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι την 30^η Απριλίου 2006, 2007, 2008, 2009 και 2010, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, με αποτέλεσμα η Υπηρεσία μας να μη διενεργήσει το νενομισμένο έλεγχο.

Σε σχετική επιστολή μας, επισημάναμε στον Δήμαρχο ότι το θέμα είναι πολύ σοβαρό, η εκκρεμότητα αυτή δεν υποβοηθεί την ομαλή λειτουργία του Δήμου και ταυτόχρονα μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη δυνατότητα αξιοποίησης από το Δημοτικό Συμβούλιο των οικονομικών καταστάσεων και των όποιων παρατηρήσεων/εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας για σκοπούς προγραμματισμού ή/και άλλους. Επιπρόσθετα, αποστερεί τη Βουλή των Αντιπροσώπων και τους δημότες από το δικαίωμα έγκαιρης και αντικειμενικής ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Δήμου.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2003 και 2004 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2005.

5.16 ΔΗΜΟΣ ΠΕΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2008 και 2009 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2009 και 30.4.2010, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει γίνει ακόμη.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2006 και 2007 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2008. Λόγω της σοβαρότητας ορισμένων από τα πιο πάνω θέματα, τα οποία αφορούσαν σε αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου για θέματα προσωπικού, αυτά κοινοποιήθηκαν με επιστολή μας ημερ. 17.5.2010 στον Γενικό Εισαγγελέα και στους Υπουργούς Οικονομικών και Εσωτερικών, για λήψη οποιωνδήποτε μέτρων ήθελαν κρίνει σκόπιμα. Σε σχετική επιστολή του προς τον Δήμαρχο Πέγειας, ημερ. 22.9.2010, ο Γενικός Εισαγγελέας επισημαίνει τη σοβαρότητα των πιο πάνω αποφάσεων, οι οποίες, όπως αναφέρει, δεν είναι μόνο παράνομες αλλά προσβάλλουν βάνανυα και τις αρχές της χρηστής διοίκησης, σε βαθμό που να μην είναι δυνατή η ανοχή τους και τον πληροφορεί ότι, επειδή υπάρχει το ενδεχόμενο διάπραξης ποινικού αδικήματος, προτίθεται να δώσει οδηγίες στην Αστυνομία για διερεύνηση του εν λόγω ενδεχομένου και της καταχώρισης ποινικής δίωξης εναντίον όσων ενέχονται, καθώς επίσης και ότι προτίθεται να μελετήσει το ενδεχόμενο καταχώρισης αγωγών για ανάκτηση των όσων παρανόμως και αχρεωστήτως καταβλήθηκαν.

5.17 ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στο Παράρτημα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 – Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2010. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008.

Έκθεση Γνώμης με Επιφύλαξη. Λόγω της μη εφαρμογής του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ. 19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων» και τη μη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, ο Δήμος δεν είναι σε θέση να γνωρίζει τις ελλειμματικές υποχρεώσεις του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, οι οποίες υπολογίζεται να είναι σημαντικές, γι' αυτό και η Έκθεση Γνώμης δόθηκε με επιφύλαξη.

Ρευστότητα και έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους €3.728.445 στις 31.12.2008, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο των ταμειακών διαθεσίμων του λογαριασμού δανείων, το οποίο προορίζεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων αναπτυξιακών έργων, ύψους €3.349.568, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις του 2008 να παρουσιάζουν πλεόνασμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €65.094, αντί έλλειμμα ύψους €3.284.474.

Είναι επομένως φανερό ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο και αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €835.261. Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να λάβει μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση του ελλείμματος από τη λειτουργία της υπηρεσίας σκυβάλων, το οποίο ανήλθε σε €196.633 το 2008.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις στις διάφορες δραστηριότητες του Δήμου, όπως:

- Μη επιβεβαίωση της φυσικής ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων.
- Μη τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως μητρώο συμβολαίων και μητρώο μηχανογραφικού εξοπλισμού και λογισμικού.
- Μη ενημέρωση του μητρώου αγωγών με τις εισπράξεις φορολογιών ύστερα από δικαστικές αποφάσεις.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Το ποσοστό εισφοράς του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, σύμφωνα με τους περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμούς του Δήμου Μέσα Γειτονιάς, καθορίστηκε σε 21% επί των απολαβών κάθε υπαλλήλου. Παρόλο που ο Δήμος αναγνωρίζει στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων την πιο πάνω υποχρέωση, εντούτοις στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων κατέβαλλε μικρότερα ποσά, με αποτέλεσμα οι οφειλές του Δήμου προς το Ταμείο στις 31.12.2008, οι οποίες παρουσιάζονται στις τρέχουσες υποχρεώσεις στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, να ανέρχονται στις €497.821.

(β) Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι, με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων για τα συνταξιοδοτικά οφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των οφελήματων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Μέχρι την ολοκλήρωση της παρούσας Έκθεσης, ο Δήμος δεν είχε προχωρήσει στη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει επακριβώς τις υποχρεώσεις του προς το πιο πάνω Ταμείο.

Διαφημιστικές πινακίδες. Κατά το 2008 έγινε καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που ήταν αναρτημένες στα δημοτικά όρια του Δήμου και για έκδοση της σχετικής άδειας στάλθηκαν ειδοποιήσεις στους ιδιοκτήτες των διαφημιστικών πινακίδων, χωρίς ωστόσο να υπάρχει ανταπόκριση από όλους. Ενόψει τούτου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνουν όλες οι ενέργειες για είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων στις περιπτώσεις διαφημιστικών πινακίδων για τις οποίες μπορούν να εκδοθούν άδειες και τη λήψη δικαστικών ή άλλων μέτρων για τις διαφημιστικές πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 78, 119, 123 και 137 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 4, 10, 7 και 23, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 5.11.2009 και όπως διαπιστώνεται παρατηρείται καθυστέρηση στην έγκριση και έκδοση των αδειών οικοδομής. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στις 114 εκδοθείσες άδειες οικοδομής του 2008, ο μέσος όρος διεκπεραίωσης ήταν 170 μέρες, από τις οποίες οι 96 χρειάστηκαν πέραν των τριών μηνών για να εκδοθούν, ενώ μόνο 18 εγκρίθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

Καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1982-1998. Στις οικονομικές καταστάσεις, στον λογαριασμό «Χρεώστες», δεν παρουσιάζονται οι καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1982-1998, καθώς ο Δήμος δεν είναι σε θέση να γνωρίζει τα πραγματικά οφειλόμενα ποσά και τους οφειλότες, λόγω της μη ενημέρωσης των καταλόγων καθυστερήσεων και του μητρώου αγωγών με τις εισπράξεις που πραγματοποιήθηκαν τα προηγούμενα έτη.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η Υπηρεσία μας ανέφερε στο Δημοτικό Συμβούλιο ότι θα πρέπει να φροντίσει όπως το Λογιστήριο και το Τμήμα Εισπράξεων Φόρων προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για εξακρίβωση των οφειλόμενων ποσών και την είσπραξή τους.

Εισπράξεις καθυστερημένων φορολογιών. Κατά την περίοδο 1999-2008 εισπράχθηκαν, ύστερα από δικαστικές αποφάσεις, ποσά ύψους €231.585. Διαπιστώθηκε ότι από πλευράς Δήμου δεν διενεργήθηκε έρευνα στο δικαστήριο, ώστε να διαπιστωθεί για ποιες υποθέσεις εμβάστηκαν τα ποσά και να πιστωθούν οι αναλυτικοί λογαριασμοί των αντίστοιχων χρεωστών και τα εισπραχθέντα ποσά πιστώθηκαν σε εκκρεμή λογαριασμό, με αποτέλεσμα στους αναλυτικούς λογαριασμούς χρεωστών να παρουσιάζονται, ως οφειλόμενα, ποσά που έχουν ήδη εξοφληθεί.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι πιο πάνω περιπτώσεις διερευνηθούν και τα σχετικά ποσά μεταφερθούν στους αντίστοιχους λογαριασμούς χρεωστών, με ταυτόχρονη ενημέρωση του μητρώου αγωγών.

Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Μεγάλος αριθμός υποθέσεων που καταχωρίζονται στο δικαστήριο από το Τμήμα Φόρων, σχετικά με καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεπίδοτες, λόγω ελλειπών στοιχείων των εναγομένων και τελικά αποσύρονται. Κατά τα έτη 2003 – 2007 καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο συνολικά 1.875 υποθέσεις καθυστερημένων φορολογιών, από τις οποίες οι 800 ή ποσοστό 42,7% παρέμειναν ανεπίδοτες.

Ο Δήμος πληρώνει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά και για τις ανεπίδοτες υποθέσεις (€37 ανά υπόθεση), γι' αυτό και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους, παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων για τόσο μεγάλο αριθμό οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο για καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα. Από τις 285 εκδικασθείσες υποθέσεις για καθυστερημένες φορολογίες των ετών 2003-2005, οι 180 ή ποσοστό 63,2% παρέμειναν ανεκτέλεστες.

5.18 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Έκθεση με Δυσμενή Γνώμη. Λόγω μη αναγνώρισης από τον Δήμο του κόστους αγοράς νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ύψους €1.576.645 το 2008 και €1.579.602 το 2009 και της μη παρουσίας στις οικονομικές καταστάσεις (πιστωτές) για τα έτη 2008 και 2009, της συνολικής οφειλής προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για την αγορά νερού, ύψους €5.992.317 και €7.571.919, αντίστοιχα, η Έκθεσή μας δόθηκε με Δυσμενή Γνώμη.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι είναι πάγια θέση του Δήμου από το 1995, να μην αποδέχεται την καταβολή του τέλους άντλησης, η οποία τέθηκε πολλές φορές στα Υπουργεία Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και Εσωτερικών, επικαλούμενος διάφορους λόγους. Μας ανέφερε, ωστόσο, ότι ο Δήμος βρίσκεται σε επαφή με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για επίλυση του θέματος με μια συνολική συμφωνία.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική

του κατάστασης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων, τα οποία στις 31.12.2008 και 31.12.2009 ανέρχονταν σε €2.103.501 και €2.112.624, αντίστοιχα.

Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα βοηθούσε σημαντικά και η λήψη μέτρων για μείωση της απώλειας νερού, το κόστος της οποίας ανήλθε σε €656.420 το 2008 και €1.010.098 το 2009, καθώς και του ελλείμματος που προκύπτει από την υδατοπρομήθεια (€806.430 το 2008 και €1.147.782 το 2009) και το οποίο οφείλεται κυρίως στο υψηλό ποσοστό απώλειας νερού.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι έχουν κινηθεί αγωγές για όλες τις καθυστερήσεις μέχρι το 2008 και υπολογίζεται ότι μέχρι τον Ιανουάριο 2011 θα κινηθούν αγωγές και για τις καθυστερήσεις του 2009.

Υπερβάσεις εξόδων. Κατά τα έτη 2008 και 2009 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του περί Δήμων Νόμου.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν οι πιο κάτω αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Δήμου:

- Αδυναμία του συστήματος παρακολούθησης καθυστερημένων φορολογιών, με αποτέλεσμα τη μη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων για έγκαιρη είσπραξή τους.
- Μη παρακολούθηση των εισπράξεων προστίμων από εξώδικα που εκδικάστηκαν.
- Μη ορθή τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως το μητρώο σχισμάτων και παλινорθώσεων δρόμων και μητρώο δικαστηριακών υποθέσεων.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι το μητρώο δικαστηριακών υποθέσεων έχει μηχανογραφηθεί.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Αριθμοί λογαριασμών φορολογουμένων. Στο μηχανογραφημένο σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Επισημάνθηκε ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, καθιστά δύσκολη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

(β) Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και φυσική πρόσβαση. Ο κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (server) είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίον αφενός δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα ασφάλειας (σύστημα ελέγχου θερμοκρασίας και υγρασίας, σύστημα συναγερμού/ανίχνευσης καπνού/πυρκαγιάς κ.ά.) και αφετέρου επιτρέπεται η πρόσβαση σε όλο το προσωπικό του Δήμου, αφού χρησιμοποιείται και ως αποθηκευτικός χώρος διαφόρων φακέλων.

Επισημάνουμε ότι, λόγω των πιο πάνω, ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταστραφεί εξοπλισμός και να χαθούν/διαγραφούν δεδομένα είτε λόγω των ακατάλληλων συνθηκών φύλαξης, είτε λόγω κακόβουλων ενεργειών.

(γ) Πολιτική ασφάλειας και αναβάθμιση προγραμμάτων. Η Υπηρεσία μας υπέβαλε συγκεκριμένες εισηγήσεις για ενίσχυση της πολιτικής ασφάλειας πρόσβασης στο μηχανογραφημένο σύστημα του Δήμου, που περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, τη χρήση κωδικών πρόσβασης, τον καθορισμό καθηκόντων και δικαιωμάτων πρόσβασης των χρηστών ανάλογα με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητές τους κ.ά., καθώς και εισηγήσεις για την αναβάθμιση των μηχανογραφημένων μητρώων πολιτικών γάμων και αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, ώστε να εξυπηρετούν καλύτερα τον σκοπό για τον οποίο τηρούνται.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι ο Δήμος βρίσκεται σε συνεχή επαφή με τη σύμβουλο μηχανογράφησης του Δήμου για τακτοποίηση των πιο πάνω θεμάτων.

Οφειλή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για αγορά νερού. Ο Δήμος, από 1.2.1986 παραλείπει να καταβάλει τα οφειλόμενα τέλη αγοράς νερού στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, επικαλούμενος διάφορους

λόγους, τα οποία, σύμφωνα με καταστάσεις του Τμήματος, ανέρχονταν στις 31.12.2008 και 31.12.2009 σε €5.992.317 και €7.571.919, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω οφειλές δεν παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις (πιστωτές).

Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, στις 31.10.2007 καταχώρισε αγωγή εναντίον του Δήμου, απαιτώντας ποσό ύψους £2.599.427 (€4.441.385), που αντιπροσωπεύει την αξία του νερού που πωλήθηκε στον Δήμο μέχρι τότε, πλέον τόκο προς 9% ετησίως. Για το θέμα αυτό γίνεται αναφορά μόνο στις σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου.

Ο Δήμος, με επιστολή του προς τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ημερ. 24.2.2009, αναφέρει τους λόγους για τους οποίους δεν αποδέχεται την καταβολή του πιο πάνω ποσού και για επίλυση του θέματος πραγματοποιήθηκαν κατά το 2010 τρεις συναντήσεις με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, χωρίς όμως, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, να είχε συμφωνηθεί οτιδήποτε.

Έλλειμμα από την υδατοπρομήθεια. Από την υπηρεσία υδατοπρομήθειας κατά τα έτη 2008 και 2009, προέκυψε έλλειμμα ύψους €806.430 και €1.147.782, αντίστοιχα, το οποίο δεν φαίνεται να επηρεάζει την οικονομική κατάσταση του Δήμου, αφού ο Δήμος δεν αναγνωρίζει και δεν καταβάλλει στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων την αξία του νερού που αγοράζει. Το έλλειμμα οφείλεται κυρίως στο ψηλό ποσοστό απώλειας νερού, όπως αναφέρεται στην πιο κάτω παράγραφο.

Απώλεια νερού. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, κατά τα έτη 2008 και 2009 σημειώθηκαν σημαντικές απώλειες νερού, οι οποίες, μαζί με το κόστος τους παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα.

	2009	2008	2007
Αγορά (κ.μ.)	2.603.283	2.103.146	2.073.681
Πώληση/κατανάλωση (κ.μ.)	1.291.467	1.250.653	1.292.832
Απώλεια (κ.μ.)	1.311.816	852.493	780.849
Ποσοστό απώλειας	50,4%	40,5%	37,7%
Κόστος απώλειας (€0,57/κ.μ. (€0,77/κ.μ. από το 2007))	€1.010.098	€656.420	€601.254

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στο Δημοτικό Συμβούλιο την άμεση λήψη διορθωτικών μέτρων.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι λόγω του πεπαλαιωμένου δικτύου υδατοπρομήθειας, η απώλεια νερού είναι αναπόφευκτη και ότι καταβάλλονται προσπάθειες για έγκαιρο εντοπισμό των βλαβών και περιορισμό του ποσοστού απώλειας.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με το μητρώο αδειών οικοδομής του Δήμου, κατά τα έτη 2007, 2008 και 2009 υποβλήθηκαν στον Δήμο συνολικά 161, 134 και 81 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 1, 4 και 4, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 30.6.2010.

Από τον έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας, από τις 72 εκδοθείσες άδειες οικοδομής, που αφορούσαν σε αιτήσεις του 2009, ο μέσος όρος διεκπεραίωσης ήταν 195 μέρες. Σημειώνεται ότι ο χρόνος διεκπεραίωσης για τις 62 από τις πιο πάνω 72 άδειες υπερέβαινε τους τρεις μήνες, ενώ μόνο οι 10 εκδόθηκαν σε χρόνο λιγότερο από τρεις μήνες.

Ο Δήμαρχος αποδίδει την καθυστέρηση στην έκδοση αδειών οικοδομής στην έλλειψη προσωπικού στις Τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου.

Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Αριθμός υποθέσεων που καταχωρίζονται στο Δικαστήριο από το Τμήμα Φόρων, σχετικά με τις καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεπίδοτες λόγω ελλείπων στοιχείων των εναγομένων και τελικά αποσύρονται. Συγκεκριμένα, κατά τα έτη 2005 – 2007 καταχωρίστηκαν στο

Δικαστήριο συνολικά 349 υποθέσεις καθυστερημένων φορολογιών, από τις οποίες οι 45 ή ποσοστό 13% παρέμειναν ανεπίδοτες.

Ο Δήμος πληρώνει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά και για τις ανεπίδοτες υποθέσεις (€30 για κάθε υπόθεση), γι' αυτό και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους, παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Εισηγήθήκαμε επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων για τόσο μεγάλο αριθμό οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο για καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα. Για τις καθυστερήσεις φορολογιών των ετών 2000 – 2004 εκδικάστηκαν συνολικά 531 υποθέσεις, εκ των οποίων τα εντάλματα για 146 από αυτές ή ποσοστό 27,5% παρέμειναν ανεκτέλεστα.

5.19 ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΩ ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2009 για έλεγχο στις 26.7.2010, αντί μέχρι 30.4.2010, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

Ρευστότητα.

(α) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας. Στις 31.12.2009 το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν €2.773.080, ενώ οι τρέχουσες υποχρεώσεις ήταν €6.737.550, δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης, ύψους €3.964.470, σε σύγκριση με €2.763.551 το 2008. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία, εισπράττοντας τις καθυστερημένες φορολογίες, τέλη και δικαιώματα, που στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €1.201.983, σε σύγκριση με €1.137.762 το 2008.

(β) Παρατράβηγμα τραπεζικού λογαριασμού. Το ύψος του παρατραβήγματος του Γενικού Λογαριασμού, το οποίο στις 31.12.2009 ανερχόταν σε €5.371.428, αντιστοιχεί στο 73% των εσόδων του Προϋπολογισμού του Δήμου και ξεπερνά κατά πολύ το εγκριθέν από το Υπουργείο Εσωτερικών ποσοστό του 40%.

Υπερβάσεις εξόδων. Κατά το έτος 2009 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις εξόδων, οι οποίες ξεπερνούσαν το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του Νόμου.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Εφαρμογή προγραμμάτων. Παρόλο ότι τα προγράμματα αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, χαρτογράφησης και εξωδίκων εγκαταστάθηκαν, εντούτοις δεν έτυχαν ακόμη εφαρμογής από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου.

Για σκοπούς βελτιστοποίησης της λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου, καθώς επίσης και για αποφυγή περιττής γραφειακής εργασίας που δημιουργείται από τη χειρόγραφη τήρηση των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε την εφαρμογή των προγραμμάτων.

(β) Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και φυσική πρόσβαση. Ο κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (server) είναι εγκατεστημένος σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο αφενός δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα ασφάλειας (σύστημα ελέγχου θερμοκρασίας και υγρασίας, σύστημα συναγερμού/ανίχνευσης καπνού/πυρκαγιάς κ.ά.) και αφετέρου επιτρέπεται η πρόσβαση σε όλο το προσωπικό του Δήμου, αφού χρησιμοποιείται και ως αποθηκευτικός χώρος.

Επισημάναμε ότι, λόγω των πιο πάνω, ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταστραφεί εξοπλισμός και να χαθούν/διαγραφούν δεδομένα είτε λόγω των ακατάλληλων συνθηκών φύλαξης, είτε λόγω κακόβουλων ενεργειών.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά το γεγονός ότι σημειώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου εξακολουθεί να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες, όπως:

- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Μη επισύναψη πάντοτε στα εντάλματα πληρωμής δικηγορικών εξόδων, τιμολογίων και αποδείξεων είσπραξης.
- Μη ορθή τήρηση του μητρώου αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά το 2009 υποβλήθηκαν συνολικά 116 αιτήσεις για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 13 δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 13.10.2010, ενώ για τις υπόλοιπες 103 αιτήσεις ο μέσος όρος διεκπεραίωσης ήταν 144 ημέρες. Σημειώνεται ότι ο χρόνος διεκπεραίωσης για 71 από τις πιο πάνω αιτήσεις ήταν πέραν των τριών μηνών, ενώ μόνο οι 32 εκδόθηκαν σε χρόνο κάτω από τρεις μήνες.

Χρεώστες. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2009, αφαιρουμένης της πρόνοιας για επισφαλείς χρεώστες και τις οφειλές από την Κυπριακή Δημοκρατία, ανέρχονταν σε €823.258, σε σύγκριση με €761.779 το 2008, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €61.749 ή ποσοστό 8,1%.

Οι καθυστερήσεις φορολογιών (τελών σκυβάλων, επαγγελματικής άδειας και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών) ανήλθαν στις 31.12.2009 σε €442.361, σε σύγκριση με €398.309 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €44.052 ή ποσοστό 11,1%.

Ανεκτέλεστα εντάλματα δικαστηρίου. Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο για καθυστερημένες φορολογίες, παραμένουν ανεκτέλεστα. Για τις καθυστερήσεις φορολογιών των ετών 2000-2008 καταχωρίστηκαν και εκδικάστηκαν συνολικά 1.690 υποθέσεις, εκ των οποίων τα εντάλματα για 623 από αυτές ή ποσοστό 37% παρέμειναν ανεκτέλεστα.

5.20 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Ρευστότητα και έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2008 και 31.12.2009 στα ταμειακά διαθέσιμα ύψους €4.981.785 και €3.601.513, αντίστοιχα, περιλαμβάνεται το αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, που προορίζεται για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων, ύψους €614.281 το 2008 και €364.082 το 2009, με αποτέλεσμα οι οικονομικές καταστάσεις να παρουσιάζουν κεφάλαιο κίνησης ύψους €2.110.838 και €1.669.819, αντίστοιχα, αντί κεφάλαιο κίνησης ύψους €1.496.557 και €1.305.737.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2008 και 31.12.2009 ανέρχονταν σε €599.392 και €682.258, αντίστοιχα. Στη βελτίωση της οικονομικής του κατάστασης θα βοηθούσε και η εξάλειψη ή τουλάχιστον η μείωση των ελλειμμάτων που προκύπτουν από την υπηρεσία καθαριότητας (€397.040 και €399.430 το 2008 και 2009, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €406.360 (£237.832) το 2007), καθώς επίσης και η επιβολή και είσπραξη δικαιωμάτων από διαφημιστικές πινακίδες.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι καταβάλλει προσπάθειες για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου και ότι προς τούτο επιβλήθηκαν αυξήσεις στις φορολογίες (14% το 2008 και 5% το 2010), συνεχίζονται οι επανεκτιμήσεις ακινήτων και εφαρμόστηκε σχέδιο για μείωση των σκυβάλων (πρόγραμμα ανακύκλωσης), γεγονός που επέτρεψε μείωση των ημερών περισυλλογής σκυβάλων, με συνεπακόλουθη μείωση των εξόδων. Μας ανέφερε επίσης ότι άρχισαν να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων.

Καταβολή αποζημίωσης σε ιδιοκτήτη τεμαχίου γης. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 17.11.2008, πληρώθηκε στις 11.12.2008, σε ιδιοκτήτη τεμαχίου γης που απαλλοτριώθηκε στις 14.3.2003, μετά από απαίτηση του ιδίου, ως αποζημίωση για ζημιές σε γεώτρηση και στον εξοπλισμό που βρισκόταν στο απαλλοτριωθέν τεμάχιο γης, ποσό ύψους €22.212. Σύμφωνα με την άποψη του νομικού συμβούλου του Δήμου, καθώς και του Επαρχιακού Κτηματολογικού Λειτουργού Λεμεσού, ο εν λόγω ιδιοκτήτης δεν είχε νομικό έρεισμα να απαιτεί αποζημιώσεις, καθότι σ' αυτόν πληρώθηκαν όλες οι απαιτήσεις του κατά τις εκδικασθείσες παραπομπές του. Σημειώνεται ότι στον πιο πάνω ιδιοκτήτη πληρώθηκε την 1.6.2006, από την Κυπριακή Δημοκρατία, ως αποζημιούσα αρχή, ποσό ύψους £28.500 (€48.695), πλέον νόμιμοι τόκοι.

Διαφημιστικές πινακίδες. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, στις αρχές του 2004 οι υπηρεσίες του Δήμου προέβησαν σε καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που είναι αναρτημένες στην περιοχή του Δήμου και από τις καταστάσεις που ετοιμάστηκαν φαίνεται ότι 300 διαφημιστικές πινακίδες είχαν αναρτηθεί χωρίς την εξασφάλιση σχετικής άδειας από τον Δήμο.

Μετά από σχετική επιστολή του Δήμου, ημερ. 22.3.2004, 150 ιδιοκτήτες διαφημιστικών πινακίδων απευθύνθηκαν στον Δήμο ζητώντας να τους εκδοθεί άδεια για τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων ή για να πληροφορήσουν τον Δήμο ότι αφαίρεσαν τις διαφημιστικές πινακίδες, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, το Δημοτικό Συμβούλιο να είχε αποφασίσει ποιες πινακίδες πληρούν τις προϋποθέσεις των σχετικών Κανονισμών για έκδοση άδειας και είσπραξη των δικαιωμάτων και ποιες δεν τις πληρούν για απομάκρυνσή τους. Για τις υπόλοιπες 150 διαφημιστικές πινακίδες, οι ιδιοκτήτες των οποίων δεν έχουν ζητήσει άδεια, ο Δήμος δεν έλαβε οποιαδήποτε μέτρα εναντίον τους.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, λόγω της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από την προηγούμενη καταγραφή, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου προβούν σε νέα καταγραφή των διαφημιστικών πινακίδων που βρίσκονται στην περιοχή του και εφαρμόσουν τους νέους Κανονισμούς (ΚΔΠ 170/2010), οι οποίοι δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 30.4.2010.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την εκ νέου καταγραφή όλων των πινακίδων και ότι δόθηκαν οδηγίες για τη διενέργειά της.

Εξώδικα. Δεν λαμβάνονται δικαστικά μέτρα εναντίον όσων παρέλειψαν να εξοφλήσουν την οφειλή τους από την έκδοση εξωδίκων εντός της τακτής προθεσμίας. Συγκεκριμένα, για 88 ανείσπρακτα εξώδικα, που αφορούσαν στην περίοδο 1.1.2001-31.12.2009 και για άλλα 307 της περιόδου Μαΐου 2003 – Ιουλίου 2007, τα οποία δεν είναι καταχωρισμένα στο μητρώο εξωδίκων, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν είχαν ληφθεί δικαστικά μέτρα, ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 5(1) του περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων Νόμου (Ν47(1) του 1997), μετά την πάροδο 30 ημερών από την έκδοση της ειδοποίησης, ασκείται ποινική δίωξη εναντίον του προσώπου που έχει διαπράξει το αδίκημα.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι άρχισε η λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον των παραβατών, κατόπιν ενδυνάμωσης της Υπηρεσίας με επιπρόσθετο προσωπικό.

Άδειες λειτουργίας κέντρων αναψυχής. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του περί Πώλησεως Οινοπνευματωδών Ποτών (Τροποποιητικού) Νόμου 7(Ι)2005, κατά την έκδοση άδειας λιανικής πώλησης ποτών, ο Δήμος λαμβάνει υπόψη τις απόψεις του Επάρχου, ο οποίος, μεταξύ άλλων, έθεσε ως απαραίτητη προϋπόθεση για την έκδοση/ανανέωση των αδειών πώλησης οινοπνευματωδών ποτών και την εξασφάλιση πιστοποιητικού καταλληλότητας για τα κέντρα αναψυχής, εντούτοις το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 10.2.2010 όπως, για την πιο πάνω έκδοση/ανανέωση, μην απαιτείται πιστοποιητικό καταλληλότητας.

Έλλειμμα από τη λειτουργία της υπηρεσίας καθαριότητας. Παρά την αύξηση που επιβλήθηκε στα τέλη σκυβάλων το 2009, από τη λειτουργία της πιο πάνω υπηρεσίας προέκυψε έλλειμμα ύψους €399.430, σε σύγκριση με €397.040 το 2008. Σημειώνεται ότι το συνολικό έλλειμμα για τα έτη 2003-2009 ανήλθε στα €2.244.876, ενώ το ποσοστό κάλυψης των εξόδων από τα έσοδα φορολογιών για την πιο πάνω περίοδο είναι πολύ χαμηλό και κυμάνθηκε από 55%-62%.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το θέμα αυτό και προχωρήσει στη λήψη μέτρων για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση του ελλείμματος.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι το 65% του πληθυσμού που διαμένει στην περιοχή του Δήμου είναι εκτοπισμένοι, η πλειονότητα των οποίων είναι παθόντες, συνταξιούχοι και υπερήλικες και οι οποίοι πληρώνουν μειωμένα τέλη σκυβάλων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι με τη μείωση της περισυλλογής των σκυβάλων, από τρεις σε δύο μέρες την εβδομάδα, θα μειωθεί και το κόστος της υπηρεσίας περισυλλογής σκυβάλων.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Από στοιχεία του Δήμου, στην περιοχή του λειτουργούσαν, μέχρι τον Ιούλιο 2010, τέσσερα πρατήρια πετρελαιοειδών, για τρία από τα οποία εξασφαλίστηκε άδεια λειτουργίας για το 2009 και εισπράχθηκαν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς για τα πρατήρια αυτά να έχει εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, κανείς δεν δύναται να λειτουργεί πρατήριο πετρελαιοειδών μέχρι να του εκδοθεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι με την έκδοση της άδειας ο Δήμος κάλυψε ουσιαστικά τα πιο πάνω πρατήρια αλλά μένει ο ίδιος εκτεθειμένος.

Περιβαλλοντικοί έλεγχοι και φυσική πρόσβαση στο δωμάτιο του κεντρικού ηλεκτρονικού υπολογιστή. Ο κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (server) των Τεχνικών Υπηρεσιών και της Γραμματείας είναι εγκατεστημένοι σε μη κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, στον οποίο δεν υπάρχουν όλα τα απαραίτητα προστατευτικά μέτρα ασφάλειας (ανιχνευτές υγρασίας/καπνού/πυρκαγιάς, πόρτα πυρασφάλειας κ.ά.) και επίσης επιτρέπεται και η πρόσβαση σε όλο το προσωπικό του Δήμου, καθότι χρησιμοποιείται και ως αποθηκευτικός χώρος διαφόρων φακέλων.

Επισημάνθηκε ότι, λόγω των πιο πάνω, ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταστραφεί εξοπλισμός και να χαθούν/διαγραφούν δεδομένα είτε λόγω των ακατάλληλων συνθηκών φύλαξης, είτε λόγω κακόβουλων ενεργειών.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι περί το τέλος του 2010 οι κεντρικοί ηλεκτρονικοί υπολογιστές θα μεταφερθούν σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους, με βάση τεχνοοικονομική μελέτη που έχουν εκπονήσει οι σύμβουλοι μελετητές του Δήμου.

5.21 ΔΗΜΟΣ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδορημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 και 2009 για έλεγχο στις 11.6.2009 και 1.9.2010, αντίστοιχα, αντί μέχρι 30.4.2009 και 30.4.2010, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν οι πιο κάτω αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Δήμου:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως το μητρώο συμβολαίων, μητρώο αγωγών Τεχνικής Υπηρεσίας, μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, μητρώο διαφημιστικών πινακίδων και μητρώο σχισμάτων και παλινορθώσεων δρόμων.
- Μη επιβεβαίωση της ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου.
- Έλλειψη ελέγχου στη Δημοτική Βιβλιοθήκη, μη καταμέτρηση των βιβλίων και μη υποβολή στην Υπηρεσία μας πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου

(α) Προμήθεια, εφαρμογή και συντήρηση ολοκληρωμένου μηχανογραφικού συστήματος (Λογισμικό και Τεχνικός Εξοπλισμός). Το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε στις 10.6.2009 την πιο πάνω προσφορά σε συγκεκριμένη εταιρεία, έναντι ποσού ύψους €63.200, πλέον ΦΠΑ και στις 5.8.2009 υπογράφηκε σχετική σύμβαση μεταξύ του Δήμου και της εν λόγω εταιρείας.

Σύμφωνα με τους όρους της προσφοράς, ο επιτυχών προσφοροδότης θα πρέπει να ολοκληρώσει το έργο σε 18 μήνες από την κατακύρωση της προσφοράς, δηλαδή μέχρι 9.12.2010. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου (Σεπτέμβριος 2010), η εταιρεία εγκατέστησε στον Δήμο το σύνολο των 43 προγραμμάτων που προέβλεπε η σύμβαση, ωστόσο ο Δήμος δεν είχε ακόμη εφαρμόσει 29 από αυτά.

Σημειώνεται ότι στις 6.10.2006 ο Δήμος υπέγραψε σύμβαση με συγκεκριμένη εταιρεία για την παροχή υπηρεσιών Συμβούλου-Μελετητή, έναντι ποσού £10.925 (€18.666), για υλοποίηση της απόφασης για εφαρμογή ολοκληρωμένου μηχανογραφικού συστήματος στον Δήμο, η οποία προνοούσε, μεταξύ άλλων, την κατά διαστήματα ετοιμασία εκθέσεων προόδου, για σκοπούς ενημέρωσης του Δημοτικού Συμβουλίου αναφορικά με τα στάδια της μηχανογράφησης. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, καμιά έκθεση προόδου δεν είχε ετοιμαστεί, στην οποία να παρουσιάζονται και οι λόγοι της μη εφαρμογής των 29 προγραμμάτων.

(β) Προσωρινοί αριθμοί φορολογουμένων. Στο μηχανογραφημένο σύστημα φορολογιών αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις

που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, δυσκολεύει τον εντοπισμό τους, καθότι πολλές φορές αλλάζουν διεύθυνση και καθιστά αδύνατη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων για τα συνταξιοδοτικά οφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των οφελωμάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική μελέτη σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Ενόψει του γεγονότος ότι το όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης αυξήθηκε από το 60ο έτος στο 63ο, από το 2006, καθώς επίσης και ότι η τελευταία αναλογιστική μελέτη έγινε το 2003, όταν το όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης ήταν το 60ο έτος, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ο Δήμος προχωρήσει στη διενέργεια νέας αναλογιστικής μελέτης.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά τα έτη 2006, 2007, 2008 και 2009 υποβλήθηκαν συνολικά 212, 221, 180 και 169 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 9, 25, 33 και 55, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 22.9.2010 και όπως διαπιστώνεται παρατηρείται καθυστέρηση στην έγκριση και έκδοση των αδειών οικοδομής.

Από τον έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας, από τις 141 και 108 εκδοθείσες άδειες οικοδομής, που αφορούσαν σε αιτήσεις των ετών 2008 και 2009, ο μέσος όρος διεκπεραίωσής τους ήταν 270 και 192 μέρες, αντίστοιχα. Ο χρόνος διεκπεραίωσης για 136 και 99 από αυτές υπερέβαινε τους τρεις μήνες, ενώ μόνο 5 και 9, αντίστοιχα, εκδόθηκαν σε χρόνο λιγότερο από τρεις μήνες.

Σημειώνεται επίσης ότι κατά την περίοδο 2006-2009 εγκρίθηκαν ακόμη 17 αιτήσεις, οι οποίες όμως δεν εκδόθηκαν, καθότι οι αιτητές δεν παρουσιάστηκαν για να τις παραλάβουν και να πληρώσουν τα σχετικά τέλη.

Χρεώστες φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες φορολογιών (τέλη σκυβάλων, επαγγελματική άδεια και άδεια λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών) ανέρχονταν στις 31.12.2008 και 31.12.2009 σε €347.923 και €374.257, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €327.259 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €26.334 ή ποσοστό 7,6% το 2009, σε σύγκριση με το 2008 και αύξηση €20.664 ή ποσοστό 6,3% το 2008, σε σύγκριση με το 2007.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1992-1999, που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ύψους €57.224, οι οποίες κατά τα έτη 2008 και 2009 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις. Η Υπηρεσία μας επεσήμανε ότι είναι αναγκαίο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, δεδομένου ότι ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Εισηγηθήκαμε επίσης όπως οι καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1992-1999 διερευνηθούν και σε περίπτωση που οφειλόμενα ποσά θεωρηθούν ανεπίδεκτα είσπραξης, να διαγραφούν σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου.

Διαγραφή φορολογιών της περιόδου 1987-1991. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρόλο που ο Έπαρχος Λευκωσίας, σύμφωνα με εξουσία που του παρέχει ο Νόμος, δεν ενέκρινε το αίτημα του Δήμου για διαγραφή των καθυστερημένων φορολογιών της περιόδου 1987-1991, ύψους £112.279, καθότι ο Δήμος δεν προσκόμισε οποιαδήποτε στοιχεία/δικαιολογητικά για κάθε περίπτωση, εντούτοις ο Δήμος προχώρησε το 2005 στη διαγραφή των πιο πάνω καθυστερημένων φορολογιών.

Αναφέραμε ότι αντικανονικά ο Δήμος διέγραψε τις καθυστερημένες φορολογίες και εισηγηθήκαμε όπως ο Δήμος συλλέξει περισσότερα στοιχεία και δικαιολογητικά για τους οφειλέτες των πιο πάνω καθυστερημένων φορολογιών και εξασφαλίσει την έγκριση του Επάρχου για τη διαγραφή τους, με την

υποβολή νέου αιτήματος, χωρίς ωστόσο ο Δήμος να προβεί σε οποιεσδήποτε ενέργειες, καθότι, όπως μας πληροφόρησε, δεν κατέστη δυνατόν να εξευρεθούν οι φορολογικοί κατάλογοι της περιόδου 1987-1991.

5.22 ΔΗΜΟΣ ΕΓΚΩΜΗΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2010. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, που αφορούν κυρίως στη μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των κατάλληλων μητρώων, όπως μητρώο διαφημιστικών πινακίδων, μητρώο αδειών οικοδομής, μητρώο αδειών διαχωρισμού οικοπέδων, μητρώο αγωγών Υγειονομείου και μητρώο αγωγών Τεχνικών Υπηρεσιών.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι άρχισε ήδη η ορθή τήρηση των περισσότερων από τα πιο πάνω μητρώα και ότι δόθηκαν οδηγίες για τήρηση των υπολοίπων, σύμφωνα με τις εισηγήσεις μας.

Άδειες οικοδομής. Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, κατά τα έτη 2005, 2006, 2007 και 2008 υποβλήθηκαν συνολικά 160, 160, 156 και 161 αιτήσεις, αντίστοιχα, για έκδοση άδειας οικοδομής, από τις οποίες οι 11, 6, 14 και 29, αντίστοιχα, δεν είχαν διεκπεραιωθεί μέχρι τις 22.3.2010 και όπως διαπιστώνεται παρατηρείται καθυστέρηση στην έγκριση και έκδοση αδειών οικοδομής.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά στις 126 εκδοθείσες άδειες οικοδομής του 2008, ο μέσος όρος διεκπεραίωσής τους ήταν 305 μέρες, από τις οποίες οι 117 χρειάστηκαν πέραν των τριών μηνών για να εκδοθούν, ενώ μόνο 9 εγκρίθηκαν σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο μελετήσει το πιο πάνω θέμα και αποφασίσει τη λήψη διορθωτικών μέτρων για έγκαιρη έκδοση των αδειών οικοδομής.

Ο Δήμαρχος μας ανέφερε ότι για την ταχύτερη έκδοση των αδειών οικοδομής, το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε την υπερωριακή απασχόληση των τεχνικών του Δήμου, με αποτέλεσμα τα δύο τελευταία χρόνια να μειωθούν αισθητά οι καθυστερημένοι φάκελοι.

Τέλος θεάματος. Με βάση τον Κανονισμό 163(β)(iii) των Δημοτικών (Τροποποιητικών) Κανονισμών Έγκωμης (ΚΔΠ 175/96), το ποσοστό του τέλους θεάματος για διάφορες εκδηλώσεις, όπου το εισιτήριο υπερβαίνει τη £1 (€1,71), ανέρχεται σε 20%. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι σε μια περίπτωση το Δημοτικό Συμβούλιο δεν εφάρμοσε τους Κανονισμούς που το ίδιο έχει θεσπίσει και αποφάσισε την επιβολή χαμηλότερου ποσοστού τέλους θεάματος, σε συγκεκριμένη εταιρεία που διοργάνωσε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις κατά το 2007 και 2008, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων ύψους €22.712 και €8.504 το 2007 και 2008, αντίστοιχα.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως επιβάλλεται και εισπράττεται πλέον ολόκληρο το ποσό του τέλους θεάματος.

Καθυστερήσεις φορολογιών.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, οι καθυστερήσεις φορολογιών επαγγελματικής άδειας, τελών σκυβάλων και άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανέρχονταν στις 31.12.2008 σε €1.137.614, σε σύγκριση με €1.141.892 στις 31.12.2007.

Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνονται καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας ύψους €317.777 (£185.987) της περιόδου 1986-1996, οι οποίες κατά το 2008 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις. Επιπλέον, για τις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας της περιόδου 1997-2002, ύψους €213.043, παρατηρήθηκε ότι το ποσοστό των εισπράξεων κατά το 2008 ήταν χαμηλό και κυμάνθηκε μεταξύ 0,4%-11,8%.

(β) Σημειώνεται ότι για τις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων ύψους €76.795 (£44.946) και επαγγελματικής άδειας €50.453 (£29.529), της περιόδου 1986-1992, για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές, ο Δήμος δεν γνωρίζει κατά πόσο τα οφειλόμενα ποσά έχουν εισπραχθεί, λόγω του ότι το δικαστήριο έμβασε τα ποσά στον Δήμο, χωρίς αναλυτική κατάσταση των υποθέσεων στις οποίες αφορούσε το κάθε ποσό. Ως εκ τούτου, οι εισπράξεις από το δικαστήριο για τις εκδικασθείσες υποθέσεις πιστώνονταν από τον Δήμο στα έσοδα, αντί στους χρεώστες.

Ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι για τις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας της περιόδου 1986-1992 έχουν ετοιμαστεί αναλυτικές καταστάσεις, οι οποίες θα τεθούν ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου για έγκριση της διαγραφής τους, καθότι ο Δήμος δεν γνωρίζει κατά πόσο τα οφειλόμενα ποσά έχουν εισπραχθεί από το δικαστήριο και εμβάστηκαν στο Δήμο.

Όσον αφορά στις καθυστερήσεις τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας της περιόδου 2004 – 2007, μας ανέφερε ότι στάληκαν σε δικηγόρους εκείνες οι υποθέσεις που, μετά από έρευνα, διαφάνηκε ότι είναι δυνατόν να εισπραχθούν.

5.23 ΔΗΜΟΣ ΛΑΤΣΙΩΝ**Μέρος Α**

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος υπέβαλε στις 30.9.2010 τις οικονομικές καταστάσεις του 2009 για έλεγχο, οι οποίες έπρεπε να είχαν υποβληθεί μέχρι 30.4.2010, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου και ο σχετικός έλεγχος δεν έγινε ακόμη, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2007 και 2008 υποβλήθηκαν στις 2.6.2010, αντί μέχρι 30.4.2008 και 30.4.2009, αντίστοιχα. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2007 και 2008.

Ρευστότητα και έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στα ταμειακά διαθέσιμα, ύψους €3.617.923 στις 31.12.2007 και €3.773.480 στις 31.12.2008, περιλαμβάνονται ποσά ύψους €661.025 και €590.096, αντίστοιχα, που αφορούν στο αδαπάνητο υπόλοιπο του λογαριασμού δανείων, το οποίο προορίζεται για την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων, με αποτέλεσμα οι τελικοί λογαριασμοί τα έτη 2007 και 2008 να παρουσιάζουν καθαρό κυκλοφορούν ενεργητικό ύψους €145.662 και €8.877, αντίστοιχα, αντί έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €515.363 το 2007 και €581.219 το 2008.

Παρατράβηγμα. Το παρατράβηγμα του Γενικού Λογαριασμού, το οποίο στις 31.12.2007 και 31.12.2008 ανερχόταν σε €2.453.832 και €2.448.306, αντίστοιχα, ξεπερνούσε το εγκεκριμένο, από το Υπουργείο Εσωτερικών, ποσοστό 40% των εσόδων του Προϋπολογισμού του Δήμου, αφού ανήλθε στο 49% το 2007 και 43% το 2008.

Είναι επομένως φανερό ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν είναι ικανοποιητική και ο Δήμος επιβιώνει με τη χρήση παρατραβήγματος.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζει, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2007 και 31.12.2008 ανέρχονταν σε €1.436.179 και €1.492.044, αντίστοιχα.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως μητρώο αγωγών διαφόρων υποθέσεων, μητρώο προσφορών, μητρώο συμβολαίων, μητρώο σχισμάτων και παλινορθώσεων δρόμων, μητρώο περιουσιακών στοιχείων και μηχανογραφημένο μητρώο πάγιου ενεργητικού.
- Μη παρακολούθηση της διευθέτησης των υποθέσεων που στάληκαν σε δικηγόρους.
- Μη επισύναψη πάντοτε τιμολογίων και αποδείξεων είσπραξης στα εντάλματα πληρωμής δικηγορικών εξόδων.
- Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων και των βιβλίων της Δημοτικής βιβλιοθήκης.

Καταβολή αποζημίωσης σε έκτακτο υπάλληλο που παραιτήθηκε. Παρόλο ότι οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου δεν προνοούν την πληρωμή αποζημιώσεων σε έκτακτους υπαλλήλους, εντούτοις, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 5.2.2008, καταβλήθηκε σε έκτακτο υπάλληλο που παραιτήθηκε, αποζημίωση ύψους €10.446.

Την αντίθεσή του για την καταβολή της πιο πάνω αποζημίωσης εξέφρασε και το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού σε απαντητική επιστολή του προς τον Δήμο, ημερ. 24.1.2008, όταν ζητήθηκε η άποψή του.

Χρεώστες. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2007 και 31.12.2008, ανέρχονταν σε €1.757.227 (£1.028.459) και €1.890.239, αντίστοιχα, σε σύγκριση με £1.141.110 στις 31.12.2006, παρουσιάζοντας μείωση £112.651 ή ποσοστό 9,9% το 2007, σε σύγκριση με το 2006 και αύξηση €133.012 ή ποσοστό 7,6% το 2008, σε σύγκριση με το 2007. Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, συνολικού ύψους €1.150.774 (£673.518) το 2007 και €1.235.971 το 2008, σε σύγκριση με £296.333 το 2006, παρουσιάζοντας αύξηση £377.185 ή ποσοστό 127,3% το 2007, σε σύγκριση με το 2006 και αύξηση €85.197 ή ποσοστό 7,4% το 2008, σε σύγκριση με το 2007.

Η αύξηση στους χρεώστες φορολογιών του 2007, σε σύγκριση με το 2006, οφείλεται κυρίως στη μη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον των οφειλετών τελών σκυβάλων και επαγγελματικής άδειας, οι καθυστερήσεις των οποίων ανήλθαν στις 22.7.2010 σε €176.924 και στην καθυστέρηση στην αποστολή ειδοποιήσεων στους δημότες για εξόφληση των φορολογιών τους.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε ότι είναι αναγκαίο να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων, δεδομένου ότι ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

5.24 ΔΗΜΟΣ ΙΔΑΛΙΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2010.

Μέρος Β

Τα θέματα που αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2007 και 2008 αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το έτος 2008.

5.25 ΔΗΜΟΣ ΛΑΚΑΤΑΜΙΑΣ

Μέρος Α

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δάνεια, προσωπικό), παρουσιάζονται στο Παράρτημα IV, V και VI, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπόλοιπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές και πρατήρια πετρελαιοειδών, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στο Μέρος 5.1 – Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2009, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει μέχρι το τέλος του 2010. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008.

Ρευστότητα. Στο παρατράβηγμα του Γενικού Λογαριασμού στις 31.12.2008, περιλαμβάνεται ποσό ύψους €470.920, το οποίο μεταφέρθηκε από τον τραπεζικό λογαριασμό καταθέσεων δημοτών για ζημιές σε δρόμους και πεζοδρόμια, για αντιμετώπιση τρεχουσών υποχρεώσεων, δηλαδή το πραγματικό παρατράβηγμα ήταν €887.225 και όχι €416.305, όπως παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008.

Βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των καθυστερημένων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €1.811.343 (€1.564.700 (£915.778) το 2007). Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να ληφθούν μέτρα για περιορισμό της αύξησης των εξόδων, τα οποία το 2008 αυξήθηκαν κατά €1.280.976 ή ποσοστό 14,2%, σε σύγκριση με το 2007.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρόλο ότι σημειώθηκε βελτίωση στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, εντούτοις εξακολουθούν να παρουσιάζονται ορισμένες αδυναμίες, όπως:

- Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, όπως μητρώο συμβολαίων, μητρώο περιουσιακών στοιχείων, μητρώο εγγυητικών επιστολών, μητρώο εισπρακτέων και μητρώο πληρωτέων ενοικίων, μητρώο διαφημιστικών πινακίδων, μητρώο σχισμάτων και παλιννορθώσεων δρόμων, μητρώο αδειών οικοδομής και μητρώο αγωγών.
- Μη αναφορά πάντοτε στα εντάλματα πληρωμής της έγκρισης της δαπάνης από το Δημοτικό Συμβούλιο και του αριθμού προσφοράς, όπου υπάρχει.

- Αδυναμία παρακολούθησης της τελικής διευθέτησης των υποθέσεων που στάληκαν στους δικηγόρους.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου.

(α) Προσφορά για την αγορά ολοκληρωμένου μηχανογραφημένου συστήματος. Για την εν λόγω προσφορά, η οποία δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 4.9.2009, με τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφορών την 30.10.2009, ενδιαφερόμενοι προσφοροδότες υποστήριξαν ότι οι όροι της προσφοράς φωτογραφίζουν συγκεκριμένες εταιρείες και ότι διαπίστωσαν τέτοια λάθη, που τους έδινε έννομο συμφέρον να προσφύγουν στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών και για το λόγο αυτό ο νομικός σύμβουλος του Δήμου υπέδειξε όπως οι 2 προσφορές που είχαν υποβληθεί, μην ανοιχθούν μέχρι το θέμα να εξεταστεί από το Συμβούλιο Προσφορών. Το Δημοτικό Συμβούλιο, το οποίο αποφάσισε στις 11.3.2010 όπως προχωρήσει με το άνοιγμα του τεχνικού μέρους της προσφοράς, ζήτησε στις 16.4.2010 από τους δύο οικονομικούς φορείς που υπέβαλαν προσφορά παράταση 180 ημερών (μέχρι τις 25 Οκτωβρίου 2010) για ολοκλήρωση της αξιολόγησης και ανάθεση της σύμβασης.

Λόγω της όλης διαδικασίας που ακολουθήθηκε, της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στο άνοιγμα των προσφορών και στο γεγονός ότι, παρά την υπόδειξη του νομικού συμβούλου του Δήμου, το τεχνικό μέρος της προσφοράς ανοίχθηκε, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το Συμβούλιο Προσφορών θα πρέπει να προχωρήσει αμέσως στην αξιολόγηση του τεχνικού μέρους, για να διαπιστωθεί κατά πόσο ευσταθούν οι ισχυρισμοί ότι οι όροι της προσφοράς φωτογραφίζουν συγκεκριμένες εταιρείες και ότι περιέχουν λάθη. Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως η αξιολόγηση ανατεθεί σε εμπειρογνώμονα σε θέματα μηχανογράφησης και σε περίπτωση που επιβεβαιωθούν οι ισχυρισμοί (τεκμηριωμένα), τότε το Συμβούλιο Προσφορών θα πρέπει να μελετήσει σοβαρά το ενδεχόμενο ακύρωσης του διαγωνισμού, στα πλαίσια του Κανονισμού 24(4)(β) της ΚΔΠ 489/2004.

(β) Αδυναμίες στη μηχανογράφηση. Η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Δήμου συνεχίζει να παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις. Πιο συγκεκριμένα, παρέχεται η δυνατότητα στους διάφορους χρήστες να διαγράφουν ή να τροποποιούν δεδομένα στο φορολογικό σύστημα και στους εισπράκτορες να εισπράττουν μέρος και όχι το σύνολο των οφειλόμενων ποσών. Το φορολογικό σύστημα δεν διασυνδέεται αυτόματα (interface) με το λογιστικό σύστημα και το πρόγραμμα για χρήση «bar code» στις ειδοποιήσεις φορολογιών δεν αναπτύχθηκε, παρόλο ότι είχε ληφθεί πρόνοια. Παρατηρήθηκε επίσης ότι στο μηχανογραφημένο σύστημα αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρίζονται με προσωρινούς κωδικούς αριθμούς, αντί με τον αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολος ο εντοπισμός τους σε περίπτωση αλλαγής διεύθυνσης.

Αδυναμίες επισημάνθηκαν και στην ασφάλεια μηχανογραφικών συστημάτων, όπως, μη επαρκής έλεγχος της φυσικής πρόσβασης στο δωμάτιο του κεντρικού υπολογιστή και μη ετοιμασία σχεδίου έκτακτης ανάγκης (Disaster Recovery Plan).

Χρεώστες.

(α) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες στις 31.12.2008 ανέρχονταν σε €1.829.481, σε σύγκριση με €1.591.004 (£931.173) το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €238.477 ή ποσοστό 15%.

Στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται καθυστερημένες φορολογίες της περιόδου 1980-1996 και 1998-2003, που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών συνολικού ύψους €284.088, οι οποίες κατά το 2008 δεν παρουσίασαν καθόλου εισπράξεις. Όσον αφορά στις καθυστερημένες φορολογίες των ετών 1997, 2004 και 2005 ύψους €45.419, το ποσοστό είσπραξης ήταν αρκετά χαμηλό και κυμαινόταν μεταξύ 0,2%-5,9%.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι κατάλογοι καθυστερήσεων τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα μπορούσε να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους και για όσα διαπιστωθεί ότι είναι ανεπίδεκτα είσπραξης να ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου, για διαγραφή.

(β) Εισπράξεις καθυστερημένων φορολογιών. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, κατά την περίοδο 1995-2005 εισπράχθηκαν, μέσω δικαστηρίου, ποσά ύψους £114.656, που αφορούσαν σε εκδικασθείσες υποθέσεις καθυστερημένων φορολογιών. Παρατηρήθηκε ότι τα εισπραχθέντα ποσά πιστώθηκαν σε λογαριασμό εσόδων, χωρίς να διενεργηθεί έρευνα για να διαπιστωθεί για ποιες υποθέσεις εμβάστηκαν τα ποσά και να πιστωθούν οι αντίστοιχοι αναλυτικοί λογαριασμοί των χρεωστών, με αποτέλεσμα στους αναλυτικούς λογαριασμούς χρεωστών και στον γενικό λογαριασμό «Χρεώστες» να παρουσιάζονται, ως οφειλόμενα, ποσά που έχουν εξοφληθεί.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως το πιο πάνω εισπραχθέν ποσό διερευνηθεί αμέσως και πιστωθούν οι αντίστοιχοι λογαριασμοί χρεωστών.

(γ) Ανεπίδοτες κλήσεις αγωγών. Για τις καθυστερημένες φορολογίες του 2007 και 2008 (τέλη σκυβάλων, επαγγελματική άδεια και άδεια λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών) καταχωρίστηκαν στο δικαστήριο κατά το 2008 και 2009 συνολικά 400 και 548 υποθέσεις, αντίστοιχα, από τις οποίες οι 150 ή ποσοστό 38% για το 2008 και 250 ή ποσοστό 46% για το 2009 παρέμειναν ανεπίδοτες, λόγω ελλειπών στοιχείων των εναγομένων.

Ο Δήμος πληρώνει στους δικηγόρους τα συμφωνηθέντα ποσά και για τις ανεπίδοτες υποθέσεις (€20 - €35 για κάθε υπόθεση), γι' αυτό και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, για όλες τις υποθέσεις που αποστέλλονται στους δικηγόρους, παρέχονται πλήρη στοιχεία των οφειλετών, ώστε να είναι δυνατή η επίδοσή τους. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως διερευνηθούν τα αίτια για τη μη εξασφάλιση στοιχείων για τόσο μεγάλο αριθμό οφειλετών και ληφθούν όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα.

5.26 ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ

Μέρος Α

Γενικά. Ο Δήμος Κερύνειας είναι ένας από τους κατεχόμενους Δήμους. Τα έσοδά του προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία και από τους μισθούς που καταβάλλονται από τα Κυβερνητικά Τμήματα για τις υπηρεσίες που προσφέρουν οι υπάλληλοι του Δήμου που είναι αποσπασμένοι σ' αυτά. Οι δραστηριότητες του Δήμου περιορίζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων, για προώθηση κυρίως του εθνικού θέματος και σε ορισμένες άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Προσφορά για την εκπόνηση μελέτης και επίβλεψης των εργασιών αναπαλαίωσης διατηρητέας οικοδομής για τη δημιουργία Εστίας Γνώσης και Πολιτισμού του Δήμου Κερύνειας. Για την πιο πάνω προσφορά δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις του Νόμου αρ. 12(Ι)/2006 που προνοεί για το Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για τούτο, όπως μας πληροφόρησε η Δημοτική Γραμματεάς – μετά από σχετικές παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας – η διαδικασία προκήρυξης της προσφοράς έχει ανασταλεί.

Εισηγηθήκαμε όπως, στην επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού, χρησιμοποιηθούν οι πρότυποι όροι της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και στην τιμή της προσφοράς – λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους του έργου – περιληφθούν οι υπηρεσίες όλων των συμβούλων που απαιτούνται (Αρχιτέκτονας, Πολιτικός Μηχανικός, Μηχανολόγος Μηχανικός, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός και Επιμετρητής Ποσοτήτων).

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού θα πρέπει, λόγω του ύψους της παρούσας εκτιμηθείσας δαπάνης του έργου (γύρω στο €1.000.000), να γίνει τεχνοοικονομική μελέτη κατά πόσο η δαπάνη αυτή δικαιολογεί την εκτέλεση του έργου.

5.27 ΔΗΜΟΣ ΛΥΣΗΣ

Μέρος Α

Γενικά. Ο Δήμος Λύσης είναι ένας από τους κατεχόμενους Δήμους. Το προσωπικό του αποτελείται από ένα άτομο με μίσθωση υπηρεσιών σε πλήρη βάση για τη γραμματειακή υποστήριξη του Δήμου. Τα έσοδα του Δήμου προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία και από την τέλεση πολιτικών γάμων. Οι

δραστηριότητες του Δήμου περιορίζονται στη διοργάνωση εκδηλώσεων, για προώθηση κυρίως του εθνικού θέματος και σε ορισμένες άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Ο έλεγχος κάλυψε τα έτη 2003 μέχρι 2009.

Οικονομική κατάσταση. Στην πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζονται οι εισπράξεις και πληρωμές του Δήμου, το πλεόνασμα/(έλλειμμα) και τα ταμειακά διαθέσιμα του Γενικού Λογαριασμού για τα έτη 2003 μέχρι 2009.

Έτος	Εισπράξεις έτους	Πληρωμές έτους	Πλεόνασμα/ (έλλειμμα)	Υπόλοιπο Γενικού Λογαριασμού
	£	£	£	£
2003	87.312	67.931	19.381	44.634
2004	82.704	75.596	7.108	51.742
2005	24.787	63.832	(39.045)	12.697
2006	56.730	45.700	11.030	23.727
2007	84.061	63.062	20.999	44.726
	€	€	€	€
2008	539.884	196.785	343.099	419.518
2009	486.146	216.817	269.329	688.847

Ανέγερση πολιτιστικού κέντρου «Παύλος Λιασίδης». Μετά από προκήρυξη προσφορών στις 21.7.2008, για την εκτέλεση του πιο πάνω έργου, υποβλήθηκαν δύο προσφορές για ποσό ύψους €147.460 και €146.000, πλέον ΦΠΑ. Παρόλο ότι ο πιο χαμηλός προσφοροδότης δεν περιέλαβε στην προσφορά του ποσότητες και τιμές μονάδας, όπως προνοείτο στην προκήρυξη της προσφοράς και στους ειδικούς όρους συγγραφής υποχρεώσεων, εντούτοις το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου αποφάσισε στις 14.10.2008 να του κατακυρώσει την προσφορά.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι ο πιο πάνω προσφοροδότης θα έπρεπε να είχε αποκλειστεί από τον διαγωνισμό, αφού η προσφορά του δεν πληρούσε τους απαραίτητους όρους και προδιαγραφές.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι, μετά από οδηγίες του Δημάρχου, πληρώθηκε στον εν λόγω εργολάβο για πρόσθετες εργασίες, συνολικό ποσό ύψους €23.150, πλέον ΦΠΑ, χωρίς να υποβληθεί αναλυτικό δελτίο ποσοτήτων και τιμές μονάδας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνει έλεγχος της ορθότητας της πληρωμής.

5.28 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Σύσταση Κοινοτικών Συμβουλίων. Με τη θέσπιση και εφαρμογή των περί Κοινοτήτων Νόμων του 1999 μέχρι 2010, ο Γενικός Ελεγκτής ανέλαβε τον έλεγχο των λογαριασμών όλων των Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Συμβούλια Βελτιώσεως και Χωρικές Αρχές).

Από τον έλεγχο των Κοινοτικών Συμβουλίων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα.

(α) Οικονομικές καταστάσεις.

- (i) Οι οικονομικές καταστάσεις των πρώην Χωριτικών Αρχών παρουσιάζουν μόνο τις εισπράξεις και τις πληρωμές του Κοινοτικού Ταμείου. Για σκοπούς καλύτερης και πιο σφαιρικής πληροφόρησης εισηγηθήκαμε όπως στις οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται επιπρόσθετα στοιχεία όπως, τα υπόλοιπα των λογαριασμών καταθέσεων σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες για την εκτέλεση έργων, τα υπόλοιπα των δανείων, τα ποσά των εκκρεμών υποχρεώσεων, καθυστερημένων εσόδων και περιουσιακών στοιχείων. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Κονδύλια, όπως αυτά παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, δεν συνάδουν με τους Προϋπολογισμούς, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η σύγκριση των πραγματικών εξόδων με τα προϋπολογισθέντα για σκοπούς παρακολούθησης των υπερβάσεων. Επίσης, ενώ οι περί Κοινοτήτων Νόμοι προβλέπουν όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31^η Μαρτίου του επόμενου έτους, σε μεγάλο αριθμό Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών.
- (ii) Οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζουν λάθη και παραλείψεις, όπως ασυμφωνία των τελικών υπολοίπων ενός έτους με τα αρχικά του επόμενου, ακαταχώριστες εισπράξεις και πληρωμές και τραπεζικά υπόλοιπα για τα οποία δεν ετοιμάζονται συμφιλιωτικές καταστάσεις.

(β) Προϋπολογισμοί.

- (i) **Ετοιμασία, έγκριση και παρουσίαση ετήσιου Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, κάθε Συμβούλιο οφείλει να ετοιμάζει ετήσιο Προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων, ο οποίος εγκρίνεται από τον οικείο Έπαρχο. Ο Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος και παρέκκλιση από τη διάταξη αυτή δεν επιτρέπεται, παρά μόνο ύστερα από έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε από τον τελευταίο στον Έπαρχο. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου οι Προϋπολογισμοί δεν ήταν ισοσκελισμένοι, χωρίς ωστόσο να τύχουν της έγκρισης του Επάρχου. Ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν ετοιμάζουν Προϋπολογισμό και έτσι οι δαπάνες δεν διενεργούνται μέσα σε προκαθορισμένα πλαίσια εγκεκριμένου Προϋπολογισμού. Επίσης, κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων, οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Παρουσιάζεται επίσης ανομοιομορφία στον τρόπο παρουσίασης των Προϋπολογισμών των Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωριτικές Αρχές) ανά Επαρχία.
- (ii) **Υπερβάσεις Προϋπολογισμών.** Σύμφωνα με την επιφύλαξη του άρθρου 64 των περί Κοινοτήτων Νόμων, κάθε Συμβούλιο μπορεί, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, να δαπανά κάθε χρόνο ποσό το οποίο δεν υπερβαίνει το 20% οποιουδήποτε Κονδυλίου, νοουμένου ότι υπάρχουν ανάλογες εξοικονομήσεις από οποιαδήποτε άλλα Κονδύλια του ίδιου Προϋπολογισμού. Εκεί που υπήρχε εγκεκριμένος Προϋπολογισμός, διαπιστώθηκαν περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών πέραν του 20%, χωρίς να ακολουθηθεί η υπό των περί Κοινοτήτων Νόμων προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων από τον Έπαρχο.
- (iii) **Κατάρτιση και εκτέλεση Προϋπολογισμών.** Για να παρουσιάζεται η σωστή εικόνα των οικονομικών δυνατοτήτων των Συμβουλίων και της ικανότητάς τους για την εκτέλεση των διαφόρων έργων, εισηγηθήκαμε όπως οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί καταρτίζονται με μελετημένο πρόγραμμα, το οποίο να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες και στη δυνατότητα εκτέλεσής τους.
- (iv) **Αναθεωρημένοι Προϋπολογισμοί.** Σε αντίθεση με τις διατάξεις της Νομοθεσίας, συνεχίζεται η τακτική της συμπερίληψης αναθεωρημένων Προϋπολογισμών για το τρέχον έτος στους Προϋπολογισμούς για το επόμενο έτος, με βάση τις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές κατά την ημέρα ετοιμασίας των Προϋπολογισμών του επόμενου έτους, οι οποίοι υποβάλλονται για έγκριση στον Έπαρχο, με αποτέλεσμα η έγκριση που δίνεται γι' αυτούς να θεωρείται και ως έγκριση για τους

αναθεωρημένους.

(γ) **Πρακτικά συνεδρίων.** Ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν πρακτικά των συνεδρίων του Συμβουλίου κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(δ) **Δάνεια.** Μερικά Συμβούλια δεν καταβάλλουν τις δόσεις των δανείων τους στις καθορισμένες ημερομηνίες, με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται με τόκους υπερημερίας.

(ε) **Πληρωμές σε Κοινοτάρχες και μέλη των Συμβουλίων για υπηρεσίες που παρέχουν.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις Συμβουλίων που κατέβαλαν αμοιβή στον Κοινοτάρχη ή σε μέλη του Συμβουλίου για υπηρεσίες που πρόσφεραν στο Συμβούλιο. Επισημάναμε ότι η ενέργεια αυτή είναι αντίθετη με τις διατάξεις του άρθρου 16(2)(στ) των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(στ) **Αγορά μετοχών σε ιδιωτικές εταιρείες.** Αρκετά Συμβούλια αγόρασαν μετοχές σε συγκεκριμένες αναπτυξιακές εταιρείες οι οποίες ιδρύθηκαν, μεταξύ άλλων, για την ενημέρωση των Κοινοτικών Συμβουλίων και άλλων φορέων για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αξιοποίηση των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων μέσα από τη συμμετοχή και διαχείριση Ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Επισημάναμε ότι η επένδυση σε ιδιωτικές εταιρείες δεν καλύπτεται από τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(ζ) **Βεβαίωση περιουσιακών στοιχείων και χρηματικών υπολοίπων στις 31 Δεκεμβρίου.** Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υποβάλλουν στην Υπηρεσία μου βεβαίωση των περιουσιακών τους στοιχείων και των χρηματικών τους υπολοίπων στο τέλος του έτους, ενώ ορισμένα τις υποβάλλουν με σημαντική καθυστέρηση.

(η) **Κυβερνητικές επιχορηγήσεις.** Παρατηρούνται περιπτώσεις όπου, για τις κυβερνητικές επιχορηγήσεις που αποστέλλονται στα Συμβούλια, δεν εκδίδονται αντίστοιχες αποδείξεις είσπραξης για καταχώριση στο Βιβλίο Ταμείου των Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις όπου οι εν λόγω κυβερνητικές επιταγές είτε εξαργυρώνονται από τους Κοινοτάρχες, είτε κατατίθενται σε προσωπικούς τους λογαριασμούς, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ταμειακά ελλείμματα. Για την αποφυγή τέτοιων περιπτώσεων εισηγηθήκαμε όπως τα Κοινοτικά Συμβούλια εξουσιοδοτήσουν το Γενικό Λογιστή για ηλεκτρονικό έμβασμα των κυβερνητικών επιχορηγήσεων στους τραπεζικούς τους λογαριασμούς.

(θ) **Ενημέρωση του Βιβλίου Ταμείου.** Το λογιστικό σύστημα που ακολουθείται από τα Κοινοτικά Συμβούλια βασίζεται στις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν σε ένα ημερολογιακό έτος. Εντούτοις, σε πολλές περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές), συνεχίζει να διαπιστώνονται καταχωρίσεις στο Βιβλίο Ταμείου, τόσο εσόδων όσο και εξόδων, οι οποίες έγιναν μέσα στο επόμενο έτος, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συνοχή στα οικονομικά αποτελέσματα για κάθε έτος χωριστά.

(ι) **Μη τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών.** Παρόλο που η νομοθεσία προβλέπει ότι κανένα ποσό χρημάτων δεν θα αποσύρεται από τραπεζικό λογαριασμό, παρά μόνο με επιταγή, εντούτοις ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) συνεχίζουν να μην τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό με επιταγές.

(ια) **Έκδοση επιταγών.** Σε ορισμένες περιπτώσεις οι επιταγές που εκδίδονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη, ενώ σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους πρέπει να προσυπογράφονται και από το Γραμματέα ή από άλλο μέλος του Συμβουλίου εξουσιοδοτημένο από το Συμβούλιο για το σκοπό αυτό.

(ιβ) **Μετρητά στην κατοχή των Γραμματέων/Κοινοταρχών.** Το υπόλοιπο των μετρητών στην κατοχή ορισμένων Γραμματέων/Κοινοταρχών κατά τη διάρκεια του έτους ήταν υπερβολικά ψηλό, σε αντίθεση με το άρθρο 68 των περί Κοινοτήτων Νόμων. Εισηγηθήκαμε όπως όλες οι εισπράξεις κατατίθενται έγκαιρα και το ποσό των μετρητών περιοριστεί στο απόλυτα αναγκαίο.

(ιγ) **Μη επιβολή πρόσθετης επιβάρυνσης του 25%.** Σε αρκετές περιπτώσεις, δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 25% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων κ.λπ., όπως προβλέπεται στους περί Κοινοτήτων Νόμους, ενώ σε πλείστες περιπτώσεις, για παράκαμψη της διάταξης

αυτής, οι αποδείξεις εισπραξης φέρουν ημερομηνία του έτους που έληξε, ενώ η εισπραξη γίνεται μέσα στο επόμενο έτος.

(ιδ) Εντάλματα πληρωμής. Σε αρκετές περιπτώσεις δεν ετοιμάζονται εντάλματα πληρωμής για τη διενέργεια πληρωμών αλλά οι πληρωμές γίνονται βάσει τιμολογίων/αποδείξεων που εκδίδουν οι δικαιούχοι. Εισηγηθήκαμε όπως, για αποφυγή διπλοπληρωμών, όλα τα τιμολόγια/αποδείξεις εισπραξης σφραγίζονται με τη σφραγίδα «Εξοφλήθηκε». Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις οι πληρωμές δεν υποστηρίζονται από τιμολόγια/αποδείξεις που εκδίδουν οι δικαιούχοι, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητα τους.

(ιε) Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Σημαντικά ποσά που αφορούν στις πιο πάνω οφειλές παραμένουν ανείσπρακτα και υποδείξαμε όπως τα Συμβούλια ασκούν έγκαιρα και αποτελεσματικά τις εξουσίες που τους παρέχουν οι Νόμοι και Κανονισμοί για τη διασφάλιση των εσόδων τους.

(ιστ) Προσφορές. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια προβαίνουν σε αγορά αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς να ακολουθήσουν τη διαδικασία των προσφορών.

(ιζ) Μητρώο περιουσιακών στοιχείων. Για σκοπούς παρακολούθησης των περιουσιακών στοιχείων, όλα τα περιουσιακά στοιχεία των Κοινοτικών Συμβουλίων, κινητά και ακίνητα, πρέπει να καταχωρίζονται σε σχετικό μητρώο.

(ιη) Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών. Ορισμένα Συμβούλια εφαρμόζουν διάφορα μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών, ιδιαίτερα στους τομείς των φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας, χωρίς πολλές φορές να διαθέτουν κατάλληλο και καταρτισμένο προσωπικό. Τα συστήματα αυτά σε αρκετές περιπτώσεις δεν διαθέτουν τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες, γενικά παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες, οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης με τα Συμβούλια και τους προγραμματιστές, με σκοπό τη βελτίωσή τους, ώστε να παρέχουν έγκαιρα και με ακρίβεια τις απαραίτητες πληροφορίες.

(ιθ) Εκτέλεση αναπτυξιακών έργων. Για τις δαπάνες που αφορούν στα αναπτυξιακά έργα, υποδείξαμε όπως εξασφαλίζονται αντίγραφα των πιστοποιητικών πληρωμής που εκδίδουν οι επιβλέποντες Αρχιτέκτονες/Μηχανικοί, τα οποία και να επισυνάπτονται στα σχετικά εντάλματα πληρωμής.

Αναφορικά με εμβάσματα των Κοινοτικών Συμβουλίων σε Κυβερνητικά Τμήματα, όπως την Επαρχιακή Διοίκηση και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, σχετικά με έργα ανάπτυξης που εκτελούνται απευθείας από Κυβερνητικά Τμήματα με συνεισφορά των Συμβουλίων, ζητήσαμε όπως υποβάλλεται στο κάθε Συμβούλιο ετήσια έκθεση εξόδων, καθώς επίσης και τελική κατάσταση εξόδων, μαζί με τα σχετικά έγγραφα και πιστοποιητικά τελικής παραλαβής των έργων κατά την αποπεράτωσή τους. Εισηγηθήκαμε επίσης τη δημιουργία σχετικού μητρώου από τα Συμβούλια, στο οποίο να καταχωρίζονται όλα τα πιο πάνω εμβάσματα και, παράλληλα, τα ανάλογα έξοδα βάσει των σχετικών εκθέσεων. Τούτο είναι αναγκαίο για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου από τα Συμβούλια και την Υπηρεσία μας της πραγματικής δαπάνης και επιστροφής τυχόν υπολοίπου, για το οποίο θα πρέπει να δίνεται αναφορά της απόδειξης εισπραξης στο σχετικό μητρώο.

(κ) Πληρωμή εξόδων για σκοπούς Σχολικών Εφορειών και Συμβουλίων Αποχετεύσεων. Υπήρξαν περιπτώσεις όπου οι τραπεζικοί λογαριασμοί των Συμβουλίων χρησιμοποιήθηκαν για διεκπεραίωση συναλλαγών που αφορούσαν σε Σχολική Εφορεία ή Συμβούλιο Αποχετεύσεων, χωρίς να τηρηθούν τα αναγκαία στοιχεία και χωρίς να καταχωριστούν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές στα χρηματικά υπόλοιπα των Συμβουλίων.

(κα) Εγγραφή ακίνητης περιουσίας των Συμβουλίων. Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομά τους.

(κβ) Στελέχωση Κοινοτικών Συμβουλίων. Σε ορισμένα Συμβούλια παρουσιάζονται προβλήματα και αδυναμίες στην οικονομική διαχείριση των υποθέσεών τους, επειδή δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή ή το προσωπικό δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στην υποχρέωση αυτή.

(κγ) Έγκριση θέσεων ως συντάξιμων. Ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν θέσεις ως συντάξιμες, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

(κδ) Ταμεία Προνοίας. Σε ορισμένα Συμβούλια τα Ταμεία Προνοίας λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς.

(κε) Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου τα Συμβούλια αντικανονικά τοποθετούν υπαλλήλους σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές από την αρχική ή παραχωρούν επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις ή/και τοποθετούν υπαλλήλους σε νέες κλίμακες με λανθασμένο τρόπο. Τούτο οφείλεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι σε πολλά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας και δεν εφαρμόζονται σωστά οι Κανονισμοί Προσωπικού.

(κστ) Ανανέωση συλλογικών συμβάσεων. Έχει παρατηρηθεί ότι αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια κατά την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης δεν ακολουθούν τη διαδικασία της εκ των προτέρων έγκρισης του προσχεδίου της σύμβασης από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, όπως καθορίζεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362 ημερ. 6.10.2000.

(κζ) Αγορά υπηρεσιών. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) προβαίνουν σε αγορά υπηρεσιών συνάπτοντας συμβόλαια που υποδηλώνουν σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου, με όλες τις συνεπακόλουθες υποχρεώσεις των Συμβουλίων ως εργοδοτών.

(κη) Ατιμολόγητο νερό. Για την καλύτερη διαχείριση της υδατοπρομήθειας, εισηγηθήκαμε την καταγραφή της ποσότητας νερού που αγοράζεται ή αντλείται από ιδιωτικές γεωτρήσεις και τη σύγκριση με την ποσότητα νερού που διοχετεύεται στο σύστημα ύδρευσης, καθώς επίσης και με την ποσότητα που τιμολογείται στους καταναλωτές. Οποιοσδήποτε σημαντικές διαφορές θα πρέπει να διερευνώνται.

(λ) Οφειλές για αγορά νερού. Ορισμένα Συμβούλια χρησιμοποιούν τις εισπράξεις από τα τέλη υδατοπρομήθειας για άλλους σκοπούς, με αποτέλεσμα να μην εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ή/και Κυβερνητικά Υδατικά Έργα.

(λα) Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, εξουσία που έχουν σύμφωνα με το άρθρο 74 των περί Κοινοτήτων Νόμων, ή να καθορίζουν μηδενικό συντελεστή, με το δικαιολογητικό ότι οι εκτιμημένες αξίες που ισχύουν σήμερα είναι αυτές που ίσχυαν πριν από πολλά χρόνια.

(λβ) Διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων σε σχέση με την επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με τα άρθρα 74 και 75 των περί Κοινοτήτων Νόμων του 1999 μέχρι 2010, επιβάλλονται τέλη ακίνητης ιδιοκτησίας βάσει συντελεστή που δεν υπερβαίνει το 10% επί της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας η οποία προέκυψε από τη γενική εκτίμηση που έγινε με βάση το άρθρο 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου. Στο σχετικό Νόμο, δεν υπάρχει διάταξη ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, με βάση τις αγοραίες αξίες των ακινήτων που ίσχυαν την 1.1.1980, σύμφωνα με τις επιφυλάξεις του άρθρου 66 ή/και του άρθρου 67 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου. Ως αποτέλεσμα τα Κοινοτικά Συμβούλια έχουν σημαντική απώλεια δημόσιων εσόδων καθώς οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, ενώ παράλληλα τίθεται και θέμα άνισης μεταχείρισης των πολιτών. Αυτό οφείλεται, μεταξύ άλλων, στις τροποποιήσεις στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες, όσο και στην ανάπτυξη που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης τα οποία εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια, οικόπεδα, ενώ έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Εισηγηθήκαμε όπως, το Υπουργείο Εσωτερικών μελετήσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των περί Κοινοτήτων Νόμων, ώστε, για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας, να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία όπως αυτές εκτιμώνται από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας με βάση τα

άρθρα 66 και 67 του Νόμου. Πληροφοριακά αναφέραμε ότι σχετική τροποποίηση έγινε στους περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμους.

(λγ) Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν οποιαδήποτε φορολογία σχετικά με τη λειτουργία επαγγελματικών υποστατικών, σε αντίθεση με το άρθρο 86 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(λδ) Κοιμητήριο. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς για τις εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν στο κοιμητήριο, οι οποίοι υπόκεινται στον έλεγχο του Επάρχου, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Κοιμητηρίων (Ταφή και Εκταφή) Νόμου.

(λε) Αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου. Διαπιστώθηκε ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου στα πλείστα Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζει κενά και αδυναμίες.

(λστ) Καθυστέρηση στην απάντηση επί των εκθέσεων και παρατηρήσεών μας. Σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, οι ελεγμένοι λογαριασμοί, μαζί με την έκθεση και τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, υποβάλλονται στον Έπαρχο, ο οποίος στη συνέχεια τις αποστέλλει στα Κοινοτικά Συμβούλια για να απαντήσουν. Σε αρκετές περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στις απαντήσεις επί των θεμάτων που εγείρονται. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ορισμένα Συμβούλια δεν έχουν απαντήσει σε καμιά έκθεση της Υπηρεσίας μας, ενώ σε μερικές περιπτώσεις τα νέα Συμβούλια που εκλέγονται αρνούνται να απαντήσουν σε παρατηρήσεις που αφορούν σε προηγούμενα Συμβούλια.

(λζ) Θέσπιση Κανονισμών. Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, αρκετά άρθρα της Νομοθεσίας προβλέπουν τη θέσπιση Κανονισμών, για την πιο αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία των Συμβουλίων.

Οι Γενικοί Κανονισμοί και οι Κανονισμοί Κοινοτικής Υπηρεσίας θεσπίστηκαν και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ημερ. 21.6.2002 και 7.6.2002, από τα Κοινοτικά Συμβούλια Κοκκινότριμιθιάς και Σωτήρας Αμμοχώστου, αντίστοιχα, και, όπως έχουμε πληροφορηθεί, έχει ετοιμαστεί σχετικό κείμενο, με βάση το οποίο έχουν μέχρι σήμερα υιοθετήσει τους πιο πάνω Κανονισμούς σχεδόν όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια.

5.29 ΠΡΩΗΝ ΧΩΡΙΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Από τον έλεγχο των πρώην Χωριτικών Αρχών διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Διαπιστώσεις χρηματικών ελλειμμάτων.

(i) Κοινοτικό Συμβούλιο Μηλικουρίου. Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι στις 2.1.2007, ημερομηνία παράδοσης και παραλαβής των χρηματικών υπολοίπων του Συμβουλίου από τον τέως στο νέο Κοινοτάρχη, υπήρχε συνολική ελλειμματική διαφορά ύψους €13.378 (£7.830), η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη και υποδείξαμε όπως τακτοποιηθεί και παραδοθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007 και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις που στάληκαν από την Υπηρεσία μας, μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί ικανοποιητική απάντηση επί του θέματος.

(ii) Κοινοτικό Συμβούλιο Ορούντας. Σχετικά με την ελλειμματική διαφορά ύψους €19.379 (£11.342) που εντοπίστηκε σε έκτακτο έλεγχο στις 19.2.2004 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, αναφέραμε ότι ποσό ύψους €7.542 (£4.414) βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη από τις 2.1.2002, ποσό ύψους €2.981 (£1.745) αφορά σε επιταγές του 2002, που χρεώθηκαν στον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου χωρίς αντίστοιχη καταχώριση στο Βιβλίο Ταμείου και για το υπόλοιπο ποσό των €8.856 (£5.183) ζητήσαμε να δοθούν εξηγήσεις και να τακτοποιηθεί το συντομότερο.

Το Μάρτιο του 2006 σε σχετική επιστολή του, το Συμβούλιο, ζήτησε από τον τέως Κοινοτάρχη όπως καταθέσει στο ταμείο του Συμβουλίου το ποσό των €7.542 (£4.414), χωρίς απ' ότι έχουμε

πληροφορηθεί να υπάρξει οποιαδήποτε ανταπόκριση. Σε επιστολή μας ημερομηνίας 16.2.2010 εισηγηθήκαμε όπως το Κοινοτικό Συμβούλιο, κατόπιν συνεννόησης με το νομικό του σύμβουλο, προβεί σε δικαστικά μέτρα εναντίον του τέως Κοινοτάρχη για ανάκτηση του πιο πάνω ποσού. Για το ποσό των €2.981 (£1.745) που αφορούσε σε επιταγές του 2002, εκδόθηκε και καταχωρίστηκε στο Βιβλίο Ταμείου στους λογαριασμούς του 2004 ένταλμα πληρωμής το οποίο υποστηρίζεται από τα αντίστοιχα υποστηρικτικά στοιχεία. Το υπόλοιπο ποσό των €8.856 (£5.183) έχει κατατεθεί από τον Κοινοτάρχη στον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου το Δεκέμβριο του 2006 χωρίς όμως να δοθούν εξηγήσεις για το πώς δημιουργήθηκε η ελλειμματική διαφορά.

Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, οι τελικοί λογαριασμοί του Συμβουλίου για τα έτη 2004-2008 δεν υποβλήθηκαν για έλεγχο μέχρι την 31^η Μαρτίου του επόμενου έτους, κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων. Οι τελικοί λογαριασμοί για τα έτη 2004-2007 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο με σημαντική καθυστέρηση εντός του 2010.

Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2003-2007 διαπιστώθηκε ότι στις 31.12.2007 υπήρχε ελλειμματική διαφορά στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου ύψους €11.357 (£6.647). Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, μέρος της ελλειμματικής διαφοράς ύψους €7.542 (£4.414) βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη, ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους €3.815 (£2.233) βαρύνει τον νέο Κοινοτάρχη, ο οποίος το Φεβρουάριο του 2010 κατάθεσε το πιο πάνω ποσό από προσωπικά του χρήματα στον τρεχούμενο λογαριασμό του Συμβουλίου, χωρίς όμως να δοθούν εξηγήσεις για το πώς δημιουργήθηκε η ελλειμματική διαφορά.

- (iii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Θεράποντος.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 25.1.2007 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους €10.091 (£5.906), η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη, και υποδείξαμε όπως τακτοποιηθεί και καταβληθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007 και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η σχετική επιστολή μας κοινοποιήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα. Σε απαντητική επιστολή του το Μάιο του 2007, ο νέος Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι εντοπίστηκαν μη καταχωρισθείσες πληρωμές στο Βιβλίο Ταμείου ύψους €6.997 (£4.095). Υποδείξαμε ότι για να γίνουν αποδεκτές οι πληρωμές αυτές και να καταχωριστούν στο Βιβλίο Ταμείου θα πρέπει να συνοδεύονται από τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία, τα οποία θα πρέπει πρώτα να αξιολογηθούν από το Κοινοτικό Συμβούλιο και στη συνέχεια να αποσταλούν στον Έπαρχο Λεμεσού για εξέταση.

Σε επιστολή του τον Οκτώβριο του 2008, ο Έπαρχος Λεμεσού μας ενημέρωσε ότι από έρευνα που έγινε από Λειτουργό του Γραφείου του εντοπίστηκαν μη καταχωρισθείσες πληρωμές στο Βιβλίο Ταμείου τις οποίες διενέργησε ο τέως Κοινοτάρχης κατά την περίοδο 1.1.1995-8.7.1999 (περίοδο κατά την οποία ο Έπαρχος είχε την ευθύνη του ελέγχου των λογαριασμών των Κοινοτικών Συμβουλίων) συνολικού ποσού €9.908 (£5.799), με αποτέλεσμα η ελλειμματική διαφορά να μειωθεί σε €183 (£107). Σε απαντητική επιστολή μας υποδείξαμε ότι από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2000-2006 καθώς επίσης και από τις ετήσιες δηλώσεις μετρητών για τα αντίστοιχα έτη που υποβλήθηκαν από το Συμβούλιο προς την Υπηρεσία μας, το πιο πάνω έλλειμμα φαίνεται να προέκυψε κατά τα έτη 2000-2006 και όχι προγενέστερα. Συνεπώς το έλλειμμα ύψους €10.091 (£5.906) εξακολουθεί να βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη.

- (iv) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Μάμαντος.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι στις 31.12.2007 υπήρχε ελλειμματική διαφορά ύψους €3.945 (£2.309), το μεγαλύτερο μέρος της οποίας βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη, και υποδείξαμε όπως τακτοποιηθεί και καταβληθεί το συντομότερο στο Συμβούλιο και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Σε απαντητική επιστολή του τον Αύγουστο του 2009, το Κοινοτικό Συμβούλιο μας πληροφόρησε ότι η ελλειμματική διαφορά που βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη έχει τακτοποιηθεί τον Ιανουάριο του 2007, χωρίς όμως να δοθούν εξηγήσεις για το πώς

δημιουργήθηκε. Υποδείξαμε ότι αφού ο τέως Κοινοτάρχης τακτοποίησε την ελλειμματική διαφορά, τότε προκύπτει ότι η ελλειμματική διαφορά που διαπιστώθηκε στις 31.12.2007 ύψους €3.945 (£2.309), βαρύνει εξ' ολοκλήρου τον νέο Κοινοτάρχη και θα πρέπει να τακτοποιηθεί και καταβληθεί το συντομότερο στο Συμβούλιο, ενώ θα πρέπει να δοθούν εξηγήσεις για το πώς δημιουργήθηκε.

(v) **Κοινοτικό Συμβούλιο Βάσας Κοιλανίου.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2001 διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους €19.360 (£11.331), η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη από 1.1.2002. Λόγω της σοβαρότητας της πιο πάνω υπόθεσης, το 2004 αποστείλαμε επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος σε απαντητική επιστολή του στις 3.5.2006 μας πληροφόρησε ότι δεν μπορεί να ασκηθεί ποινική δίωξη εναντίον του τέως Κοινοτάρχη, αφού δεν μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη δόλου στις ενέργειές του. Επομένως το ποσό του ελλείμματος θα πρέπει να ανακτηθεί από το Κοινοτικό Συμβούλιο στα πλαίσια πολιτικής αγωγής που θα ασκηθεί εναντίον του τέως Κοινοτάρχη. Σε απαντητική επιστολή του τον Ιανουάριο του 2008, ο νυν Κοινοτάρχης του Κοινοτικού Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο, μετά από συνεννόηση με το νομικό σύμβουλο του Συμβουλίου, αποφάσισε να μην προβεί σε δικαστικά μέτρα εναντίον του τέως Κοινοτάρχη. Ο Έπαρχος Λεμεσού απέστειλε επιστολή τον Ιανουάριο του 2009 στον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου υποδεικνύοντας του να λάβει όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για είσπραξη του οφειλόμενου ποσού από τον τέως Κοινοτάρχη.

(vi) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλίσιδων.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, μετά από έκτακτο έλεγχο στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου στις 30.10.2003 διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους €38.707 (£22.654), η οποία προφανώς σχετίζεται με πληρωμές που το Κοινοτικό Συμβούλιο διενεργούσε εδώ και μερικά χρόνια από τον τραπεζικό του λογαριασμό που αφορούσαν στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων της Κοινότητας, χωρίς ωστόσο να τηρούνται τα αναγκαία στοιχεία για το σκοπό αυτό και χωρίς να καταχωρίζονται στο Βιβλίο Ταμείου. Αναφέραμε επίσης ότι, ζητήθηκε από τον οικείο Έπαρχο, υπό την ιδιότητά του ως Πρόεδρου του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αγγλίσιδων, να ετοιμάσει και υποβάλει στην Υπηρεσία μας ετήσιους λογαριασμούς για έλεγχο, για το συγκεκριμένο Συμβούλιο Αποχετεύσεων. Ζητήσαμε επίσης να προσδιοριστεί με ακρίβεια το οφειλόμενο ποσό προς το Κοινοτικό Συμβούλιο, το οποίο και να εμβαστεί το συντομότερο δυνατόν.

Μέσα στο 2005 είχαν υποβληθεί ταμειακές καταστάσεις που αφορούσαν στα έτη 1995 μέχρι 2003, χωρίς να έχουν ετοιμαστεί κατάλληλα λογιστικά βιβλία και χωρίς να υποστηρίζονται από εξουσιοδοτημένα εντάλματα πληρωμής και υποστηρικτικά στοιχεία. Δεν έχουν επίσης ετοιμαστεί και υποβληθεί για έλεγχο τελικοί λογαριασμοί όπως προβλέπεται στη σχετική νομοθεσία. Από τον έλεγχο των ταμειακών καταστάσεων διαπιστώθηκε ότι αυτές παρουσιάζουν ουσιώδη λάθη και παραλείψεις. Υποδείξαμε όπως ετοιμαστούν κατάλληλα λογιστικά βιβλία και τελικοί λογαριασμοί, που να υποστηρίζονται από τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία, από την ημερομηνία εγκαθίδρυσης του Συμβουλίου Αποχετεύσεων μέχρι σήμερα, και υποβληθούν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο. Ωστόσο δεν έχει μεταβιβαστεί μέχρι σήμερα οποιοδήποτε ποσό προς το Κοινοτικό Συμβούλιο.

(vii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Άρμου.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι στις 2.1.2007, ημερομηνία παράδοσης και παραλαβής των χρηματικών υπολοίπων του Συμβουλίου από τον τέως στο νέο Κοινοτάρχη, υπήρχε ελλειμματική διαφορά ύψους €4.036 (£2.362), η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη και υποδείξαμε όπως τακτοποιηθεί και παραδοθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007 και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Σε απαντητική επιστολή του τον Αύγουστο του 2009, ο νέος Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι η ελλειμματική διαφορά δεν έχει ακόμα τακτοποιηθεί από τον τέως Κοινοτάρχη και το θέμα τυγχάνει χειρισμού από τον Έπαρχο Πάφου.

(viii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Γιόλου.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι στις 31.12.2003 υπήρχε ελλειμματική διαφορά

ύψους €4.977 (£2.913), η οποία βαρύνει τον Κοινοτάρχη και υποδείξαμε όπως τακτοποιηθεί το συντομότερο και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις που στάλθηκαν από την Υπηρεσία μας, μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί ικανοποιητική απάντηση επί του θέματος.

- (ix) **Κοινοτικό Συμβούλιο Ελεδιώ.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι στις 8.1.2007, ημερομηνία παράδοσης και παραλαβής των χρηματικών υπολοίπων του Συμβουλίου από τον τέως στο νέο Κοινοτάρχη, υπήρχε ελλειμματική διαφορά ύψους €5.399 (£3.160), η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη, και υποδείξαμε όπως τακτοποιηθεί και παραδοθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007 και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Λόγω της σοβαρότητας του πιο πάνω θέματος, η σχετική επιστολή μας κοινοποιήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα.

Σε επιστολή του τον Οκτώβριο του 2009 ο Έπαρχος Πάφου μας ενημέρωσε ότι ο τέως Κοινοτάρχης συμφώνησε να καταβάλει το ποσό των €2.325 (£1.361) σε δόσεις, ενώ υποστήριξε ότι το υπόλοιπο ποσό των €3.074 (£1.799) οφείλεται στο ότι ο ίδιος εκ παραδρομής εξέδωσε διπλές αποδείξεις είσπραξης για την υδατοπρομήθεια. Το Κοινοτικό Συμβούλιο αφού εξέτασε το θέμα αυτό συμφώνησε με τον τέως Κοινοτάρχη. Υποδείξαμε ότι το θέμα αυτό θα πρέπει να αποσταλεί και στον Έπαρχο Πάφου για εξέταση.

- (x) **Κοινοτικό Συμβούλιο Λετύμπου.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Κοινοτικού Συμβουλίου για τα έτη 2003-2006, ζητήθηκε από τον Έφορο Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών να επιβεβαιώσει την ορθότητα των τραπεζικών υπολοίπων του Κοινοτικού Συμβουλίου που πιστοποιήθηκαν από τον τέως Κοινοτάρχη, υπό την ιδιότητά του ως Γραμματέα της Σ.Π.Ε. Λετύμπου. Με βάση την επιβεβαίωση του Εφόρου διαπιστώθηκε ότι ο τέως Κοινοτάρχης προέβη σε αναληθή πιστοποίηση των τραπεζικών υπολοίπων στις 31.12.2003, 31.12.2004 και 31.12.2005. Λόγω του πιο πάνω, η Υπηρεσία μας ζήτησε εκ νέου από τον Έφορο Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών να επιβεβαιώσει την ορθότητα των τραπεζικών υπολοίπων του Συμβουλίου που πιστοποιήθηκαν από τον τέως Κοινοτάρχη, υπό την ιδιότητά του ως Γραμματέα της Σ.Π.Ε. Λετύμπου, σε προγενέστερους ελέγχους που έγιναν από την Υπηρεσία μας. Με βάση την επιβεβαίωση του Εφόρου διαπιστώθηκε ότι ο τέως Κοινοτάρχης προέβη και στο παρελθόν (για τα έτη 1999 - 2002) σε αναληθή πιστοποίηση των τραπεζικών υπολοίπων.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Σχετικά με την υπόθεση, Λειτουργοί της Υπηρεσίας μας έδωσαν κατάθεση στην Αστυνομία στις 8.7.2009. Αναμένονται τα αποτελέσματα της διερεύνησης του θέματος.

- (xii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Μαραθούνας.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 13.3.2007 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε ελλειμματική διαφορά ύψους €29.154 (£17.063), η οποία βαρύνει τον τέως Κοινοτάρχη, και υποδείξαμε όπως τακτοποιηθεί και παραδοθεί το συντομότερο στο νέο Συμβούλιο που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007 και δοθούν εξηγήσεις για το πώς και πότε δημιουργήθηκε. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η σχετική επιστολή μας κοινοποιήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα. Σχετικά με την υπόθεση Λειτουργοί της Υπηρεσίας μας έδωσαν κατάθεση στην Αστυνομία. Τον Ιούνιο του 2007 ο τέως Κοινοτάρχης παρέδωσε στο νέο Συμβούλιο ποσό ύψους €13.669 (£8.000) για μερική εξόφληση της ελλειμματικής διαφοράς.

(β) **Διαπιστώσεις χρηματικών πλεονασμάτων.**

- (i) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αστρομερίτη.** Στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, αναφέραμε ότι μετά από έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 24.11.2003 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους €10.618 (£6.215), για το οποίο ζητήσαμε να γίνει διερεύνηση και να αιτιολογηθεί, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα ότι στην περίπτωση που δεν υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση,

το πλεόνασμα αυτό θεωρείται ότι ανήκει στο Συμβούλιο και θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου με την έκδοση σχετικής απόδειξης είσπραξης.

Το 2005 το Συμβούλιο μας πληροφόρησε ότι το πλεόνασμα διερευνάται από ιδιώτη λογιστή. Μέχρι σήμερα δεν έχουμε πληροφορηθεί σχετικά με το αποτέλεσμα της διερεύνησης του θέματος. Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2003-2007 διαπιστώθηκε ότι το πιο πάνω πλεόνασμα ενδεχομένως να προέκυψε λόγω της μεγάλης καθυστέρησης στην έκδοση αποδείξεων είσπραξης και καταχώριση τους στο Βιβλίο Ταμείου. Επισύραμε την προσοχή του Συμβουλίου προκειμένου να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για διασφάλιση της έγκαιρης έκδοσης των αποδείξεων είσπραξης και της έγκαιρης καταχώρισης τους στο Βιβλίο Ταμείου.

- (ii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Κοτσιάτη.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, σε έκτακτο έλεγχο που διενεργήθηκε στις 7.11.2006 στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου, διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους €12.557 (£7.349). Υποδείξαμε όπως διερευνηθεί και αιτιολογηθεί, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα ότι στην περίπτωση που δεν υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση, το πλεόνασμα θεωρείται ότι ανήκει στο Συμβούλιο και θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου με την έκδοση σχετικής απόδειξης είσπραξης. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν έχουμε πληροφορηθεί σχετικά με το αποτέλεσμα της διερεύνησης του θέματος.

- (iii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Πηγαϊνίων.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, διαπιστώθηκε ότι κατά τις 31.12.2001 τα τραπεζικά υπόλοιπα του Συμβουλίου ξεπερνούσαν κατά €14.978 (£8.766) το υπόλοιπο, όπως παρουσιάζοταν στο Βιβλίο Ταμείου, και υποδείξαμε όπως το ποσό αυτό, το οποίο θεωρείται πλεόνασμα, καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου, ώστε να εξισωθεί το ταμειακό υπόλοιπο με εκείνο των τραπεζικών λογαριασμών.

Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών για το έτος 2002 διαπιστώθηκε ότι κατά τις 31.12.2002 τα τραπεζικά υπόλοιπα του Συμβουλίου ξεπερνούσαν τα ταμειακά υπόλοιπα μόνο κατά €5.876 (£3.439), σε σύγκριση με €14.978 (£8.766) κατά τις 31.12.2001. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τις εισπράξεις που έγιναν εντός του 2002 και τις αντίστοιχες πληρωμές, διαπιστώνεται ότι τα τραπεζικά υπόλοιπα έπρεπε να παρουσιάζονται αυξημένα κατά €9.102 (£5.327), ποσό το οποίο θεωρείται ότι αποτελούσε μετρητά στο ταμείο κατά τις 31.12.2002.

Υποδείξαμε και πάλι όπως καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου το πλεόνασμα ύψους €14.978 (£8.766) και τακτοποιηθεί οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των ταμειακών και τραπεζικών υπολοίπων του Συμβουλίου.

Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις που στάληκαν από την Υπηρεσία μας, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, το πιο πάνω θέμα δεν είχε τακτοποιηθεί.

Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Κοινοτικού Συμβουλίου για τα έτη 2003-2007 δεν κατέστη δυνατόν να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των εισπράξεων και πληρωμών του Συμβουλίου.

Λόγω της σοβαρότητας των θεμάτων που αναφέρονται πιο πάνω, η Υπηρεσία μας δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου για τα έτη 2003-2007, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών. Επιπρόσθετα τον Μάρτιο του 2009 αποστείλαμε ξεχωριστή επιστολή στον Έπαρχο Λευκωσίας και ζητήσαμε όπως ενημερωθούν αμέσως τα λογιστικά βιβλία του Συμβουλίου για να καταστεί δυνατή η διεξαγωγή έκτακτου ελέγχου στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου. Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις μας δεν είχε ληφθεί απάντηση μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

- (iv) **Κοινοτικό Συμβούλιο Σκαρίνου.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, στα ταμειακά διαθέσιμα του Συμβουλίου κατά τις 31.12.2000, διαπιστώθηκε πλεόνασμα ύψους €30.152 (£17.647) και υποδείξαμε όπως αυτό αιτιολογηθεί, διαφορετικά θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου με την έκδοση σχετικής απόδειξης είσπραξης. Λόγω του ότι το πιο πάνω πλεόνασμα θεωρήθηκε εσφαλμένα από τον Κοινοτάρχη ότι ανήκει σ' αυτόν, στις 31.5.2001 απέσυρε από τον τρεχούμενο

λογαριασμό του Συμβουλίου μετρητά ύψους €25.629 (£15.000), τα οποία, όπως ο ίδιος ισχυρίζεται, του οφείλει το Συμβούλιο, χωρίς να αιτιολογήσει και τεκμηριώσει την πράξη του αυτή και χωρίς να εξασφαλίσει τις απαιτούμενες εγκρίσεις του Συμβουλίου και του Επάρχου. Επειδή δεν υπήρξε οποιαδήποτε αιτιολόγηση και τεκμηρίωση του πλεονάσματος, με επιστολή μας τον Ιούλιο του 2004 εκφράσαμε τη γνώμη ότι το ποσό των €25.629 (£15.000) θα πρέπει να επιστραφεί και καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου.

Αναφέραμε επίσης ότι συγκεκριμένο τιμολόγιο ύψους €12.302 (£7.200), που εκδόθηκε από τον εργολάβο που ανέλαβε την κατασκευή και επιδιόρθωση πλακόστρωτου, καταχωρίστηκε στο Βιβλίο Ταμείου, τόσο στους λογαριασμούς του 1999, όσο και του 2000. Υποδείξαμε ότι στην περίπτωση που δεν παρουσιαστούν στοιχεία που να δικαιολογούν τις πιο πάνω καταχωρίσεις, το ποσό των €12.302 (£7.200), το οποίο προφανώς σχετίζεται και με το πλεόνασμα που παρουσιάστηκε κατά τις 31.12.2000, θα πρέπει να καταχωριστεί στο Βιβλίο Ταμείου ως ακυρωτική εγγραφή για τη διπλή καταχώριση.

Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου διαπιστώθηκε ότι σχετικά με τη διπλή καταχώριση του τιμολογίου ύψους €12.302 (£7.200), έχει γίνει διορθωτική εγγραφή στο Βιβλίο Ταμείου εντός του 2005 και το αντίστοιχο ποσό έχει κατατεθεί από τον Κοινοτάρχη στον τραπεζικό λογαριασμό του Συμβουλίου.

Μετά τη διορθωτική εγγραφή στο Βιβλίο Ταμείου, το ποσό του πλεονάσματος κατά τις 31.12.2000 μειώνεται από €30.152 (£17.647) σε €17.850 (£10.447).

(γ) Άλλες διαπιστώσεις.

- (i) Κοινοτικό Συμβούλιο Γερακιών.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, οι τελικοί λογαριασμοί του Συμβουλίου για τα έτη 2003-2008 δεν υποβλήθηκαν για έλεγχο μέχρι την 31^η Μαρτίου του επόμενου έτους, κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων. Οι τελικοί λογαριασμοί για τα πιο πάνω έτη υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο με σημαντική καθυστέρηση εντός του 2010.
- (ii) Κοινοτικό Συμβούλιο Γουρρίου.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2006-2007 δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των εισπράξεων από φορολογίες και τέλη υδατοπρομήθειας που καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων καθώς και του γεγονότος ότι οι καταχωρίσεις των εισπράξεων στο Βιβλίο Ταμείου γίνονταν σύμφωνα με τις πιστώσεις που παρουσιάζονταν στις τραπεζικές καταστάσεις αντί βάσει των αποδείξεων εισπραξης. Επίσης δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα αρκετών πληρωμών που καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Ταμείου λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων. Λόγω της σοβαρότητας των πιο πάνω θεμάτων, η Υπηρεσία μας δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών.
- (iii) Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθιάτη.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2003-2007 δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των εισπράξεων από φορολογίες και τέλη υδατοπρομήθειας που καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων. Λόγω της σοβαρότητας του πιο πάνω θέματος, η Υπηρεσία μας δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών.
- (iv) Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρκί.** Παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις και υποδείξεις που έγιναν από την Υπηρεσία μας, εντούτοις το Συμβούλιο δεν έχει υποβάλει μέχρι σήμερα στην Υπηρεσία μας, για έλεγχο, τους τελικούς λογαριασμούς για τα έτη 2003, 2004, 2005 και 2006, παρόλο που οι περί Κοινοτήτων Νόμοι προβλέπουν όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31η

Μαρτίου του επόμενου έτους. Σημειώνεται επίσης ότι λόγω του ότι το Βιβλίο Ταμείου δεν είναι ενημερωμένο με τις εισπράξεις και πληρωμές του Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2003 μέχρι 31.12.2006, δεν είναι γνωστό το πραγματικό χρηματικό υπόλοιπο που ο τέως Κοινοτάρχης είχε υποχρέωση να παραδώσει στο νέο Κοινοτάρχη που ανέλαβε καθήκοντα από 1.1.2007. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, το Σεπτέμβριο του 2009 η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

- (v) **Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πύργου.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2003-2007 δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα αρκετών πληρωμών που καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων. Λόγω της σοβαρότητας του πιο πάνω θέματος, η Υπηρεσία μας δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών.
- (vi) **Κοινοτικό Συμβούλιο Παραμαλίου.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2008 δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα αρκετών πληρωμών που καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων. Λόγω της σοβαρότητας του πιο πάνω θέματος, η Υπηρεσία μας δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών.
- (vii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αλεθρικού.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2003– 2007, διαπιστώθηκε ότι εντός του 2005 και 2006 έγιναν διαγραφές οφειλόμενων ποσών υδατοπρομήθειας στο μηχανογραφικό σύστημα, χωρίς απόφαση του Συμβουλίου και εξασφάλιση της απαιτούμενης από τη νομοθεσία έγκρισης του Επάρχου. Επίσης, στο μηχανογραφικό σύστημα παρατηρήθηκαν αλλαγές στις μετρήσεις νερού οι οποίες είχαν ήδη καταχωριστεί στο σύστημα μέσω της αυτόματης καταχώρισης με μηχανάκι. Ζητήσαμε από το Συμβούλιο όπως διερευνήσει τα πιο πάνω θέματα και μας ενημερώσει σχετικά. Μέχρι σήμερα δεν έχουμε πληροφορηθεί σχετικά με το αποτέλεσμα της διερεύνησης.
- (viii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Τρούλλων.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2004-2007 διαπιστώθηκαν πολλά λάθη και παραλείψεις στην καταχώριση των εισπράξεων και πληρωμών στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου. Λόγω της σοβαρότητας του πιο πάνω θέματος, η Υπηρεσία μας δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών.
- (ix) **Κοινοτικό Συμβούλιο Ακουρσού.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2003-2007 δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των πληρωμών που καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Ταμείου κατά τα έτη 2003 και 2004 λόγω του ότι τα εντάλματα πληρωμής δεν παρουσιάστηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο, ενώ το άτομο που κατείχε το αξίωμα του Κοινοτάρχη κατά τα έτη αυτά απεβίωσε. Λόγω της σοβαρότητας του πιο πάνω θέματος, η Υπηρεσία μας δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών.
- (x) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αξύλου.** Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2004-2008 δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα αρκετών πληρωμών που καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων. Λόγω της σοβαρότητας του πιο πάνω θέματος, η Υπηρεσία μας δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών.

- (xi) **Κοινοτικό Συμβούλιο Αρμίνου.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, μετά την υποβολή παραίτησης από τον τέως Κοινοτάρχη το Μάρτιο του 2003, κατά την παράδοση και παραλαβή των περιουσιακών στοιχείων του Συμβουλίου από τον τέως στο νέο Κοινοτάρχη στις 5.3.2003, το Βιβλίο Ταμείου που παραδόθηκε από τον τέως Κοινοτάρχη δεν ήταν ενημερωμένο με τις εισπράξεις και πληρωμές του Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2002 μέχρι 5.3.2003, και συνεπώς δεν ήταν γνωστό το πραγματικό ταμειακό υπόλοιπο που ο τέως Κοινοτάρχης είχε υποχρέωση να παραδώσει. Αναφέραμε επίσης ότι τα διπλότυπα εισπράξεων και τα εντάλματα πληρωμής που αφορούσαν στη συγκεκριμένη περίοδο, δεν είχαν παραδοθεί και, όπως ανέφερε ο τέως Κοινοτάρχης, αυτά είχαν πεταχτεί ως άχρηστα κατά τον καθαρισμό του Γραφείου του.

Ελλείπει των πιο πάνω στοιχείων, δεν κατέστη δυνατόν να διεξαχθεί ο έλεγχος των λογαριασμών του Συμβουλίου για την περίοδο 1.1.2002 μέχρι 5.3.2003, ενώ για τους λογαριασμούς της περιόδου 6.3.2003-31.12.2003 και για τα έτη 2004-2006 η Υπηρεσία μας δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη ως προς το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών, λόγω του γεγονότος ότι δεν ικανοποιηθήκαμε για την ορθότητα των χρηματικών υπολοίπων στις 6.3.2003.

Επισύραμε την προσοχή του Κοινοτικού Συμβουλίου στις διατάξεις των σχετικών άρθρων των περί Κοινοτήτων Νόμων, που προβλέπουν για την τήρηση ακριβούς λογαριασμού για όλα τα χρηματικά ποσά που εισπράττονται και πληρώνονται από το ταμείο του Συμβουλίου, και όπως ζητηθεί από τον τέως Κοινοτάρχη να παρουσιάσει στοιχεία για τις εισπράξεις και πληρωμές της περιόδου 1.1.2002 μέχρι 5.3.2003 και, σε περίπτωση που δεν υπάρξει ανταπόκριση, να ληφθούν τα μέτρα που προβλέπονται στη σχετική Νομοθεσία. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, τον Δεκέμβριο του 2008 η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

- (xii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Δρυινιάς.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις και υποδείξεις που έγιναν από την Υπηρεσία μας το Συμβούλιο δεν έχει υποβάλει μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης στην Υπηρεσία μας, για έλεγχο, τους τελικούς λογαριασμούς για τα έτη 2007 και 2008, παρόλο που οι περί Κοινοτήτων Νόμοι προβλέπουν όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους. Λόγω της συνεχιζόμενης παράλειψης του Συμβουλίου να συμμορφωθεί με τις σχετικές διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων, εισηγηθήκαμε όπως εφαρμοστεί το άρθρο 45 της νομοθεσίας, σύμφωνα με το οποίο ο Υπουργός Εσωτερικών έχει εξουσία να ορίσει τον Έπαρχο αρμόδιο αναφορικά με την ετοιμασία των τελικών λογαριασμών. Σημειώνεται επίσης ότι λόγω του ότι το Βιβλίο Ταμείου δεν είναι ενημερωμένο με τις εισπράξεις και πληρωμές του Συμβουλίου, δεν είναι γνωστό το πραγματικό χρηματικό υπόλοιπο που ο τέως Κοινοτάρχης, είχε υποχρέωση να παραδώσει στο νέο Κοινοτάρχη που ανέλαβε καθήκοντα από 6.4.2008. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, το Φεβρουάριο του 2009 η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Τον Ιούλιο του 2009 το Υπουργείο Εσωτερικών υιοθέτησε την εισήγησή μας και ενεργοποίησε το άρθρο 45 των περί Κοινοτήτων Νόμων. Τον Δεκέμβριο του 2009 ο Έπαρχος Πάφου απέστειλε επιστολή στον Αστυνομικό Διευθυντή Πάφου στην οποία ανέφερε ότι, σύμφωνα με απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου ημερομηνίας 6.11.2009, ακυρώθηκε η παύση του τέως Κοινοτάρχη Δρυινιάς από τη θέση Κοινοτάρχη και από την πιο πάνω ημερομηνία επανεγράφεται στη θέση Κοινοτάρχη. Επιπρόσθετα ζήτησε την ποινική δίωξη του ατόμου που απώλεσε το αξίωμα του Κοινοτάρχη, αφού το άτομο αυτό αρνείται να παραδώσει τα περιουσιακά στοιχεία του Συμβουλίου και να συμμορφωθεί με την πιο πάνω απόφαση.

- (xiii) **Κοινοτικό Συμβούλιο Μεσόγης.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, κατά τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για τα έτη 2003-2007, ο Κοινοτάρχης κατήγγειλε στην Υπηρεσία μας σοβαρές παρατυπίες που αφορούν στην είσπραξη των τελών υδατοπρομήθειας και φορολογιών. Συγκεκριμένα ο Κοινοτάρχης παρουσίασε στην Υπηρεσία μας αποδείξεις είσπραξης που προσκόμισαν στο Συμβούλιο διάφοροι φορολογούμενοι και καταναλωτές υδατοπρομήθειας, οι

οποίες δεν φαίνεται να εκδόθηκαν ούτε από τα επίσημα χειρόγραφα διπλότυπα αποδείξεων είσπραξης του Συμβουλίου ούτε από το μηχανογραφικό σύστημα του Συμβουλίου. Μετά από έλεγχο των εν λόγω αποδείξεων διαπιστώθηκε ότι αυτές φαίνεται να εκδόθηκαν από τον τέως Γραμματέα του Συμβουλίου και δεν είχαν καταχωριστεί στους λογαριασμούς του Συμβουλίου. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η σχετική επιστολή μας κοινοποιήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα. Σχετικά με την υπόθεση, Λειτουργοί της Υπηρεσίας μας έδωσαν κατάθεση στην Αστυνομία. Αναμένονται τα αποτελέσματα της διερεύνησης του θέματος.

- (xiv) **Κοινοτικό Συμβούλιο Νέου Χωρίου.** Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το έτος 2008, εξακολουθούν να μην τηρούνται χωριστοί λογαριασμοί για το Κυβερνητικό Υδατικό Έργο Νέου Χωρίου (Πάφου), αλλά αυτοί είναι ανάμικτοι με εκείνους του Κοινοτικού Συμβουλίου, κατά παράβαση των περί Κυβερνητικού Υδατικού Έργου Κανονισμών του 1990. Σημειώνεται ότι οι λογαριασμοί του Κυβερνητικού Υδατικού Έργου Νέου Χωρίου θα πρέπει, σύμφωνα με τους πιο πάνω Κανονισμούς, να υποβληθούν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο.

5.30 ΠΡΩΗΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ

Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου.

Εργασίες για την υπογειοποίηση καλωδίων της ΑΗΚ και τοποθέτηση φωτιστικών στην Πλατεία Ηρώων στο Γέρι. Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου Γερίου απαντώντας στον Έπαρχο Λευκωσίας, μετά από σχετική καταγγελία, ανέφερε ότι για την αναδιαμόρφωση του φωτισμού στην Πλατεία Ηρώων, ανατέθηκαν απ' ευθείας κάποιες ηλεκτρολογικές εργασίες οι οποίες αρχικά κοστολογήθηκαν με ποσό που σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία δεν θα χρειαζέτο η διαδικασία των προσφορών. Ακολούθως εκτελέστηκαν αρκετές πρόσθετες εργασίες με αποτέλεσμα η δαπάνη να υπερβεί κατά πολύ τον αρχικό προϋπολογισμό.

Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι ορισμένες ηλεκτρολογικές εργασίες που εκτελέστηκαν όπως ο φωτισμός της Πλατείας και οι ηλεκτρολογικές εργασίες για διαμόρφωση του Πολιτιστικού Κέντρου, δεν ήταν επείγουσες ώστε να γίνει προσφυγή στη διαδικασία της απ' ευθείας ανάθεσης της σύμβασης αντί της ζήτησης προσφορών.

Παρατηρήσαμε ότι η διαδικασία που ακολούθησε το Κ.Σ. απέκλεισε τον ελεύθερο ανταγωνισμό και τη δυνατότητα εκτέλεσης των εργασιών με χαμηλότερη τιμή και ότι από έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας στον Έφορο Εταιρειών, διαπιστώθηκε ότι υπήρχε ιδιάζουσα σχέση μεταξύ του ιδιοκτήτη της εταιρείας που εκτέλεσε τις εργασίες και του Προέδρου του Κ.Σ. η οποία σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία θα έπρεπε να είχε δηλωθεί από τον τελευταίο και στη συνέχεια να μη συμμετέχει σε οποιαδήποτε ενέργεια ανάθεσης εργασίας στην εν λόγω εταιρεία.

Κοινοτικό Συμβούλιο Μαλλιάς.

Από τον έλεγχο των λογαριασμών του Συμβουλίου για το έτος 2007 δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ορθότητα αρκετών πληρωμών που καταχωρίστηκαν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων. Λόγω της σοβαρότητας του πιο πάνω θέματος, η Υπηρεσία μας δεν μπόρεσε να διαμορφώσει γνώμη κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των υποθέσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου, και κατά πόσο συνάδουν με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και των σχετικών Κανονισμών.

Κοινοτικό Συμβούλιο Κισσόνεργας.

Έλεγχος λογαριασμών για τα έτη από 2004 μέχρι 2009. Ο τελευταίος έλεγχος που διενεργήθηκε σε λογαριασμούς του Συμβουλίου ήταν για το έτος 2003. Ο έλεγχος των λογαριασμών για τα έτη από 2004 μέχρι 2009 δεν κατέστη δυνατός καθώς οι λογαριασμοί για τα έτη αυτά δεν ετοιμάστηκαν έγκαιρα. Σύμφωνα με το άρθρο 70(3) των περί Κοινοτήτων Νόμων, μετά τη λήξη του οικονομικού έτους και

οπωσδήποτε όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους, ετοιμάζονται οι τελικοί λογαριασμοί από το Συμβούλιο. Με επιστολή μας ημερ. 8.9.2010, όπως και με παλαιότερες επιστολές μας, υποδείξαμε στο Συμβούλιο ότι οι λογαριασμοί πρέπει να ετοιμάζονται έγκαιρα, με σκοπό την ενημέρωση του Συμβουλίου και τον έγκαιρο έλεγχό τους. Τούτο συμβάλλει στον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν λαθών ή παραλείψεων με σκοπό τη λήψη διορθωτικών μέτρων, όσο το δυνατόν ενωρίτερα.

5.31 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Η Κεντρική Υπηρεσία λειτουργεί υπό την ευθύνη, εποπτεία και συντονισμό του Επάρχου. Σε κάθε Επαρχία λειτουργεί Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων, σκοπός της οποίας είναι η παροχή υπηρεσιών στα Συμβούλια. Η λειτουργία της Υπηρεσίας από το 2002 ρυθμίζεται με Κανονισμούς και οι δαπάνες λειτουργίας της επιχορηγούνται από το Κράτος κατά ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 50%. Η Κεντρική Υπηρεσία κάθε Επαρχίας οφείλει να τηρεί λογαριασμούς και στο τέλος του χρόνου να τους υποβάλλει για έλεγχο στην Υπηρεσία μου.

Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρούνται λάθη και αδυναμίες στην οικονομική διαχείρισή τους. Η Κεντρική Υπηρεσία θα πρέπει να ασκεί πιο ουσιαστικό έλεγχο για βελτίωση στον τομέα αυτό. Εισηγήθηκα την ενίσχυση των Κεντρικών Υπηρεσιών των Κοινοτικών Συμβουλίων με προσωπικό κατάλληλα καταρτισμένο, για παροχή συμβουλευτικών και καθοδηγητικών υπηρεσιών στα Κοινοτικά Συμβούλια, πάνω σε θέματα που αφορούν σε όλες τις δραστηριότητές τους όπως, καταρτισμός και εκτέλεση Προϋπολογισμών, επιβολή και είσπραξη φορολογιών, ετοιμασία ετήσιων εκθέσεων, μισθοδοσία προσωπικού, συνταξιοδοτικά οφέληματα, διαδικασίες προσφορών και άλλα. Παρατηρήθηκε επίσης ότι η εποπτεία που ασκείται από την Κεντρική Υπηρεσία μέσω του ελέγχου των πρακτικών των Συμβουλίων δεν είναι αποτελεσματική. Η σχετική νομοθεσία δεν προβλέπει μέτρα στις περιπτώσεις που λαμβάνονται αποφάσεις ή γίνονται πράξεις που δεν είναι νομότυπες και εισηγήθηκα την εισαγωγή σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων προς αντιμετώπιση της αδυναμίας αυτής.

ΜΕΡΟΣ 6 - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

6.1 ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2009 παρουσίασαν πλεόνασμα €5.694.171, σε σύγκριση με €4.686.300 κατά το 2008.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής από λειτουργικές δραστηριότητες και από καθαρά χρηματοδοτικά έσοδα ανήλθαν το 2009 σε €27.142.901, σε σύγκριση με €27.254.478 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €111.577 ή ποσοστό 0,4%.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα της Αρχής κατά το 2009 ανήλθαν σε €21.448.730, σε σύγκριση με €22.568.178 το 2008, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €1.119.448 ή ποσοστό 5%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση στις δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού (€2.284.519), ενώ παράλληλα σημειώθηκε αύξηση στα έξοδα προσωπικού (€716.413) και σε διάφορα άλλα Κονδύλια εξόδων.

(δ) **Διοικητικά και λειτουργικά έξοδα.** Τα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα της Αρχής για το 2009 ανήλθαν σε €8.806.469, σε σύγκριση με €7.641.134 για το 2008, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €1.165.335 ή ποσοστό 15,25%.

Τα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα αντιστοιχούν με το 32,4% των συνολικών εσόδων για το 2009, σε σύγκριση με 28% το 2008 και οι δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες ανήλθαν κατά το 2009 σε €12.642.261, αντιστοιχούν με το 46,6% των εσόδων, σε σύγκριση με €14.927.044 ή ποσοστό 54,8% για το 2008.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι το ποσοστό των διοικητικών και λειτουργικών εξόδων εξακολουθεί να είναι ψηλό και εισηγηθήκαμε όπως καταβληθούν προσπάθειες για περαιτέρω μείωσή του.

Προσωπικό. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε η Αρχή κατά τα έτη 2009 και 2008, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2009	2008
Υπαλληλικό προσωπικό:		
Μόνιμοι	88	91
Έκτακτοι	5	2
	93	93
Εργατικό προσωπικό:		
Τακτικοί	1	1
Σύνολο	94	94
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:	€	€
Υπαλληλικό προσωπικό	6.814.327	6.097.914
Εργατικό προσωπικό	7.843	17.651
Σύνολο	6.822.170	6.115.565
Μέσος όρος δαπανών προσωπικού:		
Υπαλληλικό προσωπικό	73.272	65.569
Εργατικό προσωπικό	7.843	17.651

Οι οργανικές θέσεις της Αρχής στις 31.12.2009 ήταν 96, από τις οποίες οι 8 ήταν κενές. Η Αρχή απασχολούσε επίσης, με αγορά υπηρεσιών, διάφορα άτομα κατά τη διάρκεια του 2009, με σύνολο δαπάνης €190.375.

Ταμειακά διαθέσιμα. Στις 31.12.2009 τα ταμειακά διαθέσιμα της Αρχής ανέρχονταν σε €48,7 εκ., σε σύγκριση με €40,9 εκ. το 2008. Το ποσό αυτό αποτελείται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες ύψους €44,2 εκ. και από επενδύσεις σε Κρατικά και άλλα χρεώγραφα συνολικού ύψους €4,5 εκ.

Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού. Οι δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες αναφέρονται αναλυτικά πιο κάτω, ανήλθαν σε €12.642.261, σε σύγκριση με €14.926.780 το 2008, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €2.284.519 ή ποσοστό 15,3% και αποτελούσαν το 58,9% των συνολικών εξόδων.

	2009	2008
	€	€
Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης	3.099.688	1.701.459
Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης	9.127.500	8.841.063
Πρότυπα Επαγγελματικών Προσόντων	7.753	6.387
Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών σε Επιχειρήσεις για Θέματα Ανθρώπινου Δυναμικού	-	61.510
Ενίσχυση της Υποδομής Κατάρτισης	61.893	161.478
Αξιολόγηση και Πιστοποίηση των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης	-	83.605
Σχέδια Συγχρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	345.427	4.071.278
Σύνολο	12.642.261	14.926.780

Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2009 υποβλήθηκε στην Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις 24.6.2008, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 17.10.2008 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων.

Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 27.2.2009 (Νόμος 14(ΙΙ)/2009).

Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι εφαρμογής προγραμμάτων. Κατόπιν προσφορών, η Αρχή προχώρησε στις 19.8.2009 στη σύναψη σύμβασης με συγκεκριμένη Κοινοπραξία (Ανάδοχος), για έλεγχο της εφαρμογής προγραμμάτων κατάρτισης για περίοδο 12 μηνών, με δυνατότητα ανανέωσης για ακόμα 12 μήνες, έναντι ποσού ύψους €74.500, πλέον ΦΠΑ, για έλεγχο 900 προγραμμάτων κατάρτισης.

Κατά το 2009 διενεργήθηκαν συνολικά 352 αιφνιδιαστικές επισκέψεις τόσο από λειτουργούς της Αρχής, όσο και από τον Ανάδοχο, για έλεγχο της εφαρμογής 347 προγραμμάτων, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 5,4% των εγκριθέντων προγραμμάτων, σε σύγκριση με 257 αιφνιδιαστικές επισκέψεις το 2008 ή ποσοστό 4,6% των εγκριθέντων προγραμμάτων και παρατηρήθηκε ότι στο σύνολο των 347 προγραμμάτων, 64 προγράμματα ή ποσοστό 18,4% δεν εφαρμόζονταν.

Το χαμηλό ποσοστό ελέγχου, σε συνδυασμό με το σημαντικό ποσοστό των προγραμμάτων που δεν εφαρμόζονται αλλά και το γεγονός ότι δεν λαμβάνονται συνήθως αυστηρά μέτρα εναντίον των επιχειρήσεων που παραβαίνουν τους όρους έγκρισης των προγραμμάτων, εκτός από την απόσυρση της έγκρισης, δημιουργεί αυξημένες ανησυχίες για την πιθανότητα εξαπάτησης της Αρχής με ψευδείς δηλώσεις.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι έλεγχοι αυτοί αποτελούν το μοναδικό εργαλείο που έχει η Αρχή για την επιβεβαίωση της υλοποίησης ενός προγράμματος, με βάση τους εγκριθέντες όρους, δεδομένου μάλιστα ότι οι αιτήσεις για την καταβολή χορηγήματος υποβάλλονται μετά τη λήξη του προγράμματος και

επομένως η διεξαγωγή τους καθίσταται ουσιαστικής σημασίας για τη σωστή διαχείριση και αξιοποίηση των πόρων της Αρχής.

Η Πρόεδρος της Αρχής μας ανέφερε ότι ο αριθμός των αιφνιδιαστικών ελέγχων για το 2010 θα είναι σημαντικά αυξημένος, μειώνοντας έτσι την πιθανότητα εξαπάτησης της Αρχής με ψευδείς δηλώσεις. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι οι αυξημένοι έλεγχοι θα πρέπει να συνοδεύονται και με τη λήψη μέτρων εναντίον των επιχειρήσεων που παραβαίνουν τους όρους της έγκρισης των προγραμμάτων.

Καταβολή ενισχύσεων για προγράμματα που οργανώνονται από Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στις Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις, οι οποίες, βάσει νομοθεσίας, εκπροσωπούνται με μέλη τους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, ανέρχονται, για τα τελευταία 11 χρόνια, στο ποσό των €10.764.500 και, ενώ αποτελούν κατά μέσο όρο το 3,5% του συνόλου των Ιδρυμάτων Κατάρτισης, απορροφούν επιχορηγήσεις σε ποσοστό περίπου 23% του συνόλου των επιχορηγήσεων σε Ιδρύματα.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την άποψη ότι, εφόσον η συμμετοχή των εκπροσώπων Εργοδοτικών και Εργατικών Οργανώσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο προβλέπεται στον περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμο και κρίνεται από την Αρχή ότι είναι επιβεβλημένη, θα έπρεπε να προβληματίσει σοβαρά την Αρχή η σύγκρουση συμφερόντων που, κατά τη γνώμη μας, υφίσταται, εξαιτίας του γεγονότος ότι οι Οργανώσεις αυτές λαμβάνουν μέρος στη λήψη αποφάσεων για την πολιτική χορηγιών και όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας των Σχεδίων της Αρχής, ενώ ταυτόχρονα δραστηριοποιούνται ως Ιδρύματα Κατάρτισης και οργανώνουν προγράμματα που επιχορηγούνται από την Αρχή.

Υποβολή αποδεικτικών στοιχείων για καταβολή χορηγήματος, σε σχέση με μονοεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης στην Κύπρο. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 3.4.2006, αποφασίστηκε όπως, για τα πιο πάνω προγράμματα, όταν ελλείπουν στοιχεία από το παρουσιολόγιο ή ακόμα και όταν δεν έχει υποβληθεί το παρουσιολόγιο μαζί με την αίτηση για καταβολή χορηγήματος, παραχωρείται προθεσμία ενός μηνός για την υποβολή νέου παρουσιολογίου, πλήρως συμπληρωμένου και υπογραμμένου από όλα τα μέρη, ανεξάρτητα από την τελευταία ημερομηνία υποβολής της αίτησης για καταβολή χορηγήματος.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι με την πιο πάνω απόφαση ανατρέπεται η γνωστοποιημένη σε όλους πολιτική της Αρχής, όσον αφορά στις προϋποθέσεις για καταβολή χορηγήματος, σύμφωνα με τις οποίες για να καταστεί δυνατή η καταβολή του χορηγήματος θα πρέπει να υποβάλλονται, μαζί με την αίτηση, σωστά συμπληρωμένα όλα τα έντυπα/δικαιολογητικά μέσα στα προκαθορισθέντα χρονικά πλαίσια.

Έχοντας υπόψη ότι το παρουσιολόγιο αποτελεί πολύ σημαντικό αποδεικτικό στοιχείο για την καταβολή του χορηγήματος, το οποίο πρέπει να συμπληρώνεται κατά το χρόνο εφαρμογής του προγράμματος και όχι εκ των υστέρων, εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί η πιο πάνω απόφαση, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η πολιτική της Αρχής, η οποία γνωστοποιείται σε όλες τις επιχειρήσεις και τα Ιδρύματα Κατάρτισης, πρέπει να είναι ομοιόμορφη για όλα τα σχέδια που εφαρμόζει η Αρχή. Σημειώσαμε ότι στο Σχέδιο, το οποίο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και στη συνέχεια αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, αναφέρεται ρητά ότι «για να καταστεί δυνατή η καταβολή του χορηγήματος θα πρέπει να υποβληθεί η σχετική αίτηση μέσα στα καθορισθέντα χρονικά πλαίσια μαζί με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά».

Η Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι το θέμα εξετάστηκε, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο της αναθεώρησης του εν λόγω Σχεδίου, χωρίς οποιαδήποτε διαφοροποίηση στον τρόπο χειρισμού των παρουσιολογίων. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να πιστεύει ότι η απόφαση αυτή υπονομεύει τη διακηρυγμένη πολιτική χορηγιών της Αρχής και ότι όλα τα αποδεικτικά στοιχεία θα πρέπει να υποβάλλονται μέσα στα προκαθορισμένα χρονικά πλαίσια.

Μη τήρηση των χρονικών προθεσμιών που καθορίζονται στους Οδηγούς Πολιτικής και Διαδικασιών των διαφόρων Σχεδίων της Αρχής- Έγκριση παρεκκλίσεων από τον Γενικό Διευθυντή. Στις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 6.4.2009 και 1.6.2009, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως παραχωρήσει τη δυνατότητα στη Γενική Διεύθυνση:

(α) Να εγκρίνει εκπρόθεσμες αιτήσεις για εφαρμογή Μονοεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης, εκεί όπου τεκμηριώνεται, κατά την κρίση της, ανάγκη για άμεση εφαρμογή προγραμμάτων.

(β) Να εγκρίνει εκπρόθεσμες αιτήσεις για καταβολή χορηγήματος και μάλιστα με αναδρομική ισχύ, εκεί όπου, κατά την κρίση της, τεκμηριώνεται το δικαιολογημένο της απόκλισης από τις καθοριζόμενες στους Οδηγούς Πολιτικής και Διαδικασιών χρονικές προθεσμίες.

Με βάση την πιο πάνω απόφαση, για την περίοδο Απριλίου–Δεκεμβρίου 2009 εγκρίθηκαν 166 εκπρόθεσμες αιτήσεις για έγκριση εφαρμογής προγράμματος και 9 εκπρόθεσμες αιτήσεις για καταβολή χορηγήματος.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η παραχώρηση της πιο πάνω δυνατότητας έρχεται σε αντίθεση με την καθορισμένη πολιτική της Αρχής αλλά και με τον ίδιο τον Νόμο της Αρχής, η οποία, κατά την εξέταση των αιτήσεων, οφείλει να τηρεί τους όρους και προϋποθέσεις που η ίδια θέτει στους Οδηγούς Πολιτικής και Διαδικασιών που εκδίδει για ενημέρωση κάθε εργοδότη/επιχείρησης/ ιδρύματος ή οργανισμού κατάρτισης ή άλλου ενδιαφερόμενου προσώπου.

Η τήρηση των καθορισμένων χρονικών προθεσμιών αποτελεί απαραίτητο μέτρο για τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των επιχειρήσεων ή συνεργατών και ενισχύει την παρακολούθηση και τον έλεγχο της χορηγίας, καθώς και την παρακολούθηση των ειλημμένων υποχρεώσεων της Αρχής.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επανεξέταση των πιο πάνω αποφάσεων, καθώς και την εξέταση του θέματος της θέσπισης Κανονισμών για την καταβολή χορηγημάτων σε εργοδότες ή εργοδοτούμενους, ώστε να ρυθμιστεί και το θέμα του χρόνου και του τρόπου υποβολής των αιτήσεων και της εξέτασής τους και σε περίπτωση που η Αρχή επιθυμεί να παραχωρήσει στον Γενικό Διευθυντή την εξουσία για έγκριση εκπρόθεσμων αιτήσεων, τότε η δυνατότητα αυτή θα πρέπει να συμπεριληφθεί στους εν λόγω Κανονισμούς, θέτοντας συγκεκριμένους όρους και χρονικά πλαίσια.

Η Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι η Αρχή θα επανεξετάσει το όλο θέμα, περιλαμβανομένης και της ανάγκης τροποποίησης των Οδηγών Πολιτικής και Διαδικασιών των Σχεδίων της, για κατάλληλη συμπερίληψη σ' αυτούς πρόνοιας που θα παραχωρεί στον Γενικό Διευθυντή την εξουσία έγκρισης εκπρόθεσμων αιτήσεων. Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να διατηρεί τις επιφυλάξεις της για τους λόγους που εκτίθενται πιο πάνω.

Μηχανισμός εξέτασης ενστάσεων/παραπόνων από ενδιαφερόμενους/συνεργάτες της Αρχής, για αποφάσεις σχετικά με προγράμματα/δράσεις κατάρτισης. Σε συνεδρία, ημερ. 18.1.2010, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε εισήγηση του Γενικού Διευθυντή για την καθιέρωση μηχανισμού εξέτασης ενστάσεων/παραπόνων από ενδιαφερόμενους/συνεργάτες της Αρχής, για αποφάσεις που λήφθηκαν από την Αρχή σχετικά με προγράμματα/δράσεις κατάρτισης και του παραχώρησε τη δυνατότητα να αποφασίζει ο ίδιος τελεσίδικα σχετικά με την απόρριψη ή την αποδοχή κάθε ένστασης/παραπόνου, αφού μελετήσει την ένσταση/παραπόνο, καθώς και την Έκθεση Γεγονότων που θα υποβάλλει σ' αυτόν ο αρμόδιος υπάλληλος που χειρίστηκε την υπόθεση και έλαβε την σχετική απόφαση. Σημειώνεται ότι μέχρι τη λήψη της πιο πάνω απόφασης, ενστάσεις/παραπόνα εξετάζονταν από τους ιεραρχικά ανώτερους του εκάστοτε λειτουργού που είχε λάβει την αρχική απόφαση, φθάνοντας σε ορισμένες περιπτώσεις μέχρι το επίπεδο του Γενικού Διευθυντή. Υπήρχε δηλαδή και προηγουμένως μηχανισμός εξέτασης ενστάσεων/παραπόνων με τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες.

Με την τελευταία απόφαση όλες οι ενστάσεις/παραπόνα θα εξετάζονται πλέον απευθείας από τον Γενικό Διευθυντή, του οποίου η απόφαση θα είναι τελεσίδικη, χωρίς να διέλθουν από τα διάφορα στάδια εξέτασης, όπως γινόταν προηγουμένως.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως επανεξεταστεί η πιο πάνω απόφαση και ζητήσαμε να ενημερωθούμε σχετικά με τυχόν ενστάσεις/παραπόνα που υποβλήθηκαν και εξετάστηκαν στα πλαίσια εφαρμογής του πιο πάνω μηχανισμού.

Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης -Έκτακτο Σχέδιο Επιμόρφωσης Ανέργων. Το νέο αυτό Σχέδιο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 23.2.2009, αρχικά για ένα χρόνο και στις 8.2.2010 εγκρίθηκε παράτασή του μέχρι τις 30.6.2011.

Για το Σχέδιο αυτό, το οποίο τέθηκε σε ισχύ από 1.3.2009, δαπανήθηκε μέχρι 31.12.2009 συνολικό ποσό ύψους €1.257.346, για την υλοποίηση 74 προγραμμάτων και συμμετοχή 1.060 ανέργων, το οποίο ξεπέρασε την προϋπολογιζόμενη δαπάνη ύψους €1.040.000 που είχε αρχικά εγκριθεί για κατάρτιση 1.000 ανέργων για περίοδο ενός χρόνου και στάλθηκε για ενημέρωση στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Για το πιο πάνω Σχέδιο, η Αρχή καταβάλλει στο ΚΕΠΑ και στο ΑΞΙΚ, το ποσό των €10 ανά ώρα κατάρτισης ανά καταρτισθέντα για την υλοποίηση των προγραμμάτων και €8 ανά ώρα κατάρτισης στους καταρτιζομένους, καθώς και τις σχετικές εισφορές στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Κοινωνικής Συνοχής και την ασφάλεια των συμμετεχόντων για την περίοδο παρακολούθησης.

Έχοντας υπόψη ότι για την εξασφάλιση υπηρεσιών για την οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης για ανέργους για τα συγχρηματοδοτούμενα σχέδια από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για «Εκμάθηση αγγλικών» και «Εκμάθηση/χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών», η Αρχή εξασφάλισε, μετά από ζήτηση προσφορών, τιμές μεταξύ €1,95 - €3,95 ανά ώρα κατάρτισης, ανάλογα με την περιοχή, η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι θεωρεί το ποσό των €10 ανά ώρα κατάρτισης ανά καταρτισθέντα υπερβολικά ψηλό και παρατήρησε ότι:

(α) Η Αρχή έλαβε την πιο πάνω απόφαση, χωρίς έρευνα της αγοράς για τέτοιου είδους υπηρεσίες. Σημειώνεται ότι το 62% των προγραμμάτων αφορούσε σε εκμάθηση ελληνικών και βασικές δεξιότητες χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών.

(β) Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων τόνισε την ανάγκη διασφάλισης από πλευράς της Αρχής ότι η αποζημίωση που παρέχεται στο ΚΕΠΑ και στο ΑΞΙΚ δεν θα υπερβαίνει τις τιμές της αγοράς, ωστόσο η Αρχή δεν φαίνεται να διασφάλισε ότι δεν υπάρχει υπεραποζημίωση στο ΚΕΠΑ και στο ΑΞΙΚ.

(γ) Κατά τον χρόνο της απόφασης για μη προκήρυξη προσφορών και ανάθεση στο ΚΕΠΑ και στο ΑΞΙΚ της υλοποίησης των προγραμμάτων, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής ήταν και ο Διευθυντής του ΚΕΠΑ.

Η Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι το θέμα της κοστολόγησης των προγραμμάτων επανεξετάζεται.

Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο εξωτερικό. Σύμφωνα με οδηγίες που δόθηκαν, όταν διαπιστώνεται ελλιπής συμμετοχή στα πιο πάνω προγράμματα, τότε θα εξετάζονται ανάλογα τα δεδομένα της κάθε περίπτωσης, καθώς και το ποσοστό της ελλιπούς συμμετοχής και θα αποφασίζεται κατά πόσο θα επιχορηγείται το πρόγραμμα ή όχι.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι με την εφαρμογή των πιο πάνω οδηγιών παραβιάζεται η διακηρυγμένη και γνωστοποιημένη πολιτική της Αρχής, σύμφωνα με την οποία «Η Αρχή δεν αποδέχεται αλλαγές που γίνονται, χωρίς την εκ των προτέρων έγκρισή της και αν υπάρξουν τέτοιες αλλαγές δεν θα είναι δυνατή η καταβολή χορηγήματος στον εργοδότη».

Διαπιστώθηκε και πάλι ότι με διάφορες αποφάσεις παραβιάζεται η Πολιτική Χορηγιών της Αρχής, η οποία περιγράφεται στον Οδηγό Πολιτικής και Διαδικασιών των Μονοεπιχειρησιακών Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης στο εξωτερικό, ο οποίος εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής και τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Η Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι το όλο θέμα θα επανεξεταστεί.

Προσφορά αρ. 26/2009 – «Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών πληροφορικής για διαμόρφωση και υλοποίηση ειδικού σχεδίου δράσης για αποτελεσματική διαχείριση των διαφόρων έργων μηχανογράφησης της Αρχής». Η εν λόγω προσφορά κατακυρώθηκε από την Αρχή, με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, σε συγκεκριμένη εταιρεία και υπογράφηκε σχετική σύμβαση για ποσό ύψους €80.000, πλέον ΦΠΑ.

Από τον έλεγχο προέκυψαν τα πιο κάτω:

(α) Το θέμα της εν λόγω προσφοράς που, σύμφωνα με το ειδικό σχέδιο δράσης, αφορά στην αντιμετώπιση των 11 έργων πληροφορικής που αναμένεται να προωθήσει η Αρχή με αντίστοιχους διαγωνισμούς, ουδέποτε τέθηκε ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου για συζήτηση και έγκριση.

(β) Σύμφωνα με σημείωμα, ημερ. 29.6.2009, που υπάρχει στον σχετικό φάκελο, η Αρχή επέλεξε να εξασφαλίσει τις απαιτούμενες συμβουλευτικές υπηρεσίες με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης και να απευθυνθεί σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, λόγω κατεπείγουσας ανάγκης που υφίστατο, αναφορικά με έργα που βρίσκονταν υπό εξέλιξη ή υπό μελέτη/σχεδιασμό. Όπως αναφέρεται στο πιο πάνω σημείωμα, η ανάγκη αυτή αναμενόταν να καλυφθεί μέσω άλλης σύμβασης που υπογράφηκε το 2006, η οποία όμως τερματίστηκε από την Αρχή τον Ιούνιο 2008, λόγω του ότι το συμβαλλόμενο μέρος κρίθηκε ότι δεν ικανοποιούσε τους όρους της σύμβασης.

Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι δεν τίθετο θέμα επείγουσας ανάγκης, αφού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33(α)(iii) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν12(Ι)/2006), οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές, νοουμένου ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, κάτι που δεν ισχύει στην περίπτωση αυτή, καθότι ήταν γνωστό από τον Ιούνιο 2008 ότι η σύμβαση του 2006 τερματίστηκε και ότι υπήρχαν έργα υπό εξέλιξη ή υπό μελέτη/σχεδιασμό.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι ακόμη και στην περίπτωση που τίθετο θέμα κατεπείγουσας ανάγκης και δικαιολογείτο η σύναψη δημόσιας σύμβασης με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς τη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, η Αρχή δεν θα νομιμοποιείτο να απευθυνθεί μόνο σε ένα οικονομικό φορέα αλλά θα έπρεπε να ζητήσει γραπτές ή προφορικές προσφορές από περισσότερους, ώστε η διαπραγματευτική δυνατότητά της να ήταν ισχυρότερη και οι τιμές πιο ανταγωνιστικές.

(γ) Δεν υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας οτιδήποτε, παρόλο που ζητήθηκε, που να τεκμηριώνει την εκτιμώμενη αξία της προσφοράς, ύψους €85.000, πλέον ΦΠΑ, όπως αυτή αναφέρεται στην έγκριση προκήρυξης σύμβασης.

(δ) Σύμφωνα με την παράγραφο 8 της σύμβασης, σε περίπτωση καθυστέρησης στην εκτέλεση των εργασιών ή στην υποβολή των σχετικών εκθέσεων στον προκαθορισμένο χρόνο, επιβάλλεται ρήτρα καθυστέρησης παράδοσης σε ποσοστό 0,5% της ημερήσιας αξίας των εργασιών ή του παραδοτέου, για κάθε μέρα καθυστέρησης. Παρόλο ότι η Έκθεση για το Στάδιο Α' του έργου υποβλήθηκε με καθυστέρηση 33 ημερών, εντούτοις δεν επιβλήθηκε η σχετική ρήτρα, η οποία ανέρχεται στα €3.498.

Διαγωνισμός με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση για την «Προμήθεια και Προσαρμογή του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (eOAS) στις ανάγκες της ΑνΑΔ» - Αρ. Διαγωνισμού 39/2010. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ), τον Ιούνιο 2010 συμφώνησε κατ' αρχήν με την εισήγηση της Διεύθυνσης για υλοποίηση συγκεκριμένων έργων μηχανογράφησης της Αρχής και ζήτησε όπως, αφού εξασφαλισθεί προηγουμένως η άδεια του Υπουργείου Οικονομικών – για τα δικαιώματα χρήσης του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (eOAS) που εφαρμόστηκε στη Δημόσια Υπηρεσία – το θέμα να επανέλθει στο Συμβούλιο για λήψη τελικής απόφασης ως προς τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί.

Η Διεύθυνση της Αρχής εισηγήθηκε όπως για την υλοποίηση του έργου ακολουθηθεί η διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση, με συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, ο οποίος ήταν ο ανάδοχος της σύμβασης για την ανάπτυξη του συστήματος eOAS στο δημόσιο.

Η πιο πάνω επιλογή αξιολογήθηκε από τη Διεύθυνση της ΑνΑΔ ως η συμφερότερη, για τους ακόλουθους λόγους:

(α) Συνεπάγεται εξοικονόμηση χρόνου (6 μήνες περίπου) και ανθρώπινων πόρων.

(β) Συνεπάγεται εξοικονόμηση οικονομικών πόρων, εφόσον το κόστος για τον σχεδιασμό/ανάπτυξη ενός νέου συστήματος υπολογίζεται να ανέλθει σε €1.200.000, ενώ με την υιοθέτηση της προτεινόμενης επιλογής υπολογίζεται να ανέλθει σε €1.055.000 (και στις δύο περιπτώσεις, περιλαμβανομένου του ΦΠΑ).

(γ) Αποτελεί δοκιμασμένη λύση, αφού ήδη λειτουργεί επιτυχώς στη Δημόσια Υπηρεσία.

Τον Ιούνιο 2010, η ΑνΑΔ ενημερώθηκε γραπτώς από το Υπουργείο Οικονομικών ότι παραχωρεί στην Αρχή την άδεια χρήσης του συστήματος eOAS, έναντι εφάπαξ ποσού €59.801.

Ενόψει των πιο πάνω, ετοιμάστηκε πρόταση προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, με εισήγηση για ανάθεση σύμβασης – με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση – στον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, με βάση το άρθρο 33(α)(ii) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006, το οποίο προνοεί ότι οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να συνάπτουν συμβάσεις με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση, με συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, εάν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση δύναται να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑνΑΔ, ενόψει της πολυπλοκότητας και της φύσης του έργου και των ιδιαίτερων τεχνικών και άλλων χαρακτηριστικών του, συμφώνησε τον Ιούλιο 2010 με την εισήγηση. Αποφάσισε επίσης – μεταξύ άλλων – όπως κατά την ετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού, την αξιολόγηση της προσφοράς και τη διαπραγμάτευση, η Αρχή αξιοποιήσει τις υπηρεσίες του συμβούλου της σε θέματα πληροφορικής.

Η προσφορά υποβλήθηκε τον Σεπτέμβριο 2010. Αξιολογήθηκε εντός 2 ημερών ο τεχνικός και ο οικονομικός φάκελος από την Επιτροπή Αξιολόγησης, με εισήγηση όπως η Αρχή προχωρήσει σε διαπραγμάτευση του ποσού της προσφοράς, το οποίο ανερχόταν σε €980.000+ΦΠΑ.

Η διαπραγμάτευση διεξήχθη την επομένη της υποβολής της έκθεσης και κατέληξε σε μείωση του ποσού στις €910.000+ΦΠΑ (λογισμικά €704.000 και άδειες χρήσης €206.000).

Την επομένη της διαπραγμάτευσης, το αρμόδιο όργανο της Αρχής αξιολόγησε την τελική πρόταση της εταιρείας και, λαμβάνοντας υπόψη ότι:

(α) Η συνολική τιμή των €910.000+ΦΠΑ ήταν χαμηλότερη της εκτίμησης δαπάνης (€917.391+ΦΠΑ),

(β) οι τιμές για τις άδειες χρήσης, συγκρινόμενες με τις αντίστοιχες τιμές που ισχύουν σε συγκεκριμένο Τμήμα του δημοσίου, είναι χαμηλότερες,

(γ) οι τιμές συντήρησης των λογισμικών συστημάτων, περιλαμβανομένων και των αδειών χρήσης, για τα επόμενα χρόνια (2^ο – 5^ο), είναι αρκετά χαμηλότερες από τον μέσο όρο των τιμών της αγοράς (19,1% της αξίας των λογισμικών, έναντι 22,5%),

(δ) οι τιμές για συντήρηση των λογισμικών εφαρμογών κατά τον 2^ο – 5^ο χρόνο μετά τη λειτουργία τους, οι οποίες ζητήθηκαν προαιρετικά, ανέρχονται στο 12,1% της αξίας των λογισμικών εφαρμογών, ενώ ο μέσος όρος των τιμών της αγοράς είναι αρκετά ψηλότερος (17,5%) και

(ε) οι τιμές ανά εμπειρογνώμονα για πρόσθετες εργασίες κατά τα 3 χρόνια που θα ακολουθήσουν την οριστική παραλαβή του έργου, δεν υπερβαίνουν τις αντίστοιχες χρεώσεις του ιδίου οικονομικού φορέα στο δημόσιο,

αποφάσισε να εισηγηθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής την ανάθεση του έργου, έναντι €910.000+ΦΠΑ.

Η Υπηρεσία μας, αφού μελέτησε τα πιο πάνω, υπέβαλε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής τις ακόλουθες παρατηρήσεις/διαπιστώσεις:

(α) Η προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, σύμφωνα με το άρθρο που επικαλέστηκε η Αρχή, είναι επιτρεπτή μόνο στις περιπτώσεις που αναφέρονται ρητά στο πιο πάνω άρθρο. Στην προκειμένη περίπτωση, η Αρχή είχε την επιλογή να προκηρύξει ανοικτό διαγωνισμό για να καλύψει τις ανάγκες της, με κόστος, όπως εκτιμήθηκε, €1.043.478+ΦΠΑ. Το ποσό αυτό, συγκρινόμενο με την τιμή που προέκυψε από τη διαπραγμάτευση και λαμβάνοντας υπόψη το πρόσθετο κόστος των €59.801 για την παραχώρηση του

eOAS, διαπιστώνεται ότι είναι κατά €73.677 (7,6%) ψηλότερο, μόνο. Η μικρή αυτή διαφορά στο κόστος – με την προϋπόθεση ότι το ποσό της εκτίμησης δαπάνης που ετοιμάστηκε από την Αρχή είναι ορθό – δεν δικαιολογεί, κατά την άποψή μας, την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία. Επιπρόσθετα, επισημάνθηκε ότι τα αποτελέσματα πρόσφατων ανοικτών διαγωνισμών του δημοσίου, κατά τους οποίους είχε αναπτυχθεί ικανοποιητικός ανταγωνισμός, έδειξαν ότι οι τιμές για την αγορά υπηρεσιών μηχανογράφησης παρουσιάζουν σημαντική μείωση.

(β) Τα υπόλοιπα κριτήρια που λήφθηκαν υπόψη για να επιλεγεί η λύση που προτάθηκε, όπως η εξοικονόμηση χρόνου και η αξιοπιστία της λύσης, δεν δικαιολογούν – σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας – την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση.

(γ) Οι τιμές μονάδος για τις άδειες χρήσης, στις οποίες η Αρχή έχει καταλήξει κατόπιν διαπραγμάτευσης, είναι σημαντικά ψηλότερες από τις τιμές που διαπραγματεύεται το αρμόδιο Τμήμα του δημοσίου, οι οποίες θα ισχύουν σε όλες τις δημόσιες/ημιδημόσιες Υπηρεσίες/Τμήματα.

(δ) Οι τιμές μονάδος (κόστος ανά ανθρωποημέρα ανά εμπειρογνώμονα) για πρόσθετες εργασίες, είναι ψηλότερες των αντίστοιχων τιμών που ισχύουν σε παρόμοιας φύσης σύμβαση του δημοσίου με τον ίδιο οικονομικό φορέα (κατά 28% - 50% περίπου, ανάλογα με την ειδικότητα/καθήκοντα του εμπειρογνώμονα).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ανέβαλε τη λήψη απόφασης, ώστε να του παρασχεθεί χρόνος για να διερευνήσει περαιτέρω το όλο θέμα.

6.2 ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2009 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Προϋπολογισμός.

(α) **Έγκριση.** Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2009 υποβλήθηκε έγκαιρα στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 2.7.2008 και, μετά από διαβουλεύσεις που έγιναν με το Υπουργείο Οικονομικών, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.2.2009 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει του άρθρου 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμων στις 19.2.2009, ενώ, με βάση τις διατάξεις των πιο πάνω Νόμων, έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι τις 30.9.2008. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 27.3.2009 (αρ.25(II)/2009) και προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €1.104,2 εκ.

Κατά την περίοδο 1.3.2009 μέχρι 26.3.2009 έγιναν πληρωμές συνολικού ποσού €99.578.213, χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένος Προϋπολογισμός.

Ο Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι πάγια θέση της Αρχής είναι ότι δεν δύναται να σταματήσει η λειτουργία της, ενώ οι ελέγχοντες Λειτουργοί προέβησαν σε συστάσεις, ώστε να αποφεύγεται η διενέργεια δαπανών μέχρι την έγκριση του Προϋπολογισμού, με εξαίρεση τις απαραίτητες δαπάνες για απρόσκοπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, την ασφάλεια του κοινού, του προσωπικού και του εξοπλισμού και την αποφυγή υποβολής απαιτήσεων για ουσιαστικές αποζημιώσεις από αντισυμβαλλόμενους της Αρχής.

(β) **Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός.** Στις 24.7.2009 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Νόμος (Αρ. 1) του 2009 (Ν55(II)/2009), ο οποίος προνοούσε για διάθεση των αναγκαίων πιστώσεων (€68.573) για τη στελέχωση του Κλάδου Επιθεωρήσεως Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων της Αρχής.

(γ) **Υπερβάσεις σε Κονδύλια του Προϋπολογισμού.** Σε ορισμένα άρθρα εξόδων υπήρξε κατ' αρχήν υπέρβαση των προϋπολογισθέντων ποσών τα οποία όμως καλύπτονται είτε από εξοικονομήσεις σε άλλα άρθρα του ίδιου κεφαλαίου, είτε από το άρθρο «Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό», όπως

προβλέπεται από το άρθρο 4 του περί Προϋπολογισμού Νόμου (Ν25(ΙΙ)/2009). Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο θα πρέπει να ληφθεί σχετική έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής. Επίσης μέσα σε τρεις μήνες από την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής, κατατίθεται από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων έκθεση που δεικνύει τις περιπτώσεις για τις οποίες δόθηκε τέτοια έγκριση και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες αυτή χορηγήθηκε. Για τις υπερβάσεις του 2008 λήφθηκε απόφαση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 21.7.2009 και κατατέθηκε έκθεση ενώπιον της Βουλής στις 17.9.2009.

Οι υπερβάσεις για το 2009 παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Άρθρο/Κονδύλι	Προϋπολογισμός €	Πραγματική δαπάνη	Υπέρβαση
		€	€
2-200 Οδοιπορικά	2.751.000	3.011.201	260.201
2-258 Προστατευτικός εξοπλισμός προσωπικού	282.000	490.390	208.390
4-507 Σταθμός Βασιλικού μονάδες 5 & 6	63.200.000	63.707.385	507.385
4-511 Σταθμός Βασιλικού μονάδα 4	22.200.000	28.487.473	6.287.473
4-514 Επέκταση και ενδυνάμωση δικτύου διανομής	53.570.000	60.187.716	6.617.716

Για όλες τις υπερβάσεις δόθηκαν σχετικές εξηγήσεις από τον Πρόεδρο της Αρχής.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το καθαρό πλεόνασμα για το 2009, πριν από τη φορολογία, ήταν €45,28 εκ. σε σύγκριση με €28,26 εκ. το προηγούμενο έτος.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα της Αρχής για το έτος 2009 ανήλθαν σε €663,76 εκ., σε σύγκριση με €771,87 εκ. το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €108,11 εκ. ή 14%.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα της Αρχής ήταν €618,48 εκ., σε σύγκριση με €743,61 εκ. το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €125,13 εκ. ή 17%.

Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα, εργοδοτικές εισφορές και σχέδια συντάξεων. Στις 31.12.2009 η Αρχή εργοδοτούσε 2.466 πρόσωπα (2.346 για το 2008). Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές για το 2009 ανήλθαν σε €131,80 εκ., σε σύγκριση με €124,58 εκ. το 2008.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος των δαπανών για το μόνιμο προσωπικό, λαμβάνοντας υπόψη μόνο την επιβάρυνση για τρέχουσα υπηρεσία στο Ταμείο Συντάξεων, ήταν €47.382 σε σύγκριση με €47.275 το 2008.

Λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική επιβάρυνση για το Ταμείο Συντάξεων ύψους €32,74 εκ., το κόστος της Αρχής ανά υπάλληλο ανέρχεται στα €53.469 σε σχέση με €53.151 για το έτος 2008.

(α) Σχέδια συντάξεων.

(i) **Ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων.** Σύμφωνα με την τελική ενδιάμεση αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2009, το αναλογιστικό έλλειμμα είναι €60.919.042, από το οποίο €4.841.721 αναγνωρίστηκε στον Ισολογισμό σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 19.

Για σκοπούς χρηματοδότησης του ελλείμματος, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 4.11.2008 την πλήρη αναλογιστική μελέτη που έγινε για το 2007. Υιοθέτησε την πρόταση των αναλογιστών για αύξηση του κανονικού ποσοστού εισφοράς για μελλοντική υπηρεσία από 27% σε 28,8% επί των μηνιαίων μισθών και αποφάσισε τη χρηματοδότηση του ελλείμματος €52,8 εκ. του Ταμείου σε πέντε ετήσιες δόσεις, με πρώτη δόση καταβλητέα στις 31.12.2008.

(ii) **Πρόωρη αφυπηρέτηση βάσει του Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986-1996.** Μετά την ψήφιση του Τροποποιητικού Κανονισμού 29Α των περί ΑΗΚ (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών 1986-1996, η ΑΗΚ δύναται με απόφασή της να επιτρέψει σε υπάλληλο, ο οποίος έχει συμπληρώσει ηλικία 50 χρόνων και 25 τουλάχιστον χρόνια πραγματική

υπηρεσία στην ΑΗΚ, όπως αφυπηρετήσει πρόωρα. Στους πρόωρα αφυπηρετούντες υπαλλήλους προσφέρεται αποζημίωση, πέραν των συνταξιοδοτικών τους ωφελημάτων.

Σχετικά με το πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

1. Στις 10.3.2009, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, αποφάσισε όπως μειώσει τις Δαπάνες Λειτουργίας με αναθεωρημένο εσωτερικό Προϋπολογισμό, ανάμεσα στις οποίες και το άρθρο 242-Αποζημίωση για Πρόωρη Αφυπηρέτηση, το οποίο αναθεωρήθηκε από €854.300 σε €400.000.
2. Στις 19.5.2009, το Διοικητικό Συμβούλιο, ενέκρινε για πρόωρη αφυπηρέτηση, 19 άτομα με υπολογισθέν κόστος €869.277, υπερβαίνοντας το εγκριμένο προϋπολογισθέν ποσό, γεγονός που κατά τη γνώμη μας συνιστά ανακολουθία. Τελικά, για το 2009, αφυπηρέτησαν, με βάση τον πιο πάνω Κανονισμό, 18 άτομα με συνολικό κόστος €816.714, από τα οποία τα 13 πήραν ως αποζημίωση το ψηλότερο ποσό που δικαιούνται, σύμφωνα με το σχέδιο, δηλαδή €51.258 ο καθένας. Ας σημειωθεί ότι κανονικά αφυπηρέτησαν μόνο 13 υπάλληλοι, κατά το υπό εξέταση έτος.
3. Από την έναρξη του Σχεδίου το 1996 μέχρι και το 2009 (13 χρόνια) έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα συνολικά 313 υπάλληλοι με επιπρόσθετο κόστος για την ΑΗΚ €10,6 εκ. Επισημαίνεται ότι βασικό κριτήριο για τον αριθμό των αιτητών που εγκρίνονται για πρόωρη αφυπηρέτηση φαίνεται να είναι η ύπαρξη διαθέσιμων πιστώσεων στον Προϋπολογισμό.
4. Ο πιο πάνω Κανονισμός ο οποίος θεσπίστηκε το 1996, για περίοδο 2 ετών και έκτοτε συνεχίζει μέσω της ψήφισης των ετήσιων Προϋπολογισμών της ΑΗΚ, έχει καταστεί μόνιμος θεσμός και συνιστά έμμεσα σημαντικό πρόσθετο συνταξιοδοτικό ωφέλημα.

Στις Εκθέσεις μας τα τελευταία χρόνια είχαμε εισηγηθεί, μεταξύ άλλων, όπως αξιολογηθεί κατά πόσο οι λόγοι για τους οποίους υιοθετήθηκε ο εν λόγω θεσμός εξακολουθούν να ισχύουν, χωρίς ωστόσο να γίνει οποιαδήποτε αξιολόγηση από την Αρχή.

Λαμβάνοντας υπόψη και τη δυσχερή κατάσταση ρευστότητας της ΑΗΚ που οδήγησε στη λήψη έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο (αρ. 69.276 ημερ. 10.9.2009) για παραπράβλημα από τις Τράπεζες ύψους €100 εκ., εισηγηθήκαμε όπως επαναξιολογηθεί σοβαρά ο πιο πάνω θεσμός ή τουλάχιστον να περιοριστεί σημαντικά.

Απαντώντας ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η Αρχή κρίνει ότι οι λόγοι για τους οποίους δημιουργήθηκε ο θεσμός εξακολουθούν να ισχύουν και ότι, ο θεσμός της πρόωρης αφυπηρέτησης έχει βοηθήσει στην αύξηση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας του Οργανισμού. Ανέφερε επίσης ότι, η εισήγησή μας για σημαντικό περιορισμό της δαπάνης έχει ληφθεί σοβαρά υπόψη στον καταρτισμό του Προϋπολογισμού της Αρχής για το 2011.

(β) Ωφελήματα προσωπικού. Τα ωφελήματα προσωπικού κατά τα τελευταία δύο έτη έχουν ως ακολούθως:

	2009	2008
	€	€
Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	3.805.848	3.531.105
Ταμείο Ευημερίας	1.671.245	1.639.516
Ταμείο Βοήθειας	291.199	310.264
Σχέδιο Υποτροφιών	303.332	310.508
Επιδότηση Επιτοκίου Εκπαιδευτικών Δανείων	525.000	563.419
Επιχορήγηση Κυλικείων	401.272	361.744
Αποζημίωση για θάνατο	36.814	653.384
Ασφάλεια Προσωπικών Ατυχημάτων	158.899	174.877
	7.193.609	7.544.817

Πρόσθετα με τα πιο πάνω ωφελήματα, παραχωρούνται στους υπαλλήλους της Αρχής άτοκα δάνεια για αγορά αυτοκινήτου το σύνολο των οποίων για το έτος 2009 ανήλθε στο ποσό των €758.277.

(γ) Εργατικά ατυχήματα. Κατά τη διάρκεια του 2009 σημειώθηκαν 30 εργατικά ατυχήματα και 4 οδικά (σε ώρες εργασίας) σε σύγκριση με 29 και 5, αντίστοιχα για το 2008. Η απώλεια σε εργοδοτημέρες ανερχόταν συνολικά σε 2.453 το 2009 και 1.214 το 2008.

(δ) Υπερωρίες.

- (i) Κατά τη διάρκεια του έτους, πληρώθηκε υπερωριακή αποζημίωση στο προσωπικό της Αρχής συνολικού ύψους €6.009.864, σε σύγκριση με €5.523.601 το 2008 και €4.523.010 το 2007. Σε 385 υπαλλήλους καταβλήθηκε υπερωριακή αποζημίωση από €5.000 μέχρι €41.177 στον καθένα.

Επισημαίνεται ότι ποσό ύψους €453.946 καταβλήθηκε σε λειτουργούς της Αρχής που κατέχουν μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω, σε σύγκριση με €401.709 το 2008 και €400.645 το 2007. Σημειώνεται επίσης ότι υπήρχαν περιπτώσεις όπου προσωπικό που πληρώθηκε για υπερωρίες και κατέχει μισθολογική κλίμακα Α13 και άνω, δεν εργάστηκε ούτε για εκφόρτωση μαζούτ ούτε σε επείγουσες περιπτώσεις βλαβών, ως ήταν η θέση της Αρχής στην απάντησή της για την Έκθεσή μας για το 2008.

- (ii) **Έλεγχος Υπερωριών από Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου για το έτος 2009.** Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου διενήργησε ελέγχους εντός του 2009, σχετικά με την υπερωριακή αμοιβή των υπαλλήλων. Σύμφωνα με τις εκθέσεις δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής εξέδωσε διάφορες σχετικές εγκυκλίους σύμφωνα με τις οποίες δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του ετήσιου ορίου των €10.252 ανά υπάλληλο, εκτός σε πολύ αναγκαίες περιπτώσεις και αφού πρώτα εξασφαλιστεί η έγκρισή του. Κατά τον έλεγχο των γραφείων των Περιφερειών Λευκωσίας – Κερύνειας – Μόρφου, Αμμοχώστου – Λάρνακας και Λεμεσού, εντοπίστηκαν περιπτώσεις πληρωμής υπερωριών που υπερέβησαν το πιο πάνω ποσό των €10.252 και ανήλθαν μέχρι και €18.901, €32.014 και €29.429 αντίστοιχα, χωρίς την έγκριση του Γενικού Διευθυντή.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης στον Οργανισμό υπόκειται σε αυστηρό έλεγχο και εγκρίνεται σε περιπτώσεις που η υπερωριακή εργασία είναι αναπόφευκτη.

- (ε) **Άδειες ασθενείας υπαλλήλων της Αρχής.** Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από την ΑΗΚ, ο μέσος όρος αδειών ασθενείας κατά υπάλληλο στην Αρχή, παρουσιάζει ανοδική πορεία τα τελευταία χρόνια και συγκεκριμένα ανήλθε σε 11,32, 12,38, 12,57 και 12,96, το 2006, 2007, 2008 και 2009, αντίστοιχα. Σημειώνεται ακόμη ότι σύμφωνα με ειδική μελέτη της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού της ΑΗΚ για το 2008, παρουσιάζονται ψηλοί δείκτες μέσω όρων αδειών ασθενείας στην Αρχή Ηλεκτρισμού, σε σύγκριση με άλλους Οργανισμούς και διεθνείς τάσεις. Συγκεκριμένα ενώ ο μέσος όρος αδειών ασθενείας στην ΑΗΚ για το 2008 ήταν 12,57 ο αντίστοιχος μέσος όρος αδειών της ΑΤΗΚ ήταν 8,44, ενώ ο μέσος όρος εταιρειών ηλεκτρισμού της Μ. Βρετανίας για το ίδιο έτος ανερχόταν σε 9,1. Σύμφωνα με την ίδια έκθεση παρατηρήθηκε ανεπαρκής έλεγχος των πιστοποιητικών αδειών ασθενείας, και νοοτροπία εύκολης λήψης αδειών ασθενείας.

Το κόστος των αδειών ασθενείας του προσωπικού για το 2008 υπολογίστηκε σε €5.065.277, ενώ αναμένεται να εξαχθούν σύντομα τα αποτελέσματα αντίστοιχης μελέτης για το 2009. Η Αρχή θεωρεί, ότι με τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων, υπάρχει περιθώριο μείωσης των αδειών ασθενείας κατά 10% από το 2010 και ότι η αναμενόμενη εξοικονόμηση σε ώρες εργασίας θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε παραγωγή εργασίας, που θα αντιστοιχεί με το ποσό των €500.000.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού της Αρχής εισηγείται συγκεκριμένα μέτρα για επίλυση του προβλήματος και ότι θα τεθεί ενώπιον του ΔΣ ειδική μελέτη για λήψη αποφάσεων.

- (στ) **Υποτροφίες σε παιδιά υπαλλήλων της Αρχής και άλλα εκπαιδευτικά ωφελήματα.** Σύμφωνα με τους περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Κανονισμούς (Οροι Υπηρεσίας) του 1986, άρθρο 49 και τους σχετικούς εσωτερικούς Κανονισμούς της, η Αρχή δύναται να παραχωρεί ή να επιχορηγεί υποτροφίες σε παιδιά υπαλλήλων της. Με βάση την σχετική οδηγία της Αρχής παραχωρούνται συνολικά 18 υποτροφίες, είτε με βάση μόνο την ακαδημαϊκή επίδοση του φοιτητή είτε με βάση την εισοδηματική κατάσταση της οικογένειας του φοιτητή σε συνδυασμό με την ακαδημαϊκή του επίδοση.

Σχετικά με τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα εξής:

- (i) Σε κάθε ετήσιο Προϋπολογισμό γίνεται πολύ ψηλότερη πρόβλεψη σε σύγκριση με την απαιτούμενη δαπάνη για κάλυψη των 18 υποτροφιών και των υποτροφιών προηγούμενων ετών, γεγονός που συστηματικά επιτρέπει (με βάση το άρθρο 3.5 των πιο πάνω εσωτερικών Κανονισμών) την παραχώρηση πολύ μεγαλύτερου αριθμού υποτροφιών κατά έτος. Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι το 2009, πέραν των υποτροφιών προηγούμενων ετών, παραχωρήθηκαν αντί 18, συνολικά 144 νέες υποτροφίες (126 αφορούσαν υποτροφία διάρκειας ενός έτους) σε παιδιά υπαλλήλων της Αρχής, ενώ για το 2008 και 2007 παραχωρήθηκαν 111 και 61 υποτροφίες αντίστοιχα.
- (ii) Με βάση τον εσωτερικό Κανονισμό 6.2 προτού παραχωρηθεί η υποτροφία λαμβάνεται υπόψη αν ο αιτητής λαμβάνει υποτροφία ή χορήγηση από άλλη πηγή. Παρατηρήθηκε ότι, η Αρχή λαμβάνει σχετική πληροφόρηση μόνο από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών και δεν γίνεται οποιαδήποτε άλλη διερεύνηση.
- (iii) Με βάση τους εσωτερικούς κανονισμούς του Ταμείου Συντάξεων, αλλά και τη συλλογική σύμβαση που υπογράφηκε στις 31.12.1999, οι υπάλληλοι δικαιούνται να λαμβάνουν εκπαιδευτικά δάνεια από το Ταμείο Συντάξεως με επιχορήγηση από την Αρχή 4 ποσοστιαίων μονάδων του δανειστικού επιτοκίου. Αναφέρεται ότι το 2009 παραχωρήθηκαν 119 εκπαιδευτικά δάνεια ύψους €5,3 εκ. και το συνολικό κόστος της επιχορήγησης από την Αρχή ανήλθε περίπου στις €525.000.
- (iv) Από τον έλεγχο διαφάνηκε ότι, από το κονδύλι υποτροφιών της Αρχής ευεργετούνται παράλληλα και παιδιά υπαλλήλων της Αρχής οι οποίοι έχουν ψηλά οικογενειακά εισοδήματα που ανέρχονται μέχρι και €120.000 ετήσια.

Παρόλο που τα πιο πάνω ωφελήματα αποτελούν κεκτημένα δικαιώματα του προσωπικού της Αρχής, και είναι σίγουρα θεμιτό να προάγεται η αριστεία, εντούτοις, λόγω της δεινής ταμειακής κατάστασης της Αρχής, εισηγηθήκαμε όπως προωθηθεί ένα διαφοροποιημένο σχέδιο ηθικής επιβράβευσης άριστων φοιτητών, που έχουν την οικονομική ευχέρεια να καλύψουν τα έξοδα των σπουδών τους, ώστε οι περιορισμένοι πόροι της Αρχής να αξιοποιούνται από φοιτητές που έχουν ανάγκη οικονομικής στήριξης.

Εισηγηθήκαμε επίσης, περιορισμό του αριθμού των υποτροφιών που παραχωρούνται κατά έτος, μέσω πιο ορθής πρόβλεψης στους ετήσιους Προϋπολογισμούς.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι έχει ήδη ανατεθεί στη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού η αναθεώρηση των κριτηρίων και αναμένεται σύντομα η υποβολή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

Πρόσληψη φοιτητών για τη διάθεση στο καταναλωτικό κοινό συμπαγών λαμπτήρων φθορισμού. Μέσα στα πλαίσια εξοικονόμησης ενέργειας, το Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού ανέλαβε με τη βοήθεια της Αρχής την αγορά και διάθεση στο καταναλωτικό κοινό συμπαγών λαμπτήρων φθορισμού. Η εκστρατεία θα είχε διάρκεια 4 χρόνια (2007 – 2010), οι λαμπτήρες θα αγοράζονταν από το Ειδικό Ταμείο των Α.Π.Ε. ενώ η Αρχή θα αναλάμβανε τη διάθεση των λαμπτήρων μόνο.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής ημερομηνίας 29.5.2007 εγκρίθηκε η εργοδότηση 21 φοιτητών με πιθανότητα αύξησης τους σε 25, για περίοδο 3 μηνών και με περιθώριο παράτασης μέχρι και 6 μήνες για τη διάθεση συμπαγών λαμπτήρων φθορισμού στο καταναλωτικό κοινό.

Παρατηρήθηκε ότι ενώ η πιο πάνω απόφαση αναφερόταν σε εργοδότηση 21 φοιτητών για 3 μήνες και περιθώριο παράτασης μέχρι και 6 μήνες, εργοδοτήθηκαν κατά την περίοδο 2007 – 2009 έναντι κόστους περίπου €434.000, συνολικά 70 φοιτητές από τους οποίους οι 33 (47%) εργοδοτήθηκαν πέραν των 6 μηνών.

Σε απάντησή του ο Πρόεδρος ανέφερε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερ. 23.3.2010 έθεσε τέρμα στις προσλήψεις φοιτητών και η διάθεση λαμπτήρων θα διεκπεραιώνεται πλέον με τη χρησιμοποίηση υφιστάμενου προσωπικού της ΑΗΚ.

Σχέδιο Μείωσης Δαπανών. Στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής ημερ. 6.3.2007 αποφασίστηκε η σύσταση υπηρεσιακών επιτροπών για υποβολή ενώπιον του, μεταξύ άλλων, προγράμματος μείωσης των λειτουργικών εξόδων της Αρχής. Ένα χρόνο μετά, παρά το γεγονός ότι η αναγκαιότητα για μείωση των λειτουργικών δαπανών του Οργανισμού εντοπίστηκε από τις αρχές του 2007 εντούτοις, κατά

τον καταρτισμό, τον Ιούλιο του 2008, σεναρίων αναφορικά με τις αυξήσεις στις διατιμήσεις που πρέπει να ζητηθούν ούτως ώστε να διατηρηθεί η οικονομική ευρωστία της Αρχής, δεν λήφθηκε υπόψη η αναγκαιότητα να υπάρξουν και εξοικονομήσεις στα λειτουργικά έξοδα του Οργανισμού. Δύο χρόνια αργότερα, σε συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών της Αρχής ημερ. 3.2.2009, ζητήθηκε από τους Εκτελεστικούς Διευθυντές όπως μελετήσουν το θέμα της μείωσης του προσωπικού του Οργανισμού, απόφαση που δεν φαίνεται να έχει υλοποιηθεί, αφού ο αριθμός των υπαλλήλων το 2009 ήταν κατά 120 άτομα αυξημένος σε σύγκριση με τον αριθμό του 2008. Σημειώνεται επίσης ότι στις 10.3.2009, η Αρχή αποφάσισε τη μείωση ορισμένων λειτουργικών δαπανών που συμπεριλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό του 2009 κατά €3,12 εκ.

Στις 2.12.2009 ο τότε Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής προχώρησε στη σύσταση της ad hoc επιτροπής για την Επιχειρησιακή Βελτίωση της Αρχής. Στη συνεδρία της πιο πάνω Επιτροπής ημερ. 9.2.2010 αποφασίστηκε όπως ο Προϋπολογισμός της Αρχής για τα έτη 2010 και 2011 μειωθεί κατά 10%. Ως αποτέλεσμα καταρτίστηκε προσχέδιο εσωτερικού μειωμένου Προϋπολογισμού για το 2010, στο οποίο προβλέπονται μειώσεις στα λειτουργικά έξοδα ύψους €4,34 εκ.

Σε σημείωμα ημερ. 4.1.2010 που ετοίμασε η Επιτελική Μονάδα Οικονομικών αναφορικά με την ταμειακή κατάσταση της Αρχής και την επέκταση των τραπεζικών διευκολύνσεων αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «η προσπάθεια για μείωση εξόδων δεν έχει ακόμη αποφέρει αποτελέσματα». Αυτό κατά την άποψή μας οφείλεται στο γεγονός ότι η Αρχή δεν προχώρησε στη λήψη δραστικών αποφάσεων και ουσιαστικών ενεργειών για μείωση των δαπανών. Τούτο καταδεικνύεται και από τα πιο κάτω χαρακτηριστικά παραδείγματα που σχετίζονται άμεσα με την απόφαση της Αρχής, που αναφέρθηκε πιο πάνω, να μειώσει ορισμένες λειτουργικές δαπάνες κατά €3,12 εκ.: (α) Ενώ στη συνεδρία του ΔΣ της Αρχής ημερ. 10.3.2009 αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, η μείωση στον Προϋπολογισμό του 2009 του κονδυλίου 242 - Αποζημίωση για Πρόωρη Αφυπηρέτηση από €855.000 σε €400.000, εντούτοις στη συνεδρία του ΔΣ ημερ. 19.5.2009 ακυρώθηκε η προηγούμενη απόφαση για μείωση του ποσού με αποτέλεσμα η δαπάνη να ανέλθει στις €816.714. Σημειώνεται επίσης ότι, στην συνεδρία του ΔΣ ημερ. 10.3.2009 εγκρίθηκε η μείωση του πιο πάνω κονδυλίου κατά €455.000 και για τα έτη 2009 – 2012. Εντούτοις, κατά την ετοιμασία τόσο του Προϋπολογισμού της Αρχής για το 2010, όσο και του αναθεωρημένου μειωμένου προϋπολογισμού για το 2010 για το πιο πάνω κονδύλι συμπεριλήφθηκε ποσό ύψους €855.000. (β) Ενώ στην συνεδρία του Συμβουλίου ημερ. 10.3.2009 εγκρίθηκε η ετήσια μείωση του ποσού του κονδυλίου 217-Δημοσιεύσεις, Δημοσιότητας και Διαφημίσεις κατά €997.830 ετησίως για τα έτη 2009 – 2012, εντούτοις, για το 2009, η μείωση μεταξύ του προϋπολογισμένου και του πραγματικού ποσού που δαπανήθηκε, ήταν μόνο €162.623. Παρατηρήθηκε επίσης ότι, η μείωση του Προϋπολογισμού για το 2010 σε σχέση με τον Προϋπολογισμό του 2009, αντί να είναι της τάξης των €997.830 είναι μόνο €337.830.

Από τον Οκτώβριο του 2008, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) υπέδειξε ότι, προτού αποφασίσει για το θέμα της αναθεώρησης των διατιμήσεων πρέπει να ικανοποιηθεί ότι (α) οι εργασίες της ΑΗΚ θα διεξάγονται μελλοντικά πάνω σε πιο αποδοτική και παραγωγική βάση και (β) ότι υπάρχει συγκεκριμένο σχέδιο που περιλαμβάνει ουσιαστική μείωση των δαπανών λειτουργίας του Οργανισμού σε όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων. Με την επιστολή της ημερ. 26.2.2009, η ΡΑΕΚ ζήτησε από την Αρχή τα αποτελέσματα τυχόν μελετών που έγιναν αναφορικά με το θέμα της μείωσης των λειτουργικών εξόδων του Οργανισμού και οποιεσδήποτε απόψεις ή ενέργειες της Αρχής σχετικά με τη μείωση των λειτουργικών της εξόδων.

Για το σκοπό αυτό ετοιμάστηκε σχέδιο Μείωσης Δαπανών το οποίο, τον Οκτώβριο του 2009, εγκρίθηκε από το ΔΣ της Αρχής και αποστάλθηκε στη ΡΑΕΚ. Το σχέδιο το οποίο προνοεί τη λήψη μέτρων για μείωση των δαπανών όπως π.χ. τη μείωση των υπερωριών, την εξοικονόμηση ανθρώπινου δυναμικού, την επανεξέταση του θεσμού της πρόωρης αφυπηρέτησης κ.λπ., με έτος εφαρμογής το 2010 και μετά, συμπεριλαμβάνεται στο προσχέδιο της Επιχειρησιακής Στρατηγικής της ΑΗΚ για την περίοδο 2010 – 2012.

Παρόλο που, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η ΡΑΕΚ έθεσε ως βασική προϋπόθεση την ουσιαστική μείωση των εξόδων της ΑΗΚ προκειμένου να εγκρίνει τις αιτούμενες από τον Οργανισμό αυξήσεις στις διατιμήσεις, εντούτοις σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίας του ΔΣ της Αρχής ημερ. 27.10.2009, στο σχέδιο για Μείωση των Δαπανών δεν καταγράφεται οποιαδήποτε δέσμευση εκ μέρους της Αρχής για μείωση

οποιαδήποτε λειτουργικών εξόδων και δαπανών, αλλά πιθανά μέτρα για μείωση των δαπανών και συνεπώς η ΑΗΚ δεν έχει οποιαδήποτε υποχρέωση να τα υλοποιήσει.

Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας εκφράσαμε την άποψη ότι επιβαλλόταν όπως η Αρχή επικεντρώσει την προσοχή της όχι μόνο στην αύξηση των εσόδων της, αλλά και στη συγκράτηση της αύξησης των δαπανών της και μείωσης τους όπου είναι δυνατόν, μέσω αποδοτικότερης διαχείρισης των διαθέσιμων πόρων της, ανάγκη που καθίσταται επιτακτική και από το γεγονός ότι τον Ιούλιο του 2009, η Αρχή ζήτησε επείγοντως την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου (όπως επιβάλλεται από τη σχετική νομοθεσία) για αύξηση των τραπεζικών διευκολύνσεων παρατραβήγματος ύψους €100 εκ. με σκοπό την άμεση βελτίωση της ρευστότητας της Αρχής.

Διαπιστώνεται ότι, ενώ το πρόβλημα έχει εντοπιστεί εδώ και αρκετό καιρό (απόφαση Συμβουλίου ημερ. 6.3.2007), η Αρχή εξαιρουμένων κάποιων αποσπασματικών ενεργειών, δεν έχει μέχρι τώρα προχωρήσει στη λήψη ουσιαστικών αποφάσεων οι οποίες θα επιδρούσαν άμεσα, θετικά και αποτελεσματικά στην οικονομική και ταμειακή κατάσταση του Οργανισμού, η οποία σε επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 1.3.2010 χαρακτηρίζεται ως «άκρως ανησυχητική». Επιπρόσθετα η ΑΗΚ φαίνεται να συνεχίζει να επικεντρώνει τις ενέργειες της στην αύξηση των εσόδων μέσω της αύξησης των διατιμήσεων, θέτοντας σε δεύτερη προτεραιότητα τη λήψη δραστικών μέτρων για συγκράτηση των δαπανών της.

Στην απάντησή του ο Πρόεδρος ανέφερε ότι έχει ήδη ετοιμαστεί αναθεωρημένος Προϋπολογισμός για το 2010, που παρουσιάζει εξοικονομήσεις ύψους €5.713.730 στις Δαπάνες Λειτουργίας, €639.500 στα Δικαιώματα Υπερωριών και €15.260.000 στις Κεφαλαιουχικές Δαπάνες, ο οποίος εγκρίθηκε πρόσφατα από το ΔΣ της Αρχής, ενώ οι συμφωνηθείσες μειώσεις αντικατοπτρίζονται και στον υπό ετοιμασία Προϋπολογισμό για το 2011. Ο Πρόεδρος ανέφερε επίσης ότι δεν συμφωνεί με την άποψή μας ότι η Αρχή θέτει σε δεύτερη προτεραιότητα τη λήψη μέτρων για συγκράτηση των δαπανών της και πρόσθεσε ότι οι εν ισχύ διατιμήσεις δεν συνάδουν με την ήδη εγκεκριμένη από τη ΠΑΕΚ μεθοδολογία διατιμήσεων, με αποτέλεσμα να έχουν σημειωθεί διαφυγόντα έσοδα πέραν των €100 εκ. μέχρι το τέλος του 2008, με αποτέλεσμα την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της ΑΗΚ.

Επιβολή τόκου/επιβάρυνσης επί των καθυστερημένων λογαριασμών κατανάλωσης ηλεκτρισμού. Σύμφωνα με την οικονομική οδηγία της Αρχής αρ. 0.8/306.3 ημερ. 31.8.1988, στις εξαιρετικές περιπτώσεις όπου δίνεται παράταση στην αποπληρωμή των λογαριασμών ηλεκτρισμού, πρέπει να εφαρμόζονται οι πρόνοιες του Γενικού Όρου αρ. 19 των περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού Κανονισμών, ο οποίος περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και τη χρέωση τόκων για καθυστέρηση στην εξόφληση λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος.

Σύμφωνα με πρακτικά της Επιτροπής Οικονομικών της Αρχής ημερ. 15.9.2009, η τακτική που ακολουθείται μέχρι σήμερα είναι η επιβολή τόκων στους καθυστερημένους λογαριασμούς μεγάλων πελατών, οι οποίοι ζητούν αποπληρωμή με δόσεις, ενώ με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Δήμοι οι οποίοι πληρώνουν ένα μεγάλο μέρος των οφειλών τους κατά τη διάρκεια του χρόνου και εξοφλούν το υπόλοιπο του χρέους τέλος του χρόνου, δεν χρεώνονται με τόκους. Σημειώνεται ότι από την 1.1.2001 ημερομηνία ελευθεροποίησης των επιτοκίων, η Αρχή καθόρισε το επιτόκιο χρέωσης ως το εκάστοτε ισχύον διατραπεζικό επιτόκιο, επιπλέον 2,5% για όλους τους καταναλωτές. Από 28.4.2009 το επιπλέον 2,5% μειώθηκε σε 1%.

Εισηγηθήκαμε όπως η Αρχή προχωρήσει στην εφαρμογή ενιαίας πολιτικής χρέωσης τόκων επί των καθυστερημένων λογαριασμών για όλους τους καταναλωτές, ούτως ώστε να συνάδει τόσο με το άρθρο 28 του Συντάγματος όσο και με τις πρόνοιες του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο, με επιτόκιο το οποίο να καθορίζεται ετησίως από τον περί Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμο του 2006 (Ν167(Ι)/2006).

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο στις 9.3.2010 αποφάσισε όπως το θέμα επανεξετασθεί σε μελλοντική συνεδρία, επειδή οι επικρατούσες οικονομικές συγκυρίες δεν ευνοούν την υιοθέτηση τέτοιου μέτρου. Πρόσθεσε επίσης ότι ενόψει της οικονομικής κατάστασης της Αρχής η επανεξέταση του θέματος θα επισπευσθεί.

Συμβόλαια παροχής υπηρεσιών. Στις 31.12.2008 η Αρχή απασχολούσε 36 άτομα (35 το Μάρτιο του 2009) διαφόρων ειδικοτήτων με συμβόλαια αγοράς υπηρεσιών. Όπως διαπιστώθηκε, ενώ η Αρχή προκήρυσσε κατά διαστήματα διαγωνισμούς για παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών για συγκεκριμένη περίοδο, στις πλείστες περιπτώσεις για ένα έτος με δικαίωμα ανανέωσης για ένα επιπλέον έτος, εντούτοις συνέχιζε μέχρι τον Ιούλιο του 2009 να ανανεώνει τα πλείστα από τα εν λόγω συμβόλαια, κατά παράβαση των όρων των διαγωνισμών. Ως αποτέλεσμα, αρκετές από τις εν λόγω συμβάσεις παρατάθηκαν για συνολική περίοδο πέραν των 30 μηνών, και στη συνέχεια μετατράπηκαν σε αορίστου χρόνου.

Όπως αναφέρθηκε και στις Εκθέσεις μας για τα έτη 2007 και 2008, φαίνεται ότι η Αρχή ακολούθησε ουσιαστικά τη διαδικασία πρόσληψης ατόμων χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της μίσθωσης υπηρεσιών για περιορισμένο χρόνο, ενώ ο σκοπός και το πνεύμα της νομοθεσίας που διέπει τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων, έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (Ν.11(Ι)/2006) δεν είναι η έμμεση απασχόληση προσωπικού με την μορφή μίσθωσης υπηρεσιών, αλλά η εξασφάλιση/αγορά υπηρεσιών στις περιπτώσεις που υπάρχουν συγκεκριμένα παραδοτέα τα οποία παραδίδονται εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου και δεν δημιουργείται οποιαδήποτε υπαλληλική σχέση. Αναφορικά με τα προβλήματα που προέκυψαν, εισηγηθήκαμε όπως η Αρχή προβεί στις δέουσες ενέργειες για άμεση επίλυση τους.

Στις 9.7.2009 συνυπολογήθηκε τελικά συλλογική σύμβαση με ισχύ από 1.8.2009 η οποία ρυθμίζει τους όρους Υπηρεσίας του προσωπικού που εργαζόταν με συνθήκες εξαρτημένης εργασίας στην ΑΗΚ. Η εν λόγω σύμβαση καλύπτει (Απρίλιος 2010) συνολικά 47 άτομα. Σημειώνεται ωστόσο ότι, η απασχόληση ορισμένων από αυτούς άρχισε εντός του 2009, λίγο πριν την υπογραφή της συλλογικής σύμβασης π.χ. 1-2 μήνες ή και 2 μέρες πριν την υπογραφή της σύμβασης και μάλιστα χωρίς οποιαδήποτε διαδικασία επιλογής.

Αναφέρεται επίσης ότι σχετικά με την πιο πάνω συλλογική σύμβαση εκκρεμεί νέα εργατική διαφορά στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, η Αρχή θεωρεί ότι με τη συνυπολόγηση της συλλογικής σύμβασης ημερ. 9 Ιουλίου 2009 έχουν ρυθμιστεί οι όροι εργοδότησης των πρώην εργαζομένων με καθεστώς εξαρτημένης εργασίας.

Απαιτούμενος χρόνος για την επιθεώρηση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό αρ. 46(2) των περί Ηλεκτρισμού Κανονισμών του 1941 - 2004 για να μπορέσει μια ηλεκτρική εγκατάσταση να συνδεθεί με το δίκτυο της Αρχής, πρέπει να προηγηθεί έλεγχος και επιθεώρηση της από την Αρχή. Παρατηρήθηκαν μεγάλες καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση των πελατών αναφορικά με την επιθεώρηση των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων. Σημειώνεται ότι αριθμός τέτοιων υποθέσεων διεκπεραιώνεται υπερωριακά (δηλαδή με επίσπευση) μετά από αίτημα του καταναλωτή και καταβολή του επιπλέον κόστους διεκπεραίωσης της εργασίας. Κατά το 2009 διεκπεραιώθηκαν παγκύπρια 28.472 επιθεωρήσεις ηλεκτρικών εγκαταστάσεων από τις οποίες οι 7.968 (δηλ. ποσοστό 28%) διεκπεραιώθηκαν υπερωριακά και εισπράχθηκε από την Αρχή ως τέλη επίσπευσης το ποσό των €1.093.109.

Από τις 15.12.2009 τέθηκαν σε πλήρη εφαρμογή οι νέοι Κανονισμοί της 16^{ης} Έκδοσης του Ινστιτούτου Μηχανικής και Τεχνολογίας του Ηνωμένου Βασιλείου, τους οποίους εφαρμόζει η ΑΗΚ και ως αποτέλεσμα ο χρόνος που απαιτείται για τον έλεγχο των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων αυξήθηκε σε σύγκριση με τον χρόνο που απαιτείται για την εκτέλεση της ίδιας εργασίας με βάση τους Κανονισμούς της 14^{ης} Έκδοσης.

Σύμφωνα με πρακτικά της Επιτροπής Οικονομικών της ΑΗΚ ημερ. 14.7.2009, το ΕΤΕΚ έχει επαφές με τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων και προωθεί τη διαδικασία, ούτως ώστε ο έλεγχος να γίνεται και να υπογράφεται από εγκεκριμένο ιδιώτη Μηχανικό. Το θέμα συζητήθηκε και στις συνεδριάσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων της Βουλής ημερ. 23.6.2009 και 17.11.2009.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η πιο πάνω διευθέτηση, αν τελικά εγκριθεί, θα οδηγήσει σε αποφόρτωση σημαντικού αριθμού προσωπικού και αξιοποίηση του σε άλλους τομείς, με συνεπακόλουθο την εξοικονόμηση σημαντικών ποσών. Θα πρέπει ωστόσο να διασφαλιστεί ότι η ποιότητα της εργασίας θα παρέχει την απαιτούμενη ασφάλεια στις ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις και η χρέωση που θα επωμίζεται ο καταναλωτής θα αντικατοπτρίζει το πραγματικό κόστος εκτέλεσης της εργασίας.

Ο Πρόεδρος μας πληροφόρησε ότι η ΑΗΚ προχώρησε στην πρόσληψη 14 νέων εξεταστών εγκαταστάσεων και 21 Βοηθών Τεχνιτών και πρόσθεσε ότι με την κατάλληλη εκπαίδευσή τους το θέμα των καθυστερήσεων στην επιθεώρηση των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων θα απαμβλυνθεί σημαντικά.

Προστασία του εισοδήματος της Αρχής - Έλεγχος μετρητών (καταγραφής ρεύματος) – παραβιάσεις – αντικατάσταση – περιορισμός επισφαλών χρεών καταναλωτών.

- (i) Κατά τη διάρκεια του 2009 έγινε έλεγχος σε 4.143 μετρητές σε σύγκριση με 3.177 το 2008. Οι 3.027 (73%) βρέθηκαν παραβιασμένοι (2.373 για το 2008), χωρίς όμως να είναι δυνατή στοιχειοθέτηση υποκλοπής ρεύματος, ενώ σε άλλες 284 (7%) περιπτώσεις οι μετρητές βρέθηκαν παραβιασμένοι και από τη διερεύνηση που ακολούθησε στοιχειοθετήθηκε υποκλοπή ρεύματος (243 για το 2008). Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε κυρίως από την ομάδα κανονικού ελέγχου. Οι ομάδες αιφνίδιου ελέγχου που αποτελούνται από εξεταστές εγκαταστάσεων, διενήργησαν μόνο 17 ελέγχους το 2009.

Αναφορικά με τις παράνομες επεμβάσεις, κατά το 2009 χρεώθηκε και εισπράχθηκε συνολικό ποσό €983.813, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου σχετίζεται με περιπτώσεις υπέρβασης εγκεκριμένης ισχύος - πώληση επιπρόσθετου φορτίου (€759.299).

Με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό προσλήφθηκαν το Σεπτέμβριο 2009, 21 Εργάτες/Βοηθοί Τεχνίτες δικτύου και τον Απρίλιο 2010, 11 Τεχνικοί με σκοπό τόσο τον έλεγχο εγκαταστάσεων όσο και την διενέργεια αιφνιδιαστικών ελέγχων στους μετρητές.

- (ii) Κατά τη διάρκεια του 2009 συνεχίστηκε η αναστολή των εργασιών αντικατάστασης των μετρητών ρεύματος επειδή τα αποθέματα μετρητών κρατήθηκαν για κάλυψη των τρεχουσών αναγκών. Επίσης κατά την διάρκεια του 2009 εντοπίστηκε πρόβλημα στους νέους ηλεκτρονικούς τριφασικούς μετρητές που εγκαταστάθηκαν (παραλήφθηκαν περίπου 30.000 μετρητές από τους οποίους εγκαταστάθηκαν 27.000). Ορισμένοι από τους μετρητές (περίπου 7% όπως υπολογίστηκε από την ΑΗΚ) παρουσίαζαν καμένες οθόνες και δεν είχαν καμία δυνατότητα ένδειξης καταγραφής ηλεκτρικής ενέργειας. Εξαιτίας αυτού του προβλήματος υπάρχει μεγάλη πιθανότητα είτε απώλειας εισοδημάτων, είτε υπερχρέωσης των πελατών στους οποίους ήταν εγκατεστημένοι οι χαλασμένοι μετρητές, αφού η κατανάλωση που χρεώθηκαν όταν χάλασε ο μετρητής ήταν καθ' υπολογισμό με βάση προηγούμενες καταναλώσεις.

Η Αρχή επικοινωνήσε άμεσα με τον προμηθευτή και έχουν γίνει διευθετήσεις για αντιμετώπιση του προβλήματος.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, δεν αντιμετωπίστηκε το πρόβλημα του αυξανόμενου αριθμού των μετρητών που πρέπει να αντικατασταθούν. Όπως αναφέραμε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η αντικατάσταση κρίθηκε αναγκαία από την Αρχή είτε διότι οι μετρητές έχουν ξεπεράσει εδώ και αρκετά χρόνια την περίοδο χρήσιμης ζωής τους, είτε διότι αντιμετωπίζουν τεχνικά προβλήματα τα οποία πιθανόν να οδηγούν σε λανθασμένη καταγραφή της κατανάλωσης ηλεκτρικού και έτσι να μην υπάρχει ικανοποιητική προστασία τόσο του εισοδήματος της Αρχής όσο και των καταναλωτών. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μας για το 2007, ο αριθμός των μετρητών αυτών ανερχόταν γύρω στις 56.000, ενώ σύμφωνα με υπολογισμούς του Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου, 4-5 χιλιάδες μετρητές προστίθενται ετήσια στον κατάλογο των μετρητών που χρήζουν αντικατάστασης.

Η Επιτροπή Προσφορών στις 11.3.2010 εισηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο την κατακύρωση διαγωνισμού για παροχή υπηρεσιών σχετικά με το σχεδιασμό και την εφαρμογή πιλοτικού συστήματος αυτόματης διαχείρισης μετρητών (ΑΜΜ) σε συγκεκριμένη εταιρεία για ποσό €271.410, η οποία να κληθεί σε διευκρινιστική συνάντηση πριν την κατακύρωση του συμβολαίου.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε πώς προτίθεται η Αρχή να αντιμετωπίσει το αυξανόμενο πρόβλημα της αντικατάστασης των μετρητών το οποίο με την πάροδο του χρόνου συνεχώς επιδεινώνεται.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι, η αντικατάσταση όλων των μετρητών που πιθανό να παρουσιάζουν πρόβλημα έχει αρχίσει και παράλληλα έχουν δοθεί οδηγίες για να επαναρχίσει η αντικατάσταση μετρητών ηλικίας πέραν των 30 χρόνων η οποία αποφασίστηκε να γίνει από προσωπικό της ΑΗΚ, εκτός ωρών εργασίας, με σταθερή αποζημίωση ανά τεμάχιο. Πρόσθεσε επίσης ότι θα ληφθούν υπόψη και τα αποτελέσματα της

εφαρμογής του πιλοτικού συστήματος αυτόματης μέτρησης (ΑΜΜ), ώστε να αποφευχθεί η διπλή αντικατάσταση.

Μετρητές ΑΗΚ με πολλαπλασιαστή στην ένδειξη.

(α) Σύμφωνα με έκθεση της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου για το 2009, εντοπίστηκαν δύο περιπτώσεις λανθασμένης καταγραφής μετρητών με πολλαπλασιαστή στην ένδειξη, που είχε ως επακόλουθο την απώλεια εισοδήματος σχεδόν €500.000 για την ΑΗΚ. Συγκεκριμένα και στις δύο περιπτώσεις, ενώ στο μετρητή υπήρχε πολλαπλασιαστής ένδειξης 10 (επί 10 φορές), στο λογισμικό σύστημα καταχωρίστηκε ο πολλαπλασιαστής ένδειξης 1, με αποτέλεσμα οι καταναλωτές να χρεώνονται με το 1/10 της πραγματικής τους κατανάλωσης για την περίοδο 31.3.2004–31.5.2009 και 26.5.2006–22.5.2009, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την έκθεση παρά τις ενδείξεις και προειδοποιήσεις του λογισμικού συστήματος, ότι υπήρχε πρόβλημα με τις καταναλώσεις των συγκεκριμένων καταναλωτών, εντούτοις αυτές αγνοήθηκαν και δεν διερευνήθηκαν.

(β) Από έρευνα της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι μετά τον εντοπισμό του λάθους, η Αρχή προχώρησε στην ετοιμασία αναθεωρημένων λογαριασμών για την μια εταιρεία, με επιπρόσθετο οφειλόμενο ποσό ύψους €222.443,98. Ο πελάτης αρνήθηκε να πληρώσει επικαλούμενος το γεγονός ότι το λάθος ήταν της ΑΗΚ και καταχώρισε στο Ανώτατο Δικαστήριο την προσφυγή αρ. 1268/09, με αίτημα την ακύρωση της απόφασης της ΑΗΚ για επιβολή αναθεωρημένης χρέωσης.

Αναφορικά με την άλλη εταιρεία, παρόλο που ο πελάτης ενημερώθηκε από την Αρχή για το λάθος που δημιουργήθηκε τον Ιούλιο του 2009, εντούτοις τον Μάρτιο του 2010 του κοινοποιήθηκαν οι αναθεωρημένες χρεώσεις με επιπρόσθετο οφειλόμενο ποσό ύψους €237.539,89, χωρίς ωστόσο να του έχουν ακόμα αποσταλεί αναθεωρημένοι λογαριασμοί.

Με επιστολή ημερ. 30.7.2009 προς τους Διευθυντές των Περιφερειών, η Επιχειρησιακή Μονάδα Εξυπηρέτησης Πελατών ανακοίνωσε το τερματισμό της παραμετροποίησης μετρητών της ΑΗΚ με πολλαπλασιαστή των ενδείξεων καταμέτρησης ηλεκτρικής ενέργειας και /ή μέγιστης ζήτησης, τόσο για τους νέους πελάτες, όσο και για τις περιπτώσεις των υφιστάμενων πελατών, που για οποιαδήποτε αιτία απαιτείται αντικατάσταση του μετρητή τους.

Επειδή τα εν λόγω περιστατικά είναι σοβαρά και έχουν συμβεί και στο παρελθόν με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων, εισηγηθήκαμε όπως γίνει σχετική έρευνα για να διαπιστωθεί κατά πόσο προκύπτουν οποιεσδήποτε ευθύνες με αποτέλεσμα την πιθανή απώλεια εσόδων της Αρχής.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η χρέωση για το αναθεωρημένο ποσό επιστράφηκε στον πελάτη, γιατί δεν ήταν μέρος του μηνιαίου του λογαριασμού για τον οποίο είχε αυτόματη τραπεζική εντολή και επίσης γιατί κρίθηκε ότι θα έπρεπε να γίνουν διαβουλεύσεις με τον πελάτη για τη ρύθμιση αποπληρωμής του οφειλόμενου ποσού. Πρόσθεσε επίσης ότι και στις δύο περιπτώσεις, το λάθος οφειλόταν στον ανθρώπινο παράγοντα, χωρίς να προκύπτει σκοπιμότητα δόλου ή κακόβουλη ενέργεια. Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, μετά τον εντοπισμό των δυο περιπτώσεων λήφθηκαν αμέσως διορθωτικά μέτρα.

Παράβαση των όρων λειτουργίας των Ηλεκτροπαραγωγών Σταθμών.

(α) **Μετρήσεις Ποιότητας Αέρα γύρω από τους Ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου – Υπερβάσεις οριακών τιμών.** Σύμφωνα με ετήσιες σχετικές εκθέσεις της ΑΗΚ προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για τα έτη 2008 και 2009 έχουν διαπιστωθεί σημαντικές υπερβάσεις των οριακών τιμών των αιωρούμενων σωματιδίων στον αέρα γύρω από όλους τους σταθμούς όπως έχουν καθοριστεί από τους περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 574/2002).

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τα μέτρα που προτίθεται να πάρει η Αρχή για βελτίωση της ποιότητας του αέρα γύρω από τους σταθμούς της και συμμόρφωση με τις σχετικές άδειες και τη νομοθεσία.

Απαντώντας ο Πρόεδρος ανέφερε ότι για τον Η/Σ Βασιλικού έχουν ολοκληρωθεί εντός του 2009 οι μετατροπές για βελτίωση του συστήματος καύσης στις Μονάδες Αρ. 1 και 2 και οι τιμές εκπομπής των

αιωρούμενων σωματιδίων και οξειδίων του αζώτου, βρίσκονται πλέον εντός των προβλεπόμενων ορίων. Για τον Η/Σ Δεκέλειας, ο Πρόεδρος μας πληροφόρησε ότι, αποφασίστηκε να διεξαχθούν περαιτέρω δοκιμές με χημικά πρόσθετα εντός του 2010 και αναλόγως των αποτελεσμάτων θα εξεταστεί και η περίπτωση της Μονής.

(β) Μετρήσεις εκπεμπόμενων ρύπων από τους ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς - Υπερβάσεις πέραν των επιτρεπόμενων ορίων. Όπως προκύπτει από τα ετήσια στοιχεία της Αρχής για τα έτη 2006, 2007, 2008, και 2009 υπάρχει σοβαρό πρόβλημα, σε όλους τους σταθμούς, αναφορικά με την εκπομπή ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων από τις σχετικές άδειες, με κίνδυνο επιβολής ποινών στην Αρχή ή και ανάκλησης των σχετικών αδειών, σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας. Σημειώνεται ότι έχει ήδη επιβληθεί στην ΑΗΚ πρόστιμο ύψους €2.500 (Ποινική Υπόθεση αρ. 2066/08) όσον αφορά στη συγκέντρωση σκόνης στα εκπεμπόμενα καυσάερια στο σταθμό Βασιλικού ενώ εναντίον της ΑΗΚ εκκρεμούν δύο νέες Ποινικές Υποθέσεις αρ. 20359/09 και αρ.6016/2010, μετά από επιθεώρηση του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας στο σταθμό Δεκέλειας.

Σχετικά με τον Η/Σ Δεκέλειας, αναφέρεται ότι οι διάφορες ενέργειες της Αρχής για βελτίωση των εκπομπών αιωρούμενων σωματιδίων φαίνεται να μην απέδωσαν, ενώ για τις υπερβάσεις οξειδίων του αζώτου στους Η/Σ Δεκέλειας και Η/Σ Μονής δεν έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα οποιαδήποτε βελτιωτικά μέτρα.

Σύμφωνα με σχετικές εκθέσεις του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας ημερ. 29.1.2009 και 7.1.2010, η Κύπρος πρέπει να λάβει άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα για μείωση των εκπομπών οξειδίων του αζώτου.

Το θέμα των εκπομπών ρύπων θεωρείται πολύ σοβαρό και ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τις ενέργειες της Αρχής, για συντονισμένη αντιμετώπιση των πιο πάνω και πλήρη συμμόρφωση με την σχετική νομοθεσία, δεδομένου ότι οι εκπομπές ρύπων πέραν των επιτρεπόμενων ορίων συνεχίζονται και δημιουργούν, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντικά προβλήματα.

Ο Πρόεδρος μας ενημέρωσε για τα μέτρα που λαμβάνονται για βελτίωση της ποιότητας των εκπομπών διοξειδίου του θείου και σκόνης και πρόσθεσε ότι εξετάζονται τρόποι μείωσης των εκπομπών οξειδίων του αζώτου.

Σχέδιο Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Θερμοκηπιακών Αερίων, έλλειμμα δικαιωμάτων για την ΑΗΚ και ανάκτηση συνεπαγόμενου κόστους.

(α) Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων για το 2008-2012. Το τελικό εθνικό σχέδιο κατανομής δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Κύπρου (ΕΣΚΔ), για την πενταετία 2008-2012, εγκρίθηκε στις 18.7.2007 από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ). Το σύνολο των δικαιωμάτων που αναλογούν στην ΑΗΚ για την πενταετία ανέρχεται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, σε 18,04 εκ. δικαιώματα σε σύγκριση με 23,4 εκ. δικαιώματα που προέβλεπε αρχικά το ΕΣΚΔ. Σημειώνεται ότι το αναμενόμενο έλλειμμα της ΑΗΚ, υπολογίζεται σε 4,8 εκ. δικαιώματα (τόνους CO₂) περίπου, με πολύ σημαντικό κόστος για την ΑΗΚ, δεδομένου ότι η μέση τιμή αγοράς δικαιωμάτων μέχρι τον Απρίλιο 2010 από την ΑΗΚ ανερχόταν σε €11,65 ανά τόνο CO₂.

(β) Κατάσταση δικαιωμάτων εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου της ΑΗΚ για τα έτη 2008 και 2009. Με βάση τις επιβεβαιωμένες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και την κατανομή των σχετικών δικαιωμάτων για τα έτη 2008 και 2009, προέκυψε για την ΑΗΚ έλλειμμα δικαιωμάτων που ανέρχεται σε 669.256 δικαιώματα το 2009 και 861.093 δικαιώματα το 2008. Για την περίοδο 1.1.2008 – 30.4.2009, η ΑΗΚ, προέβη σε αγορά 1.235.000 δικαιωμάτων έναντι συνολικού ποσού €14.385.103 για κάλυψη του μεγαλύτερου μέρους του ελλείμματος για το 2008 και 2009.

Επισημαίνεται ότι ενώ η ΑΗΚ στην οποία κατανεμήθηκε το 66% περίπου των συνολικών δικαιωμάτων, παρουσίασε σημαντικό έλλειμμα για την περίοδο 2008-2009 και συγκεκριμένα 1.530.349 δικαιώματα που υπολογίζεται σε €17,8 εκ. περίπου, όλες οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις, στις οποίες κατανεμήθηκαν τα υπόλοιπα δικαιώματα, πραγματοποίησαν περισσεύματα δικαιωμάτων, τα οποία συνολικά ανέρχονται περίπου σε 617.900 και υπολογίζονται σε €7,2 εκ. (σε τιμές Απριλίου 2010 περίπου €8,6 εκ.).

Το Τμήμα Περιβάλλοντος, εκτιμώντας τα σχετικά αποτελέσματα για τα έτη 2008 και 2009, απευθύνθηκε στις 14.4.2010 (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) προς την αρμόδια Επιτροπή της ΕΕ, με σκοπό τη διερεύνηση της πιθανότητας λήψης διορθωτικών μέτρων αλλά η απάντηση ήταν αρνητική. Το γεγονός τούτο εγείρει το ερώτημα κατά πόσο είχε γίνει ορθολογιστικά η κατανομή δικαιωμάτων από το εν λόγω Τμήμα.

Λόγω των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως η ΑΗΚ υποβάλει σχετικό αίτημα προς την Αρμόδια Αρχή όπως εξετάσει το ενδεχόμενο λήψης τυχόν διορθωτικών μέτρων.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι, η ΑΗΚ είχε εκφράσει στο παρελθόν τη διαφωνία της με την κατανομή και ζήτησε από την Αρμόδια Αρχή επανεξέταση, ενώ πρόσθεσε ότι η Αρχή προτίθεται σύντομα να υποβάλει εκ νέου σχετικό αίτημα.

(γ) Ανάκτηση του κόστους του ελλείμματος δικαιωμάτων της ΑΗΚ. Η ΡΑΕΚ στις 15.5.2009 ενέκρινε όπως το κόστος ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, το οποίο θεωρείται ότι αποτελεί μέρος των λειτουργικών δαπανών της Αρχής, είναι ανακτήσιμο μέσω των τιμολογίων της ΑΗΚ προς τους πελάτες της, με εφαρμογή από την 1.6.2009.

Στην Έκθεσή μας για το 2008 αναφέραμε, μεταξύ άλλων, ότι προκαλεί απορία η, από μέρους της ΡΑΕΚ, επίκληση της βιωσιμότητας της ΑΗΚ ως λόγου για την ανάκτηση του κόστους ελλείμματος των δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, αφού επί σειρά ετών και συγκεκριμένα από το 2002 μέχρι και το 2007 η ΑΗΚ εκταμίευσε συνολικό ποσό πέραν των €128 εκ. υπό μορφή «μερισμάτων» προς το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ενώ η ΡΑΕΚ, από την πληροφόρηση που τέθηκε υπόψη μας, ουδέποτε έθεσε στο παρελθόν (από το 2004 που ιδρύθηκε) θέμα σχετικά με τη βιωσιμότητα της Αρχής.

Η ΑΗΚ με απόφασή της ημερ. 25.6.2009 ανέστειλε την εφαρμογή ανάκτησης των ελλειμματικών δικαιωμάτων. Σε σχετική συνάντηση της ΡΑΕΚ, του Προέδρου της ΑΗΚ, του Υπουργού Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και του Υπουργού Οικονομικών στις 21.12.2009, βεβαιώθηκε ότι η ανάκτηση του κόστους ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, από την επιπρόσθετη χρέωση επί των τιμολογίων της ΑΗΚ, δεν είναι εφικτή, χωρίς ωστόσο αυτό να έχει τεκμηριωθεί.

Στις 18.2.2010 η ΡΑΕΚ ενέκρινε την ανάκτηση του κόστους ελλείμματος δικαιωμάτων, μέσω της αυτόματης αναπροσαρμογής των τελών χρέωσης με βάση τη ρήτρα καυσίμου, με ημερομηνία έναρξης την 1.3.2010. Η ανάκτηση του συσσωρευμένου κόστους για την περίοδο 1.1.2008 – 28.2.2010, θα γίνει ομοιόμορφα κατά τα επόμενα 7 έτη, ενώ παράλληλα θα γίνεται μείωση της ειδικής διατίμησης για τις ευπαθείς ομάδες καταναλωτών, για αποφυγή επιπρόσθετης επιβάρυνσης.

Κατά την άποψή μας, υπάρχει κίνδυνος η πλήρης ανάκτηση του κόστους να ενεργήσει ως αντικίνητρο για την μείωση των αερίων του θερμοκηπίου έστω και αν η ΑΗΚ, με βάση την έγκριση της ΡΑΕΚ, θα πρέπει να συνεχίσει να λαμβάνει τα μέτρα εκείνα που οδηγούν στην ελαχιστοποίηση του κόστους των εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων και θα τηρεί ενήμερη την ΡΑΕΚ σε τετραμηνιαία βάση. Εγείρεται ωστόσο το ερώτημα πώς η ΡΑΕΚ θα παρακολουθεί το βαθμό υλοποίησης των μέτρων εφόσον αυτά δεν έχουν συγκεκριμενοποιηθεί.

Σημειώνεται ότι η ΑΗΚ αναμένεται να έχει σημαντικά ελλείμματα δικαιωμάτων μέχρι το 2012, με σημαντικό συνεπαγόμενο κόστος, ενώ από το 2013 και μετά, με βάση την νέα τροποποιημένη Οδηγία, 2009/29/ΕΚ, το κόστος των αερίων του θερμοκηπίου για την Αρχή και κατ' επέκταση στον Κύπριο πολίτη θα είναι σημαντικά αυξημένο. Συνεπώς, εισηγηθήκαμε όπως, η εφαρμογή του θεσμού της ανάκτησης συνοδεύεται με συγκεκριμένα μέτρα αλλά και βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους για μείωση των θερμοκηπιακών ρύπων περιλαμβανομένης της εφαρμογής στρατηγικού σχεδίου εκ μέρους της ΑΗΚ για παραγωγή ενέργειας και από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), ενώ το πρόσθετο κόστος που θα επωμίζεται ο καταναλωτής λόγω των ρύπων, να παρουσιάζεται ξεχωριστά στο τιμολόγιο της ΑΗΚ για σκοπούς ενημέρωσης των καταναλωτών αλλά πρωτίστως για να ενεργεί ως μοχλός πίεσης για μείωση των ρύπων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, δεν συμφωνεί ότι η πλήρης ανάκτηση του κόστους αγοράς δικαιωμάτων θερμοκηπιακών αερίων θα ενεργήσει ως αντικίνητρο για τη μείωση τους. Ανέφερε επίσης ότι, το πρόσθετο κόστος που θα επωμίζεται ο καταναλωτής, δεν θα πρέπει να τυγχάνει διαφορετικού χειρισμού όσον αφορά στην παρουσίαση του στο τιμολόγιο της ΑΗΚ, εφόσον αυτό αποτελεί λειτουργικό κόστος και όχι "πρόστιμο".

Πρόταση Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Βιομηχανικές Εκπομπές και επιπτώσεις στην ΑΗΚ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) ετοίμασε πρόταση Οδηγίας με τίτλο «Βιομηχανικές Εκπομπές» η οποία τροποποιεί και ενοποιεί επτά Ευρωπαϊκές Οδηγίες, με σκοπό τη μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων για εγκαταστάσεις καύσης. Η Οδηγία αναμένεται να τεθεί σε ισχύ το 2016. Τα προτεινόμενα όρια εκπομπής ρύπων για μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης είναι πολύ χαμηλά. Σύμφωνα με στοιχεία της ΑΗΚ, εάν η Οδηγία εφαρμοστεί από το 2016, η Αρχή δεν θα είναι σε θέση να ικανοποιήσει πλήρως τις απαιτήσεις της Οδηγίας με κίνδυνο να της επιβληθούν σημαντικά χρηματικά πρόστιμα και να τεθεί σε κίνδυνο η επάρκεια παραγωγής από πιθανό κλείσιμο κάποιων μονάδων. Επιπρόσθετα, για περιορισμό των εκπομπών ρύπων στα καθοριζόμενα από την εν λόγω Οδηγία όρια, η Αρχή θα είναι αναγκασμένη να προβεί σε εγκατάσταση δαπανηρών τεχνολογιών, με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στην Αρχή.

Το Μάρτιο 2009 το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας ως αρμόδια Αρχή, σε συνεργασία με την ΑΗΚ, ζήτησε από την ΕΕ, τη μετατόπιση της ημερομηνίας εφαρμογής της νέας Οδηγίας το 2020 αντί το 2016 και παράλληλα να δοθεί παρέκκλιση για τον Η/Σ Δεκέλειας, υπό προϋποθέσεις. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την σχετική έκθεση που υποβλήθηκε στην ΕΕ, το αναμενόμενο κόστος για την ΑΗΚ για την περίοδο 2016-2030, αν η προτεινόμενη Οδηγία εφαρμοστεί το 2016, ανέρχεται σε €200 εκ.

Το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί και αναμένεται ότι τον Ιούνιο 2010 θα ληφθεί οριστική απόφαση από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και θα εκδοθεί η νέα Οδηγία με εφαρμογή 1.1.2016.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως οι πρόνοιες της πιο πάνω Οδηγίας ληφθούν σοβαρά υπόψη κατά τους μελλοντικούς σχεδιασμούς της ΑΗΚ και κυρίως στο αναπτυξιακό της πρόγραμμα, ώστε η ΑΗΚ να μπορέσει να συμμορφωθεί με τις νέες περιβαλλοντικές απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.

Ο Πρόεδρος μας πληροφόρησε ότι οι πρόνοιες της πιο πάνω Οδηγίας έχουν ληφθεί σοβαρά υπόψη κατά τη ετοιμασία του νέου αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής.

Ειδική διατίμηση για πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες. Στα πλαίσια της εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής της Κυβέρνησης, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ζήτησε από την ΑΗΚ την εφαρμογή ειδικής διατίμησης για τις πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες. Το Συμβούλιο της Αρχής, στη συνεδρία του ημερ. 20.9.2005 ενέκρινε την εφαρμογή ειδικής διατίμησης (08) για τις πολύτεκνες οικογένειες καθώς και για δυσπραγούσες οικογένειες που παίρνουν δημόσια βοηθήματα η οποία τέθηκε σε εφαρμογή την 1.5.2006.

Από το Μάιο του 2006 που εφαρμόστηκε η ειδική διατίμηση (08) μέχρι το Φεβρουάριο του 2010, τα συσσωρευμένα έσοδα που απώλεσε η ΑΗΚ ανέρχονται σε €9.583.185 τα οποία θεωρούνται ως υποχρεώσεις δημόσιας ωφέλειας και ανακτώνται από τους υπόλοιπους καταναλωτές, χωρίς ωστόσο να παρθεί οποιαδήποτε απόφαση αναφορικά με τον τρόπο ανάκτησης τους. Σημειώνεται ότι με επιστολή του ημερ. 16.3.2010, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ζήτησε από την Αρχή όπως προχωρήσει στη διεξαγωγή νέας μελέτης για περαιτέρω βελτίωση της ειδικής διατίμησης.

Αναφορικά με τη πιο πάνω διατίμηση παρατηρούνται τα ακόλουθα:

(α) Η ΑΗΚ προχώρησε στην εφαρμογή ειδικής διατίμησης από την οποία επωμίστηκε απώλεια εσόδων ύψους €9,6 εκ χωρίς ωστόσο να είναι σε θέση να ελέγξει κατά πόσο οι ενταγμένοι στην ειδική αυτή διατίμηση ήταν και δικαιούχοι, αφού το πρόγραμμα ελέγχου των αιτητών ολοκληρώθηκε και τέθηκε σε λειτουργία από την Αρχή το Δεκέμβριο του 2009, με αποτέλεσμα μετά την παρέλευση τριών και πλέον ετών από την εφαρμογή της, να εντοπίσει ότι 2.421 μη δικαιούχοι, από τις 23.548 καταναλωτές (ποσοστό

10,3%), ήταν ενταγμένοι και επωφελούνταν από αυτή τη διατίμηση. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο η Αρχή προτίθεται να προβεί σε οποιεσδήποτε ενέργειες για ανάκτηση των εσόδων που απολέσθηκαν από την ένταξη στην ειδική διατίμηση 2.421 μη δικαιούχων.

(β) Τέσσερα χρόνια μετά την εφαρμογή της ειδικής διατίμησης, δεν έχει ακόμα αποφασισθεί ο τρόπος ανάκτησης των χαμένων εσόδων. Οποιαδήποτε καθυστέρηση στην ανάκτηση του ποσού θα επιφέρει αφενός περαιτέρω συσσωρευμένο κόστος στο καταναλωτή και επιβαρύνει την ήδη άσχημη ταμειακή κατάσταση της Αρχής.

(γ) Διατυπώσαμε την άποψη ότι η κοινωνική πολιτική του Κράτους θα πρέπει να ασκείται από την ίδια την Κυβέρνηση, και συνεπώς η εξεύρεση άλλων τρόπων βοήθειας, από τα κρατικά ταμεία, των πιο πάνω πολιτών ίσως να ήταν ορθότερη και δικαιότερη λύση.

Ο Πρόεδρος μας ανέφερε ότι έχει ήδη υποβληθεί σχετικό αίτημα στη ΠΑΕΚ αναφορικά με την ανάκτηση του σχετικού ποσού.

Υποθέσεις που στάληκαν στη Γραμματεία/Νομικές Υπηρεσίες για είσπραξη χρεών τελικών λογαριασμών. Σύμφωνα με σχετικές καταστάσεις που έχουν ετοιμαστεί από τις Περιφέρειες, φαίνεται ότι μέχρι σήμερα έχουν σταλεί από τις Περιφέρειες στη Γραμματεία/Νομικές Υπηρεσίες της Αρχής σημαντικός αριθμός ανεξόφλητων λογαριασμών για λήψη των απαραίτητων νομικών μέτρων για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Μετά από έρευνα που διενήργησε η Περιφέρεια Λευκωσίας, διαπιστώθηκε ότι η ΑΤΗΚ, ανέθεσε το χειρισμό τέτοιων υποθέσεων σε ιδιωτική εταιρεία η οποία κατά την διάρκεια του 2008 εισέπραξε εκ μέρους του Οργανισμού ποσό ύψους €1 εκ. Σε επιστολή της ημερ. 21.1.2009 η Περιφέρεια εισηγείται την εφαρμογή παρόμοιας πρακτικής και από την ΑΗΚ.

Εισηγηθήκαμε όπως η Αρχή εξετάσει την πρόταση της Περιφέρειας για ανάθεση της είσπραξης των χρεών που οφείλονται από τελικούς λογαριασμούς σε εταιρεία που εξειδικεύεται στην παροχή τέτοιων υπηρεσιών. Σε απάντησή του ο Πρόεδρος της Αρχής μας ανέφερε ότι η είσπραξη μέρους των υπό αναφορά χρεών ανατέθηκε σε εξειδικευμένη εταιρεία στις 2.6.2009.

Στις 28.7.2009 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε, μετά από παραστάσεις των Συντεχνιών οι οποίες θεωρούν ότι δίνεται εκτός ΑΗΚ εργασία η οποία θα μπορούσε να διεκπεραιωθεί από το προσωπικό, την αναστολή της ανατεθείσας εργασίας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, σύντομα θα ακολουθήσει νέα συνάντηση μεταξύ της Διεύθυνσης της ΑΗΚ και των Συντεχνιών για λήψη οριστικών αποφάσεων, όσον αφορά την ανάθεση είσπραξης των παλιών τελικών λογαριασμών.

Διαχείριση αποθεμάτων – Αναδιοργάνωση Εφοδιαστικής Αλυσίδας της ΑΗΚ.

(α) Οι αποφάσεις που λήφθηκαν κατά καιρούς για ανέγερση περιφερειακών αποθηκών, φαίνεται να έγιναν αποσπασματικά χωρίς αυτές να εντάσσονται σε ένα ευρύτερο στρατηγικό σχεδιασμό με στόχο την βελτιστοποίηση της διαχείρισης των αποθεμάτων. Παρά τις διαπιστώσεις και ξεκάθαρες τοποθετήσεις Συμβούλων της ΑΗΚ, το Μάιο του 2002, για δημιουργία κεντρικής αποθήκης, εντούτοις δεν λήφθηκε καμιά απόφαση για υιοθέτηση ή απόρριψη της εισήγησης αυτής.

(β) Το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28.8.2006 αποφάσισε τη διεξαγωγή σχετικής μελέτης και διορίστηκε ειδική επιτροπή ώστε να διαπιστωθεί η αναγκαιότητα ή μη, λειτουργίας μιας κεντρικής αποθήκης. Η Επιτροπή κατέληξε ότι τα οφέλη που θα προκύψουν για την Αρχή θα είναι πολύ περισσότερα από το ψηλό κεφαλαιουχικό κόστος, ενώ παράλληλα θα αποφέρει και σημαντική εξοικονόμηση με τη μείωση των αποθεμάτων. Η έκθεση της Επιτροπής υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο στις 25.11.2008.

(γ) Η Αρχή ανέθεσε σε συγκεκριμένους Σύμβουλους τη διενέργεια μελέτης με θέμα την αναδιοργάνωση της εφοδιαστικής αλυσίδας της ΑΗΚ. Το τελικό κείμενο της μελέτης παρουσιάστηκε σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου στις 14.4.2009.

Στην έρευνα των Συμβούλων καταγράφηκαν διάφορες αδυναμίες που αφορούν, μεταξύ άλλων, στο απόθεμα που είναι διασπαρμένο παγκύπρια, στην παραπλανητική απεικόνιση αποθεμάτων, στην μη ενεργοποίηση εξειδικευμένου λογισμικού για τη διαχείριση αποθηκευτικών χώρων, στη διατήρηση απηρχαιωμένων υλικών στο απόθεμα κ.λπ. Στην ίδια συνεδρία, το Διοικητικό Συμβούλιο ανέθεσε στη Διεύθυνση Προμηθειών να μελετήσει λεπτομερώς την πρόταση των Συμβούλων.

Ο Εκτελεστικός Διευθυντής Υποστήριξης με σημείωμά του προς το Γενικό Διευθυντή ημερ. 20.5.2009, εισηγείται την υλοποίηση του έργου σύμφωνα με τις εισηγήσεις των συγκεκριμένων Συμβούλων, για το συνολικό ποσό των €649.000 και αναφέρει ότι η εν λόγω επένδυση θα αποσβεστεί από τον πρώτο χρόνο, εφόσον η αναμενόμενη μείωση του 20% στην αξία των αποθεμάτων ισοδυναμεί με μείωση περίπου €7,5 εκ. Η πρόταση εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 30.6.2009.

Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την επίλυση των προβλημάτων που αφορούν στην εφοδιαστική αλυσίδα της Αρχής, ενώ υπήρχαν εισηγήσεις από συγκεκριμένους Εξωτερικούς Συμβούλους (Μάιος 2002) και από Επιτροπή (Νοέμβριος 2007), για την ανάγκη κεντρικοποιημένης διαχείρισης αποθεμάτων. Σύμφωνα με έκθεση προόδου που ετοιμάστηκε από τη Διεύθυνση Προμηθειών ημερ. 30.3.2010, το έργο προχωρεί και αναμένεται να ολοκληρωθεί τέλος Σεπτεμβρίου 2010.

Ο Πρόεδρος μας πληροφόρησε ότι, οι εργασίες του έργου βρίσκονται στο τελικό στάδιο και πρόσθεσε ότι η Ομάδα Εργασίας, καθώς και η Καθοδηγητική Ομάδα, με συμμετοχή δύο μελών του ΔΣ παρακολουθεί το έργο και θεωρεί ότι τα οικονομικά οφέλη από τη λειτουργία της Κεντρικής Αποθήκης, μεταξύ άλλων θα επιφέρουν μείωση στην αξία των αποθεμάτων, που θα φθάσει το 20% της συνολικής δαπάνης.

Παγκύπριο Κέντρο τηλεξυπηρέτησης πελατών. Στις 22.12.2006 προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός αρ. 216/2006 για τη δημιουργία Κέντρου Τηλεξυπηρέτησης Πελατών (Κ.Τ.Π.), το οποίο θα εξυπηρετεί το κοινό όσον αφορά στην αναφορά βλαβών, παραπόνων, στις αιτήσεις ηλεκτροδότησης και σε θέματα λογαριασμών. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε σε συγκεκριμένη εταιρεία για το ποσό των €1.371.924 και η ολοκλήρωση του έργου καθορίστηκε στους 8 μήνες από την ημερομηνία έναρξης του Συμβολαίου (2.4.2008), δηλαδή στις 2.12.2008. Σχετικά με τα πιο πάνω, παρατηρήθηκαν τα εξής:

(α) Η ολοκλήρωση του έργου από την εταιρεία ξεπέρασε κατά πολύ τους 8 μήνες που προβλεπόταν από το συμβόλαιο, εξακολουθούσαν να υπάρχουν εκκρεμότητες, ενώ η Αρχή προχώρησε στις 13.4.2010, σε αποδοχή του έργου υπό προϋποθέσεις και μερική εξόφληση του.

(β) Σε συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών της Αρχής ημερομηνίας 23.9.2009 με θέμα τη μείωση των λειτουργικών εξόδων, αναφέρθηκε μεταξύ άλλων ότι, η ολοκλήρωση και λειτουργία του Κέντρου Τηλεξυπηρέτησης πελατών θα συμβάλει στον περιορισμό η ακόμα και κατάργηση υφιστάμενων Κέντρων Εξυπηρέτησης Πελατών (Κ.Ε.Π.) και ότι, με την πλήρη λειτουργία του Κ.Τ.Π. θα υπάρχει μία εξοικονόμηση σε ανθρώπινο δυναμικό της τάξης τουλάχιστον 20 ατόμων με ετήσιο κόστος €600.000. Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, φαίνεται ότι η καθυστέρηση στην υλοποίηση του Κ.Τ.Π. πέραν του ότι συνέβαλε αρνητικά στη μείωση των δαπανών της Αρχής αφού τα Κ.Ε.Π. συνέχισαν να λειτουργούν κανονικά με δαπάνη μεταξύ άλλων (μόνο σε ανθρώπινο δυναμικό) που υπολογίζεται σε περίπου €1 εκ., επηρεάζει αρνητικά και την εξυπηρέτηση του πολίτη.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε σχετικά με τους λόγους καθυστέρησης της υλοποίησης του έργου και κατά πόσο οφείλονται σε αδυναμία της εταιρείας να τηρήσει τα χρονοδιαγράμματα, όπως τούτο εξάγεται από την έκθεση του Υπεύθυνου του Έργου προς το Εκτελεστικό Διευθυντή Εξυπηρέτησης Πελατών και αν τούτο ευσταθεί, τι μέτρα προτίθεται να λάβει η Αρχή εναντίον της εταιρείας.

Ο Πρόεδρος ανέφερε τους λόγους καθυστέρησης της υλοποίησης του έργου και πρόσθεσε ότι οι τρεις από τις τέσσερις εφαρμογές μπορούν να τεθούν σε άμεση λειτουργία ενώ, εκκρεμότητες όσον αφορά βλάβες σύντομα θα υπερπηδηθούν, γι' αυτό συμφωνήθηκε η παραλαβή του συστήματος. Όσον αφορά τη λήψη ή όχι μέτρων εναντίον της Εταιρείας, ανέφερε ότι θα αξιολογηθεί η όλη κατάσταση με την ολοκλήρωση και παράδοση του έργου.

Καθυστερημένοι Λογαριασμοί Συμβουλίων Αποχετεύσεων Κοινοτήτων. Σύμφωνα με τον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο Ν.108(Ι)/2004 και του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου του 2002, το Υπουργικό Συμβούλιο λαμβάνει μέτρα, ώστε μέχρι την 31.12.2012, σε κάθε οικισμό με πληθυσμό άνω των 2.000 ή σε κάθε οικισμό ο οποίος εμπίπτει σε ευαίσθητη ζώνη, να υφίστανται και να λειτουργούν συστήματα αποχετεύσεως λυμάτων. Από σχετικό κατάλογο που αποστάληκε στην Αρχή από το Υπουργείο Εσωτερικών, τον Αύγουστο του 2009, διαφάνηκε ότι λειτουργούσαν δώδεκα Συμβούλια Αποχετεύσεων Κοινοτήτων, ενώ προγραμματιζόταν η λειτουργία επιπλέον τριάντα ενός.

Τον Απρίλιο του 2010 το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Κυπερούντας όφειλε στην ΑΗΚ τους λογαριασμούς κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος για το Βιολογικό Σταθμό και για το Αντλιοστάσιο Λυμάτων οι οποίοι παραμένουν απλήρωτοι κατά τα τελευταία 4,5 χρόνια περίπου, παρά τις επανειλημμένες επιστολές τόσο στον Έπαρχο Λεμεσού, υπό την ιδιότητα του ως Προέδρου του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Κυπερούντας, όσο και προς το Υπουργείο Εσωτερικών. Το συνολικό οφειλόμενο ποσό ανέρχεται στις €209.028 πλέον τόκο με επιτόκιο 7%.

Εκτός του πιο πάνω Συμβουλίου, υπό εκκρεμότητα παραμένουν και οι οφειλές του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πελενδρίου (€38.551), του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αγγλισίδων (€23.350), του Περιφερειακού Σχεδίου Υδατοπρομήθειας Παραμύθας-Σπιταλίου-Παλόδειας-Γεράσας-Καλού Χωριού Λεμεσού (€74.951), του Κοινοτικού Συμβουλίου Άλασσας (€32.190), του Περιφερειακού Σχεδίου Υδατοπρομήθειας Παραμύθας (€27.896) και του Κοινοτικού Συμβουλίου Παραμύθας (€23.836).

Η Αρχή, με επιστολή της ημερ. 14.1.2010 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, ζήτησε να ενημερωθεί για τα προτεινόμενα μέτρα για επίλυση του προβλήματος ώστε να αποφευχθούν δυσάρεστες καταστάσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι και άλλα Κοινοτικά Συμβούλια ή έργα αποχετεύσεως ή/και υδατοπρομήθειας οφείλουν μικρότερα ποσά στην Αρχή για μεγάλο χρονικό διάστημα, εισηγηθήκαμε όπως η Αρχή προβεί στον εντοπισμό όλων των παρόμοιων περιπτώσεων και καταβληθεί προσπάθεια για διευθέτηση των εκκρεμοτήτων.

Σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία παρόμοια Συμβούλια θα λειτουργήσουν και σε μικρές κοινότητες. Ένεκα της υψηλής κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος και του μικρού αριθμού των κατοίκων τέτοιων κοινοτήτων, το κόστος λειτουργίας των εν λόγω μονάδων πιθανό να είναι δυσβάστακτο για μικρές κοινότητες. Εισηγηθήκαμε, όπως το θέμα συζητηθεί με τα αρμόδια Υπουργεία (Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Υπουργείο Εσωτερικών) για λήψη έγκαιρων μέτρων έτσι που η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη και την παρούσα οικονομική της κατάσταση, να μην βρεθεί στη δύσκολη θέση απώλειας εσόδων.

Ο Πρόεδρος συμφώνησε με την εισήγησή μας και όπως μας πληροφόρησε έχουν γίνει σχετικές διευθετήσεις.

Χρήση αναζωογονημένου μονωτικού λαδιού στον εξοπλισμό διανομής μέσης τάσης της ΑΗΚ και προβλήματα που προέκυψαν. Η ΑΗΚ προμηθεύτηκε τέλος του 2002, κινητή μηχανή αναζωογόνησης μονωτικού λαδιού, αξίας περίπου €332.530, για καθαρισμό των χρησιμοποιημένων μονωτικών λαδιών με σκοπό την επαναχρησιμοποίησή τους, για καθαρά οικονομικούς λόγους καθώς και μέσα στα πλαίσια της προσπάθειας προστασίας του περιβάλλοντος. Η μηχανή φαίνεται ότι χρησιμοποιείται από το 2005.

Σύμφωνα με διαπιστώσεις της Αρχής, τα τελευταία δύο περίπου χρόνια δημιουργήθηκαν διάφορα προβλήματα αλλά και προβληματισμοί αναφορικά με τα λάδια που χρησιμοποιεί η ΑΗΚ. Σε σχετική έρευνα που έγινε από τη Μονάδα Δικτύων, διαφάνηκε ότι το λάδι χωρίς επιπρόσθετα αντιοξειδωτικά που αγόραζε η ΑΗΚ μετατρεπόταν σε δραστικό, μετά τη χρήση της συγκεκριμένης μηχανής για καθαρισμό του. Κατά συνέπεια, με τη χρήση του λαδιού αυτού υπάρχει πιθανότητα οξείδωσης του χαλκού εντός του εξοπλισμού με καταστροφικές συνέπειες. Αυτό απέδειξαν τόσο οι αναλύσεις δειγμάτων αναζωογονημένου λαδιού που λήφθηκε από υποσταθμούς (Υ/Σ) της Αρχής και έγιναν τον Οκτώβριο 2009 στο εξωτερικό, όσο και τα αποτελέσματα συντήρησης ορισμένων Υ/Σ.

Η ΑΗΚ στις συσκέψεις ημερ. 18.3.2010 και 13.4.2010 για εξέταση του θέματος, αποφάσισε όπως αρχίσει άμεσα η αντικατάσταση λαδιού στους διακόπτες που τοποθετήθηκε αναζωογονημένο λάδι. Επίσης αποφασίστηκε ότι, για ασφάλεια του προσωπικού, για προληπτικούς λόγους, δεν θα γίνεται χειρισμός ελαιοδιακοπών με αναζωογονημένο λάδι.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν, από σύνολο 5000 περίπου Υ/Σ διανομής που υπάρχουν παγκύπρια, 949 χρήζουν άμεσης συντήρησης/αντικατάστασης λαδιού και δεν μπορεί να γίνει οποιοσδήποτε χειρισμός σε αυτούς πριν τη συντήρησή τους.

Αναφορικά με τα πιο πάνω, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο η αγορά της εν λόγω μηχανής ήταν υπό τις περιστάσεις ενδεδειγμένη, λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο τυχόν επιπτώσεων στον εξοπλισμό της ΑΗΚ, και αν η Αρχή, προτού να παρουσιαστούν τα προβλήματα στους μετασχηματιστές της, προέβαινε περιοδικά σε δειγματοληπτικούς ελέγχους, προκειμένου να διαπιστωθεί η καταλληλότητα των λαδιών μετά την αναζωογόνησή τους. Ζητήσαμε επίσης να πληροφορηθούμε κατά πόσο λήφθηκαν μέτρα για ασφάλεια του προσωπικού και για απρόσκοπτη παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στους καταναλωτές καθώς επίσης, το κόστος που αναμένεται να έχει για την ΑΗΚ η συντήρηση/αντικατάσταση του λαδιού στον εξοπλισμό της Αρχής και κατά πόσο αναμένεται ότι θα υπάρχουν σοβαρές/ ανεπανόρθωτες ζημιές στον εξοπλισμό.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι, η αγορά του εξοπλισμού ήταν ενδεδειγμένη αφού η αναζωογόνηση των λαδιών αποτελούσε διεθνή πρακτική, οι απλές αναλύσεις που γίνονταν από την ΑΗΚ δεν μπορούσαν να αναδείξουν το πρόβλημα και πρόσθεσε ότι, η αντικατάσταση των αναζωογονημένων λαδιών αναμένεται να συμπληρωθεί σε ένα περίπου χρόνο, ενώ η παροχή ρεύματος θα συνεχίζεται απρόσκοπτα. Ανέφερε επίσης ότι, έχουν ληφθεί προληπτικά μέτρα ασφάλειας του προσωπικού, ενώ το κόστος αντικατάστασης των αναζωογονημένων λαδιών αναμένεται να ανέλθει σε €700.000 περίπου και δεν αναμένονται σοβαρές/ανεπανόρθωτες βλάβες στον εξοπλισμό της ΑΗΚ.

Προσφορές και συμβάσεις.

Α. Χρησιμοποίηση Συνοπτικών Διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων για προμήθειες και υπηρεσίες από την Αρχή. Στην Οδηγία της Αρχής ΥΑ/1/2009, που εκδόθηκε στις 3.9.2009, περιγράφονται μεταξύ άλλων οι διαδικασίες που ισχύουν για τη σύναψη συμβάσεων με τη χρησιμοποίηση Συνοπτικών Διαδικασιών, δηλαδή χωρίς να ακολουθείται η συνήθης διαδικασία προκήρυξης Διαγωνισμού και η τήρηση των προβλεπόμενων προθεσμιών.

Σύμφωνα με την Οδηγία στις Συνοπτικές Διαδικασίες υπάγονται η Διαδικασία Διαπραγμάτευσης, οι λόγοι υιοθέτησης της οποίας καθορίζεται στο Νόμο Περί Συμβάσεων (Ν11(Ι)/2006) και οι άλλες συνοπτικές διαδικασίες για συμβάσεις με ποσό κάτω από το όριο που ισχύει για Κοινοτικές Συμβάσεις, οι οποίες υιοθετούνται για οποιοδήποτε σοβαρό λόγο ο οποίος κατά την άποψη του Λειτουργού ή του Οργάνου που αποφασίζει για προσφυγή στη διαδικασία αυτή, καθιστά τη Συνοπτική Διαδικασία σκόπιμη και συμφέρουσα για την Αρχή.

Περαιτέρω σύμφωνα με την Οδηγία, στις περιπτώσεις που ακολουθείται Συνοπτική Διαδικασία:

- Για ποσό μέχρι €412.000 ζητείται προφορική ή γραπτή προσφορά από 1-3 προσφοροδότες.
- Για ποσό άνω των €412.000 ζητούνται γραπτές προσφορές από 1-3 προσφοροδότες.

Το ποσό των €412.000 φαίνεται ότι ήταν κατά την περίοδο έκδοσης της Οδηγίας το κατώτατο όριο για Κοινοτικές συμβάσεις υπηρεσιών και προμηθειών (το οποίο καθορίζεται κατά καιρούς από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων), ενώ το αντίστοιχο ποσό που ισχύει σήμερα είναι €387.000.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι:

(α) Η ΑΗΚ δεν έχει δικαίωμα με βάση το Νόμο Ν11(Ι)/2006, να εφαρμόζει συνοπτικές διαδικασίες για συμβάσεις των οποίων η αξία υπερβαίνει το εκάστοτε κατώτατο όριο που ορίζεται από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το οποίο σήμερα είναι €387.000 – και συνεπώς ο ορισμός του ποσού των €412.000 στην Οδηγία αντίκειται στις πρόνοιες του εν λόγω Νόμου.

(β) Το όριο των €412.000 ή το εκάστοτε όριο για κοινοτικούς διαγωνισμούς, κρίνεται πολύ ψηλό για την υιοθέτηση Συνοπτικής Διαδικασίας – που δεν εμπίπτει στη Διαδικασία Διαπραγμάτευσης –.

(γ) Δεν δικαιολογείται και δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα της Αρχής η ζήτηση προσφορών μόνο από 1-3 προσφοροδότες στις περιπτώσεις που υπάρχουν περισσότεροι κατάλληλοι οικονομικοί φορείς ιδιαίτερα για συμβάσεις σχετικά μεγάλου ποσού π.χ. άνω των €100 χιλ..

(δ) Οι πιο πάνω αδυναμίες δημιουργούνται επειδή αντί να διαχωριστούν η Διαδικασία Διαπραγμάτευσης – η οποία επιτρέπεται μόνο για ειδικούς λόγους αλλά εφαρμόζεται ανεξάρτητα από το ύψος της σύμβασης, – από τη Συνοπτική Διαδικασία – η οποία εφαρμόζεται για συμβάσεις περιορισμένου ποσού για οποιοδήποτε είδος σύμβασης –, και οι δύο διαδικασίες έχουν περιληφθεί κάτω από την ονομασία «Συνοπτικές Διαδικασίες».

Τέλος εισηγηθήκαμε όπως, για να αντιμετωπιστούν οι πιο πάνω αδυναμίες, διαχωριστεί η Διαδικασία Διαπραγμάτευσης από τη Συνοπτική Διαδικασία, μειωθούν σε λογικά επίπεδα τα ποσοτικά όρια στη Συνοπτική Διαδικασία και καθοριστεί λογικός αριθμός ελάχιστων προσφοροδοτών στη Συνοπτική Διαδικασία (ανάλογα με το ύψος της σύμβασης), ώστε να διασφαλίζεται υγιής ανταγωνισμός.

Β. Διαγωνισμοί που προκηρύχθηκαν και ακυρώθηκαν την περίοδο 2008 – 2009. Κατά τα έτη 2008 και 2009 προκηρύχθηκαν από την Αρχή και ακυρώθηκαν διάφοροι διαγωνισμοί. Ως λόγοι ακύρωσης αναφέρονται μεταξύ άλλων, η υποβολή προσφορών που δεν πληρούσαν τους όρους του διαγωνισμού καθώς επίσης και οι ελλείψεις/λανθασμένες προδιαγραφές του διαγωνισμού.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η ακύρωση και επαναπροκήρυξη διαγωνισμών επιβαρύνει την Αρχή με πρόσθετο κόστος, ενώ δυνατόν να προκαλούνται καθυστερήσεις σε έργα και να επηρεάζεται δυσμενώς η ομαλή διεξαγωγή των εργασιών της Αρχής. Ενώ η ακύρωση ενός διαγωνισμού φαίνεται να αποτελεί μερικές φορές μια «ασφαλή» λύση, ωστόσο εκφράσαμε την άποψη ότι εφόσον πρωταρχικός στόχος είναι η εξασφάλιση των απαιτούμενων αγαθών και υπηρεσιών έγκαιρα, ώστε να μην επηρεάζεται η αποτελεσματική λειτουργία του Οργανισμού, θα πρέπει να αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία στις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους των προσφορών ώστε η διαδικασία να οδηγεί σε κατακύρωση σε κατάλληλο προσφέροντα μετά από λειτουργία υγιούς ανταγωνισμού.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι σε κάθε περίπτωση οι αποφάσεις της Αρχής είναι τεκμηριωμένες και δικαιολογημένες και πρόσθεσε ότι ο Διευθυντής Προμηθειών, μετά από σχετική διερεύνηση, στις συγκεκριμένες περιπτώσεις, διαπίστωσε ότι υπήρχε αδυναμία στις προδιαγραφές και προχώρησε στη διόρθωσή τους για τους μελλοντικούς διαγωνισμούς.

Γ. Ευρύτητα συμμετοχής προσφοροδοτών. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις κατακύρωσης διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν και στις οποίες δεν υπήρχε ευρύτητα συμμετοχής αφού ο αριθμός των προσφοροδοτών είτε ήταν περιορισμένος, είτε υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά.

Εισηγηθήκαμε όπως η Αρχή διερευνά τους λόγους όπου δεν υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός προσφορών, δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στις περιπτώσεις επαναλαμβανόμενων διαγωνισμών ή/και διαγωνισμών για τους οποίους υποψήφιοι προσφοροδότες ενδιαφέρθηκαν μεν για το διαγωνισμό και εξασφάλισαν τα σχετικά έγγραφα, αλλά τελικά δεν συμμετείχαν σε αυτόν.

Ο Πρόεδρος μας πληροφόρησε ότι, σε κάθε περίπτωση γίνεται διερεύνηση για εξακρίβωση των λόγων που οδήγησαν σε σχετικά μικρή συμμετοχή οικονομικών φορέων και πρόσθεσε ότι καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε να ληφθούν διορθωτικά μέτρα για τους μελλοντικούς διαγωνισμούς.

Δ. Αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών. Κατά την περίοδο 2007- 2009 η Αρχή Ηλεκτρισμού προχώρησε σε υπογραφή 41 συμβάσεων για αγορά διάφορων συμβουλευτικών υπηρεσιών, συνολικού κόστους περίπου €7,6 εκ. Σημειώνεται ότι, 9 συμβάσεις ήταν αποτέλεσμα έκδοσης δημόσιου διαγωνισμού ενώ για τις υπόλοιπες 32 περιπτώσεις ακολουθήθηκαν συνοπτικές διαδικασίες. Πληροφοριακά αναφέρεται ωστόσο ότι ποσό ύψους €2,7 εκ. αφορά στην αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εγκατάσταση των Μονάδων Εσωτερικής Καύσης MEK1 και MEK2, και ποσό ύψους €1,9 εκ. αφορά στην αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών για το έργο του Τερματικού αποϋγροποίησης Φυσικού αερίου.

Λόγω του ψηλού κόστους αγοράς, εκ μέρους της ΑΗΚ, συμβουλευτικών υπηρεσιών από εμπειρογνώμονες και λαμβάνοντας υπόψη τη δύσκολη ταμειακή κατάσταση της ΑΗΚ, εισηγηθήκαμε όπως η Αρχή μελετήσει το ενδεχόμενο περιορισμού της χρήσης συμβουλευτικών υπηρεσιών και μάλιστα στις περιπτώσεις που κρίνονται αναγκαίες. Παράλληλα η ΑΗΚ θα πρέπει να καταβάλει προσπάθεια αξιοποίησης του υφιστάμενου προσωπικού της, και της τεχνογνωσίας του, στο μέγιστο δυνατόν βαθμό.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι συμφωνεί με την εισήγησή μας και ότι η Αρχή θα καταβάλει προσπάθεια αξιοποίησης του υφιστάμενου προσωπικού και της τεχνογνωσίας του, στο μέγιστο βαθμό.

Ε. Εγκατάσταση Μηχανών Εσωτερικής Καύσης (ΜΕΚ) για αύξηση της παραγωγής με σκοπό την επάρκεια του ηλεκτρικού ρεύματος. Στην Έκθεσή μας για το 2008 έγινε εκτενής αναφορά στους διαγωνισμούς που αφορούσαν στην εγκατάσταση Μηχανών Εσωτερικής Καύσης ΜΕΚ1, και ΜΕΚ2 κόστους €62,8 εκ. (περιλαμβανομένης της προσωρινής μονάδας) και €52,7 εκ. περίπου αντίστοιχα, καθώς και σε προβλήματα/αδυναμίες που προέκυψαν.

Από περαιτέρω έλεγχο προέκυψαν τα πιο κάτω αναφορικά με τη μονάδα ΜΕΚ1:

- Εξακολουθεί να εκκρεμεί η χορήγηση Άδειας Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων, Ν.187(Ι)/2002, από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΤΕΕ), για την έκδοση της οποίας φαίνεται να υπάρχουν σχετικά προβλήματα. Η μονάδα εντάχθηκε στη διαθεσιμότητα του φορτίου παραγωγής από 1.6.2009 και λειτούργησε 9.257 ώρες κατά τη διάρκεια του 2009. Μέχρι τον Απρίλιο 2010 δεν εξασφαλίστηκε η πιο πάνω άδεια.
- Εκκρεμεί η χορήγηση Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων από το Τμήμα Περιβάλλοντος, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία (Ν.106(Ι)/2002 και Ν.56(Ι)/2003), η εξασφάλιση της οποίας αποτελεί υποχρέωση του Φορέα Εκμετάλλευσης (ΑΗΚ), πριν την έναρξη λειτουργίας νέας εγκατάστασης.
- Δεν έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες για σύνδεση στο σύστημα μεταφοράς του ΔΣΜ της μονάδας ΜΕΚ1, καθώς επίσης της μονάδας 4 του Βασιλικού, όπως προνοείται στη σχετική νομοθεσία (υπογραφή από την ΑΗΚ της σχετικής δήλωσης αποδοχής της προσφοράς, συνομολόγηση Σύμβασης Σύνδεσης, τιμολόγηση κ.λπ.).

Αναμένεται ότι μέρος της επικείμενης εγκατεστημένης ισχύος της ΑΗΚ που αφορά στις μονάδες ΜΕΚ1 θα υπολειμουργεί και η δαπάνη της Αρχής δυνατόν να μην αξιοποιηθεί αποτελεσματικά, λόγω των περιορισμών που τίθενται από τη σχετική νομοθεσία (Ν.14(ΙΙΙ)/2007) που προνοεί οριακές τιμές εκπομπής οξειδίων του αζώτου (NO_x) για μηχανές ΜΕΚ 600 mg/m³ (αντί 2300 mg/m³) ή αν οι μηχανές ξεπερνούν το όριο αυτό, η λειτουργία τους περιορίζεται σε 500 ώρες ετησίως, γεγονός που καθιστά τη χρήση τους ασύμφορη. Σημειώνεται ότι, το αναπτυξιακό πρόγραμμα της Αρχής για την περίοδο 2010-2028, το οποίο ολοκληρώθηκε από τους Συμβούλους της Αρχής τον Απρίλιο 2010, τροποποιήθηκε από την ΑΗΚ περιορίζοντας σημαντικά τόσο τις ετήσιες ώρες λειτουργίας των ΜΕΚ1, όσο και τα χρόνια που αναμένεται να λειτουργήσουν, προκειμένου να περιοριστούν οι εκπομπές NO_x και να εξασφαλιστεί η σχετική άδεια από το ΤΕΕ.

- Η αφαίρεση από το συμβόλαιο για τη ΜΕΚ1 της αντιρρυπαντικής τεχνολογίας κόστους ύψους €6,9 εκ., για μείωση των εκπομπών NO_x, μετά την ολοκλήρωση της περιβαλλοντικής μελέτης από τους Συμβούλους και παρά τις σχετικές συστάσεις του ΤΕΕ, φαίνεται ότι έχει σοβαρές συνέπειες για την ΑΗΚ, αφού λόγω των προβλεπόμενων εκπομπών NO_x των μονάδων αυτών, η Αρχή αναγκάστηκε να περιορίσει τις ώρες λειτουργίας τους με αποτέλεσμα να αυξάνεται για την ΑΗΚ το κόστος παραγωγής. Ως εκ τούτου, τίθεται το ερώτημα κατά πόσο θα έπρεπε η ΑΗΚ να ζητήσει εξηγήσεις από τους Συμβούλους της και ακόμη να προχωρήσει στην κατανομή ευθυνών σχετικά με το πρόβλημα των οξειδίων του αζώτου (NO_x).

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, είναι αμφίβολη η πλήρης αξιοποίηση της σημαντικής αυτής επένδυσης και μάλιστα σε μια περίοδο δύσκολης ταμειακής κατάστασης για την ΑΗΚ. Πέραν τούτου, αναμένεται συμμόρφωση με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας και εισηγηθήκαμε όπως συστάσεις αρμόδιων Αρχών λαμβάνονται σοβαρά υπόψη κατά τη λήψη σημαντικών αποφάσεων εκ μέρους της Αρχής, προς αποφυγή, μεταξύ άλλων, αχρείαστων καθυστερήσεων και επιπρόσθετου κόστους.

Απαντώντας ο Πρόεδρος της Αρχής, διευκρίνισε, μεταξύ άλλων, ότι οι Μονάδες θα είναι διαθέσιμες για όλα τα χρόνια που αρχικά προβλέπονταν και ότι θα μπορούν να λειτουργούν για τουλάχιστον 500 ώρες ετησίως σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, μετά την έλευση του φυσικού αερίου. Επίσης ανέφερε ότι η μείωση των ωρών λειτουργίας των MEK1, όπως αυτές παρουσιάζονται στο νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα της Αρχής, συμφωνήθηκε με το αρμόδιο Υπουργείο με στόχο τη χορήγηση της Άδειας Εκπομπής Αερίων, ενώ παράλληλα αναμένεται και η έκδοση της σχετικής Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων από το Τμήμα Περιβάλλοντος. Επιπρόσθετα ανέφερε ότι το θέμα της αποδοχής της προσφοράς σύνδεσης του ΔΣΜ για τις MEK1, έχει παραπεμφθεί στη ΡΑΕΚ.

ΣΤ. Αδυναμίες στη Διαχείριση Διαγωνισμών.

(α) Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για τη Βέλτιστη Ανάπτυξη του Συστήματος Παραγωγής της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου. Αρ. Διαγ. 13/2009. Το Μάρτιο 2010, μετά από έλεγχο των εγγράφων του πιο πάνω διαγωνισμού, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Το Φεβρουάριο 2006, η Αρχή κατακύρωσε το διαγωνισμό αρ. 89/2005, που αφορούσε την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ανέγερση της Φάσης IV του Ηλεκτροπαραγωγικού Σταθμού Βασιλικού (Μονάδες 5 και 6), σε Συμβούλους Μελετητές έναντι ποσού €3.165.400.

Στις 28.3.2006, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε όπως ανατεθεί στους Συμβούλους της πιο πάνω σύμβασης, με διαδικασία διαπραγμάτευσης, η διεξαγωγή συμπληρωματικής μελέτης αναφορικά με τη Στρατηγική που πρέπει να ακολουθήσει η Αρχή για τη Βέλτιστη Χρήση των Πόρων για Ανάπτυξη/Επέκταση της Παραγωγής της. Η ανάθεση της σύμβασης έγινε έναντι του ποσού των €345.000.

Τον Ιανουάριο 2009, η Αρχή προκήρυξε το διαγωνισμό Αρ. 13/2009, με ημερομηνία υποβολής την 6.3.2009 και εκτιμημένη δαπάνη €500.000, για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για νέα μελέτη αναφορικά με τη Βέλτιστη Ανάπτυξη του Συστήματος Παραγωγής.

Στις 3.2.2009, το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του αποφάσισε την ανάκληση του πιο πάνω διαγωνισμού και επικαιροποίηση της συμπληρωματικής μελέτης που έγινε το 2006 για το ίδιο θέμα. Ακολούθως, τον Απρίλιο 2009, η Αρχή ανέθεσε με διαδικασία διαπραγμάτευσης στους ίδιους Συμβούλους την παροχή των υπό αναφορά υπηρεσιών έναντι του ποσού των €247.455.

Το Μάρτιο 2010, με επιστολή μας προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i)** Ενώ σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας για τον Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, ακύρωση διαγωνισμού δύναται να αποφασιστεί για ειδικούς και αιτιολογημένους λόγους, η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου για ακύρωση του διαγωνισμού αρ. 13/2009 δεν είναι αιτιολογημένη.
- (ii)** Ενώ σύμφωνα με τα έγγραφα προκήρυξης του πιο πάνω διαγωνισμού οι απαιτούμενες υπηρεσίες αφορούσαν στην ουσία επέκταση της συμπληρωματικής μελέτης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε – όπως προκύπτει από τα πρακτικά της συνεδρίας του Συμβουλίου ημερομηνίας 3.2.2009 – την επικαιροποίηση της συμπληρωματικής μελέτης χωρίς αιτιολόγηση της διαφοροποίησης του αντικείμενου των υπηρεσιών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της ΑΗΚ οι λόγοι που το ΔΣ προχώρησε στην ανάκληση του πιο πάνω διαγωνισμού παρόλο ότι δεν καταγράφηκαν, είναι οι πιο κάτω:

- Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της όλης μελέτης. Λόγω της εμπλοκής των Συμβούλων στην προηγούμενη μελέτη για το αναπτυξιακό πρόγραμμα, διασφαλιζόταν η γρήγορη υλοποίηση του έργου.
- Το κόστος ήταν αρκετά ψηλό και ως εκ τούτου αποτρεπτικό.

(β) Προσφορά αρ. 40/2009 για την προμήθεια υπόγειων καλωδίων ισχύος 132XB XLPE, για διασύνδεση Υποσταθμών Μεταφοράς στην Περιφέρεια Λεμεσού μεταξύ των Υποσταθμών «Μονής» και «Πολεμίδεια». Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Μάρτιο 2009 με εκτίμηση δαπάνης – η οποία είχε

δημοσιευθεί με την προκήρυξη - €31.330.000. Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης, η οποία υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της Αρχής για εξέταση και λήψη απόφασης, διαπιστώσαμε ότι η τιμή της προσφοράς που συστηνόταν για κατακύρωση ήταν €17.823.071, δηλ κατά 42,5% χαμηλότερη από την εκτίμηση δαπάνης. Η επιτροπή αξιολόγησης ανέφερε στην έκθεση της ότι η χαμηλή τιμή της προσφοράς ήταν δικαιολογημένη, επειδή η εκτίμηση είχε βασιστεί στις τιμές προηγούμενου συμβολαίου, κατά την περίοδο εκτέλεσης του οποίου οι τιμές των μετάλλων ήταν ψηλότερες. Ωστόσο δεν παρατέθηκαν συγκριτικά στοιχεία με τις αντίστοιχες τιμές των μετάλλων κατά τις δύο περιόδους, ώστε να τεκμηριώνεται η πιο πάνω αναφορά της επιτροπής. Το Νοέμβριο 2009 το ΔΣ της Αρχής αποφάσισε την ανάθεση της σύμβασης στο χαμηλότερο προσφοροδότη, ο οποίος ικανοποιούσε τους όρους και τις προδιαγραφές του διαγωνισμού, για το ποσό των €17.823.071.

Τον Ιανουάριο 2010 ο Διευθυντής Προμηθειών της Αρχής, απαντώντας σε παρατηρήσεις μας, μας πληροφόρησε ότι με βάση την τιμή του μετάλλου η οποία είναι χαμηλότερη από ότι κατά την περίοδο προηγούμενων διαγωνισμών, η εκτίμηση δαπάνης θα έπρεπε να ήταν €28.636.000. Μας πληροφόρησε επίσης ότι έχουν δοθεί οδηγίες στο προσωπικό της Διεύθυνσης Προμηθειών και στις Αρμόδιες Επιχειρησιακές Μονάδες της Αρχής, ώστε στο μέλλον να γίνεται επανεκτίμηση της προϋπολογιζόμενης δαπάνης πριν από την προκήρυξη ενός διαγωνισμού.

(γ) Προσφορά αρ.154/2009 για την προμήθεια πετρελαιοειδών στα οχήματα και τις αποθήκες της ΑΗΚ. Τον Οκτώβριο 2009 προκηρύχθηκε προσφορά για την προμήθεια πετρελαιοειδών για τα οχήματα και τις αποθήκες της Αρχής, με εκτίμηση δαπάνης €1.883.850 και ημερομηνία υποβολής των προσφορών στις 18.11.2009. Σημειώνεται ότι λόγω της καθυστέρησης στην προκήρυξη του πιο πάνω διαγωνισμού, η Αρχή υποχρεώθηκε να παρατείνει για δύο μήνες την ισχύουσα σύμβαση (η οποία έληγε το Νοέμβριο 2009), εξασκώντας το δικαίωμα που της παρείχε σχετικός όρος της.

Το Δεκέμβριο 2009, μετά την υποβολή των προσφορών, ο ένας εκ των δύο οικονομικών φορέων που συμμετείχαν στο διαγωνισμό, ζήτησε με επιστολή του προς την Αρχή να πληροφορηθεί την ημέρα και ώρα κατά την οποία θα γινόταν το δημόσιο άνοιγμα των προσφορών, επειδή επιθυμούσε να παρευρεθεί, εφόσον κατά την άποψή του, οι όροι του διαγωνισμού του έδιναν αυτό το δικαίωμα. Ωστόσο, η Αρχή είχε ήδη προχωρήσει στο άνοιγμα των προσφορών και στην αξιολόγηση τους, χωρίς να καλέσει τους προσφοροδότες να παρευρεθούν, επειδή έκρινε ότι κάτι τέτοιο δεν προβλεπόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Από τη μελέτη των προνοιών των εγγράφων του διαγωνισμού, διαπιστώθηκε από την Υπηρεσία μας ότι ενώ συνήθως στα έγγραφα άλλων παρόμοιων διαγωνισμών της Αρχής περιλαμβανόταν σχετική πρόνοια για δημόσιο άνοιγμα των προσφορών, στην προκειμένη περίπτωση δεν είχε συμπεριληφθεί ρητή πρόνοια για τέτοια διαδικασία. Η αναφορά ωστόσο σε ένα σημείο των εγγράφων του διαγωνισμού (Οδηγίες προς τους προσφοροδότες), ότι σε περίπτωση παράτασης της ημερομηνίας υποβολής των προσφορών, θα ειδοποιούνταν οι προσφοροδότες για τις νέες διευθετήσεις σε σχέση με το δημόσιο άνοιγμα, ενδεχομένως να είχε προκαλέσει σύγχυση και να οδήγησε σε διαφορετική ερμηνεία τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς. Ενόψει των πιο πάνω, πληροφορήσαμε το Διευθυντή Προμηθειών της Αρχής, που είχε ζητήσει τις απόψεις μας, ότι η παράλειψη συμπερίληψης ρητής πρόνοιας στα έγγραφα του διαγωνισμού για δημόσιο άνοιγμα των προσφορών, δεν συνάδει με τις αρχές της χρηστής διοίκησης, διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών, που διέπουν τους διαγωνισμούς της Αρχής. Η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, της οποίας ζητήθηκαν επίσης απόψεις, πληροφόρησε το Διευθυντή Προμηθειών της Αρχής, ότι με βάση τα στοιχεία που της δόθηκαν και τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, η όλη διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν καθόλα νόμιμη, και ως εκ τούτου δεν δικαιολογείται η ακύρωση του διαγωνισμού. Ωστόσο, ο Νομικός Σύμβουλος της Αρχής εισηγήθηκε την ακύρωση του διαγωνισμού και επαναπροκήρυξή του με συμπερίληψη σαφέστερου όρου σε σχέση με το δημόσιο άνοιγμα, επειδή το λεκτικό του σχετικού όρου, έδινε μεγάλες πιθανότητες επιτυχίας σε περίπτωση άσκησης ιεραρχικής προσφυγής από κάποιο προσφοροδότη.

Τελικά, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, αποφάσισε το Δεκέμβριο 2009 την ακύρωση του διαγωνισμού, και εξουσιοδότησε το Διευθυντή Προμηθειών να προχωρήσει σε προσφορές με συνοπτικές διαδικασίες για συμβόλαιο διάρκειας τεσσάρων μηνών, χρονικό διάστημα που κρίθηκε ως απαραίτητο για να καλυφθεί το

ενδεχόμενο άσκησης ιεραρχικής προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών κατά της πιο πάνω απόφασης, καθώς επίσης και να δοθεί ο απαιτούμενος χρόνος για ετοιμασία και προκήρυξη νέου ανοικτού διαγωνισμού.

(δ) Πολιτική της Αρχής αναφορικά με τις ανάγκες της σε οχήματα και Προσφορά αρ. 113/2008 για την προμήθεια οχημάτων. Όπως αναφέραμε στην Έκθεσή μας για το 2008, η Αρχή προκήρυξε το Μάιο 2008 ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια 70 οχημάτων, δύο διαφορετικών κατηγοριών, με εκτίμηση κόστους €2.000.000. Το Σεπτέμβριο 2008 η Επιτροπή Προσφορών, υιοθετώντας εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, εισηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της Αρχής (αρμόδιο όργανο για την κατακύρωση του διαγωνισμού), την ανάθεση της σύμβασης στο χαμηλότερο προσφοροδότη που ικανοποιούσε τους όρους και τις προδιαγραφές της προσφοράς – ο οποίος ήταν ο ίδιος και για τις δύο κατηγορίες οχημάτων που περιλαμβάνονταν στο διαγωνισμό – για το συνολικό ποσό των €1.245.190. Τον Οκτώβριο 2008 το ΔΣ της Αρχής αποφάσισε κατά πλειοψηφία την ακύρωση του διαγωνισμού, λόγω του ότι οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες προκηρύχθηκε είχαν διαφοροποιηθεί σε τέτοιο βαθμό, που η πλειοψηφία των μελών του ΔΣ της Αρχής ήταν της άποψης ότι η αγορά των 70 οχημάτων δεν ήταν πλέον αναγκαία και κατά συνέπεια ερχόταν σε αντίθεση με το στόχο και την πολιτική της Αρχής για μείωση του στόλου των οχημάτων της. Ενόψει των πιο πάνω – όπως σημειώνεται στην απόφαση του ΔΣ – η εν λόγω αγορά κρίθηκε ότι δεν συνάδει με το συμφέρον της Αρχής αλλά ούτε και με το ευρύτερο δημόσιο συμφέρον.

Ο προσφοροδότης στον οποίο η Επιτροπή Προσφορών εισηγείτο ανάθεση της σύμβασης διαφώνησε με την απόφαση του ΔΣ της Αρχής και το Νοέμβριο 2008 καταχώρισε ιεραρχική προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), με την οποία ζητούσε ακύρωση της εν λόγω απόφασης του ΔΣ της Αρχής.

Η Αρχή απαντώντας στις παρατηρήσεις μας, μας πληροφόρησε ότι πράγματι υπήρξε μια σχετική καθυστέρηση στην ανανέωση του στόλου οχημάτων της μέχρι να αποφασιστεί κατά πόσο η ανανέωση θα πραγματοποιηθεί με τη μέθοδο της αγοράς ή με τη μέθοδο της μακροχρόνιας ενοικίασης. Αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης της ΑΑΠ για τον πιο πάνω διαγωνισμό, η ΑΗΚ θα προχωρήσει στην ανανέωση του στόλου οχημάτων της. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η πολιτική της ΑΗΚ σε σχέση με τη διαχείριση του στόλου οχημάτων της, είναι η κατά το δυνατόν μείωση του αριθμού τους. Για το σκοπό αυτό η Αρχή:

- (i) Έχει δώσει εντολή όπως ο αριθμός των οχημάτων μην αυξηθεί παρά το γεγονός ότι οι εργασίες έχουν πολλαπλασιαστεί τα τελευταία δύο χρόνια.
- (ii) Προγραμματίζει την εισαγωγή ηλεκτρονικού συστήματος παρακολούθησης και διαχείρισης των οχημάτων για πιο ορθολογιστική και παραγωγική χρήση.
- (iii) Προτίθεται να προχωρήσει σε δοκιμαστική βάση με τη μακροχρόνια ενοικίαση αντί της αγοράς καινούργιων επιβατικών οχημάτων και οχημάτων με κίνηση στους τέσσερεις τροχούς. Οριστική απόφαση θα ληφθεί μετά την απόφαση της ΑΑΠ στην προσφυγή σε σχέση με το διαγωνισμό αρ. 113/2008.

Το Σεπτέμβριο 2009 η ΑΑΠ αποφάσισε ότι η ιεραρχική προσφυγή επιτυγχάνει και η προσβαλλόμενη απόφαση του ΔΣ της Αρχής (να ακυρώσει τον πιο πάνω διαγωνισμό) ακυρώνεται, επειδή το ΔΣ της Αρχής δεν είχε δικαιολογήσει, στηριζόμενο σε συγκεκριμένα γεγονότα, ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις ακύρωσης του διαγωνισμού που προβλέπει η σχετική νομοθεσία, τις οποίες είχε επικαλεστεί για να ακυρώσει το διαγωνισμό. Αφού έλαβε υπόψη την πιο πάνω απόφαση της ΑΑΠ, το ΔΣ της Αρχής αποφάσισε τον Οκτώβριο 2009 την κατακύρωση του διαγωνισμού στο χαμηλότερο – εντός προδιαγραφών – προσφοροδότη.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής τον Ιούνιο 2010, η συμμόρφωση της Αρχής στην απόφαση της ΑΑΠ, είχε ως αποτέλεσμα την αναστολή της απόφασής της για εξασφάλιση οχημάτων με τη μέθοδο της μακροχρόνιας ενοικίασης αντί με τη μέθοδο της αγοράς. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, οι εργασίες για την εισαγωγή του συστήματος παρακολούθησης και διαχείρισης των οχημάτων της Αρχής προχωρούν και ο σχετικός διαγωνισμός αναμένεται να προκηρυχθεί σύντομα.

(ε) Προσφορά αρ.37/2009 για την προμήθεια εμπορικών διπλοκάμπινων οχημάτων τύπου βαν. Τον Μάρτιο 2009 προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την προμήθεια επτά εμπορικών διπλοκάμπινων οχημάτων τύπου βαν, με εκτίμηση δαπάνης €210.000. Για τον εν λόγω διαγωνισμό υποβλήθηκαν τρεις προσφορές, εκ των οποίων η χαμηλότερη προσφορά – σύμφωνα με την έκθεση αξιολόγησης - δεν ικανοποιούσε τους όρους και τις προδιαγραφές του διαγωνισμού. Τον Ιούνιο 2009 η Επιτροπή Προσφορών υιοθέτησε την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης, και αποφάσισε την ανάθεση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη για το ποσό των €340.830, χωρίς να σχολιάζεται (στην έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης, καθώς και στην απόφαση της Επιτροπής Προσφορών), κατά πόσον δικαιολογείται η μεγάλη διαφορά μεταξύ του ποσού κατακύρωσης και της εκτίμησης δαπάνης του διαγωνισμού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής τον Ιούνιο 2010, η τιμή αγοράς των οχημάτων θεωρείται λογική με βάση τις τιμές αγοράς που επικρατούσαν κατά την περίοδο του διαγωνισμού και η διαφορά με την εκτίμηση δαπάνης οφείλεται στο ότι εκ παραδρομής δεν είχε περιληφθεί σ' αυτήν το κόστος της πρόσθετης υπερκατασκευής στα οχήματα.

(στ) Προσφορά αρ.91/2009 για την αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών για την ΑΗΚ. Τον Ιούνιο 2009 η Αρχή προκήρυξε διαγωνισμό για την αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών για χρονικό διάστημα 2 χρόνων, με εκτίμηση δαπάνης €165.000. Η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε με βάση μια ενδεικτική ποσότητα 200 ηλεκτρονικών υπολογιστών (H/Y) με οθόνη, προς €750 ο καθένας και 100 επιπλέον οθονών, προς €150 η καθεμία (η αγορά των επιπλέον οθονών ήταν προαιρετική).

Κατά το διάστημα ετοιμασίας των προσφορών υποβλήθηκαν διάφορες εισηγήσεις/ερωτήματα από τέσσερεις ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, εκ των οποίων οι δύο είχαν ζητήσει αλλαγή του συγκεκριμένου επεξεργαστή ο οποίος καθοριζόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού, αφού δεν μπορούσαν να ικανοποιήσουν την απαίτηση για την προμήθεια του. Επιπλέον, ο ένας εκ των δύο πιο πάνω οικονομικών φορέων, πληροφόρησε την Αρχή ότι σύμφωνα με τον κατασκευαστή του επεξεργαστή που καθοριζόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού, αυτός προορίζεται για χρήστες ηλεκτρονικών παιχνιδιών, γι' αυτό δεν έχει υιοθετηθεί από τους τέσσερεις εκ των πέντε μεγαλύτερων κατασκευαστών προσωπικών H/Y. Ο πέμπτος κατασκευαστής είναι ο μόνος που τον προσφέρει στην αγορά και τον προορίζει για χρήστες προσωπικών H/Y οικιακής χρήσης. Η Αρχή προχώρησε σε τροποποίηση ορισμένων προνοιών των όρων/τεχνικών προδιαγραφών του διαγωνισμού, λαμβάνοντας υπόψη μερικές από τις εισηγήσεις των ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων, χωρίς ωστόσο να τροποποιήσει τη σχετική πρόνοια για το συγκεκριμένο επεξεργαστή. Η Αρχή απάντησε στον οικονομικό φορέα που είχε ζητήσει την αλλαγή του επεξεργαστή ότι οι προδιαγραφές του είχαν καθοριστεί για να καλύψουν της ανάγκες της Αρχής για τα επόμενα πέντε χρόνια τουλάχιστον, κυρίως στα σχεδιαστήρια της, όπου απαιτείται ταχύτητα στην επεξεργασία, και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ανάγκες των λογισμικών σε ταχύτητα αυξάνονται συνεχώς. Επίσης, σύμφωνα με τις πληροφορίες της από το διαδίκτυο, ο επεξεργαστής που καθορίστηκε είναι ο ταχύτερος στον κόσμο και σχεδόν όλοι οι κατασκευαστές τον χρησιμοποιούν σε διάφορα μοντέλα των H/Y που κατασκευάζουν.

Τελικά, το Σεπτέμβριο 2009, από τους 51 οικονομικούς φορείς που προμηθεύτηκαν τα έγγραφα, προσφορά υπέβαλε μόνο ο ένας, η τιμή της προσφοράς του οποίου ανερχόταν σε €327.500. Στην έκθεση της η επιτροπή αξιολόγησης ανέφερε ότι παρόλο που από έρευνα της διαπιστώθηκε ότι η τιμή της προσφοράς είναι λογική, λαμβάνοντας υπόψη το σχόλιο του Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Αρχής, για τη μεγάλη διαφορά μεταξύ της εκτίμησης δαπάνης και της τιμής της μοναδικής προσφοράς που υποβλήθηκε, εισηγείται όπως ο διαγωνισμός ακυρωθεί. Η εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης υιοθετήθηκε από το αρμόδιο όργανο της Αρχής, το οποίο αποφάσισε το Δεκέμβριο 2009 την ακύρωση του διαγωνισμού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής τον Ιούνιο 2010, οι ισχυρισμοί του οικονομικού φορέα για τον επεξεργαστή που καθοριζόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού, διαψεύδονται από την ιστοσελίδα του κατασκευαστή. Όσον αφορά την περιορισμένη συμμετοχή, μας πληροφόρησε ότι αρκετές από τις 51 εταιρείες που είχαν παραλάβει τα έγγραφα του διαγωνισμού, δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις του όρου σχετικά με το πιστοποιημένο προσωπικό και γι' αυτό ενδεχομένως να μην υπέβαλαν προσφορά. Σε παρόμοιες πρόσφατες προσφορές, ο αριθμός των προσφοροδοτών κυμάνθηκε μεταξύ ενός και τριών.

(ζ) Προσφορά αρ.148/2009 για την έκδοση πιστοποιητικού καταλληλότητας για τα αγκυροβόλια και τους υποθαλάσσιους αγωγούς των σταθμών της ΑΗΚ. Τον Αύγουστο 2009 υποβλήθηκε αίτημα στο Διευθυντή Προμηθειών της Αρχής για την αγορά υπηρεσιών έκδοσης πιστοποιητικού καταλληλότητας για τα αγκυροβόλια και τους υποθαλάσσιους αγωγούς των τριών σταθμών της Αρχής, χωρίς δημοσίευση του διαγωνισμού, με ζήτηση προσφοράς από 9 επιλεγμένους οικονομικούς φορείς (νηογνώμονες), και εκτίμηση δαπάνης €90.000. Στο εν λόγω αίτημα επισυνάφθηκε έγκριση του Γενικού Διευθυντή της Αρχής, με τα ονόματα/αριθμό των εγκεκριμένων 9 νηογνώμωνων. Ωστόσο, η επισυνημμένη έγκριση του Γενικού Διευθυντή είχε δοθεί στις 11.1.2006 και προφανώς αφορούσε την προηγούμενη διαδικασία για τις ίδιες υπηρεσίες.

Το Σεπτέμβριο 2009 η Αρχή ζήτησε από τους πιο πάνω 9 οικονομικούς φορείς να υποβάλουν προσφορά, αποστέλλοντας τους τα έγγραφα του διαγωνισμού. Από την εξέταση των σχολίων/παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν από τους προσφοροδότες, η Αρχή έκρινε τα έγγραφα ελλιπή και ενημέρωσε σχετικά τους ενδιαφερόμενους προσφοροδότες, ζητώντας τους παράλληλα όπως δηλώσουν την ηλεκτρονική διεύθυνση αλληλογραφίας τους στην οποία θα τους αποστέλλονταν τα τροποποιημένα έγγραφα του διαγωνισμού. Από τους 9 προσφοροδότες ανταποκρίθηκαν οι 6, στους οποίους στάληκαν τον Οκτώβριο 2009 τα νέα έγγραφα του διαγωνισμού, με τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών την 4.11.2009. Η έγκριση του Γενικού Διευθυντή της Αρχής για την νέα διαδικασία δόθηκε στις 3.11.2009, δηλαδή μία ημέρα πριν τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. Στο αίτημα που υποβλήθηκε στο Γενικό Διευθυντή για έγκριση της διαδικασίας προσφορών, αναφέρεται ότι η επιλογή των 9 οικονομικών φορέων είχε γίνει με βάση επιστολή του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας (ΤΕΝ), το οποίο, ως αρμόδιο για την έκδοση των πιστοποιητικών καταλληλότητας των αγκυροβολίων, αναγνωρίζει μόνο τα πιστοποιητικά που εκδίδονται από τους 9 νηογνώμονες. Ωστόσο, η πιο πάνω επιστολή του ΤΕΝ είχε σταλεί 4 περίπου χρόνια προηγουμένως, και θα έπρεπε κατά την άποψη μου, για τους σκοπούς του παρόντος διαγωνισμού, να ζητηθεί εκ νέου η άποψη του ΤΕΝ, ώστε να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες διαφοροποιήσεις στα ονόματα/αριθμό των εγκεκριμένων νηογνώμωνων που θα είχαν δικαίωμα να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό.

Τελικά, προσφορά υπέβαλαν τρεις προσφοροδότες, εκ των οποίων ο ένας δεν ικανοποιούσε τους όρους του διαγωνισμού και δεν αξιολογήθηκε. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε το Δεκέμβριο 2009 στο χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €75.750.

(η) Προσφορά αρ.143/2009 για την τριετή συντήρηση των συστημάτων κλιματισμού στα περιφερειακά γραφεία Λεμεσού, κτίριο Σαλαμιώτη, ΚΕΠ Κολωνακίου και ΚΕΠ Πλατρών της ΑΗΚ. Το Σεπτέμβριο 2009 η Αρχή ζήτησε προσφορά για την τριετή συντήρηση των συστημάτων κλιματισμού που ήταν εγκατεστημένα σε τέσσερα κτήρια γραφείων της. Πριν τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, η Αρχή, με συμπληρωματικό έγγραφο που απέστειλε στους προσφοροδότες, τροποποίησε ολόκληρη την παράγραφο η οποία αφορούσε την περιγραφή του αντικειμένου των εργασιών, και καθόριζε τις υποχρεώσεις του ανάδοχου κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του συμβολαίου, με την προσθήκη επιπλέον εργασιών οι οποίες επηρέαζαν το κόστος της προσφοράς (προς τα πάνω).

Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Ιανουάριο 2010 στο χαμηλότερο από τους τρεις προσφοροδότες οι οποίοι είχαν υποβάλει προσφορά, για το ποσό των €14.973. Ωστόσο, στο συμβόλαιο το οποίο στάληκε στον επιτυχόντα προσφοροδότη, περιλήφθηκε το αρχικό αντικείμενο των εργασιών/υποχρεώσεων του, χωρίς την προσθήκη των επιπλέον εργασιών/υποχρεώσεων, όπως αυτές είχαν καθοριστεί στο εν λόγω συμπληρωματικό έγγραφο και των οποίων το κόστος περιλαμβάνετο στο ποσό των €14.973.

Σημειώνεται επίσης ότι κατά τον έλεγχο που διεξήχθη από την Υπηρεσία μας, η εκτίμηση δαπάνης του διαγωνισμού δεν είχε εντοπιστεί στο φάκελο του έργου.

Ζ. Διαχείριση Συμβάσεων Έργων.

(α) Ανέγερση νέου Υποσταθμού ΑΗΚ στη Λακατάμια. Αρ. Διαγ. 163/2007. Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο, τον Αύγουστο 2009, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) **Πρόσδος των εργασιών.** Η έναρξη των εργασιών έγινε την 1.9.2008 με χρόνο ολοκλήρωσης την 31.10.2009 και ποσό συμβολαίου €1.698.528. Η πρόσδος των εργασιών παρουσίαζε καθυστέρηση περίπου ενός μηνός που οφείλετο βασικά σε αύξηση των εξωτερικών εργασιών (τοποθέτηση σωλήνων). Ο Εργολάβος είχε υποβάλει από τον Απρίλιο 2009 απαίτηση για παράταση χρόνου 30 ημερών και ζητήσαμε όπως η Αρχή εξετάσει άμεσα την απαίτηση του Εργολάβου έτσι ώστε να του παραχωρηθεί η τυχόν δικαιολογημένη παράταση, δεδομένου ότι σύντομα έληγε ο συμβατικός χρόνος συμπλήρωσης των εργασιών.
- (ii) **Ποιότητα των εργασιών.** Σε αρκετά σημεία της πλάκας οροφής του κτιρίου παρουσιάστηκαν κακοτεχνίες στην επιφάνεια του σκυροδέματος όπως κυψελοειδή κενά, ανωμαλίες στην επιφάνεια και άλλες κατασκευαστικές ατέλειες. Ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε για το τρόπο αντιμετώπισης του θέματος αυτού περιλαμβανομένων και των μέτρων για αποκατάσταση των κακοτεχνιών.

Η Αρχή μας πληροφόρησε ότι όσον αφορά το θέμα της παράτασης χρόνου βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με τον Εργολάβο για τον υπολογισμό της. Για το θέμα της ποιότητας των εργασιών μας πληροφόρησε ότι για την επιδιόρθωση των κακοτεχνιών έχει ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στις προδιαγραφές του συμβολαίου.

(β) **Ανέγερση Υποσταθμού ΑΗΚ στη Δεκέλεια. Αρ. Διαγ. 159/2008.** Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο, τον Αύγουστο 2009, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) **Αναθεώρηση των Σχεδίων του Υποσταθμού.** Η έναρξη των εργασιών έγινε την 1.12.2008 με χρόνο ολοκλήρωσης την 30.9.2009 έναντι ποσού συμβολαίου €1.383.863.
- Στις 26.11.2008, κατά την Διευκρινιστική Συνάντηση που έγινε στα γραφεία της ΑΗΚ πριν την έναρξη των εργασιών, δόθηκαν στον Εργολάβο αναθεωρημένα σχέδια του Υποσταθμού. Στις 2.2.2009, ο Εργολάβος υπέβαλε απαίτηση για δικαιολογημένη παράταση χρόνου 48 ημερών λόγω της αναθεώρησης των σχεδίων. Στις 29.5.2009, η Αρχή αφού μελέτησε την πιο πάνω απαίτηση παραχώρησε στον Εργολάβο παράταση χρόνου 28 ημερών.
- (ii) **Κατασκευή υπόγειων σωληνώσεων και καναλιών/αυλάκια καλωδίων.** Στο Δελτίο Ποσοτήτων του συμβολαίου περιλαμβάνετο συνολικό Ποσό Προνοίας €100.000, που αφορούσε τις υπόγειες σωληνώσεις (€50.000) και τα κανάλια/αυλάκια καλωδίων (€50.000). Τον Απρίλιο 2009, η Αρχή αναθεώρησε τα σχέδια για τις πιο πάνω εργασίες η δαπάνη των οποίων, με βάση εκτίμηση που ετοίμασε ο Επιμετρητής του έργου, αναμένετο να ανέλθει περίπου σε €318.000.

Το Σεπτέμβριο 2009, με επιστολή μας προς το Γενικό Διευθυντή της Αρχής παρατηρήσαμε ότι τα πιο πάνω θέματα καταδείκνυαν αδυναμία της Αρχής στο προγραμματισμό και διαχείριση της μελέτης και εκτέλεσης του έργου και ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε τα ακόλουθα:

- (α) Τους λόγους και τυχόν ευθύνες για τις πιο πάνω σοβαρές αναθεωρήσεις της μελέτης και του ποσού της σύμβασης, και
- (β) γιατί δεν προωθήθηκαν τα θέματα για έγκριση από την Υπηρεσιακή Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων.

Τον Δεκέμβριο 2009, η Αρχή με επιστολή της μας πληροφόρησε ότι ο σχεδιασμός του Υποσταθμού άλλαξε λόγω της αναβάθμισης του από 66 KV σε 132 KV και ότι οι αλλαγές που χρειάστηκαν να γίνουν εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων στις 9.12.2009.

Τον Ιανουάριο 2010, με νέα επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής παρατηρήσαμε ότι με την πιο πάνω επιστολή της η Αρχή δεν απαντούσε την ουσία των παρατηρήσεων/ερωτημάτων μας τα οποία ήταν:

- (α) Ποιοι οι λόγοι και τυχόν ευθύνες για τον ανεπαρκή προγραμματισμό που προκάλεσε την αναθεώρηση των σχεδίων του διαγωνισμού μετά την κατακύρωση της προσφοράς και πριν την έναρξη εκτέλεσης του έργου.

(β) Γιατί δεν λήφθηκαν εκ των προτέρων οι αναγκαίες εγκρίσεις από την Υπηρεσιακή Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων για τις αλλαγές που έγιναν στο συμβόλαιο.

Στην επιστολή μας αναφέραμε επίσης ότι η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, που με βάση την Κ.Δ.Π. 115/2004 είναι αρμόδια για κρατικές συμβάσεις, απορρίπτει προτάσεις για αλλαγές που υποβάλλονται εκ των υστέρων για να μην δημιουργείται πίεση στα μέλη της, η οποία δεν παρέχει τα εχέγγυα για αντικειμενική εξέταση των εισηγήσεων.

Τον ίδιο μήνα η Αρχή απαντώντας στις πιο πάνω παρατηρήσεις μας μας πληροφόρησε ότι οι αποφάσεις για τις αλλαγές στον Υποσταθμό πάρθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής μετά την έκδοση του διαγωνισμού και είχαν σχέση με την απόφαση της ΡΑΕΚ για άμεση κάλυψη με επιπρόσθετη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας της μέγιστης ζήτησης το καλοκαίρι του 2008.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι η Οδηγία της Αρχής Υ/1/2008 που αφορά την Υπηρεσιακή Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων εκδόθηκε στην τελική της μορφή στις 15.12.2008. Γίνεται προσπάθεια εφαρμογής των προνοιών της έτσι ώστε να θεσμοθετηθεί η διαδικασία για λήψη γραπτής έγκρισης από την Υπηρεσιακή Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων πριν ή κατά την έκδοση οποιασδήποτε οδηγίας για αλλαγές σε συμβόλαια.

(γ) Αναδιarrύθμιση Υφιστάμενου Κτιρίου Υποσταθμού Μεταφοράς ΑΗΚ «Επαρχιακά Γραφεία» στη Λευκωσία. Αρ. Διαγ.132/2004 Τελικός Λογαριασμός. Από δειγματοληπτικό έλεγχο του τελικού λογαριασμού του πιο πάνω έργου, ο οποίος έγινε τον Δεκέμβριο 2009, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το συμβόλαιο, η έναρξη των εργασιών έγινε την 21.2.2005 με χρόνο ολοκλήρωσης την 21.12.2005 και ποσό συμβολαίου €1.189.331. Οι εργασίες συμπληρώθηκαν στις 10.3.2006 με δικαιολογημένη καθυστέρηση περίπου 2,5 μήνες.

Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, ο Αρχιτέκτονας εξέδωσε 89 οδηγίες εργοταξίου που αφορούσαν τροποποιήσεις των σχεδίων καθώς και εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών που δεν περιλαμβάνονταν στο συμβόλαιο. Το ποσό του Τελικού Λογαριασμού, όπως ετοιμάστηκε από τον Σύμβουλο Επιμετρητή, ανήλθε στο ποσό των €1.686.073 αυξήθηκε δηλαδή κατά €496.742 (ποσοστό 42% σε σύγκριση με το ποσό του συμβολαίου). Επιπλέον των πιο πάνω ποσών, η Αρχή ενέκρινε την πληρωμή ποσού €33.873 για διακανονισμό απαίτησης του Εργολάβου για έξοδα χρηματοδότησης και τόκων λόγω καθυστέρησης στην διευθέτηση του τελικού λογαριασμού και την πληρωμή του οφειλόμενου ποσού.

Τον Δεκέμβριο 2009, με επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής παρατηρήσαμε ότι παρόμοιες παρατηρήσεις όσον αφορά το μεγάλο αριθμό αλλαγών που γίνονται σε συμβόλαια ανέγερσης υποσταθμών της Αρχής καθώς και την καθυστέρηση στη ρύθμιση των τελικών λογαριασμών είχαν εντοπιστεί και στο παρελθόν κατά τους ελέγχους από την Υπηρεσία μας και εγερθεί γραπτώς.

Τον Φεβρουάριο 2010, η Αρχή με επιστολή της μας πληροφόρησε ότι ο συγκεκριμένος Υποσταθμός είχε κατασκευαστεί το 1975 και οι οδηγίες που εκδόθηκαν από τον Αρχιτέκτονα κρίθηκαν αναγκαίες για την εκτέλεση του έργου. Οι οδηγίες αφορούσαν κυρίως εργασίες επιδιόρθωσης της υφιστάμενης κατασκευής καθώς και αφαίρεσης υφιστάμενων εγκαταστάσεων και οι οποίες δεν μπορούσαν να προβλεφθούν στο στάδιο της μελέτης. Για μερικές από τις εργασίες αυτές είχαν περιληφθεί προνοητικά ποσά αλλά κατά την αποξήλωση του κτιρίου είχαν εντοπιστεί περισσότερα προβλήματα από ό,τι αρχικά είχε εκτιμηθεί.

(δ) Συμβόλαιο για την εκσκαφή χανδάκων και τοποθέτηση υπόγειων καλωδίων στην Περιφέρεια Αμμοχώστου – Λάρνακας – Περιοχή Α Αρ. Διαγωνισμού 143/2007. Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο, ο οποίος έγινε το Φεβρουάριο 2010, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Η έναρξη των εργασιών έγινε την 1.5.2008 με χρόνο ολοκλήρωσης την 31.12.2010 έναντι ποσού συμβολαίου €2.505.876.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής σύμβασης, στην περίπτωση έκτακτων εργασιών, όπως για παράδειγμα την επιδιόρθωση βλάβης εκτός ωρών εργασίας, ο Εργολάβος θα πληρώνεται με την επιμετρημένη ποσότητα εργασίας με τιμές μονάδας του συμβολαίου για προγραμματισμένη εργασία εντός

κανονικού ωραρίου και επιπλέον ένα εφάπαξ ποσό όπως αυτό τιμολογήθηκε από τον Εργολάβο (είδος εργασίας αρ. 41 και 42). Το είδος εργασίας με αρ. 41 αφορά εργασία από Δευτέρα μέχρι Παρασκευή και με αρ. 42 αφορά εργασία για το Σάββατο και την Κυριακή. Και τα δύο είδη ο Εργολάβος τα έχει τιμολογήσει με το ποσό των €341,72 ανά κλήση.

Η συνολική εκτιμώμενη ποσότητα που περιλαμβάνεται στο Δελτίο Ποσοτήτων για το είδος αρ. 41 είναι 90 μονάδες και για το είδος αρ. 42 είναι 69 μονάδες. Μέχρι τις 24.2.2010 είχε πληρωθεί στον Εργολάβο για το είδος αρ. 41 ποσό €18.794,60 (55 μονάδες) και για το είδος αρ. 42 ποσό €17.769,44 (52 μονάδες).

Η εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών έγινε μετά από τηλεφωνική ειδοποίηση του Επιβλέποντα Μηχανικού προς τον Εργολάβο, χωρίς να τηρούνται στοιχεία για την τηλεφωνική ειδοποίηση.

Το Μάρτιο 2010, με επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής εισηγηθήκαμε όπως, δεδομένου του είδους της εργασίας, στην περίπτωση που η έκτακτη εργασία είναι προγραμματισμένη να γίνει εκτός των ωρών εργασίας, ο Επιβλέπων Μηχανικός συμπληρώνει ειδικό έντυπο καταγραφής της ειδοποίησης αμέσως μετά την τηλεφωνική επικοινωνία, ενώ στην περίπτωση που είναι μη προγραμματισμένη (π.χ. για βλάβες) το έντυπο συμπληρώνεται το συντομότερο δυνατόν μετά την τηλεφωνική επικοινωνία.

Τόνισα ότι η Υπηρεσία μας κρίνει απαραίτητο την τήρηση του εν λόγω εντύπου για σκοπούς πιστοποίησης και ελέγχου των πιο πάνω εργασιών.

Τον Ιούνιο 2010, η Αρχή μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν γραπτές οδηγίες προς όλες τις Περιφέρειες για άμεση εφαρμογή των εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας.

Η. Διαγωνισμοί/συμβάσεις Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού.

(α) Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση II - Μονάδα Αριθμός 3.

(i) **Γενικά.** Το Έργο προνοεί την εγκατάσταση μιας πετρελαϊκής μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 130 MW στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού. Το κόστος των συμβολαίων που έχουν υπογραφεί ανέρχεται σε £79.586.562. Με βάση το αρχικό πρόγραμμα του Έργου, η εμπορική λειτουργία της Μονάδας ήταν Ιούνιος 2005. Η μονάδα λειτουργεί από τον Ιούλιο του 2005 και προσφέρει στο σύστημα παραγωγής, παρόλο που η παραλαβή του λέβητα καθυστέρησε να γίνει μέχρι το Δεκέμβριο 2008.

(ii) **Συμβόλαιο Λέβητα και Βοηθητικού Εξοπλισμού – Καθυστέρηση στη λειτουργία.** Στο πρόγραμμα ανέγερσης και αρχικής λειτουργίας του λέβητα παρατηρήθηκε καθυστέρηση περίπου 42 μηνών την οποία η Αρχή απέδωσε στον κυρίως Εργολάβο. Στις 13 Ιουνίου 2005, η Αρχή πληροφόρησε τον Εργολάβο ότι επειδή δεν παρέδωσε τον λέβητα για εμπορική λειτουργία στις 8.6.2005, διατηρεί το δικαίωμα να απαιτήσει αποζημιώσεις για καθυστερήσεις όπως προβλέπεται στο συμβόλαιο. Ο Εργολάβος υπέβαλε τον Ιανουάριο 2007 αίτηση για αποζημιώσεις ύψους €1.812.095 για ζημιές που όπως ισχυρίζεται προκλήθηκαν από καθυστερήσεις που ευθύνονται άλλοι και τον Ιανουάριο 2008 πρόσθετα στοιχεία για τις απαιτήσεις, του που ζήτησαν οι Σύμβουλοι Μηχανικοί. Οι Σύμβουλοι Μηχανικού αξιολόγησαν τα στοιχεία και εισηγήθηκαν αναθεώρηση της δικαιολογημένης και αδικαιολόγητης καθυστέρησης που υπήρξε στο συμβόλαιο και την ακόλουθη διευθέτηση των εκατέρωθεν απαιτήσεων Αρχής και Εργολάβου.

- Επιβολή ποινής στον Εργολάβο για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, ύψους €2.127.146.
- Επιβολή ποινής στον Εργολάβο ύψους €661,23 για αυξημένη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας.
- Καταβολή αποζημίωσης στον Εργολάβο για δικαιολογημένες καθυστερήσεις, ύψους €1.426.128.

Το Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε το Φεβρουάριο 2009 την πιο πάνω διευθέτηση με την οποία συμφώνησε και ο Εργολάβος.

(β) Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση III – Μονάδα Συνδυασμένου Κύκλου Αρ. 4.

(i) **Ανάθεση σύμβασης.** Για την κατασκευή της Φάσης III του Ηλεκτροπαραγωγού Σταθμού Βασιλικού, προκηρύχθηκε δύο φορές σχετικός Διαγωνισμός, ο οποίος ακυρώθηκε, με αποτέλεσμα να επηρεαστεί

η υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής και να υποστεί πρόσθετα έξοδα (επίσπευση των εργασιών του εργολάβου, πληρωμές Συμβούλων και έξοδα διοίκησης). Τελικά μετά από τρίτο διαγωνισμό, η σύμβαση ανατέθηκε σε Κοινοπραξία στις 30.6.2006. Σχετικά με τον τρίτο διαγωνισμό, μετά από καταγγελία αποτυχόντα προσφοροδότη προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Επιτροπή εξέδωσε στις 26.6.2008 αιτιολογημένη γνώμη η οποία είναι καταδικαστική για τη διαδικασία που ακολούθησε η Αρχή στην ανάθεση της Σύμβασης. Η Κυπριακή Δημοκρατία απάντησε στην αιτιολογημένη γνώμη στις 8 Αυγούστου 2008. Το όλο θέμα χειρίζεται η Διεύθυνση Προμηθειών σε συνεργασία με το Νομικό Σύμβουλο της Αρχής και τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά από παρέλευση ενός χρόνου αποφάσισε και άσκησε προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 8 Ιουλίου 2009. Η «Ένσταση Απαραδέκτου» και το «Υπόμνημα Αντίκρουσης» ετοιμάστηκαν από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας σε συνεργασία με την ΑΗΚ και στάλθηκαν στο Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις 25 Σεπτεμβρίου 2009. Το θέμα χειρίζεται η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

- (ii) **Εκτέλεση σύμβασης.** Λόγω της καθυστέρησης στη σύναψη της σύμβασης το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την επίσπευση του χρόνου παράδοσης της Μονάδας από 24 σε 22 μήνες έναντι ποσού €3,5 εκ. Τον Αύγουστο 2006 ανατέθηκαν επιπλέον εργασίες στον εργολάβο έναντι ποσού €2,73 εκ. Το Δεκέμβριο του ίδιου έτους αποφασίστηκε επίσης η εγκατάσταση ατμοστροβίλου και γεννήτριας διαφορετικού κατασκευαστή από αυτόν που προβλεπόταν στη σύμβαση, λόγω κυρίως αυξημένης δυναμικότητας, έναντι επιπλέον δαπάνης €0,9 εκ.
- (iii) **Πρόοδος εργασιών.** Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των εργασιών για λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Ανοικτού Κύκλου σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που συμφωνήθηκε μεταξύ της Αρχής και του Εργολάβου για επίσπευση της παράδοσης και λειτουργίας της μέχρι την 1η Μαΐου 2008. Παρατηρήθηκε επίσης καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών που αφορούν στη λειτουργία της Μονάδας σε μορφή Συνδυασμένου Κύκλου. Οι δύο αεριοστροβίλοι συνολικής ισχύος 150MW τέθηκαν προσωρινά στη διάθεση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς στις 18 και 21 Αυγούστου 2008 αντίστοιχα και στις 15 Σεπτεμβρίου επιστράφηκαν στον Εργολάβο για ολοκλήρωση του Έργου και τελική παράδοση της Μονάδας σε συνδυασμένο κύκλο. Λόγω απρόβλεπτων γεγονότων εγκρίθηκε στον Εργολάβο παράταση 80 ημερών και η ημερομηνία παράδοσης της Μονάδας καθορίστηκε η 22.3.2009. Ο Εργολάβος διαφώνησε με το μέγεθος της παράτασης και ζήτησε επανεξέτάσή της. Ο Εργολάβος τελικά παράδωσε την Μονάδα στις 11.11.2009 δηλαδή με καθυστέρηση 203 ημέρες από την εγκεκριμένη ημερομηνία παράδοσης.
- (iv) **Προβλήματα αστοχιών στο έργο.** Ταυτόχρονα με την έκδοση του πιστοποιητικού παραλαβής της Μονάδας, άρχισε η περίοδος εγγύησης τριών χρόνων και δόθηκε στον Εργολάβο κατάλογος εκκρεμοτήτων ο οποίος συμπεριελάμβανε κάπου 1250 θέματα. Μέχρι τον Μάρτιο 2010 έχουν τακτοποιηθεί περίπου 900 ενώ εμφανίζονται νέες αστοχίες οι οποίες διαβιβάζονται στον Εργολάβο. Οι πιο σημαντικές είναι αυτές των συστημάτων αυτοματισμού και επικοινωνίας, οι συμπιεστές αέρα, των αεροστροβίλων και ο ιμάντας διαστολής του ατμοστροβίλου.
- (v) **Απαιτήσεις Συμβούλων.** Λόγω της ακύρωσης δύο φορές του διαγωνισμού για το έργο και την αναθεώρηση των εγγράφων από τους Συμβούλους, αυτοί υπέβαλαν απαιτήσεις για επιπλέον ποσά αποζημιώσεων. Μετά από διαπραγματεύσεις οι αποζημιώσεις συμφωνήθηκαν σε GBP 605.000 περίπου και η συμφωνία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Επίσης λόγω της καθυστέρησης της αποπεράτωσης του Έργου και της ανάγκης παράτασης της παραμονής των Συμβούλων στο Εργοτάξιο, αναμένεται επιπρόσθετο κόστος περίπου €500.000.

(γ) **Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός Βασιλικού – Φάση IV – Μονάδες Συνδυασμένου Κύκλου Αρ. 5 & 6.** Η Φάση IV προνοεί την εγκατάσταση 2 Μονάδων (αρ. 5 & 6) Συνδυασμένου Κύκλου διπλής καύσης (φυσικό αέριο και ντίζελ) δυναμικότητας περίπου 180MW η καθεμιά. Μετά από μελέτη στην οποία εντοπίστηκαν οι αναθεωρημένες ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια, προκηρύχθηκε διαγωνισμός για τη Μονάδα αρ. 5 με στόχο αυτή να εγκατασταθεί το 2011. Οι όροι του διαγωνισμού παρέχουν το δικαίωμα στην Αρχή να αναθέσει τη

μονάδα αρ. 6 στον Ανάδοχο της Μονάδας αρ. 5 με στόχο τη λειτουργία της σε χρόνο που θα αποφασιστεί μέσα στην επόμενη τριετία ανάλογα με τις εξελίξεις.

Ο διαγωνισμός ολοκληρώθηκε με την κατακύρωση του έργου σε κοινοπραξία εταιρειών, τον Ιούνιο 2009, έναντι ποσού €225 εκ. περίπου. Παράλληλα, τον Ιούλιο 2009 ανατέθηκε η σύμβαση συντήρησης των αεροστροβίλων για περίοδο έξι χρόνων, έναντι ποσού €30 εκ. περίπου.

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο πρόγραμμα εργασιών η παράδοση της Μονάδας είναι η 1.7.2011 για εμπορική λειτουργία σε ανοικτό κύκλο και η 1.1.2012 για εμπορική λειτουργία σε συνδυασμένο κύκλο.

Ο Εργολάβος δήλωσε την πρόθεση του ότι θα απαιτήσει αποζημιώσεις σε σχέση με τις αντίξοες καιρικές συνθήκες που επικρατούσαν το Δεκέμβριο 2009 και Ιανουάριο 2010. Η πρόθεση αυτή καθώς και άλλες για πρόσθετη πληρωμή σχετικές με το σχεδιασμό και κατασκευή της Μονάδας, μελετούνται από τους συμβούλους και την ΑΗΚ.

(δ) Ενεργειακό Κέντρο Βασιλικού – Τερματικό Φυσικού Αερίου. Οι ενέργειες για το έργο έλευσης Φυσικού Αερίου (ΦΑ) στην Κύπρο άρχισαν με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το Φεβρουάριο 2003 το οποίο ανέθεσε στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΒΤ) το έργο της μεταφοράς υγροποιημένου ΦΑ και τη δημιουργία τερματικού απουγροποίησης στην περιοχή Βασιλικού. Για διάφορους λόγους οι οποίοι αναφέρονται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας υπήρξε αδυναμία στον προγραμματισμό και υλοποίηση των αποφάσεων της Κυβέρνησης για την όσο το δυνατό συντομότερη έλευση του ΦΑ στην Κύπρο, με αποτέλεσμα μέχρι το Μάρτιο 2009, η καθυστέρηση στο έργο να εκτιμάται από την Υπηρεσία μας σε περίπου 60 μήνες.

Το Μάρτιο 2009, το Υπουργικό Συμβούλιο, για σκοπούς επίσπευσης της έλευσης του ΦΑ στην Κύπρο, αποφάσισε μεταξύ άλλων:

- Την ανάθεση στην ΑΗΚ της ευθύνης για τη δημιουργία του χερσαίου τερματικού ΦΑ.
- Την εξεύρεση και διορισμό από την ΑΗΚ έμπειρου και εύρωστου στρατηγικού συνεργάτη με σκοπό τη σύσταση κοινοπραξίας με την ΑΗΚ για την ανάπτυξη, χρηματοδότηση και λειτουργία του χερσαίου τερματικού σταθμού ΦΑ.
- Τον πλήρη διαχωρισμό των δύο έργων του χερσαίου τερματικού ΦΑ και του τερματικού παραλαβής/αποθήκευσης πετρελαιοειδών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ στις 31.3.2009:

(α) ενέκρινε το Σχέδιο Δράσης της ΑΗΚ για υλοποίηση του τερματικού έλευσης φυσικού αερίου.

(β) ενέκρινε το έγγραφο πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για προεπιλογή πιθανών Στρατηγικών Συνεργατών για σύσταση κοινοπραξίας τερματικού που θα αναλάβει την ανάπτυξη, χρηματοδότηση και λειτουργία του τερματικού ΥΦΑ.

Μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στις 3.7.2009, υποβλήθηκαν από 12 εταιρείες αιτήσεις ενδιαφέροντος για προεπιλογή ως υποψήφιοι στρατηγικοί συνεργάτες για σύσταση κοινοπραξίας τερματικού. Στις 16.10.2009, το αποφάσισε την προεπιλογή 8 αιτητών και συμμετοχή τους στο επόμενο στάδιο που είναι η επίσημη διαδικασία υποβολής προτάσεων. Στις 4.12.2009 στάλθηκε στους προεπιλεγέντες υποψήφιους το τελικό έγγραφο Πρόσκλησης Υποβολής Πρότασης και στις 26.2.2010 παραλήφθηκαν οι προτάσεις από τους ενδιαφερόμενους και άρχισε η εξέτασή τους.

Η υλοποίηση του Έργου προϋποθέτει την σύναψη από τη ΔΕΦΑ της σύμβασης προμήθειας Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου. Η μακροχρόνια αυτή σύμβαση αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα στη διαδικασία προμήθειας φυσικού αερίου και χωρίς την ολοκλήρωσή της δεν είναι δυνατόν να προχωρήσει ουσιαστικά η επιλογή στρατηγικού συνεργάτη και η χρηματοδότηση/ανάπτυξη του Τερματικού.

Επειδή, όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, εκτός από τη σοβαρή καθυστέρηση που σημειώθηκε στο έργο υλοποίησης του χερσαίου τερματικού ΦΑ, σημειώθηκε καθυστέρηση και στη λειτουργία της ΔΕΦΑ, το Φεβρουάριο του 2009, με επιστολή μου προς τους Υπουργούς Οικονομικών και

ΥΕΒΤ, εκφράσαμε την άποψη ότι θα έπρεπε το ταχύτερο δυνατό να στελεχωθεί και λειτουργήσει η ΔΕΦΑ και ακολούθως η εταιρεία να προωθήσει τη διαδικασία για την επιλογή προμηθευτή ΥΦΑ για την αγορά/προμήθεια ΦΑ στην Κύπρο. Τελικά στις 2.11.2009 διορίστηκε το Διοικητικό Συμβούλιο της ΔΕΦΑ το οποίο στις 10.11.2009 εξέδωσε την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την προεπιλογή πιθανών προμηθευτών ΥΦΑ.

Λόγω του γεγονότος ότι η εξέταση των προτάσεων για την εξεύρεση στρατηγικού συνεργάτη – οι οποίες υποβλήθηκαν την 26.2.2010 –, είναι συνδεδεμένη με την αξιολόγηση και επιλογή Προμηθευτή ΥΦΑ από την ΔΕΦΑ, η οποία δεν έχει ακόμα γίνει, η επιλογή στρατηγικού συνεργάτη από την ΑΗΚ αναμένεται να καθυστερήσει ανάλογα με την πρόοδο που θα σημειωθεί στην επιλογή του προμηθευτή ΥΦΑ.

Πέραν των πιο πάνω, ένα άλλο θέμα που σύμφωνα με την ΑΗΚ ενδεχομένως να προκαλέσει καθυστερήσεις στο Έργο, είναι η μη ικανοποιητική μέχρι σήμερα στελέχωση της ομάδας υλοποίησης του τερματικού ΦΑ.

Μέρος Β

(α) Λιμενικά δικαιώματα. Τα ποσά που καταβάλλονται, σύμφωνα με τους Κανονισμούς, ως λιμενικά δικαιώματα βαρύνουν το κόστος του μαζούτ και συνυπολογίζονται με όλα τα άλλα έξοδα για τον καθορισμό της ρήτρας καυσίμων που βαρύνει τους καταναλωτές. Τα ποσά αυτά καταβάλλονται, χωρίς ωστόσο η Αρχή Λιμένων να προσφέρει ουσιαστικές λιμενικές διευκολύνσεις στην Αρχή, αφού οι αγωγοί εκφόρτωσης βρίσκονται στη θάλασσα και τα πλοία δεν προσεγγίζουν τις αποβάθρες. Κατά το 2009 η Αρχή κατέβαλε στην Αρχή Λιμένων Κύπρου το ποσό των €1.865.443 ενώ το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε για την περίοδο 2001 – 2009 ανήλθε στα €12.203.123.

Με βάση γνωμάτευση των Νομικών της Συμβούλων, η Αρχή κατάγγειλε την Αρχή Λιμένων Κύπρου στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού η οποία ωστόσο, με την απόφαση της ημερ. 25.9.2007, απέρριψε την καταγγελία αφού η δραστηριότητα της Αρχής Λιμένων δεν συνιστά επιχείρηση με αποτέλεσμα να μην εμπίπτει στις πρόνοιες της περί ανταγωνισμού νομοθεσίας.

Στις 2.1.2009 η Βουλή ενέκρινε αύξηση 4,7% επί των εν λόγω δικαιωμάτων, χωρίς ωστόσο να κληθεί η ΑΗΚ σε οποιαδήποτε συνεδρία της Βουλής για να εκφέρει τις απόψεις της για το θέμα, επιθυμία της ΑΗΚ την οποία κοινοποίησε στο Γενικό Διευθυντή της Βουλής των Αντιπροσώπων, ενώ στις 4.1.2010 η Βουλή ενέκρινε περαιτέρω αύξηση ύψους 0,3%.

Στη συνεδρία του ημερ. 8.9.2009 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να επιδιωχθεί αλλαγή της νομοθεσίας που διέπει την επιβολή λιμενικών δικαιωμάτων από την Αρχή Λιμένων Κύπρου ούτως ώστε να επιβάλλονται στην ΑΗΚ ειδικά λιμενικά δικαιώματα.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κρίνεται αναγκαίο όπως η Αρχή προβεί σε όλα τα απαραίτητα διαβήματα για την απαλλαγή της από την υποχρέωση καταβολής λιμενικών δικαιωμάτων, ούτως ώστε να επιτευχθεί μερική μείωση του τελικού κόστους που επωμίζεται ο καταναλωτής. Επειδή τα μέχρι σήμερα διαβήματα δεν απόφεραν θετικό αποτέλεσμα, εισηγούμαστε όπως η Αρχή, σε διαβούλευση με τους Νομικούς της Συμβούλους, εξετάσει το ενδεχόμενο απαλλαγής της από την καταβολή λιμενικών δικαιωμάτων με σχετική τροποποίηση της δικής της νομοθεσίας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, σε σχετική συνάντηση ημερ. 9.4.2010, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού εξέφρασε την άποψη ότι είναι προτιμότερο να επιδιωχθεί εκ νέου διάλογος μεταξύ των δύο Οργανισμών, για εξεύρεση λύσεων που να ικανοποιούν τα δίκαια αιτήματα της ΑΗΚ.

(β) Μελέτη “Εκτίμηση των πραγματικών αναγκών της ΑΗΚ σε ανθρώπινο δυναμικό”.

(i) Στις 16.7.2008 η Αρχή υπέγραψε συμβόλαιο με συγκεκριμένη εταιρεία για παροχή υπηρεσιών υποστήριξης για τη διαχείριση του προγράμματος και των έργων καθώς επίσης υπηρεσίες συμμετοχής στην υλοποίηση των έργων για τη βελτίωση της λειτουργίας της ΑΗΚ. Το ποσό του συμβολαίου ανήρχετο στις €285.000. Με βάση το συμβόλαιο και τα σχετικά χρονοδιαγράμματα τα έργα έπρεπε να υλοποιηθούν κατά την περίοδο Μάιου - Ιουνίου 2009. Μέχρι και την ημερομηνία του ελέγχου

(Απρίλιος 2010) υλοποιήθηκε 1 μόνο έργο, ενώ τα υπόλοιπα 9 βρίσκονται υπό εξέλιξη. Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τους λόγους της καθυστέρησης της υλοποίησης του προγράμματος. Επίσης, σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής ημερομηνίας 16.6.2009 δόθηκαν οδηγίες στο Γενικό Διευθυντή όπως ετοιμάσει χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των έργων το οποίο να τεθεί ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου αλλά μέχρι τον Απρίλιο του 2010 δεν είχε υποβληθεί.

- (ii) Παρατηρήθηκε ότι, από το Δεκέμβριο 2009 όπου έληξε το συμβόλαιο τεχνικής υποστήριξης/ συντήρησης του λογισμικού προγράμματος που ετοίμασε η εταιρεία για την υλοποίηση του έργου "Δημιουργία Περιβάλλοντος Διαχείρισης Έργων" δεν έχει υπογραφεί μέχρι και την ημερομηνία ελέγχου (Απρίλιος 2010) νέο συμβόλαιο. Αναφέρεται πληροφοριακά ότι τον Απρίλιο του 2010 ξεκίνησε η σταδιακή εφαρμογή του έργου μόνο στην περιφέρεια Αμμοχώστου – Λάρνακας. Εκφράσαμε την άποψη ότι η λειτουργία ενός σημαντικού λογισμικού προγράμματος χωρίς την απαραίτητη τεχνική υποστήριξη πιθανό να επιφέρει σημαντικά προβλήματα τόσο στη λειτουργία του προγράμματος όσο και στη διαχείριση των έργων της Αρχής.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι αναμένεται η ολοκλήρωση υλοποίησης όλων των έργων το τέλος του 2011.

(γ) **Αναϊσορρόπηση Τελών.** Στα πλαίσια της εισαγωγής Διατιμήσεων Οριακού Κόστους, η Βουλή ενέκρινε στις 15.11.2002 (ΚΔΠ 546/02) τις Διατιμήσεις που υποβλήθηκαν από την Αρχή. Στόχος των νέων διατιμήσεων είναι να γίνουν σωστές και ορθολογιστικές διατιμήσεις για να μπορεί ο κάθε καταναλωτής να χρεώνεται με το πραγματικό του κόστος και να καταργηθεί η αλληλοεπιδότηση μεταξύ των κατηγοριών. Η εφαρμογή των διατιμήσεων έπρεπε να γίνει σε τρεις φάσεις. Η Φάση Α άρχισε τη 1η Μαρτίου 2003 και η Φάση Β τη 1η Μαΐου 2005. Η εισαγωγή νέων διατιμήσεων θα γίνει μετά την έγκριση τους από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου.

Στις 29.10.2009 η ΡΑΕΚ ενέκρινε αυξήσεις στις υφιστάμενες διατιμήσεις της Αρχής με ποσοστό αύξησης 1,5% από 1.1.2010, επιπλέον 1,5% από 1.1.2011 και περαιτέρω 1,5% από 1.1.2012. Στη συνέχεια η Αρχή διαμόρφωσε και απέστειλε στη ΡΑΕΚ τα νέα τέλη χρέωσης αφού προηγουμένως η ΑΗΚ, στις 21.10.2009, υπέβαλε το σχέδιο Μείωσης των Δαπανών της. Η ΡΑΕΚ προχώρησε στην έγκριση τους στις 15.12.2009.

Με επιστολή της ημερ. 15.5.2009 η ΡΑΕΚ ενέκρινε την από 1.6.2009 ανάκτηση του κόστους ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου, απόφαση η οποία ωστόσο αναστάληκε. Η ΡΑΕΚ με επιστολή της ημερ. 18.2.2010, όρισε εκ νέου ως ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής του θεσμού ανάκτησης του κόστους ελλείμματος δικαιωμάτων αερίων του θερμοκηπίου την 1^η Μαρτίου 2010.

Ο Πρόεδρος μας ανέφερε ότι η ΡΑΕΚ προχώρησε στις 29.10.2009 με την έγκριση μόνο της συνολικής αύξησης επί των υφιστάμενων διατιμήσεων, χωρίς την έγκριση της αναϊσορρόπησης των τελών, θέμα για το οποίο ζητήθηκε από τη ΡΑΕΚ υποβολή νέας μελέτης η οποία ετοιμάστηκε από την ΑΗΚ και υποβλήθηκε πρόσφατα στο ΔΣ για λήψη απόφασης.

(δ) **Διακοπή Συμβολαίου προσφοράς υπηρεσιών Αρχιτέκτονα/Πολιτικού Μηχανικού στο έργο ανέγερσης των Αποθηκών της ΑΗΚ στην Λεμεσό.** Μετά την προκήρυξη του Διαγωνισμού αρ. 260/2001 αναφορικά με την παροχή Υπηρεσιών Αρχιτέκτονα/Πολιτικού Μηχανικού και Ηλεκτρομηχανολόγων για την ανέγερση αποθηκών της ΑΗΚ σε χώρο ο οποίος απαλλοτριώθηκε το 2001 στη Λεμεσό, η Αρχή ανέθεσε, τον Ιανουάριο του 2002, την εκτέλεση του πιο πάνω έργου στη Συνεργασία συγκεκριμένων γραφείων με αμοιβή 2,84% επί της τελικής δαπάνης του έργου.

Κατά την εκτέλεση του συμβολαίου διαπιστώθηκε ότι η συνεργασία μεταξύ της Αρχής και των Συμβούλων δεν ήταν η αναμενόμενη. Ως αποτέλεσμα, ενώ ο υπό αναφορά διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Ιανουάριο του 2002 με προϋπολογιζόμενο κόστος ανέγερσης των αποθηκών €2.050.322 (£1.200.000), η έναρξη των εργασιών του έργου έγινε τον Μάρτιο του 2008, δηλαδή μετά την παρέλευση έξι χρόνων, με αναμενόμενο κόστος το ποσό των €10.154.757.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, στη συνεδρία του ημερ. 18.3.2008, αποφάσισε τον τερματισμό του εν λόγω συμβολαίου, μετά την παρέλευση 6 περίπου χρόνων από την ανάθεση της εργασίας. Οποιοσδήποτε προσπάθειες μεταξύ των δύο μερών για συναινετική επίλυση της διαφοράς δεν καρποφόρησαν με

αποτέλεσμα να συμφωνηθεί μεταξύ Αρχής και Συμβούλων η παραπομπή του θέματος σε διαιτησία. Τον Ιανουάριο του 2010 κατατέθηκαν στην διαιτησία οι απαιτήσεις των Συμβούλων και το Μάιο κατατέθηκε η υπεράσπιση της Αρχής. Η επόμενη συνεδρία της διαιτησίας ορίστηκε για τον Ιούνιο του 2010.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η Αρχή επέδειξε μεγάλη ανεκτικότητα σε βάρος των δικών της συμφερόντων αναφορικά με την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα την μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη του έργου και την καταβολή αυξημένου κόστους για την εκτέλεση του, καθώς και την πιθανότητα καταβολής αποζημιώσεων στους πρώην ιδιοκτήτες των ακινήτων που απαλλοτριώθηκαν για την ανέγερση των αποθηκών.

Ο Πρόεδρος ανέφερε ότι η Αρχή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για αποφυγή τέτοιων καθυστερήσεων στο μέλλον.

(ε) Απαλλοτρίωση ακινήτων στη Λεμεσό - Συνεκδικαζόμενες Προσφυγές Αρ. 438/07 και 578/2008.

Η Αρχή απαλλοτρίωσε τα κτήματα με αρ. εγγραφής 29391 και 24677 στη Λεμεσό για τη δημιουργία κτιρίων, για την ικανοποίηση των αποθηκευτικών και άλλων αναγκών της. Η μεταβίβαση των ακινήτων επ' ονόματι της Αρχής έγινε στις 20.9.2001 και 25.5.2001 αντίστοιχα. Ένεκα όμως του γεγονότος ότι τα κτήματα δεν χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό για τον οποίο απαλλοτριώθηκαν, εντός τριών χρόνων από την απαλλοτρίωση, οι πρώην ιδιοκτήτες των ακινήτων καταχώρισαν τις παραπομπές αρ. 438/2007 και 578/08 με τις οποίες ζητούν επιστροφή των κτημάτων. Μετά από απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου οι δύο παραπομπές συνεκδικάζονται. Οι υποθέσεις ορίστηκαν για διευκρινίσεις το Μάιο του 2010.

Εκφράσαμε την άποψη ότι με την καθυστέρηση στην εκτέλεση των έργων για τα οποία γίνονται οι απαλλοτριώσεις, η Αρχή βρίσκεται εκτεθειμένη σε αγωγές των πρώην ιδιοκτητών της γης, με πιθανό συνεπακόλουθο την καταβολή σημαντικών αποζημιώσεων.

6.3 ΑΡΧΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Η Αρχή δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για το 2009 και ως εκ τούτου, δεν είναι εφικτή η παράθεση οικονομικών στοιχείων. Όσον αφορά τις οικονομικές καταστάσεις για το 2008 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 12.7.2010, στη συνέχεια όμως, ο Γενικός Διευθυντής με επιστολή του ημερομηνίας 6.8.2010 παρακάλεσε όπως μη προχωρήσουμε με το σχετικό έλεγχο μέχρι να υποβληθούν οι οικονομικές καταστάσεις για το 2009 και κατάστασεις ταμειακών ροών για τη περίοδο 1.1. – 31.12.2010, στοιχεία που κρίνονται απαραίτητα για να διαπιστωθεί το μέγεθος του ταμειακού ελλείμματος της Αρχής και κατά πόσο αυτή μπορεί να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω καταστάσεις δεν έχουν υποβληθεί ακόμη.

Επισημάνουμε ότι η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν, και αποστερεί το δικαίωμα ενημέρωσης, τόσο από τη Βουλή, όσο και από τους πολίτες, για τα πεπραγμένα της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι ενώ η θέση του Λογιστή πληρώθηκε στις 4.10.2009, αυτός τελικά αποχώρησε στις 21.7.2010, χωρίς να ετοιμάσει λογαριασμούς για το 2009. Ως εκ τούτου, η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων ανατέθηκε σε ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο οι οποίες θα είναι έτοιμες σύντομα για υποβολή μαζί με την κατάσταση ταμειακών ροών για την περίοδο 1.1.2010 - 31.12.2010.

(β) Ταμειακή ρευστότητα. Η Αρχή αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην έχει καταβάλει τις δόσεις των δανείων της κατά τα έτη 2003-2007. Από το Μάρτιο του 2008 η Αρχή ξεκίνησε την αποπληρωμή του δανείου που είχε συνάψει από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με την καταβολή μηνιαίων δόσεων (€9.000), ωστόσο παρατηρείται καθυστέρηση στην αποπληρωμή των πιστωτών.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι η Αρχή, από το Νοέμβριο 2008, σταμάτησε να καταβάλλει τις εισφορές της στο Σχέδιο Συντάξεως των υπαλλήλων της, ενώ εκκρεμεί και η αποπληρωμή οφειλών της για το Φόρο Εισοδήματος. Για αντιμετώπιση του πιο πάνω προβλήματος, ο Υπουργός Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ενέκρινε στις 31.7.2008 τη χορήγηση, από τραπεζικό οργανισμό, ορίου εμπιστευτικής προεξόφλησης τιμολογίων ύψους €250.000 και ορίου ενοικιαγοράς ύψους €550.000.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με κατάσταση ταμειακών ροών, για τους μήνες Σεπτέμβριο μέχρι Δεκέμβριο του 2009, που ετοίμασε η Αρχή τον Αύγουστο 2009, το ταμειακό έλλειμμα υπολογίστηκε ότι θα ανερχόταν στο τέλος του 2009 σε €818.068, χωρίς την καταβολή των οφειλών για την συνεισφορά της προς το Ταμείο Συντάξεων, το Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και το Φόρο Εισοδήματος, και χωρίς επίσης την καταβολή των αποχετευτικών τελών και φόρου θεάματος προς το Συμβούλιο Αποχετεύσεων και Δήμο Έγκωμης αντίστοιχα. Δεν έχει ακόμη ετοιμαστεί κατάσταση ταμειακών ροών για την περίοδο 1.1.2010 - 31.12.2010.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής, κατά το 2^ο εξάμηνο του 2009, παρά τις οικονομικές δυσκολίες της, η Αρχή έχει καταβάλει όλες τις μηνιαίες δόσεις της για τις τραπεζικές της υποχρεώσεις, ποσό ύψους €31.418 στο Ταμείο Συντάξεων και €17.723 για φόρο θεάματος, ενώ το δάνειο ύψους €500.000 για αποπληρωμή πιστωτών, λήφθηκε αρχές του 2010, και ως εκ τούτου η αποπληρωμή των πιστωτών του 2009, άρχισε και ολοκληρώνεται εντός του 2010.

Προσωπικό. Η Αρχή εργοδοτούσε κατά τις 31.12.2009, 20 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (21 το 2008) και 8 εργάτες (8 το 2008). Επιπρόσθετα εργοδότησε επίσης, κατά τη διάρκεια διαφόρων εκθέσεων, 25 άτομα.

Σημειώνεται ότι στις 31.10.2008 αποχώρησε η κατέχουσα την θέση Λογιστή της Αρχής και στις 30.6.2009 αποχώρησε και η κατέχουσα την θέση Λογιστικού Λειτουργού 1^{ης} Τάξης, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διεκπεραίωση των λογιστικών εργασιών και ως εκ τούτου και η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής. Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, του οποίου η θητεία άρχισε από 1.8.2009, διόρισε νέο Λογιστή, ο οποίος ανέλαβε καθήκοντα από 5.10.2009, αλλά τελικά αποχώρησε και αυτός στις 21.7.2010.

Στρατηγικός Σχεδιασμός. Η υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδιασμού Ανάπτυξης (Master Plan) που το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής ενέκρινε σε συνεδρία στις 8.2.2006, δεν προχώρησε αφού ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων με επιστολή του πληροφόρησε την Αρχή ότι η πρώτη περίοδος της σύμβασης για τη γη, πάνω στην οποία θα υλοποιείτο ο εν λόγω Σχεδιασμός, λήγει στις 20.11.2019 και ότι οποιαδήποτε παράταση της σύμβασης πιθανόν να θεωρηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως νέα ενίσχυση, οπότε η Αρχή θα κληθεί να καταβάλει στο Κράτος το αγοραίο ενοίκιο για τη μίσθωση του συγκεκριμένου χώρου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 15.5.2008 αποφάσισε όπως, προκειμένου να μπορέσει να προχωρήσει με τις προγραμματισμένες αναπτύξεις χωρίς την παρέμβαση του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων, προτείνει στην Κυβέρνηση να ακυρώσει τη σύμβαση που έχει για την χρήση της γης έκτασης 264 000 τ.μ., με αντάλλαγμα να μεταβιβαστεί επ' ονόματι της Αρχής μέρος πιο πάνω έκτασης. Μετά από διαβουλεύσεις της Αρχής με τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες/τμήματα, το Υπουργικό Συμβούλιο στις 21.1.2009 (Αρ. Αποφ. 68.299) αποφάσισε να εγκρίνει μεταξύ άλλων:

- Την ακύρωση της πιο πάνω Σύμβασης Μίσθωσης, μεταξύ της Κυβέρνησης και της Αρχής,
- την παραχώρηση στην Αρχή τμήματος της πιο πάνω κρατικής γης έκτασης 48.000 τ.μ. αγοραίας αξίας €19.200.000, που αποτελεί μέρος της αξίας του δικαιώματος της Αρχής για την υπόλοιπη περίοδο, μέχρι την λήξη της πρώτης περιόδου της Σύμβασης Μίσθωσης,
- την εκμίσθωση προς την Αρχή τμήματος της πιο πάνω κρατικής γης έκτασης 60.000 τ.μ. έναντι ετήσιου συνολικού αγοραίου ενοικίου €840.000 που θα καταβάλλεται από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης και θα αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια, σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών Διάθεσης Κρατικής Γης, που θα ισχύουν κατά την ημερομηνία της αναθεώρησης.

Έχοντας υπόψη τη δεινή οικονομική κατάσταση που βρίσκεται σήμερα η Αρχή, παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων από τα εμπλεκόμενα μέρη, αναφορικά με την υλοποίηση των όσων αναφέρονται στην πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς επίσης και ποιες αναπτύξεις

πρέπει να γίνουν και ποια μέτρα πρέπει να ληφθούν ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος οικονομικής κατάρρευσης της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο στις 2.11.2010 ενέκρινε νέα βελτιωμένη συμφωνία, που αναμένεται να κοινοποιηθεί στην Αρχή εντός των ημερών. Μετά από αυτή τη εξέλιξη η Αρχή προσδοκά να προχωρήσει στην υλοποίηση του αναπτυξιακού της προγράμματος και να βελτιώσει αισθητά την οικονομική της θέση.

Οφειλές στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων κατέθεσε στις 3.9.2008 4 κλήσεις εναντίον της Αρχής για εμφάνιση ενώπιον Δικαστηρίου στις 16.10.2008 και 20.11.2008 για συνολικό ποσό που αντιπροσωπεύει οφειλές φόρων ύψους €480.438 συν €83.540 για τόκους πρόστιμα και επιβαρύνσεις. Όπως πληροφορηθήκαμε η σχετική δικαστική διαδικασία εναντίον της Αρχής αποσύρθηκε στις 10.6.2010, άνευ βλάβης των δικαιωμάτων του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, με την προϋπόθεση ότι θα συμφωνηθεί τρόπος αποπληρωμής της πιο πάνω οφειλής.

Μέρος Β

Οργάνωση και λειτουργία του Αρχείου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, και παρά τη διαβεβαίωση ότι έχουν δοθεί οδηγίες ώστε να τεθεί σε αποτελεσματική και ορθή λειτουργία το ηλεκτρονικό αρχείο της Αρχής, εξακολουθούν να παρατηρούνται σημαντικές αδυναμίες στη διαχείριση και αρχειοθέτηση της αλληλογραφίας και εγγράφων.

Άδειες οικοδομής. Το θέμα της εξασφάλισης αδειών οικοδομής για αρκετά περίπτερα που ανεγέρθηκαν στο χώρο της Αρχής συνεχίζει να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής, το θέμα θα διευθετηθεί με την έκδοση τίτλου ιδιοκτησίας στα πλαίσια της σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Περιουσιακά στοιχεία – Φυσική καταμέτρηση. Εκκρεμεί η συμφιλίωση των αποτελεσμάτων της φυσικής καταμέτρησης που διενεργήθηκε το 2003, με τα μητρώα κινητής περιουσίας. Ενόψει του ότι η μηχανογράφηση του μητρώου περιουσιακών στοιχείων βρίσκεται στο τελικό της στάδιο, θα πρέπει με την αποπεράτωσή της να διεξαχθεί νέα φυσική καταμέτρηση, να συμφιλιωθεί με τα υπόλοιπα του μηχανογραφημένου μητρώου και σχετικό πιστοποιητικό να σταλεί στην Υπηρεσία μας.

Επισημάνθηκε ότι φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να διενεργείται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι η φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων της Αρχής θα διενεργηθεί από ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο.

6.4 ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το πλεόνασμα χρήσης το 2009 ανήλθε σε €29.384.680, σε σύγκριση με €35.746.257 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση € 6.361.577 ή ποσοστό 17,8%. Μετά την πρόβλεψη για συνταξιοδοτικά ωφελήματα ύψους €2.375.000 και τη συναλλαγματική ζημιά ύψους €2.816.831 (συναλλαγματικό κέρδος €11.704.070 το 2008) προέκυψε για το 2009 καθαρό πλεόνασμα πριν τη φορολογία ύψους €24.192.849, σε σύγκριση με €38.915.863 το 2008.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα για το 2009 ανήλθαν σε €67.170.283 σε σύγκριση με €73.026.584 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €5.856.301 ή ποσοστό 8,02%.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα, περιλαμβανομένων των τόκων για μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ανήλθαν σε €37.785.603 σε σύγκριση με €37.280.327 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €505.276 ή ποσοστό 1,36%.

(δ) Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Στις 31.12.2009 οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Αρχής ανέρχονταν σε €44.474.111 περιλαμβανομένων €2.812.136 που οφείλονται στην Κυβέρνηση για τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων κατά την ίδρυση της Αρχής το 1976. Για τις υπόλοιπες υποχρεώσεις της Αρχής, ύψους €41.661.975 υπάρχουν κυβερνητικές εγγυήσεις.

Οι υποχρεώσεις της Αρχής για συνταξιοδοτικά οφελήματα στις 31.12.2009, σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη, που διεξήχθη το 2010, ανέρχονταν σε €87,5 εκ. Προέκυψε αναλογιστικό έλλειμμα ύψους €10,83 εκ σε σχέση με τις συσσωρευμένες πρόνοιες στους λογαριασμούς της Αρχής, του οποίου η κάλυψη άρχισε από το 2009 με ετήσιες προβλέψεις ύψους €2,37 εκ. για τα επόμενα πέντε χρόνια.

(ε) Προϋπολογισμός. Ο συνολικός Προϋπολογισμός για το έτος 2009 ήταν €83.683.654 και οι πραγματικές δαπάνες €44.391.036. Σημειώνεται ότι η εκτέλεση τόσο του Τακτικού Προϋπολογισμού όσο και του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα όπως και τα προηγούμενα χρόνια. Συγκεκριμένα τα προϋπολογισθέντα ποσά στον Τακτικό Προϋπολογισμό ήταν €55.657.794 για το 2009 και €49.864.862 για το 2008, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €33.464.005 και €30.335.154 αντίστοιχα. Δηλαδή το ποσοστό υλοποίησης ήταν 58,51% για το 2009 και 60,83% για το 2008. Τα ποσά στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως ήταν €28.025.860 για το 2009 και €43.802.110 για το 2008, ενώ οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €10.927.031 και €13.688.535 αντίστοιχα, δηλαδή ποσοστό υλοποίησης 38,99% για το 2009 και 31,25% για το 2008.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας ανέφερε ότι η απόκλιση που παρατηρείται στην υλοποίηση του Προϋπολογισμού οφείλεται σε διάφορους εξωγενείς παράγοντες οι οποίοι δεν επιτρέπουν την υλοποίηση των έργων στον βαθμό που προϋπολογίστηκαν και σχεδιάστηκαν.

(α) Οι οργανικές θέσεις της Αρχής στις 31.12.2009 ήταν 410 (412 το 2008), από τις οποίες οι 89 ήταν κενές. Για το 2009 οι δαπάνες για απολαβές του μόνιμου προσωπικού, περιλαμβανομένων των υπερωριών, του 13ου μισθού και των εισφορών της Αρχής στα διάφορα Ταμεία, ανήλθαν σε €19.681.765 σε σύγκριση με €19.748.009 το 2008. Στις 31.12.2009 υπηρετούσαν επίσης στην Αρχή 57 ωρομίσθιοι υπάλληλοι. Οι δαπάνες μισθοδοσίας τους ανήλθαν σε €1.549.984 σε σύγκριση με €1.362.028 το 2008.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία ο μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά εργοδοτούμενο ανήλθε για το μόνιμο προσωπικό σε €62.681 και για το ωρομίσθιο προσωπικό σε €27.193 ετησίως, σε σύγκριση με €62.297 και €26.193 αντίστοιχα για το 2008.

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Δαπάνες υπερωριακής απασχόλησης. Οι δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση στο Τμήμα Εκμετάλλευσης ανήλθαν σε €2.377.136, σε σύγκριση με €2.858.790 το 2008 δηλαδή σημειώθηκε μείωση 16,85%. Οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης το 2009 ήταν 101.778, σε σύγκριση με 128.886 το 2008, δηλαδή σημείωσαν μείωση 21,03%. Τα έσοδα από τέλη για εξυπηρέτηση των πλοίων εκτός των κανονικών ωρών εργασίας ανήλθαν σε €2.199.524, σε σύγκριση με €2.614.025 το 2008. Σημειώνεται ότι στο Τμήμα εφαρμόζεται σύστημα βάρδιας από το 2002 με πρωταρχικό στόχο τη μείωση των υπερωριών.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για περαιτέρω μείωση της υπερωριακής απασχόλησης και βελτίωση του συστήματος βάρδιας και επανέλαβε την εισήγησή της όπως μελετηθούν τρόποι για βελτίωση της πρόνοιας της σύμβασης όπου οι υπάλληλοι έστω και για λίγα λεπτά προσφερόμενης εργασίας αποζημιώνονται για ολόκληρη την ώρα (1:1½ τις καθημερινές και 1:2 τις αργίες) και μελετηθεί η εισαγωγή του θεσμού της αποζημίωσης με κατ' αποκοπή ποσό χωρίς οι υπάλληλοι να παρουσιάζονται στην εργασία τους (on call). Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε επίσης όπως τεθεί τέρμα στην τακτική προσέλευσης υπαλλήλων μεταξύ των ωρών 10:00 – 11:00 π.μ. κατά το Σάββατο και Κυριακή στο λιμάνι για να ενημερωθούν για τις ώρες που θα εργαστούν το βράδυ ή την επόμενη μέρα με καταβολή υπερωριακής αποζημίωσης και εφαρμοστούν άλλοι τρόποι ενημέρωσής τους. Επίσης θα πρέπει να μελετηθεί η επέκταση του θεσμού της βάρδιας καθ' όλο το εικοσιτετράωρο και επαναξιολογηθούν τα επίπεδα στελέχωσης της βάρδιας. Αναφέρεται ότι από την εσωτερική οικονομοτεχνική μελέτη που έγινε για σκοπούς επαναξιολόγησης της βάρδιας διαφάνηκε ότι η στελέχωση της απογευματινής βάρδιας γίνεται σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι δικαιολογείται.

Ο Πρόεδρος μας πληροφόρησε ότι η Αρχή καταβάλλει προσπάθειες για περιορισμό του φαινομένου και καταπολέμηση της πιθανής κατάχρησης. Για ουσιαστική αντιμετώπιση του φαινομένου, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής διόρισε τριμελή Επιτροπή Υπερωριών για μελέτη και λήψη μέτρων αναφορικά με τις υπερωρίες και, παράλληλα, η Μικτή Επιτροπή Προσωπικού της Αρχής προχώρησε στη σύσταση Επιτροπής Βάρδιας για εξέταση και βέλτιστη αξιοποίηση του θεσμού. Η Επιτροπή Υπερωριών υπέβαλε σχετική έκθεση στην Επιτροπή Προσωπικού η οποία αποφάσισε να λάβει μέτρα, άμεσα εφαρμόσιμα, για ουσιαστική μείωση των υπερωριών στα λιμάνια.

Η Αρχή σκοπεύει να συζητήσει με τις Συντεχνίες την εφαρμογή του Κυβερνητικού συστήματος για την αποζημίωση της υπερωριακής απσχόλησης. Το σύστημα “on call” με κατ’ αποκοπή ποσό μπορεί να εφαρμοστεί τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες στις Τεχνικές Υπηρεσίες, ωστόσο όμως αυτό πιθανόν να επιφέρει καθυστερήσεις στην αποκατάσταση μικρών βλαβών.

Όσον αφορά στην εισήγηση της επαναξιολόγησης στα επίπεδα στελέχωσης της βάρδιας, ήδη η απογευματινή βάρδια των Λιμενικών Λειτουργιών μειώθηκε από 8 σε 5. Η επέκταση της βάρδιας για όλο το 24ωρο δηλαδή εφαρμογή της 3^{ης} βάρδιας με τη σημερινή κίνηση φορτίων θα είναι ζημιογόνος για την Αρχή που θα αναγκαστεί να αυξήσει το προσωπικό χωρίς να έχει τα ανάλογα εισοδήματα.

Περαιτέρω, η Επιτροπή Προσωπικού του Διοικητικού Συμβουλίου μελετά τρόπους καταπολέμησης της κατάχρησης των αδειών ασθενείας οι οποίες επιφέρουν αύξηση των υπερωριών. Επίσης, αποφάσισε άμεσα πιο αυστηρή και συνεχή παρακολούθηση του αριθμού των ωρών υπερωριακής απασχόλησης και ανέθεσε τη διεξαγωγή μελέτης για εξακρίβωση της σημερινής στελέχωσης των λιμανιών Λεμεσού και Λάρνακας και των πραγματικών αναγκών σε προσωπικό.

(β) Έκταση υπερωριακής απασχόλησης. Λειτουργοί της Αρχής εργάζονται υπερωριακά πάνω σε τακτική βάση για πάρα πολλές ώρες. Σε ορισμένες περιπτώσεις παραβιάζονται οι πρόνοιες του περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμου του 2002, όσον αφορά στην ελάχιστη περίοδο ανάπαυσης (11 ώρες ανά 24ωρο και 24 ώρες ανά εβδομάδα) και στο μέγιστο χρόνο εργασίας (48 ώρες ανά εβδομάδα, κατά μέσο όρο).

Παρατηρήθηκαν και πάλι περιπτώσεις όπου λιμενικοί λειτουργοί δεν παρουσιάζονται στην εργασία τους στην πρωινή βάρδια όταν την προηγούμενη ημέρα εργάζονται υπερωριακά μετά τα μεσάνυχτα, επικαλούμενοι πρόνοια της σύμβασης εργασίας τους για αναγκαστική ανάπαυση έντεκα ωρών. Η πρακτική αυτή ισοδυναμεί με καταβολή μισθού χωρίς είτε να προσφέρεται η αντίστοιχη εργασία είτε να γίνεται χρήση της άδειας ανάπαυσης. Σε πολλές περιπτώσεις οι λειτουργοί αναπληρώνονται από άλλους λειτουργούς της απογευματινής βάρδιας, οι οποίοι πληρώνονται υπερωριακά.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής οι πρόνοιες του Νόμου περί οργάνωσης του χρόνου εργασίας δεν παραβιάζονται γιατί γίνονται με τη γραπτή συναίνεση των υπαλλήλων. Χωρίς τη συναίνεση η Αρχή θα πρέπει να προβεί στην πρόσληψη μεγάλου αριθμού υπαλλήλων για να εξασφαλίζεται το 48ωρο και η 11ωρη ανάπαυση.

Επένδυση σε αξιόγραφα. Κατά το 2009 έγινε επένδυση ποσού €19.129.300 σε αξιόγραφα/χρεόγραφα εκ των οποίων τα €14.000.000 αφορούν επενδύσεις αορίστου διάρκειας. Η απόδοση των χρεογράφων ήταν σε αρκετές περιπτώσεις πολύ χαμηλή και αναφέρεται περίπτωση, όπου η απόδοση χρεογράφων ονομαστικής αξίας € 4,3 εκ, κυμάνθηκε για το 2009 από 1,55% μέχρι και 3,73%, ενώ για την ίδια περίοδο η απόδοση καταθέσεων προθεσμίας διάρκειας ενός έτους κυμάνθηκε από 3,5% μέχρι και 7,5%.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η Αρχή ως οργανισμός δημόσιου δικαίου θα πρέπει γενικά να αποφεύγει επενδύσεις ψηλού κινδύνου, να λαμβάνει επαγγελματική συμβουλή και για την όποια επένδυση να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες χρηματοδότησης του αναπτυξιακού προγράμματος της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι η Αρχή βρίσκεται σε διαβουλεύσεις με το Υπουργείο Οικονομικών για τη διαμόρφωση νέου επενδυτικού πλαισίου αναφορικά με τη διαχείριση των χρηματικών πλεονασμάτων.

Νέα αίθουσα επιβατών. Όπως αναφέραμε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας υπήρξε μεγάλη καθυστέρηση στο πιο πάνω έργο το οποίο σύμφωνα με τα αρχικά χρονοδιαγράμματα θα ολοκληρωνόταν το 2007 με κόστος €21,2 εκ. Ως αποτέλεσμα υπήρχε η πιθανότητα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποσύρει τη μερική χρηματοδότηση του έργου (€1,6 εκ.) η οποία εγκρίθηκε με την προϋπόθεση της ολοκλήρωσης του, μετά από τριετή παράταση, μέχρι τις 31.3.2010. Τελικά ο διαγωνισμός για το έργο προκηρύχθηκε το Μάιο του 2010 και στις 2.7.2010 υποβλήθηκαν οι προσφορές. Σημειώνεται ότι υπάρχει σημαντική μείωση στο κατασκευαστικό κόστος σε σύγκριση με το προϋπολογισθέν κόστος αφού το ποσό της προσφοράς του χαμηλότερου προσφοροδότη είναι περίπου €14,5 εκ. Όπως πληροφορηθήκαμε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αρνήθηκε να εγκρίνει νέα παράταση πέραν της 31.3.2010 και απέσυρε τη μερική χρηματοδότηση του έργου (€1,6 εκ.).

Τιμολογιακή πολιτική. Όπως ανέφερε η Υπηρεσία μας στην προηγούμενη της Έκθεση στα πλαίσια μελέτης για την ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας της Αρχής που διεξήχθη το 2007 έγινε αξιολόγηση της τιμολογιακής πολιτικής και του συστήματος χρεώσεων της Αρχής. Οι σύμβουλοι στην έκθεσή τους αναφέρουν ότι στην ισχύουσα τιμολογιακή δομή υπάρχουν αδυναμίες εφόσον δεν υπάρχει σχέση μεταξύ του κόστους και της χρέωσης των χρηστών για τις υπηρεσίες της Αρχής. Αυτό δεν συνάδει με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία ορίζει σαφώς ότι η χρέωση για τις υπηρεσίες που προσφέρονται πρέπει να έχει σχέση με το κόστος και ότι οι υπηρεσίες πρέπει να είναι διαφανείς, σαφείς και εύχρηστες για τους χρήστες του λιμανιού. Οι σύμβουλοι εισηγούνται όπως η Αρχή αναθεωρήσει την τιμολογιακή της πολιτική ενόψει του ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί θεσμοθέτηση της πολιτικής για τα λιμάνια και την κρατική βοήθεια, η οποία θα εφαρμοστεί υποχρεωτικά σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η Αρχή βρίσκεται στη διαδικασία αναθεώρησης του συστήματος χρεώσεων έτσι ώστε να συνάδει στο μέγιστο δυνατό βαθμό με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι η Αρχή σε μερικές περιπτώσεις έχει προχωρήσει ή προτείνει διαμόρφωση χρεώσεων ταρίφας π.χ. Δικαιώματα Προσφοράς Υπηρεσιών Ασφάλειας, Χρεώσεις αυτοκινήτων, Χρεώσεις για χρηματικά προστίματα και ότι η προσπάθεια συνεχίζεται για ολοκλήρωση του έργου.

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας. Από επίσκεψη ελέγχου από την Υπηρεσία ΦΠΑ για εξέταση των βιβλίων και αρχείων της Αρχής για την περίοδο 1.12.2002 – 31.11.2004, προέκυψε βεβαίωση φόρου ύψους £476.714 (€814.500). Δεν έχει γίνει πρόβλεψη στους λογαριασμούς και η Αρχή με την επιστολή της προς την Έφορο ΦΠΑ ημερ. 2.6.2006 υπέβαλε ένσταση για τη βεβαίωση φόρου, προβάλλοντας ως επιχείρημα τη μέθοδο επιμερισμού του φόρου εισροών, η οποία απορρίφθηκε.

Η Αρχή στις 12.9.2006 καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της απόφασης, την οποία όμως απέσυρε το Δεκέμβριο του 2009. Η Αρχή προχώρησε σε διαβουλεύσεις με την Υπηρεσία Φ.Π.Α. για να συμφωνηθεί ο τρόπος επιμερισμού των εσόδων της Αρχής οι οποίες δεν έχουν ολοκληρωθεί και το θέμα παραμένει ανοιχτό.

Φόρος εισοδήματος. Σύμφωνα με τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο αρ. 118(I) του 2002 η Αρχή υπόκειται σε φορολογία των κερδών της από επιχειρηματικές δραστηριότητες από την 1.1.2003.

Η Αρχή προχώρησε, στον καθορισμό των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (πλοήγηση, ρυμούλκηση) και μη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της (γενικά λιμενικά δικαιώματα). Για να είναι σε θέση να προσδιορίσει τις φορολογικές της υποχρεώσεις θα πρέπει να προχωρήσει στην κοστολόγηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και στην ετοιμασία χωριστών λογαριασμών, για σκοπούς φόρου εισοδήματος, κάτι που δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα.

Ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος εξέδωσε βεβαίωση φόρου για τα έτη 2003 – 2008 σύμφωνα με την οποία, η Αρχή όφειλε στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ποσό ύψους €2.221.182 (φόρο και επιβαρύνσεις) το οποίο και κατέβαλε.

Δεξαμενισμός ρυμουλκών. Το Φεβρουάριο του 2009 ζητήθηκαν προσφορές απευθείας (quotations) από δύο εταιρείες για το δεξαμενισμό τριών ρυμουλκών της Αρχής. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε σε εταιρεία η

οποία δραστηριοποιείται εντός του λιμανιού Λεμεσού, η προσφορά της οποίας, σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, ήταν ενδεικτικά πιο χαμηλή (συνολικό ποσό €270.000 μετά από διαπραγμάτευση).

Παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω σε σχέση με την όλη διαδικασία που ακολουθήθηκε για τον εν λόγω διαγωνισμό.

- (i) Δεν ετοιμάστηκε εκτίμηση δαπάνης από την Αρχή. Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, η εκτίμηση δαπάνης είναι απαραίτητη για σκοπούς ελέγχου των προσφορών και διαπραγμάτευσης.
- (ii) Δεν ετοιμάστηκαν όροι και προδιαγραφές πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο ένας προσφοροδότης υπέβαλε την προσφορά του με τιμές μονάδος (σε δολάρια) και ο δεύτερος προσφοροδότης υπέβαλε προσφορά με συνολικό κόστος.
- (iii) Στο συμβόλαιο που υπογράφηκε δεν περιλήφθηκε πρόνοια για παροχή εγγύησης πιστής εκτέλεσης της συμφωνίας.
- (iv) Ο επιτυχών προσφοροδότης υπέβαλε απαιτήσεις για επιπρόσθετες/απρόβλεπτες εργασίες ύψους €136.192 οι οποίες δεν έγιναν αποδεκτές από την Αρχή και από τη διαπραγμάτευση που ακολούθησε, συμφωνήθηκε η καταβολή ποσού €34.500 για τις απαιτήσεις αυτές. Ο Νομικός Σύμβουλος της Αρχής σε σχετική επιστολή του ανέφερε ότι τα προβλήματα οφείλονται κατά κύριο λόγο στα έγγραφα και όρους του διαγωνισμού και ότι η απαίτηση του προσφοροδότη είναι εξωπραγματική και αβάσιμη και στηρίζεται στις αδυναμίες των εγγράφων.
- (v) Στη συμφωνία που υπογράφηκε δεν διευκρινίζεται επαρκώς ο τρόπος πληρωμής για την εκτελεσθείσα εργασία. Ο επιτυχών προσφοροδότης απαίτησε την πληρωμή των τιμολογίων του αυθημερόν και όταν αυτό δεν έγινε αποδεκτό διέκοψε χωρίς προειδοποίηση τις εργασίες συντήρησης.
- (vi) Ο επιτυχών προσφοροδότης είχε κατά την ημερομηνία κατακύρωσης του διαγωνισμού καθυστερημένες οφειλές ύψους €45.546 σχετικά με την άδεια χρήσης για την περίοδο 1.9.2008 – 31.8.2009.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι στις 10.3.2010 ανατέθηκε απευθείας στην ίδια εταιρεία ο δεξαμενισμός του τέταρτου ρυμουλκού της Αρχής έναντι ποσού €341.897.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι δεν ετοιμάστηκε εκτίμηση δαπάνης επειδή μέρος του Έργου (επισκευή των συστημάτων VOITH) εξαρτάτο από το άνοιγμα των συστημάτων, τον μηχανικό έλεγχο αυτών και τη λειτουργική τους κατάσταση. Αποτέλεσμα αυτού ήταν και οι επιπλέον εργασίες. Όσον αφορά στις καθυστερημένες οφειλές αυτές έχουν εξοφληθεί με αποκοπές από τις οφειλόμενες πληρωμές προς τον εργολάβο για το πιο πάνω έργο.

Άδειες χρήσης θαλάσσιων και χερσαίων χώρων. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρείται μη τήρηση σημαντικών όρων των συμβολαίων από πρόσωπα στα οποία παραχωρήθηκε άδεια χρήσης θαλάσσιων ή χερσαίων χώρων, ενώ δεν λαμβάνονται μέτρα για συμμόρφωση τους από την Αρχή. Ως παράδειγμα αναφέρεται η μη προσκόμιση τραπεζικής εγγύησης και ασφαλιστηρίου για ευθύνη έναντι τρίτων, μη υπογραφή των συμβολαίων και καθυστέρηση στην καταβολή των ενοικίων. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι αδειούχοι χρησιμοποιούν περισσότερο χώρο από αυτό που τους παραχωρήθηκε ή αρνούνται να εγκαταλείψουν τους χώρους όταν λήξουν τα συμβόλαια τους ή όταν ζητηθεί αυτό από την Αρχή βάσει των συμβολαίων τους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, η Αρχή για εξάλειψη όλων των αδυναμιών και προβλημάτων του συστήματος έχει προχωρήσει στην κατακύρωση της προσφοράς για το μηχανογραφικό σύστημα παρακολούθησης όλων των αδειών και ήδη βρίσκεται στο τελικό στάδιο εγκατάστασης και έχει εγκρίνει διαδικασία αναφορικά με την έγκριση και ανανέωση των αδειών. Επίσης γίνεται αυστηρότερος έλεγχος αναφορικά με την τήρηση των όρων των συμβολαίων π.χ. απαγόρευση εισόδου σε όσους καθυστερούν να

υπογράφουν την άδεια ή να εκτελέσουν τους όρους των συμβολαίων και όσοι λιμενικοί χρήστες χρησιμοποίησαν επιπλέον χώρο έχουν χρεωθεί και καταβάλει το ανάλογο δικαίωμα και σε όσους το αιτήθηκαν τους εκδόθηκε νέα άδεια για τον επιπρόσθετο χώρο. Σε όσες περιπτώσεις υπήρχε διαφωνία η Αρχή προχώρησε στη μη έκδοση αδειών ή και στην ακύρωση αδειών ή και στην απαγόρευση εισόδου ή και στη λήψη νομικών μέτρων.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις όπως:

- Μη εξουσιοδότηση όλων των εγγραφών στους λογαριασμούς.
- Οι ακυρωτικές εγγραφές δεν εξουσιοδοτούνται και δεν επισυνάπτονται σε αυτές τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία.
- Μη καταχώριση των σημειωμάτων απαίτησης σε μητρώο .
- Δεν γίνεται περιοδικός έλεγχος στην καταχώριση των ωρών υπερωριακής απασχόλησης στο σύστημα πληρωμών.
- Μη διαχωρισμός καθηκόντων όσον αφορά στην ετοιμασία και έλεγχο της μισθοδοσίας.

6.5 ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2009 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2009 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 17.7.2008 και στάλθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών στις 25.8.2008. Το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλε σχόλια στις 19.1.2009 για δέσμευση των 16 προτεινόμενων πρόσθετων θέσεων, την διαγραφή της πρόνοιας ύψους €25 εκ. για τη δημιουργία εναλλακτικού σχεδίου αφυπηρέτησης του προσωπικού και την διαγραφή της πρόνοιας ύψους €2,6 εκ. για χορηγία διαχρονικού έργου στην υγεία. Ετοιμάστηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός ο οποίος υποβλήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών και στη συνέχεια στο Υπουργικό Συμβούλιο από το οποίο εγκρίθηκε στις 11.2.2009. Στις 12.2.2009 ο Προϋπολογισμός κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων από την οποία εγκρίθηκε στις 12.3.2009 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 27.3.2009. Σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμους, ο Προϋπολογισμός θα έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι τις 30.9.2008. Οι δαπάνες για την περίοδο 1.1.2009 μέχρι 28.2.2009 είχαν εγκριθεί από τη Βουλή με τη ψήφιση δωδεκατημορίων. Με οδηγίες του Ανώτατου Εκτελεστικού Διευθυντή δεν έγιναν δαπάνες από την 1.3.2009 μέχρι τις 27.3.2009 εκτός από την εξόφληση ανειλημμένων συμβατικών υποχρεώσεων.

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Οι δαπάνες που προϋπολογίστηκαν για το 2009 ήταν €113,62 εκ. και οι πραγματικές €84,15 εκ.

Έτος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές		Ποσοστό υλοποίησης
		δαπάνες	Αδαπάνητα ποσά	
	€εκ.	€εκ.	€εκ.	%
2007	125,58	83,55	42,03	66
2008	113,75	75,83	37,92	67
2009	113,62	84,15	29,47	74

Χαμηλό ποσοστό υλοποίησης παρουσιάζεται στα πιο κάτω έργα:

	Ποσοστό		
	Προϋπολογισμός	Δαπάνη	Υλοποίησης
	€εκ.	€εκ.	%
(i) Δίκτυα Προστιθέμενης Αξίας και Ανάπτυξης Λογισμικού	11,17	3,40	30,4%
(ii) Κεντρικό Σύστημα Διαχείρισης Δικτύων	3,00	0	0%
(iii) Κτίρια και Παγκύπριο Σύστημα Ασφάλειας Κτιρίων	6,7	2,89	43,1%

Ο Πρόεδρος της Αρχής πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι για τα Δίκτυα Προστιθέμενης Αξίας και Ανάπτυξης Λογισμικού έγινε μελέτη από εξειδικευμένο οίκο συμβούλων για νέα αρχιτεκτονική πληροφορικής η οποία εξετάζεται από ad-hoc επιτροπή του Συμβουλίου και ανάλογα με τις αποφάσεις που θα ληφθούν θα τροχοδρομηθεί η υλοποίηση του έργου. Για το Κεντρικό Σύστημα Διαχείρισης Δικτύων κατακυρώθηκε διαγωνισμός για ένα μέρος του έργου και αξιολογείται διαγωνισμός για το υπόλοιπο του έργου. Όσον αφορά στα κτίρια και το Παγκύπριο Σύστημα Ασφάλειας Κτιρίων η απόκλιση οφείλεται κυρίως στο Παγκύπριο Σύστημα Πυρασφάλειας για το οποίο αξιολογείται ο σχετικός διαγωνισμός.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το καθαρό πλεόνασμα για το 2009, πριν από τη φορολογία, ήταν €94,39 εκ., σε σύγκριση με €137,88 εκ. το προηγούμενο έτος.

	2009	2008
	€ 000	€ 000
Έσοδα από υπηρεσίες	463.036	484.329
Άλλα έσοδα	60.989	59.691
	524.025	544.020
Έξοδα λειτουργίας	(388.616)	(372.392)
Λειτουργικό Πλεόνασμα	135.409	171.628
Έξοδα χρηματοδότησης	(41.187)	(37.705)
Ακύρωση προστίμων	174	4.035
Επιβολή προστίμων	0	(75)
Πλεόνασμα πριν από τη φορολογία	94.396	137.883
Φορολογία	(27.744)	(34.919)
Καθαρό Πλεόνασμα	66.652	102.964

Τα έσοδα από υπηρεσίες μειώθηκαν κατά 4,4% λόγω της μείωσης των εσόδων από τη διαχείριση υποβρύχιων καλωδίων και δορυφορικών υπηρεσιών, από τη σταθερή τηλεφωνία και από τη διεθνή κινητή τηλεφωνία.

Τα έξοδα λειτουργίας αυξήθηκαν κατά 4,36% λόγω της αύξησης των δαπανών του προσωπικού που προέκυψε από την εφαρμογή της νέας συλλογικής σύμβασης, την αύξηση του αριθμού των ωρομισθίων και την κάλυψη του ελλείμματος στο Σχέδιο Συντάξεων.

Η Αρχή, σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.620, ημερομηνίας 31.3.2009, που λήφθηκε δυνάμει του περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμου, άρθρο 17Α, κατέβαλε το 2009 μείρισμα από τα αποθεματικά, στην Κυπριακή Δημοκρατία, ύψους €80 εκ. Σύμφωνα με το Νόμο η Αρχή καταθέτει κατ' έτος στο πάγιο ταμείο της Δημοκρατίας (α) ποσό που αποτελεί μέρος των πλεονασμάτων που είχε πραγματοποιήσει, μετά τη φορολογία, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος και (β) ποσό μέχρι δέκα τοις εκατόν (10%) των συσσωρευμένων πλεονασμάτων, μετά τη φορολογία, κατά το τέλος του οικονομικού έτους που προηγείται του προηγούμενου οικονομικού έτους.

Το ποσό του μερίσματος και ο χρόνος καταβολής του καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο ύστερα από σχετική πρόταση του Υπουργού Οικονομικών που διαμορφώνεται μετά από σχετική διαβούλευση με το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, αφού ληφθούν υπόψη:

- (i) Η κατάσταση ρευστότητας της Αρχής και η δυνατότητά της να καταβάλει το εν λόγω ποσό,
- (ii) η διασφάλιση των μελλοντικών επενδύσεων, οι συμβατικές υποχρεώσεις και άλλες δαπάνες της Αρχής, και
- (iii) τα ποσά που οφείλει να καταβάλλει η Αρχή για αναπλήρωση του ελλείμματος των ταμείων συντάξεων και αφού επιβεβαιωθεί ότι η εκταμίευση οποιουδήποτε ποσού δεν επηρεάζει δυσμενώς τον καταναλωτή.

Τα αποθεματικά της Αρχής στις 31.12.2009 ήταν €871,5 εκ. Το σύνολο των μερισμάτων προς τη Δημοκρατία από το 2002 ανήλθε σε €440 εκ.

Μετρητά και κυβερνητικά χρεώγραφα. Στις 31.12.2009 υπήρχαν μετρητά και κυβερνητικά χρεώγραφα συνολικού ύψους €325,1 εκ., σε σύγκριση με €392,2 εκ. το 2008. Τα μετρητά ανέρχονταν σε €256,2 εκ., (€323,2 εκ. το 2008), και στο μεγαλύτερο μέρος τους ήταν κατατεθειμένα σε εμπορικές τράπεζες, σε λογαριασμούς ενός έτους προειδοποίησης και σε γραμμάτια. Τα κυβερνητικά χρεώγραφα ανέρχονταν, όπως και το 2008, σε €68,9 εκ.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, πέραν από τις ετήσιες ανάγκες της Αρχής, θα έπρεπε, σύμφωνα με οδηγία του Υπουργού Οικονομικών που εκδόθηκε δυνάμει του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Επενδύσεις) Νόμου αρ. 100 του 1991, να επενδύονται σε κυβερνητικά χρεώγραφα και όσα διαθέσιμα είχαν συσσωρευθεί μέχρι το 1990 να επενδυθούν και αυτά σταδιακά εντός 10 ετών επίσης σε κυβερνητικά χρεώγραφα. Δηλαδή θα έπρεπε, με βάση την πιο πάνω οδηγία, όλα τα διαθέσιμα της Αρχής να ήταν επενδυμένα προ πολλού (από το 2002), σε κυβερνητικά χρεώγραφα. Ύστερα από συνεχείς υποδείξεις της Υπηρεσίας μας ότι η Αρχή δεν τηρούσε την πιο πάνω οδηγία, ο Πρόεδρος της Αρχής, με επιστολή του το 2005 προς τον Υπουργό Οικονομικών αφού υποστήριξε ότι τα ταμειακά διαθέσιμα επενδύονται, τηρώντας στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τις πρόνοιες της νομοθεσίας, χωρίς όμως να παραβλέπονται τα χρηματοοικονομικά δεδομένα της αγοράς και αφού παρέθεσε τα στοιχεία της διαχείρισης των ταμειακών διαθεσίμων για τα έτη 2000 – 2005 ζήτησε την έγκριση του Υπουργού για συνέχιση της τήρησης περίπου της ίδιας αναλογίας επενδύσεων σε κυβερνητικά χρεώγραφα και σε τραπεζικές καταθέσεις.

Ο Υπουργός Οικονομικών ζήτησε την υποβολή συγκεκριμένης πρότασης επένδυσης, η οποία υποβλήθηκε στις 10.8.2005 και επί της οποίας ουδέποτε λήφθηκε απάντηση.

Σημειώνεται ότι τον Ιανουάριο 2009 έγιναν δύο εκδόσεις κυβερνητικών χρεωγράφων συνολικής αξίας €300 εκ. Η Αρχή υπέβαλε ανταγωνιστική προσφορά για ποσό €5 εκ. από την πρώτη έκδοση χωρίς όμως τελικά να επιτύχει εξασφάλιση του ζητηθέντος ποσού. Δεδομένου ότι κατά το 2008 έληξαν χρεώγραφα αξίας €19,1 εκ τα οποία δεν ανανεώθηκαν, η υποβολή προσφοράς για αγορά χρεωγράφων ύψους €5 εκ. κρίνεται πολύ χαμηλή.

Ο Πρόεδρος της Αρχής πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι κατά τη συγκεκριμένη περίοδο άλλες μορφές επένδυσης ήταν πιο ελκυστικές και ότι αναμενόταν ότι θα υπήρχαν και άλλες εκδόσεις κυβερνητικών χρεωγράφων κατά τη διάρκεια του 2009 ενώ τελικά δεν υπήρξαν. Επίσης, οι αποφάσεις αναφορικά με επένδυση σε κυβερνητικά χρεώγραφα βασίζονται σε συμβουλές εξειδικευμένων συμβούλων.

Προσωπικό.**(α) Μόνιμο προσωπικό.****Μισθοί και εργοδοτικές εισφορές.**

	2009	2008
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές	€150,46εκ.	€130,91εκ.
Αριθμός υπαλλήλων	2341	2393
Μέσος όρος αποδοχών	€64.270	€54.707
Μέσος όρος αποδοχών χωρίς την ελλειμματική εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων	€60.209	€53.375

Οι δαπάνες αυξήθηκαν κατά €19,55 εκ. ή 14,93% κυρίως λόγω των αυξήσεων που παραχωρήθηκαν στη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας κατά 2% για το 2008 και 1,5% για το 2009 που υπογράφηκε στις 14.4.2009 για τα έτη 2007-2009 και της εισφοράς στο Σχέδιο Συντάξεων.

(β) Ωρομίσθιο προσωπικό.

	2009	2008
Δαπάνες για μισθούς και εργοδοτικές εισφορές	€6,54 εκ.	€5,07 εκ.
Αριθμός υπαλλήλων	533	515
Μέσος όρος αποδοχών	€12.266	€9.846

Η αύξηση στις δαπάνες οφείλεται στην πρόσληψη νέου ωρομίσθιου προσωπικού για τα Κέντρα Τηλεξυπηρέτησης και στην συνεισφορά στο Ταμείο Προνοίας Ωρομίσθιου Προσωπικού το οποίο ιδρύθηκε στις 14.10.2008.

Στις 31.12.2009 εργοδοτούνταν 391 ωρομίσθιοι στα Κέντρα Τηλεξυπηρέτησης, 77 καθαρίστριες, 4 κηπουροί, 5 κλητήρες, 46 βοηθοί καταστημάτων, 6 φακελωτές και 4 αναρριχητές.

(γ) Κίνητρα και αμοιβές. Το σχέδιο εφαρμόζεται σε πιλοτική βάση από το 2005. Η τακτική που ακολουθείται μέχρι σήμερα είναι να παραχωρούνται κίνητρα και αμοιβές σε πολύ μεγάλο ποσοστό του προσωπικού (πέραν του 95%).

Στον Προϋπολογισμό του 2009 περιλαμβάνεται πρόνοια ύψους €1.700.000 και στις 10.5.2010 εξασφαλίστηκε η έγκριση του Υπουργού Οικονομικών για καταβολή κινήτρων και αμοιβών για το 2009 με την ίδια πρακτική όπως το 2008. Το 2008 δόθηκαν κίνητρα ως ακολούθως:

	2008
	€
Υπηρεσίες Πελατών	854.400
Ανώτατα Στελέχη	102.520
Διαχείριση Υπηρεσιών Τηλεφωνικών Καταλόγων	92.200
Πωλητές Τηλεπ. εξοπλισμού	74.700
Υπόλοιπο προσωπικό	514.160
	1.637.980

Τα κίνητρα που αφορούν στο προσωπικό των Υπηρεσιών Πελατών, της Διαχείρισης Τηλεφωνικών Καταλόγων και των Πωλήσεων Τηλεπικοινωνιακού Τερματικού Εξοπλισμού βασίζονται σε συγκεκριμένους μετρήσιμους ατομικούς/ομαδικούς δείκτες, ενώ για τα ανώτατα στελέχη και το υπόλοιπο προσωπικό κατανέμονται με βάση τα εταιρικά αποτελέσματα.

Ο Πρόεδρος της Αρχής πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι ένας από τους στόχους του συστήματος κινήτρων και αμοιβών είναι να ωθεί το σύνολο του προσωπικού σε στοχοθέτηση και στοχομέτρηση γι' αυτό

και παραχωρούνται κίνητρα και αμοιβές σε πολύ μεγάλο ποσοστό του προσωπικού. Επίσης, με εξαίρεση το προσωπικό των Υπηρεσιών Πελατών, τα κίνητρα και αμοιβές δόθηκαν με βάση μόνο τα εταιρικά αποτελέσματα.

(δ) Υπερωριακή Απασχόληση. Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση σύμφωνα με τους λογαριασμούς ανήλθε σε €5,75 εκ. το 2009 σε σύγκριση με €4,39 εκ. το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 31%.

Τα μεγαλύτερα ποσά για υπερωριακή απασχόληση καταβλήθηκαν στο Κέντρο Διαχείρισης Δικτύων και Υπηρεσιών (€401.036), στην Τεχνική Εξυπηρέτηση Πελατών – Λευκωσίας (€372.885) και στο Ενσύρματο Δίκτυο Πρόσβασης – Λευκωσίας (€322.714).

Παρατηρήθηκε και πάλι ότι πολλοί λειτουργοί εργάζονται υπερωριακά πάνω σε συστηματική βάση για πάρα πολλές ώρες και σε ορισμένες περιπτώσεις παραβιάζονται οι πρόνοιες του περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμου του 2002 (όσον αφορά στην ελάχιστη περίοδο ανάπαυσης 11 ωρών ανά 24ώρο και 24 ωρών ανά εβδομάδα, και στο μέγιστο χρόνο εργασίας 48 ωρών ανά εβδομάδα, κατά μέσο όρο). Η αποζημίωση για υπερωριακή απασχόληση που καταβλήθηκε σε ορισμένους λειτουργούς το 2009 ήταν πέραν των €30.000.

Αποζημίωση για πρόωρη αφυπηρέτηση. Σε 32 υπαλλήλους της Αρχής, οι οποίοι αφυπηρέτησαν πρόωρα το 2009 καταβλήθηκε αποζημίωση συνολικού ύψους €3,18 εκ, επιπρόσθετα από τα συνταξιοδοτικά τους οφέληματα. Από την εφαρμογή του θεσμού το 1988 έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα 763 υπάλληλοι της Αρχής, με συνολική αποζημίωση €38,5 εκ. Οι αποζημιώσεις του έτους κυμάνθηκαν από €10.537 μέχρι €181.252, με μέσο όρο ανά υπάλληλο €99.375.

Το ποσό της αποζημίωσης για πρόωρη αφυπηρέτηση σύμφωνα με τους Γενικούς Κανονισμούς του 1982-1990 (Κανονισμός 21(1)(στ)) υπολογίζεται ως ακολούθως:

- Μηνιαίος μισθός (Βασικός και Τιμαριθμικό Επίδομα) x έτη υπηρεσίας με ανώτατο ποσό αποζημίωσης το ποσό της μισθοδοσίας την οποία θα λάμβανε ο ενδιαφερόμενος εάν συνέχιζε την υπηρεσία του μέχρι την ηλικία αφυπηρέτησης.

Επιτρέπεται δηλαδή να δοθεί ως «αποζημίωση» για πρόωρη αφυπηρέτηση το σύνολο των μισθών που θα λάμβανε ο υπάλληλος μέχρι να αφυπηρετήσει, προκαταβολικά και αφορολόγητα. Μια τέτοια «αποζημίωση» θα δικαιολογείτο μόνο εάν ο υπάλληλος που αφυπηρετεί με αυτούς τους όρους όχι απλώς δεν έχει καμιά θετική συνεισφορά αλλά η παρουσία του ως υπαλλήλου προκαλεί οικονομική ζημιά στον Οργανισμό. Επιπρόσθετα η Αρχή, επωμίζεται έμμεσα και τις συντάξεις του υπαλλήλου, εφόσον χρηματοδοτεί πλήρως το Σχέδιο Σύνταξης.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας πρόκειται για ένα Σχέδιο που συνιστά έμμεσα σημαντική αύξηση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων. Δεν έχουμε υπόψη οποιοδήποτε άλλο οργανισμό δημοσίου δικαίου όπου εφαρμόζεται τέτοιο σχέδιο χωρίς να προβλέπονται οποιαδήποτε κριτήρια ως προς την ικανότητα των αιτητών για πρόωρη αφυπηρέτηση να συνεχίσουν να εκτελούν τα καθήκοντά τους (π.χ. υγεία, μόρφωση), τα οποία οι αιτητές πρέπει να πληρούν, και να μην είναι στοχευμένο. Επίσης σε άλλους Οργανισμούς όπου εφαρμόζεται σχέδιο πρόωρης αφυπηρέτησης εφαρμόζεται ανώτατο ποσό αποζημίωσης και προεξοφλητικό επιτόκιο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο με την απόφαση αρ. 350/2002 διαφοροποίησε την αποζημίωση για πρόωρη ευδόκιμη αφυπηρέτηση, η οποία καθορίζεται ως το μικρότερο ποσό των (i) και (ii) πιο κάτω:

- (i) Μηνιαίος μισθός (βασικός + τιμαριθμικό επίδομα) επί τα πραγματικά έτη υπηρεσίας. Ο μηνιαίος μισθός υπολογίζεται με βάση την ανώτατη βαθμίδα της κλίμακας των υπαλλήλων.
- (ii) Το 85% της διαφοράς μεταξύ του μισθού που θα έπαιρναν μέχρι την κανονική ηλικία αφυπηρέτησης τους, με βάση τη σημερινή μισθολογική τους κλίμακα, και της σύνταξης που θα εισπράξουν μέχρι τότε.

Η πρακτική που ακολουθείται από το 2002 είναι η αποζημίωση να υπολογίζεται βάσει της πιο πάνω απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου (και όχι του Κανονισμού), η οποία κρίθηκε και στο Δικαστήριο νόμιμη, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπάλληλοι που αφυπηρέτησαν πρόωρα παίρνουν πέραν του μισθού που θα έπαιρναν αν αφυπηρετούσαν κανονικά, και σύνταξη, και δεν καταβάλλουν ούτε φόρο εισοδήματος.

Ο Κανονισμός όμως εξακολουθεί να ισχύει και το Διοικητικό Συμβούλιο το 2009 ενέκρινε την καταβολή αποζημίωσης σε δύο Ανώτερους Διευθυντές που αφυπηρέτησαν πρόωρα σύμφωνα με τον Κανονισμό δηλαδή το σύνολο των μισθών που θα λάμβαναν μέχρι να αφυπηρετήσουν, προκαταβολικά και αφορολόγητα (όπως έγινε και το 2007 για τον πρώην ΑΕΔ).

Πρόωρη αφυπηρέτηση Ανώτερων Διευθυντών.

- (i) Στις 27.5.2009 Διευθυντής ο οποίος μόλις είχε προαχθεί σε Ανώτερο Διευθυντή υπέβαλε αίτηση για πρόωρη αφυπηρέτηση. Το Συμβούλιο στις 2.6.2009 ενέκρινε την αίτηση καθώς και καταβολή αποζημίωσης σύμφωνα με τον Κανονισμό 21(1)(στ). Ως αποτέλεσμα καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό των μισθών του μέχρι την ημερομηνία κανονικής αφυπηρέτησης, που ήταν η 1.2.2010, στη νέα κλίμακα στην οποία δεν πρόλαβε καν να υπηρετήσει που ανέρχεται σε €58.662. Κατά την άποψη μου αυτό όχι απλώς είναι αντίθετο με την όλη φιλοσοφία του σχεδίου ευδόκιμης αφυπηρέτησης αλλά και συνιστά διασπάθιση δημοσίου χρήματος αφού ο συγκεκριμένος λειτουργός αφενός προήχθηκε μόλις δύο μέρες πριν την υποβολή αίτησης για πρόωρη αφυπηρέτηση και αφετέρου θα αφυπηρετούσε κανονικά μετά από έξι μήνες. Δημιουργείται εύλογα το ερώτημα για το όφελος της Αρχής από την πρόωρη αφυπηρέτηση στη συγκεκριμένη περίπτωση.
- (ii) Το Μάρτιο 2009 Ανώτερος Διευθυντής υπέβαλε αίτηση για πρόωρη αφυπηρέτηση. Το Συμβούλιο στις 31.3.2009 ενέκρινε την καταβολή αποζημίωσης σύμφωνα με τον Κανονισμό 21(1)(στ) καταβάλλοντας έτσι όλους τους μισθούς του μέχρι την κανονική ηλικία αφυπηρέτησης του που ανέρχονται σε €56.710.

Ο Πρόεδρος της Αρχής επανέλαβε τη θέση ότι η ευδόκιμη αφυπηρέτηση αποδείχθηκε διαχρονικά πολύ χρήσιμος θεσμός για την Αρχή, αφού καθιστά δυνατή την έγκαιρη ανανέωση του προσωπικού με άτομα ικανά να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των συνεχών τεχνολογικών, εμποροοικονομικών και άλλων εξελίξεων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και τη συγκράτηση τόσο του μέσου όρου ηλικίας όσο και του μέσου όρου μισθολογίου σε χαμηλά επίπεδα. Ο θεσμός αυτός συνέβαλε επίσης σημαντικά στη συγκράτηση του συνολικού αριθμού προσωπικού της Αρχής σε σταθερό επίπεδο εδώ και πολλά χρόνια, παρά την εκρηκτική αύξηση του εύρους και της πολυπλοκότητας των υπηρεσιών της Αρχής. Για τους λόγους αυτούς η συνέχιση του θεσμού της ευδόκιμης αφυπηρέτησης κρίνεται απαραίτητη.

Όσον αφορά την πρόωρη αφυπηρέτηση των Ανωτέρων Διευθυντών, μας ανέφερε ότι οι σχετικές αποφάσεις του τότε Συμβουλίου αποσκοπούσαν στην εξυπηρέτηση του ευρύτερου συμφέροντος της Αρχής, περιλαμβανομένης της ανανέωσης της ανώτατης διευθυντικής ομάδας της.

Εναλλακτικό Σχέδιο Αφυπηρέτησης για Στοχευόμενη Αποχώρηση του Προσωπικού. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη Έκθεσή μας το Συμβούλιο της Αρχής στη συνεδρία αρ. 7/2008 ημερ. 18.3.2008 υιοθέτησε το προτεινόμενο Εναλλακτικό Σχέδιο Αφυπηρέτησης. Στόχος του Σχεδίου είναι η στοχευόμενη αποχώρηση περίπου 200 υπαλλήλων οι οποίοι παρουσιάζουν χαρακτηριστικά «γήρανσης».

Το προτεινόμενο Εναλλακτικό Σχέδιο Αφυπηρέτησης βασίζεται στην καταβολή στον υπάλληλο, της αποζημίωσης που θα λάμβανε, με βάση τους κανονισμούς του ισχύοντος σχεδίου ευδόκιμης αφυπηρέτησης, αλλά και μιας επιπρόσθετης αποζημίωσης η οποία υπολογίζεται με βάση την ηλικία του υπαλλήλου κατά την αφυπηρέτηση και τους υπολειπόμενους μήνες υπηρεσίας που έχει να συμπληρώσει μέχρι την κανονική αφυπηρέτησή του.

Το Υπουργείο Οικονομικών δεν ενέκρινε τη σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2009, ύψους €25 εκ, μέχρις ότου μελετηθεί το Σχέδιο από το Υπουργείο.

Σχέδιο Συντάξεων. Η αναλογιστική μελέτη του Σχεδίου Συντάξεων στις 31.12.2009 παρουσιάζει έλλειμμα €8,3 εκ. (2008 έλλειμμα €36,8 εκ.). Η αναλογιστική υποχρέωση που μένει ακάλυπτη και θα καταβληθεί το

2010 είναι €4,2 εκ. Η διαγραφή του ελλείμματος στο λογαριασμό κερδοζημιών θα γίνει σύμφωνα με την αναμενόμενη μέση εναπομένουσα εργασιακή ζωή των μελών του Σχεδίου η οποία σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη είναι 19 χρόνια.

Αναφέρεται ότι, μέσα στα πλαίσια εξεύρεσης ρυθμίσεων για διασφάλιση της βιωσιμότητας του Σχεδίου και σύμφωνα με πρόνοια της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας ημερομηνίας 30.3.2007, εξετάζεται η αλλαγή όρων εργοδότησης του νεοεισερχόμενου προσωπικού ώστε αντί να εντάσσεται στο υφιστάμενο Σχέδιο Σύνταξης, που είναι σχέδιο καθορισμένων ωφελημάτων, να εντάσσεται σε σχέδιο που θα στηρίζεται σε καθορισμένες εισφορές τόσο από τον εργοδότη όσο και από το προσωπικό.

Έργο σύγκλισης σταθερής και κινητής τηλεφωνίας. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Διοικητικό Συμβούλιο στα πλαίσια της στρατηγικής για την προώθηση ευρυζωνικών υπηρεσιών και τη σύγκλιση σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, αποφάσισε το 2005 να αγοράσει συμβουλευτικές υπηρεσίες από συγκεκριμένο οίκο Συμβούλων, με απευθείας διαπραγμάτευση, χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές, κατ' επίκληση σχετικής πρόνοιας των Διαδικασιών Προσφορών για περιπτώσεις επείγουσας αγοράς προϊόντων τεχνολογίας αιχμής. Το έργο διαλάμβανε τον καθορισμό οδικού χάρτη ανάπτυξης υπηρεσιών σύγκλισης και προώθηση πέντε υπηρεσιών μέσα στο 2006. Η μελέτη ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο 2005 και προτάθηκε η προώθηση του έργου σε 4 Φάσεις (βασικές επικοινωνίες, προσωπικές επικοινωνίες, ψυχαγωγία, επιχειρηματικές επικοινωνίες) με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης τους 18 μήνες, δηλαδή μέχρι το Μάρτιο 2007.

Το έργο παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση και οι υπηρεσίες που αναπτύχθηκαν μέχρι σήμερα δεν έχουν προωθηθεί στην αγορά στο βαθμό που αναμενόταν. Στους συμβούλους έχει καταβληθεί ολόκληρο το ποσό της συμφωνίας, ύψους €9,2 εκ. Οι συνολικές δαπάνες του έργου μέχρι σήμερα ανέρχονται σε €17,9 εκ.

Κατά τη Φάση I παρουσιάστηκαν τεχνικά προβλήματα στην ενοποίηση των συστημάτων των προμηθευτών, στους δοκιμαστικούς έλεγχους και στην εκπαίδευση του προσωπικού των Υπηρεσιών Πελατών. Η Φάση I ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2008 και η εμπορική εισαγωγή της υπηρεσίας Broadband Telephony έγινε το Σεπτέμβριο 2008. Ο αριθμός των πελατών της υπηρεσίας μέχρι σήμερα είναι πολύ περιορισμένος.

Οι εργασίες για την εισαγωγή των υπηρεσιών της Φάσης 2 (Unified Personal Information Management, Unified Message Box και Integrated Instant Messaging) ολοκληρώθηκαν το 2009 και εισήχθηκαν εμπορικά τον Φεβρουάριο του 2010.

Μετά από αξιολόγηση των νέων δεδομένων που διαμορφώνονται στο χώρο των τηλεπικοινωνιών, το Διοικητικό Συμβούλιο στις 23.12.2008 (Συν. 36/2008) ενέκρινε αναθεώρηση της στρατηγικής και του οδικού χάρτη των υπηρεσιών σύγκλισης, με σκοπό τη βελτίωση κάποιων προϊόντων με νέες λειτουργικότητες, τη μη υλοποίηση αριθμού προϊόντων των οποίων η εμπορική επιτυχία κρίθηκε αμφίβολη, καθώς και την επίσπευση υλοποίησης υπηρεσιών που ήταν προγραμματισμένες για τις Φάσεις 3 και 4.

Προσφορές. Η Αρχή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006. Ωστόσο ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου έχει υποχρέωση να ακολουθεί τις γενικά αποδεκτές Αρχές Διοικητικού Δικαίου οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στις εσωτερικές Διαδικασίες Προσφορών οι οποίες εφαρμόζονται από την 1.4.2004.

(α) Διαγωνισμός AT 9/2008 – Multi Service Access Nodes (MSANs) and Outdoor Cabinets. Ο πιο πάνω διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 3.12.2008, για την εξασφάλιση εξοπλισμού για την επέκταση του ενσύρματου ευρυζωνικού δικτύου (MSANs) και Καμπίνων Εξωτερικού Χώρου. Η προσφορά προκηρύχθηκε με τη μέθοδο των δύο φακέλων και αποτελείται από δύο Κεφάλαια, τα οποία μπορούσαν να κατακυρωθούν ξεχωριστά το κάθε ένα:

Κεφάλαιο 1: Εξοπλισμός MSANs

Κεφάλαιο 2: Καμπίνες Εξωτερικού Χώρου

Όσον αφορά στο Κεφάλαιο 1, λήφθηκαν 7 προσφορές από 5 προσφοροδότες. Η τεχνική αξιολόγηση ολοκληρώθηκε από την Επιτροπή Αξιολόγησης και υποβλήθηκε σχετική Έκθεση στο ΚΣΠ στις 7.5.2009. Δύο προσφορές αποκλείστηκαν λόγω του ότι δεν έλαβαν την ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία σε επιμέρους κριτήρια. Οι υπόλοιπες 5 προσφορές βαθμολογήθηκαν ως ακολούθως:

<u>Προσφοροδότης</u>	<u>Τεχνική βαθμολογία</u>
1	82
2	83,5
3	77
4	84
5	89,5

Το ΚΣΠ ζήτησε διευκρινίσεις από την Επιτροπή Αξιολόγησης και την Εποπεύουσα Επιτροπή και αποφάσισε όπως υποβληθεί αναθεωρημένη Έκθεση, στην οποία να περιλαμβάνονται (α) τεκμηρίωση της επιμέρους κατανομής των βαθμών για κάθε κριτήριο και (β) κατηγοριοποίηση των συμβατικών όρων με τους οποίους δεν συμμορφώνονται οι προσφοροδότες.

Η αναθεωρημένη Έκθεση υποβλήθηκε στις 4.6.2009. Το ΚΣΠ ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις ως προς τις αποκλίσεις προσφοροδοτών και τον τρόπο ομαλοποίησης των ανταλλακτικών στη φάση της οικονομικής αξιολόγησης και υποβλήθηκε αναθεωρημένη Έκθεση στις 15.6.2009 με τις ακόλουθες βαθμολογίες:

<u>Προσφοροδότης</u>	<u>Αναθεωρημένη βαθμολογία</u>	<u>Αρχική βαθμολογία</u>
1	90,6	82
2	91,5	83,5
3	81,45	77
4	93,2	84
5	95,5	89,5

Η Έκθεση της Επιτροπής Τεχνικής Αξιολόγησης υποβλήθηκε με υπόμνημα του ΑΕΔ στο Δ.Σ. για έγκριση στις 25.6.2009. Το Συμβούλιο εξέτασε την Έκθεση στις 30.6.2009 και ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τις διαστάσεις του εξοπλισμού και κατά πόσο συνάδει με τα διεθνή πρότυπα.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης παρέθεσε τις ζητούμενες πληροφορίες και υποβλήθηκε εκ νέου τεχνική αξιολόγηση (η οποία υιοθετήθηκε από την Εποπεύουσα Επιτροπή, το ΚΣΠ και τον ΑΕΔ) για έγκριση στο Συμβούλιο, χωρίς διαφοροποίηση στη βαθμολογία.

Το Δ.Σ. στις 17.7.2009 ενέκρινε την Έκθεση (ένα μέλος του Συμβουλίου δήλωσε μη ικανοποιημένο από τις διευκρινίσεις και κατέθεσε αντίγραφο των προτύπων για μελέτη και αξιολόγηση στις προδιαγραφές επόμενων διαγωνισμών) και εξουσιοδότησε το ΚΣΠ να αποσφραγίσει τους οικονομικούς φακέλους των προσφορών.

Η οικονομική αξιολόγηση ολοκληρώθηκε με τη σύμφωνη γνώμη της Εποπεύουσας Επιτροπής και υιοθετήθηκε από το ΚΣΠ στις 27.7.2009 με τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Προσφοροδότης	Παρούσα	Βαθμολογία		Κατάταξη
	Αξία	Τεχνικής	Τελική	
	προσφοράς	Αξιολόγησης	βαθμολογία	
	€ εκ			
1	3,14	90,6	89,29	4
2	3,15	91,5	89,85	3
3	3,50	81,45	80,28	5
4	2,40	93,2	98,31	1
5	2,68	95,5	96,84	2

Ο ΑΕΔ σε υπόμνημα του προς το Δ.Σ. ημερομηνίας 28.8.2009 εισηγήθηκε την έγκριση της τελικής κατάταξης και κατακύρωση στον προσφοροδότη 4.

Το Δ.Σ. εξέτασε το θέμα στις 10.11.2009 και, λόγω του ότι εξεφράστηκαν απορίες ή/και επιφυλάξεις για πτυχές της τεχνικής αξιολόγησης αποφάσισε να καλέσει το ΚΣΠ και την Επιτροπή Αξιολόγησης για διευκρινίσεις (σημειώνεται ότι ανέλαβε νέο Διοικητικό Συμβούλιο από την 1.8.2009). Αυτό έγινε στις 17.11.2009 και το Συμβούλιο, αφού έθεσε διάφορα ερωτήματα στους παριστάμενους και δόθηκαν απαντήσεις, αποφάσισε κατά πλειοψηφία, την αφαίρεση 3 μονάδων από την βαθμολογία του προσφοροδότη 4 (από 93,2 σε 90,2). Ως αποτέλεσμα η τελική κατάταξη διαφοροποιήθηκε υπέρ του προσφοροδότη 5 στον οποίο κατακυρώθηκε η προσφορά την 1.12.2009.

Από τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Όπως αναφέρεται στα πρακτικά της συνεδρίας του ΔΣ ημερομηνίας 17.11.2009 η μείωση της βαθμολογίας του προσφοροδότη 4 έγινε επειδή το Συμβούλιο «...έκρινε ότι η απόκλισή της από τις προδιαγραφές σε ότι αφορά στην αρχιτεκτονική του εξοπλισμού MSAN Type B είναι σοβαρή και πρέπει να βαθμολογηθεί με μεγαλύτερη αυστηρότητα από ότι συστήνει το ΚΣΠ». Επισημαίνεται ότι το Δ.Σ. είχε ήδη εγκρίνει την τεχνική αξιολόγηση στις 17.7.2009 και εξουσιοδότησε το άνοιγμα των οικονομικών φακέλων. Επομένως ήταν σε γνώση του Συμβουλίου ότι ως αποτέλεσμα της μείωσης της βαθμολογίας θα άλλαζε η τελική σειρά κατάταξης.

Με την απόφαση του Δ.Σ. να τροποποιήσει εκ των υστέρων - μετά το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου - τη βαθμολογία του τεχνικού φακέλου των προσφορών, παραβιάζονται οι αρχές της μεθόδου που επιλέγηκε να ακολουθηθεί στον διαγωνισμό (των δύο φακέλων). Η μέθοδος αυτή επιλέγεται όταν επιδιώκεται η ανάθεση της σύμβασης στην πιο συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και οι οικονομικοί φάκελοι παραμένουν σφραγισμένοι μέχρι την ολοκλήρωση και έγκριση της τελικής βαθμολογίας των τεχνικών φακέλων των προσφορών, ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα της αξιολόγησης των προσφορών. Ακολουθώντας αποσφραγίζονται οι οικονομικοί φάκελοι και από τη στιγμή αυτή, δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε τροποποίηση των βαθμολογιών, για ευνόητους λόγους.

- Σημειώνεται ότι τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης και του ΚΣΠ που παρευρέθηκαν στη συνεδρία στις 17.11.2009 απάντησαν σε σχετική διευκρινιστική ερώτηση του Συμβουλίου, ότι η εν λόγω απόκλιση από τις προδιαγραφές λήφθηκε υπόψη κατά την αξιολόγηση και μειώθηκε η βαθμολογία σε σύγκριση με άλλες προσφορές που η αρχιτεκτονική τους συνάδει πλήρως με τις προδιαγραφές.

- Η τιμή της προσφοράς του επιτυχόντα προσφοροδότη αρ. 5 (συνολικό ομαλοποιημένο ποσό προσφοράς), είναι κατά €260.099 πιο ψηλή από την προσφορά του προσφοροδότη 4 ο οποίος, ήταν ο επικρατέστερος προσφοροδότης πριν την τροποποίηση της βαθμολογίας του.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι η διαδικασία αξιολόγησης του διαγωνισμού άρχισε, αλλά δεν κατέστη δυνατό να ολοκληρωθεί, κατά τη διάρκεια της θητείας του προηγούμενου Συμβουλίου. Σύμφωνα με συμβουλή των Νομικών Συμβούλων της Αρχής, η διαδικασία έπρεπε να επαναληφθεί από τη αρχή, διαφορετικά θα έπασχε νομικά. Έτσι, παρόλο που η διαδικασία υπο το προηγούμενο Συμβούλιο είχε φθάσει μέχρι το άνοιγμα των οικονομικών προτάσεων, το νέο Συμβούλιο εξέτασε από την αρχή την αξιολόγηση των τεχνικών προτάσεων και κατέληξε σε διαφορετικό συμπέρασμα ως προς την τεχνική βαθμολογία από το προηγούμενο Συμβούλιο, το οποίο αιτιολογείται πλήρως στο σχετικό πρακτικό. Το νέο Συμβούλιο δεν είχε ενώπιόν του τις τιμές των προσφορών όταν εξέτασε την τεχνική βαθμολογία. Όσον αφορά τη διαφορά των €260.099 στην τιμή της κατακυρωθείσας προσφοράς από τη δεύτερη σε σειρά κατάταξης, με πληροφόρησε ότι επιτεύχθηκε έκπτωση €190.000.

(β) Διαγωνισμός ΑΤ1/2009 – Επέκταση Ευρυζωνικού Δικτύου στις Αγροτικές Περιοχές με τη μέθοδο των μικροσκαμμάτων. Ο πιο πάνω διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 31.3.2009, μέσα στα πλαίσια της δέσμευσης της Αρχής για την επέκταση του ευρυζωνικού δικτύου της ώστε μέχρι το τέλος του 2010 να καλύψει όλες τις αγροτικές κοινότητες παγκύπρια.

Στις 8.9.2009, η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγήθηκε την κατακύρωση του Διαγωνισμού στο χαμηλότερο προσφοροδότη έναντι του ποσού των €1.837.185 συν Φ.Π.Α.

Στις 15.9.2009 το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, μελέτησε την Έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης και υιοθέτησε την εισήγησή της (απόφαση 392/2009) και παρέπεμψε το θέμα για τελική απόφαση στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Στις 29.9.2009 (Συν. 27/2009) το Διοικητικό Συμβούλιο ζήτησε από το ΚΣΠ και την Επιτροπή Αξιολόγησης όπως επανεξετάσουν (α) την έλλειψη εμπειρίας του χαμηλότερου προσφοροδότη σε έργα με τη μέθοδο των μικροσκαμμάτων και (β) τις αποκλίσεις της προσφοράς του από τις προδιαγραφές σε ότι αφορά τα τεχνικά χαρακτηριστικά των υλικών και του μηχανικού εξοπλισμού που θα χρησιμοποιήσει.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης επανεξέτασε το θέμα και με Συμπληρωματική Έκθεση ημερομηνίας 23.10.2009 παρέμεινε στην αρχική εισήγηση της για κατακύρωση της προσφοράς στον χαμηλότερο προσφοροδότη, επαναλαμβάνοντας τις θέσεις που καταγράφηκαν στην αρχική Έκθεση Αξιολόγησης.

Στις 27.10.2009 το ΚΣΠ μελέτησε την Συμπληρωματική Έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης και αποφάσισε να επανασυστήσει στο Διοικητικό Συμβούλιο την κατακύρωση του Διαγωνισμού στον χαμηλότερο προσφοροδότη. Στο σχετικό υπόμνημα (αρ. 314/2009) προς το Διοικητικό Συμβούλιο ημερομηνίας 6.11.2009, ο ΑΕΔ συνηγορεί με την απόφαση του ΚΣΠ, η οποία εγκρίθηκε και από τη μονομελή Εποπτεύουσα Επιτροπή, και εισηγείται την κατακύρωση στον χαμηλότερο προσφοροδότη αφού, όπως αναφέρει, έγινε επανεξέταση των σημείων που αναφέρονται στην προηγούμενη απόφαση του Δ.Σ. σε σχέση με τις πρόνοιες των προδιαγραφών και επιβεβαιώθηκε η συμμόρφωση των τριών χαμηλότερων προσφοροδοτών με αυτές.

Παρά τις πιο πάνω εισηγήσεις, το Δ.Σ. αποφάσισε στις 10.11.2009 (συνεδρία 32/2009) την κατακύρωση του διαγωνισμού στο δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €1.948.019 συν Φ.Π.Α.. Στη σχετική απόφαση αναφέρεται ότι το Συμβούλιο σημείωσε την σύσταση του ΚΣΠ και του ΑΕΔ αλλά δεν την υιοθέτησε επειδή, από την μελέτη όλων των στοιχείων έκρινε ότι ο χαμηλότερος προσφοροδότης δεν πληροί τις προδιαγραφές αφού δεν υπέδειξε έργα που έχει εκτελέσει με τη μέθοδο των μικροσκαμμάτων και δεν παρέθεσε επαρκή στοιχεία για τα τεχνικά χαρακτηριστικά των υλικών και του εξοπλισμού που θα χρησιμοποιήσει.

Στις 17.12.2009, μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, ο χαμηλότερος προσφοροδότης καταχώρισε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον της απόφασης.

Ο σχετικός όρος των εγγράφων του διαγωνισμού, που αφορά τα κριτήρια εμπειρίας των προσφοροδοτών, προνοεί τα ακόλουθα:

Οι προσφοροδότες να υποβάλουν κατάλογο με παρόμοια έργα που ανέλαβαν και ολοκλήρωσαν επιτυχώς, και η Αρχή θα λάμβανε υπόψη, κατά την αξιολόγηση των προσφορών, μεταξύ άλλων κριτηρίων, την εμπειρία της ως προς την ικανότητα του προσφοροδότη να διεκπεραιώσει επιτυχώς παρόμοια έργα εντός καθορισμένου χρόνου, ή να προμηθεύσει τα κατάλληλα υλικά σύμφωνα με τις προδιαγραφές, όπως προκύπτει από εργασίες που εκτέλεσε ο προσφοροδότης για την Αρχή. Επιπρόσθετα θα λαμβανόταν υπόψη και προηγούμενη εμπειρία του προσφοροδότη σε παρόμοιας φύσης έργα.

Κατά την άποψη μας ο όρος αυτός είναι αφ' ενός μεν ασαφής και αφ' ετέρου περιοριστικός. Ενδεχομένως, ο τρόπος διατύπωσης του ήταν ο λόγος που δόθηκε διαφορετική ερμηνεία από το Δ.Σ. σε σχέση με αυτήν που δόθηκε από τις αρμόδιες επιτροπές αξιολόγησης της Αρχής.

Σημειώνεται ότι όπως προβλέπεται και στη σχετική Νομοθεσία, όταν κατά την αξιολόγηση των προσφορών θα χρησιμοποιηθούν κριτήρια αξιολόγησης για να διαπιστωθεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τότε η Αναθέτουσα Αρχή θα πρέπει να καθορίσει τα κριτήρια αυτά, καθώς και την αντίστοιχη βαρύτητα ενός εκάστου στα έγγραφα του διαγωνισμού. Στις περιπτώσεις που είναι αδύνατη η στάθμιση των κριτηρίων, τότε αυτά καθορίζονται με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

Επίσης, η απαίτηση για εμπειρία σε έργα της Αρχής παραβιάζει κατά την άποψη μας την αρχή της ίσης μεταχείρισης, εφ' όσον θέτει σε πλεονεκτική θέση τους προσφοροδότες που έχουν εκτελέσει στο παρελθόν έργα της Αρχής, σε σχέση με άλλους που ενδεχομένως να έχουν εκτελέσει ακόμα και μεγαλύτερο αριθμό ή/και σημαντικότερα παρόμοια έργα για άλλους Οργανισμούς ή/και ιδιώτες στην Κύπρο ή στο εξωτερικό.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Αρχής ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στο χαμηλότερο προσφοροδότη που πληρούσε τις προδιαγραφές και η απόφαση του Συμβουλίου είναι πλήρως αιτιολογημένη στο σχετικό πρακτικό στο οποίο καταγράφονται οι όροι των προδιαγραφών που δεν πληρούσε η προσφορά που απορρίφθηκε αναφορικά με την εμπειρία του προσφοροδότη, τα τεχνικά χαρακτηριστικά υλικών και τα στοιχεία μηχανικού εξοπλισμού που θα χρησιμοποιούσε.

(γ) Διαγωνισμός MM69/2008 – Παροχή υπηρεσιών για την παραγωγή και ζωντανή μετάδοση ποδοσφαιρικών αγώνων. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε με κλειστή διαδικασία. Ζητήθηκε από έξι οικονομικούς φορείς να υποβάλουν προσφορά για παραγωγή και μετάδοση ποδοσφαιρικών αγώνων για παραγωγές Α και Β κατηγορίας ποιότητας.

Υποβλήθηκαν τρεις προσφορές:

1. Προσφοροδότης 1 (Α και Β κατηγορία ποιότητας)
2. Προσφοροδότης 2 (Α και Β κατηγορία ποιότητας)
3. Προσφοροδότης 3 (Β κατηγορία ποιότητας)

Η αξιολόγηση έγινε με τη μέθοδο των δύο φακέλων, χωρίς στάθμιση/βαρύτητα του τεχνικού και οικονομικού μέρους της προσφοράς. Όσοι προσφοροδότες προκρίνονται από την Τεχνική Αξιολόγηση αξιολογούνται περαιτέρω και κατατάσσονται με σειρά προτεραιότητας.

Από τη μελέτη των στοιχείων του φακέλου του διαγωνισμού παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Κατά την τεχνική αξιολόγηση η Επιτροπή Αξιολόγησης έκρινε ότι ο προσφοροδότης αρ.1 δεν πληρούσε τις Προδιαγραφές για την Α κατηγορία ποιότητας και ο προσφοροδότης αρ.3 δεν πληρούσε τις Προδιαγραφές για την Β κατηγορία ποιότητας. Στην Έκθεση Αξιολόγησης που υποβλήθηκε στις 9.10.2008 στο Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών και του Ανώτατου Εκτελεστικού Διευθυντή, έγινε εισήγηση να ανοιχθούν οι οικονομικοί φάκελοι των προκριθεισών προσφορών αρ.2 για την Α κατηγορία ποιότητας και αρ.1 και αρ.2 για τη Β κατηγορία ποιότητας, για να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση.

- Το Δ.Σ. στις 14.10.2008 αποφάσισε να υιοθετήσει την εισήγηση, εκτός της περίπτωσης του προσφοροδότη αρ. 3, για τον οποίο ζήτησε όπως επανεξεταστεί η προσφορά του με βάση τα δεδομένα που ίσχυαν κατά την συνεδρία (επικαιροποίηση), σε σχέση με τις προδιαγραφές.
- Η Επιτροπή Αξιολόγησης, μετά από δύο επισκέψεις στα υποστατικά του εν λόγω προσφοροδότη για επιθεώρηση του εξοπλισμού και εξέταση του θέματος, υπέβαλε Έκθεση στις 7.11.2008 στην οποία αναφέρει ότι ο αναγκαίος εξοπλισμός βρίσκεται στην κατοχή του με εξαίρεση τους φακούς για τις συσκευές λήψης #2 και #3 του συνεργείου εξωτερικών μεταδόσεων, τους οποίους δήλωσε ότι θα προμηθευτεί αν του κατακυρωθεί η προσφορά. Στη βάση της Έκθεσης αυτής το Δ.Σ. αποφάσισε στις 11.11.2008 όπως προκριθεί και ο προσφοροδότης αρ.3 (Κατηγορία Β ποιότητας) για τη φάση της οικονομικής αξιολόγησης και ανοικτούν οι φάκελοι με τις οικονομικές προσφορές ως ακολούθως:

Προσφοροδότης 1 για τη Β κατηγορία ποιότητας

Προσφοροδότης 2 για την Α και Β κατηγορία ποιότητας

Προσφοροδότης 3 για τη Β κατηγορία ποιότητας

- Με βάση τις τιμές προσφοράς η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγήθηκε την κατακύρωση για την Α κατηγορία ποιότητας στον προσφοροδότη 2 ως τον μοναδικό προσφοροδότη, έναντι του συνολικού ποσού των €430.560 και για την Β κατηγορία ποιότητας στον προσφοροδότη 3, ως τον χαμηλότερο τεχνικά αποδεκτό προσφοροδότη, έναντι του συνολικού ποσού των €171.500.

	Α ποιότητα	Β ποιότητα
	Τιμή για 18 μήνες	Τιμή για 18 μήνες
	€	€
Προσφοροδότης 1	-	185.500
Προσφοροδότης 2	430.560	215.280
Προσφοροδότης 3	-	171.500

- Το ΚΣΠ και ο ΑΕΔ υιοθέτησαν την εισήγηση αυτή και διαβιβάστηκε Έκθεση στο Δ.Σ. για λήψη απόφασης το οποίο στις 2.12.2008 αποφάσισε την κατακύρωση ως ακολούθως:

A Κατηγορία ποιότητας: Προσφοροδότης 2 (70 αγώνες περίπου)

B Κατηγορία ποιότητας: Προσφοροδότης 3 για 35 αγώνες περίπου και

Προσφοροδότης 1 για 20 αγώνες περίπου νοουμένου ότι θα αποδεκτεί τις μοναδιαίες τιμές του προσφοροδότη 3 που ήταν χαμηλότερες.

Μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού ο προσφοροδότης 1 ζήτησε μέσω των δικηγόρων του να του κατακυρωθεί η προσφορά στην Β κατηγορία ποιότητας (για 35 αγώνες στην τιμή της προσφοράς του, δηλ. των €5.300 πλέον ΦΠΑ) επειδή θεωρεί την απόφαση της Αρχής αναιτιολόγητη και παράνομη, εφ' όσον ήταν χαμηλότερος εντός προδιαγραφών (κατά την άποψη του). Αυτό δεν έγινε αποδεκτό από τη Αρχή και στις 7.4.2009 προσέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο για ακύρωση της απόφασης αναφέροντας μεταξύ άλλων, ότι ο προσφοροδότης 3 κρίθηκε από την τεχνική αξιολόγηση ότι δεν πληρούσε τις προδιαγραφές επειδή δεν διέθετε τον απαιτούμενο εξοπλισμό και ότι εισήχθηκε ο πρωτόγνωρος θεσμός της «επικαιροποίησης» στη διαδικασία των προσφορών.

Αναμένεται τώρα να κριθεί από το Δικαστήριο κατά πόσο η απόφαση του Δ.Σ. να επανεξεταστεί η τεχνική αξιολόγηση και να προκριθεί ο επιτυχών προσφοροδότης, παρόλο που δεν είχε στην κατοχή του όλο τον εξοπλισμό, ήταν αρκούντως αιτιολογημένη.

(δ) Διαγωνισμός ΑΤ42/2001 – Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για το νέο Κέντρο Ελέγχου Αεροπορικών Πτήσεων Λευκωσίας (έργο LEFCO). Ο πιο πάνω διαγωνισμός κατακυρώθηκε το 2003 έναντι του ποσού των €17.036.880 για την προμήθεια του τεχνικού εξοπλισμού και €2.012.149 για εξαετή συντήρησή του.

Το έργο παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση και τεχνικά προβλήματα. Κατά το 2005, 2006 και 2007 έγιναν οι εργοστασιακοί έλεγχοι από τους οποίους προέκυψαν πολλά τεχνικά προβλήματα. Η Αρχή προχώρησε στην έκδοση Πιστοποιητικού Εργοστασιακού Ελέγχου Αποδοχής το Φεβρουάριο 2007, αφού επιλύθηκαν τα πιο σημαντικά προβλήματα και ολοκληρώθηκε η προσωρινή εγκατάσταση του εξοπλισμού στο κτίριο της εταιρείας GAP Vassilopoulos μαζί με το αναγκαίο λογισμικό, για το οποίο έγιναν δοκιμαστικοί έλεγχοι από τον Εργολάβο.

Κατά τους ελέγχους αυτούς προέκυψαν και πάλι αρκετά προβλήματα, με αποτέλεσμα να καθυστερήσει ο Προκαταρκτικός Έλεγχος Αποδοχής, ο οποίος άρχισε τον Οκτώβριο του 2008 και ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2009. Από τον έλεγχο προέκυψαν σωρεία προβλημάτων με αποτέλεσμα να μην παραληφθεί το σύστημα.

Ζητήθηκε από τον Εργολάβο να επιλύσει τα προβλήματα που εντοπίστηκαν και να παραδώσει το έργο μέχρι το τέλος του 2009 για να καταστεί δυνατή η μετακίνηση του συστήματος στο νέο κτίριο στην Κοκκινотριμιθιά. Λόγω του ότι ο Εργολάβος δήλωσε αδυναμία να επιλύσει σημαντικά προβλήματα και να ανταποκριθεί στα χρονικά πλαίσια που του δόθηκαν, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία εγκρίθηκε από τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων, τον Μάρτιο 2010 υπογράφηκε νέα τροποποίηση του συμβολαίου (αρ. 5), η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: την μη εκτέλεση της αναβάθμισης του υποσυστήματος FDP (Flight Data Processor) αξίας €500.000 που περιλαμβάνεται στην τροποποίηση συμβολαίου αρ. 4, τη μείωση του συνολικού ποσού του συμβολαίου στο ποσό των €18.940.515, καθώς και την επανάληψη του Προκαταρκτικού Ελέγχου Αποδοχής και ολοκλήρωσή του το συντομότερο.

Μέχρι τις 7.4.2010 καταβλήθηκε στον προμηθευτή το ποσό των €16.449.317 βάσει των προνοιών του συμβολαίου για το οποίο κατατέθηκε τραπεζική εγγύηση με ημερομηνία λήξης 31.12.2010.

Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου. Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες διασφάλισης στη Διοίκηση και τη Διεύθυνση του Οργανισμού αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, τη διαχείριση των κινδύνων και των διαδικασιών και τη διακυβέρνηση του Οργανισμού.

Σύμφωνα με τη βέλτιστη πρακτική, η ΔΕΕ θα πρέπει να υπάγεται και λογοδοτεί απευθείας στην Επιτροπή Ελέγχου και στο Διοικητικό Συμβούλιο. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες εκθέσεις μας, σχετική εισήγηση έγινε και στην Έκθεση αξιολόγησης της ποιότητας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου που έγινε από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών το 2005. Στην ίδια Έκθεση έγιναν οι ακόλουθες εισηγήσεις για βελτίωση της λειτουργίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, οι οποίες δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί.

- Ετοιμασία Εγγράφου σχετικά με την πολιτική στα θέματα Εσωτερικού Ελέγχου. Το Έγγραφο υποβλήθηκε για έγκριση στη Διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Ετοιμασία Καταστατικού Λειτουργίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου. Το Καταστατικό επίσης υποβλήθηκε για έγκριση.

Θυγατρική Εταιρεία Digimed Communications Ltd. Η εταιρεία Digimed Communications Ltd ιδρύθηκε το 1996 με σκοπό την υποβοήθηση των στρατηγικών στόχων της Αρχής με την παροχή διαφόρων

υπηρεσιών στο εξωτερικό και την αξιοποίηση των ευκαιριών ανάπτυξης στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Προς το σκοπό αυτό η εταιρεία επένδυσε στις πιο κάτω θυγατρικές/συνδεδεμένες εταιρείες για την παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας και ολοκληρωμένων λύσεων στην εγχώρια αγορά και στο εξωτερικό. Σημειώνεται ότι τόσο η Digimed Communications Ltd όσο και οι θυγατρικές της εταιρείες δεν ελέγχονται από το Γενικό Ελεγκτή εφόσον εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του περί Εταιρειών Νόμου. Τα στοιχεία που αναφέρονται στις πιο κάτω παραγράφους που αφορούν στις θυγατρικές εταιρείες, προκύπτουν από αναφορές στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου και από άλλα έγγραφα της Αρχής, καθώς και από θεώρηση των πρακτικών των Συμβουλίων των εταιρειών και των οικονομικών τους καταστάσεων. Η Αρχή κατέθεσε στο λογαριασμό της εταιρείας ποσό €51 εκ. (£30 εκ.), για επενδύσεις στο εξωτερικό, το οποίο κεφαλαιοποιήθηκε το 2004, μετά από σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και έγκριση του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, και εκδόθηκαν τίτλοι μετοχών στο όνομα της Αρχής. Το 2009 κατέθεσε επιπρόσθετο ποσό €30 εκ., για χρηματοδότηση της επέκτασης των δραστηριοτήτων της θυγατρικής εταιρείας Cyta Hellas A.E. για πανελλαδική δραστηριοποίηση της στον τομέα ευρυζωνικών υπηρεσιών, μετά από σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, από το οποίο επενδύθηκε ποσό €24,8 εκ. Το συνολικό ποσό που έχει επενδυθεί μέχρι σήμερα στις θυγατρικές εταιρείες ανέρχεται σε €61,5 εκ.

Θυγατρικές Εταιρείες της Digimed Communications Ltd:

	Ποσοστό συμμετοχής	Ποσό επένδυσης το 2009	Συνολικό ποσό επένδυσης	Απομείωση επένδυσης	Δάνεια από Digimed	Σκοπός – Δραστηριότητες
	%	€	€	€	€	
Cytacom Solutions Ltd	100	-	1.879.462	-	-	Παροχή ολοκληρωμένων λύσεων ηλεκτρονικής επικοινωνίας στον τομέα των ιδιωτικών δικτύων και τερματικού εξοπλισμού.
Emporion Plaza Ltd	100	-	939.731	828.078	-	Παροχή υπηρεσιών και διευκολύνσεων ηλεκτρονικού εμπορίου και δημιουργία ηλεκτρονικών καταστημάτων στο διαδίκτυο.
Iris Gateway Satellite Services Ltd	100	-	2.164.297	-	-	Παροχή υπηρεσιών δορυφορικής αναμετάδοσης ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων μεταξύ Ευρώπης και Ασίας.
Cyta UK Ltd	100	-	1.513.882 (Stg1.050.000)	1.001.204	-	Παροχή σε συνεργασία με τη Cytaglobal Hellas AE και την Αρχή διασημειακών διεθνών συνδέσεων σε επιχειρηματικούς πελάτες και τηλεπικοινωνιακούς φορείς, καθώς και παροχή υπηρεσιών λιανικής σταθερής τηλεφωνίας μέσω προεπιλογής φορέα στο H.B.

	Ποσοστό συμμετοχής	Ποσό επένδυσης το 2009	Συνολικό ποσό επένδυσης	Απομείωση επένδυσης	Δάνεια από Digimed	Σκοπός – Δραστηριότητες
	%	€	€	€	€	
Cytaglobal Hellas A.E.	100	-	923.976	-	-	Παροχή σε συνεργασία με τη Cyta UK και την Αρχή διασημειακών διεθνών συνδέσεων σε επιχειρηματικούς πελάτες και τηλεπικοινωνιακούς φορείς.
Cyta Hellas A.E.	94,62	24.800.000	52.218.377	-	3.100.000	Παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών τηλεφωνίας και διαδικτύου στην Ελλάδα
Cytasoft Ltd	100	-	-	-	-	Η εταιρεία δεν ενεργοποιήθηκε ακόμα. Στις 2.9.2008 το Συμβούλιο αποφάσισε όπως προχωρήσει στην διάλυση της εταιρείας αφού οι υπηρεσίες για τις οποίες δημιουργήθηκε η Cytasoft, τυγχάνουν χειρισμού από την Υπηρεσία ως προϊόντα της Αρχής.

Συνδεδεμένες Εταιρείες της Digimed Communications Ltd:

	Ποσοστό συμμετοχής	Συνολικό ποσό επένδυσης	Δάνεια από Digimed	Σκοπός
	%	€	€	
Bestel Communications Ltd	50	224.588	-	Παροχή ολοκληρωμένων τηλεπικοινωνιακών λύσεων ψηλού επιπέδου και συμβουλευτικών υπηρεσιών σε τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς για δίκτυα σταθερής και κινητής τηλεφωνίας.
Enternet Invest	19,98	1.616.400	910.000	Παροχή υπηρεσιών τηλεφωνίας, διαδικτύου και ψηφιακής τηλεόρασης μέσω διαδικτύου στην Ουγγαρία.

Αναφέρονται τα οικονομικά στοιχεία της Digimed Communications Ltd και των θυγατρικών/συνδεδεμένων εταιρειών της, όπως παρουσιάζονται στις μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2009.

Digimed Communications Ltd:

	2009	2008
	€	€
Έσοδα από υπηρεσίες που προσφέρθηκαν στις θυγατρικές	100.411	101.337
Είσπραξη μερίσματος από Iris Gateway Satellite Services Ltd	258.443	213.761
Έξοδα λειτουργίας	(370.876)	(833.208)
Ζημιά από εργασίες	(12.022)	(518.110)
Ζημιά από την συγχώνευση της Actel με την Enternet Invest	-	(4.756.214)
Απομείωση στην αξία των επενδύσεων σε: Emporion Plaza	-	(828.078)
Cyta UK	-	(1.001.204)
Τόκοι εισπρακτέοι από εμπορικές τράπεζες	208.956	1.010.504
Τόκοι εισπρακτέοι από δάνεια σε θυγατρικές/συνδεδεμένες	140.768	-
Άλλα (έξοδα)/έσοδα χρηματοδότησης	(3.728)	11.051
(Ζημιά)/Κέρδος πριν από τη φορολογία	333.974	(6.082.051)
Φορολογία	38.305	(299.814)
(Ζημιά)/Κέρδος μετά τη φορολογία	372.279	(6.381.865)

Θυγατρικές/συνδεδεμένες εταιρείες:

Εταιρεία	Κύκλος Εργασιών	Κέρδος/(Ζημιά)		Πάγιο ενεργητικό και επενδύσεις	Κεφαλαιουχική Κεφάλαιο κίνησης
		πριν από τη φορολογία			βάση
	€	€	€	€	€
Cyta Hellas	13.830.679	(20.788.839)	34.808.285	(244.157)	27.282.405
Iris Gateway Satellite Services	804.335	119.257	711.266	1.996.533	2.701.870
Bestel Communications	0	¹ 8.864	0	439.902	439.902
Emporion Plaza	91.581	(132.164)	12.435	(63.185)	1.742
Cytacom Solutions	2.370.297	(224.457)	90.242	885.998	921.342
Cyta UK	1.251.760	180.892	170.043	889.831	735.473
	(GBP 1.126.537)	(GBP 162.796)	(GBP 153.032)	(GBP 800.812)	(GBP 661.896)
Cyta Global Hellas	598.627	257.492	258.624	1.084.879	1.283.476

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Digimed βάσει των εκθέσεων και των σχετικών εισηγήσεων της Επιτροπής Ελέγχου αποφάσισε τον Απρίλιο 2009 όπως η Digimed και οι θυγατρικές εταιρείες παρουσιάζουν, σε τριμηνιαία βάση, τα οικονομικά και άλλα αποτελέσματά τους, καθώς επίσης Έκθεση πεπραγμένων και αποκλίσεων από το επιχειρηματικό πλάνο και όπου κρίνεται αναγκαίο να γίνεται αναθεώρηση στόχων και προϋπολογισμών. Με εξαίρεση την Cyta Hellas, η πιο πάνω απόφαση δεν υλοποιήθηκε από τις θυγατρικές εταιρείες.

Θυγατρική Εταιρεία Cyta Hellas A.E. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2007 και το μετοχικό της κεφάλαιο στις 31.12.2009 ήταν €53,9 εκ. (2008: €29,1 εκ.) και ανήκει κατά 94,62% στην Digimed Communications Ltd και 5,38% στην Αρχή.

Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας για το 2008, στις 12.3.2007 υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ της Cyta Hellas A.E. και της ελληνικής εταιρείας με την επωνυμία «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.» για την ανάληψη και την εκτέλεση του έργου «Ανάπτυξη της Ευρυζωνικής Πρόσβασης στη γεωγραφική ζώνη του Υποέργου 5 της Δράσης «Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων για την Ανάπτυξη της Ευρυζωνικής Πρόσβασης

¹ Το κέρδος οφείλεται στα έσοδα από τόκους

στις Περιφέρειες της Ελλάδας». Η εταιρεία αποφάσισε σε κατοπινό στάδιο, την πανελλαδική δραστηριοποίησή της. Για το σκοπό αυτό, περιλήφθηκε πρόνοια ύψους €70 εκ. στον Προϋπολογισμό της Αρχής για το 2009 και μετά από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, παραχωρήθηκε ποσό €30 εκ. στην Digimed Communications Ltd, η οποία διέθεσε το 2009 στη Cyta Hellas €24,8 εκ. για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και €3,1 εκ. ως δάνειο. Το υπόλοιπο ποσό που υπολογίζεται ότι θα χρειαστεί η εταιρεία για την πανελλαδική δραστηριοποίηση της υπολογίζεται σε €50 εκ. και αναμένεται να προέλθει από δάνεια που θα συνάψει η Cyta Hellas από εμπορικές τράπεζες. Αναφέρεται ότι έχει περιληφθεί πρόνοια ύψους €10 εκ. στον Προϋπολογισμό της Αρχής για το 2010.

Λόγω της καθυστέρησης στην εξασφάλιση της χρηματοδότησης για το πανελλαδικό επιχειρησιακό σχέδιο, μεγάλο μέρος του σχεδίου έχει μετατεθεί χρονικά για 6 μήνες με αποτέλεσμα το Διοικητικό Συμβούλιο στις 7.7.2009 να αποφασίσει την προώθηση του έργου στην μητροπολιτική Θεσσαλονίκη και τις γειτονικές αστικές περιοχές για το οποίο υπήρχαν οι αναγκαίοι πόροι. Η εταιρεία έχει ήδη αρχίσει την εμπορική λειτουργία της στη Θεσσαλονίκη και αναμένεται ότι το όλο έργο κάλυψης όλης της αστικής και περιφερειακής Θεσσαλονίκης θα ολοκληρωθεί το συντομότερο.

Η εταιρεία εργοδοτεί σήμερα συνολικά 336 υπαλλήλους. Μέχρι την 31.12.2009 είχε προβεί σε πάγιες επενδύσεις ύψους €46,3 εκ.

Επιχειρησιακό σχέδιο. Λόγω του ότι ο τομέας των τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα είναι συνεχώς και έντονα μεταβαλλόμενος, η εταιρεία ανέθεσε σε ιδιωτική εταιρεία συμβούλων της Ελλάδας την επικαιροποίηση του επιχειρησιακού της σχεδίου στο οποίο λαμβάνει υπόψη και την οικονομική κρίση. Σύμφωνα με το σχέδιο, η εταιρεία αναμένεται να επιτύχει θετικές λειτουργικές ταμειακές ροές το 2011 και να καταστεί κερδοφόρα το 2012. Αναφέρεται ότι έχει ανατεθεί εκ νέου σε συμβούλους η αναθεώρηση του σχεδίου και αναμένεται η υποβολή σχετικής Έκθεσης.

Δύο από τις μεγαλύτερες αδυναμίες της εταιρείας σύμφωνα με τους συμβούλους είναι η απουσία οργανωμένου δικτύου λιανικής και η μη δυνατότητα παροχής συνδυαστικών πακέτων. Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή της Cyta Hellas, για την αντιμετώπιση των πιο πάνω αδυναμιών η εταιρεία προχώρησε στη συνεργασία με τοπικά καταστήματα και αλυσίδες καταστημάτων προϊόντων πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών, τα οποία λειτουργούν ως επίσημοι συνεργάτες της εταιρείας, ενώ παράλληλα χρησιμοποιεί την μέθοδο τηλεπώλησης από την οποία προέρχεται το 28% των πωλήσεων. Επίσης, έχει σχεδιαστεί και υλοποιείται δίκτυο καταστημάτων της Cyta Hellas. Επιπρόσθετα, η εταιρεία εξετάζει την δυνατότητα επέκτασης στην κινητή τηλεφωνία ή/και ψηφιακή τηλεόραση μετά την ολοκλήρωση της επέκτασης της εμπορικής λειτουργίας στην Αθήνα.

Αναφέρεται ότι η εταιρεία άρχισε την εμπορική της δραστηριοποίηση τον Οκτώβριο 2008 και παρά την καθυστέρηση για έξι μήνες του επιχειρησιακού σχεδίου, τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα της κρίνονται ικανοποιητικά όσον αφορά την προσέλκυση πελατών (πέραν των 50.000 στις 31.12.2009).

Εσωτερικός έλεγχος. Κατά το 2009 αγοράστηκαν υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου από ελεγκτικό οίκο και διαπιστώθηκαν αρκετά σημεία, τα οποία χαρακτηρίστηκαν ως μεσαίου κινδύνου, όπως:

- Ο Οργανισμός δεν διαθέτει πλήρως καταγεγραμμένη και εγκεκριμένη διαδικασία για τη διεκπεραίωση αγορών προμηθειών/υπηρεσιών/πάγιων στοιχείων,
- δεν υπάρχει επίσημη διαδικασία η οποία να διασφαλίζει την παρακολούθηση τιμολογίων και δεν καταχωρούνται στο σύστημα οι όροι πληρωμής του προμηθευτή,
- δεν υπάρχει εγχειρίδιο διαδικασιών το οποίο να καταγράφει ορθολογιστικά τις διαδικασίες που διέπουν τη Διεύθυνση Οικονομικών,
- δεν έχουν καταγραφεί αναλυτικές προδιαγραφές ασφάλειας.

Σημειώνεται ότι η Διεύθυνση της εταιρείας δεσμεύτηκε όπως υλοποιήσει τις εισηγήσεις των συμβούλων για εξάλειψη των κινδύνων εντός του 2010.

Θυγατρική Εταιρεία Cyta UK Ltd. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2000. Είναι ιδιοκτήτης τηλεπικοινωνιακού κόμβου που βρίσκεται στο Λονδίνο και αποτελεί μέρος του διεθνούς δικτύου της Αρχής.

Πρωταρχικός στόχος είναι να χρησιμοποιείται η εταιρεία ως νομικό όχημα για τον τερματισμό διεθνούς καλωδιακής χωρητικότητας στο Ηνωμένο Βασίλειο, για τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της Αρχής και για μεταπώληση/εκμίσθωση σε εξωτερικούς πελάτες.

Επιπρόσθετα, η εταιρεία δραστηριοποιείται σε συνεργασία με τη Cytaglobal Hellas ΑΕ και την Αρχή, στην παροχή διεθνών νοητών μισθωμένων διασυνδέσεων σε επιχειρηματικούς πελάτες και τηλεπικοινωνιακούς φορείς.

Από το 2005, η εταιρεία δραστηριοποιείται επίσης στον τομέα των υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας στη λιανική αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου με ιδιαίτερο στόχο την πελατοψηφίδα της ελληνόφωνης παροικίας. Το αρχικό επιχειρηματικό σχέδιο για τις δραστηριότητες σταθερής τηλεφωνίας, προνοούσε ότι η παροχή των προϊόντων τηλεφωνίας θα εξελισσόταν κερδοφόρα μετά το 3^ο έτος λειτουργίας, νοούμενου ότι η εταιρεία θα εξασφάλιζε 55.000 πελάτες. Αυτό όμως δεν επιτεύχθηκε και παρά τις εναλλακτικές μεθόδους πωλήσεων που εφαρμόστηκαν και την αναθεώρηση των τιμών των προϊόντων, ώστε να καταστούν πιο ανταγωνιστικά, ο αριθμός των πελατών παραμένει σε χαμηλά επίπεδα. Σύμφωνα με το αναθεωρημένο επιχειρηματικό σχέδιο με βάση τους σημερινούς ρυθμούς προσέλκυσης πελατών, τα έσοδα δεν αναμένεται να καλύπτουν τα υπολογιζόμενα λειτουργικά έξοδα πριν το 2016. Από τις 24.12.2009, η εταιρεία παρέχει οικιακά και επιχειρηματικά ευρυζωνικά προϊόντα διαδικτύου, σε μια προσπάθεια τόνωσης της ζήτησης λιανικών προϊόντων.

Λόγω των προβλημάτων ρευστότητας της εταιρείας, το Διοικητικό Συμβούλιο της Digimed Communications Ltd ενέκρινε το 2007 την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά GBP300.000 (από GBP850.000 σε GBP1.050.000) καθώς και την καταβολή ποσού €800.000 ως αντιστάθμισμα για τις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της Αρχής που εξυπηρετούνται μέσω της εταιρείας.

Στους λογαριασμούς της Digimed Communications για το 2008 έγινε πρόνοια ύψους €1.001.204 για απομείωση της επένδυσης στη Cyta UK, λόγω των αρνητικών αποτελεσμάτων που είχε μέχρι σήμερα η εταιρεία και τα οποία οδήγησαν στη μείωση του καθαρού ενεργητικού της σε σύγκριση με το κόστος της αρχικής επένδυσης.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως η εταιρεία ετοιμάζει, εκτός των οικονομικών καταστάσεων, αναλυτική κατάσταση εσόδων και εξόδων στην οποία να φαίνονται τα έσοδα/έξοδα ανά τομέα δραστηριότητας, έτσι ώστε να παρουσιάζονται χωριστά τα αποτελέσματα για τον κάθε τομέα.

Συμβουλευτικές Υπηρεσίες προς την CYTA UK. Κατά το 2004 το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας αποφάσισε να αναθέσει απευθείας σε συγκεκριμένο οίκο διάφορες υπηρεσίες αναφορικά με τη λειτουργία της εταιρείας. Οι υπηρεσίες που παρέχονται μέχρι σήμερα από τον οίκο περιλαμβάνουν:

- Ελεγκτικές υπηρεσίες
- Λογιστικές υπηρεσίες
- Τήρηση μισθοδοσίας υπαλλήλων της εταιρείας
- Φορολογικές υπηρεσίες
- Παροχή εγγεγραμμένου γραφείου εταιρείας
- Υπηρεσίες Συν-γραμματέα Διοικητικού Συμβουλίου

Η συνολική αμοιβή του οίκου για την παροχή υπηρεσιών για το 2009 ήταν GBP44.000 (2008: GBP44.000).

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες εκθέσεις μας, ο ορισμός του οίκου ως εξωτερικού ελεγκτή σε συνδυασμό με την εμπλοκή του σε άλλες πολλαπλές υπηρεσίες της εταιρείας εμπερικλείει κίνδυνο επηρεασμού της ανεξαρτησίας του.

Enetnet Invest. Η θυγατρική εταιρεία Actel Telecommunication Ltd, η οποία άρχισε την λειτουργία της στην Ουγγαρία το 2005 με μέτοχους την Digimed Communications Ltd με ποσοστό 90% και την Ουγγρική εταιρεία Anotel με ποσοστό 10%, συγχωνεύτηκε το 2008 με την εταιρεία Enetnet Invest. Από τη συγχώνευση, η Digimed απέκτησε το 19,98% του κεφαλαίου της Enetnet Invest, ενώ παράλληλα αναγνωρίστηκε δάνειο προς την Digimed ύψους €910.000.

Το αποτέλεσμα της επένδυσης στην Actel και της μετέπειτα συγχώνευσης με την Enetnet Invest ήταν η Digimed και κατ' επέκταση η Αρχή να υποστεί οικονομική απώλεια ύψους €4,76 εκ. Αν ληφθούν υπόψη και τα έξοδα που κατέβαλε η Digimed εκ μέρους της Actel τα οποία αφορούν ενοίκια, έξοδα ταξιδιών, αμοιβές Συμβούλων και αμοιβές των νομικών Συμβούλων στην Ουγγαρία, συνολικού ύψους €531.000, η οικονομική απώλεια από την επένδυση στην Actel ανέρχεται σε €5,29 εκ.

Παρόλο που το πλάνο της διεύθυνσης της Enetnet Invest ήταν η διεκδίκηση της τρίτης θέσης στην αγορά των ευρυζωνικών υπηρεσιών στην Ουγγαρία μέσω ενός προγράμματος εξαγορών άλλων εταιρειών, εντούτοις τα οικονομικά αποτελέσματα της εταιρείας και των θυγατρικών της δείχνουν σοβαρή οικονομική αδυναμία του ομίλου εταιρειών. Ο κίνδυνος χρεοκοπίας του ομίλου είναι ορατός και υπάρχει αδυναμία κάλυψης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Η Έκθεση των ανεξάρτητων εξωτερικών ελεγκτών για το έτος 2008, ημερομηνίας 30.4.2009, περιέχει έμφαση θέματος όσον αφορά στην δύσκολη οικονομική κατάσταση του ομίλου και της δυνατότητας του να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα. Επίσης αναφέρεται ότι οι τράπεζες στην Ουγγαρία απέρριψαν το αίτημα της εταιρείας για δανειοδότηση.

Emporion Plaza Ltd. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2001 με μοναδικό μέτοχο τη Digimed Communications. Στις 31.12.2009 το μετοχικό της κεφάλαιο ήταν €940.500. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στην ανάπτυξη και λειτουργία ηλεκτρονικού πολυκαταστήματος καθώς και στο σχεδιασμό ιστοσελίδων και άλλων εφαρμογών ηλεκτρονικού εμπορίου.

Η δραστηριότητα της εταιρείας στην ανάπτυξη και λειτουργία ηλεκτρονικού πολυκαταστήματος δεν έφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα με συνεπακόλουθο οι οικονομικές προοπτικές να μην είναι ενθαρρυντικές. Τα συνεχή αρνητικά αποτελέσματα που είχε μέχρι σήμερα η εταιρεία και τα οποία οδήγησαν στη μείωση του καθαρού ενεργητικού της σε σύγκριση με το κόστος της αρχικής επένδυσης, είχαν ως αποτέλεσμα να γίνει πρόνοια ύψους €828.078 στους λογαριασμούς της Digimed για το 2008 για απομείωση της επένδυσης στη Emporion Plaza.

Τα αρνητικά αποτελέσματα συνεχίστηκαν και κατά το 2009 αφού η εταιρεία υπέστη ζημιά ύψους €109.912. Στις 31 Δεκεμβρίου 2009, οι τρέχουσες υποχρεώσεις της Εταιρείας υπερέβαιναν το κυκλοφορούν ενεργητικό κατά €63.185. Με τα δεδομένα αυτά, φαίνεται ότι η εταιρεία εξαρτάται από την οικονομική ενίσχυση της μητρικής εταιρείας για να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα.

Ευρυφασματικές Υπηρεσίες. Οι Ευρυφασματικές Υπηρεσίες περιλαμβάνουν την υπηρεσία DSL-Access (i-choice) και την υπηρεσία Cytavision (Mi-Vision). Η υπηρεσία DSL-Access προσφέρεται μέσω του δικτύου DSL και προσφέρει υπηρεσίες γρήγορου διαδικτύου, βίντεο και προγραμμάτων κατά ζήτηση και άλλων διαδραστικών υπηρεσιών με τη χρήση πολυμέσων. Με βάση τα προϋπολογιστικά στοιχεία του 2009 (δεν υπάρχουν τα πραγματικά στοιχεία για τα έξοδα της υπηρεσίας) η υπηρεσία DSL-Access παρουσιάζει πλεόνασμα €3,3εκ (2008, πλεόνασμα €4,9 εκ.).

Η υπηρεσία Cytavision προσφέρει ψηφιακή μετάδοση εικόνας και ήχου μέσω της τηλεφωνικής γραμμής. Η υπηρεσία αρχικά λειτούργησε πιλοτικά τον Οκτώβριο του 2002 και εισήχθηκε εμπορικά το Σεπτέμβριο του 2004. Για την αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού δαπανήθηκε μέχρι σήμερα ποσό €10,6 εκ. Για την εξασφάλιση περιεχομένου για το 2009 δαπανήθηκε ποσό €16,3 εκ. το οποίο περιλαμβάνει συμφωνίες που έγιναν με τη διαδικασία της απευθείας διαπραγμάτευσης, με εταιρείες που προσφέρουν κανάλια, με στούντιο παραγωγής ταινιών, αθλητικά σωματεία για τηλεοπτικά δικαιώματα και προβολή αθλητικών γεγονότων, ταινίες και παιχνίδια κατά ζήτηση και Premium κανάλια με επιπλέον μηνιαία συνδρομή.

Με βάση τα προϋπολογιστικά στοιχεία του 2009 η υπηρεσία Cytavision παρουσιάζει έλλειμμα ύψους €16,7 εκ (€11,1 εκ. έλλειμμα το 2008 με βάση τα πραγματικά στοιχεία).

Συναφώς αναφέρεται ότι στην Ανασκόπηση Κατάστασης και Προοπτικών της υπηρεσίας Cytavision, η οποία ετοιμάστηκε από την αρμόδια Υπηρεσία και υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο το Νοέμβριο 2008, επισημαίνονται αδυναμίες όσον αφορά στην παρουσίαση και προώθηση του περιεχομένου και εξάγονται/καταγράφονται συμπεράσματα που προκύπτουν σχετικά με τον αριθμό πελατών, το ψηλό κόστος της υπηρεσίας, τη στελέχωση, καθώς και τα περιορισμένα μέσα για ολοκληρωμένη τεχνική παρακολούθηση της υπηρεσίας.

Ο Πρόεδρος της Αρχής ανέφερε ότι μεγάλο μέρος των δαπανών της υπηρεσίας Cytavision είναι αναγκαίο και αναπόφευκτο και, στην υποθετική περίπτωση κατάργησης της υπηρεσίας, σημαντικό κόστος θα επιβάρυνε άλλες υπηρεσίες.

Εγκατάσταση Σταθμών Βάσης Κινητής Τηλεφωνίας. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Αρχή, με βάση τον περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμο αρ. 112(Ι)/2004, πριν από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας σε οποιαδήποτε ακίνητη ιδιοκτησία θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι όλα τα απαραίτητα δικαιώματα και άδειες έχουν εξασφαλιστεί από κάθε Αρμόδια Δημόσια Αρχή.

Η Αρχή συνεχίζει να αντιμετωπίζει προβλήματα στην εξασφάλιση πολεοδομικών και οικοδομικών αδειών από τις Αρμόδιες Αρχές, που απαιτούνται για την εγκατάσταση Σταθμών Βάσης Κινητής Τηλεφωνίας, με αποτέλεσμα να επιβραδύνεται η ανάπτυξη του δικτύου κινητής τηλεφωνίας και να επηρεάζεται αρνητικά η ποιότητα της προσφερόμενης υπηρεσίας. Αυτό οφείλεται στην μη ολοκλήρωση της χωροθετικής πολιτικής σταθμών ραδιοεπικοινωνίας, παρόλο που το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 14.12.2005 το πλαίσιο πολιτικής και διαδικασιών για την εγκατάσταση και λειτουργία σταθμών ραδιοεπικοινωνίας με δυνατότητα εκπομπής, στο οποίο περιγράφονται οι διαδικασίες που θα διέπουν την αδειοδότηση των σταθμών και παρόλο που το Υπουργείο Εσωτερικών προχώρησε σε κανονιστικές ρυθμίσεις.

Η Αρχή για να προχωρήσει στην ανάπτυξη του δικτύου κινητής τηλεφωνίας, προχωρεί σε εγκαταστάσεις σταθμών μετά την κατάθεση της απαιτούμενης αίτησης για πολεοδομική και/ή οικοδομική άδεια, ενώ έχει σκοπό να καταθέσει αιτήσεις για όλους τους σταθμούς του δικτύου της, ακόμα και για σταθμούς που έχουν εγκατασταθεί παλαιότερα με βάση τον περί Τηλεγράφων Νόμο. Από το 2004, για τους 484 σταθμούς που είναι εγκατεστημένοι, υποβλήθηκαν 178 αιτήσεις για οικοδομική άδεια, από τις οποίες 83 εγκρίθηκαν και 10 απορρίφθηκαν, και 126 αιτήσεις για πολεοδομική άδεια, από τις οποίες 42 εγκρίθηκαν και 26 απορρίφθηκαν, ενώ οι υπόλοιπες εκκρεμούν.

Αναφέρεται ότι πληρώνονται ενοίκια €27.085 ετησίως σε ιδιοκτήτες γης/κτιρίων για εγκατάσταση Σταθμών Βάσης, χωρίς να υπάρχει αξιοποίηση των ενοικιασμένων χώρων από την Αρχή μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου.

Διαφημίσεις και έξοδα προώθησης. Οι δαπάνες για σκοπούς διαφήμισης και προβολής των υπηρεσιών της Αρχής το 2009 ανήλθαν σε €10,05εκ., σε σύγκριση με €10,07εκ. το 2008. Οι αντίστοιχες δαπάνες για τα τελευταία τρία χρόνια φαίνονται πιο κάτω:

Έτος	Προϋπολογισθείσες δαπάνες	Πραγματικές δαπάνες
	€	€
2007	7.688.706	7.880.651
2008	10.088.706	10.073.917
2009	10.700.000	10.055.623

Από το ποσό των €10,05εκ., ποσό €9,48εκ. αφορά άμεση διαφήμιση (€3,28εκ. αφορά πληρωμές στα ΜΜΕ και €6,20 εκ. άμεσες διαφημίσεις σε άλλα μέσα) και ποσό €0,57εκ. αφορά έμμεση διαφήμιση (€9,5 εκ. και €0,5 εκ. αντίστοιχα το 2008).

Στις δαπάνες για άμεση διαφήμιση σε άλλα μέσα (€6,20 εκ.) περιλαμβάνονται τα πιο κάτω:

- Διαφημιστικοί συνεργάτες (€0,56εκ.). Αφορά δαπάνες όπως κόστος τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών παραγωγών καθώς και αμοιβές διαφημιστικών γραφείων για διαφημιστικές εκστρατείες οι οποίες ετοιμάζονται από τα τέσσερα διαφημιστικά γραφεία με τα οποία συνεργάζεται η Αρχή. Η επιλογή των τριών διαφημιστικών γραφείων έγινε μετά από ανοικτή διαδικασία προσφορών και τα συμβόλαια υπογράφηκαν τον Ιανουάριο 2008 για περίοδο τριών ετών και με πρόνοια για ανανέωση της συμφωνίας για περίοδο ακόμη δύο ετών.
- Αθλητισμός (€2,1εκ.). Αφορά την προβολή των υπηρεσιών/προϊόντων της Αρχής στις στολές και άλλες δραστηριότητες των αθλητικών ομάδων, χορηγία τηλεοπτικών προγραμμάτων για θέματα αθλητισμού, προβολή της Αρχής μέσω της ΚΟΠ και διαφημιστικές πινακίδες σε γήπεδα.
- Πινακίδες (€1,18εκ.). Αφορά διαφημιστικές πινακίδες, σε δρόμους, σε κτίρια και στο χώρο της Κρατικής Έκθεσης.
- Στήριξη ενεργειών τρίτων με την ιδιότητα του χορηγού για προβολή και προώθηση των προϊόντων της Αρχής (€0,45εκ.). Αφορά διάφορες περιπτώσεις όπως ανοικτές συναυλίες και χορηγίες.

Η δαπάνη για την έμμεση διαφήμιση ανήλθε σε €570.155, σε σύγκριση με €556.727 το 2008 (αύξηση 2,41%). Η έμμεση διαφήμιση γίνεται μέσω στήριξης διαχρονικών και αναλώσιμων έργων. Σύμφωνα με τον επεξηγηματικό προϋπολογισμό μέρος του ποσού για διαφημίσεις αναμενόταν να διατεθεί σε μεγάλα διαχρονικά έργα υποδομής στους τομείς της δημόσιας υγείας, της παιδείας, της έρευνας & τεχνολογίας και του περιβάλλοντος στα πλαίσια της πολιτικής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Οργανισμού. Διαπιστώθηκε ότι ολόκληρο το ποσό των €0,57εκ. δαπανήθηκε για αναλώσιμα έργα. Τα ποσά των χορηγιών για αναλώσιμα έργα κυμαίνονται από €200 μέχρι €45.000.

Καταγγελίες εναντίον της Αρχής. Μετά την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην ΑΕ 3902, ημερομηνίας 4.12.2007, με την οποία όλες οι αποφάσεις της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) εναντίον της Αρχής ακυρώθηκαν, λόγω του ότι κρίθηκε άκυρη η συγκρότηση της ΕΠΑ, αναμένεται ότι όλες οι καταγγελίες εναντίον της Αρχής θα επανεξεταστούν (15 καταγγελίες από ανταγωνιστές και 4 αυτεπάγγελτες έρευνες της ΕΠΑ).

Σύμφωνα με το Νομικό Σύμβουλο της Αρχής, οι καταγγελίες είναι αβάσιμες, χωρίς όμως η τελική έκβασή τους να μπορεί να προβλεφθεί.

Αγωγή εναντίον της Αρχής. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, στις 19.7.2004 υπογράφηκε μεταξύ της Αρχής και ξένης εταιρείας Μνημόνιο Συναντίληψης για δοκιμαστική περίοδο τριών μηνών και με σκοπό τη σύναψη τριετούς συμφωνίας για εξασφάλιση υπηρεσιών δορυφορικής εκπομπής και σύνδεσης με το διαδίκτυο από τις εγκαταστάσεις της Αρχής στο δορυφορικό σταθμό.

Στις 13.9.2004 η Αρχή διέκοψε τις υπηρεσίες που πρόσφερε στην εταιρεία, λόγω του ότι η τελευταία δεν προσκόμισε την απαιτούμενη τραπεζική εγγύηση και η συμφωνία δεν προχώρησε.

Η εταιρεία κίνησε αγωγή (αρ. 81/2005) στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εναντίον της Αρχής για ισχυριζόμενη παράβαση γραπτής συμφωνίας, απαιτώντας αποζημιώσεις \$14.292.007 για την υπολογιζόμενη απώλεια κερδών για την τριετή συμφωνία που θα υπογραφόταν, καθώς και ποσό \$118.807 ως ειδικές αποζημιώσεις για τις ζημιές που υπέστησαν.

Σύμφωνα με το Νομικό Σύμβουλο της Αρχής η αγωγή είναι αβάσιμη. Υποβλήθηκε ανταπαίτηση για οφειλές της εταιρείας προς την Αρχή ύψους \$43.000 + ΦΠΑ για υπηρεσίες πριν τη διακοπή της συνεργασίας.

Αναβάθμιση Αντισεισμικής Προστασίας των Κεντρικών Γραφείων της Αρχής. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας αναφέρθηκε ότι, προτού ληφθεί σχετική απόφαση για αναβάθμιση της αντισεισμικής προστασίας των Γραφείων, θα πρέπει να δοθεί Έκθεση/απόψεις από τον αρχικό μελετητή του κτιρίου για την αντισεισμική στατική επάρκεια του κτιρίου και, δεδομένης της μεγάλης δαπάνης που συνεπάγεται το έργο. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να λάβει υπόψη του όλα τα δεδομένα και τις υπαλλακτικές λύσεις, προτού ληφθεί τελική απόφαση. Η Έκθεση του μελετητή

δόθηκε τον Απρίλιο του 2004 και αναφέρει ότι η σεισμική επάρκεια του κτιρίου είναι σύμφωνα με τους τότε ισχύοντες κανονισμούς, και συγκεκριμένα το συντελεστή σεισμικής επιτάχυνσης 0,08g. Σύμφωνα με το σημερινό κανονισμό, ο συντελεστής σεισμικής επιτάχυνσης είναι 0,10g. Η πρόθεση της Αρχής είναι η αναβάθμιση του κτιρίου με συντελεστή σεισμικής επιτάχυνσης 0,25g.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του αρ. 45/2004, ημερ. 7.12.2004, αποφάσισε όπως προχωρήσει στην αντισεισμική ενίσχυση του κτιρίου, καθώς και την ανακαίνιση διαφόρων χώρων (υφιστάμενο υπόγειο, χώρους υγιεινής, μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, αμφιθέατρο και είσοδο), με αρχικό προϋπολογισμό £4,2 εκ. Αναφέρεται ότι ο προηγούμενος Πρόεδρος δεσμεύτηκε στη Βουλή το 2004 ότι το συνολικό ποσό δεν θα υπερβαίνει τα £6 εκ. Σημειώνεται ότι έχουν ήδη εκτελεστεί εργασίες για κατασκευή υπόγειου μηχανοστασίου και χώρου στάθμευσης, με δαπάνες ύψους περίπου €1,2 εκ. Η αναβάθμιση του αμφιθεάτρου με την επέκταση των χώρων υποδοχής των Κεντρικών Διοικητικών κτιρίων (ΑΤ.15/2007) έχει συμπληρωθεί και ο τελικός λογαριασμός του έργου αναμένεται να είναι της τάξης του €1,5 εκ περίπου.

Όπως πληροφορήθηκε η Υπηρεσία μας, το έργο της αντισεισμικής ενίσχυσης των κτιρίων βρίσκεται στο στάδιο της ετοιμασίας όρων και προδιαγραφών για ζήτηση προσφορών και καθορισμό της μεθοδολογίας εκτέλεσης του έργου. Η συνολική δαπάνη θα αναπροσαρμοστεί σύμφωνα με τις πραγματικές αυξήσεις των κόστων της οικοδομικής βιομηχανίας.

Μέρος Β

Νομοσχέδιο για την αλλαγή του νομικού καθεστώτος της ΑΤΗΚ. Δεν έχει σημειωθεί καμιά εξέλιξη μέσα στο 2009 όσον αφορά την αλλαγή του νομικού καθεστώτος της Αρχής. Το νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Λειτουργίας των Αυτόνομων Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 2007» κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση στις 14.6.2007 και έκτοτε εκκρεμεί.

Η Αρχή διαφωνεί με διάφορες πρόνοιες του νομοσχεδίου οι οποίες, όπως υποστηρίζει, δεν της παρέχουν την απαιτούμενη ευελιξία για τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, την ταχύτητα στη λήψη και υλοποίηση των αποφάσεων και την προσφορά βέλτιστης εμπειρίας στον πελάτη.

6.6 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΙΤΗΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Για την περίοδο από 1.5.2004 μέχρι 31.12.2004 και για τα έτη 2005 μέχρι 2008 η Επιτροπή υπέβαλε στην Υπηρεσία μας για έλεγχο, πρόχειρες μη υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις και ως εκ τούτου οι εκθέσεις ελέγχου δεν έχουν ακόμη εκδοθεί. Για το έτος 2009 η Επιτροπή δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, οικονομικές καταστάσεις στην Υπηρεσία μας, με αποτέλεσμα να μην έχει διεξαχθεί ο έλεγχος.

Σύμφωνα με την Επιτροπή, η υποβολή πρόχειρων και όχι τελικών οικονομικών καταστάσεων οφείλεται σε ορισμένες οικονομικές εκκρεμότητες μεταξύ της Επιτροπής και του Κράτους, οι οποίες προέκυψαν με την αλλαγή στη λειτουργία της Επιτροπής λόγω της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση από 1.5.2004 και τον τερματισμό της κυβερνητικής χορηγίας, για τις οποίες δεν έχει αποφασιστεί ο χειρισμός και η παρουσίασή τους στις οικονομικές καταστάσεις της Επιτροπής.

Στην απάντηση του ημερ. 4.11.2010 ο Πρόεδρος της Επιτροπής ανέφερε ότι ύστερα από την επίλυση μίας εκ των εκκρεμοτήτων, η οποία αφορά στην οφειλή της Επιτροπής προς το Κράτος, η Επιτροπή προχώρησε στην ετοιμασία τελικών οικονομικών καταστάσεων, τις οποίες θα υποβάλει στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση και στη συνέχεια θα σταλούν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο.

Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από έλεγχο των πρόχειρων μη ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2006 και 2007 και εξακολουθούν να εκκρεμούν.

Προϋπολογισμός. Σύμφωνα με το άρθρο 6Α(2) του περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμου του 2004, αρ. 143(Ι)/2004, η Επιτροπή καταρτίζει και εγκρίνει πριν το τέλος κάθε οικονομικού έτους, Προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων για το επόμενο οικονομικό έτος και αποστέλλει αντίγραφο στον Υπουργό Οικονομικών.

Στο Νόμο δεν υπάρχουν διατάξεις που να αφορούν στις εξοικονομήσεις κονδυλίων και τη μεταφορά ποσών για κάλυψη τυχόν υπερβάσεων.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα θέματα αυτά ρυθμιστούν νομοθετικά.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι σχετική πρόνοια θα γίνει στον υπό ετοιμασία Προϋπολογισμό για το έτος 2011.

Διαδικασία προσφορών. Με βάση το άρθρο 10 του περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμου του 2004, αρ. 143(I)/2004, η Επιτροπή από 1.5.2004 (ημερομηνία προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση), εξαιρέθηκε από την υποχρέωση εφαρμογής των διατάξεων των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμων του 2003 και 2004 που ίσχυαν τότε. Ωστόσο, στο άρθρο 5(A) του οικείου Νόμου (N.143(I)/2004), προβλέπεται ότι η αγορά προϊόντων και υπηρεσιών θα γίνεται σύμφωνα με διαδικασίες που καθορίζονται με εσωτερικούς κανόνες, που ορίζει η Επιτροπή.

Η Επιτροπή εξακολουθεί να προβαίνει σε σημαντικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών, χωρίς μέχρι σήμερα να έχουν εγκριθεί οι σχετικοί κανόνες.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι ετοιμάστηκε προσχέδιο εσωτερικών κανόνων, το οποίο υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο για μελέτη και τελική έγκριση.

Αποθεματικό για την ανέγερση σιλό. Στις 31.12.2007, το υπόλοιπο του αποθεματικού για ανέγερση σιλό ανερχόταν σε €14.803.407 (£8.664.049). Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι με την αλλαγή στη λειτουργία της Επιτροπής από 1.5.2004, και ενόψει του ότι όχι μόνο δεν χρειάζεται η ανέγερση νέων σιλό αλλά και αυτά που υπάρχουν δεν αξιοποιούνται πλήρως, θα πρέπει να αποφασιστεί η χρήση του αποθεματικού στο μέλλον, νοουμένου ότι θα εξασφαλιστούν οι απαραίτητες εγκρίσεις από το Υπουργείο Οικονομικών ή και το Υπουργικό Συμβούλιο.

Αναλογιστικό έλλειμμα του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων. Με βάση αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων της Επιτροπής, το Σχέδιο είχε στις 31.12.2007 αναλογιστικό έλλειμμα ύψους €5.091.632 (£2.980.000). Θέση της Επιτροπής είναι ότι μέρος του ελλείμματος θα πρέπει να αναληφθεί από το Κράτος, το οποίο θεωρεί ως τον εργοδότη μέχρι τις 30.4.2004 και επίσης ότι το Κράτος θα πρέπει να συνεχίσει να έχει ευθύνη και μετά την πιο πάνω ημερομηνία, για το έλλειμμα που αντιστοιχεί σε εκείνους τους υπαλλήλους που αποχώρησαν από την υπηρεσία με το Σχέδιο της Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης.

Το Υπουργείο Οικονομικών τον Ιούλιο του 2010, ζήτησε από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, γνωμοδότηση κατά πόσο ενδεχόμενη κάλυψη του αναλογιστικού ελλείμματος του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων της Επιτροπής, αντίκειται στους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους.

Τον Αύγουστο του 2010, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε γνωμοδότησή του προς το Υπουργείο Οικονομικών, ανέφερε ότι τα στοιχεία που παρουσίασε η Επιτροπή προς τον Έφορο εκτιμάται ότι είναι σε πολλά σημεία κοινά ή ανάλογα με τα χαρακτηριστικά υποθέσεων που αξιολογήθηκαν θετικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ανέφερε επίσης ότι, προκειμένου να χορηγηθεί κρατική ενίσχυση, θα πρέπει προηγουμένως αυτό να κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς έγκριση, σύμφωνα με τη διαδικασία που προνοείται στο Άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Επιτροπής. Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ελευθεροποίηση της αγοράς, η Επιτροπή έχει απολέσει σημαντικό μέρος της αγοράς, με αποτέλεσμα τη μη ικανοποιητική χρήση όλων των αποθηκευτικών χώρων και εγκαταστάσεών της.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι οι αποθηκευτικοί χώροι σιτηρών που δεν χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή είναι διαθέσιμοι για ενοικίαση στη βάση δημοσιοποιημένου τιμοκαταλόγου.

Απασχόληση λιμενεργατών κατά την εκφόρτωση σιτηρών. Από το Νοέμβριο του 2006, η Επιτροπή έχει αποδεχθεί την απασχόληση λιμενεργατών για την εκφόρτωση των σιτηρών της (εργασία την οποία

προηγούμενως εκτελούσε αποκλειστικά προσωπικό της Επιτροπής Σιτηρών), αφού με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, οι εργαζόμενοι στην εκφόρτωση πλοίων πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι λιμενεργάτες.

Όπως έχουμε ενημερωθεί, η Επιτροπή συνεχίζει να χρησιμοποιεί το δικό της προσωπικό για το χειρισμό των εξειδικευμένων μηχανημάτων της στην εκφόρτωση των σιτηρών, με αποτέλεσμα οι λιμενεργάτες να πληρώνονται για εργασία που δεν εκτελούν και η Επιτροπή να επωμίζεται διπλό κόστος.

Ενόψει των πιο πάνω, η Επιτροπή θα πρέπει, αφενός να μελετήσει τρόπους επίλυσης του προβλήματος με την ανάθεση της εκφόρτωσης των σιτηρών στους λιμενεργάτες, οι οποίοι ήδη από το 2004 αναλαμβάνουν την εκφόρτωση των σιτηρών που εισάγονται από ιδιώτες και, αφετέρου, να εξεύρει τρόπους απασχόλησης των εργατών της, ή άλλης λύσης προς αποφυγή του διπλού κόστους που επωμίζεται.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι οι προσπάθειες της Επιτροπής για περιορισμό του κόστους αυτού, προσκρούουν στην άρνηση των Συντεχνιών.

Φόρος εισοδήματος. Ο περί της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος αρ. 143(I)/2004, δεν εξαιρεί την Επιτροπή από την υποχρέωση υποβολής φορολογικών δηλώσεων και την καταβολή φόρου εισοδήματος.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι για την περίοδο από 1.5.2004 μέχρι 31.12.2004 και για τα επόμενα έτη, η Επιτροπή υποχρεούται όπως υποβάλει φορολογικές δηλώσεις στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και καταβάλει τυχόν οφειλόμενο φόρο εισοδήματος.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι ο υπολογισμός του φορολογητέου εισοδήματος και η υποβολή των φορολογικών δηλώσεων, θα γίνει μετά την ολοκλήρωση του οικονομικού ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της Επιτροπής, όταν αυτές υποβληθούν στην Υπηρεσία μας.

6.7 ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα και τα έξοδα για το 2009 ανήλθαν σε €11.460.026 και €7.860.557, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €9.660.707 και €6.840.002 κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα €3.599.469, σε σύγκριση με €2.820.705 το 2008. Στα έσοδα για το έτος 2009 περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €10.754.214 (€9.007.453 το 2008).

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το οικονομικό έτος 2009 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 6.6.2008, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6.10.2008 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 20.2.2009. Δεδομένου ότι η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2009, οι δαπάνες του Οργανισμού για την περίοδο 1.1 - 19.2.2009 ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

Προσωπικό. Κατά το 2009 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 37 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις, 24 πάνω σε προσωρινή βάση, ένα με συμβόλαιο και πέντε έκτακτους υπαλλήλους. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές για το 2009 ανήλθαν σε €3.736.657, σε σύγκριση με €3.386.172 το 2008. Στις δαπάνες περιλαμβάνεται ποσό ύψους €958.671 το οποίο αντιπροσωπεύει τις συνεισφορές του Οργανισμού στα Ταμεία Συντάξεων και Προνοίας, ποσό €244.625 για συνεισφορά στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Πλεονάζοντος Προσωπικού, ποσό €263.628 για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ποσό €26.100 για υπερωρίες και επιδόματα, καθώς και ποσό €77.824 για ασφάλιστρα και έμμεσα ωφελήματα προσωπικού.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά υπάλληλο, ανέρχεται σε €55.771, σε σύγκριση με €50.540 για το 2008.

Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός εργοδοτούσε 14 εργάτες, με σύνολο αποδοχών €256.364 (€220.578 το 2008) και έκτακτο προσωπικό με μερική απασχόληση, για τις ανάγκες παραγωγής και προβολής θεατρικών έργων, με σύνολο αποδοχών €498.265 (€473.633 το 2008).

Έσοδα από παραστάσεις. Τα έσοδα από παραστάσεις ανήλθαν σε €485.303, σε σύγκριση με €466.788 το 2008. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι τα έσοδα από τις παραστάσεις που δόθηκαν στην Ελλάδα μέσα

στα πλαίσια του Φεστιβάλ Αθηνών, ήταν, τόσο κατά το 2008 όσο και το 2009 €160.000, η αύξηση ύψους 6,04% προέκυψε από παραστάσεις που δόθηκαν στην Κύπρο.

Επιχορήγηση ελεύθερου θεάτρου. Στα ελεύθερα θέατρα «ΣΑΤΙΡΙΚΟ», «ΕΝΑ», «Ε.Θ.Α.Λ.» και «ΣΚΑΛΑ» καταβάλλεται επιχορήγηση με βάση καθορισμένους όρους και κριτήρια. Για το 2009 το ύψος της επιχορήγησης των τεσσάρων θεάτρων ήταν €255.186, €238.193, €235.949 και €249.732 αντίστοιχα, σε σύγκριση με €235.132, €236.266, €227.089 και €229.283 το 2008, αντίστοιχα.

Θεατρικό Μουσείο Κύπρου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Οργανισμός υπέγραψε, το 1995, συμφωνία με το Δήμο Λεμεσού για την ίδρυση Θεατρικού Μουσείου. Τα δύο μέρη διόρισαν Διαχειριστική Επιτροπή και καθόρισαν την οικονομική συμβολή τους στο 50%.

Στις 15.9.2006 προκηρύχθηκε από το Δήμο Λεμεσού προσφορά για τα έργα που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, και το Θεατρικό Μουσείο, η οποία κατακυρώθηκε στο χαμηλότερο προσφοροδότη για το συνολικό ποσό των €2,7 εκ. Σύμφωνα με τον Οργανισμό, το ποσό που του αναλογεί σε σχέση με το σύνολο των κατασκευαστικών δαπανών του Μουσείου ανέρχεται στις €555.296 από το οποίο €127.718 καταβλήθηκαν εντός του 2008, ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους €427.578 καταβλήθηκε το 2009.

Στις 30.8.2010 ο Οργανισμός και ο Δήμος Λεμεσού, ως τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, υπέβαλαν αίτηση για εγγραφή του Θεατρικού Μουσείου ως ίδρυμα, με βάση τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο του 1972.

Επισημαίνεται και πάλι ότι δεν έχουν ετοιμαστεί και ελεγχθεί οι οικονομικές καταστάσεις της Διαχειριστικής Επιτροπής, σύμφωνα με τις πρόνοιες της συμφωνίας ημερομηνίας 6.6.1995.

Αναλογιστική μελέτη. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των υπαλλήλων του Οργανισμού, το έλλειμμα του Σχεδίου στις 31.12.2005 σε σχέση με προϋπηρεσία, ανερχόταν σε €4.288.590 και το ποσό ετήσιας συνεισφοράς καθορίστηκε στο 29% των μισθών.

Η εισφορά του Οργανισμού για το έτος 2009, με βάση το ποσοστό ετήσιας συνεισφοράς για μελλοντική εκτίμηση ύψους 29% των μισθών, ήταν €297.721. Κατά το 2009 ο Οργανισμός κατέβαλε στο Σχέδιο επιπλέον ποσό ύψους €578.881 για κάλυψη μέρους του αναλογιστικού ελλείμματος, το οποίο στις 31.12.2009 παρουσίαζε υπόλοιπο €2.135.731.

Κτίριο Θεάτρου του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου (Θ.Ο.Κ.).

Διαδικασία Ανάθεσης του έργου. Στο στάδιο εξέτασης των εκθέσεων αξιολόγησης και κατακύρωσης των προσφορών, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, οι αναθέτουσες αρχές έχουν υποχρέωση να αποστέλλουν στην Υπηρεσία μας την έκθεση αξιολόγησης και να την καλούν να παρευρεθεί αν το επιθυμεί, ως παρατηρητής στη συνεδρία που θα μελετηθεί η έκθεση και θα αποφασιστεί είτε κατακύρωση είτε ακύρωση της προσφοράς. Έτσι δίδεται η ευκαιρία στην Υπηρεσία μας να ασκεί προληπτικό έλεγχο, υποβάλλοντας έγκαιρα τις παρατηρήσεις και διαπιστώσεις της.

Στην προκειμένη περίπτωση, ο ΘΟΚ παρέλειψε να στείλει στην Υπηρεσία μας την έκθεση αξιολόγησης και να την καλέσει στη συνεδρία μελέτης και κατακύρωσης της προσφοράς και η Υπηρεσία μας μελέτησε την αξιολόγηση και ανάθεση της σύμβασης μετά που ο Οργανισμός την κατακύρωσε. Από τον έλεγχο μας διαπιστώσαμε ότι ενώ η προσφορά κατακυρώθηκε στον χαμηλότερο προσφοροδότη για ποσό €20.532.000 σε σύγκριση με €16.812.729 που ήταν η εκτιμημένη δαπάνη, δεν εξετάστηκε στο στάδιο της αξιολόγησης και κατακύρωσης η λογικότητα του ποσού της προσφοράς, εν όψει του ότι αυτό ήταν πολύ ψηλότερο από την εκτιμημένη δαπάνη και κατά πόσο οι προσφορές ήταν αποτέλεσμα υγιούς ανταγωνισμού. Παρατηρήσαμε ότι:

- Αν ο ΘΟΚ τηρούσε τη σχετική πρόνοια της νομοθεσίας και απέστειλε στην Υπηρεσία μας την έκθεση αξιολόγησης, αυτή θα εντόπιζε έγκαιρα την παράλειψη αξιολόγησης της λογικότητας της τιμής και θα ζητούσε να γίνει αυτό πριν ληφθεί απόφαση από τον ΘΟΚ για ανάθεση της σύμβασης, όπως είχε γίνει στην περίπτωση της υπεργολαβίας των μηχανολογικών εργασιών του έργου, για το διαγωνισμό της οποίας είχαμε εκφράσει παρόμοιες απόψεις πριν τη λήψη απόφασης για κατακύρωση.
- Το ποσό της προσφοράς του επιτυχόντα προσφοροδότη που αφορά εργασίες του Κυρίως Εργολάβου ήταν €11.622.000 σε σύγκριση με €7.902.729 που ήταν το ποσό εκτίμησης των συμβούλων επιμετρητών,

δηλαδή οι εργασίες του Κυρίως Εργολάβου ήταν κατά 47,06% ακριβότερες από την εκτίμηση. Οι σύμβουλοι επιμετρητές δεν προέβηκαν σε σύγκριση των τιμών μονάδας που χρησιμοποίησαν στην εκτίμηση τους με τις τιμές μονάδας του προσφοροδότη αλλά με μία γενική δήλωση απέδωσαν την αύξηση αυτή στις αυξήσεις του πετρελαίου και των παραγώγων του κατά τους τελευταίους 6 μήνες πριν την υποβολή της προσφοράς. Ακολουθώντας συγκρίνοντας την τιμή του χαμηλότερου προσφοροδότη με τον Συγκριτικό Μέσο Όρο Προσφορών (ΣΜΟΠ) κατέληξαν ότι εφόσον η προσφορά είναι κατά 7,50% χαμηλότερη από τον ΣΜΟΠ, βρίσκεται σε λογικά πλαίσια.

- Οι αποκλίσεις προς τα άνω από την εκτιμηθείσα δαπάνη που επιτρέπονται, είναι συνήθως της τάξεως του 10-15% και αυτές πρέπει να αιτιολογούνται. Μεγαλύτερες αποκλίσεις είτε οφείλονται σε λανθασμένη εκτιμημένη δαπάνη – και αυτή η περίπτωση πρέπει να αιτιολογείται πλήρως στην έκθεση αξιολόγησης –, είτε δημιουργούν ενδείξεις για μη υγιή ανταγωνισμό οπότε αποφασίζεται ακύρωση του διαγωνισμού.

Οι σύμβουλοι επιμετρητές εξέτασαν τις παρατηρήσεις μας και μας απέστειλαν με κοινοποίηση στον ΘΟΚ επιστολή με τις απόψεις τους οι οποίες συνοψίζονται στα ακόλουθα:

(α) Το ποσό της αναλυτικής εκτίμησης (με τιμολόγηση των Δελτίων Ποσοτήτων) για ολόκληρο το έργο, το οποίο χρησιμοποιήθηκε από τους συμβούλους επιμετρητές στην αξιολόγηση των προσφορών ήταν €16.812.729,16 και όχι €20.500.000 που δημοσιεύτηκε στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

(β) Συμφωνούν με την Υπηρεσία μας ότι η απόκλιση που παρουσιάζει το Σύνολο των τιμολογούμενων στοιχείων της Τελικής Εκτίμησης με αυτό του χαμηλότερου προσφοροδότη ήταν της τάξεως του 47,06% και ότι αυτό το ποσοστό απόκλισης είναι εξαιρετικά ψηλό.

(γ) Στο στάδιο αξιολόγησης των προσφορών οι σύμβουλοι επιμετρητές είχαν διαπιστώσει ότι η Τελική Εκτίμηση τους είχε υποτιμολογηθεί από αυτούς στο σύνολο της.

(δ) Όταν οι σύμβουλοι διαπίστωσαν τη μεγάλη απόκλιση μεταξύ εκτίμησης και προσφοράς, έλεγξαν της εργασία του γραφείου τους και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι τα Δελτία Ποσοτήτων είχαν υποτιμολογηθεί. Παρά ταύτα αποτελούσε παράλειψη του γραφείου τους ότι στην Έκθεση Αξιολόγησης δεν επεκτάθηκαν ώστε να εξηγήσουν τον έλεγχο που διεξήγαγαν για να καταλήξουν στο εν λόγω συμπέρασμα.

(ε) Αναφέρουν ότι οπωσδήποτε μια διαφορά της τάξεως του 47,06% δεν είναι δυνατόν να δικαιολογηθεί μόνον από τις αυξήσεις στις τιμές των πετρελαιοειδών.

Αμοιβές Ειδικών Συμβούλων. Σε συνεδρία της Διαχειριστικής Επιτροπής για την ανέγερση του κτιρίου η Υπηρεσία μας πληροφόρησε το Πρόεδρο του Συμβουλίου ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 9.1 της Συμπληρωματικής Συμφωνίας μεταξύ του Θ.Ο.Κ. και Αρχιτέκτονα, οι αμοιβές για τις υπηρεσίες Ειδικών Συμβούλων Θεάτρου και Ακουστικολόγου περιλαμβάνονται στην αμοιβή του Αρχιτέκτονα, και καθορίζονται με ξεχωριστή πρόνοια ως 1,15% επιπρόσθετα της αμοιβής ύψους 6,60% για τις Υπηρεσίες των άλλων συμβούλων. Συνεπώς, δεν τίθεται θέμα σύναψης ξεχωριστής συμφωνίας του ΘΟΚ με τους Ειδικούς Συμβούλους για τις υπηρεσίες και την αμοιβή τους, όπως εισηγήθηκε ο Αρχιτέκτονας.

Ο Διευθυντής του ΘΟΚ συμφώνησε με τις απόψεις μας και απέστειλε στις 2.3.2010 σχετική επιστολή προς τον Αρχιτέκτονα του έργου.

Συνοπτικές διαδικασίες προσφορών. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου δεν ακολουθήθηκαν οι διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και για Συναφή Θέματα Νόμου αρ. 12(Ι)/2006 και των σχετικών Κανονισμών αναφορικά με τις περιπτώσεις συμβάσεων που συνομολογούνται με συνοπτικές διαδικασίες προσφορών. Ενδεικτικά αναφέρεται η απευθείας ανάθεση, σε οικονομικούς φορείς, της προμήθειας δυο αυτοκινήτων συνολικής αξίας €20.800 και της εκτύπωσης βιβλιαρίων, προγραμμάτων, καρτών πανό κ.λπ., συνολικής αξίας €28.758.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι σχετικά με την προμήθεια των δύο αυτοκινήτων, είχαν ζητηθεί προσφορές από όλες τις αντιπροσωπείες αυτοκινήτων που διέθεταν τέτοια οχήματα, κάποιες εκ των οποίων ανταποκρίθηκαν με την αποστολή διαφημιστικών βιβλιαρίων και τιμών, τα οποία δεν φυλάχθηκαν μετά την κατακύρωση της προσφοράς και ότι η διαδικασία αυτή δεν καταγράφηκε.

Αναφορικά με τις εκτυπώσεις βιβλιαρίων, καρτών, πανό κ.λ.π., ο Πρόεδρος του Οργανισμού εξέφρασε την άποψη ότι οι δαπάνες αυτές αφορούν σε ξεχωριστά τμήματα που δεν μπορούν να ομαδοποιηθούν, αφού κάθε εκτύπωση και κάθε έκδοση αποτελεί αυτοτελές κομμάτι, και ως εκ τούτου είναι αδύνατη η προσαρμογή αυτής της διαδικασίας στα πλαίσια του Νόμου αρ. 12 (Ι)/2006.

Προσφορές για αγορά φωτιστικού εξοπλισμού και για αγορά ηχητικού εξοπλισμού με ανοικτή διαδικασία.

Οι εν λόγω προσφορές προκηρύχθηκαν με ανοικτή διαδικασία στις 7.10.2008 και τελευταία ημερομηνία υποβολής τις 31.10.2008. Οι προσφορές κατακυρώθηκαν από την Επιτροπή Προσφορών σε συνεδρία της στις 12.3.2009 για το ποσό των €20.603 για το φωτιστικό εξοπλισμό και €42.128 για τον ηχητικό εξοπλισμό. Παρατηρήθηκε ότι η λήψη απόφασης κατακύρωσης έγινε με μεγάλη καθυστέρηση, στις 12.3.2009, και αφού είχε παρέλθει η περίοδος ισχύος των προσφορών (40 ημέρες), χωρίς να ζητηθεί παράταση από τους οικονομικούς φορείς. Επίσης δεν στάλθηκαν επιστολές γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων στους μη επιλεγέντες υπονήμενους προσφοροδότες για ενημέρωσή τους για τη ληφθείσα απόφαση και τους λόγους μη επιλογής τους, με αποτέλεσμα να τους στερείται το δικαίωμα να εκδηλώσουν πρόθεση για άσκηση ιεραρχικής προσφυγής, ενώ δεν υπογράφηκε συμβόλαιο με τους επιτυχόντες προσφοροδότες. Επιπρόσθετα, όσον αφορά στην προσφορά για αγορά φωτιστικού εξοπλισμού, παρατηρήθηκε ότι, παρόλο που ετοιμάστηκε πρακτικό στο οποίο γινόταν σύγκριση των τιμών και τεχνικών χαρακτηριστικών των προσφορών, ωστόσο δεν αιτιολογούνταν σε όλες τις περιπτώσεις οι λόγοι απόρριψης των φθηνότερων προσφορών και οι λόγοι επιλογής των επιτυχόντων οικονομικών φορέων.

Μέρος Β

Υπερβάσεις. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρατηρήθηκαν υπερβάσεις ύψους €54.000 και €29.979 στο Κονδύλι Εξόδων «Παραγωγή και Προβολή Θεατρικών Έργων» των Προϋπολογισμών του 2000 και 2002, αντίστοιχα, καθώς και υπέρβαση ύψους €5.452 στο Κονδύλι «Αγορά Εξοπλισμού» του Προϋπολογισμού του 2003, για την κάλυψη των οποίων ο Οργανισμός κατέθεσε στο Υπουργείο Οικονομικών συμπληρωματικό Προϋπολογισμό. Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του ημερ. 1.8.2007, ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι επειδή ο συμπληρωματικός Προϋπολογισμός που ετοιμάστηκε αφορά σε έτη που έχουν λήξει, απαιτείται η ψήφιση τροποποιητικού Προϋπολογισμού και το θέμα βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

6.8 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της Έκθεσής μας, δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2008 και 2009, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο ετήσιος έλεγχος, σύμφωνα με το άρθρο 26(1) του περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμου αρ. 33(Ι) του 1994, ενώ οι τελικές οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το έτος 2007 υποβλήθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση, στις 27.8.2010. Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν και αποστερεί τόσο τη Βουλή όσο και τους πολίτες από το δικαίωμα ενημέρωσης για τα πεπραγμένα του Οργανισμού. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2007 περιλήφθηκαν στην Ετήσια Έκθεσή μας για το 2008.

6.9 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις του Πρακτορείου για το 2009 παρουσίαζαν έλλειμμα ύψους €422.119, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €563.758 το 2008.

(β) Κρατική ενίσχυση. Κατά τη διάρκεια του έτους η κρατική ενίσχυση που παραχωρήθηκε στο Πρακτορείο ανήλθε σε €1.557.672, ενώ η αντίστοιχη για το 2008 ήταν €1.446.279 δηλαδή αυξήθηκε κατά €111.393.

(γ) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε €1.849.803, συμπεριλαμβανομένων εσόδων ύψους €2.221 από εμπορικές δραστηριότητες, σε σύγκριση με €1.636.619 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €213.184 ή ποσοστό 13,03%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κρατικής ενίσχυσης και των εσόδων από συνδρομές. Όπως προκύπτει, η ικανότητα του Πρακτορείου να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα εξαρτάται από τη συνέχιση της οικονομικής υποστήριξης που παρέχεται από την Κυβέρνηση, αφού αυτή αποτελεί το 84,21% του συνόλου των εσόδων του.

(δ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €2.271.922, συμπεριλαμβανομένων εξόδων ύψους €600 για εμπορικές δραστηριότητες, σε σύγκριση με €2.200.377 το 2008. Η αύξηση των εξόδων ύψους €71.545 ή 3,25%, οφείλεται κυρίως στην αύξηση των κονδυλίων Διάφορα Έξοδα Γραφείου και Οργάνωση Συνεδρίων/Σεμιναρίων στην Κύπρο.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2009 εγκρίθηκε έγκαιρα από το Διοικητικό Συμβούλιο του Πρακτορείου στις 27.5.2008 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 3.6.2008. Στη συνέχεια, ετοιμάστηκε αναθεωρημένος Προϋπολογισμός, ο οποίος υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 3.10.2008 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26.11.2008. Κατατέθηκε στη Βουλή στις 22.12.2008, ενώ σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφιση Προϋπολογισμών) Νόμο έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή μέχρι τις 30.9.2007. Ψηφίστηκε σε Νόμο στις 12.02.2009 και δημοσιεύτηκε στις 27.2.2009 (Νόμος 12(II)/2009).

(β) Υλοποίηση Προϋπολογισμού. Ο εγκεκριμένος Προϋπολογισμός για το 2009 προέβλεπε συνολικές δαπάνες ύψους €3.063.093, ενώ οι αντίστοιχες πραγματικές δαπάνες ανήλθαν σε €1.978.384, δηλαδή ο Προϋπολογισμός υλοποιήθηκε σε ποσοστό 64,6% μόνο, κυρίως λόγω μη υλοποίησης των προνοιών σχετικών με τη νέα οργανωτική δομή και αναβάθμιση των θέσεων του Πρακτορείου και με την ανέγερση κτιρίων.

Προσωπικό. Στις 31.12.2009 το Πρακτορείο εργοδοτούσε 23 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις έναντι 39 εγκεκριμένων οργανικών θέσεων, 8 έκτακτους συνεργάτες και 1 πάνω σε ωρομίσθια βάση (24 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις, 9 έκτακτους συνεργάτες και 1 ωρομίσθιο στις 31.12.2008), με κόστος εργοδότησης €1.289.067, σε σύγκριση με €1.179.875 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €109.192 ή 9,25%. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος και στις ετήσιες προσαυξήσεις. Στο κόστος εργοδότησης περιλαμβάνονται δαπάνες για υπερωριακή απασχόληση και επίδομα βάρδιας που κατά το 2009 ανήλθαν στις €45.725 (€43.799 το 2008) και €43.306 (€38.291 το 2008) αντίστοιχα.

Συνταξιοδοτικά οφέληματα προσωπικού.

(α) Δημιουργία Ταμείου Συντάξεων. Οι σχετικοί Κανονισμοί για τη λειτουργία του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το 2001 (Κ.Δ.Π. 456/2001), με ημερομηνία έναρξης ισχύος του Σχεδίου την 1.7.1989. Σύμφωνα με τους πιο πάνω Κανονισμούς το Σχέδιο θα λειτουργεί κατ' αναλογία, του περί Συντάξεων Νόμου που ισχύει για τους δημόσιους υπαλλήλους, χωρίς δηλαδή την ίδρυση και διαχείριση Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων.

(β) Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2009, η υποχρέωση του Πρακτορείου για συνταξιοδοτικά οφέληματα, σε σχέση με προϋπηρεσία, ανέρχεται σε €2.343.312.

6.10 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Οικονομική κατάσταση.

(α) Έσοδα. Τα έσοδα του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Οργανισμός) ανήλθαν σε €43.530.893, σε σύγκριση με €40.221.406 το 2008, από τα οποία ποσό ύψους €41 εκ. (€37,8 εκ. το 2008) αποτελεί κρατική χορηγία, δηλαδή το 94% των εσόδων του (94% το 2008).

(β) Έξοδα. Τα έξοδα του Οργανισμού ανήλθαν σε €44.736.633, σε σύγκριση με €40.129.831 το 2008 (αύξηση κατά €4.606.802 ή 11%).

(γ) Αποτελέσματα χρήσης. Ο Οργανισμός παρουσίασε έλλειμμα ύψους €1.205.740, σε σύγκριση με πλεόνασμα ύψους €91.575 το 2008, λόγω, βασικά, της αύξησης των εξόδων κατά 11% ενώ τα έσοδα αυξήθηκαν μόνο κατά 8%.

(δ) Δάνεια.

(i) Χρηματοδότηση δραστηριοτήτων. Τα τελευταία χρόνια ο Οργανισμός χρηματοδοτεί τις δραστηριότητές του και από δάνεια, τα οποία παρουσιάζουν μια αυξητική τάση, με συνεπακόλουθο να πρέπει να διατίθεται ετησίως ένα σημαντικό ποσό για την αποπληρωμή των τοκοχρεωλυσίων. Διαπιστώνεται ωστόσο, ότι ο Οργανισμός αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του αναφορικά με την αποπληρωμή των δανείων που συνάπτει.

Τα υφιστάμενα δάνεια και χρεώγραφα ανέρχονταν σε €27,5 εκ. στις 31.12.2009 και οι καταθέσεις στο εξοφλητικό ταμείο χρεωγράφων σε €5,2 εκ. ενώ οι πληρωτέες δόσεις το 2009 ήταν €2,3 εκ.

Διαπιστώθηκε, επίσης, ότι κατά το 2009 όχι μόνο δεν κατατέθηκε η απαιτούμενη δόση αποπληρωμής των χρεωγράφων στο σχετικό ταμείο αλλά μεταφέρθηκε από το εξοφλητικό ταμείο χρεωγράφων στον τρεχούμενο λογαριασμό του Οργανισμού ποσό ύψους €3.805.470, το οποίο χρησιμοποιήθηκε για σκοπούς κάλυψης τρεχούμενων υποχρεώσεων του Οργανισμού.

Ο αυξημένος δανεισμός για χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του Οργανισμού συνεπάγεται ότι μεγάλα ποσά θα πρέπει να δεσμεύονται σε μελλοντικούς Προϋπολογισμούς για εξυπηρέτηση των δανείων.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού ο δανεισμός παραμένει σε υγιή και λογικά επίπεδα και δεν αναμένεται να επηρεάσει ουσιαστικά την όλη λειτουργία του Οργανισμού.

(ii) Δάνεια με κυβερνητικές εγγυήσεις.

- **Έκδοση χρεωγράφων.** Το Υπουργικό Συμβούλιο, με στόχο τη χρηματοδότηση του αναπτυξιακού προγράμματος του Οργανισμού και για εξόφληση δανείων που είχε συνάψει από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, αποφάσισε στη συνεδρία του, ημερ. 26.10.2000, να εγκρίνει με κυβερνητική εγγύηση την έκδοση χρεωγράφων από τον Οργανισμό, συνολικής ονομαστικής αξίας €17 εκ. (£10 εκ.). Από τη διάθεση των πιο πάνω χρεωγράφων, κατά το έτος 2000 (κυρωτικός Νόμος αρ. 32(III)/2000), με δημοπρασία, εισπράχθηκε ποσό ύψους €16,4 εκ. (£9,6 εκ.).

Λόγω προβλημάτων ρευστότητας του Οργανισμού για τα έτη 2006, 2007, 2008 και 2009 δεν έχει εμβαστεί στο εξοφλητικό ταμείο των χρεωγράφων, σκοπός του οποίου είναι η συσσώρευση του αναγκαίου ποσού για αποπληρωμή των χρεωγράφων στη λήξη τους, συνολικό ποσό ύψους €6,1 εκ.

Τα χρεώγραφα ήταν αποπληρωτέα στις 15.12.2008 αλλά αποφασίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), στις 2.12.2008, να μη γίνει αποπληρωμή και να σταλεί επιστολή στους κατόχους με πρόταση παράτασης της αποπληρωμής μέχρι και 24 μήνες. Οι πλείστοι των κατόχων αποδέχθηκαν την παράταση, εκτός από δύο περιπτώσεις στις οποίες έγινε αποπληρωμή, ύψους €1.710.310.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι τα χρεώγραφα αναμένεται να αποπληρωθούν εντός του 2010.

- **Δάνειο από Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.** Στις 23.9.2004, ο Οργανισμός σύναψε συμφωνία με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, για την παροχή δεκαπενταετούς δανείου, ύψους €10,25 εκ. (£6 εκ.), με κυβερνητική εγγύηση, για να χρησιμοποιηθεί για το αναπτυξιακό πρόγραμμα του Οργανισμού για το έτος 2004. Το δάνειο ύψους €10,25 εκ. (£6 εκ.) αναλήφθηκε από την Τράπεζα σταδιακά κατά τη διάρκεια του 2005. Το υπόλοιπο στις 31.12.2009 ήταν €12,14 εκ. (€11,45 εκ. στις 31.12.2008).

Διαπιστώθηκε ότι δεν έχει καταβληθεί η ετήσια δόση του δανείου για το 2006, 2007, 2008 και 2009, ύψους €645.851 (£378.000), €1.303.866 (£763.119), €1.191.398 και €1.191.388, αντίστοιχα.

Λόγω της καθυστέρησης στην αποπληρωμή του δανείου, η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, με επιστολή της, ημερ. 14.7.2009, αύξησε το περιθώριο επιβάρυνσης κατά 2,70% με αποτέλεσμα το συνολικό επιτόκιο να ανέρχεται στο 6,50% το οποίο ίσχυε μέχρι 14.7.2010.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι το δάνειο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας αναμένεται να αποπληρωθεί εντός του 2010.

- **Νέο δάνειο ύψους €34 εκ.** Ο Οργανισμός προγραμματίζε μέσα στο 2008 τη σύναψη ενός νέου δανείου, ύψους €34 εκ. για κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών του.

Μετά από διαβουλεύσεις που έγιναν μεταξύ του Οργανισμού και της επιλεγείσας τράπεζας, οι οποίες επεκτάθηκαν και μετά την παρέλευση των 90 ημερών για τις οποίες ίσχυε η προσφορά της τράπεζας, δηλαδή στις 22.4.2008, ο Οργανισμός ενημερώθηκε από την τράπεζα, στις 28.11.2008, ότι απέσυρε την προσφορά.

Μετά από απόφαση του Δ.Σ. στις 18.12.2008, τον Ιανουάριο 2009 ο Οργανισμός ζήτησε εκ νέου προσφορές από 14 τράπεζες, για δάνειο ύψους μέχρι €34 εκ. Ο Οργανισμός έλαβε προσφορές, εκ των οποίων οι δύο πιο συμφέρουσες ήταν για δάνεια ύψους €24 εκ. και €5 εκ. και με επιτόκιο Euribor + 1,45% και Euribor + 1,60%, αντίστοιχα (σε σύγκριση με επιτόκιο Euribor + 0,035%, το οποίο ήταν η προσφορά της επιλεγείσας τράπεζας κατά το 2008).

Ως αποτέλεσμα της καθυστέρησης και της απόσυρσης της προσφοράς από την Τράπεζα κατά το 2008, ο Οργανισμός θα συνεχίσει να πληρώνει ψηλότερο επιτόκιο για την περίοδο παράτασης των χρεωγράφων και θα συνάψει δάνεια, τα επιτόκια των οποίων είναι αρκετά ψηλότερα από το επιτόκιο που πρόσφερε η τράπεζα το 2008 (Euribor + 0,035%).

Όσον αφορά στο δάνειο των €24 εκ., στις 2.10.2009 υπογράφηκε σχετική συμφωνία δανείου με αύξηση στο επιτόκιο από Euribor + 1,45% που ήταν η προσφορά της τράπεζας, σε Euribor + 1,62%, μετά από διαβουλεύσεις που μεσολάβησαν κατά την περίοδο από την υποβολή της προσφοράς μέχρι την υπογραφή της συμφωνίας. Σημειώνεται ότι δεν έχει γίνει καμία εκταμίευση χρημάτων ακόμα ενώ εκκρεμεί αλλαγή στον όρο 1.2 της συμφωνίας, δηλαδή ότι η ημερομηνία για την πρώτη εκταμίευση χρημάτων δεν θα είναι αργότερα από 270 ημέρες από την ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας, αντί 90 ημέρες που αναγράφεται στην υπογραφείσα συμφωνία. Σημειώνεται ότι έχει ήδη ψηφιστεί ο σχετικός κυρωτικός Νόμος.

Όσον αφορά στο δάνειο των €5 εκ. από την άλλη τράπεζα, έχει γίνει συζήτηση των όρων της συμφωνίας μεταξύ του Οργανισμού και της εν λόγω τράπεζας και σύντομα αναμένεται να σταλούν τα σχετικά έγγραφα για παραχώρηση του δανείου.

- (ε) **Πρόβλημα ρευστότητας.** Λόγω της μη έγκαιρης σύναψης του προαναφερθέντος δανείου, ο Οργανισμός συνεχίζει να αντιμετωπίζει πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα, πέραν της αδυναμίας να αποπληρώσει τα δανειά του, να αδυνατεί να τακτοποιήσει όλες τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2009 ανήλθαν σε €34,2 εκ. (2008: €34,2 εκ.), ενώ το τρεχούμενο ενεργητικό ήταν €11,5 εκ. (2008: €12,5 εκ.), δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €22,7 εκ. (2008: €21,7 εκ.).

(στ) **Ενδεχόμενες υποχρεώσεις.**

- (i) **Αγωγές από αθλητές Παραολυμπιακών Αγώνων.** Αθλητές, οι οποίοι πήραν μετάλλια στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2004 και του 2008 και στους Παραολυμπιακούς Παγκόσμιους Αγώνες το 2006 και 2007, απέρριψαν τα ποσά που τους πρόσφερε ο Οργανισμός για τις επιτυχίες τους στους εν λόγω αγώνες και ζητούν τα ποσά που ισχύουν για τους Ολυμπιακούς και τους Παγκόσμιους Αγώνες. Σύμφωνα με τον Οργανισμό, οι παροχές που προσφέρθηκαν ανέρχονται συνολικά σε €579.289 για τους αθλητές και €133.811 για τους προπονητές τους, ενώ τα διεκδικούμενα ποσά σε €2.228.012 από τους αθλητές και €618.788 από τους προπονητές.

Στις 21.8.2008 και 29.8.2008, οι εν λόγω αθλητές καταχώρισαν προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον του Οργανισμού, με τις οποίες ζητούν όπως η πιο πάνω απόφαση του Οργανισμού με ημερ.

10.6.2008, σύμφωνα με την οποία καθορίστηκε η χαριστική παροχή σε αθλητές που θα λάμβαναν μέρος στους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς αγώνες του 2008, κηρυχθεί άκυρη και ζητούν όπως οι πιο πάνω προσφερθείσες παροχές προς τους αθλητές και τους προπονητές που διακρίθηκαν στους Παραολυμπιακούς αγώνες αυξηθούν στα επίπεδα των οικονομικών επιβραβεύσεων που ισχύουν για τις επιτυχίες των αθλητών και προπονητών των Ολυμπιακών και Παγκόσμιων αγώνων.

Ο Οργανισμός θεωρεί ότι δεν είναι δικαιολογημένο το αίτημα των αθλητών επειδή, μεταξύ άλλων, (α) οι παροχές που καθόρισε είναι χαριστικές, (β) διαφορετικοί Οργανισμοί διοργανώνουν τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς αγώνες, (γ) οι εν λόγω αγώνες διαφέρουν κατά πολύ ως προς τη δυσκολία συμμετοχής καθώς και τη δυσκολία νίκης, και (ε) τα μετάλλια που απονέμονται στους Παραολυμπιακούς είναι πολλαπλάσια εκείνων που απονέμονται στους Ολυμπιακούς, σε σχέση με τον αριθμό των αγωνισθέντων αθλητών.

Κατά το 2008, καταβλήθηκε το συνολικό ποσό των €41.006 σε δύο από τους πιο πάνω αθλητές.

Επιπρόσθετα ο Οργανισμός κατέβαλε κατά το 2010 ποσό ύψους €56.585 στον προπονητή αθλήτριας κολύμβησης, ως οικονομική επιβράβευσή του που αφορά στις διακρίσεις της πιο πάνω αθλήτριας για την περίοδο 2005-2008, κατόπιν συμφωνίας με τον προπονητή.

Στις 10.2.2010 το δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή αθλητή στίβου, του οποίου η απαίτηση ήταν για €615.096, ενώ ο Οργανισμός του είχε προσφέρει ποσό ύψους €170.860. Στη συνέχεια, το Δ.Σ. αποφάσισε να καταβάλει χαριστικά το ποσό των €170.860 στον αθλητή και το ποσό των €34.172 στον προπονητή του. Σημειώνεται ότι τα ποσά αυτά συμπεριλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του 2009.

Με βάση τα πιο πάνω ο Οργανισμός παρουσιάζει στις οικονομικές καταστάσεις για το 2009 σημείωση για ενδεχόμενες υποχρεώσεις ύψους €410.477 για τα ποσά που ο Οργανισμός πρόσφερε στους αθλητές.

- (ii) **Δήμος Στροβόλου εναντίον του Οργανισμού.** Ο Δήμος Στροβόλου καταχώρησε το Μάιο του 2007 και τον Απρίλιο του 2010, αγωγές εναντίον του Οργανισμού απαιτώντας ποσά ύψους €1.875.841 και €812.657 αντίστοιχα, για δικαιώματα φόρου θεάματος για ποδοσφαιρικές συναντήσεις στο στάδιο ΓΣΠ για την περίοδο από 3.10.2002 μέχρι 31.12.2008. Σύμφωνα με τους νομικούς συμβούλους του, ο Οργανισμός έχει «καλή υπόθεση».
- (iii) **Απαιτήσεις Εργοληπτών και Μελετητών.** Επειδή υπήρξε καθυστέρηση στις πληρωμές για εκτελεσθέντα έργα κατά το 2003, λόγω ανεπάρκειας του Προϋπολογισμού, παρατηρήθηκε επιβράδυνση των εργασιών, με επακόλουθο την υποβολή σημαντικών απαιτήσεων από εργοληπτικές εταιρείες για αποζημιώσεις. Ως παράδειγμα αναφέρεται υποβληθείσα αγωγή από συγκεκριμένη εργοληπτική εταιρεία για το ποσό των €2.161.336, η οποία ακόμα εκκρεμεί. Για μελέτη όλων των εγερθέντων θεμάτων ορίστηκε από το Δ.Σ. ad hoc Επιτροπή. Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός βρίσκεται σε διαιτησία με συγκεκριμένους Μελετητές, οι οποίοι απαιτούν επιπλέον ποσό, ύψους €926.537 ενώ αντιμετωπίζει απαιτήσεις από άλλη εργοληπτική εταιρεία που επικαλείται καθυστερήσεις για αποζημιώσεις ύψους €1.698.265. Ο Οργανισμός δεν είναι σε θέση, στο παρόν στάδιο, να εκφέρει άποψη για το τελικό αποτέλεσμα, παρόλο που υπολογίζει ότι τα ποσά που θα πληρώσει θα είναι αρκετά μικρότερα από τις πιο πάνω απαιτήσεις. Σημειώνεται ότι για τους ίδιους λόγους κατά το 2006 καταβλήθηκε ποσό ύψους €2,73 εκ. (£1,6 εκ.).

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 29.10.2008 και υποβλήθηκε στη Βουλή, η οποία τον ενέκρινε στις 26.2.2009 και δημοσιεύτηκε σε Νόμο στις 13.3.2009.

Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2009. Ως αποτέλεσμα, οι δαπάνες από 1 μέχρι 13 Μαρτίου 2009 παρέμειναν νομοθετικά ακάλυπτες.

Στρατηγικό Σχέδιο. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η ανάγκη ετοιμασίας ενός μακροχρόνιου στρατηγικού σχεδίου θεωρείται ως επείγουσα και επιτακτική δεδομένου του κεντρικού ρόλου

του Οργανισμού στον αθλητισμό και του μεγάλου προϋπολογισμού που ο Οργανισμός καλείται να διαχειριστεί.

Όπως διαπιστώθηκε, ορίστηκε «Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού» η οποία έχει θέσει τις βάσεις της ετοιμασίας του στρατηγικού σχεδίου και τις πρώτες ενέργειες προς υποβοήθηση της κατάρτισής του.

Αναμένεται ότι στο στρατηγικό σχέδιο θα αποτυπωθεί το όραμα του Οργανισμού, ώστε να τεθούν συγκεκριμένοι στόχοι και κατ' επέκταση τα μέτρα υλοποίησής τους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός βρίσκεται στο τελικό στάδιο της υποβολής πενταετούς Στρατηγικού Σχεδιασμού που αναμένεται να συμπληρωθεί το αργότερο μέχρι τις 15.7.2010. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις οδηγίες που πηγάζουν μέσα από τη Λευκή Βίβλο, έχει ήδη προχωρήσει στις κατευθύνσεις του «Αθλητισμός και Υγεία» (Sport & Health) με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς προς υλοποίησή του.

Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές μόνιμων, έκτακτων και άλλων υπαλλήλων. Στις 31.12.2009 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 33 μόνιμους υπαλλήλους (έναντι 39 οργανικών θέσεων), 1 μόνιμο υπεράριθμο υπάλληλο (ο οποίος απουσίαζε με άδεια χωρίς απολαβές), 4 έκτακτους έναντι κενών θέσεων, 3 ωρομίσθιους βοηθούς γραφείου, καθώς και 13 πρόσθετους έκτακτους, σε σύγκριση με 32 μόνιμους (έναντι 39 οργανικών θέσεων), 1 μόνιμο υπεράριθμο, 3 έκτακτους, 1 ωρομίσθιο βοηθό γραφείου και 9 πρόσθετους έκτακτους στις 31.12.2008. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ήταν €2.754.103.

(β) Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός κατά το 2009 απασχόλησε ή ανέλαβε το κόστος μισθοδοσίας συνολικά για 888 άτομα (56 μόνιμους εργάτες και καθαρίστριες, 155 συμβασιούχους γυμναστές και συνεργάτες και 677 προπονητές ΕΣΥΑΑ), έναντι συνολικής δαπάνης €5.346.399.

Σε ό,τι αφορά στους προπονητές ΕΣΥΑΑ, τη μισθοδοσία των οποίων καταβάλλει απευθείας σ' αυτούς ο Οργανισμός, σημειώνεται ότι η πρόσληψή τους γίνεται κυρίως από τα Σωματεία και σε μερικές περιπτώσεις από τις Ομοσπονδίες, τα οποία και τους απασχολούν για τους σχεδιασμούς του ΕΣΥΑΑ. Η μισθοδοσία αυτή, βασικά, αποτελεί χορηγία του Οργανισμού προς τα Σωματεία και Ομοσπονδίες.

(γ) Μελέτη ανθρώπινου δυναμικού από ελεγκτικό οίκο. Η συμφωνία με τον ελεγκτικό οίκο για τον εσωτερικό έλεγχο επεκτάθηκε το 2005, έτσι ώστε να καλυφθεί και η διεξαγωγή μελέτης ανθρώπινου δυναμικού, με επιπλέον κόστος £15.500 πλέον Φ.Π.Α..

Η έκθεση συμπληρώθηκε και παρουσιάστηκε στο Δ.Σ. για έγκριση για πρώτη φορά το Δεκέμβριο του 2005 και για δεύτερη φορά, με συγκεκριμένη πρόταση για νέα δομή του Οργανισμού, το Μάιο 2007.

Στην πιο πάνω μελέτη καταγράφηκαν αρχικά διάφορες αδυναμίες και ελλείψεις σε ό,τι αφορά στην υφιστάμενη οργάνωση και λειτουργία του Οργανισμού καταλήγοντας σε πρόταση για νέα δομή του Οργανισμού.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η προτεινόμενη δομή στάλθηκε στις δύο Συντεχνίες (ΣΥΚΟΑ και ΣΗΔΗΚΕΚ ΠΕΟ) για απόψεις. Οι Συντεχνίες απέστειλαν τις προτάσεις τους στον Οργανισμό, που μαζί με την πρόταση του ελεγκτικού οίκου κατατέθηκε στην Επιτροπή Προσωπικού και κατόπιν υιοθετήθηκε από το Δ.Σ. στις 3.6.2008, όμως η εφαρμογή της ακόμη εκκρεμεί, επειδή, όπως πληροφορηθήκαμε, η μελέτη αυτή συνδέθηκε με άλλη μελέτη για την οποία ο Οργανισμός συμβλήθηκε στις 23.12.2008 με συγκεκριμένο οίκο για την «τεκμηρίωση, εφαρμογή και πιστοποίηση συστήματος διασφάλισης ποιότητας των διοικητικών υπηρεσιών του Οργανισμού με ISO 9001». Η σχετική έκθεση παραδόθηκε στον Οργανισμό στις 9.4.2009.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι οι δύο μελέτες που έχει ενώπιον του ο Οργανισμός (από τον ελεγκτικό οίκο και την Συντεχνία ΣΥΚΟΑ) θα εξετασθούν υπό το φως των νέων δεδομένων τα οποία προκύπτουν μέσα από την προσπάθειά του για πιστοποίηση ISO 9001 εντός του 2010. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι αναμένεται ο Οργανισμός να υποβάλει στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού νέα δομή

προς συζήτηση, με βασική προϋπόθεση η νέα διοικητική και οργανωτική διάρθρωση του Οργανισμού να μην αυξήσει το λειτουργικό του κόστος.

(δ) Απασχόληση λειτουργού του Οργανισμού στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Μετά από καταγγελία που λήφθηκε από την Υπηρεσία μας σχετικά με την απασχόληση του Προϊσταμένου του Κέντρου Αθλητικών Ερευνών Κύπρου (ΚΑΕΚ) στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας με αμοιβή, με βάση προσφορά που υποβλήθηκε στο Υπουργείο Υγείας, έγινε διερεύνηση από Λειτουργούς της Υπηρεσίας μας, τόσο στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, όσο και στα γραφεία του Οργανισμού και τα πορίσματά της κοινοποιήθηκαν στον Οργανισμό.

Μετά τη διερεύνηση από την Υπηρεσία μας, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού όρισε ερευνώντα λειτουργό για να διεξαχθεί σχετική έρευνα.

Η έκθεση του ερευνώντα λειτουργού παραδόθηκε στο Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού στις 23.3.2010. Όπως έχουμε πληροφορηθεί ο εμπλεκόμενος λειτουργός ενημερώθηκε για τα πορίσματα της έρευνας, λήφθηκαν τα σχόλιά του και αναμένεται να εξεταστεί αν προκύπτει πειθαρχικό παράπτωμα και το ενδεχόμενο επιβολής ποινής.

(ε) Κατοχύρωση Ταμείου Προνοίας ωρομίσθιου προσωπικού. Στις 31.12.2009 πληρώθηκε το ποσό των €20.000 στο «Ταμείο Προνοίας ωρομίσθιου προσωπικού», με βάση πρόνοια του Προϋπολογισμού του 2009. Η πληρωμή αφορά στη δημιουργία αποθεματικού του κατοχυρωμένου Ταμείου Προνοίας των ωρομισθίων υπαλλήλων του Οργανισμού για να μπορεί να καταβάλλει ο Οργανισμός το κατοχυρωμένο ποσό όταν αφυπηρετούν ωρομίσθιοι υπάλληλοί του. Το ύψος του ποσού των €20.000 δεν υποστηρίζεται με σχετικό υπολογισμό.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι θα γίνει σχετικός υπολογισμός από τον Οργανισμό για την εξακρίβωση του ακριβούς ποσού του αποθεματικού που θα πρέπει να δημιουργηθεί.

(στ) Αναλογιστική μελέτη για το Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων των υπαλλήλων του Οργανισμού και των εξαρτωμένων τους. Ο Οργανισμός κάθε τρία χρόνια αναθέτει σε ανεξάρτητους αναλογιστές την αναλογιστική εκτίμηση της υποχρέωσης του Οργανισμού προς το Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων.

Η προηγούμενη αναλογιστική μελέτη έγινε με βάση την 31.12.2005 και η επόμενη θα έπρεπε να είχε γίνει με βάση την 31.12.2008. Η τελευταία προσφορά προκηρύχθηκε το 2009 και κατακυρώθηκε στις 12.1.2010, οπότε εκ των πραγμάτων, όπως έχουμε πληροφορηθεί, η μελέτη θα ετοιμαστεί με βάση την 31.12.2009.

Στο μεταξύ δεν έχει γίνει οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο, επειδή, στο παρόν στάδιο, δεν είναι δυνατό, εφόσον δεν διεξήχθη η πιο πάνω μελέτη, να υπολογιστεί. Σημειώνεται ότι στην προηγούμενη αναλογιστική μελέτη που έγινε με βάση την 31.12.2005 προέκυψε έλλειμμα ύψους €2,1 εκ. το οποίο ο Οργανισμός είχε αποφασίσει όπως καταθέσει στο Ταμείο, σε περίοδο τριών ετών, πράγμα που έπραξε.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

(α) Γενικά. Έχουν ληφθεί ή/και τροχοδρομηθεί μέτρα βελτίωσης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου με την εγκατάσταση μηχανογραφικού συστήματος, την αγορά υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου, τη νέα βελτιωμένη δομή του Προϋπολογισμού και την προώθηση υλοποίησης μερικών από τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας. Ωστόσο υπάρχουν ακόμα αδυναμίες σε ορισμένους τομείς και κυρίως σε ό,τι αφορά στην εποπτεία των διαφόρων εργασιών του Οργανισμού τόσο στον οικονομικό και τεχνικό τομέα, όσο και στον αθλητικό τομέα.

Το Δ.Σ. του Οργανισμού στις 21.2.2007 αποφάσισε την επέκταση του συμβολαίου για παροχή υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου (αρχική περίοδος 1.10.2003-30.9.2006) με τον ίδιο ελεγκτικό οίκο και με τους ίδιους όρους της προσφοράς για την περίοδο από 21.2.2007 μέχρι 20.2.2009 και μεταγενέστερα μέχρι τις 31.3.2009. Κατά τη διάρκεια της εν λόγω διετίας υποβλήθηκαν επτά εκθέσεις από τον ελεγκτικό οίκο. Αρκετές από τις

εκθέσεις που υποβλήθηκαν από τον ελεγκτικό οίκο παλαιότερα, δεν είχαν εξεταστεί από την Επιτροπή Ελέγχου του Οργανισμού, με αποτέλεσμα η εργασία των εσωτερικών ελεγκτών να μην είχε τότε αξιοποιηθεί.

Κατά το 2009 προκηρύχθηκε προσφορά για εσωτερικό έλεγχο και έλεγχο ομοσπονδιών η οποία κατακυρώθηκε στις 6.10.2009 σε ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι έχουν εντατικοποιηθεί οι συνεδρίες της Επιτροπής Ελέγχου για καλύτερη αξιοποίηση της εργασίας των εσωτερικών ελεγκτών.

(β) Λογιστικά συστήματα και έλεγχοι.

- (i) **Χρεώστες.** Διαπιστώθηκε ότι αρκετά χρεωστικά υπόλοιπα σωματείων μεταφέρονται από το 2008 και προγενέστερα και είναι αμφίβολο το πότε και πώς θα εισπραχθούν. Καθώς οι περισσότερες εισπράξεις γίνονται με αποκοπή επιχορηγήσεων και καθώς υπάρχουν ομοσπονδίες και σωματεία που μπορεί να μην επιχορηγούνται ή να επιχορηγούνται σε αραιά διαστήματα, π.χ. κάθε 5 χρόνια, τίθεται θέμα εάν και πότε θα εξοφληθούν αυτά τα υπόλοιπα. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι πρέπει να εξεταστεί η πιθανότητα εισπραξης κάθε χρεώστη και πρέπει να μελετηθεί το ενδεχόμενο διαγραφής χρεωστών η εισπραξη των οποίων θα θεωρηθεί ως απίθανη.

Επίσης, για ορισμένα σωματεία και ομοσπονδίες με μεγάλα υπόλοιπα δεκάδων χιλιάδων ευρώ, για τα οποία γίνεται αποκοπή των επιχορηγήσεων τους με ένα ποσοστό 10% των χρεών τους μία ή δύο φορές το χρόνο, η αποκοπή αυτή δεν καλύπτει καν τα χρέη που δημιουργούνται εντός του κάθε έτους στο οποίο γίνεται η αποκοπή. Ο Οργανισμός θα πρέπει να αποκόπτει τέτοια ποσά ώστε η εξόφληση των χρεών να ολοκληρώνεται βραχυπρόθεσμα.

Εκκρεμεί, επίσης, η διερεύνηση ή/και τακτοποίηση διαφόρων χρεωστικών υπολοίπων.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θα επανεξετάσει την πολιτική του σε σχέση με τα χρέη των αθλητικών φορέων. Όσον αφορά στους ιδιώτες χρεώστες θα συνεχιστεί η προσπάθεια για εισπραξη των χρεών σε πιο εντατικούς ρυθμούς.

- (ii) **Έσοδα από ΑΓΟ.** Διαπιστώθηκε ότι δικαιώματα συμμετοχής στο ΑΓΟ καταβάλλονται και από διάφορους Δήμους εκ μέρους των συμμετεχόντων τους οποίους επιχορηγούν. Αρκετοί από τους Δήμους, επικαλούμενοι λόγους που δεν αφορούν στον Οργανισμό, καθυστερούν αρκετά στην καταβολή των ποσών αυτών στον Οργανισμό. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το οφειλόμενο ποσό για δικαιώματα συμμετοχής ανέρχεται σε €132.010 στις 31.12.2009. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως η εισπραξη γίνεται απευθείας από τα μέλη τα οποία συμμετέχουν στο ΑΓΟ, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη εισπραξη των οφειλών.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι η απ' ευθείας εισπραξη από τα μέλη θα σημαίνει, ουσιαστικά, τον τερματισμό της συνεργασίας με τους Δήμους, κάτι που θα επηρεάσει σημαντικά τη συμμετοχή των πολιτών στο πρόγραμμα «Αθλητισμός Για Όλους». Ο Οργανισμός θα εντατικοποιήσει τις προσπάθειες εισπραξης από τους Δήμους και οι Δήμοι που δεν θα ανταποκριθούν δεν θα ενταχθούν στο πρόγραμμα τη νέα περίοδο. Μας πληροφόρησε, επίσης, ότι από το ποσό των €132.010 που εκκρεμούσε στις 31.12.2009, έχουν ήδη εισπραχθεί πέραν των €60.000.

- (γ) **Μητρώα.** Η τήρησή τους εξακολουθεί να παρουσιάζει κενά και αδυναμίες, με αποτέλεσμα να μην εξυπηρετείται ο σκοπός της δημιουργίας τους. Ως παράδειγμα αναφέρονται τα μητρώα παγίων, έργων, αγωγών και καυσίμων.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι όσον αφορά στα προβλήματα που παρουσιάζει το μηχανογραφημένο σύστημα των μητρώων παγίων και έργων, ο Οργανισμός έχει στείλει σχετική επιστολή στην προμηθεύτρια εταιρεία με την οποία ζητείται η επιδιόρθωση των προβλημάτων που έχουν παρουσιαστεί εντός 2 μηνών.

Επιχορηγήσεις αθλητικών φορέων. Κατά το 2009 παραχωρήθηκαν σε ομοσπονδίες και σωματεία επιχορηγήσεις ύψους €14,5 εκ., σε σύγκριση με €13,9 εκ., για το 2008. Ο έλεγχος των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών, για εξακρίβωση κατά πόσο αυτές αξιοποιούνται για το σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν, μέχρι

και το 2009, δεν ήταν ικανοποιητικός, ωστόσο αναμένεται βελτίωση από το 2010 με την έναρξη του ελέγχου των ομοσπονδιών από τους ιδιώτες εσωτερικούς ελεγκτές του Οργανισμού. Σημειώνεται ότι, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου του Οργανισμού από την Υπηρεσία μας, είχε διεξαχθεί έλεγχος σε τρεις ομοσπονδίες.

(α) Ομοσπονδίες. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στις ομοσπονδίες επιχορήγηση ύψους €7,4 εκ., σε σύγκριση με €7,8 εκ., για το 2008.

(β) Σωματεία.

(i) Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στα σωματεία (διαφόρων αθλημάτων) χορηγία ύψους €4,5 εκ. σε σύγκριση με €3,5 εκ. το προηγούμενο έτος. Τα ποσά που εγκρίνονται και παραχωρούνται στα σωματεία, υπολογίζονται στους πλείστους σχεδιασμούς με βάση την αγωνιστική τους αξιολόγηση (κατάταξη) στα εθνικά πρωταθλήματα.

(ii) Κρατική χορηγία προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία.

- Ο Οργανισμός στηρίζει το ποδόσφαιρο με διάφορες χορηγίες, οι οποίες, κατά το 2009 ανέρχονταν, σύμφωνα με καταστάσεις του Οργανισμού, σε €9.361.168, όπως φαίνεται πιο κάτω:

	€
Επιχορήγηση προς ΚΟΠ	238.850
Προσφυγικό και προσφυγόσημο προς προσφυγικά σωματεία	493.344
Χορηγίες σωματείων για διεθνείς συμμετοχές	400.750
ΕΣΥΑΑ	466.714
Χορηγία προς σωματεία για ημιεπαγγελματισμό	68.890
Πρωτόκολλα με Ελλάδα – Χορηγία προσφυγικών σωματείων για προετοιμασία	33.830
Δαπάνες για αντι-ντόпинγκ	83.370
Ακαδημία - επιμόρφωση	4.000
Χορηγία προς σωματεία για φόρο θεάματος	773.711
Αστυνόμευση ποδοσφαιρικών αγώνων	683.441
Συντήρηση/ δημιουργία ποδοσφαιρικών γηπέδων	2.939.000
Χορηγία προς Εθνική Επιτροπή κατά της Βίας	78.666
Χορηγίες προς σωματεία ΣΤΟΚ	533.700
Υποσύνολο	6.798.266
Ειδική κρατική χορηγία	2.562.902
Σύνολο	9.361.168

- Μέσω του Προϋπολογισμού του Οργανισμού δίνεται ειδική κρατική χορηγία προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία. Πιο κάτω παρουσιάζονται τα ποσά για την εν λόγω χορηγία από το 2001 και μετέπειτα:

Έτος	Ποσό € (£)
2001	2.221.182 (1.300.000)
2002	1.708.601 (1.000.000)
2003	1.706.845 (998.972)
2004	1.708.596 (999.997)
2005	2.562.902 (1.500.000)
2006	2.562.902 (1.500.000)
2007	2.566.063 (1.501.850)
2008	2.562.902
2009	2.562.902

- Από το 2006, μέρος της ειδικής κρατικής χορηγίας δίνεται για αποπληρωμή δανείου που σύναψε η ΚΟΠ εκ μέρους των σωματείων μελών της. Συγκεκριμένα, για το 2009, ποσό €1.537.749 καταβλήθηκε στην τράπεζα που παραχώρησε το δάνειο, για την αποπληρωμή του, και ποσό €1.025.153 κατανεμήθηκε ως άλλη ειδική χορηγία στα σωματεία της ΚΟΠ. Σημειώνεται ότι ούτε ο Οργανισμός ούτε το Υπουργείο Οικονομικών ανέλαβε οποιαδήποτε δέσμευση ότι το ποσό που αφορά στο δάνειο θα καταβάλλεται κάθε χρόνο. Τουναντίον, και ο Οργανισμός και το Υπουργείο

Οικονομικών, με επιστολές τους προς την ΚΟΠ, διευκρινίζουν ότι δεν μπορούν να δεσμευτούν σχετικά, αφού η καταβολή της χορηγίας υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής.

- Σημειώνεται ότι υπήρξε παράλληλα σχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 2.7.2003, για επιπλέον χορήγηση προς τα σωματεία της ΚΟΠ, συνολικού ποσού €11.960.210 (£7 εκ.), υπό προϋποθέσεις. Η χορηγία συμφωνήθηκε ότι θα καταβαλλόταν σε περίοδο τριών χρόνων, ως ακολούθως: €6.834.405 (£4 εκ.) το 2003, €2.562.902 (£1,5 εκ.) το 2004 και €2.562.902 (£1,5 εκ.) το 2005.

Η επιχορήγηση από το Υπουργείο Οικονομικών δεν δόθηκε για τα έτη 2004 και 2005, επειδή, όπως φαίνεται και από τα πρακτικά της συνεδρίας του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 6.4.2005, τα σωματεία δεν τήρησαν όλες τις προϋποθέσεις.

Ωστόσο, η παραχώρηση της επιχορήγησης από τον Οργανισμό για το 2003 και εντεύθεν γίνεται χωρίς να τίθενται προϋποθέσεις στα ποδοσφαιρικά σωματεία. Έχοντας υπόψη ότι η ειδική κρατική χορηγία προέρχεται από κρατικούς πόρους, θεωρούμε ότι το Υπουργείο Οικονομικών, στο οποίο υποβάλλονται οι Προϋπολογισμοί του Οργανισμού για συζήτηση πριν την έγκρισή τους από τη Βουλή, θα έπρεπε να βεβαιωθεί ότι θα τεθούν παρόμοιες προϋποθέσεις για την καταβολή της ειδικής κρατικής χορηγίας.

- Επιπλέον, στις 29.8.2007 ψηφίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, σχέδιο αποπληρωμής οφειλών σωματείων προς το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, την Υπηρεσία Φ.Π.Α. και την Υπηρεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων με κρατική χορηγία, δηλαδή σχέδιο σταδιακής αποπληρωμής από το κράτος των οφειλών των σωματείων προς τα εν λόγω Τμήματα, ύψους €9,3 εκ. Το σχέδιο προνοεί ότι η κρατική χορηγία θα καταβάλλεται νοουμένου ότι τα σωματεία θα είναι συνεπή στις τρέχουσες υποχρεώσεις τους προς τα πιο πάνω Τμήματα, μέσα στα πλαίσια που προβλέπουν οι σχετικές νομοθεσίες. Το θέμα χειρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι το σχέδιο συνομολογήθηκε μεταξύ Υπουργείου Οικονομικών και ΚΟΠ χωρίς γνώση και εμπλοκή του Οργανισμού και επομένως δεν θα ήταν αναμενόμενο να έθετε ο Οργανισμός οποιεσδήποτε προϋποθέσεις για την παραχώρηση της επιχορήγησης προς τα σωματεία.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι το Υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει να ενημερώνει σχετικά τον Οργανισμό για την ύπαρξη τέτοιων σχεδίων και κατά την έγκριση της σχετικής χορηγίας στους Προϋπολογισμούς του Οργανισμού να ζητά τη συμπερίληψη κατάλληλων προϋποθέσεων, με σκοπό την επίτευξη των στόχων της χορηγίας.

(γ) Έλεγχος επιχορηγούμενων φορέων. Εισηγηθήκαμε όπως, πριν την καταβολή οποιασδήποτε επιχορήγησης προς τους αθλητικούς φορείς, τίθεται γραπτώς προς τον αθλητικό φορέα ότι η επιχορήγηση θα δίνεται υπό την προϋπόθεση ότι αυτός δέχεται να υπόκειται σε άνευ περιορισμού οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο από τον Οργανισμό ή αντιπροσώπους του.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι ήδη στις φετινές επιστολές που έχουν σταλεί προς τις ομοσπονδίες, μαζί με την έγκριση του Προϋπολογισμού έχει περιληφθεί πρόνοια με την οποία ενημερώνονται όλες οι ομοσπονδίες για τους ελέγχους που θα γίνονται σε αυτούς. Πέραν τούτου το Δ.Σ. του Οργανισμού αποφάσισε ότι εάν υπάρξει περίπτωση που ομοσπονδία αρνηθεί τον πιο πάνω έλεγχο τότε αυτή θα παραπέμπεται στο Δ.Σ. του Οργανισμού για λήψη απόφασης. Επίσης, σημείωσε ότι από τους μέχρι στιγμής ελέγχους που έγιναν από τον ελεγκτικό οίκο, με τον οποίο έχει συμβληθεί ο Οργανισμός, δεν υπήρξε καμία άρνηση.

Δημιουργία και Βελτιώσεις Αθλητικών χώρων.

(α) Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2009 για το Κεφάλαιο «Δημιουργία και Βελτιώσεις Αθλητικών Χώρων» ήταν €13.399.661. Από το ποσό αυτό, ποσό €5.392.680 αφορούσε σε

ιδιόκτητες αθλητικές εγκαταστάσεις, ποσό €7.405.554 αφορούσε σε επιχορηγούμενες αθλητικές εγκαταστάσεις και ποσό €601.427 αφορούσε σε αποπληρωμή τοκοχρεωλυσίων δανείων για εκτέλεση έργων με Δήμους και Κοινότητες.

Δαπανήθηκε το ποσό των €9.737.300, δηλαδή περίπου το 73%, από το οποίο ποσό €2.587.122 ή 48% του προϋπολογισθέντος ποσού αφορά στις ιδιόκτητες αθλητικές εγκαταστάσεις, ποσό €6.566.672 ή 89% στις επιχορηγούμενες αθλητικές εγκαταστάσεις και ποσό €583.506 ή 97% στην αποπληρωμή τοκοχρεωλυσίων.

(β) Άδειες οικοδομής αθλητικών χώρων. Για τους πιο κάτω αθλητικούς χώρους εξακολουθεί να μην έχουν εξασφαλιστεί άδειες οικοδομής:

(i) Ιδιόκτητοι χώροι.

- Βοηθητικά Μακαρίου Σταδίου.

(ii) Μη ιδιόκτητοι χώροι.

- Κολυμβητήριο Λευκωσίας.
- Στάδιο Αντώνης Παπαδόπουλος.
- Βοηθητικά γήπεδα Ομόνοιας (όπως πληροφορηθήκαμε, θα γίνει επέκταση των γηπέδων και θα υποβληθεί αίτηση για άδεια οικοδομής για όλες τις εγκαταστάσεις/γήπεδα).

Σημειώνεται ότι εξακολουθεί να εκκρεμεί η εξέταση εάν άλλοι μικρότεροι αθλητικοί χώροι διαθέτουν άδειες οικοδομής.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι ενόψει του γεγονότος ότι τόσο το Μακάρειο όσο και το Κολυμβητήριο Λευκωσίας είναι στα στάδια σχεδιασμού ριζικής ανακατασκευής, θα επιδιωχθεί όπως στα πλαίσια αυτά εξασφαλιστούν οι σχετικές άδειες οικοδομής. Για τους υπόλοιπους χώρους, μας πληροφόρησε ότι είχαν σταλεί σχετικές επιστολές και στο παρελθόν και παρατηρήσεις για συμμόρφωση με όλες τις εν ισχύ νομοθεσίες.

Η άποψή μας είναι ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να ασκήσει πίεση προς τις Αρχές των χώρων για έκδοση των σχετικών αδειών.

(γ) Καταλληλότητα σταδίων.

- (i) Στάδια Α' κατηγορίας.** Όπως αναφέρεται στα πρακτικά της σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε στις 24.7.2009 στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, με θέμα την έκθεση της Αστυνομίας για τα γήπεδα ποδοσφαίρου, αποφασίστηκε όπως συσταθεί ειδική επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους της Αστυνομίας, της Πυροσβεστικής, του Οργανισμού και άλλων εμπλεκόμενων φορέων η οποία να αξιολογήσει όλα τα στάδια Α' κατηγορίας σε θέματα ασφάλειας και υποβάλει τα πορίσματα της στις Αρχές των σταδίων και τους μελετητές. Η ανάγκη σύστασης της πιο πάνω επιτροπής, όπως έχουμε πληροφορηθεί, προέκυψε από το γεγονός ότι τα στάδια χρειάζεται να επιθεωρηθούν και από τεχνικούς, πέραν της επιθεώρησης που γίνεται από την Αστυνομία. Στόχος της επιτροπής είναι όπως μέχρι και την πλήρη εφαρμογή όλων των διατάξεων του Νόμου για την πρόληψη της βίας καταστούν όλα τα στάδια Α' κατηγορίας ασφαλή.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι έχει ήδη συσταθεί ειδική τεχνοκρατική επιτροπή με εκπροσώπους του Οργανισμού της Αστυνομίας και της Πυροσβεστικής η οποία μέχρι στιγμής έχει αξιολογήσει τους κλειστούς (εσωτερικούς) χώρους και σύντομα αναμένεται να αξιολογήσει και τους ανοικτούς (εξωτερικούς) χώρους.

- (ii) Στάδια Β', Γ' και Δ' κατηγορίας.** Όπως έχει αναφερθεί και στην Έκθεσή μας για το 2008, δεν έχουν γίνει ενέργειες για να ελεγχθεί η καταλληλότητά τους για διεξαγωγή αγώνων, ώστε να προωθηθούν οι τυχόν απαιτούμενες εργασίες για να καταστούν κατάλληλα.

Ο Οργανισμός, στην απαντητική του επιστολή για την Έκθεσή μας για το 2008, μας είχε πληροφορήσει ότι, εν όψει του γεγονότος ότι δεν είναι ιδιοκτήτης σε κανένα από τα στάδια, δεν είχε πρόθεση να διεξάγει έρευνα για έλεγχο των πιο πάνω σταδίων, αλλά θα ζητούσε από τους ιδιοκτήτες να προχωρήσουν στον εν λόγω έλεγχο.

Όπως μας πληροφορήσε ο Πρόεδρος, έχουν σταλεί επιστολές προς την ΚΟΠ για συμμόρφωση με όλες τις εν ισχύ νομοθεσίες.

(δ) Μαζικός αθλητισμός. Σύμφωνα με τους περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμους 1969 – 1996, Μέρος Τρίτο, Άρθρο 5(ε), το Δ.Σ. κέκτηται αρμοδιότητα όπως «οργανώνει και θέτει σε λειτουργία κέντρα αθλητικά και γυμναστικά προς χρήση από το κοινό».

Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα μέχρι σήμερα ποσά που διατίθενται για τη δημιουργία και βελτιώσεις αθλητικών χώρων, είτε είναι ιδιόκτητα είτε είναι επιχορηγημένα, αφορούν, κατά κύριο λόγο, σε έργα για το σωματειακό αθλητισμό ή τον υψηλό αθλητισμό που χρησιμοποιούνται από ομάδες, σωματεία ή/και αθλητές, δηλαδή για έργα αγωνιστικού αθλητισμού.

Το πρόγραμμα Κοινωνικός Αθλητισμός, το οποίο αναμενόταν ότι θα συμβάλει στην εκπλήρωση του πιο πάνω σκοπού, και το οποίο στηρίζεται στην προθυμία και δυνατότητα των Δήμων για την εφαρμογή του, δεν φαίνεται να συμβάλλει σημαντικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Σημειώνεται ότι ο μαζικός αθλητισμός αποτελούσε ένα από τους βασικούς στόχους του «Τριετούς Στρατηγικού Σχεδίου 2007 – 2009» που είχε ετοιμάσει ο Οργανισμός.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε, όπως ο Οργανισμός μελετήσει σε βάθος το θέμα, νοουμένου ότι εξακολουθεί να αποτελεί έναν από τους στόχους του, και εξεύρει τρόπους προς επίτευξή του.

Ο Πρόεδρος μας πληροφορήσε ότι συμφωνεί μαζί μας και γι' αυτό μέσα στις πρόνοιες του πενταετούς σχεδιασμού είναι και η περαιτέρω επέκταση του προγράμματος δημιουργίας νέων χώρων υποδομής σε χωριά και κοινότητες.

(ε) Κριτήρια επιχορήγησης.

(i) Μη εφαρμογή των κριτηρίων. Δεν ακολουθούνται πάντοτε τα κριτήρια του Οργανισμού, όπως αυτά εγκρίθηκαν από το Δ.Σ.. Διαπιστώθηκε ότι το Δ.Σ. του Οργανισμού, σε περιπτώσεις έργων Κοινωνικού Αθλητισμού τα οποία ήταν ήδη σε εξέλιξη, ενέκρινε την επιχορήγησή τους, με αποτέλεσμα να μην τηρηθούν τα κριτήρια του Οργανισμού. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, αποφασίστηκε όπως εγκριθεί η επιχορήγηση των έργων, έστω και εκ των υστέρων, λόγω του ότι μικρό μόνο ποσό του προϋπολογισθέντος ποσού δαπανάται κάθε χρόνο, επειδή τα έργα Κοινωνικού Αθλητισμού εξαρτώνται από το ενδιαφέρον των Τοπικών Αρχών κυρίως.

Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις το Δ.Σ. εγκρίνει διαφορετικά ποσοστά επιχορήγησης, και σε μερικές περιπτώσεις πέραν αυτών που προνοούνται στα κριτήρια, με αποτέλεσμα να υπάρχει άνιση μεταχείριση των επιχορηγούμενων φορέων.

(ii) Διαφοροποιήσεις αποφάσεων Δ.Σ.. Παρατηρήθηκε, επίσης, ότι υπάρχουν περιπτώσεις που το αίτημα του αθλητικού φορέα για επιχορήγηση, ενώ εγκρίνεται από το Δ.Σ., εξακολουθεί να συζητείται με το φορέα, επανεξετάζεται, και, τελικά, μπορεί να διαφοροποιηθεί η αρχική έγκριση ως προς το αν θα επιχορηγηθεί το έργο (π.χ. παγοποίηση του έργου) ή ως προς το είδος των αθλητικών εγκαταστάσεων που θα επιχορηγηθούν (π.χ. κυρίως γήπεδο ή βοηθητικά γήπεδα), είτε γιατί υπάρχει οικονομική στενότητα, είτε για άλλους λόγους. Αυτό κάποτε διαρκεί χρόνια και έχει ως αποτέλεσμα να διαφοροποιείται σημαντικά η εκτιμημένη δαπάνη του έργου ή/και ο ενδιαφερόμενος φορέας να προχωρεί στην έναρξη των έργων και ο Οργανισμός να τον επιχορηγεί εκ των υστέρων.

Προς απάμβλυνση του πιο πάνω φαινομένου, εισηγηθήκαμε όπως ο Οργανισμός εξετάζει τα αιτήματα για επιχορήγηση έγκαιρα και ενδελεχώς ώστε η απόφαση για έγκριση να εκδίδεται σύντομα και να είναι οριστική.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι το Δ.Σ. του Οργανισμού επανεξετάζει προηγούμενες του αποφάσεις στις περιπτώσεις που υπάρχουν αλλαγές των δεδομένων στις οποίες στήριξε την αρχική του απόφαση. Με τις τροποποιημένες αποφάσεις του προσπαθεί να στηριχθεί στα νέα δεδομένα.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι με την παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος, είναι φυσικό να αλλάζουν τα δεδομένα, γι' αυτό και η οριστική απόφαση πρέπει να λαμβάνεται το συντομότερο δυνατό.

(στ) Δεσμεύσεις επιχορηγούμενων φορέων. Όπως αναφέρεται και στις Εκθέσεις μας για τις οικονομικές καταστάσεις για το 2006, το 2007 και το 2008, η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι θα πρέπει να υπάρχει καθορισμένη και καταγραμμένη σχέση μεταξύ Οργανισμού και επιχορηγούμενου φορέα (με συμβόλαιο ή επιστολή του Οργανισμού στην οποία να υπογράφει ο επιχορηγούμενος φορέας ότι αποδέχεται τα όσα αναγράφονται), καθώς και καταγραφή των υποχρεώσεων του κάθε μέρους όσον αφορά στο επιχορηγούμενο έργο (για θέματα διαχείρισης, θέματα που αφορούν στις σχέσεις αθλητικών φορέων με μελετητές ή εργολάβους κ.λπ.).

Στις πιο πάνω υποχρεώσεις θα πρέπει απαραίτητως να περιλαμβάνονται και οι σημαντικές δεσμεύσεις του επιχορηγούμενου φορέα, όπως είναι η μη αποξένωση της περιουσίας, η μη αλλαγή χρήσης και η χρήση της επιχορήγησης αποκλειστικά για το σκοπό που παραχωρείται, εκτός εάν ληφθεί έγκριση του Οργανισμού. Η δέσμευση για μη αποξένωση της περιουσίας μπορεί να επιτευχθεί και με εξασφάλιση υποθήκης.

Σε σύσκεψη του Οργανισμού και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, παρουσία εκπροσώπων της Υπηρεσίας μας, στις 23.2.2006, συμφωνήθηκε όπως γίνονται συμβόλαια για τις επιχορηγήσεις που παραχωρούνται για αθλητικές εγκαταστάσεις, ωστόσο παρά την παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος, αυτό δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί.

Ο Πρόεδρος μας πληροφόρησε ότι συμφωνούν με την εισήγησή μας και θα δοθούν οδηγίες για ετοιμασία σχετικών συμβολαίων.

(ζ) Αθλητικές εγκαταστάσεις που ανεγέρθηκαν σε τουρκοκυπριακή γη. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ζήτησε το Φεβρουάριο 2006 από τον Οργανισμό όπως υποβάλει κατάλογο των ιδιοκτητών ή επιχορηγούμενων αθλητικών εγκαταστάσεων που κτίστηκαν σε τουρκοκυπριακή (Τ/Κ) γη.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι έχουν καταγραφεί όλες οι αθλητικές εγκαταστάσεις, και θα σταλεί σχετική επιστολή προς τους χρήστες των χώρων για να πληροφορήσουν τον Οργανισμό κατά πόσο έχει ανεγερθεί αθλητικός χώρος σε Τ/Κ γη.

Διαχείριση αθλητικών χώρων.

(α) Αποτελέσματα διαχείρισης. Από τη διαχείριση των αθλητικών χώρων προέκυψε καθαρό έλλειμμα €2.739.680 σε σύγκριση με €2.626.518 το 2008, δηλαδή παρουσιάστηκε αύξηση του ελλείμματος κατά €113.162 ή 4,31%.

(β) Δικαιώματα χρήσης αθλητικών χώρων.

(i) Διαπιστώθηκε ότι δεν έχει γίνει αναθεώρηση των δικαιωμάτων χρήσης αθλητικών χώρων, ειδικά στις περιπτώσεις εκείνες όπου οι εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται για κερδοσκοπικούς σκοπούς (π.χ. μουσικές συναυλίες).

(ii) Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, εξακολουθεί η δωρεάν παραχώρηση αθλητικών εγκαταστάσεων, με καταβολή μόνο των πραγματικών εξόδων, σε συγκεκριμένους φορείς, κατόπιν σχετικής απόφασης του Δ.Σ., χωρίς την ύπαρξη κριτηρίων. Για σκοπούς διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης, θα πρέπει να καθοριστούν κριτήρια για τη δωρεάν παραχώρησή τους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι αναμένεται η λήψη απόφασης από το Δ.Σ. επί της τιμολογιακής πολιτικής.

(γ) Χρεώσεις για νερό και ρεύμα. Εξακολουθεί, για κάποιους χώρους, οι χρεώσεις για νερό και ρεύμα να μην αντιπροσωπεύουν την πραγματική δαπάνη, εφόσον οι χρεώσεις έγιναν στη βάση της πρόνοιας στον Προϋπολογισμό και όχι σύμφωνα με την πραγματική χρήση, αφού δεν διαθέτουν ξεχωριστούς μετρητές.

Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να προβεί στις κατάλληλες ενέργειες για εγκατάσταση ξεχωριστού μετρητή σε κάθε αθλητικό χώρο.

(δ) Ολυμπιακό σκοπευτήριο Λάρνακας. Το εν λόγω έργο ανεγείρεται σε κρατική γη και σε τουρκοκυπριακή γη, η οποία μισθώθηκε στον Οργανισμό από το Υπουργείο Εσωτερικών και τον Κηδεμόνα Τ/Κ περιουσιών, αντίστοιχα. Στη συνέχεια, η κρατική γη υπομισθώθηκε στο Σκοπευτικό Όμιλο. Για την ανέγερση του σκοπευτηρίου ο Οργανισμός κατέβαλε μέχρι 31.12.2009 το ποσό των €631.807. Σχετικά, αναφέρθηκε και πάλι ότι η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι για μόνιμες ανάγκες ο Οργανισμός θα πρέπει να εξασφαλίζει τη γη με αγορά ή απαλλοτρίωση, εκτός αν πρόκειται για κρατική γη.

(ε) Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης» στον Αγρό.

(i) Με βάση τη συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγρού και του Οργανισμού ημερ. 23.2.2006 για αγορά της απαλλοτριωθείσας γης, στην οποία ανεγέρθηκε το Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης», ο Οργανισμός δεσμεύτηκε να καταβάλλει κάθε χρόνο τοκοχρεολύσιο ύψους €93.973 (£55.000), για το σχετικό δάνειο που σύναψε το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού, ύψους €474.991 (£278.000). Η πιο πάνω συμφωνία προνοεί ότι η απαλλοτριωθείσα γη θα μεταβιβαστεί και θα εγγραφεί στο όνομα του Οργανισμού όχι αργότερα από τις 15.9.2006. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου δεν είχε γίνει η μεταβίβαση.

Αναφέρεται ότι κατά το έτος 2009 δεν καταβλήθηκε οποιοδήποτε ποσό από τον Οργανισμό για το δάνειο.

Σύμφωνα με σχετική επιστολή του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγρού προς το Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού, ημερ. 4.3.2009, εκκρεμούν τρεις περιπτώσεις απαλλοτριώσεων που εκδικάστηκαν από το Δικαστήριο και αφορούν στο επιπλέον πληρωτέο ποσό των περίπου €210.000. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου δεν εξετάστηκε το θέμα της διευθέτησης του εν λόγω ποσού.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός προτίθεται να προχωρήσει στην εξόφληση ολόκληρου του ποσού του δανείου του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγρού, ότι το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού θα καταβάλει τις αποζημιώσεις των εναπομείναντων απαλλοτριώσεων και ότι η απαλλοτριωθείσα γη θα μεταβιβαστεί/μισθωθεί στο όνομα του Οργανισμού.

(ii) Ενώ έγιναν κάποιες προσπάθειες αξιοποίησης του χώρου, η πλήρης αξιοποίησή του εκκρεμεί. Σημειώνεται ότι το Κέντρο χρησιμοποιείται για το ΑΓΟ και, από το 2009, σε πιλοτική βάση από το σχολείο του Αγρού. Τα έσοδα του Κέντρου ανήλθαν σε €10.934 το 2009, σε σύγκριση με €9.856 το 2008 και τα έξοδα ανήλθαν σε €192.232, σε σύγκριση με €235.122 το 2008.

Παρόλο που έχει παρατηρηθεί βελτίωση το 2009 ως προς την αξιοποίηση του χώρου, θα πρέπει να γίνει προσπάθεια για περαιτέρω αξιοποίηση του χώρου.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι γίνεται προσπάθεια για περαιτέρω αξιοποίηση και ότι αναμένεται η έγκριση της νέας τιμολογιακής πολιτικής από το Δ.Σ. να αυξήσει τα έσοδα.

(στ) Αθλητικό Κέντρο Λεμεσού. Τα έσοδα του Κέντρου ανήλθαν σε €129.245 το 2009, σε σύγκριση με €133.874 το 2008 και τα έξοδα σε €265.335, σε σύγκριση με €268.989 το 2008. Θεωρείται ότι πρέπει να υπάρξει περαιτέρω αξιοποίηση του Κέντρου.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι τα σταθερά περίπου έσοδα που είχε το Αθλητικό Κέντρο Λεμεσού οφείλονται στο γεγονός ότι στο χώρο φιλοξενούνταν δύο προσφυγικά σωματεία κάτι που ανάγκασε τον Οργανισμό να μην παραχωρήσει τους χώρους σε διάφορες εκδηλώσεις.

(ζ) Φυτίδειο Αθλητικό Κέντρο ΓΣΟ. Το Φυτίδειο Αθλητικό Κέντρο ΓΣΟ δημιουργήθηκε με έξοδα του Οργανισμού μετά από ανάπλαση του παλαιού ΓΣΟ. Στις 29.7.2009 υπογράφηκαν δύο συμφωνίες μεταξύ του Οργανισμού και του Δήμου Λεμεσού. Η μία συμφωνία αφορά στην παραχώρηση από τον Οργανισμό στο Δήμο Λεμεσού, άδειας χρήσης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης του Κέντρου για το ετήσιο ποσό των €30.000 πλέον Φ.Π.Α. και η άλλη συμφωνία αφορά στην παροχή ετήσιας οικονομικής βοήθειας ύψους €34.500 από τον Οργανισμό προς το Δήμο Λεμεσού. Οι συμφωνίες που υπογράφηκαν μεταξύ του Οργανισμού και του Δήμου Λεμεσού είναι ετεροβαρείς προς το συμφέρον του Δήμου Λεμεσού, αφού το ποσό που καλείται να καταβάλλει ετησίως ο Δήμος Λεμεσού καλύπτεται από το ποσό της οικονομικής βοήθειας που θα εισπράττει ετησίως από τον Οργανισμό, με αποτέλεσμα ο Οργανισμός, ο οποίος επωμίστηκε όλο το κόστος της ανάπλασης του παλαιού ΓΣΟ, να μην έχει κανένα όφελος ενώ ο Δήμος Λεμεσού θα επωφελείται από την εκμετάλλευση του χώρου (π.χ. ενοικίαση κυλικείου).

Όπως πληροφορηθήκαμε, οι συμφωνίες αυτές έγιναν αναμένοντας ότι θα επιστρεφόταν στον Οργανισμό ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας για τα έξοδα ανάπλασης του παλαιού ΓΣΟ (ύψους περίπου €4,62 εκ.), πράγμα που εκ των υστέρων αποδείχθηκε ότι δεν είναι δυνατόν.

Σημειώνεται ότι ο Δήμος Λεμεσού στις 31.7.2009 υπέγραψε συμφωνία παραχώρησης δικαιώματος χρήσης στο ΤΕΠΑΚ για ετήσιο ποσό €60.000 πλέον Φ.Π.Α..

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί ότι η παραχώρηση του Φυτίδειου Αθλητικού Κέντρου στο Δήμο φαίνεται να είναι ετεροβαρής, όμως σημείωσε ότι το Κέντρο έχει ανεγερθεί ως έργο κοινωνικής προσφοράς. Για να το λειτουργήσει ο Οργανισμός θα ήταν υποχρεωμένος να προσλάβει προσωπικό, να καλύπτει όλα τα λειτουργικά έξοδα, καθώς επίσης και όλη την τοποτεχνική του χώρου. Ανεξάρτητα των πιο πάνω, ο Οργανισμός προτίθεται να ζητήσει από το Δήμο Λεμεσού όπως τα έσοδα που προκύπτουν από την παραχώρηση χρήσης των γηπέδων και των κυλικείων κατατίθενται σε ειδικό λογαριασμό για τη συντήρηση και αναβάθμιση του χώρου.

Προγράμματα. Μέσα στα πλαίσια υλοποίησης των στόχων του, ο Οργανισμός έχει σχεδιάσει και υλοποιήσει μία σειρά από εθνικά προγράμματα, τα σημαντικότερα από τα οποία είναι το Σχέδιο Ταλέντων, το Σχέδιο Υψηλής Επίδοσης και το Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ). Γενικά διαπιστώθηκε ότι τόσο στους σχεδιασμούς όσο και στην παρακολούθησή τους υπάρχει περιθώριο βελτίωσης.

(α) Σχέδιο Ταλέντων.

- (i)** Το Σχέδιο αφορά στον εντοπισμό νέων ταλέντων και στην αξιοποίηση τους, με σκοπό τη διάκρισή τους σε μελλοντικές διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις. Καλύπτει νέα ταλέντα, καθώς και την επίλεκτη ομάδα αθλητών, η οποία αφορά σε αθλητές οι οποίοι λόγω απόδοσης μπορούν να καταταχθούν σε ξεχωριστή ομάδα που κατατάσσεται μεταξύ της ομάδας ταλέντων και της ομάδας αθλητών υψηλής επίδοσης.

Όπως διαμορφώθηκε, το Σχέδιο, μετά την τελευταία αξιολόγηση που έγινε το Σεπτέμβριο του 2008, περιλάμβανε 54 αθλητές στις 31.12.2008, οι οποίοι χωρίζονται σε δύο κατηγορίες (Α και Β). Για την Α κατηγορία λήφθηκαν υπόψη τα κριτήρια του Οργανισμού, ενώ για την Β κατηγορία λήφθηκαν υπόψη οι εισηγήσεις των ομοσπονδιών και οι αξιολογήσεις της Επιτροπής Ταλέντων.

- (ii)** Κατά το 2009 δαπανήθηκε για το Σχέδιο ποσό ύψους €262.587, σε σύγκριση με €416.016 το 2008. Η μείωση στην δαπάνη, που ανέρχεται περίπου σε ποσοστό 37%, οφείλεται στο ότι το 2008 από το ίδιο κονδύλι επιχορηγείτο το αθλητικό σχολείο το οποίο φέτος αποτελεί πρόγραμμα από μόνο του και στο ότι, όπως εξηγείται πιο κάτω, εντός του 2009 δεν επιχορηγήθηκε η επίλεκτη ομάδα και δεν δόθηκαν επιχορηγήσεις σε αθλητές και προπονητές από το Σεπτέμβριο μέχρι το Δεκέμβριο του 2009.

- (iii)** Από τον έλεγχο εντοπίστηκαν τα πιο κάτω:

- Όπως αναφέρθηκε στην Υπηρεσία μας, νέα αξιολόγηση θα έπρεπε να είχε γίνει περί το Σεπτέμβριο του 2009 και ως εκ τούτου δεν δόθηκαν επιχορηγήσεις για την περίοδο Σεπτέμβριο-Δεκέμβριο 2009.

Επίσης η επίλεκτη ομάδα, δεν συμπεριλαμβανόταν στην αξιολόγηση του Σεπτεμβρίου του 2008, και κατά συνέπεια δεν επιχορηγήθηκε κατά το 2009. Με βάση τα πρακτικά του Δ.Σ., ημερ. 2.2.2010, εγκρίθηκε ο τρόπος λειτουργίας του Σχεδίου Ταλέντων και της επίλεκτης ομάδας και αποφασίστηκε η άμεση διευθέτηση συναντήσεων με τις ομοσπονδίες για συζήτηση και οριστικοποίηση των αγωνιστικών κριτηρίων ένταξης στο Σχέδιο Ταλέντων και στην επίλεκτη ομάδα καθώς και η ετοιμασία του «Οδηγού». Ο «Οδηγός» αυτός θα περιλαμβάνει, ανάμεσα σε άλλα, τα δικαιώματα, τις ευθύνες και υποχρεώσεις όλων των ενταγμένων (αθλητές και προπονητές κ.λπ.) στο Σχέδιο.

- Εξακολουθεί να μην υπάρχει αξιοποίηση και προγραμματισμένη συνεργασία με το Κέντρο Αθλητικών Ερευνών Κύπρου (ΚΑΕΚ) για παρακολούθηση και καθοδήγηση των αθλητών ούτε και οι αθλητές είναι υποχρεωμένοι να υπόκεινται σε ένα αριθμό εργομετρικών ελέγχων σύμφωνα με τον ετήσιο αγωνιστικό τους κύκλο. Όπως αναφέρθηκε στην Υπηρεσία μας, με τη νέα αξιολόγηση και έκδοση «Οδηγού» θα υπάρχει πρόνοια όπως οι αθλητές που επιλεγούν υπόκεινται δύο φορές το χρόνο σε εξετάσεις από το ΚΑΕΚ για όλη τη διάρκεια παραμονής τους στο Σχέδιο.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί ότι από τον Οκτώβριο του 2008 μέχρι και τον Αύγουστο του 2009 το Σχέδιο Ταλέντων και επίλεκτης ομάδας υπολειτουργούσαν και πως ο λόγος είναι ότι η Επιτροπή Ταλέντων του Οργανισμού δεν προχώρησε στην επαναξιολόγηση της επίλεκτης ομάδας και δεν λαμβάνονταν αποφάσεις ουσίας για το Σχέδιο Ταλέντων. Με την αλλαγή του Δ.Σ. τον Αύγουστο του 2009 διορίστηκε ad hoc Επιτροπή η οποία απαρτίζεται από μέλη του Δ.Σ. του Οργανισμού, υπήρξε επανακαθορισμός των κριτηρίων ένταξης στους δύο σχεδιασμούς και καθορίστηκαν συγκεκριμένα αγωνιστικά κριτήρια ένταξης για κάθε άθλημα ξεχωριστά, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του κάθε αθλήματος.

Τα κριτήρια και ο τρόπος λειτουργίας του σχεδιασμού εγκρίθηκαν από το Δ.Σ.. Η Υπηρεσία του Οργανισμού προχώρησε ήδη στην επαναξιολόγηση των αθλητών των δύο σχεδιασμών, οι ομοσπονδίες ενημερώθηκαν για το ποιοι αθλητές εντάχθηκαν και ο Οργανισμός είναι έτοιμος να θέσει σε λειτουργία το Σχέδιο.

Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι έχει ήδη σταλεί ονομαστικός κατάλογος των αθλητών που εντάχθηκαν στο Σχέδιο στο ΚΑΕΚ, ώστε να προγραμματιστούν οι εργομετρικές εξετάσεις σε διάστημα δύο μηνών από την ημερομηνία ένταξης των αθλητών στο Σχέδιο.

(β) Σχέδιο Υψηλής Επίδοσης. Το υπό αναφορά Σχέδιο έχει ως σκοπό τη στήριξη των επίλεκτων αθλητών οι οποίοι προπονούνται για να λάβουν μέρος σε διεθνείς διοργανώσεις και ισχύει διαχρονικά από παλιά. Ανάλογα με κάθε επικείμενη διεθνή διοργάνωση αθλητισμού ετοιμάζεται, με βάση το Σχέδιο, σχετικός σχεδιασμός. Μετά την ολοκλήρωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2008, ο Οργανισμός ετοίμασε νέο τετραετές σχεδιασμό εντός του 2009 για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2012, για τους επόμενους Κοινοπολιτειακούς Αγώνες και την Παραολυμπιάδα του 2012, ο οποίος εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 19.5.2009.

Φαίνεται ότι με το νέο αυτό σχεδιασμό η όλη εμπλοκή του Οργανισμού θα είναι πιο ενεργή με αυξημένους ελέγχους και παρακολούθηση από τον ίδιο τον Οργανισμό.

Κατά τους πρώτους οκτώ μήνες του 2009, ο σχεδιασμός λειτούργησε δοκιμαστικά και στη συνέχεια επαναξιολογήθηκε με τον καθορισμό νέων κριτηρίων ένταξης στο Σχέδιο και την ετοιμασία νέου «Οδηγού», τα οποία εγκρίθηκαν με απόφαση του Δ.Σ. στις 2.2.2010.

Όσον αφορά στο νέο σχεδιασμό οι ουσιαστικές του διαφορές σε σχέση με τον προηγούμενο σχεδιασμό παρατίθενται πιο κάτω:

- Από το 2009 οι επιχορηγήσεις στις ομοσπονδίες δεν δίνονται μέσω της ΚΟΕ, αλλά απευθείας από τον Οργανισμό.
- Τα κριτήρια ένταξης στο σχεδιασμό αναδιαμορφώθηκαν με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι διαφοροποιημένα ανά ομοσπονδία και ανά άθλημα λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε αθλήματος. Αυτό οδηγεί σε πιο αντικειμενική επιλογή των αθλητών στο νέο σχεδιασμό.

- Ετοιμάστηκε «Οδηγός Σχεδιασμού Υψηλής Επίδοσης». Ο «Οδηγός» εγκρίθηκε από το Δ.Σ. στις 2.2.2010. Περιλαμβάνει το στόχο και σκοπό του σχεδιασμού, τη δομή του σχεδιασμού, το δικαίωμα ένταξης στο σχεδιασμό, τα κριτήρια ένταξης στο σχεδιασμό, τη διαδικασία ένταξης, τον τρόπο παρακολούθησης, την αξιολόγηση των αθλητών, τις οικονομικές παροχές, το ρόλο και τις υποχρεώσεις των εμπλεκομένων, τους λόγους αποκλεισμού από το σχεδιασμό και κάνει αναφορά σε επιστημονική στήριξη.

Φαίνεται ότι έχει γίνει μια καλή και προσεγμένη εργασία όσον αφορά στο νέο σχεδιασμό με τον Οργανισμό να έχει ουσιαστικό ρόλο στην όλη παρακολούθησή του. Αναμένεται λοιπόν η εφαρμογή του όπως αναγράφεται λεπτομερώς και στον «Οδηγό».

Επίσης, τονίζεται η ανάγκη επαναξιολόγησης τρόπων καλύτερης συνεργασίας του Οργανισμού με την ΚΟΕ, παρά το μειωμένο ρόλο της στο νέο σχεδιασμό. Αξίζει να αναφερθεί ότι η ΚΟΕ απέστειλε στον Οργανισμό δικό της νέο σχεδιασμό για τους Ολυμπιακούς του 2012 και 2016. Το θέμα αυτό θέτει ερωτήματα, ως προς το γιατί να μην υπάρξει συνεργασία με βάση τον υφιστάμενο σχεδιασμό του Οργανισμού και ποια η ανάγκη δημιουργίας νέου δεύτερου σχεδιασμού από την ΚΟΕ. Μια τέτοια ενέργεια αναμένεται να προκαλέσει σύγχυση στους αθλητές της υψηλής επίδοσης, οι οποίοι θα πρέπει ενδεχόμενα να συμμορφωθούν με τις πρόνοιες και των δύο σχεδιασμών.

(γ) Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ).

- (i) Σχετικά με το πιο πάνω Σχέδιο εγκρίθηκε Προϋπολογισμός για το 2009, ύψους €1.800.000 (2008: €1.708.601). Οι πραγματικές δαπάνες για το 2009 ανήλθαν σε €1.770.432, σε σύγκριση με €1.748.465 το 2008.
- (ii) **Συμβόλαια εργοδότησης.** Τα συμβόλαια για τους υπεύθυνους αθλημάτων και τους περιφερειακούς επιθεωρητές συνεχίζουν να μην καθορίζουν ελάχιστες ώρες εργασίας και επισκέψεων. Ενώ δόθηκε διαβεβαίωση ότι θα γίνει προσπάθεια για καθορισμό ωρών εργασίας και ελάχιστου αριθμού επισκέψεων, εντούτοις ακόμη δεν έχει γίνει οποιαδήποτε ενέργεια για αλλαγή στα συμβόλαια εργοδότησης.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι θα ζητηθεί ο καθορισμός ελάχιστων ωρών.

Ιδιωτικές Σχολές Γυμναστικής. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω της ανοχής που επιδείχθηκε διαχρονικά από τον Οργανισμό, συσσωρεύτηκαν πολλές αδυναμίες σε ό,τι αφορά στις ιδιωτικές σχολές γυμναστικής, η λειτουργία των οποίων διέπεται από τους περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμούς του 1995 (Κ.Δ.Π. 38/95), με αποτέλεσμα ο έλεγχος της όλης κατάστασης να είναι χρονοβόρος και δύσκολος. Μετά που εγέρθηκε το θέμα από την Υπηρεσία μας, άρχισε σταδιακά η αντιμετώπισή του, ωστόσο, παρά την αποφασιστικότητα που επιδείχθηκε από τον Οργανισμό να επιληφθεί του όλου θέματος, η έλλειψη προσωπικού για τον τομέα αυτό δεν επέτρεψε στον Οργανισμό να προωθήσει γρήγορα διορθωτικά μέτρα. Η Υπηρεσία μας αντιλαμβάνεται ότι με τη στελέχωση του Τμήματος Ελέγχου των Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής από το Σεπτέμβριο 2008, σημειώθηκε σημαντική βελτίωση.

Παρατηρήθηκε αρκετή πρόοδος σε ό,τι αφορά στον εντοπισμό και καταγραφή των σχολών που λειτουργούν. Αξιοσημείωτο είναι ότι κατά το 2009 πραγματοποιήθηκαν 190 επισκέψεις σε σχολές γυμναστικής. Όμως εξακολουθεί να παρατηρείται μη ικανοποιητική ανταπόκριση από τις σχολές γυμναστικής για συμμόρφωση με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας και για εξασφάλιση της νενομισμένης άδειας λειτουργίας. Παρατηρήθηκε, επίσης, καθυστέρηση στην επανέκδοση της άδειας από τις σχολές που είχαν εγκριθεί και η άδεια τους έληξε, η οποία οφείλεται κυρίως στην καθυστέρηση που παρατηρείται για εξασφάλιση των απαραίτητων πιστοποιητικών, όπως υγειονομικού ελέγχου και πυρασφάλειας, από τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους. Έγινε εισήγηση όπως ο Οργανισμός εξετάσει τρόπους επίλυσης του προβλήματος.

Το Δ.Σ. του Οργανισμού, σε συνεδρία του στις 17.3.2009, αποφάσισε να προχωρήσει σε ποινικές διώξεις εναντίον όσων ιδιοκτητών ιδιωτικών γυμναστηρίων δεν υπέβαλαν ποτέ αίτηση στον Οργανισμό για εξασφάλιση άδειας λειτουργίας των ιδιωτικών γυμναστηρίων τους και σε νέα συνεδρία του στις 30.3.2010,

αποφάσισε την επέκταση του μέτρου των ποινικών διώξεων, ώστε αυτό να συμπεριλαμβάνει και τις σχολές εκείνες των οποίων οι αιτήσεις για έκδοση άδειας απορρίπτονται από τον Οργανισμό.

(α) Καταγραφή και έλεγχος σχολών γυμναστικής. Μέχρι τις 31.3.2010, είχαν καταγραφεί από τον Οργανισμό συνολικά 385 γυμναστήρια που κατατάσσονται στις πιο κάτω κατηγορίες:

Γυμναστήρια που διαθέτουν άδεια εν ισχύι	29
Γυμναστήρια που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν αιτηθεί για επανέκδοση άδειας	7
Γυμναστήρια που έχουν εγκριθεί και είναι υπό εξέταση για επανέκδοση άδειας	5
Γυμναστήρια που οι αιτήσεις τους είναι υπό εξέταση	51
Γυμναστήρια που υπέβαλαν αίτηση και απορρίφθηκαν	41
Γυμναστήρια που ο φάκελός τους στάληκε στο νομικό σύμβουλο για λήψη μέτρων	54
Γυμναστήρια που δεν λειτουργούν	78
Γυμναστήρια που είναι υπό μελέτη, εάν εμπίπτουν στα πλαίσια της νομοθεσίας	23
Γυμναστήρια που λειτουργούν και δεν έχουν υποβάλει αίτηση στον Οργανισμό για εξασφάλιση άδειας	97
	385

(β) Γυμναστήρια που λειτουργούν σε ξενοδοχεία. Σύμφωνα με γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Οργανισμού, οι περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμοί του 1995 (Κ.Δ.Π. 38/95) ισχύουν και για τα γυμναστήρια που βρίσκονται σε ξενοδοχεία. Τη θέση αυτή υιοθέτησε και το Δ.Σ. με απόφασή του ημερ. 7.3.2006.

Σημειώνεται ότι ο πιο πάνω κατάλογος συμπεριλαμβάνει 100 γυμναστήρια που λειτουργούν σε ξενοδοχεία από τα οποία μόνο 2 έχουν εξασφαλίσει άδεια (εκ των οποίων κανένα δεν έχει αιτηθεί επανέκδοσης).

(γ) Λήψη δικαστικών μέτρων. Από τις 86 υποθέσεις που είχαν σταλεί στο νομικό σύμβουλο, οι 32 έχουν εκδικασθεί, οι 36 είναι στη διαδικασία εκδίκασης, οι 17 είναι στη διαδικασία έκδοσης και επίδοσης της κλήσης και μία αποσύρθηκε, επειδή η εν λόγω σχολή, στο μεταξύ, εξασφάλισε τη σχετική άδεια λειτουργίας.

Σημειώνεται ότι πρόσωπο το οποίο λειτουργεί σχολή γυμναστικής χωρίς άδεια λειτουργίας είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται σε ποινές μέχρι 6 μήνες φυλακή ή και μέχρι €854 (£500) πρόστιμο.

(δ) Αποφάσεις Δ.Σ. για τροποποίηση των Κανονισμών. Εξακολουθεί να εκκρεμεί η τροποποίηση των πιο πάνω Κανονισμών όπως αυτή εγκρίθηκε από το Δ.Σ. του Οργανισμού σε συνεδρία του στις 31.7.2008.

Επισημαίνεται η ανάγκη εκσυγχρονισμού της σχετικής νομοθεσίας το συντομότερο δυνατό, ώστε αυτή να συνάδει με τα σημερινά δεδομένα και τον τρόπο λειτουργίας των σχολών γυμναστικής.

Επιπλέον, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι επιβάλλεται η εξέταση του ενδεχομένου όπως οι χρηματικές ποινές που συμπεριλαμβάνονται στους Κανονισμούς αναθεωρηθούν προς τα πάνω, ώστε το ύψος τους, και κατ' επέκταση ο κίνδυνος λήψης δικαστικών μέτρων, να καταστεί αποτρεπτικός παράγοντας.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τα πιο πάνω και ότι ο νομικός σύμβουλος του Οργανισμού ετοίμασε σχετικό έγγραφο για τροποποίηση και εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας. Επίσης, η Υπηρεσία του Οργανισμού εισηγήθηκε όπως η διάρκεια ισχύος της άδειας λειτουργίας επεκταθεί από ένα σε τρία χρόνια, αφού αυτό θα λύσει σε μεγάλο βαθμό το πρόβλημα.

Θέματα προσφορών και συμβολαίων.

(α) Ανέγερση Νέου Διεθνούς Σκοπευτηρίου στη Λάρνακα. Το ποσό συμβολαίου του έργου ανέρχεται στα €2.273.700 συν Φ.Π.Α. και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης οι 25.8.2009 και 24.8.2010 αντίστοιχα. Από έλεγχο που έγινε το Μάρτιο 2010 στο έργο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Οργανισμού αποφάσισε τον Μάρτιο 2005 την απευθείας ανάθεση της μελέτης του έργου σε συγκεκριμένο Μελετητή, επειδή αυτός ετοίμασε τα προσχέδια ανιδιοτελώς μετά από ανάθεση από το Σκοπευτικό Όμιλο Λάρνακας (ΣΟΛ) με την επίκληση της εξοικονόμησης χρόνου. Παρατηρήσαμε ότι σύμφωνα με τη Νομοθεσία θα έπρεπε ο Οργανισμός να προκηρύξει σχετικό διαγωνισμό για την επιλογή Μελετητικού Γραφείου αντί να γίνει απευθείας ανάθεση και ότι το θέμα εξοικονόμησης χρόνου τελικά δεν ίσχυσε, αφού η μελέτη οριστικοποιήθηκε 3,5 χρόνια μετά την αρχική απόφαση.
- Η ομάδα των Συμβούλων Μελετητών αξιολόγησε λανθασμένα στο στάδιο της μελέτης συγκεκριμένες εργασίες, με αποτέλεσμα οι συνολικές ποσότητες στο δελτίο ποσοτήτων του συμβολαίου των εκσκαφών και των επιχωματώσεων να είναι κατά 14,8% και 50% αντίστοιχα μικρότερες των πραγματικών. Για τις διαφορές αυτές προκύπτει ένα επιπλέον κόστος €97.260.
- Ο Μελετητής εισηγήθηκε, τον Οκτώβριο 2009 την αλλαγή των προδιαγραφών του δρόμου των γηπέδων, έναντι σοβαρής επιπλέον δαπάνης. Στη συνέχεια ο ΣΟΛ, ζήτησε την έγκριση από τον ΚΟΑ για εκτέλεση της πιο πάνω εργασίας, όπως και αρκετών άλλων. Μέχρι το Μάρτιο 2010, το θέμα βρισκόταν σε εκκρεμότητα. Παρατηρήσαμε ότι αν οι εργασίες εγκριθούν από τον Οργανισμό, θα επιφέρουν ένα σημαντικό επιπλέον κόστος στον προϋπολογισμό του έργου και ενδεχόμενη απαίτηση από τον Εργολάβο για παράταση χρόνου και οικονομικές αποζημιώσεις.
- Διαπιστώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην προκήρυξη των προσφορών διορισμένων προμηθευτών, για τον εξοπλισμό των γηπέδων (εκτοξευτήρες δίσκων), τον εξοπλισμό της κουζίνας και τα είδη υγιεινής, η οποία κατά την άποψή μας, ενδέχεται να δημιουργήσει οικονομικές απαιτήσεις από τον Εργολάβο.

Ο Οργανισμός, τον Ιούνιο 2010 μας πληροφόρησε ότι τα όσα αναφέρονται για τους μελετητές είναι ορθά και ότι προσπαθεί με συχνές συναντήσεις και επιστολές προς αυτούς να ασκήσει τον δέοντα έλεγχο. Σε ότι αφορά στις επιπλέον εργασίες που απαιτεί ο Σκοπευτικός Όμιλος Λάρνακας, η υπηρεσία και το ΔΣ του Οργανισμού τα εξέτασαν προσεκτικά και διαπίστωσαν ότι αφορούν αποκοπές εργασιών που έγιναν παλαιότερα εν γνώσει όλων των εμπλεκόμενων με υπόδειξη των μελετητών και σκοπό τη μείωση του κόστους του έργου και ως εκ τούτου οι εργασίες αυτές έχουν απορριφθεί.

(β) Αθλητικές Εστίες ΓΣΠ. Οι Αθλητικές Εστίες ανεγείρονται σε γη που είναι εγγεγραμμένη επ' ονόματι της Αρχιεπισκοπής, η οποία στον τίτλο ιδιοκτησίας αναφέρεται ως Επίτροπος Εμπιστεύματος του ΓΣΠ και της Ευγενίας Α. Θεοδότου. Σύμφωνα με το συμβόλαιο που υπογράφηκε μεταξύ εργολάβου και ΓΣΠ, με βάση ποσά προνοίας, το έργο θα κόστιζε £1.475.000 (€2.520.187) και θα το επιχορηγούσε εξ ολοκλήρου ο Οργανισμός. Στο έργο, το οποίο έπρεπε να συμπληρωθεί τον Απρίλιο 2004, διαπιστώθηκε σοβαρή καθυστέρηση πέραν των 30 μηνών, ο προϋπολογισμός του υπερέβη τα £2 εκ. (€3,417 εκ.) + ΦΠΑ, ενώ ο Εργολάβος υπέβαλε απαιτήσεις πέραν των £600.000 (€1.025.161). Μέχρι το Δεκέμβριο 2007, ο ΚΟΑ επιχορήγησε το έργο με το ποσό των περίπου £1.778.000 (€3.037.893).

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), αφού προχώρησε στη διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης/αξιοποίησης του έργου από τον ιδιωτικό τομέα, χωρίς όμως να υπάρξει οποιοδήποτε ενδιαφέρον, υπέβαλε πρόταση και το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ), σε συνεδρία του στις 4.7.2007, αποφάσισε να εγκρίνει, χωρίς οποιαδήποτε επιπρόσθετη οικονομική υποχρέωση της Κυβέρνησης, την ανάθεση της διαχείρισης του έργου των Αθλητικών Εστίων ΓΣΠ, στην παρούσα του κατάσταση, στο ΓΣΠ. Ενέκρινε επίσης τη διάθεση ποσού ύψους £356.418 (€608.976), το οποίο αφορά στη συμπλήρωση του έργου χωρίς τους διαχωρισμούς του δεύτερου ορόφου, από τον προϋπολογισμό του ΚΟΑ. Το ποσό των £356.418 (€608.976) καταβλήθηκε στο ΓΣΠ το 2007.

Για το θέμα των απαιτήσεων για αποζημιώσεις από τον Εργολάβο (μέχρι 15.7.2005, £532.169 ή €909.265), τον Υπεργολάβο των μηχανολογικών εγκαταστάσεων (μέχρι 28.2.2005 £75.166 ή €128.429) και τον Υπεργολάβο των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων (μέχρι 15.10.2006 £272.076 ή €464.869), παρατηρήσαμε ότι θα πρέπει, με βάση την απόφαση του ΥΣ, να εξεταστούν από τους σύμβουλους μελετητές ώστε στη

συνέχεια να μελετηθεί το θέμα από τον ΓΣΠ και τον ΚΟΑ. Μέχρι το Μάρτιο 2010 δεν υποβλήθηκε οτιδήποτε σχετικό στον Οργανισμό για το θέμα αυτό.

Το ΥΠΠ με επιστολή του ημερομηνίας 15.10.2007 ζήτησε από τον Οργανισμό άμεση πληροφόρηση για τυχόν ευθύνες για το θέμα των Αθλητικών Εστιών ΓΣΠ. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε στις 6.5.2008 όπως διεξαχθεί έρευνα για το θέμα από το Νομικό Σύμβουλο του Οργανισμού. Σύμφωνα με τον Οργανισμό, μέχρι το Μάρτιο 2010 το θέμα βρισκόταν σε εκκρεμότητα αφού δεν υποβλήθηκε οτιδήποτε σχετικό στον ΚΟΑ από το Νομικό Σύμβουλο.

Τον Ιούνιο 2010 ο Οργανισμός μας πληροφόρησε ότι, ο Νομικός Σύμβουλος του τον πληροφόρησε ότι η διερεύνηση του θέματος αυτού λόγω του ότι εμπλέκονται αρκετοί φορείς εκτός Οργανισμού και επειδή ο ΚΟΑ δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος, είναι δύσκολη εξ' ου και η σημειωθείσα καθυστέρηση. Ανέφερε επίσης ότι η ξαφνική ασθένεια του Νομικού Συμβούλου που ανέλαβε τη διερεύνηση συνέτεινε στην καθυστέρηση που παρατηρείται και ότι αναμένεται η έρευνα να ολοκληρωθεί σε τρεις (3) περίπου μήνες από άλλο συνέταιρο.

(γ) Νέο Κλειστό Αθλητικό Κέντρο στη Λεμεσό.

- (i) **Μηχανολογικές εγκαταστάσεις.** Όπως ανέφερα στην Έκθεσή μας για το 2006, από επιτόπιο έλεγχο των εργασιών και μελέτη των προνοιών του συμβολαίου που διεξήχθη το Νοέμβριο 2005, διαπιστώθηκε ότι τα κύρια τεχνικά χαρακτηριστικά των περισσότερων κεντρικών κλιματιστικών μονάδων που είχαν εγκατασταθεί, και τα οποία καθορίζουν ουσιαστικά το μέγεθος και κατ' επέκταση την αξία τους, διέφεραν σημαντικά σε σχέση με τα προβλεπόμενα στο συμβόλαιο. Οι εξηγήσεις που έδωσαν τον Ιούλιο 2006 οι σύμβουλοι μελετητές για τις αλλαγές που έκαναν στις συγκεκριμένες μηχανολογικές εγκαταστάσεις δεν κρίθηκαν ικανοποιητικές από τον Οργανισμό, και τους ζητήθηκε όπως υποβάλουν τεκμηριωμένα τα απαιτούμενα στοιχεία.

Επειδή τα στοιχεία/επεξηγήσεις που υπέβαλαν εκ νέου το Σεπτέμβριο 2007 οι σύμβουλοι, δεν δικαιολογούσαν κατά την άποψή μας την αλλαγή στο μέγεθος των κλιματιστικών μονάδων που εγκαταστάθηκαν, ζητήσαμε από το Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού, όπως εξετάσει το ενδεχόμενο καταλογισμού ευθυνών στους συμβούλους.

Το Νοέμβριο 2008 ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι έχει ενημερωθεί ο Νομικός Σύμβουλος του Οργανισμού, στον οποίο δόθηκαν όλα τα σχετικά στοιχεία που αναφέρονται στις επιστολές μας και ότι τα θέματα που εγέρθηκαν έχουν περιληφθεί ως μέρος του αντικειμένου της ανταπαίτησης που καταχωρίστηκε εναντίον των αρχιτεκτόνων και μελετητών του έργου, στη διαδικασία διαιτησίας που ξεκίνησε μεταξύ του Οργανισμού και των συμβούλων.

- (ii) **Απαιτήσεις ιδιωτών μελετητών.** Για το έργο υπάρχουν απαιτήσεις και από τους ιδιώτες μελετητές για αναπροσαρμογή της πληρωμής τους επί του τελικού κατασκευαστικού κόστους του έργου (£8.352.851 συν Φ.Π.Α., περιλαμβανομένων των διορισμένων υπεργολαβιών, ή €14.271.694) αντί επί της εκτιμημένης δαπάνης (£4,5 εκ. ± 20% ή €7,69 εκ. ± 20%), όπως προβλέπεται στη συμφωνία μεταξύ του Οργανισμού και των συμβούλων. Η Υπηρεσία μας συμφώνησε το Φεβρουάριο 2006 με τη θέση του Οργανισμού όπως η αμοιβή των συμβούλων υπολογιστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης. Ο Οργανισμός δεν έχει αποδεχθεί τις απαιτήσεις των συμβούλων και το θέμα παραπέμφθηκε τον Απρίλιο 2006 σε διαιτησία.

Το Δ.Σ. αποφάσισε επίσης στις 21.11.2008 το διορισμό ad hoc Επιτροπής εντός του Οργανισμού για το χειρισμό του θέματος των οικονομικών απαιτήσεων των μελετητών, οι οποίες ανέρχονται στις £542.278 (€926.537). Σε μια νεότερη εξέλιξη, στις 5.11.2009 το Δ.Σ. αποφάσισε να διορίσει διαπραγματευτική ομάδα και/ή ad hoc επιτροπή χειρισμού και εποπτείας της όλης διαδικασίας της διαιτησίας. Μέχρι το Μάρτιο 2010 η διαιτησία βρισκόταν σε εξέλιξη.

- (δ) **Κατασκευή Πολυπροπονητηρίου στο χώρο του Μακάριου Αθλητικού Κέντρου στη Λευκωσία - Προβλήματα και καθυστερήσεις στην πρόοδο του συμβολαίου.** Από επιτόπιο έλεγχο στο πιο πάνω έργο, η μελέτη και επίβλεψη του οποίου έγινε από τον Οργανισμό, παρατηρήθηκαν αρκετά προβλήματα που

επηρέασαν σημαντικά την πρόοδο των κατασκευαστικών εργασιών. Το έργο τελικά παραλήφθηκε το Μάρτιο 2004 ενώ ο Εργολάβος απαίτησε αποζημίωση περίπου £617.000 (€1.054.207) για το συνολικό χρόνο καθυστέρησης του έργου. Επειδή καθυστέρησε η εξέταση και έγκριση του τελικού λογαριασμού και της αποζημίωσης από τον Οργανισμό, ο Εργολάβος προχώρησε με καταχώριση αγωγής στο δικαστήριο, διεκδικώντας συνολικές αποζημιώσεις πέραν του £1 εκ. (€1,71 εκ.).

Ο Οργανισμός, απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μας, μας πληροφόρησε ότι στο μέλλον την ετοιμασία μελετών θα την αναθέτει σε ιδιώτες συμβούλους, οι οποίοι θα ετοιμάζουν τις μελέτες και έρευνες, και οι οποίες θα προηγούνται των προκηρύξεων των διαγωνισμών για τα έργα.

Το Νοέμβριο 2008 ο Οργανισμός ανέθεσε σε Σύμβουλο την αξιολόγηση των απαιτήσεων του Εργολάβου και την υποβολή έκθεσης για το θέμα. Η έκθεση του Συμβούλου υποβλήθηκε τον Ιανουάριο 2009, και ο Οργανισμός με βάση αυτή ξεκίνησε διαπραγμάτευση με τον Εργολάβο για σκοπούς συμβιβασμού, τόσο για τον τελικό λογαριασμό όσο και για τις οικονομικές του απαιτήσεις. Στην έκθεση αυτή εντοπίζονται ευθύνες και παραλείψεις στη διαχείριση του έργου, οι κυριότερες των οποίων επισημάνθηκαν σε επιστολή της Υπηρεσίας μας προς τον Οργανισμό, ημερομηνίας 4.5.2009. Με βάση την επιστολή αυτή, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού έθεσε το θέμα ενώπιον του Δ.Σ., το οποίο αποφάσισε στις 25.6.2009 όπως ζητηθεί από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού να διορίσει ερευνώντα Λειτουργό για το θέμα απόδοσης ευθυνών, η έρευνα του οποίου να αρχίσει μετά το διακανονισμό των απαιτήσεων του Εργολάβου. Μέχρι το Μάρτιο 2010, το θέμα αυτό βρισκόταν σε εκκρεμότητα και για το λόγο αυτό η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως το ΔΣ του Οργανισμού προχωρήσει με τις απαραίτητες αποφάσεις και ενέργειες για την περαιτέρω εξέλιξη του θέματος.

(ε) Ανέγερση Αίθουσας Πολλαπλών Χρήσεων στο Γυμνάσιο Ακρόπολης στη Λευκωσία. Το ποσό συμβολαίου του έργου ανέρχεται στις £813.500 (€1.389.947). Για τη φάση Α' εγκρίθηκε παράταση χρόνου, ενώ μέχρι το Μάρτιο 2010 η αξιολόγηση της καθυστέρησης της φάσης Β' εκκρεμούσε παρόλο που το έργο παραλήφθηκε. Παρατηρήσαμε πως ενώ η καθυστέρηση οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στον Εργολάβο, δημιουργήθηκε θέμα κάλυψης μέρους της δικής του αδικαιολόγητης καθυστέρησης από την καθυστέρηση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Οργανισμού να εγκρίνει έγκαιρα την εκτέλεση μιας μικρής σε αξία επιπλέον εργασίας (υδροδότηση των αποχωρητηρίων της Αίθουσας από νερό διάτρησης, συνολικού ποσού €8.691). Ο Εργολάβος το Φεβρουάριο 2009 υπέβαλε νέες απαιτήσεις για παράταση χρόνου λόγω επιπλέον εργασιών που δόθηκαν σε περίοδο καθυστέρησης. Και τον Οκτώβριο 2009 απαίτηση για παράταση χρόνου 12 μηνών με αποζημίωση €271.588,40.

Παρατηρήσαμε ότι τα πιο πάνω προβλήματα οφείλονται σε ανεπαρκή προγραμματισμό των αναγκαίων εργασιών και σε ανεπαρκή διαχείριση από μέρους του Αρχιτέκτονα και ότι θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά αν ο Εργοδότης τόσο με τον Εργολάβο όσο και με τον Αρχιτέκτονα ήταν ο ίδιος, δηλαδή ο Οργανισμός, πρακτική που δεν εφαρμόστηκε στο έργο αυτό.

Τον Ιούνιο 2010 ο Οργανισμός μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις θέσεις μας και ότι δυστυχώς ο αρχιτέκτονας ορίστηκε μέσω της Σχολικής Εφορείας και του Υπουργείου Παιδείας χωρίς μάλιστα να έχει συμβληθεί με σχετικό συμβόλαιο ανάθεσης. Ανέφερε επίσης ότι ο Οργανισμός ήταν υποχρεωμένος να αποδεχτεί τον μελετητή και ως εκ τούτου δεν μπορούσε να ασκήσει τις δέουσες πιέσεις προς αυτόν. Μας πληροφόρησε επίσης ότι έχουν τροχοδρομηθεί τέτοιες διαδικασίες ώστε παρόμοια περιστατικά απ' ευθείας ανάθεσης μελετητών να αποκλείονται.

(στ) Εθνικό Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης» στον Αγρό – Απαιτήσεις Εργολάβου. Το ποσό συμβολαίου του έργου ανέρχεται στις £3.275.000 (€5.595.670) και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης οι 4.1.2001 και 3.1.2003 αντίστοιχα. Η προσωρινή παραλαβή του έργου έγινε σταδιακά από τις 5.7.2004 μέχρι τις 2.3.2005. Από έλεγχο που έγινε τον Απρίλιο 2009 παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στη συμπλήρωση του έργου, η οποία λόγω των τμηματικών παραλαβών που έγιναν κυμαίνεται από 18 μέχρι 26 μήνες. Αυτή οφείλεται κυρίως στον Εργολάβο, όπως επίσης στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες και στον Εργοδότη (επιπλέον εργασίες, καθυστέρηση στην πληρωμή εκδοθέντων πιστοποιητικών πληρωμής). Παρατηρήσαμε ότι το θέμα διευθέτησης του χρόνου καθυστέρησης αφέθηκε, για διάφορους λόγους, ουσιαστικά στο στάδιο του τελικού λογαριασμού, με

αποτέλεσμα την υποβολή υπέρογκης απαίτησης από τον Εργολάβο και προσπάθειας κάλυψης της πολύ μεγάλης δικής του αδικαιολόγητης καθυστέρησης. Συγκεκριμένα υπέβαλε απαίτηση λόγω της καθυστέρησης, ύψους £797.949,38 (€1.363.377), μη περιλαμβανομένων χρηματοδοτικών εξόδων και τόκων υπερημερίας. Επιπλέον υποβλήθηκε απαίτηση ύψους £37.048,29 (€63.300) από το διορισμένο υπεργολάβο ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, όπως επίσης και από το διορισμένο υπεργολάβο μηχανολογικών εργασιών. Μέχρι το Μάρτιο 2010, το θέμα των απαιτήσεων βρισκόταν σε εκκρεμότητα.

Τον Ιούνιο 2010 ο Οργανισμός μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις παρατηρήσεις μας και ότι το Δ.Σ. αποφάσισε και ενέκρινε τον τελικό λογαριασμό του έργου, αποκόπτοντας την ποινική ρήτρα που εισηγείται ο επιμετρητής του έργου.

(ζ) Αθλητικό Πάρκο στο Παλαιό ΓΣΟ στη Λεμεσό – Οικοδομικές εργασίες. Το ποσό συμβολαίου του έργου ανέρχεται στις £1.942.000 (€3.318.104) και οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης οι 5.6.2006 και 30.11.2007, αντίστοιχα. Από έλεγχο που έγινε το Μάρτιο 2009 διαπιστώθηκε καθυστέρηση 6,5 μηνών στη συμπλήρωση του έργου που οφείλεται τόσο στον Εργοδότη λόγω επιπλέον εργασιών/τροποποιήσεων αλλά και στον Εργολάβο. Παρατηρήσαμε ότι η όλη διαχείριση που έγινε στο έργο, τόσο από τους Συμβούλους όσο και από το Δ.Σ., σε θέματα έγκαιρων αξιολογήσεων και εγκρίσεων επιπλέον εργασιών και καθυστέρησης, δεν ήταν η ενδεδειγμένη, με αποτέλεσμα την εκτέλεση πολλών επιπλέον εργασιών και την παροχή του δικαιώματος στον Εργολάβο για διεκδίκηση οικονομικών απαιτήσεων και κάλυψη των δικών του ευθυνών στην καθυστέρηση.

Τον Ιούνιο 2010 ο Οργανισμός μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις παρατηρήσεις μας και ότι θα διερευνήσει κατά πόσο υπάρχει δυνατότητα λήψης διορθωτικών μέτρων.

(η) Αδυναμίες στις διαδικασίες προσφορών. Από τον έλεγχο της διαδικασίας προσφορών, εντοπίστηκαν λάθη, αδυναμίες ή/και παραλείψεις κυρίως σε ότι αφορά στην τήρηση των προνοιών του σχετικού Νόμου και των Κανονισμών Προσφορών, κατά την ετοιμασία των όρων/προδιαγραφών των διαγωνισμών καθώς και των εκθέσεων αξιολόγησης. Οι παρατηρήσεις/διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας υποβάλλονταν στον Οργανισμό, ο οποίος προχωρούσε – εκεί όπου ήταν εφικτό – στη λήψη διορθωτικών μέτρων. Πιο κάτω, αναφέρονται συγκεκριμένα παραδείγματα:

(i) Προσφορά αρ. 53Δ/2009 για παροχή υπηρεσιών για τη διενέργεια μικροβιολογικών αναλύσεων του νερού των κολυμβητικών δεξαμενών του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού. Τον Ιανουάριο 2010, κατόπιν ελέγχου που διεξήχθη από την Υπηρεσία μας για την εν λόγω προσφορά, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 24.7.2009 και ως τελευταία ημέρα υποβολής των προσφορών καθορίστηκε η 28.8.2009.
- Ενώ το κιβώτιο προσφορών του Οργανισμού ανοίχθηκε την ίδια μέρα από τους εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους, οι φάκελοι των προσφορών ανοίχθηκαν στις 31.8.2009, και στη συνέχεια παραδόθηκαν για αξιολόγηση στη διορισθείσα αρμόδια επιτροπή.
- Η επιτροπή αξιολόγησης ετοίμασε την έκθεση της στις 15.12.2009, και το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού κατακύρωσε το διαγωνισμό στις 29.12.2009.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από το Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού όπως διερευνήσει τα θέματα που εγείρονται και μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- Τους λόγους για τους οποίους χρειάστηκε το χρονικό διάστημα των 4 μηνών για την αξιολόγηση και λήψη απόφασης για τον εν λόγω διαγωνισμό, το οποίο κατά την άποψή μας δεν δικαιολογείται από το αντικείμενο της συγκεκριμένης προσφοράς.
- Τα μέτρα που προτίθεται να λάβει ο Οργανισμός, ώστε οι φάκελοι των προσφορών οι οποίοι δεν είναι εφικτό να ανοιχθούν αμέσως μετά το άνοιγμα του κιβωτίου προσφορών, να φυλάγονται σε ασφαλές μέρος, μέχρι το άνοιγμα τους.

Το Φεβρουάριο 2010, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι χρειάστηκε μεγάλο χρονικό διάστημα για την αξιολόγηση των προσφορών, λόγω του εξειδικευμένου αντικειμένου

του διαγωνισμού, και για το λόγο αυτό ζητήθηκε και η βοήθεια του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Ποιότητας, αφού κανένας από τους λειτουργούς του Οργανισμού που συμμετείχαν στην επιτροπή αξιολόγησης δεν είχε εξειδίκευση στο εν λόγω αντικείμενο. Μας πληροφόρησε επίσης ότι είχε δώσει οδηγίες να εξοπλιστεί ο Οργανισμός με πυρασφαλές ερμάρι, όπου θα φυλάγονται οι φάκελοι των προσφορών οι οποίες δεν ανοίγονται αμέσως μετά το άνοιγμα του κιβωτίου προσφορών, έτσι ώστε να είναι ασφαλισμένες.

- (ii) **Προσφορά αρ. 73Δ/2009 για την προμήθεια και εγκατάσταση μηχανημάτων γυμναστικής για πέντε αίθουσες του Κ.Ο.Α.** Το Φεβρουάριο 2010 υποβλήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Οργανισμού για εξέταση η έκθεση αξιολόγησης, με βάση την οποία η αρμόδια επιτροπή εισηγείτο κατακύρωση της σύμβασης στο δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη για το ποσό των €126.960+ΦΠΑ, ο οποίος ήταν – σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση – ο μοναδικός που ικανοποιούσε τις τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού. Η Υπηρεσία μας, από τη μελέτη των σχετικών εγγράφων, διαπίστωσε ότι και η προσφορά του δεύτερου προσφοροδότη ήταν άκυρη, αφού παρουσίαζε ουσιώδη απόκλιση ως προς το υλικό κατασκευής του εξοπλισμού που είχε προσφέρει. Σημειώνεται ότι η πιο πάνω απόκλιση δεν είχε εντοπιστεί και καταγραφεί στην έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης. Το Μάρτιο 2010 το Δ.Σ. του Οργανισμού, αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία και τις παρατηρήσεις/διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας, αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού.

Αγώνες Μικρών Κρατών Ευρώπης (ΑΜΚΕ). Οι αγώνες αυτοί διοργανώθηκαν στην Κύπρο την πρώτη εβδομάδα του Ιουνίου 2009. Η διοργάνωση ανήκε στην ΚΟΕ. Μέρος των δαπανών καλύφθηκε από τον Οργανισμό υπό μορφή χορηγίας προς την ΚΟΕ. Στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού υπήρχε πρόνοια για €478.408 και €700.000 για το 2008 και 2009, αντίστοιχα.

Κατά το 2008 καταβλήθηκε από τον Οργανισμό στην ΚΟΕ ποσό ύψους €411.094 και κατά το 2009 ποσό ύψους €700.000 με βάση συμφωνίες που υπόγραψε η ΚΟΕ ή/και τιμολόγια, αντίγραφα των οποίων υποβλήθηκαν στον Οργανισμό.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στον Οργανισμό όπως οριστεί Υπεύθυνος Έργου (Project Manager) ο οποίος θα παρακολουθεί την πιστή εκτέλεση του συμβολαίου της τελετής έναρξης και λήξης των ΑΜΚΕ το οποίο αποτελεί το σημαντικότερο από θέμα δαπάνης συμβόλαιο (€560.000, πλέον Φ.Π.Α.). Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, η εισήγηση τέθηκε προφορικά στην ΚΟΕ, η οποία δεν την αποδέχτηκε.

Στις 9.10.2009 η ΚΟΕ με επιστολή της προς τον Οργανισμό υπέβαλε μη εξελεγμένους λογαριασμούς εσόδων και εξόδων της διοργάνωσης των αγώνων. Σύμφωνα με τους λογαριασμούς, τα συνολικά έσοδα ανήλθαν σε €3.521.653 και τα έξοδα σε €4.203.999, δηλαδή προέκυψε έλλειμμα ύψους €682.346.

Η ΚΟΕ υπέβαλε επίσης στον Οργανισμό κατάσταση με τα έξοδα των Ομοσπονδιών (ορισμένα συμπεριλαμβάνονται στους πιο πάνω λογαριασμούς και ορισμένα δεν συμπεριλαμβάνονται), τα οποία συνολικά ανέρχονται σε €377.330 (μαζί με σχετικά τιμολόγια/αποδείξεις που αφορούν σε έξοδα τα οποία συμποσούνται σε €294.382) και ζήτησε επιπλέον χορηγία για το εν λόγω ποσό.

Επίσης, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με επιστολή του στον Οργανισμό, ημερ. 23.10.2009, απέστειλε στον Οργανισμό τιμολόγια συνολικού ύψους €60.139, για έξοδα που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια των αγώνων, τα οποία είχαν υποβληθεί από την ΚΟΕ στο Υπουργείο, με την παράκληση να καλύψει το ποσό αυτό ο Οργανισμός, αφού το Υπουργείο δεν μπορούσε να συνεισφέρει στην κάλυψη του ποσού αυτού γιατί δεν υπήρχε σχετικό κονδύλι στον Προϋπολογισμό.

Μεταξύ των εξόδων που διεκδικούνται περιλαμβάνονται δείπνα, κεράσματα, στολές, διακοσμήσεις, αεροπορικά εισιτήρια και έξοδα αθλητών.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ο Οργανισμός, προτού καταβάλει οποιοδήποτε άλλο πρόσθετο ποσό, πέραν από αυτά που έχει καταβάλει, διεξάγει σχετικό ενδελεχή έλεγχο και επιτόπου, στην ΚΟΕ, εάν χρειαστεί.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θα διεξάγει ενδελεχή έλεγχο πριν την καταβολή οποιουδήποτε επιπλέον ποσού προς την ΚΟΕ.

6.11 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΗΣ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού παρουσίασαν πλεόνασμα €607.264, πριν από τη φορολογία, σε σύγκριση με €3.464.258 το 2008. Κατά το 2009 έγινε πρόνοια στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων (Λογαριασμός Κερδοζημιών) ύψους €1,7 εκ. για ζημιές που αναμένεται να προκύψουν σε διάφορα έργα που αναπτύσσονται με τη μέθοδο της ολικής ανάθεσης, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς Αρ. 11, το οποίο προνοεί την άμεση διαγραφή των αναμενόμενων ζημιών σε μακροχρόνια συμβόλαια.

Προσωπικό. Στις 31.12.2009 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 31 μόνιμους υπαλλήλους (25 το 2008) έναντι 43 οργανικών θέσεων εγκεκριμένων στον Προϋπολογισμό του 2009. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία λαμβανομένης υπόψη και της επιβάρυνσης για τρέχουσα υπηρεσία στο Σχέδιο Συντάξεων, ανήλθαν σε €1.570.074 (€1.327.128 το 2008). Με βάση τις πιο πάνω δαπάνες και τον αριθμό των υπαλλήλων κατά μέσο όρο (28), που απασχολήθηκαν το 2009 (επτά προσλήψεις έγιναν το β' εξάμηνο), ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε υπάλληλο ήταν €56.074, σε σύγκριση με €53.085 το 2008.

Κατά τη διάρκεια του έτους ο Οργανισμός εργοδοτούσε επίσης μια ωρομίσθια υπάλληλο και για σκοπούς υλοποίησης του Σχεδίου Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα, 3 έκτακτους Γραφείς και 6 άτομα με όρους απασχόλησης που διέπονται από συλλογική σύμβαση (προηγούμενως με συμβόλαια μίσθωσης υπηρεσιών).

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2009 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών αρχικά στις 14.8.2008 και ύστερα από υποδείξεις του Υπουργού Οικονομικών για διαφοροποιήσεις σε ορισμένα θέματα προσωπικού, υποβλήθηκε αναθεωρημένος. Εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26.11.2008 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 8.12.2008. Με βάση τις διατάξεις των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισμα Προϋπολογισμών) Νόμων, έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι τις 30.9.2008. Ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 27.2.2009 και προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €25.788.120. Για την περίοδο 1.1.2009 μέχρι 26.2.2009 είχαν εγκριθεί από τη Βουλή δωδεκατημόρια.

(β) Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός. Στις 31.3.2009 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός συνολικού ποσού €16 εκ. για κάλυψη της πρόσθετης δαπάνης στο Κεφ.4, άρθρο 23 «Αγορές Γης και Κτιρίων», ενόψει αναθεωρημένου αναπτυξιακού προγράμματος του Οργανισμού που αφορούσε κυρίως στην προκήρυξη προσφορών με τη μέθοδο της ολικής ανάθεσης και την αξιοποίηση των ευκαιριών που παρουσίαζε η κτηματαγορά. Ο Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 29.5.2009 και ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 24.7.2009.

(γ) Υπερβάσεις.

(i) Κατά το 2009 σημειώθηκαν υπερβάσεις ύψους €749.005 στο Κεφ. 4-«Κεφαλαιουχικές Δαπάνες», €177.957 στο Κεφ.3-«Λοιπές Διοικητικές Δαπάνες», €3.953 στο Κεφ.2-«Αποζημιώσεις, Αμοιβές και άλλα Ωφελήματα», και €60.375 στο Κεφ.5- «Αποπληρωμές Δανείων και Επιστροφές Ποσών Σχεδίου Στέγασης Χαμηλά Αμειβομένων». Υπερβάσεις ύψους €488.511 και €22.698 που σημειώθηκαν στα Κεφ.4 και 3, αντίστοιχα έχουν καλυφθεί από εξοικονομήσεις σε άλλα άρθρα κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο, με εκ των υστέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών (10.3.2010). Για την κάλυψη επίσης των υπερβάσεων ύψους €150.183 του Κεφ. 3 έχει κατατεθεί στην Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση

Τροποποιητικός Προϋπολογισμός για το 2009. Παρατηρήθηκε ωστόσο ότι τα ποσά που υποδείχθηκαν από τον Οργανισμό στο άρθρο 8 του Κεφ.4 (€488.511) και στο άρθρο 2 του Κεφ.3 (€17.805) ως εξοικονομήσεις και τα οποία εγκρίθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών για την κάλυψη ισάξιων υπερβάσεων που σημειώθηκαν σε άρθρα των Κεφαλαίων αυτών δεν μπορούν να θεωρηθούν ως τέτοιες, σύμφωνα με τις επιφυλάξεις του άρθρου 4(1) του περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης του 2009 (μη εκτέλεση έργου και Έξοδα Λειτουργίας Γραφείου).

Εκκρεμεί επίσης η κάλυψη των υπερβάσεων ύψους €5.076(υπόλοιπο) και €260.494(υπόλοιπο) στα Κεφ.3 και 4, αντίστοιχα, καθώς και των υπερβάσεων ύψους €3.953 και €60.375 στα Κεφ 2 και 5, αντίστοιχα.

- (ii) Μέρος των υπερβάσεων που σημειώθηκαν το 2008 έχει καλυφθεί από εξοικονομήσεις άλλων άρθρων του ιδίου Κεφαλαίου με έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών στις 10.3.2010 ενώ εκκρεμεί η κάλυψη υπερβάσεων ύψους € 262.527 και €887.966 στα Κεφ.3 και 5, αντίστοιχα. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη μας Έκθεση, υπέρβαση που σημειώθηκε το 2007 στις Αποδοχές Προσωπικού ύψους €23.539 (£13.777) δεν μπορεί να καλυφθεί από εξοικονομήσεις σε οποιοδήποτε Άρθρο άλλου Κεφαλαίου ενώ δεν καλύπτεται πλήρως από το Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό που εκκρεμεί για έγκριση στη Βουλή, ούτε και έχει κινηθεί διαδικασία κάλυψής της με Τροποποιητικό Προϋπολογισμό.

Οικιστικές μονάδες που διατέθηκαν από τον Οργανισμό. Από την ημερομηνία ίδρυσής του μέχρι τις 31.12.2009 ο Οργανισμός πώλησε 4.159 οικιστικές μονάδες και οικόπεδα. Κατά το 2009 πωλήθηκαν 114 οικιστικές μονάδες, σε σύγκριση με 73 το 2008. Κατά το 2009 ολοκληρώθηκαν και παραδόθηκαν σε δικαιούχους 179 μονάδες(129 το 2008).

Καθυστερημένες δόσεις. Στις 31.12.2009 το σύνολο των καθυστερημένων δόσεων που οφείλονταν από διάφορους αγοραστές ήταν €1.281.004 επί συνόλου οφειλών €33.647.394, δηλαδή ποσοστό 3,8%. Σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν κινηθεί δικαστικές διαδικασίες για την είσπραξή τους.

Οφείλονταν επίσης καθυστερημένες δόσεις ύψους €35.701 από ενοικιαγοραστές κατοικιών του κυβερνητικού οικισμού «Ζήνων», η διαχείριση του οποίου ανατέθηκε στον Οργανισμό. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του με αρ. 69.611, ημερομηνίας 26.11.2009, ενέκρινε την παραχώρηση οικονομικής βοήθειας στους 96 ενοικιαγοραστές του οικισμού, συνολικού ποσού €984.000 (€10.250 για τον καθένα). Σύμφωνα με την ίδια απόφαση ποσό ύψους €615.000, που αφορούσε την οικονομική βοήθεια σε 60 από τους 96 ενοικιαγοραστές, οι οποίοι δεν είχαν μέχρι την ημερομηνία της απόφασης εξοφλήσει το τίμημα πώλησης, εμβάστηκε, το Δεκέμβριο του 2009, απευθείας στον Οργανισμό για πίστωση του λογαριασμού τους των οφειλών τους μέχρι του ποσού των €10.250. Παρατηρήθηκε ότι ποσό των €238.917 (που ουσιαστικά αποτελεί είσπραξη έναντι των οφειλομένων στην Κυβέρνηση από τους ενοικιαγοραστές) δεν έχει επιστραφεί από τον Οργανισμό στην Κυπριακή Δημοκρατία στην οποία ανήκει ο οικισμός.

Γη προς ανάπτυξη. Στις 31.12.2009 η αξία της γης προς ανάπτυξη ανερχόταν σε €12.397.082. Ποσό €1.153.191 αφορά σε διάφορα τεμάχια, τα οποία δεν μπορούν να αναπτυχθούν, λόγω του ότι η γη βρίσκεται εκτός οικιστικών ζωνών ή υπόκειται σε απαλλοτρίωση από τρίτους, είτε λόγω άλλων πρακτικών προβλημάτων.

Σχέδιο Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα. Το κυβερνητικό Σχέδιο Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα εγκρίθηκε το 2001 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και η ευθύνη εφαρμογής του ανατέθηκε στον Οργανισμό. Η χρηματοδότηση της δαπάνης για την αγορά γης και την ανέγερση των κατοικιών/διαμερισμάτων, τα οποία θα διατίθενται στους αγοραστές σύμφωνα με το Σχέδιο, γίνεται από την Κυβέρνηση, ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης του Σχεδίου.

Από την έναρξη εφαρμογής του Σχεδίου, παραχωρήθηκε από την Κυβέρνηση συνολικό ποσό ύψους €70.932.504 (€10.251.609 το 2009). Μέχρι τις 31.12.2009 παραχωρήθηκε ως οικονομική βοήθεια (μείωση στην τιμή πώλησης) σε αγοραστές κατοικιών/διαμερισμάτων ποσό €7.315.272 (€1.298.194 το 2009). Παρατηρήθηκε ότι το ποσό που ο Οργανισμός αιτήθηκε και χορηγήθηκε από την Κυβέρνηση για κάλυψη των δαπανών ορισμένων έργων είναι μεγαλύτερο από τις δαπάνες που τελικά πραγματοποιήθηκαν. Το συνολικό αδαπάνητο ποσό στις 31.12.2009 ήταν €17.274.581. Επαναλήφθηκε η εισήγηση όπως, σε

συνεννόηση με τα αρμόδια Υπουργεία, επανεξεταστεί η όλη διαδικασία χρηματοδότησης του Σχεδίου, έτσι ώστε το ποσό που παραχωρείται από την Κυβέρνηση να είναι ανάλογο με το ποσό που αναμένεται να δαπανηθεί εντός του έτους.

Διαφοροποίηση του καθεστώτος εργασίας ατόμων που απασχολούνταν με συμβόλαιο μίσθωσης υπηρεσιών . Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη Έκθεση μας, ο Οργανισμός για σκοπούς υλοποίησης του Σχεδίου Στέγασης Οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα απασχολούσε τα τελευταία χρόνια, άτομα με σύμβαση μίσθωσης υπηρεσιών, κατόπιν προκήρυξης δημόσιου διαγωνισμού. Παρατηρήθηκε ότι ο Οργανισμός απασχολούσε για σειρά ετών τα ίδια άτομα με συνεχείς παρατάσεις των συμβάσεων, αυξήσεις στην αμοιβή τους και χορήγηση ωφελημάτων, πρακτική που είχε ως αποτέλεσμα την κατάθεση αιτήματος από τις συντεχνίες για διαφοροποίηση του καθεστώτος εργασίας τους (6 άτομα). Το όλο θέμα οδηγήθηκε για μεσολάβηση ως εργατική διαφορά οπότε το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη νομική συμβουλή και κρίνοντας ότι οι υπηρεσίες των συμβασιούχων είναι αναγκαίες, συμφώνησε σε μετατροπή της σύμβασής τους σε σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, με όρους απασχόλησης που καθορίζονται μέσα από τη συλλογική σύμβαση που υπογράφηκε με τη συντεχνιακή πλευρά στις 31.7.2008, με αναδρομική ισχύ από 1.3.2008.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, ύστερα από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, πληροφόρησε τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, ότι λόγω του ότι οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν από τον Οργανισμό για τη σύναψη των συμβάσεων μίσθωσης υπηρεσιών και τη μετέπειτα παράταση των συμβολαίων δεν είναι σύμφωνες με τις σχετικές νομοθεσίες για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων (Ν. 101(Ι)/2003 και Ν. 12(Ι)/2006) και επειδή τα καθήκοντα που περιγράφονται στις συμβάσεις μίσθωσης αφορούν υπηρεσίες που προσφέρονται στα πλαίσια σχέσης εργοδότη-εργοδοτούμενου και όχι σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών, ως θέμα αρχής, δεν δύναται να δώσει έγκριση για την υπογραφή της νέας σύμβασης ούτε και να εκφέρει τις απόψεις του για το περιεχόμενό της.

Η υπογραφή της πιο πάνω σύμβασης από τον Οργανισμό έγινε αφού εξασφαλίστηκε νομική συμβουλή που δόθηκε από τους Νομικούς Συμβούλους του Οργανισμού στις 30.7.2008, σύμφωνα με την οποία το θέμα της υπογραφής της σύμβασης είναι καθαρά θέμα πολιτικής του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα έξι άτομα τοποθετήθηκαν σε κλίμακες αντίστοιχες των κλιμάκων των μόνιμων υπαλλήλων και σε βαθμίδες σύμφωνα με τα χρόνια που υπηρέτησαν με μίσθωση υπηρεσιών, αφού αφαιρέθηκαν δύο χρόνια.

Ανάπτυξη οικιστικών έργων για υλοποίηση της στεγαστικής πολιτικής. Για την υλοποίηση της στεγαστικής πολιτικής και την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη και έγκαιρη προσφορά οικιστικών μονάδων για ικανοποίηση των αιτήσεων που δέχεται, ο Οργανισμός προωθεί, όπου κρίνει αναγκαίο, την ανάπτυξη οικιστικών έργων με τη μέθοδο της ολικής ανάθεσης (σχεδιασμός, εκτέλεση, προσφορά γης) ή την ανάθεση του σχεδιασμού και της εκτέλεσης έργων σε γη που ανήκει στον Οργανισμό.

Από το 2008 και μετά ο Οργανισμός υπό το φως των συνθηκών που παρουσιάζει σήμερα η κτηματαγορά και η οικοδομική βιομηχανία, προχώρησε στην προκήρυξη μιας σειράς διαγωνισμών με τη μέθοδο της ολικής ανάθεσης. Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας η εκτέλεση έργων με τον τρόπο αυτό προϋποθέτει σοβαρή μελέτη όλων των παραμέτρων και ιδιαιτεροτήτων που συνθέτουν τέτοιους διαγωνισμούς σε όλα τα στάδια (προκήρυξη, αξιολόγηση, εκτέλεση), έτσι ώστε οι διαγωνισμοί να συνάδουν με τις αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, να διασφαλίζουν τα συμφέροντα του Οργανισμού και να επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Επίσης ο αριθμός των οικιστικών μονάδων που αποκτώνται θα πρέπει να είναι ανάλογος του ενδιαφέροντος και ως εκ τούτου του αριθμού των αιτήσεων που δέχεται ο Οργανισμός. Λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι μέχρι πρότινος η πώληση των οικιστικών μονάδων γινόταν με την έναρξη του έργου, παρατηρήθηκε ότι, μέχρι και τον Αύγουστο του 2010, 18 κατοικίες σε τρία έργα που ήδη παραδόθηκαν στον Οργανισμό και 90 κατοικίες και 291 διαμερίσματα σε 19 έργα που βρίσκονταν υπό εκτέλεση δεν είχαν πωληθεί ακόμη. Για πέντε επίσης από τα πιο πάνω υπό εκτέλεση έργα δεν είχε ολοκληρωθεί η κοστολόγηση και δεν είχε καθοριστεί η τιμή πώλησης, γεγονός που πιθανόν να επιφέρει καθυστέρηση στην πώλησή τους .

Τροποποίηση του άρθρου 23 του Ν.42/80 (Καθορισμός Περιθωρίου δημιουργίας Αποθεματικού). Έχει ετοιμαστεί προσχέδιο Νομοσχεδίου με το οποίο, σύμφωνα με τη σχετική αιτιολογική έκθεση, σκοπείται η

τροποποίηση του βασικού Νόμου, έτσι ώστε το ποσοστό με βάση το οποίο ο Οργανισμός θα υπολογίζει το ποσό που θα περιλαμβάνει στις τιμές πώλησης των οικοπέδων, οικιών, διαμερισμάτων ή άλλης ακίνητης ιδιοκτησίας του (πέραν των σχετικών άμεσων και έμμεσων δαπανών) για τη δημιουργία αποθεματικού, να καθορίζεται με βάση το κόστος του συνόλου των έργων του Οργανισμού που αποπερατώνονται και παραδίδονται κάθε έτος, αντί με βάση το κόστος κάθε έργου χωριστά. Απώτερος στόχος της τροποποίησης είναι η ίση και δίκαιη μεταχείριση των αγοραστών παγκύπρια, αφού θα υπάρχει ομοιομορφία στις τιμές πώλησης.

Παρατηρήθηκε ότι η πιο πάνω τακτική τέθηκε ήδη σε εφαρμογή από τον Οργανισμό με αποτέλεσμα πέραν του ότι οδηγεί στη χρέωση δαπανών που δεν αφορούν άμεσα ή έμμεσα τα συγκεκριμένα έργα, να πραγματοποιείται, σε κάποια έργα, πλεόνασμα πέραν του επιτρεπόμενου ποσοστού που προνοείται στο πιο πάνω άρθρο, όπως ισχύει σήμερα.

6.12 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Ο Οργανισμός δεν υπέβαλε, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για το 2009 και ως εκ τούτου, δεν είναι εφικτή η παράθεση οικονομικών στοιχείων.

Η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν, και αποστερεί το δικαίωμα ενημέρωσης, τόσο από τη Βουλή, όσο και από τους πολίτες, για τα πεπραγμένα του Οργανισμού.

Νέο λογιστικό σύστημα. Το νέο λογιστικό σύστημα τέθηκε σε εφαρμογή από 1.1.2009, χωρίς να προηγηθεί πιλοτικός έλεγχος της λειτουργικότητας του συστήματος και χωρίς την παράλληλη λειτουργία του παλαιού συστήματος, για σκοπούς σύγκρισης των αποτελεσμάτων και εντοπισμό τυχόν λαθών ή και αδυναμιών. Λόγω των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν κατά τη λειτουργία του, δεν έχουν καταχωριστεί όλες οι εγγραφές του 2009, ούτε έχουν ολοκληρωθεί οι επιμέρους εργασίες. Για το λόγο αυτό δεν έχουν γίνει συμφιλιωτικές καταστάσεις των τραπεζικών και άλλων ενδιάμεσων λογαριασμών που είναι αναγκαίες για την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων του 2009.

Κρατική χορηγία. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στον Οργανισμό κρατική χορηγία συνολικού ύψους €60 εκ. σε σύγκριση με €66 εκ. το 2008.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση του Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2009 εγκρίθηκε έγκαιρα από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 23.4.2008 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 5.5.2008. Ο Οργανισμός προχώρησε σε τροποποιήσεις του Προϋπολογισμού μετά από οδηγίες που δόθηκαν από το Υπουργείο και νέος Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στο Υπουργείο στις 29.1.2009. Ο τελικός Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26.2.2009 (Αρ. Απόφασης 68.459) και ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν.42(ΙΙ)/2009) ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 3.4.2009 για δαπάνες ύψους €102.011.722.

Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2009 μόνο και επομένως για τις πληρωμές που διενεργήθηκαν κατά την περίοδο 1.3.2009 μέχρι 3.4.2009 δεν υπήρχε νομοθετική κάλυψη.

Επιπρόσθετα, στις 24.6.2009 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και ψηφίστηκε σε Νόμο Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 17.7.2009 για δαπάνες ύψους €6 εκ. για την υλοποίηση του Σχεδίου Κοινωνικού Τουρισμού.

(β) Υπερβάσεις. Λόγω της μη ετοιμασίας οικονομικών καταστάσεων μέχρι την ημερομηνία ελέγχου, δεν ήταν δυνατόν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για υπαρξη ή όχι υπερβάσεων.

Προσωπικό. Ο Οργανισμός στις 31.12.2009 εργοδοτούσε 234 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (232 στις 31.12.2008).

Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων στους υπαλλήλους του ΚΟΤ και στους εξαρτωμένους τους, όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης. Σύμφωνα με την αναλογιστική εκτίμηση που υποβλήθηκε στον Οργανισμό με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2007 με βάση το ήδη εφαρμοσθέν όριο αφυπηρέτησης των 63 ετών, το Σχέδιο Συντάξεων (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) παρουσίαζε αναλογιστικό πλεόνασμα σε σχέση με προϋπηρεσία ύψους £2.899.443 (€4.953.992).

Διαγωνισμός αρ.40/2009: Παροχή υπηρεσιών για το σχεδιασμό και την αγορά χώρου/χρόνου στα διαφημιστικά μέσα για την υλοποίηση 8 διαφημιστικών εκστρατειών του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού κατά το 2010. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε το Νοέμβριο 2009, με τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών στις 22.12.2009 και εκτίμηση δαπάνης €9,0εκ.+Φ.Π.Α. Το αντικείμενο του διαγωνισμού αφορούσε στην υλοποίηση διαφημιστικών εκστρατειών στο Ηνωμένο Βασίλειο/Ιρλανδία, τη Γερμανία, τη Νορβηγία, τη Σουηδία, τη Δανία, τη Φιλανδία, τις Αραβικές Χώρες και την Ελλάδα.

Σχετικά με τον πιο πάνω διαγωνισμό, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Ενώ η έναρξη της διαφημιστικής περιόδου – για μερικές από τις χώρες – καθορίστηκε να γίνει τον Φεβρουάριο 2010, ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε με αρκετή καθυστέρηση (Νοέμβριο 2009), έχοντας υπόψη ότι για την ολοκλήρωση της διαδικασίας (ετοιμασία/υποβολή των προσφορών, αξιολόγηση, κατακύρωση, ενδεχόμενες προσφυγές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών), απαιτείται πολύ μεγαλύτερο διάστημα από τους 3 μήνες που απέμεναν. Ως αποτέλεσμα, η διαφημιστική εκστρατεία στις σημαντικές αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γερμανίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας για τη καλοκαιρινή περίοδο του 2010 δεν υλοποιήθηκε, στερώντας τον Οργανισμό από ένα σημαντικό εργαλείο για την προβολή του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου στις χώρες αυτές και κατ' επέκταση την κυπριακή οικονομία από την προσδοκώμενη ενίσχυση/αύξηση του τουρισμού.
 - (ii) Η Επιτροπή Προσφορών ακύρωσε τον Μάιο 2010 το διαγωνισμό για τις διαφημιστικές εκστρατείες στο Ηνωμένο Βασίλειο/Ιρλανδία, τη Γερμανία, τη Νορβηγία, τη Δανία και την Ελλάδα, επειδή οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες είχε προκηρυχθεί ο διαγωνισμός είχαν διαφοροποιηθεί σε βαθμό που το αντικείμενο του δεν ήταν πλέον αναγκαίο, εφ' όσον η υλοποίηση της εκστρατείας εντός της χρονικής περιόδου που είχε καθοριστεί ήταν ανέφικτη. Ωστόσο, το μέρος του διαγωνισμού που αφορούσε τις διαφημιστικές εκστρατείες στη Φιλανδία και στις Αραβικές Χώρες κατακυρώθηκε, παρά το γεγονός ότι μέρος της χρονικής περιόδου που είχε καθοριστεί για διεξαγωγή της εκστρατείας (Μάρτιος μέχρι μέσα Μαΐου και Απρίλιος μέχρι Νοέμβριο αντίστοιχα) είχε ήδη παρέλθει. Για να καλυφθεί η καθυστέρηση στην ανάθεση της σύμβασης για τις πιο πάνω 2 χώρες, ο Οργανισμός μετέθεσε την έναρξη της διαφημιστικής περιόδου.
 - (iii) Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, αποφάσισε τον Ιούνιο 2010, όπως διεξαχθεί χειμερινή διαφημιστική εκστρατεία στις αγορές για τις οποίες ο πιο πάνω διαγωνισμός είχε ακυρωθεί, έναντι συνολικής δαπάνης €600.000, με την ανάθεση συμβάσεων κατόπιν προκήρυξης ανοικτών διαγωνισμών ή κατόπιν συνοπτικών διαδικασιών. Με βάση την πιο πάνω απόφαση, προκηρύχθηκαν διαγωνισμοί – με συνοπτικές διαδικασίες – τον Σεπτέμβριο για το Ηνωμένο Βασίλειο και τον Οκτώβριο για τη Γερμανία, με εκτίμηση δαπάνης €193.000 ο καθένας, που είναι το ανώτατο όριο σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου, για ανάθεση συμβάσεων υπηρεσιών με συνοπτικές διαδικασίες, για ανάγκες εκτός της επικράτειας της Δημοκρατίας.
- Επίσης, τον Οκτώβριο προκηρύχθηκαν από τον Οργανισμό άλλοι δύο διαγωνισμοί με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια εκτίμηση δαπάνης, για το Ισραήλ και το Βέλγιο. Σημειώνεται ότι η προσφυγή στις συνοπτικές διαδικασίες επιτρέπεται από το Νόμο, με την προϋπόθεση ότι δεν γίνεται κατάτμηση μιας σύμβασης, της οποίας το συνολικό ποσό υπερβαίνει το προβλεπόμενο όριο, με σκοπό η αξία της καθεμιάς επιμέρους σύμβασης να είναι κάτω από το όριο.
- (iv) Στην προκήρυξη του διαγωνισμού καθορίστηκε το ανώτατο διαθέσιμο ποσό για τη διαφημιστική εκστρατεία κάθε χώρας και στα έγγραφα του διαγωνισμού περιλήφθηκε πρόνοια ότι η κατακύρωση θα γίνει στον προσφοροδότη του οποίου η προσφορά θα επιτύχει την ψηλότερη βαθμολογία κατά την αξιολόγηση του τεχνικού μέρους, χωρίς να περιλαμβάνεται στα κριτήρια αξιολόγησης η τιμή.

Ως αποτέλεσμα, όλοι οι προσφοροδότες υποβάλλουν προσφορά με βάση το ανώτατο διαθέσιμο ποσό, και έτσι η τιμή της προσφοράς τους δεν είναι προϊόν υγιούς ανταγωνισμού.

Όπως επισημάναμε και στην προηγούμενη Έκθεση μας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, τα κριτήρια ανάθεσης μιας σύμβασης είναι είτε η αποκλειστικά χαμηλότερη τιμή είτε – όταν η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά – διάφορα κριτήρια που συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης, μεταξύ των οποίων και η τιμή, και στα έγγραφα του διαγωνισμού καθορίζεται η στάθμιση που προσδίδει η αναθέτουσα αρχή σε κάθε κριτήριο, ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια και η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού, με σκοπό την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης πρότασης.

- (v) Στα έγγραφα του διαγωνισμού δεν καθορίστηκε το ελάχιστο επίπεδο που απαιτείται σε συγκεκριμένα κριτήρια με τα οποία αξιολογείται η αποδοτικότητα της διαφήμισης, δηλαδή είτε της συχνότητας κυκλοφορίας του εντύπου (για τον τύπο) είτε του ποσοστού τηλεθέασης (για την τηλεόραση), καθώς και το ελάχιστο αποδεκτό ποσοστό του κοινού που στοχεύεται, για ένα συγκεκριμένο ελάχιστο αριθμό φερών δημοσίευσης/προβολής της διαφήμισης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, η καθυστέρηση στην προκήρυξη του διαγωνισμού οφείλεται κυρίως στην αλλαγή του Διοικητικού Συμβουλίου και του χρόνου που χρειάστηκε το νέο Συμβούλιο για να ενημερωθεί αναφορικά με τις δραστηριότητες του Οργανισμού και να πάρει τις σχετικές αποφάσεις. Όσον αφορά το θέμα της προκήρυξης επιμέρους διαγωνισμών για κάθε χώρα, με συνοπτικές διαδικασίες, μας πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θεωρεί την κάθε διαφημιστική εκστρατεία ως ξεχωριστή/αυτοτελή διαδικασία και – ως εκ τούτου – η μέθοδος που ακολουθήθηκε δεν αποτελεί, κατά τη γνώμη του, κατάπτωση.

Διαγωνισμός αρ. 57/2008 – Πρόσληψη διαφημιστικού οίκου για την περίοδο 2009 – 2012. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Δεκέμβριο 2008 με την κλειστή διαδικασία και εκτίμηση δαπάνης €8,75εκ.+Φ.Π.Α. Ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης καθορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

Η κατακύρωση του διαγωνισμού έγινε τον Φεβρουάριο 2010 στον ένα από τους δύο έγκυρους προσφοροδότες (οι μοναδικοί που πέτυχαν βαθμολογία μεγαλύτερη της απαιτούμενης – 70% – στην αξιολόγηση του τεχνικού μέρους της προσφοράς), έναντι €2.698.600+Φ.Π.Α. Για τον πιο πάνω διαγωνισμό, η Υπηρεσία μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

- (i) Ο σωστός υπολογισμός της εκτίμησης δαπάνης είναι ουσιώδους σημασίας για την αναθέτουσα αρχή και διασφαλίζει την λογικότητα της τιμής στην οποία θα ανατεθεί η σύμβαση. Στην προκειμένη περίπτωση ο λανθασμένος υπολογισμός της αναμενόμενης αξίας της σύμβασης, που επιβεβαιώνεται από τη σημαντική απόκλιση της τιμής κατακύρωσης από την εκτίμηση δαπάνης (69%), εμπεριείχε σοβαρούς κινδύνους για τον Οργανισμό, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη ότι η τιμή του άλλου έγκυρου προσφοροδότη ήταν €6.570.950+Φ.Π.Α. και υπήρχε το ενδεχόμενο – σε περίπτωση που για κάποιο λόγο η προσφορά του επιτυχόντα προσφοροδότη κρινόταν άκυρη – να πλήρωνε ο Οργανισμός το ποσόν των €6.570.950+Φ.Π.Α., το οποίο, παρ' όλων ότι είναι 25% χαμηλότερο της εκτίμησης δαπάνης, είναι κατά 2,4 φορές μεγαλύτερο της πραγματικής αξίας των υπηρεσιών.
- (ii) Τα επιμέρους κριτήρια τεχνικής αξιολόγησης δεν είχαν καθοριστεί στη βάση σαφών και μετρήσιμων συντελεστών, ώστε οι βαθμολογίες των μελών της επιτροπής αξιολόγησης να είναι αντικειμενικές και να μπορούν να ελεγχθούν.
- (iii) Ενώ η προσφορά του ενός προσφοροδότη κρίθηκε στο στάδιο ελέγχου του δικαιώματος/προϋποθέσεων συμμετοχής άκυρη από το νομικό σύμβουλο του Οργανισμού, η Επιτροπή Προσφορών αποφάσισε να ζητήσει και δεύτερη νομική συμβουλή από δικηγορικό γραφείο, το οποίο έκρινε την εν λόγω προσφορά έγκυρη. Η Επιτροπή Προσφορών δεν διευκρινίζει στα πρακτικά της απόφασης της τους λόγους για τους οποίους δεν αποδέχτηκε τη συμβουλή του νομικού συμβούλου του Οργανισμού και αποφάσισε να ζητήσει δεύτερη νομική συμβουλή, ούτε γιατί υιοθέτησε τη δεύτερη. Τελικά ο προσφοροδότης αυτός δεν ήταν ο επιτυχών.

- (iv) Για την αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής των οικονομικών φορέων (πρώτο στάδιο της κλειστής διαδικασίας), η επιτροπή αξιολόγησης χρειάστηκε περίπου 5 μήνες (από την ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής, μέχρι την υποβολή της έκθεσης της στην Επιτροπή Προσφορών). Για την απόφαση/έγκριση από την Επιτροπή Προσφορών, των οικονομικών φορέων που θα καλούντο να υποβάλουν προσφορά, και την πρόσκληση των προεπιλεγέντων οικονομικών φορέων, χρειάστηκαν άλλοι 2 περίπου μήνες. Επίσης, λόγω ιεραρχικής προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η αρχική κατακύρωση – που είχε γίνει το Φεβρουάριο 2010 – οριστικοποιήθηκε τον Ιούνιο 2010.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, η συγκεκριμένη σύμβαση έχει ιδιαιτερότητες και πολλούς αστάθμητους παράγοντες με αποτέλεσμα η αποτίμηση του κόστους του έργου να καθίσταται δύσκολη. Επίσης, λόγω της φύσης του διαγωνισμού, ο καθορισμός μετρήσιμων κριτηρίων αξιολόγησης είναι αδύνατος και ως εκ τούτου αξιολογούνται οι δημιουργικές ιδέες της κάθε προσφοράς.

Διαγωνισμοί για το σχεδιασμό και αγορά χώρου σε διαφημιστικά μέσα για την υλοποίηση πρόσθετων διαφημιστικών εκστρατειών κατά το 2009. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, αποφάσισε τον Σεπτέμβριο 2009 την υλοποίηση πρόσθετων διαφημιστικών εκστρατειών στις Αραβικές Χώρες, στη Γερμανία και στη Ρωσία, αξιοποιώντας μέρος των αδιάθετων πιστώσεων του Κεφ. 4 «Προβολή και Δημοσιότητα» του Προϋπολογισμού, με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης.

- (i) **Διαγωνισμός αρ. 37/2009 για το σχεδιασμό και αγορά χώρου για επιπρόσθετη διαφήμιση σε Αραβικές Χώρες.** Τον Νοέμβριο 2009 ανατέθηκε η σύμβαση για το σχεδιασμό και την αγορά χώρου για επιπρόσθετη εξωτερική διαφήμιση στο Λίβανο και στο Μπαχρέιν, στον ανάδοχο του κυρίως/αρχικού διαγωνισμού, έναντι 87.000 Αμερικανικών δολαρίων. Η προβλεπόμενη περίοδος της διαφήμισης ήταν ο Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2009, ωστόσο η σύμβαση υπογράφηκε καθυστερημένα, στις 20.11.2009. Το άρθρο του Νόμου που επικαλέστηκε ο Οργανισμός για την απ' ευθείας ανάθεση της πιο πάνω σύμβασης ήταν το 33(δ)(ii), ωστόσο, μια από τις βασικές προϋποθέσεις που επιτρέπουν την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με βάση το πιο πάνω άρθρο (η σύμβαση να αφορά επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών που είχαν ανατεθεί στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης), δεν πληρείτο, εφ' όσον στην αρχική σύμβαση δεν περιλαμβανόταν διαφημιστική εκστρατεία για το Λίβανο.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, η αντιμετώπιση των Αραβικών Χωρών από τον Οργανισμό γίνεται ως ομάδα ομοιόμορφων αγορών, και ως εκ τούτου η συμπερίληψη του Λιβάνου θεωρήθηκε ως δικαιολογημένη.

- (ii) **Διαγωνισμός αρ. 39/2009 για την παροχή υπηρεσιών για την αγορά χώρου στον τύπο για την υλοποίηση της διαφημιστικής εκστρατείας στη Γερμανία.** Τον Οκτώβριο 2009 ο Οργανισμός – κατόπιν έγκρισης του Διοικητικού Συμβουλίου – ζήτησε την υποβολή προσφοράς από 7 οικονομικούς φορείς που επέλεξε, εφαρμόζοντας τις συνοπτικές διαδικασίες, για την ανάθεση της σύμβασης για τη διεξαγωγή της διαφημιστικής εκστρατείας στον τύπο της Γερμανίας. Η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε στις €198.000. Η μοναδική προσφορά που υποβλήθηκε ωστόσο κρίθηκε άκυρη, επειδή η ισχύς της εγγύησης συμμετοχής είχε μικρότερη διάρκεια από την απαιτούμενη. Η τιμή της πιο πάνω προσφοράς ανερχόταν σε €186.890, και ήταν κατά €10.592 χαμηλότερη της τιμής που εξασφάλισε κατόπιν διαπραγμάτευσης το γραφείο του Οργανισμού στη Φρανκφούρτη. Η Επιτροπή προσφορών του Οργανισμού αποφάσισε τον Νοέμβριο 2009 την ανάθεση της σύμβασης στον οικονομικό φορέα που είχε υποβάλει τη μοναδική – άκυρη – προσφορά, και η σύμβαση υπογράφηκε την 1.12.2009, παρ' όλον ότι η διαφημιστική εκστρατεία αφορούσε την περίοδο Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου 2009.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι η ανάθεση της σύμβασης έγινε επειδή – όπως διαπιστώθηκε – η παράλειψη του προσφοροδότη οφειλόταν σε λάθος των εγγράφων του διαγωνισμού.

- (iii) **Διαγωνισμός αρ. 42/2009 για το σχεδιασμό και αγορά χώρου για εξωτερική διαφήμιση στη Ρωσία.** Ο Οργανισμός προσέφυγε τον Οκτώβριο 2009 στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης του διαγωνισμού, με τον ανάδοχο του κυρίως διαγωνισμού για το 2009, επικαλούμενος τις διατάξεις του άρθρου 33(δ)(ii) του Νόμου. Η σύμβαση που αφορούσε το σχεδιασμό και την αγορά χώρου για εξωτερική διαφήμιση στη Ρωσία, για την περίοδο Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου

2009, ανατέθηκε – κατόπιν απόφασης της Επιτροπής Προσφορών – στον εν λόγω ανάδοχο, έναντι 280.000 Αμερικανικών δολαρίων. Η σύμβαση υπογράφηκε στις 24.11.2009 και μεταξύ άλλων προνοούσε ότι η διαφημιστική εκστρατεία θα κάλυπτε την περίοδο από την ημερομηνία υπογραφής της μέχρι τις 31.12.2009. Σημειώνεται ωστόσο ότι ο ανάδοχος είχε προηγουμένως ενημερώσει γραπτώς (στις 5.11.2009) τον Οργανισμό, ότι διαθεσιμότητα για εξωτερική διαφήμιση στη Ρωσία υφίστατο μόνο για το μήνα Δεκέμβριο.

Όπως διαπιστώθηκε από τους πιο πάνω διαγωνισμούς, η μη έγκαιρη προκήρυξη τους καθώς και η καθυστέρηση στη λήψη των κατάλληλων αποφάσεων, είχαν ως αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή η διεξαγωγή των διαφημιστικών εκστρατειών για όλη την επιθυμητή περίοδο, μειώνοντας έτσι το όφελος από την ανάθεσή τους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, η περίοδος υλοποίησης μιας εκστρατείας, δεν σημαίνει απαραίτητα των κάλυψη όλων των εβδομάδων εντός της καθορισμένης περιόδου.

Διαγωνισμός για την Παροχή Υπηρεσιών για την Ασφάλεια των Υποστατικών και του Εξοπλισμού του Οργανισμού και Ασφάλεια Αστικής Ευθύνης. Τον Μάιο, Ιούνιο και Ιούλιο 2009 προκηρύχθηκαν με συνοπτικές διαδικασίες τρεις διαγωνισμοί, με εκτίμηση δαπάνης €17.000 ο καθένας. Οι προσφοροδότες που επιλέγηκαν – οι οποίοι ήταν κυρίως οι ίδιοι και στους τρεις διαγωνισμούς – δεν ανταποκρίθηκαν. Ενόψει της πιο πάνω εξέλιξης, η Επιτροπή Προσφορών αποφάσισε να παρατείνει τα αντίστοιχα υφιστάμενα συμβόλαια μέχρι τις 30.12.2010, παρ' όλων ότι αυτά αφορούσαν περίοδο δύο χρόνων (από 1.12.2005 μέχρι 30.11.2007) με πρόνοια για ανανέωση τους για μια επιπλέον περίοδο δύο χρόνων (μέχρι 30.11.2009). Παράλληλα, λόγω των σημαντικών ατελειών/ελλείψεων που είχαν εντοπιστεί στα έγγραφα των πιο πάνω διαγωνισμών, αποφασίστηκε η ετοιμασία νέων εγγράφων – σε συνεργασία με εξειδικευμένο γραφείο συμβούλων – και το Σεπτέμβριο 2010 προκηρύχθηκε νέος διαγωνισμός (αρ. 11/2010) για την ανάθεση των πιο πάνω υπηρεσιών.

Προμήθεια και εφαρμογή ολοκληρωμένου και ενοποιημένου λογισμικού αξιοποίησης επιχειρηματικών πόρων για τις ανάγκες του Οργανισμού (ERP). Η σύμβαση για τις πιο πάνω υπηρεσίες ανατέθηκε τον Νοέμβριο 2006 έναντι €508.772+Φ.Π.Α., και η προβλεπόμενη διάρκεια της ήταν 10 μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της (13.11.2006 – 12.9.2007). Επειδή σημειώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε τον Σεπτέμβριο 2008 να αποδεχθεί την πρόταση του αναδόχου για παράταση του συμβολαίου μέχρι τις 5.1.2009. Ωστόσο, παρ' όλων ότι το σύστημα είχε τεθεί σε λειτουργία από τις 2.1.2009, εξακολουθούσε μέχρι την ημερομηνία ελέγχου, να εκκρεμεί η υλοποίηση κυρίως μερών του (σύστημα αποθήκης, σύστημα παγίων στοιχείων). Εκκρεμούσε επίσης, μέχρι την ημερομηνία ελέγχου, η καταχώριση τιμολογίων και πληρωμών, η καταχώριση και ανάλυση των αρχικών υπολοίπων των χρεωστών και πιστωτών και ο έλεγχος εγγραφών, στο λογιστικό μέρος του συστήματος.

Καταβολή ποσοστού 3% στον Οργανισμό.

Καθυστέρηση στην υποβολή δηλώσεων και στην είσπραξη του ποσοστού 3%. Από την 1.1.2006 καταργήθηκε η υποχρέωση επιβολής τέλους 3% υπέρ του ΚΟΤ πάνω σε λογαριασμούς ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και των κέντρων αναψυχής, εντούτοις, σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού, σημαντικός αριθμός ξενοδοχείων, επιχειρήσεων, εστιατορίων και κέντρων αναψυχής δεν έχουν ακόμη υποβάλει δηλώσεις για περιόδους μέχρι τις 31.12.2005, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η είσπραξη του οφειλόμενου ποσού. Σε συνέχεια και των επισημάνσεών μας σε σχέση με τις διατάξεις του περί Παραγραφής Νόμου, κατά το 2008 στάλθηκαν 678 επιστολές κυρίως για μη υποβολή δηλώσεων, ενώ καταχωρίστηκαν συνολικά 37 ποινικές αγωγές για το 2008 και 154 για το 2009 εναντίον κέντρων αναψυχής και ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δεν υπέβαλαν δηλώσεις κύκλου εργασιών ή/και δεν κατέβαλαν το ποσοστό 3%. Μέχρι τον Οκτώβριο του 2010 καταχωρίστηκαν 58 επιπλέον αγωγές. Συναφώς αναφέρεται ότι για 262 περιπτώσεις που αφορούν σε μονάδες που οφείλουν ποσά κάτω των €100 (το συνολικό οφειλόμενο ποσό ανέρχεται στις €10.994), αποφασίστηκε όπως μην προωθηθεί η λήψη δικαστικών μέτρων. Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως στα πλαίσια της διασφάλισης των συμφερόντων του Οργανισμού, εντατικοποιηθούν οι ενέργειες και τα μέτρα που λαμβάνονται μέχρι την τακτοποίηση των πιο πάνω οφειλών.

Μη εγκεκριμένες επεκτάσεις και τροποποιήσεις σχεδίων ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων.

(α) Πολιτική για αντιμετώπιση του προβλήματος. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού κατά τη συνεδρία του ημερ. 12.2.2007, αποφάσισε όπως η μελέτη όλων των υποθέσεων ανατεθεί σε ιδιώτες μελετητές, ενώ κατόπιν αξιολόγησης των στοιχείων που θα ληφθούν, θα καθοριστούν τα μέτρα που θα λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση αυθαιρεσίας και εκτροπής από τις πρόνοιες του Νόμου.

Η πρώτη φάση που αφορούσε στην πιλοτική μελέτη 50 ξενοδοχειακών επιχειρήσεων ως προς τις πολεοδομικές τους παρεκκλίσεις, ολοκληρώθηκε εντός του 2007 και διαβιβάστηκε στο Τμήμα Πολεοδομίας για συστηματική κωδικοποίηση των πολεοδομικών αποκλίσεων. Το Τμήμα Πολεοδομίας δεν φαίνεται να έχει προχωρήσει στη κωδικοποίηση για τις πιο πάνω περιπτώσεις και κατ' επέκταση δεν έγινε προεργασία για την ετοιμασία συνολικής πρότασης για ρύθμιση του προβλήματος.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι, παρά το γεγονός ότι η κωδικοποίηση δεν έγινε από το Τμήμα Πολεοδομίας, εντούτοις το Τμήμα χρησιμοποίησε αυτά τα στοιχεία και προώθησε δύο νέες πολεοδομικές ρυθμίσεις οι οποίες αναμένεται να βοηθήσουν, στην αντιμετώπιση του προβλήματος. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Υπουργείο Εσωτερικών ετοίμασε και κατέθεσε ήδη στην Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση σε Νόμο, πρόταση για τροποποίηση του Περί Πολεοδομίας Νόμου, με βάση την οποία παρέχεται η δυνατότητα για νομιμοποίηση (εξαγορά) συγκεκριμένων παρατυπιών που καθορίζονται, σε υφιστάμενες, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νέου Νόμου, αναπτύξεις. Οι προτεινόμενες αυτές ρυθμίσεις που είναι γνωστές ως «πολεοδομική αμνηστία» συμπεριλαμβάνουν και τις ξενοδοχειακές μονάδες.

(β) Ανανέωση κατάταξης ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που έχουν προβεί σε παράνομες τροποποιήσεις/επεκτάσεις των υφιστάμενων αδειούχων εγκαταστάσεων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας η Επιτροπή Ξενοδοχείων του ΚΟΤ, αποφάσισε στις 11.12.2006, να εισηγηθεί όπως στην επιστολή ανανέωσης της κατάταξης και άδειας λειτουργίας της κάθε ξενοδοχειακής επιχείρησης, συμπεριληφθεί όρος ότι η ανανέωση της κατάταξης σε όσες επιχειρήσεις διαπιστώθηκαν παράνομες κτιριακές επεκτάσεις/τροποποιήσεις, θα γίνεται με τον όρο ότι δεν θα χρησιμοποιούνται οι παράνομες αυτές κτιριακές προσθηκομετατροπές, τακτική που ακολουθήθηκε και κατά τα τελευταία έτη.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το ζήτημα αυτό αναμένεται να ρυθμιστεί μαζί με το θέμα των αυθαίρετων επεκτάσεων και τροποποιήσεων.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι μέχρι την ρύθμιση του προβλήματος, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΚΟΤ, η κατάταξη των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων ανανεώνεται κάθε δύο χρόνια, με τον όρο να μην χρησιμοποιούνται οι παράνομες προσθηκομετατροπές που επενέχθηκαν στις κατά περίπτωση μονάδες.

Ανανέωση αδειών λειτουργίας κέντρων αναψυχής. Με βάση τα στοιχεία του Οργανισμού, στις 31.12.2009 υπήρχαν 3.239 (3.236 το 2008) κέντρα αναψυχής όλων των κατηγοριών για τα οποία εκδόθηκαν 2.459 (2.491 το 2008) άδειες λειτουργίας μόνο, δηλαδή για ποσοστό 24% (23% το 2008) δεν φαίνεται να έχουν εκδοθεί άδειες λειτουργίας.

Επίσης, από τα πιο πάνω 3.239 κέντρα αναψυχής, μόνο 2.523 ή ποσοστό 78% έχουν εξασφαλίσει άδεια οικοδομής που να συνάδει με τη χρήση τους, ενώ ποσοστό 22% φαίνεται να λειτουργούν χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και πιστοποιητικό τελικής έγκρισης της αρμόδιας Αρχής, με βάση το οποίο πρέπει να εξακριβώνεται η καταλληλότητα των σχετικών χώρων πριν από την έκδοση άδειας λειτουργίας, όπως προνοείται στο άρθρο 6(8) του περί Κέντρων Αναψυχής Νόμου 29/85.

Σημειώνεται ότι σε συνεδρία του την 1.6.2006, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να υιοθετήσει εισήγηση της Επιτροπής Κέντρων για «ανανέωση» των κατατάξεων και των αδειών λειτουργίας των Κέντρων Αναψυχής που εξασφάλισαν ή υπέβαλαν αίτηση για εξασφάλιση άδειας οικοδομής καθώς και όσων δεν εξασφάλισαν άδεια αλλά όχι από δική τους υπαιτιότητα. Στην τελευταία περίπτωση, αποφασίστηκε να μην ληφθούν δικαστικά μέτρα εναντίον τους. Επίσης αποφασίστηκε να μην ανανεωθούν οι κατατάξεις και άδειες

λειτουργίας των κέντρων αναψυχής που δεν εξασφάλισαν άδεια οικοδομής και δεν προέβησαν σε ενέργειες συμμόρφωσης για εξασφάλιση της. Στις 15.1.2009 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως οι πιο πάνω αποφάσεις υιοθετηθούν και για το 2009.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι με την εφαρμογή του νέου Περί Κέντρων Αναψυχής Νόμου, του οποίου ο νομοτεχνικός έλεγχος έχει ολοκληρωθεί από την Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και διαβιβαστεί στο Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού για τα περαιτέρω, αναμένεται ότι θα αντιμετωπιστεί σε μεγάλο βαθμό το θέμα της έκδοσης αδειών λειτουργίας στα κέντρα αναψυχής, εφόσον οι νέες ρυθμίσεις που εισάγονται, αποσυνδέουν και το θέμα της έκδοσης άδειας λειτουργίας από το πιστοποιητικό τελικής έγκρισης της οικοδομής.

Συνεργασίες υπό μορφή ενισχύσεων τουριστικών δραστηριοτήτων.

(α) Ενίσχυση χειμερινού τουρισμού 2008/2009. Μετά από απόφαση που λήφθηκε σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 16.1.2008 με τους Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο Οργανισμός κατάρτισε τριετές σχέδιο για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού. Το κόστος της πρότασης υπολογίστηκε από τον Οργανισμό στα £7 εκ. (€12 εκ.) ετήσια.

Για την υλοποίηση της διαφημιστικής εκστρατείας αποφασίστηκε όπως συναφθούν συμβάσεις με τους οργανωτές ταξιδιών με βάση το άρθρο 33(α)(ii) του Νόμου, το οποίο επιτρέπει τη σύναψη συμβάσεων με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς τη προηγούμενη δημοσίευση διαγωνισμού, εφόσον η συνεργασία γίνει με συγκεκριμένο, κατά περίπτωση, οργανωτή ταξιδιών.

Για την κάλυψη του κόστους αυτού για το 2008, ψηφίστηκε Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός του Οργανισμού [Ν.21(II)/2008] ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 12.12.2008 για δαπάνες ύψους €4.469.900. Για τη διαφημιστική εκστρατεία της περιόδου Νοεμβρίου 2008 – Απριλίου 2009 υπογράφηκαν ξεχωριστές συμβάσεις με 17 οργανωτές ταξιδιών με συνολικό κόστος €4.758.600. Σύμφωνα με τις συμβάσεις που υπογράφηκαν, οι οργανωτές ταξιδιών θα αναλάμβαναν να εφαρμόσουν μια διαφημιστική εκστρατεία στα διαφημιστικά τους μέσα (κυρίως στην ιστοσελίδα τους) η οποία θα ήταν «αυξημένης αποδοτικότητας» δηλαδή θα οδηγούσε στην αύξηση των τουριστών προς την Κύπρο κατά τη πιο πάνω περίοδο.

Από το συνολικό ποσό των συμβάσεων που υπογράφηκαν για τη πιο πάνω περίοδο, ποσό ύψους €3.949.780 καταβλήθηκε σε οργανωτές ταξιδιών μέχρι 31.8.2010. Σημειώνεται ότι για τη πληρωμή των πιο πάνω ποσών παρουσιάστηκαν τιμολόγια και αντίγραφο της ιστοσελίδας του οργανωτή ταξιδιών, βεβαίωση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Έργου ότι πραγματοποιήθηκαν οι διαφημιστικές ενέργειες της περιόδου Νοεμβρίου 2008 – Απριλίου 2009 σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης και σημείωμα του Τμήματος Προβολής για προώθηση της πληρωμής. Κατά την άποψη μας τα πιο πάνω δικαιολογητικά δεν είναι επαρκή για να επιβεβαιωθεί η λογικότητα του κόστους/τιμής της διαφημιστικής ενέργειας.

Κατά την αξιολόγηση του σχεδίου στο τέλος της πρώτης περιόδου παρατηρήθηκε ότι το σχέδιο δεν πέτυχε εξίσου σε όλες τις αγορές όπου εφαρμόστηκε αφού σε ορισμένες περιπτώσεις η αύξηση των τουριστών ήταν αρνητικά δυσανάλογη των ενεργειών /δαπανών που διενεργήθηκαν ενώ όσο αφορά στο Ηνωμένο Βασίλειο παρατηρήθηκε μείωση.

Όπως αναφέρθηκε και στη προηγούμενη Έκθεση μας, επειδή σύμφωνα με τις συμβάσεις που υπογράφηκαν, μόνο κατά τη πληρωμή της τρίτης δόσης υπήρχε πρόνοια για ποσοτική και ποιοτική επιβεβαίωση των ενεργειών από λειτουργούς του Οργανισμού, μετά και από τη σύμφωνη γνώμη του Νομικού Συμβούλου του Οργανισμού για την ερμηνεία της πρόνοιας αυτής, ο Οργανισμός κατέβαλε στους οργανωτές ταξιδιών τις δύο πρώτες δόσεις, ανεξάρτητα από τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν μέχρι την ημερομηνία αυτή. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω πρόνοιας, παρόλο που η αξία των διαφημιστικών ενεργειών που πραγματοποίησε ένας οργανωτής ήταν μικρότερη από την πρώτη δόση της σύμβασης, του καταβλήθηκαν εξ ολοκλήρου η πρώτη και η δεύτερη δόση συνολικού ύψους €300.000, με αποτέλεσμα να προκύψει υπερπληρωμή ύψους €233.333 για την οποία δεν έχουν γίνει ούτε διαφημιστικές ενέργειες, αλλά ούτε και έχει επιστραφεί το ποσό στον Οργανισμό.

Για τη διαφημιστική εκστρατεία της περιόδου Νοεμβρίου 2009 – Απριλίου 2010 δεν υπογράφηκαν συμβάσεις με τους οργανωτές ταξιδιών λόγω των προβλημάτων που προέκυψαν τη προηγούμενη περίοδο,

όπως αναφέρονται πιο πάνω. Επίσης, σύμφωνα με επιστολή του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ημερ. 30.7.2009, εάν ο ΚΟΤ προγραμματίζει τη συνέχιση της συνεργασίας θα έπρεπε να ενημερωθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έτσι ώστε να αποσαφηνιστεί η θέση της και να εξευρεθούν, εάν πράγματι υπάρχουν, οι δυνατότητες συνεργασίας με τους τουριστικούς πράκτορες που δεν θα συγκρούονται με το κοινοτικό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις. Ωστόσο ο Οργανισμός, χωρίς να ακολουθήσει την πιο πάνω διαδικασία, προχώρησε με προφορικές συμφωνίες με οργανωτές ταξιδίων, οι οποίες επιβεβαιώθηκαν με επιστολές όπου ζητήθηκαν τα ίδια δικαιολογητικά για την πληρωμή της διαφήμισης. Επισημάνθηκε ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε εγκυμονεί κινδύνους, τόσο ως προς το κατά πόσο θα διασφαλιστούν τα αναμενόμενα οφέλη για τον Οργανισμό, όσο και ως προς τη συμβατότητα τους με τη νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων.

Μέχρι την ημερομηνία ελέγχου δεν είχαν καταχωριστεί στο λογιστικό πρόγραμμα όλες οι πληρωμές και οι δεσμεύσεις που αφορούσαν σε δαπάνες για χειμερινό τουρισμό για το 2009, και ως εκ τούτου δεν κατέστη δυνατό να διενεργηθεί ο σχετικός έλεγχος. Αναφέρεται ότι στον Προϋπολογισμό του 2009 έγινε πρόβλεψη για δαπάνη ύψους €5 εκ.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεση μας σχετικά με τις πιο πάνω δαπάνες, η επιλογή των συγκεκριμένων οργανωτών ταξιδίων, ακολουθώντας τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διαγωνισμού, με επίκληση του άρθρου 33(α)(ii) του Νόμου 12(I), φαίνεται να μην είναι επαρκώς αιτιολογημένη ώστε να συνάδει με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Οργανισμού οι διαφημιστικές εκστρατείες στα μέσα των οργανωτών ταξιδίων για ενίσχυση του χειμερινού τουρισμού 2008/2009 αξιολογούνται θετικά αφού ενθαρρύνουν την επιλογή της Κύπρου ανάμεσα στις υπόλοιπες επιλογές των Οργανωτών και είχαν ως αποτέλεσμα σε μερικές περιπτώσεις την αύξηση των αφίξεων κατά τη συγκεκριμένη περίοδο και σε άλλες περιπτώσεις την αποτροπή περαιτέρω μείωσης στις αφίξεις, πετυχαίνοντας έτσι τους στρατηγικούς στόχους που τέθηκαν από το Υπουργείο, τον ΚΟΤ και τους τουριστικούς επαγγελματίες.

(β) Χορηγίες 2003-2005. Κατά τα έτη 2003, 2004 και 2005 παραχωρήθηκαν επιχορηγήσεις για ειδικές συνεργασίες με οργανωτές ταξιδίων με βάση προκαταρκτικές συμφωνίες που συνάφθηκαν μαζί τους. Παρατηρήθηκε ότι, μέχρι 31.8.2010 εξακολουθούσαν να παρουσιάζονται οφειλές επιχορηγήσεων σε αριθμό οργανωτών ταξιδίων για ειδικές συνεργασίες που έγιναν κατά τα έτη 2003 και 2004, ύψους €135.313 (£79.195) και €104.226 (£61.000) αντίστοιχα.

Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο υπολογισμός της χορηγίας η οποία περιλήφθηκε στους λογαριασμούς των πιο πάνω ετών φαίνεται να βασίστηκε σε προκαταρκτικές εκτιμήσεις των οργανωτών ταξιδίων και για το λόγο αυτό δεν κατέστη δυνατή η εξακρίβωση της ορθότητας του ποσού που χρεώθηκε στο Κονδύλι «Διαφημίσεις και Τουριστική Προβολή» και, κατά συνέπεια, της οφειλής του Οργανισμού προς τους οργανωτές ταξιδίων για το ίδιο ποσό, μέχρι το στάδιο της πληρωμής.

Η μεγάλη καθυστέρηση που σημειώθηκε και συνεχίζεται στην καταβολή των χορηγιών οφείλεται σε διαφωνίες σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του ποσού, καθώς και σε καθυστερήσεις στην υποβολή των τιμολογίων και δικαιολογητικών που, κατά τη γνώμη μας, πηγάζουν από την ασάφεια των συναφθεισών συμφωνιών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι λόγω της καθυστέρησης στην παραλαβή όλων των δικαιολογητικών που απαιτούνταν η πληρωμή σε οργανωτή οφειλής ύψους €47.840, που διενεργήθηκε κατά το 2010 έγινε με βάση πιστοποιημένα αντίγραφα βεβαιώσεων αφού οι πρωτότυπες βεβαιώσεις, σύμφωνα με τον οργανωτή, είχαν σταλεί στην Κεντρική Υπηρεσία από το 2006 αλλά δεν μπορούσαν να εντοπιστούν. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα δικαιολογητικά δεν επιβεβαιώνουν τη λογικότητα κόστους/τιμής της διαφημιστικής ενέργειας. Σημειώνεται ότι σε πίστη του οργανωτή παραμένει υπόλοιπο ύψους €44.424, αφού δεν έχει ακόμη εξακριβωθεί κατά πόσο έχει υλοποιήσει τις διαφημιστικές ενέργειες ή όχι.

(γ) Συνεργασίες 2006 - 2009. Στις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2008, στο κονδύλι «Διαφημίσεις και Τουριστική προβολή – Συνεργασίες με τουριστικούς εταίρους εξωτερικού» περιλαμβάνονται συνολικές χρεώσεις ύψους €4.702.669. Επειδή στους λογαριασμούς του Οργανισμού για το 2009, δεν έχουν ακόμη καταχωριστεί όλες οι πληρωμές και υποχρεώσεις, δεν κατέστη δυνατό να διενεργηθεί έλεγχος και δεν μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα για το ύψος της δαπάνης του έτους. Στο

πιο πάνω κονδύλι περιλαμβάνονται οι δαπάνες για τις κοινές διαφημιστικές ενέργειες που αντιπροσωπεύει το 50% του κόστους των ενεργειών διαφήμισης των οργανωτών ταξιδιών το οποίο καλύπτει ο Οργανισμός (σχέδιο που συνεχίζεται από το 1994) καθώς και οι δαπάνες για συνεργασίες με οργανωτές ταξιδιών, με βάση τη νέα Πολιτική Συνεργασίας που αποφασίστηκε στις 29.9.2005 και εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 7.6.2006.

Σημειώνεται ότι στις 28.8.2009 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την υιοθέτηση του πλαισίου συνεργασίας με οργανωτές ταξιδιών για τη συνέχιση του σχεδίου κοινής διαφήμισης στη βάση 75/25 από το 2010, αντί 50/50 που ίσχυε προηγουμένως, οπότε πλέον ο Οργανισμός θα καλύπτει το 75% του κόστους της διαφημιστικής εκστρατείας. Επειδή το πρόγραμμα που κοινοποιήθηκε στον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων το 2002 και το οποίο, σύμφωνα με τον Έφορο, δεν συνιστούσε δημόσια ενίσχυση, αναφερόταν σε ποσό επιχορήγησης μέχρι 50%, θα πρέπει, κατά την άποψή μας, να ζητηθεί γραπτή επιβεβαίωση του Εφόρου ότι η τότε απόφαση του εξακολουθεί να ισχύει με την αλλαγή του ποσοστού επιχορήγησης των διαφημιστικών ενεργειών σε 75%.

Αναφορικά με τη νέα Πολιτική Συνεργασίας, που αναφέρεται πιο πάνω ο Οργανισμός αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τη δαπάνη για διαφημιστικές ενέργειες για την Κύπρο στα μέσα προβολής των ιδίων των οργανωτών ταξιδιών ή τρίτων συνεργατών τους, συνάπτοντας συμφωνίες μαζί τους και καθορίζοντας το ύψος της δαπάνης, αφού ληφθεί υπόψη η αποδοτικότητα της διαφήμισης που εκτιμάται από την αξιολόγηση των προτάσεων, που έχουν υποβληθεί από τους οργανωτές, με βάση καθορισθέντα ποσοτικά/ποιοτικά κριτήρια του Οργανισμού. Για τις πιο πάνω συνεργασίες έχουν επισημανθεί τα ακόλουθα:

- (i) Οι πιο πάνω συμβάσεις θεωρούνται από τον Οργανισμό ότι εμπίπτουν στο άρθρο 33(α)(ii) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή θέματα Νόμου 12(I)/2006 εφόσον ο Οργανισμός επιθυμεί να συμβληθεί με συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς και ως εκ τούτου οι σχετικές συμβάσεις συνάπτονται με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού. Παρατηρήθηκε επίσης ότι, παρόλο που στις 17.1.2008 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε Εσωτερικούς Κανονισμούς για τη σύναψη των σχετικών συμβάσεων, εντούτοις και πάλι δεν ακολουθήθηκαν οι πιο κάτω προβλεπόμενες διαδικασίες.
- Ετοιμασία γραπτού αιτήματος/εισήγησης από τη Διεύθυνση και υποβολή του για έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο συνοδευόμενου από τα έγγραφα του διαγωνισμού στα οποία να αναφέρονται οι λόγοι προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, οι όροι της διαπραγμάτευσης και τα ονόματα των οικονομικών φορέων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία.
 - Τήρηση πρακτικών για τη διαπραγμάτευση και τη διαδικασία που ακολουθήθηκε.
 - Υπογραφή συμβολαίου για κάθε σύμβαση.
 - Τήρηση/αρχειοθέτηση των πιο πάνω στοιχείων και κοινοποίησή τους στην Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και στην Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.
- (ii) Οι πληρωμές υποστηρίζονται με τιμολόγιο του οργανωτή, συνοδευόμενο με κατάλογο ή άλλο έντυπο, στο οποίο έγινε η καταχώριση της διαφήμισής του ή/και βεβαίωση του οργανωτή και του λειτουργού του Οργανισμού στο εξωτερικό για πραγματοποίηση της διαφημιστικής ενέργειας. Επίσης υποβάλλεται και έντυπο ελέγχου του Τμήματος Προβολής του Οργανισμού στο οποίο βεβαιώνεται ότι οι διαφημιστικές ενέργειες έγιναν σύμφωνα με τις εγκριθείσες προτάσεις, εμπίπτουν στην πολιτική συνεργασίας όπως εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 29.9.2005 και ότι παρουσιάστηκαν τα δικαιολογητικά που έχουν καθοριστεί. Επιπρόσθετα υπάρχουν οι καλυπτικές εγκρίσεις του Διοικητικού Συμβουλίου στις οποίες βεβαιώνεται ότι τα ποσά που έχουν εγκριθεί κρίνονται λογικά και τα σχετικά σημειώματα είναι επαρκώς τεκμηριωμένα, με αναφορά σε ποσοτικά/ποιοτικά κριτήρια.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, τα στοιχεία που υποβάλλονται δεν επιβεβαιώνουν ότι τα οφέλη που θα προκύψουν από τη διενέργεια των σχετικών διαφημιστικών εκστρατειών συγκρίνονται θετικά σε σχέση με τα ποσά που καταβλήθηκαν.

Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός στη συνεδρία του ημερ. 26.5.2010, αποφάσισε ότι θα πρέπει σταδιακά να αποδεσμευτεί από συνεργασίες για πραγματοποίηση διαφημιστικών ενεργειών σε μέσα που διαθέτουν οι οργανωτές ταξιδίων και να εφαρμόζει μόνο κοινές διαφημιστικές ενέργειες με οργανωτές ταξιδίων.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο, άποψη του Οργανισμού, αφού ήρθε και σε συνεννόηση με τον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων, είναι ότι, από τη στιγμή που ένα πρόγραμμα δεν συνιστά εκ προοιμίου δημόσια ενίσχυση, το ποσοστό επιχορήγησης των οργανωτών ταξιδίων, εφόσον αυτό εφαρμόζεται για όλους και όχι επιλεκτικά, είναι δυνατό να αυξομειώνεται.

Φορολογικές υποχρεώσεις του Οργανισμού στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, μέχρι και το 2005 δεν είχε γίνει οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για καταβολή φόρου εισοδήματος επειδή, σύμφωνα με τον Οργανισμό, δεν ήταν γνωστή η φορολογική υποχρέωσή του.

Επισημαίνεται ότι, με εξαίρεση τις φορολογίες των ετών 1983–2000 οι οποίες συμφωνήθηκαν και καταβλήθηκε ποσό ύψους £319.896 (€546.576) περιλαμβανομένων των τόκων, δεν έχει ακόμη συμφωνηθεί με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ο γενικότερος τρόπος υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος, και δεν έχουν ορισθεί οι δικαιούμενες εκπιπόμενες δαπάνες ώστε να μπορεί να γίνεται ακριβέστερος υπολογισμός των φορολογικών υποχρεώσεων του Οργανισμού για τα επόμενα έτη.

Υποχρέωση καταβολής Φόρου Προστιθέμενης Αξίας για λήψη υπηρεσιών από το εξωτερικό. Σύμφωνα με το άρθρο 11 του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου (Ν.95/2000), όταν υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο που βρίσκεται στην Κύπρο αγοράζει, για σκοπούς της επιχείρησης που ασκεί, από πρόσωπο που βρίσκεται εκτός Κύπρου, μεταξύ άλλων και υπηρεσίες διαφήμισης, υποχρεούται να χρεώνει Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, ως εάν ο ίδιος να παρείχε τις εν λόγω υπηρεσίες, και να τον καταβάλλει στον Έφορο Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Σημειώνεται ότι δεν έχει γίνει σχετική πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο από 1.7.1992 (ημερομηνία έναρξης ισχύος της περί ΦΠΑ νομοθεσίας (Ν.246/1990)) μέχρι 1.5.2004, επειδή μέχρι σήμερα ο Έφορος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας δεν ζήτησε από τον Οργανισμό να καταβάλει οποιαδήποτε ποσά για την εν λόγω περίοδο.

Μαρίνα Λάρνακας.

(α) Καθεστώς διαχείρισης και λειτουργίας της μαρίνας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Διευθυντής και η Λογιστικός Λειτουργός της μαρίνας Λάρνακας έχουν μετατεθεί στην Κεντρική Υπηρεσία, χωρίς να αντικατασταθούν μόνιμα από άλλα άτομα, με αποτέλεσμα ο έλεγχος λειτουργίας και η διαχείριση της μαρίνας να είναι ελλιπής. Ενδεικτικά αναφέρεται η αδυναμία παρακολούθησης των καθυστερημένων οφειλών των χρεωστών για τέλη ελλιμενισμού.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού σε συνεδρία του ημερομηνίας 19.5.2010, ενέκρινε τον προσωρινό διορισμό Υπεύθυνου Λειτουργού στη μαρίνα, με μετάθεση Λειτουργού από την Κεντρική Υπηρεσία. Εκκρεμεί ακόμη η πρόσληψη, με συμβόλαιο ορισμένου χρόνου, σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 21.4.2010, Βοηθού Τουριστικού Λειτουργού, όπως διαφαίνεται, για την εκτέλεση των λογιστικών εργασιών της μαρίνας. Σημειώνεται ωστόσο ότι τα σχέδια υπηρεσίας της θέσης του Βοηθού Τουριστικού Λειτουργού δεν προνοούν την εκτέλεση καθηκόντων λογιστικού περιεχομένου και ούτε απαιτούν προσόντα συναφή για την εκτέλεση τέτοιων καθηκόντων.

Το θέμα της διαχείρισης και ελέγχου της λειτουργίας της μαρίνας θα πρέπει να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά, ούτως ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της σωστής λειτουργίας της.

(β) Βιβλίο ταμείου. Το Βιβλίο Ταμείου από την 1.1.2010 δεν ενημερώνεται με τις εισπράξεις και τις καταθέσεις που πραγματοποιούνται και δεν τηρείται μητρώο διπλοτύπων για τα διπλότυπα εισπράξεων που παραλαμβάνονται από τα Κεντρικά γραφεία.

(γ) Χρεώστες. Δεν τηρείται μητρώο καθυστερημένων οφειλών, γεγονός που δυσχεραίνει την λειτουργία της μαρίνας, αφού δεν είναι γνωστές οι πραγματικές οφειλές των χρεωστών.

(δ) Τέλη στάθμευσης ικριωμάτων σκαφών. Δεν εισπράττονται τέλη από τους ιδιοκτήτες ικριωμάτων που σταθμεύουν στη μαρίνα, όπως προνοείται από το Μέρος IV του Πίνακα των περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 124/2009).

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι οι διαπραγματεύσεις με τον Στρατηγικό Επενδυτή για το θέμα της ανάληψης της Μαρίνας Λάρνακας προχωρούν και αναμένεται ότι η μεταφορά της διαχείρισης της Μαρίνας θα γίνει το πρώτο τρίμηνο του 2011.

Μέρος Β

Ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων. Ο Οργανισμός είχε υπογράψει στις 31.8.1988 συμβόλαιο μίσθωσης κρατικής γης, για περίοδο 33 χρόνων, για ανέγερση γραφείων. Το αρχικό μίσθωμα καθορίστηκε σε £4.500 ετησίως, το οποίο αναθεωρήθηκε στις 30.10.2002 σε £16.000 ετησίως, με ισχύ από 31.8.1998.

Σημειώνεται ότι, για τα έτη 1998 μέχρι 2004 ο Οργανισμός δεν κατέβαλε το αναθεωρημένο ενοίκιο (£16.000) αλλά κατέβαλλε το παλαιό (£4.500), ενώ από το 2005 μέχρι το 2009 δεν κατέβαλε κανένα ενοίκιο. Επισημαίνεται ότι, ο Οργανισμός έλαβε επιστολή με ημερομηνία 10.9.2009 από τη Νομική Υπηρεσία, για καταβολή των οφειλόμενων ενοικίων ύψους €246.892,85 πλέον τόκους, εντός ενός μηνός, διαφορετικά θα κινηθεί εναντίον του δικαστικά.

Τον Ιούλιο του 2010 ο Οργανισμός, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ.16.6.2010, κατέβαλε ποσό ύψους €405.297 στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας προς εξόφληση όλων των οφειλών του. Το Διοικητικό Συμβούλιο στην εν λόγω συνεδρία αποφάσισε επίσης όπως ενημερωθεί το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ότι ο Οργανισμός επιθυμεί να αγοράσει την κρατική γη την οποία εκμισθώνει για ανέγερση ιδιόκτητων γραφείων στον εν λόγω χώρο.

Επισημάνθηκε ότι η καθυστέρηση στη λήψη αποφάσεων, αυξάνει τα έξοδα του Οργανισμού με την καταβολή αφενός ενοικίων για γραφεία και αφετέρου για μίσθωση της κρατικής γης και τόκων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η δαπάνη για την ενοικίαση των γραφείων της Κεντρικής Υπηρεσίας το 2009 ανήλθε σε €340.390.

Χρήση και εκμετάλλευση υποστατικών και νηοδόχου στη μαρίνα Λάρνακας.

(α) Ο Οργανισμός διεκδικεί από αδειούχο του οποίου η άδεια χρήσης και εκμετάλλευσης των υποστατικών και της νηοδόχου της μαρίνας έληξε στις 31.12.1999, αλλά εξακολουθεί να παραμένει στη μαρίνα, οφειλόμενα μισθώματα και τόκους, τα οποία μέχρι 30.6.2008 ανέρχονταν σε €875.729. Οι προσπάθειες για εξώδικο συμβιβασμό απέτυχαν και εκκρεμεί σήμερα η αγωγή του Οργανισμού αρ. 2241/2006 εναντίον του αδειούχου, η οποία ορίστηκε για ακρόαση στις 13.11.2010. Η αγωγή από τον πιο πάνω αδειούχο εναντίον του ΚΟΤ με αρ. 102/2003 έχει απορριφθεί από το Δικαστήριο.

(β) Ο Οργανισμός διεκδικούσε από αδειούχο του οποίου η άδεια χρήσης και εκμετάλλευσης των υποστατικών και της νηοδόχου της μαρίνας έληξε στις 31.12.1997, αλλά εξακολουθούσε να παραμένει στη μαρίνα, οφειλόμενα μισθώματα και τόκους, τα οποία μέχρι 30.6.2008 ανέρχονταν σε €586.521. Στις 14.10.2008 το Δικαστήριο απέρριψε αγωγή του Οργανισμού (αρ. 2051/2005) εναντίον του αδειούχου, με έξοδα υπέρ του εναγόμενου, καθώς απέτυχε να αποδείξει ότι ο εναγόμενος κατείχε και χρησιμοποιούσε τη νηοδόχο και ένα υποστατικό.

Η Επιτροπή για το χειρισμό των προβλημάτων που αφορούν τη μαρίνα, αφού εξέτασε τα δεδομένα μετά την εκδίκαση σε βάρος του Οργανισμού της πιο πάνω αγωγής και αφού ζήτησε και έλαβε δεύτερη νομική συμβουλή σχετικά με το δικαίωμα επαναδιεκδίκησης των οφειλομένων από την εν λόγω υπόθεση, αποφάσισε όπως διαγραφούν τα οφειλόμενα ποσά ύψους €586.521.

Το θέμα της απόρριψης από το Δικαστήριο της αγωγής του Οργανισμού εναντίον του αδειούχου, δηλαδή η αποτυχία να αποδειχθεί ότι ο εναγόμενος κατείχε και χρησιμοποιούσε τη νηοδόχο και ένα υποστατικό, θα πρέπει να διερευνηθεί ενδελεχώς από μέρους του Οργανισμού και να καταλογισθούν ευθύνες όπου υπάρχουν. Παρακάλεσα όπως η Υπηρεσία μας τηρηθεί ενήμερη με τα αποτελέσματα της πιο πάνω διερεύνησης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο όρισε Ad Hoc Επιτροπή για εξέταση όλων των θεμάτων που αφορούν στη Μαρίνα Λάρνακας η οποία ασχολήθηκε και με το συγκεκριμένο θέμα και θα το θέσει για εξέταση, ενώπιον της ολομέλειας του Διοικητικού Συμβουλίου.

(γ) Για την ανέλκυση/καθέλκυση σκαφών, δραστηριοποιείται στη νηοδόχο της μαρίνας χωρίς άδεια από 1.2.2008, δεύτερο συνεργείο, μετά από ιδιωτική συμφωνία με τον πιο πάνω πρώην αδειούχο. Η Επιτροπή για το χειρισμό των προβλημάτων που αφορούν τη μαρίνα, αποφάσισε να προβεί σε συμβιβασμό/διακανονισμό με το δεύτερο αυτό συνεργείο. Συμφωνήθηκε όπως καταβληθεί το ποσό των €4.000 για την περίοδο 1.2.2008 μέχρι 31.12.2009 και υπογραφεί συμφωνία για καταβολή μισθώματος €1.250 μηνιαίως από 1.1.2010. Μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Σεπτέμβριος 2010) δεν είχε υπογραφεί η τελική σύμβαση.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι η σύμβαση έχει ετοιμαστεί αλλά εκκρεμεί η επισύναψη των σχετικών αρχιτεκτονικών σχεδίων, τα οποία θα ολοκληρωθούν σύντομα.

6.13 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους €721.024, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €6.964.829 το 2008.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε €8.593.808, σε σύγκριση με €16.308.386 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €7.714.578, που οφείλεται κυρίως στη μείωση της κρατικής χορηγίας, των ασφαλιστρών και των τόκων.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €7.872.784 σε σύγκριση με € 23.273.215 το 2008. Η μείωση κατά €15.400.431 οφείλεται κυρίως στη μείωση των αποζημιώσεων οι οποίες ήταν ιδιαίτερα ψηλές κατά το 2008, λόγω της ανομβρίας.

(δ) **Ασφάλιστρα.** Ο Οργανισμός εισέπραξε για το 2009 ασφάλιστρα ύψους €3.399.492, σε σύγκριση με €5.321.079 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €1.921.587 ή ποσοστό 36%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση της τιμής των σιτηρών σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, που είχε ως συνέπεια τη μείωση των ασφαλιστρών για τα σιτηρά.

(ε) **Αποζημιώσεις.** Οι αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν κατά το 2009 ανέρχονται σε €3.885.511, σε σύγκριση με €19.251.049 το 2008.

(στ) **Εγγυημένα δάνεια.** Η Κυβέρνηση κατέβαλε στην Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα και στους Δανειστικούς Επιτρόπους, μέσω του Οργανισμού, ποσό €1,16 εκ., το οποίο αντιπροσωπεύει τις δόσεις των εγγυημένων δανείων που σύναψε ο Οργανισμός.

Κρατική χορηγία. Το σύνολο της κρατικής χορηγίας ανήλθε κατά το 2009 σε €4,9 εκ., σε σύγκριση με €10,4 εκ. το 2008, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €5,5 εκ., που οφείλεται κυρίως στη μείωση των ασφαλιστρών (€1.921.587), και των αποζημιώσεων για τα σιτηρά (€3.500.000).

Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Ο Οργανισμός στις 31.12.2009 εργοδοτούσε 35 άτομα σε μόνιμες θέσεις, δύο ωρομίσθιους και τέσσερα άτομα πάνω σε έκτακτη βάση. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €3.543.825, σε σύγκριση με €3.555.139 το 2008, με μέσο όρο δαπανών για κάθε μόνιμο υπάλληλο €53.748 (€49.363 το 2008), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Σχέδιο Συντάξεων.

Καθυστερημένα ασφάλιστρα. Τα καθυστερημένα ασφάλιστρα ανέρχονταν στις 31.12.2009 σε €2.089.097, σε σύγκριση με €3.164.597 το 2008.

Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) **Οικονομική κατάσταση.** Για την καταβολή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του προσωπικού του ο Οργανισμός προέβη στη σύσταση αποθεματικού, με την ονομασία «Σχέδιο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων», το ύψος του οποίου ανερχόταν στις 31.12.2009 σε €5.043.546 (€3.979.197 το 2008). Οι συνεισφορές στο αποθεματικό για το έτος ανήλθαν σε €1.790.072 και οι πληρωμές για συντάξεις και

φιλοδωρήματα σε €725.723.

(β) Έλλειμμα Σχεδίου. Σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2004 και υποβλήθηκε στις 12.9.2005, με όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63ο έτος, το Σχέδιο έχει έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία του προσωπικού της τάξης των €14.150.637.

Στην Έκθεσή μας για το 2008 εισηγηθήκαμε όπως ο Οργανισμός προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για την εκπόνηση νέας αναλογιστικής μελέτης, με σκοπό την επανεκτίμηση των συνταξιοδοτικών παροχών του Σχεδίου Συντάξεων, αφού ήδη έχουν παρέλθει πέραν των πέντε ετών από τη διενέργεια της αναλογιστικής μελέτης. Ο Διευθυντής του ΟΓΑ μας πληροφόρησε ότι περιλήφθηκε σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2011.

(γ) Δημιουργία ξεχωριστού Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 64.987, ημερ. 7.2.2007, ενέκρινε τη σταδιακή δημιουργία ξεχωριστού Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων στον Οργανισμό, και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να περιλάβει στους Προϋπολογισμούς των επόμενων ετών, τα απαιτούμενα ποσά της κρατικής χορηγίας για κάλυψη του αναλογιστικού ελλείμματος. Με βάση τα πιο πάνω, ο Οργανισμός εισέπραξε κατά το 2009, την δεύτερη δόση της κρατικής χορηγίας ύψους €1.190.895.

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του ημερ. 24.6.2008 αναθεώρησε την απόφασή του για δημιουργία ξεχωριστού Ταμείου όπως αναφέρουμε πιο πάνω και αποφάσισε όπως ο Οργανισμός, για σκοπούς καταβολής συντάξεων και φιλοδωρημάτων, προχωρήσει στη σύσταση αποθεματικών στον ισολογισμό του.

Οικονομική βιωσιμότητα του Οργανισμού. Στις 31.12.2009 τα αποθεματικά του Οργανισμού ήταν €15,1 εκ., σε σύγκριση με €14,4 εκ. το 2008.

Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Οργανισμός προέβη σε διερεύνηση της δυνατότητας αντασφάλισής του σε διεθνείς αντασφαλιστικούς οργανισμούς, χωρίς όμως θετικά αποτελέσματα. Επισημάναμε ότι η μη αντασφάλιση του Οργανισμού, περιορίζει τις δυνατότητες επέκτασης του ασφαλιστικού του σχεδίου, προκειμένου να διαφυλαχθεί η βιωσιμότητά του, με αποτέλεσμα πολλά γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα να παραμένουν χωρίς ασφαλιστική κάλυψη και σε περιπτώσεις ζημιών που δεν καλύπτονται από τον Οργανισμό, οι γεωργοί να απαιτούν κατά χάριν οικονομική βοήθεια από το Κράτος. Ο Διευθυντής του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι ετοιμάστηκε σχετική έκθεση με εισηγήσεις για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Οργανισμού, η οποία, αφού επικαιροποιηθεί, θα υποβληθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού για λήψη αποφάσεων.

6.14 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Ο Οργανισμός κατά το 2009 παρουσίασε πλεόνασμα ύψους €13.095, σε σύγκριση με €51.639 το 2008.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Οργανισμού κατά το 2009 ανήλθαν σε €2.773.650, σε σύγκριση με €8.803.071 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €6.029.421 ή ποσοστό 68,5%, η οποία οφείλεται στη μείωση των εσόδων από πωλήσεις χοιρινού κρέατος στα πλαίσια του Σχεδίου εξαγωγών του κρέατος των υπέρβαρων χοίρων (€1.430.735) και στη μείωση της κρατικής χορηγίας (€4.343.242) και άλλων εσόδων (€255.444). Στα έσοδα του Οργανισμού για το 2009 περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €2.001.667 (72,2% των εσόδων), σε σύγκριση με €6.344.909 (€4.374.659 αφορά στο Σχέδιο εξαγωγών χοιρινών κρεάτων) το 2008.

Όπως προκύπτει, η συνέχιση της λειτουργίας του Οργανισμού βασίζεται, σε σημαντικό βαθμό, στην κρατική χορηγία.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Οργανισμού κατά το 2009 ανήλθαν σε €2.760.555, σε σύγκριση με €8.751.432 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €5.990.877 ή ποσοστό 68,5%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση του κόστους πωλήσεων χοιρινού κρέατος (€3.920.690) και στη μείωση των εξόδων διαχείρισης (€2.069.968), που συμπεριλαμβάνει ψυκτικά, σφακτικά τέλη και τέλη διανομής χοιρινού κρέατος και άλλα σχετικά έξοδα στα πλαίσια του Σχεδίου εξαγωγών του κρέατος των υπέρβαρων χοίρων, συνολικού ύψους €1.827.699.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το 2009 υποβλήθηκε έγκαιρα στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 19.6.2008 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 24.9.2008, οπότε και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων και ψηφίστηκε σε Νόμο που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 6.2.2009 (Νόμος 5(II)/2009). Για το μήνα Ιανουάριο 2009 ψηφίστηκαν δωδεκατημόρια στις 11.12.2009.

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Οργανισμός κατά τα έτη 2008 και 2009, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2009	2008
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	33	34
Τακτικό εργατικό προσωπικό	5	5
Σύνολο	38	39
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:		
	€	€
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	1.685.789	1.632.699
Τακτικό εργατικό προσωπικό	118.307	111.857
Σύνολο	1.804.096	1.744.556
Μέσος όρος δαπανών προσωπικού:		
Μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό	51.084	48.021
Τακτικό εργατικό προσωπικό	23.661	22.371

Στις πιο πάνω δαπάνες δεν περιλαμβάνεται η χρηματοδοτηθείσα εισφορά ύψους €198.198 (€222.118 το 2008) προς το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων.

Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2008, οι ελλειμματικές υποχρεώσεις του Οργανισμού στις 31.12.2007 προς το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων ανέρχονταν σε €900.433, ποσό το οποίο καταβάλλεται με 5 πρόσθετες ετήσιες εισφορές ύψους €198.198 η καθεμιά, αρχής γενομένης το 2009.

Κατά τη διάρκεια του 2008 και 2009 ο Οργανισμός απασχόλησε επίσης 2 και 3 έκτακτους υπαλλήλους, με σύνολο δαπάνης €36.826 και €29.578, αντίστοιχα, καθώς και μια έκτακτη ωρομίσθια εργάτρια και 5 έκτακτους ωρομίσθιους εργάτες, με σύνολο δαπάνης €2.590 το 2008 και €17.787 το 2009. Στις 31.12.2009 υπήρχαν 11 κενές οργανικές θέσεις.

(β) Κανονισμοί. Το θέμα της θέσπισης Κανονισμών Πρόσληψης και Υπηρεσίας Υπαλλήλων, εξακολουθεί να εκκρεμεί. Ο Οργανισμός έστειλε στις 3.7.2009 στον Αναπληρωτή Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, προσχέδιο αναθεωρημένων περί Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (Οροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμών, στο οποίο ενσωμάτωσε τα σχόλια/παρατηρήσεις του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με σκοπό την προώθησή του στο Γενικό Εισαγγελέα για νομοτεχνική επεξεργασία.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι οι πιο πάνω Κανονισμοί εκκρεμούν ενώπιον της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας για νομοτεχνική επεξεργασία.

(γ) Αναδιοργάνωση. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ημερ. 11.11.2009, ο Υπουργός ενέκρινε την αναδιοργάνωση του Οργανισμού στη βάση των συμφωνηθέντων μεταξύ του Οργανισμού και του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, νοουμένου ότι οι προτεινόμενες εισηγήσεις/ρυθμίσεις γίνουν αποδεκτές και από το προσωπικό του Οργανισμού που επηρεάζεται.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι οι προτεινόμενες εισηγήσεις και ρυθμίσεις έχουν γίνει γραπτώς αποδεκτές σχεδόν από το σύνολο του προσωπικού που επηρεάζεται και ότι έχουν ετοιμαστεί τα νέα σχέδια υπηρεσίας, τα οποία αποδέχτηκε και η Κλαδική Επιτροπή των υπαλλήλων και θα προωθηθούν για έγκριση και ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι στον Προϋπολογισμό του 2011 θα ληφθεί υπόψη η αναδιοργάνωση.

(δ) Κανονισμοί για έλεγχο του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων από την εργασία τους. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού ενέκρινε στις 23.2.2009 εσωτερικούς Κανονισμούς, που αφορούν στον έλεγχο του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων από την εργασία τους, οι οποίοι, όπως πληροφορηθήκαμε, δεν έχουν ακόμη τύχει εφαρμογής.

Παραχώρηση ενισχύσεων στους τομείς της χοιροτροφίας, της αιγοπροβατοτροφίας και της αγελαδοτροφίας που πλήγηκαν λόγω των περιοριστικών μέτρων για αντιμετώπιση του αφθώδους πυρετού. Ο έλεγχος σε σχέση με το πιο πάνω θέμα ξεκίνησε τον Απρίλιο 2008 και ολοκληρώθηκε το 2009 και σχετική αναφορά έγινε στις Εκθέσεις μας για τα έτη 2007 και 2008. Ωστόσο, λόγω των μη ικανοποιητικών απαντήσεων που μας δόθηκαν, αδυναμίες και ελλείψεις που παρατηρήθηκαν επαναφέρονται πιο κάτω περιληπτικά.

Για αντιμετώπιση της κατάστασης που δημιουργήθηκε, μετά τον εντοπισμό από Κοινοτικό Εργαστήριο κρουσμάτων αφθώδους πυρετού στην Κύπρο, λήφθηκαν περιοριστικά μέτρα, τα οποία, μεταξύ άλλων, δεν επέτρεπαν την εξαγωγή χοίρων, δημιουργώντας ιδιαίτερα προβλήματα στη χοιροτροφία, που είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του βάρους των ζώων και ιδιαίτερα την αύξηση του αριθμού των ζώων στις μονάδες και τη δημιουργία προβλημάτων σε βάρος της υγείας και της ευημερίας των ζώων.

Για βελτίωση της κατάστασης, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 5.12.2007 την άμεση απομάκρυνση αριθμού υπέρβαρων ζώων και την ενίσχυση των κτηνοτρόφων για την απώλεια εισοδημάτων που προέκυψαν, με την παραχώρηση ποσού μέχρι περίπου €6,3 εκ. στον Οργανισμό για εφαρμογή Σχεδίου εξαγωγών του κρέατος των υπέρβαρων χοίρων, το οποίο εγκρίθηκε και από τον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων. Για την εξαγωγή των αποστεωμένων κρεάτων των χοίρων προκηρύχθηκαν 4 προσφορές, οι οποίες κατακυρώθηκαν όλες στον ίδιο προσφοροδότη, έναντι ποσού ύψους €1.422.047. Το Σχέδιο κόστισε τελικά στο Δημόσιο €4.570.794, από το οποίο ποσό €1,4 εκ. αποτελεί πρόσθετη επιβάρυνση του Δημοσίου, λόγω της μη ορθής τήρησης των προνοιών του Σχεδίου και των όρων της προσφοράς για τη σφαγή των ζώων, χωρίς να περιλαμβάνεται το κόστος λόγω της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του Σχεδίου.

(α) Σφαγή ζώων με σφάγιο βάρος μικρότερο των 85 κιλών για αποστείωση, κατάψυξη και συντήρηση στους ψυκτικούς θαλάμους. Σύμφωνα με την Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, υπολογίστηκε ότι υπήρχαν 30.000 υπέρβαροι χοίροι με βάρος τουλάχιστον 110 κιλά ανά ζώο.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι σφάχτηκαν χοίροι με βάρος μικρότερο των 110 κιλών, που θεωρήθηκε ως το ελάχιστο βάρος υπέρβαρου χοίρου για σκοπούς αποζημίωσης των χοιροτρόφων και συνολικά σφάχτηκαν μόνο 25.553 χοίροι, εκ των οποίων οι 4.466 ή ποσοστό 17,5% είχαν βάρος μικρότερο των 110 κιλών, με αποτέλεσμα το κράτος να επιβαρυνθεί με επιπλέον έξοδα συνολικού ύψους περίπου €693.150, πλέον ψυκτικά έξοδα. Παρατηρήθηκαν επίσης περιπτώσεις όπου το ποσοστό των μη υπέρβαρων ζώων που σφάχτηκαν τις πρώτες εβδομάδες του Σχεδίου για συγκεκριμένες χοιροτροφικές μονάδες, σε σχέση με το σύνολο των σφαχθέντων ζώων, ήταν πολύ ψηλό, αφού ξεπερνούσε το 50%, χωρίς να δίνονται οποιεσδήποτε εξηγήσεις.

Σχετικά με τα πιο πάνω ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε γιατί ο Οργανισμός παραλάμβανε σφάγια με βάρος μικρότερο των 85 κιλών, τα οποία ήταν εκτός του Σχεδίου και κατά πόσο το σφαγείο ειδοποιούσε τον

Οργανισμό για σφαγή ζώων με σφάγιο βάρους μικρότερου του ελάχιστου των 85 κιλών, όπως είχε υποχρέωση με βάση τους όρους της προσφοράς.

Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού, ημερ. 29.5.2009, αναφέρεται ότι είχε ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι στους χοίρους παρουσιάζεται έντονα το πρόβλημα του καννιβαλισμού, γι' αυτό και κρίθηκε σκόπιμη η απομάκρυνση όλων των ζώων από τη μάντρα, ανεξαρτήτως βάρους, χωρίς όμως να αναφέρεται ποιος έκρινε και έλαβε απόφαση ότι μπορούσε να παρακαμφθούν τόσο οι όροι εντολής του Υπουργικού Συμβουλίου, όσο και οι όροι της προσφοράς, επιβαρύνοντας το Δημόσιο με πρόσθετες δαπάνες. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, που είναι το πλέον αρμόδιο Τμήμα για τη διασφάλιση της υγείας και της ευημερίας των ζώων, ουδέποτε, στα πιστοποιητικά που εξέδωσαν για τον αριθμό των υπέρβαρων χοίρων που έπρεπε να σφαχτούν από συγκεκριμένες μονάδες, ανέφεραν ότι θα έπρεπε να απομακρυνθούν και σφαχτούν όλα τα ζώα από τη μάντρα.

(β) Σφαγή χοίρων που βρίσκονταν εντός της ζώνης επιτήρησης των 10 χιλιομέτρων.

(i) 831 ζώα. Στις προηγούμενές μας Εκθέσεις αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, ημερ. 21.2.2008, κατόπιν εντολής του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ο Οργανισμός προέβηκε στη σφαγή και φύλαξη 831 υπέρβαρων χοίρων από τη ζώνη επιτήρησης των 10 χιλιομέτρων, τα σφάγια των οποίων δεν μπορούσαν να εξαχθούν, λόγω απαγόρευσης από τη Μόνιμη Κτηνιατρική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία τελικά καταστράφηκαν, με αποτέλεσμα το κράτος να επιβαρυνθεί με επιπλέον έξοδα ύψους €154.999, σε σύγκριση με το τι θα στοίχιζε αν θανατώνονταν και καταστρέφονταν από την αρχή, ως η Πρόταση.

(ii) 299 ζώα. Ο Οργανισμός προχώρησε επίσης σε σφαγή 299 χοίρων από τη ζώνη επιτήρησης των 10 χιλιομέτρων, τα σφάγια των οποίων δεν μπορούσαν να εξαχθούν, που, σύμφωνα με την απαντητική του επιστολή, ημερ. 6.6.2008, ο Οργανισμός τα αντάλλαξε με ίση ποσότητα κρέατος από χοίρους άλλης περιοχής και οι 299 χοίροι της ζώνης επιτήρησης διατέθηκαν στη ντόπια αγορά.

Από τον έλεγχο προέκυψε ότι δεν φαίνεται να υπάρχει οποιαδήποτε εξουσιοδότηση από το αρμόδιο Υπουργείο ή από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού για ανταλλαγή κρεάτων της ζώνης επιτήρησης με άλλα κρέατα εκτός ζώνης, αλλά ούτε υποβλήθηκαν και ικανοποιητικά στοιχεία για έλεγχο και επιβεβαίωση της ανταλλαγής.

(γ) Καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του Σχεδίου. Όπως αναφέρεται και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, παρόλο που η σφαγή των χοίρων άρχισε από το Δεκέμβριο 2007, όταν απαιτήθηκε η άμεση απομάκρυνση αριθμού υπέρβαρων ζώων με στόχο τη βελτίωση της ευημερίας των ζώων, λόγω της κατάστασης που δημιουργήθηκε με την επιβολή των περιοριστικών μέτρων για αντιμετώπιση του αφθώδους πυρετού και θα έπρεπε να ολοκληρωθεί στις 30.4.2008, εντούτοις αυτή συνεχίστηκε μέχρι τις 18.6.2008, με αποτέλεσμα το Κράτος να επιβαρυνθεί με πρόσθετες δαπάνες, αφού η αύξηση στο βάρος των ήδη υπέρβαρων ζώων συνεπαγόταν μεγαλύτερες αποζημιώσεις στους παραγωγούς και αυξημένο κόστος αποστέωσης και ψυκτικών.

(δ) Εντολές Οργανισμού για σφαγή χοίρων. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες μας Εκθέσεις, από τον έλεγχο των εντολών του Διευθυντή του Οργανισμού προς το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου για παραλαβή και σφαγή συγκεκριμένου αριθμού ζώων από συγκεκριμένες μονάδες, παρατηρήθηκε ότι παραλήφθηκε και σφάχτηκε διαφορετικός αριθμός ζώων απ' αυτόν που αναφερόταν στην εντολή, παραλήφθηκαν και σφάχτηκαν χοίροι από μονάδες που δεν συμπεριλαμβάνονταν στην εντολή, δεν παραλήφθηκαν και δεν σφάχτηκαν χοίροι από μονάδες που συμπεριλαμβάνονταν στην εντολή και εκδόθηκαν πολλές εντολές, χωρίς να φαίνεται σ' αυτές η ημερομηνία παραλαβής των ζώων.

Εθνική ποσότητα αναφοράς (ποσοστώσεις) γάλακτος. Ποσοστώση σημαίνει την ποσότητα γάλακτος που δικαιούται να παραγάγει κάποιος παραγωγός, χωρίς να του επιβληθεί οποιαδήποτε Συμπληρωματική Εισφορά (Levy), δηλαδή πρόστιμο.

Την ευθύνη για τη διαχείριση του συστήματος των ποσοτώσεων έχει ο Οργανισμός, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που του παρέχει το άρθρο 24 του Νόμου, καθώς επίσης και με βάση τη συμφωνία αναδοχής που έχει με τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών.

Η διαδικασία εφαρμογής του συστήματος των ποσοτώσεων αγελαδινού γάλακτος, οι οποίες αποτελούν ένα από τα Μέτρα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής που εφαρμόζεται στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθορίζεται με βάση τους Κοινοτικούς Κανονισμούς 1234/2007 και 595/2004 και το εκάστοτε διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος που αφορά σε ποσοτώσεις, το οποίο εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 58B του περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας Νόμου.

Στόχος του Μέτρου είναι ο περιορισμός της ανεξέλεγκτης παραγωγής γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων. Για παραγωγή γάλακτος πέραν της ποσόστωσης επιβάλλεται Συμπληρωματική Εισφορά (Levy).

Με την προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εθνική ποσότητα αναφοράς (ποσοτώσεις) καθορίστηκε σε 145.200 τόνους αγελαδινού γάλακτος (140.970.874 λίτρα), ενώ μεταγενέστερα, με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) 248/2008 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ημερ. 17.3.2008, η εθνική ποσότητα αναφοράς αυξήθηκε σε 148.104 τόνους αγελαδινού γάλακτος (143.790.291 λίτρα).

Για την περίοδο 1.4.2008 – 31.3.2009, η εθνική ποσότητα αναφοράς διαχωρίστηκε σε «Παραδόσεις» 146.970 τόνους (142.689.649 λίτρα) και σε «Απευθείας Πωλήσεις» 1.134 τόνους (1.100.642 λίτρα). Λόγω του ότι κατά το γαλακτοκομικό έτος που έληξε στις 31.3.2009, η Κύπρος παρήγαγε συνολικά 144.925.551 λίτρα αγελαδινού γάλακτος (144.174.302 λίτρα «Παραδόσεις» και 751.249 λίτρα «Απευθείας Πωλήσεις»), σημειώθηκε υπέρβαση της εθνικής ποσότητας αναφοράς, με αποτέλεσμα να καταβληθεί Συμπληρωματική Εισφορά (Levy) ύψους €425.574.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι τη συμπληρωματική εισφορά επωμίστηκαν 7 παραγωγοί με ποσόστωση για «Παραδόσεις», η οποία καταβλήθηκε στον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών για να την καταβάλει στο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο.

Ενοικίαση τυροκομείου στη Λάρνακα. Ο Οργανισμός υπενοικιάζει από το 1997 σε συγκεκριμένη γαλακτοβιομηχανία το υποστατικό στο οποίο στεγάζεται το τυροκομείο στη Λάρνακα, χωρίς την έγκριση του ιδιοκτήτη, ο οποίος ζητά επιτακτικά από το 2003 την επιστροφή του υποστατικού του.

Παρά τις προσπάθειες που έγιναν από τον Οργανισμό, μέσω του νομικού του συμβούλου, προς την εν λόγω γαλακτοβιομηχανία, για άμεση παράδοση των εγκαταστάσεων του τυροκομείου και του εξοπλισμού που υπάρχει σ' αυτό και παρόλο ότι η γαλακτοβιομηχανία αυτή μετακινήθηκε σε νέο εργοστάσιο, εντούτοις το υποστατικό δεν έχει ακόμη παραδοθεί, χωρίς ο Οργανισμός να προχωρήσει στη λήψη οποιωνδήποτε μέτρων εναντίον της γαλακτοβιομηχανίας.

Σημειώνεται ότι η εν λόγω γαλακτοβιομηχανία δεν έχει καταβάλει οποιοδήποτε ενοίκιο μέσα στο 2010, ενώ ο Οργανισμός εξακολουθεί να καταβάλλει ενοίκιο στον ιδιοκτήτη.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι το θέμα τυγχάνει χειρισμού από τους νομικούς συμβούλους του Οργανισμού, σε συνεργασία με τους νομικούς συμβούλους του ιδιοκτήτη του τυροκομείου.

Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών. Ο Οργανισμός διατηρεί καταθέσεις προθεσμίας ύψους €750.371, κάτω από τον προηγούμενό του ρόλο, με το δικαιολογητικό της αντιμετώπισης υποχρεώσεων που πιθανόν να προκύψουν από υποθέσεις που εκκρεμούν στο δικαστήριο. Δεδομένου ότι η λειτουργία του Οργανισμού βασίζεται, στο μεγαλύτερό της βαθμό, στην κρατική χορηγία, η Υπηρεσία μας εξέφρασε τη γνώμη ότι το πιο πάνω ποσό θα πρέπει να κατατεθεί στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή να χρησιμοποιηθεί έναντι της κρατικής χορηγίας και στην περίπτωση που προκύψουν οποιεσδήποτε υποχρεώσεις τότε να ζητηθεί επιπρόσθετη χορηγία από το κράτος.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι οι καταθέσεις αυτές διατηρήθηκαν για την αντιμετώπιση υποχρεώσεων του Οργανισμού που εκκρεμούσαν από τον προηγούμενο ρόλο του, όπως, φόρο εισοδήματος, αγωγές εναντίον του Οργανισμού, έλλειμμα στο Σχέδιο Συντάξεων του προσωπικού κ.ά. και

ότι για το θέμα αυτό είναι ενήμερο το Υπουργείο Οικονομικών και ότι έχει συμφωνηθεί όπως το θέμα τύχει χειρισμού στα πλαίσια του Προϋπολογισμού του 2011.

6.15 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Κατά το 2009 ο Οργανισμός παρουσίασε πλεόνασμα, πριν από τη φορολογία, €6.472.423 σε σύγκριση με €4.702.739 κατά το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €1.769.684 ή ποσοστό 37,63%. Το πλεόνασμα μετά τη φορολογία ανήλθε σε €5.213.537.

(β) **Καταθέσεις.** Οι καταθέσεις στον Οργανισμό στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €988,69 εκ., σε σύγκριση με €941,29 εκ. το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €47,4 εκ. ή 5,04%.

(γ) **Δάνεια.** Τα δάνεια στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €1.169,49 εκ., σε σύγκριση με €1.043,90 εκ. το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €125,59 εκ. ή 12,03%.

Προσωπικό. Στις 31.12.2009 ο Οργανισμός εργοδοτούσε 58 άτομα. Το σύνολο των δαπανών προσωπικού, περιλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις (€1.220.978), ήταν €4.295.051, σε σύγκριση με €3.627.430 κατά το 2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση ύψους €667.621 ή 18,4%, που οφείλεται κυρίως στην καταβολή το 2009 αναδρομικών αυξήσεων ύψους €109.664 καθώς και στην αύξηση το 2009 της πρόνοιας για συνταξιοδοτικά ωφελήματα κατά €395.778. Ο μέσος όρος δαπανών προσωπικού, μη συμπεριλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις, ήταν €53.001 (2008: €47.037).

Δάνεια που παρουσιάζουν καθυστερημένες δόσεις. Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2009 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε €39,2 εκ. ή ποσοστό 3,36% του συνολικού ποσού των δανείων, σε σύγκριση με €25,4 εκ. ή ποσοστό 2,45% το 2008, παρουσιάζεται δηλαδή αύξηση ύψους €13,8 εκ. ή 54,3%. Εισηγήθηκα όπως το γεγονός αυτό προβληματίσει τον Οργανισμό, με σκοπό την παρακολούθηση των καθυστερήσεων και την εφαρμογή μέτρων για περιορισμό τους.

Σύμφωνα με σχετική οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας, έχει ανασταλεί η αναγνώριση τόκων ύψους €153.960 που αφορούν 25 δάνεια του Οργανισμού, τα οποία παρουσιάζουν σοβαρές καθυστερήσεις και θεωρούνται μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις.

Έγκριση δανείων. Κατά το 2009 εγκρίθηκαν 1.067 στεγαστικά δάνεια, ύψους €121,9 εκ. (1025 δάνεια, ύψους €101,8 εκ., το 2008).

Επίσης εγκρίθηκαν 389 στεγαστικά δάνεια ύψους €51,6 εκ. με βάση το κυβερνητικό σχέδιο για χαμηλά αμειβόμενους, 132 δάνεια σε αιτητές ακριτικών περιοχών, 42 δάνεια σε αιτητές της περιοχής της Πράσινης Γραμμής, 187 δάνεια σε αιτητές κοινοτήτων με πληθυσμό κάτω των 500 κατοίκων, 8 σε πολύτεκνους, 11 σε χαμηλά αμειβόμενους ανάπηρους και 2.934 δάνεια του Κεντρικού Φορέα Ισότητας Κατανομής Βαρών, τα οποία παραχωρούνται κυρίως για σκοπούς σπουδών, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και για νεοδημιουργούμενα ζευγάρια, η διαχείριση των οποίων ανατέθηκε στον Οργανισμό.

Μέρος Β

Εσωτερικός έλεγχος. Όπως αναφέραμε και στην προηγούμενη έκθεση μας, ο Οργανισμός προέβη στις 4.4.2007 σε διορισμό Επιτροπής Ελέγχου που απαρτίζεται από τον Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, με βάση σχετική Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας αναφορικά με το Πλαίσιο Αρχών Λειτουργίας και Κριτηρίων Αξιολόγησης της Οργανωτικής Δομής, Εσωτερικής Διακυβέρνησης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των Τραπεζών. Η Επιτροπή ενημερώνεται για τις δραστηριότητες του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου του Οργανισμού και εξετάζει και εγκρίνει το Πρόγραμμα Εσωτερικού Ελέγχου της. Πέραν των πιο πάνω, κατόπιν εισήγησής μας, για ενίσχυση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, το Διοικητικό Συμβούλιο ετοίμασε νέο αναθεωρημένο σχέδιο υπηρεσίας για τη θέση του

Εσωτερικού Ελεγκτή. Η ανάγκη πρόσληψης προσοντούχου και έμπειρου εσωτερικού ελεγκτή (προϊστάμενου εσωτερικής επιθεώρησης) επισημαίνεται και σε επιστολές που έστειλε η Κεντρική Τράπεζα στον Οργανισμό στις 21.10.2009 και 8.3.2010.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, έχει αποφασιστεί όπως το Τμήμα Εσωτερικού ελέγχου ενισχυθεί με ακόμα ένα υπάλληλο, ο δε διορισμός Εσωτερικού Ελεγκτή αναμένεται να γίνει μόλις εκδοθεί η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου σχετικά με εκκρεμούσα προσφυγή.

Προσφορές. Παρατηρήθηκε ότι μέσα στο 2009 προκηρύχθηκε μία προσφορά ενώ για τα υπόλοιπα προϊόντα/υπηρεσίες που αγοράστηκαν εφαρμόστηκε η συνοπτική διαδικασία για αγορά προϊόντων/υπηρεσιών αξίας μέχρι €1.708, σύμφωνα με το άρθρο 84(1)(Α) του Νόμου 12(Ι)/2006. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 84(2) του πιο πάνω Νόμου, δεν επιτρέπεται κατάτμηση των συμβάσεων, με σκοπό την ευνοϊκή εφαρμογή των διατάξεων περί συνοπτικών διαδικασιών.

Εισηγηθήκαμε όπως προκαθορίζονται οι ανάγκες για προϊόντα/υπηρεσίες του Οργανισμού, ώστε να γίνονται συγκεντρωτικές αγορές ακολουθώντας τις προβλεπόμενες από το Νόμο διαδικασίες για κάθε περίπτωση. Με τον τρόπο αυτό ενδέχεται να εξασφαλίζονται και ευνοϊκότερες τιμές για τον Οργανισμό. Ειδικά όσον αφορά στον καθορισμό αναγκών, στην επιλογή και στην απόκτηση του μηχανογραφικού εξοπλισμού και λογισμικού, πρέπει, σύμφωνα με οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας, να υπάρχουν καταγραμμένες διαδικασίες.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ανέφερε ότι οι αγορές του γραφειακού εξοπλισμού αφορούσαν σε διαφορετικά είδη και το κάθε είδος ξεχωριστά δεν υπερέβαινε το ποσό των €1.708. Ως προς τις αγορές των ηλεκτρονικών υπολογιστών περιλαμβανομένου και λογισμικού γίνονται αναγκαστικά από προμηθευτές της εταιρείας που είναι συμβεβλημένος ο Οργανισμός για την παροχή του λογισμικού συστήματος (Συνεργατική Εταιρεία Μηχανογράφησης Λτδ) για εγγύηση της πλήρους ασφάλειας και ομαλής λειτουργίας του συστήματός τους. Επίσης μας πληροφόρησε ότι για τον ίδιο λόγο δεν ζητήθηκαν προσφορές για την εκτύπωση βιβλιαρίων, καταστάσεων λογαριασμών και εντύπων του συστήματος της πιο πάνω εταιρείας.

6.16 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005, 2006, 2007, 2008 και 2009 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο τον Αύγουστο 2008, Οκτώβριο 2008, Ιανουάριο 2009, Νοέμβριο 2009 και Σεπτέμβριο 2010, αντίστοιχα. Τα θέματα που προέκυψαν από έλεγχο που διενεργήθηκε στο Πανεπιστήμιο Κύπρου στις αρχές του 2009 για το 2005 και 2006 παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το 2008. Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας για τα έτη 2007, 2008 και 2009 αναμένεται να διεξαχθεί κατά το τέλος του 2010.

Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Πανεπιστημίου Κύπρου για τα έτη 2007 και 2008, τα οικονομικά αποτελέσματα ήταν όπως πιο κάτω:

	2009	2008	2007
	€	€	€
Έσοδα	64.256.961	70.621.045	68.089.913
Έξοδα	71.446.952	71.651.250	67.059.365
(Έλλειμμα)/Πλεόνασμα	(7.189.991)	1.030.205	1.030.548

Τα έσοδα προέρχονται σχεδόν εξ ολοκλήρου από κρατική χορηγία (συμπεριλαμβανομένων των προπτυχιακών διδάκτρων).

Έργα Πανεπιστημιούπολης.

Γενικά. Οι εργασίες ανέγερσης της πρώτης φάσης της Πανεπιστημιούπολης άρχισαν στις αρχές του 1999 και προβλέπεται να συμπληρωθούν περί τα τέλη του 2010. Η τελευταία εκτίμηση (2006) της συνολικής δαπάνης ανέρχεται, στο ποσό των €410 εκ. σε σύγκριση με €148 εκ. που ήταν η αρχική εκτίμηση το 1995. Σύμφωνα με το Γραφείο Ανάπτυξης της Πανεπιστημιούπολης (ΓΑΠ), η αύξηση της δαπάνης οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των Τμημάτων/Σχολών και στην αύξηση του αριθμού φοιτητών και ως εκ τούτου στην αναθεώρηση των κτιριολογικών δεδομένων – αύξηση δομημένου εμβαδού πέραν του 100% -, στον αναβαθμισμένο σχεδιασμό των έργων, καθώς και στις αυξήσεις των τιμών των εργατικών και υλικών.

Έχουν παρατηρηθεί καθυστερήσεις στην υλοποίηση των χρονοδιαγραμμάτων ορισμένων έργων (Κτιριακές Εγκαταστάσεις Επιστημών και Τεχνολογίας, Φοιτητική Εστία, Κτίριο Διοίκησης, Αθλητικές Εγκαταστάσεις, Κτιριακές Εγκαταστάσεις Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης, Κτιριακές Εγκαταστάσεις Κοινωνικών Δραστηριοτήτων), οι οποίες οφείλονται κυρίως στην επιμήκυνση του χρόνου διεκπεραίωσης των μελετών μετά τη διεξαγωγή των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, στην αδυναμία των ιδιωτών μελετητών να ανταποκριθούν ικανοποιητικά στις υποχρεώσεις τους, σε τροποποιήσεις των σχεδίων από το Πανεπιστήμιο και σε προβλήματα με τους Εργολάβους.

Έργα υπό εκτέλεση.

(α) Κτιριακές Εγκαταστάσεις Κοινωνικών Δραστηριοτήτων. Η έναρξη της κατασκευής του έργου έγινε τον Ιανουάριο 2008 με ποσό σύμβασης €18.741.000. Οι εργασίες συμπληρώθηκαν τον Ιούλιο 2010 με δικαιολογημένη καθυστέρηση 2 μηνών. Το τελικό κόστος του έργου αναμένεται να ανέλθει περίπου στο ποσό των €21.200.000. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στη διαφοροποίηση των ποσών προνοίας των διορισμένων υπεργολαβιών, στις αυξήσεις των υλικών και εργατικών, στην εκτέλεση πρόσθετων εργασιών καθώς και στην αναμενόμενη καταβολή αποζημιώσεων προς τον Εργολάβο για την δικαιολογημένη καθυστέρηση.

(β) Κτιριακές Εγκαταστάσεις Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης. Μετά από προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού η σύμβαση ανατέθηκε σε Εργολάβο έναντι ποσού €20.439.000. Οι εργασίες κατασκευής του έργου άρχισαν τον Αύγουστο 2006 με χρόνο συμπλήρωσης τον Αύγουστο 2009.

Ο Εργολάβος υπέβαλε, μέχρι τον Ιούλιο 2009, πέντε απαιτήσεις για συνολική παράταση χρόνου 246 εργάσιμων ημερών. Ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών απαντώντας σε παρατηρήσεις μας σχετικά με την πρόοδο του έργου, μας πληροφόρησε ότι ζητήθηκε από τον Εργολάβο να επισπεύσει τους ρυθμούς εργασίας του και ότι με βάση αναθεωρημένο πρόγραμμα που ετοίμασε οι εργασίες αναμένετο να συμπληρωθούν μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2009. Τελικά το έργο συμπληρώθηκε τον Απρίλιο 2010, με συνολική καθυστέρηση 9 μηνών.

Το τελικό κόστος του έργου αναμένεται να ανέλθει περίπου στο ποσό των €21.540.000. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην διαφοροποίηση των ποσών προνοίας των διορισμένων υπεργολαβιών, στις αυξήσεις των υλικών και εργατικών και στην εκτέλεση πρόσθετων εργασιών λόγω τροποποιήσεων των σχεδίων.

(γ) Κέντρο Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου». Όπως καταγράφεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, στο πλαίσιο ανάπτυξης του Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου της Πανεπιστημιούπολης και μετά από δωρεά από ιδιώτη προς το Πανεπιστήμιο Κύπρου ποσού €5.571.810, αποφασίστηκε η προώθηση του προγράμματος ανέγερσης του Κέντρου Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου». Η εκπόνηση της μελέτης ανατέθηκε, τον Δεκέμβριο 2002, σε Γάλλο Αρχιτέκτονα σύμφωνα με τους όρους της δωρεάς. Η αμοιβή του Αρχιτέκτονα θα καταβληθεί από τον ιδιώτη επιπρόσθετα του πιο πάνω ποσού δωρεάς.

Τον Δεκέμβριο 2005, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου αποφάσισε την υλοποίηση του έργου έναντι εκτιμημένης δαπάνης €29.046.000. Η δαπάνη αυτή αφορούσε μόνο την κατασκευή του κτιρίου χωρίς τον εξοπλισμό και την επίπλωση. Τον Απρίλιο 2007, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου ενέκρινε την αύξηση του

προϋπολογιζόμενου κόστους κατασκευής του έργου σε €32.215.000 λόγω πληθωρισμού και αύξησης εργατικών. Τον Σεπτέμβριο 2008, ετοιμάστηκε από τους Συμβούλους Επιμετρητές νέα εκτίμηση δαπάνης για το ποσό των €38.000.000. Τελικά με την προσθήκη ποσών για αυξήσεις εργατικών και υλικών καθώς και συμπληρωματικές εργασίες για το δίκτυο υποδομής η εκτίμηση δαπάνης κατασκευής αναμένεται να ανέλθει στο ποσό των €40.200.000.

Ο Αρχιτέκτονας έχει ολοκληρώσει την εκπόνηση της τελικής μελέτης καθώς και την ετοιμασία των εγγράφων προσφορών. Τον Φεβρουάριο 2010, το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του ενέκρινε την ανέγερση του έργου.

Τον Μάιο 2010, το Πανεπιστήμιο ανακοίνωσε προκαταρκτική προκήρυξη του διαγωνισμού για ανέγερση της Βιβλιοθήκης. Οι κατασκευαστικές εργασίες αναμένεται να αρχίσουν αρχές του 2011.

Προσφορά αρ. CDO 062/08 για την προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού κουζινών για τις κτιριακές εγκαταστάσεις των Κοινωνικών Δραστηριοτήτων. Το Νοέμβριο 2008 το Πανεπιστήμιο προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια και εγκατάσταση του εξοπλισμού κουζινών για τις κτιριακές εγκαταστάσεις των Κοινωνικών Δραστηριοτήτων, με εκτίμηση δαπάνης €1.300.000+Φ.Π.Α. Τον Ιανουάριο 2009 υποβλήθηκαν τέσσερις προσφορές, εκ των οποίων οι δύο κρίθηκαν άκυρες, αφού δεν ικανοποιούσαν τους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού, και τον Απρίλιο 2009, το Συμβούλιο Προσφορών και Οικονομικών του Πανεπιστημίου κατακύρωσε το διαγωνισμό στο χαμηλότερο προσφοροδότη, ο οποίος ικανοποιούσε τους όρους και τις προδιαγραφές του διαγωνισμού, για το ποσό των €1.102.527+Φ.Π.Α., σύμφωνα με την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης.

Ένας εκ των δύο προσφοροδοτών των οποίων οι προσφορές είχαν αξιολογηθεί ως άκυρες, προχώρησε τον Ιούνιο 2009 στην άσκηση ιεραρχικής προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), κατά της πιο πάνω απόφασης. Τον Οκτώβριο 2009 η ΑΑΠ αποφάσισε ότι η ιεραρχική προσφυγή επιτυγχάνει και η απόφαση της αναθέτουσας αρχής ακυρώνεται, επειδή όπως διαπιστώθηκε, στο διοικητικό φάκελο της προσφοράς, αντί υπογεγραμμένου πρακτικού της απόφασης ανάθεσης του Συμβουλίου Προσφορών και Οικονομικών, υπήρχε ένα ανυπόγραφο προσχέδιο απόφασης.

Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου αποφάσισε το Δεκέμβριο 2009 την ακύρωση του διαγωνισμού και την επαναπροκήρυξη του, μετά από σχετική γνωμάτευση των νομικών του συμβούλων, επειδή η ισχύς των προσφορών και των εγγυήσεων συμμετοχής είχαν λήξει τον Ιούλιο και Αύγουστο 2009 αντίστοιχα, χωρίς να ζητηθεί – πριν τη λήξη τους – η ανανέωση τους.

Ο νέος διαγωνισμός προκηρύχθηκε τελικά τον Ιούνιο 2010.

6.17 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2009 έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε το Ίδρυμα, ύστερα από έγκρισή μου, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Έσοδα.** Τα έσοδα, εξαιρουμένης της κρατικής χορηγίας, ανήλθαν σε €6,8 εκ. (€12,1 εκ. το 2008) και συμπεριλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ανήλθαν σε €35,9 εκ. σε σύγκριση με €43,5 εκ. το προηγούμενο έτος. Η κρατική χορηγία του 2009 για κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του Ιδρύματος ανήλθε σε €28,4 εκ. ή 79% των συνολικών εσόδων, σε σύγκριση με €30,9 εκ. ή 71% για το προηγούμενο έτος. Σημειώνεται ότι η κρατική χορηγία για κεφαλαιουχικές δαπάνες ύψους €3.509.670 δεν έχει συμπεριληφθεί στα έσοδα, εκτός από το μέρος της που αφορά σε αποσβέσεις του έτους. Οι σημαντικότερες μειώσεις σημειώθηκαν στα έσοδα που αφορούν σε εμπορικές διαφημίσεις (€741.062), και στη μη επανάληψη εσόδων που αφορούσαν στο διαγωνισμό τραγουδιού Junior Eurovision (€1.016.435) και ΦΠΑ προηγούμενων ετών (€3.361.340).

(β) Έξοδα. Το σύνολο των εξόδων, περιλαμβανομένων και των καθαρών εξόδων χρηματοδότησης, ανήλθαν σε €40,6 εκ., σε σύγκριση με €39,7 εκ. για το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημείωσαν αύξηση €0,9 εκ. ή 2%. Οι αποσβέσεις ανήλθαν σε €1.787.431 (€1.554.615 το 2008) και τα καθαρά έξοδα χρηματοδότησης ανήλθαν σε €808.016 (€1.427.865 το 2008). Η σημαντικότερη αύξηση σημειώθηκε στο Κονδύλι «Μισθοί και Ωφελήματα Προσωπικού» (€2.700.534) και η σημαντικότερη μείωση στο Κονδύλι «Έξοδα Προγραμμάτων» (€1.504.025).

(γ) Αποτελέσματα έτους. Το Ίδρυμα παρουσίασε για το 2009 έλλειμμα πριν από τη φορολογία €4,8 εκ., σε σύγκριση με πλεόνασμα €3,6 εκ. κατά το 2008.

(δ) Κρατική χορηγία. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα κρατική χορηγία συνολικού ύψους €31.914.610 (€33.143.450 το 2008), ενώ η εγκεκριμένη πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος ανερχόταν σε €36.983.200 (€33.143.450 το 2008). Αντίθετα η εγκεκριμένη αρχική πρόνοια για χορηγία προς το Ίδρυμα για το 2009, σύμφωνα με τον Κρατικό Προϋπολογισμό (Ν.47(ΙΙ)/2009), ανερχόταν σε €28.191.924, ενώ μόλις στις 22.12.2009 με το Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό του Κράτους (Υπουργείο Εσωτερικών) (Ν.60(ΙΙ)/2009), εγκρίθηκε επιπλέον χορηγία ύψους €3.722.686. Το φαινόμενο να περιλαμβάνεται και εγκρίνεται ως κρατική χορηγία προς κάποιον Οργανισμό διαφορετικό ποσό στον Κρατικό Προϋπολογισμό, σε σύγκριση με τον οικείο Προϋπολογισμό του συγκεκριμένου Οργανισμού έχει παρατηρηθεί και στο παρελθόν και είχαν υποδειχθεί στο Υπουργείο Οικονομικών οι συνέπειες και τα προβλήματα που δημιουργούνται.

Το Ίδρυμα υπέβαλε το 2008 στον Υπουργό Εσωτερικών «Μεσοπρόθεσμο Σχέδιο Αντιμετώπισης/Κάλυψης Οικονομικών Προβλημάτων» με χρονικό ορίζοντα από το 2008 μέχρι το 2018. Το ουσιαστικότερο μέτρο που προτείνεται από τον Οργανισμό για αντιμετώπιση των σοβαρών οικονομικών του προβλημάτων περιορίζεται στην πλευρά των εσόδων και ειδικά στην αύξηση της κρατικής χορηγίας. Μέχρι σήμερα η Κυβέρνηση δεν αποδέχθηκε το «Σχέδιο».

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος μας πληροφόρησε ότι το «Μεσοπρόθεσμο Σχέδιο Αντιμετώπισης Οικονομικών Προβλημάτων» περιείχε και συγκεκριμένες δεσμεύσεις για συγκράτηση των δαπανών, αλλά εκ των πραγμάτων έχει καταστεί ανενεργό.

(ε) Έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης. Στις 31.12.2009 οι τρέχουσες υποχρεώσεις του Ιδρύματος ανέρχονταν σε €16,2 εκ., σε σύγκριση με €15,9 εκ. το 2008, ενώ το τρεχούμενο ενεργητικό ήταν €11,6 εκ. (€14,2 εκ. το 2008), δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €4,6 εκ., σε σύγκριση με €1,7 εκ. το 2008. Το σύνολο των υποχρεώσεων του Ιδρύματος υπερβαίνει το σύνολο του ενεργητικού του κατά €65,3 εκ. Το πιο πάνω έλλειμμα, που προέκυψε κυρίως από τις υποχρεώσεις του Ιδρύματος προς το Ταμείο Συντάξεων για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του και από την οφειλή για τα Περιθωριακά Ωφελήματα των υπαλλήλων, καταδεικνύει ότι η ικανότητα του Ιδρύματος να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα στηρίζεται στη συνέχιση παροχής κρατικής χορηγίας και στη μη υποχρέωση για άμεση καταβολή των οφειλών στο Ταμείο Συντάξεων.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, σημαντικό μέρος του ελλείμματος στο κεφάλαιο κίνησης οφείλεται στη μη καταβολή του συνολικού ύψους της εγκεκριμένης στον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος χορηγίας για το έτος.

(στ) Υποχρέωση προς το Ταμείο Συντάξεων.

(i) Ύψος αναλογιστικού ελλείμματος. Σύμφωνα με την αναλογιστική εκτίμηση που υποβλήθηκε το Μάιο 2010 με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2009, με βάση το ήδη εφαρμοσμένο όριο αφυπηρέτησης των 63 ετών, το Ταμείο Συντάξεων παρουσιάζει έλλειμμα, σε σχέση με προϋπηρεσία, ύψους €76.928.000 (€72.274.000 στην εκτίμηση 31.12.2008 σύμφωνα με την τελική έκθεση της αναλογιστικής εκτίμησης).

Η συνολική αναγνωρισμένη οφειλή προς το Ταμείο Συντάξεων, ανέρχεται κατά τις 31.12.2009 σε €48.718.010 (€43.889.913 στις 31.12.2008), όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ιδρύματος. Σημειώνεται ότι το υπόλοιπο μη αναγνωρισμένο έλλειμμα ύψους €28.209.990 (€76.928.000 – €48.718.010) παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος υπό μορφή σημείωσης. Σημειώνεται ότι τόσο η αναγνώριση όσο και η παρουσίαση της πιο πάνω οφειλής στις οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος έγινε σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

- (ii) **Χρηματοδότηση του αναλογιστικού ελλείμματος.** Σύμφωνα με τους περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και εξαρτωμένους αυτών) Κανονισμούς, Κ.Δ.Π. 205/87 όπως τροποποιήθηκαν με την Κ.Δ.Π. 278/93, εάν πιστοποιηθεί έλλειμμα κατά την αναλογιστική εκτίμηση, το Ίδρυμα θα συνεισφέρει στο Ταμείο ελλειμματικές εισφορές τέτοιου ποσού, το οποίο υπολογίζεται ότι θα καλύπτει το έλλειμμα σε περίοδο που δεν ξεπερνά τα 33 χρόνια, όπως μπορεί να αποφασίσει το Ίδρυμα από την ημερομηνία της εκτίμησης.

Επίσης, στο παράρτημα της τελικής αναλογιστικής εκτίμησης με ημερομηνία εκτίμησης 31.12.2008, για χρηματοδότηση του ελλείμματος των €72.274.000, γίνεται εισήγηση όπως καταβληθούν από το Ίδρυμα ετήσιες συνεισφορές, είτε €25.451.000 για 3 χρόνια, είτε €16.115.000 για 5 χρόνια, είτε €10.898.000 για 8 χρόνια, επιπρόσθετα με τις εισφορές για την Τρέχουσα Υπηρεσία ύψους 21% επί των μισθών, είτε με ένα ποσοστό εισφοράς ύψους 159,6% επί των ολικών μισθών κατά τη διάρκεια της μελλοντικής υπηρεσίας των παρόντων μελών του Ταμείου. Στον εγκριθέντα όμως Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το έτος 2009, έχει συμπεριληφθεί πρόνοια για προϋπηρεσία μόνο €2.000.000, με σημείωση ότι εφόσον τα πραγματικά έσοδα υπερβούν τα προβλεπόμενα, το πλεόνασμα δύναται να χρησιμοποιηθεί για πρόσθετη πληρωμή προς το Ταμείο Συντάξεων, ενώ κατά το ίδιο έτος καταβλήθηκαν προς το Ταμείο Συντάξεων μόνο €2.866.877, συμπεριλαμβανομένης και της Τρέχουσας Υποχρέωσης ύψους €1.474.369.

Στον εγκριθέντα Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το έτος 2010, έχει συμπεριληφθεί πρόνοια μόνο €2.000.000 για κάλυψη προϋπηρεσίας, με σημείωση ότι εφόσον τα πραγματικά έσοδα υπερβούν τα προβλεπόμενα, το πλεόνασμα δύναται να χρησιμοποιηθεί για πρόσθετη πληρωμή προς το Ταμείο Συντάξεων. Όπως αναφέραμε και στην Έκθεσή μας για τις οικονομικές καταστάσεις του 2008, το ύψος της πιο πάνω πρόνοιας, καθώς και της πραγματικής πληρωμής προς το Ταμείο καταδεικνύουν ότι δεν έχει αρχίσει ακόμη η ουσιαστική χρηματοδότηση του ελλείμματος.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής η συμπερίληψη ποσού ύψους €2.000.000 για κάλυψη της προϋπηρεσίας έγινε με γραπτές οδηγίες των αρμοδίων Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών. Η καταβολή, κατά το 2009, χαμηλότερου ποσού στο Ταμείο Συντάξεων από τη σχετική πρόνοια, οφείλεται στη μη καταβολή του συνολικού ύψους της εγκεκριμένης στον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος χορηγίας για το έτος.

- (ζ) **Κρατικές εγγυήσεις.** Στις 31.12.2009 οι κρατικές εγγυήσεις για τα δάνεια του Ιδρύματος ανέρχονταν σε €23,5 εκ.

- (η) **Επένδυση σε εξαρτημένη εταιρεία.** Το ΡΙΚ κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου εξαρτημένης εταιρείας, η οποία συστάθηκε στην Κύπρο στις 10.12.2003 με μετοχικό κεφάλαιο £10.000 (€17.086), και η οποία δεν έχει ακόμη αρχίσει τις δραστηριότητές της.

- (θ) **Λογιστικές Αναλογίες.** Οι πιο κάτω λογιστικές αναλογίες δίνουν μια γενική εικόνα της οικονομικής κατάστασης του Ιδρύματος:

	2009	2008
Κυκλοφορούν Ενεργητικό προς Τρέχουσες Υποχρεώσεις	0,72	0,89
Αποδοχές και Ωφελήματα Προσωπικού (περιλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών) προς Έξοδα	50,62%	44,32%
Κρατική Χορηγία προς Έσοδα	79,09%	71,06%

Προϋπολογισμός.

- (α) **Προϋπολογισμός 2009.** Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2009 ψηφίστηκε σε Νόμο στις 9.4.2009 (Ν.47(II)/2009), ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 24.4.2009. Αναφέρεται ότι ο αρχικός Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος στις 16.5.2008 και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 22.5.2008. Μετά από οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών το Ίδρυμα προχώρησε σε τροποποιήσεις του Προϋπολογισμού, ο οποίος τελικά υποβλήθηκε και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 12.3.2009.

Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2009, ενώ κατά την περίοδο 1.3.2009 μέχρι 23.4.2009 (ημερομηνίας δημοσίευσης του Προϋπολογισμού), διενεργήθηκαν πληρωμές που αφορούν σε συμβατικές υποχρεώσεις του Ιδρύματος, για τις οποίες δεν υπήρχε νομοθετική κάλυψη, αλλά έγιναν μετά από έγκριση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, χωρίς ωστόσο οι Υπουργοί να έχουν τέτοια εξουσία είτε από το Σύνταγμα είτε από Νόμο. Επισημάνθηκε ότι η καθυστέρηση στην όλη διαδικασία της ετοιμασίας και έγκρισης του Προϋπολογισμού δημιουργεί προβλήματα ρευστότητας στο Ίδρυμα και νομιμότητας διενέργειας ορισμένων δαπανών.

(β) Υπερβάσεις. Κατά το 2009 σε διάφορα Άρθρα του Προϋπολογισμού χρεώθηκαν ποσά ύψους €2.860.843, πέραν από τις εγκριθείσες πιστώσεις στον Προϋπολογισμό. Από αυτές, ποσά ύψους €2.043.528 καλύφθηκαν με μεταφορές εξοικονομήσεων από άλλα Άρθρα και ποσά ύψους €817.315 καλύφθηκαν από τις «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό». Σχετική έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος δόθηκε στις 27.4.2010, και στις 5.5.2010 το Ίδρυμα διαβίβασε την κατάσταση των πιο πάνω υπερβάσεων στο Υπουργείο Εσωτερικών, ενώ εκκρεμεί η υποβολή τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Προσωπικό.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε το Ίδρυμα κατά την 31.12.2009 και 31.12.2008 μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2009	2008
Υπαλληλικό προσωπικό:		
Μόνιμοι υπάλληλοι	153	168
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί)	257	180
	410	348
Εργατικό προσωπικό:		
Τακτικοί	32	32
Έκτακτοι	2	2
	34	34
Σύνολο	444	382
	2009	2008
	€	€
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές:		
Μόνιμοι υπάλληλοι (δεν συμπεριλαμβάνεται η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων)		
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα	7.473.823	7.449.342
Διάφορα επιδόματα και υπερωρίες	1.186.969	1.072.580
Εργοδοτικές εισφορές	850.500	829.446
	9.511.292	9.351.368
Ωφελήματα προσωπικού	1.408.887	1.437.620
Εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων για τρέχουσα υπηρεσία	1.474.370	1.477.599
	12.394.549	12.266.587
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί)	6.649.077	5.828.105
Εργατικό προσωπικό	958.022	944.645
Σύνολο	20.001.648	19.039.337
Μέσος όρος κόστους εργοδότησης:		
Μόνιμοι υπάλληλοι (μέσος όρος 160)	77.466	72.156
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί) (μέσος όρος 193)	34.451	32.378
Εργατικό προσωπικό (μέσος όρος 34)	28.177	27.784

Σημειώνεται ότι η αύξηση του μέσου όρου κόστους εργοδότησης των μονίμων υπαλλήλων κατά €5.310 ή 7,4% οφείλεται κυρίως, στην αύξηση του τιμαριθμικού επιδόματος, στην παραχώρηση των ετήσιων προσαυξήσεων και στην αύξηση των υπερωριών, ενώ των συνεργατών αορίστου χρόνου (τακτικών) κατά €2.073 ή 6,4% οφείλεται πέραν από τα πιο πάνω και στην καταβολή αναδρομικών, λόγω της ένταξης έκτακτων συνεργατών σε καθεστώς συνεργάτη αορίστου χρόνου.

Η αύξηση του μέσου όρου κόστους εργοδότησης του εργατικού προσωπικού, οφείλεται κυρίως στην παραχώρηση των αυξήσεων και των ετήσιων προσαυξήσεων.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, ο μέσος όρος ηλικίας των μονίμων υπαλλήλων του ΠΙΚ κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2009 ήταν 53,5 χρόνια, με μέση υπηρεσία 27,5 χρόνια, με αποτέλεσμα το μόνιμο προσωπικό να έχει φθάσει σε ψηλές βαθμίδες των μισθοδοτικών κλιμάκων.

(β) Στελέχωση του Ιδρύματος. Οι εγκεκριμένες θέσεις σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2009 του Ιδρύματος ανέρχονταν σε 245, από τις οποίες 27 σημειωμένες με διπλό σταυρό (υπό κατάργηση), ενώ στις 31.12.2009 υπήρχαν 65 κενές θέσεις. Ορισμένες θέσεις εξακολουθούν να παραμένουν κενές για μεγάλο χρονικό διάστημα, και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας τέθηκε το ερώτημα κατά πόσο οι θέσεις εξακολουθούν να είναι απαραίτητες, αφού για τόσα χρόνια δεν έχει τροχοδρομηθεί διαδικασία πλήρωσης τους. Κατά την ψήφιση του Προϋπολογισμού του Ιδρύματος από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για το 2010, προστέθηκε πρόνοια που απαγορεύει την πλήρωση οποιασδήποτε κενής θέσης, για την οποία δεν έχει αρχίσει η νόμιμη διαδικασία πλήρωσης της κατά την ημερομηνία ψήφισης του.

Ο Γενικός Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι το ΠΙΚ προτίθεται να προχωρήσει εντός του 2010 στην πλήρωση όλων των κενών θέσεων για τις οποίες είχε αρχίσει η διαδικασία πλήρωσης τους πριν τις 31.3.2010, ημερομηνία ψήφισης του Προϋπολογισμού του έτους.

(γ) Συλλογική Σύμβαση 2007-2009 και καταβολή αναδρομικών αυξήσεων. Το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 9.6.2009 πληροφόρησε το Ίδρυμα ότι μπορεί να προχωρήσει στην υπογραφή της Συλλογικής Σύμβασης του Ιδρύματος για την περίοδο 1.1.2007-31.12.2009, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα περιέχει οτιδήποτε άλλο πέραν των όσων περιλαμβάνονται στη Συμφωνία Πλαίσιο για όλους τους Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου, που υπογράφηκε στις 19.2.2008 από τον Υπουργό Οικονομικών και τους Γενικούς Γραμματείς των Συνδικαλιστικών Οργανώσεων. Ωστόσο όταν το Ίδρυμα και οι συντεχνίες υπέγραψαν τη συμφωνία στις 11.1.2010, επιπρόσθετα των όσων έχουν συμφωνηθεί στην πιο πάνω Συμφωνία Πλαίσιο, συμπεριέλαβαν ότι οι γενικές αυξήσεις θα υπολογιστούν αναδρομικά και επί των υπερωριών, της εργασίας κατά τα Σαββατοκύριακα και Αργίες, καθώς και επί των επιδομάτων βάρδιας, πρακτική που δε συνάδει ούτε και με τα όσα εφαρμόζονται στο δημόσιο τομέα.

Σημειώνεται ότι κατά το 2009 καταβλήθηκαν αναδρομικές αυξήσεις επί των βασικών μισθών, κατά 2% από 1.1.2008 και κατά 1,5% από 1.1.2009 συνολικού ύψους €280.817, που περιλαμβάνουν αναδρομικές αυξήσεις που έχουν υπολογιστεί και επί των επιδομάτων και υπερωριών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής η συμφωνημένη με τις συντεχνίες πρακτική που διαχρονικά ακολουθείται σε σχέση με τον τρόπο υπολογισμού των αναδρομικών αυξήσεων, είναι οι αυξήσεις να υπολογίζονται αναδρομικά και επί των επιδομάτων και υπερωριών, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται συνήθως στην υπογραφή των Συλλογικών Συμβάσεων.

(δ) Αφυπηρέτηση υπαλλήλων, μελών του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές). Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεση μας για το έτος 2008, οι Κανονισμοί του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές) και οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Οροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί, προβλέπουν ότι η ηλικία αφυπηρέτησης των μονίμων υπαλλήλων είναι η ηλικία των 60 ετών, ενώ οι Κανονισμοί του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης), μετά από σχετική τροποποίηση, προβλέπουν σταδιακή αφυπηρέτηση μέχρι τη συμπλήρωση ηλικίας 63 ετών.

Από τα πιο πάνω συνάγεται ότι η υπηρεσία, υπαλλήλων που είναι μέλη του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές), εφόσον αποχωρήσουν μετά τη συμπλήρωση ηλικίας 60 ετών, δεν καλύπτεται από τους σχετικούς Κανονισμούς και ως εκ τούτου θα πρέπει το Ίδρυμα να προχωρήσει το γρηγορότερο

στην τροποποίηση τους για σταδιακή επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης μέχρι τα 63 έτη, ώστε να συνάδουν με τους Κανονισμούς του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων (όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης).

Σημειώνεται ότι, με βάση τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας δεν πιστοποίησε την ορθότητα των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων υπαλλήλου του Ιδρύματος μέλους του Ταμείου Συντάξεων και Χορηγημάτων (με εισφορές) που αφυπηρέτησε στις 15.3.2009, στην ηλικία των 61 ετών και 10 μηνών (σχετική είναι η επιστολή της Υπηρεσίας μας με ημερ. 23.4.2009).

Ο Γενικός Διευθυντής ανέφερε ότι το ΡΙΚ υπέβαλε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 24.2.2009 προσχέδιο των αναγκαίων τροποποιήσεων στους σχετικούς Κανονισμούς, το οποίο με επιστολή του ημερομηνίας 30.11.2009, αποτάθηκε στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για τα σχόλια του.

(ε) Αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες, υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας. Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση και επίδομα βάρδιας του μόνιμου προσωπικού και των εργατών του Ιδρύματος, καθώς και η αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες, ανήλθε σε €1.299.979, σε σύγκριση με €1.241.980 το 2008.

Στον πιο κάτω πίνακα που ετοιμάστηκε σύμφωνα με την αναλυτική κατάσταση υπερωριών και επιδόματος βάρδιας, φαίνεται κατά κατηγορία υπερωριών, η δαπάνη για τα έτη 2008 και 2009.

	2009	2008
	€	€
Αποζημίωση για εργασία κατά τα Σαββατοκύριακα και αργίες	416.500	420.208
Επίδομα βάρδιας	335.662	341.317
	752.162	761.525
Υπερωρίες	547.817	480.455
Σύνολο	1.299.979	1.241.980

Παρά το ότι κατά το 2009 δεν υπήρξαν γεγονότα ανάλογα με αυτά του 2008, όπως Προεδρικές Εκλογές, διαγωνισμός τραγουδιού της Junior Eurovision και Ολυμπιακοί Αγώνες, έχει παρατηρηθεί αύξηση στις υπερωρίες κατά €67.362 ή 14%. Σημειώνεται ότι οι υπερωρίες και τα επιδόματα βάρδιας αποτελούν ποσοστό 9,7% επί των συνολικών αποδοχών του μόνιμου προσωπικού και εργατών.

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται κατά τμήμα, ο αριθμός των μόνιμων υπαλλήλων, στον καθένα από τους οποίους καταβλήθηκε για υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας κατά το έτος 2009 ποσό πέραν των €20.000.

Τμήμα	Αριθμός υπαλλήλων με υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας πάνω από €20.000
Στήριξης Παραγωγής	11
Προγραμμάτων Τηλεόρασης και Ειδήσεων και Επικαίρων	4
Σύνολο υπαλλήλων	15

Σύμφωνα με τη σχετική έκθεση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, ημερ. 4.3.2009, το έτος 2008, 94 άτομα εργάστηκαν υπερωριακά, πέραν των 43 ωρών το μήνα, σε αντίθεση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος ημερ. 3.8.2005, όπου δόθηκαν οδηγίες σε όλους τους Τμηματάρχες να μην καλείται υπάλληλος να εργαστεί υπερωριακά πέραν των 43 ωρών το μήνα. Σύμφωνα με την πιο πάνω έκθεση, σε 14 περιπτώσεις η υπερωριακή εργασία 10 ατόμων υπερβαίνει τις 100 ώρες το μήνα.

Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως το Ίδρυμα, προχωρήσει, όπου είναι δυνατό σε καλύτερη κατανομή της εργασίας και σχεδιασμό της ρότας, αφού λαμβάνεται πάντα υπόψη και αξιοποιείται κατάλληλα το καθεστώς βάρδιας που ισχύει στο Ίδρυμα. Επιπρόσθετα θα πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια για μείωση της υπερωριακής εργασίας, με στόχο όπως η εργασία τους διεκπεριώνεται σε κανονικές ώρες γραφείου.

Παρατηρήθηκε ότι οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης δεν ελέγχονται πάντοτε με βάση τις καταγεγραμμένες από το σύστημα κάρτας ώρες άφιξης και αναχώρησης του προσωπικού, για το οποίο, σημειώνεται ότι κατά τους τρεις τελευταίους μήνες του 2009 και τους πρώτους μήνες του 2010 δεν λειτουργούσε λόγω βλάβης.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, η αύξηση στις υπερωρίες αποδίδεται, στην παροχή ετήσιων προσαυξήσεων, τιμαριθμικού επιδόματος και γενικών αυξήσεων. Σημείωσε δε ότι, εντός του 2009 διεξήχθησαν οι Ευρωβουλευτικές εκλογές, δεκάδες συναντήσεις στο πλαίσιο των συνομιλιών για λύση του κυπριακού και άρχισε επίσης η εργασία για την ψηφιακή τηλεόραση με αποτέλεσμα να υπάρξουν αυξημένες υπερωρίες. Ανέφερε επίσης ότι το ΠΙΚ καταβάλλει στοχευμένη προσπάθεια για ουσιαστική μείωση της υπερωριακής απασχόλησης.

(στ) Κατ' αποκοπή αμοιβή μόνιμων υπαλλήλων. Κατά το 2009 καταβλήθηκε σε 13 μόνιμους υπαλλήλους συνολικά πρόσθετη κατ' αποκοπή αμοιβή ύψους €47.521, πέραν των ετήσιων απολαβών τους και υπερωριών σε ορισμένες περιπτώσεις, για υπηρεσίες που προσέφεραν στο Ίδρυμα εκτός των ωρών εργασίας τους, τόσο στην τηλεόραση όσο και στο ραδιόφωνο. Παρατηρήθηκε και πάλι, ότι η πιο πάνω πληρωμή δεν καλύπτεται από τις πρόνοιες των περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος (Οροι Υπηρεσίας) Κανονισμών, σύμφωνα με τους οποίους μπορεί να πληρωθεί πρόσθετη αμοιβή για ραδιοφωνική εργασία, η οποία δεν αποτελεί μέρος των συνήθων καθηκόντων και εκτελείται εκτός των κανονικών εργασιμων ωρών.

(ζ) Ωφελήματα προσωπικού. Όπως σχετικά αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, εξακολουθεί να εκκρεμεί η ρύθμιση του θέματος των Κανονισμών που αφορούν στα ωφελήματα προσωπικού. Σημειώνεται ότι τα σχετικά ωφελήματα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη μεταφορά αργιών, τα επιδόματα βάρδιας, τις υπερωρίες, το σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και άδειες απουσίας.

(η) Άδειες

(ι) Άδειες απουσίας. Με βάση τη σύμβαση που υπογράφηκε την 1.2.2006 και που καλύπτει την περίοδο 1.1.2004-31.12.2006, επισημοποιήθηκε η εφαρμογή της πενθήμερης εβδομάδας εργασίας (Δευτέρα-Παρασκευή) και, τηρουμένων των αναλογιών, η ετήσια άδεια ανάπαυσης, άδεια ασθενείας, άδεια μητρότητας και ποικίλες διατάξεις που αφορούν σε εκπαιδευτική άδεια ή άδεια απουσίας χωρίς απολαβές, θα χορηγούνται βάσει των περί Δημοσίας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών του 1995 και των μεταγενέστερων τροποποιήσεων.

Από τον έλεγχο προέκυψαν τα πιο κάτω θέματα:

- Οι πρόνοιες σε σχέση με την άδεια ανάπαυσης του προσωπικού της πιο πάνω σύμβασης έπρεπε να έχουν εφαρμογή για όλες τις προσλήψεις από 1.10.2005, ωστόσο εφαρμόστηκαν από 1.1.2008 χωρίς οι λόγοι να διευκρινιστούν. Συγκεκριμένα, για δύο προσλήψεις που πραγματοποιήθηκαν μετά τις 30.9.2005 παραχωρήθηκαν 29 ημέρες άδειας ανάπαυσης, αντί 20 όπως προνοεί η σύμβαση.
- Πριν από την υπογραφή της πιο πάνω σύμβασης, παραχωρούνταν 36 ημερολογιακές μέρες άδειας ανάπαυσης στο προσωπικό που ο ετήσιος μισθός του υπερέβαινε τα €3.644 (£2.133) και 24 ημερολογιακές μέρες στους υπόλοιπους. Με την υπογραφή της σύμβασης η ετήσια άδεια ανάπαυσης θα χορηγείται βάσει των περί Δημοσίας Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμών του 1995 και μεταγενέστερων τροποποιήσεων. Σύμφωνα με τη σύμβαση «Μόνιμοι υπάλληλοι που υπηρετούσαν στο Ίδρυμα μέχρι 30.9.2005, οι οποίοι βάσει της μισθοδοσίας τους εδικαιούντο μεγαλύτερο αριθμό ημερών ετήσιας άδειας ανάπαυσης από ότι ορίζει η Κανονιστική Διοικητική Πράξη (Κ.Δ.Π.) 101/95, θα διατηρήσουν αυτό το δικαίωμα μέχρις ότου με τα χρόνια υπηρεσίας δικαιούνται άδεια ανάπαυσης με βάση την επόμενη κατηγορία που προβλέπεται από τους πιο πάνω Κανονισμούς». Αναμενόταν από το Ίδρυμα να μετατρέψει τις 36 και 24 ημερολογιακές μέρες των προηγούμενων Κανονισμών σε εργάσιμες μέρες και να καθορίσει για κάθε υπάλληλο σε ποια κατηγορία τοποθετείται σύμφωνα με τα χρόνια υπηρεσίας τους και την Κ.Δ.Π. 101/95. Αντί αυτού το Ίδρυμα τοποθέτησε τους υπαλλήλους που δικαιούνταν 36 ημερολογιακές μέρες άδειας ανάπαυσης στην ψηλότερη κατηγορία της Κ.Δ.Π.101/95 (29 εργάσιμες μέρες) και αυτούς που δικαιούνταν 24 μέρες στην χαμηλότερη κατηγορία (20 μέρες).

- Μόνιμος υπάλληλος, ο οποίος προηγουμένως ήταν συνεργάτης, με τη μονιμοποίηση του διατήρησε τις 21 μέρες ετήσιας άδειας ανάπαυσης, για τα επόμενα έξι χρόνια, αντί των 20 που προνοείται στη νέα σύμβαση.
- Για συνεργάτιδα με ειδικό συμβόλαιο, η οποία έχει συμπληρώσει 30 μήνες εργασίας, δεν τηρείται κατάσταση στην οποία να παρουσιάζεται το υπόλοιπο της άδειας ανάπαυσης και άδειας ασθενείας που δικαιούται. Σημειώνεται ότι το συμβόλαιο της έχει λήξει στις 30.9.2007 χωρίς να ανανεωθεί.
- Κατά το 2009 έκτακτοι συνεργάτες, με μειωμένο ωράριο, μεταφέρθηκαν στους συνεργάτες αορίστου χρόνου. Για τους συνεργάτες αυτούς μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Απρίλιο 2010) δεν είχε καθοριστεί ακόμη πόσες μέρες άδειας δικαιούνται και με ποια βάση θα τους παραχωρείται.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής η εφαρμογή των προνοιών της σύμβασης σε σχέση με την άδεια ανάπαυσης του προσωπικού μετατέθηκε στις 1.1.2008, μετά από άτυπη συμφωνία της Διεύθυνσης με τις Συντεχνίες, για να δοθεί η ευκαιρία στο προσωπικό να κάνει χρήση της άδειας του.

- (ii) **Εκπαιδευτική άδεια.** Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 4.7.2009 (Αρ. Απόφασης 75), ενέκρινε την παραχώρηση πλήρους υποτροφίας σε ένα μόνιμο υπάλληλο και σε μία συνεργάτιδα αορίστου χρόνου (τακτική) και μερική υποτροφία σε άλλη μόνιμη υπάλληλο για παρακολούθηση μεταπτυχιακού προγράμματος. Παρατηρήθηκε ότι η εκπαιδευτική άδεια που παραχωρείται στους υπαλλήλους (μόνιμους και συνεργάτες) είναι μετ' απολαβών γεγονός που δεν συνάδει με τις διατάξεις που διέπουν την εκπαιδευτική άδεια (Μνημόνιο Γραφείου Προγραμματισμού για υποτροφίες και εκπαιδευτικές άδειες, Νοεμβρίου 1992, Άρθρο 20 (α)). Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και στο ΠΙΚ σύμφωνα με τη συλλογική σύμβαση που υπογράφηκε στις 1.2.2006.

(θ) **Απασχόληση συνεργατών.**

- (i) **Γενικά.** Σύμφωνα με τα αμοιβολόγια των συνεργατών, κατά το 2009 αναφέρονται 654 συνεργάτες (598 το 2008), από τους οποίους οι 257 ήταν συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί) (180 το 2008) και οι 21 με ειδικό συμβόλαιο (28 το 2008). Σημειώνεται ότι στον πιο πάνω συνολικό αριθμό των συνεργατών, περιλαμβάνονται 125 άτομα (97 το 2008), κατά το πλείστον καλλιτέχνες, ηθοποιοί και κειμενογράφοι, των οποίων η αμοιβή αφορούσε μόνο σε δικαιώματα για επαναλήψεις, και περίπου 102 άτομα (118 το 2008), κατά το πλείστον καλλιτέχνες ηθοποιοί και κειμενογράφοι, των οποίων η αμοιβή αφορούσε σε γυρίσματα νέων σειρών για προβολή από το ΠΙΚ και σε δικαιώματα για επαναλήψεις. Περιλαμβάνονται επίσης 34 άτομα (56 το 2008) παραγωγοί, μουσικοί παραγωγοί και εκφωνητές ραδιοφώνου και 115 (119 το 2008) έκτακτοι συνεργάτες που αμείβονται κατ' αποκοπή.

Οι συνολικές δαπάνες για την αμοιβή των πιο πάνω συνεργατών, περιλαμβανομένων των εισφορών στα διάφορα ταμεία, ανήλθαν σε €9.418.955 (€8.691.752 το 2008). Η πιο πάνω δαπάνη περιλαμβάνει και ποσό ύψους €700.374 (€756.373 το 2008), που αφορά στην αμοιβή των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο και ποσό ύψους €125.086 (€96.944 το 2008) που αφορά αποκλειστικά σε δικαιώματα για επαναλήψεις.

Σημειώνεται ότι η σημαντική αύξηση στον αριθμό των συνεργατών αορίστου χρόνου (τακτικών) οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην μεταφορά, 73 ατόμων από το αμοιβολόγιο των εκτάκτων συνεργατών, σύμφωνα με το πόρισμα του Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων που διόρισε η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για μελέτη του καθεστώτος απασχόλησης εκτάκτων συνεργατών στο Ίδρυμα (λεπτομέρειες του πορίσματος αναφέρονται στην υποπαράγραφο iv πιο κάτω).

Από έλεγχο στα αμοιβολόγια των συνεργατών παρατηρήθηκε ότι:

- Υπάρχουν περιπτώσεις συνεργατών που ενώ αρχικά είχαν προσληφθεί για καθήκοντα θέσης με ψηλότερη κλίμακα μισθοδοσίας, στη συνέχεια μετά από αίτημά τους έχουν ανατεθεί καθήκοντα θέσης γραφεία για την οποία η κλίμακα μισθοδοσίας είναι χαμηλότερη, διατηρώντας όμως την ψηλότερη κλίμακα μισθοδοσίας. Επισημάνθηκε ότι αν υπήρχε ανάγκη για πρόσληψη γραφέων, οι θέσεις αυτές θα έπρεπε να προκηρυχθούν με ανάλογη δημοσίευση και να διεκδικηθούν από τους πιο πάνω σε ισότιμη βάση μαζί με άλλους πιθανούς ενδιαφερόμενους. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι στις πιο πάνω περιπτώσεις, περιλαμβάνεται και άτομο, το οποίο πέραν του ότι αμείβεται για τα καθήκοντα του

στη θέση γραφέα με βάση ψηλότερη κλίμακα, αμείβεται επιπρόσθετα και με κατ' αποκοπή ποσό για να εκτελεί εκτός ωρών εργασίας, τα καθήκοντα της θέσης για την οποία αρχικά προσλήφθηκε.

- Υπάρχουν περιπτώσεις συνεργατών που εργοδοτούνται τόσο στο Ίδρυμα, όσο και στην κυβέρνηση και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς επίσης και στον ιδιωτικό τομέα, χωρίς την εκ των πρότερων γραπτή έγκριση του Ιδρύματος, όπως καθορίζεται στους όρους απασχόλησης συνεργατών αορίστου χρόνου.

Στους πιο κάτω πίνακες, στον μεν πρώτο φαίνεται ο αριθμός των συνεργατών αορίστου χρόνου (τακτικών) και των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο που αναφέρονται στο αμοιβολόγιο κατά την 31.12. των ετών 2001-2009 και γίνεται σύγκριση με τον αριθμό των μόνιμων υπαλλήλων που απασχολούνταν κατά το τέλος κάθε έτους, ενώ στο δεύτερο πίνακα φαίνονται κατά κατηγορία απολαβών οι ετήσιες ακαθάριστες απολαβές του έτους 2009, των συνεργατών με ειδικό συμβόλαιο που απασχολήθηκαν στο Ίδρυμα κατά το έτος 2009.

Κατηγορία προσωπικού	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001
Συνεργάτες αορίστου χρόνου (τακτικοί)	257	180	139	141	143	145	144	137	134
Συνεργάτες με ειδικό συμβόλαιο	21	28	75	73	75	67	23	22	9
	278	208	214	214	218	212	167	159	143
Μόνιμοι υπάλληλοι	153	168	169	172	190	201	216	208	221
Συνολικός αριθμός	431	376	383	386	408	413	383	367	364
Ποσοστό συνεργατών επί μόνιμων υπαλλήλων	182%	124%	127%	124%	115%	105%	77%	76%	65%

**Ετήσιες Ακαθάριστες Απολαβές
2009 Συνεργατών με ειδικό
συμβόλαιο**

	€3.001-10.000	€10.001-20.000	€20.001-30.000	πέραν των €30.001
--	---------------	----------------	----------------	-------------------

Άτομα	4	7	12	7
-------	---	---	----	---

- (ii) **Υπερωρίες και επιδόματα βάρδιας.** Η δαπάνη για υπερωριακή απασχόληση και επίδομα βάρδιας των συνεργατών ανήλθε σε €1.326.162 το 2009 (€1.028.577 το 2008).

Παρατηρήθηκε και πάλι ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι ώρες στα δελτία απασχόλησης συνεργατών δεν συμφωνούν με τις καταστάσεις που εκδίδονται από το σύστημα κτυπήματος κάρτας και ως εκ τούτου γίνονται διορθώσεις από το λογιστήριο. Λόγω της πολυπλοκότητας στον τρόπο υπολογισμού των επιδομάτων θα πρέπει, πριν την υποβολή για πληρωμή στο λογιστήριο, να γίνεται έλεγχος και από δεύτερο άτομο και για τυχόν αλλαγές που γίνονται στα δελτία απασχόλησης να ενημερώνεται και ο συνεργάτης. Οι αλλαγές αυτές θα πρέπει να προσυπογράφονται από τον υπεύθυνο τμηματάρχη, που ενέκρινε το αρχικό έντυπο απασχόλησης.

- (iii) **Σύμβαση εργοδότησης/βασικοί όροι απασχόλησης.** Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, σε ορισμένες περιπτώσεις κατά την πρόσληψη συνεργατών δόθηκε διοριστήρια επιστολή, αλλά δεν επισυνάφθηκαν οι βασικοί όροι απασχόλησης, ενώ σε κάποιες άλλες περιπτώσεις δεν δόθηκε ούτε διοριστήρια επιστολή. Το Ίδρυμα ετοίμασε όρους εργοδότησης και το Φεβρουάριο του 2008 κάλεσε 137 συνεργάτες να τους παραλάβουν, 77 από τους οποίους δεν ανταποκρίθηκαν.

Σύμφωνα με τον περί Ενημέρωσης του Εργοδοτούμενου από τον Εργοδότη για τους Όρους που διέπουν τη Σύμβαση ή τη Σχέση Εργασίας Νόμο (Ν.100(Ι)/2000), η ενημέρωση για τους όρους πρέπει να γίνεται εντός ενός μηνός το αργότερο από την έναρξη της εργασίας, ενώ για τις σχέσεις εργασίας οι οποίες υφίσταντο κατά

την έναρξη της ισχύος του πιο πάνω Νόμου για λιγότερο από πέντε χρόνια, η ενημέρωση έπρεπε να γίνει μέσα σε έξι μήνες από την έναρξη της ισχύος του, και για τις σχέσεις εργασίας οι οποίες υφίσταντο κατά την έναρξη της ισχύος του πιο πάνω Νόμου για περισσότερα από πέντε χρόνια, η ενημέρωση έπρεπε να γίνει μέσα σε δυο μήνες εφόσον και αφότου το ζητήσει ο εργοδοτούμενος.

(iv) **Πόρισμα Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων για το καθεστώς απασχόλησης των Εκτάκτων Συνεργατών.** Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά από αίτημα του ΡΙΚ και των συντεχνιών, και σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εργοδοτουμένων με εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμου (Ν. 98(Ι)/2003), διόρισε Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων, για μελέτη του θέματος του καθεστώτος απασχόλησης των έκτακτων συνεργατών στο Ίδρυμα. Ο εν λόγω επιθεωρητής με επιστολή του ημερ. 13.11.2008, ενημέρωσε το Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος ότι η επιθεώρηση αποπερατώθηκε και καλούσε το Ίδρυμα να προβεί στις ακόλουθες ενέργειες.

- Κάθε εργοδοτούμενος για τον οποίον έχει εξακριβωθεί σχέση εργοδοτουμένου με βάση τη σχετική έρευνα και έχει συμπληρώσει ή θα συμπληρώσει 30 μήνες υπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένων και των μερικώς εργοδοτουμένων), θεωρείται εργοδοτούμενος αορίστου χρόνου και πρέπει να ενημερώνεται γραπτώς πάραυτα.
- Σ' όλες τις περιπτώσεις εφαρμόζεται η αρχή της αναλογικότητας ώστε, ο εργοδοτούμενος να εργοδοτείται με ισότιμους όρους και συνθήκες απασχόλησης που ισχύουν για τον αντίστοιχο τακτικό συνεργάτη.
- Σ' ότι αφορά την αναδρομικότητα των ωφελημάτων, το θέμα παραπέμπεται για διάλογο μεταξύ του Ιδρύματος και των συντεχνιών του προσωπικού.
- Σε κάθε εργοδοτούμενο θα πρέπει να παρέχεται από το Ίδρυμα γραπτή ενημέρωση των όρων εργοδότησης σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Επίσης, σύμφωνα με την πιο πάνω μελέτη, αναμένεται ότι όλοι οι επηρεαζόμενοι απασχολούμενοι (με μερική ή πλήρη απασχόληση) θα ενταχθούν σε μια από τις δυο κατηγορίες εργοδοτουμένων, αορίστου και ορισμένου χρόνου.

Το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 15.7.2009, κάλεσε το Ίδρυμα να προωθήσει την εφαρμογή των ρυθμίσεων του πορίσματος και το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος σε συνεδρία του ημερ. 6.10.2009, αποφάσισε να προχωρήσει από 1.11.2009, στην εφαρμογή του πορίσματος του Επιθεωρητή Εργασιακών Σχέσεων. Σημειώνεται ότι ο Νομικός Σύμβουλος του Ιδρύματος στην πιο πάνω συνεδρία, απαντώντας σε ερωτήσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ανέφερε ότι πρέπει να υπάρχει και η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων για το πρόσθετο κονδύλι που απαιτείται για την αλλαγή του εργασιακού καθεστώτος των συνεργατών και επομένως μέχρι να υπάρξει τελική έγκριση μέσω του Προϋπολογισμού ή συμπληρωματικού Προϋπολογισμού, το Ίδρυμα δεν θα έπρεπε να δεσμευτεί τελεσίδικα έναντι οποιουδήποτε προσώπου.

Για την εφαρμογή του πορίσματος, αναφορικά με το καθεστώς της απασχόλησης των συνεργατών, το Ίδρυμα ετοίμασε συμπληρωματικό Προϋπολογισμό για το 2009 ύψους 1,75 εκ. Το Υπουργείο Εσωτερικών με νέα επιστολή του ημερ. 12.11.2009 καλούσε το Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος να μην προωθηθεί στη Βουλή για ψήφιση ο Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός, αλλά το ποσό των 1,75 εκ. να συμπεριληφθεί στον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το 2010 για τα περαιτέρω.

Ωστόσο ο τρόπος παρουσίασης του Προϋπολογισμού και ειδικά του κονδυλίου «Αμοιβές Συνεργατών», ως ένα συνολικό κονδύλι κάτω από το κεφάλαιο «Εξόδα Προγραμμάτων», χωρίς να δίδεται ικανοποιητική ανάλυση για τον αριθμό των συνεργατών, τις θέσεις τους και τις κλίμακες αμοιβής τους, δεν παρέχει την αναγκαία πληροφόρηση στο Υπουργικό Συμβούλιο που τον εγκρίνει, όσο και στη Βουλή που τον ψηφίζει. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι στο Προϋπολογισμό του 2010 που ψηφίστηκε από την Βουλή στις 31.3.2010, περιλήφθηκε πρόνοια κάτω από το κονδύλι «Αμοιβές Συνεργατών» ύψους €13.150.000 χωρίς να αναφέρονται οποιεσδήποτε λεπτομέρειες εκτός από μια σύντομη αναφορά στην εισηγητική έκθεση του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 4.2.2010, που συνόδευε τον Προϋπολογισμό. Στην εν λόγω έκθεση αναφέρεται ότι το πιο πάνω ποσό προκύπτει από την υλοποίηση του πορίσματος του επιθεωρητή εργασίας το οποίο εντάσσει μεγάλη μερίδα υφιστάμενων συνεργατών, σε καθεστώς

απασχόλησης αορίστου χρόνου, γεγονός που συνεπάγεται τη συμπερίληψη ποσού ύψους €1,85 εκ. στον Προϋπολογισμό του 2010. Αναφέρεται επίσης ότι για τον ίδιο σκοπό συμπεριλήφθηκε και ποσό ύψους €1,75 εκ. που αφορά αναδρομικά για την περίοδο από 1.1.2009 – 31.10.2009.

Επισημάνθηκε ότι η συμπερίληψη ποσού ύψους €1,75 εκ. στον Προϋπολογισμό του 2010, που αφορά αναδρομικά για την περίοδο 1.1.2009-1.10.2009, δεν φαίνεται να στηρίζεται σε σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Στον Προϋπολογισμό για το 2009 η πρόνοια του κονδυλίου «Αμοιβές Συνεργατών» ήταν €8.300.000 και σε σύγκριση με τις πραγματικές δαπάνες ύψους €9.931.390 παρουσίασαν υπέρβαση ύψους €1.631.390 (19,66%), που οφείλεται κυρίως στην αλλαγή του εργασιακού καθεστώτος των συνεργατών. Ενώ η πιο πάνω υπέρβαση καλύφθηκε από εξοικονομήσεις άλλων άρθρων του ίδιου κεφαλαίου και από το κονδύλι «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες & Αποθεματικό», έχουμε την άποψη ότι επειδή αυτή οφειλόταν στην αλλαγή του εργασιακού καθεστώτος των συνεργατών έπρεπε να υπάρχει η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Περαιτέρω, με την εφαρμογή του πορίσματος οι εσωτερικοί κανονισμοί του Ιδρύματος, που εφαρμόζονται από 1.1.2000 και προνοούν για τη διαδικασία πρόσληψης και τους όρους υπηρεσίας των τακτικών συνεργατών, καθίστανται ανενεργοί και ως εκ τούτου το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος πρέπει άμεσα να εγκρίνει νέους εσωτερικούς κανονισμούς που να προβλέπουν την διαδικασία πρόσληψης και τους όρους υπηρεσίας συνεργατών ορισμένου και αορίστου χρόνου.

Στα πλαίσια της εφαρμογής του πιο πάνω πορίσματος όλοι οι επηρεαζόμενοι συνεργάτες όλων των ειδικοτήτων τοποθετήθηκαν, από 1.11.2009, στις συνδυασμένες κλίμακες Α4-Α7, εκτός από αυτούς που ασχολούνται με γραφειακά καθήκοντα που τοποθετήθηκαν στις συνδυασμένες κλίμακες Α2-5-7. Σε όλους παραχωρήθηκαν τόσες προσαυξήσεις, ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας τους στο Ίδρυμα από την ημερομηνία πρόσληψης τους.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι υπάρχουν περιπτώσεις συνεργατών που για 25 ή 30 χρόνια λάμβαναν κατ' αποκοπή αμοιβή για προγράμματα που παρουσίαζαν τρεις ή τέσσερις φορές την εβδομάδα, και οι οποίοι από 1.11.2009 τοποθετήθηκαν στην κορυφή των συνδυασμένων κλιμάκων Α4-Α7. Σημειώνεται επίσης ότι στις συνδυασμένες κλίμακες Α4-Α7 τοποθετήθηκαν και συνεργάτες που ασχολούνται σε ειδικότητες όπως μακιγιέρ, κομμωτές, ενδυματολόγοι κ.λπ.

Σχετικά με τα πιο πάνω παρατηρώ τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με το άρθρο 7(3) του Νόμου, αναφορικά με εργοδοτούμενους με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή με σειρά συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, κατά την ημερομηνία κατά την οποία ο Νόμος αυτός τίθεται σε ισχύ (25.7.2003), οποιαδήποτε περίοδος απασχόλησης που έλαβε χώρα πριν από την ημερομηνία αυτή δεν θα λαμβάνεται υπόψη. Έστω και αν πολλοί από αυτούς προσλήφθηκαν πολλά χρόνια προηγουμένως, τα χρόνια υπηρεσίας για σκοπούς ένταξης στις κλίμακες, έπρεπε να υπολογιστούν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της νομοθεσίας.
- (ii) Ενώ αρκετοί εργάζονταν με μειωμένο ωράριο ή και με κατ' αποκοπή αμοιβή, τους παραχωρείται ετησίως και η ετήσια προσαύξηση κατ' αναλογία των ωρών εργασίας τους. Αναφέρεται ωστόσο ότι στους περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημόσιων Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 1995, που εφαρμόζονται και στο ΠΙΚ, προνοείται ότι «για να δικαιούται υπάλληλος σε χορήγηση της ετήσιας προσαύξησης του θα πρέπει να συμπληρώσει δωδεκάμηνη υπηρεσία με πλήρεις απολαβές». Έχοντας αυτό υπ' όψη, κατά τη γνώμη μας η ερμηνεία που δόθηκε από το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ.6.4.2010), ότι η προσαύξηση θα αποδίδεται κατ' αναλογία ανά ημερολογιακό έτος στον εργοδοτούμενο με μερική απασχόληση, δεν συνάδει με τους προαναφερθέντες Κανονισμούς. Σημειώνεται ότι το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών, με επιστολή του ημερ. 18.4.2010 προς το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ζήτησε νομική συμβουλή κατά πόσο το επηρεαζόμενο προσωπικό, έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, δικαιούται σε καταβολή ετήσιας προσαύξησης ανεξάρτητα από το γεγονός ότι δεν απασχολείται πλήρως. Στην

απάντησή του ημερ. 4.5.2010, ο Γενικός Εισαγγελέας υιοθετεί την ερμηνεία του Τμήματος Εργασιακών Σχέσεων, χωρίς ωστόσο, όπως φαίνεται, να απαντάται το ερώτημα κατά πόσο το επηρεαζόμενο προσωπικό που δεν συμπληρώνει δωδεκάμηνη υπηρεσία με πλήρεις απολαβές, όπως διαλαμβάνεται στους προαναφερθέντες Κανονισμούς, δικαιούται της ετήσιας προσαύξης. Το αποτέλεσμα της εφαρμογής της πιο πάνω ερμηνείας είναι, κατά την άποψή μας, παράδοξο, αφού ενώ σκοπεύεται η άρση της δυσμενούς μεταχείρισης των μερικώς απασχολούμενων, καταλήγει να συνιστά δυσμενή μεταχείριση των μονίμων υπαλλήλων, οι οποίοι προκειμένου να κερδίσουν προσαύξηση θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει δωδεκάμηνη υπηρεσία με πλήρεις απολαβές.

- (iii) Περαιτέρω αναφέρεται ότι για τον καθορισμό του ωραρίου των συνεργατών που επηρεάζονται από το πόρισμα, και ειδικά για τους παρουσιαστές προγραμμάτων και πριν αυτοί ενταχθούν σε κλίμακες, χρησιμοποιήθηκε η αρχή ότι για κάθε ώρα παρουσίας προγράμματος παραχωρούνται 1-3 ώρες προετοιμασίας, αναλόγως του είδους του προγράμματος, χωρίς αυτό να τεκμηριώνεται, με αποτέλεσμα οι απολαβές κάποιων επηρεαζομένων συνεργατών να υπερδιπλασιαστούν.

Λόγω της λανθασμένης τακτικής του Ιδρύματος κατά τα προηγούμενα έτη, δηλαδή να περιλαμβάνει στο αμοιβολόγιο και τους συνεργάτες με κατ' αποκοπή αμοιβή, με ανάλογες συνεισφορές στα διάφορα Ταμεία, αυτοί, για σκοπούς εφαρμογής του Νόμου, θεωρήθηκαν υπάλληλοι με σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου. Έτσι δεν λήφθηκαν υπόψη ιδιαιτερότητες που υπάρχουν σ' ένα Ραδιοτηλεοπτικό Ίδρυμα όπως το ΡΙΚ, δηλαδή η ανάγκη απασχόλησης συγκεκριμένων ατόμων με ιδιαίτερα ταλέντα, για παρουσίαση συγκεκριμένων προγραμμάτων. Σημειώνεται ότι τις ιδιαιτερότητες αυτές έλαβε υπόψη το Ίδρυμα κατά την λήψη απόφασης για μερική απασχόληση τους, με κατ' αποκοπή αμοιβή και την οποία αποδέχονταν οι ενδιαφερόμενοι. Εξ' ου και υπάρχουν συνεργάτες στο ΡΙΚ που είναι εργαζόμενοι και στη κυβέρνηση και στο ευρύτερο δημόσιο τομέα, όσο και στο ιδιωτικό τομέα, καθώς επίσης και ηθοποιοί. Με την μετατροπή των πιο πάνω σε συνεργάτες αορίστου χρόνου, το Ίδρυμα ουσιαστικά υποχρεούται να τους απασχολεί με καθορισμένο πλέον ωράριο, έστω και αν η ανάγκη για παρουσίαση των προγραμμάτων για τα οποία προσλήφθηκαν παύσει να υπάρχει.

Με την εφαρμογή των πιο πάνω ρυθμίσεων, σύμφωνα με υπολογισμούς του Ιδρύματος, θα προκύψει επιπρόσθετη δαπάνη τουλάχιστον 1 εκ. ευρώ ετησίως, ποσό που κατά μέσο όρο ανέρχεται σε €1.000 μηνιαίως ανά επηρεαζόμενο συνεργάτη και αυτά σε συνθήκες οικονομικής κρίσης και αυξανόμενης ανεργίας.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, η ρύθμιση των όρων απασχόλησης των εκτάκτων συνεργατών ήταν ένα χρόνιο πρόβλημα το οποίο τώρα επιλύεται και το ΡΙΚ ευθυγραμμίζεται με τη σχετική νομοθεσία. Ανέφερε επίσης ότι το ΡΙΚ δεν είχε άλλη επιλογή από τη πιο πάνω ρύθμιση και ήταν υποχρεωμένο να αναλάβει και το συνεπαγόμενο πρόσθετο οικονομικό κόστος απασχόλησης των συνεργατών του.

- (ι) **Αμοιβή και ωφελήματα εργατικού προσωπικού.** Στους εργάτες του Ιδρύματος έχουν ήδη δοθεί οι γενικές αυξήσεις και οι κλίμακες που προνοούνται από τη συλλογική σύμβαση εργασίας του ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού (Εγκύκλιος Μ.Ε.Ε. αρ. 4/2008). Παρόλο όμως που, σύμφωνα με τη συλλογική σύμβαση στο ΡΙΚ, οι εργάτες απολαμβάνουν καλύτερων ωφελημάτων από το ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό όπως επιδόματα βάρδιας, υπερωρίες, ταμείο Ευημερίας, Περιθωριακά Ωφελήματα κ.λπ., ζητούν όπως τους παραχωρηθούν επιπρόσθετα όλα τα ωφελήματα των κυβερνητικών εργατών περιλαμβανομένου και του κατοχυρωμένου Ταμείου Προνοίας.

Το θέμα βρίσκεται ενώπιον του Υπουργείου Εργασίας ως εργατική διαφορά και όπως αναφέρεται στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος αρ. 13 ημερ. 7.8.2008, δεν κρίνεται δεοντολογικό οι εργάτες να απολαμβάνουν τα ωφελήματα κάτω από μια σύμβαση και να διεκδικούν πρόσθετα ωφελήματα που απολαμβάνει το κυβερνητικό εργατικό προσωπικό.

Διαφημίσεις.

- (α) **Έσοδα από διαφημίσεις.** Τα ποσά που τιμολογήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους για διαφημίσεις ανήλθαν στα €5.121.518 σε σύγκριση με €5.862.580 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή μείωση ύψους €741.062 ή

12,64%, που οφείλεται κυρίως τόσο στις διαφημίσεις της τηλεόρασης και στα δυο κανάλια, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην παράγραφο που ακολουθεί, όσο και στο τρίτο πρόγραμμα του ραδιόφωνου.

(β) Διαφημίσεις στην τηλεόραση. Οι διαφημίσεις στην τηλεόραση κατά τα τελευταία πέντε χρόνια παρουσιάζουν την πιο κάτω εικόνα:

Πρώτο κανάλι – ΡΙΚ 1			
Έτος	Έσοδα	Αύξηση/ (Μείωση)	Ποσοστό
	€	€	%
2005	1.562.340	---	---
2006	2.268.999	706.659	45,2
2007	2.729.368	460.369	20,3
2008	3.797.884	1.068.516	39,1
2009	3.505.689	(292.195)	(7,7)

Δεύτερο κανάλι – ΡΙΚ 2			
Έτος	Έσοδα	Αύξηση/ (Μείωση)	Ποσοστό
	€	€	%
2005	405.564	---	---
2006	1.795.196	1.389.632	342,6
2007	783.021	(1.012.175)	(56,4)
2008	620.544	(162.477)	(20,8)
2009	370.077	(250.467)	(40,4)

Η πτωτική τάση των διαφημίσεων και στα δυο κανάλια άρχισε από τον Ιούλιο του 2009, και κορυφώθηκε το Δεκέμβριο (καταγράφηκε μείωση €444.114), αφού υπήρχαν ενδείξεις στην αγορά ότι η συνεργασία του Ιδρύματος με ελληνικό κανάλι, με δημοφιλή προγράμματα, δεν θα συνεχιζόταν, πράγμα το οποίο επηρέασε τον προγραμματισμό των εταιρειών για την νέα τηλεοπτική περίοδο. Επίσης κατά το 2009, δεν υπήρχαν σημαντικά αθλητικά γεγονότα, όπως Ολυμπιακοί Αγώνες και Πρωταθλήματα, κυρίως, Ποδοσφαίρου (Παγκόσμιο και Ευρωπαϊκό). Η πτωτική αυτή τάση παρατηρήθηκε, παρά το γεγονός ότι στο πρώτο κανάλι της τηλεόρασης παρουσιάζεται μικρή αύξηση της τηλεθέασης, αφού αυτή προκύπτει από προβολές που πραγματοποιούνται κατά την πρωινή ζώνη προγραμμάτων, όπου ο χρόνος διαφήμισης δεν είναι ιδιαίτερα εμπορικός έναντι του βραδινού, που είναι ζώνη ψηλής τηλεθέασης (prime time).

Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με πληροφόρηση από το Ίδρυμα υπάρχουν ενδείξεις ότι πρόκειται για γενικότερη περικοπή των δαπανών των εταιρειών στη διαφημιστική αγορά, λόγω της οικονομικής κρίσης που επηρέασε δυσμενώς, τόσο τη διαφήμιση στην τηλεόραση, όσο και στο τρίτο πρόγραμμα του ραδιόφωνου. Σύμφωνα με στοιχεία που εξασφαλίστηκαν από το Ίδρυμα, η μείωση των διαφημίσεων συνεχίστηκε και κατά το πρώτο τρίμηνο του 2010, ενώ διαφαίνεται περαιτέρω πτωτική τάση στους επόμενους μήνες.

(γ) Τιμολογιακή Πολιτική. Για σκοπούς διαφάνειας και αποτελεσματικότερου ελέγχου εισηγηθήκαμε όπως το Διοικητικό Συμβούλιο προβεί στην υιοθέτηση επίσημου εγκεκριμένου πλαισίου, που θα αποτελεί την τιμολογιακή πολιτική του Ιδρύματος για την παραχώρηση δωρεάν διαφημιστικού χρόνου. Στο πιο πάνω πλαίσιο θα πρέπει να καθορίζονται οι εξουσιοδοτημένοι λειτουργοί για παραχώρηση εγκρίσεων ανάλογα με το ύψους τους τόσο κατά περίπτωση όσο και συσσωρευτικά. Αναφέρεται ότι υπάρχει ένας πίνακας/πλαίσιο που αφορά σε free volume μόνο, και που δεν φαίνεται ωστόσο να έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

(δ) Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

(i) Χορηγία και τιμές χρέωσης των διαφημίσεων από το ΡΙΚ. Το πρόγραμμα της ετήσιας κρατικής χορηγίας προς το Ίδρυμα, εγκρίθηκε από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων με την απόφαση του

ημερομηνίας 27 Οκτωβρίου 2003, όπου μεταξύ άλλων, είχε αναφερθεί ότι η τιμολογιακή πολιτική του Ιδρύματος, που συνδέεται άμεσα με την νομιμότητα της κρατικής χορηγίας που αυτό λαμβάνει, ασκείται με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και ως εκ τούτου ικανοποιείτο μια από τις προϋποθέσεις που θέτει η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις στο ραδιοτηλεοπτικό τομέα. Σε αντίθετη δε περίπτωση, σημειώθηκε ότι τίθεται ζήτημα υπεραντιστάθμισης της δημόσιας υπηρεσίας και νόθευσης του ανταγωνισμού σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με επιστολή του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ημερομηνίας 30.10.2008 προς το Υπουργείο Εσωτερικών, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, βάσει των στοιχείων που δόθηκαν, τα διαφημιστικά έσοδα του Ιδρύματος υστερούν κατά πολύ αυτών των ιδιωτικών σταθμών και προτρέπει το Υπουργείο Εσωτερικών, όπως προκειμένου η κρατική ενίσχυση προς το ΡΙΚ να θεωρείται συμβατή με την κοινή αγορά, λάβει τα κατάλληλα μέτρα έτσι ώστε το Ίδρυμα να λειτουργεί στη διαφημιστική αγορά ως μια τυπική επιχείρηση επιδιώκοντας όσο το δυνατό μεγαλύτερη κάλυψη των δαπανών της, ανεξάρτητα από το αν λαμβάνει ή όχι κρατική χορηγία.

Λόγω μη ανταπόκρισης ο Έφορος επανέφερε το θέμα προς το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 12.3.2009 και στις 2.4.2009 το Υπουργείο Εσωτερικών απέστειλε στο Ίδρυμα επιστολή, κοινοποιώντας τις δυο επιστολές του Εφόρου, ζητώντας όπως ενημερωθεί με τις τιμές χρέωσης των διαφημίσεων του ΡΙΚ, σε σχέση με τις τιμές των ιδιωτικών ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, την πολιτική του ΡΙΚ όσο αφορά στην τιμολόγηση των διαφημίσεων, καθώς επίσης κατά πόσο γίνεται διαχωρισμός στα λογιστικά βιβλία του Ιδρύματος, ανάμεσα στις δραστηριότητες που τυγχάνουν κρατικής επιχορήγησης και αυτές που εμπίπτουν στον τομέα των εμπορικών δραστηριοτήτων. Επειδή όπως διαφάνηκε δεν δόθηκε απάντηση, ο Έφορος, απέστειλε επιστολή ημερ. 8.10.2009 προς το οικείο Υπουργείο, το οποίο και προώθησε στις 27.10.2009 νέα επιστολή προς το Ίδρυμα και δεύτερη υπενθύμιση την 1.12.2009. Το Ίδρυμα ανταποκρίθηκε τελικά στις 16.12.2009, και μεταξύ άλλων αναφέρει ότι «εκ των πραγμάτων η τιμολόγηση των διαφημίσεων δεν μπορεί να στηρίζεται στην αρχή κάλυψης του συνολικού κόστους πλέον κάποιο κέρδος, λόγω του ψηλού κόστους της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας». Αναφέρει επίσης ότι «δεν συμφωνεί με τα συμπεράσματα του Εφόρου καθώς η ανάλυση ήταν ελλιπής και υιοθετήθηκαν λανθασμένες παραδοχές».

Χωρίς να υιοθετούνται οι πιο πάνω θέσεις του Ιδρύματος, θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι δεν πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι το Ίδρυμα δυνάμει του νομοθετικού του πλαισίου, καλείται να συμμορφωθεί στις υποχρεώσεις και περιορισμούς που του επιβάλλονται ως δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία από τους περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Δημόσιας Ραδιοτηλεοπτικής Υπηρεσίας) Κανονισμούς του 2003. Ως εκ τούτου στην πραγματικότητα, ενώ το Ίδρυμα καλείται να δραστηριοποιείται ως μια τυπική επιχείρηση, στην ουσία δεν φαίνεται ότι μπορεί να το πράξει λόγω νομικών και πραγματικών περιορισμών.

- (ii) **Νέα ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις στη δημόσια ραδιοτηλεόραση.** Ο Έφορος με επιστολή του ημερ. 5.2.2010 ενημέρωσε το Υπουργείο Εσωτερικών αναφορικά με την δημοσίευση στις 27.10.2009 στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, νέας ανακοίνωσης σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στη δημόσια ραδιοτηλεόραση. Καλεί το Υπουργείο καθώς και τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς, αφού μελετήσουν την ανακοίνωση να προετοιμάσουν αλλαγές που χρειάζονται στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ετήσια κρατική χορηγία προς το ΡΙΚ.

Σημαντικό στοιχείο σύμφωνα με τη νέα ανακοίνωση αποτελεί το Κεφάλαιο 6 «Αξιολόγηση του συμβιβασμού των κρατικών ενισχύσεων» και ειδικά οι παράγραφοι που αναφέρονται στους μηχανισμούς δημοσιονομικού ελέγχου και στην αναλογικότητα και εμπορική συμπεριφορά, στοιχεία δηλαδή που έχουν άμεση σχέση με τα θέματα της προηγούμενης παραγράφου και που αναφέρονται στη:

- Θέσπιση μηχανισμών ελέγχου που θα διασφαλίζουν ότι δεν θα υπάρχει υπεραντιστάθμιση και επιδότηση των εμπορικών τους δραστηριοτήτων. Οι ελεγκτικοί αυτοί μηχανισμοί θα είναι αποτελεσματικοί μόνο αν

αναλάβει την λειτουργία τους ένας εξωτερικός οργανισμός ανεξάρτητος από το δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό φορέα, σε τακτά χρονικά διαστήματα και στην

- παρακολούθηση της συμπεριφοράς των δημοσίων ραδιοτηλεοπτικών φορέων στην ελεύθερη αγορά, έτσι ώστε να μην επιδίδονται σε δραστηριότητες που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε δυσανάλογες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

(ε) Αγωγή αρ.1929/08. Στις 11.4.2008 καταχωρίστηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας η αγωγή αρ. 1929/08 από ιδιωτικό ραδιοτηλεοπτικό σταθμό εναντίον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Ιδρύματος με κλίμακα εξόδων πέραν των €2.000.000, με αξιώσεις μεταξύ άλλων όπως:

- (i)** η κρατική ενίσχυση που παρέχεται στο Ίδρυμα από το 2004 είναι παράνομη και άκυρη, διότι αυτή αντιβαίνει με τις πρόνοιες της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Άρθρα 86 και 87) και του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Νόμου που ρυθμίζουν κρατικές οικονομικές ενισχύσεις, καθώς και εκείνες που ρυθμίζουν τον ανταγωνισμό, διότι ξεπερνούν δυσανάλογα τα αναγκαία έξοδα για την εκπλήρωση της αποστολής του Ιδρύματος,
- (ii)** γενικές και ειδικές αποζημιώσεις προς όφελος των εναγόντων για τις ζημιές και του διαφυγόντος εισοδήματος, υπό μορφή εμπορικών διαφημίσεων και άλλων εμπορικών δραστηριοτήτων, ως αποτέλεσμα της παράνομης πλεονεκτικής θέσης του Ιδρύματος εις βάρος των εναγόντων,
- (iii)** διάταγμα και/ή απόφαση του Δικαστηρίου που να διατάσσει το Ίδρυμα να δώσει λεπτομερή λογαριασμό της από μέρους του διάθεσης και/ή της δαπάνης της εν λόγω οικονομικής ενίσχυσης και λογαριασμό των εμπορικών του δραστηριοτήτων,
- (iv)** διάταγμα και/ή απόφαση του Δικαστηρίου για επιστροφή των σχετικών ποσών της εν λόγω παράνομης οικονομικής ενίσχυσης και τερματισμό της.

Αναφορικά με τις εξελίξεις της αγωγής, αναφέρεται ότι στις 18.11.2009 καταχωρίστηκε τροποποιημένη υπεράσπιση εκ μέρους του Ιδρύματος από τον Νομικό Σύμβουλο και στις 8.12.2009 τροποποιημένη υπεράσπιση από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, όπου και στις δυο περιπτώσεις οι εναγόμενοι αρνούνται κάθε αξίωση των εναγόντων. Περαιτέρω αναφέρεται ότι η αγωγή ορίστηκε για ακρόαση στις 28.6.2010.

(στ) Συμφωνίες διαφημίσεων και ειδικές συμφωνίες “Barter”.

- (i)** Παρά το γεγονός ότι κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας το Ίδρυμα αρχειοθετεί τις συμφωνίες διαφημίσεων που συνάπτει, εισηγηθήκαμε όπως τηρείται και μητρώο συμβολαίων, για διασφάλιση της πιστής εφαρμογής/εκτέλεσης των συμφωνιών, καθώς και της έγκαιρης χρήσης των δικαιωμάτων του Ιδρύματος, που προκύπτουν κυρίως από τις ειδικές συμφωνίες “Barter”.
- (ii)** Παρατηρήσαμε όπως και σε προηγούμενους ελέγχους, ότι όσον αφορά στις ειδικές συμφωνίες “Barter”, δεν υπάρχει καθορισμένο διαδικαστικό πλαίσιο σύναψης τέτοιων συμφωνιών, καθώς επίσης και καθορισμός εξουσιοδοτημένων ατόμων για τη σύναψή τους.
- (iii)** Οι ειδικές συμφωνίες διαφημίσεων με «Barter» για ομοειδή υπηρεσίες, κατά το 2009 ανήλθαν στις €436.866, που προκύπτουν κυρίως από διαφημίσεις που προβλήθηκαν για δύο συγκεκριμένες εφημερίδες (€128.714 για τη μια και €135.374 για τη δεύτερη). Όπως παρατηρήθηκε η αξιοποίηση της ανταλλαγής των ομοειδών αυτών υπηρεσιών από το Ίδρυμα δεν ήταν σε ικανοποιητικό βαθμό. Επισημάνθηκε επίσης ότι οι ειδικές συμφωνίες διαφημίσεων με «Barter» με ανταλλαγή ομοειδών υπηρεσιών, που λαμβάνει το Ίδρυμα, αποτελούν διενέργεια δαπανών εκτός του εγκεκριμένου ετήσιου Προϋπολογισμού του Ιδρύματος και ως εκ τούτου δεν τυγχάνουν της θεσμοθετημένης διαδικασίας έγκρισης από την Βουλή των Αντιπροσώπων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, το ΡΙΚ αξιοποιεί τις συμφωνίες που έχει με τα έντυπα μέσα. Η καταχώριση διαφημίσεων και ανακοινώσεων γίνεται πάντοτε στα πλαίσια της εξυπηρέτησης των αναγκών του Ιδρύματος και των προγραμμάτων του σε συγκεκριμένες περιόδους που επιλέγει το ίδιο.

(ζ) Επαναλάβαμε και πάλι την εισήγηση μας για μηχανογράφηση και αυτοματοποίηση των διαδικασιών από την καταχώριση μέχρι και την προβολή της διαφήμισης που θα συμβάλει τόσο στην παρακολούθηση της υλοποίησης των συμφωνιών που συνάπτονται, στην εξοικονόμηση χρόνου εργασίας, καθώς και στην ελαχιστοποίηση περιπτώσεων εμφάνισης λαθών και παραλείψεων.

Χρεώστες. Το σύνολο των εμπορικών και άλλων χρεωστών κατά τις 31.12.2009, ανήλθε σε €3.959.065, μετά από την αφαίρεση ειδικής πρόβλεψης για επισφαλή χρέη ύψους €1.856.122, σε σύγκριση με €5.180.647 και €1.812.838 αντίστοιχα κατά τις 31.12.2008. Η μείωση των χρεωστών εστιάζεται κυρίως στη μείωση των απαιτήσεων ύψους €927.714 (αύξηση €1.050.489 το 2008) από την EBU και €274.137 από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

(α) **Χρεώστες διαφημίσεων.** Οι χρεώστες διαφημίσεων αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των εμπορικών χρεωστών και στις 31.12.2009, πριν την πρόβλεψη για επισφαλή χρέη ύψους €638.189, ανέρχονταν στα €3.615.223 (€3.949.855 το 2008). Από δειγματοληπτικό έλεγχο διαφάνηκε ότι ποσό ύψους €456.764 περίπου ή ποσοστό 12,6% του συνόλου των χρεωστών διαφημίσεων εκκρεμούσε για περίοδο πέραν των οκτώ ετών.

(β) **Εισιτήρια Junior Eurovision.** Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεση μας για το 2008, συγκεκριμένη εταιρεία ανέλαβε τη διάθεση των εισιτηρίων του διαγωνισμού τραγουδιού Junior Eurovision, τόσο των δοκιμαστικών παραστάσεων όσο και του τελικού διαγωνισμού, μέσω του διαδικτύου. Σύμφωνα με στοιχεία που εξάχθηκαν βάση του αριθμού των εισιτηρίων που διατέθηκαν, καθώς και του φόρου θεάματος που καταβλήθηκε στο Δήμο Λεμεσού, στις 31.12.2008 αναγνωρίστηκε απαίτηση ύψους €175.062 προς την πιο πάνω εταιρεία από το Λογιστήριο του Ιδρύματος. Όπως πληροφορηθήκαμε από τα μέσα Ιανουαρίου 2009, οι τραπεζικοί λογαριασμοί της εταιρείας έχουν παγοποιηθεί λόγω καταχώρησης τους στο Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών της Κεντρικής Τράπεζας. Η εταιρεία όμως δεν έχει αρνηθεί την οφειλή της προς το Ίδρυμα. Μέχρι και την ολοκλήρωση του ελέγχου το Μάιο του 2010 δεν είχε τακτοποιηθεί το πιο πάνω ποσό.

Ο Γενικός Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι το PIK ενεργεί για την είσπραξη του ποσού λαμβάνοντας υπόψη τις υποδείξεις του νομικού συμβούλου.

(γ) **Χρεώστες «Barter» με ειδικές συμφωνίες.** Στις 31.12.2009 το υπόλοιπο των χρεωστών με ειδικές συμφωνίες «Barter» που αφορούσαν σε μη ομοειδείς υπηρεσίες ανήλθε στις €470.850 (€470.577 για το 2008). Επισημαίνουμε και πάλι ότι εξακολουθούν να παρατηρούνται περιπτώσεις όπου οι υπηρεσίες που παραχωρήθηκαν από το Ίδρυμα χρονολογούνται από το 2002, χωρίς να φαίνεται να έχει αξιοποιηθεί/χρησιμοποιηθεί το αντίτιμο της ανταλλαγής. Σημειώνεται ότι η χρονική διάρκεια ορισμένων ειδικών συμφωνιών έχει ήδη λήξει.

(δ) **Χρεώστες εισφοράς υπέρ του PIK.** Στις 31.12.2009 το υπόλοιπο των πιο πάνω χρεωστών ανερχόταν σε €1.087.735 (€1.087.735 κατά τις 31.12.2008). Σημειώνεται ότι στους λογαριασμούς περιλαμβάνεται ειδική πρόβλεψη για επισφαλή χρέη για το συνολικό ποσό των χρεωστών εισφορών υπέρ του PIK. Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 10.5.2010, απέρριψε το αίτημα του PIK για διαγραφή των πιο πάνω οφειλών.

Αναφέρθηκε ότι το Ίδρυμα θα πρέπει να διερευνήσει τις πιο πάνω περιπτώσεις και να καταχωρίσει έγκαιρα αγωγές για διεκδίκηση των οφειλών που δεν μπορούν να εισπραχθούν εντός των προθεσμιών που καθορίζονται από τον περί Παραγραφής Νόμο (Κεφ. 15), όπως αυτός τροποποιήθηκε, ώστε να μην παραγραφεί το αγωγήμο δικαίωμά του με κίνδυνο ο Οργανισμός να απωλέσει σημαντικά έσοδα.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής, το PIK θεωρεί ότι τόσο το διοικητικό όσο και το οικονομικό κόστος μαζί με την αρνητική δημοσιότητα που θα έχει ως αποτέλεσμα η προσπάθεια είσπραξης των πιο πάνω οφειλών με αγωγές στα δικαστήρια, υπερτερούν του ανακτήσιμου ποσού της οφειλής.

Πιστωτές.

(α) **Δάνεια.**

(i) Το υπόλοιπο των δανείων στις 31.12.2009 ανερχόταν σε €23.500.281 (€27.467.464 στις 31.12.2008) και αφορά σε δάνεια από εμπορικές τράπεζες.

(ii) Κατά το 2009 καταβλήθηκαν στις εμπορικές τράπεζες τόκοι δανείων ύψους €867.556 (€1.513.481 το 2008).

(β) **Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ).** Μετά από επιστολή που απέστειλε το ΡΙΚ στον Έφορο ΦΠΑ στις 12.4.2007, η Υπηρεσία ΦΠΑ αναθεώρησε τη θέση της αναφορικά με τον επιμερισμό του ΦΠΑ εισροών. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης, οι υπολογισμοί του καταβλητέου και επιστρεπτέου ΦΠΑ από την 1.3.2007 βασίστηκαν στο δικαίωμα έκπτωσης ολόκληρου του φόρου εισροών. Η Υπηρεσία ΦΠΑ, με επιστολή της, ενέκρινε την καταχώριση στο λογαριασμό ΦΠΑ που τηρεί το Ίδρυμα στο μερίδιο του επιτρεπόμενου φόρου για ποσό φόρου εισροών ύψους €3.504.679. Από το ποσό αυτό, ποσό ύψους €2.000.000 επιστράφηκε στο Ίδρυμα στις 28.12.2009.

(γ) **Περιθωριακά Ωφελήματα μόνιμου προσωπικού.** Η συσσωρευμένη οφειλή του ΡΙΚ για τα πιο πάνω ωφελήματα ανερχόταν στις 31.12.2009 σε €6.371.128 (€6.047.541 το 2008). Τα πιο πάνω ποσά προκύπτουν μετά την αφαίρεση συνολικού ποσού ύψους €1.678.540, το οποίο κατατέθηκε από το ΡΙΚ σε τραπεζικούς λογαριασμούς ως ακολούθως: «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου – Περιθωριακά Ωφελήματα» €1.615.475 (£200.000 το 2004, £117.026 το 2005, £7.699 το 2006, €843.654 το 2008 και €216.995 το 2009) και «Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου – Περιθωριακά Ωφελήματα Διευθυντικού Προσωπικού» €2.532 (£1.029 το 2005 και £453 το 2006), καθώς και για πληρωμή ύψους €60.533 (€40.842 το 2008 και €19.691 το 2009) προς το Ταμείο Προνοίας Διευθυντικού Προσωπικού. Επισημάνθηκε ότι η διάθεση των πιο πάνω ποσών έγινε χωρίς να εγκριθούν και εγγραφούν τα ξεχωριστά ταμεία προς όφελος των οποίων έχουν κατατεθεί τα χρήματα. Σημειώνεται επίσης ότι η τελική κατανομή τόσο της οφειλής όσο και των ποσών που κατατέθηκαν στους τραπεζικούς λογαριασμούς δεν έχει ακόμη διευθετηθεί, αφού, όπως πληροφορηθήκαμε, το θέμα αποτελεί εργατική διαφορά μεταξύ του ΡΙΚ και των συντεχνιών σχετικά με την απόφαση του ΡΙΚ για διαχωρισμό μέρους των περιθωριακών ωφελημάτων για το διευθυντικό προσωπικό.

Μηχανογράφηση Οικονομικών Υπηρεσιών. Από επανεξέταση του νέου μηχανογραφημένου προγράμματος που τέθηκε σε λειτουργία την 1.1.2008, παρατηρήθηκε ότι, παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, εξακολουθούν να παρουσιάζονται οι πιο κάτω αδυναμίες.

(α) **Μηχανογραφημένες επιταγές.** Οι κενές επιταγές που παραχωρούνται από τις τράπεζες με σκοπό την έκδοση μηχανογραφημένων επιταγών από το ΡΙΚ στους πιστωτές του, δεν φέρουν προτυπωμένο αριθμό. Η αρίθμησή τους γίνεται αυτόματα από το σύστημα κατόπιν ενεργειών του χρήστη. Παρατηρήθηκε επίσης ότι το σύστημα επιτρέπει στο χρήστη να εκδώσει δύο ή περισσότερες επιταγές με τον ίδιο αριθμό, στον ίδιο δικαιούχο, για το ίδιο ποσό και επεξήγηση πληρωμής.

(β) **Έλεγχος – Ασφάλεια συστήματος**

(i) Ενώ το σύστημα παράγει καταστάσεις ελέγχου πρόσβασης (log files), στις οποίες καταγράφονται οι ενέργειες της προμηθεύτριας εταιρείας στον κεντρικό υπολογιστή (server) από τα γραφεία της (ημερομηνίες και ώρες πρόσβασης), δεν φαίνεται να γίνεται το ίδιο και για τις ενέργειες των χρηστών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, οι ενέργειες των χρηστών καταγράφονται τώρα από το σύστημα με δυνατότητα ανά πάσα στιγμή να υπάρχει ο απαιτούμενος έλεγχος.

(ii) Οι αιτήσεις για αλλαγές στο λογισμικό υποβάλλονται on line στην εταιρεία, αλλά πριν την υιοθέτησή τους και μετάβαση σε πραγματικό περιβάλλον, θα πρέπει να ελέγχονται από τους αρμόδιους λειτουργούς σε δοκιμαστικό περιβάλλον.

Για την ορθή και αποτελεσματική διαχείριση του νέου μηχανογραφημένου, επιβάλλεται όπως οι λειτουργοί τυγχάνουν της απαραίτητης υποστήριξης από άτομο με εξειδικευμένες γνώσεις στη μηχανογράφηση.

Κεντρικό αρχείο αλληλογραφίας. Η μη τήρηση κεντρικού αρχείου στο Ίδρυμα εγκυμονεί κινδύνους ελλιπούς πληροφόρησης, κυρίως της Διοίκησης, πράγμα που δεν συμβάλλει στην άσκηση αποτελεσματικής και επαρκούς διοικητικής εποπτείας. Όπως λειτουργούν σήμερα τα διάφορα τμηματικά αρχεία, δεν εφαρμόζονται οι ενδεδειγμένες διαδικασίες, όπως αρχειοθέτηση και αρίθμηση των εγγράφων αλληλογραφίας και σύνδεση μεταξύ τους, ανάλογα με το περιεχόμενό τους.

Περιουσιακά στοιχεία. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν έγινε φυσική καταμέτρηση των στοιχείων του πάγιου ενεργητικού και δεν τηρείται ενημερωμένη κατάσταση για τον τόπο όπου βρίσκεται το κάθε στοιχείο ξεχωριστά. Παρατηρείται ότι, ενώ γίνονται συχνά μετακινήσεις, στις πλείστες περιπτώσεις δεν ενημερώνονται οι αρμόδιοι, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολη η παρακολούθηση και ο εντοπισμός των περιουσιακών στοιχείων.

Όπως έχουμε παρατηρήσει σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Ίδρυμα θα πρέπει να προβεί σε καταγραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων και για κάθε Τμήμα/Γραφείο να ετοιμαστεί κατάσταση για τα περιουσιακά στοιχεία και να γίνεται ενημέρωση για όλες τις προσθήκες, αφαιρέσεις και μετακινήσεις. Επιπρόσθετα θα πρέπει να γίνει συμφιλίωση των αποτελεσμάτων της καταγραφής με το μητρώο στοιχείων πάγιου ενεργητικού.

Διαγωνισμοί. Βασικές αρχές, μεταξύ άλλων, που πρέπει να διέπουν τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, ακόμη και στις περιπτώσεις των συνοπτικών διαδικασιών, σύμφωνα και με την Ερμηνευτική Ανακοίνωση αρ.2006/C179/02 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είναι η διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού, η διαφάνεια, η αποφυγή διακρίσεων και η ίση μεταχείριση των οικονομικών φορέων. Στα πλαίσια του ελέγχου των διαγωνισμών που προκηρύχθηκαν από το Ίδρυμα, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Αρχαιοθέτηση εγγράφων διαγωνισμών. Φάκελοι για τους ίδιους διαγωνισμούς τηρούνται από τρεις διαφορετικούς λειτουργούς σε διαφορετικά τμήματα του Ιδρύματος και όπως παρατηρήθηκε είναι σε όλες τις περιπτώσεις ημιτελείς. Για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου, εισηγηθήκαμε όπως τηρείται ένας ολοκληρωμένος φάκελος που να παρέχει πλήρη πληροφόρηση.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος μας πληροφόρησε ότι θα προχωρήσουν στην υλοποίηση της εισήγησής μας.

(β) Εσωτερικοί Κανονισμοί. Όπως αναφέρεται επί σειρά ετών σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, όσον αφορά στην παρακολούθηση της εκτέλεσης των συμβάσεων, όπως τη διαδικασία παραλαβής των υλικών/εξοπλισμών, την έκδοση πιστοποιητικών παραλαβής, τελικής αποδοχής ή απόρριψης αυτών, καθώς επίσης και στα θέματα απαρτίας και τρόπου λήψης των αποφάσεων και λειτουργίας των Αρμοδίων κατά περίπτωση Οργάνων, στα πλαίσια διασφάλισης των συμφερόντων του Ιδρύματος, φαίνεται ότι αυτά δεν διέπονται από θεσμοθετημένη διαδικασία ή Εσωτερικούς Κανονισμούς. Επίσης οι Κανονισμοί Αποθηκών του Ιδρύματος, οι οποίοι αναφέρονται σε περιορισμένο βαθμό στα πιο πάνω και που χρονολογούνται περίπου από το 1960, θα πρέπει άμεσα να εκσυγχρονιστούν, ώστε να συνάδουν με το νέο νομοθετικό πλαίσιο.

(γ) Πρακτικά Συμβουλίου και Επιτροπής Προσφορών. Εισηγηθήκαμε και πάλι, ότι τόσο τα πρακτικά του Συμβουλίου όσο και της Επιτροπής Προσφορών, αρχειοθετούνται σε ξεχωριστό φάκελο κατά αύξοντα αριθμό συνεδρίας, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι όλα τα πρακτικά έχουν συνταχθεί και αντίγραφό τους να τοποθετείται στο σχετικό φάκελο του διαγωνισμού.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος μας πληροφόρησε ότι η εισήγησή μας έχει σημειωθεί και τόσο τα πρακτικά του Συμβουλίου όσο και της Επιτροπής Προσφορών, θα αρχειοθετούνται σε ξεχωριστό φάκελο κατά αύξοντα αριθμό συνεδρίας.

(δ) Πρότυπα έγγραφα διαγωνισμών. Η Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων έχει συντάξει εννέα διαφορετικά πρότυπα έγγραφα διαγωνισμών όσον αφορά στα έργα, προμήθειες και υπηρεσίες σε σχέση με τις ανοικτές, κλειστές και συνοπτικές διαδικασίες. Παρατηρήθηκε ότι τα πρότυπα αυτά έγγραφα δεν χρησιμοποιήθηκαν σε όλες τις περιπτώσεις κατά την προκήρυξη των διαγωνισμών.

(ε) Αποσφράγιση προσφορών. Κατά τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι λειτουργοί του Ιδρύματος προβαίνουν σε άνοιγμα του κιβωτίου προσφορών την ημερομηνία και ώρα λήξης του διαγωνισμού, μονογραφούν τους φακέλους και συντάσσουν πρακτικό αναφέροντας μόνο τον αριθμό των φακέλων που παραλήφθηκαν. Σε ορισμένες περιπτώσεις εντός των επόμενων ημερών συνέρχεται η Επιτροπή Προσφορών για το άνοιγμα των φακέλων και τότε οι προσφορές που παραλήφθηκαν μονογράφονται από τα μέλη της πιο πάνω Επιτροπής και καταγράφονται τα ονόματα των διαγωνιζομένων, αναφέροντας επίσης την τιμή που προσέφεραν. Συναφώς αναφέρεται ότι κατά το άνοιγμα του κιβωτίου των προσφορών ενδείκνυται, για σκοπούς διασφάλισης της διαφάνειας των διαδικασιών, όπως γίνεται από το αρμόδιο όργανο αποσφράγιση των προσφορών που έχουν

έγκαιρα υποβληθεί και όπως οι προσφορές αριθμούνται, μονογραφούνται και καταχωρούνται τα ονόματα των προσφοροδοτών που συμμετέχουν στο διαγωνισμό στο ειδικό έντυπο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους Κανονισμούς 11(Ι) των περί Σύναψης (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Κοινοτήτες) Κανονισμών του 2004.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής, σε ορισμένες περιπτώσεις, λόγω μη προβλέψιμων συμβάντων, δεν κατέστη δυνατή η άμεση σύγκληση της επιτροπής προσφορών.

(στ) Διαγωνισμός Αρ. 51/2008 - Ασφαλιστικές καλύψεις. Η προκήρυξη για τον πιο πάνω διαγωνισμό δημοσιεύτηκε στον τύπο στις 7.11.2008. Τη μελέτη των υφιστάμενων ασφαλειών, την ετοιμασία των όρων του διαγωνισμού, την αξιολόγηση των προσφορών και την μελέτη των τελικών ασφαλιστήριων συμβολαίων, ανέλαβε εταιρεία η οποία παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες, μετά από πρόταση της που υπέβαλε στο Ίδρυμα. Σημειώνεται ότι έγινε απευθείας ανάθεση του έργου στην συγκεκριμένη εταιρεία, για €17.600, χωρίς να ακολουθηθούν οι διαδικασίες που προνοούνται στο άρθρο 84 του περί Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου (Ν.12(Ι)/2006), για συμβάσεις πέραν των €8.543 και μέχρι €85.430.

Στην έκθεση της εταιρείας για την αξιολόγηση των προσφορών για ασφαλιστικές καλύψεις η οποία παραδόθηκε στο ΠΙΚ στις 13.2.2009, γίνεται εισήγηση για την ομαδοποίηση των ειδών ασφάλισης που έχουν σχέση μεταξύ τους (περιουσιακά στοιχεία, ευθύνες του ΠΙΚ) με πλεονέκτημα τον ταχύτερο αλλά και αποτελεσματικότερο διακανονισμό στην περίπτωση διεκδίκησης αποζημιώσεων. Η εισήγηση τελικά υιοθετήθηκε με απόφαση της Επιτροπής Προσφορών στις 20.5.2009, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Μετά την γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων στους επιτυχόντες και στους μη επιτυχόντες προσφοροδότες, ασφαλιστική εταιρεία από τους μη επιτυχόντες προσφοροδότες, η οποία σε ορισμένα είδη ασφάλισης παρείχε τα χαμηλότερα ασφάλιστρα, καταχώρισε αίτηση στο Ανώτατο Δικαστήριο (Υπόθεση Αρ. 1068/09), χωρίς προηγούμενη ιεραρχική προσφυγή, για ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής Προσφορών. Η υπόθεση ορίστηκε για οδηγίες στις 8.6.2010.

(ζ) Διαγωνισμοί για την αγορά/ενοικίαση οχημάτων. Διαχρονικά το Ίδρυμα εκδήλωνε την πρόθεση του για την διενέργεια διαγωνισμού (Διαγωνισμοί 52/2008 και 53/2008 για την ενοικίαση και για αγορά οχημάτων αντίστοιχα και διαγωνισμός 19/2009 για την ενοικίαση οχημάτων), ωστόσο οι προσπάθειες απέτυχαν λόγω διαφόρων αδυναμιών και ανεπαρκούς προγραμματισμού. Επειδή όπως προκύπτει, η ανάγκη χρήσης οχημάτων είναι μόνιμη, αυτή θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και επιλυθεί σε μια μακροχρόνια προγραμματισμένη βάση, αξιολογώντας τις καλύτερες δυνατές επιλογές.

(η) Διαγωνισμοί για την αγορά αυτοκινήτου τύπου van. Σχετικοί είναι οι πιο κάτω διαγωνισμοί.

(i) Διαγωνισμός 1/2009 για την αγορά αυτοκινήτου τύπου van. Στις 22.5.2009 προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την προμήθεια αυτοκινήτου van, για μετατροπή σε συνεργείο εξωτερικών μεταδόσεων τηλεόρασης τύπου Digital Satellite News Gathering όμως κατά το άνοιγμα του κιβωτίου προσφορών στις 12.6.2009, διαπιστώθηκε ότι δεν παραλήφθηκε καμία προσφορά. Επισημάνθηκε ότι το Ίδρυμα δεν προέβη σε εκτίμηση της δαπάνης του διαγωνισμού, ενώ στο σχετικό φάκελο αλληλογραφίας δεν υπήρχε πληροφόρηση αναφορικά με το πόσοι οικονομικοί φορείς εξασφάλισαν έγγραφα. Τα έγγραφα της προκήρυξης δεν ήταν τα καθορισμένα από την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων.

(ii) Διαγωνισμός 30/2009 για την αγορά οχήματος τύπου van. Παρατηρήθηκε ότι τον Ιούλιο του 2009 καταγράφηκε η ανάγκη για την αγορά αυτοκινήτου τύπου Van για Digital Satellite News Gathering, χωρίς ωστόσο να φαίνεται να προχώρησε η διαδικασία.

Εύλογα προκύπτει το ερώτημα κατά πόσον υπήρχαν πράγματι οι πιο πάνω ανάγκες και γενικά διαπιστώνεται αδυναμία του Ιδρύματος στην διενέργεια των διαγωνισμών και σύναψη συμβάσεων σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος, η ανάγκη για αγορά του πιο πάνω οχήματος είναι δεδομένη, ωστόσο οι οδηγίες που είχε το ΠΙΚ ήταν να συμπεριληφθεί στις συνολικές ανάγκες για την

Κυπριακή Προεδρία της Ε.Ε. το 2012. Σημείωσε επίσης ότι, παρά τις βελτιώσεις που επιτεύχθηκαν στη διενέργεια των διαγωνισμών, υπάρχουν ακόμη περιθώρια βελτίωσης.

Εισαγωγή Επίγειας Ψηφιακής Τηλεόρασης στην Κύπρο. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ.67.449 ημερ. 9.7.2008, αναφορικά με την εισαγωγή της Επίγειας Ψηφιακής Τηλεόρασης (ΕΨΤ) στην Κύπρο και την εξουσιοδότηση ραδιοδικτύων αποφάσισε όπως αδειοδοτηθούν δύο ραδιοδύκτια. Ένα για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, υπό την προϋπόθεση ότι η άδεια αυτή θα συνοδεύεται με ειδικούς όρους, περιορισμούς και υποχρεώσεις που αφορούν στην ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού και στην εκπλήρωση του ρόλου του Ιδρύματος ως παροχέα δημόσιων τηλεοπτικών υπηρεσιών, και το άλλο για εμπορική εκμετάλλευση, μέσω διαδικασίας πλειστηριασμού.

Η γενική εξουσιοδότηση παροχής δικτύου υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών εκδόθηκε από τον Επίτροπο Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων στις 19.3.2010 για 15 έτη, δυνάμει των εξουσιών που του παρέχονται από τον περί Ρυθμίσεων Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμο αρ. 112/2004 καθώς και την απόφαση περί Καθορισμού Όρων ή/και Ειδικών Υποχρεώσεων Δυνάμει Γενικής Εξουσιοδότησης (Κ.Δ.Π. 436/2005). Μεταξύ διαφόρων όρων και υποχρεώσεων αναφέρεται και η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού που αφορά σε δραστηριότητες και υπηρεσίες στο δίκτυο ΕΨΤ. Επίσης ο Επίτροπος δύναται να απαιτεί από το Ίδρυμα να καθιστά διακριτές και διαφανείς τις τιμές πώλησης, προκειμένου να ελέγχεται, μεταξύ άλλων, η τήρηση της υποχρέωσης αμεροληψίας και να αποτρέπεται ενδεχόμενη παράνομη σταυροειδής επιδότηση, καθώς και για τον υπολογισμό του ετήσιου διοικητικού τέλους της γενικής εξουσιοδότησης. Επιπρόσθετα ο Επίτροπος δύναται να καθορίζει σε ειδικό διάταγμα, τη μορφή και τη λογιστική μέθοδο που πρέπει να χρησιμοποιείται.

Αρχειακό υλικό. Το θέμα της τροχοδρόμησης των διαδικασιών για την αρχειοθέτηση και τεκμηρίωση του αρχειακού υλικού του Ιδρύματος, ενόψει της επικείμενης αποπεράτωσης του κτιρίου για το Αρχείο του Ιδρύματος, απασχόλησε το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 4.6.2009 και ενέκρινε εισήγηση, όπως το Ίδρυμα προχωρήσει σε προκήρυξη για εκδήλωση ενδιαφέροντος για μίσθωση υπηρεσιών. Ωστόσο δεν φαίνεται να είχαν ληφθεί οποιεσδήποτε ενέργειες, αφού το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 2.3.2010, επανάφερε το θέμα και ζήτησε από την Επιτροπή Αρχείου του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως ετοιμάσει πρόταση με συγκεκριμένα βήματα και χρονοδιαγράμματα, αναφορικά με την οργάνωση της εργασίας που πρέπει να γίνει.

Από τα πιο πάνω φαίνεται ότι σημειώθηκε σημαντική καθυστέρηση στη τροχοδρόμηση των ενδεδειγμένων διαδικασιών για την ορθή αξιοποίηση του νέου κτιρίου, με αποτέλεσμα όταν αυτό θα παραδοθεί σύντομα, να μην μπορεί να αξιοποιηθεί άμεσα, λόγω της καθυστέρησης στην οργάνωση της μεταφοράς του ανεκτίμητου αρχειακού υλικού που διαθέτει το Ίδρυμα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, μεταξύ των ημερομηνιών 4.6.2009 και 2.3.2010, μεσολάβησαν επισκέψεις διευθυντικών στελεχών και μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε ραδιοτηλεοπτικά αρχεία άλλων οργανισμών στο εξωτερικό και ακολούθησε ενημέρωση από την EBU για συγκρότηση της ομάδας έργου και ετοιμασία προδιαγραφών για μίσθωση υπηρεσιών.

Έκθεση για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων που δόθηκαν προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου κατά τη διάρκεια του έτους 2009.

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 24B(4) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί με το Νόμο αρ. 116(I)/2003, το Υπουργείο Εσωτερικών οφείλει να προμηθεύει το Γενικό Ελεγκτή, το αργότερο εντός δύο μηνών από τη λήξη κάθε οικονομικού έτους, τα ακόλουθα:

- την ετήσια έκθεση που ετοιμάζει η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο, αναφορικά με την εκπλήρωση από το Ίδρυμα της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του άρθρου 16Α του ίδιου Νόμου, και
- αναλυτική κατάσταση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα κατά το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24Α, και, αν είναι πρακτικά εφικτό, με ειδική αναφορά στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα, σε σχέση με κάθε πρόγραμμα ξεχωριστά, ή

ανά κατηγορία προγραμμάτων, τα οποία εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

(β) Σύμφωνα με το άρθρο 24B(3) του πιο πάνω Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής υποβάλλει, το αργότερο μέχρι τέλος Μαΐου, έκθεση στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, στην οποία καταγράφονται τα αποτελέσματα του ελέγχου που διενεργήθηκε δυνάμει του πιο πάνω άρθρου, καθώς και η ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών (όπως αυτές εμφανίζονται στους χωριστούς λογαριασμούς που τηρεί το Ίδρυμα δυνάμει του εδαφίου (2) του πιο πάνω άρθρου) μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή τέτοιας υπηρεσίας. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 24B(1) του πιο πάνω Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής, στα πλαίσια της άσκησης του ετήσιου ελέγχου των λογαριασμών του Ιδρύματος, ελέγχει κατά πόσο οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση, που έλαβε το Ίδρυμα, χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 24Α, δηλαδή για σκοπούς χρηματοδότησης της αποστολής που του ανατίθεται δυνάμει του εδαφίου (1) του άρθρου 16Α, και συγκεκριμένα του ορισμού του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

(γ) Αναφορικά με το έτος 2008, σημειώνεται ότι μας έχουν σταλθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών στις 21.3.2010 η ετήσια έκθεση που ετοίμασε η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου και η αναλυτική κατάσταση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα, χωρίς όμως ειδική αναφορά στις κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο Ίδρυμα σε σχέση με κάθε πρόγραμμα ξεχωριστά, ή ανά κατηγορία προγραμμάτων, τα οποία εμπίπτουν στην έννοια της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.

(δ) Οι χωριστοί λογαριασμοί του έτους 2009, σχετικά με την παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και τις εμπορικές ή άλλες δραστηριότητες, σύμφωνα με το άρθρο 24B(1) του πιο πάνω Νόμου και στην περίπτωση που ενδείκνυται η υποβολή τους, αυτοί έπρεπε να είχαν υποβληθεί από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου στην Υπηρεσία μας για έλεγχο το αργότερο μέχρι 30 Απριλίου 2009. Με επιστολή του ημερ. 23.4.2010 το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι δεν θα υποβάλει χωριστούς λογαριασμούς για το έτος 2009, γιατί όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα είχαν μεταδοθεί στα πλαίσια της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και ότι για όλες τις δραστηριότητές του, δηλαδή μετάδοση διαφημίσεων, διαφημιστικών μηνυμάτων ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει πρόσθετο κόστος που να αποδίδεται σε δραστηριότητες που πιθανόν να μην αποτελούν δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία.

(ε) **Αποτελέσματα ελέγχου.**

(i) **Ύπαρξη τυχόν χρηματοοικονομικών ροών για το έτος 2009 μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας.** Ενόψει της μη τήρησης και υποβολής από το Ίδρυμα ξεχωριστών λογαριασμών και της διευκρίνισης του Ιδρύματος με την επιστολή του ημερ. 23.4.2010 ότι όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα για το έτος 2009 είχαν μεταδοθεί στο πλαίσιο της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, και ότι για όλες τις δραστηριότητές του, δηλαδή μετάδοση διαφημίσεων, διαφημιστικών μηνυμάτων ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να μην προκύπτει πρόσθετο κόστος που να αποδίδεται σε δραστηριότητες που πιθανόν να μην αποτελούν δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία, δεν είναι εφικτή η αναφορά στην έκθεσή μας περί της ύπαρξης τυχόν χρηματοοικονομικών ροών για το έτος 2009 μεταξύ των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος που συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και εκείνων που δεν συνιστούν παροχή δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, όπως προνοείται στο άρθρο 24B(3) του σχετικού Νόμου, ούτε και τίθεται θέμα εξακρίβωσης κατά πόσο έχει ακολουθηθεί η τρέχουσα εμπορική πρακτική και οι γενικές αποδεκτές λογιστικές αρχές για την τήρησή τους, ούτε ακόμη κατά πόσο οι δαπάνες και τα έσοδα κατανεμήθηκαν ορθά με βάση τις αρχές αναλυτικής λογιστικής, όπως προνοείται στο άρθρο 24B(2)(α-γ) του Νόμου.

Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2009 το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου είχε έσοδα από διαφημίσεις και άλλες δραστηριότητες ύψους €6,8 εκ. και λειτουργικά έξοδα €38,8 εκ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρατική χορηγία που παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα το 2009 ήταν μόνο €24,3 εκ., εξάγεται το συμπέρασμα ότι για κάλυψη των εξόδων του το Ίδρυμα χρησιμοποιεί έσοδά του από άλλες δραστηριότητες.

(ii) Κατά πόσο οποιαδήποτε δημόσια ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα κατά το έτος 2009 χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

- Με την επιστολή του Ιδρύματος ημερ. 23.4.2010, διευκρινίζεται ότι όλα τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά του προγράμματα είχαν μεταδοθεί στο πλαίσιο της παροχής δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας και ότι για τις άλλες δραστηριότητες του, δηλαδή μετάδοση διαφημίσεων, διαφημιστικών μηνυμάτων ως χορηγός επικοινωνίας κ.λπ., χρησιμοποιείται το ίδιο προσωπικό, ο ίδιος εξοπλισμός και οι ίδιες εγκαταστάσεις, που είναι αναγκαία για την παροχή της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, με αποτέλεσμα να μη προκύπτει πρόσθετο κόστος που να αποδίδεται σε δραστηριότητες που πιθανόν να μην αποτελούν δημόσια ραδιοτηλεοπτική υπηρεσία.
- Στους λογαριασμούς του Ιδρύματος υπάρχει η ένδειξη ότι, για κάλυψη των εξόδων ύψους €38,8 εκ. χρησιμοποιείται εκτός από την παραχωρηθείσα κρατική χορηγία ύψους €24,3 εκ. και μέρος των εσόδων του Ιδρύματος.
- Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου στην ετήσια έκθεσή της, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι με βάση τα ενωπίον της στοιχεία και τις παρατηρήσεις όπως αυτές καταγράφηκαν, το Ίδρυμα σε πολύ μεγάλο βαθμό εκπληρώνει την αποστολή που του ανατίθεται δυνάμει του άρθρου 16^Α ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία. Απαιτείται, όμως, συμμόρφωση με βάση τις επιμέρους παρατηρήσεις/συμπεράσματα που έχουν καταγραφεί στην έκθεση της.

Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η δημόσια ενίσχυση που έλαβε το Ίδρυμα κατά το έτος 2009, τηρουμένων των επιφυλάξεων της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, δεν χρησιμοποιήθηκε κατά τρόπο που να μη συνάδει με την εκπλήρωση της αποστολής του ως παροχέα δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας στη Δημοκρατία.

Μέρος Β

Τροποποιητικοί Προϋπολογισμοί. Εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών νομοσχέδιο Τροποποιητικού Προϋπολογισμού για κάλυψη υπερβάσεων του Προϋπολογισμού του 1995, ύψους £995.700 (€1.701.254).

Επίσης εκκρεμεί η ετοιμασία Τροποποιητικού Προϋπολογισμού για κάλυψη της υπέρβασης του Προϋπολογισμού του 2006 που σημειώθηκε στο Άρθρο 300 «Αμοιβές Συνεργατών» του Κεφαλαίου 10 «Έξοδα Προγραμμάτων» ύψους £502.375 (€858.359) και της υπέρβασης που σημειώθηκε στο Κεφάλαιο 25 «Συντάξεις και Άλλα Ωφελήματα» ύψους £42.495 (€72.607).

Για κάλυψη της υπέρβασης του Προϋπολογισμού του 2007 που σημειώθηκε στο Άρθρο 300 «Αμοιβές Συνεργατών» του Κεφαλαίου 10 «Έξοδα Προγραμμάτων» ύψους £1.044.620 (€1.784.839), στάλθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών Τροποποιητικός Προϋπολογισμός. Το Υπουργείο Εσωτερικών, αφού ζήτησε και την άποψη του Υπουργείου Οικονομικών δεν ενέκρινε το αίτημα για υποβολή Τροποποιητικού Προϋπολογισμού επειδή θεώρησε ότι δεν υπήρχε νομικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο να μπορεί να στηριχτεί.

Για κάλυψη της υπέρβασης του Προϋπολογισμού του 2008 που σημειώθηκε στο Άρθρο 390 «Έξοδα σύνδεσης με Γιουροβίζιον» του Κεφαλαίου 30 «Έξοδα Προγραμμάτων» ύψους €156.560, στάλθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών Τροποποιητικός Προϋπολογισμός.

Επισημάνθηκε ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 4(4) των περί των Προϋπολογισμών του ΠΙΚ Νόμων, κάθε υπέρβαση κονδυλίων κατά παράβαση της προδιαγραφόμενης στα εδάφια (1) και (2) διαδικασίας, θεωρείται ως να μην έγινε νόμιμα και οι λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια από τα οποία έγινε η υπέρβαση, καθίστανται προσωπικά υπεύθυνοι για κάθε υπέρβαση που διενεργήθηκε ή θα διενεργηθεί.

Σημειώνεται επίσης ότι, ο Υπουργός Οικονομικών με την προς τον τέως Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος εγκύκλιο επιστολή του (αρ. 1330) ημερ. 22.2.2007, τονίζει, μεταξύ άλλων, ότι η εκ των υστέρων κάλυψη δαπανών, οι οποίες δημιουργούνται κατά παράβαση των πιο πάνω νομοθετικών προνοιών δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένη και ότι η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να εφαρμόσει πιστά τις σχετικές πρόνοιες του Νόμου, και θα διεκδικήσει από τους Ελέγχοντες Λειτουργούς, που έχουν τον έλεγχο των αντίστοιχων Κονδυλίων, κάθε ποσό υπέρβασης που καταβάλλεται με έκδοση σχετικού Εντάλματος Πληρωμής κατά παράβαση του Νόμου. Πέραν των τριών χρόνων μετά, δεν φαίνεται να έχει γίνει οποιαδήποτε ενέργεια, είτε από πλευράς του Υπουργείου Οικονομικών, είτε από το ΡΙΚ για υλοποίηση της πιο πάνω θέσης.

Παγκόσμια διανομή του δορυφορικού προγράμματος του ΡΙΚ (Cyprus Sat). Το Υπουργικό Συμβούλιο, κατόπιν εισήγησης του Διαχειριστικού Συμβουλίου, ενέκρινε στη συνεδρία του ημερ. 25.1.2006 τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ ΡΙΚ και συγκεκριμένης εταιρείας, η οποία υπογράφηκε στις 5.5.2006, για την παγκόσμια διανομή του δορυφορικού προγράμματος του ΡΙΚ.

Σημειώνεται ότι οι τιμές των υποβληθεισών προτάσεων κυμαίνονταν για τις πέντε εταιρείες από £816.521 μέχρι £1.248.486, ετησίως ενώ η πιο πάνω εταιρεία υπέβαλε πρόταση με μηδενικό κόστος.

Όπως έχει αναφερθεί και στις Εκθέσεις μας για τα έτη 2006, 2007 και 2008, σχετικά με την πιο πάνω συμφωνία παρουσιάστηκαν αρκετά προβλήματα, κυρίως όσον αφορά στην απρόσκοπτη μετάδοση του δορυφορικού προγράμματος του ΡΙΚ.

Σε σύσκεψη που έγινε στις 6.11.2008 υπό τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο, αποφασίστηκε όπως προσεγγισθεί αρχικά η δεύτερη εταιρεία από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, για να εξεταστεί η πιθανότητα όπως εκπέμπει στις περιοχές που δεν καλύπτει η πρώτη εταιρεία.

Στις 16.2.2010 τέθηκε ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος προσχέδιο συμφωνίας με την πρώτη εταιρεία για αναμετάδοση του δορυφορικού προγράμματος στην Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία μέχρι το Μάιο του 2011, καθώς και προσχέδιο συμφωνίας για αποδέσμευση των δυο μερών από οποιεσδήποτε υποχρεώσεις προκύπτουν από την μέχρι τώρα ισχύουσα συμφωνία και παραίτηση από οποιεσδήποτε σχετικές διεκδικήσεις, το περιεχόμενο των οποίων εγκρίθηκε. Και οι δυο συμφωνίες διαβιβάστηκαν από το Ίδρυμα στις 17.2.2010 στο Υπουργείο Εσωτερικών για σχετική έγκριση.

Επίσης σύμφωνα με τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου στις 31.3.2010, σε σύσκεψη, με εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών, Συγκοινωνιών και Έργων και του Ιδρύματος πάρθηκαν σχετικές αποφάσεις οι οποίες θα τεθούν στην Υπουργική Επιτροπή. Αποφασίστηκε επίσης όπως προκηρυχθούν προσφορές αναφορικά με την παγκόσμια διανομή του σήματος υπό την ευθύνη του Υπουργείου Εσωτερικών.

Λόγω των πιο πάνω προβλημάτων ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, με επιστολή του ημερ. 15.4.2010, ζήτησε από το Υπουργείο Εσωτερικών, όπως εξεταστεί η δυνατότητα άμεσης σύναψης συμφωνίας με άλλο Οργανισμό για κάλυψη της πιο πάνω ανάγκης.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών προχώρησε στη σύναψη συμφωνίας με άλλο Οργανισμό για διανομή του RIKSat στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο. Ανέφερε επίσης ότι στο τέλος Μαΐου 2010, η συγκεκριμένη πιο πάνω εταιρεία διέκοψε μονομερώς τη μετάδοση του RIKSat προς Αφρική, Ασία και Αυστραλία, διότι η πολιτεία δεν ανταποκρίθηκε σε απαίτηση της εταιρείας για καταβολή €10.000 το μήνα για την υπηρεσία αυτή.

Αγωγές εναντίον Διαφημιστικών Γραφείων για μη εξόφληση των οφειλών τους.

- (i) Όπως έχει αναφερθεί και στις Εκθέσεις μας για τα έτη 2006, 2007 και 2008, υπάρχει κίνδυνος απώλειας σημαντικών ποσών που οφείλονται από ορισμένες διαφημιστικές εταιρείες, αφού, μετά την καταχώριση αγωγής εναντίον τους, η επίδοση του κλητηρίου εντάλματος δεν κατέστη δυνατή, λόγω κυρίως αλλαγής της διεύθυνσής τους. Ενδεικτικές περιπτώσεις αναφέρονται και πάλι στον πίνακα που ακολουθεί.

Αρ. Λογ.	Οφειλόμενο	Περίοδος οφειλής			Ημερ.	Αρ.
	ποσό				καταχώρησης	
	€					
2110056	25.439	1.6.2001	–	1.7.2001	6.7.2004	6518/04
2110019	15.540	1.7.1999	–	1.12.2001	11.6.2004	5593/04
2110025	137.510	1.10.2000	–	1.10.2001	11.6.2004	5592/04

Το Ίδρυμα πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειες για εντοπισμό των διευθυντών των υπό αναφορά εταιρειών, ώστε να καταστεί δυνατή η επίδοση των πιο πάνω ενταλμάτων.

- (ii) **Αγωγή αρ. 2946/2001, για £25.241 (€43.127).** Η αγωγή εκδικάστηκε από το 2001 και εκδόθηκε στις 28.4.2004 ένταλμα κατάσχεσης κινητής περιουσίας, το οποίο και επιστράφηκε ανεκτέλεστο, χωρίς μέχρι σήμερα να σημειωθεί οποιαδήποτε εξέλιξη.
- (iii) **Αγωγή αρ. 7577/2006, για £68.678 (€117.343).** Η αγωγή εκδικάστηκε στις 29.1.2007 υπέρ του ΡΙΚ για την καταβολή του οφειλόμενου ποσού £68.678 πλέον τόκο 8% και έξοδα αγωγής. Στις 28.12.2007 ο δικηγόρος του ΡΙΚ καταχώρισε ένταλμα κινητής περιουσίας εναντίον των εναγόμενων το οποίο επιστράφηκε ανεκτέλεστο. Δεν υπάρχει οποιαδήποτε εξέλιξη μέχρι σήμερα.
- (iv) **Αγωγή αρ. 1983/2006, για £3.545 (€6.057).** Η αγωγή αρ. 1983/2006 εκδικάστηκε υπέρ του Ιδρύματος αλλά δεν μπορεί να προχωρήσει κατάσχεση επειδή η εταιρεία έχει διαλυθεί.
- (v) **Αγωγή αρ. 5594/2004, για £27.298 (€46.642).** Στις 26.9.2008 το δικαστήριο επιδίκασε όπως η εναγόμενη εταιρεία πληρώσει ποσό €46.642 πλέον τόκο 9% από 31.7.2001 και έξοδα ύψους €2.932. Παρόλο που συμφωνήθηκε αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης μέχρι 31.1.2009, δεν σημειώθηκε οποιαδήποτε εξέλιξη.

Για όλες τις πιο πάνω υποθέσεις το Ίδρυμα, με επιστολή του ημερομηνίας 10.2.2010 ζήτησε από το Νομικό του Σύμβουλο να του εισηγηθεί ενέργειες που θα πρέπει να γίνουν για την είσπραξη των πιο πάνω οφειλών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος μας πληροφόρησε ότι έγινε συνάντηση με τους νομικούς τους συμβούλους τόσο για τις αγωγές που αναφέρονται όσο και για άλλους χρεώστες και έγιναν ήδη από το ΡΙΚ οι ενέργειες που συμφωνήθηκαν.

Ευρωπαϊκά Προγράμματα. Αναφορικά με τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα, σημειώνεται ότι δεν υπάρχουν κατάλληλοι μηχανισμοί εντοπισμού, αξιολόγησης, έγκρισης, αξιοποίησης και υλοποίησής τους.

Επειδή μέσω των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων προσφέρονται δυνατότητες απορρόφησης σημαντικών κονδυλίων, εισηγηθήκαμε και πάλι όπως το Ίδρυμα εξετάσει και υιοθετήσει κατάλληλους μηχανισμούς εντοπισμού, αξιολόγησης, έγκρισης, αξιοποίησης και υλοποίησής τους και όπως για κάθε έργο τηρείται ξεχωριστός φάκελος στον οποίο να καταχωρίζεται όλη η αλληλογραφία και έγγραφα που το αφορούν.

Παρακολούθηση υποθέσεων απαλλοτρίωσης. Παρόλο που το Ίδρυμα έχει ανταλλάξει σχετική αλληλογραφία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για τις απαλλοτριώσεις (Απαλλοτρίωση μέρους του τεμαχίου 847 Φ/ΣΧ XXI/63V1 και απαλλοτρίωση του τεμαχίου 1835), μέχρι σήμερα δεν έχει σημειωθεί οποιαδήποτε εξέλιξη.

6.18 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2009, παρουσίασαν έλλειμμα €3.380.340 πριν από την κρατική χορηγία, σε σύγκριση με €3.216.762 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008.

Σημειώνεται ότι, μετά την κρατική χορηγία ύψους €2.900.000 (€1.500.000 για το 2008), παρουσιάζεται, για το 2009, έλλειμμα ύψους €480.340 (€1.716.762 για το 2008), ενώ το συσσωρευμένο έλλειμμα στις 31.12.2009 ανέρχεται σε €429.884 (πλεόνασμα €50.456 στις 31.12.2008).

Όπως προκύπτει, η ικανότητα του Συμβουλίου να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα εξαρτάται από τη συνέχιση της οικονομικής υποστήριξης που παρέχεται από την Κυβέρνηση, αφού αυτή αποτελεί το 89% του συνόλου των εσόδων του.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα, περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας, ανήλθαν σε €3.276.098, σε σύγκριση με €1.892.313 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα, περιλαμβανομένης της πρόβλεψης για συνταξιοδοτικά ωφελήματα σε σχέση με προϋπηρεσία ύψους €1.248.288 (€1.259.209 το 2008), ανήλθαν σε €3.756.438, σε σύγκριση με €3.609.075 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008.

(δ) **Κρατικές επιχορηγήσεις.** Η Κυβέρνηση κατέβαλε σε αμπελουργούς, μέσω του Συμβουλίου, τις ακόλουθες επιχορηγήσεις:

	2009	2008
	€	€
Αποζημίωση που καταβλήθηκε με βάση σχέδια εκρίζωσης και αναδιάρθρωσης	-	140.775

Ο πιο πάνω επιχορηγήσεις αφορούν σε σχέδια που εγκρίθηκαν από την Κυβέρνηση πριν την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το έτος 2008 ήταν το τελευταίο έτος καταβολής τέτοιων επιχορηγήσεων. Από 1.5.2004, την καταβολή επιχορηγήσεων στους αμπελουργούς ανέλαβε ο ΚΟΑΠ, με εξέταση των αιτήσεων των αμπελουργών από το ΣΑΠ ως ανάδοχος Οργανισμός.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2009 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 25.6.2008 και από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 11.2.2009 για δαπάνες ύψους €3.920.962.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο στις 31.12.2009 απασχολούσε 42 μόνιμους υπαλλήλους όπως και στις 31.12.2008. Το κόστος εργοδότησης περιλαμβανομένων των συνεισφορών του Συμβουλίου στα διάφορα Ταμεία για το έτος 2009, ανήλθε στο ποσό των €1.697.921 (€1.602.278 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008), χωρίς να ληφθεί υπόψη η ελλειμματική εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων ύψους €1.248.288 (€1.259.209 το 2008).

6.19 ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ – ΓΕΝΙΚΑ

Μέρος Α

Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός εκάστου Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για εξέταση από το Συμβούλιο και υποβολή του στο

Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 42.094 ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης των Προϋπολογισμών των Συμβουλίων στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τους εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Αναφέρεται επίσης ότι με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 58.009, ημερ. 11.6.2003, οι Δημόσιοι/Ημικρατικοί Οργανισμοί οι οποίοι δεν έχουν νομική υποχρέωση υποβολής των Προϋπολογισμών τους για έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, τους υποβάλλουν στο Υπουργείο Οικονομικών, για απόψεις πάνω σε θέματα προσωπικού, μισθών και όρων απασχόλησης, μέχρι τη 15η Ιουνίου του προηγούμενου έτους.

Επειδή κάθε χρόνο παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην έγκριση των Προϋπολογισμών των Συμβουλίων Αποχετεύσεων από τους Υπουργούς Οικονομικών και Εσωτερικών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την τροποποίηση του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ώστε να καθοριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία μέχρι την οποία θα πρέπει τα Συμβούλια Αποχετεύσεων να υποβάλλουν τους Προϋπολογισμούς τους στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση, ώστε να παρέχεται χρόνος να εξετάζονται και εγκρίνονται πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

Για το σκοπό αυτό, το Υπουργείο Εσωτερικών τον Ιούλιο του 2010, υπέβαλε προς το Γενικό Εισαγγελέα προσχέδιο Νομοσχεδίου για τροποποίηση των άρθρων 22 και 24 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, έτσι ώστε οι Προϋπολογισμοί των Συμβουλίων Αποχετεύσεων να υποβάλλονται στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση μέχρι τις 31 Οκτωβρίου του έτους πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται και οι Αναθεωρημένοι Προϋπολογισμοί να υποβάλλονται μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου του έτους που αφορούν.

Σύμφωνα επίσης με το άρθρο 24(9) του Νόμου, σε περίπτωση που οι Προϋπολογισμοί δεν έχουν εγκριθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών μέχρι την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται, ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί να εξουσιοδοτήσει τη διενέργεια από το Συμβούλιο οποιασδήποτε δαπάνης για περίοδο που δεν υπερβαίνει κάθε φορά τον ένα μήνα, για συνολικά δύο μήνες, δηλαδή μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

Διαπιστώθηκε ότι δεν ζητήθηκε από τα Συμβούλια Αποχετεύσεων η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών για τις δαπάνες που έγιναν μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2009 και συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν μέχρι την ημερομηνία έγκρισης του Προϋπολογισμού του κάθε Συμβουλίου, ήταν χωρίς εξουσιοδότηση.

6.20 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2009 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €7.279.222, σε σύγκριση με έλλειμμα €8.690.760 το 2008, μετά τις δαπάνες για την ασφαλική επίστρωση ύψους €12.523.200 (€8.800.102 το 2008) και την αποζημίωση σε εργολάβο για μη κατακύρωση προσφοράς ύψους €1εκ.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €18.700.158, σε σύγκριση με €17.948.485 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €751.673 ή ποσοστό 4,2%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των χορηγιών.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €12.456.180 σε σύγκριση με €17.839.143 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €5.382.963 ή ποσοστό 30,2%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση των πληρωτέων τόκων.

Προσωπικό - Μισθοί και εργοδοτικές εισφορές. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 44 μόνιμους υπαλλήλους, 6 έκτακτους και 37 εργάτες, σε σύγκριση με 35 μόνιμους υπαλλήλους, 10 έκτακτους και 27 εργάτες το 2008. Οι αποδοχές του προσωπικού και οι εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν στο ποσό των €3.422.440, σε σύγκριση με €3.346.788 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €75.652. Σημειώνεται ότι οι αποδοχές του

υπαλληλικού προσωπικού παρουσίασαν μείωση €66.052 ή ποσοστό 2,5%, η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση των ελλειμματικών εισφορών του Συμβουλίου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του προσωπικού και στη μείωση των υπερωριών.

Προϋπολογισμός.

(α) Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2009 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 20.10.2008, από τον Υπουργό Οικονομικών στις 18.9.2009 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 20.11.2009, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού.

Συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν μέχρι τις 20.11.2009, δεν ήταν νομικά καλυμμένες.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο εγκρίνει τον Προϋπολογισμό του έγκαιρα και εξέφρασε την άποψη ότι παρέχεται αρκετός χρόνος στον Υπουργό Εσωτερικών για εξέταση και έγκρισή του πριν την έναρξη του οικονομικού έτους.

(β) Υπερβάσεις Προϋπολογισμού. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2009, για την ασφαλική επίστρωση των δρόμων, ήταν €7.889.300 ενώ οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €12.523.200, δηλαδή σημειώθηκε υπέρβαση ύψους €4.633.900 ή ποσοστό 58,74%, της εγκεκριμένης πρόνοιας (για το 2008 η υπέρβαση ήταν ύψους €2.990.857 ή ποσοστό 51,48%).

Η πιο πάνω υπέρβαση έγινε χωρίς ενημέρωση και έγκριση από την Ολομέλεια του Συμβουλίου και χωρίς να υποβληθεί για έγκριση από τον Υπουργό Εσωτερικών αναθεωρημένος Προϋπολογισμός. Σύμφωνα με το άρθρο 24(8) του Νόμου, το Συμβούλιο μπορεί, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, να δαπανά επιπρόσθετο ποσό που δεν υπερβαίνει το 20% του ποσού οποιουδήποτε κονδυλίου που εγκρίθηκε, υπό τον όρο ότι το επιπρόσθετο αυτό ποσό θα εξοικονομείται από οποιοδήποτε άλλο ή άλλα κονδύλια των ιδίων Προϋπολογισμών που έχουν εγκριθεί.

Χρεώσεις και άλλοι λογαριασμοί. Το σύνολο των χρεωστών και άλλων λογαριασμών του Συμβουλίου στις 31.12.2009 ανήλθε σε €12.386.714, σε σύγκριση με €9.314.349 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €3.072.365 ή ποσοστό 33%, η οποία οφείλεται κυρίως στην προκαταβολή που δόθηκε στο United Nations Development Programme (U.N.D.P.) ποσού €3 εκ. για την επέκταση του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων στη Μια Μηλιά. (Το συνολικό κόστος της επέκτασης αναμένεται να ανέλθει σε €30 εκ. και η αναλογία των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων έχει καθοριστεί σε 70% και 30%, αντίστοιχα.)

Στο σύνολο των χρεωστών και άλλων λογαριασμών, περιλαμβάνονται και τα πιο κάτω:

(α) Χρεώσεις αποχετευτικών τελών. Το σύνολο των οφειλών για αποχετευτικά τέλη στις 31.12.2009 ήταν €4.105.299, σε σύγκριση με €3.626.042 στις 31.12.2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €479.257. Από το σύνολο των οφειλών στις 31.12.2009, ποσό €431.133 αφορά στην Παλιά Λευκωσία, όπου η επιβολή αποχετευτικών τελών τερματίστηκε από το 2001. Ωστόσο, από αρκετούς φορολογούμενους εξακολουθούν να οφείλονται ποσά πέραν των €1.000, η είσπραξη των οποίων με την πάροδο του χρόνου θα καθίσταται ακόμη δυσκολότερη.

Ποσό €3.674.166 αφορά στη Μείζονα Λευκωσία, από το οποίο περίπου €1.999.346 αφορά σε οφειλές των ετών 2002 – 2008.

Παρόλο ότι το ποσοστό είσπραξης είναι αρκετά ψηλό (86,7% για το 2009, 87,8% για το 2008), πολλά άτομα και εταιρείες οφείλουν από το 2002 μεγάλα ποσά, η είσπραξη των οποίων με την πάροδο του χρόνου θα καθίσταται ακόμη δυσκολότερη. Κατά το 2009, δεν καταχωρίστηκαν αγωγές εναντίον οφειλετών ενώ σε

πολλές περιπτώσεις οφειλών για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές κατά το 2008 και εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών, αυτά δεν έχουν εισπραχθεί. Διαπιστώθηκε επίσης ότι στις περιπτώσεις που γίνονται εισπράξεις κατόπιν απόφασης δικαστηρίου, με τις οποίες επιδικάζονται και τόκοι επί των οφειλόμενων ποσών, αυτοί δεν εισπράττονται από το Συμβούλιο.

Για καταχώριση και παρακολούθηση των αγωγών, ετοιμάστηκε ειδικό μηχανογραφικό πρόγραμμα, το οποίο όπως διαπιστώθηκε δεν χρησιμοποιείται και δεν ενημερώνεται με τα απαραίτητα στοιχεία.

Υποδείξαμε την ανάγκη εντατικοποίησης των προσπαθειών εισπραξης των καθυστερημένων οφειλών ειδικά στις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν καταδικαστικές δικαστικές αποφάσεις.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι κατά το 2010 έχουν εισπραχθεί οφειλόμενα τέλη ύψους €1.205.800, από τα οποία ποσό €63.750 αφορά στην Παλιά Λευκωσία και ότι ένα μεγάλο ποσοστό των οφειλόμενων τελών, αφορά σε ιδιοκτήτες που ζουν μόνιμα στο εξωτερικό ή έχουν πεθάνει ή έχουν πτωχεύσει και βρίσκονται υπό διαχείριση ή και έχουν κινήσει αγωγές. Επίσης επισήμανε ότι το Συμβούλιο δεν πρόκειται να χάσει τα οφειλόμενα ποσά, καθότι κατά τη μεταβίβαση της ακίνητης ιδιοκτησίας, όλα τα οφειλόμενα τέλη θα πρέπει να εξοφληθούν.

(β) Χρεώστες τελών χρήσης. Το σύνολο των οφειλών για τέλη χρήσης στις 31.12.2009 ήταν €1.196.197, σε σύγκριση με €1.391.538 στις 31.12.2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €195.341. Ποσό €1.167.266 (€1.363.638 για το 2008) οφείλεται από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και ποσό €28.931 (€27.900 για το 2008) οφείλεται από το Δήμο Λακατάμειας.

Παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην εισπραξη των τελών χρήσης τόσο από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας όσον και από το Δήμο Λακατάμειας.

Το Συμβούλιο δεν προχώρησε στη συνομολόγηση συμφωνιών, οι οποίες να διέπουν τον τρόπο και το χρόνο καταβολής των τελών χρήσης και για καθορισμό της προμήθειας που καταβάλλεται από το Συμβούλιο. Λόγω της συνεχούς σύνδεσης στο σύστημα αποχετεύσεων πολλών νέων περιοχών στους πιο πάνω Δήμους, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο προχωρήσει με τη ρύθμιση των πιο πάνω.

(γ) Γενικό Λογιστήριο – Δάνειο Δήμου Λατσιών ύψους €3.417.203. Το ποσό αυτό αποτελεί μέρος δανείου το οποίο είχε συναφθεί από το Συμβούλιο, και καταβλήθηκε στο Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας κατά το 2007, για την κατασκευή των αντιπλημμυρικών έργων στο Δήμο Λατσιών, με βάση την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 63.124, ημερ. 28.12.2005, όπως αυτή διορθώθηκε στις 12.7.2006, το οποίο αναμένεται να εισπραχθεί από την Κυβέρνηση.

Το Συμβούλιο ζητά από το Γενικό Λογιστήριο την καταβολή των τόκων του δανείου μόνο, χωρίς μέχρι τώρα να έχει απαιτήσει την πληρωμή του δανείου.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο θα ζητήσει την καταβολή κεφαλαίου μετά την πάροδο της περιόδου χάριτος για την αποπληρωμή του δανείου, η οποία αρχίζει το έτος 2012.

Έργα που εκτελέστηκαν και δεν τέθηκαν σε λειτουργία. Τα έργα αποχετευτικών συστημάτων υπό εκτέλεση στις 31.12.2009, ανέρχονται σε €154,9 εκ., σε σύγκριση με €107,9 εκ. το 2008. Από το ποσό αυτό, ποσό περίπου €60 εκ. (€38 εκ. το 2008), αφορά σε έργα τα οποία έχουν συμπληρωθεί και παραληφθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία, ούτε μπορεί να αρχίσει η χρήση τους, κυρίως λόγω της μη ολοκλήρωσης της κατασκευής του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων στη Βαθιά Γωνιά, το οποίο τελικά ολοκληρώθηκε και τέθηκε σε λειτουργία τον Ιανουάριο του 2010.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι μερικά έργα θα τεθούν σε λειτουργία όταν ολοκληρωθεί και το νέο εργοστάσιο επεξεργασίας λυμάτων στη Μια Μηλιά, το οποίο αναμένεται να λειτουργήσει τον Ιούνιο του 2012.

Παράλειψη του Δημοτικού Συμβουλίου Έγκωμης να επιβάλει όρους για εγκατάσταση κεντρικού αποχετευτικού συστήματος σε υπό διαχωρισμό τεμάχιο γης στην Έγκωμη. Το Συμβούλιο δεν έχει λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του Δήμου Έγκωμης, ο οποίος προχώρησε στην έκδοση άδειας διαχωρισμού τεμαχίου γης χωρίς τη συμπερίληψη οποιωνδήποτε όρων αναφορικά με την εγκατάσταση του αποχετευτικού

συστήματος, κατά παράβαση του περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών Νόμου και παρόλο ότι το Συμβούλιο είχε ευθύς εξαρχής, ενημερώσει σχετικά το Δήμο.

Ο Δήμος Έγκωμης πληροφόρησε το Συμβούλιο ότι δεν αναλαμβάνει οποιαδήποτε ευθύνη και ζήτησε από το Συμβούλιο όπως επωμιστεί το ίδιο τη δαπάνη για την εγκατάσταση κεντρικού αποχετευτικού συστήματος στον εν λόγω διαχωρισμό.

Η πιο πάνω θέση του Δήμου Έγκωμης δεν τέθηκε ενώπιον της ολομέλειας του Συμβουλίου για ενημέρωση και λήψη απόφασης, ως προς τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος το οποίο παραμένει σε εκκρεμότητα.

Επισημαίνεται ότι στο συγκεκριμένο τεμάχιο έχουν ανεγερθεί κατοικίες οι ιδιοκτήτες των οποίων θα έπρεπε, σύμφωνα με το Άρθρο 33 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, να τις συνδέσουν με τη δημόσια υπόνομο εντός της προθεσμίας που καθορίστηκε από το Συμβούλιο, και να καταβάλλουν τέλη χρήσης του συστήματος.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο αναμένει από το Δήμο Έγκωμης να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες.

Ασφαλτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος και δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας.

(α) Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, από το 2004 το Συμβούλιο προβαίνει στην πλήρη ασφαλτόστρωση των δρόμων στις περιοχές όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, ενώ μέχρι το 2003 κάλυπτε μόνο το κόστος για την ασφατική επανόρθωση των εκσκαφών. Η ολική ασφαλτόστρωση των δρόμων με έξοδα του Συμβουλίου, χωρίς τη συνεισφορά των οικείων Δήμων, δεν καλύπτεται από οποιαδήποτε διάταξη στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο. Αντίθετα, την ευθύνη για τη συντήρηση των δρόμων φέρουν οι Δήμοι, σύμφωνα με το άρθρο 84(ε) του περί Δήμων Νόμου, οι οποίοι για εκτέλεση τέτοιων έργων, λαμβάνουν χορηγία από το Κράτος.

(β) Κατά το 2009 το Συμβούλιο κατέβαλε ποσό ύψους €787.329 για ασφαλτόστρωση δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Λευκωσίας, όπου το αποχετευτικό σύστημα έχει ολοκληρωθεί προ πολλών ετών και το Συμβούλιο δεν φέρει οποιαδήποτε νομική ευθύνη για τη μετέπειτα συντήρησή τους.

(γ) Η συνολική δαπάνη που θα απαιτηθεί για την πλήρη ασφαλτόστρωση των δρόμων στις περιοχές της Μείζονος Λευκωσίας όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, περιλαμβανομένων και των περιαστικών κοινοτήτων, υπολογίστηκε σε €68,34 εκ. Από το 2004 μέχρι το 2009, η δαπάνη για την πλήρη ασφαλτόστρωση των δρόμων ανήλθε σε €40.328.950.

Αναπαλαίωση και πώληση συντελεστών δόμησης της διατηρητέας οικοδομής για στέγαση των νέων γραφείων του Συμβουλίου. Με βάση τον περί Διατηρητέων Οικοδομών Νόμο αρ. 240(I)/2002, το Συμβούλιο δικαιούται σε χορηγία για αναπαλαίωση της διατηρητέας οικοδομής στην οποία στεγάστηκαν τα νέα γραφεία του Συμβουλίου και για την πώληση του χαρισμένου και υπολειπόμενου συντελεστή δόμησης της διατηρητέας οικοδομής συνολικού ύψους περίπου €524.440.

Όπως διαπιστώθηκε, το Συμβούλιο δεν έχει προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για διεκδίκηση των επιχορηγήσεων που δικαιούται με αποτέλεσμα να μην εισπράξει κανένα ποσό και μέρος του χαρισμένου συντελεστή ύψους €209.792, να μην μπορεί πλέον να διεκδικηθεί ενώ ενδεχομένως να μην είναι δυνατή πλέον η διεκδίκηση και άλλων ποσών επιχορηγήσεων.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο προβεί αμέσως σε όλες τις ενέργειες για εξασφάλιση των επιχορηγήσεων που μπορεί να διεκδικηθούν.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο αναμένει την τελική έγκριση από το Δήμο Λευκωσίας ώστε να μπορέσει να προβεί σε όλες τις ενέργειες για εξασφάλιση των επιχορηγήσεων που μπορεί να διεκδικηθούν.

Απαλλαγή ιδιοκτητών ή κατόχων ακίνητης ιδιοκτησίας, από πληρωμή πρόσθετης επιβάρυνσης λόγω καθυστέρησης στην πληρωμή των τελών αποχετεύσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 30(3) του Νόμου, σε

περίπτωση μη πληρωμής των τελών αποχετεύσεων εντός της προθεσμίας που καθορίστηκε από το Συμβούλιο, επιβάλλεται και εισπράττεται πρόσθετη επιβάρυνση ίση με το 20% του απλήρωτου ποσού.

Για το 2009, το Συμβούλιο καθόρισε ως τελευταία ημερομηνία πληρωμής των τελών αποχετεύσεων τις 30.10.2009.

Διαπιστώθηκε ότι σε πολλές περιπτώσεις πληρωμής των τελών μετά τις 30.10.2009, δεν εισπράχθηκε πρόσθετη επιβάρυνση, συνολικού ύψους περίπου €42.090 ή ποσοστό 36% του ποσού που θα έπρεπε κανονικά να εισπραχθεί, χωρίς να υπάρχουν οποιαδήποτε δικαιολογητικά και χωρίς έγκριση.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η μη είσπραξη πρόσθετης επιβάρυνσης δικαιολογείται μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και εφόσον υπάρχουν τα ανάλογα δικαιολογητικά, διαφορετικά αυτό αποτελεί άνιση μεταχείριση μεταξύ των φορολογουμένων πολιτών.

Παράνομες απορρίψεις απορριμματικών υγρών από βιομηχανικά, βιοτεχνικά και εμπορικά υποστατικά. Στο άρθρο 34 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, καθορίζονται οι ουσίες, τα υλικά ή απορριμματικά υγρά τα οποία απαγορεύεται να διοχετεύονται στους δημόσιους υπονόμους καθώς και οι ανάλογες ποινές για τους παραβάτες. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του Νόμου, το Συμβούλιο δύναται, κατόπιν ειδικής συμφωνίας ή διευθέτησης με βιομηχανικές επιχειρήσεις, να αποδέχεται την απόρριψη στους δημόσιους υπονόμους βιομηχανικών αποβλήτων πέραν των επιτρεπτών ορίων, με την καταβολή πρόσθετων τελών, για κάλυψη των δαπανών χειρισμού και επεξεργασίας των λυμάτων αυτών.

Παρατηρήθηκε ότι παρά τη σημαντική εργασία ελέγχου που διενεργεί το Συμβούλιο, αρκετές βιομηχανίες διοχετεύουν στο αποχετευτικό σύστημα βιομηχανικά απόβλητα πέραν των επιτρεπτών ορίων, χωρίς να καταβάλλουν αυξημένα τέλη και χωρίς να προωθείται η λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους, γεγονός που θα αποτελούσε αποτρεπτικό μέτρο για τερματισμό/επανάληψη της πιο πάνω παρατυπίας.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο προχωρεί με μελέτη για θέσπιση κανονισμών που θα περιλαμβάνουν και τη μέθοδο τιμολόγησης των υποστατικών με βάση το εισερχόμενο στο αποχετευτικό σύστημα φορτίο των λυμάτων.

Προσφορές.

(α) Κανονισμοί προσφορών. Οι Εσωτερικοί Κανονισμοί Προσφορών, που διέπουν τις αρμοδιότητες και όρους λειτουργίας του Συμβουλίου Προσφορών και τις διαδικασίες ζήτησης, αξιολόγησης και κατακύρωσης των προσφορών του Συμβουλίου, είχαν εγκριθεί από το 1991 και είναι πλέον απηρχαιωμένοι, και η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο προχωρήσει σε αναθεώρησή τους ώστε να συνάδουν με τις πρόνοιες του νέου νομοθετικού πλαισίου.

(β) Αποχετευτικό Έργο Μείζονος Λευκωσίας, Εργασίες Λεωφόρου Λεμεσού. Μέρος των εργασιών του συμβολαίου GN20 ύψους €4,6 εκ. για την κατασκευή αποχετευτικών δικτύων στον Στρόβολο περιλάμβανε και την τοποθέτηση αποχετευτικού δικτύου σε τμήμα της λεωφόρου Λεμεσού. Μετά από απαίτηση του Τμήματος Δημοσίων Έργων και της Αστυνομίας αποφασίστηκε όπως ο χρόνος εκτέλεσης των εργασιών μειωθεί από 40 εργάσιμες ημέρες που προβλεπόταν στο συμβόλαιο στις 11 εργάσιμες ημέρες. Το κόστος των εργασιών αυτών με βάση τις τιμές του συμβολαίου υπολογίστηκε από τους Συμβούλους Μηχανικούς σε €1 εκ. περίπου. Επιπρόσθετα του ποσού αυτού ο εργολάβος ζήτησε €775.000 για έξοδα της επίσπευσης των εργασιών.

Πληροφορήσαμε το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας, ότι για το θέμα της επίσπευσης εκτέλεσης των αποχετευτικών εργασιών στη Λεωφόρο Λεμεσού, η απαίτηση του εργολάβου για καταβολή επιπλέον συνολικού ποσού περίπου €775.000 δεν μπορεί να εξεταστεί από την Υπηρεσία μας επειδή δεν είναι τεκμηριωμένη και ότι το ποσό αυτό εκ πρώτης όψεως είναι υπερβολικό. Εκφράσαμε επίσης την άποψη ότι, σε περίπτωση που δεν επέλθει συμφωνία με τον εργολάβο για εκτέλεση των πιο πάνω εργασιών με λογικές τιμές, τότε αυτές θα μπορούσαν να εκτελεστούν το επόμενο καλοκαίρι, μετά από διαγωνισμό. Τέλος παρατηρήσαμε ότι με ορθό προγραμματισμό και συντονισμό του Συμβουλίου με το Τμήμα Δημοσίων Έργων και την Αστυνομία, θα έπρεπε η εκτέλεση του έργου εντός των επιθυμητών χρονικών περιθωρίων να

είχε ενσωματωθεί στους όρους του διαγωνισμού αντί να αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης και απ' ευθείας ανάθεσης με τον ανάδοχο του έργου.

(γ) Συμβόλαιο GN18/2007 και GN 20/2008 για την προμήθεια και εγκατάσταση αγωγών αποχετεύσεων και συναφών εργασιών. Τα πιο πάνω συμβόλαια σε περιοχές του Δήμου Στροβόλου αποτελούν μέρος του συλλεκτικού συστήματος για το οποίο έχει δαπανηθεί μέχρι τις αρχές του 2010 ποσό της τάξης των €144 εκ.

Από επιτόπιο έλεγχο που έγινε στις 4.11.2009 στα πιο πάνω έργα, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα :

Συμβόλαιο GN18/2007 ύψους €6,9 εκ. με περίοδο εκτέλεσης Σεπτέμβριο 2009 - Μάρτη 2010.

- Ο εργολάβος στην οδό Αρείου Πάγου στο Στρόβολο και σε άλλη παρακείμενη περιοχή προχωρούσε σε επιχώσεις σε αυλάκια για τοποθέτηση των αγωγών αποχέτευσης, σε βάθος 2 μέτρων περίπου. Η επίχωση εκτελείτο απευθείας χωρίς στρώσεις αντί σε στρώσεις των 20 εκ. με βαθμό συμπίεσης 95% για την κάθε στρώση όπως προβλέπεται στο συμβόλαιο. Επιπρόσθετα το υλικό της επιχωμάτωσης ήταν ακατάλληλο επειδή περιείχε μεγάλου μεγέθους πέτρες εκτός των προδιαγραφών του συμβολαίου. Παρατηρήσαμε ότι οι επιθεωρητές εργοταξίου των Συμβούλων Μηχανικών θα έπρεπε να εξασκούν αποτελεσματικό έλεγχο για αποτροπή τέτοιων φαινομένων τα οποία αφορούν απαράδεκτες κακοτεχνίες με σοβαρές δυσμενείς ποιοτικές και οικονομικές επιπτώσεις για το δημόσιο.
- Το υλικό που χρησιμοποιούσε ο εργολάβος για θεμέλιο των δρόμων, στην ίδια περιοχή, ήταν εμφανώς ακατάλληλο και εκτός προδιαγραφών, επειδή ήταν αποσαθρωμένο και ψιλόκοκκο.
- Από τον έλεγχο του πιστοποιητικού πληρωμής με αρ. 11 παρατηρήθηκε ότι οι ποσότητες για συνδέσεις με υφιστάμενα φρεάτια αυξήθηκαν για τη περιοχή 8B κατά 153% και για την περιοχή 9 κατά 199%, πράγμα που υποδηλεί ότι οι αρχικές ποσότητες που καθόρισαν στο δελτίο ποσοτήτων οι Σύμβουλοι Μηχανικοί ήταν πολύ λιγότερες από τις πραγματικές ποσότητες.

Συμβόλαιο GN20/2008 ύψους €4.6 εκ. με περίοδο εκτέλεσης Απρίλιο 2009-Νοέμβριο 2010. Η τιμή μονάδας που υπέβαλε ο εργολάβος στην προσφορά του για σύνδεση σε υφιστάμενα φρεάτια είναι υπερβολικά ψηλή, συγκεκριμένα €226/τεμάχιο σε σύγκριση με €100/τεμάχιο που θεωρείται λογική και χρησιμοποιήθηκε σε άλλα συμβόλαια.

Στο συμβόλαιο GN18 καθώς και σε άλλα συμβόλαια η τελική ποσότητα των συνδέσεων με υφιστάμενα φρεάτια αυξήθηκε κατά πολύ σε σύγκριση με αυτή που υπολόγισαν οι Σύμβουλοι Μηχανικοί στο Δελτίο Ποσοτήτων, με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται το Συμβούλιο με ψηλές χρεώσεις λόγω των παράλογα ψηλών τιμών μονάδος για την εργασία αυτή στην προσφορά του εργολάβου.

Υποδείξαμε ότι για αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον, οι Σύμβουλοι πρέπει να ετοιμάζουν αναλυτική εκτίμηση της δαπάνης όπως προβλέπεται στην Κ.Δ.Π. 492/2004 ώστε κατά την αξιολόγηση των προσφορών να γίνεται συγκριτικός έλεγχος και των επιμέρους τιμών μονάδος που υποβάλλουν οι προσφοροδότες, με στόχο τον εντοπισμό πολύ ψηλών ή χαμηλών τιμολογήσεων.

Πληροφορηθήκαμε ότι, για τα πιο πάνω θέματα ενημερώθηκε ο Διευθυντής του Έργου ο οποίος έδωσε οδηγίες για αντιμετώπιση των αδυναμιών που παρουσιάστηκαν.

(δ) Συμβόλαιο Εργολαβίας 9-1-05 για την εγκατάσταση αγωγών αποχετεύσεως και συναφών εργασιών στο Δήμο Στροβόλου. Επίλυση διαφορών μεταξύ Συμβουλίου και Εργολάβου. Το πιο πάνω συμβόλαιο, ύψους £849.850 με περίοδο εκτέλεσης 29.8.2005–19.6.2006, λόγω διαφόρων δυσκολιών που παρουσιάστηκαν παρατάθηκε μέχρι τις 12.9.2006. Ο Εργολάβος στις 9.10.2006 υπέβαλε απαιτήσεις συνολικού ύψους £389.250 και ζήτησε παράταση χρόνου 134 εργάσιμων ημερών. Για μέρος της απαίτησης του επήλθε συμφωνία και καταβλήθηκε στον Εργολάβο το ποσό των £69.582 με παραμένονσα απαίτηση, το ποσό των £319.668 (£389.250 - £69.582).

Η Διαχειριστική Ομάδα του έργου, αντί 134 εργάσιμες ημέρες πρότεινε στον Εργολάβο σαν λογικό χρόνο παράτασης 64 ημέρες και αποζημίωση £160.094 + ΦΠΑ το οποίο ο Εργολάβος δεν αποδέχθηκε. Ακολούθως, στη προσπάθεια της Διαχειριστικής Ομάδας για επίτευξη συμφωνίας, προτάθηκαν 85 εργάσιμες μέρες

δικαιολογημένη παράταση και αποζημίωση £212.624 πλέον Φ.Π.Α. για τελικό διακανονισμό το οποίο και πάλι ο Εργολάβος δεν αποδέχτηκε.

Τελικά η Διαχειριστική Ομάδα και πάλιν στη προσπάθεια της για φιλικό διακανονισμό πρότεινε στην Ad-Hoc Επιτροπή του Συμβουλίου, την καταβολή στον Εργολάβο του ποσού των £266.146. Η Ad-Hoc Επιτροπή ενέκρινε στις 17.10.2008 την καταβολή στον Εργολάβο του ποσού των £265.000 πλέον τόκους, το οποίο επικυρώθηκε και από την ολομέλεια του Συμβουλίου στις 10.11.2008.

Από τη μελέτη των απαιτήσεων του Εργολάβου καθώς και των υπολογισμών της Διαχειριστικής Ομάδας του έργου, η Υπηρεσία μας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, η αποζημίωση που θα μπορούσε να δοθεί στον εργολάβο είναι £109.292 με μέγιστο όριο £149.935.

Παρατηρήσαμε ότι το μεγαλύτερο μέρος της απαίτησης αφορά μειωμένη παραγωγικότητα μηχανημάτων και προσωπικού και ότι σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, απαιτήσεις για μειωμένη παραγωγικότητα μπορούν να γίνουν αποδεκτές μόνο εφόσον ο εργολάβος δίνει έγκαιρα προειδοποίηση για την πρόθεση του, ώστε να τηρούνται και ελέγχονται καθημερινά στοιχεία της απασχόλησης του προσωπικού/μηχανημάτων από το προσωπικό επίβλεψης. Στην προκειμένη περίπτωση δεν τηρήθηκε η διαδικασία αυτή αλλά τα στοιχεία υποβλήθηκαν μονομερώς εκ των υστέρων από τον εργολάβο.

Σημειώνεται ότι παρόλο που η Υπηρεσία μας είχε ενημερωθεί στα αρχικά στάδια για τις απαιτήσεις του Εργολάβου, ακολούθως δεν ενημερώθηκε για τη συνέχεια των διαβουλεύσεων καθώς και για την τελική πρόταση, με αποτέλεσμα οι απόψεις μας να μην τεθούν υπόψη της Ad-Hoc Επιτροπής και του Συμβουλίου.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου μας πληροφόρησε πως η Ad-Hoc Επιτροπή ενέκρινε τη πληρωμή του ποσού των £266.146 για αποφυγή της πολύχρονης, πολυδάπανης και αμφίβολης κατάληξης της διαδικασίας της διαιτησίας.

Πληροφορήσαμε την Πρόεδρο του Συμβουλίου, ότι η Υπηρεσία μας δεν μπορεί να συμφωνήσει με τη τακτική της πληρωμής ατεκμηρίωτων ποσών σε εργολάβους με την επίκληση του κινδύνου της διαιτησίας.

(ε) Συμβόλαιο GN19/2008 για την προμήθεια και εγκατάσταση αγωγών αποχετεύσεων και συναφών εργασιών στη Δημαρχούμενη περιοχή Λατσιών και στην Κοινότητα Γερίου. Από επιτόπιο έλεγχο που έγινε στις 14.10.2009 στο πιο πάνω έργο, ύψους €10,7 εκ. με περίοδο εκτέλεσης Απρίλη 2009 - Οκτώβριο 2011 διαπιστώθηκε ότι ο εργολάβος στη προσφορά του υπέβαλε τιμές ανά ώρα για προσωπικό και μηχανήματα, υπερβολικά ψηλές σε σύγκριση με τιμές σε παρόμοια συμβόλαια, για έργα του Συμβουλίου. Υποδείξαμε ότι οι πολύ ψηλές τιμολογήσεις έπρεπε να είχαν εντοπιστεί κατά την αξιολόγηση των προσφορών και να ζητηθούν από τον προσφοροδότη διευκρινίσεις.

Ενόψει των πολύ ψηλών τιμολογήσεων εκφράσαμε την άποψη ότι οι Σύμβουλοι Μηχανικοί θα πρέπει να περιορίσουν την έκδοση οδηγιών για την εκτέλεση επιπλέον εργασιών οι οποίες να πληρώνονται με βάση τις συγκεκριμένες ψηλές τιμές.

Ο Διευθυντής του Έργου, το Νοέμβριο του 2010 συμφώνησε με τις υποδείξεις μας και μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στους Συμβούλους Μηχανικούς για αποφυγή κατά το δυνατό έκδοσης οδηγιών για επιπλέον εργασίες.

Χαρτοσήμανση συμβολαίων έργων. Σύμφωνα με το άρθρο 29(θ) του περί Χαρτοσήμων Νόμου, στην περίπτωση σύμβασης εκτέλεσης οικοδομικού ή τεχνικού έργου, ο εργολήπτης βαρύνεται με την καταβολή του τέλους χαρτοσήμου. Το Συμβούλιο υποχρεούται να εξετάζει κατά πόσο ένα έγγραφο είναι χαρτοσημασμένο ή όχι και να μην προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια μέχρι το έγγραφο αυτό να χαρτοσημανθεί.

Διαπιστώθηκε ότι συνεχίστηκε και κατά το 2009 η τακτική του Συμβουλίου να προβαίνει στην υπογραφή συμβάσεων εκτέλεσης έργων χωρίς αυτές να έχουν χαρτοσημανθεί. Επίσης, δεν έχουν αποσταλεί στο Γραφείο του Εφόρου Τελών Χαρτοσήμου τα συμβόλαια που έχουν υπογραφεί μετά την 1.1.2003, για εξέταση πιθανής χαρτοσήμανσής τους, ως η εγκύκλια επιστολή του Εφόρου με αρ. φακ. 13.36.09, ημερ. 21.7.2006.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, η τακτική αυτή του Συμβουλίου δεν είναι σύννομη και στερεί το Δημόσιο από σημαντικά έσοδα. Αναφέρθηκε επίσης ότι η εξαίρεση του Συμβουλίου από την καταβολή οποιωνδήποτε τελών χαρτοσήμων, με βάση το άρθρο 42Α του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, αφορά στο Συμβούλιο αλλά όχι στους εργολήπτες, οι οποίοι με βάση τον περί Χαρτοσήμων Νόμο υπέχουν υποχρέωση καταβολής τελών χαρτοσήμου.

Διενέργεια πληρωμών Φ.Π.Α. χωρίς την υποβολή φορολογικών τιμολογίων. Διαπιστώθηκε ότι σε διάφορες περιπτώσεις καταβλήθηκε Φ.Π.Α. για πληρωμές εργολάβων, προμηθευτών, δικηγόρων και για μίσθωση υπηρεσιών χωρίς την προσκόμιση φορολογικών τιμολογίων.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι το Συμβούλιο πρέπει να διενεργεί πληρωμές Φ.Π.Α., πάντα μετά την υποβολή φορολογικών τιμολογίων.

Κανονισμοί Προσωπικού. Στους περί Υπηρεσίας του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας Κανονισμούς δεν υπάρχουν πρόνοιες που να ρυθμίζουν τη μισθοδοτική τοποθέτηση των υπαλλήλων σε διάφορες περιπτώσεις και άλλα συναφή θέματα μισθοδοσίας του προσωπικού.

Για όσα θέματα δεν καλύπτονται από τους Κανονισμούς, το Συμβούλιο ακολουθεί κατ'αναλογία τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 1995 (Κ.Δ.Π.175/95) και τον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο, χωρίς όμως να υπάρχουν σχετικές πρόνοιες στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο και στους περί Υπηρεσίας του Συμβουλίου Κανονισμούς, που να το επιτρέπουν.

Η Υπηρεσία μας ενημερώθηκε ότι το Σεπτέμβριο του 2009, το Συμβούλιο έδωσε οδηγίες στο Νομικό Σύμβουλο όπως εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των περί Υπηρεσίας του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας Κανονισμών, με σκοπό τη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων του προσωπικού, όπως ισχύουν στη Δημόσια Υπηρεσία.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι ο Νομικός Σύμβουλος έχει προβεί στις κατάλληλες τροποποιήσεις και το κείμενο βρίσκεται ενώπιον της Συμβουλευτικής Επιτροπής του Συμβουλίου για μελέτη.

Μέρος Β

Μηχανογράφηση. Το θέμα της διαχείρισης του μηχανογραφικού συστήματος καθώς και η ετοιμασία εγχειριδίων χρήσης και διαχείρισης των διαφόρων υποσυστημάτων, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Ενοποίηση των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και Αποχετεύσεων Λευκωσίας. Το Υπουργείο Εσωτερικών, ενώπιον του οποίου τέθηκαν τα αποτελέσματα της τελικής μελέτης ενοποίησης των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και Αποχετεύσεων, τον Ιούλιο του 2009 ενημέρωσε τα εμπλεκόμενα Συμβούλια ότι το όλο θέμα θα εξεταστεί σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα και τις εισηγήσεις της μελέτης για την αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η Υπηρεσία μας ενημερώθηκε ότι έχουν ετοιμαστεί προσχέδια Νομοσχεδίου και Κανονισμών, επί των οποίων τα εμπλεκόμενα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας και Αποχετεύσεων έχουν τοποθετηθεί και αναμένονται οι απόψεις του Υπουργείου Εσωτερικών.

Πρόσληψη μίας έκτακτης Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού. Η πρόσληψη της έκτακτης λειτουργού έγινε από Υπηρεσιακή Επιτροπή του Συμβουλίου, στις 3.3.2008 και ήταν για περίοδο έξι μηνών. Ωστόσο η υπηρεσία της συνεχίστηκε χωρίς να ζητηθεί έγκριση από την ολομέλεια του Συμβουλίου και τον Υπουργό Εσωτερικών.

Παρόλο ότι η Πρόεδρος του Συμβουλίου, στην απάντησή της για τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας για την Ετήσια Έκθεση του 2008, ανέφερε ότι θα ληφθούν διορθωτικά μέτρα, μέχρι την ημερομηνία ελέγχου, η συγκεκριμένη λειτουργός εξακολουθούσε να εργάζεται χωρίς η παράταση των υπηρεσιών της να εγκριθεί από την ολομέλεια του Συμβουλίου και από τον Υπουργό Εσωτερικών, ενώ η υπηρεσία της έχει εν τω μεταξύ μετατραπεί σε αορίστου χρόνου.

Η Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι η παράταση των υπηρεσιών της εν λόγω λειτουργού εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 21.4.2010.

Μισθολογικές αναβαθμίσεις λειτουργών χωρίς έγκριση. Όπως αναφέρθηκε στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2008, το Συμβούλιο ενέκρινε σε μέλη του προσωπικού μισθοδοτικές ρυθμίσεις, οι οποίες είχαν απορριφθεί από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών, στα πλαίσια έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου για το 2008. Ανάλογες πρόνοιες περιλήφθηκαν και στον Προϋπολογισμό για το 2009, ο οποίος εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 20.11.2009, αλλά με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού.

6.21 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ-ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2009 παρουσίασαν πλεόνασμα €7.499.373, σε σύγκριση με πλεόνασμα €5.497.581, το 2008.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα ανήλθαν σε €22.967.352 σε σύγκριση με €20.064.166 το 2008. Σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €2.903.186 ή ποσοστό 14,5%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των οικιακών συνδέσεων και στην αναγνώριση της απόδοσης επενδύσεων στα έσοδα του Συμβουλίου, ως αποτέλεσμα της υιοθέτησης του Δ.Λ.Π. 19, από 1.1.2009.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €15.508.342, σε σύγκριση με €14.498.748 το 2008. Σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €1.009.594 ή ποσοστό 7%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης του αποχετευτικού συστήματος και των αποδοχών προσωπικού.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε στις 31.12.2009, 38 μόνιμους και 6 έκτακτους υπαλλήλους και 15 τακτικούς εργάτες, σε σύγκριση με 37 μόνιμους και 6 έκτακτους υπαλλήλους και 16 τακτικούς εργάτες το 2008. Το κόστος εργοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε στο ποσό των €3.131.238, σε σύγκριση με €2.518.643 το 2008, δηλαδή παρουσίασε αύξηση €612.595 ή ποσοστό 24,3%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην πρόνοια για συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού ύψους €870.295 (€499.211 το 2008) σύμφωνα με σχετική αναλογιστική μελέτη.

Υπερωρίες. Η δαπάνη για υπερωρίες ανήλθε σε €123.079, σε σύγκριση με €91.058 το 2008. Ποσό €58.301 αφορά σε υπερωρίες του υπαλληλικού προσωπικού και ποσό €64.778 αφορά σε υπερωρίες του εργατικού προσωπικού.

Προϋπολογισμός.

(α) **Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.** Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2009 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 3.9.2008, από τον Υπουργό Οικονομικών στις 18.9.2009 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 20.11.2009, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού.

Στο μεταξύ, και σύμφωνα με το άρθρο 24(10) του Νόμου το οποίο προβλέπει ότι το Συμβούλιο μπορεί μέχρι τις 31 Μαΐου να υποβάλει αναθεωρημένο Προϋπολογισμό, στις 21.5.2009 υποβλήθηκε στον Υπουργό Οικονομικών αναθεωρημένος Προϋπολογισμός για το έτος 2009, ο οποίος εγκρίθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών στις 19.5.2010 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 7.6.2010.

Συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν από 1.1.2009 μέχρι 20.11.2009, ημερομηνία έγκρισης του αρχικού

Προϋπολογισμού, δεν ήταν νομικά καλυμμένες.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο κατά κανόνα υποβάλλει τους Προϋπολογισμούς του έγκαιρα και εξέφρασε την άποψη ότι τα αρμόδια Υπουργεία πρέπει να προβαίνουν στις δέουσες ενέργειες για έγκαιρη έγκρισή τους.

(β) Κεφαλαιουχικές δαπάνες. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2009 για κεφαλαιουχικές δαπάνες, όπως αυτός αναθεωρήθηκε, ήταν €24.214.400, σε σύγκριση με €37.173.615 το 2008. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €20.869.215 ή ποσοστό 86,2% του Προϋπολογισμού. Η απόκλιση του Προϋπολογισμού από τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν αφορά κυρίως στην πρόνοια ύψους € 22.284.000 για την κατασκευή της δεύτερης φάσης του αποχετευτικού συστήματος για την οποία πραγματοποιήθηκαν δαπάνες ύψους €17.669.231.

Χρεώστες και προπληρωμές. Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών στις 31.12.2009, ανήλθε σε €14.798.728, σε σύγκριση με €10.628.495 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €4.170.233 ή ποσοστό 39,2%. Ποσό ύψους €4.634.060 (για το 2008 €1.798.684) αφορά σε προκαταβολές εργολάβων για την εκτέλεση των έργων της Φάσης Β2 του αποχετευτικού συστήματος και ποσό ύψους €1.307.850 (για το 2008 €944.174) αφορά σε οφειλές από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Στο σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών περιλαμβάνονται και τα πιο κάτω:

(α) Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Τα οφειλόμενα αποχετευτικά τέλη ανέρχονταν στις 31.12.2009 σε € 6.759.756, σε σύγκριση με € 6.539.546 το 2008. Ποσό €4.275.982 αφορά καθυστερημένες οφειλές της περιόδου 1991 - 2008. Για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών για την περίοδο 1999-2009, κινήθηκαν συνολικά 3.648 αγωγές για συνολικό ποσό €8.008.225 από τις οποίες εξοφλήθηκαν οι 2.675 αγωγές και εισπράχθηκε ποσό ύψους £6.195.906 ενώ πολλές αποφάσεις εκκρεμούν για εκτέλεση.

Παρά τα νομικά μέτρα που λαμβάνονται και τις προσπάθειες που καταβάλλονται από το Συμβούλιο για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, αυτά παραμένουν σε ψηλά επίπεδα.

(β) Χρεώστες τελών χρήσης. Το συνολικό ποσό των οφειλόμενων τελών χρήσης στις 31.12.2009, ανέρχεται σε €872.582 σε σύγκριση με €733.640 το 2008. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην καταβολή των τελών χρήσης που εισπράττονται από το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα και το Δήμο Γερμασόγειας.

Στις σχετικές συμφωνίες με τις Υδατικές Αρχές προβλέπεται η καταβολή των τελών χρήσης στο Συμβούλιο εντός 15 ημερών από την τελευταία ημέρα κάθε μήνα αλλά δεν προβλέπεται η καταβολή τόκου στις καθυστερημένες πληρωμές τους.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι τα ποσά που οφείλονταν από το Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα και το Δήμο Γερμασόγειας, εξοφλήθηκαν πλήρως στις 25.6.2010 και 7.7.2010 αντίστοιχα.

Αποδοχές προσωπικού.

(α) Συλλογική σύμβαση εργατικού προσωπικού για τα έτη 2006-2009. Η συλλογική σύμβαση εργατικού προσωπικού του Συμβουλίου, για τα έτη 2006-2009, η οποία έληξε στις 31.12.2009, δεν είχε υπογραφεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης. Τον Οκτώβριο του 2009, το Συμβούλιο προχώρησε στην παραχώρηση προς το προσωπικό των αυξήσεων και άλλων ωφελημάτων που είχαν συμφωνηθεί με τη συνδικαλιστική πλευρά και εγκρίθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών τον Ιούλιο του 2009 και κατέβαλε τα αναδρομικά για το έτος 2008 και για την περίοδο μέχρι τις 12.7.2009. Τα αναδρομικά για τα έτη 2006 και 2007, είχαν καταβληθεί στο προσωπικό κατά το 2007.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι η μεγάλη καθυστέρηση στην έγκριση της υπογραφής της συλλογικής σύμβασης, δημιουργεί διάφορα προβλήματα στο χειρισμό των θεμάτων του προσωπικού.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι η έγκριση της υπογραφής της συλλογικής σύμβασης εκκρεμεί λόγω της μη έγκρισης της κατοχύρωσης της αγοραστικής αξίας του Ταμείου Προνοίας από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

(β) Όροι Υπηρεσίας Μόνιμου Προσωπικού. Στους περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμούς του 1999 (Κ.Δ.Π. 145/99), δεν περιλαμβάνονται πρόνοιες ως προς τις απολαβές, επιδόματα και άλλα οικονομικά ωφελήματα των υπαλλήλων του Συμβουλίου. Για τα θέματα αυτά το Συμβούλιο ακολουθεί τους Κανονισμούς Κ.Δ.Π. 175/95, που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο τροποποιήσει ανάλογα τους Κανονισμούς του ώστε να περιληφθεί πρόνοια με βάση την οποία να υιοθετούνται από το Συμβούλιο οι πρόνοιες των Κανονισμών Κ.Δ.Π. 175/95, που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους, για όσα θέματα δεν καλύπτονται από τους δικούς του Κανονισμούς.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το θέμα της τροποποίησης των υφιστάμενων Κανονισμών, θα μελετηθεί περαιτέρω από το Συμβούλιο.

Διενέργεια πληρωμών Φ.Π.Α. χωρίς την υποβολή φορολογικών τιμολογίων. Διαπιστώθηκε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις γίνονται πληρωμές Φ.Π.Α., προς δικηγόρους, χωρίς την προσκόμιση φορολογικών τιμολογίων.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι το Συμβούλιο πρέπει να διενεργεί πληρωμές Φ.Π.Α., πάντα μετά την υποβολή φορολογικών τιμολογίων.

6.22 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Μέρος Α

Λειτουργία και έλεγχος Συμβουλίου. Όλο το πάγιο ενεργητικό, αρχικού κόστους €1.504.451 (£880.516), βρίσκεται στην Αμμόχωστο, περιοχή που από το 1974 είναι κάτω από τον έλεγχο των τουρκικών δυνάμεων εισβολής, και ως εκ τούτου δεν μπορούμε να εκφράσουμε γνώμη σχετικά με την ύπαρξη ή αξία του.

Το Συμβούλιο, λόγω της τουρκικής κατοχής της Αμμοχώστου, υπολειτουργεί.

Για τα έτη 1996 μέχρι 2006, το Συμβούλιο υπέβαλε στην Υπηρεσία μας πρόχειρες μη υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις και ως εκ τούτου οι εκθέσεις ελέγχου δεν έχουν εκδοθεί.

6.23 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2009 παρουσίασαν πλεόνασμα €4.516.142, σε σύγκριση με € 4.374.581 το 2008.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε €10.794.686, σε σύγκριση με €10.661.196 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €133.490 ή ποσοστό 1,25%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τελών αποχέτευσης και στους τόκους εισπρακτέους.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €6.278.544, σε σύγκριση με €6.286.615 το 2008.

Προσωπικό. Στις 31.12.2009 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 22 μόνιμους υπαλλήλους και 1 έκτακτο υπάλληλο, σε σύγκριση με 19 μόνιμους υπαλλήλους και 1 έκτακτο το 2008. Εργοδοτούσε επίσης 18 ωρομίσθιους, όπως και το 2008. Το σύνολο των αποδοχών, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε σε €1.844.238 σε σύγκριση με €1.662.609 το 2008, δηλαδή παρουσίασε αύξηση €181.629 ή ποσοστό 11%, που οφείλεται κυρίως στην παραχώρηση γενικής αύξησης μισθών στο υπαλληλικό προσωπικό από 1.1.2009 και στην αύξηση των υπερωριών και επιδομάτων ευθύνης του προσωπικού.

Προϋπολογισμός.

(α) Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια

ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2009 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 29.9.2008, από τον Υπουργό Οικονομικών στις 18.9.2009 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 20.11.2009, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού. Συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν μέχρι τις 20.11.2009, δεν ήταν νομικά καλυμμένες.

(β) Κεφαλαιουχικές δαπάνες. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2009 για Κεφαλαιουχικές Δαπάνες ήταν €19.747.500 σε σύγκριση με €9.089.000 το 2008. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €3.414.162 δηλαδή ποσοστό 17% του Προϋπολογισμού. Ποσό €19.131.000 αφορά στην πρόνοια για το σύστημα αποχετεύσεων, για το οποίο πραγματοποιήθηκαν δαπάνες ύψους €3.173.806 ποσοστό 16,6% της πρόνοιας. Για τα υπόλοιπα πάγια στοιχεία η πρόνοια ανέρχεται σε €616.500 ενώ οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €240.356 ή ποσοστό 39%.

Υποδείξαμε ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Χρεώσεις.

(α) Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών του Συμβουλίου στις 31.12.2009 ανέρχεται σε €6.913.980, σε σύγκριση με €6.952.808 το 2008. Ποσό ύψους €3.519.380 αφορά οφειλές της Κυβέρνησης για το κόστος κατασκευής των έργων που χρηματοδοτούνται από την Κυβέρνηση, των εξόδων λειτουργίας και συντήρησής τους και για άλλες χρεώσεις. Σημειώνεται ότι, η Κυβέρνηση δεν αποδέχεται μέρος του ποσού αυτού ύψους €1.254.598, το οποίο αφορά σε τμηματικά τέλη που χρεώθηκαν από το Συμβούλιο κατά την περίοδο 1993-1996, για την κατασκευή του εργοστασίου για την τριτοβάθμια επεξεργασία λυμάτων. Στο πιο πάνω ποσό, περιλαμβάνεται επίσης ποσό ύψους €2.134.095, το οποίο διατέθηκε από το Συμβούλιο και αφορά στο κόστος επιδιόρθωσης και ανακατασκευής των δεξαμενών αποθήκευσης νερού της δευτεροβάθμιας επεξεργασίας, το οποίο αναμένεται ότι θα εισπραχθεί από την Κυβέρνηση. Σχετική αναφορά γίνεται πιο κάτω.

(β) Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Το υπόλοιπο των καθυστερημένων τελών στις 31.12.2009 ήταν €2.061.581, σε σύγκριση με €1.731.661 στις 31.12.2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €329.920 ή ποσοστό 19%.

Ποσό €894.000 αφορά καθυστερημένες οφειλές της περιόδου 1992-2008. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι ορισμένες περιπτώσεις οφειλών για τις οποίες κινήθηκαν αγωγές, και εκδόθηκε σχετική απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών πλέον τόκοι, δεν έχουν εισπραχθεί. Σε άλλες περιπτώσεις εκδόθηκαν διατάγματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας τα οποία παραμένουν ανεκτέλεστα, λόγω μη ύπαρξης κινητής περιουσίας ενώ για αρκετές άλλες περιπτώσεις δεν έχουν ληφθεί περαιτέρω νομικά μέτρα λόγω πτώχευσης ή θανάτου του οφειλέτη. Υποδείξαμε την ανάγκη εντατικοποίησης των προσπαθειών είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών, ειδικά στις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν καταδικαστικές δικαστικές αποφάσεις.

Αποθέματα. Τα αποθέματα του Συμβουλίου στις 31.12.2009 ανέρχονται σε €473.782, σε σύγκριση με €531.489 το 2008.

Διαπιστώθηκε ότι πολλά αποθέματα παραμένουν αχρησιμοποίητα για αρκετά χρόνια, με κίνδυνο να καταστούν πεπαλαιωμένα. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εντοπιστούν τα είδη αυτά και γίνουν προσπάθειες εκποίησής τους.

Εισηγηθήκαμε επίσης όπως το Συμβούλιο διατηρεί τα αναγκαία αποθέματα ασφάλειας για τα είδη των οποίων η προμήθεια είναι χρονοβόρα, ενώ για τα υπόλοιπα είδη τα αποθέματα να διατηρούνται σε χαμηλότερα επίπεδα, αφενός για αποφυγή της δέσμευσης των χρηματικών διαθεσίμων του Συμβουλίου και αφετέρου για να μειώνεται ο κίνδυνος παλαιώσής τους λόγω αχρησίας.

Συλλογική σύμβαση προσωπικού. Η συλλογική σύμβαση που διέπει τους όρους εργασίας, αμοιβής ή και άλλα ωφελήματα των υπαλλήλων και των εργατών του Συμβουλίου έληξε στις 31.12.2006. Η νέα σύμβαση υπογράφηκε στις 28.12.2009 ενώ είχαν ήδη παραχωρηθεί στο προσωπικό οι αυξήσεις μισθών και τα παρεμφερή ωφελήματα που παραχωρήθηκαν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα κατά την τριετία 2007-2009. Παρόλο ότι το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 2.12.2009, ζήτησε από το Συμβούλιο την τροποποίηση του κειμένου της νέας σύμβασης ώστε να υιοθετηθούν οι απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών και επαναφοράς του στον Υπουργό Εσωτερικών για τελική έγκριση, το Συμβούλιο αφού έλαβε υπόψη του ότι η νέα σύμβαση έληγε στις 31.12.2009, την ενέκρινε στις 9.12.2009 χωρίς να γίνουν οι απαιτούμενες τροποποιήσεις, αλλά με τη δέσμευση αυτές να ενσωματωθούν στην επόμενη συλλογική σύμβαση. Υποδείξαμε ότι η μεγάλη καθυστέρηση στην έγκριση και υπογραφή της συλλογικής σύμβασης, δημιουργεί διάφορα προβλήματα στο χειρισμό των θεμάτων του προσωπικού.

Αντιμετώπιση των σοβαρών προβλημάτων στη συνεργασία του Συμβουλίου και των Συμβούλων Μηχανικών. Τον Αύγουστο του 2007, το ΣΑΛ υπέγραψε σύμβαση ύψους €6.732.000 χρονικής διάρκειας 6 ετών, με οίκο Συμβούλων Μηχανικών ο οποίος ανέλαβε τη μελέτη και επίβλεψη της επέκτασης των αποχετευτικών έργων της Β΄ Φάσης στην Επαρχία Λάρνακας συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης €150 εκ. Κατά την εκτέλεση της σύμβασης οι Σύμβουλοι Μηχανικοί παραβίασαν σημαντικές πρόνοιες της σύμβασης με αποτέλεσμα το Συμβούλιο να τους προειδοποιήσει επανειλημμένα για κυρώσεις και τερματισμό των υπηρεσιών τους. Τα κυριότερα προβλήματα αφορούσαν τα ακόλουθα:

- Σοβαρές καθυστερήσεις στην υποβολή των παραδοτέων και κατ' επέκταση του Έργου της Α΄ Φάσης,
- Αριθμός σοβαρών αλλαγών στο υφιστάμενο προσωπικό και ιδιαίτερα στους βασικούς μελετητές της Ομάδας Μελέτης (Key experts), και
- Προβλήματα στην ποιότητα των υποβληθέντων εγγράφων και μελετών και απουσία ποιοτικού ελέγχου επί των παραδοτέων πριν αυτά υποβληθούν στο ΣΑΛ.

Έχοντας παρακολουθήσει από την αρχή του έργου τα προβλήματα που το ΣΑΛ αντιμετώπιζε με τους Συμβούλους Μηχανικούς, εκφράσαμε την άποψη τον Μάιο 2010 στον Πρόεδρο του Συμβουλίου ότι υπό τις περιστάσεις δεν υπήρχαν άλλα περιθώρια συνέχισης της εργοδότησης των Συμβούλων και ότι οι επιπτώσεις στο έργο του αποχετευτικού συστήματος της Λάρνακας θα ήταν κατά πολύ χειρότερες από τις επιπτώσεις λόγω τερματισμού της σύμβασης.

Υποδείξαμε επίσης ότι η διατήρηση της εκκρεμότητας μεταξύ ΣΑΛ και Συμβούλων Μηχανικών θα επηρεάσει αρνητικά τα κατασκευαστικά έργα, λόγω της αδυναμίας στην επίβλεψη των έργων από τους Συμβούλους, με ορατό τον κίνδυνο υποβολής σοβαρών χρηματικών απαιτήσεων από τους εργολάβους.

Τον Ιούνιο του 2010, οι Σύμβουλοι ενώ καταβάλλονταν προσπάθειες από το Συμβούλιο για συναινετικό τερματισμό της σύμβασης, υπέβαλαν οικονομικές απαιτήσεις ύψους €3.090.909 με το επιχείρημα ότι ο επικείμενος τερματισμός των υπηρεσιών τους γίνεται αναίτια και αδικαιολόγητα από το Συμβούλιο.

Τον Αύγουστο του 2010, μετά από διαβουλεύσεις μεταξύ των Συμβούλων Μηχανικών και του Συμβουλίου Αποχετεύσεων επήλθε συμφωνία για συναινετικό τερματισμό της σύμβασης έναντι πληρωμής συνολικού ποσού €1,7 εκ. προς τους Συμβούλους Μηχανικούς. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται ποσό €1,1 εκ. περίπου για εκτελεσθείσα εργασία και το υπόλοιπο ποσό αφορά τη διευθέτηση διαφόρων άλλων οικονομικών απαιτήσεων των Συμβούλων που προέκυψαν από το τερματισμό της σύμβασης τους.

Μέρος Β

Θέματα προσωπικού.

(α) Κανονισμοί προσωπικού. Στις 19.3.2009, υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών, σχέδιο τροποποιητικών Κανονισμών για τροποποίηση του Κανονισμού 35 των περί Υπηρεσίας του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας Κανονισμών του 1995, ώστε για σκοπούς καθορισμού του εκάστοτε μισθού, επιδομάτων και άλλων ωφελημάτων, το Συμβούλιο να εφαρμόζει, στο μέρος που δεν συγκρούονται με άλλες

σχετικές πρόνοιες των Κανονισμών που ισχύουν ή με άλλες αποφάσεις του Συμβουλίου, τις πρόνοιες των εκάστοτε εν ισχύι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμών.

Η διαδικασία για έγκριση των πιο πάνω Κανονισμών βρίσκεται στο Υπουργείο Εσωτερικών.

(β) Αγωγή του Μηχανικού Αποχετεύσεων εναντίον του Συμβουλίου για χρηματική αποζημίωση λόγω της πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον του. Μετά την ανάκληση της πειθαρχικής διαδικασίας και την άρση της διαθεσιμότητάς του, ο Μηχανικός Αποχετεύσεων κατέθεσε αγωγή εναντίον του Συμβουλίου για χρηματικές αποζημιώσεις στην κλίμακα £250.000-£1.000.000 που ισχυρίζεται ότι προκλήθηκαν σ' αυτόν λόγω της πειθαρχικής δίωξης εναντίον του. Η εκδίκαση της αγωγής εκκρεμεί.

(γ) Αναβάθμιση/προαγωγή του Μηχανολόγου Μηχανικού σε Υπεύθυνο Εργοστασίου. Το Συμβούλιο αποφάσισε κατά το 2008 την αναβάθμιση/προαγωγή του Μηχανολόγου Μηχανικού (Κλ. Α9-11-12) σε Υπεύθυνο Εργοστασίου και Συντήρησης (Κλ. Α13), χωρίς την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών και χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένο σχέδιο υπηρεσίας της θέσης. Το αίτημα υποβάλλεται κάθε χρόνο στον Προϋπολογισμό του Συμβουλίου και απορρίπτεται. Επιπλέον η τοποθέτηση στην Κλίμακα Α13 έγινε χωρίς να εφαρμοστούν οι πρόνοιες της Κ.Δ.Π. 175/95, που έχει υιοθετήσει το Συμβούλιο, όσον αφορά στη μισθολογική τοποθέτηση υπαλλήλου σε περίπτωση προαγωγής ή αναβάθμισης θέσης, ανάλογα.

Χαρτοσήμανση συμφωνίας δανείου. Κατά το 2007, υπογράφηκε συμφωνία δανειοδότησης με τράπεζα του εσωτερικού για ποσό £5 εκ. για αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων, η οποία δεν έχει χαρτοσημανθεί από την τράπεζα. Σύμφωνα με το άρθρο 29(α) του περί Χαρτοσήμων Νόμου του 1963, στην περίπτωση δανείων ο εκδότης βαρύνεται με την καταβολή του τέλους χαρτοσήμου. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι το Συμβούλιο έχει την υποχρέωση να εξετάζει κατά πόσο ένα έγγραφο είναι χαρτοσημασμένο ή όχι και να μην προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια προτού το έγγραφο χαρτοσημανθεί κατάλληλα.

Το Συμβούλιο δεν έχει ζητήσει την χαρτοσήμανση της πιο πάνω συμφωνίας από την τράπεζα.

Επιδιόρθωση και ανακατασκευή των δεξαμενών αποθήκευσης νερού δευτεροβάθμιας επεξεργασίας.

(α) Λόγω σημαντικών βλαβών που παρουσίασαν οι δεξαμενές αποθήκευσης νερού της δευτεροβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων και της επικινδυνότητας της κατάστασής τους, η κατασκευή των οποίων χρηματοδοτήθηκε από την Κυβέρνηση, το Συμβούλιο αποφάσισε, σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.), να προχωρήσει στην επιδιόρθωση της μιας δεξαμενής και στην ανακατασκευή της άλλης. Για αποφυγή περαιτέρω καθυστερήσεων και για επίσπευση των εργασιών, το Συμβούλιο, μετά από συνεννόηση με το Τ.Α.Υ. χρηματοδότησε το κόστος των εργασιών, το οποίο ανήλθε σε €2.134.095. Το ποσό αυτό αναμένεται ότι θα εισπραχθεί από την Κυβέρνηση, χωρίς όμως το Τ.Α.Υ. να έχει αποφασίσει για το τελικό ποσό που αποδέχεται ως οφειλή της Κυβέρνησης προς το Συμβούλιο.

(β) Για τις κακοτεχνίες που παρουσιάστηκαν στην κατασκευή των δεξαμενών, το Συμβούλιο κατέληξε κατά το 2008 σε φιλικό διακανονισμό με τους Συμβούλους Μηχανικούς για καταβολή από μέρους τους αποζημίωσης συνολικού ύψους €965.403, προς διευθέτηση όλων των απαιτήσεων του Συμβουλίου από τους Συμβούλους Μηχανικούς.

Το Συμβούλιο υπολόγισε το μέρος της αποζημίωσης που αναλογεί στο Τ.Α.Υ. σε €350.193 και περιέλαβε σχετική πρόνοια στις οικονομικές του καταστάσεις για το 2009, χωρίς όμως το ποσό αυτό να έχει ακόμα συμφωνηθεί με το Τ.Α.Υ.

6.24 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το 2009 δεν έχει ακόμη διεξαχθεί από την Υπηρεσία μας.

Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008 παρουσίασαν πλεόνασμα €983.735 σε σύγκριση με € 2.036.108 το 2007, μετά το συναλλαγματικό κέρδος ύψους €257.055 για το 2008 (€298.382 το 2007).

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε € 8.412.387, σε σύγκριση με € 7.586.413 το 2007. Σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €825.974 ή ποσοστό 10,9%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αποχετευτικών τελών, των τελών χρήσης του συστήματος και στην ανάκτηση των εξόδων της τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €7.685.707 σε σύγκριση με €5.848.687 το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €1.837.020 ή ποσοστό 31,4%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης, των τόκων πληρωτέων και των αποσβέσεων.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε στις 31.12.2008, 21 μόνιμους υπαλλήλους και 6 τακτικούς εργάτες, σε σύγκριση με 21 μόνιμους υπαλλήλους και 1 έκτακτο και 6 τακτικούς εργάτες το 2007. Το συνολικό κόστος εργοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθε στο ποσό των €1.027.701, σε σύγκριση με €1.073.981 το 2007, δηλαδή παρουσίασε μείωση €46.280 ή ποσοστό 4,3%, που οφείλεται στο γεγονός ότι κατά το 2007 καλύφθηκε το αναλογιστικό έλλειμμα ύψους €175.985.

Προϋπολογισμός.

(α) Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Συμβουλίου καταρτίζεται κατά τέτοια ημερομηνία, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για την εξέτασή του από το Συμβούλιο και την υποβολή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, πριν από την έναρξη της χρήσης του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 42.094 και ημερ. 18.1.1995, εκχώρησε την εξουσία έγκρισης του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου στον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος τον εγκρίνει με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2008 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 5.11.2007, από τον Υπουργό Οικονομικών στις 23.6.2008 και από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 30.12.2008, με εξαίρεση τα θέματα προσωπικού.

Συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν μέχρι τις 30.12.2008, δεν ήταν νομικά καλυμμένες.

(β) Κεφαλαιουχικές δαπάνες. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2008 για Κεφαλαιουχικές Δαπάνες ήταν €27.338.477, σε σύγκριση με €17.472.158 το 2007. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ανήλθαν σε €13.549.502 ή ποσοστό 49,6%, σε σύγκριση με €13.671.082 ή ποσοστό 78,2% το 2007.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να ετοιμάζεται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ώστε να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Χρεώσεις.

(α) Χρεώσεις και προπληρωμές. Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών στις 31.12.2008, ανήλθε σε €7.688.380, σε σύγκριση με €5.952.262 το 2007, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €1.736.118 ή ποσοστό 29,2%.

(β) Χρεώσεις αποχετευτικών τελών. Τα οφειλόμενα αποχετευτικά τέλη ανέρχονταν στις 31.12.2008 σε €2.603.214, σε σύγκριση με €2.606.260 το 2007. Ποσό €1.647.786 αφορά σε καθυστερημένες οφειλές της περιόδου 1999 - 2007. Παρατηρήθηκε ότι για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών κινήθηκαν μόνο 4 αγωγές που αφορούν σε οφειλές της περιόδου 2001-2006.

(γ) Χρεώσεις τελών χρήσης. Το συνολικό ποσό των οφειλόμενων τελών χρήσης στις 31.12.2008, ανέρχεται σε €885.291 σε σύγκριση με €301.865 το 2007. Από το ποσό αυτό, ποσό €860.248 οφείλεται από το Δήμο Πάφου και ποσό €22.196, από το Δήμο Γεροσκήπου, και επισημάνθηκε ότι υπάρχει σημαντική καθυστέρηση στην είσπραξη των τελών χρήσης από το Δήμο Πάφου.

Επίσης το Συμβούλιο δεν προχώρησε στη συνομολόγηση συμφωνιών, οι οποίες να διέπουν τον τρόπο και το χρόνο καταβολής των τελών χρήσης και τον καθορισμό της προμήθειας που καταβάλλεται από το Συμβούλιο.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο προχωρήσει με τη ρύθμιση των πιο πάνω.

Οφειλές Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφαση Αρ. 46.800, ημερ. 7.11.1997, αποφάσισε όπως τα έξοδα που θα αναλογούν στην Κυβέρνηση, για τη λειτουργία του σταθμού τριτοβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων, καταβάλλονται με βάση σχετική συμφωνία που θα συναφθεί μεταξύ Κυβέρνησης και Συμβουλίου.

Ωστόσο μέχρι σήμερα δεν έχει συναφθεί γραπτή συμφωνία, η οποία να καθορίζει τον τρόπο υπολογισμού και το ποσοστό της συνεισφοράς που το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.) πρέπει να καταβάλλει στο Συμβούλιο.

Βάσει διευθέτησης που έγινε κατά το 2009, μεταξύ Συμβουλίου και Τ.Α.Υ., το Τ.Α.Υ. καταβάλλει προς το Συμβούλιο, ποσοστό 30% του κόστους λειτουργίας και συντήρησης του σταθμού, πλέον 25% διοικητικά έξοδα. Μετά από διαβουλεύσεις μεταξύ Συμβουλίου και Τ.Α.Υ., για διευθέτηση των οφειλών του Τ.Α.Υ. μέχρι 31.3.2008, καταβλήθηκε κατά το 2009 προς το Συμβούλιο ποσό €731.804, μετά τη διαγραφή ποσού €214.996 το οποίο δεν έγινε αποδεκτό από το Τ.Α.Υ.. Στις 31.12.2008, το Τ.Α.Υ. οφείλει προς το Συμβούλιο ποσό ύψους €1.481.574.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Συμβούλιο προχωρήσει στη συνομολόγηση συμφωνίας με το Τ.Α.Υ. για ρύθμιση των πιο πάνω.

Διεύθυνση/διαχείριση του Αποχετευτικού Έργου Πάφου. Η υλοποίηση της Β' φάσης του Αποχετευτικού Έργου Πάφου συνολικού κόστους €78 εκ. περίπου άρχισε το 2007 και αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2012.

Τον Απρίλιο του 2010, αναφέραμε στον Πρόεδρο και τον Γενικό Διευθυντή του Σ.Α.ΠΑ. ότι η διεύθυνση των αποχετευτικών έργων, ενδείκνυται να ανατίθεται σε έμπειρο και κατάλληλο άτομο το οποίο θα έχει την ευθύνη παρακολούθησης και ελέγχου των συμβάσεων του Συμβουλίου τόσο με τους συμβούλους όσο και με τους εργολάβους, για διασφάλιση της ποιότητας, του κόστους και της έγκαιρης ολοκλήρωσης τους σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων.

Υποδείξαμε επίσης, ελλείψεις/αδυναμίες στα έγγραφα των συμβολαίων με τους συμβούλους και εργολάβους αναφορικά με την πρόνοια που παρέχει το δικαίωμα στους συμβούλους να εγκρίνουν αλλαγές και απαιτήσεις των εργολάβων για χρονικές παρατάσεις και αποζημίωση χωρίς τη συγκατάθεση του Εργοδότη και παρατηρήσαμε ότι τόσο σύμφωνα με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις γενικές διοικητικές αρχές, αλλαγές των προδιαγραφών και σχεδίων είναι ανεπίτρεπτες επειδή παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων/προσφοροδοτών.

Εκφράσαμε την άποψη ότι οι ελλείψεις/αδυναμίες στους όρους των συμβολαίων επείγει να αντιμετωπιστούν το συντομότερο μέσω διαλόγου του Σ.Α.ΠΑ. με τους συμβούλους με στόχο:

- Να μην επιτρέπονται οποιεσδήποτε αλλαγές στα συμβόλαια με τους εργολάβους εκτός αν αυτές είναι τεχνικά αναγκαίες.
- Οι σύμβουλοι να τεκμηριώνουν επαρκώς τις περιπτώσεις στις οποίες κρίνουν ότι οι αλλαγές είναι τεχνικά αναγκαίες και να εξασφαλίζουν εκ των προτέρων την έγκριση του Διευθυντή Έργου ή/και του Σ.Α.ΠΑ. ανάλογα με το μέγεθος της αλλαγής (να καθοριστούν τα όρια αρμοδιότητας).
- Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι για αλλαγή που είναι τεχνικά αναγκαία (μελέτης – προδιαγραφών) ευθύνονται οι σύμβουλοι, να επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις σε αυτούς, περιλαμβανομένης της καταβολής αποζημιώσεων στο Σ.Α.ΠΑ. για χρονικές/οικονομικές επιπτώσεις από τις αλλαγές.

Επιπρόσθετα αναφέραμε ότι οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας θα πρέπει να τυγχάνουν χειρισμού από το Σ.Α.ΠΑ. και να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα – όπου χρειάζεται –, αντί να παραπέμπονται στους

συμβούλους για απόψεις χωρίς το Σ.Α.ΠΑ. να λαμβάνει θέση επί αυτών. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο υιοθέτησε τις εισηγήσεις μας και προσέλαβε Διευθυντή Έργου. Επίσης ότι έχει διευθετηθεί ώστε οι σύμβουλοι να ζητούν την συγκατάθεση του Σ.Α.ΠΑ. για τις αλλαγές που θεωρούνται αναγκαίες και ότι σε περίπτωση καταλογισμού ευθύνης στους συμβούλους το Συμβούλιο να ενεργεί για απαίτηση καταβολής αποζημιώσεων από αυτούς.

Αποχετευτικό Έργο Πάφου – Επέκταση Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων. Το πιο πάνω συμβόλαιο αξίας €16,04 εκ., με περίοδο εκτέλεσης 2.1.2008 – 2.1.2010 παρουσιάζει καθυστέρηση στη πρόοδο των εργασιών και αναμένεται να συμπληρωθεί το Δεκέμβριο του 2010.

Το Συμβούλιο και ο εργολάβος προχώρησαν, στην υποβολή τριών απαιτήσεων του εργολάβου σε διαδικασία διαμεσολάβησης (adjudication) σύμφωνα με σχετική πρόνοια του συμβολαίου.

Η πρώτη απαίτηση του εργολάβου αφορούσε καθυστερήσεις στην έγκριση της μελέτης του Σταθμού από τους Συμβούλους Μηχανικούς του έργου για τις οποίες ο εργολάβος ζήτησε συνολικά 84 μέρες παράταση και αποζημίωση €1.604.833,74, ενώ οι Σύμβουλοι Μηχανικοί του ενέκριναν δικαιολογημένη παράταση 29 ημερών. Τον Φεβρουάριο του 2010, ο Διαμεσολαβητής αποφάσισε παράταση χρόνου 49 ημερών με αποζημίωση €373.693,97.

Η δεύτερη απαίτηση αφορούσε τον επανασχεδιασμό του Σταθμού λόγω υψομετρικής διαφοράς του υφιστάμενου Σταθμού σε σχέση με το υψόμετρο που δόθηκε από τον Εργοδότη. Σύμφωνα με την απόφαση του Διαμεσολαβητή για την απαίτηση αυτή ο εργολάβος δικαιούται παράταση χρόνου 60 ημερών και αποζημίωση €510.480,56.

Σε εξέλιξη βρίσκεται η τρίτη απαίτηση του εργολάβου η οποία αφορά καθυστερήσεις και αλλαγές στο έργο οι οποίες προκλήθηκαν από όρους που τέθηκαν με την έκδοση της πολεοδομικής άδειας για το Σταθμό. Για το θέμα αυτό, οι Σύμβουλοι Μηχανικοί ενέκριναν παράταση 10 ημερών ενώ ο εργολάβος ζητά παράταση 250 ημερών και αποζημιώσεις €3,2 εκ.

Αντιλαμβανόμαστε ότι το Σ.Α.ΠΑ., με τη σύμφωνη γνώμη των Συμβούλων Μηχανικών, έχει διαφωνήσει με τις δύο αποφάσεις της Διαμεσολάβησης και σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου θα υποβάλει ένσταση και αν δεν επέλθει φιλικός διακανονισμός, τότε θα γίνει προσφυγή σε Διαιτησία, οι αποφάσεις της οποίας θα είναι τελεσίδικες.

Ανεξάρτητα από το γεγονός ότι η Υπηρεσία μας έχει επιφυλάξεις για τις αποφάσεις του Διαμεσολαβητή, τα πιο πάνω καταδεικνύουν την ανάγκη που επισημάνθηκε και στην Ετήσια Έκθεση μας για το 2008 και επαναλάβαμε σε επιστολή μας προς το Σ.Α.ΠΑ. τον Απρίλη του 2010, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο της παρούσας Έκθεσης, για διορισμό Διευθυντή Έργου ο οποίος θα διαχειρίζεται αποτελεσματικά τα συμβόλαια των συμβούλων και εργολάβων με σκοπό τη διασφάλιση των συμφερόντων του Σ.Α.ΠΑ..

Εκφράσαμε την άποψη ότι σε περίπτωση που το Συμβούλιο κληθεί να πληρώσει τελεσίδικα αποζημιώσεις για τα πιο πάνω, θα πρέπει να αποδοθούν ευθύνες και να γίνουν ενέργειες για ανάκτηση τυχόν ζημιών που θα υποστεί το Συμβούλιο από τους υπαίτιους για τη δημιουργία των απαιτήσεων του εργολάβου. Το Συμβούλιο υιοθέτησε την εισήγησή μας για ανάκτηση τυχόν ζημιών που θα υποστεί λόγω απαιτήσεων του εργολάβου.

Αποχετευτικό Έργο Πάφου – Φάση II. Συμβόλαιο Β – Αλλαγή φρεατίων τύπου D από χυτά επιτόπου σε προκατασκευασμένα. Στο συμβόλαιο αξίας €23 εκ. με περίοδο εκτέλεσης 3.2.2008 – 1.9.2011 διαπιστώθηκε ότι ο Εργολάβος, εισηγήθηκε και οι Σύμβουλοι Μηχανικοί αποδέχτηκαν τροποποίηση των φρεατίων τύπου D από χυτά επιτόπου, σύμφωνα με τα σχέδια και τις προδιαγραφές, σε προκατασκευασμένα, χωρίς οποιαδήποτε ενημέρωση/έγκριση του Εργοδότη.

Από διερεύνηση του θέματος παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με τις πρόνοιες των προδιαγραφών, ο Εργολάβος είχε τη δυνατότητα να εισηγηθεί στην προσφορά του προκατασκευασμένα φρεάτια υποβάλλοντας, συγχρόνως όλα τα απαιτούμενα έγγραφα

τα οποία θα αξιολογούσε ο Μηχανικός κατά το στάδιο της προσφοροδότησης ώστε να δίδετο τυχόν έγκριση κατά την εκτέλεση του έργου. Σε αντίθεση με την πιο πάνω πρόνοια, ο Εργολάβος δεν υπέβαλε κατά το στάδιο της προσφοροδότησης εισήγηση για προκατασκευασμένα φρεάτια αλλά κατά το στάδιο της εκτέλεσης των εργασιών.

- (ii) Η αλλαγή των προδιαγραφών της σύμβασης για επιτόπου χυτά φρεάτια με οπλισμό και τοιχώματα από σκυρόδεμα πάχους 20 εκ., σε προκατασκευασμένα φρεάτια χωρίς οπλισμό και με τοιχώματα από σκυρόδεμα πάχους 13,5 εκ. έγινε, χωρίς να ληφθεί υπόψη το οικονομικό όφελος που προκύπτει για τον Εργολάβο. Η έγκριση δόθηκε χωρίς οικονομική ανάλυση του κόστους της αλλαγής και σύμφωνα με εκτίμηση της Υπηρεσίας μας η μείωση της τιμής λόγω της αλλαγής κυμαίνεται γύρω στο 20% της αξίας της εργασίας η οποία ανέρχεται συνολικά στα €2,4 εκ., δηλαδή η μείωση που έπρεπε να επωφεληθεί το ΣΑΠΑ εκτιμάται σε €480.000.
- (iii) Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι ο Εργολάβος δεν υπέβαλε πιστοποιητικό καταλληλότητας των φρεατίων για να διαπιστωθεί κατά πόσο τα φρεάτια πληρούν τις πρόνοιες των σχετικών εναρμονισμένων προτύπων και φέρουν την απαιτούμενη σήμανση συμμόρφωσης CE.
- (iv) Δημιουργήθηκαν επίσης σοβαρά ερωτηματικά πώς οι ίδιοι Σύμβουλοι Μηχανικοί στη περίπτωση των αποχετευτικών έργων της Μείζονος Λευκωσίας απαιτούν τα προκατασκευασμένα φρεάτια να έχουν οπλισμό και να είναι πάχους 20 εκ. σε σύγκριση με άοπλα φρεάτια πάχους 13,5 εκ. που έχουν αποδεκτεί στο υπό αναφορά συμβόλαιο.

Ο Διευθυντής του Συμβουλίου τον Οκτώβριο 2009 μας ανέφερε ότι σύμφωνα με τους Συμβούλους Μηχανικούς, τα προκατασκευασμένα φρεάτια είχαν υποβληθεί εξαρχής κατά τη διαδικασία των προσφορών και ότι, τα προκατασκευασμένα φρεάτια θεωρούνται ισοδύναμα με τα φρεάτια που προβλέπονται στα σχέδια.

Τον Νοέμβριο του 2009, πληροφορήσαμε τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Συμβουλίου Αποχετεύσεων ότι, σημαντικές παρατηρήσεις μας δεν απαντήθηκαν και ότι η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να θεωρεί ότι τα προκατασκευασμένα φρεάτια δεν είναι ισοδύναμα με αυτά που προβλέπονται στα σχέδια.

Τον Μάρτιο του 2010, ο Διευθυντής του Συμβουλίου μας υπέβαλε έκθεση των Συμβούλων στην οποία περιγράφονται οι ενέργειες τους σε σχέση με το περιεχόμενο της επιστολής μας και με πληροφόρησε ότι, το Σ.Α.ΠΑ. έχει ζητήσει από ανεξάρτητο Επιμετρητή Ποσοτήτων την υποβολή οικονομικής ανάλυσης για αξιολόγηση της αλλαγής των φρεατίων.

Μέρος Β

Επιστροφές αποχετευτικών τελών σε ξενοδοχειακές μονάδες. Το Ανώτατο Δικαστήριο κατά το 2004 ακύρωσε τις αποφάσεις του Συμβουλίου για επιβολή αποχετευτικών τελών λυμάτων και ομβρίων επί της επανεκτιμημένης αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας ξενοδοχειακών μονάδων κατά τα έτη 1999 μέχρι 2003, περίοδο κατά την οποία πιθανόν εκ παραδρομής, στα πλαίσια άλλων τροποποιήσεων, είχε διαγραφεί η σχετική διάταξη του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου που παρείχε τη δυνατότητα επιβολής αποχετευτικών τελών επί της επανεκτιμημένης αξίας της ακινήτου ιδιοκτησίας. Από το 2004, το Συμβούλιο περιέλαβε στις οικονομικές του καταστάσεις πρόβλεψη ύψους €1.409.225 (£824.783), για τα επιστρεπτέα τέλη στις ξενοδοχειακές μονάδες που είχαν καταβάλει τα τέλη που αρχικά επιβλήθηκαν, χωρίς ωστόσο να τα έχει επιστρέψει. Ως αποτέλεσμα, τον Απρίλιο του 2008, εννέα ξενοδοχειακές μονάδες κατέθεσαν αγωγές εναντίον του Συμβουλίου, ζητώντας την επιστροφή των οφειλόμενων ποσών, πλέον τόκους και νομικά και άλλα έξοδα.

Το Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 18.5.2009 αποφάσισε τελικά την αναθεώρηση των αρχικά επιβληθέντων τελών επί της εκτιμημένης αξίας του 1980. Όπως πληροφορηθήκαμε δεν έχουν ακόμα αναθεωρηθεί τα τέλη των ξενοδοχειακών μονάδων που προσέφυγαν στο δικαστήριο και εξακολουθεί να μην έχουν καταβληθεί τα επιστρεπτέα τέλη μαζί με τους ανάλογους τόκους.

6.25 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €1.032.455 και τα έξοδα σε €992.166, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα πριν τη φορολογία €40.289, σε σύγκριση με €17.471 το 2008.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε 19 άτομα ως μόνιμο προσωπικό, με σύνολο αποδοχών €670.695, συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα ταμεία, σε σύγκριση με €780.274 κατά το 2008. Ο ετήσιος μέσος όρος αποδοχών για κάθε υπάλληλο, ανέρχεται σε €35.300.

Προϋπολογισμός. Σύμφωνα με τους περί Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων (Οικονομική Διαχείριση) Κανονισμούς του 2002 (ΚΔΠ 201/2002), ο Προϋπολογισμός καταρτίζεται και κοινοποιείται στον Υπουργό για έγκριση όχι αργότερα από τις 30 Νοεμβρίου κάθε χρόνου. Ο Προϋπολογισμός του Συμβουλίου για το έτος 2009 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 14.1.2009. Το Υπουργείο ζήτησε διευκρινίσεις όσον αφορά τις προτάσεις για δημιουργία νέων θέσεων. Σημειώθηκε καθυστέρηση στην αποστολή των διευκρινίσεων και τελικά ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε στις 31.8.2009. Ως εκ τούτου οι δαπάνες που έγιναν από 1.1.2009 – 30.8.2009 ήταν μη εξουσιοδοτημένες.

6.26 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Μέρος Α

Νομικό πλαίσιο.

(α) Νομοθεσία. Με την ψήφιση και δημοσίευση στις 18.3.2005 του περί Συμβουλίου Ελαιοκομικών Προϊόντων Νόμου του 2005 (Ν.26(Ι)/2005), το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων μετονομάστηκε σε Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων (ΣΕΠ) και οι περί Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων Νόμοι του 1968 μέχρι 2002 καταργήθηκαν.

(β) Αρμοδιότητες. Οι αρμοδιότητες του Συμβουλίου, όπως καθορίζονται στο άρθρο 18 του σχετικού Νόμου, είναι, μεταξύ άλλων, η παροχή, με αμοιβή, στους παραγωγούς, υπηρεσιών συγκέντρωσης ελαιολάδου, εργαστηριακών αναλύσεων, ελέγχου της ποιότητας, η ποιοτική ταξινόμηση, αποθεματοποίηση και συντήρηση του ελαιολάδου μέχρι τη διάθεσή του, και η παροχή, με αμοιβή, στους παραγωγούς, ή και σε άλλους ενδιαφερόμενους, υπηρεσιών εμφιάλωσης και παράδοσης τελικού έτοιμου προϊόντος ελαιολάδου.

Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.110 ημερ. 28.2.2007 για τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, με την πιο πάνω απόφασή του, τον τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ το συντομότερο δυνατό και ευθύς μόλις είναι έτοιμα τα σχέδια διάθεσης των περιουσιακών του στοιχείων και πρόωρης αφυπηρέτησης του προσωπικού του.

Για το θέμα της διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων του Συμβουλίου, εξασφαλίστηκε στις 10.4.2008 η σύμφωνη γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα, για τη διάθεση των περιουσιακών στοιχείων του Συμβουλίου στις Οργανώσεις Παραγωγών νοσούμενου ότι θα έχουν ληφθεί προηγουμένως οι απόψεις του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και της Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας αναφορικά με το αγοραίο ενοίκιο ή την αγοραία αξία. Όσον αφορά στο σχέδιο πρόωρης εθελοντικής αφυπηρέτησης του προσωπικού, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με επιστολή του ημερ. 25.1.2008, προέτρεψε το Υπουργείο όπως προωθήσει πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για απασχόληση του προσωπικού που κατέχει οργανικές θέσεις στο Συμβούλιο, σε ανάλογες θέσεις στη δημόσια υπηρεσία. Σε σχέση με το θέμα αυτό δε φαίνεται να έχουν γίνει μέχρι σήμερα οποιεσδήποτε ενέργειες και επειδή εκφράσαμε σοβαρές επιφυλάξεις αν η λύση που προτείνεται είναι νομικά επιτρεπτή, εισηγηθήκαμε, σε προηγούμενη έκθεσή μας όπως, πριν την περαιτέρω προώθησή του, ζητηθεί η άποψη του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Όσον αφορά στο ωρομίσθιο προσωπικό του Συμβουλίου, το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, με επιστολή του ημερ. 16.1.2009, εισηγείται όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο απασχόλησής του σε κενές θέσεις του ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού, με την υποβολή σχετικής πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Κατόπιν συσκέψεων που πραγματοποιήθηκαν στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, όπου εκφράστηκε από το Συμβούλιο και τις ομάδες ελαιοπαραγωγών η επιθυμία για συνέχιση της λειτουργίας του ΣΕΠ, το Υπουργείο ζήτησε, με επιστολή του ημερ. 22.4.2009, την ετοιμασία και υποβολή, από το Συμβούλιο, μελέτης βιωσιμότητας.

Σύμφωνα με τη μελέτη, ο ΣΕΠ δεν μπορεί να καταστεί οικονομικά ανεξάρτητος Οργανισμός, αφού, από το 2004, προσφέρει οικονομικές υπηρεσίες σχεδόν αποκλειστικά στην ΣΕΚΕΠ ΛΤΔ, η οποία διακινεί λιγότερο από το 10% της παραγωγής του ελαιολάδου της Κύπρου. Η χρέωση του ΣΕΠ προς τη ΣΕΚΕΠ ΛΤΔ είναι πολύ πιο κάτω του πραγματικού κόστους με αποτέλεσμα, ακόμη και αν επιτευχθεί δραστική μείωση των εξόδων του ΣΕΠ και ενίσχυση των εσόδων του με εισοδήματα από την ενοικίαση μέρους της γης και των κτιρίων του, τα έσοδα από τις οικονομικές δραστηριότητες δεν θα μπορούν να καλύψουν τα αντίστοιχα έξοδα εκτός εάν η τιμή εμφιάλωσης αυξηθεί σημαντικά, πράγμα που δεν αποδέχεται η ΣΕΚΕΠ ΛΤΔ.

Στα συμπεράσματα της μελέτης αναφέρεται ότι ο ΣΕΠ μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί ασκώντας τις δραστηριότητες που καθορίζει ο Νόμος 26(Ι)/2005, νοουμένου ότι θα διακόνει τις οικονομικές του δραστηριότητες, θα μετακινηθεί μέρος του προσωπικού, και θα στελεχωθεί με επιπρόσθετο προσοντούχο προσωπικό. Η μελέτη, μεταξύ άλλων, αναφέρει επίσης ότι το Συμβούλιο θα αποτελεί τον επίσημο φορέα εφαρμογής της κρατικής ελαιϊκής πολιτικής και κουλτούρας της ελαιοκομίας της Κύπρου, διατήρησης της ποιότητας του ελαιολάδου, προώθησης της κατανάλωσης του ελαιολάδου στην επιτόπια αγορά και εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των ελαιοπαραγωγών.

Το Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 5.2.2010, αφού εξέτασε τα διάφορα σενάρια της μελέτης βιωσιμότητας, αποφάσισε όπως εισηγηθεί στον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος να παραχωρήσει την έγκρισή του για πώληση των εγκαταστάσεων του ΣΕΠ, την ετοιμασία πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για μεταφορά του εργατικού προσωπικού του ΣΕΠ στο ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό και την κατ' αρχή έγκριση της αξιοποίησης των τεμαχίων γης που ανήκουν στο Συμβούλιο.

Εκφράσαμε την άποψη ότι οι λόγοι που οδήγησαν στη λήψη της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για τερματισμό της λειτουργίας του ΣΕΠ δεν έχουν εκλείψει ή διαφοροποιηθεί με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης βιωσιμότητας και τυχόν ανατροπή της απόφασης αυτής δεν δικαιολογείται με βάση τα οικονομικά στοιχεία της μελέτης.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2009 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 22.7.2008, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 12.11.2008, ψηφίστηκε σε Νόμο στις 27.2.2009 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 6.3.2009 (Νόμος 15(ΙΙ)/2009). Ο Προϋπολογισμός προβλέπει συνολικές πιστώσεις ύψους €1.261.411. Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2009, ενώ, όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, κατά την περίοδο 1.3-5.3.2009 δεν διενεργήθηκαν οποιεσδήποτε δαπάνες.

Παρατηρήσαμε ότι, στον ετήσιο Προϋπολογισμό του 2009 περιλαμβάνονται Κονδύλια τόσο εσόδων όσο και εξόδων, τα οποία δεν συνάδουν με τις δυνατότητες του Συμβουλίου για υλοποίηση και παρουσιάζουν σημαντική απόκλιση σε σχέση με τα πραγματικά αποτελέσματα. Επισημάναμε ότι το Συμβούλιο θα έπρεπε να είναι σε θέση να εκτιμά με μεγαλύτερη ακρίβεια τόσο τα αναμενόμενα έσοδα όσο και έξοδά του, και ότι ο Προϋπολογισμός θα πρέπει να καταρτίζεται με ορθολογιστικό και ρεαλιστικό τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα εκτέλεσής του. Επίσης, εκφράσαμε την άποψη ότι, ένας Οργανισμός, για τον οποίο υπάρχει ειλημμένη πολιτική απόφαση για τερματισμό των εργασιών του δεν αναμένεται να περιλαμβάνει Κονδύλια στον Προϋπολογισμό του σε σχέση με Κεφαλαιουχικές δαπάνες πέραν των απόλυτα απαραίτητων για εκτέλεση των εργασιών του στο εγγύς μέλλον.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι κατά το 2009 τα έσοδα ήταν μειωμένα λόγω της χαμηλής παραγωγής ελαιολάδου καθώς και του γεγονότος ότι αρκετοί ελαιοπαραγωγοί, μέλη της ΣΕΔΙΓΕΠ

ΛΤΔ, επέλεξαν να μην παραδώσουν το εμπόρευσμά τους αλλά να το εμπορευθούν οι ίδιοι. Ανέφερε επίσης ότι τα υπόλοιπα έξοδα είναι συνάρτηση του όγκου του ελαιολάδου που παραλήφθηκε. Επίσης μας πληροφόρησε ότι οι κεφαλαιουχικές δαπάνες που αναφέρονται πιο πάνω δεν υλοποιήθηκαν αφού η ετοιμασία προσφορών διήρκεσε περισσότερο χρόνο από ότι αναμενόταν, με αποτέλεσμα η τελική κατακύρωσή τους να γίνει το Δεκέμβριο του 2009 και η υλοποίησή τους εντός του 2010.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου για το 2009 παρουσιάζουν ζημιά ύψους €919.728, σε σύγκριση με ζημιά €137.526 το 2008. Η σημαντική αύξηση της ζημιάς οφείλεται στην αναγνώριση, εντός του έτους, του αναλογιστικού ελλείμματος ύψους €797.676 που προέκυψε βάσει αναλογιστικής μελέτης που ολοκληρώθηκε εντός του 2009.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα για το 2009 ανήλθαν σε €575.720, σε σύγκριση με €554.715 το 2008. Η αύξηση που παρατηρήθηκε οφείλεται στην αύξηση της κρατικής χορηγίας, από €335.262 το 2008 σε €379.126 το 2009.

(γ) Έξοδα. Το κόστος πωλήσεων και τα έξοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €728.448, σε σύγκριση με €692.241 το 2008.

(δ) Κρατική Χορηγία. Στα έσοδα του Συμβουλίου περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €379.126 (δηλαδή 65,85% των εσόδων), η οποία καταβλήθηκε από την Κυβέρνηση για κάλυψη των δαπανών του Συμβουλίου, που αφορούσαν σε μη οικονομικές δραστηριότητες.

(στ) Ρευστότητα/Βιωσιμότητα. Λόγω της διαφοροποίησης του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου με βάση τη νέα νομοθεσία, οι δραστηριότητές του έχουν περιοριστεί σημαντικά. Ως εκ τούτου, η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου έχει επιδεινωθεί σοβαρά. Η συνέχιση της λειτουργίας του Συμβουλίου και η εκπλήρωση της αποστολής του εξαρτάται αποκλειστικά από κρατική στήριξη περιλαμβανομένης και της αποπληρωμής των πιο κάτω δανείων του.

(ε) Δάνεια από Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ. Το Συμβούλιο σύναψε στις 21.3.2002 και 29.5.2003, με εγγύηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, δύο δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ, τα υπόλοιπα των οποίων στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €832.001 και €1.055.885, αντίστοιχα, για τα οποία δεν έγινε καμιά σημαντική πληρωμή.

Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με επιστολή της με ημερ.10.2.2009, προειδοποίησε το Συμβούλιο, ότι θα τερματίσει τις συμφωνίες των υπό αναφορά δανείων δυνάμει σχετικού όρου που περιλαμβάνεται σε αυτές, αν τα δάνεια δεν εξοφληθούν εντός 30 ημερών από την πιο πάνω ημερομηνία, πλέον τους σχετικούς τόκους. Λόγω του ότι δεν υπήρξε συμμόρφωση από το Συμβούλιο, το θέμα παραπέμφθηκε σε διαιτησία το αποτέλεσμα της οποίας βρίσκεται ακόμα σε εκκρεμότητα, ενώ από τις 13.5.2009 η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα επιβαρύνει τα δάνεια με σταθερό επιτόκιο ύψους 9%.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι το θέμα των δανείων θα το επιληφθεί το Υπουργείο Οικονομικών μετά τη λήψη απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου σε σχέση με το μέλλον του ΣΕΠ, στη βάση των συμπερασμάτων της μελέτης βιωσιμότητας που ετοιμάστηκε. Όσον αφορά στο επιτόκιο ύψους 9% που επιβάλλει η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, το Συμβούλιο έφερε ένσταση κατά την παραπομπή του θέματος σε διαιτησία και η τράπεζα ανέλαβε να τεκμηριώσει και να δικαιολογήσει το ύψος του επιτοκίου.

Προσωπικό - Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2009 το Συμβούλιο εργοδοτούσε εννέα άτομα, από τα οποία τα τρία σε μόνιμες και συντάξιμες θέσεις, τα πέντε στη θέση τακτικού εργάτη και το ένα με σύμβαση για προσφορά υπηρεσιών σε γραφειακά καθήκοντα. Οι δαπάνες για μισθούς, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές των μόνιμων υπαλλήλων για το 2009 ανήλθαν σε €189.611 με μέσο όρο δαπάνης για κάθε μόνιμο υπάλληλο, χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Συντάξεων, €52.978 (€50.749 για το 2008).

Επιπρόσθετα, οι δαπάνες για την μίσθωση των υπηρεσιών για γραφειακά καθήκοντα, ανήλθαν σε €13.549, ενώ οι δαπάνες για εργατικά ανήλθαν σε €135.892 (€140.748 για το 2008).

Αναλογιστική Μελέτη. Βάσει αναλογιστικής μελέτης που διενεργήθηκε με ημερομηνία εκτίμησης την 31^η Δεκεμβρίου 2008, το αναλογιστικό έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία ανέρχεται σε €767.000 και αναγνωρίστηκε εξ' ολοκλήρου στις οικονομικές καταστάσεις του έτους.

Κόστος παροχής υπηρεσιών προς ομάδες παραγωγών. Με βάση συμφωνίες που υπογράφηκαν στις 29.12.2006 και 21.2.2007, το Συμβούλιο παρέχει υπηρεσίες σε δύο ομάδες παραγωγών. Το συνολικό κόστος των υπηρεσιών που προσφέρθηκαν σε σχέση με οικονομικές δραστηριότητες ανήλθε, κατά το 2009, σε €299.729, ενώ το ποσό που χρεώθηκε στις εταιρείες έναντι των υπηρεσιών αυτών βάσει των τιμών που προβλέπονται στις υπό αναφορά συμφωνίες, ήταν μόνο €153.863 δηλαδή χρεώθηκε μόλις το 51,3% του συνολικού κόστους. Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του ημερ. 18.7.2006 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, υπέδειξε ότι αν οι τιμές χρέωσης του ΣΕΠ καθορίζονται χωρίς καθαρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, τότε δίνεται με τον τρόπο αυτό έμμεσο πλεονέκτημα στους αγοραστές υπηρεσιών από το ΣΕΠ.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η τιμή χρέωσης καθορίστηκε από το Συμβούλιο ως μέση τιμή για παραλαβή και διαχείριση 1.000 μ.τ. ελαιολάδου και λόγω της χαμηλής παραγωγής των τελευταίων ετών οι πραγματικές ποσότητες ελαιολάδου που διαχειρίστηκε ο ΣΕΠ ήταν πολύ χαμηλότερες. Ωστόσο, εκφράσαμε την άποψη ότι η τιμή χρέωσης θα πρέπει να τύχει αναθεώρησης αφού, με βάση τη μελέτη βιωσιμότητας που ετοιμάστηκε πρόσφατα από συμβούλους, η ρεαλιστική αναμενόμενη ποσότητα που θα διαχειρίζεται ο ΣΕΠ είναι μόνο 300 τόνοι.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι, αφού η ΣΕΚΕΠ ΑΤΔ δεν αποδέχεται αύξηση της τιμής των προσφερόμενων υπηρεσιών, το Συμβούλιο δεν έχει άλλη επιλογή από του να επιτρέπει την ισχύ των τιμών αυτών μέχρι να ληφθεί απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο σε σχέση με το μέλλον του.

6.27 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΑΤΑΤΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι τόνοι συσκευασίας για τις δύο εσοδείες του έτους ήταν 34.103, σε σύγκριση με 39.521 το 2008. Οι πωλήσεις ανήλθαν σε €17,40εκ., σε σύγκριση με €23,60 εκ., κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €6,20 εκ. ή ποσοστό 26,27%. Οι τιμές πώλησης, κατά μέσο όρο, ήταν €518/τόνο, σε σύγκριση με €605/τόνο κατά το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €87/τόνο ή ποσοστό 14,4%. Τα άμεσα έξοδα πωλήσεων ανήλθαν σε €7,77 εκ., σε σύγκριση με €9,03 εκ. το προηγούμενο έτος (€228 κατά τόνο και για τα δύο έτη). Αυτά αποτελούν το 45% των πωλήσεων, σε σύγκριση με 38% του προηγούμενου έτους.

Στους παραγωγούς καταβλήθηκε ποσό €9,37 εκ., με μέσο όρο €275 τον τόνο, σε σύγκριση με €14,37 εκ. το προηγούμενο έτος.

(β) **Ταμειακά υπόλοιπα.** Τα ταμειακά υπόλοιπα στις 30.9.2009 και 30.9.2008 ήταν €486.646 και €455.117, αντίστοιχα.

(γ) **Σύναψη δανείων και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις.** Το Συμβούλιο, για την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών του εξασφαλίζει κάθε χρόνο πιστωτικές διευκολύνσεις (όριο πίστωσης) από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα υπό όρους και με υποθήκευση του Συσκευαστηρίου Λάρνακας, με την έγκριση του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Κατά την εμπορική περίοδο 2008/2009 εξασφάλισε πιστωτικό όριο ύψους €3,4 εκ. για κάλυψη των εξόδων εμπορίας πατατών της χειμερινής εσοδείας 2008-2009 και όριο €5,1 εκ. για κάλυψη των εξόδων της εμπορίας πατατών της ανοιξιιάτικης εσοδείας 2009.

Μετεξέλιξη και μελλοντικός ρόλος του ΣΕΚΠ. Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.553, ημερ. 16.5.2007, η οποία τροποποιήθηκε με μεταγενέστερη απόφαση αρ. 67.269 ημερ. 28.5.2008, οι εμπορικές δραστηριότητες του ΣΕΚΠ τερματίστηκαν στις 31 Αυγούστου 2010 και το ΣΕΚΠ θα πρέπει να αναλάβει καταλυτικό ρόλο για την ίδρυση Ενιαίου Φορέα Εμπορίας από τους ίδιους

τους πατατοπαραγωγούς, ή τις οργανώσεις τους, που θα αναλάβει την εμπορία των πατατών μετά την ημερομηνία αυτή. Το ΣΕΚΠ θα συνεχίσει τη λειτουργία του ως ημικρατικός Οργανισμός και θα αναλαμβάνει τη συσκευασία πατατών και θα παρέχει στον Ενιαίο Φορέα συμβουλευτικές και άλλες υπηρεσίες συναφείς με την εμπορία. Σύμφωνα με τον περί Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Τροποποιητικό) Νόμο του 2010, το Συμβούλιο δύναται, μεταξύ άλλων, να παρέχει στους φορείς των παραγωγών υπηρεσίες που αφορούν στις εξαγωγές, στην πώληση και την τιμολογιακή πολιτική, στην εκκαθάριση τιμών και διανομή χρημάτων στα δικαιούχα άτομα. Οι υπηρεσίες θα παρέχονται υπό όρους και με τιμή χρέωσης που το Συμβούλιο θα αποφασίζει έτσι ώστε το ΣΕΚΠ να καταστεί αυτοχρηματοδοτούμενος Οργανισμός.

Δεν έχει διεξαχθεί μελέτη βιωσιμότητας για να διαπιστωθεί κατά πόσο το Συμβούλιο μπορεί να λειτουργήσει σύμφωνα με το νέο ρόλο του.

Σχέδιο Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης. Σύμφωνα με τη πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου θα πρέπει να ετοιμαστεί Σχέδιο Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης έτσι ώστε να αφυπηρετήσει όλο το προσωπικό και το ΣΕΚΠ να προχωρήσει σε αναδιοργάνωση με νέα δομή, με μικρότερο αριθμό υπαλλήλων και συμβόλαιο απασχόλησης ιδιωτικού δικαίου. Μέχρι σήμερα δεν έχει επέλθει τελική συμφωνία για το Σχέδιο και συνεχίζονται οι διαβουλεύσεις μεταξύ του ΣΕΚΠ και των συντεχνιών των υπαλλήλων και των αρμόδιων Υπουργείων.

Προσωπικό.

(α) Κατά την περίοδο 1.10.2008-30.9.2009 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 17 μόνιμους υπαλλήλους (έναντι 19 εγκεκριμένων θέσεων) με σύνολο αποδοχών €1.091.913, (€1.014.404 το 2007/2008), περιλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα ταμεία (Ταμείο Συντάξεων, Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Ταμείο Υγείας και Ταμείο Ευημερίας). Ο μέσος όρος κόστους ανά υπάλληλο ήταν €64.230 (€59.671 το 2007/2008).

(β) Εργοδοτούσε επίσης δύο άτομα ως επιτόπιο προσωπικό στο Γραφείο του Λονδίνου, με σύνολο αποδοχών €74.193. Το Συμβούλιο μέσα στα πλαίσια της αναδιοργάνωσης των υπηρεσιών του αποφάσισε στις 30.3.2010 τον τερματισμό της εργοδότησης του προσωπικού στο Γραφείο του Λονδίνου από 1^η Σεπτεμβρίου 2010.

(γ) Για τη συσκευασία των πατατών εργοδότησε στο συσκευαστήριο περίπου 96 εποχιακούς εργάτες με διάφορες ειδικότητες, κατά διάφορα χρονικά διαστήματα ανάλογα με τις ανάγκες συσκευασίας, με σύνολο αποδοχών €377.935, περιλαμβανομένων των υπερωριών και των εργοδοτικών εισφορών (100 εργάτες με δαπάνες €397.418 το 2008).

(δ) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας οι κανονισμοί που διέπουν τη διάρθρωση, τους όρους εργοδότησης, τα δικαιώματα και ωφελήματα, τα καθήκοντα και υποχρεώσεις, τον πειθαρχικό κώδικα κλπ του μόνιμου προσωπικού του Συμβουλίου ρυθμίζονται μέσα από την εκάστοτε συλλογική σύμβαση, χωρίς να έχουν προσλάβει την μορφή νομοθετικού κειμένου (Κανονισμοί). Συναφώς αναφέρεται ότι οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας αν δεν λάβουν τη μορφή νομοθετικού κειμένου, δεν αποτελούν κανόνες δικαίου και δεν δημιουργούν δικαιώματα και υποχρεώσεις στη σφαίρα του δημοσίου δικαίου.

Μίσθωση υπηρεσιών. Το Συμβούλιο, για κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών του προέβηκε σε απευθείας μίσθωση υπηρεσιών από τρεις ανώτερους λειτουργούς οι οποίοι αφυπηρέτησαν κατά τη διάρκεια του έτους (Υπεύθυνου Εμπορίας, Υπεύθυνου Συσκευαστηρίων και Ανώτερου Γραμματειακού Λειτουργού). Για την απευθείας ανάθεση το Συμβούλιο επικαλέστηκε την μη ύπαρξη δυνατότητας εξεύρεσης άλλων ενδιαφερομένων που να μπορούσαν να προσφέρουν τις συγκεκριμένες εξειδικευμένες υπηρεσίες και τις ικανότητες και τον επαγγελματισμό τους στον τομέα τους.

Προϋπολογισμός. Σύμφωνα με τον τροποποιητικό Νόμο αρ. 114(I)/2006, το Συμβούλιο οφείλει να υποβάλλει μέσω του αρμόδιου Υπουργού στο Υπουργικό Συμβούλιο προς έγκριση, Προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων για το επόμενο έτος. Η κατάρτιση του θα γίνεται με βάση λεπτομέρειες τις οποίες ορίζει ο Υπουργός.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας ετοιμάζεται και υποβάλλεται Προϋπολογισμός για το ημερολογιακό έτος αντί το οικονομικό έτος που λήγει στις 30 Σεπτεμβρίου. Αυτό δημιουργεί δυσκολίες στην παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού. Επίσης η μη ρύθμιση με οδηγίες ή διατάξεις, των υπερβάσεων/εξοικονομήσεων στα εγκεκριμένα Κονδύλια του Προϋπολογισμού και η μη ύπαρξη μηχανισμού ελέγχου των δαπανών για σκοπούς παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού, δίνουν την δυνατότητα στο ΣΕΚΠ να προβαίνει σε δαπάνες /πληρωμές, πέραν από τα εγκεκριμένα ποσά του Προϋπολογισμού.

Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2009, (που αφορούσε μόνο μισθούς και διοικητικά έξοδα), εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 3.6.2008, υποβλήθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 5.6.2008 και στις 20.6.2008 διαβιβάστηκε στο Υπουργείο Οικονομικών για απόψεις. Το Υπουργείο Οικονομικών με την επιστολή του ημερ. 25.8.2008 συμφώνησε με το περιεχόμενο του Προϋπολογισμού, σημείωσε όμως ότι το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος πριν την παραχώρηση της κρατικής χορηγίας θα πρέπει να διασφαλίσει ότι αυτή δεν αντίκειται στην περί Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νομοθεσία. Το αρμόδιο Υπουργείο, αφού εξασφάλισε τις απόψεις του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων, διαβίβασε τον Προϋπολογισμό στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο τον ενέκρινε με την απόφαση αρ.67.966 ημερομηνίας 12.11.2008.

Κάλυψη μέρους λειτουργικών εξόδων του ΣΕΚΠ από την Κυβέρνηση. Για τον υπολογισμό του τιμήματος κατά τόνο, με το οποίο το Συμβούλιο χρεώνει τους συμβαλλόμενους παραγωγούς για τις παρεχόμενες σε αυτούς υπηρεσίες (μισθοί και διοικητικά έξοδα), υιοθετήθηκε η ίδια φόρμουλα, όπως και τα προηγούμενα χρόνια δηλαδή η κατανομή των σχετικών εξόδων, όπως αυτά προβλέπονται στον Προϋπολογισμό του 2009, με δείκτη παραγωγής το μέσο όρο των ποσοτήτων που παραλήφθηκαν τα τελευταία δέκα χρόνια, που υπολογίστηκε σε 72.000 τόνους (82.000 το προηγούμενο έτος).

Με τον καθορισμό του πιο πάνω τιμήματος, με δείκτη παραγωγής την ποσότητα των 72.000 τόνων, που είναι μεγαλύτερη από την ποσότητα που παραλήφθηκε από το Συμβούλιο (34.103 τόνοι), το κόστος χρέωσης των συμβληθέντων με το Συμβούλιο παραγωγών δεν καλύπτει το σύνολο των λειτουργικών εξόδων που αφορούν την εμπορία, χωρίς ωστόσο αυτό να μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς λόγω του μη διαχωρισμού και της μη τήρησης χωριστών λογαριασμών για τα λειτουργικά έξοδα που αφορούν σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες του Συμβουλίου.

Κατά τη διάρκεια του υπό έλεγχο οικονομικού έτους εισπράχθηκε κρατική χορηγία ύψους €1.320.000. Ποσό ύψους €309.829, αφορά κρατική χορηγία του προηγούμενου οικονομικού έτους, ποσό €840.928 αφορά στο υπό έλεγχο έτος και το υπόλοιπο ποσό ύψους €169.243 μεταφέρεται για κάλυψη των εξόδων του επόμενου οικονομικού έτους. Συναφώς αναφέρεται ότι στον υπολογισμό του ποσού της κρατικής χορηγίας δεν λήφθηκε υπόψη το πλεόνασμα από τη διάθεση του ντόπιου και του εισαγόμενου πατατόσπορου καθώς και το πλεόνασμα εισαγομένων λιπασμάτων.

Πωλήσεις και απώλειες πατατών. Οι τόνοι έκδοσης πατατών της χειμερινής και της ανοιξιάτικης εσοδείας 2009 ήταν 34.103 σε σύγκριση με 39.521 το 2008. Ποσότητα 7.055 τόνων ή ποσοστό 20,7 % των παραλαβών πωλήθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο και Ιρλανδία, σε σύγκριση με ποσότητα 9 859 τόνων ή ποσοστό 24,9% το προηγούμενο έτος και ποσότητα 26.406 τόνων ή ποσοστό 77,4% των παραλαβών πωλήθηκαν στην Ευρώπη, σε σύγκριση με 29.018 τόνους ή ποσοστό 73,4% των παραλαβών του 2008. Ποσότητα 102 τόνων ή ποσοστό 0,3% των παραλαβών πωλήθηκαν στην επιτόπια αγορά, σε σύγκριση με 142 τόνους ή ποσοστό 0,4% το 2008, ενώ ποσότητα 540 τόνων ή ποσοστό 1,6% των παραλαβών αποτελούν απώλειες εμπορίας, σε σύγκριση με 502 τόνους ή ποσοστό 1,3% το προηγούμενο έτος. Οι τιμές πώλησης, κατά μέσο όρο, στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν €473/τόνο (€601/τόνο το 2008), στην Ευρώπη €532/τόνο(€607/τόνο το 2008)και στην επιτόπια αγορά €305 /τόνο(€457/τόνο το 2008).

(α) Πωλήσεις και απώλειες πατατών στο Ηνωμένο Βασίλειο. Από το 2007 εφαρμόζεται νέο σύστημα εμπορίας στο Ηνωμένο Βασίλειο με την παραχώρηση προμήθειας (6%-7%), παρόμοιο με αυτό που εφαρμόζεται στην Ηπειρωτική Ευρώπη, με τη διαφορά ότι η τιμολόγηση γίνεται όταν ο αντιπρόσωπος στο Ηνωμένο Βασίλειο διαθέσει τις ποσότητες και στείλει σχετική εκκαθάριση του λογαριασμού του (account

sale) δηλώνοντας ποσότητες, τιμή πώλησης και έξοδα. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη μας Έκθεση η τακτική έκδοσης τιμολογίου με τιμή πώλησης που δεν είναι καθορισμένη στο Ενημερωτικό Δελτίο και εγκεκριμένη από το Συμβούλιο, και η ταυτόχρονη έκδοση χρεωστικής σημείωσης για την υπόλοιπη αξία των πωλήσεων (έξοδα και προμήθεια) δεν είναι η ενδεδειγμένη και δημιουργεί δυσκολίες στον έλεγχο και παρακολούθηση των πωλήσεων και καθυστέρηση στην τιμολόγηση.

- (i) **Εκπτώσεις λόγω ποιοτικών προβλημάτων και μειώσεις τιμών.** Οι εκπτώσεις λόγω ποιοτικών προβλημάτων και οι μειώσεις τιμών στο Ηνωμένο Βασίλειο και Ιρλανδία ανήλθαν σε €115.696 (3,47% των πωλήσεων) το 2009, σε σύγκριση με €129.897 (2,19% των πωλήσεων) το 2008. Ειδικότερα οι εκπτώσεις και οι μειώσεις τιμών κατά τη χειμερινή εσοδεία ανήλθαν σε €5.135 (0,55% των πωλήσεων) και σε €110.561 (4,74% των πωλήσεων) κατά την εαρινή εσοδεία. Παρατηρήθηκε ότι τα επί μέρους ποσοστά των απαιτήσεων ορισμένων αγοραστών είναι αρκετά ψηλότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα του προηγούμενου έτους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για την εαρινή εσοδεία τα ποσοστά απαιτήσεων τριών αγοραστών κυμαίνονταν μεταξύ 6,69%-17,79% σε σχέση με ποσοστά 2,03%- 3,15% το προηγούμενο έτος.

Τα ποιοτικά προβλήματα των πατατών αναφέρονται ορισμένες φορές σε εκθέσεις μελών ειδικών αποστολών στο Ηνωμένο Βασίλειο, ύστερα από επιθεωρήσεις των φορτίων των πατατών στα λιμάνια ή/και χώρους αποθήκευσης, καθώς και σε επιστολές των αγοραστών/αντιπροσώπων ή του υπευθύνου στο Γραφείο Λονδίνου. Οι απαιτήσεις σε κάποιες περιπτώσεις δεν διευθετούνται άμεσα με την υποβολή τους αλλά τυγχάνουν περαιτέρω διερεύνησης ή/και διαπραγμάτευσης και τα τελικά ποσά των εκπτώσεων ή/και μειώσεων τιμών για κάθε περίπτωση τίθενται στο Συμβούλιο για καλυπτική έγκριση, χωρίς ωστόσο να επιβεβαιώνεται επί τόπου η κάθε περίπτωση.

- (ii) **Τιμές πώλησης πατατών.** Στο Ηνωμένο Βασίλειο, σημαντικό μέρος των πωλήσεων, ποσοστό 49% της συνολικής ποσότητας, διατέθηκε σε χαμηλές τιμές μέχρι Stg£300 τον τόνο, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το 2008 ήταν μόνο 3%. Επίσης ποσοστό ύψους 20% διατέθηκε σε τιμές από Stg£301 μέχρι Stg£400 τον τόνο, σε σύγκριση με 31% το 2008.

Στην Ιρλανδία ποσοστό 50% της συνολικής ποσότητας, διατέθηκε σε χαμηλές τιμές, μέχρι €300 ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το 2008 ήταν 14%. Επίσης ποσοστό ύψους 40% διατέθηκε σε τιμές από €301 μέχρι €400 τον τόνο, σε σύγκριση με 3% το 2008.

- (β) **Πωλήσεις και απώλειες πατατών στην Ηπειρωτική Ευρώπη.**

- (i) **Εκπτώσεις λόγω ποιοτικών προβλημάτων και μειώσεις τιμών.** Οι εκπτώσεις λόγω ποιοτικών προβλημάτων και οι μειώσεις τιμών στην Ηπειρωτική Ευρώπη ανήλθαν σε €290.094 (2,07% των πωλήσεων) σε σύγκριση με €472.243(2,68% των πωλήσεων) το 2008. Ποσό €136.021 αφορά στις απαιτήσεις των δύο αντιπροσώπων του Συμβουλίου στη Γερμανία και αποτελεί το 2,68% των συνολικών πωλήσεών τους. Στην Γερμανία επίσης σε ψηλό ποσοστό (7,76%) ανήλθαν οι απαιτήσεις για την εαρινή περίοδο ενός αντιπροσώπου για διάφορες ποικιλίες πατατών που είχαν διατεθεί στις υπεραγορές και παρουσίασαν ποιοτικά προβλήματα. Σε ψηλά ποσοστά ανήλθαν και οι απαιτήσεις συνεργατών σε άλλες χώρες (9,41% στην Ελβετία, 9,84% στην Ολλανδία, 5,20% στις Κανάριους Νήσους, 5,28% στην Νορβηγία και 3,96% στην Σουηδία). Αναφορικά με την χειμερινή εσοδεία σημειώνονται οι απαιτήσεις του συνεργάτη στην Φινλανδία που ανήλθαν σε 43,36%.

Τα ποιοτικά προβλήματα των πατατών αναφέρονται κυρίως σε εκθέσεις των προσυσκευαστών των υπεραγορών ή/και σε επιστολές των αντιπροσώπων του Συμβουλίου και σε φωτογραφίες που στέλλονται ηλεκτρονικά, χωρίς να υπάρχει μηχανισμός επιβεβαίωσης της ορθότητάς τους. Σε μερικές περιπτώσεις κρίνεται αναγκαία η επί τόπου επιθεώρηση σοβαρών ποιοτικών προβλημάτων ενώ σε άλλες περιπτώσεις γίνονται συμβιβαστικές διευθετήσεις των απαιτήσεων στα πλαίσια της συνεργασίας των δύο μερών.

Με απώτερο στόχο τον περιορισμό ή αποφυγή απαιτήσεων που αφορούν ποιοτικά προβλήματα αναφέραμε ότι το Συμβούλιο θα πρέπει να διασφαλίζει ότι λαμβάνονται όλα τα ενδεικνύμενα μέτρα βελτίωσης της ποιότητας των πατατών που εξάγονται (συσκευασία, τρόπος αποστολής κλπ).

- (ii) **Τιμές πώλησης πατατών.** Όσον αφορά στις ποσότητες και στις τιμές πώλησης ανά τόνο στις κυριότερες αγορές της Ευρώπης (Γερμανία, Βέλγιο, Ολλανδία και Ελλάδα) κατά την εαρινή εσοδεία αναφέρεται ότι κατά το 2009 μεγάλο ποσοστό διατέθηκε σε χαμηλές τιμές μέχρι €400 τον τόνο, (35% της συνολικής ποσότητας σε σύγκριση με 6% το 2008).

Μη υποβολή αποδεικτικών στοιχείων από συνεργάτες για έξοδα στα οποία προβαίνουν σε χρέωση του Συμβουλίου. Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενή μας Έκθεση παρατηρούνται περιπτώσεις αποδοχής από το Συμβούλιο εξόδων (μεταφορικών και άλλων) που δηλώνουν ότι επιβαρύνθηκαν οι συνεργάτες/αντιπρόσωποι του, για πατάτες που αγόρασαν και ήταν παραδοτέες από το Συμβούλιο σε διάφορους προορισμούς, χωρίς να υποστηρίζονται από οποιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία. Κατά το υπό έλεγχο έτος όλα τα έξοδα που δήλωσε ότι επιβαρύνθηκε αντιπρόσωπος του Συμβουλίου στη Γερμανία έγιναν δεκτά χωρίς να υποβληθούν τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία. Το συνολικό ποσό των εξόδων αυτών υπολογίζεται σε €230.331 (περιλαμβανομένων και εξόδων για αχρήστευση πατατόσακκων).

Εσωτερικός έλεγχος. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας λόγω της μείωσης του προσωπικού τα τελευταία χρόνια, ορισμένες διαδικασίες δεν ακολουθούνται σωστά και ο εσωτερικός έλεγχος σε κάποιους τομείς έχει αποδυναμωθεί. Παρόλο που το Συμβούλιο, έχει προβεί σε ορισμένες διορθωτικές ενέργειες και έχουν υιοθετηθεί διαδικασίες για ενδυνάμωση του εσωτερικού ελέγχου, παρατηρούνται ελλείψεις και αδυναμίες σε κάποιους τομείς με αποτέλεσμα να αυξάνεται η πιθανότητα διενέργειας λαθών ή/και παραλείψεων. Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών εντοπίστηκαν λάθη ή παραλείψεις για τα οποία χρειάστηκε να γίνουν διορθωτικές εγγραφές.

Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων των Υπαλλήλων του Συμβουλίου. Για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Κυβέρνησης προς το Ταμείο Συντάξεων και Χορηγημάτων, όπως αυτές προβλέπονται στους περί του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Συντάξεις και Χορηγήματα Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 2004 (Κ.Δ.Π. 524/2004), γίνεται σχετική πρόνοια στον εκάστοτε Προϋπολογισμό του ΣΕΚΠ, σύμφωνα με την εκάστοτε αναλογιστική μελέτη, μέσω του οποίου εμβάζονται τα οφειλόμενα ποσά. Μέχρι το Μάρτιο του 2010 η Κυβέρνηση έχει καταβάλει συνολικό ποσό ύψους €1.346.378 για την ελλειμματική υποχρέωση προς το Ταμείο (σε σχέση με προϋπηρεσία) και συνολικό ποσό ύψους €161.845 για συμπλήρωση της ετήσιας οικονομικής δαπάνης του Σχεδίου (τρέχουσα υπηρεσία) σε ποσοστό 5,1% ή 3,75% (από το 2007).

Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31^η Δεκεμβρίου 2008 το αναλογιστικό έλλειμμα σε σχέση με την προϋπηρεσία είναι της τάξης του €2.726.000 και το κανονικό ποσοστό εισφοράς 17,9% (προηγούμενως 18%) από το οποίο 3,65% (προηγούμενως 3,75%) των μισθών αποτελεί υποχρέωση της Κυβέρνησης. Το Συμβούλιο υιοθέτησε την εισήγηση του αναλογιστή για την χρηματοδότηση του πιο πάνω αναλογιστικού ελλείμματος με ετήσια καταβολή €608.000 για τα επόμενα 5 χρόνια. Η καθαρή υποχρέωση που είναι καταχωρισμένη στον Ισολογισμό την 30^η Σεπτεμβρίου 2009 ανέρχεται σε €2.317.481.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη μας Έκθεση η Κυβέρνηση εμβάζει ως ετήσια συμπληρωματική εισφορά το εκάστοτε προϋπολογιζόμενο ποσό στον ετήσιο Προϋπολογισμό ενώ η υποχρέωση της αφορά εισφορά σε ποσοστό 3,75% (ή 3,65% με βάση τη νέα μελέτη) επί των πραγματικών μισθών εκάστου έτους. Ως εκ τούτου αναφέραμε ότι θα πρέπει το Υπουργείο Οικονομικών να ενημερώνεται για τη πραγματική υποχρέωση της Κυβέρνησης για να εμβάζει το ορθό ποσό ή να διευθετεί τη διαφορά με την αναθεώρηση κάθε επόμενου εμβάσματος.

Χρεώστες/Εκκρεμείς οφειλές προς το Συμβούλιο.

(α) **Γενικά.** Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας τα εκάστοτε υπόλοιπα ορισμένων χρεωστών εξωτερικού τόσο κατά τη διάρκεια του έτους όσο και με τη λήξη της εμπορίας είναι αυξημένα.

Σημειώνεται ότι τα οφειλόμενα ποσά δεν είναι εξασφαλισμένα με εγγυητικές ή άλλως πως. Επιπλέον κατά την τιμολόγηση δεν προβλέπεται οποιαδήποτε περίοδος μέσα στην οποία πρέπει το ποσό να πληρωθεί ούτε

και οποιαδήποτε επιβάρυνση (τόκος) σε περίπτωση καθυστέρησης της πληρωμής. Η μη έγκαιρη καταβολή των οφειλομένων ποσών επιβαρύνει το Συμβούλιο.

(β) Διαγραφή χρεωστών. Το Συμβούλιο διέγραψε στις 30.9.2009 ποσό €116.344 που όφειλε εταιρεία που ήταν ο κυριότερος αγοραστής πατατών του Συμβουλίου στην Ιρλανδία η οποία κήρυξε πτώχευση στις 10.12.2004. Επίσης διέγραψε οφειλή άλλης εταιρείας ύψους €543.958, για την οποία είχε γίνει πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 43 του περί Εμπορίας Κυπριακών Πατατών Νόμου του 1964 το Συμβούλιο δύναται να προβεί στην διαγραφή επισφαλών οφειλών μετά από έγκριση του Υπουργού Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Το Υπουργείο έχει ενημερωθεί, έχει ληφθεί η συγκατάθεση του Υπουργείου Οικονομικών και του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και εκκρεμεί η έγκριση του Υπουργού.

(γ) Χρέος από ξένη εταιρεία. Κροάτικη εταιρεία οφείλει στο Συμβούλιο ποσό €132.330 για την αγορά πατατών τον Απρίλιο 2006. Η υπόθεση ανατέθηκε στο δικηγόρο του Συμβουλίου για λήψη νομικών μέτρων εναντίον της εταιρείας και του διευθυντή της και διεκδίκηση του οφειλόμενου ποσού των €134.730. Μέχρι τις 30.9.2009 εισπράχθηκε ποσό €2.400. Στις 20.5.2009 το Συμβούλιο ενημερώθηκε από το δικηγόρο του ότι δεν μπορεί να κινηθεί νομική διαδικασία εναντίον του διευθυντή προσωπικά και το Συμβούλιο θα αναμένει τα αποτελέσματα της διαδικασίας πτώχευσης εναντίον της εταιρείας για είσπραξη οποιουδήποτε ποσού.

(δ) Οφειλές παραγωγών για προσωπικά δάνεια του 1992. Στις 30.9.2009, έξι πατατοπαραγωγοί χρωστούσαν στο Συμβούλιο το συνολικό ποσό των €35.103 (£20.545), το οποίο αντιπροσωπεύει προσωπικά δάνεια που τους παραχωρήθηκαν από το Συμβούλιο κατά το έτος 1992.

Παρόλο που λήφθηκαν νομικά μέτρα για την είσπραξη των δανείων και εκδόθηκαν δικαστικές αποφάσεις το 1997 και 1998, εντούτοις αυτά δεν εξοφλήθηκαν.

(ε) Χρέος από αγοραστή πατατών στην Κύπρο. Από αγοραστή πατατών στην Κύπρο οφείλεται ποσό €20.326, για αξία πατατών που προμηθεύτηκε από το Συμβούλιο το 2000. Λήφθηκαν νομικά μέτρα και έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση εναντίον του για καταβολή του ποσού με τόκο προς 8% το χρόνο, μέχρι εξοφλήσεως. Σύμφωνα με επιστολή του νομικού συμβούλου του Συμβουλίου, έχει εκδοθεί διάταγμα παραλαβής (πτώχευσης) για τον πιο πάνω αγοραστή.

6.28 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΦΑΓΕΙΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Πρόβλημα ρευστότητας. Το Συμβούλιο εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €19,4 εκ., ενώ το κυκλοφορούν ενεργητικό ήταν €1,8 εκ., δηλαδή υπήρχε έλλειμμα στο κεφάλαιο κίνησης ύψους €17,6 εκ. Επιπρόσθετα, στις 31.12.2009 το οφειλόμενο ποσό στο Σχέδιο Συντάξεων των υπαλλήλων και στο Ταμείο Φιλοδορημάτων των εργατών του Συμβουλίου, όπως προέκυψε μετά από σχετικές αναλογιστικές μελέτες, ανερχόταν σε €3,4 εκ. και €1,8 εκ., αντίστοιχα. Το ποσό αυτό παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση.

Στην έκθεσή μας επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου επισύρουμε την προσοχή στο γεγονός ότι το σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας υποδηλώνει την ύπαρξη ουσιαστικής αβεβαιότητας και αμφιβολίας ως προς την ικανότητα του Συμβουλίου να συνεχίσει ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 5.11.2008, ενέκρινε σχετική Πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών για ετοιμασία και υποβολή Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Συμβουλίου στην αρμόδια Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βάσει της οποίας το Υπουργείο Εσωτερικών ανέθεσε, στις 13.3.2009, σε εταιρεία συμβούλων, τη διεξαγωγή σχετικής μελέτης. Η μελέτη ολοκληρώθηκε το Μάιο του 2009 και καταλήγει σε τρεις επιλογές αναδιάρθρωσης. Σε σχετική με το θέμα συνάντηση στις 7.6.2010, υπό την προεδρία του Υπουργού Εσωτερικών, αποφασίστηκε όπως το Συμβούλιο συνεχίσει τη λειτουργία του μέσω

της ίδρυσης εταιρείας ιδιωτικού δικαίου, με τη δυνατότητα συμμετοχής ιδιωτών επενδυτών. Στην ίδια συνάντηση αποφασίστηκαν επίσης τα ακόλουθα:

(α) Στο προσωπικό που θα προσλαμβάνεται στην εταιρεία που θα ιδρυθεί θα προσφέρονται όροι εργοδότησης ιδιωτικού δικαίου, ενώ οι απολαβές θα περιοριστούν στο 60% των σημερινών απολαβών του προσωπικού.

(β) Το υφιστάμενο υπαλληλικό προσωπικό που δεν θα εργοδοτηθεί από τη νέα εταιρεία, θα μεταφερθεί στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, γεγονός για το οποίο έχει ήδη εξασφαλιστεί και η συναίνεση των Αρχών.

(γ) Στο ωρομίσθιο προσωπικό θα προσφερθεί σχέδιο πλεονασμού στα πρότυπα παλαιότερων σχεδίων.

Νοούμενου ότι η πιο πάνω λύση κριθεί ως υλοποιήσιμη, θα τεθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για λήψη τελικής απόφασης.

Επίσης το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 13.5.2009, αποφάσισε να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να υπογράψει, εκ μέρους της Κυβέρνησης, συμφωνία εγγύησης προς το Συμβούλιο, για σύναψη δανείου ύψους €1,6 εκ., νοούμενου ότι θα εξασφαλιστεί η απαιτούμενη έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αφού η ενέργεια αυτή εμπίπτει στην κατηγορία των κρατικών ενισχύσεων για διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων. Η σχετική έγκριση εξασφαλίστηκε στις 6.5.2010, και στις 22.6.2010 υπογράφηκε συμφωνία δανείου μεταξύ του Συμβουλίου και Τραπεζικού Ιδρύματος.

Επισημαίνεται ότι, το αργότερο εντός έξι μηνών από την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για παραχώρηση του δανείου, δηλαδή πριν το τέλος του 2010, θα πρέπει να υποβληθεί το σχέδιο για την διάσωση και αναδιάρθρωση του Συμβουλίου.

(β) **Αποτελέσματα έτους.** Το Συμβούλιο παρουσίασε για το 2009 έλλειμμα ύψους €2.847.425, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €2.419.867 το 2008. Στις 31.12.2009 το σύνολο των συσσωρευμένων ελλειμμάτων του Συμβουλίου ανήλθε σε €28,6 εκ., σε σύγκριση με €25,7 εκ. το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση των συσσωρευμένων ελλειμμάτων κατά €2,9 εκ.

(γ) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €5,05 εκ., σε σύγκριση με €5,68 εκ. το 2008, δηλαδή σημείωσαν μείωση €0,63 εκ. Η μείωση που παρατηρείται οφείλεται κυρίως στη μείωση των εσόδων από τα δικαιώματα σφαγής και των εσόδων από πώληση νερού.

(δ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €7,9 εκ., σε σύγκριση με €8,1 εκ. το προηγούμενο έτος, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €0,2 εκ., που οφείλεται κυρίως στην μείωση των προστίμων φόρου εισοδήματος και κοινωνικών ασφαλίσεων, από €371.637 το 2008, σε €237.968 το 2009, καθώς και στη μείωση του κόστους των μισθωτών υπηρεσιών από €4,24 εκ. το 2008, σε €4,15 εκ. το 2009.

(ε) **Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.** Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Συμβουλίου ανέρχονταν στις 31.12.2009 σε €12,38 εκ. (€12,36 εκ. το 2008).

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Συμβουλίου για το οικονομικό έτος 2009 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Σφαγείου στις 10.2.2009 και στις 18.2.2009 υποβλήθηκε στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση, σύμφωνα με το άρθρο 14 του περί Σφαγείων Νόμου. Παρατηρήσαμε ότι ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών στις 29.4.2009, δηλαδή μετά την έναρξη του οικονομικού έτους. Όπως προκύπτει, οι δαπάνες του Συμβουλίου για την περίοδο 1.1 – 28.4.2009 δεν ήταν καλυμμένες από εγκεκριμένο Προϋπολογισμό.

Υπερβάσεις Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με στοιχεία του Συμβουλίου, σε δέκα Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου για το έτος 2009 προέκυψαν υπερβάσεις συνολικού ύψους €148.041, για τις οποίες εισηγηθήκαμε όπως εξασφαλιστεί η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών για κάλυψή τους από εξοικονομήσεις άλλων Άρθρων του Προϋπολογισμού του Συμβουλίου. Επίσης κατά τα έτη 2008, 2007, 2006, 2005 και 2004 προέκυψαν υπερβάσεις ύψους €214.662, €29.617, €135.014, €622.688 και €1.033.722, αντίστοιχα, για τις οποίες δεν εξασφαλίστηκε ακόμη η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών για κάλυψή τους.

Δάνειο από Δανειστικούς Επιτρόπους. Το 2001 παραχωρήθηκε, με κυβερνητική εγγύηση, από τους Δανειστικούς Επιτρόπους στο Συμβούλιο μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους €9,4 εκ., με επιτόκιο 6%, αποπληρωτέο από 30.11.2002 μέχρι τις 30.11.2021 με ετήσιες ισόποσες δόσεις. Λόγω οικονομικών προβλημάτων, το Συμβούλιο δεν έχει καταβάλει τις οφειλόμενες δόσεις για τα έτη 2002 - 2009 συνολικού ύψους €6.547.325 (κεφάλαιο €2.525.694, τόκοι €4.021.631). Επιπλέον το Συμβούλιο μέχρι τις 31.12.2009 επιβαρύνθηκε με τόκους υπερημερίας ύψους €1.879.351, λόγω μη καταβολής των πιο πάνω δόσεων.

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, επισήμανε ότι η ανοχή που επέδειξαν οι Δανειστικοί Επίτροποι προς το Συμβούλιο όσον αφορά στη μη καταβολή καμίας ετήσιας δόσης έναντι των δανειακών οφειλών του ισοδυναμεί, κατά την άποψή του, με κρατική ενίσχυση, αφού αυτό δεν προσομοιάζει με τη συμπεριφορά ενός ιδιωτικού πιστωτικού ιδρύματος που επιδιώκει να ανακτήσει τα οφειλόμενα σε αυτό ποσά και άρα δεν ικανοποιεί την αρχή του ιδιώτη πιστωτή.

Δάνειο από την Ένωση Δήμων προς το Συμβούλιο. Την 31.12.2008 υπογράφηκε συμφωνία παραχώρησης δανείου από την Ένωση Δήμων προς το Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου, ύψους €500.000. Στην σχετική συμφωνία αναφέρεται ότι η εξόφληση του Δανείου θα πρέπει να γίνει εντός 15 ετών, ενώ το εκάστοτε οφειλόμενο υπόλοιπο μέχρι τελικής εξόφλησης θα φέρει νόμιμο τόκο.

Ο εκτελών καθήκοντα Γενικού Διευθυντή του Συμβουλίου, με επιστολή του προς την Ένωση Δήμων στις 30.1.2009, ζήτησε παραχώρηση περιόδου χάριτος έξι μηνών λόγω της δύσκολης οικονομικής κατάστασης του Συμβουλίου, μετά την παρέλευση της οποίας θα άρχιζε η καταβολή τόκων και δόσεων του δανείου. Το αίτημα του Συμβουλίου έγινε δεκτό, και συμφωνήθηκε ότι μετά την παρέλευση της περιόδου χάριτος, θα ορίζονταν το ύψος και η συχνότητα των δόσεων για την αποπληρωμή του δανείου. Παρόλο που η χρονική περίοδος έχει παρέλθει, το θέμα εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα, ενώ το 2009 δεν έγινε καμία πληρωμή σε σχέση με το εν λόγω δάνειο, το οποίο παρουσιάζεται στο σύνολό του ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Συμβουλίου, ενώ δεν έχουν υπολογισθεί τόκοι.

Παραβίαση των ορών άδειας απόρριψης αποβλήτων. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, από ελέγχους που διενεργήθηκαν από λειτουργούς της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος, διαπιστώθηκε αριθμός παραβιάσεων των ορών της άδειας απόρριψης αποβλήτων του Συμβουλίου, λόγω των οποίων το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, εξέδωσε δύο Ειδοποιήσεις Εξώδικης Ρύθμισης Αδικήματος ύψους €340, ενώ λόγω της συνεχιζόμενης μη συμμόρφωσης του Συμβουλίου, καταχωρίστηκε στις 8.3.2010 ποινική υπόθεση στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τα μέτρα που προτίθεται το Σφαγείο να λάβει για συμμόρφωση με τους όρους τις υπό αναφοράς άδειας.

Καθυστερήση στην πληρωμή των εισφορών κοινωνικών ασφαλίσεων και φόρου εισοδήματος. Τα καθυστερημένα οφειλόμενα ποσά στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων που αφορούσαν οφειλές μέχρι το 2004 ανέρχονταν στις 31.12.2009 σε €4.642.891 και €2.186.384, αντίστοιχα, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων μέχρι 31.12.2009 ύψους €553.210 και €1.161.774, αντίστοιχα. Ο Διευθυντής των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει καταχωρίσει ποινικές αγωγές εναντίον του Συμβουλίου για μη έγκαιρη καταβολή οφειλόμενων εισφορών, για τις οποίες εκδόθηκε απόφαση εναντίον του Συμβουλίου.

Τα συσσωρευμένα ποσά προστίμων που καταβλήθηκαν μέχρι 31.12.2009, σύμφωνα με στοιχεία του Συμβουλίου, ανήλθαν για τις κοινωνικές ασφαλίσεις στις €158.704, ενώ για το φόρο εισοδήματος στις €459.244.

Σημειώνεται ότι κατά το 2009 το Συμβούλιο κατέβαλε τις υποχρεώσεις του στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων μόνο για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο.

Προσωπικό. Το Συμβούλιο εργοδοτούσε κατά τις 31.12.2009 20 μόνιμους υπαλλήλους σε σύγκριση με 21 το 2008. Οι αποδοχές του μόνιμου προσωπικού ανήλθαν σε €1.096.780, σε σύγκριση με €1.043.139 το 2008 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €53.641 ή 5,1%. Στο σύνολο των απολαβών του μόνιμου προσωπικού

περιλαμβάνεται ποσό €34.798 (€32.651 το 2008), το οποίο καταβλήθηκε για υπερωριακή απασχόληση, καθώς και ποσό €148.330, το οποίο αφορά σε πρόνοια ύψους 23% επί των μισθών για συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων, σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη που διενεργήθηκε το 2005. Κατά το 2009 καταβλήθηκε το ποσό των €47.714 για συνταξιοδοτικά ωφελήματα υπαλλήλων που αποχώρησαν.

Επίσης, το Συμβούλιο εργοδοτούσε το 2009 κατά μέσο όρο 92 μόνιμους και εποχιακούς εργάτες (95 εργάτες το 2008), με σύνολο απολαβών €3.049.960, σε σύγκριση με €3.191.279 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση ύψους €141.319 ή 4,43%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αναδρομική καταβολή γενικών αυξήσεων κατά το προηγούμενο έτος.

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα υπαλλήλων. Δυνάμει των περί του Κεντρικού Σφαγείου (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμών του 1989 (Κ.Δ.Π. 88/89), οι μόνιμοι συντάξιμοι υπάλληλοι του Σφαγείου δικαιούνται τα ίδια ωφελήματα αφυπηρέτησης όπως και οι δημόσιοι υπάλληλοι.

Σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη, η οποία διενεργήθηκε το 2005, με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2004, το έλλειμμα του Σχεδίου Συντάξεων των υπαλλήλων, σε σχέση με προϋπηρεσία, ανερχόταν σε €2.926.834 και το ποσό ετήσιας συνεισφοράς για μελλοντική υπηρεσία καθορίστηκε στο 23% των μισθών.

Στις 31.12.2009 η υποχρέωση του Συμβουλίου σε σχέση με τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων ανερχόταν σε €3.406.286 και παρουσιάζεται στον ισολογισμό ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση.

Ταμείο Φιλοδωρημάτων Τακτικών Εργατών. Το Ταμείο ιδρύθηκε με τους περί Κεντρικού Σφαγείου (Φιλοδωρήματα Τακτικών Εργατών) Κανονισμούς του 1995 (Κ.Δ.Π. 185/95) με σκοπό τη χορηγία φιλοδωρημάτων ή άλλων ωφελημάτων αφυπηρέτησης στους τακτικούς εργάτες του Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 4 των πιο πάνω Κανονισμών, το Συμβούλιο διαχειρίζεται και ασκεί έλεγχο στο Ταμείο και τηρεί ειδικό τραπεζικό λογαριασμό, στον οποίο κατατίθενται, μεταξύ άλλων, οι εισφορές του Συμβουλίου, καθώς και τα μερίσματα και οι τόκοι από επενδύσεις των κεφαλαίων και από τη διαχείριση του ειδικού λογαριασμού, από τον οποίο καταβάλλονται όλα τα ωφελήματα που προβλέπονται στους πιο πάνω Κανονισμούς.

Παρατηρήθηκε ότι εκκρεμεί ακόμη η τήρηση του πιο πάνω ειδικού τραπεζικού λογαριασμού και το Συμβούλιο, λόγω προβλημάτων ρευστότητας, δεν καταβάλλει στο Ταμείο τις απαιτούμενες εισφορές. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη που διενεργήθηκε το 2005, με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2004, το έλλειμμα του Ταμείου σε σχέση με προϋπηρεσία ανερχόταν σε €1.587.291 (£929.000) και το ποσοστό ετήσιας συνεισφοράς για μελλοντική υπηρεσία καθορίστηκε στο 5,7% των μισθών. Στις 31.12.2009 η υποχρέωση αυτή ανερχόταν σε €1.806.027 και παρουσιάζεται στον ισολογισμό ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση.

Χρεώστες.

Συμβόλαιο αγοράς υπολειμμάτων σφαγής. Το Συμβούλιο είχε συνάψει συμφωνία με εταιρεία για την αγορά υπολειμμάτων σφαγής, το οποίο έληξε στις 16.3.2004. Ωστόσο, το Συμβούλιο συνέχιζε να παραδίνει τα υπολείμματα σφαγής στην εταιρεία αυτή μέχρι τις 14.7.2004, ημερομηνία καταστροφής του εργοστασίου επεξεργασίας αποβλήτων της πιο πάνω εταιρείας από πυρκαγιά.

Αναφορικά με το συμβόλαιο αυτό, ο αγοραστής υπολειμμάτων σφαγής, επικαλούμενος διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με το οποίο απαγορεύτηκε η επεξεργασία ζωικών αποβλήτων με σκοπό την παραγωγή ζωοτροφών που προορίζονται για τη διατροφή ζώων εκτροφής, ζήτησε από το Συμβούλιο να απαλλαχθεί από τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σχετική σύμβαση και αρνείται να καταβάλει στο Συμβούλιο τα ποσά της χρέωσης για τα υπολείμματα σφαγής που του παραδίνονταν μετά την 12.1.2001, ημερομηνία δημοσίευσης του διατάγματος, τα οποία μέχρι 14.7.2004 ανέρχονταν περίπου σε €438.331.

Με βάση στοιχεία του Συμβουλίου, το σύνολο των οφειλών του αγοραστή στις 31.12.2009 αναφορικά με το πιο πάνω συμβόλαιο ανερχόταν σε €808.576, το οποίο περιλαμβάνει τις αμφισβητούμενες χρεώσεις των €438.331, πλέον τόκους. Επίσης, η υπό αναφορά εταιρεία οφείλει στο Συμβούλιο το ποσό των €98.349 το οποίο αντιπροσωπεύει χρεώσεις για άδεια χρήσης γης, ενοίκιο μηχανημάτων και κατανάλωση νερού για

την περίοδο 1.8.2004 - 31.10.2007, βάσει της συμφωνίας παραχώρησης άδειας χρήσεως μεταξύ της εταιρείας και του Συμβουλίου ημερ. 16.3.1989, η οποία έληξε στις 31.10.2007.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι στις 6.4.2004 καταχωρίστηκε σχετική αγωγή εναντίον της πιο πάνω εταιρείας για καταβολή του οφειλόμενου μέχρι 31.12.2003 ποσού ύψους €678.787, η οποία ακόμη εκκρεμεί.

Σημειώνεται ότι, βάσει όρου άλλης συμφωνίας η οποία υπογράφηκε μεταξύ της εταιρείας και του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, σε σχέση με τη συλλογή, επεξεργασία και μεταποίηση ζωικών αποβλήτων, η Κυβέρνηση συμφώνησε να καταβάλει στην εταιρεία το ποσό που τυχόν προκύψει, μετά από δικαστική απόφαση, ως υποχρέωση της εταιρείας προς το Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου, δυνάμει του μεταξύ τους συμβολαίου. Λόγω της πιο πάνω πρόνοιας, η Κυβέρνηση έχει περιληφθεί ως διάδικος στη δικαστική αγωγή μεταξύ του Συμβουλίου και της εταιρείας, που αναφέρεται πιο πάνω.

Συμβόλαιο για τη μίσθωση γης. Κατόπιν αιτήματος ιδιωτικής εταιρείας, η οποία σύναψε συμφωνία με άλλη εταιρεία για εξαγορά των εργασιών του αποξηραντηρίου, το οποίο η δεύτερη λειτουργούσε βάσει σύμβασης παραχώρησης άδειας χρήσης γης σε μέρος του τεμαχίου γης που ανήκει στο Συμβούλιο, υπογράφηκε στις 29.2.2008 σχετική σύμβαση για ενοικίαση και χρήση του εν λόγω τεμαχίου.

Η εταιρεία με την οποία συνήφθηκε η σύμβαση προχώρησε στην περίφραξη χώρου εμβαδού περίπου 13.000 τ.μ. παρόλο που στην υπογραφείσα σύμβαση, ο ενοικιαζόμενος χώρος ήταν εμβαδού περίπου 5.300 τ.μ. Το Συμβούλιο ζήτησε από την εταιρεία όπως τερματίσει αμέσως τις αυθαίρετες ενέργειες και η εταιρεία ζήτησε την υπογραφή νέου συμβολαίου για μεγαλύτερο εμβαδό γης. Το Συμβούλιο ενέκρινε την υπογραφή νέου συμβολαίου, με αναθεώρηση της ενοικιαζόμενης γης, από 5.300 τ.μ. σε 9.042 τ.μ., την κατ'αναλογία αύξηση του ενοικίου, την περίφραξη του ενοικιαζόμενου κτήματος και την παράδοση της έκτασης των περίπου 4.000 τ.μ., που θα επιστραφεί στο Συμβούλιο, ελεύθερης κτισμάτων.

Η εταιρεία άρχισε να καταβάλλει αυξημένο ενοίκιο για ολόκληρο το χώρο που χρησιμοποιεί από τον Μάιο του 2010 και μετά, ωστόσο εκκρεμεί ακόμα η υπογραφή του τροποποιημένου συμβολαίου.

Τέλη σφαγής οφειλόμενα στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Όπως παρατηρήθηκε, το Συμβούλιο παρακρατεί τα τέλη κτηνιατρικών ελέγχων, που εισπράττει από τους πελάτες του σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχονται από λειτουργούς των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, αντί να τα καταβάλλει στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Το σύνολο των οφειλομένων τελών στις 31.12.2009 ανέρχεται στις, €677.959, ενώ η τακτική παρακράτησής τους συνεχίζεται και εντός του 2010.

Μέρος Β

Υποθήκευση ακίνητης περιουσίας του Συμβουλίου. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, για την πληρωμή των αποζημιώσεων σε εννέα οδηγούς, οκτώ φορτωτές και δύο φύλακες, οι οποίοι κατά το 2004 κηρύχθηκαν από το Συμβούλιο ως πλεονάζοντες, στα πλαίσια της εφαρμογής της μελέτης αναδιάρθρωσης του Συμβουλίου, έναντι συνολικού κόστους €729.095, το Συμβούλιο εξασφάλισε στις 27.7.2004 από τράπεζα δάνειο ύψους €854.301 και για το σκοπό αυτό υποθήκευσε ακίνητη περιουσία του. Παρατηρήθηκε ότι, όπως αναφέρεται και σε σχετική γνωμάτευση του νομικού συμβούλου του Συμβουλίου, ημερ. 18.6.2004, με βάση τις διατάξεις του περί Σφαγείων Νόμου αρ. 26(Ι)/2003, το Συμβούλιο δεν έχει την εξουσία να υποθηκεύει την ακίνητη ιδιοκτησία του, η οποία μεταβιβάστηκε σ' αυτό από το Υπουργικό Συμβούλιο το 1995. Παρόλο που το δάνειο αποπληρώθηκε το Μάρτιο του 2010, το Συμβούλιο δεν προέβη στις απαιτούμενες ενέργειες για άρση της υποθήκης.

6.29 ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ - ΓΕΝΙΚΑ

Μέρος Α

Προϋπολογισμός. Η ετοιμασία και έγκριση των ετήσιων Προϋπολογισμών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας δεν ρυθμίζεται νομοθετικά αλλά μόνο με εσωτερικές Δημοσιονομικές Διατάξεις. Κατόπιν εισήγησής μας για νομοθετική ρύθμιση του θέματος, ετοιμάστηκε νομοσχέδιο το οποίο προέβλεπε

ότι οι Προϋπολογισμοί των Συμβουλίων εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο (μετά την έγκρισή τους από τα ίδια τα Συμβούλια).

Τα Συμβούλια, με επιστολή ημερ. 12.2.2008 προς το Υπουργείο Εσωτερικών, υπέβαλαν αίτημα το οποίο αποδέχθηκε το Υπουργείο Εσωτερικών, ώστε οι Προϋπολογισμοί να εγκρίνονται μόνο από τα Συμβούλια. Το αναθεωρημένο νομοσχέδιο κατατέθηκε στις 27.8.2010 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Πρόωρη αφυπηρέτηση με την παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων. Σε μέλη του Ταμείου Προνοίας, τα οποία επιλέγουν να αφυπηρετήσουν πρόωρα με βάση το Σχέδιο Σύνταξης, αντί στο 65^ο έτος της ηλικίας τους, παραχωρούνται δύο πρόσθετες προσαυξήσεις, πάνω στην κλίμακα στην οποία υπηρετούν, έστω και αν αυτές υπερβαίνουν την ανώτατη βαθμίδα της κλίμακάς τους.

Για νομιμοποίηση της πιο πάνω τακτικής ετοιμάστηκαν σχετικοί Κανονισμοί, οι οποίοι υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών για προώθηση στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε σε προηγούμενη Έκθεσή της την άποψη ότι η παραχώρηση δυο πρόσθετων προσαυξήσεων είχε ως στόχο να ενθαρρύνει τους υπαλλήλους των Συμβουλίων να αφυπηρετήσουν στο 60^ο έτος της ηλικίας τους αντί στο 65^ο, επιλέγοντας συμμετοχή στο Ταμείο Συντάξεων και συνεπώς, με την επέκταση του ορίου υποχρεωτικής αφυπηρέτησης των υπαλλήλων των Συμβουλίων στο 63^ο έτος της ηλικίας τους, η παραχώρηση των δύο πρόσθετων προσαυξήσεων δεν δικαιολογείται, αφού θα προσφέρει απλά το ωφέλημα των δύο προσαυξήσεων (που συνεπάγεται αυξημένη σύνταξη και φιλοδώρημα) στο προσωπικό που επιλέγει να μεταπηδήσει από το Ταμείο Προνοίας στο Ταμείο Συντάξεων, χωρίς τα Συμβούλια να έχουν οποιοδήποτε όφελος. Αντιθέτως, τα Συμβούλια θα καταβάλλουν αυξημένη σύνταξη και φιλοδώρημα.

Ενόψει της πιο πάνω εξέλιξης, εισηγηθήκαμε όπως τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας επανεξετάσουν την πολιτική παραχώρησης των δύο επιπρόσθετων προσαυξήσεων. Ωστόσο οι τροποποιημένοι Κανονισμοί, που προβλέπουν τη θεσμοθέτηση των δύο πρόσθετων προσαυξήσεων, προωθήθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών στο Υπουργικό Συμβούλιο και εγκρίθηκαν στις 17.9.2010 (ΚΔΠ 379/10).

Καταβολή εισφορών στο Ταμείο Σύνταξης για σκοπούς του Ταμείου Χηρών και Ορφανών. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 79/1996 των Συμβουλίων αντικαταστάθηκαν με νέους Κανονισμούς, οι οποίοι, σε αντίθεση με τους προηγούμενους Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 79/1996), δεν προνοούν την καταβολή τόκου στις εισφορές του Ταμείου Χηρών και Ορφανών για προηγούμενη υπηρεσία. Οι νέοι Κανονισμοί, υιοθετούν ουσιαστικά τις πρόνοιες του περί Συντάξεων Νόμου που αφορά στα μέλη της Δημόσιας Υπηρεσίας, αλλά τα Συμβούλια παρέλειψαν να υιοθετήσουν και τις πρόνοιες της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου, η οποία ρύθμιζε το θέμα του τόκου.

Εισηγηθήκαμε όπως τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας προβούν είτε στην υιοθέτηση της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου, είτε στην τροποποίηση των Κανονισμών τους έτσι ώστε να προβλέπεται η καταβολή τόκων επί των εισφορών για προηγούμενη υπηρεσία.

Παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων και καταβολή διδάκτρων σε υπάλληλο που αποκτά προσόντα. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 40 των περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και άλλες περιοχές) (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμών, σε υπάλληλο που αποκτά προσόντα κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του παραχωρείται προσαύξηση εντός της μισθολογικής του κλίμακας, νοουμένου ότι τα αποκτηθέντα προσόντα συνδέονται άμεσα με την υπηρεσία του. Επίσης σύμφωνα με τον Κανονισμό 88, σε περίπτωση έλλειψης ή ασάφειας των υπό αναφορά Κανονισμών, ισχύουν οι εκάστοτε πρόνοιες των συλλογικών συμβάσεων.

Η συμπερίληψη πρόνοιας που αφορούσε στην παροχή πρόσθετων προσαυξήσεων λόγω απόκτησης προσόντων, στη συλλογική σύμβαση της περιόδου 1.1.2004 – 31.12.2006, δεν έγινε αποδεκτή από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, λόγω του ότι η ρύθμιση αυτή αποκλίνει από τα εφαρμοζόμενα στη Δημόσια Υπηρεσία. Σε συνάντηση εκπροσώπων των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και εκπροσώπων των Συντεχνιών ημερ. 7.6.2006 αποφασίστηκε όπως η υπό αναφορά πρόνοια της συλλογικής σύμβασης απαλειφθεί έτσι ώστε η σύμβαση να εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, ωστόσο η πρόνοια αυτή ενσωματώθηκε στα πρακτικά της πιο πάνω σύσκεψης και εφαρμόζεται ομοιόμορφα από όλα τα Συμβούλια.

Κατόπιν εισήγησής μας ετοιμάστηκε προσχέδιο Κανονισμών, για τη θεσμοθέτηση των λεπτομερειών εφαρμογής του Κανονισμού 40 (Κ.Δ.Π. 111/96), το οποίο διέπει την παραχώρηση των πρόσθετων προσαυξήσεων, χωρίς ωστόσο να επεκτείνεται σε θέματα αποζημιώσεων για δίδακτρα και εξέταστρα, τα οποία θα ρυθμίζονται με εσωτερικούς κανονισμούς των Συμβουλίων. Το σχετικό προσχέδιο Κανονισμών εξακολουθεί να εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Ενοποίηση των συμβουλίων ύδρευσης/ αποχέτευσης στις πόλεις της Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 62.308, ημερ. 6.7.2005, αποφάσισε να υιοθετήσει την πρωτοβουλία των Συμβουλίων Αποχετεύσεων και Υδατοπρομήθειας για συνένωσή τους και τη δημιουργία, σε κάθε πόλη, ενός ενιαίου οργανισμού για τη διαχείριση των οικιακών λυμάτων, των όμβριων υδάτων και της υδατοπρομήθειας. Για το σκοπό αυτό εκπονήθηκε σχετική μελέτη, τα αποτελέσματα της οποίας παρουσιάστηκαν στα Διοικητικά Συμβούλια των εμπλεκόμενων φορέων τον Ιούλιο του 2008.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 17.7.2009, ενημέρωσε τα Συμβούλια ότι το θέμα της ενοποίησης των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας με τα Συμβούλια Αποχετεύσεων θα εξεταστεί σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα και τις εισηγήσεις της μελέτης για την αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία ολοκληρώθηκε. Αναμένεται η λήψη αποφάσεων αναφορικά με την υλοποίηση των εισηγήσεων της πιο πάνω μελέτης.

Μέρος Β

Κανονισμοί Αποθήκης και Οικονομικές Οδηγίες. Δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και δημοσίευση οι Κανονισμοί Αποθήκης και οι Οικονομικές Οδηγίες που υιοθέτησαν και εφαρμόζουν τα Συμβούλια, όπως προβλέπεται στο άρθρο 40(1)(η) και (2) του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) Νόμου, Κεφ. 350.

6.30 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν έλλειμμα €1.655.429, σε σύγκριση με πλεόνασμα €31.601 το 2008. Το έλλειμμα προέκυψε, κυρίως, λόγω αύξησης στα έξοδα συντήρησης και επιδιόρθωσης κατά περίπου €660.000, στις δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών ωφελημάτων κατά περίπου €570.000, και στη μείωση των άλλων εσόδων κατά €300.000.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €22.226.928, σε σύγκριση με €20.090.330 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €2.136.598, ή ποσοστό 10,63% η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση στα έσοδα από πώληση νερού, λόγω της χαλάρωσης των περιοριστικών μέτρων που ίσχυαν κατά τον προηγούμενο χρόνο, στην αύξηση των τελών πώλησης νερού από την 1.4.2009 κατά περίπου 10% και στην αύξηση του αριθμού των καταναλωτών.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα του Συμβουλίου ανήλθαν σε €23.882.115, σε σύγκριση με €20.051.161 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €3.830.954 ή 19,11%.

(δ) **Τρέχουσες Υποχρεώσεις.** Οι τρέχουσες υποχρεώσεις του Συμβουλίου ανέρχονταν στις 31.12.2009 σε €15,1 εκ. (€14,1 εκ. το 2008), στις οποίες περιλαμβάνεται ποσό ύψους €11,8 εκ. (€10,6 εκ. το 2008), που αντιπροσωπεύει οφειλή προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.), για νερό που αγοράστηκε μέχρι 31.12.2009.

(ε) **Αγορά νερού από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.** Στις οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνεται, ως σημείωση, χωρίς ωστόσο να αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις, ποσό ύψους €14.716.112 που αντιπροσωπεύει την επιπρόσθετη υποχρέωση που προέκυψε λόγω της αύξησης της τιμής αγοράς νερού από το Τ.Α.Υ. από 1.1.2004, από 57 σεντ (£0,335) το κ.μ. σε 77 σεντ (£0,45) το κ.μ. πλέον ΦΠΑ. Επίσης, δεν έγινε οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις για τόκους πάνω στην πιο πάνω οφειλή, οι οποίοι,

σύμφωνα με υπολογισμούς του Τ.Α.Υ. ανέρχονταν, στις 31.12.2009, σε €7.926.205.

Το Συμβούλιο δεν αποδέχθηκε την αύξηση αυτή, επειδή δεν εγκρίθηκαν παράλληλα οι δικές του διατιμήσεις για αύξηση των τελών πώλησης νερού στους καταναλωτές. Λόγω των επιπτώσεων στις οικονομικές καταστάσεις της μη αναγνώρισης της επιπρόσθετης υποχρέωσης που αναφέρεται πιο πάνω, η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου για το υπό αναφορά έτος, όπως αναφέρεται στην έκθεσή μας, είναι δυσμενής.

Στις 19.6.2007 ο Γενικός Εισαγγελέας καταχώρισε αγωγή εναντίον του Συμβουλίου, αξιώνοντας την καταβολή του οφειλόμενου προς το Τ.Α.Υ. ποσού, πλέον τόκους προς 9% ετησίως μέχρι εξοφλήσεως, η οποία στη συνέχεια αποσύρθηκε άνευ βλάβης, σε αναμονή λήψης απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο για διευθέτηση των οφειλών του Συμβουλίου προς το Τ.Α.Υ. Κατόπιν απόφασης της Υπουργικής Επιτροπής, που συστάθηκε για μελέτη και ρύθμιση των οικονομικών εκκρεμοτήτων μεταξύ των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και του Τ.Α.Υ., υποβλήθηκε, στις 8.2.2010, Πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο με εισήγηση για διαγραφή των καθυστερημένων οφειλών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας προς το Τ.Α.Υ. για την περίοδο μέχρι τις 31.12.2008, οι οποίες ανέρχονται, στην περίπτωση της Λευκωσίας, στα €21.681.591 χωρίς τόκους και όπως τα ποσά που οφείλονται για το 2009, καλυφθούν από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, από τις τελευταίες αυξήσεις των τελών/δικαιωμάτων που εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο. Η Πρόταση αποσύρθηκε με εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών.

Τα τέλη πώλησης νερού στους καταναλωτές και τα δικαιώματα παροχής υπηρεσιών έχουν αυξηθεί στα πλαίσια του περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και άλλες περιοχές) Τροποποιητικού Νόμου 24(Ι)/2007 κατά 10% ετησίως κατά τα έτη 2007-2009. Βάσει αυτής της εξέλιξης το Συμβούλιο αύξησε ανάλογα το ποσό που καταβάλλει στο ΤΑΥ για κάθε κ.μ. νερού που αγοράζει, και από την 1.1.2009 καταβάλλεται στο ΤΑΥ ολόκληρη η τιμή χρέωσης των 77σεντ/κ.μ. για το νερό που αγοράζεται.

(στ) Ρευστότητα/Βιωσιμότητα. Το Συμβούλιο αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσές του υποχρεώσεις, οι οποίες στις 31.12.2009, ανέρχονταν σε €15,1 εκ. (€14,1 εκ. το 2008).

Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2009 το Συμβούλιο εργοδοτούσε συνολικά 157 άτομα και οι δαπάνες για μισθούς και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ήταν €7.605.807, σε σύγκριση με €6.859.130 το προηγούμενο έτος, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο €35.369 (€33.603 το 2008), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης και €48.445 (€45.728 το 2008) λαμβανομένης υπόψη της εισφοράς στο Ταμείο Σύνταξης.

(β) Άδειες ασθενείας/Ελαφριά εργασία. Από έλεγχο των αδειών ασθενείας του προσωπικού του Συμβουλίου για το 2009, που διεξήγαγε η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου του Συμβουλίου, προέκυψε ότι, το σύνολο των ημερών για άδεια ασθενείας εξακολουθεί να είναι ψηλό, παρόλο που σε σύγκριση με το 2008 παρατηρείται μείωση. Συγκεκριμένα, κατά το 2009 ο αριθμός των ημερών άδειας ασθενείας ανήλθε στις 1.967 ημέρες σε σύγκριση με 2.431 το 2008 και οι συνολικές υπερβάσεις από τη δικαιούμενη άδεια ασθενείας, για τις οποίες απαιτείται η έγκριση ιατροσυμβουλίου, ανήλθαν στις 243 ημέρες σε σύγκριση με 573 ημέρες το 2008. Το κόστος των αδειών ασθενείας για το 2009 έχει εκτιμηθεί από το Συμβούλιο στις €216.768.

Όπως διαπιστώθηκε, τόσο κατά το 2008 όσο και κατά το 2009, η μεγαλύτερη χρήση αδειών ασθενείας γίνεται από το προσωπικό των Τεχνικών Υπηρεσιών του Συμβουλίου. Σημειώνεται ότι 11 τεχνίτες και **ωρομίσθιοι** εργάτες των Τεχνικών Υπηρεσιών, από το σύνολο των **61** που απασχολούνται στο Τμήμα, εξασφάλισαν ιατρικό πιστοποιητικό ελαφριάς εργασίας, με αποτέλεσμα οι υπόλοιποι να εργάζονται υπερωριακά για κάλυψη των αναγκών του Τμήματος.

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια. Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης κατά το 2009 δαπανήθηκε ποσό €429.411 (€393.494 το 2008), το οποίο αφορά κυρίως στο ετήσιο ασφάλιστρο που

καταβάλλεται, βάσει συμβολαίου, για το ομαδικό σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των υπαλλήλων του Συμβουλίου και που αναλογεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε μέλος του σχεδίου περίπου €2.016 (€1.883 το 2008).

Η ετήσια συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας για το 2009, ανήλθε σε €172.014 (€157.784 για το 2008), που αντιπροσωπεύει ποσοστό 4% πάνω στις απολαβές του προσωπικού. Πρόσθετα καταβλήθηκε στο Ταμείο Ευημερίας ποσό ύψους €21.040 (€44.290 για το 2008) που αφορά σπουδαστικό επίδομα τέκνου το οποίο καθορίστηκε σε €750 για κάθε τέκνο δικαιούχου, βάσει της συλλογικής σύμβασης.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Οικονομική κατάσταση. Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2009 ήταν €17,02 εκ. (€14,8 εκ. το 2008).

(β) Έλλειμματική εισφορά. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη ημερομηνίας 21.7.2010 με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2009, το Ταμείο παρουσιάζει αναλογιστικό έλλειμμα της τάξης των €14.824.000, το οποίο, σύμφωνα με απόφαση του Συμβουλίου ημερ. 28.7.2010, θα καλυφθεί σταδιακά με ετήσια εισφορά ύψους 27,1% (πέραν της ετήσιας συνεισφοράς του 26,5%) από το Συμβούλιο.

Ανάλυση υδατοπρομήθειας Δήμων ή Κοινοτήτων από το Συμβούλιο. Το Συμβούλιο ανέλαβε, κατά την περίοδο 2001-2010, μετά από σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, την υδροδότηση της Βιομηχανικής Περιοχής Εργατών, την υδατοπρομήθεια του Δήμου Λατσιών, του Κοινοτικού Συμβουλίου Γερίου, του Κοινοτικού Συμβουλίου Τσερίου, του Κυβερνητικού Οικισμού Ανθούπολης και του Κοινοτικού Συμβουλίου Εργατών. Επίσης βρίσκονται σε εξέλιξη διαβουλεύσεις για την ένταξη της υδατοπρομήθειας πέντε πρόσθετων Κοινοτικών Συμβουλίων.

Στη συμφωνία ανάληψης της υδατοπρομήθειας Δήμου ή Κοινότητας από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας, η οποία εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, διαλαμβάνεται μεταξύ άλλων και η μεταβίβαση στο Συμβούλιο όλης της κινητής και ακίνητης ιδιοκτησίας περιλαμβανομένων όλων των υδατικών έργων και περιουσιακών στοιχείων του Δήμου ή Κοινότητας που σχετίζονται με την προμήθεια ύδατος, χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε χρηματικού ποσού. Το Συμβούλιο, μέχρι σήμερα, δεν περιλαμβάνει στις οικονομικές του καταστάσεις την αξία των πιο πάνω στοιχείων λόγω αδυναμίας επιβεβαίωσης των στοιχείων.

Το Συμβούλιο, με στόχο την επίλυση του προβλήματος της έλλειψης στοιχείων για τα δίκτυα των Δήμων ή Κοινοτήτων που περιήλθαν στην κυριότητά του, στις 23.7.2008 κατακύρωσε προσφορά για ετοιμασία μελέτης, η οποία να περιλαμβάνει λεπτομερή καταγραφή τόσο του υφιστάμενου δικτύου του, όσο και των δικτύων των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λεμεσού και Λάρνακας που αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα. Όπως μας πληροφόρησε το Συμβούλιο, με την αποπεράτωση της μελέτης, θα περιληφθεί στις οικονομικές καταστάσεις η αξία των πιο πάνω στοιχείων και θα διευθετηθεί η μεταβίβαση των στοιχείων ακίνητης περιουσίας που περιήλθαν στην κυριότητά του αλλά δεν έχουν ακόμη μεταβιβαστεί στο όνομα του Συμβουλίου.

Οφειλές Δήμου Λακατάμειας. Στις 31.12.2009, εξακολουθούσε να εκκρεμεί η τακτοποίηση καθυστερημένης οφειλής ύψους €286.762, που αντιπροσωπεύει την αξία νερού που πωλήθηκε στο Δήμο Λακατάμειας κατά τη διάρκεια προηγούμενων ετών.

Χρεώστες καταναλωτές. Το οφειλόμενο ποσό από τους χρεώστες καταναλωτές στις 31.12.2009 ήταν €4,9 εκ., σε σύγκριση με €3,3 εκ. το 2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €1,6 εκ. ή ποσοστό 47,89%. Η πιο πάνω αύξηση οφείλεται στη μετατόπιση της τελευταίας ημέρας αποπληρωμής των λογαριασμών από το τέλος του μήνα στις αρχές του επόμενου, με αποτέλεσμα οι τιμολογήσεις του τελευταίου διμήνου του 2009 να ήταν όλες ανείσπρακτες στις 31.12.2009. Στις πιο πάνω καθυστερήσεις περιλαμβάνεται και ποσό €245.758, που οφείλεται από καταναλωτές των οποίων η παροχή νερού αποσυνδέθηκε (€161.599 το 2008).

Μειώσεις στους λογαριασμούς καταναλωτών. Οι μειώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις λόγω διαρροών ή και τακτοποιήσεων/διορθώσεων λογαριασμών ήταν €210.745 σε σύγκριση με €209.188 το 2008 (το ποσό των τακτοποιήσεων/διορθώσεων ανέρχεται σε €51.644 (€62.576 το 2008) και

αποδίδονται σε προβλήματα λειτουργίας υδρομετρητών και αναθεωρήσεις τιμολογήσεων).

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό ατιμολόγητου νερού μεταξύ της ποσότητας που αγοράστηκε και αυτής που πωλήθηκε, ανήλθε σε 17,69% (13,70% το 2008) και αντιπροσωπεύει 3,3 εκ. κ.μ. νερού, αξίας €2,6 εκ.

Υδροδότηση Νέου ΓΣΠ. Οι δαπάνες και τα δικαιώματα για τη σύνδεση του νέου ΓΣΠ με τον αγωγό του Συμβουλίου, ύψους €99.536, τα οποία οφείλει στο Συμβούλιο η Κυβέρνηση από το 1999, δεν έχουν ακόμη καταβληθεί. Στις 31.12.2009, εξακολουθούσε επίσης να εκκρεμεί η τακτοποίηση καθυστερημένης οφειλής ύψους €301.570, που αντιπροσωπεύει την αξία νερού που κατανάλωσε ο ΓΣΠ για την περίοδο 1.6.1999 – 31.3.2005.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι έγιναν πρόσφατα ενέργειες προς το Γραφείο Προγραμματισμού και λήφθηκε η διαβεβαίωση ότι πολύ σύντομα θα διευθετηθεί το θέμα.

6.31 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2009 παρουσιάζουν πλεόνασμα ύψους €46.268.985, σε σύγκριση με έλλειμμα €4.072.932 το 2008. Το μεγάλο πλεόνασμα οφείλεται στη διαγραφή των οφειλών του Συμβουλίου προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.), μέχρι την 30.6.2009, που ανέρχονταν σε περίπου €55 εκ., βάσει σχετικής συμφωνίας διακανονισμού, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 24.6.2009.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα από την πώληση νερού για το 2009 ανήλθαν σε €6.067.082, σε σύγκριση με €5.556.937 το 2008. Τα άλλα έσοδα παρουσιάζουν σημαντική αύξηση, από περίπου €3,5 εκ. το 2008 σε περίπου €58,6 εκ. το 2009, αφού σε αυτά περιλαμβάνεται το ποσό των περίπου €55 εκ. που αφορά στις οφειλές του Συμβουλίου οι οποίες διαγράφηκαν κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα για το 2009, ανήλθαν σε €18.406.426, σε σύγκριση με €13.151.876 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €5.254.550 ή ποσοστό 39,96%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση του κόστους πωλήσεων νερού, από €5,7 εκ. το 2008 σε €8,5 εκ. το 2009, καθώς και στην αναγνώριση αυξημένου κόστους των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων προσωπικού, από €1,8 εκ. το 2008 σε €3,2 εκ. το 2009, λόγω της πλήρους υιοθέτησης των προνοιών του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ. 19.

(δ) Ρευστότητα του Συμβουλίου. Μετά τη διαγραφή των οφειλών του προς το Τ.Α.Υ., η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρουσίασε σημαντική βελτίωση και οι καθαρές τρέχουσες υποχρεώσεις του μειώθηκαν, από περίπου €51 εκ. στις 31.12.2008, σε περίπου €3,5 εκ. στις 31.12.2009.

Οφειλές Συμβουλίου προς το Τ.Α.Υ. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα και στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, η συμφωνία για διακανονισμό των οφειλών του Συμβουλίου προς το Τ.Α.Υ. εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 24.6.2009 και υπογράφηκε στις 10.7.2009 από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη. Η συμφωνία διαλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (i)** Το Συμβούλιο θα συνεχίσει να παίρνει τη συμφωνηθείσα δωρεάν ποσότητα 1.000.000 κ.μ. νερού από το διυλιστήριο του Τ.Α.Υ. στην Λεμεσό και επιπλέον θα εξακολουθήσει να έχει το δικαίωμα για δωρεάν άντληση μέχρι 2.667.000 κ.μ. νερού από το υδροφόρο στρώμα Γερμασόγειας, για τα επόμενα τρία χρόνια, μέχρι 31.12.2011.
- (ii)** Το υπόλοιπο των οφειλών του Συμβουλίου προς το Τ.Α.Υ., μέχρι 30.6.2009, θα διαγραφεί έναντι της απώλειας του δικαιώματος της δωρεάν παραχώρησης νερού από 1.1.2012 μέχρι 2028.
- (iii)** Το Συμβούλιο θα αυξήσει σταδιακά, σε τρεις φάσεις, τα τέλη του, ώστε να καλύπτει τα κόστη του.

Παρόλο που θα ήταν αναμενόμενο να ληφθούν, από το Συμβούλιο, τα απαραίτητα μέτρα για αποφυγή δημιουργίας παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον, για τους λόγους που αναφέρονται στην επόμενη

παράγραφο της Έκθεσής μας, οι οφειλές του Συμβουλίου προς το Τ.Α.Υ. εξακολουθούν να συσσωρεύονται, και στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε περίπου €4,7 εκ.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο θα τηρήσει τη δέσμευση που ανέλαβε, για σταδιακή αύξηση των τελών του και από το 2012 θα είναι σε θέση να πληρώνει προς το Τ.Α.Υ. το πλήρες κόστος αγοράς και άντλησης νερού. Μέχρι το 2012, θα πληρώνει προς το Τ.Α.Υ. τα μέγιστα δυνατά ποσά αναφορικά με τα τέλη αγοράς και άντλησης νερού.

Αναθεώρηση τελών πώλησης νερού. Το Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 30.8.2010, αποφάσισε να προτείνει, προς το Υπουργικό Συμβούλιο, αύξηση των τελών πώλησης νερού προς τους καταναλωτές για το 2011, την οποία, ωστόσο, οι εκπρόσωποι του Γενικού Λογιστή και του Διευθυντή του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων στο Συμβούλιο θεώρησαν ως ανεπαρκή, εφόσον τα προτεινόμενα τέλη θα εξακολουθούν να μην καλύπτουν το κόστος αγοράς νερού από το Τ.Α.Υ., με αποτέλεσμα το Συμβούλιο να μην είναι σε θέση να εξοφλεί τις υποχρεώσεις του προς το Τ.Α.Υ. ούτε κατά το 2011. Επισημαίνεται ότι, όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή του Διευθυντή του Τ.Α.Υ. προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου ημερ. 6.9.2010, δεν έγινε, από το Συμβούλιο, καμία πληρωμή προς το Τ.Α.Υ. για το νερό που παραχωρήθηκε από την 1.7.2009 μέχρι 31.12.2009 (οι οφειλές του Συμβουλίου, προς το Τ.Α.Υ., μέχρι την 30.6.2009 διαγράφηκαν, όπως αναφέρεται εκτενέστερα στη σχετική παράγραφο της Έκθεσής μας). Ως αποτέλεσμα, οι καθυστερημένες οφειλές του Συμβουλίου προς το Τ.Α.Υ. κατά την 31.12.2009, οι οποίες παραμένουν ανεξόφλητες, ανέρχονται σε €4,7 εκ.

Αναγνωρίζουμε το γεγονός ότι, βάσει της σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για διακανονισμό των υποχρεώσεων του Συμβουλίου προς το Τ.Α.Υ., το Συμβούλιο δεσμεύτηκε να προβεί στην αύξηση των τελών του σε τρεις φάσεις. Ωστόσο, η μη κάλυψη, από τα προτεινόμενα τέλη, του κόστους αγοράς νερού από το Τ.Α.Υ. και η συνεχιζόμενη συσσώρευση σημαντικών οφειλών προς το Τ.Α.Υ., οι οποίες, κατά πάσα λογική δυνατότητα, δε θα είναι εφικτό να καλυφθούν από μελλοντικές αυξήσεις στις διατιμήσεις του Συμβουλίου, θα πρέπει να απασχολήσει σοβαρά το Συμβούλιο ώστε να τροχοδρομηθούν έγκαιρα οι απαιτούμενες ενέργειες προς αποφυγή δημιουργίας εκ νέου του προβλήματος συσσώρευσης οφειλών προς το Τ.Α.Υ.

Αίτηση εταιρείας για υδροδότηση 17 οικοπέδων. Εταιρεία, ιδιοκτήτρια ακινήτου που βρίσκεται σε πολεοδομική ζώνη εντός των ορίων του Δήμου Κάτω Πολεμιδιών, ζήτησε και εξασφάλισε πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής για διαίρεση του υπό αναφορά ακινήτου σε 17 οικόπεδα. Η περιοχή αυτή είναι εκτός των ορίων υδροδότησης του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού και, σύμφωνα με το Συμβούλιο, για την υδροδότησή της, είναι αναγκαία η κατασκευή σχετικής υποδομής, το κόστος της οποίας υπολογίστηκε από το Συμβούλιο στα περίπου €1,5 εκ. Σύμφωνα με τον όρο 23 της άδειας διαίρεσης γης, η οποία εκδόθηκε από το Δήμο Κάτω Πολεμιδιών στις 20.7.2009, οι ιδιοκτήτες του υπό διαχωρισμό τεμαχίου θα επιβαρυνθούν με το αναγκαίο κόστος υδροδότησης, σύμφωνα με τους Κανονισμούς του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τον Κανονισμό 19 των υπό αναφορά Κανονισμών (ΚΔΠ 504/2001), οποιοσδήποτε επιθυμεί παροχή νερού θα πρέπει να υποβάλει αίτηση για κατασκευή της σχετικής υποδομής και να υποστεί τα απαιτούμενα έξοδα.

Η εταιρεία υπέβαλε στις 10.8.2009 ιεραρχική προσφυγή στον Υπουργό Εσωτερικών κατά του πιο πάνω όρου της άδειας διαίρεσης γης, την οποία ο Υπουργός αποδέχθηκε, στις 12.5.2010 και κάλεσε τον Δήμο Πολεμιδιών όπως τροποποιήσει τον εν λόγω όρο ώστε η εταιρεία να επιβαρυνθεί μόνο με το ποσοστό του κόστους που αναλογεί στην έκταση ιδιοκτησίας της και όχι με το συνολικό κόστος. Όπως πληροφορηθήκαμε το Συμβούλιο, ασκώντας τις εξουσίες του, αποφάσισε όπως εφαρμόσει τις σχετικές πρόνοιες των Κανονισμών του, διεκδικώντας την καταβολή ολόκληρου του κόστους υδροδότησης από την αιτήτρια εταιρεία. Στο μεταξύ εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου, η οποία είχε κοινοποιηθεί εμμέσως στην αιτήτρια εταιρεία με την κοινοποίηση της άδειας διαίρεσης γης τον Ιούλιο του 2009, η εταιρεία καταχώρισε στις 5.10.2009 προσφυγή ζητώντας ακύρωση της απόφασης του Συμβουλίου, η εκδίκαση της οποίας ακόμα εκκρεμεί.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι ενόψει της ιεραρχικής προσφυγής ημερ. 10.8.2009 και της προσφυγής ημερ. 5.10.2009 από την ιδιοκτήτρια εταιρεία, το Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ.

1.11.2010, αποφάσισε να αποδεχθεί την αίτηση πέντε ιδιοκτητών, οι οποίοι κατέχουν το 35% περίπου της έκτασης της υπό αναφορά περιοχής και να προχωρήσει στην κατασκευή της αναγκαίας υποδομής υδροδότησης της περιοχής νοουμένου, μεταξύ άλλων, ότι οι πέντε ιδιοκτήτες θα καταβάλουν το ποσό που τους αναλογεί για την κατασκευή των αναγκαίων έργων και η εταιρεία θα αποσύρει τη νομική αγωγή κατά του Συμβουλίου.

Ανάληψη υδατοπρομήθειας Δήμων ή Κοινοτήτων από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, η μεταβίβαση της κυριότητας των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρήθηκαν στο Συμβούλιο από Δήμους ή και Κοινοτικά Συμβούλια μετά την ανάληψη της διαχείρισης υδατοπρομήθειάς τους, η αξία των οποίων υπολογίστηκε από το Συμβούλιο σε €314.724, ακόμα εκκρεμεί.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι όσον αφορά στα περιουσιακά στοιχεία που εκχωρήθηκαν στο Συμβούλιο από τους Δήμους Αγίου Αθανασίου και Κάτω Πολεμιδιών έχουν γίνει οι αναγκαίες ενέργειες και αναμένεται η έκδοση των τίτλων ιδιοκτησίας, όσον αφορά στην υδατοδεξαμενή του Γενικού Νοσοκομείου έχει προωθηθεί η αναγκαία διόρθωση της διαδικασίας απαλλοτρίωσης, ενώ όσον αφορά τις υδατοδεξαμενές στις Κοινότητες Μαθηκολώνης και Φασούλας θα προωθηθεί η διαδικασία της απαλλοτρίωσης.

Υποστατικά του Συμβουλίου που έχουν ανεγερθεί σε γη η οποία ανήκει σε ιδιώτες.

- (i) Το Τ.Α.Υ. προέβη, κατά το 1972, στην κατασκευή υδατοδεξαμενής σε ιδιόκτητο τεμάχιο εντός των ορίων του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης, χωρίς να προηγηθεί η απαλλοτρίωσή του. Με την ένταξη του Κοινοτικού Συμβουλίου στα όρια υδροδότησης του Συμβουλίου, τα σχετικά με την υδατοπρομήθεια περιουσιακά στοιχεία και εγκαταστάσεις του Κοινοτικού Συμβουλίου, περιλαμβανομένης της υπό αναφορά υδατοδεξαμενής, περιήλθαν στην κατοχή του Συμβουλίου, χωρίς όμως να προηγηθεί εξέταση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τους.

Στις 12.9.2006, η ιδιοκτήτρια του τεμαχίου στο οποίο βρίσκεται η υπό αναφορά υδατοδεξαμενή, καταχώρισε αγωγή εναντίον του Συμβουλίου και του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαθηκολώνης, με την οποία αξίωνε τον τερματισμό των επεμβάσεων στο τεμάχιο της, καθώς και την καταβολή αποζημιώσεων για παράνομη επέμβαση και απώλεια χρήσης.

Οι προσπάθειες για εξεύρεση εξώδικης συμβιβαστικής λύσης δεν απέδωσαν αφού, σύμφωνα με το Συμβούλιο, οι απαιτήσεις της ενάγουσας υπερέβαιναν σημαντικά την αγοραία αξία του κτήματος. Μετά την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου υπέρ της ενάγουσας, το Συμβούλιο συμμορφώθηκε με το διάταγμα του Δικαστηρίου και δόθηκαν οδηγίες για κατεδάφιση της υδατοδεξαμενής.

- (ii) Το Τ.Α.Υ. ανέγειρε δεξαμενή, μέρος της οποίας βρίσκεται σε τεμάχιο ιδιοκτησίας του Κοινοτικού Συμβουλίου Τραχωνίου, για λογαριασμό του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, χωρίς να προηγηθεί η αγορά ή απαλλοτρίωσή του. Το Κοινοτικό Συμβούλιο Τραχωνίου, με επιστολή του ημερ. 10.3.2009 προς το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, ζήτησε την επιστροφή του υπό αναφορά τεμαχίου, αν αυτό δεν εξυπηρετεί πλέον τις ανάγκες του Συμβουλίου, ή σε διαφορετική περίπτωση, την καταβολή του ποσού των €270.000 για απόκτηση του τεμαχίου. Το Συμβούλιο, με επιστολή του ημερ. 4.5.2009, πληροφόρησε τον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου, ότι ενδιαφέρεται να αποκτήσει μόνο το επηρεαζόμενο μέρος του πιο πάνω τεμαχίου, στη βάση σχετικής εκτίμησης του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ).

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Τραχωνίου διαφώνησε με την προσφερόμενη τιμή, και υπέβαλε νέα συμβιβαστική πρόταση για πώληση στο Συμβούλιο ολόκληρου του τεμαχίου έναντι του ποσού των €238.834 στη βάση της εκτίμησης του Κτηματολογίου, η οποία έγινε αποδεκτή από το Συμβούλιο.

Εξακολουθεί να εκκρεμεί η απόκτηση των άλλων δύο τεμαχίων, μέρος των οποίων επηρεάζεται από τις εγκαταστάσεις του Συμβουλίου και που ανήκουν, το ένα στη εκκλησία του Αποστόλου Λουκά και το άλλο σε ιδιώτη Τουρκοκύπριο.

Μη αξιοποίηση γης η οποία απαλλοτριώθηκε από το Συμβούλιο. Κατόπιν έκδοσης διατάγματος απαλλοτριώσεως στις 4.7.1984, το Συμβούλιο κατέστη ο νόμιμος ιδιοκτήτης ακίνητου έναντι της καταβολής ποσού ύψους €24.460 στον Κάψαλο για ανέγερση υδατοδεξαμενής, το οποίο έκτοτε παρέμεινε αναξιοποίητο. Οι πρώην ιδιοκτήτριες κατέθεσαν προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον του Συμβουλίου με την οποία ζήτησαν την επιστροφή του τεμαχίου, καθότι ο σκοπός για τον οποίο απαλλοτριώθηκε κατέστη ανέφικτος μέσα στα καθοριζόμενα, από το Σύνταγμα και το Νόμο, χρονικά περιθώρια. Το Ανώτατο Δικαστήριο, αποφάσισε υπέρ των αιτητών, επισημαίνοντας στην απόφασή του ότι εάν το Συμβούλιο επιθυμεί να προχωρήσει στην υλοποίηση του έργου, θα πρέπει να προβεί σε νέα απαλλοτρίωση.

Κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας(ΤΚΧ), εκτίμησε την αγοραία αξία του ακινήτου στις €542.000 και στις 25.6.2010 υπογράφηκε σχετική συμφωνία με τους ιδιοκτήτες για αγορά του.

Όπως προκύπτει, η παράλειψη του Συμβουλίου να αξιοποιήσει εγκαίρως το απαλλοτριωθέν τεμάχιο είχε ως αποτέλεσμα να καταστεί αναγκαία η καταβολή πρόσθετου ποσού ύψους €525.540 για απόκτησή του.

Προσωπικό.

(α) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2009 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 108 πρόσωπα, όσα και το 2008 και οι δαπάνες για μισθούς, υπερωρίες, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ήταν €8.218.732, σε σύγκριση με €6.155.027 το προηγούμενο έτος. Η σημαντική αύξηση που παρατηρείται οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση του κόστους των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων του προσωπικού, από περίπου €1,8 εκ. το 2008 σε περίπου €3,2 εκ. το 2009. Ο μέσος όρος δαπανών για κάθε υπάλληλο ανήλθε στις €46.155 (€40.522 το 2008), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης και σε €76.099 (€56.991 το 2008) με την εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης.

(β) Υπερωριακή αποζημίωση. Οι δαπάνες για την υπερωριακή αποζημίωση 79 ατόμων κατά τη διάρκεια του 2009, ανήλθαν σε €590.601 σε σύγκριση με €551.099 για 83 άτομα το 2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €39.502 ή ποσοστό 7,17%.

Σύμφωνα με το Συμβούλιο, η αύξηση της δαπάνης για υπερωριακή αποζημίωση οφείλεται κυρίως στις περικοπές νερού που επιβλήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, οι οποίες δημιούργησαν την ανάγκη απασχόλησης προσωπικού εκτός των κανονικών ωρών εργασίας, για την ομαλή λειτουργία των εργασιών του Συμβουλίου και την εξυπηρέτηση του κοινού.

Μειώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Οι μειώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις, λόγω διαρροών, για το 2009 ήταν €202.818, σε σύγκριση με €130.990 το 2008.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό του ατιμολόγητου νερού κατά το 2009 ήταν 16,46% και αντιπροσωπεύει 1.932.024 κ.μ. νερού αξίας €1.487.658. Το αντίστοιχο ποσοστό του 2008 ήταν 8,25% και αντιπροσώπευε 879.160 κ.μ. νερού αξίας €676.953. Σύμφωνα με το Συμβούλιο, η αύξηση του ατιμολόγητου νερού οφείλεται, κυρίως, στη ροή αυξημένης ποσότητας νερού στο δίκτυο, συγκριτικά με το 2008 που εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά αυστηρά περιοριστικά μέτρα και η συνεχής διακοπή και επαναπαροχή νερού προκάλεσαν βλάβες στο δίκτυο με αποτέλεσμα την αύξηση των διαρροών από τους κεντρικούς αγωγούς.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Οικονομική κατάσταση. Το υπόλοιπο των επενδύσεων του Ταμείου στις 31.12.2009 ήταν €13.643.673 (€12.234.590 το 2008). Τα έσοδα του έτους ανήλθαν σε €3.241.010 και οι δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα σε €764.027.

(β) Έλλειμματική εισφορά. Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2009, και είχε ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63ο έτος, το Ταμείο παρουσιάζει αναλογιστικό έλλειμμα της τάξης των €7.327.000. Το Συμβούλιο αποφάσισε στις 21.12.2009 να καλύψει το έλλειμμα μέσα στα επόμενα 15 χρόνια, με ετήσια συνεισφορά ύψους €683.000, από 1.1.2009.

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια. Για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης κατά το 2009 δαπανήθηκε ποσό €390.812, το οποίο αφορά κυρίως στο ετήσιο ασφάλιστρο που καταβάλλεται, βάσει συμβολαίου, για το ομαδικό σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των υπαλλήλων του Συμβουλίου και που αναλογεί με μέση ετήσια δαπάνη για κάθε μέλος του σχεδίου περίπου €2.220. Η διαχείριση του Σχεδίου ανατέθηκε κατόπιν προσφορών, σε ασφαλιστική εταιρεία.

Η ετήσια συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας για το 2009, που αντιπροσωπεύει ποσοστό ύψους 4% πάνω στις απολαβές του προσωπικού, ανήλθε σε €169.657.

6.32 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα του Συμβουλίου για το 2009 ανήλθαν σε €1.118.947, σε σύγκριση με €713.532 το 2008. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €674.263, και έσοδα από απασχόληση προσωπικού του Συμβουλίου σε άλλες Υπηρεσίες, ύψους €179.275. Τα έξοδα του Συμβουλίου ήταν όσα και τα έσοδά του.

Ποσό που δεν περιλαμβάνεται στις οικονομικές καταστάσεις. Στις οικονομικές καταστάσεις δεν αναγνωρίζεται ποσό €7.269.546 (€7.124.216 για το 2008), το οποίο αντιπροσωπεύει την αξία του νερού που αγόρασε το Συμβούλιο από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων κατά την περίοδο 14.8.1974 - 31.12.2009 για τις ανάγκες των Τουρκοκύπριων κατοίκων της πόλης της Αμμοχώστου και το οποίο αναφέρεται υπό μορφή σημείωσης.

Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού. Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που εμφανίζονται στον ισολογισμό στις 31.12.2009 περιλαμβάνουν μόνο τα υπόλοιπα των λογαριασμών που έχουν δημιουργηθεί μετά τις 14.8.1974, επειδή τα σχετικά βιβλία και οι λογαριασμοί για την περίοδο πριν από τις 14.8.1974 είχαν εγκαταλειφθεί στην Αμμόχωστο, ως αποτέλεσμα της τουρκικής εισβολής.

Προσωπικό. Το προσωπικό του Συμβουλίου αποτελείται από πέντε υπαλλήλους. Εκτός από το Λογιστή του Συμβουλίου, ο οποίος αφιερώνει μέρος του χρόνου του για τις εργασίες του Συμβουλίου και τον υπόλοιπο χρόνο απασχολείται στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, οι υπόλοιποι τέσσερεις είναι αποσπασμένοι στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας και σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες. Οι δαπάνες για μισθούς, εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία και άλλα ωφελήματα των πιο πάνω υπαλλήλων για το 2009 ανήλθαν στις €357.057 σε σύγκριση με €418.245 το 2008.

6.33 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσίασαν έλλειμμα €2.158.345, σε σύγκριση με €1.851.618 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €306.727, ή ποσοστό 16,57%, σε σχέση με το έλλειμμα του 2008.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε €6.777.144, σε σύγκριση με €5.651.313 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €1.125.831, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εισπράξεων από την πώληση νερού, λόγω της αύξησης από 1.4.2009 των τελών πώλησης νερού, της αύξησης του αριθμού καταναλωτών του Συμβουλίου, καθώς και στην αναγνώριση τόκων επί των καταθέσεων του Ταμείου Συντάξεων, λόγω υιοθέτησης του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς Αρ.19.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €4.660.797, σε σύγκριση με €3.657.056 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €1.003.741, ή ποσοστό 27,45%, που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των δαπανών προσωπικού κατά περίπου €760.000 (εκ των οποίων οι €570.000 προέκυψαν από την αναγνώριση του κόστους τόκου προς το

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων λόγω εφαρμογής του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς με Αρ. 19) και των δαπανών επιδιόρθωσης και συντήρησης κατά περίπου €240.000.

(δ) Ρευστότητα/βιωσιμότητα του Συμβουλίου. Η οικονομική κατάσταση του Συμβουλίου παρουσιάζει συνεχώς επιδείνωση και το πρόβλημα ρευστότητας έγινε οξύτερο, με αποτέλεσμα το Συμβούλιο να μην μπορεί να τακτοποιήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, οι οποίες στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €31,2 εκ. (€27,9 εκ. το 2008). Στην έκθεσή μας επί των οικονομικών καταστάσεων του Συμβουλίου επισύρουμε την προσοχή στο γεγονός ότι το Συμβούλιο αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μας πληροφόρησε ότι, από το Νοέμβριο του 2009, το Συμβούλιο είναι συνεπές με τις υποχρεώσεις του προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.) και το πρόβλημα ρευστότητας αφορά στα οφειλόμενα ποσά που συσσωρεύθηκαν μέχρι το 2009.

(ε) Υποχρεώσεις. Στις τρέχουσες υποχρεώσεις του Συμβουλίου περιλαμβάνεται ποσό €18,2 εκ. (€15,5 εκ. το 2008), το οποίο οφείλεται στο Τ.Α.Υ. σε σχέση με την αγορά νερού. Δεν έγινε οποιαδήποτε πρόνοια για τόκους πάνω στα οφειλόμενα ποσά προς το Τ.Α.Υ. οι οποίοι, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Τμήματος, ανέρχονταν, στις 31.12.2009, σε €7.178.572.

Το Τ.Α.Υ. καταχώρισε, στις 31.5.2007, αγωγή εναντίον του Συμβουλίου για είσπραξη των πιο πάνω οφειλών.

Κατόπιν απόφασης της Υπουργικής Επιτροπής, που συστάθηκε για μελέτη και ρύθμιση των οικονομικών εκκρεμοτήτων μεταξύ των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας και του Τ.Α.Υ., υποβλήθηκε, στις 8.2.2010, Πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο με εισήγηση για διαγραφή των καθυστερημένων οφειλών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας προς το Τ.Α.Υ. για την περίοδο μέχρι τις 31.12.2008, οι οποίες ανέρχονται, στην περίπτωση της Λάρνακας, στα €15.018.829, χωρίς τόκους και όπως τα ποσά που οφείλονται για το 2009, καλυφθούν από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, από τις τελευταίες αυξήσεις των τελών/δικαιωμάτων που εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο. Η Πρόταση αποσύρθηκε με εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών.

Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Στις 31.12.2009 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 50 πρόσωπα που υπηρετούσαν σε μόνιμες θέσεις, 8 τακτικούς εργάτες και ένα τακτικό ωρομίσθιο βοηθό γραφείου. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €3.721.920, σε σύγκριση με €2.962.885 το προηγούμενο έτος, με μέσο όρο δαπανών για κάθε υπάλληλο €41.548 (€37.903 το 2008), χωρίς να ληφθεί υπόψη η εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης και Ταμείο Προνοίας και €63.083 (€50.218 το 2008) με την εισφορά στο Ταμείο Σύνταξης και Ταμείο Προνοίας.

Δικαιώματα υδροδότησης νέου αεροδρομίου Λάρνακας. Η εταιρεία η οποία ανέπτυξε και διαχειρίζεται τα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου υπέβαλε αίτηση για μόνιμη παροχή νερού στο νέο κτίριο τερματικού του αεροδρομίου Λάρνακας. Το Συμβούλιο, με επιστολή του ημερ. 10.7.2009, πληροφόρησε την αιτήτρια εταιρεία ότι, για να της χορηγηθεί δικαίωμα προμήθειας νερού, θα πρέπει να καταβάλει ποσό ύψους περίπου €4,8 εκ. σε σχέση με τα δικαιώματα που προβλέπονται στους περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας Κανονισμούς του 2001 (ΚΔΠ 505/2001) και τη Γνωστοποίηση ΚΔΠ 133/2009, που ίσχυαν τότε.

Η εταιρεία, με επιστολή των δικηγόρων της ημερ. 25.8.2009, εξέφρασε τη διαφωνία της ως προς τον τρόπο υπολογισμού των καταβλητέων δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο, αφού εξασφάλισε γνωμάτευση από τους νομικούς του συμβούλους αποφάσισε ομόφωνα στις 15.10.2009 όπως εμμένει στην προηγούμενη του απόφαση.

Την 1.12.2009 η εταιρεία κατέθεσε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο με την οποία ζητά την ακύρωση της πιο πάνω απόφασης του Συμβουλίου, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί. Στο μεταξύ, με επιστολή της ημερ. 11.2.2010, η εταιρεία απέστειλε επιταγή στο Συμβούλιο για το ποσό των €111.603 το οποίο, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της, αντιστοιχεί στο οφειλόμενο ποσό.

Ατιμολόγητο νερό. Το ποσοστό ατιμολόγητου νερού που προκύπτει ως η διαφορά μεταξύ της ποσότητας που αγοράστηκε και αυτής που τιμολογήθηκε, αυξήθηκε στο 19% (17,21% το 2008) το οποίο αντιπροσωπεύει 1.022.094 κ.μ. νερού, κόστους αγοράς €787.012. Στο ποσοστό αυτό περιλαμβάνονται και οι ποσότητες νερού οι οποίες έχουν παραχωρηθεί σε καταναλωτές χωρίς να έχει εισπραχθεί το αντίτιμο, λόγω βλάβης υδρομετρητών, ανακριβειών ή λανθασμένων ενδείξεων. Σύμφωνα με το Συμβούλιο, η αύξηση του ατιμολόγητου νερού οφείλεται στις περικοπές που εφαρμόστηκαν στην παροχή νερού κατά τα τελευταία έτη, οι οποίες καθιστούσαν δύσκολο τον εντοπισμό τυχόν διαρροών καθώς αυτές δεν εμφανίζονταν έγκαιρα στην επιφάνεια του εδάφους, καθώς και σε ζημιές που υπέστησαν οι αγωγοί λόγω των αυξομειώσεων στη πίεση που δέχονταν οι αγωγοί κατά τη διάρκεια των περικοπών. Επισημαίνεται ότι, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010 το ποσοστό σημείωσε μεγάλη αύξηση και έφθασε το 38%. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Συμβουλίου, η αύξηση ήταν αναμενόμενη λόγω των βλαβών που προκλήθηκαν στο δίκτυο κατά τα προηγούμενα χρόνια λόγω των περικοπών στην παροχή νερού και ότι αναμένεται η κατάσταση να επανέλθει στα επίπεδα που ίσχυαν πριν την εφαρμογή των περικοπών (δηλ. γύρω στο 20%).

Χρεώσεις πώλησης νερού. Όπως αναφέρεται και στην Έκθεσή μας για το 2008, το υπόλοιπο των χρεωστών από πώληση νερού που παρουσιαζόταν στα λογιστικά βιβλία στις 31.12.2008 δεν συμφιλωνόταν με το υπόλοιπο που παρουσιαζόταν στο μηχανογραφημένο σύστημα τιμολόγησης, παρουσιάζοντας διαφορά πλέον €141.116. Κατόπιν εισήγησής μας το Συμβούλιο προχώρησε σε διερεύνηση του θέματος και διαπίστωσε ότι η διαφορά που προέκυπτε οφειλόταν κυρίως στην ελλιπή ενημέρωση του λογιστικού συστήματος σε σχέση με τις τιμολογήσεις που έγιναν κατά την περίοδο 2004-2006. Όπως μας πληροφόρησε η Διεύθυνση του Συμβουλίου, διενεργείται πλέον συστηματικός έλεγχος και συμφιλίωση των υπολοίπων των δύο συστημάτων για αποφυγή παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον.

Μειώσεις στους λογαριασμούς των καταναλωτών. Οι μειώσεις που παραχωρήθηκαν για υπερβολικές καταναλώσεις, λόγω διαρροών ή τακτοποιήσεων λογαριασμών, ανήλθαν σε €70.134, σε σύγκριση με €54.618 το 2008. Όπως μας πληροφόρησε η Διεύθυνση του Συμβουλίου, η αύξηση στις εκπτώσεις οφείλεται στην αύξηση που παρατηρήθηκε στις διαρροές λόγω των περικοπών που εφαρμόστηκαν και τις επακόλουθες ζημιές στους αγωγούς.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Οικονομική κατάσταση. Η υποχρέωση του Συμβουλίου προς το Ταμείο στις 31.12.2009 ανήλθε στα €11,4 εκ. σε σύγκριση με €10,8 εκ. το 2008, ενώ οι δαπάνες για συντάξεις και φιλοδωρήματα ανήλθαν σε €338.368, σε σύγκριση με €155.763 το 2008.

(β) Ελλειμματική εισφορά. Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική εκτίμηση που έγινε με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2008, και είχε ως όριο υποχρεωτικής αφυπηρέτησης όλων των υπαλλήλων το 63^ο έτος, η μη χρηματοδοτούμενη υποχρέωση του Ταμείου ανερχόταν σε €3.242.514. Η αποπληρωμή της μη χρηματοδοτούμενης υποχρέωσης άρχισε από 1.1.2009 με εισφορά 19,3% πάνω στις συντάξιμες απολαβές του προσωπικού, καθώς και με ποσοστό εισφοράς του Συμβουλίου για κάλυψη της τρέχουσας υπηρεσίας των υπαλλήλων του, το οποίο υπολογίστηκε στο 25,3%.

Ιατρική και κοινωνική πρόνοια.

(α) Σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Στις 31.12.2009 το σχέδιο αριθμούσε 85 μέλη και οι δαπάνες για τη λειτουργία του ανήλθαν σε €182.036 (€187.036 το 2008) που αναλογούν σε μέση ετήσια δαπάνη για κάθε δικαιούχο μέλος, περίπου €2.142 (€2.281 το 2008). Το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης λειτουργεί βάσει εγκεκριμένων εσωτερικών Κανονισμών και δεδομένης της επικείμενης λειτουργίας του Γενικού Σχεδίου Υγείας, το Συμβούλιο θεωρεί ότι δεν είναι αναγκαία η προώθηση της θεσμοθέτησης των Κανονισμών βάσει του άρθρου 14(3) του Νόμου (Ν.172(Ι)/88).

(β) Συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας. Η ετήσια συνεισφορά του Συμβουλίου στο Ταμείο Ευημερίας για το 2009, ανήλθε σε €75.297 (€71.046 για το 2008), που αντιπροσωπεύει ποσοστό 4% πάνω στις απολαβές του προσωπικού καθώς και ποσό ύψους €9.000, που αφορά σπουδαστικό επίδομα τέκνου το οποίο καθορίστηκε σε €750 για κάθε τέκνο δικαιούχου, βάσει της συλλογικής σύμβασης για την περίοδο 1.1.2007 – 31.12.2009, η οποία εγκρίθηκε στις 21.4.2009.

6.34 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση. Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου, οι εισπράξεις για το έτος 2009 ανήλθαν σε €1.630.190, σε σύγκριση με €2.191.522 για το 2008. Αυτές προήλθαν από το ΛΟΤΤΟ/ΠΡΟΤΟ/ΤΖΟΚΕΡ (€854.300), από τέλη εισόδου στα Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (€599.474), από τόκους καταθέσεων ή επενδύσεων (€166.467) και από πώληση αντιγράφων κυπριακών αρχαιοτήτων (€9.949). Στις 31.12.2009 το συσσωρευμένο υπόλοιπο του Ταμείου ήταν €35.820.475, σε σύγκριση με €34.190.285 το 2008.

6.35 ΤΑΜΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Μέρος Α

Οικονομικές καταστάσεις. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2009 λόγω μη διορισμού νέου Συμβουλίου των Δανειστικών Επιτρόπων, παρόλο που η θητεία του παλιού Συμβουλίου έληξε στις 28.10.2009. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται πιο κάτω λήφθηκαν από πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις.

Αποτελέσματα έτους. Ο λογαριασμός Εισπράξεων και Πληρωμών του Ταμείου για το 2009 που περιλαμβάνεται στις πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζει πλεόνασμα €6.773.623, σε σύγκριση με €14.947.450 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €8.173.827, που προήλθε κυρίως από μείωση των εισπράξεων από αποπληρωμές δανείων (κεφαλαίου και τόκων). Τα δάνεια που εκδόθηκαν το 2009 ήταν €0,3 εκ., σε σύγκριση με €0,6 εκ. το 2008, και στις 31 Δεκεμβρίου 2009 το υπόλοιπο του Λογαριασμού Αποθεματικού ήταν €146,4 εκ., σε σύγκριση με €144,6 εκ. το 2008.

Ταμειακό υπόλοιπο. Στις 31.12.2009 το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, σύμφωνα με τις πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις, παρουσίαζε ταμειακό υπόλοιπο ύψους €106.190.878, σε σύγκριση με €99.417.255 το 2008.

Επανακαθορισμός του ρόλου και των δραστηριοτήτων του Ταμείου Δημοσίων Δανείων. Όπως ανέφερα και στις Εκθέσεις μου για τα προηγούμενα έτη, η απόκλιση από τους αρχικούς στόχους και επιδιώξεις του Ταμείου, οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των δανείων από τους οφειλότες, ο κίνδυνος μη ανάκτησης σημαντικών ποσών δημόσιων πόρων που διατέθηκαν, καθώς επίσης και η δυνατότητα δανειοδότησης ιδιωτών από τραπεζικά ιδρύματα με όρους και σχέδια παρόμοια με τα προσφερόμενα, οδήγησαν το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτρόπων στη λήψη απόφασης για αναθεώρηση του ρόλου του Ταμείου, το οποίο λειτουργεί με βάση τον περί Δημοσίων Δανείων Νόμο, Κεφ. 208, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 13.8.2006 τερματίστηκε από 1.1.2007 η έγκριση νέων δανείων και οι δραστηριότητες του Ταμείου επικεντρώνονται στη διαχείριση και είσπραξη των απαιτήσεών του.

Κατάσταση οφειλόμενων δανείων. Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει τα υπόλοιπα των δανείων που οφείλονταν στο Ταμείο στις 31 Δεκεμβρίου 2009 και στις 31 Δεκεμβρίου 2008, κατά οικονομικό τομέα, και αφορούν στο υπόλοιπο του κεφαλαίου των οφειλόμενων δανείων μη περιλαμβανομένων των οφειλόμενων τόκων και τόκων υπερημερίας:

	2009	2008
	€000	€000
Υδατική Ανάπτυξη	3.569	3.673
Ανάπτυξη Γεωργίας	9.642	10.575
Αγροτική Ανάπτυξη	12.904	15.163
Ανάπτυξη Αλιείας	561	568
Παιδεία και Άλλες Υπηρεσίες	9.261	9.796
Τουριστική Ανάπτυξη	6.407	6.432
Έργα Δημόσιας Ωφέλειας	22.905	23.454
Ανάπτυξη Εμπορίου και Βιομηχανίας	308	308
Λογαριασμός Γεωργικών Πιστώσεων	20	20
Ταμείο Καλλιέργειας Τ/Κ Γης	1.622	1.622
	67.199	71.611

Καθυστερημένες δόσεις δανείων. Στις 31.12.2009 οι καθυστερημένες δόσεις δανείων ανέρχονταν σε €56,2 εκ., μετά την αφαίρεση πρόβλεψης €6,7 εκ. για επισφαλή χρέη και €2,3 εκ. για διαγραφή οφειλών. Η πρόβλεψη για επισφαλή χρέη περιλαμβάνει ποσό €6,0 εκ., που αντιπροσωπεύει δάνεια σε Τουρκοκύπριους (κεφάλαιο και τόκοι). Η πρόβλεψη για διαγραφή οφειλών περιλαμβάνει ποσό ύψους €2 εκ., το οποίο έπρεπε να διαγραφεί από τις 18.11.1994, σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμων, ως οφειλόμενο από πρόσφυγες και πληγέντες, λόγω της τουρκικής εισβολής.

Παρατηρείται ότι οι μεγαλύτερες συνολικές καθυστερήσεις αφορούν, όπως και στις 31.12.2008, Αρδευτικά Τμήματα, Περιφερειακές Εταιρείες Δημόσιων Οδικών Μεταφορών, γεωργούς για την άρδευση Τ/Κ γης, ιδιοκτήτες εστιατορίων της περιοχής Μακένζυ, ψαράδες, Σχολικές Εφορείες, ξενοδοχεία, Δήμους, αυτοεργοδοτούμενους, Συμβούλια Αποχετεύσεων και το Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου.

Από τις πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις του 2009 φαίνεται ότι οι εισπράξεις από δάνεια, σε σύγκριση με το 2008 μειώθηκαν σημαντικά. Συγκεκριμένα ανήλθαν στα €7.580.518, σε σύγκριση με €15.767.579 το 2008. Αυτό οφείλεται κυρίως στη διευθέτηση ποσού €6.181.881 στις 30.11.2008 μετά από την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 67.689 που λήφθηκε στις 24.9.2008, το οποίο αποτελούσε οφειλές Σχολικών Εφορειών με μεταφορά πιστώσεων από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις ως αποπληρωμή, καθώς και στον τερματισμό από την 1.1.2007 έγκρισης νέων δανείων.

Μέρος Β

Σχέδιο Δανειοδότησης Δήμων. Στα πλαίσια του Σχεδίου Δανειοδότησης των Δήμων από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, παραχωρήθηκαν δάνεια, των οποίων το συνολικό υπόλοιπο στις 31.12.2009 ανερχόταν σε €2.138.679 (€2.110.208 το 2008).

Το μεγαλύτερο μέρος του συνόλου των δανείων αυτών (€22.778.145) ξοφλήθηκαν στις 30.3.2007, μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 10.5.2006, για έγκριση σύναψης νέων δανείων συνολικού ύψους μέχρι €350 εκ. από τους Δήμους για αποπληρωμή αποκλειστικά των υφιστάμενων δανείων τους που φέρουν κυβερνητική εγγύηση ή οφείλονται στους Δανειστικούς Επιτρόπους. Παραμένουν σε εκκρεμότητα 3 δάνεια (2 δάνεια του Δήμου Λάρνακας και 1 δάνειο του Δήμου Έγκωμης), με συνολική οφειλή στις 8.7.2010 €2.163.073 από την οποία ποσό €1.916.885 ήταν καθυστερημένο.

Τα δύο δάνεια του Δήμου Λάρνακας, αρχικού ύψους €546.752 και €264.834 (£320.000 και £155.000, αντίστοιχα), που παραμένουν σε εκκρεμότητα, είχαν παραχωρηθεί στο Δήμο για σκοπούς εκτέλεσης έργων υποδομής και μετακίνησης των κέντρων αναψυχής στην περιοχή Μακένζυ και θα αποπληρώνονταν από το

Δήμο και τους ιδιοκτήτες των κέντρων αναψυχής, αφού θα συμφωνείτο μαζί τους ο τρόπος κατανομής. Ο Δήμος, αποπληρώνει κανονικά από το 1998 τις δόσεις για τα ποσά των €290.462 και €152.657 που του αναλογούν, από την αυξημένη ετήσια κρατική χορηγία που του παραχωρείται, όμως έκτοτε δεν υπήρξε οποιαδήποτε συμφωνία με τους ιδιοκτήτες σχετικά με τον τρόπο καταμερισμού της οφειλής. Σημειώνεται ότι οι συμφωνίες δανείων που υπογράφηκαν μεταξύ των Δανειστικών Επιτροπών και του Δήμου Λάρνακας, είναι για ολόκληρα τα ποσά των δανείων και ως εκ τούτου δεν υπάρχει αλλά ούτε προκύπτει οποιαδήποτε συμβατική υποχρέωση των ιδιοκτητών των κέντρων για αποπληρωμή οποιουδήποτε μέρους των δανείων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Υπουργός Οικονομικών, οι Δανειστικοί Επίτροποι θα ζητήσουν εκ νέου από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών όπως μελετήσει το θέμα ξανά σε συνεργασία με το Δήμο Λάρνακας με στόχο την οριστική διευθέτηση του.

Δάνειο Συμβουλίου Κεντρικού Σφαγείου Κοφίνου. Το δάνειο αυτό, το εκδοθέν κεφάλαιο του οποίου ήταν €9.387.164, παρουσίαζε στις 31.12.2009 καθυστερήσεις ύψους €8.426.497, από τις οποίες τα €2.525.694 αφορούσαν σε κεφάλαιο, τα €4.021.631 σε τόκους και τα €1.879.172 σε τόκους υπερημερίας.

Σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα προς το Υπουργείο Οικονομικών ημερ. 23.10.2007, η Κυβέρνηση δεν απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις της ως εγγυητής και θα ήταν προς το δημόσιο συμφέρον να διερευνηθεί η δυνατότητα του όρου της συμφωνίας δανείου για ενεχυρίαση των τελών/δικαιωμάτων/φόρων του Σφαγείου.

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, σε επιστολή του ημερ. 21.4.2008 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, αναφέρει ότι η αποπληρωμή του πιο πάνω δανείου από την Κυβέρνηση ως εγγυήτρια θα αποτελούσε κρατική ενίσχυση.

Ο Υπουργός Οικονομικών μας ανέφερε ότι, προτού το Κράτος προβεί σε εφαρμογή των προνοιών της συμφωνίας για εξόφληση του δανείου που παραχωρήθηκε στο Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 25.11.2008 την ετοιμασία και υποβολή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Σχεδίου Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης του Κεντρικού Σφαγείου. Η αίτηση για εγγραφή στο Σχέδιο Διάσωσης και Αναδιάρθρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 7 Μαΐου 2010 με δέσμευση της Κυπριακής Δημοκρατίας να υποβάλει στην Επιτροπή το λιγότερο εντός 6 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης είτε σχέδιο αναδιάρθρωσης είτε σχέδιο εκκαθάρισης είτε αποδείξεις ότι το δάνειο έχει εξοφληθεί.

Δάνειο προς τις Περιφερειακές Εταιρείες Αγροτικών και Αστικών Λεωφορείων (ΠΕΑΛ). Το δάνειο αυτό, ύψους €14.102.535, παρουσίαζε στις 31.12.2009 τις ακόλουθες καθυστερήσεις: Κεφάλαιο €3.448.011, Τόκοι €729.596, Τόκοι υπερημερίας €879.627.

Το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτροπών με επιστολή του ημερομηνίας 9 Ιουλίου 2008 προς το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων ζητά όπως το νέο υπό συνομολόγηση σχέδιο ανάληψης υπηρεσιών από εταιρείες δημόσιων μεταφορών, που θα αντικαταστήσει το Σχέδιο Επιδότησης Ζημιών των ΠΕΑΛ, με βάση το οποίο, το Ταμείο Δημοσίων Δανείων λαμβάνει μέρος της επιδότησης από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, περιλαμβάνει όλες τις αναγκαίες ασφαλιστικές δικλίδες για την κανονική αποπληρωμή των οφειλών των ΠΕΑΛ προς τους Δανειστικούς Επιτρόπους.

Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με αποφάσεις του ημερ. 10.12.2008 και 6.10.2009 αποφάσισε να εγκρίνει τη συνέχιση του Σχεδίου Επιδότησης των ζημιών των ΠΕΑΛ, μέχρι την ημερομηνία που οι ανάδοχοι φορείς των Συμβάσεων Παραχώρησης Δημόσιας Υπηρεσίας θα αρχίσουν τις δραστηριότητες τους με βάση τα συμβόλαια που θα υπογραφούν με την Αναθέτουσα Αρχή για το έργο της δημόσιας υπηρεσίας εσωτερικών οδικών επιβατικών μεταφορών σε γεωγραφικές περιοχές που θα καθοριστούν με διατάγματα που θα εκδώσει ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων.

Σχέδιο Δανειοδότησης ξενοδοχείων στα ορεινά θέρετρα. Παρόλο που το σχέδιο αυτό τερματίστηκε το 1996, στις 31.12.2009 εκκρεμούσαν 10 δάνεια από 9 οφειλέτες συνολικού ποσού €6.641.948 εκ του οποίου €5.920.935 είναι καθυστερημένο.

Σχέδιο δανειοδότησης Τουριστικών Κέντρων Μακένζυ. Το σχέδιο αυτό είχε ως σκοπό τη μετακίνηση και νόμιμη λειτουργία των κέντρων αναψυχής που λειτουργούσαν πρόχειρα στην περιοχή από εκτοπισθέντες. Βάσει του σχεδίου παραχωρήθηκαν 21 δάνεια συνολικού ύψους €613.747 σε 14 εκτοπισθέντες δικαιούχους.

Οι σημερινοί κάτοχοι των εστιατορίων/κέντρων αναψυχής, οι οποίοι δανειοδοτήθηκαν δεν έχουν εξοφλήσει τις υποχρεώσεις τους με αποτέλεσμα στις 31.12.2009 για 15 δάνεια, συνολικού ύψους €430.926, να εκκρεμεί συνολικό ποσό €1.214.939 (κεφάλαιο, τόκοι και τόκοι υπερημερίας), ενώ έχουν εξοφληθεί 6 δάνεια.

Ένας από τους λόγους μη είσπραξης των καθυστερημένων οφειλών, είναι ότι όλα τα εστιατόρια/κέντρα αναψυχής είναι κτισμένα πάνω σε βακούφικη γη, η διαχείριση της οποίας παραχωρήθηκε στο Δήμο Λάρνακας πολύ πριν τη θέσπιση του Νόμου αρ. 139/91, με βάση τον οποίο όλες οι περιουσίες που εγκαταλείφθηκαν στις ελεύθερες περιοχές περιέρχονται στον Κηδεμόνα των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών.

Το Συμβούλιο των Δανειστικών Επιτροπών στις 13.5.2008 εξέφρασε τη διαφωνία του σχετικά με εισηγήσεις της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών για τη διευθέτηση των εκκρεμών οφειλών και αποφάσισε ότι οποιαδήποτε ρύθμιση τους θα πρέπει να γίνει στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 64.265, ημερ. 31.8.2006 για εξόφληση των δανείων με καταβολή άμεσα ποσού ίσου με το διπλάσιο του αρχικού κεφαλαίου και εξόφληση από την Κυβέρνηση της υπόλοιπης οφειλής.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Λογιστής, το όλο θέμα (και για τους 15 οφειλέτες) θα επανεξεταστεί, σε συνεργασία με το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, μέσα στα πλαίσια της προαναφερθείσας απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

6.36 ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2009 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους €11.216, σε σύγκριση με €6.651 το 2008. Η Επιτροπή παραχώρησε το 2009 οικονομική βοήθεια ύψους €112.289 σε άπορα παιδιά, σε σύγκριση με €102.160 για το 2008. Παραχώρησε επίσης το 2009 οικονομική βοήθεια ύψους €27.940 για υποτροφίες σε δεκατρία δικαιούχα παιδιά.

6.37 ΤΑΜΕΙΟ ΘΗΡΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2009 παρουσίασαν πλεόνασμα €211.038 σε σύγκριση με €318.820 το 2008.

(β) Εισπράξεις. Οι εισπράξεις ανήλθαν σε €5.920.625, σε σύγκριση με €5.664.611 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €256.014 ή ποσοστό 4,52%, η οποία οφείλεται κυρίως στην είσπραξη ποσού από το Υπουργείο Εσωτερικών για την εκπλήρωση μέρους των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας, που απορρέουν από την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, περί της Διατηρήσεως των Άγριων Πτηνών.

(γ) Πληρωμές. Οι πληρωμές ανήλθαν σε €5.709.587 σε σύγκριση με €5.345.791 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €363.796 ή ποσοστό 6,81%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των απολαβών του προσωπικού, των δαπανών συντήρησης και επιδιορθώσεων και της βελτίωσης βιότοπων.

Προσωπικό. Στις 31.12.2009 το Ταμείο εργοδοτούσε 81 μόνιμους υπαλλήλους, σε σύγκριση με 82 το 2008. Το σύνολο των αποδοχών, επιδομάτων και εισφορών στα διάφορα ταμεία, περιλαμβανομένων και των ετήσιων εισφορών και δαπανών για συντάξεις και φιλοδομήματα ανέρχεται σε €3.338.701, σε σύγκριση με

€3.144.675 το 2008. Το Ταμείο εργοδοτούσε επίσης 11 ωρομίσθιους, όπως και το 2008, με σύνολο αποδοχών €331.512, σε σύγκριση με €324.741 το 2008.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά υπάλληλο ανέρχεται σε €41.218, σε σύγκριση με €38.350 το 2008 και ανά ωρομίσθιο ανέρχεται σε €30.137, σε σύγκριση με €29.522 το 2008.

Προϋπολογισμός.

Κάλυψη υπερβάσεων για το έτος 2009. Η εγκεκριμένη πρόνοια στο άρθρο 08161 (Ανέγερση Άλλων Οικοδομικών Έργων) για το έτος 2009 ύψους €400.000, προοριζόταν να καλύψει τις δαπάνες για την ανέγερση γραφείων του Ταμείου Θήρας (€200.000), τις δαπάνες για την ανέγερση εγκαταστάσεων στο εκτροφείο Σταυροβουνίου (€150.000) και χορηγία για ανέγερση σκοπευτηρίου στο Πελέντρι (€50.000). Όπως διαπιστώθηκε οι δαπάνες που έγιναν από το εν λόγω άρθρο κατά το 2009 ήταν μόνο €32.306, από τις οποίες €20.000 αφορούσαν στη χορηγία για ανέγερση σκοπευτηρίου στο Πελέντρι. Όπως ενημερωθήκαμε, τα έργα για την ανέγερση των γραφείων του Ταμείου Θήρας δεν εκτελέστηκαν λόγω μη έκδοσης των σχετικών πολεοδομικών αδειών. Για την ανέγερση εγκαταστάσεων στο εκτροφείο Σταυροβουνίου, έχουν ετοιμαστεί τα κατασκευαστικά σχέδια και τον Ιούλιο του 2010, ανατέθηκε η ετοιμασία των εγγράφων προσφοράς στις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σύμφωνα με το άρθρο 4(1) του Νόμου περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας για το έτος 2009, οποιαδήποτε εξοικονόμηση από παράλειψη εκτέλεσης οποιασδήποτε υπηρεσίας ή σκοπού δεν θεωρείται εξοικονόμηση για τους σκοπούς του άρθρου αυτού. Συνεπώς η μεγάλη διαφορά μεταξύ του προϋπολογισθέντος ποσού (€400.000) και δαπανηθέντος (€32.306) στο άρθρο 08161 δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί εξοικονόμηση για να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη των υπερβάσεων άλλων άρθρων.

Ωστόσο, με έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, ποσό ύψους €367.675, μεταφέρθηκε από το άρθρο 08161 σε διάφορα άλλα άρθρα του Προϋπολογισμού, για κάλυψη των υπερβάσεων που παρουσιάστηκαν κατά το έτος 2009, χωρίς να εξασφαλιστούν προηγουμένως οι απαραίτητες πιστώσεις.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι τα πιο πάνω θα πρέπει να προβληματίσουν τη Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου ώστε οι ανάγκες του Ταμείου να καθορίζονται πάνω σε πιο ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση και ο Προϋπολογισμός να συμβαδίζει, κατά το δυνατόν, με τη δυνατότητα εκτέλεσής του.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με τους περί του Ταμείου Θήρας (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμούς του 1999, (Κ.Δ.Π. 141/99), την ευθύνη και υποχρέωση για την καταβολή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων προς τα μέλη του Σχεδίου, η ίδρυση του οποίου προνοείται από τους εν λόγω Κανονισμούς, φέρει το Ταμείο Θήρας. Η καταβολή των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων προς τα μέλη του Σχεδίου, καλύπτεται από τον ετήσιο Προϋπολογισμό του Ταμείου.

Το υπόλοιπο του Αποθεματικού του Σχεδίου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων στις 31.12.2009 ανέρχεται σε €2.761.721 σε σύγκριση με €2.367.098 στις 31.12.2008. Σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας εισηγηθήκαμε όπως, για διασφάλιση των μελών του Σχεδίου, τηρείται ξεχωριστός τραπεζικός λογαριασμός στον οποίο να κατατίθενται τα αναγκαία για το σκοπό αυτό ποσά.

Σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2003, η υποχρέωση του Ταμείου Θήρας προς το Σχέδιο, για ελλειμματικές εισφορές, ανερχόταν μέχρι τις 31.12.2002, σε €3.492.381. Δεδομένης της παρόδου μεγάλου χρονικού διαστήματος από τη διενέργεια της τελευταίας αναλογιστικής μελέτης, καθώς και των διαφοροποιήσεων που στο μεταξύ προέκυψαν με την υιοθέτηση από το Ταμείο Θήρας του δικαιώματος αφυπηρέτησης του προσωπικού στο 63^ο έτος και την αναβάθμιση των μισθοδοτικών κλιμάκων του προσωπικού από το 2006, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως διεξαχθεί νέα αναλογιστική μελέτη για επαναπροσδιορισμό της ελλειμματικής υποχρέωσης.

Υποδείξαμε επίσης ότι, σύμφωνα με τον περί Ίδρυσης, των Δραστηριοτήτων και Εποπτείας των Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών Νόμο του 2006 (Ν. 146(I)/2006), το Ταμείο έπρεπε να υποβάλει αίτηση στην Αρμόδια Αρχή για εγγραφή του.

Αγορά Αγριων Ζώων. Από τον έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι κατά το 2009, το Ταμείο Θήρας κατέβαλε συνολικό ποσό ύψους €547.010 για την αγορά περδικιών από τα ιδιωτικά εκτροφεία, χωρίς την προκήρυξη προσφορών. Η Διαχειριστική Επιτροπή του Ταμείου Θήρας αποφάσισε το Δεκέμβριο του 2008, όπως γίνει πρόταση προς τους ιδιοκτήτες των ιδιωτικών εκτροφείων για ανανέωση των υφιστάμενων συμβολαίων τους με τους ίδιους όρους, αλλά προς €6 το κάθε περδίκι αντί €5,98 που ήταν το 2008, επειδή το θέμα ήταν επείγον και η διαδικασία προκήρυξης προσφορών – όπως αναφέρθηκε – θα ήταν χρονοβόρα. Σημειώνεται ωστόσο ότι, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας, η σύναψη σύμβασης με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης του διαγωνισμού, επιτρέπεται σε περιπτώσεις κατεπείγουσας ανάγκης, νοουμένου ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης, δεν απορρέουν από δική τους ευθύνη. Στην προκειμένη περίπτωση, η καθυστέρηση στη λήψη απόφασης, οφείλεται στην αναθέτουσα αρχή.

Ενόψει των πιο πάνω η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε δεν ήταν η ενδεδειγμένη.

6.38 ΤΑΜΕΙΟ ΛΑΧΕΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Μέρος Α

Αποτελέσματα έτους. Το Ταμείο κατά το 2009 πραγματοποίησε εισπράξεις €136.919, σε σύγκριση με €137.828 το 2008, οι οποίες προήλθαν από κυβερνητική χορηγία (€136.688) και από τόκους καταθέσεων (€231), και πληρωμές €148.761 (€135.712 το 2008), οι οποίες καταβλήθηκαν κυρίως ως βοηθήματα σε ανάπηρους (€113.618) και ως βοηθήματα σε δεινοπαθούντες (€34.743), σε σύγκριση με €108.022 και €27.690 το 2008, αντίστοιχα. Το αποθεματικό του Ταμείου στις 31.12.2009 ήταν €21.746, σε σύγκριση με €33.588 το προηγούμενο έτος.

Επανεξέταση του θεσμού της έκδοσης και κυκλοφορίας του Λαχείου Πρόνοιας. Όπως και κατά τα έτη 1997-2008, έτσι και κατά το 2009 δεν εκδόθηκε το Λαχείο Πρόνοιας και τα έξοδα του Ταμείου καλύφθηκαν από κρατική χορηγία. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως επανεξεταστεί ο θεσμός της έκδοσης και κυκλοφορίας του Λαχείου Πρόνοιας, καθώς επίσης και η αναγκαιότητα συνέχισης της λειτουργίας του ιδίου του Ταμείου, υποδεικνύοντας ότι οι βοηθούμενοι από το Ταμείο Λαχείου Πρόνοιας θα μπορούσαν να βοηθηθούν από τα διάφορα άλλα Σχέδια που λειτουργούν στο νεοσυσταθέν Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες και στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας.

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μας πληροφόρησε ότι αυτό είναι ένα από τα θέματα που θα τεθούν σε συζήτηση κατά τη διαβούλευση με την Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων, για τροποποίηση του περί Λαχείου Πρόνοιας Νόμου.

6.39 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση και αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα και έξοδα του Ταμείου ανήλθαν σε €5.821.594 και €1.859.090, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €6.008.887 και €1.811.558 του προηγούμενου έτους, δηλαδή προέκυψε πλεόνασμα €3.962.504, σε σύγκριση με €4.197.329 το 2008. Τα ταμειακά διαθέσιμα στις 31.12.2009 ήταν €26.758.782, σε σύγκριση με €23.536.052 το 2008.

Αναλογιστική μελέτη του Ταμείου. Σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2007 η οποία ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2010 το Ταμείο παρουσιάζει έλλειμμα ύψους €62,4 εκ (31.12.2004: €72,3 εκ ή £42,3 εκ.), το οποίο, αφού ληφθούν υπόψη τα ολικά ωφελήματα των μελών για προηγούμενη και μελλοντική υπηρεσία όπως επίσης και τα μελλοντικά εισοδήματα του Ταμείου από

δικηγορόσημα και εισφορές των μελών, μειώνεται στα €32,7 εκ. (31.12.2004: €52,8 εκ. ή £30,9 εκ.) Στην αναλογιστική μελέτη αναφέρεται επίσης ότι οι σημερινές εισφορές και τα εισοδήματα από τα δικηγορόσημα, όπως αυξήθηκαν με την Κ.Δ.Π. 52/2007, μπορούν να καλύπτουν τις ανάγκες για πληρωμές ωφελημάτων του Ταμείου για τα επόμενα 50 χρόνια, δηλαδή μέχρι το 2057.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου, σε συνεδρία του στις 20.5.2009 αποφάσισε όπως υιοθετήσει πλήρως τις οδηγίες/συστάσεις που διατυπώνονται στην εν λόγω αναλογιστική μελέτη, δηλαδή, τη δημιουργία μακροχρόνιας επενδυτικής πολιτικής η οποία θα βοηθήσει το Ταμείο να αυξήσει τις ετήσιες αποδόσεις του, και η οποία θα βασίζεται σε μελέτη ενεργητικού και παθητικού, καθώς και όπως η επόμενη αναλογιστική μελέτη γίνει με αναφορά την 31.12.2010 και εκπονηθεί μέσα στους πρώτους μήνες του 2011 ή νωρίτερα, σε περίπτωση που υπάρξουν σημαντικές αλλαγές στην κατανομή του φύλου και των ηλικιών των μελών.

Καθυστερημένες εισφορές μελών. Στο τέλος του έτους οι καθυστερημένες εισφορές των μελών ανέρχονταν σε €824.515, σε σύγκριση με €695.651 το 2008.

Κατά τους τρεις πρώτους μήνες του 2010 εισπράχθηκε ποσό €741.867 έναντι των πιο πάνω καθυστερημένων εισφορών.

Μέλη και συνταξιούχοι. Τα μέλη του Ταμείου στις 31.12.2009 ήταν 2.344, από τα οποία μόνο 2.073 ήταν ενεργά και ασκούσαν τη δικηγορία κατά τη διάρκεια του έτους, σε σύγκριση με 2.234 και 1.940, αντίστοιχα, το 2008. Οι συνταξιούχοι, συμπεριλαμβανομένων των χηρών που λαμβάνουν σύνταξη, την 1.1.2009 ήταν 150 (στις 31.12.2009 ήταν 153).

Επενδύσεις. Κατά τα έτη 2000 μέχρι 2009, συνολικό ποσό ύψους €967.586 επενδύθηκε σε μετοχές κυπριακών τραπεζών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Η μέση αγοραία αξία των μετοχών, που ίσχυε στις 31.12.2009, ήταν €852.443, σε σύγκριση με €572.201 στις 31.12.2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση της αξίας των μετοχών κατά €280.242. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποσό αυτό περιλαμβάνει και το κόστος αγοράς μετοχών κατά το 2009, συνολικού ύψους €22.168, το μη πραγματοποιηθέν κέρδος από τις επενδύσεις ανέρχεται σε €258.074.

Πυρκαγιά στα γραφεία του Ταμείου. Μεταξύ 5 και 6.9.2009, μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων για το 2008, ξέσπασε πυρκαγιά στα γραφεία του Ταμείου, με αποτέλεσμα να καταστραφούν, μεταξύ άλλων, διάφορα λογιστικά έγγραφα. Ως αποτέλεσμα δεν ήταν εφικτή η διενέργεια ελέγχου στις λογιστικές εγγραφές που αφορούσαν στην περίοδο 1.1 – 30.6.2009 στο βιβλίο ταμείου αφού, όπως μας αναφέρθηκε από τον λογιστή του Ταμείου, τόσο το βιβλίο όσο και όλα τα τιμολόγια και αποδείξεις πληρωμών οι οποίες διενεργήθηκαν κατά την περίοδο 1.1 – 30.6.2009 καταστράφηκαν από την πυρκαγιά.

Μέρος Β

Αγωγές από μέλη του Ταμείου. Εναντίον του Ταμείου εκκρεμούν τέσσερις αγωγές, οι οποίες καταχωρίστηκαν από Νομικούς Λειτουργούς, στους οποίους δεν παραχωρήθηκε σύνταξη από το Συμβούλιο του Ταμείου. Επίσης, εκκρεμεί η ανάκτηση δικηγορικών και άλλων συναφών εξόδων συνολικού ποσού €3.865 σε σχέση με την αγωγή με αρ. 302/04, η οποία εκδικάστηκε υπέρ του Ταμείου.

6.40 ΙΔΡΥΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2009 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €133.465, σε σύγκριση με έλλειμμα €95.768 το 2008.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Ιδρύματος κατά το 2009 ανήλθαν σε €2.765.788, σε σύγκριση με €2.710.325 το 2008, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €55.463 ή ποσοστό 2%. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κυβερνητική χορηγία ύψους €2.499.582 (90,4% των εσόδων), σε σύγκριση με €2.403.203 (88,7% των εσόδων) το 2008.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα του Ιδρύματος κατά το 2009 ανήλθαν σε €2.899.253, σε σύγκριση με €2.806.093 το 2008, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €93.160 ή ποσοστό 3,3%. Στα έξοδα περιλαμβάνονται μισθοί, ημερομίσθια και επιδόματα προσωπικού ύψους €2.335.588, σε σύγκριση με €2.195.666 το 2008.

(δ) Μαθητές. Κατά τις 31.12.2009 φοιτούσαν στο Ίδρυμα 100 ημερήσιοι μαθητές, 22 οικότροφοι από Δευτέρα μέχρι Παρασκευή και 6 μόνιμοι οικότροφοι. Όσον αφορά στο θέμα της επαγγελματικής αποκατάστασης των μαθητών, αναφέρεται ότι αποκαταστάθηκαν 60 μαθητές που εργάζονται στην ελεύθερη αγορά, οι οποίοι παρακολουθούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα από εκπαιδευτές/καθοδηγητές εργασίας του Ιδρύματος και υπάρχουν και 6 μαθητές σε ομάδες δοκιμαστικής αποκατάστασης.

Προσωπικό. Κατά το 2009 το Ίδρυμα εργοδοτούσε 34 μόνιμους, 8 έκτακτους, 1 με απόσπαση και 20 ωρομίσθιους υπαλλήλους. Στις 31.12.2009 υπήρχαν 13 κενές θέσεις (του Διευθυντή, 6 Λειτουργών Οικοτροφείου, 4 Ειδικών Παιδαγωγών, ενός Λογοθεραπευτή και μιας καθαρίστριας).

Κανονισμοί. Το θέμα της θέσπισης Κανονισμών, που να διέπουν τους όρους υπηρεσίας του μηνιαίου προσωπικού, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Συλλογικές συμβάσεις. Οι συλλογικές συμβάσεις για το μηνιαίο και ωρομίσθιο προσωπικό έληξαν στις 31.12.2006 και δεν έχουν ανανεωθεί.

Έρευνα για αξιοποίηση του προσωπικού. Μετά από απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής, η οποία λήφθηκε στη συνεδρία ημερ. 17.4.2008, κατά την οποία τέθηκε από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών θέμα ύπαρξης πλεονάζοντος προσωπικού στο Ίδρυμα, ζητήθηκε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού η διεξαγωγή έρευνας αναφορικά με την αξιοποίηση του προσωπικού του Ιδρύματος, αρχίζοντας από το Οικοτροφείο στο οποίο παρατηρήθηκαν σοβαρά λειτουργικά προβλήματα. Επίσης, στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, ημερ. 14.4.2010, συμφωνήθηκε όπως σοβαρά υφιστάμενα προβλήματα που εκκρεμούν και σχετίζονται με τον εκσυγχρονισμό και το μελλοντικό ρόλο του Ιδρύματος, μεταξύ των οποίων και η λειτουργία του Οικοτροφείου, μελετηθούν από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες κατά προτεραιότητα και υποβληθούν σχετικές προτάσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο για τη λήψη απόφασης το συντομότερο.

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τυχόν εξελίξεις.

6.41 ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΒΑΡΩΝ

Μέρος Α

Γενικά. Ο Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών ιδρύθηκε με το Νόμο 141 του 1989, με κύριο σκοπό την ισότιμη κατανομή των βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας των δικαιούχων προσώπων. Ο Φορέας εξήγγειλε την έναρξη της λειτουργίας του στις 24 Νοεμβρίου 1995.

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2009 δεν υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης και ως εκ τούτου ο σχετικός έλεγχος δεν έχει διεξαχθεί. Σύμφωνα με τις εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του έτους 2008, η Κυβέρνηση παρέσχε το 2008 χορηγία ύψους €4.494.688 (το 2007 €2.688.804) στο Φορέα για τα λειτουργικά του έξοδα και €5.845.312 (το 2007 €4.611.925) για επιχορήγηση επιτοκίου. Στις 31.12.2008 τα εισπρακτέα και τα πληρωτέα δάνεια ήταν €188.003.458 και €202.757.435 αντίστοιχα (το 2007 €155.706.794 και €165.122.102 αντίστοιχα), ενώ οι εισπρακτέες καταθέσεις ήταν €14.753.977 (€9.415.308 το 2007). Σημειώνεται ότι αδαπάνητο ποσό ύψους €11.963.738 στις 31.12.2008 (€7.162.618 στις 31.12.2007) ήταν κατατεθειμένο στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης και αφορούσε σε κάλυψη αιτήσεων οι οποίες εγκρίθηκαν, οι αιτητές όμως δεν πρόλαβαν να συνάψουν τα σχετικά δάνεια για να τους εκδοθούν τα ποσά, λόγω μη ολοκλήρωσης της διαδικασίας υποθήκευσης.

Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008.

Έγκριση και παραχώρηση δανείων. Ο Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών διέθεσε κατά τη διάρκεια του έτους ποσό ύψους €61,3 εκ. για ικανοποίηση 2.777 αιτήσεων. Επίσης παραχωρήθηκαν δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με εγγύηση του Φορέα, ύψους €62,5 εκ. για ικανοποίηση 1.315 αιτήσεων. Η συνολική δαπάνη και οι συνολικές εγγυήσεις που παραχωρήθηκαν από το 1996 μέχρι το 2008, για δανειοδότηση μέσω του σχεδίου αποκατάστασης προπολεμικής φερεγγυότητας ιδιοκτητών κατεχόμενης ή απροσπέλαστης ακίνητης ιδιοκτησίας παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

<u>Δάνεια με κεφάλαια του Φορέα</u>	2008	<u>Ποσό δαπάνης για το 2008</u>	1996-2008	1996-2008
	Αριθμός		Αριθμός	Σύνολο
	εγκρίσεων		εγκρίσεων	δαπανών
		€000		€000
Σπουδαστικά	1.799	42.981	10.879	228.791
Ιατροφαρμακευτικά	80	2.329	439	9.139
Νεοδημιουργημένα ζευγάρια	898	15.778	2.075	36.445
Επαγγελματικά	-	8	480	11.792
Σωματεία-Οργανώσεις	-	171	6	1.075
Ολικό	2.777	61.267	13.879	287.242

<u>Δάνεια με εγγύηση του Φορέα</u>	2008	<u>Ποσό δαπάνης για το 2008</u>	1996-2008	1996-2008
	Αριθμός		Αριθμός	Σύνολο
	Εγκρίσεων		εγκρίσεων	δαπανών
		€000		€000
Στεγαστικά	1.031	38.083	4.727	235.478
Επαγγελματικά	284	24.391	1.316	84.013
Ολικό	1.315	62.474	6.043	319.491
Γενικό Σύνολο	4.092	123.741	19.922	606.733

Εξέταση αιτήσεων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η διαδικασία εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση. Ενδεικτικά σημειώνεται ότι οι αιτήσεις για αυτή την κατηγορία δανείων εξετάζονται συνήθως μετά την πάροδο περίπου 3 χρόνων από την υποβολή τους.

Οι κυριότεροι λόγοι της καθυστέρησης είναι τα περιορισμένα διαθέσιμα κεφάλαια στον Προϋπολογισμό του Φορέα, ο μεγάλος αριθμός αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια που συσσωρεύθηκαν μετά την τροποποίηση των Κανονισμών του 1999 και η αύξηση του αριθμού των αιτήσεων που υποβάλλονται από έτος σε έτος.

Στο τέλος του 2008 οι καθυστερημένες στεγαστικές αιτήσεις ήταν 6.042 ενώ στο τέλος του 2009 ήταν 6.601. Κατά το 2008 υποβλήθηκαν 1.953 στεγαστικές αιτήσεις ενώ το 2009 2.043 αιτήσεις. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα το 2008 εξέτασε 1.240 αιτήσεις για στεγαστικό δάνειο ενώ το 2009 εξέτασε 1.481, εκ των οποίων οι 847 υπάγονταν στο Σχέδιο Παραχώρησης Στεγαστικών Δανείων με Επιδοτούμενο Επιτόκιο Χωρίς Εγγυήσεις.

Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων από δανειοδοτούμενους. Οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων αυξήθηκαν από €12.565.554 το 2007, σε €14.040.270 το 2008, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση ύψους €1.474.716 (ποσοστό 11,74%).

Λόγω των καθυστερήσεων αυτών, ενδέχεται να προκύψει υποχρέωση του Φορέα για καταβολή των καθυστερήσεων δανείων ύψους €6.089.670 προς τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης έλαβε μέχρι τις 31.12.2008, δικαστικά μέτρα εναντίον 181 δανειοδοτούμενων που καθυστερούν την αποπληρωμή των δανείων τους, ενώ η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα δεν φαίνεται να έχει προβεί στη λήψη οποιωνδήποτε δικαστικών μέτρων. Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα έχει στείλει προειδοποιητικές επιστολές στους χρεώστες, τα δάνεια των οποίων παρουσιάζουν καθυστερήσεις. Επίσης, έχει ετοιμάσει κατάλογο με 253 άτομα των οποίων οι καθυστερήσεις μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2008 ήταν πέραν των 12 μηνών, τον οποίο απέστειλε στον Φορέα, όπου συστάθηκε επιτροπή από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για παρακολούθηση του θέματος. Στις 30.3.2009 πραγματοποιήθηκε συνάντηση, στην οποία έλαβαν μέρος μέλη του Συμβουλίου του Φορέα και εκπρόσωποι της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα ξεκίνησε εκστρατεία για την είσπραξη χρεών, πράγμα που εντατικοποιήθηκε ενόψει της εφαρμογής του περί Παραγραφής Νόμου. Στάλθηκαν επιστολές τερματισμού για όσα δάνεια εκδόθηκαν μέχρι τις 31.5.2005, με τις οποίες κάλεσαν τους οφειλότες να εξοφλήσουν τα δάνεια εντός 30 ημερών, αλλιώς θα παραπεμφθούν σε διαιτησία. Ζητήσαμε όπως ενημερωθεί η Υπηρεσία μας για τις εξελίξεις σχετικά με το θέμα αυτό.

Σημειώθηκε ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Παραγραφής Νόμου (Κεφ.15), όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, δίνεται περίοδος αναστολής του χρόνου παραγραφής ορισμένων χρεών και οφειλών, μέχρι τις 30.11.2010, ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των διατάξεων του Νόμου. Ενόψει των πιο πάνω, αν δεν καταχωριστούν έγκαιρα αγωγές για διεκδίκηση οφειλών δικαστικώς, η είσπραξή τους καθίσταται δύσκολη, αν όχι αδύνατη, δεδομένου ότι δεν μπορεί να εγερθεί αγωγή και η αποπληρωμή θα επαφίεται πλέον μόνο στην καλή διάθεση των οφειλετών.

Απαντώντας ο Πρόεδρος του Φορέα σημείωσε ότι οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των δανείων οφείλονται κυρίως στα πολύ σοβαρά οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες λόγω της μη αποκατάστασης σε μεγάλο βαθμό της προπολεμικής τους φερεγγυότητας και της μη επίτευξης της ισότιμης κατανομής των βαρών που προήλθαν από την Τουρκική εισβολή και κατοχή.

Όπως επίσης μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος, τα μέτρα που λήφθηκαν ώστε να αντιμετωπιστεί η κατάσταση και να αποτραπεί περαιτέρω η επιδείνωση είναι η αποστολή μηνιαίων προειδοποιητικών επιστολών από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα και τον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης στους αιτητές που τα δανειά τους παρουσιάζουν τρεις καθυστερημένες δόσεις και όσον αφορά στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα, όταν οι καθυστερημένες δόσεις είναι πέραν των δώδεκα, αποστέλλεται επιστολή τερματισμού και παραπομπή σε διαιτησία.

Επίτευξη στόχων της ίδρυσης του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Στον περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και άλλα συναφή θέματα) Νόμο 141/89 καθορίζεται ότι μεταξύ άλλων στόχων και αρμοδιοτήτων του Φορέα, είναι η ανάληψη ενεργειών για την επίτευξη της ισότιμης κατανομής των βαρών που προέκυψαν από την Τουρκική Εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας, σύμφωνα με την περιουσία έκαστου και λαμβάνοντας υπόψη τις δημοσιονομικές δυνατότητες του Κράτους.

Με τη λειτουργία του ο Φορέας από το 1996, συνέτεινε στην αποκατάσταση της φερεγγυότητας των ιδιοκτητών ακίνητης περιουσίας στο κατεχόμενο μέρος της Κύπρου, με την παραχώρηση χαμηλότοκων δανείων με υποθήκευση κατεχόμενης ή απροσπέλαστης περιουσίας, χωρίς όμως να επιτευχθεί η ισότιμη κατανομή βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή.

Όπως προέκυψε από τη μελέτη που εκπονήθηκε το 2000 από το Πανεπιστήμιο Κύπρου – Τμήμα Οικονομικών, για λογαριασμό του Φορέα, από τη σύγκριση της συσσωρευμένης οικονομικής βοήθειας προς τους πληγέντες με το συσσωρευμένο ιδιωτικό κόστος (οριστικές απώλειες και απώλειες πρόσβασης), για να επιτευχθεί ισότιμη κατανομή βαρών χρειάζεται όχι μόνο μεγαλύτερη αλλά και διαφορετικής μορφής κρατική αρωγή προς τους εκτοπισμένους και παθόντες από την Τουρκική εισβολή και κατοχή.

Με βάση τις εκτιμήσεις της μελέτης, θα έπρεπε να δοθεί οικονομική βοήθεια ύψους περίπου ΛΚ4 δισεκατομμυρίων σε τιμές 1995 για απώλειες που υπολογίζεται ότι έχουν υποστεί οι εκτοπισμένοι και παθόντες και επίσης να αυξηθεί η ετήσια οικονομική βοήθεια που παραχωρείται από το Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων από ΛΚ150 εκ. σε ΛΚ250 εκ. (σε τιμές 1995), να

διοχετεύεται δε ολόκληρη μόνο στους ιδιοκτήτες κατεχόμενων περιουσιών. Επίσης, το ποσό της ετήσιας οικονομικής βοήθειας πρέπει να αυξάνεται με τον πληθωρισμό και την αύξηση της αξίας της γης, ώστε να αντανakλά το πραγματικό ετήσιο κόστος που προκαλείται λόγω της στέρησης πρόσβασης στις κατεχόμενες και απροσπέλαστες περιουσίες.

Σύμφωνα με τη μελέτη, για εξεύρεση των οικονομικών πόρων για παραχώρηση της πιο πάνω οικονομικής βοήθειας, θα έπρεπε κυρίως να επιβληθεί φορολογία στην ακίνητη περιουσία στις ελεύθερες περιοχές, διότι η αύξηση στην αξία της οφείλεται κατά ένα πολύ ψηλό ποσοστό στην εισβολή και κατ'επέκταση στη μείωση της διαθέσιμης γης. Στη μελέτη τονίζεται ότι η έλλειψη φορολογίας στον πλούτο την περίοδο που ακολούθησε την εισβολή ήταν ένας από τους λόγους που οδήγησαν τις τιμές στις ελεύθερες περιοχές να εκτιναχθούν στα ύψη και να επιδεινωθεί η άνιση κατανομή των βαρών της εισβολής σε βάρος των προσφύγων και προς όφελος των κατόχων ακίνητης περιουσίας στις ελεύθερες περιοχές.

Επειδή, σύμφωνα με τον προαναφερθέντα Νόμο, μεταξύ των πρωταρχικών σκοπών και αρμοδιοτήτων του Φορέα είναι να εισηγείται τη λήψη των αναγκαίων προς επίτευξη των σκοπών του νομοθετικών ή άλλων μέτρων, ενδείκνυται όπως ο Φορέας προβεί στις δέουσες ενέργειες, αξιοποιώντας τη μελέτη του Πανεπιστημίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα στη συνεδρία του ημερομηνίας 16.7.2008, αποφάσισε τη σύσταση Επιτροπής για μελέτη του θέματος αυτού και υποβολή εισηγήσεων προς το Κράτος. Μεταξύ άλλων η Επιτροπή εξέτασε και τη δυνατότητα διεξαγωγής στο μέλλον ενός επιστημονικού συνεδρίου με θέμα την ισότιμη κατανομή βαρών, σε συνεργασία με την Κυβέρνηση. Με νέα απόφαση του το Συμβούλιο ημερομηνίας 5.3.2009, αποφάσισε τη σύσταση Επιτροπής για την αναθεώρηση της μελέτης του Πανεπιστημίου. Ο Πρόεδρος εισηγήθηκε όπως η Επιτροπή επιδιώξει να έχει συνάντηση με τον Πρόεδρο και τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων καθώς και τον καθηγητή του Οικονομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου, βασικό συντελεστή της προηγούμενης μελέτης.

Ο Πρόεδρος του Φορέα μάς ανέφερε ότι, όπως πληροφόρησε και τον Πρόεδρο και τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, το θέμα της αναβάθμισης της μελέτης του Πανεπιστημίου δεν προωθήθηκε στο παρόν στάδιο λόγω της οικονομικής κρίσης.

Αποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι η πιο πάνω μελέτη του Πανεπιστημίου θα πρέπει να προωθηθεί για αναβάθμιση ώστε να είναι έτοιμη για αξιοποίηση μόλις ξεπεραστεί η οικονομική κρίση.

6.42 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΥΪΚΗ ΔΥΣΤΡΟΦΙΑ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το Ίδρυμα, σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς για το 2009 και τους εξελεγμένους λογαριασμούς για το 2008, παρουσίασε πλεόνασμα €12.301, σε σύγκριση με €243.682 το 2008.

(β) **Έσοδα.** Τα έσοδα μετά την αφαίρεση των αναβαλλόμενων, ανήλθαν σε €9.615.381, σε σύγκριση με €9.559.073 το 2008. Στα έσοδα περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €6.153.309, σε σύγκριση με €5.809.243 το 2008. Τα έσοδα από προσφορά υπηρεσιών (στα οποία περιλαμβάνονται και έσοδα από δικανικές υπηρεσίες προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης ύψους €1.426.010, σε σύγκριση με €1.282.080 το 2008), καθώς και από ερευνητικά προγράμματα, ανήλθαν σε €2.950.932, σε σύγκριση με €2.949.520 το 2008.

Τα καθαρά έσοδα από το «Τέλεθον» ανήλθαν σε €238.723, σε σύγκριση με €321.616 το 2008. Μέρος αυτών, ύψους €103.403 για το 2009, σε σύγκριση με €88.161 το 2008, περιλαμβάνονται στα έσοδα.

(γ) **Έξοδα.** Τα έξοδα ανήλθαν σε €9.603.080, σε σύγκριση με €9.315.391 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €287.689 ή 3%. Η αύξηση προήλθε κυρίως από τους μισθούς προσωπικού, που ήταν €5.975.650, σε σύγκριση με €5.620.985 (αύξηση €354.665 ή 6,3%).

Χορηγία για υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής του Ιδρύματος. Μέρος της κρατικής χορηγίας που λαμβάνει το Ίδρυμα από το Υπουργείο Υγείας, προορίζεται συγκεκριμένα για την υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής του Ιδρύματος, το οποίο ανήλθε σε €1.859.309 το 2009 σε σύγκριση με €1.708.602 το 2008. Όπως διαπιστώθηκε, δεν υπάρχει μηχανισμός ούτε τηρούνται στοιχεία στο Ίδρυμα που να επιβεβαιώνουν ότι το ποσό αυτό δαπανήθηκε για το σκοπό για τον οποίο προοριζόταν.

Μνημόνιο Επιστημονικής Συνεργασίας μεταξύ Ιδρύματος και Υπουργείου Υγείας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Ιδρύματος και του Υπουργείου Υγείας, για την προσφορά υπηρεσιών προς την Κυβέρνηση, υπογράφηκε στις 26.10.1999. Ενώ σ' αυτή προβλέπεται η καταβολή ετήσιας κρατικής επιχορήγησης, έναντι παροχής ιατρικών και εργαστηριακών υπηρεσιών σε ασθενείς, δικαιούχους δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς επίσης και η μερική χρηματοδότηση ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων, ωστόσο δεν καθορίζονται οι συγκεκριμένες υπηρεσίες που θα προσφέρονται, καθώς και η έκτασή τους.

Αναφέρεται σχετικά ότι η αξία των υπηρεσιών που προσφέρθηκαν σε ασθενείς που παραπέμπονται από τα κρατικά νοσοκομεία στο Ίδρυμα ανήλθε κατά το 2009, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Ίδρυμα, σε €5.594.869, σε σύγκριση με €4.155.765 το 2008. Η Υπηρεσία μας, σε σχετική επιστολή της προς το Υπουργείο Υγείας, εισηγήθηκε όπως η συνεργασία μεταξύ του Ιδρύματος και του Υπουργείου ρυθμιστεί με σύναψη συμφωνίας στα πλαίσια του Νόμου που προνοεί για το Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα.

Ύστερα από διαβουλεύσεις του Ιδρύματος με το Υπουργείο Υγείας, ετοιμάστηκε προσχέδιο συμφωνίας, το οποίο υποβλήθηκε στις 16.7.2009 στο Υπουργείο Οικονομικών για τις απόψεις του.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το προσχέδιο της συμφωνίας ευρίσκεται στο τελικό στάδιο για έγκριση από τα δύο Υπουργεία (Υγείας και Οικονομικών) και προώθησή του στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Το προσχέδιο της συμφωνίας, όπως αναφέρεται στο ίδιο το κείμενο, θεσμοθετεί τη σχέση μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και του Ιδρύματος, ορίζει τη μελλοντική συνεργασία τους και καθορίζει τον τρόπο συνεισφοράς της Κυπριακής Δημοκρατίας προς το Ίδρυμα, μέσω πάγιας ετήσιας χρηματοδότησης και άλλης βοήθειας.

Προσωπικό. Το προσωπικό του Ιδρύματος, περιλαμβανομένων των μη μόνιμων υπαλλήλων και αυτών με μερική απασχόληση, ανερχόταν στις 31.12.2009 σε 141 άτομα, σε σύγκριση με 132 άτομα στις 31.12.2008, και οι δαπάνες αποδοχών ανήλθαν σε €5.975.650, σε σύγκριση με €5.620.985 το 2008. Επιπρόσθετα, δύο άτομα, με σύνολο αποδοχών €65.711 το 2009 και €61.237 το 2008, απασχολήθηκαν στο «Τέλεθον».

Ιδιωτική απασχόληση προσωπικού. Το θέμα της ιδιωτικής απασχόλησης του προσωπικού συνεχίζει να εκκρεμεί. Σημειώνεται ότι δεν περιλήφθηκε οποιαδήποτε πρόνοια στη συλλογική σύμβαση, ενώ, σύμφωνα με τους Εσωτερικούς Κανονισμούς και τους Όρους Εργοδότησης, απαγορεύεται η ιδιωτική απασχόληση του προσωπικού χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου. Αρχικά (το 2003) το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να μην εγκρίνει την ιδιωτική απασχόληση του προσωπικού, στη συνέχεια όμως, σύμφωνα με αποφάσεις του ημερ. 18.2.2004 και 7.4.2004, παγοποίησε την προηγούμενη απόφασή του μέχρι την ολοκλήρωση της μελέτης για την εισαγωγή κλιμάκων μισθοδοσίας. Παρόλο ότι το Ίδρυμα προχώρησε στην εφαρμογή των νέων κλιμάκων μισθοδοσίας τον Οκτώβριο 2007, εντούτοις, μόλις στις 15.12.2009 η επιτροπή που διορίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 4.3.2009 για επανεξέταση του θέματος, ετοίμασε σχετικούς κανονισμούς τους οποίους υπέβαλε στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση. Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι θα πρέπει να ληφθεί οριστική απόφαση για το θέμα το οποίο εκκρεμεί από πολλού και επηρεάζει την ορθολογιστική λειτουργία του Ιδρύματος. Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος μας πληροφόρησε ότι μετά την έγκριση των εν λόγω κανονισμών, έγινε διαβούλευση τον Μάρτιο 2010 με τις συντεχνίες, ωστόσο, λόγω διαφοράς αντιλήψεων μεταξύ των δύο πλευρών, το θέμα θα υποβληθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο για επανεξέταση.

«Τέλεθον». Το δικαίωμα διεξαγωγής του «Τέλεθον» παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα από το Διεθνή Οργανισμό για το «Τέλεθον», AFM.

Τα συσσωρευθέντα έσοδα από το «Τέλεθον» μέχρι 31.12.2009 ανήλθαν σε €2.992.233.

6.43 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2009, έχουν ελεγχθεί από ανεξάρτητους ιδιώτες ελεγκτές, σύμφωνα με το άρθρο 49(2) των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων του 1993 έως 2009. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

(α) Αποτελέσματα έτους. Το πλεόνασμα μετά τη φορολογία ανήλθε σε €617.328 το 2009, σε σύγκριση με €382.017 το 2008. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στη μείωση των εξόδων διοίκησης κατά €671.161 σε σχέση με τη μείωση των εσόδων κατά €384.598.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) ανήλθαν σε €6.412.638 το 2009, σε σύγκριση με €6.797.236 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €384.598 ή ποσοστό 5,66%. Η μείωση των εσόδων οφείλεται κυρίως στη μείωση των εσόδων από ετήσιες συνδρομές κατά €483.821 ή 14,85%, που σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου προέκυψε κατά κύριο λόγο από τη μείωση του όγκου των συναλλαγών ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας κρίσης και από τη μείωση των τελών που είχε ως στόχο την ευθυγράμμιση με τα τέλη του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Οφείλεται επίσης στη μείωση των πιστωτικών τόκων κατά €96.471 ή 9,24% και στην αύξηση των άλλων εσόδων κατά €189.985 ή 156,7%.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα εξαιρουμένης της φορολογίας ύψους €4.355, ανήλθαν σε €5.790.955 για το 2009, σε σύγκριση με €6.224.930 το 2008, δηλαδή παρουσίασαν μείωση €433.975 ή ποσοστό 6,97%. Η μείωση των εξόδων οφείλεται κυρίως στη μείωση των εξόδων διοίκησης κατά €671.161 ή 24,66% έναντι των αυξημένων δαπανών κατά το 2008 για ενοίκια μισθώσεων εκμετάλλευσης και κοινόχρηστα για το ενοικιαζόμενο κτίριο και για έξοδα μετακόμισης στο ιδιόκτητο κτίριο και στην αύξηση του κόστους υπηρεσιών κατά €226.625 ή 6,57%.

Προσωπικό - Μισθοί και επιδόματα. Το ΧΑΚ εργοδοτούσε 83 υπαλλήλους στις 31.12.2009 (56 μόνιμους, 24 έκτακτους και 3 ωρομίσθιους), σε σύγκριση με 85 το 2008. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές συνεισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν σε €3.663.054, σε σύγκριση με €3.433.379 το 2008. Η αύξηση της δαπάνης κατά €229.675 ή ποσοστό 6,69% οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις που δόθηκαν σύμφωνα με την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης για τα έτη 2007-2009 και στις τιμαριθμικές αναπροσαρμογές. Η αντιμισθία των μελών του Συμβουλίου ανήλθε στα €11.746 για το 2009 (€14.796 για το 2008).

Οργανωτική δομή ΧΑΚ. Όπως αναφέραμε και στην Ετήσια Έκθεση μας για το 2008, θα πρέπει να επισπευσθεί η μελέτη και η έγκριση οργανογράμματος, στο οποίο να καθορίζονται σαφώς οι ευθύνες, οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα κάθε συγκεκριμένης θέσης. Ο Πρόεδρος του ΧΑΚ συμφώνησε με την εισήγηση μας και σημείωσε ότι χρειάζεται να ληφθεί υπόψη η ιδιομορφία του ΧΑΚ ως προς την οργανωτική δομή που θα δημιουργηθεί, εφόσον τα θέματα που επιλαμβάνεται χαρακτηρίζονται από εξειδίκευση, τεχνογνωσία και δυναμική.

Κοινή Πλατφόρμα Χρηματιστηρίου Αθηνών (ΧΑ) και ΧΑΚ. Με σκοπό την απάμβλυνση του προβλήματος του χαμηλού όγκου συναλλαγών του ΧΑΚ, που δημιουργήθηκε το έτος 2007, από την παράλληλη εγγραφή εταιρειών, τις μεταφορές μετοχών από τα μητρώα τους στο ΧΑΚ σε αυτά του ΧΑ και την αρνητική επίδραση που κατ'επέκταση είχε στα έσοδα του ΧΑΚ, το ΧΑΚ εισηγήθηκε στο ΧΑ την αλλαγή του άρθρου 15 της σύμβασης, σχετικά με την Κοινή Πλατφόρμα αναφορικά με τα διαφυγόντα έσοδα και το σχετικό διαμερισμό τους.

Μετά από διαπραγματεύσεις, υπογράφηκε την 1.7.2009 πρόσθετη συμφωνία στη σύμβαση παροχής υπηρεσιών για υποστήριξη της λειτουργίας της αγοράς ΧΑΚ μέσω της Κοινής Πλατφόρμας, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1.4.2009. Τα έσοδα του ΧΑΚ που προέκυψαν από την πρόσθετη συμφωνία ανήλθαν για την περίοδο 1.4.2009 – 31.12.2009 σε €317.877.

Επίσης, μέσα στο 2010, έγινε επαναδιαπραγμάτευση των βασικών ετήσιων συμβολαίων λειτουργίας της Κοινής Πλατφόρμας με επίτευξη μειώσεων στο ετήσιο κόστος. Συγκεκριμένα, συμφωνήθηκε μείωση της ετήσιας αύξησης του κόστους λειτουργίας της Κοινής Πλατφόρμας για την περίοδο 10/2010 – 10/2011 από 5% σε 2,5% και για την περίοδο 11/2011 – 10/2012 από 2,5% σε 0%. Όσον αφορά στα συστήματα εποπτείας, συμφωνήθηκε απαλλαγή του ΧΑΚ από την υποχρέωση καταβολής της προσαύξησης 5% επί της συμφωνηθείσας ετήσιας χρέωσης από το δεύτερο έτος λειτουργίας και μετά.

Ο Πρόεδρος του ΧΑΚ σημείωσε ότι, το ΧΑΚ καταβάλλει συνεχώς προσπάθειες για περαιτέρω βελτίωση της συμφωνίας της Κοινής Πλατφόρμας, προς όφελος και των δύο χρηματιστηρίων.

Κτίριο IMC. Ο ιδιοκτήτης του κτιρίου IMC, στο οποίο λειτουργούσε το ΧΑΚ μέχρι το Δεκέμβριο 2008, κατέθεσε αγωγή εναντίον του ΧΑΚ αναφορικά με διάφορες απαιτήσεις ύψους €1.130.148 (£661.446) για ενοίκια και επιπρόσθετο ποσό για κοινόχρηστο ηλεκτρικό ρεύμα, για τις οποίες υπήρξε διαφωνία με το ΧΑΚ. Μετά από διαβουλεύσεις και ύστερα από γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου του, το ΧΑΚ υπολόγισε το ποσό των ενοικίων και των τόκων που υποχρεούται να καταβάλει. Ο υπολογισμός του ηλεκτρικού ρεύματος που αναλογεί στο ΧΑΚ έγινε με βάση φόρμουλα η οποία υποδείχθηκε από σύμβουλο μηχανικό. Το σύνολο των ποσών αυτών, βάσει των υπολογισμών του ΧΑΚ, ανέρχεται σε €149.443, το οποίο καταβλήθηκε στο δικαιούχο, χωρίς όμως να επιτευχθεί συμφωνία και ως εκ τούτου η πιο πάνω αγωγή ακόμη εκκρεμεί.

Νέο ιδιόκτητο κτίριο.

(i) **Γενικά.** Οι εργασίες για την ανέγερση του κτιρίου ξεκίνησαν τον Ιούλιο 2006 και σύμφωνα με το συμβόλαιο, έπρεπε να ολοκληρωθούν εντός 16 μηνών από την ημερομηνία έναρξης τους. Αρχικά καθορίστηκε ως ημερομηνία αποπεράτωσης η 8η Φεβρουαρίου 2008 ενώ αργότερα, με την υποβολή από τον εργολάβο νέου αναθεωρημένου προγράμματος εργασιών, καθορίστηκε ο Σεπτέμβριος του 2008. Το έργο ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο 2008. Σύμφωνα με τον όρο 6.2 του σχετικού συμβολαίου «σε περίπτωση που η παράδοση του κτιρίου καθυστερεί εξ υπαιτιότητας του πωλητή, πέραν των 30 ημερών από την ημερομηνία παράδοσης, ο πωλητής υποχρεούται να καταβάλει ως αποζημίωση προς τον αγοραστή, για κάθε ημέρα καθυστέρησης, μετά την πάροδο των 16 μηνών το ποσό των £600 ημερησίως». Οι Σύμβουλοι-Αρχιτέκτονες του ΧΑΚ έστειλαν επιστολή στις 23 Ιουνίου 2009 προς το Διευθυντή του ΧΑΚ, στην οποία αναφέρουν ότι, παρόλο που το έργο παρουσίασε καθυστέρηση 9,5 μηνών για την ολοκλήρωση του, δικαιολογείται η καθυστέρηση από μέρους του εργολάβου, επισημαίνοντας ταυτόχρονα και τις επιπρόσθετες καθυστερήσεις που προέκυψαν εξ υπαιτιότητας του ΧΑΚ λόγω της φύσεως του έργου και της ανάγκης ειδικού συντονισμού με τον εργολάβο για να αντιμετωπιστούν, για τις οποίες υπάρχει πιθανότητα υποβολής αίτησης από τον εργολάβο. Εισηγήθηκαν επίσης όπως, μέσα στα πλαίσια φιλικού διακανονισμού, επιτευχθεί συμφωνία με τον εργολάβο, η οποία να προβλέπει ότι δεν υπάρχουν εκατέρωθεν οποιεσδήποτε απαιτήσεις.

(ii) **Συμφωνία.** Το Διοικητικό Συμβούλιο, κατά τη συνεδρία του ημερ. 25.6.2009 συμφώνησε με την εισήγηση των Συμβούλων-Αρχιτεκτόνων και εξουσιοδότησε τον Αντιπρόεδρο να χειριστεί το θέμα, ώστε να επιτευχθεί συμφωνία με τον εργολάβο.

Η Υπηρεσία μας στην ετήσια έκθεση για το έτος 2008 εξέφρασε τις επιφυλάξεις της κατά πόσο έπρεπε να μη ζητηθεί η καταβολή ρήτρας από μέρους του εργολάβου. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του ημερ. 14.1.2010 ενέκρινε το τελικό κείμενο της Συμφωνίας Διευθέτησης και Συμβιβασμού με τον εργολάβο και εξουσιοδότησε τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο όπως προχωρήσουν στην υπογραφή του εκ μέρους του Χρηματιστηρίου. Στη Συμφωνία αναφέρεται ότι και οι δύο συμβαλλόμενοι παραιτούνται οποιωνδήποτε απαιτήσεων και αξιώσεων.

(iii) **Εμβαδόν κτιρίου.** Στο νέο ιδιόκτητο κτίριο του ΧΑΚ, όπως μας αναφέρθηκε από το ΧΑΚ δεν υπάρχουν οι αναγκαίοι χώροι για την εξυπηρέτηση του προσωπικού και των υπηρεσιών που προσφέρει το ΧΑΚ, με αποτέλεσμα να γίνονται ενέργειες για την ανέγερση δύο επιπρόσθετων ορόφων. Επίσης το ΧΑΚ έχει προβεί στην ενοίκιαση αποθηκευτικού χώρου έναντι μηνιαίου ποσού

ύψους €1.650 και στην εξεύρεση επιπρόσθετου χώρου στάθμευσης για το προσωπικό και τους επισκέπτες. Σημειώνεται ότι το νέο κτίριο δεν διαθέτει αίθουσα συνεδριάσεων/σεμιναρίων.

Σχέδιο δράσης για αντιμετώπιση της υφιστάμενης χρηματιστηριακής κρίσης. Με σκοπό την αντιμετώπιση της υφιστάμενης χρηματιστηριακής κρίσης και κατόπιν ανασκόπησης της κατάστασης στις κεφαλαιαγορές διεθνώς, το Συμβούλιο του ΧΑΚ υπέβαλε στο Υπουργείο Οικονομικών θέματα/εισηγήσεις, η προώθηση των οποίων, πιστεύει ότι θα συμβάλει θετικά στην αντιμετώπιση των δεδομένων για το χρηματιστηριακό τομέα, με ευρύτερες επιπτώσεις σε ολόκληρη την οικονομία. Τα θέματα/εισηγήσεις αφορούν ανάμεσα σ' άλλα, στο έργο της Νεοαναπτυσσόμενης Εταιρειών Αγοράς (ΝΕΑ) του ΧΑΚ, η οποία λειτουργεί από τις 29 Μαρτίου 2010, στα Αμοιβαία Κεφάλαια, των οποίων η σύσταση στην Κύπρο προϋποθέτει επίλυση των εκκρεμοτήτων αναφορικά με το φορολογικό τους καθεστώς, στην κατάργηση χρηματιστηριακού τέλους που επιβάλλεται ως φόρος του Δημοσίου επί των πωλήσεων στις χρηματιστηριακές συναλλαγές και στην προώθηση εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών τύπου ΟΤC.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του ΧΑΚ, το έργο των εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών τύπου ΟΤC έχει υλοποιηθεί με την λειτουργία τους στις 20 Ιουλίου 2010, χωρίς όμως την έγκριση από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των συναλλαγών για δανεισμό και εγγυήσεων γεγονός που περιορίζει την ωφελιμότητα του. Μας ανέφερε επίσης ότι, το ΧΑΚ έχει προχωρήσει πρόσφατα στη διαμόρφωση νέου Στρατηγικού Σχεδιασμού για τα έτη 2011-2013.

Μεταφορά δημόσιου χρέους. Τον Ιούλιο του 2008, το Υπουργικό Συμβούλιο με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 51(γ) των περί Κεντρικής Τράπεζας Νόμων 2002-2007, αποφάσισε (αρ. απόφασης 67.443) τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων διαχειριστή του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στο Υπουργείο Οικονομικών από 1^η Αυγούστου 2010. Για το θέμα υπάρχει εκτενέστερη αναφορά στην παρούσα Έκθεση κάτω από το Υπουργείο Οικονομικών.

Τον Απρίλιο του 2010, το Υπουργείο Οικονομικών ανέθεσε στο ΧΑΚ μέρος των εργασιών διαχείρισης του Δημόσιου Χρέους και συγκεκριμένα τις εργασίες που αφορούν στη διαχείριση του εσωτερικού δημόσιου χρέους αναφορικά με τα εισηγμένα χρεόγραφα.

Το ετήσιο κόστος αναφορικά με την ανάληψη της εργασίας αυτής (αλλαγή πληροφοριακών συστημάτων, λειτουργικών εξόδων κλπ.), όπως έχει υπολογιστεί από το ΧΑΚ ανέρχεται σε €24.000 περίπου. Το μέγιστο ετήσιο ποσό εσόδων από την ανάληψη της εργασίας αυτής για το ΧΑΚ, όπως έχει καθοριστεί με την Κ.Δ.Π. 362/2010 είναι €25.000 ετησίως.

6.44 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Η Επιτροπή δεν υπέβαλε τις οικονομικές καταστάσεις του έτους 2009 μέχρι την ημερομηνία της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης και δεν διεξήχθηκε ο νενομισμένος έλεγχος. Σύμφωνα με το άρθρο 47 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (Σύσταση και Αρμοδιότητες) Νόμου Ν.64(Ι)/2001 και το άρθρο 46 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου Ν.73(Ι)/2009, η Επιτροπή μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους, οφείλει να καταρτίζει έκθεση και οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες ελέγχονται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2008 παρουσίασαν έλλειμμα ύψους €677.340 , σε σύγκριση με πλεόνασμα €749.524 κατά το προηγούμενο έτος. Το έλλειμμα οφείλεται κυρίως στη μειωμένη κρατική χορηγία κατά €1.562.902, σε σύγκριση με το 2007, που παραχωρήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών προς την Επιτροπή.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα της Επιτροπής, περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ύψους €1.000.000, ανήλθαν σε €2.091.282 σε σύγκριση με €3.423.781 κατά το 2007, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά €1.332.499 ή 38,92%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση της κρατικής χορηγίας κατά €1.562.902 και στην αύξηση των εσόδων από Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών κατά €335.380.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε €2.768.622, σε σύγκριση με €2.674.257 το 2007, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €94.365 ή 3,53%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αποδοχών προσωπικού κατά €196.567, στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας γραφείου κατά €27.759 και στη μείωση των εξόδων εκπαίδευσης/επιμόρφωσης προσωπικού και άλλων γενικών εξόδων κατά €71.546 και €78.880 αντίστοιχα.

Προσωπικό.

(α) Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς στις 31.12.2008 εργοδοτούσε 40 άτομα (39 μόνιμους και 1 έκτακτο) όπως και το 2007. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν για το 2008 σε €1.687.602 σε σύγκριση με €1.491.036 το 2007, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση €196.566 ή ποσοστό 13,18%.

(β) Τοποθέτηση νεοεισερχόμενων λειτουργών. Τα σχέδια υπηρεσίας της θέσης λειτουργού επιτρέπουν την τοποθέτηση νεοεισερχόμενων σε οποιαδήποτε βαθμίδα της κλίμακας Α8-Α10-Α11 με βάση την πείρα και τα προσόντα που κατέχουν. Εξαιτίας ανομοιομορφίας που παρατηρήθηκε στην τοποθέτηση λειτουργών στην πιο πάνω κλίμακα καθώς και για σκοπούς διαφάνειας και ομοιόμορφης μεταχείρισης, εισηγηθήκαμε όπως η Επιτροπή υιοθετήσει στο βαθμό που είναι εφικτό, μετρήσιμα κριτήρια, τα οποία να εφαρμόζονται για όλους τους νεοπροσληφθέντες λειτουργούς με τον ίδιο τρόπο.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής μας πληροφόρησε ότι η Επιτροπή μελετά τη θέσπιση όσο το δυνατό πιο συγκεκριμένων κριτηρίων.

Επιβολή προστίμων. Μέσα στο 2008 η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επέβαλε διοικητικά πρόστιμα, με βάση το άρθρο 41 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (Σύσταση και Αρμοδιότητες) Νόμου, Ν. 64(Ι)/2001, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, συνολικού ποσού €1.321.500 (€663.279 το 2007) και εισέπραξε ποσό ύψους €852.000 (€620.393 το 2007). Σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο, διοικητικό πρόστιμο που επιβάλλεται από την Επιτροπή κατά τις διατάξεις του Νόμου, λογίζεται έναντι εσόδων του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας, ως εκ τούτου πρέπει να καταβάλλεται στη Δημοκρατία. Η Επιτροπή κατέβαλε κατά το 2008 ποσό ύψους €326.685 στη Δημοκρατία από πρόστιμα που εισέπραξε, ενώ δεν κατέβαλε κανένα ποσό το 2007. Οι συνολικές οφειλές της Επιτροπής προς τη Δημοκρατία, από πρόστιμα που επιβλήθηκαν ανέρχονταν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2008 σε €1.825.110 (€830.294 το 2007), ενώ οι χρεώστες από πρόστιμα κατά την 31.12.2008 ανήρχοντο σε €860.921. Επισημάναμε ότι, οι εισπράξεις από πρόστιμα θα πρέπει να εμβάζονται έγκαιρα στη Δημοκρατία.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Επιτροπής, η Επιτροπή εμβάζει τα ποσά των προστίμων στο Υπουργείο όταν αυτά εισπραχθούν και έχουν εκδικαστεί τυχόν αγωγές εναντίον της επιβολής προστίμων. Περαιτέρω ανέφερε ότι η Επιτροπή έχει εμβάσει €300.000 μέχρι σήμερα για το 2010, ποσό που αναμένεται να αυξηθεί μέχρι το τέλος του έτους.

Μελέτη Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ), αναφορικά με την εποπτεία του χρηματοοικονομικού τομέα στη Κύπρο. Η πιο πάνω μελέτη διεξήχθη με βάση τους στόχους και τις αρχές της Εποπτείας Κινητών Αξιών του Διεθνούς Οργανισμού Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (International Organization of Securities Commissions (IOSCO)).

Παρόλο που η έκθεση αναφέρει ότι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της Κύπρου σε γενικές γραμμές φαίνεται να εκτελεί την αποστολή της αποτελεσματικά, εντούτοις επισημαίνει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε ήδη, σύμφωνα με την Αρχή 26, του IOSCO (που αναφέρει ότι τα χρηματιστήρια πρέπει να ελέγχονται συστηματικά για να διαπιστώνεται η επάρκεια των συστημάτων τους καθώς και οι δυνατότητες για επίτευξη του έργου τους), να είχε διενεργήσει έλεγχο στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ). Εκφράσαμε την άποψη ότι επιβάλλεται η διενέργεια ελέγχου από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της επιχειρησιακής ικανότητας του ΧΑΚ ενόψει και των σχεδίων για επέκταση των δραστηριοτήτων του.

Το ΔΝΤ, όσον αφορά στην εποπτεία των Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΕΠΕΥ) στην έκθεση του εφιστά την προσοχή της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, ιδιαίτερα κατά τον έλεγχο των ΕΠΕΥ που ανήκουν σε ξένους ιδιοκτήτες και παρέχουν υπηρεσίες κυρίως σε ξένους πελάτες. Τα σημεία που θίγονται στην έκθεση αφορούν στην υποχρέωση των ΕΠΕΥ να διατηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς για τους πελάτες τους και στην εφαρμογή των προνοιών της αρχής «γνώριζε τον πελάτη σου» στα πλαίσια των προνοιών για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.

Εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο της πρόσθετης χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς από τους εποπτευόμενους, συμπεριλαμβανομένων και των ΕΠΕΥ.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς μας πληροφόρησε τα πιο κάτω:

1. Όσον αφορά στη διενέργεια ελέγχου στο ΧΑΚ:
 - Ο Νόμος 144(Ι)/2007, ο οποίος ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, την αδειοδότηση και την εποπτεία των ρυθμιζόμενων αγορών (χρηματιστήρια), τέθηκε σε ισχύ το Νοέμβριο του 2007.
 - Κατά τη διάρκεια του 2008, η Επιτροπή διενήργησε off site check στο ΧΑΚ, εξετάζοντας τα συστήματα, μηχανισμούς και διαδικασίες του έτσι ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο συνάδουν με τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του Νόμου. Σε κάποιες περιπτώσεις παρατηρήθηκαν αδυναμίες, οι οποίες επισημάνθηκαν στο ΧΑΚ για βελτίωσή τους
 - Προγραμματίζεται επιτόπιος έλεγχος στο ΧΑΚ μόλις ενισχυθεί η Επιτροπή με νέο προσωπικό.
2. Όσον αφορά στη διενέργεια ελέγχων στις ΚΕΠΕΥ:
 - Λόγω της σημαντικής έλλειψης προσωπικού που παρατηρείται, δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθούν τόσοι επιτόπιοι έλεγχοι στις ΚΕΠΕΥ και σε τέτοια έκταση, όσο θα ήθελε η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.
 - Παρόλο αυτά, σε σύνολο 69 ΚΕΠΕΥ (τέλος 2008) διενεργήθηκαν 16 επιτόπιοι έλεγχοι, οι οποίοι κάλυψαν τα θέματα της προστασίας των περιουσιακών στοιχείων των πελατών μιας ΚΕΠΕΥ και της εφαρμογής της διαδικασίας «Γνώρισε τον πελάτη σου» όσον αφορά πελάτες- καταπιστευόμενα.
 - Η Επιτροπή θα εφαρμόσει ένα ευρύτερο πρόγραμμα ελέγχων για τις ΚΕΠΕΥ μόλις ενισχυθεί με νέο προσωπικό (αναμένεται να γίνει στο εγγύς μέλλον).

Όσον αφορά στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της Επιτροπής, ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι μεσοπρόθεσμος στόχος της Επιτροπής είναι η διασφάλιση της οικονομικής ανεξαρτησίας της. Προς τούτο η Επιτροπή έχει επιδιώξει, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση του ποσοστού κάλυψης των λειτουργικών δαπανών της από τους εποπτευόμενους. Η επιδίωξη έχει επιτευχθεί σε σημαντικό βαθμό, αφού τα έσοδα από εποπτευόμενους έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια.

6.45 ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Μέρος Α

Διάλυση του Ιδρύματος και ενσωμάτωση στο Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΙΕΚ). Μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 66.143, ημερ. 4.10.2007, με την οποία εγκρίθηκαν οι οργανωτικές και διοικητικές δομές και ρυθμίσεις και μηχανισμοί για τις δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στην Κύπρο, το Διοικητικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερ. 8.11.2007, αποφάσισε τη διάλυση του Ιδρύματος Τεχνολογίας, η οποία εκκρεμεί μέχρι τη διευθέτηση των απαιτήσεων του Ιδρύματος έναντι τρίτων. Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία μας από το 2005 είχε εισηγηθεί, μεταξύ άλλων, να εξεταστεί η πιθανότητα ενοποίησης των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος Τεχνολογίας με το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας για καλύτερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων, εμπειριών και προγραμμάτων.

Όλο το προσωπικό του Ιδρύματος, εκτός από το Διευθυντή και ένα λειτουργό, καθώς και όλες οι δραστηριότητές του μεταφέρθηκαν στο ΠΙΕΚ στις 15.11.2007.

Χρεώστες. Στις 31.12.2006 οι διάφοροι χρεώστες ανέρχονταν σε €280.048 (£163.905).

Σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 15.1.2007, το Ίδρυμα έπρεπε να είχε προχωρήσει στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον των χρεωστών, εντούτοις πέραν από την αποστολή υπενθυμητικής επιστολής δεν είχαν ληφθεί πριν το 2010 οποιαδήποτε άλλα μέτρα εναντίον των χρεωστών για είσπραξη των οφειλομένων.

Σε ότι αφορά στην επιστροφή κρατικής χορηγίας, το Ίδρυμα επίσης απέστειλε επιστολές σε όλες τις εταιρείες ζητώντας επιστροφή μέρους της κρατικής χορηγίας για μελέτες που επιδοτήθηκαν από το Ίδρυμα σε περίπτωση που το κόστος το οποίο δηλώθηκε κατά την υποβολή της αίτησης ήταν μεγαλύτερο του πραγματικού.

Όπως πληροφορηθήκαμε, από υπενθυμίσεις που στάλθηκαν από το Υπουργείο και από υποθέσεις που εκδικάστηκαν στο δικαστήριο, ανακτήθηκε ποσό χορηγίας ύψους €208.894, που εξασφαλίστηκε καθ' υπέρβαση από διάφορες εταιρείες. Επιπρόσθετα ποσό ύψους €20.160 εισπράχθηκε από διάφορους χρεώστες.

Καθόσον αφορά στην ανάκτηση ποσών τα οποία εξακολουθεί να παραμένουν ανείσπρακτα, και τα οποία, σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ανέρχονται συνολικά σε περίπου €172.000 στις 25.8.2010, το Υπουργείο, που έχει αναλάβει όλες τις διαδικασίες εκκαθάρισης/διάλυσης του Ιδρύματος, όπως μας πληροφόρησε, έχει ήδη ετοιμάσει και αποστέλλει στο Γενικό Εισαγγελέα εκθέσεις γεγονότων για τη λήψη νομικών μέτρων για υποθέσεις που αφορούν σε περίπου €136.000 (79% του συνόλου των οφειλομένων ποσών). Δεν υπάρχει ένδειξη ότι έχουν ληφθεί μέτρα εναντίον οποιασδήποτε επιχείρησης μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

6.46 ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Αποτελέσματα χρήσης. Σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς του Κέντρου για το 2009 και τους εξελεγμένους λογαριασμούς για το 2008, τα έσοδα και τα έξοδα του Κέντρου, ήταν όπως πιο κάτω:

	2009	2008
	€	€
Έσοδα	28.877.016	26.001.934
Έξοδα	27.592.963	24.798.765
Πλεόνασμα	1.284.053	1.203.169

Η χορηγία από την Κυβέρνηση που περιλαμβάνεται στα έσοδα, ανήλθε σε €25.124.395 το 2009, σε σύγκριση με €22.345.585 το 2008. Στη χορηγία περιλαμβάνεται η αξία της κατανάλωσης των φαρμάκων που παραχωρήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, που σύμφωνα με τους λογαριασμούς, ανήλθε σε €12.665.884 το 2009, σε σύγκριση με €11.280.551 το 2008.

Προσωπικό και ωφελήματα. Στις 31.12.2009 το Κέντρο εργοδοτούσε 184 άτομα (2008: 172 άτομα). Οι δαπάνες προσωπικού ανήλθαν σε €8.422.170 (αύξηση 14,36%), σε σύγκριση με €7.364.434 το 2008.

Ίδρυση και λειτουργία του Κέντρου. Συνιδρυτές του Ογκολογικού Κέντρου Τράπεζας Κύπρου, το οποίο συστάθηκε στις 16.5.1997 ως νομικό πρόσωπο, με βάση τον περί Αγαθοεργών Ιδρυμάτων Νόμο, Κεφ. 41, και άρχισε τη λειτουργία του το Σεπτέμβριο 1998, είναι η Κυβέρνηση και το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας

Κύπρου (ΗΤΚ). Στις 27.2.1992 η Δημοκρατία, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποδέχθηκε τη δωρεά του Ιατρικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου και ενέκρινε την παραχώρηση κρατικής γης για την ανέγερση του Κέντρου. Στις 3.1.1995 υπογράφηκε δήλωση καταπιστεύματος μεταξύ των δύο μερών, με την οποία το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου ανέλαβε να διαθέσει τα κεφάλαια για την ανέγερση και τον εξοπλισμό του Κέντρου και η Δημοκρατία, πέρα από την παραχώρηση της κρατικής γης για την ανέγερση του Κέντρου, ανέλαβε την κάλυψη των ετήσιων λειτουργικών δαπανών του Κέντρου στο διηνεκές, με τη μέθοδο της ετήσιας καθοριζόμενης χορηγίας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Στα πλαίσια των προσπαθειών που καταβάλλονταν τα τελευταία χρόνια για επαναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας, τροχοδρομήθηκαν από το 2003 ενέργειες για συνομιλόηση σύμβασης στη βάση της αγοράς υπηρεσιών και, μετά από διαβουλεύσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, αναμενόταν η τροποποίηση από τους Νομικούς Συμβούλους του Κέντρου του σχετικού καταπιστεύματος που να επιτρέπει τη διαφοροποίηση της υφιστάμενης συμφωνίας, ώστε να δίνεται η ευχέρεια στο Κέντρο και στο Υπουργείο να συνάψουν συμφωνία αγοράς υπηρεσιών, καθώς και η ετοιμασία του τελικού προσχεδίου σύμβασης. Ωστόσο, το Κέντρο, κατόπι δεύτερων σκέψεων, αποφάσισε τη διατήρηση της υφιστάμενης συμφωνίας. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, το Νοέμβριο 2005, το Υπουργείο αποφάσισε όπως αξιολογήσει το θέμα και ετοιμάσει σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τον περαιτέρω χειρισμό του. Έκτοτε το θέμα εκκρεμεί.

Οφειλή από την Κυβέρνηση. Στις 31.12.2009 το ποσό που παρουσιάζεται ως οφειλόμενο από την Κυβέρνηση ανέρχεται σε €11.385.260, σε σύγκριση με €11.771.978, στις 31.12.2008. Από το 2005 άρχισε η καταβολή της κρατικής χορηγίας με μηνιαίες δόσεις, ωστόσο για κάλυψη των μέχρι τότε οφειλών της Κυβέρνησης προς το Κέντρο, τον Ιούνιο του 2006 το Κέντρο σύνταξε δάνειο από χρηματοπιστωτικό οίκο του εξωτερικού, ύψους €14,18 εκ. (£8,3 εκ), το οποίο καλύπτεται με κυβερνητική εγγύηση και το ετήσιο τοκοχρεωλύσιο καταβάλλεται από την Κυβέρνηση (Κρατικό Προϋπολογισμό). Η ανάληψη του ποσού του δανείου έγινε τον Ιανουάριο 2007, ενώ η αποπληρωμή του κεφαλαίου άρχισε το 2008.

Προμήθεια φαρμάκων. Η Κυβέρνηση προμηθεύει το Κέντρο με φάρμακα και φαρμακευτικό υλικό μέσω των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους περί Κυβερνητικών Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών (Γενικούς) Κανονισμούς του 2000 έως 2007, όλοι οι καρκινοπαθείς πολίτες, ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση, λαμβάνουν δωρεάν τα φάρμακα που έχουν σχέση με τη θεραπεία του καρκίνου. Με βάση τα στοιχεία του Κέντρου από τη λειτουργία του και μέχρι τις 31.12.2009, το κόστος των φαρμάκων και φαρμακευτικού υλικού που του παραχωρήθηκαν ανήλθε σε €71 εκ.

Εξετάσεις μαγνητικών τομογραφιών. Το κόστος για την αγορά των πιο πάνω υπηρεσιών από ιδιωτικά κέντρα ανήλθε σε €267.108 το 2009 σε σύγκριση με €204.039 το 2008. Επειδή οι δαπάνες αυτές, βάσει της σχετικής συμφωνίας επιβαρύνουν την Κυβέρνηση, εισηγήθηκαν όπως το Κέντρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας, μελετήσει το ενδεχόμενο παροχής των εξετάσεων αυτών από το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Οι Ιατρικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας τοποθετήθηκαν θετικά στις 6.8.2008 σε σχετικό αίτημα του Κέντρου, ωστόσο η ανταπόκριση του Ακτινολογικού Τμήματος του Νοσοκομείου ήταν έκτοτε περιορισμένη λόγω φόρτου εργασίας. Σε νέα εξέλιξη, το Κέντρο αποφάσισε την αγορά δικού του μαγνητικού τομογράφου, στα πλαίσια εκπόνησης του Γενικού Σχεδίου Ανάπτυξής του, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του ημερ. 19.6.2007. Μέχρι την υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης, εισηγήθηκαν όπως συναφθούν σχετικές συμφωνίες αγοράς των εν λόγω υπηρεσιών.

Γενικό Σχέδιο Ανάπτυξης του Κέντρου. Το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του ημερ. 19.6.2007, ενέκρινε την επέκταση του Κέντρου σύμφωνα με το Γενικό Σχέδιο Ανάπτυξης, το οποίο θα υλοποιηθεί σε τέσσερεις φάσεις, επιδιώκοντας τη βελτίωση της λειτουργικότητας, τη συμπλήρωση, επέκταση και ποιοτική αναβάθμιση χώρων και υπηρεσιών, καθώς και την τεχνολογική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό. Μέρος των εργασιών που περιλαμβάνονται στην πρώτη φάση, η οποία, όπως πληροφορήθηκαν, υπολογίζεται να κοστίσει συνολικά €21,2 εκ. (βάσει τιμών του 2008), ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2009 με κόστος €9,3 εκ. και

χρηματοδότηση από το ΠΤΚ, ενώ επιπρόσθετες λειτουργικές δαπάνες που θα προκύψουν ως αποτέλεσμα των επεκτάσεων, θα καλύπτονται από την Κυβέρνηση.

6.47 ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

Μέρος Α

Λογαριασμοί και έλεγχος.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος, τα αποτελέσματα για τα έτη 2007-2009 παρουσιάζονται ως εξής:

	2009	2008	2007
	€	€	€
Έσοδα	1.571.182	1.300.672	1.118.917
Έξοδα	1.569.217	1.298.393	1.171.513
Πλεόνασμα/(Ελλειμμα)	1.965	2.279	(52.596)

(β) Έσοδα.

- (i) Τα έσοδα του Ιδρύματος προέρχονται κυρίως από κυβερνητική χορηγία και από παροχή υπηρεσιών επί πληρωμή. Η κυβερνητική χορηγία μέσα στο 2009 ανήλθε σε €500.000 και το 2008 και 2007 ανήλθε σε €512.580, για κάθε έτος. Η κυβερνητική χορηγία παραχωρείται για την αγορά αντιδραστηρίων, για εργαστηριακές εξετάσεις αρχείου και εξετάσεις σε Κύπριους ασθενείς, οι οποίες προσφέρονται δωρεάν. Σημειώνεται ότι από τις 26.2.2008, το Υπουργείο αγοράζει υπηρεσίες διαγνωστικών εξετάσεων μοριακής αιματολογίας και ανοσογενετικής από το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα έναντι καθορισμένων τελών. Οι εισπράξεις του Ιδρύματος από την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών ανήλθαν κατά το 2009 και 2008 σε €225.746 και €113.329, αντίστοιχα.
- (ii) Το Ίδρυμα, για εξασφάλιση επιπρόσθετων οικονομικών πόρων, άρχισε από το 2001 να προσφέρει υπηρεσίες επί πληρωμή σε ιδιώτες ιατρούς και κλινικά εργαστήρια στην Κύπρο καθώς και σε αρχεία του εξωτερικού για μη Κύπριους ασθενείς. Τα έσοδα από τις υπηρεσίες αυτές κατά τα έτη 2009, 2008 και 2007 ανήλθαν σε €823.211, €659.754 και €572.258, αντίστοιχα.
- (iii) Μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, όλα τα έσοδα από δωρεές, εισφορές και διοργάνωση εκδηλώσεων πιστώνονται απευθείας σε αποθεματικό ταμείο ανέγερσης οικήματος. Για το σκοπό αυτό ανοίχθηκε ξεχωριστός τραπεζικός λογαριασμός, οι καταθέσεις του οποίου μέχρι 31.12.2009 ανέρχονταν σε €1.471.797.

(γ) **Χρεώστες.** Όπως διαπιστώνεται, παραμένουν ανείσπρακτα σημαντικά ποσά, χωρίς να αποκλείεται ο κίνδυνος ζημιάς σε βάρος του Ιδρύματος. Τα ανείσπρακτα ποσά ανήλθαν στις 31.12.2009, 31.12.2008 και 31.12.2007 σε €538.267, €422.402 και €353.539, αντίστοιχα. Το Ίδρυμα αναγνωρίζει τον κίνδυνο ζημιάς όσον αφορά στην αυξητική τάση στα υπόλοιπα των χρεωστών και άρχισε, όπως μας πληροφόρησε, εντατικές προσπάθειες για την είσπραξή τους.

Προσωπικό. Το Ίδρυμα κατά το 2009, 2008 και 2007 εργοδοτούσε 16 λειτουργούς. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία κατά το 2009 ανήλθαν σε €434.926, το 2008 σε €405.467 και το 2007 σε €365.294.

Κτιριακές Εγκαταστάσεις. Όπως πληροφορούμαστε, έχει ανατεθεί η ανέγερση ιδιόκτητων εγκαταστάσεων, μετά από προκήρυξη διαγωνισμού, σε χώρο ο οποίος μισθώθηκε από το Ίδρυμα για το σκοπό αυτό κοντά στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, σε εργοληπτική εταιρεία για συνολικό ποσό ύψους €2.344.134 + ΦΠΑ και οι εργασίες άρχισαν το Νοέμβριο του 2009.

6.48 ΕΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Μέρος Α

Γενικά. Το Εφοριακό Συμβούλιο συστάθηκε με βάση το άρθρο 4Α του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως (Τροποποιητικού) Νόμου 80(Ι) του 1999, με αρμοδιότητα την εξέταση ιεραρχικών προσφυγών εναντίον αποφάσεων του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, οι οποίες λαμβάνονται σύμφωνα με το εδάφιο (5) του άρθρου 20 των περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμων.

Η θητεία του Συμβουλίου έληξε στις 31.12.2007 και το νέο Εφοριακό Συμβούλιο διορίστηκε με μεγάλη καθυστέρηση (ένα χρόνο) με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.258 στις 15.1.2009.

Κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου. Στο Κεφάλαιο 18.01.14 του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2009, προϋπολογίστηκαν συνολικά έξοδα €525.673 που περιλαμβάνουν τα λειτουργικά έξοδα του Συμβουλίου, καθώς και την αντιμισθία του Προέδρου και των 5 μελών του. Οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν στο ποσό των €485.577. Το συνολικό κόστος για τη λειτουργία του Συμβουλίου κατά το 2009, συμπεριλαμβανομένου και ποσού ύψους €231.991 που αφορά στη μισθοδοσία των υπαλλήλων που είναι τοποθετημένοι/αποσπασμένοι στο Συμβούλιο, ανήλθε στις €717.568.

Απασχολούμενο προσωπικό. Κατά το 2009, υπηρετούσαν στο Εφοριακό Συμβούλιο 6 μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι, 3 έκτακτοι υπάλληλοι και 2 ωρομίσθιοι.

Ιεραρχικές προσφυγές κατά το υπό εξέταση έτος. Κατά την ημερομηνία διορισμού του νέου Συμβουλίου εκκρεμούσε η διαδικασία εξέτασης συνολικά 85 ιεραρχικών προσφυγών που αφορούσαν σε συνολικό ποσό φόρου ύψους €128,5εκ. Το 2009 υποβλήθηκαν συνολικά 14 προσφυγές εναντίον αποφάσεων του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων σχετικά με ενστάσεις φορολογιών νομικών ή φυσικών προσώπων, σε σύγκριση με 22 προσφυγές που υποβλήθηκαν το 2008. Το 2009 το Εφοριακό Συμβούλιο ασχολήθηκε με 72 ιεραρχικές προσφυγές η πλειοψηφία των οποίων (62 ιεραρχικές προσφυγές) απορρίφθηκαν ή αποσύρθηκαν από τους φορολογούμενους κατόπιν συμφωνίας με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και κατά τη διάρκεια της εξέτασης τους από το Εφοριακό Συμβούλιο. Για 2 ιεραρχικές προσφυγές εκδόθηκε απόφαση ενώ για τις υπόλοιπες 8 εκκρεμούσε η έκδοση απόφασης στις 31.12.2009.

Συνολικός αριθμός προσφυγών που εκδικάστηκαν. Κατά την περίοδο 2000 – 2009 κατατέθηκαν στο Συμβούλιο 324 ιεραρχικές προσφυγές, οι οποίες αφορούσαν σε συνολικό ποσό φόρου €193,6εκ. Τα εκάστοτε Συμβούλια εκδίκασαν και εξέδωσαν απόφαση σε 128 περιπτώσεις οι οποίες αφορούσαν σε ποσό φόρου περίπου €20,7εκ., ενώ απορρίφθηκαν επειδή δεν πληρούσαν τις υπό του Νόμου προβλεπόμενες προϋποθέσεις ή αποσύρθηκαν από τους φορολογούμενους, 161 ιεραρχικές προσφυγές οι οποίες αφορούσαν σε ποσό φόρου €123,6 εκ. Η εξέταση 35 ιεραρχικών προσφυγών, που αφορούσαν σε ποσό φόρου €49,1 εκ. εκκρεμούσε στις 31.12.2009. Σημειώνεται ότι, από το ποσό των €20,7 εκ. περίπου €15,6εκ. αφορούσαν σε περιπτώσεις προσφυγών όπου επικυρώθηκε η απόφαση του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων.

6.49 ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

(α) Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης τις τελικές οικονομικές καταστάσεις για το 2009. Τα οικονομικά στοιχεία που ακολουθούν έχουν εξαχθεί από προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής για το 2009.

(β) Αποτελέσματα έτους. Σύμφωνα με προσχέδιο των οικονομικών καταστάσεων παρουσιάζεται έλλειμμα ύψους €133.264, σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους €355.168 το 2008.

(γ) Οικονομική κατάσταση Αρχής. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεση του 2008, λόγω της συνεχιζόμενης αύξησης των λειτουργικών και άλλων εξόδων της, η Αρχή απέστειλε στις 6.3.2009 στο Υπουργείο Εσωτερικών προσχέδιο νομοσχεδίου για τροποποίηση του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου αρ. 7(Ι)/1998, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, με σκοπό την αναθεώρηση του ύψους των ετήσιων τελών άδειας που καταβάλλουν οι σταθμοί και τη συμπερίληψη τελών για υπηρεσίες που προσφέρει η Αρχή στους σταθμούς για τις οποίες μέχρι σήμερα δεν επιβάλλεται οποιαδήποτε χρέωση, έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στην αποστολή της. Μέχρι σήμερα δεν έχει προωθηθεί η τροποποίηση του Νόμου καθώς αναμένεται νέα τροποποίηση, ενόψει της μετάβασης των τηλεοπτικών μεταδόσεων από το αναλογικό σε ψηφιακό περιβάλλον.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι αναμένεται σύντομα να κατατεθεί στη Βουλή τροποποιητικό νομοσχέδιο, με στόχο να ρυθμιστεί το επερχόμενο ψηφιακό τηλεοπτικό περιβάλλον, με βάση το οποίο, εάν και όταν εγκριθεί, θα αναθεωρηθούν τα τέλη αδειών των σταθμών και θα συμπεριληφθούν επιπλέον τέλη για υπηρεσίες που προσφέρει η Αρχή στους σταθμούς.

(δ) Έσοδα. Τα έσοδα το 2009 ανήλθαν σε €1.506.030 σε σύγκριση με €1.145.588 το 2008, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €360.442 ή 31,5%. Αύξηση σημειώθηκε κυρίως στα Κονδύλια «Διοικητικά Πρόστιμα» (€283.950), «Τόκοι Εισπρακτέου» (€49.961), «Τέλη από Διαφημίσεις» (€36.919) και «Τέλη Άδειας» (€18.367), ενώ μείωση σημειώθηκε στο Κονδύλι «Τέλη Εξέτασης Αίτησης» (€30.422).

(ε) Έξοδα. Τα έξοδα το 2009 ανήλθαν σε €1.639.294, έναντι €1.500.756 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €138.538 ή 9,2%. Αύξηση σημειώθηκε κυρίως στα Κονδύλια «Αποδοχές Προσωπικού» (€106.692), «Μίσθωση Υπηρεσιών Εξειδικευμένου Προσωπικού και Εμπειρογνομόνων» (€23.314), «Δημοσιότητα, Δημοσιεύσεις, Διαφημίσεις» (€14.601) και «Ενοίκια» (€9.046). Μείωση σημειώθηκε κυρίως στα Κονδύλια «Αποζημιώσεις και Δικηγορικά Έξοδα» (€11.092) και «Διάφορες Άλλες Δαπάνες» (€7.760).

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός για το έτος 2009 εγκρίθηκε από την Αρχή έγκαιρα στις 23.6.2008, υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 31.7.2008 και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5.2.2009. Ο Προϋπολογισμός ψηφίστηκε σε Νόμο (23(ΙΙ)/2009) ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 20.3.2009. Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2009, ενώ δεν διενεργήθηκαν οποιεσδήποτε πληρωμές κατά την περίοδο 1.3.2009 μέχρι 19.3.2009.

(β) Υπερβάσεις. Σε δώδεκα κονδύλια του Προϋπολογισμού του 2009 σημειώθηκαν υπερβάσεις συνολικού ύψους €59.273. Για κάλυψη των υπερβάσεων αυτών από εξοικονομήσεις σε άλλα Κονδύλια των σχετικών Κεφαλαίων, θα πρέπει να ζητηθεί η καλυπτική έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

Προσωπικό.

(α) Αποδοχές προσωπικού. Στις 31.12.2009 η Αρχή εργοδοτούσε 21 υπαλλήλους σε μόνιμες θέσεις (όσους και στις 31.12.2008). Οι δαπάνες προσωπικού, περιλαμβανομένων και των εργοδοτικών εισφορών στα διάφορα Ταμεία, αλλά μη περιλαμβανομένης της πρόβλεψης για συνταξιοδοτικά οφελήματα ύψους €327.193, ανήλθαν σε €799.659 σε σύγκριση με €731.347 το 2008. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην καταβολή γενικών αυξήσεων και ετήσιων προσαυξήσεων. Στις δαπάνες προσωπικού δεν περιλαμβάνεται ποσό ύψους €42.640 (€39.385 το 2008) για υπηρεσίες που προσέφεραν ένας Σύμβουλος για θέματα Ραδιοτηλεόρασης και ένας Βοηθός Γραμματειακός Λειτουργός. Δεν περιλαμβάνεται επίσης ο μισθός ενός ωρομίσθιου/κλητήρα ύψους €21.182 (€19.714 για το 2008).

(β) Συνταξιοδοτικά οφελήματα προσωπικού. Οι Κανονισμοί του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων σε υπαλλήλους της Αρχής, οι οποίοι αποστάληκαν στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 21.12.2005, δεν έχουν ακόμη εγκριθεί. Στις 29.5.2009 το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού απέρριψε το αίτημα για ίδρυση και λειτουργία Ταμείου Συντάξεων αφού, σύμφωνα με τα πορίσματα της αναλογιστικής μελέτης με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2007 και τις απόψεις της Αρμόδιας Εποπτικής

Αρχής Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Ταμείων, διαφαίνεται ότι τα έσοδα της Αρχής δεν μπορούν να διασφαλίσουν τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων της.

Σύμφωνα με την αναλογιστική μελέτη, το προωθούμενο Σχέδιο Συντάξεων της Αρχής στις 31.12.2007 παρουσίαζε έλλειμμα σε σχέση με προϋπηρεσία, ύψους £697.000 (€1.191.000), το οποίο καταχωρίστηκε σαν πρόβλεψη στα αποθεματικά του 2007.

Στις οικονομικές καταστάσεις του 2009 περιλήφθηκε πρόβλεψη ύψους €327.193 (€288.813 το 2008) για συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων.

Σημειώνεται ότι δεν έχει αρχίσει ακόμη η αποκοπή από τις απολαβές των υπαλλήλων των περιοδικών εισφορών τους για συνταξιοδοτικά ωφελήματα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής, υπολογίζεται ότι μέχρι το τέλος του 2010 θα αρχίσουν οι αποκοπές, από τις απολαβές των υπαλλήλων, τόσο των περιοδικών εισφορών τους για συνταξιοδοτικά ωφελήματα, όσον και των οφειλών προηγούμενων ετών.

Προσφορές.

(α) Με τη λήξη του συμβολαίου το 2007 για τη μαγνητοσκόπηση τοπικών τηλεοπτικών σταθμών και τήρηση αρχείου για ένα έτος, την υπηρεσία εξακολουθεί να προσφέρει ο προσφοροδότης στον οποίο είχε κατακυρωθεί η προσφορά, χωρίς να ακολουθηθεί νέα διαδικασία ζήτησης γραπτών ή προφορικών προσφορών από περιορισμένο αριθμό οικονομικών φορέων, όπως προνοείται στη νομοθεσία περί Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων (Ν.12(Ι)/2006). Αναφέρεται ότι η δαπάνη για το 2009 ανήλθε σε €19.158.

(β) Στο φάκελο προσφορών δεν περιλαμβάνεται για όλες τις προσφορές το σχετικό έντυπο ανοίγματος προσφορών, ενώ στις περιπτώσεις που υπήρχε δεν γίνεται σε αυτό αναφορά στον αριθμό των προσφορών που παρελήφθησαν. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 11(1) των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Κοινότητας) Κανονισμών του 2004 Κ.Δ.Π. 492/2004 οι προσφορές ανοίγονται, αριθμούνται, μονογραφούνται και καταχωρούνται σε ειδικό έντυπο.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι οι παρατηρήσεις μας έχουν ληφθεί σοβαρά υπόψη και ότι θα δοθούν οδηγίες ούτως ώστε να εφαρμόζονται από τώρα και στο εξής.

Χρεώστες. Το σύνολο των χρεωστών κατά τις 31.12.2009 ήταν €1.215.866, σε σύγκριση με €839.629 κατά τις 31.12.2008. Μεγαλύτερο μέρος αποτελούσαν οι χρεώστες από «Διοικητικά Πρόστιμα», που ανήλθαν σε €768.655, σε σύγκριση με €539.906 το 2009. Η είσπραξη των διοικητικών προστίμων καθυστερεί, κυρίως λόγω των προσφυγών που γίνονται από τους σταθμούς εναντίον των αποφάσεων της Αρχής, οι οποίοι στις πλείστες περιπτώσεις δεν τα καταβάλλουν πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης, κατά παράβαση του Κανονισμού 47 της Κ.Δ.Π. 10/2000, που προνοεί ότι τα διοικητικά πρόστιμα καταβάλλονται στην Αρχή, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε ένσταση ή προσφυγή.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι σε καμιά περίπτωση η Αρχή ανέχεται τις πιο πάνω παραβάσεις, αλλά αντιθέτως, με την κοινοποίηση στο σταθμό της εκάστοτε καταδικαστικής απόφασης, δίνεται μια ελάχιστη περίοδος χάριτος (ένας μήνας), και εάν δεν υπάρξει ανταπόκριση, η Αρχή προχωρεί με την καταχώριση αγωγής εναντίον του σταθμού.

Μέρος Β

Έκτακτη αμυντική εισφορά. Όπως αναφέρεται και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, για τα έτη 2000 – 2009, επειδή σύμφωνα με το άρθρο 41(γ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(Ι)/1998 το εισόδημα της Αρχής απαλλάσσεται από οποιαδήποτε φορολογία με βάση την περί Φόρου Εισοδήματος νομοθεσία, η Αρχή εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι το εισόδημά της δεν υπόκειται ούτε και σε έκτακτη αμυντική εισφορά. Το 2002 η Αρχή υπέβαλε σχετικούς προσδιορισμούς φορολογητέου εισοδήματος για τα έτη 1998 και 1999 και κατέβαλε την εισφορά που προέκυψε, ύψους περίπου £11.000, με επιφύλαξη όμως των δικαιωμάτων της, αφού σύμφωνα με γνωμάτευση του Νομικού της Συμβούλου απαλλάσσεται από την

υποχρέωση καταβολής οποιουδήποτε φόρου, χωρίς ωστόσο να σημειωθούν μέχρι σήμερα οποιεσδήποτε εξελίξεις.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο η Αρχή εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής οποιουδήποτε φόρου. Ωστόσο θα ζητηθεί και η άποψη του νέου Νομικού της Συμβούλου για το εν λόγω θέμα, το οποίο θα μελετήσει εκ νέου το νέο Συμβούλιο της Αρχής.

6.50 ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Μέρος Α

Ετοιμασία και υποβολή οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου για έλεγχο. Οι τελικοί λογαριασμοί του Ταμείου για το έτος 2009 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο στις 6.7.2010 και ο σχετικός έλεγχος δεν έχει ολοκληρωθεί. Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του έτους 2008 παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα.

Αποτελέσματα χρήσης. Σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου για το έτος 2008, το Ταμείο παρουσίασε πλεόνασμα το οποίο κατανεμήθηκε στους λογαριασμούς των μελών, ύψους €10.842.695, απόδοση 4,92% (2007 €7.774.340, απόδοση 3,6%).

Το Ταμείο Προνοίας προβλέπει την παραχώρηση κατοχυρωμένου κατώτατου ορίου ωφελημάτων στους αφυπηρετούντες ανεξάρτητα από το ύψος του ποσού που υπάρχει στο λογαριασμό τους. Το Κράτος συμπληρώνει τη διαφορά στο ύψος της συμφωνημένης κατοχυρωμένης απόδοσης. Για το 2008 το Κράτος κατέβαλε για το σκοπό αυτό ποσό ύψους €5.605.989, σε σύγκριση με €5.667.441 για το 2007. Το σύνολο των μελών που αφυπηρέτησαν το 2008 ανήλθε σε 189 (σε 185 από τα οποία καταβλήθηκε κατοχυρωμένο Ταμείο Προνοίας), σε σύγκριση με 323 που αφυπηρέτησαν το 2007 (σε 247 από τα οποία καταβλήθηκε κατοχυρωμένο Ταμείο Προνοίας).

Μετρητά κατατεθειμένα στο Γενικό Λογιστήριο. Το υπόλοιπο των μετρητών του Ταμείου που ήταν κατατεθειμένο στο Γενικό Λογιστήριο ανερχόταν στις 31.12.2008 σε €25.277.949, σε σύγκριση με €30.724.732 που ήταν στις 31.12.2007.

Αποκοπή φόρου εισοδήματος. Σύμφωνα με τον περί Ταμείων Προνοίας Νόμο αρ. 44 του 1981, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, δεν επιτρέπεται αποκοπή ποσών που οφείλονται σε τρίτα πρόσωπα, περιλαμβανομένων και χρεών προς την Κυπριακή Δημοκρατία (όπως π.χ. φόρος εισοδήματος), πριν καταβληθούν τα ωφελήματα στους δικαιούχους. Στο παρελθόν είχαμε εισηγηθεί προώθηση τροποποίησης της νομοθεσίας κατά παρόμοιο τρόπο όπως ισχύει και στον περί Συντάξεων Νόμο, ώστε να καταστεί νομικά επιτρεπτή η αποκοπή χρεών προς το Κράτος. Ο Έφορος Ταμείων Προνοίας με επιστολή του ημερ. 22.5.2000, δεν συμφώνησε με τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε τούτο να επιτρέπεται και είχε εισηγηθεί όπως προτού γίνονται αποκοπές φόρου εισοδήματος λαμβάνεται πάντοτε γραπτή εξουσιοδότηση από το δικαιούχο. Κατά τον έλεγχο των λογαριασμών, για τα έτη 2006, 2007 και 2008, διαπιστώθηκε ότι από το Ταμείο Προνοίας δικαιούχων αποκόπτεται φόρος προηγούμενων ετών, χωρίς να έχει τροποποιηθεί η σχετική νομοθεσία και χωρίς να υπάρχει γραπτή εξουσιοδότηση από τον εκάστοτε δικαιούχο.

Το Ταμείο Προνοίας με επιστολή του ημερ. 11.11.2008 προς το Γενικό Εισαγγελέα, ζήτησε γνωμάτευση κατά πόσο με γραπτή εξουσιοδότηση από το δικαιούχο, νομιμοποιείται οποιαδήποτε αποκοπή οφειλόμενου ποσού.

Ο Γενικός Εισαγγελέας, σε γνωμάτευσή του ημερ. 9.6.2009, αναφέρει ότι η υπογραφή εξουσιοδότησης από μέλη του Ταμείου Προνοίας για αποκοπή οποιασδήποτε οφειλής προς το Κράτος συγκρούεται με τον περί Ταμείων Προνοίας Νόμο και ως εκ τούτου για να μπορέσει να νομιμοποιηθεί τέτοια αποκοπή, θα πρέπει να τροποποιηθεί η σχετική νομοθεσία κατά παρόμοιο τρόπο όπως ισχύει στον περί Συντάξεων Νόμο. Εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί η εισήγηση για τροποποίηση του Νόμου.

Ο Γενικός Λογιστής μας πληροφόρησε ότι η Εποπτική Αρχή Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Ταμείων (πρώην Έφορος Ταμείων Προνοίας), του ανέφερε ότι η εισήγηση δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή γιατί αφενός αντιστρατεύεται τη βασική φιλοσοφία του Νόμου και αφετέρου θα δημιουργήσει άνιση μεταχείριση μεταξύ

εργοδοτούμενων από την Κυβέρνηση και εργοδοτούμενων από άλλους εργοδότες. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τον Γενικό Λογιστή, από τη στιγμή που τέθηκε θέμα συμμόρφωσης με την ισχύουσα νομοθεσία περί Ταμείων Προνοίας, το Γενικό Λογιστήριο, είναι υποχρεωμένο να καταβάλλει αυτούσιο το συνολικό ωφέλημα που αναλογεί σε κάθε μέλος-ωρομίσθιο που αφυπηρετεί/αποχωρεί χωρίς την οποιαδήποτε αποκοπή.

Μηχανογράφηση Ταμείου Προνοίας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, το μηχανογραφημένο σύστημα του Ταμείου παρουσιάζει ορισμένες δυσλειτουργίες και ως εκ τούτου, χρησιμοποιείται μόνο για την καταχώριση νέων μελών. Κατά τον έλεγχο πληροφορηθήκαμε ότι με την εισαγωγή του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων, η οποία θα καλύψει και το Ταμείο Προνοίας, αναμένεται ότι το πρόβλημα αυτό θα επιλυθεί.

6.51 ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2009 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο στις 23.7.2010 και ο έλεγχος δεν έχει, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, ολοκληρωθεί. Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2008 παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις του έτους 2008 παρουσίασαν έλλειμμα μετά τη φορολογία €2.349.434 σε σύγκριση με πλεόνασμα €16.520.053 το 2007. Το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31.12.2008 ανήλθε σε €14.307.156 (€16.656.590 το 2007). Η δημιουργία ψηλού συσσωρευμένου πλεονάσματος οφείλεται κυρίως στην καταβολή χορηγίας ύψους €16.231.714 από το Γραφείο Προγραμματισμού προς το Ίδρυμα κατά το τέλος του 2007 για προγράμματα που δεν έχουν ακόμα χρηματοδοτηθεί. Σημειώνεται ότι στον προϋπολογισμό του 2010 περιλήφθηκε πρόνοια για χορηγία ύψους €18,5 εκ., ενώ προϋπολογίζεται να χρηματοδοτηθούν προγράμματα συνολικού ύψους €31 εκ., οπότε το συσσωρευμένο πλεόνασμα, αν τελικά τα προγράμματα πραγματοποιηθούν, αναμένεται να μειωθεί σημαντικά.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα του Ιδρύματος για το έτος 2008 ανήλθαν σε €12.891.416 (€25.956.314 το 2007), περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ύψους €12.401.524 (€25.535.049 το 2007), και προορίζονται να χρηματοδοτήσουν υφιστάμενα και νέα ερευνητικά έργα τα οποία εκπονούνται από Κυπριακούς Οργανισμούς. Τα καθαρά έσοδα από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τη συμμετοχή του προσωπικού του Ιδρύματος και μελών της Κυπριακής Ερευνητικής Κοινότητας σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα ανήλθαν σε €384.608 (€320.395 το 2007). Τα σχετικά έξοδα, για την πιο πάνω συμμετοχή, κατά τη διάρκεια του 2008 ανήλθαν σε €433.244 (€274.082 το 2007).

(γ) Έξοδα διαχείρισης. Τα έξοδα διαχείρισης ανήλθαν σε €2.030.977, σε σύγκριση με €1.031.191 το 2007, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση €999.786 ή ποσοστό 97%, που οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις που σημειώθηκαν στις αποδοχές προσωπικού κατά €481.584 λόγω αύξησης του προσωπικού, στην αξιολόγηση ερευνητικών προγραμμάτων κυπριακής επιχορήγησης κατά €288.871 και στα ενοίκια και τα έξοδα μεταστέγασης κατά €128.850 και €23.089 αντίστοιχα.

(δ) Επιχορηγήσεις. Οι συνολικές επιχορηγήσεις για το έτος 2008 ανήλθαν σε €13.254.903 σε σύγκριση με €8.239.002 το 2007. Ποσό ύψους €8.177.503, αφορούσε Δέσμες Προγραμμάτων μέχρι το 2007 και ποσό ύψους €5.077.400 αφορούσε στη Δέσμη Προγραμμάτων του 2008.

Οργανωτικές, διοικητικές δομές, ρυθμίσεις και μηχανισμοί για τις δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στην Κύπρο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, έχοντας ως σκοπό την ύπαρξη ενιαίας πολιτικής στον τομέα της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας, η οποία να συνάδει με τους στόχους που έθεσε η Ευρωπαϊκή Ένωση, τις αποφάσεις του Συμβουλίου

Ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Εθνικό Πρόγραμμα για την εφαρμογή της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, μετά από εξέταση της υφιστάμενης κατάστασης που έγινε από Υπουργική Επιτροπή, με την απόφαση του με αριθμό 66.143 ημερ. 4.10.2007 ενέκρινε, μεταξύ άλλων, την τροποποίηση του καταστατικού του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας (ΙΠΕ), ώστε να συνάδει με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Με την ίδια απόφασή του το Υπουργικό Συμβούλιο, στο πλαίσιο δημιουργίας νέας δομής των μηχανισμών Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας, ενέκρινε τη σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΣΕΚ) το οποίο, μεταξύ άλλων, θα έχει αρμοδιότητα τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων και την ανάθεση προγραμμάτων στο ΙΠΕ, την έγκριση του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού του και την υποβολή προτάσεων σε ότι αφορά στη σύνθεση του Διοικητικού του Συμβουλίου.

Ο διορισμός των μελών του ΕΣΕΚ και του νέου Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ έγινε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 66.143 ημερ. 14.4.2010. Η καθυστέρηση στο διορισμό των αριστείνδων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ από το Υπουργικό Συμβούλιο προκάλεσε εκτός από θέμα εγκυρότητας των αποφάσεων του και άλλα λειτουργικά προβλήματα, κυριότερα των οποίων αναφέρονται πιο κάτω:

- Ο προϋπολογισμός για το έτος 2010 εγκρίθηκε καθυστερημένα στις 18.5.2010, με αποτέλεσμα τη λειτουργία του Ιδρύματος από 1.1.2010 μέχρι την ημερομηνία αυτή χωρίς να έχει εγκριμένο προϋπολογισμό.
- Υποβολή τελικών οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2008 στην Υπηρεσία μας για έλεγχο καθυστερημένα τον Ιούνιο 2010.
- Δικαίωμα υπογραφής στις επιταγές που εκδίδονταν από το Ίδρυμα μέχρι 1.6.2010 είχαν μόνο ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος και η Προϊστάμενη Τομέα του Ιδρύματος. Τα δύο άτομα που είχαν δικαίωμα υπογραφής στις επιταγές που εκδίδονταν μετά την αποχώρηση του πρώην Γενικού Διευθυντή και του πρώην Προέδρου τυγχάνει να είναι σύζυγοι, γεγονός που αντιβαίνει στις αρχές της ανεξαρτησίας του ελέγχου της χρηστής διοίκησης και της ύπαρξης επαρκούς συστήματος εσωτερικού ελέγχου.
- Καθυστέρηση στην πλήρωση της θέσης του Γενικού Διευθυντή του Ιδρύματος η οποία ήταν κενή από τον Φεβρουάριο του 2009.
- Καθυστέρηση στη σύσταση και διορισμό διαφόρων επιτροπών.
- Καθυστέρηση στην έγκριση Έργων/Προγραμμάτων.

Στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ περιλαμβάνεται και ο εκάστοτε Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος, πράγμα για το οποίο η Υπηρεσία μας εξέφρασε επιφυλάξεις επειδή αφενός δεν υπάρχει ο απαραίτητος διαχωρισμός αρμοδιοτήτων και αφετέρου δυσχεραίνεται η άσκηση της κατάλληλης εποπτείας από το Διοικητικό Συμβούλιο για την εκτέλεση των αποφάσεων του. Εισηγηθήκαμε όπως ο Γενικός Διευθυντής παρίσταται μεν στις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς όμως να λαμβάνει μέρος στις αποφάσεις, τακτική που ακολουθείται και σε άλλους Οργανισμούς, εισήγηση που αν υιοθετηθεί, για να εφαρμοστεί προϋποθέτει αλλαγή του καταστατικού.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι, το Διοικητικό Συμβούλιο στις πρώτες συνεδρίες του, προώθησε κατά προτεραιότητα τα πιο πάνω και σημειώθηκαν οι ακόλουθες εξελίξεις: Παραχωρήθηκε δικαίωμα υπογραφής σε τέσσερα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και ως εκ τούτου οι επιταγές υπογράφονται από ένα μέλος και τον Αναπληρωτή Γενικό Διευθυντή ή την Προϊστάμενη Τομέα. Επίσης έχει πληρωθεί η θέση του Γενικού Διευθυντή, ο οποίος θα αναλάβει καθήκοντα από 1.1.2011. Επίσης μας πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ήδη προχωρήσει στη σύσταση επιτροπών για διάφορα θέματα που άπτονται της ομαλής λειτουργίας του Ιδρύματος και ότι έχει εγκρίνει τα αποτελέσματα όλων των προγραμμάτων που βρίσκονται σε εξέλιξη και προχώρησαν οι διαδικασίες κλήσης των συντονιστών έργων για διαπραγμάτευση.

Προσωπικό. Στις 31.12.2008 ο αριθμός των υπαλλήλων του Ιδρύματος ανέρχεται σε 44 άτομα (38 το 2007 μετά από τη μεταφορά των 10 υπαλλήλων του Ιδρύματος Τεχνολογίας από 15.11.2007). Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν σε €1.301.669 (€820.085 το 2007) σημειώθηκε δηλαδή αύξηση κατά 59% που οφείλεται κυρίως στην αύξηση προσωπικού.

Μέρος Β

Δημιουργία Ερευνητικού Κέντρου για θέματα Ενέργειας Περιβάλλοντος και Υδάτινων Πόρων (ΕΚΕΠΥΠ).

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 22 Ιουνίου 2006 αποφάσισε τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ υπό το Ινστιτούτο Κύπρου (ΙΚ), την ανάπτυξη του οποίου θα υποστηρίξει το Εργαστήριο Ενέργειας και Περιβάλλοντος του “Massachusetts Institute of Technology” (MIT) των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Για τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ έχουν συνομολογηθεί δύο συμφωνίες στις οποίες εμπλέκεται το ΙΠΕ.

Η πρώτη συμφωνία, καλύπτει τη χρηματοδότηση της συμμετοχής του MIT για υλοποίηση ειδικού Κυπριακού Προγράμματος Ενέργειας Περιβάλλοντος και Νερού στις εγκαταστάσεις του για ποσό ύψους US\$4,75 εκ., για πέντε έτη. Βάσει της συμφωνίας δεσμεύεται το ΙΠΕ και για την παροχή υποστήριξης με την παραχώρηση κρατικών πόρων για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη του εν λόγω Κέντρου στην Κύπρο. Για το σκοπό αυτό η πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου προέβλεπε τη διάθεση £1,5 εκ. το 2007 και την άμεση παραχώρηση των εγκαταστάσεων του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου. Το MIT έχει δεσμευτεί για την παροχή εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών για τεχνικά επιστημονικά και ακαδημαϊκά θέματα. Στα πλαίσια της συμφωνίας αυτής, το ΙΠΕ κατέβαλε απευθείας προς το MIT, το συνολικό ποσό των US\$2.510.000 (US\$400.000 στις 28.12.2007 από US\$495.000 στις 25.6.2008 και 21.7.2008 (δύο δόσεις) και US\$1.120.000 στις 10.9.2009).

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του ΙΠΕ, μετά από μελέτη των δύο πρώτων Ετήσιων Εκθέσεων (01.09.2007-31.08.2009) που υποβλήθηκαν από το MIT διαπιστώθηκε ελλιπής υλοποίηση κάποιων από τις προβλεπόμενες δραστηριότητες της συμφωνίας. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι στα δημοσιευμένα επιστημονικά άρθρα τα οποία προέκυψαν από την εργασία των μεταδιδακτορικών συνεργατών (Cyprus Fellows) του Προγράμματος δεν γίνεται αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας (ή του ΙΠΕ) ως χρηματοδότη του Προγράμματος στο MIT. Πρόσθετα τα οικονομικά στοιχεία που υποβλήθηκαν παρουσίαζαν χαμηλή υλοποίηση του προϋπολογισμού και για το λόγο αυτό ζητήθηκαν επιπρόσθετα διευκρινιστικά στοιχεία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 5 Οκτωβρίου 2010, αποφάσισε την καταβολή των προβλεπόμενων δόσεων της χρηματοδότησης για το 2010, συνολικού ύψους US\$1.120.000, όπως επίσης και την αποστολή σχετικής επιστολής από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου προς τον Διευθυντή του Προγράμματος στην οποία να καταγράφονται οι διαπιστώσεις και παρατηρήσεις του Ιδρύματος.

Η δεύτερη συμφωνία, που είναι συμπληρωματικό έγγραφο της πρώτης, αναφέρεται στη διαδικασία καταβολής των σχετικών χορηγιών και θα προσδώσει τελική μορφή στις δεσμεύσεις που ανέλαβε ήδη το ΙΠΕ με βάση την πρώτη συμφωνία για τη δημιουργία του Κέντρου. Επειδή, η υποχρέωση για παροχή πιστώσεων και άλλης βοήθειας για τη λειτουργία του Κέντρου είναι πέραν των οικονομικών δυνατοτήτων του ΙΠΕ προνοείται ότι η υποχρέωση αυτή γίνεται αποδεκτή με την προϋπόθεση ότι η Κυβέρνηση θα παραχωρεί στο ΙΠΕ τις αναγκαίες πιστώσεις.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η δεύτερη συμφωνία, η οποία αφορά στη συνεργασία ΙΠΕ- Κυπριακού Ερευνητικού και Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΚΕΕΙ), για τη χρηματοδότηση του ΕΚΕΠΥΠ για τη δημιουργία κτιριακών εγκαταστάσεων για γραφεία, εργαστήρια, αίθουσες διδασκαλίας και διαλέξεων, καθώς και την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων του Κέντρου για περίοδο 5 χρόνων, δεν είχε υπογραφεί, παρόλο που το προσχέδιο της έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 24 Σεπτεμβρίου 2008 (απόφαση με αρ. 67.733).

(β) Λόγω των σοβαρών οικονομικών δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε και πάλι όπως το ΙΠΕ αναπτύξει τους αναγκαίους μηχανισμούς εποπτείας και ελέγχου ως προς τη χρηστή διαχείριση των πόρων που θα παραχωρεί μέσα στα πλαίσια των συμφωνιών, παρακολουθεί τη σταδιακή

επίτευξη των στόχων που τίθενται και λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για επιβεβαίωση ότι οι πόροι που παραχωρούνται διατίθενται για το σκοπό που παραχωρούνται. Επίσης το ΙΠΕ, ως ο Οργανισμός που θα παρέχει την κύρια οικονομική υποστήριξη στο Κέντρο, μέσω του ΙΚ, είναι αναγκαίο όπως παράλληλα βεβαιώνεται ότι έχουν υιοθετηθεί και εφαρμόζονται κανονισμοί και διαδικασίες για θέματα προσφορών (π.χ. συμβάσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 20 του Νόμου Ν.12(Ι)/2006) και ότι γενικά διασφαλίζεται η χρηστή διοίκηση και διαφάνεια.

Έχοντας υπόψη ότι στα συμβόλαια/συμφωνίες που υπογράφονται από το ΙΠΕ με τους αποδέκτες επιχορηγήσεων, περιλαμβάνονται και διατάξεις τόσο για τις απαιτούμενες διαδικασίες διαχείρισης των επιχορηγήσεων που υποχρεούνται να ακολουθούν όσο και για τον τρόπο εποπτείας που θα εξασκείται από το ΙΠΕ, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως αυτά περιληφθούν στη δεύτερη συμφωνία για τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ που δεν έχει ακόμη υπογραφεί.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, μας πληροφόρησε ότι η πιο πάνω συμφωνία δεν έχει ακόμη υπογραφεί και καμία χρηματοδότηση δεν έχει παραχωρηθεί από το ΙΠΕ στο Ινστιτούτο Κύπρου για τη δημιουργία του ΕΚΕΠΥΠ. Επίσης μας πληροφόρησε ότι στον προϋπολογισμό του Ιδρύματος για το 2011 δεν συμπεριλήφθηκε σχετική πρόνοια για επιχορήγηση του ΕΚΕΠΥΠ καθώς το Υπουργείο Οικονομικών εξετάζει εναλλακτική διαδικασία για προώθηση του θέματος.

(γ) Η συμφωνία μεταξύ ΙΠΕ-ΚΕΕΙ/ΙΚ-MIT, που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, έχει υπογραφεί από τον πρώην Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ, που είναι ωστόσο ταυτόχρονα και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΚ (το οποίο βάσει των πιο πάνω θα χρηματοδοτείται από το ΙΠΕ) γεγονός που κατά την άποψη μας δεν συνάδει με την γενική αρχή του Διοικητικού Δικαίου ως προς την ανεξαρτησία του κάθε διοικητικού οργάνου που μετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης.

6.52 ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Μέρος Α

Ίδρυση Αντιναρκωτικού Συμβουλίου. Το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο ιδρύθηκε βάσει του περί Προλήψεως της Χρήσης και Διάδοσης Ναρκωτικών και άλλων Εξαρτησιογόνων Ουσιών Νόμου αρ. 128(Ι)/2000 και άρχισε τη λειτουργία του το Φεβρουάριο του 2001. Σύμφωνα με τον τροποποιητικό Νόμο 142(Ι)/2002, το Συμβούλιο αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και ο ετήσιος Προϋπολογισμός του εγκρίνεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Οικονομική κατάσταση. Σύμφωνα με τους μη εξελεγμένους λογαριασμούς για το 2008 και 2009 και τους εξελεγμένους λογαριασμούς για το 2007, τα αποτελέσματα των ετών 2007-2009 παρουσιάζονται ως εξής:

	2009	2008	2007
	€	€	€
Έσοδα	1.331.901	933.914	1.053.426
Έξοδα	1.258.042	1.089.463	917.400
Πλεόνασμα/(Ελλειμμα)	73.859	(155.549)	136.026

Τα έσοδα προέρχονται από την κυβερνητική χορηγία ύψους €1.331.696 για το 2009, €933.722 για το 2008 και €1.052.720 για το 2007.

Προσωπικό. Στις 31 Δεκεμβρίου 2009, 2008 και 2007 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 15, 14 και 13 άτομα, αντίστοιχα.

Αρμοδιότητες και καθήκοντα του Συμβουλίου. Κύρια αρμοδιότητα του Συμβουλίου είναι ο σχεδιασμός της Εθνικής Στρατηγικής για τα ναρκωτικά και άλλες εξαρτησιογόνες ουσίες και η προώθηση, παρακολούθηση και έλεγχος της εφαρμογής της.

Εθνική Στρατηγική για τα Ναρκωτικά 2004-2008.

(α) Εντός του 2004, με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαμορφώθηκε η πρώτη Εθνική Στρατηγική για τα Ναρκωτικά, που κάλυψε την περίοδο 2004 – 2008, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τα Ναρκωτικά.

Στα πλαίσια της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για τα Ναρκωτικά διαμορφώθηκαν «Σχέδια Δράσης για Μείωση της Ζήτησης» και «Σχέδια Δράσης για Μείωση της Προσφοράς».

Το Συμβούλιο ενέκρινε και επιχορήγησε διάφορα προγράμματα για τα έτη 2009, 2008, 2007, 2006 και 2005 με ποσά ύψους €307.844, €325.598, €235.857, €102.123 και €92.690, αντίστοιχα.

(β) Το Συμβούλιο προχώρησε σε σύναψη συμφωνίας με εμπειρογνώμονες, συνολικής αξίας €112.048. Οι υπηρεσίες των εμπειρογνομόνων αφορούσαν:

- (i) στην αξιολόγηση της Εθνικής Στρατηγικής και των Σχεδίων Δράσης 2004 – 2008,
- (ii) στην αξιολόγηση των προγραμμάτων των μη κυβερνητικών φορέων και του θεραπευτικού προγράμματος των φυλακών και
- (iii) στον καθορισμό κριτηρίων «καλής πρακτικής» που πρέπει να χαρακτηρίζουν τη λειτουργία θεραπευτικών και προληπτικών προγραμμάτων.

Η έκθεση αξιολόγησης των εμπειρογνομόνων, η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο 2008 και υποβλήθηκε στο Συμβούλιο το Νοέμβριο 2008, κατέδειξε αρκετά κενά και αδυναμίες αναφορικά με το σχεδιασμό και την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής 2004 – 2008 καθώς και την ανάγκη για βελτιωμένο και πιο επιστημονικό προσδιορισμό των στόχων και προτεραιοτήτων.

Συγκεκριμένα κατέδειξε ότι, από τις 149 συνολικά δράσεις οι οποίες αποτελούσαν το μεγαλύτερο και πιο σημαντικό μέρος της Εθνικής Στρατηγικής, μόνο οι 39 (26%) έχουν υλοποιηθεί πλήρως, οι 76 υλοποιήθηκαν μερικώς (51%), ενώ οι 34 (23%) δεν έχουν υλοποιηθεί. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι ορισμένες από τις δράσεις κρίθηκαν ανέφικτες από τους εμπειρογνώμονες ενώ τονίστηκε ιδιαίτερα το γεγονός ότι τα Σχέδια Δράσης δεν εστιάζτηκαν αρκετά στις υψηλού κινδύνου ομάδες πληθυσμού.

Έγιναν εισηγήσεις, οι σημαντικότερες των οποίων αφορούν στον καθορισμό αντικειμενικών και συγκεκριμένων στόχων οι οποίοι, μέσα από μετρήσιμες και σχεδιασμένες με σαφήνεια και ακρίβεια δράσεις, θα συμβάλουν στην ουσιαστική αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών.

Εθνική Στρατηγική για τα Ναρκωτικά 2009 – 2012. Με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 12.3.2009 εγκρίθηκε η νέα Εθνική Στρατηγική για τα Ναρκωτικά 2009 – 2012, η οποία αποτελεί συνέχεια της Στρατηγικής 2004 – 2008 και στοχεύει στη διασφάλιση της υλοποίησης των δράσεων στους τομείς της πρόληψης, της θεραπείας, της μείωσης της βλάβης, της κοινωνικής επανένταξης και της μείωσης της προσφοράς. Τα προβλήματα και αδυναμίες που παρατηρήθηκαν και δυσχέραναν το έργο της εφαρμογής της Στρατηγικής 2004 – 2008 αναμένεται να ληφθούν υπόψη ώστε να αποφευχθούν κατά την εφαρμογή της νέας Εθνικής Στρατηγικής.

Φορείς πρόληψης και θεραπείας. Σύμφωνα με το Συμβούλιο, σήμερα λειτουργούν 20 θεραπευτικά κέντρα (κυβερνητικά και μη) στα οποία λειτουργούν 42 προγράμματα θεραπείας και κοινωνικής επανένταξης. Επιπλέον, λειτουργούν, μέσω διαφόρων φορέων, 47 προγράμματα πρόληψης και 1 πρόγραμμα στήριξης γονέων.

6.53 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μέρος Α

Γενικά. Το Ταμείο Επιδότησης ή Χρηματοδότησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ιδρύθηκε με το Νόμο 33(Ι)/2003, για σκοπούς ενθάρρυνσης της εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και γενικά της εξοικονόμησης ενέργειας. Τα έσοδα του Ταμείου προέρχονται από το τέλος ύψους 0,22 €σεντ/kwh επί της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο εισπράττεται από κάθε εξουσιοδοτημένο παροχέα ηλεκτρικής ενέργειας και εμβάζεται στο Ταμείο. Το Ταμείο διοικείται από την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου, η οποία καθιρύεται βάσει του άρθρου 4(Ι) του Νόμου. Της Επιτροπής προεδρεύει ο Γενικός Διευθυντής του

Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ή εκπρόσωπός του και μέλη της είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ή εκπρόσωπός του, ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού ή εκπρόσωπός του, ο Διευθυντής Εμπορίου και Βιομηχανίας που είναι υπεύθυνος για θέματα ενέργειας ή εκπρόσωπός του, ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπός του και εκπρόσωπος του ΕΤΕΚ.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο και κατάθεση των ελεγμένων λογαριασμών στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σύμφωνα με το άρθρο 5(2) του πιο πάνω Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2009 δεν υποβλήθηκαν μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, και συνεπώς δεν διενεργήθηκε ο σχετικός έλεγχος. Σημειώνεται ότι και για την προηγούμενη περίοδο (2008) οι λογαριασμοί υποβλήθηκαν καθυστερημένα στις 25.2.2010. Επίσης σύμφωνα με τα άρθρα 5(3) και 5(4) του ίδιου Νόμου η Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου αποστέλλει στον Υπουργό Οικονομικών αντίγραφο των λογαριασμών που έχουν ελεγχθεί, μαζί με τη σχετική έκθεση του Γενικού Ελεγκτή και αντίγραφο των λογαριασμών και της έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή κατατίθενται από τον Υπουργό Οικονομικών στη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Για τους λογαριασμούς των ετών 2003 – 2007, ο Πρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής του Ταμείου απέστειλε με μεγάλη καθυστέρηση (στις 17.11.2008 και 9.9.2009) επιστολές στο Υπουργείο Οικονομικών ζητώντας την προώθηση της διαδικασίας για έγκριση από τη Βουλή και δημοσίευση τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Ο Υπουργός Οικονομικών απέστειλε στις 10.2.2010 στη Βουλή τους Λογαριασμούς και τις Εκθέσεις της Γενικού Ελεγκτή. Η δημοσίευση τους εκκρεμεί.

Έγκριση/Εκτέλεση Προϋπολογισμού - Καθυστερήσεις στην προώθηση των σκοπών του Ταμείου. Ο Προϋπολογισμός του Ταμείου για το 2009 ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 27.3.2009 (Ν. 29(II)/2009).

Ο Προϋπολογισμός προνοούσε έσοδα ύψους €10.975.020 και συνολικές δαπάνες ύψους €25.915.290 από τις οποίες ποσό €23.958.290 αφορούσε επιχορηγήσεις. Το έλλειμμα θα χρηματοδοτείτο από τα αποθέματα του Ταμείου.

Ανάθεση από την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου, της εξέτασης και αξιολόγησης των αιτήσεων για παροχή επιδοτήσεων, στο Ίδρυμα Ενέργειας. Μέσα στα πλαίσια διερεύνησης του δικαιώματος της Επιτροπής για απευθείας ανάθεση στο Ίδρυμα Ενέργειας, της διεκπεραίωσης των αιτήσεων που θα λαμβάνονταν το 2007, μετά από γνωμάτευση των Νομικών Συμβούλων διαπιστώθηκε ότι θα πρέπει να τροποποιηθεί το άρθρο 7 του Νόμου, ώστε να συμπεριληφθεί ρητή πρόνοια ότι η Επιτροπή δύναται να εκχωρεί τις εξουσίες της για εξέταση και αξιολόγηση των αιτήσεων σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με όρους που θα συμφωνούνται εκ των προτέρων. Ως εκ τούτου ετοιμάστηκε σχετικό νομοσχέδιο για τροποποίηση των περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας Νόμων, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 9.5.2007 (αρ. αποφ. 65.455) και στις 20.7.2007 προωθήθηκε στη Βουλή για ψήφιση. Μέχρι σήμερα δεν έχει ψηφιστεί.

Η Επιτροπή στις 23.3.2009 αποφάσισε κατά πλειοψηφία την ανάθεση της αξιολόγησης των αιτήσεων του 2009 στο Ίδρυμα Ενέργειας Κύπρου (IEK), τακτική που ακολουθείται από την έναρξη λειτουργίας των σχεδίων χορηγιών του Ταμείου, χωρίς να τεκμηριώσει την απόφαση για απευθείας ανάθεση. Ένα μέλος της Επιτροπής διαφώνησε με την απευθείας ανάθεση του σχεδίου στο Ίδρυμα Ενέργειας.

Πέραν του νομικού κωλύματος της ανάθεσης της εξέτασης των αιτήσεων σε άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο, η απόφαση της Επιτροπής για απευθείας ανάθεση της εξέτασης των εν λόγω αιτήσεων στο IEK χωρίς την προκήρυξη προσφορών δεν βρίσκεται εντός των πλαισίων της νομοθεσίας για την σύναψη συμβάσεων (Νόμος 11(1)/2006 όπως τροποποιήθηκε) και των κανόνων χρηστής διοίκησης.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου μάς ανέφερε ότι τα μέλη που στήριζαν την απόφαση για ανάθεση του σχεδίου στο Ίδρυμα Ενέργειας, έλαβαν υπόψη τις εμπειρίες και εξειδικευμένες γνώσεις του

ΙΕΚ καθώς επίσης και το γεγονός ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του αποτελείται από εκπροσώπους Κυβερνητικών Τμημάτων διασφαλίζοντας έτσι, κατά την άποψή του, το κριτήριο της ανεξαρτησίας.

Μέρος Β

Το ποσό των κατ' αρχήν εγκριμένων αιτήσεων υπερβαίνει τα ταμειακά διαθέσιμα του Ταμείου. Όπως επισημάναμε στην Έκθεσή μας για το 2008, το συνολικό αποδεκτό ποσό χορηγίας από το 2004 που άρχισαν τα σχέδια χορηγιών έως και το 2008 ήταν €50,3 εκ. και το ποσό που πληρώθηκε ήταν €32,2 εκ. Δηλαδή δόθηκε κατ' αρχήν έγκριση για αιτήσεις χορηγιών ύψους €18,1 εκ. για τις οποίες εκκρεμούσε η υλοποίηση και κατ' επέκταση η πληρωμή του εν λόγω ποσού, ενώ το υπόλοιπο του Ταμείου κατά την 31.12.2008 ήταν €13,4 εκ. Σε περίπτωση που υλοποιηθούν όλες οι αιτήσεις για τις οποίες δόθηκε κατ' αρχήν έγκριση οι πόροι του Ταμείου δεν θα αρκούν. Κάποιες από τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν από τα πρώτα χρόνια έναρξης της λειτουργίας του Ταμείου για επενδύσεις που δεν έγιναν ακόμη, ένεκα της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος πολύ πιθανόν να μην υλοποιηθούν ή οι αιτητές να έπαυσαν να ενδιαφέρονται.

Εισηγηθήκαμε όπως διερευνηθούν οι αιτήσεις που λήφθηκαν από το 2004 έως το 2007 και εξακολουθούν να εκκρεμούν, ώστε η Επιτροπή να γνωρίζει τις πραγματικές ανάγκες του Ταμείου και να ετοιμάζει ανάλογα τον ετήσιο Προϋπολογισμό της.

Ο Πρόεδρος μας πληροφόρησε ότι από τις 31.12.2008 μέχρι τον Νοέμβριο 2010 έχουν απορριφθεί 658 αιτήσεις, με αποτέλεσμα τη μείωση των δεσμεύσεων κατά €4.461.976. Επίσης το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του 68.201 ημερ. 30.12.2008 με την οποία εγκρίθηκαν τα σχέδια χορηγιών, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να εξεύρει τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους για ενίσχυση του Ταμείου σε περίπτωση που σε μεταγενέστερο στάδιο διαφανεί ότι αυτό αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Επισκέψεις ελέγχου. Οι όροι των συμφωνιών παροχής χορηγίας που υπογράφονται μεταξύ των αιτητών και της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου για περιπτώσεις χορηγιών πέραν των €2.563 (£1.500), προνοούν ότι ο αιτητής πρέπει να έχει στην κατοχή του τα συστήματα για τα οποία πήρε χορηγία για τουλάχιστον 5 χρόνια. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να επιστραφεί κατ' αναλογία ποσοστό της χορηγίας για το οποίο δεν έχουν γίνει αποσβέσεις (λογιστική απόσβεση). Κατά τη διάρκεια του 2009 δεν έγιναν οποιεσδήποτε επιτόπιες επισκέψεις ελέγχου και εξέφρασα την άποψη ότι για επιβεβαίωση της κατοχής των συστημάτων που επιχορηγήθηκαν πρέπει να γίνονται δειγματοληπτικές επισκέψεις ελέγχου.

Ο Πρόεδρος μας πληροφόρησε ότι έχουν δοθεί νέες οδηγίες προς όλους τους αξιολογητές, όπως ετοιμάσουν και υποβάλουν στην Επιτροπή καταλόγους με τους δικαιούχους που είχαν λάβει χορηγία κατά τα έτη 2005-2009 ώστε να επιλεγούν κάποιες αιτήσεις για επαναεπιθεώρηση και για τήρηση μητρώου επισκέψεων.

6.54 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Μέρος Α

Νομικό πλαίσιο. Ο Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) ιδρύθηκε στις 27.6.2003 με τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας του «Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων συναφών θεμάτων» Νόμου του 2003 (Ν. 64(I)/2003). Σύμφωνα με το άρθρο 7 του πιο πάνω Νόμου, ο ΟΑΠ είναι ανεξάρτητος Οργανισμός ο οποίος δεν υπάγεται σε οποιοδήποτε Υπουργείο ή Τμήμα της Κυβέρνησης.

Σκοποί του Οργανισμού είναι, σύμφωνα με τον υπό αναφορά Νόμο, η διαχείριση των πιστώσεων που προέρχονται τόσο από τα σχετικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και από την Κυπριακή Δημοκρατία, οι οποίες κατατίθενται στο Ταμείο Πληρωμών του Οργανισμού, η πρόληψη και πάταξη ατασθαλιών σε σχέση με τις πιστώσεις αυτές και η ανάκτηση ποσών που προέρχονται από τις πιστώσεις αυτές, οι οποίες χάθηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας.

Διαπίστευση. Σύμφωνα με το άρθρο 5(2) του Νόμου, ο Οργανισμός υπόκειται σε διαπίστευση από την Αρμόδια Αρχή Διαπίστευσης, που ορίζεται ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (ΓΦΠΠ). Η τελευταία πράξη διαπίστευσης δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 14.8.2009, με ισχύ από τις 8.7.2009.

Η διαπίστευση είναι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού 885/2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, διαρκής διαδικασία και η Αρμόδια Αρχή οφείλει να ενημερώνει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ανά τριετία κατά πόσο ο Οργανισμός Πληρωμών εξακολουθεί να συμμορφώνεται με τα κριτήρια διαπίστευσης.

Δήλωση αξιοπιστίας Επιτρόπου. Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών υπέβαλε, στις 12.1.2010, την απαιτούμενη από τον Κανονισμό 1290/2005, δήλωση αξιοπιστίας, χωρίς επιφύλαξη, για το οικονομικό έτος 16.10.2008 – 15.10.2009, η οποία να αναφέρει ότι, κατά την κρίση του, οι λογαριασμοί που αποδόθηκαν και ελέγχθηκαν από το Όργανο Πιστοποίησης παρέχουν αληθή, πλήρη και ακριβή εικόνα των δαπανών και των εσόδων και ότι έχει θεσπιστεί σύστημα το οποίο παρέχει τα κατάλληλα εχέγγυα για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκείμενων συναλλαγών και παράλληλα διασφαλίζει ότι η επιλεξιμότητα των αιτήσεων και η διαδικασία χορήγησης ενίσχυσης αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης, ελέγχου και τεκμηρίωσης σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες.

Ανάθεση αρμοδιοτήτων σε αναδόχους. Με βάση τις δυνατότητες που του παρέχει το άρθρο 15 του Νόμου, ο Οργανισμός σύναψε συμφωνίες αναδοχής με το Τμήμα Γεωργίας, το Τμήμα Δασών, το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων, τον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας, το Τμήμα Τελωνείων, το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και το Υπουργείο Εσωτερικών. Οι πιο πάνω ανάδοχοι διεκπεραιώνουν τις αιτήσεις για τα μέτρα που τους έχουν ανατεθεί μέχρι το στάδιο της έγκρισης της πληρωμής και στη συνέχεια αποστέλλουν τους φακέλους με όλα τα σχετικά στον Οργανισμό, ο οποίος καταβάλλει τις ενισχύσεις στους δικαιούχους, τηρεί τα απαιτούμενα στοιχεία και υποβάλλει όλες τις σχετικές πληροφορίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Παρόλο που το Τμήμα Έγκρισης Πληρωμών του ΟΑΠ διενεργεί συχνούς επιπρόσθετους ελέγχους σε αιτήσεις δικαιούχων μέτρων υπό αναδοχή και η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του Οργανισμού διενεργεί, δειγματοληπτικά, ελέγχους σε σχέση με τη λειτουργία των αναδόχων, δεν φαίνεται, να διενεργείται οποιοσδήποτε έλεγχος ή αξιολόγηση στις διαδικασίες και τα συστήματα που εφαρμόζουν οι ανάδοχοι οργανισμοί, με σκοπό την διακρίβωση της συμμόρφωσής τους με τους σχετικούς Κοινοτικούς Κανονισμούς. Ενόψει του ότι την ευθύνη τήρησης των σχετικών Κανονισμών ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει ο Οργανισμός, επαναλάβαμε την εισήγησή μας για διενέργεια τέτοιων ελέγχων.

Ο Βοηθός Επίτροπος μας πληροφόρησε ότι η παραίτησή μας για επιπρόσθετους ελέγχους στα συστήματα και διαδικασίες των αναδόχων με σκοπό τη διακρίβωση της συμμόρφωσής τους με τους σχετικούς Κοινοτικούς Κανονισμούς θα ληφθεί υπόψη.

Οικονομική κατάσταση.

Αποτελέσματα έτους: Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, το έλλειμμα πριν τη φορολογία για το 2009 ήταν €912.486 σε σύγκριση με €296.589 το 2008.

	2009	2008
	€000	€000
Εισοδήματα	172.603	172.349
Πληρωμές σε δικαιούχους	(165.660)	(165.878)
	6.942	6.471
Χρεόλυση και άλλα λειτουργικά έσοδα	735	707
Καθαρά έξοδα διαχείρισης και λειτουργίας	(11.313)	(11.002)
Καθαρά χρηματοδοτικά έσοδα	2.723	3.527
Έλλειμμα για το έτος πριν τη φορολογία	(913)	(297)
Φορολογία	(274)	(805)
Έλλειμμα για το έτος	(1.187)	(1.102)

Επισημαίνεται ότι τα έξοδα διαχείρισης και λειτουργίας για το 2008 έχουν αναπροσαρμοστεί ώστε να λαμβάνεται υπόψη το κόστος των ωφελημάτων του προσωπικού, στη βάση αναλογιστικής μελέτης που ολοκληρώθηκε εντός του 2009.

Στα εισοδήματα για το έτος περιλαμβάνονται τα ποσά που έχουν διατεθεί για τη διενέργεια πληρωμών των σχετικών επιδοτήσεων, τόσο από εθνικούς πόρους όσο και από ευρωπαϊκά κονδύλια. Τα ποσά που έχουν καταβληθεί στον Οργανισμό επιπλέον των πληρωμών που έχουν διενεργηθεί περιλαμβάνονται στους πιστωτές του ισολογισμού ως ποσά πληρωτέα για εφαρμογή νέων και υφιστάμενων μέτρων.

Η κρατική χορηγία που καταβάλλεται για κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Οργανισμού λογιστικοποιείται στα έσοδα της ίδιας περιόδου που επιβαρύνθηκε με τις δαπάνες αυτές. Σε περίπτωση που καταβάλλεται στον Οργανισμό ποσό μεγαλύτερο των συνολικών λειτουργικών δαπανών που έχουν διενεργηθεί, μετά την αφαίρεση άλλων εσόδων του Οργανισμού, η διαφορά παρουσιάζεται στον ισολογισμό στα ποσά για κάλυψη μελλοντικών εξόδων λειτουργίας. Το ποσό αυτό, στις 31.12.2009, ανερχόταν στα €3.589.855.

Προϋπολογισμός Ταμείου Λειτουργίας. Σύμφωνα με τα άρθρα 48(1), 48(2), 48(3) και 48(7) του Νόμου, ο ΟΑΠ καταρτίζει ετήσιο Προϋπολογισμό που αφορά στο Ταμείο Λειτουργίας, ο οποίος υπόκειται στην έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων και υποβάλλεται για το σκοπό αυτό από τον Επίτροπο στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 1^η Ιουλίου του προηγούμενου έτους που αφορά και κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων μέχρι της 30ης Σεπτεμβρίου του έτους αυτού. Σε περίπτωση μη έγκαιρης ψήφισης του Προϋπολογισμού του, ο ΟΑΠ λειτουργεί κατ' ανάλογη εφαρμογή των περί δωδεκατημορίων διατάξεων του Συντάγματος για τον κρατικό Προϋπολογισμό, χωρίς όμως το χρονικό περιορισμό των δύο μηνών.

Αναφορικά με το Ταμείο Πληρωμών δεν απαιτείται η κατάρτιση Προϋπολογισμού.

Έγκριση Προϋπολογισμού: Ο αρχικός Προϋπολογισμός του Ταμείου Λειτουργίας του Οργανισμού για το έτος 2009 στάλθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στις 5.8.2008 και στις 19.8.2009 διαβιβάστηκε από το εν λόγω Υπουργείο στο Υπουργείο Οικονομικών. Το Υπουργείο Οικονομικών υπέδειξε την ανάγκη μείωσης των συνολικών δαπανών και βάσει των υποδείξεων αυτών υποβλήθηκε, στις 13.11.2008, αναθεωρημένο προσχέδιο του Προϋπολογισμού. Ακολούθησαν νέες διαβουλεύσεις σχετικά με το θέμα περίληψης, στον Προϋπολογισμό, νέων μόνιμων θέσεων, και κατόπιν επίτευξης συμφωνίας με το Υπουργείο Οικονομικών, ετοιμάστηκε ο τελικός αναθεωρημένος Προϋπολογισμός, ο οποίος διαβιβάστηκε στο Υπουργείο ΓΦΠΠ στις 10.12.2008, για προώθηση στο Υπουργικό Συμβούλιο. Ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 7.1.2009, και αφού ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 13.3.2009. Το συνολικό ποσό των πιστώσεων που παραχωρήθηκαν ήταν €12.975.100.

Εκτέλεση Προϋπολογισμού:

- (i) **Υπερβάσεις Προϋπολογισμού.** Κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού για το έτος 2009 παρατηρήθηκαν υπερβάσεις σε έξι άρθρα συνολικού ύψους €82.668, οι οποίες καλύφθηκαν, κατόπιν έγκρισης του Επιτρόπου, από εξοικονομήσεις σε άλλα άρθρα του Προϋπολογισμού καθώς και από τη μεταφορά πιστώσεων από το άρθρο «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό», σύμφωνα με την εξουσία που παρέχεται στον Επίτροπο από το άρθρο 4 του Περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Πληρωμών Νόμου του 2009 (Ν.12(ΙΙ)/2009).
- (ii) **Ποσοστό υλοποίησης Προϋπολογισμού.** Παρατηρήθηκε ότι από το συνολικό ποσό των €12.975.100 που προϋπολογίστηκε για κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του Οργανισμού, δαπανήθηκαν €10.465.527, δηλαδή προέκυψε ποσοστό υλοποίησης του Προϋπολογισμού ύψους 80,7%. Τα κυριότερα κονδύλια με χαμηλά ποσοστά υλοποίησης παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Άρθρο	Περιγραφή	Εγκεκριμένες πιστώσεις	Πραγματική δαπάνη	Ποσοστό υλοποίησης
		€	€	
07681	Αγορά Μηχανημάτων, Εξοπλισμού, Προγραμμάτων και Υπηρεσιών	434.750	216.797	49,9%
07759	Ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης Μέτρων ΠΑΑ 2007 – 2013	400.000	189.632	47,4%
07760	Επανασχεδιασμός ΟΣΔΕ	138.000	31.318	22,7%

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους που οδήγησαν στην περιορισμένη υλοποίηση των πιο πάνω Κονδυλίων του Προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ετήσιος Προϋπολογισμός θα πρέπει να καταρτίζεται με βάση τη δυνατότητα εκτέλεσής του ώστε το ποσοστό υλοποίησης να είναι όσο το δυνατό ψηλότερο.

Ο Βοηθός Επίτροπος μας πληροφόρησε ότι η μειωμένη υλοποίηση του Άρθρου 07681 οφείλεται κυρίως στη διαφοροποίηση των αρχικών αναγκών του Οργανισμού ή/και τεχνικών προβλημάτων που προέκυψαν, με αποτέλεσμα να μην καταστεί δυνατή η αξιοποίηση πρόνοιας ύψους €137.000 που αφορούσε στην ανάπτυξη/τροποποίηση διαφόρων λογισμικών και αγορά υπηρεσιών συμβούλων. Όσον αφορά στο Άρθρο 07759, το χαμηλό ποσοστό υλοποίησης οφείλεται στο ότι το έργο παρουσιάζει καθυστερήσεις, και εφόσον οι πληρωμές γίνονται στη βάση προόδου του έργου, δεν κατέστη δυνατό να καταβληθούν σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το χαμηλό ποσοστό υλοποίησης του Άρθρου 07760 οφείλεται στο ότι οι υπηρεσίες Διευθυντή Έργου καλύφθηκαν εσωτερικά, η ανάγκη για επισκέψεις συμβούλων καλύφθηκε από το έργο Twinning Light, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν διενεργήθηκαν δαπάνες έναντι της πρόνοιας που αφορούσε στο κόστος ετοιμασίας εγγράφων διαγωνισμού και μέρος της προκαταβολής για μηχανογράφηση εφαρμογών, αφού ο Οργανισμός δεν προχώρησε στην προκήρυξη προσφοράς.

Προσωπικό.

(α) Στελέχωση Οργανισμού. Σύμφωνα με τον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό του Οργανισμού για το 2009, οι προβλεπόμενες μόνιμες οργανικές θέσεις ήταν 134 (120 το 2008) από τις οποίες, κατά την 31.12.2009, ήταν πληρωμένες 114 (116 το 2008), ενώ 20 παρέμειναν κενές. Στις 31.12.2009 υπηρετούσαν επίσης στον Οργανισμό 115 έκτακτοι υπάλληλοι (121 το 2008) και τέσσερις ωρομίσθιοι (έξι το 2008). Όπως προκύπτει, ο Οργανισμός συνεχίζει να εργοδοτεί μεγάλο αριθμό έκτακτων υπαλλήλων σε σχέση με το μόνιμο προσωπικό που απασχολεί.

Ο Βοηθός Επίτροπος μας πληροφόρησε ότι το έκτακτο προσωπικό καλύπτει στην ουσία μόνιμες ανάγκες. Ο Οργανισμός ζήτησε την έγκριση νέων θέσεων στον Προϋπολογισμό του 2010 για αντικατάσταση των θέσεων εκτάκτων αλλά το Υπουργείο Οικονομικών παρέπεμψε το θέμα για επανεξέταση με τον Προϋπολογισμό του 2011.

(β) Μισθοί, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές. Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές των αξιωματούχων και μόνιμου, έκτακτου και ωρομίσθιου προσωπικού του Οργανισμού στις 31.12.2009 ανήλθαν στα €8.207.148 (31.12.2008 - €7.608.200). Συνεπώς, ο ετήσιος μέσος όρος δαπανών για κάθε εργοδοτούμενο ήταν €34.924 (€31.054 το 2008). Το ποσό αυτό είναι σχετικά χαμηλό αφού πρόκειται για νεοσύστατο Οργανισμό, οι υπάλληλοι του οποίου βρίσκονται ακόμη στις πρώτες βαθμίδες της κλίμακάς τους. Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία του 2008 έχουν αναπροσαρμοστεί ώστε να λαμβάνεται υπόψη το κόστος των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων του Οργανισμού, σύμφωνα με τα αποτελέσματα αναλογιστικής μελέτης που διενεργήθηκε.

(γ) Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, σύμφωνα με το άρθρο 20 (3)(β) του Νόμου, τα ωφελήματα αφυπηρέτησης των μελών του προσωπικού του ΟΑΠ διέπονται, τηρουμένων των αναλογιών, από τις εκάστοτε σε ισχύ διατάξεις των Περί Συντάξεων Νόμων του 1997 έως 2005.

Στη βάση εισήγησής μας, ο Οργανισμός προέβη, στις 14.4.2009, στην ανάθεση διενέργειας σχετικής μελέτης σε αναλογιστή. Σύμφωνα με τη μελέτη, το ύψος της αναλογιστικής υποχρέωσης για ωφελήματα αφυπηρέτησης στις 31.12.2009 ανερχόταν σε €5.895.226 (31.12.2008 - €4.616.795). Η υποχρέωση αυτή έχει αναγνωριστεί άμεσα στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος μέσω του συσσωρευμένου αποθεματικού.

Το θέμα της μεταφοράς της συντάξιμης υπηρεσίας υπαλλήλων του Οργανισμού από και προς τη Δημόσια Υπηρεσία ή Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου στους οποίους λειτουργεί Ταμείο/Σχέδιο Συντάξεων όμοιο με το Κυβερνητικό, το οποίο επισημάναμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, παραμένει ακόμα σε εκκρεμότητα.

Προσωπικό ανάδοχων Οργανισμών. Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΑΠ, οι ανάδοχοι Οργανισμοί απασχολούσαν, στις 15.4.2010, 164 άτομα για διεκπεραίωση των αρμοδιοτήτων που τους εκχωρήθηκαν από τον ΟΑΠ, το κόστος των οποίων καλύπτεται από το Κράτος, μέσω των Κονδυλίων του Προϋπολογισμού των αναδόχων.

Πληρωμές σε δικαιούχους. Κατά τη διάρκεια του 2009 διενεργήθηκαν πληρωμές ύψους €165.597.174 (2008 - €165.773.111), οι οποίες χρηματοδοτήθηκαν κατά €115.721.046 ή ποσοστό 69,9% από την Κυπριακή Δημοκρατία (2008 - €101.255.469 ή ποσοστό 61,1%) και κατά €49.876.128 ή ποσοστό 30,1% (2008 - €64.517.642 ή ποσοστό 38,9%) από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Από τον έλεγχο των πληρωμών επιδοτήσεων και των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν σε σχέση με τα πιο πάνω μέτρα προέκυψαν τα ακόλουθα:

Εξαίρεση ποσών από Κοινοτική Χρηματοδότηση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με απόφασή της αρ. 32 ημερ. 16.3.2010, αποφάσισε την εξαίρεση ποσού ύψους €756.946 που ισοδυναμεί με αποκοπή ύψους 10%, από την κοινοτική χρηματοδότηση για το 2004, λόγω της ποιότητας και χρόνου εκτέλεσης των επιτόπιων ελέγχων σε σχέση με τις άμεσες πληρωμές του υπό αναφορά έτους και λόγω αδυναμιών στο γενικό σύστημα ελέγχου του Οργανισμού.

Επίσης, η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔΓΑΑ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε επιστολή της ημερ. 18.7.2010, αναφέρει ότι η χορήγηση στρεμματικών ενισχύσεων δεν έγινε σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες κατά τη διάρκεια των ετών 2005, 2006 και 2007, και προτείνει τον αποκλεισμό από την κοινοτική χρηματοδότηση ποσού ύψους €9.038.688. Ως βασικοί λόγοι του αποκλεισμού αναφέρονται οι αδυναμίες στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων/Σύστημα Γεωγραφικής Πληροφόρησης, οι ελλείψεις στο θέμα της ποιότητας των επιτόπιων ελέγχων και το χαμηλό ποσοστό των επιτόπιων ελέγχων. Επισημάνουμε ότι το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης που προτείνεται αντιπροσωπεύει το περίπου 12% της κοινοτικής χρηματοδότησης που λήφθηκε κατά τα εν λόγω έτη το οποίο είναι, ιδιαίτερα αυστηρό αφού, από επισκόπηση των σχετικών αποφάσεων της Επιτροπής σε σχέση με δημοσιονομικές διορθώσεις, από το 2005 και μετά (απόφαση Επιτροπής με αρ. 22), προκύπτει ότι οι περισσότερες δημοσιονομικές διορθώσεις που επιβάλλονται κυμαίνονται μεταξύ 2% και 5%, ενώ μόνο σε μεμονωμένες περιπτώσεις επιβλήθηκαν διορθώσεις ύψους 10% και άνω. Εκφράσαμε την άποψη ότι το γεγονός αυτό καταδεικνύει τη σοβαρότητα των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Οργανισμός σε σχέση με το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.

Επισημαίνεται ότι ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, με επιστολή του ημερ. 16.2.2010 προς το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος τονίζει ότι, εάν το κράτος αποφασίσει να καλύψει με κρατικούς πόρους τη μελλοντική μείωση της κοινοτικής επιδότησης λόγω του πιο πάνω αποκλεισμού, τότε τίθεται σοβαρό ζήτημα κρατικής ενίσχυσης προς τους γεωργούς η οποία εκ πρώτης όψεως είναι ασύμβατη με το κοινοτικό δίκαιο.

Έλεγχος διενεργήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, τα αποτελέσματα του οποίου καταδεικνύουν σειρά αδυναμιών στο ΟΣΔΕ. Σύμφωνα με το συνοπτικό πόρισμα της έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, «Οι ελεγκτές δεν αποκόμισαν παρά μόνο περιορισμένη βεβαιότητα ότι τα συστήματα εποπτείας και ελέγχου λειτουργούν ικανοποιητικά και ότι οι πληρωμές σχετικά με τις ενισχύσεις στο πλαίσιο του ΚΕΣΕ (Καθεστώς Ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης) είναι, στην Κύπρο, νόμιμες και κανονικές».

Η Επιτροπή είχε προτείνει επίσης την επιβολή δημοσιονομικής διόρθωσης ύψους 10% σε σχέση με την εφαρμογή των γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων και των μέτρων για τις μειονεκτικές περιοχές του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 – 2006, η οποία αντιστοιχούσε σε ποσό €1.050.049. Ο Οργανισμός προσέφυγε στο όργανο συμβιβασμού το οποίο έκρινε ότι οι δικαιολογίες και εξηγήσεις που δόθηκαν ήταν ικανοποιητικές. Ως αποτέλεσμα, ο Οργανισμός πέτυχε μείωση στη δημοσιονομική διόρθωση που επιβλήθηκε, από 10% σε 5%, για συνολικό ποσό ύψους €341.450.

Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων.

(α) Υπέρβαση ανώτατης ετήσιας χρηματοδότησης. Ο Κανονισμός 889/2009 ορίζει, για κάθε κράτος μέλος, τα ανώτατα όρια των συνολικών ποσών που μπορούν να χορηγηθούν ως άμεσες ενισχύσεις κατά τη

διάρκεια του ημερολογιακού έτους 2009. Το ανώτατο όριο της ετήσιας συνολικής χρηματοδότησης για το Καθεστώς Ενιαίας Στρεμματικής Ενίσχυσης για την Κύπρο για το υπό αναφορά έτος ορίζεται σε €24.597.000.

Σύμφωνα με επιστολή της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης ημερ. 1.10.2009, ο ΚΟΑΠ υπερέβηκε κατά €320.828,64 το πιο πάνω όριο. Ο Επίτροπος, με επιστολή του ημερ. 7.9.2009 προς τη ΓΔΓΑΑ, αποδίδει την υπέρβαση του προϋπολογισμού στο γεγονός ότι, κατά τον υπολογισμό της επιδότησης ανά δεκάριο, ο οικονομικός φάκελος διαιρέθηκε με τις προς πληρωμή εκτάσεις της δεδομένης στιγμής, οι οποίες δεν ήταν τελικές, αιτιολόγηση η οποία δεν έγινε δεκτή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αναφορά στην υπέρβαση του ορίου γίνεται και σε έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε σχέση με έλεγχο που διεξάχθηκε αναφορικά με την αξιοπιστία των ελέγχων και των επιθεωρήσεων στα πλαίσια των καθεστώτων ΚΕΣΕ/ΟΣΔΕ. Στην απάντησή του προς το Ελεγκτικό Συνέδριο ο ΟΑΠ σημειώνει ότι το ποσό της υπέρβασης ουδέποτε εκταμιεύθηκε από Κονδύλια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά δόθηκε αποκλειστικά από εθνικά κονδύλια, χωρίς να σημειωθεί υπέρβαση των ανώτατων ορίων για συμπληρωματικές και εθνικές ενισχύσεις σύμφωνα με τη συνθήκη προσχώρησης.

(β) Διασταυρούμενοι έλεγχοι εκτάσεων που καλλιεργούνται με αμπέλια. Στην Έκθεσή μας για το 2008 αναφέραμε ότι, από αντιπαραβολή των εκτάσεων συγκεκριμένων τεμαχίων που επιδοτούνται τόσο κάτω από το Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων, όσο και κάτω από διάφορα Μέτρα που χειρίζεται το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων (ΣΑΠ), διαπιστώθηκαν, σε αρκετές περιπτώσεις, διαφορές στις μετρήσεις που καταγράφηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργήθηκαν από τον ΟΑΠ και το ΣΑΠ κατά το ίδιο έτος στα ίδια τεμάχια. Στη σχετική απάντησή του, ο Οργανισμός μας πληροφόρησε ότι προγραμματίζονταν κοινές επισκέψεις σε τεμάχια με ελεγκτές του ΣΑΠ με σκοπό να προωθηθεί η συναντίληψη των δύο οργανισμών όσον αφορά στην επιλεξιμότητα των εκτάσεων των αμπελώνων, διαδικασία η οποία βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη.

Επίσης, στην ίδια Έκθεση εισηγηθήκαμε τη διενέργεια διασταυρούμενων ελέγχων των αρχείων του Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων και του ΟΑΠ πριν από την καταβολή εκταρικής επιδότησης σε τεμάχια δηλωθέντα ως αμπέλια, αφού αυτό θα βοηθούσε στον εντοπισμό και περαιτέρω διερεύνηση περιπτώσεων αμπελών που έχουν εκριζωθεί στα πλαίσια των Μέτρων ΣΑΠ 1α (Πριμοδότηση εκρίζωσης αμπελώνων) και ΣΑΠ 1β (Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελώνων) και επανεμφανίζονται στις αιτήσεις των εκταρικών επιδοτήσεων ως αμπέλια, έτσι ώστε να αποφεύγεται η καταβολή εκταρικής επιδότησης σε μη δικαιούχους. Στη βάση της εισήγησής μας, λήφθηκαν από το ΣΑΠ ηλεκτρονικά αρχεία με τα στοιχεία των τεμαχίων που συμμετείχαν στα Μέτρα ΣΑΠ 1α 2004-2005, ΣΑΠ 1α 2008-2009 και ΣΑΠ 1β 2008-2009, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για τη διενέργεια διασταυρούμενων ελέγχων με τη βάση δεδομένων του Σχεδίου Εκταρικών Επιδοτήσεων.

Από τον έλεγχο του Σχεδίου Εκταρικής Επιδότησης του 2009, διαπιστώθηκε και πάλι ότι, για μεγάλο αριθμό τεμαχίων τα οποία επιδοτήθηκαν από το Μέτρο ΣΑΠ 1β κατά την περίοδο 2007-2008, καταβλήθηκε εκταρική επιδότηση το 2009 στη βάση καλλιέργειας με οινοποιήσιμα αμπέλια, πριν δηλαδή την πάροδο της διετούς περιόδου υποχρεωτικής αγρανάπαυσης. Επισημάναμε ότι σε μεγάλο αριθμό των περιπτώσεων αυτών, τα τεμάχια δηλώθηκαν από τον ίδιο αιτητή ο οποίος επιδοτήθηκε για την εκρίζωσή τους κάτω από το Μέτρο ΣΑΠ 1β, ενώ για αρκετά τεμάχια το άθροισμα των εκτάσεων που επιδοτήθηκαν για εκρίζωση (Μέτρο ΣΑΠ 1β) και καλλιέργεια (Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων) υπερβαίνει τη μέγιστη επιλέξιμη έκταση, γεγονός που καταδεικνύει ότι δεν πρόκειται για περιπτώσεις όπου εκριζώθηκε μόνο τμήμα του τεμαχίου κάτω από το Μέτρο ΣΑΠ 1β, με το υπόλοιπο να παραμένει επιλέξιμο για εκταρική επιδότηση.

Ο Βοηθός Επίτροπος μας πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θα λάβει όλες τις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες ούτως ώστε να γίνεται καταλληλότερη χρήση των δεδομένων του ΣΑΠ σε σχέση με τους πολλαπλούς διασταυρωτικούς ελέγχους επιλεξιμότητας που διεξάγονται από το Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών του ΟΑΠ.

Αναφορικά με την περσινή μας επισήμανση για επιδότηση αμπελιών τα οποία επιδοτήθηκαν για εκρίζωση από το Μέτρο ΣΑΠ 1α, από το Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων 2008, ο Οργανισμός μας πληροφόρησε ότι υπήρχαν περιπτώσεις τεμαχίων για τα οποία το ΣΑΠ είχε εκχωρήσει νέο δικαίωμα φύτευσης. Θεωρούμε ότι το θέμα θα

πρέπει να απασχολήσει τον Οργανισμό καθώς αποτελεί ένδειξη μη επίτευξης των στόχων του Μέτρου αφού, σύμφωνα με το ενημερωτικό έντυπο για αιτητές του ΣΑΠ 1α 2008-2009, στόχος του Μέτρου είναι «ο περιορισμός της ετήσιας κοινοτικής πλεονασματικής παραγωγής σταφυλιών και η ενθάρρυνση για την αποχώρηση των παραγωγών οι οποίοι κρίνουν ως μη οικονομικά βιώσιμη την καλλιέργεια αμπελώνων», το οποίο δεν συνάδει, κατά την άποψή μας, με την εκχώρηση νέων αδειών φύτευσης. Όπως μας πληροφόρησε ο Βοηθός Επίτροπος, ο στόχος του υπό αναφορά Μέτρου ήταν ο περιορισμός της πλεονασματικής παραγωγής τεσσάρων συγκεκριμένων ποικιλιών και ο ΣΑΠ, ως αρμόδια αρχή, έχει το δικαίωμα να εκδίδει νέες άδειες φύτευσης με ποικιλίες συνήθως παραδοσιακές ή νέες που βοηθούν στη βελτίωση του κυπριακού αμπελώνα.

(γ) Αλλαγές στη καταγραμμένη μέγιστη επιλέξιμη έκταση τεμαχίων. Για μεγάλο αριθμό τεμαχίων (πέραν των 7.000) η μέγιστη επιλέξιμη έκταση (ΜΕΕ) όπως είχε καταγραφεί στη βάση δεδομένων του ΟΑΠ το 2007 έχει δεχθεί αλλαγές τόσο το 2008 όσο και το 2009. Το γεγονός αυτό, και εξαιρουμένης της πιθανότητας κάποια από τα εν λόγω τεμάχια να παρουσιάζουν γνήσιες αλλαγές στην ΜΕΕ λόγω, πχ, αλλαγών στη χρήση της έκτασης, εγείρει αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία των μετρήσεων της ΜΕΕ από τον Οργανισμό. Σημειώνεται ότι από τα υπό αναφορά τεμάχια, πέραν των 5.000 παρουσίασαν αύξηση στην ΜΕΕ μεταξύ των ετών 2008 και 2009, γεγονός που, σύμφωνα με τον Οργανισμό, αποδίδεται μερικώς στην λανθασμένη ερμηνεία των δορυφορικών εικόνων κατά το 2008 και τον επακόλουθο φυσικό επιτόπιο έλεγχο που διενεργήθηκε μετά από την υποβολή αιτημάτων επανεξέτασης από τους αιτητές.

Όπως μας πληροφόρησε ο Βοηθός Επίτροπος, το Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών είναι δυναμικό και οι αλλαγές σε μεγάλο αριθμό τεμαχίων είναι αναμενόμενες. Ανέφερε επίσης ότι κατά την περίοδο 2008 και 2009 έγιναν αλλαγές σε περίπου 53.500 τεμάχια, για τις οποίες ενημερώθηκαν οι αιτητές, οι οποίοι διατηρούν το δικαίωμα ένστασης/επανεξέτασης. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, σύμφωνα με στοιχεία που συλλέγει ο Οργανισμός από άλλες χώρες, περίπου το 15% των τεμαχίων υπόκεινται σε αλλαγές κάθε χρόνο.

(δ) Μειώσεις και αποκλεισμοί σε περιπτώσεις δήλωσης έκτασης μεγαλύτερης από την πραγματική. Το άρθρο 51 του Κανονισμού 796/2004, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό 380/2009, καθορίζει τις μειώσεις και τους αποκλεισμούς σε περιπτώσεις δήλωσης έκτασης μεγαλύτερης από την πραγματική. Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις, εάν η έκταση που έχει δηλωθεί, αναφορικά με μια ομάδα καλλιεργειών, υπερβαίνει την επιλέξιμη έκταση σε ποσοστό μεγαλύτερο του 20% (αντί του 30% που ίσχυε μέχρι τότε) της επιλέξιμης έκτασης, δεν χορηγείται καμία ενίσχυση βάσει της έκτασης για τη σχετική καλλιεργητική ομάδα.

Όπως διαπιστώθηκε, οι πιο πάνω τροποποιήσεις δεν ήταν σε γνώση του Οργανισμού και κατά συνέπεια οι αποκοπές δεν εφαρμόστηκαν ορθά κατά το 2009. Συγκεκριμένα, για ομάδες καλλιέργειας όπου παρατηρήθηκε απόκλιση της αιτηθείσας από την επιλέξιμη έκταση πέραν του 20%, χορηγήθηκε ενίσχυση για την εν λόγω ομάδα, με μείωση της έκτασης κατά το διπλάσιο της διαφοράς (σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 796/2004 πριν από την τροποποίησή του το 2009), ενώ η ομάδα καλλιέργειας δεν θα έπρεπε να είχε επιδοτηθεί κατά το 2009. Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΑΠ, το σφάλμα υπολογίζεται ότι αφορά περίπου 350 αιτητές και το συνολικό ποσό τις €110.000. Όπως μας πληροφόρησε ο Βοηθός Επίτροπος, έχει προωθηθεί σχετική διόρθωση.

Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1782/2003 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε κράτος μέλος οφείλει να θεσπίσει ένα Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) το οποίο θα αποσκοπεί κυρίως στην αποτελεσματική επεξεργασία των αιτήσεων ενίσχυσης και των ελέγχων των πληρωμών. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του ίδιου Κανονισμού, το ΟΣΔΕ περιλαμβάνει ηλεκτρονική βάση δεδομένων, όπου καταγράφονται τα στοιχεία που περιλαμβάνουν οι αιτήσεις ενίσχυσης, σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα εντοπισμού των εκτάσεων που δηλώθηκαν για ενίσχυση, σύστημα προσδιορισμού και καταγραφής των δικαιωμάτων ενίσχυσης, αιτήσεις παροχής ενίσχυσης, ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχου για τους διοικητικούς ελέγχους και τις επιτόπιες επιθεωρήσεις και σύστημα καταγραφής της ταυτότητας κάθε γεωργού που υποβάλλει αίτηση για ενίσχυση.

Σε σχέση με το πιο πάνω Σύστημα παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Ορθότητα ηλεκτρονικής βάσης Συστήματος Αναγνώρισης και Καταγραφής Αγροτεμαχίων. Όπως επισημαίνεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η βάση δεδομένων του Συστήματος Αναγνώρισης

και Καταγραφής Αγροτεμαχίων του Οργανισμού, στην οποία καταγράφεται η μέγιστη επιλέξιμη έκταση του κάθε τεμαχίου, βασίστηκε αρχικά στην κτηματολογική βάση, η οποία όμως δεν είχε αναπροσαρμοστεί με την αφαίρεση μη καλλιεργήσιμων εκτάσεων από τα εν λόγω τεμάχια (π.χ. υδατοδεξαμενών, δασών, δρόμων, υποστατικών) ενώ, όπως διαπιστώθηκε από τα αποτελέσματα των επιτόπιων ελέγχων, σε αρκετές περιπτώσεις η κτηματολογική βάση παρουσίαζε λάθη. Ως αποτέλεσμα, κατά τους επιτόπιους ελέγχους προηγούμενων ετών παρατηρήθηκαν μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των δηλωθεισών και των επιλέξιμων εκτάσεων, ενώ οι δικαιούχοι ενδεχομένως να επιδοτήθηκαν για εκτάσεις μεγαλύτερες από τις δικαιούμενες.

Για επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων, ο Οργανισμός ολοκλήρωσε, εντός του 2008, τον υπολογισμό της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης για όλα τα αιτούμενα κτηματολογικά τεμάχια στις αιτήσεις που υποβλήθηκαν στα πλαίσια του Σχεδίου Ενιαίας Εκταρικής Επιδότησης του 2008. Επίσης, συνέχισε, με διάφορα μέσα (αποτελέσματα κλασσικών επιτόπιων και ποιοτικών ελέγχων και ελέγχων με τηλεπισκόπηση), τη διαδικασία επικαιροποίησης της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης των τεμαχίων και, όπως πληροφορήθηκαμε, ολοκλήρωσε τον Απρίλιο του 2009, την επικαιροποίηση της μέγιστης επιλέξιμης έκτασης με νέες δορυφορικές εικόνες που αγοράστηκαν βάσει σύμβασης που υπογράφηκε στις 14.3.2008.

Οι μέγιστες επιλέξιμες εκτάσεις που υπολογίζονται κοινοποιούνται με επιστολή στους δικαιούχους, στις οποίες διευκρινίζεται ότι οι αιτητές οφείλουν να μειώσουν ανάλογα την αιτούμενη προς επιδότηση έκταση σε περίπτωση που έχουν προβεί σε μείωση των χρησιμοποιούμενων γεωργικών εκτάσεων. Η πιο πάνω διευκρίνιση αναφέρεται επίσης στο ενημερωτικό έντυπο που συνοδεύει την προεκτυπωμένη αίτηση που αποστέλλεται στους δικαιούχους.

(β) Επιτόπιοι έλεγχοι.

- (i) **Γενικά.** Σύμφωνα με το άρθρο 26 (1) του Κανονισμού 796/2004 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ο Οργανισμός υποχρεούται να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο, που να καλύπτει τουλάχιστο το 5% του συνόλου των γεωργών που υποβάλλουν ενιαία αίτηση για ενίσχυση στο πλαίσιο οποιουδήποτε από τα καθεστώτα ενίσχυσης βάσει της έκτασης, με σκοπό την εξακρίβωση της ορθότητας και της ακρίβειας των στοιχείων που υποβάλλονται από τους αιτητές, της τήρησης των όρων για τη χορήγηση των ενισχύσεων, καθώς και των απαιτήσεων και προτύπων που σχετίζονται με την πολλαπλή συμμόρφωση. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 3 του πιο πάνω Κανονισμού, αν οι επιτόπιοι έλεγχοι αποκαλύψουν σημαντικές παρατυπίες στο πλαίσιο συγκεκριμένου καθεστώτος ενίσχυσης ή σε μια περιφέρεια ή τμήμα της, τότε ο Οργανισμός θα πρέπει να αυξήσει καταλλήλως τον αριθμό των επιτόπιων ελέγχων κατά τη διάρκεια του έτους αυτού καθώς και το ποσοστό των γεωργών που θα υποβληθούν σε επιτόπιο έλεγχο το επόμενο έτος.

Λόγω του ψηλού ποσοστού των αποκλίσεων που παρατηρήθηκαν κατά τους επιτόπιους ελέγχους του 2008, που ανήλθε στο 32,9% ο Οργανισμός, σύμφωνα με το άρθρο 26 (3) του Κανονισμού 796/2004, διατήρησε το ποσοστό επιτόπιων ελέγχων που διενεργήθηκαν κατά το 2009 στα ίδια αυξημένα επίπεδα του 2008.

- (ii) **Αποτελέσματα επιτόπιων ελέγχων.** Με βάση στοιχεία που τηρούνται από τον Οργανισμό, κατά το 2009 διενεργήθηκαν έλεγχοι σε συνολικό αριθμό 5.844 αιτήσεων (2.800 με τη μέθοδο της τηλεπισκόπησης και 3.044 με κλασσικούς επιτόπιους ελέγχους) ή ποσοστό 15% από το σύνολο των 38.854 επιλέξιμων αιτήσεων που υποβλήθηκαν για εκταρική επιδότηση. Από τα προκαταρκτικά αποτελέσματα των ελέγχων αυτών διαπιστώθηκε ότι σε 2.979 περιπτώσεις ή ποσοστό 51,0%, παρουσιάστηκαν αποκλίσεις μεταξύ της πραγματικής και δηλωθείσας έκτασης, παρατηρήθηκε, δηλαδή, επιδείνωση της κατάστασης σε σχέση με τα αποτελέσματα του προηγούμενου έτους.

Αναλυτικότερα, με βάση τα αποτελέσματα των πιο πάνω ελέγχων, σε 1.640 περιπτώσεις ή ποσοστό 28,1%, η έκταση που δηλώθηκε από τους δικαιούχους υπερέβαινε της πραγματικής κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 20%, σε 894 περιπτώσεις ή 15,3%, η έκταση που δηλώθηκε από τους δικαιούχους υπερέβαινε της πραγματικής κατά ποσοστό μεταξύ του 3% και 20%, και σε 445 περιπτώσεις ή 7,6% η δηλωθείσα έκταση υπερέβαινε της πραγματικής κατά ποσοστό μικρότερο του 3%. Σημειώνεται ότι, με βάση τους ισχύοντες Κανονισμούς, αποκοπές έγιναν στις περιπτώσεις όπου παρατηρήθηκαν

αποκλίσεις πέραν του 3%. Επισημαίνεται επίσης ότι, βάσει των νέων Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν παρατηρηθεί απόκλιση μεταξύ 20% και 50% (αντί 30% μέχρι 50% που ίσχυε προηγουμένως), δεν καταβάλλεται ενίσχυση στον αιτητή κατά το τρέχον έτος.

Θα θέλαμε επίσης να επισύρουμε την προσοχή στο γεγονός ότι το ποσοστό της μη ευρεθείσας έκτασης κατά τους επιτόπιους ελέγχους ανήλθε στο 8%, ποσοστό που θεωρείται αρκετά ψηλό. Το γεγονός αυτό, σε συνάρτηση με την αύξηση που παρατηρήθηκε στο ποσοστό αποκλίσεων, από το 32,9% στο 51,0%, καταδεικνύει ότι, παρόλες τις προσπάθειες που καταβάλλονται για επίλυση των προβλημάτων του ΟΣΔΕ, η κατάσταση παραμένει ανησυχητική και θα πρέπει να καταβληθούν ακόμα πιο εντατικές προσπάθειες για οριστική και αποτελεσματική διευθέτηση.

(γ) Επιχειρησιακό Σχέδιο Βελτίωσης του ΟΣΔΕ. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα στην Έκθεσή μας για το προηγούμενο έτος, με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αδυναμιών που παρατηρούνται στη λειτουργία του ΟΣΔΕ, εκπονήθηκε μελέτη με σκοπό την κατάρτιση επιχειρησιακού σχεδίου για τη βελτίωση του Συστήματος, στην οποία υποβάλλονται εισηγήσεις, τόσο για βελτίωση όσο και για πλήρη συμμόρφωση του Συστήματος με την κοινοτική νομοθεσία, βάσει των οποίων έχει τροχοδρομηθεί ο επανασχεδιασμός του ΟΣΔΕ. Ο Βοηθός Επίτροπος μας πληροφόρησε ότι το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2011.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον Οργανισμό, το σύστημα παραλαβής, καταχώρισης και επεξεργασίας αιτήσεων δεν υποστήριζε τις αγροπεριβαλλοντικές ενισχύσεις που καταβάλλονται βάσει έκτασης και κρίθηκε αναγκαία η δημιουργία, εσωτερικά, νέου συστήματος που να παρέχει αυτή τη δυνατότητα. Παράλληλα, ο Οργανισμός εξετάζει το ενδεχόμενο αγοράς έτοιμου πακέτου λογισμικού για αντικατάσταση του συστήματος αυτού. Όπως μας πληροφόρησε ο Βοηθός Επίτροπος, ο Οργανισμός εξέτασε το ενδεχόμενο αγοράς έτοιμου πακέτου λογισμικού και αφού στάθμισε τα σχετικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα καθώς και τους κινδύνους και αβεβαιότητα που τυχόν εμπεριέχει μια τέτοια ενέργεια, επέλεξε όπως προχωρήσει στην ανάπτυξη νέου συστήματος εσωτερικά.

Η δημιουργία του νέου συστήματος από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής διενεργείται σταδιακά και όπως μας πληροφόρησε ο Βοηθός Επίτροπος έχει παραδοθεί το 60% των διαδικασιών διαχείρισης αιτήσεων, καθώς και τριών υποσυστημάτων του. Ωστόσο, η μέθοδος αυτή της σταδιακής δημιουργίας και παράδοσης του συστήματος εμπερικλείει, κατά την άποψή μας, κινδύνους, αφού υπάρχει η πιθανότητα το Δεκέμβριο, όταν θα αρχίσουν να διενεργούνται οι πληρωμές προς τους δικαιούχους, να εντοπιστούν λάθη που να καθιστούν τη χρήση του αδύνατη. Επίσης οι δοκιμές που γίνονται δεν είναι εξαντλητικές με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος διενέργειας λανθασμένων πληρωμών σε δικαιούχους, όπως είχε γίνει επανειλημμένα στο παρελθόν με το υφιστάμενο σύστημα. Ο αρμόδιος λειτουργός του Οργανισμού ανέφερε ότι, σε περίπτωση που δεν θα μπορέσει να χρησιμοποιηθεί το νέο σύστημα, τότε θα γίνει η καταχώριση και επεξεργασία των αιτήσεων στο υφιστάμενο σύστημα, το οποίο όμως δεν υποστηρίζει τα αγροπεριβαλλοντικά Μέτρα. Ένα τέτοιο ενδεχόμενο, πέραν του διοικητικού κόστους της διπλής καταχώρισης των αιτήσεων εξ'υπαρχής, θα συνεπάγεται και απώλεια του σημαντικού κόστους εσωτερικής ανάπτυξης του λογισμικού, αφού μέλη του προσωπικού απασχολούνται σχεδόν αποκλειστικά με την ανάπτυξη και δοκιμή του. Ο Βοηθός Επίτροπος εξέφρασε την άποψη ότι ο κίνδυνος οποιασδήποτε άλλης επιλογής ήταν εξίσου μεγάλος, λαμβάνοντας υπόψη και το μεγάλο ποσοστό αποτυχίας των έργων πληροφορικής καθώς και τις μεγάλες καθυστερήσεις που παρατηρούνται στην υλοποίηση έργων ανάπτυξης λογισμικών εφαρμογών.

Αναγνωρίζουμε το γεγονός ότι ο ΟΑΠ είναι νεοσύστατος Οργανισμός και λόγω του ότι η Κύπρος δεν έλαβε προενταξιακή βοήθεια στον τομέα της γεωργίας, δεν είχε τα συστήματα και τις εμπειρίες για εφαρμογή εκταρικών ενισχύσεων, ως επίσης και το γεγονός ότι η αρχική προσφορά του Τμήματος Γεωργίας για δημιουργία ΟΣΔΕ απέτυχε. Ωστόσο, θεωρούμε ότι, για θέματα τόσο σημαντικά για τη διεκπεραίωση των εργασιών του Οργανισμού, θα πρέπει να καταβάλλεται προσπάθεια για την όσο το δυνατό έγκαιρη λήψη στρατηγικών αποφάσεων ώστε να παρέχεται ο απαραίτητος χρόνος για υλοποίησή τους. Επισημάναμε ότι, αν πρόθεση του Οργανισμού είναι να προβεί σε αγορά, μέσω διαγωνισμού, κατάλληλου λογισμικού, τότε οι απαραίτητες ενέργειες θα πρέπει να τροχοδρομηθούν έγκαιρα ώστε να τηρηθούν όλες οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία διαδικασίες και προθεσμίες. Όπως μας πληροφόρησε ο Βοηθός Επίτροπος, οι στρατηγικές

αποφάσεις είχαν ληφθεί πριν περίπου δύο χρόνια, ωστόσο εξετάστηκε και το ενδεχόμενο αγοράς έτοιμου πακέτου, διότι μόλις πρόσφατα παρουσιάστηκε τέτοια δυνατότητα.

Κεφαλική Επιδότηση Αιγοπροβάτων.

(α) Γενικά. Το Μέτρο αφορά στην παροχή, κατά κεφαλή, κρατικών ενισχύσεων για τα αιγοπρόβατα. Κατά το 2009 καταβλήθηκαν, στα πλαίσια του Μέρους αυτού, ενισχύσεις ύψους €11.532.340. Οι συντελεστές επιδότησης για το 2009 παρέμειναν οι ίδιοι όπως και το 2008, και αυξάνονται ελαφρώς για μονάδες από 100 μέχρι 1.000 ζώων ενώ για μονάδες πέραν των 1.000 ζώων η επιδότηση μειώνεται σχεδόν στο 1/3 αφού, όπως αναφέρεται τόσο στη σχετική απόφαση για το 2008 όσο και για το 2009, ένας από τους στόχους του Μέρους είναι και η προστασία του περιβάλλοντος από τα πολύ μεγάλα κοπάδια.

Σύμφωνα με το εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέρους, η κεφαλική επιδότηση έγινε με βάση τον αριθμό των ζώων που καταγράφηκε, από τους κτηνοτρόφους, στο ερωτηματολόγιο της Ετήσιας Επισκόπησης της Αιγοπροβατοτροφίας για το 2008 που υπέβαλαν στο Τμήμα Γεωργίας, κατόπιν καταμέτρησης των ζώων που κατείχαν στην εκμετάλλευσή τους κατά την 5.1.2009. Στα κριτήρια συμμετοχής στο Μέτρο αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι οι αιτητές είναι υποχρεωμένοι να κρατήσουν τα δηλωθέντα ζώα στα υποστατικά τους για περίοδο τριών μηνών, από τις 5.1.2009 (προφανώς κατά την περίοδο διεξαγωγής επιτόπιων ελέγχων) και ότι οποιαδήποτε αγοραπωλησία ή/και μετακίνηση γίνει κατά την πιο πάνω περίοδο θα συνεπάγεται αποκλεισμό από την επιδότηση του αριθμού ζώων που επηρεάζονται από την αγοραπωλησία ή/και μετακίνηση. Επίσης επισημαίνεται ότι οι δικαιούχοι αιτητές υποχρεούνται να καταγράφουν στα μητρώα ζωικού πληθυσμού των μονάδων τους όλες τις αλλαγές που θα προκύψουν στον πληθυσμό των ζώων τους (θανάτους, γέννες, σφαγές, μετακινήσεις), να συμπληρώνουν τα σχετικά έντυπα και να ενημερώνουν τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες έγκαιρα για τις αλλαγές αυτές.

(β) Επιτόπιοι έλεγχοι. Στα πλαίσια της εφαρμογής του Μέρους διενεργήθηκαν επιτόπιοι έλεγχοι σε δείγμα 288 αιτήσεων που αντιπροσωπεύει το 10% των αιτήσεων που υποβλήθηκαν. Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργήθηκαν από το Τμήμα Γεωργίας και τον Κυπριακό Οργανισμό Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας.

Από τους επιτόπιους ελέγχους διαπιστώθηκαν αποκλίσεις, μεταξύ των ζώων που δηλώθηκαν και των ζώων που καταμετρήθηκαν, σε 76 περιπτώσεις (26,39% του δείγματος). Σε 20 από αυτές, η απόκλιση που διαπιστώθηκε ήταν μεγαλύτερη του 50%, σε 5 ήταν μεταξύ 25%- 49%, σε 12 ήταν μεταξύ 10% και 25% και στις υπόλοιπες 39 περιπτώσεις ήταν μικρότερη του 10%. Όπως αναφέρεται στο εγχειρίδιο εφαρμογής του Μέρους, σε περιπτώσεις αποκλίσεων μέχρι 10% το ποσό της ενίσχυσης μειώνεται κατά το ποσοστό της απόκλισης, για αποκλίσεις από 10% μέχρι 25% θα μειώνεται κατά ποσοστό διπλάσιο του ποσοστού απόκλισης και για αποκλίσεις μεγαλύτερες του 25% δεν θα χορηγείται ενίσχυση για τη συγκεκριμένη περίοδο πριμοδότησης. Σε περιπτώσεις αποκλίσεων πέραν του 50%, ο κάτοχος της εκμετάλλευσης αποκλείεται από τη λήψη ενισχύσεων μέχρι του ποσού που αντιστοιχεί στη διαφορά των δηλωθέντων ζώων και των προσδιορισθέντων ζώων σωρευτικά για τα επόμενα τρία ημερολογιακά έτη.

Από επισκόπηση των αποτελεσμάτων των επιτόπιων ελέγχων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Ζώα με διαφορετικούς κωδικούς εκμετάλλευσης που βρίσκονται στον ίδιο χώρο.** Στις περιπτώσεις όπου εντοπίζονταν ζώα με διαφορετικούς κωδικούς εκμετάλλευσης στον ίδιο χώρο, τότε η καταμέτρηση και ο υπολογισμός της επιδότησης γινόταν, ορθώς, έως αν τα ζώα ανήκαν σε μια εκμετάλλευση. Εντοπίστηκε όμως μεμονωμένη περίπτωση όπου, παρόλο που η καταμέτρηση είχε γίνει συνολικά και για τις δύο εκμεταλλεύσεις, εντούτοις η επιδότηση υπολογίστηκε ανά εκμετάλλευση, με αποτέλεσμα οι κτηνοτρόφοι, που είναι ανδρόγυνο, να επωφεληθούν δύο φορές τους αυξημένους συντελεστές επιδότησης που ισχύουν για μονάδες κάτω των 1.000 ζώων. Αν η επιδότηση υπολογιζόταν στη βάση μίας εκμετάλλευσης, όπως έγινε στις υπόλοιπες περιπτώσεις, τότε η ενίσχυση που καταβλήθηκε θα ήταν μειωμένη κατά €19.249.
- (ii) Επιβολή ποινών βάσει των αποτελεσμάτων των επιτόπιων ελέγχων.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις στις οποίες διαπιστώθηκαν αποκλίσεις πέραν του 25%, καθώς και μια περίπτωση πέραν του 50% και ενώ, βάσει του εγχειριδίου εφαρμογής, δεν θα έπρεπε να καταβληθεί καμία ενίσχυση, καταβλήθηκε ενίσχυση, κατόπιν ένστασης ή άλλων παραστάσεων του κτηνοτρόφου. Σε ορισμένες περιπτώσεις, κατά την άποψή

μας, η αποδοχή της ένστασης του κτηνοτρόφου και η καταβολή της ενίσχυσης δεν αιτιολογείται και ο Βοηθός Επίτροπος μας πληροφόρησε ότι οι περιπτώσεις αυτές θα εξεταστούν ενδελεχώς και όπου απαιτείται θα ληφθούν διορθωτικές ενέργειες έτσι ώστε μελλοντικά να μην επαναληφθούν.

(γ) Ενστάσεις. Στις πλείστες περιπτώσεις δεν συμπληρώθηκε καθόλου ή συμπληρώθηκε ανεπαρκώς και πολύ πρόχειρα το έντυπο της Επιτροπής Ενστάσεων, στο οποίο θα έπρεπε να είχαν συμπληρωθεί τα στοιχεία της αίτησης, ημερ. υποβολής της ένστασης, ανάλυση γεγονότων και η απόφαση της Επιτροπής Ενστάσεων, η αιτιολόγηση της απόφασης, έγκριση/απόρριψη της ένστασης καθώς και οι υπογραφές του προέδρου και των μελών της εν λόγω Επιτροπής. Ο Βοηθός Επίτροπος μας πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός θα επιληφθεί του θέματος με στόχο να μην επαναληφθούν παρόμοια περιστατικά.

Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 – 2006. Η τελευταία ημερομηνία ανάληψης πληρωμών από το ΕΓΤΠΕ – Τμήμα Εγγυήσεων σε σχέση με το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 – 2006, το οποίο αφορούσε σε συνολικές δαπάνες υλοποίησης ύψους €158,3 εκ., με ανώτατο όριο επιχορήγησης από το ΕΓΤΠΕ –Τμήμα Εγγυήσεων τα €74,8 εκ, ήταν η 31.12.2008.

Σύμφωνα με την πιστοποιημένη δήλωση που υπέβαλε ο Οργανισμός στην Ε.Ε στις 8.12.2009, στα πλαίσια του άρθρου 32 του Κανονισμού 1260/1999, οι συνολικές δαπάνες που καταβλήθηκαν στα πλαίσια του Σχεδίου ανήλθαν σε €143.811.621 εκ των οποίων τα €74.751.757 αφορούσαν συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ποσό ύψους €71.060.000 έχει ήδη εκταμιευθεί. Όπως προκύπτει, το ποσοστό εκταμίευσης των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων στα πλαίσια του Σχεδίου ανήλθε περίπου στο 95%. Το αίτημα εκταμίευσης του τελικού υπολοίπου υποβλήθηκε με την πιστοποιημένη δήλωση που αναφέρεται πιο πάνω και η διαδικασία κλεισίματος του Σχεδίου αναμένεται να ολοκληρωθεί μετά την εκκαθάριση των λογαριασμών του Οργανισμού για το οικονομικό έτος 2009 .

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με απόφασή της ημερ. 23.11.2007, η οποία τροποποιήθηκε στα πλαίσια του Σχεδίου Οικονομικής Ανασυγκρότησης στις 15.12.2009, ενέκρινε το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης για την περίοδο από 1.1.2007 έως 31.12.2013, με σύνολο δαπανών εφαρμογής του, περιλαμβανομένων των εγκεκριμένων Κρατικών ενισχύσεων, ύψους €384,4 εκ. Η μέγιστη συνεισφορά του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) καθορίζεται στα €164,5 εκ., και η τελευταία ημερομηνία καταβολής πληρωμών ορίζεται η 31.12.2015. Μέχρι τον Απρίλιο του 2010 προκηρύχθηκαν όλα τα Μέτρα/Καθεστώτα του Προγράμματος, εξαιρουμένων των Μέτρων 1.4 , 2.2 και 3.4.

Το σύνολο των πληρωμών που διενεργήθηκαν στα πλαίσια του Προγράμματος μέχρι τις 31.12.2009 ανήλθαν σε €64.915.599 (€33.388.833 κατά το 2009) από τις οποίες ποσό ύψους €32.458.622 (€16.693.960 για το 2009) αφορούσε συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ. Στις συνολικές πληρωμές περιλαμβάνεται ποσό ύψους €26.669.764 που αφορούσε πληρωμές υπό μορφή ανειλημμένων πιστώσεων του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 -2006.

Ποσό ύψους €43.835.057 έχει ήδη εκταμιευθεί (€11.376.650 ως πληρωμή έναντι και €32.458.406 ως ενδιάμεσες πληρωμές). Όπως προκύπτει, το ποσοστό εκταμίευσης των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων στα πλαίσια του Σχεδίου ανήλθε, μέχρι τις 31.12.2009, περίπου στο 26,6 %, ήταν δηλαδή στα επίπεδα του μέσου Κοινοτικού όρου απορρόφησης (27,3%).

Καθεστώς 2.2.1 – Ανάλυση αγροπεριβαλλοντικών υποχρεώσεων στα οινοποιήσιμα αμπέλια. Οι αιτητές που συμμετέχουν στο πιο πάνω Καθεστώς αναλαμβάνουν την υποχρέωση για καταστροφή των ζιζανίων στα αμπέλια τους με μηχανική καλλιέργεια αντί με τη χρήση χημικών ζιζανιοκτόνων, για περίοδο πέντε ετών. Ο έλεγχος συμμόρφωσης των αιτητών με τη δράση αυτή επιβεβαιώνεται με τη διενέργεια δειγματοληπτικών επιτόπιων ελέγχων. Παρατηρήθηκε ότι τα αποτελέσματα των επιτόπιων ελέγχων σε σχέση με τη δράση του Καθεστώτος δεν τυγχάνουν επεξεργασίας ώστε να μπορεί να διαπιστωθεί αν, με βάση το δείγμα ελέγχου, υπάρχει συμμόρφωση από μεγάλο ή μικρό ποσοστό των αιτητών, κριτήριο που είναι, κατά την άποψή μας, σημαντικό στην ανάλυση κινδύνου για καθορισμό του δείγματος ελέγχου της επόμενης χρονιάς.

Μέτρο 2.6 (ΣΑΑ) – Μέτρο 2.1 (ΠΑΑ). Παροχή εξισωτικών πληρωμών στις μειονεκτικές περιοχές. Με το Μέτρο 2.6 του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004-2006, και το αντίστοιχο Μέτρο 2.1 του ΠΑΑ 2007-2013, χορηγείται ενίσχυση σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις σε μειονεκτικές περιοχές, αντισταθμίζοντας μέρος

της απώλειας εισοδήματος που οφείλεται σε μόνιμα φυσικά μειονεκτήματα (μεγάλα υψόμετρα, απότομες κλίσεις, αβαθή/άγονα εδάφη) ή αντίξοα φυσικά φαινόμενα (χαμηλή βροχοπτώση, παγετός) έτσι ώστε να διασφαλίζεται η συνέχιση της χρήσης της γεωργικής γης. Οι αιτητές που εγκρίνονται για συμμετοχή στο Μέτρο αναλαμβάνουν τη δέσμευση να συνεχίσουν τη γεωργική δραστηριότητα τους εντός των επιλέξιμων μειονεκτικών περιοχών για πέντε τουλάχιστον έτη από την πρώτη καταβολή της εξισωτικής πληρωμής εκτός από περιπτώσεις ανωτέρας βίας.

Παρατηρήθηκε ότι αιτητές οι οποίοι επιδοτήθηκαν κάτω από το Μέτρο κατά το 2008, και συνεπώς εξακολουθούσαν, κατά το 2009, να δεσμεύονται κάτω από τον όρο της πενταετούς υποχρέωσης (αφού η ενωρίτερη ημερομηνία ένταξής τους στο Μέτρο ήταν το 2004, πρώτο έτος καταβολής επιδοτήσεων από τον ΟΑΠ), και οι οποίοι δεν υπέβαλαν αίτηση το 2009 για συμμετοχή στο Σχέδιο Εκταρικών Επιδοτήσεων, γεγονός που καταδεικνύει το ενδεχόμενο εγκατάλειψης της χρήσης της γης τους, δεν έχουν μέχρι σήμερα αναγνωριστεί ως χρεώστες του Οργανισμού, ώστε να ανακτηθεί η επιχορήγηση που τους καταβλήθηκε. Όπως πληροφορηθήκαμε από τον Οργανισμό, η διαδικασία αναγνώρισης χρεωστών του Μέρους 2.6 / 2.1 βρίσκεται σε εξέλιξη, με συνεργασία των Τμημάτων Έγκρισης Πληρωμών και Πληροφορικής του Οργανισμού. Εισηγηθήκαμε τη θέσπιση διαδικασίας για την έγκαιρη αναγνώριση των χρεωστών, έτσι ώστε να κινούνται άμεσα οι διαδικασίες ανάκτησης των οφειλόμενων ποσών, λαμβάνοντας υπόψη και το ενδεχόμενο, στις περιπτώσεις όπου απαιτείται η λήψη δικαστικών μέτρων, διεκδίκησης των οφειλών εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στον περί Παραγραφής Νόμο (Κεφ. 15) όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο Ν.20(Ι)/2010.

Όπως μας πληροφορήσε ο Βοηθός Επίτροπος, θα ληφθεί υπόψη η εισήγησή μας για ταχύτερη διεκπεραίωση της ήδη υπάρχουσας διαδικασίας αναγνώρισης των χρεωστών.

Μέτρο ΚΟΑ2 – Ενέργειες προώθησης γεωργικών προϊόντων σε τρίτες χώρες. Κατά τον έλεγχο πληρωμών δικαιούχου του πιο πάνω Μέρους διαπιστώθηκαν διάφορες αδυναμίες και προβλήματα τα οποία, με βάση τα προκαταρκτικά ευρήματα του ελέγχου, ενδεχομένως να είναι σοβαρά. Η Υπηρεσία μας διαβίβασε τα πορίσματα του ελέγχου στον Επίτροπο του Οργανισμού και στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο οποίος έδωσε οδηγίες στην Αστυνομία για τη διεξαγωγή έρευνας σχετικά με το ενδεχόμενο διάπραξης αδικημάτων. Η έρευνα βρίσκεται σε εξέλιξη. Επειδή η υπόθεση αφορά και σε κοινοτικά κονδύλια, ενημερώσαμε σχετικά και την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αποστείλαμε επίσης σχετικές επιστολές στη Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, με εισηγήσεις για ενδυνάμωση των σχετικών κοινοτικών Κανονισμών που διέπουν το πιο πάνω Μέτρο.

Έλεγχοι κριτηρίων πολλαπλής συμμόρφωσης. Σύμφωνα με τον Κανονισμό 27/2009, οι γεωργοί οι οποίοι λαμβάνουν άμεσες ενισχύσεις οφείλουν να εφαρμόζουν τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ) και τις Καλές Γεωργικές και Περιβαλλοντικές Συνθήκες (ΚΓΠ). Οι ΚΑΔ καθορίζονται σε 18 Κανονισμούς και Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος, την αναγνώριση και καταγραφή των ζώων, τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων και των φυτών, την κοινοποίηση των ασθενειών των ζώων καθώς και τις συνθήκες διαβίωσής τους. Οι ΚΓΠ αποτελούν ένα σύνολο πρακτικών που πρέπει να εφαρμόζουν οι γεωργοί κατά την αξιοποίηση/χρήση της γης ώστε να αποφεύγεται η εγκατάλειψη ή η υποβάθμισή της.

Οι ΚΓΠ εφαρμόζονται υποχρεωτικά από τους δικαιούχους των εκταρικών επιδοτήσεων και των αγροπεριβαλλοντικών μέτρων του ΣΑΑ 2004-2006 από την 1.1.2007. Από την 1.1.2009, πέραν των ΚΓΠ, είναι υποχρεωτική η εφαρμογή ορισμένων ΚΑΔ που αφορούν σε οκτώ Κανονισμούς/Οδηγίες, από τους δικαιούχους των άμεσων ενισχύσεων (εκταρικές και κεφαλικές ενισχύσεις) και ορισμένων Μέρων/Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013.

Σε περίπτωση που παρατηρούνται παραβιάσεις των απαιτήσεων των κριτηρίων πολλαπλής συμμόρφωσης (ΚΓΠ και ΚΑΔ), τότε επιβάλλονται μειώσεις (ποινές) στους δικαιούχους γεωργούς, το ύψος των οποίων κυμαίνεται από το 1% μέχρι το 5%, ανάλογα με το μέγεθος της παραβίασης. Αν η παραβίαση επαναληφθεί και σε επόμενα χρόνια, τότε το ποσοστό μείωσης αυξάνεται μέχρι το 15%, ενώ αν η διαπιστωθείσα μη συμμόρφωση έχει διαπραχθεί εκ προθέσεως, επιβάλλεται μείωση 20%.

Σε σχέση με τα πιο πάνω παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Η συμμόρφωση με την Οδηγία που αφορά στη διατήρηση των άγριων πτηνών, η οποία εφαρμόζεται υποχρεωτικά από την 1.1.2009, περιορίστηκε στην ανταλλαγή πληροφοριών με το Ταμείο Θήρας και αφορούσε σε καταγγελίες του Ταμείου για παράνομο κυνήγι αμπελοπουλιών. Στις περιπτώσεις αυτές επιβλήθηκαν ποινές. Ο Βοηθός Επίτροπος μας πληροφόρησε ότι η συγκεκριμένη Οδηγία ελέγχεται σε όλους τους ελέγχους που πραγματοποιεί ο Οργανισμός και για οποιαδήποτε παρανομία διαπιστωθεί ενημερώνεται το Ταμείο Θήρας, επισημαίνοντας ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα που παρουσιάζεται στην Κύπρο αφορά στο παράνομο κυνήγι αμπελοπουλιών.

(β) Η συμμόρφωση με τους Κανονισμούς που αφορούν στην αναγνώριση και καταγραφή ζώων βασίστηκε σε εκθέσεις επιτόπιων ελέγχων που διενεργήθηκαν από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Στις εκθέσεις ελέγχου οι κτηνοτρόφοι βαθμολογήθηκαν σε τρεις κατηγορίες και ανάλογα με τον εντοπισμό ευρημάτων σε κάθε μια από αυτές, επιβλήθηκαν ποινές. Το ένα από τα δύο σημεία ελέγχου, όσον αφορά στη δεύτερη κατηγορία αξιολόγησης, αφορούσε στη συμφωνία του αριθμού των ζώων της εκμετάλλευσης σε σχέση με τα στοιχεία της βάσης δεδομένων των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών. Όπως διαπιστώθηκε, παρόλο που σε όλες, σχεδόν, τις περιπτώσεις του δείγματος που υποβλήθηκε σε επιτόπιο έλεγχο, δεν υπήρχε συμφωνία, η παράμετρος αυτή δεν λήφθηκε υπόψη στη βαθμολόγηση της εκμετάλλευσης και συνεπώς υπάρχει το ενδεχόμενο να μην επιβλήθηκαν ορθά οι προβλεπόμενες ποινές. Όπως μας πληροφόρησε ο Βοηθός Επίτροπος, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες έχουν ενημερωθεί ώστε να διορθώσουν τις αξιολογήσεις τους.

(γ) Παρόλο που η εφαρμογή των απαιτήσεων ορισμένων κριτηρίων πολλαπλής συμμόρφωσης από την 1.1.2009 ήταν γνωστή στον Οργανισμό, η δρομολόγηση διαδικασίας μηχανογράφησης του σχετικού υποσυστήματος έγινε με μεγάλη καθυστέρηση. Ο Βοηθός Επίτροπος μας ενημέρωσε ότι η ανάθεση έχει γίνει σε ιδιωτική εταιρεία και το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί κατά το πρώτο τρίμηνο του 2011.

Σύμβαση για την Ανάπτυξη, Εγκατάσταση και Συντήρηση Συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013.

(α) Μετά από προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 9.3.2007, ο Οργανισμός κατακύρωσε, στις 16.11.2007 σύμβαση παροχής υπηρεσιών για την ανάπτυξη, εγκατάσταση και συντήρηση συστήματος για τη διαχείριση ορισμένων Μέτρων και Καθεστώτων του ΠΑΑ 2007-2013, σε κοινοπραξία εταιρειών. Η σχετική σύμβαση υπογράφηκε στις 22.11.2007 για ποσό ύψους €312.810 (€534.468), περιλαμβανομένης λειτουργικής υποστήριξης και εξαιρουμένου του κόστους συντήρησης και ΦΠΑ. Η ανάδοχη κοινοπραξία ανέλαβε να ολοκληρώσει το έργο σε 18 μήνες με αναμενόμενη ημερομηνία τελικής παράδοσης τις 15.5.2009.

Η κοινοπραξία υπέβαλε στον Οργανισμό, στις 5.3.2009, αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα με προβλεπόμενη ολοκλήρωση του έργου την 27.10.2009, το οποίο δεν τηρήθηκε, σημειώνοντας αρχικά καθυστέρηση πέντε μηνών στην παράδοση του έργου. Μετά από οδηγίες που δόθηκαν κατά τη διάρκεια Υπουργικής σύσκεψης στις 14.12.2009, στην οποία μεταξύ άλλων διαπιστώθηκε ότι πολλά προβλήματα και καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των μηχανογραφικών προγραμμάτων οφείλονται σε έλλειψη επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων, ζητήθηκε η υποβολή νέου χρονοδιαγράμματος για την ολοκλήρωση της ετοιμασίας του λογισμικού, το οποίο θα αποτελούσε βάση ενημέρωσης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Με βάση το νέο χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε η κοινοπραξία στις 29.1.2010, και έτυχε της σύμφωνης γνώμης του ΟΑΠ και του Τμήματος Γεωργίας, το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί στις 16.12.2010, σημειώνοντας συνολική καθυστέρηση 19 μηνών.

Το έργο αφορά την μηχανογράφηση 18 Μέτρων, ορισμένα από τα οποία αποτελούνται από επιμέρους Καθεστώτα, για τα οποία απαιτείται η κατασκευή 21 συνολικά υποσυστημάτων. Όπως μας πληροφόρησε ο Βοηθός Επίτροπος, τα υποσυστήματα για 12 Μέτρα/Καθεστώτα έχουν ολοκληρωθεί, για πέντε βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία μηχανογράφησης, ενώ για τα υπόλοιπα τέσσερα έχει εγκριθεί το έγγραφο προσδιορισμού απαιτήσεων.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους που οδήγησαν στη συνεχιζόμενη καθυστέρηση του έργου καθώς και για τα μέτρα που λαμβάνει ο Οργανισμός για την αντιμετώπιση του ενδεχόμενου υποβολής χρηματικών απαιτήσεων από μέρους της κοινοπραξίας, δεδομένου του γεγονότος ότι, όπως διαφαίνεται από

σχετική αλληλογραφία, η κοινοπραξία δεν αποδέχεται την πλήρη ευθύνη της καθυστέρησης, επιρρίπτοντας ευθύνες τόσο στον Οργανισμό και όσο και στους αναδόχους του, λόγω κυρίως της έλλειψης αποτελεσματικού συντονισμού, της ύπαρξης πολλών αποκλίσεων από τις αρχικές απαιτήσεις, και την μη ικανοποιητική διαθεσιμότητα των υπευθύνων λειτουργιών του Οργανισμού.

Ο Βοηθός Επίτροπος μας πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με το Διευθυντή του Έργου, οι λόγοι που οδήγησαν στη συνεχιζόμενη καθυστέρηση του έργου, το οποίο υπολογίζεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου εξαμήνου του 2011, είναι η αδυναμία της κοινοπραξίας να υλοποιήσει το έργο στους απαιτούμενους ρυθμούς, ειδικά όσον αφορά στη μετατροπή των επιχειρησιακών απαιτήσεων σε μηχανογραφικές εφαρμογές, η αδυναμία του Οργανισμού και των αναδόχων του να διατυπώσουν και να περιγράψουν με σαφήνεια και ομοιόμορφο τρόπο τις επιχειρησιακές απαιτήσεις για το κάθε Μέτρο/Καθεστώς, η αδυναμία των υπεύθυνων των διαφόρων Μέτρων να ανταποκριθούν σε στενά χρονοδιαγράμματα ελέγχων και εκτέλεσης εργαστηρίων ανάλυσης, και η πολυπλοκότητα του έργου, που καθιστά αδύνατη, σε ορισμένες περιπτώσεις, την καταγραφή, στο σύνολό τους, των επιχειρησιακών απαιτήσεων που αφορούν στη λειτουργία των διαφόρων Μέτρων/Καθεστώτων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι ο Οργανισμός, στα πλαίσια διαχείρισης του έργου, έχει ήδη προβεί σε παραστάσεις στους ανάδοχούς του, ώστε να καταβληθεί η μέγιστη δυνατή προσπάθεια περιορισμού των καθυστερήσεων που οφείλονται στη μη διαθεσιμότητα των υπευθύνων των Μέτρων ή και σε άλλους παράγοντες που δεν σχετίζονται με την ανάδοχο κοινοπραξία.

(β) Ως αποτέλεσμα της καθυστέρησης υλοποίησης του πιο πάνω έργου, από τις 3.372 αιτήσεις που παραλήφθηκαν σε σχέση με τα Μέτρα που θα μηχανογραφηθούν, μέχρι τον Απρίλιο του 2010 διενεργήθηκαν πληρωμές για μόνο 40 αιτήσεις. Δεδομένης της ήδη υπάρχουσας καθυστέρησης, ζητήσαμε όπως η Υπηρεσία μας τηρηθεί ενήμερη για τις ενέργειες στις οποίες ο Οργανισμός προτίθεται να προβεί για την έγκαιρη εξέταση των αιτήσεων και την απρόσκοπτη διενέργεια των πληρωμών. Επίσης, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε αν ο Οργανισμός εξετάζει τη λήψη υπαλλακτικών λύσεων, όπως την εξέταση αιτήσεων χωρίς τη χρήση μηχανογραφικού συστήματος, στις περιπτώσεις όπου η φύση του Μέτρου και ο αριθμός των αιτήσεων το επιτρέπουν, τόσο για αποφυγή απώλειας κοινοτικών κονδυλίων όσο και για διασφάλιση των δικαιωμάτων των αιτητών. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 93(1) του Κανονισμού 1083/2006, η Επιτροπή αποδεσμεύει αυτομάτως κάθε τμήμα των αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού του ΠΑΑ 2007 – 2013 το οποίο δεν χρησιμοποιήθηκε για την καταβολή πληρωμών έως τις 31.12 του δεύτερου έτους μετά το έτος της ανάληψης υποχρεώσεων του προϋπολογισμού δυνάμει του προγράμματος (κανόνας n+2). Παρόλο που η εκταμίευση για το 2009 φαίνεται να υπερκαλύπτει το συνολικό προϋπολογισμό του Προγράμματος για το 2007, αυτό δεν ισχύει για ορισμένα Μέτρα του και εισηγηθήκαμε όπως, για αποφυγή απώλειας χρηματοδότησης, διευκρινιστεί με την Επιτροπή αν ο κανόνας n+2 ισχύει για το συνολικό προϋπολογισμό ανά έτος ή για τον ετήσιο προϋπολογισμό ανά Μέτρο του Προγράμματος.

Ενδεικτικά αναφέρεται επίσης ότι, για το Μέτρο 1.3 «Πρόωρη συνταξιοδότηση αγροτών» το οποίο προκηρύχθηκε κατά το 2008 και υποβλήθηκαν 116 αιτήσεις, η μη έγκαιρη εξέταση και έγκριση των αιτήσεων επιφέρει απώλεια εισοδήματος στους αιτητές, αφού ως ημερομηνία έναρξης καταβολής της αποζημίωσης λογίζεται η ημερομηνία έγκρισης της αίτησης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Βοηθός Επίτροπος, ο Οργανισμός εισηγήθηκε, κυρίως στο Τμήμα Γεωργίας, όπως για τα Μέτρα όπου ο αριθμός αιτήσεων είναι περιορισμένος, η επεξεργασία των αιτήσεων γίνει στη βάση της προηγούμενης πρακτικής που εφαρμόστηκε στο ΣΑΑ 2004 – 2006, πρόταση η οποία δεν έγινε δεκτή από το Τμήμα Γεωργίας. Διευκρίνισε επίσης ότι, η μηχανογράφηση για το Καθεστώς 1.5.1, το οποίο είναι το πολυπληθέστερο σε αριθμό αιτήσεων, έχει προχωρήσει σε μεγάλο βαθμό και τα μέρη που υπολείπονται δεν θα χρησιμοποιηθούν κατά το τρέχον έτος. Επισημάνει επίσης ότι η μηχανογράφηση του υπό αναφορά Καθεστώτος διακόπηκε για περίπου οκτώ μήνες μετά από απόφαση του τέως Διευθυντή του Τμήματος Γεωργίας, ώστε να μπορέσει το Τμήμα να επεξεργαστεί τις αιτήσεις του Καθεστώτος, αξιοποιώντας τα μέχρι τη στιγμή εκείνη παραδοτέα προϊόντα που είχαν γίνει αποδεκτά.

Εσωτερικός Έλεγχος.

Έλεγχοι με βάση τον Κανονισμό 485/2008. Ο Επίτροπος έχει αναθέσει στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου τη διεξαγωγή των ελέγχων που καθορίζονται από τον Κανονισμό 485/2008, και που αφορούν στην πραγματικότητα και κανονικότητα των ενεργειών που αποτελούν άμεσα ή έμμεσα μέρος του συστήματος χρηματοδότησης από τα Γεωργικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει των εμπορικών εγγράφων των δικαιούχων. Οι δικαιούχοι που υποβάλλονται σε έλεγχο επιλέγονται βάσει ανάλυσης κινδύνου, από την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης του Οργανισμού, ως η ειδική υπηρεσία που καθορίζεται στο άρθρο 11 του Κανονισμού. Κατά την ελεγκτική περίοδο Ιουλίου 2009 – Ιουνίου 2010, είχε προγραμματιστεί η διεξαγωγή ελέγχων σε δέκα δικαιούχους που αφορούν σε πληρωμές που διενεργήθηκαν κατά το 2008. Οι τέσσερις από αυτούς δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμα.

Αναφορικά με την εκτέλεση του Προγράμματος Ελέγχων 2008/09, η Μονάδα Δημοσιονομικού Ελέγχου της ΓΔΓΑΑ, με επιστολή ημερομηνίας 19.4.2010 επισήμανε ότι, από εξέταση της Ετήσιας Έκθεσης των ελέγχων για την πιο πάνω περίοδο, το ποσοστό ολοκλήρωσης των ελέγχων ανέρχεται μόνο στο 86%. Συνεπώς, η ΓΔΓΑΑ, αναφέρει ότι θεωρεί ότι δεν υπήρξε πλήρης συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του Κανονισμού και ότι επιβάλλεται να ληφθούν διορθωτικά μέτρα για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις αυτές στο μέλλον, για τα οποία αναμένει σχετική ενημέρωση. Υπό τις περιστάσεις αυτές, όπως αναφέρεται στην επιστολή, η ΓΔΓΑΑ δύναται να προτείνει τον αποκλεισμό από την κοινοτική χρηματοδότηση μέρους της δαπάνης που χρηματοδοτείται από το ΕΓΤΠΕ – Τμήμα Εγγυήσεων και το ΕΓΤΕ, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Κανονισμού 1290/2005.

Ο Οργανισμός με επιστολή ημερομηνίας 4.5.2010 ενημέρωσε την ΓΔΓΑΑ ότι ο ένας και μοναδικός έλεγχος που βρισκόταν σε εκκρεμότητα ολοκληρώθηκε και η έκθεση ελέγχου έχει προωθηθεί στο Τμήμα Έγκρισης Πληρωμών του Οργανισμού.

6.55 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ίδρυση. Ο Οργανισμός ιδρύθηκε με βάση το άρθρο 3 του περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμου αρ. 89(Ι) του 2001, το οποίο τέθηκε σε ισχύ με την Κ.Δ.Π. 565/2002 στις 22.11.2002. Σύμφωνα με το Νόμο, ο Οργανισμός αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και σκοπός του είναι η εφαρμογή Γενικού Συστήματος Υγείας.

Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού εγκρίνεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Οικονομική κατάσταση.

Τα έσοδα και τα έξοδα του Οργανισμού, καθώς επίσης το πλεόνασμα/(έλλειμμα) για τα έτη 2009-2007 όπως παρουσιάζονται στις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2009, και τις εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2008 και 2007, ήταν όπως πιο κάτω:

	2009	2008	2007
	€	€	€
Έσοδα	5.197.200	12.261.876	2.921.068
Έξοδα	5.358.414	6.822.203	2.081.149
Πλεόνασμα/(Έλλειμμα)	(161.214)	5.439.673	839.919

Τα έσοδα του Οργανισμού προέρχονται εξ ολοκλήρου από κυβερνητική χορηγία.

Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού, στις 31.12.2009 υπήρχαν συσσωρευμένα πλεονάσματα, το ύψος των οποίων ανερχόταν σε €6.181.971 σε σύγκριση με €6.343.185 και €903.512 στις

31.12.2008 και 31.12.2007, αντίστοιχα. Η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι, έχοντας υπόψη ότι ο Οργανισμός χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από την Κυβέρνηση, δεν δικαιολογείται η δημιουργία και συσσώρευση πλεονασμάτων. Σχετικά εισηγήθηκε όπως, όταν ο Οργανισμός υποβάλλει στο Υπουργείο Υγείας τις προβλεπόμενες δαπάνες για κάθε επόμενη περίοδο, λαμβάνει υπόψη και τυχόν συσσωρευθέντα πλεονάσματα τα οποία και θα πρέπει πρώτα να χρησιμοποιεί.

Προσωπικό και ωφελήματα. Στις 31.12.2009, ο Οργανισμός εργοδοτούσε 58 άτομα, σε σύγκριση με 53 και 29 άτομα στις 31.12.2008 και 31.12.2007, αντίστοιχα. Οι σχετικές δαπάνες ανήλθαν σε €2.597.972 το 2009, σε σύγκριση με €1.770.851 και €922.800 το 2008 και 2007, αντίστοιχα. Η αύξηση στις δαπάνες μισθοδοσίας, οφείλεται στην πρόσληψη νέου προσωπικού.

Τροποποίηση νομοθεσίας- Κανονισμοί.

(α) Ο Οργανισμός έκρινε ότι, για διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του ΓΕΣΥ, ήταν απαραίτητη η τροποποίηση του περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμου του 2001 (Ν.89(Ι)/2001). Τον Απρίλιο 2007, ο Οργανισμός υπέβαλε στο Υπουργείο Υγείας τροποποιητικό νομοσχέδιο το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 14.11.2007 και στη συνέχεια προωθήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση. Μέχρι σήμερα δεν έχει ψηφιστεί σε Νόμο.

(β) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 64 του Νόμου, ο Οργανισμός δύναται, να εκδίδει Κανονισμούς που να ρυθμίζουν ειδικά θέματα, η υποβολή των οποίων, όπως πληροφορηθήκαμε, προγραμματίζεται να προωθηθεί μετά την τελική θέσπιση της νομοθεσίας περί του ΓΕΣΥ, ώστε η διαμόρφωσή τους να συνάδει με τις διατάξεις του.

Θέση Γενικού Διευθυντή. Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφασή του τον Ιούνιο του 2005, ακύρωσε τον διορισμό του Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο, ενεργώντας, όπως αναφερόταν σε επιστολή του προς την Υπηρεσία μας, στη βάση γνωματεύσεων τόσο του Νομικού Συμβούλου του Οργανισμού όσο και του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, είχε αποφασίσει να διατηρήσει το «status quo» μέχρι την εκδίκαση των εφέσεων από την ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Από μελέτη της γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα διαπιστώθηκε ότι ο Γενικός Εισαγγελέας δεν τοποθετείτο στο θέμα της διατήρησης του «status quo», αλλά υποδείκνυε ότι η ακυρωτική απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ισχύει έναντι πάντων, όπως προβλέπει το Άρθρο 146.5. του Συντάγματος, σημειώνοντας μόνο ότι δεν σημαίνει ότι η σύμβαση μεταξύ του Οργανισμού και του Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού ήταν άκυρη εξαιτίας της ακυρωτικής απόφασης. Η Υπηρεσία μας είχε τότε εκφράσει την άποψη ότι προέχει ο σεβασμός των αποφάσεων του Δικαστηρίου, και επίσης ότι σε περίπτωση ενδεχόμενης αγωγής του Γενικού Διευθυντή εναντίον του Οργανισμού για καταγγελία της σύμβασης, είναι το Δικαστήριο που τελικά θα αποφάσιζε αν η καταγγελία της σύμβασης, υπό το φως της ακυρωτικής απόφασης, ήταν επιτρεπτή και αν επιβαλλόταν η καταβολή οποιασδήποτε αποζημίωσης. Η Υπηρεσία μας είχε επισημάνει επίσης ότι στη σύμβαση θα έπρεπε να είχε γίνει ειδική πρόνοια για ακυρότητά της σε περίπτωση ακυρωτικής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, έτσι που να αποφευχθούν τυχόν συνεπακόλουθες αποζημιώσεις.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφασή του ημερ.14.1.2008,στις αναθεωρητικές εφέσεις 82/05 και 86/05, απέρριψε τις εφέσεις και ως αποτέλεσμα η πρωτόδικη απόφαση με την οποία ακυρώθηκε η απόφαση του Οργανισμού για διορισμό του Γενικού Διευθυντή κατέστη τελεσίδικη.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, σε συνεδρία του στις 16.1.2008, επανεξέτασε το θέμα της πλήρωσης της θέσης Γενικού Διευθυντή με βάση το πραγματικό και νομικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης που ακυρώθηκε, λαμβάνοντας υπόψη και σχετική νομική γνωμάτευση και αποφάσισε, κατά πλειοψηφία, να προσφέρει στο Γενικό Διευθυντή διορισμό με πενταετές ανανεώσιμο συμβόλαιο αναδρομικά από την 1.10.2003, με την προϋπόθεση ότι η απόφαση του Οργανισμού θα εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο. Η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου λήφθηκε με την Απόφαση ημερ. 6.2.2008 και το σχετικό συμβόλαιο υπογράφηκε στις 8.2.2008.

Στις 13.2.2008 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως ανανεώσει το συμβόλαιο του Γενικού Διευθυντή για περίοδο πέντε ετών από 1.10.2008.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, με απόφασή του τον Ιούνιο 2010 στις σχετικές προσφυγές 422/08 και 623/08, ακύρωσε εκ νέου την απόφαση του Συμβουλίου για επαναδιορισμό του Γενικού Διευθυντή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, σε συνεδρία του στις 6.7.2010, αποφάσισε την καταχώριση έφεσης εναντίον της πρωτόδικης απόφασης και παράλληλα την πληροφόρηση του Γενικού Διευθυντή, ότι σύμφωνα με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ο διορισμός του στην εν λόγω θέση έχει ακυρωθεί. Στη συνέχεια ωστόσο, το Συμβούλιο, θεωρώντας ότι ο Γενικός Διευθυντής ενδεχομένως να διεκδικήσει αποζημιώσεις για το υπόλοιπο της θητείας του δηλαδή μέχρι την 30^η Σεπτεμβρίου 2013 και ότι οι υπηρεσίες του ιδιαίτερα σε σχέση με τον ανταγωνιστικό διάλογο είναι ιδιαίτερης σημασίας, αποφάσισε να του προτείνει να παραμείνει προσωρινά στη θέση του με τους ίδιους όρους και απολαβές μέχρι την τελική εκδίκαση της έφεσης από το Ανώτατο Δικαστήριο.

Η Υπηρεσία μας σημείωσε και πάλι ότι αφενός προέχει ο σεβασμός των αποφάσεων του Δικαστηρίου, και αφετέρου ότι σύμφωνα με τον περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Γενικών Διευθυντών) Νόμο του 1990, όπως τροποποιήθηκε, σε περίπτωση ακύρωσης από το Ανώτατο Δικαστήριο απόφασης για διορισμό οποιουδήποτε προσώπου στη θέση Γενικού Διευθυντή, η υπογραφείσα μεταξύ αυτού και του οικείου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου σύμβαση, τερματίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Λαμβανομένου δε υπόψη ότι, στη σύμβαση που υπογράφηκε στις 8.2.2008 έχει περιληφθεί, στη βάση σχετικής εισήγησης μας, ειδική πρόνοια για ακυρότητα της σύμβασης σε περίπτωση ακυρωτικής απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, το ενδεχόμενο επιδίκασης αποζημιώσεων κατά τη γνώμη μας είναι απομακρυσμένο.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ΓΕΣΥ.

(α) Σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση του ΓΕΣΥ, το οποίο είχε ετοιμαστεί τον Ιανουάριο του 2005, η εφαρμογή του αναμενόταν περί τα τέλη του 2008. Ωστόσο, σύμφωνα με έκθεση επαναξιολόγησης της πορείας του ΓΕΣΥ, η οποία ετοιμάστηκε από κοινού από το Υπουργείο Υγείας και το Υπουργείο Οικονομικών και υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 10.2.2009, η εισαγωγή του ΓΕΣΥ έχει μετατεθεί για το δεύτερο εξάμηνο του 2011, αρχικά με την παροχή των υπηρεσιών υγείας σε εξωτερικούς ασθενείς, ενώ η έναρξη της παροχής ενδονοσοκομειακής περίθαλψης προγραμματίζεται να γίνει 6-12 μήνες μετά.

Σημειώνεται επίσης ότι, όπως αναφέρεται στην εν λόγω έκθεση, με βάση τη μελέτη που έχει εκπονηθεί από ιδιωτικό οίκο στον οποίο ανατέθηκε η εκπόνηση της από τον Οργανισμό, οι προβλεπόμενες δαπάνες του ΓΕΣΥ δεν θα μπορούν να καλυφθούν από τα έσοδα - με βάση τις εισφορές που προνοούνται στη νομοθεσία - με αποτέλεσμα να προκύπτει ανάγκη αύξησης των εισφορών του ενεργού πληθυσμού από 8,1% - 9,1%, που προβλεπόταν στο άρθρο 19 του Νόμου αρ. 89(Ι) του 2001 σε 12% - 13% των ακαθάριστων απολαβών.

Αναφέρεται σχετικά ότι, σύμφωνα με την έκθεση, οι εθνικές δαπάνες υγείας, προβλέπεται να είναι της τάξης των €1.141 εκ., μετά την εισαγωγή του ΓΕΣΥ, φτάνοντας τα €2.005 εκ. σε 10 χρόνια, ενώ αυτές για το ΓΕΣΥ θα ανέλθουν σε €911 εκ. και €1.602 εκ. αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι στις εθνικές δαπάνες υγείας περιλαμβάνονται δαπάνες οι οποίες δεν θα καλύπτονται από το ΓΕΣΥ.

Όπως επίσης αναφέρεται στην έκθεση, η εφαρμογή του ΓΕΣΥ ενέχει σειρά ορατών κινδύνων, που αν δεν επιλυθούν αποτελεσματικά, το κόστος υλοποίησης θα αυξηθεί πολύ, και γίνεται εισήγηση όπως δημιουργηθεί Ομάδα Διαχείρισης του Έργου, σκοπός της οποίας θα είναι να αντιμετωπίζει έγκαιρα και αποτελεσματικά τους πιθανούς κινδύνους, έτσι ώστε να μην υπάρξει οποιαδήποτε παρέκκλιση από τους στόχους και χρονοδιαγράμματα που τέθηκαν. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερώθηκε σχετικά με την πιο πάνω έκθεση, σε συνεδρία του στις 26.2.2009.

(β) Για την ετοιμασία της εν λόγω έκθεσης επαναξιολόγησης της πορείας του ΓΕΣΥ, φαίνεται ότι δεν λήφθηκαν υπόψη εργασίες για την υλοποίηση των οποίων απαιτείται η συνεργασία άλλων εμπλεκόμενων Τμημάτων όπως, το Γενικό Λογιστήριο, το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Τμήμα Εσωτερικών

Προσόδων και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, η συμβολή των οποίων θεωρείται πολύ σημαντική για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού εντόπισε, με μεγάλη καθυστέρηση, σε συνεδρία του στις 29.4.2010, την ανάγκη ετοιμασίας ενός ολοκληρωμένου χρονοδιαγράμματος εφαρμογής του ΓΕΣΥ, στο οποίο να περιλαμβάνονται οι επιμέρους εργασίες όλων των εμπλεκόμενων Τμημάτων και ο χρόνος ολοκλήρωσής τους. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με προσχέδιο πρακτικών της συνεδρίας που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο 2010 στο Υπουργείο Υγείας με συμμετοχή λειτουργών από όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα, τόσο το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων όσο και το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ανέφεραν ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα στενότητας προσωπικού και ότι θα ήταν πολύ δύσκολο να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του έργου της εφαρμογής του ΓΕΣΥ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, κατά τη συνεδρία του στις 29.4.2010, ενέκρινε επίσης, νέο χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση των επιμέρους εργασιών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του, σύμφωνα με το οποίο, αναμένεται να ολοκληρώσει τις εργασίες που τον αφορούν στα μέσα του 2012 αντί του δεύτερου εξαμήνου του 2011.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, ενώ όπως αναφέρεται πιο κάτω, ο Οργανισμός έχει ήδη προβεί στη σύναψη συμβολαίων ύψους αρκετών εκατομμυρίων ευρώ για μίσθωση υπηρεσιών συμβούλων, και αναμένεται με την ολοκλήρωση της διαδικασίας του ανταγωνιστικού διαλόγου να προβεί στην προκήρυξη διαγωνισμού για την εξασφάλιση συστήματος μηχανογράφησης, το κόστος του οποίου θα ανέλθει επίσης σε αρκετά εκατομμύρια ευρώ, σημαντικά άλλα έργα απαραίτητα για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, παραμένουν ακόμα σε εκκρεμότητα, με κίνδυνο – εάν παρουσιαστούν ανυπέρβλητα προβλήματα κατά την υλοποίηση των έργων αυτών που εκκρεμούν – να έχουν δαπανηθεί στο μεταξύ αρκετά εκατομμύρια ευρώ σε αμοιβές συμβούλων και συστήματα μηχανογράφησης, τα οποία ενδεχομένως να μην χρειάζονταν. Ορισμένα τέτοια έργα που εκκρεμούν, όπως η αναδιοργάνωση και η αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων, αφορούν στο Υπουργείο Υγείας και άλλα, όπως η διαπραγμάτευση των προϋπολογισμών με τους παροχείς, αφορούν στον Οργανισμό.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, πέρα από το συντονισμό των διαφόρων εμπλεκόμενων Τμημάτων, που έχει ήδη πρόσφατα αναληφθεί από το Υπουργείο Υγείας, δημιουργηθεί εθνική επιτροπή για τη διαχείριση του όλου έργου, με στόχο την ελαχιστοποίηση των πιθανών κινδύνων και την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων.

Αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών για το ΓΕΣΥ. Από την έναρξη λειτουργίας του Οργανισμού, το συνολικό ύψος των πιο σημαντικών υπηρεσιών που ανατέθηκαν και εξασφαλίστηκαν από συμβούλους για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, μέχρι το 2009, ανήλθε σε περίπου €9,3 εκ.

Από τα πιο κάτω σχόλια, καθώς και από τα σχόλια αναφορικά με το θέμα ενοικίασης κτιρίου που αναφέρονται σε άλλη παράγραφο πιο κάτω, διαπιστώνεται αδυναμία του Οργανισμού στην τήρηση των προνοιών της νομοθεσίας που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις.

(α) Ετοιμασία εγγράφων προσφοράς για αγορά συστήματος πληροφορικής. Το Μάιο του 2006, ο Οργανισμός προχώρησε μετά από διαγωνισμό, στη σύναψη σύμβασης παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη στρατηγική εφαρμογή του ΓΕΣΥ με συμβουλευτικό οίκο, για το ποσό των €500.000. Η εργασία ξεκίνησε τον ίδιο μήνα και ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο 2006.

Στις 4.10.2006, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, ανατέθηκε η ετοιμασία των εγγράφων προσφοράς για την αγορά συστήματος πληροφορικής στον ίδιο συμβουλευτικό οίκο στον οποίο είχε ανατεθεί αρχικά η σύμβαση παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη στρατηγική εφαρμογή του ΓΕΣΥ [παράγραφος (α) πιο πάνω], καθώς και για την προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ (αναφορά γίνεται στην επόμενη παράγραφο), με χρήση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς τη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, έναντι συνολικού ποσού €250.000.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι, η πιο πάνω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου λήφθηκε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 33(δ) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006, οι οποίες κατά την άποψή του παρέχουν τη δυνατότητα επέκτασης της υφιστάμενης σύμβασης (μέχρι 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης).

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν πληρούνταν οι προβλεπόμενες από το Νόμο προϋποθέσεις για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, και ως εκ τούτου ο Οργανισμός θα έπρεπε να προχωρήσει σε δημοσίευση προκήρυξης.

Αναφέρεται επίσης ότι για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών δεν είχε υπογραφεί οποιοδήποτε συμβόλαιο (στο οποίο να περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι όροι εντολής, τα απαιτούμενα παραδοτέα, καθώς και η αμοιβή των συμβούλων).

(β) Συμβουλευτικές υπηρεσίες για την προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ. Οι Σύμβουλοι στους οποίους είχαν ανατεθεί οι συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη στρατηγική εφαρμογής του ΓΕΣΥ, συνέχισαν να παρέχουν υπηρεσίες για την προετοιμασία εφαρμογής του, χωρίς ο Οργανισμός να προβεί σε προκήρυξη διαγωνισμού. Για τις πιο πάνω υπηρεσίες που πρόσφεραν οι Σύμβουλοι κατά τους μήνες Νοέμβριο 2006 – Ιανουάριο 2007 δεν υπογράφηκε οποιαδήποτε σύμβαση (στην οποία να περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι όροι εντολής, τα απαιτούμενα παραδοτέα, καθώς και η αμοιβή τους, η οποία θα έπρεπε να καθοριζόταν ρητά), αλλά ούτε φαίνεται να είχε ανατεθεί γραπτώς στους Συμβούλους η συνέχιση της παροχής υπηρεσιών. Για την περίοδο 20 Νοεμβρίου μέχρι 22 Δεκεμβρίου 2006 καταβλήθηκαν €141.450 και για την περίοδο 8 Ιανουαρίου μέχρι 31 Ιανουαρίου 2007 €150.000.

Στη συνέχεια, ο Οργανισμός τον Ιανουάριο 2007 συμφώνησε με το συμβουλευτικό οίκο για επέκταση της παροχής των συμβουλευτικών υπηρεσιών μέχρι την κατακύρωση του διαγωνισμού για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ, επίσης χωρίς προκήρυξη προσφορών, με επιπλέον κόστος €480.000, επικαλούμενος το άρθρο 33(α)(ii) του Νόμου 12(Ι)/2006 που επιτρέπει τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων με προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, μόνο με ένα οικονομικό φορέα, στην περίπτωση που για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση δύναται να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι δεν τεκμηριώνονταν οποιοδήποτε τεχνικοί λόγοι, ώστε να μπορούσε να γίνει επίκληση του πιο πάνω άρθρου, για απευθείας ανάθεση των πιο πάνω υπηρεσιών με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης μόνο με ένα οικονομικό φορέα και συγκεκριμένα στους ίδιους Συμβούλους, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού, αφού οι πιο πάνω υπηρεσίες μπορούσαν να παρασχεθούν και από άλλους συμβούλους.

Αναφέρεται επίσης ότι ούτε και για τις πιο πάνω υπηρεσίες είχε υπογραφεί οποιοδήποτε συμβόλαιο.

Ο Οργανισμός υποστήριξε την απόφασή του για την ανάθεση παροχής επιπρόσθετων συμβουλευτικών υπηρεσιών για την προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ με τον ίδιο συμβουλευτικό οίκο, χωρίς προκήρυξη προσφορών, αναφέροντας ότι, σε αντίθετη περίπτωση, θα υπήρχε απώλεια χρόνου στην προετοιμασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ, με κίνδυνο να μην τηρηθεί ο αρχικός στόχος, που είχε τεθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, για υλοποίησή του εντός του 2008 η επίτευξη του οποίου ωστόσο ήταν, εκ των πραγμάτων, ανέφικτη. Ο Οργανισμός, μās ανέφερε επίσης ότι για τις αποφάσεις του για τις επιπρόσθετες συμβουλευτικές υπηρεσίες ήταν ενήμερα τα Υπουργεία Υγείας και Οικονομικών.

Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι η ανάθεση, χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού δεν ήταν σύλληψη εφόσον οι εν λόγω υπηρεσίες θα μπορούσαν να παρασχεθούν και από άλλους συμβούλους.

(γ) Προσφορά για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Ασφάλισης Υγείας στην Κύπρο και την αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Τον Μάρτιο 2007, ο Οργανισμός προέβη σε προκήρυξη προσφοράς για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την εφαρμογή του Εθνικού Συστήματος Ασφάλισης Υγείας στην Κύπρο και την αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Η προσφορά κατακυρώθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 29.10.2007 στον μοναδικό έγκυρο προσφοροδότη, ο οποίος είχε αναλάβει την προσφορά των πιο πάνω συμβουλευτικών υπηρεσιών, έναντι £7.158.310 (€12.230.700) που κατανέμετο σε £3.596.801 (€6.145.500) για το έργο εφαρμογής του ΓΕΣΥ από τον Οργανισμό, σε £3.140.112 (€5.365.200) για το έργο της αναδιοργάνωσης των δημόσιων νοσηλευτηρίων και £421.397 (€720.000) για υποστήριξη διάρκειας 6 μηνών, μετά την εφαρμογή και των δύο μερών του όλου έργου.

Οι συμβάσεις για τα δύο μέρη του έργου υπογράφηκαν στις 12.2.2008 με ημερ. έναρξης τη 15.1.2008. Μετά από αφαίρεση ορισμένων παραδοτέων από το μέρος που αφορά στον Οργανισμό, το συνολικό ποσό των δύο συμβολαίων ανήλθε σε €10,4εκ.

(i) Η Υπηρεσία μας παρέθεσε τα πιο κάτω σχόλια αναφορικά με τη λογικότητα του ποσού κατακύρωσης της εν λόγω προσφοράς:

- Η εκτίμηση δαπάνης για τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο διαγωνισμό, υπολογιζόταν αρχικά από τον Οργανισμό σε £5,0 εκ. (€8,54 εκ.), από τα οποία το ποσό των £3,8 εκ. (€6,5 εκ.) αφορούσε στο έργο εφαρμογής του ΓΕΣΥ, και το ποσό των £1,2 εκ. (€2,0 εκ.) στο έργο της αναδιοργάνωσης των κρατικών νοσηλευτηρίων. Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, ενώ το αρχικό κόστος υπολογιζόταν από τον Οργανισμό στα £5 εκ. (€8,54 εκ.), μετά από διαβουλεύσεις του Υπουργείου με τον Οργανισμό, συμφωνήθηκε όπως η εκτίμηση δαπάνης περιοριστεί στα £2,75 εκ. - £3,75 εκ. (€4,70 εκ. - €6,41 εκ.). Μας πληροφόρησε επίσης ότι η εκτίμηση του Υπουργείου Οικονομικών συζητήθηκε και επιβεβαιώθηκε στα πλαίσια άτυπων διαβουλεύσεων με διεθνή τραπεζικό οργανισμό.

Σε σχέση με τα πιο πάνω ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μας πληροφόρησε τον Ιούλιο 2009, ότι τα στοιχεία που δόθηκαν στο Υπουργείο Οικονομικών από το διεθνή τραπεζικό οργανισμό ήταν προκαταρκτικά και βασίζονταν στην πληροφόρηση που πήρε από το Υπουργείο Οικονομικών και δεν εκφράζουν τις απόψεις του Οργανισμού. Σε γενικές γραμμές συμφωνεί με τις γενικές τοποθετήσεις του τραπεζικού οργανισμού, ωστόσο, κατά την άποψή του, για να μπορούσε ο εν λόγω τραπεζικός οργανισμός να δώσει πιο δεσμευτικές απόψεις, θα έπρεπε να δινόταν η ευκαιρία στον Οργανισμό να έρθει σε επαφή μαζί του, ώστε να αποδοθεί η φιλοσοφία, ο σκοπός και οι διαστάσεις του έργου. Ωστόσο, οι διευκρινήσεις του δεν επεξηγούν τους λόγους για τους οποίους συμφωνήθηκε τελικά με το Υπουργείο Οικονομικών, όπως περιοριστεί η δαπάνη στα £2,75 - £3,75 εκ.

- Η τιμή της μοναδικής έγκυρης προσφοράς ήταν €12.230.000, δηλ. περίπου 90% ψηλότερη του ανώτατου ποσού της εκτίμησης δαπάνης γεγονός που δικαιολογούσε, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, την ακύρωση του διαγωνισμού, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας για εξωπραγματική τιμή. Η διαφορά μεταξύ του ποσού της εκτίμησης και του ποσού της προσφοράς, ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, προέκυψε εξ ολοκλήρου από τη διάσταση που αφορά στις υπηρεσίες για το έργο του Υπουργείου Υγείας (δηλ. την αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων) για το οποίο δεν είχε ετοιμαστεί από το Υπουργείο Υγείας λεπτομερής ανάλυση της εκτίμησης. Σημειώνεται ωστόσο ότι το Υπουργείο Υγείας, απαντώντας σε ανάλογη παρατήρηση μας, πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι η εκτίμηση της δαπάνης για ολόκληρο το έργο, ετοιμάστηκε από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, που ως Αναθέτουσα Αρχή είχε και την ευθύνη ετοιμασίας της εκτίμησης δαπάνης.

(ii) Όσον αφορά στο συμβόλαιο που υπογράφηκε από τον Οργανισμό και τους Συμβούλους για το μέρος που αφορά στο έργο εφαρμογής του ΓΕΣΥ από τον Οργανισμό, η Υπηρεσία μας ανέφερε τα ακόλουθα:

- **Διάρκεια συμβολαίου.** Η διάρκεια του συμβολαίου, καθώς και η ημερομηνία λήξης του, δεν καθορίζονται σαφώς στη συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ του Οργανισμού και των Συμβούλων. Ο Οργανισμός, λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό ποσό του συμβολαίου και την καθορισμένη στην προσφορά των Συμβούλων αμοιβή τους ανά ανθρωπομήνα, υπολόγισε ότι η απασχόλησή τους αφορά σε 49 ανθρωπομήνες. Αναφέρθηκε σχετικά ότι, εφόσον ο αριθμός των ανθρωπομηνών είναι καθορισμένος, η διάρκεια του συμβολαίου, εξαρτάται από τον αριθμό των Συμβούλων που θα απασχολούνται κάθε μήνα, και κατ' επέκταση, από την κατανομή των ανθρωπομηνών σε κάθε μήνα, η οποία πρέπει να αφορά στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.
- **Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.** Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι δεν είχε ετοιμαστεί χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του συμβολαίου.

Σημειώνεται ότι τον Απρίλιο 2009, ο Οργανισμός αποφάσισε την αναστολή της συνεργασίας με τους Συμβούλους, λόγω αφενός της μετάθεσης του χρόνου εφαρμογής του ΓΕΣΥ, σύμφωνα με την

προαναφερόμενη έκθεση επαναξιολόγησης της πορείας του, και αφετέρου, των καθυστερήσεων που παρουσιάζονται σε διάφορους σημαντικούς τομείς όπως, η εκπαίδευση των ιατρών, η αναδιοργάνωση των νοσοκομείων (για τα οποία υπεύθυνο είναι το Υπουργείο Υγείας), η επιλογή του συστήματος πληροφορικής και οι διαπραγματεύσεις με τους εμπλεκόμενους παροχείς υγείας.

Σύμφωνα με τις πληρωμές που διενεργήθηκαν στους συμβούλους για το χρονικό διάστημα από τις 15.1.2008, ημερομηνία έναρξης του συμβολαίου, μέχρι τις 15.5.2009, ημερομηνία αναστολής της συνεργασίας, οι οποίες ανήλθαν σε €4.249.231, το ποσοστό υλοποίησης του συμβολαίου ανήλθε σε 84,5%.

Σημειώνεται ότι, ενώ σύμφωνα με τους όρους προσφοράς, η αναδιοργάνωση των νοσοκομείων θεωρείτο προαπαιτούμενο για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, ωστόσο, τόσο η προκήρυξη για τα δύο έργα, όσο και η υπογραφή των δύο συμβολαίων έγιναν ταυτόχρονα. Αναφέρεται επίσης ότι, κατά το στάδιο υπογραφής του συμβολαίου που αφορά στο έργο της εφαρμογής του ΓΕΣΥ, ενώ υπήρχαν ενδείξεις για καθυστερήσεις από πλευράς του Υπουργείου, και ενώ η ημερομηνία έναρξης του συμβολαίου θα μπορούσε να μετατοπιστεί, εντούτοις υπογράφηκε στις 12.2.2008, με ημερομηνία έναρξης τη 15.1.2008, ίδια δηλαδή με την ημερομηνία έναρξης του συμβολαίου για την αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Ο Οργανισμός μάς ανέφερε ότι, η ταυτόχρονη προκήρυξη των δύο έργων και η υπογραφή των δύο συμβολαίων αποσκοπούσε στον καλύτερο προγραμματισμό και συντονισμό των εργασιών ώστε να επιτευχθεί ο κοινός στόχος της εφαρμογής του ΓΕΣΥ, ότι υπήρχε πληθώρα εργασιών που έπρεπε να προωθούνταν ταυτόχρονα και παράλληλα από το Υπουργείο Υγείας και τον Οργανισμό, ότι ακόμα και αν η αναδιοργάνωση των δημόσιων νοσηλευτηρίων θεωρείτο προαπαιτούμενο (που δεν ήταν) για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, διαφέρουν οι προσεγγίσεις ως προς το βαθμό που θα έπρεπε να προωθηθεί η αναδιοργάνωση για να καθίσταται εφικτή η εφαρμογή του ΓΕΣΥ και ότι αν ο Οργανισμός ανέμενε την αναδιοργάνωση για να ξεκινήσει το έργο, τότε ο στόχος εφαρμογής του ΓΕΣΥ θα έπρεπε να μετατεθεί για πολλά χρόνια.

- **Εκθέσεις προόδου του έργου.** Σύμφωνα με τις πρόνοιες του συμβολαίου, το έργο θα έπρεπε να αξιολογείται από τα συμβαλλόμενα μέρη κάθε τρεις μήνες, κάτι που δεν τηρείτο. Για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με τις πρόνοιες του ίδιου όρου, οι Σύμβουλοι θα έπρεπε να ετοιμάζουν μηνιαίες εκθέσεις προόδου στις οποίες να αξιολογείται η πρόοδος του έργου και να αναφέρονται τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζονται και καθυστερήσεις. Αναφέρεται σχετικά ότι οι Σύμβουλοι, σε συνεργασία με τους επικεφαλής των ομάδων εργασίας, ετοίμαζαν εκθέσεις προόδου του έργου οι οποίες παρουσιάζονταν σε συναντήσεις αξιολόγησης του έργου κάθε τρεις εβδομάδες, οι οποίες ωστόσο δεν είχαν τη μορφή γραπτών κειμένων αλλά τη μορφή παρουσιάσεων. Για σκοπούς έγκαιρου εντοπισμού τυχόν καθυστερήσεων, ενόψει και της αδυναμίας που αναφέρεται και στην παράγραφο πιο κάτω, αναφορικά με τον τρόπο επιμέτρησης των παραδοτέων, και τη συσχέτισή τους με την αμοιβή των Συμβούλων, η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι θα έπρεπε να ετοιμάζονταν λεπτομερείς εκθέσεις προόδου του έργου.
- **Πληρωμές στους Συμβούλους.** Ο τρόπος επιμέτρησης των παραδοτέων και η συσχέτισή τους με την αμοιβή των Συμβούλων δεν καθορίζονταν ρητά στο συμβόλαιο, με αποτέλεσμα να είναι πολύ δύσκολο να διασφαλίζεται ότι οι πληρωμές στους Συμβούλους ανταποκρίνονταν στις υπηρεσίες που είχαν παράσχει, με βάση την προσφορά τους. Αναφέρεται σχετικά ότι, οι πληρωμές οι οποίες διενεργούνταν στο τέλος κάθε μήνα προς τους Συμβούλους, υπολογίζονταν με βάση το χρόνο απασχόλησής τους και την καθορισμένη στη σύμβαση τιμή ανά ανθρωπομήνα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού ανέφερε ότι η φύση του έργου δεν επέτρεπε τη σύνδεση των πληρωμών των Συμβούλων με τα παραδοτέα και ότι ήταν σχεδόν αδύνατο να εκτιμηθεί επακριβώς ο ρυθμός υλοποίησης του έργου, ώστε να μπορούν να κατανεμηθούν επακριβώς οι ώρες των Συμβούλων και κατ' επέκταση να συνδεθούν με τις αμοιβές τους.

(δ) Συνεργασία του Οργανισμού με Γερμανικό οργανισμό για εισαγωγή συστήματος αποζημίωσης υπηρεσιών της ενδονοσοκομειακής περίθαλψης. Στις 9.10.2009 υπογράφηκε σύμβαση με Γερμανικό οργανισμό για εισαγωγή συστήματος αποζημίωσης της ενδονοσοκομειακής περίθαλψης έναντι συνολικού

ποσού €1.187.400, πλέον Φ.Π.Α.. Αναφέρεται σχετικά ότι η σύμβαση υπογράφηκε κατόπιν διαδικασίας διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, με Γερμανικό οργανισμό ο οποίος, σύμφωνα με μελέτη που διενήργησε ο Οργανισμός σε συνεργασία με τον οίκο Συμβούλων που ανέλαβαν την προσφορά υπηρεσιών (α) – (δ) πιο πάνω, ανταποκρινόταν στα κριτήρια και στις απαιτήσεις που είχαν τεθεί ως απαραίτητες προϋποθέσεις για επιλογή κατάλληλου συστήματος για την Κύπρο.

Η έγκριση για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, είχε δοθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού τον Φεβρουάριο 2009, σε συνεδρία του κατά την οποία δεν συμμετείχε εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας, επειδή ο Οργανισμός παρέλειψε να μας ειδοποιήσει και να μας αποστείλει τα σχετικά έγγραφα, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας. Από τη μετέπειτα μελέτη των πρακτικών της πιο πάνω συνεδρίας και των εγγράφων που τέθηκαν ενώπιον των μελών του Συμβουλίου Προσφορών, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι δεν ικανοποιούνταν οι πρόνοιες του άρθρου 33(α) (ii) του Νόμου Ν. 12(I)/2006, που επικαλέστηκε ο Οργανισμός για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού, και επομένως, η έγκριση για προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία δεν ήταν δικαιολογημένη. Συγκεκριμένα, το πιο πάνω άρθρο, επιτρέπει την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, εάν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση δύναται να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα. Στην προκειμένη περίπτωση υπήρχαν και άλλα συστήματα, όπως – μεταξύ άλλων – αυτά της Αυστραλίας, των Σκανδιναβικών χωρών και της Σιγκαπούρης. Σημειώνεται ότι προηγουμένως (το 2006), ο Οργανισμός είχε επιλέξει να ακολουθήσει το αντίστοιχο σύστημα της Αυστραλίας – και πάλιν με εισήγηση των συμβούλων του – και στη συνέχεια, εξ αιτίας των εξελίξεων που είχαν σημειωθεί μέχρι το 2008, χρειάστηκε επαναξιολόγηση των συστημάτων, με αποτέλεσμα, να επιλεγεί το Γερμανικό, εξ αιτίας των πλεονεκτημάτων – που κατά την άποψη των συμβούλων – είχε έναντι των υπολοίπων. Σε τέτοιες περιπτώσεις, όπου υπάρχουν πέραν της μιας λύσης που μπορούν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες μιας αναθέτουσας αρχής, με διαφορετικά πλεονεκτήματα/μειονεκτήματα η καθεμία, τότε, για τη σύναψη σύμβασης, επιλέγεται – σύμφωνα με τη νομοθεσία – η διαδικασία του ανοικτού διαγωνισμού, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, σύμφωνα με επιμέρους κριτήρια και αντίστοιχες βαρύτερες των τεχνικών χαρακτηριστικών που καθορίζονται στα έγγραφα του διαγωνισμού. Με την επιλογή της πιο πάνω διαδικασίας, διασφαλίζονται συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, και ενδεχομένως να εξασφαλίζονταν καλύτερες τιμές για τον Οργανισμό.

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού, μας πληροφόρησε ότι, η επιλογή του Γερμανικού συστήματος έγινε επειδή – πέραν των πλεονεκτημάτων που παρουσίαζε έναντι των υπολοίπων – ήταν το μοναδικό που παρείχε την απαιτούμενη από τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο (ΠΙΣ) ανάλυση στα κόστα και συγκεκριμένα στην αμοιβή των ιατρών.

Η καθημερινή παρακολούθηση της σύμβασης από τον Οργανισμό είναι ουσιαστικής σημασίας για το τελικό κόστος και την ποιότητα των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν, εφ' όσον το συνολικό ποσό που συμφωνήθηκε, βασίζεται στο σύνολο των ανθρωποημερών που εκτιμήθηκε ότι θα απαιτηθούν, αναλυτικά για το κάθε παραδοτέο/μέρος της σύμβασης, με ένα σταθερό κόστος €1.200 ανά ανθρωποημέρα.

(ε) Γενικά. Οι προσφορές που ανοίγονται δεν καταχωρίζονται σε ειδικό έντυπο, ο τύπος του οποίου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II της Κ.Δ.Π 492/2004. Σημειώνεται ότι στο εν λόγω έντυπο υπάρχει πρόνοια σε ξεχωριστή στήλη για καταχώριση του ποσού κάθε προσφοράς, που αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του ανοίγματος των προσφορών, το οποίο παραλείπεται να καταγραφεί στο πρακτικό που τηρείται – σύμφωνα με τη διαδικασία που ακολουθεί σήμερα ο Οργανισμός – κατά το άνοιγμα τους. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, η διαδικασία ανοίγματος των προσφορών δεν είχε αρχίσει αμέσως μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής τους, όπως προνοούν οι σχετικοί Κανονισμοί.

Ενοικίαση κτιρίου για τις στεγαστικές ανάγκες του Οργανισμού. Το Σεπτέμβριο 2007 ο Οργανισμός δημοσίευσε Πρόσκληση Ενδιαφέροντος για την ενοικίαση νέου κτιρίου για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών του για 10 χρόνια. Υποβλήθηκαν προτάσεις από 4 εταιρείες, τις οποίες ο Οργανισμός απέρριψε και προχώρησε τον Ιούλιο 2008 στη σύναψη σύμβασης για ενοικίαση κτιρίου με απευθείας ανάθεση σε εταιρεία που δεν είχε λάβει μέρος στον διαγωνισμό. Το ενοίκιο ανέρχεται στα €11,11/τ.μ. και,

το κτίριο προβλεπόταν να ανεγερθεί εντός 21 μηνών, χωρίς τους διαχωριστικούς τοίχους και την καλωδίωση των εγκαταστάσεων, τα οποία εξαιρέθηκαν από τη σύμβαση ενοικίασης. Αναφορικά με το θέμα αυτό η Υπηρεσία μας, παρατήρησε μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

(α) Για τη σύναψη της σύμβασης για την ενοικίαση του κτιρίου δεν τηρήθηκαν οι Γενικές Διοικητικές Αρχές (διαφάνεια, ίση μεταχείριση και τεκμηρίωση αποφάσεων). Μεταξύ άλλων ο Οργανισμός απέρριψε τις προσφορές που λήφθηκαν χωρίς να ετοιμαστεί έκθεση αξιολόγησης και προχώρησε στη σύναψη σύμβασης με απ' ευθείας ανάθεση σε εταιρεία που δεν είχε λάβει μέρος στο διαγωνισμό.

(β) Δεν ετοιμάστηκαν όροι με τις απαιτήσεις του Οργανισμού, ούτε καθορίστηκαν κριτήρια αξιολόγησης/ανάθεσης και δεν ετοιμάστηκε αναλυτική προεκτίμηση του αναμενόμενου λογικού μισθώματος.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με την υπογραφείσα σύμβαση η δαπάνη για τους εσωτερικούς διαχωρισμούς, τη σταθερή επίπλωση, την εσωτερική καλωδίωση κ.λπ. είναι υποχρέωση του ενοικιαστή, το ενοίκιο δεν θα έπρεπε κατά την άποψή μας να υπερβαίνει (με βάση τα λογικά ενοίκια που εγκρίνει η Επιτροπή Ενοικίων Λευκωσίας) τα €9/τ.μ..

(γ) Στη σύμβαση υπάρχει πρόνοια αύξησης 10% ανά διετία ενώ σε ανάλογες περιπτώσεις ενοικίασης γραφείων για κρατικές Υπηρεσίες, η αύξηση του μισθώματος είναι συνήθως 6 – 8% ανά διετία.

(δ) Εφόσον ο Οργανισμός εξαίρεσε τα διαχωριστικά/εγκαταστάσεις από τη σύμβαση ενοικίασης, είχε υποχρέωση να προωθήσει έγκαιρα τη ανάθεση τους, με την προκήρυξη διαγωνισμών σύμφωνα με τη νομοθεσία περί συμβάσεων, ώστε αφενός να μην υπάρξει ετεροχρονισμός (δηλαδή μαζί με το κτίριο να συμπληρωθούν και τα διαχωριστικά) και αφετέρου να εξασφαλίσει την φθηνότερη αποδεκτή επιλογή. Ο Οργανισμός ωστόσο, επέλεξε να αναθέσει τις πιο πάνω εργασίες απ' ευθείας στον ιδιοκτήτη του κτιρίου, με επιπλέον κόστος περίπου €2/τ.μ.

Το Υπουργείο Οικονομικών το οποίο εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, μας πληροφόρησε ότι, είχε καταβάλει έντονες προσπάθειες και υποβάλει εισηγήσεις για περιορισμό του συνολικού ποσού του ενοικίου, λαμβάνοντας υπόψη ότι το ενοικιαστήριο έγγραφο είχε ήδη υπογραφεί και οι υποχρεώσεις του Οργανισμού ήταν ήδη ειλημμένες και εναπόκειτο ουσιαστικά στην καλή θέληση του ιδιοκτήτη να δεχθεί οποιεσδήποτε τροποποιήσεις.

Απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μας ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι η ενοικίαση του κτιρίου έγινε από τη συγκεκριμένη εταιρεία επειδή καμιά πρόταση από αυτές που υποβλήθηκαν μετά την Πρόσκληση Ενδιαφέροντος, ικανοποιούσε τις απαιτήσεις του Οργανισμού. Ανέφερε επίσης ότι το ενοίκιο που συμφωνήθηκε συγκρίνεται ευνοϊκά με δύο άλλες περιπτώσεις ενοικίασης κτιρίων από δημόσιες υπηρεσίες. Ωστόσο κατά την άποψη της Υπηρεσίας η σύγκριση που γίνεται από τον Οργανισμό αφορά ενοίκια που καλύπτουν διαφορετικά αντικείμενα. Συγκεκριμένα τα κτίρια που ενοικιάζονται μέσω της Επιτροπής Ενοικίων Λευκωσίας περιλαμβάνουν ολόκληρο τον εξοπλισμό και διαχωριστικά σε αντίθεση με το κτίριο του Οργανισμού.

6.56 ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Γενικά. Για σκοπούς εναρμόνισης με την Οδηγία 96/92/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ψηφίστηκε ο Νόμος 122(Ι)/2003, με βάση τον οποίο συστάθηκε η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) με κύριες αρμοδιότητες τη δημιουργία ενός νέου καθεστώτος χορήγησης αδειών αναφορικά με την παραγωγή, μεταφορά, διανομή και προμήθεια ηλεκτρισμού, τη διασφάλιση της επάρκειας σε ηλεκτρική ενέργεια, την προστασία των καταναλωτών και τη ρύθμιση των διατιμήσεων.

Οικονομική κατάσταση.

(α) **Αποτελέσματα έτους.** Το καθαρό πλεόνασμα για το 2009, πριν από τη φορολογία, ήταν €790.997, σε σύγκριση με €825.750 το προηγούμενο έτος.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα της Αρχής για το έτος 2009 ανήλθαν σε €1.983.190, σε σύγκριση με €1.880.191 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €102.999 ή 5,5%.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα της Αρχής ήταν €1.192.193, σε σύγκριση με €1.054.441 το 2008, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €137.752 ή 13%.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση. Σύμφωνα με το άρθρο 13 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου αρ. 122(Ι)/2003, ο Προϋπολογισμός της ΡΑΕΚ και του Γραφείου της υποβάλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο μέχρι την 1^η Ιουλίου και, αφού εγκριθεί, κατατίθεται ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου του έτους που προηγείται του υπό αναφορά έτους.

Για το έτος 2009, ο Προϋπολογισμός υποβλήθηκε στον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού έγκαιρα στις 3.6.2008, στο Υπουργικό Συμβούλιο στις 20.11.2008 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 12.12.2008. Από τη Βουλή ψηφίστηκε στις 26.2.2009 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 13.3.2009 (Νόμος 19(ΙΙ)/2009).

Συσσωρευμένα πλεονάσματα της ΡΑΕΚ. Η βασική πηγή εσόδων της ΡΑΕΚ, είναι η ΑΗΚ ως ο κύριος παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας και δύο είναι οι σημαντικότερες χρεώσεις προς αυτήν. Η πρώτη χρέωση αφορά στο ετήσιο τέλος για λειτουργία και παραγωγή των σταθμών της ΑΗΚ που ανέρχεται στα €0,68344 (£0,40)/KW εγκατεστημένης ισχύος και για το 2009 ανήλθε στα €833.854. Η δεύτερη χρέωση αφορά στην άδεια προμήθειας ηλεκτρισμού σε επιλέγοντες και μη επιλέγοντες καταναλωτές με τέλος €0,017086 (£0,01)/Kwh πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας. Το ύψος αυτής της χρέωσης για το 2009 ανήλθε στα €830.074.

Σημειώνεται ότι στις 31.12.2009 υπήρχε συσσωρευμένο πλεόνασμα €5,02 εκ. Όπως φαίνεται και οι δύο πιο πάνω βασικές χρεώσεις θα αυξάνονται διαχρονικά, αφού λόγω αναγκών, αυξάνεται τόσο η εγκατεστημένη ισχύς, όσο και οι πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας.

Εκφράσαμε την άποψη ότι, το ετήσιο πλεόνασμα της Αρχής καταδεικνύει ότι τα τέλη που έχουν εγκριθεί είναι ψηλά και οδηγούν στη δημιουργία και συσσώρευση αποθεμάτων πέραν ίσως των αναγκών της ΡΑΕΚ. Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, αφού ληφθούν υπόψη τυχόν μελλοντικές σημαντικές δαπάνες, να μελετηθεί το ενδεχόμενο μείωσης των πιο πάνω χρεώσεων με ανάλογο όφελος προς την ΑΗΚ, ως κύριος παραγωγός, το οποίο μπορεί ακολούθως να μετακυλιστεί στους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε μεταξύ άλλων, ότι η ΡΑΕΚ βρίσκεται σε διαβουλεύσεις με τα Τμήματα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και Πολεοδομίας και Οικήσεως για εξεύρεση γης για την ανέγερση ιδιόκτητου κτιρίου που θα αποτελεί πρότυπο κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Επίσης ανέφερε ότι ένεκα μελλοντικών αυξημένων αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό και οικονομικούς πόρους, θα γίνεται χρήση των εσόδων και των πλεονασμάτων της για τους σκοπούς αυτούς.

Παραίτηση του Προέδρου της ΡΑΕΚ για να αναλάβει καθήκοντα Προέδρου της Δημόσιας Εταιρείας Φυσικού Αερίου (ΔΕΦΑ) - Πληρωμή άδειας ανάπαυσης. Ο τέως Πρόεδρος της ΡΑΕΚ υπέβαλε την παραίτηση του από 1.11.2009 για να αναλάβει καθήκοντα Προέδρου στη ΔΕΦΑ και η ΡΑΕΚ με απόφαση της ημερ. 26.10.2009, κατέβαλε στον αποχωρούντα Πρόεδρο μεταξύ άλλων και την άδεια που είχε σε πίστη του επειδή όπως αναφέρεται στην απόφαση δεν υπήρχε χρόνος για λήψη της. Στην εν λόγω απόφαση γίνεται επίκληση των περί Ρύθμισης της Αγοράς Κανονισμών ΚΔΠ 528/2004, άρθρο 47(3).

Οι εν λόγω Κανονισμοί ωστόσο, αφορούν στην πρόσληψη, προαγωγή, υπηρεσία και πειθαρχικό έλεγχο των μελών του προσωπικού της ΡΑΕΚ και όχι των μελών της ΡΑΕΚ.

Ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος (αρ. 122(Ι)/2003) διαχωρίζει τη ΡΑΕΚ που αποτελείται από τρία μέλη που διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο (άρθρο 4) και τα μέλη του προσωπικού του Γραφείου της ΡΑΕΚ που διορίζονται από την ΡΑΕΚ (άρθρο 8). Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ίδιου Νόμου,

οι θέσεις των μελών της ΡΑΕΚ δεν υπάρχουν στη δημόσια υπηρεσία και έχουν τέτοιες απολαβές ή άλλα επιδόματα ή φιλοδωρήματα, ως ήθελε καθορίσει το Υπουργικό Συμβούλιο.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση ημερ. 7.1.2004 (αρ. απόφ. 59.202), καθόρισε το ύψος της αντιμισθίας και των ωφελημάτων (επίδομα φιλοξενίας και τηλεφώνου) που θα καταβάλλονταν στον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και το Μέλος της ΡΑΕΚ. Σημειώνεται ότι στον διορισμό που αποστάληκε από το Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού στα Μέλη της ΡΑΕΚ, αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι «άδεια ανάπαυσης, άδεια ασθενείας και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη με βάση τα ισχύοντα για τους μόνιμους Δημόσιους Υπαλλήλους».

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο ως το αρμόδιο σώμα δεν συμπεριέλαβε στις σχετικές αποφάσεις οποιαδήποτε πρόνοια για άδεια ανάπαυσης, άδεια ασθενείας και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Σύμφωνα με τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας (χορήγηση αδειών) Κανονισμούς ΚΔΠ 101/95, σε περίπτωση που δημόσιος υπάλληλος παραιτείται λόγω διορισμού του σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή σε οργανισμό κοινής ωφελείας και δεν μπορεί να λάβει την άδεια που δικαιούται πριν από την ανάληψη των νέων καθηκόντων του, καταβάλλεται σ' αυτόν το αντίτιμο της άδειας ανάπαυσης που δεν μπορεί να παραχωρηθεί σ' αυτόν.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω και αφού σύμφωνα με τον Νόμο 122(Ι)/2003 και σχετική γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου της ΡΑΕΚ ότι τα Μέλη της, δεν θεωρούνται υπάλληλοι, δεν φαίνεται να νομιμοποιείται η πληρωμή προς τον τέως Πρόεδρο για την άδεια που είχε σε πίστη του.

Σε απάντηση τους ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Αρχής ανέφεραν ότι η ΡΑΕΚ έδρασε με τον ίδιο τρόπο που δρα και η Κυβερνητική Υπηρεσία, αφού στο διορισμό των Μελών της ΡΑΕΚ αναφέρεται σαφώς ότι στα μέλη χορηγείται άδεια ανάπαυσης, άδεια ασθενείας και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη με βάση τα ισχύοντα για τους μόνιμους Δημόσιους Υπαλλήλους. Επίσης όπως μας αναφέρθηκε, η ΡΑΕΚ προτού προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια θα ζητήσει νομική γνωμάτευση. Πέραν τούτου, πρόσθεσαν ότι η ΡΑΕΚ θα ενεργήσει σύμφωνα με τις υποδείξεις μας και θα λάβει τα ανάλογα μέτρα για να ρυθμιστεί το νομικό κενό που πιθανό να υπάρξει.

Πλήρωση θέσης Γραμματειακού Λειτουργού. Η ΡΑΕΚ στις 2.12.2009 αποδέχτηκε την παραίτηση της Γραμματειακού Λειτουργού και παρόλο που η θέση σύμφωνα με το Σχέδιο Υπηρεσίας είναι πρώτου διορισμού και προαγωγής και θα έπρεπε να δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και να ακολουθηθούν οι σχετικοί Κανονισμοί Προσωπικού όπως αναφέρονται στην ΚΔΠ 528/2004, εντούτοις η Αρχή αυθημερόν ανακοίνωσε με γνωστοποίηση μόνο προς τα μέλη του προσωπικού της, ότι δέχεται αιτήσεις για πλήρωση της. Ενδιαφέρθηκαν δύο μέλη του προσωπικού από τα οποία μόνο το ένα πληρούσε τον όρο του Σχεδίου Υπηρεσίας και στις 14.12.2009 η ΡΑΕΚ του πρόσφερε προαγωγή στη θέση Γραμματειακού Λειτουργού, με τοποθέτηση στην κλίμακα Α8+3 λόγω πείρας και προσόντων.

Η εισήγηση μας ήταν όπως το θέμα επανεξεταστεί από την Αρχή.

Ο Πρόεδρος μας ανέφερε ότι ήταν αναγκαίο, για εύρυθμη λειτουργία και ομαλή διεκπεραίωση των καθηκόντων της, η Αρχή να προχωρήσει με την πλήρωση της θέσης.

6.57 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Ίδρυση και λειτουργία του Πανεπιστημίου. Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου ιδρύθηκε με την ψήφιση του Νόμου αρ. 198(Ι)/2003, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 27.2.2004. Η πρώτη Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή (ΠΔΕ) διορίστηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 3.3.2004, και ήταν 11μελής. Το Πανεπιστήμιο δέχθηκε τους πρώτους φοιτητές του τον Σεπτέμβριο 2007. Η παρούσα Διοικούσα Επιτροπή (ΔΕ) διορίστηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 30.12.2008, για περίοδο δύο ετών και είναι 11μελής.

Οικονομικές καταστάσεις. Η διεξαγωγή του ελέγχου για τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005, 2006 και 2007 άρχισε με καθυστέρηση στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) τον Σεπτέμβριο 2009, επειδή οι οικονομικές καταστάσεις υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας καθυστερημένα στις 30.1.2009,

ενώ δεν κατέστη δυνατό να ολοκληρωθεί μέσα στα καθορισμένα χρονικά πλαίσια λόγω προβλημάτων που προέκυψαν από την έλλειψη οργάνωσης στο Λογιστήριο. Ο έλεγχος ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2010 μετά την υποβολή αναγκαιών για τον έλεγχο στοιχείων που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας τον Μάιο 2010.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Πανεπιστημίου παρουσιάστηκε πλεόνασμα ύψους £153.445 το 2005, £1.795.034 το 2006 και £4.825.910 το 2007.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα ανήλθαν σε £305.507, £2.632.062 και £8.781.862 κατά τα έτη 2005, 2006 και 2007, αντίστοιχα και προέρχονταν σχεδόν εξ' ολοκλήρου από κρατική χορηγία. Συγκεκριμένα, η κρατική χορηγία ήταν £303.066, £2.601.881 και £8.073.273 κατά τα έτη 2005, 2006 και 2007, αντίστοιχα. Για το 2007 δόθηκε επιπρόσθετη κυβερνητική χορηγία για προπτυχιακά δίδακτρα φοιτητών ύψους £320.000.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα ανήλθαν σε £152.062, £837.028 και £3.955.952 κατά τα έτη 2005, 2006 και 2007, αντίστοιχα. Σ' αυτά περιλαμβάνονται δαπάνες για μισθούς και επιδόματα προσωπικού ύψους £51.189, £284.500 και £1.508.251 κατά τα έτη 2005, 2006 και 2007, αντίστοιχα.

Προϋπολογισμοί. Τα ποσά των Προϋπολογισμών για τα έτη 2005, 2006 και 2007 ανέρχονταν σε £950.000, £4.218.275 και £33.008.130, αντίστοιχα. Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2005 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 25.5.2005 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων την 1.7.2005. Για την περίοδο 1.1.2005 μέχρι 1.7.2005 οι δαπάνες του Πανεπιστημίου αντιμετώπιζονταν μέσω κονδυλίων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2006 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 8.2.2006 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 24.3.2006. Εγκρίθηκαν δωδεκατημόρια για την περίοδο 1.1.2006 μέχρι 28.2.2006 επομένως οι μετέπειτα δαπάνες μέχρι 24.3.2006 ήταν νομοθετικά ακάλυπτες.

Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2007 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 22.11.2006 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 9.2.2007. Επιπλέον, στις 27.6.2007 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός ύψους £1.508.130 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 25.7.2007.

Στέγαση Πανεπιστημίου. Σύμφωνα με πληροφορίες που λήφθηκαν από την Υπηρεσία Διαχείρισης Περιουσίας (ΥΔΠ), το Πανεπιστήμιο στεγάζεται σε 56 κτίρια, εκ των οποίων τα 13 ανήκουν στην Κυπριακή Δημοκρατία και έχουν παραχωρηθεί στο Πανεπιστήμιο, 1 ανήκει στο Δήμο Λεμεσού, με τον οποίο έχει υπογραφεί συμφωνία για άδεια χρήσης 15 ετών, και τα υπόλοιπα 42 ενοικιάζονται. Σημειώνεται ότι, παρά την προσπάθεια που καταβλήθηκε, δεν κατέστη δυνατό να εντοπιστούν οι όροι παραχώρησης των 13 κτιρίων που παραχωρήθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Η στέγαση του Πανεπιστημίου σε τόσα διαφορετικά κτίρια δημιουργεί σε αρκετές περιπτώσεις προβλήματα συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων διοικητικών τμημάτων του Πανεπιστημίου καθώς επίσης και άλλα πρακτικά προβλήματα όπως είναι η μεταφορά εγγράφων και φακέλων από το ένα κτίριο στο άλλο. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι, υπό τις συνθήκες, τα ακαδημαϊκά τμήματα του Πανεπιστημίου τα οποία δεν σχετίζονται μεταξύ τους, μπορούν να στεγάζονται σε διαφορετικούς χώρους, ωστόσο αυτό δεν μπορεί να ισχύσει για τα διοικητικά τμήματα του Πανεπιστημίου μεταξύ των οποίων απαιτείται στενή συνεργασία και συντονισμός, όπως συμβαίνει με το Λογιστήριο και την Υπηρεσία Έρευνας, Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων.

Οι διασκορπισμένοι χώροι στέγασης των υπηρεσιών του Πανεπιστημίου φαίνεται να είναι το αποτέλεσμα της έλλειψης έγκαιρου προγραμματισμού. Αυτό συμπεραίνεται και από το γεγονός ότι δεν έχουν διεξαχθεί έγκαιρα μελέτες, πριν από την έναρξη λειτουργίας του, αφού σχετικές μελέτες ετοιμάστηκαν αρκετά αργότερα. Επίσης, σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίας της ΠΔΕ, ημερ. 27.3.2006, η περιβαλλοντική και συγκοινωνιακή μελέτη θα απάρτιζε το πακέτο πληροφοριών μαζί με τις προδιαγραφές που θα δίδονταν για το διεθνή διαγωνισμό που θα προκήρυσσετο για τη χωροθέτηση του Πανεπιστημίου, αλλά τέτοια μελέτη

δεν εντοπίστηκε. Σημειώνεται ότι το Πανεπιστήμιο αγόρασε υπηρεσίες συμβούλων για τη χωροθέτηση της Πανεπιστημιούπολης (master plan) με βάση προσφορά του 2008, οι οποίοι και έχουν ήδη ετοιμάσει σχετικές εκθέσεις.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος της ΔΕ, μελέτη με τίτλο «Πολεοδομικές και κυκλοφοριακές επιπτώσεις από τη δημιουργία του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου στην πόλη της Λεμεσού» ετοιμάστηκε από ερευνητές του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και υποβλήθηκε στο Πανεπιστήμιο στις 17 Οκτωβρίου 2006, ωστόσο αυτή δεν παρουσιάστηκε στην Υπηρεσία μας όταν ζητήθηκε κατά τον έλεγχο.

Παρατηρήθηκε επίσης καθυστέρηση στην απαλλοτρίωση αρκετών περιουσιών που έχουν επιλεγεί για χρήση από το Πανεπιστήμιο, κυρίως λόγω της υποβολής ενστάσεων από τους ιδιοκτήτες. Σύμφωνα με τα πρακτικά συνεδρίας της Υπουργικής Επιτροπής η οποία ορίστηκε για εξέταση των ενστάσεων, ημερ. 7.12.2009, η Κυπριακή Δημοκρατία, ως απαλλοτριούσα αρχή, εξέδωσε γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης για τις ανάγκες στέγασης και λειτουργίας του Πανεπιστημίου (Διοικητική Πράξη αρ. 387, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ημερ. 22.5.2009), εναντίον της οποίας υποβλήθηκαν 30 ενστάσεις. Οι εν λόγω ενστάσεις, εξετάστηκαν από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, και στη συνέχεια υποβλήθηκαν στην Υπουργική Επιτροπή μαζί με τις παρατηρήσεις και τις υποδείξεις του. Η Υπουργική Επιτροπή, αποφάσισε την απόρριψη όλων των ενστάσεων, και την έκδοση Διατάγματος Απαλλοτρίωσης των εν λόγω περιουσιών. Σύμφωνα με την Έκθεση Προόδου Εργασιών Κτιριακών Εγκαταστάσεων, που ετοιμάστηκε από την Υπηρεσία Διαχείρισης Περιουσίας (Ιούλιος 2010), έχει υποβληθεί ένσταση κατά την απαλλοτρίωση 20 κτιρίων.

Θέματα προσωπικού.

(α) Διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες κατά τον έλεγχο που διενεργήθηκε στις δαπάνες προσωπικού για τα έτη 2005, 2006 και 2007, πολλές από τις οποίες αποδίδονται στη μη νομοθετική ρύθμιση διαφόρων θεμάτων μισθοδοσίας Διοικητικού και Ακαδημαϊκού Προσωπικού, στη λανθασμένη εφαρμογή ή στη μη συμμόρφωση με σχετικές νομοθετικές πρόνοιες και στην απουσία καθοδηγητικών εγκυκλίων.

(β) **Ενημέρωση της Βουλής για την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων.** Σύμφωνα με τον περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων στην Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμο, αρ. 169/85, κάθε σκοπούμενη πρόσληψη, δεόντως τεκμηριωμένη, θα πρέπει να υποβάλλεται, μέσω του αρμόδιου Υπουργού, στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση. Όπως διαπιστώθηκε, το Πανεπιστήμιο δεν εφάρμοσε την πιο πάνω διάταξη του Νόμου, και όπως πληροφορηθήκαμε, αυτό άρχισε να γίνεται από το 2010. Σημειώνεται ότι ο αριθμός του έκτακτου προσωπικού (συμβασιούχοι) του Πανεπιστημίου έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια.

(γ) **Κανονισμοί.** Η ΠΔΕ κατά τις συνεδρίες της στις 20 και 21.10.2006, ενέκρινε την διευθέτηση για το Διοικητικό Προσωπικό ότι «μέχρι την έκδοση Κανονισμών που θα καθορίζουν τη διάρθρωση, τους όρους υπηρεσίας και άλλα συναφή θέματα που αφορούν στο Διοικητικό Προσωπικό του ΤΕ.ΠΑ.Κ. που προβλέπονται από το άρθρο 28(2), θα εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, οι συναφείς διατάξεις του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου και των δυνάμει τούτου εκδοθέντων κανονισμών».

Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν είχαν ετοιμαστεί και εκδοθεί Κανονισμοί για το εν λόγω προσωπικό.

Όπως μας πληροφόρησε η Πρόεδρος της ΔΕ, οι Κανονισμοί που αφορούν στα θέματα του Διοικητικού Προσωπικού ετοιμάστηκαν και στάλθηκαν στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού τον Απρίλιο του 2008. Μετά από έλεγχο των Κανονισμών αυτών από τη Νομική Υπηρεσία, το Υπουργείο διαβίβασε στις 16 Ιουλίου 2010, στο Πανεπιστήμιο σχόλια, ερωτήματα και διευκρινίσεις που ζητήθηκαν από τη Νομική Υπηρεσία. Τον Οκτώβριο του 2010 ανατέθηκε στην εσωτερική νομική σύμβουλο του Πανεπιστημίου η επανεξέταση και αναδιατύπωση των Κανονισμών ώστε να συνάδουν με τις σχετικές νομοθεσίες.

(δ) **Προσωπικοί φάκελοι.** Οι προσωπικοί φάκελοι του προσωπικού που τηρούνται στην Υπηρεσία Οικονομικών και Ανθρώπινου Δυναμικού του Πανεπιστημίου παρουσιάζουν αδυναμίες και ελλείψεις και χρήζουν βελτίωσης.

Η Πρόεδρος της ΔΕ μας πληροφόρησε ότι έχει αρχίσει η διαδικασία ελέγχου όλων των προσωπικών φακέλων του προσωπικού ούτως ώστε να εντοπιστούν οι ελλείψεις και αδυναμίες και να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες.

Κανονισμοί και Κανόνες. Σύμφωνα με το άρθρο 38 του βασικού Νόμου, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 27.2.2004, εκδίδονται Κανονισμοί για ρύθμιση διαφόρων ζητημάτων τα οποία καθορίζονται στο εν λόγω άρθρο. Σύμφωνα με το άρθρο 39 του πιο πάνω Νόμου, Κανόνες μπορούν να εκδοθούν για τα συγκεκριμένα θέματα που αναφέρονται σ' αυτό, αλλά και για τη ρύθμιση κάθε θέματος, άλλου από τα ρυθμιζόμενα με Κανονισμούς δυνάμει του άρθρου 38, το οποίο χρειάζεται ή επιδέχεται ρύθμιση. Επίσης, σε διάφορα άλλα άρθρα του βασικού Νόμου προβλέπεται η έκδοση Κανόνων για ρύθμιση συγκεκριμένων θεμάτων. Σημειώνεται ότι οι Κανόνες εκδίδονται από το Πανεπιστήμιο και δεν υποβάλλονται για έγκριση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(α) Κανονισμοί. Όπως έχει διαπιστωθεί, Κανονισμοί έχουν εκδοθεί μόνο για τη δημιουργία και ίδρυση Σχολών και Τμημάτων (προωθούνται για έγκριση άλλοι πέντε Κανονισμοί). Για τα υπόλοιπα θέματα για τα οποία προνοείται στο Νόμο η έκδοση Κανονισμών, μερικά από τα οποία αναφέρονται ως παράδειγμα πιο κάτω, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου δεν έχουν γίνει οποιεσδήποτε ενέργειες για έκδοσή τους.

- Κανονισμοί για τις Συντάξεις του Ακαδημαϊκού και Διοικητικού Προσωπικού.
- Κανονισμοί που αφορούν στο Διοικητικό Προσωπικό του Πανεπιστημίου.
- Κανονισμοί που αφορούν στο Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό (Εκλελεγμένο και Ενταγμένο).
- Κανονισμοί για Ερευνητικές, Συμβουλευτικές και Βιομηχανικές Μονάδες.
- Κανονισμοί για Φοιτητικά θέματα και θέματα Σπουδών.

(β) Κανόνες. Όπως διαπιστώθηκε, οι Κανόνες που έχουν εκδοθεί δεν είναι όλοι νομοθετικά καλυμμένοι, με την έννοια ότι δεν έχουν ακόμα εκδοθεί οι εξουσιοδοτικοί Κανονισμοί που προβλέπουν την έκδοση των εν λόγω Κανόνων.

Οι Κανόνες δεν είναι αρχειοθετημένοι/συγκεντρωμένοι σε φάκελο, ούτε και αναφέρεται σ' αυτούς η σχετική έγκριση της ΠΔΕ/ΔΕ και δεν υπάρχει διαδικασία ενημέρωσης του προσωπικού για την έκδοσή τους, με αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται η εφαρμογή τους.

Η Πρόεδρος της ΔΕ μας πληροφόρησε ότι σε σχέση με τους Κανονισμούς και Κανόνες, στόχος του Πανεπιστημίου είναι να εκδοθούν σε εύλογο χρονικό διάστημα όλοι οι Κανονισμοί που προβλέπει ο Νόμος.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρατηρήθηκαν αρκετές ελλείψεις και αδυναμίες, τόσο στην οικονομική διαχείριση, όσο και στην πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών και Κανόνων. Πολλές αδυναμίες αποδίδονται στην απουσία κατάλληλης εποπτείας, στη λήψη αποφάσεων από μη εξουσιοδοτημένα όργανα του Πανεπιστημίου, στην απουσία συγκεκριμένων συστημάτων διαδικασιών και παρακολούθησης, στην απουσία οδηγιών ως προς τα καθήκοντα και ευθύνες διαφόρων λειτουργών, στη μη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων με βάση το Νόμο του Πανεπιστημίου και στη μη συμμόρφωση με τις Οδηγίες, Κανόνες, Κανονισμούς και Νόμους του Πανεπιστημίου. Αναφέρονται ενδεικτικά τα θέματα της ετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων, της παρακολούθησης του Προϋπολογισμού, των αποδοχών του Προσωπικού, ο τρόπος τήρησης του μητρώου περιουσιακών στοιχείων και η συμφιλίωσή του με το Γενικό Καθολικό, ο τρόπος ετοιμασίας των ενταλμάτων πληρωμής και των ημερολογιακών εγγραφών, η έλλειψη μητρώου εγγυητικών και οι χρεώσεις σε λανθασμένα κονδύλια.

Η Πρόεδρος της ΔΕ μας πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο συμφωνεί πλήρως για τη σοβαρότητα μη ύπαρξης μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου και ότι εντός του 2010, η ΔΕ έλαβε τις εξής αποφάσεις σε σχέση με τον εσωτερικό έλεγχο: (α) τη συμπερίληψη πρόνοιας για θέση Εσωτερικού Ελεγκτή στον προϋπολογισμό του 2011 και (β) αγόρασε υπηρεσίες εξειδικευμένου ιδιωτικού γραφείου σε θέματα εσωτερικού ελέγχου, το οποίο ετοιμάζει μελέτη για μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου του Πανεπιστημίου.

Εκκρεμείς νομικές υποθέσεις. Κατά τον έλεγχο των εκκρεμουσών νομικών υποθέσεων, οι οποίες συμπεριλήφθηκαν σε κατάσταση που ετοιμάστηκε από τους εξωτερικούς νομικούς συμβούλους του Πανεπιστημίου, διαπιστώθηκε ότι το Πανεπιστήμιο δεν ήταν ενήμερο ως προς το σε τι αφορούσαν οι εκκρεμείς υποθέσεις, αφού δεν τηρείται χωριστός φάκελος για κάθε υπόθεση και ούτε τηρείται μητρώο αγωγών. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εφαρμοστεί η τήρηση χωριστού φακέλου για κάθε αγωγή καθώς επίσης και μητρώο αγωγών, το οποίο θα πρέπει να ενημερώνεται με τις απαραίτητες λεπτομέρειες.

Σημειώνεται ότι για 3 από τις 17 υποθέσεις που συμπεριλαμβάνονται στην κατάσταση των εξωτερικών νομικών συμβούλων, δεν κατέστη δυνατό να λάβουμε σχετικές πληροφορίες, γεγονός που ενισχύει την εισηγήσή μας για την ανάγκη τήρησης μητρώου αγωγών και σχετικού φακέλου.

Η Πρόεδρος της ΔΕ μας πληροφόρησε ότι θα γίνει προσπάθεια να υλοποιηθούν το συντομότερο δυνατό οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.

Θέματα προσφορών (εκτός των προσφορών που αφορούν στα κτίρια). Από τον έλεγχο της διαδικασίας προσφορών, παρατηρήθηκαν οι πιο κάτω αδυναμίες ή/και παραλείψεις κυρίως σε ότι αφορά στην τήρηση των προνοιών του σχετικού Νόμου και Κανονισμών:

(α) Εντοπίστηκε συμβόλαιο που δεν ήταν χαρτοσημασμένο σύμφωνα με τον περί Χαρτοσήμων Νόμο. Έγινε εισηγήση όπως το Πανεπιστήμιο ζητήσει τη χαρτοσήμανση όλων των εν ισχύ συμβολαίων, έστω και εκ των υστέρων.

(β) **Απευθείας αγορές.** Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις απευθείας αγορών χωρίς να ακολουθηθούν οι διαδικασίες που προβλέπονται στη νομοθεσία για προσφορές.

(γ) **Συνοπτικές διαδικασίες.** Διαπιστώθηκε ότι σε κάποιες περιπτώσεις στις οποίες ζητήθηκαν προσφορές με συνοπτικές διαδικασίες δεν τηρήθηκε η νενομισμένη διαδικασία.

Η Πρόεδρος της ΔΕ μας πληροφόρησε ότι η Επιτροπή Προσφορών του Πανεπιστημίου έχει τροχοδρομήσει διορθωτικά μέτρα σε σχέση με τα θέματα που αναφέρονται με στόχο να μην προκύψουν ανάλογες περιστάσεις στο μέλλον.

Ερευνητικά προγράμματα. Από τον έλεγχο των ερευνητικών προγραμμάτων διαπιστώθηκαν οι ακόλουθες αδυναμίες και ελλείψεις:

(α) **Πληροφόρηση για ύψος δαπανών.** Δεν παρέχεται πληροφόρηση για τη συνολική δαπάνη που πραγματοποιείται ξεχωριστά για τα εσωτερικά ερευνητικά προγράμματα, για τα εξωτερικά προγράμματα και για την εναρκτήρια χρηματοδότηση, οι οποίες χρεώνονται όλες στο κονδύλι 3/319 «Ερευνητικές και άλλες δραστηριότητες».

(β) **Κανόνες έρευνας και Κανόνες για εναρκτήρια χρηματοδότηση.** Η Υπηρεσία Έρευνας, Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων (ΥΕΔΔΣ) έχει ετοιμάσει τους Κανόνες έρευνας, οι οποίοι αφορούν τόσο στα εσωτερικά ερευνητικά προγράμματα όσο και στα εξωτερικά, και τους Κανόνες εναρκτήριας χρηματοδότησης. Οι Κανόνες παρουσιάζουν ελλείψεις για τις οποίες έγιναν συγκεκριμένες εισηγήσεις για βελτίωσή τους, με απώτερο στόχο να διευκολύνεται η ορθολογιστική διαχείριση των ερευνητικών προγραμμάτων και ειδικά η παρακολούθησή τους από την Επιτροπή Έρευνας.

Εισηγήθήκαμε επίσης όπως οι ελλείψεις αυτές εξεταστούν από την ΔΕ και με βάση τη γενική πολιτική του Πανεπιστημίου και σε συνδυασμό με τους ήδη υπάρχοντες Κανόνες και έγγραφα, να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο σύνολο Κανόνων.

(γ) **Υποβολή αποτελεσμάτων έρευνας στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου.** Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως τα αποτελέσματα των ερευνών κατατίθενται στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου για χρήση από οποιονδήποτε ενδιαφέρεται.

Η Πρόεδρος της ΔΕ μας πληροφόρησε ότι η Βιβλιοθήκη έχει ήδη θέσει σε λειτουργία Ιδρυματικό Κατατεθρίο για τις ερευνητικές δημοσιεύσεις των μελών του Πανεπιστημίου και γενικά τα αποτελέσματα της έρευνας.

(δ) Ενημέρωση φακέλων ΥΕΔΔΣ.

(i) Εσωτερικά ερευνητικά προγράμματα. Διαπιστώθηκε ότι απουσιάζει από τους φακέλους η έγκριση της ΠΔΕ για τα εν λόγω προγράμματα.

(ii) Αρχαιοθέτηση. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες ως προς την αρχειοθέτηση των εγγράφων στους φακέλους των προγραμμάτων, οι οποίες δημιουργούν δυσκολίες στον εντοπισμό των εγγράφων και πιθανόν να οδηγήσουν και σε λανθασμένες ενέργειες κατά το χειρισμό διαφόρων θεμάτων.

(ε) Για συγκεκριμένο πρόγραμμα που ανήκει στη δέσμη 2008 του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας (ΙΠΕ) με Προϋπολογισμό €385.373, η ημερομηνία έναρξης του ήταν η 31.12.2008 και η ημερομηνία λήξης του η 31.12.2012. Μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου, είχε εισπραχθεί από το ΙΠΕ το ποσό της προκαταβολής, ύψους €38.537 (10%). Η εισπραξη έγινε το Φεβρουάριο 2009. Διαπιστώθηκε ότι το πρόγραμμα δεν υλοποιείται.

Η Πρόεδρος της ΔΕ μας πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση στην υλοποίηση του υπό αναφορά προγράμματος οφείλεται στην έλλειψη χώρου για εγκατάσταση του εξοπλισμού.

Διεθνές Ινστιτούτο Κύπρου για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία. Το εν λόγω Ινστιτούτο αρχικά δημιουργήθηκε και λειτουργούσε με ξεχωριστή νομική υπόσταση, ως μέρος της συνεργασίας της Κυπριακής Κυβέρνησης με τη Σχολή Δημόσιας Υγείας του Πανεπιστημίου Harvard. Τον Οκτώβριο 2009 τερματίστηκε η λειτουργία του και δημιουργήθηκε αντίστοιχα το Διεθνές Ινστιτούτο Κύπρου για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία, το οποίο λειτουργεί υπό την αιγίδα της Σχολής των Επιστημών Υγείας του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου.

(α) Προσωπικό. Το προσωπικό του προηγούμενου Ινστιτούτου μεταφέρθηκε με νέες συμβάσεις εργασίας στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο με σύμβαση ενός έτους, η οποία ανανεώθηκε για ακόμα ένα έτος, ώστε να καταστεί δυνατή η συνέχιση των προγραμμάτων που ήταν σε εξέλιξη.

Επισημαίνεται ότι η στελέχωση του Ινστιτούτου, σε ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό θα πρέπει να γίνει σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες πρόσληψης. Όπως έχει διαπιστωθεί, έχουν προκηρυχθεί τρεις θέσεις ακαδημαϊκού προσωπικού, οπότε με την πλήρωση τους αναμένεται ότι θα τερματιστούν οι υπηρεσίες των πιο πάνω επισκεπτών ακαδημαϊκών, ενώ δεν φαίνεται να έγιναν ενέργειες για πρόσληψη μόνιμου διοικητικού προσωπικού, με βάση τις νόμιμες διαδικασίες.

Επίσης, όπως έχουμε πληροφορηθεί, έχει προκηρυχθεί και η θέση του Διευθυντή του Ινστιτούτου.

(β) Υλοποίηση της συμφωνίας. Όπως έχει διαπιστωθεί, δεν έχουν εφαρμοστεί ακόμα όλοι οι όροι της συμφωνίας. Συγκεκριμένα:

(i) Δεν έχει συσταθεί Καθοδηγητική Επιτροπή (Steering Committee).

(ii) Δεν έχει συσταθεί Επιστημονικό Συμβουλευτικό Συμβούλιο (Scientific Advisory Board).

Η Πρόεδρος της ΔΕ μας πληροφόρησε ότι έχει ήδη συσταθεί Καθοδηγητική Επιτροπή και Επιστημονικό Συμβουλευτικό Συμβούλιο και ότι το τελευταίο είχε την πρώτη του συνάντηση στις αρχές Νοεμβρίου 2010 και πρόκειται να καταθέσει σύντομα την έκθεση για την πρώτη του αυτή επίσκεψη στο Ινστιτούτο, η δε Καθοδηγητική Επιτροπή ετοιμάζει την πρώτη έκθεση προόδου η οποία θα περιλαμβάνει και τα οικονομικά στοιχεία του πρώτου έτους εφαρμογής της συμφωνίας.

Εκδηλώσεις έναρξης των εργασιών του Πανεπιστημίου. Για τις εν λόγω εκδηλώσεις, που έγιναν τον Σεπτέμβριο 2007 και διήρκεσαν αρκετές μέρες, δαπανήθηκε ποσό ύψους £151.300. Παρατηρήθηκε ότι ο απολογισμός των εν λόγω εκδηλώσεων καθώς και οι υπερβάσεις (€19.000) δεν εγκρίθηκαν από την ΠΔΕ.

Κέντρο Γλωσσών.

Το Κέντρο Γλωσσών δημιουργήθηκε με εισήγηση συγκεκριμένου μέλους της ΠΔΕ, η οποία έγινε αποδεκτή από την ΠΔΕ στη συνεδρία της ημερ. 10.3.2006. Αναφορικά με τη μίσθωση υπηρεσιών συμβούλου για τη

λειτουργία Κέντρου Γλωσσών, κατακυρώθηκε προσφορά, μετά από διαγωνισμό, στη σύζυγο του εν λόγω μέλους της ΠΔΕ και υπογράφηκε συμφωνία μαζί της για περίοδο 12 μηνών από 6.8.2007 μέχρι 5.8.2008 για το ποσό των £16.000 πλέον ΦΠΑ.

Για τη λειτουργία του Κέντρου πραγματοποιήθηκε ταξίδι της συμβούλου στην Αυστραλία και Ιαπωνία από 21.7.2008 – 12.8.2008, με έξοδα του Πανεπιστημίου για επίσκεψη σε κέντρα γλωσσών (€2.286). Σημειώνεται ότι κατά την αξιολόγηση η σύμβουλος είχε βαθμολογηθεί με επιπλέον μονάδες για τις ειδικές γνώσεις της σε λειτουργία κέντρων γλωσσών. Έχουμε την άποψη ότι δεν τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα/χρησιμότητα του ταξιδιού εφόσον αυτό ολοκληρώθηκε μετά τη λήξη του συμβολαίου της οπότε το όφελος από το ταξίδι δεν θα το απολάμβανε το Πανεπιστήμιο. Περαιτέρω αναφέρεται ότι στο ταξίδι συνταξίδευσε και ο σύζυγός της, μέλος της ΠΔΕ με έξοδα €7.462 που κατέβαλε το Πανεπιστήμιο με το δικαιολογητικό ότι θα επισκεπτόταν πανεπιστήμια της Αυστραλίας και της Ιαπωνίας με σκοπό τη δημιουργία σχέσεων υποδομής.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι τα πιο πάνω είναι ενδεικτικά ελλειπούς ελέγχου στις σχετικές δαπάνες εκ μέρους της τότε ΠΔΕ.

Ανάπτυξη κτιριακών εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου.

(α) Γενικά. Μετά την ίδρυση, με έδρα τη Λεμεσό, του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, το έτος 2003, άρχισε η διαδικασία για εξεύρεση και διαμόρφωση κατάλληλων κτιρίων για στέγαση των διαφόρων Σχολών και υπηρεσιών του Πανεπιστημίου. Ορισμένα από τα κτίρια αυτά παραχωρήθηκαν από την Κυβέρνηση ενώ άλλα εξασφαλίστηκαν με απαλλοτριώσεις. Ακολουθώντας το Πανεπιστήμιο προχώρησε με κατασκευαστικές εργασίες για την ανακαίνιση και τροποποίηση τους με βάση μελέτες από ιδιώτες συμβούλους για χρήση από τις Σχολές του Πανεπιστημίου.

Πέραν της πιο πάνω διαδικασίας, για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του, το Πανεπιστήμιο εξασφάλισε μεγάλο αριθμό κτιρίων με μακρόχρονη ενοικίαση. Σε ορισμένα από τα κτίρια αυτά έχουν γίνει εκτεταμένες τροποποιήσεις ώστε να καταστούν κατάλληλα για στέγαση των Σχολών και υπηρεσιών του Πανεπιστημίου.

(β) Παρακολούθηση και ετοιμασία εκθέσεων προόδου. Εισηγηθήκαμε όπως η Υπηρεσία Διαχείρισης Περιουσίας του Πανεπιστημίου ετοιμάζει και αποστέλλει στην Υπηρεσία μας τριμηνιαίες εκθέσεις προόδου για τις μελέτες και έργα που προγραμματίζονται/εκτελούνται στις οποίες να αναφέρεται η οικονομική και φυσική πρόοδός τους, καθώς και τυχόν αλλαγές και απαιτήσεις των αντισυμβαλλομένων που υποβλήθηκαν/εξετάστηκαν/αποφασίστηκαν. Υποδείξαμε ότι οι εκθέσεις αυτές, πέραν της ενημέρωσης, θα βοηθήσουν το Πανεπιστήμιο στον καλύτερο προγραμματισμό, οργάνωση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων και των δαπανών τους καθώς στη συγκριτική εξέταση των προγραμμάτων εργασίας και των εκτιμήσεων κόστους. Το Πανεπιστήμιο αποδέχτηκε και εφάρμοσε τις εισηγήσεις μας.

(γ) Τεχνοοικονομική μελέτη για τα προτεινόμενα ακίνητα για ανάπτυξη. Επειδή στην περίπτωση ανάπτυξης των κτιριακών εγκαταστάσεων του ΤΕ.ΠΑ.Κ., το κόστος απόκτησης της γης ή υφιστάμενων κτιρίων επηρεάζει σημαντικά την τελική δαπάνη ανάπτυξης των έργων, υποδείξαμε όπως, της απόφασης για την ανάπτυξη των συγκεκριμένων κτιριακών εγκαταστάσεων σε συγκεκριμένους χώρους, προηγείται συγκριτική τεχνοοικονομική μελέτη όλων των δυνατών επιλογών, στην οποία να λαμβάνονται υπόψη τόσο το κόστος απόκτησης των ακινήτων καθώς και το κόστος μελέτης και κατασκευής. Η Πρόεδρος της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής μας πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο θα εφαρμόσει την εισήγησή μας.

(δ) Ανακαίνιση/Αναδιαρρύθμιση του Παλαιού Ταχυδρομείου Λεμεσού σε Κτίριο Πρυτανείας του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου. Ως ημερομηνία έναρξης των εργασιών ορίστηκε η 7.1.2008 και ολοκλήρωσης η 2.11.2009 με ποσό συμβολαίου €3.738.372. Από επιτόπιο έλεγχο στο έργο, το Φεβρουάριο 2009, παρατηρήσαμε ότι η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση και ότι είχαν γίνει σημαντικές τροποποιήσεις στα σχέδια του έργου που αφορούσαν κυρίως τη στατική αναβάθμιση του φέροντα οργανισμού του κτιρίου, καθώς και άλλες εργασίες. Ζητήσαμε από τον Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών όπως μας πληροφορήσει για τις ενέργειες που γίνονται από το Πανεπιστήμιο αναφορικά με

την παρατηρούμενη καθυστέρηση στη πρόοδο των εργασιών και τους λόγους που δεν προβλέφθηκαν από τους Συμβούλους μελετητές οι πιο πάνω τροποποιήσεις των σχεδίων που τελικά θα επιφέρουν περαιτέρω καθυστέρηση στο έργο, καθώς και επιπλέον κόστος.

Το Μάιο 2009, ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών μας πληροφόρησε ότι σε κάποιο βαθμό οι τροποποιήσεις των σχεδίων δικαιολογούνται λόγω της ιδιαιτερότητας και φύσης του έργου, μερικές όμως από αυτές θα μπορούσαν να είχαν προβλεφθεί στο στάδιο της μελέτης. Μας πληροφόρησε επίσης ότι παραχωρήθηκε στον Εργολάβο παράταση χρόνου 55 εργάσιμων ημερών καθορίζοντας ως νέα ημερομηνία συμπλήρωσης των εργασιών τις 15.2.2010. Τελικά το έργο αναμένεται να αποπερατωθεί περί τα τέλη του 2010.

(ε) Ανακαίνιση της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Λεμεσού. Τον Ιούλιο 2009 υπεγράφη μεταξύ της Προέδρου της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕ.ΠΑ.Κ. και του Δημάρχου Λεμεσού μνημόνιο συνεργασίας στο οποίο μεταξύ άλλων προβλέπεται η δωρεάν παραχώρηση του κτιρίου της Δημοτικής Βιβλιοθήκης στο Πανεπιστήμιο για 15 χρόνια. Συγχρόνως το Πανεπιστήμιο θα αναλάβει το κόστος ανακαίνισης του κτιρίου, το οποίο με βάση μελέτη και εκτίμηση συμβούλων αναμένεται να ανέλθει περίπου σε €4,5 εκ.

Η Υπηρεσία μας εξετάζοντας την εκτίμηση των συμβούλων διαπίστωσε ότι οι τιμές μονάδας του Δελτίου Ποσοτήτων είναι ψηλές και δεν συνάδουν με πρόσφατες προσφορές για έργα του Δημοσίου και ως εκ τούτου εισηγήθηκε όπως αναθεωρηθεί η εκτίμηση. Παρατηρήσαμε επίσης ότι με βάση τη συμφωνία Πανεπιστημίου – Μελετητών, η αμοιβή των συμβούλων είναι ανάλογη με το ύψος της εκτιμημένης δαπάνης του έργου, γεγονός που συνιστά κίνητρο αύξησης της δαπάνης του έργου από τους συμβούλους. Τέλος εκφράσαμε την άποψη ότι το Μνημόνιο Συνεργασίας ΤΕ.ΠΑ.Κ. – Δήμου Λεμεσού δεν αποτελεί την πιο οικονομικά συμφέρουσα λύση/πρόταση για το Πανεπιστήμιο, αλλά κυρίως εξυπηρετεί το Δήμο Λεμεσού.

Απαντώντας στις παρατηρήσεις μας η Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μας πληροφόρησε ότι:

- (i) Το Πανεπιστήμιο θα αναθεωρήσει την εκτίμηση του έργου ως οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.
- (ii) Όσον αφορά στο Μνημόνιο Συνεργασίας με το Δήμο Λεμεσού, το Πανεπιστήμιο θεωρεί ιδιαίτερα σημαντική τη χρήση του κτιρίου αυτού στο οποίο θα στεγάζεται μέρος της κύριας Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου.
- (iii) Η ανακαίνιση του κτιρίου της Δημοτικής Βιβλιοθήκης από το Πανεπιστήμιο συμπεριλαμβάνεται και στην συνεισφορά του Πανεπιστημίου στη φιλοξενούσα πόλη, η οποία για τα χρόνια ανοικοδόμησής του θα υποστεί ταλαιπωρία ώσπου να δημιουργηθούν οι απαραίτητες υποδομές.

(στ) Ενοικίαση κτιρίων με απευθείας ανάθεση χωρίς προκήρυξη προσφορών. Μετά από παράκληση της Βουλής των Αντιπροσώπων, η Υπηρεσία μας εξέτασε, τον Απρίλιο 2010, τους όρους ενοικίασης από το Πανεπιστήμιο των κτιρίων Eastland, Starbucks και της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Λεμεσού. Ακολουθώντας η Υπηρεσία μας προέβη, τον Ιούλιο 2010, σε περαιτέρω δειγματοληπτικό έλεγχο άλλων περιπτώσεων ενοικίασης κτιρίων από το Πανεπιστήμιο χωρίς προκήρυξη προσφορών. Οι κυριότερες παρατηρήσεις μας αφορούν τα ακόλουθα.

- (i) **Ενοικίαση του πρώην Ξενοδοχείου Eastland.** Το Πανεπιστήμιο ενοικίασε το πρώην Ξενοδοχείο Eastland για 16 χρόνια με ενοίκιο €10,5/τ.μ. τον μήνα. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το Πανεπιστήμιο προχωρεί στην ανακαίνιση του με προϋπολογιζόμενο κόστος €1,2 εκ. και ότι πλήρωσε €50.000 για αγορά της μελέτης για την ανακαίνιση, με βάση υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας, προκύπτει ότι το μηνιαίο ενοίκιο επιβαρύνεται επιπλέον κατά €4,65/τ.μ.

Το Πανεπιστήμιο απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μας ανέφερε ότι, επειδή το έργο της Πλατείας Ηρώων περιλαμβάνει διάφορα κτίρια τα οποία αποτελούν ένα συγκρότημα με αλληλοεπιδράσεις και εξαρτήσεις, το ενοίκιο ανά τ.μ. για κάθε κτίριο δεν αντιπροσωπεύει τις κοινόχρηστες χρήσεις, όπως εστιατόριο, καφετέρια, κ.λπ., με αποτέλεσμα η πραγματική χρήση ανά φοιτητή ουσιαστικά να μειώνει το κόστος του ενοικίου γιατί σε αυτούς τους χώρους εισέρχονται και φοιτητές και από τα άλλα γειτονικά κτίρια.

- (ii) **Ενοικίαση των κτιρίων πάνω από την καφετερία «Starbucks».** Το κτίριο ενοικιάστηκε από την 1.4.2008 για περίοδο 12 χρόνων έναντι ποσού €9,10/τ.μ. και ανακαινίστηκε/διαμορφώθηκε σύμφωνα με τις ανάγκες του Πανεπιστημίου έναντι κόστους €824.000. Λαμβάνοντας υπόψη το κόστος διαμόρφωσης του κτιρίου, με βάση υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας το μηνιαίο ενοίκιο επιβαρύνεται επιπλέον κατά €4,2/τ.μ. Ο υπολογισμός αυτός βασίζεται σε δωδεκάχρονη εκμίσθωση του κτιρίου ενώ στην πραγματικότητα, από την 1.4.2008 που ενεργοποιήθηκε το συμβόλαιο ενοικίασης, το κτίριο άρχισε να χρησιμοποιείται τον Ιούνιο 2010.

Το Πανεπιστήμιο απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μας ανέφερε ότι η ενοικίαση και ανακαίνιση του κτιρίου έγινε στα πλαίσια των κατεπειγουσών αναγκών του Πανεπιστημίου ώστε να μπορέσει να υποδεχθεί τους πρώτους φοιτητές και ότι σύμφωνα με έκθεση της Υπηρεσίας Διαχείρισης Περιουσίας του ΤΕ.ΠΑ.Κ. προκύπτει ότι η ενοικίαση του κτιρίου είναι συμφέρουσα ακόμα και αν ο χρόνος χρήσης του κτιρίου περιορίζεται σε 10 χρόνια.

- (iii) **Κτίριο Ττοφής Κυριάκου.** Το Μάρτιο 2006, το Άτυπο Πρυτανικό Συμβούλιο (Α.Π.Σ.), και η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή (Π.Δ.Ε.) αποφάσισαν ότι με δεδομένη τη απόφαση για άμεση λειτουργία της Πολυτεχνικής Σχολής στη Λεμεσό, ο μόνος χώρος ο οποίος κάλυπτε τις ανάγκες λειτουργίας της Σχολής, ήταν το κτίριο Ττοφής Κυριάκου.

Μετά από διαπραγματεύσεις με τον ιδιοκτήτη συμφωνήθηκε η ενοικίαση του κτιρίου από το ΤΕ.ΠΑ.Κ. έναντι ενοικίου £13.000 (€22.212) τον μήνα με αύξηση 12% ανά διετία, για περίοδο 10 ετών και ημερομηνία έναρξης καταβολής του ενοικίου την 1.9.2006. Στις 9.8.2006, υπογράφηκε η σχετική συμφωνία ενοικίασης η οποία περιλάμβανε πέραν των πιο πάνω όρων, πρόνοια όπως το ΤΕ.ΠΑ.Κ. αναλάβει να πληρώσει επιπρόσθετο μηνιαίο ενοίκιο ανάλογα με το ποσό που θα δαπανείτο από τον ιδιοκτήτη για σκοπούς μετατροπής και αναβάθμισης του ακινήτου.

Στις 17.1.2007, υπογράφηκε τροποποιημένη συμφωνία μετά που το ακίνητο τέθηκε υπό διαδικασία απαλλοτρίωσης. Με την συμφωνία αυτή οι υποχρεώσεις του ιδιοκτήτη για μετατροπή/αναβάθμιση/ανακατασκευή του ακινήτου καταργούνται και τις αναλάμβανε το Πανεπιστήμιο.

Με βάση υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας, το μηνιαίο ενοίκιο αντιστοιχεί σε €8,0/τ.μ. Λαμβάνοντας υπόψη το κόστος διαμόρφωσης του κτιρίου, περίπου €6.000.000 χωρίς Φ.Π.Α. το μηνιαίο ενοίκιο επιβαρύνεται επιπλέον κατά €18,00/τ.μ. Κατά συνέπεια το ισοδύναμο μηνιαίο ενοίκιο είναι $8,0 + 18,00 = €26,00/\tau.\mu.$ το οποίο κρίνεται από την Υπηρεσία μας ως παράλογα ψηλό. Ψηλό επίσης κρίνεται και το ποσοστό 12% αύξησης του ενοικίου ανά διετία αν ληφθεί υπόψη ότι οι αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες αποδέχονται αύξηση μέχρι 8%.

Πέραν των πιο πάνω, από την 1.9.2006 που ενεργοποιήθηκε το συμβόλαιο ενοικίασης, μέχρι 1.7.2008, δηλαδή για 22 μήνες, το κτίριο δεν είχε χρησιμοποιηθεί. Το Πανεπιστήμιο βρίσκεται σήμερα σε διαδικασία απαλλοτρίωσης για το πιο πάνω κτίριο.

Η Πρόεδρος της ΔΕ μας πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο είχε ζητήσει από την ad hoc Επιτροπή που συστάθηκε για την εξέταση των θεμάτων στέγασης του Πανεπιστημίου όπως προωθήσει αίτημα στα όργανα της Πολιτείας για αγορά του κτιρίου Ττοφής Κυριάκου. Η ad hoc Επιτροπή απέρριψε την πρόταση του Πανεπιστημίου και προώθησε την επιλογή της απαλλοτρίωσής του.

- (iv) **Κτίριο Παρέα.** Τον Ιανουάριο 2005 η εταιρεία Ανδρέας Παρέας Estates Ltd γνωστοποίησε στον τότε Πρόεδρο της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕ.ΠΑ.Κ. ότι, η εταιρεία της είχε διαθέσιμους για ενοικίαση 2 ορόφους γραφείων, σε κτίριο που βρίσκεται στη γωνία των οδών Ανεξαρτησίας και Αθηνών. Κατόπιν απ' ευθείας ανάθεσης υπογράφηκε συμβόλαιο ενοικίασης του κτιρίου έναντι μηνιαίου ενοικίου £3.172 (€5.424) για περίοδο 10 χρόνων με αύξηση 8% ανά διετία. Από έρευνα της Υπηρεσίας μας δεν έχει ανευρεθεί στους φακέλους του Πανεπιστημίου έκθεση και πρακτικά απόφασης των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου για την ενοικίαση του κτιρίου.

Τον Ιούλιο 2008, το ΤΕ.ΠΑ.Κ. προχώρησε με εργασίες ανακαίνισης/αναδιαρρύθμισης του κτιρίου έναντι ποσού €524.448+Φ.Π.Α.

Με βάση υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας, προκύπτει μηνιαίο ενοίκιο €9,35/τ.μ. Περαιτέρω λαμβάνοντας υπόψη το τελικό κόστος της ανακαίνισης (€620.000) προκύπτει πρόσθετη μηνιαία επιβάρυνση €8,91/τ.μ. Συνεπώς το συνολικό ισοδύναμο μηνιαίο ενοίκιο είναι $9,35 + 8,91 = €18,26/\tau.\mu.$ το οποίο κρίνεται από την Υπηρεσία μας ως παράλογα ψηλό.

Σημειώνεται ότι από την 1.6.2007 που ενεργοποιήθηκε το συμβόλαιο ενοικίασης, μέχρι 1.12.2008 το κτίριο δεν είχε χρησιμοποιηθεί. Το Πανεπιστήμιο βρίσκεται σήμερα σε διαδικασία απαλλοτρίωσης για το πιο πάνω κτίριο.

Το Πανεπιστήμιο απαντώντας σε σχετικές παρατηρήσεις μας, μας πληροφόρησε ότι η έγκριση για την ενοικίαση του κτιρίου αυτού, δόθηκε προφορικά από τον τότε Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου και ότι η Επιτροπή είχε εξουσιοδοτήσει τον Πρόεδρο να χειρίζεται τα θέματα αυτά λόγω της αναγκαιότητας άμεσης εξεύρεσης χώρων για την λειτουργία του Πανεπιστημίου. Περαιτέρω μας πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο επένδυσε στο κτίριο Παρέα ένα σχετικό μεγάλο ποσό ανακαίνισης, το οποίο επιβαρύνει το μηνιαίο ενοίκιο θεωρώντας ότι, το κτίριο Παρέα θα ήταν από τα πρώτα κτίρια που θα περιέλθουν στην ιδιοκτησία του Πανεπιστημίου, αφού το συγκεκριμένο κτίριο εμπίπτει στην Α΄ Φάση των απαλλοτριώσεων που γνωστοποιήθηκε αρχές του 2007.

- (v) **Παρατηρήσεις και Εισηγήσεις Ελεγκτικής Υπηρεσίας.** Η ενοικίαση και αγορά κτιρίων εξαιρείται από τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών Νόμου, Ν.12(Ι)2006. Ωστόσο η πιο πάνω εξαίρεση από τη νομοθεσία δεν νομιμοποιεί τις Υπηρεσίες που προτίθενται να ενοικιάσουν κτίρια να παραβλέπουν τις αρχές της χρηστής διοίκησης όπως τη διαφάνεια και την ίση μεταχείριση. Για τον σκοπό αυτό, η κάθε Υπηρεσία οφείλει να ζητά την υποβολή προσφορών με όρους και κριτήρια αξιολόγησης ώστε να επιλέξει με βάση τις αρχές της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης το κτίριο που θα ενοικιάσει. Η μη τήρηση των εν λόγω αρχών, οδήγησε το ΤΕ.ΠΑ.Κ. στην ενοικίαση ορισμένων κτιρίων με πολύ υψηλή επιβάρυνση.

Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα, και για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων, εισηγηθήκαμε όπως, σε μελλοντικές ενοικιάσεις κτιρίων, ακολουθούνται οι δύο πιο κάτω διαδικασίες ανάλογα με την περίπτωση:

- Η ενοικίαση των κτιρίων να γίνεται με προκήρυξη προσφορών με βάση τις διαδικασίες που ακολουθούνται στο δημόσιο τομέα. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ετοιμασία προηγουμένως και έγκριση από το Πανεπιστήμιο εγγράφων προσφορών που να περιλαμβάνουν συγκεκριμένες προδιαγραφές και όρους που να ικανοποιούν τις ανάγκες του Πανεπιστημίου. Βασική προϋπόθεση της διαδικασίας αποτελεί επίσης η ετοιμασία αντικειμενικής και αξιόπιστης εκτίμησης δαπάνης για σκοπούς εξακρίβωσης της λογικότητας των τιμών των προσφορών. Οι προσφορές μπορούν να είναι ανοικτές ή να περιοριστούν σε συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς νοουμένου ότι θα υπάρξει τεκμηριωμένη απόφαση για την επιλογή των φορέων.
- Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να γίνει ενοικίαση συγκεκριμένου κτιρίου μέσω διαδικασίας διαπραγματεύσεων, μετά από αιτιολογημένη απόφαση ότι το συγκεκριμένο κτίριο είναι το πλέον ή το μόνο κατάλληλο για να καλύψει τις συγκεκριμένες ανάγκες του Πανεπιστημίου. Σε τέτοια περίπτωση επιβάλλεται η ετοιμασία αντικειμενικής εκτίμησης του μισθώματος από ανεξάρτητο ειδικό ο οποίος θα συμμετέχει ως σύμβουλος του Πανεπιστημίου στη διαπραγμάτευση των όρων της σύμβασης.

Η Πρόεδρος της ΔΕ μας πληροφόρησε ότι η Διοικούσα Επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα, στις 22.10.2010, να υιοθετήσει αυτούσιες όλες τις εισηγήσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αναφορικά με τη διαδικασία για την ενοικίαση κτιρίων και τη σύναψη και παρακολούθηση συμβάσεων. Αποφάσισε επίσης όπως η έναρξη της περιόδου ενοικίασης ενός κτιρίου είναι από το χρονικό σημείο που το κτίριο είναι έτοιμο προς χρήση. Τέλος το Πανεπιστήμιο ανέθεσε στον εξωτερικό Νομικό Σύμβουλό του να εξετάσει κατά πόσον μπορεί να

διακοπεί η καταβολή ενοικίων στα κτίρια για τα οποία έχει εκδοθεί διάταγμα για την απαλλοτρίωσή τους, ενώ παράλληλα εξετάζεται η επαναδιαπραγμάτευση όλων των συμβολαίων για ενοικιάσεις κτιρίων.

Προσφορές

Προμήθεια έτοιμου λογισμικού οικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης (SAP) για το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Τον Μάιο 2006, το Πανεπιστήμιο προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση έτοιμου λογισμικού οικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης (SAP), με εκτίμηση δαπάνης £48.000 (€82.013). Προσφορά υπέβαλαν 5 προσφοροδότες από τους 13 που προμηθεύτηκαν τα έγγραφα του διαγωνισμού, και η Επιτροπή Προσφορών και Οικονομικών του ΤΕ.ΠΑ.Κ. κατακύρωσε το διαγωνισμό στο χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη, έναντι £23.450 (€40.067)+Φ.Π.Α., υιοθετώντας την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης. Σημειώνεται ότι η πιο πάνω τιμή προέκυψε κατόπιν ειδικής έκπτωσης £138.450 (€236.556) για τη βασική προσφορά και £24.864 (€42.483) για τις επιπρόσθετες υπηρεσίες, που είχε παραχωρήσει ο επιτυχών προσφοροδότης, γεγονός που δικαιολογούσε - κατά την άποψη της επιτροπής αξιολόγησης - την τελική χαμηλή τιμή της προσφοράς του. Σημειώνεται επίσης ότι η μέση τιμή των υπολοίπων προσφορών ήταν £39.605 (€67.669).

Τον Ιούνιο 2009, η Υπηρεσία Συστημάτων Πληροφορικής και Τεχνολογίας (ΥΣΠΤ) του ΤΕ.ΠΑ.Κ., επικαλούμενη τις διατάξεις του άρθρου 33(α)(ii) του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (που προβλέπει ότι «εάν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προσφορά αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση δύναται να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα»), προσέφυγε κατόπιν έγκρισης της Επιτροπής Προσφορών, στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον επιτυχόντα προσφοροδότη του προηγούμενου διαγωνισμού, με σκοπό την προσαρμογή του συστήματος SAP ώστε να καλύψει τις ανάγκες μηχανογράφησης του ΤΕ.ΠΑ.Κ., με εκτίμηση δαπάνης €695.000+Φ.Π.Α. Η τιμή της προσφοράς που υποβλήθηκε ωστόσο το Σεπτέμβριο 2009 ανερχόταν σε €875.341+Φ.Π.Α. Η επιτροπή αξιολόγησης στην έκθεση της προς την Επιτροπή Προσφορών, ανέφερε ότι η προσφορά ήταν πλήρως εντός προδιαγραφών, και η διαφορά από το ποσό της εκτίμησης δαπάνης (€875.341-€695.000=€180.341) ήταν δικαιολογημένη, επειδή στην προσφορά είχαν περιληφθεί δύο νέες υπηρεσίες, αξίας €22.308 και €39.780 αντίστοιχα, που δεν είχαν συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό. Κατά τη διαπραγμάτευση που ακολούθησε, συμφωνήθηκε η μείωση του κόστους στις €800.000, χωρίς τις 2 επιπρόσθετες υπηρεσίες. Παράλληλα, η επιτροπή αξιολόγησης εισηγήθηκε την αγορά υπηρεσιών υποστήριξης του συστήματος και των χρηστών, έναντι €170.000 για ένα χρόνο από άλλη εταιρεία που είναι εμπορικός συνεργάτης του προσφοροδότη, αναφέροντας ότι οι υπηρεσίες αυτές δεν είχαν περιληφθεί στις απαιτήσεις του διαγωνισμού. Εναλλακτικά, ο προσφοροδότης είχε προτείνει να αναλάβει ο ίδιος την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, με εξειδικευμένο άτομο που θα καθόριζε ο ίδιος και θα εργαζόταν στο χώρο του, έναντι €190.000, το οποίο στη συνέχεια μειώθηκε στις €180.000.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προσφορών, προς τον οποίο υποβλήθηκαν οι παρατηρήσεις μας, οι οποίες κυρίως αφορούσαν το ότι η τιμή της προσφοράς που συστηνόταν για κατακύρωση ήταν υπερβολικά ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης, μας πληροφόρησε το Νοέμβριο 2009, ότι η Επιτροπή είχε επαναπροκηρύξει τον διαγωνισμό με ανοικτή διαδικασία.

Στη συνέχεια ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι μέχρι τον Απρίλιο 2010 δεν είχε εγκριθεί η προκήρυξη νέας προσφοράς.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε το Μάιο 2010 από την Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕ.ΠΑ.Κ. όπως ερευνήσει τα θέματα που εγείρονται και πληροφορήσει την Υπηρεσία μας για ευθύνες που τυχόν προκύπτουν όσον αφορά το χειρισμό του όλου θέματος. Ιδιαίτερα ζητήσαμε να διερευνηθεί κατά πόσο είχε γίνει μελέτη/σύγκριση των εναλλακτικών λύσεων – όπως η προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού για ένα νέο ολοκληρωμένο σύστημα – αντί της τροποποίησης/ επέκτασης ενός συστήματος που αγοράστηκε πριν 3 χρόνια για €40.067 με επιπρόσθετο κόστος €970.000, λαμβάνοντας υπόψη ότι ενώ ήταν γνωστό κατά την προκήρυξη του αρχικού διαγωνισμού το 2006, ότι θα αυξάνονταν οι χρήστες (προσωπικό, φοιτητές,

ακαδημαϊκοί), δεν είχε περιληφθεί οποιαδήποτε σχετική πρόνοια στην αρχική προσφορά – σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

Τον Ιούλιο 2010 η Πρόεδρος της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕ.ΠΑ.Κ. μας πληροφόρησε ότι η ΥΣΠΤ είχε καταλήξει στην εισήγηση της (διαπραγμάτευση για επέκταση του υφιστάμενου συστήματος), κατόπιν τεχνοοικονομικής μελέτης. Η επιλογή του ανοικτού διαγωνισμού για ένα νέο ολοκληρωμένο σύστημα, είχε απορριφθεί για ένα αριθμό σοβαρών λόγων, τους οποίους παρέθεσε.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι η Επιτροπή Προσφορών, ύστερα από εισήγηση της ΥΣΠΤ και της Επιτροπής Πληροφορικών Συστημάτων, αποφάσισε να προσθέσει στις υφιστάμενες λειτουργίες του SAP, μέσω της διαδικασίας διαπραγμάτευσης, τρεις νέες λειτουργίες, άμεσα συναφείς με τις υφιστάμενες, ενώ όλες οι υπόλοιπες λειτουργίες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της υποδομής του ηλεκτρονικού Πανεπιστημίου, θα αποκτηθούν με ανοικτό διαγωνισμό εντός του 2011.

Τον Σεπτέμβριο 2010, το ΤΕ.ΠΑ.Κ. προκήρυξε νέο ανοικτό διαγωνισμό για αγορά 50 νέων αδειών χρήσης του SAP και ανανέωση των 12 υφιστάμενων, με εκτίμηση δαπάνης €160.000. Επίσης, ζήτησε προσφορά – με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης – από τον υφιστάμενο ανάδοχο, για την προσθήκη τριών νέων λειτουργιών στο υφιστάμενο σύστημα SAP, με εκτίμηση δαπάνης €370.000.

6.58 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Μέρος Α

Οι οικονομικές καταστάσεις του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ) για το 2009 έχουν ελεγχθεί σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, μετά από σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερ. 17.9.2007, σύμφωνα με την οποία ο ΔΣΜ είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με ανάμικτα καθήκοντα και εξουσίες δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.

Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς (ΔΣΜ) συστάθηκε το Σεπτέμβριο του 2004 δυνάμει του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου 122(Ι)/2003, ο οποίος θεσπίστηκε για εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 96/92/ΕΚ που αφορά στους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με το άρθρο 67 του Νόμου, τα έσοδα του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς προέρχονται από τις διατιμήσεις και χρεώσεις που εγκρίνονται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) και παραχωρούνται στον ιδιοκτήτη συστήματος μεταφοράς για κάλυψη των δαπανών του.

Οικονομική κατάσταση. Κατά το 2009 τα έσοδα και τα έξοδα του ΔΣΜ ανήλθαν σε €4.038.536 αντίστοιχα, σε σύγκριση με €3.536.304 για το 2008. Σημειώνεται ότι επί του παρόντος το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών του ΔΣΜ, που αφορά κυρίως στο κόστος προσωπικού και κόστος χρήσης του Κέντρου Ελέγχου Ενέργειας, καλύπτονται από την ΑΗΚ, η οποία λογιστικά χρεώνει τον ΔΣΜ. Ο ΔΣΜ παρουσιάζει αντίστοιχο ποσό ως έσοδα από την ΑΗΚ, που στο παρόν στάδιο είναι ο μόνος χρήστης του συστήματος μεταφοράς. Για τις μεταξύ τους συναλλαγές δεν εκδίδονται σχετικά τιμολόγια.

Προϋπολογισμός - Έγκριση. Σύμφωνα με το άρθρο 60 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων του 2003 έως 2008, η Αρχή Ηλεκτρισμού, μετά από διαβουλεύσεις με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) και τον Διευθυντή του ΔΣΜ, συμφωνεί, για κάθε έτος, τον Προϋπολογισμό για τον ΔΣΜ και τον υποβάλλει ως μέρος του Προϋπολογισμού της ΑΗΚ για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Για το έτος 2009 ο Προϋπολογισμός του ΔΣΜ στάλθηκε στην ΑΗΚ για να υποβληθεί στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, μαζί με τον Προϋπολογισμό της ΑΗΚ, έγκαιρα στις 26.5.2008. Σύμφωνα με τον Διευθυντή του ΔΣΜ, η ΑΗΚ υπέβαλε τον Προϋπολογισμό του ΔΣΜ μαζί με το δικό της στο Υπουργείο στις 2.7.2008. Έκτοτε υποβλήθηκαν στο Υπουργείο 2 αναθεωρημένοι Προϋπολογισμοί από μέρους της ΑΗΚ, με τον δεύτερο και τελικό στις 5.12.2008. Ο Προϋπολογισμός εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.2.2009. Ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 27.3.2009 ως

μέρος του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου του 2009, Νόμου του 2009 (Ν.25(ΙΙ)/2009).

Κατά την περίοδο 1.3.2009 μέχρι 26.3.2009 έγιναν πληρωμές συνολικού ποσού €42.615 χωρίς να υπάρχει εγκεκριμένος Προϋπολογισμός.

Οι δύο Προϋπολογισμοί δημοσιεύονται σε ένα Νόμο που αναφέρεται ως «ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος». Το συνολικό ποσό και των δύο Προϋπολογισμών όπως αναφέρεται στον Νόμο, εγκρίνεται να χρησιμοποιηθεί από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου για τη χρήση του έτους που αφορά, για κάλυψη των δαπανών της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου για την περίοδο αυτή. Παρόλο που τα κεφάλαια και άρθρα που αφορούν στον ΔΣΜ παρουσιάζονται ξεχωριστά ως Προϋπολογισμός του, εντούτοις η νομική κάλυψη για χρήση των ποσών που εγκρίνονται φαίνεται να δίδεται μόνο στην Αρχή Ηλεκτρισμού.

Σε απάντηση του ο ΔΣΜ ανέφερε ότι οι πληρωμές των €42.615 αφορούν σε δαπάνες που δημιουργήθηκαν το Φεβρουάριο 2009, στα πλαίσια των εγκεκριμένων δωδεκατημορίων και ο ΔΣΜ προχώρησε σε εξόφληση των υποχρεώσεων αυτών, γεγονός ωστόσο που δεν νομιμοποιεί την πληρωμή τους τον Μάρτιο του 2009, εφόσον αυτό που έχει σημασία δεν είναι τότε δημιουργούνται οι δαπάνες αλλά τότε διενεργείται η πληρωμή.

Φορολογική μεταχείριση των δραστηριοτήτων του ΔΣΜ. Σύμφωνα με επιστολή της Υπηρεσίας ΦΠΑ ημερ 16.4.2009, πρέπει τόσο η ΑΗΚ όσο και ο ΔΣΜ να επιβάλλει και να καταβάλλει ΦΠΑ επί της αξίας των εν λόγω χρεώσεων, αφού αποτελούν δύο ξεχωριστά νομικά πρόσωπα για σκοπούς ΦΠΑ. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες επιστολές μας, δεν εκδίδονται τιμολόγια ούτε και χρεώθηκε ΦΠΑ για τις συναλλαγές μεταξύ του ΔΣΜ και της ΑΗΚ.

Σημειώνεται ότι ο ΔΣΜ με επιστολή του προς την Υπηρεσία μας ημερ. 28.5.2009, ανέφερε ότι εξέδωσε στις 19.3.2009 τιμολόγια προς την ΑΗΚ για φορολογητέες συναλλαγές για το 2008, καθώς και προτιμολόγιο για τη χρέωση «παραχώρηση πόρων ΑΗΚ προς ΔΣΜ» με ΦΠΑ ύψους €519.960, ζητώντας ταυτόχρονα την καταβολή εκ μέρους της ΑΗΚ του οφειλόμενου ποσού.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ΦΠΑ ύψους €1.181.055 όπως υπολογίστηκαν από την Υπηρεσία μας, αφορά σε χρεώσεις από το ΔΣΜ στην ΑΗΚ για τα έτη 2008 και 2009.

Σε απάντηση του ο ΔΣΜ ανέφερε ότι δεν προχώρησε με το θέμα τιμολόγησης της ΑΗΚ εφόσον, με δεδομένο ότι η ΑΗΚ δεν αποδέχεται την τακτοποίηση οφειλών μέσω τιμολόγησης, το θέμα θα μπορούσε να επιλυθεί μόνο μέσω δικαστηρίου, διαδικασία μη επιθυμητή λόγω των αρνητικών επακόλουθων για την Αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ανέφερε επίσης ότι παρέμβαση της ΡΑΕΚ για επίλυση της διαφοράς δεν κατέληξε θετικά.

Σύνδεση σταθμού παραγωγής. Σύμφωνα με τη διαδικασία που ακολουθείται για τη σύνδεση σταθμού παραγωγής με το δίκτυο, αν η προσφορά σύνδεσης, όπως γίνεται από τον ΔΣΜ, γίνει αποδεκτή εντός τακτής προθεσμίας, τότε συνομολογείται σύμβαση σύνδεσης που υπογράφεται από τους συμβαλλόμενους και ο ενδιαφερόμενος καταβάλλει στον ΔΣΜ το αντίτιμο.

(α) Μη τήρηση της ενδεδειγμένης διαδικασίας σύνδεσης σταθμού παραγωγής στο Σύστημα Μεταφοράς. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μου για το 2008, προέκυψε διαφωνία μεταξύ του ΔΣΜ και της ΑΗΚ, χωρίς να έχει εξευρεθεί λύση, σχετικά με θέματα που αφορούν την τιμολόγηση για σκοπούς σύνδεσης στο Δίκτυο Μεταφοράς Σταθμού Παραγωγής. Λόγω της διαφωνίας δεν τηρήθηκε η πιο πάνω διαδικασία και σχετικά, αναφέρονται τα ακόλουθα:

- Στις 23.6.2008 ο ΔΣΜ κατόπιν γραπτής οδηγίας της ΡΑΕΚ, η οποία σύμφωνα με το άρθρο 71 του Νόμου, αποφασίζει για οποιαδήποτε διαφορά αναφύεται μεταξύ του ΔΣΜ και της ΑΗΚ, προέβη στην ένταξη των προσωρινών Μονάδων Εσωτερικής Καύσης (ΜΕΚ) του Η/Σ Δεκέλειας, στο πρόγραμμα διαθεσιμότητας μονάδων.
- Επίσης, στις 2.6.2009 οι ΜΕΚ1 που βρίσκονται εγκατεστημένες στον Η/Σ Δεκέλειας εντάχθηκαν στη διαθεσιμότητα του συστήματος, χωρίς να προηγηθεί σύναψη σύμβασης σύνδεσης και η σχετική τιμολόγηση.

- Στις 12.11.2009 ο ΔΣΜ, προχώρησε στην ένταξη της Εγκατάστασης Συνδυασμένου Κύκλου (ΕΣΚ) 4 στη συνολική διαθέσιμη ικανότητα παραγωγής του συστήματος για σκοπούς οικονομίας, προτού εκδοθεί προσφορά από τον ΔΣΜ και προτού υποβληθεί η τελική έκθεση δοκιμών και ελέγχων όπως προνοείται στους Κανονισμούς Μεταφοράς και Διανομής.

(β) Μη αναγνώριση του ΔΣΜ ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου από μέρους της ΑΗΚ. Σύμφωνα με πρακτικά της συνεδρίας που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της ΡΑΕΚ στις 18.5.2009, ο Γενικός Διευθυντής της ΑΗΚ δήλωσε ότι εάν η ΑΗΚ προχωρήσει στην αποδοχή της τιμολόγησης υπό τις προϋποθέσεις και χρεώσεις που θέτει ο Διευθυντής του ΔΣΜ, ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα την αναγνώριση ότι ο ΔΣΜ αποτελεί ξεχωριστό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, κάτι που έρχεται σε αντίθεση με σχετικές αποφάσεις της Αρχής. Επίσης αντιπρόσωπος της ΑΗΚ δήλωσε πως η Αρχή θεωρεί ότι η ορθή διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθείται στη διεκπεραίωση των οικονομικών συναλλαγών ΑΗΚ-ΔΣΜ, είναι η χρέωση μέσω των ανάλογων εσωτερικών εγγραφών και δεν συντρέχει κανένας λόγος για διαφοροποίηση της μέχρι σήμερα πρακτικής. Ως εκ τούτου κάλεσε τον Διευθυντή του ΔΣΜ αν διαφωνεί με την ερμηνεία και την πρακτική που εισηγείται η ΑΗΚ να προσφύγει στο δικαστήριο.

Σύμφωνα με τα ίδια πρακτικά, εκπρόσωποι του ΔΣΜ επισήμαναν τον κίνδυνο να βρεθεί εκτεθειμένος ο ΔΣΜ έναντι της Υπηρεσίας ΦΠΑ, γιατί αν εκδίδει μονομερώς τιμολόγια με ΦΠΑ που δεν αποδέχεται η ΑΗΚ, σημαίνει ότι δεν θα έχει τους οικονομικούς πόρους για να καταβάλει τα σημαντικά οφειλόμενα ποσά στο ΦΠΑ που προκύπτουν σύμφωνα με τη νομοθεσία. Τόνισαν επίσης ότι η όλη διαδικασία εμπίπτει στα πλαίσια της νομοθεσίας, η οποία καλεί το ΔΣΜ πριν τη σύνδεση νέων μονάδων παραγωγής στο Σύστημα Μεταφοράς να εκδώσει τους σχετικούς όρους σύνδεσης και να ανακτήσει το απαιτούμενο κεφαλαιουχικό κόστος. Τυχόν αποκλίσεις από αυτή τη διαδικασία καθιστά τη σύνδεση νέων παραγωγών εκτός των προνοιών του Νόμου.

Ο Πρόεδρος της ΡΑΕΚ, σύμφωνα με τα πρακτικά, επισήμανε ότι το ζήτημα έκδοσης ή όχι τιμολογίων/επιβολής ΦΠΑ στις χρεώσεις που γίνονται μεταξύ ΔΣΜ και ΑΗΚ, δεν θα πρέπει σε καμιά περίπτωση να αποτελέσει λόγο καθυστέρησης της ένταξης στη διαθεσιμότητα του Συστήματος Παραγωγής των νέων μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (ΜΕΚ 1 και ΕΣΚ4).

(γ) Διακρίσεις μεταξύ των παραγωγών που αιτούνται σύνδεση στο Σύστημα Μεταφοράς. Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεση μου για το 2008, ο ΔΣΜ ζήτησε γνωμάτευση από τον Νομικό του Σύμβουλο σχετικά με τη σύνδεση στο Σύστημα Μεταφοράς σταθμού παραγωγής της ΑΗΚ. Στις 25.6.2008 ο Νομικός Σύμβουλος του ΔΣΜ επισημαίνει ότι (α) η όλη κατάσταση θα παρέχει τη δυνατότητα σε οποιονδήποτε τρίτο να αμφισβητεί την ανεξαρτησία του ΔΣΜ και κατ' επέκταση την νομιμότητα κάθε απόφασής του, θα εμπλέκει ακόμη την ΑΗΚ σε ευθύνες έναντι τρίτων για πράξεις ή παραλείψεις του ΔΣΜ για θέματα τα οποία η ίδια ουδεμία σχέση θα έχει και (β) η ένταξη της νέας μονάδας, θα πρέπει να γίνει κατά τον ίδιο τρόπο σύνδεσης οποιασδήποτε άλλης μονάδας αφού ρητά στο άρθρο 65 του Νόμου προβλέπεται ότι ο ΔΣΜ «δεν προβαίνει σε δυσμενείς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών του συστήματος».

Έχει παρατηρηθεί ότι για όλους τους παραγωγούς που υπέβαλαν αίτηση μέχρι σήμερα, πλην της ΑΗΚ, (14 διαφορετικοί παραγωγοί με 22 αιτήσεις), ακολουθείται η διαδικασία όπως καθορίζεται στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής, πράγμα που δεν συμβαίνει στην περίπτωση της ΑΗΚ (υπέβαλε 5 αιτήσεις), ενώ έχουν ήδη ενταχθεί στη διαθεσιμότητα του Συστήματος οι προσωρινές ΜΕΚ, οι ΜΕΚ1 και η ΕΣΚ4.

Σε απάντηση του ο ΔΣΜ, σημειώνει ότι στόχος του είναι η δίκαιη και ίση αντιμετώπιση όλων των συνδέσεων και προς αυτό δεν διακρίνει μεταξύ των Παραγωγών. Η ΑΗΚ, όπως ανέφερε ο ΔΣΜ, αμφισβητεί τη νομική και οικονομική αυθυπαρξία του ΔΣΜ σε αντίθεση με όλους τους υπόλοιπους αιτητές συνδέσεων. Επίσης αναφέρει ότι δεν γίνονται στο παρόν στάδιο ουσιαστικά βήματα για επίλυση της διαφοράς που προκύπτει.

Νέα Οδηγία 2009/72/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Με την νέα Οδηγία (2009/72/ΕΚ) που εκδόθηκε στις 13.7.2009 καταργούνται οι προηγούμενες Οδηγίες 96/92/ΕΟΚ και 2003/54/ΕΚ.

(α) Απόψεις ΔΣΜ σχετικά με τις πρόνοιες της νέας Οδηγίας. Σε επιστολή του προς το Υπουργείο Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού ημερ. 2.12.2009, σχετικά με την Οδηγία της ΕΕ 2009/72/ΕΚ, ο ΔΣΜ σημειώνει ότι η νέα Οδηγία επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιλέξουν μεταξύ των πιο κάτω:

(1) Πλήρης αποσύνδεση των ιδιοκτησιακών σχέσεων παραγωγής, προμήθειας και μεταφοράς (Κεφάλαιο IV, άρθρο 9). Με την επιλογή αυτή απαγορεύεται σε επιχειρήσεις ή κράτη να ασκούν συγχρόνως έλεγχο στην παραγωγή ή την προμήθεια του ηλεκτρισμού και «άμεσα ή έμμεσα να ασκούν έλεγχο σε ένα διαχειριστή του συστήματος μεταφοράς». Ιδιοκτήτες συστήματος μεταφοράς έχουν δικαίωμα να λειτουργήσουν και ως διαχειριστές του δικού τους συστήματος μεταφοράς μόνο αν δεν είναι παράλληλα και παραγωγοί ή προμηθευτές. Η Κύπρος εξαιρείται ονομαστικά από την επιλογή αυτή.

(2) Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος (ISO) (Άρθρο 13). Η επιλογή αυτή προνοεί ένα «ανεξάρτητο διαχειριστή συστήματος» ο οποίος θα διαχειρίζεται τις δραστηριότητες της μεταφοράς. Οι επιχειρήσεις θα μπορούν να διατηρήσουν τα στοιχεία της προμήθειας και της διανομής, όμως θα πρέπει να εξασφαλίσουν «έναν αποτελεσματικό διαχωρισμό συμφερόντων». Οι ενέργειες που απαιτούνται για την επιλογή αυτή έχουν ήδη γίνει κατά τη σύσταση του ΔΣΜ όπως είναι σήμερα.

(3) Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς (ΙΤΟ) (Κεφάλαιο V). Στην επιλογή αυτή προνοείται ένας «ανεξάρτητος διαχειριστής μεταφοράς». Η επιλογή αυτή έχει τις περισσότερες περιπλοκές και απαιτεί μεγάλες αλλαγές από την σημερινή κατάσταση.

(β) Το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού με επιστολή του ημερ. 8.12.2009, ζήτησε από τον Γενικό Εισαγγελέα γνωμάτευση πάνω σε συγκεκριμένα άρθρα της νέας Οδηγίας. Σε απάντηση του ημερ. 27.4.2010, ο Γενικός Εισαγγελέας καταλήγει ότι η Κύπρος εξαιρείται και από το Άρθρο 13 και από το Κεφάλαιο V της Οδηγίας της ΕΕ 2009/72/ΕΚ.

Αποστολή απαραίτητων οικονομικών πληροφοριών από ΑΗΚ προς ΔΣΜ. Σύμφωνα με το άρθρο 3(3) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων, οι λογαριασμοί των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου δέον όπως είναι έτοιμοι προς έλεγχο μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του έτους που ακολουθεί το υπό εξέταση έτος. Σύμφωνα με τον ΔΣΜ, η καθυστέρηση στην ετοιμασία των οικονομικών του καταστάσεων οφείλεται στην καθυστέρηση αποστολής των σχετικών οικονομικών πληροφοριών από μέρους της ΑΗΚ.

Διαφωνία με την ΑΗΚ ως προς τη νομική υπόσταση του ΔΣΜ. Στις πιο πάνω παραγράφους αναδεικνύεται συνεχώς η διαφωνία μεταξύ ΔΣΜ και ΑΗΚ ως προς τις νομικές σχέσεις μεταξύ των δύο, δηλαδή κατά πόσο ο ΔΣΜ είναι ξεχωριστή από την ΑΗΚ νομική οντότητα και ανάλογα με τη νομική συμβουλή εκάστου, διαμορφώνεται και η συμπεριφορά του. Όπως είχα επισημάνει και στο παρελθόν, το θέμα αυτό μπορούσε να εκλείψει αν ο Νόμος, ρητά και σαφώς, καθόριζε τη νομική υπόσταση του ΔΣΜ ώστε να μη χωρούν διαφορετικές νομικές ερμηνείες. Νομοσχέδιο που είχε κατατεθεί το Μάρτιο του 2007 στη Βουλή των Αντιπροσώπων με σκοπό την άρση της ασάφειας, αποσύρθηκε τελικά.

6.59 ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2009 παρουσιάζουν έσοδα ύψους €4.740.541 και έξοδα ύψους €3.486.773 σε σύγκριση με €6.126.760 και €3.240.909 αντίστοιχα το 2008. Το πλεόνασμα του έτους ανήλθε σε €1.253.768 σε σύγκριση με €2.885.851 το 2008. Το καθαρό πλεόνασμα το 2009, μετά το κόστος μεταβατικής υποχρέωσης ύψους €176.969 που προέκυψε από την αναλογιστική μελέτη του Σχεδίου Συντάξεων στις 31.12.2009, ανέρχεται σε €1.076.799. Το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31.12.2009 ήταν €10.294.483.

Με βάση τον Νόμο 112(Ι)/2004 και το περί Διοικητικών Τελών (Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών) Διάταγμα του 2004 (Κ.Δ.Π. 849/2004) τα τέλη χορήγησης αδειών καλύπτουν μόνο τις διοικητικές δαπάνες του Γραφείου και ο Επίτροπος μπορεί, κατά την κρίση του, να αποφασίζει την επιστροφή στους αδειούχους

οργανισμούς, μέρους ή του συνόλου της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ των τελών και των δαπανών. Κατά το 2009 επιστράφηκε ποσό ύψους €649.906, το οποίο αφορά τέλη για τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες. Το ποσό που επιστράφηκε περιορίστηκε στη σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό. Εκφράσαμε την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για επιστροφή των πλεονασμάτων που έχουν συσσωρευθεί τα τελευταία χρόνια, στους αδειούχους οργανισμούς.

Σύμφωνα με τον Διευθυντή του Γραφείου το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31.12.2009 περιλαμβάνει €2.860.675 αποθεματικό για την απόκτηση κτιρίου. Επίσης το Γραφείο έχει υιοθετήσει μηχανισμούς για τη σταδιακή μείωση του πλεονάσματος σε ένα επίπεδο που να καλύπτει μόνο τις συμβατικές υποχρεώσεις του σε περίπτωση μη έγκαιρης ψήφισης του Προϋπολογισμού του.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το 2009 υποβλήθηκε έγκαιρα στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων στις 7.7.2008. Εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 12.11.2008 και από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 6.3.2009.

Προσωπικό.

(α) Το Γραφείο εργοδοτούσε 38 μόνιμους και 4 ωρομίσθιους υπαλλήλους το 2009 (38 και 4 αντίστοιχα το 2008). Οι μισθοί και εργοδοτικές εισφορές ανήλθαν σε €1.869.554 για το μόνιμο προσωπικό (€1.588.115 το 2008) και €69.261 για τους ωρομίσθιους (€59.965 το 2008). Με βάση τα στοιχεία αυτά ο μέσος όρος δαπανών κατά άτομο ανέρχεται σε €49.198 για τους μόνιμους υπαλλήλους (€51.230 το 2008) και €17.315 για τους ωρομίσθιους (€14.991 το 2008).

(β) **Συνταξιοδοτικά και άλλα ωφελήματα του προσωπικού.** Τα ωφελήματα αφυπηρέτησης του προσωπικού διέπονται από τον περί Συντάξεων Νόμο αρ. 97(I)/1997, που διέπει τους δημόσιους υπαλλήλους. Σύμφωνα με την πρώτη αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία αναφοράς την 31^η Δεκεμβρίου 2009, η αναλογιστική υποχρέωση ανέρχεται σε €2.720.916. Για το 2009 έγινε εισφορά €457.574 για σκοπούς συντάξεων και στις 31.12.2009 το υπόλοιπο στον ειδικό λογαριασμό καταθέσεων που τηρείται για το σκοπό αυτό ήταν €2.552.179.

6.60 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

Μέρος Α

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 38 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, οικοδομές, ομάδες οικοδομών και περιοχές που παρουσιάζουν ειδικό αρχιτεκτονικό, κοινωνικό, ιστορικό ή άλλο ενδιαφέρον, κηρύσσονται διατηρητέες (είτε κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων είτε με πρωτοβουλία του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως), με σχετικό Διάταγμα του Υπουργού Εσωτερικών που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Για την ενθάρρυνση των ιδιοκτητών να προβαίνουν στη συντήρηση και αξιοποίηση των διατηρητέων οικοδομών τους, θεσπίστηκε ο περί Διατηρητέων Οικοδομών Νόμος 240(I)/2002 με βάση το άρθρο 22 του οποίου ιδρύεται Ειδικό Ταμείο Διατήρησης με σκοπό την επιχορήγηση της δαπάνης συντήρησης διατηρητέων οικοδομών και της παροχής άλλων κινήτρων.

Δεν προγραμματίστηκε έλεγχος των λογαριασμών του Ταμείου για το έτος 2009. Το πιο κάτω θέμα περιλαμβάνεται στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το έτος 2008 και εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Μηχανογράφηση. Η παραλαβή αιτήσεων, καταχώρισή τους σε μητρώο και γενικά όλες οι διαδικασίες που αφορούν στη διεκπεραίωση των αιτήσεων για τις διατηρητέες οικοδομές δεν είναι μηχανογραφημένες, κάτι το οποίο θα βοηθούσε σημαντικά στην παρακολούθηση και εποπτεία των εργασιών. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη μηχανογράφηση των εργασιών του Ταμείου το συντομότερο δυνατόν.

Όπως ενημερώθηκε η Υπηρεσία μας, το Μάρτιο του 2010 το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως κατακύρωσε προσφορά για την ετοιμασία των όρων που αφορούν την μελέτη της ανάλυσης αναγκών

χρηστών, για μηχανογράφηση των εργασιών τόσο του Τμήματος όσο και του Ειδικού Ταμείου Διατήρησης. Με την παράδοση της πιο πάνω μελέτης, που αναμένεται το Νοέμβριο του 2010, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως θα προχωρήσει στην προκήρυξη της προσφοράς για τη μηχανογράφηση των εργασιών.

6.61 ΤΑΜΕΙΟ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

Μέρος Α

Γενικά. Σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) Νόμου 139/91, άρθρο 11, ιδρύθηκε ειδικό ταμείο με την επωνυμία «Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών». Σύμφωνα με το Νόμο, το Ταμείο βρίσκεται κάτω από τη διαχείριση του Κηδεμόνα, που είναι ο εκάστοτε Υπουργός Εσωτερικών, ο οποίος είναι υπεύθυνος και για τη λογιστική του διαχείριση.

Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το 2009, περιλαμβανομένης κρατικής χορηγίας ύψους €9,7 εκ. (€8,7 εκ. το 2008), ανήλθαν σε €16.668.548, σε σύγκριση με €14.783.560 το 2008 και οι δαπάνες ανήλθαν σε €17.297.057, σε σύγκριση με €14.621.868 το 2008. Το έλλειμμα του Ταμείου για το 2009 ήταν €628.509 σε σύγκριση με πλεόνασμα €161.692 το 2008. Το συσσωρευμένο αποθεματικό του Ταμείου στις 31.12.2009 ήταν €1.636.601, σε σύγκριση με €2.265.110 το 2008.

Καθυστερημένα έσοδα. Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2009 ανέρχεται σε €3.420.909, σε σύγκριση με €2.809.383 το 2008. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι δεν λαμβάνονται έγκαιρα δικαστικά μέτρα εναντίον των οφειλετών, παρόλο ότι από πολλούς οφείλονται σημαντικά ποσά. Το θέμα έχει εγερθεί επανειλημμένα και, όπως αναφέρθηκε από την Υπηρεσία Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, η οδηγία του Κηδεμόνα για λήψη δικαστικών μέτρων δεν εφαρμόζεται έγκαιρα λόγω όγκου εργασίας, καθώς και του γεγονότος ότι αρκετές περιπτώσεις αφορούν σε μικρά υπόλοιπα που δεν αιτιολογούν τη λήψη δικαστικών μέτρων.

Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι με εγκύκλιο επιστολή του προς τους Επάρχους το τέλος του 2009, ζήτησε την άμεση εντατικοποίηση των προσπαθειών είσπραξης των καθυστερήσεων και όπου παρατηρείται αδικαιολόγητη καθυστέρηση να προωθούνται δικαστικά μέτρα, ενώ παράλληλα ζήτησε να συνεχισθεί η διαδικασία υποβολής τετραμηνιαίων εκθέσεων για τις εισπράξεις οφειλομένων ενοικίων από τους Επάρχους, οδηγίες οι οποίες ήδη εφαρμόζονται.

Μηχανογράφηση λογαριασμών και μητρώων.

(α) Νέο μηχανογραφικό σύστημα. Λόγω προβλημάτων που παρουσίαζε το μηχανογραφημένο σύστημα τήρησης των λογαριασμών και μητρώων του Ταμείου, ο Κηδεμόνας των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, αποφάσισαν την αντικατάσταση του παλιού με νέο σύγχρονο μηχανογραφημένο σύστημα που να λειτουργεί πάνω σε ενιαία παγκύπρια βάση, και για το σκοπό αυτό προκηρύχθηκαν προσφορές. Έγινε σχετική κατακύρωση, τα συμβόλαια υπογράφηκαν τον Απρίλιο του 2007 και η ολοκλήρωση και εφαρμογή του συστήματος αναμενόταν να γίνει το Φεβρουάριο του 2008. Όπως πληροφορήθηκαμε, λόγω καθυστέρησης στην οριστικοποίηση των αναγκών των χρηστών και των εξειδικευμένων απαιτήσεων για εφαρμογή όλων των υποσυστημάτων που ήταν αναγκαία, δόθηκε παράταση στην ολοκλήρωση και εφαρμογή του συστήματος μέχρι τον Ιούνιο του 2008. Ωστόσο, το έργο δεν ολοκληρώθηκε και πάλι και η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων ενέκρινε νέα παράταση μέχρι 31.8.2008, επισημαίνοντας συνάμα ότι δεν υπήρξε σωστή διαχείριση του συμβολαίου. Ο έλεγχος αποδοχής του συστήματος ολοκληρώθηκε στις 29.8.2008. Το νέο Ενοποιημένο Σύστημα Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών έχει εγκατασταθεί σε πραγματικό περιβάλλον και έχει εφαρμοστεί σταδιακά σε όλες τις Επαρχίες. Όπως είχαμε αναφέρει σε προηγούμενες εκθέσεις μας, παρατηρήθηκε ότι τα δεδομένα τα οποία έχουν εισαχθεί στο νέο σύστημα ήταν αυτά που ήταν καταχωρισμένα στο προηγούμενο σύστημα τα οποία διαπιστώθηκε ότι δεν ήταν αξιόπιστα. Όπως έχουμε πληροφορηθεί από τον αρμόδιο για το σύστημα Λειτουργό του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, μετά από σχετικές διαδικασίες, το Ταμείο έχει προβεί σε διόρθωση αρκετών από αυτά. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε επίσης ότι, είναι απόλυτα αναγκαίο τα δεδομένα τα οποία είναι καταχωρισμένα στο σύστημα να είναι πλήρη και ακριβή, αφού μόνο έτσι το σύστημα θα μπορέσει να λειτουργήσει αποτελεσματικά.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι το νέο σύστημα χρειάζεται να τεθεί σε πλήρη λειτουργία το συντομότερο ώστε να παρέχει αξιόπιστα στοιχεία και καταστάσεις για την αποτελεσματική διαχείριση των τουρκοκυπριακών (τ/κ) περιουσιών, χωρίς να παρατηρηθεί η ίδια καθυστέρηση και αυξημένο κόστος όπως συνέβηκε με το προηγούμενο σύστημα.

(β) Καταχώριση τουρκοκυπριακών περιουσιών. Το θέμα της ορθής καταχώρισης όλων των τ/κ περιουσιών σε ενιαία παγκύπρια βάση και σύγκρισής τους τόσο με τα μητρώα του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όσο και με τα συμβόλαια/συμφωνίες μίσθωσης, παραμένει σε εκκρεμότητα.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι με την πλήρη λειτουργία του νέου μηχανογραφικού συστήματος, το οποίο θα λειτουργεί πάνω σε ενιαία παγκύπρια βάση και τη δυνατότητα που παρέχεται για ενημέρωσή του μέσω του ηλεκτρονικού αρχείου του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, θα πρέπει αφού καταχωρηθούν παγκύπρια όλες οι τ/κ περιουσίες, στη συνέχεια να εντοπιστούν οι περιουσίες που παραμένουν ανεκμετάλλευτες, καθώς και όλες οι περιπτώσεις που κατέχονται παράνομα.

Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι ζητήθηκε και αναμένεται η μεταφορά δεδομένων από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για επιβεβαίωση και έλεγχο όλων των στοιχείων.

Παράνομες επεκτάσεις/μετατροπές σε υφιστάμενα υποστατικά. Ενοικιαστές τ/κ υποστατικών προβαίνουν σε παράνομες προσθήκες/μετατροπές σε υφιστάμενα υποστατικά, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα για επίλυση του προβλήματος, παρόλο που η ανέγερση ή μετατροπή οποιουδήποτε υποστατικού αποτελεί αδίκημα.

Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι όπου εντοπίζεται παρανομία με οικοδομικές εργασίες προσθήκων/μετατροπών λαμβάνονται δικαστικά μέτρα από τους οικείους Κλάδους Τουρκοκυπριακών Περιουσιών/Επάρχους σε συνεννόηση με άλλες αρμόδιες Αρχές όπως Δήμους. Επίσης ζήτησε από τον Αν. Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών όπως σε συνεννόηση με τους Επάρχους καταγραφούν αναλυτικά όλες τις παρανομίες με αναφορά στα μέτρα που λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση.

Απαλλοτριώσεις τουρκοκυπριακών περιουσιών. Εξακολουθούν να εκκρεμούν σημαντικά ποσά προς το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, που αφορούν σε αποζημιώσεις, συμπεριλαμβανομένων και τόκων για απαλλοτριώσεις τ/κ περιουσιών.

Ομοιόμορφη πολιτική καταρτισμού συμφωνιών μίσθωσης, αναθεώρησης και καθορισμού ενοικίων. Παρόλο που οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών Κανονισμοί του 1992 προβλέπουν ότι το ύψος του πληρωτέου ενοικίου για τ/κ περιουσίες θα είναι στην περίπτωση μη προσφύγων ενοικιαστών (θέσμιων ενοικιαστών) το αγοραίο ενοίκιο και στην περίπτωση προσφύγων ενοικιαστών περίπου το αγοραίο ενοίκιο (80%), εντούτοις στις περισσότερες περιπτώσεις, τα πληρωτέα ενοίκια εξακολουθούν να παραμένουν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα στα ίδια χαμηλά επίπεδα και να μη συνάδουν με τα αγοραία ενοίκια.

Επίσης στις περιπτώσεις που ενοικιαστές προτίθενται να επιφέρουν μετατροπές ή προσθήκες σε χώρους επαγγελματικής στέγης, για τις οποίες απαιτούνται άδειες από αρμόδια αρχή, γίνεται εκτίμηση του αγοραίου ενοικίου και υπογράφεται νέο συμβόλαιο, με αυξημένο ενοίκιο. Ωστόσο, οι ενοικιαστές αρνούνται να καταβάλουν τα νέα ενοίκια, προβάλλοντας εκ των υστέρων τον ισχυρισμό ότι προκύπτει θέμα άνισης μεταχείρισης μεταξύ αυτών και άλλων ενοικιαστών στην ίδια περιοχή, στους οποίους δεν έγινε αναθεώρηση του αρχικού ενοικίου, με αποτέλεσμα να επιτυγχάνουν τελικά μείωση του ενοικίου που καθορίστηκε.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι ορισμένοι όροι των συμφωνιών μίσθωσης τ/κ περιουσιών δεν είναι ομοιόμορφοι, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η παρακολούθησή τους και η επιβολή αυξήσεων ενώ εκεί όπου επιβάλλονται, αμφισβητούνται από τους ενοικιαστές, οι οποίοι σε αρκετές περιπτώσεις αρνούνται να καταβάλουν οποιοδήποτε ενοίκιο μέχρι επίλυσης των διαφορών τους.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης θα πρέπει να ακολουθείται ενιαία πολιτική καθορισμού ενοικίων και να αναθεωρούνται ανάλογα τα ενοίκια όλων όσων

έχουν άδειες χρήσης τ/κ περιουσιών. Αυτό θα βοηθήσει έτσι ώστε οι ενοικιαστές να ανταποκρίνονται στις συμβατικές τους υποχρεώσεις και θα συμβάλει επίσης στην αύξηση των εσόδων του Ταμείου, στο οποίο κάθε χρόνο παραχωρείται κρατική χορηγία (€9,7 εκ. το 2009 - €8,7 εκ. το 2008), για κάλυψη των πληρωμών του.

Σημειώνεται ότι σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 16.12.2009, ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών έδωσε οδηγίες για καθορισμό σε όλες τις Επαρχίες ενιαίου ενοικίου για γεωργικούς κλήρους, επαγγελματικά υποστατικά, οικίες Γ' κατηγορίας καθώς και για τ/κ γη για κτηνοτροφικούς σκοπούς.

Παράνομη κατοχή και χρήση τουρκοκυπριακών περιουσιών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις παράνομης κατοχής και χρήσης τ/κ περιουσιών από μη δικαιούχους, χωρίς την έγκριση του Κηδεμόνα. Παρόλο ότι υπάρχει μεγάλος αριθμός δικαιούχων αιτητών, οι αιτήσεις των οποίων δεν ικανοποιούνται επειδή όπως αναφέρεται δεν υπάρχουν διαθέσιμες περιουσίες, η Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών, δεν φαίνεται να λαμβάνει σε όλες τις περιπτώσεις έγκαιρα και αποτελεσματικά μέτρα για ανάκτηση των τ/κ περιουσιών από τους μη δικαιούχους, οι οποίοι λόγω της μακρόχρονης κατοχής τους, αρνούνται να τις παραδώσουν προβάλλοντας διάφορα επιχειρήματα τόσο νομικής όσο και ανθρωπιστικής υφής.

Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι όπου εντοπίζεται παρανομία λαμβάνονται δικαστικά μέτρα με στόχο την ανάκτηση των αντίστοιχων τ/κ περιουσιών και ότι ζήτησε από τον Αν. Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών όπως σε συνεννόηση με τους Επάρχους καταγραφούν αναλυτικά όλες τις παρανομίες με αναφορά στα μέτρα που λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση.

Παραχώρηση τ/κ κατοικιών σε μη δικαιούχους. Με έγκριση της Συμβουλευτικής Επιτροπής και του Κηδεμόνα, τ/κ κατοικίες παραχωρούνται σε μη εκτοπισθέντες, οι οποίοι δεν είναι δικαιούχοι, σύμφωνα με τον περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμο και τους αντίστοιχους Κανονισμούς. Οι εγκρίσεις αυτές δίνονται κατ' εξαίρεση, λόγω των ιδιαίτερων οικονομικών και άλλων προβλημάτων που παρουσιάζει η κάθε περίπτωση, κριτήρια ωστόσο που δεν εμπίπτουν στις πρόνοιες των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο Νόμο και τους Κανονισμούς και ενώ υπάρχει μεγάλος αριθμός αιτήσεων από δικαιούχους πρόσφυγες, που παραμένουν ανικανοποίητες για πολλά χρόνια λόγω, όπως αναφέρεται, έλλειψης τ/κ κατοικιών. Η εξουσία που παρέχεται από το Νόμο, στον Κηδεμόνα για κατ' εξαίρεση παραχώρηση τ/κ ακίνητης ιδιοκτησίας, αφορά εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο όπου τούτο εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και τους σκοπούς του Νόμου.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι οι περιπτώσεις αυτές θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν μέσω άλλων κυβερνητικών στεγαστικών ή άλλων σχεδίων από τα οποία μπορούν να τύχουν βοήθειας και μη εκτοπισθέντες.

Με σκοπό την περαιτέρω μελέτη του όλου θέματος, το Δεκέμβριο του 2009, ο Κηδεμόνας έδωσε οδηγίες όπως υποβληθεί ενώπιόν του κατάλογος όλων των αδιάθετων/κενών τ/κ οικιών ανά Επαρχία, με σκοπό αφού τύχει της ανάλογης επεξεργασίας, να ενημερωθεί η Συμβουλευτική Επιτροπή.

Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι οι αποφάσεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την παραχώρηση τ/κ κατοικιών μέσω των Τοπικών Αρχών (με υπεκμίσθωση) σε μη πρόσφυγες λαμβάνονται σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις και όπου δεν είναι δυνατό να ικανοποιηθούν μέσω άλλων σχεδίων και ως επί το πλείστον αφορούν τ/κ κατοικίες Γ' κατηγορίας για τις οποίες δεν υπάρχει ενδιαφέρον από πρόσφυγες ενώ το αγοραίο ενοίκιο το οποίο επιβάλλεται συνήθως καταβάλλεται από το Γραφείο Ευημερίας.

Μέρος Β

Παραχώρηση τ/κ γης σε εταιρεία. Με βάση σύμβαση μίσθωσης που υπογράφηκε στις 29.7.2002, με ισχύ από 2.5.2002, παραχωρήθηκε σε εταιρεία, για χρήση, τ/κ γη, έναντι ετήσιου μισθώματος €91.941 (£53.811 - αυξανόμενο 7% ανά διετία), το οποίο καταβάλλεται στο Ταμείο.

Η εταιρεία χρησιμοποιούσε την εν λόγω τ/κ γη πριν την έναρξη ισχύος του περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) Νόμου, χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε μισθώματος. Στη σύμβαση μίσθωσης που υπογράφηκε το 2002, περιλαμβάνεται όρος ότι τα ενοίκια για την περίοδο από 1.7.1991 μέχρι 1.5.2002, θα καθοριστούν από το Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και θα καταβληθούν στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, από την εταιρεία. Παρόλο ότι από το 2003, ζητήθηκε από το Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας όπως καθορίσει τα πιο πάνω ενοίκια, αυτό δεν έγινε, με αποτέλεσμα να μην έχει καταβληθεί στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών το μίσθωμα για την περίοδο μέχρι 1.5.2002, το οποίο υπολογίζεται ότι ανέρχεται σε σημαντικό ποσό.

Σημειώνεται ότι, πέραν της πιο πάνω παραχωρηθείσας τ/κ γης, όπως πληροφορηθήκαμε, η εταιρεία κατέχει και χρησιμοποιεί επιπρόσθετη τ/κ γη, έκτασης περίπου 197.884 τ.μ., χωρίς σύμβαση μίσθωσης και χωρίς να καταβάλλει στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, οποιοδήποτε μίσθωμα. Η Ειδική Επιτροπή για την παραχώρηση τ/κ υποστατικών για επαγγελματικούς σκοπούς της Επαρχίας Λάρνακας, σε συνεδρία της στις 14.12.2007, εισηγήθηκε την παραχώρηση της πιο πάνω έκτασης με αγοραίο ενοίκιο €957 (£560) το μήνα. Το θέμα δεν φαίνεται να απασχόλησε τη Συμβουλευτική Επιτροπή Τουρκοκυπριακών Περιουσιών και ούτε έχει υποβληθεί σχετική εισήγηση στον Κηδεμόνα για τη λήψη τελικής απόφασης με αποτέλεσμα να μην έχει καταβληθεί το μίσθωμα, το οποίο επίσης υπολογίζεται να ανέρχεται σε σημαντικό ποσό.

Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι αναμένεται έκθεση από τον Έπαρχο Λάρνακας στην οποία θα πρέπει να περιληφθούν οι αναμενόμενες από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας εκτιμήσεις ενοικίων για την περίοδο 1.7.1991-1.5.2002 ώστε να υποβληθεί το θέμα στη Συμβουλευτική Επιτροπή. Επίσης ζητήθηκε από τον αρμόδιο Κλάδο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών της Επαρχιακής Διοίκησης Λάρνακας να μεριμνήσει σε συνεννόηση με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για επίσπευση της εκτίμησης και ανάλογα της έκθεσής του.

Πώληση τ/κ γης στη Λάρνακα. Κατά το 2002, έγινε αποδεκτή από το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λάρνακας δήλωση μεταβίβασης σε Ελληνοκύπριους, του ½ μεριδίου τ/κ κτήματος το οποίο είχαν αγοράσει από δύο Τουρκοκύπριους αδερφούς, χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών Περιουσιών. Με βάση τα τότε δεδομένα και μετά από νομική συμβουλή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο Κηδεμόνας έδωσε τη συγκατάθεσή του για τη μεταβίβαση στους Ελληνοκύπριους αγοραστές. Στο τεμάχιο υπάρχουν επαγγελματικά υποστατικά και οικίες που ανεγέρθηκαν από εκτοπισθέντες καθώς και υποστατικά που ανεγέρθηκαν από τους εν λόγω Ελληνοκύπριους.

Μετά την εγγραφή του ½ μεριδίου του τ/κ κτήματος στο όνομα των Ελληνοκυπρίων, οι πρόσφυγες των οποίων τα συμφέροντα επηρεάστηκαν από την εγγραφή, καταχώρισαν αγωγή εναντίον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, απαιτώντας μεταξύ άλλων και αποζημιώσεις για την αξία των κατοικιών και άλλων υποστατικών που ανήγειραν στο επηρεαζόμενο κτήμα, η οποία εκκρεμεί.

Εν τω μεταξύ, οι Ελληνοκύπριοι συνιδιοκτήτες του τ/κ κτήματος, υπέβαλαν αίτηση στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για αναγκαστικό διαχωρισμό και διανομή του συνιδιοκτήτου κτήματος, ώστε στη συνέχεια να μπορεί να εξεταστεί αίτησή τους για πολεοδομική άδεια ανάπτυξης του τεμαχίου που υπέβαλαν στο Δήμο Λάρνακας. Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών δεν έχει δώσει την συγκατάθεσή του για να γίνει ο αναγκαστικός διαχωρισμός, ώστε να μπορεί να εκδοθεί ξεχωριστός τίτλος ιδιοκτησίας στο όνομα των Ελληνοκυπρίων αγοραστών.

Για σκοπούς διασφάλισης των δικαιωμάτων οίκησης δύο επηρεαζόμενων εκτοπισμένων οικογενειών, με οδηγίες του Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, ετοιμάστηκε Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης και Διάταγμα Επίταξης της επηρεαζόμενης ακίνητης ιδιοκτησίας έκτασης 804 τ.μ.. Η κατά προσέγγιση αγοραία αξία της γης σε τιμές του 2009, η οποία θα καταβληθεί στους Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους συνιδιοκτήτες, όπως υπολογίστηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ανέρχεται στο ποσό των €1.045.000 χωρίς να υπολογισθεί οποιαδήποτε αξία των υφιστάμενων οικοδομών. Με βάση τη νενομισμένη διαδικασία το ποσό της αποζημίωσης που αντιστοιχεί στον Τουρκοκύπριο συνιδιοκτήτη θα πρέπει να κατατεθεί σε πίστη του στο Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών.

Για υλοποίηση των πιο πάνω υποβλήθηκε προς το Υπουργείο Οικονομικών, από το Υπουργείο Εσωτερικών, προσχέδιο Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο ώστε να εγκρίνει τη Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης και το Διάταγμα Επίταξης και να τεθούν στη διάθεση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως οι αναγκαίες πιστώσεις. Το Υπουργείο Οικονομικών δεν συμφώνησε με την Πρόταση και πρότεινε όπως το θέμα εξεταστεί σε μεταγενέστερο στάδιο. Το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή του προς το Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, τον Ιούλιο του 2010, ζήτησε όπως σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών μεριμνήσει για την εξεύρεση και διάθεση του απαιτούμενου ποσού αποζημίωσης. Όπως ενημερωθήκαμε, σκοπός είναι η δαπάνη να βαρύνει το σχετικό κονδύλι των απαλλοτριώσεων του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Επισημάναμε ότι λόγω των ενεργειών που έγιναν το 2002 χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του Κηδεμόνα, το Κράτος θα επιβαρυνθεί με μεγάλο οικονομικό κόστος.

Διαχείριση των κέντρων αναψυχής της περιοχής "Μακένζυ" τα οποία ανεγέρθηκαν πάνω σε τ/κ γη. Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, το Σεπτέμβριο του 2008, έδωσε οδηγίες όπως οι κάτοχοι των εστιατορίων/κέντρων αναψυχής ενημερωθούν για την ανάληψη από μέρους του της διαχείρισης των πιο πάνω τ/κ περιουσιών, εντός των οποίων έχουν ανεγείρει τα υποστατικά τους και όπως τους ζητηθεί να υπογράψουν την προβλεπόμενη σύμβαση μίσθωσης, σύμφωνα με τους περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμους του 1991 έως 2003.

Παρόλο ότι όλοι οι κάτοχοι των εστιατορίων/κέντρων αναψυχής έχουν κληθεί γραπτώς για την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων μίσθωσης, δεν αποδέχονται τη χρονική διάρκεια των συμβάσεων και το ύψος του ενοικίου που πρόκειται να τους επιβληθεί και έχουν υποβάλει σχετική διαμαρτυρία μέσω δικηγόρου.

Τον Ιούλιο του 2010, ο Κηδεμόνας αποφάσισε κατ' εξαίρεση μείωση του ενοικίου για εννέα περιπτώσεις και σε περίπτωση που οι κάτοχοι δεν υπογράψουν τις συμβάσεις, να προειδοποιηθούν για τη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον τους. Για τις υπόλοιπες οκτώ περιπτώσεις ζήτησε από το Αν. Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών όπως υποβάλει σχετική έκθεση, προτού ληφθούν τελικές αποφάσεις.

Το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα χωρίς να έχουν υπογραφεί οι συμβάσεις μίσθωσης για τη χρήση των πιο πάνω περιουσιών.

Ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι ο Αν. Διευθυντής της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών έχει υποβάλει τον Οκτώβριο του 2010 έκθεση, η οποία βρίσκεται υπό μελέτη.

6.62 ΣΧΕΔΙΟ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Μέρος Α

Οικονομική κατάσταση.

Αποτελέσματα έτους. Συνοπτικά τα αποτελέσματα των ετών 2006-2008 παρουσιάζονται ως ακολούθως:

	2008	2007	2006
	€	€	€
Έσοδα	8.218.084	6.714.959	6.900.146
Μείον: Έξοδα	7.683.751	6.511.024	7.120.403
Πλεόνασμα/(Ελλειμμα)έτους	534.333	203.935	(220.257)

Πληρωμές για άδειες ασθενοείας, ποσά που ανακτήθηκαν από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αριθμός μελών του Σχεδίου. Οι δαπάνες που διενεργήθηκαν για άδειες ασθενοείας, τα ποσά που ανακτήθηκαν από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και ο αριθμός των μελών του Σχεδίου (εκτός των συνταξιούχων), κατά τα έτη 2006 – 2008, ήταν όπως πιο κάτω:

Έτος	Αρ. μελών στις 31.12	Ύψος δαπανών €	Ποσά που ανακτήθηκαν €
2008	10.669	7.203.573	3.086.999
2007	10.362	6.042.512	2.827.706
2006	9.055	6.592.550	3.264.852

Παράταση άδειας ασθενείας ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού πέραν των 40 εργάσιμων ημερών. Η παραχώρηση άδειας ασθενείας διαλαμβάνεται στις πρόνοιες των Κανονισμών που διέπουν τη διαχείριση του «Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας του Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού».

Με βάση τους Κανονισμούς του Σχεδίου, ο ωρομίσθιος/εισφορέας μέλος του Σχεδίου λαμβάνει άδεια ασθενείας με πλήρεις απολαβές, με ανώτατο όριο 40 εργάσιμων ημερών σε κάθε ημερολογιακό έτος.

Για σκοπούς πληρωμής οποιασδήποτε παράτασης άδειας ασθενείας πέραν των 40 εργάσιμων ημερών υποβάλλεται από τα εργοδοτικά Τμήματα προς το Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας και Πρόεδρο της Επιτροπής του Σχεδίου, σχετική επιστολή/αίτηση για σύγκληση ιατροσυμβουλίου για λήψη απόφασης/έγκρισης σχετικά με την παράταση.

Η συγκεκριμένη διαδικασία που ακολουθείται περιγράφεται πιο κάτω:

- Προσκόμιση του πιστοποιητικού ασθενείας από τον ασθενή (τις περισσότερες φορές υποβάλλεται εκ των υστέρων ή με καθυστέρηση).
- Ετοιμασία και υποβολή επιστολής/αίτησης του εργοδοτικού Τμήματος προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής του Σχεδίου.
- Ενημέρωση/καταχώριση στοιχείων αδειών ασθενείας στην προσωπική μερίδα του εισφορέα που τηρείται στο Σχέδιο και διαβίβαση της σχετικής αίτησης στον Πρώτο Ιατρικό Λειτουργό του αρμόδιου Νοσοκομείου για σύγκληση σχετικού ιατροσυμβουλίου.
- Συνεδρίαση ιατροσυμβουλίου για λήψη απόφασης, ετοιμασία και υποβολή της σχετικής έκθεσης του ιατροσυμβουλίου στο Σχέδιο σε δύο αντίγραφα (ένα αντίγραφο παραμένει στο Σχέδιο και ένα διαβιβάζεται στο εργοδοτικό Τμήμα).

Από έλεγχο που διενεργήθηκε στο Σχέδιο, διαπιστώθηκε ότι ο ασθενής δεν εξετάζεται πάντοτε από το ιατροσυμβούλιο και ότι η απόφαση για παράταση της άδειας ασθενείας λαμβάνεται από το ιατροσυμβούλιο στις πλείστες περιπτώσεις εκ των υστέρων και όταν η άδεια ασθενείας έχει ήδη εξαντληθεί και ο ασθενής επιστρέφει στην εργασία του.

Συμπερασματικά διαπιστώθηκε ότι ακολουθούνται χρονοβόρες διαδικασίες, οι οποίες καθορίστηκαν πριν πολλά χρόνια. Δεδομένων των πιο πάνω καθώς και του γεγονότος ότι η παράταση αδειών ασθενείας πέραν των 40 ημερών αφορά σε σημαντικά ποσά απολαβών, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να προωθηθούν ενέργειες για επανεξέταση των προνοιών των Κανονισμών και απλοποίηση των διαδικασιών, ώστε να επιτυγχάνεται η διεκπεραίωσή τους έγκαιρα και αποτελεσματικά.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής του Σχεδίου, έχει ζητηθεί από τα ιατροσυμβούλια, με εγκύκλιο ημερ. 22.6.2010, όπως οι ασθενείς, όταν λαμβάνουν άδεια πέραν των 40 εργάσιμων ημερών, εξετάζονται έγκαιρα και η απόφαση για έγκριση να δίνεται εκ των προτέρων και προτού οι ασθενείς επιστρέψουν στην εργασία τους.

6.63 ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2005 – 2009. Μέχρι την ημερομηνία έναρξης της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι τελικές οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2005 – 2009, με αποτέλεσμα να μη διενεργηθεί ο έλεγχος σύμφωνα με το άρθρο 14 του Πίνακα, που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Ιδρυτικής Πράξης του Ιδρύματος.

ΜΕΡΟΣ 7 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΕ) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Γενικά. Τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα για την Κύπρο, για το έτος 2009, σχετίζονται με δύο προγραμματικές περιόδους (ΠΠ) της ΕΕ, τις περιόδους 2004-2006 και 2007-2013.

Α. Προγραμματική Περίοδος 2004 – 2006. Με βάση τις πρόνοιες της Συνθήκης Προσχώρησης της Κύπρου στην ΕΕ και τους σχετικούς Κανονισμούς της ΕΕ καθορίστηκε το ύψος των πόρων που θα διατεθούν στην Κύπρο, από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής, για την Προγραμματική Περίοδο 2004-2006. Επιπρόσθετα, στην Κύπρο διατέθηκαν πόροι στα πλαίσια της Προενταξιακής Βοήθειας και Μεταβατικής Διευκόλυνσης που δόθηκαν από την ΕΕ στις νέες χώρες μέλη. Η απορρόφηση των πιο πάνω πόρων από την Κύπρο εξαρτάται από την έγκαιρη υλοποίηση των προγραμμάτων/έργων που συμφωνήθηκαν και την υποβολή αιτήσεων πιστοποιημένων πληρωμών προς την ΕΕ, εντός των καθορισμένων προθεσμιών, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς. Συνοπτική εικόνα της αξιοποίησης των πόρων, για τους οποίους το Γραφείο Προγραμματισμού είναι η Διαχειριστική Αρχή, μέχρι την 31.12.2009, παρατίθεται πιο κάτω.

Πόροι από	Τελευταία Ημερ. Συνομολό- γησης Συμβάσεων	Τελευταία Ημερ. Διενέργειας Πληρωμών	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Προϋπολογ. έργων	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	% Απορρόφησης Κοινοτικής Συνεισφοράς
			€	€	€	
Προενταξιακή Βοήθεια	31.7.2005	31.7.2006	19.722.710	28.148.747	14.750.012	74,79
Μεταβατική Διευκόλυνση	15.12.2008	15.6.2010	18.600.000	19.979.823	15.903.219	85,50
Διαρθρωτικά Ταμεία	Δεν εφαρμόζεται	30.6.2009	55.195.870	129.217.493	58.667.910	106,29
Ταμείο Συνοχής	Δεν εφαρμόζεται	31.12.2010 31.12.2009 (Σημ.2)	54.014.695	87.414.365	38.167.817	70,66
Σύνολο			147.533.275	264.760.428	127.488.958	86,41

Σημείωση 1: Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την εκτέλεση της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας "INTERREG" ύψους €12,8 εκ. (κοινοτική συνεισφορά €6,4 εκ.), η οποία συντονίζεται από Διαχειριστικές Αρχές άλλων χωρών, καθώς και άλλων μικρών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σημείωση 2: Το ένα από τα δύο έργα, που συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής, «Νέος Χώρος Υγειονομικής Ταφής και Σταθμοί Μεταφόρτωσης για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων στις περιοχές της Λάρνακας και Αμμοχώστου» έλαβε παράταση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιανουάριο του 2010 και η ημερομηνία λήξης του είναι 31.12.2010 (αντί 31.12.2009).

Στις 11 Δεκεμβρίου 2009 η ΕΕ με επιστολή της ενημέρωσε την Διαχειριστική Αρχή και την Αρχή Πληρωμής ότι το Πρόγραμμα του Χρηματοδοτικού Μνημονίου 2002 (Προενταξιακή Βοήθεια) έχει

ολοκληρωθεί και θεωρείται κλειστό. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι δεν υπάρχουν εκκρεμή τραπεζικά υπόλοιπα, υπόλοιπα ανάκτησης ή εκκρεμείς εκθέσεις.

B. Προγραμματική Περίοδος 2007-2013

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης. Για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013 το Κράτος εκπόνησε Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης το οποίο στοχοθετεί το όραμα και τις επιδιώξεις της οικονομίας (δημόσιου και ιδιωτικού τομέα) και καθορίζει τα μέτρα για την προώθηση και εφαρμογή τους. Το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης βασίστηκε, όπως αναφέρεται σ' αυτό, σε Περίγραμμα Στρατηγικής που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του αρ. 62.585, στις 5.9.2005. Είναι το πρώτο στρατηγικό σχέδιο που εκπονήθηκε, μετά την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και έχει επταετή διάρκεια, για να συνάδει με τη νέα προγραμματική περίοδο της ΕΕ. Όπως αναφέρεται στο ίδιο το κείμενο του Σχεδίου, το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης περιλαμβάνει το σύνολο των μεσοπρόθεσμων αναπτυξιακών επιδιώξεων, με ανάλυση των αξόνων προτεραιότητας και των μέτρων για την υλοποίησή τους και για την ετοιμασία του λήφθηκαν υπόψη:

- (α) Οι Κυβερνητικοί στόχοι και το Εθνικό Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας, η οποία αποτελεί το ευρύ πρόγραμμα οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών μεταρρυθμίσεων της ΕΕ.
- (β) Οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την ετοιμασία Εθνικών Στρατηγικών Πλαισίων Αναφοράς και Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
- (γ) Το πρόγραμμα σύγκλισης για την υιοθέτηση του ευρώ.
- (δ) Οι δεσμεύσεις της Κυβέρνησης για την ολοκλήρωση της εναρμόνισης με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο.
- (ε) Οι βέλτιστες πρακτικές από άλλες χώρες.
- (στ) Οι απόψεις των κοινωνικών εταίρων οι οποίοι κλήθηκαν να εκφέρουν τη γνώμη τους και να προβούν σε εισηγήσεις.

Οι άξονες του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2007 – 2013 είναι οι ακόλουθοι:

- (α) Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.
- (β) Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας.
- (γ) Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
- (δ) Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος.
- (ε) Αναβάθμιση της ποιότητας ζωής.
- (στ) Προσβασιμότητα: επέκταση και βελτίωση βασικών υποδομών.
- (ζ) Συνεχής ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού.
- (η) Ορθολογική και ισόρροπη χωρική και αγροτική ανάπτυξη.

Όπως αναφέρθηκε και στις Ετήσιες Εκθέσεις μας για το 2007 και το 2008 αντίστοιχα, η επιτυχής εφαρμογή του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διαδικασία/μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής του. Αναφέρθηκε επίσης ότι οι εμπειρίες και διαπιστώσεις από τους ελέγχους που διεξάγει η Υπηρεσία μας στα Κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες/Υπουργεία συμπίπτουν με τις απόψεις της ομάδας SIGMA όπως εκτίθενται στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης, σε ότι αφορά στη βασική αδυναμία της διαδικασίας προγραμματισμού, δηλαδή ότι υπάρχει κενό μεταξύ του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης και του ετήσιου Προϋπολογισμού, μέσω του οποίου υλοποιούνται άμεσοι στόχοι. Για να αποφευχθεί, όπως αναφέρεται στο Σχέδιο, τα δύο έγγραφα να παραμείνουν μια δήλωση επιθυμιών, απαιτείται μια αλυσιδωτή σχέση, η οποία αναμένεται να επιτευχθεί μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου. Επιπρόσθετα, αναφέρθηκε ότι θα πρέπει να δημιουργηθούν συγκεκριμένοι διοικητικοί μηχανισμοί μέσω των οποίων να βεβαιώνεται ότι τα αναπτυξιακά σχέδια των Κυβερνητικών

Τμημάτων/Υπηρεσιών συνδέονται άμεσα με το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης και να εντοπίζονται και υλοποιούνται τυχόν αναγκαίες διαφοροποιήσεις. Η απουσία τέτοιου μηχανισμού παρακολούθησης αυξάνει τους κινδύνους μη επιτυχίας του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης.

Επιπρόσθετα, σημειώθηκε ότι η υλοποίηση πολλών στόχων, ανεξάρτητα σε ποιο άξονα ανάπτυξης εμπίπτουν, προϋποθέτει τη συνεργασία και το συντονισμό διαφόρων Υπουργείων/Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών και του ιδιωτικού τομέα, πράγμα που για να επιτευχθεί θεωρείται αναγκαία η ύπαρξη ενός συντονιστικού εγγράφου, μέσα από το οποίο θα παρουσιάζεται η αναμενόμενη δράση του καθενός για επίτευξη κάθε στόχου. Με το έγγραφο αυτό θα διευκολύνεται τόσο το έργο του διοικητικού μηχανισμού που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, όσο και η ετοιμασία του Προϋπολογισμού κάθε Τμήματος/Υπηρεσίας/Υπουργείου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού μας πληροφόρησε ότι στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007-2013 έχει περιληφθεί ειδικό κεφάλαιο με τίτλο «Αναπτυξιακός Προγραμματισμός και Παρακολούθηση του Σχεδίου», στο οποίο αναφέρεται ότι η υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης θα πραγματοποιείται μέσω του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου. Επειδή όμως, η πλήρης εφαρμογή του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί, η παρακολούθηση της εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης, όπως έχω πληροφορηθεί, συνεχίζει να γίνεται μέσα από τους μηχανισμούς παρακολούθησης της Στρατηγικής της Λισσαβόνας καθώς και μέσα από την παρακολούθηση των άλλων προγραμμάτων που το συνθέτουν, όπως π.χ. των Προγραμματικών Εγγράφων για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. έργα.

Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007 – 2013 και Ευρωπαϊκοί πόροι. Στο πλαίσιο της κατανομής του Προϋπολογισμού της ΕΕ έχει δεσμευτεί για την Κύπρο, ποσό ύψους €822,6 εκ. για την πιο πάνω περίοδο, το οποίο θα διατεθεί μέσω προγραμμάτων, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης. Οι Ευρωπαϊκοί πόροι αντιπροσωπεύουν το 12% περίπου των προβλεπόμενων ετήσιων αναπτυξιακών δαπανών της Κύπρου για την περίοδο αυτή.

Η διάθεσή τους θα γίνει μέσω των ακόλουθων Προγραμματικών Εγγράφων:

(α) Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) που αφορά στην Πολιτική της Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το οποίο καταρτίστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κεφαλαίου II (άρθρα 27 – 28) του Κανονισμού 1083/2006 του Συμβουλίου της ΕΕ.

Οι πόροι της Πολιτικής της Συνοχής διατίθενται στα Κράτη Μέλη στα πλαίσια των ακόλουθων τριών γενικών στόχων:

- (i)** Σύγκλιση – Ο στόχος αυτός απευθύνεται στις “φτωχότερες” περιοχές, εκείνες δηλαδή που έχουν εισόδημα χαμηλότερο από το 75% του μέσου κατά κεφαλή εισοδήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κατά κεφαλή ΑΕΠ) με σκοπό την πραγματική σύγκλιση τους με τις πιο πλούσιες περιοχές.
- (ii)** Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Απασχόλησης – Τα κονδύλια αυτά θα χρησιμοποιηθούν για έργα που στοχεύουν στην οικονομική μεγέθυνση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προώθηση και εκσυγχρονισμό στις περιφέρειες.
- (iii)** Ευρωπαϊκή Εδαφική (Γεωγραφική) Συνεργασία – Ο στόχος αυτός είναι η συνέχεια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG και αποβλέπει στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ μεθοριακών περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και στην επίτευξη έργων δικτύωσης.

Στη βάση του ΕΣΠΑ εγκρίθηκαν δύο Επιχειρησιακά Προγράμματα (α) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αειφόρου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και (β) το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή. Η συγχρηματοδότηση για τα δύο αυτά Επιχειρησιακά Προγράμματα, τα οποία αποτελούν πολυετή προγράμματα ανάπτυξης, γίνεται μέσω των Διαθρωπτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής της ΕΕ και ανέρχεται σε €612,4 εκ.

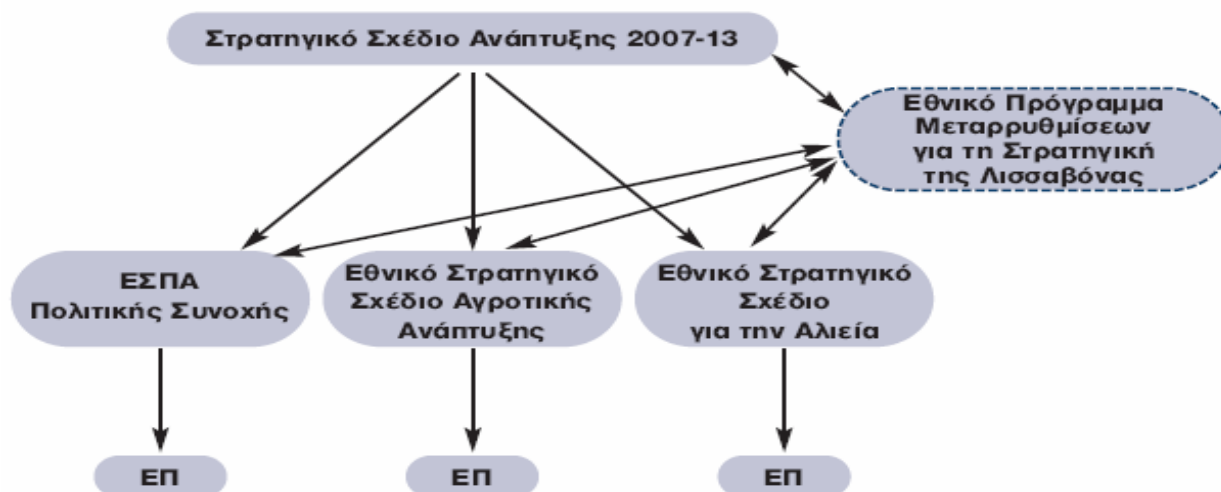
Επίσης, σημειώνεται ότι μέσα στο πλαίσιο του στόχου της Πολιτικής Συνοχής «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», που είναι η συνέχεια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας INTERREG, έχουν κατανεμηθεί στην

Κύπρο €28 εκ. από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των μεθοριακών περιοχών της ΕΕ αλλά και στην επίτευξη έργων δικτύωσης. Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν, για τα οποία το Γραφείο Προγραμματισμού δεν είναι η Διαχειριστική Αρχή, είναι το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδα – Κύπρος, το Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας Μεσογειακής Λεκάνης (ENPI MED Sea Basin), το Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας Μεσογειακού Χώρου (MED) και το Πρόγραμμα Διαπεριφερειακής Συνεργασίας INTERREG IVC.

(β) Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) που συγχρηματοδοτείται από το Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ με κονδύλια ύψους €162,5 εκ. και θα εφαρμοστεί μέσα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.

(γ) Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Αλιεία (ΕΣΣΑ) που θα συγχρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Αλιείας της ΕΕ, με κονδύλια ύψους €19,7 εκ. και θα εφαρμοστεί μέσα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Αλιεία.

Η συσχέτιση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) παρουσιάζεται στο πιο κάτω σχεδιάγραμμα.

Ανάλυση της χρηματοδότησης προγραμμάτων από την ΕΕ κατά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013. Συνοπτικά οι παρεμβάσεις έχουν ως ακολούθως:

	Συνεισφορά ΕΕ
	€εκ.
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα»	492,6
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή»	119,8
Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης	162,5
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας	19,7
Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας	28,0
Σύνολο	822,6

Οι τομείς παρέμβασης στην οικονομία, τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η ενδεικτική κατανομή της Κοινοτικής Συνεισφοράς αναλύονται στους πιο κάτω πίνακες:

(α) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» 2007-2013. Ενδεικτική κατανομή της Κοινοτικής Συνεισφοράς του Προγράμματος (μέγιστο ποσοστό χρηματοδότησης των προγραμμάτων από την ΕΕ 85%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Βασικές υποδομές στον Τομέα του Περιβάλλοντος και της Ενέργειας	156.095.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Βασικές Μεταφορικές Υποδομές	51.109.484
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομία	92.220.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Παραγωγικό Περιβάλλον	47.600.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Αναζωογόνηση Αστικών Περιοχών και Περιοχών της Υπαίθρου	127.141.354
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Τεχνική Βοήθεια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης	12.500.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Τεχνική Βοήθεια του Ταμείου Συνοχής	6.000.000
ΣΥΝΟΛΟ	492.655.838

(β) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» 2007-2013, Δομή/Κατανομή Προϋπολογισμού σε Άξονες Προτεραιότητας και Κατηγορίες Παρεμβάσεων (μέσος όρος ποσοστού χρηματοδότησης των προγραμμάτων αυτών από την ΕΕ 80%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού και Προσαρμοστικότητα	81.443.025
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Διεύρυνση της Αγοράς Εργασίας και Κοινωνική Συνοχή	34.928.419
ΑΞΟΝΑΣ 3: Τεχνική Υποστήριξη της Εφαρμογής	3.397.710
ΣΥΝΟΛΟ	119.769.154

(γ) Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013. Δομή/Κατανομή Προϋπολογισμού κατά Άξονα Προτεραιότητας (ποσοστό χρηματοδότησης προγραμμάτων από την ΕΕ 50%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας	70.260.838
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Βελτίωση του Περιβάλλοντος και της Υπαίθρου	70.571.700
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Ποιότητα της ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας	14.464.857
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: LEADER	4.313.090
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	2.913.089
ΣΥΝΟΛΟ	162.523.574

(δ) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007 – 2013. Δομή / Κατανομή Προϋπολογισμού σε Άξονες Προτεραιότητας και Μέτρα Παρεμβάσεων, (ποσοστό χρηματοδότησης των προγραμμάτων από την ΕΕ 50%).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Συνεισφορά ΕΕ
	€
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: Μέτρα για την προσαρμογή του κοινοτικού αλιευτικού στόλου	2.200.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Υδατοκαλλιέργεια, Αλιεία Εσωτερικών Υδάτων, Μεταποίηση και Εμπορία Προϊόντων Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας	3.250.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Μέτρα Κοινού Ενδιαφέροντος	12.924.418
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Βιώσιμη Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών	1.000.000
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Τεχνική Βοήθεια	350.000
ΣΥΝΟΛΟ	19.724.418

(ε) Συνοπτική εικόνα αξιοποίησης των Κοινοτικών Πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013, μέχρι την 31.12.2009 παρατίθεται πιο κάτω:

Ταμείο	Προϋπολογισμός Κοινοτικής Συνεισφοράς	Προκαταβολή Κοινοτικής Συνεισφοράς	Κοινοτική Συνεισφορά για τις Πιστοποιημ. Δαπάνες	Ανακτήσεις έναντι Πιστοποιημ. Δαπανών	% Απορρόφησης Κοινοτικής Συνεισφοράς (έναντι Πιστοποιημ. Δαπανών)
	€	€	€	€	
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης	279.461.354	25.151.522	29.033.036	29.033.036	10,39
Ταμείο Συνοχής	213.204.484	22.386.471	5.832.105	5.832.105	2,73
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	119.769.154	10.779.224	165.575	165.575	0,14
Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας	19.724.418	2.761.419	3.111.753	0	0,00
Σύνολο	632.159.410	61.078.636	38.142.469	35.030.716	5,54

Γ. Διάθεση πόρων από και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το 2009. Με βάση τη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους, κατά το 2009 το σύνολο των χορηγιών που παραχωρήθηκαν από την ΕΕ προς την Κύπρο, μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού, ανέρχεται σε €84.560.891, ενώ το 2008 ανέρχεται σε €33.676.640.

Με βάση στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το σύνολο των πληρωμών προς την Κύπρο για το 2009, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται πληρωμές μέσω του Κράτους, αλλά και απευθείας προς ιδιώτες ή άλλους Οργανισμούς, ανέρχεται σε €199.353.917, ενώ το αντίστοιχο ποσό για το 2008 ήταν €142.556.417. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και ποσό €33.262.080 που αφορά σε βοήθεια προς ενίσχυση της Τουρκοκυπριακής Κοινότητας, καθώς και ποσό ύψους €49.876.128 που αφορά σε πληρωμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (2008: €64.556.422).

Το 2009 η Κύπρος συνεισέφερε €195.554.934 προς τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2008: €181.546.640). Σημειώνεται ότι στο λογιστικό σύστημα του Κράτους (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής

Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους - FIMAS) δεν έχουν δημιουργηθεί Κονδύλια εσόδων, για εισροές από την ΕΕ, που πηγάζουν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, αλλά παρουσιάζονται σε ένα λογαριασμό καταθέσεων, το υπόλοιπο του οποίου μεταφέρεται στο τέλος κάθε έτους σε Κονδύλι εσόδων του Γραφείου Προγραμματισμού.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε σε προηγούμενες εκθέσεις της την άποψη ότι η δημιουργία Κονδυλίων εσόδων, ένα για κάθε Διαρθρωτικό Ταμείο, θα ενίσχυε τη διαδρομή ελέγχου (audit trail) και θα βελτίωνε την πληροφόρηση σε σχέση με τα έσοδα από την ΕΕ. Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού, αυτό οφείλεται στην αδυναμία του συστήματος (FIMAS) να δημιουργήσει νέους κωδικούς.

Πηγές πληροφόρησης. Για τη σύνταξη των παραγράφων του πιο κάτω Μέρους της Έκθεσης μας, χρησιμοποιήθηκαν οι ακόλουθες εκθέσεις/πηγές: Στοιχεία που προέκυψαν από τους ελέγχους που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας, Ετήσια Έκθεση του Εθνικού Ταμείου, Εκθέσεις Ελέγχου της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, Εκθέσεις Αποτελεσματικότητας των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων (Interim Evaluation Reports), Ετήσιες Εκθέσεις Εκτέλεσης για τα Διαρθρωτικά Ταμεία που ετοιμάζονται από το Γραφείο Προγραμματισμού, Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Εκθέσεις Ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ετήσιες Εκθέσεις Δραστηριοτήτων των Γενικών Διευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους, αλληλογραφία μεταξύ Κυβερνητικών Τμημάτων καθώς και πληροφόρηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αναφορικά με τα ευρήματα από ελέγχους της Υπηρεσίας μας, τα οποία αναφέρονται στο παρόν μέρος της Ετήσιας Έκθεσής μας, εκτενέστερη αναφορά γίνεται και στα μέρη της Έκθεσης, που αφορούν στα σχετικά με αυτά Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες.

Α. Κύριες Διαπιστώσεις και Εισηγήσεις. Από το σύνολο των ελέγχων που έχουν διεξαχθεί, σε σχέση με τα προγράμματα/έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και αναφέρονται λεπτομερέστερα πιο κάτω, οι πιο σημαντικές διαπιστώσεις/εισηγήσεις είναι οι ακόλουθες:

(α) Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση.

- (i) Όσον αφορά στην Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση υπάρχουν αξιόπιστα συστήματα οικονομικού ελέγχου γύρω από τις σχετικές δομές εφαρμογής, καθώς και αποτελεσματικά συστήματα λογιστικής και χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
- (ii) Τα έργα της Προενταξιακής Βοήθειας και Μεταβατικής Διευκόλυνσης αξιολογήθηκαν με βάση τα κριτήρια της σχετικότητας, αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας, αντίκτυπου και βιωσιμότητας, ως ικανοποιητικά ή πολύ ικανοποιητικά με πολύ λίγες εξαιρέσεις.

(β) Διαρθρωτικά Ταμεία.

- (i) Για έργα που αφορούν στα Διαρθρωτικά Ταμεία, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται με τρόπο που να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων. Εξαίρεση στα πιο πάνω αποτελούν τα προβλήματα που εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο που διενεργήθηκε το 2007, όσο και κατά το συμπληρωματικό έλεγχο που διενεργήθηκε το 2008 στη Μονάδα Διαχείρισης Έργων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ως Τελικού Δικαιούχου για το έργο «Ένταξη των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στη Μαθησιακή Διαδικασία». Στο συμπληρωματικό έλεγχο εντοπίστηκαν προβλήματα που οδήγησαν σε οικονομικές διορθώσεις συνολικού ύψους €448.514, που αφορούσαν κυρίως στη μη τήρηση των κανόνων επιλεξιμότητας και δημόσιων συμβάσεων. Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού, εγκρίθηκαν νέες δράσεις που υπερκάλυψαν τους στόχους του Προγράμματος.
- (ii) Το Γραφείο Προγραμματισμού, ως η Διαχειριστική Αρχή για την εφαρμογή των Προγραμμάτων που εμπίπτουν στα Διαρθρωτικά Ταμεία, αναφέρει ότι δεν υπήρξε απώλεια ευρωπαϊκών πόρων από τα σχετικά Ταμεία, αφού δεν προέκυψε οποιαδήποτε υπέρβαση των προθεσμιών όπως αυτές καθορίζονται στον Κανονισμό 1260/99 της Επιτροπής και με το κλείσιμο των Προγραμμάτων και την αποστολή της τελικής πιστοποίησης δαπανών για την περίοδο 2004-2006 πιστοποιήθηκαν δαπάνες που ξεπέρασαν το 100% διασφαλίζοντας την πλήρη απορρόφηση των κοινοτικών πόρων.

(iii) Άλλα σημαντικά σημεία που αναφέρθηκαν και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, σε σχέση με τη διαχείριση των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, είναι τα ακόλουθα:

- Η μη διενέργεια αξιολογήσεων των παρεμβάσεων κατά την περίοδο 2004-2006 ήταν εμφανής κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της και δημιούργησε επίσης δυσκολίες στον καθορισμό στόχων για νέα προγράμματα της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.
- Έργα τα οποία δεν ήταν καλά σχεδιασμένα, χρειάστηκε σε κάποιες περιπτώσεις να επανασχεδιαστούν με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η έναρξη υλοποίησής τους.
- Οι διαδικασίες ένταξης (έγκρισης) των έργων ήταν πολύπλοκες και χρονοβόρες, ενώ σε σχέση με έργα του Στόχου 3, παρουσιάστηκαν αδυναμίες στο σχεδιασμό των παρεμβάσεων.

(γ) Ταμείο Συνοχής.

(i) Όσον αφορά στα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής, το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου έχει σχεδιαστεί με τρόπο που να διασφαλίζει την αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων.

(ii) Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι λόγω της καθυστέρησης των εργασιών που αφορούσαν στο έργο «Νέος χώρος Υγειονομικής Ταφής και Διαμετακομιστικοί Σταθμοί για Ολοκληρωμένη Διαχείριση Στερεών Απορριμμάτων Επαρχιών Λάρνακας – Αμμοχώστου» έπρεπε να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή, ούτως ώστε να μην προέκυπτε απώλεια κοινοτικών πόρων. Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού το έργο ολοκληρώθηκε και τέθηκε σε λειτουργία τον Μάρτιο του 2010 διασφαλίζοντας πλήρη απορρόφηση των διαθέσιμων πόρων.

Σημειώνεται ότι για τους πόρους της ΕΕ, οι οποίοι διατίθενται στην Κύπρο μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων/Τμήμα Εγγυήσεων και οι οποίοι δίδονται απευθείας στον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, οι παρατηρήσεις μας περιλαμβάνονται στις παραγράφους που αφορούν στον Οργανισμό αυτό.

Ε. Δαπάνες και σχετικοί έλεγχοι.

(α) Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση

(i) Δαπάνες

Προενταξιακή Βοήθεια. Η ΕΕ, με τον Κανονισμό του Συμβουλίου με αριθμό 555/2000 ημερομηνίας 13 Μαρτίου 2000, αποφάσισε τη συγχρηματοδότηση δραστηριοτήτων στην Κύπρο και στη Μάλτα στα πλαίσια της προενταξιακής της στρατηγικής. Το σύνολο της Προενταξιακής Βοήθειας που εγκρίθηκε για την Κύπρο στα πλαίσια του Κανονισμού 555/2000 ανέρχεται στα €42,1 εκ., από τα οποία €19,7 εκ. χρηματοδότησαν 25 έργα, την ευθύνη για την υλοποίηση των οποίων είχαν κατά κύριο λόγο Κυβερνητικά Τμήματα. Το υπόλοιπο ποσό των €22,4 εκ. αφορά σε έργα, που υλοποιήθηκαν είτε απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή από τα Ηνωμένα Έθνη/ΕΕ στις περιπτώσεις δικαιοδικών έργων (το ποσό για τα δικαιοδικά έργα ανέρχεται στα €14,5 εκ.). Τα €19,7 εκ. διοχετεύτηκαν μέσω του Εθνικού Ταμείου, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και έχει τη γενική ευθύνη για τη χρηματοοικονομική διαχείριση της Προενταξιακής Βοήθειας και της Μεταβατικής Διευκόλυνσης που παραχωρείται στην Κύπρο, στα πλαίσια του πιο πάνω Κανονισμού και της Συμφωνίας Προσχώρησης, αντίστοιχα.

Κατά το 2006, ολοκληρώθηκαν όλα τα έργα που είχαν συγχρηματοδοτηθεί μέσω της Προενταξιακής Βοήθειας με το συνολικό ποσό απορρόφησης των κοινοτικών πόρων να ανέρχεται στα €14.750.012, ποσοστό 75% της συνολικής βοήθειας.

Παρατίθενται πιο κάτω συνοπτικά τα αποτελέσματα της υλοποίησης της Προενταξιακής Βοήθειας, όπως αυτά παρουσιάζονται στην Ετήσια Έκθεση του Εθνικού Ταμείου για το 2009.

	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης	Κυπριακή Συνεισφορά	Σύνολο	Συνεισφορά ΕΕ που έχει δαπανηθεί	Αδαπάνητα ποσά από ΕΕ	% Απορρό- φησης
	€	€	€	€	€	
Σύνολο	19.722.710	8.426.037	28.148.747	14.750.012	4.972.698	74,8%

Το μειωμένο ποσοστό απορρόφησης των Χρηματοδοτικών Μνημονίων 2001 και 2002 αφορά κυρίως έργα, τα οποία είτε δεν υλοποιήθηκαν είτε υλοποιήθηκαν σε κάποιο βαθμό, ή με χαμηλότερο προϋπολογισμό σε σχέση με το αρχικά εκτιμημένο κόστος.

Στην ετήσια Έκθεση του Εθνικού Ταμείου για το 2009 σημειώνονται οι ακόλουθοι λόγοι για το μειωμένο ποσοστό απορρόφησης:

- Εξοικονομήσεις που έχουν προκύψει από την υπογραφή συμβολαίων για ποσά χαμηλότερα από τα αντίστοιχα προϋπολογιζόμενα.
- Συμβόλαια τα οποία δεν έχουν υπογραφεί ή έχουν ακυρωθεί, σε ορισμένες περιπτώσεις εξ' υπαιτιότητας των αναδόχων.
- Αποτυχία του αναδόχου, στην περίπτωση ενός έργου, να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Εντοπίστηκε επίσης και μια περίπτωση ακύρωσης έργου, κατόπιν οδηγιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για την οποία μέρος των δραστηριοτήτων του Σχεδίου, είχαν στο μεταξύ υλοποιηθεί από Εθνικούς πόρους.

Μεταβατική Διευκόλυνση. Όσον αφορά στα έργα της Μεταβατικής Διευκόλυνσης, έχει ολοκληρωθεί η περίοδος σύναψης συμβάσεων για τα Προγράμματα που περιλαμβάνονται στις Χρηματοδοτικές Συμφωνίες του 2004, 2005 και 2006 και έχουν συνομολογηθεί συμβάσεις ύψους €7,8 εκ, €6,3 εκ και €2,9 εκ. αντίστοιχα, δηλαδή 87%, 98% και 90% της συνολικής βοήθειας.

Αναφορικά με τη Μεταβατική Διευκόλυνση 2004 ύψους €9.709.496 (τα €9 εκ. από την ΕΕ), η τελευταία ημερομηνία συνομολόγησης συμβάσεων για τα έργα που καλύπτονται από αυτή, ήταν η 15.12.2006 και η τελευταία ημερομηνία διενέργειας πληρωμών ήταν η 15.6.2008. Το συνολικό ποσό που απορροφήθηκε ανήλθε στα €7.661.428, ποσοστό 85% του συνολικού προϋπολογισμού για το Πρόγραμμα του 2004. Κύριος λόγος για τη μη απορρόφηση διαθέσιμου ποσού ύψους €1.338.572 αφορά σε εξοικονομήσεις που έχουν προκύψει από την υπογραφή των συμβολαίων για ποσά χαμηλότερα από ό,τι είχαν αρχικά προϋπολογισθεί. Σημειώνεται ότι σε επιστολή που στάλθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς το Γραφείο Προγραμματισμού στις 14.7.2008, σχετικά με το Σχέδιο «Ανάπτυξη των δομών στον τομέα της μετρολογίας στην Κύπρο», αναφέρεται ότι παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν από την Κυπριακή Κυβέρνηση για να καταστεί δυνατή η χρησιμοποίηση όλου του εξοπλισμού που εξασφαλίστηκε στα πλαίσια του εν λόγω σχεδίου με χρηματοδότηση της ΕΕ, εντούτοις αυτό δεν έγινε κατορθωτό και συνεπώς οι στόχοι δεν επιτεύχθηκαν πλήρως. Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε σε ανάκτηση ποσού ύψους €59.653,19, για τη μη πλήρη αξιοποίηση συγκεκριμένου ευαίσθητου εξοπλισμού που παραλήφθηκε στα πλαίσια του υπο αναφορά Σχεδίου, λόγω της μη ύπαρξης κατάλληλων συνθηκών θερμοκρασίας και υγρασίας στο υφιστάμενο Εργαστήριο Μετρολογίας αφού η ανέγερση του Νέου Εργαστηρίου δεν προβλεπόταν να ολοκληρωθεί σύντομα. Η καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην ανέγερση του Νέου Εργαστηρίου Μετρολογίας (το οποίο δεν καλυπτόταν από το εν λόγω Σχέδιο) οφειλόταν σε προβλήματα που προέκυψαν κατά το σχεδιασμό του κτιρίου, στις γραφειοκρατικές διαδικασίες, στη καθυστέρηση κατάληξης σε συμφωνία για το κόστος και το μέγεθος του Εργαστηρίου καθώς και στο γεγονός ότι το θέμα δεν τέθηκε ως προτεραιότητα στο Τμήμα Δημοσίων Έργων που ήταν υπεύθυνο για το συντονισμό του Έργου.

Επίσης η ΕΕ με επιστολή της τον Φεβρουάριο του 2010, ενημέρωσε ότι λόγω της καθυστέρησης που προέκυψε στην εκτέλεση εργασιών και διενέργειας δαπανών θα προχωρήσει σε ανάκτηση ποσού ύψους

€46.559, για το Σχέδιο της Μεταβατικής Διευκόλυνσης 2004, «Enhancement of the Administrative Structures regarding asylum procedures» του οποίου Φορέας Υλοποίησης ήταν η Υπηρεσία Ασύλου, Υπουργείο Εσωτερικών.

Για τη Μεταβατική Διευκόλυνση 2005 ύψους €6.705.000 (τα €6,4 από την ΕΕ), η οποία τέθηκε σε ισχύ το Δεκέμβριο του 2005, η τελευταία ημερομηνία για συνομολόγηση συμβάσεων για τα σχετικά με αυτή έργα ήταν η 15.12.2007 και η τελευταία ημερομηνία διενέργειας πληρωμών η 15.6.2009. Το συνολικό ποσό που απορροφήθηκε ανήλθε στα €6.172.451, δηλαδή ποσοστό απορρόφησης 96%.

Την 1η Αυγούστου 2006 λήφθηκε η Απόφαση Χρηματοδότησης της Επιτροπής για το 2006 με την οποία παραχωρείται ποσό ύψους €3,2 εκ., για τη χρηματοδότηση τεσσάρων έργων, την υλοποίηση των οποίων αναλαμβάνουν επίσης Κυβερνητικά Τμήματα. Η Κυπριακή συνεισφορά στη Μεταβατική Διευκόλυνση του 2006 είναι €365.327, ενώ η τελευταία ημερομηνία για τη συνομολόγηση συμβάσεων για τα σχετικά με αυτή έργα ήταν η 15.12.2008 και η τελευταία ημερομηνία διενέργειας πληρωμών είναι η 15.6.2010. Το συνολικό ποσό που απορροφήθηκε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2009 ανήλθε στα €2.069.339, δηλαδή ποσοστό απορρόφησης 65%. Συνοπτική εικόνα αναφορικά με το σύνολο της Μεταβατικής Διευκόλυνσης που παραχωρείται στη Κύπρο, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα.

Μεταβατική Διευκόλυνση	Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης €	Συνεισφορά ΕΕ για την οποία έχουν συνομολογηθεί συμβάσεις €	%	Συνεισφορά ΕΕ που δαπανήθηκε μέχρι 31.12.2009 €	% Απορρόφησης μέχρι 31.12.2009
2004	9.000.000	7.815.014	87%	7.661.428	85%
2005	6.400.000	6.294.696	98%	6.172.451	96%
2006	3.200.000	2.872.940	90%	2.069.339	65%
ΣΥΝΟΛΟ	18.600.000	16.982.650	91%	15.903.218	85%

(ii) Έλεγχοι που διενεργήθηκαν σε σχέση με την Προενταξιακή Βοήθεια και Μεταβατική Διευκόλυνση.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ). Κατά τη διάρκεια του 2009 η ΕΕ διενήργησε οικονομικό έλεγχο και έλεγχο συμμόρφωσης σε σχέση με έργα των Προγραμμάτων της Μεταβατικής Διευκόλυνσης 2004 και 2005 και σε σχετική επιστολή της το Μάιο του 2010 η ΕΕ προβαίνει σε δύο συστάσεις βελτίωσης του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

Το Εθνικό Ταμείο έχει παράσχει τις απαραίτητες διευκρινίσεις, έχει προβεί σε ενέργειες υλοποίησης των συστάσεων και έχει εκδώσει σχετική ενημερωτική Εγκύκλιο προς τους φορείς που είναι τώρα εμπλεκόμενοι στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων έργων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας.

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου διεξήγαγε κατά το 2009 ελέγχους σε δύο έργα της Μεταβατικής Διευκόλυνσης με βάση τις πρόνοιες των συμφωνιών της Κύπρου με την ΕΕ και εξέφρασε τις απόψεις της, μέσω της σχετικής έκθεσης ελέγχου. Στα συμπεράσματα της έκθεσης αναφέρεται ότι υπάρχουν αξιόπιστα συστήματα οικονομικού ελέγχου αναφορικά με τις σχετικές δομές εφαρμογής, καθώς και αποτελεσματικά συστήματα λογιστικής και χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Ελεγκτική Υπηρεσία. Η Υπηρεσία μας διενήργησε συμπληρωματικό έλεγχο του προγράμματος «Ενίσχυση της Υποδομής στον Τομέα της Μετρολογίας στην Κύπρο» λόγω της ανάκτησης του ποσού των €59.653 από την ΕΕ για μη αξιοποίηση συγκεκριμένου εξοπλισμού. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι η Κυπριακή Δημοκρατία θα υποχρεωθεί να προχωρήσει από μόνη της στην ενδυνάμωση της μετρολογικής υποδομής της χώρας. Σημειώνεται ότι, καθόσον αφορά στον εξοπλισμό που παραλήφθηκε με βάση το πρόγραμμα, αυτός

αποθηκεύτηκε προσωρινά στο παλαιό εργαστήριο Μετρολογίας.

Εκθέσεις Αξιολόγησης που αφορούν στα έργα Μεταβατικής Διευκόλυνσης 2004, 2005 και 2006. Η τελευταία έκθεση αξιολόγησης Ευρωπαϊκών Έργων η οποία συντάχθηκε από εξωτερικούς συμβούλους για λογαριασμό του Γραφείου Προγραμματισμού (Final Report 10.7.2009), αφορούσε έργα της Μεταβατικής Διευκόλυνσης 2005 και 2006. Στα συμπεράσματα της έκθεσης αυτής, αναφέρεται ότι με βάση τα κριτήρια της σχετικότητας, αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας, αντίκτυπου και βιωσιμότητας, τα έργα κρίθηκαν ως ικανοποιητικά και υποδεικνύεται για δύο έργα της Μεταβατικής Περιόδου 2006 η αναγκαιότητα συμμόρφωσης με τις εισηγήσεις.

Το Γραφείο Προγραμματισμού ετοίμασε δύο ειδικές εκθέσεις (Implementation Status Report) κατά το 2009 που καλύπτουν τις περιόδους 1.1.2009-1.6.2009 και 2.6.2009-15.12.2009. Αναφέρεται ότι τα έργα της Μεταβατικής Διευκόλυνσης για το 2005 και 2006 έχουν ολοκληρωθεί με επιτυχία μέχρι τη 15^η Δεκεμβρίου 2008 και τη 15^η Δεκεμβρίου 2009 αντίστοιχα, παρόλο που για ορισμένα έργα τα χρονοδιαγράμματα ήταν πολύ πιεστικά. Σε απαντητική της επιστολή η ΕΕ αναφέρει ότι το περιεχόμενο και η ποιότητα των εκθέσεων αυτών είναι ικανοποιητικά. Επιβεβαιώνει επίσης ότι τα έργα της Μεταβατικής Διευκόλυνσης 2006 έχουν ολοκληρωθεί με επιτυχία και οι στόχοι έχουν επιτευχθεί. Στις 10 Αυγούστου 2010 αποστάληκε στην ΕΕ η τελική δήλωση εξόδων όσον αφορά τη Μεταβατική Διευκόλυνση 2006 («Final Declaration of Expenditure of the Transition Facility 2006 for Cyprus») στην οποία και επισυνάπτεται το «Implementation Status Report of the Transition Facility Programme 2006: reporting as at 15.6.2010». Με επιστολή της η ΕΕ αναφέρει ότι ποσό ύψους €61.134,76, το οποίο και καταβλήθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία, δεν θεωρήθηκε επιλέξιμο με αποτέλεσμα να μειώσει την χορηγία από την ΕΕ από €2.872.940 σε €2.811.806.

(β) Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής/Προγραμματική Περίοδος 2004 – 2006.

- (i) **Δαπάνες.** Η Κύπρος με την εισδοχή της στην ΕΕ ως πλήρες μέλος, έχει πρόσβαση στα τρία από τα τέσσερα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ, στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και στο Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού και Αλιείας (ΧΜΠΑ), το οποίο αντικαταστάθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) τον Σεπτέμβριο του 2006. Επιπρόσθετα έχει πρόσβαση και στο Ταμείο Συνοχής, το οποίο χρηματοδοτεί μεγάλα έργα υποδομής στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος. Για τη νέα προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 τα Διαρθρωτικά Ταμεία διαφοροποιούνται σε δύο, το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ. Το Ταμείο Συνοχής, συγχρηματοδοτεί το πρόγραμμα Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα (με το ΕΤΠΑ).

Συναφώς αναφέρεται ότι τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής είναι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί μέσω των οποίων υλοποιείται η πολιτική συνοχής, η οποία συνιστά μια από τις θεμελιώδεις πολιτικές της ΕΕ, η οποία υιοθετήθηκε με στόχο την οικονομική και κοινωνική συνοχή μεταξύ όλων των περιφερειών, με βασική φιλοσοφία τη διοχέτευση οικονομικής βοήθειας προς τις μειονεκτούσες περιφέρειες και προς συγκεκριμένες κοινωνικές κατηγορίες με συγκεκριμένους στόχους, στα πλαίσια και του πνεύματος αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών. Πέραν της βοήθειας για τους συγκεκριμένους στόχους, βοήθεια παραχωρείται προς τις χώρες κράτη μέλη της ΕΕ και για Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, οι οποίες στοχεύουν στην αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων. Με βάση τους Κανονισμούς της ΕΕ, η Κύπρος είναι δικαιούχος σε βοήθεια για προγράμματα που εμπίπτουν στο Στόχο 2, Στόχο 3, Αλιεία, και Κοινοτικές Πρωτοβουλίες EQUAL και INTERREG III. Ο Στόχος 2 αφορά στην οικονομική ανασυγκρότηση των περιφερειών (βιομηχανικές, αγροτικές και αστικές περιοχές) που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα. Ο Στόχος 3 αφορά στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και στη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας. Οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες EQUAL και INTERREG, στις οποίες συμμετέχει η Κύπρος, στοχεύουν στην προώθηση μιας ανοικτής σε όλους αγοράς εργασίας μέσα από νέες μεθόδους και καταπολέμηση των διακρίσεων και ανισοτήτων κάθε είδους, και στη διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία, αντίστοιχα. Τέλος σημειώνεται ότι βοήθεια μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ παραχωρείται στην Κύπρο και για προγράμματα που αφορούν στην Αλιεία.

Για την απορρόφηση των πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία απαιτείται από κάθε κράτος μέλος η ετοιμασία πολυετών σχεδίων ανάπτυξης, τα οποία ονομάζονται Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού για τον κάθε

στόχο. Αντίστοιχα, για το Ταμείο Συνοχής ετοιμάζεται Πλαίσιο Στρατηγικής για τους τομείς που συγχρηματοδοτούνται από αυτό. Όλα τα προγράμματα έχουν εγκριθεί από την ΕΕ και το σύνολο της βοήθειας που δύναται να λάβει η Κύπρος από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και από το Ταμείο Συνοχής, για την προγραμματική περίοδο 2004-2006, ανέρχεται στα €113,5 εκ. και μαζί με τη συνεισφορά της Κυβέρνησης οι δαπάνες για σχετικά έργα αναμένεται να ανέλθουν στα €200 εκ. περίπου. Τα κονδύλια από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, μπορούν με βάση τους Κανονισμούς της ΕΕ, να δαπανηθούν μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2009 ενώ, σε ότι αφορά στο Ταμείο Συνοχής, το κάθε έργο εγκρίνεται ξεχωριστά από την ΕΕ με το δικό του χρονοδιάγραμμα. Με βάση τα εγκριμένα από την ΕΕ χρονοδιαγράμματα τα έργα του Ταμείου Συνοχής θα ολοκληρώνονταν τέλος του 2009.

Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού, για το έργο του Ταμείου Συνοχής «Νέος Χώρος Υγειονομικής Ταφής και σταθμός για τη διαχείριση αστικών στερεών αποβλήτων στις περιοχές Λάρνακας Αμμοχώστου», η Κυπριακή Δημοκρατία στις 13 Ιουλίου 2008, υπέβαλε αίτηση προς την ΕΕ για τροποποίηση, στην οποία περιλαμβάνεται και παράταση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης μέχρι το τέλος του 2010. Η αίτηση έγινε δεκτή και η ΕΕ με απόφαση της στις 19 Ιανουαρίου 2010, τροποποιεί την τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών σε 31 Δεκεμβρίου 2010. Αναφέρεται επίσης πως και τα δύο έργα έχουν συμπληρωθεί εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων.

Με σημείωμα του ο Υπουργός Οικονομικών, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 2009, ενημέρωσε το Υπουργικό Συμβούλιο ότι όλα τα Προγράμματα, που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία στα πλαίσια της ΠΠ 2004-2006, έχουν επιτύχει τους στόχους υλοποίησης που τέθηκαν και από το σύνολο των διαθέσιμων πόρων έχει εισπραχθεί το μέγιστο διαθέσιμο ποσό στο στάδιο αυτό, ποσοστό δηλαδή 95%. Το υπόλοιπο 5%, με βάση τους Κανονισμούς, εισπράττεται με την υποβολή των τελικών εκθέσεων στην ΕΕ μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2010. Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού, όλα τα έγγραφα κλεισίματος των Προγραμμάτων έχουν σταλεί στην ΕΕ, πριν τις 30 Σεπτεμβρίου, πιστοποιώντας δαπάνες που ξεπερνούν το 100%, όπως φαίνεται στον πίνακα πιο κάτω.

Συνοπτικοί Πίνακες Πορείας Υλοποίησης των Προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων την 31.12.2009.

Έγγραφο Προγραμματισμού	Προϋπολογισμός Ενταγμένων Έργων	Προϋπολογισμός Συνεισφοράς ΕΕ	Πιστοποιημένες Δαπάνες στην ΕΕ (Κοινοτική Συνεισφορά)	% Κάλυψης Κοινοτικής Συνεισφοράς
	€	€	€	
Στόχος 2	70.353.433	28.022.807	30.495.336	108,82
Στόχος 3	47.410.158	21.945.197	22.882.264	104,27
Αλιεία	7.836.316	3.419.073	3.452.040	100,96
Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL	3.617.586	1.808.793	1.838.270	101,63
Σύνολο	129.217.493	55.195.870	58.667.910	106,29

Συνοπτικός Πίνακας Πορείας Υλοποίησης των έργων που αφορούν στο Ταμείο Συνοχής την 31.12.2009.

Έργο	Συνολικός Προϋπολογισμός Έργου	Προϋπολογισμός Συνεισφοράς ΕΕ	Πραγματικές Δαπάνες (Κοινοτική Συνεισφορά)	Πιστοποιημ. Δαπάνες (Κοινοτική Συνεισφορά)	% Κάλυψης Κοινοτικής Συνεισφ.
	€	€	€	€	
Αναβάθμιση των κόμβων Αγίου Αθανασίου και Γερμασόγειας στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας - Λεμεσού	40.794.000	25.292.280	25.292.280	24.116.314	95,35
Νέος χώρος υγειονομικής ταφής και σταθμός για τη διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων στις περιοχές Λάρνακας και Αμμοχώστου	46.620.365	28.722.415	25.382.216	14.051.503	48,92
Σύνολο	87.414.365	54.014.695	50.674.496	38.167.817	70,66

Αναφορικά με την Κοινοτική Πρωτοβουλία INTERREG, για την οποία αρχικά κατανεμήθηκαν από το ΕΤΠΑ €4,2 εκ. και αργότερα €6,4 εκ., τα σχετικά με αυτήν Προγράμματα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2008. Στα πλαίσια των Προγραμμάτων υλοποιήθηκαν 86 έργα τα οποία απορρόφησαν το ποσό των €6,4 εκ. από το ΕΤΠΑ με τελική δαπάνη εγκριμένων έργων €12,8 εκ. Συνεπώς υπήρξε απορρόφηση κοινοτικών πόρων σε ποσοστό 100%.

Το Νοέμβριο του 2009 συντάχθηκε μελέτη αποτίμησης των έργων του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού για το Στόχο 3, από εξωτερικούς συμβούλους για λογαριασμό του Γραφείου Προγραμματισμού. Σκοπός της μελέτης ήταν να ληφθούν υπόψη τα συμπεράσματα κατά την εφαρμογή των παρεμβάσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013, με στόχο αφενός τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας και αφετέρου την αποφυγή των παραγόντων εκείνων που επηρέασαν αρνητικά την υλοποίηση των παρεμβάσεων την Προγραμματική Περίοδο 2004-2006. Τα βασικότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν ήταν, μεταξύ άλλων, η έλλειψη προηγούμενης εμπειρίας των δικαιούχων αλλά και η ανεπάρκεια στελεχιακού δυναμικού, ο ανεπαρκής σχεδιασμός των παρεμβάσεων καθώς και η απουσία ενός μηχανισμού για τη συστηματική παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας έτσι ώστε να λαμβάνονται έγκαιρα διορθωτικά μέτρα. Το Γραφείο Προγραμματισμού μας πληροφόρησε ότι οι εισηγήσεις των εξωτερικών συμβούλων υιοθετούνται όπου κριθεί αναγκαίο και όπου είναι δυνατό και επισημαίνει ότι τα μέτρα που λήφθηκαν ήταν έγκαιρα με αποτέλεσμα το ποσό που πιστοποιήθηκε στην ΕΕ, για την ΠΠ 2004-2006, να ξεπερνά το 100%.

(ii) Έλεγχοι και Εκθέσεις για Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής της Προγραμματικής Περιόδου 2004 – 2006.

Έκθεση Ελέγχου Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις παρατυπίες. Η Επιτροπή ενέκρινε τον Φεβρουάριο του 2008 σχέδιο δράσης για τη βελτίωση του εποπτικού ρόλου της Επιτροπής στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης των διαρθρωτικών ενεργειών (COM (2008) 97). Το Μέρος 6 στοχεύει στη βελτίωση της παροχής των δημοσιονομικών διορθώσεων από τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο της δράσης αυτής, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να επανεξετάσει τα συστήματα του κράτους μέλους για την αναφορά των δημοσιονομικών διορθώσεων, προκειμένου να πεισθεί για την ορθότητα, την πληρότητα και την αξιοπιστία των δεδομένων. Στα πλαίσια του σχεδίου αυτού, η ΕΕ διενήργησε κατά το 2009 έλεγχο στις ανακτήσεις των αρμοδίων αρχών της Κύπρου. Ο έλεγχος έγινε στην Αρχή Πιστοποίησης και

περιλάμβανε 8 έργα της Προγραμματικής Περιόδου 2004-2006. Η έκθεση αποτελεσμάτων της ΕΕ αναφέρει, ως προς το ισχύον σύστημα, ότι αυτό κρίθηκε ως αποτελεσματικό και τα στοιχεία που παρέχει είναι αξιόπιστα και πλήρη και ως προς την διερεύνηση στοιχείων αναφέρει ότι η διαδρομή ελέγχου ήταν εύκολη και επαρκής. Η ίδια έκθεση αναφέρει επίσης ότι υπήρχε μια εσφαλμένη ερμηνεία του όρου «παρατυπία» με αποτέλεσμα οι παρατυπίες που αναφέρονται στην ΕΕ να είναι υπερεκτιμημένες.

Ετήσιες Συνόψεις των Κρατών Μελών σε σχέση με τους ελέγχους γύρω από τη διάθεση των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων. Σύμφωνα με το άρθρο 274 της Συνθήκης Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι πιστώσεις που βαρύνουν τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Οι επαναλαμβανόμενες αναφορές στις Δηλώσεις Αξιοπιστίας του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σε σημαντικά επίπεδα σφάλματος και αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, προκάλεσαν την ανησυχία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και την αναγνώριση της ανάγκης για βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Ως αποτέλεσμα αυτής της ανάγκης, το Συμβούλιο μέσα από σχετική νομοθετική ρύθμιση τον Απρίλιο 2007, κατέστησε υποχρεωτικό όπως τα κράτη μέλη υποβάλλουν κάθε χρόνο μέχρι την 15^η Φεβρουαρίου ετήσια σύνοψη στο κατάλληλο Εθνικό Επίπεδο, όλων των διαθέσιμων λογιστικών ελέγχων και δηλώσεων, γύρω από τη διαχείριση των ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Το 2010 ήταν η τρίτη χρονιά που εφαρμόστηκε η πιο πάνω υποχρέωση και το Υπουργείο Οικονομικών ετοίμασε και απέστειλε στην ΕΕ, την Ετήσια Σύνοψη για τη διάθεση των Ευρωπαϊκών Πόρων που αφορούν στην Κύπρο για το 2009, προς συμμόρφωση με τον Κανονισμό.

Σ' αυτήν καταγράφονται οι πιστοποιημένες δαπάνες κατά Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού/ Προγραμματικό Έγγραφο είτε από πόρους της ΕΕ είτε του Κράτους ή του ιδιωτικού τομέα, καθώς και οι σχετικές εισπράξεις από την ΕΕ.

Πρόσθετα περιλαμβάνονται σε αυτή όλα τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξήχθησαν το 2009 σε σχέση με τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα/Εργα καθώς και Δήλωση Αξιοπιστίας από τον Επίτροπο του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών και πιστοποιητικό της Αρχής Πιστοποίησης.

Με βάση την Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής της ΕΕ για το 2009, η Κύπρος ικανοποίησε όλες τις απαιτήσεις και εισηγήσεις της Επιτροπής ως προς το περιεχόμενο της Ετήσιας Σύνοψης για το 2009, χωρίς την ανάγκη πρόσθετων διευκρινίσεων.

Με βάση τη συνολική ανάλυση του Διευθυντή Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, που καταγράφεται στην Ετήσια Σύνοψη, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για την περίοδο προγραμματισμού 2000 – 2006 έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται για το έτος 2009 με τρόπο που να διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων, με επιφύλαξη για το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ως Τελικού Δικαιούχου για το Στόχο 3 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Συγκεκριμένα, κατά τους ελέγχους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού που διεξήχθησαν κατά τα έτη 2007 και 2008 εντοπίστηκαν σοβαρά προβλήματα τα οποία οδήγησαν σε οικονομικές διορθώσεις συνολικού ύψους €448.514. Τα προβλήματα αυτά αφορούσαν κυρίως στη μη τήρηση των κανόνων επιλεξιμότητας και δημόσιων συμβάσεων. Για το λόγο αυτό η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου προχώρησε κατά το έτος 2009 στον έλεγχο των υπολοίπων δυο έργων που υλοποιούνται από τον ίδιο φορέα με σκοπό να επιτευχθεί ελεγκτική κάλυψη 100% των δαπανών που διενεργήθηκαν από τον φορέα. Οι εν λόγω έλεγχοι ολοκληρώθηκαν το 2010. Η ΥΕΕ, στα πλαίσια του κλεισίματος των ελέγχων, αξιολόγησε την υλοποίηση των συστάσεων και προχώρησε σε επιρόσθετες οικονομικές διορθώσεις ύψους €292.453, με τις οποίες επιτεύχθηκε το κλείσιμο των ευρημάτων. Η ΥΕΕ διασφάλισε την ορθότητα, νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών και απέσυρε την επιφύλαξη της επί του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΤΔ.

Το Γραφείο Προγραμματισμού μας πληροφόρησε ότι για κάλυψη του ποσού αυτού εντάχθηκαν έγκαιρα και υλοποιήθηκαν πρόσθετες δράσεις στα πλαίσια εγκριμένων έργων από το Υπουργείο Παιδείας με αποτέλεσμα να διασφαλισθεί πλήρης απορρόφηση.

Ετήσιες Εκθέσεις Εκτέλεσης για το 2008. Το Γραφείο Προγραμματισμού, ετοίμασε τον Μάιο του 2010

την Ετήσια Έκθεση Εκτέλεσης όσον αφορά στην Αλιεία και τον Ιούλιο του 2010 τις Ετήσιες Εκθέσεις Εκτέλεσης για το Στόχο 2, Στόχο 3, Equal και Ταμείου Συνοχής για το έτος 2008 που αποτελεί το τελευταίο πλήρες ημερολογιακό έτος υλοποίησης του Προγράμματος. Στις εκθέσεις αυτές αναφέρεται ότι δεν υπήρξε απώλεια ευρωπαϊκών πόρων από τα σχετικά Ταμεία αφού δεν προέκυψε οποιαδήποτε υπέρβαση των προθεσμιών όπως αυτές καθορίζονται στον Κανονισμό 1260/99 της Επιτροπής.

Τελικές Εκθέσεις Εκτέλεσης. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 37 του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 1260/1999 και τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής σχετικά με το Κλείσιμο των Παρεμβάσεων (2000-2006) των Διαρθρωτικών Ταμείων αρ. Ε(2006)3424 ετοιμάστηκαν από το Γραφείο Προγραμματισμού ξεχωριστές Τελικές Εκθέσεις Εκτέλεσης για τα διάφορα Προγράμματα, οι οποίες αναφέρουν συνοπτικά τα εξής:

- **Τελική Έκθεση Εκτέλεσης για το Στόχο 2.** Η Τελική Έκθεση συντάχθηκε από το Γραφείο Προγραμματισμού υπό την ιδιότητα του ως Διαχειριστική Αρχή των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων στην Κύπρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, που αποτελεί τον Ενδιάμεσο Φορέα του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού για το Στόχο 2. Στην Τελική Έκθεση Εκτέλεσης αναφέρεται ότι ο βαθμός επίτευξης των στόχων είναι ικανοποιητικός, όμως υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης της ποσοτικοποίησης των δεικτών και της ποιότητας του προγραμματισμού σε ορισμένους άξονες.
- **Τελική Έκθεση Εκτέλεσης για το Στόχο 3.** Η Τελική Έκθεση συντάχθηκε από το Γραφείο Προγραμματισμού υπό την ιδιότητα του ως Διαχειριστική Αρχή των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων στην Κύπρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που αποτελεί τον Ενδιάμεσο Φορέα του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού αυτού. Στην Τελική Έκθεση Εκτέλεσης αναφέρεται ότι υλοποιήθηκε το φυσικό αντικείμενο των ενταγμένων έργων του Προγράμματος και το χρηματοδοτικό μέρος ολοκληρώθηκε στις 30 Ιουνίου 2009, καταληκτική ημερομηνία των επιλέξιμων δαπανών, και δεν υπάρχουν ημιτελή έργα με το κλείσιμο της περιόδου. Σε γενικές γραμμές, οι στόχοι του Προγράμματος επιτεύχθηκαν και οι παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν ανταποκρίθηκαν, σε σημαντικό βαθμό, στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Παρά τα σημαντικά αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν, οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι και ο χρόνος υλοποίησης του Προγράμματος ήταν περιορισμένοι για την αντιμετώπιση των αναγκών και αδυναμιών της αγοράς εργασίας και των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ικανοποιητικό βαθμό. Η προσπάθεια αυτή συνεχίζεται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία που αποκτήθηκε από την υλοποίηση του παρόντος Προγράμματος.
- **Τελική Έκθεση Εκτέλεσης για την Κοινοτική Πρωτοβουλία Equal.** Η Τελική Έκθεση συντάχθηκε από το Γραφείο Προγραμματισμού υπό την ιδιότητα του ως Διαχειριστική Αρχή των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων στην Κύπρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που αποτελεί την Εθνική Δομή Στήριξης του Προγραμματικού Εγγράφου. Στην τελική έκθεση εκτέλεσης, αναφέρεται ότι σε γενικές γραμμές, οι στόχοι του προγραμματικού εγγράφου έχουν επιτευχθεί σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό. Επίσης αναφέρεται ότι διεξήχθη μελέτη αξιολόγησης του Συστήματος των Δεικτών Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2007-2013, στα πλαίσια της οποίας αξιολογήθηκαν οι δείκτες της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal περιόδου 2004-2006, με σκοπό τη βελτίωση τους. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων λήφθηκαν υπόψη και όπου χρειαζόταν πραγματοποιήθηκαν σχετικές ενέργειες για βελτίωση της υλοποίησης και του συστήματος διαχείρισης της πρωτοβουλίας.
- **Τελική Έκθεση Εκτέλεσης για την Αλιεία.** Η Τελική Έκθεση συντάχθηκε από το Γραφείο Προγραμματισμού υπό την ιδιότητα του ως Διαχειριστική Αρχή των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων στην Κύπρο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, που αποτελεί τον Ενδιάμεσο Φορέα αυτού του Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού. Στην έκθεση αυτή αναφέρεται ότι οι στόχοι που είχαν τεθεί επιτεύχθηκαν.

Προγραμματικά Έγγραφα περιόδου 2007 – 2013. Οι εμπειρίες από τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την προγραμματική περίοδο 2004 - 2006, λαμβάνονται υπόψη στη νέα προγραμματική περίοδο, 2007 – 2013. Σύνοψη των σχετικών αναφορών που γίνονται σε έγγραφα που αφορούν στη νέα προγραμματική περίοδο παρατίθεται πιο κάτω:

Από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς για την Πολιτική Συνοχής (ΕΣΠΑ) 2007-2013. Το όλο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, σημειώνεται ότι έχει αρκετά δυνατά σημεία τα οποία θα πρέπει να αξιοποιηθούν και κατά τη νέα προγραμματική περίοδο. Αυτά είναι:

- Η ύπαρξη ενός ενιαίου συστήματος για όλα τα προγράμματα, που συμβάλλει στη δημιουργία ενός κατάλληλου διαχειριστικού και επιχειρησιακού περιβάλλοντος.
- Η διασφάλιση της χρηστής διαχείρισης και δημοσιονομικής διαφάνειας όπως προκύπτει από τη μη ύπαρξη παρατυπιών.
- Η δυνατότητα ισχυρού κεντρικού συντονισμού και γρήγορης λήψης αποφάσεων μέσω της ύπαρξης μια ενιαίας Διαχειριστικής Αρχής.

Ως αδύνατα σημεία σημειώνονται συνοπτικά τα ακόλουθα:

- Χρονοβόρες διαδικασίες ένταξης (έγκρισης) έργων.
- Χρονοβόρες διαδικασίες πρωτοβάθμιων ελέγχων.
- Μη έγκαιρη στελέχωση και οργάνωση των Τελικών Δικαιούχων και άλλων εμπλεκόμενων υπηρεσιών λόγω θεσμικών και άλλων αδυναμιών.

Από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» 2007 – 2013. Κατά την υλοποίηση των Προγραμμάτων στην πρώτη περίοδο εφαρμογής των Διαρθρωτικών Ταμείων (2004 – 2006) στην Κύπρο, σημειώνεται ότι διαπιστώθηκαν, οι ακόλουθες αδυναμίες:

- Ορισμένες αδυναμίες στα στάδια του σχεδιασμού των έργων, της διαχείρισης και της υλοποίησης, με αποτέλεσμα να υπάρξει κάποια καθυστέρηση στην προώθηση των διαδικασιών για υλοποίηση των έργων. Ως αποτέλεσμα, στα πρώτα δύο χρόνια εφαρμογής των Προγραμμάτων παρατηρήθηκε σχετικά χαμηλή απορρόφηση.
- Σημαντικό για την έγκαιρη υλοποίηση των έργων, διαφάνηκε ότι ήταν και ο εκ των προτέρων σωστός και ολοκληρωμένος σχεδιασμός τους. Έργα τα οποία δεν ήταν καλά σχεδιασμένα, χρειάστηκε σε κάποιες περιπτώσεις να επανασχεδιαστούν με αποτέλεσμα, να καθυστερήσει η έναρξη της υλοποίησής τους.
- Επίσης μια σημαντική αδυναμία που εντοπίστηκε στην εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex-ante) του Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι η έλλειψη αξιολογήσεων των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτήθηκαν στη χώρα κατά την περίοδο 2004 - 2006 από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ. Η έλλειψη αυτή είναι εμφανής κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου στους τομείς παρέμβασης του Προγράμματος, αλλά και στη συνέχεια δημιουργεί δυσκολίες στον προσδιορισμό της στοχοθεσίας του νέου Προγράμματος, αφού δεν υπάρχουν δεδομένα υλοποίησης που θα μπορούσαν να στηρίξουν καλύτερα τόσο τις ίδιες διαδικασίες του προγραμματισμού όσο και κάποιες αναγκαίες υποθέσεις της αξιολόγησης.
- Ένας γενικότερος κίνδυνος που εντοπίζεται στην εκ των προτέρων αξιολόγηση του Προγράμματος, είναι η πιθανή αδυναμία των δικαιούχων να προετοιμάσουν και να υλοποιήσουν έγκαιρα τις αναλαμβανόμενες από αυτούς δράσεις, με δεδομένη την υλοποίηση από τους ίδιους δράσεων της Προγραμματικής Περιόδου 2004-2006, σε συνδυασμό με τις όποιες αδυναμίες έχουν παρουσιάσει αυτοί οι φορείς κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο. Στο πλαίσιο αυτό, τόσο οι παρεμβάσεις στον τομέα των αστικών μεταφορών, όσο και αυτές στον τομέα του περιβάλλοντος, οι οποίες βρίσκονται σε συνέπεια με τους στόχους του Προγράμματος, θα απαιτήσουν ιδιαίτερη προσοχή κατά την υλοποίησή τους, λόγω ακριβώς του υψηλού προϋπολογισμού των παρεμβάσεων

(ιδιαίτερα δε αυτών που αφορούν στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων).

Από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» 2007 – 2013.

Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα γίνεται συνοπτική αποτίμηση των έργων που αναφέρονται στο Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 3, καθώς και της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal, για την Προγραμματική Περίοδο 2004 – 2006 και αναφέρονται οι ακόλουθες κύριες αδυναμίες:

- Αδυναμίες στο σχεδιασμό παρεμβάσεων.
- Πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες ένταξης (έγκρισης) έργων.
- Πραγματοποίηση ελέγχων σε πολλά επίπεδα και σε μεγάλο μέγεθος δείγματος (κάποιες φορές μέχρι και 100%).

Σχέδιο Επικοινωνίας για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή». Βάσει του Άρθρου 69 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006 κάθε χώρα κράτος μέλος έχει υποχρεώσεις για δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας των Επιχειρησιακών της Προγραμμάτων για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013. Μεταξύ άλλων, κάθε χώρα έχει υποχρέωση να εκπονήσει Σχέδιο Επικοινωνίας που να καλύπτει τους στόχους της διασφάλισης της διαφάνειας καθώς και την ανάδειξη του ρόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με βάση τα πιο πάνω, η Κύπρος εκπόνησε ένα κοινό Σχέδιο Επικοινωνίας και για τα δυο Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), το οποίο ετοιμάστηκε από τη Διαχειριστική Αρχή και εγκρίθηκε από την ΕΕ.

Στο Σχέδιο αυτό, γίνεται ανασκόπηση των εμπειριών καθώς και αποτίμηση της Επικοινωνιακής Στρατηγικής για τα προγράμματα της περιόδου 2004-2006. Επίσης αναφέρεται ότι κατόπιν έρευνας από εξωτερικούς συμβούλους διαπιστώνεται ότι υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες στη γνώση του κοινού για την Πολιτική Συνοχής και τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Σημειώνεται όμως ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στην περίοδο 2004 – 2006 τα προγράμματα κάλυπταν σχετικά περιορισμένες χρηματοδοτήσεις σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές. Γίνονται επίσης οι ακόλουθες συστάσεις για τους τρόπους ενημέρωσης των πολιτών:

- εντατική προσπάθεια για ευαισθητοποίηση και αύξηση της ενημέρωσης ως προς τον ρόλο της Πολιτικής Συνοχής και των Ταμείων στο ευρύ κοινό
- μεγαλύτερη αξιοποίηση των ΜΜΕ με αποδοτικούς τρόπους
- ανάπτυξη στρατηγικής με κατάλληλα μηνύματα για εμπέδωση του αισθήματος διαφάνειας στη χρήση των κονδυλίων και του αισθήματος ότι υπάρχει δίκαιη κατανομή και αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων της ΕΕ που κατανέμονται στην Κύπρο.

Το Γραφείο Προγραμματισμού μας πληροφόρησε ότι οι αδυναμίες από την υλοποίηση των Προγραμμάτων της ΠΠ 2004-2006 που εντοπίστηκαν έχουν ληφθεί υπόψη και σχετικά με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) έγινε ειδική μελέτη αξιολόγησης, βάσει των αποτελεσμάτων της οποίας, σχεδιάστηκε το νέο σύστημα. Το νέο σύστημα εγκρίθηκε τόσο από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου όσο και από την ΕΕ μέσα στο 2009. Μέσα από αυτό υιοθετούνται οι εισηγήσεις για απλοποίηση και περαιτέρω βελτίωση του ΣΔΕ.

Έλεγχοι που διενεργήθηκαν σε σχέση με τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής, ενημέρωσε την Κυπριακή Δημοκρατία με επιστολή της, ημερ. 10.9.2007, ότι ολοκληρώθηκε ο έλεγχος της Επιτροπής, αναφορικά με το Ενιαίο Έγγραφο Προγραμματισμού για το Στόχο 2, για την Προγραμματική Περίοδο 2004 – 2006.

Στην επιστολή επισημαίνεται ότι δεν εντοπίστηκε καμιά παράτυπη δαπάνη και ως εκ τούτου δεν χρειάζεται να γίνουν δημοσιονομικές διορθώσεις ως αποτέλεσμα του ελέγχου και ο έλεγχος θεωρείται ολοκληρωμένος.

Ορισμένες αδυναμίες που εντόπισε η Επιτροπή και τις οποίες η Διαχειριστική Αρχή δεσμεύθηκε να βελτιώσει με τη νέα Προγραμματική Περίοδο είναι οι ακόλουθες:

- Βελτίωση του Πληροφοριακού συστήματος για τη λειτουργία παρακολούθησης των έργων.
- Βελτίωση των δεικτών για την παρακολούθηση των έργων.
- Επίσπευση της διαδικασίας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, το Γραφείο Προγραμματισμού μας διαβεβαίωσε ότι οι αδυναμίες αυτές βελτιώθηκαν με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για την ΠΠ 2007-2013.

Πρόσθετα στις 11.6.2009 ολοκληρώθηκε ο έλεγχος της Επιτροπής που αφορούσε μεταξύ άλλων στον έλεγχο του προγράμματος ΕΤΠΑ (Στόχος 2). Στην εν λόγω έκθεση δεν εντοπίζονται οποιαδήποτε σημαντικά ευρήματα.

Στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2009, αναφέρεται ότι, με βάση στοιχεία από τη Διεύθυνση Ελέγχου της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής, καθώς και από άλλες πηγές, προσφέρεται λογική διαβεβαίωση (reasonable assurance) ότι τα συστήματα που η Κύπρος χρησιμοποιεί για τη διάθεση ευρωπαϊκών πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2004 – 2006, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης λειτουργούν με επάρκεια.

Για τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την περίοδο 2004 – 2006, με βάση τον Κανονισμό 1260/1999 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης άρθρο 43, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει την ευθύνη της εκ των υστέρων αξιολόγησης, σε συνεργασία με το κράτος μέλος και τη Διαχειριστική Αρχή, η οποία εκτελείται από ανεξάρτητους αξιολογητές και ολοκληρώνεται το αργότερο τρία έτη μετά τη λήξη της περιόδου προγραμματισμού και καλύπτει τις παρεμβάσεις.

Μία εκ των υστέρων σχετική αξιολόγηση που διενεργήθηκε από ανεξάρτητους αξιολογητές, που ετοιμάστηκε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αφορά στην Κύπρο (Ex post Evaluation of Cohesion Policy Programmes 2000 – 2006 financed by the European Regional Development Fund in Objective 1 and 2 regions, Work package 1: Coordination, analysis and synthesis, Task 4: Development and achievements in Member States, CYPRUS) αναφέρει ότι:

Οι δράσεις που εφαρμόστηκαν σε σχέση με το Στόχο 2, δεν είχαν σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας λόγω του μικρού προϋπολογισμού αλλά και της διάρκειας του Προγράμματος. Παρόλα αυτά, η εμπειρία της διαδικασίας εφαρμογής των προγραμμάτων, επηρέασε πολύ θετικά τη διαδικασία στρατηγικού προγραμματισμού, όπως διαφάνηκε κατά την προετοιμασία των προγραμμάτων της νέας προγραμματικής περιόδου 2007 – 2013.

Στο έγγραφο αναφέρονται επίσης τα ακόλουθα συμπεράσματα για τα προγράμματα του Στόχου 2.

Τα προγράμματα ήταν πολύ φιλόδοξα, εμπλέκοντας διάφορα μέτρα τα οποία θα έπρεπε να εφαρμοστούν σε μικρό χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα διάφοροι στόχοι να μην επιτευχθούν.

Υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας των δημόσιων αρχών όσον αφορά στον προγραμματισμό, διαχείριση και εφαρμογή των προγραμμάτων.

Η περαιτέρω εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων και τοπικών κοινοτήτων στην προγραμματική διαδικασία καθώς και στην φάση εφαρμογής των προγραμμάτων, θα βοηθούσε στη βελτίωση της περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής και θα μεγιστοποιούσε την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων.

Υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης της ικανότητας των δικαιούχων να αξιοποιήσουν τη χρηματοδότηση με όσο το δυνατό αποτελεσματικότερο τρόπο.

Το Γραφείο Προγραμματισμού ανέφερε ότι οι εισηγήσεις των εξωτερικών συμβούλων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, δεν είναι όμως κριτήριο για επάρκεια συστημάτων.

Αρχή Πληρωμής. Σύμφωνα με τις Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 55.114 και 61.826, ημερ. 12.2.2002 και 6.4.2005, αντίστοιχα, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας έχει οριστεί ως η Ενιαία Αρχή Πληρωμής για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, η οποία έχει την ευθύνη για την εκταμίευση των κοινοτικών πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για συγχρηματοδότηση των έργων που υλοποιούνται στα πλαίσια των Ενιαίων Εγγράφων Προγραμματισμού.

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων που της έχουν ανατεθεί, η Αρχή Πληρωμής έχει και την ευθύνη διενέργειας των ελέγχων της Διαχειριστικής Αρχής, των Ενδιάμεσων Φορέων και των Τελικών Δικαιούχων.

Μέσα από τους ελέγχους της κατά το 2009, η Αρχή αναφέρει ότι τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου σε Τελικούς Δικαιούχους και Ενδιάμεσους Φορείς, όπως αυτά έχουν καθοριστεί από την Διαχειριστική Αρχή, λειτουργούν ικανοποιητικά.

Τα ευρήματα του ελέγχου δεν επηρεάζουν με οποιονδήποτε τρόπο τις δαπάνες που πιστοποιήθηκαν προς την ΕΕ ενώ, οι εισηγήσεις που γίνονται, έχουν σκοπό τη βελτίωση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου και την πλήρη συμμόρφωση με τις διαδικασίες διαχείρισης και ελέγχου, όπως αυτές έχουν καθοριστεί.

Ορισμένα από τα ευρήματα των ελέγχων της Αρχής Πληρωμής ήταν τα ακόλουθα:

- Μη λήψη των απαιτούμενων ενεργειών δημοσιότητας και πληροφόρησης σύμφωνα με τις απαιτήσεις των σχετικών Κανονισμών.
- Για ένα έργο διαπιστώθηκε ότι δεν ετοιμάστηκαν Τριμηνιαία/Εξαμηνιαία Δελτία Παρακολούθησης του Έργου και των Υποέργων.
- Καθυστερήσεις στις πληρωμές των Αναδόχων από τον Τελικό Δικαιούχο.
- Καθυστέρηση στην υποβολή των Τριμηνιαίων/Εξαμηνιαίων Δελτίων Παρακολούθησης.
- Ελλιπής συμπλήρωση εγγράφων (πίνακας Ε, παρουσιολόγια ομαδικής κατάρτισης, ερωτηματολόγια).
- Καθυστέρηση στην έναρξη προγραμμάτων κατάρτισης από τους Αναδόχους.
- Μη ενημέρωση όλων των Φορέων για τις συνεδρίες της Επιτροπής Αξιολόγησης.
- Μη διεκδίκηση όλων των επιλέξιμων δαπανών όσο αφορά τους μισθούς για ένα έργο.
- Μη διενέργεια συμφιλιώσεων μεταξύ του λογιστικού συστήματος και Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ).

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ). Η ΥΕΕ με βάση τα άρθρα 10 -13 και 15 του Κανονισμού 438/2001 της ΕΕ, διενήργησε ελέγχους των συστημάτων καθώς και δειγματοληπτικούς ελέγχους των δαπανών για προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ετήσια σύνοψη της εν λόγω Υπηρεσίας, για το έτος 2009, αναφέρει ότι, κατά τη γνώμη της, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου έχει σχεδιαστεί και εφαρμόζεται με τρόπο που διασφαλίζεται η αποτελεσματική και ορθή χρησιμοποίηση των κοινοτικών κονδυλίων, με εξαίρεση, όπως αναφέρθηκε εκτενέστερα πιο πάνω, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ως Τελικού Δικαιούχου για το Στόχο 3 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Τα κυριότερα ευρήματα της ΥΕΕ από τους ελέγχους ήταν τα εξής:

- Σε έλεγχο ενός Φορέα Υλοποίησης (Δήμος Λευκωσίας) και ενός Τελικού Δικαιούχου (Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως) διαπιστώθηκε ότι και στις δυο περιπτώσεις οι Τελικοί Δικαιούχοι δεν διεξήγαγαν επιτόπιους διοικητικούς ελέγχους σε Φορείς Υλοποίησης και κατ' επέκταση δεν άσκησαν έλεγχο κατά πόσο ο Φορέας Υλοποίησης τηρεί τις υποχρεώσεις του με βάση τη σχετική σύμβαση.
- Σε έλεγχο του Φορέα Υλοποίησης (Τεχνικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού) παρατηρήθηκαν αδυναμίες σχετικά με την επάρκεια αιτιολόγησης των αρχιτεκτονικών οδηγιών και τη στοιχειοθέτηση κοστολόγησης των αλλαγών. Επίσης καταβλήθηκαν μη επιλέξιμες δαπάνες. Για τα πιο πάνω καταλογίστηκε συνολική οικονομική διόρθωση ύψους €21.842.
- Ο Τελικός Δικαιούχος (Μονάδα Διαχείρισης Έργων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού) προχώρησε σε αλλαγή στους όρους ενός διαγωνισμού, χωρίς να δοθεί παράταση στην ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκαν και καθυστερήσεις στην υλοποίηση των χρονοδιαγραμμάτων των συμβάσεων για ένα έργο με κίνδυνο τη

μη ολοκλήρωση των εργασιών εντός της επιλέξιμης περιόδου. Αναφέρεται επίσης ότι δεν λήφθηκαν ικανοποιητικά μέτρα για επιβεβαίωση της παράδοσης και χρησιμοποίησης του φυσικού αντικειμένου ούτε τηρήθηκε μητρώο περιουσιακών στοιχείων.

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Στους προϋπολογισμούς του Κράτους για το 2008 και το 2009, έγινε πρόνοια ποσού €6.834.406 και €6.000.000 αντίστοιχα, για την έναρξη των εργασιών της πρώτης φάσης του έργου για κατασκευή δρόμου από την είσοδο του Λιμανιού μέχρι τον παλαιό δρόμο Λεμεσού - Πάφου και για την ετοιμασία αναγκαίων μελετών για την κατασκευή και δεύτερης φάσης. Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού το εν λόγω έργο εντάχθηκε στους σχετικούς άξονες για συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013 κατά το 2010. Σύμφωνα με το Τμήμα Δημοσίων Έργων, η υλοποίηση του έργου, το κόστος του οποίου έχει προϋπολογισθεί στα €109,44 εκ., παρουσιάζει καθυστέρηση, η οποία, όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεση μας για το 2008, οφείλεται στην αδυναμία του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού Αμαθούντας (ΣΑΛΑ) να εκτελέσει τα συναφή έργα που έχει αναλάβει.

Η Υπηρεσία μας προέβηκε σε έλεγχο αναφορικά με την αποτελεσματικότητα δύο έργων, («Αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών στα πλαίσια της Δια Βίου Μάθησης» και «Ενταξη των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στη Μαθησιακή Διαδικασία» που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και που Τελικός Δικαιούχος είναι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, για την προγραμματική περίοδο 2004 – 2006 και διαπίστωσε ότι, μέχρι τις 30 Ιουνίου 2009, οι δαπάνες και των δύο Έργων είχαν υλοποιηθεί πλήρως, είχαν διεξαχθεί οι ελέγχοι επιλεξιμότητας δαπανών από τον Ενδιάμεσο Φορέα και είχαν υποβληθεί στην ΕΕ.

Η Υπηρεσία μας προέβηκε επίσης σε έλεγχο αναφορικά με την αποτελεσματικότητα του έργου «Κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου και πέντε παράλληλων κυματοθραυστών στο Ζύγι», το κόστος του οποίου ανέρχεται σε €15.258.080 και συγχρηματοδοτείται κατά το ήμισυ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας και την Κυπριακή Δημοκρατία. Η ημερομηνία έναρξης του έργου, με βάση το συμβόλαιο, ήταν η 5.11.2007 και αναμενόταν να ολοκληρωθεί στις 2.5.2010. Μέχρι τον Οκτώβριο του 2010, οι κατασκευαστικές εργασίες παρουσίαζαν αδικαιολόγητη καθυστέρηση λόγω λανθασμένου προγραμματισμού εκ μέρους του εργολάβου και λόγω προβλημάτων οργάνωσης του εργοταξίου και προμήθειας υλικών. Επιπρόσθετα, προκλήθηκαν σοβαρές ζημιές στο έργο, λόγω ακραίων καιρικών συνθηκών, η αποκατάσταση των οποίων προκάλεσε περαιτέρω καθυστέρηση. Σημειώνεται ότι μέχρι τον Οκτώβριο του 2010 εγκρίθηκε από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων και την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων η παραχώρηση στον εργολάβο συνολικής παράτασης χρόνου 154 εργάσιμων ημερών με νέα ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών την 2.12.2010.

Όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού, η καθυστέρηση αυτή δεν επηρεάζει την υλοποίηση του Προγράμματος αφού ήδη έχουν καλυφθεί οι στόχοι απορρόφησης τόσο για το 2010 όσο και για το 2011.

Έλεγχοι που διενεργήθηκαν σε σχέση με το Ταμείο Συνοχής.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κατά το Μάρτιο του 2008 περατώθηκε ο έλεγχος συστημάτων που διενήργησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναφορικά με το Ταμείο Συνοχής από τις 18 έως 22 Απριλίου 2005, και αναφέρεται σε αυτή ότι δεν προέκυψε οποιαδήποτε δημοσιονομική διόρθωση ως αποτέλεσμα του ελέγχου.

Πρόσθετα στις 11.6.2009 ολοκληρώθηκε ο έλεγχος της Επιτροπής που αφορούσε μεταξύ άλλων στον έλεγχο του Ταμείου Συνοχής, που αφορούσε στην εξέταση της εργασίας του Οργανισμού Δήλωσης Κλεισίματος (Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου), σύμφωνα με το Άρθρο 15 του Κανονισμού 438/2001. Στην εν λόγω έκθεση δεν εντοπίζονται οποιαδήποτε σημαντικά ευρήματα.

Σημειώνεται ότι στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2008, αναφέρεται ότι το 2008 υπογράφηκε συμβόλαιο μεταξύ της Επιτροπής και της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου. Τέτοια συμβόλαια προκύπτουν όταν μετά από ελέγχους της Επιτροπής, διαπιστώνεται το ψηλό επίπεδο ελέγχων των ελεγκτικών αρχών στα κράτη μέλη που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των σχετικών ελέγχων που διεξάγει η Επιτροπή.

Στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2009, αναφέρεται ότι προσφέρεται λογική διαβεβαίωση (reasonable assurance) ότι τα συστήματα που η Κύπρος χρησιμοποιεί για τη διάθεση ευρωπαϊκών πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2004 – 2006, μέσω του Ταμείου Συνοχής, λειτουργούν με επάρκεια. Αυτή η γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης δίνεται χωρίς οποιαδήποτε επιφύλαξη.

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου. Με βάση τους ελέγχους που διεξήγαγε στα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής με βάση τα άρθρα 9 – 11 του Κανονισμού 1386/2002 της Επιτροπής, η ΥΕΕ συμπεράνει ότι το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργεί αποτελεσματικά ώστε να παρέχει εύλογη διαβεβαίωση ως προς την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή και ως εκ τούτου, ως προς την νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών πράξεων.

Ορισμένα από τα κυριότερα ευρήματα της ΥΕΕ ήταν τα ακόλουθα:

- Σε σχέση με το Φορέα Υλοποίησης – Τομέας Διαχείρισης Στερεών Απορριμμάτων, Υπουργείο Εσωτερικών, παρατηρήθηκε ότι δεν προχώρησε στις απαιτούμενες δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας αναφορικά με τα υπό εξέταση υποέργα βάσει των προνοιών του Κανονισμού (ΕΚ) 621/2004. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκαν αδυναμίες σχετικά με τον έλεγχο των κατασκευαστικών εργασιών καθώς και σημαντικές διαφοροποιήσεις με τα αρχιτεκτονικά σχέδια οι οποίες δεν είχαν εντοπιστεί από τον Τεχνικό Σύμβουλο και τον Φορέα Υλοποίησης.
- Σε σχέση με τον Ενδιάμεσο Φορέα – Μονάδα Διαχείρισης Ταμείου Συνοχής, Υπουργείο Εσωτερικών, παρατηρήθηκαν αδυναμίες σχετικά με την αποτελεσματικότητα της παρακολούθησης και του ελέγχου κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών και επιπρόσθετα η πινακίδα που είχε τοποθετηθεί στο χώρο εκτέλεσης του έργου δεν περιλάμβανε όλα τα απαραίτητα στοιχεία σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 621/2004.

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε, όπως αναφέρεται περιληπτικά στην παράγραφο Δ(γ)(ii), ότι λόγω της καθυστέρησης των εργασιών που αφορούν στο έργο «Νέος χώρος Υγειονομικής Ταφής και Διαμετακομιστικοί Σταθμοί για Ολοκληρωμένη Διαχείριση Στερεών Απορριμμάτων Επαρχιών Λάρνακας – Αμμοχώστου» θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή, ούτως ώστε να μην προκύψει απώλεια κοινοτικών πόρων. Για το πιο πάνω έργο, υποβλήθηκε αίτημα προς την ΕΕ για τροποποίηση, στην οποία περιλαμβανόταν και παράταση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης μέχρι το τέλος του 2010. Το αίτημα εγκρίθηκε από την ΕΕ και όπως μας πληροφόρησε το Γραφείο Προγραμματισμού το έργο ολοκληρώθηκε αρχές του 2010 και τέθηκε σε λειτουργία τον Μάρτιο του ίδιου έτους.

(γ) Διαρθρωτικά Ταμεία, Ταμείο Συνοχής και Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας/Προγραμματική Περίοδος 2007 – 2013.

- (i) **Δαπάνες.** Το 2009 αποτέλεσε έτος ένταξης έργων στα προγράμματα και ουσιαστική έναρξη στην υλοποίησή τους. Παράλληλα, ολοκληρώθηκε η λειτουργία των μηχανισμών και δομών που αφορούν το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Προγραμμάτων το οποίο, αφού εξετάστηκε από την ΕΕ, έλαβε την σχετική έγκριση.

Συγκεκριμένα τα ποσοστά υλοποίησης για τα Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα», «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» και «Αλιεία» τα ποσοστά υλοποίησης, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2009, ανήλθαν σε 14,9%, 2,4% και 31,6% αντίστοιχα. Κατά το έτος 2009, πιστοποιήθηκαν στην ΕΕ δαπάνες ύψους €41.017.813, €197.177 και €6.223.507 για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα», «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» και «Αλιείας», αντίστοιχα. Κατά το 2009, το Γενικό Λογιστήριο (Αρχή Πιστοποίησης) έλαβε έναντι προκαταβολής και πιστοποιημένων δαπανών για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα», «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» ποσά ύψους €54.571.775 και €4.956.341 από τα οποία ποσά ύψους €34.865.141 και €165.575 (ποσοστά 7,07% και 0,14%) αντίστοιχα, αφορούσαν στη σχετική κοινοτική συνεισφορά έναντι πιστοποιημένων δαπανών. Σημειώνεται ότι, για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αλιεία» δεν εισπράχθηκε οποιοδήποτε ποσό έναντι πιστοποιημένων

δαπανών μέσα στο 2009. Ποσό ύψους €3.111.753 εισπράχθηκε το Μάρτιο του 2010 και αφορούσε πιστοποιημένες δαπάνες του 2009.

Σε σημείωμα του Υπουργού Οικονομικών, ημερ. 26 Μαρτίου 2010, για ενημέρωση του Υπουργικού Συμβουλίου, αναφέρεται ότι η πρόοδος στην υλοποίηση των προγραμμάτων φαίνεται να είναι ικανοποιητική αλλά παρατηρούνται μεγάλες καθυστερήσεις στην υλοποίηση των έργων και σχεδίων χορηγιών που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, τόσο στην υλοποίηση των έργων που εντάχθηκαν, όσο και στην ωρίμανση και ένταξη των έργων που προωθούνται. Επίσης, συγκεκριμένη αναφορά γίνεται στο Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή», για το οποίο αναφέρεται ότι αν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα από τους Εμπλεκόμενους Φορείς, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος απώλειας κοινοτικών πόρων. Την ανησυχία αυτή εξέφρασε και ο εκπρόσωπος της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ίσων Ευκαιριών της ΕΕ, σε συνεδρία της Επιτροπής Παρακολούθησης των ΕΠ της ΠΠ 2007-2013 που διενεργήθηκε στην Κύπρο τον Ιούνιο του 2010. Η Διαχειριστική Αρχή τον διαβεβαίωσε ότι λήφθηκαν μέτρα επιτάχυνσης, μεταξύ άλλων, στάλθηκαν επιστολές για επιταχυνόμενη υλοποίηση και απλοποιήθηκαν οι διαδικασίες ούτως ώστε να μην υπάρξει κίνδυνος απώλειας πόρων.

Συνοπτικός Πίνακας Πορείας Υλοποίησης των Προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων την 31.12.2009.

Πρό- γραμμα	Προϋπολογ. Ενταγμένων Έργων	Προϋπολογ. Κοινοτικής Συνεισφοράς	Πραγματικές Δαπάνες Ενταγμένων Έργων	Πραγματικές Δαπάνες Ενταγμένων Έργων (Κοινοτική Συνεισφορά)	% Κάλυψη Κοιν. Συνεισφ.	Κοινοτική Συνεισφορά για τις Πιστοποιημ. Δαπάνες	% Πιστοπ. Δαπανών
	€	€	€	€		€	
Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγων.	269.260.378	492.665.838	58.389.669	49.631.219	10,00	34.865.141	7,07
Απασχό- ληση, Ανθρ. Κεφάλαιο και Κοιν. Συνοχή	48.894.496	119.769.154	960.793	768.634	0,64	165.575	0,14
Αλιεία	22.455.864	19.724.418	12.383.570	6.191.785	31,39	3.111.753	15,78
Σύνολο	340.610.738	632.159.410	71.734.032	56.591.638	8,95	38.142.469	6,03

Η τελευταία ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών για τα πιο πάνω προγράμματα είναι η 31^η Δεκεμβρίου 2015.

(ii) Έλεγχοι και Εκθέσεις για Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής της Προγραμματικής Περιόδου 2007 – 2013.

Ετήσιες Συνόψεις των Κρατών Μελών σε σχέση με τους ελέγχους γύρω από τη διάθεση των Ευρωπαϊκών Κονδυλίων.

Στη συνολική ανάλυση του Διευθυντή Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, όπως καταγράφεται στην Ετήσια Σύνοψη, αναφέρεται ότι λόγω της καθυστέρησης στην έγκριση των Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήταν αδύνατη η διεξαγωγή ελέγχων κατά την περίοδο 1 Ιουλίου 2008-30 Ιουνίου 2009. Κατά το Δεκέμβριο του 2009, καθώς και στις αρχές του 2010, διενεργήθηκαν συνολικά 5 έλεγχοι συστημάτων που αφορούσαν στην περίοδο προγραμματισμού 2007-2013 καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι τα συστήματα λειτουργούσαν αποτελεσματικά ώστε να παράσχουν εύλογη βεβαιότητα ως προς την ορθότητα των καταστάσεων δαπανών που υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και, κατά συνέπεια, ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών πράξεων.

Έλεγχοι που διενεργήθηκαν.**1. Ευρωπαϊκή Επιτροπή.**

Αξιολόγηση Έργων. Για τα έργα που αφορούν στα προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) για την περίοδο 2007 – 2013, σύμφωνα με τα άρθρα 47 – 49 του Κανονισμού 1083/2006 Περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής, για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών και εθνικών πόρων, προβλέπεται η διεξαγωγή αξιολογήσεων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή», μέσω των οποίων υλοποιείται το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια συστάθηκε στις 18.3.2009, Καθοδηγητική Επιτροπή για Δράσεις Αξιολόγησης κατά τη διάρκεια της υλοποίησης (on-going evaluation) των πιο πάνω επιχειρησιακών προγραμμάτων, η οποία θα έχει το γενικό συντονισμό της παρακολούθησης και στήριξης του έργου της αξιολόγησης. Ο ρόλος της Επιτροπής είναι συμβουλευτικός και οι εισηγήσεις της θα διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην όλη διαδικασία αξιολόγησης.

Στην Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής για το 2009, αναφέρεται ότι προσφέρεται λογική διαβεβαίωση (reasonable assurance) ότι τα συστήματα που η Κύπρος χρησιμοποιεί για τη διάθεση ευρωπαϊκών πόρων για την Προγραμματική Περίοδο 2007 – 2013, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής, λειτουργούν με επάρκεια. Αυτή η γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης δίνεται χωρίς οποιαδήποτε επιφύλαξη (unqualified opinion).

Στην ίδια έκθεση αναφέρεται επίσης ότι η υλοποίηση των έργων της ΠΠ 2007-2013 για την Κύπρο βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο.

2. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (YEE).

Επιχειρησιακά Προγράμματα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή». Η YEE με Υπουργική Απόφαση (αριθμός 65.794 ημερομηνίας 4 Ιουλίου 2007) και σύμφωνα με το άρθρο 59 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006, ορίστηκε ως η Αρμόδια Αρχή Ελέγχου για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο για την περίοδο 2007-2013.

Στην Ετήσια Έκθεση Ελέγχου της εν λόγω Υπηρεσίας για το 2009 που αφορούσε τα δυο πιο πάνω Επιχειρησιακά Προγράμματα, αναφέρεται ότι κατά το Δεκέμβριο του 2009, η YEE διενήργησε έλεγχο συστημάτων στο Τμήμα Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς ήταν οι μόνες αρχές, μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης, που είχαν επαληθεύσει δαπάνες που δηλώθηκαν στην ΕΕ αναφορικά με το ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα». Αναφέρεται ότι λόγω του χαμηλού βαθμού υλοποίησης των προγραμμάτων, δεν κατέστη δυνατό να ελεγχθούν όλα τα κύρια στοιχεία ελέγχου. Στην Ετήσια Σύνοψη της ίδιας Υπηρεσίας για το 2009 εκφράζεται γνώμη χωρίς επιφύλαξη και αναφέρεται ότι διαπιστώθηκε ότι τα συστήματα λειτουργούν αλλά απαιτούνται κάποιες βελτιώσεις.

Επίσης στην Ετήσια Σύνοψη της YEE αναφέρονται τα εξής ευρήματα από τους ελέγχους που ολοκληρώθηκαν το 2010:

- Ενδιάμεσος Φορέας (Τμήμα Ελέγχου, Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων) διαπιστώθηκε ότι για ένα έργο δεν διενεργήθηκε καμία επιτόπια επαλήθευση, ενώ για ένα άλλο είχε διενεργηθεί μία σε προχωρημένο στάδιο του έργου.
- Ενδιάμεσος Φορέας (Μονάδα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Ταμείων, Υπουργείο Εσωτερικών) δεν είχε διενεργηθεί καμία επιτόπια διοικητική επαλήθευση.

Κατά τον Φεβρουάριο του 2010 η YEE διενήργησε έλεγχο στον Ενδιάμεσο Φορέα: Μονάδα Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναφορικά με το ΕΠ «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» και εξέφρασε την άποψη ότι το σύστημα λειτουργεί αλλά απαιτούνται κάποιες

βελτιώσεις. Συγκεκριμένα η παρατήρηση αφορούσε την μη ύπαρξη διαδικασιών και περιεκτικών καταλόγων ελέγχου, προκειμένου να εντοπίζονται τυχόν σοβαρές ανακρίβειες.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αλιεία». Η ΥΕΕ με Υπουργική Απόφαση (αριθμός 65.794 ημερομηνίας 4 Ιουλίου 2007) και σύμφωνα με το άρθρο 58 του Κανονισμού (ΕΚ) 1198/2006, ορίστηκε ως η Αρμόδια Αρχή Ελέγχου για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Αλιείας που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας στα πλαίσια της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.

Στην Ετήσια Έκθεση Ελέγχου της εν λόγω Υπηρεσίας για το 2009 που αφορούσε το πιο πάνω Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, αναφέρεται ότι κατά το Δεκέμβριο του 2009, η ΥΕΕ διενήργησε έλεγχο συστημάτων στο Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ως Ενδιάμεσος Φορέας για το ΕΠ «Αλιεία». Αναφέρεται επίσης ότι λόγω του χαμηλού βαθμού υλοποίησης του προγράμματος, δεν κατέστη δυνατό να ελεγχθούν όλα τα κύρια στοιχεία ελέγχου. Στην Ετήσια Σύνοψη της ίδιας Υπηρεσίας για το 2009 εκφράζεται γνώμη χωρίς επιφύλαξη και αναφέρεται ότι το σύστημα λειτουργεί αλλά απαιτούνται κάποιες βελτιώσεις.

Το εύρημα της ΥΕΕ ήταν ότι ο Ενδιάμεσος Φορέας για τις επιτόπιες επαληθεύσεις στηρίζεται στα αποτελέσματα των τεχνικών επαληθεύσεων που έχουν πραγματοποιηθεί από το Τμήμα Ελέγχου του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ρύθμιση η οποία δεν περιγραφόταν στις κατευθυντήριες γραμμές της Διαχειριστικής Αρχής.

Το Γραφείο Προγραμματισμού μας πληροφόρησε ότι, για τη συγκεκριμένη περίπτωση, η διαδικασία εξειδικεύτηκε και το εύρημα έκλεισε.

3. Ελεγκτική Υπηρεσία.

Η Υπηρεσία μας διενήργησε τεχνικούς ελέγχους στα έργα που emπίπτουν στο ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα». Ευρήματα των σχετικών ελέγχων αναφέρονται σε σχετικά μέρη της Έκθεσης μας κάτω από τα καθ' ύλη Υπουργεία/Κυβερνητικά Τμήματα.

Μελέτη Αξιολόγησης του Συστήματος Δεικτών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Τον Δεκέμβριο του 2009 διεξήχθη από τη Διαχειριστική Αρχή μελέτη αξιολόγησης του Συστήματος Δεικτών των ΕΠ «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα» και «Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή» με στόχο τον καθορισμό ορισμένων ενδιάμεσων στόχων ή/και επιπρόσθετων δεικτών, όπου αυτό ήταν δυνατό. Το όλο έργο συγχρηματοδοτήθηκε από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής. Η μελέτη κατέληξε ότι οι επιλεγμένοι δείκτες, για την ΠΠ 2007-2013, είναι εύχρηστοι και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων, με κάποιες τροποποιήσεις. Η Διαχειριστική Αρχή με έγκριση της Επιτροπής Παρακολούθησης και της ΕΕ, θα προχωρήσει με ανάλογη τροποποίηση των δεικτών.

(δ) Άλλα Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα.

Έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων. Κατά το 2008 και 2009 η Υπηρεσία Ασύλου, δρώντας ως εξουσιοδοτημένη αρχή για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων, εφάρμοσε ως εκτελεστικός φορέας δύο δράσεις στα πλαίσια της προγραμματικής περιόδου 2008, με συνολικό προϋπολογισμό ύψους €568.220, με τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών την 30.6.2010.

Για τα έτη 2008 και 2009 η Υπηρεσία Ασύλου δεν είχε αναθέσει οποιαδήποτε δράση ως φορέας ανάθεσης, επειδή δεν είχαν ολοκληρωθεί έγκαιρα οι διαδικασίες χειρισμού των δράσεων. Κατά συνέπεια η Κύπρος δεν απορρόφησε όλη τη σχετική Ευρωπαϊκή συνεισφορά.

Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι, ο προγραμματισμός των δράσεων και η διενέργεια των δαπανών θα πρέπει να παρακολουθούνται στενά, ώστε οι δράσεις που προγραμματίζονται να υλοποιούνται έγκαιρα, με σκοπό η Δημοκρατία να αξιοποιεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους ευρωπαϊκούς πόρους που δικαιούται, στα χρονικά πλαίσια που της παρέχονται..

ΜΕΡΟΣ 8 - ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

8.1 Έγκριση Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2009. Ο Προϋπολογισμός του Κράτους για το έτος 2009 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 9.10.2008 και, μετά την ψήφιση του σε Νόμο, (Ν.29(ΙΙ)/2008) δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2008.

Υποβολή Τελικού Απολογισμού. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 81 του Συντάγματος, ο Τελικός Απολογισμός πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους. Ο Τελικός Απολογισμός για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31.12.2009 εγκρίθηκε από το Γενικό Λογιστή την 1.3.2010 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 31.3.2010.

8.2 Πάγιο Ταμείο. Το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας παρουσίασε το 2009 την πιο κάτω κίνηση:

	2009	2008
	€000	€000
Χρεωστικό υπόλοιπο 1.1	8.521.340	7.380.569
Πλέον: Πληρωμές	<u>7.746.961</u>	<u>7.375.826</u>
	16.268.301	14.756.395
Μείον: Εισπράξεις	<u>5.709.529</u>	<u>6.235.055</u>
Χρεωστικό υπόλοιπο 31.12	<u>10.558.772</u>	<u>8.521.340</u>

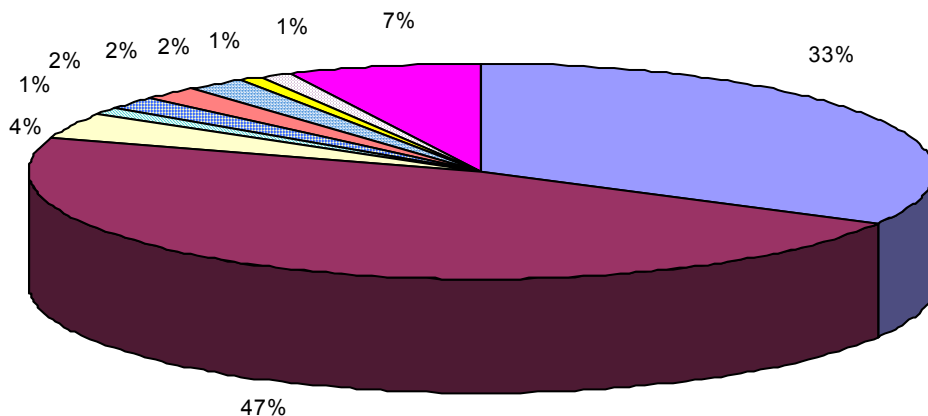
8.3 Αποτελέσματα έτους. Κατά το 2009 προέκυψε έλλειμμα ύψους €2.037,4 εκ., σε σύγκριση με €1.140,8 εκ. το 2008 ενώ, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2009, το έλλειμμα θα ανερχόταν σε €1.958,7 εκ., σε σύγκριση με €1.152,6 εκ. το 2008. Η αύξηση του ταμειακού ελλείμματος σε σύγκριση με το 2008 προήλθε από τη μείωση των έμμεσων και άμεσων φόρων κατά €362,6 εκ. και €339,5 εκ. αντίστοιχα, την αύξηση των δαπανών προσωπικού κατά €201,8 εκ. και την αύξηση των κεφαλαιουχικών δαπανών κατά €187,2 εκ. Επίσης η αύξηση των αναλήψεων δανείων κατά €224,0 εκ. επηρέασε αντίστροφα το ταμειακό έλλειμμα.

	Προϋπολογι- σθέντα	Πραγματικά	% Απόκλιση	Προϋπολογι- σθέντα	Πραγματικά	% Απόκλιση
	€ 000	€ 000		€ 000	€ 000	
Εισπράξεις	6.875.178	5.709.529	(16,95)	7.061.717	6.235.055	(11,71)
Πληρωμές	<u>8.833.990</u>	<u>7.746.961</u>	(12,30)	<u>8.214.270</u>	<u>7.375.826</u>	(10,21)
(Έλλειμμα)						
/Πλεόνασμα	<u>(1.958.812)</u>	<u>(2.037.432)</u>	-	<u>(1.152.553)</u>	<u>(1.140.771)</u>	-

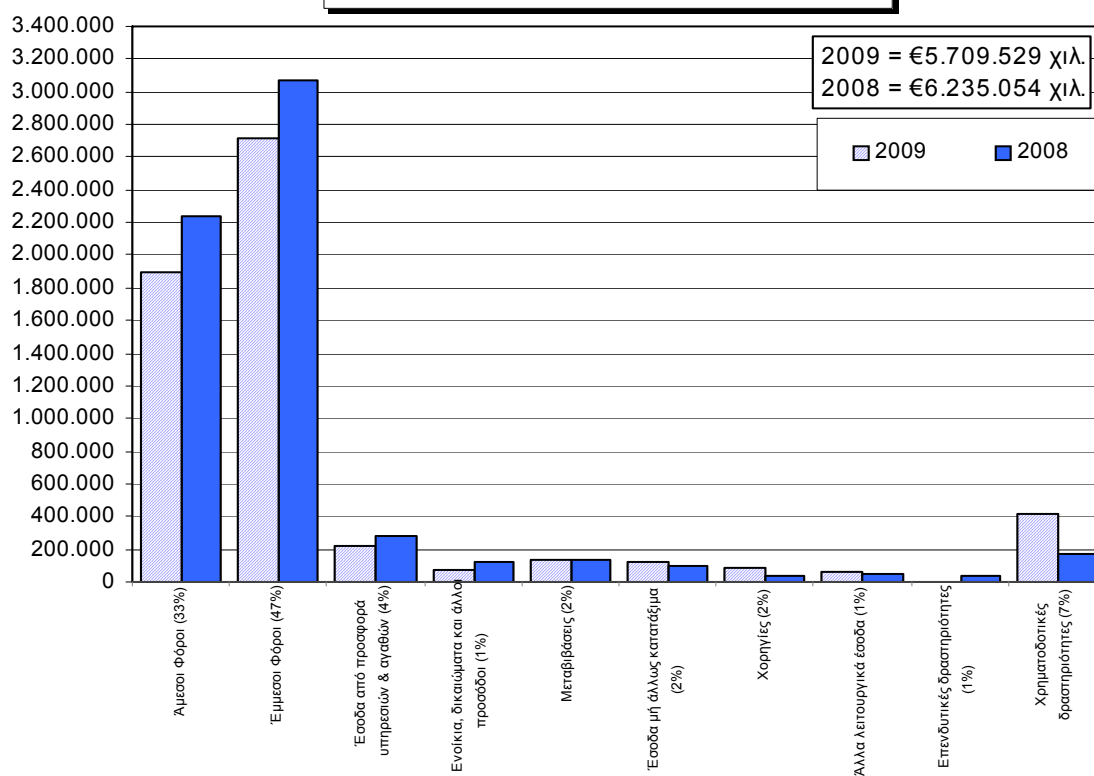
8.4 Εισπράξεις. Οι συνολικές εισπράξεις σημείωσαν μείωση €525,6 εκ. ή 8,43%, σε σύγκριση με το 2008 κυρίως λόγω μείωσης των φόρων κατά €702,1εκ.και της αύξησης των αναλήψεων από δάνεια ύψους €224,0 εκ.

Οι εισπράξεις των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2009, ως ακολούθως:

	2009			2008		
	€000	€000	%	€000	€000	%
<u>ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ</u>						
Α. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ		5.284.843	92,57		6.020.945	96,57
<u>Άμεσοι Φόροι</u>		1.892.918	33,16		2.232.395	35,81
Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων	571.346			525.702		
Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων	739.527			823.006		
Φόρος Περιουσίας	121.721			389.822		
Φόροι Μηχανοκινήτων	83.335			89.601		
Άλλοι Άμεσοι Φόροι	376.989			404.264		
<u>Έμμεσοι Φόροι</u>		2.709.478	47,46		3.072.093	49,27
Εισαγωγικοί Δασμοί	39.831			56.744		
Φόροι Κατανάλωσης	575.259			624.334		
Φ.Π.Α.	1.747.038			1.943.688		
Φόροι Μηχανοκινήτων Οχημάτων	34.860			35.841		
Άλλοι Έμμεσοι Φόροι	312.490			411.486		
Έσοδα από Προσφορά Υπηρεσιών και Πώληση Αγαθών		214.669	3,76		277.776	4,45
Ενοίκια, Δικαιώματα και άλλες Πρόσοδοι		72.317	1,27		119.659	1,92
Μεταβιβάσεις		134.618	2,36		130.736	2,10
Έσοδα μη άλλως κατατάξιμα		117.670	2,06		99.846	1,60
Χορηγίες		85.834	1,50		36.127	0,58
<u>Άλλα λειτουργικά έσοδα</u>		57.339	1,00		52.313	0,84
Β. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		4.198	0,07		42.424	0,68
Πάγια-Πωλήσεις Παγίων		4.198	0,07		8.566	0,14
Επενδύσεις-Πωλήσεις Μετοχών		-	-		33.858	0,54
Γ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		420.488	7,36		171.686	2,75
Άλλα έσοδα-Πρόσοδοι από τόκους		49.857	0,87		17.329	0,28
<u>Δάνεια</u>		370.631	6,49		154.357	2,47
Έσοδα Εκδοθέντων Δανείων	22.648			30.357		
Αναλήψεις Δανείων Εξωτερικού	32.800			124.000		
Αναλήψεις Δανείων Εσωτερικού	315.183			-		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ		5.709.529	100,00		6.235.055	100,00

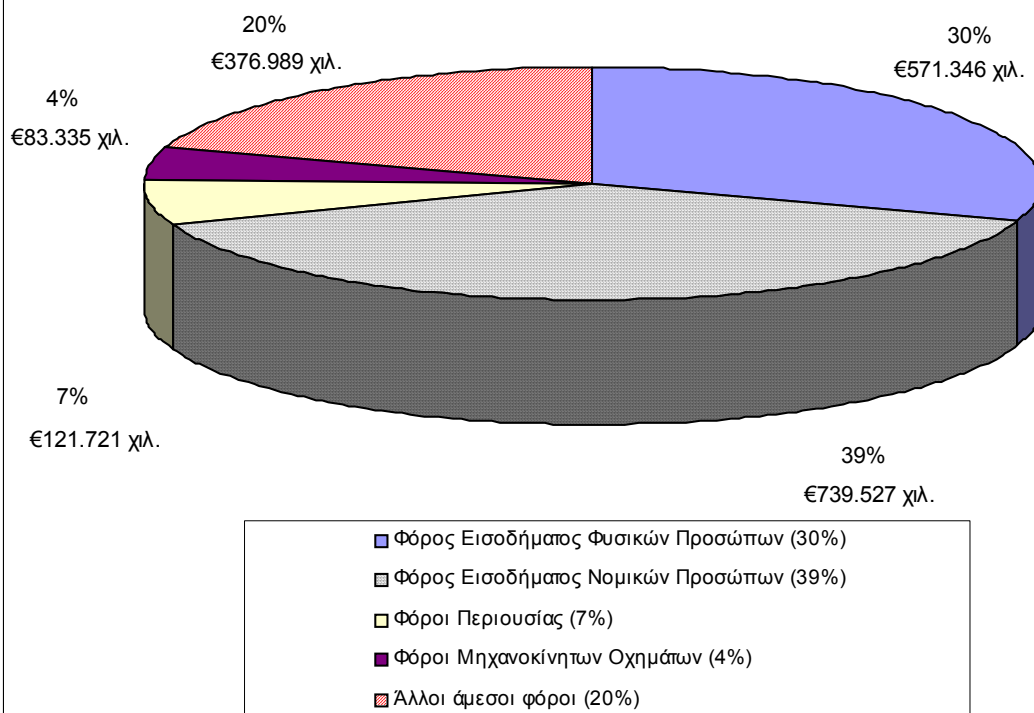
Ανάλυση Εισπράξεων Προϋπολογισμού 2009Σύνολο
€5.709.529 χιλ.

■ Άμεσοι Φόροι (33%)	■ Έμμεσοι Φόροι (47%)
■ Εσοδα από προσφορά υπηρεσιών & αγαθών (4%)	■ Ενοίκια, δικαιώματα και άλλοι προσόδοι (1%)
■ Μεταβιβάσεις (2%)	■ Εσοδα μη άλλως κατατάξιμα (2%)
■ Χορηγίες (2%)	■ Άλλα λειτουργικά έσοδα (1%)
■ Επενδυτικές δραστηριότητες (1%)	■ Χρηματοδοτικές δραστηριότητες (7%)

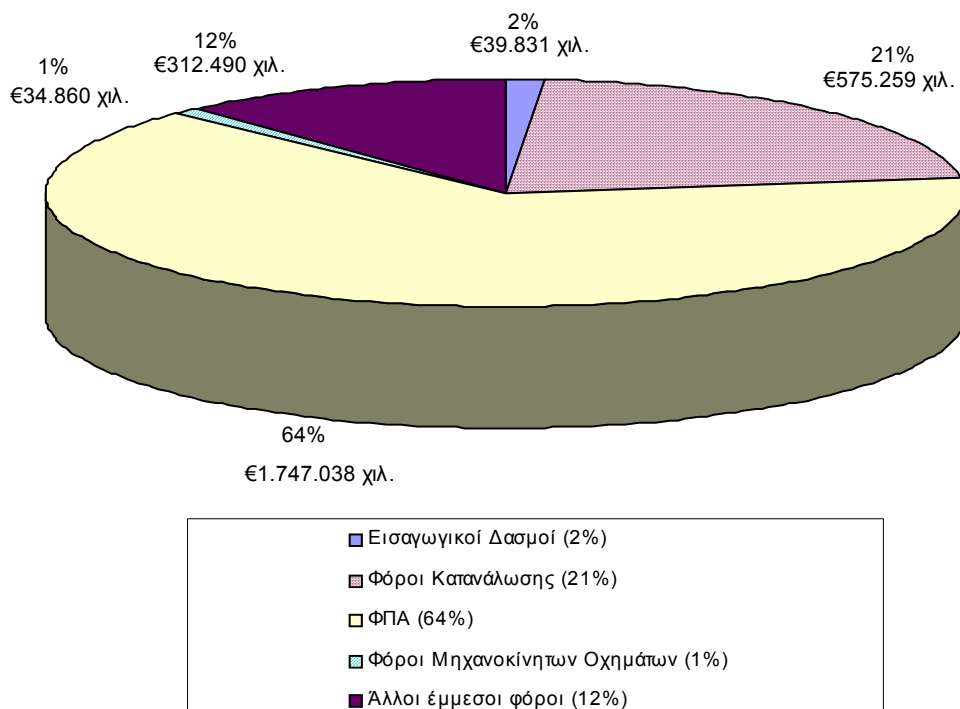
Σύγκριση Εισπράξεων Προϋπολογισμού με το προηγούμενο έτος

Ανάλυση Άμεσων Φόρων 2009

Σύνολο
€1.892.918 χιλ.

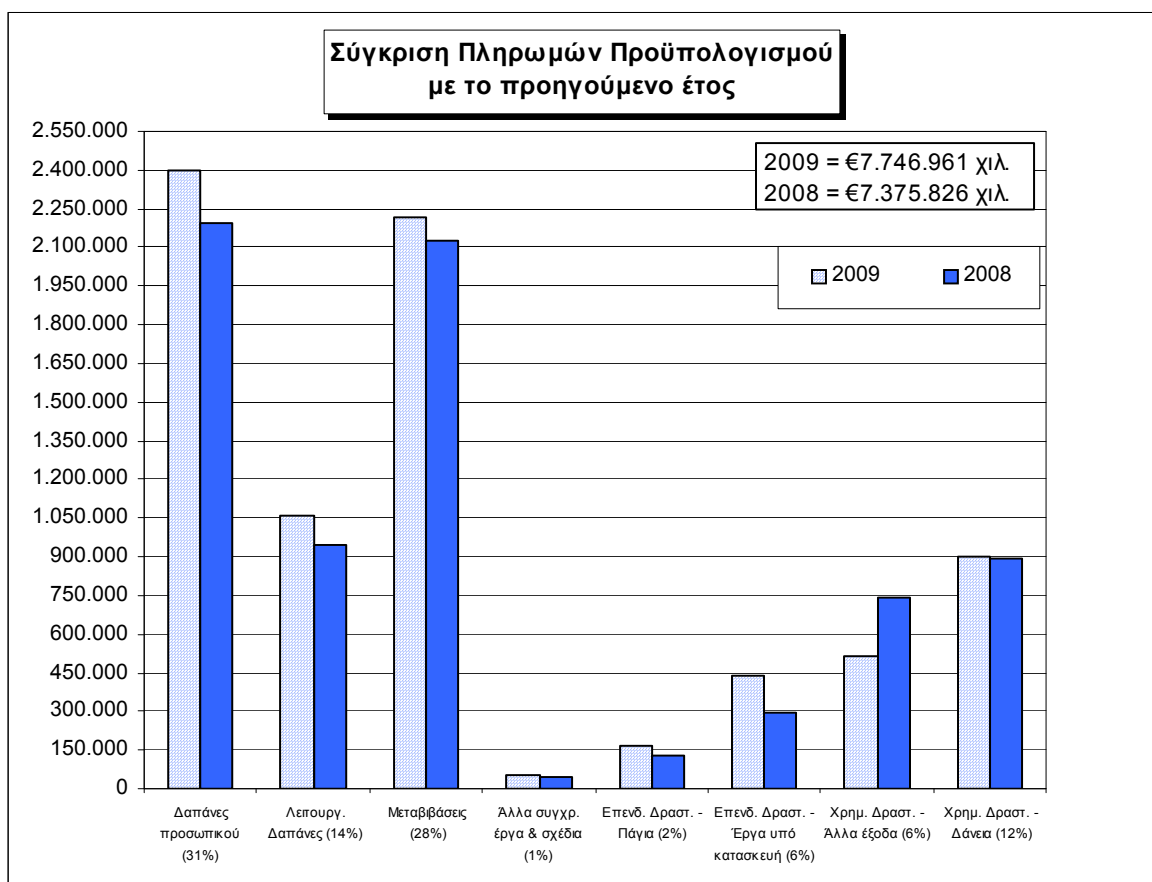
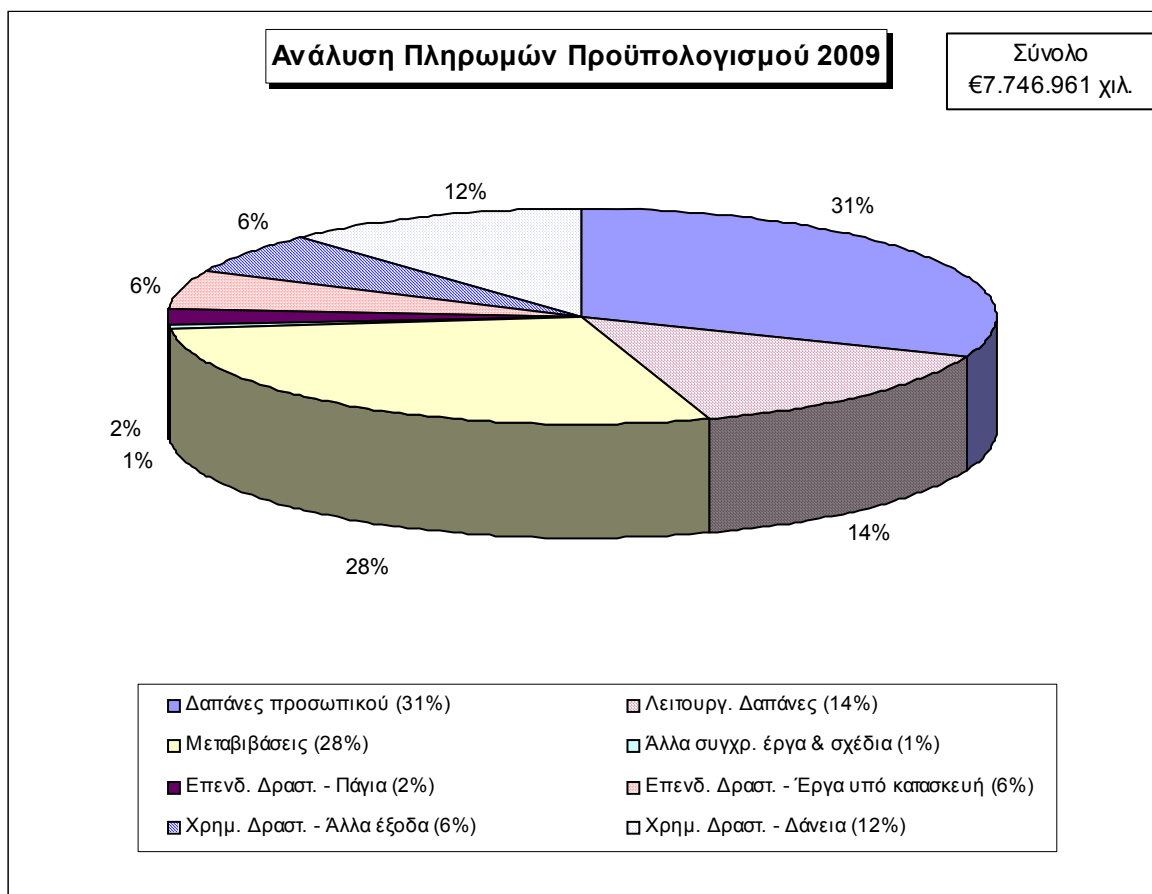
Ανάλυση Έμμεσων Φόρων 2009

Σύνολο
€2.709.478 χιλ.

8.5 Πληρωμές. Οι πληρωμές κατά το 2009 παρουσίασαν αύξηση €371 εκ. ή 5,03%, σε σύγκριση με το 2008, κυρίως λόγω αύξησης στις δαπάνες προσωπικού κατά €201,8 εκ., στις λειτουργικές δαπάνες κατά €111,4 εκ., στις μεταβιβάσεις κατά €92,2 εκ. και στα έργα υπό κατασκευή κατά €145 εκ. Μείωση παρουσιάστηκε στα άλλα έξοδα που αφορούν δαπάνες για την εξυπηρέτηση του Δημόσιου Χρέους κατά €227,1 εκ. Οι πληρωμές των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2009, ως ακολούθως:

	2009		2008	
	€000	%	€000	%
ΠΛΗΡΩΜΕΣ				
A. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	5.724.258	73,89	5.313.798	72,04
Δαπάνες προσωπικού	2.395.259	30,92	2.193.473	29,74
Λειτουργικές Δαπάνες	1.059.451	13,68	948.026	12,85
Μεταβιβάσεις	2.219.128	28,64	2.126.889	28,84
Άλλα συγχρηματοδοτούμενα έργα και σχέδια	50.420	0,65	45.409	0,61
B. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	613.435	7,92	429.953	5,83
Πάγιο ενεργητικό	167.877	2,17	125.667	1,70
Έργα υπό κατασκευή	441.215	5,70	296.201	4,02
Επενδύσεις	4.343	0,05	8.085	0,11
Γ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1.409.269	18,19	1.632.075	22,13
Άλλα έξοδα	511.927	6,61	739.033	10,02
Δάνεια	897.342	11,58	893.043	12,11
Σύνολο πληρωμών	7.746.961	100,00	7.375.826	100,00

8.6 ΓΕΝΙΚΑ

Υπερβάσεις επί του Προϋπολογισμού. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι έγιναν πληρωμές πέρα από τα αρχικά εγκριθέντα ποσά, για τις οποίες ζητήθηκε και δόθηκε καλυπτική έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών.

Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής. Σύμφωνα με το άρθρο 168 του Συντάγματος ή με βάση τον περί Προϋπολογισμού Νόμο εκδόθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών συνολικά 109 Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής (Ε.Ε.Π.) για συνολικό ποσό €1.037.532.993. Αυτά αναλύονται ως ακολούθως:

	Αρ. Ε.Ε.Π.	Ποσό €
Άμεση επιβάρυνση Πάγιου Ταμείου Με Νόμους περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού	19 4	167.549.091 400.945.503
Άλλα-σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο	86	469.038.399
Σύνολο	109	1.037.532.993

Τα Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής που εκδόθηκαν με Νόμους είναι τα ακόλουθα:

Α/Α Ε.Ε.Π.	Νόμος	Ποσό €
25	48(Π)/2009	443.000
34	51(Π)/2009	
	52(Π)/2009	
	53(Π)/2009	248.294.637
76	57(Π)/2009	
	58(Π)/2009	148.485.180
87	60(Π)/2009	3.722.686
		400.945.503

Η κατηγορία Άλλα Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής αναλύεται όπως πιο κάτω:

Περιγραφή	Ποσό €
Μεταφορά από Αποθεματικό	251.205.142
Μεταφορά από Συγκεντρωτικά Κονδύλια	72.367.228
Μεταφορά από εξοικονομήσεις σε Άρθρα του ιδίου Κεφαλαίου	145.466.029
Σύνολο	469.038.399

Συνολικά, 1458 Άρθρα επηρεάστηκαν μια ή περισσότερες φορές. Μετά τις 31.12.2009, εκδόθηκαν για το έτος 2009, 19 Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής συνολικού ύψους €86.139.954. Το τελευταίο Ειδικό Ένταλμα Πληρωμής που εκδόθηκε έφερε ημερομηνία 8 Φεβρουαρίου 2010.

Εκκρεμείς οφειλές. Σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης πρέπει να τακτοποιούνται έγκαιρα και πρέπει να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για την εξόφληση όλων των υποχρεώσεων μέσα στον αντίστοιχο χρόνο που αναφέρονται. Δεν έγιναν πληρωμές από τον Προϋπολογισμό του 2009 για υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν εντός του 2009 για συνολικό ποσό €10,087 εκ., το οποίο παρουσιάζεται ως εκκρεμείς οφειλές στη Δημοσιονομική Έκθεση. Οι πιο πάνω

οδηγίες προβλέπουν επίσης ότι οι καταστάσεις εκκρεμών οφειλών πρέπει να υποβάλλονται στο Γενικό Λογιστή, το αργότερο μέχρι την 31 Ιανουαρίου του επόμενου χρόνου. Παρατηρήθηκε ότι στις καταστάσεις εκκρεμών οφειλών που αποστέλλονται στο Γενικό Λογιστή από τα διάφορα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες δεν παρουσιάζονται σε όλες τις περιπτώσεις το σύνολο των υποχρεώσεων με αποτέλεσμα να μη μπορεί να επιβεβαιωθεί το συνολικό ποσό των εκκρεμών οφειλών του κράτους στο τέλος εκάστου έτους. Σημειώνεται επίσης ότι οφείλονται σημαντικά ποσά που αφορούν σε απαλλοτριώσεις και τόκους σχετικά με απαλλοτριώσεις περιουσιών, τα οποία δεν παρουσιάζονται ως εκκρεμείς οφειλές. Από τις οφειλές αυτές ποσό ύψους €206 εκ. περίπου (χωρίς τόκους) υπολογίστηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για αποζημιώσεις προς επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες οι οποίοι αποδέχθηκαν το ποσό της αποζημίωσης. Οι οφειλές για τις υπόλοιπες απαλλοτριώσεις για αρκετές από τις οποίες δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για υπολογισμό των αποζημιώσεων, κρίνονται σημαντικές.

Καθυστερημένα έσοδα. Το ύψος των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2009 ανήλθε στα €1,123 δις σε σύγκριση με €1,029 δις το 2008. Από αυτά, ποσό ύψους €625,8 εκ. ή ποσοστό 56% αφορά καθυστερήσεις του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων από τις οποίες, σύμφωνα με το Τμήμα, ποσό €74,3 εκ. (χωρίς επιβαρύνσεις και τόκους) οφείλεται από διάφορα Εκκλησιαστικά Ιδρύματα. Η ορθότητα του ποσού αυτού αμφισβητείται και υπάρχει μεγάλη πιθανότητα διαφοροποίησης του. Τα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνουν επίσης ποσό €211 εκ. ή ποσοστό 19% που αφορά καθυστερήσεις του Τμήματος Τελωνείων. Ενόψει της οικονομικής κρίσης, και των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία καθώς και των αυξημένων δημοσιονομικών ελλειμμάτων, επιβάλλεται όπως καταβληθούν εντατικότερες προσπάθειες από τα διάφορα Τμήματα με σκοπό την είσπραξη των καθυστερημένων ποσών. Επίσης όπου κρίνεται ότι απαιτείται θέσπιση/τροποποίηση της νομοθεσίας για βελτίωση της εισπρακτικής δυνατότητας, πρέπει άμεσα να προωθηθούν τα σχετικά νομοσχέδια στη Βουλή για έγκριση.

8.7 ΤΕΛΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Πιστοποίηση Τελικού Απολογισμού. Ο Τελικός Απολογισμός της Δημοκρατίας, για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2009, έχει ελεγχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 116 του Συντάγματος. Εκτός των παρατηρήσεων που αναφέρονται στην Έκθεση αυτή, ο Τελικός Απολογισμός δίνει, κατά τη γνώμη μου, αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της Δημοκρατίας.

Η γενική διαπίστωση είναι ότι σημειώθηκαν σημαντικές βελτιώσεις στον εσωτερικό έλεγχο όσον αφορά στα λογιστικά συστήματα, με αποτέλεσμα να περιοριστούν στο ελάχιστο τα αριθμητικά λάθη. Επιβάλλεται όμως η εισαγωγή συστημάτων εσωτερικού ελέγχου διεύθυνσης, τα οποία, μεταξύ άλλων, να συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένους στόχους και μετρήσιμα κριτήρια με δείκτες απόδοσης, βάσει των οποίων να έχει την ευχέρεια, τόσο η διεύθυνση, όσο και ο πολίτης να αξιολογούν την απόδοση και επίτευξη των στόχων που οφείλει να θέτει κάθε Υπουργείο, Τμήμα ή Υπηρεσία, καθώς επίσης και η επέκταση της χρήσης μηχανογραφημένων συστημάτων σε όλους τους τομείς, με ταυτόχρονη εκπαίδευση του προσωπικού στην αξιοποίηση της τεχνολογίας, για παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής εξυπηρέτησης στους πολίτες με το μικρότερο δυνατό κόστος. Η θέσπιση και τροποποίηση νομοθετημάτων, που συμβάλλουν στον περιορισμό των αδυναμιών και ελλείψεων που παρατηρούνται σε ορισμένους τομείς, ιδιαίτερα στην επιβολή και είσπραξη των δημόσιων εσόδων, επιβάλλεται όπως προωθείται το ταχύτερο.

Κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού. Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει το Ενεργητικό και Παθητικό της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 31 Δεκεμβρίου 2009 και 31 Δεκεμβρίου 2008. Η κατάσταση ετοιμάζεται με βάση τις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές σε ιστορικό κόστος εκτός σε ότι αφορά στα ακόλουθα στοιχεία που περιλαμβάνονται σ' αυτή.

(α) τα εξοφλητικά αποθέματα τα οποία συμπεριλαμβάνουν δεδουλευμένα έσοδα από τόκους για το έτος.

(β) τα υπόλοιπα των δανείων που παραχωρήθηκαν από τη Δημοκρατία και του δανεισμού σε ξένα νομίσματα τα οποία συμπεριλαμβάνουν τα μη πραγματοποιηθέντα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τη μετατροπή με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει στο τέλος του έτους.

(γ) τα υπόλοιπα των εξοφλητικών αποθεμάτων, των δανείων που παραχωρήθηκαν, του δανεισμού και των επενδύσεων κεφαλαιοποιούνται κατά τη λήξη του έτους και συμπεριλαμβάνονται στην Κατάσταση του Ενεργητικού και Παθητικού. Το καθαρό συνολικό ποσό των στοιχείων αυτών κατά τη λήξη του έτους αναγνωρίζεται στο Αποθεματικό από Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες.

	2009 €000	2008 €000
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Τράπεζες & Μετρητά	370.700	118.605
Ειδικά Ταμεία	13	10
Προκαταβολές & Χρεωστικά Υπόλοιπα	91.882	95.362
Προκαταβολές Αποθεμάτων	6.187	6.231
Εξοφλητικά Αποθέματα	110.666	178.617
Δάνεια (που παραχωρήθηκαν από το κράτος)	469.140	375.321
Επενδύσεις	123.646	117.073
	1.172.234	891.219
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Τραπεζικά Παρατραβήγματα	28.015	157.122
Ειδικά Ταμεία	266.135	227.866
Καταθέσεις & Πιστωτικά υπόλοιπα	207.300	255.986
Γραμμάτια Δημοσίου	10.555.807	8.128.887
Δανεισμός	6.009.134	6.487.900
	17.066.391	15.257.761
ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟ	15.894.157	14.366.542
ΠΑΓΙΟ ΤΑΜΕΙΟ		
Συσσωρευμένο Έλλειμμα στην αρχή του έτους	8.521.339	7.380.568
Έλλειμμα/(Πλεόνασμα) για το έτος	2.037.432	1.140.771
	10.558.771	8.521.339
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	5.335.386	5.845.203
	15.894.157	14.366.542

8.8 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Μετρητά και υπόλοιπα τραπεζικών λογαριασμών κ.λπ. στις 31 Δεκεμβρίου 2009

€

Σύνολο σε Τράπεζες και Μετρητά	370.699.829
Μείον: Τραπεζικά Παρατραβήγματα	(28.014.518)
	342.685.311
Αντιπροσωπεύεται από:	
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου:	
Ταμείο Διαχείρισης Μετρητών	85.430.072
Γενικός Κυβερνητικός Λογαριασμός	205.987.094
	291.417.166
Βραχυπρόθεσμες καταθέσεις	41.211.566
Υπόλοιπα σε Ταμεία Πάγια Προκαταβολής	10.056.579
Ολικά	342.685.311

Ειδικά Ταμεία €13.000. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το υπόλοιπο του Ταμείου Πάγιας Προκαταβολής του Κρατικού Λαχείου ύψους €10.000 και της Παγκύπριας Ένωσης Προσφύγων ύψους €3.000.

Προκαταβολές και χρεωστικά υπόλοιπα €91,9 εκ. (€95,4 εκ. το 2008). Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται υπόλοιπα των πιο κάτω προκαταβολών, τα οποία πιθανόν να βαρύνουν τελικά το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Οι προκαταβολές που εκδόθηκαν πριν από πολλά χρόνια πρέπει να εξοφληθούν ή να μετατραπούν σε δάνεια το συντομότερο δυνατό. Σύμφωνα με τον περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Νόμο του 1985 και τους σχετικούς Κανονισμούς, η χρονική διάρκεια της προκαταβολής δεν δύναται να υπερβαίνει τα δύο έτη από την έκδοσή της.

(α) Προκαταβολές, Γενικό Λογιστήριο (διάφορες)

-Δανειοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων μέσω της Κυπριακής Τράπεζας Αναπτύξεως €4,5 εκ. Η προκαταβολή αυτή εκδόθηκε κατά τα έτη 1976-1982 στην Τράπεζα για τη δανειοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων. Η προκαταβολή δεν φέρει τόκο. Στις 2.3.2009 ο Γενικός Λογιστής με επιστολή του ζήτησε έγκριση του Υπουργού Οικονομικών για διαγραφή του ποσού αυτού. Μέχρι την ημέρα ετοιμασίας της Έκθεσής μας δεν είχε ληφθεί απάντηση από τον Υπουργό Οικονομικών.

-Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Ατδ. €1,7 εκ. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε το 1983, για να μπορέσει η εταιρεία να συνεχίσει τη λειτουργία της. Κατόπιν αιτήσεως του Γενικού Λογιστή, εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στις 12.7.2007 η διαγραφή του υπόλοιπου της προκαταβολής, αφού όπως ανέφερε ο Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης, από τη διαδικασία εκκαθάρισης των Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών, που ακόμα συνεχίζεται, δεν αναμένεται η είσπραξη οποιουδήποτε άλλου ποσού.

-Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου, Αγ. Νάπας €30,1 εκ. Τα Συμβούλια αυτά εξασφάλισαν δάνεια από τράπεζες του εξωτερικού και εξόφλησαν μέσα στο 2010 μεγάλο μέρος των οφειλών τους προς το κράτος.

(β) Διάφορες Προκαταβολές

-Δάνεια μέσω Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας €0,9 εκ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει δάνεια που παραχωρήθηκαν από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με διάφορες συμφωνίες, για τα οποία η Κυβέρνηση ήταν εγγυήτρια. Το Γενικό Λογιστήριο έχει στείλει επανειλημμένα επιστολές προς τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με τις οποίες ζητά όπως κινηθούν διαδικασίες για είσπραξη των οφειλόμενων.

-Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση Κύπρου και Τουρκικό Συμβούλιο Εκπαιδεύσεως €0,3 εκ. Οι προκαταβολές αυτές εκδόθηκαν πριν από το 1963 στην Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση και το Τουρκικό Συμβούλιο Εκπαιδεύσεως.

(γ) Πληρωμές για τακτοποίηση δανείων τα οποία ήταν εγγυημένα από την Κυβέρνηση.

-Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμμοχώστου €2,9 εκ. Το ποσό αυτό καταβλήθηκε κατά τα έτη 1976-1995, για να μπορέσει το Συμβούλιο να πληρώσει τις δόσεις των δανείων προς τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως και τα ποσά που χρωστούσε στους εργολάβους για εργασία που εκτέλεσαν το 1974.

-Διάφορες πληρωμές €2,1 εκ. Αντιπροσωπεύει τακτοποίηση δανείων και υποχρεώσεων διαφόρων Ημικρατικών Οργανισμών και ιδιωτικών εταιρειών, τα οποία ήταν εγγυημένα από την Κυβέρνηση.

Δάνεια από λογαριασμούς του Δημοσίου. Στις 31 Δεκεμβρίου 2009, τα υπόλοιπα των δανείων που παραχωρήθηκαν σε Δήμους, Ημικρατικούς Οργανισμούς, Δανειστικούς Επιτρόπους κ.λπ. ανέρχονταν σε €469,1 εκ. Κατά τη διάρκεια του έτους παραχωρήθηκαν νέα δάνεια ύψους €115,4 εκ. Εισπράχθηκε επίσης το ποσό των €21,6 εκ. για αποπληρωμή κεφαλαίου. Οι καθυστερήσεις ανέρχονταν σε €2,0 εκ.

Αναλυτική κατάσταση υπολοίπων δανείων 31ης Δεκεμβρίου 2009 και 2008

	2009	2008
	€000	€000
Δανειστικοί Επίτροποι	22.411	22.412
Δήμοι	166	611
Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου	5.123	5.588
Αρχή Λιμένων Κύπρου	2.812	2.812
Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	97.846	46.201
Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	54.106	47.282
Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ	36.534	36.534
Συνεργατική Οικοδομική Εταιρεία Δημοσίων Υπαλλήλων Λτδ	136	136
Ανώτατο Συμβούλιο Εβκάφ	24	24
Διακυβερνητική Επιτροπή Μεταναστεύσεως από Ευρώπη	40	40
Ελληνικές Χημικές Βιομηχανίες Λτδ	4.376	4.376
Σχολικές Εφορείες		-
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	3.088	3.165
Συνεργατική Εταιρεία Κωφαλάλων Λτδ	103	103
Εκκαθαριστής της Εταιρείας “The Cyprus Asbestos Mines Ltd”	346	346
Λαϊκή Επενδυτική Λτδ	600	600
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ	1.388	1.388
Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Λτδ	1.652	1.664
Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	237.973	201.597
Στεγαστικό Σχέδιο Εκτοπισθέντων Κρατικών Υπαλλήλων	334	356
Διάφοροι	82	86
	469.140	375.321

Μετοχές. Η Κυβέρνηση είναι κάτοχος (στις 31.12.2009) των πιο κάτω μετοχών.

Οργανισμός	Μετοχικό Κεφάλαιο	Μερίδιο Κυβέρνησης		
		Ονομ. αξία €000	Τιμή Κτήσης €000	Ποσοστό %
	€000			
Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών Λτδ	41.407	41.407	29.046	100,00
Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ	5.232	2.672	697	51,06
Κυπριακή Εταιρεία Αναπτ. Ακινήτων Λτδ	720	595	595	82,66
Κυπριακές Βιομηχανίες Σωλήνων Λτδ	4.300	4,3	4,3	0,10
Κυπριακές Αερογραμμές Λτδ	35.177	24.490	69.576	69,62
Παγκύπρια Εταιρεία Αρτοποιιών	3.329	488	488	14,46
Τράπεζα Κύπρου Λτδ	483.726	11,5	2	0,00
Eurocypria Airlines Ltd	8,6	8,6	22.938	100,00
Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου Λτδ	300	300	300	100,00

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, οι ακόλουθοι Οργανισμοί Ιδιωτικού Δικαίου ελέγχονται από την Κυβέρνηση, χωρίς την πραγματοποίηση επένδυσης στο μετοχικό τους κεφάλαιο.

Οργανισμός	Κυβερνητική Θέση
Κυπριακός Οργανισμός Προσέλκυσης Επενδύσεων	Με εγγύηση από την Κυβέρνηση
Διεθνές Κυπριακό Ινστιτούτο για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία σε συνεργασία με το Harvard School of Public Health	Με εγγύηση από την Κυβέρνηση

Μετά από έρευνα που διενεργήθηκε στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, διαπιστώθηκε ότι στην πιο πάνω κατάσταση δεν περιλαμβάνονται όλες οι επενδύσεις της Κυβέρνησης. Συγκεκριμένα αναφέρονται οι πιο κάτω οργανισμοί.

Οργανισμός	Κυβερνητική Θέση
Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης Λτδ	100% συμμετοχή της Κυβέρνησης στο Κεφάλαιο
Cyprus Stability Investment Fund Ltd	100% συμμετοχή της Κυβέρνησης στο Κεφάλαιο

Εισηγηθήκαμε όπως εισαχθεί σύστημα παρακολούθησης επενδύσεων σε εταιρείες ώστε να βεβαιώνεται ότι η πιο πάνω κατάσταση είναι ορθή.

8.9 ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Πάγιο Ταμείο. Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο Πάγιο Ταμείο κατατίθεται οποιοδήποτε έσοδο και χρηματικό ποσό συλλέγεται ή εισπράττεται με οποιοδήποτε τρόπο από το Κράτος και σε αυτό χρεώνεται οποιαδήποτε δαπάνη και χρηματικό ποσό πληρώνεται από το Κράτος. Στις 31.12.2009 το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας παρουσίαζε έλλειμμα ύψους €10,6 δις σε σύγκριση με €8,5 δις το 2008.

Ειδικά Ταμεία €266,1 εκ. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει τα υπόλοιπα των διαφόρων Ταμείων που διαχειρίζεται η Κυβέρνηση. Στο τέλος του έτους παρουσίαζαν πιστωτικό υπόλοιπο €266,1 εκ. σε σύγκριση με €227,9 εκ. το 2008. Στη Δημοσιονομική Έκθεση παρουσιάζονται χωριστοί λογαριασμοί για το κάθε Ταμείο.

Καταθέσεις και άλλα πιστωτικά υπόλοιπα €207,3 εκ. Το ποσό αυτό αποτελείται από τα υπόλοιπα των διαφόρων τμηματικών και άλλων λογαριασμών καταθέσεων.

Δανεισμός

(α) Το σύνολο των δανείων εσωτερικού και εξωτερικού, πέραν των Γραμματίων Δημοσίου Εσωτερικού και Εξωτερικού, στο τέλος του έτους ανερχόταν σε €6.009 εκ. σε σύγκριση με €6.487,9 εκ. το 2008

Το εξοφλητικό απόθεμα για την αποπληρωμή των δανείων κατά τα έτη 2009 και 2008 ήταν €110,7 εκ. και €178,6 εκ., αντίστοιχα.

Σχετική αναφορά για τα δάνεια αυτά καθώς και όλο το Δημόσιο Χρέος γίνεται κάτω από το Υπουργείο Οικονομικών.

(β) Άλλες υποχρεώσεις. Η Κυβέρνηση έχει καταθέσει στην Κεντρική Τράπεζα μη μεταβιβάσιμα άτοκα γραμμάτια, τα οποία θα πληρωθούν σε διεθνείς οργανισμούς. Στις 31.12.2009 η αξία των γραμματίων αυτών ανερχόταν σε €112,1 εκ., ως εξής:

	€000
Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	109.061
Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως	2.332
Σύνδεσμος Διεθνούς Αναπτύξεως	579
Διεθνής Ασφαλιστικός Οργανισμός Επενδύσεων	78,5
	112.050,5

(γ) Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου.

	€000
Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου - Πανεπιστήμιο Κύπρου	21.200,1
Εταιρείες με συμμετοχή του κράτους στο μετοχικό τους κεφάλαιο- Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών	31.363,9
	52.564
Άλλες εταιρείες:	
-Κυπριακή Εταιρεία Αναπτύξεως Ακινήτων Λτδ	36.050,8
	88.614,8

Τα Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου περιλαμβάνουν και τους τόκους μέχρι τη λήξη τους.

(δ) Πίνακας Δανείων Συγχρηματοδοτούμενων Έργων. Το υπόλοιπο των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων στις 31 Δεκεμβρίου 2009 ήταν €348,1 εκ. Αυτά αφορούσαν κυρίως Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια, Συμβούλια Αποχετεύσεως, Σχολικές Εφορείες, Συμβούλια Υδατοπρομήθειας. Το υπόλοιπο αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στο Γενικό Λογιστή, ως αποτέλεσμα της

ανάληψης της παρακολούθησης των πιο πάνω δανείων από το Γενικό Λογιστήριο από 1.1.2004, στα πλαίσια του ανασχεδιασμού της παρουσίασης του ετήσιου Προϋπολογισμού.

Από το σύνολο των €348,1 εκ. των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων, τα €345,6 εκ. ήταν εγγυημένα από το κράτος. Η υποχρέωση της κυβέρνησης, η οποία για τα πλείστα δάνεια ανέρχεται στο 100% παρουσιάζεται στις σημειώσεις του Ισολογισμού.

Αναλυτική κατάσταση υπολοίπων δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων στις 31.12.2009.

	Κυβερνητική εισφορά	€000
	%	
<u>Εγγυημένα</u>		345.586
<u>Δήμοι</u>		260.572
Δήμος Λευκωσίας	100	10.578
Δήμος Αγίου Δομετίου	100	550
Δήμος Έγκωμης	*	1.660
Δήμος Στροβόλου	100	37.203
Δήμος Αγλαντζιάς	100	16.044
Δήμος Λακατάμιας	100	18.409
Δήμος Λατσιών	100	16.000
Δήμος Ιδαλίου	100	5.760
Δήμος Αγίας Νάπας	100	10.083
Δήμος Παραλιμνίου	100	5.145
Δήμος Δερύνειας	*	6.484
Δήμος Λάρνακας	*	50.982
Δήμος Αραδίππου	100	5.848
Δήμος Πάνω Λευκάρων	100	338
Δήμος Λεμεσού	100	15.072
Δήμος Μέσα Γειτονιάς	100	6.485
Δήμος Αγίου Αθανασίου	100	11.138
Δήμος Γερμασόγειας	*	6.572
Δήμος Κάτω Πολεμιδιών	100	4.692
Δήμος Πάφου	100	17.705
Δήμος Γεροσκήπου	100	8.407
Δήμος Πέγειας	100	176
Δήμος Πόλεως Χρυσοχούς	100	5.241
<u>Κοινοτικά Συμβούλια</u>		32.853
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	100	294
Κοινοτικό Συμβούλιο Τσερίου	100	942
Κοινοτικό Συμβούλιο Εργατών	100	215
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου Ορεινής	100	176
Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	100	120
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Δευτεράς	100	543
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλιάτου	100	198
Κοινοτικό Συμβούλιο Καπέδων	100	95
Κοινοτικό Συμβούλιο Πολιτικού	100	34
Κοινοτικό Συμβούλιο Σιας	100	187
Κοινοτικό Συμβούλιο Κ. Δευτεράς	100	14
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίνας Ξυλιάτου	100	313
Κοινοτικό Συμβούλιο Αστρομερίτη	100	47
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου	100	159

Κοινοτικό Συμβούλιο Γαλάτας	100	278
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα	100	645
Κοινοτικό Συμβούλιο Πηγαϊνιών	90	35
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	100	771
Κοινοτικό Συμβούλιο Φρενάρους	70	53
Κοινοτικό Συμβούλιο Αυγόρου	80	58
Κοινοτικό Συμβούλιο Άχνας	*	33
Κοινοτικό Συμβούλιο Λειβάδια Λάρνακας	100	4.450
Κοινοτικό Συμβούλιο Μενεού	80	83
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιβισίλι	100	571
Κοινοτικό Συμβούλιο Πύλας	50	434
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοτύμπου	100	467
Κοινοτικό Συμβούλιο Αναφωτίας	100	188
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοφάγου	*	1.060
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιτίου	*	2.267
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβολιών Λάρνακας	80	932
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαζωτού	*	2.325
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλίσιδων	100	571
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίας Άννας	80	24
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρώνι	*	350
Κοινοτικό Συμβούλιο Κοφίνου	100	1.028
Κοινοτικό Συμβούλιο Κόρνου	67	183
Κοινοτικό Συμβούλιο Κ. Λευκάρων	95	162
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Πολεμιδιών	100	2.076
Κοινοτικό Συμβούλιο Ύψωνα	100	98
Κοινοτικό Συμβούλιο Φασούλας	100	330
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαθηκολώνης	100	26
Κοινοτικό Συμβούλιο Κορφής	*	169
Κοινοτικό Συμβούλιο Λιμνάτη	100	16
Κοινοτικό Συμβούλιο Μουταγιάκας	95	66
Κοινοτικό Συμβούλιο Τριμίκλινης	90	85
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα	*	2.018
Κοινοτικό Συμβούλιο Παρεκκλησιάς	*	1.093
Κοινοτικό Συμβούλιο Κελλακίου	100	149
Κοινοτικό Συμβούλιο Βάσας Κελλακίου	100	14
Κοινοτικό Συμβούλιο Πραστειού Κελλακίου	*	72
Κοινοτικό Συμβούλιο Ζωοπηγής	95	63
Κοινοτικό Συμβούλιο Τραχωνίου	100	46
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάχνας	90	42
Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου	100	768
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Κυβίδων	100	358
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Αμβροσίου Λεμεσού	90	34
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα Πεδίου	*	483
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πλατρών	*	745
Κοινοτικό Συμβούλιο Πελενδρίου	*	1.183
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού	*	507
Κοινοτικό Συμβούλιο Κυπερούντας	*	684
Κοινοτικό Συμβούλιο Έμπας	*	183
Κοινοτικό Συμβούλιο Μεσόγης	100	56
Κοινοτικό Συμβούλιο Τάλας	80	81
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίας Βαρβάρας Πάφου	100	2

Κοινοτικό Συμβούλιο Κάθηκα	100	442
Κοινοτικό Συμβούλιο Σαλαμίου	100	93
Κοινοτικό Συμβούλιο Παναγιάς	100	112
Κοινοτικό Συμβούλιο Στατού-Αγ. Φωτίου	100	249
Κοινοτικό Συμβούλιο Κρήτου Τέρρα	100	42
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Αρόδων	95	37
Κοινοτικό Συμβούλιο Νέου Χωρίου	95	98
Κοινοτικό Συμβούλιο Περιστερώνας Χρυσοχ.	100	28
Μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί		14.702
Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου	100	12.300
Αγγλική Σχολή		1.934
Εμπορική Σχολή Μιτσή Λεμύθου	100	468
<u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u>		37.459
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Λευκωσίας	100	29.046
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Λυθροδόντα	100	1.644
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Ιδαλίου	75	1.179
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πέρα Χωρίου Νήσου	100	181
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πάνω Πλατρών	80	323
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πελενδρίου	*	794
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Κυπερούντας	*	3.964
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Πάνω Κυβίδων	75	44
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Συκόπετρας	100	284
<u>Μη εγγυημένα</u>		2.423
<u>Δήμοι</u>		105
Δήμος Έγκωμης	80	105
<u>Κοινοτικά Συμβούλια</u>		2.203
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	100	22
Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	100	35
Κοινοτικό Συμβούλιο Λυμπιών	100	86
Κοινοτικό Συμβούλιο Φαρμακά	100	298
Κοινοτικό Συμβούλιο Απλικίου Ορεινής	90	1
Κοινοτικό Συμβούλιο Κλήρου	100	18
Κοινοτικό Συμβούλιο Τσερίου	100	32
Κοινοτικό Συμβούλιο Πέρα	100	63
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάτω Δευτεράς	100	13
Κοινοτικό Συμβούλιο Δένειας		
Κοινοτικό Συμβούλιο Μάμμαρι		
Κοινοτικό Συμβούλιο Ασκά	100	2
Κοινοτικό Συμβούλιο Άλωνας	100	24
Κοινοτικό Συμβούλιο Φτερικούδι	100	95
Κοινοτικό Συμβούλιο Πλατανιστάσας	*	23
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλαιχωρίου Ορεινής	*	351
Κοινοτικό Συμβούλιο Ορούντας	100	49
Κοινοτικό Συμβούλιο Ακακίου	70	27
Κοινοτικό Συμβούλιο Περιστερώνας	*	19
Κοινοτικό Συμβούλιο Μενοίκου	100	12
Κοινοτικό Συμβούλιο Πεδουλά	100	24
Κοινοτικό Συμβούλιο Μουτουλλά	100	12

Κοινοτικό Συμβούλιο Οίκου	100	14
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	100	42
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβόλια Λάρνακας	100	368
Κοινοτικό Συμβούλιο Αυγόρου	80	27
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα	80	500
Κοινοτικό Συμβούλιο Λουβαρά	100	32
Κοινοτικό Συμβούλιο Περιστερώνας Χρυσοχούς		
<u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u>		115
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Παλαιχωρίου Ορεινής	83	115
Συμβούλιο Αποχετεύσεως Κυπερούντας	75	
Σύνολο		348.009

* Τα υπόλοιπα των δανείων αυτών προέρχονται από διάφορα δάνεια, στα οποία το ποσοστό εισφοράς της Κυβέρνησης διαφέρει.

(ε) **Πίνακας Εγγυήσεων.** Οι εγγυήσεις που δόθηκαν για δάνεια και πιστωτικές διευκολύνσεις στις 31.12.2009 ανέρχονταν σε €1.188 εκ. όπως πιο κάτω:

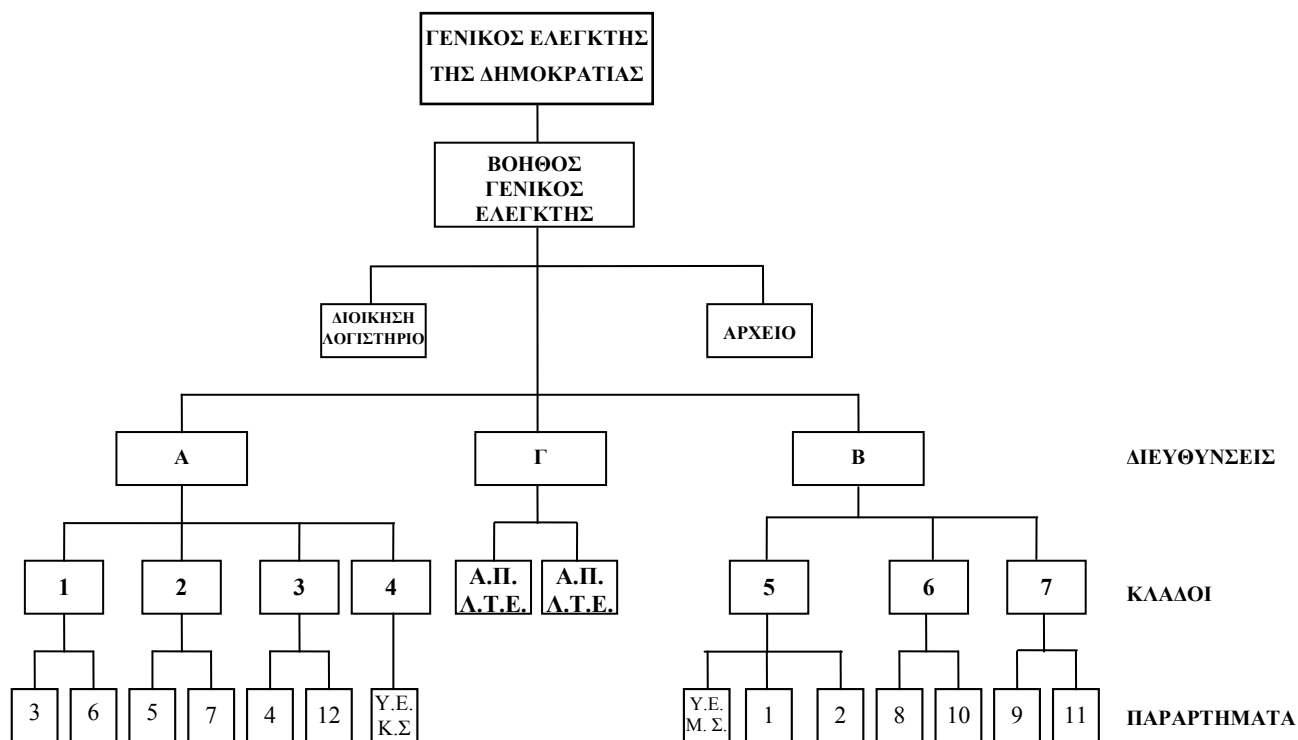
	€000
<u>Δήμοι</u>	183.009
Δήμος Λευκωσίας	17.343
Δήμος Αγίου Δομετίου	1.979
Δήμος Έγκωμης	402
Δήμος Αγλαντζιάς	12.423
Δήμος Στροβόλου	5.873
Δήμος Λακατάμιας	5.655
Δήμος Λατσιών	2.661
Δήμος Ιδαλίου	762
Δήμος Αγίας Νάπας	4.338
Δήμος Παραλιμνίου	7.307
Δήμος Δερύνειας	1.566
Δήμος Λάρνακας	31.721
Δήμος Αραδίππου	1.259
Δήμος Αθηαίνου	97
Δήμος Λεμεσού	51.868
Δήμος Πάνω Λευκάρων	601
Δήμος Μέσα Γειτονιάς	4.197
Δήμος Αγίου Αθανασίου	3.280
Δήμος Κ. Πολεμιδιών	877
Δήμος Γερμασόγειας	7.120
Δήμος Πάφου	12.752
Δήμος Γεροσκήπου	3.433
Δήμος Πόλης Χρυσοχούς	4.938
Δήμος Πέγειας	557
<u>Κοινοτικά Συμβούλια</u>	8.824
Κοινοτικό Συμβούλιο Γερίου	42
Κοινοτικό Συμβούλιο Αλάμπρας	16
Κοινοτικό Συμβούλιο Φαρμακά	12
Κοινοτικό Συμβούλιο Π. Δευτεράς	123
Κοινοτικό Συμβούλιο Καπέδων	12
Κοινοτικό Συμβούλιο Εργατών	97
Κοινοτικό Συμβούλιο Παλιομετόχου	68

	€000
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλιάτου	11
Κοινοτικό Συμβούλιο Καλοπαναγιώτη	50
Κοινοτικό Συμβούλιο Ξυλοτύμπου	233
Κοινοτικό Συμβούλιο Πυργά	44
Κοινοτικό Συμβούλιο Λειβάδια Λάρνακας	311
Κοινοτικό Συμβούλιο Κιτίου	1.965
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγγλίσιδων	62
Κοινοτικό Συμβούλιο Περβολιών Λάρνακας	1.497
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαζωτού	432
Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρωνίου	28
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Θεοδώρου	320
Κοινοτικό Συμβούλιο Επισκοπής Λεμεσού	10
Κοινοτικό Συμβούλιο Κορφής	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Ύψωνα	42
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγίου Τύχωνα	451
Κοινοτικό Συμβούλιο Κελλακίου	8
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Κυβίδων	91
Κοινοτικό Συμβούλιο Ερήμης	527
Κοινοτικό Συμβούλιο Παρεκκλησιάς	181
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάχνας	171
Κοινοτικό Συμβούλιο Πισσουρίου	255
Κοινοτικό Συμβούλιο Πελενδρίου	365
Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πλατρών	190
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού	520
Κοινοτικό Συμβούλιο Κυπερούντας	348
Κοινοτικό Συμβούλιο Χλώρακας	52
Κοινοτικό Συμβούλιο Έμπα	51
Κοινοτικό Συμβούλιο Κάθηκα	25
Κοινοτικό Συμβούλιο Χούλου	42
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγ. Μαρίνας Χρυσοχούς	164
<u>Συμβούλια Αποχετεύσεως</u>	246.986
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	20.503
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου	264
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λυθροδόνα	444
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγ. Νάπας	16.630
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου	36.150
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	32.300
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού	75.115
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Π. Κυβίδων	11
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πελενδρίου	47
Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου	65.522
<u>Ημικρατικοί και άλλοι οργανισμοί</u>	658.172
Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου	656.894
Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	335.182
Αρχή Κρατικών Εκθέσεων	432
Αρχή Λιμένων Κύπρου	41.662
Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	23.500
Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	27.158
Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	206.225

	€000
Συμβούλιο Κεντρικού Σφαγείου	15.712
Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών	2.898
Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	419
Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή	3.706
Μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί	1.278
Σατιρικό Θέατρο	1.216
Ελεγκτική Υπηρεσία Συνεργατικών Εταιρειών	62
Επιχειρήσεις	91.052
Εταιρείες με συμμετοχή του κράτους στο μετοχ. τους κεφαλ.	53.282
Κυπριακές Αερογραμμές Ατδ	53.282
Εταιρείες	16.403
Ε.Τ.Κ.Ο. Ατδ	11.968
Λ.Ο.Ε.Λ. Ατδ	3.153
Βιομηχανία Κρασιών Νικολαΐδη Ατδ	19
P & S Carton Industries Ltd	146
Lapertas Fisheries Ltd	1.002
Ένφωτον (Σόλαρ) Ατδ	75
Αδελφοί Χριστοφόρου Πλάστικς Ατδ	40
Συνεργατικές Εταιρείες	13.770
Σ.Ο.Δ.Α.Π. Ατδ	5.058
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Πελενδρίου – Κ. Αμιάντου	71
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Στρουμπίου-Πολεμίου Ατδ	696
Περιφερειακή Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αγρού	883
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Χλώρακας Ατδ	1.073
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αργάκας Ατδ	146
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Μαρωνίου Ατδ	780
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Φαρμακά, Οδούς Ατδ	106
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Αγ. Μαρίνας Χρυσοχούς Ατδ	175
Περιφερειακή Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Παλαιχωρίου Ατδ	234
Συνεργατική Εταιρεία Κωφαλάλων	922
Σ.Π.Ε. Λιοπετρίου	50
Σ.Π.Ε. Σωτήρας	18
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Στατού-Αγ. Φώτη Ατδ	358
Σ.Ε.Δ.Ι.Γ.Ε.Π Κυπερούντας, Δύμων & Χανδριών	44
Σ.Π.Ε. Αυγόρου	1.250
Σ.Ε.Π.	1.888
Σ.Π.Ε. Ξυλοφάγου	18
Διάφοροι	7.597
Διάφορα άτομα	6.756
Βάσος Χαραλαμπίδης	841
ΣΥΝΟΛΟ	1.188.043

ΜΕΡΟΣ 9 - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Οργανωτική Διάρθρωση. Η οργανωτική διάρθρωση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας κατά το υπό επισκόπηση έτος ήταν η πιο κάτω:

Προσωπικό. Οι εγκεκριμένες οργανικές θέσεις ελεγκτικού προσωπικού της Υπηρεσίας κατά το 2009 ήταν 109. Επιπρόσθετα απασχολήθηκαν 11 λειτουργοί ελέγχου πάνω σε έκτακτη βάση, 16 άτομα ως διοικητικό/γραμματειακό προσωπικό, από τα οποία 6 απασχολήθηκαν πάνω σε έκτακτη βάση και 7 άτομα ως βοηθητικό προσωπικό, δηλαδή σύνολο 143 υπάλληλοι. Στο τέλος του έτους υπήρχαν κενές 13 θέσεις.

Διευθύνσεις. Στην Υπηρεσία λειτουργούν τρεις Διευθύνσεις, οι Α, Β και Γ. Στις Διευθύνσεις Α και Β υπάγονται οι Κλάδοι και Παραρτήματα που διεξάγουν κυρίως οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο. Η καθεμιά από τις Διευθύνσεις αυτές διοικείται από ένα Διευθυντή Ελέγχου. Στη Διεύθυνση Α υπάγεται η Υπηρεσία Ελέγχου Κοινοτικών Συμβουλίων και στη Διεύθυνση Β η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων.

Στη Διεύθυνση Γ, της οποίας προϊστάται ο Διευθυντής Τεχνικού Ελέγχου, υπάγονται οι Κλάδοι και Παραρτήματα που διεξάγουν κυρίως τεχνικό έλεγχο αναπτυξιακών και άλλων έργων.

Κλάδοι και Παραρτήματα. Κάτω από τις Διευθύνσεις Α και Β λειτουργούν 7 Κλάδοι, στους οποίους υπάγονται 12 Παραρτήματα, η Υπηρεσία Ελέγχου Κοινοτικών Συμβουλίων (Υ.Ε.Κ.Σ.) και η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων (Υ.Ε.Μ.Σ.). Οι Κλάδοι των Διευθύνσεων Α και Β, η Υ.Ε.Κ.Σ. και η Υ.Ε.Μ.Σ. διευθύνονται από Ανώτερο Πρώτο Ελεγκτή και το κάθε Παράρτημα από Ανώτερο Λειτουργό Ελέγχου. Επίσης λειτουργούν ακόμη 2 Κλάδοι που υπάγονται στη Διεύθυνση Γ, οι οποίοι διευθύνονται από Ανώτερο Πρώτο Λειτουργό Τεχνικού Ελέγχου.

Δαπάνες και έσοδα Ελεγκτικής Υπηρεσίας

-Δαπάνες. Για το έτος 2009 στο Κεφάλαιο 02 02 "Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας" προϋπολογίστηκαν δαπάνες ύψους €6.429.183, οι οποίες αναθεωρήθηκαν σε €6.497.046 εξαιτίας των αναδρομικών που δόθηκαν σε 28 Λειτουργούς Ελέγχου των οποίων η θέση αναβαθμίστηκε την 1.1.2002

από Κλ. Α6-9-10 σε Κλ. Α8-10-11. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν ήταν €6.195.361 δηλαδή ο Προϋπολογισμός εκτελέστηκε κατά 95,4%.

-Έσοδα. Προϋπολογίστηκαν για το έτος 2009 στο Κεφάλαιο 02 02 "Ελεγκτική Υπηρεσία – Άρθρο 01323 Ελεγκτικά Δικαιώματα" έσοδα ύψους €512.000 και πραγματοποιήθηκαν έσοδα €584.219.

Προγράμματα εργασίας. Για κάθε ελεγκτικό έτος, που καλύπτει την περίοδο από 1η Ιουλίου μέχρι 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, ετοιμάζονται προγράμματα που περιλαμβάνουν τις εργασίες που θα καλύψει ο έλεγχος, καθώς επίσης και τα μεγάλα τεχνικά έργα που θα επιθεωρηθούν από την Ελεγκτική Υπηρεσία.

Δειγματοληπτικός έλεγχος. Με την πάροδο του χρόνου ο όγκος και το περίπλοκο των κυβερνητικών δραστηριοτήτων έχουν αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό. Είναι επομένως αδύνατο για το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, που προΐσταται μιας σχετικά μικρής αριθμητικά Υπηρεσίας, να διεξάγει πλήρη κανονιστικό λογιστικό έλεγχο στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Όπως σε όλες τις Ελεγκτικές Υπηρεσίες διεθνώς, ο έλεγχος είναι δειγματοληπτικός και γίνεται κατά προγραμματισμένο τρόπο, σε συνδυασμό με την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου κάθε ελεγχόμενου και στη βάση της ανάλυσης των κινδύνων.

Διαχειριστικός έλεγχος. Εκτός από τον οικονομικό και κανονιστικό έλεγχο, που αποσκοπεί κυρίως στην εξακρίβωση ότι υπάρχει συμμόρφωση στο Νόμο, στον Προϋπολογισμό και στους σχετικούς λογιστικούς, δημοσιονομικούς και διοικητικούς Κανονισμούς, διεξάγεται και διαχειριστικός έλεγχος από το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, που καλύπτει τους τομείς της οικονομίας, απόδοσης και αποτελεσματικότητας των αποφάσεων και πράξεων των δημόσιων υπολόγων όπως είναι και ο προσανατολισμός του κρατικού ελέγχου σε όλες σχεδόν τις ανεπτυγμένες χώρες.

Έλεγχος των τεχνικών έργων. Μέσα στο 2009 συνεχίστηκε από το τεχνικό προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας ο έλεγχος των τεχνικών έργων, με προγραμματισμένο και συστηματικό τρόπο. Τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού υπήρξαν και πάλι πολύ ευεργετικά προς την κατεύθυνση της ορθής οικονομικής διαχείρισης του δημόσιου χρήματος. Τα πιο σοβαρά θέματα που έχουν εγερθεί από τον έλεγχο των τεχνικών έργων αναφέρονται σε άλλα μέρη της Έκθεσης αυτής.

Ο τεχνικός έλεγχος αποσκοπεί στο να εξακριβωθεί κατά πόσο η εκτέλεση των διαφόρων έργων γίνεται σύμφωνα με τους τεχνικούς όρους, τις προδιαγραφές και, γενικά, κατά τον πιο οικονομικό και αποδοτικό τρόπο και ότι τα έργα προγραμματίστηκαν, σχεδιάστηκαν και εκτελέστηκαν ικανοποιητικά. Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εξέταση των οικονομοτεχνικών μελετών σκοπιμότητας, των τεχνικών προδιαγραφών και σχεδίων, των όρων των συμβολαίων και των διαδικασιών για ζήτηση και κατακύρωση προσφορών. Για το σκοπό αυτό διενεργούνται από το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας επιθεωρήσεις των έργων και έλεγχος των ενδιάμεσων πληρωμών και Τελικών Λογαριασμών.

Με τον τεχνικό έλεγχο, όπως και με τις άλλες μορφές ελέγχου, ο Γενικός Ελεγκτής δεν σκοπεί στην υποκατάσταση των ελεγχόμενων. Αυτοί παραμένουν, πάντα, πλήρως υπεύθυνοι για την εκτέλεση και επίβλεψη των τεχνικών έργων. Το έργο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας περιορίζεται στην εκτέλεση καθηκόντων ελέγχου.

Έλεγχος Μηχανογραφικών Συστημάτων και Τεχνολογία Πληροφορικής. Η Υπηρεσία Ελέγχου Μηχανογραφικών Συστημάτων (ΥΕΜΣ) της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγει ελέγχους μηχανογραφικών συστημάτων και συμβάλλει στη διενέργεια οικονομικών και διαχειριστικών ελέγχων με τη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορικής. Επιπρόσθετα, προωθεί την αναβάθμιση των υποδομών και συστημάτων πληροφορικής της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

Κατά το 2009 η ΥΕΜΣ εφάρμοσε ολοκληρωμένο πρόγραμμα ελέγχου ασφάλειας μηχανογραφικών συστημάτων βασισμένο σε σύγχρονα πρότυπα και ολοκλήρωσε την επέκταση της χρήσης λογισμικού εξαγωγής και επεξεργασίας ηλεκτρονικών δεδομένων ελεγχόμενων Οργανισμών/Υπηρεσιών/Τμημάτων από όλα τα Παραρτήματα της Υπηρεσίας.

Κατά τη διάρκεια του έτους ολοκλήρωσε επίσης την εισαγωγή και εφαρμογή λογισμικού συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου, εμπλούτιζε σε συνεχή βάση την κεντρική βάση δεδομένων και αναβάθμιζε την ιστοσελίδα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας στο διαδίκτυο. Παρείχε επίσης συνεχή λειτουργική υποστήριξη στα Παραρτήματα της Υπηρεσίας.

Οι διαδικασίες για την εισαγωγή έτοιμου λογισμικού συστήματος υποστήριξης διαχείρισης, ελέγχου το οποίο ήδη εφαρμόζεται πιλοτικά, συνεχίζονται.

Επιμόρφωση προσωπικού. Η συνεχής επιμόρφωση του προσωπικού αποτελεί ένα από τους στόχους της Υπηρεσίας για διασφάλιση της ποιότητας της ελεγκτικής εργασίας, σύμφωνα με τρέχουσες εξελίξεις στον τομέα αυτό.

Στα πλαίσια των οικονομικών περιορισμών του Προϋπολογισμού, αλλά και των προτεραιοτήτων και αναγκών της Υπηρεσίας, λειτουργοί της Υπηρεσίας λαμβάνουν μέρος σε κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα, σεμινάρια και διαλέξεις, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

Κατά τη διάρκεια του 2009, 117 λειτουργοί συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα ή/και σεμινάρια που οργανώθηκαν στην Κύπρο. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται τα ακόλουθα:

- «Πρόγραμμα Εισαγωγής Νεοεισερχομένων στη Δημόσια Υπηρεσία»,
- «Διαχείριση Διαβαθμισμένων Πληροφοριών Φυσική και Ηλεκτρονική Ασφάλεια»,
- «Οι κίνδυνοι των συστημάτων πληροφορικής και πώς επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις»,
- «Σεμινάρια για Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου και Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς»,
- «Σύναψη συμβάσεων μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών».

Επιπρόσθετα, 16 λειτουργοί συμμετείχαν σε 15 σεμινάρια και εκπαιδευτικά προγράμματα στο εξωτερικό.

Ανώτεροι λειτουργοί της Υπηρεσίας συμμετείχαν σε διάφορα διεθνή και ευρωπαϊκά συνέδρια που αφορούσαν σε θέματα που άπτονται των εργασιών Κρατικών Ελεγκτικών Υπηρεσιών.

Από την Ελεγκτική Υπηρεσία διοργανώθηκε, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (OLAF), ημερίδα με θέμα την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην ημερίδα προσκλήθηκαν ομιλητές από την OLAF και όλα τα μέλη του Κυπριακού Συντονιστικού Φορέα για την Καταπολέμηση της Απάτης (AFCOS) και την παρακολούθησαν 101 λειτουργοί της Υπηρεσίας μας, καθώς και αξιωματούχοι και προσωπικό των Οργανισμών/Υπηρεσιών που εκπροσωπούνται στο κυπριακό AFCOS.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη συνεχή εκπαίδευση/επιμόρφωση του προσωπικού στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς επίσης και στη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού για τη διεξαγωγή του ελέγχου.

Συμβούλια Προσφορών. Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπος του έχει το δικαίωμα να παρακάθεται ως ανεξάρτητος παρατηρητής στις συνεδρίες των Συμβουλίων Προσφορών και των Επιτροπών Αξιολόγησης, καθώς και στις συνεδρίες της Κεντρικής Επιτροπής και των Τμηματικών Επιτροπών Αλλαγών και Απαιτήσεων που συστάθηκαν και λειτουργούν σύμφωνα με Κανονισμούς που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006 και των περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμων του 2002 και του 2004. Από τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα, προκύπτει ότι η παρουσία του Γενικού Ελεγκτή είναι πολύ ωφέλιμη και εποικοδομητική.

Ετήσια Έκθεση. Στην Ετήσια Έκθεσή του ο Γενικός Ελεγκτής αναφέρει οτιδήποτε που, κατά τη γνώμη του, πρέπει να περιέλθει σε γνώση της Εκτελεστικής Εξουσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων, σχετικά με τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών της Δημοκρατίας. Καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε η Έκθεση να ετοιμάζεται με αντικειμενικότητα, ακρίβεια και επαγγελματική ευθύνη. Οι διαπιστώσεις και απόψεις του Γενικού Ελεγκτή φέρονται πρώτα σε γνώση των ελεγχόμενων Υπηρεσιών και ακολούθως ετοιμάζεται η Έκθεσή του με βάση τις αναφορές που υποβλήθηκαν. Οι παράγραφοι της Ετήσιας Έκθεσης,

προτού πάρουν την τελική τους μορφή, αποστέλλονται στους Υπουργούς, στους Προϊστάμενους των Ανεξάρτητων Υπηρεσιών, στους Προέδρους των Ημικρατικών ή άλλων Οργανισμών και Αρχών Τοπικής Διοίκησης, για να εκφέρουν τις απόψεις τους.

Ετήσια Έκθεση για το 2008. Σύμφωνα με το άρθρο 116(4) του Συντάγματος, η Ετήσια Έκθεσή μου για το έτος 2008 υποβλήθηκε στις 4 Δεκεμβρίου 2009 στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος και την κατέθεσε ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, με εγκύκλιο της ημερ. 1.2.2010 προς τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων και του Γραφείου Προγραμματισμού, διαβίβασε παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών όπως, για σκοπούς διευκόλυνσης της Επιτροπής στη μελέτη της Έκθεσης, ετοιμαστούν και υποβληθούν σημειώματα, στα οποία να περιλαμβάνονται οι παρατηρήσεις της Γενικού Ελεγκτή, όπως αυτές περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση, τα σχόλια του αρμόδιου Υπουργείου/Γραφείου, καθώς επίσης και προτάσεις/εισηγήσεις, για επίλυση των προβλημάτων που επισημαίνονται.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του αρ. 70.301 ημερ. 30.4.2010, αποφάσισε όπως, το κάθε Υπουργείο υποβάλει στο Υπουργικό Συμβούλιο έκθεση για τις ενέργειες που έγιναν σχετικά με τις παρατηρήσεις της Γενικού Ελεγκτή για το έτος 2008 σε ότι αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του.

Τριμηνιαίες Εκθέσεις Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Μέσα στο 2009 συνεχίστηκε η υποβολή προς τους Υπουργούς των τριμηνιαίων εκθέσεων μου σχετικά με τα πιο σοβαρά θέματα που προκύπτουν από τον έλεγχο των διαφόρων Υπηρεσιών. Αντίγραφα των εκθέσεων αυτών κοινοποιούνται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Με τις εκθέσεις αυτές ενημερώνονται έγκαιρα, τόσο η Εκτελεστική Εξουσία όσο και η Βουλή των Αντιπροσώπων, πάνω στα πιο σοβαρά θέματα που εγείρονται από τον έλεγχο των κρατικών λογαριασμών και των λογαριασμών των Τοπικών Αρχών και Ημικρατικών Οργανισμών.

ΜΕΡΟΣ 10 - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι****ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός	Τελικός Προϋπολογισμός	Πραγματικές Δαπάνες	Αδαπάνητα Ποσά	
	€	€	€	€	%
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	6.112.897	6.307.456	5.557.295	750.161	11,89
Υπουργικό Συμβούλιο	1.714.477	1.715.700	1.635.171	80.529	4,69
Βουλή των Αντιπροσώπων	22.373.576	22.896.675	20.310.985	2.585.690	11,29
Δικαστική Υπηρεσία	28.310.202	29.609.693	25.756.787	3.852.906	13,01
Νομική Υπηρεσία	15.494.076	17.991.624	15.915.941	2.075.683	11,54
Ελεγκτική Υπηρεσία	6.323.044	6.497.046	6.195.360	301.686	4,64
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	877.506	1.042.512	994.059	48.453	4,65
Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας	728.436	729.756	679.738	50.018	6,85
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	1.807.329	1.908.264	1.772.671	135.593	7,11
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	1.716.357	1.742.057	1.253.008	489.049	28,07
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	318.887	328.917	272.072	56.845	17,28
Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων	293.168	296.528	202.667	93.861	31,65
Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου	1.346.829	1.398.445	1.233.224	165.221	11,81
Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών	515.075	621.897	602.421	19.476	3,13
Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών	3.141.104	3.154.967	2.605.684	549.283	17,41
Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων	392.921	502.406	382.335	120.071	23,90
Υπουργείο Άμυνας- Διοίκηση	6.873.244	7.061.890	5.906.868	1.155.022	16,36
Κυπριακός Στρατός	124.736.208	124.736.208	121.430.404	3.305.804	2,65
Εθνική Φρουρά	117.000.000	117.000.000	116.389.650	610.350	0,52
Αμυντική Θωράκιση	120.000.000	120.000.000	83.985.892	36.014.108	30,01

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός	Τελικός	Πραγματικές	Αδωπάνητα Ποσά	
	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Δαπάνες		
	€	€	€	€	%
Υπουργείο					
Γεωργίας, Φυσικών					
Πόρων και					
Περιβάλλοντος-					
Διοίκηση	25.503.764	25.509.322	16.879.031	8.630.291	33,83
Τμήμα Γεωργίας	34.949.798	37.127.816	27.324.114	9.803.702	26,41
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	25.770.544	27.246.686	20.531.568	6.715.118	24,65
Τμήμα Δασών	43.950.157	44.907.517	37.919.907	6.987.610	15,56
Τμήμα Αναπτύξεως					
Υδάτων	175.809.818	255.899.336	211.664.360	44.234.976	17,29
Τμήμα Γεωλογικής					
Επισκοπήσεως	6.715.172	7.763.546	6.458.008	1.305.538	16,82
Μετεωρολογική Υπηρεσία	5.604.323	5.652.816	4.280.269	1.372.547	24,28
Τμήμα Αναδασμού	8.669.272	8.679.272	5.698.861	2.980.411	34,34
Μεταλλεία	1.076.298	1.076.298	922.857	153.441	14,26
Ινστιτούτο Γεωργικών					
Ερευνών	10.753.205	10.753.205	8.160.712	2.592.493	24,11
Τμήμα Αλιείας και					
Θαλάσσιων Ερευνών	9.790.052	11.703.861	8.208.267	3.495.594	29,87
Υπουργείο Δικαιοσύνης και					
Δημοσίας Τάξεως-					
Διοίκηση	7.517.559	7.521.923	4.693.591	2.828.332	37,60
Φυλακές	20.337.805	21.381.916	17.669.914	3.712.002	17,36
Αστυνομία	255.014.727	257.220.991	238.010.964	19.210.027	7,47
Πυροσβεστική Υπηρεσία	35.720.090	37.440.203	35.943.167	1.497.036	4,00
Υπουργείο Εμπορίου,					
Βιομηχανίας και					
Τουρισμού-Διοίκηση	14.917.374	14.958.187	7.097.413	7.860.774	52,55
Υπηρεσίες Εμπορίου και					
Βιομηχανίας	47.417.255	47.514.196	28.181.824	19.332.372	40,69
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών					
και Επίσημου Παραλήπτη	5.258.798	5.333.739	4.505.973	827.766	15,52
Υπουργείο Εργασίας και					
Κοινωνικών					
Ασφαλίσεων-Διοίκηση	1.296.384	6.766.708	3.296.138	3.470.570	51,29
Τμήμα Εργασίας	5.580.342	5.804.943	5.474.618	330.325	5,69
Υπηρεσίες Κοινωνικών					
Ασφαλίσεων	487.297.941	520.313.256	502.074.591	18.238.665	3,51
Υπηρεσίες Κοινωνικής					
Ενημερίας	262.048.779	272.376.003	266.684.583	5.691.420	2,09
Κέντρο Παραγωγικότητας	7.089.717	7.609.244	4.070.244	3.539.000	46,51

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός	Τελικός Προϋπολογισμός	Πραγματικές Δαπάνες	Αδοσπώνητα Ποσά	
	€	€	€	€	%
Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης	13.731.881	15.326.216	13.969.633	1.356.583	8,85
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	3.582.591	3.693.591	1.922.729	1.770.862	47,94
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο	3.036.927	3.036.927	2.557.346	479.581	15,79
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	1.564.322	1.624.255	1.325.923	298.332	18,37
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	6.481.616	6.567.948	5.533.108	1.034.840	15,76
Υπουργείο Εσωτερικών- Διοίκηση	293.292.733	359.101.743	323.233.984	35.867.760	9,99
Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας	62.571.806	68.155.936	63.391.481	4.764.455	6,99
Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου	11.210.873	13.178.163	11.768.187	1.409.976	10,70
Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας	37.195.227	40.816.217	36.904.340	3.911.877	9,58
Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού	49.386.021	54.745.972	49.652.258	5.093.714	9,30
Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου	32.124.311	32.681.574	25.916.082	6.765.492	20,70
Επαρχιακή Διοίκηση Κερύνειας	49.907	72.191	68.758	3.433	4,76
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	132.688.091	144.056.821	100.542.745	43.514.076	30,21
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	4.803.035	7.462.999	2.756.701	4.706.298	63,06
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	86.930.408	166.028.803	160.931.112	5.097.691	3,07
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	9.404.701	9.441.144	8.892.372	548.772	5,81
Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων	6.521.726	6.924.177	6.751.309	172.868	2,50
Πολιτική Άμυνα	9.889.121	9.989.121	5.119.618	4.869.503	48,75
Υπηρεσία Ασύλου	4.541.237	4.678.175	1.375.852	3.302.323	70,59
Υπουργείο Εξωτερικών- Διοίκηση	27.340.644	27.786.797	24.937.809	2.848.988	10,25
Εξωτερικές Υπηρεσίες	52.915.534	53.115.534	44.192.127	8.923.407	16,80
Υπουργείο Οικονομικών- Διοίκηση	856.133.588	935.165.462	805.004.613	130.160.849	13,92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός	Τελικός Προϋπολογισμός	Πραγματικές Δαπάνες	Αδοσώλητα Ποσά	
	€	€	€	€	%
Τελωνεία	205.185.393	230.454.892	215.987.492	14.467.400	6,28
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	61.011.288	71.011.288	68.275.270	2.736.018	3,85
Στατιστική Υπηρεσία	13.285.826	13.378.375	11.530.205	1.848.170	13,81
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	6.998.228	6.999.953	5.926.614	1.073.339	15,33
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού	133.445.829	134.156.532	128.413.504	5.743.028	4,28
Τυπογραφείο	7.804.895	7.934.875	5.572.763	2.362.112	29,77
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	43.334.859	43.410.689	23.496.082	19.914.607	45,87
Οφειλές Δημόσιου Χρέους	1.417.524.000	1.522.133.650	1.277.488.631	244.645.019	16,07
Συντάξεις και Φιλοδωρήματα	410.626.000	423.375.165	422.593.151	782.014	0,18
Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό	72.800.020	42.504.186	0	42.504.186	100,00
Γραφείο Προγραμματισμού	102.610.231	69.241.956	47.768.206	21.473.750	31,01
Γενικό Λογιστήριο	50.144.783	60.827.914	55.376.342	5.451.572	8,96
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού - Διοίκηση	102.762.562	105.574.256	85.458.034	20.116.222	19,05
Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	154.263.362	154.322.520	129.738.473	24.584.047	15,93
Μέση Εκπαίδευση	379.584.273	390.224.131	376.999.662	13.224.469	3,39
Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση	34.592.595	34.584.770	32.908.275	1.676.495	4,85
Δημοτική Εκπαίδευση	344.236.187	349.741.917	340.372.125	9.369.792	2,68
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	7.956.918	8.049.081	7.118.484	930.597	11,56
Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών	1.166.529	1.166.529	731.634	434.895	37,28
Πολιτιστικές Υπηρεσίες	46.582.196	46.702.275	30.969.614	15.732.661	33,69
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων-Διοίκηση	7.851.148	11.836.524	9.323.082	2.513.442	21,23
Τμήμα Δημοσίων Έργων	192.607.750	198.750.410	169.125.073	29.625.337	14,91
Τμήμα Ελέγχου		264.480	174.974	89.506	33,84
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	2.258.782	4.456.895	3.875.243	581.652	13,05
Τμήμα Αρχαιοτήτων	18.058.189	18.286.202	12.946.277	5.339.925	29,20
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	43.670.413	62.269.030	53.246.848	9.022.182	14,49
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	9.107.654	10.046.951	7.415.338	2.631.613	26,19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός	Τελικός Προϋπολογισμός	Πραγματικές Δαπάνες	Αδοσπώνητα Ποσά	
	€	€	€	€	%
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	28.718.596	29.564.972	28.574.185	990.787	3,35
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	59.584.108	59.660.094	39.542.412	20.117.682	33,72
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	28.828.996	30.984.791	27.872.090	3.112.701	10,05
Υπουργείο Υγείας- Διοίκηση	192.030.626	192.611.470	178.066.702	14.544.768	7,55
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	275.657.186	280.603.029	231.608.645	48.994.384	17,46
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	12.659.537	13.002.556	9.999.908	3.002.648	23,09
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	5.512.302	5.544.459	5.215.964	328.495	5,92
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	120.291.747	121.334.674	119.893.019	1.441.655	1,19
Γενικό Χημείο	9.082.055	9.126.185	7.775.464	1.350.721	14,80
ΟΛΙΚΟ	8.265.395.873	8.833.890.467	7.746.961.077	1.086.929.390	12,30

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2009

	Προηγούμενα έτη	Σύνολο καθυστερημένων εσόδων		
		2009	31.12.2009	31.12.2008
	€	€	€	€
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	19.420.599	6.539.834	25.960.433	24.285.984
ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ²	--	9.755	9.755	7.423
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	--	309.347	309.347	--
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ	3.351.087	144.502	3.495.589	3.393.803
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	--	43.947.789	43.947.789	126.258
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ				
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	93.197.200	23.336.192	116.533.392	160.406.496
Τμήμα Δασών	1.437.074	548.325	1.985.399	1.527.104
Τμήμα Γεωργίας	89.459	621.080	710.539	538.779
Υπηρεσία Μεταλλείων	105.084	--	105.084	105.084
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	433.899	605.638	1.039.537	703.833
Τμήμα Αναδασμού	524.475	254.004	778.479	976.098
Άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες				
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	13.226	--	13.226	19.543
Υπηρεσία Περιβάλλοντος	2.469	6.320	8.789	3.281
Μετεωρολογική Υπηρεσία	793	4.888	5.681	2.364
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ	9.117	305.161	314.278	562.684
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ				
Υπουργείο	732.105	567.940	1.300.045	1.425.824
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη ³	6.302.479	4.100.000	10.402.479	7.702.857
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ				
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	410	21.801	22.211	1.763
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	4.216.054	2.617.891	6.833.945	5.152.353
Κέντρο Παραγωγικότητας	302.423	77.776	380.199	36.543
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	20.907	13.831	34.738	53.212
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ				
Υπουργείο	1.109.666	132.224	1.241.890	1.411.238
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	319.138	1.624.454	1.943.592	336.562
Επαρχιακές Διοικήσεις	446.248	560.293	1.006.541	758.290
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ⁴			8.780.414	7.563.344
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	2.190.542	11.536.641	13.727.183	2.342.886

² Αφορά μόνο σε επιδικασθέντα έξοδα εισπρακτέα από δημόσιους υπαλλήλους. Για τους ιδιώτες δεν έχει υποβληθεί κατάσταση.

³ Υποβλήθηκε εντός του 2009 κατάσταση υπολογιζόμενων καθυστερήσεων που αφορά στη μη υποβολή ετήσιων εκθέσεων από εταιρείες ύψους €7,7 εκ για το 2008 διαμορφώνοντας το αρχικό υπόλοιπο του 2009 από €2.857 σε €7.702.857.

⁴ Δεν έγινε διαχωρισμός των καθυστερημένων εσόδων του 2009 από εκείνα των προηγούμενων ετών

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	2.936	3.375	6.311	12.113
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ				
Υπουργείο	--	98	98	--
Στατιστική Υπηρεσία	--	39	39	--
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	--	--	--	25.000
Τμήμα Τελωνείων ⁵	5.039.912	5.961.171	11.001.083	5.689.553
Υπηρεσία Φ.Π.Α. ³	--	--	200.146.864	186.800.227
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων				
Φόρος Κληρονομιών ³	--	--	4.508.595	6.066.203
Φόρος Εισοδήματος ³	--	--	357.728.570	340.931.678
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών ³	--	--	65.214.393	65.300.105
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμος 30/77 ³	--	--	--	33.768
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμος 24/80 ³ & ⁹	--	--	84.891.752	79.863.995
Έκτακτη Εισφορά ³	--	--	6.658.197	6.742.216
Φόρος Εισοδήματος Παρακρατηθείς (Ρ.Α.Υ.Ε.) ³	--	--	33.453.336	28.550.787
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα ³	--	--	69.949.942	48.632.651
Φόρος Υπηρεσιών ³	--	--	--	346.863
Άλλοι Φόροι ^{3&6}	--	--	3.359.927	3.008.953
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	492.703	327.829	820.532	1.015.114
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ				
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	22.114.404	5.899.899	28.014.303	22.160.126
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	751.935	492.759	1.244.694	908.647
Τμήμα Δημοσίων Έργων	640.685	376.266	1.016.951	1.694.324
Τμήμα Αρχαιοτήτων	2.336	400	2.736	6.452
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών ⁷	357.371	1.207.850	1.565.221	596.738
Τμήμα Οδικών Μεταφορών ⁸	36.065	2.190	38.255	36.752
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών ⁹	415.346	--	415.346	415.346
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ⁶	9.146.669	3.229.421	12.376.090	11.119.900
	173.224.816	115.386.983	1.123.303.789	1.029.401.117

⁵ Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12..2008 που καταχωρίστηκε στην Ετήσια Έκθεση ήταν €5.563.407, ενώ το αρχικό υπόλοιπο 1.1.2009 είναι €5.689.553, υπάρχει δηλαδή διαφορά €126.146.

⁶ Περιλαμβάνεται ποσό €948.769 που οφείλεται από Τουρκοκυπρίους.

⁷ Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2008 που καταχωρίστηκε στην Ετήσια Έκθεση ήταν €1.322.554. Ποσό ύψους €725.816 είχε καταχωριστεί εκ παραδρομής και διορθώθηκε στις αρχές του 2009.

⁸ Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2008 που καταχωρίστηκε στην Ετήσια Έκθεση ήταν €40.993. Ποσό ύψους €4.241 είχε καταχωριστεί εκ παραδρομής και διορθώθηκε στις αρχές του 2009.

⁹ Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2008 που καταχωρίστηκε στην Ετήσια Έκθεση ήταν €1.669. Ποσό ύψους €413.677 δεν είχε καταχωριστεί εκ παραδρομής και διορθώθηκε στις αρχές του 2009.

⁹ Στο ποσό των €84.891.752 περιλαμβάνεται ποσό ύψους €74.301.034 (χωρίς τόκους και επιβαρύνσεις) που σύμφωνα με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων οφείλεται από διάφορα Εκκλησιαστικά Ιδρύματα. Η ορθότητα του ποσού αμφισβητείται και υπάρχει μεγάλη πιθανότητα διαφοροποίησής του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2009	Συμπληρωμένες θέσεις στις 31.12.2009	Κενές Θέσεις
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	3	2	1
Υπουργικό Συμβούλιο	12	10	2
Βουλή των Αντιπροσώπων	116	78	38
Γραφείο Προγραμματισμού ¹	70	69	2
Δικαστική Υπηρεσία	296	267	29
Νομική Υπηρεσία ²	136	109	20
Ελεγκτική Υπηρεσία	109	96	13
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	1	1	--
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	21	21	--
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	25	7	18
Γραφείου Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού	1	1	--
Χαρακτήρα			
Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών	57	34	23
Γενικό Λογιστήριο ³	280	202	72
Υπουργείο Άμυνας			
Διοίκηση	113	81	32
Κυπριακός Στρατός	4.245	2.790	1.455
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος			
Διοίκηση	10	7	3
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών ⁴	104	82	42
Τμήμα Γεωργίας	417	323	94
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	232	159	73
Τμήμα Δασών	335	282	53
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ⁵	362	286	72
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως	64	45	19
Μετεωρολογική Υπηρεσία	74	62	12
Τμήμα Αναδασμού	42	33	9
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	70	59	11
Υπηρεσία Μεταλλείων ¹	12	12	1
Υπηρεσία Περιβάλλοντος	48	29	19
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως			
Διοίκηση	18	17	1
Φυλακές	404	317	87
Αστυνομία και Πυροσβεστική Υπηρεσία	5.340	5.273	67
Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού			
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας	217	129	88
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	89	72	17

¹ 1 θέση υπεράριθμη.² 7 θέσεις καταργήθηκαν.³ 1 θέση καταργήθηκε και 5 αναμένεται να καταργηθούν.⁴ 20 θέσεις υπεράριθμες.⁵ 4 θέσεις υπεράριθμες.

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Διοίκηση	2	--	2
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	41	10	31
Τμήμα Εργασίας	107	87	20
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	342	280	62
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	486	366	120
Κέντρο Παραγωγικότητας	45	35	10
Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο ⁶	35	32	--
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	88	67	21
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	25	18	7
Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες	26	--	26

Υπουργείο Εσωτερικών

Διοίκηση	152	83	69
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	289	242	47
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	1	1	--
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	848	682	166
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών ⁸	104	89	13
Πολιτική Άμυνα	39	35	4

Υπουργείο Εξωτερικών

Διοίκηση	40	25	15
Εξωτερικές Υπηρεσίες	214	164	50

Υπουργείο Οικονομικών

Διοίκηση	66	59	7
Τμήμα Τελωνείων	445	353	92
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	274	220	54
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ⁷	382	324	32
Στατιστική Υπηρεσία ⁸	123	91	30
Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών	98	82	16
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού	49	37	12
Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης	62	45	17
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	105	78	27
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	209	128	81

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Διοίκηση	514	370	146
Εκπαίδευση	11.112	10.797	315

Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων

Διοίκηση	13	7	6
Δημόσια Έργα	427	331	96
Τμήμα Αρχαιοτήτων	86	50	36
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	308	247	61
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	83	56	27
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών ¹	405	338	68
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	104	84	20
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών ⁸	109	91	16

⁶ Οι κενωθείσες θέσεις καταργήθηκαν.⁷ 2 θέσεις υπεράριθμες.⁸ 2 θέσεις καταργήθηκαν.

Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	18	13	5
Υπουργείο Υγείας			
Διοίκηση	3.159	2.629	530
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	1.130	818	312
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	91	61	30
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	83	72	11
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	151	142	9
Γενικό Χημείο	92	74	18
Άλλες Υπηρεσίες:			
Γενικό Διοικητικό Προσωπικό	385	366	19
Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό	2.654	2.240	414
Γενικό Βοηθητικό Προσωπικό	205	187	18
ΟΛΙΚΟ	39.149	33.561	5.561

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΤΟΥΣ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Έσοδα		Έξοδα		Πλεόνασμα/ (Ελλείμμα)		Υποχρεώσεις			
								Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες	
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος
		€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Λευκωσίας	2008	31.497.993	29.882.997	28.753.385	26.516.323	2.744.608	3.366.674	64.895.378	61.591.982	5.168.748	7.459.591
Λεμεσού	2008	40.732.695	38.443.146	50.008.647	33.924.689	(9.275.952)	4.518.457	97.392.837	84.657.020	14.388.928	14.537.756
Λάρνακα	2008	18.797.245	18.865.607	24.062.742	17.243.730	(5.265.497)	1.621.877	92.875.031	92.426.296	3.530.575	3.837.493
Πάφου	2008	21.339.734	19.259.295	18.673.704	16.908.088	2.666.030	2.351.207	58.424.531	50.706.965	7.251.949	5.539.061
Πόλης Χρυσοχούς*	2007	3.233.869	2.544.594	2.607.379	2.017.535	626.490	527.059	-	-	-	-
Πόλης Χρυσοχούς*	2008	3.824.874	3.233.869	3.492.007	2.607.379	332.867	626.490	-	-	-	-
Λευκάρων	2008	1.263.649	1.163.183	1.115.301	954.942	148.348	208.241	989.658	989.840	846.058	814.910
Αραδίππου	2008	7.262.798	7.132.970	6.510.990	6.322.676	751.808	810.294	8.138.206	7.801.623	4.594.704	3.385.189
Αραδίππου	2009	7.877.377	7.262.798	7.347.637	6.510.990	529.740	751.808	8.431.073	8.138.206	3.778.724	4.594.704
Παραλιμνίου	2008	14.310.497	15.716.278	12.444.712	11.379.184	1.865.785	4.337.094	12.452.306	12.452.305	1.268.963	1.340.613
Μέσα Γειτονιάς	2008	3.900.593	3.838.244	4.302.935	3.712.126	(402.342)	126.118	11.329.631	10.843.219	4.620.360	5.238.627
Αγίου Αθανασίου	2008	4.641.773	3.783.604	4.843.291	3.688.654	(201.518)	94.950	16.401.406	16.657.781	3.845.300	3.533.859
Αγίου Αθανασίου	2009	4.825.246	4.641.773	4.378.441	4.843.291	446.805	(201.518)	16.278.338	16.401.406	2.814.482	3.845.300
Λατσιών	2007	5.067.249	5.192.377	6.537.768	3.847.664	(1.470.519)	1.344.713	18.575.576	13.337.529	5.464.656	4.715.645
Λατσιών	2008	6.078.939	5.067.249	5.653.863	6.537.768	425.076	(1.470.519)	21.402.522	18.575.576	5.936.460	5.464.656
Λακατάμιας	2008	9.698.494	9.606.989	10.289.862	9.008.886	(591.368)	598.103	27.526.241	28.029.883	1.979.350	1.592.013
Έγκωμης	2008	6.049.727	5.695.657	5.899.373	5.299.819	150.354	395.838	3.965.490	4.151.575	2.638.833	2.180.186
Αγλαντζιάς	2008	6.776.820	6.403.664	6.965.619	6.280.602	(188.799)	123.062	29.787.963	30.183.151	976.000	1.132.861
Αγλαντζιάς	2009	7.948.099	6.776.820	7.394.370	6.965.619	553.729	(188.799)	29.511.400	29.787.963	1.107.500	976.000
Αγίου Δομετίου	2008	4.698.341	4.405.046	4.792.231	4.213.510	(93.890)	191.536	9.482.195	9.562.961	1.315.090	909.007
Στροβόλου	2008	19.784.585	18.999.541	16.351.095	15.222.162	3.433.490	3.777.379	63.402.183	61.100.515	5.305.965	7.697.073
Κάτω Πολεμιδιών	2008	5.491.436	5.258.018	5.365.757	5.814.094	125.679	(556.076)	7.195.266	6.566.213	6.605.235	5.895.483
Κάτω Πολεμιδιών	2009	5.817.906	5.491.436	5.861.187	5.365.757	(43.281)	125.679	6.773.108	7.195.266	6.737.550	6.605.235
Γερμασόγειας	2008	6.864.584	6.852.879	7.438.400	5.476.754	(573.816)	1.376.125	15.892.558	15.252.681	1.302.694	1.644.975

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΤΟΥΣ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Έσοδα		Έξοδα		Πλεόνασμα/ (Ελλειμμα)		Υποχρεώσεις			
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες	
								Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος
Γερμασόγειας	2009	7.582.053	6.864.584	7.197.249	7.438.400	384.804	(573.816)	15.516.716	15.892.558	1.980.031	1.302.694
Δερύνειας	2008	2.723.589	2.579.704	1.808.971	1.607.108	914.618	972.595	8.067.616	8.066.112	205.087	125.498
Αγίας Νάπας	2008	10.408.746	-	10.745.176	-	(336.430)	-	16.799.133	-	8.107.823	-
Ιδαλίου	2008	5.035.042	4.698.128	4.322.673	3.573.284	712.369	1.124.844	6.771.203	6.891.593	372.981	368.152

* Δήμοι που ετοιμάζουν τελικούς λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν μόνο την ταμειακή κατάσταση.

Σημ.: Δεν παρουσιάζονται στοιχεία, όσον αφορά στον Δήμο Γεροσκήπου, ο οποίος δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2005 μέχρι 2009 για έλεγχο. Επίσης δεν περιλαμβάνονται στοιχεία, όσον αφορά στον Δήμο Πέγειας, που δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2008 και 2009, καθώς και του Δήμου Αθηνών που καθυστέρησε να υποβάλει τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 (το 2009 δεν υποβλήθηκαν), με αποτέλεσμα, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, να μην είχε διενεργηθεί ο έλεγχος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΔΑΝΕΙΑ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Ολικό		Οφειλή Δήμου		Οφειλή Κυπρ. Δημοκρατίας		Καθυστερήσεις έτους	
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Οφειλή Δήμου	Οφειλή Κυπρ. Δημοκρατίας
		€	€	€	€	€	€	€	€
Λευκωσίας	2008	36.098.211	37.886.185	25.602.754	27.390.728	10.495.457	10.495.457	0	0
Λεμεσού	2008	74.352.959	74.010.533	59.280.907	58.938.481	15.072.052	15.072.052	6.550.733	6.117.794
Λάρνακας	2008	92.891.536	92.445.535	61.898.564	65.676.094	30.992.972	26.769.441	0	0
Πάφου	2008	48.476.297	44.927.530	30.370.735	37.644.697	18.105.562	7.282.833	0	0
Πόλης Χρυσοχούς	2007	10.089.980	5.494.909	4.918.835	3.977.880	5.171.145	1.517.029	0	0
Πόλης Χρυσοχούς	2008	10.022.119	10.089.980	4.913.062	4.918.835	5.109.057	5.171.145	0	0
Λευκάρων	2008	1.001.753	1.001.997	670.043	670.288	331.710	331.710	0	0
Αραδίππου	2008	7.147.964	7.147.058	1.299.787	1.298.881	5.848.177	5.848.177	0	0
Αραδίππου	2009	7.107.021	7.147.964	1.258.844	1.299.787	5.848.177	5.848.177	0	0
Παραλιμνίου	2008	12.452.306	12.452.306	7.054.839	7.286.563	5.397.467	5.165.743	0	0
Μέσα Γειτονιάς	2008	12.036.125	11.983.092	5.228.655	7.418.192	6.807.470	4.564.900	0	0
Αγίου Αθανασίου	2008	14.744.643	14.708.237	4.195.060	4.227.979	10.549.583	10.480.258	0	0
Αγίου Αθανασίου	2009	14.655.770	14.744.643	4.123.004	4.195.060	10.532.766	10.549.583	0	0
Λατσιών	2007	16.593.675	14.794.718	7.002.506	7.150.164	9.591.169	7.644.554	0	0
Λατσιών	2008	19.637.357	16.593.675	9.605.472	7.002.506	10.031.885	9.591.169	0	0
Λακατάμιας	2008	25.467.050	25.819.341	6.768.104	7.385.011	18.698.946	18.434.330	0	0
Έγκωμης	2008	3.662.005	4.125.120	1.671.028	1.950.949	1.990.977	2.174.171	0	0
Αγλαντζιάς	2008	29.301.941	29.638.705	13.161.168	13.468.517	16.140.773	16.170.188	0	0
Αγλαντζιάς	2009	29.024.182	29.301.941	12.979.789	13.161.168	16.044.393	16.140.773	0	0
Αγίου Δομετίου	2008	10.003.082	9.969.783	5.061.610	5.028.311	4.941.472	4.941.472	0	0
Στροβόλου	2008	63.619.746	63.049.776	32.641.582	38.024.445	30.978.165	25.025.330	0	0
Κάτω Πολεμιδιών	2008	5.642.473	5.470.606	963.278	902.179	4.679.195	4.568.427	0	0
Κάτω Πολεμιδιών	2009	5.665.647	5.642.473	1.016.491	963.278	4.649.156	4.679.195	0	0

ΔΑΝΕΙΑ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Ολικό		Οφειλή Δήμου		Οφειλή Κυπρ. Δημοκρατίας		Καθυστερήσεις έτους	
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Οφειλή Δήμου	Οφειλή Κυπρ. Δημοκρατίας
Γερμασόγειας	2008	14.921.001	14.848.175	7.945.947	7.890.046	6.975.054	6.958.129	0	0
Γερμασόγειας	2009	14.014.287	14.921.001	7.173.860	7.945.947	6.840.427	6.975.054	0	0
Δερύνειας	2008	8.067.616	8.079.790	1.569.020	1.582.508	6.498.596	6.497.282	0	0
Αγίας Νάπας	2008	18.327.524	18.625.950	7.981.559	8.359.983	10.345.965	10.265.967	0	0
Ιδαλίου	2008	6.526.873	6.488.361	761.939	756.140	5.764.934	5.732.221	0	0

Σημ.: Δεν παρουσιάζονται στοιχεία, όσον αφορά στον Δήμο Γεροσκήπου, ο οποίος δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2005 μέχρι 2009 για έλεγχο. Επίσης δεν περιλαμβάνονται στοιχεία, όσον αφορά στον Δήμο Πέγειας, που δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2008 και 2009, καθώς και του Δήμου Αθηνών που καθυστέρησε να υποβάλει τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 (το 2009 δεν υποβλήθηκαν), με αποτέλεσμα, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, να μην είχε διενεργηθεί ο έλεγχος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Υπαλληλικό Προσωπικό								Εργατικό Προσωπικό								Δαπάνες προσωπικού προς έξοδα	
		Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Μέσος όρος δαπανών		Τακτικοί		Έκτακτοι/ εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Μέσος όρος δαπανών			
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ . έτος	Τρέχο ν έτος	Προηγ . έτος	Τρέχο ν έτος	Προ ηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέ χον έτος	Προηγ. έτος
						€	€	€	€					€	€	€	€	%	%
Λευκωσίας	2008	178	180	7	10	8.662.521	7.813.581	48.666	43.409	326	313	17	21	8.463.351	8.254.993	25.961	26.374	60	61
Λεμεσού	2008	419	422	9	10	18.778.182	17.318.871	44.817	41.040	8	3	56	105	255.257	98.391	31.907	32.797	53	53
Λάρνακας	2008	107	99	16	22	5.373.187	4.962.915	50.217	50.130	224	199	25	37	5.249.769	4.451.386	23.436	22.369	63	61
Πάφου	2008	82	85	5	5	3.734.727	3.497.445	45.545	41.146	139	121	5	30	3.886.090	3.190.982	27.957	26.372	42	41
Πόλης Χρυσοχούς**	2007	8	8	0	0	312.445	299.321	39.056	37.415	21	20	1	0	479.170	508.557	22.818	25.428	-	-
Πόλης Χρυσοχούς**	2008	9	8	0	0	371.812	312.445	41.312	39.056	22	21	4	1	527.862	479.170	23.994	22.818	-	-
Λευκάρων	2008	3	3	2	1	82.770	73.202	27.590	24.401	6	5	3	6	145.147	119.886	24.191	23.977	23	24
Αραδίππου	2008	25	22	0	3	1.016.468	868.771	40.659	39.490	35	36	11	7	866.374	816.187	24.754	22.672	32	30
Αραδίππου	2009	25	25	0	0	1.116.477	1.016.468	44.659	40.659	41	35	10	11	1.096.228	866.374	26.737	24.754	32	32
Παραλιμνίου	2008	30	29	4	4	1.375.649	1.233.212	45.855	42.525	109	104	16	8	2.760.066	2.440.721	25.322	23.468	35	34
Μέσα Γειτονιάς	2008	35	33	2	2	1.301.797	1.145.766	37.194	34.720	30	31	16	9	866.252	832.584	28.875	26.858	53	55
Αγίου Αθανασίου	2008	32	32	2	2	1.432.273	1.342.197	44.759	41.944	35	27	6	7	700.817	582.334	20.023	21.568	44	53
Αγίου Αθανασίου	2009	34	32	2	2	1.570.596	1.432.273	46.194	44.759	34	35	0	6	857.444	700.817	25.219	20.023	56	44
Λατσιών	2007	20	20	10	2	1.166.994	1.029.675	58.350	51.484	44	35	13	11	1.121.314	915.029	25.484	26.144	46	51
Λατσιών	2008	20	20	6	10	1.210.498	1.166.994	60.525	58.350	44	44	14	13	1.198.984	1.121.314	27.250	25.484	44	46
Λακατάμιας	2008	33	33	4	3	1.769.427	1.532.322	53.619	46.434	80	43	8	33	1.626.346	972.240	20.329	22.610	34	32
Έγκωμης	2008	26	23	1	3	1.213.766	1.087.575	46.683	47.286	76	73	25	21	1.939.086	1.653.530	25.514	22.651	57	57
Αγλαντζιάς	2008	21	22	3	3	1.128.178	1.126.993	53.723	51.227	43	35	36	12	1.083.453	947.546	25.197	27.073	37	37
Αγλαντζιάς	2009	28	21	6	3	1.394.676	1.128.178	49.810	53.723	54	43	45	36	1.304.502	1.083.453	24.157	25.197	43	37
Αγίου Δομετίου	2008	18	18	7	5	926.545	827.190	51.475	45.955	46	46	9	5	1.173.543	1.105.479	25.512	24.032	51	54

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Υπαλληλικό Προσωπικό								Εργατικό Προσωπικό								Δαπάνες προσωπικού προς έξοδα	
		Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Μέσος όρος δαπανών		Τακτικοί		Έκτακτοι/ εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Μέσος όρος δαπανών			
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχο ν έτος	Προηγ. έτος	Τρέχο ν έτος	Προ ηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέ χον έτος	Προηγ. έτος
Στροβόλου	2008	76	78	9	10	3.610.981	3.378.791	47.513	43.318	184	162	28	44	4.265.463	3.926.421	23.182	24.237	50	50
Κάτω Πολεμιδιών	2008	27	28	5	2	1.188.852	1.151.214	44.032	41.115	15	15	25	27	433.520	415.742	28.901	27.716	35	31
Κάτω Πολεμιδιών	2009	32	27	3	5	1.379.578	1.188.852	43.112	44.032	19	15	24	25	561.501	433.520	29.553	28.901	37	35
Γερμασόγειας	2008	29	30	1	0	1.050.678	981.754	36.230	32.725	34	33	16	35	1.229.041	1.121.280	36.148	33.978	34	43
Γερμασόγειας	2009	30	29	1	1	1.178.437	1.050.678	39.281	36.230	45	34	14	16	1.467.440	1.229.041	32.610	36.148	37	34
Δερύνειας	2008	7	7	1	1	307.893	285.965	43.985	40.852	7	7	1	1	146.388	126.290	20.913	18.041	26	27
Αγίας Νάπας	2008	26	23	2	4	1.103.772	1.030.813	42.453	44.818	79	35	75	106	1.782.407	1.029.159	22.562	29.405	39	-
Ιδαλίου	2008	13	13	3	1	520.102	477.221	40.008	36.709	13	11	0	0	298.792	238.958	22.984	21.723	20	20

Σημ.: Δεν παρουσιάζονται στοιχεία, όσον αφορά στον Δήμο Γεροσκήπου, ο οποίος δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2005 μέχρι 2009 για έλεγχο. Επίσης δεν περιλαμβάνονται στοιχεία, όσον αφορά στον Δήμο Πέγειας, που δεν υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2008 και 2009, καθώς και του Δήμου Αθηνών που καθυστέρησε να υποβάλει τις οικονομικές καταστάσεις του 2008 (το 2009 δεν υποβλήθηκαν), με αποτέλεσμα, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, να μην είχε διενεργηθεί ο έλεγχος.

* Στον όρο δαπάνες περιλαμβάνονται οι απολαβές, τα διάφορα επιδόματα και οι εργοδοτικές εισφορές.

** Δήμοι που ετοιμάζουν λογαριασμούς εισπράξεων και πληρωμών, οι οποίοι απεικονίζουν την ταμειακή κατάσταση και ως εκ τούτου δεν μπορεί να εξαχθεί το ποσοστό δαπανών προσωπικού προς έξοδα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΩΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ ΠΟΥ ΕΛΕΓΧΘΗΚΑΝ ΤΟ 2009

Πρώην Συμβούλιο Βελτιώσεως	Έτος Ελέγχου	Προϋπολογ. εσόδων τρέχοντος έτους €	Προϋπολογ. δαπανών τρέχοντος έτους €	Υπερβάσεις €	Έσοδα		Δαπάνες		Πλεόνασμα / (Έλλειμμα)		Ταμειακά διαθέσιμα στις 31/12 τρέχοντος έτους €	Υποχρεώσεις στις 31/12 τρέχοντος έτους €	Καθυστερη-έσοδα στις 31/12 τρέχοντος έτους €
					Τρέχοντος έτους €	Προηγ. έτους €	Τρέχοντος έτους €	Προηγ. Έτους €	Τρέχοντος έτους €	Προηγ. έτους €			
Άρσος	2008	313.152	313.152	37.831	234.312	216.258	229.943	301.445	4.369	(85.187)	59.691	37.715	28.602
Κάτω Πλάτρες	2008	148.050	148.050	168.585	291.786	258.896	289.075	210.423	2.711	48.473	123.773	92.584	11.558
Κοιλάνι	2008	315.305	315.305	61.841	207.434	147.406	217.077	195.361	(9.643)	(47.955)	83.288	62.623	*
Μαλλιά	2007	Δεν ετοιμάστηκε			50.510	49.891	60.707	65.626	(10.197)	(15.735)	37.207	-	3.392***
Όμοδος	2008	329.930	329.930	192.049	445.526	252.290	449.591	308.714	(4.065)	(56.424)	12.637	190.128	52.367
Πρόδρομος	2007	Δεν εγκρίθηκε από Έπαρχο			148.033	133.657	86.541	107.700	61.492	25.957	29.385	16.912	4.157***
Καλαβασός	2007	487.293	422.272	306.967	631.918	732.218	586.917	762.708	45.001	(30.490)	4.094	43.491	20.898
Κίτι	2007	1.763.550	1.510.578	395.066	1.992.310	1.084.355	1.509.469	1.060.948	482.841	23.407	1.709.866	2.325.962	146.921
Λιβάδια	2007	1.794.937	1.911.412	490.632	2.078.442	1.257.727	2.097.199	1.645.318	(18.757)	(387.591)	(157.612)	698.727	176.411
Ξυλοτύμπου	2007	758.368	745.195	54.622	779.567	711.798	714.701	731.434	64.866	(19.636)	96.640	204.262	79.359
Κούκλια	2008	2.810.094	2.810.094	224.005	2.151.331	1.491.452	1.441.982	1.148.428	709.349	343.024	2.428.838	9.035	19.307
Λυσός	2009	264.170	264.170	85.514	144.717	203.731	247.344	160.151	(102.627)	43.580	114.507	31.261	8.908**
Τίμη	2007	812.112	812.112	82.770	356.582	307.844	361.885	307.483	(5.303)	361	155.423	84.222	102.031
Τσάδα	2007	676.589	675.496	142.045	599.338	783.160	608.014	523.107	(8.676)	260.053	795.805	-	7.853
Σωτήρα	2007	3.223.714	3.032.983	233.371	1.903.083	1.518.403	1.882.383	1.413.931	20.700	104.472	812.594	797.351	146.596****

* Δεν συμπεριλαμβάνονται στους τελικούς λογαριασμούς

** Δεν περιλαμβάνονται τα καθυστερημένα έσοδα για έτη πριν το 2007

*** Στα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2007 δεν περιλαμβάνονται τα καθυστερημένα έσοδα για φορολογίες προηγούμενων ετών

**** Στα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2007 δεν περιλαμβάνονται τα καθυστερημένα έσοδα για φορολογίες για τα έτη 1998-2003